

Al muy Alto y Poderoso Sr. D. Juan de Borja y Arce

mo
señor

Declaro ante v. m. que he leído

quero tan m. s.

Do
quero
m. s.

Handwritten flourish or signature.

Apparatus preclarissimi iuris

canonici illuminatoris, d. Innocentis pape. iiii. super. v. li. decre. et super decretalibus p eundē. d. Inn. editis: que modo sunt inserte in. v. li. decre. et in calce repertoris sunt annotare: in quibus tota quidē refulget Iuris veritas: **una cum summarijs per. D. L. Paulū Rhosellū additis:** quo facilius pateat quicquid in singulo capite scitu dignū includatur: **ita etiā ipsius Innocentis. per Clar. J. U. doct. D. Thomā diplomatarium editam. Margaritā Baldi per indicē alphabeti et per numeros foliorum et capitulorum distinctam: addidimus.** que omnia accurate quibus scatebant mēdis nouiter castigata sunt.

Federici Rausce Blancampiatu
Jurisconsulti Rudicasyllabum

04178

Dic quis restituit tibi decorem
Tuum. Adhuc Episcopo Innocenti
Interpres sapiens. sagax. fidelis
Iuris pontificum. deus summi:
Dic quis Lymmerias tibi tenebras
Almouit: niti dum subinde clarum
Infundens et Apollinem. Diana
Longe Candidiorum: Age et Agresti
Quis spina eruit. induitque Rosas

Sentes depulit. addiditque pulchra
Fronti Lilia. vic quis author: inquam
Author Lucius est Rhosellus ille.
Idic lucem. pariter Rosasque nobis
Doctus contulit. hunc decet proinde
Immortale decus: Rosas Lorona
Structa luce micantior Dignus
Paulus Lucius est meus Rhosellus.

Agutio floruit tpe Altonis fm Jo. and. in addi. spe. in ti. de resti. spo. s. nunc dicamus. v. porro. 7 fuit primus q scripsit sup decreto gra-
tiani. ¶ Hic Inno. fm Jo. and. in addi. spe. in ti. ne sede vacante. in
Rubrica antea vocabat Sinibaldus 7 fuit p'sbyter cardinalis scilicet
Laurenti in Lucina 7 ianensis de nobilibus de Glisco 7 comitibus. Ba-
nue 7 Lananie 7 titant nos dupl. s. apparatu soleni vt magister:
7 cōfōnibus: q's vt pōtifer edidit ī g'nali cōcilio Lugdunēsi: 7 post
q's l. vi. lib. decretalium habemus. Et adde q' blodus foroliuensis illi.
prio de Italia illustrata in regione ligurie dicit q' a Lananio p'dicto
origine traxit Glisco: p'sapia lananie comitis dicta ī Italia nobilif-
sima q' Inno. iiii. 7 Adriano. v. 7 plnsq. 10. cardinalib' ornata fuit
lmo septuagintaduob' 7 hodie ornat. R. D. tua q' in oim sciarū stu-
diis 7 p'sertim in vtroq; iure delectat. Adde etiā q' p'stiones p'dictas
quas vt pōtifer edidit enumerat Jo. and. l. addi. spe. in rubrica de
sūma tri. 7 fide cat. 7 dicit illas sūme necessarias fuisse 7 dictas p'sti-
tutes autēticas appellat host. ī sūma sua 7 sup ip'sis pulchri appa-
ratū cōposuit idē Inno. q' est insert' in appatu suo in fine cuiuslibz
tituli 7 postea fecit hostiensis aliū apparatū quē habeo. icipit. Lū ī
multis iuris firmitas casus reprobat' 7 Bernard' cōpostellanus
glosator 7 collegit etiā dictū app. 7 nomē illi ip'suit margaritā cō-
postellani icipit vt appat' decretalium p. d. papā Inno. ¶ Scripsit et
Idē Inno. libru de iurisdicōe ip'si 7 autoritate pōtificis. 3 petru co-
gnominatū vineā: quē libru apologeticū noianit. Sororibus q's
scē clare regulā pulchrā cōposuit quā vltamōtane sorores seruāt
icipit forma vite ordis. Itē libru vnu eplaz ad diuersos 7 q'dā alia
¶ Et tradēs morā Lugdani post zelū ibi celebratū p'posuit vt vi-
xi apparatū hūc sup decretalib' vbi sine nois īscriptioe fundamētū
pncipiū sup autoritate Eschielis de q' vide Jo. an. i. pbe. decreta-
liū Gregori' 7 c. in. ii. col. in nouella 7 Jo. de Imo. in. n. col. qui ap-
paratus est tāte autoritatis fm Bernardū cōpo. in pbe. decretalium
circa mediū q' ī romana curia ad quā detoti' mūdi p'tib' negotia
veniūt sicut causarū experiētia declarat. vir occurrit qd q' per ip's cō-
grue decidi nō possit. Et in eodē opere multa sūt ad sanū ītellectū
notata 7 multoz opiones fideliter recitate. multe ī sup qōnes alie
bū deesse. q' ī aliis apparatib' facte nō sūt aut male solute. Et dicit
archieps florentin' l. iij. pte historie sue ti. xix. c. iiii. q' dicta lectura ē
maioris autoritatis quā lecture alioz doctorū 7 idē archieps l. v. ti.
xix. c. v. diē q' Inno. fecit apparatū p'dictū notabilē breuē qdē ī ob-
scurū/s' secū dū 7 magne autoritatis apud canonistas 7 iuristas pe-
ne sup alias lecturas. 7 idē Ant. de but. i. c. tāta in. ii. col. de excessib'
plato. 7 Abb. in. c. nō min' in. iij. co. de immuni. eccliaz: dicit q' Inno.
cōiter loquitur cōfusse. 7 fuit subtilis nimis fm Abb. in. c. at si clerici
in p'n. in. vii. col. de indi. 7 Jo. in. l. Et diuerso. s. fi. ff. sol. matr. 7
Jo. de ana. l. c. p'nētia in. ii. co. de clerico p'cesso. 7 dicit Abb. in. c. cū
dilectus in. xiii. col. de ordi. cog. q' ipse Inno. in multis locis videt
eē ciuilis 7 nimis subtilis. 7 Abb. in. c. i. p. col. d' p'scri. dicit q' fuit
doctor subtilissimus. Et dicit And. barba. in. c. postulasti i. ix. co. d'
fo. cōpe. q' Inno. saturnin' in suis glosis ita breuif 7 obscure p'cessit
vt sepe nūero ignorem' qd velit sentire. 7 q' host. 7 Jo. and. potius
abbreuiauerūt deā ip's' quā declarauerūt 7 q' pet' est obscuriores
ip's' gl. reddiderūt. Et p'cipue ipse Jo. an. ī recitādis illis glosis ni-
hil laborant. s' eas retulit de vbo ad vbu vt fecit hosti. 7 idē fm eū
doctores legētes 7 scribētes nō pnt breuiter se expedire si obscuras
gl. Inno. declarare voluerit. Et dicit Abb. ī rubrica decretalium i. j. co.
q' illa gl. facit multū 3 Inno. q' vna 7 eādē mām ī diuersis locis ponit
vario modo loquēdo. Et de seipso dicit Inno. i. pbe. decretalium q' nō
ola q' ipse scripsit sunt ī scolis tradēda: s' ī camera discutiēda ī iudi-
cijs practica. Et dicit Bal. ibi in. viij. col. q' merito dicit Inno. de
seipso q' ipse non multa scribit plūz 7 implicito sermone q' quā-
tūcūq; sunt vtilia sunt tū difficilia ad intelligēdū. Et archid. meli'
oibus intellexit mētē Inno. fm Jo. de imo. in. c. testimoniū l. vi. col.
de testib' 7 sequi r' p'belinus in. c. fi. l. xxiij. col. de rescriptis. ¶ Et
adde q' mēs Inno. fuit p'dictū apparatū decretales glosis suis exor-
nare s' p'stato apparatu p' Bernardum cōpostellanū suū capellanū
mutauit opinione suā 7 voluit q' gl. Bernardi īfererēt ī decre-
talib': 7 de suo apparatu fecit volumē vnu. ¶ Scōo adde q' postea
idē Inno. ad dictū apparatū fecit additōes q's ī libro b' oēs apposi-
tas ē reptes. Et vbi p' Inno. est glo. nō dicas q' Inno. t'z sic s'z dic q' ē
gl. cū q' cōordat Inno. ita docet nos Ant. de bu. in. c. cū cām in. fi. de

[illegible]

Apparatus dñi Innocenti quarti pñificis maximi et docto-
ris subtilissimi super quolibet decretaliū nuper recognitus:
cūctisq; mēdis (quoad fieri licuit) expurgatus additis insuper
a. d. L. Paulo Rhoello nō minus vili bus q̄ necessarijs sum-
maris: que in alijs bucalis impressis minime reperies.

Prohemium

1. Venter appellatū venit mens apud Ezechielem sūm Inno.
2. Que impulerint Innocentium ad glossandas decretales.
3. Negociorum intricatio et casuum varietas reddit decretales intellectu difficiles.
4. Decretales antea corrupte et ab Inno. emendate que sunt

Egitur in Ezechiele
in. c. Venter tuus comedit et viscera tua
cōplebunt volumine isto qd ego do tibi. T
per v̄tres q̄ escas recipit: mēs intelligit.
que res ac scripturarū noticias recipit co-
quit et digerit meditatione sollicita et fre-
quēti. T viscera autē plent cū desiderij
volūtas. et intētio intimo sapore scriptu-
rarū satiant. Sunt. n. multi q̄ multa legūt s; vacui recedūt qui
mente quidē intellectu percipiūt sed in cordis desiderio seruā-
da nō ponūt similes illis qui vt dicit dñe. venerūt ad hauriē-
dum aquam: sed vasa sua vacua reportauerūt et ideo cōfusi sunt
pariter et afflicti. T Vt igitur huiusmodi scripturarū et sacrarū cō-
stitutionū lectoris carū intellectu sanū in v̄tre mētis vestre per-
cipite: coquite et frequēti meditatione digerite: et mētis desiderio
intra mētis viscera seruāda reponite: nō ad vanā gloriā: nō ad
thēsauros p̄gredādos. sed vt recte cās tractetis et iusto librami-
ne terminetis. T Quas vt facilius intelligere possitis quasdam
glossas apposui sicut et diffinitionibus quotidiē et cōtinue
apud sedes aplice emergentib; ac etiā ex necessitate textus qua-
rūdam decretalium corruptarū in registro eiusdem sedis vigila-
ti studio inquisitarū plenus colligi potuerunt cuius tēp̄ cor-
ruptio et veritas ad eiusdem loca trāsmittuntur p̄ ordinē anno-
rata. T Nec miremini si alicubi sunt difficiles ad intelligendum
q̄ hoc facit intricatio negociorum et casuum varietas q̄ in eis vt
melius potuimus extricauit. Tgitur tam doctor q̄ auditor dñi
in scholis legunt multa de predictis glossis poterunt omittēte et
studio camere p̄ discussionibus et diffinitionibus causarū p̄ tpe
reseruare: sic comestum volumē istud diuini efficiatur in ore
ipso: facile et delectabile sicut mel qd prius videbatur difficile:
sollicitē attendentes q̄ in hoc volumine multi casus et articuli
vtilēs et necessarij tam in cōsilijs aiarum et penitētijs foro q̄ in
regendis et disponēdis ecclesijs et rebus ecclesiasticis et prelatis. et
etiam quātr circa personā suā et subditorū ipsi prelati se habere
debeant adueritatis tpe: sunt expressi quos glossatores alij omi-
serunt. T Ite sunt decretales que corrupte erāt. et sunt sūm ve-
ram lram registri emēdate. Prima est de elec. bone memo. ad.
in fine. vbi dicebatur confirmantes v̄ dicere v̄tūmus cōfirmā-
dam. s. quondam sūm q̄ in penul. glo. ibi nō. Secūda est co. tit. au-
ditis. in prin. et etiā in fi. In principio vbi dicebat. vñā de. s.
Archi. et alteram de. R. subdia. v̄ dicere vñā de. R. Archidi.
et alteram de magistro. R. subdia. Item vbi sequitur decanus
cum paucioribus in ipsum. R. et cantor cum pluribus in dictis
Archidia. conuenissent debet dicere et cantor cum pluribus in
s. Archidi. conuenissent. Item vbi sequitur circa finem a no-
minatione dicti Archi. recedentes. debet dicere a nominatione
dicti. A. Archidi. recedentes. Item vbi sequitur de nouo prefa-
tum subdia. debet dicere de nouo magistrus. R. subdia. cū esset
subdia. eligere p̄sumpserunt. Tertia est de offi. ord. q̄to vltra
medium vbi dicebatur sūm Abbatis cōsiliū. v̄ dicere sūm ar-
bitrij tui cōsiliū. Item corrigitur decre. de sen. et re indi. cum
inter nos. alia eo. titi. cum. J. et. R. corriguntur sicut apparet in
ferius vbi super eisdem decre. no. Quarta est de appel. cum spe-
ciali. circa fi. vbi dicebatur iudex et officio suo procedet debet di-
cere procedit. Item corrigitur textus de appella. constitutus:
vt apparet inferius vbi super eadem decre. no. Quinta est de cle-
ri. nōi. res. in ecclē. vel p̄bend. ex tūc. in pluribus locis primo
deest textus vbi dicebatur suas deseruerunt ecclesias. debet ad-
di vt iuxta sanctiones canonicas eis debeant merito spoliari
et sequitur cōtra eos procedatur. debet addi. hoc modo vt ipsos
et. Item vbi sequitur ab episcopali administratione debet di-
cere ab episcopatum. Sexta est de p̄bendis et dignitatibus.
pro illorum circa medium et est ibi defectus littere: nam vbi dici-
tur predictum magistrum de p̄benda et canonicatū sanctorū.
ecclesie et. debet ibi addi. predictus magistrus cum consensu et vo-
lūte tua frater epe de p̄bēda et canonicatū sanctorū. ecclesie et.

Gregorius episcopus
seruorum dei et.
Ex pacificus.

De summa tri. et fide catholica.

Rubrica.

1. Fidei mēsurā quedam est: ad quā quilibet tenet. sicut est cre-
dere deū esse. articulos autem fidei iplicate tenent credentes: des.
2. Ecclesiarum plati et animarū rectores fidei articulos explicite
scire debent: deq; eis omni poscenti rōnem reddere.
3. Papa et superiores plati possunt dispensatiue certis et causis
minus liter atos in temporalibus sustinere
4. Clericis ob paupertatem non valentibus studio vacare. an sus-
ficiat scire sicut simplicib; laicis: et in quib; casibus nō excusent.
5. An liceat clericis iuris scientiam: sēi q̄libet aliam: fidei cogni-
tioni p̄ponere.
6. Laici melius faciunt si intendunt ingenium fidei cognitioni q̄
ceteris sciētijs: s; non peccēt vacando alijs disciplinis.
7. Fides implicita quantam et qualem habeat vim.

Primitus credimus.

1. De fide teneas q̄ q̄dam est fidei mēsurā
ad quam quilibet tenetur et q̄ sufficit sim-
plicibus et etiam forte oib; laicis. s. q̄ opz
quēlibet adultū accedēt ad fidē credere:
q̄ de est et q̄ est remunerator omniū bono-
rū. Itē oportet eos alios articulos credere
implicitē. i. credere verum esse qd qd credit
ecclesia catholica. T Ad autē mēsurā credēde d ebent prelati
ecclīay q̄cūq; curā animarū hnt q̄ debent scire articulos fidei ex-
plicitē et distincte qui cōtinent in symbolo. s. credo in vñū deū
et q̄cūq; vult. xxxvi. di. c. l. et. c. seq. Epi. n. plus scire debent
q̄ de eis scire debent reddere rōnem oī poscenti. xxxvi. di. s. ecce
xxxvi. di. omnes. non tñ dicimus q̄ in cōtinenti teneantur p̄-
dicti de solobus ridere: sed p̄habita deliberatione: etiā si opo-
tuerit cū cōsilio aliorū. T Ad negam; tñ quā papa et alij su-
periores prelati possint dispensatiue et certis causis min; l̄atos
et minus indutriosos in tpalibus sustinere. J de renū. nisi cum
p̄ defectu. T De clericis autē inferioribus satis v̄ q̄ si essent
pauperes qui nō possent intendere studio q̄ nō hnt magistros
vel expēsas: q̄ opz eis proprijs manib; querere victū qd eis suffi-
ciat scire sicut simplicibus et laicis et aliquantulum plus sicut de
sacro altaris: q̄ opz eos credere q̄ in sacro altaris p̄ficiat vey cor-
pus xpi et s; id: q̄ circa illud quotidiē et cōtinue versant plus q̄
laici. Si autē bērent magistros et expēsas ad discēdū tūc pecca-
rent nisi plus p̄ficerēt in cognitione distincta fidei q̄ laici. v̄tū
ab eo qui imponit eis p̄nam de ignorantia vel potius de negli-
gentia sciēdi scrutari vt diligenter attendant quare in eis non
p̄ficiunt vel propter ouiciam ingenij vel q̄ eos oportuit circa
alia opera charitatis intendere puta circa exhibita necessaria
confratribus suis vel pauperibus vel hospitibus. et idē dicēdū
est de alijs operibus bonis nam cū nō teneant ad explicitam co-
gitionē articulorū hñz clericis illis explicite cognitioni poss-
ponere alia opera pietatis. T Item etiā ex cā p̄nt illi scīe p̄po-
nere alias scias vt si velint adiscere scientiā iuris vt p̄p̄es i iu-
dicio descendant ne opprimant nō peccāt. tñ repimus q̄ non de-
bent ita p̄ponere sciam cognitioni fidei q̄ in ea p̄ficiant et hñ
v̄tū q̄ semp plus deberēt intēdere circa cognitionē p̄dictorū q̄ cir-
ca cognitionē iuris postq̄ expēsas habeāt ab ecclīa nñ in cōtra-
rium eos iusta cā moueat. T Itē v̄tū q̄ etiam laici quibus dens
dat talentū subtilis ingenij q̄ melius faciunt si suū ingenij im-
pendant in cognitione p̄dictorū q̄uis nō videat q̄ peccāt etiam
si eis nō intēdant. v̄tū aut eis sufficere q̄ talenta sibi credita non
abscondant in terra. i. in terrenis sed bonis operib; insistant in tñ
aut v̄tū implicita fides vt dicūt quidā J q̄ si aliq; ei bz. s. qd cre-
dit qd qd ecclīa credit: sed falso opinatur rōne naturali mot; q̄
pater maior vel prior sit filio vel q̄ tres persone sunt tres res: a

se de va. et ipe so. an. enumerat intra ab eo cōdita in add. spe. in rub. de sū. tri. et opo-
ra per eū facta vide per platinam in li. de vita pñificū et in supplemento cronicoz
Scias tamē q̄ semp fuit nobilibus gratiosas. et scias q̄ dicit Jo. fa. in. s. pupillus
insti. de inuti. st. q̄ si habebis opi. Inno. pro te maxime in foro ecc. coronaberis.
et dicit anto. de but. in ca. cum causam. in fi. s. de verbo. signi. q̄ vbi pro dicto In-
no. est glo. dicendum est. glo. cum qua concordat Inno. standum esse.
T Implicita fides. adde directorum iuris quod fuit frateris q̄ Petri casuele ordi-
nis minorum libro primo. et bo. hic qui dicit quod fides implicita tunc excusat ab
heresi quando factum non contradicit verbis. nam si contradiceret non excusat.
et ratio quia factum datur voluntas intelligi. l. rescindenda. C. de insti. et substitui. du-
pliciter enim declaratur voluntas. verbis scz. et rebus vt nota. in. l. de quibus. ff. de
leg. et vide ear. in cle. j. co. titu. et spe. in ti. de heret. ac beatum tho. q̄. q̄. art. vi.
Inno. super primo decre.

a. Inno. hic
Inno. fuit ge-
nuensis et de
illustri gēte su-
sea et ex comiti-
bus Lauanie.
q̄ hñc appatū
fecit nō vt sibi
credere vt ipe
attestat. i. c. in-
notuit. an. fi. s.
d. cle. et dñe hos.
i. c. solet. s. d. se.
ere. in. vi. quēz
refert. ibi. Jo.
and. semulto-
tēs audinisse
ab Inno. q̄ no
lebat q̄ste sue
gl. faceret ius
Scias tñ q̄ ar-
ch. i. c. pia. J. de
erce. in. vi. dic-
q̄ hñ Inno. tūq̄
expositor excel-
lit alios et fuit
p̄t organū ve-
ritatis et dicit
ab. i. c. art. i. c.
J. de in. q̄ fuit
subtilis nimis
et addo q̄ arch.
melt; oib; in
tellerit mētē
Inno. sūm qd re-
fert Inno. i. ca.
testimoniū. e.
ti. d. testi. et v̄tū
eundē in. in
l. ex diuerso. s.
fin. ff. so. ma. et
Ana. in. c. con-
tentiosa. co. fi.
de cle. pen. q̄ dī
cūt Inno. fuisse
nimis subtilē.
et adde q̄ pan.
de ca. i. q̄. c. c.
xxxvi. di. q̄ ex-
ceptiones i pri-
ma pte p̄fitorū
antiquorū sūm
notissimā im-
pres. dicq̄ ino.
fuit p̄t veritas
tūq̄ postquā
vñū dicit et cē
stādū. et refert
sel. i. c. o. l. j. co.
vi. de re in. itē
adde q̄ Inno.
nos dupl; di-
tauit. s. i. s. so-
lū appatū vt
magr. et p̄fitorū
bus q̄ fecit vt
p̄fitorū q̄ nūc
in sexto bñm;
s; i. o. an. i. add.
spe. in rub. ne

se inuicē distinet q̄ nō est heretic⁹ nec peccat dūmō hunc errorem suum nō defendat : q̄ hoc ip̄s credit : q̄ credit eccliam sic credere : suā opinionē fidei ecclie supponit q̄ lz male opinet tñ nō est fides sua. imo fides sua fides est ecclie. j. co. damnatus circa, f.

De fide publice disceptare nō licet excusare tñ quis si ad hereticorum cōfusionem vel ad veritatē elucidandā disputare.

Dammamus ergo ^(defendere) hoc enim nullatenus licet immo q̄ plus est nec disputare de fide lz publice turbis coadunatis cā tumultus vel sue perfidie defendende. C. de fide cath. l. pe. Si autem ad cōfusionem hereticorum vel ad veritatem clarificandā disputaret aliquis non crederem⁹ malum vt fecit Siluester papa.

Rubrica.

1. Canonis 2 ditioni et creatoris vicario subdita est ois creatura.
2. Administratores ceterisq ordinarij rōne casuum emergentium
licite leges transgrediuntur.

Anonum statuta. ^{no abrogato}
rum ne sit con-
tra. xvi. di. c. i. 7. xxix. dis. c. i. 7. xxv. q. vlti. cap. vlti. 7.
f. de purg. vul. ca. fina. ¶ (Ab omnibus) i. subditis
ne sit contra. C. de legi. digna. hic enim non est bona glo. ¶ quia
conditori canonum 7 vicario creatoris subdita est omnis crea-
tura. ^b (In actionibus) idest civilibus. (Iudicis) idest crimina-
libus. xxy. disti. de libellis insti. de officio iudicis. in principio.
¶ (Suo) idest malo similis expositio. in. q. ix. puta ¶ admini-
stratores tamen 7 ceteri ordinarii quandoq; licite ratione casu-
um emergentium leges transgrediuntur. vt in auten. iururan-
dum quod presta. ab his qui acci. circa princ. colla. iij. hoc non
placet: nam sicut in eadem auten. continetur vtriq; parti tam
in priuatis q; in publicis contractibus iurant seruare iustitia:
unde dicim⁹ q; administratori non licet a iustitia discedere. No-
obstat predicta aut. vbi dicit. seruabo equitatem fm quod mihi
visum fuerit iustum q; illud intelligitur extra iudicium vt in
officiis dandis. ¶ Et etiam in iudiciis in his que commissae sunt
eius arbitrio sicut in inducendis dandis 7 similibus. ff. de iure de-
lib. c. l. iij. q. iij. de inducis. 7 in dispensationib⁹. l. i. q. viij. et igu-
7 in penis saltem extraordinariis criminibus quamuis. Et ide-
credimus in ordinariis si iude ex causa eas viderit temperan-
das. ff. de pen. l. aut facta. §. si. ff. de pe. capitalium. l. distin. vt es-
timmeretur. lxxvi. distin. tanta. xviij. q. v. circumcelliones. argu. fi.
q. iij. §. notandum. sed illud intellige sine ca vel post iuslam ¶ in
sententia enim 7 in ordinario crimine pena temperare pot vt dictu
est 7 arbitri etiam leges transgrediuntur. ff. de arbi. qualem ex-
tra de renuntia. in presentia (Suo). C. de sen. nemo. xxxvij. dis-
cretatum. f. eodem capi. fina.

1. *Constitutio an et qñ liget igno: autem.*

Cognoscentes et infra (Culpa) fallit in casibus. xxij. distin. renouantes. xxvij. q. ij. qui multo rum. f. de clerici. coniug. sane. vel etiam ibi causa sube rat et sine culpa. f. et lite non contestata. quoniam frequenter (Dispensans) nisi sit iuris constitutio naturalis. vel nisi sit ex pressum in iure quod preterita respiciat. x. q. i. sic quidam. C. de leg. leges. f. de usu. cum tu. f. de electio. c. in cunctis. (Dispensans) id est damnis vel retractationibus. C. (Ignorantes) constitu tio enim non ligat ignorantes. c. xij. q. iij. dicit Sara. lxxij. dis. proposuisti. xij. dis. f. bis ita. tamen ex quo est publice promulga ta non potest pretereire ignorantia. xvi. di. quod dictis. f. de po

Translato. In christum & ab eo in successores eius per illa verba pascere meas. J. de electio. significasti. vel per illa ite do

h. in. xiiij. co. v. fallit septio. p. h. deo. Inno. multa cumula. q. v. pte.
Inno. h. add. alex. d. imo. i. q. l. v. co. iij. v. accedit i. j. vol. Et et ad q.
etate p. t. minuire pena statuti. ita bal. i. l. si seuerior. C. d. lsa. abb. i. c.
refert. 7 sequit. fra. de are. i. q. l. xxiij. co. fi. v. venio ad secundu.
car. in cons. xxiij. in. p. dicit hoc de m. singulare. 7 de hoc vide latif.
7 ultra alle. p. eos. adde q. hic detm. Inno. refert 7 sequitur alex. de
xj. vers. 7 ideo in. j. volu.
adde eund. Inno. i. c. q. super bis. col. j. in fi. 7 sequit. j. de vot. 7 i. c.
ol. ij. de fo. co. p. t. tbi abb. i. l. v. col. 7 in sua dispu. inci. eps 7 quida
7 vide hic fely. col. v. ver. 7 adde qui alle. concoz.
in patru. vide fely. bic. 7 adde eundem fely. in. c. fi. col. antepen. seq.
7 in. c. qualiter 7 q. l. ij. de accu. in princ.
sol. rep. b. d. i. b. Jo. d. imo. 7 refert 7 seq. ale. i. l. in. i. p. n. ff. q. q. s. iur.
adde q. idem Inno. in. c. cum venerabilis circa me. j. de excepti.
testibus. col. j. C. de testi. 7 etiam refert alex. in. l. j. col. ij. vers. in glo.
ris ff. quod quisq. iur.

cete omnes gentes de cōsecra. istin. iij. p̄p̄le. (Sacerdotio)
i. leuitico ne sit obiectio de melchisedech q̄ fuit añ legē. (Eadē)
C. de nup. si libertam. j. q. j. sicut xps.

Non concupiscen-
tiam et sic reprobanda censebam. (Hoc) id est concupiscen-
tiam prohibere. (Omnia) id est omnia genera malo-
rum. si. xlvij. vi. bonorum.

Dictis sanctorum patrum vel aliorum ab ecclesia receptorum
quando stare liceat.

In iuramentis. (Dicenda). xxvii. distin.
relatus no. T q dictis scō
rum patrum vel aliorum ab ecclesia receptorum sta
re ly: qui dicit qd ipsi dicūt nō potest de temeritate

redargui nisi ea diceret q̄ retractata sunt sicut aug. multa retra-
ctauit de dictis suis vñ nisi sint per eccliam correcta. xvi. dist. c.
f. z. ii. z. xxi. di. g. j. in fi. Si vero sc̄i diuersas opiniones int̄ er-
se hēant: vt de corpore b̄tē marie assumpto vel de salomōe dāna
to licitum est cuiusq̄ qd̄ vult dicere. Si vero nulla adueritas in
ter sc̄tos inueniri necesse est vsq̄ ad vñ iota h̄nare qd̄ dicit̄. xv.
di. c. fi. postq̄ opuscula eor̄ a sc̄a ecclia sunt autēticata olim aut̄
anq̄ eēnt autēticata licitū erat ea tenere vñ nō. iē. di. noli ego qd̄.

In quibus casibus locum habeat constitutio saniorabilis canonorum residentie.

Numquid presentes irrequisitis absentibus facere possint bonam
et honestam constitutionem.

Aln qdqd maior pars facit totum facere videatur.

Singularis consuetudo ecclesiarum an sit attendenda in qualitate & quantitate beneficiorum.

Cum oēs. (Et infra) q̄ constō istoz cano-
nicorum non fuit iusta cōdiciō:
quia futuris in futurum dabant penam si abessent
sed sibi presentibus si in futurum abessent nullam
imponebant penam. ⁊ ideo non erat lex communis vel genera-
lis etiam circa idem idest in penis imponendis in futurum ab-
sentibus. Item si istorum constitutio erat equa in futuris qui
in modico tenebantur ecclesie quare non erat equio: eis presen-
tibus ⁊ qui ex p̄ceptione beneficiorum p̄teritorum magis eccle-
sie tenebantur. Item cōstitutio de vineis ⁊ earum fructibus cōsi-
candis in futurum p̄missa ratione non erat iusta: sed ex eo ini-
iustus: apparebat q̄ ex radice cupiditatis p̄cedebat: q̄ p̄ter
fructus vinearum suarum per cōstitutionem suā debebant hēre
partem etiam de fructibus vinearum decedentium. canonicorū

C Sed opponere quare non potius mandantur quod omnes servari
rent constitutionem hanc favorabilem que tendit ad residentiam
quam faceret servari consuetudinem antiquam que erat reside-
tie contraria: et maxime cum ad hoc cogi possit antiqui propter ra-
tionem hic assignatam patere legem etc. Item quia nullus erat qui hoc pe-
teret. Item quia non fuerunt ubi hac constitutio: sed fecissent et
verba cum effectu sunt accepta. Item quia quod iur. l. j. Ad hoc illud
hic locum ubi lex teneret habet in ista sed ubi lex non est sicut hic:
quia non poterat facere constitu. sine episcopo. Item e. p. non habet locum illud
edictum quod quod iur. etc. credimus tamen quod si episcopus faceret constitutionem
istam que hic continetur excepto de vicis quod bene teneret dum non
haberet consensum capituli sui et alia que iteruenire debent: quia
hec constitutio tantum ratione constituentis est iniqua: quia per se tantum
constituebant: et illud constituere non poterant: et non ratione consti-
tuti. non enim iniquum est quod antiqui canonici in suis consuetu-
dinibus remaneant et novi qui scienter legem novam admise-

runr ea ligentur ¶ q̄ constitutio futura respicit. s̄. eo. cognoscētes
tr̄j. di. ante. t̄. eo. c. si. fateor tñ q̄equius esset q̄ oēs hac lege liga
rentur nisi scandalum impediret. si ergo timef scandalum bñfa
ceret eps̄ qui eos cōstōne non cōprehendit. Caueat tñ eps̄ ne t̄
nouis legem imponeret que scandalū induceret si ordinaret q̄
illi qui de cetero fierent canonici a carnibus abstinerēt vel ni
grum habitum portarēt. nam bec q̄stō nō teneret vel de facili re
uocaretur. ar. j. de vi. t̄ bon. de. deus. (Quisq̄). ff. qd̄ quisq̄ iur.

l. i. (¶ **C**oequetis). Sed nōne isti pntes poterant oia statuere
alibi irrequisitis: vt. x. q. ii. hoc ius. z. vii. q. i. factus. j. de elect. cus
inter vniner. so. bene pnt facere bonam z. honestam constitutio
nem: sed ideo hoc non valuit q: pro suo commodo in puidicijs
aliorum z. malo zelo z. ptra pfectudinem approbarā ecclesie fa
ctum est. ii. q. di. erit. aliqui enim ptra approbatam pfectudinem
sine iula dñi pape facere nō hñt pemptores. pfectudini quā
preatoricos legis habēdi sunt. xi. di. in his rebus. vel dicim
us q: hoc nō poterāt sine pfectu epi. j. eo. c. pe. z. fi. ¶ **A**dhuc
obicitur qd maior pars facit totū facere vñ. j. de his que fi. a ma.
par. ca. c. f. tu dic si aliquid est cōe plurib⁹ non vt collegiatis: sed
vt in singulis nō vñ qd sit a pluribus nisi omnes cōsentiant sine
simul sine separatione. ff. de serui. tu. predi. per fundū. nisi conco
dant rem in naturali vsu qd facere potest vnus solus sociis in
iuris z.

utis contradicentibus. insti. de re. diu. §. religiosum. et nisi in casu. §. de iure pa. postulat. si vero sint plures ut collegium distinguitur. aut sint aliqua facienda ex necessitate vel utilitate ecclesie ut alienationes electorum instiones et similia et tunc sufficit quod legitime bene facit maior pars. §. de elec. l. 3. et de his que sunt a mai. pte. ca. cum in cunctis. et c. si. dum non ptemnat eos quod vo. cadi sunt. §. de elec. quod sicut venerabile. Sed et alius que necessitate vel utilitate non sunt sed per utilitatem canonicorum tantum puta cum dimittit prebendam non valet nisi oēs consentiant quod per eodē est ac si ageret de iure quo ad singulos ut ad singulos pertinet ut hic et l. p. fundum. secus autem dicerem si hec constitutio vel et diu. sio prebendarum fieret per utilitatem ecclesie quod tunc sufficeret maior pars. §. de his que si. a mai. par. ca. c. si. et tunc consentire debent tanquam collegium non tanquam singuli. §. eo. cum. ad. non segregatim: scilicet hodie in uno loco uno et cras in alio loco alius. §. de elec. in geneti. hec pto non habet hic locum quod non dicitur quod omnes canonici non fuerunt presentes. (C. Coenectis) argu. pro paritate beneficiorum. §. ca. cum. ad. xv. qd. vij. ca. §. 2. questio. si. §. bis. in fin. versic. non eius. §. pro socio et §. sicut tres contra §. c. si. q. ii. c. si. l. i. di. consilium. C. Sol. in qualitate et quantitate beneficiorum singularium consuetudo ecclesiarum attendenda est que si prescripta est preualet iuri scripto. argu. §. de preben. relatum. et de exco. p. da. ad. hec. et de sepul. certificari. Si vero nulla appareat consuetudo puta quod quandoque paria sunt beneficia quandoque imparia vel quod ecclesia de nouo constructa est tunc dicat quod omnia que de comuni celario exeunt ad quotidiannum victum equaliter diuidenda sunt. et ea que dantur per indumentis iuxta personarum meritum locum et ordinem plus vni quam alii diuidi debent. nec enim est contra. xv. q. vij. c. i. et pone enim ibi mouent. i. moueri debent.

1. Aliqua laici statuentes de rebus ecclesie male faciunt.
2. Statutum in alterius iudicium an valeat.
3. Lex seu rescriptum in iudicium naturalis iuris an valeat.
4. Jus mere civile in quibus casibus tollat.

De in ecclesiarum et infra

Constitutum. §. ad. facit laici facientes statutum de rebus ecclesie cum in eis non habeant iurisdictionem. et distine. c. i. xvi. dist. bene. §. de re. iud. cum causa

1. Super rebus etiam laycorum hoc statuere non possent cum tale statutum esset in lesionem iuris alterius et eius iuris quod ad aliquem spectat vel acquiritur de iure naturali ut sunt dominia obligationes et huiusmodi. Et non datur a iure civili vel ab imperatore ut actiones: ut §. de iust. et iure ex hoc. insti. de rer. diu. §. fere. et §. p. terea p. illi. Unde rescriptum vel pragmatice sanctio vel annotatio concessum in preiudicium talis iuris non valet. C. si contra ius. l. si. Nam et naturalia iura sunt perpetua. insti. de iure na. §. pe. Et sicut rescripta non valent ita nec leges vel consuetudines cum rescriptum sit lex. C. de leg. l. i. In casibus tamen ubi rescriptum in preiudicium talis iuris. C. de quadri. p. scriptio. l. si. C. de ven. re. si. l. i. Et dico non valere legem vel rescriptum in preiudicium naturalis iuris nisi infra eam interueniat ne sint contraria. C. de bo. dam. per totum. ff. de relig. si quis sepul. C. pro quibus causis ser. a. liber. per totum ubi vero rescriptum vel statutum lederet ius alterius in eo quod ad eum pertinet de iure civilis puta in actionibus que sunt prodite de iure civili: ut ff. de origi. iuris. l. si. si ex eo perimatur ius omnino vel ex toto denegat agendi potestatem non valet nisi adiciatur non obstat lege aliqua. ff. de lega. l. si. si quis in principio. C. de testa. autem. hoc inter liberos. Nam et ultime voluntates vim legum obtinent. in aut. de nup. §. disponat itaq. colla. l. i. Sed et tunc ut quidam dicunt licet sustineatur quod auferat actionem tamen quin reddat iustitiam auferre non potest: cum esset contra ius naturale. si vero non auferatur ius sed differatur tenet. C. de pre. ci. b. imperato. offe. quotiens. Idem ubique statutum vel rescriptum pcedit quod lex dicit posse concedi. ff. de sena. nupte. de iure autem naturali dicitur dominia ad aliquem pertinere id est de iure gentium quod dicitur naturale: quia ratione inductus est. insti. de rerum diuisione. §. singulorum. ff. de acquir. re. domi. adeo. §. cum quid. quod etiam dicitur naturale ius: quia apud omnes generaliter est. C. si contra ius. l. si. insti. de iure naturali. §. ius autem gentium. C. Potest autem dici quod ius mere civile modo supradicto tollitur si ille qui habet iurisdictionem super eo iure de hoc facit legem municipalem. sicut dicitur de consuetudine quod illud tollit: ut not. §. de p. uet. c. i. et c. cum consuetudine ius autem naturale id est gentium non potest tollere in totum ius civile: sed potest distinguere detrahere et addere et adiungere. nam dicit euangelium. In ore duorum et trium et in omni. et tamen canonice et leges quandoque plura requirunt. ff. q. i. c. i. et c. de testibus testium. C. de testa. l. si. a. ad hoc expresse dicunt leges. ff. de iust. et iure. l. ius

civile. et l. ius autem. §. fin. (Legitimo) et in aliis forma seruata. et q. ii. hoc ius. et q. ii. sine ex. C. de sacro. san. eccle. iubemus. sed tunc si lesa esset ecclesia competeret in integrum restitutio. §. de in integrum restitutio. requisitum.

1. Episcopus cum canonicis an minuire possit prebendas et dignitates.
2. Ecclesia cathedralis seu collegiata nunquid statutus facere possit sine episcopi consensu.
3. Rectores ab vniuersitatibus assumpti an iurisdictionem habeant vel vniuersitas ipsa.
4. Semel contra priuilegium faciens an illud perdat.

Um accessissent. (Canonici) isti canonici volentes obtinere primiceriatum pro archidiacono isto. olim pro posuerunt coram papa de vacatione primiceriatum. modo autem: quia reuocatum erat negocium ad audientiam pape per appellationem vel alio modo proponebant archidiacono. pro se. et procurator capituli pro capitulo proponebat autem dictus archidiaconus collationem primiceriatum sibi factam auctoritate apostolica confirmari et procurator capituli contra dicebat. (Tanto) et nulla infra causa prepediri essent. §. de concessi. preben. quia diuersitatem. et xv. dist. et de stracusan. si. questio. vi. §. anteriorum. et §. ad hoc. C. (Sedis) sed nunc quid episcopus cum canonicis possit minuire prebendas vel dignitates. argu. quod non. de consecratio. distinctio. i. vasa. xv. q. i. que ad perpetuam. et q. ii. quicunque. §. eodem. ex parte. et §. de offi. si. archiepiscopi. c. si. ff. de decurio. generaliter. §. penult. Sic quod episcopus cum capitulo ex causa potest minuire. §. de insti. c. i. et c. si. et c. prior. et c. distincti. in nouo possunt enim dignitates diuideri minuire et mutare. xv. q. i. precipimus. ff. comm. pre. si quis duas. et ff. de nego. ge. cum aliter. et §. de preben. vacante. l. i. distinctio. §. verum. l. i. distinct. quorum vices. Item solus episcopus cum canonicis ecclesie potest certum numerum canonico. rum statuere. §. de vi. et bo. de. quoniam et etiam dignitates quas ipse canonici statuere tollere possunt soli canonici quod intelligo verum ubi collegium pertinet ad canonicos et ubi votate sunt ab eis dignitates: quod si ab aliis sunt votate etiam a laicis sine eorum i. laicorum consensu tollere non l. xv. q. vii. monasterium. et c. rones. C. Alti tamen dicunt et forte melius quod nullum statutum potest facere ecclesia sine cathedralis sine alia sine consensu episcopi. §. de p. uet. c. i. consuetudinis. §. de his que si. a pla. sine consensu episcopi. et c. sequen. nisi forte essent aliqua minima. arg. ad hoc quod episcopus est caput cathedralis ecclesie et etiam aliarum. §. de testa. requisiti et sine capite nihil faciendum est. de aliis tamen vniuersitatibus satis posset dici quod super rebus suis possent facere statuta. ar. ff. quod cuiusque vni. l. i. §. si. Item arg. ad hoc quod si preposito suo dant iurisdictionem super se. C. de iur. om. iud. l. si. ergo per eandem rationem possunt facere statuta: sed arg. contra. C. de monopo. l. i. sed illud potest intelligi de iniquis statutis. ff. qd. cuiusque vni. l. i. §. si. sed penam non possunt addere suo statuto cum nullam iurisdictionem habeant ipse vniuersitates et penas imponere pertineat ad iurisdictionem si autem haberet aliquam iurisdictionem posset penam addere. arg. ff. si quis ius dicit. non obtem. l. i. vniuersitates autem que habent iurisdictionem possunt facere statuta super omnibus que ad iurisdictionem suam pertinent. sicut et consuetudines inducere possunt. ff. de legi. de qbus. C. Et est notandum quod rectores assumpti ab vniuersitatibus habent iurisdictionem: et non ipse vniuersitates. alii qui tamen dicunt quod ipse vniuersitates deficientibus rectoribus possunt exercere iurisdictionem sicut rectores quod non credo. et dilecta. de exco. p. elat. C. Contrauenientibus collige quod si quis facit semel contra priuilegium perdit illud. §. c. pri. §. de priuile. pro illorum. xi. q. ii. priuilegium. C. de iure. do. l. si creditor. argu. contra. C. de epi. et cle. l. generaliter. et delictus persone. xv. q. vii. si episcopus. §. de arbi. cum tempore. §. de priuile. accedentibus. nam ut ibi dicitur priuilegium non amittitur nisi prescriptum fuerit contra illud per. xl. annos. so. notauit hic vinc. quod priuilegium aut datur ad faciendum. et tunc si is qui impetravit non vitetur spacio. et annorum perdit illud. ff. de nudi. l. i. aut consistit in non faciundo. et tunc si papa reseruauit sibi aliquid iuris in eo iure quod renunciat vel eo loco non potest tali priuilegio expresse renunciar. §. de ar. cum tempore. sed tacite potest spacio. xl. annorum de priuile. accedentibus. vel in tali casu potest opponi priuilegium contra renunciationem vel sententiam. §. non fiat preiudicium ro. mane ecclesie etiam post sententiam. §. de priuileg. cum olim si autem nihil sibi reseruauerit in eo potest illi spacio. xxx. annorum renunciari. vii. q. i. quam periculosum. §. de priuile. de terra. C. Sed Joan. no. bic. quod si ille qui impetravit priuilegium voluntarie et directe nullo exigente qui ius eligendi diceret se habere faciat contra illud etiam vniuersitas actu perdit illud: ut hic. et c. prior. et §. de priuile. pro illorum. C. de pac. inter empto. et vend. commissorie. si vero non seruat priuilegium vel non tueretur se eo perdit priuilegium legitimo tempore. §. de priuile. accedentibus in Anno. super primo decre. a iij

a C. de p. sentiant. aduerte quod b. b. b. b. in. iij. co. m. y. Aut queris de his t. q. imo. cum possint si gillatiz et p. uenlariter consenti re iuxta nota ta p. arch. i. c. i. in gl. i. l. i. di. Et quod electio est spale quod de beant collegia liter consentire refert quod hic t. Jo. an. in. c. i. de re. ec. no. ali. in. vi. et c. po. i. c. cu. te. i. de rescrip. l. i. dicit spe. tenet. hinc in ti. §. i. di. i. p. n. et vid. et de henri. optie di. st. gnetes circa hoc. in. ca. tna nup. in. n. col. §. de his que si. a pla. b. C. nisi iusta es. hoc refert et seq. pe. d. anc. in. p. i. c. v. i. in. ci. in. q. §. de col. i. i. circa si. abb. i. c. i. §. e. et vide bal. l. i. si. C. si p. tra ius vel vti. p. n. b. et pe. de anc. l. co. si. x. i. c. i. qd. ne sup. die. col. i. Et quod statutum ex iusta causa auferat interdictio ad de alex. i. co. si. v. l. i. col. v. v. decimo et ultimo i. pmo vo.

c. May dicit euangelium et sic sentit b. p. n. quod papa potest dispensare et limitare ius diuinum. Ad quod adde et de in. c. sup. co. in fi. §. de bi. et in ca. post translationem in fi. et que ibi notauit. §. de renum.

illa autem decre. accedentibus. et de terra intelligit soluisse forte non voluntarie. sed quod forte exercebatur lites. ff. de ali. iu. mu. cau. fact. a. l. iij. vel quia privilegium non habebat paratum ad manus. argu. ff. q. vii. pleriq. Item contentus non fecit contra sed unus tantum. Item cum ex presumptione nitamur tantum non ita de facili presumitur renunciare decimis ubi nullam recipit compensationem sicut privilegium dignitatis exclusit ubi recipit compensationem quod si redditus minuantur canonicorum dignitas tamen augetur magis delinquit si directe venit contra privilegium quam si non vitur eo. arg. lxxviii. di. quisquis. j. de sen. exco. contingit. C. de exco. tu. voluntarie. C. de his qui sp. s. mu. su. l. i. li. rj. quoniam leuiter perdit privilegium. ff. de diuor. l. si. Alij dicunt quod si privilegium est odiosum perdit per unum actus si fauorabile non perditur nisi legitimo tempore prescribat contra privilegium vel melius si privilegium datum est fauore persone si semel facit contra privilegium perditur. si datum est in fauore ecclesie vel religionis non perditur nisi contra illud fuerit prescriptum legitime plus pl. qd. no. j. de priuileg. accedentibus.

1. Nunquid valeat protestatio proprio facto contraria.
2. Canonici quid sit et quid prebenda.
3. Laycus canonicus esse non potest licet prebendam esse valeat.
4. Recepti in canonicos et fratres an electionibus et alijs capituli tractatibus interesse debeant.
5. Pactum de iure factum an symoniacum sit.
6. Electio ad vacaturas prebendas an valeat.
7. Prebende quo casu communicari non debeant.
8. Diligentia alienius in re aliqua an sibi obesse possit.
9. Nunquid contra ius innouata valeant.
10. Voluntaria alienatio rei litigiose licet prohibeatur an prohibeatur etiam necessaria.

Cum. m. (locus). Quorum procurator erat. (venientes). ff. de leg. 2. con. de qui bus. s. c. piori. hec allegatio est partis quia non venit contra constitutionem prebendam: sed canonicos elegerint ultra numerum prebendarum. vel dic quod constitutio erat quod tantum. rii. essent canonici (duos) et male unde non tenuit electio. j. de preben. maioribus. r. c. tunc quamuis ibi loquatur de electione prebendarum et non iure canonicat in quod est magna diuersitas: ut no. s. de prebe. dilecto. unde illis capitulis non obstantibus videtur tenere electio. si enim non teneret hec electio quare. j. mandaretur de eorum provisione (ad eam). i. ea vacante duos elegerunt. non enim elegerunt ad prebendam: sed simpliciter in canonicos alioquin. cassanda esset electio. j. de preben. tue. nec etiam prebenda inter eos diuidi debebat alioquin cassaret electio j. de preben. dilecto. Vel dic quod prebenda inter eos diuidi debebat sed non erant electi ad prebendam diuidendam sed simpliciter electi in canonicos et postea separatim simpliciter ordinauerunt de prebenda diuidenda quod fuit illicitum. j. de preben. c. vacante. et sic tenebat quod factum est de electione et non quod factus fuit de diuisione. non enim se contingunt predicti actus. factus electionis et actus constitutionis illius. scilicet quod simul fructus prebende inter se diuiderent. j. de re. permitt. ad qd. nes. plus placet quod no. j. de preben. dilectus filius. r. c. tunc (Alium) de quinto non fit hic mentio quod forte capitulum non confitebatur de electione ei vel melius: ideo inferius supprimitur de quinto. quod una prebenda vacabat que vni ex quinque poterat assignari. Et (preiudicio) hec protestatio non prodest quin infringatur numerus canonici: sed numerus prebendarum non fuit infractus ut hic apparet: quod si sine protestatione elegerint non fuisset infractus ut hic p. j. de prebe. relatum et dilectus et ut no. de appel. sollicitudinem. arg. j. quod metus causa plat. r. r. q. h. lotharius. ff. qui. mo. pig. sol. si debitor. j. de in integ. resti. c. h. Sol. ubi quis per contrarium factus contradicit sue protestationi nec se simul protestatio et factus compatiuntur non valet protestatio nisi iusta causa interueniret: ut in. c. plat. r. r. q. h. nec artificioso. et alio quando plus valet protestatio quam appellatio. C. de fil. fa. l. h. li. r. valet ergo protestatio ubi dupliciter aliquid intelligi potest ut in responsione rei facta narratione actoris que potest fieri animo contestandi litem. vel animo tantum instruendi iudicem. arg. ff. de pac. iurisdictionum. s. qd. fere. vel ubi crederet suo iuri renunciare: ut si protestetur quod velit dicere in personas testium. j. de testi. presentium. ff. de religi. et sumpt. fune. at si quis. s. inter. dum. r. s. pleriq. Et (canonicos) aliud est canonici aliud est prebenda. Canonici est quoddam ius quod prouenit ex electione et receptione et institutione in fratrem ut hic r. j. de preben. dudum dilecto. Prebenda est que pcedit ex institutione et officio: quod ex quo hys qui officium debet habere et beneficium. et si perdit unum debet perdere alterum. j. de priuileg. inter cetera. lxxv. distincti. si quid sacerdotum. r. cap. eos ad hoc facit. j. de rescript. eam te. ubi dicit. recipiant in canonicum et in fratrem: et prebendam conferant. Et forte posset dici quod ubi certus est numerus canonicorum et prebende distincte si quis simpliciter eligatur in

canonicum ultra numerum et electio et non debet habere partem in prebendis distinctis sed si aliquid est in bonis ecclesie propter prebendas de eo debet sibi prouideri ut hic. r. j. de preben. inter cetera dilect. si. t. vel ut primo se facultas obtulerit ut ibidem. Si vero eligat ad prebendam que non vacet: vel plures eligantur ad prebendam non tenet. quia vel est contra concil. tironi. vel late ran. j. de preben. maioribus. tue. vel ibi loquitur de rigore hic de misericordia. Et not. hic vin. q. laycus non potest esse canonicus: sed potest esse prebendarius. arg. j. insti. in ecclesia. q. dam tamen dicunt contra credo tamen quod licet habeat laycus aliam quam prebendam vel redditum sicut pauper vel peregrinus vel alia de causa ut. r. vj. q. j. possessiones. non tamen habebit iura spiritalia. s. q. inter sit electionibus vel alijs contractibus qui sunt de spiritualibus arg. r. vj. q. vii. in noua. j. de election. causam nisi esset querelus. Et Sed queritur an huiusmodi recepti in canonicos et in fratres debeant interesse electionibus et alijs tractatibus capituli. Respondeo si eis est assignatum stallum in choro ea facient in ordine suo que ad chorum pertinent: puta lectiones legent: cantabunt et similia. et si eis est assignatus locus in capitulo ea facient in ordine suo que ad capitulum pertinent: puta electionibus intererunt alienationibus et alijs huiusmodi nam cum per hoc appareat eos esse de conventu. vel de congregatione electioni interesse debent. arg. huius. quod dicitur de clauibus datus et instrumeto reddito. ff. de pact. l. si. ff. de contrahen. emp. l. clauibus. r. no. j. de consangu. c. ij. et argu. j. de elec. c. h. r. vj. q. vlt. c. vlt. r. vj. q. h. abbate. r. c. cu. sit. j. de priuileg. dilecto. nisi contraria esset consuetudo. Si autem nulla esset consuetudo de in stallando sed tantum simpliciter eligi. tunc credo quod ex electioe confirmatione sit canonicus. tot hoc ipse omnia iura canonici habebit et quotidianas distributiones. j. de preben. dilectus. Et (perceptum) nec fuit pactum istud symoniacum: quia de iure est: et quo non habet prebendam: nec de communibus prouentibus vel aliquibus temporalibus debet habere partem quia si easdem partes intelliguntur diuisa omnia temporalia communia secundum quas diuise sunt prebende. sed hoc non placet et expresse contradicit. j. de preben. dilecto. dic ergo quod bene fuit symoniacum si intellexerunt hoc verbum ut de canonici. de prebendis diuisis et alijs communibus prouentibus nihil percipient. si vero intelligebant tantum quod de prebendis diuisis nihil percipient. tunc erat ibi pactum id ad quod etiam sine pacto tenebantur. et ideo licitum est non symoniacum. j. de preben. significatum. vel dic melius quod hic nullo modo potuit esse symonia: quia nulla interuenit inter electores et electos pactio vel conventio. i. q. t. de. ff. q. pio: sed tantum electores statuti fecerunt. scilicet quod nihil perciperet. i. faciendo aut statuti sine bonum sine malum non commiserunt symoniam: sed alio peccauerunt: sed si postea quando sibi nunciauerunt electionem nunciaret unanimiter et statutum vel constitutionem: et ipse tunc suare promitteret tunc esset symonia viii. q. iii. artaldus. r. p. alle. c. q. pio: si non peteret ab eo quod promitteret suare statuti nec promitteret si statuti sua: et propter hoc non esset symonia. h. enim cuius ius suum sponere. (Derogatione) quantum ad numerum canonicorum cui derogatum est cum plures elegerunt non quantum ad distinctionem prebendarum cui nullo modo derogat: ut no. j. de preben. dilecto. Et (vacaturas) vacaturas at eis dare intendebat. non tamen eos eligebat sic. eligimus vos ad vacaturas prebendarum: quod tunc electio non teneret. et non mandaret dominus papa eis prouideri de supererectis redditibus sed electionem cassari. j. de preben. tue. ubi aut simpliciter et pure eliguntur in canonicos: sed promittuntur future prebende quod licitum est tenet scilicet receptio in canonicos: sed promissio vacature non valet immo non prima sed cito obtulerit se facultas habebit prebendam. j. de preben. dilectus relati. ubi de hoc not. vel hic loquitur de misericordia. aliter autem de rigore obtrinet. plus placet quod no. j. de preben. dilectus filius. Et (integritate). sed quare non communicat cum alijs cum ipsi venerint contra constitutionem suam ubi non debet gaudere constitutione. s. eo. cum accessissent et non debet canonicus carere prebenda. j. de preben. relatum. Respondeo. quidam dicunt communicationem istam in istam esse. sed hic non fuit facta impediende petitione eorum: petierat enim tantum supererectis redditibus sicut ex littera apparet. vel dicas quod non debebat communicari prebende: sed super numerum prebendarum canonicos elegerint: cum statuti esset tamen super numero prebendarum contra que non venerat. Et Sed queris si non venerat contra numerum prebendarum. quare supererectis redditibus fuerint eis assignati et non ceteri assignati sicut statuerat. Respondeo. quod conditio statuti extiterat scilicet nisi prouentus adeo exerce. r. c. Et Supererectis. C. de alluio. l. ut contra ubi dicit quod paludes meliorate cura cultorum non sunt separatim censeri. r. istorum canonici diligentia non deberet eis obesse ut quod cura eorum auctum est alijs assignaretur: sed hoc est propter fauorem cultus diuini in fructibus ampliandi si autem redditus supererectis non sufficeret. ad tot prebendas quot sunt canonici. tamen eis communiter assignabatur

• 11 •
zei liti¹⁰
große^b
aliens
tia.

18

A C Personā itellige hoc pcedere añ lites ptestatā secus post vt p ang. ant. de liti. in pn. ⁊ aduerte p intelligētia huius dōc. qz bēric. bobie in vii. fi. 13 q iste ter. loqitur nō d vicio litigō si fz de litz per dē vitiō. alle. hostio. ita tenē i. c. significāte i vbo nō audiebant. j. d. ap. ⁊ qd intelligūt hūc ter. io. angui. de monte la. i. cl. fi. i. gl. j. vt lit. pēdē. Et sic alienatio facta lite pendē. vñ appellatiōe t3 ipō iure retractat tamen officio iudicis bñficio titulo rñ. j. vt lit. pē. ⁊. C. nil noua. app. pen.

B C Necessaria adō bart. i. l. dāni. §. si dñs ff. de dam. lscō. ⁊ aler. de imo. i. l. qñp. §. iul. in addi. ff. dāq plu. arcē. ⁊ etiā adde q nō ipe dit pñficationē bonoz. l. si cōstante. §. fin. ⁊ ibi alerā. ff. soluto matri.

C C Ad eūdes indicē p intellectū tituli. de qb⁹ reb⁹ ad eūdes indicē ea. vid aliqd pñfici. ar. i. 25. r. r. col. r. vñ. vers. non obstat.

D C Cōpmit ti itellige. f. vt arbit f3 tāq arbitratōr sic. ita inno. i. c. qñta nalis. j. d. arb. pe. danc. i. 25. r. r. vñ. i. c. p. i. f. qñē. ⁊ i cōfil. r. r. r. i. j. i. c. p. in haccā. c. o. n. cir ca medium.

E C Tūc iura mētū. itellige hoc iuxta id q no. idē Inno. in. c. cum bone j. de eta. ⁊ qua. ⁊ io. an. in de. j. de decimis. ⁊ ita bē. bo. li.

Inno. super Primo decre.

cōcessum appellari etiā ubi ius inhihet appellare: vt. ij. q. vi. §. diffinitina nisi forte propter delictū libeat appellatio: vt si in notorio crimine iacēs vellet appellare. §. de here. sicut ait. nā sicut hic spālter nō indulget. ita nec in gñali indultū intelligit. ff. de pigno. oblatio. C. q. res pig. obli. l. i. §. de iurciu. veniēs. Alij dicūt id solū per hāc indulgentiā cōcessum. qd de iure cōi l. 3. C. de inoffi. testa. si qñ. nā plus solet timeri qd spālter iniungit qd qñaliter spetrat. xxiij. di. qñis. vel locū h3 hic indulgentia in persona q ppter suū delictum pibita fuerat appellare et forte postea restituta hoc priuilegiū spetravit. vel i ea psona q a suis iudicib9 grauari timebat. Idū. etiā nō intelligit hāc indulgentiā extendi ad eas nisi a iure vel a iudice vel a superiore appellatio probibeat. siue spālter: vt si dicat nō obstat appellatiōe in tali cā pcedas siue gñaliter: vt si dicat nō obstat appellatiōe in oī cā pcedas: sed tñ qd tñc sibi liceat appellare qñ alis licebat de iure olim et hodie tñ grauare vel a snia. C. Et in his casibus. §. ubi de iure l3 appellare etiā nō obstat q remota est appellatio poterit appellare et ita cessant oīa cōtraria oīno. §. c. i. et. ij. nam nō debuit fieri mēto in scōo de prior: cū quod pñetur in primo nō extēdatur ad id qd pñetur in scōo. nāz cū istud priuilegiū sit o diosuz. nō d3 extēdi ad pibitiōē pñcipis qui de eo cogitasse nō vñ: nō enīz pñumendū est qd alicui daret pñilegiū de suo mādato pñēdō: sed tñ qdā etiā fm hāc opi. dicūt illā indulgentiā extēdi ad casus etiāz i iure pibitos. q eos sicut et alia iura in suo pectore h3 alie solutiōes nōlate sūt in gl. hic ergo. C. Et dicit qd sicut secūdo impetrās nō tenebatur facere mētiōē de iure cōi qd liberā concedit appellatiōez sic nec de priuilegio qd solum ius cōe pñinet quale hic erat. §. q si hi liceret libere appellare et hac rōne dicimus q si plebanus impetraret priuilegiū super decimis sue parrochie et postea ali9 ad quem de iure nō pñinet super eis dē decimis priuilegiū impetraret sine in toto sine in parte scdm priuilegiū pñale: primo etiā si ambo pariter gñalia sūt. et hoc ea rōne: q in primo nihil cōcedere intelligitur. sed tñ pñmare. in secūdo vero itēdebat de nouo aliqd pñerre. et iō pñudicat primo et si de primo nō faceret mētiōē cū intelligebat ex certa scia in pñudiciū plebani cōcessisse. nāz sicut de iure cōi mētiōē facere nō tenet. sic nec de priuilegio quod solum ius cōe continet et fm hoc expone literam

¶ Quia specialis id est rescriptum vel priuilegiū vel indulgentia quod contra vel preter ius aliquid continet derogat generali. i. mandato vel rescripto vel priuilegio quod quoniam ius cōe continet. vel dicit q si a principio opposuisset cōtra literas qd non valeret q tacuerat de priuilegio suo quo sibi concedebatur qd sibi liceret in qualibet cā appellare et hoc expōse nō habuisset lras cum clausula sub ap. re. tñc lre suum effectus amississet et non pcessisset iudices. sed ex quo a principio nō proposuit vñ renūciare bñficio suay lras. et excep. cōtra tenorē lras aduersarij et lris consentire: vñ vlt erius cōtra eas aliqd dicere non pōt. C. Et spāle mandatum hic ergo derogat secundūz primo: l3 in eo non fiat mētiō de primo contra. l. c. i. ij. rñ. dicunt quidam hoc locū habere in priuilegio et indulgentia: sed pñaria scz qd priuilegiū derogat secūdo. h3 locum in rescriptis. hoc reprobat. §. de offi. dele. ex parte. h3 rñde q papa ex certa scia sic respondit ibi. Sed his abiectis qd hic d3 ius asserimus generale tam in priuilegiis quam in rescriptis vt spāle fm in casu suo deroget generali primo: l3 mētiō non habeat de ipso gñali. et expressum est. §. eo. pasto. nisi tale esset priuilegiū generale quo expōso lras nō habuisset. §. de offi. dele. ex parte. secus aut vbi spāle impetratum est post spāle vel gñale: vt in se. proci. c. nec ob. §. de fil. presby. ex tua. q ibi nō derogat priuilegiū gñale spāli secūdo vel cōuerso sed quod gñali auctoritate factus erat nō retractatur. nec obstat. §. de offi. dele. ex parte. quia ibi priuilegiū fuit spāle q de prima vacante que tantū vna futura erat l3 incertū sit de qua vel meli9 suppsit veritatē talem. §. de tenore pñedentiū lrasum quam si expōsisset non obtinuisset secundas lras. sed hic l3 diris set de pñoi indulgentia non minus lras secundas nō obstat

¶ Appel. habuisset q in iudiciis nō est habēda acceptio personarum. iij. q. iij. c. ij. sed vbi iura sibi cōtraria recipiuntur si vtrūqz est idē primo per secundū derogat l3 de pmo nō faciat mētiōē ff. de leg. l. non est nouum. qñ oīa iura in scrineis suis h3 recōdi tā. xxi. q. i. peruenit. C. de testa. oīum. C. de inoffi. testa. si qñ. de consti. c. l. i. vi. particulari autē mri aut alienius castri p aliud nō derogatur nisi de eo mētiō fiat. xxi. q. ij. pñcriptionem. §. eo. cum ordinē. et c. eaz te. quod intelligo si tale est particulare quo expōso literas non habuisset. vel dicit vt in. gl. ista indulgentia vñ (derogat) melior rō q priuilegiū intelligitur tantū qñ cā cōi iure tractatur et non qñ pter ius appellatio inhihet. §. de of. leg. studuisti. §. eo. pasto. si. xxiij. di. qñ. C. de pigno. l. ij. ff. qui potio. in pig. ha. l. ij. et ff. de sen. et re iudi. diuino.

¶ In rescriptis intelligenda est hec clausula: si pces veritate nitentur etiam si non apponatur.

¶ Aliter impetrare nulla facta mentione de prioribus nō valēt.

3 Ad cōfirmatiōes snie non sufficit suppsio prior lras: nec et pā etū suū: sed pbatōnū vel iuris veritas.

4 Aliter impetrare post tps appellatiōis efflurū nō valent.

¶ Parte (moneretur). i. ipse. §. (Ipse). i. f. (Co gnitionē) hoc ipso nō valuerūt lre. C. de pñi. imp. offe. quotiēs. §. eo. cū adeo tñ non credo hec verba fuisse in litera: quia si ibi essent statiz papa mandasset sine vlla inquisitione ad se mitti vel detineri quasi suspectum de falsitate: sed litere poterunt esse tales. conquestus est nobis. §. quod episcopos conuentren. cū sua ecclesia spoliata nit nullo iuris ordine seruato. vñ de mandam9 qd cū restitutas (Intelligēda). xxi. q. ij. vñuersa. contra vbi dicitur qd non valet rescriptum nisi beat hāc clausulā. sed hoc fm canones illō fm leges. et nō q nō aliter videretur conditiones intelligende in contractibus et rescriptis: nisi apponatur: nisi forte sint generales conditiones. xxi. q. i. vlt. c. fi.

¶ Habita De creta. ista multiplicem iniquitatem continere videt. et primo in eo quod inuit qd litere ab. f. impetrare non valeat si mentione de prioribus nō fecerint cū illa non esset talis veritas suppressa qua expōsa nihilominus literas in cōi forma habuisset cum sine ordi ario iure sine ex delegatione cognouissent et etiam qualescūqz lre essent semper a diffinitina snia licitū est appellare: vt. C. de appel. eos. §. qñ etiam

¶ Ande et si iudices nō debeāt pcedere fm formā in literis ipsi9 apposita. §. debet tñ fm ordinē iuris pcedere. §. e. sup literis h3 rñdeas ideo nō valent: qdolo suppsit priorē commi ssionem vt in decre. super literis. Vel dicas qd si dirisset formā pmissio nis et pcessus habitū p eandē. §. qd cōuict9 erat de pñurio. et qd pñēde renūciasset. literas istas nō obtinuisset. vt. §. de her. sicut et de se. et re iudi. iter mona. C. Et scōo pñinet iniquitatē i eo qd dicit snias pñmari cū ad cōfirmatiōē snie nō sufficit suppsio pñi lras nec et pactum suū. h3 veritas probationū vel iuris §. e. c. olim. h3 tu dicas verū eē quod opponit: et iō expone lram pñmes sniam supple sicut rñnabit fuerit pñmāda cognitiōe pmissa. §. de ap. oblate. et habes sile. §. de consti. cum. xij. di. si. vel potes remouere pñē iniquitates: quia in istis lris non fiebat mētiō de app. et sicut non vñ snia pñra res pñi iudicatas. §. ij. q. vi. §. diffinitina. ita nec lre ipetrare nisi faciant mētiōē de appellatiōe si ipetrantur ab appellāte. §. e. ex pte. secus aut si ab appellato. vt not. §. de appel. oblate. C. Et dicit qd iō non valebant lre q iā tps appellatiōis effluerat. et tñc etiam bene sequitur qd si non est habita mētiō pñm lras. supple marie cōfir met snias. id est pñmādam denūciat. in anc. et de his qui igre. ad app. §. i. colla. v. vel dicit qd ideo dicit si non fuit habita mētiō pñi lras qd pñmet snia: q nec psequēs fecit mētiōem qñ appellauit. vel in qua cā. et ita rata manet sententia. C. de tem po. appella. anc. et qui. in ver. appellatore. si autem mētiōem fecisset non transisset in rem iudicatā cum non esset negligentia psequēdi appellatiōē super illa cā que cōmissa erat cōuictren. (Ventre) qd false pñsumitur. Inno.

¶ In lris scōo impetratis oportet expōsam fieri mētiōem de pñis ad hoc vt per secundas deroget pñis.

¶ Scōo litere i quibus casibus p exceptionē elidi possunt.

¶ Alterz iudex. i. pñus et secundus iurisdictionē habet nisi ea p exceptionē elidatur.

¶ In sentētiis latis vigore diuersorū rescriptorū inspiciendū est q lre alijs pñaleāt. et eis standū est.

¶ Aliqz iudices si eliget nollit arbitros et pcedat ex enētu snie late sup reuocatiōe literarū pendet quorū pcessus valeat.

¶ Rescriptū legitimū pñitur p scdm faciēns mētiōem de pmo et alijs et casibus quos hēs. hic.

¶ Eterū (aduersari9). §. de offi. dele. sane. §. de. So. h cū ad scōos iudices lre scōe ipetrant. ibi cū ad cōf dē iudices fm diuersas formas nec vñ solu. h notata

¶ q h loq9 vbi nō pñsumptio mutata volūtat. §. qz cū i scōis lris expōsam fieri mētiōē vt p scōas pñis deroget. §. de offi. dele. ex lris. vel ibi nō pñat q sūt pñe. h aut pñat. C. Et scōo elidi pñt p exceptionē scōe lre q de pñis nō faciūt mētiōē vt h. ipo tñ iure valēt q eo ipso apparet qd t3 pcessus habit9 per eas nisi fuerit exceptū. et qd post annū pñualēt cōtra negligētes. §. eod. pñerūqz. §. eo. sup literis. Itē elidunt lre ope exceptionis si impetrare fuerint ante terminū appellatiōis pñm. §. de ap. signifi. casti. sepe. contingit. et c. oblate. Itē eliduntur p exceptionē si ab exēdicato fuerint impetrare. §. de pba. post cessiōē. §. de eta. cū bone. tamē hoc simplr nō pcedo. Item si dolose sint impetrare p falsi suggestionē vel veri suppsionem. xxi. q. ij. rescripta. salua distinctione. §. eo. sup literis. vñ de si pponit exceptionē cōi in dicib9 quos dicit nō habere iurisdictionē et sup addit. C. Et si dubitatis qñ od pñe litere nō pñudicet vltimis eligātur arbitri fm cōstitutionis tenorem quam habes. §. eo. pastoralis. credunt qdā qd hoc sufficiat ad hoc qd quicqd factū fuerit cassum sit et irritum.

a C. pñio. qñ scdm priuilegiū tollat pñm. ali qd p car. i. pñil. h. et adde an p uilegiū spāle alicui cōcessuz tollatur per le gem generales et dicit no. pale. xā. in pñ. c. co. j. in fi. col. vj. in fi. per fran. de are. in cōfi. cñij. et per. d. bar. soz. in cō fi. elvj. col. x. §. confirmatur.

irritū ē si indicat p indices illas literas ptra quas sic excipi
tur alius pualere & legitimas ē: & hoc ea ratione: qd cū ille pete
rit fm debitū ordinē iudiciorū pcedi. s. fm tenore p̄dicte decre.
& ipe ordo non fuerit omisus non d̄ valere qd sit. n. quest. vj. s.
itē sn̄a. s. de offi. dele. venerabili. s. e. cū dilectus. C. Ad v̄ di
cēdū ē si nō sit petitiū qd sic pcedat: cū d̄re. nō dicat qd peti de
beat sed sufficit ambigi inter ptes vel iudices. & hoc ipsum eis
certū est forte: qd de eorū reuocatione disputauerunt. & neutra
ps alteri p̄sensit. s. in ambiguitate & p̄tradictione remāserunt.
& ex quo ambigū fm tenore p̄dicte decre. pcedi d̄ nec credunt
in his necessariam appellationē: qd nō t̄z ipso iure qd facit arg. ii.

3 q. vi. s. diffinitiva. C. Sed t̄z securus & t̄z iusti^o est exceptio
nē pponere & appellare. qd si iurisditio p̄ exceptionem non eli
dat. vterq; inder iurisditio nē bz. sed si corā primis iudicibus
quorū iurisditio nē dicit reuocata p̄ secundas literas p̄seque
retur qd nē istam an esset eorum iurisditio reuocata necne si
interim pendente lite hac super principali questione pcederent
eorum secundis iudicibus de partium p̄sensu tacito vel exp̄s
so. videt qd p talē processum renūciare videtur & literis & qd
nī quā de reuocatione pposuit arg. s. de offi. dele. gratum. s. et
si interim non pcessit in principali: sed ipse prim^o iudex sn̄am
presentibus partibus tulit suam esse iurisditio nē tenebit quic
quid vltius fecerit ille iudex nisi appellauerit. nam cum pos
sint cognoscere an sua sit iurisditio. s. e. super literis: ergo tene
bit sententia nisi appellet. si autē nec pars nec iudex secundus
aliquid mādāt vel excipit coram primis iudicibus. s. qui cepe
runt iurisditio nē vti inter partes si tamen et ipsi simul secūdi
cum eis eodē tēpore cum illis procedūt in hoc casu credūt qui
dam qd pcessus prior iudicium tenet etiā si postea p̄stet literas
primas per quas processum est reuocatus: posset per alias et
etiā si ex cōmunicet secundos tanq̄ turbatores sue iurisditio nē.
tenet ex cōdicatio. & hoc ideo qd primū iudices habuerūt iurisditio
nem & eam exercere ceperunt si quis ergo contradicit iurisditio
di coram vel facto vel dicto ostēdere d̄ illud. s. causam qua
re contradicat & maxime ostēdere tenetur literas p̄ quas data
est iurisditio. s. de offi. deleg. cum in iur. nec videtur vis faciēda
in hoc qd primas literas impetrant. sed in eo qd iurisditio nē po
res vti ceperint. & hoc ideo. qd occupantis melior est cōditio. s.
de appellatio. vt debitus. sed si cēt casus ibi. vbi nō esset potior
cōditio occupantis. tunc sufficit solū exercitiū iurisditio nē. cū
sic appareret partes cōsensisse ex quo coram eis litigāt. & priori
bus de iurisditio nē renūciasse tacite. s. de re iudicata. iter mo
nasterium. C. Alī dicunt qd nec primū iudices nec secūdi pos
sunt aliquam iurisditio nē in alios iudices exercere. qd cum ex
literis non detur eis aliqua iurisditio in eos s̄z iudices. nec in
hoc casu ius det ei iurisditio nē inter eos. s̄z p̄cipiat arbitros
eligi. s. eo. cum p̄tingat. p̄t qd si p̄mi iudices alios ex cōdicāt. nō
t̄z ex cōdicatio si aut iudices p̄mi vel secūdi inter partes ferāt
sn̄am vel ex cōdicatio nē vel interdicti vel aliam. cū nō contēde
rint de iurisditio nē. s̄z tātū lras ostēderint p̄ quas iurisditio di
citur reuocata. nihilominus t̄z iudices amboz rescriptorū ad
cōtrarias sentētiās pcesserint. tunc inspiciēdū ē qd litere aliis p̄
ualeat. & iudicabitur pcessum illoz tenere. quorū litere aliis p̄
ualeret & alioz pcessus irritabitur: & sic intelligit decre. s. de offi.
ficio dele. ex literis si aut literas non ostenderet reuocatorias
teneret quicqd facerent primū iudices. s. de resti. spo. audita. s.
de offi. delega. cum in iure. sed si facta prima ostensione. diceret
primū iudices. nos volumus cognoscere an reuocetur iurisditio
nostra. nō v̄ illud. quia cognitio non sibi sed arbitris de
mandat. s. e. pastoralis. C. S̄z t̄z tunc si noluerint eligere arbi
tros si alterutri iudices pcedat ex cūctū sn̄e qd fertur sup reuo
catione literarum p̄det quorū processus valeat. s. de offi. dele.
ex literis. siue sit processum ad sententiā ex cōdicatio nē propter
cōtumaciam. siue super principali procedatur. p̄mi autem p̄e
dictam decreta. ex literis solunt vt ibi dicit glo. (Nec secūde)

4 nasterium. C. Alī dicunt qd nec primū iudices nec secūdi pos
sunt aliquam iurisditio nē in alios iudices exercere. qd cum ex
literis non detur eis aliqua iurisditio in eos s̄z iudices. nec in
hoc casu ius det ei iurisditio nē inter eos. s̄z p̄cipiat arbitros
eligi. s. eo. cum p̄tingat. p̄t qd si p̄mi iudices alios ex cōdicāt. nō
t̄z ex cōdicatio si aut iudices p̄mi vel secūdi inter partes ferāt
sn̄am vel ex cōdicatio nē vel interdicti vel aliam. cū nō contēde
rint de iurisditio nē. s̄z tātū lras ostēderint p̄ quas iurisditio di
citur reuocata. nihilominus t̄z iudices amboz rescriptorū ad
cōtrarias sentētiās pcesserint. tunc inspiciēdū ē qd litere aliis p̄
ualeat. & iudicabitur pcessum illoz tenere. quorū litere aliis p̄
ualeret & alioz pcessus irritabitur: & sic intelligit decre. s. de offi.
ficio dele. ex literis si aut literas non ostenderet reuocatorias
teneret quicqd facerent primū iudices. s. de resti. spo. audita. s.
de offi. delega. cum in iure. sed si facta prima ostensione. diceret
primū iudices. nos volumus cognoscere an reuocetur iurisditio
nostra. nō v̄ illud. quia cognitio non sibi sed arbitris de
mandat. s. e. pastoralis. C. S̄z t̄z tunc si noluerint eligere arbi
tros si alterutri iudices pcedat ex cūctū sn̄e qd fertur sup reuo
catione literarum p̄det quorū processus valeat. s. de offi. dele.
ex literis. siue sit processum ad sententiā ex cōdicatio nē propter
cōtumaciam. siue super principali procedatur. p̄mi autem p̄e
dictam decreta. ex literis solunt vt ibi dicit glo. (Nec secūde)

5 t̄z hodie aut attendit tēpus impetrationis literarum. sed p̄e
sentationis. s. de appellatio. vt debitus. C. (Quorum est) t̄z No
ta per di primū rescriptum legitimum p̄ scdm qd facit mentio
nem de eo vt hic. item per negligentiam impetrantis post an
num. s. eo. si aut. & c. plerq; & p̄ sollicitudinem puenientis. s. de
appel. vt debitus propter fraudē. si scōas impetrat & vtitur. s.
eo. ex tenore p̄ mortem delegantis vel delegati. s. de offi. deleg.
gratum. & c. relatum. & p̄ supueniēte cām que id a principio in
ualidum faceret. s. de offi. deleg. insinuāte. p̄ditur etiā qd p̄
excommunicationem ad tempus: s̄z recuperatur p̄ absolutio
nē. s. de offi. dele. p̄udētiam. s. vi. itē p̄ mortem impetrantis vel
eius cōtra quē impetratur. s. qd senten. si. ap. l. pen. (in expen
sis) factis in allegando ius suum. ff. de iur. si quis ex. ff. si qd in
ius vo. ex quacūq;.

Inter cetera

(Eandem) possessorum stu
deas spoliari. In similib^o.
C. de legi. leges. ff. de legi. non possunt infra de tras.

la. inter.

Quando aliqua.

- 1 Cistercienses nō possunt trahi ad iudiciū p lras. nisi de ipsoz
ordine fecerint mentionē.
- 2 Nūqd p sp̄cialē cōmissionē p̄uilegio generali derogetur.
- 3 In quo differat lre de gr̄s. & lre de iustitia.
- 4 Litere valēt ē nō facta mētiōe de p̄uilegiis alicuius.
- 5 Adonachi citati debēt venire p̄uilegium suū allegaturi.

Cum ordinem. (Specialiter) nā si su
p̄positiōibus aliis vel
debitis impetrētur litere ptra cisterciē. bene valēt:
qd ad hoc non extēdit p̄uilegiū: sed postea largius
p̄uilegiū impetratū: qd p nullas literas p̄st trahi i cā qd de eoz
ordine non facerēt mētiōē. Indulget. s. de deci. ex pte. s. de cōmā
laborum suoz nō solnēdā. C. Adinime teneamini. t̄z Adi
rum videtur qd p̄uilegiū ḡnale ad oēs eiusdē ordinis p̄ sp̄cia
lē cōmissionē nō derogatur. arg. ptra. s. eo. sicut ro. ff. de nego.
gest. in to. & s. eo. pastoralis. s. j. Respon. non valere specialis
cōmissio ppter sup̄p̄sionē v̄tatis quam si ex̄p̄sissent lras ēt in
forma cōmuni nō obtinissent. s. e. sup lris hoc nō v̄ esse verū
qd ēt & si de p̄uilegiis cisterciē mētiōē facerēt in cōi t̄z in for
ma lras habuissent: vt nō. s. eo. sup lris. sed contra. s. de consti.
cum accessissent. s. eo. p̄stitutus vbi habes qd si lre nō faciūt mē
tiōē de statuto qd p̄st elidi p̄ exceptionē. ergo eadē rōne si non
faciunt mētiōē de p̄uilegiis cisterciē. possunt elidi lre ipe
trate ptra eos ēt si nullam haberēt indulgētiam qd nō valerēt
lre: q̄nōn faciunt de eoz ordine mētiōē. C. Sed p̄ qd li
tere de ḡa bene eliduntur p̄ exceptionē si non faciūt mētiōē
de p̄uilegiis qd eas nō obtinissent si de p̄uilegiis. cui de ro
gāt mētiōē fecissent s̄z in lris de iustitia qd h̄nt formā cōm nō
est necesse fieri mētiōē de p̄uilegiis sicut nō est necesse fie
ri mētiōē de aliis pemptor̄is exceptionibus. vt pacti de non
petēdo & b̄mōi. C. Et ideo dicunt quidam vt sup̄anaturale
qd hoc qd hic d̄: non est p̄p̄ sup̄p̄sionē v̄tatis: qd ēt non facta
mētiōe de p̄uilegiis alicuius valēt lre. sed p̄ b̄n̄ficiū h̄n
ins indulgentie in qua eis indulget qd nō p̄ueniātur lras: qd
nō faciunt mētiōē de ordine eoz: qd al̄s & si de ordine & de p̄
uilegio facerent mētiōē t̄z lras de iustitia haberēt cum pos
sent p̄uilegio tacite vel exp̄sse renūciare. s. de deci. ex mul
tiplici. s. de p̄uilegiis. accedētibus. (Adinime teneamini) t̄z cum al
legatis p̄uilegiū vestrū. ff. de iur. om. iur. si qd. s. de ap. si duob^o.

- 1 Collatio p̄bendarū q̄n p̄tinet ad ep̄m non d̄z scribi caplo
sed ep̄o vt aliquem recipiat.
- 2 Per lras directas caplo nō tenetur ep̄s quēpiam recipere de
necessitate: de honestate t̄z ipsum recipere d̄z.
- 3 Adandatum capitulo: tanquam capitulo factum: ep̄m liga
re non intelligitur.
- 4 Vacante sede ea que sunt iurisditio nē denolunt ad caplm.
- 5 Capli p̄tās cessat vbi primū nonns ep̄s factus est.
- 6 Delegatio nō d̄z excedere fines mandati.
- 7 Adandatu factū vices gerēt siue vniuersali siue singl̄r in vna
re tantum oīs adimplere debet.
- 8 Quando certum est ep̄iscopum esse in loco non magis cogi
tur implere mandatum per literas directas caplo qd si dirige
rentur cuiq; extraneo.
- 9 Si capitulo mandaretur qd illum cui papa contulerat p̄ben
dam reciperet in canonicum quilibet tenetur recipere etiam
si capulum contradicat.

Cum te. & infra. (Donatio) t̄z not. qd
vbi collatio p̄benda
rum p̄tinet ad ep̄m nō d̄z scribi caplo qd aliquē reci
pian. sed ep̄o nisi sup hoc esset consuetudo. & si ali
ter scribat nō valerēt lre: qd ab eo petitur p̄benda qui non ha
bet ius vandi eam nisi papa ipse contulisset p̄bendam: qd tunc
bene mandaretur. & qd ipsum reciperent: quia receptio in hoc
vltimo casu tantum in facto consistit. ins enim plene affectus
est p̄ collationem pape. sed in primo casu non tantum consistit
in facto sed & ins p̄fertur in canonicatu. Alī dicunt qd t̄z tale
mandatum sc̄i caplo: mortuo ep̄o. vt nō. in gl. nō vi. C. Me
gatio non debes intelligere qd ep̄us p̄ lras directas caplo te
neretur de necessitate iuris conferre alicui p̄bendam. s̄z de ho
nestate teneatur. sed redarguit ep̄m de mēdacio. s. quia dicebat
se nullum mandatum recepisse. cū constet ei & singulos canoni
cos aliud mādātum recepisse. cū caplm recepisset mādātū. s̄z eo
forte non ligaretur. vel dic vt in glo. qd incipit: vt vi. vel dic qd
hec decreta. ad hoc de ḡa loquuntur. & qd dicit de data lfarū ad
hoc dicit vt notet causas motinas nō necessarias quare debeat
cogere ep̄m ad cōferēdā p̄bendā iudeo. C. De capitulo non
v̄ qd iste ep̄s cum recipere debuerit cū mandatu caplo & tanq̄
capitulo factū eum singl̄r ligare non intelligatur. ar. in. qd. si.
s. qui manumittitur. ff. de rerum d̄ni. in tāti. s. vniuersitatis

Innocen. super. Primo Decreta.

7. §. seq. ad hoc afit vt bene intelligas decreta. debes scire q col
latio p dicit p bende p tnebat ad epm. vacante autem sede epa
li collatio p bende non denolatur ad caplm. §. ne se. vacan. illa
4 secus afit epō negligente. §. de concess. pben. nulla. Tamen ea
que sunt in iurisdictione denoluntur ad capitulū. et generaliter
tunc negocia ecclesie expedire vt vt. §. de here. ad abolendam. §.
de ele. cum in cunctis. §. de concess. pben. et eel. non vacan. nulla.
et c. q. diuersitate. dñs papa tanq. eis qui gerunt vices epī scri
psit p hoc iudeo recipiendo et bene q nullus alius est cui sede
vacante possit scribi p receptione alicuius nisi caplo. et dicit si
omnes canonici qui pntes erāt tpe date lras mortui essent.
successores eorū teneretur recipere eū: sic eodē mō epō q i hoc ius
succedit v el potius mādato. nam h capitulum vacante sede suc
cedat epō in iure pferendi p bendas q tñ caplm rōne cōiunctio
nis q est inter eos et cōiunctio etiā rōne iuris q pferre mādatur
sz iure p bende in qua epō habet collationem et capitulum rece
ptionem ad eam. epō succedit capitulo in adimplentione ipsius
mandati sibi cōiuncti. Et q. quasi inuicem epō et capi
5 tulū videtur facere q h auctoritate pape faciant tñ vice epī
facere videtur qd ex eo apparet q si post tales literas impetra
tas fiat non? epō. et tunc cessat potestas capli et redit ad epm vt
hic habes expse. et hoc etiā credit aliq. et non male. Et si nō capi
tulo sed cuiusq. extraneo mandasset papa q aliquem institue
ret in ecclesia sua vacante collatione p bendas. nam si ante qd cō
ferat ordinat ecclesia v caliquo qui possit pferre p bendas ad eū
redibit potestas arg. h q vt subintelligi si res in eodem statu p
seueret vsq. ad collationem. §. si ex nora. ca. l. i. et tñ nō credim?
q si aliquis executor datus esset h istud caplm q redeunte po
testate ad epm q possit pcedere p epm. et huius rei rō infra p
6 ni assignat. Et ordinato ergo epō redit ad eum pās pferendi
directis igit lras ad caplm tanq. ad vicarium. et facto ibi post
modum epō eisdem lras tenet epō facere qd mādabatur caplo
p papā qd etiā iure cōi in hac collatiōe. vel potius succedat mā
dato vt epō. §. de concess. pben. q in aut. vt nulli iudi. §. et hoc quo
q inuenimus et. §. seq. argu. ff. de p. di. inde. filie. ff. de annu. lega.
annua. §. a titio. §. de vsur. tua. sed ptra. §. de alie. iud. m. cau.
fac. c. j. vbi inuicem q h possessio mutata sit ab eo q quem impe
trate sunt lre in aliu nō puenit ali? nisi malicia eius lteruene
rit. cum ergo hic nō fuit malicia epī per lras ptra caplm impe
tratas non poterit pueniri. Preterea rescripta distinguitur
vt non extēdantur ad multas psonas. §. eo. sedes. preterea ratio
cui instituitur papa non vi sonare. §. q. tpe date erat archidiacono.
fm hoc idem esset si non esset archidiacono. qd fateor. dico cū q
q libet extrane? fact? epō tale mādātū implere tenebat. Et nō
deo ad decre. de alie. iudi. muta. cau. fac. c. j. q licet successor to
neat adimplere: nō tñ delegatus ptra hoc caplm vel h. quem li
bet alium vices gerentem datus vbi lras ptestata esset ptra suc
cessorem pcedet. nec hoc h. Ratio est diuersitatis. Tq. dele
gatio non vt excedere fin es mādātū. §. de offi. dele. cum olim. et
ff. manda. diligēter. Item stricte interpretandum est rescriptū. §.
e. sedes. ac subditis qd cūq. potest obedire vt. nec vt distringi
obedientia vt hic. vii. q. i. sciēdam. vi. qd. in. si dñs. q. resistit. c.
qd ergo qñs qdā etiā dicit q etiā auctoritate lras ptra p d
ctos impetrat pcedit ptra vniuersalem successorē qualis h
epō erat ad quem deuenerāt oīa iura epātus q prius erat apud
caplm argu. §. de iudi. q in aut. de iureiur. a mo. pss. §. j. col.
v. C. de here. insti. l. vi. de cre. aut palle. non obstat cum ibi ille
in quē translata est possessio non erat generalis successor. sz in
re illa tñ vel spāle est in vicario q idē intelligit cū dñs. nec ex
tenditur in extraneos si heres vel successor et dñs. qui eadē per
sona censet cū pdecessore et vicario puenitur in aut. de iureiur.
a mo. pss. Et nos tamē hoc non fatemur cum dicimus q ex
ecutor datus vt litere impetrat h vices agentem valēt h. om
nisi lras ptestata esset. sz bene fatemur q valerēt ptra successorē
vt nō. §. de offi. dele. qm abbas non em p oīa sic vna psona cen
setur vices agēs cū dñs sicut successor cum pdecessore sed man
datū factū vices gerētī sine vniuersaliter sine singulari iynare
tñ dñs adimplere vt fingit em successor in adimplendo māda
to vices agētī facto sicut h habes. et in aut. palle. aut. de iureiur.
a mo. pss. sed non fingitur vicarius in sustinēdo iurisdictiones
vel executionē ptra eum datā qd nō inuenit in iure. et sufficit et
ad hoc rō p assignata nec instituitur papa illi rōni: q tñ esset de
caplo ea rōne q pp hoc teneatur dare. sed q hoc erat ea q non
debebat scribi epō cum non esset. et q nullus alius erat ibi cui
papa scribere deberet vacante sede nisi caplo. et hoc est qd seqf.
8 Et nec esset rō. nā si certus esset epm ibi essenon magis co
geretur implere mādātū p lras directas caplo q si dirigerent
cuiq. extraneo. sed oppones aut papa pntulrat ius in hac p
bēda iudeo aut non et si pntulrat ius male facit papa q redar
guit epm: q epō ad quem pntinet sola collatio bñ facit si de no
no nō pferat: q sola collatio pape sufficit: immo iniuria fieret
priori collationi pape p scōam. sed caplm erat redarguēdum

q nō recipiebat cū sine alio mandato epī. Si afit papa nō con
tulisset ei ius in beneficio. tunc eodē mō vt iniusta redargutio
epī cū lre nō valerēt qbus mādabatur recipi in canonicum ille
q nō erat canonicus et p eos canonicus fieri nō poterat. cum ad
eos nō pntineret collatio p bēdarū. Rñ. q. p lras istas nullum
ius qntum est iudeo in bñficio. sz ipi canonici auctoritate lras
ipsaz poterūt ei pferre ius q ipm recipiēdo faciūt et pntiunt
in ipm tanq. in canonicū. Et gñalr dicimus quotiens pa
pa sic scribit. vel caplo ad quod pntinet electio vt si nō pntinet ad
eos electio. vel epō q h pntem pferēdi p bēdas q intētio pa
pe vi esse q nō tñ q facti sunt faciāt. §. recipiēdi. sen etiā ius pfe
rāt et sic de facto videmus papā facere quotidiē. et tñ credimus
q si papa scriberet penitus extraneo q reciperet aliq. in fra
trē alicuius ecclesie in qua ius recipiēdi non haberet q litere
nullo modo valerent nisi expresse sciretur q papa sicut extra
neo scriberet ex certa scia. Et sed vices quare ergo etiā post
creationem epī non eis conferant ius cum hanc potestatem pa
pa eis concesserit. Respon. quia non intelligitur pure concess
fisse sed sub conditione. sz ecclesia in eodem statu durante. ar
gu. ff. si ex nora. causa. l. i. ratio enim naturalis cōiunctiōis q
est inter electionē et receptionem videtur ea sic cōiunctim cano
nicis cōmississe: licet conferēs in collationibus eorū sint diui
si. Et hī dicunt q si mādātum capitulo directū tale est q qui
libet de capitulo vel aliq. singularis implere potest. ille im
plebit etiā si capitulo cōtradicat. de hoc not. §. de postula. pre
la. bone. quale est istud hoc non placet. nisi dirigatur manda
tum tanq. singularibus quale est mādātum de recipiēdo in
uestitu. a papa. Et simile si mandaretur capitulo q illum
cui papa cōtulerat p bēdam reciperet in canonicum. quilibet
tenetur recipere etiā si capitulo cōtradicat. secus si manda
ret capitulo q eligeret: q tñ q libet sigillatim non eligeret euz
ex tali electione ius non queratur. nec deberet sic fieri. §. de ele
ctio. q. ppter. lras. vi. c. j. et. §. q. tunc potius officium monē
tis q faciētis accepit. argu. ff. qñ ap. l. j. §. solēt. Item electio p
tinet ad ius receptio ad factum. Si autē episcopo scriberetur
et moreretur ante presentationem literarum capitulum p illas
literas non deberet illum recipere. Inno.

1. Prima ecclesia vacare intelligit p translationem ad aliam.
2. Litere non valent in quibus impetrator supprimit nomen di
gnitatis sue.

Aures. (ad innotibus.) ad arime benefi
cūs obtinēdis. §. e. cum a deo. vel
intelligitur q loquitur. Tñ quando aliq. habet vñā
ecclesiam in qua residet et impetrat rescriptum sup
obtinēdis redditibus prioris ecclesie ad quam transiuit. qd
non valet cum statim sua translatione vacare intelligatur pri
ma ecclesia. vii. q. si. si quis. §. de pben. de multa. secus forte di
cet aliquis si trāserit ad beneficium vel p bēdam tunc valet
rescriptum sup redditibus priorum beneficiorum obtinēdis
quonq. sententialiter ecclesia pntetur. argu. §. de pben.
cum non ignores. et de concessio. pben. et eccle. non vacan.
literas. vii. quest. vlti. nōne. Pauperes clericos. id est paupe
res ecclesias in quibus sunt pauperes clerici. Et (Cires) et
debet hoc exceptio in principio proponi contra literas ad de
clinandum iudicium arg. §. e. si proponente. si enim in principio
non proponatur. et tñ elidens literas postea pponi non pōt
cum non sit iusta exceptio contra petētem bñficiū q habeat
aliud bñficiū. cū plura beneficia quis nō possit habere. vt. §.
de pbe. cū iam dudum. Et hī tñ dicunt et bene q semp pōt op
ponere. de hoc nō. §. eo. sup literis versus finem. §. de lit. pte. ex
ceptionis perempto. quidā tamē dicūt qd etiā post suam latā
per huiusmodi literas renocabitur q quid factum erit. ar. §. e.
constitutio. et c. ad audiciam. ar. pio eis q litere sunt surrepti
tie qd ex eo apparet: q non pcedunt de sua intentione: vt hic.
et. §. eo. postulasti. si pponēte. et. §. e. cū dilecta. dicunt em eodem
modo pcedēdi qñ snia lata ē p lras obreptitias sicut si cēt lata
p lras falsas vt nō. §. de pba. l. j. Et hī videt et forte melius q
p lras obreptitias vbi scilicet dicit falsum vel verum taceatur.
bene detur iurisditio. §. eo. sup literis. Et ideo si p iudicem
barum lras def snia q aliq. est recipiēdis si non appelleretur
debet eum recipere ita q vltius nō audiat. q hoc sentētia
non est contra ius scriptum: sz tñ ptra ius litigatoris. §. qd. vi.
§. diffinitiuā et idē videtur si non ferat predicto modo senten
tiā sed tñ cum cāe cognitione mādant nec appellent. §. de re iud.
di. q ad consultationē: fatemur tñ q hoc est cōtra intentionē
pape et qd tenet cū peccato hoc bñficiū. ideo pōt contra eū agi
deniciando. §. de iureiur. quēadmodum in fin. Idem si scientes
factum. §. eum habere aliud beneficium. et ideo nō teneri vel et
si credebāt se teneri errantes in iure: q non iam auctoritate re
scripti sed ppria voluntate recipere videntur non possunt de
cetero cōtradicare. C. ad legem fal. error. ff. de regn. iuris enius
p. ff. de p dicitio. indeb. l. j. et. l. si id qd. et. l. sine. §. videbitur. et. §.
qui filius

a Exceptio
qñ possit op
pōi ista excep
tionē p bēda
ne p ab. et mo.
l. e. cū dilect? et
in. c. super lite
ris. §. e. et in. c.
ad audiciam.
el. ii.
b Jurisdi
tio intellige B
vex i lras ad li
tes: q tales li
tere vāt iuris
dictionē et tñ p
cell? scōm hē.
bolie. in. c. ad
audiciā. el. ii.
l. si. vi. §. e. et sta
dirictenē. bar.
et Jo. an. hic et
Inno. in. c. cū
dilecta.

quis filius in n. Si aut ignorabāt factū. s. cū habere aliud bene-
ficiū: si receperunt eum sine iudicis mādato. vel si nesciebāt
sibi exceptionem perpetuam competere que competebat. tunc
bene poterunt contrahere. j. eo. constitutus. j. eo. ad audien-
tiam. nec est cōtra. j. eo. cum dilecta. † Ubi dicit q. cassandum
est quicqd sit p literas obreptitias. q. ibi dicit furtivas quales
non sunt iste. licet per fraudem sint impetratę. nec obstat etiā
ff. de fal. q. hominē. nec alia que nō. j. de probatio. licet. quia
hic non est iudicatū p falsa instrumenta. sicut ibi si tamen isti q
possunt elidere literas vel prouisionem per exceptionem eli-
gunt alium post electionem vel prouisionem factam ab illis
qui potestatem habebant prouidendi. licet inefficacem ppter
exceptionem non valet: quia facta est post primam qualēcūq;
nō cassatam. j. de elec. considerauimus. j. de excef. prela. inter di-
lectos. alij tamiē aliter dicūt. quia hic non est iudicatū per fal-
sum instrumentum sicut ibi.

Sed autem aliquis. ^(Negligentia) q̄
elapso. i. co: plurimum ex parte. ^(Excusari). i. de ap
per. vel debet delegatis vel alia iusta causa. **E**t
nisi quod dicit hoc decre. locum habet in iudiciis non dñs
ceptis. in ceptis enim si litere apostolice impetrantur locum
habet q̄ dicitur. i. de app. oblate. & alijs constitutionibus. i. de
appel. promulgatis.

Ahec sumus. ⁊ ifra. (28. orbo) vnde
ordinarij iurisditio ener
uatur quod esse non debet. ⁊. de offi. lega. c. ij. ⁊. de
maio. ⁊. obe. per tuas. xj. q. j. puenit. ⁊. ix. q. iij. nunc
vero. ⁊. est arg. contra nimiam generalitatē. ⁊. de ap. c. si. signifi
catis. de do. ex literis. ⁊. eodem sedes. ff. de iure fil. ita fidei. ff. de
eden. l. j. §. edē. ff. de interroga. ac. de etate. §. vbi ⁊. credo q. si ho
die tales litteras concederet q. valeret nisi renocarent ⁊. ite
cum habeat plenitudinem potestatis.

Audientiam. (Constructione). i. de probat. cum cam
contra. ff. de sta. bo. imperato. ff. de ma. testa. qui ba
bet. C. de le. tu. legatis.

- 1 Non est codendandus in expensis is qui appellationem q̄ et
se desistit non prosequitur.
- 2 Non solum innouatū per iudicē immo p̄ partē in p̄iudiciū
alterius est in statū pristinum reducendum.
- 3 Saniorabilis est partes rei sustinere q̄ actoris.
- 4 Audus inuitis expoliatus an restitutionem de facto non co-
gitur r̄spondere accusatori nec aliū in criminali cā.
- 5 Appellatus p̄t appellationē prosequi d̄mmodo non festinet.
- 6 Appellator extra iudiciū si impetrat l̄ras sup̄ negocio in quo
appellauit nō valent l̄re nisi sup̄ appellatione.
- 7 Appellatus nec l̄ras impetrare p̄t sup̄ p̄sentione appella-
tionis nec ad aliū iudicē ire nisi ad quē appellatū est.

Ex parte. re. cum. s. nomine matricis ecclesie cuius erat rector ibi prout consueverat capellanum posuisset dictus. o. propter hoc appellauit et eic-
cto capellano qui ipsam capellam nomine ecclesie possidebat ipsam capellam possedit. et sic spoliavit ecclesiam cuius nomine tenebatur cum. s. appellationi deferens dicto. o. detinente capellam et ipsam prosequi non curante prosecutus fuisset et in fine anni prout ei licuit. j. de app. oblate literas impetrauit per quas mandabatur iudicibus vt vocatis re. q. canonicum fore decernerent super eo q. dictus. o. ecclesiam ipsam predicto. c. post appellationem interpositam spoliauerat tandem dictus. o. a iudicibus ipsis tertio citatus comparuit et excepit q. super eodem negotio prius literas impetrauerat de quibus in litteris ad ipsos impetratis nulla mentio habebatur per quas appellationem etiam psequi intendebat. sed replicatum est p. s. q. biennium a tempore appellationis transierat propter qd appellatione ulterius prosequi non poterat nec per literas suas poterat de appellatione cognosci. cum de ipsa non facerent mentionem nec impetratis ab eo preiudicare poterant: quia circa ipsam sententiam vt dictum est impetrauit eisdem. vnde cum littere dicti. o. dicerentur prius impetrate fuisse: et a tempore appellationis biennium esse transactum reliquitur q. erat annus et amplius q. idē. o. literas impetrauerat que annali pscriptio-
ne tolluntur vt non preiudicent postmodum impetratis vt. s. c. si autem. propter q. papa pmissis narratis mandat alijs iudicibus vt qd post appellationem innouatum est reuocetur et ipse ecclesie restituatur capella: et appellato satisfiat de expensis quas psequendo appellationem fecerat: q. appellans eas fuerat psecutus. s. est p. spoliacione appellationi renunciati. j. de ap. an sit. sic pro no appellate habetur. Tunc dicit eni codenandū in expensis cum non que esse defierat: appellationem psequi tene-
retur. nec vs si dicas hic esse q. no pōt excipere pro eo q. suatur

pitudinem allegaret. cum ipse appellatus istud asserat in lite-
ris quas vt sequitur hic impetraverit. dic ergo ipsam renuncia-
tionem appellationis tali facto habitam in spoliantis ordinis
valere et non eius fauorem: immo et si verbo renunciaret non va-
let nisi hoc in re integra fecisset quoniam appellatus detulit appella-
tioni. et quod non habet mutare consilium in alterius iudicium. ff. de rei in-
di. nemo. Queritur insuper cur non intentat interdictum unde vi sicut implorat officium iudicis vt in statum pristinum quod fa-
ctum est post appellationem reducat. dic quod per interdictum probatio
nihil magis grauaretur. quod violentia oporteret cum probare. sed habet suffi-
cit probare quod appellationem possidebat quam istemodo dicitur et
non non solum innotat per iudicem. immo per preteritum in iudicium alte-
rius est in statum pristinum reducendum. ita quod ad restitutionem
fructuum personarum teneatur. j. de ap. bone in fi. preterea cum ex-
tra iudicium fuerit appellatum. et non ex verisimilibus causis
non tenet appellatio vt in. d. c. bone et sic non est reuocandum
quod post appellationem fuerit attentatum. dic quod hoc esset verum
quod ab appellato esset attentatum. sed hic est innouatum ab appella-
te qui suam appellationem non poterat impugnare. vel dic quod de-
latio appellationis deuoluere ad papam. et Cur non impetrat
supra toto negotio. dic sufficere sibi quod reducat in pristinum statum et
non agere: sed partes rei sustinere: quia fauorabiliores sunt rei et c.
vel cum facta reductione possideat. nec potest agere cum possi-
denti nec sit actio perditam. Alii ponunt casum dicendo in iudi-
cio appellatum: quia cum. o. fuisset coram episcopo conuentus et in-
tentaret contra eum interdictum uti posset. ipse. o. appellauit. (Inn.)
Iste. o. in causam traxit capitulum vel. s. personam coram ordi-
ne in qua causa. o. appellauit. et post appellationem ab ecclesia ca-
pitulum amouit per quod sue appellationi renunciasse videtur. j. de
ap. an sit constitutus. quidam intelligunt hanc de re. loqui quam-
do iste. o. appellauerat extra iudicium ab aliquo grauamine
quod sibi intulerat. s. vel inferri timebat. et appellatus consenserat
appellationi. ideo reuocauit quicquid factum est post appella-
tionem eius. litere autem impetrare ab. s. non reuocantur. quod
spoliatio facta ab. o. obest. vt ulterius non possit impetrare li-
teras supra appellationem contra voluntatem. s. j. de appellationi-
bus. c. an sit. sed. s. non prohibetur impetrare. cum super appel-
latione et super aliis contra voluntatem. o. (Detinet nunc)
sed non nomine ecclesie de tarento alioquin non fieret restitu-
tio cum expoliata non esset. et (Capellannum) duplex auxilium
competit. s. in hac spoliatioe facta ab. o. primum quod non obsta-
te appellatioe eius iudex a quo appellauit poterit procedere. j.
de ap. an sit. Secundum auxilium est quod. nudus inuitus ex-
poliatus ante restitutionem de facto non cogit ridere accusato-
ri nec alii in criminali causa. ff. q. si. c. j. et per totum. in. q. si. c. i. et
ibi. per totum. immo quod plus est nec libellus dandus nec delibe-
randum est an sit recipienda eius accusatio: immo salue sunt
eius exceptiones tam pemptorie quam declinatorie iudicij. ff.
q. si. symmachus. et hoc intelligo si sit a propria sede eiectus vel
maiori parte fortunarum suarum spoliatus. ff. q. si. i. scripturis
si enim aliqua re spoliatus esset bene posset accusari. et quantum
cumque sit eiectus vel spoliatus civiliter et de rebus quas possi-
det non potest conueniri nisi ab expoliatore. j. de ordi. c. cum dile-
ctus. ff. q. si. c. i. Si autem propria rebus suis spoliatus esset
credo quod posset accusari ab alio quam a spoliatore argui. tamen con-
tra. in. q. si. s. penul. sed illud intelligitur quod non posset accu-
sari a spoliatore vel potes dicere quod nec etiam ab alio si non habet
ecclesiastica sed sua tantum: quibus melius videtur quod nunquam ob-
stet exceptio spoliatorum rerum suarum cum non accusatur nec
principaliter nec accessorie vt rebus suis abiciatur. sed a rebus
ecclesie et ab episcopo deponat. item persequens suam vel suo-
rum iniurias admittitur. in. q. vi. omnibus. nisi ipse spoliasset
ad hoc bene facit. s. de resti. spo. frequens. (Ad ministratorem) olim
(Amouit) et male. j. de ma. peti. prudentiam. et (Prosecu-
tus) literas impetrando ad iudicem vt procedat non obstante fri-
uole appellationis obiectu: quo non obstante procedendum est
j. de ap. pastoralis. et per illas literas si voluerit appellans cogno-
scetur de appellatione sicut si post sententiam appellatum et
et appella. supra confirmatione sententie literas impetraret. j. de
de appella. oblate. vel potes dicere. et quod appellatus appella-
tionem potest persequi omnimodo non festinet nimis. j. de ap. obla. c.
de app. anten. et quod vel dic et melius quod impetravit literas non
o. supra expoliatioe sua. vel supra iniuria sibi facta. nec fuit neces-
se quod expectaret finem termini appellationis exequende: quod ap-
pellatio non debuit prodesse. o. quod contra eam fecerat. j. de appel-
lationi. an sit et hoc eadem ratione videtur quod bene litere valeant siue
faciant mentionem de appellatione siue non (qua spoliatioe)
siue appellationem finem alios (Curant) licet enim literas im-
petrauerit de appellatione. tamen mentionem non fecit. vel non
est persecutus infra annum. (Negligentia) no. argu. et quod quis
facit positionem vel articulos sub disunctione. arg. j. de in in-
teg. resti. constitutis. j. de psci. auditis ubi no. et c. hoc verum

a ¶ Enz beat
adde tñ q' pa-
pa nō psumit
velle vti pleni-
tudine pñtis
vyp cū dē In-
no. i. c. inotuit
de ele. 2. alex. 2.
imo. i. 2. q. ii. co.
ñ. v. nec obit.
in. j. vo. nisi ex
causa. vt ibi. 2.
qñ cēseat velle
vti plenitudi-
pñtis: vide la-
te p pan. de ca.
i. cōñ. cccxiij.
fm nouis. spie.
icp. i. fctō pñti
nō itēdo adu-
lari. 2. vid. alex.
de imol. i. l. q.
¶ C. de testa.
mili. 2. i. l. qdā
pñlebat. ff. de
re iud. 2. bis ēē
adde no. in. d.
c. Innotuit. pñti-
ctis ēē adō ale.
i. 2. c. cccx. col.
vj. vers. vj. 2. pñ
maē. 2. in col.
viii. ver. nō ob-
stat.
b ¶ Spoliato
re. intellige ēē
nec ab ei' ami
conec pñgūi
neo. ita abb. i.
c. itē cū q. s. d.
reñti. spo. 2. vi-
det tex. i. c. acce-
dens. el. ii. j. vt
lit. nō 2. test.

a ¶ Appella-
ti r sic qñ iter-
est appellati ne
appellatio dñe
raf nō pōt ap-
pellis illi renū-
ciat. add. cñ dē
Inn. i. c. fi. f. d.
ac. r spe. d lib.
2ce. §. nūc dē
m° vñ. pōro.
cy. i. l. p. hāc. C.
dē p. ap. r bar.
in. l. n. qñ libel
los. C. dē acc.
b ¶ Post ap-
pellationē. r h
pōt sumi cau-
rela qđ qñ qñ
timet spoliari
q appellet ex-
tra iudicialis:
qñ tūc poterit
petere renoca-
ri attēta ap-
pellatio dē pēdē
te r sufficiat sñ
bi p bare pos-
se dēz spoli-
um: nec tūc ob-
stat ecce. dñi.
ita ab. l. c. i. l. fñ
de resti. spo. r
pbili. pñ. i. c.
bone d appel.
c ¶ De impo-
tētia iuris r fa-
eti. add. spe. i.
ti. d off. dele. §.
qñto. v. v. v. et
in. §. fi. ver. sed
queritur.
d ¶ Pastora-
lis. ad istū ter-
vide cñ dē cñm.
in. c. super lite-
ris. f. e. vñ iol-
cit q nō hz lo-
cū i ordinaris.
r ludo. rom. in
qñ. clx. dat ali-
az limitationē
scz q nō pcedi-
tur qñ referi-
pta.

quando loquitur de alieno facto. nisi probabilis est ignorantia.
ff. de iuris et fac. ignorantia. l. regula. (Diuturnitate). j. eo. plerun-
q. ¶ (De appellatione) Idem esset et si de appellatione diris-
set cum nihilominus in forma communi literas obtinisset. j. c.
super vel melior est hec ratio: quia litere sue euauissent p. ip-
6 sius negligentiam et alterius sollicitudinem. j. e. plerisq. ¶ [Ap-
pellator extra iudicium si impetrat litteras super negotio in
quo appellauit non valeret litere nisi super appellatione si ap-
pellatus conseruaret appellationi. j. de appel. sepe. 7. c. ordi. vel
si alis interest appellantis. ff. de regu. iur. nemo: alis non est ei de
neganda iuste plenitudinis licentia. C. de ap. si quis. et hic di-
a cut interfuisse appellati⁹ q. appellator psequeretur appellationi
7 ne. ¶ [Appellatus aut nec literas impetrare potest super psecu-
tione appellationis. nec ad alium iudicem ire nisi ad quem ap-
pellatus est q. diu appellator potest psequi appellationem q. hic non
poterat ppter lapsum anni. de hoc no. j. de elec. statuimus. de
maio. et obe. cum dilecti. ¶ Alij tamen dicunt q. appellator et appel-
latus semper debet mentionem facere de appellatione. vt hic (Si
ita) scilicet q. non fuerit prosecutus appellationem vel melius
q. eum post appellationem propriam impolauerit (Reuocatis)
quia appellatione pendente nihil innouandum est. ff. nihil in
no. pen. appe. l. j. (Attentata) super predicta ecclesia vel corin-
gentibus appellationem (Restituere) et iuste cum ea fuerit ex-
b poliatus post appellationem^b. nam et s. et capellanus eius eccle-
siam matricem defendebat. et se in ea ipsius ecclesie. et ideo ma-
trici ecclesie sit restitutio et non s. (Lodanates). j. de ap. reprob-
sibilis. sepe contingit. C. de fruct. et lit. expen. l. pen. et vlti.
¶ Quot modis dicatur quis aliquid posse.

2 Exceptiones de impotētia iuris vel facti nūq̃d possint oppo-
ni contra ordinariū.

Sollicitatis. aliquid posse. Unde versus. Posse quidē rebus. dat ius natura potestas. Officiū meritū. quintum diuina voluntas. de potentia iuris habes. xxij. q. ij. faciat. xxvij. q. ij. agatosa. in fi. de potētia nature. j. de despon. impu. puberes. r. c. a nobis. de potentia of. xxi. of. inferior. de potentia meritorū. iij. q. vij. §. tria. de potētia diuine voluntatis. de pe. di. j. §. charitas. s; hec tñ in duo membra diuidit. in potētia iuris et facti nō impedit ne etiam pmittere possit cū alteri cū nihil habeat nihil dare potest. i. q. vij. daiberti. ¶ Impotētia facti nō impedit pmittere. j. de of. dele. si p debilitate. r. c. pastoralis. s; tñ elegat nō tenet ad mittere. vt. j. de of. deleg. corā. vtrū corā eodē pbentur hmoi exceptiones. no. a. de of. dele. cū super abbatia. ¶ Sed qris an he exceptiones de impotentia iuris vel facti contra ordinariū possint opponi. respō. he exceptiones locū hñt delegatum cōtra ordinarium autem quādiū toleratur in dignitate locum non habent vt no. j. de offi. delega. cum super. et he exceptiones q sit infamis vel seruus vel mulier vel alias moribus vel legibus prohibeatur. cum sint declinatorie iudici ante litē cōte statam proponende et probande sunt argu. de arbi. dilecti. C. de excep. l. penulti. alii contra. secus tamen dicerem in his qui natura prohibentur: vt furiosus: cum iura naturalia sint immutabilia. v. di. in principi. Item secus in his qui iudicio prohibent vt impuberes. Item nec pretextu infamie vel seruitutis finia retractabitur. ¶ Item not. q infamis nō potest se excusare a iudicādo nisi excipiat cōtra cum arg. C. de decuri. nec infamis. r. l. infamiam. ff. de offi. preto. barbarius. (Alio) quia illiteratus et impidens. in aut. de iudi. in princip. (Incuita. bilis) que numeratur. iij. qō. vij. §. tria. (Vnummodo) supple et tunc duo possunt pcedere sine tertio. (Vnummodo) excusatio nem per literas. lxiij. dist. c. i. r. §. si. vel per certum nuncium. j. de offi. dele. prudentia. ff. de rebz corū. q sub tu. l. magne. §. illud. ¶ (Excusati). nec alij duo possunt pcedere. j. de offi. dele. cap. prudentia. ff. de recep. l. item si vnus. §. si non placent hec vt no. pdicta de re. prudentiam. qnis sit graniter agendū et sic no. cōtra. j. de offi. deleg. prudentiam. §. ad hūc. sed duo bene procederent. tertio de sola voluntate excusato.

1 In quibus casibus loci habeat hec decre.
2 Nec priores necq; posteriores iudices possunt alijs deferre iurisdictionem cognoscendi de principali s; soli cognoscendi cui⁹ fit iurisditio.
3 Nunqd partiu consensus regi debeat in electione iudicum.
4 Iurisditio super principali ca ad quos iudices pertineat vel que litere alijs preualeant non pertinet ad iudices vtriusq; partis. sed ad ipsas partes.
5 Ad indices qui prius citauerunt pertinet cognoscere de principali causa. si non excipiat. & si excipiat. de exceptione cognoscere debent.
6 Primi indices semper appellantur hi qui primo citauerunt.
7 Duplex competit auxilium partibus litigantibus primum de arbitris. secundum quo coram iudicibus citantibus excepti.

de suis lris non reuocatis proponat. ⁊ corā eis probent.
 8 An si arbitri ad iudicēt iurisdictionem eis qui non hnt iterum
 hoc pretextu audiatur querela.
 9 Litere super pluribus rebus vel q̄ pluries impetrare sunt pōt
 primo de vno ⁊ postea alio tpe de alio agere.
 10 Nunquid si citata ⁊ noiata psona super rebus nō expressis im
 petret rescriptum an finita causa contra eum mora suum rescri
 ptum elidatur excepto.
 11 Promissione generali facta. si moriatur delegans ante rerum
 vel personarum expressionem. delegatus tam en post mortem
 delegantis audiet. si in aliquo ceperit vti iurisdictione.
 12 Tantum valet expressio coram iudice facta q̄tum si in literis
 essent expresse res ⁊ persone.

Questio. an secundum rescriptum facit mentionem de primo et sic reuocatur. aut non facit mentionem et sic reuocatur primum ar. d. c. ceterum. Solu. neutra pars diuinitus est perpetua. Prima enim tollitur. f. de appellatiōi. oblate sepe. Secunda pars tollitur. f. eo. plerūq. et dicas ergo locū habere hanc decre. si dubitetur de facto. puta q. delata est data vel q. eadem est. vel q. forte prime litere haberi non possunt quas cōstat iudices habuisse. vel q. elapsus est annus a tempore impetrationis. et dicit impetrator. se non vsum propter absentia impetrati iudicis vel si quid dubium aliud de facto aliegetur et eodē modo si dubitetur d. iure puta si nō facit mētiōē de his q. si dicta essent nō essent litere obtente. sicut de pces. su negotiū. iuramento. et ceteris eod. similibus. f. de re iudi. inter monasteriū. f. e. cōstitutus. vel quicqd. cogitari pōt in quo sit dubitatio iuris bz locū qd hic dicitur. f. quid si nō sapientes iudices. f. imperiti dubitāt. arg. q. idē. f. e. cū ptingat. et de b. et no. f. eo. cū cōtingat. ¶ Deferēdū neutri iudices alijs deferre possunt iurisdictionē cognoscendi de principali. f. tñ cognoscēdi cui? sit iurisditio. et si querat cuiusmodi iudices sunt isti et a quo habeant iurisdictiones. in hoc dicimus q. sunt origina. rī. et a decre. ista habēt iurisdictionē ar. ff. de off. eius cui mā. est iurisditio. l. i. et. f. de appel. cū spāl. ¶ Si queris vtrum consensu partū sit regrendū in electione hui? iurisdictionis. dicimus q. nō eūz epīssē hēc decre. dicat q. deferre sibi pnt iudices ad innicē. verū tñ nisi ptes consentiāt ps pdenata poterit appellare. arg. f. de of. dele. sup. qōnū. plus placet q. nunq. appellare pōt quāleciq. sūlam pferāt. q. nullū pūdicū sit eis in pncipali cā. nec principaliter nec accessorie. et eque pnt esse iusti et eque bñ iudicare vni iudices sicut alijs. et si illi iudices quib? ad iudicata est iurisditio male iudicent in principali tunc appellent. et idem est in similibus. de principali aut cognoscere non pnt simul cū alteri in hoc iurisdictiones nō habeant. ar. f. de of. dele. cū sup. melius aut dicit q. vterq. habeat iurisdictionem. f. alter horū elidi possit per exceptionē. vñ si ptribus placet eorum iurisdictionem progare pnt. ¶ Apptibus no. q. hmoi cōcātio fcs ad quos iudices pertineat iurisditio sup pncipali causa vel que lre alijs puenaleant nō pntet ad iudices vtriusq. partis sed ad ipsas ptes. nō enim interest iudicū cum ipsa iurisditio nō pertineat ad eos rōne alicuius dignitatis. sed ex delegatione tārtū. immo cū sint ambo paria iudicia iudices cōmunes vident opas suas ingerē i inuitos qd esse non d. ff. de procurato. que oia. vñ nō est aliorū iudicū mittere ad alios qd nō pcedant quousq. cognoscāt de viribus lfarum. q. cū nō habeāt aliquā potestātē super eos. nō pntet ad eos aliquid mādere alijs iudicib?. sed pars citata coram alijs iudicibus v. excommunicatis. nō pertinet ad vos cognitio in principali cā. quia reuocate sunt lre ad vos misse. vel ego habeo alias priores que nō sunt reuocate p scōas. et tūc bñ pōt habere testimoniū aliorū iudicū super hoc q. alie litere super eodē ad alios impetrate sunt. et etiam ipsorum amborū iudicū est diffinire super hoc que litere alijs puenaleant. si possunt in vnam sententiā cōcordare alioquin partes eligerent arbitros qui super viribus literarū diffiniant. istos autē arbitros nō compellūt ambo pari iudice. sed tñ illi coram quibus fuit a pte alia exceptū de puenaletiā suarū literarū. illi enim soli sunt sui iudices in hoc cū corā eis cepit cā et corā alijs nihil sit actus. immo sunt sui iudices in b. imo si alijs iudices vocassent pte aliam coram se inste exciperet hēc causa iam initium habet corā alijs iudicibus p citationē vñ vos vltimus intrmittere nō debetis. f. de ap. vt de bitus. nisi in hoc cōuētiatis ambo et diffinitatis qstionē de viribus lfarū vt hic et si iudex vellet pcedere ptra eum appellet cā adiecta. q. prior iudicū corā quibus fuit exceptū ē cognitio exceptionis principalis etiā qōnis. ¶ Sed quid si pars citata nō pposuit exceptionem de viribus lfarū corā primis iudicibus. sed statim iuit ad alios suos iudices et fecit citari pte ad nersari. Rñ. qñ b. casu si ps excipiat domini mei iudices iam ceperunt cām per citationem cognoscere vñ vos nō habetis intrmittere

troumittere. bñ dicitur: si nō exaudiriūtur et appellauerit iusta est
 5 appellatio. ¶ quia ad indices q̄ citauerūt pertinet cognoscere
 de principali cā: si nō excipiant. et si excipiant debent cognoscere
 re de exceptione. C. de excep. si quidē. videt tñ si iste aduocatus
 a secundis iudicibus nō declinaret forū secundū iudicium. sed
 exciperet de virib⁹ līarū q̄ tūc op⁹ q̄ secūdi indices cognoscāt
 de hac exceptione pari rōne quā supra dixim⁹. et si corā vtriusq̄
 esset exceptū corā vtroq̄ pari iudicio pcedetur. sed snia illoz p̄
 ualeret q̄ primo citauissent dummodo trāserit in rē iudica
 tam. q̄ res iudicata coram prioribus ip̄is iudicibus nō valet
 n. q. vi. §. diffinitua. ¶ Alii aliter dicunt. s. q̄ indices ambo
 simul pcedere dñt. l. melius est q̄ ex quo corā vnus exceptū est
 6 de ambiguitate literarū corā alijs nō audiatur sup eadē. ¶ Itē
 ad officiū istoz iudicū tñ q̄ primo citauerūt ptinet cogere p
 tes ad eligēdos arbitros: et arbitros ad eligēdum tertiu. et eti
 am si arbitri nihil diffinirent infra terminum eis assignatum
 ip̄i soli pcedent in cā principali. i. de off. dele. suspitionis. i. de
 6 ap. legitima. ¶ In hac autē gl. semp appellamus primos iu
 dices eos q̄ primo citauerunt. item predicta p̄bantur sic. ante tē
 pus huius decre. ptinebat tota iurisditio ad alios corā q̄bus
 primo cepisset agi. s. per decre. hanc non est additum nisi hic.
 l. q̄ ambo indices debeant cognoscere de arbitris. ergo in oī
 bus alijs primi iudices suā iurisdictionē obseruabunt. C. de te
 7 sta. oīm. ¶ Alii aliter dicunt. s. q̄ ambo indices in omnibus
 simul pcedere dñt. hec vera sunt vbi p partes proponit lras p
 alias reuocatas: quia tūc videntur concedere q̄ indices coram
 quibus hoc pponitur de ipsa exceptione cognoscāt. s. si ppo
 nat alios indices cē q̄ preferri debēt in cognitione hui⁹ cause:
 tūc corā amobus eligendi sunt arbitri. et ambo cogent arbi
 tros pcedere in cā et omnia alia circa hoc simul faciēt. ¶ Alii
 autē dicūt q̄ indices primo citantes nō dimittūt quin pcedāt
 quicq̄ dicant ptes. nisi alij indices hoc petant. sed certe aliud
 videtur melius. ¶ (¶ Partibus) iudicibus. s. vel melius par
 tes appellant litigantes qui hñt duplex auxilium. primum de
 arbitris. secundum q̄ proponāt coram iudicibus citantibus
 excep. de suis literis nō reuocatis. et probent coram eis. s. cod.
 ex parte. i. eo. et tenore nam sicut indices inuicem in hac pte pos
 sunt sibi deferre idem videt de partibus. l. aliq̄ cōtradictant
 et dicunt necesse ē q̄ corā iudice qui iurisdictionem exercere ce
 perit excipiant de literis reuocatis et petāt arbitros corā q̄bus
 de hoc disputetur. si nō poterūt indices vtriusq̄ partis concor
 dare. vt hic. et nō pñt corā eis pcedere in hac exceptiōe. s. corā
 8 arbitris tñ contra. i. eo. sup. vbi dicitur. ¶ q̄ iudex corā q̄ talia
 proponuntur dñ cognoscere an sua sit iurisditio. ad idē. ff. de iu
 di. si quis ex. l. dicit illā loq̄ qñ non sunt alij indices delegati
 vel et si eōt delegati. id petebat hoc s̄m priorē modū pcedere
 batur. nec credimus hāc decre. locū hēre si dicat q̄ p literas de
 lega. non sit ordinariū iurisditio reuocata cū hic dicatur tñ. qñ
 ambigat de reuocatione lras. s. ad ordinariū fuerunt litere im
 petrate. Itē q̄ delegatus pōt coherere ordinariū. i. de offi.
 dele. c. i. et. c. sane. delegatus autē nō: q̄ par in parē non h̄ impe
 rium. i. de ele. innotuit. nec etiam h̄ locū hēc decre. si propo
 nat coram iudicibus ap. citantibus q̄ p suas literas non sint li
 tere principalis cause reuocate. nam tunc ap. iudex cognoscat.
 i. de ap. vt debitus. i. cod. dilectus filius. ¶ Et est ratio diuer
 sitatis q̄ in alia cā ipetrant sede lre. s. ap. in alia prime. s. pinci
 palis. sed bñ dicim⁹ cā habere locū si in cā appellatiōis diuer
 se a partibus lre ipetratur q̄ fieri pōt. i. de cōh. vti. bone. i. pn.
 8 (Sopiantur). ¶ Sed quid si indices vel arbitri diffinierint
 penes illos esse iurisdictionem penes quos nō est nunquid hoc
 ptertu iterū audiet querela quasi non sit a suo iudice lata snia
 vel sit lata a iudice qui iurisdictionē nō h̄. ar. C. de iuris. om. in.
 cōsensus. ff. de iudi. l. i. ¶ Sed nos dicemus vltimus hanc que
 stionē nō audiedam ex quo semel lata sentētia trāsit i rē iudica
 tam: sicut sententia contra res prius iudicatas non valet i q̄ sen
 tētia fert primo iudicatū nō esse. vt. ff. que sen. si. ap. l. i. in pñc.
 9 ¶ ar. q. vi. §. diffinitua. ¶ Et res iudicata p veritate accipitur
 ff. de sta. bo. ingenuū. et vtriusq̄ istoz iudicū hñt iurisditio
 nē. l. pōt p exceptionē elidit: sicut nō. s. co. ceterū. nisi forte ex
 primeret errorem suū. puta q̄ diceret q̄ per clausulā illam nul
 lis literis veritatis et iustitie p̄iudicantibus reuocarent prime
 litere. i. de consir. vti. bone. §. vlti. vel si sententiaret q̄ nō tene
 retur facere mētiōē de p̄cessu. i. de re iudi. inter monasterium
 9 ¶ In q̄busdā dicimus q̄ vbi lre impetratur et traplures vt
 sup pluribus rebus q̄ primo pōt contra vnum agere et postea
 cōtra aliū alio tēpore: et etiā potest agere primo cōtra eūdem su
 per vna re et postea super alia. et eodem mō potest facere per ge
 neralem clausulam. nec obstat. i. de offi. dele. in lris vbi dicitur
 q̄ semel functus officio suo vltimus se intromittere nō pōt. q̄
 hic sup eodē de quo vult nō est functus offi cio suo. argu. cōtra
 9 predicta. s. eo. ad hoc. ¶ Alii qd si dicit de vna re tñ sed
 gēralem clausulā posuit in personis. puta cām quā. b. h̄ contra

o. et quosdam alios super iurepatro. t. ecclesie. et postmodū vn⁹
 de contentis sub gērali clausula impetret literas cōtra primum
 impetratorem super eo. iurepatro. et certe aliquibus videt nō va
 lere scdm rescriptū: cum sit impetratū sup re exp̄essa in primo.
 vt hic. ad hoc ergo vt scdm valeat necesse ē alias res et psonas
 exprimi in scdo rescripto q̄ in p̄io. s. hic segtur absurditas ta
 lis q̄ si aliquis illorū q̄ continetur sub clausula generali velit
 agere super re exp̄essa vt nominata q̄ nō possit. cū sup ea nō pos
 sit impetrare iudices nec eodē modo ad iudicem ordinariū
 ire nec corā delegatis p̄mis pōt: cū nō sint delegati eius vt q̄
 dam dicunt. et ideo melius est dicere q̄ contentus sub gene
 rali clausula possit sup exp̄ssis literas impetrare. et coram ordi
 nario litigare. et si primo inceperit q̄ citet p gērales lras p̄uale
 bit etiā si p̄mis non postposuit vt i dolo vel negli gētia. alio nō
 10 vt hic. ¶ Et ergo necessarium ad hoc vt litere in predicto
 casu non valeant q̄ res et persone sint exp̄sse in primo rescripto
 vel nominate corā iudice nisi agref actione p socio: famil. her.
 cis. cōi diuidundo. quarum prima veram societatem continet.
 alie due communionem rerum pro diuiso vel indiuiso. et idem
 dicere videt in actiōe tutelē que notat cōtinnationē actiū. ff.
 de quibus rebus ad eūdē iudi. ca. l. i. et. ff. C. arb. tu. oēs. et idem
 forte pōt dici si petatur restitutio in integrum. C. si vt her. se ab
 stin. auc. si omēs. vel confirmatio. ff. de adop. nam vt si petatur
 confirmari electio. in omnibus enim his casibus h̄ oib⁹ nō ex
 pressis vel nominatis contradicere electioni vel cōfirmationi
 et etiā sine conuentiōe alterius delegati iudices adire. q̄ cōis
 omnium iudex est. et id impetratis literis super aliqua societa
 te cōtra aliquem sociorū vel super alijs casibus p̄missis vltim⁹
 nullus aliorū poterit literas impetrare. ¶ Et idem forte dicē
 dū est in alijs casibus vbi agitur de rebus vel iuribus indiuisi
 bilibus vel etiā vbi idē est negociū et eadem causa defensib⁹.
 et eodem cōmuni iure innititur. i. de ap. sua. vbi nō. sed non est
 sic idē negociū nec eadem cā defensionis in iurepatro. de q̄ p
 10 dicimus. ¶ Si autem p̄sone sint exp̄sse vel nominate supple
 citate ita q̄ ppetua sit iurisditio etiā sup alijs negocijs vbi nul
 la est cōmuniō decetero sup vllare. et sup nō exp̄ssis impetrare
 potest rescriptum nō viribus hui⁹ decre. s. anc. que est. C. de in
 terlo. om. iudi. ant. et psequēter. que p̄hibet recōuentionē fieri
 sub alio iudice. ¶ Sed posset q̄ri si citata et notata persona
 super rebus nō exp̄ssis impetret rescriptū an finita cā contra
 eum mora suū rescriptum elidatur excep. ar. q̄ sic. i. e. super lit
 teris. C. si nup. ex rescri. p. l. i. ar. §. i. de offi. dele. p̄uēctiam.
 §. lerta. in f. quibus mo. testa. in f. §. nō tñ. ff. de iniusto rup.
 testa. possumus. ¶ Sed respondeo elidit rescriptū. et cōtraria
 illa loquū q̄ tpe facti testamēti et mortis et tpe impetratiōis
 literarū p̄cessus erat legitim⁹. hic autē tpe impetratiōis legiti
 mus nō fuerat sicut in p̄mis cōcor. ¶ (¶ Exp̄sse) qd hoc modo fie
 ri pōt. a. impetravit literas. q. b. et quidā alij iuribant ei intē
 dēs sub clausula gērali comprehendere. c. sed postea anteq̄ exp̄i
 ma. c. idem. c. impetravit literas cōtra. a. q̄ prius impetrauerat
 h̄ eum sub gērali clausula dicit q̄ litere. c. p̄iudicat literis a. in
 rebus. lene est exemplū (Speciales). s. eo. c. sicut ro. (Sup̄na)
 11 quātum ad hūc casum (Obtinet) ex hoc colligimus q̄ genera
 li p̄missione facta si mouatur delegas ante exp̄sionē rerū vel
 psonarū delegat⁹ nihilominus post mortem delegatis audiet
 si in aliquo ceperit vti iurisdictione. ar. i. de offi. deleg. gratum
 12 l. vndiq̄. ¶ (¶ Exp̄ma) hic dicim⁹ tantū valere exp̄sionem
 corā iudice factā q̄tū si in literis essent exp̄sse res et p̄sone nō tñ
 cōparamus citationē cum ex citatione perpetua iurisditio cō
 tra citatū. i. de offi. deleg. l. gratū. s. exp̄sionē non sed id bene
 fieri habet q̄ hic dicitur. s. q̄ decetero secūde litere nō valebūt
 nisi de p̄oribus literis vel exp̄sione gēralis clausule in p̄mis li
 teris cōtente fecerint mētiōē salua distinctiōe habita. i. e. ple
 rumq̄. et sit hic exp̄sio hominum vel rerū etiā sine citatione vt
 si iudex mittit ei. scias q̄ talis per huiusmodi literas te conue
 nire intendit tempore suo.
 1 An in generali clausula comprehendatur simplices clerici.
 2 Que p̄sone dicantur maiores et digniores
 3 Vltiores p̄sone dicantur ille que vilissimas exercent artes vt
 sunt artes scientie tabernarie et ludice.
 4 Proprie significationi verborū standū est nisi vbi ex cā contra
 rium inuenitur. l. s.
 5 Maiores et graniora negocia que nā intelligantur. (Ad maiores) et h̄
 est ratio. dicim⁹
 q̄ si maior litigat cum minore hac exceptione omis
 sa. s. de maiestate et dignitate personarum et nego
 ciorum tenet sententia contra eum lata quia tacite eorum iu
 risditio p̄rogasse videtur. ¶ Quid si dicit conqueritur de
 ep̄scopo et quibusdā alijs. nunquid per generalem clausulā
 poterunt simplices clerici conueniri. respon. ex vi grammati
 ce nō sed contra considerandum est q̄ consuetudo habet §. i. e.

Audicant maiores. vid. i. pposito ab. i. c. sup. eo. el. i. j. de tes. vbi colligit q. tunc q. l. i. tates. i. pposita. i. nobilitatis po. teter. honois. r. qui intelli. gant maiores p. pe. de anc. l. re. pe. c. pmi. ad fi. s. s. cōstit. vbi refert se habu. isse facto r. q. vbi colligit tale v. b. p. f. a. lege. v. l. i. t. i. m. i. d. i. f. f. e. r. e. t. i. r. e. f. e. r. t. u. r. q. d. e. t. a. t. e. r. a. d. d. e. h. a. r. b. l. a. t. e. i. n. r. e. p. e. l. c. u. t. i. s. s. i. m. i. c. o. l. l. i. v. i. s. i. c. d. e. f. i. d. e. l. a. t. i. s. s. i. m. e. p. f. e. l. i. r. u. b. q. u. e. p. e. r. t. e. v. i. d. e. b. c. l. a. u. s. u. l. a. a. d. d. b. a. l. h. i. c. o. p. i. s. t. a. c. l. a. u. s. u. l. a. g. n. a. l. e. m. r. q. d. a. a. l. i. s. n. o. i. c. l. u. d. i. t. p. a. n. p. e. r. e. s. a. l. l. e. g. a. l. i. t. i. t. i. s. p. e. d. e. p. e. u. r. p. q. f. a. c. i. t. q. d. i. c. i. t. r. a. p. d. e. f. o. r. l. i. n. l. n. o. n. f. a. c. i. l. e. s. i. f. f. c. u. i. p. l. u. s. p. l. f. a. l. v. b. i. q. v. a. n. p. i. f. m. i. t. t. i. t. s. a. t. i. s. d. a. t. i. o. r. a. d. d. e. q. p. a. n. p. e. r. d. i. l. l. e. q. l. a. b. o. r. a. t. m. a. l. i. m. o. s. i. b. b. a. l. i. d. o. l. h. u. i. l. e. r. z. d. o. m. a. r. i. f. o. z. i. l. e. i. d. e. a. c. r. i. n. c. o. s. i. r. v. i. s. c. o. f. i. v. i. s. i. p. r. o. p. r. i. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. d. d. o. p. p. r. i. e. t. a. s. v. b. i. c. o. g. n. o. s. c. i. t. v. e. l. a. b. a. l. l. u. s. i. d. e. v. e. l. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. d. e. v. l. a. b. a. n. c. t. o. r. i. t. a. t. e. v. t. p. d. o. m. a. r. i. a. f. o. z. i. i. n. g. l. i. c. o. n. v. c. u. e. r. g. o. e. t. p. l. e. n. e. q. u. i. s. t. a. t. u. t. i. s. s. i. p. p. e. t. a. t. i. v. b. o. r. i. c. o. n. t. r. a. c. t. i. b. p. a. l. e. i. c. o. s. i. l. e. r. r. c. o. i. i. j. v. p. f. i. r. m. a. f. z. c. o. l. v. i. v. i. s. z. p. b. z. i. n. p. h. r. x. x. i. c. o. l. f. i. i. p. n. v. b. i. p. r. o. p. r. i. a. t. v. t. d. e. f. e. r. u. i. a. t. i. i. p. r. i. o. v. o. l. v. i. d. e. t. e. n. d. e. a. l. e. r. i. n. d. v. o. l. c. o. s. i. l. i. c. o. i. i. j. l. i. f. i. v. b. i. q. p. p. r. i. e. t. a. t. i. n. o. c. r. e. d. i. t. n. i. s. r. o. n. e. a. b. s. u. r. d. i. v. e. l. r. e. p. u. g. n. a. r. i. a. z. v. i. d. e. e. u. n. d. e. i. n. c. o. s. i. r. l. i. n. i. n. v. o. l. u. z. a. l. i. q. u. a. p. e. r. i. a. s. o. i. n. a. u. t. e. n. n. o. n. i. s. c. d. e. i. n. o. f. t. e. s. t. z. p. e. r. e. l. l. e. r. i. n. l. i. c. q. d. e. u. i. u. s. q. v. i. n. e. r. d. S. i. n. e. o. r. d. i. n. e. A. d. d. e. e. u. n. d. e. i. n. n. o. i. n. c. q. u. a. l. i. t. e. r. z. q. u. i. j. d. e. a. c. c. u. s. e. l. i. n. c. a. d. a. u. d. i. e. n. t. i. a. j. d. e. a. c. c. u. s. e. l. i. b. z. d. o. c. i. n. d. c. a. v. i. a. f. r. a. d. e. a. r. e. i. n. c. o. s. i. c. l. r. v. z. a. d. d. e. e. u. n. d. e. i. n. n. o. i. n. c. e. r. p. t. e. j. d. e. v. e. r. s. i. g. n. i. q. i. n. d. e. r. i. n. n. o. t. o. r. i. o. p. o. t. i. p. o. t. p. r. e. d. e. r. e. e. r. e. q. u. e. d. o. q. d. e. n. a. d. o. r. e. f. e. r. t. d. o. m. a. r. i. a. f. o. z. i. l. c. o. s. i. r. x. x. i. c. o. l. i. n. v. i. s. i. a. r. t. o. z. d. i. c. i. t. d. e. n. r. i. h. o. b. i. c. i. n. c. a. d. a. u. d. i. e. n. t. i. a. j. d. e. i. u. r. e. i. n. c. o. l. f. i. q. l. z. r. e. q. u. i. r. a. t. f. i. n. l. a. n. o. t. i. n. r. e. q. u. i. r. a. t. i. n. s. c. r. i. p. t. i. s. E. t. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. n. o. p. j. o. a. a. n. d. i. n. c. e. r. p. a. r. t. e. e. l. p. r. i. m. o. s. a. l. l. e.

rodolphus. j. de consue. cum dilectus. r. est ratio quia aliter p. ceditur contra maiores q. contra minores. r. ly. distine. cu. beatus j. de offi. delega. sane pastoralis. j. resp. in. q. vi. hoc quippe. r. x. l. i. i. q. d. i. n. q. u. i. c. o. n. t. r. a. p. a. c. e. m. E. t. d. i. c. u. n. t. u. r. a. u. t. e. m. h. i. c. m. a. i. o. r. e. s. q. u. i. s. u. n. t. i. n. p. r. i. m. o. g. r. a. d. u. m. i. n. o. r. e. s. q. u. i. i. n. s. e. c. u. n. d. o. r. x. q. d. h. a. n. t. i. q. u. o. s. f. f. a. d. l. e. g. e. c. o. r. d. e. f. i. c. c. a. l. p. e. n. u. l. t. a. l. i. j. i. n. d. i. c. a. n. t. m. a. i. o. r. e. s. v. e. l. m. i. n. o. r. e. s. p. e. r. s. o. n. a. s. h. a. b. i. t. o. r. e. s. p. e. c. t. u. a. d. p. e. r. s. o. n. a. s. i. t. e. r. s. e. f. i. n. o. m. i. n. a. t. o. r. u. m. i. n. r. e. s. c. r. i. p. t. o. z. c. o. n. v. e. n. t. o. r. i. u. s. i. n. e. i. n. d. i. g. n. i. t. a. t. i. b. s. i. n. t. s. i. n. e. p. r. i. u. a. t. i. a. r. x. l. i. i. q. d. i. i. s. v. u. o. E. l. i. j. c. r. e. d. i. t. m. a. i. o. r. e. s. v. i. c. i. p. o. t. e. n. t. i. a. v. e. l. d. i. u. i. t. i. s. d. i. g. n. i. o. r. e. s. n. o. b. i. l. i. t. a. t. e. v. e. l. o. r. d. i. n. e. v. t. q. u. i. a. s. u. n. t. c. l. e. r. i. c. i. v. e. l. q. i. a. l. i. a. p. r. e. d. i. t. i. s. u. n. t. d. i. g. n. i. t. a. t. e. z. c. u. m. t. a. m. e. n. g. e. n. e. r. a. l. e. s. l. i. t. t. e. r. e. p. l. u. s. o. d. i. s. h. a. b. e. a. n. t. q. f. a. v. o. r. i. s. a. r. g. u. m. e. n. t. s. c. o. d. a. d. h. o. c. C. m. a. n. d. a. p. e. r. d. i. u. e. r. s. a. s. d. i. c. u. n. t. e. a. s. r. e. s. t. r. i. g. e. n. d. a. s. e. t. n. o. n. a. d. m. a. i. o. r. e. s. v. e. l. d. i. g. n. i. o. r. e. s. q. u. o. c. i. q. u. e. g. e. n. e. r. e. m. a. i. o. r. i. t. a. t. i. s. v. e. l. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. e. x. t. e. n. d. e. n. d. a. s. a. r. g. u. b. i. c. E. t. i. n. d. e. d. i. c. u. n. t. q. i. n. o. m. i. n. a. t. m. a. g. n. a. m. p. e. r. s. o. n. a. m. p. o. t. e. n. t. i. a. v. e. l. d. i. u. i. t. i. s. z. p. e. r. i. l. l. a. s. l. i. t. t. e. r. a. s. v. e. l. i. t. c. o. n. v. e. n. i. r. e. p. e. r. s. o. n. a. m. i. n. d. i. g. n. i. t. a. t. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a. m. n. o. n. p. o. t. e. s. t. z. i. d. e. m. e. c. o. n. t. r. a. s. i. n. o. m. i. n. a. u. e. r. i. t. p. e. r. s. o. n. a. m. i. n. d. i. g. n. i. t. a. t. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a. m. z. p. o. s. t. r. e. l. i. t. c. o. n. v. e. n. i. r. e. p. e. r. s. o. n. a. m. m. a. i. o. r. e. s. p. o. t. e. n. t. i. a. v. e. l. d. i. u. i. t. i. s. n. o. n. p. o. t. e. s. t. E. l. i. j. c. o. n. t. r. a. d. i. c. i. t. z. h. o. s. e. q. u. i. p. a. r. a. n. t. z. q. u. a. s. c. u. m. q. l. a. i. c. u. s. p. e. r. s. o. n. a. s. n. o. m. i. n. a. u. e. r. i. t. n. o. n. p. o. t. e. s. t. c. l. e. r. i. c. o. s. c. o. n. v. e. n. i. r. e. q. u. i. a. s. u. n. t. m. a. i. o. r. i. s. p. r. o. f. e. s. s. i. o. n. i. s. x. x. v. i. d. i. s. t. i. n. e. v. u. o. j. d. e. m. a. z. o. b. e. d. i. e. n. t. s. o. l. i. t. e. e. t. h. a. c. r. a. t. i. o. n. e. s. i. n. o. m. i. n. a. u. i. t. c. l. e. r. i. c. o. s. s. e. c. u. n. d. i. o. r. d. i. n. i. s. v. e. l. m. i. n. o. r. i. s. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. n. o. n. c. o. n. v. e. n. i. t. c. l. e. r. i. c. o. s. p. r. i. m. i. o. r. d. i. n. i. s. v. e. l. m. i. n. o. r. i. s. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. z. p. o. s. s. u. n. t. v. i. c. i. d. e. r. i. c. i. s. s. e. c. u. n. d. i. o. r. d. i. n. i. s. n. o. c. a. t. h. e. d. r. a. l. i. u. m. e. c. c. l. e. s. i. a. r. u. m. c. l. e. r. i. c. i. z. e. o. d. e. m. m. o. d. o. s. i. i. m. p. e. t. r. a. n. e. r. a. t. l. i. t. e. r. a. s. c. o. n. t. r. a. e. u. m. q. u. i. e. s. t. s. u. b. a. l. i. o. n. o. n. p. o. t. e. r. i. t. c. o. n. v. e. n. i. r. e. e. u. m. q. u. i. p. r. e. e. s. t. v. t. s. i. i. m. p. e. t. r. a. u. e. r. i. t. c. o. n. t. r. a. f. i. l. i. u. m. v. e. l. m. e. r. c. e. n. a. r. i. u. m. n. o. n. c. o. n. v. e. n. i. e. t. u. r. p. a. t. e. r. v. e. l. d. o. m. i. n. u. s. v. t. h. i. c. d. i. c. i. m. u. s. q. u. i. a. d. e. c. r. e. v. e. r. b. a. s. i. c. h. i. s. t. a. r. g. u. m. e. n. t. i. s. q. u. i. e. t. a. q. u. i. b. u. s. p. r. o. s. p. e. r. i. t. a. l. i. a. s. a. u. t. e. m. n. o. m. i. n. e. p. l. e. b. i. s. e. t. d. i. g. n. i. o. r. e. s. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. u. r. v. t. s. e. n. a. t. o. r. e. s. i. n. f. i. d. e. i. u. r. e. n. a. t. i. s. s. p. l. e. b. i. s. E. t. d. i. c. i. t. m. i. n. o. r. e. s. a. l. i. q. u. i. d. i. c. u. n. t. v. i. s. i. o. r. e. s. s. i. c. u. t. t. a. b. e. r. n. a. r. i. u. m. l. i. b. e. r. t. a. m. s. e. n. i. c. a. m. z. a. l. i. s. d. e. q. u. i. b. u. s. h. a. b. e. s. C. d. e. i. n. e. s. t. n. u. p. t. i. s. h. u. m. i. l. e. m. C. d. e. i. n. o. f. f. i. c. i. o. s. o. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. i. n. a. r. e. n. a. f. i. c. i. t. e. n. i. m. s. i. t. p. a. n. p. e. r. a. l. i. a. s. e. s. t. h. o. n. u. s. i. p. s. o. n. o. m. i. n. a. t. o. c. o. n. n. u. m. e. r. a. t. u. r. d. i. u. e. s. p. e. r. g. e. n. e. r. a. l. e. m. c. l. a. u. s. u. l. a. m. a. r. g. u. m. e. n. t. i. n. l. p. r. e. a. l. l. e. h. u. m. i. l. e. m. z. i. n. s. i. t. d. e. s. u. s. p. e. c. t. u. t. o. s. v. l. t. i. D. i. g. n. i. o. r. e. s. d. i. c. u. n. t. u. r. q. u. i. s. u. n. t. c. l. a. r. e. o. p. i. n. i. o. n. i. s. q. u. i. i. n. p. r. e. d. i. c. t. i. s. v. i. s. i. o. r. i. b. i. n. o. m. i. n. a. t. i. o. p. e. r. g. e. n. e. r. a. l. e. s. c. l. a. u. s. u. l. a. m. n. o. c. o. n. v. e. n. i. u. n. t. u. r. m. a. i. o. r. e. s. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. p. e. r. o. r. d. i. n. e. m. v. t. c. l. e. r. i. c. o. s. x. x. v. i. d. i. s. t. i. n. e. v. u. o. v. e. l. p. r. o. p. t. e. r. d. i. g. n. i. t. a. t. e. m. c. u. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. o. n. e. q. u. a. h. a. b. i. t. o. m. n. e. s. p. l. a. t. i. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. i. d. e. i. n. r. e. c. o. m. m. u. n. i. v. t. n. o. j. d. e. o. f. f. i. o. r. d. i. c. u. m. a. b. e. c. c. l. e. s. i. a. r. u. m. s. i. d. e. m. i. n. o. r. i. b. u. s. i. n. o. n. c. l. e. r. i. c. i. s. v. e. l. n. o. n. i. n. t. a. l. i. b. u. s. d. i. g. n. i. t. a. t. i. b. u. s. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. s. f. i. a. t. m. e. n. t. i. o. p. e. r. g. e. n. e. r. a. l. e. m. c. l. a. u. s. u. l. a. m. n. o. n. c. o. n. v. e. n. i. u. n. t. u. r. a. r. f. f. d. e. i. u. r. i. s. d. i. o. m. i. n. a. g. i. s. t. r. a. t. i. b. u. s. s. e. d. s. i. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. o. n. e. m. v. e. l. i. n. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. n. o. h. a. b. e. t. l. i. c. e. t. h. a. b. e. a. t. d. i. g. n. i. t. a. t. e. m. d. i. c. u. n. t. a. l. i. q. u. i. q. u. o. a. d. c. o. n. v. e. n. i. e. n. t. i. o. n. e. m. n. u. l. l. u. m. h. a. b. e. n. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. u. m. l. i. c. e. t. h. a. b. e. a. n. t. q. u. o. a. d. q. u. e. d. a. m. C. d. e. i. n. o. f. t. e. s. t. l. i. c. i. a. n. t. C. d. e. p. o. s. t. u. l. a. q. u. i. s. q. u. i. s. p. e. n. i. s. e. s. s. e. n. t. v. i. r. i. q. u. i. o. l. i. z. e. r. i. s. t. e. n. t. e. s. i. n. m. a. r. i. m. a. d. i. g. n. i. t. a. t. e. v. e. l. e. r. i. m. i. a. d. i. g. n. i. t. a. t. e. e. a. m. d. i. m. i. s. e. r. i. n. t. d. e. q. u. i. b. u. s. h. a. b. e. s. C. v. b. i. s. e. n. a. v. e. l. c. l. a. q. u. o. t. i. e. n. s. q. u. i. p. e. r. g. e. n. e. r. a. l. e. m. c. l. a. u. s. u. l. a. m. s. i. m. i. l. i. t. e. r. n. o. n. p. o. t. e. r. u. n. t. c. o. n. v. e. n. i. r. i. a. r. g. u. m. e. n. t. i. b. i. d. e. j. p. r. o. s. d. i. c. i. m. q. u. o. n. o. n. p. o. t. e. r. t. e. r. t. a. d. o. c. t. r. i. n. a. d. a. r. i. d. e. p. r. e. m. i. s. s. i. s. s. e. d. d. i. s. c. r. e. t. u. s. i. n. d. e. r. e. x. a. m. i. n. a. b. i. t. o. m. n. i. a. s. u. p. r. a. d. i. c. t. a. z. e. i. s. d. i. l. i. g. e. n. t. e. r. i. n. s. p. e. c. t. i. s. i. u. d. i. c. a. b. i. t. q. u. i. s. u. n. t. m. a. i. o. r. e. s. z. q. u. i. m. i. n. o. r. e. s. e. t. q. u. i. d. i. g. n. i. o. r. e. s. f. i. n. q. i. n. s. t. u. m. e. s. t. E. t. d. i. c. i. t. m. a. i. o. r. e. s. h. o. c. s. i. c. s. t. a. t. u. i. s. i. n. o. d. i. u. m. a. b. i. n. t. e. t. i. n. r. e. f. e. r. i. p. t. a. a. p. o. s. t. o. l. i. c. a. s. e. d. s. e. c. u. s. e. s. t. i. n. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. i. b. u. s. v. t. l. i. c. e. t. n. o. m. i. n. e. t. u. r. m. i. n. o. r. e. s. p. s. o. n. e. t. i. m. a. i. o. r. e. s. p. s. o. n. e. z. d. e. m. a. i. o. r. i. b. u. s. n. e. g. o. c. i. e. z. r. e. b. u. s. c. o. n. v. e. n. i. r. i. p. o. s. s. u. n. t. n. a. p. p. r. i. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. i. v. e. r. b. o. r. u. m. s. t. a. r. d. u. m. e. s. t. n. i. s. t. v. b. i. e. t. c. a. u. s. a. c. o. n. t. r. a. r. i. u. s. i. n. v. e. n. i. u. n. t. u. r. z. i. d. e. m. i. n. t. e. l. l. i. g. i. m. u. s. i. n. c. o. n. t. r. a. c. t. i. b. u. s. z. a. l. i. s. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. u. d. i. n. e. m. s. c. o. d. a. d. h. o. c. f. f. d. e. t. e. s. t. i. l. i. z. d. i. c. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e. m. s. e. i. l. z. q. d. r. a. g. e. n. a. r. i. u. m. n. u. m. e. r. u. s. s. i. c. u. t. i. t. e. s. t. i. b. u. s. d. e. t. e. s. t. i. b. u. s. c. u. c. a. m. z. t. a. l. e. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. t. i. o. n. e. i. a. r. e. c. e. p. i. t. v. t. n. o. n. e. s. t. m. u. t. a. d. a. f. f. d. e. l. e. g. m. i. n. i. m. e. h. o. d. i. e. t. a. n. t. i. q. u. o. r. f. f. c. o. c. u. m. i. n. m. u. l. t. i. s. E. t. d. i. c. i. t. m. a. i. o. r. i. b. u. s. m. a. i. o. r. a. n. e. g. o. c. i. a. i. n. t. e. l. l. i. g. o. d. e. m. a. i. o. r. i. b. u. s. s. u. m. m. i. s. g. r. a. u. i. o. r. a. q. u. i. a. d. e. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. b. u. s. d. e. c. r. i. m. i. n. e. v. e. l. d. e. l. i. b. e. r. t. a. t. e. v. e. l. p. r. o. p. t. e. r. s. c. a. n. d. a. l. u. m. q. d. i. n. d. e. o. r. i. r. i. p. o. s. s. e. t. n. o. s. c. r. e. d. i. m. u. s. p. p. t. e. r. g. n. a. l. e. c. l. a. u. s. u. l. a. p. o. s. s. e. a. g. i. d. e. m. i. n. o. r. i. b. u. s. s. u. m. m. i. s. n. i. s. i. n. i. m. i. s. e. x. c. e. d. e. r. e. n. t. s. z. n. o. m. i. n. a. t. a. p. e. t. r. a. n. o. p. o. t. a. g. i. d. e. c. a. s. t. r. o. j. s. u. p. h. o. c. e. t. i. a. m. p. r. e. c. i. p. u. e. v. a. l. e. t. d. i. s. c. r. e. t. i. o. i. n. d. i. c. i. o. s. v. t. v. i. d. e. a. t. q. s. u. n. t. m. a. i. o. r. a. n. e. g. o. c. i. a. z. q. m. i. n. o. r. a. (S. r. a. n. s. j. d. e. h. i. l. p. s. b. a. d. p. r. e. j. d. e. d. o. n. a. c. h. x. x. x. q. j. d. i. c. t. u. m.

Index ptes etiam alios panire pot si viderit eos in aliquo malo versari.

Et tenore. (Et ipse comodo). s. de rescrip. ceteri. j. de offi. deleg. sane. cōtra. E. t. s. e. c. u. n. d. o. n. o. q. c. u. m. p. l. u. r. e. s. l. i. t. t. e. r. e. s. u. p. e. r. e. o. d. e. s. i. m. p. e. t. r. a. n. t. u. r. n. e. g. o. c. i. o. a. n. t. i. m. p. e. t. r. a. n. t. u. r. a. b. e. o. d. e. m. a. u. t. a. d. i. u. e. r. s. i. s. i. t. e. a. n. t. a. d. e. o. s. d. e. a. n. t. a. d. d. i. u. e. r. s. o. s. i. u. d. i. c. e. s. s. i. a. l. i. q. u. e. i. m. p. e. t. r. a. t. d. u. o. p. a. r. i. a. l. i. t. e. r. a. r. u. m. i. n. f. r. a. n. d. e. s. a. d. d. i. u. e. r. s. o. s. i. u. d. i. c. e. s. s. e. z. c. a. u. s. a. v. e. r. a. n. d. i. a. d. u. e. r. s. a. r. i. u. m. n. o. n. a. d. c. a. u. t. e. l. a. m. s. e. z. v. t. s. i. m. o. r. e. r. e. n. t. u. r. i. u. d. i. c. e. s. v. i. n. i. s. c. o. m. m. i. s. s. i. o. n. i. s. v. e. l. a. l. i. s. i. m. p. e. d. i. r. e. n. t. u. r. r. e. c. u. r. s. u. m. h. a. b. e. r. e. t. a. d. a. l. i. o. s. n. e. u. t. r. e. v. a. l. e. r. e. n. t. v. t. h. i. c. s. i. v. e. r. o. a. d. e. o. s. d. e. m. i. u. d. i. c. e. s. z. d. i. s. c. o. r. d. a. n. t. l. i. t. e. r. e. i. n. d. a. t. a. p. r. e. n. a. l. e. n. t. p. r. i. m. e. s. i. i. n. s. e. c. u. n. d. i. s. n. o. n. f. i. a. t. m. e. n. t. i. o. d. e. p. r. i. m. i. s. s. e. o. c. e. t. e. r. i. u. m. s. i. v. e. r. o. e. s. t. f. o. r. m. a. z. d. a. t. a. e. a. d. e. a. d. e. o. s. d. e. m. i. u. d. i. c. e. s. v. a. l. e. n. t. v. t. r. e. q. u. e. a. r. g. u. m. e. n. t. s. d. e. h. i. s. q. u. e. i. n. t. e. s. t. a. m. e. n. t. e. n. l. i. s. f. f. d. e. t. e. s. t. a. v. n. u. m. s. i. v. e. r. o. s. u. n. t. a. d. u. e. r. s. e. n. e. u. t. r. e. v. a. l. e. n. t. C. d. e. s. i. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. s. c. r. i. p. t. u. r. e. s. i. v. e. r. o. l. i. t. t. e. r. e. i. m. p. e. t. r. a. n. t. u. r. a. d. i. u. e. r. s. i. s. p. e. r. s. o. n. i. s. a. d. e. o. s. d. e. i. u. d. i. c. e. s. v. t. r. e. q. u. e. v. a. l. e. n. t. s. i. c. o. d. o. r. d. a. n. t. i. n. f. o. r. m. a. z. d. a. t. a. s. i. v. e. r. o. d. a. t. a. e. s. t. e. a. d. e. s. e. d. f. o. r. m. a. c. o. n. t. r. a. r. i. a. c. o. s. u. l. e. d. u. s. e. s. t. d. i. s. p. a. p. a. j. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. g. a. n. e. z. h. o. c. s. i. v. t. r. a. q. u. e. p. a. r. s. o. s. t. e. d. a. t. s. u. a. s. l. i. a. s. s. i. a. u. t. a. c. t. o. r. s. u. b. t. i. c. i. e. t. s. u. a. s. l. i. a. s. p. e. r. a. n. n. u. f. o. r. t. e. c. o. n. a. l. e. s. c. i. t. l. i. t. e. r. e. i. c. o. p. l. e. r. i. s. q. u. e. s. i. v. e. r. o. i. m. p. e. t. r. a. t. e. s. u. n. t. a. d. i. u. e. r. s. i. s. z. n. o. a. p. p. a. r. e. t. q. i. l. l. a. r. u. s. s. u. n. t. p. r. i. m. e. n. e. u. t. r. e. v. a. l. e. n. t. v. t. d. i. c. u. n. t. q. d. a. m. s. e. d. m. e. l. i. o. r. v. i. q. p. u. a. l. e. a. n. t. l. i. t. e. p. r. i. u. s. p. s. e. n. t. a. t. e. E. t. i. p. s. e. c. o. m. m. o. i. m. m. o. v. i. q. c. a. m. p. d. e. r. e. d. e. b. e. a. t. a. r. g. C. d. e. a. s. s. e. r. t. o. l. l. e. n. l. i. s. s. i. n. s. e. d. i. l. l. u. d. s. p. a. l. e. e. s. t. f. a. n. o. r. e. l. i. b. e. r. t. a. t. i. s. s. e. d. q. u. o. i. s. t. e. i. u. d. e. r. q. u. i. t. a. n. t. u. m. d. e. e. r. e. c. p. c. o. g. n. o. u. i. t. p. r. o. n. u. n. c. i. a. b. i. t. q. c. a. r. e. a. t. c. o. m. m. o. d. o. v. t. r. i. u. s. q. u. e. c. u. m. d. e. q. u. a. r. e. z. f. f. d. e. i. u. d. i. d. e. q. u. a. r. e. j. d. e. s. i. l. i. c. e. t. j. d. e. o. r. d. c. o. g. n. i. c. u. m. d. i. l. e. c. t. i. R. e. s. p. o. n. s. i. n. d. e. r. p. a. r. t. e. s. z. e. t. i. a. a. l. i. o. s. p. u. n. i. r. e. p. o. t. s. i. v. i. d. e. r. i. t. e. o. s. i. n. a. l. i. q. u. o. m. a. l. o. v. e. r. s. a. r. i. C. d. e. t. e. s. t. n. u. l. l. u. m. j. t. e. h. o. c. e. s. t. n. o. t. o. r. i. u. i. u. r. i. s. v. n. d. e. s. i. n. e. o. r. d. i. n. e. i. u. r. i. s. p. r. o. c. e. d. i. p. o. t. e. s. t. v. t. n. o. j. d. e. c. o. b. a. c. l. e. r. i. z. m. u. l. t. i. t. u. a. z. c. v. e. s. t. r. a.

Cum a

De consue. cum cōsue. et ad hoc. 10. §. de cōsti. cum accessissent. sed
hoc statutus nō dicitur valere. sed dicitur eos non cogēdos pro
pter iuramētum de quo in lris mētio nō habet vel erat p̄firma
tū a papa. ¶ (Iuramēto) s̄ in oī tali iuramēto intelligitur ex
cepta auctoritas pape v̄t hic. 1. §. de iureiur. veniens ergo non fa
cit contra iuramētum recipiēdo ad mādātum pape. Joā. dicit
hāc conditionem non inesse iuramēto. sed ideo intelligit̄ ex
cepta auctoritas pape q̄ pape nō p̄iudicat quin possit dñi face
re vel statuerē. Alij dicit̄ qd̄ in veritate intelligit̄ hec conditio
sicut multe alie s̄. xxi. q. ii. beatus. §. de iureiur. quemadmodum
Ili autem canonici nō cogunt̄ enim recipere. quia litere fuerūt
impetratē tacita veritate et tali de qua p̄sumitur qd̄ si esset ex
p̄ressa non obtinisset literas et hec est ratio quare hec exceptio
de iuramento debet proponi in p̄inci. contra literas et non ex
postfacto. quia non obstat receptioni in canonicum iuramen
tum. hoc non placet quia exceptio ista scilicet qd̄ non fecit men
tionem de iuramento non proponitur in initio tantum et con
tra rescriptum. sed semper vsq̄ ad diffinitivam sententiam tanq̄
vere peremptorie. hec enim exceptio non tantum afficit literas
et ideo est peremptoria gratie. ¶ Sateatur tñ qd̄ si aliqua ex
ceptio v̄t pacti vel iuramenti competeret mihi tantum cōtra litte
ras. v̄t si pactus esset vel iurasset qd̄ non impetraret literas con
tra aliquem et ipse contra iuramentum impetraret literas con
tra eum. in p̄in. posset quidem excipi contra literas. sed post li.
contestata. non. C. de excep. l. si. sed sensus si iurasset vel pactus esset
qd̄ cum conveniret. q̄ tunc non tantum perimit literas sed ac
tionem. ¶ Item non p̄iudicat litere pape tali iuramento nisi
de illo faciant mentionem nō q̄ nō possit p̄iudicare sed q̄ non
p̄sumitur velle p̄iudicare. q̄ nō est auctor. per iur. §. de iureiur.
ran. si vero. non enim debet viam p̄iur. aperire. §. de iureiur.
ran. si vero et sacramentum etiam temerarium vel in fraudem
obtentum non debet quis deferere sine auctoritate superioris. §.
de elec. venerabilem. ¶ (Executorias) quasi dicat si post exe
cutorias iurassent non impediretur effectus earum. q̄ non essent
litere impetratē tacita veritate. sed videtur idem etiā post mo
nitorias cum per eas sit negocium ceptum. §. e. super literis. sed
dic ceptum quo ad hoc qd̄ de honestate ipse d̄ p̄ficere qd̄ ince
pit. et eodē modo si iuramentum p̄cederet monitorias nō vale
rent. ¶ sed iuramentum p̄stitū post executorias nō p̄iudicat. q̄
per illud non pōt tolli ius qd̄ quesitū erat per eas. s̄. ius p̄tēdi p̄
bendā sed iuramētū p̄stitū post monitorias et p̄ceptorias p̄iudi
cat. q̄ per eas nullū ius querit̄. ¶ Irritū in b̄nificiis satis de
fendi pōt qd̄ quicūq̄ cōstet aliquē nō legitime institutum etiam
post suam remotionē d̄. cum ibi d̄ esse oīs puritas et abesse om
nis obreptio. i. q. si quis neq̄. §. de re iudi. cum olim. et c. cum
bertoldus et de concess. p̄ben. cum nostris. §. de re iudi. inter mo
nasterium cōtra. sed nō loquitur in b̄nificiis. vel expone hāc de
cre. super. irritū supple. p̄cedendū per tramites iustitie. puta q̄
post appellationem p̄cesserunt. et fuit iusta causa appellādi cū
in literis non fieret mētio de iuramento alioq̄n cū essent iudi
ces licet possent elidi per exceptionē si tacite vel exp̄sse in eis cō
sensum fuerit tenet qd̄ ab eis factum est. §. q. vi. §. diffinitiva. §.
de si p̄sby. ad nostram p̄sentiam. §. eo. cum dilecti.

¶ Cum omissum est aliquid necessarium exprimi non valent
litere.

¶ Exceptio peremptoria non admittitur contra rescriptum.

¶ Rescripta sunt latissime interpretanda.

¶ In literis gratiofis valent littere non dolum sed ignorantiam
aliquam continentes.

¶ Iurisdictio an detur per litteras subreptitias et in nu. 6.

¶ An si quis lras a papa impetravit et negat aduersarius eius ap
pellasse nunquid vocatus tenebitur respondere.

¶ Non pōt quis de vna eadēq̄ re sub pluribus conveniri.

¶ Non auditur obficiens contra rescriptum qd̄ index sit crimino
sus vel impetrator homicida.

¶ Exceptio contra iudi. quando proponi debeat et quid de exce
ptione iuris iuran. in nu. 11.

¶ Peremptorie exceptiones an proponi possint cōtra rescriptus
ad declinandum forum. et quid de dilatorijs in nu. 13.

¶ Exceptio de veritate tacita in causa beneficiāli quando propo
ni possit.

Sed per literis. (vt) prima regula (p[ri]ori
modo). s. per fraudem vel
maliciā. (Facta fuerit) de hoc em[en]ple dubitās ratio
ne dubietatis cognoscat sicut et alibi. ff. de libe. causa
ordinata. et C. eo. lite. et de probare dolum qui allegat. ff. de p[ro]p[ri]a
ba. quotiens. §. qui dolū ar. f. de presump. dudum (Cognoscat)
q[ui] fraudem nemini d[omi]ni patrocinarī. §. eodem. ex tenore. §. eo. sedes.
et est simile. C. si ins vel vti. pub. et si legibus. et intellige q[uo]d nul
latenus d[omi]ni cognoscere de cā si obiciatur exceptio. nam si non ex
cipiat sed cōsentiat vt cognoscat cognoscat. vt. C. si 2 tra ins vel

utili. publicā prescriptione. C. d. sal. nec exēptū pl^o dicimus quia
si etiam illud p^o fraudem obtineat qd^o als^o obtētur? nō valet. C.
si 3 ius r^o si. (Posteriori) p^o simplicitate. C. m. a. secunda regula
1. **E**† In cōmuni forma) hoc non intelligitur quando tacuit ea
que necesse sunt exprimi de processu. quia tunc non valent lite
re: etiam si tale quid sit omissum quo expresse nihilominus lite
ras habuisset. Alij tamen contradicunt: bñ vñ ar. j. de ap. obla
te. de tacita aut^o veritate sic pone exēplum. si quis falso significa
uit pape qd^o erat spoliat^o. r. papa mādavit. si est ita: qd^o restitua^o
ante causē ingressum. postea innenitur quod spoliatus est auto
ritate iudicis. sed non sic qd^o sit restitūdus ante causē ingressuz
qz bene servavit ordinem pcedēdo 3 hūc spoliatum. C. vñ vi. si
qd^o itātā. tñ poterit p^o lras petere restōne: qz h^o impetrator: appel
lauit a iūia iudicis cui^o auctoritate spoliatus est nō statim s3 p
bata legitima appellatione. r. non mireris. qz dicimus cum per
bas petere restōnez qñ non faciunt mētionē de appellatione. nā
licet nō faciāt mētionem. de ap. nō minus p^o eas pcedit. j. de ap.
pel. oblate. **S**ed vñ quod isti qui appellauerunt hic competat
rectū interdictū vel cōstitutionē. sigs in tatā: qd^o nō debuerit vi
ctor: auctoritate iudicis a quo appellatū est accipe possessionē
sibi adiudicatam. C. de iure. sif. phibitum. C. si p^o vim. l. i. S3 re
spō. hoc quod dixim^o locū hēre vbi iudici a quo appellatum est
licet iūiam exeq^o fm qd^o nō. j. de of. dele. pastoralis. s. p^oterea. ali
ter tñ lenius p3. **E**† Done casum sic. papa sic scripsit. conquestus
est nobis. a. de. b. qui pecuniā suā quam sibi mutauit reddere
cōtradicit. quocirca mandamus. quatenus si est ita dictum. b.
ad restituendā pecuniā cōpellas postea coram delegato. a. pe
tit mutui. r. petit quod fm tenorē rescripti cōpellatur. b. sibi re
stituere pecuniā. b. rñdet r. dicit. a. tacuit veritatem quā si exēp
sisset non lras habuisset. f. de pacto de non petendo: sed a. dicit
etiam si de pacto dixissem cū adiuncto. f. cum essem in furore vel
in pubertate lras habuisset. f. hoc mō. conquestus est nobis. a.
de. b. qui pecuniam quam sibi mutauit restituere denegat p^o
tertu pacti de non petend^o qd^o sibi fecit cum eēt impubes vel fu
rius. hoc enim casu. a. nihilomin^o i forma cōi lras habuisset.
f3 cū illa clausula partib^o conuocatis cām decidat. vñ. b. petit
quod fm ordinem iuris pcedat. f. quod recipiat testes r. proba
tiones suas sup pacto interposito r. qd^o. a. fuit maior r. sane mē
tis. vel aliter r. melius cum. b. diceret lras non va^oere qd^o de suo
pacto mentionem non faciebāt. a. rñdet dicens. r. si de tali pa
cto quod non pñdicabat mentionē fecissem. tamen rescriptum
in forma cōi habuisset. vñ p^o has meas literas pcedendum est
2. r. si non fm formā clausule. tñ fm iuris ordines. **E**† Sed hodie
h^oceptio. f. peremptoria nō admittitur contra rescriptum
j. de lit. cōte. exceptionis peremptorie in. vi. r. est quasi simile in
uenire vbi cūqz omittitur peremptoria exceptio principale ne
gocium contingens. r. vbi cūqz certa clausula vel spālīs in li
teris de cōi iūstitia ponitur. **E**† Vel potes ponere casuz p^o decre. j. d.
ap. oblate. **E**† Itēz habet locum quod hic dicit^o si taceatur ecce
prio dilatoria solnēdi vel faciendi nā nihilomin^o p^o tales literas
pcedet i forma cōi post tps moratorie dilationis vel etiam ante
cum r. an finem dilationis agi possit. licet solo fieri debeat. ar. C.
de pba. ad pbatōnem in declinatoriis autem soli non vident^o.
3. posse habere locum. **E**† Et not. quod licet generaliter dixerit
hec decre. quod qñ talia rescripta impetrantur qd^o iuder non v3
sequi formā litis sed ordinē iuris. tñ ops sic restringi vt proces
sus quē habiturus est iuder comprehendatur sub verbis rescri
pti postis taz in petitione qñ in cōlusione. eāstamē quātuncūqz
possunt salua intentione mandātis. r. p^oprietate verborum sunt
latissime interpretanda. vñ g^o a: rescriptum impetratum est in
pdicta forma: ille qui ipetravit omiā causa mutui vult pcedere
r. agere ex cā stipulationis vel donationis vel consimili non
potest. quia isti duo modi agendi nō possunt comprehendī per
tenorem eius quod petit in rescripto quod tñ de mutuimentio
nem facit. licet bene comprehendat sub conclusione que genera
liter loquitur de restitutione pecunie. r. idem dicimus si petitio
quemōdā possit comprehendī p^o verba petitiōis. s3 nō per vba
cōclusionis verbig^o a. rescriptum pape sic continet. conquestus
est nobis. a. de. b. q sup tali possessione iniuriatur eidem: vñ mā
damus quatenus si inuenieris qd^o p^o vim sibi abstulerit illam co
gas ipsum ad restitutionem si postea. a. nolit sibi dicere per vim
sibi ablatam sed p^o fraudē. vel dicat. a. cōquero. de. b. q tales pos
sessionem quā mibi vēdidit eas mibi dare cōtradicit. dicimus
tales libellos non admittēdos. qz cōlo non patif. licet petitio pa
teretur. et sic iuder iudicare super pdictis libellis non posset. **E**†
qz fines mandati diligenter seruādi sunt. ff. mā. diligenter. r. po
rior. imo sola vā cā qz petitionem generalē restrinxisse vñ. argu.
C. de p^ocu. marit^o. C. de transac. age. r. facit ad hoc quod nō. j. de
transac. c. i. in gl. q incipit transactio. S3 si bñ attēdas oēs casus
pcedentes sunt de veritate tacita. Restat igitur vt aliquos po
4. namus vbi sit falsitas exēpssa. vñ g^o a. **E**† Abbas non lister
c. cien. dicens se cisterciēn. non ex malicia sed ex ignorantia^o forte

a ¶ Antiochia
pape intellige
hoc vey qñ pre
stat sup re sub
secta pape. vey
sup iurib⁹ pri
uicibus ad cū
Ita abb. hic e
tā dicit inno. i
c. cū inter. p. de
renu. qd in nō
ptinentib⁹ ad
papā ipse non
absoluit a iura
mento sine cau
sa rōnabili.
b ¶ Sine lris.
qñra possit fi
ri sine scriptu
ra adde fel. in
rub. de pñi. co.
in. versic. 7 pñt
istā. 7 ibi vide
concor. Et ibi
an possit pba
ri per testes.

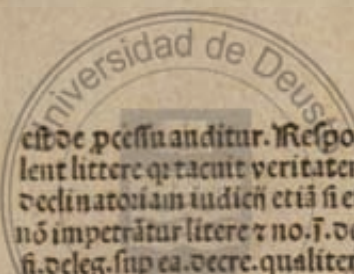
Ignorantia
Adde hoc pce
des in lris gra
tiosis et bene
cialibz vt p do.
hic sec^o i primi
legis: qz subre
ptio etiā nō do
lofauit iur indi
stincte priuile
giū vt p doc. b
qz legis in. l
p scriptis. C. si
ztra inuyl eti.
pub. et nemo do.
Bar. so. i. cōsi.
suo incip. 2ul
tatione in qua
multas char. r.

percuratoris impetratis impetrant lras 3 plebe que exigerat de
cimas laboru suoru qd imponeret sibi bene valet de lre. 3
no pcederet fm hac conclusionē sed fm form am communē. 3 parti-
bus conuocatis. 3 si forte speciale privilegium habet super his
obtinere alioquin succumbet. preterea expressum casum habes
j. eodem. olim. (Dedissemus). i. dare tenemur de iure vel consu-
etudine. (Secundum ordinem) secundum hoc membrum intel-
ligitur. rrv. q. ii. prescriptione. 3. j. de appel. oblate. (Procedat
argu. pro simplicitate 3 imperitia. de conse. di. ii. c. ii. j. de re. per-
mu. cum vniuersorum. ff. de ven. inspi. l. i. §. ii. ff. de proba. t. cum
de indebito. (Procedat). ff. de eden. l. i. §. ii. ff. qui satisda. cogā.
de vic. §. qd minori. C. qui admit. ad bo. pos. qd aut. argu. cōtra.
ff. de in ius vocā. l. ii. C. de sal. mone. l. i. (Si vero) tertia regula.
(Nō nullas). 3. co. ad aures. j. de cōba. de. 3 mulie. sup eo. j. de
re iudi. inter mona. j. de si. plesby. inter dile. C. sen. rescin. nō pos.
l. ii. j. de re iudi. cum olim. 3. co. cum adeo. 3. c. constitutus. j. de
transac. ex literis. q. in his casibus iniustum esset litteras conce-
dere vel libellum admittere. j. de preben. cum teneamur. j. co. po-
stulasti. 3. ti. j. cum accessissent. j. de deci. ex multiplici. 3. co. ceter-
rum. j. de si. ples. ex tua (ad pñs). j. de testi. veniens. j. de concess.
preben. 3. ec. non va. cum nostris. C. 3. forsan immo sine forsan
j. de appel. si duobus. ff. de iudi. si quis ex. 3 loquitur hic quādo
opponitur contra litteras de falsa suggestionē vel veritatis sup-
pressionē. sed non dicitur est habere iurisd. q. etiā per tales lras
bene datur iurisd. ut nō. 3. e. ceterū. 3. f. i. quā hic iudex tu-
lerit ius faciet inter partes nisi appellaretur: secus si nullā haberet
iurisd. q. tunc nō teneret ius qua pñciaret suā iurisd.
6 Sed quid si littere false dñr: nā vel oportebit impetrātes
rescriptū pbare verū si erit suspectū vel cōtradictorē illū esse fal-
sum si rescriptum nō sit suspectum. C. de probatio. inbemus. auc.
de fide instrumē. §. si vero mo. colla. vii. C. Sed oppones. ponā-
mus qd rescriptum vere falsum erat sed ipse iudicauit verum 3
postmodum in principali negocio processit 3 sententiam tulit
apparet hanc sententiam non tenere: q. per falsum rescriptum
processum est. C. Itē q. a nō suo iudice lata est: ergo 3 nihil pro-
fuit iudicare iurisdictiones suā esse. j. Rñdit quidā immo ex quo
a sententia in qua iurisdictionē suā iudicauit nō est appellatū
tenebit sententia in principali lata per errorem litigātū. argu.
ff. qui cum fal. tuto. l. i. §. sed. ff. que senten. sine appe. rescin. non
7 pos. l. i. ff. de offi. pre. barbarius. C. Et si queratur a quo habet
iurisdictionem. dicunt quod a lege que dat eis cognitionem et
diffinitionem in hoc dubio. 3 ita sine iuste siue iniuste iudicat
pro veritate sumitur talis sententia nisi suspendatur per appel-
la. §. q. vi. §. si sententia. ff. de iusti. 3 iure. l. penult. melius vide-
tur vici quod non tenet sententia. C. si a non compe. iudi. l. i. nec
de hoc forte cognosceret. alij dicunt sed nō bene qd in veritate iur-
isdictionem non habuit per litteras falsas: 3 tamē quod fecerat
tenet propter communem ignorantiam litigantium. ff. de offi-
cio pieto. barbarius. 3. ff. eodem. l. si forte sed certe hoc non vide-
tur stare etiam si modo constaret qd false fuerint littere: j. quia
sententia a non suo iudice lata non tenet. j. de officio vica. quo-
niam. 3 quia de falso etiam post rem iudica. agitur. C. de fal. que
relam. sed respon. qd res iudicata pro veritate accipitur inter
partes que consentiunt litigare coram eis. ff. de statu homi. in-
gennum. vnde sufficit sic iudicatus esse nec ultra de ea queri po-
test. 3 hoc idem dicunt si iudicatum esset instrumentum falsum
esse verum qd in principali negocio producit. sed si omīssa es-
set exceptio falsi bene etiam posset post sententiam proponi: vt
C. de falsis querelam. C. si ex fal. instrumen. l. vltima 3 nota. j. de
proba. licet sed debes respondere quia aliud est quando iudex
iudicat de principali non obstante exceptione falsi instrumenti
nam hic cum vere sit iudex bene tenet sententia: sed in alio casu
quando iudicat verum rescriptum 3 se iudicem non magis est
iudex. vnde adhuc post eius sententiam potest de falso dicere 3
potest dicere sententiam a non compe. iudi. latam. si etiam post
omnes sententias ageretur coram vero iudice. de falso vel quod
non esset iudex qui sententiam tulisset: ille verus iudex senten-
tiaret sententia teneret cum in veritate non teneret tanquā que
non esset a suo iudice lata: 3 vltimus contra eam nihil dici po-
test quia facit ius inter partes. quia in veritate iudex est. licet
male iudicet. alij tamen dicunt quod non debet ipse cognoscere
an rescriptum sit falsum: sed ille cuius dicitur fuisse rescriptum.
8 rir. distin. in memoriam. C. Item quid si quis impetraverat
litteras a papa 3 aduersarius negat eum appellasse nunquid vo-
catus tenebitur respondere alias ire. Respondeo sic. nam con-
stat eum habere iurisdictionem per rescriptum pape licet elidi
possit per exceptionem: quia per falsi suggestionem sunt impe-
trate littere. 3 not. j. de offi. delega. pastoralis. §. preterea. si quis
autem conuenitur super maleficio vel contractu bene confitetur
crimen vel contractum sed dicit se non conueniendum coram il-
lo iudice: quia non deliquit nec contraxit in sua dioecesi: sed alte-
rius 3 idcirco quicquid iudicaretur sibi non prodesset vel obel-

set: quia verus iudex hoc ratum non haberet sicut nec posset nec
etiam videretur quod de hoc ipse debeat cognoscere. Quia qua
ratione hic cognosceret 3 alius in cuius dioecesi dicitur commis-
sum esse delictum. Respon. hic iudex coram quo conuenitur co-
gnosceret de iurisdictione vt hic 3 si pronuncianerit suam iuris-
ditionem nisi appellaretur tenebit quicquid factum est in cau-
sa principali vt dictum est in superiori articulo vbi diximus de
illo qui indicat suam esse cognitionem qui tamen habet alias
iurisdictionem vel cognitionem super incidenti 3 postquam se-
mel fuerit iudicatum vltimus non conuenitur. lxxvi. distin. pres-
byter. autem. ff. nante caupones. licet. §. finali. secus est quan-
do dicitur falsum rescriptum per quod dicitur data iurisdic-
tio: quia nec ille iurisdictionem inter partes habet per illud re-
scriptum. nec etiam cognitionem super incidenti an sit falsum
rescriptum. Et si timet iste qui refugit iudicium ne grauetur de
facto appellet et hac causa qd per falsum rescriptum vult proce-
dere. Et renocabitur quod fecerit. j. de appella. interposita. 3. c.
ad audientiam. 3 eodem modo renocabitur quicquid fiet cōtra
eum etiam sine appellatione. quia factum est a non suo iudice.
j. de officio iudi. quoniam. ratio autē diuersitatis est: quia vbi
cognoscat an maleficio sit in sua iurisdictione commissum vel cō-
tractus celebratus hoc facit ratione precedentis iurisdictionis
quam constat eum habere propter dubium. ff. de iudi. si quis ex
vnde tunc super hoc tenet sententia ab eo lata etiam cōtra ius li-
tigantis 3 multa indicta. sed de falsitate rescripti non cogno-
scit nisi ratione iurisdictionis sibi ex eodem rescripto date: vnde
si rescriptum verum est tenet sententia. 3 si nō est verum nō tenet
sententia. C. si a nō compe. iudi. l. iudex. pendet ergo de futuro an
teneat sententia vel nō. C. Item non valet quod obicitur quod
8 alius pari ratione poterit cognoscere 3 iudicare: q. alius non pōt
cognoscere: q. sub eo non conuenitur. nec pōt de eodem sub plu-
ribus conueniri. q. cū ille qui cōuenit eum sub primo iudice cō-
uenit eum sub secundo: excipiet reus qd non pōt eum conuenire
sub eodem facto coram diuersis iudicibus. 3. co. ex tenore. 3 bene
caneat sibi qd non excipiat de declinatoria fori illa. §. quia non
deliquit nec contraxit in sua iurisdictione: q. tūc si sententiaret su-
per hoc preiudicaret prime sententie: nec etiam ex officio suo in-
quirere potest de maleficio: nam tūc locum pōt habere officium
vbi non esset qui ageret. at hic est qui agit. secus autē est dicen-
dum si constaret vbi maleficio est commissum. si diceret per ac-
cusatum illum locū esse alterius iurisdictionis q. cū coram quo
sit accusatio: nam tunc nō videtur qd deberet cognoscere cū gra-
ue preiudicium fieret illi saltem super possessione quas amittit
hoc ipso qd patitur eum cognoscere. ff. de seruit. quotiens si au-
tem de possessione constaret ille cognosceret qui in possessione
est. sed in superiori casu. quando non constat ne maleficio in-
punitus rem aneat superior punit 3 qui debet supplere defectū
subditorum. r. q. in. cum scimus. vel differ. quoniam hec questio
de possessione 3 iurisdictione diffiniatur. arg. in. q. si. item si cri-
mine. j. de testi. veniens. alij dicunt qd simul debet cōuenire vt dif-
finiant ad quem pertinet iurisd. argu. 3. e. pastoralis in pn.
sed hoc non credimus. Illud enim tm obtinet quando modica
dubitatio est 3 que potest ex litterarum inspectione finiri. 3 que
nulli iudici in iurisdictione preiudicat. C. Ad dic. 3 forte melius
q. 3 hoc quando negatur eum coram quo agitur accusatio pos-
sidere ipse debet cognoscere an possideat. 3 si sententiauerit se pos-
sidere etiam si cognoscat de principali nō sit preiudicium alij su-
per possessione qui ignorauit: cum possessio non amittatur si-
ne animo. 3 ignoras nō potest habere animū amittendi. ff. de acq-
ren. pos. possideri. §. in amittenda. 3. l. quē admodum. ar. ff. de acq-
pos. si id quod. §. si. 3 si habet suspectum accusatores qd vel frau-
dulenter vel ignorāter male defendit causas suā que est an pos-
sideat an si stat ei in causa vt nō. j. de reg. iur. cū super. C. Ad dic.
3 melius qd licet iudex iudicet qd ad eū pertinet cognoscere de
maleficio 3 contractu commissio in tali loco: q. est de sua iurisdic-
tione nulli sit preiudicium per hanc sententiam nisi partibus. 3 quā-
tuncq. cognoscat postea inter partes de maleficio vel contra-
ctu propter hoc alius nō perdit possessionē loci vel iurisdictionis
q. res inter alios re. j. de re iudicata cum super. Itē q. licet tur-
bet possessionem alterius nō tamē eam acquirit nec alius eā p-
dit nisi de tota excideretur per modum que notant. j. de capel. mo-
dilectus. licet enim de vna vel pluribus causis cognoscat non ex-
tenditur hec possessio iniusta nisi ad causas de quibus cognoscat
argu. ff. de acquir. pos. qd meo. §. si. 3. l. q. seruus. 3 cōtra hunc
est intēdandum interdictum vt possidetis. 3 non vnde vi. j. de
proba. licet. C. Qualiter scilicet veritate 3 falsitate que scili-
cet sit super processu negotij vel iudicij. puta q. non fecit metio-
nem de citatione vel de appellatione vel similibus. Sed si obij-
ciatur contra rescriptum qd criminofus sit iudex vel impetrator
homicida scilicet non audatur quamuis si pape dictum fuisset
nunquam iudicem homicidam dedisset: 3 idem si dicatur de
impetrante. C. Sed obijciat si dicitur infamis iudex quod non
est de pro-

est de pcessu auditur. Respon. nō auditur hoc mō sēz non va-
lent littere q̄ tacitū veritatem. Sed quia hanc exceptionem h̄z
declinatoriam iudicij etiā si esset ordinarius s̄m quosdam vbi
nō impetratur littere et nō. f. de offi. deleg. cum super vide. f. de of-
fi. deleg. sup. ea. decre. qualiter debet pponi et pbari excep. con-
tra iudicem. non enim minus a se valent h̄z nō faciunt mētionē
de his que nec pcessum negocij nec principalē causāz cōtingūt.
13 **E**t si dicitur q̄dam q̄ hec exceptio pemptoria nō exp̄ssa in
l̄ris cōmissis sēp in pncipali negotio est differēda. arg. f. de
fo. cōpe. ex pte. nam si proponat exceptionē hanc q̄ de pempto-
ria exceptione mētionem non fecit ad declinandū forum ni-
hilominus si iudex iudicet procedendum per litteras oportet
eum in pncipali pemptoria eandem probare. Item ipsi
excepienti contra litteras vel forum est utilius quod propona-
tur in pncipali questione: quia si eam probaverit absolvetur
a toto debito. sed si ad declinandū forum proponatur absol-
vitur tantum quod per illas litteras respondere non cogitur:
videtis alie littere contra eum impetrentur cogetur respondere
super debito eodem immo videtur quod de pemptoria excep-
tionibus mētionem facere non tenetur cum tantum sint pro-
ponen de ad actionis exclusionem. ff. de exceptio. l. si et hoc ve-
rum dicitur nisi esset talis pemptoria que tantum vel plus p-
dest cassando litteras q̄tum si absolueretur a debito vel peti-
tione pncipali qualis est exceptio rei indicate. C. senten. resc. i.
non pos. l. si. que si pponatur ad declinandū forū vel cassationē
litterarū plus prodest q̄ si lite p̄testata super debito proponat
nam malus auxilium habere non potest q̄ rei iudi. sed si habet
et sibi servat et beneficio ei⁹ snia quā proponit ad cassandū l̄ras
sed si pponat in pncipali questione et p̄roxiem iudex vel mali-
ciam ferret sniam contra p̄roxiē sententiā. secūda teneret q̄ sibi
esset magnū p̄iudiciū. **E**t idē posset dici si opponatur ex-
ceptio iurisdictionis. non exp̄ssa in litteris: sed certe si diligēter at-
tēda ratio quā hi inducunt pro se pio alia opinione facit: q̄
si proponat exceptio de pemptoria exceptione non exp̄ssa
ad cassandū litteras duplex bonū consequitur. primum q̄ p̄cedi-
tur contra eū ad cassandū l̄ras. secundū q̄ remanet eius salua
exceptio nec subiacerit piculo q̄ pactū de nō petēdo vel alia excep-
tio pemptoria per contrariam sententiā reuocetur arg. opt.
ff. de condi. inde. eleganter. §. penult. C. sen. resc. i. non pos. per
emptorias. quia et si feratur sententia contra eum quando ex-
cipit ad cassandū litteras. tamen postea nihilominus eandem
exceptionem poterit ponere in pncipali vt p̄perpetuo absolua-
tur: quia ad aliud excipitur secūdo. ad aliud primo. sed certe ve-
ritate inspecta non videtur q̄ per taciturnitatem vel exp̄ssio-
nem falsam pemptoriarum exceptionum que pncipalē nego-
cium contingunt minus valeat rescriptum infra de lit. conto-
statio. exceptio. p̄ceptorie. **E**t itē non videtur contra rescri-
ptum ad declinandū forū posse proponi pemptorias excep-
tiones que tantū cōtra pncipalē actionē cōpetunt et hoc ex-
p̄sse dicit. f. de foro comp. ex parte infra de lit. contest. excep.
pemptorie. sed per illas tñ tacitas que non obstarēt pnci-
pali actioni si exprimerentur dicimus litteras annullari vt si ta-
cite lit. conte. et obtinuit alā eandē litem cōmitti non facta mē-
tione de citatione vel lite contesta. certe non valent littere. f. de
offi. deleg. gratum. f. de re iud. inter. vel pone casum p̄ decre. e.
dilec. vel p̄ decre. de cōba. ele. et mulie. c. super. dirimus exempla
quando tacet veritate super processu iudicij talē. f. quaz si exp̄s-
sisset nullatenus litteras habuisset etiam in quacūqz forma cōi.
et eodem modo ponas exēpla quando exprimit falsitatē. f. in p-
cessu iudicij: vt si obtinuit reuocationē cōmissionis impetra-
te ab aduersario primo: mētiēdo q̄ fecerat citari aduersarium
per delegatum vel ordinariū: nam he littere elidi poterunt.
14 **S**ed his ob stare videt: q̄ exceptio rei indicate pempto-
ria est et tñ pponitur ad declinandū forū. C. q̄ sen. resc. i. nō pos.
l. si. Rū. illa. exceptio h̄z sit pemptoria tñ est de processu iud. unde
admittitur ad declinandū forū. Itē non obstat. ff. de condi. in
de. eleganter. §. pe. quia et transactio processu iudicij intelli-
gitur eū nō debet fieri nisi super re incerta et lite du. ff. de trasac.
l. si et idē p̄d̄ dicit de omni iureiu. p̄feto in p̄iudicio. **S**ed
obiciēs si dixisset exceptionē pemptoriā h̄ se cōpetere litteras
nō habuisset: ergo debet carere ipetratis: vt hic. Rū. si hoc fatef
simpliciter verum dixisset. sed si dixisset exceptionem contra se
cōpetere sed se replicationē habere litteras habuisset nō obstat
exceptionē. et q̄ si prima opinio teneret sequeretur hic absurditas
q̄ exceptiones et replicationes inutiliter ante lit. cōtest. agitarē-
tur. plus valēt scōa solutio. **E**t itē q̄ diximus in pncipio hu-
ius glo. q̄ littere non eliduntur nisi per tacitā veritatē vel exp̄s-
sam falsitatem q̄ tagūt pcessum iudicij vel pncipalē negociū
non placet: q̄ exceptiones ille que afficiunt rescriptum tan-
tum admittende sunt quīs non sint de pcessu iudicij vt si di-
citur non valere rescriptum: quia impetratum est pro excōica-
to. f. de eta. et quali. bone. f. de pba. per concessi. vel quia falsum

est et obreptitiū. vt no. f. eo. cū dilectus vel dicit se habere p̄iui-
legium propter q̄ rescriptum non valet. s. eo. cum ord. vel si di-
cit q̄ renunciauit litteris impetratis et impetrandis et omni-
bus que impetrarentur p̄ter assensum commanem. f. eo. ex pte
vel quia sint littere nimis generales. s. e. ad hoc. ad idē. f. de con-
firma. vt. ad nostrā. et in multis alijs similibus casibus. ad idē
s. eo. ex tenore. **E**t q̄ dices de dilatorijs. Respon. idē pri-
mo q̄ non d̄z proponi h̄ rescriptum nec ad declinandū forū. C.
de pba. ad p̄bationem s̄z ad differendā intentionē actoris. Itē
videt iuste dici posse q̄ in p̄iuelegijs et beneficijs rescriptis
si aliqua falsitas sit exp̄ssa vel veritas tacita que papam ad gra-
tiam cōcedendā iudicat q̄ h̄ rescriptum potest opponi de veri-
tate tacita et in p̄secutiōe negocij h̄ petitionē directā de eodē ex-
ceptio pponet. vbi gratia aliquis h̄is b̄ficiū cū cura aīayl
etiā sine cura ipetrant litteras sup b̄ificio p̄tra rescriptū huius
pōt excipi de veritate tacita. s. e. ad aures. C. de diuer. rescript. l.
vlti. **E**t si dicitur h̄ exceptio p̄tra rescriptum postea
tñ est lit. p̄test. illi q̄ petit b̄ficiū et illis litteris obstat exceptio
argu. f. de cōces. p̄bē. cū n̄is. et hoc ea rōne. q̄ p̄dicte falsitates pa-
riter afficiūt rescriptū et ḡram in ea datā. nec ob. f. de lit. p̄tes. ex-
ceptōes pemptorie. vbi de b̄no. (In vtroqz) i. et q̄ est habitus
l̄ras i forma cōi. q̄ nullas oīno l̄ras habuit? est. s̄z tñ sēp sine
dolo errabat delegans. f. de ap. postremo. ff. de in iteg. resti. l. in.
1 **P**relati nomine intelligit ecclesiā: plati ministerium.
2 Abbates tenentur congregationum suarum negocia defendere.
3 An sit necessari⁹ p̄sensus cōuent⁹ si abbas egerit. et cōuerso.
4 Nunq̄d ep̄s possit agere absqz consensu capli. vel cōuerso.
5 In bonis discretis nō tenet abbas r̄ndere nisi de parte sua.
6 Quo casu possit abbas sine cōsensu cōuent⁹ causas agere.
7 Quilibet monach⁹ potest pro dignitate. vel officio. vel pro obe-
dientia ecclesie sue agere.

Doceri eodē. Abbates (tueri) i nomi-
ne enim prelati ecclesia i-
telligitur et prelati ministerium. ff. de annu. l. annua.
et ff. de condi. et demonstra. l. filio. et ecclesia est in epi-
scopo. r̄n. q̄d. f. scire. quandoqz tamen nomine ecclesie non desi-
gnatur ep̄s. de testa. requisit. r̄n. q̄d. f. illud. et q̄d. iij. pontifices. ff. de
condi. indebi. l. fina. ff. de re. dub. ciuibz. **E**t (teneantur) hic
habes q̄tenentur abbates negocia suarum congregationum de-
fendere: et ad idē. C. de ep̄sco. et cleri. orphanotrophos. argu. ff.
q̄d. cuiusqz vniuer. ciuitates. et l. constituti. et hoc verū est vbi res
de quibus agitur cōmuniter possident ab abbate et cōuentu.
si autē sunt separate tunc abbas agere p̄ suis et cōuent⁹ p̄ suis
p̄ iudiciū. argu. ff. q̄d. cuiusqz vniuer. nomi. l. i. §. q̄bus. **E**t sed
nūq̄d si abbas egerit necessari⁹ est cōsensus cōuentus. et cō-
uerso. f. si q̄nētus egerit necessari⁹ est cōsensus abbatis. Kan.
dicit q̄ sic ar. r̄n. q̄d. n̄. placuit. r̄n. q̄d. iij. in venditionibus. f. de
pen. c. i. f. de iudi. causam. C. de ep̄sco. omnes. §. hoc nihilomi-
nus. **E**t lin. dicit nūq̄ cōueniendum esse cōuentū: sed abbatē si
discrete quis vult agere. arg. f. de iudi. causam. et filius q̄d̄m est
in p̄tate patris cōueniendus nō est. C. de annali excep. l. i. in fi. et
arg. ad hoc q̄ vacatē sede nihil innotatur. f. ne sede vacante per
totum. nec currit p̄scriptio cōtra ecclesiā. f. de p̄script. c. i. et c. de
quarta. et si lis oriatur inter platum et collegiū superiorē s̄z ep̄s vel
archiep̄s dabit collegio p̄curatorē cuius officij expirabit finita
causa. insit. de auto. tuto. in fi. hoc intellige q̄ nō nōle xelle agi-
tur. nā si nōle suo. s̄z q̄ vna pars canonicorū petit suū electū con-
firmari alia contrariū petere: q̄d̄libet pars q̄ p̄ suo iure cōten-
dit agere potest sine autoritate superioris. **E**t sed q̄d̄ de epi-
scopo vtrū pōt agere sine cōsensu capituli vel cōuerso. et quid
de clericis ecclesiā cōuentualium et q̄d̄ de sacerdotibus capella-
rū an necessari⁹ sit cōsensus ip̄orum nos autē in oībus his r̄n-
demus q̄ quicūqz vel quecūqz habet administrationem po-
test agere et cōueniri sine consensu alterius. ff. q̄d. cuiusqz vni-
l. fina. f. de iudi. cum deputati. in auct. de ec. ti. §. fina. col. iv. C. de
epi. et cleri. orphanotrophos. et l. omnes. eo. titu. non contradi-

p̄ficiatē sup ea. itē posset pponi i vi p̄ceptorie et p̄ficiari super ea. et sic fieret
duo iudicia: et q̄ cognoscere de ipa p̄ptoria nō ēet cognoscere nisi de ipa p̄cipali
q̄ nō pōt fieri ante litē p̄test. f. de lit. contest. c. i. et vt lit. cōte. per to.
c. **E**t adē exceptionē cū Inno. h̄z b̄ri. bobic h̄ in. iij. co. v. modo si pponeret et g.
i. c. i. f. de li. p̄test. in. vj. l. i. ibi car. h̄ in glo. in vbo tñ in fi. Et aduerte q̄ hoc non ha-
bet locū in exceptione rei indicate et transactionis et litis finite: iurisdictioni s̄m
Inno. hic in ver. Sed his ob stare. et sequitur l. denric. hic.
d. **E**t exceptiones. ad de spe. in tit. de excep. §. dicto versic. sed nunquid. et l. d̄ri.
bobic. hic. i. h̄. colum. vers. si queris.
e. **E**t exceptio. et sic q̄ exceptio p̄ptoria orta aī ipetrationē rescripti gratiosi si nō
opponit aī lit. p̄te. ad p̄emptionē l̄rarū et ḡre i eis p̄tente: q̄ fuit omīssa p̄t propo-
ni post lit. p̄te. ad de eūdē Inno. b̄ri. et archi. i. c. exceptiones p̄ptorie. f. de lit. cō-
te. lib. vi. et l. d̄ri. f. de renū. c. veniēs et l. d̄ri. bobic hic in. iij. col. vii. sed ad pleniorē.
f. **E**t de ep̄o. q̄d̄ plat⁹ agat. vel cōueniat vel sine consensu capituli vide etiā p̄ Lar-
di. in consi. cxxiij. in secundo. dubio.

Inno. super primo decre.

b

a **N**on enim
nisi sic et his
habes quicque ex-
ceptiones cri-
minose vel l̄ra-
mie opposite
h̄ iudicem vel
p̄tē nō afficiūt
rescriptū. ad b̄
spe. in ti. d. ex-
cep. §. d̄ri. §. et
vt pleniorē v.
videtur ergo
l. denric. bobic
in. iij. colum. i.
h̄. sed die q̄ fal-
lit hoc i excōi-
catione oppo-
sita cōtra iudi-
cem. vt. f. de re
iudi. ad p̄ban-
dum item fal-
lit in p̄iudi-
cialibus excep-
tionibus: q̄
iste sunt p̄em-
ptorie vt nor.
l. d̄ri. in. c. j. de
ordi. cog.
b. **E**t d̄ri. q̄
d̄. et sic quan-
do est exceptio
pemptoria or-
ta ante impe-
trationē rescri-
pti si ē p̄ptoria
actiōis i fa-
cto p̄cipali cō-
sistens vt p̄nta
pacti de nō pe-
tēdo vel siles.
vt. f. d̄ri. In
no. in glo. i. v. i.
cōi forma cir-
ca mediū. tūc
nō d̄z opponi
i viz dilatorie
h̄ rescriptū. s̄z
differē i cogni-
tionem nego-
cij pncipalis
vt sentit Inno.
h̄ni addobē.
bobic. l. iij. col.
et d̄ri. rōne ē vt
lites abbreviē-
tur ad q̄d̄ iudi-
ces curare de-
bent. l. quidā.
ff. si cer. p̄ta. et
ff. de p̄d̄. l. d̄ri.
l. d̄ri. testō. et
c. h̄nē litibus.
f. de dolo et cō-
tu. nā si primo
proponeret in
viz dilatorie et

cit immo poti⁹ concordat cū dicit q^d econom⁹ debet conueniri. nec dicit ibi requirendū alicuius consensum in agendo: sed in constitutione economi q^d est officium vel dignitas que tunc cōmuni consensu conferebatur: q^d id negotiū erit cōmune episcopo & cōuentui requirendū: est cōsensus vtriusq⁹. sicut non obstat. j. de procu. c. j. quia ibi presbyteri & diaconi adhibentur vt testes non ad aliud: immo pro nobis facit. quia ibi dicit q^d epus facit pro cur. sicut non obstat. j. de indi. cām. q^d ibi non dicit requirendū consensum epi ppter hoc q^d non tenet si tñ cū capitulo ageret ptra capitulum. s. q^d si nō fuerit requisitus non tenebit cōtra epi. j. de maio. & obedi. iter. j. de sen. & re iudi. cum sup. 3. arg. ff. de iud. do. alt. pteor. hoc tñ bñ diceret si vellet pstitueret vñ gñale ppetuum officialē q^d oia negocia cōf. gereret sine in cāsis sine l. alhis q^d hoc dñ facere cū pñlio capitulo sicut & clericus ad hoc tñ officiū pstitueret dñt cum bñ iter ardua negocia sint. lxxix. di. indi. cātum ar. xvij. q. j. hoc tñ. arg. j. de his que si. a prela. qto. idem est forte i arduis causis. & sic possent loqui. j. de procu. c. j. & alia

c. que requirunt consensum capituli. Et est rō q^d in magnis negociis capituli consensus requirit. Itē in alienationibus voluntariis necessarius est semper cōsensus epi & capli. j. de dila. expo. snit. Et Congregationū no. q^d licet res de qua agitur cōmuni sit abbati & cōuentui tñ si distincta sunt bona de illa re cōmuni nec abbas agens sine cōuentu nec cōuentus sine abba te. nec litere impetrare cōtra alterū vel pro altero tñ valebunt. vt hic expōse dñ nisi suam cām alter spāliter psequatur: sed de rebus ad alterum tñ spectantibus pro se tñ vterq⁹ agit. bec ē in tellige vera vbi cōiter discreti sunt bona: q^d si non gñaliter cōt discreti: sed cōuentus p se aliquas possessiones hēret vel reddi: tñ pro vestibus suis vel alijs huiusmodi. & abbas similiter haberet alia tunc abbas sine consensu capituli ageret pro omnib⁹.

Omniū puta q^d cōuētus priorem vel alium administratorem & ministrālē ppetuū vel tpalet hz qui eorum causas agat. vel si abbas habet magnas redditus vel magnas possessiones p se & cōuētus als p se. tñ cōuētus nūq⁹ habuit alium admi nistratōrē p quē cause sue tractātur. tñ abbas sine cōsensu cō uentus causas cōuētus agat: quia legitimus administrator eo rum est arg. ff. quod cuiusq⁹ vniuer. ciuitatem. nec bec possunt dici bona cōuentus discreti vel sepata ab abbate cū multis iuribus habeat in eis abbas. s. administrationem. licet fructus dis pensentur in vsus monachorum tñ. j. de re alie. vel non. posses siones. & attendit in his consuetudo vel constitutio. vt not. j. de proba. ex literis. & videt de iure posse sustineri: quia nulla vis est si nulle possessiones sint diuise sed omnes sint cōes sine p medietate sine pro inequalibus partibus sine p parte sint diuise & pro parte diuise sine omnes sint diuise: q^d semper abbas omniū est administrator. nisi cōsuetudine vel cōstitutione legiti me facta vel alio modo ordinatū sit p qua parte agat abbas & pro qua parte cōuentus vel nisi diuisa sit administratio. nam tñ dñratione administrationis posset cōuētus facere syndici qui etiā causas ageret. j. de iud. cum deputati. ff. q^d cuiusq⁹ vni uer. ciuitates. Et dicimus q^d quilibet monachus pro di gnitate vel officio vel pro obedientia ecclesie sue agere potest j. de iudicijs cū deputati. illud aut nō posset concedere abbas monacho q^d haberet administrationem aliquarū possessionū vel ville & p eis agere nisi sicut pcurator vel syndicus. nam si vult aliter agere oportet q^d diceret ego nomine meo vel p ben de mee q^d nō licet. j. de sta. mo. cum ad monasterium. sed su periores agent nomine officiorum vel obedientiarum suarum

Canonici autē seculares qui possunt habere ppiū bene pos sunt agere nomine prebendarum suarū vbi habent eius admi nistrationē. possent etiā dicere in libello ago noie meo.

Non efficitur quis iudex per literas obreptitias. Cancellarij conscientia sufficit ad hoc ne litere sint falsæ. Litere quando & quo casu dicantur esse obreptitie. Dido lfarū est attendendus nec vs pcessus inordinate factus. Processus factus a iudice qui non seruauit ordinem a papa pñrium: nihil valet.

Am dilecta (procurator). Notamonia les faciunt procuratores in causa electiois nomine suor eodem modo si de cri mine ageretur. Et subscriptio hic est rō quare p cessus abbatis & cōuētus decernitur irritus: quia litere p quas processerunt fuerunt obreptitie. i. furtiue. vnde non fuerunt iudices. non enim sit iudex per literas obreptitias. j. de offi. vi. ca. c. pe. C. si a non compe. iud. per totū hoc em solū quod alhs cōmissum erat de quo hic mentio non fiebat nō faceret pcessum abbatis irritū. qñs posset eoy pcessum impedire si exciperent vt not. s. ceterū. Et Sed dices vñ q^d pcessus debuerit tenere q^d ignorabant literas obreptitias. ff. de offi. pñsi. si forte. ff. de offi. pro. barbarus. sed dic illa tolerata ppter vtilitatem multorū qui habuerūt necesse agere apud eū cum prefecturā teneret & pñ datum. & in illa. l. si forte. lz adueniente successore non debeat

Cum dilecta (procurator). Notamonia les faciunt procuratores in causa electiois nomine suor eodem modo si de cri mine ageretur. Et subscriptio hic est rō quare p cessus abbatis & cōuētus decernitur irritus: quia litere p quas processerunt fuerunt obreptitie. i. furtiue. vnde non fuerunt iudices. non enim sit iudex per literas obreptitias. j. de offi. vi. ca. c. pe. C. si a non compe. iud. per totū hoc em solū quod alhs cōmissum erat de quo hic mentio non fiebat nō faceret pcessum abbatis irritū. qñs posset eoy pcessum impedire si exciperent vt not. s. ceterū. Et Sed dices vñ q^d pcessus debuerit tenere q^d ignorabant literas obreptitias. ff. de offi. pñsi. si forte. ff. de offi. pro. barbarus. sed dic illa tolerata ppter vtilitatem multorū qui habuerūt necesse agere apud eū cum prefecturā teneret & pñ datum. & in illa. l. si forte. lz adueniente successore non debeat

exercere iurisdictionē. tñ habet eam hic autē cū causa vna tñ cōmissa sit nō est multa vtilitas sub ditor. vnde ppter b nō est tolerandus eius processus. item hic nullā habet iurisdictionem. vel dic horum processum cassatum: quia ex causa hic posita. s. q^d sup hoc alijs cōmissa causa erat: appellatum fuit: & hāc appella tionem hic sunt prosecuti. Et Conscientiam & furtiue. nam lz non sciat papa de literis conscientia sufficit cancellari ad hoc vt nō sint falsæ. j. de falsa. dura. Et dicitur litere obreptitie quando p alicuius operā factum est q^d impetrare litere effugi ant plenam intelligentiam pape vel alterius qui necessitate iu ris vocandus est & qui est pñsens nisi litere impetrentur vt hic j. de re iud. cum olim. ad. quidam tamē dicunt q^d etiā si operā dederit q^d effugerent scientiam aduersariorum vel quouilibet aliorum pterq⁹ pape vel officialis eius q^d non dicantur obre ptitie. & est ratio. q^d ad eos non pertinet dare vel denegare lras licet si scirent possent impedire. & intelligo obreptitias etiam si sint iuste dñmodo predicta internenerint & eoduerso si lse sint p falsitate expñsam vel veritate supñsam obtēte dñmō p alicui opam pape pscientiam nō effugerint non sunt obreptitie: & p eas procedi pōt. C. si contra ius vel vtili. publ. prescriptione. j. co. in nostra. in primo casu non tenet processus habitus per li teras obreptitias. in secūdo casu tenet processus habitus per literas obreptitias veritate tacita impetratas: licet p exceptio nem etiam elidi possint. Obreptitia autē dignitas dicit si non est ex certa scientia clericorum. j. de elec. in causis. vel contra con scientiam expñsam ei⁹ qui prohibendi potestatem habet. ar. j. de postula. c. si. nos autē dicim⁹ obreptitias licet per literas ta cita veritate impetratas sit obtenta. idem si volo tacuit verita tem nisi volus fuisset in fugiendo conscientiam pape. Quis in alio sensu possit dici pbabiliter omnia beneficia et priuile. im petrata per falsitatem vel veritate tacita. qua expñsa priuilegiū vel beneficium non habuisset posset dici obreptitia. ff. de dam. resti. l. j. de elec. dudum in fi. Item snia diffinitia reuocatur si per obreptionem dolo malo sit illicita. ff. de do. cum a te. ff. de iud. cum pteor. rre. q. ir. veniam. & c. penitentiam. Si autem si ne dolo malo contra veritatem dicatur lata sententia non reuo catur. ff. de iudi. cum pteor. Si tamen contra aliquem petentē reuocationem sententie: quia iniusta si responsum sit ab aduer sario eam non reuocandam. & postea appareat eam reuocandā reuocabitur q^d probo: quia ex quo cognouit pronunciare de bet. ff. de iudi. de qua re. et iuste. & fm allegata. ff. de offi. pñsi. il licitas. xj. q. ij. illa summo opere re. tunc vera. rre. q. v. indicantē sed ex allegatis apparet eam reuocandam. ergo reuocabitur. ar. gn. ad predicta. ff. que sen. sine ap. l. j. in pñci. vel aliter: vt not. j. de re. iud. cum bertol. (Brittandum). De hac materia inue nies. s. eo. constitutus. (Principaliter). & ideo non erat pter mittendus vel ponendus (Subtractorum) videtur q^d pape con stiterit de subtractis. et ideo obreptitie fuerūt litere p quas mā dabat de eis cognosci cū de eis pñaret. Et nostri formā no. p ordine scripture. xlij. di. sit rector. in fi. q. vñ. in granibus. C. de ap. l. j. ff. de vsuf. quotiens contra. s. e. causam. solu. vbi ali quid principaliter mandat papa & studiose ordinē attendebat locū habet q^d hic dicitur. j. de offi. dele. venerabilis. nā fines mandati re. ff. man. diligenter als secus vel dic q^d etiam in his de quibus cognouit inordinate pcessit: vnde non tenet. vt. C. de sen. et inter. pñlatam. Et Inter ordinem cui ordini negs taci te negs expñse renuncia ri a monialibus poterat: quia papa ex certa scientia illum in fanorem ecclesie apposuerat. s. q^d primo idonee pñone cōmitteret administratio: & q^d ei resignarent abla ta. & no. q^d hic nō est ordo cōis iudicio: sed spāliter a papa pñs frus & figs hunc ordinē nō seruat nihil valet pcessus. sed si con tra solitū ordinem iuris fiat nisi sit talis ordo qui sit de substā

cialibus iudicio: bene tñ. & est ratio: quia fines mādati di ligenter obseruandi sunt. ar. ff. man. diligenter. Restitutio no. moniales petere restitutionem j. de a. ca. c. et parte. c. penulti.

Annalis prescriptio in quibus casibus currat. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

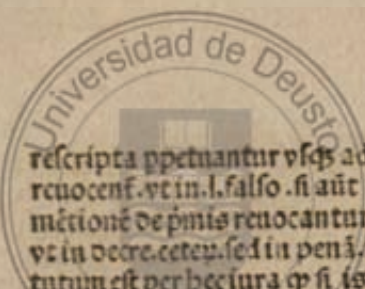
Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

Uterq⁹ cōtingit. (Exhibet) parti

rescripta perpetuantur vsq; ad rrr. annum. si per alia literas non
renouent. vt in l. falso. si aut secunde fuerint ipetrate et faciunt
mentionem de primis renouantur prime si non faciunt mentionem minie
vt in decre. ceter. sed in pen. malefactorum et negligentium sta
tutum est per hoc iura qd si is qui impetravit primas lras exhi
bet eas iudici et non negligit vti eis semper valent prime: vt di
cit decre. Si aut exhibet eas et negligit vti eis p. annu. et is q
secundas lras impetravit vti literis suis. prime post annum
pnt vires vt hic. et si is qui primas lras impetravit non exhibu
it eas iudici cu potuit. et is qui impetravit scdas exhibet eas et in
cipit conuenire aduersariu per suas scdas lras no valent postea
prime vt i. decre. vt debitus. decre. aut oblate. loquitur in iudici
is appellationis. posset tamen dici qd soluz tempus presentatio
nis primi vel secundi rescripti attenditur vt in decre. vt debi
tus. nisi obijciatur qd absq; dolo vel negligentia postposuit pre
sentare vel vti eis: qd tunc andit ostendit legitimu impedimentum
etia post annu non psumit negligens vel dolosus: vñ no incumbit
ei probatio sed aduersario vt hic iudex tñ ex varijs coniecturis
estimabit vel negligentiam vel sollicitudinem. et etia eis inspectis
estimabit cui parti incumbit probatio (habuit): lras exhibu
it. (Negligentia) que psumit lapsu anni.

- 1 In quo casu hoc decre. no habeat locu.
- 2 Ad datum a diuersis iudicibus emanatum qñ erequi debeat.
- 3 Duo ordinarij eiusdem mādāt cōtraria cui nō parēdū est.
- 4 Qui nō exhibuit scda de litere tenetur executor priorum lras mandatum erequi.
- 5 Quasi per scdas lras cognoscat esse renouatas primas.
- 6 Quid iuris qñ diuersis tēpibus executori porriguntur diuersa et contraria mandata.
- 7 An teneat snia lata a iudice excommunicationis. executor dicē
te se dubitare vbi dubitandum nō est. et an idem dicendum sit
in executori qui dicit se certum qd exequatur vbi dubitandum
est. vide in numero. 8.

Cum contingat. (suspecta) Ita ex
cipiat: quoniam exerce
re a parte lras semper dñs erequi mandatu prioru
iudici. probato: quia sunt iudices nisi per exceptiones
elidantur. vt. s. ceterum. ¶ Innotescit quidam dicunt hāc
decre. non habere locum si partes adiungunt exceptiones de renoua
tione literarum: sed tunc tñ quādo iudices contraria mandata
mittunt. Item dicunt qd non est vis si coram iudicibus non ex
cipiatur ad renouationem literarum vel contra. sufficit enim et
est necesse ad hoc quod hoc decre. locū habeat qd iudices vtrius
q; partis hoc modo scribant sicut hic dicitur vel alius consimili
bus. litera autem que sequitur non contradicit. s. vbi dicit. et
idipsum facere debes si primo mandato recepto et executioni
mandato tibi forsitan innotuerit p literas iudicum qd inter iu
dices sup iurisdic. demādata ceperint disceptare. est enim itelli
gēdū qd innotuit p lras iud. nō p assertionē ptiū: qd si videretur
qd essent iudices. ¶ Innotescat quicūq; ff. de admin. tu. pa
ter. vt dic qd h dicit audierit diuersos iudices sup co. negocio
ipetratos nihilominus dñs ereq mādātū dele. nisi pars altera
exciptat nō esse obediendū mādato: qd alius commissum est nego
ciū. ¶ Eredere tñ qd pūdetē faceret iste cui mandatur si ex
pectaret aliquādiu et maxime vbi nō auduit tñ diuersos iudi
cib⁹ negociū esse commissum s; auduit eos cōtendere de iurisdic
tione: ita tñ qd nisi vtrāq; ps sit pñs vel fuerit parata pcederet
pcedere fm formā hui⁹ decre. pus faciat qd mādāt quam se ex
cōdicari vel aliquā penā infligi sibi patiat. ar. ad b cum vtrāq; li
tere tribuat iurisdictionē nisi p exceptionē elidantur: vt no. s.
ceter. p. s; sequēs pōt ēē qd ps non vult excipere qtra iudicem.

¶ Et s; qd si sciret exceptionē. tñ forte fecerit. qd in parat⁹
est pcedere fm hāc decre. nō teneret excōdicatio i en lata. qd cum
nō sit de eius iurisdictione et. alij nō pnt ab eo puniri nisi q i iu
risdictioe sua sūt rebelles sibi et tūmaces. s. de offi. dele. sane. b
autē qd nō est tūmar s; pstitutiōi obedit puniri nō pōt. et hoc
intellige verū. s. qd nō tenet obedire primis iudicibus nisi osten
dat scdm rescriptū in quo iurisdicō saltē indirecte renouatur
puta qd dicit non ob. literis ad tales iudices ipetratis vel con
similia: vel qd scde litere mentionē faciūt de primis ex pñe p hū
iusmodi enim literas nō renouat pñe iurisdicō prioru iudiciū
sed p exceptionē. remanēt en iudices: et ideo tenet qd sit ab eis
sed si directe renouarent s; ita qd nō sit necessaria alicuius exe
ptio. s. a superiore dicēte ex pñe. renouo cōmissionē. quā ei feci nō
ob fauorē partiū. sed pprio motu etia si nullus excipiat. tñ nō
tenet qd sit ab eo. qd non est iudex. s. de offi. vica. c. p. ff. de iudi
iudicis. ff. de postu. quos. Itē no. qd licet partes parere debeant
iuri coram iudi. dele. quousq; cognoscat an sua sit iurisdicō. vt
s. eo. pasto. in princ. ff. de in. siquis ex. alij tamen dicunt quod p
tes parere nō cogunt qñ inter iudi. contentio est de iurisdicō
ne nec tenet qd sit ab eis. s. de offi. dele. ex literis. nisi scdm tenorē
rem butus decre. ¶ Si autem de iurisdictione constat. tunc pa
rendum est fm qd no. s. de offi. dele. cum in iure. Item dicunt ali
qui qd etiam si iudex videret renouationem iurisdictionem talis
iudicis qd partes huic renouationi possunt renunciare et taci
te et expresse etiam postq iudices sciunt qd in eoz fauorem factū
est. C. de leg. qd fauore secus est si pprio motu renouasset et nō
sed et tunc teneret qd ante sententiam renouationis fieret. ff. de
offi. pñ. si forte. s. de pcura. mandato. alij tamen in hoc dicūt s;
et forte melius. qd quādo directo sic renouat sine vlla exceptio
ne renouatum est. et hoc satis sonat diuersitas verborum de hoc
plenius not. s. de concess. prebend. qd cunctis. ¶ (Executione)
quid si duo ordinarij eiusdem. puta qd habet ecclesiam i vtrāq;
dyocesi mādāt eodem modo contraria sicut isti dele. Rñ. hoc
nunq habere locum nisi in dele. et quando ambigitur de renoua
tione literarum: quia nec potest habere locum: quia si vnus
ordinarius mittit qd denunciet aliquē excommunicatū snia quā
ipse tulit et tñ alius ordinarius qd est ei par non pōt tibi man
dare qd ab eadē snia denūcies eum absolutū. Si autem mādāt
qd denūciat a sua snia en absolutū secure illud facies. ¶ (Do
stulata). Sed qd si nō exhibeat scde litere. tunc executor ereq
tur mandatu prioru si ad terminū pñeum nō exhibuerit. s. de ex
cep. pastoralis. tñ videtur qd termin⁹ nō sit datus sine ea use co
gnitione. iñ. q. iñ. s. spaciū. et hic iurisdictionem non habet nec
terminum dare poterit. sed pōt dici illud loqui de dilationib⁹
quedantur pro testibus et ad instructionem cause in quib⁹ erigi
tur cause cognitio. secus in citationib⁹. Item en nō teneat ereq
mandatum nisi literas ostēdat iudi. s. de offi. dele. cum in iure.
sic nec differre tenentur nisi rescriptum ostendatur. si tñ incidē
ter venisset expectaret eū modicū iudex quousq; iret p rescri
pto qd nō dñs ei imputari si nō venit cum sacco paratus. ff. de so
lu. qd dicimus. et. l. si forte tñ litere que nō apparent dicunt nō
esse. ar. ff. de contrab. emp. l. in lege. de cōse. dist. i. solēnitatē nō
tñ potest cogere aduersarium ad exhibendū eas cum non ha
beat in eo iurisdictionem: vt bic in si. ¶ (Si ex ipsarum). Sed
qualiter potest illud ppendi ex sola inspectione literarum. nam
licet secunde expresse faciant mentionem priorum iudicum et
rerum per hoc non cōstat eas renouatas cum possint p sugge
stionem falsi vel dolo esse impetratas. s. eo. ceterum. ad hoc ergo
vt executori nullatenus sit hesitandū oportet vt hoc videat per
assertionem partium qd causarum merita et. de resti. in integ.
cum ex literis. C. si per vim vel alio modo. l. si. et sic videtur qd ali
quam potest exercere iurisdictionem iter partes qd. s. negatur.
Aut nunq poterit licere eas renouandas. et sic credo qd nūq ex
sola inspectione pōt scire nisi aliqd intelligat ex literarū inspe
ctione et pñm assertionē. p hoc tñ nō hz iurisdictionē iter par
tes. qd nisi pñs lras habēs obijciat aliqd cōtra scdas iudex p
sumit eas esse renouatas. ¶ Si aut obijciat statim executor
dñs supsedere: qd p negationē facta est res dubia. C. q. ad li. p. nō
h. l. in. et. l. iñ. hoc casu loquitur. s. e. pastoralis qd si tñ dubiū
sit de renouatione qñ expresse sit mētio iudi. et rerū qd aduersario
obijciat literas esse impetratas ppter falsi suggestionē si illā de
cre. s. eo. ceterū. et qui aliter gloriatur sensu indiget. Itē hz ex
cutor dubitet an debeat absolute vel condemnare nō tamē fm
regulā arriani pñor ad absoluendum hoc ideo: qd nō cōstat an
ille iudex habeat iurisdictionem. hic tñ no. qd hoc decre. nūq ha
bet locū nisi vbi afo cōtentio vel cōcertatio est super literis. et
vbi locum habet decre. s. e. pastoralis si autem nō ēēt cōcertatio
super literarū pluralitate s; tñ diceretur vel obijceretur vnica
solas literas impetratas esse per dolum vel falsi suggestionem
inexcusabile. tunc dñs executor ei parere: qd iudex est et hic con
stat ar. s. de offi. dele. ex literis. et. sane. et. si quando: (hesitan
dū) et ita videt qd non sit petenda copia rescripti nisi dubitet. et
vbi cōtraria mādāt exhibent. s; tñ verū est: vt. s. de offi. dele. cū
in iure: (mandatū) tñ nō credimus quod debeat iterare denū
ciationē (Exequari) siue mandet quod absolvas excōdicatū quē
pñs denūciaueras sine qd priorē excōcationē denuncies. in
iustā vel nullā sine qd aliqd aliud qd cōpñendi pōt sub tenore re
scripti (Procedere) sed hz nō tenearis ereq nō tñ debes impe
dire eos vel executores eoz qñ hoc exequant. s. de offi. dele. si
quando: sed inspecta decre. illa potius videt dicere cōtrariū si
causam habeant prohibendi. ¶ (Et ad ipsum) vt non exequis
mandatū nisi fm tenorē qui hic pñet et quē colliget ex inspe
ctione literarū. ¶ (No. eni) hic pñm qd iuris sit qñ diuersis tē
poribus huic executori porrigebantur diuersa et contraria mādāt
iudi. qd primo mādant vnus qd denūciaret excōdicatū qd etia
fecit in secūdo mādant ali⁹ qd denūciaret absolutum qd facere
nō dñs. et in isto casu nō pōt excusari iudex qñ sciat contentione
esse iter iudices sup iure eo tpe qñ scdas literas recepit cū sibi cō
traria mādāt dixerint. id fm mandatū nō dñs erequi nisi fm te
norē hui⁹ decre. ¶ Secundo autem no. hic qualiter executor p
cedere dñs qñ simul vtrūq; mandatū dirigat executori. et tunc co
dem modo debet pcedere fm tenorē hui⁹ decre. ¶ (Dubitare)
et si dicat se dubitare vbi dubitandū non est: et ppter hoc iudex

ad habere lo
cū. Et de etia
ad hoc eūdem
Inno. l. c. cum
iamdudum. s.
de preben.

excoicationis in eis inlam pferat credimus no tenere. qz ca no
fit de iurisdictione ei no bz iurisdictione sup eu nisi in casu vbi
pcedit et vbi ptema ceter resistit ei obedire qd iste no facit. Itē
si recurrēdum est ad arbitros qualitercūqz dubitet de reuo-
catione literarū. ergo eadē rōne qñcūqz bi excoitores dubitat
de iurisdictione eoz super sedere debent. alij tñdēst inlam excoi-
cationis in hos excoitores lata tenere si p alias lras non sit iur-
isditio reuocata alioquin non t3. ar. j. de of. dele. ex lris: s3 cer-
te illa decre. no loquit in illo casu qñ in excoitores fertur inla.
sed qñ ipsi excoitores ferūt in alios qui turbāt iurisdictionem
eoz. ¶ Itē qd dictū est in excoitore q dicit se dubitare vbi
no est dubitandū. dicendū est in excoitore qui dicit se certū q
erequas vbi dubitādū est. Quis non iprobabiliter dici posset
qd in hoc casu lata in eis inla ab eo ptra mandati cuius erequi-
tur mandati alterius iudi. tenet. et hoc ea rōne: qz turbat eius
iurisdictionē que est inla cā excoicationis. j. de of. deleg. c. i. bec
aut causa cessat in alio. s. qñ no erequif qz nullo modo turbat.
melius tñ est inter tales pcellas iudici quiescere et neutri inna-
re qz alterum iurare et alterū ledere. xiiij. q. v. deniqz. xxiij. q. ii.
primū. et intantū est verū vt dicūt quidam q tenet inla lata in
hunc excoitōrē qui erequif q etia si postea appareat reuocati
iurisdictionē huius excoitoris: tenet tñ ppter dubiū inla lata
in turbatores ante q sup iurisdictione reuocata sit pnuiciatuz
est ante vtrosqz indices iurisdictionē habere constet. et hec vera
sunt nisi nimis magna et notoria et inexcusabilis esset excusatio
et ignorantia predictorū: qz tunc teneret sententia.

¶ De litteris (interpositam). j. de p
ben. accedens. ¶ Et tñ
bat no. sequestrari quod fieri non debet nisi ex cau-
sa. j. de sequestrari. ad hoc. C. de probi. se. l. i. q. vi.
quotiens. ¶ Omnia vel ad alterum. si probaretur canonicam in-
stitutionem vel dic vnum. si falsitatem probabit et valeant lite-
re: qz aliter non reuocasset papa iurisdictionem ab abbatis nisi
propter falsitatem. secundum autem probare tenentur vt ecclesias
habeant. ¶ Super his. arg. s. eo. ex parte. j. de restitu. spo. ex con-
questione. ff. de exca. tu. qui restituere. cōtra. j. de concess. preben.
accedens. j. de preben. cum iam dudum. j. de appel. significauit
(Super his). i. super collatione eiusdem ecclesie sibi facta.

¶ In litterarum impetratione non sufficit narrare factum. nisi
quis narret causam facti.

¶ Non valent littere ab excoicato impetrare tacente de sua excoi-
catione: an si per bñdō lras aliquid actum fuit: retractabitur:
habet in numero. 3.

¶ Valer pcessus habitus per litteras facētes de excoicatione an-
teqz excipiat de excommunicatione.

¶ Nec. si. abbas. (amouendos). ¶ Gene-
rales tamē visitatores

amouere no possunt aliquos. j. de sta. mo. in singu-
lis. c. se. ¶ Sine causa no sufficit narrare factū
vt ex spoliatione nisi quis narret causam falsitatis est causa
qua expresse presumi debet litteras no esse cōcessas: vt hic. et C.
de adop. l. iij. et etiā modū facti qñ modus causam dandi vel ne-
gandi prestaret. C. de transac. vt responsum. nam aliter scribe-
ret si in modū inquisitionis actū esset aliter si alio modo. ar. ij.
q. i. in primis. j. de ac. qualiter. cl. si. j. de symo. c. l3. ¶ Excommu-
nicationis si enī se excoicati dixerit nullas litteras obtinisset
cum ei interdicatur agere. ¶ Ciribus carere. qñs tenētur fa-
cere mentionem de causa amotionis cum dicant nullā subesse.
Itē. et si non subit d3 facere mentionem de ea quā pretendit visi-
tator: psumit dolose scribere negotio facere si no facit mentionem
de causa quā ptenit iudex. j. de coha. de. et multe. sup eo. Sed
obscures fortius quare no dicit si no fecit mentionem de re iudi.
¶ Ab abbate. rñ. ¶ quia ad hoc vt obstat exceptio rei iudi. oportet
quedem psona sint. ff. de re iudi. cum queritur hic autē forte fue-
runt alie. in primo enim iudicio fuerunt ptes et abbas amoti. i
secundo autē forte amoti. et eps vel excoitores q eum expulerunt
vel subrogati loco eorum. Item op3 q causa agendi sit eadem
ff. de excep. rei. iudi. et an eadē. hic autē no est eadē. cum cā prime
accusationis fuerit crimē. cā aut huius est expoliatio. Item alia
actio h3 inla ferat in cā ppietatis no tñ parit exceptionē in cā
possessionis sic nec eodē rō. ff. de excep. rei. iudi. et an eadem in
fi. ff. de vi et vi ar. cum fundus. ff. de acquirē. pos. neutraliter vel
dic qz debeāt facere mentionē de causa amotionis et de inla abba-
tis propter quā amoti sunt ab epo vel excoitoribus in qua sen-
tētia crimē p quo amoti sunt cōtinef. veritas enī est qd de sen-
tētia mentionē facere oportet. nec obstat predicta: qz non obstat
exceptio rei iudi. vbi no eodem sunt persone et cā. et qz hic non
opponit exceptio rei iudi. cōtra litteras: qz si de sentētia mentionē
fecisset litteras no habuisset. ¶ Sed quid si aliqd p tales lras
actū sit: nūqz retractabitur. ar. qz sic. s. eo. cōstitutus. cū dilecta
j. de offi. vica. c. sua. xxxv. q. ix. penit. ff. de iudi. si pteor. j. de sen-
ten. exco. cum p causa. j. de re iudi. cum olim. nec obstat. iij. q. vi.

¶ excep. vbi dicitur q exceptio no admittit post inlam. qz non
tenet qd ibi dicit vbi agit de falso. j. de pecu. in nostra. et de p
ba. licet. et be littere bene possunt dici false ppter suppressionem
talīs veritatis: immo qz replicatio omīssa ante inlam pponit
post ex causa: vt. ff. qñ ac. de pe. est an. l. si. multo fortius exceptio
ad idem. j. de re iudi. ad probandum. j. de despo. impu. ad dis-
soluendum. in fi. in contrarium videt qz p tales litteras datur iur-
isditio licet elidi possit per exceptionē. s. eo. si autē. ff. de bon-
pos. fm tabu. l. pe. s. testatio. Unde si scint sibi exceptionem cō-
petere et no proposuit. imputet sibi sine scint ptextu exceptiōis
de nouo repetere no debet retractari inlam. j. de re iudi. inter
mona. ad idem. ff. de manu. test. cum ex falsis. ff. de here. institu.
l. si. dicunt quidā inlam latā occasione bñdō lras retractādā p in-
itēg. resti. alij dicunt per tales litteras no dari iurisdictionem. et
sic nulla inla ipso iure. et si iudex talis falso iniustā tulit inlam.
j. de re iudi. cū. j. et. Al. si ex falsis. instru. falsam. tñ dic vt no. s.
eo. cōstitutus. in fi. glo. et. j. de re iudi. cū bertoldus. et. s. eo. cū
dilecta. ¶ Et die qd pcessus per eas habitus valet ante qz ex-
cipiatur de excoicatione. littere enim no afficiuntur excoicatione
impetrantis. quid enim nocet excoicatio impetrantis qn papa
possit cām cui vult delegare: s3 afficiant excoicatione facientis
iij. q. v. cōsanguineos. j. de pecu. c. si. vbi no. sed in odium excoi-
cati datur exceptio dilatoria cōtra litteras. de sentētia autē amo-
tionis semp pponi potest sed i modū dilatorie bz proponi ante
lit. contest. C. de proba. excep. j. lit. conte. exceptionis.

¶ Nunquid modicū habēs beneficiū teneatur de eo in impe-
tratione alterius beneficiū facere mentionē: et quid de habente
beneficiū sufficiens: et tamē no facit mentionē: est tñ paratus re-
signare an valeant littere habēs in numero. 2.

¶ Ostulasti. (paternis). ¶ Quia huic questio-
ni non rñdit. videtur quod de
bonis pñis no debeat mentionē facere. j. de psump.
nonne. sed quidam contra quia talis indigne acci-
pit beneficium ecclesiasticum. xvi. q. i. quoniam quicquid. et.
q. i. illi autem. ad idem. j. de preben. tñs. et. c. ps non tñ fateor
qd idigne accipiat dūmodo bñ dispōset. (Cū fm). j. de preben.
cū fm. ¶ Beneficiū no ē enim beneficiū intelligitur prebenda. j.
q. i. ex multis. ¶ Sufficiens. ar. qz de modico sic minus suf-
ficienti beneficiū non debet facere mentionē ad idē de concess.
preben. cum dilectus. cl. si. arg. ff. de v. inspi. l. i. in fi. in ptra-
ring videt qz qñs modicū sit beneficiū. tñ illi deservire tenetur. et
manibus victū querere debet. et. d. clericiens. Respond. si per
simplicitatem no fiat mentio nibilominus valet littere. arg. s. e.
super. sed si dolo se fecit. j. eo. si proponente. et no. de hoc. j. e. mā-
datum. ¶ Sed quid si habens beneficiū sufficiens no fecit mēti-
onem sed sit paratus resignare. dicimus non valere litteras: qz tē-
pus date inspiciendum est. s. eam te. et quod dicit de vicaria.
idem intellige si habeat aliquam possessionem ab ecclesia. xvi.
q. i. possessiones. vel redditū vel pensionē. j. e. ad audientiam.
sed fecit de patrimonio.

- ¶ Rens ultra duas dietas originaliter citari non debet.
- ¶ Regales dicte quot miliaria contineant.
- ¶ Siue diocesis cōpatatur dietam non autem a loco vbi res est vel
vbi habitat.
- ¶ Deleg. se. apo. non potest ultra duas dietas trahere.
- ¶ Partes etiā si cōsentiant in iudices no tñ poterūt ultra duas die-
tas eos trahere: nisi expresse cōsentiant quod ultra duas dietas
eos trahant.
- ¶ Delegatus si cepit abesse ultra duas dietas et non in breui re-
uerfurus tñ si reus vult litē psequi etia ipse actor si no appa-
reret enī tacite in enī cōsensisse etiā longius morantem obtinere
poterit a superiore reuocari huiusmodi delegatum.
- ¶ Presumitur impetrator habere mandatū nisi pbetur ptra-
ritū.
- ¶ Que sunt ille persone a quibus non debet erigi de iure manda-
tum: habes remissive.
- ¶ Nati de nepharis et incestis nuptijs no sunt nominandi filij
nec alendi.

¶ Nulli. (Reus). ¶ Actor enim bene pot
citari ultra duas dietas. nam si
romanus conueniat anglicum ultra duas dietas. et
postea anglicus reconueniat romanum ultra duas
dietas coram eisdem iudi. bene citabitur ultra duas dietas: qz
aliter causa pcedere non potest nisi alter alteri propinquaret
qñs posset dici q actor potius dicit citare q citari. ¶ Item
dicitur qd originaliter reus no d3 citari ultra duas dietas. nē
secus est si actor fiat reus: vt in causa appellationis vel alio mo-
do quia semper a foro rei originalis computande erūt due die-
te licet videretur contrarium: quia cum nullius tantum ad quē
appellatur sit forum attendendum. et ab illo foro due tantum
dicte sunt computande. sed respon. qz licet iudex appellationis
possit cognoscere si vellet. tamen ex quo propter alienationem
partium alij committit potius sequetur forum et fauorem rei
originalis

a ¶ Beneficij
appellatōe bñ
fici qd veniat
vide glo. i. de
auditor. in v.
bñficio de re-
ferti. i. de. i. v.
bñficiū vt lit.
p. et. i. de. si ro-
mā. pōtē. fce.
sup v. bñficio.
de pñ. et glo. i.
de. i. per. bñ-
ficiū. b. cā pos-
feti. et pñ. et in
qñs bñ. et qz ve-
nit pñ. bñ. et
lige lato sum-
pro vocabulo
Ita rot. de eō
cel. pñ. de. et.
vñ. Itē ad de
q appellatiōe
beneficiū venit
papa. Itā ab.
in. et ad aures.
de penit. et ter.
l. c. i. bñ. et. et.
Et vide glo. i.
de. i. de re. per
inu. vbi appel-
latōe bñfici.
venit hospita-
leno. tñ qz spa-
pa cōcedit pñ.
tē alie de p
nidēdo alie
de bñficio no
venit tñ bñfi-
ciū enitū ita
car. i. pñ. et. co-
lū. iij. v. ad pñ.
dita. et an bñ-
ficiū appellati-
ōe veniat etiā
ne veniat vñ latif
fimep fel. i. c. i.
nostra. j. eo. et.
b ¶ Al red di-
tum. adde qd
cal. in ti. de p
ba. qñ. xxx. re-
probat Inno.
bñ. et ibi dicit
qd si p canoni-
cos assignatōi
midia preben-
davit sacrifte
ad eius susten-
tationē. talis
sacrifista imp-
trās bñficiū
non tenet de b
facere mentio-
nē et sequit se
ly. i. c. i. in fa.
colū. iij. ver. j.

originalis quam actoris. Et idem dicimus si actor reconueniat: qd bene poterit ultra duas dietas citari dummodo a foro rei nō distet ultra duas dietas. argu. in q. viii. cuius in agendo. (¶ Ultra duas dietas) legales sū quot. rr. militaria dantur in die. ff. de verbo. signi. l. ii. nos intelligimus de vulgaribus. argu. j. de spon. ex literis. ff. de sup. l. labeo. j. de consue. cum dilectus. ff. de leg. in. non aliter distinc. iiii. erit. (¶ Dietas) tunc autem due dietas computantur sine diebus. ubi hz domiciliū reus si personali agatur vel ubi est res ut hic si agatur reali. r. j. eo. c. priori. argu. j. de fo. compe. ex parte nō aut credimus computandas a finibus diocesis ubi scilicet celebratus est vel delictū commissum. nā cū ibi trahi non possit per iudicem ordinarium nisi sibi inueniat: ut nō. j. de fo. compe. dilecti. eodē modo nec per literas apostolicas trahi dī ad locū illi viciū p duas dietas. alij s (Diocesis) nō dietam computari a fine diocesis. non a loco ubi res est vel ubi habitat. (¶ Per literas) hic collige qd hec constitutio in foro dele. se. apo. locum habet: nā ordinarij episcopi r archiepiscopi etiam legati se. apo. bene trahunt ultra duas dietas: immo vide qd deleg. archiepiscopi r legati ultra duas dietas trahere possunt qd nō est pbi iū. alij cōtra. (¶ Impetrare) supple qd trahatur ultra duas dietas. dicunt enī isti qd etiam si per partes pferant in iudices non tū poterunt ultra duas dietas eos trahere nisi ex pisse consentiant qd ultra duas dietas eos trahāt. et de hoc poterit cōstare vel per confessionem partiū vel alio modo etiā si lictis nō ptingat nō obstante cōstitū. de duabus dietis. alij dicunt qd ex quo cōsentiant in iudices nō possunt ptra eos pponere qd eos traherēt ultra duas dietas nisi forte ad tam remotā loca traherēt qd etiam si esset hec clausula. s. nō ob. cōstit. de duabus dietis. r. tū appellare possunt propter grauamen: tū quare hoc non possunt pponere non video. s. qd trahat ultra duas dietas cū iste pensus non tollat aliud partibus nisi qd eos nō possunt reculare: sed si grauetur bene s ab eis appellare. (¶ Item credimus qd si cōfessent in iudices qui distabant ultra duas dietas. dummodo citent eos ad loca ubi lares habent ipsi iudices r cōter ibi habitent r credimus qd si in diuersis locis haberent loca ubi habitarent. tunc si unus habitaret in vno loco. et alius in alio quod ad locū ubi quisqz corū habitat possent citare partes. qd in hoc cōfessisse vident tacite: quia equitas suadet qd partes cōpareant coram iudice r nō iudex coram partibz. C. de epis. r de iuben. (¶ Impetrare) si delegatus cepit abesse ultra duas dietas et non in breui reuersurus: tunc si reus vult psequi litē etiā ipse actor: si non apparet eū tacite in eū cōfessisse etiam longius morantē obtinere poterit a superiore renouari huius delegati. ff. de vaca. m. l. p. r. s. ff. de procu. post litem. r. l. aut longa. r hac ratio videtur qd si huiusmodi delega. subdelegat causam huiusmodi r postea incipiat abesse vel etiā tempore subdelega. aberat qd licet ad eū sit appellandū si mediū cause cōmisit. j. de offi. delega. super questio. tū nec appellas nec appellatus ad eū ire debet. sed ad primū delegatē ut alij committat causam appella. facit. q. vi. biduum (Constitutione). j. de eta. r quali. eam te. r non habet hic locū qd speciale derogat generali. vt. s. eo. pastoralis. sed hoc ideo est: qd non presumitur dūm papa qui ignorat dietas velle concedere ultra duas dietas (Suscitare querelas) quod est cōtra ius. C. de transac. l. causas. C. sen. rescin. l. si. (Eas) si darentur aduersario (Indebita) quia non per literas legitime impetratas vel supplemaxime. (¶ Mandato) presumimus impetratorem habere mandatum nisi probetur cōtra. nō enim est presumendum qd pecuniā suāz iactat. ff. de proba. cum de indebito. r qd in anibus laboribz se fatiget. r sic est psumptio qd pbatōne iactant in negantē. ff. de pba. ab ea (Mandato) ad impetrandū qd tunc enī als generale mandatu habet ad negocia r lites tamen nō poterit impetrare nisi habeat ad impetrandū speciale. cōsuetudo tamen curie roma. est qd si cōtradictor negat impetratores habere mā datum impetratori incumbit probatio ante impetrationem s postea non. (¶ Personis. ff. de pcura. sed et be. bi sunt) ascendentes r descendentes in infinitum. de collateralibus autem nō innent in lege nisi de fratribus. Sed quibusdam vide qd etiā omnes agnati. s. qui p virilem sexum descendunt. r oēs cognati q p muliebri impetrare r agere possunt p coniunctis psonis dū modo sint in gradu q eis succedere possunt. r hoc dicunt. arg. l. ff. de pcura. sed r be persone. ubi dicit qd inter cōiunctas personas numerant affines ex quo colligit qd si affines sint in gradu i ter psonas cōiunctas computant quo ad procuraciones multo fortis agnati vel cognati. (¶ Alij tū dicūt quod quo ad pcur. ista non reputat cōiunctos collaterales nisi fratrem r sororē. nec valet arg. de affinis: qd nec affines collaterales admittēdi essent sed tū ascendentes vt socer p socero. r descendentes vt gener p genero. ar. p bis. ff. de post. l. j. s. ff. de l. seq. nec faciūt vim quātū ad hanc pcuracionē inter naturales r legitimis vel naturales tū cū r ipsi multis priuilegijs gaudeant: vt in aut. quib. mod. na. effi. legit. s. ff. de l. seq. idem dicūt quidam de spuris r natis

de inutilibz nuptiis. r de incestis dummodo certū sit qd de certo patre nati sunt: qd r si eis non sint agnati: tū eis sunt cognati. ar. isti. de suc. cog. s. vulgo que. qd vulgo questi non habēt agnatos. (¶ Alij tū aliter dicūt: quia nati de nepharis r incestis nuptiis nō sunt nominādi filij nec alendi. r oēs paterne substantie indigni. in aut. qui. mo. na. effi. leg. s. ff. r idem videt de spuris r oibus alijs pbiitis pter naturales. ar. ff. de sta. bo. vulgo. ff. de in ins vo. qd semp insti. de suc. cog. s. vulgo. imo qdā dicunt de naturalibz tū ar. C. de natu. li. l. vlti. s. nos hoc non credim? (¶ Abi qd reali conuenit actione r noie rei fortis for computat de sunt dietas a diocesi in qua res est: cum ibi conueniri debeat. (¶ Iurisdicō priorum iudicū est suspensa ubi causa appellatio nis est commissa ex certa scientia. (¶ Iudices appellatiōis cognoscere debent an sit legitime appellatum: r an appellatio sit legitima.

Electus filius (erat ecclesia) (¶ Abi enim reali conuenitur quis actione r nomine rei fortitur for: ut hic cōputande sunt dietas a diocesi ubi res est cum ibi debeat conueniri: vt. j. de fo. compe. sane. C. ubi in rēac. l. si. idem est r si psonali actione agatur: si tamen in rem scriptam. j. de foro compe. ex parte. si aut psonaliter cōueniat poterunt computari dietas ab oī loco ubi habēt bñficia si est ibi plene instructus: vt nō. j. de fo. compe. ex parte. cum vbiqz possit cōueniri. (¶ Et quod diximus in reali. s. qd nō potest trahi ultra duas dietas a re de qua agitur intelligas dictum propter odium trahentium extraordi nariū iudi. nam als bene s etiam in reali actione reū cōueniri. ubi hz domiciliū. r si ibi nō sit res. C. de pscriptio. lōgi tēpo. l. si. (¶ Procedentes) male cum iusta cā esset appellatiōis. ex quo enim tenet appellatio qd proponit in tā cā esse appellatiōis r si sit falsa. j. de appella. vt debitis inder super sedere debet. C. de appella. quoniam. ff. ap. pē. per totum. j. de of. deleg. pastoralis. hoc nō placet. j. de ap. romana. Si vero nō fuerit appellatū r tū fingens se appellasse literas impetravit vel si appellatio non te nuit: qd sine rationali cā vel qd tertio i eadē cā appellauit nibilo minus procedat iudex prior quousqz impetrentur litere appella tiōis. iudex tū appellatiōis als semp cognoscat appel. vt nō. s. eo. pastoralis in prin. (¶ Cognoscere). s. c. pastoralis ptra. s. eo. cum cōtingat. Solu. illud hz locum qd diuersi iudices cōtē dunt se habere iurisdictionem pūcipalē. hic qd nō habēt iuris dictionē pūcipalē. alij in causa appellatiōis. nam ad iudices appellatiōis pertinet cognoscere an sit appellatum r an veraz insti sit causa appellatiōis vt hic (¶ Pertinere). i. an sit vera cā appellatiōis r si iurisdicō sua. an nō sit vera: r si iurisdicō sua dī remitti ad priores iudices. j. de appel. vt debitis nam quādiu cognoscat iudex appellatiōis an sit recipienda appel latio non dī prohibere priores iudices a quibus appellatū est ante sententiam procedere. j. de ap. ro. eccle.

(¶ Secunde litere impetrare nulla habita mentione de primis elidi possunt per exceptionem. (¶ Exceptio odiosa etiam ex alieno facto competit. (¶ Litere secunde nisi faciāt mētiōē de primis receptis nō valēt. (¶ Electio eorum qui priuati nō sunt pte eligēdi valet. (¶ Is cui semel pro pluribus scribitur. s. vt eos recipiat in cano nicos dī tū tantum recipere primum r non secundum. (¶ Nō pōt aliquis autotatē arū que elidi possunt aliqd petere.

Capitulum sancte crucis (confi mili). (¶ Ad est prebendali vel consimili: quia vterqz debeat ob tinere beneficiū cū vacaret. i. primo vacaturum et oi cūnt quidam secus si in literis diceretur quod assignarent ei p ben dam cum primo facultas se offerret: quia tunc vterqz litere valeret et prime r secū de r vtriqz esset prouidendum. sed pri mo prior. r post illū secundo. Alij tū dicunt r forte nō male: qd siue in literis vtriusqz dicat. prouideatis ei de pma vacatura prebenda siue prouideatis ei q cito facultas se obtulerit semp li tere secūdo pntate possunt elidi p exceptionē: qd nūqz videt esse intētiō pape q simul plures vacature in vna ecclesia debeā tar sed si post exceptionem primi r postqz esset affectus pre bendam scriberetur p alio. bene valeret scōe litere etiam si i eis nō diceretur. nō ob. si p alijs scriptum. illud autē certū est qd si in pdictis literis ptingat nō ob. si p alijs scriptum qd semp secū de litere valet etiā si primus nondū sit receptus. (¶ Non habi ta mētiōē) r rēcirco elidi possunt p exceptionē. s. eo. ceter. si in p eodē beneficio primo vacaturo crāt secū de super quo crāt pri me (¶ Appellatiōi) ex cā qd primo mandatu sup primo benefi cio p alio receperant. vel tū appellatio ppter illam causam iustā r fm hoc expones. relaxetis quātū ad istā sniam. i. nullā pū cietis. Si vō nullā cām appellatiōi adiectū tenuit ex cōdicatio vel suspēsiō. r tūc nō est necessaria expositio. Sed op. si nullā ad iecit causam appellatiōi ex cōdicat est inste: qd erigēte pūmācia vel negligētia capituli: s. b. in iustā causam psequeret: qd i suis Inno. super primo decreta. b iij

(¶ Pro con iunctis adde qd cōiunctus i bis l' qd requirit spāle mādatū nō agit p con iuncto Bar. l. l. s. ff. de minor. Bar. r doc. p gl. l. l. eo pcuratori. ff. de fo. l. n. r. d. Bart. for. i. qd. clu. col. ii. ff. s. cōda rō. r qd pūct admittat p cō iuncto. cū cau tiōe rati vt cū iuratoria cau tiōe p eū dē do mi. Bar. for. l. qd. ex. co. ff. v. j. phatur r v. postremo. r in cōst. c. rrr. col. ii. s. circa fm. adde tū qd qd sūt plures con iuncti q volūt agere p cōiun cto semper ad mittit prior minor. ita aler. de imo. i. consi. rrv. col. ii. ff. postremo. r in qd. lxx. col. ii. ff. i. l. i. vol. Et q ad acqrendū. An cōiunctus equiparet pro curatori. vide p cū dē Alex. l. qd. rli. co. ff. v. Tertio qd i. v. volu. Et vlt ad quē gradū dī qd cōiunct p Alex. i. cōst. l. iij. in. ff. volu. b (¶ Natura les tantū. Ad de an tales cō prebendantur appellatiōe cōiunctoriū et affiniū. vide p Alex. i. p. l. l. col. ii. ff. in. ff. vol. Et ibi. qd de spurio. Et qd de ba stardo p cū dē Alex. in cō sil. ff. col. r. in primo volu. et adde Inno. b adde Ant. de rosel. i. arboze affini. co. rli. ff.

n. m. f.
littere sup
p bñficio va
tuo.

litteris nō fecit mentionem de prioribus: ergo nō dē absolui nisi
sine pareat. **I.** de verbo. **fig.** cū sim. **z.** c. ex parte. **Sz** rñ. qz non
absoluent nisi pareant sine **z** bene parēt si prestant cautionē de
parēdo iuri: qz p sola p̄tūmācia erāt exēdicati. nā cū nō esset lis
p̄tēsta. adhuc nō poterant exēdicari nisi cū reciperēt s̄m hēc iur
ra ne sit p̄tra. **I.** de eo q mit. in pos. cum alij aūt. rñ. illud loq qñ
sine p̄iudicio alterius pōt pareri. qd hic nō erat: immo erat ip̄
iudicium p̄mi. a. r. **I.** de re iudi. cū super. **E** Sed dices nunqd
factum est p̄iudicium p̄mo cum sciverit agi sup p̄bēda sibi de
bita. **Rñ.** nō. cū scōm agentē non potuerit p̄bire **z** nō vtaf eo
iure quo scōs. **ff.** de re iudi. sepe. in fi. **quis** qdā dicāt et forte me
li^o qd qz vtunt eodē iure. **f.** mādato dñi pape sup eadē p̄bēda. **z**
iēcirco sit p̄iudiciū sicut eadē lex est in argumēto. de hoc no. **I.**
de re iudi. **quis.** snia aūt exēdicationis lata p. c. fuit iusta. cum
nullus se opponeret. cū tñ scirent **z** fuit lata nō p̄missa appella
tione. vñ ab ea absoluedi nō erūt nisi cū reciperēt vt hic dicif
(**Eos**). c. vel. r. s̄m aliā literā (**Eo**). **I.** de preben. pro illo. vbi nō
ta p̄mo videt qz tra. b. c. non habuit excep. ex litteris a. c. p̄etra
tis cū nō sint sue lre nec p. co impetrate. sed cōtra illū. **E** **I**te
mirabile vñ cum capitulū non receperit. c. qñ o. c. daf excep. ex
p̄sona alterius vel litteris. **Rñ.** non daf exceptio ex lris vel p̄so
na alterius. sed exceptio hēc ouif ex maleficio. b. si scienter veri
tatē tacuit in litteris. vel etiā si ignorāter. vt dic qd exceptio odio
sa etiā ex facto alieno cōpetit. **z** sic volūt qdā colligere ex hac de
cre. q si alijs impetrat literas in aliqua ecclesia vbi papa pro
uidit alijs nō valēt nisi expresse ibi sit clausula. nō obstatē si p
alijs scripsimus etiā si ante impetrationem lfarum ei erat pui
sum ibi. Sed nos p̄trariū dicimus. **f.** q etiā si nulla clausula vel
conditio pro vel contra apponat in litteris qd secundo dē i eadē
ecclesia puideri. **z** hēc decre. loquit qñ p̄mo scribit pro vno
vt sibi puideat in p̄mo vacaturo bñficio **z** anteq̄ puideatur
p̄mo scribit p secūdo eodē modo in quo casu secūdo non va
lent: nō qz in eadē ecclesia alij p̄uism sit **I** sed qz secunde litere
super eadē re nō valent nisi de p̄mis fecerint mentionem. c. eo.
pastoralis. **§. i.** **z** idem dicimus si scribat q sibi puideat q̄ p̄mo
se facultas obtulerit etiā vbi p̄bende nō sunt distincte: quia vna
tantū vice oportet p̄mo facultatē offerri. secus autem diceret
si p̄mo scriberet p vno q sibi daret p̄ma vacatura. **E** **I**te
cundo pro alio qd sibi daret secūda vacatura cum hic de diuer
sis p̄bendis agat vel si scriberet p secūdo cum iam p̄uism eēt
p̄mo. nā hic non oportet dici si p alio non scripsim^o. **E** **I** Alij
tñ dicunt qz secunde litere non valent nisi de p̄mis preceptis
faciant mētionē. arg. **I.** eo. mandatum. **z.** c. seq. si aūt secūdas re
ceptus esset p̄fetur p̄mo. **I.** de his que fi. a ma. par. capitu. ex
ore. nam cum lite pendente non debeat canonicis auferri pos
sessio eligendi. **I.** vt lit. pen. ad memoriā. **E** **I**tem cum non
sint p̄uati potestate eligendi t̄z eorum electio. vt nota. **I.** de p̄
ben. inter cetera licet peccent eligendo si fraudulenter forsitan
p̄positis exceptionibus differtur institutio illius pro quo pa
p̄scribit et puniendi essent vt ei quem malitiose fraudauer
rant. sicut vni ex alijs p̄uiderent. **I.** de preben. dilectus fil. **g.**
Si autem alicui mandatum esset qz p̄bendam in aliqua ec
clesia alicui conferret sine cum cause cognitione sine non: nō cre
do quod pendente cognitione sup persona illi^o cui mādātū est
cōferri possit alij p̄ferri. **z** si p̄ferat qz teneat collatio **I.** qz b̄ ip̄o
qz pedit papa alij p̄tāt vādā p̄bendam abstulit canonicis con
ferendi potestatē. **z** hoc satis videt dici. **I.** de cōf. p̄ben. et ec
cle. non vacan. constitutus. imo qd plus est idem dicimus si nō
expresse esset ei data potestas: puidendi. sed tñ executor deputa
tus esset ad faciendum si ille ad quem p̄tinebat de iure hoc nō
faceret. **I.** de cōf. p̄ben. **z** ec. non vacā. p̄posuit. **z** arb. **I.** de his
que fi. a ma. par. ca. ex ore. secus aūt si tantum dat^o esset execu
tor ad cōpellendū. **I.** de preben. dilectus filius. **g.** nec valet si di
catur adhuc p̄det lis de illo cuius executor est an sit dignus et
interim nō debet potestate p̄uari: qz nō p̄uāt eos papa p̄s
sione eligendi. vtendo plenitudine potestatis vel alium su
per hoc executorē constituendo. sed negociū illud ad se renoca
uit nec vult alij de suo facto iudicare quod esset si ad electionē
p̄cederent. **z** de hoc plenius. no. **I.** de preben. inter cetera. at i p̄i
mo casu non est ita. quia nec sibi nec alij electionem retinuit.
E **I**tem credimus qz ille cui semel scribit pro pluribus. **f.** vt
eos recipiat in canonicos: h̄z habeat aliquā exceptionem contra
personas: nec contra rescriptum: tñ tantum recipere dē p̄mū
z non secundū: vt hic. **z** secundo imponendum est silentiū etiā
si pro p̄mo tantum monitorie **z** pro secūdo executorie scriptū
esset. sed tñ t̄z electio de alio facta vt dictum est. (**I** **Q**uādo) vi
detur qz litere monitorie. **z** nō debeant impedire executorias.
b. sicut nec impedirent iuramentum sequens ac ipsius observa
tionem. arg. a contrario sensu. **S.** eo. constitutus. sed illud est ca
ratione qz iuramentū est licitū cū in eo intelligat auctoritas pa
pe^o excepta. h̄z papa nō intelligat scribere et certa scientia p̄tra
illud nisi exprimat in litteris. litere aūt iste sunt ytiōse cū verita

a Antori-
tas pape. Ad
de Abba. 3. in
c. constitutus. 7
ibi no. ad inn.
7 Abba. in .c.
significasti. in
ii. 7. v. colū.
f. de elec.

te tacita sint impetrate. s. q. rescripti erat. p. alio cui nōdū pū
sum erat. ¶ Nōdū silentiū) sed dices nōne hec exceptio fuit
p. pōnēda in prin. cōtra literas. s. qd nō valebant. Rñ. sic 7 p. pō
sita fuit a capitulo 7 p. pter hoc appellatū vt predictū est. vel ē
si tūc omīssa fuisset a capitulo tamen tunc p. pōni posset ab ad
uersario. s. l. q. nīs dīci posset q. 7 si vterq. hāc exceptiōē omī
sisset ad declinādū forū. tñ. l. cā p. pōnēre posset q. nīcū q. ante
suam scz q. alij esset p. ferendus. ¶ Quidā tñ aliter dixerūt q. tā
tū in initio p. pōni d3: sed si diligēter attēdas hic. l. nībil p. pō
ponebat contra l. f. as: q. nec cōtra eū agebatur sed p. has l. f. as rñ
6 sum fuit consultatiōi capituli et ei p. uisum. ¶ Silētiū impo
nens) ne autoritate illarū aliqd petat que elidi poterant: q. nō
faciūt mentionem de primis. s. eo. ceterū. j. de offi. deleg. et par
te nisi forte in secundis esset clausula inserta. nō ob. si. p. alij. nā
hec clausula in hac bñficiali l. f. recipiatis eū in fratrē et pro
uideatis ei cū prima p. bēda vacauerit est large intelligenda
ff. de consti. prin. l. i. sed tñ restringit ad illos q. l. f. as impetrauerunt
7 bñficiū obtinuerunt 7 nō extendit ad illos q. bus
nōdū est per apostolicas literas p. uisum. nam ibi secunde l. f. e nō
valent etiā sine illa clausula non ob. si. p. alij: q. cum vñū tātum
sit bñficiū primo vacaturū nō est credendū q. papa in duos di
uidi voluerit. j. de preben. tue. dūmodo p. sequi nō negligat. alij
tamen contradicunt. s. qd autoritate huius clausule poterit pe
tere beneficium etiam si primus nōdū haberet sed primo pri
us p. debetur. 7 hec est vtilitas huius clausule.

1. *Que a iure precipiunt licite i pactū etiā i spūalib⁹ deducūt.*
2. *Renocari debet quod fit per literas surrepticias.* 31.

Audientiam. ij. ^(beneficio literarum) ^{† Nec reputam?}
hic symoniam cum ea que precipiuntur a iure licite
deducantur in pactum etiam in spiritualib⁹. xvij. q.
ij. eleuterius. di. vj. c. contra morem. xvij. q. distin. hoc syza. f. de el
ctio. significasti. et illud est de iure si vult habere beneficium qd
renunciet literis: qd quod plus est etia si haberet beneficium et
etiam in pactionem deduci posset qd illi renunciatet cum ad
hoc teneatur de iure. f. de preben. cu non ignores. et c. cu iadudu
et fm hoc erpone venditas. id est tali pacto renunciatas. nam si
p pecunia vel aliquo temporalis renunciasset lris cu ex eis habeat
ius ad petendu spirituale beneficium. esset symonia. argu. s. eo. p
ri. et vel retineas in proprio sensu si non erat scriptum sup pui
sione spirituali. sed temporalis. vel dic q bn fuit symonia nec hoc
negat. (Decernes de cetero) hanc pena haberet ex eo qd vendi
dit literas qd de cetero per lras apostolicas ei puideri no debet
et iuste: qd aut renunciavit lras qd haberet sufficiens beneficium.
et tunc no valebit secunde litere que de sufficenti beneficio no faciunt
mentionem. s. e. postulasti. aut no habuit sufficiens beneficium et tunc
imputet sibi. († Reuocando) p tramites iustitie puta psequendo
appellationem vel petendo resti. in inte. contra sniam. vel manda
tum si quod factum est de prouidendo ei. si autem snia erco. vel
suspensio omis ppter contumacia vel missionem in possessionem. lata esset
contra eum dicere reuocanda etia sine his tramitibus. et ita pot
intelligi. s. e. constitut⁹. qd no interest eius nisi forte ratione expen
sarum. ff. ne vis fiat ei qui i pos. l. i. s. hecoba. et expensas habere
non debet propter fraudem. vel speciale est in beneficiis. vt no.
s. eo. constitutus. et c. cum dilecta.

¶ Pars 3 per fraudem literas obtineat nihilominus valent
litere & processus per eas.

2. Litere quicunque per fraudem impetrentur elidi possunt.

3 Electus in episcopū retinet priora bñificia vsq; ad transactum
tempus de consecrandis episcopis. 32.

4. Non est presumendū omni papam scribere sup plurib⁹ vacaturis.

In nostra (proposuisti) fraudulenter vel
in prin. ex impetratione plurimū literarū nec ibi frans
est quia hoc bene licet. et si vnum non possit habere
vel propter scandalum vel propter ins vel alia de causa habeat
aliud sed deprehenditur ex postfacto. scilicet malo vsu literarum.
1. † Fraudulenter no. qd. pars per fraudem literas obtineat ni
hilominus valent literę et processus per eas. nec obstat. s. eo. su-
per. quia ibi loquitur qñ vel veritatem supprimit fraudulenter
vel exprimit falsitatem. qd. hic nō fecit cū adhuc nullū beneficiū
2. haberet. † Sed obicte in secūdis bene debuit facere men-
tionem de primis. s. e. ceterum. Sed illa loquitur qñ a diuersis
personis super eodem facto diuersę literę impetrantur. sed hic
totū contrarium: quia ab vno sup. diuersis ecclesiis sunt literę
impetrate. et ita non est etiā cōtra. s. eo. ex tenore. q. loquitur quā-
do ab eodē et super eodem negotio diuersę literę impetrentur salū
dicunt. et melius quicunq. p. fraudem literę impetrent elidi pñt.
q. dolo. t. s. eo. ex tenore. nec obstat. quod hic dicitur. nam si cum
primū beneficiū obtinuit exceptū esset de fraude repulsus fuisset.
3. sed post nō valet hec exceptio. † Sed dices nōne appa-
ret q. p. obreptionē obtinuit etiā primū beneficiū ergo et illo
debet

Debet priuari. q. i. f. i. quis. r. no. s. eo. p. titulus. sed tñdeo q. nō agebatur ad hoc. sed tantum ad cassationē secundarū lfarum. r. ideo super eo sententiari non debuit. f. de sy. l. hely. vel dicas qd ista trans non vitiat bñficiū licet vitiet impetrationē. voluntas enim domini pape est qd ei pūdeat: itē nō fuit ibi obie

proptio stricte sumpto vocabulo. f. Recepti p hoc dicit quidam a simili qd si pars patiat quēstionē sup electiōe vel presentatiōe ne sua facta ad ecclesiā parrochiale cum tñ possessionē ecclesie non haberet si receperit pendente huius quēstione aliquā ecclesiā habentē curā animarū hoc ipso videt renūciare liti mo te super electione vel p'sentatione sua quod hic plene colligif. Item ratione pbat: q. aut intendebat renūciare eā recipiēdo secundam. r. sic habemus ppositū. aut non intendebat renūciare resed. itē debet si obtineret in causa dimittere illam quam recepit liti pendente r. accipere illā quam vicit. r. hoc est penitus illi citumkū consensus huius non debeat esse tēporales sed ppetui nam in eadem vocatione in qua vocatus est r. vt. l. x. dist. c. ij. sicut. r. consensus matrimonialis. vt. rrr. q. ij. s. soleat. aliq. f. de p. d. ap. c. si nō obstat. f. de elec. cum in cunctis. f. vbi dicit quod electus in epīm retinet priora bñficia vsq. ad transactum tēpus de p'secrandis episcopis: q. sicut hic videmus ita r. ibi videmus q. recipiēdo epātum priora bñficia renūciare intelligif. unde ex quo confirmatus est in epīm non posset dimittere epātum et ad priora bñficia redire. f. de trāfact. inter. q. nō hoc sit serna tū a iure qd si ex necessitate iuris caset eius electio qd possit ad

priora bñficia redire vt in p'dic. decre. cū in cunctis. f. Item non obstat si dicas si quis habet ecclesiā plenius iure et quo ad possessionē r. quo ad p'prietatem r. tñ si eligat ad alias r. monetur sibi lis: ita qd possessionē eius habere non pōt ppter huius electionem r. consensus non videtur renūciare priorī ecclesie: f. de elec. cum in cunctis. rrr. q. ij. si quis iam. et no. f. de p'ben. de multa. ergo multo fortius si habet ad litē primo non videtur renūciare liti recipiēdo ecclesiā: q. hūc qui nō habebat nisi litem non videtur aliquid imputandam si accipit ecclesiā r. litem sibi seruauit. sed illi videtur imputandū aliquid qui habebat ecclesiā et litem accipit. Idem sic respōdemus quod hoc totum facit malum initium quod iste qui litigat r. aliam accepit si conditionaliter vel temporaliter consentiret vt dictum est r. semper oportet qd sit ibi istud malum initium: q. aut non est protestatus de retinendo primum ius. r. sic videtur ei renūciare cū vtrūq. simul habere nō possit. r. recipiēdo scāmpie ci se r. sine p'sentatione primo videt renūciare. f. Item si protestatus tunc fuit malū initium est q. temporalis fuit consensus: sed qd habet ecclesiā in pace r. consentit in aliā pure in illius receptione eccle. sic non fuit malus consensus immo bonus: q. semper est de presenti. unde hic non videtur renūciare prime quousq. ad p'sentatū possessionē secunde. decre. aut ista non facit multum ad p'positum: q. iste de quo loquitur decre. non pōt aliud bñficiū obtinere. est tantum statuti in odium impetrantis multas literas super bñficio: r. vt videtur fraus: hoc impetrant. nam nos non possemus negare quin ille qui receptus est ad vñ bñficiū posset aliud recipere r. super alio litigare si ad aliud canonice eligatur. nec per hoc videtur priorī renūciare maxime cum vtrūq. posset retinere. r. generaliter dicimus quod recipiēdo vñam ecclesiā videtur renūciare liti quam habebat super alia ecclesia quam simul cum illa habere non potest: sed si esset tale bñficiū illud super quo litigabat quod non prohibetur retinere cum illo quod recepit non videt renūciare liti secūdm recipiēdo. Item habens ecclesiā et non videtur renūciare si p'sentat in aliā r. de ea litiget. maius est enim

renūciare ecclesie q. liti. f. dūius molestari sine impetrato fuerint anteq. recipere in aliqua ecclesia sine postq. nō est p'sentatum qd super plurib. vacaturis dñs papa scriberet. Sed si postq. receptus est ad vacaturam p'ben. impetrant literas de vacante bñficio non facta mentione de priorī receptione credimus valere si velit renūciare iuri quod habet ex priorī receptione: quia non credimus hanc veritatem suppressam talem qua exp'cta literas non habuisset arguē. vñ. q. j. pastoralis. f. de p'ben. cum secundum. ar. s. eo. super literis.

1 Pars que ratum habuit factum procuratoris falsi non pōt postea contrahere. 2 Dominus videns causam suam suo nomine agi per falsum procura. nec contradicit p'inducit sibi. 3 Renocatio procuratoris dñs notificari aduersario ad hoc vt sibi non p'inducet qd cum procuratore ab eo constituto factum est. 4 Licet dominus renocauerit mādātum valent tamen literę p'curatoris dñs nesciuit.

4 renūciare ecclesie q. liti. f. dūius molestari sine impetrato fuerint anteq. recipere in aliqua ecclesia sine postq. nō est p'sentatum qd super plurib. vacaturis dñs papa scriberet. Sed si postq. receptus est ad vacaturam p'ben. impetrant literas de vacante bñficio non facta mentione de priorī receptione credimus valere si velit renūciare iuri quod habet ex priorī receptione: quia non credimus hanc veritatem suppressam talem qua exp'cta literas non habuisset arguē. vñ. q. j. pastoralis. f. de p'ben. cum secundum. ar. s. eo. super literis.

1 Pars que ratum habuit factum procuratoris falsi non pōt postea contrahere.

2 Dominus videns causam suam suo nomine agi per falsum procura. nec contradicit p'inducit sibi.

3 Renocatio procuratoris dñs notificari aduersario ad hoc vt sibi non p'inducet qd cum procuratore ab eo constituto factum est.

4 Licet dominus renocauerit mādātum valent tamen literę p'curatoris dñs nesciuit.

Ex parte decani. (Impetrato) Ante istas nam si post impetren tur alie contra istas valent: vt. f. in fi. huius decre. dicitur. vel dic quod ille fecerunt mentionem de primis et quod de consensu partium impetrato erant. als enim nō va

1 leret. et hec clausula ad p'tes r. ad futuras l'as refert. f. p'io: tulistis. p'tra. f. de p'cu. in p'tia. C. de p'cu. l. s. solu. si p'stare p' cō fessione partis aduerse q. renocati esset mandatum sine frau de haberent locū sua. sed hic ex p'spicuis indicis dolus p'su mitur. C. de do. doli. r. ideo nō p'sumit facta renocatio nisi frau dulentia. vel dic r. melius illā locum habere in illo q. nūq. fuit p'cu. p'stitutus. nam si semel fuerit p'stitutus vt occurrat frandi bus statuti est qd quicquid sit cū eo anteq. renocatio notificet aduersariis vel iudi. tenet. f. de p'cu. mandato r. in aliis p'cordan tibus positus in gl. q. incipit r. bene hic anteq. certum est q. si ratum habuerit factum p'curatoris falsi sine expresse sine tacite vñ mo do eius noie agatur vltorius p'trauenire nō pōt. ff. r. r. a. habe. l. iij. q. falsis. ff. de neg. gest. si pu. q. sed si ego. ff. de re iudica. licet

2 Et ex hoc dñs si dñs videt causam suam suo noie agi p' fal sum p'cu. r. non contradicit qd sit sibi p'inducium. nā ex voluntate sua creditur agere cum possit cum p'hibere r. non p'hibet. ff. de re iud. sepe. r. contra eum mandabit snia executioni cum creda tur ex mandato agere. ff. de re iud. l. iij. de iur. et iur. protestari quod sibi factū procuratoris suo noie agentis cum primo sciuit sibi displicebat. C. de filiis fam. l. ij. f. p'io: tulistis. r. bene ad hoc. n. vt sibi non p'inducitur q. cum procuratore ab eo consti tuto factū est oportet q. notificet aduersario renocatiōe. arg. ff. de p'curatoribus si quis p'curatorem r. sic intelligimus. f. de p'curatoribus ex insinuatione. r. in p'sentia. vbi no. vel iudici. ar. ff. rem ratam ba. ne satisfactio. f. de p'curato. mādāt. vel q. pu blice conferbat dñs ne quis habeat cū p'curatore. ar. ff. de in stitu. l. s. f. q. j. r. se. f. de leges loquuntur tñ de p'ocu. negocio rum. r. intelligimus q. possit renocare ante lit. cōtest. quia post non potest sine distinctiōe. r. ff. de p'cu. que oia. r. l. seq. r. l. post lit. r. l. seq. (Dicebat) bene. q. post renocatiōe suā fuerat impe trate nec ob. q. tenet q. contra eum facit. l. lit. p'te. q. illud tenet in fauorem iudiciorum nisi aduersario vel iudici notificet. vt di ctum est. sed secus est in litteris vbi confessio sua in eo p'inducit sibi q. est contra eum sed pro se nō p'rodest. (Conclū) s. e. nō nulli. (Personis) ff. de p'cu. sed hec p'curatoris qui hoc impe trauit. f. Sed in hoc nō videtur necesse renocatiōe p'uenire ad aduersarium ex quo ipsemet confitetur se renocasse: q. ipsi sua confessio p'inducit debet r. in fauore aduersarij inducitur est q. renocatiōe significet iudici. sed dic q. q. nō renocauerit mādātū tamē littere valēt si procurator nō sciuit quia nō est ibi ali quod de vichs contentis. s. e. nō nulli. r. bene potest habere ratā impetrationē ab alio factam r. sine vicio. sed si renocatio ad eū p'uenisset. tunc littere false essent. s. e. nō nulli. r. ideo nulla rati habitatione possent vires suas recuperare.

3 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

4 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

5 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

6 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

7 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

8 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

9 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

10 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

11 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

12 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

13 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

14 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

15 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

16 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

17 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

18 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

19 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

20 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

21 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

22 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

23 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

24 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

25 Rescriptum nō exēditur ad personas in eo nō contentas. Ignificante. v. (Dicitur) hoc est ideo quia ita generalr locutus fuit v. rem. quod non poterat de persona constare. nam et si per aliqua adiecta posset cōstare q. v. leodien. est scilla persona contra quā agere volebat l. in litteris cum. v. re men. noianerit. nihilominus per illas l'as cōueniri posset. arg. insti. dele. q. si quis in nomine. C. de testa. si quis in (f. l. cōueniri) rescriptum. n. nō exēditur ad personas nō contentas in re scripto. immo quo ad res r. personas restringendum est. s. c. se. apostolo. r. f. c. p'iori.

- n. m. f.

racita excessio mōs dat.

a Et ex hoc vico. add. q. b sequit old. i. cō si. ecc. inci. p. fundamento. r. ang. in. l. mu tus. q. h. q. p'cu ratoris. ff. de p. cu. Abb. in. c. Quis. f. d. re iu di. Card. etymo. in. c. cū olim. f. de offi. dele. r. vide se ly. r. ibi cōcor. p. est in. c. fra ternitatis. co lum. in. circa me. f. de testi. r. vide de hoc di cto per Alex. de imo. i. repe. l. sepe. col. j. ff. de re iu. vbi la tissime. Et vi de Alex. i. fil. ely. col. iij. v. si. bene facit. ij. volu.

b Et extendit Et sic stricte i terpretat. ad de soy. in con sil. crn. col. iij. post medium. replicatum in ij. volumi. con sil. dñm.

37-

- sentat secundas literas in quibus continetur si pro alio non scrip-
simus presentatur tamen in beneficio.
4 Literarum presentatio non sufficit quod executoribus fiat nisi
fiat collatori beneficii.
5 Caplin nolens subire laborem contradicendi non impudenter fa-
ciat recipiendo oēs in canonicos de quibus ei scriptum est a papa.
6 Non potest capitulum de criminibus vel aliis defectibus oppo-
nere contra presentatores literarum.
7 Nunquid receptus in canonicum per capitulum possit se illi op-
ponere qui prebendam petit per literas pape.

Mandatum apostolicum

Multo apponitur enim hec clausula in favorem eccle-
sie cui scribitur. ut si alio granata est autoritate se.
apo. quicquid sine ante impetrationem literarum secundarius si
ne post vel etiam si contra eam aliquis agat antequam finiat ulter-
rius non grauet de alio preterea istarum literarum ponitur etiam
in favorem impetrantis etiam si pro alio scriptum sit. ipse tamen do-
lo vel negligentia negligat prosequi literas suas. secundus non ob-
stante quod pro alio scripserit. poterit petere beneficii. ¶ Dicimus autem
et negligere vel non prosequi quam pape qui literas vel iuri suo re-
nunciant vel contra quem sententia lata est vel quod videri accepit. vel qui
habitu clericale eiecit. vel qui primam prebendam vacantem post presen-
tationem literarum non obtinuit. vel qui non prosequitur litigando contra ca-
pitulum ut illa sibi det. quod siue eo sciente dedit capitulum illa preben-
dam. alii siue eo ignorante nunquam potest alia petere quam post illam va-
cabit. quod non est scriptum nisi per papam et non sine fines mandati excedere
¶ man. diligenter. sed potest denunciare superioribus qui eo ignorante col-
lata est prebenda ut procedat sine tenore. c. de preb. dilect. fil. si ve-
ro eo sciente necessitate iuris coacti sunt alii dare prebendam hunc
debitam imputet sibi. ff. de rei. sepe. et hoc ea ratione. quod si primus pri-
vater egisset. secundus pro quo scriptum erat cum clausula nulla
prebendam habuisset. et ita culpa eius translata est prebenda ad
alium. unde iustum est quod de cetero nullam habebit. secus autem esset
si sine clausula scriptum esset pro utroque quia tunc uterque debet
habere aliquam prebendam. nisi per culpam alicuius eorum perdidit aliquam pre-
bendam vel transferatur in aliam. iustum est quod ille qui prior erit tempore
omnibus sequentibus preferatur ut no. i. de preb. relatum. alii
tamen dicunt idem utrobique idem videtur etiam si predictis modis non ne-
glerit. vel renunciant. sed tamen in hoc negligens fuit. quod literas non
presentavit. quod ex quo secundus non invenit primas literas presentatas
etiam si ex necessitate omisit uti. primus tamen per secundas literas obti-
nebit beneficium. non obstante contradictione primi. nec obstat clau-
sula que hic ponitur. ¶ Et est ratio quod tempus non datur litterarum sed pre-
sentationis est considerandum. ut s. e. c. caplin. i. de ap. super eo. nam cum
iste caplin dirigant et eis incumbit dare canonicatum et prebendam in
iustum esset quod ipsi litigarent non sibi receptis. et ideo sic est intel-
ligendum mandatum recipiatis eum in canonicum et assignetis
ei primo vacaturam prebendam subintelligendum est. si quod vacaret
post presentationem litterarum. unde si post datam litterarum et ante presen-
tationem eorum vacasset prebenda et alii data est autoritate illarum
litterarum sibi alia quam vacaret post presentationem litterarum secundarum
¶ danda esset ar. i. de ap. super eo. ¶ Item dicimus quod ratione presen-
tationis litterarum hoc habet quod si recipiatur alius in canonicum au-
toritate secundarum litterarum primus presentatur secundo etiam recepto in
canonicum in assignatione prebende. ar. s. e. c. caplin. et si contradicere
tur malicia sua alicui perdeset. ¶ Item cum nihil sit quod primo de-
beat imputari. quod sollicitus fuit in prosecutione iuris sui quare non
preferatur secundo in eo quod nulli questum est adhuc. sed ad colla-
tionem partem eorum quibus sciendum non est cum inique egerint pre-
sento secundum in receptione vel collatione canonicatus. quod si sit ca-
nonicus. tamen nihil iuris habet in prebenda. fatemur tamen quod si prebenda
ei dedisset quod illa non posset ab eo qui iam ius habet aduocari. i. de
preben. dilectus filius. g. ¶ Item dicimus quod tanta est virtus presen-
tationis quod si secundus impetrans prius presentat secundas
litteras in quibus continetur si pro alio non scripsimus tamen presentatur
in beneficio. quod sic est intelligendum si pro alio non scripsimus qui
litteras presentavit. et si in literis primis continetur eadem clau-
sula non potest habere beneficium per illas literas. quod sic intelligen-
dum est si tempore presentationis litterarum pro alio non scripsit
mus. ¶ Item dicimus quod non sufficit presentationem litterarum fieri
executoribus nisi fiat collatori beneficii. quod non est executoris dare
beneficium. sed tamen potest cogere ad dandum. sed si esset executor
qui debet conferre si pro alio scriptum non esset primo vacaturam
prebendam in una ecclesia et alius post impetrationem huius execu-
toris. et presentationem ei factam impetrat litteras ad capitulum
et presentet prebendam prius postea presentetur capitulo ea ratione.
quod prime preiudicat secundis. s. e. ceteris. quod collatio huius prebende ad
executorem pertinet. ideo sunt sibi littere presentande et non ca-
pitulo. si si caplin ignoranter contulisset secundo prebendam tunc dicimus
quod non. i. de elec. innotuit. non autem credimus quod per annum
distulisset uti literis impetratis quod propter hoc videtur renuncias

se hic literis pape vel non prosequi. nec ob. s. eo. plerumque. quod loqui-
tur de literis impetratis in iudiciis vel causis. hic autem loqui-
mur de literis beneficiis que non percipiunt secundum impetra-
tis super eodem beneficio et si prius presentarentur secundo vel etiam si
multo tempore uti postponatur et dicimus quod si ille qui primo literas
impetravit aliquo predictorum modorum neglexit uti literis
beneficialibus littere secundo de valent nec impediuntur. per primas
etiam si in secundis continetur clausula illa tantum si pro alio non
scripsimus modo neglexit uti primis et non intelligitur per eo scri-
ptum qui contrarium facit ei quod scriptum est. ¶ Sed oppones. ergo
tamen valet huius clausula si pro alio scripsimus quantum si adiciatur
qui gratiam prosequatur. et hoc quidam dixerunt. sed nos dicimus
ad hoc valere hanc adiectionem. quia executor datus in secundis li-
teris vel etiam forte capitulum cui prescribitur per receptionem primi et
secundi prefiget terminum ei primo qui presentavit literas ut si vult
prosequi gratiam pape. prosequatur alioquin prosequatur secundis. ff. de
adop. sicut. si si esset ibi tamen si pro alio non scripsimus non valent
littere secundo super eodem beneficio impetrare. sed non prosequeretur gratias pape.
forte vel quod exerceat littere non vult litigare in presenti. sed expectat
magis congruum tempus ad litigandum. vel expectat quod illi ad quos per-
tinet electio propria voluntate sine coactione ipsum recipiant
et si non in prima vacatione. tamen in secunda vel tertia vel ulterio-
ri. hoc tamen sic credimus si non datur post presentationem litterarum vacantem
aliam prebendam. quod adhuc potest expectare et petere. vel si composuissent
de secunda vel ulteriori danda. sed si neutrum horum intervenisset
non vult quod preteritum per litteras secundas impediat. ¶ Et etiam plus vi-
dimus quod si est ibi clausula que ponitur in hac decre. quod si secundus po-
test prebendam autoritate ipsarum litterarum et si autem primus nisi veniat et pro-
sequatur prebendam autoritate priorum litterarum quod sit ei iudici. si scit preben-
dam peti quam primo loco ad eum pertinet. i. de reg. iur. quibus. et ff. de re-
iur. sepe et in tantum sit ei iudici. quod nec aliam prebendam autoritate il-
larum petere poterit. quod de ea scriptum non est. et idem idem dicimus si in
secundis literis non continetur. si pro alio non scripsimus. quod utrobique vi-
detur pape intentio fuisse de prebenda non graue. ¶ Prosequatur aliam u-
tem capitulum vel episcopus cui scribitur super receptione alteri possit se
defendere contra petentem beneficium quam primo pro alio scriptum est ut h.
et s. e. capitulum prudenter tamen faciet capitulum si non vult subire
laborem contradicendi si deo recipiat in canonicos. quod nemini pre-
iudicatur cum iuribus canonice oēs pariter possunt uti sine alicuius
ius iudicio. sed de prebende assignatione est vis quod fieret in ei preben-
dium. et si ideo tunc dicitur quodam faciet sibi exhiberi utrasque li-
teras et procedet sine tenore decre. s. e. cum contingat et si non serva-
ret ista forma scurreret periculum quod est. i. de preb. dilect. fil. g.
¶ Si autem vult diceret capitulum vel episcopus aut diceret primo pre-
sentanti literas vel alijs post presentantibus. si vult contradicere
primo tunc ipse solus ad quem pertinet receptio et collatio prebende
se opponere potest. illi autem per quibus primo scriptum est oppo-
nere se non possunt. quod non possunt dicere sibi quod de prebenda. quod per
6 mos presentans de alio preferri. s. e. caplin. ¶ Item de criminibus
vel alijs defectibus opponere non possunt. quod eorum non inter-
est ut no. i. de accu. super his. sed si vult aliquis obviare post pri-
mam presentantem suas literas. tunc quo ad impugnandam receptionem
sua solus capitulum vel episcopus admittit. quod non interest primo presen-
tanti literas. si primo secundas recipiatur quam ipse. quod in assignatio-
ne prebende procedit. si primo receptus sit. ut no. i. de preben. relatum
si autem post presentatas literas petat sibi assignari prebendam tunc
capitulum si habet primo presentantem pro canonico recepto pruden-
ter faciet si se non misceat liti. sed sinat eos litigare et acquie-
scat mandatis iudicis utriusque partis sine tenore decre. cum contin-
gat si vero non habet per canonico tunc contradicere capitulum vel episcopus si
vult. et si non vult contradicere. si libenter assignat prebendam primo
presentanti. tunc si primus obtineat postea capitulum patietur penam
que est infra. de preben. dilect. fil. g. quod maliciose egit cum neutri de-
beat assignari beneficium ex quo probabili poterat dubitari. s.
eo. cum contingat. nos tamen hoc quod dictum est de procedendo sine tenore
decreta. s. e. cum contingat non credimus nisi utriusque executoris ma-
darent vel parati essent ut ex tenore ei decre. colligatur et bene
dicimus. quod si ipse presentans primo velit se opponere quod potest. quod
sua interest et per suo iure appellare. ut. si. q. vi. non solent. et ni-
si de iure suo dicat si sibi iudicium. i. de re. iur. quibus in hoc. s.
quod secundus per quod lata est sententia obtinebit prebendam. si si iustam eam ha-
beret ignorantie primi etiam post latam sententiam per secundo presentante
et etiam postquam sibi esset assignatum beneficium daretur sibi in inte-
rest. ex generali clausula. ff. ex qui. can. ma. in integ. et no. i. de pecu.
quod relata. Contra capitulum autem si bona fide denegabat primo presen-
tanti recipe nec malicia adhibuit et assignatione prebende facienda
secundo nullam habebit actionem. forte melius dicitur quod habebit ac-
tionem contra capitulum. quod debuit sibi canere quod ille cui prebenda assi-
gnabatur fuisset capitulum in demerito. ff. de rei. ven. is a quo. et l. seq.
ff. de peti. her. l. pe. ¶ Si queritur an receptus in canonicum per
capitulum possit se opponere illi qui petit prebendam per litteras pape vel
canonicatum tamen et dicunt quod si alius videtur quod non possint se
opponere

opponere receptis i canonici vel assignati pbede. quia non in
terest cor: q nullu ius bz l pbede futura i canonatu nullum
fieri p iudiciu. sed contra lras bz possunt opponere q non va
let: q non facit mentione de sua receptioe qua si papa sciisset
no scripsisset p eis. i si recepti a capitulo nullum habent ius cer
tu in pbede nec aliqd petere possent rone receptiois sue vl pro
uisionis a caplo facte. tñ rone accessiois supior cum oportunitas
se offert faciat assignari pbede. j. de pbede. relat. j. de cōces. pre
b. cu sup questioe. j. Et papa nuq itendit dare lras p iudicia
les. ff. de vul. sub. l. ex facto. i cōtra lras se opponere pōt semper
quousq alius recipiat i canonicum. quia vsq tunc ex eis agit
i vritur impetratis. sed ex quo receptus est extunc receptus
a capitulo nihil potest proponere contra lras quia non iuna
bit se p iudiciu ex lris. sed ex receptione sua. q receptus
est in canonicum i si obiciatur ei q non pōt petere pbedendam
ex tali receptione. quia si contrarium diceret aperiret via vaca
tura. Rñ. q ex receptione simplici capitulum non posset age
re ad pbedendam vacaturam nec ēt vacantem certam. arg. op.
ff. de extrahen. emp. l. vl. s. vl. i ad tre. l. i. s. si habes. C. de do. vel
eris. cu suis pcedet ex receptioe que est facta auctoritate pape
qui non impeditur pcedere vacaturas secus. Intentione qd ap
paret ex appositione clausule.

Isteris apostolicis. (nisi alio idēz
si sit clausula. si
p alto no scripsim. no enim aliud intendit dominus
papa p clausula ista nisi vt ecclesia de plurium recep
tione non grauetur. s. eo. man. j. d. monitorias. ar. ex solis mo
nitoris bz ius ad petendum. ad idem. s. e. capitulum. sed non
est verum licet illi p iudiciu teneantur. j. de preben. dilec. si. g.
nam nec ex monitoris nec ex pceptoris nec ex creatoris sed ha
bet officium iudi. ad petendum beneficium fm tenorem literarū
pape si a papa contulisset tunc haberet ius in re.

Abbatem. (qui prouideret). Nec tñ ad huc
prouidit vnde speciale mādātū
abbati directum in suis ecclesiis tamen p iudiciu ge
nerali mandato epi in oibz ecclesiis. s. e. c. i. r. c. pa
storalis. si autem iam prouidisset ei abbas in vna ecclesia et post
modū alia vacaret: no video quare epi non posset alij ibi prou
idere in qua non ēt alij. pñsum cum diuerse sint ecclesie. nisi for
te essent ecclesie de mēsa abbatis vel nisi collatio pertineret ad ab
batē. tñ enim cum oēs vno iure censeant si vni puidit granat
est abbas. vñ epi no pōt alij prouidere. Et hoc intelligo verū quan
do vult prouidere auctoritate literarū ipetratarum postq pñsum
est primo. nā si an impetrato fuissent secus. vt no. s. eo. manda
tum cogit. quādo in literis no cōtinetur per eccle. cēsu. pcellatis
veris credimus qd no sit hec sufficiens ratio imo nec vera qd
no possit epi cogere abbatē ad prouidendum illi de quo scriptū
est epi. quia ex quo i literis pñsum facias tali clerico prouideri.
poterit quousq cogere ad prouidendum et si ibi non dicit. p
censuram ecclesiasticā cogas. si illa est sufficiens ratio i vera qd
speciale mandatū factū abbati derogat generali facto epi vel
q clausula. si pro alio non scripsimus et iur. cum a iurisdicōe
ne epi. i qd in ecclesiis illius abbatis illi prouidere non possit.
(Prouidendi) qñ in literis pñsum auctoritate nostra prouideas.

1. No pōt scōs dele. absolueret nisi elapso termino. pñ assignato.
2. Absolutio secūdorū iudicium tenet etiam ante terminū si par
tes consentiant.
3. Remissio excoicati ad excoicatores locum habet in ordinariis
etiam si sit ab eis appellatum post finem excoicationis.
4. Debet excoicatus absolui prestita cautione i iuramento pñsum
cognoscatur de iniusta excoicatione.

Abercommunicato. (statuto)
scilicet q
iniuste vel non premissa monitione vel non serua
to ordine dicit se esse abercommunicatum. j. d. obten
tis iste secundus non potest absolueret nisi elapso termino as
signato pñsum et si absoluat non valet quia iurisdicōe habet
ex parte limitatam et formam certam. argumen. s. eod. cum
dilec. nec etiam sufficit si partes consentiant in cum cum nihil
attendatur forma solita et etiam bono. abercommunicatois. sed
i si omnes scilicet partes i indices consentiant quod ante tem
pus absoluat. tamen non valet absolutio: quia cū sub condi
tione sit tibi mandata absolutio. scilicet si primus intra certū
a. tempus non absoluit q secundus absoluat ante conditionem
extantem: nulla sibi absolutio competit. ff. de verbo. signi. cede
re diem. repete tamen quod dirimus. j. de offi. deleg. de causis.
2. Quidam tamen bene fatentur q si excommunicator dico
ret ego non absolua. vos absoluat eū si vultis quod in hoc ca
su secundus potest eum absolueret etiam ante terminū quia in
manifestis non est locus coniecturis. ff. de ver. obli. continu
s. cū ita. alij tamen dicunt q tenet absolutio secundorū iudi
etia ante terminū si partes cōsentiant. primus aut post termi

nū assignatum potest absolueret semper anteq pñsum ciet cū in
iuste abercommunicatum i etia si partes velint q sic pbed. q quan
doq an absolutione pñsum de iusta excoicatione remittendum est
ad excoicatores. Et sic apparet q apud pñsum etia post termi
nū assigna tū remanet iurisdicō. i sic bz sup eū iurisdicōnem
in eo pro quo abercommunicatus est ex quo patitur se absolui ab
soluto tenet. j. Item cum iudicia sint absolutoria i nihil aliū
hic petat nisi absolutio i ille q excoicauit patens sit absolueret an
dilec. est i tenebit absolutio i hoc bz locū vbi p errorē omīssa
est absolutio anq pcederet ad cognoscendū de iniustitia excoica
tionis. nā si hoc petat absolueret. vt no. i gl. verūm. j. tra. si cō
tra statuta pñsum gñalis. i. iniuste excoicat. est qd faciet hic excoi
cās ad quē remittit. Rñ. si credit se iuste excoicasse no absoluat
sed ad alij mittat. q postea ad eū remittetur p mandatis reci
piendis. j. de offi. dele. prudētiā nisi. si vero no credit se iuste ex
coicasse prudēter facit si absoluat eum. j. d. obtētis remissio ista
excoicati ad excoicatores bz locū in ordinariis etia si sit ab eis ap
pellatū post finem excoicationis. j. de offi. ordi. ad reprimēdā. j.
de sen. exco. p tuas. in si. in deleg. aut ita dicendū si no fuit appel
latum. nā si fuit appellatū i appellatio recipiatur no bz iurisdicō
tionē deleg. j. de offi. dele. pastor. alis. s. pterea. i ideo no remitti
tur ad eū. j. Et si no fuit appellatū a deleg. i lata sit finis diffiniti
ua p dele. intra annū remittendū est ad dele. sed post annū min
me supiori rone. j. Et. j. de offi. dele. qñenti. sed sine vlla remissio
ne delegas intra formam ecclesie eum absoluet cuius auctoritate
excoicat. est. s. si subdelegatus abercommunicauit et ab eo appel
let deleg. primus tñ absolueret. j. de offi. dele. sup qñum. s.
porro. i. s. vlti. si autem primus delegas absolueret teneret abso
lutio. Item i si alij deleget absolutionem i ipse delegat. absol
uat i absolutio. ar. cōtra. j. de offi. ordi. ex parte. j. de sen. exco. cū
p cā. sed anteq primus deleget vel deleg. scō super absolutio
ne absoluat pōt excipi q non absoluat vel no pcedat per tales
litteras veritate tacita impetratas. Et si enim videret qd dele
gatus est medius inter primū delegantes i subdelega. no habu
isset lras nisi ad eū. s. deleg. arg. pñsum de re. sup. etiam ex cau
sa pōt legitime appellari. si aut absoluat. no premissa appella
tione tenet. licet non debet fieri nec nocet si postea appellet: q
cum sententia excoicationis no suspendatur per appel. multo
fortius absolutiois. quia pñsum a sunt iura ad absol. i c. ff.
de ac. i ob. arrianus. j. Item oīs res per quascūq causas i
bitur per eadē dissoluit. j. de re. iur. c. j. sed per solā finem sit
qs excoicatus. ergo i per solam absolutionem absolut. sit alij
Item sicut actio iniuriarū tollit pacto: ita i bec finis absolutio
ne. ff. de pact. l. i vñus. s. pacta. hoc aut posito q sit sublatā i ve
rum est no debet amplius abercommunicari. nisi premissa canonica
monitione. j. de sen. ex. sacro. i pbata cā. n. qd. j. nemo i nisi sint
cōtumaces de nouo. r. i. q. iñ. certum. (Difficultate) iuramenti et
pñsum mandatorū. j. de res. spo. litteras in si. j. Quidāz tamē
et forte bene dicunt q iurare debet ne disciplina ecclesiastica rū
patur. ar. rñ. q. v. excoicatorū. j. de eo q dur. in ma. quā pol. per
adul. significasti. i ita no est cōtra. j. de iurei. i si rps. vbi sunt
auctoritates pñsum iuramenti. sed supple no iurabit oīno vl
frustra. i. sine cā. bec aut est pñsum cā q est iusta. j. ti. pri. cū iter.
4. Cognitio verumtū pñsum cognoscatur de iniusta excoicatione
absoluetur prestita cautione i iuramento i postea cognoscet so
lus delegatus de iniustitia abercommunicationis. i. an abercommunicator
iuste vel iniuste vel ex ordine vel ex animo vel ex cā abercommunica
uerit. i hoc est verū qñ queritur de iniustitia abercommunicationis
excoicatori penā infligat. i tñ pñsum iniuste excoicat. j. de sen.
exco. sacra. si vo inuenerit iustam excoicationē remittet excoica
tū ad excoicatores vt ei mandata recipiat. j. de offi. delega. pñ
dentia i attēde cum dico q statim d3 absolueret nisi obñceret q
pro manifesta offensa est excoicat. vel q non paret rei indicare
tūc em d3 pcedere emēda. j. de v. sig. ex parte. r. c. se. De causa ta
men principali eodē modo cognoscet si est cā iter epm i excoi
catum i in literis sit appositā clausula consueta. s. audias si qd
fuerit questionis. nā nullus d3 esse iudex in propria causa. C. ne
qs i sua causa. l. i. si vero cum alio causam haberet coram excoi
catorē aut est appellatum aut non. si est appellatū eodē modo p
cedet inter partes si in literis sit mentio de appellatione. vel
etius cognitio cā demandat. si vero sit appellatū d3 euz remitte
re ad epm q de cā cognoscere cepit. ff. de iudi. de qñ. j. de iurei.
ad nostram. si. nisi sit ibi predicta clausula. si quid manserit que
stionis. i quia perpetuata est eius iurisdicō p citationē. j. de of.
dele. grati. j. s. obñcies qd nūq habuisset litteras nisi diris
set contra statutum concilij generalis se abercommunicatum suis
sejugo si hoc falsum appareat debet carere commodo literarū
s. e. super literis. Rñ. hic illa regula fallit propter periculum
abercommunicationis i participationis. vnde statim absolu
tus est. vt in decre. cum contingat. Item bec exceptio cum sit
peremptoria non debet proponi contra litteras. j. de lit. contest.
c. si. j. de fo. cōpe. ex parte.

a. An condi
tionē i sic attē
ditur iplēmen
tum conditio
nis in literis
excoicatoris. ad
de pe. ancha. i
cōsil. cccvñ. in
cipi. Effica cū
bus colū. iñ.
post pñsum.

Superponente

Secus si non propone-
ret sed subneret quia
tunc crederent valere. Rñ. quia plus est mentiri quā
verum tacere. ar. 3. co. postulat. (Fraudulenter) hec
est cā quare rescriptum nō v3. f. fraud. 3. eo. sup. lris. r. c. in nra.
vt de hac materia notauim. nec pōt de facili pēdere ignoratiā
in proprio facto. ff. pro suo. l. si. in fi. r. no. ff. man. l. itē queritur.
1. Nunquid si quis aliquem conuenit personali actione coram
aliquo iudice: possit eū coram alio iudice etiam ordinario sup
alia personali conuenire.

2. Ordinarius iudicibus nō debet subtrahi debitus honor.
3. Non licet reo actorem conuenire nisi sub actoris iudice.

Quia nonnulli

supposuit partū. ff. de fal. falsi nomis. r. l. qui falsam
sequens similiter. Et quicquid inuoluit qd sit p. has
litteras pro bis quorum nō sunt ipetratē. (Nihil) de iud. cum
quē. (Ad futuras tradat.) si aliquos citari faciūt sup. p. troner
fjs de nouo emergētib. ac si litteras ad eas traherent. (ad futu-
ras tradat) r. valet sūa in nomis negocijs nisi excipiat. 3. 3.
eo. significauit. 3. e. cam te. ex tenore. C. pluribus) dixerunt
quidam ex quo alqs puenit aliquē personali actione corā aliq
iudice. corā alio iudice et ordinario sup. alia psonali nō pōt. en3
cōuenire qd si reo q. fauorabilior est in iure. ff. de reg. iur. fauora-
biliores. hoc non l3. C. de sen. r. iter lo. l. aut. r. consequenter. mul-
to fortius nec actori. ff. de re iur. non debet. Si actor cōuenit ali-
quē sup. aliq. actione psonali l3. sup. alia p. aliud rescriptū coram
alijs delegatis ipm cōuenire nō possit. tñ coram ordinario i p. m
poterit cōuenire. r. hoc vt bonor nō subtrahat ordinarijs ipm
nā reo istud nō licebit si vel it reus recōuenire. q. non corā ordi-
nario l3. corā delegato istud facere v3. qd tñ non credim. verū. nā
bñ pōt actor reū puenire sub diuersis iud. ord. vt ordinario r. de
legato alio r. sup. psonalibus r. realib. actionibus. r. qd dicif. in
p. dicta. l. fauorabiliores r. intelligimus in eadē cā. et postq. in
cepit eam. nā r. hic vtraq. causa r. coras vtrorū iudice fauorabi-
lior erit reus q. actor: l3. incipiendo cām coram diuersis iudicib.
fauorabilior nō est. r. sequerē absurditas: q. corā delegato non
posset cū nō sit ei cōmissum nec corā ordinario vt dicūt. quidā.

2. C. Itē debitus bonor subtrahit iudicib. ordinarijs quod esse
nō v3. f. de ap. vt debitus. intelligo ergo decre. hanc. f. qd si sup
psonali actiōe conuenierit coram iudice delegato. r. impetret. lre
ras ad alium delegatum contra eundē super alia actione psona-
li carebit cōmodo literarū r. cōdenabit in expensis. vt hic secus
si coram ordinario conueniat. cum hoc non inueniat. phibitum
3. C. Si queras quare aliud sit in realibus dicim. quod in rea-
libus computantur dicte a dioc. vbi sunt res. 3. e. dilec. fil. vñ
sepe contingeret quod non posset sub vno delegato omnes rea-
les intentare. r. alie etiam rationes assignari possent. Itē alia rō
potest assignari q. actor l3. coram pluribus ordinarijs conue-
nire sed nō reo. q. iura voluerunt subtrahere materiā malignā
di reus qui quasi offensi libenter se vendicarent etiā iniuste. sed
hic de actore non presumitur. C. Reus) quis reo nō liceat
conuenire actorem nisi sub actoris iud. tamen maliciose facere
potest r. potest repelli per exceptionem iud. rei. sed si non eri-
piatur antelit. contesta. tenebit quod legitime coram reo fiet dū
modo als iurisdictionem habeat. ff. de iud. l. j. r. alijs cōtradict.
(Quomodo). 3. e. super. si proponēte. (Expensis) 3. eo. ceterum.
(Condemnetur) nihilominus accusari poterit criminaliter de
crimine stellionatus. ff. de cri. stel. per totum.

Cum in multis

in ar. Idem videt qd
si ibi ponitur clausula
r. nōnulli homines vel alie confimiles cum eadem sit
ibi ratio. idē ē vt si dicit sibi dānū vel iniuriā factam
per homines alienius loci. vel quia conueniet eos qñ vniuersi-
tatem. r. tunc loco vni. censetur si in illo loco nō est vniuersitas
non poterit p. illud rescriptū pueniri vltra. iij. idem videtur
si in literis de. cites oēs illos quos talis tñ noiauerit: l3. in li-
teris dicitur cites omnes qui ei contradixerunt vel qui eū mole-
starūt super tali re. dicūt quidā secus esse. sed nos nō videmus
quare hoc dicant. in causa aut inquisitionis siue de crimine si-
ue de iure inquiratur plures quā quatuor citari possunt: quia
non trahuntur in iudicium sed superior ex officio inquit. (Se-
neralem) nā omnes expressi in literis conueniētur r. ppter eos
iij. (Vel quatuor) credimus tamē q. si super re in diuisibili vel
etiam in eo casu in quo essent ad eodē iudice remittendi lite-
re impetrentur qd etiam tunc plures q. quatuor poterit per il-
las litteras conueniri in iudicium. vt nō. 3. e. pastoralis. in glo.
quid si. Alij dicunt qd licet ille qui impetrat litteras super cer-
ta re etiam in diuisibili dicat alios sibi iniuriari. tñ per genera-
lem clausulam non citabuntur. nisi quatuor. fatemur tamē qd
alijs quorum interest si volunt pro suo iure coram eodem iudice
qd admittendi sunt vel etiā si coram alijs agere vellent qd sunt

ad eundem iud. remittēdi. f. de regu. iur. cum super. ff. de libe. cā
pariter. C. Citatorio) cuiuslibet illorum quatuor. nam si vel
les intelligere q. tātum quādo primū citat debeat illos quatuor
exprimere non esset cōtra fraudem. pñsum: q. primū citatorū
potest multis esse occultum. et vocat hic primū citatorū
ppter multa citatoria eiusdē persone facta nō tantū in princi-
pio cause sed etiam in qualibet parte iudicij. et in illis citatio-
nibus sequentibus non est necesse exprimi illos quatuor.

1. Nō possunt delegati causas minoribus subdelegare.
2. Non debet fieri cōmissio clericis plebium lombardie.
3. In causis tractandis que sint loca magna vel insignia.
4. Ad manifesta r. notoria p. expressis haberi debent.
5. Locus vbi causa agitur debet esse magnus r. insignis.

Resenti decreto

quidam quod hec decreta non statuit ius sed est p
uissio quam papa suis legatis et cancellarijs imponit
et dicunt quod literę valent. et si in minoribus personis fiat
cōmissio potest contra eos excipi quod per illas litteras non
procedat cum non sint de personis hic contentis. argu. ad hoc
qre hoc enī impuraretur vel iudicibus vel partibus cum tan-
tum delegantis sit eligere iud. quibus committat. et non de-
bet dare iudicem ad petitionem partium. ff. de iud. obseruati-
dum. melius videtur quod possit contra tales iudices excipi:
r. ex talib. causis appellari r. alludit consuetudini romane ecclie
vbi de facili cancellarius nō dat iudicem ex officio suo l3. par-
tes eos eligunt. nam si certum esset quod ex se cancellarij eos de-
disset non haberet contra eos locum exceptio vel appellatio. et
videtur qd huic exceptioni possit renūciare tacite r. expresse q.
in fauorem eorū introductum est se3 ne coram vilibus psonis p-
tes r. aduocati eorū stare cogantur. C. Item videt q. si papa
scribat alicui nominando eum magistrū vel simplicem clericū q.
non habet locum exceptio. quia ex certa sciētia videtur facere cō-
tra hanc cōstitutionem. C. In legato credo contra nisi partes
cōsentirent. r. hoc dī idē multo magis intelligo de legatis. f. qd
nō possunt minoribus subdelegare causas r. nō habet locū hec
decre. in auditoribus. f. de offi. deleg. super. 3. f. Item ordinarij
nō comprehenduntur hac cōstitutione. (Dignitate) nō. f. de pre-
ben. de multa. C. Honorabilibus) sufficit q. ecclesie sint cathe-
drales non sufficit q. sint collegiate sicut sunt multe in cecilia r.
tuscia nisi sint ita honorabiles q. ibi sint clerici. propter sciētias
et mores r. diuicias honorandi. Quid enim si magni viri ma-
gnam cām agerent coram illiteratis r. pannis clericis vere ri-
sui pateret. C. Quid dices de clericis plebium lombardie. Rñ.
non debent eis fieri cōmissiones nisi sint alias honorabiles
res vt modesti. ecclesie et sancti Antonij et sancti dominici
C. In ciuitatibus) sufficit enim ciuitatem epalem esse vt ibi
cause agitentur etiam si non sint magne. r. etiam si nō. habent pe-
ritos. alij contra argu. pro bis. q. cessat ibi causa huius cōstitu-
tionis. quia non poterunt ibi habere aduocatos nec alia neces-
saria: sed in alijs locis non epalibus necesse est quod sint magne
r. qd habeant peritos. r. ppter hoc dicuntur insignes. (Lopia)
tam pro aduocatis q. pro assessoribus r. cōsiliarijs. que autem
sint loca magna vel insignia. vel ibi dicat esse copia peritorum
ad eōm opinionem prouincie recurrendum est. ff. de sup. le. la-
beo. r. arbitrio boni viri. i. iudicis illius terre. ad quem sit cita-
tio relinquet. ff. de verbo. obli. continuus. et non arbitrio iudicis
ciuitatis qui in hoc potius pars censetur quā iudex. q. nō
presumit q. tra factū suū sententiarē. C. de arbi. ne i. arbitris.
f. qd si locus ille aliū haberet iudicē in tpalib. r. aliū i. spialib.
Rñ. si ambo sunt presentes simul amborum arbitrio diffiniten-
dum est. Et idem si sint plures. cum modo oēs bi dñi si dñm q.
iud. sint persone ecclesiastice. quia ad secularē iudicē arbitriū
nō credim. etiā. r. si nō sint oēs pñtes tñ pñtes pcedant r.
si oēs dñi si dñq. iudices essent absentes vel certa ratione suspe-
cti: tñ alijs boni hoies eligentur ad hoc. r. si non possent bi pcor
dare pcederet fm tenorem constituti. f. de ap. legitima. r. pcedet
bi nō seruato iuris ordie. nobis magis pl3 q. arbitriū boni viri
dñ. i. iudicis q. de cā cognoscat. r. sic loq. ar. l. ff. de ob. cōtinu.
(Cause) delegate (iudicibus) delega. C. Impune) r. si contra ta-
lem absente pcedatur qñ cōtra cōtinuacē si tenet si notoria facti
est executio eius pñta q. nulli est dubiū vel esse debet q. locus ad
quē citat nō est insignis. sed si dubia cēt excusatio de facto. tunc
debet ire r. corā eo pponere de facto loci r. peritorū vel bñdō. r. si
pars neget debet requiri arbitriū boni viri cui si pars citans sta-
re noluerit pars alia appellet r. secure. r. si pars alia que allegat
cōtra locū arbitrio stare nollet inder secure pcedat r. si aliquis
a bono viro dicat se grauatum super hoc. i. a diffinitione hac an
sit locus insignis vel nō. tunc nō licet appellare. sicut nec in arbi-
tris. ipius enī arbitriū dicif. ff. de ver. ob. continuus. C. Itē q.
modicū interest. ff. de ap. l. j. vel dic q. etiā sine requisitione boni
viri potest statim appellare ex his causis scilz appello: ne proce-
das: q.

das. q. nō est locus iste aptus examinationi causarum. v. el propter sui utilitatē vel ppter defectū iuris peritorū. iudex autē q. cognoscat de appellatōe si inuenit causam veram appellatōis cassabit quicquid iudex fecit post appellatōem. alioquin pfirmabit. s. de appel. interposita in prin. appellatōe autē nec in hoc casu nec in pcedenti est admittēda nisi certū esset locus non esse aptū. s. qui satisda. cogū. si vero. s. i. ¶ Sed quid si pars non vadat nec appellet. q. credi se tutū per hanc constitutōe vbi dicit non parē ipune. Rñ. tutius est ire et defectum corā iudice exponere. sed si nō vadat et feratur sūa ptra ipm vt missio in possessionē vel excoicatio non tenet. q. citatio nulla est argu. ff. de arbi. si cū dies. s. si arbiter. ¶ Sed ptra videtur qd semp teneat nisi in citatōe exprimeret errorē. puta venias ad talem locū non insignē. sicut dī in sūa. si. q. vi. s. diffinitiva in prin. ¶ Sed rñdeo et in sūa et in citatōe sufficere si notorium est impedimentū: et hec notoria manifesta pro expsis debent haberi. ff. qui satisda. cogū. si vo. ff. de fer. l. j. alij s. sed si nō sit notoriū si nō vadit tenet excoicatio. et missio in possessionē. ff. de iudi. siqs. ex. j. de ap. si duobus. nec facio viz vtrum iudex sciuerit defectū loci esse credim⁹ tñ qd expresse esse qd notorium est ibi defectum loci esse credim⁹ tñ qd expresse proprio verbo tacite litigando in talibus locis possunt renūciare huic exceptioni: sed nō cundo ad alia loca vel non appellando non videtur renūciare vel tacite p sentire qd pcedat. imo potius. contradicere. ¶ Itē dicimus qd licet iudex delegatus clericos peritos haberet qui iudici et partibus possent sufficere pro consilijs tñ in hoc casu ipone nō parē. q. licet i vno termino habeat eos paratos forte non habebit alio. q. etiam piliarij et aduocati non habēt in pna domicilia vel maiora salaria regrēt et forte nō poteris eosdem piliarios aduocatos in alio termino habere qd est graue et dispendiosum in singulis causis nouos aduocatos conducere et secreta sue cause renelare. enj boni iudi. sit sumptibus et laboribus partium par cere nobis videt qd ē necesse qd locus vbi causa agi debet sit magn⁹ et insignis: ita qd qui vadunt illuc pro causa inueniāt ibi hospitia et conducticia pro se et enectōibus suis et vbi inueniantur necessaria victualia pro cōi precio. ¶ Et ideo adiecit insignia qd bene sunt alicubi loca magna. et tñ ibi predicta non inueniuntur neq. conducticia neq. venalia. vel si inueniuntur hoc sit cum magna difficultate: q. nō sunt ad hoc pfecti. possunt etiam bene inueniri in aliqua modica villa. et tñ non est idoneus locus. quia nō est magnus nec insignis esset eni ridiculū qd cause tractaretur in tam vilibus locis et si ibi esset copia per totū. nec credimus necesse qd ibi morentur periti. nec hoc dicit hec sra s. sufficit qd ibi de vicinis locis possit habere copia peritorū. ¶ Oportet iudicantes in causa reali esse reb⁹ vicinos.

¶ **Spēdia litiū** personales litere confirmatorie et processus per eas habiti non impediunt literas in communi forma impetratas siue impetrentur ante confirmatōem siue post inter easdē personas. q. cōseruatores nō habent cognitiōe nisi oīas exceptiōe aduersarij. vt no. j. de offi. dele. statuimus. ¶ Itē hec decre. non h. locum qñ appellat a graui mine an sūam tūc enim ppetrare lras ad quoscūq. vult. nam q. rōne debent ppetrare ad iud. appellatōis: eadē rōne debent impetrare ad iud. pncipalis cause: cū vni alijs nō possint pphibere vti sua iurisdicōe. s. de ap. romana. s. i. hoc etiā ex eo apparet quod si quis coram eo iudice p eundē monet plures personales actiones et in vna appellauerit et in alia non mibilomin⁹ corā diuersis iudicib⁹ psequat⁹ plures actiones personales contra eundem: sed non est malū: q. non sunt ambe pncipales et est necesse ad hoc vt locum habeat hec decre. qd ambe sint pncipales et nō appellatōis: et vñ qd hec decre. h. locum nō solū i literis apostolicis: sed etiam in alijs. sed si alijs corā cōseruato ribus vel alijs iudicibus nō habētibus pntem cognoscēdi de eo super quo tradit in iudiciū cōueniē. nec ppter hoc minus valet pcessus habitus per bonas literas. sed frustratorie transiens als puniet. ¶ In personalibus scens in realib⁹: cum res aliquādo oporteat subici oculis. et ideo oportet vicinos eē reb⁹. ff. de cen. forma. s. de libel. obla. significantibus. (Qui vero contrarium) cū effectu. s. vtendo pluribus literis. nam si vñis tñ vtatur valet pcessus habitus per eas. ¶ Valeat si fuerit exceptum. Vel dic qd etiam si reus non excipiat. tamē pcessus p alteratōe habitus per eas nō valet: q. ambo scienter contra iusticiam. et hoc videtur velle litera et ita seruat curia romana. q. litera dicit qd pcessus habitus per eas nō valet. nec possunt renūciare tacite. s. litigando coram eis. q. sic dicit sra qd processus corā non valet. et sic videt qd loquatur qñ partibus p sententibus pcesserunt. si eni absentia partium processissent. tñ nulla esset pena. q. cuiuscūq. alteri⁹ iudicis processus in absentia

partis habiturus teneret. ¶ Et est rō q. tūc q. nō viderentur renūciare h. litigauerint. q. nō psumuntur scire has constitutōes. vel etiam si scirent parē eis qd non videant renūciare q. forte verent iudices et timent ab eis appellari. vel eorū iudiciū fugere expresse. tñ satis crederemus qd possint renūciare q. literas credimus valere. et p eas iurisdicōe dari. s. c. ceterarū. ¶ Alij contra. et vere multū graue est defendere quod expresse pōt renūciari et nō tacite. hec pōt esse rō. q. qñ expresse renūciant vident non iurisdicōe dare qd pnt. q. iudices sunt p illas literas. ff. de iur. l. j. si tacite nō videntur renūciare. sed ex iurisdicōe per illas literas data pcedere quod nō h. et errant. ¶ Item ppter verba pcedētia hui⁹ decre. dicim⁹ etiā si p reo habere processus nullus est. ¶ Item datur p eadē verba q. non vñ pcessus habitus. nec p scōas lras. nec per primas. dicit autem quidam qd semp recedere possunt ab his iudicibus vsq. ad sūam: post sūam autē a qua nō est appellatū: non: quia iam post sūam cessat causa superi⁹ assignata. s. q. timent iudices: et tunc eni non oportet eos timere. quia functi sunt officio suo. et quia nō possunt eis deterius facere: q. iā sūam cōtra eos tulerant: q. vere iudices sunt. alij dicunt cōtrarium. s. q. etiam sūa non vñ et magis cōcordant litere. (Nisi) qd in autē de hac spitione inquiris non pcedent iudices rei recusantis: quia si aliquid dicitur facile est cui libet deludere huic constitutōi. (Simili) q. cōmō impetrati carebit. et in expsis cōdemnabit.

De consuetudine.

Rubrica.

- 1 Consuetudo quid sit.
- 2 Per actum bis iteratum inducitur consuetudo.
- 3 Consuetudo semper p iudicat iuri idq. multis casibus quos hic habes.
- 4 Consuetudo ad hoc vt p iudicat oportet esse pscriptam.
- 5 An extraneus contra cōsuetudinem faciens teneatur.
- 6 Tenetur contrahens stare cōsuetudini loci vbi cōtract⁹ celebratus est a adde etiā seruari cōsuetudo loci cōtract⁹ vt habes in nu. 7.
- 7 Iudex tenetur sermare litigantium cōsuetudinem.
- 8 An sit peccatum violare statuta et decreta. et quibus sit permisum venire contra iura et contra pcepta. habes in numero. 10.
- 9 De consuetudine. ¶ Consuetudo est ius non pscriptum moribus diuturnis populi inductum insti. de iure natura. s. constat. ¶ Etiam inducitur consuetudo primo. quia sic obtentum est sine cōtradictione. insti. de iure natura. s. ex non scripto. ff. de lega. diuturni. ff. de testi. testiū. s. vl. ff. de admini. tuto. si ne herede. s. p. ff. quemadmo. testa. ape. sed. C. que sit lō. p. s. u. m. l. j. C. de edi. pna. an in totus. ¶ Secundo quod libelli que rimoniariū que cōsuetudinem obstant non recipiantur et si recipiebantur indicabant sū cōsuetudine. ff. de legi. si de iter pntatione. et l. seq. C. que sit lon. p. s. u. m. l. j. ¶ Tertio. q. iudicatu est cōsuetudinem esse cum questio esset an cōsuetudo eēt necne. ff. de leg. cum de cōsuetudine. et nō sufficit altero istorum modorū tñ semel indicatū esse lōgo tēpore. sed bis ad minus indicatum vel factum esse debet. C. de epi. audil. in. in si. sed contra. q. non exemplis iudicandum est. C. de sen. et interlo. ne mo. ¶ Sed nos dicimus hoc intelligi quando sic indicat volens cōsuetudinem introducere et in posterum similiter iudicari. sed videtur quod vna sententia sufficeret. vt. j. de re iudi. in causis. C. de leg. l. vlti. sed illa specialiter loquuntur in papa im peratore. ¶ Et debes scire qd semper cōsuetudo p iudicat iuri videlicet vt quis non ordinetur a suo prelato. rñ. q. i. p. u. denda. Item in elec. j. de elec. cum ecclesia vulturana. Itē vt alij clerici pter canonicos admittantur in electione. j. de causa pos. cum ecclesia sutrina. Itē q. alij pbyterorum grecorum licet de iure possint eligi in episcopos si cōsuetudo repugnet non eligantur. j. de de. conui. cum olim quāis possit dici potius id fieri propter scandalum vitandum quā propter cōsuetudinem. rñ. dist. nos cōsuetudinem. sed illud non dicimus proprie cōsuetudinem sed dispensationem propter scandalū j. q. vii. conuenientibus cum duobus. s. seq. item. per cōsuetudinem coguntur aliquē eligere de aliqua ecclesia. j. e. cum dilectus. j. de verbo. signi. abbate. Itē propter cōsuetudinem abba tes sine pntu capituli conferūt pbenas. j. de bis q. si a ma. par. c. ea noscitur. Itē i baptismo seruat cōsuetudo de p. se. di. iij. de trina. Itē in matrimonio seruat cōsuetudo sine poti⁹ propter scandalū. j. de cog. spi. c. j. Item inferiori ordini clerici nō cogūtur propter cōsuetudine vel per subtractionem beneficij ab vtriusq. separari. lxxiiij. dist. quorūdam et not. q. ad hoc vt p iudicat cōsuetudo oportet qd sit pscripta. j. de causa pos. cum ecclesia. ff. de legi. sed et ea de qua pscriptioe dicemus. j. e. cum cōsuetudinis. Item qd bonā fidem habeat et animam in trodūcendi cōsuetudinem et vtendi iure suo. ff. de aqua quoti. l. j. s. aristo. ff. de iti. actus p. i. j. s. vlti. ¶ Itē qd res sit pre-

scriptibilis. secus si non esset prescriptibilis qualis est qñ clerici
cas confitei se subesse episcopo et tamen denegat sibi reueren
tiam vel procuracione ratione visitationis. i. de prescrip. cum
non licet. de cens. cñ instantia. et generaliter non prescribit con
suetudo contra ius naturale. xxxij. q. viij. flagitia. et ptra statu ec
clesie. xxv. q. i. sunt quidam. et contra ordinacione. i. de tem. ord.
c. ij. et que occasione malignandi inducit. xij. di. nos. et contra bo
nos mores. xij. di. illa. et. f. c. ad nostram. et. c. cum venerabilis. et

que grauiamen inducit. f. cod. c. i. **¶** Item oportet quod sit in
ducta de scientia eius qui super eos ubi inducit habet ordina
ria iurisdictione et potestatem condendi leges. ff. de legi. de qui
bus. xxiij. di. illd. et non sufficit toleratio. i. de preben. cñ si igno
res. et. c. cum iam dudum. et si spiritua libus personis preiudicat

etia illorum consensum interuenire oportet. nec presumit in
teruenire nisi manifesto indicio probetur. puta quia recipit
aliquod precium. ff. de pte. venditor. §. i. **¶** Item opz q non sit in
ducta per errorem. ff. de le. q. non rone. viij. di. consuetudo. xij. dist.
oia. Item ubi ppli est iurisdicito opz qd maior pars ppli vta
tur illa consuetudine. ff. de iusti. et iure. l. pen. nam sicut minor
pars non potest condere vel scriptam. ita nec consuetudinem

introducere. ff. de legi. de quibus. **¶** Sed quid si extraneus
contra consuetudinem faciat nunquid teneatur. argu. quod sic
quia nulli peregrini licet. et. viij. dist. c. i. et. xij. di. illd. ar. ff. de
indi. heres. §. i. contra. q. nesciuit nec scire debuit cum in aliena
consuetudine probabilis sit error sicut in facto alieno. ff. p suo
l. ult. dicunt quidam q monitus vel sciens debuit seruare. si
vero nesciuit nō tenetur. q non est in culpa. §. de consi. cogno
scientes ibi rem que. argu. ff. de act. emp. et vendi. l. in prin.

lxxxij. dist. in. proposuisti. immo debet imputari ei qui potuit ex
pressius legem dicere. ff. de pactis. veteribus et decrepitis. et.
vt. ff. ad velf. l. ij. §. verba. si autem nec ciuis esset in culpa. quia
credebat consuetudinem esse ius comune. etat als simplex. nec
et petegrinus qui consuetudine ignorabat tunc posset dici con
tractu nō tenere. q ambo errabat et nihil pot esse ta ptraium
consensui sicut error. ff. de iurif. om. indi. per errorem. et sine consen
suactus nō tenebat. ff. de act. et oblig. consensu. C. de act. et oblig.

sicut. hoc nō placet. **¶** Sed dic melius qd in pdictis casibus
tenet ptractus. et tenetur stare consuetudini loci ubi ptractus ce
lebratus est. et si enormiter lederetur ex generali clausula resti
tueret in integrum. ff. ex qbus ca. in. l. j. sed inder appellationis
quid faciet. seruabi t ins cōe vel consuetudinem suā vt litigantiū
et vicinus consuetudinem litigantiū. f. de eo q mit. in pos. cum ve
nissent in aut. de ap. in princ. ptra. f. de re. in cum ca sed hideo

q consuetudo laycor nō potuit ligare ecclesiam. et. di. c. i. quia
erat in granamē ecclesie etia sine pferu capitali. unde non va
let. f. e. c. i. qta sit auctoritas consuetudinis dicemus. f. e. cum con
suetudis. **¶** Illud tñ nō qd consuetudo loci ubi contract cele
bratus est seruari debet. ff. de vfu. l. j. in princ. et loci ubi male
fidum perpetratur. arg. ff. de extra or. cri. l. pe. §. sunt quidam.

¶ Item et credim si in principali questione alia consuetudo
iudi. alia sit litigantiū. q consuetudine li tiganitū obseruabit
ar. f. de eo qui mit. in pos. cum venisset. C. de consue. l. j. C. de edi.
pina. l. an totū. hec autē vera credimus in iuribus vt preteriti
consuetudinis contra ea facere liceat. nam in preceptis quantū
cumq tempore aliqui non seruant ea semper peccant et ipse ali
obseruare tenent. viij. di. c. i. nam quod preceptum est necesse est
fieri. xxiij. q. j. c. vl. et diuturnitas tps. et. xxxij. q. vi. flagitia cō
tra. iij. dist. in. statuimus. et. c. e. sed illud non fuit pceptum sed

consiliū. **¶** Item nonne peccatū est violare statuta et decreta. xxv.
q. prima violatores. et in multis eiusdem. q. fateor peccatum esse
vbi venio cōtra ius cupiditate vel sine causa vel in casu non cō
cesso. sed vbi venio contra legē vel casū. auctoritate consuetudinis
legitime introducte secus. **¶** Vel dicat melius quod cōtra in
ra et cōtra precepta venire h his quibus licitū est nouam legē et
speciale introducere cōtra illud ius vel preceptum similiter nō
nam consuetudinem. Sed si tale esset q ptra illud ius vel pre
ceptū nō h sine pctō legē spālē statuere. si nec consuetudinem
et ad hoc vt nō peccet ille q cōtra ius vel pceptum dñi pape fa
cit opz qd ex aliqua iusta causa faciat et volens consuetudinem
introducere et superiore cōsentiente. f. eo qui legē fecit vel qui
potestatem hz cōdēdi legem contra illud ius vel mandatum.

¶ Consuetudines. grauiamē. (Introdu
cere qualis est illa. f.
de his que fi. a ma. par. ca. c. (Remittere). i. tollere.
et non secundum eas iudicare.

¶ Possessio absq apprehensione rei transfertur.
Ecclesia habet priuilegium q res sibi legata vel vendita vel do
nata competit sibi rei ven.

¶ Literis. id est consueuit. Consuetudo erat
obtena contradictorio qd quādo
aliquis sub forma scotatiōis aliquid dat non solum
donare intelli. aut sed etiam possessionem tradere

aliter non videmus quomodo in hoc introduceretur consue
tudo. ff. de leg. cum de consuetudine nec mireris. quod ex cōsue
tudine aliquis fiat possessor sine apprehensione. sepe entz posses
sor habet plurimū iuris vt in rebus peculiariibz p seruum que
fitis. ff. de acqui. pos. l. j. §. item ac. et. l. possessio. l. si me. §. seruus
ff. pro so. l. ij. ff. de vusu. iusto. §. si. et in glo. quam hic habes con
tinetur (Et audientium) et ita videtur qd forma seruari debet
faciendo et exprimi in dicendo. f. ego do talem re pro remedio
anime mee. (Que). f. donatio. **¶** Possessionis hic habes
qd possessio transfertur sine apprehensione rei. et simile. ff. de acq.
pos. qd meo. §. si. ff. de contrabē. emp. clauibz. insti. de re. diui. §.
interdū. ff. de pac. cñ pudem. C. que res pig. ob. l. ij. ff. de rei. ved.
quedam. ff. de acqui. pos. l. j. §. pe. cōtrarium arg. ff. de acq. pos.
quēadmodū. et. l. qui vniuersas. §. q per colonuz. **¶** Posses
sionis) hoc est auctoritate iuris consuetudinarij. ff. xxiij. dist. in
noie. Item priuilegiū est ecclesie quod res sibi legata vel vendita
vel donata cōpetit sibi rei vē. C. de sa. san. eccle. l. si. in alis con
tra. C. de rei ven. seruū hoc habes per scotatiōe tradi possessione
nē. idem videt qd p inestitura. f. de his q fi. a ma. par. ca. ex ore
nō tñ hoc nō credimus de inestitura. ar. ff. de acquiren. pos. si
stipulatus. He. tamē dicebat qd ex inestitura hoc ius habet q
auctoritate sua potest ingredi possessionem.

¶ nostram. andientiaz. (Illcite ratis)
hic non redarguitur. C. de
offi. rec. puin. l. potioris. xxv. dist. esto. (Insipien
tibus) hoc non redarguitur. C. de indi. certi. in aut.
de indi. §. q vero non (Cōsilio) redarguitur plurimum consiliū
ex. dist. de quibus. C. de fideicom. liber. l. fin. xxiij. q. iij. si ha
bes. (Consuetudo) talis. f. que est contra bonos mores hic re
darguitur. q eorum responsum habet pro sua. vel quod ali
q inder fert suam. C. de sen. ex peri. rec. l. j. et. ii. (Suo indi.) si
ent hic fiebat. C. si a non compe. indi. l. j. et. iij. f. de indi. atq. q.
f. in primis. (Ecclesiasticis) idem est et in ciuilibus.

¶ In necessitate etia a laicis cōcedit eucharistiam sumere.
Baptismatis sacramētū in necessitate ab heretico sumi potest.
Character sacri chismatis nō cōferet p simplices sacerdotes.
An autē ex delegatione vel auctoritate pape poterit conferre vi
de in num. 4.

¶ An papa possit prohibere epm chismare.
benignitate. (Et infra consue
tudinem) vt. f. de eo qui dur. in
ma. quam pol. per adn. cum haberet. f. de symo. non
satis. xxxij. q. viij. flagitia. ff. de fur. inficiādo. §. ifans
ap. **¶** (Necessitate) idem est in sacramento eucharistie ab his
qui sunt extra ecclesiam. xxiij. q. j. cepit. hoc tamen non fateor ni
si de excommunicatis et hereticis. et sic loquitur. c. cepit. nam
ab aliis etiam laicis in necessitate eucharistia sumetur. nam vt
quidā dicūt ipsemet assumere sibi pōt. xxxij. dist. §. vep tñ ille. §.
loquitur tñ de sacerdotibz. fornicatoribz. et symoniacis. non est
laycis. **¶** Sacramētū vero baptismi ab heretico in necessitate
sumi pōt. xxiij. q. j. si q forte. socio autē confiteri hz pōt in neces
sitate. de pe. dist. j. quē penitet. hz nō absoluet ab eo et etia peni
tētes reconciliari possunt a solo. qd qdā intelligūt et de excoica
to. de pte. dist. iij. sacm. hoc tñ caplm qdā intelligūt de reconcilia
tione que fit p cōfessionem. non de illa q fit ab excoicatione que
nō nisi epō vel sacerdos facere pōt. f. de sen. exco. nup in fi. et. c.
de cetero. vbi nō. **¶** Et idē dicūt in qualibet absolutione vel re
cōciliatione spūali: cū hoc ptimeat ad pātē elanū q nō cadit in
laicū. ar. xx. di. §. j. et. vi. dist. cū ad verum. exipimus i his ablu
tione q fit i baptismo et p laicū propter necessitatem sacramēti
xxxiij. q. j. si quē. idē i vncione olei. hz de oibz q spectant ad offiū
psbyteri illud solū hz laicis qd de iure exprimit. **¶** (Subeat) h
habes quod simplices sacerdotes nō cōferunt. characterē sacri
chismatis. ar. lxxx. dist. quīs. **¶** Sed nunquid ex delegatio
ne vel auctoritate dñi pape possent conferre. et quod possunt
est arg. xxv. dist. peruerit. et concordant oēs doctores q ex dele
gatione eporum non licet nec vnq licet. de papali auctoritate
dixit illa. qd non pōt. Siluester dixit q ex delegatione domini
pape et adminiculo sacramenti habiti quilibet clericus potest
quicquid habet ipse conferre. q vero non habet minime. ar. i.
q. viij. daibertum. et si dñs papa primo conferret psbytero pote
statem chismandi et postea auferret nihil conferret sic sed pro
hiberet episcopo chismare et cōtempta prohibitione cōfirma
ret impimeretur character. vt. j. q. j. quod quidam. ix. q. j. ordi
nationes. **¶** Ratio diuersitatis. quia epō pōt cōfirmare ex offi
cio et ordine. sacerdos alius ex deleg. et adminiculo habiti sacra
menti: mandato ergo sublato nihil potest. ali dicunt quod si pa
pa prohibet episcopum chismare qd postea chismando nō cō
fert characterem. licet enim papa nō possit tollere sacramentū
confirmationis pōt tamen contra illud vt in forma et in perso
nis et in diebus et in quibus conferri debeat suas cō
stitutiones facere. vt not. f. de bap. et. et si potest circa personas
cōferentes.

¶ Oportet. adde ang. q b
allegat i cōsil.
cclyij. scip. vi
fis et examina
tis. et refert se
ly. in. c. cum ali
ter co. vi. vers.
Decimo fallit
§. de cōstit. Et
sic intelligas
Inno. i. c. i. no
stra. f. de iure
iuran.

¶ Consuetu
do laycorū. ad
de q idē tenet
lidos. hic i sum
ma i sed po
ne. et. l. i. l. ij.
ad fi. C. q sit lō.
cōsue. Et pe. d
an. in consil. co
lvin. incip. su
pra dictum sta
tutū col. j.

conferentes aliquid statuere ergo certe persone vel etiam epopo
test potestatem auferre christiani. Idem dicunt in baptismo.
¶ Tamen si papa talia faceret sine causa magna et alijs no-
ta non debet sustineri tanquam faciens contra generalem statum
ecclesie. de episcopo autem non credunt quod si prohibet aliquem
a baptizando quod propter hoc minus baptizatus esset. non enim
episcopus potestatem habet super hoc aliquid constituendi si-
cut papa. hoc autem dicunt papam posse per illud privilegium
ei diuinitus datum. quodcumque ligaueris super terram etc. que sic
intelligitur quod cumque ligaueris per constitutiones vel prece-
pta. et enim in omnibus obediendum est in spiritualibus in his
que ad animam spectant nisi contra fidem vel his specialiter
prohibita sint. ¶ Et quidem satis bene videtur dicere eo quod
dicunt quod possunt facere constitutiones summi pontificis
super premissis et eis factis si constituantur quod non valent sacra-
menta a talibus collata non valebunt. ¶ Item bene fatetur quod
possunt episcopos prohibere a christiando vel sacerdotibus a baptizan-
do. sed in hoc non valet prohibitio sine constitutione quod non teneat
seramenti collatio etiam nisi fiat contra mandatum episcopi.

1. Capitulum potest locum aliquem interdicto supponere.
2. Suspendo interdicto an interim possit appellari ut releuetur interdictum.
3. In interdicto non licet per privilegium cantare divina officia in nuntis apertis.
4. Ad papam pertinet extirpare vitia et malas consuetudines

¶ In inter vos. (generale) quod interdi-
ctum generale quod per-
culare dicitur. no. f. de verb. sig. cu in partibus. (Ab epopo)
et id admittuntur canonici ut non solum agant de inter-
dicti sui obseruatione sed etiam episcopi vel potius ut accusent
de violatione: quia hec accusatio publica est vel actio popularis
vel ideo admittuntur: quia aduersari vult respondere: si non ollet
no cogere. ¶ Tamen habet quod capim locum aliquem interdicto
supponit. si. et de canonicis. f. de ap. dilectis. f. de his que fi. a ma-
par. c. q. si. f. de excess. prela. c. j. vbi dicitur quod solus epopo hoc non pos-
sit sine consensu capituli. So. nec epopo nec inferiori status f. pot sine
consensu capituli. nisi aliud ex privilegio vel consuetudine prescripta ha-
beat argu. ad hoc. xv. q. v. epopo nullius. et f. de his que fiunt a pre-
la. quanto. et ad hoc. no. f. de excess. prela. c. j. (In ciuitate) qui locus
interdictus clericis in alijs locis celebrare possunt. ¶ Licet
quod si suspensio interdicti non quod interim per appellare ut releuet
interdictum. f. de his que fi. suspensio interdicto de gratia possint ibi ce-
lebrari divina. ecclesia tamen semper manet interdicta. f. de priu. cum
et placare. f. et si templum. nec enim nouum est posterius interdictum
h. interim eius executio suspensio. ar. ff. de prela. si si manente. et
ff. de pecu. peculsi. f. si ergo. et sic cum maneat interdictum appella-
ri non h. ¶ Rumpitur. ar. q. p. privilegium non possunt canta-
re in nuntis apertis. f. de priuilegiis. q. quibusdam. vbi dicitur non f. de priuilegiis.
ut privilegium. et ideo non valet consuetudo contraria tanquam que
inducit grauiam ecclesie. s. c. j. vel que est contra bonos mo-
res. et si. di. illa. ¶ Duximus quod est hoc quod licet tamen ageretur
ad obseruantiam interdicti. tamen papa irritat consuetudinem ad quod
actum non erat quod esse non debet. f. de summo. licet. Solum cum consue-
tudo esset notorie mala ut hic docet. et dicitur pape officium sit extir-
pare vitia. f. de his que fi. a prela. quanto. non debuit expectare quod ageretur
ad hoc. sed quomodo docet quod innotuerit debet illa eadem remo-
uere. xxi. q. ii. ecce. et ad hoc est. C. de sacrosanct. eccle. l. nonatio-
ne. f. et cum venerabilis. cum consuetudinis. et c. p. vbi enim est
contentio. an aliquid possit esse de iure necne non est ordo iu-
diciarius requirendus qualis est consuetudo talis valeat nec
ne ut in dictis de re. ar. f. de si. presby. quoniam sacris.

¶ In enim. (londonensis epopo concessimus)
facere possit. f. de his que fi. a prela. quanto. et no. s. de co-
sti. c. accessissent. (In cessionibus) ff. de al. scri. l. j.
ff. de decu. spuri. xv. di. plectis. xv. di. c. f. na. ¶ Ecclesie eius-
dem hoc verum est cum talis consuetudo esset generalis in alijs
ecclesijs eiusdem provincie. f. de elec. cum ecclesia vulturana. Si
vero diuerse sunt consuetudines habebit illa dignitatem que sine
alio iudicio comodius seruari potest ut hic sequitur. et xv. di.
nouit. et si esset ibi tanta diuersitas quod bene ppendi non posset quod
esset utiliter accipienda recurrendum est ad metropolitanam ec-
clesiam. xv. di. de his. si vero in puincia non esset talis dignitas
recurrendum est ad vicinas provincias. f. de cens. sup. eo. et hoc
intelligimus quod iam facto precedente non possunt concordare de
dignitatibus. et antequam vel post si possint concordare tenebit quod
statuerint super dignitatibus eius. xi. di. catholica. sed si concor-
dare non possunt pcentor factus non potest petere modo predicto.
¶ Preiudicio ff. de reg. iur. quotiens. f. de cens. ex parte. vel
is est sensus. assignes ei quatenus dignitatem voluerit de om-
nibus dignitatibus quas pcentores habent in anglia non ha-
bita distinctione maioris partis ecclesiarum vel minoris dummodo

et assignatione tua nulli fiat preiudicium. nec ei preiudicetur.
approbatis consuetudinibus eiusdem ecclesie.

¶ In venerabilis. frater noster (te-
meritate) et ideo
male. vii. q. j. non oportet cum multis sequen. c. lviij.
di. c. j. et ff. C. de sac. sane. et que sub preteritu. et dicitur hic
carere habita et ambita. f. de concess. preben. literas. vii. q. si quis
epopo. f. de transla. epi. c. quanto. tamen ecclesia prima potest eum
repetere si vult. vii. q. j. si quis vero. et c. si quis presbyter. ¶ Con-
suetudine que erat ut tales abbates sine infra pape transiret sine
confirmatione ministraret quod neutrum facere poterat. f. de ele.
qualiter. f. de transla. eccle. per totum. Hodie autem non sit muta-
tum in Italia in administratione. tamen bodie et generali dispen-
satione pape ultra Italia constituti et concorditer electi possunt
in temporalibus et spiritualibus ministrare. f. de ele. quod sicut.
et c. nihil sed hoc cum in puincia essent legati a quibus poterat
confirmationem habere non prodest consuetudo.

1. Facite monasterio abbate licite possunt monachi etiam de statu monasterii litigare.
2. Non potest epopo statuere quod vna ecclesia eligat prelatum de alia vel electioni eorum interfere.
3. In electione continentur plures partes quas hic habes.
4. Suspendus neque eligere neque eligi potest.
5. Si canonici excoicati vel suspensi eligant h. tolerentur: potest tamen eripere contra eorum personas.
6. Consuetudo si non est specialiter contra aliquam ecclesiam sed generaliter contra omnes sufficit prescriptio. et an. tamen contra ecclesiam quam alios.

¶ In dilectus. filius. g. (iure eligendi)
tamen procurator conuen-
tus. et sic est ar. q. vacante monasterio potest agi de
electione et de tali que quodammodo psequens tan-
git quasi statum monasterii scilicet quod de alio monasterio eli-
gere teneantur. si autem directe status monasterii tangeretur
vacante monasterio agi posset. f. ne se. vac. c. i. et vl. vbi no. et vel
potes dicere quod vacante monasterio abbate licite possit monachi
et de statu monasterii litigare quod non caret monasterium legitimo
defensore cum conventus possit facere iudicium. ff. q. cum uisq. vni. l. i.
f. secus autem si vacet ecclesia epopo cum capim non habeat de fendere in
ra epi. sup. iure aut suo quod ppro noie agebat. et ideo o sup. vtro
quod f. si de hoc plenius. f. ne se. va. c. j. (De iure epi). xvij. q.
si. abbate. et c. q. si. xv. q. vlti. c. vlti. (Constitutum). So. dicitur quod
licet epopo possit vna ecclesiam alteri subicere. f. de excess. prela. to. si
aut vniere. non potest statuere quod vna ecclesia eligat prelatum de alia. vel
electioni eorum interfere si hoc contra ius ecclesie. xv. q. vlti. c. si. de in
re pa. nobis. Sed certe non videmus quare epopo cum capitulo suo h.
non possit. ar. f. de his que fi. a prela. quanto. et xi. di. catholica. et est hoc
satis expressum. et f. de ver. sig. abbate. et est h. ar. fm. opi. So. q.
minus iustus titulus. f. constitutio epi parit causam prescribendi
ff. p. emp. q. vulgo. ff. p. leg. l. iij. et vlti. f. de emp. puenit. tu dic quod
hic non est iniustus titulus imo plus dicitur quodam epopo quod cumque
statutus vel dummodo non sint contra ius potest facere sup. ecclesia
edificata vel edificanda antequam ordinet de clericis et alijs non solum
quod respiciat prius tempus vel etiam prius. sed etiam remotum in futurum
ut hic. sed postquam facte sunt ecclesie. etiam psequens habet iura
communis non potest statuere in eis episcopos aliquid in eius
preiudicium. f. de excess. prela. ad f. s. c. cum olim. nisi iusta causa
subeat: ut not. f. ut eccle. bene. ut nostrum. in si. vel dic quod
monasterio carofen. hoc licitum fuit epopo concedere. cum sicut ex
interpretatione pape colligitur nihil aliud intelligitur. con-
cessisse nisi quod ad eum pertinebat scilicet confirmationem que de iure
communi ad episcopum pertinet. et ideo etiam sequitur quod sic in-
terpretatur quod nec iuri communi nec privilegio derogat. et sic etiam
non est contra quod non potest imponere seruitutem rei que non est ob-
ligata. sed confirmationi que sua est donata quod h. morini. loci dicitur.

3. Electio nomine electionis intelligit confirmationem: hoc est ut statutum iuri epi concordat. habet enim electio plures partes. continet enim scrutinium: publicationem: consensum plebis ipsam confirmationem. ar. l. j. di. q. in aliquo. ¶ Suspendus suspendus non potest eligere nec eligi. ut hic. et f. de eta. cum bone. f. de ele. inter. ff. de ele. ex com. mini. postulat. nec postulat. f. de postu. c. j. in si. nec inuestire. f. de concess. preben. et eccle. non va. quod diuersitatem. nec excoicare. xxiij. q. j. audiuimus. nec prebendam dare de iure nisi ratione officii detur ei prebenda et sit ei annua. f. q. l. si. si quis obiecerit. ¶ Quidam tamen dicunt sed non placet quod excoicare possit et prebendas dare et alia facere que sunt ex inquisitione non de ordine. arg. f. de ele. ex transmissa. et hec intelligimus vera nisi suspensus est ab officio et benefi-
cio vel officio tantum cum ratione officii competat beneficium. lxxij. di. si quis sacerdotum. et c. eos. ¶ Quid si esset suspensus ab ingres-
su ecclesie vel a pontificalibus cum pro qualibet re possit inter-
dicti put visum fuerit superiori: ut f. de offi. sane. et c. pastoralis
in priu. arg. ff. de pe. moris. dicitur quod ab his solis prohibentur

a. Generalé
et sic papa non
potest statuere
generalé eccle-
siæ. adde. Bal. l. i.
n. v. h. dubita-
tur. C. de in. au-
re. annul. ab.
l. c. q. in eccle-
siâ col. l. j. s. de
consti. v. l. eccl-
do limitarem
et c. si q. s. de
rescri. et c. m. g.
parati. col. n.
j. de app. rper
fel. i. d. c. si q. si
co. r. s. de rescri.
et idē fel. i. d.
c. q. l. ecclesiari
col. xv. in pri-
uilegiis. limita-
tertio.

b. Si autem di-
recte. expleti-
ca ut est nego-
cium electionis
sine iuris eli-
gendis: quod tunc
capitulum potest
agere. et conse-
niri indistincte
et ita ponde-
rarit. b. v.
bici n. c. edoce-
vi. co. in. in pri-
uilegiis. de rescri.
alle. c. abbate
sane. f. de elec.
c. humana. c. h.
de i. leg. resti.
et c. dilecti de
exce. et c. cum
ecclesia. f. de ca-
pos. et prope.

a Eligat b
dictū alle. fel. i
phe. greg. col.
fi. in prin. 2 fe
ly. in. c. rodul.
col. fi. s. de re
scri. dicit hoc
singulare 2 ibi
dat concordā.

b. Es; gñal'r
itelligo hoc ve
rū de q̄suctudi
ne q̄ gñaliter
seruat iter cle
ricos ⁊ laicos
ita itelligit hē
ricus bohie in
e. q̄ in ecclesiay
col. ii. circa fi.
3. de consti
tutio.

offensus an seget
vel pcedat.

m. m. f.
authoritas gl. ppet.

sunt interdicta sibi. et que dependent ab illis et non ab alijs cum
pene sint molles de re. de pe. di. pen. et Item dicunt quidam
quod licet non valeat in spiritualibus quod facit excoicatus vel sus-
pensus. valet tamen in temporalibus. quod diu tolerat ex ignorantia
quia forte sunt suspensi a iure non per suam. et ideo omnia eius facta
tenent. ar. viii. q. in. nonne. sed hoc verum non credimus in his
generatione publici officii faciunt. ar. ff. de offi. pro. l. barbari
aliis secus. et Unde si canonici excoicati vel suspensi eligant
licet tolerantur et non sunt nominati excoicati vel suspensi. tamen
excepi potest contra personas eorum. C. de ori. iur. l. j. et cassatur quod fit
ab eis. quia non debet quilibet canonicorum habere publicum officium.
sed caplum potest dici habere publicum officium in electione et alijs
quae ad illud pertinent (per illud). J. de prescrip. cam. ubi no. de
hac materia. J. de dona. inter fraternitatem. de testi. cum tu. C.
de inoffi. dona. l. j. de peniten. di. s. periculose. (Talis). s. r. non ab-
lis. J. e. c. f. et prescripta. J. de cau. pos. et pprie. cum ecclesia nutri-
na. in fi. et est necessaria prescriptio. xl. annorum. in ecclesia. ut in au-
ten. huius costu. inter pri. et con. et in au. de ecce. ti. s. partem in
alijs sufficit. x. vel. xx. annorum. ff. si ser. ven. si quis di. ff. de aqua
plu. arc. l. h. in fi. et hec vera sunt si quod prescribitur et assuescit
continua causam. ff. de serui. vr. p. di. foramen. et Item credimus
quod si contra de non est specialiter contra aliam ecclesiam si generali-
ter si contra omnes tam contra ecclesiam quam contra alios sufficit prescrip-
tio. x. annorum sicut contra alios ita contra ecclesias. Alii autem
distingunt inter ecclesias et priuatos (Alioquin). s. si non his conti-
nuam cum necessaria est prescriptio cuius non erat memoria. ff. de
aqua. quot. hoc iure. s. ductus aq. et no. quod non semper de allega-
re titulum. sed pbare tempus. ff. de vsur. cum de in rem. de hoc
plene no. J. de prescri. si diligenti. (Idem dicitur) scilicet quod caro-
fesi. eligebant. et confirmabant.

1 **¶** Elbi alicuius consensus requirit non refert vtrum consen
tiat qñ sit i d cui cōsentire d; an postea

Constitutio in consuetudinis. omniū (Alus
quia spiriti
alium personarum (Monitantes). ff. de constit. prin. in
rebus. ij. di. quis nesciat. j. de cau. pos. pastoralis. j.
dereli. do. ne nimia. Et consensu no. quod vbi requiritur
consensus alicuius non est vis vtrius consentiat quando fit illud
cui consentire dicitur. an. postea. j. de ele. c. qd. sicut dicitur. a principio
teneat id cui consensus accedit. q. al. et qd. nihil est consensus ac
cedere non potest. j. de ele. auditis. ar. contra. ff. de ser. ru. pre. p. fundum
ff. de a. p. receptu. vbi dicitur q. si multi sunt alique fundum. et sigilla
tunc quilibet accessit alii servitute in eodem fundo quoniam vltimo assentit
confirmat concessiones omnes aliorum quia prius accesserunt. et tunc precedentium
cōcessio vel falsē vni solt. q. a principio concessit non valuit. do.
dicim. qd. quilibet p. pte sua potuit cōcedere et tenuit ei concessio
ita qd. vltimo contra ea venire non potest. secus tamen in alienationibus re
ecclesie vbi non ideo quod a paucioribus fit nisi maior pars ibidem
residuum contractum inierit. r. q. ii. l. ius. vij. q. ii. sine exceptōe.
imo et tractat. precedere debet alienationem. vt predicto. c. sine ex
ceptione dicitur. et hoc etiam sunt vbi requiritur consensus. sed vbi require
re antea. tunc non sufficit ei consensus quia auctoritate prestare
de. s. sicut vbi sonat auctoritate prestas. auctor et principalis est
de in ipsa venditione. isti. de auctor. tu. §. tutor. xvij. q. iij. i. ven
ditionibus. de hoc plenius no. j. de re. eccle. non alie. dudum
Constitutiones. q. tangunt episcopum et iura eius vel commune fra
trum illius ecclesie. et idē esset si consuetudo esset super rebus ma
gnis vel negociis ecclesie. j. de his que si. a prela. quāto. §. de. con
stitutio. cum omnes. vbi de hac materia no. Anno.

1. Consuetudo habet vim abrogandi legem, interpretandi.
2. Consuetudo quāq; parificat pacto.

3 Laudabilis consuetudo etiam si nō sit pscripta est seruāda.

Ex parte consuetudinis. argu. cōtra.
 ¶ qui a magis autoritas cōsuetudinis est. est enim le-
 gitur abrogatrix. ff. de legi. de quibus est interpret-
 trix. ff. de legi. nam ad ea. 7 hic est etiam adiutrix. institu. de iur.
 na. §. ex nō scripto. sed quidam dicunt hāc predictam autorita-
 tem olim cōsuetudinem habuisse qñ pps condebāt leges. insti-
 de iur. natu. §. ler. at hodie pfecto pps nō est tāte autoritatis
 cū trāstulerit pātē hāc in pncipē. insti. de iur. na. §. sed qd. Mā
 cū legislatoris suffragio leges scribant eiusdē tacito consensu
 abrogantur. ff. de legi. de qbus intelligas. C. q̄ sit lō. cōsue. l. j. c.
 j. e. c. fi. vel leges prime. f. q̄ dicūt q̄ cōsuetudo est abrogatrix 7
 interpretatrix 7 conditrix loquunt de legibus municipalibus quas
 quisq̄ sibi pps statuit q̄s etiā a 3ia lege vel cōsuetudine tolle-
 re pōt. lex autē generalis 7 imperialis tñ lege imperiali tollitur. et
 sic loquitur h 7 lex codicis. vel in legibus primis loquitur de ge-
 nerali cōsuetudine q̄ ex certa scia legislatoris. f. pncipis indu-
 cif. lex autē codicis 7 hic loquitur de spāli cōsuetudine q̄ et si ex
 certa scia pncipis inducif tñ legē non abrogat. l. in eo loco ser-
 uetur. ff. cōia p̄dio. v̄ditor. §. stat. sed p̄tra. ff. de sepul. v̄io. l.

emptor. §. diuus. ¶ Sed distingue vtrū ꝑꝛædicto ꝑꝛæſerit le
gē tunc lex derogat an eoduerſo. ⁊ tunc lex abrogat niſi lex con
ſuetudinē ꝑꝛibeat admitti vt in yſura et in reuerentia. ſ. de ꝑ
ſcri. cum non liceat. ⁊ caſibus quos no. ſ. in. j. c. vel niſi ſit conſue
tudo per errorem introducta. qz tūc in eo loco nō abrogaret. ff.
de legi. qz nō rōne. h̄ qdam h̄ ⁊ illā legē alr intelligat. ⁊ ad idem
xii. di. oia. ¶ Alibi diſtinguit an ſit talis lex cui derogari poſſit
per pactū qualia ſunt q̄ in fauore aliorū introducunt vt ſi cōue
nerit qz amiſſo pignore nō teneatur debitor. C. de pig. act. q̄ fo
ruitus. tunc conſuetudo abrogat legē in eo loco ubi eſt conſuetudo
do. ſi vō talis ſit lex cui non poſſit derogari ꝑ pactū qualis ē. j.
de fo. cōpe. ſi diligētī. ⁊. C. de pac. ſige in ꝑſcribēdo. ⁊ in caſibus
ibi notatis tunc nō poſſit ꝑ cōſuetudinē abrogari. ⁊ videtur
merito cōſuetudinē ꝑarificari pacto. qz ipſa cōſuetudo tacit⁹ cō
ſenſus dicitur. ff. de leg. l. de quib⁹. ſed hoc nō vñ ver. qz ſm hoc
furioſis ⁊ infantib⁹ qui conſentire nō pūnt nō obſeſet. ff. loca. q
ad certū. Sz forte dices ⁊ male qz cū maior ꝑs cōſenſerit oēs con
ſenſiſſe videntur. ff. de vi ⁊ vi ar. l. pe. ff. ad muni. qd maior. Sed
illa regula vera eſt in obligationibus ⁊ vt vniuerſitas poſſit cō
ueniri. talis autem cōſuetudo induci nō tm̄ ad hoc ſed etiam
detrahit ſingulorum patrimonio. ⁊ ꝑ eam etiam ſinguli cōueni
unt qz per pactum eſſe nō pōt. nam ⁊ ſi mileses ꝑaciferētur ex
tranci qd ego cōueniar vel aliqd dem nō obest. mihi. ff. de ver.
ob. ſtipulatio iſta. §. alteri. ⁊. §. ſi ſtipuler. alij diſtingunt an lex
ſit ſola ⁊ cōſuetudo cōtraria ⁊ tūc legem abrogat an lex lata per
conſuetudinem ſit roborata vel ſicut cōtraria ꝑꝛædicto poſtea
inducta lege vincat. ar. ꝑbāt qd de venditione dicitur que ſolo
diſſenſu diſſoluūt ſi traditione nō fuerit roborata. alioquin cō
tra. C. qñ lice. ab em. di. l. j. vel dic qz hic loquitur qñ cōſuetudo
eſt laudabilis tm̄ qz ꝑſcripta nō eſt iuri ꝑſcripto non ꝑreiu
dicat. ſed vbi non eſt ſcriptum ius ꝑtrariū. xviii. q. ii. ſeruituz.

¶ S̄ seruanda eſt ꝑꝛædicto laudabilis ē ſi non ſit ꝑſcripta
vi. di. i. bis. ff. de leg. diuturna. §. h̄ ⁊ ea vel ſic meli⁹ quod hec de
cre. determinat cōtrarietatem. ſ. qd tūc cōſuetudo generalis legi
ꝑreiu dicat ſi eſt ꝑſcripta. als nō. ¶ Itē no. quod non aliter cō
ſuetudo derogat legi niſi ſit inducta de cōſenſu illius q habet iu
riſdictionē ⁊ poteſtatē faciēdi legē municipalem ſuper illa rez cō
tra illā de cuius cōſuetudine agit. nam qua ratione ſuper illa re
⁊ contra eam habet poteſtatē faciēdi conſtitutionē. et eadē rō
ne inductū cōſuetudinē ar. ff. de leg. de quibus non eſt vis ſine
ipſe dñs cōſuetudinē inducat vel ſubditi eius cōſenſu. ¶ Ali
enant) male. ff. de fundo do. l. j. ⁊. Liu. ⁊ hoc intelligas in dote. ſ.
quod ibi no. tenet alienationem in rebus perſonalibus diſtin
gitur an ſit tranſlati dominij in maritum ⁊ tunc teneat alie
natio an non. ff. de iure do. ſi ego. §. dotis. ⁊ tūc non tenet (Bo
nis) immo dotē amittere in auſ. vt lice. ma. ⁊ anie. §. qz vero plu
rimas. vbi etiam continetur qz de rebus adultorum fieri debeat
⁊ ad idem in auc. vt nulli iudi. §. ſi quando.

¶ Rationabilis consuetudo quenam sit.

In tanto. (naturaliter) xxij. q. vii. flagitia
(derogare) potest tamen ad-
dere diminueret et distinguere. ff. de iust. et iur. l. ius ci-
uile. et l. ius autem et est videre in testibus. nam in enage-
lio legitur. In ore duorum vel trium etc. ff. de testi. in oi. tñ per cano-
nes leges alicubi requiruntur plures. ff. q. iij. c. i. et j. c. de tes-
ta. l. si et quatione ius ciuile hoc faciat cōsuetudo facere pōt.
ff. de leg. de quibus §. xviij. q. vi. c. sed potest dici illud ex permi-
sione vel indulgentia fieri. nō de iure. (Cōsuetudinis) bone et nō
prescripte. (Preiudiciū) q. prescripta non est. arg. et. distin. in
bis. (¶) Rationabilis dicitur omnis cōsuetudo que nō obuiat ca-
nonicis institutis vel etiam quam ius sustinet etiā contra cano-
nicā instituta. irrationabilis est que a iure improbat. §. eod.
cū venerabiles. (¶) Prescripta. et. annis. vt nota. §. eodem cum
dilectus.

De postulatione prelatorum.

Rubrica.

¶ Que sit differentia inter postulationem ⁊ electionem.
Cur subditus alterius ecclesie pōt eligi: ⁊ tñ necessario requiri-
tur consensus prelati sui.
Ineligibiles qui dicantur.
Interrogatus nō rēdens habetur pro confesso.
Iudici de facto licet supplere.
Sufficit citationem soleniter elidit: ⁊ publice publicari.
Interdictū non seruās remouendus est ab officio.

Hec. In beato Petro. Secundum
antiqua iura non videtur multa
differentia fuisse inter postulationem et electionem
indifferenter antiqui utebantur his vocabulis
hij. distinctio. literas. lxx. distinctione. s. his
omnibus. ¶ Sed hodie cum proprius intelli
tus per iura et consuetudinem cuiuslibet verbo sit accommo
datum

inquisitio circa epum
postulatuz.

datus magna est differentia. nā qñ dicit ego eligo nihil aliud
est dicere q̄ consentio in te tanq̄ in sponsum vel prelatum vel
canonicum sed si persona talis est que sponsus vel prelatus vel
canonicus esse non possit sine dispensatione: vt irregularis et
aliq̄ de quibus no. j. e. c. vl. peccauit si dixit eligo. r̄ dicitur cassa
tur: punitur. j. de elec. innotuit. si aut̄ dicat postulo non in
telligitur in eum tanq̄ in sponsum vel prelatum vel canonicū
consentire: r̄ ideo potest variare. j. e. bonenisi placuerit maiori
bus a quibus postulari debet. sed tunc si placuerit habebitur
in sponsum ipso iure. j. de condi. app. super. eo. ¶ Sed que
res que ratio est q̄ subditus alterius ecclesie potest eligi et ta
men necessario requiritur consensus prelati sui. l. iij. distinct.
l. i. r̄. non pōt eligi alligatus vel irregularis. Rñ. ad hoc
vt aliq̄s eligi possit hoc solum requirit q̄ eligibilis sit r̄ q̄ sta
tim vt electus est sine alterius requisitione r̄ sine dispensatio
ne. statim cōsentire pōt ad illam dignitatē qualis est subdiacono
nus qui eligibilis est r̄ sine cōtradictione in ecclesia potest vbi
est subdiaconus. j. de eta. r̄ quali. a multis possum enim cōsen
tire vbi talis sponsus mens sit. hoc non videtur verū: q̄ etiam
monachus in abbatem sui monasterij eligi debet. j. de renun.
post translationem. ¶ Ad hoc ratio videtur q̄ quilibet eli
gi pōt qui sine alterius requisitione electioni de se facit p̄senti
re pōt. r̄ hoc pōt subdiaconus licet non possit transire sine licē
tia sui episcopi. hoc autem non potest monachus nisi quando
eligitur in abbatem sui monasterij. r̄ ideo tunc p̄senti re pōt. ar
gu. p̄ealle. decre. post translationem. sed aliq̄ obligati r̄ irregu
lares persone eligibiles sunt. quia cōsentire nō possunt. vñ si
ne dispensatione nō pōt fieri matrimonium inter has personas
r̄ ecclesias r̄ eligētes nec consentire pōt nisi primo patrono vel
ille qui primo obligat est assensum p̄stet. l. iij. di. ex antiquo. r̄
c. se. vnde dicimus siq̄s eligat postulandum cassanda est electio
j. e. c. vl. j. de elec. c. innotuit. si aut̄ postulauerit eligēdū si min⁹
solēniter. puta q̄ querat ab ep̄o: vt daret suū subditum non est
malū s̄ post necesse est interuenire solēnem electionem. s̄ autē
solēniter postulet nihil agit: q̄ nō p̄senti t̄ ei vt in sp̄sum p̄
postulationē. itē ep̄s q̄ p̄senti q̄ trāseat nō pōt p̄ suū p̄sensum
m̄simoniū sp̄uale iter eos facere. ¶ S̄ dices q̄re fecit postula
tione ei? q̄ de iure postulādu est. vt irregularis r̄ in d̄a r̄ neces
saria stipulatio facit postulat q̄ p̄ q̄ p̄senti t̄ ei si supior appro
bauerit r̄ supior q̄ p̄tē bz dispēdandi oīa p̄let. s̄ approbando
postulationē: vñ q̄ cetero iurē est sponsus r̄ verū m̄simonium
initiatū r̄ p̄sumatū r̄ iūtiari vltiori nō pōt: vt dictū est s̄ qñ po
stulat solēniter quē eligere poterat. r̄ i quē t̄q̄ in sp̄sum p̄sen
tire. r̄ nō eligat sibi ip̄tē. r̄ vt hoc ip̄m studiose fecisse. ¶ Itē
ali⁹ ep̄s cui⁹ subdiacon⁹ ē nō bz p̄tē facere suū subditum: alte
ri⁹ ecclesie sp̄sum. s̄ de trāseūdo possit accommodare p̄sensū. aliq̄
sequitur grossicā canonicā r̄ etiā vtilitatē ecclesiarū. r̄ dicunt
q̄ si solēniter fiat postulatio de p̄sona eligēda. q̄ in oībus eādē
vl bz sicut si p̄sona ineligibilis postulata esset. sepe enī aliq̄ ma
gis volūt q̄ eligere q̄ dubitā de p̄sona an sit eligibilis. r̄ q̄ secu
ri⁹ ē faciūt: q̄ postulat. r̄ iō p̄ b̄mōi postulationem intelligunt
p̄sentire i cū dūm supior p̄cedat. r̄ hoc satis p̄sonat eq̄tati: nisi
de eorū voluntate dūm appareret. r̄ tūc dic vt. s̄. ¶ S̄ si vis secu
re p̄cedere dic eligimus r̄ postulamus talē fm q̄ de iure meli⁹
valere pōt. Ineligibiles aut̄ oēs illos r̄ solos dicimus q̄ sine di
spensatione eligi nō possunt. criminosus aut̄ eligibilis ē. et in
de est q̄ si t̄p̄ electiois erat criminosus s̄ postea egit p̄nam nō
teneatur renūciare. sed sine vlla dispensatione pōt i ep̄atu rema
nere: vt no. j. de ele. dudū romana. nō mireris q̄ diximus de sub
diacono q̄ statim vt electus est potest p̄sentire electioni de se
facte. r̄ intelligo anteq̄ ep̄s det ei licentiam nec sequitur transire
non pōt sine licētia ep̄i ergo nec p̄sentire pōt. nam si res est cōis
vnius sine alio nō pōt p̄cedere seruitutē. r̄ tñ p̄sentēdo potest fa
cere vt alius eā debeat. ff. de serui. rust. pre. p̄ fundū. nam vterq̄
suum consensum in sua potestate bz. at nō est idē in postulādis
vel dic q̄ regulares magis ligati sunt quam subditi: nam ius
statuit illos postulādos r̄ hos eligēdos. r̄ nō omnium q̄ a iure
tradita sunt rō reddi pōt. ff. de le. nō omnium. (Cōueniētes) r̄ ap
pellationi renūciātes tacite vel exp̄sse. ¶ Ad signanē hec
taciturnitas pro confessione nō habetur. sed contra q̄ siq̄s in
terrogat⁹ nō r̄idet p̄ p̄fesso habet. ff. de ierro. act. de etate. s̄. ni
hil. C. de iureiur. l. ij. j. de p̄sum. nōne. at iste fuit requisitus vt di
cit litera. ergo si tacuisset sibi nocere d̄z r̄ p̄fesso bz. ¶ Re
q̄sit⁹ ar. q̄ s̄ sup̄plere. de sc̄d̄ iudici. r̄ b̄ dicūt q̄dā. ar. ff. de pe.
be. l. si. alio d̄icūt nisi sit ei notū vt iudici sicut ēvt dicūt testes r̄
in attestatōibus scriptum est. j. de cor. vicia. c. j. C. de appe. l.
si. in sti. de act. s̄. si vnus. ff. de edi. edic. bonē. s̄. aliq̄nādo. de iur.
re aut̄ semp̄ sup̄plere s̄. C. vt q̄ defunt aduo. p̄ totum. b̄ aut̄ iō
sup̄pleuit de facto. q̄ in modū inq̄sitionis agit q̄ cum magna
inq̄sitione d̄z fieri p̄firmatio ep̄orū. r̄ l. ij. di. de patro. j. de electi.
postq̄: r̄ c. cum nobis. l. ij. di. miramur. r̄ maxime qñ petitur ad
mitti postulatio q̄ tñ de gratia p̄cedit. j. e. postulationē. r̄ eodē

modo in ordinatōe nō tñ ep̄i sed et cuiuslibet d̄ici. r̄ l. iij. di. or
dinationes: item in p̄secratione. r̄ l. iij. di. q̄ ep̄s. illud idē i de
ctione. j. de ele. dudum. in genē. r̄ l. iij. q̄ dilectissimi. nec obstat
j. de ac. qualiter vbi dicitur q̄ p̄cedere infamia: q̄ illa loq̄tur
qñ de crimine contracto sit inq̄sitione. hoc aut̄ qñ de p̄sona. nec d̄z
nūc de aliq̄ cr̄e: noiatim moneri nisi esset diffamatus. sed in ge
nere tantum. s̄ si sit male vite. ar. ff. de questio. l. i. s̄. qui questio
nem. de etate tñ r̄ scia r̄ irregularitate persone etiā sine infamia
p̄cedēte sp̄aliter inq̄ret. j. de ele. cum nobis. r̄ de bis q̄ p̄nētur
in. e. r̄ l. iij. di. q̄ ep̄s idē est in accusationib⁹ clericorum. s̄. q̄. vñ.
si qui sunt. r̄ c. se. sed in his predictis sufficit habere literas bo
nas testimoniales: et quo cōtradictorem non bz nisi tria fama
laboret. s̄. q̄. vñ. criminationes. vñ. q̄. ij. qualiter. l. ij. di. c. vl. vñ. q̄.
ij. qualia. j. de p̄bē. in lateran. nec sunt querendi testes in huius
modi inq̄sitionibus que sunt contra nō diffamati. ¶ Itē
credimus qñ sit visitatio alicuius ecclesie vel sit generalis in
quisitio in capite r̄ in membris. j. de ordi. c. j. r̄ q̄. j. decernimus
ep̄s. r̄ l. iij. q̄. vlti. visitadi non semel. j. de sta. mo. in singulis. et
c. cū ad monasterium. j. de re iur. c. j. r̄. A. r̄. hoc casu iurant di
cere veritatem de oībus criminibus exceptis occultis. j. de iactu.
qualiter qñ aut̄ sit inquisitio de certo crimine nō debēt testes
dicere veritatē de occultis vel manifestis nisi de his de q̄b⁹ co
pia facta est infamato. j. de accu. q̄lter. s̄. debet. (Moritia). ff.
de p̄ba. verius. ff. de decre. ab ordi. faci. l. si. l. xij. di. proposui
sti. a. de consti. cognoscētes. (Cōstitutio) ¶ Itē dicunt q̄dā i
citatio q̄ sufficit q̄ solēniter edat r̄ publice publice. nec ē ne
cesse q̄ singulorū aurib⁹ inculcet p̄ nunciū vel p̄ l̄as: s̄ sufficit q̄
citatus nouit solēniter r̄ publice citationem emissam. arg. hic
nec potest dicere se nescire si in suis partib⁹ facta est. r̄ l. iij. di. q̄
dictis. l. xij. di. p̄posuisti. j. de ele. nō r̄. t̄. j. de p̄sum. q̄to.
fm quosdā aliq̄ dicunt citationē nō valere nisi fiat vel ad perso
nā vel ad domū: vt no. j. de eo q̄ m̄t. i. pos. si aduersus. (Solen
niter). ff. de instru. sed r̄ si. s̄. i. r̄. q̄. ij. q̄ humanus. in aut. vt fa
cte noue cōsti. circa prin. (Publice) sufficit solūmodo q̄ publi
celata sit et si nō sit ibi solēnitas q̄ habetur. r̄. q̄. ij. debēt i p̄sti
tutione leges: tñ non est malū dicere q̄ necesse sit ibi solēnita
tem seruare. C. de legi. humanā. (Ledit) idē dicit in excoicatio
ne q̄ in cōstitutione quo ad publicationē. item sicut in edicto
sufficit q̄ publice p̄ponatur. j. q̄. fil. sint leg. causaz. ff. de dā. i. fec.
l. iij. s̄. toties. C. de an. excep. vt p̄fectus. C. de iud. p̄perandum.
p̄tra. ff. q̄. sen. si. appellatio. re. l. i. s̄. item ex. sed ibi nō fuit edictū
solēniter p̄positū vel in eo loco in quo debuit. ff. de insti. s̄. et si
s̄. j. (Consilium) r̄. di. q̄ dictis. (Regi) j. de offi. delega. sane
s̄. j. que eius iurisdictionem suberat. et de iure fuit hoc interpre
tatio. ff. de verbo. sig. l. pupillus. s̄. territorium: vel potest expo
nere. i. que sibi in crimine fauebant. r̄ tunc etiam benefecit q̄
eos excoicauit. r̄ ipso iure in canonē incidebant. j. de sen. ex. nu
per. immo plus dicimus q̄ et si ex vi postorum verborū l̄iteris
apostolicis b̄ facere nō posset. q̄ tamen generalis legatus erat
rati⁹ erit q̄ fecit auctoritate legationis: vt poti⁹ res valeat q̄ pe
reat. j. de p̄ben. nisi essent. ¶ Itē q̄ legatus interpretatur rescri
ptum pape est propter causam quam agebat legatus. r̄ de hoc
no. j. de vñ. sig. olim fuit. r̄ sicut q̄libet index in cā interpretat
legem. ff. de leg. nō debēt. r̄ l. nam si legatus antē suam p̄stitutio
nē interpretat. j. de vñ. sig. ex parte vñ. (Sanctiones). r̄ l. iij. di. s̄.
ff. ad l. agl. ita vulneratus. ¶ Personam qui enim interdi
ctum non seruat remouendus est ab officio. j. de de. ex. m̄. po
stulatio. s̄. vl. r̄ q̄dā dicunt talē irregularē esse suspensum. r̄ sa
tis vt hoc dicere. j. de ele. cum inter. R. senio. ar. xj. q̄. iij. si quis
ep̄s dā. ¶ Priuare b̄ habes q̄ p̄stitutio lateran. cōcil. q̄ loq̄
tur de his qui scienter indignū eligunt q̄ priuant ea vice pote
state eligēdi. j. de ele. in c̄ctis. trahitur ad postulationem. j. de
ele. bone me. j. c. priori. secus tamen si postulatur illegitimus.
l. ij. di. cenomā. j. de elec. innotuit.
1. Vbi p̄pter vitiū p̄sonę postulatio vel electio est cassata non
est amplius assumendus ad eandem.
2. Priuati sunt p̄tate eligēdi q̄ scienter indignū elegerint.
3. Electio vbiq̄ est nulla p̄pter personam electi tñ ipso iure
eligentes priuati erunt potestate eligēdi.
4. Postulatio nō est confirmanda: cū nihil iuris cōferri possit.
(nitterent) r̄ innotuit ipsum po
stulādo de facto. sed quia de iure
non poterant. r̄ ipso iure nō tenebat postulatio r̄ iō
ponit nitterent (Renocare) male. j. de elec. cum eo.
(Priuilegium) ex priuilegio enim r̄ de gratia erat. quodam
modo eligebat cum de iure potuissent priuari. s̄. c. priori. in fi.
1. Itē in hoc credo verum. s̄. q̄ ipso iure priuati sunt p̄tate eli
gēdi vbi p̄pter vitiū p̄sonę cassata est postulatio vel electio: vt
b̄. s̄. c. pri. secus si p̄pter defectum forme. j. de elec. sup. eo. r̄ eodē
modo sec⁹ est si casset p̄pter irregularitatē. j. de ele. innotuit. vbi
dicitur q̄ cū q̄ cassatus erat pōt eligere. pōt tñ dici q̄d hic dici
tur q̄ si irregularis postulat⁹ fuit r̄ simpliciter r̄ ei⁹ esset cassata

postulatio. si postea si dem postulare eundem priuati eent prate eligendi. vt h. ar. op. C. sen. re. no. pos. l. vl. c. aut innotuit. loquitur qui non fuit admissa postulatio: q. peccauerunt i forma eligendo que postulare debebat. vel melius ibi renouata est postulatio de speciali gratia. sed bñ essent puati ipso iure prate eligendi si scienter illegitimū elegissent. Itē puati sunt ipso iure q. electio nem celebrare attētauerunt p. abusum potētie secularis. f. de ele. q. 9. c. 1. Item si elegerint indignū sciēter. i. male vite vel minoris scientie vel illegitimū. f. de ele. cum in cunctis. i. prin. 2. c. i. notuit. 2. c. scriptū. 2. dices i de pben. eligi qui postulatus est. q. aut postulādi sunt. f. e. c. vlti. sed secus si eligendum postulane rit: q. tūc nō est ipso iure puatus sed aliū vel eūdem eligere pōt cū etiā si bñ postulassent l. ab ea recedere 2. alitū postulare. f. e. bone memorie. Item qui recipit in ep̄m postulātū vel electum cuius nulla est postulatio vel electio ipso iure priuatus est potestate eligendi. f. de ele. bone memorie. mag. Item si sunt aliq. su spēs vel excoicati i capitulo in alios recidit ius eligendi. s. de cōsue. cū dilect. Item puati sunt prate eligendi ipso iure q. nō eligunt infra 2. p. in iatera. 2. cilio 2. titutū. f. de cōf. pben. recedendo. c. h. f. de sup. neg. pla. c. i. Itē laici. f. de ele. sacrosanct. et. c. mas sana. Itē q. post appellationem legitimā postulant. f. de ele. b. ne. sed si elegerint post appellationē nō essent priuati. C. 1. Rō diuersitatis est q. appellatio non impedit electionē nisi ex iusta 2. vera causa interponat. f. de ele. cum inter canonicos: s. postulatio impedit et ex falsa causa interposita appellationē eū non debeat fieri nisi in geordia. f. e. pri. C. 1. Alitū tñ cōtradictū his puatis ipso iure potestate eligendi dat vera regula. f. q. tenet electio eis non vocatis facta sine notorium sit q. sint ipso iure suspensi: sine per probationes possit fieri manifestum quod l. facere manifestum etiam post electionem factā. nam non opz ante electionem facere eos puare p. sniam vel eligendi infam ob tinere qd satis pbatur ex iuribus pallegatis. C. 1. Itē alia regula datur q. vbiq. electio est nulla propter personam electi. 2. tunc etiā ipso iure eligentes priuati erunt prate eligendi si scientes causam quare in eligibilis erat ipsum elegerunt. secus autem si propter defectum forme electio sit nulla: q. ob hoc non erūt eligētes cōtra formam priuati potestate eligendi. f. de ele. q. ppter. (Deuolutum) ideo eligere poterant sine inconti nēti sine ex interuallo. vt. f. nota. de ele. dudum. (Autoritas)

4. Specialis nō generalis legatio. C. 1. (Promissio) bñ dicit p. uidisti: quia postulatio nunq. est confirmanda cum nihil iuris pferri possit et ideo superior non debet dicere. cōfirmo postulationem vestram sed debet dicere f. m. q. postulas de tali. p. uideo vel dic sic postulationem vestram admittimus: hoc est magis vstitutum 2. iuri magis consonat: quia ad superiores nō pertinet pūio. (Ad dato) nisi speciale mandatum super hoc recepisset auctoritate legationis nō potuit dare licentiā trāseundi. f. de offi. leg. nisi specialis.

1. Nominatio canonica que dicatur.

Bone memorie (allegare). C. que de sunt ad. l. i. f. e. c. i. vbi de hoc generali) hic habes qd ista cardinalium est sollicitudo omnium ecclesiarum. (Speciali). vii. q. i. scias. f. de renun. nisi cū pri. ff. pro so. actione. §. labeo in aut. de resti. et ea que pa. §. l. 3. C. de cad. tol. l. i. §. vlti. (Et gratia) ipsi enim non acquirunt ius ex stipulatione. f. e. c. pe. nec prelatus cogit recedere eū. l. iiii. di. literas. in aut. de san. epi. §. nullū nisi ex cā. f. de iurepa. nullus. (Locū) hoc d. ppter quosdā q. dicebant amisse pratem eligendi vel suffraganeos qui hñt ius i electione. f. (Noiatio) noiatio canonica d. q. oēs concordant de aliquo ineligibili assumēdo 2. vadit ad eum a quo hoc petēdū est exgrāt psum eius: nam h. d. noiatio canonica q. nō potest dici pprie postulatio cum postulatio solēnter fiat: vt not. f. de elec. in causis tñ in hoc credo simlē postulationi: q. postq. ille a quo postulatus cōsensit nō posset a possessione resilire sine cōsensu illi q. pstat assensum. ar. f. e. pri. nā eadē rō est in noiatioe 2. postulatioe. s. si illi duo. f. postulat. 2. ille a quo postulat cōsentit et q. a noiatioe recederet. credo q. posset fieri etiā cōtradictē noiatioe. credo si postulatio esset solēnter facta.

1. Qui permittitur electioni de gratia interesse: nec ius nec cōmodum aliquod sibi acquiritur.
2. Quo possit q. querere 2. pferbere 2. romanā ecclesiam.
3. Is cui papa dat aliquid ex plenitudine potestatis possidet et pferbit.
4. Colonius si possessionē interuertat dat interdictionē de vi.
5. Qñ agit pferre p. aliquo iure: agēti incūbit pbatio q. nec vi nec clam: nec precario possedit.
6. Qñ in corporalibus agit possessio recuperande possessionis pmiti debet cause cognitio.
7. In postulatione vbi nō est acquitū ius variare l.
8. Caplm si alienationi vel cūpiam contractui consentit an possint aliqui resistere.

9. An pūato 2. postulato aliquo possint recedere presentantes.

10. Vallium dat persone sed contemplatione loci.

Bone memorie (ins) 2. deli. et leuius dirisset si sic p. posuisset cum essent in quasi possessione eligendi. (Pro sciendo) in hac presenti vocatioe de qua agit f. (Tra tia) sed si ille qui ex debito debet interesse electioni permittatur interesse de gratia sufficit ei dummodo permittatur interesse tñ suffragiū pben 2. possessionē retinēs si quam habebat. s. si vocaret tñ p. p. lio habēdo vel vt possessionē de obito iterssen di amitteret. tunc nō sufficit talis admissio. q. est cum pūdictio sui iuris. qdā tñ dicit cōtra 2. bñ q. ex quo cōsensit interesse de gratia sicut aduersarius pstat nō pōt retinere possessionē. f. de ap. sollicitudinē in fi. C. 1. (Regis) Queritur cū lex dicat q. ille q. vadit p. fundū alienū vel actus facit p. quos q. pōt ali qua seruitus. vel ius qd non querit possessionē seruitutis nisi eo aio faciat q. credat se vt iure suo. ff. q. ad. ser. amit. l. fin. ff. de iti. actus p. l. i. f. q. qd cōstare 2. de intentione. et dicimus q. d. constare p. expressa verba vtentis quibus exprimat se vt actu seruitutis. intēdens vt iure qd habebat. nec alius contra dicebat facto vel dicto. sed patiebatur. vel pōt intendere vt iure suo. i. seruitute vel alio iure tanq. suo. i. non intēdit vt illo actu qñ ex gratia sed qua ex debito. pōt etiā p. stare p. actū quē exeret q. talis est q. nō pōt pueniri de facili nisi homini q. intendit vt iure suo: vt si interfuit electioni in scrutinio vel compromissio ar. f. de pben. dilecto. 2. f. de ele. in geneti. C. 1. Item de illo in cuius pūdictū d. acquiri possessio 2. p. stare p. probationes eiusdem q. vult q. rere possessionē q. sciebat q. vtens intendebat vt iure suo: q. qñ nescit non fit ei pūdictum. ff. de acqui. pos. clam. §. fina. et potest constare si ei dicebat. ego intendo vt iure meo et alius patiebatur. vel si cum vteretur 2. alius cui fit pūdictum phibuit. 2. ipe eo phibēte vsus est possessione seruitutis querit possessionē nisi sibi pūderit de retinēda possessione p. modū q. nō. f. de in integ. rest. c. h. 2. eodē mō. pbat cū q. credebatur scire vt iure suo si aliqd de his scierit 2. sustinuit eum facere q. non nisi prioribus conuenerit vt dictum est de elem. bas. autem psumptiones q. intendebat vt iure suo. 2. q. aduersarius hoc sciat ex pluribus presumptionibus arbitratu iudex. f. ex multiplicatiōe actuum 2. modo petendi 2. faciēdi 2. aliis multis huiusmodi. 2. fm eas refundat onus probationis in alterutrum q. autem credat sibi de iure competere seruitutē hoc non est necessē in inquisitione possessionis cū etiā p. do eam acquirat. f. de resti. spo. in literis. sed necessarium est ad hoc vt pferat qñ emittat non dñs bonafide. f. de pben. si dilecti. vbi nō. hoc autem intelligimus in pūdictum alienū fieri sine ius tantum aliquod possideat: vt si erat in possessione faciēdi iurisdictionē i aliquā terram sine proprietatem 2. possessionem habeat rei in qua ius queritur: vt est qñ dñs fundi cum possidebat vel sicut sunt cano nici cathedralis ecclesie. nam dñs fundi non dicit possidere seruitutem in proprio fundo: quia res sua nemini seruit sicut nec ea nonici dicunt possidere ius eligendi. C. 1. Sed hoc ipso q. sunt canonici penes eos est potestas eligendi sicut penes dñm est potestas eundi per fundū. nā sine eo scientia nō pōt q. rere ius vel possessionē exercēdi iurisdictionē vel eligendi vel cuiuslibet seruitutis in fundo ignorantibus pūdictis. 2. sic de similibus sed si dñs non possideret fundum suum videtur q. etiam pter eius scientiam querit possessio seruitutis: q. nullum videt fieri pūdictum in possessione cum ipse non possideat. C. 1. Quidam tñ dicunt 2. non improbabiler q. aliud est in canonicis et iure eligēdi que bene possunt adinuicem separari. f. vt penes canonicos nulla sit potestas eligendi: sed penes alios tantum. sed secus est in domino fundi: q. nō posset esse sine potestate eundi 2. ideo dicitur quia non potest ei pstitui seruitus: q. est ei inseparabilis seruitus talis 2. plus dicimus q. si plures sint qbus ex possessione fieret pūdictum oēs scire debet q. intendit vt iure suo: s. si cēntita inseparabilia iura q. vñtū fieret pūdictum 2. alteri ius saluum manet: tunc contra illum valet acquisitio possessionis qui scit: non contra illum qui ignorat. vbi gra. 2. f. iuste sunt in eadem parochia iurisditio epi 2. plebani sui: vt no. f. de offi. ordi. cum ab ecclesiā. nam tūc si quis intēdit q. rere iurisdictionem in illa parochia ep̄alem vel plebanalē. vtriusq. scientia necessaria esset. sed si tantū plebanalē intenderet q. rere sine pūdictio epi. tunc solius plebani scia sufficeret. 2. idē dicimus in similibus: puta si aliquis inter possessionē rectorie vel prebende alicuius ecclesie quam alius possidebat nō intēdens querere possessionē eligēdi. s. ecclesie tñ. hic enī possessionē ecclesie acgre ret ignorantib. electorib. 2. firmatorib. 2. cuiuslibet filib. sufficit solū possessorē ecclesie scire et si ecclesia vacaret nulli scientia necessaria est. sed contra inuadentem possessionē vacantis ecclesie competere institutio vel interdictionum. C. vnde vi. l. conquire batur: vel officium iudicis. alij videt f. forte melius q. etiam in vacante ecclesia est necessaria scia illi q. custodit vacatē ecclesiam. ar. f. vt

arg. f. vt eccle. bñ. c. i. in fi. rñ. qd. n. illud nō hz etia pfirmatoris
 vel inuestitoris cum sine auctoritate eor nō possit iuste pdicta
 possidere. nec sufficit hoc scia ad pbā dum iustam possessionē
 sed sufficit ad pbandum q nō pstat q sit iniusta. et hoc sufficit
 ad hoc q cōpetat sibi interdictus vel officii indicis. ¶ Qui
 dam etiā requirunt sciam electorum. sed non placet cōtra. papa
 aut qz circa spūalem iurisdictionem omnia potest plenitudine
 potestatis bz nullus pōt querere possessionem q ei preiudicet
 cum illam bz a dño tñ. et ideo est immutabilis. rñ. di. in nouo
 r. c. seq. rñ. dist. oēs. rvi. di. impator. dist. v. s. i. ¶ Spālia
 aut iura vt possessionē alicuius ciuitatis vel ville tantū possit
 quis qzere et pscribere ptra romanā ecclesiam. f. de psci. ad au-
 dietiam. et eodem modo papa sicut alius vtendo iure alterius
 pscribere pōt. sed vtēdo et plenitudine nec possessionem que-
 rit alicuius iuris nec pscribit. ¶ Illi autē quibus papa dat
 aliquid ex plenitudine potestatis: vt sunt illi qbus cōcedit de
 cimas vel aliquid aliud ad alios ptinētes. tūc ille bñ possidet
 et pscribit qui et ipse possessionē tradit ex plenitudine ptatis
 sicut et sibi possit eas accipere ex plenitudine ptatis. et tamē cū
 dat rem vnius creditoris ea ēē alteri nō trāssere dñum sed
 possessio tñ. ff. de acq. re. do. pñrator. et iō pscribit quibz bonam
 fidē bz iustū titulum. f. de psci. si diligēt. ¶ (Requisitus) et
 iō nec ius aliqd sibi sibi dñū nec pōssio nisi spāl actū sit ab
 vtroqz. f. dñe accipite pñario qd possideat. ff. de acq. pos. sigs
 a. non. vñ ipe requisitū vel dedit sua auctoritate pōt negare. C.
 de agri. et cens. lib. us. et dicit quidā in his incorpaliū bz cū
 ad caplm ptinēt electio de iure. f. de ea pos. et pñie. cū ecclesia.
 si alius se dicit in possessionē ēē nō pñarie dñ illud pbare aqz re-
 stitatur. ff. si ser. vñ. si qz di. maxime cum non sit hic naturalis
 possessio: tñ in rebz corporealiū sigs beat pñariā possessionē
 sed neget eam pñariam aduersarius dñ pbare ea pñariam et nō
 pōt eam sub auctoritate auferre: qz negatione effecta est res du-
 bia. C. de inge. et manum. l. in. et ex quo dubium est non debet
 vltionem sua auctoritate sumere. C. de indi. l. nullus. C. de
 acqui. pos. cum nemo. ¶ Item arg. ad hoc. qz colonus si inter-
 uertat possessionē interdictum dat vñ de vi. ergo et possessio. ff.
 de vi. et vi. ar. colonus. et l. cum fundus. q tñ pñariā possessionē
 bz ad hoc dico tutum esse vt semp veritas scia pñetur qui
 dat pñario quod pñario pñedit. vñ. q. i. pontifices. f. de inrepa.
 consilatiōibz melius dicit qz qñ ab hoc suffraganeo agit in-
 terdicto recuperande possessionis vt vñ vi vel pñatione ex de-
 cre. f. de ele. qrelam necessaria sit restō hoc solo probato q erat
 in possessione facti qñ sibi elect. ff. de vi. et vi. ar. l. i. s. interdicti
 nec tenetur pbare se vñ vi vel clam vel pñario possidere: immo
 plus dicimus qz si aduersarius vellet pbare ipsum agēt et pe-
 tēt restōne pñm possidisse non audiat. f. de rest. spo. in l. i. s.
 ¶ Itē arg. ff. de vi. et vi. ar. l. i. s. qz mē. l. fulcinius. si si velit
 ei obicere q pñario detinet vel q pñario admittit ad ele-
 ctionē. et iō nō possidet nec ēē petet ei restitutio bñ audiat rñ
 sit licitum pñarium pñedit illud renouare qñ vult. ff. de pñ.
 l. i. et l. qui pñariū. hic eodē mō si velit obicere q clā detinet
 vel elegit admittit talis exceptio: qz nō admittit pos. q nesciuit
 nisi cum postea suspicetur se posse repelli. ff. de acqui. pos. clam
 s. si. ¶ Si autē ageretur pñessio p aliquo iure tñ dicerē q
 incumberet agēt pñatio. qz nec vi nec clam. nec pñario possedit
 et sic loquitur. ff. si ser. ven. si qz di. et eodem mō si agat interdi-
 cto retinēde pos. ff. vt i. pos. l. i. et eodē mō interdicto de iti. actu
 pñaria. et de aqua quoti. et in multis aliis. et tūc ēē si pñatus
 pñictis actionibz excipiat se portionē in actōe vt interdicto
 q ipse vere possidet et aduersarius. s. actor ab eo possidet vi
 aut clam vel pñario. i. cū q infestat et possidere pñibet et sic ipe
 possideat audietus est. et qui meli pñauerit in interdicto ob-
 tinebit. ¶ Si autē ab eodē petitorio et possessorio agitur recu-
 perande possessionis bi licet restituēdi sunt in qñ possessiones
 eligēdi pñato q interfuerint electiōi. tñ si nō pbauerit de suo
 iure sup pñietate succubent. f. de ea pos. et pñie. cum ecclesia
 circa si nam qñlibet res pñumitur libera nisi pbet aliū bz ius
 ibi. C. de serui. altius. C. de pig. ac. nec creditor. C. de pñ. a. sine
 ar. pñ. ff. de pñ. a. circa. et hoc intelligo vñ si illi cum qbus agi-
 tur pbet se dños vel alias pñat eos bz ius in pñietate sicut
 erat i canonici iuribus quos pñabat ius bz ius in electiōe epī
 copī de iure cōi. vt in eadem decre. cum ecclesia. ¶ Si autē non
 cōstet de pñietate eo iure quo isti p quibus lata est snia in pos-
 sessione bz nō pñent in petitorio facti sunt petitores et ius
 nō bñant tñ obtinebit cū sint in possessione restituti. ff. si vsuf.
 pe. vt i. rñ. pñ. f. de ea pos. et pñie. cum dilectus. vbi dñ
 qz si snia pñedere debeat in possessione. executio tñ pñedere dñ
 in pñietate. Sol. ibi loquitur quādo alia pars probauerat de
 proprietate sed bic loquit qñ petitor bene pbauit sup possessio-
 rio et reus nō pbauit de pñietate. Itē nō ob. f. de ea pos. pa-
 storalis. qz ibi loquit qñ tantū agebat petitorio et postea eo vi-
 misso volebat trāire ad possessionem qd non hñ nisi scdm q ibi

bi. ¶ Illi tñ pñadit asserētes qz ex quo agitur petitorio et
 pos. sup vtroqz fertur snia. ff. de indi. de q re. et sic actor nō pbā
 te reus absoluit. et pñs nō restituit. s. retinebit rem de q agit
 ¶ Sed nos rñdem q nullā sniam feret sup pñietate: qz sibi
 de ea nō liquet. ¶ Si vero tñ petitorio egisset. f. pñessio di-
 cēs dico mibi ius ēē eligēdi vel interessendi electioni in ista ec-
 clesia qñtūqz pbet petitor se possidisse et spoliatum nisi de p-
 pñietate pbet. sed ex pñilegio vel pñcriptione vel iure cōi ad se
 ptinere succumbet et si alius q possidet nō pbet. vt l. ca. l. vt i-
 frui dñ. ¶ Et est rñ diuersitatis: qz in supiori casu qui agit pos-
 sessionis petitorio rñe possessioni fñitūis quā possessionē amittit
 tere nō dñ nisi parte alteram pñet pñietatē bz. at vbi tñ peti-
 torio agit rñe possessioni nō restituit ei possessio. et hac rñe di-
 cimus prudēt agere clericum extra dioc. vel puincia pñitu-
 tum si dicit ius nō esse epō vel archiepō dñcēdi ius in eā. et eo-
 dem mō sic prudēt ager caplm pñra extraneū q ingerit se ele-
 ctioni. nā cū fundata sit cōi tñtio sup iure cōi et alr nō pbato
 de pñietate tñ qz de pñietate pñat pñus cōe et pñarium nō
 cōstet post mādabitur snia executiōi in petitorio. f. de ea pos. cū
 dilectus. et c. cum ecclesia. Sed si sint in puincia vel dioc. snite
 agerēt petitorio. et eodē mō si non sint de ecclesia vbi ad se ius
 eligēdi spectare dñt. ille aut qui est in dioc. et dicit se exēptum
 tñ molestāz exēctat ab epō prudēt agat si possessio agit
 dummodo cōpetat sibi vel iniuriāz pñra exēctatorē vel implo-
 ret officii indicis vt pñgat terminā molestato et epō iura quē
 pbet de iure suo et pñdet fm tenorem legis q est. C. de inge. et
 ma. diffamari. f. qui fil. sint le. cām dñimus tñ q negatoriam in-
 tentas nō facit reum possessore seruitutis. ff. si ser. vñ. et si forte
 s. sciēdum. et l. loci. insti. de act. s. pñra. ¶ Itē quidā dicunt
 qz qñ agitur in hñmōi incorporealiū possessio recuperande
 possessionis qz fñitti dñ cōi cognitio vs an verisimile sit qz in
 re suo vt voluerit. an de grā admittit sit qz ex pñonis colligi
 pōt. nā verisimile est qz si suffraganei admittant qz admittunt
 quāsi ius habētes. secus aut esset de aliis clericis puincia. arg.
 ff. de carbo. edic. carb. offi. s. cause. Illud aut qz tñ in gl. hic pos-
 ta: qz vt quidā dicūt nō est ver. f. qz ignoatē dño alicuius rei
 non possit in illa re incipere possideri vel pñscribi seruitus aliq
 vel ius qz bene pñscribi et possideri pōt. pñscriptio enim iurium
 currit inter pñentes et inter absentes: vt nō. f. de pñscri. de ar-
 ta sed in quibusdam iuribus verum est qz vñs nō credit vllam
 querere possessionē nec pñscribere. sicut in eadem glo. nō. nota.
 ¶ Et si quis dicat qz pñscriptio possit cessare si probet pñesta-
 tionē occultā coram aliquibus factā qz illis iuribus vtitur tñq
 intendens vt iure suo. certe nō: hoc sibi pñest: qz sic apparet qz
 malam fidē bz. f. qz clam pñestatur. et nō coram eo cui pñdicat
 et iō non pōt possidere vel pñscribere. f. de pñscri. qñ. illud autem
 indubitātē est vñ qz ego possideo aliquod ius qz illud nul-
 lus potest pñscribere me ignoratē vt nō. f. de offi. ord. pñerente
 in glo. vt plene. pñima tñ opi. f. in re ab alio possessa nullus
 possit incipere possidere ius ignorante possessore rei facit. C.
 de serui. l. i. ff. de serui. quotiens. et de serui. rñsti. pñ. l. i. s. f. vbi
 dñ qz vsus vñtis seruittute et patiētia possidētis rem necessariā
 sunt ad acqñdā possessionē seruittutis: patiētia autē non bz nisi
 sciat cū vñ qñ intēdēs acquirere seruittutē. ff. si ser. vñ. et si forte
 s. i. (oportuna) et de modo postulandi et persona postulata.
 ¶ (Postulare). f. de symo. pñuas. l. iñ. dist. gñalis. ff. man. quin-
 tus. C. ad vñ. l. i. pe. ar. s. ff. de nego. gest. atqz. et nō qz in postula-
 tiōe vbi nō est acquisitū ius bz variare alicui. f. c. i. et in notatio-
 ne. f. de electio. qz sicut et hoc vñrum est anteq postulatio vel no-
 minatio sit pñtata supiori. f. e. c. circa si. si vero cētius qñtuz nō
 liceret. f. de ele. cum inter canonicos. ff. de reg. iur. nemo. hñ autē
 bz pñtata cēt postulatio: tñ licet variare qz hoc dñs papa cōces-
 sit et sub certa forma si cōiter de iure suo diffiderēt. et si suffra-
 ganei et pñaditōe pñstet. et sic sonat l. ista et nō aliter. vñ nō
 vñ postulatio quā aliq singl diffidēs fecerunt de qñqz elien.
 ¶ (Temere recedētes) qz nō erat licitum pñas supradictas
 renouare cōsensus. nñ si in cōi vel nisi maior pars tanq diffidēs
 renouaret: qz tñc omnes facere videntur. ff. ad muni. qd maior
 et nisi suffraganei de suo iure diffiderēt. qd hic non erat. ¶ Si
 dices: et si alñ non curaret mandatum apostolicū implere vel
 suas pñcias saluare nunq isti in malo suo eos sequi deberēt:
 absit. Rñ. qz isti non saluabāt pñcias cum ēē sed bz postulationē
 fecerāt suffraganeis irrequisitis vñde apparet qz non ex diffi-
 dētia iuris sed ex incōstantia faciebant vel melius cum bec po-
 stulatio pñtata esset pape. non licebat ei vltieris variare nñ si
 super hoc mandatum haberēt speciale pape. cum ergo hic nō li-
 beram sniam eligēdi sed mandatum speciale et sub certa for-
 ma haberēt: nō debebāt id trāsgredi: qd fecerunt: cum separati
 a postulatione recesserunt. nec est illud ppetuo verum qz si dñs
 papa aliquid mandat alicui collegio qz aliqui de collegio debe-
 ant implere mandatum maiore parte contradicte. sed est ita
 distinguēdum si vñus obedientia sufficit vel pñest ad mādā-
 Inno. sup primo decre.

¶ Et si dices
 ad bec dicta
 Inno. vide fel. i.
 c. cū oñcol. vi.
 in pñ. s. de cō-
 sti. et ibi allegat
 conco idētes.

Proterea
ceptio. adde
q. b. b. b. b. b.
c. tua nup. col.
fi. itel. Inn. hic
q. satis sit q. re
ceptio fiat i. ca
pitulo s. q. sus
ficiat q. singuli
scilicet quo
sunt i. caplo. r.
ita dicit q. itel
ligi d. q. not.
archi. in. c. sim
pliciter. s. p. b.
in. vi. r. in. c. i. i.
gl. pe. l. i. i. di.
b. c. non v. t. f.
vid. d. bar. so. i.
l. c. i. i. b. col. n. i.
n. notabili. ff. d.
reb. d. n. abal. se
quit. hic. i. l. n.
C. d. serui. r. aq.
col. vi. j.

tum implendum ut scribatur p aliquo bñficiando alicui capi
tulo vnus solus de capitulo possit cum bñficiare d. implere
mādatum hoc non credimus verum q. ei non scribitur s. dic
ut no. s. de rescrip. eam te ar. cōtra. ff. q. ap. sit. l. i. s. solent. s. de
ele. cum inter. ff. si vero vnus obedētia non pdest temere sa
cit. ut hic dicit. vñ si papa mandaret caplo parisiē. qd recipe
rēt aliquē canonicum ceteris p tradicētibz. ego nō recipere nī
si dñs papa ei contulisset p bēdam. r. postea mandaret q. recipe
ret. tunc bñ recipere: q. nībil pferet ei receptio. pterea receptio
ptinet ad canonicos: tanq. ad singulares sed electio vel rece
ptio q. cōfenda sit pro electione. sicut illa q. sit nulla electione p
cedēte ptinet ad canonicos tanq. ad caplm: vñ faciēda est tātū
in cōmuni. r. cum tractatu. s. de ele. q. l. i. i. di. c. i. r. ff. c. i. Sed
quid dices si caplm consentit alienationi vel alicui contractui
nunquid aliqui possunt resiliē. Rñ. q. non: q. totum capitulu
non posset: ut no. s. de ele. nōstri. Sed quid si capitulu consensit
set alicui pcuratori vel alicui alii facto q. penderet ex futuro
quo ad reuocationē. r. postea aliqui contranēire vellent. nun
quid possent. rñ. q. si est in cā in qua tanq. capitulu consensit
fuit suū singuli reuocare non possent: ut si faceret pcur
ationē ad aliquam cām vel contractum celebrandum p ecclesia.
ut hic nisi oēs facerent vel maior pars. i. eo. in causis. ff. ad mu
ni. q. maior. si autē pñfissent ut singuli re integra pñt reuocare
mandatum ut si plures habētes rem eōdem fecissent pcuratorem
ad litigandum vel pcurandum de illa. vel si plures electorum q.
diuisi sunt suos faciāt pcuratores ad psequendū electiones su
as insti. mā. s. recte r. et renō integra nō obstatē cōtradictione
sociorū dummodo nō cōtradicat ille cōtra quē institutus est ut
poti. ipe pcurator institut. ff. de pcur. q. oia. r. duabus. l. sequē.
hoc tñ scias qd si fecisset societate ex certo proposito r. tractatu
fm qd d. ff. p. so. ut sit. r. l. seq. socio pñfite in societate compe
tit actio p socio cōtra sociū ad interesse. ff. p. so. sed etiam soci.
c. i. p. sam. s. scōam electi. (mādati) nam cum ibi diceret q. eis
diffidētibz r. nec in cōi diffideret ut debēbat non seruabatur
mādatum: q. cū ex alia cā nō diceret diffidere. nisi q. nō admi
serāt suffraganeos ad primā electionē. r. si in hac scōa nō admi
serāt appar. et eos nō ex diffidētia iuris sed ex cōstantia hoc se
cisse. item nec suffraganei consentiebant vel diffidebant q. sū
erat in mādato. ut pñs sonat bec lra (cōsuetudine) si erat i. quā
possessione. s. de cā pos. cū ecclesia. (Littere) s. secūde peruenirēt
Cum ergo p cōsequēs mandatum etiā si esset reuocatoriū
non debēt retractari: q. legitime factū est. s. de rest. spo. audita.
quare ergo dicit q. vtraq. erat cassanda cū p aliorū cōsensu de
nōno electio celebrata ratificata eēt q. potuit. s. de elect. q. sicut
r. cū due partes eligētium consentirēt in cū ei. erat postulatio
acceptanda. s. de ele. scriptum sed hic dicit q. cū postulatio tñ
de gratia sit admittēda. s. eo. c. i. r. iñ. s. eo. c. pe. r. iste in discor
dia r. cū scōa dolo esset celebrata nō erat admittēda: q. postula
tio archi. scōa facta erat post postulationē de quinq. cliē. qua
lem nō nō cassatam qd esse nō d. s. de elect. pñderauimus: r. q.
videbatur nimia ambitio de archiepali sede ad archiepālē trā
sire. r. iñ. distin. legitimus. ff. de mune. r. hono. ut gradatim. po
stulatio aut quinq. cliē. non t. q. facta est a minori pte. c. d. s.
dices: q. si a minori pte facta est non tenuit qñ impediri se
cūdam. Rñ. perit exceptione r. si nō p actionem. s. de ele. audi
tis. c. i. (Alterq.) ideo cassanda est: q. cum vterq. eorum semel
postulatus esset r. inordinatē: q. in neutro fuerit consensus suf
fragancorū r. ppter alias cās supius assignatas ea vice nō potu
it. iterū postulari nec eligi. s. de ele. considerauimus. quis me
lius dicatur illud contingere potius ex spālī pñbitione q. de
iure cōi. forte melius d. q. postulatio prima collocē. non erat
approbata: quia facta fuit cōtētio suffraganeis. scōa aut collo
cē. cassata fuit: q. facta fuit nō vocatis quibzdam canos. prima
aut r. scōa quinq. q. fuit facta a minori pte. Si dices et paucio
ribz l. eligere dummodo oēs vocent. Rñ. ideo hic nō fuerunt
oēs vocati: q. soli canonici vocati fuerunt non suffraganei. vel
alr. ut no. s. de ele. cum nobis. (Reuocat) quia consenserunt in
postulationem collocē. r. sic videbatur primū mādatū imple
tum vbi dicebat q. si suffraganei cessarent a ptradictione: q. ip
si mitteret p pñfatiōe postulationis collocē. (innouarent)
hec est scōa postulatio collocē. imo potius innouatio: q. nūq.
ab eo recesserunt. c. ceteris q. facere potuerūt et si esset mi
nor: potius imo si esset vnus solus. ad vnū emēdit ius capli. ff.
quod cuiusq. vni. l. sicut. s. si. l. v. di. c. i. nisi alr. peccasset (Re
uocasset) male: q. ad hoc caplm instabat postulationi collocē.
ideo fm formam primū mādati a quo non fuit recessum nō licu
it ad aliā pñfatiōe pcedere eligēdi r. et postulandi. s. eo. gratū
de hoc alr. no. s. de ele. cum nobis. (de vno) bec est scōa postula
tio quinq. cliē. (nocebat) postulatiōi collocē. (aliū) quinq. (re
cedere) vi. quest. iñ. deniq. C. de relig. l. i. s. de offi. delega. licet.
Sed nunquid si pñtnerunt eo postulato pñt recedere: ut
etiam si postulauerint epm qui est monachus ab abbate: nun

Profectio
nis. s. qd d. reli
gioso ordi. mi
nor. an debeat
eligiv. postula
ri. vide p. car. i.
ei. q. s. r. r. v. in
cl. venio ad du
bia: ibi an i. re
seruatis cadat
electio vel po
stulatio.

quid pñt re. cedere ante q. pñt pape. arg. q. nō possunt recede
re a contrario sensu. ff. q. vi. nōlationes. r. hic nam cum eadem
rō illusionis sit vtrubiq. idem ius erit. s. de consti. translatō.
tñ melius vñ cū tantū ex grā nita postulatio q. semp reuocare
pñt quonq. superiori qui pñtem bz con firmadi pñt pñt: sicut
sit papa sicut sit alius (intelligimus) hic incipit snia (approban
da) de iuris rigore vel p causas postas in glo. cum ergo. vel dicit
q. q. tum ad eligentes bona erat postulatio coll. maxime post
q. suffraganei cā acceptauerunt nec vñq. in tece. di. non habe
re ius: imo cōtrariū innitit hic in fi. vbi dat sniam transcundi
r. hoc magis pñt q. d. in gl. q. incipit: cū ergo. (Consensus)
q. s. de iure ius non attribuit. papa tñ cum ex plenitudine po
testatis pñdit debuit informari ab eis. c. i. Ad nomen non
ne potuit vñ pallio in noua ecclesia qd pñonam sequit vsq. ad
sepulturam. s. de vsu pal. ad hoc. Rñ. nō daf tātū pñtatione
pñone: sed et loci. vnde non vñtur extra ecclesiā vel pñuicias
s. de vsu pal. cum sup. r. c. ex tuarū. hoc etiam pñatur ex eo q. si
reunnet loco archiepali decetero eo vñ non potest. s. de renū.

Postulationem. (Requisitum). s. c. pro
rimo.

1. Epus a papa postulari debet.
2. Non debet quis fieri monachus ob spem vel promissionem q. fiet abbas.
3. Secularis vel laicus qualr ad monasteriū vocari d.
4. Que genera pñonay non debeat eligi sed postulari.

Si vnanimiter. (Eligi) potest tñ
de renū. post translationē. s. de ele. c. in causis. nam
aliud est eligere r. aliud postulare. l. i. di. s. sed aliud
qñq. tñ canon indifferenter vñtur his verbis. l. i. di. literas.

1. Sed dicit ut no. s. eo. c. i. in prin. c. i. (Postulari) postulari d.
episcopu a papa: ut hic. Item regularis a suo priore. s. de renū.
post translationem. vbi de his duobus postulationibus. no.
item laicus. l. i. di. osius. sed illud capitulum loquitur de epis
copatu. Sed quid dices de canonicatu. s. si laicus postu etur in
canonicum. r. qdam dicunt idem. nam cū in electione sequatur
ius canonicū r. hoc non cadat in laici ut s. de consti. cum. ad.
non d. eligi sed potius postulari. c. si queras a quibus de
beat postulari. rñdeo a seipis. dicit enim eis vel postulat
ab eo. ut fiat clericus: r. sic eligitur in canonicum. et ex illa postu
latione fiat clericus ad illum titulum sine quo ordinari non
d. l. i. di. c. i. ita erit canonicus ex postulatione ordinatiōe ad
illum titulum sine electiōe. c. Quidam tñ dicunt q. laici q. nō
sunt alr. obligati bene possunt eligi in canonicos. ar. cōtra. s.
de ele. cum ad nostram. r. c. cum ex officio. vbi dicitur q. d. non
d. fieri monachus spem aut pñmissionem habens q. fiat abbas
sed dicit aliud in abbate. aliud in canonico cum ille primo pba
ri debeat: vel dicit q. non d. hanc intentionē hñe q. fiat abbas:
sed si non habēs hanc intentionē postuletur nō est malus: ut no.
r. sic non est ali ud in abbate q. in canonico. c. Qualiter aut
clericus secularis vel laicus vocari d. ad monasterium. no. s.
de ele. officio. r. hoc de liberis r. non obligatis. si cū est seruus
d. postulari a dño. l. i. di. c. i. si libertus a patrono q. aliquod
obsequium in eo retinuit. l. i. di. q. cūq. item si qd est colo
nus perpetuus ascriptus: vel alias obligatus pñditione ser
uili vel tributo seruili r. ppetuo r. personali. nam secus si ratio
ne rei sue redderet tributum suū. c. Anglii enim l. reddant
ecclesie tot dena. quot sunt capita non tñ est personale tributū
sed reale qd inde appareat: q. si exierint terram liberi sunt a tri
buto. l. i. di. si quis obligatus. item curiales r. officiales en
rñs affecti siue quia sunt iudices siue executores siue milites si
ue in quodcūq. certo officio pñstituti etiā ioculatores postulari
debent. l. i. di. c. i. s. iñ. Item si sint in publico officio vel ad
ministratione. l. i. di. pñterita. ff. de ma. r. hono. in rescripto. s.
debitores. l. i. di. c. i. si aut oēs obligati ab his sunt postulan
di quibus sunt obligati: ut eisdem. c. colligitur. c. i. Quid in
tutoribus r. curatoribus r. in officialibus q. eliguntur ad annū
vel ad modicū tps. r. super hoc vide que notauimus. s. de obli.
ad ratio. c. i. item postulandi sunt ad oēs dignitates habentes
curam animarum in non sacris ordinibus pñstituti. s. de ele.
cum in cūctis. r. c. dudum. s. de eta. pñterea. r. ibi postulandi sunt
ab epō vel alio qui eis curam animarum pcedere d. nisi po
stulentur ad epatum: q. tñ necessaria est dispñsatio forte pape
Item in minori etate pñstituti postulandi sunt quod ex eo ap
paret: q. si eligantur cassanda est electio. s. de ele. cum in cūctis
r. c. dudum. c. i. Restat ergo q. tñ sunt postulandi: si ad epā
tum vocent a papa sunt postulandi. si vero ad alias dignitates
ab epis. r. de hoc no. s. de eta. r. qua indecorum. Item clericus
alterius pñfessionis seu ordinis postulandus est ab epō r. ab
bate r. monachis. l. i. di. distin. c. i. de sta. mona. q. dei timorem.
ar. contra. s. de ele. officio. sed in suo monasterio eligendus. s.
de rescri.

de reſcri. cum dilecta. s. de conſue. cum dilectus. immo in mo-
naſterio tam clericus nō pſeſſus q̄ pſeſſus de alio monaſte-
rio tñ poſtulāduſ. f. de ele. cum monaſterium. itē h̄ monachi
debeāt poſtulari in ep̄os tamē in abbates ſunt eligēdi. f. e. cum
in veteri. itē nouitū ſunt poſtulandi in abbates a papa. f. de ele.
offici. et neophiti ad ſacros ordines poſtulandi ſunt a quoli-
bet ep̄o etiam ſi promoti ſunt ad minores ordines. xlvij. diſt. ſi
cat. et ſilius poſtulandus eſt a patre ſi eſt in eius pr̄ate. f. de elec.
offici. Item irregularēſ quales ſunt illegitime nati. f. ti. prior.
innotuit et poſtulādī ſunt ipſi a papa tātū ad oēs dignitates et
curam animarū. f. de ſil. pſeſſy. c. vlti. Item infames infamia
ſue ſint infames iuris. l. i. di. qui in aliquo. C. de inſa. l. i. q. i. h̄.
ſ. notandum. ſue in ſamia facti. lxxij. diſt. tantis. C. de digni-
t. l. i. Item publice penitentes. l. diſt. canones. l. v. diſt. penitētes
Item qui fuerunt heretici. j. q. viij. quētiētibz. et ſ. ſequenti-
bus. Item qui ſe abſcōdūt ſp̄de ſine neceſſitate. l. v. di. ſi q̄s ab-
ſcōdit. et c. ſeq. Item corpe viciati in mēbro inducēte deformi-
tatem ſue caſu vel facto alterius ſue ſint nati ſic. l. i. di. q. in ali-
quo. l. v. di. ſi euangelica. f. de corpo. vitiā. p. totum. Item bigami
viduarum et corruptarū mariti. f. de biga. per totum. xxxij. diſt.
ſi cuius. C. de adul. cum qui. Item homicidē. f. de tempo. ordi. c.
vlti. l. diſt. miror. Item qui aduocati vel iudices vel ſcripto-
res fuerunt in cā ſanguinis vel denunciatores vel victatores. f.
ne cle. vel mo. ſniam. l. di. c. j. dummodo ſit ſecutū homicidiū
vel mutilatio mēbro deformitate generans. l. v. di. ſi euangelica.
Item verilliferi vel capitanei vel et quilibet milites et ſi illi
nemine occiderūt. f. ne cle. vel mo. ſniam. l. v. diſt. c. j. et c. ſi quis
poſt. item chirurgi et ſi ſine culpa corum ſequat mori. f. de bo-
tua nos. Item oēs qui rem anēt ſuſpēſi. s. de cōſue. c. cū dilectus
itē ſymoniaci. f. de ſymo. tāta. Item in truſi p̄ pr̄ate laicale. f. c. p.
ri. q. ſquis. itē in ſufficiēter literati. f. de ele. vñdū. itē falſarij. f. de
falſa. ad falſarij. vbi dicit qd falſarij ppetuo ſunt pñati ab
officiis et beneficiis. Item ſi fuerūt cōiuncti vel cōſeſſi de crimine
et cōdemnati. xv. q. v. ſi quis ar. f. de testi. testimoniū. Immo
idem dicit ſi non fuerunt cōdenati erat tñ crimē enorme et ma-
niſeſtum. l. di. de his vñdū. Item ſi p̄tociq̄ leui crimine et oc-
culco deſcēderit ad monaſterium cā agendi pñiam. f. de renū.
poſt translationē. l. i. ſi ille. Item celebrantes excoſcati vel inter-
dicti. f. de ele. cum inter. R. et c. q. diligentia. gñaliter oēs po-
ſtulandi ſunt qui nō pñt officium ad quod poſtulant exercere
ſine diſpēſatione. cōtra. f. de ele. q. diligentia. Sol. ibi dicitur
aut poſtulādos p̄dictos ſi irregularitate incurrit ſine p̄cto vel
etiā cum p̄cto. ſi egerūt pñiam. nam ſi eſſent adhuc in p̄cto caſ-
ſetur poſtulatione ppter indignitatem poſtulati. s. c. et c. et ti. pr.
ſcriptum. Et bi omnes irregularēſ poſtulandi ſunt ab his ad
quos ſpectat cōfirmatio. et qui diſpēſare poſſunt ratiōe digni-
tatis vtepi. f. de iudi. at ſi clerici inferiores autē plati non pñt
diſpēſare niſi in caſibus expreſſis in iure. f. de ſen. exco. cū illoz
f. de eo qui ſur. ord. ſuſce. c. ij. in caſibus tñ in qbus tñ papa ſi
bi reſeruat diſpēſationē a ſolo papa poſtulabunt. f. de ſen. ex.
nuper et forte ſemp ſi poſtulent ad ep̄atus.

De electione et electi potestate.

Rubrica.

1 Duo faciunt congregationem. tres collegium.

C. l.

Illus. (Duo) Congregationē faciūt
vt hic. tres collegium. ff. de ver.
fig. neratius. et r. populū. x. q. iij. vñdū. rr.
turbam. ff. vi bo. rap. l. vlt. ſ. i. iij. vel. v. porci. r.
ones gregem. ff. de abige. oues. in congregatio-
ne. tñ enim. conuentus eſt electio p̄lati niſi
aliter in ipſa quando eccleſia fuit fundata extiterit ordina-
tum vel de conſuetudine aliud obtineat. f. de iurepa. nobis. s.
de conſue. cum dilectus. ſi autē plures eſſent in eccleſia non vt
collegium ſolius patroni eſt electio. f. de iurepa. pon. iſti. (ca-
nonicum) corum ſi commode vocari poterant. f. co. q. ſicut. (p̄-
ſbyter). i. platus. de p̄bendis autem cuius ſit collatio. no. j. co.
cum eccleſia vulterana.

Oſius. (Excusatione) In duobus peccatum
fuit in electione hac: quia p̄ laicos fuit
celebrata. xv. q. i. ſi quis clericus. et c. per laicos.
Item propter rumorē populi. vt viij. q. i. c. l. j. de p̄e.
dilec. ſi. ff. de appē. ſi p̄ſtat. l. i. diſt. in. miramur. cum teneret ep̄s
copatū et q̄reret ab eodē de inſtōne ſua ſic ſe excuſauit litere et
vel cum peteret confirmationem hoc p̄ ſe allegauit (populi)
rē. di. c. vlti. viij. q. i. abbas (ſincera) inſormatam charitatem
f. de re. iur. eſtote. ar. ſ. laicam. i. viaticam.

Oſtquā. Inquirantur. f. c. ſcriptus. nō p̄
teſtes vel iuramētum vel inſtrū ſz
ſamam eius audiendo. vt not. s. de poſtu. c. j. et l. i. te-
ras teſtimoniales.

1 Non debent electores ante electionem pactionem aliquam

vel conuentionem interponere.

Significasti. (Epocriſarij). i. ſecretis
nunciis (conditione) ſim-
pliciter dicimus q̄ ante electionem electores et ſu-
periores nullas debent interponere pactiones nul-
las conuentiones. i. qd. h̄. quam pio. et de cōditionibus dicunt
quidam ſecus. nam poteſt bene eligi aliquis ſub cōditione bo-
neſta etiam inſolita et de nouo inuenta. Verbi gratia eligim⁹
talem in ſacerdotem ſi promiſit quotidie celebrare miſſam de
ſancta virginemaria. argu. hic. ſed melius eſt ſi dicat per con-
uentionem conſecutam. ſi vt promittat omni die et c. f. de p̄bē.
ſignificatum. Iſte em̄ conditiones videntur monitiones ad id
quod de iure tenetur ſm̄ ſtatutum. ff. de tute. mnto. ſ. j. promiſ-
ſiones autē et cautiones a iure vel conſuetudine vel pacto ap-
probatae q̄ ad eos p̄tinet nō ſolum ſuperior et caplm̄ ſed etiā rex
ante conſecrationē petere pōt vt hic. c. vi. optatum. xxiij. diſt.
q̄. l. i. diſt. q. facta immo de nouo tam capitulum q̄ ſuperior
poſt electionem pōt ex cauſa nonas vel viles et iuſtas cautio-
nes et promiſſiones inuenire et exigere ante cōſecrationē et et for-
te ante confirmationem. xxiij. diſt. in. de ſiracufane. viij. q. i. ar-
taldus hoc autē eſt certum q̄ ſtatueret poſſunt aliqui ſup vacan-
te bñficio et illud ſtatutū tenebūt ſeruare electus. f. vt eccle. bñf.
c. j. in. f. et melius. forte dicitur q̄ nec cōditio ante electionē ri-
te apponitur: nec illa decre. ſignificatum. dicit qd appoſita fuit
ibi cōditio ſed fuit ſtatutum q̄ ex eo apparet: q̄ ſicut in eadē
decre. dicit papa p̄firmat ſtatutū (aiunt) opponēdo (Quid eſt)
rñdet (Amplius). f. iuramētum (in aliud). i. malicia coruz. f. q̄
non eruat qd ſimpliciter p̄mittit (illo). f. r̄po. (p̄uide). h̄. qd. v.
c. j. de cō. di. j. ego (p̄ obediētia) xxiij. diſt. q̄. j. q. v. quotiens.
(Pro vñtate) xxiij. q. j. vt nonum (Corporum). i. ab illis archi-
epiſcopis qui de corpore ſunt beati petri. i. eccleſie cuius caput
eſt ipſs et eius vicarius eſt petrus et eius ſucceſſores. vel hoc vult
dicere quod hoc in ſignum. ſz pallium nullus dat niſi papa. et
ſi obijciatur de patriarchis. rñ. illi dant non ſua auctoritate ſz
pape (iuſtum eſt). f. de iur. pet. c. j. et c. h̄. r̄v. diſt. eſto. C. de
ſen. cum pap. C. de poſtu. l. p̄e.

Uia diligētia. (Nullum) ſi enim a ſeſ-
matico ordines recepſ-
ſet non haberet executionē ordinis. j. q. j. arianos. ar.
qd. j. ordinationes (confirmari ad ep̄atum admitti)
nam cum fuerit ſeſmaticus eligi non poterat ſine diſpēſatio-
ne (eccleſie). ſ. aquilien. (redierit). xv. queſtio. vi. nos ſanctoruz
f. de here. ſicut. iij. qd. iij. beatus. argu. contra. iij. q. iij. h̄. c.
conſanguineorum.

1 Electus papa a paucioribus q̄ a duobus partibus ſi ſe pro
electio gerat ſubiaceat penis huius decre.

2 Nemo rei: in qua ſe ius habere credit: renunciare creditur.

Iſcet cōſtituta. xxiij. diſt. in nomine.
lxxij. diſt. c. i. et c. v.
(aut) pro et (Nominat) cum intētiōne eligēdi et eli-
gēdo (Exceptione) niſi heretis. r̄j. diſt. in. ſi papa. et
forte melius eſt q̄ accuſari poſſit ſed non excipi (A duabus)
etiā ſi non computando. de hoc no. f. co. cum in iure. f. co. cu-
mana (ſi recept⁹) non eſt ius in receptione ad oſculum pacis ſi
ne de obediētia. preſtita ſue de cathedratione: quia et ſine his
dummodo eligat vel noietur animo eligēdi ſufficit ſibi ad hoc
vt ius habeat et vt papatus ſua auctoritate accipe poſſit. xxiij.
diſt. c. j. (Si quis autē) hoc qd ſequit vñ intelligendum quando
tertia pars vel pauciores eligunt poſt primā electionē factam
a duabus partibus. nam ſi alē. ſi nō facta prius alia electione
tertia pars vel etiā pauciores ſacerēt electionē nō eſſent excom-
municati nec ſubiacerent predictis penis huius canonis: ſz de
linquerent. C. ſed electus a paucioribus q̄ a duabus parti-
bus ſi ſe p̄ electo gerat p̄dictis penis ſubiaceat vt ſtatim ſequit
in verſi. ſe. p̄pterea. et q̄ electores p̄dicte pene non ſubiaceat q̄
in diſcordia eligunt nec alteruter electorū habeat duas partes
vel etiā ſi tātū tertia pars vel etiā pauciores aliquē eligant nul-
lo ab alterutra parte electo ex eo p̄batur q̄ huic electioni pñt
aliū cōſentire ſicut ſtatim ſequit q̄ nō eſſet ſi electio nulla eſſet
et electores eſſent excoſcati (maior) id eſt niſi aliquis de illis
qui primo nō cōſentiebāt modo p̄ſentiat op̄s eos tot eſſe quot
faciant duas partes. (C. ſoluerit). id eſt ſi ſe immiſcuerit. vñ
i. monitus nō renūciauerit ſed prius dictum magis placet: q̄
nemo cogitur renunciare alicui rei i qua ſe credit ius habere et
nemini facit iniuriā qui ius ſuū p̄ſequitur. f. de elec. cū eccleſia
vultera. (Qualere) dummodo forma ſeruet. f. de elec. q̄ propter
(ſpecialē) non eſt hic aliqua forma ex neceſſitate ſeruāda. imo
quocūq̄ modo appareat duas partes cōſentire. in aliquē tan-
tum in electum ius habet et verus papa eſt.

1 Scientia requirenda et eſtimanda eſt ſm̄ dignitatē et locus
et ordinem ad quem quis aſſumitur.

2 Peccare dicitur ille qui recipit dignitatē vel aliud officium
Inno. ſup primo decre. c. h̄

a Collegiis
adde gl. i. rubi.
ff. de colle. illi.
bal. i. ru. C. q̄ p
ſo do. i. c. dilec-
ta. f. de exceſ. ſ
lato. et bar. i. l.
h̄. ff. de colle. al-
lici.
b Populi.
qd ſit populus
vide bal. i. l. et
col. in. c. d. ex-
ecu. rei in. et ad
Inno. h̄ adde
bar. in. l. p̄tor. i
p̄n. ff. vi bo. ra.
et bal. i. aut. qd
locū in. f. C. de
coll. et adde qd
bar. i. l. ſicut. ſ.
j. ff. qd cū ſq̄s
vniuer. no. di-
cit q̄ populus
et qd eſt idē. et ad
de et car. i. cle.
i. pleriq̄ in vl.
q. de cle. et alex.
l. l. de more. ſ.
tomēta. i. add.
ad bar. ff. de q̄-
ſti. quot at be-
mines faciāt
parrochia. vñ
gl. i. c. vñdū. rr.
q. iij. et quot fa-
ciūt familiā. vi
de bal. i. l. iube-
m⁹. ſ. ſnāt. i. ſi.
C. ad treb. et ibi
q̄ pōt verifica-
ri in vñdū.
c Artaldus.
ad q̄ h̄ace an-
dē. opi. et arch.
in. c. i. l. gl. iij. f.
d iure in. vñ.
et bñ. bñ. bñ.
et intelligit tale
on⁹ q̄ poſſit i-
poni. ſec⁹ ſi nō
poſſet iponi.
d C. ad accu-
ſari poſſit. ad d
q̄ h̄ace ad op.
et arc. in. d. c. ſi
papa. et i. c. vñ
mai⁹ p̄ſentū. f.
c. i. vñ. et i. de.
neromai. et ti. et
vñ q̄ i p̄poſito
no. ipe arc. i. c.
ſidei. i. gl. iij. f. d
herc. l. i. vñ. et ibi
qd ſit in der cō-
p̄tēs in crimi-
ne heretis pa-
pe vñ q̄ p̄ſentū
um gñale eo vi-
uo et eo mortuo
eius ſucceſſor.
et reſert henri.
bobie. hic.

Innocen. super. Primo Decreta.

ad quod non habet sufficientem scientiam.

- 3 Electio qui nō vult consentire electioni nec tamē dissentit vs
superior p̄figere tēpus infra qđ vel consentiat vel dissentiat.
- 4 Nunquid electus ante terminū sibi p̄fixum ad cōsecrandū si
perfecte translatus esset habet quietam ep̄scopi administra
tionem. poterunt conferri eius beneficia propria.
- 5 Archidiaconus curam animarum habet tñ nō principaliter.
- 6 Sola negligentia electi sufficit in ep̄iscopatu: in alijs inferio
ribus necessaria est admonitio.
- 7 Potestas ep̄scopi deuoluit ad caplm eo peccāte primo loco.
- 8 Ex delicto ep̄i p̄misso i p̄firmatiōe deuoluit electio ad capl̄.
- 9 Quo casu electio deuoluitur ad archiep̄iscopum.

¶ In in cunctis

G (grauitas) lxxi. dist. g. vlti. f. qd. vii. commententibus
(literarum) f. eo. cum nobis olim. lxxviii. distig.
presbyter. xxxviii. distin. que ipsis. viii. q. i. oportet. xciii. distin.
bis igitur. lvi. distin. si officia (in episcopo). i. qd. i. vltissimus.
E (Exegerit) secus in secularibus dignitatibus ubi sufficit
annum inchoasse. ff. de mu. et bono. ad rem pub. et scia. f. est an
tem scientia requirenda et estimada fm dignitatem et locum et
ordinē ad quem assumit. f. eo. ecclesia vestra. si enim assumitur
ad epatum debet habere sciam noni et veteris testamenti cum
sit iudex aliarum. et iuris cum ius dicere debeat. l. q. f. de perso
na presbytero autem sufficit vt sciat canones penitenciales et.
xxxviii. di. que ipsis. archi. et omnes alii ad quos spectat cogno
scere de causis debēt scire iura: q. veretū dū est patricio et. C. d.
vete. iure em. l. i. et turpe est alioſu manibus querere qd apud
se inuenire d3. Cātor d3 scire cantum. et sic de omnibus ordini
bus qd satis colligitur ex eis que eis dantur et dicuntur in or
dinatione xxi. distig. per totum et ex potestate et officio qd ha

¶ **B**ent exercere tenetur. ¶ Qui aut omnino illiteratus est oino ordi
nari nō dī ad aliquem ordinē. Si tamē ordines potest dici qđ
ordinem recepit ⁊ clericus erit: qđ inspecta pīma origine cleri
catus pīmi clerici dicebātur in sortem domini electi. xñ. qđ. i.

a C Promo-
ueri pnt. adde
q^d b dictū mul-
tū no. ioan. de
imo. i. cle. j. f. d
eta. 7 qli. 7 vin
i. c. illiteratos
xxvj. dist. 7 re-
fert fel. in rub.
j. de magistr.

b. **E**AR obse
re. adile q. ale.
de imo. i. d. l. b.
etate. d. nihil
refert. h. victu
Zimo. hic. i. il
lud sequitur.
c. **O**do ser
uadus. q. i. no
toris nō debe
at fuari ordo
add ab. i. c. ho
re el pmo. f. c.
ti. d. maria. so.
in. 25. xxi. col.
iff. d. iiii. pba
ale. de imo. i. l.
si pessus. i. ad
di. ad bar. ff. d.
custo. reo. z la
re frā. ar. c. i. cō
fi. suo. solēti. el
xy. 7. add. cū dē
Zimo. f. eo. in
Cnossi.

a clerics. xij. cl. clerici. si aut sint parū sciētes ⁊ spes sit q̄ pos-
sint proficere promoueri possunt. "si aut non sit spes eorum nō
debēt promoueri nisi talis ecclesia que nunq̄ debet agere con-
silio ⁊ auxilio eorum vel nisi sint monachi vel heremite qui po-
tius egent cōtēplatione q̄ scia. sciam aut reputamus. eminē-
tem q̄ subtilēs qōnes discutere ⁊ diffinire nouit ⁊ in promptu
responiones hīs. ille hīs mediocrem qui scit aliquo modo tra-
minare negocia: q̄uis ad oīa nesciat rēdere. ⁊ qui in libris ve-
ritates eorū q̄ scire tenet scit drere: ⁊ sic in promptu oīa non hīs.

2. sufficientē q̄ sufficit sibi ad faciendū ea q̄ sibi imminēt. ¶ Itē videt q̄ qui nō h̄ sciētā saltē cōpetētē ⁊ sufficientē peccat recipiēdo dignitatē vel aliud officiū ad q̄ nō h̄ sufficientē sciām

xxvij. vi. obs. 7. f. de eta. 7. illi. c. f. xvij. q. ii. si qs abbas. tamen
cū istie' re cā dispensandū est: q; imperfectum scie' 7. c. f. de renū.
nisi cum p'dem. §. p defectu (decurso tēpore) trium mensium
cōputādoz a die vacatiōis qd sonare videtur. l. di. postq. c. di.
c. l. lxxv. dist. qñ. gñalius tñ intelligit q; caplm h3 tres menses
ad electionem a die vacatiōis 7 alios tres a die electionis ad
cōsecratiōē. lxxv. di. §. a tpe. 7. qdā benigne interprātes adbe.

et ei. ar. j. e. n. p. defectu nos in dicim. infra tres mēses faci
endā electionē a die vacationis. l. di. postq. 2. a die 2firmatio
nis infra alios tres mēses d3 2secrari. lxxv. di. qm. 2 si est elec
tus in archiep3 d3 obtinere oīa q̄ sua dignitas requir. puta pal
lium 2 bmoī. c. di. e. j. melius d3 q̄ metropolitanus a die 2secre
tionis habebit tñ tres mēses. c. dist. c. j. l3 quidā aliter dicant.
cōfirmationē aut̄ statim post electionē q̄libet electus petet mo
dicō tñ p̄cessu ad se vel nūq̄m p̄mandos. lxxi. dist. catho. 2.

¶ qd si scō aliter forsan. ¶ Sed qd si sit elect⁹ h nō vult 2sentire
electioni nec tñ dissentit. nā electores variare nō possunt. j. c. in
ter canonicos. itē quid si cōsentit electioni sed 2firmationē nō
petit: nūq talis electi bñficiā 2ferent. ¶ Sed vltimus rñdeo
qd si is q 2sentit electiōi negligit petere 2firmationē nō 2ferūf

3 **C** Ad primā aut qñcm dicim⁹ q̄ a sup iore p̄figit sibi tps
infra q̄ r̄ideat itā tñ q̄ nō erit tps tres mēses a die vacatio-
nis. ar. l. vi. postq̄. ⁊ posset dici q̄ si infra id tps non vacaret
tacite videt dissentire. alij dicunt ⁊ forte melius q̄ si canonicis

requiruntur? penitus ei? nō sit parat? ad p̄tendēdū q̄ ipsi pos
sunt eligere aliū. ar. 7. eo. cū inter cā. in fi. nā qui tacet vel obscu
b. re? rēdet vbi plene pōt rēdere. p. p̄fesso habet. ff. de inter. act.
de etate. §. q̄ tacuit. 7. §. vbi habita tñ aliquātula deliberatione
ff. pro soc. q̄ dicimus. insti. de inuti. stip. §. vl. ar. cōtra insti. de

verbo. obl. §. oēs. ff. de peti. her. e. q. si possessor. l. i. q. i. nō est pu-
tanda. in fi. Ante tñ q̄ renūciat vel aliq. eligat si ille qui p̄sen-
tire distulit electioni de eo facit saltē modo p̄sentire velit ad-
mittēdus est. j. eo. cū inter canonicos. ff. de adop. l. mācipiorū.
(is) id est platus. idē credo de patrono. ⁊ dicimus q̄ hi p̄ferre
possunt etiā nulla snia admonitiōis p̄cedēte v̄t hic si aut nono
iure niterent̄ sec⁹. j. de p̄ces. p̄bē. nō va. cum iuris. vel dic v̄t ibi
no. nos credim⁹ tūc tñ trāsactū t̄ps de p̄secrādīs ep̄is q̄cunq̄
q̄ fuerit in ep̄m p̄secratus ēt si primo mēse vel septimana obti-

multa confirmatione: et tunc licite possunt eius beneficia offerri. ¶ Item
et quoniam omnia sua negligentia cunctarum suarum diligentiarum interuenire potuit
secreta: et si non sit secretat: unde si erat sacerdos statim dicitur de
re operari cuncta secreta totius sui quod est cōsecrat: si non erat sacerdos
vel diaconus vel subdiaconus laborabit cum ordinatore suo quod
est successore sine interpellatione per singula tempora ordinationis or
dinat: si fuerit postulat auctoritate eius quod per potestatem admittit

di posthula. det. pera q. q. cito pot. fieri ordinet. 2. p. secretur. et si
fm hoc pot. fieri primo mase. 2. no fiat. et tunc possunt eius benefi
cia 2. ferri etia si sine eius negligetia differatur per sex menses vl
annu. vel etia amplius no dicat esse fractu tps de p. secretis
epis nec eius bnficia 2. ferri poss. si aut p. gratia dispensantium
obteneat p. secretionē differri statim credimus eius bnficia pos
se 2. ferri arg. ff. ex ob. cau. ma. l. qui mittunt. 2. l. seq. C. t. Item

viciamus qd et qd semel fuit in mora statim polluit eius bñcia
 cofferri. ⁊ si nō sit transfactus tps de cofsecrādis epis. alii con
 tra scz qd semp dū expectari vsq ad tps decursum. de hoc etiam
 no. 7. de pben. de multa. hoc em tps pparatum est ad hoc con
 grui. ff. de postula. l. i. §. i. ¶ (Disponendi). quid si ante ter
 minū predictū pfecte trāslatus est ⁊ bz quieti epi administra
 tionē nūq̃ poterit conferri eius bñficia ppria vide qd sic
 arg. nū qd si quis iun. tñfatus erit qd iun. nūq̃ iun. libet qd

de pcc. filius. 6. veteran. C. de iur. do. in. l. i. §. de off. dele. gra. ti. credim⁹ tñ q ante pferacionē nō sufficiat pfecta trāslatio ⁊ quleta administratio nisi deinceps sit tps ea maxime rōne: q adhuc pōt excipi contra eum ⁊ remoneri ab epātū: tñ habebit priora bñficia. §. de accu. super his. sed si ante tres menses habeat quietā administratiōē ⁊ sit cōsecratus libere eius bñficia conferunt. ar. hic. si vero non possit hēre liberam admī

ministracionem ipse tamen est consecratus non cōferuntur eius
priora beneficia etiam post tres menses. est enim necesse vtrum
q; interuenire. cō. di. si qui episcopi. alij cōtra secus si per ele
ctum staret quominus ministraret: q; tunc perinde habetur ac si
administret. Quid de alijs p[re]latib[us] quid ipso iure vacant prio
ra b[en]eficia. R[es]p[on]deo sic si habeat curam animarum vel sunt p[re]s
b[ite]riatus. i. de p[re]b[ite]r. de multa. (C. Archidiaconus). no. ar. ar.

hi. habere curā a timari fed non pncipaliter. vt. xvj. q. vj. nul
lus. j. de offi. arch. cum satis pōt tamen et cōdicare. j. de eo qui
h. ord. fufcep. c. j. vbi de hoc no. (Ammeram). j. de appella. re
f. inenfibils. j. de pe. lz. j. de infitu. cum veniffet (annum). j. de
eta. pieteaa. (C. j. Admoniti) in epifcopatu fufficit fola ne
gligētia electi. c. diff. c. j. in ceteris inferioribus neceffaria eſt ad
monitio; vt hic. j. de eta. r. quali. q. ris neceffaria eſt fua admo
nitio; vt hic. j. de eta. r. quali. q. ris neceffaria eſt fua admo

quibus. verumtamen in carnis sollicitudine ut hic. 7. j. de eta. 7. quali.
neris. j. de gel. pbe. cu nostris. cum enim ista no possunt esse
nisi notoria. j. de tralla. epox. c. l. 7. n. non est odo. 7. seruandus.
l. q. j. de manifesta. (canonibus) p. firum a canonibus tps intel
ligi ut singulis temporibus ordinationi accipiat ordines suc
cessive. hoc eni dicit. c. faciedu. vbi necessitas imminet. lxxvff.
di. c. vlt. 2. hic imminet necessitas cu dignitas vacat que talez
ordinem recipit. Remouet. En subjectione hanc. cu. amfio.

ne locoy cogen di sunt ad ordines non pise. i. de eta. q. ueris.
t. tiffin. (consuluit officio) id est dignitate (appellationis).
i. de appe. reprehensibilis. (hoc sane) scz q. promoueat ad ordi-
nes quos dignitas requirit (promoti) i. affirmati sed nō ordi-
nati (obstat) puta q. factus sit irregularis sine culpa sua post
inuestituram (cōtra formā) puta minoris etatis (illegitimos)
illiteratos & male fidei continentur in principio. c. elegierint

Scienter indignum. 7. eo. innotuit. (privatos) prima vice tantū.
7. eo. cū ynton. 2. tunc ipso iure. 7. eo. quisq. (beneficijs) non of-
ficijs. nec ecclesia remanet sine seruicio (suspendos) ipso iure. 7.
eo. innotuit. circa si. ali. dicit per suā primādum bñficio. 7. e.
quisquis. 13. potest dici illā deere. obtinere i sua casu f. qñ quis
per potentia laicalē eligit aliqñ quem timor aliquo modo ex-
cusat. hic aut loquit qñ scienter eligūt malignos q nullo modo

unt reuocabiles ipsi cum ad eum spectat collatio vel electi confirmatio (2) senserit eum ad alios pertinere electio. ¶ Per capitulum habes qd epus peccat primo loco deuoluitur eius potestas ad caplm. s. de 2cel. preben. nulla. q. intelligimus verum de hiis que ad eum pertinent ppro iure nã si ad eum nõ pertineat collatio ipso iure sed deuoluitur: puta qd ppter negligentiam alioru clericoru deuoluif ad eum ptas eligendi aliquos

arg. i. eo

ar. j. eo. ne pro defectu. et ratio diuersitatis: quia in his que ad eos proprio iure pertinent est inter eos maior connectio quam in aliis que aliunde obueniunt. ar. j. de testa. requisisti. Et p. capitulum tunc deuoluitur electio ad capitulum ex defectu episcopi commissio in confirmatione tamen quam prius ad quem pertinebat electio vel presentatio sciens electus indignum. et episcopus sciens confirmauit: ut si ignoranter esset indignus electus. Item ad prius rediret potestas eligendi si eo innotuit. et c. dudum. et si prius sciens electus indignus sed episcopus ignorans confirmasset. tamen post confirmationem casus propter indignitatem electi eligens episcopus qui ignorauit indignum. et de iste ad quem deuoluitur potestas eligendi propter defectum aliorum in fra ser menses deputados a tpe quo sciuerint electum et confirmationem vel electionem sciens factam de indignis. j. de p. p. b. q. diuersi. rati. Et eligere sicut ille ad quem deuoluitur propter negligentiam. j. de p. p. b. nulla. hic adde q. notant. j. de p. p. b. inter dilect. plus placet nobis quam nunquam in casu isto. si quoniam aliqua minor ecclesia sciens electus indignus. et episcopus sciens confirmat indignum electio ad capitulum cathedralis ecclesie deuoluatur: sed deuoluitur ad archiepiscopum tamen. ista decreta. loquitur quoniam presentis fieri electionem de indigno intercedendo electioni ut canonicus. et sic loquitur de ere. j. de c. c. p. b. postulat. et quia potestas episcopi transit in capitulum ille de quo capitulum prouidet habebitur pro confirmato si cur habet si episcopus de eo prouideret.

Quasam contulerunt.

Tempore vacat. q. als non h. j. de c. c. p. b. constitutus (Recipi) q. tenet recipere abbatissam non ex vi compromissi si per quod non tenetur nisi ad penam vel interesse. ff. de arbi. di. c. vlti. et l. sequen. nisi dictum eius sit emologatum. C. de arbit. humana. vel dic q. tenerent eam recipere: quoniam ipsi intelliguntur elegisse per episcopum qui vice eorum eligat. ff. de iur. i. l. h. j. e. in causis. cum dilecti in si. arg. inde est q. etiam in persona electi dicere possunt compromittentes q. als non possunt. ff. de arbi. qualem. et l. diem. s. h. rati.

1. Potest episcopus in causa sue ecclesie esse iudex.
2. Non licet iudici aliquid renocare in sententia diffinitiva ab eo lata.

Nisi.

(Disponendi) hodie autem in concordia electionem hoc possunt. j. c. nihil. (Renocare) quoniam erit hic iudex in causa sua contra. C. ne quis in causa sua l. j. item si violenter et sine iudicio occupauerit etiam rem suam cadit a iure suo. C. unde vi. si quis in tantum. et idem si ius sibi dicatur iure sibi debita. ff. de met. cau. et rat. Item nisi quid seruabit ordinem iudicium. dicunt alii q. nihil aliud vult dicere. nisi q. seruet ecclesiam in dñem vel dic episcopus posse esse iudicem in causa ecclesie sue. h. q. d. vñ. si quis ab episcopo. et v. di. si quis. et peritator filii in causa filii iudex est. C. vbi cause filii. l. j. et episcopus dicitur procurator ecclesie. xij. q. d. i. si priuatum. et imperator in causa filii. ff. de his que in testam. de len. l. pri. et tñ res filii imperatoris dicuntur. ff. ne qd in loco publi. hoc interdicitur. quando possit qd in re sua esse iudex no. j. de foro c. ope. cum sit. et melius. j. de cen. venerabilis. et de verbo. si gni. ex parte. in his ergo non habent locum leges contrarie quando sine auctoritate iudicis qd sibi ius dicit. et dicim. cum seruare debere ordinem iudiciorum nisi esset notorium. Quidam tamen intelligunt hanc decre. in notoriis tamen vbi non seruabit ordinem iudex sed sola monitione premissa excoicabit. xvi. q. j. in canonibus alij suppleunt hic studeas renocare ut dñ. et sic debet quasi actor no. quasi iudex. Et item in sententia diffinitiva non h. iudici aliquid renocare. scilicet enim est functus officio suo. j. de offi. deleg. in literis in interlocutoris aut secus. ff. de re iudic. quod in iudic. nisi sit iura pape que si esset per obreptiones obren. ta per ipsum mutari pot. xxx. q. d. vñ. c. sine ante. fil. p. stitutio nes mutare pot. ff. de le. non est nouu. in p. tractibus aut muta. re licet si no. parat alicui p. iudiciu re adhuc integra i. p. tractib. s. q. alterius gratia tñ p. tractum. j. eo. in causis. ff. de procura. an et in p. tractib. immolatis. j. ff. de c. d. causa da. si pecunia. In p. tractibus aut nolatis q. vñ. q. gratia p. tractum no. h. muta. re etiam si non sit p. iudiciu et etiam re integra. ff. loca. qui operas re aut non integra nunq. licet mutare etiam in non no. minatis p. tractibus. et etia si no. interest. j. eo. in causis. ff. de pro. cura. post l. ite. et l. seq. et l. que omnia. ff. de regu. iur. nemo. ff. de adop. post mortem. nisi fauor aliud inducat. ff. de li. causa inter rogata. sed p. hanc distinctionem no. soluit p. tractum. j. de fil. p. b. y. veniens. que est vbi contra. xij. q. d. h. j. de p. b. cum non ignores. sed dic q. vbi factu est improbatu a iure ita qd no. pot. allegari contrariu venire contra factu suu ut in his contrariis. S3 bñe contrariu videt. j. de cler. c. iuga. diuersis. Sed potest dici illud non esse improbatu a iure. lxxviii. dist. cum in p. terito vel illud speciale in penam episcopi. et sic intelligitur. j. de fil. p. b. y. veniens. quis posset ibi responderi q. fuit dispensatio.

Sed adhuc est contra. xij. q. d. non monemus. sed ibi non potuit renocare factu suum: quoniam remotus ab administratione erat alienator: sed de iure bene agit ad renocandum factum suu. ff. de pa. si vñ. ite nec est ar. contra. C. ad turpil. quis. ff. de adul. si marit. s. si negauerit. q. ibi no. renocata alienator: sed agit ad renocationem. C. de agri. et c. h. que admodum. q. qd dicitur est. nam vñ. ditione locatione et alios contractus h. renocare: vel q. non tñ vel p. bñficiu restitutionis vel aliis modis p. m. q. qlibet inuenire h. Sed nec ad renocationem talium contractuum agere pot. nisi turpitudinem suam alleget: ut si vellet renocare datur ei ex turpi ca. ff. de c. d. ob tur. cau. p. totu. j. de do. inter. sed si turpitudinem suam alleget tñ nomine ecclesie pot. agere vñ. cum suis co. cor. q. diu. est toleratur nolle ei agere pot. vñ. q. d. h. nonne. nec de malicia persone pot. excipi contra ecclesiam. xviij. q. vñ. si episcopus ad contraria autem scz. j. de fil. p. b. y. veniens. et de cler. coning. di. uersis. rñ. vt. s. qd aut iuris sit qñ semel approbatus psonam vñ. istm. an scz. possit vlti. reprobare. no. j. de ere. cu. venerabilis.

1. Quid requiratur ad hoc ut electio facta a paucioribus confirmetur.
2. Electio nulla que nam sit.
3. Secunda electio ex intervallo non valet nisi electionis tempore notorium esset primam electionem nullam.
4. Electores priuati quoniam potestate eligendi: electio non sit nulla.

Considerauimus.

Intervallo sunt diuerse electiones: si non fiant ex intervallo valet scda electio a maiori parte vel de persona iunata a maiori bus meritis. j. eod. dudum. lxxviii. dist. c. vlti. (appellatione) no. q. no. priuati iure eligendi h. elegerint post appellationem vel contra priuilegium vel post electionem primam non cassata. no. em inuenio hoc expressum in iure unde non debeat extenderi pena. de pe. di. l. pene. de hoc no. s. de po. p. c. h. (appellatione) recipiendam (Tenore) forte ne quis alium de eligeret vel in certo loco fieret electio vel de certa ecclesia. s. de c. d. cu. dilectus. j. c. venerabilis (qualitatem) de qua notum no. est q. esset nulla. Et dic no. q. ad hoc q. confirmetur electio facta a paucioribus pluribus eligentibus indigni q. no. est ne cesse q. tpe electionis esset notorium a pluribus electione factam esse nulla vel q. electus ab eis esset indignus: vel q. electores priuati sunt ipso iure vel priuati potestate eligendi. j. c. dudum. immo sufficit q. tpe quo ferenda est scia super electione sit notorium vel aliter constat q. fuerit nulla electio vel indignus electus: immo pl. dicimus q. sufficit pbare aliqd q. re prima sit annullata qñ sit in cod. c. exten. j. eo. c. congregato. nec est necesse q. sit notorium. dummodo aliquo modo pbet. item hoc est verum an vno contentu sunt plures electiones. j. eo. congregato. Et nota ad intelligendum sequentia q. bñ electio nulla si elegerunt ad dignitatem habentem curam animarum: vel alia que maiores ordines requirunt patientem defectu in ordinibus etate scia et vita. vt. s. eo. cu. in cunctis. in prin. s. de postu. et l. j. c. rescriptum. Et si irregulari et als in nativitate. j. c. innotuit. idem si illiteratum xxyi. di. illiteratus. l. dist. nemo. vbi habes idem de corpore vitiatis. idem de laicis. l. i. dist. osius ite si eligatur quoniam pot. stuladus est. de quo no. s. de postu. c. si. item si laici interfuerint electioni episcopi tanquam ius habentes. j. eo. massana. idem si a suspensis vel si de suspensio scia sit electio. s. de p. sue. cu. dilect. multo fortius si ab excoicatis. j. de ap. constitutis. item si no. seruet forma. j. eo. q. ppter. et c. in geneti. item si minor pars maiore parte non vocata pcesserit ad electionem. j. c. auditis. si aut due partes sint presentes et alij contentant nihilominus tñ electio. h. pot. cassari petere cōtēpto et forte non alijs idem potest etiam rati ficare eadem si presentiat etiam modo. j. c. q. sent. et c. ecclesia vestra. ff. de cuiusq. vñ. l. nulli. et l. seq. potest etiam dici q. non sit nulla h. post ap. sit scia annullada. argu. s. eo. considerauimus. vel si fiat contra priuilegium ut ibi dñ. est aut annullada si fiat tractatus corpe defuncti nondum tradito sepulture. j. eo. bone. me. hoc quibusda non placet nec valent excusari q. ex ignorantia iuris vel facti deliquerint siue sciens siue ignorans contra p. dicta fecerint electio est nulla vñ. annullanda fm q. distinctus est ar. j. c. innotuit. qñ vero electio est ex intervallo. dicunt qd q. duo sunt necessaria ad hoc ut teneat scda electio. s. q. pma nulla sit ipso iure. et q. pmo eligentes priuati sunt potestate eligendi ipso iure. vt no. j. c. auditis. ite qd em dicit q. tertiu est necessarium. s. q. prima electio pendeat. na si electus renunciasset vel si cassata esset electio: tñ non posset fieri scda electio nisi oibus vocatis. ar. j. c. cu. vintonen. nec distinguo hic an sit notorium tpe electionis prima electionem nulla esse: et pmos electores priuatos potestate eligendi an no. dummodo tpe sine consent duo vel tria p. dicta. ar. hic. j. de ap. constitutis. et hec intelligo q. a qñ alij sunt primi eligentes. alij scdi. nam si idem sunt qui primo elegerint et scdo: tunc si ipse iure nulla est electio prima h. non sunt priuati potestate eligendi q. primo elegerunt: tñ tñ scda ex intervallo fa.

Inno. sup. primo decre.

c. ij

a. C. Ep. ob hoc videtur pale. s. imo. i. p. l. r. co. h. v. q. si i. p. n. l. vbi q. in his q. sunt deci. mela no. p. e. iudex. Et qñ q. possit sibi dicere ius i. ca. p. p. a. vñ. p. cu. de aler. in p. l. rrrv. co. i. r. ff. co. vo. duplica. tñ iter p. filia ce po. p. l. rrrv. ad dean. et qñ q. dñ. no. recognoscet supior et pcur rat voluit ad uersari possit e. iudex i. ca. p. p. a. vñ. p. do. bar. fo. i. p. l. rrrv. co. i. r. v. tertio q. i. p. l. rrrv. co. h. v. ad dñ. p. stitutio. l. p. l. rrrv. co. vñ. circa p. n. in p. l. rrrv. co. h. v. i. p. l. rrrv. co. vñ. circa h.

etia etiam si prima non sit cassata. j. e. cu terra. qm quida intel
ligant illa qm notoriu est prima nulla esse vt ibi no. est. immo ne
cessariu est vt in hoc casu. s. qn ndem primo r scdo eligut ad b
q teneat scda qp p primam electione non sint puati ipo iure ptas
te eligendi cu si essent non tz scda electio. j. de su. negli. prela. l3
sed contra. j. eo. cu terra. vbi dr. q etiā si psona sit vitiosa q pnt
precedere ad electionem scdam. sz etiam q talem eligut ipo iure
puati sunt. s. e. cu in cunctis. l3 illa decre. cum terra. dicēs q lo
quif cum ignoranter eligunt vitiosam psonā. vii ipso iure nō
sunt puati ptate eligēdi. vt. j. e. dudū. in gl. q incipit circa fi. si
so. eodē casu retēto electio fit aliqua l3 possit cassari ex causis
pdictis tūc publicato scrutinio sine statim sine lōgiori ifernal
lo nō l3 eis dē aliū eligere. j. e. c. publicato. ab alijs aut electio ē
hoc casu facta i eodē gtertu t3 secus si ex ifernallo. j. eo. ggrega
to. s. e. con siderauimus. ¶ Alij dicunt q ex intervallo nō va
let scda electio nisi tpe electionis notoriū esset prima electionē
nullā. ar. ad bo c. s. qfideram. r sic intelligūt. j. de ap. cōstitu
tus. ex qbus aut causis diximus electionē nullā vel annullādā:
r ēt i alios ptātē eligēdi translatā ppter vitiū electi vel eligen
tiū ex eis dē causis. idē dicimus i postulātibus. s. de postu. c. j. r
ñ. sec^a aut si ex alia cā q ppter vitiū electi vl eligētū. j. e. inotuit
s. de postu. c. h. de renū. post trāslationem. lxxv. di. ofius. item si
electio sit post appellationē legitimā tenet. sed postulatio non
vt qdā dicūt. j. c. pri. r intelligo eūdē gtertū vel aliquam fieri
eodem cōtextu que fit olbus canonicis existētibz in capfo si
mul. nā si vna pars recedat r remanentes in capfo aliquam fa
ciāt electionē cassat electio q fit gtppt. recedētibz q nō eēt si eēt
in eodē contextu facta vt iam dictū est. j. eo. auditis. nisi forte
incōtinēti a priore scrutinio vel cōpromisso procederēt: qz que
statim sunt r. arg. ff. si cer. peta. lecta. C. de pac. petēs. r habes
expssum. ff. de testa. heredes. §. pe. sed huic obstat pualle. decre.
auditis. sed dic q ibi non processerunt ex scrutinio priori vbi
¶ in g. vll. consenserāt. sed de nouo cōsenferant in. R. r. uel
credimus q si electio est nulla ppter eligētes q nullam hūt nec
habuerunt potestātē eligendi: qz tunc tenet scda electio. j. de re
iudi cum bertoldus. vl habuerūt quidā ptātē eligēdi sz amī
serūt vt qz sunt ex cōmunicati vel suspēsi ab officio r bnificio nō
intelligas de suspensione a bnificio vel forte ab ingressu ecclesie
vel alia sup aliqua singulari suspēsiōne. vide de his. s. de g fue.
cum dilectus. in glo. suspēsus nec distinguo si sint noiatiū vel
publice ex cōmunicati vel interditi vel nō: qz semp nulla est ele
ctio prima r scda t3. j. de app. constitutis r intelligo suspēsos
siue sint suspēsi a iure vt qui negligūt eligere infra tēpus sta
tutum. j. de concess. pben. c. h. r q eligunt indignos vt laicū. j. e.
sacro sancta. r. c. massana. s. eo. cu in cunctis. siue sint suspēsi
ab homine siue a iure. de suspēsis autem not. de postu. gratum.
¶ Itē dicūt nulla propter psonā electā q ineligibleis. si. q eligi
non pōt siue dispensatione r tales sunt oēs postulandi. de quibz
no. s. de postu. c. h. ¶ Item dicūt nulla propter defectū fo
me. j. e. qz ppter de hac elec. dat regula vera q vbicūqz electio est
nulla nō impedit scdam fieri siue in eodem cōtextu siue ex inter
uallo. r hoc pbatur p superiora iura. r bn facit. s. de sup. neg.
pla. c. vl. nā qd nullum est impedimentū pfare non potest. ff. de
ver. ob. si dari stip. Sed caue tibi: qz pōt esse q scda cassat non
qz facta sit post primā nō cassatā: sed qz vna ps capti fecit eā nō
vocatis illis q secerunt primā nullam q tñ vocari debebant si
scierunt non deliquant in prima nec facio aliquā vim vtruz tpe
electiōis sit notum nullam electionē esse vel electores ipsos su
spensos tpe electionis an non sit notū sed postea p pbatiōes si
at manifestū vt hic. Item no. qd aliqui electio est nulla r tñ ele
ctores nec puati sunt ipso iure ptātē eligendi nec puadū vt si
4 eligāt ignorātēr ineligibleem. ¶ Item puati sunt aliqui ipso
iure eligendi r tñ electio non est nulla vt li elegerunt crimino
sum sciētur. s. eo. cum in cunctis. j. de iureiu. sicut nostri (ad
suū). j. de app. bone memo. lxxxvi. di. tātis. xj. q. i. quia res. ff. de
lib. cum. quid ar. gtra. ff. de mune. r bo. gradatim. j. de matr.
¶ contracto. contra interd. eccl. ex lris. ¶ (Sama) qz nō remo
uet ppter delictū psonę. j. e. sup eo. alioqn gtra. ff. de re mili. q
cum vno. §. nō oēs. r. §. exacto. ff. de bis q no. inf. l. h. §. si igno
minie forte r si ppter delictū psonę remoueret nō eēt ifamis. j.
de accu. sup bis. qd verū est qn crimen opponit excipiēdo vt
hic (istam) sed r in ista p ossit eligi de iure. j. eo. super eo. sed pa
pa bic ex speciali causa preter ius interdixit.

Suffraganeis. Ad mandatu. j. eo. qd
sicut 2tra. §. pe. sol. hoc
adeo leue est qd etiam suffraganei pnt vacante sede
sua auctoritate facere. lriij. disti. q. per illa aut q
ibi dicuntur vel sunt grauius sicut quocare 2ciliu: vel digniora
sicut ordinare clericos: et nulla qd pertineant ad ordinem facere
pnt: cu pallis non habeat in quo est plenitudo pontificalis of-
ficii. j. de usu pal. c. j. et intelligo qd rone sue dignitatis no potest
facere aliqd epale: sed p alio epo bene posset ordinare clericos.

arg. j. de renun. ad supplicationē. sed dices ipse vult facere vel con
secrare ex quo mandat. j. de sen. excō. mulieres. sol. illud b3 locū
qñ mandat q ad se pertinet vel q pro se fieri vult. hoc aut mā
dat q ad officium eorū spectat q est de iurisdictione. f. man
dare vt faciat officium suum. ar. ff. de iurif. om. iud. l. iñ. j. rñ.
z ideo potest hoc ex quo confirmatus est. j. eo. transmissam. vel
vic q hec decre. loquitur quando non est in mora petendi pal
lium. ar. j. de app. c. ex insinuatione illa contraria loquuntur
quando est in mora.

1. Elitium persone in modum exceptionis probatus preiudicat in alia electione. 12.

Super eo. (Alterius) idē si eiusdē: vt. j. seg-
tur. (vicio) ppter criminis 2sci-
entiā vel irregularitatē. Et no. hic qd vitiū p̄sone
in modum exceptionis pbatum p̄iudicat in alia ele-
ctione contra. j. de excep. 2eniq. §. si. j. de ordi. cog. cum dilect.
ff. de his qui no. infā. lucius. sol. licet non sit infāmis de inre p̄-
pter crimen sic probatum: est tamē infāmis de facto quē infā-
mia repellit a dignitatibus acquirendis. C. de digni. l. ij. lxxv.
di. tantis. ff. de decu. generaliter. §. spurios. C. de inoffi. testa.
fratres. j. de accu. omnipotēs. qz qd plus est ppter infāmiā facti
ab obfēta dignitate suspendit. §. q. v. presbyteri. c. si mala. Vel
ideo est qd hic dicitur qd vitiū quod obijciebatur electionem
de qua agebatur tangebatur. j. de excep. 2eniq. vel ē hoc qd licet
h̄ modus agendi appelleretur exceptio. habet tamen in pluri-
bus vitiis 7 modum actionis. j. de ac. sup. his. ff. de decu. gene-
raliter. §. si quis. 7 eque bene dicitur accusatio sicut exceptio.
in aut. de san. epif. §. si quis autem. 7. §. si autem tps in auten.
quō 7 quādo oportet in prin. 7. §. j. vnde in hac exceptione ne-
cessarium est electum vocari 7 li tem contestari 7 reliquum or-
dinem seruari. j. eod. dudum. que nō sunt alis in exceptione ne-
cessaria (forte) nam tunc etiam sine vitiō suo puta quia aliū
aliquid dedit pro eo non poterit ad eam ecclesiam assumi ni-
si ex dispensatione. j. q. v. c. j. 7. §. argu. contra. j. qd. j. c. j. sol. j.
eod. c. si alicuius.

Cum monasteriū. (Suis) ipsius
bat postulatio (in heremo). f. de reli. do. vt eps. 7. c.
inter quatuor contra. xij. q. ij. contra paulus. s3 hic
loquitur de heremitis qui habent proprium. at hic electus nō
habebat proprium 7 erat monachus: sicut in heremo morare
r alioquin nō liceret eum habere in abbate. f. co. officii: s3
erte vbi intentione bona quis duceretur tantum 7 non ambi
tione credere qd teneret postulatio etiā si nō esset professus 7
onare videtur finis decretalis prealle. ad idem. xvj. q. j. presby
eros. ¶ Et no. qd licet heremite possint habere proprium:
q non abiuranciant tamen ecclesiastice persone sunt 7 conti
entiam seruare debent 7 promittere. xxvj. q. ij. s. ecce. 7 de istis
abes. xvj. q. j. c. qui vere.

- 1 Non v3. inuendo cōtra liberta tem ecclesie.
- 2 Eligi pōt alius non cassata prima electione.
- 3 Secda electio expirat obtinere prima.
- 4 Post publicatā electionē nō cassatā nō lz eligere.

Cum terra. (Alterius) persone de nomi-
natis (totius). i. ambarum
personarum electarum. (sancimus) si. s. de consue.
inter vos. vbi de hoc no. licet enim patriarcha si est
de consuetudine possit interesse electioni suffraganei archiepi
sicut q. minus est suffraga. possunt interesse electioni archiepi
s. de postu. bone memo. modus tamen iste nominandi grauis
est. vnde renouendus est. ¶ (Abolendam) quia grauis erat
ecclesiis. s. de consue. c. i. nec erat prescripta consuetudo. quia si
esset prescripta forte non esset reprobanda in patriarcha. ar-
gu. i. eo. sacrosancta vel dic q. hoc non potest consuetudine in-
duct q. postq. consenserint in aliquem ipsum eligendo q. pos-
tea per aliquem irritetur si noluerit consentire nisi p. forma
iuris decre. aut sacrosancta non obest: q. ille p. ibi no. erat
electe: sed tantu. no. iate. vnde ibi nullum ius erat questum no-
minatis. Item ibi non probat illam no. iatione sed potius im-
probat modo. i. q. eligunt postulat. dum (vel modo). i. e. q. pp
(vigilantiam). i. diliget. inquisitionem faciat de p. s. on. eligen-
da. ¶ Dic habes q. eligentes possunt alium eligere prima
electioe no. cassata p. tra. s. eo. p. siderauimus. s. 7. p. tra. videt q.
si eligunt indignu. ipso iure priuati sunt p. tate eligendi. s. e. cu.
in cunctis. s. de postu. c. ii. i. eo. innotuit. 7. idem si no. seruauit
forma. i. e. q. p. p. t. sol. non v. b. i. c. q. non cassata prima electio-
ne p. cedat ad scda. sed diligetiam habeant inquisitores. s. vt
plures habeant paratos ex prima electioe vt si coterit vnu.
electu. cassari eligatur scda. lxi. di. studii. lxxv. dist. flor. etinum
vel eligat scdm. sub ea p. ditione si prim. cassaretur. ar. in. c. flor.
etinum. ¶ ¶ Expirat scda electio p. ma. obtinere sicut in substi-
tutione. C. de impu. 7. aliis subst. post adita. sed bi modi eligen-
di per

ad curiam reprobant: ut no. l. i. dist. studij et est expressum. j. eo. in electionibus. s. solue ut h. l. eadē gl. ubi dicit. nos aliter. hoc ergo decre. loquitur de ignorantibus vitium qui non puerant pte eligendi. j. eo. innotuit. sed ad hoc bñd est responsum cū hic bñd etia si in forma sit peccatū. s. rñde q tpe bñus decre. becpe na imposita nondū erat peccatibus in forma. alij aut q tpe bñus decre. licitū erat eligentibus mutare vota sua vsq ad electionem publicatā. j. e. cum inter. i. si. r. c. auditis. Et post talē electionē publicatā nō cassatā non h. alij eligere nec vota mutare: ut in dictis decre. s. hodie tñ correctū ē h. q post publicationē scrutini nō h. variare loca sua. j. e. publicato. nisi forte esset adeo notoriū prima nullā esse q non pte dēret bñd nec cōtēdi possit. ar. C. de rñ. tu. l. i. h. ut si non consentiret electi vel si electio nulla esset ipso iure. ut si facta sit nō seruata forma vel etia si facta sit ab excoicatione. ar. j. de appel. pstitutis. nam bi nullam excusationem bñt quare dicat suā electionē tenere se cus si elegerint indignum: q possent pte dēre q ignoratē elegerint. j. e. innotuit. in si. item secus si dicant q post appellationem: q appellatio aliqñ est admittēda aliqñ nō. j. eo. cū nobis s. co. pñderamus. r. sic in oibus alijs ubi aduersarius potest aliquid pte dēre de iure: sed melius nō. j. e. dudū. s. Et nos aut alij intelligim⁹ hanc decre. s. ut sit scisus ut canonici post qzueniūt in caplo solēnter publicēt factam electionem r pñtea supiori cōfirmādam pñtent. r si supior vel propter vitium pñone vel forme eam cassauerit iterū eligant alijs r sic faciāt q usqz eoz electio pñmet. r tunc post q fuerit pñmata eam pñtent regi vel patriarche: nec tamen negamus q si aliter de consuetudine vel pñilegijs obtinet qui possint ante pñmationē sed tñ post solēnter publicatā electionē pñtent regi. j. e. cum inter vniuersos. r. c. q sicut. ppter hoc dñs q pñus non requirantur rex vel patriarcha.

1 Electus non confirmatus non potest administrare res ecclesie sue.

2 Electus r confirmatus potest disponere de dignitatib⁹ r alijs rebus sue ecclesie.

Transmissam postposito. qd non licet modo r qñ oportet. s. semel. r in aut. de sanc. epis. s. si vero constanter. r non incidunt in canonem qui tales percutiunt. j. de sen. exco. in audientia. Et confirmatōnem nō. q electus pñto est confirmatus sine alia possessio ne vel inuestitura vel stallatione statim potest administrare res ecclesie sue in temporalibus r spiritualibus tam in colligendis fructibus q in actionibus intentandis nomine ecclesie sue ut hic. sine pñmatione aut hoc nō pñt nisi clerici sint in ecclesijs exemptis qui sunt in pñtibus remotis. j. de elect. qualr. et c. nosti. vel nisi aliud sit ibi qd succedat loco confirmatōnis si cut in cister. sicut est in qbusdam alijs qbus hoc ex spali pñilegio est indultū q sine aliqua pñmatione bñdictiōe recepta ministrēt. immo q pñus est sine aliqua bñdictione si ep̄s noluerit bñdicere ip̄i poterunt administrare. j. de sup. neg. pla. c. j. vel nisi hoc habeant ex pñtitudine. Quidā tñ dicūt hoc non posse introduci pñtitudine q graue esset ecclesijs. j. de reg. in. cū cā. r hoc obtinet in oibus ecclesiasticis personis habentibus qualēcūqz administrationē etiam si sint canonici q habeant administrationē pñenday suarū. nam in eis aliqui pñmant: r qui non pñmant loco pñmationis aliud faciūt qd loco cōfirmatōnis habet. s. q inuestiunt p ep̄m vel inferiorē statim ad quem hoc pñnet de iure vel consuetudine. j. de cōf. pñen. pposuit. r de bis q si. a. ma. part. ca. ex ore. vel assignatur ei aliqd loco pñbēde: r pñmatione assignat ei in choro stallū. r in caplo locus. ar. j. de renun. cum inter. j. de pñb. c. cum dilectus. j. r. c. dilecto. Et possunt hec habere locū in ecclesijs ubi habent pñbende distincte: q r quilibet h. sue pñbende administrationē. sed ubi non sunt pñbende distincte videt sufficere loco cōfirmatōnis q canonici cōster eum recipiant in canonicum vel ep̄s vel alius pñtus recipit professionem in manibus suis vel dat ei pannos altaris vel cāpanas vel aliqd simile. xxiij. di. quis. ar. de re. iur. c. vl. j. de ma. r obe. legebatur. isti si agāt noie ecclesiarum dignitatū administrationum vel pñbendarum suarū non potest eis obici vos non estis canonici electi vel vestra electio non tñ ex q si sunt instituti: ut dictū est. facta tñ eoz tutione confirmatōnis firma manet: ut. j. eo. nihil vel potest dicere r melius q isti sic electi r pñmati per se oia bona ecclesiarum suarū vel dignitatū vel pñbendarū suarū si non bñt pñtradictores pñt sua auctoritate occupare. arg. C. de ed. di. adri. tol. l. si. ff. de acqui. pos. cum heredes. si vero bñt pñtradictores q bona pñdicta possideāt tñ opz eos ostendere suas cōfirmationes tenere. Si vero non habeāt pñtradictores non tenēt aliqd pñbare de iusticia confirmatōnis nec tenent probare aliqd de iusticia electionis. r hoc ex eo apparet. s. q illi qui tenēt bona ecclesie alij non debēt res suas sibi restituere nisi pñbent suam cōfir-

mationē tenere. q si pñdicti electi. i. confirmati non essent statim vel nisi tutione cōfirmatōnis defenderent. isti non liberarent eis solūmodo inuestitis. Et idē quod diximus in pñmatis idē intelleximus de inuestitis. s. secus intelligim⁹ in illis qui adepti sunt possessionē habēdo stallū r locū in capitulo r i choro iuris ep̄alis vel iuris canonicalis vel cuiuscūqz alterius sine iuris pñb. s. si vsuf. p. l. vlt. istis tñ sufficit in possessione esse auctoritate supioris. r est rō diuersitatis. pñm. tñ astringunt ad pñbandū: q non sunt in possessione. isti aut vltimi ideo non astringunt: q nō sunt i possessione. r nemo eoz cogit dicere titulum sine possessionis. C. de peti. here. cogi. ff. si vsuf. pet. vti

1 Et de talibus ex quo est. aliq electus est r pñmatus potest dare pñendas r dignitates r honores r alia disponere de rebus ecclesie. s. e. nosti. r iuramentum recipere a vasallis. j. eod. aliter suspendere interdicare excoicare ut hic. Inquisitio nis ut est audire accusationes clericorum. xvi. q. vi. si aut. r. c. ep̄s. hoc aut fateor. nā hoc bñ audiet electus pñmat⁹ qd sic p bo: q hoc audiet simplex sacerdos delegatus ergo nō pñnet ad ordinē. l. vi. studet. pñtea quilibet iudex ordinari⁹ qui h. ad ministratōnē r meri imperium audit cōs cñales: ergo r cōfirmat⁹ q h. mēz impium ut h. apparet: q excoicat r cōcilium cōnocat. j. e. q sicut. s. p. c. (ministerium) ordinare: pñsecrare: vir gines dedicare ecclesias. lxxv. di. quis.

2 Si quid eo ipso q alia pars nō seruat pactū: possit actor redire ad ius pñstimum.

3 Beneficia absq pacto aliquo dari debēt r renunciari.

4 In vno negotio non sunt scēde plures sine diffinitioe.

5 Excipiens de appellatione non est admittendus: quando ei⁹ non interest.

Am inter. R. inuitū. Et dñi statia pñcti. vel propter mala que sciebat de eo r pñbati non poterat non liceret alij nisi pape ex plenitudine potestatis vel inuitum ab initio sed post voluntarium de manu. per hoc videtur q inuestitura det possessionem: sed non est ita: ut no. s. de consue. c. h. r. j. de bis que si. a. maio. par. capi. et ore. (dñi vineret). j. de cōfir. vti. vel inuiti. pñrecta contra. sol. quod ibi dicitur in prima facie verum est si certum sit prioratum pñmatum per papam tenet ut hic. Et (Procederent) sed nōne eo ipso q alij non seruabāt pactum dabatur isti pñstina actio. j. de pac. cum pñdem. nam actor qui non h. actionē ex tñsactione simpliciter agit pñstina actio: r si excipiat de renunciatioe replicabit fidē non seruati. r. c. de pac. cum pñponas. r de tñsac. cum mota. r si reus esset liberatus p accēptilationē dare conditio ob cām vt reponeret se in pñstina obligationē. ff. de condi. ob. cau. da. si quis. vel da. actio pñscriptis vbi aditeresse. ff. de pñdi. cā. va. similiter. ff. de pñcri. vt ob eam. si aut dolo esset inductus ad transactionem ageret d dolo C. de tñsac. actionem. vel si non sit alia via succurrendi ei. ff. de dolo. r eleganter. s. seruus. r l. seruus. apparet autē qd sua intererat: ergo iuste potuit appellare. ff. q. vi. non solent ar. ad pñdicta. j. de iureiur. peruenit. ff. ad vell. similiter. C. de inoffi. test. si iure. Sol. dixerunt quidam q si actum fuit inter partes q si alia pars resiliet a pacto tñ pena solueretur r pactis actoris stare. ff. de tñsac. qui fidem. vel dic r melius: q quia in beneficijs non habent locum que superius dicta sunt q sine pacto debēt dari r renunciari. j. de pac. cum pñdem. arg. j. de tñsac. super eo. r. c. decetero: sed quare non restituitur hic pñstina actio sicut in illa decre. cum pñdem. Rñ. quod ibi dicitur factum est de gratia tñtū sicut r ex decre. apparet expresse. r pñterea ibi habuit possessionē q nō hic. pñterea ibi nō restituit ad ecclesiam sed ad interdictum vnde vi. Sed hec solutio non valet: q pacto sublatum fuit interdictum vnde vi. ff. de pac. si vnus. s. p. acta. Pñterea iste iam vestiuerat pactus rei internē tu. puta receptiōe custodie r prioratus: vnde decetero nō debet sibi restitui prima petitio. C. de tñsac. si profundo. ff. de re. permu. l. j. superiora aut loquunt qñ pactū non fuit vestitum sed tñ simplex transactio internē tu. ille aut elencus de quo loquitur decre. cū pñdē suū pactū nullo modo vestiuerat (inter esse) ex hoc loco satis apparet q etiam bi quorū non interest spāliter nō admitterent ad dicēdum cōtra electionē de forma nā hic. Rñ. senior admittus fuit cōtra iuniorē q electus est: r dicit electionē nō canonicā: q scēda est a suspēsis. r sup hoc audit si cut apparet ex sequētib⁹ ibi mandat q si de hoc pñstiterit. s. q sit a suspēsis electus q cassetur qd factum est de eo: tamē eius non intererat ut hic dicit. r quidā hoc confitent: sed qui contra dicunt rñdent huic decre. r dicunt hunc. Rñ. seniore esse monachum huius monasterij. r ideo intererat eius habere bonum abbatem. nec obstat q dicit q sua non intererat: q nō dicit sua nō interesse q se nō opponat. Rñ. innot. qui d. esse suū abbas. s. q nō intererat eius appellare rñe sui iuris ne ali⁹ eligere cum ip̄e suo iuri renūciasset. hic. Rñ. senior pñcēbat ap pñmo. sup pñmo. decre. c. liij

Innocen. super Primo Decreta.

pellatione extra electionem. R. iunioris. s. hoc stare non potest cum cassata appellatio postea de interdicto agere non poterat. s. rñ demus q. de interdicto agere potest post confirmationem et benedictionem principaliter agendo. s. de app. c. constitutis. ff. l. i. c. illa mirū vi quō sententiā p. ptes. lino snianit nullā appellacionem et tñ adhuc remanet qd sup electione. non em plures snie diffinitive in vno negocio ferēde sunt. pterea sup incidentib⁹ qdñ bus inlandū non est rñ. non est sententiā dum per ptes sup pñ cipali: puta si petant. c. non est ferēda snia super quinquaginta si consueantur nisi vellet pars renunciare residuo. ff. de excep. rei iud. l. licet. sed dic q. vbiq. de aliqua exceptione constare potest sine pbatib⁹ facti. s. p iura ne partes fatigantur la boribus et expensis statim de illa exceptione indicandum est: vt. s. de consue. cum inter vos. sed secus vbi sunt necessarie probaciones facti cum ibi non possunt ita de facili liq. sicut in his q. de iure sunt cum iura debeant esse nota vt liceat. supplere d. in re. sup eo vero q. dicit de incidentibus sic rñdeo. si in modis exceptionis pponat incidens qd. puta vnus defensio que competeat ex his que acta erant inter partes sicut est pactum de non petendo res iudicata: sacramenti delatio. in his incidentibus non pronunciat. C. de ord. iud. l. i. rñ. C. de ord. cog. l. i. satis est sufficit pronunciar in principali vt per consequens videat pronunciatum in incidenti. hoc est verū nisi criminalis incl dat civilis vel econuerso. C. ad l. iul. de adulter. quem alexan. C. ad l. i. anti. de plag. preses. et sic potest intelligi. l. ff. de pñuari. pñuariationis. ¶ Vel dic q. si quis vult pponere de pñuariatione d. pponere in modum accusationis non exceptionis. vnde semp sup eo primo pronunciatū est. et sic etiā potest intelligi quod dictum est de alijs civilis vel criminalis sibi inuicem incidentibus. Si vero qdñes sunt emergētes quales sunt q. emergūt in iudicio vbi gratia: an danda sit dilatio nece admittendi sunt testes nece: q. sit in possessione libertatis vel seruitutis semp pronunciatū est sup emergēti: q. alr non posset procedi in cā ff. de lib. cau. l. libertatis. s. vlti. ff. vti possi. l. i. s. i. ff. de iu. de qua re. nisi conditio iudicij vel rei impediāt. C. de ord. in l. i. rñ. et talē dicere possumus vbiq. de aliqua exceptione non esse admittēda vel replicationē vel etiā actionē vel libellū: vel ali quid tale. illud statim d. expediri anteq. sup ipsa exceptione vel alio pposito pbatib⁹ recipiāt. cū et si recipere non ad miniclarēnt in tentioni. C. de proba. ad pbatōne. s. de testi. ve niens. ff. de offi. assel. l. i. ¶ Et ita est hic vbi dicis non tenere appellacionē et non pñuariā appellati etiā si pñaret de ea. et ideo non est admittēdus excipiens vel pponēs de ea. s. q. ci. non inter est: s. et si vica appellatio iusta: et ideo impedire q. secutum est: tūc eni principalis qd ab illa separata sit cā appellatiōis super ea sententiā dñz est. et sic hic erat. psequēbā eni appellacionē: et ideo dicebā non valere electionē que erat sequuta post appella tionē. bñ ergo fecit iudex si sententiāuit appē. iniustam. et per cō sequēs non impedire electionē sequutam. ¶ Aliud autē qd ppo situm erat extra eandē ele. snie in modum exceptionis: snie in modum denunciacionis vel accusationis non diffiniūt: q. sibi non cō stituit. h. R. senior non psequēbā app. s. electum. R. iunioris: s. hoc stare non potest cū cassata appellatiōe postea d. interdicto age re non potuisset. s. rñdeo q. de interdicto agere potest post confirma tionē et benedictionē principaliter agendo. s. de app. c. constitu tis (interdicto posito): et non seruato a monachis electorib⁹ vnde sunt interdicti qd notādū est et inter eos erat electus. R. (snis) sez prepositi et capituli. isti eni scripserunt dñio pape quomodo cardinales miserant literas de interdicto que quidem presump tionem inducebāt. sed et i contrarium benedictio epi aliam sump tionem inducebat. s. q. ecclesia vbi benedixerat interdicta non esset. de qua tamen dicebant literę qd erat interdicta vel q. R. non esset interdictus. et q. neutra alteram vicebat recipi untur pbatib⁹. ar. ff. de in integ. resti. diuus. s. de resti. spo. li teras (literis) de literę testimoniales inducebantur ad proban dum locum vel monasterium interdictum: et ideo interdictos et suspēdos electum et electores: quia ibi celebrauerāt consue batur hoc seniori restituta sunt prioratus et custodia vt in inte gra continetur.

Qualiter immiscuit. I. eo. q. sicut bil. contra. s. de consue. cum venera. vbi no. de hoc: s. permittat se installari ppter hoc non dicim⁹ cum se immiscere ppter consuetudinē que hic hz ar. ff. de leg. minime. ff. de acquiren. here. p here. C. de tu. qui non satis. mtor. (tene re) quia non fuit electio confirmata: alias secus. ff. de offi. pñ to. b. ar. bar. rñs. s. de iurepa. consultationibus.

Decano absente potest pcedi ad elec. 13-
Am inter. ¶ Ad decanum not. q. absente decano. qui est honorabilior per sona in capitulo procedatur ad elec. s. de zec. pñ. post elect. et ad vocandum capitulum p eligendo (intima

tum) nobis capitulo capuano (cognouerit) nec tamē venire co gebatur si cēt i loco vbi citari deberēt nisi spāliter vocaretur cum dicat pñtatio vocatis qui pñt. rñ. e. q. ppter. quare eniz nūciū expectaret si non cēt dies pñtus. Ille autē qui pñrat ne ci tatio ad cū pueniat: q. latitat vel eo faciēte cognosci non pot vbi sit. ff. de eue. s. dictū. s. si pñte. s. vt lit. non pñte. om electio nē impedire non pot (assumatis): talis absentibus. s. nonne ex quo nūciū miserāt debuerūt expectare. s. de offi. leg. s. iñ. q. vi. multū. Rñ. nō: q. nō debuerūt citari vel isti ēt in termino assi gnato nō inuenit s. iterū mādauerūt q. expectaret: et forte cās absentie assignabāt et habebant iustā excusationē: videbāt q. ex quo vocati cēt semel et habebant iustā excusationē q. iterū debebāt expectari s. hoc non obtinet: q. citatio fiebat de gfa.

¶ Itē in electiōe est spāl: vt si legitimo impedimēto detineatur q. nō expectet si pñratorē constnat. s. eo. q. ppter.

1. ¶ Valer appellatio quandoq. ad hoc ne electio fiat in certo lo co vel certo tempore.

2. Si is a quo appellatur aliqd fecit extra iudicium cōtra appel lationem id tantum reuocatur et non alia que fecit post appel lationem.

3. Nūqd eo ipso q. admoniti nolūt redire q. pñtes sunt pñt elige re: et an tres citatiōes vel vna perēptoria sit necessaria. Itē si ci tatus est quis ad diem vsq. ad quam hora diei expectari d. vi de in nūme. 4. rñ. s.

4. Nunquid existentes omnes de caplo negligentes vno excepto an ille solus poterit eligere.

Am nobis. (Appellatio) non vide tur q. talis appellatio possit habere locum: quia si sequitur electio canonica non fit contra appellacionē. si sequitur electio nō ca nonica ē pter appellacionē. cassaretur: vt no. s. eo. auditis (ca nonice) appellatio eni talis sola ea cassat que sunt illegitimi me. s. de resti. spo. audita. secus in noui operis nunciatiōe. s. de noui ope. nunciatio. c. i. (nulla) ¶ Itē appellatio bene tenet aliquando ne fiat electio in certo loco vel certo tempore vt si tunc temporis vel eo loco timetur impressio faciēda. rñ. distinctione. l. i. s. eodem. bone memorie. magun. sed contra. s. de bis que sunt a malo. par. capitu. c. cum in cunctis. vbi dñi.

¶ Quis. ¶ Quod non valet appellatio facta extra iudicium si non probetur vera causa ex qua appellatum est: ergo non valet ap pellatio que fit propter timorem impressiōis nisi sequatur im pressio. solu. iusta causa est quare non fieri debet electio: iustus timor: impressiōis secutur et iminēs nō vanus. et si non sequat impressio dñmodo verisimile et pñabile sit q. timoris effectus sequatur si ibi fiat electio. et ideo sufficit probare hanc causā s. iustum timorē. hec est eni causa que iustā facit appellacionē ar. ff. quod metus causa metum. s. de appella. bo. memo. Alii dicūt cōtra q. nō valet appel. nisi sequatur impressio. ¶ Cōtra formā hīc no. q. si ille a quo appellatur extra iudicium aliqd facit cōtra appel. illud solum reuocatur et nō alia que fecit post appellacionē etiam si iusta est appellatio. vnde si aliquis ap pellat ne capitulū procedat ad electionē per compromissum et caplm nō obstat appē. compromissū sed compromissum nō habuit effectū. vel q. compromissū non concordauerunt: vel quia electus ab eis aliquid noluit acceptare electionem. nā in his casibus si postea capitulum eligat aliū vocato predicto ap pellante et pñtente interesse inuens snie appellatiōi tenebit electio. nam qd factū est illegitime. s. pñtus cōpromissariorū cassabitur. et qd bene factum est. s. electio posterius facta erit ra ta. et eodē modo si quis appellet ne caplm admittat talē. q. ē ex cōicatus et caplm cum admittat ignoriās cum ex cōicatus. et cum eo ad electionē pcedat electio quidem valebit: q. canonice fa cta est: q. nō est iusta causa appellatiōis quare caplm non de beat pcedere ad electionē: vel qd non teneat electio: q. excom muni catus interest. ¶ Sed causa iusta est si scilicet eum ex cōicatum admitteret. s. de procu. c. si. in hoc autē bene fuit iusta appellatio: q. vox eius non pñtaret suffragium: et qñt ad illud bene valet appellatio et bene transfert negocium ad supiorem simile dico si appelletur a mero pñfessore ne det alicui pñbē dam que non noceat et postea det ei canonicatum s. m qd pote rat ex vi rescripti et pñendam non vacatē quā dare nō poterat sola collatio pñbende que est iusta reuocabitur et collatio cano nicatus qui est iustus rata erit. ar. s. de pñben. relati. rñ. c. dñs. cus filius. et idem est si corā receptore testium appelletur ne re cipiatur testis talis: quia est ex cōicatus: et ipse nihilominus re cipiatur illud et alios: illius receptio cassabitur et alior receptio rata erit. et idem est in oībus similibus. secus autē est si in iudi cio appellet: q. tunc qui in vno articulo appellauerit: q. voca tus ad locū non tutum: vt recipit testē quē pñtabat ex cōicatus vltimus qd fecerit post talē appellacionē in tota eadem can sa totum reuocabit. sec⁹ autē effect si corā eodē iudice quis habe ret duas causas etiā si vna esset conuēctionis et altera reconuen tionis

- tionis: si tñ appellet in vna tenet pcessus. in alia tñ potest dici qd etiam si coram indice pponeret qd esset excoicatus et appella-
ret ne recipere tamē valet eius receptio nisi incontinēti habe-
ret paratas pbatōnes. in auctē. de testi. §. si vero. et §. semp. qz
nō sit sibi p̄iudiciū et receptio nisi iudex sequat dictū ei. §. i.
de reg. iur. c. i. et idē in similib⁹ vbi nō sit p̄iudiciū h̄ possit sic
ri et periculū et dānū est in mora: nō tñ p̄tra. sed cōtra videtur. §.
qd appellatio hec sufficeret ad cassationē electionis: qz electio
nō tenuit tñ postulari nō debuerit in minori etate p̄stitutus
§. eo. dudum. §. eo. cū in cunctis. sol. vere allegatio sufficiens est
si habeat respectus ad veritatē negotiū: qz vere minor erat: sed si
haberet respectus ad aduersarios vera nō erant: qz hoc nō alle-
gabant. sicut em̄ hic dicit nō cōtra personā dicebant. vel dic
qd papa nō p̄stauerit em̄ non tñ fuit pbatū em̄ minoris eta-
tis. (†) Reuocare sed nūq̄d coipso qd volunt redire ad tractan-
dum de electione possunt pcedere qui p̄sentes sunt. et videt qd
nōnam qz cōstituit eos iudices sup̄ alios: quis dedit eis p̄tē
citandi cū par in parē non h̄ imperium. §. eo. c. pri. (†) Item
an sunt necessarie tres citationes vel vna perēptoria. r̄i. q. q.
in de illicita. (†) Itē si citati sunt ad diē vsq̄ ad quā hora dicit ex-
pectabit. r̄i. qd non sunt citationes iste que sunt cū canonicis
sed sunt denūciationes vel monitiones quas possunt facere nō
solū iudices sed etiā pares vel minores. et illi tñ qui p̄sentes sunt
h̄ pauci et vnus solus si alii nō sunt p̄sentes alios reuocabit. ar.
r. q. h. hoc ius. §. c. pri. et tales sunt he denūciationes quales il-
le que sunt venditorib⁹. ff. de iur. §. rē. §. vl. et l. si dictaz. §. si p̄e-
sente. et l. herēnius. et dicit qd nō sunt necessarie solennitates
perēptoriā et triū citationis sicut in iudicis. sed statim non veni-
entibus vocatis p̄t pcedere p̄sentes. §. eo. qd sicut. §. si aut ar-
gu. §. de postu. bo. memo. vltra medium. §. de testi. c. h. de gratia
tñ inuenim⁹ aliqui plures vocationes fieri. l. i. di. plebis dioce.
nec propter hoc dicitur p̄sentes esse iudices absentiu: sed ius h̄
seu citadi h̄nt a iure. l. v. di. c. si. r. q. h. hoc ius. ff. qd cuiusq̄ vni-
uer. sicut. et dicit qd si p̄sentes in die citationis mane celebrata
missa sp̄s sancti p̄cedat ad electionē nō retractari p̄stert ab-
sentiu. nā si dicat debere expectari finem diei. §. de offi. dele. cō-
sultit. ar. C. de in. pperandū. §. q. vj. appellatione. ff. de verbo.
obli. in solaz. ff. de excu. tu. nō tñ. r. vj. q. h. placuit. nō est verum
propter missam qd p̄sente ibi dicit p̄pter sobrietatē qd ibi exigif.
nā ad ea qd ff. de leg. nā ad ea. sed p̄sultius faciet si expectabit
sequēs mane. ar. decre. p̄sultit. nec erit necessaria alia citatio vt
eadem decre. dicit. alii dicunt qd dñt expectare circa finem diei
vt in decre. p̄sultit. ita qd nec p̄cipitanter festinet nec nimia cū-
ctatione retardet. ff. de admi. tu. tutor. qui re. §. i. sed omnib⁹ h̄s
videtur cōtra. §. eo. cū in veteri. vbi cassat electio: qz vltra termi-
nūz que statuerat elegerit nec expectauerit p̄sultit cōsiliatorum
dñi pape. §. r̄i. qz ibi peccauerit multipliciter eligēs. nā i tra-
ctatu nō requisit p̄sultit cōsiliatorū. (†) Itē h̄s possint eligētes
sibi p̄figere terminū ad eligēdū nō tñ p̄t p̄figere p̄siliatorib⁹
a papa deputatis. qz alio iure quā canonici in electione censē
6 (†) Sed qd si oēs negligentes sint excepto vno: nōne ille solus
poterit eligere. R̄i. si finis labat termini statuti a iure ad electi-
ones poterit ipse solus eligere. l. v. di. c. vlt. ar. hoc est hic verum
etiā si aliqui sint absentes et nō citati cū ipse sol⁹ alii absentib⁹
non poterit citare. tēp̄s em̄ a canone statuti interpellat p eo.
C. de p̄ben. stipu. magnā. itē qui scit certiorari nō vj. ff. de actio.
emp. et vdi. l. i. nec obstat decre. §. eo. qd sicut. qz loquit qd sit ele-
ctio ante terminū canonis: qz tñ sunt omnes vocandi et valet
ad hoc. qz ius vniuersitatis recidit in vñ. l. v. di. c. si. ff. qd cuius-
q̄ vniuer. sicut. (†) Sed nūquid minor pars vel vnus solus re-
sident ad terminum non statutum a iure sed que ipse p̄figat
alios nō residentes nec ad terminum venientes poterit vocare et
alios nō venientibus eligere. dicunt quidā qd sic: qz in omnibus
recidit in eum ius capituli. ar. l. v. di. c. si. Sed tutius est euz bec
sit res grauis et magna deliberatione egeat et in mora non sit pe-
riculum graue cum non transeat tempus eligendi: sed si minus
quā due partes venerit eorum qui vocandi erant qd expectent
vsq̄ ad terminū a iure p̄fixū hoc tñ saluo. qz si ibi est p̄or qui
velit alios vocare qd possit. vt no. §. de maio. et obe. ea. j. (ex offi-
cio) no. inquisitionē fieri sine infamia de hoc no. §. de postu. l. j.
in prin. (cimentis) de scientia que sit eminens. que sufficiens
no. r̄r. vj. di. c. j. et §. eo. cum in cunctis (ipsum) scz p̄positus (per
durante) vbi. §. eis non liceat variare electionem de alio (conce-
dimus) dispensatione (administrationem) dicunt quidā per
hec verba dari confirmationem. §. de eta. et ratione. sed nos tñ
tum cum visitatori comparamus.
- 1 Non licet alicui nisi pape dispensare euz illegitimis vt habet
ant dignitates. et curam animarum.
  - 2 Peccat qui defectum quod est in se non patefacit in electione
que sit de persona eius.
  - 3 Decretum debet continere totam seriem et formam electio-
nis nomina eligentium et eorum consensum et subscriptio-

nes cuiuslibet: et nomē electi debet continere et ad quam dignita-
tem est electus et quod scriptura illa sit facta per publicam ma-
num vel per duos idoneos viros. et sigillum capituli appona-
tur.

4 Decretum non est autentica scriptura vbi lis est super eadem
electione ecclesie.

5 Nunquid si canonici deposito episcopo eligant antequam re-
cipiant literas pape de amonitione: papa vero post literas re-
stitutionis ipsius mittat: valeat electio.

6 Capitulum cui spectat de iure communi. si eligat anteq̄ papa
et papa similiter ad quem spectat de plenitudine potestatis
postea eligat: debet electio capituli confirmari cum sit canonica
et suam cassare factam et plenitudine potestatis.

Innotuit. (Distulisti) Sz nunquid archi-
ep̄s potuit dispensare sicut in mi-
nori etate dispensant ep̄i confirmando minores ele-
ctos in archiep̄sbyteros. §. de eta. p̄tea dispensant
ep̄i confirmando filios sacerdotum. §. de fil. p̄sby. veni-
ens. et cum adulteris et alijs criminosis. §. de in. at. si. et cū corpore
vitiat. §. de cor. vitia. c. i. (†) R̄i. quod nunq̄ licet alicui nisi pa-
pe dispensare cum illegitimis vt habeat dignitates et curas ani-
marū. §. de fil. p̄sby. c. h. imo romana ecclesia vt quidā dicunt qz
non est verū fuit qd solus papa p̄t dispensare cū illegitime na-
tis. nā maiores qdones et sanctiores sicut que sunt in electiōibus
ep̄orū sed i ap̄lice seruantur. §. de transla. c. bi. inter cor. de app.
vt debet. r̄v. di. de multis. (†) Qui p̄scientiam nisi dixerit
peccasset. l. di. ex penitentibus. vñ. di. p̄sby. si tñ fuisset confir-
mat⁹ h̄ peccasset: qz tacuit irregularitatem si post dispensat cū
eo qz qd factū ē. §. de renū. nisi cū p̄dē. §. p̄sone. et h̄ intelligit qui-
dā cū ille qd dispensat h̄ p̄tē dandi sibi dignitatē vel b̄ficiū
sup̄ qd dispensat sicut papa h̄bat. si aut nō h̄eret p̄tē dandi si
bi dignitatē vel b̄ficiū sup̄ qd dispensat sec⁹ dicitur est qz non in-
trant p̄ portā. (†) Quidā tñ dicitur et h̄s: qz ex quo ipse eligē-
do fecerit qd potuerit q̄ncūq̄ sup̄ior dispensat licite tenebit
ep̄atū. §. de renūcia. nisi. (†) Decreto vbi debet tota series et for-
ma electiōis p̄tineri noia eligentiu et p̄sentiu subscriptio cu-
iuslibet et vj esse factū tabellionis manu vel alicuius autēntice
p̄sone vel sigillatum si gillo cuiuslibet: et credim⁹ decretū de so-
lennitate eē nō de substantia. a. r. l. v. di. c. h. Item credimus qd de-
cretū p̄t fieri sc̄dētēti facta electiōe: etiam ex l̄teruallo et post
recessum aliquorū canonicorū qz forte tñ cā electionis venient. et
idē dicim⁹ qd decretū sit et sine subscriptiōibus eligentiu vel si
gillis. sufficit tñ qz capl⁹ ad qd pertinet electio suo sigillo sigil-
let: vel etiā aliquo alio publico vel autēntico sigillo faciat sigilla-
ri vel per manū tabellionis autēnticari. est tñ ordinariū qz electo-
res subscribāt. et dicitur h̄mōi l̄sa sic autēnticata decretū: qz in ea
p̄tinet ordinatio ecclesie. f. series electionis deriuat em̄ a decer-
no. i. ordinio vel dispono. et credimus quod melius sit decretum
per capl⁹ qz per cōpromissarios q̄nis et per eos possit fieri dum
modo illud capl⁹ approbet exp̄sse. (†) Itē no. qd decretū nō est
autēntica scriptura nec sufficiens p̄batō vbi lis est super eadem
electione ecclesie sed tñ est testimoniālis l̄sa sicut ex ipsius teno-
re apparet. (†) Itē ar. ad hoc: qz p̄ter decretū debent discrete
persone mitti qz superiōrē instruat tam super electione qz de p̄so-
na. §. e. nihil. §. si. et §. de postu. bone memo. in prin. (asserit)
in l̄ris transmissis (cōsimili). §. c. cū in cunctis (par). r̄r. di. in se-
rior. ff. ad treb. ille a q. §. tēp̄stiu. et hoc verum est nisi se ei sub-
diat. ff. de iur. om. est receptū. ii. q. vñ. nos (si in scholis): cōtra
ff. de castre. pecu. milites (in canone) §. eo. cum in cūctis (ignora-
tiam). §. de postu. c. j. (petendā) no. p̄cura. nō admitti ad impe-
trādā gr̄az nisi habeat ad hoc mandatū sp̄ale a dño: alias tamē
si fuissent missi ad eligendū simpliciter bene potuissent postu-
lare. §. eo. in causis. (†) Ordinationē. ar. ad qd nō officalem qua
queritur si canonici deposito ep̄o eligant anteq̄ recipiant lite-
ras pape de amonitione et post papa mittit literas restitutio-
nis ipsius vtrū vj electio. et qd nō vj ar. hic. vñ. q. iij. c. vlti. C.
de mandatis p̄ncipū. l. i. ar. contra. vñ. q. i. eos. ff. de decu. l. h.
C. de exce. neq̄. Itē nisi hoc decretum p̄cessisset statim facta cas-
satione poterat alii eligere: secus esset si esset in possessione cor-
porali et fuisset deposit⁹. quia tunc cum fuisset in possessione cor-
porali: non est alius eligēdus nisi p̄mo possessionē dimittat: vt
no. §. de p̄ces. p̄dē. cū nostris. et c. l̄teras. qz nō credo. §. qz aliud est
si possidet. (†) Item qd facta electionis cassatiōe et p̄hibitio-
ne qd possent alium eligere. cū em̄ simul et sic publice casset po-
testatē eligendi protrahat. si aut t̄p̄s receptiōis l̄terarū electio-
nem iterim facerent nō teneret: qz scientes hanc p̄hibitionem
p̄sumerent inobediētes et p̄tēptores mādati ap̄lici: nec admitte-
rentur probationes eorū si ignorātiā allegarent propter p̄iun-
ctionem cassationis et suspensionis: sed si nō publice vel simul fe-
cisset cassationē electionis et p̄hibitionē electionis teneret ele-
ctio quā hic ignorantes fecerūt: quia de iure cōi eaz fecerūt: mā-
datū pape qd de plenitudine p̄tatis fecit non eos ligauit cū ne

a Ad quam
horā. add pet.
§. anc. i. c. cum
ep̄s. §. de of. o.
in. vj. qd dicit al
legando Inn.
hic qz citatus
simpliciter in
telligitur cita-
tus propria ho-
ra qua iudex
solet sedere. et
adde abba. in
hoc. c. i. ibi se-
ly. i. c. h. §. de te-
sti. cog. et sely.
in. c. cum. ad.
fer. col. ij. §. de
cōsti. et dñi l̄sa
p̄cedēt querif
an sint necessa-
rie due citatio-
nes vel vna ad
de sel. et ibi cō-
cor. in. c. et l̄fis
col. iij. vñ. in
glo. i. in fi. §. §.
constitu.

Est nō sit. Et sic papa nō psumit vti plenitudinem potestatis addo bal. in. l. si testis. C. de test. r. pbe. fen. col. r. ab. ba. l. c. ad b. s. de refer. lu. ro. in. l. j. s. nūcia tio co. iij. ff. s. no. op. nū. r. fe. li. l. c. i. col. vij. circa fi. s. d. cō. sti. r. ibi cōcor. dātes. r. in. c. q. in. ecclesiay. co. lū. r. vij. post. pñ. s. de pñ. b. C. s. tñ. et. o. add. eundē Inno. in. c. cō. stitut. de reli. domi. post. gl. ibi. r. legistas. in. l. h. C. si con. tra ius vel vti. li. publi. Joā. an. i. add. spe. in. tit. de leg. s. nūc ostēdēdus v. l. iij. r. aler. de imo. i. pñ. i. co. pe. circa pñ. ci. l. scōo volu. c. C. nō creda. tur. add. q. In. no. h. de scipo. loquitur. vt re. fert feli. l. c. ii. col. xx. s. de di. uerfor. libor. s. de refer. r. latus attestā. tur q. dicit ho. si. r. Joā. an. post. cū in. c. so. let. de sentē. ex. cō. l. vi. se mul. toties audimis se ab Inno. q. nolebat qd he. sue glo. faceret ius. r. dicit fe. ly. in loco pal. legato. r. in. c. nē in iuris co. j. in. fi. s. de cō. stitutio.

scimus nec scire potuerunt vel debuerunt impedire tps breuita te nec enim debet suspicari illi ad quos de iure cōi spectat ele ctio qd papa de plenitudine potestatis illa electione vtaf cum non hē ea vten dū generaliter sed tātū ex causa. **E**t ideo credent l. in hoc foris nō credatur qd r. si capitulum ad q spectat de iure cōmuni anteq papa eligat r. papa similiter ad quē spectat de plenitudine pñtis postea eligat qd electio capi tūli debeat cōfirmari cum sit canonica r. suaz cassare scēz ex ple nitudine potestatis. ar. j. de reg. iur. omnis. als enim valde ab. surdum sequitur qd electionē canonicam casset qd esse non de. bet. s. co. postq. nā mandatum non debet ligare nisi ex quo ad eos peruenit. ff. de acqui. pos. qui absenti r. forte alij aliter dicūt sed si papa primo eligeret r. postea capitulū ignorās electiones a papa factam idē dicunt quidā r. male. nam in hoc casu cu iu sta ignorantia sunt ducti capitulū videt qd sit canonica eōmū electio. sed possit responderi nō esse canonicā quia post aliā fa cta est licet capitulum non sit in culpa. r. quia a suspensis ab eli gendo electio facta est. papa enim eligendo alij anfert pñtem eligendi. Idem videtur si dicit animo auferendi sibi electionē priuamus eos hac vice potestate eligendi si de hoc constat. Et de hoc satis plene innuit. l. pñal. ff. de acqui. pos. qui absenti vbi mentem mittentis considerandam ostendit. hoc etiā ex ver bis hic positis satis apparet qd statim valebit eis auferre po testatem eligendi etiam ante pñtationem literarum.

1. Crimen in modū exceptionis probatum in vno iudicio pre iudicat in altero.
2. Electio non est facienda de aliena ecclesia quamdiu reperitur idoneus in eadem.
3. An eo ipso quod quis elegit confirmasse videatur.
4. Non est sufficiens causa appellandi qd de aliena ecclesia quis eligatur.

In inter ea. Inscriptum hoc nō suffi cit. immo necesse fuit qd publicaretur electio. s. eo. cū terra. j. e. q. ppter. sed si cut ex sequentibus apparet solēnter fuit electus. alr enim olim nō expectaretur cōsensus eius: q. nihil iuris haberet ex solis consensibus: sed hodie contra. j. eo. publicato. **R**ecur satus si de hoc cōstaret ineligibilis esset. ar. s. e. sup. eo. qd verū credo si in iudicio repulsus esset. secus si aliter imo plus dicim⁹ qd si aliter electio cassaret ppter infirmitatē vel corporis vi tiū r. post cessaret illud vitiū nō remoueret a scōa electione l. a prima remotus fuerit p sniam nec dicit. s. e. sup. eo. q. ibi loq. de amotione q sit ppter petm cū infamia remaneret etiā post la nationē. i. post pñiam. j. q. i. verū est. nec ad ecclesiam. **T** hic hēs q nō semp pualet electio de eadē ecclesia scā. ad idē. j. e. in causis. ad hoc dixerūt qdā q si due ptes cōueniūt i extraneū t. electio extranei vt hic. nā due ptes instar totius obtinēt. C. de decu. no. minationē. s. e. l. s. ff. de decr. ab or. fa. l. iij. alij dixerant qd semp tenet electio de eadē ecclesia dūm vnu duo eligāt. ar. l. vi. nul. lus. r. c. obitū. l. iij. di. l. fās. C. de epi. in ecclesia. vñ. q. j. deniq. Nos dicimus qd siue de eadez sinode aliena ecclesia semper t. electio facta a maiori r. saniori parte capli. arg. hic. j. eo. in causis. j. de his que fi. a ma. par. ca. cum in cūctis. est tñ verum qd semp de ea dem d. assumi si ibi reperit idoneus. si tñ contrariū fiat t. (pro parte sua). i. p se. solus eniz erat. **C**ōfirmant sed nōne eo ipso qd eligat intelligendū est qfirmasse. r. dicimus qd sic vbi eo dem iure ad eū pñter electio r. cōfirmatio. verbi grā. q. aliquis ex cō cessione h. electionē r. cōfirmationē. ar. l. iij. di. in synodo. ff. de accu. l. iij. vbi vero diuerso iure: vt hic q electio ad eum specta bat ex cōpromisso r. confirmatio auctoritate sedis archiepālis secus. ar. s. e. cum inter vniner. j. de cōf. pñ. postulasti. j. de fi. instru. inter dilec. circa fi. ver. ceterū. ff. qñ appel. sit. l. j. eo. qd si cut. r. eadē rōne si in psecratione excipiat contra eū audi atur q. facit tanquā alius. un. q. vñ. s. trā. (discretionem vestre) bec qd delata est ad papam caplo nolente recipe electum per archiepū (consenserit) pteriti perfecti (epileptico) ar. r. r. in. dist. maritum (clerici r. c. nō. non sufficit appellare extra iudiciū assignata iusta cā nisi sit vera: vt no. j. de his que fi. a ma. par. ca. c. j. **E**t alij: r. sic hēs hic qd non est sufficiens cā appellatiōis qd de alie na ecclesia eligat. (Causis) sed h. ex vt appellatiōis nō possit op ponere aliquā de pñctis exceptionibus q. non h. als prof equi nisi illas que sunt expse in app. j. de appel. cōstitutis. tñ qscūq. alias exceptiones tā cōtra formā q. cōtra personā poterit ppo nere anteq qfirmet vel consecratur. j. de accu. super his. r. no. j. de his q fi. a ma. par. ca. c. j. vbi no. q. nō sufficit extra iudiciū ap pellare ex cā legitima nisi r. illa sit vera vt hic. immo plus dici mus qd etiā si obtulisset se velle probare incontinenti veritates cā tñ non reuocabitur electio post talem appel. nisi statis pbe r. veritas cā non obstat. j. de appel. interposita. q. ibi loquitur de appellatiōe que fit in iudicio. r. facit ad hoc q. quis appel lans offerat se velle pbare. tñ non est coram quo pbe: q. caplm vepars capituli que contradicit non est in hoc idon eus in dex

quia nec appellans tenetur coram appellato litigare nec appel lati tenentur si volunt probationes huius recipere. probationes enim superiori r. cōi iudici reseruant. j. de his que fi. a ma. par. ca. c. cum in cūctis: sed si appellas r. appellatus conuenerint qd vel corā ipsi appellatis vel alijs recipiatur probatiōes super ve ritate cā: tunc satis potest concedi qd non v. electio interim fa cta: q. lite pendēte nihil innotādum est. ar. j. de offi. le. l. j. iij. q. vi. dudum. sed quid si appelletur a confirmatore ne cōfirmet: q. morbo epileptico laborat. **R**ñ. idem. q. confirmatio postea scā t. nūi veritas cāe probetur: sed si coram confirmatore offerret se probaturū veritatem cāe tunc secus dicerem: q. cassare cōfir matio postea habita etiā si nō pbaretur veritas cāe. j. de appel. interposita. r. est rō diuersitatis: q. hic cōfirmator erat legitim⁹ iudex: r. ideo poterāt coram eo probationes induci: r. bec appel latio recte dī in iudicio emissa nō extra iudiciū sed superior appel. de qua hic loquitur extra iud. emissa est. **E**t Sed quid si ad epm pertinet collatio pñende vel dignitatis: r. tñ cū ep. crederetur parat⁹ conferre alicui criminoso venit aliquis r. di cit dñe intellexi qd vos vultis tali conferre talem pñendā quē ego dico vobis criminosum r. paratus sum incontinenti proba re r. appello si de eo prouideatis. **R**ñ. quidāz qd qdquid sit post talem appellatiōem cassandū est: tñ alijs vñ r. forte melius quod cum pñtio vel collatio quā facit ep. nō fiat in iudicio nec ordi ne iudiciario seruato qd q. tunc pponat iustam exceptionē r. etiā si se offerat eam pbaturū nō tñ cassabit qd sit post talē ap pellatiōem ex ea cā interposita nisi pbeatur veritas. secus aut est qñ aliquis petit pñtionē auctoritate l. faram dñi pape: tunc d. andiri eripies cōtra talē r. pōt appellari nisi audiat. j. de app. dilectas. r. est rō: q. ordine iudiciario procedit. de hoc not. j. de appel. constitutis. j. de concess. pñ. pposuit (nō compromiserūt) maxime. idē est enim: si compromiserūt partes post publicatio nem em electionis nō est licitū variare. ff. de ser. rust. pñdi. l. per fundum. j. eo. publicatio. j. de iurepa. pastoralis. r. hoc sonat lite ra sequens consentire volente. idem etiā dicim⁹ in electione ca nonicorū. ar. h. q. v. ei qui. ver. nominationes. C. de appel. qui ad emilia. pōt etiā intelligi qd si p. promississet tñ qñ elect⁹ errat ne gliges in consensu. nā tunc q electio facta ab archiepō tene ret etiam si ppositus modo consentire vellet non possit. nam q. culpabilis fuit in differendo consentire licitū fuit electoribus compromittere cum nihil iuris haberet electus. r. etiam si volu issent iaz eligere potuissent: vt no. s. e. cū in cūctis. **E**t oppo nes si hoc est quare ergo dā eis pñas iterum consentiendi. **R**ñ. hoc est ideo: q. nōdū renunciant r. tñ q. ep. atus adhuc va cabat consentire poterat. ff. de op. leg. mancipior. C. de rep. he. rel. l. i. **E**t vel dic quo d. fm bec iura licebat electoribus non solum post publicationem votorum sed etiam post solēnem electionem ante consensum electi r. sua vota in alium mutare r. super electi onē compromittere. ar. hic. r. s. eo. cum terra. sed hodie correctū est. j. eo. publicato. (r. si idest quauis (volēte) aliud in postula tione. s. de postu. bone. ff.)

1. Eligentium numerus r. auctoritas attendi d. s.
2. In electo attenduntur merita que in scia moribus vita r. etate cō sistant sitq. de legitimo matrimonio natus.
3. Indignum eligētes sunt ipso iure pñuati pñte eligendi.
4. Iudex d. mittere acta cause: ad hoc vt papa sufficienter instru atur de ea.
5. Ep. dispellare non pōt super electo in pñiudiciū alterius.

In dum cōscientias. h. q. vñ. si q sunt. (se alle runt) erat enim commissā cā. vt si displiceret partib⁹ audire diffinitionem eorum cām instructam remitte ret (numerus) r. l. de numero r. zelo r. alijs que circa electos r. eli gentes attendi debent non possit certa regula dari. quedam ta men de eis notabimus: vt per eam informetur iudex: quid faci endum r. quid pñtendūm erit. **E**t Jgitur circa eligen tes attende numerum qui consistat in quantitate r. attende au ctoritatē que consistit in partibus r. in qualibet dignitate r. in maioribus ordinib⁹ r. et pñeccioni etate: r. in tpe ordinatiōis vt hic. l. iij. di. ep. om. consulu. r. in religione. l. iij. di. in no mine. r. sic concurrant ad inuicem numerus r. auctoritas. nume rus maior pñetur nisi pauciores ita auctoritate polleant quod eorum auctoritas sit multitudine pñerenda. j. de testi. in nostra. j. eo. ecclesia vestra. **E**t Circa electus attēde merita que cōsistūt in sciētia. moribus. vita r. etate. r. qui natus sit de legitimo ma trimonio. s. eo. cum in cūctis. r. r. vñ. dist. que ipsi oēs fallen tes. vñ. q. i. l. j. zelus aut eligētū sciri nō pōt nisi p pñsumptio nes. sed ex pñsumptionibus vel bonis vel malis zelus pñsumitur C. de do. dolum. hoc autē scias qd maior pars semp pñsumit hē bonum zelum. j. eo. c. fi. nisi hac pñsumptionē elidat i pedimēta q sunt in electo. j. eo. c. fi. cū enim diligēter debeat electores de eo q sibi pñcitur iquirere. vñ. q. h. c. h. pñsumit scire impedimēta ele cti nisi probet cōtrariū. s. eo. innotuit. vel nisi pñsumptionē illaz alia pñsumptio

alia psumptio elidat. f. de psum. q. 7. c. si sit zelus in intente: vt. vii. q. 1. c. collectum. et non est magna vis in zelo quis. si me- liori vel minus bono zelo seu affectione ducat dūmō non deeli- net ad malū. puta q. carnali zelo seu affectione eligat indignus vt. bicz. f. de app. c. constitutis. i. q. i. sunt nōnulli. et c. se. sanitas aſte- ligetium nō cōſiſtit in intēſione tñ ſz etiā in affectu et ope: f. vt ea pars ſanior dicat. nō ſolū que nō eligit indignū ſed q. eligat dignior: vt. f. de ecclēſia vſtra. vii. q. 1. l. 3. si tñ. ſanitas em ptiū et meritis electorū de quib⁹ ſupra dictum eſt: probat. et iunatur vt in eadem decre. ecclēſia. et hec ſanitas modicū v3 in electione facta et intervallo ſed valet ad hoc vt teneat electio facta in di- ſcordia et nō ex intervallo vbi op3 qd ſit facta a ſaniori parte ca- pituli. f. eo. ecclēſia vſtra. et b3 locū tñ vbi eligit ex vtrac⁹ pte di- gnus. Dicā aut ſaniorē partem q. meliorē eligit niſi numerus vel dignitas eligētū nimis pponderet. f. de teſt. in pñtia. qd arbi- trio boni viri eſt relinquendum. arg. ff. de ver. ob. continuus. §. cum ita. ff. pro ſo. si ſocietatem. ff. de iure deli. l. 1. et ff. de teſt. l. si eo. Si vero ex altera parte ſit indignus dicat ſaniorē partem illam q. dignū elegerit vt ipſius electio pſerret dūmō pars eli- gentiū indignū ignoranter non ſit duplo maior. f. eo. ſcriptū. si vero ſit duplo maior numer⁹ indignū eligentiū ſi ſciēter elege- runt pualet electio minime partis etiam vnus ar. c. inſde decre. 3 ſcriptum. et eſt hui⁹ diuerſitatis rō q. qñ eligit indign⁹ quot quot ſciēter cū eligunt ipſo iure pñtiati ſunt pñte eligēdi. f. eo. cū in cunctis. vnde tñ etiā in vñſi recidit ius capli. l. v. di. c. vlti. qñ aut ignorāter eligit indignū maior pars t3 electio ſcā a maior parte. et hoc id: q. eſt ſanior. f. e. cōgregato. et hic. nō aut ea rōne vtrūq. tenere eaz qd in minorē partē reciderit ius eli- gendi. nā cū nō peccauerūt: q. indignū ignorābat ius eligendi nō amittunt. f. e. innotuit. ¶ Sed q. res quare in hac rōne ſa- nioris partis obtinet etiā elect⁹ a minori pte q. tertiā vel etia3 ab vno Rñ. qd ibi due ptes rōne delicti: puta q. nō ſciēter idi- gnus elegerūt nō ſunt pñtiati pñte eligēdi et ipſi ſunt caplin nō tertiā pars. ff. de decre. ab or. ſa. l. in. C. de decu. rōnes. ſed ibi tñ maior pars eſt ex vna parte indignū eligēs: ſed ignorāter et mi- nor tot⁹ ex alia ſed maior tertiā parte dignū eligēs illa maior pars nō dē caplin cū nō ſint ibi due ptes. nec minor dē caplin: q. nō recidit in eos ius vniverſitatis cū maior pars nō deliquit. et id ad huc remanet vñm tñ caplin tam ex maior parte q. ex minor. et hac rōne dē pualet poſtulatō vnarū partium: q. ipſi ſunt caplin totū infra eodē ſcriptum. et b3 electio facta a minori parte dē pualet: q. eſt facta a ſaniori parte vt dictū eſt. ¶ Sed cōſueuerat hic queri: qd iuris ſit si minor pars pmo eligat dignū. et in eodē contextu maior eligit indignū ſciēter vel ignorāter. et vñ qd nō vñ cū ſcōi nōdū peccauerūt vnde non poterat adhuc aliqua poteſtas eſſe trāſlata eligēdi in pmo eli- gentes. ¶ Sed nos non facim⁹ differentia qui primo eligat cū vna ſingat electio vel vnus contextus electiōis a principio ſcu- riū vſq. ad publicatam electionem. ¶ Et quidam dicunt q. publicatio ſcrutinio qui elegerunt indignū pñtiati ſunt pñte eligēdi etiā si ad publicationē electionis nō pcedat. ar. f. e. pu- blicato. immo plus eis vñ qd ex ſolis cōſenſibus qui ſciēter idi- gnū elegerūt pñtiati ſunt pñte eligēdi si pſenerūt vſq. ad pu- blicationē. ¶ Poſt talem ergo pñtationē tenere d3 electio que ex rectis cōſenſibus pcederet. nec obſtat qd primo factum eſt quā illa que ex nullis cōſenſibus inſurgit et que ſimul contextu ſit Si autē non ex ſolis cōſenſib⁹ quereret ius electus nec pua- ti eſſent electores pñte eligēdi vt eſt qñ ignoranter nomināt in dignum: ſed ante publicationē electionis ſciſit cum indignum tunc et si maior pars a pñtia nōtatione indigni non recedat ſed tñ non eligat et minor pars eligat dignū caſſabitur electio hui⁹ digni. nō enī debet eligere niſi plures prius eligerēt: ſed cōi- terſariam electionē de nouo facere debuerunt. ar. f. e. cum terra alij dicūt qd ex ſolo cōſenſu in malū ſint pñtiati qd ex eo pbat qd ſm iura antiqua qñ non erat neceſſaria publicatio electiōis ſed ſoli cōſenſus ſufficiebat. et etiā ſm modernos in minorib⁹ dignitatibus in quibus forma. ca. q. ppter. non requiritur vbi pñtiatur qd ſcōter cōſenſiēs in indignū: ergo et hodi e hoc idē ius ſeruabitur cum nō ſit mutatum. C. de teſta. ſancimus. Alij tñ dicūt qd publicata electiōe indigni pñtiati pñte eligēdi. ar. f. eo. cum terra. ſepe enī zelus et ſanitas ſumuntur pro eodem in poſtulatione autem ſanior pars d3 q. eligit dignū q. q. poſtu- lat indignū niſi poſtulans ſit duplo maior. f. eo. ſcriptum (di- gnitate) forte habebat canonicus aliquam pñtationē cui digni- tas adhibebat vel erat nobilior vel literatior (tēpoſe) q. an ordi- natus fuit (allegationes) facti puta exceptiones rñſiones ad vi- era teſtiū inſtrorum ſerietates et cōſilia. nā de allegationibus in- ris intelligi nō pōt cum eas habeat in pectore ſuo. rñ. q. i. per- uenit ¶ (Preſentare) culpa fuit iudicis qui acta mittere d3 pa- pe. et ideo impeditur ſi ſcōi pñtationē alij cum oibus iurib⁹ quelibet pars comparere d3 nec contumax hic expectari debuit. C. de iudi. properadi. §. ſinaſit. vel dic qd hoc id expectatur q. ex il-

lis actis pbat ius pñtis et non cōtumacis. nam si tñt pro con- tumace et faceret rōnes eius quas potuit: debuit in termino portare: tunc iudex poſſet procedere eis non expectatis. tñ meli- us credimus qd eius abſentiam ſupplere debeat dei pñtia. C. de iudi. pperandum. §. ſinaſit reus. et f. de eo qui mit. in poſ. cā rei ſer. cum q. si qdem ſuſpicat et iura cōtumacis ibi continere q. cum requirere et expectare d3 (dicta erāt) non dicēda cum eēt conſuſum (electionis) tpe electiōis ſpectandum eſt. f. eo. audi- tis. f. de cle. etc. mini. poſtulaſtis. in prin. ar. f. de eta. pñtorea. 5 f. eo. qd ſicut. ¶ (In ordinibus). f. de eta. pñtorea. pñtrea ſol. h erat talis qd infra breue tps poſſet ad eum ordinem pñtiori quē dignitas regrebat. ¶ Itē in diſpenſatione illud. boc aut non erat diſpenſatum: vel dicat licet diſpenſari poſſit electio tñ eſt nulla cum tñ debuerit poſtulari et ad illos tranſit pñas eligēdi si ſci- enter talem elegerūt: vnde ex quo alius electus eſt in pñtiori- um alterius nō pōt diſpenſare eps. (Abſentia). f. vt lit. non con- te. qm. no. qd nec et iſti iudices quibus cōmittit cā cū citare de- bent: imo eo non citato pcedet ad determinandū cām. alij con- tra (impedimentis) si impedimentum haberet quare pñtiori- ri non poſſet non credere bono zelo ſciſſe niſi aliud impedi- mentum cōtra eum probetur.

- 1 Abſentes non debēt ire nec dare procuratores cum timent vim ſibi fieri in electione.
- 2 Appellatio pp inſtū metū impreſſionis interpoſita t3.
- 3 Juſtus timor iſtrudis ſufficit ad reddēdū electionē nullā.
- 4 An recipiens epm poſtulatū ad adminiſtrationem ſit ipſo iure pñtiatus eligēdi potestate.
- 5 Ex factorum iteratione mutari non d3 quod longam lterpeta- tionem recepit.
- 6 Sup inuſto facto notorio pcedit ſine ſolēnitare iuris.
- 7 Non pñtatur p iudicis proceſſu in pñtiorum alterius: niſi quatenus conſiterit legitimis documentis.
- 8 Sñia excoſcātiōis l3 non trāſeat in rem iudi. pñſumit tñ p ea. et excoſcato incūbit onus probādi eam inuſtam.
- 9 Si q peccat idignū eligendo et ob id eligēdi pñas ad alios trāſ- ferat: et si ipſi eodē mō peccet non trāſſet ad pñtios pñas eligē- di ſed ad vñm papā tñt vel eius ſuperiorem.
- 10 Poſtulatō in cōcordia nō in diſſenſione fieri d3.

De memorie magun. ¶ (Eli- genti) diuerſis tpi⁹ et diuerſis locis ſacte fuerūt he ele- ctiones (recepſiſſe) gerens ſe manifeſte pro pñtato ec- cleſie magū. (miniſtrare) ſed ſingebat quod non faceret ſicut pñtatus ſed quaſi miniſter cui a capitulo promiſſum erat ſicut cuilibet extraneo (irritatam) vt. f. e. qualiter. et quia eps erat ſi- licet ei trāſire ad illā ecclēſiam. f. de trāſla. c. i. ¶ Itē licet licet tñ ſit miniſtrare in ecclēſiis vltamōn. ſine cōfirmatione. f. e. ni- bil. si tñpñs ſit legat⁹ non pōt. f. de pñt. c. vñ venerabilis. ¶ Item hui⁹ poſtulatō et ſabſite legato nō licuit: quia illa pñtō b3 locus in electis canonicis et in pñcordia. et nō in poſtulatōis q non poſſūt ſine diſpenſatione trāſire. f. de pñt. c. vñ venerabilis. ¶ Item hec po- ſtulatō in diſcordia erat (de vi) hoc eſt: quia metuebat accedere ad ecclēſiā magū. et impreſſionem in electiōe fieri ſibi et magis ſie- ret. et ideo appellauit ne ſibi ſine ipſo et ſuis alij pcederet. ¶ (¶ vi.) id ē inſto timore violentie. et inſta cauſa erat qñ timebant impreſſiones fieri in electiōe et cum in electiōib⁹ et in alijs appella- tiōib⁹ extra iudicialib⁹ neceſſe ſit pñari veritates cauſe. hic ſuf- ficit pñare inſta cauſa timendi impreſſiōem ſubſiſſe et ſi non ſit ſe- quita impreſſiō: q. nemo ſe d3 piculo exponere. vel expone. de- vi. l. de impreſſiōe ſcā i hac ſtipulatione. et ſic nō ē obſectio: quia ap- pellatio facit nullā electionē ſequētē vel non qñ eligētes h pua- ti ſunt pñte eligēdi ipſo iure q. h nō facit tñ appellatio qñtum cā q ſuberat. f. impreſſiō per quā elegerūt. vñ ipſo iure pñtiati ſunt pñte eligēdi. et hec ſol. inibi melior vñ et veraciō. f. eo. quiſquis. ¶ (¶ Eſtat) si em conſtaret de inſto timore violentie cōſtat inſta fuiſſe appellationē ex hac cā interpoſitā cui cum deferre tenerēt ſi non detulerit nō poſſent aduerſarij pro ſuis appellatiōibus inſtis non detulo- rūt. f. de reſcri. ex pte. f. de app. an ſit. ſed si pmo eligentes contra appellationē alterius tertio veniēt ¶ app. ei⁹ q licite ſcōo ve- nerit cōtra app. prioy eligēdo. cū pma electio corū dem qui ter- tio nūc eligunt nō tenerat. q. poſt appellationem legitimā ſcā fuit. et tñ si electio ſupior vel ſcōa nulla fuit: quia forte electus ir- regularis vel al3 ineligibilis eſt: et tunc hui⁹ ſcōi poſſent op- ponere cōtra eoy electiones vel ſcōi: cum ſcōi veniendo contra app. prioy vñ fuerūt iure ſuo. primi aut in pñuendo in pñia electione et in tertiā tñtum iniuria vñ ſunt. et id contra abba. di- ci pōt. ¶ ¶ Itē no. qd l3 in vna electione veniāt aliq pñtrea app. aliquoy et in alia electione vel negotio alij veniant contra app. eoy bñ pñt obſectere qd appellatio pñceſſit. b3 enim hoc locū qñ tñtum de vna electione vel negotio agit. Inam si in vno negotio tunc non detuliſſent: niſi loquimur tñ aliud negotium qd con-

in causa timendi
ſufficit.

Inno. super primo decre.

tra me faceres post legitimam appellationem irritaretur. posset autem esse eadem quare hic non audiunt electores epi varmacei. pponentes contra electionem ppositi de appellatione pmissa. non qd non detulerunt simplr appellationi aduersarioru cu si iniusta esset ea appellationis ppositi non sit deferendum sed est rō: qd non detulerunt iuste appellanti talis erat appellatio ppositi electi in archiepim. s. iusta. Sed certe si hoc non sufficeret tñ appella- tio facta contra ppositū nō poterat impedire eius electionē cū nullā eam allegauerit: nisi qd facta erat post alia postulationem s. varmacei. sed cum eius postulatio nulla esset: puta quia scēa erat post appellationem legitimam non potuit impedire secun- dam electionem. et eodem modo nec appellatio emissā ad con- seruationem talis possessionis que nulla est non potuit impe- dire electionem. nam licet aliqui non possint ire ad locum ubi debet fieri electio propter metum vel periculum persone. nō cre- do quod propter hoc debeat retardari electio nec illi qui sunt in loco debito et electioni deputato debent ad alios eire: immo absentes tanquam legitimo impedimēto detentidebent consti- tuere procuratores. i. eo. qd propter. dummodo due partes vocā- dorū vel pntiū in loco debito sint. ff. de tu. et cu. l. vl. ff. qd cuiusq. vni. l. nulli. ¶ Plane melius dī qd si maior pars canonicorū cō- sentit qd eat ad abñtes ibitur si iusta ea ipediti sunt. si nō p- sentiant nō ibit. ff. ad muni. q. maior. est tñ vtile qd plures intersint tractatui. ar. j. eo. cu. in veteri. j. de ar. cu. olim. rr. di. de quibus lrii. di. extra. si aut nulla iusta ea sed tñ voluntaria detinentur tunc vñ solus toti collegio posset tradidit ad eos ire. j. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. sed p hoc nō soluit pñs cōtrariū vbi dicit qd hi abñtes appellauerūt et eo qd timebat sibi inferri iniu- riam et iusta reputata est appellatio eorū licet pauciores essent. ¶ Sed pōt hoc intelligi qd non fuit iusta appellatio et eo qd nō fieret i abñtia aliquorū qui iustas eam hēbant timoris sed qd timebat et eo qd timor erat iustus de omnib⁹ canonicis et vt ele- ctio pura et sine violentia et a vitio posset fieri in ciuitate. et hec fuit iusta appellatio. xxi. dist. in noie (ali). s. electores varmacei. (ipso) pposito (deferēdi). j. de app. pstituit. an sit. a. de rescri. ex parte. vbi de hoc no. (frustra). j. de vfu. q. frustra. ff. de mino. auxiliū (vñ). i. hac rōne. ¶ (Appellatione) et causaz que suberat scs impressionem qd fiebat in electione: qd sic pntinet in integra phy- lipp⁹. Dux fuenit q se p rege Alamanie gerebat istum varmacei en. p viz intrusit. Ds si nō intrusit s. solus iust⁹ timor intrusiois fuisset tñ sufficeret ad reddēdum nullā electionē et ad priuādum ipso iure postulantes pte eligēdi: qd p eodē vñ debere haberi si impressio facta sit. et si iustus timor impressionis subit s. impressio non sit secuta quā sequi forte nō fuit necesse: qd electores sciētes eā imminere nō expectauerūt eā: qd sine ipressionē fecerūt qd cū ipressionē fecissent si ibi expectassent. et ad hoc facit. j. de app. bone memo. qd ibi loquit de appellatiōe et ratiū. et tñ sufficit 4 ex verisimili cā appellari. ¶ (Recipientes) hinc vñ qd si aliquis receperit epim postulatū ad administrationē ipso iure priua- tus est pte eligēdi. vñ est a postulatione recedere et est hñe pro electo et cōfirmato cū hoc solis cōfirmatis liceat. et idē est si con- tra appellationē legitimā elegerint. ar. qd tñ pñari debeant. j. de trāssa. epi. quāto. sed nūqd idē si qd recipiat electū cui⁹ ele- ctio non tñ ipso iure. ar. qd sic qd de similib⁹ est ad sñia pcedē- dus. ff. de leg. nō pnt. ¶ Sed cōtra credim⁹. Rō diuersitas est in gl. que incipit no. qd postulatio nō finitar publicata postula- tione sed tñ habito pñsu eius q postulatōi cōsentire dī. et idē est qd si qd medio tpe inter postulationē publicatā et assensu su- perioris deliquit ita priuat⁹ est pte eligēdi sicut si postulasset indignū. secus autē est in electione que finit ipsa publicata. et idē si qd postea peccat s. alio pñiat: et nō tñ ppter hoc priuatus est pte eligēdi (indignos) pte eligēdi (notoria) s. de translati- one epi et receptiōe ipsoz candicoz. j. de trāssa. qto. ¶ (Testes) s. em fēm esset notoriū ipse tñ ignorabat vñ absente parte et reli- quo ordine non seruato potuit pcedere ad testius receptionem 5 n. q. j. manifesta. j. de iurein. ad nostrā. xi. q. iij. eorū. ¶ Item no. qd sic seruat totus mūdus qd cōtingente maleficio notorio statim inquit iudex gñaliter nō cōtra certā personā: et scēa inq- sitione vocat notatos in inquisitione de maleficio vt se defendāt et qd longā interpretationē recepit ex iteratione factorū mutari nō dī. ff. de leg. minime. et l. si de interpretatiōe. et l. seq. Itē tñc euz maleficiū sic notorie factū est sed qd illud fecerit sit incertum: iudex nullo vocato procedet ad inquisitionē illius maleficii scs per quos sit factum. et idē si certū sit de aliquibus personis et de ali- quibus incertū. salua tñ remanet defensio illi d quo dictū est in inquisitione. j. de offi. or. c. j. ff. de offi. pñ. congruit. ff. de cu. et ex- bi. re. diuus. et l. se. C. de fer. proninciariū. in aut. de col. s. subem⁹ aut. et est ar. opt. qd si nulla persona nominata sit in inquisitione de statu monasterij et testes recipiuntur qui d quolibet monacho testimoniū ferēt. ipse tñ cōtra quē dicit dcm eius ipugnare pote- rit. j. de re in. cu. j. et. Al. ar. j. q. v. sepe interrogāt. sic poterit fieri et in maleficiis notoriis. et dicit qdā qd bec inquisitio qd sit d in-

certa psona est tñ pparatoria alteri⁹ inqstidiōis. nā cōtra psonas in prima inqstidiōe noiata recipiet noua inquisitio. et dicit qdā qd nōdes testes q dixerūt in pñia. s. qd cōtra nullas psonā agebat iterū recipietur in scēa qd cōtra certā psonā agitur. ar. j. de test. veniēs (archiepi) et cū eligētium (cassant) inqstidiōis (firmare) in in- ste cū parte altera nō citata hoc fecerūt (cōtra legatū) et vere in- iuste pcellerat legatus: qd nō citauerat canonicos licz epim cita- re non tenebat (poiro) allegando dicit: qd delictū eligētium non erat sic notoriū q citari debuerāt. et hec est rñ. pape. q. d. psumif bñ q legat⁹ citauerit electores varmacei. ¶ (Notorius) no. qd in inqto facto. s. transitu epi de vno epatu ad alterū qd quasi ex sui natura nō pōt esse nisi notorius. j. de trāssa. epi. qto pcedit sine solēnitare iuris. securius credimus qd primo qd procedet le- gatus dī illuc mittere officiales qd hoc videat. s. de fama et hñdī et postea procedere contra euz verumtū remanet saluum epō vt possit illud probare falsum et qd plus est notoriū. C. de accu. ea quidē. et si nō habeat officialē sed sit notoriū p samā in tali fa- cto ordine iudiciario non seruato procedit et ad pbatōnes re- cipiedas qd tñ nō liceret in alio casu qd sui natura non esset no- torium. j. e. venerabilem de notoriis aut no. j. de coha. de. et mu. vestra. qd ergo sic contra epim procedi potuit papa in hoc confir- mat pcessum legatū. i. cassationē postulationis. ¶ Vel dic qd cū postulatio tñ grē innitā sine iniuria eo non citato cū eius nō interesset potuit eius postulationē cassare. processus vero cōtra canonicos habitū non cōfirmat. cū illa q opponebant eis. s. ap- receptio epi nō esset sui natura. q. notoriū. et qd eorum intererat vnde citari debebant: et reliquus ordo iudiciarius obseruari: et ideo tacite legatū pcessum cassat in eo qd cōfirmat electiones p- ppositi qd ex eo ppendit: qd nō dicit ratā habemus confirmatio- nem legatū. sed cōfirmandā durimus electionē. ¶ Sed dices quare cōfirmat electionē. rñdeo qd canonice electus erat ppositi tus a suis cōplicibus: qd ad eos deuoluta fuit pñas eligēdi pro- pter pñti postulationē epim qd constituit pape sed non pñtit le- gato partib⁹ presentibus: et idē nō cōfirmat eius pcessus (exami- natione) solēni. j. de iurein. ad nfas. ¶ (Presumif) j. de renun. i. pñtia. j. de pba. post cessionē. j. de re iud. sicut. ff. de re. iur. res ea dem. hodie credo idē postq sñia trāsit in rem iudi. cum res in- dicata p veritate accipit et esset difficillimū super oia acta cām recensere. an autē qd transeat in rem iudi. nō psumitur pro iudi- ce nisi qm phaneret. j. de pha. qm cōtra. et no. ibi qd dicit: nō psumif pro pcessu iudicis. et nō negat qd p sñia: et maxime post qd transeat in rem iudi. dī psumi. Bo. dicit in nullo hodie psumi pro sñia. ar. decr. qm contra. ¶ In sñia aut excoicationis quā uis nō transeat in rem iud. tamē psumif pro ea. vñ onus pbatio- nis qd sit iniusta incūbit excoicato. j. de offi. or. ad reprimēdaz. j. de sen. exc. sacro. et nisi sit appellatū: qd si appellatū est licz exco- munitatio oīno teneat de iustitia tñ excoicationis non psumif pro sñia et ei incūbet probatio cui incūbebat an appellatōnem arg. j. de offi. or. di. ad reprimēdā. (approbari) p testes per cōfes- sionem enīn posset approbari. j. de cōfes. statumimus (negantis) vi. q. vl. actor. C. de cōtrabē. stipu. optimā (p rerū). i. solitum cur- sum eorum (cū et si qlibet) ex hoc loco vñ qd nō caplm sed singu- li singli sunt citādi: qd fateor verū esse vbi dubium est que pars sit caplm. secus aut si cōstaret et multo magis vbi est certū (singu- lares). j. eo. cu. dilecti (aduersari) epi et canonici. (et tribus). s. psumptione. s. qd virum pastorali preditum dignitate contra formā canonicā nō solum eligere sed etiam recipe psumferunt cōtēptu: qd postq pcurator eorū vestras lras reportauit qbus mādabaf qd si varmacei. epi in tpalib⁹ vel spūalib⁹ ministrasset ipsius postulatio cassaret ipñ postmodum. q. electo suo sicut ex- cor lris appet qbus cū suū electus noiantes temere spicerunt et blasphemia. qd legatū nfm qm in eis fuit infamantes euz cor- ruptū fuisse pecunia sunt mentiti. (Qd cōtra est) nō rōne sui in- ris: puta proponēdo qd electio ppositi non tenebat: qd ipsis cō- temptis scā fuit. nā ppter pñdicta pñati sunt pte eligēdi. idē rō- ne sui iuris nō poterāt petere cassari eis abñtib⁹ electiones fa- ctā. sed si de crie agerēt vel exciperent bñ audirētur. vel etiam si vellent als sicut quilibet dicere electionē non tenere qd hoc non prohibet. vel dic qd etiam nec admitti debet electores ipsi cōtra ppositū: et de crimine vel de minus canonica electione ppter malū zeluz quē bñ psumif. ar. j. q. vñ. accusatio. et. c. seq. iñ. q. ir. c. si. sed hoc tñ intelligo in criminalib⁹ spūalibus et ecclesiasti- cis causis: vt. e. ca. sonāt. als entz suā infuriā et cām qsq pōt pfe- qui. iñ. q. vi. omnibus (reddidissent) qd tñ nō erat. ¶ (Ad nos) hic bñs qd si aliqui peccauerunt eligēdo indignū et ppter b trās- ferat pñas eligēdi ad alios et si ipsi eodē modo peccēt non trans- ferat pñas eligēdi ad primos sed ad vñm papam tñ vel ad eius superiorem. sed contra. j. eo. cum vinton. sed ibi nō peccauerūt ambe partes: sed vna tñ que elegit illegitime natū. et idē iniustū esset qd ab eis qui nō peccauerūt vel nō peccauerunt intm qd de- bebāt pderēptatem: et trāsferat pñas eligēdi ad superiorem. alio di- xerūt qd si ambe electiones simul fiāt obtinere dī qd hic of. Si vero diuer-

vero dicitur tēpōribus contra. sed ista hoc nō patit. ¶ Electio enim nō est vera ista hic potest: nec potest tolerari sed vera ista re-
gistris bec est electionem memorati archiepiscopi durimus supple
quondā confirmādam ne qd rē palliū etiā cōcedēdū: hūc aut r. f.
districte pēpimus quatenus eidez archiepiscopo debitā exhibeatis
reuerentiam et honorem. (Confirmantes) de gfa non ex iuribus
electionis. cum enim postulatio non esset nulla ipso iure quod
ex eo apparet: qd ratificari poterat consentientibus postea con-
temptis. f. eo. qd sicut. r. c. ecclesia nostra procedi nō poterat ad
secundam primā non cassata. s. eo. considerauimus. f. eo. audi-
tis. r. no. de hoc. s. ca. p. r. r. et sic etiam per consequens non erat
ad alios deuoluta potestas eligendi nisi per sententiam priuā-
rentur. primo quia peccauerunt. vel posset dici quod de iure cō-
firmāuit: qd postulatio nulla erat ipso iure ¶ cum postulatio in
concordia fieri debeat. r. non in dissensione. s. de postula. bone
memorie. v. secus in electionibus ubi non est reprehendenda
dissensio. l. iij. distin. ca. vlti. quāuis. hoc non credo. f. eo. scri-
ptum. unde secundum eos per consequens tenet secūda electio
cum certum esset vel esse deberet cuilibet clerico postulationem
non debere fieri in dissensione vt pote iure prohibēte: r. sic etiam
cum scienter deliquerint recipiendo indignum. ius eligendi ad
alios deuolutum erat vt pēdiximus. s. c. p. r. r. ¶ Vel potest dici
quod appellatio que precessit postulationem vānam. reddi-
dit postulationem nullam r. peccatum postulantium transulit
potestatem eligendi ad alios r. his bene additur qd cū postu-
latio nō ē perfecta anteq̃ postulantē postulent a superiore
sicut ex vi verbi apparet: qd qd postulā ab aliquo postula-
tur: r. qd anq̃ ab alio postulent pnt variare. s. de postu. bone me-
mo. ppter ea qd facta sunt in medio. f. qd transiit r. ministrant
episcopi nulla est postulatio ipso iure vt in prin. decre. d. r. qd cano-
nici medio tempore anteq̃ p superiores admitteret postulatio
ipm indignum receperunt: r. ideo priuati sunt ipso iure ptate eli-
gendi r. ita canonica fuit electio decani facta ab his in quos ius
eligendi reſederat. ¶ Sed oppones si electio spōsi facta fu-
it anteq̃ recipiat postulatū non dē tenere electio cum nondum
peccassent electores episcopi. s. dic cum a principio quo postu-
larit vsq̃ ad h. i. quousq̃ papa pſerit. intelligat vnus actus
id est vna postulatio r. vnus contextus in quacūq̃ parte illius
actus peccent eligēdi ptas ad alios deuoluitur vt que inconti-
nenti sunt inesse videntur. ff. si cer. pta. lecta. non hoc placet r.
soluerit in glo. que incipit. i. in statum.

- 1 In vno eodem libello de pluribus agi potest.
- 2 Interdictum vnde vi competit pro iuribus incorporalibus sub-
tractis qd declarā vt hic habes.
- 3 Licet quis p annū vel plures omiserit ex cā petere debitā pſio-
nem: vel si vna vice omisit electioni interesse nō ppter hoc amit-
tit possessionem: que sine animo non amittitur.
- 4 Quoniam modo dicat quis spoliari iuribus incorporalibus.
- 5 Actio furti datur contra consiliatorem furti: si alias furaturus
non erat.
- 6 Possessor sine cā cognitione spoliari non potest.
- 7 Verba sententie concipienda sunt in persona procuratoris vel
iudici.
- 8 Interdicto vnde vi habetur rō fructuū r. ois cause.

¶ Clericorum. ¶ Petebat ¶ Petitor agit ¶ Mo-
quod de pluribus potest agi in
vno libello. r. qd pro vna re pōt agi possessionis r. peti-
torio. f. de cap. mo. dilectus. ff. de act. empti. r. ven. nō
est nouum. ff. fami. her. r. heredes. s. de pluribus. nec sunt con-
trarie iste petitiones cum ambe ppetant contra possessorem (re-
moueri) ¶ no. agi ad remotionem alienius etiam r. sine accusa-
tione vel inquisitione vel denunciatione qui modi sunt. f. de ac-
cu. super his. r. c. qualiter. sed illa loquunt qd agit de crimine
hic aut non remouebit ppter crimē. sed qd nō bz ius in ecclesia
f. eo. cum dilectus. f. de iur. iur. querelā. ¶ Tres ppter negligentias
quis remouet. f. de offi. custo. c. enim tū negligentia est crimen. i.
¶ q. i. s. ecce cum honoribus. r. q. vii. negligere. ¶ (Pleno iure)
per hec verba apparet qd agebat petitorio quo ad articulum
hūc: r. tū nō pēiudicat populo qd nō erat in iudicio. nā res iter
alios acta alijs nō pēiudicat. f. de re iud. cū sup cōtrouersia. C. q-
bus res iud. non nō. l. i. r. C. res inter alios acta. per totum (pe-
tens) ista scōa pars libelli nō cōtinet nisi possessorius. r. idcirco
in fine salua manet qd ppetatis. ¶ (Pensionē) i. in statu pēi-
pēdi pſionē reduci qd ex tenore snic. f. apparet. r. ita bēs arg.
qd interdictū vñ vi cōpetit p iuribus incorporalibus subtra-
ctis. ad idē. f. de cā pos. r. ppet. cū ecclesia. ff. de mor. ius. l. i. s.
item si. ff. de vi r. vi ar. l. iij. s. vii. r. s. ppetinet. r. s. qui vsufr. ff. de
ser. quotiens. Sed ar. s. qd nō datur nisi pro rebus soli vel solo
coherentibus. ff. vnde vi. l. i. s. inter. r. s. sequē. ad hoc rñdeo di-
rectum interdictū vñde vi nō cōpetere sed cōditionē ex hac de-
cre. r. ex ea qd est. f. de cā pos. r. ppet. cū ecclesia. ¶ Sed quid vi-
ces de alijs iuribus denegatis de qbus non loquuntur decre.

habe. r. tō non cōpetit pſectio ex decretis: nunq̃d vtilis condi-
ctio ex hac decre. extēditur ad alia. rñ. idē. ff. de legi. r. cō. si pnt
f. de cap. mo. c. ij. vel potest dici competere vtile vñde vi. r. marie
in q̃ tū ad aduersarium pēnēit. ff. d. vi r. vi ar. l. i. s. si filius.
¶ vel officio iudicis (de nono) ¶ Dicat qd qd qui negligēdo per
annū rē suā possessionē eius amittit alio possidēte de fēd. i. per an-
nū. r. hūc p se. ar. ff. de dam. infec. si finita. s. non tñ. alij dixerūt
p. r. vel per. ex. annos. insti. de vsucap. s. r. cum hoc. ff. de vsuca.
l. sequit. s. si viā. r. de acqui. pos. possidēti. s. si seru. nos hoc tñ
reputamus absurdū qd tñ tps necessariū sit ad amittendū
possessionē q̃ tū ad amittēdū ppetatē: r. ideo vicinas
hoc relinquendū arbitrio iudicis. ff. de iure deli. l. i. s. vlti.
¶ Et no. qd lz per vnum annū vel plēs ego omiserim ex cā pe-
tere debitā pſionem: vel si vna vice omisit interesse electioni non
pp hoc amitto possessionē qd sine aīo non amittit: sed qd petam
pſio nē si denegat tūc amitto possessionē. ar. C. s. ser. r. aq. l. i. s. r.
tunc possum vti interdicto recuperāde posses. r. in eo veniant
oēs pſiones pcedētū tēpōr: vt h. r. p file si vna vice non inter-
fuit electiōi non amitto possessionē: sed alia vice interero electiōi
r. hoc verū est qd sum in possidēte interessēdi electiōi: sed secus
esset si essem in possessionē qd solus eligerē: qd tunc si alius eligat
r. pro electo habeat a subditis bñ amitto possessionē: qd non vide-
or hēc aīum retinēdi possessionē cum electi ab alio patiar vti di-
gnitate sua: s. cū debeo interesse electioni electio non fit noie cu
insubet canonici singulr: sed noie capli: r. ideo non pūat pos-
sēdē ille qui pſenit r. qui non interest: qd capli qd est in pos-
sēdē eligerē. non priuāt possidē eligēdi: nec ē ille qd non inter-
est: qd ille non suo noie hoc ius possidēbat sed capli nisi forte es-
sent plēs qui diuersis iuribus deberēt interesse electioni vt erat
f. eo. scriptū. r. c. cum ma. nam tūc si illi qui vtunt vno iure ex-
cluderent eos qui alio iure vtunt tūc bñ possum agere iterdic.
recuperāde posses. quia lz oēs qui cōueniūt ad electionē dicunt
q̃ tū ad hoc vnum capitulum facere: tñ quo ad alia diuersa sunt
¶ r. diuersis iuribus veniunt ad hāc electionē. ¶ (Subtractus)
¶ dicit quis spoliari incorporalibus iuribus si qd fuerunt bacte-
nus soluta certis terminis vel ab hōe vel a iure pſeris eisdē
terminis non soluit volens ea in posterū non soluere vt hic. et
hoc ipsum si sit certum. secus autem crederem si non possit solu-
re cum tamen soluere affectaret. r. de hoc no. s. de postu. bone. ar.
ff. si ser. ven. sicut. s. plane. ad idē qd sicut in expoliatione corpo-
ralium rerum necesse est dolus malus sic in expoliatione incorpo-
ralium. ff. de vi r. vi ar. l. i. s. ad solā. r. s. interdictum hoc qd. ff.
vi bo. rap. l. i. s. doli. ¶ Sed dices: nūquid si potens erat. ille
cui debebatur pſio r. ille non credidit per debitores volentem
possessorē priuare possessionē pensiones posse retineri. dices cum
amississe posses. r. expoliati. ar. qd non: qd non ē suspicatus r. c. ff.
de vsu. non solum. s. si dolus. r. p bis multū facit. ff. si ser. ven. r.
si forte. s. i. vbi dī qd ē dū edificas retineo fuitutē altius tollē-
di r. possessionē nisi scīs patiar. s. s. credūt quidā qd debuit su-
spicari: cū p viz pſiones sibi debitā auferre non possit. ff. qd me.
cl. erat. si aut denegaret aī terminos: cū nondū esset debitum
non dicimus spoliati r. non solū ptra cū qd subtrahit pſionem
cōpetit hoc officiū: sed ē ptra cū qd ratā habuit subtractionem
eius noie factā. ff. de vi r. vi ar. l. i. s. quotiens. r. multo forti⁹ con-
tra eum qd mādauit denegari pensionē vel huius subtractiones
vel ius aliud. ff. e. l. i. s. deieisse. contra eū aut qd pſuluit non cre-
do vāndū interdictū vel cōditionē ex hac decre. quia nullo iu-
re cauet nisi defectū. ar. ff. de eo p quē fac. e. l. i. s. ¶ lz actio furti
dē ptra cōsiliatoriē furti si alio furaturus non erat. insti. de fur.
s. certe. itē dē seruo corrupto tenet qui solū cōsiliat. ff. de ser. cor.
l. i. sed isti casus sunt spāles r. nō statim cōpetit interdictum vt
condictio post mādātū s. scā spoliatiōe. non n. cōpetit interdi-
ctū nisi expoliato. ff. de vi r. vi ar. l. i. in prin. r. tūc computatur
annus in interdicto: s. secus in pditione. ¶ Et lz qd dixerunt
in hōi phibitionibus vel denegatiōibus oriri interdictum vti
pos. cum poti⁹ videat vis turbatiua qd expulsiua. ar. ff. vti pos.
si duo. s. i. r. s. i. tñ. tñ melius vt competere interdictum vñ vi
ex quo debita pſio denegat vel suo iure vti phibetur. ff. de vi
r. vi ar. idēq. s. vñde vi. ¶ Itē quid si ep̃s mādēt proebianum
non in iudicio nec consulēdo sed se intendens obligare ex man-
dato qd plebano nō soluat decimas. rñ. tenebitur interdicto vñ
vi: vt dñ est: vel cōditionē vel officio iudicis: s. non nisi pro illis
qui denegauerūt r. tenebit ad oē qd interest plebani pecuniā si
fuisse phibitum: vt no. f. de sepul. certificari. qd ipm ei⁹ iurame-
to est declarandum. ff. q. i. in pimis. et no. f. qd me. cā. vlti. ius
aut vel possessio iuris cū sit res spūalis estimationē non reci-
pit. r. ita qd est nota. dignū expoliato plebano nec qd possessio
priuati iuris recipiēdi decimas restituitur: qd forte iam alijs ē
a in qd possessionē cui rusticus soluit nec interesse dā: qd interesse
non recipit. ad officiū aut iudicis p̃tinet vt mādātum scñ pro-
ebianis renocet r. qd si mādātū faciat vt plebano rñ deat sicut
6 an ibibitionē de b faciebāt. ar. f. de cens. significauit. ¶ Et alij

a ¶ Et iterē
r. sic in cā spūa-
li nō dā inter-
esse pecuniari-
um add. ro. in
ti. de pecu. deci-
fi. viñ. in anti-
quis. r. se. in. c.
ex parte deca-
ni. co. viñ. s. s.
quo ad pposi-
tū. s. de rescri.

6 cōtra cū non possit possessorē spoliare sine cāe cognitiōe. de hoc no. f. de fil. presby. veniens. Alii dicūt qd si cōs vel alius inder p cessi ff. et sine ordine iudiciario vel ex impetu cū sit notorius iuris qd renouare poterit possessionē ipsam possessore nō vocato sed si alius quā inder p dicta mādauerat possessorē p suā renouationē non sit p iudiciū: et idē forte in iudice esset si extra iudiciū eadē precepisset. hoc autē certū est qd cōtra ipsū possidētē cōpetit vtile interdictū vñ vi: vel vtilis conditio. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. familie. de autē qd spoliari iure si fiet sine eo electio aio spoliandi aliū vel aliqd aliud de quo est in possessione qd ei inter sit. f. de cā. pos. cum ecclesia. et multo fortius si eo electo de caplo eligeretur. ¶ Sed qd si elegerunt cū de caplo vbi tractat de electione sed nō elegerunt. rñ. euz nō expoliati possessione eligēdi et ideo ad hoc nō cōpetere petitionē: sed competere officium iudicis vt restituat ad capitulū quo spoliatus est. ff. de vi. et vi ar. si plures. §. vlti. nam sub electiōe cōprehēditur caplm vbi de ea habetur tractatus. f. e. c. pti. hoc nō multū placet: qz nō videtur velle expoliare eum possessione capituli. ¶ Sed quid si fecerunt vnā electionē eo electo: nōne si postea iterum alii electioni cum recuperauerit possessionē amissam poterit agere ad cassationē pime electionis petendo restitutionē offi. in rñ. sic. ff. de vi. et vi ar. idē est. §. qui vsu. l. i. §. illd quoqz. et §. si fundi a quo. et §. qd ait. et dno. §. seq. et l. merito. Item qd si elegerit nō vocato eo qui erat in possessione s; nō fecerunt fraudulēter sed ex ignorantia: vel qz credebatur nō pntem elegerūt. Itē qd si i veritate erat abis: nunqd in tali casu ppter hoc amittit qñ possit. Itē qd si cū est abis vel in tali statu qd iteresse nō poterat. puta eccōicat. vel suspēsus si tūc eligūt: nūqd amittit possessionē et an cōpetit ei officium iudicis: et maxime si nō intēdebat ei subtrahere possessionē. ¶ Ad oēs p dictas qōnes rñ. qz non amittit possessionē nisi aduersari? beat voluntatē subtrahēdi ei ins suū vel expoliādi: et hoc ipsuz etiā fiat spoliari? qz cū spoliare intēdit vñ ei sua iura subtrahere cū sicut possessio qñ sic possessio nō pōt sine aio amitti. ff. de acq. pos. quēadmodū. l. hūc animū. hñe os quā cito aduersari? ei notificat qz cū nō admitteret: vñ qz sibi nō vult soluere vel petitus nō soluit volēs ei ins suū subtrahere: sed opzant eū qui agit pbare se fuisse in possessione nō precario vel aliter die vt no. §. de posu. bone memorie et se spoliatum qd satis ex confessione et rñsione aduersari? patebit vel ex factis pre cedentibus. ¶ Sed qd si dicat se non expoliāse nec animo expoliandi elegisse sed ex simplicitate vel ignorantia: tūc poterit petere cassari qd factū est nō per interdictū sed qz nō est seruata forma qz eo pempto facta est. §. eo. qd sicut. est autē perpetua bec conditio sicut alie cōditiones si aut aliquis phibuit armis ali cui ne ingrederet possessionē cui? possessionē pmo nō deseruerat aio. interdictū cōpetit. et idē si phibuit euz vñ iure suo puta vsufru. vel administratiōe cuius quasi possessionē bebāt. ff. de vi. et vi arma. idemqz. §. vnde vi. et §. pertinet. si autem non armis sed verbo tñ phibuit: et talis fuit phibitō qd eius phibitio iustum metum faceret locum bz interdictū contra eum si post inuāsit illam possessionē infra annū insolidū eo qd occasi one dicte phibitōis ad eū puenit: alio nō. interdictū enim hoc atrocitate desiderat. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. interdictū hoc. §. ad solā. si autē eēt in possessione et eruit possessionē ppter minas nō haberet locū interdictū: sed qd metus cū. ff. qd me. cā. l. metus. j. rñ. si autē anteqz veniret ad locū vnde deiecit? metu armorūz illic existentiū discessit contra eos locū bz interdictū. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. idē labeo. si autē illuc nō ibant verū est possidētē possessio nem amississe solo aio. ff. de vsuca. nō soluz. §. sed vñs. verū tñ qz dolose nō egerūt vt spoliaret non tenētur interdicto. ff. de vi. et vi ar. idemqz. §. si qz armatis. credimus tñ qz etiā tñc si acciperent possessionē sic derelictā cōpetit vel vtile interdictū vel actio in factū: qz ppter vñ quā timuit de possessione eriens vacua pos sessio ad eos puenit. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. familie. et §. sequē. si vñ alius occupasset possessionē et postea deuenisset ad alios quorū metu eruit qui tñ metū nō intēdebant inferre cōtra hos nō cōpetit interdictū. ar. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. qui a me (in spūalibus) similiter et ei de tpalib? reddere rōnem dñz cū eccleie ad laicos nō pertinet. et q. i. c. qñ. et se. secus autē est in ecclesiis monachoz. vñ. q. i. et c. qñ. qz ibi non epō sed monachis rō reddi dñz. ¶ (Economus) no. sentētiam ferēdas in psonam pcuratoris qd fatemur siue p eum sit lis cōtest. siue nō. C. de sen. et inter. l. i. et si. ff. de procu. l. §. pe. et l. qui ppro. j. rñ. et idē dicimus in defensore siue mandato ff. de nego. ge. liberto. §. vl. quidā distinguūt si lis cōtestet p pro curatorem cōtra ipsū ferendā sniaz alioqn ptra dñm. ff. de bis qui no. infra. furti accipere. §. i. quos cōfundit. C. de pecu. nihil. ptra tñ est i crie iniuriar. C. de iniur. l. vl. et idē pōt dici in causis materialib? et crialib? vbi nō apte pnt cōcipi vba in psona pcuratoris. nos dicimus qd vbiqz vba apta sunt vtriusqz psona cōcipit sniam posse ferri in psonā pcuratoris: et dñi. f. de pba. l. 3 in fi. ptra rñc aut loquūt in defensore. de hoc no. f. qñ. sint le. cāz que inter (in qñ possessione). f. de iure pa. cōsultatiōib? et c. cū

¶ ppter (Pensionis) mirū vñ qz cum tñ vnū petierit. f. sibi resti tui pñone subtractā papa cōdemnat ad restōnem iuris et ad re stitutionē pensionis. et ita vñ a simul posita duplicem vident re cipere intellectū qd esse nō dñz. rñ. qz qñ petiit sibi restitui penho nez intelligitur tñ petiisse restōnez iuris petiēdi pñone quod aut addit in sua pñone. i. pecuniā subtractā de pñone resti tuat nō sit qz sit pñone petiit: sed est accessoriū: qz in lter dicto vñ vi: ex quo qd deiectus est hñ rō fructuum et oēs cāe: sed in alijs interdictis ex quo edicta sunt nō credo. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. et die. ¶ Item hic sniat cōsum dandum qñ nullam causam cen sus pbauit. et est cōtra. f. de cōsi. peruenit. sed pōt dici qd hic pōt bant causam cōsum ibi nō. vel aliud vñ agitur petitorio hic au tem agebatur possessoriū (qñsione). f. sit debita an non. ¶ Secundi electores si peccarent etiam ex intervallo quasi eli gendi potestate priuati essent: non tamen ad primos sed ad pa pam eligendi potestas deuolueretur. ¶ In negocijs cōiunctis sepe aliud accrescit alicui ppter sociū. ¶ Factum vel dolus procuratoris non dñ obesse domino. ¶ Electio facta in qua admittuntur priuati ad electionem non est confirmanda. ¶ Pronunciari dñ super petitione non super causa. ¶ Electio facta a suspēsis non vocatis tenet. etiā antequam per sententiam pñentur.

¶ In vintoniensis. prima electio facta fuit per pñone: qz scienter elegerunt indignum. se cunda p impressionē: et id fuerunt cassate: et sic pñone tur in registro. nec mireris qd secundi qui p impressionē elegerunt non fuerūt priuati ipso iure pñone eligēdi: qz nondum erat scā cōstō. f. e. qñs p quā priuati sunt l3 p sniam pñari poterāt si papa voluisset: sed noluit sicut hic apparet. ¶ Et no. b. qz pñone elegerūt nō debuerūt interesse electioni qz pñone fieri debebat post cassationē duar pñone electionū qz scē sūt vno pñone sicut apparet ex b loco qz hic scōo eligētes q nō erāt pñati admiserāt pñone eligētes q erāt pñati ipso iure de gñ et nō de debito iure. et hoc idē obtinet vt qdā dicūt si pñone pñes electiōes fierēt ex inter uallo et nō in eodē pñone. f. s. e. bone memo. maguñ. in fi. vbi ex pñesse bñs qz et si scōi electores peccaret ex intervallo et nō i eodē cōtactu qñ eligēdi pñone pñati essent: nō tñ ad primos sed ad pa pam esset eligēdi pñone deuoluta ex quo conueniuntur qd si se cundi non deliquissent in tñ qd essent eligēdi pñone pñati qd tñ apud ipsos eligēdi pñone remansisset. Alii tñ dicunt et vt vñ meli? qd si scōi qui nō deliquerūt ex intervallo facient scōam ele ctionē. et contigant hñc scōam electionē non procedere: vel quia electus non admittit electionē: vel qz renunciat: vel qz cassatur: nec tñ electores peccant. ita quod debeāt pñone eligēdi pñari tñc remaneat electio penes oēs dñm sūt adhuc infra tres menses iam enim est reintegratum capitulū quo ad electiōes futuras nec ptradicit decre. pñone. bone memo. maguñ. in fi. qz ibi loquūt qñ scōo eligētes deliquit tñ qd pñati fuerūt ipso iure pñone eli gēdi vel debuerūt pñari p sniam. In quo casu dicimus bñ nos quod electio vel pñone tñc trāsīt ad supiorē: qz totū capitulum delinquit. Itē no. qd bec decre. dicit qd pñone vice tñ sunt q pec cauerunt eligēdi pñone priuati intelligēdum est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se facte nō cōsenserunt. semel. enī eligēdo functi sunt officio suo. Unde iterū eligere nō debēt. qd sic pro bo. constat qd bec electio q imminet faciendū est de illa vice q oc currit postquā prima electio sit vbi vñ sola facta fuit siue pñone siue pñes fuerūt facte cassate fuerūt. et idē etiā vñ si nō fuerint cas sate sed electi renūciauerūt i manu archiepī qd facere potuerūt tñr sibi qñto ex electionib? vt no. f. de trāsa. cpi. inter cor. fmo i dem vñ si electioni de se fact

gendi potestas ad omnes reintegratur quare non idem esset multo fortius in termino iuris. alii tamen dicunt forte bene quod illis qui non peccauerunt non incipit currere tempus a die cassationis vel renunciationis vel non admissionis sed a die primae vacationis. tamen tempus illud quo secundi non processerunt ad electionem: quia forte dubitabant de prima electione an teneret vel de primis electoribus an essent privati potestate eligendi non computaretur in tribus mensibus deputatis electi immo subduceretur. *f. de elec. preb. q. i. posset dubitari quod electio teneret: vel quod non essent electores privati potestate eligendi: quod forte dubitabant de natalibus electi: vel etiam dubitabant an haberent dispensationem: et tales dubitationes favorabiles sunt ut non fatigetur ecclesia laboribus et expensis quas incurrit ecclesia magis si fuerint duo electi in discordia quam unus: fatemur tamen quod si certum esset quod electio prima non teneret et quod electores essent privati potestate eligendi: quod tunc predictus tempus non subduceretur nisi eligerent: electoribus autem non est favorabile hoc credere: immo contrarium habere et si non habent illum de cuius natalibus dubitant possent habere multos alios. unde ius presumitur eos scire impedimentum nisi probent contrarium. *f. eod. de. innotuit. nec excusantur si credunt enim habere indulgentiam nisi in veritate habeat ut hic. arg. vii. q. ii. dilectissimi. Et Sed quid dices si que facte sunt electiones ex intervallo. sed primo eligentes sunt privati ipso iure potestate eligendi: vel etiam ipsi currunt tempus trimestre. alii autem qui non peccauerunt in electione licet electio sit cassata ex alia causa non currunt trimestre tempus nunquam in isto casu eliget isti soli an omnes simul eliget: cum iam in una electione privati sunt potestate eligendi. r. o. s. simul: quod capitulum de amittere vel retinere electionem et ipsi in predicta electione neminem quam prosecuti sunt fingunt capitulum. item sepe in negotiis coniunctis aliud accrescit alicui propter socium. *f. si ser. amit. si eod. ff. de bo. pos. contratab. non putant. si in adoptione. et. si. seq. cum suis concor. (elegerunt) iste electiones cassate fuerunt primo et postea omnes canonici de utraque parte qui erant in curia curiam habuerunt in omnibus absentibus eligendi simul conueniunt in unum ad tractandum de electione et non potuerunt concordare. et hoc est quod sequitur et. et sic continetur in integra. vel dic aliter ut in glo. de vna tractauerunt primo cassatis superioribus. Concordes de vna persona utraque pars processit ad electionem que sibi placuit que postea similiter cassate fuerunt vel partes discisse eis noluerunt immitti. aliter enim ut quod male dicat quod sequitur quod non scda sed tertia imminere facienda. absurdum enim ut si quilibet tractatus electio diceretur et post unum tractatum habitum illi qui primo peccauerunt ius eligendi recuperarent. alii dixerunt quod post tractatum etiam si neminem eligant recuperant ius eligendi et appellant hic scdam electionem et tertiam tractatum illi qui habitus sunt de electione et totum quod sit in vno termino assignato ad electionem faciendam et non simpliciter sit quod vna vice vel duabus dum non perficiat et soluat terminum assignatum. hi tamen electores sicut omnes alii primus terminum habuerunt a iure. et ita illi elegerunt et ille terminus hic appellat prima electio: sed cassatis illis electionibus papa iterum dedit eis alium certum terminum ut eligeretur: et hic similiter scdm terminum de hic scda electio siue elegerint siue non et tunc tunc dices scdm electionem factam quod terminus vel iuris vel bois sic elapsus erat quod ulterius eligere non poterant et oportebat eos habere de nouo non aliam eligendi. *f. primo de m. verius et hoc solus. f. quod electiones celebratae fuerunt etiam scda vice vel quod vnus terminus electionis transiit iustificat sententiam pape: quod omnes simul censuit ad electionem admittendos. Quidam tamen dixerunt quod illud quod fecerunt non delinquentes ad electionem admittendos delinquentes iustificauit suam: red. dit enim non delinquentes in habiles ad excipiendum contra delinquentes. Sed contra videtur quod semper procuratoris vel dolus non debet esse deo. *f. de offi. dele. cum olim. in si. ff. de procu. ignorantis* quamuis posset ridere quod iste erat procurator generalis cuius dolus et semper deo obest. *f. de tribu. procuratoris. sed nos bene dicimus quod hec non papa non mouit cum per hoc eorum iuri non preiudicaret et aliaz rationem pape assignat. et hi. si. prior et sui (asserant) quod tertia electio facienda imminerebat (quod illi) archi. et sui (bolem). *f. decanum sarrabianum. Et Sed quid dices de occultis excoicatis: nunquam eis non vocatis prederet non excoicati. arg. quod non. vi. q. ii. c. h. et. ii. Rn. sicut in superioribus suspensis. f. quod eis non vocatis prederet non excoicati. predicta autem capla non obstant: quod loquuntur quod non potest pbari excoicatio. hoc autem intelligimus quod pbari potest quod sint privati ipso iure: quod si pbari non possit tam in primo casu quam in secundo punient. Item nec obstat. *f. q. i. nos in quinqu. quod ibi loquitur de condonando. hic autem loquimur de iam condemnatis a iure licet non ab homine. Et Sed quid dices de occultis excoicatis: potuerunt: quod non suspensi sed priores et sui quorum erat electio eis de suo gram facere potuerunt: sed si ad papam vel ad alium de uolunta esset eligendi prius: tunc si eligeretur non teneret. *f. de sup. neg. prela. c. pen. (illos). f. archi. et suos (celebrandam). i. ad tractandum de secunda electione quod tractatus habitus fuit in curia ne habuisset effectum: unde dicitur. *f. infecto negotio vel aliter: ut hic notatur. (conclis). f. eo. cum in cunctis (huius). f. qui eligunt illegitimos.*********

plus dicit quidam sed male ut nobis videtur quod si scienter eligentes indignum sunt ipso iure privati potestate eligendi. *f. e. scriptu. f. cum in cunctis. tamen nisi hoc esset per confessionem solenniter factam vel per suam sine illis eligere non possunt cum sint ipsi in quacumque potestate eligendi. vii. q. vi. nonne. et si fecerint non tenebit electio: quia cum debeat vocari et non sint vocati cassari debet electio. *f. de ca. pos. cum ecclesia. f. e. q. pp. Et Sed contra: ad quid ergo sunt privati ipso iure. Rn. ad hoc quod si in suam non dicat sint privati vel nos priuamus potestate eligendi ex quo tamen dicit cassam electionem vestram quod scienter elegistis indignum. ulterius ad electionem eos admittere non tenet: quia facti quod de quod. *f. q. ii. f. notandum. et nos. et hec vera dicimus ubi agebatur contra canonicos. si autem contra electum ageretur sic indicaret. cassamus electionem de te factam: quod scienter te indignum elegerint non preiudicaret canonicis electoribus: quod res inter alios et. *f. de re iudi. cum super. Et Item: si quod ageretur contra electores decani et simpliciter petat cassari electio et non: et hac causa quia scienter elegerint indignum: hoc postea iudex hoc in suam dicat non eis preiudicat cum non potuerint prouidere ut super eo de quo actum non fuerat se defenderet. Alii tamen dicunt in hoc articulo quod ex quo generalis fuit petitio et maxime quod a suam ubi expressit potuerit appellari: imputandum est eis si non adducant omnes probationes sibi utiles vel ad minus si non appellant. *arg. c. d. ana. excep. l. vi. ff. de iudicis. l. solemus. Et Sed opponas contra. cum ad hoc non sit actum ut priuatur potestate eligendi quod suam in hoc potest preiudicare contra id quod legitur. *f. de symo. licet. Item super petitione non super ea pronunciandum est. ar. predicta decre. Ad hec duo sic respondeo quod si ad priuandum eos ab electione expresse non agatur per consequentia tamen agatur: quod vnum ex altero sequitur: et sic sunt conexa sicut infamia sequitur damnatum furti hoc non ad infamiam irrogandam agatur sed ad penam furti exigendam. *f. de fur. non pot. ar. si. q. ii. f. notandum. in. q. vi. hoc quippe. Item magna diffinitio est ex qua cum damnetur quis nam si damnetur crimine stellationatus ex ea vel crimine quod infamet: ut quod dolo aliquid fecit infamia ex tali infamia irrogatur. si vero cum ex ea cum intentet crimen stellationatus que non infamat ut quia rem obligatam sibi alii obligauit infamia non irrogatur: quod nulla contraria infamat. *f. de cri. stel. l. i. h. et. ii. f. nos aut. Item dicimus quod electio facta a suspensis non vocatis et ante quam per suam priuatur quod expresse colligitur. *f. e. bone. nec obstat decre. f. d. ca. pos. et ppri. cum ecclesia. ubi dicitur quod non debet priuari possessione aut suam quod si suspensi non debeant interesse electionibus non possint agere possessione ut restituantur in possessionem eligendi cum sint possessione eligendi privati: hoc non aduocent eos ad electionem (cum illi) illi tamen qui eligunt bene fatentur eos esse in possessione eligendi. vel dic quod predicta decre. cum ecclesia. non obstat quod ibi neque iure eligendi neque possessione privati erant: sed hi a iure privati erant potestate eligendi ut per ex iuribus per calle. Et si obicias. non erant privati possessione: hoc per quietate vel potestate eligendi. *f. deo quod in corporalibus hoc ipso ferit suam contra aliquem. licite enim illud ius denegatur: ut non. *f. de conce. pb. cum nostris. Item nec ego sine alijs eligendo prius eos possessione. sed dico quod in presenti electione per delictum suum vocem non habet. Et Item non ob. e. nonne. quod hi electores nihil subtrahunt si iure suo vtuntur: unde credere quod si suspensi venirent ad eligendum cum non suspensi quod non deberet eis vim inferre si eligant et iure suo vtantur: quia nihil eis obest eorum presentia sed faciat prestationem quod non consentiunt quod electioni interfunt: et contra eorum voluntatem interfunt. Item illis e. nonne loquitur in his qui sunt ratione publici officii. electio autem ad canonicos non pertinet ratione publici officii: ut non. *f. eo. de co. sue. cum dilectus. Et Sed quid dices de occultis excoicatis: nunquam eis non vocatis prederet non excoicati. arg. quod non. vi. q. ii. c. h. et. ii. Rn. sicut in superioribus suspensis. f. quod eis non vocatis prederet non excoicati. predicta autem capla non obstant: quod loquuntur quod non potest pbari excoicatio. hoc autem intelligimus quod pbari potest quod sint privati ipso iure: quod si pbari non possit tam in primo casu quam in secundo punient. Item nec obstat. *f. q. i. nos in quinqu. quod ibi loquitur de condonando. hic autem loquimur de iam condemnatis a iure licet non ab homine. Et Sed quid dices de occultis excoicatis: potuerunt: quod non suspensi sed priores et sui quorum erat electio eis de suo gram facere potuerunt: sed si ad papam vel ad alium de uolunta esset eligendi prius: tunc si eligeretur non teneret. *f. de sup. neg. prela. c. pen. (illos). f. archi. et suos (celebrandam). i. ad tractandum de secunda electione quod tractatus habitus fuit in curia ne habuisset effectum: unde dicitur. *f. infecto negotio vel aliter: ut hic notatur. (conclis). f. eo. cum in cunctis (huius). f. qui eligunt illegitimos.***************

1. Simoniacum scienter eligens beneficiis: ecclesiasticis se reddidit indignum.
2. Confessio extrajudicialis sufficit ad priuandum quempiam futuris beneficiis.
3. Confessio coram seculari iudice non sufficit ut quis ab episcopo condemnatur.

Cū credi
m^r. Aduerte ī
hoc: q^d Inno.
met. l. c. q^d sit d
exce^s. pla. vī fē
tūre p^rarū in
hoc. Sed p^r cō
cordia. vīd^r Ab
ba. l. c. at fī cle
rici. co. iū. vī.
fz q^d. s. d. iudi.
z p^r fel. in. c. de
hoc. f. d. symo.
z ibi latissime
quā vim hēat
p^ressio extrai
dicialis Et vī
traibis dicta p^r
eū Adō. o. ma
ria. sozī. in p^r.
vī. co. q. v. pte
rea. vbi q^d q^d
talis confessio
hēat oīa req^si
ta q^d i criminali
plenē p^rbat
Et q^d p^rendi
cet i criminali.
vīd^r ēt late p^r eū
dē fe. l. c. oīz el
f. co. n. v. est igit
tur. s. d. rescri.
z aliq^d p^r aler.
i p^r. c. iū. col.
fī. l. fī. d^rto vo
lū. z q^d suffici
at ad p^radum
būficio. nō autē
ad penā ordi
riā. adō. o. ro.
vīd^r celerrimū.
z ad dictū An
no. h. inq^rtiū vi
cit q^ralis p^res
sio iducit infā
miā adō Abh.
in. o. c. oīz de re
scri. cor. n. Et
vīd^r cor. l. i. suo
reptor. oīz d.
cōfē. co. n. vī.
p^r cōfessionem
ad detū q^d p^res
sio cōindicia
lis i delictis q^d
ad forū ecclē
siae p^rbat. ita
bal. in. l. i. col.
iū. C. de fal. cā
adie. leg. z bar
in. l. i. cūz q^d. s.
codicillia. cor.
pe. vī. hoc fa
ciunt. ff. de le.
iū. Flor. in. l.
sigs testamen
tū ff. ad. l. aq^d.
lāfrā. l. c. q^d fī
in v. p^rba. z ale
rā. s. imo. l. i. ca
pite q^dto i ad
di. ad Bar. vī
de. ff. d. adū. z
in. l. i. magistra
b^r **C**ū libi p^r
de ista p^ressio
p^r feli. p^r aler. z
z in conf. rix i
competenti b.
columna. fina.

De inquisitionibus. **I**dem pacta inquisitionis. **R.** (olum) hic solum intantum vitabat electionem ipsius quod sufficiebat ad cassationem eius et ad faciendum culpabiles electores hoc scientes. **I. q. i. nullus** (per ambitum) **C. de episco. si quequam.** ad hoc ipsum etiam sufficit quod vicitur de precibus amatorum si essent per indigno scienter. **I. q. i. de ordinationibus. r. c. ordinationes.** (expressis) in actis ipsius inquisitionis (ipsam). **R. (seq.). f. mascaron** (prime) bis enim fuit electus in episcopum: sed prima electio fuit cassata (credens) scilicet mascaron. et sic mala conscientia elegit enim unde ad gebennam eduxit. **xxviii. q. i. §. ex his.** (ipse) mascaron (eius). **R. episcopi** (recipiens) hic commisit furtum contractando rem alienam inuito domino. (talem) scilicet. **R. tam criminofum** (eligendo) ipse mascaron. **¶ (Ecclesiasticis). xxiij. q. iij. ecce. r. q. i. sub di. in aut. de episc. §. si vero crimen. ff. de iur. iur. §. duo. C. de libe. can. iubemus. r. §. i. statim.** propter predicta crimina non solum debet puniri ut de cetero ei porte dignitatis non pateant: ut **C. de dign. l. iij.** sed etiam preteritis beneficiis in perpetuum spoliari maxime cum fuerint magna crimina et manifesta per confessionem eius. **I. q. vii. si quis o. r. q. vii. si quis p. biter. l. disti. de his vero veritatem.** opus enim eo agi suo ordine: vel inquirendo: ut hic. vel accusando: ut deponat. si enim ad hoc non agere quis ferret in eum: scilicet quod de ferri f. modum agendi. **I. de symo. l. p. terea** confessio facta in alio iudicio non preiudicat. **I. de iudi. at si clerici. ad idem. I. de ordi. cog. cum dilectis** **¶ Sed nos bene credimus** quod sola confessio etiam extra iudicium facta sufficiat ad privandum eum futuris beneficiis cum per confessionem talem incurrit infamiam facti cuius effectus est abstinere a beneficiis. **C. de dign. l. iij.** et etiam ad privandum iam habitis. **I. de conf. c. super. I. de excess. pla. quia sit grane. r. ad idem. §. q. i. mulieri. ff. ad. l. aq. l. p. inde. §. vlti. I. de p. b. p. tuas. C. de non nime. p. g. n. l. i. r. Et hec sunt vera de iudicio coram non prohibito iudice fecerit confessionem. et est necesse quod confessio sit ex ea expressa licet extra iudicium. ut in **l. g. n. aliter** vel solenniter. ut in **q. i. r. si debitus. nec facimus vim** utrum scriptura intervenit necne in confessione facta extra iudicium ut ut sonare. **l. illa g. n. aliter. in p. n. q. i. in fi. eius. l. des. l. g. n. aliter** loquitur. **¶ Et ad p. b. ad alii intellectus** confessio necessaria est scriptura ut in **ea. l. dicitur** quod tunc intelligendum est quod confessio edita erat in scriptis: sed si sine scriptis facta erat sufficiunt testes vel alia p. b. atio sine scriptis: et non obstat ei quod dicimus quod confessio in alio iudicio non preiudicat. **I. de ordi. cog. cum dilectis.** quod ibi non fuit confessus: sed eo absente et non vocato contra eum probatum est crimen: imo plus dicimus quod si contra eum agens et presentem et se defendentes pharet crimine nisi ageretur de crimine et criminaliter non debet puniri cum contra probationes sue sint testium sine instrumentorum multa possunt obici et etiam si aliqui taceant contra quod p. d. n. c. n. non debet puniri nisi in iudicio modum agendi patiat: sed in confessione ubi quis non potest p. p. e confessioni contradicere secus. **C. de non nu. pecu. g. n. aliter** in **fi. l. i. de excep. de iur. expresse** dicit quod etiam si confiteantur nulla pena sibi imponitur. sed solue ut ibi. **¶ Sed quoniam r. d. b. bitur** decre. at si clerici. dicimus quod confessio coram seculari iudice non sufficit ut episcopus eodem modo cum sed vocatus ab episcopo regitur de crimine quod confessus est coram seculari iudice. et si vellet variare non dimitteretur nisi probet quod etiam alio casu intelligatur confessio sua ut in **l. g. n. aliter** vel ibi fuit violenter tractatus coram seculari iudice: et etiam sic ne in aliquo laico: si iura super clericos approbentur. Item decre. cum super eo: et quod grane est. intelligo ut ibi non. et quod amodo dicimus in iudicio per confessionem necesse extra iudicium facta. sic dicit quod de instrumentorum quod probet in alio iudicio: ut non. **I. de fi. instra. c. i. de testibus** si fuerint publicati: ut non. **I. de testi. alberticus.** et idem in sententia siue interlocutoria siue diffinitiva siue excoicationis. nam et in aliis iudiciis obstat. **I. de appel. pastoralis. ii. q. iij. §. ite. l. ff. de in. p. u. a. l. i.** sed solutio precedens non satisfecit huic decre. cum hic sine aliqua accusatione fuerit amor. **¶ Et si dicendum est** ergo hic iudicio eodem modo: ut quod crimine quod confessus est tangebatur crimine de quo fiebat in iudicio: aliter autem fecit: ut. **I. de conf. cum super** vel **de l. i. non possit imponi ei ordinaria pena potest tamen imponi extraordinaria.** **I. de excep. c. i. vel dic** quod hic de quo agitur confessus est crimen suum: et ita cum sit notorium iure potest inde puniri: sed eodem modo de crimine non potest cum non sit accusatus criminaliter sed amoveri bene potest etiam si civiliter agitur. **I. de accu. acquisitionis: et maxime** ex quo crimine quod est confessus tangit causam de qua agitur: ut hic**

J. de excep. deniq. Tel die qd etiam hi deleg. contra mascaror. ordine iudiciario procedant (amouentur) eo tamen vocato: si vellet ostendere confessi onem suam in alio casu intelligi audiretur. C. de non nu. pecu. generaliter.

1. Ad ecclesiam regularē nō tenet electio facta de non regulari
2. Clericus secularis esse non potest clericus in monasterio.

Gam causam. ¶ Per multa ista confue-
tudo est contra bonos
mores ⁊ contra ius commune. xv. questione. i. nemo
⁊. ca. presbyteros. xviij. questione. ij. peruenit. ⁊ ideo
non est seruanda. xij. distincti. illa ad idem. s. de consuetudi. ad
nostram. ⁊. ca. cum venerabilis (quid sit) xviij. distinctio. legi-
mus. ff. de officio presi. sed licet (in bone) xvi. questione. vlti. in
noua (irritetis) ⁊ quia ad regularem ecclesiam nō tenet electio
facta de non regulari. i. eodem officio (profiteatur) est autem in
optione monasterij vt clericos illos non recipiat in professos
si sibi placet nisi recepti essent in probatione. sed tunc in eorum
optione relinquetur (omittant) no. ⁊ qd nullus secularis cleri-
cus potest esse clericus in monasterio. quod intelligo sic quod
babeat ins in participatione spiritualium sicut est habere vo-
cem in electione prioris ⁊ huiusmodi.

Prelatorum electioni interesse possunt laici si hoc habent de iurisdictione sua.

2 Jura spiritualia in non spirituales et non consecratas personas non honeste cadunt.

3 Imperatores dñr eligere vel confirmare vice pape ⁊ non sua.
4 Contempti si volunt possunt facere electionem factam eis con-
temptis cassari.

5 An si mortui sint eligentes: et uiuant contempti: possint electionem ratificare.

6 Utitio iusta vel aliusactus beneficio restitutiōis rescindetur.
7 Electio dicitur large: et stricte: et strictius.

8 Electio viri dicitur esse nisi omnia iura solennia obseruentur.
9 Ab initio dicitur intelligi si vsq; ad cōsecrationē & tradicā.

11 Ubiqueque circa electiones dolus expressus admissus est semper

12. Quilibet celebrantium celebrat: unus solus spālit̃ celebrat.

12. Quilibet celebrantium celebrat: 13. unus solus ipse celebrat.
13. Potest episcopus absq[ue] pallio ordines conferre in episcopatu
alterius sicut missam celebrare.

Quod sicut verum. Sed queres q̄
modo auditur

Quod si non videtur modo audiri
accusatio de hoc crimine. scilicet quod non fuit canonica elec-
tio propter nominatiōes pcedētes post psecrationē
contra id quod non in hoc. c. in glo. que incipit: canonica hec. Rf.
hoc crimē quod obijciēbatur tale erat. i. intrusio cū aliis deberet
esse episcopus: si verum esset etiā tunc audiri debeat. Item sicut hic
dicitur quod non fuerint ad accusationē admissi. scilicet qui sequunt obijci-
ebantur contra armachanū electū qui de eis accusabatur vel de-
nunciabatur et etiā de cōceptu poterat civiliter agere implorā-
do officium iudicis ut eius electio cassaretur (nihil). xvi. q. vii.
contra sanctorum. cōtra. ii. q. vi. ei qui. vñ. nominatiōes. hoc. Rf.
iura innocentij intelligo verū si tractādo vel deliberādo tñ nomi-
nat aliquē. nam si post tractatū quilibet diceret. ego eligo tales
bene vim electionis obtinere sū illa tpa vt expresse habes. i. e.
cum in iure. 7. c. venerabilē in ecclesia. i. in illo loco cathedrali.

1
2
cum in iure. 7. venerabile in ecclesia. i. in illo loco cathedrali.
xviii. distin. nomine. (¶ Nominatio). s. episcoporum. lxi. distin.
adrianus. nam electioni aliorum platorum interesse possunt laici si
hoc habent de iurisdictione sua. 7. de iure p. a. nobis. i. quidam
dicunt idē in epīs sed decre. hodie hoc non tñ prohibet in epīs
sed etia in omnib⁹ platis in ecclesijs collegatis. 7. co. sacrosan-
cta: mors autem defuncti prelatus potest nūciari principi 7. eius
consensus requirit si de consuetudine vel privilegio hoc habet
princeps 7. si fiat electio cōtra consuetudinem vel privilegium cassabi-
tur. lxi. distin. lxxviii. q. ii. abbatē 7. Buraenim spiritualia in
non spirituales 7. non cōsecratas personas nō omnino honeste
cadunt: 7. hoc statuere ius naturale suadet. 7. de indi. ca. ii. 7. hoc
intelligitur esse verum q^o non potest interesse electioni tanquā
ius habēs in electione: quia si haberet potestatem p^o cum con-
traheretur matrimoniu vel aliud vinculum inter prelatus vel
canonicum 7. ecclesiam. 7. co. cum inter ca. quod esse non d^o. pre-
sentare autē ad aliquā ecclesiā non est spūale l^o annexū sit spūa-
li: nec contrahitur aliquod vinculu inter p^osentatum 7. ecclesiā

3 cum nihil sibi iuris acgrebat. 7. de iurepa. pastoralis. ¶ Sed
qd dices de imperatorib⁹ quibus concessum est a summis potin-
cibus. l. iij. dist. adrianus. 7. ca. seq. rñ. qz ibi faciebant vice pape
7 non sua. vel dic qd per eor electionē 7 confirmationē non con-
traherent aliquod vinculum inter ecclesiā 7 electionē ad cōsecra-
tionē tñ que per spirituales personas fiebat. 7 dicemus quod
ex ineffitura regum vel electione non habebāt instituti ab eis
aliquod ius spirituale: puta qd possent conferre ecclesias vel ca-
nonicatus vel ordinare clericos vel buin smodi. prātem aut ho-
rum recipiebant.

rum recipiebatur a confirmatore vel consecratore vel quocunque alio ministro spirituali et ecclesiastico. p. inestitutura ante laicorum potestatem recipere: v. a. fallacia et alia temporalia (periculo). Et not. qd si quis non possit vocari sine periculo vel venire nihilominus presentes possunt pcedere in eorum absentia, sed hoc ultimo casu citat. est et citatus vices suas potest committere. i. e. quia ppter. (C. Infirmamanda) No. hic qd isti electione facta eis contempnis: p. p. amonebuntur de eorum h. confirmatio et consecratio rite facte sunt: qd ad ea non erant vocandi: sed hoc est ea rone: qd electioe cassata constat oia consequentia per obreptionem obtenta. et videt hac rone: qd amonedus est qd h. coelisi puincia de hoc possit cognoscere non tñ diffinire. i. de electi. no. rest. ex tue. in. q. vi. accusatus. (C. Insuper boni pacis) et si contempti velint consentire: eligentes aut velint resistere ab electione non possunt. s. de elec. cum inter ea. argu. ff. de ser. rust. predio. per fundu. licet sit argu. contra. s. de postu. bone. l. iij. dist. quato sed quid si mortui sint contempti dicim. qd si sint tales successores qui succedunt in honore et onere vt sunt abbates et sposti tales successores si aliqd factu est in preiudicium dignitatis pnt prosequi contempni pdecessorū: qd tñ potius de contempta dignitas qua persona electus est tali contempto non tñ non reueretur persona: sed nec dignitate quos reuereri solent electi. viij. q. ij. dilectissimi. ar. i. de offi. dele. qm abbas. et de of. ordi. pastoralis. singunt em. cedet persone cu pdecessorib. sed in canonicis secus. na canonici qui substituitur canonicis non succedunt in honore et onere sed capitulu eis succedit. i. de testa. relatus. ij. r. e. cu consenserit tradicere Noie eoru non pot. (C. Sed quid si lite pendente moriatur contempnus vel trascat ad aliam ecclesiam. rñ. perit accusatio nec daf sententia si reus vel accu. mori. sine. l. i. h. i. Sed qd si mortui sunt eligentes et viuant contemti: nūquid possint ratificare electione. dicimus qd sic: qd consensus eoru retrotrahit ad tps electionis. ar. s. eo. d. adu. et qd tenet electio h. possit infirmari. s. ar. s. ff. comu. p. di. receptu. s. ibi no tenet prius coeessio quousq. sequet vltima. et pterea pcedetes consensus trahunt ad vltimu qd non est in electio

ne sed dices quō est electio canonica vbi aliquis eligentium est contemptus cum ius pceptat oēs vocandos qui volūt et possunt interesse. i. eo. qd ppter. et c. corā dilec. et etiā cum possit cassari contemto psequente contemtu. et ad hoc rñdem. qd electione canonice facit mutū consensus capli et electi cu forma seruata qd hic fuit. na capitulu de ex quo due partes pntes fuerint. ff. qd cuiusq. vni. uq. no. l. nulli. et l. seq. contempnus em pot renūciare iuri pro se idu cto. i. eo. c. ecclesia. nec obstat qd pot cassari: ergo non est canonica institutio. pot em qd hunc bona electio cassari ppter vitu electi: et tñ. no. min. est canonica. (C. Itē ista veditio vel alius tractatus rescindit bñficio restitutionis. et tñ nihilominus est iust. vt. i. de integ. resti. p. totū idē vt si per copromissum. pcedat. s. qd vn. so. lus coeptus pot renouare electione: ali. aut hoc no pot: qd hoc no est ptra forma qd singuli no copromittunt sicut no est ptra formam

qd singuli no requirunt ad scrutiniū. i. eo. ecclesia Canonica. electio dicit large stricte et strictius. vt stricti vbi oia interueniūt et que sunt de solennitatibus que a iure pceptunt. et sic loquit capitulu. l. iij. dist. c. i. stricte dicitur canonica vbi oia interueniunt que sunt de substantia et non alia que sunt de solennitate: puta sine quib. nulla est electio: puta si omittat forma. i. eo. qd ppter. large aut de canonica que. s. est h. ius naturale. s. qd nulla est seruata forma. sed tñ consensus electi et eligentium interuenit et no causa et qui bus sit nulla electio. s. eo. qd consideramus. et qd fm primam acceptione no h. loci regula que est. l. iij. dist. c. vlt. vbi dñ qd null. no canonice electus ordinat. et si cōtra psumptū fuerit deponat ordinat. et ordinat. i. e. ecclesia. (C. Et ar. est hic qd vir est electio nisi oia iura solētia obseruent. et tñ ideo no est nulla nec cassatur electio. in alio aut casu. s. qd ea interueniunt quare est nulla electio de iure positio sed alia de iure naturali. tñ distinguere. qd si vol. vel delictu electi vel eligentium fecit qd electio sit nulla etiā de iure naturali: vt qd intrusus est vel symoniace elect. tñ semp h. locu regula predicta. s. qd deponat ordinat. et ordinatus: nec tenet ordinationes eoru quo ad executiones. l. iij. di. c. i. s. de symo. p. tuas. nec pot tenere bñficiū per talē volū questu. i. de renun. nisi cu pri dem. s. i. xvi. qd. vij. si quis de se. si aut volus vel delictu no fuit tale qd electione faceret nulla sed annulladam vt pceptus alicuius qui electioni interesse dñ tñ no debet renūciare bñficiū sic questum: nec peccat tenendo ptra voluntatē contemti nisi phibeat a iudice: et tñ contemtus possit officiu iudicis implorare p ipsius cassatione: no tñ peccat quousq. cassetur. hoc em officium iudicis de rigore iuris est introductū. na de equitate esset qd contemtu cu imponeret pena et no cassaretur electio a maiori parte facta et etiā qd no imponatur illi qui nullo modo delinquit. ar. ff. ad muni cip. l. qd maior. pñ sicut p demnatus in iure ad restitutionem rei sue no peccat tenendo eandē rē si non auferat per iudicem vel dari pceptatur sic nec iste qui iure naturali canonice elect. est. s. per psumum eligentiū h. iure positio cassari possit. ar. ff. de co

di. in debi. iulianus. (C. Itē tñ dicit qd contemtus no habet of.

iudi. sed tñ exceptione: vñ tñ tñ ppetit bec exceptio qñ pfirmatio vel consecratio petitur. postq. aut consecratio est cu nō sit ptra qd def. vltimus securus manet. Alii dixerūt qd semp agere pot: et sic habes expresse qd semp peccat tenendo ptra voluntatē contemti. si aut ipse erat in peto quare cassari poterat similiter sine peccato tenet beneficiū acta penitētia. l. viij. di. sicut semel. nisi esset tale peccatu qd executione etiam acta penitētia impediret. i. de renū. nisi cu pri de. si aut delinquit tacēdo irregularitatē suā: tñ oibus modis debet offerre remuacionē suā et peccat tacēdo bñficiū sed tñ dispēabit superior in aliquib. irregularib. i. de renū. nisi cu pri de. s. p. sone. sed ordinationes eius executione habet: qd non erat nulla electio de iure naturali: s. deponēdus erat. si aut nulla sit electio ppter formā nō seruata vel aliud conuimile. consensus tñ legitim. eligentiū et electi interuenit qui solus de iure naturali ad electione et alios tractatus sufficit. i. de trāsa. inter corporalia. tñ videt vicedus qd nisi ab initio se opponat postea dīcere no pot. ff. de decuri. l. pe. in fi. (C. Et intelligo ab initio tradicere si vsq. ad consecratione tradicat sed de hoc plenius. no. i. de cā. pos. cū oliz. et hic ordines pferit et sine peto in bñficio manet. i. de sup. negli. p. i. e. penul. et dicim. hunc p canonicam electione de iure naturali interesse: nec est verum qd hic non h. fundamentū: et ideo non possit superedificare in ordinibus et aliis. i. q. j. principatus. immo fundamentum h. s. canonice electione de iure naturali et facile redit ad ius naturale. ff. de pactis. si vnus. s. idē dicimus. maxime vbi no oritur scandalum nec leditur honestatis publice iustitia: nec gñalis status ecclesie: qd esset si rediretur ad illud ius naturale qd consobrunt simul cōtrahant. i. de resti. spo. literas vel quod irregulares remanent in ordine cū ex b. ordo de honesta

tur. i. Sed ius positum de forma seruanda inuenit est ppter periculum ecclesiarum que erant in litibus que iam cessant postq. consecratus est pacifice. est em hoc ius positum quasi de rigore iuris inductum. et potest dici in hoc casu qd post consecratione de forma non seruata nihil poterit ob scī. argu. ff. de decuri. l. pe. in fi. etiam ab his qui presentes non erant. et est ratio: qd sui interesse non psequuntur: qd nullum est: nec interest ecclesie cum ecclesia in eius consensu persenerauerit nec interest eius si bonus est prelatus: et etiam qd semel inquisitus est de forma vltimus de ea agi non pot. ar. i. eo. cum dile. et no. i. de can. pos. cū olim: vel dic. vt no. i. de dolo. cum olim i. vbi de plus post pfirmatione et consecratione agi posse de forma omiffa. nec mireris quod id qd nullum est tractu tēporis sit ratū: qd bec non est nulla de iure naturali. Itē hic no est sol. tractus tēporis: imo est addita pfirmatio et consecratio. ar. in an. de nup. s. qm. in fi. C. d. do. donatio. C. si ma. fact. ra. ha. l. i. et de hoc no. s. e. bone. alij tñ dixerūt qd electio qd nulla est nūq. ratificari pot et nūq. pot illud bñficiū sine peccato retinere et ordinationes eius executione no habet. si aut electio sit aliqua sed peccatum sit in electione et sit tale qd vergat in periculum ecclesie semp proponi pot et dñ sicut per electionem fiet executio pbedarum. i. de pbed. dilectus. si aut metus vel impressio interuenit quare facta sit electio: quia affectata est electio renūciare tenetur arg. i. qd met. cau. c. h. tamē qd electio aliqua est quousq. cassetur. ordinationes eius tenet. tamē si vn. solus est coactus de electorib. et non tot qd et ipsi non coactis nihilominus electio teneret. pot dici qd hic renūciare no tenet: sed si ipse culpabilis fuit in violētia inferenda agat pñiam. l. viij. di. sicut. (C. Itē dicunt et forte melius qd vbi cūq. volus expellat circa electione admissus est vt in pdictis casibus semp renūciare tenetur et eodē modo si pro se rogasset de electoribus. argu. s. eo. p inquisitione. si aut volus interueniat in mente conceptus videt de festinatione vel dilatione electionis: qd estimabat qd si modo eligerent ipm eligeret. et si differrent mutarent propositum vel cōuerso vel hñdi vel de obsequiis exhibitis renūciare no tenetur. i. de symo. c. vl. melius videtur qd siue vol. sit in mēte pceptus siue extra ad vba et ad act. transiit semp acta pñia remanet secure in bñficio: h. em peccauerit in ingressu. ppter hoc non tenetur renūciare: vt in decre. p. e. all. de symo. c. vl. nec restringo qd possit agere pñiam remanendo in ordine ad petm tñ pceptum mēte: imo dicim. et si sit in vba et op. emiffum. et illa decre. locu h. in symonia tñ mēte pcepta. de dolo aut in pfirmatione vel consecratione comisso. no. i. de dolo. cū olim. metus aut si ex eo principalit habuerit ecclesiam facit quod eam retinere no possit cū non sit ibi liber psumus. i. de spō. cū lo cum. (C. Itē hunc dicim. solū pceptum posse agere et recipere de suo pceptu ptra petentē se pfirmari (miffaram) ar. qd in collatio

ne cuiuslibet ordinis dñ celebrari missa. (C. Principaliter) p hoc dixerūt quidam qd quilibet celebratū celebrat h. vnus solus spālter celebrat: et dicunt qd et si spālter celebrans non celebraret et vba ad pñiciendum apta no dixerit tñ ad vba alioru pñficietur tñ cānti debet esse celebrantes vt in vbi pñfectionis non pcedant principaliter celebrantē nec nocet si celebrantes eadē vba repetūt sicut nec obest si idē principalit celebras eadē vba repeteret. alij dicūt qd sunt tñ ad solennitatē nec ad vba eoru pñficiatur corp. quod hoc no intēdunt nec intēdere debet. pñ. dictū magis plu

et: q. nō video quare ad pces altorū nō conficiat corpus xpi cum
ibi sit psona apta. s. sacerdos. r materia. s. panis r vini r vba cū
intentione (nec dīnī datur) xij. dist. quorū dā. r. vii. q. i. nihil. r. c.
illud. (C. pallio). i. anteq̃ habeat palliū tñ sine pallio pōt pferre
ordines in epatu alteri sicut pōt missas celebrare. j. de vfu. pal. ex
tuatū. alij tñ dixerūt: r forte meli⁹ nunq̃ etiā cū licētia diocesano
rum pōt episcopale officiū exercere anteq̃ habeat palliū nisi au
ctoritate pape ar. j. de renū. ad supplicationē epōs psecrare. s. eo.
suffraganeis. ptra. so. ibi (s. tñ archieps). xij. q. iij. si ecclia. ff.
de ado. spater nec etiā pōt. nā cū epatum nō habeat nec pōt epale
officiū exercere. j. Itē in archiepali ecclia nō pōt epale officiū ex
ercere cū ibi non possit exercere sine pallio: q. in eo pferitur pleni
tudo pōsticalis officiū. j. de vfu. c. iij. r hac ratione dicimus quod
de mādato alterius episcopi episcopale officiū poterit exercere.
1 Interest appellantis suam defendere appellationem.
2 Appellationis forma seruanda est in electione.
3 Quot requirantur ad hoc vt electio dicatur canonica.
4 Quilibet de caplo obijcere pōt in formam r personam electi.
5 Electio que est ipso in re nulla pte stat impedimentum secunde.

Aditis attetaram. Dic lege decre. finem scilz nos
igitur electionē (cū enī) hic incipit narrare factū (In.
R. archi. de quo supra dictū est. archidiaconos) plu
rale dō esse singulare. hec enim fuit cā quare male intelligebatur
hec decre. r falsa scribebat (aliū) a magistro. R. de quo dicitur
(nominante) non eligēte. vt ex sequentibus apparet. r nihilomi
nus archi. sed illū cū alijs noīabat. hūc autē solus (ad electionē)
i. electionis publicationē quē tñ oliz necessaria nō erat s. soli con
sensu sufficiebant. s. e. cum inter canonicos alij extra (in electio
ne). R. archi. di. (C. p. rumpit appellatō). iam appellationem
istam. s. ne decan⁹ procedat ad electionē sine p̃sensu ma. par. ca. tñ
appellans poterit p̃sequi. q. sua interest suā appellationē defen
dere. alij tñ dicūt qd nō ip̃e appellans s. caplm vel electus cā p̃se
quat: q. eligens eligēdo functus est officio suo: nec sua spāliter in
terest. vñ vltimus nō hz quid faciat. ar. j. de of. iudi. de le. in literis
nec mireris si alius p̃sequat cū non appellauerit nomie alteri⁹
qd non est verū. cū enī nomine ecclie faciat electionē vel ei⁹ inter
sit appellationē quā emittit ecclie noīe mittere vñ nō suo sicut q.
libet ali⁹ p̃curator: sed ecclia cā exercere poterit. s. caplm. vel ma
ior pars. ar. C. de appel. si actor. tñ ad hoc vt cū exercere possit. ne
cesse est q. caplm appellationē ratā habuerit infra. r. dies p̃nti
dos a die qua appellatū est. r idē dico si quis appellet ne fiat ele
ctio canonica. s. eo. cū nobis. secus autē dicēdū est vbi eligēs p in
re suo appellaret: q. tñ ip̃e p̃sequi r renunciare appellationi
sue posset. ar. s. eo. qd sicut. s. si aut. j. de appel. p̃stitūt. tñ i hac ap
pellatione modica vis est: q. r sine appellatione r caplm r qlibet
cuius interest ptra electū agere vñ etiā excipe pōt ac si appellas
set vt no. j. de accu. sup. bis. in hoc tñ valere pōt appellation: q. re
uocat negociū ad superiorē. (C. tñ non valebat) in hoc quidā cre
dunt valere appellationē. talem appello ne fiat electio nisi cano
nica de qua dī. s. e. cū nobis. vel ne sine p̃sensu maioris partis ca
pituli vt hic: q. si postea fiat min⁹ canonica vel alias ptra appella
tionē electio est nulla. q. tñ nō esset nulla s. annullanda in quibus
casib⁹ si appellation non p̃cessisset puta si cēt aliq. p̃cept. s. eo. qd
sicut. vel si cēt a maiori parte electus. (C. Sed obijciat. si appellans
remittat appel. r electio vel ratificaret non ergo est nulla. rñ. hoc
idē p̃tingere q. ratificatur electio q. fingit non appellasse. ff. de bis
qui no. iura. l. furti. in pñ. (C. Itē obijciat quare appellation face
ret electionē nullā vel aliū p̃tractū si sit extra iudiciū. nō enī dō au
ferre vel diminuerē posse eius a quo appellat. q. potius promouē
tio q. appellation dī. j. de appel. cū sit romana s. dicūt auctoritate
huius decre. r. s. e. bone. has vires h̃se appellationes extra iudi
cium factas. vel potes dicere qd appellatione hic multū facit in
electione ista qd vt melius videas pone exēplū tale. rr. erat in ca
pitulo. r. elegerūt aliū ita tñ qd nulli est ius quesitū: sed in electio
ne ista seruata est forma: q. nō est de formā qd a plurib⁹ eligat. s.
eo. dūdū. j. e. gregato. imo cū in vñ solū possit rēdere ius eli
gendi. ar. p̃dictarū decre. r no. s. cū nobis apparet qd nō est de for
ma qd a maiori parte eligat. ptra hūc electū. a. r. pōt qlibet de ca
pitulo pcedere tñ si an lit. p̃test. vñ etiā post lit. p̃test. aliq. voluerūt
cōsentire in cū valere poterūt tales p̃sensu: q. electioni q. nō est
nulla: immo ei q. in vitate r accedūt. ar. s. eo. l. q. uis. cassari pōt
ppter minore numerū. r sic inuenim⁹ in oib⁹ decre. qd ppter mi
nore numerū cassant electiones r nō denūciant nulle. j. e. grega
to. s. eodē dūdū. r hoc. c. p̃siderauimus. r in multis alijs decre. r
elec. cū p̃dicto mō vota maioris partis accesserunt. confirmabif
ea ratione. q. facta est a saniori parte: s. non maiori. r q. sit sanior
apparet ex eo qd seq̃: q. postea eis accedūt ali⁹. ar. s. e. l. j. Itē tñ
credunt isti qd ad hoc qd possit dici sanior pars opz qd sit ad mi
nus a p̃ncipio tertia pars. de hoc no. s. e. dūdū. j. e. scriptū. nec cre
dūt isti qd p̃mis votis possint alia accedere lit. pen. inter electos.
Imo qd dīcūt idē si ali⁹ q. elect⁹ oppōat se electiōi. ar. b. r. j. vt li

te pē. p totū. r de tel. cāz. (C. j. Alii tñ dicunt quod eo tpe q. sit ele
ctio o. q. p̃ores p̃sensu tot sint ex qb⁹ possit surgere canonica ele
ctio r sit maior: ps r sanior: r inueniuntur l̃se decre. j. e. q. ppter. s. si
ptra hūc electū agerēt aliq. canonici suo noīe tñ si aliq. de canoni
cis istis q. p̃cuerāt ad p̃cedēdū ptra electionē vellēt discedere ab
hac p̃tradictiōe possent. vt no. s. de postu. bone. s. si autē appellatū
cēt: tñ etiā si vñ sol⁹ vellēt pcedere ptra electionē r cassare ipsay
q. scā cēt post appellationē legitimā ab ipso factay dicim⁹: q. cēt
postea nullus consensus potest accedere tali electioni: quia facta
est post appellationem et quicquid sit post appellationem debet
esse cassam. r ita electioni facte post appellationem: quia nulla est:
vota postmodum nullo modo possunt accedere quādiū pendet
appellatio s. si ille qui p̃sequat appellationem ip̃e renūciat ex
p̃resse vel tacite. s. lapsu anni: tñ bene valebunt ei vota adiecta
4 (C. j. Et dicunt quod hanc appellationem et etiam illam appella
tionē ne fiat nisi canonica electio pōt p̃seque quilibet de capitulo: pōt
obijcere l̃ formā r psonā electi: vt no. j. de accu. sup. bis. alij dicūt r
forte meli⁹ q. electio decani non fuit nulla ratione appellationis q.
nil in his opatur: sed q. facta fuit a tam paucis: puta tertia parte
vel paucioribus. j. e. scriptū. in fi. vel dic electionē decani nullam
id est annullandam. r si queres quare ergo nō poterāt valere sub
sequētes p̃sensu. dic vt no. j. e. ecclia vestra. r dic q. nisi electio a
p̃ncipio fiat a maiori parte r saniori habito respectu ad aliam
electionē a min⁹ saniori factam vel ad alios q. priuati sunt ipso
iure siue in eodē p̃teritu siue ex intervallo semp nulla est: nec pōt
ratificari vt hic expresse dicit. (C. j. Appellatione pendēte lite em
pendente nō potuit illi aliqd iuris accrescere. j. vt lite pen. c. fi. de
testi. causam. r hoc itelligo ex facto suo. ex facto enim aduersarij
pōt. ff. de rei ven. l. siue aut. s. i. ff. de pac. si tibi. r. s. si pactus. ff. de
reg. iur. quod absentes. s. c. p̃ori. s. sol. qdā q. bec electio erat ip̃o
iure irrita: q. a minori parte celebrata et post appellationem lo
gitimam supra aut erat aliq. electio s. annullanda ope exceptiōis
opposite a p̃cepto (nō poterat) q. si dicat si omittat p̃secutionē
appel. possit fieri rata quod non fatemur hic (post illā) non fuit
causa cassatiōis scd electionis p̃ima electione nondum cassata
q. cū esset nulla ēt ex intervallo licebat facere scdam. s. eo. bone
Sed quia electores nō erāt priuati p̃tate eligendi. r expone post
p̃imam electionē nō cassatam. i. p̃ceptis electorib⁹ p̃me electiōis
non cassate vel supplementine vel allegādo dicit p̃dicta. et videt
5 bec vltima rñso melior. (C. j. Modū) bec electio que nulla est ip̃o
iure impedimentū p̃stat scdē. ar. ff. ad trebel. l. i. s. accusatione. ff.
de iust. rup. test. cū in scdō. ff. de vfuca. p. dona. j. de spon. iunē
nis. r de despon. impub. ad dissoluen dum. ar. ptra. ff. de vñ. obl. si
uari stipuler. vel forte posset laudabiliter dici idcirco cassatā secū
dam electionem: q. facta fuit p̃ceptis electoribus partis alterius
q. erat maior pars q. vocādi erat ex quo ex intervallo fiebat electio
cū non essent priuati ip̃o iure p̃tate eligendi sed priuandi. si antē
duo p̃currerēt. s. q. electio esset nulla: r q. electores priuati essent
p̃tate eligendi ip̃o iure: vt q. elegerunt indignū vel per secularē
potētiā: vt. s. cum in cūctis. r. j. eo. q. quis. r p̃silibus. crederē qd
teneret scda electio etiā nō cassata p̃ima. j. de appel. constitutus.
j. de re iud. cū bertoldus. j. de sup. neg. pla. c. vl. (C. j. S. oppones
r hic priuati erant ip̃o iure: q. post appellationem elegerūt. s. eo.
l̃se. Rñ. hic nō fuit appellatū nisi contra decanum. et ideo nō sunt
priuati p̃tate eligēdi ip̃o iure s. elegerūt. Itē nō fuit appellatū
vt nō p̃sentirēt i quos vellēt. s. ne publicaret electio. s. alia rōne
p̃tē eos nō vocādos ēt si vocādi nō essent ip̃o iure: q. i eodē p̃teritu
vñ facta electio. b. em qdā negat q. capitulū exinerāt. Itē qdā di
cūt nō ēē p̃nati ip̃o iure q. post appellationē eligūt. vt no. s. de po
st. gratū. r. de r. s. e. bōc. rñ. vt ibi. (C. j. Trāq. R. q. archi. s. magi.
R. elect⁹ fuit a cātoze r pte sua. s. electionē. siue noīationē. v. archi.
quā fecit p̃imo cantor r hic nō cōfirmat nec cassat. ip̃e enī de sua
electione nō cōtinebat: s. inter electos alios tantū erat contentio
erat enī noīatus. v. archi. nō elect⁹. r ideo de iure suo nō confide
bat. (C. j. Sed dices cū fm iura innocentij statim ex consensibus
ins acquirat. quare ergo nō fuit cōfirmata electio. v. archi. s. cum
esset facta a maiori parte r saniori: vt hic dicitur. Rñ. ideo q. non
cōsenserāt eligendo s. deliberando tñ. s. e. c. pri. vñ non acquirē
batur sibi ins hodie enim non ēē necesse est publicare electionē. j.
c. q. ppter. semper tñ fuit necesse in cōmuni cōsentire nec valebāt
si clandestine r separatim fiebant. s. q. vi. ci. qui. v. nominationes
l̃ri. vi. quāto. sicut r omnia negocia vniuersitatis in cōmuni fie
ri debent non segregatim. ff. quod cuiusq. vniuersi. nulli. sigilla
rim autem possunt consentire vbi de rebus communibus non vni
uersitatis contrahunt. ff. de fer. viba. p̃edio. per fundum. ff. com
munia vtriusq. iudi. receptum.
1 Postulatio statim q. est facta debet publicari capitulo.
2 Cum quis a pluribus postulare tenetur non est vis a quo primo
postulet.
3 Non licet post factam postulationem ab ea discedere.
4 Si mandatum etiam re non existente integra renouari potest.
Electoibus

a C. Mō segre
garim. de hoc
plene. s. de cō
sti. in. c. cū oēs
marime ad
der. r adde qd
donatio facta
segregatim p
homines vni
uersitatis s. re
cōi vñ ita aler.
de imo. in p̃i.
rñ. per totū
n. iij. vñ.

Electio p vna vice licet. ex toto potestates eligendi alij conferre. Non sufficit solo facto ptra translationem potestatis venire s; vbo debet nunciare compromissario ne vltiori in electione procedat.

In causis ab eis. Scilicet canonicis (qui sunt a caplo no ab illis duobus q eos eligunt. ff. qd cuiusq; vniuer. ite. s. i. idem dicim si qnq; debet eligere electores alios puenissent) no. q ille cui daf ptas eligendi postulari pot. f. de renu. post translatione ar. ff. ind. solui. ia. ff. de. ff. 2mo. l. si. ar. 5. s. e. innotuit. in ff. (electione) no. q eps eligit in postula du. f. de renu. post translatione. Et publicari sic vlti semper faciedu vt facta postulatione deberet publicari capitulo tñ no ppo nisi pmo postularetur a papa cu nihil vlti dicitur: postulamus talem nisi dicatur a te: pnte. tñ pot tolerari qd est de pfectudine vt soleniter fiat postulatio et coram populo: nihil aliud est dicere postulatione. et talis postulatio in aliq; viz electiois bz qd cu als nullus debeat esse eps nisi canonic elect: hic vltius no eligez s; ap probabit postulat: et sic eps fiet vel cassabit sicut ex hoc caplo colligit. f. c. scriptu. et ex oibus caplis q de postulatione loquuntur. et in hac postulatione d; suari forma pstitutiōis. q; propter. argu. l. j. di. oñus. r. c. eps. pot tñ et aliter. i. sine solennitate fieri postulatione. de qua bñ. l. j. di. oñus. r. c. vlti. r. s. h. et aliud. f. r. satis est honestu et vtile vbiq; aliquis a layco d; postulari vel alio quocunq; ppter ab illo qui d; pfirmare qd hoc vltimo mō fiat postulatio et postea eligat soleniter. Et hoc est verum qn postulatio est talis cuius electione tñ illi a quo postulat pñsus impediēbat quales credo libertos ecclesiarum pñtos ad sacros ordines si postulantur ad regimē alicuius ecclesie. nā alioñ liberti ordinari non pnt si ibi patronus aliquid retineret. l. iij. di. qd cunq; r. ca. vlt. si vero ad hoc sit aliud impedimētum qd cu eligi pñbeat. puta qd aliis ipedimētum bz iteru postulat bz solennitate decre. q; ppter. si vero omne ipedimētū pot tollere ille q pfirmare d; tñc est vtilius post solennē postulatione facere vt remoneat circuitus et multis labor et sic fuit factu hic et fere in oibus decre. q de postulatione loquuntur no negam tñ qn semp in optione postulationum sit vel cu solennitate vel sine solennitate postulare. Et tñ credimus vim pñtue dam cu a plurib; tenet postulare a quo primo postuletur puta vel a plato cuius clericus est vel a papa qui forte sol; dispensare pot. vt ab ipso postulato. et id nō d; infirmum innotuit quonq; oñs q pñtue dñt et quonq; pñsus necessarius est regat et bñ. alias absurdū sequeretur qd archieps infirmum spūale innotuit separaret ptra. f. de renu. et inter. quidā tñ hoc ipm pñtue r. alr intel ligūt illā dec. qdā tñ a forte nō male dicit qd si a laico facieda est postulatio de puato: vt de obligatis pditioni qd primo sunt petē di dñis et plenā libertatē psequi dñt. l. iij. di. nulli. et in. c. se. et pot hoc dubitatio bz locū etā in postulatione ad clericatū. et tñc dicit quidā etā obligatū layco posse solenniter ad clericatū postulari: s; nō d; ordinari quonq; libertatē psequat: et sic loquūt. c. supra dicta. et nō currit istis spaciū triū mēsz et ppter has postulationes multas et etā nō occultas et nō solennes vltra tres mēsz pñtue bant electione. est eniz hoc iustū ipedimētū nec fuit iteru i moia. f. c. ne p. c. de inof. te. l. ptra mores (renocantur) pñtū in eis fuit s; nō potuerūt (pñtari). f. de of. cu. c. j. r. j. di. ius. mil. hoc signū sufficit ad vocandū pñtes et in minorib; negoñis. in electioib; aut vbi necessarii sunt absentes necessarii sunt nūci vel lfe. ar. f. de of. de. l. pñtū. f. de coram. Et (Elegit) vñ qd potuerunt recedere a postulatione cum ex eo nō acquiratur ius. s. de post. c. pe. s; certe vt hic d; post postulatione factam nō est licitū ab ea discedere nisi forte oēs cōiter discedere vellent sicut est ar. in eadē decre. vel maior pars. ff. ad muni. qd maior. Et dices hic maior pars elegit Archi. Rñ. nō est verum s; ipsi dixerint vel die hoc esse ea ratio: qd possent a sua postulatione recedere non tñ ab ista ad quam ex fide pñtū et rōne pñtū tenētur quā non ipsi sed pñtū sari fecerunt. Quia hic incipit inia pape. Et (Ei res) vñ etā qd re nō existeret integra possit renocare mādātū. f. de procu. ex in sumatiōe. ff. de dñctio. ob cau. l. dedi. et in. l. si pecunia in pñ. ff. lo. ca. cu in plures. r. l. mādātū. f. de iudi. iudiciū. sol. ex quo tres cōcordauerūt de vna psona intererat eorū nō renocari mādātū: vñ nō potuerūt renocare: vt in pñtū. l. si pecuniā. vel dñctio. qd nō est hic purū mādātū s; cessio iuris vel collatio ptatis vt hic dicit s; qd capitulum trāstulit ptatē. et ad idē. f. c. di. lecti. r. c. cum in veteri. quā renocare nō s; sicut nec iurisdictione. f. de of. del. sup. qñtionū. in ff. de dona. vñ. certis ex causis. C. de reno. do. si donatio nes. xvi. q. ii. vñ. r. r. q. vlti. c. j. C. de donatio. l. vñ. sed bis vñ cōtra in ff. mādātū. s. mādātū. ff. de iudi. iudiciū. et dec. pal. sup. qñti onum. etiam pñtū dñctio vñ vbi d; qd ad delegantē pot appellare nisi totam iurisdictionem pñtū: et p consequens iurisdictione de legati renocare. Idē ergo et hic est dñctio. f. qd totū ius eligendi non pñtū: s; tñ hac vice qd illi renocare possent. itē eodē iure dñt cēseri isti compromissarii quo ad alios sed alij ad nihil agere pñtū nisi ad interesse. f. de ar. per tuas. ergo nec isti. Et hoc sic

videmus. qd si hi qbus pñtū ptas eligendi alij compromissarii appellantur proprius dñr donatariū qd eis eligendi hac vice ptas collata est et donata. et id ex quo pñtū ptas eligendi sibi facie. i. translationi ptas eligendi vltiori pñtū ptas eligendi nequeat renocare in ff. de donatio. s. alie. Nec est etā verū qd hic a cōtra rio sensu possit colligi. f. qd si res est integra renocari possit mādātū. qd nō semp vñ bñd ar. Et dic qd electores isti nō pñtū ptas eligendi sibi facie. s; facto tñ s; secedēdo ad tractatū de electione. et id bñ dicit: qd res nō erat integra. qd donatariū pñtū ipso facto et nō aliter. sed et si aliter cōsensissent. f. solo vbo vel alio mō suffecisset. itē nō obstat de pñtū ptas eligendi mādātū renocare: qd nec similes sunt pñtū ptas eligendi qd nihil sibi honoris vel utilitatis pñtū sed tñ laborē. ff. de pen. qd omnia et alieno noie tñ agūt. sed hi electores suū honorē pñtū. et suo noie eligūt vñ bñ dicit decreta. f. e. qd ppter qd cōmittat ptas eligendi alijbus qui ecclesie pñtū. Ipñ ergo sunt qui eligunt et non illi qui ptatem eligendi dederunt. Et hoc vñ qd qñ publicat electionem nō debet dicere nos eligim; noie eorū qui nobis ptatem eligendi cōtulerūt. sed suo tñ vel nec suo vel alieno noie eligūt. s; simpliciter dicat nos ex ptate nobis tradita talē eligimus vel de tali pñtū videmus ecclesie. nec est etā contrarium de iurisdictione que etā re integra renocatur ab ordinario qui vñ cām alij ex toto cōmittit. ff. de iudi. iudiciū. qd ille delegatus nō potest dici donatariū: nec etiam potest dici qd ordinarius delegans iurisdictionem amiserit etiam in ea quā cōmittit. qd ex eo apparet qd ad ipsum appellandum est. et inde etā est qd renocare potest et etiam ex eo hoc pñtū. qd si aliquis sit delegatus qui non habet iurisdictionē nisi in vna causa. et illam iurisdictionem totam alij committit renouisse a se videtur iurisdictionem et in alium trāstulisse. et hic potest dici

donatariū. Et ideo ad eū eligentē nō potest appellare. nec potest iurisdictione renocare. f. de offi. dele. super et hoc est qd dicit l. ff. de offi. pñtū. pñtū. vbi dicitur quod pñtū non potest a se abdicare imperium quod sic intelligendum est. qd retinendo dignitatem vel vniuersalem iurisdictionem non potest facere quin semp sup omnes habeat iurisdictionem saltem in aliquibus: renouando autem dignitatem vbi et vt debet bene amittit imperium. sed secus est in electioibus. qd eis benelicer vna vice ex toto potestatem eligendi alij conferre vt hic. r. j. co. cum dilecti et capitulo cum in veteri. r. c. quia propter. Item non obstat quod dicitur. f. quod ex compromisso agitur tantum ad interesse. quia sicut dictum est licet illi electores dicantur compromissarii. quia illi qui in eos potestatem transferunt eligendi semper promittunt habere ratum quod ab eis factum erit tamen proprius dicuntur donatariū nec ex tali promissione aliquid potestatis accrescit. Immo plus dicimus quod etiam si esset compromissum tamen in spiritualibus non agitur ad interesse sed semper tenet quod a compromissariis fit. vt no. f. de arbi. dilecti. hoc credo verius scilicet quod fuerint compromissarii et tenentur recipere electum ab eis s; formam cō

promissi. Et credo quod omnes communiter possent renocare potestatem eis traditam et hoc credo etiam de vno solo etiam alijs contradicentibus. nam cum non possit compromissum procedere a principio vno solo contradicente et eadem ratione non procedit vno renocante. vel aliter vt meli; no. s. de postu. bone. in. tamen hoc speciale credimus in compromissariis electionis quod postquam ceperint tractare de electione quod nec singuli nec etā oēs possunt renocare potestatem vt hic. Et (Cum res) non sufficit solo facto venire contra translationem potestatis scilicet eligendo. sed verbo debet nunciare compromissario ne vltiori procedat in electione alioquin tenet electio facta a compromissario antequam sciat electionem factam an non. ar. ff. de procu. si procuratorem. ff. de iudi. iudiciū. ff. de instit. sed et si. s. i. r. i. (inter)

gra) res dicitur non esse integra cum in negotio compromisso quo ad substantialia ipsius negotii in aliquo est processum. vbi gratia compromissum est in negotio electionis cum compromissarii ceperint de electione tractare. puta quod vnus dñt mibi videtur talis bonus. et alius respon. quod sibi placebat vel displicebat et hoc innotuit de littera que dicit quod hoc modo fit res non integra sed si de solennitatibus electionis aliquid fieret non minus esset res integra nec minus renocare posset: vt si cantassent missam de sancto spiritu. vel etiam si intrassent capitulum sed nihil de electione tractantes. ar. ff. de procu. ante lit. r. l. se. vbi habetur qd res est integra quoad procuratorem quonq; his contestatur: licet multe pñtū vt citationes declinatorie fori et alias huiusmodi alij tamē dicunt contra. Et si compromissarii bñt tractatus de aliquibus sed ab eis ex toto recessissent. vel si elegissent et ipse renouasset cum simpliciter potestatem procedē di haberent videretur res integra. ar. f. de cle. nō res. relatum. C. quomodo et quando si: alij pñtū contra et alibi dicitur res integra quonq; sua intersit. ff. de condi. ob tur. cau. si pecuniam: sed hoc non impedit renouationem dñmōdo soluat interesse.

1. Eps nō pot. vbi pñtū de non sunt distincte eligere canonicos. 2. In electionibus bñt collationibus pñtū spectatur. Inno. super primo decre. d. h

Ein ecclesia vulerana.

Cum ecclesia vulturana. Quod
elegit ubi prebende non sunt distincte et negligentibus
canonicis non potest episcopus eligere canonicos. f. de cõcel. pbe.
et parte. s. ad eligendū potest eos cogere p. cen. ec. sec. ante si essent pbe.
de distincte. s. eo. cū in cūctis. f. de cõcel. pbe. nō vacā. nulla. et hoc
est ea rōne q. nō dicitur in iure q. episcopus supplicat defectus canonicorum
in his secus est cū si discrete. f. de cõcel. pbe. nō va. nulla. ix. q. iij. cū si
mns et ar. f. de sup. neg. pla. romana. ¶ Ab iniuria videtur ab inig
tate episcopus vulturanus in prima petitione egisse possessorio. f. qd. cano
nicus nō molestaret eū super electione canonicorum molestare autem
videbantur cū institutos ab eo inquietabāt super dicta ante peti
tione cū uterq. probationes induxisset q. pstitit melius probatum
et de antiquiori tpe pro canonicis absoluit ab impetitione ipsius
epi. vel erat forte iniuria canonicorum qui erāt ab episcopo instituti qd
institutos ab eo vel electos nō recipiebāt vel qd ipsi canonici etiā
eligebant alios nam pdicta faciendo vim facere videtur quominus
quiete possideat. et ideo cõpetit interdictum vti pos. ff. vti pos. si
duo. s. item eodē modo si minis terreret electos ab episcopo quominus
cõsentirent electioni ab episcopo facte vel dic qd episcopus intētabat ne
gatoria. de quo no. f. de ver. signi. abbate (q. nō vti). ff. de in iur. in
iuriarū. s. i. ff. de peti. b. f. di. ill. d. o. appel. bone. xij. q. i. quod de
betur. xij. q. v. nō sane. l. iij. distin. q. per ambitiones longe me
lius et id dñt obtinere. f. de pba. et literis. r. c. l. vbi no. in secun
do hic agitatur petitorio (paterent de cetero notorium) pro epi
scopo nulle sunt probationes alie itē rei euidentia vel sententia alia
repe lata. f. de accu. euidentia. f. de coha. cle. v. i. r. c. tua. ff. de legi. si
de cõsuetudine. ¶ (Eligendi) qd episcopus sit collatio pbedarum
de iure v. r. r. di. s. i. r. c. in nouo. in aut. de mensu. or. f. de pecul. c.
vlti. ar. cõtra. f. de his q. si. a. p. nouit. r. c. ea nōscitur. xij. di. via
coni. so. in electionibus et bñficiarum collationibus consuetudo
spectatur. f. de his que si. a. prela. sine consensu. ca. ea nōscitur. f. de
cõcel. pben. vel ecclesie non va. nulla. f. de iure patr. nobis. f. de
causa pos. cum ecclesia futuri. f. de verbo. signi. abbate.

- 1 **E**lectionis confirmatio tenet etiam si electio sit nulla.
- 2 Confirmatio semper fieri debet cum causae cognitione.
- 3 Nunquid confirmatus cuius electio non tenet sit platus illius ecclesie.
- 4 Confirmatio magis videtur sequi vim decreti quam confirmationis.
- 5 Exceptio doli habiti in electione tam contra consecrationem quam confirmationem competit.
- 6 In spirituali causa iuratur de calumnia ab excipiente.
- 7 Potest quis super facto alieno coram se habito iurare.
- 8 Neganti non incumbit probatio.
- 9 Sententia lata in causa inquisitionis vel donationis seu exceptionis preiudicat alio de eodem agere volentibus.
- 10 Sententia interlocutoria transit in rem indicatam ita quod super ea postea non auditur.

Cum dilecti. (Examinatio) licet enim exami-
nauerit voluntates aliorum non
tamen propter hoc obligantur ut eorum vota sequantur sed li-
beras habet eligendi potestatem ut ex sequentibus appa-

ret declarado idem esset & si super hoc non sententiasset dummodo
premissa super hoc petitione inquisitione & electione eo non obsta-
te confirmaret. ar. ff. de neg. gest. nescimus. §. si. ¶ Confirmatio
confirmatio electionis tenet etiam si electio sit nulla dummodo fiat
ex certa scientia confirmatoris & durante voluntate eligentium
vel si ex voluntate confirmatoris pendet sic est etiam in confir-
matione adoptionis. ff. de adop. adoptio. sic etiam est in tutoribus
dati ab his qui eos dare non possunt vel qui dati sunt non solum
in testamento: ut non plene in sum. C. de confir. tut. sicut & sic etiam
dicitur testamentum quod non valet confirmari in illo testamen-
to quod valet & forte non semper proprie sumitur vocabulum confir-
mationis & propter hoc contingit quod post confirmationem non potest
dici in forma electionis. ¶ Item confirmatio semper fieri debet
cum cause cognitione. s. ut semper inquiratur de forma & proces-
su electionis & de persona electi. f. eo. nihil. & nisi inquiratur non
valet confirmatio. argu. pre. decre. nihil. ff. de transac. cum bi. §. si
pretor: & ff. de rebus eo. magis. §. antequam. r. iij. dist. c. si. l. i. dist. c. si.
l. ij. dist. episcopus. nec tamen credimus necessariam nisi summariam cog-
nitionem: licet sit nulla confirmatio tamen que dicit & que fecit quando to-
lerantur valent. viij. q. iij. nonne. ff. de offi. preto. barbarius qua-
vis possit dici quod illa loquitur quando tenet confirmatio. sed me-
litus facit pro his: quia que sunt a procuratore tenent. ff. de procu-
ris. nec potest eis agentibus op. cum non sint canonice instituti:
ut non. f. eo. d. nihil. sed satis bene creditur aliis quod possit obici quod
confirmatio non teneat. argu. de decr. l. xli. alii tamen hoc non saten-
tur probato tamen in modum exceptionis. quod cum confirmatio
nulla est non tenebit quod agit: quia non est communis ignoran-
tia. l. res inter alios acta non preiudicat. ¶ Sed potest queri de
confirmato cuius electio non tenet an sit prelati huius ecclesie
& certe iuriconsultus interrogatus de ista questione non respondit: sed
dixit quod ea que dicit & que facit valerent. ff. de officio preto. bar

[illegible]

a Quibus
posset sentiri h
inn. qd barba
rius nō fuit p
tor. ⁊ est cōis i
tel. ad victā. l.
barbarius ve
tbi dnt nouif.
in coll. iiii. i fi.
allegant idēz
inn. in. c. nup.
J. de biga.

[illegible]

Inno. super primo decre.

ne nuntie redargutioni subiaceret. nam solennis postulatio huius in omnibus tunc in multis forma electionis tenet. 3. eo. in causis.
1. Quod admodum in coronatione inquiri potest de vita et meritis coronandi. ita etiam contra eum excipi potest.
2. Imperator ex electione habet suam auctoritatem.
3. Necessaria est examinatio in benedictione abbatum.
4. Imperii electoribus eligere imperatorem negligenter papa eligit.
5. Potest quis propria auctoritate contra illicitum iuramentum venire. neque solum in temerariis sed et in illicitis iuramentis licet sine auctoritate superio. contravenire ut in numero. 6.

Venerabilem

(In messes). vi. q. iii. c. i. (al. tera). iii. q. iv. p. totu (veru).
respo. pape. i. germanos. i. proprie em. de. p. statinopol. imperator. i. de ma. 2. obe. solite (examinandi). lxxviii.
1. dis. qd. est. (Coronam). ar. qd. sicut potest inquiri in coronatione de vita et meritis coronandi. ita et possit excipi si est arg. i. de appella. ut n. 3. et tunc in vinctioe et p. secuti de fit man. i. positio qd. non de fieri sine inquisitione. 3. e. cu. nobis. 2. in coronatione tribuit confirmatio. ut hic et ea sine examinatide fieri non de. 3. e. cu. dilecti. tunc non putam. tunc absenti qd. aliquo electio qd. hoc habet ex privilegio confirm. me. sine pcedere examinatione sicut est cisterciens. 2. p. monstrati. na. sicut de. in patre. d. te. tutoris filio emancipato. q. p. tor. cu. p. firmat sine inquisitione. insti. de. satis. tu. 3. sed hoc qd. fit ppter p. fidetiam qua. sus. gerit in tutore dato a pte. 2. id. d. i. pot. in aliquibus q. ta. taz. fidetia. in his h. papa qd. eis indulget qd. sine inquisitione coru. electio. 2. firmetur. (Credim). tunc qd. si imperator coronu. in loco debito recipere non possit nihilominus auctoritate ministrandi ab archiepiscopo colonien. posset recipere vel suaz auctoritate h. ex electio. in palu. ante datione non credim. necessario. examinationis. ne. facie. d. ay. nec ppter exceptione differenda. q. p. sequi. ad. p. ora. 2. q. ibi. non sit manus impositio. (In. b. d. i. c. t. d. e. a. n. t. abbatu. cre. dim). necessarii. examinatione. cu. fiat man. i. positio. 2. ibi. ordinu. di. potestate. accipiat. i. de. accu. memini. lxx. disti. qm. i. de. sup. ple. negli. pla. c. i. Sed h. abbat. in b. d. i. c. t. d. e. a. n. t. plenitudinem. offi. cii. recipiat. non tunc per ea. intelligit. vari. confirmatio. vel admini. stratio. in. t. p. oralib. qd. ex eo. apparet. q. an. h. hoc. sicut. in. archie. p. scopo. videmus. qui. ex. confirmatione. p. tatem. recipit. plenitudinem. p. t. i. f. a. l. i. s. offi. cii. qd. apparet. t. a. n. t. intelligit. esse. de. sp. alib. me. lxx. d. i. c. i. qd. plenitudo. offi. cii. qm. sum. i. p. p. firmatione. i. eo. ni. h. l. i. f. i. sed. aliq. aliter. sicut. apparet. in. archie. p. scopo. q. in. palu. d. i. c. t. d. e. a. n. t. plenitudinem. offi. cii. 2. tunc an. s. i. t. p. firmati. 2. admini. strant. (examinatio). tunc in. examinatio. venit. an. sit. criminofus. vel. et. i. negliges. ry. q. vi. it. alius. 2. et. i. an. sit. canonice. elect. ut. hic. sacilegiu. cui. familia. a. sacramentis. 2. alio. actionib. remouetur. ry. q. iii. m. i. r. o. r. i. n. q. iii. nulli. (ob. i. c. t. d. e. a. n. t. ab. illo. loco. veru. buent. q. est. interpositio. (approbado). in. p. dicationib. 2. alio. collocatio. nibus. suis. 2. et. suis. l. i. s. su. de. at. quo. ad. factu. i. eo. qd. sit. legi. time. elect. vel. i. eo. qd. alteri. electores. electorib. alteri. e. n. t. p. f. e. rendi. s. ppter. d. e. m. e. r. i. t. a. d. u. c. i. s. b. n. d. i. c. e. b. a. t. suu. electione. nulla. (de. n. u. c. i. a. t. o. r. i. s. d. e. n. u. c. i. a. b. a. t. e. n. t. p. a. c. i. p. i. b. 2. t. a. l. i. s. f. i. d. e. l. i. b. 2. quos. videbat. vicinos. p. p. i. t. i. o. s. e. z. ad. i. n. u. a. n. d. u. p. h. y. d. u. c. e. 2. ad. obtinendu. imperi. um. ne. i. n. u. a. r. e. t. e. u. cu. criminofus. esset. 2. t. a. t. a. dignitate. indignus. r. r. i. i. q. d. i. i. v. n. u. i. s. u. n. t. i. n. g. e. t. i. 2. c. e. s. e. q. u. e. t. i. 2. a. r. l. d. i. c. e. s. i. d. u. o. n. a. d. h. o. c. t. e. n. e. f. e. r. e. o. f. f. i. c. i. o. v. t. r. l. i. i. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. r. l. v. i. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. q. d. a. d. n. o. s. r. e. i. i. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. r. l. i. i. q. v. a. n. i. m. a. 2. i. l. l. i. s. q. u. i. i. n. u. a. b. a. n. t. p. s. u. l. e. b. a. t. qd. ab. eo. recederet. 2. in. hoc. p. e. t. o. n. o. p. e. r. s. e. n. e. r. a. r. e. t. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. t. i. o. n. e. v. t. i. n. e. o. qd. p. h. y. m. a. l. u. s. d. i. c. e. b. a. t. e. x. e. c. e. b. a. t. o. f. f. i. c. i. u. m. s. u. u. m. v. e. l. d. e. n. u. n. c. i. a. t. o. r. i. s. q. u. i. p. u. b. l. i. c. e. p. e. c. c. a. u. e. r. a. t. v. n. d. e. p. u. b. l. i. c. e. a. r. g. u. e. b. a. t. r. l. v. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. s. e. d. i. l. l. u. s. v. e. l. d. e. n. u. c. i. a. b. a. t. s. e. n. t. e. n. t. i. a. m. p. r. i. n. a. t. i. o. n. i. s. p. h. y. q. u. a. m. p. a. p. a. f. e. c. e. r. a. t. v. t. i. s. s. e. q. u. i. t. u. r. d. e. h. o. c. n. o. i. s. d. e. a. p. p. s. o. l. i. c. i. t. u. d. i. n. e. n. i. d. i. g. n. a. m. n. o. t. o. r. i. a. e. n. i. m. e. r. a. n. t. e. i. u. s. c. r. i. m. i. n. a. i. q. d. i. d. e. m. a. n. i. f. e. s. t. a. 2. e. x. e. o. h. o. c. e. n. i. m. i. p. s. o. qd. electores. d. u. c. i. s. e. l. e. g. e. r. a. n. t. n. o. t. o. r. i. u. m. e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. u. m. 2. a. l. i. a. s. i. n. d. i. g. n. u. m. 2. q. u. o. d. a. l. i. a. s. c. o. n. t. e. m. p. s. e. r. u. n. t. d. e. u. o. l. u. t. a. f. u. i. t. p. o. t. e. s. t. a. s. e. l. i. g. e. n. d. i. a. d. a. l. i. o. s. i. e. o. s. c. r. i. p. t. u. 2. c. 2. g. r. e. g. a. t. o. 3. e. o. d. u. d. u. m. v. b. i. d. e. h. a. c. m. a. t. e. r. i. a. n. o. (c. o. s. e. l. e. c. t. o. r. e. s. (c. o. n. t. e. m. p. t.) 3. e. o. q. u. o. d. s. i. c. u. t. (r. e. g. e. m.) q. u. i. a. s. i. c. u. t. a. q. u. i. s. g. r. a. n. i. p. e. r. c. o. l. l. o. a. r. c. h. i. e. p. i. s. c. o. p. u. m. f. u. i. t. c. o. r. o. n. a. t. u. s. v. t. c. o. n. t. i. n. e. f. i. n. i. n. t. e. g. r. a. 2. i. d. e. u. i. s. i. n. p. o. s. s. e. f. s. i. o. n. e. c. o. r. o. n. a. m. r. e. g. n. i. h. a. b. e. d. o. n. o. e. s. t. c. o. t. r. a. i. n. s. i. e. u. r. e. g. e. m. n. o. i. a. t. (q. a. s. t.) b. u. e. n. i. s. f. a. c. t. u. l. e. g. a. t. u. d. e. f. e. n. d. i. t. e. r. n. u. c. l. o. q. u. i. t. u. r. d. e. s. u. o. (a. d. i. m. i. s. s. i. o. n. e. m.) qd. s. a. t. i. s. f. i. a. c. i. a. t. d. e. i. n. i. u. r. i. s. 2. e. x. c. e. s. s. i. b. u. s. s. u. i. s. 2. e. x. p. e. c. t. a. t. i. o. n. e. m. a. d. i. n. d. i. c. i. u. m. v. b. i. d. e. s. u. o. i. n. r. e. c. o. g. n. o. s. c. e. t. u. r. (a. l. t. e. r. i. u. s.) i. s. i. n. s. t. e. e. l. e. c. t. o. (n. o. n. a. l. i. i.) i. d. e. s. t. i. l. l. e. g. i. t. i. m. e. e. l. e. c. t. o. r. e. p. r. o. b. a. t. o. l. e. g. i. t. i. m. e. e. l. e. c. t. u. m. 2. c. o. r. o. n. a. t. u. p. r. o. r. e. g. e. h. i. c. 2. i. n. u. a. r. e. d. e. i. u. r. e. (c. o. n. u. e. n. i. r. e.) i. n. v. n. a. m. 4. t. u. i. p. s. o. n. a. s. i. n. d. u. a. s. (E. t. d. e. f. e. n. s. o. r. e.) s. s. d. e. s. o. l. qd. si forte. s. s. d. e. r. i. t. u. n. u. p. s. i. q. u. i. s. t. u. t. o. r. q. u. a. s. i. d. i. c. a. t. n. o. s. e. d. e. i. s. n. e. g. l. i. g. e. n. t. i. b. u. s. e. l. i. g. e. r. e. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. p. a. p. a. e. l. i. g. e. t. 2. s. i. p. l. u. r. e. s. e. l. e. g. e. r. u. n. t. p. a. p. a. d. e. i. u. r. e. c. o. g. n. o. s. c. e. t. i. t. e. r. e. d. o. s. 2. d. i. s. t. i. n. c. t. 2. s. i. a. l. i. q. u. a. p. a. r. t. i. d. e. i. t. c. o. r. o. n. a. t. u. r. n. i. l. s. o. m. i. n. u. s. p. a. r. t. e. a. l. t. e. r. a. a. b. s. e. n. t. e. p. o. t. p. r. e. c. e. d. e. r. e. i. s. e. s. t. a. t. u. i. m. (t. a. n. c. o. e. m. u. m.) 2. s. i. p. o. s. t. c. o. r. o. n. a. t. i. o. n. e. (I. n. s. t. i. t. u. t.) c. a. s. s. a. n. i. t. e. m. p. a. p. a. qd. f. a. c. t. u. m. e. r. a. t. d. e. p. h. y. d. u. c. e. s. e. d. n. o. p. s. i. r. m. a. n. i. t. e. l. e. c. t. o. r. e. r. e. g. i. s. d. 2. i. d. e. o. r. e. s. e. r. v. a. n. i. t. c. o. t. r. a. d. i. c. t. o. r. i. b. u. s. p. t. a. t. e. m. d. i. c. e. d. i. i. n. f. o. r. m. a. 2. p. e. r. s. o. n. a. 2. t. u. c. i. t. e. r. i. s. d. e.

a. Credimus
add. e. i. d. e. i. n. n. i.
c. i. s. d. e. s. u. p. p. l. e.
negli. pla. q. v. f.
tenere p. r. a. r. i. s.
q. d. h. i. c. d. i. c. i. t.
b. Inramen.
tis. h. o. c. d. i. c. t. u. v. i.
e. i. t. s. i. n. g. u. l. a. r. e. f. e.
l. i. r. i. n. e. i. c. o. l. l. i.
x. p. i. p. o. s. t. m. e. s. s.
d. e. o. s. t. i. 2. p. h. o. c.
a. d. d. o. q. f. a. c. i. t. q.
d. i. c. i. t. g. l. i. e. g. o.
v. d. e. i. n. r. e. i. n. r. a.
d. e. i. n. r. a. t. e. n. o. r. e.
n. o. l. a. r. e. s. e. c. r. e. t. a.
c. o. l. l. i. q. v. o. t. r. e.
n. o. l. a. r. e. i. l. l. i. c. i. t. a. r.
i. l. l. g. l. d. i. c. i. t. s. i. n.
g. u. l. a. R. o. i. s. u. o.
s. i. n. g. u. l. a. r. i. c. e. c. e.
v. l. 2. v. i. d. e. f. e. l. y.
i. d. e. e. g. o. n. c. o.
p. e. 2. a. d. i. n. n. o.
h. i. c. a. d. d. e. c. a. r. i. n.
q. u. i. r. r. y. i. n. c. i. p.
a. d. d. u. b. i. a. s. i. n. g.
c. o. l. l. i. v. d. i. d. s. e.
c. u. n. d. u. m.

bent cum h. e. p. p. o. t. e. r. c. o. r. o. n. a. m. q. u. a. m. a. c. c. e. p. e. r. a. t. a. c. o. l. o. s. i. a. r. c. h. i. e. p. i. s. c. o. p. o. a. q. u. i. s. g. r. a. n. i. (M. o. t. o. r. i. a.) R. u. d. e. t. t. a. c. i. t. e. o. b. s. t. q. d. q. u. a. r. e. r. e. p. r. o. b. a. s. t. i. p. h. y. v. e. l. q. u. a. r. e. l. e. g. a. t. u. s. d. e. n. u. n. c. i. a. t. p. r. e. d. i. c. t. a. n. u. l. l. i. s. p. r. o. b. a. t. i. o. n. i. b. r. e. c. e. p. t. i. s. c. o. n. t. r. a. e. u. i. e. t. i. d. d. i. c. i. t. n. o. r. e. p. e. r. i. m. u. s. p. r. o. b. a. t. i. o. n. e. s. q. u. i. a. c. r. i. m. i. n. a. e. i. u. s. s. u. n. t. n. o. t. o. r. i. a. (a. d. e. i. u. s.) s. i. l. o. t. h. a. r. i. v. e. l. p. a. p. e. (E. t. A. d. d. e. r. e.) c. u. m. e. l. e. c. t. u. s. e. s. s. e. t. a. m. a. i. o. r. i. p. a. r. t. e. e. t. c. o. r. o. n. a. t. v. b. i. d. e. b. u. i. t. 2. a. q. u. o. d. e. b. u. i. t. q. u. i. o. b. t. i. n. e. t. i. u. r. a. c. o. n. f. i. r. m. a. t. i. o. n. i. s. q. u. o. u. s. q. u. e. r. e. p. r. o. b. a. s. 2. e. i. d. e. b. e. t. o. b. e. d. i. r. e. v. t. h. i. c. v. i. i. q. v. l. i. n. o. n. e. 2. h. o. c. e. s. t. qd. l. i. c. i. t. e. p. a. p. a. c. o. s. u. l. u. i. t. (n. o. t. o. r. i. o.) n. i. l. s. o. m. i. n. t. u. i. o. r. d. i. n. e. q. u. i. i. n. n. o. t. o. r. i. s. r. e. q. u. i. r. i. t. u. r. o. b. s. e. r. v. a. n. t. (e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o.) h. o. c. e. s. t. n. o. t. o. r. i. u. i. u. r. i. s. 2. d. u. o. s. e. q. u. e. n. t. i. a. n. o. t. o. r. i. a. s. u. n. t. f. a. c. t. i. q. u. o. d. n. o. n. p. o. t. e. r. a. t. i. n. c. i. a. t. i. o. n. e. c. e. l. a. r. i. i. d. e. c. o. h. a. b. i. t. a. e. l. e. 2. m. u. l. t. e. v. e. s. t. r. a. v. b. i. n. o. (p. r. o. g. e. n. i. t. o. r. e. s.) l. v. i. d. i. s. f. i. g. e. n. s. r. y. q. v. i. i. c. u. m. m. u. l. t. e. (e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o.) n. o. s. e. q. u. i. t. u. r. q. l. e. s. a. m. h. e. a. t. c. o. s. c. i. e. n. t. i. a. n. i. s. f. o. r. t. e. p. e. t. i. s. s. e. t. a. d. c. a. u. t. e. l. a. q. d. h. n. o. n. d. i. (i. u. r. a. m. e. n. t. u.) qd. f. e. c. e. r. a. t. n. e. p. o. t. i. s. u. o. t. a. d. i. m. p. e. r. a. t. o. r. i. f. u. t. u. r. o. d. u. i. a. d. h. u. c. p. a. t. e. r. s. u. u. s. i. d. e. r. i. e. v. i. u. e. r. e. t. v. e. l. r. e. g. n. a. r. e. t. (i. l. l. i. c. i. t. u. m.) p. r. o. p. t. e. r. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. v. i. n. e. n. t. i. s. C. d. e. p. a. c. p. a. c. t. u. m. s. e. d. h. o. c. n. o. v. f. o. b. s. t. a. r. e. c. u. v. o. l. u. n. t. a. s. a. c. c. e. s. s. e. r. i. t. v. i. d. e. t. u. s. C. d. e. p. a. c. l. v. l. i. s. e. d. i. l. l. a. l. o. q. u. u. n. t. u. r. i. b. e. r. e. d. i. t. a. r. i. a. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. q. d. n. o. h. y. l. o. c. u. i. p. e. r. i. o. (E. t. E. l. e. n. i. r. e.) t. a. l. i. m. o. d. o. s. i. c. u. t. f. e. c. i. t. i. s. u. r. p. a. d. o. r. e. g. n. u. i. n. a. a. l. i. s. c. u. f. u. e. r. i. t. i. l. l. i. c. i. t. u. p. p. r. i. a. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. p. o. t. u. i. t. v. e. n. i. r. e. s. i. n. o. b. e. d. i. e. n. d. o. v. t. i. p. e. r. a. t. o. r. i. n. e. g. o. d. e. b. u. i. t. e. x. p. e. c. t. a. r. e. s. u. p. e. r. i. o. r. i. s. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. m. s. s. d. e. c. o. n. d. i. i. n. s. t. i. l. f. i. n. a. s. v. l. i. t. q. i. i. n. e. o. q. u. o. d. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. d. e. f. e. n. d. i. t. n. o. n. e. s. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. s. u. p. e. r. i. o. r. i. s. a. u. t. o. r. i. t. a. s. s. s. d. e. l. e. g. i. s. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. a. s. i. q. u. i. s. i. l. l. i. c. i. t. e. s. i. s. i. d. u. b. i. u. s. e. s. t. a. n. t. e. n. e. r. e. t. d. 2. a. d. i. r. i. s. u. p. e. r. i. o. r. n. o. s. a. l. i. t. e. r. d. i. c. i. m. u. s. q. u. o. d. s. i. i. u. r. a. m. e. n. t. u. n. o. p. o. s. s. i. t. s. a. l. u. a. r. i. s. i. n. e. i. n. t. e. r. i. t. u. s. a. l. u. t. i. s. e. t. e. r. n. e. v. t. i. i. u. r. a. n. i. t. c. o. r. r. u. m. p. e. r. e. s. a. n. c. t. i. m. o. n. i. a. l. e. m. i. n. g. u. l. a. r. e. p. a. t. r. e. m. 2. c. o. s. i. m. i. l. i. a. d. e. b. e. t. a. n. t. o. r. i. t. a. t. e. p. r. o. p. r. i. a. d. i. m. i. t. t. e. r. e. s. d. e. b. e. a. t. p. e. n. i. t. e. r. e. r. r. i. i. q. i. i. i. i. c. i. s. c. i. s. e. t. s. e. q. u. e. n. t. i. b. u. s. s. i. v. e. r. o. p. o. s. s. i. t. s. a. l. u. a. r. i. s. i. n. e. i. n. t. e. r. i. t. u. s. a. l. u. t. i. s. e. t. e. r. n. e. s. e. d. a. l. i. s. e. s. t. t. e. m. e. r. a. r. i. u. s. e. t. p. n. i. c. i. o. s. u. m. e. x. e. m. p. l. o. v. e. l. p. e. r. i. c. u. l. o. s. u. m. q. u. a. l. e. h. o. c. e. r. a. t. n. o. d. e. b. e. t. v. e. n. i. r. e. c. o. t. r. a. s. i. n. e. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. s. u. p. i. o. r. i. s. v. t. i. d. e. i. n. r. e. i. n. s. i. v. o. e. t. c. c. u. q. d. a. s. v. l. 2. c. v. e. y. 2. i. d. e. s. i. d. u. b. i. u. s. e. s. t. v. t. s. d. i. c. t. u. e. s. t. s. i. a. n. t. e. t. e. m. e. r. a. r. i. u. s. t. u. i. e. s. t. 2. n. o. p. n. i. c. i. o. s. u. m. e. x. e. m. p. l. o. n. e. c. p. e. r. i. c. u. l. o. s. u. s. t. u. c. i. l. l. u. d. s. e. r. u. a. r. i. d. 2. i. d. e. i. u. r. e. i. n. s. i. v. o. d. e. b. i. r. r. e. h. q. i. i. i. i. s. i. l. l. i. c. i. t. u. i. n. s. i. n. i. s. i. s. e. t. m. e. t. u. v. e. l. d. o. l. o. e. x. t. o. r. t. i. q. t. u. c. s. e. m. p. t. a. l. i. a. i. u. r. a. m. e. n. t. a. a. b. s. o. l. u. n. t. i. s. d. e. i. u. r. e. i. u. r. v. e. y. 2. c. c. u. c. o. n. t. i. n. g. a. t. 2. n. o. i. q. m. e. c. a. d. a. u. r. e. s. (E. t. E. t. n. o. qd. n. o. s. o. l. u. i. t. i. n. t. e. m. e. r. a. r. i. s. s. i. i. l. l. i. c. i. t. i. s. i. u. r. a. m. e. n. t. i. s.) s. s. d. u. e. n. i. r. e. s. i. n. e. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. s. u. p. e. r. i. o. r. i. s. s. i. n. e. c. e. s. s. i. t. a. s. v. i. g. e. a. t. e. t. n. o. n. p. o. s. s. i. t. h. a. b. e. r. i. s. u. p. e. r. i. o. r. a. q. u. o. p. e. t. a. s. a. b. s. o. l. u. t. i. o. r. y. q. i. n. a. n. t. e. c. e. s. s. o. r. e. t. i. d. e. m. e. s. t. s. i. f. o. r. t. e. m. a. g. i. s. v. i. l. i. t. a. s. v. e. l. n. e. c. e. s. s. i. t. a. s. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. s. h. o. c. e. r. i. g. a. t. (E. t. S. i. d. u. c. i. a.) qd. n. o. n. e. s. t. m. a. l. u. s. s. i. a. d. h. o. c. h. y. b. o. n. a. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. m. l. e. y. d. i. s. qd. p. d. e. r. i. t. v. i. i. q. i. i. n. s. c. r. i. p. t. u. r. i. s. v. e. l. d. i. c. qd. n. u. l. l. u. s. d. 2. a. s. p. i. r. a. r. e. s. i. s. c. u. r. a. r. e. z. n. e. i. m. p. e. d. i. m. e. n. t. u. m. a. p. p. o. n. a. t. u. r. qd. e. l. i. g. i. n. o. p. o. s. s. i. t. (d. e. v. o. m. o.) v. i. i. q. i. m. o. y. s. e. s. o. b. s. t. a. t. e.) r. y. q. v. i. a. l. i. u. s. i. d. e. t. r. a. n. s. l. a. p. r. e. l. a. t. o. q. u. a. t. o. s. u. b. l. a. t. o. e. n. i. m. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. 2. a. c. c. e. s. s. o. r. i. u. C. d. e. l. e. g. i. n. o. n. d. u. b. i. u. m. 35.

Cram

(Sib). no. oes q. sunt in puincia vocan. dos ad electione q. de de pulsati de cap. ne. s. e. cu. i. causis. itelligit qd. illud sit ad vocandu. pntes ad capitulu. no. abntes ad electione. 2. dicit qd. b. tene re si absentes intra puinciam non distent vltra duas dietas. ar. s. de referi. nonnulli. alij dicunt qd. intra puincia. 2. extra vocandi sunt illi tm. q. commode vocari possunt. s. q. sicut. 2. hoc intelligo vbi non est certa consuetudo. consuetudinem autem in electionib. puale re dicerem. ar. r. i. d. i. s. t. n. o. s. c. o. s. u. e. t. u. d. i. n. e. m. c. s. s. d. e. c. o. n. s. u. e. c. u. m. d. i. l. e. c. t. u. s. i. d. e. c. a. u. s. a. p. o. s. s. e. c. c. l. e. s. i. a. e. t. m. e. l. i. u. s. i. e. i. n. g. e. n. e. s. i.
1. In causis electionum non est locus feris.
2. Lallat electio super qua tractatum habuerit electores.
3. Electionis tractatus non inuenitur prohibitus ante sepulturam.
4. Que requirantur ad hoc vt dicatur tractatus.
5. Nō est illicitu post mortē plati cōf. tractare de successoris electioe.
6. Voces eorum qui conspiratam personam nominauerunt non pte. stabunt rei suffragium.

Bne memorie

(E. t. not. qd. q. die statu. to coparere nō tenet pp. ter solennitate vel alia cam tū postea cōpetēti tpe d. cō. parere vel dic. q. in cāis electionū nō ē loc. feris. vt no. i. d. fer. c. h. 2. ry. q. i. i. i. placita. tu dic meli. q. iste. b. nec tūc nec po. stea fuit artat. ex citatione facta ante mortem sicut apparet ex. si. ne decre. (archie. p. s. y. t. e. r. i.) caplin. eni reputas. b. contumaces ele. gerūt archie. p. s. y. t. e. r. u. m. i. t. e. r. m. i. n. o. m. a. l. e. a. s. s. i. g. n. a. t. o. (i. r. r. i. t. a. d. a. m.) (r. e. p. e. t. e. q. d. i. t. a. s. u. n. t. s. s. e. o. d. u. d. u. m. e. t. c. q. s. i. c. u. t. (c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. i. o. n. i. s.) i. qd. nō possit nec p. t. r. a. p. s. o. n. a. nec p. t. r. a. f. o. r. m. a. o. b. i. c. e. r. e. s. i. i. t. e. r. u. i. e. l. i. g. a. t. u. r. q. i. s. u. m. i. s. m. a. l. o. z. e. l. o. c. o. n. t. r. a. d. i. c. e. r. e. 2. i. d. n. o. n. a. d. m. i. t. t. i. t. u. r. v. e. l. i. n. o. n. o. b. s. i. t. e. i. v. o. r. e. i. n. e. c. a. l. i. j. a. c. c. e. s. s. e. r. i. t. s. i. c. a. p. l. i. n. v. e. l. m. a. i. o. r. p. a. r. s. c. a. p. l. i. c. u. m. i. t. e. r. u. i. v. o. l. u. i. t. e. l. i. g. e. r. e. (E. t. i. n. p. r. i. m. o.) n. o. n. q. p. r. i. m. c. o. n. s. e. n. s. u. s. s. u. f. f. i. c. i. a. t. q. f. u. i. t. i. l. l. i. c. i. t. s. i. n. o. u. u. s. r. e. q. u. i. r. i. t. c. i. r. c. a. e. a. n. d. e. p. e. r. s. o. n. a. i. d. e. c. o. q. u. i. d. u. r. i. n. m. a. v. e. n. i. e. n. s. l. x. i. j. d. i. s. t. i. n. c. t. q. u. a. n. t. o. s. s. c. o. i. a. p. r. e. d. i. r. e. c. e. p. t. u. m. 2. (E. t. C. a. s. s. a. n. i. m.) n. o. n. q. p. r. i. u. a. t. i. e. n. t. e. l. e. c. t. o. r. e. s. i. p. o. i. u. r. e. p. r. a. t. e. e. l. i. g. e. n. d. i. q. u. i. a. t. u. n. c. d. i. c. e. r. e. t. u. r. i. r. r. i. t. u. p. n. u. n. c. i. a. m. s. e. d. q. i. t. r. a. c. t. a. t. i. b. a. b. u. e. r. u. n. t. i. n. c. a. q. r. e. c. a. s. s. a. f. (E. t. S. e. p. u. l. t. u. r. e.) c. u. m. n. u. l. l. u. m.

fit fieri electio q morte viri soluta est vxor. i. ecclesia a lege viri nu
bere pot cui vult ergo 2 eligere p m. j. de scdis nup. c. pe. 2 vlt. vij.
q. j. sicut. Sed ex his q in decre. vñr apparet qd tractatus de quo
fit hic metio nō fuit tm habit⁹ an sepultura s3 etiā an mortē. 2 sic
iudicatu fuit in ecclesia iller den. s. qd a tpe mortis pot fieri electio
Itē h3 hic cā assignetur tāq q cooperet tñ nō fuit bec sufficiens cā
Inle h3 2 tēpt⁹ canonici sufficit ad cassationē Inle sic aliqui nō suffi
ciens posita in Inia. s. eo. auditis. i. fi. (de ipa) idest archip⁹ viteri
7 bec in integrā 2 tñet. ¶ Tractatus 2 de tot⁹ capli q nō licz
sine auctoritate ad huc viuente. ipe enim pot vocare canonicos 2
monere ad cōcordiā 2 de certa psona 2 sulere. lxxix. di. si trāst⁹. s3
inuietē deliberare ac cogitare de aliquo bono q succedat pñti euz
monet nō est malū. imo pñdētia. s3 si in caplo dicere 2 cōter filr
nō cēt malū nisi tractaret vt se obligaret pmissione vel pena qd
omnino est illicitū. lxxix. di. c. q. 7. le. vel nisi aliud faciat qd per
tineat ad tractatū legitimū sicut est vocare absentes. nā credim⁹
quod si per communē tractatū capituli vel maioris partis sit de
liberatū de certa persona l3 nō sit firmatū. electio de co facta post
mortē cassabit. ar. hic decre. lxxix. di. nullus sed ad hoc vt dicatur
tractatus capituli pcecessisse opz qd vel totū capitulū tractauit
4 vel maior pars. ¶ Item ad hoc vt dicat tractatus oportet qd
ibi fuerit discussio 2 examinatio persone 2 etiā alioz que tñc tps
in persona eligenda requirebant. 2 dicūt qdā qd ad hoc vt casse
tur occasione tractat⁹ pcedentis mortem opz qd interuenerit ci
tatio. vt hic vel aliqd aliud qd sit de solēnitate electionis sicut est
facere scrutiniū vel compromissū vel aliquid huiusmodi. 2 cre
dunt etiam sufficere si ob hunc tractatū fiat capitulū pncipua
liter 2 ibi de certa psona deliberet 2 firmetur saltem verbo vel di
cto. nā si secū dario vel incidenter cōmifceatur hic tractatus 2 ab
omnib⁹ nō impediret quin post mortē eligi possit. ¶ Item qdaz
dicūt qd l3 cassari possit electio nominati an mortē. si tñ. aliū eli
gant nō cassatur. qz nō sunt pñati potestate eligendi vt hic p3.
¶ Alii dicūt qd omnis electio etiā de alia persona facta nō est
irritanda. 2 adhuc multū facit qz si ppter psonā noiātam i tra
ctatu 2 nō ppter paucitatē eligētū esset cassata pñs electio nō tā
tus sanos exhiberet ei in scda electione qz sibi 2 tradici non posset
tu dic qz in cassatiōe electionis facte de psona noiāta non attēdit
ei⁹ odiū. qz forte nihil sciuit de pñenti noiatiōe. sed attēdit bono
stas eccleie 2 odiū 2 tractantiū. 2 id statutu est qz psona pñi nomi
nata nō possit eligi vt hic. itē oliz ppter solēnia exequiaz differe
bas tractat⁹ vsq ad tertiū diē post mortē. lxxix. di. null⁹ hodie autē
5 statū p mortē. l3. vii. q. j. sicut alteri. ¶ Tractatū post mortē p
lati nō est illicitū tractare cōit 6 electiōe successor⁹ nec diuifim dñi
mō nihil ibi diffiniāt. Idē em duo. i. deliberare vs diffinire marie
certum fuit vel illicita. sed pñm p se tñ non est illicitum 2 vide
tur diffinitio si is cui commissum est dicit eligatis talem vel talē
sine dicat oibus simul sine singulr singulis: idē vñ siue vn⁹ sol⁹ vi
cit siue oēs vel maior pars dicit bñ sumus omnes 2 cordes qd ta
lis eligatur. qz bec videt diffinitio vel ordinatio. sed si aliquis vel
aliqui nō ex 2 ditione vel mandato alio: um nec ordinādo aliqū
nec snā voluntatem exprimēdo 2 etiam alij suadēdo dixerit talis
esset bonus ad eligēdo nec crederem pñm quāuis sit tutius sile
re ¶ hoc idē etiam videt si duo eundem p viā pmitterēt vel diffini
rent qd aliqū eligerēt qd pñi dñi eēt ar. lxxix. di. c. l. itez caneāt
isti segregati vel omnes simul ne super 2 tradicēdo alicui malo vel
de promouēdo aliquo bono faciant aliqua iuramēta vel pmissio
nes vel subscriptiōes: qz si fecerint punient. nec vnq de facili po
terant pten dere cām quare fecerint. xi. q. ii. si qz clericoz. 2. iij.
c. pcedētib⁹. tñ si oīno appareat iusta cā in cōtrariū valeret et
non punirentur. vij. q. vi. sane tñ qd postea fiet ab istis conspira
torib⁹ vs nisi faceret factū 2 spiratū. pñta si eligerēt psonam de
qua 2 spirauerāt. nā electionē credim⁹ bñmō cassandā: qz fuit con
tra mādātū iurū pñictorū arg. x. di. vides. C. de leg. nō dñbiū. sed
nec credimus ipso iure nullam nec ipso iure 2 spiratores priuatos
6 pñate eligendi. qz hoc canone nō pñibet. ¶ Et ar. hic l3 nō sunt
pñati pñate eligēdi. tñ voces eorū qui 2 spiratū psonā noiauerit
nō pñtabūt ei suffragiū nō ea rōne qz pñati sunt pñate eligēdi sed
qz lege vel canone pñibēte elegerunt vel nominauerunt. x. di. vi
des. C. de leg. nō dñbiū. tñ si illi qui se obligāt pñicta diffinitioē
vel scripturū vel alijs modis pñictis postea se ab soluant. satis vi
ci potest qd nō cassabit electio 2 eorū voces prestabūt suffragia. iā
em erat in tali statu qd lex vel canō. nō prohibeat ab electiōe. 2 oīs
res per quas cūqz cās 2 c. de re. in. oīs. iāz em diffinit eē 2 pñmiff vñi
factum qd pñmo pñmēbas. 2 erat ar. j. c. officij. ff. de iudi. deniqz s3
7 tñ nō nego qu possint puniri pro pñterito excessu. ¶ Itē si totus
capitulū an mortē ordinauerit de aliquo eligēdo vel et maior ps
postea idē illicite ordinauerit separat ab alijs 2 postea simul cā alijs
qui pñictis nō itersuerint quētiāt tpe licito ad electionē faciēdā
tenebit electio facta ab alijs qui pñictis nō itersuerūt si sunt vltra
tertiā partē capli qz est sanior ps. j. c. scriptū in fi. 2 no. s. c. vñduz
2. j. c. 2 gregato si autē fiat a minori pte qz tertia vtraqz cassabit. qz
de oibus simul intelligi fieri vñi capli. nec sunt pñati pñate eli

gendū. et hoc id est qd si illi iudei male ordinauerūt electionē de aliq
faciendo aliu elegerint et eoru electio. Et hoc est qd illi q pecca
uerunt in ordinatiōe p̄dicta nō p̄t pcedere ad electionē p̄dictis
qd vocatis nam nō sunt ip̄o iure p̄uati p̄tate eligēdi plus placet
qd p̄dictis tractat⁹ nō est cōspiratio. qd nō est contra aliquem sed
simpliciter p̄t vici tractat⁹ qd aliqui est illicitus si ibi aliqd super
futura electiōe certū p̄mittat⁹ vel diffinitur. lxxix. distinctiōe c. j.
als licitus si ibi aliqd est licitū (arcere) cū non teneat citatio. 37.

Cum ad nostram (traditio). s. co. cus
cam s. postulari pot
ut no. s. co. cu monasteriu (si villas spem) principaliter
secundario ei licituz est ecclesiasticos honores sperare
lrix. di. si officia. lxiij. di. consuluit. vel dic vt dici. s. e. venerabiles.
Legat dispensare no pot vt homo alteri pfectionis eligatur.
Potest monachus prefici secularibus ecclesijs.

Officij (et partem) bene si erat in potestate eius alias homo liber a se tantum postulandus est (dispensare) hic habes quod legatus non potest dispensare ut homo alterius professionis eligatur quod apparet ex eo quod cassatur electio: postulari autem potest. et tunc, si postuletur in abbate non de facili admitteretur. sed si postuletur ad aliam dignitatem ut archidiaconum vel consimilem non oportet: ita solennem inquisitionem fieri: quia archidiaconus regulariter plus opus scire iura canonica quam regulari: immo idem dicimus de monachatu. quia clericus ad eum debet postulari non eligi (incontinenti). xxx. q. i. si qua. ff. si cer. peta. lecta. Et Sed cum monachus possit prebendam ecclesiis secularibus. ut. xv. q. i. sic viue. et. c. si clericatus quare clericus maxime qui bene scit regulam non potest fieri abbas. Respondetur quod si sciat regulam non tamen probatur vita vel habitus. xix. q. i. si monasterij. nam cum non sit probatus in regula non potest fieri abbas sicut neophytus qui non est probatus in clericatu non potest fieri sacerdos vel episcopus. cly. si. v. si. tamen. si. tamen. neophytus tamen qui dam dicunt quod in eadem die qua fit monachus potest eligi in abbate. hoc autem electio cassata fuit propter suspitionem simonie vel ambitionis (si videretur) maxime.

1. **Canonica electio est licet excommunicati in non excommuni-**
catione sint admitti non excommunicatis.
2. **Excipiens de crimine quod ipso iure non priuat. non est audi-**
endus quando fit electio.
3. **Electio non excommunicati preualet electioni excoicatorum.**
4. **Electio excoicatorum qui tñ nō sunt per sniam excoicati. tenet.**
5. **An quod dicitur de electionibus spiritualibus. possit i dem di-**
ci in non spiritualibus.
6. **Alecare alium nemo cogi potest.**

In la quoridiana electione canonica
et l3 excoicati minori excoicatioe sunt admitti nō excoi-
cis. j. de cle. exco. min. si celebrat. Quidā dixerūt eā cas-
sandā: qd apparet ex eo qd vñs papa dicit hic qd supplet defectum
figs fuit. et ad idē facit. qd cū picipare excoicatio sit pccm mortale.
¶ j. qd me. cā sacris. ¶ 2 peccates mortaliter remouentur a legitimis
actibus tpalib3. j. de testi. sup eo. multo forti3 a spūalib3. j. qd si. sint
legi. per venerabilem. sed non est simile. qd eligendo ius suūz pro-
sequitur a quo nullus prohibetur. iñ. q. vi. omnib3. sed testificā-
do prosequi publicū officiū a quo repelli debet et glibet crimino-
sus. et sic loquitur decre. super eo. Item in electione non est iudex
qui remoueat illum contra quem dicit crimē vel qui est crimino-
sus. sed in receptione testium est iudex qui audiuit exceptiones
et alia de iure. ¶ Item l3 excoicatus minori ecommunicatione
possit p sententiā remoueri si directe accuset ab his actibus et alijs
non est tamen ipso iure remot3 nec est audiendus extra iudiciū qd
est qñ sit electio excipiens de crimine qd ipso iure nō priuat cū etiā
sic probat3 nō infirmaret nec priuaret euz iurib3 suis. j. de iudi-
cis. at si clerici. nam et alios clericus suspensus est quo ad se et quo
ad alios. j. q. i. sacerdotes. et itā tringeret qd vñ aliqua electio ē ca-
nonica cū vñ aliquis sit sine crimine. l. d. q. tua. sed si electus mi-
nor excoicatione ligatus sit nunquid valebit electio de eo facta.
videt3 qd sic exēplo esale et exebielis. viij. q. i. in scripturis. l. disti.
¶ Quid est. ¶ Et ordinat3 in crimine nō enormi excoicationē retinet
levij. di. sicut. s3 gtrarij. verū est in excoicato minori excoicatione
et hēs expñsus in pal. decre. si celebrat. sed hoc plene non satisfacit
dubitationi nre cū ex suppletionē defectus videat3 minus cano-
nica electio vbi excoicatus minori excoicatione interest sed dici-
mus hāc suppletionē nō esse de necessitate s3 ex abū dāt. imo plus
dicim3 qd si interfuit excoicatus maiori excoicatione et electio si
hoc ignorarūt vel etiā scierint dūmodo ptesent qd iō admittūt
eū qd dubiū est de excoicatione ei3. nō aut admittant eū tanq3 ba-
bentē ius in electioe. si cū scīeter admitterēt tanq3 ius habentem
in electione nō valeret electio. ar. j. de pcc. t. vl. j. de re iudi. ad p-
bandū. j. e. massana. j. de of. dele. cū super ab. et idem dico si admit-
terent quoslibet alios quos ius prohibet admitti sicut laycos. j.
e. massana. ¶ Secus si illi ad quos deuoluta est potestas eligen-

di alios q sunt priuati pte eligendi. qz indigni elegerunt ad elec-
tionem admittant. qz hoc non e ius. sz pter in s: qz ibi fauor non
peccatiu maxime attenditur cui renuociare pnt. ar. 3. e. cum vito-
f. Immo pl^o dico q si oēs pter vnū eēnt excoīcati et vnus
sol^o nō excoīcat^o cū pteſtatione premiffa admittat alios excoīca-
tos tenet electio: qz i eo recidit ius capli. ff. q cuiusqz vni. ſicut. et
no. j. de offi. or. irrefragabili. ¶ Sz quid ſi ignorabant eos ex-
coīcatos tpe electiois. ſz p^o probata e excoīcatio. nū. ſi omnes ex-
coīcati elegerūt vnū. ſz ſolus non excoīcat^o alii: t^o electio non ex-
coīcati. ar. j. e. congregato. 7 melius. 3. e. bone memo. ma. 7. 5. de
poſtu. gratū. ſi vō excoīcati 7 non excoīcati ſueniūt in vnam per-
ſonā. diſtinguit qdā. j. 13 male qd ſi tot ſūt excoīcati qd excoīcatio
ne ſemota alioz electio nō teneret non v3 electio. ſi vō pauci ſunt
excoīcati 7 ples non excoīcati t3 electio. ar. j. e. priori. in ſin. alij v-
cūt 7 bñ qd ſp t3 electio. et ſi vn^o ſol^o ſit non excoīcat^o quia iſcum r-
cidit ius vniuerſitatis vt h dictum e. 7 ad hoc facit qd dñ in duo-
bus tutorib^o. quoz vn^o e ver^o tutor. alij e falſus 7 pſtat ambo au-
to. nā t3 autoritas. ff. qd cñ fal. tuto. l. j. §. 7 ea rō quia ſiue verus
tutor: ſolus ſit tutor ſiue cū alio tñ et ſolus autoritatem pſtare pōt
vn^o i his caſib^o vbi ā oēs enēti t3 qd ſit ab vna pte nō bz locū decre.
j. de of. dele. cū ſup. ſicut 7 eſt h i electioe. nā ſi minor pars eēt excoī-
cata 7 maior: nō excoīcata 7 2 cois eſt de aliq et^o electio it3 ſiue mi-
nor ſit excoīcata et3 tūc ppter vitij minoris ptiā: ſi maior ſit excoī-
cata tūc t3 ppi nūmex v^o qd mel^o dicerēt nūmex. f. qd ſi minor
ps ſit excoīcata t3 electio facta a maiori pte 7 hoc ppter nūmex
ſi vō maior ps ſit excoīcata. tūc electio minoris partis t3 ppter
vitij maioris partis: at vbi in vnum caſum tenet in alium non ſi
cut i duob^o iudi. dele. cū clauſula quod ſi non ambo 7c. ſec^o eſt. nā
ſi pōt iſtereſſe nō t3 pceſſus alterius ſi autem non pōt t3 7 tūc bz
locū rō decre. cum ſup. ¶ An dicerē q ſi tres ſunt iudi. delega.
cū clauſula. qd ſi nō oēs 7c. 7 oēs tres ſueniant ad ſerendam ſen-
tentiam vnus tñ eſſet recuſat^o vt ſuſpectus vel excoīcat^o teneret
ſnia: nec ob. j. de in. ad pbandū qz ibi loquitur qñ excoīcat^o
ſine excoīcato ſniam ſerre nō poterat. vel dic 7 mel^o qd decre. pā-
ete cum ſuper ad pbādū de pecu. c. vl. loquunt qñ excoīcat^o vel ali^o
qñ a iure prohibetur iſtereſſe alicui tractatur vel facto iſtereſſe tā
q ius habens 7 autoritatē pteſtans et ab alijs ſcienter admittitur
nā in hoc caſu totum irritatur^o bec autē que dicta ſunt itelligim^o
qñ ignorāter admiſſus eſt. 7 poſtq^o ſciunt nolunt illi quos tra-
ctat^o tāgit q ei^o autoritate nitatur. ſz tñ autoritate illoz q de iure
poterant pſtare autoritatē. alij dicūt q nō t3 etiā ſi intra cetū
eſſet vn^o excoīcat^o: ſz papa de grā tenet ſupplere. vt hic. idez q in
electione dicimus et i alijs negocijs ſine pcuratorum conſtitutioni
bus ſiue alijs. j. de pecu. cōſulti. ¶ Alij dicūt qd etiā ſi oēs eſſent
excoīcati non tñ p ſentētiā qd t3 electio. 7 idē dicūt in conſone p-
curatoris vt not. j. de pcura. cōſulti. ſed de hoc no. 3. eo. cum vin-
tonici. nobis v^o quod in hoc pares ſunt electores 7 indices qui ſi
ambo admittāt ſcienter pſonas ad eligendum vel indicandum qui
de iure iſtereſſe non poſſunt neqz eoz cōſenſum valet qd ſit ab
eis. j. e. maſſana. j. de of. dele. cum ſuper. j. de pecu. c. fi. qd tñ itel-
ligo v^o ſi poterūt eos expellere de facto 7 de iure. quod ſi de iure
non pnt expellere: qz occultum eſt impedimētū. qz iſtereſſe nō pnt
vel electioni vel iudicio licet 7 coelectores 7 cōiudices b ſciant
ſecure pcedāt cū eis pmiſſa tñ priuata pteſtatioe qd ipſi non con-
ſentiant qd alij q non pnt inter eſſe electioni vel iudicio bēant in
eis vocē vel quod ſint eoz electores ſino proſe tñ eligūt 7 e ſuis
votis tñ 7 conſenſibus volunt electionē initi. ar. 3. q. vii. pleriqz
7 idem itelligo ſi de ſecō non poterūt expellere: qz tūc ſi pte-
ſtatione ſcā 7 publice ſi audēt. vel occulte. j. quod me. cā. platū pro-
cedāt ad electionē. ¶ Dic tñ prudenter attēde vt nihil faciāt quod
nihil videat conſentire qd ſecum eligāt: qz ſi idonei ſcrutent^o non
idoneos hoc ipſo vidētur cū eis eligere nec valerēt pteſtatio que
7 tradiceret^o ſecō. j. de app. ſollicitudinē. nū. forte 7 h ipm. f. quod
ſcrutarent^o facerēt timore. ar. j. qd me. cā. platū. hoc nō plz. quia nō
ſcrutantur tanq^o ipſi ſz qñ capli. 7 id pſeudicat eis etiā ſi ſciant
¶ Per illud autē qd ambo ad eoſdē ſcrutatores vadūt vel quod
dāt aliquibus pteſtātes eligendi vel publicādi electionem vel pſeren-
di ſniam nō viderentur 7 tra ſnā pteſtationē venire ſi āt ſcienter
admittant pſonas ad eligendum vel indicandum q iſtereſſe de iure
non debent. ſed tā de ſuo conſenſu pnt admitti tūc v3 qd cōter
ſit ab eis. ar. ff. pro ſo. l. j. §. j. 3. e. cum vitoſi. 3. e. l. cauſis. j. de of. de
le. ſuper qñum. §. j. 7 c. coſā. ſi aut^o ignoranter admittant etiam
eos q nullo modo pro eoz cōſenſum pnt iſtereſſe electioni vel iudi-
cio ſemper t3 qd ſit ab eis. ar. ff. p ſo. l. j. §. j. quia principalis eoz
ſcētio eſt eligere ſine cum alijs ſine p ſe tñ ſi alij d iure iſtereſſe non
pnt. ff. de iniur. eſt qui. §. ſi iniuriam. 7. §. ſe. 7 item dic qd ſi totum
capitulū vel maior pars illi. f. penes quos eſt poteſtas faciēdi ca-
pitulū vel nō faciēdi admittunt ſcienter excoīcatos notorios nō
v3 electio facta ab hoc illicito capitulo et ab ignorantib^o excoīca-
tos 7 idē eſt ſi non ſunt notorii excoīcati dñmō pbari poſſit. iſti
em ignorantēs excoīcatos in hoc illicito capitulo cū cōſentiētib^o
non debent pcedere ad electionē faciendam: ſed debent expecta-

re finē terminū statuti a iure. vel dic q̄ statim ⁊ in eodē caplo p̄nt
ignorātes eligere: q̄ ipsi soli sūt capl̄s cū alijs ipso iure sūt p̄uati
t̄ p̄tate eligendi. ar. j. e. massana. sed certe illa dicitur hoc non dicit
¶ Alijs v̄ q̄ hec electio ignorantū v̄ si sit in eodē cōtextu q̄
alios electio est mala vel nulla. s. e. dudū. j. e. gregato. sed ex in
teruallo nō v̄ nisi vocatis alijs. nō em̄ cassat eorū electio q̄ eligūt
cū ex cōcatis: q̄ p̄uati sūt p̄tate eligēdi vel q̄ voce s. eorū nō p̄
stant suffragiū: q̄ cōcant cum ex cōcatis qui p̄uati sūt. tales em̄
nō remouent ab eligēdo. j. de cle. exc. mi. si celebrat. sed hec est cau
sa quare nō t̄ electio eorū. q̄ intendunt eos eligere cum ex cōmu
nicatis q̄ esse non potest. j. de offi. dele. cū super. ⁊ videt̄ etiā si di
uersos eligant ex cōmunicati ⁊ nō ex cōmunicati: q̄ sciēter admit
tunt ex cōcatos: cū eis coeligere intendūt q̄ nō valet electio etiā
nō ex cōcatorū predicta ratione q̄ coeligere videntur l̄ diuersos
eligāt. ar. ff. de re iudi. duo. ⁊. ff. de arb. si in tres. ⁊. l. se. nec est vis
sive capl̄m admittat ad eligēdum ⁊ sic coeligāt sine singularēs per
sone capituli sciēter coeligant cum ex cōcatis q̄ apparet si post
quā sciuerint in auxilium sue electionis vtantur vocibus ex cōca
torū. semper enim cassabitur talis electio: q̄ quod volunt non
p̄nt ⁊ quod possunt nolunt. j. de offi. delega. cū super. ¶ Itē q̄
dictum est in electionibus spiritualibus idē videt̄ etiā in nō spi
ritualib⁹. s. q̄ si ex cōcatis ⁊ nō ex cōcatis sūt mixti ad aliq̄ nego
cium vniuersitatis faciendū ⁊ tota potestas recidit in non ex cō
municatos. q̄ nulla ratio diuersitatis videt̄ l̄ aliqui dicant con
tra: sed si non est factum vniuersitatis sed alias cōc. tamen non re
cidit potestas in nō ex cōcatos q̄ ex cōcatis nomine suo bñ q̄si
tuit procuratorem. j. de iudi. intelleximus. sed non in factis vni
uersitatis. q̄ non est eius membrum sed ab ea p̄cisum eūz inter
dictis aut nō ex cōcatis bñ possunt alia negocia p̄ter electiones
facere puta procuraciones ⁊ tractus ⁊ h̄mōi qui ab eis non pro
hibent̄ etiā in negocijs vniuersitatis. si autē nō sūt notorij ex cō
cati nec probari potest tunc non solum non sūt expellendi a ca
pitulo sed etiam vocandi ⁊ hec bene probant̄. j. de procu. c. fin. vj.
q. ij. ca. j. ⁊. ij. xxiij. q. iij. subemus. si autem capitulum vel maior
pars vocauerit ignorantē notorios ex cōcatos tunc v̄ nihilomi
nus electio facta vt in isto. c. sed tamen in hoc casu. propter p̄sum
ptionem ⁊ trariam capitulo incumbit p̄batio vel maiori parti q̄
ignorauerit. ar. j. vt ecd. bñ. c. vno. lxxij. di. p̄posuisti. sed i hoc
casu si aliq̄ sūt in capitulo qui sciūt aliquos notorios ex cōcatos
vel de quibus p̄bati p̄t q̄ sūt ex cōmunicati nihilomin⁹ vo
ces eorū p̄stābūt sibi suffragia dūmodo scientes ex cōcatos nō
p̄senserint expresse q̄ ex cōcatis vocarent ad capl̄m: tacitis enim
consensu scientium vel p̄stia non obest. cū etiā si ⁊ tradiceret vel
p̄testarent ignorantē nō cogerētur p̄pter deū eorū nec etiā de
berent cessare a vocatione eorū ⁊ eodē modo si aliqui de sciētibus
non interfuerint electioni. horū enim scientiū electio t̄ ⁊ voces
eorū p̄stant suffragium nec eligunt cum ex cōcatis. q̄ hoc non
intendunt sed per se t̄. q̄ nō est in potestate eorū eos admittere
vel expellere. ¶ Solut. dices debere eis imputari qui probare
p̄nt ⁊ nō repobant. R̄. non est verum. q̄ nō est p̄ns corā quo p̄
bent cū capitulū in hoc nō sit iudex. itē nemo cogit aliū accusare
C. vt nemo inui. age. l. j. ⁊ sic nō cogit accusare sic nec appellare. q̄
non prodest nisi appellationē p̄sequere q̄ esset agere. j. de ap. cū
sit romana fatemur t̄ q̄ si appellauerit. q̄ aliquis est ibi noto
rie ex cōcatus ⁊ in cā appellationis probauerit ex cōcationem no
toriā q̄ cassabit q̄quid factū erit post appellationem. nec v̄ q̄
dicat ex ignorantē eos ex cōcatos q̄ debebat deferre appella
tioni ex iusta ⁊ vera cā interposse. secus autē esset si nō appellaret
sed t̄ capitulo denūciaret aliquos ex cōcatos interesse electiōi.
quia t̄ nō cassaret q̄ fieret post talē denūciationē in qua nulli⁹
superioris est examē implorandū. idem dicēdum videt̄ de interdi
ctis ⁊ omnibus alijs quos ius eligere p̄hibet sed non intelligit̄
de his quos ius vel iudex ab electione repelleret sed tantū ab ele
ctione non prohibentur. s. eo. cum vintoniē.

- ¶ Beneplacitū p̄tū nō habet ad inquisitionē s̄ ad diffinitionē.
- Compromissum fieri non p̄t vno solo ⁊ tradicente.
- Quando aliquis ex iusta cā electioni interesse non p̄t vota sua
procuratori committere licet.
- Anus si loco plurium admittitur tantum potest vox eius quam
si omnes voces suas dedissent.
- Sufficit postulatū duas habere partes.
- In postulatione peccante maiori parte ius eligēdi recidit in mi
nozem partem eligentem.
- An tertia pars eligens dignum: sit dicenda maior ⁊ sanior: dupla
postulante indignum.

Scriptū est. (de numero) sc̄s q̄d numer⁹ po
stulantū erat duplo maior: (par
tis) eligētū plebanū (reuocatā). j. de cē. oliz. (pars al
tera) sc̄s postulantū eradiē. (intentionē). s. postulationē
p̄ferendā electioni (vbi nati). j. de p̄sump. quosdā. ¶ Consensu
r̄nt: q̄ nisi esset de assensu p̄tū: p̄us v̄ ⁊ stare de defensione p̄tis ⁊
reuocationē cū ex illo ⁊ stare si numer⁹ eēt duplo maior: nec ne. vel
dic quod

die qd bñplacitū ptiū nō habet dñqñtionē quā oib⁹ modis vult fieri. vt supra dictū est. s. ad dññtionē habet bñplacitū. qd non vult fieri nñ ptiū placeat. s. ptiū placet. s. placet fiat pñ forma qd se qtur (vt ppositi). Isti cū s. si alius ius nō haberet electio qd vtrāq⁹ p⁹ sentit. qd admitterent suffragiū pstabūt voces eorū. ¶ Per alios. s. pcuratores pstitutos ad eligēdū: ex his videt qd aliq de electorib⁹ pnt facē pcuratōsarios et alii nō. et qd illi q nō faciūt tenent hñdī cōpromissarios admittere. s. ptra vñ qd vñ o solo ptra dicēte nō pōt fieri cōpromissus. Itē si sunt pcuratōsarii ergo hñt ptiatē puidēdi ecclē. j. c. qd ppter qd pstat esse falsū: qd nec qd pcuratōsarius solū hñt ptiatē. Itē fm hoc vñ qd hec electio ptiū ex pcuratōsario ptiū ex scrutinio pcedat qd nō vñ pcuratōsarius. s. o. dīdm⁹ qd ibi nō faciūt pcuratōsarii s. pcuratores fuerūt qd aliq vota sua cōmiserāt qd s. qñ ex iusta cā aliq electio interesse nō pōt. j. c. qd ppter. et etiā si solūm p⁹ aliis coelectorib⁹. vt hic. et satis apparet ex his qd dicūtur hic qd post talē cōmissionē votoz dñ fieri scrutiniū et nō dñ attēdi in scrutinio quot sūt voces pcuratoz. s. qd sunt illi qd vota sua eis cōmiserunt vt hic dñ. nā si pcuratōsarii essent quasi donatori. et tñ vota eorū attēderent et nō illorū qd eos sua vota trāslatissēt cū ex ea trāslatōe nibil ptiatē in eis remāssēt. vt no. s. c. in causis. ¶ Sed qd cū sepe cōtingat qd in aliq ecclē electio nō tñ ptiatē ad caplū s. aliq p tertia pte ptiatē ad caplū p alia tertia pte ad clerū ciuitatis et p alia ad pcelatos. an hoc cū nō oēs possint nec deb eāt interesse electionis scrutinio ppter in cōueniēs qd seqrēt. s. forte clerici soli ples sunt qd totū caplū et plati et sic si eorū vota singl⁹ attēderent nō solū tertiā ptem sed etiā maiore in electioe hñt. vñ nūqd ergo i hoc casu licebit facere cōpromissarios. Rñ. nō s. ptiatē vt hic fecerūt. s. vota sua cōmittāt aliq pcuratōsarius qd postea cū aliis faciāt scrutiniū vñ cōpromissus si cōpromittēdi ptiatē hñt et si duobus cōmiserint vota sua et tunc vñ poterit cōsentire in vñ in scrutinio et alii in aliū hoc nō fatemur. qd cū qlibet bay triū ptiū quasi vniuersitas censet ad electionē faciendā pcuratōsarii quilibz vniuersitas rñ debet. s. illi vñ vor valebit p tertia. alii cū sequerēt absurditas qd eadē vniuersitas sibi p⁹ diceret p vñ pcuratōsariū eligēdo aliū vel et p aliū aliū. ¶ Nec ob. qd hñt qd admittēbāt singuli tāq⁹ singl⁹ p suis ecclēsiis et nō oēs tāq⁹ vna vniuersitas: qd hic singuli tanq⁹ p singulis ecclēsiis habebāt ius et non tanq⁹ p vniuersitate ecclēiarum et pcelatorū. immo plus dicimus qd si vniū capitulum aliquibus cōpromissariis conferret potestātē et pcelati aliis et clerici aliis. tamen isti quasi cōpromissarii nō pnt eligere qd in nullos singulariter est trāslata ptiatē eligēdi. qd nec ipsi trāsferrētes soli sine aliis hanc ptiatē habebant. sed nec in oēs trāslata est. qd simul in oēs trāsferrē noluerunt. fatemur tñ qd si in oēs trāsferrē vellēt pnt. et nō solū in eodē tpe sed etiā in diuerso arg. ff. de scr. rñ. p. l. p. fundum. ff. cōia p. l. receptū. pcuratores aut et simul et diuisim constituere possunt ad hoc vt vice eorū eligāt. ¶ Tot⁹ no. qd si vnus pro pluribus admittitur tantū pōt ille solus siue vor eius qd si oēs voces suas dedissent. et hoc intelligimus qd omnes tanq⁹ singuli habebāt singulas voces. aliud em esset si vniuersitas platorū hēat tātū vnam vocem vel duas s. plures essent plati. ¶ Duplo. i. duas partes sufficit em qd postulatū habeat duas ptes et nō est necesse qd plus habeat. ¶ Itē vñ qd si ab vno solo electio fiat qd electio deat pterri: cū postulatō nō tā iustitū qd gratie initat: electio aut tñ iustitū. s. de postu. bone. i. sed hoc ar. nō vñ. nā pntatio similis in nitef gfe. r. vj. q. iñ. sigs. et tñ si non admittitur sit iniuria presentato. xvi. q. vñ. decernimus et ideo agit ptra nō admittēre eum j. de iurepa. pastoralis. et idē in postulatōe. ar. ad idē. ff. de aqua quot. l. j. s. p. et dic ea qd hic dicunt locū habere in electoribus et in iure quod ad electores ptiatē: qd ex electioe et electoribus acquirunt. ins aut pfirmatoriis dñ pfirmatoriis vel alterius supioris non tangit in hac decr. immo in optioe eius remanet sicut et an hac decr. erat vtrum velit pfirmare vel dñ pfirmare necne. s. de postu. bone. (minime) hñt notabile qd qñ in vacatōe aliqua ptingit fieri vñ postulatōe si vñ electionē qd nō seruaf illa regulā. reputat em sanior qd eligat illa qd postulat vt no. s. c. vñ dñm. ¶ (postulatū) ignorat et indignum. ¶ (reprobare) postulatō reprobaf. qd de indigna psona electio qd nō hñ tertiā pte capitali qd ad min⁹ necessaria est qñ aliū nō delinquit scienter postulando ¶ (eligēdo) indignū. de hoc no. s. c. vñ dñm. ¶ (ad mai⁹ pars) nō intelligas qd hñt mai⁹ pars postulatū vñ eligētiū eligēdo idignū scitē pntinata sit ptiatē eligēdi qd ppter bñ aliū qd ignorātes em idignū ipm eligerēt eodē mō priuati sunt ptiatē eligēdi. s. hoc ideo fuit qd mai⁹ pars postulatū archiep̄m idignū priuati sunt ptiatē eligēdi. s. aliq qd elegerunt plebanū sunt mai⁹ pars. pfirmat ergo electio plebani in hoc casu nō qd illi qd ignorātes archiep̄m idignū ipm elegerunt priuati sunt ptiatē eligēdi: s. qd plebanus ma

iorē pte habuit nō cōputatis sciēter eligētib⁹ indignū: h̄ p. hoc
vel qd nō solū si maior ps h̄ si vnus solus d̄ duplo numero toles
ref. qd sciēter elegerint indignū qd deberet cōfirmari electio. qd vno
sublato nō remanet duplex numer⁹. m̄. nō est ver⁹ qd l3 priuatur sic
ptate eligendi tñ in hac postulatiōe iuste admittit. ⁊ ideo cōpu
tā dū est ad cōplēdū numerū dupli licet hūragiū non p̄staret
postulatiōi vor eius secus aut diceremus si primo priuatus p̄
te eligēdi admitteret ignorāter ad postulatiōē: qd tñc nō cōpu
taret ad numer⁹ dupli cōplēdū. ¶ Nec est dicēda maior ⁊ sa
nior tertia pars eligēdignū dupla postulāte indignū dūmodo
tñ in vna vel ēt in pluribus excedat postulātes in dignū dum tñ
semp remaneat maior numerus ignorātiū indignū qd sciētiū:
qd h̄ si non essent cū eis sciēter postulantes indignū tñ p̄ualet
postulatiōi electio. qd non esset duplex numerus si subducerent
sciēter eligētes indignum. tñ qd eis sunt adiuncti non p̄ualet:
qd tertia pars qd eligit non fuit caplm. imo due pres qd postulare
runt fuerūt caplm ⁊ p̄manserūt caplm h̄ minor ps de eis deliquit
sciēter postulando in dignū h̄ si maior sciēter in dignū postu
lasset puta ex. xxiiij. xviij. tunc desinisset esse caplm in illis duabus
⁊ fuisset caplm vt potius maior ⁊ sanior ps capli qd eligit. nā tñ
dicimus vnū caplm vel l3 maior ps in vnum cōsentiant ⁊ minor
in aliū. sed tñc dicimus diuersa capla vel vnū caplm ⁊ aliud nō
caplm qñ due partes eorū qd ad electionē vocādi sunt in vna psonā
conueniant ⁊ tertia in aliā. ¶ Et qd si de. xxv. postulātibus indi
gnū fuerant. xviij. sciētes indignum ⁊ alij. xv. ignorantes sed eli
gentes dignus fuerūt. tāti. xiiij. Rñdeo postulatiōē ⁊ electionē
cassandā ex quo duplum numer⁹: h̄ inter ignorantes ⁊ sciētes
postulatū dignū ⁊ maior pars est ignorātiū postulantium in
dignum qd sint omnes illi qui elegerunt dignū sed pōt dici sine
subtilitatibus hoc pcedendū s̄m s̄m simpliciter seruādā vt
sonat (sciēter) de hoc no. s̄. e. dudū. in gl. circa. ¶ (Indignū)
indignitate peccati in quo p̄senerat. secus si pateret defectū tñc
em̄ nō priuarent p̄te eligendi. s̄. e. innotuit. nisi cassatā postula
tiōē iterare vellet. s̄. de postu. gratū (debeant) illi qd sciēter ele
gerūt in dignū nō alij (priuari) p̄ h̄iam si electio fiat ex internallo.
si vero incōtinenti nō est necessaria s̄nia vt hic. vel melius. i. pri
uati nunciari. s̄. eo. cum in cunctis.

1 ¶ Ser mensiu cursus necessari⁹ est in pastorib⁹ cathedraliū re
2 ¶ Que dicatur regularis ecclesia. (gulariū ecclesiarum.

Non pro defectu [†](tres menses) hoc est speciale in passionibus cathedralium et regularium ecclesiarum. in his enim necessarius est cursus semel in anno. de accessio. preben. nulla et ibi no. qd sit iustum impedimentum et istud tps vs a compromissarius observari cum caplm non possit eis plus dare quam noscatur habere. ff. de acq. re. do. traditio et interim caplo currit tps. nec ob. C. de tps. ap. aut. si tamen q. ibi compromissum est de voluntate prescribentis et eius cui prescribitur. hoc verum tantum de voluntate eius cui prescribitur. negligetia cum istorum caplo imputatur. q. p. dit. qs. ins. q. p. se vel p. aliu non est usus. ff. quoad. ser. amit. vs. sum. sz. cu. caplm in culpa non fuit seu in mora q. p. sone diligenti commiserat videt q. si non eligat tunc legitime caplm sit impeditum ad hoc vt tps sibi non currat. j. de concess. preben. q. diuersitatem maxime q. id reuocari non pot. q. res non est integra. s. e. in causis. ¶ Propter qd dicunt aliqui q. impedimentum ab alio illatum non imputatur p. dictis q. in ipm sibi retulerunt sicut in primo casu fuit. ff. si qs. cautio. l. non exigitur. s. qd diximus. quia debuerunt ita prorogare compromissum si postea eligere potuissent si compromissarii negligetes fuissent in eligendo. vel dic melius qd si sunt donatarii eorum ratum impedimentum attendit: ita qd impedimentum nil operatur. nec eos negligetia excusat sec. q. sunt compromissarii: q. tunc re compromittentium eligere debebat impedimentis mutuis se excusant. donatarii vero sunt q. simplr eis p. nidenti tribuunt p. tatem. sed compromissarii q. simplr vel ad tepus id committunt vt vice eorum eligat. vt no. j. eo. c. q. propter (cathedralis). i. epales. ¶ (¶ Vel regularis) regulari ecclesiam dicimus secundum quod hic intelligitur: quamlibet ecclesiam collegiatam vbi sunt clerici vel conuersi sine proprio vinetes dummodo sit collegiata et collegi sit electio. non autem hic intelligimus comprehendere parochiales ecclesias vel dignitates cathedralium ecclesiarum p. ter epatum. q. lra hoc non sonat. It. non intelligimus hic q. dicitur de prioratibus q. dant ab abbatibus. qdam tñ hoc quod hic dicitur intelligat de regularibus omnibus siue electio p. tneat ad conetum sine ad superiorem abbatem siue quolibet alium. et non videmus rationem diuersitatis. de prioribus autem vel ceteris officijs que sunt in monasterio sub abbate eidem monasterio p. sidente bene credimus sub hac regula non artari q. tum ad terminu trius mensium. q. non habet principaliter cura. ¶ (¶ Iniusus impedimento) secus si iustu esset impedimentum. xviii. dis. de iracundia. l. j. di. i. bñ j. de concess. p. be. q. diuersitate. argu. C. de inoffi. testa. contra maiores. ff. ex qui. cau. ma. l. q. quid. et si non eligat trāsscr. ipso iure electio ad primum superiorem nec t. electio postea facta ab eo. j.

A Quia ibi.
ad de pe. d. anc.
in consi. ceteris.
col. pe. ver. un. l.
ducitur consiliu
Rudonicus an
tiquus parro
chianus.

Innocen. super Primo decreta.

De sup. ne. pla. licet et decr. seq. et si postea primus eligat et scds eo-
dem modo cum nulla sit ipso iure prima. t. scda no. f. de sup. ne.
pla. c. vl. **C** Si quis dices si habuerunt iustum impedimentum
nunquid tractatis tribus mensibus poterit eligere sine licetia vel
oportebit eos impetrare in integ. resti. et dicunt quidam qd sine
ulla restitutione eligere poterant: qd nec currit eis tps arg. f. de
coel. pbe. qd diuersitate alii distinguunt: an sit impedimentum
qd faciat dormire prescriptione sicut excoicatio et tunc locum hz
opinio supradicta. f. de coel. pbe. qd diuersitate. an no faciat eaz
dormire: s. i. uia bñficio restitio in inte. vt absente ca reipublice
et tunc no poterit eligere nisi bñficio petito. et no. f. de prescri. ex
transmissa. tamē hoc no placet. **C** Credimus tñ qd no incipit cur-
rere hoc tps nisi ab eo tempore quo scilicet ecclesiam vacare et po-
tuit prouidere. sed ex quo cepit currere sine aliqua retardatione
consummat cursum. unde non videtur indifferenter locum hēre
h. restitutio in integrum sed si postq̄ incepit currere ante finem
legitimo impedimento detineretur puta infirmitate vel alio quo
prouidere impediretur bñ consulerē sibi restituendum tempus
quo fuit ipedit: nisi prius est alii ecclesia illa collata. qd tñ ei no
aufertur ar. f. de inrepa. cōsultationibus. sed certe tunc ei resti-
tuetur electio et pbe. da alii aufertur licet canonice collata fuerit
qd omnia debent reduci ad eum statum in quo fuerunt tpe quo i-
petrat restitutionem et bñ dicitur: quia eligere debuerant. nam si
oēs in capitulo dissentiant et unus vel plures qui nullam postea
elegerit dicat cassata electione ab vna pte facta et tractato iam
tpe trium mēsum se debet eligere male dicunt cum tñ eligere de-
buerant. et etiam si unus solus bñ elegisset ei electio tenuisset. f.
de congregato. **C** Si quis dices si no debuit eligere puta po-
stulatus est aliq. bonus a duabz ptribus alii pntire postulatō
ni nolunt nec eligere: quia non teneret. s. pri. c. hic sic. **R**espon-
det aliqui qd si bñ no eligat infra tps et postulatō ab aliis facta
cassat. tñ electio eis vltra tps seruet cū eligē non debuerunt. s. cō-
tra potius videt eis imputadū qd no elegerūt: quia p postulatō
nē no imponet necessitas superioris qd approbaret postulatū. vt
no. in ca. decr. vl. qd refutaret electionē. et vñ idē ē si ponas cōuer-
sum casum. f. qd si pfirmare d. postulatōne vltiori no poterat eli-
gere et qd nisi aliud canonicū obest pfirmare d. postulatōne eaz
alii qd no elegerūt nec postulatōi pferunt tāq̄ pfirmaces sunt
reputadi. fatemur tñ qd i illis officiis vel ministeriis qd pntēt ad
collationē abbatis et vbi cura aiarū no est eps supplebit defectū
abbatis no infra tres mēses s. i. f. r. ser mēses. f. de coel. pbe. nulla.
vñ. q. si. c. i. cōuoluat et ita ē correctum. f. de coel. pbe. dilect. s. i.
quidam dicant s. cōsilio requirere hoc pfirmum est de honestate
et no de necessitate. **C** Si quis dices quā pnt puideri de eis cū oēs
deliquint no eligēdo. rñ. forte non oēs peccauerūt vel qd no erāt
presentes vel si erant pntes propter scandalum vel aliam causā
dimiserunt eligere infra tempus.

1. Que sint de forma electionis.
2. Electores tre debet ad regrendū infirmos vota qui in eadem ci-
uitate vel claustro eodem iacent.
3. Vbi p cōpromissum sit electio non est necesse fieri collationē vel
electionē in capitulo.
4. Si duo vel tres tñ sunt in caplo qñ eligēt et qd si sit solus vnus
in quē ius eligēdi recidit. vide in nu. s.
5. Scrutatores debet singulos vocare ad scrutinium: nec sufficit gene-
raliter vocare.
6. Necessaria est priuatio p sniam qñ ex intervallo faciēda electio ē.
7. Electio facta contra formā est ipso iure nulla.
8. Si aliq. fecit furtū vel rapinā licet velit rē furtinā restituere tñ
ob id non erit ab ipso pena dupli vel quadrupli.
9. Qui in electioe voce hz si est in loco vñ vocari d. nisi voce pōt
facere cassari electionē: qd eo pcepto facta est.
10. Quicquid sit lege vel canone pibente p infecto haberi d.
11. In spualibus quicquid sit per obiectionem etiam post senten-
tiam renocatur.
12. Iuramentū ob incredulitatē capli introductum est.
13. Maioris partis iudicio statuitur: quoniam per plures melius ve-
ritas inquitur.
14. Quo casu possit pcurator in diuersos cōsentire.

Quia propter

das in electioe cuiuscūq. p quā ptingit ecclesia vidua
ria ē in plebibus et capellis dñm eadē plebes et capel-
le platos hēant qui gñale plationē hēant in spualibus tā in cleri-
cos qd in laicos parrochianos earū ecclesiarū et hos platos bñ dicit
mus spōsōs. ar. rñ. q. si. sicut in canonicis autē et platis cathedra-
liū ecclesiarū qd no hnt curā nec plationē gñalem sed in certis tñ ar-
ticularis. et vbi no p morte platos inferior sed p morte superior. f.
q. p. v. dñantur ecclesie no est necesse has formas seruari. qdaz
tñ dicunt qd iste forme hnt tñ locū in cathedralibus et regularibz
ecclesiis. s. c. pri. **C** Pntibus oibus de forma est qd caplin cō-
greget et qd de caplo aliqui no distincto numero assumant sine p

aliquos de caplo sine aliis de et qd ipsi secreto exquirant s. non
audietibus aliis pter scrutatores: tñ et pter scrutatores credim?
qd possent hēre duos vel plures testes. ex indif enim tñ ne caply
audiat et vult qd sigillatim et non binis simul cunctibus vota cun-
ctoꝝ qui sunt in caplo exgrant qñis no ob sit si no rñdeat vel ca-
ptiose rñdeant. ff. de inter. act. de etate. s. q. tacuit. et. q. aut. et et
no obest quo minus teneat electio si aliqui de caplo non requirū-
tur dñmodo suū pemptū non psequant et vota in scriptis redi-
gant sine p eodē scrutatores sine p vñ tabellione sine p vñ vel
duos viros idoneos cū aliis pntare no possent. f. de pba. qm ptra. et
qd vota scripta mor publicent in cōi. i. in caplo no credimus cō-
tra formā si i caplo sunt aliq. extranei puta religiosi vel et alii. l. rñ.
di. obeitibus. et qd collatio habeat de qd habet pleni. f. c. in gene-
si. et qd sequat electio cōis in capitulo. nā bec est de necessitate for-
mē s. illa qd sit corā populo no est de forma. et hoc innuit l. fa. hu-
ius. c. in fin. vbi dicit statuētes qd hoc pceptum qd vltra formam
et. alii ptra dicunt et opz qd electio sit cōis. i. ab vno fiat qui pntē
de pntitudine vel voluntate sociorum habeat. arg. f. eo. in gene-
si. **C** Et si aut valeat si tardetur h. solēizatio electiois. no. f. c. pu-
blicato. vota autē scrutatoꝝ inquirēt ipsi fidem. nā cū data sit eis
ptas ingrendi vota cunctoꝝ. ergo et sua ar. s. c. in iure vel pnt
aliis cōmittere qui scrutatoꝝ vota scrutent. sed prius nobis ma-
gis p. **C** Vota autē infirmoꝝ qd in eadē ciuitate vel claustro
eodē iacent ipsi possunt ad eos ire et requirere. qd pnt ipse esse vi-
det qui in hortis est. s. q. v. b. dñm. et qd efficacior est vox eius
qd procuratoris et dulcius est bibere de fonte qd de riuulo. argu-
l. rñ. di. c. i. cū iurum. et credimus sufficere si in scrutinio responde-
at. nec est necesse qd postea requiratur in collatione vel in aliis qd
possunt p alios fieri vel si magis eis placet possunt p e pcurato-
res cōstituerē p quos sue voluntates scrutabuntur vt hic: sed qd
scrutatores sint fidedigni non est de forma. **C** Item qd ille eli-
gatur in quē maior et sanior pars consenserit. s. eo. auditis. et b. l. s.
cñ post multi pntiant no vs. vt no. f. eo. ecclesia et vbi aut p con-
promissum sit electio non est necesse fieri collationem vel electio-
nē in capitulo. s. sufficit qd vbiq. fuerit compromissum vñ dua-
te ecclesie puidet de pastore. et d. caute dñ. puidet no eligat. tñ alii
ptra dicunt. et ar. bñt p se: qd dñs puidet de rectore filijs is-
rael. tamē synagogam vocari pcepit vt coram ea publicaret. vñ.
q. i. l. s. Itē no possunt plus iuris in alios trāsferre qd ipsi habeant
sed ipsi debet eligere in ecclesia cathedrali. s. eo. qd sicut in princ. et
c. bone me. mag. rñ. di. in nomine: ergo et illi qbus dant ptatem
eligēdi: s. pnti rñdēt qd coram populo faciēda electio publicatio. s. i.
illa electio qd fieri corā populo si pntem ep scrutinium pnt fieri
vbiq. fuerit si pcedit p cōpromissum: qd potius dicēda est
promissio qd electio. ar. qd illi qd puidet olim de iure sic facie-
bāt. l. rñ. di. lectis. reatina. nobis. cum lōge. f. de app. qua fronte
nam qdam dicunt illos posse alii puidere qd hoc bñt iure suo. f.
pntitudine vel pntilegio. et sic loquuntur pmissa capla qd aut ex
cōpromisso pcedunt ibi debet eligere vbi qd compromiserunt eli-
gere tenebantur et qd no potuerunt aliud trāsferre qd bñt. rñ. s.
q. i. si. q. s. et hoc est tuti. **C** Assumatur qd qñ circuit h. cum
sicut cōueniunt de electoibz sic possunt de plato puenire rñ. mul-
ti difficilins puenirent in prelaturā in electores: pterea aliqui
timidi malū nominarent in publico et tñ bonū nominabūt in p-
uato. item remouetur appellatio quā qdam faciēbat ne post no-
minationē vel electionē suam alius eligeretur. s. c. pntidauim?
4. **C** Tres si cōmode pnt fieri aliqui duo vel unus arg. in an-
de san. ep. f. s. qd si tāti tres vel duo cōueniāt in caplo et ipsi innuēt ipso fa-
cto pntuat se scrutatores et unus alium inquirat si sunt duo. s. i.
si sunt tres possunt duo vñ facere scrutatores. ar. ad hoc. qd si scru-
tatores innuēt possunt se ingere eodem mō predicti tres vel duo
5. **C** Sed quid si unus solus sit in quē ius recidit eligendi rñdēt
ille solus vocatis testibus dicet votū suū et postea eliget et electio
nem publicabit. vel dic qd bec constitutio non hz locum nisi vbi
sunt quatuor ad minus. quod ex eo apparet qd dixit assumant
tres fide digni. pterea dicit pntibus omnibus qd ad min? de tri-
bus intelligi opz. vbi igitur pauciores sunt pnt eligere quēciq.
voluit dñmodo mutu? pntibus bñc inde pueniat et pntet. et no.
qd bec decre. no pibet qd si pnti scrutatores infirmantur vel als
recedunt qd alii scrutatores eis succedant. si inquirēt vota inqñ-
torum. Itē si no pnt fieri vna die fia et in pntuata. **C** De colle-
gio electoꝝ accedit eniz qñs qd bñdi collegiū no tñ facit caply
maioris ecclesie sed oēs illi qd de iure vel pntitudine voce hnt in
electioe. s. c. scriptū. et. s. de posu. bone (cūctorum) vota scruta-
toꝝ vel ipsi inter se ingrent vel aliis de capitulo committetur.
6. **C** Itē hic apparet qd scrutatores notatiz dñt singulos vocare
ad scrutinium nec sufficit gñaliter vocare sic. f. venite ad scruti-
niū qd scrutadi remāntis. Itē vocadi sunt no tñ qd sunt i caplo
s. et qd extra caplin sunt si videri pnt. ar. in sti. de re. diui. s. ex amē
etiā si no pnt videri et sunt circa caplin et illi s. caplo s. scierit qd
si alr fieret cēt malicia qd oino in electionibz est vitāda redacta
p aliquē

Qualiter ex se vltabellione et eñcu sic vidi. **C** (2da) ante q^u di-
uertat ad alios acc^{us}. C. q^u test. fa. po. cu^m antiq^uas. de b^o no. f. e. publi-
cato (publice) ip^si oēs scrutatores vel p^{er} eorum vel ipsum cap^{it}l^um
nō em^{it} de forma p^{er} quam fiat (interiecto) ne pcedat ad electio-
nē s^{ed} bñ possit appellari ne eligat q^uest de tali etie irretit^{ur}. s. e. cu^m
nobis. s. n^{on} bilominus. electio de bono nō cassabitur nisi p^{er} b^{er}e-
mal^um. s. de bis q^u fi. a. maio. par. cap. c. i. **C** (Collatione) numeri
ad numer^um s^{ed} ad solum. meriti ad meritū. vt. s. e. in gench. 2. cre-
dimus q^u si fctō scrutiniū obijceret q^u aliq^u regitū nō hñt vocē in
electioe: 2. iō nō angēt numer^um. plene faciēda ē collatio vt ibidē d^{icit}
(alioqn). i. si nō obijcit nō est de necessitate iuris q^u plene in capi-
tulo fiat collatio 2. si statū pōt^{er}ari veritas bonū ē tñ; s^{ed} omittat
collatio plene ē q^u aliq^u obijcit n^{on} bilomin^um 2. electio. s. d. bis
q^u fi. a. ma. par. ca. c. i. (eligat) anq^u ad alia diuertat. s. e. cu^m post solē
niter publicata electioe in cap^{it}lo. 2. cōt^{er}ter. i. ab vno vice dñm. s. e.
l. gench. (2da) p. i. (forma) s. e. ecclia (vel saltē) sola p^{ri}a forma est de
necessitate als em^{it} nō inuenit ē vno 2. tradi cēte. s. ad 2. promissū
2. h^{ab} vidimus (iuris) ē extra collegiū (nō valeat) ipso iure. s. e. i. ge-
nch. **C** (Per inspirationē) bñ nō ē forma s^{ed} vbiq^u cognitū fue-
rit electione p^{er} inspirationē facta 2. firmabit. q^u si dei spū aguntur
2. s. d. reg. 2. trās. ad re. l. x. q. j. dñe. 2. v^{er}o ē p^{er} inspirationē si duo
vel tres nolauerūt eligendū n^{on} bilomin^um sit p^{er} inspirationē. s. si ali-
q^u interroget vis talē vel ēt si maior p^{ar} noiet sigillatim nō sit p^{er}
inspirationē dei s^{ed} hōis instigatioe facta p^{er}sumit (p^{ri}uēnt) 2. ne-
cessaria est p^{ri}uatio p^{er} sniam q^u ex internallo faciēda est electio
secus si incōtinēt. de hoc no. s. e. dñdū 2. no. s. e. cum ana hic dñe
rūt qdā q^u illi q^u nō peccauerūt i electioe ēt si sit minor p^{ar} bñt; cō-
dictionē ex hac de re. vel offi. iudi. cōtra delinquentes in forma vt
p^{ri}uēnt p^{er} sniam p^{ri}ate eligēdi ea vice 2. ad eos solos q^u nō deliq^u
rūt vel p^{er} eādem sniam p^{ri}ate eligēdi ar. p^{er} eis: q^u certū est q^u elige-
tes 2. tra formā p^{ri}uati sunt p^{ri}ate eligēdi. ergo soli nō eligentes
sunt reputat cap^{it}lū quo ad electionē faciēda 2. in eos solos reci-
dit ē^l eligēdi. l. v. di. c. h. ff. q^u cuiusq^u vniuer. sicut. **C** (2da) Itē elec-
tio fctā s^{ed} formā nulla ē ipso iure. vt h. s. e. i. gench. ergo nō ipedit
qn illi qui nō peccauerūt p^{ri}nt eligere. ergo electio est apud nōn
delinquentes i forma. 2. inde est vt dñt q^u 2. electio ab eis fctā siue i-
cōtinēt siue ex internallo. ar. ff. de v. obl. si dari stipuler. alii dñt
q^u si bi q^u nō deliquerūt sunt pauciores q^u illi q^u deliq^unt cōtra for-
mā eligēdo s^{ed} electio talis sit nulla vt h. tñ ex internallo nō p^{ri}nt eli-
gē nisi cōtēctū pōit^{ur} 2. obijctib^{us}. s. e. auditis. vbi no. 2. q^u tū ad
b^{er}atio bñ dñt vñr. s. 2. addit q^u noie suo mior p^{ar} q^u nō peccant
2. tra formā eligēdo nullā actionē vt offi. in. l. p^{ri}orare p^{ri}nt vt maior
p^{ar} p^{ri}nt p^{ri}ate eligēdi vel vt sibi dñt p^{ri}as s^{ed} noie ecclie p^{ri}nt denū-
ciare b^{er} supior 2. superior bñ tenebit sibi iponere hanc penā. s. tñ
q^u minor partī adiudicet p^{ri}as eligēdi hoc nō tenebit p^{ri} sniam. q^u
nec vllō iure hoc cauetur nec vñp^{er} factū inuenit. **C** (2da) S^{ed} dñt
oportere dñi ex necessitate. q^u cū cap^{it}lū sit electio 2. in pauciores nō
peccantes nō reciderit ius eligēdi: ergo ipi eligēt: s^{ed} ipi nō dñt q^u
fctā cassatioe 2. male eligētes. 2. bñ oēs simul faciūt vñu cap^{it}lū. vñ
mior pars nō pōt eligere nisi maiori restitnat p^{ri}as eligēdi. q^u cū
maior pars deliq^u totū cap^{it}lū deliq^use vt. 2. iō denoluit p^{ri}as eli-
gēdi ad p^{ri}uū supiorē aut. de san. epif. s. s^{ed} s^{ed} oratorū. nec mire-
ris q^u nō delinquentes p^{ri}nt p^{ri}nt delinquentē. q^u s^{ed} hēs. s. e. o. feri
p^{ri}u. in fi. ar. vi. q. i. s. vñr. xv. q. iij. cū multe. tñ plus rōni 2. s^{ed} nū
vt q^u minor pars agere possit ad hāc penā. ex hac de re. anq^u p^{ri}nt
deat ecclie. s. 2. aliud adijciūt s^{ed} pluribus non pl^us. q^u nō delin-
quentes 2. adiudicari p^{ri}as eligēdi: immo q^u plus est sine adin-
dicatioe b^{er} ipso q^u maior pars p^{ri}nt p^{ri}ate eligēdi deuoluit ad
miorē ar. ff. q^u cuiusq^u vniuer. sicut. **C** (2da) S^{ed} quero si maior pars
q^u elegit s^{ed} formā velit resiliare a sua electioe vel q^u electus nō p^{ri}nt
tit vel si 2. sentit postea renūciat. q^u si vtrū possit de nouo eligere
2. dicēte 2. appellate altera parte ex ea cā vos non potestis eligere.
q^u vos estis p^{ri}uati 2. ad nos ē deuolūda eligēdi p^{ri}as. 2. dicunt
qdā q^u nō valet cor electio: q^u in delictis non prodest penitēti in
forē iudicio. C. de apost. is qui. cum suis 2. cor. Itē si diceretur
2. nū absurdū seq^u vt q^u in optioe delinquentis sit post p^{ri}etratum
delictū effugere p^{ri}uam a lege imposita. **C** (2da) Itē p^{ri} eis etiā est q^u si
aliquis fecit furtū vt rapinam s^{ed} velit rē furtinā restituere tñ pro-
pter bñ nō uitabit penā dupli vt quadrupli. ff. de fur. qui ea men-
te. ff. vi. bo. rap. l. p^{er} arg. 2. tra. ff. de publi. ca. l. i. ff. de here. mani-
cheos. itē pro eis est q^u dñt. l. q^u si res obligata est restitutioni:
alienari nō pōt. C. de fideicō. l. fi. vltra medum eadē ratione cū
ista electio obligata sit restitutioni: q^u dñt redire ad nōn delinque-
tes vltius eligere nō possent ad idē facit. ff. de in diē 2. diē. l. vbi
s. fi. vbi dñt q^u si ego vēdidi fundum sub adiectioe in diē p^{ri}nta vt
sit melior 2. ditio vsq^u ad certum tps offertur q^u res ēt inēpta. si
autē infra illud tps p^{ri}ntum ipse emptor alii vendiderit vt obli-
gauerit rē sic emptam s^{ed} teneat talis contractus quod fact^u est a
domino si tñ extiterit 2. ditio. s. q^u ali^um meliorē offerat 2. conditio-
nem renocato primo contractu poterit sic rem venditam vel obli-
gatam recuperare a simili. hic licet possit dici quod teneat elec-
tio facta ab his qui deliquerunt: q^u penes eos erat potestas

eligendi. sed tñ illi qui non deliquerunt ad quos dñt p^{ri}as eli-
gēdi deuoluit hic poterant non ob. electioe facta ab his q^u p^{ri}atem
habebant s^{ed} 2. a p^{ri}us irritata dñt eis p^{ri}as eligēdi. ad idē fa-
cit q^u alienata in fraudē patronū 2. creditorū renocatur. s. dñi
fuerint qui alienarēt. vt. ff. de his q^u in fraud. credi. 2. de iurepa. c.
illud imo plus ē: q^u etiā ea q^u nō sunt alienata. i. donata vel lega-
ta in fraudē: si tñ frans est ipso facto renocant. ff. q^u in frau. cre. oēs
s. lucius. itē ad idē facit q^u ex quo semel 2. missa est stipulatio vt
2. tertius purgari nō pōt. ff. de ar. celsus. **C** (2da) Alii vero dicūt 2. vt vi-
detur melius q^u electio corū 2. vñmodo fiat sine suspitione pe-
ne nec in fraudē legis fiat nec in fraudē non eligētū q^u suspi-
tio vt habetur. 2. hoc ideo quia facta est ab his qui potestatem
habēt eligendi 2. q^u effectum conat^{ur} non habuit. arg. opti. ff. de in-
ius vo. quis. ff. de his qui no. in fa. qui aut. ff. si quis cau. 2. si post
C. de appella. l. si quis li. itē videtur quasi determinata hec que-
stio. C. de do. post con. C. de bo. pro si quis post hanc vbi dñt
quod s^{ed} lex precipiat q^u qui commiserit capitale crimen bona
eius publicetur tamē si ante sniam alienat bona sua 2. alienatio
vñmodo alienatio fiat sine suspitione pene. ff. de dona. si ali-
quis 2. s^{ed} ita aut suspitio semper videtur quod ēt in electionib^{us}
vñmodo de bonis p^{ri}onis p^{ri}nt deant cum in eis semp p^{ri}culosa
est mora. s. de app. oblate. in fi. 2. ideo non mala suspitio sed bona
fides p^{ri}sumitur. Item facit pro eis. C. de pactis inter emptorem.
l. i. 2. fi. C. de dona. an nup. cum autē. C. de iure do. etiam vbi dñt
tur q^u si veditur vel donatur res sub tali pacto q^u aliquo casu cō-
tingēte res donata vel vedita perueniat ad donatorem vel ven-
ditore: tamē si interim emptor vel donatarius eandem rem vel
aliam alienauerit 2. alienatio 2. transfertur dominium nec remo-
cari pōt. s. actio p^{ri}nt. ver. competit contra alienatē a simili 2. b^{er}
tenere dñt electio facta ab his penes quos erat p^{ri}as eligēdi s^{ed} ipi
electores si inueniātur in aliquo delictō p^{ri}nt aliq^una pena. ea
autē q^u ali^um p^{ri}nt inducit nō obsunt nobis: q^u bñ fatemur q^u in deli-
ctis nō pōt p^{ri}nta q^u vñ intelligo: q^u si accusent isti eligētes. de
erie punirent nō hac pena p^{ri}nt hac de re. ff. de i. s. ali^um q^u eliget in
dñt 2. eodē mō rñdeo ad aliud q^u p^{ri}nt induciant. s. q^u ex 2. ratio
vñ seq^u q^u in optioe delinquentis est vitare penā delicti: q^u nō sic cui
tāt penā: q^u s^{ed} nō patiant hāc penā patient aliam. **C** (2da) Itē aliud q^u
inducit de fure 2. raptore nō obstat imo si q^u bñ attēdat 2. cordat
eis nā 2. ibi dñt q^u si q^u post furtum fctū an 2. dñt alienet
res suas enacuabit penā dupli 2. quadrupli. ar. p^{ri}dictarum. l. de
do. post con. cū suis 2. cor. in hoc tñ est dñt: q^u ibi facit^{ur} p^{ri}sumit
q^u faceret alienationē p^{ri}nt suspitionē pene q^u in electionib^{us}. Itē
ibi agēti 2. tra furē nullū ius dñt s^{ed} datū tñ declaraf q^u statim fur-
to facto habuit actionē 2. ius ex q^u dñt p^{ri}nt 2. tra furē. s. bñ canoni-
ci bñt ius in electioe nisi p^{ri}nta dñt. itē quasi exp^{ri}sum vt q^u bñ dñt
cunt. s. e. cū terra. Itē non obstat. l. v. C. de fideicō. q^u res q^u sub
iacēt restōni ex causa fideicōmis. obligate sunt. 2. in p^{ri}ate fidei-
cō. Item nō obstat quod obijctur de veditioe facta sub pacto
l. commissore vel adiectionis in diē vel de alienatis in fraudē
creditorū vt patronorū: q^u illa sunt spālia nec trahūt ad 2. p^{ri}nta
Itē nō ob. l. de arbi. celsus q^u ibi loquitur de pena commissi. cer-
te p^{ri}nt 2. in stipulatione hōis. s. s^{ed} secus est in pena legis q^u mīti^u
agit q^u bñ ff. de iurepa. q^u contra. s. i. ff. de arbi. quid tñ. s. fi. 2. l.
se. itē fm alios idē esset p^{ri}uatos 2. p^{ri}uandos q^u est absurdum
dicere. **C** (2da) Illud autem penitus sup hoc dicimus q^u ille qui bñ
vocē in electione est in loco vñ vocari dñt nisi vocetur quod po-
tēst facere cassari electionē: quia eo p^{ri}nto facta ē. s. e. q^u sicut. s. i.
2. c. venerabile. 2. j. eo. ecclia vñr. itē dicimus q^u non tenetur cum
citare nisi in loco quo citandus est de iure. i. infra duas vietas
vel 2. sue. q^u in his p^{ri}nalet. s. de referi. nonnulli. s. e. coram. j. eo. in
gench. 2. si citauerint nō tenetur cum expectare. s. e. cum inter vni-
uer. itē dicimus q^u si scitur vbi est infra loca vñ citari 2. 2. ci-
tari p^{ri}sonaliter. si aut nescit vbi est citari dñt i loco vbi cōmuniter
moratur p^{ri}nt publicum edictū. j. de ele. non res. ex p^{ri}nt. 2. c. ex tue. j.
de fo. compe. ex p^{ri}nt. j. de eo qui mit. in pol. si aduersari^u vbi no.
itē dicimus q^u si tpe citationis erat in loco: vñde citari deberet
s^{ed} electioe tpe erat extra fines electorib^{us} deputatos non p^{ri}-
iudicat capitulo. q^u nō citauit: q^u nō interest citati. **C** (2da) Itē si fue-
rit tpe electionis infra fines electorib^{us} deputatos s^{ed} tpe cita-
tionis non erat ibi. l. tpe quo alii citabantur s^{ed} non obest cap^{it}lo
q^u bñ legitima excusationē q^u debita diligentiam habuit in citā-
do cum sicut alios. itē si vigilans est. p^{ri}nta quia aliq^u est infra si
nes aliq^u extra s^{ed} aliquo die infra illud tempus quo citationes
sunt infra fines electorib^{us} deputatos non p^{ri}indicat capitulo
ff. de insti. sed 2. fi. s. 2. ditio. tamē tutius est in hoc casu citare ad
domum. itē dicimus q^u ille qui absens est si est in loco vñde voca-
ri dñt 2. detinetur iusto impedimēto pōt 2. stituere procuratorē 2.
si nō admittat^{ur} p^{ri}curator eius q^u faciet cassari electionē. quia co-
absente facta est cum potuerit esse p^{ri}nt vel p^{ri}nta p^{ri}curatorē quorū alte-
rum sufficit vt hic. itē plus dicimus q^u etiam si sit in loco vñ non
est vocandus ēt si nullū bñ impedimēti est p^{ri}curatorē 2. stituere
pōt ad electionē 2. p^{ri}ntes hunc p^{ri}curatorē de g^{ra} p^{ri}nt admittere.

re si volunt ar. s. e. scriptum. r. e. vintonen. l. i. di. ob euntibus.
 11 **¶** Item ar. ad hoc q. si ex toto pnt in aliū extraneū trāsferre pta
 tem eligēdi. multo fortius vna voce dare. sed ptra C. deleg. nō du
 bis. r. di. vides fili. vbi dicit q. q. quid sit lege prohibēte v3 haberi
 p insecto: ergo hec pcuratio q. facta est hic canone prohibēte pro
 nulla est habēda r. nō solū hec pcuratio nō v3 s3 nec q. quid ex ea
 secutū est. ergo nec electio quā ipse fecit vt in ea. l. di. so. vere debet
 huius pcuratio r. electio haberi pro nulla. i. debet cassari si erei
 piatur ptra ipsam: q. male facta est anteq. pcedat p ipsam. sed si
 nō eripiatur cum tñ sibi sciāt ppetere exceptionē t3 pcuratio. r. qd
 p ea sit siue electio siue aliud. r. vides simile q. scē l. se post primas
 impetratē nō valēt. r. tñ nūc eripiatur ptra eas t3 q. sit p eas. s. de
 reser. ceterum. vbi nō. ad idē. s. de reser. sup. l. i. s. de appel. obla
 te. Itē s3 non teneat pmissio p metum facta si tñ postea sit solutio
 nō repeteret. ff. de p. di. ob tur. can. si ob turpem. ad idem. ff. ad ma
 ce. Item si. s. si. r. l. se. **¶** Item dicimus q. pcura. huiusmodi de
 bent habere speciale mandatum ad iurandum in animā dñi qd
 vñs credit q. tpe electionis erat bona fide sine fraude infra fines
 q. deputati sunt ad vocationes electionis. r. q. iusto impedimē
 to teneat quare electioni interesse non pōt modo r. credit vel du
 bitat q. eodē impedimēto tenebit tpe quo electio faciēda erit. r.
 hoc dicit hic. s. r. debet exprimere impedimētum r. fines: nec em
 in suo iuramēto debet ponere vba iuris. s. de pur. canoni. acce
 pinus illud autē nō p3 q. possit pstitui pcuratorē ad eligēdi
 nisi r. det ei ptaem iuradi in animā suā: q. nō venit instructus
 r. in de sequere absurditas q. vel oporteret capitulum congrega
 tum expectare quousq. significaret r. rediret ab eo vt iterū altum
 terminū electioni assignare q. absurditas in simili casu tollitur.
 l. i. di. cū lege ar. ad hoc. e. di. optati. **¶** Itē vides q. post psti
 tum iuramētū si alius cui vor eius pndicaret vellet pbare q. do
 minus tpe electiois erat i eo loco: vñ vocari nō debebat vel q. nō
 detinebat iusto impedimēto q. non sit audicēdus. ar. ff. de do. qd
 si deferente. nisi forte dicas aliud in spiritualib3. vbi reuocat q.
 qd sit p obreptionē et post huius. s. s. referi. dilect3 pstituit. r. e. ad
 audicētiā. vbi nō. q. si nō erigit iuramētū pdictum a pcuratore
 tūc decetero nō pnt nec de loco nec de impedimēto eripere: q.
 hac exceptionē remissile videt caplm qñ sibi iuramētū remisit r.
 si dicat q. caplm deceptū fuit ignorātia facti q. et ptiissimos fal
 sit. ff. de igno. in. l. i. si. puta. q. credebatur aduersario q. hoc dicebat.
 dicebat ei q. supina fuit ei3 ignorātia q. ius talib3 pvidebit q. pnt
 erigere iuramētū p q. tollet ei3 ignorātia r. veritas apparebit (p
 nef. postq. ille q. cognouit de electiois pnt eligētes. q. sunt mi
 nor pars ppter peccatū in forma commissum ptae eligēdi ma
 ior pars eis nō vocatis licite eligit. si aut maior pars sit pnta pta
 te eligēdi. tūc nō eligit minor pars nec ē ordinarius q. pntatōis
 sniam tulit s3 papa tñ. s. de p. p. b. q. diuersitate. s. e. boneme
 more. Alū tñ q. s3 locū vñ caplm pntat s3 vbi maior pars pntat
 pntat eligēdi de nolo ē et ad minores pte. quare em nō eligeret mi
 nor pars cum nō sint pntati nec ipso nec p sniam s3 tñ bñ fatemur
 12 **¶** q. pcurator maior pte in forma qd totum caplm pntari pōt. r. q.
 qd maior pars facit totum caplm facere vñ. secus autē est qñ delin
 quūt eligēdo indignā psonā sciēter. q. tūc ppter delictū maioris
 ptis nō pntat p sniaz caplm em nō possit delinquere. ff. de do. si ex do
 lo. s. i. r. pene snos debet tenere auctores. C. de peno. sanctm. r. i.
 de his. q. si. a. ma. par. ca. q. huius (absens) absente puto et si sit eadē
 villa dñm nō possit ad caplm. s. e. e. bone memo. (in eo) de
 hoc nō. s. e. corā iusto) puta. q. timet venire ad capitulum. s. e. o.
 bone memo. magunt. vel egritudine. v. qd. in. si egrotans vel si
 13 vocetur ad mains tribunal. de re indi. contra. **¶** (Si opus) si
 aut opus sit relinquatur iudicio capli. ppter incredulitatē em ca
 pituli introducti iuramētū. ar. s. e. significasti. s. di. iurem. r. si rps
 r. opz q. iterum ad eū vadat nūcius q. em iurare faciat. cū enim p
 sona r. teneat iurare nō teneatur illud facere nisi requisit3 fuerit
 r. si vnus vel plures de capitulo nolint recipere pcuratorē sine
 iuramēto ei3 s3 maior pars capli velit admittere valebit vor bñ
 pcuratoris non obstante ptradictione minoris partis. ff. ad mu
 ni. q. maior. r. hoc dicimus vera ē si minor pars offerat se pbaturā
 corā supiore q. nullū iustū impedimētū h3: nec est admittēda su
 p hoc pbatio corā supiore: q. s3 pcuratorē eius admittere est
 arbitriū capli: vñ si vult eū admittere nō teneat admittere ptra
 dictionē cuiusq. immo ē si sciāt caplm vel maior pars q. nullum
 h3 impedimētum tñ pcuratorē ei3 admittere pōt. s. e. scriptum.
 nec ob. q. hic dicitur. s. q. interdic. ins q. s3 nō fiat: q. s3 interdictō
 sit in fauorē capli. vñ si vult interdictionē remittere pōt: q. in ei3
 fauorē introducta est. ff. de le. q. fauore alū dicit ptra. s. q. si co
 ram supiore phanerit nullū impedimētū inesse reuocabit sus
 fragiū p eius vocē exhibitum. nō aut quicquid factum est post ta
 le ptradictionē ē si sup hoc esset appellatum nisi totum quod fa
 ctum est penderet ex voce eius: q. tunc totum reuocandum esset.
 14 **¶** Sed oppones. quicquid sit post appellationē reuocandum
 est. s. de appel. cum causam. solu. illud locum habet in indice vbi
 post appellationem definit esse iudex. s3 secus est extra iudicium

vbi nō debet omittere quin iure suo vtatur ppter aliquā appel
 lationem quātūcūq. iustam r. sic hoc non debet omittere capitū
 lum propter aliquam appellationē quin ad alia procedat. Item
 licet procedat capitulum post appellationem nō tñ contra appel
 lationē q. tantum fuit ne vor absentis p pcuratorē admittere
 tur. s. e. o. cum nobis. r. idē in similibus est dicendum (faciat) ab
 sens canonici. ipse enim d3 iurare per se vel per alium qui in
 ret in aiam eius r. de eius mādato. nam tunc ipse iurare vñ. ff. de
 admi. tu. ita. s. gessisse. **¶** (Collegio) quid si nullus velit reci
 pere vices eius quidā dicit q. cogēd3 ē recipere alū dicit q. impu
 tari sibi d3 r. procedat pntes ad electionē. hoc aut non credimus
 q. de certa persona debeat scribere capitulo cum certa persona
 ante scrutinium non sit exprimenda r. q. sigillatim debent di
 cere vota sua pcuratori autem suo bene potest scribere de cer
 ta psona. **¶** (Alcē inam) s3 nūqd. pcur. iste habebit duplicē
 vocem. arg. q. sic vt. s. e. o. scriptum. r. e. in causis. s. de reser. pa
 storali. s. de testi. licet. ff. de condi. r. demon. fundum. in contra
 rium videtur qd idcirco statur iudicio maioris partis. quia per
 plures melius veritas inquiritur. l. i. di. distin. extra. ff. de pact. si
 plures. C. de fidei. cō. l. vl. nam si pares sunt vtrinq. s3 cum vnus
 plures voces habeat neczelus nec ratio facit quod vna debeat
 alteri preualere. r. hec eadem questio potest fieri in pluribus in
 dictibus quorum vnus alteri voces suas commisit. **¶** Ad hoc
 respondemus q. si est constitutus pcurator qui exprimat con
 sensum absentium r. dictum absentis circa certam aliquam pso
 nam planum est q. duplum valet vor eius q. alterius. r. tunc non
 est vnus pcurator sed nuncius. Alū tamē dicunt q. non credi
 mus q. simpliciter debet ei committere vices suas: nullam psonas
 exprimere q. allegat p se r. eadē rōne ipse idem posset caplo vel
 scrutationibus illam psonam exprimere s3 nō v3 pdicta rō. q. vo
 ta debet sigillatim inqri qd non esset si capitulo scriberet q. si scri
 beret scrutatoribus nō sufficeret q. non possunt enim absentes ad
 mittere nisi prius caplm hoc approbet. r. si ipm satis colligit hic
 q. gñaliter committat ei vices suas. s. vt quicquid fecerit ratum ha
 beat. In hoc casu non est intelligibile qualiter p vnā aiam pos
 sit exprimere plures consensus primo dicēdum consentio in talē
 nomine meo r. postea consentio in eundem pcuratorio nomine
 vel etiam in alium qd est impossibile simul r. semel pntire in di
 uersos. tamen s3 hec subtilitas suffraget pōt dici s3 in pinguem in
 tellectum constitutū q. preualet electio facta ab illo q. plurimū vo
 ces habeat vt iuribus palle. ar. ff. ad syll. l. i. s. vl. r. ff. de op. li. l.
 si libertus. s. vlti. nec est ptra naturalē egatē q. pntus vñ3 ma
 ius suffragiū pntet q. pntus alteri. **¶** Itē dicimus q. qñ est p
 curator r. nō ad certā psonā eligēdā q. nō pōt in diuersos pnti
 re s3 si de certa psona mādāt tūc pōt in diuersos pntire: q. tunc
 nō pntit ipse pntire: sed ille q. mādauit. **¶** Item h3 pcura
 tor poterit compromittere ei q. non est ad certā psonā cū in eo to
 tum ius qd hēbat trāsulerit s3 si fecisset pcuratorē ad certam
 psonam: secus: q. tunc nō intelligit fecisse pcuratorē nisi ad for
 mam necessitatis. ff. de pen. l. s. si seruus (clandestinus) q. sunt
 p insidias vel secreta pnticula vel pntatas subscriptiones. s. i.
 vt eccl. benef. vt nostrum. l. i. di. distin. c. ii. **¶** (Solemniter) co
 ram populo. est em corā eis publicēda. vñ. q. i. s3 tamen non cre
 dimus cassandam electionē si omittatur. cum em ex electioe factā
 in capitulo sit electio ins questum sine culpa sua nō admittit il
 lud. l. vi. di. satis puerum (publicetur) p quēcūq. cum em hec pu
 blicatio non sit de substantia sufficit per quēcūq. fieri id est non
 teneat cam secretam.
 15 **¶** Ad inoī excommunicationi subiact recipiens inuestituram
 de manu laici.
¶ Quisquis (electioni abusu) nā si de cōsuetu
 dine vel pntilegio habere fecus.
 l. i. di. adriano. s. de in repa. nobis. **¶** (Careat) test
 em. i. r. ita. vñ. q. i. q. m. r. qui intantum pcedit vt in
 uestituram de manu laici recipiat minori excoicationi subiact
 vsq. ad psignā satisfactionē. vt eo. c. r. c. si qd de cepet si ptra est
 agat s3 pmo d3 excoicari. vñ. q. vñ. pntones. dixerūt aut aliq. q. in
 eligibilib3 sit ipo iure arg. bñ. q. in palle. c. sed alū dicunt contra
 si male. vt. s. de in repa. pntea. credimus tamē epm posse dispēsa
 re. ar. s. de sen. ere. nup. r. de iudi. at si clerici. decre. aut alleg. pter
 ea nō dicit. loqur em qñ qd ecclā vt pntatē nō vt bñficiū re
 cipit s3 manu laici q. nō ita pntit sicut q. recipit vt bñficiū. q. vero
 electionē. i. quicūq. clerici celebrauerint electionē aliquāp abu
 sum secularis ptatis. s. q. clerici in electioibus epō r. vel pntorū
 laicos interesse fecerit. s. e. sacrosancta. r. e. massiana. vel si pntes
 laicos super personis eligendis requirāt clericos vt consensus p
 stent. s. e. o. cum terra. r. c. qd sicut. vel q. min3 potentium aliquē
 elegerunt. s. e. o. bone memo. mag. (suspendatur) per sententiam
 (pntati) ipso iure.
 1 **¶** Sufficit solū decretum ad pbationē canonice electionis.
 2 Citatio nō est necessaria qñ petitur electiois confirmatio ad hoc
 quod confirmetur.

- 3 An factum ab administratore post remouet teneat.
 4 Nunquid factum ab intruso in aliqua ecclesia valeat.
 5 Simoniacus est suspensus ab officio et administratio de ipso iure.
 6 De crimine ex capite potest ferre testimonium.

Nobilis est quod ecclesie dei animaduersione diuerse pene statuantur in canonibus circa indigne promotos et indigne promouentes. i. q. i. si qui episcopi. xxxvi. distin. qui ecclesiastici. l. dist. ex penitentibus. lv. distin. nullus. l. i. distin. c. vlti. l. j. di. c. j. (Caretur) i. carere iudicetur. vel dicat quod corpore quod dicitur in sua superiore negligentem fuisse in confirmatione electi hoc ipso sequitur hec pena. (Qui) sine episcopo sine inferioribus plati. s. de consue. cum venerabilis. et hoc verum est in electis et in postulatis non. nam cum postulati non possunt transire sine dispensatione nec interim administrationem habent electi autem iam habent initiationem in simoniam. (Et) aut personis de iure est quod solus decretum sufficit ad probationem canonice electionis. vt no. s. eo. innotuit. l. j. di. episcopi. sed s. uetudo ro. eccl. est quod non confirmat aliquem electum nisi sint presentes apud sedem apostolicam uno de his qui interfuerint electioni nisi aliqui ex certa scientia aliquid de gratia faciat. (Et) ite dicimus quod non est necessaria aliqua citatio quod petit confirmationem electionis ad hoc quod confirmetur et dictum est et ita est generalis consuetudo debet esse quisque qui vult contra dicere ire vt contradicat confirmationi. ar. j. statum. nec valet si dicat se nescire quando petit confirmationem cum liceat cui libet puenire de iure futurum proprium quod fieret si confirmaret vel ordinaret sicut est in spiritualibus carnalibus. s. de off. impu. ad dissoluedu. ite ad hoc facit quod mori periculosa est in electionibus. s. de ap. obla. et s. c. cum inter vniuersos si sit cens. canonici fin. g. n. e. d. i. c. i. mittat vt oes veniant qui volunt dicere contra electionem electi: quod diffinitus decetero admittetur: s. solus decretum sufficit ad dissoluedu aliquid contra electum nisi de nouo ad eius noticiam pueniret. ar. j. de etate acceptum. (Et) (Administratio) disti. ex so. la electio administratione hnt a papa. xxi. di. l. noie. C. d. s. sig. q. da. circa si. C. ad trebel. l. pe. et sic administrare possunt ac si plati eent confirmati. alii dicunt quod sunt vt visitatores vel procuratores. s. e. cum nobis. et custodes. l. j. di. obitum. vii. q. j. distin. s. obedienciam a subditis recipere non debet. (Et) s. p. one quod isti qui sic administrant post remouetur. nunquid et quod ab eo factum est ar. q. i. s. e. q. relam. s. de iurepa. s. uultatio. s. h. cer. pe. et. vii. q. i. i. non. ne. ff. de pen. si procurator. ff. de of. pto. barbarus. i. q. vii. s. tria. ar. contra. s. de here. fraternitatis. xii. q. i. alienationes. xvi. q. j. oia. rti. q. i. si. p. ar. ff. de eo. q. p. tu. l. i. si. ff. de re. co. qui tu. q. neq. so. dicimus quod oes qui habuerint canonem ingressum licet post hant heretici vel simoniaci rati sunt quod sit ab eis quousq. tolerantur: vt in dicto ca. noie. s. de do. et co. tu. veritatis nisi forte essent ordinationes vel consecrationes vel alia spiritualia que quo ad executionem irritant nisi internuntiat dispensatio. j. q. i. si quis ad simoniam. ix. q. i. c. i. s. h. hoc non placet de simoniacis vel nisi essent leges vel ordinationes quas fecisset in eius opprobrium cassantur. s. de here. fraternitatis. multo fortius cassantur si a principio non haberet canonem ingressum. vt quia simoniaci vel per intrusionem vel scismatici vel heretici vel excommunicati assumptus est vel alio etiam contra ius naturale electio de eo facta vel etiam non est confirmata. alienationes em et ordinationes ab eo facte non valent. vt xii. q. i. alienationes. cum suis con. cor. si similem procuratore. ff. de procu. si is. et ff. de re. co. qui sub tu. vel cu. q. neq. s. de istis non confirmatis dicunt aliqui quod si aliqua fecerit in iudicio vel etiam extra iud. ex offi. vt emancipationes et similia quod propter errorem commune et utilitate publica. s. ff. de offi. pre. barbari. (Quis) possit rudi et ibi ideo tenet: quia erat pto. confirmatus a pfecto pto. vel ipa electio s. non confirmatus nec electus non est prelatus s. fur. ff. de decu. modesti. j. q. i. ordina. tiones. et c. si q. neq. (Et) s. h. dicunt s. non placet quod diu est in possessione episcopus etiam non confirmatus valent non solum predicta sed alia oia que facit ne illudatur contrahentibus et quod tanta subtilitas de facili verteret in perniciem ecclesie. C. de verbo sig. l. cu. q. dam. C. ad trebel. l. pe. ff. de mi. in inte. resti. l. similiter. sed respondem. quod ibi erat heres. Item quod sic agebat et c. ff. ad mace. si quis. et dicil lam loqui propter odium macedo. et satis dici posset id quod facit iste qui est in possessione de fructibus et etiam si interim conferret beneficia quod propter beneficium possessionis bonafide tenet: quod hoc rone possessionis sit et ad comodum possessionis pri. net verum si bonafide percipiat: quia credit suam electionem canonicam et se legitime confirmatum facit et fructus suos. ff. de vnu. q. sit. preterea salua distinctione de fructibus que est in summa: secus autem si esset malef. C. de rei ven. certum. si autem crederetur prelatus et non esset in possessione secus. j. de iurepa. consultationibus. alii dicunt tenere quod facit in recipiendo. s. vt liberentur ei solu. uentes non aut in dando. s. quia non acquiritur his quibus dat ar. ff. si certu. peti. eius qui. sed potius videt quod siue bo. si. posses. fori plato non aut confirmato siue malefidei quis soluerit non li. beratur etiam si annuas pensiones soluat: quod nemo liberatur sol.

uendo alii etiam bonafidei possessori pensionem: nisi forte esset pto. qui res alterius alicui locasset. quod tunc forte liberatur colo. nus soluendo etiam pto. ff. de pto. inde. si vrbana. (Et) ita vbi ali. quod est intrusus in aliqua ecclesia sine auctoritate superioris qua. lis est omnis non confirmatus puta quia sua auctoritate occupa. uit vel aliorum potentum quicquid facit non tenet sine alienando siue prebendas transferendo siue agendo siue indicando. nec libera. tur ei soluentes. xvi. q. vii. si quis de. sicut etiam non tenerent si a quocumque extraneo fierent: non enim debent esse melioris condi. tionis: quia vitiosus est argum. contra. s. de iurepa. s. uultatio. bus. Sed potest responderi sic: quia bonafide possidebat et non tanquam prelatus sed quasi patronus qui confirmatione non eget et ideo commodum possessionis tam in presentando quam alius gan. dere debebat. hic autem malefidei et quasi prelatus qui confirmatio. ne eget quam non habebat. Et ideo non valent que agit nec potest bo. nafidem allegare nisi confirmationem vel institutionem habue. rit superioris prelatus. xvi. q. vii. sicut. s. eo. qualiter. et similiter re. spondeo ad id quod dicitur quod possessori hereditatis potest fieri so. lutio et conueniri. C. de peti. heredi. l. penul. s. q. nam creditoribus hereditariis pensionibus et aliis satis videtur licitum ignora. re herede malefidei possidere cum debeant ei credere bonafide. nisi p. betur contra. s. de presumptio. vultio. heres autem sine alienius aucto. ritate quam vult et sola voluntate adit hereditatem sed in plato vbi certa forma est possi. deducit per confirmationem superioris nemini ignorare. s. j. Et dic quod nulla lege dicit quod possessori hereditatis vel alii siue sit bo. siue malefidei possessori facta solutio liberet de bitore. sed. l. preal. ponit quid iuris sit si agit: si autem non sit in. trusus sua auctoritate sed confirmatur per superiorem cum et confir. matione pto. recipiat administrandi. s. eo. d. transmissam. si. ne canonica sit electio siue non etiam si sit simoniacus in ordine et in ipso officio tenebit quicquid cum eo sit et rone officii ratum est. xii. distin. s. e. m. et est verum hoc quando toleratur. vii. q. d. vltima. nonne et alii concord. vel nisi sua vel inhibicio data est contra eum. s. de dolo. veritatis vel nisi alia est notorium cum suspensum. s. de re iudicata ad pbandum. xxi. distin. preter optime habe. tur. s. de exco. prela. tanta. Nec repellitur talis ab agendo hmoi exceptione quod non sit episcopus s. fur. quod non intravit p. ostium canonice electionis cum ipse et oia gesta eius tolerat auctoritate et intente de confirmatoris. ar. op. ff. q. cum sal. tu. l. i. s. pe. ff. de minoribus. ait. s. p. mittitur. ff. q. bus modis vsu. amit. l. i. s. i. ff. de vsu. in p. cipio. ff. q. in fran. credi. l. i. ff. de aqua plu. arc. q. p. inci. arg. con. tra. C. de eo qui p. tu. l. vlti. vbi expresse habes quod admittitur exco. ptio contra tutorem agere qui non fuit legitime notatus. s. ibi non tenebatur facta eius a magistratu cum cum non dedisset. (Et) ite ob. iectur si est simoniacus: ergo est suspensus ab officio et admini. stratione ipso iure: vt nota. s. de simonia. per tuas. ergo non valet que cum eis sunt vel saltem excipi potest. Respon. s. sit suspensus a iure tui facta eius defenditur auctoritate confirmationis nisi esset notorius simoniacus: quia tunc s. subditis ab eo recedere. xxi. dist. s. verum alia etiam de hac ma. notatur. s. de offi. dele. cu. sup. ex. communicato aut ppter periculum excommunicationis poterat ob. stare agenti siue sit confirmatus siue non: s. facta ab exco. ca to. 6 tolerato non retractantur. s. de dona. inter dilectos. (Et) s. co. tra p. dicta. s. de testi. sup. eo vbi dicitur quod contra ferentem testimo. nium excipitur de crimine. Respon. quod illud. s. reddere testimonium s. sit publicum officium. ff. de te. l. i. ff. quoadmo. testa. ap. si quis. ta. me. testis illud non reddit ratione publici officii quod bz. vel cu. red. dere testimonium non cotineat sub confirmatione in illo non tuctur eum pto. quod contra eum excipiat. et idem dico in accusatore. i. q. d. v. accusationes. ii. q. vii. q. redum. ite dicit quod de quocumque ca. pitali crimine danatus fuerit decetero sibi obediendum non est vt plato: nec valet quod facit ar. op. ff. de his q. no. infra. l. q. ait. s. miles. ff. de testi. leges. tuitio aut pto. vs. bis qui contrahunt cu. tali pla. to et ecclesiis. sed non valet malo prelato.

- 1 Necesse impense dicuntur ille sine quibus electionis nego. cium non valet expediri.
 2 Quid agendum vbi maior pars que elegit indignum velit expen. sas habere et minor similiter que elegit dignum.
 3 Que requirantur ad hoc vt capitulum possit expen. petere.
 4 Electorum capituli s. de pluribus ecclesiis constitutis et tamē so. lum capitulum ecclesie cathedralis electionem prosequi.

Preterite (necessarie) et necessarie ipse sunt sine quibus non valet electio. s. negocium expediri vt est mittere pro consensu electi et pro confirmatione et pro aduocatis causam tamen habeat et generaliter ex quo ius dat ei officium prosequendi sele. ctionem omnes expensas quas sine dolo malo facit recuperabit ff. de bo. au. ind. possi. pto. s. j. et. n. d. m. modo probabile modus non excedat. ff. de dam. infect. l. inter quos. s. vlti. et l. sequen. pre. terea non faciet delicatus. ff. de pig. act. si ternos. (Et) et ex bis apparet quod si succubuerit in causa cuius electionem prosequitur capitulum tui repetet expensas quas sine dolo malo fecit et implora.

a Quamuis possit ad b vi. cta. Inno. ad de. ale. de imo. ple. ne in consil. q. x. viii. col. iiii. v. h. bis consonat in pmo. vol. et mo. der. in d. i. bar. barinus. col. an. tepe. v. h. limita. nunc.

bit offi. in. p. his expēsis vlt. dō. huius decre. C. Si autē alius p. ter caplm sine sit maior ps sine minor negotium electionis profe- quunt. habebit actionē neg. gest. non dico si sine do. ma. agat: vt dicit in capto sed si vtiliter ad minus ad pncipium agat. ff. de ne- go. gest. sed an vltro in. si. l. pōponius. nec sufficit q. bo. si. ego- rit. vel q. maior sit numerus: id psumitur p. eo: q. nec sic habet- bit expēsas nisi vtiliter egerit. vel ad minus iecerit vtiliter ago- re. nec em. ppter hoc vtiliter agit. licet hoc credat vel et ab alijs p- sumat. T. vtiliter autē dicit agere q. male electo vel electioni ptra- formā attēdate ptradit. nō autē sic credimus si nō psequit cōte- ptū. vtilius em. ageť eccēie negotiū si aljs canonice electiōi cōsen- tiret. ar. cōtra. ff. de reli. l. i. r. l. at si quis. s. labeo. vacante autē epā- tu nihil accipiet. sed postea accipiant has expēsas: vt dictū est. r. si an acceperint patiunt hāc penā. arg. ff. q. me. cau. extat qdā tñ dicunt: melius q. interis poterit accipere expēsas. ar. h. r. f. de bereti. ad abolēdam. r. nō. f. de ma. r. obe. b. isq. q. qd aut sit capi- tulum faciet expēsas r. post repetet. vt hic. C. Sed qd si maior ps q. elegit in dignū vel sit bēre expēsas r. minor eodē mō q. dignū elegit. Rñ. cum apparet post diffinitionē maiorē pte vtiliter ges- sisse habebit act. neg. gest. l. sic aut capitulū eodē mō repetet expē- sas condictionē ex hac dec. Quis malum elegerit ignouat: q. suffi- cit q. dolus malus obfuerit secus aut si elegerit sciet indignū arg. pall. l. ff. de bo. auc. in. p. p. p. q. si. immo plus dicimus qd capitulū. i. maior ps sciet eligēs indignū restituere tenet eccēie cum ei licitum non sit male alienare vel dispensare res eccēie. 3. C. Itē nō. q. ad b. vt capitulū possit petere expē. nō sufficit q. maior ps vel etiā tres partes q. elegerūt vñ illā electionē profe- quant: s. ē necesse q. iterū cōueniāt r. vocēt oēs canonici presen- tes tā isti multi q. vñ elegerūt q. pauci q. alij elegerūt. r. tunc diffinit capitulū quā electionē vel sit psequi r. illi q. a capto desti- nabunt p. illa electione psequēda expēsas habebūt: r. si minor partī placet q. caplm ei iure sue electiōis portaret p. supiorē diffi- niēdā credimus q. tenent facere r. forte nisi faciat non habebit expēsas si succubat electiōe quā psequitur: q. supfluas expēsas fe- cit. nā aljs nisi pueniant r. diffiniant seu ordinent nō dicēt expē- se p. caplm facit. r. sic nō pnt petere expē. huius decre. beneficio ē si sint tres ptes que vñ electionē psequant. nam dicitur hic quas caplm r. nō vtiliter psequant. tñ petēt actio. neg. ge. 4. vt. s. dicitur. C. Capitulū nota q. h. capitulum electorū con- stituať de pluribus eccēiis. solum tñ caplm eccēie cathedra- lis. psequi d. electionē sicut colligit ex dec. quam habuistis. s. eo. r. scriptum. vbi habes qd multi ppositi cōueniebāt ad elec- r. ex hac dec. vbi istud ius soli capto cathedra- l. reservatur (ne- gocio) vel mittēdo p. confirmationē vel ad electum vt cōsentiat (occupet) vacante em. epāto oēs res eccēie inuent. r. rio facto vel apud canonicos vel apud economos custodiētur. rñ. qd. si. q. na. r. c. non licet. rñ. q. vñ. in. noua. de hoc nō. f. vt eccēie. bene. vt nō strum de offi. ordi. cum vos.

Imposit (petitam aliquādin). i. intantū qd diuertant ad alios actus vel. i. post obtentum cōsensum electi. r. id cassat als ex cā licet differre ar. f. e. publicato. ar. s. ff. de vñ. sciendum. ff. de admi. tu. tutor. q. s. i. C. Requiri p. capitulū r. male quia aut differt. r. ita nō pōt eligi tāq. diffentiēs aut cōsentit. r. sic no- tabitur de ambitiōe quod esse non debet. i. q. vñ. sicut. C. de episc. si que nō. secus si per aliquem de canonicis hoc nō placet: quia non est nulla electio licet protrahatur. f. eod. publicato veleriam si ante acquiratur eius voluntas: quia bene potest respondere illud per quod cognoscitur eius voluntas. f. quod cōsentiat nec est malum vt eccēie laboribus pareat r. infamie. hoc autem ideo cassatur: q. anteq. esset electio in capto publicata cōsensit electiōi ac si facta esset r. si non fuit seruata forma.

Instituitis (exprimere) r. bñ ex quo tñm electioni debuerunt dicere causam petitionis. ff. de elec. rei iud. r. an eadē. s. actiones. s. forte dices in pos- sessione erat eligendi r. petebat cassari electionē factam eis non vocatis. vñ non debebat cogi dicere titulum sue possessionis. C. de peti. here. cogi. s. rñ. regulam illam fallere ppter psumptionē p. riam. C. de pba. sine. quētus enim interest electioni de iure. rñ. q. vñ. c. vlt. r. psumebatur ptra abbates istos cum nihil debeāt iuris in priuilegijs monasterijs retinere. f. de reli. do. ne nimia (de- beret) petebant autē isti abbates ratione psonarum suarum nō rōne mōasteriorū suorū se debere interesse electioni abbatis: fisco- nen. (indultum) q. non potuerunt. f. de reli. do. ne nimia. als aut si essent canonici seculares posset b. aljs pcedere. argu. s. co. scri- ptum. f. e. cum ana. l. rñ. di. ab euntib. Sed pōt dicere pte conce- dēdi eodā eccēiis non psonis. s. rñ. psonis videt spūlter pco- di. s. e. cū vñtoñ. rñ. di. in. noie laycis auctoritatem cōcedi non pōt. f. de insti. e. h. rñ. q. vñ. i. noua nec clerici alteri pfectionis s. co. offi. sed b. vltimū nō credimus. arg. rñ. dist. in nomine. l. rñ. dist. c. penul.

a C. S. qd. cir- ca hec dicta in not. videar. i. suo. qñto qñ- to incipit eluci- datione.

b C. S. ecce. ad- nerte q. vt dicit fely. i. e. cū. m. ferra. col. rñ. s. qñta p. elusio. s. de pñ. ista ē ad- ditiō. bācti p. a- ctia vt dicit fe- ly. ibi segf. imo. l. d. e. cū. m. fer- ra. col. rñ. r. vñ ibi p. fely.

Ecclesia vestra (ad dāto: dar. contra. ff. de verb. signi. maior. s. istud ppter pstitutionē q. dicit q. maior pars pntire vs. s. c. q. ppter (ad electionē) solēne de qua habuistis s. e. q. pntiētū) q. nec ē forma seruauerit: q. nō elegerit: r. q. non habebat maiorē r. saniorē partē capituli. vt. s. dictum est. vt alia causa abfuit: quā hic scripta non habemus.

Uim in magistrum (Tales abba- res in ecclesijs regularibus r. monasterijs fuere. s. co. offi. cñ).

1. Tale electio timore facta nisi prius ptestarent electores se eam timore ducti facere. r. quid si nō protestant vide in nume. 2.
3. Ernd cōtradictiōe nō videt q. approbare ptestationem. nisi expresse consentiat.
4. Ptestationis modum r. formā hēs hic.
5. An plura mādāta pntant obediēdum sit.
6. Electionis cōmodum r. ois alius fructus est veri domini etiam non possidentis.

Umana ptestatione (T. Dec ptestatio prodest. nam canonicis vel quibuscumq. alijs nocet si non protestantur qd timore faciunt cum sit ibi violē- tia et non magna vel occulta forte q. layci se ingerunt electioni violenter r. hi ad quos pertinet eligere nō audent eos repellere: quia si non protestarentur consentire videntur. r. non tenet elec- tio. f. eod. massana. f. qd me. causa. c. i. sed si esset magna que cade- ret in constantem virum etiam post non pmissa ptestatio- ne proponere possunt. C. Rationem huius distinctionis non videmus: quia ibi nisi fuerit magna violentia. s. que caderet in constantem virū nec cum ptestatione nec sine ptestatione exca- sat canonicos. f. de spon. cñ. locum. sed si fuerit magna violentia

2. ptestatio bene ostendit animi dissensum. C. Si vero nō pte- starētur canonici b. f. q. nō fiat eis pndiciū s. violētā tales q. nō hnt ius in electiōe vel q. sunt excoīcati inter sunt electiōi vbi ali- q. rōne possēdis interesse dñt electiōi nō rōne p. p. r. vñ. q. interesse nō dñt: q. sunt excoīcati r. suspēsi. occultī r. imiscēt. se ele- ctiōi nō pndicat bis nō ptestatib. q. et si ptestat nō prodesset eis. q. quādin tolerant sine denūciatione vt sunt in possessione nō pnt nec debēt expelli. vñ. q. vltima. nōne. f. de cā pos. cum eccle- sia. Si aut dubiū est an sint in possessione necne. vel an sint publi- ce suspēsi vel excommunicati. vel si sit certum. vel si timetur scan- dalum vel si quacūq. iusta causa subest ppter quam pculosum ēt eos expellere ab electiōe bona erit ptestatio bec. f. si sunt in possēdis vel si nō sunt excoīcati vel suspēsi valeant voces eorū. S. ptestatio q. ponit hic in dec. pculosa fuit capellanis r. cleri- cis cñ si sine ptestatiōe ista iterfuisset electiōi r. elegerent aliqñ canonice s. nō de iure neq. de consuetudine pscripta interesse de- beret. tamē ad hoc q. electio teneret sufficeret q. eñt in pos. f. de inrepa. consulta. nec est ptra. f. de cā pos. cum eccle. q. ibi illi qui erāt in possēdis nemine elegerūt. nec diceť ibi eorū electio cassa- ta s. canonicorū sibi aduersantū q. poti⁹ p nobis. C. Et pñ b. hic habes. ar. q. si aliq. ptestat aliq. ptra alium r. ille nō ptradit videtur approbare ptestationē q. nō credimus: nisi expresse p- testatiōi cōsentiat. nā ptestati pndicat si ptestādo aliqñ d. tra se dicat. ar. ff. de interro. ac. de etate. s. f. als nō. de hoc. s. de cōsti. cum. m. hic aut cōcordes fuerunt de ptestatione. r. ideo vterq. pndicat itē non videt q. talis ptestatio sibi debeat pdesse cum factū ptradat ptestatiōi. f. de appel. sollicitudinē. s. de cōsti. cum. m. sed bec iusta cā fuit ptestandi: r. ideo vs. f. dubitas iuris illius quod se habere debeant capellani.
4. f. q. me. cau. platum. C. Sed ecce aliquis fatuus aduocat⁹ fa- cit ptestationem suam isto modo. ptestor: q. non intendo cō- sentire in iurisdictionē vestram tanq. in delegatam vel subdele- gatam vel ordinariam r. saluis his ptestationibus a quibus propter aliqua que dicam vel dico recedere non intendo peto mibi fieri copiam iurisdictionis r. libellum r. c. non dicimus qd iudet sapiens d. dicere r. ego vos vel te statim auctoritate qua fungor contumacem reputo. rñ. q. in. certum. r. arg. f. de iudi. c. i. r. ter. est. f. de verbo. signi. er parte ad intelligentiam ver. q. si ci- tatus noluit stare iuri r. c. vñ depōt excoīcari euz maior sit in- sta contumacia q. aliqua aliarum. sed bene dicit non intēdo con- sentire nisi q. tum de iure fuerit r. necesse est. C. Ptestatio nē si simul cōcurrūt ad interessendū electioni duo: quorum vnus dicit q. est in possessione bona fide vacantis p. bēde r. alius qui dicit q. non est in possessione sed ius bz eius p. bēde r. prudēt faciet caplm si vtrūq. admittat cum ptestatione q. vox eius pre- stet suffragium si p. stare debet r. non aliter sed postea quando co- ram iudice petetur confirmatio si constituit mō. f. tpe petite confir- mationis sic fuisse tpe quo electio fiebat: licet tunc non cōstabat r. licet modo quando petitur confirmatio aliter si vox possiden- tis bona fide ptestabit. suffragium r. non vox veri dñi: quia istud commodum p. tnet ad possēdis bonēfidei. s. eod. querelam. f. de iurep.

Iurepa. consil. et non ad dñm. f. de cā pos. cū ecclia. f. q. electio fa-
cta a dñi cassat qñ nulla facta erat. a possessore bonef. si aut tē
pore electionis constitisset sic ē sicut dicebat tūc possessorem bo-
nef. admittere debet. si aut pstat capitulo q. alter esset posses-
sor: malef. dei nō ē cum vocare ad electionē sed si venit non vo-
catus non est cūctidus. f. de re. spo. in l. is. immo plus est. q. si ad-
mittat tūc vor eius nō pstat suffragiū: q. nullū cōmōdū per-
tinet ad malef. pos. c. de p. di. ex l. mala. C. f. Nec cōparoi stōs il-
liq. plura mādāta pstatat quorū nullū obediēdū est. s. de rescri.
cū ptingat. nec comparamus eos agētibus duob⁹ vti pos. vbi
ambobus equaliter pbantibus iudex supsedet sule. C. Et ē hui⁹
dicti rō: q. in neutro predictorum posset vnum admittere et aliū
repellere vel etiā ambobus repellere qñ ali cui fieret p̄iudiciū. sed
in casu nostro propter p̄tationē p̄rita p̄iudiciū qd nemini
fiet p̄iudiciū. nec cōparō eos depositario et domino simul
concurrentibus ad depositum repetēdum: q. loquitur quando
constat qd est dñs: q. faciēda est ei restitutio. sed hic dicimus qñ
nō cōstat. C. f. Nec ob. si opponat qñ pōt vor illius q non est in
posse. p̄stare suffragiū. rñ. q. cōmōdū electionis: oīs alius fru-
ctus est veri dñi etiā si non possidet si nullus ali⁹ est in posse. vel si
sit quis in posse. sed malef. vti nō. f. de iurepa. consil. iste enim vti-
tur hoc modo. non vt possidens sed vt dñs. hec aut vera viden-
tur in illis possessib⁹ malef. quorum facta non tūctur con-
firmatio. vel aliter vt nō. de iurepa. consil. (maiorē partē) non
cōputatis capel. et clericis de quibus nō fuit pbatū q. debeāt in-
teresse. itē cū inter canonicos et abbates de quibus constabat qd
interesse debeant cēt. rñ. et tātū. r. p̄ferant in archidi. et. in
archiep̄m neuter habebat maiorē partem. de rñ. canonicis. vor
aut ip̄us archiē. sibi suffragiū nō p̄stabat. Imo iherat q. altum
nō elegerat. se cū eligere nō poterat: s. si sua vor non prodesset
nec obesset. tñ consentiēs in archiep̄. q. in archi. nō conferat
similr crāt. r. (pbatum fuerat). f. dicta cū testū inter p̄da sunt
f. m. q. nulli vel minus sunt captiosi. f. de test. cū tu fili. ff. de iure-
iurā. q. quis (elegisse) aliud est dare scrutatiōes et aliud eligere (de
iure competere) q. oporteat propter p̄tationem alias non
conuantes. s. eo. quia propter.

Acrofanta (nosandos) hic vult dicere qd
abbas dñs nominare duos me-
liores priores totius ordinis et de illis duobus dñs di-
gere vnum. f. dictus comes. et pōt dici q. cum in fauo-
rem militis cēt b̄ inductum si als esset de iure ad arbitrium mili-
tis deberet illos duos nominare abbas. C. de leg. q. fauore si ta-
mē miles nō arer min⁹ bonū cū ē in fauore ecclie sit factū b̄ pa-
ctū abbas nō nōabit eos s. bonos et ip̄i prioratus p̄ueniēs. ali⁹
dicūt q. ad arbitriū bōi viri recurrēdū ē. ff. p. lo. sigs. lo. collegia-
ta. idē ē in cōlegiata. si sic itelligas vt electōe acq̄at in sp̄iale.
nō obstante. p̄ra. f. de iurepa. nobis. s. solutio est. s. eo. qd sicut.

1. Compromissum electionis requirit capli consensum. idq. ante
compromissum vt in numero. 2.
3. Reprehensibile ē cōpromissū factū ab s. q. s. filio s. filiariorum.
4. In scrutinio singulorū cōsiliū est regrendum.
5. Tempus nō cōpetens quid dicatur.

Cum in veteri (cum s. filio) p̄ hec verba
tractatu electionis eēt. et suū cōsiliū p̄heret q. p̄sentus
qui de iuris necessitate expectand⁹ non videt et q. nō
requirit vt debuerit nō tenuit electio tūc postposita forma mā-
dati. vt. f. de ar. cū oli. ff. admi. tu. cū pater tute. C. f. Eligētis p̄
scrutiniū vel cōpromissum. vt h̄ colligit. nā hic nō redarguit cō-
promissum s. q. nō fuit s. filii requisitū. s. quēres qñ debuit requiri
eorū s. filii. et a quib⁹. s. a caplo: an a cōpromissariis et videt q. a ca-
pitulo. qñ ip̄is scribat q. eorū s. filii requirāt. C. f. Itē videt q. an
cōpromissum eēt eorū s. filii requirēdū cū ē in cōpromissariis eli-
gēdo posset cōpericulum. sicut ex tenore decr. huius colligitur.

Itē videtur q. sufficiat si cōpromissarij eorū s. filii requirant.
arg. ff. de admi. tuto. ita. s. gessisse. nec est necesse sup̄ compromis-
sorequiri s. filium eorū. et sufficit quādo cūq. requirere. dummo-
do non nimis tardet vt h̄: ali⁹ dicūt q. sup̄ omnib⁹ accessoriis ele-
ctionis requirēdum est s. filii eorū ex qñ in p̄ncipali regrēdū est ar.
f. de of. dele. p̄terea. ff. in. solui. iā tñ. s. in hac. ar. f. de ar. cū olim.
nec possunt eligere per compromissum vel etiam scrutinii secre-
tū in b̄ casu. s. publice s. filiaris p̄sentib⁹ dicēt vora sua. nā cum
hic sint sp̄ales dele. nō est necesse seruari formā sicut si eēt ibi papa
arg. C. de testa. oim. C. f. Nec obstat q. di hic nō reprehēdi cō-
promissum. cū dicam⁹ reprehēdi nisi factū sit de s. filio s. filiariorū
vñ cū quod sequitur in tractatu electionis innuit cōsiliū requiri
et ante et post quādo tractabi f. als em̄ dicitur clandestina electio
ar. l. cit. di. si q. papa prius dictū magis placet. nec videtur neces-
se eos admittere ad tractatum cum sufficiat competentī tēpore
cōsiliū requirere et expectare etiam post tractatum compro-
missariorum. secus si diceret tractetis et eligatis cum consilio ta-
lium. et ita loquitur decr. f. de ar. cum olim. C. Item forte posset

dicti si mandaret celebrētis electionem. vel eligatis cum consilio
talium. quia tunc non solum de persona sed et de forma et omni-
bus alijs s. filium requireret. arg. ff. de admi. tuto. pater tu. sed q.
4. hec decr. videtur contrarium innuere p̄trarium et. f. Si aut per
scrutiniū tunc requirēdum est s. filium in cōmuni anteq̄ ad s̄cr-
tiniū procedant. nec obest si dicas q. postea aliū eliget et q. in nul-
lo casu tenet eorum consilio stare. sed si post scrutinii eos in col-
latione requirant laudo sed si an nollit requirere tunc tantum
non credem sufficere cum tunc videretur eorum consiliū de
luforū. cū is q. in scrutinio maiorē partem habet debeat eligi. f.
e. publica. s. e. q. p̄pter. s. si mādaretur q. cū eorū s. filio assensu
obtēto eligeret tunc satis videtur qd non astringant ad formas
cōstitutionis. C. Alij tñ dicūt q. postq̄ cōsiliū eorū obtinuerit de
certa p̄sona. tñ illū elegerūt p̄ vñ de formis (Cā dele.) hāc metā
nō redarguim⁹ (sociorū) sed si ip̄i abbatis sancti begni. s. filius
requirere debuerunt fm̄ formā literarū dñi pape cōsiliū aut si re-
querent nulla esset postea electio. s. eo. cū post. ali⁹ tñ dicūt nō ē
regrendū s. filium abbatis sancti begni. quē eligere intēdebant

Opponētē et hū. C. f. (vno) p̄ se et pro alijs. vel p̄ se tātū. nā et si ali⁹
vellent cōsentire q. eorū cōsiliū in tractatu nō requireretur. tamē
tertius nō tenetur stare eorū volūtati cū qlibet teneatur implere
mandatū pape et si ali⁹ nolunt. vt not. s. de rescrip. eam te (festi-
nante). et hū. ff. de admi. tu. tuto. q. re. ff. de vfu. sciēdū. (Requisi-
tū) cōpetētī tēpore et rñsum interpretatur. vt. f. sequit. i. tractatu) in-
5. sti. de aut. tu. s. tutor. rñ. q. si. sine exceptione. C. f. (Non p̄petētī)
nō cōpetēs tps appellat oē q. cū breue q. cū deliberatiōe s. filii
dare nō pōt vel nō cōpetēs ē dicit oē q. est extra tractatū vt q. ē
dñi durat p̄as p̄iudēdi. s. regit tali tpe qd deluforū vñ. s. postq̄
p̄cordant de certa p̄sona eligenda statuerunt.

Congregatio. Qui s. cantor (in cum) s. s.
cantor (alium) s. s. decanū
(postmodum) anteq̄ diuerteret ad alios actus proce-
detes tamē ex eodem scrutinio. et durante eodem cōte-
rtu electionis. als non deberet fieri s̄da. prima non cassata. vt su-
pra. e. s. s. dñm. et nō. de hoc. s. e. e. dñm. vel die vbi prima
nulla ē ip̄o iure. si fiat s̄da ex l. rñallo et. C. (Pre ficias) dicit q.
dā b̄ p̄tingere: q. plures s̄ciēter elegerūt indignū. s. e. innotuit
s. nos di cimus idē dñm in eodē p̄textu fiat vtrq. electio etiā si
ignoranter elegerūt indignū. arg. s. e. scriptū ip̄o tñ facto appa-
ret minorē partē saniorē vñ ei⁹ electio p̄fertur. s. eo. dñm. arg.
f. e. ecclia vñ nisi forte numerus in duplo excederet. tunc em̄ non
p̄firmaretur electio minoris partis nisi pbaret eos scienter ele-
gisse indignū. vt. s. e. scriptum. et nō. de b̄. s. e. dñm.

1. Electoribus se opposcentes possunt excipere vel agere etiam
nullo pro electo agente.
2. Excipies et p̄tationē vel exceptiōem suā dare in scriptis.
3. An valeat penitentia recepta ab eo qui habebatur pro p̄lato
cum non esset.
4. Soli sedi apl̄ice est reseruatum dispensare: episcopus autem cō-
mendare potest.
5. Tenet collatio facta ab eo ad quem pertinet: etiam si ex iusta cau-
sa appellaretur.
6. Que ad processum minime spectant post appellationem cassari
non debent.
7. Possessionis oblatio p̄tinet ad iudicē: est q. de p̄cessu iudiciū.
8. Electum vocari non est necesse. si contra electores ageretur q. in-
dignum elegerint.
9. Electo non vocato potest procedi vbi agit de cassatione electio-
nis p̄pter peccatum processus.
10. Litis contestatio dicitur esse necessaria super exceptione facta
contra electum.
11. In petitione cōfirmationis vbi tātū superioris officii implo-
ratur nō est necessaria litis contestatio.
12. Tempus electionis spectandum est.
13. An dispensatio sit semper necessaria vbi ei cūpitur vel accusatur
contra aliquem.
14. Electio nō semp cassabit: et si in modū exceptiōis pbatū fuit cri-
mē de quo egit vel egisse p̄sumitur.
15. Indulgentia sicut rescriptum ob veritatis sup̄sionē et falsitatis
exp̄essionem redditur inualida.
16. Quo casu valeat dispensatio facta de mandato pape.
17. Rescripta ad beneficia debent facere mentionem de omnibus tā
maioribus q. minoribus.
18. Dispensationes restringi debēt: et vltimē voluntates ampliari.
19. Dictio preter de sui natura est exclusiua.

Dum ecclesia. Rothomagensis (procu-
rator) nota electores
petere cōfirmationem. sic. s. eodem. cum inter. dilec.
et capit. cū dilecti. sed et ip̄e electus potest petere. s. e.
cum inter. R. C. f. (Electiōnem) not. illos qui se opponunt ele-
ctoribus posse excipere vel agere etiam nullo agēte pro electo si
ue postulando p̄firmationem siue p̄secrationē. hic enim nullus

agebat vel aliqd p electo petebat: s3 p traditores tm se opposue-
runt. qd ex eo apparet: qd non d3 b3 qd aliqd opponeret ptra pe-
titione pfirmationis v3 psecrationis s3 pponeret ptra electione qd
ia facta erat. qd rñho electi seq3 oppositione ptradictorū. qd hoc
melius apparet. j. in. c. decre. qd ibi dederūt libellū ad idē facit. s.
e. cū dilecti. j. de ap. pstitutis. l. rñ. di. null3 iuris. qd pōt eē rō qua
re hoc fit. s. pculū vacatiōis eccliarū: ar. j. d. ap. oblate. ē em ptra
generalē rōnem. cum exceptio tantū cōpetit ptra actionē vel intē-
tionē. ff. de excep. l. j. C. de nō. nū. p. si quasi. de boeno. s. e. cū dile-
cti. C. j. pōt dīci qd b3 non excipiebāt. s3 agebāt. nā ex eadē
decre. b3 qd libellū dederūt ptra electū em dē in qd ex certis cau-
sis electionem cassari petierunt. qd est quasi popularis hec actio
q3 tuc ius populi p ecclie dei. ff. de ac. populari. l. j. nec tñ vere po-
pularis dīci pōt. cū i ea pcurator pstituat. j. de ac. sup. bis. pte-
rtu criminis vel ifamie nō repellit. vt no. palle. de ac. sup. bis. qd
non fieret si popularis esset. ff. de popu. act. popu. pōt dīci anor-
mala p m hunc modum agēdi a canonibus introductum. qd autē
ad hoc admittat no. j. de acc. sup. qd vt nobis videat qd bonū est. s.
mō vltimo petere vel agere qd pmo mō excipe. cū nīl p exceptio
nē pseq possit qd nō psequet p hac actionē. qd nulla exceptio po-
test repellī ab agēdo: qd nō repellat ab excipiēdo. nec aliquo one
re gratia agēs quo nō graue excipiet. s. eo. cū dilecti. j. de excep.
venit. q. j. de accu. in. c. sup. bis. hec em exceptio qd vim actiōis
obtinēt. s. de postu. c. j. Aliq tñ dīcūt nō esse admittēdā excipie-
tē nisi ex pte electi petat aliqd. qd semp qd excipit ptestationē v3 ex-
ceptionē suā d3 dare in scriptis. ar. in aut. de tēp. nō so. q. cū testa-
tione col. vii. C. j. pōt dīci cū agi in modū denunciatiōis. vt no. j.
de despo. impu. ad dissolueūdū. C. additio. hec sunt vera qd ele-
ctores petūt pfirmationē. nō tñ sunt vera qd petūt ordinatiōē
vel psecrationē electi nā tūc nulla exceptio vel actio vel denūcia-
tō admittēda est p petitionē eligentiū. nisi voce electi. cū p pfirm-
ationē iā sit matrimonii pfirmati. qd iā non ab obtinēdo re-
pelleret s3 a non obtēdo. C. Et id est necessaria inscriptio ad pe-
nā. j. de acc. sup. bis. q. j. de trāssa. epi. c. l. B. (dimissio) nō est vis
sine aī electionē archi. dimisit sine post (an eodē pilio). j. de p-
ben. de multa (cupiditatis). j. de pben. cū iam dudū (furti). ff. d.
fur. l. j. s. vlti. C. j. Decepte pōt dīci alias nō deceptas cū ab o-
bus b3at flat. qd v3 pnia ab eo recepta. veniā em meruit: qd igno-
rans deliquit. vii. di. consuetudo. s3 si sciat aī qd moriā credim3
qd de nouo d3 ire ad verum sacerdotē tab eo absolui. j. de penitē-
tijs ois. in prin. qd idē dīcimus in pnia. qd in ordināte dīcimus.
j. de simo. p. tuas. vel pēt dīci qd vere absoluit qd diu tolerat a su-
periore. vii. q. i. i. nonne. C. j. Per pcessionē soli em sedi apo-
stolice hoc est reservatum s3 dispēare. j. de pbe. de mult. a. cōmē-
dare aut pōt epi. rxi. q. j. qd plures. j. de acc. si pstituit. vbi no. nā
tūc nō b3 i ecclia ille cui cōmendatū ē in fructib3 nisi ad colla-
gēdum gubernandū p erogandū p vtilitate ecclie qd ad custo-
diēdum clericos b3 ē b3 vīstator. ar. l. j. di. obitum. qd in. c. catbi-
nē. r. c. vl. rñ. q. j. qm velina. l. r. di. c. si. vii. q. j. q. r. c. pstituta. qd
c. remoto pōt reuocare hanc cōmendationē qd vult. ff. de posi-
ti. lacius (ex causationē). j. de ar. pcessionē. als aut ex causationes
s. de dispēatione pape. qd archi. ambianē. nō bēbat curā ani-
marū nō ex causat hie (nullatenus) qd hec excusatio non erat de
iure. tō tanq3 de notorio iuris statim fert sniam. de hoc no. s. de
psue. cū iter. (retinēt) tñ qd titulatas. C. j. Dispēatū qdā dīcūt
qd ex qd corā iudice aliquo ordinario vel de admittitur vel exce-
ptio vel probatio alicuius qd dīcūt se tenere canonicē duas curas
v3 ē si admittat s3 cum exceptio. qd iuste t3 extunc nō h3 illi ad quē
ptinet collatio ali3 pferre: s3 si pferat: nō v3. ar. j. de arbi. c. ex parte
Ali3 dicunt qd lis mota vel receptio pbatōis non ipedit quin
ille ad quem ptinet collatio prime ecclie possit eā pferre cū mo-
tio litis nō auferat sibi ius suum. qd hoc dīcūt esse ver3 ē si ille ad
quē ptinet collatio pme ecclie sit ille qd mouet litē qd iuste deti-
net duas curas. s3 bi dicunt qd si ab alterutra partim appellet
ad papā qd certū nō pōt eā pferre: qd iā v3 cā b3ius ecclie ad se.
ap. relata. ar. s. de postu. bone me. circa h. j. de offi. l. l. j. de
pbe. inter cetera. C. j. Ali3 dicunt qd si appellaretur sine ab ip-
so ad quē ptinet collatio sine ab alio et ex infra causa. pnta qd pti-
bus nō assignabat locū tutū qd semp t3 collatio ab eo facta ad quē
ptinet nec obstat decre. de arg. ex pte vt ibi dicimus. nec ob. qd ibi
dī de appellatione. qd p appellationē cā deferatur ad papā qd non
ptas pferēdi ei deferat v3 ali3 deferat vel ali3 auferat. C. j. pte non
v3 si dīcūt qd cassandū est quicqd sit post appellationē legif3 qd il-
lud intelligit de his qd ptinet ad iudiciū vel ad cā pcessus. vnde
b3i dīcūt qd si post talē appellationē recepisset testes vel sniam
ptulisset. vel interlo. vel diffi. qd illa bene cassaret. s3 collatio ec-
clesie nō. qd nō ptinet ad pcessum cā. qd nō pferat eccliam quasi li-
tigās. sed quasi alius: qd sepe ptingit qd ali3 qd ille ad quē ptinet
collatio obicit qd b3 iuste plures curas. C. j. pte b3i concedi-
mus qd pendente causa qd maxime appellatiōis nō auferetur sibi
possessio: qd illud. s. auferre possessionē ptinet ad iudicem qd est de
pcessu iudicij. s3 pferre ius pbe de b3 quis rōne iuris sui tantum

q3 iudex nemini d3 tollere ius suum et pendēte lite. j. vt lite pen-
dē. a memoria. iij. q. j. qd ea. C. j. Partib3. si agat s3 electores qd
sunt pnti pte eligendi: qd indignum elegerunt non est necesse
vocari electum: si aut electores petant cōfirmationē electi quod
possunt. vt hic. j. de cā pos. cū ecclia. si obicit qd ppter crimē ele-
cti nō sit cōfirmāda electio nō est pcedendū: cum ex hoc maxi-
mum pndiciū possit gñari electo: si est ineligibilis. s. e. sup. eo.
nisi vocato electo. vt no. j. de pcur. in pntia. vel nisi sciret cām agi
q3 nō curaret interesse. ff. de re in. sepe. j. de re. iur. qd ius. Ali3 tñ dī-
cunt idē qd si sciat cām suam agi. tamē in hoc casu non credim3
sufficere eius sniam: imo tota snia renocabit de facto qd tñ de iure
nulla est. vt nec electo noceat nec electorib3: qd hoc ppter cōnexita-
tē. ff. quēdamodū serui. amit. ff. cōmunionē. C. j. Si tñ citatus
noluit cōparere nec se defendere. tūc b3 locū decre. sup. eo. qd hec
vera sunt qd si consenserit electioni: qd timore pbatōis videtur
fugere iudiciū. iij. q. j. de reuim3. sed si cōsensisset qd maxime cō-
tingere posset in postulatione nec vocari d3 nec sibi pndicat si
postulatio nō admittit. ar. j. de dolo qd tu. cum dilecti. C. j. Si
vero ppter peccatū pcessus tātū petat cassari electio. qd at3 cō-
nexa sunt iura eligentiū qd electi pōt pcedi ē nō vocato electo.
qd als nullū sibi sit pndiciū. ar. de ac. sup. ius allegatē sup. eo. cū in-
ter vnuerfas. qdā tñ dīcūt qd in hoc casu electus ignorās cām suā
agi iterū cām renocare pnt nisi citetur. j. vt lite nō cōtesta. qm. qd
nō credim3. Et qd b3i dīcūt satis in hac decre. innuif nñ a pñ
cipio pcedebat cā sine electo. sed obiectis criminib3 electus ab-
fuit cā. illud aut pstat qd electores compromittere nō possunt in
p pto electiōis vel renūciare. s. e. cum inter canonicos. qd aut dī-
rimus qd qd opponit in psona electi qd vocari. videt b3i locū
qd contradicens nō exstet in appellatione de crimine qd electo
obicit intēdebat qd si exstisset nō est necesse vlti3 cum voca-
ri. s. e. statuimus. qdā tamē idē dīcūt qd si nō expessit qd con-
tra psonam aliqd dicere vellet nos dīcimus qd l3 pdicta sint ve-
ra qd electores petunt pfirmationē. nō tñ vera sunt qd petūt cō-
firmationē qd cōsecrationē electi. nam tūc nulla exceptio vel ac-
cusatio vel denunciatio est admittēda contra petitionem elige-
ntiū nisi vocetur electus cum pfirmationē iā sit mīmonium con-
summatum. qd iā nō ab obtinēdo repellatur sed ab obtēdo. qd id est
necessaria inscriptio ad penā. ar. j. de accu. sup. bis. j. de tranla-
e. l. j. C. j. Juramento no. in causa spiritali iurari de veritate
dicēda. de hoc no. s. e. cum dilectis. C. j. Cōtestationē no. con-
testationē litis necessariā sup exceptionē factam cōtra electum
sup ipsa antē electione. puta si electus petat confirmari vel si de
gratia pape vel alterius quis petat bñficiū non est necessaria
litis contestatio nec libellus. j. vt lite nō ptesta. quoniam. s. j. vel
dic semp idē in vtroq3. s. quando agit de electiōe facta vel exce-
ptiōe: quia si presentes sunt faciēda est litis ptestatio. sed si sunt
absentes cōtumaciter lite nō cōtestata pceditur. j. vt lite nō con-
testata quoniam. s. j. scens autem quādo auctoritate lfarum pape
petit bñficiū: qd cum tūc sit potius executor qd cognitor. l3 exce-
ptiones aliquas admittit debeat. s. de rescrip. pstitutis. qd c.
capitū lite nō cōtestata pceditur. itē qd nīl pōt petere nisi qd
pntetur in rescripto pape. ne ex aliā. qd id illud sufficit p libel-
lo. ar. j. de dila. pte rea. qd ptradictio est pro responsione tamē se-
curius est dare libellum. C. j. Item quando petitur confirma-
tio nec habet aduersarium. sed tātū superioris officiū implorat
non est necessaria litis ptestatio. nisi cum in alijs vbiq3 implo-
ratur officiū iudicis nec aduersarius se opponit. cum em non
possit cē lis nisi inter plures non pōt cē litis ptestatio vbi lis nō
est. C. j. In contentē nulle sunt partes iudicis. ff. ad. l. aquil.
pro mē pnti aut intelligitur illi ad quos ptinet ptradicare si
moniti tacēt. ff. de inter. ac. de etate. s. vl. inter. (proposita). C.
de lit. contesta. in. l. j. (tandē) si post cassationē pcessus pdicti
decidēda. C. j. Dada sup pcessu electionis qd sup olbus que
non sunt criminis. puta si esset irregularis. s3 sup criminibus nō
d3 iurare de veritate dicēda cū si a quolibet inqueretur de suis
criminibus occultis v3 quisq3 sine criminibus reperiretur. l. di-
sti. qd itē nemini dīcēdum ē vt se prodāt in publicū. ff. q. j. si pec-
cauerit. s3 ptradictē videt lra sequēs vbi b3i qd requirebat ab b3
electo an b3eret plures curas qd cōstat cē peccatum. vt pbat. s.
in hac eadē decre. ad b3i rñdēt quidam qd l3 si peccatū plures curas
ras b3e sine dispēatione nō tñ plures curas b3e simplr ē pecca-
tum. qd sic de alijs que sequunt. C. j. Mō em peccatū est cōmūica-
re interdicere visitare qd similia de quibus inqueratur. s3 certe
b3i rñsio nō placet: qd l3 b3e nō sunt crimina inducuntur tñ ad
pbādū id. vñ remouet tñ criminofus. qd nam mod3 agēdi
vel excipiēdi diligētē attēdēdus est. nam cum isti inten derent
remouere electū ppter crimē. qd plures curas aīarum habebat qd
ad pbādū qd dignitas curā animarū habebat fa ceret positioē
qd ex cōmunicabat interdicebat qd similia sicut non tenetur rñde-
re an sit criminofus. sic nec illis positioibus p as puenitur ad
illud. s3 si nō deberet dignitatē b3e curam quā esset crimē s3 agi-
tur s3 aliqū qd nō sit ei ius excōicandi interdicēdi qd similia. tūc
b3i interrogab3

a C. p libel-
lo. qd rescriptus
sufficiat p libel-
lo. ad b3i. i. ed-
di. spe. i. r. deli-
bel. c. d. s. n. qd
iij. q. sal. i. aut
q semel. C. qd
q quādo iudex
q qd i summa
rās p ab. post i
no. in. c. pte rea
col. iij. s. s. p
declaratiōe. j.
de dila. qd vide
aler. d. imo. l. l.
j. s. ff. s. d. extra
or. cogni. qd vñ
ad pdicta etiā
do. mari. soz.
l. c. i. col. xvi. v.
xxvi. fallit. j. d.
libel. ob. qd fel. i
c. ad audiētiā.
el. j. col. vii. s.
lfe nō vāt ius.

huius interrogabit. **C** Ad hoc autem decre. rñdemus qz nō coactis s; voluntariis rñdet. itē de his iuste debuit interrogare cum essent talia que nō pñt esse nisi notoria. **J**. de tr. insla. quāto. quātr autē facta talia notoria sunt. dicimus tñ eum cogendū rñdere an sit infamatus de aliquo crimine vel condēnatus. peccaret enim si grauarē aduersariū in hoc pbatōibz. et si cōfessus fuerit se diffamatum vel etiā pbatū sit inquirere ab eo an crimen cōmiserit: qz si negauerit bonū est cū samā suā clarificauerit. si vero cōfessus fuerit et hoc simuliter bonum est vt infamatus nō pmoueat. **C**. de digni. l. i. **J**. de i. l. i. **C** Itē dicit quidā et nō male qz de omnibus que impediunt executionē officii post actam pñiam interrogari debent cum sic bonum eius procuratur. ar. xxi. q. v. prodest. itē nec iste pñdet se in publicum quia tñ de his que nota sunt quare. s. infamia et condēnatione non de crimine occulto nec etiam dicitur quod manifestet crimē. sed si verum est qz cedat iuri et liti et non respōdebit nisi velit. sec. aut in testibz: qz nec de his respōdere coguntur: qz accepta pñia nō peccant testificādo. idem credo etiam quod pñcipales pñone nō cogunt rñdere si ad aliā penā qz spūalē agatur.

12 **C** Electionis tpe qz electiōis tpe tenuit nihil facit ad rē cura. et ante tenuisset cū peccauerit sufficeret ad cassationē de rigore iuris. rrv. di. pñm. nec vñ obesse si dicas qz si an habuisset et dimisit. sed qz pñsumit penitusse qz idē dicere debet et si post electionē habuit s; resignauit cū pñpē qz elect? est peccator nō min? vñ electio. vt no. i. e. ecclia. vel dic qz idē dicit tpe electiōis: qz sicut vel iñt. et. s. qñ electio iminebat faciēdavel et post electionē renūciaret pñsumit simulatā et fictā facere pñias. vel ppter bonorē quē pñlo desiderabit. et ideo nō pñdest ei tñc tñs facta resignatio: s; si cōstaret verā pñiam eū agere et nō affectione bonoris eū resignasse sine an sine post resignauit dicit nō admittendā exceptionē de officiis iudicis in criminibz vbi est necessaria dispensatio s; de rigore iuris posset admitti. ar. ad hoc. h. q. vii. qñdū. nā apparet eos mala lētiōe accusare eū qz verā pñiam egit nisi pñseqret suā iuriā. iñ. q. vi. oibz vñrñ an tñ necessaria est dispensatio necne: et qz criminibz hoc locū hz. vñ vt no. i. de tēpo. vi. ex tenore. **C** Itē dicit qz semp vbi eripit vel accusat s; aliquē semper sit necessaria dispensatio sine sit enorme crimē siue mediocriter siue modicū cū illa distinctio qz pñsumi super illa decre. ex tenore hz locū. qñ nō accusatus petit ordinari vel etiā ille cōtra quē nō eripit. et p hoc pñs qz delegatus admittit oēm exceptionē cuiuslibet criminis cum dispensare non possit tñ anteqz pñcedat prudenter faciat si retulerit delegatū vt p eum dispensetur: s; alia rōne vñ hoc nō posse stare. Sicut est pendente lite nō valet impetratum pñilegium. i. vt lit. pendē. c. vi. i. de test. cū eadē rōne nec dispensatio pñdēte accusatiōe vel exceptione: sed hoc fateor verum esse si ex dispensatione alteri fieret pñiudiciū sicut ex pñilegio. nam et si ex pñilegio nemini fieret pñiudiciū valet lite pendente impetratum. **C** Item nō mireris si dispensetur cum eo cum quo crimen probatum non est. sic i. de de. ex. mi. apostolice. ar. i. de excep. apostolice. i. de sen. ex. om. mu. c. venerabili. et hoc vera sunt si obiciatur crimen pñteritum de quo pñiam egerit electus. si autē crimen in quo pñseuerat elect? scilicet de quo penitentiam non egit electus. semper admittitur exceptio. l. di. c. ab sit. xxi. di. c. i. rrv. vi. c. vlti. Item pñdens iudex attendit dignitatem ad quā vocatur: qz facilius dispensabit in minori quam in maiori. Item facili? cū illo qui alis plures gratias hz: qz literatus eloquens prudens. et sic de aliis quā cum min? gratiofo. item facilius ab obtinendo repellere quam ab obtento. Item si dispenset cum accusato de crimine vel cū eo cōtra quem eripit vt repellat a pñmōne nō tñ dispensatur cū eo cōtra quē eripit vt repellatur a pñmōne ab accusatione vel testimonio in cā criminali: qz illius illaudabilis intētiō est. h. q. vii. si quis epō. qz fieret in ei? pñiudiciū contra quem testis i ducitur vel accusator. Item in huiusmodi exceptionibz semp pbatides et dicta testis i meliorē pñtē interpretari debem? verbi grā. si dicat clerici electus venatore debem? interpretari qd cā. s. recreatiōis hoc agat. **C** Itē si dicit eum irascibilem vel indignantis nature interpretabitur qd ex iusta causa hoc faciat. et sic de aliis. i. de re iudica. c. i. et not. s. de re scri. causam. i. q. vii. sancimus. i. de de. ex. om. mi. pñposui. i. de serutinio. c. vno nisi in cōtrariū alie probabiles pñsumptiones mouerent qz colliguntur ex pñsonis et ex multis circūstantiis. i. de pñsum. quia verisimile. vbi no. bec autē interpretatio latior fiet quā do exiit contra aliquē qz quādo accusat vbi vterqz patit equale supplicium. et vbi quis pñsequitur suam iniuriā vel suorum et non videtur qz in excipiendo plus sit admittendus ille qui pñsequitur suam iniuriā qz alius qui non pñsequitur: quia non agitur ad vindictā illius iniurie: sed vterqz agit ad eum repellendū vel dignitate i testimonio vel quouis alio iūmo plus? dicitur m? qz ecclia? iudex et accusatō nō d; admittere illū qz libidine videte accusat: qz peccat. rrv. q. iñ. lex. r. c. seq. et q. iñ in pñ. cū si libidine vindicte nō facit oibus est pñferendus qz meli? et fideli? pñsequitur negociū: qz meli? scit. iñ. q. vi. oibz. i. q. i. si peccauerit. **C** Itē dicit aliqz et forte nō male qz si modū exceptiōis pbatū fuit crimē

nem. sed aliam penam imponet ei. puta si modicum est crimini nec est tñ in de scandalum oñtū. s. c. q. sicut. l. iñ. di. salomitan. archidia. iñ in de constituit in arch. ambianen. non pp ipsum qui an renūciavit. sed quia qñtum cūqz illam receperit post concilium cum pñis hēret pñes curas alay vñ pñonibus ecclēsiis renūciasse et si per pñis fur et ambiciosus probatur illas retinendo. illas autē cum retineret tēpore electiōis sibi obesse debuit (suspendit) hoc tñ vñ plus spectare ad iuris ordinē qz ad curā aiarum qz vñ in secreta confectione consistere. de hoc not. i. de offi. ordi. cum satis. (De persona iñus). i. de pñben. de multa. et repete que diximus ibi.

13 **C** Inualidam non. indulgentiam sicut rescriptum inualidam esse propter expressionem falsitatis vel suppressionem veritatis. argum. ff. de natalibus resituen. l. iñ. de hoc not. s. de rescriptis. cū dilecta inualidā reputamus) hoc intellige veram vbi falsitas est expressa vel veritas tacita de his qz sunt circa dispensationē obtinēdā qbus tactis vel expñis nō habuisset dispensationē qualia sunt qz hic ponunt. i. qz bēbat ecclias sup quibus dispensabat canonice. si enim dicit qd non canonice haberet nunq dispensationes obtinuisset sicut si non dixisset qz ecclies pñentus haberet non habuisset dispensationē. s; si simpliciter dispensasset non habita mentione de exilitate bñficioium: satis vñ qz vñ dispensatio dummodo non esset nimia pluralitas: qz tunc videt talis vitas tacita quā si expñisset non habuisset dispensationem quā videatur posse dici qd nec tunc viciaret dispensatio ppter multitudinem bñficioium sed in veritate peccat multiplicando beneficia et propter multitudinē bñficioium pñcedit ad depositionē eius vel cassabit ei? electio et nō propter hoc qd plura bñficia receperit habētia curas. hoc ex eo apparet: qz si dimitteret plura bñficia et esset contentus tantū vno quod prius habuerat et altero qd de nouo post dispensationem receperit nullo modo peccat et ea licite tenet idem videtur qz si iste qz bēbat plura bñficia minus canonice impetravit dispensationē qz sibi liceat bñe plura bñficia. et nō expñmat de obtentis qz dispensatio vñ licet dispensatio nihil sibi proferat quo ad plura beneficia. s; vñ quo ad futura si ea licite queherit. **C** Item videtur etiam si dispensator dicit indulgentiam vt tibi liceat personatū vñ recipere et simul cum obtentis retinere. nā si prius vñum beneficium habebat canonice et alia non bona est dispensatio et poterit retinere prius licite cum de nouo qñto idē videtur qd si indulgentia dicit: et liceat tibi plures pñsonatus recipere. si tibi canonice offerant et postea recepit ea nō canonice. h; enim iste peccat et posset extra eum pñcedi: quia male tenet pñdictos pñsonatus non tñ peccat qz plures tñ. idē si i indulgentia pñntur dūmodo pñsonatū iñ non residet facti idonee seruiri: s; postea non obseruet conditionem nihilominus tñ vñ dispensatio et pñsonatū receptio et collatio. s; debet illis priuari. conditio enim non fuit apposta neqz dationi indulgentie neqz receptioni personatū sed fuit monitio vel mada tñ qz post receptionem pñsonatū seruare debet. sic. ff. de tute. mato.

16 **C** Item si papa mandat. alicui qz dispenset cum aliquo non valet dispensatio nisi sit sublimis vel literata persona: quia mandatum pape et potestas data referenda est ad ias. i. de pñben. d. multa secus si papa dispenset: quia de factis eius non licet indicare.

17 **C** rrv. q. ii. q. nemini. et. s. pñcedit. **C** Item si quis habet dispensationē sup duobz bñficiis cum cura obtinēdis bene dispensatum intelligitur super duobus beneficiis que prius obtinuit. sed si illa vel aliqd illorū amiserit non licebit ei alia vel aliud recipere sine noua dispensatione. arg. ff. de leg. iñ. fidei cōmissa. s. si quis. r. et. ff. de condi. et demon. bec conditio. si. ff. de verbo. signi. bones. s. i. in fi. argum. quia indulgentie ambiciose restringēde sunt. **C** de sena. cō. l. i. q. i. q. principat. alii aliter dicunt (assensus) qui nec ante cōcilium lateran. vel tantum fuit licitū habere plures curas aiarū habētes. i. de de. nō resi. qz nōnulli. et. c. relatum. Sed ante cōstitutionē de multa poterant epī dispensare. postea non. bñcautes electas nec dispensationē probabat. nec allegabat p plures. i. de etate. cum telex. di. sanctorum. rrv. q. i. q. plures. de hoc no. i. de pñben. cum iam dudum haberet) vel ex dispensatione. **C** (Beneficiis) no. argum. qz rescripta super beneficiis debet facere mentionem: non tantum de vno beneficio vel maiori: sed de omnibus et etiā de minoribus. Item non solum de beneficiis: sed etiam de redditibus ecclēsiasticis tamen posset responderi aliud esse in dispensationibus qz sunt restringēde. i. de consan. et affi. quod dilecto. aliud in rescriptis beneficiis qz sunt amplianda. ff. de mā. pñn. bene. (de nouo). i. nō inten debamus dispensando eū super eo qualibet sibi denominatas ecclēsiās retinere de nouo sibi cōcedere aliquod ius in ipis ecclēsiis et. q. d. dispensatio nostra facit qd nō oblit sibi quod plures curas haberet sed non operatur quod alias eas canonice possideat. non enim eas concedere inten debamus cum prioribus. ar. 18 gu. contra. ff. de annu. leg. l. scio. s. vñori. **C** Sola dispensationes restringēde sunt et vltime voluntates ampliande. et sic obtinuit contra pñpositum argentinum qz habebat dispensationem quod pñter obtenta posset alud beneficium curam habens recipere libere ac licite retinere. fuit nim iudicatus quod per hoc in obtentis non erat dispensatū: pō tñderi ad illā. l. scio. s. vñori. qd ibi testator Anno. super primo decreta.

a Immo pl^o ad de arch. i. c. qñdū. n. q. vii. et ibi ponit signa. quando cognoscat qd ob libidine et refert sel. i. c. que in ecclēsiarum. co. iñ. in pñici. s. de cōstitū.

b Itē si papa moder. i. c. postulasti. s. o. referi. co. iñ. vñ. hāc scdm. di. cū qz idē etiā tñ Anno. in. c. cā ad monasteriū. vñ item ibi conditio. i. de sta. mo. et in. c. veniens i gl. i. i. de fil. pñoy. et vide alios cō. in. d. colū. rrv. et qd iste vñ sit additio. refert etiā idem Selyn. in. c. ad audiētiā el. ii. colū. vñ. oia autista. de rescri. et hoc dictus allegat et sel. i. c. ecclēsiā scē marie col. i. i. pñnc. s. de constitū.

donationis causa concesserat. v. r. annuum a se vino fm aliam
liam pceptu. v. n. c. i. t. d. p. d. r. t. p. o. s. t. a. n. n. u. m. a. m. e. v. i. n. o. t. e. t. p. o. t.
apre intelligi volentis ad iudicem ad libertatem non aut detraha. inten-
dētis. C. s. ad huc obstat. ff. de p. c. u. s. b. e. p. t. o. n. e. s. p. r. e. t. e. r. s. a. t. i. s. d. a. t. i. o.
nē. S. i. b. i. p. s. t. a. t. q. t. e. n. e. t. p. c. u. r. a. t. o. r. d. e. i. u. r. e. a. d. i. l. l. a. s. a. t. i. s. d. a. t. i. o. n. e. p. r. e.
s. t. a. n. d. i. v. n. n. o. p. o. t. i. t. e. l. l. i. g. i. b. e. c. d. i. c. t. i. o. p. r. e. e. x. c. l. u. d. e. r. e. s. a. t. i. s. d. a. t. i. o. n. e. m.
q. u. i. s. i. n. c. l. u. d. a. t. e. t. i. d. e. m. r. i. d. i. t. a. d. l. e. m. p. p. o. n. i. t. s. s. i. b. i. s. v. b. i. a. p.
19 tuis apparet ista solutio. C. t. Alias autem hec dictio preter de
sui natura semp bz excludere. t. ideo caute videt ler dirisse qd qui
obligavit es pignori affirmans autē esse tenet pignoratitia pre-
ter stellationatū subiecitur in litera que fecit a superfluo ponet si
n. a. de natura sui hec dictio pter excluderet. et est ad idē. ff. de di-
uor. nullū argu. t. cōtra. C. de ser. fur. l. i. i. i. s. s. i. a. d. p. d. i. c. t. a. m. s. e. d. i. b. i.
p. o. t. e. s. t. e. o. d. e. m. m. o. d. o. r. e. s. p. o. n. d. e. r. i. v. t. s. d. i. c. t. u. m. e. s. t. t. b. e. c. d. i. s. p. e. n. s. a. t. i. o.
m. i. t. q. l. i. c. e. r. e. t. e. i. a. r. c. h. i. a. d. q. u. e. m. v. o. c. a. t. u. s. e. r. a. t. l. e. i. t. e. r. e. t. i. n. e. r. e. n. o. n. v. t.
l. i. c. e. r. e. t. e. i. a. l. i. a. a. c. c. i. p. e. r. e.

1 C. In oi electioe necessaria est collatio: ea plene faciēda est: vt nu-
m. 2. t. quid agēda vbi ea orit dubiū vel nō orit: vide etiā i. nu. 3.
4 Sin valeat electio vbi nō tractaret de aliquo absente de quo tra-
ctandum esset.
5 Nō a cōtradictio pro consensu habetur: vbi cūq. exp. s. s. con-
sensus non requiritur.
6 Cōis electio a quo t. per que verba fiat.
7 Iudices si concordantur q. vnus p. omnibus sententiā ferat suf-
ficient omnes esse presentes.
8 Et si duo contempti essent non cassat electio: nisi suum prosequerentur contemptum.

In genesi cum hec p. s. t. u. t. i. o. s. u. s. p. e. d. i. t. v. s. q. u. a. d. f. i. n. e. i. b. i. n. o. s. b. i. s. r. e. c. i. t. a. t. u. r.

1 in cōsilio. s. e. o. q. (plene) sed perfunctorie vel studiose
semp. C. t. Plene collatio in omni electioe est
necessaria. s. e. q. u. i. a. s. e. d. s. i. f. i. a. t. e. l. e. c. t. i. o. i. n. d. i. s. c. o. r. d. i. a. s. u. e. d. u. o. e. l. i. g. i. t.
s. u. e. v. n. s. o. l. s. a. l. i. s. c. o. t. r. a. d. i. c. t. i. o. n. i. b. t. u. n. c. a. d. i. b. i. b. e. d. a. e. s. t. p. l. e. n. a. c. o. l. l. a. t. i. o.
s. e. l. i. c. e. t. n. u. m. e. r. i. a. d. n. u. m. e. r. u. m. z. e. l. i. a. d. z. e. l. u. m. i. n. q. u. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. r.
m. i. s. e. t. i. a. v. e. n. i. r. e. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. t. d. e. s. a. n. t. i. t. a. t. e. t. m. e. r. i. t. i. a. d. m. e. r. i. t. u. m. q. d.
q. u. a. l. i. t. e. r. f. i. a. t. n. o. t. s. e. o. d. u. d. u. m. t. s. i. o. m. i. t. t. a. t. u. r. c. o. l. l. a. t. i. o. a. l. i. c. u. s. h. o.
r. u. m. d. i. c. a. n. t. q. u. i. d. a. m. n. u. l. l. a. m. e. s. s. e. e. l. e. c. t. i. o. n. e. m. a. r. f. f. d. e. t. r. a. n. s. l. a. c. c. u. m.
b. i. s. s. i. p. r. e. t. o. r. i. a. l. i. s. t. i. d. i. c. u. n. t. s. u. f. f. i. c. i. e. r. e. t. a. l. e. m. q. u. a. l. e. m. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. m.
t. s. o. l. u. s. v. n. u. s. a. d. b. e. c. v. t. f. o. r. m. a. s. e. r. u. a. t. a. v. i. d. e. a. t. u. r. C. t. I. t. e. m. d. i. c. i. t. u. r.
q. u. o. d. i. n. t. a. n. t. u. m. p. l. e. n. e. f. a. c. i. e. n. d. a. e. s. t. c. o. l. l. a. t. i. o. q. d. s. i. d. e. a. l. i. q. u. o.
a. r. t. i. c. u. l. o. o. r. i. a. t. u. r. d. u. b. i. u. m. d. e. i. l. l. o. t. r. a. c. t. a. n. d. u. m. e. r. i. t. d. i. s. c. u. t. i. e. n. d. u. m.
v. t. b. i. c. n. o. n. v. t. d. i. s. t. i. n. i. a. n. t. a. l. i. q. u. i. d. v. e. l. p. r. o. b. a. t. i. o. n. e. s. r. e. c. i. p. i. a. t. v. e. l. t. a. q. u. i.
i. n. i. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. h. a. b. e. n. t. e. s. s. e. d. a. d. v. a. r. i. e. t. a. t. e. m. i. n. u. e. n. i. e. n. d. a. m. s. i. c. s. s. d. e. r. e. s. e. r. i. p. t. i. s. c. u. m. c. o. n. t. i. n. g. a. t. s. e. d. q. u. i. c. u. i. d. f. i. a. t. p. o. s. t. q. d. d. i. s. c. u. s. s. u. m.
e. s. t. h. a. c. o. c. a. s. i. o. n. e. s. i. q. q. v. e. n. i. t. i. n. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. n. o. n. s. i. t. s. e. r. u. a. n. d. a. n. o. n.
e. s. t. c. a. s. s. a. n. d. a. e. l. e. c. t. i. o. C. t. S. e. d. s. i. n. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. n. o. n. s. i. t. m. o. t. u. m. d. u. b. i. u. m. s. u. f. f. i. c. i. t. q. d.
c. o. l. l. a. t. i. o. f. i. a. t. i. n. g. e. n. e. r. e. p. n. t. a. n. o. s. h. a. b. e. m. u. s. r. v. o. s. h. a. b. e. t. i. s. v. n. o. s. h. a. b. e. m. u. s. z. e. l. u. m. q. u. i. a. e. l. i. g. i. m. u. s. v. i. r. u. m. r. e. l. i. g. i. o. s. u. m. v. e. l. s. i. m. i. l. e. v. o. s.
n. o. n. q. u. i. e. l. e. g. i. s. t. i. s. c. l. e. r. i. c. u. m. s. e. c. u. l. a. r. e. m. e. l. e. c. t. u. s. n. o. s. t. e. r. h. a. b. e. t. s. c. i. e. n. t. i. a. m. v. e. s. t. e. r. n. o. n. s. e. d. s. i. v. i. c. a. t. u. r. e. t. a. d. u. e. r. s. o. l. i. c. e. t. t. u. n. c. h. a. b. e. a. t. n. u. m. e. r. u. m. n. o. s. t. e. r. h. a. b. e. t. s. c. i. e. n. t. i. a. m. v. e. s. t. e. r. n. o. n. v. e. l. i. n. t. u. o. n. u. m. e. r. o. s. u. n. t. e. r. e. d. i. c. t. i. v. e. l. i. n. f. a. m. e. s. d. e. b. i. s. e. r. i. t. p. l. e. n. e. d. i. s. c. u. t. i. e. n. d. u. m. v. t. a. r. b. i. c. a. r. g. u. m. e. n. t. u. m. C. d. e. s. a. l. f. a. l. s. i. s. e. d. o. b. s. t. a. r. e. v. i. d. e. a. t. u. r. q. u. o. d. b. i. c. d. i. c. i. t. u. r. s. e. d. q. d. n. o. f. u. i. t. b. i. c. t. r. a. c. t. a. t. u. t. a. m. e. v. i. d. e. t. i. n. m. e. r. e. q. u. o. d. d. e. b. u. i. t. d. i. s. c. u. t. i. t. S. s. v. i. c. n. o. f. u. i. t. t. r. a. c. t. a. t. u. c. o. n. f. e. r. e. n. d. o. i. n. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. p. l. e. n. e. a. l. s. b. e. n. e. f. u. i. t. d. i. c. t. u. m. q. u. o. d. e. r. e. o. a. p. p. a. r. e. t. q. u. i. a. v. n. u. s. e. r. e. t. i. s. e. m. i. s. i. t. p. r. o. t. e. s. t. a. t. i. o. n. e. m. C. t. S. e. d. q. u. i. d. s. i. n. o. t. o. r. i. u. m. e. s. s. e. t. a. l. i. q. u. i. d. v. n. d. e. v. i. d. e. r. e. t. u. r. t. r. a. c. t. a. n. d. u. m. d. e. a. l. i. q. u. o. a. b. s. e. n. t. e. v. i. d. e. t. u. r. q. u. o. d. n. i. l. o. m. i. n. u. s. v. z. e. l. e. c. t. i. o. e. t. i. a. m. s. i. n. o. n. t. r. a. c. t. a. r. e. t. u. r. s. e. e. c. c. l. e. s. i. a. q. u. a. m. u. s. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. n. e. c. o. b. s. t. a. t. d. e. c. r. e. q. u. i. a. i. b. i. n. o. d. i. c. i. t. n. o. n. h. a. b. i. t. a. m. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. m. d. e. a. b. s. e. n. t. e. m. e. l. i. u. s. v. i. d. e. t. q. d. l. i. c. e. t. o. m. n. i. s. d. i. s. c. u. s. s. i. o. e. t. t. r. a. c. t. a. t. o. m. i. t. t. a. t. u. r. n. i. l. o. m. i. n. u. s. v. a. l. e. t. e. l. e. c. t. i. o. S. e. d. s. i. v. n. u. s. s. o. l. u. s. i. n. c. o. n. c. o. r. d. i. a. s. i. t. e. l. e. c. t. u. s. t. a. m. e. n. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. e. s. t. c. o. l. l. a. t. i. o. n. o. n. n. u. m. e. r. i. q. u. i. a. p. a. r. e. t. s. z. e. l. i. t. m. e. r. i. t. i. C. t. C. o. l. l. a. t. i. o. s. e. d. l. i. c. e. t. c. o. l. l. a. t. i. o. t. c. o. i. s. e. l. e. c. t. i. o. s. i. t. d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. n. o. n. t. a. m. e. n. e. s. t. d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. d. s. i. n. g. u. l. i. l. i. f. a. c. i. a. n. t. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. m. v. e. l. e. x. p. r. e. s. s. u. m. c. o. n. s. e. n. s. u. m. d. e. n. t. i. n. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. v. e. l. c. o. m. m. u. n. i. e. l. e. c. t. i. o. n. e. c. u. m. s. u. f. f. i. c. i. a. t. r. a. c. t. u. s. n. o. n. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. i. o. e. n. i. p. r. o. c. o. n. s. e. n. s. u. h. a. b. e. t. u. r. v. b. i. c. u. n. q. e. x. p. r. e. s. s. u. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s. n. o. n. r. e. q. u. i. r. i. t. u. r. l. d. i. s. t. i. n. s. i. s. e. r. u. u. s. f. f. d. e. p. i. g. s. i. d. e. n. s. i. s. s. o. p. a. t. e. r. C. d. e. v. o. n. a. p. s. e. n. s. t. l. s. i. c. s. u. r. a. f. f. d. e. d. e. c. u. r. i. o. n. i. h. o. n. o. r. e. s. s. s. i. n. a. C. a. d. v. e. l. l. e. y. a. n. n. u. m. s. i. f. i. n. e. t. m. a. r. i. m. e. i. n. r. e. c. o. n. c. u. p. i. s. c. i. b. i. l. i. t. e. m. e. r. i. t. o. r. i. a. s. i. e. n. t. e. s. t. q. u. o. d. p. e. r. c. a. n. o. n. i. c. a. m. e. l. e. c. t. i. o. n. e. m. p. r. o. u. i. d. e. a. t. u. r. e. c. c. l. e. s. i. e. s. e. c. u. s. a. u. t. e. m. e. s. t. s. i. r. e. s. o. n. c. r. o. s. a. e. s. s. e. t. q. u. i. t. u. n. c. n. e. c. e. s. s. a. r. i. u. s. e. s. t. e. x. p. r. e. s. s. u. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s. s. i. e. n. t. e. s. t. q. d. q. s. a. f. f. i. r. m. a. t. o. f. f. i. c. i. u. m. p. r. o. c. u. r. a. t. i. o. n. i. s. v. e. l. q. u. o. d. r. e. s. s. u. a. s. e. r. u. i. a. t. f. f. d. e. p. r. o. c. u. s. i. l. i. n. s. s. i. n. u. i. t. u. s. f. f. d. e. s. e. r. v. i. p. r. e. d. i. i. n. u. i. t. u. s. s. s. i. t. s. i. c. c. o. l. l. a. t. i. o. v. e. l. c. o. i. s. e. l. e. c. t. i. o. s. i. t. i. n. a. b. s. e. n. t. i. a. a. l. i. q. u. o. r. u. m. p. o. s. s. u. n. t. e. a. r. a. t. a. h. a. b. e. r. e. q. u. i. u. s. n. o. n. d. i. c. i. t. q. i. n. e. a. a. l. i. c. u. s. p. s. e. n. t. i. a. v. e. l. s. o. l. e. n. i. t. a. t. e. r. e. q. u. i. r. a. t. t. ideo p. o. t. e. s. t. h. a. b. e. r. e. r. a. t. u. i. n. s. i. t. d. e. a. c. t. s. p. r. o. r. f. f. d. e. a. e. q. p. o. s. s. i. q. u. i. s. m. i. b. i. s. s. i. n. s. u. s. C. d. e. z. d. i. d. e. l. i. d. e. b. i. t. i. f. f. a. d. m. a. l. h. s. e. c. a. n. t. e. i. n. s. e. r. u. t. i. n. i. o. v. b. i. r. e. q. u. i. r. i. t. u. r. e. x. p. r. e. s. s. u. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s. t. p. s. e. n. t. i. a. s. a. l. t. e. m. m. a. i. o. r. i. s. p. a. r. t. i. s. s. e. q. p. p. t. e. r. i. b. i. s. i. n. g. u. l. o. r. u. m. v. o. t. a. e. x. p. r. i. a. t. v. b. i. d. i. c. i. t. p. s. e. n. t. i. b. u. s. o. i. b. u. s. r. e. v. b. i. d. i. c. i. t. u. r. v. e. l. s. a. l. t. e. m. a. l. i. q. u. i. b. t. e. C. t. E. t.

idem dicunt quidam in publicatione electionis q. fit in capitulo
q. nullus debet eas publicare nisi prius committatur sibi ab aliis
t. hoc v. hoc m. o. fac. l. d. i. s. q. s. i. n. o. e. c. e. r. t. a. p. s. o. n. a. a. d. q. u. a. e. x. o. f. f. i. c. i. o. p.
t. i. n. e. t. b. e. c. p. n. u. c. i. a. t. i. o. a. s. i. n. g. u. l. i. s. d. z. r. e. q. u. i. p. q. u. e. v. o. l. u. n. t. h. a. c. p. n. u. c. i. a.
t. i. o. n. e. f. i. e. r. i. v. e. l. s. i. e. s. t. p. s. o. n. a. a. d. q. u. a. h. o. c. p. t. i. n. e. a. t. e. x. o. f. f. i. c. i. o. n. o. d. z. p. r. i.
p. e. r. e. a. d. h. a. c. p. n. u. c. i. a. t. i. o. n. e. v. e. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. n. i. s. i. c. u. m. o. r. d. i. n. a. t. u. f. u. e. r. i. t.
q. d. f. i. a. t. e. l. e. c. t. i. o. c. o. i. s. a. r. b. i. c. s. z. p. r. i. m. u. d. i. c. t. u. m. m. a. g. i. s. p. l. s. I. t. e. v. t. q. d. s. i. f.
s. e. r. u. t. i. n. i. o. v. e. l. c. o. p. r. o. m. i. s. s. o. v. o. t. a. e. l. i. g. e. n. t. i. u. i. n. n. e. n. i. a. n. t. u. r. d. i. u. e. r. s. a. q. d.
n. e. n. t. r. a. p. s. d. z. r. e. q. u. e. r. e. i. l. l. o. s. q. c. o. s. e. n. s. e. r. u. n. t. i. n. a. l. i. u. v. t. c. o. s. e. n. t. i. a. t. p. u. b. l. i.
c. a. t. i. o. n. i. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. s. u. e. v. e. l. e. t. i. a. s. i. c. o. n. t. i. n. g. a. t. v. n. a. p. a. r. t. e. p. o. s. t. s. e. r. u. t. i. n. i. u. m.
a. p. e. r. t. u. m. t. p. o. s. t. e. l. e. c. t. i. o. n. e. m. a. b. v. n. a. p. t. e. p. u. b. l. i. c. a. t. a. v. e. l. l. e. n. o. u. u. m. s. e. r. u.
t. i. n. i. u. v. e. l. c. o. p. r. o. m. i. s. s. a. m. f. a. c. i. e. r. e. n. o. d. z. a. l. i. o. s. r. e. q. u. e. r. e. v. t. i. t. e. r. s. i. n. t. s. e. r. u.
t. i. n. i. o. v. e. l. p. r. o. m. i. s. s. o. n. o. p. o. s. s. i. n. t. a. p. r. i. o. r. u. b. s. s. u. i. s. v. o. t. i. s. r. e. c. e. d. e. r. e. n. i. s. i.
c. o. i. t. e. r. o. e. s. v. e. l. m. a. i. o. r. p. a. r. s. r. e. c. e. d. e. r. e. t. s. d. e. p. o. s. t. u. b. o. n. e. t. n. o. f. e. p. u.
b. l. i. c. a. t. o. C. t. T. r. a. c. t. a. t. u. i. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. s. z. a. l. s. p. r. i. n. c. i. p. i. o. r. i. e. t. r. a. c. t. a. t. u. e. r. a. t. f. f.
q. n. o. p. p. u. t. a. r. e. t. i. n. u. m. e. r. o. t. e. t. i. n. d. i. s. t. i. n. i. t. u. s. s. z. n. o. l. u. c. r. u. t. i. m. o. c. o. t. e. p. s. e.
r. i. t. a. t. t. e. d. e. r. e. v. e. l. i. n. q. u. i. r. e. r. e. r. o. n. e. s. q. u. a. r. e. e. x. p. e. l. l. e. d. i. n. o. e. s. s. e. n. t. (c. o. i. t. e. r.)
i. d. e. s. t. a. b. v. n. o. v. i. c. e. o. m. n. i. u. v. e. l. a. d. m. i. n. v. i. c. e. p. r. i. s. q. b. e. n. e. e. l. i. g. i. t. v. e. l. c. a.
n. o. n. i. c. e. s. i. n. g. u. l. i. q. u. i. c. o. s. e. n. s. e. r. a. n. t. i. n. e. u. m. c. o. n. s. e. n. s. i. s. s. e. n. t. i. n. s. e. r. u. t. i. n. i. o.
6 C. t. (Singularis electio) vt quilibet diceret ego eligo talem i. epi-
scopum vel etiam in plurali dicendo nos eligimus nisi eēt talis q.
h. z. hoc e. officio vel q. fit ei collata p. t. a. s. t. t. u. c. s. i. n. e. d. i. c. a. t. i. n. p. l. u. r. a. l. i.
s. u. e. i. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. s. e. m. p. i. t. e. l. l. i. g. i. t. c. o. i. s. s. z. q. d. s. i. a. l. i. q. h. a. c. p. r. a. t. e. m. n. e. m. i.
n. i. d. a. r. i. v. e. l. i. t. r. e. s. p. o. d. e. n. t. q. d. e. i. s. t. e. t. a. l. e. q. d. p. v. n. i. e. x. e. r. c. e. r. e. n. e. c. e. s. s. e. s. i. t.
s. t. a. b. i. f. m. a. i. o. r. i. p. a. r. t. i. i. d. e. b. i. s. q. s. i. n. t. a. m. a. i. o. r. p. a. r. t. e. c. a. p. i. t. e. i. z. n. o. t. a. s. d.
d. e. p. s. t. i. c. u. v. e. n. i. s. s. e. t. I. t. e. s. z. b. i. c. a. s. s. i. g. n. e. f. b. e. c. r. o. e. s. t. q. e. s. t. i. n. d. e. c. r. e. t. a. l. i. m. e.
l. i. o. r. t. i. z. v. e. r. i. o. r. e. s. t. q. s. i. l. i. c. e. r. e. t. c. u. i. l. i. b. e. t. p. r. i. m. p. e. r. e. i. e. l. i. g. e. d. o. q. l. i. b. e. t.
e. t. m. a. l. u. s. v. t. a. c. q. u. e. r. e. t. s. i. b. i. g. r. a. t. i. a. e. l. e. c. t. i. s. e. s. t. i. n. a. r. e. t. e. l. i. g. e. r. e. t. i. t. a. l. o. c. u.
a. n. f. e. r. e. t. c. o. l. l. a. t. i. o. n. i. C. t. (Singularis) s. i. c. u. t. e. t. i. a. q. u. i. s. u. n. t. i. u. d. i. c. e. s. s. i.
c. o. n. c. o. r. d. a. n. t. u. r. q. u. o. d. v. n. u. s. p. r. o. o. m. n. i. b. u. s. d. e. b. e. a. t. f. e. r. r. e. s. i. n. i. a. m. s. u. f.
f. i. c. i. t. q. d. o. e. s. s. u. n. t. p. s. e. n. t. e. s. f. f. d. e. r. e. i. n. d. i. l. n. o. t. a. t. u. m. t. l. c. u. i. a. u. t. n. e. c.
e. s. t. s. C. d. e. s. e. n. e. p. e. r. i. r. e. l. i. i. q. n. o. s. p. l. u. r. i. u. m. f. e. r. r. e. q. u. i. p. e. r. v. n. u. m. e. r.
e. s. e. f. e. r. u. t. c. u. m. c. e. n. s. e. a. n. t. v. n. i. c. o. r. p. u. s. v. e. l. v. n. u. s. i. u. d. e. r. i. u. r. e. n. e. g. a. m. q. d.
o. e. s. s. i. m. u. l. f. e. r. r. e. p. o. s. s. i. n. t. s. z. s. i. n. o. c. o. c. o. r. d. e. n. t. a. m. b. o. s. e. n. t. e. t. i. a. r. e. d. e. b. e. n. t.
i. n. a. u. t. v. t. i. n. d. i. n. o. n. e. x. s. a. i. n. f. s. j. c. o. l. i. r. S. i. a. u. t. e. a. l. i. q. s. n. o. c. o. n. c. o. r. d. a. t.
v. e. l. d. i. s. c. o. r. d. a. t. s. e. d. d. u. b. i. t. a. t. s. i. i. n. r. a. u. e. r. i. t. q. d. s. i. b. i. n. o. l. i. q. u. e. a. t. e. o. q. u. i. e. s. c. e.
t. e. a. l. i. i. n. d. i. c. a. b. u. n. t. f. f. d. e. r. e. i. u. d. s. i. v. n. i. (i. d. e. m.) s. e. z. c. o. n. s. e. n. s. u. s. s. e. r. u. t. i. n. i. u. m.
7 C. t. (Numero) h. b. e. c. s. u. b. t. i. l. i. t. a. t. s. s. a. t. i. s. i. n. u. t. i. l. i. s. s. e. r. u. e. t. u. r. i. n. e. l. e. c. t. i. o.
n. i. b. u. s. e. p. i. s. c. o. p. o. r. u. m. t. a. l. i. o. r. u. m. i. n. q. u. i. b. u. s. e. s. t. f. o. r. m. a. s. e. r. u. a. n. d. a. q. u. a.
h. a. b. e. s. s. e. q. p. r. o. p. t. e. r. n. o. t. a. m. e. n. s. e. r. u. a. b. i. t. u. r. i. n. a. l. i. s. e. l. e. c. t. i. o. n. i. b. u. s. n. i.
s. i. f. o. r. m. a. n. o. n. r. e. q. u. i. r. a. t. n. a. m. i. b. i. s. u. f. f. i. c. i. t. d. i. c. e. r. e. c. u. i. l. i. b. e. t. s. e. p. a. r. a. t. i. m.
c. o. n. s. e. n. t. i. o. i. n. t. a. l. e. m. v. e. l. e. l. i. g. o. q. s. i. c. u. t. i. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. c. a. r. n. a. l. i. m. u.
t. u. n. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s. c. o. n. t. r. a. b. e. n. t. i. u. m. v. e. l. p. e. r. v. e. r. b. a. e. x. p. r. e. s. s. u. s. s. u. f. f. i. c. i. t. f. d. e.
s. p. o. n. t. u. e. s. i. c. e. a. d. e. m. r. a. t. i. o. n. e. i. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. i. d. e. c. o. s. e. n.
s. u. s. e. t. i. a. m. s. e. p. a. r. a. t. i. m. p. s. i. t. u. s. s. u. f. f. i. c. i. e. r. e. v. i. d. e. t. u. r. f. d. e. t. r. a. n. s. l. a. e. p. o. i. n.
t. e. r. c. o. s. p. a. l. i. a. E. t. i. a. g. r. a. t. u. s. p. s. e. n. s. u. s. f. a. c. i. t. e. l. e. c. t. i. o. n. e. m. c. a. n. o. n. i. c. a. v. e. l. p. m.
8 v. l. o. t. u. m. C. t. R. a. d. e. n. t. q. i. l. l. i. q. s. e. s. u. s. q. v. l. t. i. o. p. s. e. t. i. t. s. i. n. e. c. u. i. q. s. e. s. u.
n. o. v. a. l. e. r. e. e. l. e. c. t. i. o. p. r. e. d. e. c. o. s. p. e. n. s. u. s. p. s. i. r. m. a. t. a. r. f. f. s. i. s. e. r. v. e. n. r. e. c. e. p. t. u. m.
f. f. d. e. s. e. r. u. i. t. u. r. u. s. t. i. c. o. r. u. m. p. r. e. d. i. o. p. e. r. f. u. n. d. u. m. h. o. c. n. o. n. p. l. a. c. e. t. q. i. s. i.
c. m. u. l. t. p. s. e. n. t. i. r. e. o. s. t. n. o. d. i. u. i. s. i. m. q. i. v. t. c. o. l. l. e. g. i. u. m. c. o. s. e. n. t. i. u. t. n. o. v. t. s. i. n. g. u.
l. i. a. l. i. t. i. d. i. c. i. t. q. d. n. u. q. v. a. l. e. t. e. l. e. c. t. i. o. e. t. c. o. r. q. s. i. n. e. s. o. l. e. n. i. t. a. t. e. f. o. r. m. e.
e. l. i. g. e. d. i. s. u. n. t. n. i. s. i. p. o. s. t. h. a. b. i. t. u. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s. f. i. a. t. c. o. i. s. e. l. e. c. t. i. o. v. t. b. i. c. s. z.
(v. e. l. c. o. m. m. u. n. i. s. i. n. c. a. p. i. t. u. l. o. s. u. e. p. a. r. t. i. s. i. q. i. p. e. e. l. i. g. i. t. v. e. l. q. d

Massana. Per laicos. s. eo. quisquis. vbi de
soli prohibent. s. eo. q. sic vbi no.

- 1 An valeat factum absente eo: qui contempsit interesse termini
no ei statuto.
- 2 Qui: cum assignatur terminus: presens est: non debet postea vo
cari si se absentat.
- 3 Consensus contempti qui de iure vocandus erat vbi: q. si valeat.
- 4 Nunquid absentes qui vocari tenebant. ratu habere debeant
si presentes dignum elegerunt.
- 5 Ratum haberi potest etiam non suo nomine gestum: et vide
etiam in numero. 6.
- 7 Quod caplm facit a maiori pte fieri dicitur.
- 8 Quo casu liceat a nominati electi de discedere.
- 9 An publicatio scrutinio liceat cuspia variare.
- 10 Quoniam modo electio que cassat vel nulla est iterum renini
ferre valeat.
- 11 Qui possint electores compelli ad publicandam electionem.

Ecclia vestra (interesse). s. termino sta
tuendo est canonice no
luerit interesse. Et Canonice nihilominus si voca
ri deberet postea ad electionem dum nesciuerit termi
ni assignati: forte q. ante exiit terra q. terminu statuere: vel
alia de ea q. n. contempsit interesse statuendo in termino quo ad ter
mini assignatione illud q. d. factu est eo absente. sed electi inter
esse no contempsit cu de ea tractatus no habere. et est h. ar. q. h. ali
qs cite ad testes recipiendos vel alius articuli spualis nihilomi
nus postea ad illos articulos vel ad suam vocandus est licet
primo contumax fuerit. ar. C. q. no. q. in ea que. Et hoc di
cimus esse veru nisi id receisset a caplo vbi assignat terminu
vt ignoraret die electiois et non notificaret ei in illo caplo nam
in hoc casu fingitur procurasse nescire. vñ d. sibi putari. xxvii.
di. s. vñ itaq. si procurasset ne ad eu puenisset citatio. i. vñ. no
conte. qm. secus si p. alia necessitate sua receisset et fraudulen
ter non tñ in fraudes citationis. ff. ex quibus causis in pos. e. l.
fulcinus. s. quid sit. sed videtur q. etiam si receisset ne diem sci
ret tñ reuocari deberet. nam si primo fuerit malicia eius vitan
do seire terminu modo est malicia capli quod non citat. et vlti
ma malicia preponderat. ff. de pericu. et commo. rei ven. l. illud
sed non negamus maliciam sine negligentiam capli cum certu sit
de malicia abitis quam semper durare psumo quousq. veni
at. sed si veniret et non admitteret nisi priuaret per suam. tunc
esset malicia capituli. l. i. et impitaret ea. etiam sic loquitur. ff.
de pericu. et commo. rei ven. illud cum n. certa sit malicia abitis
in hoc articulo. s. vitandam electiois sciam non est locus conie
cturis sup maliciam. ff. de reind. et contumacia. secus si in vno ar
ticulo fuisset psumar. nihilominus in alio citaretur. Et de h.
aut scias. q. h. qui pites sunt qñ assignat terminus alius non
debet postea vocari si se absentauerit. quia si se certiorari noo
ff. de act. emp. et ven. l. i. secus est in illo qui scit eccliam vaca
re q. bene citandus est. s. eo. cum inter vniuersas (abitis) existeret
non vocato: et male licet. n. contempserit caplm in termini assi
gnatione non tñ pscit qñ vellet interesse electiois. vt no. s. e. cum
nobis. Et (Aldiacere) dicit male pscit. n. ptepti qui d. iure
vocandus erat etiam post scrutinium: post electione vñ in hoc vt
de cetero no possit cassare electione. s. e. q. sicut. no aut h. boet
aliq. suffragii sibi auferat eius vox cum tñ ex priori scrutinio
sit pcedendum et ex votis in primo scrutinio habitis electio in
dice canonica vel non. absurdum enim esset si ex superuenien
tibus votis hoc pederet cu incontineti facto scrutinio et colla
tione debeat eligi ille in quem omnis vel maior vel sanior se.
s. eo. auditis. et. e. q. ppter. est preterea in electionibus tempus
electionis spectandum. s. eodem dudu. Et Robozare tamē pot
est maiorē partem tñ aut apto scrutinio veniret et contemptus pe
teret scrutinium de nouo fieri exaudiendus est. cum notorium
iuris qd est malefactum vel pcessum. ar. s. e. cum terra ipsi aut
p se vel alius hic petēs non sunt exaudiendi pfecta aut electio
hoc non possit esse contempto petente cum electio teneat ipso in
re h. possit cassari. vt no. s. e. dudum. s. si scrutinio facto veniret
aliquis qui vocē haberet i electione. et tñ no fuit in eo loco vnde
vocandus esset non crederem pscit huius aliquid asserre.
cum publicato legitimo scrutinio procedendum sit ad electio
nem. i. e. publicato. s. e. q. ppter. Et ad collatione admit
teretur. et idē dicitur etia si oibus legitime vocatis compromi
sum esset in aliquos ab his q. pscit sunt et postea vñ ret ali
quis de canonicis absentibus anteq. publicaret electio ille su
perueniens nisi adhuc rem integrā inuenerit no poterit reuoca
re compromissum. ar. s. eo. in causis. ar. vñ. q. i. factus. Et Sed
nunquid si pscit elegerunt dignum absentes i locis vnde vo
cari debent necesse habere ratum. ar. quod sic q. vtiliter
gestum est negocium eorū. ff. de neg. ge. pomponius. et. l. sed an
vltro. sed contra veru est. et hoc est ea ratione: q. nullus oari de

bet inuitis. l. i. distinctio. et quia in electionibus vocari debent
omnes qui volunt et possunt commodē interesse. s. e. q. ppter
et quia no est absens negocium sed ecclie. Et tñ no. qd
quis ratum h. etiam non suo nomine gestum quod etiam est in
omnibus spiritualibus. n. q. i. in primis. et. q. in lugdu. s. de in
re pa. cura. al. forte secus. ff. de procu. si seruus (deniq. hic po
test inaspere responsio pape vel est allegatio electorum magistri
Ber. Ad contemptum. immo plus dicimus qd etiam si pscit
tes aliqui non vocentur ad scrutinium nihilominus tñ electio.
arg. hic sufficit enim seruare formam: s. q. scrutinium fiat. sed
ibi vota duarum partium de pscitis vel de his qui vocari de
bet et interesse volunt et scrutarentur non teneret. ff. quod cuius
q. vñ. plane et possunt variare illi qui primo elegerunt et ali
um eligere. et sic intelligitur. l. i. di. quāto. sicut enim ibi dicit
qd opz duas ptes esse pscites et sic opz eadem duas partes scruta
ri. Et Sed quid si omnes volūt ratum habere electionem a
pauca factam nunquid possunt vel ad minus canonice. rñdeo
cum forma sit de substantia et electio a paucioribus quā a vna
bus partibus celebrata vel alio minus canonice sit nulla neces
se est eos eligere de nouo. ar. predicti. e. quāto. Et tñ hoc no.
qd ille cuius noie gestu non est ratum h. ptra. ff. de peca. si seru
sed dic q. ille q. pscit ratum h. nomine ecclie et pro ecclia ra
tum habet. et ille qui eligit et si non nomine contempti. tamē no
mine ecclie eligit. vñ de hanc electionem contemptus potest
ratum habere ex quo nomine eius procurator cuius fungit sa
cta est. Et tñ no. q. computat de sunt due ptes. ita quod in parte
absentium non computent illi qui vocari no debent: s. nec ex pte
absentium videntur esse computandi illi qui nolunt: cōtemnūt
esse in illo termino assignato. p. mactia enim repse tat abites
nec malicia eorū debet eis pdesse. s. de rescript. et tenore nisi ma
ior pars eorum qui vocandi erant et interesse volebant ad ele
ctionem abessent q. tunc minor pars pcedere non posset ad ele
ctione. et est ea rō q. sicut p capitulu pscit est terminu electiois.
ita p capitulu dicit facere qd maior pars facit. ff. ad munici. qd
maior. si autem alius q. capitulum vocaret ad electione faciēda
qui de iure hoc facere posset tunc forte posset dici quod etiam si
minor pars sit pscit tñ procedatur ad electionem et valebit qd
facient pscites. sed nos hoc non credimus aliter nisi sicut si vñ
canonicos citasset nec tamen negamus quemlibet contemptu
posse facere cassari electionem. s. eodem quod sicut. et no. in glo.
hic posita que incipit et male. Et tñ bi dicuntur habere ra
tum quando electioni terminus pscit est ante finem termi
ni a iure pscit. al. enim secus est. vt no. s. eodem. cum nobis.
Et Alia que ponunt ibidē q. alias penas imponebant de
linquentibus in electione. Sed non semp electionem irritā nu
ciabant. si autem ex omni peccato in electione commissio irritabit
electio ipso iure. iam oēs alie pene et omnia iura i eis prodita
euanciscat et pauca electiones sine cassatione euaderent. vel hoc
dicit q. multa alia necessaria vel vtilia sunt in electione q. tñ no
sunt de forma sicut est q. eligatur de eadē ecclia. l. i. di. nullus.
vel q. sit sine crimine q. eligat. xxv. di. s. nūc autem. et. c. vlti. vel
qd sit legitime natus vel sufficientis sciētie. s. eo. cum in cūctis.
et sic de alijs multis. Et tñ no. C. de ioffi. testa. si quādo. vel is est
sentis si tu vis dicere qd vocare singulos est de forma. et perco
sequens reddat irritā electionem. et idē etiā dicas de singulis q.
ponuntur in pscione pscit. et eadem etiā rōne qd nihil pscit sit ad
dendum et si contra fiat q. electio sit nulla. certe ad hoc sequit
qd vñ aliqua electio erit valida: q. vñ est quā aliquid iaddat
vel detrahatur: et sic etiā p consequens frustra laborauerunt summi
pōtētes in iurib. faciendis p que puidet ecclie quod ita
difficile erit hāc constitutione seruare cōsiliū qd nunq. aliq. ele
ctio erit valida. vel dic q. iura q. loquit de ratificatione abitis
vacuatione abutunt de quib. tñ no ppte dicitur qd sint mul
tis vigilis excogitata q. pauca sunt. et est hec allegatio cardia
lis qui contentus erat cassatione vtriusq. cum nollet dimittere
cardinalatum ppter epatum. Et publicato variare sigilla
tum. s. de postu. bo. me. vbi de hoc no. sed nec etiam in omnib.
in cōi variare h. nisi notoriū esset per suam vel rei euidētiā ali
quē casum vel impedimētū subesse quare nominatus eligi no po
test. nam in hoc casu cum post electionem publicatā liceret aliā
facere. vt no. s. eo. cū terra. et. e. dudum multo melius est non pu
blicare: sed qd si non sit nulla: sed annullanda puta q. aliq. cō
temptus est: vel alia causa dicimus qd pcedere d. ad electione
et ad hoc compelli. et est ratio. q. nescimus an superior velit eam
cassare an non. Item nescimus an contemptus velit pseq. con
temptum cū non cogatur. s. eo. quod sicut. nec aliter d. cassari
nisi per superiorē vel ad petitionē aduersariorū: et no ad petitiō
nem eligentium sed ad petitionem contempti poterit reincipi
scrutinium si no sit pcessum ad electione publicandam. si aut
aliquis diceret quod paratus est pcedere ad pbationē alicui
impedimentū contra electum: et ideo peteret non publicari ele
ctione. et propter hoc etiā appellaret no audiret cū quousq.
Inno. super primo decre. e. ii

Inno. super primo decreta.

scrutiniū eius fortiter effectū. s. publicari electionē ut hic. ar. 7. de
gecl. pbe. post electionē. 7. de app. 2. si tunc nisi diceret inordinati
paratas pbatōes: q. cum tunc possit facere notoriū p pbatō
ne recipiendi sunt ne ecclesia graue laborib. et expensis: nec vo
cabif nominatus in scrutinio ad has pbatōes s. in modū in
qstiois pcedet. et tamē si non admittat cōtradictio vel appella
tio illius q. vult pbarē corā caplo crimē cōtra nominatū in scru
tinto et nō admittit: tū si cassabit electio sequēs nisi pbatō crimē
7. de his q. si. a. ma. par. ca. c. 7. s. co. cū inf. ca. 7. c. bone. 7. 3. qd
6 dices nūqd cū scrutinio publicatū nō est licitū est alieni variare
Rūdeo sic anteq. recedant de loco vbi inqunt vota aliorum: s.
secus postq. indercedunt cum nō sit iam res integ. ra: quia cel
sauerūt inqunt et eruerūt a loco inqunt et intrauerūt capi
tulū ut illud aperiant. ar. 3. co. in causis: sed tunc dicunt qui
daz q. si capitulo toti vel maiori parti placeret q. destrueretur
illud scrutinium posset ēt sine aliqua cōm. capitulum illud
qd fecit possit destruere. et cum non sit alieni factū pindiciū
nec ēt infamia aliqua oriatur nomi nato: cum clausa sint vota:
sed alijs hoc non plz immo dicunt q. cuilibet de caplo licitū
est superiore adiret petere capitulum cogi ad publicationem
scrutiniū electionis ut hic. sed hoc capitulum non facit ad rem
cum loquar publicato scrutinio et questiones fiant q. non pu
blicato scrutinio volunt renocare non tamē credimus quod ali
quis de capitulo debeat audiri petens publicari electionem:
nisi sit maior pars. ar. hic. sed cum superiore agat. Item quia d. 3.
esse cōis electio. s. e. in genesi. 7. Item ar. a contrario sensu qd
a. variare pnt quod est vald. dissimū. ff. de offi. eius cui mā. est
iur. l. 1. §. huius rei. 7. de presum. nōne. ar. 3. de ho. col. nonnunq.
et intellige qd hic d. si scrutinium est legitime scū et ex votis ex
ceptis apparet alieni notato ius acqstū si autem secus ēt pos
set iterum ad scrutinium vel ad cōpromissum pcedere. et de hoc
no. 3. co. cum terra. 7. c. dudum. in gl. hoc habes. qd enim si nul
lus h. maiorem ptem repetat scrutinium. s. e. in genesi. 7. 3. quid
si publicato scrutinio electores pcedēt in cōmuni electione vel in
collatione eam committēdo. vel aliter: certum est qd hec electio
non valet. s. e. co. quia ppter. 7. Sed nūqd iter. debebunt elige
re eūdem in quē pserūt in scrutinio. so. dixerunt qd cum
vnus actus sit electionis. licet habeat plures partes. s. initium
in scrutinio vel cōpromisso et medium in collatione finē in pu
blicatiōe electionis et in omnibus istis actibus nihil habeat
facere electus. sed electores tū ipsorū petiū sufficiat ut cassetur
quicquid factū est et ēt sit pindiciū electo ne de cetero eligatur
q. cum vnus sit actus q. in vno peccat in toto peccare videntur
alij tamen dicunt arg. huius decre. qd licet q. post apertionem
scrutiniū peterent vel in collatione vel in cōmuni electione
cassanda sit electio. tū remanebit electo saluū ius qstū ex vo
tis publicatis sed q. tra. q. ex nominatione nō queritur. ius. s.
eo. qd sicut in prin. h. q. vi. nominatiōes. sed ipsi dicunt illa lo
cum habere q. nominatiōes non sūt solēnter et cōiter et ante
mo obligandi se: q. tunc bñ queritur ius ex nominatione. s. de
post. bone. l. 3. e. cū in iure. 7. h. hic expse videtur dicere. sed non
sic. est si post psum cōpromissario faciant prouisionē quam
non tenerent. q. tunc ex votis cōpromissariorum nullū ius qri
tur. sed ex cōpromissione tū: quia nec etiam cōpromissum est
nisi super eo quod cum habeant pro pcelato de quo prouidebi
10 tur. 7. Sed contra qūo electio que cassat vel nulla est iterum
renouet. so. hoc l. 3. q. nō est nulla nisi propter defectū solēnta
tis. Itē cōtra q. notatus ēt a minori parte d. 3. pferri postq. in eo
dem cōtextu sūt ambe electiōes. s. e. cōgregato. sol. illud habet
locū vbi ex prioribus votis non est ius questum electo a maiori
pte. forte q. est criminolus h. occultus: vel q. alium defectū oc
cultum habet vel q. peccatum fuit in scrutinio et idē ex eo nō est
ius qstū. itē q. tra. q. o. eligetur iter. cū electores sint pnti pte
eligēdi. s. co. q. ppter so. ipsi h. d. eligent si non priuēnt pntas
vel si priuēnt. supiorē marime papa qui eligeret eis suspens. 7.
de concess. preben. quia diuersi. eligeret eum: sicut hoc ipsum fieret
si iter scrutinii et electionē electores mererent vel al. amitterēt
11 ptatem eligendi p pcedicationem vel alio modo. 7. 7. Cōpellā
tur inordinati. s. anteq. diuertāt ad aliū actum. et ita nō est 3.
s. e. cū post peti. vel possit dici qd possent cōpelli q. maliciose
differit publicare electionem puta q. vellēt ab electo extorq. re
pmissiones vel pecuniam vel aliquid sile: non enim est malicijs
hoim indulgēdi. ff. de rei ven. l. in fundo. et forte non petet hic
notatus cū sibi ex notatiōe ius nō acqrat. s. eo. qd sicut. et ne no
tef de ambitione. j. q. v. sicut. C. de epi. si q. si aliq. de canonicis
vel dicit q. etiā si publicatio in capitulo differat p multos dies
non propter hoc est nulla electio. decre. aut. 7. si. vbi. 7. hoc cre
dimus melius (cōpellat) cōtra. s. eo. cum post petitam: vbi. 59.

S'alicuius.

(S'alicuius) s. in cōuocatione vñ
si ad archiepiscopum deuoluat
electio non potest eum illa vice eligere sed alia vice po
test. 7. C. (Epi) nisi forte cū epō ēt simonia perpetrata. j. q. v. pte

sentium. contra. j. q. v. quicunq. solutio. ibide sciēter simonia
co vel ibi vocat beneficium dignitatem cōe aut credim. ambo
bus quod sine dignitate. siue beneficium sit obtineat ad ean
dem dignitatem sine beneficium reassum non poterit sine di
spensatione. 7. de renun. post transla. §. rursus. alij tamen cōtra
dicūt et b. innuit decre. qd aliud sit in bñficio aliud in dignita
te. et qd pōt bñ epō dispensare in beneficio non in dignitate. 60.

I'ns quibus.

(Interdicitur) quia priuile
gium habet aliq. ne aliq. eli
gant nisi eis requisitis sicut plures reges ecclesia ra
nemus que non eligit nisi consulo primo papa. vel
etiam si per speciale rescriptum mandaretur aliquibus qd ali
quo inconsulto non eligerent. hec enim impedimenta cū sint p
ter ius et quasi incognita non pindicant sicut si electores ēent
excommunicati vel interdicti vel longe remoti a loco vbi cele
brari d. electio. 7. de concess. preben. q. diuer. secus est in tempore
quod expenditur in vocandis electoribus ad electionem quia
illud tps bñ puidit conditor canonis et per hoc et alijs impe
mentis consimilibus dedit eis terminū trium mensium.

- 1 Electio redditur nulla rā ex parte electi q. eligentium.
- 2 Appellans iustam sue appellationis cām pfigere debet.
- 3 Quo casu simul agi possit causa principalis et appellationis co
ram diuersis iudicibus.
- 4 Nunq. d. b. q. se opposuerunt: sed tū non appellauerunt debeāt
venire et appellationem psequi.
- 5 An possit aliquis cuius interest preter appellatē assistere ap
pellantibus.
- 6 Electi petitio admitti nō d. nisi vocatis his quos res tangit.
- 7 Principales persone et capituli procuratores instructi debent
accedere ad superiorem.
- 8 Qui terminus datur appellanti ad iter arripiedum.
- 9 Nunquid possit appellans vltra terminū sibi a iure pfixum:
appellationem psequi.
- 10 An testes ante lit. conte. recepti legitime recepti sunt.
- 11 Hec clausula: sicut de iure procedendum fuerit procedatur: quo
modo intelligenda.
- 12 An ad cassationē sufficiat vñ solū de multis obiectis pbat.

S'atutimus.

(Prouisiones) ante confir
mationē: post pfirmationes
aut nō h. locū hec pstitutio nisi forte simul fieret pui
sio et confirmatio. nam tunc credimus qd hec consti
tutio locum habet. 7. de causa pos. et proprie. cum olim vbi not.
(Impugnatio) aut nullus se opposuit electioni tunc superior
ad quē pertinet cōfirmatio. sine vilius tps expectatione inqret
de forma electionis et meritis electi. s. e. nihil. nec est necesse ali
quē citari vel publice edictum pponi. vnde credimus qd ēt si
hāc ipsam inqstionē omitteret de qua dictū est. s. de forma ele
ctionis et meritis electi nihilominus teneret cōfirmatio eo saluo
qd si per errorem aliqd fieret pcederet. sicut no. 7. de causa pos.
cum olim. et idē dicim. 7. psecratione et ordinatione q. non est
necesse aliquem vocari. sed solēnter fieri. l. vñ. di. reliqui (in p
sona) 7. electa vel eligentium cum vtraq. reddat electionem nul
lam. s. de cōsue. cum dilecti. hoc nō plz q. tra. ad eos q. obficiūt
in psonis eligentium cū hoc singulariter loquar. s. i. psonā. nec
est bona rō vicium eligentium red. dit electionem nullā ergo pe
nam pati debēt hui. cōstōis. nā et cum petiū est in forma nulla
est electio. s. e. q. ppter. et tū qui obficiūt in formam non patit
penam vltimē partis hui. cōstōis sed h. non teneatur pena hu
iusmodi pstitutionis tenet tū ire. ut agat cām appellatōis sue
et pōt hec obiectio melius dici q. tra. formā quā psonā et ppter b
2 bñ dicit ppter b. iustā cām cū sue appellatōis pfigere d. appel
lans alioq. nullū pcessum sine elector sine cōfirmator ppediet
appellatio nisi forte ēt de electione epō et magnay abbatiay si
cut est hodie expeditū p cōstōnem alex. iij. de ap. dilectus. quia
tunc ēt sine assignatiōe cām v. appellatio. et sic intelligit qdā si
nē decre. 7. de ap. ut debitus. et solā cām expiam psequi poterit
7. de ap. dilecto. f. g. et c. cordi. Itē vñ q. hec appellatio et ius hui. di
decre. h. locū in iudicio et extra iudiciū. et est hoc spale in casib.
vnde ait hec decre. qd ap. obtinet vim citatiōis termini sicut ex
pse dicit hec decre. etiā in appellationibus q. sunt extra iudi
ciū. quod al. sec. est: ut no. 7. de ap. cū sit. post talē aut appella
tionē nō debet dimittere electores q. ad electionem pcedant
nec ptertm appellationis cassabit qd postea factū erit nisi al. ve
ra sit causa ap. s. e. cū inter ea. s. pfirmatores et q. q. alij pce
dere nō debēt rō diuersitatis: q. cā appel. deuoluta est ad iudi
cem ap. s. nō electi. iudex aut ap. clapsis terminis h. statutis b
mō pcedet si alterutra ptiū fuerit abis nam si fuerit abis. ap
pellans et examinata electione cōfirmabit. vel tñfirmabit vel re
mitter electū ad suū ordinariū et appellati imponet penā hui. di
cōstōis. si vō appellatus fuerit abis tunc si appellatū est extra
iudiciū inqret de appellatē an sua iter sit appellare. j. q. vñ. nō so
lent. et si inuenit q. sua inter sit q. tra. an ex iusta cā appellauerit et
non de

no de veritate eae qua si inuenerit iusta cassabit qd factu est p
quocumq in pcediui buis ap. f. de ap. si duob. ¶ Nec ob. de
cre. f. de ap. interposita q dicit q no renocat qd fit a iudice a q ap
pellatu est nisi pber vitate eae. vel nisi offerat se pbatu cas ex
qb appellat q ibi loq qn dubiu est an renocari debeat iurisdic
tio a iudice a quo appellat an no: q si inuenerit qd ab eo ad que
appellatu est nec de iure nup ca remittet ad priore iudice. ¶ Sic
cum plures sint appellantes vn appellat ad primu ordi.
ali ad papa nihil valet qd fit ab inferiori ordinario. f. de app. si
duob. si aut iudicio appellet bñ bz locu decre. palle. interposi
ta hoc nō pls. immo idē dicim. ¶ I appellatōibz emissis i electio
nibus i alijs appellatōibz emissis als extra iudiciū de q
bus not. f. de bis que fi. a. m. par. cap. c. j. vel ē i iudicio de qb
no. f. de ap. romana. f. cā aut i gl. q scipit si dō iudex. q dicim. cū
qd nisi subit veritas cause appellatōis tenebit pcessus habi
tus ab ordinario. f. si vera est i iusta cā appellatōis nō tene
bit qd fit ab electoribz nec qd fit ab ordinario f. tenebit qd fit a
iudice appellatōis. caueat ergo appellas ne corā iudice appella
tōis petat infirmari electionē factā ab appellatis: q tūc qm
geret eandē cām agi corā duobus. f. causam pfirmatōis corā or
dinario i cām infirmatōis coram iudice appellatōis quod
esset iniquū. f. qd petere suā appellatōne pnuari legitima i
cassari qd factu est post suā appellatōne p hoc obtinebit qd
cassabit snia i totus pcessus habet corā ordinario. ¶ Et sup
pones qm simul ager cā principalis i appellatōis corā diuersis
iudicibus. Rñ. bene ppter ignorantia q est an vera sit causa ap
pel. vel nō f. cū postea apparuerit cām verā eē ap. patebit pces
sum iudicis ordi. iniquū i si apparuerit cām falsā ap. appro
babit snia ordi. f. qd si corā ordinario pber falsa cā ap. i corā iu
dicibz ap. pbatit vera vbi grā appellatū est ne eligat petr. q
occidit talē tali die. i postea coram ordinario. pbatū est iudice
qd nō fecit illud homicidii. corā iudice aut appellatōis pbatū
est qd fecit. Rñ. stabit snie i pbatōibz habitis corā iudice ap.
nec obest ei pbatio vel pcessus habitus corā ordinario nec etiā
snia ab eo lata cū ille pcessus vel snia nō fuerit habitus iter ap
pellantē i appellatōis q appellatū nūq dō corā ordinario litiga
re q sic sue ap. renunciet. f. de ap. solliciti. f. de offi. dele. grati
i relati. f. pcessus appellatōis vere est inter appellantē i appel
latos. q als nō valeret pcessus habitus corā iudice ap. nisi habitus
eēt partibz pntibz vel p psumaciā absentibz i appellatū autē
pōt cām principalē pseq corā iudice a d appellatū est si appella
tio nō fuit legitima. i pōt ēt pseq causam appellatōis corā iu
dice ap. cū coram vtroq asserat appellatōne nō valere. i dō cor
ram vno agendo nō vñ renūciasse iurisdictioni alterius. si autem
iudex ap. p appellatō ferat snias. f. qd nō valuit appellatio nec
iudex a d appellatū est ferat sniam i cā principalī pio appellāte
i absentē i contumace. q vere apparet eum cōtumacem fuisse
ex quo indicatum est eum in iuste appellasse tenebit vtrāq snia
¶ q si hñ i pcedis cōcordat. ¶ Et appellari idē ē i alio modo
q p appellatōne negociū electionis ad primū supiorē defera
tur i corā ipō aliqd obiciat qtraformā vel personā. f. hoc ideo
dicit. q quāsi sp p appellatōnem bñdi negocia electionum ad
se. ap. deferuntur vel id. qñ papa non sit primus supior i vna
ps vadit ad primū supiorē alia ad papā tūc ille patus proce
dit in cā q pri citauerit. f. de ap. vñ debet. f. non pls. ¶ Et cā
is is igit q se opposuit i q appellatū venire debet vñ mittere
vel psequi appellatōne. alioq patit penā q infra sequit sed
nunqd alii qui se opposuerūt sed non appellauerūt venire de
bēt. Rñ. illi soli venire tenentur vel mittere q appellauerūt vel
quorū noie appellatum est. vel qui appellatōnem alijs iterpo
sitam exple ratam habuerūt i si non vicerint punient vñ bñ
ali vñ qui se duntaxat opponunt non tñ appellant nec appella
tōnem ab alijs interpositā ratā hñt non tenent venire vel mit
tere sed eorū oppositio vel absentia pcessui non obstat vidē
aut nolle agere i quodāmodū ei qd scñ est consentire. vt. ff. de ap.
l. scio. tūc. n. appellatū est cū ordo decretū electionis interpo
nit. vt. ff. qñ ap. sit. l. j. f. solent. sed fateor q appellatū psecutio
i victoria nō appellatibz vel appellatibz: f. nō psequētibz
¶ prodest. vt. C. si vnus ex plu. ap. l. j. f. de app. vna. ¶ Et q
qd si is q psequit vt psequat ex fide: f. cum aduersario collu
dat nunqd alii qui appellatū i non psequit vel q se opposuit
f. non appellatū eae psecutionē assumere pōt i iusto eo qui fite
psequit: puto qd sic. vt. ff. de ap. l. ab executioe. f. alio cōdema
to. i iusticiā i alie psonē quāz iterest pter appellantem pñt assi
stere appellatibz i etiam p se si inuenerit appellatos pcedere in
cā pñdis: q curia cōfōy est f. non poterit ad eorū pñdisem
pcedi qtra appellatos abñtes fm tenorē buis cōfōnis. sed
si alijs appellasset qtra electionē alicuius q eēt facta eo contē
ptū vel q eēt facta in ei pñdisi cū prius esset canonice elec
tus. i in alijs cōfōnibus talibus satis vñ q et caplm et quilibet
alijs dō cōparere sine alia citatiōe vt sup pdictis dicat quicq d

dicere pōt. i si non cōpareat decetero non admittetur ad dicen
dum aliqd de bis sup quibus appellatū est puta q ille qui ap
pellatū habuit ius vel q appellatio est iusta. sed si ex alia causa
q ex qua appellatū est velit ipe appellator vel etiam alius dice
re electionē non tenere vel cassandā esse bene audiret nec impu
tatur ei si sup bis nō cōpareat. ar. ff. de instit. ac. habeat. f. de ap.
cōstitutus. i. c. dilecto. ¶ Item si electus vellet dare petitionē
suam. pto electionem meam confirmari sine alia adiectiōe nō
debet admitti talis petitiō nisi vocatis omnibus quos res tan
git si fiat nō pñdiset eis. ff. de mi. etiā. f. si. l. dicamus bene va
lere confirmatōne si electio est canonica: etiā si nullus citetur ve
not. s. eo. cū dile. itē ille idē q appellatū est et alia causa pōt dice
re qtra electionē. f. si det petitionē talē pto tali appellatū impo
ni sñtū sup qtra dictiōe sua ex ea causa ex q appellatū bñ audi
tur. si aut nō arripuit iter infirmatōem vel si nō expectauerit per
re. dies nō bz locū pcessus huius pñdis. ¶ Instructos in
structi debent venire i principales psonē i capli procuratores cū
decreto i cū oibz instris factis de electiōe i sup ptingētibz i su
per appellatōe i sup eo q immisit se ad ministratōi i pñdis
bus. itē dō pōtare infra sup bis q vult pbar sine alteri obie
ctiōe f. si ad obiectionē aduerse ptis expediat cū bñ aliq infra
q secū nō bz. ad hoc dabit sibi dilatio. C. de temp. in inte. rest. pe
tendū. i. rñ. restes aut secū ducere nō tenet. f. i sup instris si qua
iusta cā moneret iudicē iterū dabit dilatiōne. ff. de eden. si qd ex
argē. f. si. i. l. seq. ¶ Et die obiectionis bec obiectio fit extra iu
diciū qd ex eo apparet: q corā nullo iudice agebat. itē pōt bñ
locū bec decre. in appellatōe vel qtra dictiōe q fit ante electionē.
verbi grā appello ne eligatis talē qñ est morbosus. s. e. cū inter
dictos. vel ne eligatis sine me qui de eo interesse electioni bu
ius sed si electione facta dicit dñe ego appello ne vos pro electo
geratis: q electio vestra nō vñ ppter talē defectū forme vel pso
ne: bec appellatio fm hāc formā nō pōt habere locū in exēptis
in nō exēptis autē bene pōt bec appellatio habere locū etiā
in iudicio. vt puta si electus peteret pfirmatōne a suo ordinario
et tūc alijs obiceret quicq in formā vel psonā et ppter hoc a
sniam vel post appellaret locum haberet decre. i tūc debet arri
pere iter infra. re. dies computādos a die obiectionis finite per
appel. vel alio modo finite coram iudice corā quo pposita fuit.
¶ Et videt q bec obiectio possit fieri nō solū ab eis qui vocem
habēt in electiōe sed etiā ab oibz q possunt pdicta obicere vel
contra electū excipere de quibz no. f. de accu. sup bis. sed si facta
communiter i cōcorditer electiōe postea alii quis appellet. nñbi
lominus sit electus non obstante eius appellatōne vel cōtradi
ctiōe a ministrabit. ar. s. eo. nisi in. f. si. ¶ Item hic datur
terminus ad iter arripienti. i. f. de sen. i reind. cum causam.
alibi ad iudicem ad eundem. vt. f. de ap. psonas alibi ad psequē
quendam. vt. f. de ap. cum sit romana ex ratioe. c. sepe cōtingit.
i. c. oblate. alibi ad psecutionē perficiendā. i in aut. debis qui
ingre. ad ap. f. sancimus. C. de ap. in anten. ei qui appellat. f. si.
q. vi. si quis appellat. nisi p iudicem steterit. vt. C. de tem. ap. l.
cum anterioribus. f. illud etiam quo casu vel appellanti restitu
tio indulget. vt. ff. ex quibus cau. l. sed i p ptoem. vel tēpus
ipō iure non cedit: vt in auten. vt spon. lar. f. hoc quoq i mari
me si appellet ad summum pontificem vel ad pñcipē in quo ca
su locū bz qd legif. q. vi. anterior. f. ad hoc. in anten. de ap.
i. q. ne tēpora. f. ad hoc sancimus. sin autem nō arripuerit iter
infra mensem vel si non expectauerit p. re. dies non habet locū
pcessus huius cōfōnis. item vt q dō bñ locū qm ad hoc
qd veniat instructus vbiq a iudice pñdis terminus ad psequē
quendam negociū pñdis etia si alterutra partium hoc nō
petat ppter periculū more. f. de ap. oblate. i. c. cordi. Alii aliter
dicūt qd nō inuenitur expresse cautū. ¶ Infra menses qdam
dicunt qd vltra terminū istum nō pōt psequi appellatōnem. f.
de appel. psonas. f. als nō psequendo appel. possit i i formā
i pñdis dicere qd vult. f. de ap. constitutus. i vltra habet ter
minum. aliq dicūt i vt videtur meli qd etiā vltra terminū pseq
pōt ap. dūmodo sit res integra: q iste terminus nō pñdis ap
pellatōi tñ sed appellatōi i negociū principalis psecutioni
i modica vel nulla dñia sit sine psequendo appellatōne siue
¶ alio modo opponat se electioni. ¶ Infra mensem iste mēsis
cōputat a die appellatōis publice emissē i ignorantibz appel
latōnem emissā. qd ex eo apparet. quia papa voluit puidere
contra vacationem ecclesiarum credimus tamē q si dicere elec
tio nulla vel irritāda ppter indignitatē persone electe qd non
pñdisaret persone electe quin adhuc eligi pōset. Nec ob. s. eo.
sup eo. q ibi loq qñ ipsemet tractant cāz sue electionis. vel qñ
sciunt ab alijs tractari qñis meli videret dici qd sciētia sola sibi
obesse non dñisat nec testis. f. de ordi. cog. cum dilec. Itē bec de
cre. habet locum vbi quis publice appellat contra electionē. f. si
non esset appellatū. sed als aliquis iret ad superiorē ppositur
aliqd qtra electionē expectari dō aduersarius qtra quē agitur
p se mēses i etiā amplius ex iusta cā. puta si esset vltra mare. vt
Inno. super primo decre. e iñ

Inno. super Primo decreta.

etiam min⁹ lōge. & sic loquit^r. i. vt lit. nō conte. qm̄. s. qd̄ si foris. et
hoc plus p̄l⁹ quā qd̄ continetur i glo. q̄ incipit. idē est. si. & tñ nō
multū cōtradict. ad hāc materiā vide. c. causaz de elec. (Ab
sentia) & si p̄cessum fuerit ad aliq̄s de illis ad quod nō p̄cedit
nisi li. conte. puta ad receptionē testiu vel bñdī. si postea veniat
& petat libellum vel fieri li. contest. non est audiendus. q̄ ei⁹ cō
tumacia fecit vt līs habeat p̄ contestata & si contrarium diceret
sequē absurditas qd̄ testes recepti nō valent anq̄ an lit. cō
tel. recepti. qd̄ esset absurdū cū legitime sint recepti autoritate
huius decre. ¶ Itē nō est cogendus probare mandatum p̄cu
ratoris si per p̄curatorem egit. & dicat nō tenere qd̄ factū est. q̄
nō erat p̄curator rōne p̄dicta. ff. de p̄cu. p̄ponis. s. rari. s. di
cūt q̄ap. & est securū qd̄ dicit qd̄ līs de his q̄ egit in abūtia partis
nō est cogendus p̄bare mādātū. tñ vltē⁹ iudex nō admittet ei⁹
agentem p̄curatorio noīe nisi mādātū p̄bet tñ cū hoc videatur
esse de eq̄tate nō scripta tñ. ar. p̄dictē. l. p̄po. satis v̄l qd̄ si in
remotis partib⁹ ageret cā. nec de facili posset p̄bāri p̄curatio
q̄ forte admissa est. qd̄ & tñ nō p̄bata p̄curatiōe p̄cederet iudex
v̄l p̄ ad finē cause. & idē dicim⁹ si peteret aduersari⁹ de nouo
venies rescriptū p̄missiōis. p̄tumacia eū sua facit q̄ vltē⁹ nō
pōt declinare eius iurisdictionē sicut & p̄stia hoc faceret & p̄po
nere negligeret. vt no. i. de re iud. Et hec vera sunt vbi petit co
piā rescripti ad declinandū iurisdictionē iudicis. s. si peteret vt
videret an p̄missiōe sibi facta posset cognoscere de his de q̄b⁹
vult cognoscere. tunc bñ esset ei faciendā copia rescripti si illud
amississet. ff. de eden. si vnus. s. si. & l. se. sed l. p̄dicta p̄bare non
cogit tenet tñ p̄bare exhibitiōe eorū per acta. i. de proba. qm̄
¶ vbi no. ¶ Per. x. dies infra hoc tps petet suam electionem
confirmari & electionem aduersari⁹ infirmari dñmō eodem tpe
facte sint ambe electiones. q̄ si diuersis temporibus facte sint
transacto tpe bñus p̄mē electionis poterit petere suam ele
ctionē confirmari et super confirmatione vel p̄ poterit snia fer
ri. sed non poterit petere electionem post factam infirmari nisi
transacto tpe huius p̄stōnis a die scdē electiones & hoc satis pro
bat litera p̄sens. & p̄iudicabit snia p̄dicta scdō electo nisi
postq̄ scierit sniam pro p̄mo electo latam appellet infra de
cem dies. & nisi infra tps hui⁹ cōstōnis p̄sequatur. i. de resin
di. cum super (Absentia) quq̄ contingeret sine ab initio q̄ nō
venit sine ex postfacto. s. q̄ venit sed contumaciter recessit. i. de
eo qui mit. in pos. c. i. j. vt lit. non conte. qm̄. s. p̄oro. & s. qd̄ si
foris. ¶ Absentia bene dicit sicut de iure p̄cedendum
fuerit p̄cedat. de iure aut sic p̄cedendum est. q̄ si appellat^r sine
rit p̄is in optione eius erit q̄ cognitio appellationis p̄cedat
cognitionem electiōis an omīssa cā app. p̄cedatur tñ in cā ele
ctionis. nā hic idē est in alijs causis. vt no. i. de ap. cor. i. sed
hoc est sp̄ale in cā electiōis. q̄ et si non sit terminus assignatus
ab homine nec sit delatum appellationi tamen litere impetrate
ab appellante infra terminum huius decre. non valent et tali
bus literis non obstantibus nec obstante etiam absentia appel
lantis p̄ceditur in curia pape. vt hic. si vero appellans tantū &
nō appellatus fuerit p̄sens nō poterit p̄cedi in curia nisi p̄
cognoscatur de causa ap. q̄ si p̄bata fuerit infra p̄cedit in curia in
negocio electionis. & si appellatio apparuerit iniusta remittit^r
ad iudicē a q̄ appellatū est. i. de ap. cū speciali in fi. & b obtinet
quādo appellat in iudicio. q̄ si extra iudiciū appellet semper
alteri⁹ partis absentia non obstat p̄cedit in curia. ¶ De
fecerit eius dicunt quidam quod si plura obicit licet plura p̄
bauerit si in vno solo obiecto defectu sufficit ad b vt hec pena
sibi imponat. arg. s. de rescrip. cū a deo & alij dicit et forte meli⁹
qd̄ sufficit vnu solū s multis obiectis p̄bet qd̄ sufficit ad cassa
tionē hoc ea rōne. quia cū hāc penā patiat excipies p̄ter ius cōe
j. de accusatiōib⁹ sup̄bis in odiū illorū q̄ impediūt ordinatiō
nē eccle siarū. & ex b q̄ vnu de multis phanerit patet qd̄ nō ha
buit hāc fraudē. nec est hac pena astrigē^r maxie q̄ pene sūt miti
gande. de pe. di. i. bene. & habet locum hec pena siue obiciat cri
mina siue defect⁹ siue irregularitates. decre. enī generaliter lo
quitur ¶ Itē non admittitur p̄curator super criminib⁹ nisi
hoc expresse contineatur in p̄curatione. s. & bñ admittitur etiā
si ibi nō exprimantur crimina.

¶ An votū cōditionale sit validum vel non.

In electionibus

¶ si alio scrutinio essent male facta nō recideret in eligē
di in alios (cōditionalia) puta cōfessio in a. si est legi
time nat⁹ vel si nouit iura & bñdī. vel eligo si bz maiorē numerū
(alternatiua) puta eligo. a. v̄l. b. vel sic eligo. a. & si. r. voluerit. b.
(certa) puta eligo illū i q̄ maior pars cōsentiet v̄l eligo i eū quē
cōsentiet decanus. ¶ In alios (hoc intelligitur quando in
eodem contextu sunt due electiones vna ab illis qui huius vo
ta etiam probata emittunt. & alia ab illis qui bona vota emit
tūt si enim omnes huius mala vota emitterent vel etiam maior
pars sed minor pars neminem eligeret in eodem contextu tunc

in reliquis reddit eorum vox. Immo plus vicinus quod si ipi
idem eligēt anteq̄ priuarentur potestate eligendi tenet eorum
electio. nisi hoc facerent suspitione pene argumen. ff. de dona.
post contractum. de hoc in simili casu no. s. eo. quia propter in
glo. hoc dixerunt. ¶ Item hec decre. loquitur quando vota
eligentium sunt cōditionalia. sed si electi vorum est cōditio
nale. puta cōfessio electioni si papa dispensauerit mecum vel
si tali placuerit. talis cōsensus nullus est: cum electiones pu
rum cōsensu regant sicut ipi in eā pure cōsentire tenent. & ele
ctus non pure sed cōditionaliter cōsentiat vñ statim eligere
possunt nisi forte ex gratia ei velint dare aliquem modicum ter
minum: Immo plus videtur qd̄ si electores tñ cōsentiat electo. s.
qui sub cōditione cōsentiat electioni: tñ eorum vota simili
ter cōditionalia reprobata sunt vnde ex illis votis non debet
effectū sortiri facta electione nisi fiat de nouo. & hec vera viden
tur etiam si sub cōditione talis electus recipiatur ad osculū
pacis. etiam si recipiat obedientiam a subditis vel stallū i cho
ro vel alio administraret cum hec & similia traditio dñi & posset
fionis bñ posset fieri sub cōditione. ff. de acquiren. pos. l. q̄
ab. ff. de iure do. in dotis fruc. s. si. ff. de dona. l. si. s. p̄ec. sed di
ces nonne in his dicit p̄testatio vel cōditio ei⁹ facto q̄ p̄testaf
se nō recipere ecclesiam nisi sub cōditione & tñ facit ea q̄ p̄relat vel
electi sunt. i. de ap. sollici. sol. hic non dicit p̄testatio facto. pu
ta bñ sic de cōditiā p̄st recipere aliquē ad osculū. p̄ p̄lato &
qd̄ p̄latus recipiat obedientiā a subditis & administraret etiā
ius p̄lature & nō esse p̄latū postq̄ p̄l p̄tib⁹ immo idē est & si nō
cōsentiant ambe partes: sed vna tñ dicit: & tunc illi q̄ enim reci
piunt ad osculum non tenent eū habere p̄ p̄lato nec illi qui
promiserunt obedientiā tenentur nisi cōditio extiterit nec ea q̄
gessit quasi gesta a p̄lato. arg. ei⁹ qd̄ de herede q̄ aliqua ge
rit p̄testat qd̄ nō gerit p̄ herede. ff. de acq. her. p̄ herede. nec cō
tradicit. i. de appel. sollici. q̄ illa duo de quibus loquit^r ei simul
concurrere non possunt. s. petere ab solutionem vel ex cōditiā
nē et non renunciare appellationi quam inde emi sit.

De translatione p̄latorum.

Rubrica.

- 1 Ecclesia romana ceteris omnibus p̄lata est a deo.
- 2 Papa dicitur imperium habere a deo. Imperator autē a populo.

Ex illo privilegio

¶ tu
es pe
trus & c. v̄sq̄. tibi dabo claves regni celorum.
quo privilegio romanā ecclesiā cunctis ecclesijs
p̄tulit & ei ligandi atq̄ soluēdi p̄tate p̄tulit. xxi.
di. in nouo. & c. q̄uis. q. d. p̄ illō sp̄ale p̄uilegiū
p̄tate bz cōdēdi canones p̄ quos maiores eccle cāe referat ad eū
¶ Dñs noster Imperator autem bz a p̄p̄o romano. i. i. de iu
rena. s. s. q. ar. contra. C. quomō opor. epi. in p̄n. col. i. (canoni
ca) xxi. di. p̄ceptis (translationes) vñ. q. i. mutatiōes. & c. ois
qui. & c. t̄pis q̄litas. i. co. inter corpora. (archiep̄m futurum
vel animi destinatione licuit) quantum licuit habes. s. de elec
tio. t̄asmissam. & c. qd̄ sicut.

- 1 Spirituale coniugium nō humana s. diuina p̄tate dissoluit.
- 2 De m̄fimonio carnali ad spirituale valet arg. vt hic.

Inter corporalia

¶ (Destruuntur) sic
in peculio. ff. de pe
cu. non statim & in possessione. ff. de ac qui. pos. possi
deri. s. in admittenda (destruantur) quoad extērio
rem destructionem que sit per depositionem cessionem: similia
als per peccatum facile destruantur virtutes. l. di. sicut. xxxij.
q. i. cum rennetatur (solus) xv. q. vii. eps solus (a metropolita
nis) xiiij. di. c. i. s. i. q. i. (cōdemnari) iij. q. vi. quāvis dudum for
tius) i. dignus. nā als cū maiori difficultate separatur carnale
matrimonium. xxi. q. vii. c. i. de iureiur. quēadmodū. nisi i hoc
casu. i. de conuer. iu. ex publico. quasi spirituale quod separaf
per depositionem cessionem et alijs modis vt hic & superiori. c.
(suo) i. suis constitutionibus vel vicarij sui (p̄cipiens). xxxij.
q. i. quos. & c. antiq. ¶ (Separet) sua autoritate non autē se
parat homo carnale matrimonium cū eps vel etia archidiacon⁹
p̄ cōstōnes pape dissoluit: s. ipse deus cui⁹ autoritate facte sunt
(remouet) cū sit iusta ex cā. xxiij. q. i. si quis non recte. i. q. vii.
necesse & c. se. (tua). i. translatio cēssio. depō (cōstōne) i. p̄tate
dissoluen di matrimonia nō bz ex autoritate terrena s. diuina.
(dereliquit) vñ. q. i. mutationes. i. de reg. & t̄as. l. i. (firmationē)
post cōsensum autē suū. an p̄firmationē posset cū habeat tenne
ins. i. de accu. sup̄bis. s. de ele. cū inter ca. (eligentium) & mediā
tibus electoribus iter electum & ecclesiā siue populum sibi subdi
tū (tractū) p̄summata tñ p̄secratiōe. i. c. l. (nihil) s. ad v̄ritatem
¶ m̄fimonij. ¶ (Lū q̄s) non p̄bat bē qd̄ ab b contingit abesse.
C. de p̄ba. neq̄. no. i. d. resti. spo. cum ad sedē. i. d. testi. cum tu. fil.
xxviii. di. q̄ ipis. ¶ Itē. i. sicut m̄fimonium carnale nō p̄t dissolui
nisi autoritate dei v̄l vicarij ei⁹. l. p̄ cōstōnes ab eo factas & in ca
sibus ab eo

Cum inter p. (Bisicio). L. in re rōne be-
nificij contingentet nō pe-
tendo). f. de iurcia. si vō contra. Et Solu. dicunt q
dam q' hoc ideo est: quia hoc iuramentum prestitit
spoliatus. f. de resti. spo. sollicitate. s. hoc verum non est nec decre.
hoc dicit nam spoliatus dummodo sponte renunciaret teneat
seruare iuramentum suū sicut eadem decre. sonat. alij viderunt
quia prestitit non suo iudici: ideo non tenetur. ar. vi. q. iij. de
iur. nōq' sed nec hoc verum est: quia etiam temerarium iuramentū
Anno. super primo decre. c. iij

seruandum est quousq; absoluitur. j. de iurcin. cum quidā in
fi. s. de ele. venerabilem. alii dicunt quod iuravit non petere ex
priori iure vel facto quod hic non faciebat. sed ex posteriori in
uestitura petebat: cui petitioni iuramenti exceptio non obsta
bat. ff. de vul. sub. ex facto. §. i. ff. de excep. rei iud. si mater. §. ea
dem. l. cum queritur. cum. l. seq. et an eadem. ff. de insti. ac. l. ha
bebat. vel qd melius est cum iuravit ea pio non petere nō fecit
contra iuramentum recipiendo ex canonica electione canonicorū
qui potuerūt absoluerē a iuramēto quod eis fecerat. nec facit
iuramentū si accipiat ex inuestitura pape. ff. de vul. et pup. sub. ex
facto. §. i. ar. i. q. me. cā ad audiētia. Et not. qd si nō posset
petere bñficiū tñ ex q canonice adept⁹ est bñficiū pōt petere ea q
spectat ad bñficiū: puta stallum in choro. et filiā. vel melius dic
qd etiam bñficiū posset petere: de eo litigare qd caplm. qd de
nono est eligi et cōtra aliquos litigatores. si aut solus papa de
disset sine consensu capituli adhuc credo quod nō posset petere
agendo contra capitulū nisi papa expresse de iuramēto retulisset.
ar. s. de refcri. qd iuratus sed si de iuramēto pape referret et
necessitas vel utilitas subellet posset recipere et etiam cōtra ca
pitulū agere propter potestatem in dispensandis. si nō subellet
iusta causa quandoq; dispensaret papa non consule rem cle
rico quod ageret contra capitulum.

¶ An statim quod quis assumit habitum probationis intelli
gatur renunciare prioribus beneficiis.

Transmissa Abbatis secularis clerici
(bñficiū) probationis q tñ nō fuit sibi dat⁹: qd ibi nō erat.
expone ergo sic. i. dicit qd volebat apud sanctū salua
torē habitū accipere postea inuit⁹ accepit. gfa cōplēdi. i. vt sta
ret i pbatōe eo aīo q si sibi placeret religio fmaneret: et votū suū
et pfectionē faceret nō tñ fecit qd ex sequētib⁹ apparet (restitu)
cōtra. rñ. q. si nulli. rñ. q. iiii. sunt q opes. cōtra lo. hic nō pote
rat repetere. sed ecclesia scilicet saluatoris potuit ei restituere. s. for
te debuit de iure poli. s. nō iure for. rñ. q. iiii. c. vi. i. aut. de mo
na. Si vero. ad idē. rñ. q. vi. de lapsis. vel res iste erant sub
conditione vel ea intentione vt eo idercedētes sibi redderēt
i. de ele. qin. qd a te. Et Receptionē ar. qd coīso qd assumit
habitū probationis intelligit renunciare priorib⁹ bñficiis de b not.
j. de re. postulat. i. hoc plus psumit. s. qd p derelicto habuit
primā eccliam tā ppter hoc. qd oīa bona de ecclia abstulit qd p
pter susceptionē habitus probationis (acceperat) populo (recipi
ant) cū nō fuerit pfectus nec appareret eū qnq; voluisse seculo re
nunciare. nam si hoc appareret oporteret eum aliā religiōnem
intrare. j. de regula. cōsul. r. c. statuimus.

1. Actoris pbatōes admittēde sunt sup implicita assertionē.
2. Spoliatus si per duos testes violentam probat spoliatiōnē nō
valet aduersario aliqua probatio super spōtanea voluntate.
3. In actione de dolo vel qd me. cā. an idem seruari debeat quod
in actione possessorij.
4. Nūquid is q metu coactus renūciat amiserit possessionem.
5. An quod dicitur in renūciatione ecclesie possit etiam dici in
renūciatione iuris alterius.
6. Probatiōes rei sup causis colorat⁹ ab eo ppositis audiēde sūt
7. Qui pecuniā p bñficio dedit nō p illis sine dispensatiōe retinere.
8. Actoris tñ probationes admittēde debent super violentia.

Super hoc (Cū) prima qstio est. q. s. q.
rit an sit audiēd⁹. et videbat qd nō maxie qd abinra
uit de q abiuratione tñ pñet i qdne. cū iuramētū sp sit seruan
dū. j. de iurcin. si sō sane. qro cui⁹ pbatōes sint pmo admittēde
vel actoris spoliati vel rei. vel vtri⁹. pila qd est an exceptio spōta
nec resignatiōis simplr sine adiectiōe iuste cause sit admittenda
et respōdet q nō. vt. j. de app. constitutus. Et (Reposcētib⁹)
hoc vult dicere. hec decreta. qd si aliquis repetit bñficiū suū
et reus opponat exceptionē spontanee adiurationis non est au
diendus excipiens nisi probabilem causam assignet resignatiōis
et qd testes sunt admittendi actoris nō rei si actor velit replicare
quod coactus resignauit non sponte. nec obstat. j. de restit. spo.
acceptat. qd ibi nō coactā renūciatiōne s. spoliatiōne pbarē vo
lebat. et intelligit hec decre. qd agebat ppetitorio sue possessorio
sine per interdictū sine per cōditionē ex. l. sine canone sine of
ficiū iudicis sine p actio. qd me. cā. sine p actio. de dolo. q oīa re
media cōpetunt spoliatis. iñ. q. j. in summa. s. reus negabat spo
liatiōnem et metum vel doli et dicebat spōtanea resignatiōne et
opz istos q tenēt hāc oppositionē cōsiteri qd nullo tpe sunt ad
mittēde probatiōes rei si intentet ppetitoriū: qd non sunt admit
tēde demū de hac causa cognoscitur fin qd intelligit hāc decre.
nec post eū possit iñaz nō sint pponēde pemptorie ex. c. sen.
rescin. nō pos. l. n. nec de nono pōt petere eccliam cū lata sit sen
tentia ptra eū. ff. de ecce. rei. in. si mater. §. ea. alii aliter dicunt et
milins. vt nō. j. qd me. causa. super eo. si autem primo egisset pos

sefforio non ob. sed contra. j. de restitu. spo. accepta. sed dic fin
eos eam probationem stare exceptio rei iud. in ppetitorio. s. de
ele. querelam. Et Inducunt aut pio se quod non sit audiendus
reus excipiens. nec probationes eius admittende qd psumptio
est contra eum vt hic qd si spoliatus per duos testes probat vio
lentam spoliatiōnem nō v3 aduersario aliqua probatio super
spōtanea voluntate etiam si per. c. testes probaret: eū reddant
testimoniū de intentione q soli deo cognita est. et idē testimo
nium v3 at si ille q pbat vim vel metum vel doli pbat qd ocu
lo vidit. ar. ad hoc. j. qd me. cā. c. i. et sic b testimoniū pñalere d3.
nec obstat qd obicitur. s. qd fin hoc nunq; admittet ad pban
dam spontaneam renūciatiōnem. s. de spōtanea renūciatiō
ne nunq; habere locum vbi aduersarius vult pbarē eam p vim
vel metū extortā. sed vbi hoc probare nollet locū haberet pba
tio spōtane renūciatiōis. nec per hoc remouet quin re⁹ possit
pbarē indirecte nullā violētiā iteruēisse. j. de test. series ex te
nore. Itē si psumeret cōtra eū qui dicit sibi violentiā illatam:
puta qd potētor sit eo q vim intulisse d3. vel qd talis persona est
q dicit vim intulisse: qd nō psumit vim intulisse. vel ppter religio
nē vel pp fidelitātē suā. tñ nullo mō admittet pbatōes acto
ris. v3 si admittet. admittet et cū eis pbatōes rei. et p eis ma
gis psumit. ar. ff. qd me. cā. non est. sic sonat finis huius decr.
ibi habito b. et. vel dic qd finis hui⁹ decr. nō dicit qd pbatōes
rei qui d3 spoliāse nō admittentur: sed de pbatōib⁹ spolia
ti tñ dicit qd sunt admittende. qd de his tantum dubitabat et
non de probationibus rei. Alii dicunt hāc decre. loq tñ vbi
agitur possessorio. et tñ obtinet qd d3: sic loq decr. j. de resti.
spo. sollicite sed dices ad quid pdest rei dicere eam. respō. qd si
reus possessor dicit tu non fuisti spoliatus sed anq; te non ad
mitterem vel iura ecclesie subtraherē sponte renūciaueras ex
tali causa audiendus est. j. de restit. spo. accepta. nisi spoliatus
vel magis qui nō est in possessione pbarē velit qd per vim fecit
renūciatiōnem q pcessit spoliatiōnem vt hic. et nō. j. de restitu.
spo. sollicite. renūciatiōnem aut factā eo existente spoliato si
bi obicere non posset. j. de resti. spo. sollicite nisi primo restitua
tur vt ibidem. vel dicet qd renūciatiōne facta post talē spo
liatiōnē pōt excipere. s. tñ testes expoliati pētētis restitutionē
primo recipient. sic loq decr. j. de rest. spo. sollicite. et m3 nū
la est differētia siue renūciatiō pcessit spoliatiōnē siue subse
quar. s. s. nō placet: qd lra hui⁹ decr. hoc nō patet qd dicit qd nul
la pbatō rei. admittēda est: sed tñ pbatā facta spoliatiōe fieri
restituē. vñ dicit alii qd siue renūciatiō pcedat spoliatiōnē
siue sequat nūq; ipedit restitutionē. et hec decr. nō cōtra dicit
qd reus non negabat spoliatiōnē e3 s. dicebat eā spōtanea resi
gnatiōne. et idē sibi licuit sua iura subtrahere. et idē admittitur ex
cipiens de spōtanea resignatiōne s. in pbatōib⁹ pponat spo
liat⁹. et aut als vellet dicere tu spōte post spoliatiōnē renūciasti
non iuri tuo sed petitioni restitutionis p pactū hū posset. ff. de
pac. si vn⁹. §. pacta. secus aut si alia causa diceret qd nō deberet
ei restituē ecclesia. s. qui ppter pēn vt symonic vel aliud hui⁹
pūat⁹ esset sūa plati iure qd in ea habebat. vel etiā qd post spo
liatiōnē vel an fm alios renūciat spōte ecclesie nam his non
obstatib⁹ pōt agere interdicto nō ad rē quam renūciat spon
te si cōsiteret sec⁹ aut si negaret vt hic nec ad rē quā als legitime
propter peccatum. s. amisit sed ad damnum et aliā cām. ff. vñ vi.
idēp. §. vsuz. r. l. si plures. §. vl. s. vices nōne coīso qd sponte re
nūciat videt esse sublatā prima cā turpitudinis. s. ins. argu. c.
qd me. cā. l. si. ff. de cō. ob tur. can. si ob turpem. et ita nō posset vl
teri⁹ et ad dāna agere. s. dicit nō esse simile: qd spōte renūcian
do nō approbo inde mihi factā nec video: negligere cū possint
esse alie cause renūciatiōis pter metū. s. ppter cōscientiā vel re
ligiōnē vel hui⁹ s. solūmodo qd p doli vel ob turpē cām pmissi
video: approbare metū quē ptuli. itē pmissio et datio sunt mul
tū sibi vicine. nō aut sic spoliatio et renūciatio imo plus ē: qd
q metu vēdi dit recipiendo pciū nō v3 renūciare actiōi qd me.
cā. c. qd me. cā. si vi. Et Si nūqd dices idē quod in possessorio
si agat qd me. cā. et de dolo. s. qd debeat exprimere eam probabi
lem et qd testes tñ supervi vel dolo sint recipiēdi: cū illa sint re
stitutoria. ff. de do. arbitrio. §. idē. et idē quidā s. male qd sic alii
aut sec⁹. nā si aliq; agat qd me. cā. ad rescindēdū ptractū accepti
latiōis vel aliā liberationem et aduersarius dicat nō metū re
nūciasti vel cōtraxisti. audiēde sunt vtriusq; pbatōes. nā nisi
mō audiat et feras sūa p eo re⁹ decetero nō potest agere ex illa
venditiōne obstante exceptiōe rei iñ. vel magis rescindēde contra
ctus. ar. ff. qd me. cā. metū. §. si putat. et. §. si. l. illud qd non est qd
agat possessorio. ff. de ecce. rei. in. et an. §. si. et eodē modo dicit qd
reus poterit opponere contra metum tradentem et agentem
ac. quod me. causa ad restitutionem ipsius rei tradite renūcia
tionem post metum secutam. qd cum sua. s. etus qui se dicit pas
sum metum non interfit negatione possessionis neq; ratio
ne proprietatis cum renūciaverit agere non potest sed potius
excipere potest. arg. ff. quod me. cau. sicut. §. satis. et. §. qui pos.
Idem

a ¶ Iuramen
to pape. adde
Sel. in. c. j. col. i.
in prin. s. de cō
sti. et in. c. qd i ec
clesiarū co. viñ
verfi. demū. et
ibi cōcor. e. tit.
Et vñ ē abb.
in. c. significa
ti. col. iñ. in. si.
s. de elec.

Admonet. ^{(Ordinationē). i. ad te. l. dioce.}
pertinentes (intrare) licet vel hic
dicitur clericus in personatu constitutus de quo hic
loquitur non possit dimittere ecclesiam suam sine li-
centia superioris. tamen potest consentire electioni de se facte
vel potius translationi. et si aliqui de aliqua ecclesia cum eligunt
non peccant. quia hoc non est prohibitum. s. de ele. cum inter. r. c.
videndum. ¶ Et dimittere nisi velit ad religionē transire. r. r. q.
ff. de iur. s. de reg. licet. hinc apparet qd qñ prelatus trāsit de vna ec-
clesia ad aliā ecclesia licita ut epō vel alij prelato ad quē pertinet
prima ecclesia eam alij conferre. si ad episcopū vel aliū prelatum
pertinet prouisio vel electio in prima ecclesia vel alij ad quē hoc
pertinet mandare quod conferat. ¶ Est tamen licitum episco-
po vel alij prelato ad quem pertinet prima ecclesia pleno iure
quo ad substitutionem et alia spiritualia ipsum prelatum qui
transiuit reuocare ad primam ecclesiam vel prelatum potius nō
licentiarum enim: sed retinere in prima ecclesia cui non praeiudicat
suis transitus. j. cod. quod in dubijs. ¶ Et sic etiam apparet
quod si ad alium pertinet electio vel presentatio in prima eccle-
sia et ad alium pertinet ecclesia quo ad institutionem qñ presen-
tator vel elector non statim debet eligere vel presentare. sed re-
quirere debet prelatum si ratū habet transitū prelati: qñ si ratū
habet secure eligat alioquin differant: qñ nunq̃ dicit elector esse
in mora qd diu ali^o plat^o nō habet ecclesiā pro vacante. ¶ Et alij
dicunt et forte non male qd nisi prelatus ad quem pertinet ec-
clesia in spiritualibus. j. sex menses facit illum qui trāsiuit redi-
re ad propriā ecclesiā. vel hoc ipsum incipiat prosequi. j. sex men-
ses vel procedendo cōtra eum vel corā superiōre petendo qd com-

pellatur ad primā redire qđ elector p̄t aliu eligere circa finē .vi.
mēsiū. q̄ tacite v̄f ratificare trāsiit ei⁹. ⁊ idē dicit si ēt ad eundē
placū ptineat ecclia in spūalib⁹ ⁊ qđ ad electionē: q̄ nisi infra sex
menses vel eligat vel p̄ trāseuntem pcedat qđ ad primū supe-
riorē denoluitur ptās eligēdi q̄ ex qđ nō pōt dispēfare expresse
qđ teneat vtrāq; nec tacite pōt impedire quin ptās eligēdi ad eū
trāseat ad quē de iure ptinet. ar. j. de p̄ebē. de multa. ¶ **C** Dic
bū fatemur qđ pōt p̄sentire electionē de se facte. s; nisi iſra mo-
dicū t̄pō p̄hēgēdi a placō obtineat licētia a pmo placō qđ ecclia
sedā aliū p̄ferat. j. de de. nō res. c. fi. ⁊ nō. 3. de elec. cum in cūctis.
¶ **E** Nec v̄f quis teneat electio qđ teneat collatio de sedā ecclē-
sia scđā q̄sq; absolut⁹ fuerit a p̄ia. lxxj. ⁊ lxxij. di. p̄ totū vbi eū
dī q̄ irrita erit talis ordinatio sec⁹ aū cēt si talia bñficia essent
q̄ simul haberi possunt de hoc nō. j. de cleri. nō res. c. fi. j. de p̄-
bē. de multa: vt dī qđ recipiendo scđam est ipō iure p̄iuat⁹ pri-
ma. so. illa itelligit q̄ recepit scđam de licētia p̄p̄i epi. vel de
qđ nō est p̄iuat⁹ quo ad se. qđ nō possit eā repetere. s; non est
p̄iuat⁹ quin prim⁹ possit eā retinere: s; adhuc magis p̄dicit pe-
nul. 6. eiusdē decre. vbi dī qđ ex qđ recipit scđam eccliam nō facit
fruct⁹ suos. ¶ **S**o. illō itelligit vt dictū est qđ de lnia p̄p̄i epi
trāsiit ⁊ tunc nihil iuris sibi retinuit in p̄ma vel qđ de lnia ei⁹
trāsiit sed tū sustinet epi qđ vtrāq; teneat vel dic qđ sicut qñ
finelicitia primi epi trāsiit vtrāq; tenet. p̄iuat⁹ quo. ad se
prima ecclē. sic etiam fructibus vt eos non faciat vltierius suos.
¶ **T**enet sententia licet in ea falsę causę subſiciantur.

In presentia. (Ad vñā). ff. de test. ob car
mē. §. vl. j. de re iu. cum iter
canfame psumi). j. de pba. post cessione. j. de re iu. cū
iter nos. r. c. sicut. ff. de sta. bo. igemū. ff. si li. pē. ap.
ff. de re iud. res iudicata. (si tu) qui agebas qđ qđam abbas q
resignauit abbatidē de facto dimitteret (sine) vulmē. r. cū iu
dice a qđ non erat appellatū si rē trāficat iudicatā. de hoc no. §.
de elec. bone me. in a. si autē esset appellatū vel aī s aī sententiā
nō credid iudici nisi qđ tū legitimis pstitit documentis. j. de p
ba. qm. qre qđ dicitur. j. de offi. delega. cū i iure. j. de pba. quontā.
¶ Præter ista no. qđ h̄ false cause subiciat i snia tū sentētia
tz: qđ nō est ptra ius scriptū: sed ptra ius litigatoris: s; multome
lus v; si iusta qđ iussellet qđ expissa nō est: vt h. iusti. q mann. non
pos. §. eadē. si. q. vi. item si sniam. v. si vero cōtra ius litigatoris:
s; cōtra. ff. de excu. tu. q testamento. fo. ibi loq̄ qđ cā expissa erat
cōtra ius scriptū. f. qđ h̄nti legitimū tutore nō pōt dari testamē
tari vel ibi loquitur qđ snia data fuit sub conditione qđ nō ex
stitit. Itē si exprimat vñā ptra ius r. aliā qđ nō est ptra ius tz sen
tentia vt potius res valeat qđ pereat. j. de v. sig. abbate. quāsdā
epoy simplena probatio in quoy presentia idē abbas renun
ciauit (cōfessionē) plena pbatio. C. de ptes. l. i. §. eo. certum.

Sane (Literas) Confessionis prebende (admitta-
tis) plus nititur hec decre. equitati quam
iuri alii dicunt eam niti iuri: q: tm sciuri submisit. vt
dicemus. l. co. veniens.

¶ Non valet resignatio nisi in manu ei^a a quo q^uibz bñficiū.
Quo casu requir^t p^{re}sens capⁱ maioris ecclⁱe in resignatione
et an prelat^{us} renūciare possit in manibus subdito^{rum}. b^en^e iⁿ iⁿu. 3.

Quod in dubijs (Sponte) secus si co-
acta. f. qd me. cau. ad
audientiam. Et Resignares resignatio enim non
valet nisi in manu eius a quo qd. habet beneficiu. f.

epi qui consert. s. e. admonet. xvij. q. ii. abbas. ff. de oi. iur. l. ii. §. cū placuisset. ff. de offi. pre. legatis. et intelligatis hoc verū qd nō t̄z resignatio qn ecclia possit cū repetere. vii. q. i. nō opz. et superior. xxiii. q. v. mulier. i. p̄e tū nō pōt repetere eccliaz qz et si in utilis sit renunciatio. tamen obtinetur pacti sicut inutiles ac cepulatio. ff. de pact. si vnus. §. penultimo. ff. de acceptationib. l. i. accepti. vii. q. i. eos. vel verius potest priuari ecclia quia peccant renūciando i manibus laici. et hoc sonat l. i. t̄r h. cū. licet in manu laici resignauerit tū nō amittit p̄bēde sue p̄p̄ietatē cū nō possit resignare sine epo nisi p̄m̄it p̄ sui am superioris sp̄oliet. xvij. q. ii. gonsaldus. sec. de possessione. vt nō. §. eo. s̄n. b. q. i. hoc verū sunt in beneficiis t̄z p̄p̄ietatē s̄m̄e in iurib.

acquirendis q^b n^o renūciaret. i. e. veniens. † Itē dicit^r q^d l^e renūciatione nō solū d^e interuenire auctoritas prelati recipiētis resignationē: s^z et cōsensu canonicoꝝ ecclie quas resignat. r. r. q. iij. statui^mus. l. viij. di. si q^s. ¶ Capitulu^m autē maioris ecclie cōsensu nō credim⁹ regrendū nisi forte renūciaret magne dignitati vel nisi talis eēt p^ona de qua magn⁹ honor vel pericul⁹ ecclie immineret. tūc em̄ qⁱ magnū negociū est ei⁹ est assensus regrendus. i. de his qⁱ sūt a p^ola. q^{to}. ¶ Itē nō pōt prelatus renūciare iⁿ manib⁹ subditoꝝ vel et canonicoꝝ iⁿ manib⁹ fratrum vel et iⁿ manib⁹ sui p^opositi. i. eo. c. vi. sed necessaria est auctoritas epi vel cōfirmatio. s. e. adimonet q^ui p^opositi eēt cōfirmatio iⁿstituto. tūc em̄ satis dici posset q^ui renūciacionem ei⁹ recipere posset. sicut iⁿ monacho. vt no. i. e. c. vi. vt tū^m nō iⁿ proba.

biliter dici quod necessarium sit ad hoc vt valeat licentia alicuius
super renuntiatiōe q̄ possit etiā in iudicio cum iniurijs desistit
(susceperit) propter hoc vsu sp̄si sunt a cōmuniōe sacramen-
tor. vi. q. vi. si q̄ princeps de hoc no. s. de elec. q̄ quis.

Dsupplicationem.

- 1 An liceat epo sine licentia pape renuntiare.
- 2 Quicūq; in dignitate sine dispensatione manere nō pōt d; cede
di licentiam petere.
Licet prelati in tpalib; nequeat pastorale exercere officium
- 3 nō d; cedere q; pōt coadiutorē adhibere secus in spūalib;.
- 4 Quib; casib; possit prelati ob plebis et subditorum perse
cutionem cedere.
- 5 Licet prelato se in murum opponere contra querētes possessio
nem vel libertates ecclesie.
- 6 Utilius nōnun q; pmittit nasci scandalū q; vt veritas omittat.
- 7 Quot modis dicatur persona aliqua irregularis.
- 8 Irregularitates ⁊ earum pene sunt de iure positio.
- 9 Irregulares sunt celebrantes si ab officio suspensi sunt.
- 10 Illegitimos omnes ab ordīnib; repellit ecclesia.

Isi cum pridem ^{(Frugē). id est si cre-}
^{dis. vitam cōtempla-}
 titiam meliorem q̄ actinam (sanctificato.) Hieremia.
 Coni vitam actinam habuit & predicationi institit.

ille hieremias (cuius verbi) recusabat verbum predicationis ba-
lulare dicens. a. a. a. nescio loqui. &c. et tamen postea predicauit
vñ. q. i. in scripturis. ¶ (Cedendi) videtur q. pro nulla causa
possit episcopus renunciare sine licentia pape siue irregularis si-
ue criminofus. i. e. c. pri. vi. q. iij. deniq. ff. de admini. tu. tuto-
res. §. qui se. quidam tamen dicunt contra in symoniacor. intrin-
so quia sunt fures. i. q. i. ordinationes nec habent titulus. unde
quantomagis tenet rem furtiuam magis peccat. rñij. q. vi. §. si res
ff. de condi. fur. si pro fure. sed nobis videtur q. nec hi debent di-
mittere eam possessionem facti quam habet sine licentia. sed de
rebus ecclesie abstinere debent. i. e. c. pri. §. rursus. Et idem in

2 oibus suspensis siue ab homine siue a iure dici pōt. ¶ T. G. For
tam rrrti. q. ii. admonere. de pe. di. i. q. i. obrem. ff. de rei ven. itez
fi. §. j. illius. quale est symo. i. q. i. erga symoniacos. j. de symo.
tantū. vbi de hoc not. z. c. penul. z. apostata. j. de apost. c. fi. z. scif
ma. j. de scifma. c. j. vbi no. vii. q. i. factus. z. c. se. intrusio. v. xvj.
q. vii. si quis deinceps. z. si non sit firmata forma in electione. §.
de electio. quia propter. z. hoc est ea ratione. q. nō sunt prelati.
sed fures qui non intraverunt p hostiū. i. q. j. ordinationes. z. c.
figs neq. hoc qd dictū est de forma non placet. vt not. §. de elec.
qd sicut inter hec crimina cōputat qdā homicidiū. j. de tē. or. c.
vlti. argu. l. di. in iros. sed alij respondent z. male illi factū q. ho
micidiū erat manifestum. als si esset occultū lz sibi bñ consule
ret si abstineret post pniām. non tū ei scipif. l. di. de clericis z. c.
de his iter hoc. compurant ēz qdā quodlibet crimē qd ipō iure
irrogat infamiā. ff. de his q. no. infā. ait. ar. iij. q. vii. §. porro. C.
de infā. l. i. quia talis infamia p pniām aboleri nō pōt. ff. q. iij.
§. hinc colligit. pōt em petere resignationē quicq. cōmisiť pu
blice enorme crimē ppter scā dālū. l. di. sacerdotes. vbi not. et

3 c. de his vo. ¶ Si autē als fuit criminosis quocūq; crimi-
ne quātūcūq; enormi. p̄ter predicta et consimilia de quibus
not. j. de tem. or. ex tenore. si tñ crimē sit occultum post peractā
pniam nō pōt petere resignationem iuste vel ad minus. et cōde
di nō dō. l. di. q. tua. 7. c. domino sancto. item licentiā cedēdi pe-
tere dō oīs qui nō pōt remanere in dignitate sine dispensatiōe.
de quibus no. j. de tem. or. ex tenore. de falsarijs occultis litera-
rum domini pape. videtur qđ post absolutionem 7 pniam iactā
sine peccato ordinat. nec pōt petere cessiōē: qz non est infamis
ipso facto. qz nullo iure inuenio eū infamem (impotens). ff. de

ver. sig. moribus. ff. de re iudi. questum. (¶ Pastorale). i. in
spiritualibus. nam licet in temporalibus non possit exercere of
ficium suum non dē cedere. qz potest habere coadiutorem. vii. q.
i. qz frater. z quidem infirmus nō est cogēdus cedere. sed si pe
tat ei cōsentiendū est. j. c. ppori. (¶ defectum ignorantia fm qd
defectus scientie non peccatum sed pena. xv. q. i. §. i. sed fm qd
dicitis negligētia dicēdi aliquibus est peccatū. vtpota illorum
q sunt in aliq officio si negligāt discere ea que pertinet ad offm
suū. lxxvij. di. c. j. z sc. Itē nō q nullus teneat ad scire sed tene
tur ad operari fm cōsuetudinem. ad credere autē bñ teneat aliq
vt nō. §. de sum. tri. z si. cath. in principio (¶ spiritualium) lxxvij.
di. notum (¶ temporalis). xxx. di. petrus. lxxvj. di. fratrē (¶ petēs)

4. *De ele. cum nobis. (T. Salici) vii. q. i. seruandum. 7. c. vl. i*
hoc. §. distinguitur qd iurio sit in extrinseca vel intrinseca per
secutione. extrinseca persecutio consistit in manifestis et p̄cis ini
miis ecclie qui nos persequuntur. intrinseca in subditis qui
adhuc non sunt p̄cis nec corrigi volūt. in exteriori persecutide
distinguitur an solus prelatus q̄ritur an totus clerus aut to
ta ecclia. si solus p̄latus. aut eo recedente tata est salus ecclie:
et tunc

a ¶ Mo. q. l. b. dicitur refert r sequit Petr⁹ de anc. l. consil. c. ym. inci. iudex d. iure col. in. post med. et adde eundē In no. in. c. qm̄ d i fi. j. de pba. d i materia qm̄ falsa cā vitiet sententiā vide per Sely. in. c. sicut co. rj. d. falsa cā j. de re iud. vbi plene. r add cō dē Anno. r ibi addita i. c. qm̄ cōtra. j. d. rein. r p. d. āch. i. p. lry. co. in. i pū ci. p. clarion. d. cū. dubiorū. b ¶ Tñ non amittit. adde q Sely. in. c. in nostra. co. xvi. ver. xxiij. s. d. referi. dicit dictū Anno. hic verū. r qd̄ alio dedit hic cōcor dantes quasop te vide.

igitur quod potest recedere. vii. q. i. sic ergo. et appello extrinsecam per
 secutionem esse quod sit alicui finis publico sine in primato. ita scilicet
 quod contingit ex peccatis aliorum. et tamen plures non oditur. vii. q.
 i. sic tunc (adherere) ut non potest dici vel non fructificet tua pre-
 dicatio (et asperans) propter malos (culpa) subditorum (sangui-
 nem. i. i. h. dist. in. denique. i. i. q. vii. s. is ita. xxi. q. d. i. i. non potest
 ¶ **E**t (distingueda) grego. distinguit super ecclesie. debemus enim
 vitare scandalum quod tunc potest possumus sine peccato. alioquin vitium
 scandalum nasci permittit quod ut veritas relinquatur. i. de regu. iur. q.
 scandalizauerit. veritas ergo bone vite vel iusticie propter scandalum
 non potest deferenda est. veritas autem discipline deferri potest propter multum
 diuine peccati. i. di. ut constitueret. et hoc intelligimus ubi non de-
 fendunt errorem. xlii. di. commutationes. si enim defenderent vel ex-
 cuserent. tunc nullo modo parendum esset multitudini. de pe. di. vi.
 c. i. in fil. lxxv. dist. in. plurimos. ¶ **E**t Irregularitatis irregulari-
 ritas persone de pluribus modis. primo enim siue per defectibus
 quod sunt aliquo sine peccato: ut qui est bigamus vel vidue maritus
 vbi. vel de illegitimo matrimonio natus. alios etiam defectus
 habetis. i. di. non confidat. et si. lxi. di. per tota. Item secundo modo de irre-
 gularitas persone ubi generaliter omnes prohibet ordinari sine dispen-
 satione pape vel etiam celebrare in ordine iam suscepto sine pa-
 tiatur defectum sine peccato siue grande peccatum commiserit.
 et qui sunt hi. no. i. de te. ord. dilec. si. non ergo hic de irregularis:
 quod per regulam apostoli ordinari prohibetur. sed quia est extra regu-
 lam aliorum. ¶ **E**t ita est generaliter episcopi possunt cum omnibus dispen-
 sare nisi eis specialiter prohibetur: ut no. i. de tem. ord. dilec. cum
 predictis specialiter dispensare prohibetur. Papa autem in omnibus
 irregularitatibus dispensat: quod ipse. s. irregularitates et pene huius
 de iure positio sunt. alio etiam in 3 dicantur irregularis omnes
 illi qui non possunt nec remanere in susceptis ordinibus nec promo-
 ueri ad maiores et post peractam plenam sine dispensatione pape
 vel inferiorum platorum. de q. no. i. de tem. ord. dilec. ¶ **D**e defectibus
 sacramentorum videtur quod tunc et constitutione ecclesie inducit irregu-
 laritatem quoad ordinationem in hoc quod cum eis non possit dispensari ni-
 si per papam. s. huius vi. quod vni capitulum apostolice regule est opus episcopi vnius
 vronis esse vni. xvi. di. c. i. et si. s. potest responderi quod hoc non est ex de-
 fectu sacramenti quod prohibet ordinari. s. quod non possit esse orator
 viduitatis: quod iungia frequenter. et hoc satis videtur ex parte dicere.
 ¶ **E**t xvi. distinctio. vna in fi. ¶ **E**t potest dicere quod si per nouum
 testium iudicat huius irregularitas quod ad hoc quod promoueri non possit. non
 tamen quod ad hoc quod per alium quam per papam non possit dispensari. capitula
 tui. xvi. di. acuti. et si. de bigamis debet. vident dicere quod de
 fectu sacramenti est causa quare promoueri non possunt: sed respondeo est
 causa coadiunxerunt vel alia ut dicimus. i. veteri autem testamento erant ir-
 regularitates temporales et non perpetue. quod exercebant extra castra ut qui
 quis tangebatur morticini. de vna tamen videtur quod fuerit perpetua. s.
 quod summus sacerdos debet habere virginem et non repudiata. sed
 nec tunc erat propter defectum sacramenti: sed propter causas predictas
 Item etiam videtur in corpore vitiatas. quod tamen de iure positio sunt irre-
 gulares. et idem de filiis illegitimis. et idem de obligatis ad ra-
 tiociniam. ¶ **E**t Item no. quod suspensi ab officio si celebrant sunt ir-
 regulares: vti in pale. c. xi. q. i. si. quis episcopus: sed suspensus a bene-
 ficio. si celebrat non est irregularis: quod in iure non inuenitur. (irre-
 gulariter) et huius in temporalibus et spiritualibus per quod canones
 iubent regulam ecclesiasticam. s. de accu. qualis (indulgentia) ipse enim
 semper petere debet cum sine dispensatione non habeat executionem offi-
 cii. superior autem penes quem est potestas dispensandi dispensationem
 impendit etiam non vocatis istis ad quos pertinet electio vel
 confirmatio vel quicquid aliud iuris sed contra hoc videtur quod
 iste placet non intravit per officium. quod tunc quo fuit electus et confirma-
 tus et consecratus malum habuit ingressum propter defectum dis-
 pensationis et tunc quo dispensatus fuit similiter non videtur habere
 bonum ingressum quod non habuit consensum nec electori nec confir-
 matori nec consecratori: sed dicit quod iste per dispensationem obtinet
 canonicum ingressum. et predicti. s. electores et confirmatores et
 consecratores non possunt resistere dummodo ille qui potest vellet dispen-
 sare. ar. s. de elec. cum inter canonicos in fi. s. de post. boni. si. cir-
 cusi. (potuerit) de iure. s. cum examinaf (culpa) taciturnitatis in
 examinatione (et causa) defectus natalium (dispensari) per papam
 in episcopis et inferioribus prelatibus et cum aliis clericis per
 episcopos per quoddam. sed contra. s. de si. pres. c. penult. (Gelo-
 res) id est zelans et vlciscens peccata vel actor castitatis. j. q.
 i. i. s. eque. xlii. q. i. s. j. ¶ **E**t (Notos) sicut legitur in historiis
 manzer de scorto natus spurius de concubina sic dicta aspur-
 cia incontinentie. notus de adultera qui quasi videtur filius
 et non est: sicut nota febris que videtur aliqua et non est illa eccle-
 sia autem omnes illegitimos ab ordinibus repellit. s. de elect.
 cum in canonicis (ociositas) de con. di. v. nunquam (quod) x. q. ii. due
 j. de reg. licet (pontifex) martinus (illius) pauli apostoli (plus
 ceteris) xlii. q. i. i. quis nos (et meritorius) xlii. dist. in. ephesius
 ff. ad. l. aquil. si seruus. s. si calicem. xlv. dist. c. vi. ff. de neg. gest.
 sed an ultro. (secura) et ideo eligenda. de pe. di. vii. c. vlt. ff. de

A Bonū cō-
cābū. z ad hoc
dictū Anno. h
adde Jo. an. i
reg. qđ ob cām
de reg. in. l. vj.
z Lu. ro. l. cōfi.
ccely. col. vj. vj.
er. his igit. z b
ci. cōsilium cir-
ca primū z etiā
adō mode. l. i.
fi. colū. h. C. si s-
tus vel vti. pu-
bli. z videt pro
posito abb. i. c.
cōstitut^o. co. iij.
dereli. do. vbi
qđ in p̄silio ba-
siliensi fuit o-
diatū q nec ep̄s
nec abbas pos-
set intus tras-
ferri sine cō-
nabili z eūdes
abb. l. c. fi. s. de
post. prela. vbi
q̄ta fuit statū
tū p̄silio pisa-
no. z hoc dictū
Anno. hic re-
fert etiā fely.
in. c. q̄ i ecclesia-
rum. co. x. circū-
me. s. de cōstit.
b **E** Spurius
adde dictū In
noc. hic. adde
Bar. z ibi Ale-
xan. de Anno. l.
appo. i. l. fi. ge-
ner. col. h. circa
p̄in. ff. de his
q̄b. vt indig. z
adde Fran. de
are. l. c. atf. de-
rici. s. de adul-
terij. co. v. j. de
ind. ubi quod
spurius est no-
men generis. z
iō nat^o ex solu-
t^o colū. nō
tū vnica cōcu-
bina in domo
retēta dī etiā
spurius. d. l. cō-
cubina cū glo.
quā ibi appo-
bant Dy. z bar-
to. de concu. re-
fert. Alex. i. cō-
fi. clxxviii. col.
h. in. v. vj. z in
pposito. vide
Lu. de sardis i
suo tracta. de
spuriis circa p̄n-
cipium.

ri. nup. adoptiu. (i. secūditate) Lia enim habuit quatuor filios Rachel tantū duos (latore) moysi. xxiij. di. si quis vult (indulgetur) xvij. q. i. ca. i. vij. q. i. hoc nequaquā.

- 1 Qui potest eligere potest etiam postulare.
- 2 Solius prioris consensus non sufficit in alienatione persone.
- 3 An possit monachus absque abbatis et conventus consensu cōsentire postulationi de se facte de aliqua dignitate.
- 4 In epō debet fieri subtilior inquisitio q̄ in alijs dignitatibus.
- 5 An propter crimen possit quis cedere ep̄atu.
- 6 Papa dispensare potest cōtra quatuor concilia et cōtra aplm dum tamen nihil contra fidem statuat.

Post translationē (postulandum) nihil est aliud est eligere postulā dū q̄ postulare. si enim elegisset eum ad ep̄atū cassaretur electio. q̄ regularis est q̄ nō pōt cōsentire cū nō habeat p̄p̄iū velle vel nolle. rñ. q. i. non dicatis q̄ ep̄s cōsentire nō pōt q̄ similiter sine superioris licētia se nō pōt transire. s. de trāsla. ep̄sco. inter. inf. i. s. de postu. p. totū. ar. 2 tra. s. de voto. p. tuas. sed erpone ibi electionē. i. postulationē et nō. de s. de elec. in causis. vñ nō est eligēdū simplr. s. cū deter minatiōe hac. s. i. postulādo. vt hic. s. pal. e. alijs dicit. forte me lius q̄ etiā monach⁹ eligē ad ep̄atū argumē. s. de voto. p. tuas.

¶ Prior et alio cōuentu. solius em̄ prioris cōsensu non sufficit. rñ. q. i. statim. ar. rñ. q. i. p̄cipim⁹ si tñ sine cā nollet cōsentire cogere p̄ sup̄iorē. s. de in re p̄tro. nullus. s. si iustā cām hēret nō deberet cōpelli. s. sic intelligo. lxxij. dist. lxxij. rñ. q. i. di. c. j. rñ. q. i. nō. regularē regendū ab abbate et cōuentu si est exē ptus vt hic si vñ nō sit exēptus deberet regi ab eis dē abbate et cōuentu. rñ. q. i. statim. s. ab ep̄sco similiter. rñ. q. i. q̄ vere. ¶ Delius Credo ep̄i cōsensum nō esse necessariū in postu latione. s. vt ab epō postulet quasi a prestante autoritatē postulā ti. sed huius ep̄i requisitio est necessaria sine fiat postulatio siue electio. quia eius clericus est. lxxij. di. lxxij. di. c. j. rñ. q. i. et ea dem rōne si sit clericus pluriū ep̄orū ab oib⁹ est requirend⁹. re q̄ sitio em̄ pape necessaria est ppter dispensationē. ar. s. de elec. innotuit. lxxij. di. cenomān. vñ meli⁹ h̄ regit. q̄ fuit ep̄s et nō q̄ fuit monachus. ar. s. de trāsla. c. j. licētia autē sui p̄positi vel ar. c̄bip̄es byteri vel consiliū p̄latorū seculariū nō exemptorū nō credimus requirendū. sed soli⁹ ep̄i cōsensum sufficit require. ar. s. de elec. pen. c. vl. lxxij. di. per totū. ep̄s tñ nō vñ euz licē tiare sine cōsilio fratru electi. vt nō. s. e. q̄ in dubijs. ¶ Et dicit dicit qdā q̄ monachus nō pōt cōsentire postulationi de se facte siue in ep̄m siue ad quācūq̄ aliam dignitatē eligat nisi prius ha beat cōsensum abbatis et cōuent⁹. q̄ nō h̄y velle vel nolle. rñ. q. i. nō dicatis. sed istorū cōsensu obento anq̄ hēat cōsensu ep̄i p̄nt cōsentire postulationi ad quācūq̄ dignitatē et etiā electiōi ad mi nores dignitates de se facte. s. nō pōt deservere. primā eccl̄iaz nisi habita licētia sui ep̄sco. sicut nec ali⁹ cleric⁹. vt. s. e. admonet h̄i monacho qdā dicit secus. lxxij. di. lxxij. di. c. j. ¶ Et dicimus qdā quo ad h̄ qd teneat postulatio de monacho ad mi nores dignitates ordinis nō ē necessaria autoritas pape. et etiā cum postulari vñ si male ptingat de eo fieri electionē cōsentitib⁹ abbate et quēta credim⁹ p ep̄s posse disp̄sari sicut in alijs digni tatib⁹. lv. di. p̄fets cū papa ibi nō rep̄auerit. s. de sentē. ex nup. abbates aut possent eligi ep̄os. s. de elec. cū in veteri. in abbate aut p̄p̄iū monasterij credim⁹ mōachū eligēdū nō postulandū. ar. s. de elec. cū dilecta. s. d̄ p̄fue. cū dilect⁹ (capli). vij. q. i. hoc ne quaquā (p̄fificatū) multo fort⁹ ad minores dignitates. arg. s. de trāsla. c. vl. vij. q. i. mutatiōes. officiū tñ aliq̄ in q̄ nō sit digni tas satis credere qdā posset h̄ere. q̄ plus est ad onus q̄ ad emolu mentū. C. de infra. l. j. quis posset dici qdā h̄er hac cā repellat ab ep̄atu et difficile disp̄slet 2 tra. p̄liū cū eo. tñ si postulet a papa ad abbatia vel prioratū facilius cū eo disp̄sabitur. q̄ nō est cōtra cōciliū et h̄ sit indign⁹ maior. nō est indign⁹ minor. ar. ff. de inter. et rele. l. relegatoz. s. vl. i. l. se. ¶ Et hoc. c. non habet locū si alia dignitatē dimiserit et fuerit factus monachus. bene enim poterit a d ep̄atū postulari nisi probatū fuerit ei crimen. si aut fuerit probatum. tunc nō ppter conciliū qdā de his men tionē nō facit. sed ppter crimē repellit. rñ. di. p̄mum. nec mi reris. ¶ q̄ difficultior inq̄sitio fit in epō q̄ in alijs dignitatib⁹. q̄ ep̄atum nō licet dimittere ppter monachātū. sed alio dignita tes licet dimittere. vñ ibi nō sit tanta inq̄sitio quare illam di gnitatem dimiserit. arg. s. de regu. lxxij. q̄ quatuor. rñ. dist. sicut. ¶ Cōp̄erto statim siue infra modicū tempus. s. q. i. constat s. de regu. c. j. alioquin ratu⁹ habere videtur et ratibabitio retro trahit in maleficio. s. de simo. sicut est nobis. ff. de vi. et vi. arm. l. j. s. quotiens. rñ. q. i. si virgo. C. de trāfac. q̄uis. C. quomo do et q̄ in si ab eo (dimittes) argu. quod etiā symoniacus non potest cedere sine licētia pape (redire) q̄ ep̄sco. potest di. sp̄nsare cum huius symoniaci habes. s. de elec. c. pen. secus est in alijs dignitatibus. quia easdem in alia vocatione reassumit valet. s. de electione. c. pe. (q̄ in eo) bec est vera interpretatio i

¶ Dispensat adde cū dē i. c. q̄ in eccl̄iarum circa si. s. de cō sti. et in. c. sup. e. s. de biga. et ad de pe. de an. l. 2 si. c. rñ. in. c. p. circa bigamos vbi qdā papa dis p̄sat et 3 ep̄as pau. et vide que late ponit fely. in. d. c. q̄ i. eccl̄ia rñ. co. vi. s. secū da conclusio. et ad b̄eri. b̄obis in. c. p̄posuit. s. cōces. p̄ben. vbi qdā papa disp̄s fat 3 in. d. i. nū dūmō nō sit cōtra fidem nec nutriat p̄ctū mortale nec in ducat subner sionē fidei nec piculū alarum. Et circa legem euangelij dicit qdā disp̄sat cir ca ea q̄ sunt cō silij vel in pabo lis dicta nō tñ circa ea q̄ consi stunt. i. p̄ceptis vñ p̄bitioni. h̄is vide tñ cir ca p̄dicta fely. i. loco pal. in cōl. seq. et seq.

¶ Illa renun ciatio. et sic re nūciatio facta ab iūti et adde pet. de an. i. cō si. rñ. in. c. i. h̄ac cā colū. in. post medi. qui sequitur In nocent. b̄ic.

- 5 lxxij. c. c. ¶ Dixerunt et bene. sed non sufficit siue enim fuerit cōnictus et p̄fessus siue non. sed tñ quia cōmiserit crimē h̄ occulte amplius ad ep̄atum nō resurget. et hoc innuit si. b̄ntus decr. vbi dicit alioquin et. sed potes meliorem rationem assignare. quia superior nō daret ei licētia cedendū ppter crimē nisi de eo cō nictus esset vel confessus. vel nisi crimē esset tale qdā executionē post peractā penitentiam impediret sine dispensatione. vt. s. e. c. p̄ri. bene dicitur. hos tamen casus supponit et tamen credere quod si autoritas superioris pro occulto et leni crimine in quo perseverabat cessisset. vel etiam in quo nō perseverabat. sed de facto cum de iure nō debnerit cesserit iterum ad ep̄iscopatū po terit reassumi (alio) non est reprobus intellectus sed superior est vtilior (et non ordinem). s. de ordi. ab ep̄sco qui re. ep̄sco pa. ca. j. (ordinem) id est ordinis executionem. characteri enim re nūciare non potest. i. q. i. quod quidam. rñ. q. i. licite. hanc aut executionem recuperabat de speciali mādato pape. ¶ C. d. stiterit) probante electo. p̄sumitur enim prima facie qdā nō si ne causa re signaverit. ar. b̄iq. s. ca. p̄ori. vij. q. i. hoc nequaquā. alij dicunt qdā nunq̄ debet aliquā ex p̄dictis causis p̄bare nisi esset p̄sumptio contra eum que esset si ordini renūciasset. et tunc posset probare qdā ex aliqua p̄dictarum causarū resigna uit. vt sic cesset p̄sumptio et admittatur postulatio p̄mo dicto magis consonat litera (tunc). s. quando cessit dignitati (antea) non existens p̄latus aliquando potest celebrare propter scan dalum. et tunc p̄latus non p̄hibetur. vñ. dist. i. testamentum (alioquin) id est si non resignavit ex p̄dictis causis que sunt si ne peccato. sed ex alia. i. ppter peccatum non distinguo. si sit ex eo cōnictus vel non. vel distinguendum est vt dicit in illa glo. et bene. vel alioquin. i. si ep̄sco. non p̄buit p̄dicta vel si ali as ei nō constiterit. ¶ C. d. n̄rum) sed non impossibile. disp̄n a sat⁹ enim papa cōtra quatuor cōcilia. (Capli). rñ. q. i. sunt q̄ dam. rñ. q. i. di. lector. lxxij. di. p̄fets. Et cōtra verba euangelij. licet non contra mentē. nam in euangelio dicitur in ore dū. vel tri. cō. o. ver. s. de testi. in omni. tamē postea eccl̄ia statuit in cau sis cardinalis plures requirendos. s. q. i. i. c. i. rñ. q. i. s. f.
- 6 a

¶ Quidam (siue ep̄sco. siue alij p̄lati siue simplices clerici (instituta) quia em̄ ita perseverant p̄sumit cōtra eos vt hic de penitē tia distinctio. s. di. notū. C. ad vell. si mulier in. c. ff. de questionibus. l. j. s. dicimus. est etiam hoc ideo ne illudatur papa sicut in postulatione postq̄ est p̄sentata pape. s. de postu. bone. h̄. ar. cōtra. ff. de cessi. bo. is qui. si tñ anq̄ superior sciat re nocet petitionē suā siue mandatū. vel etiam postq̄ scituit anq̄ licentiam cōcedat vel l̄as super ea valet renocatio. s. e. elec. nec est simile in postulatione cum bec renocatio nullius interest si cut illa. sed et q̄ nō sit publice et solenniter interest postulati. si aut renocaret anteq̄ superior admittat cessionē et superiore hoc nesciente det licentiam. videt q̄ teneat licentia. arg. ff. de p̄cu. si p̄curatorē. quāto possit distingu. an per p̄curatorem vel literas vel per nūcium petat cessionē. ¶ C. d. p̄pellēdos) hoc vide tur intelligendū si postq̄ papa intellexerit voluntatem eorū ve lint resiliere anteq̄ papa consentiat. nam si papa consensisset an q̄ renocet petitiō licentie non est cogend⁹ cedere cum satisfi ciat petitiō ep̄sco. et assensus pape. et tam non sit ep̄sco. illi⁹ eccl̄ie. s. e. qdā in dubijs. hoc placet si cessionem obtulisset pa pe sed vbi nō obtulit cessionē pape. sed tantum licentiam cedē di perit in futurū i eius manib⁹ quē dominus papa deputaue rit secus est. et tunc obtinet quod hic dicitur.

- 1 ¶ Renunciare iuri suo et se gratie submittere quomodo inter se differant.

¶ Eniens (canonici) etiam si expressa esset re nūciatio literarum vel iuris qdā ba bebat vel habiturus erat iste subdiaconus tñ et illa renūciatione nō posset excipere nisi capli cui facta fuit renūciatio. vñ de videtur q̄ isti canonici de quibus non dicitur hic qdā nomine capli exciperent. nō essent admittēdi. so. vere nō sunt admittēdi ad excipiendū de renūciatione q̄ nō est eis facta. sed excipiunt vt quilibet de capitulo q̄ nō intrudat eū p l̄as q̄bus renūciavit sicut posset excipere q̄ alio nō intrudēt eum. q̄ l̄e eius false sunt. sed si caplium vellet eum recipere vel remittere renūciationem factam bene posset. et ex tunc non ad mitterentur canonici ad excipiendū de ea. Sed si capli manda ret his canonici qdā nō p̄ponerēt de renūciatione non obedi rent et q̄ ip̄i principa l̄r nō p̄ponūt de renūciatiōe. s. de intru sione quā suo nomine p̄ponūt et nō nomine capli plus placet qdā quo quis aliqd renūciavit liberare voluntate et eo animo qdā dūm illi⁹ rei vltius habere nō vult etiam absente illo cui p̄dicta renūciatio prodest illa renūciatio omnino vñ et sibi p̄iudicat et cuilibet parit exceptiones. argu. C. de ac. accusatio. vñ. q. i. q̄ periculosum. et s. de p̄feti. c. p̄. ff. de acqui. b̄ere. is pōt et l. h̄. et sic bec renūciatio nō tātū expresse sed etiā tacite quol bet iudicio. C. de resti. in inte. l. j. ff. de acqui. b̄f di. recusari. et bo ip̄o q̄

posse renūciat aliquā rem edēdū occupatū in loco fori? q̄ si ba
bēt p̄ relicto. ff. p̄ relicto. per to. in si. d. re. diu. l. si. fatemur
tū q̄ non amittit r̄uū rei per renūciationē dum tenet illā rem.
licet amittat possessionē. ff. de acq. po. si. q̄. si. si autem renūci
at iuri vel seruicū quā habet in aliqua re etiā absente dñō rei
statim sit res libera. et eodem modo si renūciat. C. de pac. l. post
q̄. si. cōtra. C. de repud. bēre. sicut so. ibi dicit q̄ valet renūcia
tio in auctōrē renūciatōis. nā non potest alij p̄ suā renūciationē
facere p̄iudiciū. sed in suū damū bene p̄iudiciū renūcian
ti (videt) si non erat. et ideo retractatur snia (iudiciū) hic potu
it esse vna cā retractatōis siue cū tertio nō cōmittente nec re
cusante duo male processerint. ff. de offi. dele. prudentiam (si gfe)
q̄ idē est ac si literis renūciasset cū idē sit tacite renūciare q̄
expresse. ff. de offi. delega. gratū. C. de iure do. l. si. de p̄ben. pro
illorū. **C**assanū q̄ qd dicit gl. hic posite credim? hāc sniaz
iustā et sniam de ele. iustā. nā aliud est renūciare literis sine iuri
suo quod periculosum est. ff. de pact. l. si. vñ. q. i. quā periculosum.
aliud est submittere se gratie q̄ submissio p̄estationē cōtinet q̄
gratiā expectet. et idē ea nō secuta ius p̄mū recuperat. C. de tras
ac. siue. ff. de dona. hoc iure. ff. de condi. cā data p̄ to.
Eadē si submississet se misericordie. ff. de condi. cā data p̄ to.
se voluntati. nā et tūc in alijs p̄cedentibus casibus fm q̄ bonus
vir arbitretur dñi p̄uidere. ff. de ope. libe. si libertus. si aut ta
lia nō expresseisset hāc gratiā aspiraret. secus dicerē. C. de p̄di. cā
da. si nō repetēdi. ff. de condi. ob. can. l. dedi. ff. si quis. sed contra
j. de pac. cum p̄idem. sed dicimus ibi gratiam contineri.

Recte (absolutio) talis autem absolutio vim res
ignationis non obtinet. Itē resignatio dñi
precedere absolutionē. ff. de offi. p̄el. l. p̄. et resignatio
nō pōt fieri sine auctoritate illi a quo rec ipit: vt no. s.
c. quod in dubijs (sancti) de hoc no. s. e. qdā (resignare) ita q̄
teneat q̄ quod monachi sint abso nti.

1. An sit necessarius cōsensu conventus vbi quis ad arctio
rem religionem transire vult.
2. Non debet abbas licentiam dare monacho suo arctioe religio
nem intrandi.

Dilecti. (usufructu) in iro fuit defect? scien
tie (abbate) monach? aut delectia soli?
abbatis p̄t dimittere monasteriū dñmō ad aliud
arctius transeat. r̄. q. i. si. statim. ff. de reg. l. nam
1. et soli facit obedientiā. r̄. q. i. non dicatis. **C** Sed queres
nūquid pōt fieri monach? alteri? monasteriū sine lñā epi. Rñ.
nō. si est pario vel minoris religionis. sed auctoritate epi pōt fie
ri disp̄atio. ar. j. de regula. significatū. sed artionis pōt. alij tñ dñ
cūt necessarii eē p̄sensum p̄uēt? et si ad arctioe religionē trāseat
p̄uēt? r̄. lviij. di. c. q̄. et palle. c. statim. alij et dicit necessarium
eē p̄sensum epi. ar. r̄. q. i. q̄ vere. qd credo v̄e eē q̄tū ad hoc vt
alij epi eū non ordinet sine lñā ei? nisi primo fieret monach?
2. alij epi monasteriū artionis secūdi epi. **C** Itē no. q̄ vnus ab
bas nō dñ dare lñā monacho suo intrādi religionē artioiem
nisi primo eā inueniat et paratus sit eā recipe. et si alr̄ recedit su
gitinus est et apostata cū non sit in alicuius obedientia. hoc autē
forte posset facere prior ei? q̄ daret lñā monacho volēti intra
re religionē q̄ sub sua obedientia irēt q̄rere locū religiosus q̄ sibi
placere tñ nō cōsulo priori q̄ hoc faciat nisi forte vt euitet mai
malū. l. q̄ si nō daret hanc lñā ipse sua auctoritate recederet.
C Abbas p̄sbyter aut institutus p̄ epi et p̄tatus p̄ abbatē
in manib? epi renūciare dñ: q̄ ab eo institut? est. tñ dñ fieri nisi
requisito abbate: q̄ sua interest. ff. de p̄be. in la. ar. j. de of. arch.
ad hoc. ff. vlti. Itē nō vñ si dicit. ego volo renūciare tpalia corā
abbate vel sp̄alia tñ corā epi: quia ista cōiuncta sunt q̄ vnum
sine altero dimittere non possit. j. q. iij. si quis obiecit.

De supplēda negligentia p̄latorū. Rubrica.

1. Bndictio epi in abbate succedit in locū confirmationis
2. Nō pōt abbas ordinē cōferre nisi sit benedictus.

Statim. (substituto) confirma
tio. s. de elec. nosti. vel
dic q̄ etiam sine cōfirmatione expresse daf. hoc
benedictio. **C** Per hanc bndictionem intelli
gitur data cura monasteriū q̄ succedit in locum
cōfirmatōis. nec est faciēda aliqua examinatio
vel igno. i. de bndictioe. sicut q̄ cōfirmat? tutor dat? a p̄e filio
emāpato. ff. de test. tu. p̄. et plus dicit q̄ et sine bndictioe au
ctoritate bñ canonis. bñ abbas plenā administratiōē ex quo
epi sibi bndictionem denegat si si epi diceret vñ ego volo co
rā sup̄iore aliqd p̄bare cū q̄rē bndicti nō vñ tūc non crederem
q̄ dñeret administrare sine sup̄ioris auctoritate nō p̄missa cognitio
ne. j. de reg. l. si tñ si maliciose p̄ponit q̄ probari nō p̄t p̄uicē ff.
p̄tōne. s. de ele. statim. et facit ad q̄d no. j. de reg. licet. Alij
tñ dicit q̄ etiam si iusta cā subesset q̄rē epi eū bndicere nollet et

etiā si iusta cā cōp̄sa appellaret. tñ si q̄d sit ab eo: q̄ papa ei? fa
cta tūc p̄ istā cōstōne quā hic ponit bec decre. et hoc not. s. de
ele. nūbū alij intelligūt hanc cōstōne hñc locum q̄ nullā verā cām
sue cōtradictionis assignat (renuerit) sine cā alioquin si iusta cā
subsit nō ei licebit q̄ subsequunt. vt no. j. de reg. licet (bndicere)
arg. q̄ aliquis dare pōt q̄ nō bñ. ar. C. de test. mul. cū p̄sō. ff. vlti.
C. de iure emp̄bi. l. vñ. ar. j. q. vñ. dñbertū. **C** Et alia. f. con
ferre lectoratū. l. r̄. dist. c. i. forte melius dicit q̄ cū cōferre lecto
ratū nō sit officiū tñ sed ordinis. j. de etate cū cōtingat. nō pote
rit ordinē cōferre nisi sit bndictus: vt. j. e. e. nec tñ dicimus q̄ tñ
ex ordine hēat hanc p̄tātē p̄ferēdi lectoratū s̄ ex ordie et bndictio
ne vt in p̄dictis. c. di. et idē intelligo de ordinib? minorib? lecto
ratū sicut ē hostiariar? et p̄salmar? j. de etate. cū p̄tingat exor
distat? at et accollat? p̄ferre nō poterit nisi p̄uilegiū hēat. ar. j.
de eo q̄ fur. or. re. c. i. **C** S̄ epi q̄ renūciavit et executioni ordi
nis manus bñ p̄uilegiū q̄ abbas bndict? et idē qd in abbati
bus dicimus est in coep̄is. l. vñ. dist. c. i. si illi ar. q̄ dicit q̄ ab
bas ex quo p̄t nō stat q̄ recipiat bndictionē p̄t cōferre lectora
tū intelligūt q̄ bndictio nihil facit ad collationē ordinis: s̄ p̄i
uilegiū gñale hoc facit qd cōcessum est abbatib? bndictis q̄ pos
sint lectoratū cōferre. qd p̄uilegiū p̄ decr. istā extēdū ē i abbatib?
bus cisterciens. vt et si nō receperit possint illū p̄ferre et alia facere
q̄ ad offm p̄tinet. p̄sa lñistatū at q̄libet sacerdos cōferre potest.

Scutnobis. (p̄sonas) j. de offi. archiep̄is.
vt singule. r̄. q. i. q̄ ad p̄p̄
tū. ff. p̄ socio actioe. ff. labeo (ep̄o) cōcessio cū q̄ co
eleham cōuertat in p̄p̄ios vñs vel fructuū alicuius
ecclesie facta ab epi sine cōsensu ca. nō vñ. j. de dona. pastoralis
(instituit) quod non debet facere epi et cū cōsensu capituli nisi
capelle ad eos pertineant pleno iure. tunc enim posset si cā sub
esset. j. de p̄scri. cū olim. r̄. q. vñ. c. i. alij tñ ad epi spectant ca
pelle. j. de capel. mo. c. i. (ita p̄sonib? nonis et male. j. de cens.
p̄hibemus (in ep̄alibus) i. in p̄curatorē. r̄. q. i. cauendū relatiū
et in cathedratico. r̄. q. i. illud et sic in hospitalitate. r̄. q. i. si.
(exēpte) j. de p̄uic. cū et plantare. ff. in ecclesijs in la. j. de con
ces. p̄ben. c. si. (generet) q̄ d. hac vice tantum p̄uabunt. s. de
elec. cum in cunctis.

Ecet. (ad archiep̄m) ad quē primo de cōsuetudi
ne p̄tinet collatio p̄bendarū. ad capitulū
p̄tinet ex negligentia epi. j. de cōces. p̄ben. quia dñerit.
C Et ita no. q̄ nec ei ad quē primo. nec ei ad quem
ex negligentia p̄tinet electio non currit tēpus nisi a noticia (a
noticia) j. de cōces. p̄ben. q̄. r̄. c. et p̄t. ff. de p̄t. ber. itē veniunt
p̄. p̄titiō. ar. cōtra. C. quis or. in bo. po. ser. l. vlti.

Iteras. (de patientia) nō de iure cōdi. s. c. p̄
ri. vñ aut ip̄i possint sine p̄tō. te
nere di c̄ q̄ non sine nona collatiōe: vt hic et not. s. de
electio. q̄ sicut. et. c. ecclesia. el. ff. r̄. s. de renūcia. nisi.

Dilecta. (impedire) no. electionē que nulla est
alia non impedire. s. de ele. cū vñtōsi.
de hoc no. s. de ele. vñtōsi. (dictū. g.) electio ab archiep̄i
scopo in cantorem.

Romana. (edictū) archiep̄s remissis credica
uit suffraganeos suos q̄ cum visitā
tātē r̄ recipiebāt. et tūc archiep̄s fecit fieri edictū per
totā puincia q̄ oēs sub diti suffraganeorū licite etiaz
in principalibus causis irēt ad curiā remēs. et hoc edictum hic
renocatur (culpis) si. j. de p̄ben. ex p̄t. arch. et. s. de elec. cum ec
clesia vñt in si. no. j. de concess. p̄ben. quia dñerit.

1. An possunt reges regno p̄uari.
2. Ex quibus causis possit regibus curator dari.
3. A subditis peti debet curator regibus: et superior proximis cū
ipsis concedere debet.

Radi nō immerito. (regni) spe
ciale est in re
gno q̄ reges nō p̄t priuare nedū filios s̄ nec fratres
vel alios cōsanguineos ex stirpe paterna descenden
tes a regno sola volūtate licet ex causā papa vel alius superior
rege possit eum priuare. j. de voto. l. s̄. et hoc est verū vbi reges de
seruntur p̄ successionē. s̄ si p̄ electionē deserit secus est. s. de elec.
venerabilē. **C** Generalē per hanc solā generalē et liberam ad
ministratiōē nō licet ei donare. ff. de pact. cōtra. ff. si. nisi in regi
bus et corā curatorib? sp̄ale q̄ dicat cū sp̄ale et p̄p̄i sit eis do
nare. **C** (Utilitate) no. causas iustas dādi curatorē regibus. s.
si nesciunt suū regnū defendere vel in eo institui. et pacē serua
re et maxime religiosus personis locis et pauperib?. et et q̄ pl? est
si nesciunt perditā recuperare: et idē qd dicimus in regibus ser
uandū est in ducibus comitibus et alijs qui habent iurisdicō
nem super alios. alij autē priuatis non datur curator nisi sint
furiosi vel p̄digi. C. de cur. fur. sul. **C** (Assumptus) bñ dicit sit
assumptus. q̄ p̄ alios. est cū hoc ordinariū q̄ curatorē regibus et
similibus personis petat sub diti et sup̄ior primus dñ ip̄ius p̄er

Inno. super primo decre.

decre. si non habet alium superiorem papa hoc facere debet argu-
i. qui si sint le. p. venerabilis. ff. de tu. 7. cu. da. ab his. §. diuus. et
hic. curatores aut istos satisfacere debet rem eius cui curatores datur
saluam fore: et facere inuictariu. nec de dari nisi ea cognita. ff.
de cu. fur. obferuare. 7. l. se. C. de cur. fur. l. si. §. cu. antiquitas.
ite sciendū est qd in furiosis ipso iure agnati sunt curatores: p
dignis postq interdictū est eis bonis. ff. de cura. fur. iul. scribit.

De tpi^o ordinationis et qualitate ordinandorum. Rubri.

1. Delū psecratiōis a quo. cui. 7. quibus diebus dari d^o. Item
vestis religiosa a quo accipit vidua: in m. 2.

Abdiaconos (de o. d. i. c. a. t. i. s.) rr.
q. i. denotis 3 lo. q.

1. Ibi min^o di h. supple. C. Delū psecratiōis
a solis epis 7 solis virginibus 7 solis solēnib^o
festiuitatib^o 7 dieb^o officis dat nisi ingruat ne
cessitas: q. tunc sicut baptismus omni die dari
pōt. rr. q. i. denotis de conse. dist. iij. venerabilis: et. c. baptizan
dus. C. Delū autem psecratiōis nullus pōtifer dar viduis
vt alle. c. denotis. in fi. sed ipsemet sibi assumat de altari. rr. viij.
q. i. viduas. et capitibus suis iponant. rr. viij. q. i. vidue. nec est cō
tra. j. quod mel^o causa perlatum. q. ibi non imposuit velum
2. cōsecratiōis sed imponere simulauit. C. Delū autem religio
sum accipit vidua a sacerdote vel ministro eius. rr. q. i. vidua
j. qui cleri. vel vo. consuluit. quod enim ibi dicitur quod acce
pit velum a sacerdote intelligitur religionis. Delū profes
sionis suscipit a virgine 7 corrupta cum profiteat. nec est vis an
per se sumat de altari an a sacerdote. et si non recipit an. xij. an.
nū. rr. q. i. c. j. 7. q. i. puella. velum consecratiōis in. rr. an. nisi
ex dispensatione aliter fiat. rr. q. i. placuit. 7. lxxv. di. placuit. ve
lum ordinationis quod olim dabatur diaconis. 7. in. rl. an. rr.
vii. q. i. diaconis. rr. q. i. sanctimonialis. velum prelatis oli
dabatur abbatibus. in. rl. an. rr. q. i. inuenculas.

Sane (multitudo) l. de. vt constitueretur. i. q. vij.
quo. xliij. di. cōmestationes. in oib^o his p
ditur multitudini. illis tñ qui fuerit cā excess^o nō pōt
de facili. j. de cle. ex. m. lationes (consuetudo) h. excusat
a pena. si. rr. q. i. q. i. obiciūt. iij. di. deniq. j. de si. nō satis. j. de
eo. q. d. i. m. i. cū hēret. a culpa aut. vel pena eterna nō excusat.

Deo (duos) 7 etiā plures dūtamē gñale ordina
tionem non faciat (ad minores) quos om
nes simul vni conferre pōt ar. j. de eo qui fur. or. re. cū
b. lator. 7. ar. lxxij. di. q. d. q. i. nisi cōsuetudo repugna
ret. lxxv. di. ordinationes.

1. Criminosus post peractam pñiam promoueri potest: et in su
ceptis ordinibus ministrare nisi tale crimen cōmiserit qd im
pediat executionem officij post penitentiam. vt m. 2.
3. Discretus debet esse prelatus in dispensando vt scandalū 7 puri
tatem penitentis 7 multa alia qd deus 7 discretio prelatis sibi ad
ministrandis attendat.
4. Electio ad hoc vt valeat necesse est vt possit celebrare.

Et tenore (deliquit). forte enormiter vt qz
commisit incestum. tamen dispen
sationem non requirit vel usuram quam tamen re
stituit (non ascendat) ar. j. quod criminosus acta per
nitentia potest promoueri. 7. in susceptis ordinibus ministra
re. rr. iij. di. fraternitatis. l. distin. p. d. deret. q. tñ. 7. c. dñs san
cto. 7. in multis alijs. c. ar. p. tra. rr. distinctio. primum. j. q. vij.
omnem. xliij. distinctio. quoniam. Solu. dicunt quidam qd
si non est promotus promoueri non potest qd grane videtur cū
fere sit contra naturam vt quis sit sine crimine. rr. vi. §. crimi
nis nos dicimus idem in promouendis quod in promotis h. sa
cilus impeditur promouendas quā deiciat. i. an. p. mot^o. rr.
q. i. §. vl. C. Et dicimus qtuor maxime cōsideranda circa h. pri
mum quantitas criminis. l. sit mod. cum: mediocre vel enorme
vel tale qd etiā post pactā pñias impedit executionē officij. scdm
qualitatem criminis. an. l. sit occultū vel manifestū. tertiu. modū
publicationis vel per euidētiā opis vel p. suam vel p. sessionem
spōtaneā. quartū satisfactiōe veram pñiam nō simulatā. 7. si q
dē crimē enorme 7 manifestū est deponit nec promouetur nisi ex
dispensatione ordinarij epi. l. distin. m. i. 7. c. de his vero. si enor
me 7 occultū parte pñie peracta poterit ministrare in susceptis
ordinibus 7 mouēdus est vt abstineat a susceptione ordinis vt h
tñ si voluerit nō est p. b. d. d. us vt h. 7. credo q. p. moneri possit si
ne peccato. j. de apo. c. si. in fi. j. e. questū. 7. nō credo necessariam
dispensationē ordinarij: s. sufficit sacerdotis absolutio ex p. late
clauis. ar. vi. q. i. illi q. q. i. meritoria sit humilitas si abstineat

2. Et hec sunt vera nisi sit tale crimen quod impedit executionē
officij post pñias. de q. plene nō. §. de renū. nisi cū pñia. §. i. talis
enim h. p. b. i. b. i. nō possit ministrare in susceptis ordinibus 7 et p
moneri ad maiores: q. p. c. m. est occultū. vt. j. de symo. ex tue. et

arg. vi. q. i. c. i. 7. si tñ facit peccat. vt. j. q. j. erga si. si 7 o est mo
dicū siue mediocre 7 occultum. forte non ē monēd^o vt abstineat
a susceptione ordinis si 7 o ē mediocre 7 manifestū si 7 uict^o est in
iudicio vel timore probationis p. fessus deponitur. rr. qd. viij. si
qd. lxx. di. c. j. si 7 o opia publicatione vel spōtanea confessione
acta pñia cum eo poterit misericordit agi qñq. p. l^o qñq. minus
inspecta p. b. i. tate p. s. d. 7 alijs. cricū stātus. rr. q. vl. si qd. p. b. i. t. l.
di. p. b. i. t. r. 7. hec oia itelligas si veram pñiam egit. secus si si
mulatā. l. di. vt p. stitueretur que autē sunt enormia mediocria.
collige. j. di. at si cle. ar. §. lxxxi. di. c. j. itē d. hac materia tractat
l. di. sacerdotis. hec gl. bona est h. melior est illa. j. i. vbo si vis et
plus p. tinet q. h. itē nō hoc id p. cipit qd peccat ordines recipien
do. h. q. monēt cum ad humilitatem vt sic magis mereat. 7. 7
idē dicim^o q. nō peccat statim facta p. fessione celebrando sed bo
nū ē p. siliū q. p. pte satisfaciāt. itē si ius naturale q. rīm^o. q. p. tinet
in. l. 7. euangelio nullus criminosus i crimine mortali existens
debet celebrare vel deo offerre. nā iudiciū sibi māducat 7 sacri
ficiū idigne bibit q. idigne sumit. si. elix. di. c. vl. j. q. i. sicut papa
odit itē cū his q. displicet. 7. c. si. xli. di. §. j. item h. idem ius
nāle ois q. ē sine peccato 7 deo placēs scire 7 sine vlla dispen
satione offert deo sacrificiū siue fuerit criminosus siue non qd
p. b. i. t. ur exēplo ihu sūmi sacerdotis. 7. dauid. si. l. di. pōderet. et
idem. si. l. di. qd ē. 7. c. cum exaudiero. 7. c. dñs facto. item i nouo
testamento de exēplo petri 7 pauli. vt. l. di. pōderet. q. ad idem
§. ecōnfero: sed huic iuri naturali facti patres succedebunt tpi
b^o subsequentes ex p. ti simulatas pñias multos addiderunt
sua statuta per q. illud restringerūt qd h. s. restringere. j. de big.
c. ii. videlicet. j. qd nullas criminosus q. tūc q. de crimine p. u
ctus de iure cōi si nō penituerit non deberet p. moneri 7 promo
t^o deberet deici 7 delect^o non debet restitui. si. l. di. p. s. yterum. 7
c. puenit si p^o. vt constitueret sed per hec statuta non anferatur
p. t. as prelatis dispensādi cum vere penitētib^o. 7. maxime vbi non
est scādalum. l. distin. vt cōstitueretur. c. dñs facto. C. Discre
tus tñ sit platus in dispensando vt attendat scādālū 7 puritatem
penitentis 7 multa alia que deus 7 discretio prelatis sibi admi
nistrandis. cum cause autem cognitōe summaria dāda est dis
pensatio. j. q. viij. dispensationes. 7. c. exigunt. 7. in multis alijs
c. e. q. nam si capti vel deprehensi fuerint in aliquo mortali cri
mine propter scādālū qd est i p. pto de oblatione talis statutum
est vt non celebrēt. l. di. de his vero. idem dicim^o si conuicti vel
confessi fuerint. §. c. si quis dia. si ep. 7. hoc idē est. 7. si aliter sit
notorium. §. j. e. questū. nisi dispenset cū eo. lxxi. di. ministri.
7. lxxij. di. p. s. yter. qd fieri d. cum vere penitētib^o. §. e. si quis
diaconus. a beneficio tñ nō credim^o eū debere abstinerē nisi sibi
p. c. i. p. i. a. t. ur cum tñ in p. stitutionibus p. d. i. c. t. is de officio dica
tur 7 non de beneficio: ar. simile. rl. distin. disciplina. sed tñ per sen
tentiam p. u. n. a. b. i. t. ur beneficio. lxxi. distin. c. si quis a mō. 7. c. se
quen. 7. c. si quis eos. 7. concordant hic p. stitutiones iuri natura
li vbi dicunt nihil cum scādalo alterius faciēdum est. j. de no.
op. nunci. c. ii. scādalisant cū cū vident eos qui dephensi sunt
in crimine vel p. fessi vel cōuicti celebrare. j. c. p. r. o. r. i. vi. q. iij. absit
rrv. di. p. r. i. m. i. sed dices nonne idem scādālū remanet si dispē
satur. rñ. nō cū catholicis qui credunt danes eccle. f. qd prelatis
habēt potestātē ligandi 7 soluendi 7 dispensandi. l. di. pōderet
vt constitueretur. de hereticis autē eis scādalum generet non
est curandus. ri. q. iij. inter vha. C. Sed dices vbi nō cognosci
tur vel vbi nescitur deprehensio ista nō est hic scādālū. ergo licet
te offeret. rñ. nō poterit: maxime ille qui condemnatus est: q. in
ra ad ea que frequentius accidunt adaptari solent. ff. de leg. naz
ab ea. 7. nō possent omnes articuli diffiniri de iure. ff. de leg. nō
possunt. item potest dici 7 si scādalum cesset qd semel ortus est
C. Et hec vera sunt in capitalibus criminibus 7 in p. d. i. c. t. is ca
sibus cum vir aut nūq. possit deprehendi vel confiteri vel con
demnari quin sit in scādalo 7 infamia: sed si alr sit notoriū pu
ta per rei euidētiā 7 sunt talia que facile hēre possunt excusati
onē 7 inde oriri magnū scādālū nō p. s. u. i. t. sicut tenere plures
ecclesias habentes curā animarū satisfaci pōt qd post peniten
tiā licite celebrabit. ar. §. de elec. dñdū ro. vbi requirit qd tñ tpe
electiōis nō habuerit plures curas ad hoc vt electio valeat. idē
si fecit tumultū in consilio. v. q. iij. in loco. vel si fuit exēdicatus
iij. q. i. c. j. vel p. t. u. n. a. r. hoc cū multoties excusationē habet ali
tñ dicit q. quali tēcūq. manifestus sit excessus. maxime si scan
dalū est postea nō celebrabit ē acta penitētiā. arg. hoc sub diti
tñ eius officium audiēt quousq. sentētiā p. d. e. m. n. e. f. viij. q. vlt.
nō ne si. rr. viij. di. p. s. u. l. d. u. m. 7. sicut hic nō pōt celebrare. ita nec
4. eligi q. ad hoc vt valeat electio necesse est vt possit celebrare. j.
de cleri. excom. m. i. si celebrat. 7. habes exp. i. s. s. u. m. de conuicto. §.
de elec. super eo. 7. de cōf. j. de cōf. cum super. 7. eadem rōne
idē pōt dici de deprehēso. 7. sicut nō potest eligi ad epātū ia nec
ad alias dignitates. §. de elec. per. n. q. u. i. s. i. t. i. o. nē 7. si autē crimē sit
occultū quātū cūq. sit grane acta penitētiā vel p. r. e. i. celebrat:
vt. j. c. c. p. r. o. r. i. j. de apo. c. ij. 7. hoc sine vlla dispensatione. nisi sit
crimen

Inno. super primo decre.

matrimonio contracto uti quod ordinato fuerit grecus vel latinus: sed ecclesia ad quod ordinatur cuius more servare debet. viñ. dist. que cōtra: et cū qui ordines dari manda: et vñ. bñ. si aut nō ordi-
nat ad certam ecclesiam hūm ordinatiois servabit. j. de pre-
bñ. cū fm (clericos) etiā grecos (tolerat): hec est toleratio ratione
scādali vel multitudinis. rñ. q. iñ. non potest. s. eod. sane. vel ali-
ter. vt ibi.

¶ In in distribuēdis (subdia) pui
legia subdi.
papa. sunt. ii. q. iñ. pñ. f. de maiori. et obediē. pñ.
tuas. ff. de albo scri. l. vlt. l. alijs autem ordinatoibus
honesti necesse quod ordinatus ab vno obtineat ab eo licentiam
vt ordinet ab alio. immo sine licentia potest ab alio ordinari dum
modo sit clericus eius: et aliud nō sit impedimentum: vt no. j. d.
ele. pere. c. j. j. de preben. cum iam dudum. Et bñ. fatemur quo-
in ordinum collatione queritur iurisdicō in ordinato. vñ. ali-
non potest cum ordinare sine licentia eius. lxxiñ. di. c. vi. nisi primo
fieret de iurisdicōne eius. puta quia sub eo beneficium quereret.
q. tunc rōne bñfici posset eum ordinare. ¶ Item h. colligit q. nō
pōt deponi nisi per papam sicut nec per alium ordinari. argumē. ir.
q. n. nullus primas. r. c. se. r. fm quosdam nec perpetuo suspēdi (mā
daremus) hoc fit per excellētiā pferentis ordinē. fallit hec regula
que est. ir. q. n. nullus primas. ar. de conse. di. ii. c. vltimo.

¶ Quo tempore sint faciende ordinationes. et nunquid de nocte
fieri possint habes in numero. 2.

¶ Iteras (recepimus ieiunio) cōtinuato ieiunio
ab ordinatore et ordinato vñ si celebrat
in die sabbati nihil sumat nisi corpus et sanguinē (con-
tinuato) ordinationes faciende sunt in sex temporibus
anni. lxxvj. di. c. iñ. et sunt faciende in sabbato nō alio die. s. e. de eo.
vel dñica sequenti cōtinuato ieiunio. lxxvj. dist. quod a patribus.
¶ Et possunt in nocte paschali ordinationes fieri. in alijs autē
etibus nō pāt cū nec missa ibi debeat celebrari in pñcto. c. q. a pa-
tribus. itē q. sunt in die dñica est ea rōne: q. mane diei dñice fictio-
ne canonica trahitur ad vespēra diei sabbati vel ad diem sabbati.
bugu. tamen ordinationes dñit faciēdas die dñica: q. sunt in sab-
bato sūt in nocte fictiōe canonica. q. vespere diei sabbati trahit ad
mane diei dñice: s. pñs dictum magis placet. si em ordinationes
die dñico faciende essent quare cōtinuaret ieiunium cum bene repu-
tandus esset ieiunus si die dñica nō comedisset etiā sine aliqua con-
tinuatione diei sabbati. pñctiōes aut tñ dieb' dñicis fieri debēt
lxxvj. di. c. j. r. c. quod die. hic dixerunt aliqui quod eadē dñica pos-
set recipere ordinationē et pñctiōne epalem. sed certe hoc de nō
consilio nō facit. ¶ Nec valet rō corū. s. q. cum dies dñicus et dies
sabbati fingantur vñ dies et die sabbati possit ordinē sacerdotis
recipere et die dñica consecrationē. eadem rōne in die dñica vñq. q.
recipere potest. ideo nō vñ pñctiō argumētatio: q. nec ordinē nec
consecrationē debet recipere sine missa: sed in die dñico nō potest
quis duas missas celebrare vel die et melius q. nō fingitur vñ dies
ppter consecrationē. vñ de dicimus q. bene h. ordinato in die sab-
bati i sacerdotē aliquid comederet pñti dñica consecrationē recipe-
re (necessitatis) q. d. nō expedit sic cōtinuare ieiunium et die dñica cō-
ferre ordinem nisi necessitas adsit. forte quia sabbato cum inuasis
infirmas vel tarde venit. ita q. sabbato nō potuit ordines pferre

¶ Virginitas est voti sed non precepti.

¶ Ingressus monasterium ante. xiiij. annos. non est monachus.

¶ El nō est compos (sui episcopus con-
uent. sacro) lxxvj.
dist. placuit. ep̄s inuenit. ¶ Ad etatem sic ergo etas
non est de substantia sed si contradicit statim post susce-
ptionē ordinis et perseverauerit in cōtradictiōe vsq. ad finē. rñ. q.
an. vel si contradicit statim post finem. rñ. q. anni cōtrahere pōt ma-
trimoniū. ar. r. q. j. illud. j. de regula. ad audiētiā. q. j. virginitas
est voti: et nō precepti. rñ. q. j. integritas. itē hoc ex eo satis pñatur.
q. etiā si vellet an legitimā etatē nō posset se asrigere voto expres-
so ad continentia. r. q. j. c. j. ergo multo fortius nec voto nō expres-
se s. per susceptionē ordinis. nec tñ videt aliquibus q. hoc necessa-
riū sit interrogare ordinatū sicut necesse est interrogare ingressū
in monasteriū vt no. j. de reg. c. j. et rō diuersitatis. quia hic h. mi-
nor iā ordinē h. vt hic. ¶ Et ideo facilis expresse et tacite votū or-
dini ex constitutione annexum introducit. sed ingressus mona-
sterium non est monachus ante. xiiij. annos. et ideo non introduci-
tur votum sine expresse interrogatiōe vel alia ratificatione. et idem
est in matrimonio. j. de despon. impu. attestatiōes (in iuriam) lxx.
dist. c. j. rñ. q. j. vñ. q. vñ. decernimus.

**¶ Postulationes ep̄orum admittit archiep̄s. item dispensare po-
test cum clerico electo qui debuit postulari.**

**¶ Non licet ep̄scopo dispensare. nisi vbi concessum inueniatur. et vi-
de in numero. 6.**

**¶ Ep̄scopus dispensat cum accipientibus ordines extra quatuor
tempora. et etiam in multis alijs casibus vt hic habes.**

¶ Dispensationis diffinitionem habes hic.

¶ Electus filius suus. (canonic) hic
pōt colligi pe-
na quā papa ipōit electo sic ordinato. q. ipsum suspē-
dit ab ep̄iscopatu illo perpetuo q. et eo apparet. q. hic
cum simplicem canonicū et non ep̄um vel etiam electum appellat.
(Elegit) et male cum esset postulandus archiep̄s. ¶ Et not. q.
archiep̄s postulationes ep̄orum admittit. itē q. archiep̄s potest di-
spensare tacite et expresse cū clerico electo qui debuit postulari: nā
hic cum papa hoc sciret non ex hac causa venit contra electionem
sed posset responderi q. in nullo venit contra electionem vel ele-
ctum sed tñ contra ordinatōe. et ideo de eo mentionem non fecit
(treceñ. suo suffraganeo) perfecti nō dicebat treceñ. (constiterit)
partis assertionē. s. treceñ. ep̄i (ep̄iscopum) treceñ. (confessus) ini-
licē. tamen dicebat cōtrariū. ¶ Dispensatio) nō. non licere di-
spensare ep̄scopo nisi vbi inuenitur concessum. arg. cōtra. j. de sen-
ex. nuper. sed potest dici ep̄o nō licere dispensare in his que perti-
nēt ad generalem statū ecclesie nisi vbi inuenitur expresse vt hic
ar. s. c. sane. in criminibus aut licet semper ep̄scopo dispensare nisi
phibeat. et sic loquit cōtra. vel dic nō licere ep̄scopo dispensare su-
per faciendo. s. vt aliquid fiat cōtra canones nisi vbi pñctiō a iure.
vt h. s. de pñ. c. j. nisi cōtraria cōsuetudine et pñctiō esset eis dero-
gati. s. de pñctu. c. vi. sup eo aut q. factum est semp dispensare pōt
vt toleret nisi vt phibeat. vt in cōtrario. arg. ad hoc. rñ. q. v. vñ.
¶ Et dicit et forte melius q. vbi ius pcedit dispensationē simplici-
ter ep̄s dispensare pōt. et sic loquitur. j. de infla. exco. nuper. j. de ele-
ri. ex. mi. postulationis. si aut dispensatio nō concedit a canone nūq.
ep̄s pōt dispensare vt h. et si in canone nō inueniat q. papa dispēset
j. de pñ. r. affi. q. dilecto. rñ. q. vñ. q. scripsi. ar. ad h. q. cū ep̄i de-
beant seruare canones nō debēt contrariare nisi expresse conce-
datur. rñ. q. j. c. iñ. r. iñ. r. iñ. et seq. ¶ Dispensatio) dispensa-
tio permittitur ep̄scopo cū his qui accipiunt ordines extra qua-
tuor tempora. j. e. pñctiōne. q. non placet. vt no. j. gl. j. e. phibet.
r. c. j. et q. q. habeat duas ecclesias titulas. lxx. di. scōz. aliq. tñ
dicūt q. in hoc nō est necessaria dispensatio. vt no. j. de preben. cū
iā dudū. q. de cōi. iure pñt eas hñ. nec pñctiō. c. dicit q. necessa-
ria sit dispensatio s. dispositio. Itē cū ordinato ab alieno ep̄o. lxx.
di. c. j. r. iñ. r. iñ. q. n. lxx. di. iñ. q. n. lxx. di. iñ. q. n. lxx. di. iñ. q. n.
Itē cū eo qui suscepit ordinem
ignorat ab eo q. renouauit dignitatē ep̄ali. j. de eo q. re. or. ep̄i.
c. j. itē cū eo q. suscepit ignorat ordinem ab eo cōicato. j. de eo q.
re. or. c. j. Itē dispensat cū eo q. est. rñ. an. ad dignitates. j. de eta.
in decorum. Itē dispensat cum eo qui est in minorib' ad digni-
tates. j. de eta. pñctiō. Itē cū adultero et minoribus criminib' ir-
recto post pñctiō. j. de iud. at si clerici. s. de adulteris. itē cū eo q.
facit duellū. j. de cor. vici. c. j. Itē cū apostatis. j. de apo. c. n. itē cū
eo qui plures pñctiōes habuit. j. de biga. q. Itē cū eo q. instituit
in ecclesia ab eo q. institueret nō poterat. j. de clerici. pere. c. vi. Itē
tū his q. in sacris ordinib' pñctiō mīrmontum pñctiō. j. de ele-
ri. cōnu. sane. sacerdos. Itē cū regularib' vt possint in secularib'
ecclesijs ministrare. j. de sta. mo. q. dei timorē itē cū diacono q. vñ
rauit clericū et sp̄salia contrahit. j. qui clerici. vel vo. c. j. et cum
pugnātib' i duello. j. de de. pu. i. du. c. j. et si tñ inde nō proueniat ho-
micidium vel diminutio membrorum sed tunc potest dispensa-
re in beneficio. j. de de. pu. i. du. c. j. itē i beneficio cū clerico cōi-
cato ministrare in bñctiō. j. de clerici. ex. mini. postulationis. in prin. r.
c. j. itē cum clerico p saltū pñcto. j. de de. p. sal. p. c. j. item cū cleri-
co nō ordinato ministrante. j. de de. nō or. c. j. itē cū clerico furtiue
suscipiente ordines. j. de eo q. fur. or. suc. c. j. vñ. salua distinctio
ne ibi posita. Itē q. religiosus ad mīoriē ordinē transeat. j. de re-
gu. significatum. Itē in pñctiōe pñctiō. de re. pñ. q. uñctus.
Itē cū eo q. bigamū ordinauit. j. de biga. c. n. itē i intelligo si alios ir-
regulares ordinēt. ¶ Adde et aliū casum. j. de presbytero vel dia-
cono in casu nō cōcesso librum vel calicem ecclesie alienante. vt. l.
dis. sigs. pñctiō. vñ ibi q. talis ab administratione ecclesie rñ. remo-
ueri in iudicio tamē ep̄i dimittitur si cum eo voluerit dispensare.
**¶ Dispensatio) dispensatio est iuris cōis relaxatio facta cum
causē cognitione ab eo q. pñctiō h. dispensandi. ¶ Et no. q. ep̄i
nō pāt dispensare nisi vbi est cōcessa a iure dispensatio. nec solum
nō pōt dispensare s. iura condita a papa nec alijs superioribus: s. q.
nec contra iura q. ipi fidem fecerūt. addere nec cōtra approbatas cō-
suetudines h. ipi possint tollere et interpretari. ex quo em leges fe-
cit ep̄s vel cōsuetudine et ins alieni est qñtum ex illo iure nō potest
ei ius qñtum tollere et q. quisq. iuris in aliū et. et patere legē quā
tu ipse tuleris. de consi. cū dñs. nec etiā an q. queratur ius ex ea pñ-
ep̄s dispensare q. q. i. cā nō scidat cū nō facta sit speciali cōmō ali-
cuius. s. p. cōi. q. d. erit. i. penis aut imponendis h. in eis qualitas
pñctiō et honestas attēda sit. ff. de pe. ant. facta. et illis inspectis
aliqui grauior aliqui minor pena imponenda sit nō tñ ibi dispē-
sare. quia de iure cōi inferuntur. ff. de his qui no. infra. q. ergo. s. pe-
na. C. e. ti. si pos. et h. et ide appet q. post inflaz nō pōt eā minuire.
iñ. q. iñ. s. nō tādū. s. pene. Aliq. phibetur ep̄o dispensare q. ali-
quis vno die recipiat plures sacros ordines vt hic. sed post susce-
ptos cum suscipiente dispensare posset cum non phibeat. Itē
cū eo**

cu co q ordinavit et q ordiat est i die q nō debuit. s. e. cu qdā. et ar. hui. c. dilect. et palle. qdā. v. meli. vici q dicit in pceden ti casu. f. qd plures sacros ordines eo dē die accepit q eph non possit dispensare. itē cu minore. r. i. an. ad dignitates. f. de eta. i. decorum. Itē cum homicida. l. di. miro. itē cu filijs illegitimis ad dignitates psonat et bñficia habentia curā alarū. f. de fil. p. c. vl. et penult. itē cum corpore vitiatis. l. vi. nemo. l. v. d. si quis ar. f. de cor. vici. significavit. itē cum bigamis et viduar mari tis. f. de biga. c. h. r. i. d. l. lector. item cum eo q duas vxores du rit de facto vel scdas nuptias de facto contraxit. f. de biga. nup. item cu his q duellum fecerūt vñ secuti est homicidū vel dñi natio membroy. f. de cle. pu. in du. c. h. et nō solū nō dispensatur cu his q faciūt duellum. s. nec cu his q faciūt fieri. f. de cle. pu. in du. c. h. itē cu his qui scēter in excoicatione positi se fecerūt ad ordinem promoveri sine scēbat ius q tales dñficiat excoica tos sine ignorabāt ius immo dicimus q si suum factum igno rabāt qñ se pmoneri fecerūt. puta se verberasse clerici qñ in cul pa sunt non pōt eph cu eis dispensare. f. de senten. excom. cum il loy. Itē cum eo qui de iusta excoicatione cōqueritur in iudicio seculari. r. i. q. vl. c. penult. itē cu simoniaci. in ordine. f. de si moni. de simoniaci. itē cu infamib. h. q. i. h. s. binc colligitur. vt hic ibi nota. et in. s. notādum. Itē cu novitio vt cu hoie alte rius professionis vt fiat abbas. s. de elec. officii. Item vt qñ in vna ecclesia habeat duas pendas. f. de cōf. pben. l. i. Item cum penitus illiteratis. vt sunt clerici et cū solēnter penitētib. l. i. d. nō cōfidat. Itē cu seruis et obligatis certis cōditionib. tñ vt in eodē. c. non cōfidat. l. i. d. nō p totum. tñ seruata distin ctione q est. f. de ser. nō or. c. h. itē nec cu obligatis ad ratiocinia f. de obliga. ad ratiocini. c. i. seruata tñ distinctione ibi posita. Itē nō pōt dispensare vt sine aliquo intervallo temporis quis maiores ordines assumat. vt in pcallegato. c. nō cōfidat. et h mi nores aut ordines simul et sine intervallo dispensantiū confer re pōt. s. de tēpo. ord. de eo. c. i. (Suspēdimus) qñ nō fuit actum cōtra eph. ideo tā modica penitētia pōnif ei. et nō. de hoc. s. de ele. c. per inquisitionē vel misericorditer egit cum eo dñs papa fuit enim sponte confessus. r. v. q. vlti. c. i. et c. si quis.

Consultationi (Sustinere). Hic habet dispensare cum eo qui accepit or. extra quatuor tem pora quidam tamen dicunt qd hoc fecit ex speciali mandato pape. ar. s. co. cum quidam.

Cesitum (est notoria). Mo. ppter scādālū sacerdotem cessare. l. di. de his ve ro. (Impediri) licet eph isti ministrant post penitē tiam sed ante penitētiā non administrant sine peccato. Item videtur q in quolibet peccato mortali vel notorio licet subditis abstinere ab horū officijs. vbi nullum inde pue nit scādālū. sed ob hoc facit vt pēdō psumus pñiam agat. s. si scādālū inde puenturū timere vñ si crederet sacramēta mino ris efficacie. hoc nō h. f. de coha. cle. et mulie. vestra.

De scrutinio in ordine faciendo.

Rubrica.

Ex parte tua (Dico). r. i. i. d. i. n. qñ (Et sciet) ecce mirabilis rñ. cum eū nō nouerit. rñ. ex quo videt eū a bo nis pñari. et nihil mali scit de eō recte sic testifi cat. f. de psump. dñdū (Dignū). f. de pñi. dñdū l. r. v. d. i. si qñ vero. f. de reg. iur. si infirmus. f. de manu. test. seruos. f. de leg. i. c. p. i. s. rogo. ar. s. C. de his q ve. eta. impe. l. i. h. C. de pha. ex pñona. f. de magistra. pñe. l. i. s. magistra. f. de sen. ex. cū desideres. s. h. r. x. q. v. aliter de conse. di. i. i. parulos. l. vñ. dñst. c. i. f. de spō. iunentis. c. (Muncia re) si si metropolitani voluerit desistere ppter ei. dñm dñ obti nere a metropo. q se absente faciet pñdictā ordinationē. s. si nō potest obtinere dñ pñdictā vba dicere. ar. f. de of. dñe. pastoralis. s. p. vñ credim. q si sui absentia obtinere nō pōt de lecto vel si ne scādalo q pñdictā vba dicere dñ. agit enim hic vt minister. nō vt ipse. r. i. i. q. v. cū minister. et ecclesia qñ nihil dñ scire de oculi tis p eū loqutur et testificari dñc nō ipse. si aut pñens eēt nō pñle rem sibi q aliquo mō postponeret supra dicta verba dicere cū sic omittēdo. s. tacite publicaret crimen fratris.

Necessaria est dispensatio vbi quis ordinatus est ab eo qui ordinare non potuit.

De ordinatis ab epō q resignant epatū.

Rubrica.

Requisivit (dignitati). Idem quod hic ap pellat renunciare dignitati. s. de ren. post translationem. vel appellavit renuncia re ordini. l. executioni ordinis vel dignitatis. et sub l. de continetur collatio ordinum sacrorum vbi ei renunciasset

videatur. qñ non potest conferre sacros ordines qui dignitati vel ordini renunciavit (episcopio). l. i. r. di. quoniam videmus (Executione) s. characterem sic (Crassa). f. de iur. et fac. igno. re gula. s. i. c. i. Dispensare est necessaria dispensatio. licet nullo modo culpabilis fuerit ordinatus propter executionē quā da re nō potuit. qñ non habebat. l. q. i. statimur. l. q. vñ. vñ dñtū. hoc non placet s. ideo est necessaria dispensatio. qñ nō poterat eē sine suspensione sciētie. vt dic qñ hic ordinatus ignorāter patitur penam sine culpa. sed non sine causa vt hoies sint cāti a qbus recipiunt ordines et in vituperiū ordinantiū. et de hoc nō. f. de scisma. c. i. plus placet qñ in his necessaria est dispensatio. qñ sem per suspecti sunt de scientia si certum esset de ignorātia nō ē ne cessaria dispensatio. i. r. q. i. ordinatiōes. f. de cle. ex. m. apostolice vel dic qñ hoc nō statuit sine cā h sine culpa ordinati causa est. vt cāti sint clerici a quibus ordinant et in vituperium ordinantiū et etiam dispensatio est facilis.

Cum clericis (Dispensari) repetit. que dixi in si. pri. decre.

De etate et qualitate et ordine preficiendum. Rubrica.

Abbates. Hoc est bodie regulare qñ bñdiciunt. s. de sup. negli. pñe. l. c. i. et cōferūt ordines. l. i. r. di. c. i. olim tñ erat secus. r. i. d. i. c. a. subdiaco. et bo die ē ppter necessitatē pōt minorib. ordi nibus assumi. f. e. tñ. (Iusta). s. de cle. cū in can ctis. cōtra ibi so. (Iusta) cōtra. f. de cle. egro. c. i. l. v. d. pcepta. f. de sta. bo. l. q. furere. f. de postu. l. i. s. cāti. Sol. hic loqutur quā do culpa sua peruenit ad casum qñ promoueri nō pōt. vel quan do ante electionē habebit impedimētū. s. de renū. nifi. s. i. c. s. pñone cōtraria loquuntur quando sine culpa sua quando cōse cutus electionem post impedimenta.

1 Generalis ecclesiarum administratio committenda est tan tum clericis.

2 Non debet quis sine titulo ordinari.

Ex ratione (pueris) S. nūqd hēbāt vocē i ele. ar. qñ nō. s. dñ. s. pñrñ. s. mi nores ar. C. s. fal. mo. l. i. ar. C. s. remisi. l. v. aliqñ tñ vi cū pñetudine seruādā. et si nō appareat pñetudo di cūt eos recipiēdos. s. voces maior. credant sanctores. s. de ele. dñdū. j. pñerit aut nutriti in monasterio et oblate et recepti nō habent vocē anteq. pñstent et anteq. cōpleant tñs quo pñ teri possunt. f. de sta. mo. ea que. s. h. item videt q eph tēcat de administratiōe pñerorū. f. ad muni. l. i. c. i. s. pñeratores. f. de mag. cō. l. i. in pñi. et p totum. c. (Cōcessit) arg. qñ archidi. nō instituit. f. r. v. q. vñ. nullus contra. f. (Ecclesias). i. pñona tus ecclesiarum (Tolerari). f. de iure immuni. l. i. c. i. (Cleri cis) nō. tāti clericis cōmittēdā gñalē a dñmstrationē ecclia rum. s. ita qñ sup. oēs dominētur. spālē aut pñurationē aliquar rerū tpaliū possunt recipere layci. l. r. i. r. di. indicatum. r. i. qd. vñ. in nouo. ita qñ alij superioribus et alij generalibus pñerato ribus rñdeat. et isti sunt quasi vicarij aliorū et agere possunt et rñdere de his que sibi committuntur. f. de procura. c. petitiō (Committas) nō. de officio archiep. qui dispensat cum male in stitutus a suffraganeis. s. de tēpo. or. consultationi. et qñ si inno nit suffraganeū circa aliquam rem deliquisse. qñ id emendat et cir ca illam rem suā facit ordinationē. i. r. q. i. h. cum scimus. et hoc id qñ eph q deliquerat tales instituendo bo et facere non debebat vel dic qñ hoc facit ex delatione pape. (Etatem) de dispensatiōe nostra vel potius archiepiscopi tolerādo eos. c. i. (Ecclesias) beneficium autem habere possunt et ordinari supra septēnium l. r. vñ. dñst. in singulis. et ordinari nō debent sine titulo. l. r. dñst. c. i. et ratione titulari ordinis habebit beneficiū. ar. f. de decn. spu rñ. s. minores. f. de pñeben. relatum. et c. cum secundum (Etate) r. vñ. an. s. de cle. cum in cunctis.

1 Nunquid sacer ordo liberet a patria potestate. et vide etiam in numero. 2.

Indecorū. f. de exco. tu. l. minores. C. de le. i. l. vltima. f. de adulte. sic eueniet. c. i. (Nouerunt) videtur ergo qñ quilibet prelatus et clericus non debeat esse in potestate patris. arg. f. ad trebel. nā qñ ad ius. arg. contra. f. de adop. si pater. et l. p. adop. l. mo pñerit in ptate patris est. C. de epi. aut. pñeriteros. i. q. i. pñeri. et c. estote. f. de adul. sic em. in si. de adop. s. vlti. alio vi detur qñ quilibet sacer ordo liberet a patria ptate liberat em a dñio qñ ē forti. l. i. i. d. i. si suus sciēte. et c. ex antiquo. et c. se. pñerea cū pñcipat liberet. vt in si. qñ. mo. ius pa. po. s. hñ. multo for tius sacer ordo. r. vñ. dñst. dño. f. de ma. et obe. solite. de epali qñ liberet habes. l. i. i. dñst. si seruus sciēte. c. i. (Nobis) videtur quod platura inferior epatu vel sacer ordo nō cōminat a patria ptate in reb. paternis et in oib. secularib. cū in iure tantum nō iuenia Inno. sup. primo decre.

a Archieps. circa hoc adde qñ Inno. i. c. dile ct. s. c. in gl. in v. phibet vñ te nere qñ sol. pa pa circa hoc di spēat et idē spe cu. in ti. de le. s. nñe oñdēdū v. l. i. r. Ray. i. sua summa. in ti. s. le. s. in summa. et dñm Inno. hic et frater Bo. i. su ma pñessionū i ti. s. etate. ordi. q. r. r. vñ. et ray. i. loco pñe. itel lignt verā ordi b. susceptis qñ in eis poterit i posita pñia dis pñare se. aut de ordinib. su scipiēdis. ita pñ dicta refert bē ri. bo. hic. co. v. v. tertio mō. et de hac materia dicit tenēdū qñ notat l. dñst. h. i summa. in. s. h. vñ. pñelatum cum seq. b. C. nō est ne cessaria. ad de b. s. et die vt pñi. dñm. i. c. i. f. de scisma. c. i. Cōstrūt. ad b. qñ cōs op. ē qñ vñtra lectoratū nō possit alios ordines pñerre de epdo. i. c. ab bates. v. qñ. f. de pñi. l. vñ. Et vide aliqd per abb. i. c. qñ to co. h. de pñi. et i. c. vñtū. co. i. d. pñ scri. et in cle. at tendētes de sta tu. mo. in apos. d. C. nō hñt vo cē. Adde gl. in c. ex. co. f. de cle. in. vñ. i. vñ. l. i. fragiū et glo. in c. cū. dñ. s. d. cō sti. bal. paul. de ca. et dñ. aler. i. l. si. C. s. test. mñi. bart. in. l. l. i. c. i. s. impator. f. h iur. hñ. Et car. i. cle. s. h. eo. ti. i pñma oppo. et in r. vñ. q. qñ dñ qñ mñor. r. vñ. āno rñ nō dat vocē et aler. i. d. s. lu cius in add. ad bar. et vñ cū dñ alex. i. l. i. spurū. s. j. f. s. dñ curio.

tur. unde si clericus iste velit agere de primonio se querenti vel si velit adire hereditatem vel et si sup. beneficio suo velit agere vel querenti auctoritate patris in cuius parte est ager sicut in castris bus. C. de bo. q. liber. no. solum vlt. ad mediu. nos tñ dicitur hñ in bñficio et in oibus spñalibus. arg. de resti. spo. expte. re. vi. di. bñ qdē. f. de ind. c. am. in his enim q. rōe ordinis vlt. digni tatis agit nñl ad partē. ff. ad trebellia. l. ille a quo. §. vl. l. se. in pñ. imo auctoritate plati pupillo dabit curatori liti. §. c. j. rñ. q. i. c. j. C. de curat. su. l. h. in pñ. C. de bo. que lib. l. h. §. si a patre hñt maior est ager vt ali. ff. ad mace. l. h. si aut nomine ecclesie ager certum est q. nō regret auctoritas patris. §. plati. §. c. pro. xi. f. de pecu. c. j. de indi. c. am. C. de epi. l. omnes. §. hic nñl omf. et p. plati sui auctoritate administrabit et ei defectū supplebit vt hic. et hñ. C. de epi. pñbiter os. dicat q. legitimam habebit pater in bonis hoc fateor in bonis propbanis in ecclesiasticis aut nec p. successionē nec alio modo commertii habebit cū nō possit de eis testari. sed oia debet ecclesie remanere. f. de testa. in offi. hñ. et ad hoc. f. de pecu. cleri. c. i. rñ. q. d. iij. et iij. et v. p. totum nec alio modo dñ dispensare res ecclesie nisi in suas necessitates et eorum qui seruunt sibi cullibet tñ inter viuos do nare licet p. remuneratione seruitiij. f. de test. relati. et licet etiaz in pauperes dispensare. f. q. hñ. pastor. et c. clericos. rñ. q. d. i. qm. rñ. §. de elec. cū in cunctis. §. so. id ius commune. hic de dis pensatione. nñ. f. rñ. an. prohibetur dispensatio q. est hic nota bile. §. autem dispensare potest cum non sit prohibiti. f. de sen. ex cō. nuper. §. adhuc est ptra. §. c. pri. vbi archiepiscopus dis pensat in decimo sed corrigitur per istam.

1. An possit aliquis pesse vñuersis ecclesiis.
2. Recipiens secundam ecclesiam caret prima. nec potest eligere quam velit.

Alm te (literarum) Non enim semper litteris pape obediendum est: q. decipi nō po test papa. §. de rescrip. si quando. et c. cū adeo. sunt enim littere aliquādo contra ius vel publicā utilita tē. unde non valent. C. si contra ius. rescripta. nisi ex certa scien tia facta inde mētionē q. p. min. literato vel minore scriberet rñ. q. iij. §. q. vero. (Sciētia). §. de elec. cū in cunctis. C. Ex vna q. sit p. vñonē. f. de reli. do. q. monasteriū. ff. ar. fur. ce. l. si gemina. Itē si vna parrochialis ecclesia alij subdit. licet cū pla tus est ambor. et tamē in subiecta erit alius pñbiter. item si ali qua ecclesia in fundo suo construat aliam ecclesiam vñusq. platus erit. vicarius tñ subplato erit in nona et sic potest in telligi q. episcopi dispensatiōe aliq. pñbiter diuersis ecclesiis.

1. lxx. di. sanctorū. C. Ad vñā oliz itaq. nō erat statutu q. ca reat pma recipiēdo scd am. f. de pñb. referēte. ff. de col. et or. l. i. C. qui mi. po. eis. hodie autem prima vacat. nec potest eli gere quam velit. f. de pñb. de multa. C. Tenues. et q. d. iij. vñio. rñ. q. j. p. totum. tertiam causam habes. f. raritatem cleri. cor. rñ. q. i. c. j. pōt etiā habere vñā titulātā et plures cōmenda tas. rñ. q. i. qui plures. sed hoc ex dispensatione epi. lxx. di. san etor. de hoc no. §. de elec. dudum. et f. de accu. si cōstitit.
2. Ecclesie honores habere non debent nisi in sacris ordinib. constituti.

Reterea (licet) Ad personatus autem nō habētes curam animarum bñ eli gi possunt vt in minoribus ordinibus pñtuti arg. hic a pñario sensu. §. de elec. cū in cunctis. §. inferio ra. et f. co. tuam. C. Itē si personatus nullā bz curam quare cō pellatur ad ordines. §. ptra. §. de elec. dudum. ro. vbi dicitur q. idē iudiciū habēdum est de bñficiis habētib. curā animar. et de pñonib. §. hñ loquit allegādo. vel ibi specialr statutu est equale iudiciū in dispensatione illa de pluralitate beneficior. q. est oīno restringēda. nō aut sic est in e. cōtione q. sit ad bñficio mōi honores q. curā nō habēt vt cōtine hñre sacros ordines. §. ad hñc videt pñarium. l. vi. in nouam. et vbi dicitur q. honores ecclesie nō debēt habere nisi in sacris ordinib. pñtuti. §. hñ lo quif rñtū de honoribus q. habēt curā sicut ex textu eiusdem. c. et alijs eiusdē qñtionis habetur de etate aut nō innenti cantū q. te etatis debet esse q. eligi ad dignitatē curā animar. nō habē tem. et ideo videtur q. quilibet qui scit et potest regere dignita tem illam recte eligitur etiam si requiratur etas. sufficiat ma ior. rñ. an. cum etide possit etiam suas facultates ministrare et cesset tutor. item post. rñ. annum potest esse ordinarius in dex. ff. de indi. cum pñtor. imo etiam pupillus potest esse in dignitate. C. de re milit. l. hñ. itam etiam in patiente defectum in etate et scientia videtur sufficere. q. nō est statutu contrariū ff. de proba. ab ea. C. Alsumi p. epm a quo postulari debet. et non est eligibilis. §. de elec. dudum. §. aliqui dicit ar. q. hic di citur q. epm per dispensationem suam potest aliquem in mino ribus ordinibus constitutū facere eligibilem. alij §. C. Bre

ue). f. annum. nam cum infra annum et dimidium ex necessitate dispensatione quis possit promoueri ad sacerdotium. lxxv. di. monachus dimidium cū subtrahimus propter ordines. mi nores vel dic infra annum et dimidium.

1. Ordinarij an ex aliquo peccato possint deponi.
2. Si quis promoueri nolit nō pōt excommunicari.

Cleris a nobis (beneficiis) Que ta men ordines certos non requirunt. quia si requirerent tunc eis precise auferuntur beneficia et alia conferuntur. §. cod. c. j. (Salua). rñ. iñ. disti. hab. uis. §. q. j. sacerdotēs. C. Et ordi dinarij. et tamen deponi non debent vt si est peccatum oculu tum quod dispensationē non requirit: sed nec tunc deponēdi sunt sed sub interminationē vñi in iudiciū obsequi vt non mi nistrent. §. de tem. or. qñtum. C. Adm. et rñ. di. si qui clerici. placuit. et c. gest. a. j. et c. honoratus. et c. consuluit. (Contrarij) f. q. d. vi. sicut. rñ. q. iij. displicet. vñ. q. d. i. in scripturis. (Pre ferantur) in stallo et honore. C. Utiles. lxxiij. disti. consiluit forte quia sunt prudentes in tem. pñalibus. l. iñ. iñ. accedens. (Auferuntur) qualiter cogendi sunt si necessitas vel utilitas sit eos promoueri. ad ordines vel dignitates. not. lxxiij. disti. in pñ. C. (Auferatur) si noluerit promoueri q. si voluerit pmo ueri. cum crimen sit occultum non poterant eis auferri bene ficia. Si queras an possit prohiberi ab ordinibus. Rñ. vt dñi §. de tempo. ordi. ex tenore. superior autem licet dicat subditus quod lesam habeat conscientiam non dñ ei credere. et potest or dinare cum vel alij committere ordinandum. f. de offi. deleg. pa storalis. §. penul. f. de simo. per tuas. iñ. nō aut credimus q. no lens promoueri possit excommunicari cum nemo precise cogendus sit crescere. lxxiij. di. gesta. et c. vbi. Item sequitur hoc inconueniens. excommunicatus in se nonit impedimentū irre gularitatis vel aliud quare promoueri non pōt. et ex alia pte. cum per offensam manifestam inobedientie sit excommunicatus non est absoluedus nisi si satisfaciāt. sic nūq. absoluit. f. d. ver bo. signi. ex parte. item hec de cō. et c. videtur dicere q. tantum per subtractionem beneficior. cogendis sit. lxxiij. di. c. i. si. et c. vl. sed contra. c. disti. c. i. solue vt ibi. C. (Compellat) hic col ligitur differētia inter hunc casum siue hanc penam et superio rē q. hic cogit per subtractionem promoueri. cum non dixerit se criminiosum. superior non cogitur promoueri. licet auferat ei beneficium. C. (Per amissionem) ad tempus. in hoc enī ca su nō ex toto auferuntur sibi locus et beneficium. et alijs confe ratur: §. tñ ad tps quousq. ordines recipiat. et hoc innuit vñ compellat. si enī auferant sibi ex toto non compelleret vltius promoueri. in superiore autem casu sibi perpetuo auferetur be neficium statim cum promoueri recusat.

Aures nostras (vt putabas). nā si i veritate effes peritus ita munus effes prudentum regulis q. in singulis egritudinib. pñterita pñsentia et futura cognosceres. vt dñt hypo. (Remouet) quod imperite egeris als euentus mortalitatis non imputatur medico. ff. de offi. pñ. illicitas. §. sicuti. ff. ad l. aquil. qua actione. §. vl. ff. de var. et ex tra. co. si medic. vel etiam si remouet conscientia q. egeris negli genter. ff. manda. si fidei iñfor. de hoc no. f. de homi. tua.

1. An semel suspensus intelligatur perpetuo suspensus.
2. Si per annum qñ in excoicatione vel interdicto permanserit spoliari debet omnibus beneficiis.

Alm bone (suspensionis) Ad officio et beneficio: si quis suspensus sit pñterita pñsentia et futura cognoscere. vt dñt hypo. (Remouet) quod imperite egeris als euentus mortalitatis non imputatur medico. ff. de offi. pñ. illicitas. §. sicuti. ff. ad l. aquil. qua actione. §. vl. ff. de var. et ex tra. co. si medic. vel etiam si remouet conscientia q. egeris negli genter. ff. manda. si fidei iñfor. de hoc no. f. de homi. tua.

a. C. Dñtor. rñ. f. an. Ad dñ are. in. c. si eo tpe de f. scri. f. vñ. et Ad de q. to. an. i. et. ex eo. f. d. ele. in vñ. et in. d. c. si eo tpe i. gl. hñ. et q. pupillus pōt cō canōie. q. opt. f. uaf. d. facto §. lxxi. bñb. in c. sup. ordinata f. d. pñ. et et ad de q. i. dignita tibus sine cura sufficiūt. ex. ani nec minus et cū dispensatiōe ordi narij. ita lxxi. in. d. c. sup. iordñ nati alleg. ter. f. c. vñico. f. iñto to. ti. in vñ.

h Ad attido-
ra. Et sic habet
hic qd symonia
e deducere i pa-
ctu obligatide
ad attidora. ad
de host. i sum. c.
ysu. q. q pena v
i tibi v. beat.
tho. scda scda
q. xxviii. ar. ii.
rñde ad scdm
arg. Et pinres
p cordantes ad
hoc allegat fel-
in. c. ad audien-
tia. cl. n. cod vñ
v. fallit scdo. a.
de rescrip.

Resbyter ⁊ diaconus. ^(Ritu)
^{o ritu}
 postolico inuenit scripta ad titu alis thimo q^o ma
 n^o iponebat ordinadis ⁊ q^o orone fundebat sup eos
 alia aut forma no inuenit ab eis fuata vii credim^o q^o nisi cent
 forme postea inuente sufficeret ordiati dicere sis sacerdos vel
 alia eq^o polletia vba. s^z subsequetib^o tpib^o forma^o q^o seruaf ecclia
 ordiauit ⁊ sunt tate necessitatib^o de^o forme q^o si eis no seruati
 alijs fuerit ordiat^o suppl^o dñi est q^o omisus ē. ⁊ si forme seruaf
 caract^o

caracter insignit alicuius figura intellectualis et ideificabilis ordinis collatum ipsi presbytero nec mireris si per institutionem ecclesie insignitur caracter in anima cum alicuius sint de inordinatitate pape et spualium patrum vel super eis constitutiones suas facere possunt dum non sint contrarie constitutionibus dei. arg. x. dist. suscipitis. c. vi. ad v. j. de ma. et obe. solite. et arg. ad hoc. j. q. i. q. deo vbi dicitur quod ipse facit per suas constitutiones quod caracter militaris indistinctibiliter assignatur militi. posset dici quod ille caracter qui insignitur ex constitutione imperatoris non insignitur intuitu aie principalis sed corporis quod ex eo apparet. quod mortuo milite anima nihil ex illo caractere consequitur. I. monachatu autem non videtur quod insignatur caractere quod papa facere posset quod non esset monachus qui ordinem constituit monachorum. ar. j. de sta. mo. cu. ad mo. (omissum) manus impositio (iterandum) et do. (Statuto) no. h. de t. pibus supplendum quibus presbiterum

2. in quatuor t. pibus. s. de t. p. o. c. j. i. j. et i. j. se. (C. Supplendi) in sabbato enim quatuor temporibus vocabitur hic sacerdos et manus impositio que defuit in ordinatone modo supplebitur et dicitur orationes que precipiuntur dici quando fit manus impositio. quod ipse manus impositioni adherent et de manus impositione fit mentio in orationibus. forte et idem dicimus si ommissa fuerit unctio. s. ti. j. c. i. et est verum quod non est iterandum sed supplendum vbi diuini et diuersi sunt actus sicut est in ordinatione sacerdotis vbi alius actus est tenere manus super caput. aliud dare ei calicem aliud patenam. aliud inungere quorum si aliquis fuerit legitime factum. non erit postea reiterandum. vt hic. (C. Quidam) tunc dicunt quod hoc duo. s. de patena et calice non sunt supplenda. quod de substantia. tunc securius est supplere. s. si pater dixerit orationis. et non tota nuncquid esset tantum medietas orationis dicenda. et dicimus quod a capite dicenda est. tamen in ordinibus multe orationes possunt esse que non sunt de substantia ordinis. unde si aliter ordo legitime collatus erit propter hoc non iteraretur. s. si aliqua deessent de his que sunt de substantia ordinis vel de quibus dubitatur an sint de substantia vel etiam de solennibus cum postmodum illa que sunt de substantia suppleantur et alia ommissa suppleri debent. (C. Sed) quod si vniuersum tunc vna manus. nuncquid postea tantum altera manus ungetur. et est dicendum quod sic. ar. hic quod iterari non debet. quod iam constat manus unctam. et vbi in orationibus dicitur manus in plurali. dicitur retur manus in singulari et in orationibus si nescias quod sit substantia si facta esset unctio in aliquo et non dicta oratio dicenda erit oratio et non facienda unctio s. non e contrario quod oratio adhibere dicitur unctio et non e contrario quod ex ipsis orationibus apparet quod de unctio faciunt mentionem. s. nos contra dicimus. quod ex quo actus non sunt diuini quod etiam si orationes dimiserit iterum facienda est unctio. quod enim diceret sacerdos sacrificare dignare per hanc unctionem. s. ti. p. r. i. c. j. et in baptismo expressius apparet quomodo enim diceret. ego baptizo. nisi immergeret. licet prius etiam immerfus esset arg. de bap. c. j. s. si non posset suppleri per eundem quod ordinari potest per alium suppleri et nuncquid per alium suppleri si per primum perfici potest. vbi. q. j. nihil quod etiam obtinet in officiis vespertinis et aliis. vbi. q. j. illud sed si disparasset oleum super manus ordinandi et inuasisset cum in firmitas antequam vniuersum. alius supplet vel ipse alia vice oleum fundet et a capite incipiet. quod actus diuini non sunt iterandi. si tunc vnus actus non perficiat a capite incipiet. (C. Unde) si quis inter presbiteros sacramentum eucharistie dicit in verbis illis hoc est corpus meum deficiat alius non incipiat a capite. sibi quod dicit. idem dicimus in baptismo. sed si celebrato sacro eucharistie vel corporis deficiat alius non incipiat a sacro corporis sed sanguinis. Impositio falsa ista est impositio et vera est suspensio extracta de registro. (Effunditur). i. dicitur cum deuotione.

De filiis presbyterorum ordinandis vel non. Rubrica.

1. Nunquid ad minores ordines sacerdotis filius sine dispensatione possit promoueri.

V filii presbyterorum. vt supra. (Ex fornicatione) propter bonorum sacrorum propter detestacionem paterni criminis prohibet tales ab ordinibus. s. c. i. secularibus dignitatibus. ff. de decu. spur. l. i. s. nulli. (Ex fornicatione). s. de elec. cu. in cunctis. rrr. q. i. de incestis. (C. Ad sacros) hic videtur quod ad minores ordines et per consequens ad beneficium sine dispensatione valeat promoueri. ar. l. v. di. c. j. credimus per id quod legimus. j. e. literas. quis id possit intelligi speciale in filiis sacerdotum cum pene sunt molientes de pe. vi. j. pene. (C. Monachus) tunc in monasterio vel canonici regulari potest promoueri etiam si ne dispensatione alibi non. s. nec in monasterio nec alibi prelationem habebit. j. e. c. si. nec ecclesiam secularem. rrr. q. j. legi.

A presentiam nostram. (in ecclesia) sicut erat. s. non exposit (Genit) maxime idem enim esset etiam si non esset in sacerdotio genit. vel etiam si in

eadem ecclesia non administrasset. sufficit enim ad eius adiectionem quod sit filius sacerdotis. (Amoneas) quod per obreptiones habetur de hoc no. s. de rescrip. cum dilecta.

Resentium in paternis. (maris me. nobis notum) et si est. non potest esse nisi notum. s. de transla. pla. quanto et no. de coha. de. et mulic. tua.

Quonquerente. (nobis notum) et si est. non potest esse nisi notum. s. de transla. pla. quanto et no. de coha. de. et mulic. tua.

1. Spoliatus restitui debet antequam cognoscat de canonico ingressu.
2. Eps vbi cuius sciet facit s. ius coe. estque tale factum in quo potest dispensare habebit per dispensationem.
3. An eps missam illegitime nati audiens. vel si ab eo procurator tione visitationis recipit. vel aliter utitur eius ministerio dispensare intelligatur.
4. Nunquid sufficiat patientia ad hoc ut videatur dispensare.
5. Non debet quis amoneri non seruato ordine iuris.
6. Non dispensat episcopus cum aliquo nisi id expresse dicat.

Veniens. (Spoliatus) Primo iniquum videtur quod dicitur hoc decre. quia si scilicet cum filium sacerdotis illius ecclesie non potest eum remouere. sed debet eum restituere. sed contra nunc licitum est ei contra factum suum venire. l. v. dist. penitentes. rrr. q. i. non liceat. s. de preb. cum non ignores. s. de elect. nosti. vbi de hoc no. et multum fuit iniquum si ignorauit eum filium sacerdotis quod ei ecclesiam restituit. et tamen hoc statim sequitur in eadem decre. tertio videtur iniquum quod institutus post amonitionem legitimam istius debeat renouari. sed primam et secundam iniquitatem soluit verbum positum in decre. spoliatus. j. q. i. em spoliatus fuit restitui debet antequam cognoscat de canonico ingressu. j. q. i. notum. j. de resti. spo. in literis. et c. item cum quis sed dices et quod notum erat quod esset filius sacerdotis non debet seruari ordo nec etiam restitui. s. de diuor. significasti. j. eo. qm sed respondeo immo seruandus erat quod forte de dispensatione intendebat ar. s. de ele. dudum. cl. h. vel potest dicere. s. qd si scilicet uir creditur secum dispensasse. (C. Potest enim esse regula generalis) quod vbi cuius episcopus facit sciet quod est contra ius coe et est tale factum in quo potest dispensare quod pro dispensatione habebitur maxime si nullus ex dispensatione leditur. s. de biga. sup. eo. ad idem. j. de cler. cohu. diuersis cum eps prohibetur dispensare cum illegitime natis nisi in personatibus et beneficiis curas aliarum habentibus. j. eod. c. vlti. ergo licitum est dispensare in aliis. j. de sen. exco. nuper. qm sit argu. contra. j. eod. c. pe. et s. c. p. r. i. alii dicunt et securius. et sic fieri consulo quod ad hoc quod intelligatur dispensare oportet quod procedat ea que hunc presbiterum faciat. s. quod precessit cognitio summaria super causis dispensationis. puta an sit necessitas vel utilitas vel alia iusta causa. ff. de in ius vo. libertus. j. q. vi. s. nisi rigor. cum mul. c. seq.

1. Immo plus dicitur quidam quod necessaria est scilicet dispensantis vel potius decretum est necessarium super dispensatione accessu. s. dicendo decernimus cum idoneum ad ordinem et. et forte vocabuntur hi quorum interest. j. q. v. qm quicquid quod non credo. aliter presumitur temerarium factum episcopi nec dispensatio habet. immo episcopus punietur quod non fieret si dispensasset sicut deberet in casu sibi dispensabili. l. i. di. qui in aliquo. lrrr. dist. quod dicitur de hoc no. j. de ele. coniu. diuersis. aliqui tamen dicunt hanc decre. per totum gratiam continere. tertia autem iniquitas soluitur in glo. que incipit. ordine. (C. Nunquid) si audiat episcopus missam illegitime nati vel si recipit ab eo procuracionem visitationis vel si aliter utitur eius ministerio intelligitur dispensare. Rrr. no. quod predicta regula intelligitur quod illud factum quod facit superior tale est vbi requiritur eae cognitio vel diligens examinatio sicut ordinatio et confirmatio. s. de ele. nihil. et no. s. de postu. c. j. s. non est tale audire missam alicuius nam ex quo dicitur ingere de ordinando vel confirmando ei episcopus tale ordinat vel confirmat videtur de hoc inquisuisse et ex certa conscientia dispensare. s. non idem videtur si dicit ei quod celebrat missam quod et licet aliquis debeat attendere a quo audiat. rrr. dist. co. mellationes. tamen non est talis cognitio vel examinatio quod videatur dispensatio. (C. Itē) non sufficit patientia ut videatur dispensare. sed erigit factum solene ut est in ordinatione et confirmatione quod non est qui recipit procuracionem ratione visitationis. quod per procuracionem non est solenne actus. et patet cum remanere in ecclesia post visitationem non est agere sed pati. Item non est idem in excoicatione. quod ordinando excoicatum a se sciet non vult ipsum absolueret. et hoc est ideo. quod in absolutione ab excoicatione necessaria est certa forma. j. de sen. ex. cum des. deres. j. rrr. (C. In notuerit) maxime nam si non innotuisset tamen spoliatus restitui debet per eius ordinandi confessionem. rrr. q. v. hoc videtur. alii dicunt quod sufficit innotuisse quomodo cumq. s. de adm. tu. si per s. vlti. sed quod probabit innotuisse. Rrr. qui dicit sciam. ff. de proba. verius. lrrr. di. pposuisti. quidam tamen dicunt presumendum contra episcopus ex eo quod examinauit vel examinare debuit. rrr. di. qm episcopus et presumitur nihil de contingetibus omisisse. rrr. q. i. ab Inno. super primo decre. i. in

a. C. Intelligat dispensare. add. Inno. l. c. diuersis fallacis. j. o. de. p. i. g. Et q. ibi posui.

b. C. Ex certa conscientia. et sic narratio facta per principem opatur contra clausula ex certa conscientia. ita allegat Inno. h. pe. de an. in 2. c. c. c. i. col. j. circa finem. ultra allegata.

fit. s. de eta. accepimus: sed pōt ep̄s hū r̄ndere l̄s examinauerit
tū per examinationem non potuit. ¶ (Amoto) ordine iur̄s
seruato: puta inuocabitur institutus vt tradicat petitioni re
stitutiois. iñ. q. vj. hoc quippe. vñ dic cum factū esset notoriū. s.
spoliatio et institutio huius spolia. idcirco non erat necessari⁹
ordo iur̄s: vt no. j. de coha. de. et muli. tua. hoc non pl̄s. vel dic
q̄ cū pōteretur ab ep̄o restitutio ecclesie. cū institutus ab eo scit
cā peti sibi p̄iudicat nisi defendat ius suum. ff. de re iud. sepe. et
no. s. de rescri. ex parte decant. j. de re iudi. cū super. et c. quīs.
et idem si ageret ad cassationē sn̄ie contra se late occasione cui⁹
alius instituturus est. j. de p̄cu. ex insinuatione de his al̄s no.
plenius. ¶ (Restitutio) fm̄ eos qui dicit q̄ nō intelligit dis
sp̄sare ordinā nisi exp̄sse dicat. nō vñ q̄ hoc vltimū possit
sustineri. s. q̄ eccl̄ia auferat instituto sacerdoti cū p̄stet cum ca
nonice institutū. s. in locū eius qui est fili⁹ sacerdotis: s̄ pōt re
sponderi hoc id eē: q̄ sine ordine fuit spoliatus. vel dic qd̄ in
hoc casu non dicit de t̄tore amouēdū. immo si alius detineret
nō em̄ esset iste restituendus. Nec obstat qd̄ p̄cepit in litera amo
to al̄s dic q̄ ibi subaudiat si quē instituit. et ita nō ponit pro
constantī aliquē institutum. et illa clausula. s. amoto. et. nō refe
retur ad illum casum. s. qū ignorās fecit: q̄ tunc nunq̄ esset sibi re
stitutio faciēda cū alius canonice cū haberet: s̄ ad primū tm̄. s.
qū sc̄s fecit. ¶ Itē pōt intelligi q̄ ep̄s amoueret cum si pōt
sua p̄p̄ia volūtate: q̄ iste clericus expoliatus ex tunc non ha
buit causam agēdi cōtra eum: s̄ si hoc nō fecerit multipliciter
cōtra eū agi pōt nec mireris q̄ iste filius sacerdotis restituitur
q̄ hoc est ex disp̄satione: et vel dic q̄ filius sacerdotis potest
in se tenere ecclesiam quousq̄ eā legitime dimittat. s. de renū
cia. nisi cum p̄idē. § p̄sone. et eadem ratione iste q̄ male erat de
stitutus erat restituendus. ¶ (Donec) in hoc est gratia siue
disp̄satio q̄ nō pōt cum remouere donec alibi sibi p̄uideat
cū al̄s statim remoueri d̄s. s. eo. c. fi. et. iñ. causa autē dispensa
tionis est: q̄ indignum est et. vt. j. c. pri. (donec) nunquid per
l̄teras ad vnum ep̄m impetratas cū hac clausula intelligis se
cū dispensari potest: vt quilibet posset ei in ecclesia p̄iudicare.

Reposuísti nobis. (cōmittere) s. bñ de gra
est qđ sequitur ppter cām hīc postā: qđ indignū est ꝛc.
(Cōsensus) sed queris nūc de assensu patroni. ar.
lxiij. di. pncipali. viij. q. vi. eleutherius. Quidā dicit solum
patronū debere eligere. ꝛ ipse hūc subdia. eligit q erit platus.
ar. j. de inrepa. postulasti. Alij dicit nō negari h quin ꝛ patro
ni cōsensu requirat. Ad huius di. cas q sacerdotes assumēdꝫ nō
erit clericꝫ ecclesie sꝫ tñ seruitorꝫ vt hic dicit epꝫse. vi. vicariꝫ tpa
lis q supplebit q ille nō pōt. viij. q. i. ponti fices. ¶ Sꝫ dices
quare nō presentādo idignū deuoluī ptās ad epꝫ. ar. s. de ele.
cū in cūctis. Rñ. qdam aliud in clericis aliud in laicis vbi nō
est tanta discretio in negociis ecclesiasticis. viij. laico ꝛceditur
variare non clericis. j. de iurepa. cum aut. ꝛ. c. pastoralis. nos
redimus ad superiorem deuoluī pñsionē. patrono pñtare
indignum. in aut. de san. epi. si quis oratorū. hꝫ epꝫ bene faciat
si reddat pñsionem patrono: qꝫ nō sunt ita instructi in eccle
siasticis negociis. (Sic dē eccles. Solu. viij. q. j. nulli. ꝛ. c. illud.

Etrāmissa (distulit) Et bene dispensationem habebat. ⁊ qđ sequitur dispensatio fuit. (Admitti) ex dispensatione vstra alias contra. s. eod. coquerente. (Decreto) viii. q. i. apostolica. nam cum media fuerit persona inter patrem ⁊ filiū nō pōt dici habere locū hereditaria successio. q. etiā si succederet pīi nō pprie dicitur hereditaria successio cū nō tanq̃m heres habeat ecclesiam cū aliis fuerit medius: s. ex electione etiā nona institutione. s. ⁊ sic ppter pnicem exēpli prohibetur.

Constitutus (Spoliatus quod dicitur non potuit. xv. q. vii. laici. arg. trii. q. viii. scire. Querela) agendo petitorio. si enim actus esset possessorio non requireretur probatio super persona vel vicaria preterea. i. de restit. spo. in lris. r. c. ite cum qs. in. q. i. p. totum: si si agebat petitorio: non tamen est ei adiudicari ecclesia si cum huiusmodi datur cum non sit de legitimo matrimonio nec probasset canonicam institutionem sed dicimus hanc de re. loqui de dispensatione vel non movebatur questio de canonica institutione. fuerunt tamen qui dixerunt non esse faciendam restitutionem etiam si ageat possessorio cum notoria est causa quare ecclesiam habere non potest nisi alleget aliquid contra notorium ar. ff. quo. le. l. i. §. rediguntur. ff. de dolo ex dolo. ff. de car. edic. l. in. §. cause quis possit dici illam loqui in petitorio. fm autem omnes hoc est verum. q. si iam constaret vel per confessionem eius vel per probationes admissas quod esset talis: quod ei de iure non esset facienda restitutio. puta quod esset illegitimus vel quod eadem possessionem occupasset nec dispensationem haberet: denegaret sibi restitutio. i. de divo. significasti. cum eam sine peccato retinere non posset. sed si non constet ad hoc sed sit res dubia potest dicere

spoliatus. non respondebo nisi de possessione mea vel de lu-
re meo. ⁊ tu non es audiendus nisi primo facta restitutione. f.
de restitu. spo in literis cōtra. f. e. de ordi. cog. cū dilec. ⁊. c. vl.

Et tua nobis (sustinere) dispensatine tam
tum vel pro : als enim ma
le diceretur scz q etiam si sint male vite dummodo
longo tpe tenuerint q cum eis vs dispensare. Qui
dam aduersarii quorundam ex ipsis (Eos). s. quosdam aduer
sarios cum quibus litigabant : cum quibus archieps iam dis
pensauerat auctoritate literarum pape. (Eis) aduersariis suis
filijs sacerdotum (Ipsis) impetratoribus literarum (Osten
dere) hoc de speciali gratia irritari aut. consti. que de digni.
s. illum. de pe. distin. n. quantum libet. xxiij. q. iij. si ille (Insti
tui). s. de ele. quisquis. ybi no.

Quoniam (sacris et manifestum), q. d. si
ibi stetit pro plato cum hoc vir
esse possit quin sit notoriū et ad tale notoriū q. in fi
ciari non possit non est necesse testes regere. ¶ De
ducatur. c. ij. q. j. de manifesta. et c. que lotharius. nisi probabili
ter dubites de eius platione de qua tū nō videtur posse dubi
tari cum factū sit sui natura tale qd de facili nō potest esse nisi
notorium. s. de transla. epi. quanto.

Dextirpādas (filij) Idem in nepoti-
bus & alijs descendentibus. inſti. de here. qual. §. ſui. & idem in collateralibus. ſi iure ſucceſſionis petant. viij. qd. j. apoſtolica
(ſilij) ſive legitimi ſive illegitimi. arg. §. eo. tranſmiſſa. vel. §. e. ſtitut. (ſicarij) ppetui. §. eo. ſtitut. (uſhedra). ſ. maxime.

D hoc (ex tua). i. co. ad abolēdā. contra. tibi sol.
(beneficium) ⁊ prelatura patris aliquo
mediante. s. proxi. ⁊ c. ex transmissa.

Michael presbyter. (Qui) scilicet an
perpetuam. s. e. constitutus (Constituerit) filium fil-
le est filius quem legitime nuptie demonstrant. ff. d.
in ius vo. q. semper vel legitimus concubinatus in autem. qui.
mo. na. effi. le. §. si vero effusam. als fm leges talis non reputa-
tur filius. f. q. tum ad successionē vel paternam p̄tatem vel quo
ad alia p̄uilegia vel iura secularia. Sed fm canones q̄tum
ad hoc v̄t repellat a p̄motione etiā ex indicis alij p̄bat fili⁹. j.
q. fil. Ant le. trāsmisse. in si. quid est si certū ē sacerdotē peccasse
cū muliere ⁊ post filiū q̄ ex ea natus est ab ea nutritū vel filium
nō iabat. vel als si cut filium tractabat vere p̄sumā eū filiū. j. de
p̄sum. c. si. C. de p̄ba. nā nudis. C. de testa. neq. p̄f. ff. de inoffi.
test. si institutus. §. j. tñ p̄batio in huius admittit. vt in p̄dictis
ll. d. ad idē. ff. de le. j. si feruus plurimū. §. vl. ⁊ multo forti⁹ si p̄
⁊ inf hos filios p̄stentur. vt in decr. trāsmisse. immo plus dī
co si aliqñ habuerūt euz vt filiū. l. post dicat nō filiū tūc fili⁹ re
putat intm q̄ p̄hibetur h̄bere cū p̄sanguineis p̄fis. j. de p̄ba
p̄tuas. immo sola affectiōe p̄sumi filius. j. de p̄sum. afferte. l. s.
non est sufficiens p̄batio. (H)abuit marime.

Iteras (natus) An postq̃ fuit sacerdosq̃
nō licuit. rj. di. añ. (Permittimus)
dispensatiōe. añ. 3. ¶ In clericū bic pmoueñt ad
sacer. o. dines. q̃ promissio in gñe mediocritatē rel
picit. ff. de ope. ser. tria. 2. l. v. l. rñ. C. de do. sñs arg. etiam sic
dispensatio. ff. de le. iñ. nummis. 3. de trāsa. c. vl.

¶ Unde corē (filijs) Illegitimis (victimāf)
i. p. victima offertur.

Abolendā (Al) illegitimi. vnde be-
ne sequitur maxime spu-
rit. idem est enim. in omnibus illegitimis. in legiti-
mis autem secus. s. eo. ad hoc. que signatur contra-
ria (Suspendat) si autem ad ep̄atus vel dignitatem tales assu-
meret ipso iure suspensus esset a beneficiis. s. de electionibus
cum in cunctis.

Dil. fi. g. (ap. se. le) Nō intelligitur emanare: a se. ap. q. a legato ei⁹ emanat nisi a pa
pa emanet. Canonici⁹ est aut canonici⁹ q. amoneat
ab ecclesia. s. e. michael. xv. di. per totum.

Non licet simpliciter episcopo dispensare vel soli pape. vide in nn. 2. (in tua scap.) † Alii autem simplex episcopus dispensare potest cum sibi non sit prohibita. de sen. exco. nup. 7 in ecclesia paterna ut sit ibi clericus post mortem patris aliquo medio. ar. 5. co. v. niens viuo autem patre non possit dispensare. 5. e. ad abolenda nec etiam post mortem in prebendam patris nullo medio. 5. cod. ad extirpan. † Alii tamen dicunt quod solus papa cum filiis illi legitimis dispensare potest. nam non inuenitur quod dispenset episcopus. de hoc no. 5. de temp. or. dilectus. de ordinibus autem non inuenitur expressum quod in maioribus vel in minoribus liceat episcopo dispensare. 7 quod hic innuitur quod episcopo liceat dispensare in aliis ecclesiis

.m. f.
admissas. & sic no. q. h. m.
hic agatur agit possessorio
& sic no. debeant admitti p-
bationes accerntes perito-
rius tñ si admittat
p. eas affert defectus p-
impedientia in iudicio
possessorij. tñ h. vñ in casu q. non
loquitur videlicet ob evitandum aut
periculum.

Defus q̄ in dignitatibus vel personatibus vel habentibus curam non contradicit q̄ loquitur q̄ epis licet ecclesias sine cura conferre his cū quibus dispensatū est solūmodo q̄ promoueri possunt ad ordines sed ecclesias cum cura non h̄ conferre talibus nisi in dispensatione contineatur expresse q̄ eis liceat habere curam animarum: ⁊ sic de consuetudine obtinere videtur. (Amotis sine ordine iudiciario. s. e. qm̄ sacris. si est notorium s. de tempo. ordi. ad aures.

De seruis nō ordinādis ⁊ eorū manumissioe. Rubrica.

Instruendi (Ingenuitatis). s. id est libertatis. nam ingenuus est qui liber nascitur. insti. de inge. in prin. Ingenuitatis l. iij. distin. quicq̄ (Precaueri). s. de tempo. ordi. ad aures.

- 1 Quo casu seruus presumatur dolo esse in possessione libertatis. vel non esse.
- 2 In actione petitorij libertatis vel seruitutis inquirendus est primo quis sit bona fide in possessione.
- 3 Nō acquirit aliquis seruitutis possessionē si dolo malo incipit possidere vel tenere.
- 4 Dñs qñ dicatur amittere possessi. seruitutis.
- 5 Seruus ordinari non debet dño cōtradicēte.
- 6 Seruus effectus sacerdos an sit liber.

De seruoꝝ or. (fugies) ⁊ Seruus fugi-
tius de cuius fuga co-
stat si de statu suo voluerit litigare dices se liberū ex-
cipiens remittēdus est ad iudicē dñi vñ fugit. C. vbi
de sta. l. i. hoc enim ipso q̄ fugit presumitur dolo esse in posses-
sione libertatis ⁊ reducitur in possessionē seruitutis. C. de pro-
ba. l. ius. q̄ sic per terminos distinguo. aliq̄s p̄ vim cepit aliqñ
vt seruū ⁊ tñ. vt seruū. nō tñ de iure est in possessione seruitu-
tis. ff. de pba. si q̄s. l. i. ff. de acq. pos. cū heredes. §. v. ff. de libe-
cā. cā. si tñ fugiat in possiōe seruitutis reducitur. vt. C. de pba.
vis eius. Quis illa lex possit intelligi vt pmo q̄ restituat ingra-
tur an sit in possessione libertatis: ⁊ in illa inquisitione veniet an
dolo vt violēter detineat. q̄ si tñ fugit cū violenter vel fraudu-
lēter detinebat. nō vñ dolo esse in possessione libertatis arg. l.
Sila. C. Et hoc verū ē iter actores de libertate ⁊ fuit pe-
titorius q̄ nō pōt cōstare cui om̄s p̄bationis incūbat. ⁊ q̄ sit
actor ⁊ q̄ reus. primo ingredū est q̄ sit bona fide in possiōe
ff. de libe. cā. l. i. liberis. §. v. secus autem si agatur possessio. q̄
tunc non admissa exceptiōe violētie restituitur res vt nō. s. de
posu. bo. me. in glo. ⁊ ideo. ⁊ s. de ele. q̄ relā. C. Vel dic hanc
diferentia nō tātz cōtingere q̄ agat possessio vel petitorio
sed q̄ est spālē q̄ nō acquirit quis possessionē seruitutis vt ali-
cui⁹ iuris in aliquo homine si dolo malo incepit possidere vt
tenere. ff. de probationi. si quis liber. ⁊ eodem modo nō acqui-
ret possessionem libertatis si dolo malo cepit. ff. de liberali cā
igitur. §. scdo. secus em̄ est si agatur de possessione alicuius rei
corporalis vel de iure aliquo q̄ possidere cepit. nam ibi bñ q̄-
ritur possessio h̄ dolo cepit possidere vel tenere. vt not. s. de
posu. bo. ⁊ hec vera sunt si dolo bolem liberū ⁊ s. si seruū
alterius. q̄ tñ acqret possessionē iuris alterius siue vi siue do-
lo faciat sicut ⁊ alterius rei acquireret. sed si sit possessione liber-
tatis bona fide coram iudice eius agitur. C. vbi cā status. l. i. ff.
4 C. Et aut scias qñ dominus amittit possessi. serui. eo quod
mitteret in possessionē libertatis. distingue. nā si bona fide om-
nino se egerit pro libero statim amittit possessio ei⁹. om̄s p̄ba-
di incūbat dño cū ē seruū ⁊ corā iudice serui. itelligo cū esse in
possessione libertatis si iustis rōnibus vel etiam iniustis dum
modo sine fraude ⁊ calliditate se gerat p̄ libero. ff. de lib. cau.
libertis in si. ⁊ in. l. i. ligitur. §. p̄batio dño nō incūbet si
possideret insti. de inter. §. retinēde. C. Quidā tñ leges allega-
tas de li. cā. intelligūt. si p̄ decēniū fuerit i possessionē libertatis
ar. ff. de acq. pos. possideri. §. si seruus. sed certe fm̄ hoc in p̄-
scriptiōe libertatis esset necessarium bienniū cum tamē p̄stet
aliquādo sufficere decēniū. ff. qui ⁊ a qui. §. aristo. ⁊ ideo non
placet si vero mala fide sit in possessione libertatis ⁊ desistat
minus habere animum possidendi statim amittitur possessio si
cui ⁊ aliarū rerum. ff. de acq. pos. si q̄s. §. differētia. ⁊ dño pe-
tenti non restituitur possessio seruitutis. ⁊ licet mala fide sit in
possessione libertatis. puta q̄ scit se seruū tamē om̄s proba-
tionis q̄ sit seruus suus incūbet dño. debet em̄ sibi imputa-
re qui possessionem adiecit. Sed melius credo q̄ in hoc casu
dñs restitui possessio quia generaliter loquuntur leges sup̄ius
assignate. ff. de li. cau. ⁊ ipsi seruo om̄s probandi incūbet vt
ibidem dicit. si vero mala fide est in possessione libertatis ⁊ cer-
tū est q̄ dñs non desistat habere animum possidendi distingue.
aut domin⁹ nō amisit custodiam serui. aut amisit. sed non ami-
sit etiā si cētū annis fuerit in possessione libertatis. tñ cū possi-

det q̄ nec ab alio possidet nec ipse suā possiōe iteruere pōt
ff. de acq. pos. ⁊ cui in si. nā hoc idē est in possessione cuiuslibet
rei mobilis. nā q̄dū ab alio nō possidet nec amitto custodiā ⁊
animum possidēdi habeo ⁊ possessionē retineo als em̄ sequeret
absurditas q̄ si seru⁹ me⁹. x. vel. xx. an. se defenderet in arte q̄
amittere possessionē ei⁹ si vero amiserit custodiā ei⁹. q̄ nescie-
bat dñs q̄ fugisset vel vbi ēt si seru⁹ habebat animum reuertēdi
retinet pos. als nō. ff. de acq. pos. l. si rē immobilē. §. h̄ in eo casu
vbi habuit animum reuertēdi amittat possessio. qñ tñ mala fide
est in possessione libertatis restituit dño. pos. serui ⁊ seruo l. cū
bitonus p̄badi. ff. de lib. cau. si libertis. §. v. l. i. ligit. §. p̄b. ⁊ ad
iudicem domini remittet. prius tamē corā iudice serui constar
bit q̄ sit i possessionē malefidei. Si vero dubitat an deserit ha-
bere animum possidēdi necne tunc distinguo an seruus fuerit
in possessione libertatis decēniū an minori tēpore. si minori
non presumitur desisse habere animum pos. secus si decēniū. ⁊
sic loquitur lex. ff. de acq. pos. possideri. §. si seruus. hoc autē
vtrū sit seruus in poss. libe. vel non an sit fugitiuus vel non ⁊
an bona fide vel mala. ⁊ alia que dicimus. s. queri examinari
⁊ terminari debent anteq̄ agatur de proprietate serui vt. ff.
de libe. cā. libertatis. §. vlti. ⁊ l. i. ligitur. §. p̄b. ⁊ queret hoc sub
iudice serui rōne dubietatis. si. §. de app. si duobus. ff. de in. si
quis ex. s. de rescri. super literis. ⁊ multum ista valent. q̄ simi-
lia fere requiruntur quando prelatus dicit aliquē suum cleri-
cum vel monachum vel domin⁹ dicit aliquem suum libertum
vel ascriptitium vel originarium vel officialem de similibus
em̄ ad similia est procedendū vt. ff. de leg. nō possunt. C. Re-
cipiant ⁊ non ordinatur seruus scienter dño contradicente. ⁊
tunc dicit quidā q̄ remanet seruus ⁊ restituitur dño etiā si sit
factus sacerdos. ar. l. iij. vi. si sciente. alij dīcunt ⁊ melius for-
te s̄ q̄ non est reddendus domino. l. iij. vi. ex antiq̄s. ⁊ c. fre-
quens si vero sciente ⁊ non tradicente statim efficitur liber.
l. iij. vi. si seruus sci. si autē ignorante dño. sed ep̄o vel presenta-
tor sciente q̄ sit seruus. tunc efficitur liber. sed ep̄s vel presenta-
tor dabit duos eque bonos. l. iij. vi. si seruus ab. si vero non ha-
beat vnde soluat ⁊ de non ignorante est ordinatus seruus resti-
tuetur dño sed cum distinctione hac. si enim dño ignorate ⁊
ep̄o ⁊ presentatore sit ordinatus si est in minoribus ordinibus
deponitur ⁊ restituitur dño. l. iij. vi. nulli frequens. ⁊ c. ex anti-
quis. dīcunt vero ⁊ sub dī. dāt pro se vicarios vel precium ⁊
remanet liber. l. iij. vi. ex antiq̄s. §. e. miramur. si autē non ha-
bēt vicarios vel p̄cia deponunt ⁊ restitunt dñis. l. iij. vi. si. ex
antiq̄s. C. Si vero factus est sacerdos liber est. s̄ auferet ei pe-
cuniam ⁊ dāt dño vel seruit ei in officiis. l. iij. vi. frequens. ⁊ c.
ex antiq̄s si efficiatur monachus vsq̄ ad triēniū pōt repeti ⁊
nō vltra. l. iij. vi. seru⁹ sci. ⁊ etiā si ignorate dño factus sit mona-
chus si in clerico ēt si ignorate dño fact⁹ sit clericus vltra an.
repetere nō pōt. vt in eodē. c. si seruus sci. C. Et est rō diuersi-
tatis in clerico ⁊ monacho. q̄ clericus publice manet mona-
chus secreto. nō tñ licebit dño manus in hunc clericū incidere:
xv. q. iij. si q̄s sua. nec pōt ⁊ trahere in simoniam ppter votum
q̄ votū fingit fecisse in susceptione ordinis q̄ potuit. §. de cō-
conu. q̄dam. l. rrr. l. iij. dist. cum in preterito. ⁊ cogēdus erit per
ep̄m. ar. xv. q. di. si imperator. in alijs autē priuilegijs non gau-
debit. §. de de. q̄ng. iohannes. ⁊ c. se. idē dicimus in originarijs
ascriptitijs ⁊ oib⁹ q̄ cōditione serui vel raticinij sunt obli-
gati. l. iij. vi. frequens. q̄s autē gñalis s̄ q̄s ⁊ in libertis ⁊ als si
aliquo obsequium patronus sibi retinuit. l. iij. vi. q̄cunq̄s. vel in
obligatis functionibus. l. i. vi. preterea. §. de obli. ad ra. ca. §.

- 1 Acquisita ab ecclesiarij libertas debet esse ecclesie.
- 2 Nō pōt libertas in ius patronū absq̄ venia vocare.
- 3 Dñs sponte seruum manumittens etiam ob leuē iniuriā serui-
tutem reuocat.

De famulis ecclesie (Parrochia-
lis) subditas
illi ecclesie cui⁹ serui sunt. (Trāsmittere) in testē alij
idē etiā inter viuos q̄ nō credim⁹. C. Pertinere
hoc est spālē in libertis ecclesiarij q̄ oia ab eis quocūq̄ mō acq̄-
ta debet ēē ecclesie. nā in nō libertis sec⁹. x. q. iij. c. §. ⁊ multis. c.
eiusdē. q. ⁊ sequētis. in libertis at̄ puatoꝝ sec⁹. s̄ nā ibi si liberti
sunt minores cētenarij nihil tenēt relinq̄re patronis laicis s̄
ab itestato. si nō habeat liberos i totū succedit patron⁹. s̄ si li-
beros h̄ in nibilū semp succedit. si autē sunt maiores cētenarij
si habeat liberos nisi exheredatos nihil tenent relinq̄re patro-
nis. si vero nō habeant liberos tenentur eis relinquare tertiam
partē. ⁊ si nō relinquet ad totā tertā vel eius supplementum
agent patroni bonorum possessione ⁊ trata. si vero sine libris
⁊ intestati decedāt in totum succederet patroni. insti. de suc. li.
sed nostra ⁊ s̄. seq. ⁊ hoc intelligimus tam in libertis ecclesia-
rum qui manumissi sunt vt sunt presbyteri q̄ in alijs dummo
liberti legitimos liberos non habeat. nā si haberet crederem
q̄ nō tenerent relinquare ecclesie. vt. §. sed cum nostra. ⁊ q̄ parē
Inno. sup̄ primo. decre. f iij

tes thesaurizant ⁊c. xvi. qd. i. predicator. laici aut nec hoc ius
nec aliquid habere poterunt in libertis ecclesie: alias clericis.
C(⁊ Alecusand.) i. agendū. nam null⁹ libertus absque venia pōt
in ius vocare patronum. ff. de in ius vo. quisq. s. j. rñ. q. ii. §. q
ma. nā cum sit vnīuersitas nō pōt accusari. ff. de dolo. si ex dolo
rii. §. q. ii. si h. vel dic q̄ excipiendo vel ingrendo nō poterit age-
re de crimē etiā si p̄sensu capli deliquisse di. l. de symo. venies. xvj.
q. vi. placuit. ff. q̄ me cā. l. metu. §. i. (Aleusari) rñ. q. ii. ep̄s. qui
mancipiū (Testificandi) C. de testi. libertoz. ff. de testi. l. iii. §.
lege. **C**⁊ Libertatis pp iniuriā etiā lenē dñs sponte manumit-
tēs seruam reuocat in seruitutē. vt hic. rñ. q. ii. octana. C. de lib.
⁊c. li. si manumissus. nisi remisisset patronatū. ppter obsequiū
aut spōstū ⁊ nō p̄stitū nō redigēt libert⁹ in seruitutē. C. de lib.
can. solo. nisi nimis esset necessariū obseqū puta q̄ negauit ali-
metā. ff. de li. agn. alimeta. tūc em̄ reuocabit in fuitute er eisde
causis qbus reuocatur donatiōes. ant. vt liberi decetero. §. il
lud. si vero ex necessitate sit factus liber eadem est distinctio. sed
diuerse penē. ff. de iurep. l. i. ⁊ his modis reuocant in seruitutē
lai corꝝ patronoz liberti laici. S; liberti clerici nō reuocantur
in seruitutē laicorꝝ. nam nō debēt pmoneri nisi directe ⁊ sine ob-
sego sint manumissi. li. ii. di. q̄tiq. ⁊ si atr̄ pmoti sunt reuocant
sem distinctionē quā nō. §. pri. c. spālē igitur est in libertis eccle-
sie q̄ pp obsequiū ipostū nō p̄stitū redigūt in seruitutē. ⁊ sic in-
telligo. rñ. q. ii. dia co. nā si nō esset ipostū nō tenet. l. eo. ⁊ ē ali-
ud spālē in libertis ecclesie q; filij corꝝ astricti sunt eccle sie vt semp
sint liberti. rñ. q. ii. de libertis sec⁹ in libertis primatorꝝ. C. de li.
⁊c. li. l. i. ⁊ ii. nisi q̄tū ad hoc ⁊ pp suā ingratitude filiū liberto
rū vinētib⁹ parētib⁹ redigunt ī seruitutē. als em̄. in ti. C. frustra
ad dēf. ⁊ corꝝ liberis. ⁊ it̄ pdicta reuocatio proposita hac ac-
cusatione ⁊ indicis officio implorato.

Nullus (Donauert) sub ea conditione vt sibi seruiret in horis canonicis. als tñ. pōt ad aliā ecclesiā trāsire. f. e. co. r. no. hic pñtū operas spūales imponere s; dz imponere icōtinēti post inuamissionē. ff. de ope. li. vt inuitis. ff. de lib. can. l. vl. §. ideo vel incōtinēti q; q; sūt incōtinēti inesse vidēt. C. de pac. petens. ff. si cer. pe. lecta. als q; aguntur cū seruo in seruitute eū nō obligāt. C. an ser. ex suo. fa. per totum. Itē alias opas pter has s; spūales in libero clerico non poterit retinere.

Consuluit. et infra (conditionis) xris
stente serum

Libētius. et infra
 (Ecclesie) cuius serui fuerunt (Tenore). i. intuitu vel mō
 arg. ff. de tu. muto. §. sub conditione. conditio eius
 in spiritualibus esset illicita. i. q. ii. c. p. p. i. ¶ Vel dic qd sicut
 in matrimonio potest apponi conditio vt fide accipiat. xviii. q.
 i. iam nūc. r. ita in ordine apponitur conditio libertatis: vt b. c. j.
 de cond. appo. c. n. nam cū libertas sit res spūalis pōt venire in
 conditionē et cōmutatio nōz. j. de re. pmu. ad questionēs. de hoc
 nō. §. de ele. significasti melius dicas qd non fuit apposta in or
 dinatione conditio. sed i. manu missi de retinuit sibi operas spūa
 les qd potuit vt nō. §. e. nullus. ¶ Ad aliam de lnia tñ epi als
 nō l3. lxxii. di. p. totum. lxx. di. scđōz. xxi. q. i. c. j. t. ii. §. tunc nō li
 ceret si patrona ecclesia diceret cum quod sibi acquiri et acquiri
 §. e. de fami. hoc nō pl3. Immo credimus hanc distinctionē locū
 habere sicut iacet et in clericis et in laicis

M Gramur non modicu ^{infra} ^{gau}
det. s. d. eta. z qua. a multis. (Primitiva) le. di. nul
lus in epim Grego. xxvi. di. aut. rrviii. distin. nulu
lum. Urban. xxvii. distin. erubescant. z. c. nemo.

Dilectus si. g. (libera) qd. sufficit. in fi. de
inge. s. sufficit. nisi in casu. C.
de inuti. si. qui autem.

De obligatio ad rōcinā ordinādis vel non. Rubrica.

Obligatis. Donec aliquis obligatus sit iuramento alicui curie vel alii ad seruiciu vel in propria persona vel ad scribendum librum vel ad regimen ciuitatis. nuquid poterit ingredi religionem. Rñ. si nulla fraude ducit. s. vtu giat labore vel expensis. s. sola charitate dei secun re ingreditur. q. q. lege dei. r. r. q. si. d. de. r. de reg. r. trās. l. 3. t. de bonis ci. q. b. vel et q. obueniēt post ingressum monasterii satisfiet illis q. obligatus erat. r. r. q. v. l. si qua. C. de epi. r. de deo no bis. s. i. vel et si scribere scit vel aliqd opus facere quod possit exercere salua regula r. officio nō neglecto de illo satisficiet. ar. xci. distin. clericis. primo tñ deducet expensas ne sit monasterio onerosus. ar. xvi. q. vi. de lapsis. sed illud loquitur de missis in monasteriu ad agendam pñiam. in alijs autē dicunt non dedu

pendas expensas: q. qui altari seruit &c. ff. q. si. ad ratiocinia
(Debitores) ex cā mutui vel alia huiusmodi p. moueri possunt
ff. de mu. & bo. reos. item curiales qui sena crecent vt tabel-
liones in ciuilibus causis. l. vi. o. sius.

1 ¶ Laici existētes gñales administratores fieri nō debent clerici nisi p̄us reddiderint rōnē sue administrationis.

2 Laicus si in canonicū assumi debet, d3 postula ri presertim q ra
riocinjs obligatus fuit.

3. Que genera pſonarū nō debeant pmoneri.

4 Clerici non possunt publica vectigalia cōducere.

Magnus episcopus. (dicit). i. que
ratores) actores. excoitores. seu curatores generalis
tam procur. q. ac. ecc. & cu. (¶ Pupillorum) 5 ad

ministratores pupillorum ⁊ maiorū absentium si eligantur vel
postulantur in clericos quilibet de ecclesia excipiens cōtra eos
admittitur: sed si essent administratores maiorū presentium
non admitterentur alij contra eos preter ipsos quorum admi-
nistratores fuerunt nec ipsi infra tempus statutum. §. de ele-
ctio. statuimus. ¶ Ordinarij hec decreta. dicit qđ laici qui
sunt generales administratores non debēt fieri clerici nisi pri-
us reddiderint rationem sue administrationis: sed hoc non dicit
quod clerici qui gerunt generales administrationes etiam lai-
corum prohibeantur eligi ad dignitates ⁊ est ratio diuersita-
tis: quia in primo casu illi quorum negotia gerunt grauantur
quia sui administratores forum mutant. in scđo autem casu
non mutāt. sed cōtra. xxi. q. ii. c. j. ⁊. ii. vbi dicit qđ clerici nō de-
bent tales administratōes suscipere. ⁊ si accipiant aut dimi-
tant aut deponantur: sed certe si recte inficiās non contradi-
cunt: qđ ibi non prohibetur quin possint eligi dum tolerantur

2 Viri. i. respondit bonore pdictorum officioru. ¶ Postu-
lasti. no. q. laicus si dz assumi in canonicu dz postulari z ma-
rime q fuit ratiocinans obligatus. z dicimus eum postuladsi a
iudice sub quo dz reddere rōcinta. C. de cpi. officiales. vocatis
his quoz negotia acta sunt z qd ledi possunt tali cessione. ff.
de ado. nam dicimus etiam solum cōsensum ad liberationem

3 illius sufficere cui obligat^r est. l. iij. di. si q^d q^uis. ¶ Ad dⁱra^m
¶ Obligat^r rōcinis non ecclⁱastice: sed secularis p^{er}sonę: vel q^u
sint: & perseverēt p^{er}curatores g^{er}miales vel domorum vel actores
cārum vel executores negotiorum seu curatores pupillorum: &
multo fortius alior^u. alij etiā officiales generales nō debent p^{ro}
moveri. vt hic immo si promoti fuerit aut dimittēt officiū: aut
remonebuntur. r^{eg}. q^uo. in. c. j. z. ij. ne cleri. vel mona. c. j. z. not.
q^uo non noiat tutoris. nā si tutelā vel curā egerit vel q^u incedat
r^{atio} sunt a legib^{us} iposita aliisq^{ue} gerat: nō credo q^uo in media f

etiam si a legibus non impeditur. et non creditur quod impediat
etiam si promoto est etiam si promotus possit etiam suscipere. lxxvi. dis. puenit.
si et aliarum personarum miserabilium procuratores et administratio
nes susceperint: tamen auctoritate episcopi eius promotio non impeditur. quia et
promotus suscipit. lxxvi. di. puenit. similiter et ecclesiarum. lxxix.
di. indicat. xvi. q. vii. nona. et sunt hec vera eo in officio perma
nente. si autem deposuit administrationem. adhuc tamen obligatur. et si ex
ea. et si quidem sunt publica rationia non debet promoueri ante ea
reddita immo renocari debet si promoueat. C. de episcopo. of. li. di. iter
ca. Si vero sunt puata rationia si in ipsa promotione mouetur si
bi quod aut primo mota est. distiguo aut conuenit de dolo et peri
dia aut de culpa. si puenitur de dolo et perfidia ante finitam litem
promoueri non debet ar. lxxxi. dis. tatis. xxi. di. illud. et sic etiam potest

intelligi hoc. si de culpa tñ puenit p̄moueri indistincte p̄t
si autem nō sit cōuētus eodē modo p̄moueri p̄t nisi infamia
sit cū de dolo teneri. tñ cū ex officio iudicis inquirat. vj. q̄. i.
infamis. alii non distinguūt inter publica rōcinā & p̄nata nec
an conueniat de dolo an de culpa cū hec distinctio nullo iure
nitatur immo oīa iura in x̄risti sonāt. s. q̄ p̄ quibuscūq̄ rōcinis
siue publicis siue p̄natis astringat p̄moueri nō p̄t nisi p̄
rōcinā si sint redditā: vt h̄ q̄d aūt dixi nō p̄nt ēē p̄curatores cau
saru. s. vel actionū inter homines iudice seculari. nisi p̄ ecclia
vel miserabilibus p̄sonis & sanguineis & his quorum nego
cia de iure gerit. ff. de postu. l. i. §. i. l. seq. & idē v̄ dicēdum in
p̄curatore q̄ in aduocato nō. s. de postu. c. i. coram ecclesiastico
q̄ p̄nt & p̄uolūc. an eius op̄e de aduocato a dño sensu. i.

4 de postu. c. j. §. ij. **E**t sic clericus non potest esse ductores. xxj.
q. iij. c. ij. intelligit publicos vectigalium. vñ vbi ducant vi-
ros vel locet carnis q. nō s. C. loca. milites. als vñ am possessio
nem pro opere manuum suarum licitum est conducere miserabi-
bus personis et consanguineis quorū negotia de iure geruntur
aut. de san. epi. §. si aut. xi. vi. clericus victus: sed non credo qd
possit cōducere villarū redditus. s. solummō q. p. suis manib⁹
operet. aliter autē cadit in vitiiū questus cupiditatis. j. ne cle-
c. j. ar. 5. ne pla. vi. su. c. vl. s. ibi loq. de ecclesia a q̄ nō est prohibi-
tū dūducere. vel dic q. vbiq̄s inuenit q. clericus nō potest esse pro-
curatores vel h̄ officia exercere itelligēdū est gñat̄ nā vñum ne-
gociū clericorū vel laicorū pcurare vñ administrare nō p̄hibet̄

The corporate

De corpore vitiatis ordinandis vel non.

Rubrica.

Presbytero (campa.) Si dubitatur an scandalum generet re-
curritur ad arbitrium epi. f. eo. c. priori. Item an pos-
sit ei permittere celebrare in priuato non publico. vt
argu. f. eo. significauit. f. de cleri. pere. tue. (Permittere) contra
f. de ele. pu. indu. c. j. contra. l. j. distincti. si qd post. sol. hic dispen-
satio ibi ius commune. **E**t habes hic argu. quod in multu
enormi crimine et notorio dispensat episcopus. ad idem. f. de apo-
sta. c. n. si autem esset corpus vitiatus non posset dispensare cum
eo. l. di. venio.

Et in de tua in oculo. ff. de edil. edi. qd cla-
um. f. bosus. (Canonici) et
concupine (Confilio) Puta si generat scandalum non
confirmat electionem. si autem non generat confirmat.
f. e. priori. (In quo) i. in qua confirmatione. (Curantibus) solus
enim papa dispensare potest in hoc. f. de fil. presb. c. vlt. l. di. nemo
vel dic quod cu electo in epm non potest dispensare nisi papa in pre-
dictis. vel dic qd archieps potest dispensare. et hoc non negatur hic
sed potius contrarium est verum. f. de ele. innotuit.

Et parte. (In canabulis) f. corpore vitiatus
pellitur ab ordinibus. qd repellitur iam promotus
et in. dist. meritum. l. v. di. qui parte. si qd a me. si aut
iusta causa subesset. puta timor lepre non prohibetur incidi. f.
eo. ex parte nisi generet deformitatem. tunc enim in omni casu
repellitur. l. v. di. lato. si euan. f. e. c. vlt. et idem est si casu vt eis de
c. (Miceu. concilii) l. v. di. si quis a me. et c. si quis peregre. (In ca-
nonibus) l. v. di. eunuchus.

1 An et qd virilia secus possit promoueri.
2 Et qd regraf ad hoc vt sit irregularis qd ex indignatione se fecat.
3 In casu abscissionis membri potest episcopus etiam sine aucto-
ritate pape dispensare.

Significauit. (nobis). f. virilia quomo-
doque se secauerit qd vel
secari mandauit sponte sine vt obsequium prebet
deo vt hic. sine ex indignatione sine nimio dolore mor-
bi promoueri non potest. rrr. di. maritum. f. eo. c. priori. secus
autem si a medicis vel a se ipso consilio tamen medicorum vel a
dominis vel a barbaris vel casu fortuito secus sit in membris
que non generant deformitatem. l. di. si quis eunuchus (prece-
pta) sic enim seruandum est fin qd distinguimus. f. e. pri. **E**t
intellige quod ad hoc vt sit irregularis etiam qui ex indignati-
one se fecat oportet qd amiserit aliquod membrum: si sufficiat qd
tumlibet vile. rrr. di. maritum. id est et si non amiserit membrum totu
sed partem. sed tu est talis pars que deformitatem generet vti ge-
neretur scandalum. f. e. c. j. vel et inabili reddit ad officiu eequene-
dum. f. e. thomas. vti si indignus extraxerit sibi dentem vel qtu
cumqz graniter se secauerit nisi membrum amiserit non est irregula-
ris vel etiam potius corpore vitiatus. alii dicunt sufficere ad irregu-
laritatem si nondum membrum: sed etiam si parte membrum et q non generat
deformitatem abscedat ex indignatione. l. v. dist. si parte. hic enim l.
non possit repelli. qd corpore vitiatus. potest tu repelli qd sponte se
abscedit: sed nec retinere potest sine dispensatione si infamia inde
fit vel notorium. f. de tempo. or. c. si alii aut non credunt qd illi
qui sibi manus inficiunt non possunt promoueri sine dispensati-
one. ar. contra. l. v. di. qui parte. f. sed illud intelligo qd ex quo
notorium est qd ex indignatione partes digiti sibi amputauit non
diz promoueri sine dispensatione: sed als secus si amisset casu
vel etiam si vere esset notorium qd ex indignatione fecisset: qd tunc ex
quo non generaret deformitatem: non impediret promotio. si aut ita
secerit qd elandicaret repellit tunc. qd corpore vitiatus. **E**t
tua) auctoritas archiepi in hoc vs qd auctoritate pape poterit
plus minusue salte in minoribz criminibz dispensare vel spale est
qd qd abscedit virilia ppter deum potest h stulte possit epus dispen-
sare sine dispensatione aut non poterit promoueri vt in susceptis
remanere. vel dic qd id sua auctoritate papa addidit vt securius
faceret. cu tantu necesse non esset: hoc tu non credo. ite non diffigno
vtru instabat operi licito necne qd viciatus est quatu ad hoc vt
irregularis fiat. sed ad hoc prodest qd facilius dispensabit. (Co-
cedas) ex dispensatione als contra. l. v. di. si quis a me. Inno.

Et parte. (m.). rrr. q. n. boc ipsuz. f. de
cleri. egro. tua nos.
Et posuisti nobis. (Ordines) bo-
ne dicit ordi-
nes. ipsos enim suscipiendo et tacendo irregularitatem pecca-
nit. l. v. di. ex penitentibus. et. f. de renun. nisi cum puidem. f. per
sone. l. v. dist. q. l. i. dist. si seruus sciens. nam ab abbacia non
remouetur ppter irregularitatem. l. di. accedes. r. v. q. j. legi. f. de
eta. et qua. tua. f. ppter pta taciturnitatis. l. v. di. ex penitentibz
et ppter hac taciturnitatem non facit executionem sic suscepti ordi. f.

derent. nisi cu pde. f. pde. tenet et coteri etia de qb e quict co
fess. vt de pbe vt als notoria. l. di. si ille. alia aut etia pnter no
tenet: si si pnter et dispense secur est vt vltet no accusat. alr aut
secus. rrr. dist. c. vlt. vel dic quod hoc abbacia talis erat
que querebat sacerdotem abbatem.

Thomas pollicem f. eo. c. j.

Debigamis.

Rubrica.

Bigamipenitentes.

- 1 An liceat epus vel pape dispensare cu bigamo.
- 2 Quo casu papa dispensat contra apostolum.
- 3 Papa potest interpretari: et etiam addere euangelio: et est in admi-
nistratone maior paulo.

Super eo (qd. c. fili) hic hēs ar. quod hoc ipso
quo aliquis epus promouit aliquem
cum quo dispensare potest dispensare intelligit. et no.
f. de fil. presb. venies. sed tu dic qd hic appebat quod
1 volebat dispensare episcopus. **E**t (Dispensare) not. quod non
licet dispensare cum bigamo qd fateor in epus. papa aut potest
vsq ad subdia. rrr. di. lector. si aut promouetur characterē
recipit. quida tu dicunt qd characterem non recipiunt. Sz cōtra vt
2 qd nec epus liceat qd est cōtra aplm rrv. q. j. sunt qdā. **E**t Sz
a dicēdū est qd non dispēsat papa Sz aplm in his qd pntet ad articu-
los fidei. et forte in his que pntet ad gñalē statum ecclesie: sed si
alii dispēsat qd h apls dicat. vouete et reddite dño iuramēta ve-
stra. tu in iuramēto seu voto dispēsat. rrv. q. vi. iuratos. f. de vo-
per totū. Quis posset dici qd non videt dispētare in voto qd in
3 melius cōmutat. f. de iureiu. peruenit. **E**t Item interpretari et
addere potest euangelio vt colligit. f. de testi. in omni. f. q. i. iij. pre-
sul. Item maior est papa quā paulus in administratione.

De bigamis. Quidā laici mortuis vxori
bus suis promoti fuerunt in
sacerdotes qui postmodū cōtrahēbāt cū alijs de fa-
cto qdā sacerdotes q nunq habuerunt vxores cū vi-
duis contraxerunt.

- 1 Opinio nonnūq preiudicat veritati.
- 2 Voluntas non eritū spectatur in maleficijs.

Super a nobis. (iuris) f. de his q
no. infra. qd ergo. f. n. f.
qd attendit magis affectus q effectus vel q factū
ipsum. de pe. di. f. hoc aut. f. de cle. non resi. relati. f.
de cōces. pb. et ecc. no va. literas. ff. de cōdi. instit. mulier. f. j. f. de
spon. iuuenis. (Iuris) unde exigit qd de iure valeat matrimo-
niū (Destinatio) i. tu quere an ais habēdē eam p vxore accepit.
(Quas) C. de adul. cū q. (Partim) qd vna tm pot habere de iu-
re. alia de fco (In canone) rrv. di. pl byteroz. nā presbyter de
iure nullā habere pot. als cū nulla cōtrahere pot. necesse est ex
1 go qd de facto intelligat. **E**t (Reputādi) h habes qd opinio p
iudicat veritati. f. de spō. iuuenis. iij. q. vii. tria. ff. de of. pto. bar-
bari. C. de testa. l. j. rrr. q. n. hoies. ff. ad mace. l. iij. f. j. q. si. sint le-
p tuas. vñ. di. veritate. lrr. di. qdūq. et. C. pl. va. q. ag. l. j. et. f. iij.
iij. et est vep qd vitas pualet opinioni. lrraria casualia sunt et
preferē enim opinio in fauore pntiū et odiū decipientium. ff.
ad mace. l. iij. vel in fauorem plis et testamentorum. f. qui fil. sint
leg. cum inter. C. de testa. l. j. vel aliqua cōis opinio pferitur ve-
ritati. ff. de off. pto. barbarus. (Reputādi) qd fatemur hic em
ppter intentionē quo ad dispensationē bigam? Sz. **E**t (Qdne)
questio talis fuit an epus possit dispensare cum aliquo in sacris
ordinibus constituto. qui ante sacros ordines aliquam habuit
vxorem. et post sacros ordines aliquam sibi copulauit pro vxore.
Et erat cā dubitatis. qd fm matrimoniū non tenebat. et ideo
2 non videbatur bigamus reputādi. (Clericus) fm maleficijs
spectat voluntas non eritū. rrv. di. dist. c. vlti. ff. ad l. cor. de sic-
diuus. C. eo. seruo. (Clericus) idem dicerem in monacho. rrv. di.
q. j. quodcumqz idem in eo q duas vxores habuit de facto. (Cle-
ricus) in sacris ordinibus constitutis.

- 1 Quid significat illud pauli: oportet epm esse vnus vro.
- 2 Matrimonium inter duos significat vnam ecclesiam vni viro
christo subditam.
- 3 Quare exigitur maior castitas in vxore q in viro.

Et bitum. (Pastoralis officii) et. f. coniugio
confirmato. (Anus) i. idē volens
vel. i. eum amans. **E**t (Furta q) i. ad ostēdendum
qd carnalis copula est sacramētū incarnationis chri-
sti. et quod tantum inter duos coniuges est sacramētum illud
qd in matrimonio signatur. i. vna ecclesia vni viro christo sub-
dita. non est autem sacramētum hic vbi alter coniugum carnē
suam in plures diuisit. (Prothoplastus) i. adam primo plasi-
matus. (Sacramētum) sed nōne et qui nullā habuit hic signa-

a Sz dicēdū
est. ad hoc hic que
notauit i. c. post
translationē in
fi. f. de renū. et
vltia ibi addi-
ta ad q Inno.
hic allegatāng.
in. l. bñ a zeno-
ne. C. de qdriē.
prescri. et refert
fel. in. c. q in eo
clenarū col. vij.
in fine.

Innocen. sup primo decre.

re nō pōt. ergo nec pmoneri. Respon. nō requiri sacramētū: sed prohiberi defectū qui defect? nō est in eo qui nō gtraxit eū. ea autoritas oportet episcopū esse vniū vxo. expōitur negatiue i. nō plurimū hoc aut est sacm. ep̄s cū vniū vxo. vir signifi- cat ecclesiam ex omnibus gentibus collectam vni viro christo subditā. xxiij. di. c. acutius. qui aut plures vxo. habuit vel qui maritus est vidue hoc significare nō potest. ¶ Sed queres quō ex hac autoritate sumitur hoc sacramentum. Rū. ex eo qd in sin- gulari numero posuit os caro carne vxo. et ex verbo ultimo: erunt duo in carne vna quasi non diuident carnes suas in plu- res. ¶ Scd illius sc̄s qz m̄fimoniu inter duos tñ signat vnam ecclesiam vni viro xpo subditam. In sc̄o aut cōingio nō est hoc sacm nec esse pōt: immo potius posset significare plures eccle- sias vni viro subditas. ministeriū aut incarnationis bñ potest signare in sc̄o m̄fimonio. ¶ Promoueri. xxxij. di. maritum et c. si quis. ¶ Carnes. ¶ Quare magis erigis in vxo. quā in vi- ro. nā maritus corrupte pmoneri nō pōt. xxxij. di. curandum precipimus. sicut si vir. ille aut qui post vxo. habuit cōcubinā pmoneri pōt. xxxij. di. fraternitatis. ¶ Ego. dicit qd vir signifi- cat ecclesiam que sepe adultera et orbitata a fide. et ita nō deest significatio sacri: l3 vir adulteretur. vxo. aut significat xpm qui nunquā ecclesiā dimisit. ipse cū est fons viuus cui nō cōicat alte- nus. ego credo qd vir significat xpm qui sibi copulauit sinago- gam et post ecclesiam. et ideo nō nocet si vir diuidit carnē suā in plures. vxo. aut ecclesiam que semper virgo permanet. saltē mē- te: vñ despondi cū vos vni viro et c. xxiij. di. qd. i. nuptiarum. vñ si vxo. in plures carnes suam diuidat deficit in ea sacramentū (Ad sacerdotium). xxxij. di. valentino.

¶ De circa minima et infra
(Habentes) non affectu matrimoniali. alias contra
s. eodem nuper. Innocen.

Mobis et c.

De clericis peregrinis.

Rubrica.

1. Que sit differentia inter commendatitias et dimissorias lras.
2. Quis nam possit concedere commendatitias lras.
3. An possint abbates lras dimissorias dare.
1. Nota qd alie sunt lre commendatitie et alie dimissorie. comē- datitie dicunt p quas pmedat de vita et morib: exprimunt etiā ordines ibi quos bz. ar. lxxij. di. c. pe. et vl. Alie aut dimissorie dicunt p quas dimittit a iurisdicōe plati. lxxij. di. c. vl. has aut non pōt pcedere prelati minor: ep̄o. j. de offi. archi. signifiasti
2. ¶ Commendatitias credo posse pcedere quolibet bonos platos ar. j. c. inter. nāz ibi innuit qd nō solū p lras ep̄i sed et p alia ar. pōt pcedere de ipsi ordinib: vt licite possit pmoneri et celebra- re. et hic et nō dō: q null? istoru. y. cū ordinauit. ¶ Quidā tñ di- cunt qd quo ad ordines. s. vt recipiant in ordine suo ad celebrādū solus ep̄s qui ordinat pōt pcedere commendatitias. ar. lxxij. di. c. vl. sed tūc tñ pōt ab alio ep̄o ordinari qñ per lras sui ep̄i- scopi sit dimissus. vel alius casus concurrat in quo licite de iur- re ab alio ep̄o ordinetur. et ideo nō qd nullus ep̄s d3 ordinare clericum alterius ep̄i. et si fecerit irrita est eius ordinatio quo ad executiones. simile. ix. q. iij. ep̄iscopum nisi alius ep̄isco- pus daret ei beneficium. nam tunc cum rōne beneficii fiat de iur- isdictione secundi ep̄i. bene pōt ordinare eum cum etiā pos- sit eum iudicare. ix. q. iij. c. j. et ij. de parroch. c. nullus sed rema- net de iurisdictione primi ep̄i. propter beneficium quod ab eo habet nec amittit. sed contra. lxxij. di. c. i. et per totum. et lxxij. di. c. dist. per totum. so. illa. c. loquuntur quando clericus a iurisdic- tione ep̄i. secundi ex toto eximebatur a primo. puta qd ha- beat tale beneficium a primo ep̄o vel quod de iure vel con- suetudine cum alio beneficio possidere non poterat. et idem est si beneficium qd secundo sibi datur eo modo tale sit quod cum primo possidere non possit. nam et bec fuit intentio canonū il- lorum qui clericum alterius ep̄i sine eius volūate sibi ex toto auferre non possit. sed si detur ei prebenda in sua iurisdic- tione cum ei hoc liceat non tolerando cum primo ep̄o. vt no. j. de preben. cum iam. et per consequens ex quo dat ei preben- dam poterit eum ordinare. licet sit curialis non ordinare sine
3. licentia prima ordinatoris. ¶ De abbatibus aut an possint li- teras dimissorias dare dic vt. s. de renū. ca. si. sed. quid dices de abbatibus exemptis et alijs. rñ. qd et ipsi lras dimissorias pnt cō- cedere si ita sunt exempti qd diocelani non hñt in clericis corū ordinationem qd rarissime concedit alicui nam et tūc cū in om- nibus quo ad ordines et quo ad iurisdictionem pertinent ad exē- ptos. et per consequens lras dimissorias concederent.
1. ¶ Qua de causa quinqz sigilla requirunt in literis testimonia- libus clericorum transmarinorum.
2. Anquid clerici incogniti permittendi sint celebrare.

3. An sufficiat ostendere literas de sacerdotio ad hoc vt credatur quod quis sit sacerdos.

1. **¶ De a nos duris.** (Statuta). xxiij. di. c. per totum. ¶ Quin- qz ideo plura requiruntur. quia sunt ignota. nam si esset vni notum ipsi soli crederetur. j. de proba. post cessi. lxxij. di. c. quamuis. lxxij. di. c. extraneo. lxxij. di. c. per totum. et idem etiaz si per testes et crederem duos sufficere. j. c. tue et cre- dimus sufficere. v. sigilla ep̄iscoporum ignota. oportet tamē ali- quam notitiam haberi de sigillis vel de clericis saltem per fa- mam. item hoc habet locum in his vbi nullum aut modicum pre- iudicium aliū generatur. si autem aliquantulum preiudicium ma- gnum generatur non creditur eis nisi per collationem sigilloru vel alias legitime probetur. argu. in aut. de instrum. cau. j. de si. in- stru. c. ij. (Ep̄iscoporum) non aliorum inferiorum prelatorum. (Alis) etiaz citra marinis clericis. (Obsuade) hoc. cap. lo- quitur in his qui postulant recipi vt clerici in ordine suo. nam si tanquam viatores petant recipi non sunt ita subtiliter exa- minandi. xliij. di. c. quiescamus. et permittendi sunt secreto ce- lebrare. j. eo. tue. de conse. dist. iij. non prohibeant. vñ. q. i. epi- scopi. ¶ In suspensione. id est in probatione. non enim su- spensi sunt neqz ab homine neqz a iure. imo sine peccato possent celebrare: dummodo in loco essent vbi celebrare possent sed ple- bes suspense. i. prohibite sunt audire eorum officia. si autem di- ceretur ipse suspensus vel a iudice vel a iure et celebraret esset irre- gularis et solus papa posset dispensare cum eo. xi. q. iij. si quis ep̄iscopus dam. in hoc enim casu potest dispensare ep̄iscopus. j. eo. c. fina. dicimus ergo qd cum eo hoc casu poterit dispensare ep̄iscopus etiam si celebraret populo. licet non debuerit cele- brare sine dispensatione. simile dicimus: l3 quis deprehensus in publico crimine non debeat celebrare nisi cum eo dispensetur tamen si celebraret non precedente dispensatione etiam epi- scopus poterit super hoc dispensare cum ei prohibitum nō in- ueniat. posset etiaz dici qd si hic suspensus esset a iure q ep̄us dispensare posset. et c. si quis ep̄iscopus dā. loquitur tantum de suspensis ab homine non a iure. de hoc tamen alibi plenius no- tabimus. j. de de. exco. m. si de. (De actibus). ff. nan. cau. stabu.
3. l. vlti. s. ac. ¶ In inferioribus. no. non sufficit ostendere. li- teras qd ordinatus sit in sacerdotē nisi habeat literas de quoli- bet ordine. nisi forte qui ordinauit in sacerdotē sit tante discre- tionis qd presumendus sit de eo qd nō ordinasset eū nisi habuisset literas ab eo qui ordinauit in dyaconū et ad alios ordines. et tūc non querā literas super dyaconatū. ar. j. c. proxi. nec in alijs ordinib: (Dispensari). i. prouideri vt celebrēt in ordine suo et sit hoc sine dispensatione solēni. de qua dixi. s. de sil. presby. ve- niens. vel dic qd dispensatio necessaria est propter hoc qd cleri- cus est ignotus testimoniales literę ignote. et hāc dispensatio- nem nō pōt facere nisi ep̄iscopus. j. eo. c. vl. et hoc magis placet.

¶ Inter quatuor. et infra. (argumenta) sigilla. no. ordinatorū vel per testes. j. eo. proxi. vel per alia probabilia in- dicia vt quidam dicunt. ar. ij. q. vi. s. diffinitiva. s. nullibomin. j. de presum. literas. lxxij. q. i. dixit. xxiij. q. ii. non aliqua. et c. de rei vendi. iudicia. nam cum hic querat alterius patrimonium. et in spiritualibus sufficiat credere et alias sit bo- ne vite et habeat. v. sigilla ep̄iscoporum. licet ignota sint sigilla si aliqua notitia habetur per famam vel alio modo vel de ep̄isco- pis vel terris eorum licet alias non sit sufficiens probatio. ta- men presenti casu tales crederem posse admitti. (Conuersatio) immo vtrūqz est necessarium testimonium ordinum suscepto- rum probatio vite. s. c. proxi.

¶ De frater. et infra. (Canonica) de conse. distincti. si. tribus. (Ad omnes ordines) de hoc. s. eo. c. j.

1. Non est assumendus de aliena ecclesia sacerdos vel prelati cum reperiatur idoneus in eadem.
  2. Anquid liceat exēptis alijs in suis ecclesijs recipere sine lra ep̄i.
  3. Instituti absqz scia ep̄i remouent nisi cū eis voluerit dispesare. (clericos) et male
- ¶ De nobis propo.** ignotos et etiam per- notos sed ad celebrandum bñ posset eos admittere etiā sine licentia ep̄i si eos plene nosceret nō per lras: qz solis ep̄iscopis est seruata bec cognitio. ¶ (Institueri) hoc eis nō l3. immo nec ep̄o nisi bñt lram eius ep̄i cui? clericus est lxx. di. c. per totum. inferioribus aut platis etiā cū lra prioris plati nō est licitū aliqū institueri in ecclesia sua nisi primo ep̄s dioce- san? approbet et dispeset vt hic exp̄sse bz. lxxij. di. c. hortamur. et hoc est ea rōne. qz aliqñ crederet aliquas lras sufficientes que non essent. vel posset ille clericus bñe alia impedimenta: sed nec admittere pnt ad celebrandum populo. lxxij. di. c. extraneo. sicut nec eis l3 dimissorias dare literas. s3 ep̄o tñ. lxxij. di. c. extraneo. j. de of. ar. signifiasti. ¶ Quid dices de exemptis an possint in suis ecclesijs

his ecclesiis aliquos recipere. Rñ. ep̄s in persona sacerdotis recepti ab exemptis potest animaduertere cū in sua dioce. delinquat celebrando. vi. q. iñ. placuit. C. vbi de cri. agi. auf. qua in provincia. nisi forte et familiares exemptorū sint exempti q̄ tenor privilegii diligenter est observandus. f. de priuil. porro. f. ad erit ergo exemptis licitū aliq̄ clerici recipere sine licetia ep̄i dioce. sed si ipse ep̄s maliciose differret suū dare assensum ageretur ad hoc coram superiore. ar. f. de iurepa. pastoralis. et potes dicere qd nō est necesse ep̄m suū prestare assensum sed tñ cognoscere de literis dimissionis. postq̄ aut p̄nunciaverit eum plene dimissum licitū est exemptis eū accipere. et hoc est verū vbi loca exemptorum populū hñt. als em p se et suis locis exemptis sine lñia ep̄i eis accipere clericos dimisso habeant lñas dimissionis. nec ob. qd si q̄ rōne delicti possint in eos animaduertere intermittere ei pena: q̄ non deliquit. vel dic qd illud intelligit de non exemptis sp̄ali privilegio. f. de dispensatione nō pōt ep̄s disp̄sare in hoc qd si nō hñt lñas dimissionis remaneat in ecclesia f. in hoc dispensat: q̄ ex quo male institutus est in ecclesia dñs effici sed dispensatur cum eo qd remaneat: sed nunq̄ est etiā necessaria dispensatio in his qui aliquo p̄cepto sunt electi vel post ap̄pel. Rñ. nō q̄ ibi electio est canonica: hñt posset cassari sed hic fecus. ar. f. de ele. qd sicut vbi de hoc no. vel dic qd hic nō recipit executionem instōis sue nisi fuerit eū eo dispensatū. ix. q. iñ. lugdunens. et hoc fere cum primo idem est. vel melius qd necessaria est dispensatio q̄ ignotus est. vt no. f. eo. c. j. Inno.

De officio archidiaconi.

Rubrica.

1. Inest vicario cognitio et iurisditio ordinaria.
2. Episcopus semel in anno visitare debet ecclesias sibi subiectas. vrgēte vero necessitate et pluries in anno visitare pōt vt lñ. 2.

Archidia. (vicarium) Decr. huius tit. concedunt multa arch. que alibi pceduntur alijs dignitatibus et econverso. quare dicendū est. c. istoz. ti. idcirco aliq̄ pcedere aliqua officia vñ dignitati que melius competere vel loquitur fm̄ diuersas constitutiones et consuetudines et diuersa loca que multum valent immo p̄ueniēt in officiis. f. de consue. cum olim. f. de excess. prela. ad hoc. bec glo. v. ad p̄tē tit. et se. de officiis. vbi aut hñt non probaretur p̄stititio vel consuetudo p̄scripta staretur bis

1. c. j. eo. vt nostrū. f. (vicarius) q̄ vicarius est et cognitio et iurisditio ordinaria hñt. C. de offi. indi. l. i. f. de of. vic. q. r. vi. di. perlectis. Itē q̄ est vicarius per simplicē querimoniam audit ep̄s cās subditoz archid. et absoluit excoicatos ab eo. vt no. ta. f. de offi. archid. cū ab. qd non pōt facere archieps in subditis suoz suffraganeoz. f. q. iñ. nullus prius. (Idonore). f. i. grauantur ab alijs indebite. et etiā forte nō ab ep̄is: q̄ nō sunt tñ vi

carj sed certa dignitate potius: vt p totū ti. hoc apparet nec remoneri pnt ad libitū ep̄i nec pro velle eoz officij exercere. et de hoc no. f. de offi. ordi. cum ab. sed ideo dicuntur arch. et etiam aliq̄ in dignitatibus constituti vicarij. q̄ omnia que exerceant ad ep̄os pertinent. sed constituendo dignitates hoc transeūt nisi aliquā recipiant tunc qd credimus eos posse. vnde apparet qd custodia vacantium dignitatum tñ habent ep̄i quo ad bec iura. et qd ep̄i hñt eoz electionē. ar. f. de insti. c. cū venissent. f. vt eccle. bñf. vt nostrū. f. eo. ad hoc. f. vl. vel poti⁹ electio harū dignitatu vel p̄tatio p̄tinet ad eū qui dotauit dignitates. (Ecclesiasticorū) viroz vel officiorū (Delinquentū) ar. qd archid. hñt curam animarū. ar. f. j. eo. cū satis. f. (Circumcar) ep̄s si san⁹ est semel in anno visitet ecclesias. r. q. j. ep̄s. decernimus: sed si fuerit infirmus mittet pro se archid. vel aliū. vt. f. eis dē. c. et vbi est verū vbi ep̄s hñt de consuetudine mittere quez velit. vel vbi non est archid. vel archid. hñt de officio vt pro ep̄scopo visitet. vt hic quod aut dicitur de tertio in tertium visitationē faciendā intelligo vbi non est necessitas. nā si necessitas esset. hñt in hñm consuetudo se haberet non obstat p̄scriptio vel p̄suetudo. f. de p̄scri. cum ex offi. c. et si necessitas esset pluries in anno visitare pōt illā ecclesiam que visitati dē idiget nō aliā. f. e. mādā. r. vii. q. vl. visitati nō semel vel dic qd de iure archid. nō hñt visitationē nisi qd ep̄s est impotens vt p̄dictū est. et tñ non nisi de tertio in tertium annū. vt hic nec est p̄tra. f. e. mādā. r. q. iñ. erat consuetudo sp̄alis illius archid. qd omni anno visitaret. mōa steria aut duplicē visitationē hñt quolibet anno. vñam ab ep̄o. r. vii. q. vl. non semel et aliā visitationē generalis. f. de sta. mo. in singulis. r. c. f. et dicit quidā et in alijs ecclesijs vñam visitationē habeat ordinariā archid. aliam dioce. f. (Corrigat) mīnora maiora aut refert ad ep̄m. f. eo. ad bec. et est arg. qd ex quo hñt coherione qd possit excoicare vel ad minus interdicere. f. de offi. dele. ex literis. ar. contra. f. eo. cum satis.

fficij vero.

Al que. (contra) Et. f. que collecta forte ad custodiendum. nam q̄ ecclesia vñ erat archid. securiorē sacristiā hēbat. alia ecclesia ibi sua ciminilia vel thesauros deposuere. et de custodia eorum omnium archid. dñ reddere rōnem. vel ad officium archid. pertinet vt diligētem curā hēat super omnes prelatos ecclesiarū qualliter hoc custodiāt. et si archid. in hoc inueniatur negligēs in hoc ipse tenetur. (Negligentia) prelatos em q̄ super hoc hñt officium. f. sup custodia depositoz p̄st at doli latāz culpā et lenē. C. de p̄c. tu. si res. C. ar. tu. qd qd. sed et de leuissima vt q̄ teneat f. cōtra: q̄ depositari⁹ nō tenet nisi de dolo et lata. ff. de po. l. i. f. j. et l. qd nerna. nisi in certis casibus qui noianf. f. de po. c. ult. sed dic qd sicut ille qui accepit p̄ciū p̄ deposito seruādo vt i cadē decr. dñ tenet de culpa. ita et qui dignitatē hñt cui hoc offiū est annexū vt hic cū plus sit hñt dignitatē quā p̄ciū. vel potes dicere qd bec ciminilia nō erant deposita: sed in cū pignoris. vel alio modo erant accepta ab ecclesia vel ep̄o et apud archid. gubernata.

1. Archidiaconus de iure cōi non habet curam animarū: nisi sibi specialiter ab ep̄o demandetur.
2. Cura animarum que est potestas ligandi et soluendi in nullo prelato est nisi sit sacerdos.

Elm satis sit. (consuetudinis) nō p̄scripio qd nullus prelatos sue dioce. instituere dñ p̄ter ipsam. vel hoc ep̄s habeat de consuetudine p̄scripta. bec expositio necessaria est fm̄. B. qui dicit qd archid. de suo iure habet institutionem clericorum et curam animarū sed Aug. hoc negat. et tunc nō est necessariū hoc exponi. f. nō p̄scripio: q̄ plana est litera vt iacet. f. (Curam) q̄ nec hñt nisi demandetur ab ep̄o. r. vi. q. iñ. nullus. ar. p̄tra. f. eo. c. j. sed. B. dicit qd archid. hñt curam animarū. f. de offi. dele. super in fi. de p̄bē. referente. et tñ dicit hñt. c. qd hic erat p̄traria sp̄alis consuetudo q̄ maxime in inribus archid. seruanda est. f. (Curam) melius distinguatur sic. cura aiarū dñ stricte p̄tās ligandi et soluendi. f. in foro penitētiā. et hoc in nullo prelato est nisi sit sacerdos. vt p̄baf. r. vi. di. in nouo. f. de p̄. et re. ois. quā curā ali⁹ dare nō pōt quā sacerdos vel sacerdotis auctoritate gñali et speciali: vt hic. r. vi. q. vii. nullus. de auctoritate gñali intelligo. f. de offi. delega. super eo. r. vi. di. perlectis. et tunc nō dicunt ipsi dare: sed illi quorum auctoritate datur. ff. de admi. tu. ita. f. gessisse. quis vici posset qd archid. et electi p̄firmati et aliq̄ hñt. qd q̄nis non sint sacerdotēs. tñ pnt dare ecclesias sacerdotibus. nec dāt curā aiarū: f. hñt eis dāt qñ fuit factus sacerdos simul cū ordine hñt p̄tātē ligandi et soluendi accepit: licet nō in hos subditos quos mō dāt archid. vel alius prelatos p̄tātē hēret anteq̄ ipm̄ institueretur in ecclesia que curam hñt. sed officium huius p̄tātis quam non habebat concedit. r. q. i. ecclesie similiter et superiori. j. q. j. f. ex his verbis argu. large dicitur cura p̄tās efficiendi et recipiendi in ecclesiam corrigendi et puniendi excessus. r. vi. di. f. iñ. sub hac cura est excoicare interdicere visitare et cetera talia que sūt ad correctionem mox. f. de ele. dudū. ecclesia romana. f. e. c. j. hñt curā pnt habere arch. et inferiores prelati: vt ibi dicitur dñ vtrāq̄ istaz curaz intelligitur. f. de p̄bē. de multa. ecclesia autē vel p̄bendam conferre archid. non pōt vel alius prelatos p̄ter ep̄m. r. vi. q. vii. null⁹. nisi hoc ex consuetudine vel privilegio hēat. tunc facit tanq̄ vicarius. f. de offi. dele. super eo. f. de insti. cum venissent. f. eo. c. j.

Archid. (sniam) Excoicationis hic ius cōi in omnibus arch. et omnibus prelatos. ar. r. vi. q. iñ. vñs. r. vii. q. iñ. corripant. p̄tra. f. q. j. nemo. f. de officio ordinarij. cum ab ecclesiis f. de appel. r. p̄bē. hñt: sed ista et omnia alia contraria intellige vbi hñt obtinet consuetudo p̄scripta. (De) credo ius cōi qd oēs bi plati hñt iurisdictionem ab ep̄is sint ordinarij. f. de excess. prela. ad bec et pnt excoicare subditos. f. de of. ordi. cum ab. nisi sint mulieres. f. de p̄. et remis. noua. r. c. q̄ dicit prelatos nō posse excoicare intellige vbi cōtraria est consuetudo q̄ iurisdictionē tollit et tribuit. f. de excess. pla. ad hoc. C. de emen. pro. l. i. vel dic qd non dñ excoicare cū solennitate que est. r. i. q. iñ. dñ. cum. c. seq. de hoc aut non dubitat ab aliquo quin minoi excoicationē possit excoicare vel interdicere sicut intelligit prima que dicunt inferiores prelatos posse excoicare. f. et dicitur qd prelati q̄ hñt tñ iurisdictionē a collegijs vel alijs q̄ ep̄is. non pnt excoicare: q̄ hanc p̄tātē non pōt concedere nisi ep̄s. r. vii. q. iñ. corripant: hñt als iurisdictionē hēant no. f. de of. or. cum ab. nā qd nō hñt dare non pnt. j. q. vii. dñbertū. nisi forte collegium eligeret auctoritate ep̄i et de iuribus ep̄alib⁹ aliqua haberet vel ab eo cōfirmaret. de hoc no. f. de offi. or. quanto.

Andamus. (aliquantum sepius) not. f. p̄ori.

1. An Archidia. possit sine ep̄o imponere penā p̄ delicto.
2. Ep̄i accusationes omnes criminales audiunt non autē archid.

3 Episcopus tenetur de facto archidiaconi.

4 Rurales decani de consensu archi. institui. & destitui debent.

Abec nos dicimus. (statuta) xv. di. perle

ctis Imperat. qualiter sua officia expleat. (Parro-
chiarum). i. eorum qui per parrochias morant. s. eo.
c. i. (Audire) dicunt quidam nō tñ diffinire cū ei pcessum nō sit
alī traditū. s. qd diffinire debent. & hoc magis plz. ar. ff. de
indi. de qua. item qui dam hoc intelligūt tñ de parrochialibus
clericis. alij de ciuitatensib. ar. s. e. c. j. (Gurgia) ciuilia. & sic de
crimine agit ciuilitate (Constitutione). s. e. c. i. (Elcarinus) j. de
of. vic. c. ij. (Clemētis) xij. di. diaco. (Perspicuus). i. inquirēs
nō vniuersaliter visitādo. s. tñ loca vel personas de qb. est infā-
mia. de hoc no. s. e. c. j. (Corrigat) vbi monitionibus & pce-
ptis. penā aut p delicto nō pōt iponere sine epō. j. de of. enst. c.
j. ar. j. de of. arch. c. ij. & vl. si qd tñ diceret qd modicā penā sibi i-
ponere posset vel suspensōe ad modicū tps forte non peccaret.

(Ardua) vt si erigat depositionē clerici vel etiā suspensiones
perpetuam vel etiā multā diuinā. cū em hoc sine capitulo face-
re nō possit epō. j. de exco. p. la. c. j. absurdū est dicere qd archi.
possit. idē est. & si expediret facere vniōē ecclesiā vel diuiso-
nē. s. qd nō fieret sine epō. j. de exco. p. la. sicut. ij. p. mmo oēs ac-
cusationes criminales nō solū clericorū in sacris positōn. sed i
minoribus ordinibus audirent epī nō archi. xv. q. vii. sel. si aut
epō nullus & etiā laicorū. j. de of. or. c. j. item causas matrimoni-
ales. j. de p. san. & aff. ex literis. s. vl. itē oia negocia vbi exigitur
dispensatio: vt no. j. de eo qui fur. or. c. ij. itē ea que nō l3 epō face-
re sine consensu capituli. vel capituli sine p. sensu epī vt est colla-
tio p. bendarū. & multa alia que p. tinentur. j. sub ti. de his q. fiunt
ab epō sine p. sensu. c. ea. & de his que fi. a ma. par. ca. c. ij. & vbi spe-
cialis auctoritas epī requir. sicut in alienatiōib. rñ. q. ij. sine ex-
ceptione. r. q. ij. hoc ius. xvij. q. iij. in venditiōibus itez in mona-
sterijs nō hnt iurisdictionē correctionē vel reformationē nisi con-
suetudo hoc eis tribuat. j. de dilecto. vel posset etiā dici qd cōpa-
rand. sit defensori ciuitatis vt vsq. ad. ccc. aureos audiat cau-
sas ciuiles etiā de minoribus & in maioribus criminib. pos-
sit clericū reum capere & eum ad epm mittere & modicā multā
indicare. & etiā clericis qui sunt de sua iurisdictione pnt psta-
re auctoritatem in adop. emanci. & testamentorū & donationū
infirmitatibus & manumissionibus quas faciunt non nomie
ecclesie: sed proprio. in auc. de defen. cini. s. indicare. vsq. in fi. in
eo tamen non comparatur ei vt quidā dicūt. qd rōne delicti vel
contractus sub eo aliquis pueniatur cū nō habent territorium
vt no. j. de fo. cōpe. cū ptingat. eades. & qd hic dico in archidia.
intelligo & in alijs minoribus prelatis ordinarijs qui vel de iure
suo vel de p. suctudine hnt iurisdictionē hoc non plz: nec sunt
comparandi defensoribus ciuitatum: qd non sunt ordinate di-
gnitates ecclesiastice s. in iura ciuilia: sed s. mstitutiones eccle-
siasticas & s. m illas debent exercere iurisdictionem & non s. m ci-
uiles (Alia) vt no. j. eo. vt nostrum. (bñficijs) collatis ab epō
vel pfirmatis. si em ad alium pertinet collatio vel confirmatio

3 tunc non pertinet ad archi. institutio. (Archi.) nō ergo vide-
tur puniendus epō si promotus sit indignus. ar. l. iij. di. si fern.
sed hoc ideo est: qd epō tenetur de facto archid. sicut exercitor de
facto magistri. ff. de exerci. l. i. s. magistrum. nisi communis opi-
nio esset pro bonitate archidi. j. de pig. significante. (Omnib.)

4 lxxv. di. epō. C. de ant. p. l. vl. (Ite) hic habes qd de p. sensu
archidia. debent institui & destitui decani rurales. & hoc est ea
rōne. qd cū archi. debeat habere curas parrochie. s. c. vlt. & decan-
nus qui hic suppleat vices eius. j. de of. archiep. c. vl. non debet
absq. eius consensu institui vel destitui. & idē sepo. & loquitur
hoc. c. s. m consuetudinem: qd vbi non esset consuetudo sec. esset
(Ab omnibus) melius intelligitur bec decr. de qbusdam. de
cimis que in aliqbus partibus francie pstitunt ad faciendū
qdā officia qd cōter ptinet ad epm & archid. nec institunt in ali-
qua ecclesia nec pfirmant: s. quasi ministras & officiales sunt
vtriq. & p magna partē pstitunt ppetuo. & id dicitur p
tpe idē ad tps. (Eligēdus) oia qd circa electionē hmoi psonarū
vel pfirmationē ager epō & faciet cōter cū archi. sed si discrepāt
cum maior & principalior sit auctoritas epī qd archid. tñ vicariā
dignitatē habet. credimus valere qd facit epō. si tñ archid. vi-
deret indignū institui posset p iure suo appellare. vel al3 pten-
dere. alij tñ tradit. s. qd nō valeret qd facit epō sine archidia-
conus vel econuerso nisi p. suctudo se in p. trariū habeat.

Significasti. & infra. (archidi.)

quammis. lxx. di. extra de p. se. di. v. non opz. (Literas)

scilicet qd ab alio epō ordinatur (Eis) clericis.

E nostrum. (ex officio). i. cōstitutioe

(officiū). s. eo. ad hoc.

1 Mentione facta de pcuratorib. comprehendunt iurisdictione:
corruptio & reformatio tanq. paria sub gñali clausula adiecta.

2 Condemnari nō debet quis nisi actor probet ex ea causa sibi de-
beri ex qua petist.

3 Potest epō etiā inuito subdito qñq. cognoscere de causis ad
eius iurisdictionem spectantibus.

4 Licet est inter partes puenire: vt sub nō suo indice litigetur.

5 Archidiaconus plebanus vel alius minor epōrum in monaste-
rio non h3 correctionem vel visitationem vel iurisdictionem.

6 Consuetudo vbi est p. tra ius seu onerosa est: extendi non d3.

7 Consuetudo nō est extendenda in his que consistunt in presta-
tionibus & consimilibus.

8 Nunquid archi. q iurisdictionē in oib. exercuit in monasterijs
intelligat etiā exercere posse in monasterijs de nouo edificatis.

9 Cum qd spālter de aliqbus accedit: de alijs p. biberi videtur.

10 Nunquid de iuribus ad iura fiat extensio.

Dilecto filio. & infra. (quedā alia)

1 mentione de procuratoribus sub clausula gñali ad-

iecta comprehendunt iurisdictione corruptio & reforma-

tio tanq. paria: qd cū vñ debetur: & aliud vel dic nō cōprehēdit

tanq. paria qd paria nō sunt sed maiora: sed comprehendunt tā-

quā expressa per illas adiectionē. & quedam alia ad ipsum rōne

archid. spectantia. ppter hāc em clausulā de oib. sine minori-

bus sine maiorib. agere pōt dūmodo de iure ad archid. spectet

etiā idē dicerē si diceret & rebus alijs ad euz rōne heredita-

tis spectantibus: qd de maioribus quam expressa sunt agere pōt

dūmodo ad hereditatem spectent. posset tñ rñderi his decre.

si quis vellet dicere p. trarium qd ideo fuit admissa bec petitio.

qd non fuit p. tra eum exemptū. als secus. s. de rescrip. sedes. (Er

rōne) s. m petitionem istā videt qd etiā sit de consuetudine bec

iura habere debent in predicto monasterio nihilominus absol-

uendum erat monasterium. qd non rōne archidia. sed consuetu-

dine debebantur & nō debet quis condemnari nisi actor: pro-

bet ex ea causa sibi deberi ex qua petist. vt no. j. de offi. or. p. que-

rente. Sed rñdeo sub his verbis rōne archidia. vel ad eius ar-

chidia. spectantibus comprehenduntur non solum iura que de-

bentur ex iure vel p. uilegio. sed etiā que debentur ex p. suctu-

dine. j. de rescrip. auditis. (Petist) confessoria intentando.

(Si tamen) per hoc videbatur sibi l3 erraret per suam intentio-

nem fundasse. j. de reli. domi. cum venerabilis. j. de capel. mo. di

lectus. xvij. q. vii. omnes. nam l3 monasteria quo ad legem iuris

subiunt episcopo que consistit in institutione personarū in co-

bertione criminorum. in collatione sacramentorum. xvij. q. ii.

hoc iure cognouimus. xvij. q. i. monasteria. non tamen archidi.

sed sicut ex hoc capitulo apparet qd est nō. dignum hoc non ex-

tenditur ad archid. qd nisi probauerit p. suctudinem archidia.

non exercebit legem iurisdictionis in monasterijs. soli em epī hoc

habēt in monasterijs (Videlz) ecce iurisdictione (Et eius) ecce cor-

ruptio (Solent) nam p. suctudo in iurisdictione valet. C. de man.

l. iij. j. de exco. p. la. ad hoc (Salua) l3 epō teneantur obedire in

multis contra regulam: tñ per sedem apostolicā nunquā confir-

matz: vt hic. xvij. q. i. qui pure als no. & c. pro eum vtili. secus si

apostolica eam nō approbasset. (Conueniri) iniusta vt def-

petitio: qd epō potest etiā inuito subdito aliqñ cognoscere de

causis ad eius iurisdictionem spectantibus: vt no. j. de offi. ord.

euz ab. immo qdam dicunt qd potest ab eis aduocare iuridicti-

onem. ar. ff. de iudi. iudicium hoc non credo vt expresse videtur

dicere. ant. de defen. cini. s. interim. in fi. co. iij. l. iudicium. loq-

tur quādo in ea iurisdictione quaz exercet minor in der superior

iudex h3 maius imperium. qd tñ in defectū superioris iudicis

deuoluitur iurisdictione ad inferiores. C. de iudi. l. cum spāl. C. de

sabi. l. si quis. qd tñ si inferior vellet cognoscere superior posset

prohibere. vel potest intelligi p. calegata. l. iudicij qd superior

qui h3 maius imperium in ipsa iurisdictione pōt prohibere infe-

rioribus ne pcedāt si sunt sui officiales vel vicarij. & s. m hoc euz

archidiaconi & archiepiscopi dicant vicarij epōrum. & epī di-

cant in eos sua onera parti. s. e. c. i. & j. de of. arch. p. sby. c. fi.

10 eis poterit p. biberi per epōs. & archiepī autē & etiaz p. sbydes p-

uinciarum vel legati non poterit prohibere inferioribus epīs

vel alijs quin hēant ita plenā iurisdictionē i suos subditos sicut

ipsi legati. l3 ipsi legati maiori dignitate p. eminent quin suaz

iurisdictionem exerceant. illud bñ fatemur qd pnt audire queri

4 monias omniū qui ad eos vadūt. j. de of. leg. c. i. (Conueniri)

ad hanc questionem nō rñdet hoc idē qd petitio fuit iniusta euz

licitum sit inter partes puenire vt sub nō suo indice litiget. ff.

de iur. om. iud. si conueniret. immo etiā sufficit si non excipiat.

& hoc ipso consentire videtur & t3 qd facit alijs in der. ff. de in.

l. i. & j. in prin. (Quidā tñ rñdet hic nō esse admittēdam peti-

tionē propter fraudē: sicut em vt sic subtraheret iurisdictione ei

s. archidiaconi. ar. ff. de dolo. cū quis. ff. de aqua plu. ar. cen. l. j. &

l. deniq. vel propter p. suctudinē. alij dicūt qd ppter hoc nō rñ-

dent hñc qōni. qd in hoc monasterijs non peccabat. alij tamen

dicunt qd sub illo vbo qd sequit in rñsione pape. s. iurisdictione

aliqua & c.

non quo ad ordinem subest archid. ff. q. vii. puta. C. de offi. iud. l. i. in his q. spectant ad officium archi. vel de iure vel consuetudine (Et qd volumus qd archiepiscopus et c. Collecta). i. missas. l. i. distincti. quoniam (In iuramento). xxv. di. perlectis.

Mysterium archidia. (cardinalis). i. principalis. vii. q. i. pastoralis (In communicatio). i. in missarum celebratione et p tota septimana faciendā que incipit die officio (Obtulerat). q. d. nō eos puniat sua auctoritate. sed epō referat si in aliquo male videntur et contra eos mandatū sui epī faciat (Erat) qd debent officii interesse (Prohibita) si qua ad ordinationem pertinet epālē. xviii. di. quā nō coepi. C. (Cōsulto) et pite. sed et si est abbas et necessitas viget etiā eo inconsulto pōt absolueret. xxvi. q. vi. c. vi. intelligit hoc de solenniter penitente. sed in hoc casu etiā simplex sacerdos cum absolueret potest. ar. xvii. q. iiii. si quis sūa. et etiam laicus ut quidam dicunt de conse. di. iiii. sanctum est baptisma.

Officium archiepiscopi. (Soris). i. extra civitates et ita hōs qd omnes foranei sacramēta et sepulturas in maiori ecclesia recipient. nisi forte eligerēt alibi sepeliri. Et certe hoc tñ videt loq de gra uiter peccantib. ar. l. di. in ea. xxvi. q. vi. c. ii. (Luz oibus). i. om nium sacerdotū. qd ibi archiepiscopo pterit debet (Erinder). i. post quā audiūt pfectionē. Illis peregrinis et sacerdotib. (Cu ram) ut oia sacra recipient peregrini plūs ceteris indigēt qd ibi notos non habent de sacerdotibus aut confunderetur ecclesia si sine sacramentis decederent.

Singule. Hoc capitulum loquitur de archi episcopo rurali et superius de ciuitate. (Titulos). i. ecclesia. l. i. di. c. ii. (Sue) arc. qd solus epō est ordinari. vi. q. i. de persona. l. i. di. nō debere (Partia). i. de psum. mādāta (Decretum). i. contra ordi nationes episcoporum sine eorum aūt statuta pōt minora negocia diffinire cum sint ordinari. vt no. j. de offi. or. cum ab.

Primicerius. (Rubrica). i. non bene monuerit et docuerit vel etiam punierit delinquentes. vel saltem episcopo nunciaret habet enī ordinarij iurisdictionē in his que sibi commissā sunt. j. de offi. or. cum ab.

Sciat sacrista. (Rubrica). i. De officio custodis.

Custos ecclesie. (Indomitus) ex quo est incorrigibilis est sine accusatione remoueri potest qd notorium est eius cri men. xvii. dist. non licuit. xi. q. i. si quis sa. ii. q. vii. qua propter. l. i. di. maritimus. xxi. di. c. vi. qui. si. sint legi. per venerabile. j. de iurei. querelā bñ dicit indomit. qd prius qd de ponat et alius substituat qd suspēdi ab officio. j. de eta. et q̄lita. queris. et idē est in similibus. vt si nō potest coronam.

Custos sollicitus. (Rubrica). i. De officio vicarij.

Audentiam nostram. (ade pt). i. sic amittit qd habebat in vicaria. j. de cōcel. pre ben. vel eccl. non va. l. i. q. ii. qd iaz. (Tē pe titio) not. qd vbi apparet ineptitudo libelli rumpe libellus ar. si men. fal. mo. dire. l. i. et qd notabilis est nō solum si in li bello continet ineptitudo. sed et si si alio sit notū. nam hic nō dicebat se habere personatus sed tñ petebat vicariam. et tñ sus ficit qd notorium est qd habebat alios personatus qd non po test esse occultum. j. de transac. qd tolerandus est libellus.

Rouideas. (attentius) Vicaria non ha bet locum nisi vbi quis plu res habeat ecclesias ex dispensatione. vel absens ex dispensatione vel in casibus in quibus licitū est ha bere plures ecclesias cum persona continuam residentiam ibi facereteneatur. j. de eta. et qualita. cam te. j. de elec. cu inter. j. de preben. extirpande. habet etiam locū vicarie illorum qui nō habent curam animarum. j. eo. c. vlti.

Hoc. (si persona) Epī et patroni. l. i. di. st. pnci. xvi. q. vii. dedimus. C. de ancto ri. pre. l. i. vl. Si cōsensus ei nō affuit post mortē pso ne nō daret pūisio. vt no. j. de si. pby. pposuit.

Vericos. (in presbyteratu. Quas). C. de iudi. a indice. j. vicarias.

Tela nobis. (literas) Impetrare erant forte super commissione ali qua de iustitia. vel beneficio huiusmodi. C. Jurisdi ctio) vicariis autem iurisdictionem ordinariam ha bet. quod sic probō. potest decretum alienationibus minorum dare et emancipationibus. et omnia facta que ad iurisdictionem pertinet facere. C. de offi. eius qui vi. a. l. ii. Sed predicta cum causē cognitionem requirant delegari non possunt. ff. de offi. procon. nec quicquam. j. i. ergo apparet qd predicta facit vica rius iurisdictione ordinaria non delegatus. de iurisdictione au tem delegati non ordinaria vel vicaria loquitur. ff. de offi. eius cui man. est iurisd. per totum (Renocatis) tanq̄ a nō suoiudi ce factum. xi. q. i. c. vlti. C. si a non competē iudi. per totum.

Ex parte tua fuit.

Iudicis ordinarij officialis iurisdictionem suam exercere nō potest post excommunicationem eius cuius officialis est.

Romana ecclesia et infra. (Cum remen. archieps rōnabili) forte criminofus est vel alta consimili. (Uices). i. officialitatis. (Tps) idest officialis qui officiu suum consuevit exercere. que tñ hūic vicario commissā sunt ab episcopo non vicario. qui cum sit ex communicatus cōmittere nō pōt. Sed et si ante excommunicatio nem cōmisisset idē dicēdū videtur. nā etiā iudicis ordinarij offi cialis nō pōt exercere iurisdictionē suā post excommunicationem eius cuius officialis est sicut nec post mortē argu. ff. de offi. vica. diē. vel dic qd hec decreta. loquuntur quando officialis nō episcopus commiserat vices quo casu et si non valeat qd facit huiusmodi vicarius. tñ nō est excommunicatus: qd officialis. (Tps) idest of ficialitatem. nam et si ob hoc esset excommunicatus officialis. qd officialitatem exercet ille qui i eodē officio sibi deseruit sine stā do iuri corā eo: sine suscipiendā commissionem causarū ab eo excommunicatus est. Sed si suscipiat cōmissionē causarū vel vicari am officialis. vel etiam eandem officialitatem ab episcopo non est excommunicatus (Tps) vicarij officialium (Eliter). i. ppter aliam causam et non propter officialitatem quam exercet. (Eo dem) de factor: qd de iure hic officialis etiam non excommunica ti alios vicarios facere nō possunt. ar. j. co. clericos. Sed bene credo qd causas aliquas aliquibus committere possunt.

De officio et potestate iudicis delegati. (Rubrica).

Consensus quatuorplex sit. 1. Excommunicationis sentētia fertur in impediētē. etiam si non sit eius iurisdictioni subiectus.

Quia questum. (minis) Idem est si vi olentia. Item idem si volo quocunq modo illato. cum et his modis iurisditio turbetur. si. C. ne li. pen. l. i. j. de immu. eccl. non minus. xi. q. i. in quatuor. arg. contra. ii. q. i. legum. xxi. di. dist. quo randam. C. de arbitris. in auten. decernimus. ff. de postu. quo rindaz. (Tps) Quatuorplex est consensus. Primus est consen sus negligentia. vbi min^o peccat pntiēs quā faciēs. nisi forte ni mis crassa esset ignorantia in plato. l. q. i. quicqd. lxxii. di. pten tire. nihil. Scōs est consensus pnti. vbi similiter min^o peccat pten tiēs quā faciēs qd magis qd pnt^o. lxxvi. di. tāta. Terti^o est consen sus cooperatiōis vbi eāliter pnti pntiēs et faciēs vt bñ. q. i. q. j. notū. Quart^o est consensus auctoritatē siue defensionis: vbi pl^o peccat pntiēs qd faciēs. et magis pnti. xxi. q. i. q. aliorū. xi. q. i. q. pntiēs (Ecclesiastica). j. eo. significasti. (Ecclesiastica) speciale est ius iurisdictionis: vt ferat in eos qui ipediūt iurisditio nē eius etiā si nō sit eius iurisdictioni subiectus: si alia pena nō iponit extraneis si et multa pōt partib^o indicere. ff. si qd ius di. nō obtē. l. i. ff. de mo. mul. per totū. C. de spor. l. ii. nā et si delin quāt partes et in aliis qd quēcōmissā sunt iudici dūmō ipedia tur iurisditio eius puta impetrādo lras. vel alia pūiet eos etiā delegatus in expēsis. et etiā aliā eis penā imponit. j. eo. pastora lis. in si. de rescri. ceterū plus etiā pl^o nobis qd delegat^o pape et sub delegat^o oēs turbātes etiā extraneos iurisdictionē eius ex cōicabit. et pena pecuniaria mulcabit. si alias potest snā iurisditio nē defendere. j. eo. pterea. ex literis. et c. de causis. j. de pe. lites. nā cū papa dedit eis iurisdictionē dedit omnia sine qbus iurisditio explicari nō pōt. ff. de iu. om. iu. l. ii. j. eo. sane qd. cuz an tem oēs sint de iurisdictione pape. oēs pūiet delegat^o. secus au tem dicerē in alio delegato alterius iudicis: qd nō pūiet alios nisi eos q sunt de iurisdictione delegātis epī. nisi forte aliq efuei in loco vbi est iurisditio epī delegātis turbaret hūic iudicē dele gātū ab eo nā tūc rōnedicti ibi pmissi punire posset eos sicut ipē delegāt. xi. q. i. placuit. C. vbi d. cri. agi opor. ant. qd i pūinda C. Sed

aff. Et si alio
hoc et sic singu
lare. pe. o. anch.
in p. c. vii. co.
h. inci. in der de
iure indicatu
rus in s. de nul
litate ast. et al
le. et ipse pet. in
p. c. vii. co. i. di
securdū est co.
j. post medi. in
p. c. vii. co. i. di
p. n. et alexan. de
imo. j. p. c. vii.
co. h. s. c. i. ergo
in. ii. vol. et pet.
de anch. in p.
l. vii. inci. vlti
oib. co. h. s. ve
nio ad sedz et in
p. c. vii. inci. h.
ordinē in h. Et
in p. c. c. lxxv.
inci. de viribus
fiscali med. n.
col. et in consi
eere. inci. super
plurib^o col. ii.
s. tales aut ex
ceptiones. Et l
p. c. c. c. vii. lei.
efficacib^o col.
ii. in p. n. et col.
iii. post pnci. et
ibi qd papa et
repellit res qui
ex allegatione
iuris tertij v
se dicere impo
bū possessorum
et ad hoc dictū
Inno. hic add
cūdem. j. de vi
nor. l. c. pono. et
lar. i. p. c. xvi.
inci. in der. s. re
indicat^o co.
ii. s. de nullita
te vbi dicit hoc
notabile qd p
lū est inter p
lia pe. de anch.
p. c. c. vii. s. alle
gato in prin.

n. m. f. f.
minora p. m.
ralis archiep.
bis can. sit or
dinas.

3 **S**ed quid si quis veniens coram iudice delegato non in derogatione iurisdictionis delegati sed quia ei inimicus est illi obtrahit occidit vel incarcerat: vel aliter eum: nuncquid iudex delegatus tale indicabit. Rñ. qdā q. non ar. ex qui. cau. in pos. ca. fulcini. us. §. i. et §. ii. de his que in fran. cre. pector. §. ii. ubi innuitur qd non aliter puniunt nisi in doli et iniuria eius fecit. Alii autem dicunt i. las. l. loq. ubi solimodo alicui processus est doli punire. **S**ed hoc non gerat generaliter vice superioris in oēs eius subditos turbātes eum indicabit. Sed tunc si dolo malo vel contumaciter aliquid faciat puta qd seclat eum venire ad vocationem et delegatus punietur ex captione vel spoliacione in via scilicet ar. xxiij. q. iij. sigs. ro. pñarū. illi qui. Si autem ignoras eum venire ad iudicē expoliabit sine causa hoc potest delegatus mandare et cogere qd boiem restituat et spolia restituat. Rñ. aliter non bene deservit iurisdictionē i. penali iudicio nisi predicta restituat faciat. Idem est ad hoc. i. e. sane. iij. Sed de iniuria cum non fuerit facta iniuria delegato non puniet. Alii dicunt qd semper procedit contra tales etiam si ignorabāt qd ad iudicē veniret. arg. c. pñator. et ar. ff. sigs. ius di. nō ob. l. i. sed etiam dicunt illa loq. nō tñ de pñib⁹ nō obtemperatib⁹: s. et in alijs vt. i. de test. c. iij. **S**ed multū facit ad predicta qd stat iudici ex predictis fieri iniuria cum eis diminuat dignitas iudicis: s. tenet iniuria. rñ. ff. de iniur. l. i. §. i. et l. iniuriarū. §. qdā. et l. item. §. si quis virgines. et §. committere. iniuria autem sua ab eis irrogata bene potest videri dicere. q. vñ. sigs. ab epō. xxiij. q. iij. sed illic viril. i. eo sane: qd excoicabit iniuriatores nec absoluet nisi pmo satisfaciāt de iniuria. i. e. et l. i. qd et iniuriatores partiū eodē modo possunt puniri vt. qmili. rōne de hoc no. i. de pe. dilect⁹ et sunt hec vā. s. qd sic puniat cñcos et alios pter litigatores qm notoria sunt. qd si sint occulta cum sup eos non hēat iurisdictionē vel cognitionē rñdere nō tenent corā eo. nec ipse iudex potest eos ad hoc cogere. s. corā iudicib⁹ ordinarijs puenient: vt no. s. e. pastoralis. in fi. Idem ē de iudicib⁹ de litigatorib⁹. qd de occultis iniurijs nō cognoscat nec puniet eos. cum sup his nō sit datus iudex. Quidā tñ dicūt qd forte nō male qd si occulte sint iniurie summatis inqret iudex vt mulctā infligat nō penā legālē vel ordinariā: qd nec certa actio vel accusatio intētabitur corā eo. ar. c. de testi. nullū. **S**ed credimus qd si alii pter litigatores suspecti sit qd eos qd vocant ad cās velit offendere qd iudex cogit eum pñare cautionē sup eorū securitate. ar. i. de rest. spo. l. i. in fi. Itē ad hoc facit qd iudex parti bus locū tutū puidere dñ. Sy pone. qd nō dolo malo prohibeat eum stare iuri. s. qd credit eum ius vocari. puta qd nō credit eum delegatū. In hoc casu dicūt qdā qd non potest esse sine dolo. ex quo nō pñedit re⁹ vel actor de iurisdictione qd idē est in vtroq. vel et si pñenderet s. lata est sententia a qua nō est appellatū. ar. i. e. si qñ vbi et no. vel si nō est sententia lata cū expectare dñ. ff. de iudi. si qd ex. Si autē post appellationem legitimam vellet aliquam partem ad aliquid iniuste cogere secus dicendum est vt no. i. de appel. dilectus. (Coberece). ff. si quis ius di. l. i.

Sine. (opponuntur) ad eodē iudices impetrate. s. sub eadē data. sed in diuersis formis et ita non est contra. s. de rescri. ceterū. (Innotuit) ex pone vt diximus. s. de rescri. cum contingat.

1. Rñ. qd teneat sententia lata a iudice qui non sequutus est cōsiliū requisitū.
2. An in commissione cāe possit opponi hec conditio. committo tibi cām qd iudex renouaero. Item qd si dicat. committo tibi cām vt sententiam feras nisi renouaero. habes in nu. 7.
4. An delegatus pape vtens hac clausula procedas omnibus inspectis dicat transulisse potestatem a se in alium.
5. Quibus casibus possit delegatus renouare iurisdictionem.

S pro debilitate. (committitur). Del. partibus traditē

1. tibus eū hinc appareat hāc pñatē sibi processu. i. e. qñ. nō. et. c. de in. a iudice. et qd pñatē sua vtif nemini iniuriam facit. s. de ele. cū ecclia. ff. de iniur. iniuriarū. §. i. malici. ose tñ se exonerare non potest. i. e. pastoralis. §. i. arg. contra. i. e. sup qñe. **S**ed consilium tanquā virū discretū: nō tanquā iudicē. nos dicim⁹ qd possit et teneat sibi regere consiliū. et si nō regerit non tñ sententia. ff. de arbit. cū oliz. s. de elec. cū in veteri. ff. de adm. tu. dñe to. alij tñ dicunt qd teneat seq. consiliū. ar. i. de of. le. l. i. §. q. i. nomē. iij. q. vi. multū. ff. de iudi. cū qñ. §. i. de hoc etiam no. i. e. sup in gl. nūq. si iudex. et sicut posuit in lris commissiois de suo consilio regredō. ita potuit ponere qd regeretur consiliū alteri. qd qñ committit pñatē hē certā legē et conditionē sue commissioni dare sicut primus delegatus cū nō prohibeat. arg. i. e. c. i. hāc autē conditionē apponere nō potest vt sententiam ferat sūm qd ipse mādāt. ff. de arbit. i. tñ si vñ. §. i. tē pōpo. et hē locū hec decr. vbi totā cām committit. nā si pparet tñ commissio tñ nō regeretur consiliū pmi delegati sed idē ipse diffini et. i. e. sup qñm. §. pñoro. **S**ed nunquid hāc conditionē potest apponere. committo tibi cām qd iudex renouaero. Rñ. sic. qd p hāc commissionē nō intēdit committere sententiam. hec em dñ: qd iudex renouaero

ro restringit commissionē ad alia pter sententiam. nā si sententiam commissiois iurisdictionē renouare nō posset ar. i. e. sup qñm. **S**ed quid si dixerit committo tibi cām vt sententiam feras nisi renouaero. Rñ. hic sententiam ferre nō poterit. et qñ voluerit poterit renouare. qd cū clausula substantia commissionis. nō tñ commissio qd ad sententiam. i. de cōdi. ap. c. vl. xxxij. q. ii. aliqui solet. s. nec quo ad alia dñ cū qdam tenere commissionē. vt pñ dicit qd hec conditio nō est substantia commissionis. s. est tñ pñus. et ideo commissio teneat et sententiam ferre poterit: et conditio est reuocanda. i. de cōdi. ap. c. i. et potest hāc conditio in principio ponere. s. qñ facit commissionē. executionē autē post sententiam sibi retinere nō potest: cū tñ primus delegatus appellare possit alia exercere. i. e. sup qñm. **S**ed omnibus inspectis nobis videt qd ille delegatus pape qd dixit hec verba nō transulit oēm iurisdictionē a se in alium. qd sub conditione commissiois videt vñ ante conditionē extāte nō cedit eius vices. ff. de ver. sig. cedere dñe. vñ de videtur nobis qd si appellatur ab hōi sub delegato: nō papa sed delegatus pape est appellandus. **S**ed item a sub delegato potest si vult renouare iurisdictionē. et qd nō tenet sententia sub delegati nisi requirat cōsiliū delegati. et tñ requisito cōsilio si placuerit delegato qd sub delegato ferat sententiam feret. et si prohibuerit nō feret. **S**ed et idē videt si delegatus committat vices suas qd diu renouauerit. vel si nō renouauerit vel ferat sententiam si placuerit pñib⁹. et si nō placuerit qd cām remittat ad delegatū. Rñ. in omib⁹ dictis casib⁹ vt qd delegatus ante ferat sententiam p sub delegato tñ qd possit renouare iurisdictionē. et qd ad eum potest appellari. et ar. bñus decr. et ppter rōnē supradictā. quia non transulit totā iurisdictionē in alium. i. e. super qñm. §. pñoro. et tñ si sub delegatus ferat sententiam in casib⁹ in qd potest tenebit sententiam. et nō appellat delegatus sed papa: qd reseruit ad eum casum qd totā iurisdictionē nō vt in se transulisse. Alii tñ dicūt. (Sane) puta inqstio vel prouisio alicuius ecclesie de episcopo vel alio ministro. et hoc tunc tñ modo cū ei dictū est qd personaliter interfuit. i. e. c. vl. §. i. alij aut et si hoc dictū non sit potest alij committere de consensu partium i. eo. qñ. §. i. vel aliter: vt ibi no.

1. Jurisdictio prorogari potest de tempore ad tempus. et an fiat prorogatio de casu in casum habes in nu. 2. item nunquid possit diminui. vide in nu. 5.
3. An prorogatio loci habeat in causis criminalibus et spūalibus.
4. In foro penitentiali nullus habet potestatem prorogandi potestates absolendi nisi de consensu proprii prelati.
6. Solēnitates iuris de partiū consensu remitti possunt.
7. Si due in eodem delicto inuentantur pene minor eligi debet.

De causis. (certū qd) si. i. xij. dñ causa decidenda mandatur. nunquid. ex. dñm. gaudebit inducens. ar. qd sic. iij. q. iij. §. spaciū in autem. de ex. et intro. §. illud. i. de rest. spo. ex. qñestio ne. ff. de re in. l. iij. §. vñ. mēns. ar. c. de tem. in inte. res. pñedus. Sed contrariū videt qd hic dñt qd expirat iurisdictione nisi prorogetur. So. credimus dilationes in questione presentis non sublatas s. artadas. ar. nā hāc causae criminales infra biennū sunt terminande qñs tñ. l. dies statum. C. vt oēs cau. taz. ciu. qd cri. l. i. et tunc similiter minui oportet dilationes. **S**ed consensu prorogari iurisdictione de tempore ad tempus. vt hic. i. e. qñ. ff. de iudi. l. i. §. si iudex. et eodē modo potest etiam diminui vt si alicui mādāt qd infra. vi. mēses mittat cām instructā de consensu partiū. hoc tñ potest diminui de re ad rez. ff. de iudi. de qua re. §. i. ita tñ qd nō proroget ad cās que ppter sui excellentiā eis delegari nō possunt. C. vbi cau. si. l. i. C. de pen. iudi. pl. ff. de offi. eius cui man. est iuris. l. i. et in his prorogari iurisdictione tñ ordinarij qd delegari. sicut etiam prorogatio de personis ad personas. vt qñ alij qd nō sunt de iurisdictione alicuius eligat eū in suum iudicē. sine pñest tribunali sine nō. i. sine hēat mēri iperiū sine nō. C. de in. om. in. l. i. ff. de iuris. om. in. si puenierit de personis ad personas nō potest prorogari delegato iurisdictione. i. e. p. et g. maxime cū delegati iurisdictione nō debeat fines excedere mandati. i. e. cū olim clerici etiam nō possunt prorogare iurisdictionē iudicis laici etiam pñestēte epō s. nec iudicis ecclesiastici non sui ordinarij sine licentia sui epī. i. de fo. cōpe. si diligenti. et c. significasti. sicut et alia prorogatio de iure vbi nō regit cōsensu partiū. i. e. qñ abbas. et i. de ali. iudi. mu. cau. fa. c. i. de iudi. q. i. pcurator. etiam sine spūali mādato prorogare nō potest. i. e. cum olim abbas nisi esset pcurator habēs liberā administrationem ff. de pñ. pcurator. cui. ff. de pac. rescriptū. §. vlt. et l. seq. qd tñ factis concedere qd de tempore ad tempus et de re ad rem prorogaretur.

2. Quidā etiam dicūt fieri prorogationē de casu in casum ar. i. de ap. cordi. Sed certe si bene attendas ibi potius est omisio legitime exceptionis qd prorogatio iurisdictionis. vt no. i. eo. pñudentiam in glo. que incipit. superuenientis. Idem nobis videt verum. tamen si bene attendas potius dicitur omisio legitime exceptionis qd prorogatio iurisdictionis. s. amittere causas appellationis. et pcedere in principali. **S**ed et dñt qdā prorogationē loci habere in causis criminalibus et spūalibus et quo ad penam sanguinis. et quo ad penam dispositionis et excoicationis. dum

modo iudices tales sint qui meriti imperii habeant et etiam habet potestatem talia indicandi et puniendi: hanc non habet qui per delegationem hanc progre. et per consensum. ut no. j. de mu. peti. c. j. Et alii tunc dicunt in predictis omnibus hanc et marie in snia excoicatiois. et in aliis penis spiritualibus quare pates et iurisditio ad nullum puenit nisi a solo deo vel ei vicario. alia aut pates et iurisditio puenit ad principes a populo. inst. de in. na. s. sed et qd

4 Et illud etiam certum est qd in foro penitentiali nullus hanc pates progredi pates absoluedi. nisi de consensu ppari flatu. j. de pe. et re. ois. Item non est simile de reconuentione ubi a lege iurisditio progat ad progationem que fit solo consensu. Alii dicunt et forte melius qd iurisditio tunc criminalium canlarum qd spiritualium pot progari per solam consensum partium. dummodo iudices sint tales qd de his pot sunt cognoscere. sed pates excoicandi vel absoluedi non pot per partes progari. cu sup ea nulla habeat pates. S. bñ possunt ptes dare alicui iurisdictionem cognoscendi et diffiniendi. an excoicatio fit iusta vel iniusta. et id puniendus sit excoicator. Item non est simile: qd de predictis non pot iri ad arbitros: ergo nec prorogari iurisditio. qd hoc est ppter utilitatem arbitrorum qd non est in iudicibus progatis. Et ite ut qd sicut iurisditio pot prorogari de tpe ad tps. ita pot et diminui. ut si mades qd infra sex menses mit rat cas istructa de consensu ptiū pot infra min tps remittere. qda tñ eoz consensum dicunt necessariū in progatione hac ubi lfe impetrant de eoz consensu. vel etia sine eoz. sed est eoz negligetia qd no pcedit infra terminū psum: vel et eoz stultitia. qd nimis breuē terminū pfixere als em si p malicia ptiū qd quaz ipetrate sunt littere pteraret cu vltra terminū no finiretur termin arg. C. de resti. in inte. perē. Nos s. dicim. s. qd si p malicia alterius partiu. proget cu in terminū non progabitur nisi de consensu partiu. legi aut petē de rēdm: qd illa hanc locuz ubi terminus pfixi gatur parti ut pbet aliqd infra certū tēpus. qd tūc esset graue qd ps qd no fuit in mora puniret: hic aut loqr qñ terminū pñgitur in dici ubi nullū paraf pñdiciū ptiū si ab eo ad superiorem deuolu it iurisditio. arg. C. ut infra cer. tē. cri. que. ter. p totū. et de hoc

6 no. j. de sen. exco. solet. Et consensu ar. iur. solenitates remitti de consensu partiu. j. de resti. spo. l. j. eo. q. sulta. ff. de fer. l. j. et intelli go hoc de solenitatibus in fauore partium introductis. secus vero in his qd pro publica utilitate introducte sunt. iij. q. v. accu satores. xxiij. di. quoniam dā. C. de li. can. nec si volens. C. de arbi. in aut. decernimus. C. de li. cau. l. vl. s. sancimus. (Judicio). i. sentē tie. Et pñda licet est in vltur aris. j. de vfu. qñ in oib. et hoc intel ligas a principio. si em persequeret in ptumacia crescere potest: pe na. j. ut lit. no pñsta. qñ frequēter. j. de iureiu. debitores. ad no stram. j. de vfur. pñsta qd si dñe inueniant pene in eoz delicto minorem eliger de pe. di. j. pene. l. di. si quis sponte. si qua se. vel ex hoc videtur arbitraria. ubi vero no imponit certa pena in fligi dñ que magis timetur. j. ut lit. no pñte. qñ frequēter. Et in citatis aut et ptumacibus nulla certa pena inuenit. s. tñ in co demnatis et contumacibus. (Punire) hic habes quod iudex de legatus potest muletare. si. C. de spo. l. ij.

Reterea super hoc.

(ordinario). j. de spo. exco. l. i. (non habeant) delegantes (Plenariam) nam cōcesso principali pcedit accessoria. viij. di. quo iure. viij. q. j. si monachus. ff. de in. om. in. l. ij. ff. de re in. quida. C. ubi et apud quos. l. vl. s. qñ. qñ. pñstuit. ff. de po. l. j. s. qd pñst. ff. de vfu. idem si fundus. ij. q. viij. quisquis. Et (Plenariam). Item pñbi to aliquo prohibetur omne id per qd venit ad id. ff. de spo. om nino. ar. pñta. ff. de li. et postu. si ita. s. pe. Et ite qd iuris est in vno s. ieromm. idem in altero. s. de pñti. trālatio. l. qñ. si quis obit. viij. di. quo iure. ff. de ap. si quis contra. j. de eo qui dur. in ma. qñ pol. p adul. propositum. C. de fideiul. l. ij. de spo. de illis.

Amnis si vnus et infra.

- 1 Delegati executio ad ordinariū spectat qd aut si nolit man dare executioni ordinis nūqd delegat pot cu cogere in iur. 2.
- 3 Principis non aut delegati interest indicere bellum.
- 4 Delegatus pape non potest in rebus non sue iurisdictionis cor poralem possessionem dare.

Significasti nobis.

- 1 quod executio delegati primo pñtinet ad ordinariū. Item videtur ij. q. vi. quisquis. ff. de re iud. a vno. nos credim. de legatum posse per se vel per alium sicut manult executioni man dare. j. e. querēti. et c. pastoralis. s. qd vero ordinariū etia si sciat iniustam sniam: necesse hanc executioni mandare. j. e. pastoralis. s. qd vero. Et non vult. Sed qd si nolit mandare executioni or dinis. nūqd delegat potē ad hoc cogere. ar. qd no. ut hic Itē qd super eaz nullam hanc iurisdictiones. cu de ipso in litteris. nulla mentio habeat. ar. s. qd pot alios cogere ut delegationem eius suscipiant. j. e. pastoralis. et c. vlt. et pot excoicare illos qui impe diunt executiones ei. j. e. ex lris. et oēs turbatores iurisdictionis

sue. s. e. c. j. immo qd plus est pot cogere seculares pates ut ere quantur. xxiij. q. v. administratores. et c. principes. j. de offi. or. c. j. et hoc videtur verius qd delegatus delegantis vicem obtinet in ea sibi comissa et in omnibus pñtinentibus ad eaz. inter qd est exe cutio. xxiij. di. c. vl. ar. s. de rescri. super lris et pñtinet. et expresse habes. j. e. pastoralis. s. qd vero. Et executioni no aut indicere pot bellū s. cu. hoc em est pñcipis. xxiij. q. ij. c. j. et n. cu aut sibi li ceat erequi sniam. ut j. e. in lris. poterit dare corporale possessio nem: no solū cā custodie. s. et verā. ar. j. de re iud. cu aligbus. C. de indi. pperandū. ff. ad munici. ea s. hoc verū sine armis et sine contētionē defensionis dare pot. naz si ipse p se vel a se vocatos milites ipsam rem no poterit aduocare. sed ordinario iudici mā dabit ut manu militari faciat. xxiij. q. v. administratores. ff. de rei ven. qui re. ff. de re. iud. admo. s. j. ff. de iur. om. in. iudere: Itē sec in dele. ab aliis qui in possessionē corporale mittere no pos sunt. sed decernere tñ et ordinari mittere. ff. de vā. in se. l. iij. s. j.

4 Et Item no credimus qd delegatus pape in reb que no sunt eius iurisdictionis: puta in possessionib laicalib possit dare possessionē corporale. puta si cognoscat de vote. ut j. de do. iter vi. et vxo. de prudentia. ubi no. vel de aliis pñsimilib. s. laico indi ci dandā mandabit. ff. de re iud. admo. s. j. xxy. di. cu ad vestrum. xj. q. j. de persona in si. secus aut in possessionibus ecclesiariū qd nulli dabit corporalem possessionē. ut est dictū. Alii tñ dicunt qd ex quo ea est de iurisdictione ecclesie. hanc possessiones sint laicales. tñ iudex ecclesie sue extraordinarius siue delegatus etia in pos sessione laicali sententiam erequetur. Inno.

Quando prelatos.

(minor ecclia) vt plebanos p postor huiusmodi. (Traxerit) quia per litteras pa pe. alias canonice dicant se ibi canonicos vel canoni candos. (Transactione). i. amabili compositione. j. de trā sa. si atuimus. j. de preben. nisi essent. non intelligas per hoc qd dicitur de transactione qd iudex delegatus ad iustitiam facie dam debeat transactionem executioni mandare. hoc em dicere esset absurdum cu no sit ei comissum. s. hoc ideo dicit: qd cu hic iudex delegatus esset super beneficio et personis de quibus agit hic et dicit pñda facta esse autoritate delegati. inferiores iudi ces ei resistere non debent nisi appellado. Si aut no ptendēt se auctoritate delegati facere: tūc credo qd eis resistere posset sine ap pellatione. Et ite credim si in dicto suo exprimeret errorem. s. qd diceret ad me pñtinet executioni mā dare transactionē pñtum hanc sola institutio sit mihi comissa. ar. j. de sen. ex. p tuas no ob. j. de preben. nisi esset qd iudex ibi nihilominus mādanit executioi. sed papa pñmanit ibi qd factū fuit rōne delegatiōis. et qd factū fuit rōne cōpioniss. iudicib em male pcedentib. s. ad ea que non sunt sibi comissa resistere possumus. et eos competit iter dictū vnde vi ar. ff. de iure sis. phiberi. S. si aliter circa ea que sibi comissa sunt male agant. hanc hoc certū sit tamēis resistendū non est nisi per appellationem ut hic. (Canonica) que sola p stet cam possidēdi et instū titulū. j. de insti. ex frequētibus. C. de māt. l. in. ar. j. de iurepa. cura pastoralis. (Resistere) sed ap pellare debet. j. eo. super eo. ff. de ap. a snia. et ex quo per appella tionē delegati fuit iurisditio renocata no dñ mā dare sniam ere cutioni. sed superfedere. j. e. pastoralis. s. pñterea. ubi no. et sic ex tunc pot resistere violēter cu non sit eius iudex. ar. j. de ap. bone. et c. dilect. Et hoc aut sic itelligo ver. f. qd non possit resistere si possidebat re. vel ius illud in cui possessionē mittit is de quo agit. vel in quo sit executio sententie. S. si non possidet. hanc em aliter res tangat no resisteret violēter. et sic loquitur dec. pñtis

Et s. obiectes. nonne hic ordinarius quasi possidebat ius in stituendi. ergo resistere potest. Itñ. si peteretur ius instituendi locū haberet qd dicitur. s. quod de iure resistere posset. et si non appellasset cu secū actum no eēt ar. pñdictarū. decr. ff. de re iud. ad mo. nisi sibi aliud iputare posset sed hic no negabat ius instituendi ad eam pñtinere. nec sibi eius possessio auferet. hanc clericū mitta tur in possessionē canonicatus et pñbende capitulū aut si appella ret predictā resistētā facere posset qd eius iuri detrabitur.

- 1 Iudicis ordinariū et delegati differentia circa sniam latam que est ipso iure nulla.
- 2 Si mādaf cuiuspiā ut prouideat alicui qd in vna ecclia recipia tur. pot ante qd ibi recipiatur: mandare qd in alia recipiatur.

In litteris.

(precept) supple etiam manda ta est. verba enim euz effectū reci pienda sunt. j. de de. non resi. relatum de pe. di. j. bec autem expresse. s. e. significasti. et hoc pot vsq ad annū a die late sententie. j. e. querēti. Et in indi. ordi. et delega. obti net qd si tulit sententiam que teneat qd cam vltius reuocare no pot. et hoc satis pñt qd no appellatū transit ad re iudicatā. et si est appellatum ad iudicē appellatiōis pñtinet confirmare vel infirmare pñmā sniam. et no ad iudicem a quo appellatum est. Et ite si appellas renūciat appellatiōi. hoc ipso firma manet snia nec iudex post renūciationē appellatiōis potest mutare sententiam. j.

sententiam. f. de re iudi. qd ad consultationem. ff. de re iudi. qd
 1. iust. Et si autem sententia lata nulla sit ipso iure tunc distin-
 guendum est inter iudicem ordinarium et delegatum. Nam iudex
 ordinarius iterum cognoscit non obstante sententia que nulla
 est. Item cum incipit a capite. C. quo et qd iud. si ptes. Et si
 2. aut sit delegatus non incipit cum a capite. qd functio est officio
 suo. et non remanet iudex. C. quo et qd. si vt proponis. qd iam de-
 hit esse iudex. ff. de arb. qual. in si. secus autem est in factis et in
 3. omnibus aliis preterquam in sententiis. nam illis. si in actis et in aliis
 preter sententias sine sit ordinarij sine delegatus si non tunc qd fecerit.
 vel si tunc non est bene factum. vel alias effectum non habet de iure
 re tunc illud potest recte facere. et de ordinario quidem constat. s. de
 cler. cum terra de delegato aut ostendat. s. eo. significasti. et vt hec di-
 stinctio probat. ff. de arb. qual. s. si. ff. de pben. relatu. Et ex
 predictis colligitur qd si alicui mandatum est qd faciat alicui
 prouideri. et scripsit in vna ecclesia pro prouisione qd antequam ibi
 recipiatur potest mandare qd in alia recipiatur. nec ob. s. de re
 scrip. in nostra. qd loquitur qd plures litere super vnius pmissio-
 ne impetrantur in fraudem. Si aut per primas literas sit rece-
 ptus. tunc ulterius non habet pmissio qd faciat. qd plene executus est
 mandatum apostolicum. et ideo non tunc secunda prouisio. argu. hic. j.
 co. venerabili. Item videtur si mandatum est alicui qd prouideat
 alicui nam si prouidit ita qd pmissio teneat de iure. s. de facto non ha-
 beat possessionem ulterius non tunc secunda pmissio. qd prouisum dicit se
 quid absurdum scilicet qd per vnu mandatum psequatur non solum duas sed
 multas pmissiones et oia valebit. Aliqui tamen dicunt. Et idem
 etiam in pmissiis. qd si prouideat ignoranter de aliquo cui
 prouideri non potest propter defectum natalitij vel propter alius
 defectum vel si electus nolit sue electioni consentire. iterum alius
 eligent. nisi renouetur potestas ei data qd facere possunt. vt no.
 s. de elec. in causis. Et in delegatis etiam idem dicimus. qd si
 totam causam committat. tunc si subdelega. non recipiant vel
 etiam si recipiant ante tamen quam incipiat vt iurisdictione potest
 renouare iurisdictionem alij delegatam et alij committere. vt no.
 ta. f. eo. venerabili in fine.

Consultationibus. (Spoliatum) opem cum
 probare et possessionem et deiectionem. f. de resti. spo-
 lia. oliz cum. ff. qd me. cau. si cum exceptio. Et tunc
 etiam si ante esset cotumax fieret missio in possessionem vel si esset
 lis contestata. procederet ad sententiam. C. de iudi. propter an-
 dum. f. vt lite non contestata. quoniam frequenter et no. de hoc. f.
 de eo qui mitti in possessionem si aduersus.

1. **S**ed hic qd an possit vindicare impediens executionem sine.
 2. An si prohibent per actio ad hoc. vt remittat prohibitionem.
 (rebellis) qualiter iudex potest iudicari
 bantes iurisdictionem suam. no. s. eo. ca. j.
 1. **S**ed hic qd an possit vindicare impediens ex-
 ecutionem sententie. Rn. si. si minus vel dolo impedi-
 ant eum. Si vero de iure se opponat executioni. tunc ordine iu-
 diciario seruato iudex contra impediens potest procedere. s. summa-
 ria cognitione. ff. de re iud. a diu. s. si super. Et si preter ex-
 ecutionem extra iudicium qd prohibeat aliquem soluere alij. qd dicat si
 bi nomen legatum. arg. eius qd est. C. de le. l. in. no pot ab hac. pbi-
 bitione phiberi. qd iure suo vtis. s. de elec. cu ecclesia. arg. C. de
 2. rei vel. l. si fundus. C. de bi. ven. pig. l. j. Et si nunquid competat
 actio contra phibentem vt remittat prohibitionem. ar. qd sic. ff. de no
 ui. ope. nun. l. j. in prin. et l. de pupillo. s. si is. qd ay tunc dicit qd
 eu potest debitor agere vt remittat per iudicem. i. vt ei det pias soli-
 uendi cuiuslibet. ff. de da. infe. depu. s. qui re is. et s. si is. et l. pteor
 s. si. vt qd in si. ar. ff. de inge. manu. diffamari. videtur tamen aliud. s. qd
 debitor non possit agere ad remissionem prohibitionis cu habeat
 3. alia remedia. s. qd potest cautiones petere ab eo cui soluit qd
 seruabit eu indemne. contra alium. C. de pe. here. l. vl. s. si aut. ff.
 de rei ven. is a quo. et l. seq. sed in noui operis nun. secus. qd non
 potest procedere ad edificandum qd demoliat nisi facta remissione
 per iudicem vt. ff. de noui oper. nun. l. j. in prin. et per hac tamen re-
 missionem non fit ei pindictum. quin etiam iterum possit petere demoli-
 ri opus alia ratione non tamen propter hoc quod edificatum sit post
 nundationem. alius autem creditor contra creditorem phibentes
 debitori agere non potest. cu ex mera prohibitione nullum sibi
 pindictum fiat. qd eo phibente petere potest ar. ff. de re iud. se-
 penec est phibitio modus auferendi actionem vel impediendi
 C. de rei ven. si fundus. (Vices). xcij. di. c. vl. ff. de of. eius cui ma-
 da. l. j. (Episcopus) cuius causa delegato est commissa. vel non est
 causa huius episcopi delegato commissa. sed aliter impediunt
 executionem delegati.

Ex parte. (vacare) talis concessio beneficii fa-
 eta a papa valet. f. de concess. pben. p-
 posuit ab alio non. f. de concess. pben. nulla. (Archi.)
 vel quem tenebat annuclius. Rn. (Omni) i. pure et
 sine omni conditione. alias esset symonia. viij. q. iij. talia. f. de te

sti. veniens. (Posterioribus) que exceptiones eliduntur. qd in
 eis tacita fuit ea veritas que si expressa fuisset literas non habu-
 isset. f. de prioribus literis. s. de referi. super literis et ita non pro-
 cedit oppositio qd generale derogat. de quo no. s. de referi. c. j.

Ex parte tua et infra. (procedere).
 causam. Sed contra arg. co. titu. cu dilectus (Nullus)
 et specialiter enumerat. ff. si quis cautio. l. sed et si. s.
 questum alias generale verbum non sufficeret. f. de resti. spo.
 audita. (Antecessor). ij. q. viij. latoi. xij. q. ij. placuit. xvij. qd. j. si
 homo. Sed expone eos non sic expresse vt in factis sibi notis
 qualia erant que dicuntur in contrariis.

Coniam. (presum) Luz altero socio qui
 adhuc vivebat. nos dicimus et
 si sine altero terminu prefixisset. immo plus si neu-
 ter citasset et ambo essent mortui. tamen successores
 procederent in ea cum sit iurisditio penes loca et dignitates et non
 penes personas. et ex hoc apparet quod si taliter delegat ad ali-
 quam transcat dignitatem tales delegationes dimitteret. suo
 successor. immo quod plus est etiam si incepisset procedere. C.
 de iudi. pperandum. s. si autem in medio. f. e. pastoralis. s. vlti.
 aut. vt nulli iudi. s. et hec vera. ff. de iudi. mortuo. quanto illa in
 ordinario loquatur. sed in delegato expresse loquitur. f. de of. ordi.
 pastoralis. (Illi) scilicet abbati cister. substituto loco mortui (Soci-
 um) ar. successorem teneri ad id qd pdecessor. f. de solu. c. j. de of.
 h. dele. pastoralis. circa si. q. iij. si epa. xij. q. ij. s. h. bndi. xvij. q. ij.
 vudum. ff. de iudi. mortuo. C. de scr. cor. l. furti.

1. Delegatus non instituit sed pronunciat ordinandam ecclesiam
 ad presentationem illius qui obtinet ius patronatus ad septinere.
 2. Nunquid ordinarius examinat presentatum. ex quo eius appro-
 bat delegatus.
 3. Sola electio habetur per confirmationem vbi papa mandat vel sim-
 pliciter rogat aliquod capitulum vt aliquem canonicum faciat.

Sed per eo vero. (Aliquos) qui se dicunt
 patronos vel qui sunt
 ius scilicet presentatione. (Ordinet) queritur in
 quo prosit adiectio ista. s. qd ordinat ecclesia cu ad eam
 non pertineat institutio. nec sibi fieri debeat presentatio. vt hic
 Rn. quidam nihil aliud pertinet ad hunc delegatum nisi ferre sententiam
 ad quem pertinet presentatio et exponit. (Ordinet). l. ordinan-
 das decernat et ordinari faciat. s. vt epa eligat vt capitulum vel qd
 alius ad quem pertinet archi. instal. s. de offi. archi. vt nfm Alii
 tamen dixerunt qd hic plus habet quare si ordinatio deuoluta est
 ad papam qd auctoritate harum literarum ordinare posset. hic autem
 constat qd per tales literas nunquid sit pindictum alijs. vt hic. et hec
 vera sunt vbi causam inter partes committat. qd tunc non intendit
 1. facere alicui gratiam vel pindictum. Et si aut de plenitudine po-
 testatis vel intendens alicui gratiam facere vel penam irrogare. co-
 mitteret ordinationem alicui alicuius ecclesie vel persone pos-
 set sustineri qd posset canonicos facere et eius canonicatus dare
 arg. s. de referi. abbate. f. de pben. pro illorij. et staliu assignare
 et omnia alia facere que sunt facienda si factu respiciat sine ius
 Alii tamen dicunt qd nobis non placet qd dicitur mandare ei ad quem
 de iure pertinet vt staliu assignet et alia faciat que de iure vel de
 facto maxime facienda sunt. f. de puit. pastoralis. C. pro quib-
 2. cau. ser. ali. l. j. Et si aut ipsa facere renunciet sine causa et tunc ipse
 posset instituire et alia singula facere. arg. pro eis qd dicitur. s.
 de referi. abbate. et s. eo. significasti. hic enim est ordinata ordina-
 tio. et quidam sic generaliter intelligunt etiam si inter partes comit-
 tatur. cu cum hac eadem clausula. Et si queres fin istos nuq-
 2. examinat presentatum ex quo approbatus est per delegatum. arg.
 qd sic. s. de elec. venerabile. Rn. non debet approbari delegatum s.
 per ordinariu qd examinat eu. s. si qd dubij fuerit decider per
 delegatum intelligitur enim fieri ordinatio tunc demum qd fit cu esse
 etu. nec intelligit suo officio functus. quousq ordinata sit eccle-
 sia. f. de cle. no resti. relatu. Et qd si non appellat ordinarius
 teneret qd sit a delegato. imputet enim sibi qd sciuerit et non con-
 tradixit cu distinctione tamen vt no. f. de re iudi. cu super contra
 s. de referi. ex parte. fin nos non habet locus iste obiectiones

3. Item videtur qd si papa mandat vel simpliciter rogat aliquod
 capitulum qd aliquem faciat canonicum sola electio habetur per
 confirmationem. qd auctoritate pape hoc facit. argu. f. de pben. p illorij
 nisi pces potius inducerent. als inueneret. qd illud qd mandatum
 ar. ff. ma. l. j. et s. si. f. si. et per hoc videtur qd si papa scribit patro-
 nis clericis qd nemini prestabunt. sed ipsi tantum instituent autori-
 tate pape. sed secus in patronis laicis. arguunt. s. de referi. ab-
 bate. f. de iure patro. cum aut. et hec vera sunt sine sit merus exe-
 cutor datus sine sit datus ad compellendum tantum executor. et
 idem est etiam si nullus sit datus executor. quia auctoritate pape
 funguntur non tantum executores. sed etiam illi quibus man-
 dat de recipiendo. (Archi.). s. de offi. archi. c. j. in. c. ti. c. satis cu
 ibi no. (Intendit). f. de deci. ex multiplici. f. de resti. spo. audita
 In no. super primo decre.

a. Cautione.
 ad hec dicta vi-
 de fely. in. c. cu
 ad. ferrariensis
 co. xvij. ante me-
 diu. s. de puit.

ff. de trāssa cū aquiliana. ff. de pac. tres fratres. xxi. q. ii. ne quis (Cōmissa). ff. de h. instru. inter dilectos. C. quibus res iu. l. j. r. n. q. v. interrogasti. ff. de li. cau. si v. sus. xvi. q. ii. ne quis. C. res inter ali. ac. si cūz fratrem. argu. s. xxi. q. i. subdiaconus. lxi. distin. tantis. ff. de iudi. at si clerici. ff. de re in. sepe. lvi. distin. c. i. ff. de po. sti. l. i. ff. in prin. xj. q. i. cum multe. r. sunt casus vbi non habet lo. cū illa regulares iter ali. r. c. ff. de inof. te. l. pap. s. meminisse. ff. de sta. ho. ingenui. ff. de li. agno. l. i. s. si parens. ff. si ser. ven. locuz. s. si fundus. ff. quādamo. ser. amit. si cōe. C. de cō. re. alie. l. i.

- 1 Confessio semper preiudicat nisi qñ pcecessit metus.
- 2 Quamuis ad mandatum iudicis dimissa sit pro: nihilominus agi potest.
- 3 Si plures sunt iudices in yua causa r. vnus sit absens an teneat quod sit a pluribus.

Usum matrimonij (adeo affe. cit. r. ideo)

Con non nocet. xxi. q. ii. lotharius. xv. q. vi. c. j. immo ma. trimonium non dico tñ standū cōfessionī vnus sed nec amborum. ff. de eo qui cog. confan. vro. sue. super eo. xxi. q. vi. s. vlt. ni si fama amborum confessioni consentiret. xxi. q. vi. si duo. quānis quidā aliter illud intelligit. Confessio est for. te in absentia iudicis. r. idē forte in pñtia s. tanta erat sententia sine potentia viri qd mulier timebat q si cōi iudice negaret q eam fortins affligeret. vel potes dicere qd cuilibet viro tāta po. testas est qd mulier sibi subiecta sit. Sed hac rōne posses dicere qd confessio nullius vros teneat. nec sibi preiudicare cū qlibet hoc ipsum iuste timere possit. Rñ. q. semper pñdicat cōfessio nisi qñ pcecessit metus. r. hoc ideo. q. non pñsumitur metu fecisse nisi qñ metus vel verba pcecesserunt. Ad iudiciū. no. qd l. h. bte ad mandatu in dīcis amissa sit vro: tñ agere pōt. r. si nō sit vio. lenter eiecta. sufficit em qd temere cā dimisit. ff. de resti. spo. litte. ras. in prin. r. hoc est verū vbi nulla snia est: vt hic. vel est aliqua sed est appellatio suspensa. cū oia facta post appellatioē le. gitimā debēt in statu pñtia reuocari. ff. de ap. bo. me. c. i. l. i. no. qd si plures sunt iudices vno absente sine iusta de cā siue per. contumaciā nisi se excusauerit vel delegauerit vices suas non t3 qd sit a pluribus pñtibz. ff. de arbi. itē si vn. s. vl. r. l. se. ff. de offi. dele. prudentiam. ff. de re iu. duo ex. r. hoc in dele. sed cō. mittere pōt etiā si in literis hoc nō cōtinet. s. eo. quāuis. nec suf. ficat alterius excusatio nisi cōmittat. ordinariū aut bene ferunt sniaz separatis. ff. de of. cō. l. i. pñ. ar. C. de ant. pñ. l. vl. s. nec sē semp nec in oibus ordinariis obtinet. si vero oēs sunt pñtes r. discrepāt teneret snia plurimoz. lxi. q. i. distin. c. j. r. i. ff. de o. equaliter discrepāt. l. q. duo absolunt res. duo cōdemnant. distingo aut sunt arbitri aut ordinarij. aut delegati si arbi. tri nulla snia t3. ff. de ar. diem. s. si plures. si delegati snia pēdet quousq. alterā delegans confirmet. ff. de re iu. duo. si aut sunt ordinarij t3 pro reo snia. ff. de proba. ex literis. ff. de re iu. inter pares. nisi in libertate vbi siue cōtra reū siue actorē semp tenet sententia pro libertate r. querela iofficioli testamēti vbi semper t3 p. testō. r. in infimonia vbi t3 snia semp pro matrimonio. xxi. q. v. si quis acceperit. xxi. q. i. inter cetera. ff. de inoffi. testa. si pars. als pares iudi. ff. de re iudi. inter pares. pro hac distin. ctione est. ff. de re iudi. c. vl. vbi hoc totū est expeditum.

Usum que. (interdicimus). iñ. q. v. ac. cusatores. xj. q. iñ. quatuor.

ff. de off. dele. insinuate. similiter si vasallus. xxi. q. v. de form. l. iñ. q. iñ. idonei. ff. de lit. nō cōte. accedens.

Usum te. (vni) Si vnus tñ est delegatus pa. pe bene pōt vni vel pluribus subde. legare cām vt hic. Itē dicimus qd si sunt duo vel plu. res simul oēs possunt vni vel pluribz delegare cām.

Si vero vnus delegat vel cām pluribus delegare aliis suis locis non delegantibz hoc potest ar. hic Itē qd nō est pñbitū intellige cōcessum. Alñ tñ dicit qd vni tñ debet cōmittere pro pter absurditātē que sequeret si cōtraria vellent. r. ar. ad hoc. s. eo. quāuis. Interposita ad primū. delegatē qd nō t3 vt not. ff. eo. super. Indefinita. ff. eo. super. questionū et si sit appellatū ad papā. q. tñ ad delegatū debuit appellari. ff. eo. super.

Elatum. Ante litem contestatam r. citatio. nem Legiste hoc dicunt simplici. ter in autē. de legi. s. omnes. decretiste solā citationē sufficere dicunt ad perpetuitatem. ff. eo. c. i. s. l. s. ff. de iurif. om. iudi. r. q. C. qñ li. prin. ob. l. j. r. iñ. q. v. anterioruz.

autentica de litigio. in prin. i.

Atum. (obitum) S3 qd si platus impetrans sit mortuus Rñ. si nō noie ecclesie. s3 pñio noie impetrant r. impetras an mortē incepit agere. bñs vel successor poterit supplere dūmō tale sit ius qd possit transire ad successores. ff. de inoffi. te. si pater. s3 si nō incepisset sec. Si aut impetrant noie ecclesie etiā si nō cita. nit vel cepit an mortē tñ successor agat. s. e. qm. r. est hoc vey et si

expñs eēt nomē pñone: r. et si nullo mō re. erat citat. tñ conue. nict successor. ff. de fo. cōpe. dilecti. Inducias. vtrunq. istorum s. idue petite r. renūciatio pñductiō sine allegatiōi sufficit ad b. vt renūciāsse videat appellatioē. Cetero idem ē r. si icert. sit

- 1) Atrā dā presentes absente tertio. r. se nullo mō excusante procedere possint.
- 2) Itē an possint pcedere sine pñtionibz qd ille tertius nō pñt vt non vult interesse r. si pcedatur an valeat pcessus. bñs in. nu. 3.
- 4) Itē cū debeat constare se impeditum quo min. venire possit.
- 5) Nūqd iudex abñs possit inuita pte ratū hēre qd duo fecerunt
- 6) An snia excōicatiōis lata noie alterius possit hēri rata.
- 7) An si qñ nōie alterius iudicis faciat in terra eius iurisditio. nē. possit iudex ratum habere.
- 8) An sit differentia inter istas clausulas. v3 qd si nō oēs poterit tis aut nequeritis interesse. vel vbi ponit tñ si non poteritis
- 9) Nūquid qñ scribit pluribus iudicibz cum ista cā qd si nō oēs siue sine cā oēs r. singli habeat iurisdictionem.
- 10) An pcessus iudicis in quē p. errore vñ facti vñ iuris cōsensum est. teneat.
- 11) Quod cū pcuratore milite sit tenet anteq. excipiarur
- 12) Litere impetrare ab ex cōmunicato valēt.
- 13) An qd hic dicit in deleg. pape hēat locum ceteris ordinariis
- 14) Nūqd in absolute excōicati vocari debeat ille pro quo est excōicatus.

Indentiā tuā (qnto). s. d. rescrip. sci. f. itatus. Teneat. d. i. re

Intē qdā papā nō rñdere hñmōi qñi. s3 ipsi d. suo sac. co respōdēt qd ad citationē duoz citat. venire d3 ar. gn. C. d. ant. p. l. fin. saltē allegatur. fori. ff. de ap. cū parati. s. d. re. scrip. sup. litteris. ff. de iudi. si quis. sed hoc non dicimus etiam in responsione sua credimus eum satisfecisse vtriq. questionē. nam cum dicat duos non posse procedere ad causē cognitio. nē tertio nō legitime excusato. r. in dilatioē danda requiratur causē cognitio. iñ. q. iñ. s. spaciū. ergo tñ tenet ille ire quem cer. tū est nō esse de iurisdictione sua qñ ipse in citatione sua ponit cām citatiōis r. iurisdictionis. puta. q. dele. sit vel cum tres sint r. dicit quod se terti. excusauit. nā sic ex dictis suis sit res dubia saltē aliqua causam dubitatis habet. ff. qbus ad li. pcla. non licet. l. iñ. vel qñ als est iudex citati. l3 citatus possit elidere iurisdictionē eius p. pñlegiū. ff. de iudi. s3 ex. certū a iudicibus ad hoc deputatis. vt si dicat qñ aliquis fuerit impeditus ar. ff. cōmo. eum qui. s. vl. r. l. sequen. ff. de re. eo. qui sub tu. l. magis s. illud. melius est enim ad cū nunciū mittere q. cū pñculo reuo. cationis in litem pcedere. s. e. lane. vel ad hoc sufficit vt creda. tur sibi quia licet pñate fidei. xxi. q. i. nobilissimus. r. et forte seruies notus r. discretus. nā cum nō sit magis periculū in ab. sentia vnus iudicis in vno termino lenior probatio sufficit. r. forte tñ argumenta probabilia sufficiūt. ff. de cler. per. c. j. r. iñ. s3 qd si pñet alia pñti non fuisse suū numerū. Rñ. cū sit nega. tū pñari nō pōt. ff. de pñ. ei. qui. tamē si indirecte probauerit non pcederet. Itē qñ videtur quare hic requiruntur vel certi nūci. vel excusatores litterati vel alie probationes. cū ex quo nō est pñsens cōstat. q. vel non pōt. vel non vult inter. esse. r. sic videt etiā qd sine probationibus pcedere possit. r. v. bñ nequirit sub se cōtinet etiā verbum voluerit. ff. eo. s. adñ. cimus. r. si sunt certi certiorari nō debent. ff. de ac. emp. l. j. Rñ. licet sciat tñ nunciari debet. ff. de adul. denunciāsse. circa prin. ff. qñ di. leg. ce. legatum. vel dic melius. vt not. illa glo. ex hoc lo. co. r. Canonice pñ testes q. deponāt cū infirmū. vel captiuum vel missum yltra mare. vel in alia longā peregrinationem vel infamem. vñ als in potestate de iure vel facto. s. de rescrip. sci. scitatus. ff. de procu. ant. lon. nec ob. iudicis absentia in hac co. gnitione dūmodo partes sint presentes. qd sic verē non pōt interesse sed ipsi nesciūt r. pcedūt qdā dicit qd non valet cor. pcessus ar. s. eo. cū sup. q. nō fuato ordine pcesserunt. ff. q. vi. s. diffinitina. alñ contradicunt nā cū ipsi sint iudices sicut ap. paret nibi ex cōditione appōita scilicet qd si non oēs interesse non possunt tenebit processus duoz. Cōstare. quero cui del. s. const. e

Confessio g. minorum

timor servitig

plures delegati.

constare de hac excusatione. Rñ. in his duobus citatoribus arg. ff. de ra. ba. ne satis. f. de v. sig. cu olim q. periculosum esset hoc et persona rei metiri. ff. de iudi. solemnus. Sed si de hoc scilicet an se excusauerit postea lite pendente fuerit dubium. tunc oportet qd probet vera excusatione. f. eo. cu in iure. f. de proba. qm si nisi de hoc fuerit dubium ante. et tunc diffinit a quibus si non fuerit appel latum cum transierit in rez iudicata de eo amplius querendum non est. f. de re iudi. qd ad ultionem. transiit em in re iud. vt ibi dñ. **¶** Item qd non legitima excusatione coram eis litigare possint. argu. ad hoc quia etiam penes duos tm est iurisdictio. sicut ap. paret ex tenore rescripti. lz elidi possit per exceptione. sed si ne sciens vel credens eum legitime excusatum cu in veritate non esset. tunc adhuc possunt obicere de non legitima excusatione tertii. et ideo non valet qd fecerunt duo. cu tam error iuris qua facti impe diat iurisditione. ff. de iudi. consentire. vel vt alij dicunt hic er. ror impedit iurisditione boni dñorū. q. semper ea habebat. etia si non expresse vel tacite consentiret. lz cu primo sciuerint poterit petere illud reuocari. et appellare etia si non reuocetur. ar. f. e. cu olim. et diffinit sup hoc ipm nde duo. ar. s. de rescri. super lit. teris. f. de ap. cu parati. quauis videret qd per arbitros effectiis finitū. f. de ap. cu spali. sed spale est in suspitione. na nil gra tius re. th. q. v. qd suspecti. et qui suspectus est in accessorio et in principali. f. eo. suspitionis. alij dicunt snlam. b. f. q. absens est le gitime excusatus. vel qd ipsi possunt. et procedere nihil facere in hoc casu. nam si non obstat de eius legitimo impedimento nulla est sententia tanq lata ab his qui iudicandi potestate sine tertio non habebant. ar. f. de of. iudi. c. pe. **¶** Item debet oēs tres cogno scere non duo tm. vt no. f. eo. cu super. Sz pmi rñdet et bñ qipm duo tm habent iurisditione de hoc cognoscendi. f. an legitime sit excusatus absens cu aliter non possunt pcedere in principali causa. f. pri. f. nisi prius de emergenti diffinit. vt no. s. de ele. cu inter. nec ob. qd of ipsos tres cognoscere debere cu illis loqua tur cu oēs sunt vel pnt esse presentes. sed hoc sunt impossibilia vt tanqua absentis admittat excusatio. et tanq psens cognoscat. **¶** Si aut duo indicaret qd tertius absens decetero admitten dus non esset non preiudicaret. cu hoc non esset neq principale neq accessorium. sed si talis obiciatur ppter qd ppetuo remo ueri a iurisditione debeat. f. vt no. s. e. cu super. (Nihil) **¶** Item quid si iudex absens vellet habere ratū qd duo fecerunt. nunq pot parte inuita. ar. qd sic. s. de rescri. pastoralis. ir. q. h. lugd. in q. vi. hoc quippe. f. e. cu olim. s. de elec. q. sicut. ff. de iudi. lz. ff. re. ra. ba. l. iij. f. ult. ff. de adop. l. adoptio insti. de testa. mili. f. h. si quis ptra. s. de pñe. ad nram. s. de elec. auditis. r. q. h. c. i. f. i. qd aut in hac ratib abitione non sit necessarius consensus partis videtur. ar. f. eo. consuluit. f. de sen. excō. sacro. **¶** Sed ptra. q. no dz parti factum iudicis pindicare. Solu. vicimus id qd duo fecerunt tertio non excusato. nec partibus in eos tacite vel expresse consentientibus non tenere. etia si fecerint noie tertij q. lz duobus de tur tm iurisdictio in casu. f. si tertius noluerit interesse. no tm pnt exercere ea. nec tenet qd faciūt si vult interesse vt hic dicit. lz est ipm iudices sunt delegati. tm est eorum iurisdictio mandato et co ditione appositā intantum vt si contrafaciant no v3. f. i. s. de re. scrip. c. cu dilecta. et q. no t3. ideo nec ratificari pot. s. de ele. au. ditis. nec ob. c. lugd. quibi qd factū erat tenebat. f. ordinis colla tio vel coheratio. **¶** Item non ob. s. de elec. qd sicut. q. ibi bñ tene bat electio. lz cassari posset. Item non ob. iij. q. vi. hoc quippe. q. ibi snia que nulla est non habet rata sed ppter scandalū vitandū electio episcopi inordinate facta toleratur. vel illud facit papa ex plenitudine potestatis. et sic etia pot rñderi legi contrarie. ff. de adop. adoptio. salus alius solutionib. ibi positus. Item non ob. l. ff. de iudi. lz. r. ff. re. ra. ba. l. iij. q. ibi iudiciū factū inter fal sum pcuratores. et alij t3. et ideo tenet ipse pcurator siue rei siue actoris si dñs ratū no bz tacite vel expresse vt in palle. l. ff. de p. cura. in cause. et l. sequē. Item non est contra isti. de te. mili. f. sed si quis. immo est quasi solutio multorum contrariorū. na sicut ibi inuenit oia illa que solēnitatē non regunt. ita q. solēnitates sunt de eorū substantia. sed tm ex aliquorū. sola voluntate depēdent rata haberi possunt. vt poti⁹ quasi de nouo facta valēt. **¶** Item dicimus in sententia excō. nomine alterius lata. f. qd no pot ha beri rata nec ob. ff. de neg. ge. si pupil. f. si lego. q. licet sit necesse ad hoc vt ratū possit haberi qd sit meo noie gestū. non tm semp qd noie meo gerit ratū haberi pot q. si no egit quomodo ratus habebit. **¶** Sz posset dubitari si aliq noie alteri iudicis fa ciat iurisditione in terra ipsius. an possit iudex habere ratum. Rñ. q. no q. ea q. facta sunt. et q. solēnitatē non regunt possunt haberi rata. f. cu snia a no suo iudice lata no teneat. s. de offi. vi. carn. c. sua. et cu alie solēnitates regant quas si ipsemet q. ratū habere vult omittet non teneat ergo no pt hēri rata si ab alio omittat. omittunt aut oia q. no p facto habet qd sit a no suo iudice. nobis pl⁹ p3 qd no. f. e. in gl. nobis vt. **¶** Reputabū tur duo bñ habēt iurisditione sine tertio lz ligata vt. pcedere

no pnt sine tertio nec tenet pcessus eorū nisi in casib. f. vbi pns recipiat siue verā siue falsā excusatione tertij. vel nisi aliter co stet de ei⁹ impotētia. sed partes bñ pnt eorū iurisditione proga re de casibus in qb⁹ possunt pcedere seu cognoscere ad casus in quib⁹ no pnt. vt no. f. de ap. cordi. q. ex quo iurisditione habet que rō est qd possit progare de re ad re. vt no. s. eo. de causis. et no de casu in casu. imo pl⁹ videt qd hoc ipso qd partes pcedūt neglectis probationibus vel exceptionibus absentie tertij q. ta cite videt duorū iurisditione progare sicut est in alijs declina torijs fori vt no. f. de re iudi. inter. ar. f. de excep. pastoralis. pro rogare aut no intelligitur si nuncius vel lre excusatorie fuerint **¶** false. **¶** Item si duo iudices falsus asserbant no tm interlo quendo sibi constare dz de legitima excusatione tertij vel etia si ptestata fuerit vna pars consentiente altera qd no intendebat progare nisi quantū forma litterarū sibi dabat. Item progatio pcur. no obest. f. eo. cu olim. et fm hoc debet intelligi hic glo. hic posite. f. sed quero. Sed quidā loquunt de ratificatione tam an sentētia qnā post. In inte. resti. r. di. de quib⁹. l. iij. dis. extra arg. s. ff. de arbi. Item si vnus. f. ultimo. et. f. si plures. (Possint) absq. periculo rei familiaris. **¶** Molnerit ex hoc loco videt quod non plus importet illa clausula qd si no oēs poteritis aut nequineritis interesse quā illa vbi tm ponitur si non poteritis Rñ. immo differentia est que colligitur. s. de rescri. sciscitatus. q. in primo casu quis sola volūate no vult interesse no redargui tur secus in scōo casu. ad idē. s. de rescri. sciscitatus. alij autem di cunt alia differentia qd vbi tm nequineritis. non pnt pcedere duo nisi absēs se excusauerit per nūciū vel p lras de volūtaria vel ne cessaria cā vel abñtie p testes nec sufficit pbari p testes volūta ria q. satis psumit violēter ex q. no est. f. tm necessaria. f. i. necessa ria est faciēda distinctio. q. si pber cu pati dolore capitis vel ali quā infirmitate vel tertianā vel modicā imperfectione vel simi lia no sufficit. q. si hodie no pnt interesse cras poterūt. vt. s. e. ti. s. prior. ff. de iudi. si longius. ff. de va. l. pe. f. de vo. et vo. re. qd super. **¶** Sz si esset vtrūq. f. no potueritis et nolueritis. et tertio se no excusante. nec et receptis pbatōib⁹ sup lōga necessitate vel breui poterunt pcedere. na ex q. no interest certū est qd aut no vult aut no pot interesse. et habet ar. p se. s. de rescri. sciscitatus. **¶** Quidā tm dicūt qd cu vtrūq. sit positū tm no est pcedendum nisi tertio excusato. q. pot esse qd interesse posset et vellet. Item nuz obliuioni tradidit. et sic cu vtrūq. idē dicit. et sic credim⁹ de facto tenere. **¶** Reus qd si no opponit. sed ipse sine scientie timēs petat absolui. vel id q. cu pcessum fuerit vsq. ad sentētia tūc primo obiciat et reuocet totū. f. de excep. exceptione. s. de re scri. dilectus filius abbas. **¶** Item qd si iudex no pars opponat q. pot vt in eadē decre. Rñ. ad hoc vult qd et tunc absoluet dele ga. q. no est rō diuersitatis. s. de consti. trāsta. c. de diuer. rescri. si libellū. ff. de le. neg. et. l. no pnt. Ad primū rñdeo idē. imo for tins qd maioris fauorē dz inuenire pōte pcessus q. coniet. xv. q. viij. c. i. et p hoc etia facit rō posita in decre. f. cu comittit prin. et ac. **¶** Excusatio maioris. minor em no sufficeret ad excepti onem. f. de excep. a nobis. **¶** Excusatio maioris superueniens post impetrationē lfarū. secus si pcederet. s. de eta. cu bone. f. de pba ti. post cessionē. arg. C. de pie. impe. offe. vniuersas. **¶** Item obis vt q. qn scribit plurib⁹ iudicib⁹ siue cu clausula hac qd si no oēs sine clausula tm oēs et singuli iurisditione habet. q. res iudi uisibiles est iurisdictio. sicut seruitus. usufructus. ius patronat⁹ et reliqua iura. ff. de reli. et sump. f. i. si sepulchrū. ff. ad. l. fal. l. i. f. si usufr. et. ff. de serui. vie. vsus etia pdictor et fruct⁹ est iudici sibilis nisi aliud pteat forma mādati sicut est hic qm mādāt qd si no oēs possunt erequi mādātū qd duo erequant. vel nisi postea partes inter se diuidāt vsūm qd eis lz. qm tm eorum vtili tas attendit. ff. de arbi. Item sit. f. si. et. l. se. ff. de re iudi. et. ff. de serui. via. ff. de usufr. quotiēs. f. i. f. de iurepa. querimonias. vbi no. no tm sicut i iurisdictioe. et alijs iurib⁹ vniuersitat. q. illa no est penes singulos. sed penes collegium tm. rñ. q. h. f. qui manu mittit. **¶** Et id dicimus q. si corā duob⁹ pcedat quādo scri ptiū est tribus pdicta clausula q. p3 pcessus corā eis habitus et si tertius nullo modo sit excusatus. et si n. bil cognouerit alij duo de excusatione ei⁹ etia si volebat et poterat interesse. et et si ambe partes vel altera tm ignorabat ius. f. qd duo in pdictis casibus possunt procedere etiam tertio non excusato et volēte interesse et idē dicim⁹ si ignorabat factū. f. q. credebatur tertij iudicē esse ex cusatū legitime qd tm no erat. et hoc dicim⁹ ea rōne. q. isti duo ex tenore mādati habebat sine pñsensu partiū iurisditione in ne gocio sibi cōmisso. et et vsūm et erecitiū iurisditionis in aliquo casu vel sub ditione. f. si tertius no pot interesse. et ipsi alij inor dinate pcesserūt et processus eorū si n. bil fuit exceptus et eos et etia appellatū. q. talis poterat esse pcessus fm tenorē mādati et no est ius scriptū sed ius litigatoris tm. et ideo t3 qd fa ciunt. h. q. vi. f. diffinitiuā. Nec est s. de rescri. cu dilectus q. ille ordo erat de substantia mādati et studiose seruari mādaba tur. non in fauorē partiū. lz in fauorē ecclesie vñ remitti non po Inno. super primo decre. g. h.

Inno. super primo decre.

a **Ab** hinc et
a **be**dicta In
no. hic vide la
te **ely.** in. c. ec
clesia **ferē** a
rie **col. vi.** post
prin. **3.** de con
stitutio.
b **Secus** est
et si non exerciti
um. vide ad do
ctrinaz **Inno.**
feli. in. c. ex pre
col. in. vers. **fi.**
3. de constituti.

terat **h** iste ordo q' ingrat' d' excusatioe sua nō studiose mādaf.
nec attēdit ibi nisi favor ptiū. **C** Et nō obest. ff. de v. sig. cedere
vbi d' q' q' aliqd sub p'ditione debet q' cedit dies debiti nisi ex
tate p'ditione. g. r. cadē rōne hic q' bis duob' delega. nō cedūt vi
es exercēdi iurisdictionē suam nisi post extiterit conditio. f. qd
tertius nō pōt lteresse. cū hoc exercitiū eis sub p'ditione mādātū
sit **Sol.** illa loquit' in his q' sunt extra iudiciū h' iudicio si mā
dāf aliqd fieri sub p'ditione et nō extate p'ditione t' qd sit dūmō
partes nō p'tradicāt sicut apparet in iudicio appellatiōis emif
se ante suam q' nō d' cognoscere de cā pncipali: nisi iusta p'bef
cā ap. r. tū partes si volūt omittere cā ap. r. procedere in pncipa
li pnt. **f. de ap. cordi.** **C** Et si p'tariū diceret absurditas into
lerabilis sequeretur. puta mādāf iudici qd si talis pbanit' tas
lenrē sibi debet cōdemnes cū nūq' dices talē suāz nō tenere
si h' ius litigatoris feref puta si nō p'bato debito p'dēnef abfit'
n. q. vi. **g. diffi.** h' forte secus' esset. r. si nō exercitiū iurisdictionis
sed ipsa iurisditio mādēf sub p'ditione. tūc em' satis dici pōt qd
nō h' iurisdictionē nisi p'ditio existeret. q' cōmissio talis vel de
le. nō est in iudicio h' extra. h' fm hoc idē videf dicendū si vnus
solus de trib' pcedit cū pēns vnū quēq' sit iurisditio in perso
nas litigātes: r. certe quidā hic verū dicit' h' in hoc est differen
tia: q' q' vnus sol' pcedit pōt excipi q' nō pcedat etiā si vn' v'f
ambo detineat legitimo impedimēto: qd est q' duo procedunt
ali' aut dicit' **3.** r. bñ. f. q' nō v' pcessus coram vno habit' nisi ex
sciētia certa prognerit iurisdictionē. q' h' singuli sint iudices r
singuli habeāt iurisdictionē nō tū singuli habēt super bas pfo
nas. h' tū tres vel duo. q' est ibi clausula. nisi def eis de p'sensu
partiu tacito vel exp'sso nō ignorantū ius vel factū. **Itē** ille so
lus in nullo casu h' exercitiū iurisdictionis. **C** Et nō ob. ff. de
iur. om. in. si per errorem. ff. de iudi. l. ij. **g. j. r. ij.** vbi dicit qd nō te
net pcessus iudicis in quē consensu: et per errorem vel factū vel
iuris. h' tū qd hic iā dicit' **3.** so. ille. l. loquuntur q' ignoras ius
vel factū nō facit eū iudicē alicui' p'sone que nō est ius iudicis.
sed quidā dicit' tū hos duos imo singulos habere iurisditi
onē. sed oppo. sed hic fit p'rogatio iurisdictionis de casu in casuz
q' v'sus iurisdictionis q' erat p'ditionalis quo ad exequendum
mādātū erit purus. ergo hic erit p'sensus ex certa sciētia r nō
per ignorantia sicut est in alijs p'rogationibus. **So.** dicit' qdā
q' vbi fit p'rogatio de p'sona ad p'snā. qd necesse est q' ex certa sci
entia e sine errore iuris vel facti fiat p'rogatio r hoc ratioe p'al.
q' q' primo nō erat suus iudex modo fit suus. h' si p'p'rogatio
de tēpore in tēp. vel de casu in casuz. vel de re in re. tūc valet to
tus pcessus si ignoras ius vel factū etiā tacite prognerit:
vel etiā si nō excipit. sicut est expresse videre. q' si corā excōicato
litigēf tūc q'qd sit corā eo dūmodo sit publice excōicat' q' tūc
secus. **f. de re iudi. ad probandum.** **Itē** q'qd sit corā iudice qui
pōt recusari. **f. de ex. c. fi. eo. cū olim.** **C** Et tenet qd sit euz p
curatore militis anteq' excipiat. ff. de procu. filius. **g. veterani** **3.**
tenet tū qd si post li. contest. q'cūq' p'uenierit ad partē. cau
sa quare poterit iurisditio declinari qd bñ poterit p'ponere. h'
tū nō reuocabunt prius facta. **f. de excep. pastoralis. c. fi.** ali' d'
cunt et forte melius q' p'rogatio iurisdictionis nunq' valet sine
cōsensu tacito vel exp'sso qui p'sensus nunq' pōt esse vbi est er
ror iuris vel facti. ff. de iur. om. iud. si per errorem. ff. de iudi. l. ij.
g. i. r. ij. nec est p'rogatio nisi augeat iurisditio p' p'sensu partiu
tū sicut est videre q' augef iurisditio sup p'sonas sup q's p'mo
nō habebat iurisditio. r. idē q' augef iurisditio sup re vel p'titate
super quā p'mo nō habebat iurisditio. r. idē q' augef in tēp iurisditio.
in quo p'mo nō habebat iurisditio. a iure vel ex tēpore mā
dātū sibi directi. sed solūmodo per vocem partium augeatur. vo
luntas autem non est vbi error: vt predictam est sed in presenti
casu vbi scribit' cum predicta clausula duo habēt iurisditio. in ne
gocio cōmissio per vim rescripti etiā si partes non consentiant.
C Et sed dices immo nō habēt iurisditio. nisi in casu q' non pōt
interesse. **Rñ.** falsū est. q' bene habēt iurisditio. etiā si terti' velit
interesse ex quo est ibi clausula. sed nō h' iurisditio. in qua progā
do nō est necessari' partiu consensus. sed sufficit sola omissio
vel negligētia proponendi hanc exceptionem. vos duo non po
teritis pcedere: qm tertius pōt r vult interesse. h' in p'rogādo
iurisditio. quā nō habēt sit necessari' p'sensus partiu sine igno
rantia iuris vel facti periculosus em' est. progare iurisditio. q' v'sū.
idē plus ibi erigitur. r. sic nō ob. **3.** e. cam. ff. de re iud. duo. quia ibi
non erat p'sens clausula. ideo nō valebat suā duorum nū sci
enter partes progarent iurisditio. corā in isto ergo casu nō debēt
partes progare iurisditio. sed sufficit sciēter vel negligēter hāc ex
ceptionē omittere sibi cōpetētē. r. hoc idē d' in alijs casibus su
predictis. f. vbi omitteret exceptio recusatōis vel excōmunicā
tiōis q' iudex qui pōt recusari ita h' iurisditio. sup recusantē nisi
excipiat' p'tra aliū. **Itē** per exceptionē excōmunicatiōis partis v'
per exceptionē pcuratoris militis nō augef vel diminuitur iur
isditio iudicis cōtra quē nihil proponitur. **3.** p'tra partē tū. hoc
12 p' p' q' qd dictū est in gl. **3.** qd **C** **A**in cūlo excōmunicatio

nis). lfe ab excommunicato impetrare valēt. h' possit processus
habēt' elidit per eas excep. v' p'hibitionem iudicis. **f. de ex. c. fi.**
imo plus videf qd si sint tales lfe p' quas ille cōtra quem impe
trate sunt possit aliqd vtilitatis p'sequi et innito impetrare vtef
eis: vt est q' p'tit suāz confirmari. vel q' p'tit aliqd iuris vt
seruitutē. nā l'dignū est. qd sua excōmunicatio sibi prodesset. **f.**
de sen. excō. si de. **f. de ap. oblate.** si aut sunt impetrare de consensu
partiu lfe r sciētium d' excōmunicatiōis adhuc videf q' ateq' in
cipiat litē sp pōt excōicat' refutare r pcedere p' bñdī l'fas quia
p'sensu v' et pacto nedū tacito h' nec exp'sso non potuit astringi
cōdicare excōicato ad eius vtilitatē. non q' lfe sint male: imo bñ
valēt h' p' excōicati v' non excōicati sint impetrare. r ideo post ab
solutionē suā excōicat' et nō excōicato iusto poterit p' eas pro
sequi ius suum. ali' tū dicit' p'tariū q' h' valeant ad p'fectum
non excommunicati tamen non valebunt ad p'fectum excom
municati sicut nō minus valet testamentū. h' aliqd relinquatur
capaci r nō capaci. post lit. et cō. pōt re' obijcere excōicationem
actori semper r marie si de nouo fuerit excōicatus vel si de no
uo venit ad eius noticiā. **f. de ex. c. fi.** hoc tū bene fatemur quod
si reus pendēte iudicio excipiat cōtra actorē excōicati. r. ipedia
tur cōseq' cām suā non sit ei p'ciudiciū quū postq' fuerit abso
lutus oīa possit sicut poterat anteq' excipere. q' per iudicem
vel aduersarium stetit quominus exqueretur. **f. de ap. ex. rōne.**
vbi nō. sed in reo qui pōt cām suā p'sequi cū excōicato bñ p'e
iudicaf. q' cū excōicatus p'scribat si faciat copiaz sui qd conueni
ri possit. r non dabit alicui p'tra quē p'scribat restitutio a simi
li et' q' tenetur in vinculis. ff. ex. q. cau. **ma. l. i.** **C** Et idem v' in
iudicio. qd si dato termino ad producendū testes aliquas p's
cipiat de excōicatione: r p' hoc non producat testes suos infra
terminū assignatū p'scriba f' p'tra eū vt vltimus producere non
possit. **Et** idem v' in oībus alijs. h' possit obijcere exceptionem
excōicatiōis si vult. h' sibi sepe non expediat q'cūq' sit publi
ce excōicat' actor t' pcessus cum eo habit'. **Et** si a principio v'ge
bat i' eius vtilitates processus iudicialis licet secus sit i iudice cu
ius suā non t' si erat publice excōicat'. **f. de re iudi. ad proban.**
p'dicta v' **3.** **g. p'ben.** r. eccle. nō va. q' diuersitatem. **Abi**
dicit qd p'tra excōicati non currit p'scriptio. ergo multo fort'
nō p'scribet p'tra aliū. nec dabit in integ. resti. ff. ex. qui. cau. **l. i.**
so. ibi p'tra archiep'm: ideo nō currit p'scri. q' nunq' ad p'sonā
illius per tinnit collatio p'ben de vacatū tpe excōicatiōis. **3.**
nō currit contra ecclesiā nec p'tra archiep'm. q' nunq' fuerunt ne
gligētes. **f. de concess. p'ben.** r. eccle. non va. **c. ij. r. c.** q' di. melius
tū v' qd reo excōicato nō currit tps nec terminus si non produ
xit testes. q' nec producere debet si actorē sciebat excōicatum q'
uis si produxisset valeret attestatiōes corā r non solum eius. sed
et excōicati. **f. de ex. c. fi. tū.** ex quo est reo meritorii non tenetur
pducere testes nec stare i iudicio cum actore excōicato. **C** Item
q' p'tariū enervat ecclesiasticę discipline nernus: iustū ē qd
ei non currit nec terminus nec tps. secus aut extra iudiciū. q'
p'scribit ibi excōicatus cōtra non excōicati. nec datur i ite. resti.
ar. ff. ex. q. cau. **ma. l. i.** quia bene pōt euz p'uenire. nec est merito
riū. nō p'uenire eum. **f. de re iud. intelleximus** p'tra. **f. de ex. cum**
inter. vbi d' qd in iudicio equalitas seruanda est excōicati v'
v' qd post iudiciū ceptū nō obstat excōicatiō cū sit in omnibus
admittendus excōicatus. **Sol.** illa decre loquitur q' reus erat
excōicatus. r tū idem dicimus in reo. q' si expediat ei producere
testes et forte fm tenore ipsius decre. **f. de testi. significauit. et. f.**
v' lit. non p'test. qm. q' vocabit actor excōicat' r in omnibus ser
uabilis paritas inter eos. **C** **P**robauerit quid si p'hatioea
sup exceptione sua p'duxit. h' eas dicit se casu amississe nūquid
iterū admittendus erit ad p'badū de amissioe. r sic ex litib' lites
ouant. vel et od p'bandum exceptiones. ar. quod sit admitten
dus ad iterū probandū. **3.** **g. edē.** si quis ex. **3.** vlt. r. l. seq. q'uis in
hoc casu r in alijs nō sit p'iudiciū alicui parti in re p'tita. sed
tū ppter eū repellendū agif. pōt dici qd nisi in termino statuto
compareat cū oib' p'hatioib' suis vltimus non audiet. ppter
hoc em' p'figit terminus nisi p'tariū esset notorium vel quasi
hoc em' arbitrio boni iudicis relinquendū dicit'. **C** Item hec
p'batio non h' locū in cā ap. vbi admittitur excōicatus. **f. de ex**
excep. **abie** est ratio quare non absolueret reum. f. q' pōt stare in
iudicio licet sit excōicatus. **f. de iudi. intelleximus.** **C** **E**t **disti**
ctum) ipo facto vel iure puta q' sit falsarius. **f. de cri. fal. ad fa**
sariōm. vel et si sit occultas h'cticus. **reñ. q. j. c. ij. r. iij.** sed hoc ali
qd' non placet: q' ex quo opponit sibi crimē heresis sine p'itea
tur sine p'obef necesse est qd cū solēnitare recipiat tanq' hereti
cus. **i. q. vij.** si qui no. quoties cordis. r. c. si quis epus. **f. de here.**
ad abolenda n. vel pōt dici qd tamē hec receptio et ab ep'o fieri
possit vel si iuit hñs curam aiarū ad legē. f. auditiā. **f. ne cle. vel**
mo. sup specula. r idē est in oībus alijs vbi papa absolutionem
sibi nō reseruauit. idē est etiā si non ipo iure sit excōicatus. sed
a iudice alio vel ordinario sine dele. si notoriū sit mādātū ex
cōicatiōis in discretū esse vel iniustū. si aut iustū sit mādātum
vel an sit

constare de hac excusatione. Rñ. in his duobus citatoribus arg. ff. de ra. ba. ne satis. j. de vbi. q. olim q. periculosum esset hoc ex persona rei mitti. ff. de iudi. solennus. Sed si de hoc scilicet an se excusauerit postea lite pendente fuerit dubium. tunc oportet qd probet veram excusationem. j. eo. c. in iure. j. de proba. qm si nisi de hoc fuerit dubium ante. et tunc diffinit a quibus si non fuerit appellatum cum transierit in rez iudicata de eo amplius querendum non est. j. de re iudi. qd ad pultationem. transiit enim in re iud. vt ibi dñ. **¶** Item qdum si non fuisset obiectum nec indicatus. sed vtrags p se scis non legitimam excusationem coram eis litigare p sentit. argu. ad hoc quia etiam penes duos tñ est iurisdictio. sicut aparet ex tenore rescripti. lz elidi possit per exceptionem. sed si ne sciens vel credens enim legitime excusatus cu in veritate non esset. tñ ad hoc possunt obicere de non legitima excusatione tertij. et ideo non valet qd fecerunt duo. cu tam error iuris qua facti impedit iurisditionem. ff. de iudi. consentire. vel vt alij dicunt hic error impedit iurisditionem horu duoru. q. semper ea habebat. etia si non expresse vel tacite consentiret. lz cu primo sciuerint poterunt petere illud renocari. et appellare etia si non renocet. ar. j. e. c. olim. et diffinit sup hoc ipsi iud. duo. ar. s. de rescri. super litteris. j. de ap. cu parati. quauis videret qd per arbitros esset diffinitu. j. de ap. cu spali. sed spale est in suspitione. na nil grauius. c. in. q. v. qd suspecti. et qui suspectus est in accessorio et in principali. j. eo. suspitionis. alij dicunt sniam. b. f. q. absens est legitime excusatus. vel qd ipsi possunt. et procedere nihil facere in hoc casu. nam si non constat de eius legitimo impedimento nulla est sententia tanq lata ab his qui iudicandi potestate sine tertio non habebant. ar. j. de of. iudi. c. pe. **¶** Item debet oēs tres cognoscere non duo tñ. vt no. j. eo. c. super. Sz pmi rñdet et bñ qip si duo tñ habent iurisditionem de hoc cognoscendi. f. an legitime sit excusatus absens cu aliter non possunt procedere in principali causa. j. pri. s. nisi prius de emergenti diffinit. vt no. s. de ele. cu inter. nec ob. qd dñ ipos tres cognoscere debere cu illis loquatur cu oēs sunt vel pnt esse pntes. sed hoc sunt impossibilia vt tanq absentis admittat excusatio. et tanq pñs cognoscat. **¶** Si aut duo iudicaret qd tertius absens decetero admittendus non esset non pñdicaret. cu hoc non esset neqz principale neqz accessorium. sed si tale qd obiciatur ppter qd ppetuo remoueri a iurisditione debeat. sicut vt no. s. c. cu super. (Nihil) sed quid si iudex absens velit habere ratu qd duo fecerunt. nunq pot parte inuita. ar. qd sic. s. de rescri. pastoralis. it. q. h. lugo. it. q. v. hoc quippe. j. e. c. olim. s. de elec. q. sicut. ff. de iudi. l. s. ff. de ra. ba. l. in. s. vlt. ff. de adop. l. adoptio insti. de testa. mili. s. lz si quis ptra. s. de pñe. ad nram. s. de elec. auditis. x. q. h. c. j. s. qd aut in hac ratibabitione non sit necessarius consensus partis videtur. ar. j. eo. consuluit. j. de sen. excō. sacro. **¶** Sed ptra. q. non dñ parti factum iudicis pñdicare. Solu. dicimus id qd duo fecerunt tertio non excusato. nec partibus in eos tacite vel expresse cōsentientibus non tenere. etia si fecerunt noie tertij q. lz duobus de iur tñ iurisdictio in casu. f. si tertius noluerit interesse. non tñ pnt exercere ea. nec tenet qd faciunt si vult interesse vt hic dicit. lz em ipsi iudices sint delegati. tñ est eorum iurisdictio mandato et cōditione appposita intantum vt si contrasaciant no v. s. de rescri. c. cu dilecta. et q. no tñ. ideo nec ratificari pot. s. de ele. auditis. nec ob. c. lugo. q. ibi qd factu erat tenebat. f. ordinis collatio vel cōsecratio. **¶** Item non ob. s. de elec. qd sicut. q. ibi bñ tenebat electio. lz cassari posset. Item non ob. it. q. v. hoc quippe. q. ibi snia que nulla est non habet rata sed ppter scandalu vitandū electio episcopi inordinate facta toleratur. vel illud facit papa ex plenitudine potestatis. et sic etia pot rñderi legi contrarie. ff. de adop. adoptio. saluis alijs solutionibz ibi positis. Item non ob. l. ff. de iudi. l. s. ff. de ra. ba. l. in. q. ibi iudiciu factu inter salsum pcuratores et aliu tñ. et ideo tenet ipse pcurator sine rei sine actoris si dñs ratu non bz tacite vel expresse vt in palle. l. ff. de pcura. in cause. et l. sequē. Item non est contra istu. de te. mili. s. sed si quis. immo est quasi solutio mñitoru contrarioru. na sicut ibi inuenit oia illa que solennitate non regunt. ita q. solennitates sint de eoru substantia. sed tñ ex aliquoru. sola voluntate dependent. **¶** Rata haberi possunt. vt poti⁹ quasi de nouo scia valet. **¶** Item dicimus in sententia excō. nomine alterius lata. f. qd non pot haberi rata nec ob. ff. de neg. ge. si pupil. s. si lego. q. licet sit necesse ad hoc vt ratu possit haberi qd sit meo noie gestu. non tñ semp qd noie meo gerit ratu haberi pot q. si non egit quomodo ratu habebit. **¶** Sz possit dubitari si alijs noie alteri iudicis faciat iurisditionem in terra ipsius. an possit iudex habere ratum. Rñ. q. no q. ea q. facta sunt. et q. solennitate non regunt possunt haberi rata. sz cu snia a non suo iudice lata non teneat. s. de offi. vi carh. c. snia. et cu alie solennitates regant quas si ipsemet q. ratu habere vult ommitteret non teneret ergo non pot bñ rata si ab alio omittat. omittunt aut oia q. no p facto habet qd fit a non suo iudice. nobis pl⁹ pl⁹ qd no. j. e. c. in gl. nobis vlt. **¶** Reputabatur duo bñ habet iurisditionem sine tertio sz ligata vt. pcedere

non pnt sine tertio nec tenet pcessus eorum nisi in casibz. f. vbi pñs recipiat sine vera sine fallaz excusatione tertij. vel nisi aliter cōstet de ei⁹ importetia. sed partes bñ pnt eoz iurisditionem progare de casibus in qbz possunt pcedere seu cognoscere ad casus in quibz non pnt. vt no. j. de ap. cordi. q. et quo iurisditionem habet que rñ est qd possit progare de re ad re. vt no. s. eo. de causis. et no de casu in casu. imo pl⁹ videt qd hoc ipo. qd partes pcedunt neglectis probationibus vel exceptionibus absentie tertij q. ta cite videt duoru iurisditionem progare sicut est in alijs decinatorijs fori vt no. j. de re iudi. inter. ar. j. de excep. pastoralis. progare aut non intelligitur si nuncijs vel lre excusatorie fuerint. **¶** Item si duo iudices fallaz asserbant non tñ interloquendo sibi constare de legitima excusatione tertij vel etia si ptestata fuerit vna pars consentiente altera qd non intendebat progare nisi quantu forma litteraru sibi dabat. Item progatio pcur. non obest. j. eo. c. olim. et fm hoc debet intelligi hic glo. hic posite. f. sed quero. Sed quida loquunt de ratificatione tam an sententia qua post. In inte. resti. x. q. vi. de quibz. l. in. dis. extra arg. s. ff. de arbi. Item si vnus. s. vltimo. et s. si plures. (Possunt) absqz periculo rei familiaris. **¶** Item noluerit. et hoc loco videt quod non plus importet illa clausula qd si non oēs poteritis aut nequiveritis interesse qua illa vbi tñ ponitur si non poteritis. Rñ. immo differentia est que colligitur. s. de rescri. sciscitatus. q. in primo casu quisola voluntate non vult interesse non redargui iur secus in scōo casu. ad idē. s. de rescri. sciscitatus. alij autem dicunt alia differentia qd vbi tñ nequiverit. non pnt pcedere duo nisi absentes se excusauerint per nunciu vel p lras de voluntaria vel necessaria ca vel abntie testes nec sufficit pbari p testes voluntaria q. satis psumit violēter ex qd non est. sz tñ necessaria. sz necessaria est faciēda distinctio. q. si pbet cu pati dolore capitis vt alij qua infirmitate vel tertiana vel modica imperfectione vel similia non sufficit. q. et si bodie non pnt interesse eras poterit. vt. s. e. ti. s. prior. ff. de iudi. si longius. ff. de va. l. pe. j. de vo. et vo. re. qd super. **¶** Sz si esset vtrags. f. non potueritis et nolueritis et tertio se non excusante. nec et receptis probationibz sup lōga necessitate vel breui poterunt pcedere. na et qd non interest certu est qd aut non vult aut non pot interesse. et habet ar. p se. s. de rescri. sciscitatus. **¶** Quida tñ dicunt qd cu vtrags sit positu tñ non est pcedendum nisi tertio excusato. q. pot esse qd interesse posset et vellet. sz terminu obliuioni tradidit. et sic cu vtrobiqz idē dicit. et sic credim⁹ de facto tenere. **¶** Item qd si non opponit. sed ipse sue pscientie timēs petat absolui. vel id q. cu pcessum fuerit vsq ad sententia tñ primo obiciat et renocet totu. j. de excep. exceptione. s. de re scri. dilectus filius abbas. **¶** Item qd si iudex non pars opponat q. pot vt in eadē decre. Rñ. ad hoc vult qd et tunc absoluet de lege. q. non est rō diuersitatis. s. de consti. trāssa. C. de diuer. rescri. si libellu. ff. de le. neg. et l. non pnt. Ad primu rñdeo idē. imo fortius qd maioris fauore dñ inuenire spōte pcessus q. cōuict⁹. x. q. vii. c. j. et p hoc etia facit rō posita in decre. f. cōmittit prin. et ac. **¶** Excusatio maioris. minor tñ non sufficeret ad exceptionem. j. de excep. a nobis. **¶** Excusatio maioris. superuenientis post impetrationem lran. secus si pcederet. s. de eta. cu bonc. j. de pba ti. post cessionē. arg. C. de pie. impe. offe. vniuersas. **¶** Item nobis vt q. q. scribit pluribz iudicibz sine cu clausula ab ac qd si non oēs sine sine clausula tñ oēs et singuli iurisditionem habet. q. res indi uisibiles est iurisdictio. sicut seruitus. usufructus. in spatronat⁹ et reliqua iura. ff. de reli. et sump. sunc. si sepulchru. ff. ad. l. fal. l. j. s. si usufru. et ff. de seru. vie. usufr. etia pdictoy et fruct⁹ est indiuisibilis nisi aliud pñceat forma mādati sicut est hic qm mādaf qd si non oēs possunt exequi mādatu qd duo exequant. vel nisi postea partes inter se diuidat vsu qd eis lz. qm tñ eorum vtilitas attendit. ff. de arbi. Item sit. s. si. et l. se. ff. de re iudi. et ff. de serui. via. ff. de usufr. quoties. s. i. j. de inrepa. querimonia. vbi no. non tñ sicut iurisdictio. et alijs iuribz vniuersitat. q. illa non est penes singulos. sed penes collegium tñ. et. q. h. s. qui manu mittit. **¶** Item idē dicimus q. si corā duobz pcedat quando scriptu est tribus pdicta clausula q. et pcessus corā eis habitus et si tertius nullo modo sit excusatus. et si nihil cognouerit alij duo de excusatione ei⁹ etia si volebat et poterat interesse. et et si ambe partes vel altera tñ ignorabat ins. f. qd duo in pdictis casibus possunt procedere etiam tertio non excusato et volente interesse et idē dicim⁹ si ignorabat factu. f. q. crederet tertiu iudicē esse excusatu legitime qd tñ non erat. et hoc vidim⁹ ea rōne. q. isti duo ex tenore mādati habebat sine pñsensu partiu iurisditionem in negotio sibi cōmisso. et et vsum et exercitiu iurisditionis in aliquo casu vel sub pditione. f. si tertius non pot interesse. et ipsi alij inordinate pcesserunt et processus eoru si nihil fuit exceptus eos et etia appellati. q. talis poterat esse pcessus fm tenore mādati et non est ins scriptu sed ins litigatoris tñ. et ideo tñ qd fa ciunt. it. q. vi. s. diffinitina. Nec est s. s. de rescri. cu dilectus q. ille ordo erat de substantia mādati et studio seruari mādabatur. non in fauore partiu. sz in fauore ecclesie vñ remitti non po

a **E**st et cir-
ca beedieta In-
no. hic vide la-
te fely. in. c. ec-
clesia fere ad a-
rie co. vi. post
prin. s. de con-
stitutio.
b **S**ecus est
et si no exerciti-
um. vide ad do-
ctrinas Inno.
feli. in. c. ex pte
col. in. vers. si.
s. de constituti.

terat h iste ordo q ingrat d excusatioe sua no studiose madaf.
nec attēdit ibi nisi fano: ptiū. **E**t no obest. ff. de v. sig. cedere
vbi d: q qñ aliqd sub p ditione debet q cedit dies debiti nisi ex-
tate p ditione. g. eadē rōne hic q bis duob? delega. no cedūt di-
es excedēdi iurisdictionē suam nisi post extiterit conditio. s. qd
tertius no pōt interesse. cū hoc exercitiū eis sub p ditione madaf
fit Sol. l. illa loquit in his q sunt extra iudiciū s. i iudicio si mā-
daf aliqd fieri sub p ditione et no extate p ditione t qd fit dūmō
partes no ptradiciāt sicut apparet in iudicio appellatiōis emif-
se ante suam q no v cognoscere de cā pncipali: nisi iusta p bēf
cā ap. et tñ partes si volūt omittere cā ap. et procedere in pncipa-
li pñt. i. de ap. cordi. **E**t si p trariū diceret absurditas into-
lerabilis sequeretur. puta mandaf iudici qd si talis pbanit ta-
lem rē sibi debere cōdemnes cū nūq dices talē suāz no tenere
si s ius litigatoris feref puta si no p bato debito p dēnef abste-
ri. q. vi. s. diffi. s. forte secus esset. et si no exercitiū iurisdictionis
sed ipsa iurisditio madaf sub p ditione. tñ em satis dici pōt qd
no hz iurisdictionē nisi p ditione existeret. q cōmissio talis vel de-
le. no est in iudicio s. extra. s. fm hoc idē videf dicendū si vnus
solus de trib? pcedit cū penes vnūquēq sit iurisditio in perso-
nas litigātes: et certe quidā hic verū dicūt: s. in hoc est differen-
tia: q qñ vnus sol? pcedit pōt excipi q no pcedaf etiā si vn? vñ
ambo detineaf legitimo impedimētō: qd est qñ duo procedunt
aliq aut dicūt s. et hñ. s. q no v pcessus coram vno habet? nisi ex-
sciētia certa progauerit iurisdictionē. q s. singuli sint iudices et
singuli habeāt iurisdictionē no tñ singuli habēt super has pso-
nas. s. tñ tres vel duo. qñ est ibi clausula. nisi def eis de p sensu
partiu tacito vel expōso no ignorantū ius vel factū. Itē ille so-
lus in nullo casu hz exercitiū iurisdictionis. **E**t Itē no ob. ff. de
iur. om. in. si per erroiē. ff. de iudi. l. i. s. i. q. i. vbi dicit qd no te-
net pcessus iudicis in quē consensu est per erroiē vel facti vel
iuris. s. tñ qd hic tā dicit. s. so. ille. l. loquuntur qñ ignorās ius
vel factū no facit eū iudicē alicui? psonē que no est suus iudex.
sed quidā dicūt tñ hos duos imo singulos habere iurisditi-
onē. sed oppo. sed hic fit progatio iurisdictionis de casu in casuz
q: vñus iurisdictionis q erat p ditionalis quo ad exequendum
mandatū erit purus. ergo hic erit p sensus ex certa sciētia et no
per ignorantia sicut est in alijs progationibus. So. dicūt qdā
q vbi fit progatio de psona ad psonā qd necesse est q ex certa sci-
entia et sine errore iuris vel facti fiat progatio et hoc ratioe pñt.
q q primo no erat suus iudex modo fit iudex. s. si sit progatio
de tēpore in tps. vel de casu in casuz. vel de re in rē. tñ valet to-
tus pcessus si ignorans ius vel factū etiā tacite prorogauerit
vel etiā si no excipit. sicut est expresse videre. q si corā excoicato
litigef tūc qd fit corā eo dūmodo sit publice excoicatus. q tūc
secus. i. de re iudi. ad probandum. Itē qd fit corā iudice qui
pōt recusari. i. de et. c. si. i. eo. cū olim. **E**t Itē tenet qd fit cū p-
curatore milite anteq excipiat. ff. de procu. filius. s. veterani. s. a-
temur tñ qd si post li. contest. qñq pperuerit ad partē cau-
sa quare poterit iurisditio declinari qd bñ poterit pponere. s. s.
tñ no renouabunt pñs facta. i. de excep. pastoralis. c. si. aliñ di-
cunt et forte melius q progatio iurisdictionis nunq valet sine
cōsensu tacito vel expōso qui p sensus nunq pōt esse vbi est er-
ror iuris vel facti. ff. de iur. om. iud. si per erroiē. ff. de iudi. l. i. s. i.
s. i. et si. nec est progatio nisi augeaf iurisditio p p sensus partiu
tñ sicut est videre qñ augef iurisditio sup psonas sup qd pmo
no habebat iurisditio. et idē qñ augef iurisditio sup re vel p tate
super qua pmo no habebat iurisditio. et idē qñ augef in tps iurisditio-
tis. in quo pñm no habebat iurisditio. a iure vel ex tēpore mā-
dati sibi directi. sed solūmodo per vocem partium augeatur. vo-
luntas autem non est vbi error. vt predictum est sed in presenti
casu vbi scribit cum predicta clausula duo habēt iurisditio. in ne-
gocio cōmissio per vim rescripti etiā si partes non consentiant.
Et Sed dices in no no habēt iurisditio. nisi in casu qñ non pōt
interesse. Rñ. falsus est. q bene habēt iurisditio. etiā si terti? velit
interesse ex quo est ibi clausula. sed no hz iurisditio. in qua progā-
do no est necessari? partiu consensus. sed sufficit sola omisso
vel negligētia proponendi hanc exceptionem. vos duo non po-
teritis pcedere: qñ tertius pōt et vult interesse. s. in progādo
iurisditio. quā no habēt sit necessari? p sensus partiu sine igno-
rantia iuris vel facti periculosus em est progare iurisditio. q vñ.
id plus ibi erigitur. et sic no ob. s. e. cam. ff. de re in. duo. quia ibi
non erat pñs clausula. ideo no valebat snia duorum nisi sci-
enter partes progarent iurisditio. cor in isto ergo casu no debēt
partes progare iurisditio. sed sufficit sciēter vel negligēter hanc ex-
ceptionē omittere sibi cōpetētē. et hoc idē vñ in alijs casibus su-
predictis. s. vbi omittit exceptio recusationis vel excoimunica-
tionis qñ iudex qui pōt recusari ita hz iurisditio. sup recusantē nisi
excipiat ptra aliū. Itē per exceptionē excoicationis partis vñ
per exceptionē pcuratoris militis no augef vel diminuitur iu-
risditio. iudicio cōtra quē nihil proponitur. s. ptra partē tñ. hoc
12 pl? pñs qd dicitur est in gl. s. qd **E**t Alinculo excoimunicatio-

nis). Ite ab excoimunicato impetrare valēt s. possit processus
habet? elidi per eas excep. vñ phibitionem iudicis. i. de et. c. si.
imo plus videf qd si sint tales lre p quas ille cōtra quem impe-
trate sunt possit aliqd vtilitatis psequi et innito ipetrare vñ
eis: vt est qñ petit sniaz confirmari. vel qñ petit aliqd iuris vt
seruitutē. nā idignū eet. qd sua excoimunicatio sibi prodesset. i.
de sen. excō. si de. i. de ap. oblate. si aut sunt ipetrare de consensu
partiu lre et sciētum d excoimunicatiōis adhuc videf q ateq in-
cipiat litē sp pōt excoicatus? resistere et pcedere p hñmō lras quia
p sensu vñ et pacto nedū tacito s. nec expōso non potuit astringi
cōdicare excoicatus ad eius vtilitatē. non q lre sint malefimo bñ
valēt s. p excoicatus vñ non excoicatus sint ipetrare. et ideo post ab-
solutionē suā excoicatus? et no excoicatus? inito poterit p eas pro-
sequi ius suum. aliñ tñ dicūt p trariū q s. valeant ad pfectum
non excoimunicati tamen non valēbunt ad pfectum excom-
municati sicut no minus valet testamentū. s. aliqd relinquatur
capaci et no capaci. post lit. et cō. pōt re? obicere excoicationem
actori semper et marie si de nouo fuerit excoicatus vel si de no-
uo venit ad eius noticiā. i. de et. c. si. hoc tñ bene fatemur quod
si reus pendēte iudicio excipiat cōtra actorē excoicatus. et ipedia-
tur cōseq cām suā non fit ei p iudiciū quin postq fuerit abso-
lutus oia possit sicut poterat anteq excipere. qa per iudicem
vel aduersarium stetit quominus excoicatus? i. de ap. ex. rōne.
vbi no. sed in reo qui pōt cām suā psequi cū excoicatus bñ pre-
iudicaf. q cū excoicatus p scribat si faciat copias sui qd. conueni-
ri possit. et non dabit alicui ptra quē p scribat restitutio a simi-
li ei? q tenetur in vinculis. ff. ex q. can. ma. l. i. **E**t idem vñ in
iudicio. qd si dato termino ad producendū testes aliqua ps ex-
cipiat de excoicatione: et pp hoc non producat testes suos infra
terminū assignatū p scriba ptra eū vt vltimius producere non
possit. sed idem vñ in oibus alijs. s. possit obicere exceptionem
excoicationis si vult. s. sibi sepe non expedit qñcūq sit publi-
ce excoicatus? actor tñ pcessus cum eo habet? et si a principio vge-
bat i eius vtilitates processus iudicialis licet secus sit i iudice cu-
ius snia non tñ si erat publice excoicatus? i. de re iudi. ad proban-
p dictis vñ s. i. d. pces. pben. et eccle. no va. q diuersitatem. Vbi
dicit qd ptra excoicatus non currit pscriptio. ergo multo fortius?
no p scribat ptra aliū. nec dabit in integ. resti. ff. ex qui. cau. l. i.
so. ibi ptra archiepū: ideo no currit pscriptio. qñ nunq ad psonā
illius per tñuit collatio pbenende vacatiū tpe excoicationis. Itē
no currit contra ecclesiā nec ptra archiepū. qñ nunq fuerunt ne-
gligētes. i. de concess. pben. et eccle. non va. c. si. et c. qñ di. melius
tñ vñ qd reo excoicatus no currit tps nec terminus si non produ-
cit testes. q nec producere debet si actorē sciebat excoicatum qñ
uis si produxisset valerēt attestatiōes eor? non solum eius. sed
et excoicati. i. de et. c. si. tñ ex quo est reo meritoriū non tenetur
pducere testes nec stare i iudicio cum actore excoicatus. **E**t Item
q p trariū enervat ecclesiasticę discipline neruus: iustū ē qd
ei non currit nec terminus nec tps. secus aut extra iudiciū. qā
p scribit ibi excoicatus cōtra non excoicatus. nec datur i lre. resti.
ar. ff. ex q. can. ma. l. i. quia bene pōt enz puenire nec est merito-
riū. no puenire eum. i. de re iud. intelleximus ptra. i. de et. cum
inter. vbi d: qd in iudicio equalitas seruanda est excoicati vñ
vñ qd post iudiciū ceptū nobstat excoicatio cū sit in omnibus
admittendus excoicatus. Sol. illa decre loquitur qñ reus erat
excoicatus. et tñ idem dicimus in reo. q si expedit ei producere
testes et forte fm tenore ipsius decre. i. de testi. significauit. et. i.
vñ lit. non ptest. qñ. q vocabit actor excoicatus? et in omnibus ser-
uabit paritas inter eos. **E**t Itē probauerit? quid si pbatonea
sup exceptione sua pduxit. s. eas dicit se casu amississe nūquid
iterū admittēdus erit ad pbatū de amissioe. et sic erit litib? lites
oriant. vel et od. pbandum exceptiones. ar. quod sit admitten-
dus ad iterū probandū. s. d. edē. si quis ex. s. vlt. et l. seq. qñ in
hoc casu et in alijs no fit p iudiciū alicui parti in re petita. sed
tñ ppter eū repellēdū agif. pōt dici qd nisi in termino statuto
compareat cū oib? pbatonib? suis vltimius non audiet. ppter
hoc em pñgif terminus nisi p trariū esset notorium vel quasi
hoc enz arbitrio boni iudicis relinquendū dicit. **E**t Item hec
pbatio non hz locū in cā ap. vñ admittitur excoicatus. i. de et
excep. et hic est ratio quare non absolueret ream. s. q pōt stare in
iudicio licet sit excoicatus. i. de iudi. intelleximus. **E**t Altri-
ctum) ipo facto vel iure puta q sit falsarius. i. de cri. fal. ad fa-
sario. vñ et si sit occultus hñcus. vñ. q. i. c. si. et. iñ. sed hoc ali-
qb? non placet: q ex quo opponit sibi crimē heresis sine pñtea-
tur siue probef necesse est qd cū solēnitare recipiat tanq hereti-
cus. i. q. vñ. si qui no. quoties cordis. et c. si quis epus. i. de here.
ad abolenda. n. vel pōt dici qd tamē hec receptio et ab epo fieri
possit vel si iuit hñs curam aiarū ad legē. s. audiēdā. i. ne cle. vel
mo. sup specula. et idē est in oibus alijs vbi papa absolutionem
sibi no referuauit. idē est etiā si non ipo iure sit excoicatus. sed
a iudice alio vel ordinario sine dele. si notoriū sit mandatū ex-
coicationis indiscretū esse vel intus. si aut iustū sit mandatū
vel an sit

vel an sit iniustus est dubium. tunc mittet eum ad exco(m)unicatores ut statim sequatur. **¶** De legatis. id est quod hic dicitur in dele. papa intellegendum puto in omnibus ordinariis et dele. etiam aliorum ordinariarum qui exco(m)unicati et absolventi potestate habent quod ad hoc ut possint absolvere ab exco(m)unicationibus et ingentibus ipso iure. sed in absolutione aliarum exco(m)unicationum est distinguendum. quia archiepiscopus vel episcopus vel cor delegatus non poterit absolvere a sententia ab aliis archiepiscopis vel episcopis latis. sed bene poterunt absolvere a sententia a suis subditis latis. ar. ad hoc. quia ad eum pertinet absolvere ad quem pertinet ligare de pe. di. i. v. b. ar. rri. di. inferior. **¶** Si autem archiepiscopus velit absolvere a sententia subditorum suffraganeorum suorum non poterit facere nisi prius moneat suffraganeum. quod vel ipsi absoluant. vel subditos absolvi faciant ar. i. de offi. or. quanto. hoc autem certum est quod nullus dele. exco(m)unicatus a suo delegato absolvet argumentum. hic ubi dicitur quod delegatus a papa non absolvet illos quorum absolutioem sibi reservavit ergo eadem ratione et in aliis. Sed dele. unus episcopus bene absolvet exco(m)unicatos ab aliis dele. eiusdem episcopi sibi formam hic comprehensam. alii tamen aliter dicunt. **¶** Formam. i. de v. sig. ex parte. **¶** Absolui. nisi in causa. i. de sen. exco(m)unicatus. **¶** Exco(m)unicatus sine nominatum sub generali clausula. vel etiam sine clausula illa quod participantes similiter sint exco(m)unicati. **¶** Exco(m)unicatores. quod si fuerit dele. infra annum tunc ipse vel successores eius absolvet. etiam si dele. fuit non expresso nomine dignitatis. i. e. c. queret. s. eo. qm. abbas. i. de offi. or. pasto. ralis. sed post annum absolvet presens dele. de quo hic dicitur. i. i. alia causa. et inter alios datus ar. hic. **¶** Exco(m)unicatores. i. de elec. venerabilem. **¶** Malicia. aliter non videtur absolutio huius dele. ga. tenere. r. q. iiii. c. pe. C. si a non co. in. per totum. s. de offi. vica. rii. c. q. i. c. olim dilectus. s. de re. iur. factum a indice contrarium tamen quidam dicunt. s. quod habetur pro absoluto. et est ad hoc. s. de rescri. ab exco(m)unicato. malicia autem hoc modo apparebit. dele. mittet ad exco(m)unicatores quod absolvat iuxta formam ecclesie exco(m)unicatus quod si absolvetur hoc propositum. si autem non absolvetur dele. vocabitur ordinarius vel dele. coram se et cum exco(m)unicationis inquireret et si diceret pro offensa manifesta et probaverit. vel adversarius confessus fuerit dele. non absolvet sine emenda. **¶** Si autem neget exco(m)unicatus offensas hoc eam exco(m)unicatores probare coram huius dele. quod super hoc cognitionem habet ratione accessorum. ut hic. r. ante. **¶** Quod hoc defendere est. i. de sen. exco(m)unicatus. s. pe. **¶** Si vero pro contumacia seipmet quod absolvat et recepta cantio. i. de ver. sig. ex parte. r. c. se. Si vero sine ea seipmet quod absolvat sine difficultate. i. de rescri. ab exco(m)unicato. i. de sen. ex. facto. **¶** Sed nonne vocabitur et ille pro quo est exco(m)unicatus. R. n. q. etiam si sine vocacione venerit non audiet appellans ne in suum iudicium absolvas. dum cantio recipiatur. i. de sen. ex. facto. circa fin. postquam autem fuerit absolutus de nullo cognoscet. s. de ca. prioris exco(m)unicationis cum id non sit accessorium quod sine tali cognitione potest sua iurisdictionem explicare. sed si aliquis viderit se granari redeat ad eum pro diuina appellatione. s. de ap. cu. sit ro. **¶** Alii dicunt quod ille vocet pro quo exco(m)unicatus est. ut alleget manifestam offensam si voluerit. **¶** Nec erit necesse hoc solennitas iudiciorum. **¶** Sed si non fuerit offensa notoria vel per sententiam vel per possessionem vel facti evidenti iam absolvet. i. de ver. sig. ex parte. r. c. se. fatemur tamen quod si non esset notoria iud. sed pars diceret vel vellet probare ea notoria quod admitteret. sed non audientur testes si velint dicere quod sit facta offensa. nisi dicant quod sit notoria. iudex etiam per se inquirere posset an esset notoria per bonas personas etiam sine testibus. alii dicunt et melius quod nec indicem vocabit nec partem. nisi forte ad videndum cantiones quas prestabit quod nullam super eos iurisdictionem habet. sed sic procedet. quod mittet ad iud. qui exco(m)unicauit quod absolvat eum cum sit paratus cauere quod pro contumacia exco(m)unicatus est. vel si pro offensa satisfecerit quod si exco(m)unicans reuerit facere sine causa. tunc absolvet eum hic iudex si vero cum iustam assignet quare id non faciat. quod forte exco(m)unicans dicit manifestum. quod exco(m)unicatus negat manifestum tunc iudex nec absolvet eum nec cognoscet quis verum dicat sed supersedere debet donec legitime absolvatur. nisi notorius esset exco(m)unicatores falsum dicere. et caueat hic iudex ne dicat dubium quod est manifestum. vel econuerso. s. de rescri. cum contingat. hoc autem faciet quando cum obicitur exco(m)unicatus. sive ante li. contest. sine post. et est specialis gratia quam papa concessit suis dele. quam non habet ordinarius vel alii dele. **¶** R. m. i. iuxta formam ecclesie absoluant. **¶** Reservatus. r. vii. q. iiii. si quis suadente. i. de sen. exco(m)unicatus. significavit tua nobis. conquesti. **¶** Principale. i. principalis causa. s. eo. questum. r. c. preterea. s. de iurisd. om. in. l. ii. hoc de re. loquitur quando nulle littere sunt impetrata super exco(m)unicatione. sed dele. tanquam super accessione pcedit. sed. s. de rescri. ab exco(m)unicato loquitur quod super exco(m)unicatione lras impetravit. **¶** Accessorium. i. absolutio ab his dele. **¶** Exco(m)unicatores. nisi fuisset appellatum quod tunc ad eum remittendus non esset. i. q. vi. si episcopus. r. s. vlti. r. c. de ap. eos qui vel nisi exceptionem reculationis vel aliam legitimam habeat. i. co. in si

in ante. **¶** Mandatum iustum vel ap. i. de ap. ad hoc. de hoc est nihil a dele. cum preter hoc possit suam iurisdictionem cum sit absolutus exercere. **¶** De legatum. quod tamen non debet fieri sine speciali causa vel gratia. cum ex quo citatur est coram indice. coram eo vltim ad finem stare debet nisi appellaret. i. de ap. ut debitis. vel nisi esset exco(m)unicationis puta quod aliquis prelatus cum pro suo iure exco(m)unicaret. et tunc exco(m)unicatores non de ea cognoscant. sed absoluant. tamen mo illorum quibus commissum est ea est cognitio. nisi et ipsi exco(m)unicatores maliciose absolutionem differant. quod tunc autoritate huius canonis possent absolvere. sicut hic sequitur. **¶** In principali hic vocat principalem cum delegatam expresse his iudi. quibus vltimum est commissum accessorum: cum pro qua actor ab aliis iudicibus fuit exco(m)unicatus. de hac ea cognoscet hic vltimus delegatus si in ea pro qua fuit exco(m)unicatus idem fuit actor et reus quod in ista. et hoc ratione recollectionis: poterit tunc facere ille in cuius fauorem exco(m)unicationis sententia lata fuit. i. de mutu. pe. c. i. secus si alius esset actor et reus in una causa quod in alia cum ibi nulla ratione iurisdictionis habeat nisi in quantum sua iurisditio impedit. alii tamen dixerunt quod et si extraneus. i. is qui non agit hoc petet. s. quod pcedat in causa principali pro qua adversarius eius non absoluit fuit. quod erat ab aliis iudicibus exco(m)unicatus: quod ipse iudex quod absoluit actorem. et alia causa pro qua primo fuit exco(m)unicatus cognoscet. Et hoc eadem ratione. quod exco(m)unicatores in fauorem adversarii quem primo exco(m)unicaverat nolit pcedere. nec mirum si hoc facit in fauorem istius cuius iurisditio sibi commissum non est cum in eius vltim absoluit adversarium. vel dic quod hic dicit delegatos illos debere pcedere quibus delegata erat causa que vertebatur inter adversarium et exco(m)unicatum coram exco(m)unicatores a quo fuerat appellatum. et id non loquitur de dele. vltim loquitur hoc de re. s. fin. hoc dicit principalem cum illa. et accessorum cum exco(m)unicationis.

¶ In causa. **¶** (in quorum duobus) s. p. an. r. cap. an. na si modo omnes tres adessent licet soli duo citassent tamen r. d. e. debet. ar. s. de fer. l. i. **¶** Tribus de hoc not. s. c. pri. in prin. **¶** Muncium. i. de ap. m. m. m. ad hoc suggestum. s. i. de ap. ut debitis. s. q. vi. non solent. **¶** Protulere. et male. **¶** Admissum enim episcopus offerret se pbatum. alii non sufficeret probare exceptioes non admissas nisi pbaret veritatem causarum. i. de ap. interposita ad reuocandum quod facta esset post ap. **¶** Et forte quod duo indices pcesserunt post ap. ad diffinitivam sententiam. vel ad missionem in possessionem. **¶** Alii quod huiusmodi. **¶** Et postquam id non dicitur ex quo proposuit quod coram duobus non tenet respondere tertio non exposito. quod si proposuerit non sunt tamen cassanda quod sunt post nisi appelleret ex ea causa hoc non contingat. i. quod non appellauerat hac causa. sed itineris arreptio vim ap. habet de hoc no. i. de ap. ut debitis. nam hodie non videtur habere vim ap. missio nuncii. vel dic et melius quod bene tenetur appellare ex utraque causa et expresse hoc innuit littera. ubi dicit exceptiones predictas. et hic vult agere quod etiam si ante ap. de qua fecit mentionem hoc de re. fuerit spoliatus quod debet restitui dummodo spoliatio facta fuerit post missionem nuncii. **¶** Precipue quia idem est et si non essent confirmate. **¶** Iudices. non. non impediri restitutionem nisi in possessionem vel actionem post factam per iudi. post appel. sic nec ea que sit ab adversario vel ab altero iudi. s. eo. causam.

- 1 Si sunt dati plures iudices cum clausula quod si non oēs. et vñ resuscetur suspectus ab eo tamen non a ceteris appellari debet.
- 2 Nunquid sufficiat appellatio ad cassationem pcessus.
- 3 Nunquid iudici obicitur quod non possit esse iudex quia sit in famis an ipse de sua iurisdictione cognoscere possit.
- 4 An coram omnibus induci oporteat probationes et probari.
- 5 Quando toleratur ordinarius omnes eius sine tenet: nec ad mittetur exceptio contra eum.
- 6 An exceptio infamie vel servitutis obest volenti iudicare.

¶ In super abbacia. **¶** Casus conuenit. **¶** Abbas obtinuit abbatem suum sententia litera amoueri. et alium loco ei substitueret. abbas autem amor pro falsi suggestione vel veri suppressione obtinuit litteras de iusticia super restitutione sua ad lectionem. episcopus et quendam abbatem coram quibus comparens conuenit instas causas reculationis proposuit quas obtulit se probaturum coram iudice. abbate quem non dicebat suspectum vel coram arbitris: sed ipse abbas hoc admittit recusat. et tunc quentus ante litis ingressum ab ambobus appellavit. post hoc autem predictus abbas cum episcopo interlocutus fuit ap. ipam non tenuisse. et decreuerunt abbatem amoris restituendum. et substituto perpetuum silentium imposuerunt. papa edoctus ab audito reo et a partibus ex certis causis que continentur in registro perpetuum silentium imposuit abbati amoto. et r. d. i. tacite obiectio. q. d. adversarius in omnibus causis sine tenere debet: et si non valet ut lata ab ambobus debet tenere ut lata ab abbate solo. quod non dicebat suspectus cum in lris esset quod si ambo r. c. dicit quod non vñ hoc obiectio. quod bene fatetur quod si abbas pcessisset antequam appellaretur ab eis ambobus super. vel antequam diffiniret quod

ap. nō tenebat. vel q̄ ambo simul pcedere debebat tenebat pro
cessus solius abbatis. dūmodo placeret illi pro quo ambo tuler
runt sniam. q̄ ille qui dicebat eum suspectum non poterat ne
gare quin abbas solus qui non dicebatur suspectus procederet
sed si postquā appellatū est ab ambobus vel postquā diffini
runt simul qd̄ appellatio non tenebat. vel qd̄ ambo simul pcede
re debebant processerunt simul non valet huiusmodi processus
potestate et voluntate sibi adinuicē tradicentib⁹. non nūc post
appellationem tñ. nec ante appellationem tñ. q̄ ante appella
tionem poterat solus pcedere si volebat et post appellationē
non poterat solus pcedere etiam si vellet. est ergo intelligenda
hec aduersario sūm diuersa tempora: si q̄ ante ap. q̄ poterat so
lus pcedere noluit et post appellationem non potuit solus p
cedere etiam si voluisset. et non est in registro qd̄ bis fuerit ap
pellatum: sicut falso continetur in glos. vna. et per hanc veram
positionem tolluntur fere omnes obiectiones. (Abbate) sci
licet et episcopo vt. i. sequitur. vel ab ipso ep̄o tñ et hoc sonare vi
detur litera. ¶ Item hic habes ar. quod si plures indices da
ti sunt euz clausula qd̄ si non omnes et. et vnus recusat vt suspe
ctus ab eo tñ d̄ appellari non ab aliis. (Formam) sc̄z illam qd̄
non ambo et. ¶ Pro eo no. qd̄ hoc decre. videt inuere q̄
solus ep̄s audiebat cām recusationis sue et sol⁹ sniauit et ab ep̄o
appellatum fuit et male q̄ corā ambobus pponende erant cau
se suspicionis cum ambo adhuc essent indices quousq̄ transfe
ratur iurisditio in arbitros. et post recusato: cū aduersario vel
iudice debet eligere arbitros qui de causis suspicionis cogno
scant et diffiniant. i. de ap. cū sp̄ali. ¶ Sed dices quid ad nō re
cusatum. vbi corā eo debet recusatio pponi. vel ab ambobus
debeat appellari. Rñ. qd̄ accessorium est nūc hic pcedat vt pce
dat corā iurisditio super principali. ar. s. c. p̄terea. et c. p̄udē
tiā. s. c. et. et ip̄i ambo partes cogent puenire in arbitros. i. co.
suspensionis vel dic qd̄ q̄n cā suspicionis ptra vnū tñ pponit
h̄ melius sit sicut dictū est qd̄ corā oib⁹ pponatur. sufficit tñ si
corā vno tñ pponatur. et est hoc ea rōne: q̄ nec ip̄e nec conind
ces sententiarē debent super illo sed arbitri. i. de appel. cum spe
ciali. ¶ Sed queres nonne appellatio sufficiebat ad cassatio
nem huius processus et sententie. q̄ facta erat post ap. et si suffi
ciebat quare tñ allegat de p̄trietate potētie et voluntatis. p̄
terea falsum est qd̄ potuit solus pcedere q̄ falsum est eum po
tuisse pcedere post appellationē. s. c. p̄ri. rñ. qd̄ bñ sufficiebat
appellatio ad cassationem. sed papa proposita questione assum
psit disputationem ac si processum esset ante ap. et etiam q̄n p̄ri
mo interlocuti sunt simul nondum erat appellatū. vel dic q̄ hic
vicit vt ostendat istā ap. factā a duob⁹. et etiā istā sniam ipsorū
vel dic qd̄ nunq̄ fuit appellatū ab abbate. sed tñ contra proces
sum eius obieciatur qd̄ cum suspecto processerat. et sic id papa
rñ. et habes hic qd̄ nō solum si snia ferat contra suspectū. sed et
si conuider velit eligere arbitros vel alia facere que debet et po
test contuder solus pcedere. ¶ Sed quid si dū cognoscitur de
cā suspicionis aliter pcedet. nunquid tenet pcessus. videt qd̄
sic. q̄ tunc interesse non potest impedimento iuris qd̄ pcepit eū
superfedere quousq̄ cognoscitur de suspensione. i. de ap. cū spe
ciali. ¶ Sed poteris dicere contrariū. q̄ durante etiā causa su
spicionis potest et vult interesse. dūmodo nō sit vera cā suspiti
onis. nec est verum cū tunc impediri a iure. immo ius concedit
sed differtur propter exceptionem ppositā a parte. ¶ Itē dicit
masq̄ si iudici obiciat aliquid quare possit elidi iurisditio ei⁹
tñ ip̄e cognoscat. C. si ptra ius et si non. ¶ Item dicunt qdam
si iudici obiciat qd̄ non possit esse iudex. q̄ sit infamis. vel pro
pter aliud impedimētum iuris. nā et tunc ip̄e de sua iurisditio
ne cognoscat. nec pronuntiabit se non esse infamē. sed suam esse
iurisditioem nō obstat exceptio predicta. et sic pcedat snia pe
titioni alii dicunt sed non placet qd̄ de hac exceptione tñ supe
rior cognoscat. alii cogemur dicere qd̄ quis suū peccatum debet
publicare contra id qd̄ est. q. i. si peccauerit. et in sua causa iu
dicare. contra id q̄ est. C. ne quis in sua causa. alii tñ dicunt sed
non placet q̄ si obieciatur iudici infamia. vel aliq̄ aliud propter
qd̄ nulla esset snia propter personam indicantem. puta q̄ sit im
pubes. vel femina vel infamis. de qbus habes. ff. ad. l. iul. de vi
pri. l. i. de iud. l. cum p̄tor. qd̄ pars nō tenet cōparare coram ta
li. ff. de iud. non videtur. et si puenit non tenetur coram eo p
bare. sed coram superiore. est ergo melius qd̄ proponat factum
coram eis et nec de facto procedant ad ap. infra de testi. dilec. fi
lii. ¶ Item licet corā duob⁹ vel omnib⁹ debeāt pponere p̄di
ctas exceptiones ptra iudicē tñ tamē ab illis penes quos rema
net iurisditio pōt petere vt ip̄i pcedāt sine alio qui reproba
tur. ¶ Itē corā oib⁹ oportet q̄ probationes inducatur et co
raz oib⁹ proponatur. et ad oēs dirigat sermonē. et corā oib⁹ p
ponat exceptionē contra illum iudicē que vult reprobare. qd̄ si
noluerit admittere appeller. et si eā admiserit corā oib⁹ probet
eam. et ea p̄bata petat qd̄ alii sine reprobo pcedāt. hoc nō cre
dimus immo oēs simul pcedēt et simul sentētiabūt: q̄ omnes

sunt simul iudices quousq̄ auocetur ab eis iurisditio per app.
vel alio modo legitimo: nec p̄t ab vno appellari nisi appeller ab
oib⁹. q̄ cum nō sit licitū appellare nisi a grauamine et vno nō
possit alii grauare. q̄ solus iurisditioem non habet. ergo nec
ab vno s̄ ab oib⁹ simul ap. est. recusari autē vnus solus pōt vt
hic. et pōt dici qd̄ snia infamit et alior q̄ a lege p̄hibetur vt iu
di. siant tenet. vt no. s. de rescrip. sc̄z sc̄z alius tñ videtur in
snia exēdicati vt no. i. de exceptione. est enim hec exceptio anor
malis. ¶ Si autē proponat talis exceptio que nullā reddet sen
tentia ex alia causa. puta quia non pōt cognoscere de tāta sum
ma in aut. de defen. cum. s. andiēt. vel de cā liberali. nam tunc d̄
eam proponere ac p̄bare corā ipso. et tenebit snia nisi exprimeret
errorem in snia. ff. de re. iud. p̄. sc̄z qd̄ tñ vir pōt esse q̄ non expi
mat alii dicunt sed nō placet qd̄ de impedimētis iuris est p̄ arbi
tros cognoscere sicut de cā suspicionis. ar. i. de ap. cū speciali. q̄
de similib⁹ ad similia pcedendū est. ff. de leg. non possunt hoc
locū h̄z in delegatis. s. de rescrip. sc̄z sc̄z alius. ¶ Tūc indu
bitanter quod quādo aliq̄s litigans h̄z talē exceptionē p̄ quā di
cat eū corā quo litigatur nullā habere iurisditioem super eo
de quo agitur. vel non tenere qd̄ sit corā eo in optione eius est
vel hoc dicere coram iudice et probare et andire sententiā q̄ si p
eo lata fuerit p̄dest: q̄ et tūc cessabit aduersarij veratio s̄ obesse
non potest si feratur contra eum. quia extenditur retro iudi
cium nullum. i. de proba. in presentia. vel potest venire corā iu
dice qui si procedat cōtra eum non valet predicta ratio: q̄ ex
tenditur retro iudicium nullū. ¶ Tūc d̄ p̄trietate hui⁹
posset punire iudex si alii habebat iurisditioem in eum vel si de
h̄ dubitabat. ar. s. de rescrip. sup. literis. q̄ non vult allegare p̄ri
legiū suū s̄ si sc̄z qd̄ nullā h̄z iurisditioem super eū nullā penā
pōt lponere. si vero aliquā iurisditioem h̄z super re de qua agit et ta
lis sit iudex q̄ teneat quicquid factū erat corā eo. tunc siue ppo
natur exceptio etiā cōtra psonā eius. i. q̄ sit infamis vel exēdica
tus. vel quousq̄ alia sine cōtra rescriptū. siue quousq̄ alia possit
dici p̄ter cām recusationis semp hoc pponere d̄ corā iudi. et si
iudex annuit exceptionibus recedet liber. si vō non annuat est
in optione litigantis vel p̄bare exceptionē et andire super ea sen
tentia vel statim assignata causabac. s. q̄ iudex est infamis appel
i. de ap. interposita. et hoc sic probat: q̄ cū hic sit iudex nō h̄z li
tigantibus ab eo recedere nisi appellent. i. de ap. vt debitis. in
ordinariis aut non est admittēda talis exceptio. tñ es seruus vel
infamis cū q̄ diu toleratur oēs snie eius. tenet. ff. de offi. p̄e. bar
barius nī si obiciat exceptio qd̄ amotus sit perpetuo. vel suspē
sus a senatu. ff. de iud. cum p̄tor. vel nisi dicat exēdicatus. q̄ tunc
andit p̄pter periculi cōuersationis. et est rō diuersitatis: q̄ ab
furdum esset qd̄ ordinario sc̄z amoto a iudicādo vel aliquo
alio qd̄ rōne officij facere tenetur postea in dignitate remane
ret sc̄z autē in deleg. qui vult illam cām tñ que in dele. p̄tines
tur ratione illius cōmissionis facere qd̄ nō d̄z. est ergo prius agē
dum cū p̄lato: vt remoneat a dignitate. Item alia ratio est q̄
predicti. s. serui. et infames non prohibentur expresse iudicare
sed per consequens: q̄ p̄hibent ne iudices fiant. ff. de re iud. l. i.
ff. de iud. cum p̄tor. quādo ergo fuit iudices pōt excipi qd̄ non
fiant q̄ infames sunt. sed si fiant h̄z infames vel serui sint tamen
iudices erunt. ff. de offi. p̄to. barbarius per consequens ergo
oia faciet que ad iudicē p̄tinet. ¶ Nec obstat exceptio in
famie vel seruitutis volenti iudicare cum hec exceptio non ipe
diat iudicare. sed tantum iudicem fieri vt dictū est. et id licitū est
apponere eam contra delegatum anteq̄ iudex fiat. i. anteq̄ sit i
eo statu qd̄ iurisditio eius elidi non possit vel anteq̄ partes in
ipsum cōsentiant vt no. s. de rescrip. sc̄z sc̄z alius sed postq̄ iudex
fuerit nō h̄z locum hec exceptio infamie vel seruitutis q̄ non op
ponit ne iudicē. sed ne iudex fiat. vel dic vt. s. de electio. nihil
si autem obieciatur exceptio homicidij vel cuiuscūq̄ alteri⁹ cri
minis nō repellit etiā iudex dele. vt no. s. de rescrip. super literis
contra. iñ. q. vii. qui sine iud. et se. c. s̄ illa loquuntur in his que
sunt extra iudicium. licet sint peccatores alios peccatores con
tinent: sed se omittentes in peccato manentes iudicant alios.
vel dic qd̄ rectus ordo est qd̄ a seipso iudicando incipiat tūc nō
peccat iudicando et si in aliis sit. iñ. q. vii. s. vi. vel illa. c. loquū
tur quando agitur denunciando. Itē quibusdā ex illis casibus
ponitur iudicij pro actione. ¶ Ab eodem vna enim pars ep̄m
certis ex causis recusauerat vt suspectū. et q̄ nec ep̄s a causa ces
sabat nec arbitros super causis suspicionis eligeat eadē pars
ab ep̄o appellauit. quā appellationem postea abo iudices iter
locuti sunt non tenuisse de iure. et tunc eadem pars ab ambob⁹
appellauit sed iudices a quibus appellatū non deferentes par
ti appellanti silentiū imposuerunt aduersariū restituerūt vt cō
tinetur in integra. ¶ Per consequentiā. ff. de ar. cellus. s. i. rñ.
q. iñ. existimant. et c. seq. ff. q̄ met. can. l. i. (Aduersantibus). s.
de transla. epi. inter cor. in si. ff. de admi. tu. l. iñ. de re. du. in am
bigno. ff. de here. insti. quot. contra. i. de p̄bē. inter cetera. et. c.
dilec. i. de ver. sig. abbate. ff. de cōtra. emp. qui tabernas. ff. deli.
can. l. i.

can. h. l. i. nō solū. isti. de. ado. l. vl. ¶ Aduersariū. ff. q. cū sal.
tu. l. i. 2. tra. so. dicit q. dā illō in fauorē pupilli speciale. alij dicūt
q. tū ver^o tutor sciebat se solū tutorē. 7 ideo nō 2. tradicebat vo-
luntas p. tati. s. hic secus. alij dicūt q. si sint plures tutores tū qui
libet solus ministrare pōt. C. de aut. p. re. l. vl. ar. ff. de ar. pedi. 7.
de re in. ad p. bandū cū autē b. certū debeat eē cuilibet tutori volū-
tas nō 2. dicit p. tati. s. dele. cert^o d. esse qd sine cōdeleg. nō pōt fa-
cere dūmodo cause interesse possit 7 cōuerso si interesse nō pōt
de inre 7 cū admittit. 2. tradicit volūtas p. tati. vñ nō t. qd sit ab
eis 7 idē qd in tutoribus dico in iudicibus ordinariis. ff. de of-
f. i. con. l. i. ¶ Et dic qd hic potens 7 impotēs vñā infam pro-
tulerunt que non pōt pro parte tenere 7 pro parte nulla esse ar.
in. l. 2. traria. verus tutor p. ficit suā auctoritatē que tenuit. et
falsus tutor similiter s. sep. atim p. ficit suā que nō tenuit 7 hoc
est 2. tra. ins. qd de duabus actionibus vñā teneat 7 altera non.
¶ Absolutio ab instātia iudicij peti pōt an litē conte. 7 an re-
nocetur in iudicio data iudici per absolutionem. in nu. 2.

2. *Ein pars comparsens debeat recedere termino finito sine licentia iudicis aduersario non comparsente.*

4. An liceat pñtibus procedere ad electionē existentibus quibusdam absentibus.

§ Nunquid iudex in p̄iudiciū partis possit parcere otumaci. *¶*

Consuluit. (citādū) p̄ circūducit edictū ⁊ ab
soluat ab instātia iudicij. idē v̄ nec
lex v̄ in b̄ facere differētia. ff. de iud. ⁊ post edictū cū le
gib⁹ sc. vbi ē q̄ si re⁹ citat⁹ solēniter ad sūaz auditiōē v̄ testes
recipiēdos venit actore nō veniēte absoluet ab instātia edicti nisi
et gestis liquet eāz posse decidi. s̄z bodie cū p̄ p̄tūmāciā actoris si
cut rei ⁊ trahit hermodiciū poterit ad diffinitivam p̄cedi. tū si
poti⁹ velit ab instātia iudicij absolui audiet cū p̄ ius nouū quo
ad hoc nō tollat ius vet⁹. s̄. nisi liqueat sūam p̄ actore ferendā.
vel dic q̄ aliud est absolui ab instātia iudicij ⁊ aliis perēptoriū
circūduci. nā d̄ circūduci. i. deleri ⁊ tūc nō d̄ absolui ab instā
tia iudicij vel litis. s̄z instātia edicti p̄emptoriū vt sic deleaf tūq̄
nō fuisset emissus. s̄z lis. i. litis instātia salua et itegro manet. ⁊ ita
bñ dicit hic citādū. videbas em q̄ circūductū est p̄emptoriū.
ff. de iud. l. ⁊ post p̄emptoriū. sed certe sicut ex loco isto apparet
nō est verū. lex cū loquit qū re⁹ citat⁹ est p̄ns. ⁊ q̄ citari fecit est
absens. ⁊ tūc circūduci edictū. hic autē cōuēto. nec ēt circūdu
ci edictū si nō fuit citat⁹ in termino. vel meli⁹ semp si is q̄ p̄ns
est sine sit actore siue re⁹ petat circūduci edictū circūduci q̄ qui
p̄ns est si vult absoluitur in vltio termino assignato. p̄t ēt ab
solui ab instātia iudicij. s̄z d̄ fieri cū maiori solēnitate. q̄ tūc pe

reist oia acta iudicij. C. de ind. pperadiu. §. i. ff. de iud. 2 p. 7. Et
credim⁹ qd pdicta absoluat o ab istatia iudicij pot peti an li. 2te
sta. C. quō 7 qñ in. an. q. sel. 2 meli. iij. q. iij. q. fieri. 2 scilicet pdicta
absolutio irritata erit acta oia an habita 2 p dēminabit ad ex
pensas. tñ credim⁹ necesse cū citari vt pdicta absolutio fiat. ar.
pdictar. ll. 7 qñ nunq sup hoc vt absoluat aduersari⁹ ab instan
tia iudicij citat⁹ fuit absolutio aut qñ sit a termino fiet sine vlla
citatioe. ¶ Itē nō credim⁹ reuocari iurisdictionē datā iudici
siue sit delegat⁹ siue ordinar⁹. p hac absolutioe qñ nō est de act⁹
iud. 2 credim⁹ qd statiz in pma absentia pot petere citari aduer
sariū vt ab istatia iudicij absoluat. nec ob. leges pdictē q dicūt
qd exspectare circa finē triēnñ vel alteri⁹ termini q loquunt i
eo casu qñ pñens vult testes iducere sup pncipali 7 insaz ferri cō
staret 2 hoc locū h3 in ciuilib⁹ an criminalib⁹ aut qd fieri debeat
absente accusatore. nō. j. de accu. l3 post. si aut 2 testa. cōstat q pe
ti pōt. 7 sic loquit. C. de ind. pperadiu. §. i. alio ēt modo perit in
statia iudicij lapsu triēnñ. C. de ind. pperadiu. l3 hoc nō t3 h3 ca
nonē de testatōnib⁹ aut 2 pessionib⁹ an percent alibi notat

3. I. de test. c. 5. q. 1. ¶ (Expectare) hic colligit q. pars cōparēs etiā
fi aduersari nō cōpareat nō dē recedere termino finito sine licē
tia iudicis. ar. rj. q. iij. certū: q. cū de indice dicat q. pōt in sequē
tes diē expectare & sic pars expectare tenet. Et hec qdā itelligūt
verū quo ad hoc q. possit petere expensās q̄s petere posset si ad
volūtātē iudicis expectasset. C. de ind. sancim⁹. s. q̄ptum ad hoc
q. aliquā penā subeat nō: q. ēt si nō venisset aduersario nō adue
niente nō puniret in expensis vel alio modo. ff. de arb. arbiter.
§. si. fecus tñ dicendū videt si voce q̄s ad electionē faciendam.
nam & si tūc aliquē canonicū absente expectarent aliquib⁹ die
bus non liceret alicui de canonicis presentibus recedere. & si re
cederent presentes eo non citato pnt pcedere ad electionē sicut
dicit in vocatis ad synodum. xvij. di. si quis auit. rj. q. iij. certū
q. nō lē cū recedere nisi finito p̄silio. ita nec vocatis ad electio-

4 nem nisi scilicet electione vel ad alium terminum prorogata. Et Item
hij sunt aliqui absentes tñ qui presentes sunt pñt pcedere ad ele
ctionē. vñ licet sicut in causis ita et in electionibus circumduc
retur edictum qñ non fatemur. tñ nō posset dici hoc edictum cir
cunductū cū aliqui sint absentes cū tñ circa pñtes alijs legitime
vocatīs pñs remaneat eligendi. 3. de ele. qñ in causis. etiam di
cunt oēs qñ nūq̃ partibus pñtibus circumducit edictū. Quis si

ne aliqua spali pro gatiōe p priores di s post terminū assignatū expectet partes. nec lī aliquid recedere sine licentia. f. de iudi. c. j. sup eo aut q pmo dictū est videt melius q neq actor neq rē debeat sine licētia recedere. ar. xi. q. iii. certū. xviij. di. si qz aut. et si recessit pars q fuit i termino sine licētia altera parte postea veniente et ostendete q infra cā absint et necessaria infre oīs expēsas petat. ar. l. sancim⁹. C. de iudi. et est ea rō: qz duo mādasse vñ. f. qz appareāt et q in termino cōpareat. Unde quis vnū facere non possit. f. in termino cōparare. tñ ad alterū tenet. f. pparere. ar. ff. de arbi. cessus. et l. ptoz. q. vl. ar. f. de dolo. cū dilecti. in fi. ¶ **C**redim⁹ em q ad h q peat infirmitas termini assignati q circa duca tur edictū de q habes. ff. de iud. et post q p iudicē circūducat et licētiē. si aut iudex abeēt a loco vbi debuit ius reddere. tūc ytra qps libere p̄t recedere cū nō teneat alibi eū qre re. ff. q. vi. biduū nec expectare nisi in subsequētes die vt hic. si aut infirm⁹ esset ex pectare tenet vel q pcederet vel q terminū assignaret si posset argu. ff. de arbi. l. si qua. §. i. et si nō posset bis intendere possent partes recedere etiā sine licētia et aliā citationē expectare. ff. de arbi. arbitri. et l. vl. ¶ **E**t (Sratia) bic videt qd iudex etiā in p̄u dicium partis parti possit parcere contumaci. C. quō et qn in. l. j. §. de sen. creō. ex facto. ff. de ar. diē. §. si qs litigator. ff. de iud. nungd. hoc aut est certū q lz possit absentī parere in snia disse ren da. nō tñ pōr parcere in expēsīs q et nō pdenet in p̄nti. C. de iud. sancim⁹. §. ly qz q iudex debeat expectare in sequēte diem de mero iure. ff. de vb. ob. qz aut et ad min⁹ vsq in supremā diei assignate horā. ff. q. vi. biduū aut. de iud. §. sedebūt. cōtra. ff. de orig. iur. l. ij. §. ly qz vbi dī incōgruū esse iudices vespere iudicare. l. ly bī dī vespere iudicabunt expōe. i. suprema hora añ tenebras et credere q si sniaz ferret in nocte diffinitiuā vel iterlocutioniaz nō teneret nec ēt litis ptestatio tūc ēt vñ bñ dixit lex nō iudicabit allegatiōes aut audiēt et testes recipere p̄nt: vñ aut dicit bñ: vespere sedebūt itē si stās det finiam nō valet. ar. fidele auf. f. de his q n. a ma. par. ca. ex ore. iij. q. iij. §. a iudice (Citada) nisi ex grā ad supandā ei maliciā. f. de do. et p̄tu. put. ff. de iud. post **E**dictū. C. e. aut. in bemus ¶ **I**d no. sufficere horā qua possit perficere illud ad qd termin⁹ assignatus est: qz in absentia partī procedere nō pōt ad alia. arg. f. de testi. c. cū olim. secus si nō sit citatus ad aliquē terminū certū assignatus: qz tūc ad omniā pcedere pōt et iā ad finiam eo ampli⁹ nō citato. C. de iudi. pro perādunz. ¶ **I**n tenebris. xvij. q. ij. perniciosaz. f. vt eccle. be. vt nfm. xiv. di. anastasin. ff. de ritu nupt. palā. ff. de vñ. inspl. l. j. §. mulier. ff. de admī. tu. nō existimo. ff. de tranf. nōmino. arg. §. ff. de testa. ad testm. §. vl. (Constitutiones). ff. de feri. more roma. no. (¶ Sedicate) quo ad scetus. secus quo ad iudicia vt bic scri betur enī tali die factū Scetū etiā si in nocte fiat (Agas) quo ad quedā. f. scetus et hndi. ¶ **P**rocedēdus ad sulandū in causis.

1. **Socialis familiaritas reddit indicē suspectum.** ZS.

2. Prendenda non solum que pro se, sed etiam cōtra se faciunt.

Ininuante. (Admiste) Exceptio em de nono ppetes et post lit. pte. admittit. ff. de ar. no. vi. §. cu qda. ff. de iterro ac. l. de erate. §. ex ca. (Litteris) ubi erat q si no oēs tu frater ebe. (C) Poterat familiaritate officia et sociale facere iudicem suspectu ar. in. q. v. accusatores. et no solu dñs suspect⁹ reddet ex cobabitatioe sz et tota familia dñi ar. h. sz no sicut i familia dzan gui. vel alteri suspecti. et est rō diuersitatis q no est suspecta nisi familia eo q sit familia dñi sz q innice sunt alias q familiares et tota familia pteplatioe dñi erimif a iurisditioe suspecti iudicis. C. si quacūq pre. po. l. j. q forte no est verū nisi in casu legis illi. et distinguēdu est etiā inter familiā q est in pte pstituta et alios familiares modica tñ familiaritas no sufficit. sic. ff. de vb. sig. late. j. de ap. ex innuatioe. j. vt li. no pte. accedēs. s. de rescri. ad hoc. ff. de pecu. aut affinitate. et hoc scias q minor cā remouet in iudic q teste nā qibet pfanguinitas remouet iudicē. nō tñ te sit. qz nec ēt frater repellit q ex eo appet. qz no pbihe. et edictū de testib⁹ est pbiuatoriū. et est rō qz multi inueniunt iudices. pauci vo testes. ar. j. de test. dele. que loquit de cōitissa sūa drēsi. vñ dē in cā civili filij pōt esse in der ordinari. in. q. vii. tria l. i. et tñ no pōt esse testis. Btē crimle a pnt esse iudices. in. q. vii. §. vl. et non testes. (C) Recusari no. no solu puidēda q p se faciūt. sz etiā q tra se. v. q. j. de psona. ff. lo. sigs domi. §. j. de pecu. c. i. (C) Alebāt. meli. et magis ordinatū fuisse q ppi⁹ cētē recusati et sentētia lata sup recusatioe et ēt q aduersa p hoc petisset. sed gfa fuit et forte ad hoc factū q ppter hoc no cogeret itez ad sedē apli. eaz laborare. et marie qz ex rescripto aduersarij iuri nihil detrahebat. (C) Petiti qz pcessit de gfa l. petierit iudices no petist alijs notatis. vel si petisset notatis pcessit ppter verēcūdiā petiti iudicis. ff. de in. obseruandū. ff. de pecu. aut affinitate. ff. de his q ad ecc. p. su. l. vl. ff. de au. tu. q dñs. ff. q. v. c. in. et c. statum⁹ (Postq) s. e. grati. ff. de in. om. in. receptis. (C) Conserite. Sup ple ps aduersa vel ad hoc pseutit. velit nā aduersario volēte no pōt eos recensare. in. q. in. §. si qz testib⁹. in. q. in. offerat. j. e. sup In no. super primo decre. g liij

In no. super primo decre.

5 iiij

1 Quadrimestre tempus locū habet in psonali actiōe tātum.
2 Delegati et contumaces in actione reali comparatio.
3 Si possit. 2 test. de cā liquet nō est necesse excoīcare cōtumacem.

- 1 **¶** Quem admodum a dele. primo ad principem appellatur ita
a subdele. sine auditore.
- 2 **¶** Modum excedere dicitur qui fines mandati non seruat.
- 3 **¶** An magis liceat appellari a iudice quam ab auditore.
- 4 **¶** In actione criminali non licet delegare.
- 5 **¶** Qui semel p[re]senserit n[on] p[otes]t ulterius appellare vel dissentire.
- 6 **¶** Assessor de communi voluntate eligi debet.
- 7 **¶** An iudex & dele. sint conindices.
- 8 **¶** Non licet nisi a grauamine appellare.
- 9 **¶** Qui simpliciter c[om]mittit vices suas totum c[om]mittere videtur.
- 10 **¶** Si vnus de leg. t[ri]n princip. cause commisit ad papam non ad
condele. appellatur.

Some of the most important factors in the development of the human brain are the environment and the experiences that the child has. The brain is a complex organ that is constantly changing and adapting to the world around it. The environment plays a crucial role in the development of the brain, as it provides the child with the stimuli and experiences that are necessary for the brain to grow and develop. The experiences that the child has, such as the quality of the parent-child relationship, the child's social interactions, and the child's exposure to various environments, all contribute to the development of the brain. The brain is a remarkable organ that is capable of incredible feats of learning and adaptation, and the environment and experiences that the child has are the key factors in determining the brain's development.

Sper questionū. Articulis (con-
stitutione) quas
non habemus in hac cōpilatione sed tenorem eius
ponit in ista (Aler.). 3. eo. cum te p̄sulente. Sed illa
aler. (per istas) q̄ non habem⁹. In illa) aler. (ipse) alexan. In-
terposita ad papā non tenetur: q̄ ad ipsum non ad papam est
appellandū (Mos autē) in hoc loco ponit verba cōstitutionis sue
quā non habemus. & erpone statim⁹ in cōstitutione. quā
non habem⁹. est enī p̄teritū temporis (Ep. re.) quantū ad hūc
arti. vel dubitationem nihil facit hodie remotio appellationis
q̄ nunc licet appellare nisi grauet & tūc semp licet quīs p̄m an

tiqua iura fuerit differentia. ¶ (Pronocatio) nullus enim nisi imperator eam ap. re. comittit. ff. qui. app. non licet. l. j. si. et papa. j. de ap. pastora. et in multis. c. eiusdem. ti. nisi in talibus quos no. j. c. pastora. in fi. (Quicquid) ordinarius. (¶ Tertius) de medijs puta exceptiones examinandos testes recipiendos vel allegationes audiendas vel similia: ita quod nulla iurisdictione habeat sed tñ erequatur mandatu et audiat q. inunctu est. sed si qd dubij sit no diffiniat. sed ad superiorem referat. na si comissa sit ei iurisdic. vel aliqua diffinire cu eis possit grare parte et licitu sit a quolibet grauamine appellare. j. de ap. cum sit ro. 7. c. vt debitus certe ab isto auditore licet pronocare quia tñ medie cause sint ei comisse sed cum iurisdic. vel diffinitione. q. fm hoc nulla est differentia inter hunc auditorem et iudicē quo ad appellationem. vel dic qd sicut a deleg. primo appellatur ad principē. ita a subdele. siue auditore: q. bene a subdelegato appellat. licet hic diuersimode accipiatur appellat ad delegantē. sed de subdelegato vel auditore videbatur q. etiā siue cā possit ab eis appellare deleg. cum non possit sibi delegari causa ap. re. qd hic negat. ¶ (¶ Vel dic et melius quod hic auditor etiam si iurisdic. siue coherione haberet. j. co. ex literis tamē ab eo appellari non potest siue grauamine vt hic. ¶ Et est hoc hodie generale in omni subdelega. et iudice ordinario et delega. et etiā auditore. ar. j. de ap. vt debitus. in autoribus autem nihil mutatur per dec. cum nec olim nec hodie liceret appellare vt hic et dicim⁹ q. ad b. q. possit appellari vel non possit appellari hodie nulla est differentia inter auditore et iudicē siue ordinariū siue deleg. q. a nullo potest appellari siue grauamine. et ab oibus pot appellari si grauatur. j. de ap. vt debitus. ¶ Olim autem erat inter eos differentia que hic no. et q. sublata est opz circa eam laborare. et plus quidā dicunt q. no placet: q. etiam hodie siqs appellat ab his auditoribus qbus tñ comittuntur media etiā si assignet iustam causam et offerat se eā probaturū non tenebit appel. nisi in veritate subsit grauamē. et iudex ad quē appellabit nō reuocabit pcessum habitū post appel. in veritate als p. betur grauamē etiā si p. bet appellat signata iusta causa. et hoc p. batur sic: q. hic dicit nō posse appellari nisi grauatur: ergo nec sufficit iustā causam proponere nisi et subsit. nec ob. j. de app. vt debitus vbi innuit q. sufficit iustā cām assignare. f. q. ibi nō in tēdit nouū ins p. dere in odiū frustratorie appellandū. s. i. intē di remouere: sic nisi per antiqua aliqd districtus sit statutum quale hic erat in auditoribus datus ad media. sed secus in auditoribus datus ad lit. p. test. vel ad alia maiora. ¶ (¶ Excedit) modū excedit qui fines mandati nō seruat. j. e. ca. §. porro. vel si iniuriā facit. C. de ap. siqs p. no. vel si als grauatur. na quicunq. grauatur semp appellare lz. j. de ap. vt debitus. et cum in aliq. de cre. inueniat nisi modū excedat vt hic: et alibi inueniatur nisi si nes mandati excedat. j. e. c. §. verū. et alibi inueniat nisi excedat regulā. j. de offi. or. irrefra. §. i. et alibi inueniatur etiam qd nulli appellat contra regularem disciplinā. oēs enim iste clausula p. vna ponitur: oēs eqpollēt nisi grauet. (¶ Exordiu) litis exordiu quo ad ppetuandum iurisdic. est citatio. s. e. gratū. et eodem modo quo ad interpretandā p. scriptionem. C. de p. scriptione. xxx. an. sicut. et l. cum notissimi. et quo ad rē litigiosam p. scriptionē in aut. de litig. §. j. et C. de litig. p. p. rie vō exordiu litis est p. te. lit. ff. de in ius vō. q. n. is. C. de dele. l. j. ff. rē. ra. ba. quo enim ampli⁹ et sic etiā hic accipit. tunc enim p. stat iuramentū calūnie tñ i. ex ordio litis precipitur p. sari. C. de iura. calū. c. i. iudex. et q. tē tur vo. si. pos. de fructibus. C. de rei vendi. certum. et tunc p. stat tur cautiones. ff. de p. cur. p. po. §. ratum. C. de sat. tu. l. j. Item si bellus principi oblatu et ad eum rescripta litis est exordiu quo ad annales exceptiones perpetuandas. C. q. si li. p. ii. os. per totum (¶ Sinem). i. sniam diffinituā. (¶ Et iudice). q. d. ex quo hic maiora comittuntur ei iudex auditor nō est vel executor tñ. i. d. p. te ab eo appellari. licet large vniocē sumatur auditor: subdeleg. et q. in veritate iudex est qd ex eo apparet: q. corā eo fit lit. p. te. q. nō lz facere nisi corā iudice. sed q. res nunquid magis licitū est appellari a iudice q. ab auditore. Rū d. de tali auditore sic. f. subdele. vel alio cui cā comissa nō erat ap. re. et dicunt qdā et bene hoc verū esse fm antiqua iura. q. hodie pariter a nullo licet appellare siue cā. alij tñ dicunt qd hoc etiam hodie obtinet in subdeleg. q. ab eis appellat. et decre. vt debitus loquit tñ in delegato et ordinario. vbi est grane habere recursum ad superiorem in delegato a papa vel delegato aliorum facile est habere recursus ad superiorem vel dic plenius vt not. in glo. de medijs. ¶ (¶ Pronocaf) hic videbatur obuiare decr. Alex. s. nō dicit q. lz hic pcedat appellare semper v. tñ appellari a dele. non ad papā nisi sit dele. ad totam cām vt sequit. et sic intelligitur de cre. Alex. Itē appellari pot aliq. ad delegantē. aliq. ad primū delegatū: vt infra segitur et exp. s. ius determinatū. (¶ Inst.). quādo hāc constitutionē edidim⁹. (¶ Diuisim) vñā partē vñi. alterā alteri diuersis t. p. b. nā si simul vñi principiu et alij finē eiusdē cause committeret suspitione non careret. (¶ Delegare). q. d. non intendamus

tedamus in constitutione ista statuere qñ esset appellandus et qñ
nō. Itē qñ esset appellandus a papa et qñ ad dele. pape. sed in
tedamus ampliare iudiciāle ptatem. s. vt nō solū media. sed
etiā principiū et finē possit amittere q ante constitutionē istāz fa
cere nō poterat cū lex ciuilib hoc pñbeat cui standum erat nisi
4 b de cr. id renouaret. r. di. c. j. r. c. qñ. ¶ Itē qñ ciuilit̃ agitur
secus si criminali. nā tūc delegare nō pōt. ff. de offi. ei⁹ cui mā.
est in. l. ij. ix. q. iij. saluo nisi a prin. dele. xxiij. qd. iij. illud. ff. de
rescri. l. iij. itē dicim⁹. j. de rescri. spo. sup. nec inder appellatiōis
fm legē pōt delegare. C. de iudi. aut. ad hoc secus fm canones.
q dī. C. de iudi. aut. ad hoc. cui derogatum est per hāc decre. qz
bene h fm canones vt hic dī. committere principiū et finē. Lū
ante) nō est hoc de aut. s. est additio pape. et rñdit tacite obie
ctioni qua queri posset qñ deleg. a papa refert sniam diffini
tiū si alijs cōmisit principiū et mediū. vel etiā si nihil de meri
tis eā cognouit. sed papa b ierñdit q summam dīz oīa acta
iudicis a capite recedere. Inuēstigare) qñ committit principiū
et mediū. si cñ finē cōmittit. tūc delegās hoc nō in gret. (Vñ)
offiō q predictē qstōes sibi adiūctē dīcunt. (Delibāt). i. p
mittit diffinitionē q sequitur quā soluit qd pposita. Item hic
dicat qñ licitū sit appellare sub dele. in sequē. aut. s. distinguē
ad quē sit appellandus. (Prōuocari) aliqñ ad vñm papā aliqñ
ad dele. vt. j. in se. s. sequitur. et plen⁹ determinat. (Prōuocari)
nisi in casu. j. eo. pasto. in fi. (Cōmissi) cū ista vniuersitate nō
trāsīt ptās dādi iudicē. h sit de iurisdic. ff. de iur. om. i. iud.
l. j. in fi. et hoc ea rōne: q hoc nō bz er cōmissione sed a lege
5 C. de iudi. a iudi. j. eo. pasto. s. j. ¶ Statuimus) ex quo enim
semel pñserunt nō possunt vltēius appellare vl dissentire. s.
eo. in finuāte. iij. q. iij. offerat. xxi. q. v. hōrēdū. ff. de ap. ex con
sensu. ff. q satis. eo. arbitrio. ar. s. j. de re iud. cām. ij. q. vi. a iudi
ce vbi dī. q etiā si graue a talibus q non h appellari et nō pñt
recusari vt suspecti. sed illud logitur de arbitrio pñmissarijs
a qbus appellari nō pōt. C. de arbit. l. j. etiā si graue. secus aut
6 pōt dici de tutoribus. ¶ Itē hic colligitur q assessor dīz eli
gi de cōi volūtate. qz participat examinationi cause. ff. de offi.
asse. l. j. ar. ij. q. vi. placuit. xj. q. j. c. iij. q quidā pcedunt s. si p
tes non possunt pcordare iudex dabit. nā iudiciū reddid in in
uitū. ff. de ver. ob. iter stipn. nos credimus q iudex dīz eligere
quē vult. q ex eo apparet: qz ex eo facto tenetur. C. de offi. asse.
l. j. s. l. nullus iudicium. ¶ Totū fm. ll. dele. a principe h de
legat alñ cām ad eū nō ad pñcipē appellabit: sed si delegatus
ab alio delegato nō appellabitur dele. sed primus delegās. ff.
qz a quo. l. j. fm canones. secus quo ad primū articulum. s. nū
qd si iudex dele. totā cām commiserit poterit se vltēius de il
la cā intromittere. ar. q sic. s. eo. c. pri. et qz sub dele. nōle. primi
dele. iudicat. ff. de offi. eius cui mā. est in. l. j. s. vlti. ff. de iurisdic.
om. in. more. s. qz. s. eo. sane. argu. s. e. sup. Rñ. si sub dele. dele
gationē suscepit delegati non poterit se vltēius intromittere
alioqn poterit eū verba accipienda sint cū effectu. ff. q glōz in. l.
j. s. hoc. j. de dele. nō rescri. relatiū et hoc qd in dele. nā ordinarius
renouabit delegationē qñ volet nō habita distinctione an to
tum cōmisit vel ptē. ff. de in. s. de rescri. pasto. ff. de offi. pcon. so
lēt. s. j. alñ dicit q nō plz qz h cōmittat alieni et snie plationē
tñ pōt sibi retinere executionē cōpulsionē ptius et suū qñlū re
grēdū ar. s. e. si pñeli. et pōt renouare iurisdictionē. ff. de iud. in
di. imo plus dñt qz dicat cōmitto etiā sniam ferēdam et nihil
dñt qz sibi aliquid reseruauerit. tñ dele. pōt exeq sniam. sub de
le. cñ nūq pōt eam exeq. et id vñ qz semp sibi retineat executio
nē: secus aut qñ dicit simplr committo tibi vices meas: qz tunc
nec renouare pōt nec exeq. nec dīz ad eum appellare: qz totum et
7 nihil certum cōmisisse vñ. ¶ Itē opponēs nūqd sub dele. iud
ex est. et si est iudex et dele. est iudex. ergo sunt cōiudices. er
go simul debēt ferre sniam. s. e. cām. Rñ. abo sunt iudices et am
bo habēt iurisdictionē s. non sunt iudices: qz sub de. h iurisdic
tionē a dele. et sub eo. imo plus dñt qdā qz et si abdicauit totā
iurisdictionē et a se eā remouerit. tñ pōt renouare mādātū quod
non credo. s. e. venerabili. (Appellari) qz nihil sibi retinuit de
sūt esse iudex ad minus quo ad ptatem exercēdi iurisdictionem
(Aliq) diffinitionem sniam. s. nūqd pōt executionē sibi retine
re. Rñ. nō. s. pōt sibi retinere executionē qñlū. s. e. si p. de hoc not. ibi vel
8 dic vt in gl. nūq. (App. re) Idē est hodie si nō sit appositus in
lris. ap. re. cūz nō liceat appellare nisi a granamine. j. de ap. vt
debitus. vel dic sed nō plz qz aliud esset si nō esset in lris appo
situm ap. re. vt hic colligit ar. a pñario sensu. et nō ob. de cr. vt
debitus. prohibet enim tñ appellari añ sniam nisi ex rōnabi
li cā sed nō rāonetur: qz si ap. re. est in lris q appellatur dele.
et si nō est remota q ap. papa. et bec est vna dīa si est ibi app. re.
vel nō. (Cognitor) improprie: qz hic appellatur cognitor: q sine
vlla iurisdictione et diffinitione est: vel dic vt glo. que incipit: de
medijs (Cōsultationem). s. eo. ti. cū te. (Coram eo) dele. et est ca
sus spālis vbi cā recusationis agit coram iudice dele. cū alia e
agat corā arbitris. j. de app. cum spāli. ¶ Si vero duo) qd si

tres sunt deleg. 2 duo subdelegauerunt eū tertio deleg. proce-
derint 7 fuit appellatum. nūqđ appellabitur pūm? delegas vel
delegatus. qđam dicūt primū delegatē pp absurditatē q̄ occur-
reret. s. q̄ tertius dele. a quo appellatū est esset iudex in cā ap.
alī dñt q̄ tantū dele. appellabūt 7 predicta absurditas cuitat
q̄ cū in līs sit q̄ si nō oēs. 7 cū dele. tertī nō pōt interesse cāe
ap. pp. impotentiā iuris q̄ p̄cipit eū a quo appellat nō posse esse
iudicē in cā ap. ar. s. de recrip. sciscitatus. j. de app. accepta.
¶ Itē q̄ pōt recusari nō suspectus. j. de ap. ad hoc. n. autē non
esset ibi cī illa q̄ si nō oēs. tūc rōne supradicta pūmus deleg.
est appelladus. (¶ Vices suas sup totaz cāz. nā simplr com-
mittēs vites suas totū committere vī. s. e. p̄terea. j. de do. pa-
sto. de inrepa. ex līs. ff. de tute. l. in. in. si. 7 m. dñs. j. eo. vñera-
bilis. sed nūqđ si delega. cū clausula q̄ si nō oēs vult recipe sub
deleg. dele. vel delegationē eius nunquid pōt parte 2 traden-
te. Rñ. sic q̄ nemini facit iniuriā qui vītur beneficiū iuris:
¶ vt hic. 7. c. pri. 7. s. de elec. cum ecclesia vult. (¶ Item si tres
sunt delega. cum clausu. 7 vnus subdelegat. ipsum subdelega-
vnus ex delega. velit admittere 7 alius non. porio: erit condi-
tio prohibētis. ff. cōmuni di. labinus. Itē q̄ plus habet iuris-
ditionis sine subdele. quam cum eo. vt hic apparet melius est
q̄ si ille qui cōsentit recipere subde. nolit a pposito reslire qđ
ille cū subdele. pcederet si eis tantum. s. cōiudicibus commi-
serat. sed insolidum ille solus qui cōsentit recipere subdelega.
procedet fungens vice sua. 7 alterius qui commisit sed si nolēs
admittere subdeleg. 7 volens simul procedat. nolens recipere
subdele. bñ subdelegabit alī vices suas: s. alius non. (¶ Itē si
ad totam cām subde. sit 7 in vno termino interfuerit semp ad-
mittere tenetur. q̄ perpetuauit iurisdictionē suā. s. eo. grati
j. eo. licet vñdiz melior ratio est q̄ consensisse videtur ex quo
admittunt ad cognoscendum. vñmodo in facto vel iure nō er-
rent. ff. de iudi. l. j. 7. h. in prin. j. nam l. 3. le. leges loquantur
de consensu partium nō videmus quare non sit idē in cōsensu
coniudi. si autē ad vnum terminū tantū esset dele. non esset pro-
pter hoc in alio admittēdus: cū alia eēt subdelegatio. (¶ S
quero tres erāt delega. vnus erat p̄sens in loco vbi cā agi de-
bebat pro alio comparuit subdele. tertius se excusauit nunqđ
est in potestate dele. admittere subdeleg. Item nunquid sit p̄-
iudiciū absenti 7 excōicato quin in alio termino possit eus re-
pellere. Item quid si ambo absentes mittant. subdele. nunqđ
p̄sens dele. pōt ambo repellere. Itē si delegatus nolit pro-
cedere nunquid subde. poterunt procedere. Rñ. ad hoc qđ vbi
sunt duo dele. non tenetur admittere subdele. tertij. vt hic l. 3 si
vnus sit tantum p̄sens non est in optiōe eius repellere.
subde. sicut nō posset si nō eēt ibi illa clau. nā de iure l. 3 cuiqz vi-
ces suas cōmittere. j. e. pastoralis. in prin. 7. c. l. 3 in princip. 7. c.
vl. in prin. (¶ Et idē multo fortius dicimus si cū vno dele. duo
absunt subde. nā clausula dicit q̄ si nō oēs vnus vīm 7 c. qz
tūc fecus dicerē vt hic. sed si postea 2tingat duos deleg. p̄-
sentes adesse non tenet admittere subdele. tertij. l. 3 aliqñ eo ab-
sente audiūt. q̄ iā bz locū clausula q̄ si nō oēs duo 7 c. vñ con-
tingit hic q̄ qui est deleg. ad totam cām interesse iure subdele-
gationis semp poterit qñ duo dele. non fuerūt p̄ites. nā tūc p̄-
pter clausulam p̄it excludi. l. 3 qđam dicant q̄ ex quo semel ad-
missus ē vltēri? eū repellē nō possunt. imputet eū sibi q̄ aliqñ
deseruit. (¶ Sed quid si cum esset q̄stio cum non eē admittē-
dū. duo p̄iūciauerunt eū admittēdū. Rñ. si expresserūt erroze
puta hunc subdele. inuito dele. absente qñ erūt duo p̄ites ad-
mittēdi nō teneret. ff. de ap. si exp̄ssum. sed si nō exp̄ssit stan-
dum ē sine. h. q. vj. di. si aut dele. cum subde. nolit procedere so-
li subdelegati pcederēt auctoritate clausule q̄ sic est intelligen-
da vt duo pcedant siue p se siue p subdele. cum habeat potesta-
tem subdelegandi. j. c. priori. in prin. 7 ipsi vidētur facē qđ sub-
dele. faciunt. ff. de admi. tu. ita. g. gessisse. ff. de offi. ei? cui mā. l.
j. g. h. (Alp. re.) q̄tum ad hunc arti. nihil facit ap. re. qz non l. 3
appellare nisi grauetur (Delegare) quia a iudice iudex 7 c. C.
6 iudi. j. c. priori. nisi sit deleg. ad vniuersitatē causari. ff. de iu-
di. cum p̄re. g. j. arg. 2tra. j. de re iud. cū ber. (Al 2dele.) j. eo. l. 3
(Andiqz.) s. e. cū sup. eo ei ipso q̄ delegationē suscipit iurisdic-
tionē suā dimittit. C. de pecu. maritus. ar. q̄ min? dignū tra-
bit ad semaius dignū. s. s. de. or. l. 3 as. ar. s. C. 6 pe. h̄rdi. C. de
10 ap. p̄cipimus. g. vl. s. de renun. q̄ in dubijs. (¶ Principium)
Lau. dixit q̄ si vnus ex deleg. tm p̄n. cāe cōmisit appellabit ad
papam nō ad 2del. tū q̄ par ē. tū q̄ nec cū sol? posset pcedere
nec cum socio a quo iā. ap. ē. s. ff. qñ ap. sit. l. j. g. l. 3 p̄sens ē. T.
dixit qđ ad 2deleg. ap. qñ ad maiore. arg. h. qđ. vj. ois opp̄el-
sus. vñ. di. de multis p̄mo dictum elligo. (¶ Rationē.) s. q̄ lex
quo totū cōmittit. iurisdictionē a se remonet. vñ ad eū nō ē ar.
l. 3 ad supiore. rōnem. dic illud qđ colligitur ar. a 2trario sensu.
ex illo. g. porio vbi dicit q̄ si ap. re. est cōmissa cā alicui. 7 ille alī
cōmittat p̄n. vt media eiusdē cause q̄ non d. ap. ad papā sed
dele. 7 sic ē a p̄rio sensu si nō erat re. ap. appellabit ad papā nō

dele. a fili ergo hoc ar. et huiusmodi vices suas commisit non potest
sit pcedere ap. re. vt hic dicit. non cum dele. primus. h. dele. i. pa
pa e ap. h. certe sigs subtiliter intuetur deo potius facit q. p.
poti. em sequeret q. ex quo ap. re. erat vter cor. duor. pcedere
ret reliq. nolite pcedere. h. p. dele. q. recipit commissione socii non
possit interesse cae ap. a se emisse. q. sol. alius sit appellandus.
h. verius videtur quibusdam h. non nobis q. sol. socius sit appellandus
quoniam non commisit oes vices suas. et hoc intelligit q. oes vices
suas commisit. et h. hoc bona est res posita in pel. b. gl. (Co
stitutionis) q. non habemus (Audientia). i. in principio. et media
si em fine commisset non haberet locum sequentia q. dele. posset eam
postea expedire (Audientia) non vices suas. q. tunc secus. s. eo.
s. priori. (Laueri) vt in. s. j. (Auditorum) fecit (Dele). j. de ap.
pel. c. cum spali. contra. h. hoc speciale est vt. s. dicimus. et alia
ditors) secus si esset eis compromissum q. coram eis fieret li. con
test. tunc em q. sunt iud. vt no. s. e. c. nos ante dicimus coram eis
debere pponi cam reculationis et probari coram arbitris. j. de
ap. cum spali alii dicit verius q. semper coram primo dele. est ppo
nenda et probanda ca reculationis etiam si suam diffinitiuam vel to
ta cam committat quousq. cu effectu. s. per citatione in iudicio
sit apud subdele. semper est apud primu delega. ca reculationis
proponenda. j. c. licet alii aliter dixerunt.

- 1 Dele. non potest committere causam nisi ex iusta ca.
- 2 Non pot. dele. cogere subdele. q. maliciose se exonerat.
- 3 Appellatione interposita a snia diffinitiuam iudex neder cessat
re d. ab executione sed nec debet incipere erequi sententiam
etiam anteq. veniant litere ap.
- 4 Quod fiat notum iudici an sit recipienda appellatio necne.
- 5 Impedire iurisdictione iudicis q. madat sniam executioni.
- 6 An stans coram iudice a quo appellauit videatur renunciare.
priori appellationi.
- 7 Potest iudex a quo appellatur sine culpa et pena non recipere
appellationem.
- 8 An sit aliquid iniquum quod tamen iustum.

Historialis officij.

Historialis officij. de offi. pre. sepe. s. e. pri. (Et exonerare) hinc vi q.
dele. non possit committere cam nisi iusta ca subist. ar.
s. e. h. p. s. de referi. sciscitat. ff. de iud. l. vl. j. de test. l. nole q. sal
suz est. q. cu de iure b. i. f. h. habeat committere pot. vt. ff. de ofi.
fi. eius cui ma. l. i. s. e. c. pri. j. c. fi. nec vt stati credendum ei cu vi
cit no se posse interesse. ff. de va. mu. l. j. r. l. pto. pteca semper pre
sumendum est bonu et em veru dicere nisi pbe q. trari. j. de re. iur.
infirmus. r. c. estote. ff. de re. iur. semper in dubijs. s. de scruti. c.
j. de presumptio. dud. ff. de proba. quotiens. s. qui dolum. ar.
2 tra. s. de iud. cum sup. et hoc est dignu no. q. dele. non po
test cogere subdeleg. q. maliciose se exonerat. et si velit cogere
iusta est appellatio eius. et hoc vbi constat de malicia. si no con
stat non presumitur. vt. s. diu in gl. binc. (C. Renitent) etiam
si sit alterius fori. C. qui pro sua iurisd. l. i. ff. de mu. r. bo. munes
re. s. iudicandi nisi aduocatus q. alibi q. in foro suo non pot. cogi
dele. C. de aduo. di. in. sancimus in fi. et hoc in dele. ordinarius
aut no pot. ad hoc cogere boiem alterius fori. ff. de iurisd. om.
iud. l. vl. ff. de tu. r. cu. da. l. j. ff. de offi. ordi. pasto. in prin. (Co
bertione). ff. de of. ei. cui ma. l. vl. j. c. priori. (Dignitati). s. eo.
fane. l. di. q. tu. maces. r. v. di. cum b. i. s. j. de ma. r. obe. per tuas.
(Superior). s. c. priori. (Punire) no. quod delegatus pot. mul
ctare. j. c. vlt. s. eo. pteca. ff. de iud. longius. (C. Apparere). i.
sine ca. hoc no placet. q. etiam sine ca hoc pot. vt dicimus in gl.
binc vi. sed necessarium ad hoc est vt committere non possit ei. ma
licia apparere puta q. alii subdele. timet pcedere. s. aliquem po
tentem vel alii iudices non sunt periti. (Ad madatum) ad hoc
r. iud. l. e. q. no. q. no h. ipertu par in pares. s. de elec. Innotuit
sed ipe madato iuris abstinere d. ne in ca pcedat vt h. alii tñ
dicunt q. madare pnt scbi primis q. no erequant. ar. s. de resc.
dilectis filijs. j. c. s. queres quomodo ergo pcedet iudex ap.
fm. pma. Rn. citabit et cognoscat de meritis ap. vt no. in glo.
incipit miru. sed dicas eade rone et iudex a quo appellatu
est citabat. Rn. falsum est. q. cor iurisdicio renouata est. vt hic
3 C. de ex. tu. sed si vt pponis. (C. Suspensio) mirum vi q. hic
di. cu si ap. interposita est a snia diffinitiuam neder q. adueniet
l. is debeat cessare ab executione. s. nec d. incipere erequi sniam
et anteq. veniat lfe ap. s. q. vj. appellatione. ff. nihil in nou. ap.
pen. l. j. C. de ap. appellatione. immo plus vt q. hoc ipo q. no e
recepta a iudice a quo appellatur etia si aliter recipienda a iudi
re ap. no erat recipi. ff. de ap. re. si cuius. ar. C. de ap. si appel
latione pot. tñ dici q. no d. recepta. q. non dedit aplos. vel q.
fecit aliqd in preiudicium appellationis ipam erequendo v. alio
modo immo plus vt q. si etia no fuerit accepta ap. i. approbata
a iudice a quo appellatur. oia tñ debet stare i cod. statu. et iudex
scribit superioribus quare no recipit. ff. de ap. re. sciendum pre
terea quid est q. hic dicit ex certa scia q. mittimus. si intelligit q.

vere cognouit esse vere appellasse. quare postea sequitur donec
appellationis merita plenius sint discussa. et preterea quia re no
sententia ret. et daret laborem partibus contra illud qd est. ff.
de indi. de qua re. j. de do. r. q. tu. fine. et alia hoc ita rñ. q. sine
iudex recipiat appellatione sine no semp tñ supledere d. erecu
tioni si certum est q. t. ap. vel dubiu e de iure vel de sed sit iusta
ap. necne. et ita intelligitur. ff. de ap. re. sciendum. et oes alie leges
q. dicunt nihil inno. ap. pen. et sic pot. intelligi. l. illa. si cuius. et
sic intel lige. C. de ap. a p. cosulibus. r. l. q. iudex. vbi di. q. d. pu
niantur iudices q. no deserunt ap. sed si no sit dubiu s. certu ap.
esse iniusta erequet sniam iudex. qd em sigs cos. s. s. r. quic.
sit de crimine. qd si sit iugis latro sediciosus. qd si sine vlla ca
appellaret ne scriptus beres in possessionem mittat. vel testm
aplat si nulla cam assignat sine ap. vel si appellauerit in casib. i
qbus phibite sunt ap. vel an sniam nec cam ap. supposuerit. ff.
de iniust. rup. te. sigs. s. bi. q. r. s. q. tñ. ff. de ap. p. s. tutiones. C.
4 q. ap. no re. p. totu. aut. vt nulli iud. s. illas. r. s. sup. b. et sed
vices cu cognitio ista an ap. sit recipienda necne ptineat ad in
dicē appellationis quod pot. ee certu cu no recipienda. ff. de admi.
tu. cyrographis. in. n. C. de ap. a procon. ff. nihil inno. l. j. Rn. d.
no fieri notu p cae cognitione. s. p. euidentiam facti sup quo su
dicatum est. vel q. ibi ap. phibet a iure vt dictu est. vel q. cam
no assignat an sniam. Et sic in oib. his pot. dici notoriz iuris
et q. no exprimit cam ap. in casibus in qbus phibita est ap.
et istis casib. p. loqui iste. s. vel dic q. bec decre. obtinet vbi est
ap. re. secus si no est re. ap. et pot. hic esse effect. illius clausule
ap. re. q. poterit erequi sniam s. sit appellatu sine metu pene. sec.
ut si no eet ibi clausula illa. (C. Veru) fm pma opinionem et fm
scdam si ex certa scia dñs papa scripserit sup ap. et fecerit metio
ne. q. appellauit i casib. i q. ius phibet ap. nec cam assigna
uit v. s. alios fecit metione qliter remota erat ap. et thpapa. ex
certa scia q. tulit ei lfas forte aliqd secretu scies q. sciebat iudex
s. de eta. r. q. ad aures. in hoc casu iudex delegatus a quo ap
pellat supsedebit erecutione. vt hic vel dic meli. sufficere men
tionē fieri de app. interposita. et postq. tales lfe fuerunt iudici
presentate sine notoriz sit ap. no tenere sine no iudex tñ a quo
appellatu est non pcedet. s. de resc. dilect. fi. j. de resti. spo.
audita in fi. supra dicta aut hic. s. in hac glo. bnt locum anteq.
appellationis lfe iudici pntent. et h. hoc locu in ap. qualitercu
q. ap. recepta est. In alio aut inferiori ordinario secus. q. pro
pter eius receptione inferiori ordinari no dimittet erequi sniaz
vbi notu est nullu esse ap. na cu supior iudex no h. iuri sdictione
in subditos suffraganei nisi q. est appellatu. et bec appellatio
sit nulla in hoc casu nulla habebit iurisdictione. sed hoc plent
no. j. de ap. romana. eede obiecti ones et respōsiones debet fieri.
ri. et si appellatu sit ante sniaz a granamine et debes scire q. bec
cognitio an sit recipienda a p. nec ne pcedit cognitione illa. s.
sit iusta vel iniusta ap. et pot. fieri bec cognitio etia parte absen
te. ff. de admi. tu. cyrogra. s. vl. ff. de ap. re. si cui. ff. nihil inno.
ap. pen. l. j. (C. Suspendat) si aut obiciat ab aduersario vel
iudice s. lfas sup ap. ipetratas q. non fuit appellatu. tñ supse
dere d. erecutione et hoc pba. q. als incōueniens sequeretur. ver
bigfa p. nunciabit appellatur. ergo totu et etia erecutione cassabi
tur. in dubio ergo euentu litis nihil in nouabif. ar. ff. ap. p. e. nil
inno. l. i. et hic q. madat sniam executioni impedit iurisdic
tione iudicis ap. si em iudicauerit ap. iusta et sniam iniusta sine
niet. et snia sua effectu frustrabit tanq. q. est erecutione madata.
et vi q. possit precipere primo iudici q. no pcedat. et si processerit
pot. em punire. q. impedit iurisdictione suam. ff. si qs in di.
l. j. s. e. c. j. ar. s. de referi. dilectus. et idē di. et si dicetur no appel
latum infra. r. dies. et hic si di. q. nulla cam expressit sue app.
et bec et similia sunt que vertunt in questione q. querif ansie
recipienda ap. necne. pot. dici q. bec questio cognosci pot. in
dicē a quo appellatur. et no sit metio cu solim tate bec cognitio
sed ex ipis actis iudex cognoscat et recipit ap. vel respuit. et vi
detur etia q. sup hoc possit interloqui dicēdo no est tua ap. re
cipienda. sed de hoc ipso q. ret iudex appellationis. si tñ dubi
tatur inter partes. nec obstat interlocutio facta a primo iud
dice a quo est appella tum cum ex quo appellatu erat ab eo no
preiudicat appellati. et quid facit in p. iudici appellationis. vt
potes dicere q. si interloquitur sup hoc partibus vocatis et p
sentibus bene preiudicat nisi iteru appellet cu sup hoc habeat
cognoscere. et s. obicies nonne sic stado coram iudice a quo
appellauit vt renuciare priori appellationi. Rn. non q. p. secu
tini est prioris ap. sicut recipere terminu ad p. sequenda ap. et
apostolos et multa alia talia sunt per que no renuciatur. ap. j. de
ap. psonas. r. c. sepe. fi. q. vi. s. appellatione. qdā tñ dicunt bec
oia tñ inquirēda a iudice appell. alias vt melius qd q. iudex
predicte exceptiones pponantur. vel alia similia. s. per q. d. di.
cam non delatā ad superiore per ap. iudex a quo appellatu est
ppter hoc no tardabit erecutione nec iudex ap. iudici vel par
ti precipiet q. no erequant sniam q. quousq. constat cu esse iudi
cem de

cem de alijs nihil precipere dicitur. de rescri. dilectus in si. nec obli-
 ff. in inno. ap. pen. l. i. alio. ubi dicitur quod dicitur dubitatur vel quod an
 ap. sit recipienda vel non nisi in iudicio: quod hic non quod an app. sit
 recipienda vel non sed an ea sit delata p. ap. quod id est ac si queret
 an sit appellatum ad hoc. f. de ap. vt debet ubi dicitur quod iudex ap.
 tunc de iud. pcedet ad cognoscendum de ap. si coram iudice a quo
 appellatum est pposita fuerit iusta causa ap. q. d. primo cognoscen-
 dum est an ap. valeat. de hoc enim bene est sua cognitio. ff. de iud.
 si quis ex bene tñ fatetur quod bec cognitio an iusta vel probabi-
 lis sit ea ap. necne venit in illa cognitione an recipienda sit illa
 ap. non illa an sit iudex in ea ap. tñ forte bñ iteri pbihibet exe-
 cutione. ff. ap. p. l. i. si illa exceptio quod nulla cam pñrit sue ap.
 pñnet ad alia cognitione an sit iudex ea ap. alij. Et breuiter
 dicimus quod iudex ap. non dñ vetare pñi iudici executiones nisi
 pñibus vocatis et pñmissa sumaria cognitione per bñ pñat quod in
 multis causis pñt ereq. ff. de ap. re. l. i. et p totu. C. quo. ap. non
 re. p totu iudex tñ a q appellatu e bñ facit si abstinet sp ex quo
 incipit cognoscere an ap. sit recipienda. ff. ap. p. l. i. nisi in casib?
 expñss. ff. de ap. re. l. i. et bec vera sunt siue ad papā appellet si
 ne ad alium. Itē siue corā deleg. a papa siue corā alio bec ppo-
 natur. In cognitione autē illius qñtis vtrum sit iusta ap. necne
 predicta non queretur. sed tñ in app. ante sniam an iusta sit ea
 ap. et vera que est pposita. f. de app. vt debitus in app. post
 sniam an sit iniusta snia. ff. q. vi. f. vlt. et de hoc non cognoscitur
 nisi a iudice ap. C. Item no. q. aliqui pñt iudex a quo appella-
 tur sine culpa et pena non recipere ap. et tñ tunc non erequis
 sniam. tunc. f. quando non est certu iniusta ap. esse: iudex tamē ve-
 hemēter credat cam iniusta. et fm hoc intelligitur. ff. de ap. re. l. i.
 sciendū. et in isto casu tamen non erequetur sniam. l. ap. non re-
 cipiat: quod in pñdicto casu nihil interim innouandum est. Sed
 op. nonne coipso quod inferior non recipit ap. superior. dñ admi-
 ttere. ff. de ap. l. i. sicut. Rñ. et bñ veru est si iudex a quo appellatur
 nulla sui excusatione assignat quare ap. non recipit nec est cer-
 tum causam ap. iniusta. debet iudici ad quē appellatu e certā
 excusatione scribere quare non recipit. ff. de ap. re. sciendū. vel
 dic quod non pñt esse quod non recipit ap. l. non appellabit. et tñ ea ereq-
 tur sniam. et sic intelligit. vel pñt ee quod ea non recipit: quod ea ereq-
 tur. hoc plenius habes in ter. et gl. f. de ap. romana. f. si vero vo-
 cati. C. Donec. An. dicit quod pñi iudices erequentur sniam
 si a iudice ap. conu. snia fuerit pñfirmata. ar. ff. de adm. tu. cy-
 rogra. f. e. infinnante. in si. f. de app. cum ecclesia. vt debitus. in
 si. et hic Jo. et Lin. dñt dixerūt. f. q. scdī mādabunt executione
 ni: quod certa scia pñcipis facit eripare iurisdictionem. f. de re-
 scri. ceteru. pñterea si iudices cassarent pñmā sniam possent co-
 gnoscere de nona vel a pñ. C. de re. cor. l. generalr. f. et si iudex
 pñterea possunt addere snle et corrigere cam. f. de re. raynuntius.
 aut. de san. epi. f. si qñs aliquem. ff. ad treb. si qñs pñmo. C. de
 epi. audi. si qñs liti. f. de in integ. resti. ex literis. in fin. ff. de his
 qui no. iusa. furti. in pñm. ergo op p pñmā sniam mandari ere-
 cutio: quod pñm in eo quod additum est quo executioni mādabūt
 cū pñm no indicauerint de eo. C. Cognitio. f. vtrū sit iusta eius
 snia. ff. de iud. si pñor. sed de veritate pñm ingret. rev. q. si. pñ-
 scriptione. sed etiā proponeret p falsa iusta lata. alij. de hoc
 no. f. e. cū in iure. et de re iud. decetero. C. In iusta in executione
 bus criminaliū cārū si sciret quēq. iniuste dñatū no pñfuler ei
 quod in pñonā pñdñati penā imponeret. l. alij. dñcat. arg. rñ. q.
 v. cū minister. C. In iusta vel ex ea vel ex alio. sed tñ est iusta
 ex ordine et in re trāsit iudicatā. nā l. mādātū firmitatē e tñ in
 sni. l. de rigore iuris introductū vt executioni mādatur. C. vlti.
 pen. l. vlt. l. pñntanea em omisso ap. purgat turpitudinē snie.
 Sz. op. appellauit itex et itex et semp portauit iniquā sniam. bñ
 no pñt dñ a omisso ap. purgauerit turpitudinē snie. q. libe-
 ter appellasset. nisi quod no l. itex appellare. C. ne. li. inui. l. i. Sed
 certe et hoc de rigore iuris introductū est vt sit aliq. litiū snis
 pñt tñ pñqueri de iudice. in si. de ob. q. ex quasi delict. in pñ. sic
 est et pñscriptio iniqua et tñ iusta: quod a iure inducta. arg. tñ snia.
 sunt. l. di. si qñs pñpo. vj. q. iij. no semp. rñ. q. i. q. d. culpa. sed illa
 bñt locū extra iudiciū in pñceptis iniquis et iniustis. si at snia
 sit iniusta: quod lata a no suo iudice vel si p falsas lras vel alio sub
 iaceat retractationi p ap. in inte. resti. vel supplicatiōe non ere-
 quef superior vel p sniam. ff. de iud. si pñor. ff. de co. ca. d. l. i. f. de
 re iud. tenor. C. ap. pen. nil in no. p totum. C. pen. e. ma. l. i. C. de
 pñ. impe. off. aut. q. suppli. attēta tñ di. illius aut. f. e. pñ. bic ad
 de q no. f. e. cū in iure. C. El rege. rñ. dñ. si eps. C. Tñm iat
 ad interesse si agat ex edictis: ne vis si. ei q ad iu. ve. et de eo p
 que fa. l. vlt. ff. ne qñs cū vi ex. si p aliu. f. certe hoc modo no pñ-
 niet. quod iste actioes intētabunt coram iudice ordi. non em sunt
 delegato commissi. f. e. cū olis. dilectus. f. id facit sine quo no pñt
 suā iurisdictionē pñcere: quod bñc dolosus mulctabit. C. de spoi. l.
 si. f. e. pñterea. et no. f. e. c. i. C. Tu dic et meli? quod istis edictis non
 tenet ps que pñrat maliciose abñtiam iudicis. sed q vim eri-
 mit partē. vel cui? dolo factū est quod ps no sistat. C. p. re. Sed

nonne hoc pñt. f. committere app. re. ex superior decre. cum sit audi-
 tor. Rñ. no nisi esset dñt de coī pñsensu. vel iste poti? dicendus
 est iudex auctor. q. a iure bñ. vñ alij nisi in hoc casu licitum no
 esset appellare. et no. ibi aliū casum habes. f. e. cum. Rñ.

De literis patriarche. gra. et l. ex
 de rescri. ceter. f. de qñr. vti. c. bone. ff. d. lib. et postb.
 noiatim. ff. si cer. pe. certū. ff. de ap. si expñssum. ff. de
 qñ. et de. noiatim. C. obere. C. e. pasto. sup. qñm. ff. de offi.
 et? cui mā. l. vlt. C. Expñss. f. d. tenore lras pñmā. et pñssus si qñs
 habitus e p eas. f. de co. a. cle. sup. eo. f. de re iud. inter monaste-
 riu. necesse est em. i b casu expñssimā fieri mētionē. f. qñ pñor
 iudici renocat iurisdictionē. f. e. significatib? f. de fo. co. p. ex te.
 et est b ea rōne: quod cū renocatio lras dñi pape sit odiosa et ius.
 f. de ap. vt dñt? nisi ap. fieret pñsumit dñz papā si b ei notifica-
 ta eēt se tenor lras et pñssus p eas lras no pñssisse. et id lras
 no valere. f. de rescri. sup. lris. f. vbi sup pñcipali qñnepmē lre
 ipetrant. l. in eis falsitas expñssimā vel veritas taceat nibilo-
 minus valēt lres pcedet iudex no fm tenorē lras. f. fm iu-
 ris ordinē seruata tñ distinctiōe illius decre. q. est. f. de rescrip.
 sup. lris. ad idem. C. de iur. rescri. pñscriptiōes. f. e. significati.
 f. e. de foro co. pñt. ex te. et hoc. f. quod non ita expñssimē mentio de
 oibus hic est necessaria sicut in superiori casu est ea ratiōe: quod acto-
 ribus fauendum est in pñci. ff. de iud. si qñs intentionē. Et itelli-
 go veru si lre committat iurisdictionē. si vero faceret executionē
 vel etiā litere essent de gratia vel etiam de alijs negociis no va-
 lent nisi faciāt mētionē de multis. f. de rescrip. pñstitutis. f. de
 co. a. cle. super eo. puta de his quibus dictis in tali forma li-
 teras no habuisset. Idē dico in lris etiam sup ap. impetratis
 qñ in eis no tenet facere mētionē nisi de ea appellationis si an-
 te sniam appellauit f. post de sola app. qñ pñsumendum est dñm
 papā literas pñssisse. et si sciūssit nisi manifesta rō esset in pñtra-
 rium cum tales litere non sunt odiose. sed notorie. immo plus
 videtur quod si no fecerunt mētionē de ap. valēt litere. f. de app.
 oblate. Interdici nungd excoicare poterit. Rñ. sic quod cum iur-
 isdictionē habeat delega. ergo et ad subdele. trāsmitit cum no
 ereperit. C. Impediēs. f. e. si qñ pñtra vbi dicit quod nungd
 est resistentium dele. So. illud bñ locum vbi cōstat aliquē ee in
 dictionē. hñt vbi dicit executionē. vel eū q se fingit iudicē no esse
 iudicē ad idem. C. de iure iure. f. pñbitū est lib. x. vel dic vt ibi
 not. et tñ videtur quod hic archi. no teneatur iniuriar ex quo igno-
 ranter fecit. ff. vi bo. rap. l. i. f. si publicanus quōs teneatur ex
 quā male. in si. de ob. que ex male. in pñm. hoc non fateor:
 vt no. f. e. c. i. C. Renocatas not. quidā intelligunt istam de-
 creta. qñ eripiebatur pñtra pñmos iudices cam alijs delega. et
 ideo bñ fecit archi. q no fuit executus mādātum p pñmas lras
 factū: quod iam sibi innotuerat pñtrouerham esse de renocatiōe lit-
 terarū. f. de rescri. cū pñtingat. Imo iuste impedit si ad mādā-
 tum scdoy iudici bñ fecit dñm no bñ cognouerit p scdoy lras
 pñmas renocatas. vt in pñlle. decr. dicitur nisi em exceptū eēt
 l. in veritate renocata esset iurisdictionē tñ teneret quod sit ab eo: si
 aut de pñtratore dñm. f. de rescrip. ex parte. d. C. Ad dic
 vt no. f. de rescri. cū pñtingat. vbi no. q. talis iudex de cui? iurif-
 ditione lis est inter litigantes possit iurisdictionē exerceere et qñ
 inter alios. alij plz qñ bñ decr. loqñtur qñ nulla qñtio vel ambi-
 guitas agitabatur. vel iter ptes vel iter iudices de renocatiōe lit-
 teray. f. iudices vtriusq. rescripti pcedebāt. nā tñc quoy pñes-
 sus tenuerat necne pñdet ex renocatiōe lras: vt bñ. et vñ hoc ve-
 rū in pñssu q habetur pñtra alios no pñtra ptes. et qñ est hoc quod
 bec dicit. f. subdelegatio alij fecit. et a subdeleg. exco. in rebelles
 alios no ptes promulgata. nā si ptes pñtumaces eēt et nollēt co-
 parere corā quoniam iudice pñdictoy snia excoicationis in eas
 ptes lata teneret rōne dubi. ar. f. de rescri. sup. lris. f. de app. cū
 parati. si duob? f. extranei q no sunt ptes cū no sint de iurif-
 ditione cor. coparere vel eis obedire no tenentur nisi in certis
 casibz. f. in pñcipali tñ pñssus pñor iudici quousq. lre re-
 nocatorie pñsentent. f. de rest. spo. audita. f. ex tñc fctā oñsiōe lra-
 rum siue appellef siue non ex renocatiōe lras pñdet quoy
 pñssus valeat. vt bñ innuere vi. Alii tñ dicūt pñtra. f. q. tñ pñes-
 sus habitus pñtra ptes corā renocatis nisi appellef. sed contra
 alios no tñ etiā si non appelletur. vt dictum est.

1. Item mandatum procuratorum sed et iurisdictionis po-
 rit morte mandatoris et mandatarii.
2. Nunquid si plures articuli contineantur in vna littera contra
 vnam personam et super vna tantum citetur super omnibus in-
 telligatur perpetuata iurisdictione.
3. Iurisdictione legatorum sedis apostolice durat etiam post mor-
 tem illius qui legatum fecit.

Scet vndiq; et infra. (sublatu)
 dum est si commisit causam quotiens contingeret
 cum abesset: quod si moriatur delegatus iurisdic-

a. Potest tñ
 Adde cū dñ in-
 no. l. c. sepe. i. si.
 gl. magne. f. de
 ap. q. lati? bñ tñ
 et i. c. sacro. f. de
 sentē. ex. Bar. i.
 l. itē si res i. pñ.
 ff. d. ali. in. mu.
 cau. fa. et latissi-
 me pñaleran. de
 imo. q. pñcordā-
 tes allegati. l.
 j. col. iij. v. et idē
 pñst gl. ff. qñ
 qñtur. Pau. d.
 nea. in trac. sin-
 dic. in v. appel-
 latio. col. ij. in
 pñm.
 b. Si vero.
 Vide Inn. in
 c. ceter. f. de re-
 scrip. Qui vi i-
 nnere. dñ. Sz.
 pñclaratiōe pñ-
 selyn. in ea. ad
 audiētā. el. ij.
 col. x. vñ. fallit
 decimo. et vñ. se.
 f. de rescrip.

tione nihilominus delegatus sententiam feret. ar. opti. ff. de verbo. signi. mulieris. §. an. r. s. de rescrip. scilicet arg. con- tra. ff. de lega. iij. fideicom. §. si fidei. ¶ Et forte non solum mandatum procuratorium sed et mandatum iurisdictionis pe- rit morte mandatoris et morte mandataris: ut hic infra. man. §. recte. et similiter morte litigatoris. ff. qui satis. cog. si decesse- rit. Contra argu. f. de indi. quia. v. ff. de fideicom. lib. cum ve- ro. als. quasi. nisi sit mandatum q. tantum post mortem implea- tur. ff. de man. si non rem. §. vlti. lri. dist. adrianus in syno- do. ¶ Et spirantibus si subdelegatus fuerit super duobus arti- culis. et ante mortem delegantis citaverit super vno tm. an su- per alio sit perpetuata iurisditio an expiraverit mandatum. Rñ. quidam q. si in vna litera continentur plures articuli vna persona et illa persona citetur super vno tm. cum iurisditio sit res indivisibilis super oibus intelligitur perpetuata et perfo- ram citatam. ar. s. de rescrip. pastoralis. §. i. sed multi dicunt qd non perpetuatur nisi in eo super quo citatus est. q. subdeleg. in citado sup vno tm. videt divisisse snā iurisdictionē. et citatus nō tenet rēdere nisi sup eo i. citat. est. ¶ Si autē similes citat. esset qd veniret rēfurus. tūc secus videt. ar. ff. de ap. cū in vna ff. de neg. ge. nam et si servi. §. sed si in vno. ff. de mino. etiā. hoc autem crederem q. licet citaretur vna persona in rescripto. q. ppter hoc non perpetuatur et alia persona in eodē rescripto ex- pressam. ar. s. e. relatum. ¶ De hoc autē non dubitat si dele- gatus moritur ante declarationem gñalitatis. f. q. perit iurisditio super non declaratis. s. de rescri. pastoralis. §. h. ar. contra f. de offi. leg. novit. ¶ Sed quid si deponitur vlt. transierit dele- gat. anteq. subdelega. citet perit iurisditio. s. quoniam abbas. ¶ Illis autē v. et forte bñ. arg. huius decr. q. durat subdeleg. et erit subdeleg. successoris et intelligo q. iurisditio subdeleg. pe- rit morte mandatoris nō ipso iure. s. ope exceptionis. ¶ In iurisditio autē legator. apostolice sedis et alior. credimus du- rare pdictis rōnibus etiā post mortē eius q. eius legatum fecit. Si autē excoicetur delegans qui totam cām delegavit propter hoc non expirat iurisditio delegati. et idē dicitur etiā si partes cause tm. cōmisset. nam et tunc h. excoicetur delegans. tm. dele- gatus pcedet in articulis sibi commissis. ar. ad hoc. q. delega- to commissa est iurisditio que p exceptionē delegatis nō perit h. secus diceret si tm. ministeriū esset sibi commissum. ar. i. eo. qm ff. de offi. eius cui man. l. i. §. si. nec obstant hia. q. delegatus pōt solvere iudiciū delegati qm vult. ff. de indi. iudiciū. et q. appellari d. delegans. s. e. cū sup. §. i. q. illa locum habent sñd excoicare delegans sed vbi delegans excoicatur iam nec po- test solvere iudiciū delegati nec ad eū appellabitur sed iudex q. est supior delegantis pōt hoc facere. Secus autē dicerem in vicariis et officialibus. illi em. ex quo dñi eor. sunt excoicati vlt. terius nec ipsi de suo officio debēt se intrromittere. s. de offi. vi- ca. romana. Rñ. dñi diversitatis est q. vnum anditorum est vñi et officialis vel vicarij. f. de ap. romana (iurisdictionem) saltem citado. s. eo. gratum (Demā data) nam si tm. suo noie citasset. secus dicerem.

1. An teneat iudex mādātū pape erequi non vñs ei. l. is.
2. Quando sententie executio sit differenda.
3. Sententia non debet executioni mandari nisi prius super ap- pellatione cognoscatur.
4. Non creditur sententie delega. nisi cōmissionis lras oñdat.
5. Id verum esse presumitur q. in instrumēto dicitur de perfo- nis. que in instrumēto nominantur.
6. Licet oblatio instrumenti sit de actis non tamen eius tenor.

¶ In iure peritus.

¶ Est si partes hesitēt. et h. h. nō cogat ereq. mandātū nisi videat lras pape. ipse tm. pōt et pendēt agit si erequat. et si lras non videat dūmodo pbata psona sit q. hoc dicit. rev. dist. nobilissimus. et si ps. appellet ne erequat nisi videat lras pōt non audire. nā he. appellationes corā dele. nō coram hñdī executoribus sunt faciēde. s. e. sup. in minoribus tm. forte parere d. et sñd videat rescriptū pnt. a. vt compareat f. de vñ. c. h. nisi esset nimis remotus et vñs psona iudex. alij tra. ¶ De mādato et si propter hoc snia excoicationis ferre- tur in eū non teneret q. nō habet iurisdictionē in eū nisi sit cōtu- max vel rebellis cū sup. eū non habeat iurisdictionē nisi ppter accessoriū: vt no. s. e. c. i. et c. si qñ. nec tm. iste cni mādatur execu- tio cognitionē h. s. e. pastoralis. §. q. vero. et p. petere mādātū apscum et si pars aduersa nihil dicat ex officio suo. s. h. alias dicat snia nulla vel ē retractada: vt no. s. e. pastoralis. tunc superior iudex non mandabit sniam executioni nisi prius de his cognoscat. ff. de iud. si pto. s. de mand. prin. l. i. et c. nil in no. ap. pen. p. totū. ¶ Alij dicūt: forte melius q. ppter hanc exceptionē q. snia nō tenet. vel q. vult implorare officij iudi- cis sup snia irritada non differt executor executionem nisi qñ ex pbabili et necessaria cā fuit absens et dēnatus. et sic loquitur

ff. de iud. si pto. ar. p. bis. q. si collatione vel institutione scia non est differenda executio. f. de ap. constitutus. f. de concess. p. ben. post electionem. C. de fal. l. i. f. de resti. in integ. suscitata. multominus differēda est executio snie nisi sup hoc esset infir- mia. f. de accu. accedens. ¶ Et vbi est hoc tūc qd lis mora impedit executionē snie: immo nulla talis exceptio impedit executionē snie. f. de in. inte. resti. suscitata. C. de fal. l. i. ler. aut ff. de re iud. si pto. in si. non dicit. q. illud intelligit qñ ab- sens ex cā probabili appellavit a snia deñ. quasi et continuacō lata et sic cōi iure snia mādari nō d. executioni nisi prius co- gnoscatur sup appellatione vel expone aliter vt no. de re iud. decetero. Si autē subdito mādatur snie sit ordinarius snie dele- gatus cui q. tum ad executionē snie omnes subditi delegatis intelligunt subditi d. obedire quousq. superior cām vlt. nego- ciū audiat vel cōmētat. s. e. pastoralis. §. pteca si tñ verifit pponeret nulla vel retractanda snia debent pfulere illum q. tulit sniam et expectare scōm mandātū. ar. s. e. literis. s. de rescri. cū ptingat. vbi d. q. non semp erequēda sunt mandata delegati a subditis. sed illa loquuntur qñ est subditio de fun- damento an habuit iurisdictionē: et tñc supedere d. arg. hic secus aut si paret de iurisdictione. sed dubitatio esset de alijs puta q. nulla vel iniqua d. snia: q. tñc semp subditi illā erequi debēt. idem est si sit appellatum: sed non dñ est a superiore rece- pta appellatio. nec super ea rescriptum. nā tñc propter dubiū nec est alijs q. inibeat mādari d. executioni. sed secus dicunt aliqui si appellatio recepta est a superiore: qñ tñc nō mandabit subditi executioni. arg. s. de rescri. vñ. l. i. et c. quia maiori po- tius est obediendum. r. q. iñ. qui resistit. et de rescri. c. cum di- lecta. ff. man. diligēt. Si autem vnus ordinarius pari ordi- nario mādatur executionem snie quod potest. f. de foro compe- postulasti. ff. de re iudica. ad iñ. s. i. sciret eam iniustam vehe- menter probabiliter suspicaretur non mandabit executioni. ¶ arg. f. de offi. ordi. c. i. vbi no. ¶ De mādato hñc videtur qd nullius delega. snie creditur. nec aliqua executioni manda- bitur nisi ostendat literas commissionis. et eodē modo non p- bet totum processum maxime cum qui est de substantia litis si- cut est citatio: litis contestatio. oblatio libelli. et qd qui litet egit fuerit procurator et similia. vt hic. f. de proba. quoniam contra f. de fide instr. c. i. C. de mand. prin. l. i. C. de arbit. l. ne in arbitris. §. sin autem. Et hoc quidam dicunt consulentes ita custo- diri in literis cōmissionis lit. pteca. et similia sicut ipsam sniam et hoc in dele. ordinarij aut sentētia semper executioni manda- bitur: quia de eius iurisdictione constat. f. de re iud. sicut no- bis. si. q. vi. hoc etiam. sed certe hoc quibusdam non placet qd semper quis teneatur omnia acta pntia a recensere dicunt er- go q. si ostendit sniam et in snia dicit q. pars que executioni cō- tradicit fuerit pñs in snia vel si instrm snie non dicit tñc ta- men confitetur. dicunt non audiendum super his. f. q. nō fuit facta litis pteca. vel alijs hñdī cum qui executioni dicit nisi onus probatis sibi assumat. ¶ Sed si opponas contendit retro iudiciū nullū. ergo etiā post sniam d. audiri. f. de pñ. in pñtia. C. de pñ. l. i. Rñ. cum audiendum post sniam si velit re- tro probare cōmissionē factam non fuisse nisi li. non contestata. ¶ Et si dices negantis factū nulla est probatio. C. de proba. actor. Rñ. hoc verū esse nisi presumptio sit contra negantem f. vt eccle. bene. vt nostrū. C. de codicil. nec pñ. C. de don. inter virū et vxo. l. etiam. f. de proba. post cessionem. ff. de pba. cum de debito. in. q. ir. iudicas. ¶ In his oibus apparet pp. pre- sumptionē transferri onus pbationis in negatē. ar. h. cū pñs fuerit in snie platione. nec ptradixerit ppter defectum predi- ctoz nec appellaverit onus pbationis in eis. transfundere d. quod dicimus esse verū: sed ad maiore securitatē faciat eū iurare q. cōmissionē vel alia que aduersarij querit habere nō potest arg. ff. de furt. actione. C. de fide instr. cum qdam sed si instrm snie non diceret qui ptradixit snie pñtes. h. cō- tumaces vt dicebat iudex. vel nullam mētionē faciebat de eo instrumentū snie: possunt petere literas commissionis et lite- contestata. nec incumbit onus pbationis: q. omnia sunt le- gitime acta. sed actori eodem modo si per procuratorem. litiga- tū esset: et negaret q. egit suum fuisse procuratorem. nā tñc nō suf- ficit literas cōmissionis ostendere nisi ostenderet pcuratorem vel dño sciente procuratorem noie eius agere. vt not. s. de re- scri. ex parte decani. nam in his casibus cum non sit in aliqua culpa: nec sit aliqua psumptio tra. cū probatio incumbit actori. C. de proba. actor. ¶ Si vero constet de procuratōe eadē queram et dicam in procuratore que dñi in dño. non obstat. f. de pba. qm tra. q. illa habet tm. locū anteq. snia trāseat in re iudicatam. Alij autem dicunt q. si in snia scriptū est pñema- mus talem pcuratorem oimodo credendū est eum. f. procura- torem pñtem fuisse nisi evidētissimis rōnibus dñum pñef arg. C. de pñ. l. i. et c. optima. et no. f. de testi. alberticus. dñm modo acta scripta sint fm formā quā habemus. f. de pba. qm contra

¶ Et si ps. et sic sentit h. Inn. q. quomōd. eius iurisditio de exco- patione partis si excoicentis iudex de suo offi- cio repellit ad- uersariū. Et ta- lis exceptio est in hoc pñile- giata qd impe- dit executionē snie. Ita etiā n. refert Card. i. pñ. xlv. incl. in der de iure iudicatur. et col. iij. s. de nullita- te. et illud cōsi- lū habetur in- ter cōsilia pñ. de anch. i. cōsil. c. viij. et quota est in. ij. col.

- contra sed potest ruderis illam. l. optimam. spales casus continere
 ppter rationem ibi assignatam. **C** Item bz loci. l. illa qd sumitur
 et esse qd dicitur in istro de psonis que in istro nolantur que
 sunt psones. Et est ad gra nomen eius non bonore: vt si dica-
 tur stipulans seruus. Item necesse est qd sint de principaliter co-
 trabentibus. nam si de teste diceretur aliqui id graue nulla fides
 ei adhiberetur. ar. ff. de pig. et hypo. fideiussores. §. si. **C** Item si
 falsos ponat pones alioz no eis pindicat. et sic de oibus alijs
 qd incideret in istro dicunt nisi sint talia de qbus ipe tabellio
 ferat testimoniu de visu. sicut qd dicit acti in tali loco et talibz
 psonis psonibus et tali die. nam si in his inueniret aliqd contra
 ritum cassaretur totum instm tanq cu admitta est falsitas. ir.
 dist. si ad. iii. q. ix. pura. et fm hoc loquitur. l. optimam. **C** Item
 dicunt qd si non diceretur in ista dnm vel procuratoris psones
 sine absentes dummodo in prima facie non appareat viciata
 postq transit in rem indicatam. semp pro ea standu est nisi p-
 bet aliqd omisum qd sniam facit nulla. ff. de pecu. in psonia vt
 falsam. C. de si. instra. si nris. **C** Item tam dicunt qd securius
 est. si qd necesse est p dicta que de substantia iudiciorum sunt vel
 originalia vel publicata ostendi. nec sufficit habere exemplares
 in actis literas pape. si qd talis fuit procurator vel alia hmoi. sed
 opz dicere notarium qd fuerit exhibita iudici et parti. **C** Et
 tuc si postea pars dicat nunq fuisse iudice vel procuratore non
 crederetur et si originalia sint amissa dnmodo pset iuramentu
 de quo dicit. C. de fide instr. l. vlti. acta aut que sunt in iudicio
 sufficiunt in actis inueniri si dicat talis libellum porerit. et talis
 lre pte. est et olem apponat sicut in instris. in aut. de si. instr. §.
 vlti. et hoc oia in snia iudex ad maiorem cautelam scribere pote-
 rit. et si p alius notariu snia fiat qd per que facta sunt acta iudex
 pceptet illa acta ascribi snie et publicationi auctoritatem presta-
 bi si ante ides esset notarius qui fecit acta et sniam sine aliqua
 solennitate publicationis snie acta subscribet. **C** Et not. qd
 qd offeret in iudicio instm pcuratidis. vel aliud simile. lz obla-
 tio sit de actis. no tn tenor instr. vni nisi als soleniter publice
 semper opz ostendi originalia: alij tn aliter dicunt et maxime post
 litem ptestatam. ar. ff. de pecu. pomponius. §. rati.
1. Ad est rescriptis facienda vis de accessoris vt no accessoris.
  2. Iudices de le. non debent nisi de his que in literis pntentur
 vel sub eis comprehendendi possunt cognoscere.
  3. An factum procuratoris noceat domino.
  4. Sententia excommunicationis de le. lata ex causis sibi non com-
 missis non tenet.

C Item olim abbas **C** Item quentus nite-
 batur mirum vi-
 detur qd talis petitio fuerit admissa vbi no dicie nec
 agitur de obligatione antea ptingente sed de futura et
 sic est ptra. ff. de iudi. nu. qd. que ad. ff. de iur. l. j. §. j. Sol. b. i. no
 agitur nec dicitur agendum de obligatione futura: lz datur ex gra-
 tia iudex qui poterit cognoscere de obligatione futura. et vide-
 tur hoc committere p has literas qd si edificauerit isti delega. eos
 sicut de iure fuerit ab edificando et molestado prohibeant et co-
 ram eis poterit agi de nundatione noui operis. et etiam alijs
 modis super pdictis rebus. nec absurdum est ad futuras lites
 dari iudicem et sub conditione. si si edificauerit vel alia. nam cu
 paria sint mandata iurisdictionis et pcuratidis. ff. de iur. om. iur.
 et qd si madata pcuratoris pot fieri ad futuras lites et sub p-
 ditione. ff. de pecu. l. iii. ergo et mandatu iurisdictionis sistr. arg. §. j. §.
 de rescri. significauit. posset etiam dici qd anteq edificet possit
 agere negatoria: vt dica. nego tibi esse ius pdicta in loco edifi-
 care. Quidam tn qd no fateor dixerunt qd ex quo facit apparatus
 ad edificiu qd pot ptra et agere arg. ff. de polli. l. i. (Deponit)
 occasione cu vnius articuli ad aliu obrepe no debet. C. qui leg.
 p. l. y. ff. de iure iur. si duo. §. idem. l. j. de testibz. **C** Item (De
 dantis metio) nobis vt qd modica vis est in accessoris vel non
 accessoris. lz in eo tm vis est an id qd petitur possit comprehen-
 di sub verbis rescri. immo plus videt qd si aliq impetrauerit
 rescriptum qd alius iniuriat ei super fundo simul pot agere rei
 vendicatione ad fundum et p ditione sine causa ad fructus perce-
 ptos ex fundo an lris contesta. et etiam dicit quidam quod ex
 eodem rescripto pot accusare criminaliter. l. i. iul. de vi. vel alia
 hmoi. qd bec verba patiuntur. et si expressisset nihilominus lras
 habuisset. §. de rescri. sup lras. alia ptra ar. pro eis. §. de rescrip.
 sedes et dicit qdam qd p talia rescripta non pot agi pro vindi-
 cta. sed ad rem familiarem psequendam tantu. nisi aliud expresse
 ptimeat in rescripto. nec ob. fm primos. §. de rescri. sedes. vbi
 dicit qd de leuionibus negocijs non est pcedendu ad grauia: qd il-
 lud intelligitur quum lenia expsit. verbigrfa. conquestus est
 de aliquo qd fecit ei furtum et quia idam alias iniurias per hoc re-
 scriptu no poterit accusare de homicidio. (ad dntio). **C** Iudices
 em deleg. de alijs cognoscere non debet. nisi de his qd in literis
 pntent vel sub eis comprehendendi possunt. verbigratia. si petisset
 restonem possessionis potuisset et de dantis occasione illi? spo-

liationis agere. ff. de vi et vi ar. l. j. §. qui no solu. et si de ptractu
 fiat metio in literis petet interesse. immo plus dicimus quod si
 in literis appositu est qd sup nemouibus iniuriat ei posset age-
 re de dantis datis et possessorio et petitorio. ar. j. de cau. pos. cu
 ecclia. ff. de iud. solennus. et l. sigs in. de his aut dantis qd post
 li. pte. data essent sup rebz de qbz agebat iudex scilicet suu offm
 exercebit. vt. ff. de edi. ac. edilis. §. ite sciendu. si aut in alijs re-
 bus et post lit. pte. dntum daret ps parti no bz se intromittere
 iudex nisi impediret iurisditio iudicis: vt no. §. c. j. vel iniuria
 in. fieret. §. qd. vj. si quis ab. (Interlocuti) et male. **C** Item ad
 pel) vj qd h dnt appellas no est audiendus: qd pcurator p quem
 litigauit debuit appellare. j. q. vj. bidu. Rn. id cu h audiri ap-
 pellante. qd pcurator no tenebatur appellare: qd no oberat dnto
 si pcurator no appellabat: qd p omissione pcuratoris appella-
 tionis no pot tacite progari iurisditio iudicis de le. de re ad re
 qd no expse posset vt no. de causis. §. si dnt cum sciuit appella-
 tionem omisisse. tuc ipe tacite progare vt: h innuitur hic (Co-
 uolant) et prudenter nisi em appellasset tacite videret progare
 iurisditio de re ad rem qd pnt. ff. de iur. de q re. in. §. j. et no. §.
 eo. de causis. et appellatiois omisio turpitudine snie tollit. ff.
 de pdi. ob turp. cau. l. si ob turp. (Cōparente) et recte. qd tutus
 erat appellatione. (Intelligat) no em credit de illis cogitatz.
 de au. leg. si ita. ff. de trasac. l. cum acq. ff. de ptract. emp. rutilia
 res. q. h. ne qd de tpe ad tps dixerit qdam procuratorem posse
 facere progationem. Item ptra qd magis vi. (C. pcuratoris)
 factu ei pcuratoris no nocet dnto. C. de pecu. si pcurator: nisi ex-
 pisse psoniat. vel taciturnitate cu sciat et no ptradicat. j. e. coraz
 ff. qd cu eo qd in alium. l. vlt. ff. de instr. sed si. in prin. ff. ad mace.
 si filius. C. de iur. testa. l. j. §. de his qd sunt a pila. sine psona
 ca. c. h. j. de re iudi. cam. que. C. quo et qd iud. l. j. vel nrm in co-
 quod sibi commissum est. ff. de pac. rescripto. et l. sequentibus.
 vel nisi sit generalis. ff. de tributoria. procuratoris. spalis em p-
 curator ad totam litem potest renunciare probatidi super exce-
 ptionibus dila. solutionis si aliquam utilitatem de sentiat do-
 minus. puta si perstitisset esset pdenatus in expensis: et idē
 credimus etiam si posset renunciare pbatid etiam sup perem-
 ptorijs: qd ex quo ca comissa est sibi et arg. ff. de iur. om. iur. l. j.
 sed non potest renunciare expresse exceptioni: qd sibi commissum
 non est nec est §. ff. de pact. l. contra. §. fin. qd ibi loquitur de ba-
 bente liberā administratione. et intelligo qd pdicta sint vera et
 si dnt sciuit exceptionē ppositam vel etia si ipsemet proposuit
 imputet em sibi si malu elegit. ff. nau. cau. sta. l. j. §. seruoz. alij
 dicunt qd renunciare non potest expse. sed debitas pbatones
 potest omittre. **C** Item Ligatum not. qd de le. si ferat sniam ex-
 cōcationis ex his causis que sibi commissenon sunt. non tenet
 excōcatio. secus in ordinarijs. vj. q. iij. c. j. non tn hoc probat
 hic. qd non ptingit: qd hac exceptionem precesserat legitima ap-
 pellatione. vide no. in c. si. de preben.

C Item olim magister. s. **C** Item (de le-
 ganti)
 h. q. vj. accusatio. iij. q. j. nulli. Apire no. no licere
 apire lras clausas. Apire: peccauit. lz minus qd
 si sigillu falsasset. qd tuc graui? puniret. j. de cri. fal. ad audien-
 tia. et grauius si raturā fecisset in lris. §. de rescri. olim. (Suspe-
 eta). h. q. vj. bidu in fi. C. de rela. l. j. et h. (Causam). lz em non
 posset reprobare instm qd produxisset. sicut nec testes. iij. q. iij.
 §. si qd te. ptra tn relatione dicere pot. h. q. vj. bidu. circa fi.
 et si hoc ostendisset bene apparebat em suspectu. imo falsariu et
 dolosum. (Eligendū) que no pot recusare. §. e. sup questioni
 iij. q. vj. cuius in agēdo. **C** Item iste no pot dicere qd ille lit-
 tere quas portabat no essent verelre. lz sigilla eunt violata. sed
 bn poterat dicere qd ea qd erāt scripta i lris no essent vera sicut
 satis probatur ex eo qd presumit. vbi dicit qd etia si lras itegras
 exhibuisset tn poterat probare cam suspicionis. i. falsum in lit-
 teris contineri.

1. An ex cautione de rato possit agi ad interesse.
2. Habens perpetuā impotentia delegare non pot. secus si tpale.
3. Contra confirmationes pape non est aliquis audiendus.

C Item dile. fi. **C** Item (de rato) sine qua cautione
 audiendus non ferit. j. de procu. c. j. **C** Item (Lauerat) hac
 cautione no potest agi ad interesse: qd eccl chavt sub
 iectio estimatione non recipit. et hoc petebat h. sed agif ad ex-
 pēlas litis. ff. re ra. ba. si sine. §. cu aut procu. et ita patz qd aliq
 meli? est habere cautionē de rato qd lras. qd p cautionē semp co-
 sequet expēlas. vel certa pena pmissa fuit ad qd agetur. arg. j.
 de arb. tuas. immo et ad interesse. ar. eiusdē decre. (Fideiussor-
 ria) no. i. cautio de rato noie cautiois itelligi fideiussor. ff. §. p
 cu. seruim. §. ait ptoz. (Sniam) sup subiectio ecclie. (Eadem
 ca). i. pfirmatione snie. **C** Item (Soluit) sicut nec tenebatur lz pos-
 set. §. c. sup qdnum. §. si duo: et hoc vix dicimus alij dixerunt
 qd si bz ppetuā impotentia delegare no pot si tpale pot. ff. de va.

a **C** Item bz lo-
 cum. Et sic ver-
 ba narratiua si
 nocent nisi con-
 trabentibus. Ad
 de p et. de an-
 cha in 2h. et in.
 incip. clarior et
 breuior. et in co.
 in. vj. ex qbus.
 et in cō. d. vj.
 inci. rōnes que
 supius. col. fin.
 ver. venio ad se-
 cundū.

b **C** Si postea
 pars. Vide ad
 bec dicta. Inm.
 p. de. de anch. i
 2h. et in. inci. pri-
 ma facie. col. ij.

mu. l. vi. alij dicit qd si impotētia facti teneat pōt qmittere: s; i
potentia iuris nō. sed cessante impotētia iuris p in inte. resti.
vel alio mō renaleit potētia cōmittē di. C. de cu. fur. l. iij. cum
alijs. et hoc qdē pōtētia qd committere pōt. s; cū dele. non te-
neat recipere sub dele. C. per alios hoc bz locū vbi tñ duo del-
funt. et cū clausula pāicta. s. qd si ambo et. nā si tres eēnt del. tñc
posset interuenire casus vbi sic exponēdum est: nō potestis in-
teresse per vos vel per alios: nam si tertius sit mortuus vel alio
excusatus legitime. vnus ex duobus etiā alio iusto poterit com-
mittere vices suas. s. e. l. j. e. c. si. j. et sic tñc intelligitur nō po-
testis interesse p vos vel sub dele. Rō. autem dineritatis satis
pōt. qd cū tñ duo sunt del. nūq pōt venire ad eū casū qd alter p
aliū possit cognoscere de cā dele. sed vbi sunt tres potest eueni-
re vt in casu pāicto. tñ nec tñc semp p aliū pōt cognoscere. s; tñc
tñ qd tertius excusat. et tantū penes duos remanet iurisdic-
tio. Confirmant qd ex pte ecclesie. s. ad. hec petita erant. con-
trarium ex pte ecclesie sancte agate. als cū sniare non potuisset:
vt no. i. e. cum cōtingat. C. Confirmamus h bndi pfirmam-
tiones dñi pape que sunt cum cause cognitione non est aliquis
audiēdus. nec potest aliquis iudex cognoscere sine spālī man-
dato pape. i. de confir. c. i. et si.

U. m. R. cano. genuē. (soch) h
si canonicus p canonico def iudex recusatur vt su-
spectus. s. eo. insinuat. i. q. v. accusatores. C. Ep.
re. mo. speciale qd dele. cām committit ap. re. si. e. pastoralis
in si. s; hoc decre. pōtinet gratiam. ius cū ecclesie esset qd hāc ex-
ceptionē inimicitia: pposuisset corā dele. et nisi admisset appel-
laret. i. de app. vt debitus. sed tanq vir prouidus in vno pū-
dit laico. s. qd renouaretur iurisdicatio huiusmodi. et in alio ca-
nonico qd ad eius voluntatem fieret commissio. Inno.

- 1 Reuocandi sunt testes ad cōcordiā qñ agi an qñ appellane
rit ante vel post sniam excōicationis.
- 2 Confessio partis valet cōtra se d pro se non.
- 3 Excōmunicatio ad vt plene sit iusta: et quod differatur absolu-
tio excommunicati oportet causam absolutionis non solum
essetōnabile sed et manifestā fuisse excōicatori.
- 4 Potest aduersarius impetratis lris super cōfirmatione snie
agere de infirmatione.
- 5 Non infirmet iudex sententiam si reus de iure suo nec etiam
actor probet.
- 6 Quando actor non probat affirmatiuam tunc fingitur proba-
ta negatiua.

U. m. contingat. (interduz) vel als.
mitteret aliq qd vtrūq diceret. s. i. se. post ap. ex cōi-
catū. vel als iniuste cū debeat pponere certū et nō
sub dñiūctōe nisi forte ignoraret tēpus excōicationis. nā forte
excōicator fecit puate et scire nō pōt an ap. pcesserit excōicatio-
nē vel cōuerso. qd tñc admittet. ff. quoy leg. l. j. de in inte. ref.
pstitutus. Impēdāt hoc bz locū qñ iniuste excōicauit. (Denu-
ciat) hoc bz locū qñ post ap. excōicatus est. C. Post appel-
lā super sniū videtur recipere testes super hoc an appellauerit an
sniam excōmunicatiōis vel post. quia super testes ad cōcordiā
reuocandi sunt. s. vt ap. pcesserit. et secuta sit excōicatio. vt. i.
de testi. cū tu. sed Rñ. nō esse supfluum. qd forte testes ipi dicēt
excōicationē. pcessisse ap. nec ex parte excōicati apparebunt

- 2 aliq pbatōnes qd pcessit app. C. Sed dices sicut inter te-
stes vtriusq partis faciēda est cōcordia: ita inter testes vnus
partis et pfectionē alterius qd non fatet. qd confessio partis va-
let s; se. sed pro se non. ff. de inter. ac. de etate vel potes dicere il-
lam cōcordiam non esse faciēdā nisi vel pares sint probatiōes
vel dicas non eē recipiēdas vtrasq probatiōes super hoc an
pcesserit excōicatio sniam vel cōuerso. sed super hoc an sit ap-
pellatio legitima necne. C. Iuste. i. ex iusta. et vera causa. sed
non tunc manifesta excōicatori qñ ipsū excōicauit. sed modo
coram supiore iudice a quo petiū absolutio excōicatori vult ostē-
dere qd pro vera et iusta cā ipm excōicauit qd nō sufficit. qd opz
qd ad hoc qd plene iusta sit excōicatio. et qd differat. absolutio ex
cōicati: qd cā absolutiōis non solū sit rōnabilis. sed et qd fuerit
manifesta excōicatori. i. de sen. ex. sacro. s. j. de ver. sig. cū oliz. si
aut pūm dicere velles. s. qd exceptio manifeste pcessa non im-
pedit absolutiōē expse est pūm. s. de rescri. ab excō. in si. vbi
dicit qd hec cognitio. i. an offensa sit manifesta neme relinquitur
illi a quo petiū absolutio. C. Indigeat. tāq excōicator vel an
legitimā app. vel post ap. illegitimā. s; dñt aliq qd obtenta for-
ma libelli qd pponitur. s. pto sniam excōicatoris in me post ap.
legitimā latā pñciari nullā non poterit iudex pñciare sup i-
iusta excōicatione si cā iniusta ineniat vel s; tñ ad eū spectat
vt pñciat sniam eē nullā ex ea cā. s. qd lata est post ap. legitimā
vel si hoc nō fuerit pbatū non indicabit eū excōicatum iuste si
ue iniuste. qd nō fuit petiū s; tñ iudicabit non pbatū ap. ltimā

a Ex iusta.
adde bar. in. l.
multū. ff. d. d.
et de. q. alle. in.
hic. et refert et
sely. in. c. eccle-
sia scē marie.
co. vii. ver. x. s.
de confutu.

b Est ergo
sanū. pet. d an
cha. refert s; se-
gtur in gñ. cel-
vi. incl. i. p dēā
d. col. j. circa si.

quare non pñciamus excōicationē non tenere. sed si ageret
aliquē petēdo eū denūciari excōicatu si non pbat excōicatio-
nē absolutū reū ab impetitiōe actoris. ff. de ex. rei. in. si. inf. s. ea
de. et. s. et an eadē. et. s. actores. i. de simo. l. j. hēli. et fm hoc expo-
nes apparebit psumptiue vtrū sit excōicator an nō. nō in iudicio
vt sniet sup hoc. vel potes dicere qd nō psumptiue tñ s; vere ap-
pebit an indigeat absolutiōe necne. nā cū h. s. in pmo libello cō-
fiteat se eē excōicatu. s; adnciat post ap. et hoc non pbat restat
ex pessione ei qd absolutiōe indiget saltē qd ad forū eccle. s; tñ
scias: qd si post petierit absolutiōē iuxta formā ecclesie non ne-
gabūt vt. i. sequitur. itē dñt qdā s; nō plz. qd si solūm petiū snia
et alia pter sniam excōicationis pfirmari nō poterit sniam lfr-
b mari. C. Est ergo sanū pñciari vt si vn? petat pfirmari. alius
petat infirmari. s; nō vt mibi sanū pñciari. imo si ab vna pte de-
tur libell? in quo petiū sniam vel electionē pfirmari vel infirmari
iudex de facili nō d; admittere libellū alteri? pñciari qd petat p-
rium pme petitiōi. qd pōt obesse si ptrarie snie ferrent super di-
uersis libellis qd posset de facili fieri. et maxime si post li. ptest.
et maxime pōtē multū processum erat in cā et iaz de ea pstatet
reciperetur pdictus libellus primo pdictori? pdesse aut aliē
nūq pōt. qd in cā que agit pprimū libellū poterit pbare quic-
qd posset pbare si pdictoriū libellū daret. ff. de proba. circa et b
f. no. C. Sed quid dices fm eos si sine cause adiectione petiū
infirmari sniam. nā oēm cām et omne ius in iudicio deduxit
se videf. C. de an. excep. l. vi. et sic videf qd tñc ex quo nō seruatur
et aliquod remediū qd posset snia ferri sup pfirmatiōe. s; ipi re-
spondēt. s; h totū ius simul deduxerit in iudiciū tñ si vnā tñ
cām fuerit psecutus non pñdicat sibi qd ex alijs causis agere
possit. C. de iudic. l. j. ff. de iudi. habebat. C. Uel ponamus qd
vterius agere possit ex aliqua cā: tñ pōt esse verū qd vt dicebat
ille qui petebat infirmari sniam. s; in probatiōibus defecerit
h. q. vi. pleriq et non bene faceret iudex qd super ea. s. pfirmatio-
ne sniam ferret. et maxime cum non sit petita. decre. aut ista nō
contradict. qd non dicit probatiōes recipiēdas sup pfirmam-
tione que non fuit petita. sed super infirmatione que petita ē.

et. ff. di

- contra sed pōt rīderi illam. l. optimam. spāles casus continere ppter rōnem ibi assignatā. **C** tē bz locū. l. illa q psumitur rēu esse q dicit i iustro de psonis que in iustro noiāntur que sunt pntes. Et est ad gra uamen eius non bonorē. vt si dica tur stipulans seruus. Item necesse est q sint de principaliter cō trabētibus. nam si de teste diceretur aliqui id graue nulla fides ei adhiberetur. ar. ff. de pig. r hypo. fideiussores. §. si. **C** Item si falsos ponat pntes alioy nō eis pndicat. r sic de oibus alijs q incidēt in iustro pntes nisi sint talia de qbus ipse tabellio ferat testimo nū de visu. sicut qn dicit actū in tali loco r talibz psonis pntibus r tali die. nam si in bis inueniret aliq cōtra rium causaretur totum iustm tanq cui admixta est falsitas. ix. dist. si ad. ij. q. ix. pura. r fin hoc loquitur. l. optimam. **C** Alij dicunt q si non diceretur in snia dñm vel procuratorē pntes sine absentes dummodo in prima facie non appareat viciata postq transit in rem iudicatam. semper pro ea standus est nisi p bet aliq omissum q sniam facit nullā. ff. de pec. in pntia v fallam. C. de fi. instr. si nris. **C** Alij tamē dicunt q securius est. f. q necesse est pdicta que de substantia iudiciorum sunt vel originalia vel publicata ostēdi. nec sufficit habere exemplatas in actis literas pape. f. q talis fuit pcurator vel alia bndi. sed opz dicere notarium quo fuerūt exhibita iudici r parti. **C** Et tūc si postea pars dicat nunq fuisse iudicē vel pcuratorē non crederetur r si originalia sine amissa dūmodo pset iuramentū de quo dicit. C. de fide instr. l. vlti. acta aut que sunt in iudicio sufficit in actis inueniri si dicat talis libellum pōtērit. r talis lite pte. est r diem apponat sicut in instris. in aut. de fi. instr. §. vlti. r bec oia in snia iudex ad maiorem cautelam scribere pote rit. r si p alius notariū snia fiat q per quē facta sunt acta iudex pceptet illa acta ascribi snie r publicationi auctoritatem presta bit si autē idēz esset notarius qui fecit acta r sniam sine aliqua solennitate publicationis snie acta subscribet. **C** Et not. qd qn offerit in iudicio instrū pcuratoris. vel aliud simile. lz obla tio sit de actis. nō tñ tenor instrū. vñ nisi als solēnter publice semper opz ostēdi originale. ali j tñ aliter dicūt r maxime post litem ptestatam. ar. ff. de pec. pomponius. §. rati.
1. Ad est rescriptis faciēda vis de accessoris vñ nō accessoris.
  2. Iudices dele. non debent nisi de his que in literis pntentur vel sub eis comprehendendi possunt cognoscere.
  3. An factum procuratoris noceat domino.
  4. Sententia excommunicationis dele. lata ex causis sibi non com missis non tenet.

Cum olim abbas (r pntentus nite batur) murum vi detur q talis petitio fuerit admissa vbi nō dicit nec git de obligatione antea ptingēte sed de futura r sic est ptra. ff. de iudi. nū qd. quēad. ff. de vfur. l. j. §. j. Sol. bic nō agitur nec dicit agendum de obligatione futura: lz datur ex gra tia iudex qui poterit cognoscere de obligatione futura. r vide tur hoc cōmittere pbas literas q si edificauerit isti delega. cos sicut de iure fuerit ab edificando r molestādo prohibeant r co ram eis poterit agi de nunciatione noui operis. r etiam alijs modis super pdictis rebz. nec absurdum est ad futuras lites dari iudicem r sub cōditione. si edificauerit vel alia. nam euz paria sint mandata iurisdictionis r pcuratoris. ff. de iur. om. iur. r q si mādātū pcuratoris pōt fieri ad futuras lites r sub p ditione. ff. de pec. l. iij. ergo r mandātū iurisdictionis instr. arg. §. j. de rescri. significat. possēt etiam dici q anteq edificet possz agere negatoria: vt dicā. nego tibi esse ius pdicta in loco edifi care. Quidā tñ q nō fateor: dixerūt q ex quo facit apparatus ad edificū q pōt ptra eū agere arg. ff. de polli. l. i. (Deponē) occasione em vnius articuli ad aliū obrepe nō debet. C. qui leg. p. l. vlt. ff. de iurciu. si duo. §. idē iul. j. de tes. de testibz. **C** (De dānis mētio) nobis vñ qd modica vis est in accessoris vel non accessoris. lz in eo tñ vis est an id q petitur possit comprehen di sub verbis rescri. immo plus videt q itals impetraverit rescriptum q alijs iniuriat ei super fundo simul pōt agere rei vendicatione ad fundum r p ditione sine causa ad fructus perce ptos ex fundo an lites contesta. r etiam dicūt quidam quod ex eodē rescripto pōt accusare criminaliter. f. l. iul. de vi. vel alia bndi. q bec verba patiuntur. r si expessisset nihilominus lras habuisset. §. de rescri. sup lris. alia ptra ar. pro eis. §. de rescrip. sedes r dicūt qdam q p talia rescripta non pōt agi pro vindic ta. sed ad rem familiare psequendam tātū. nisi aliud expresse ptingat in rescripto. nec ob. fm primos. §. de rescri. sedes. vbi dē q de lenioribus negocijs non est pcedendū ad graua: q il lud intelligitur quum leuia expessit. verbis gra. conquestus est de aliquo q fecit ei furtum r qua sdam alias iniurias per hoc re scriptū nō poterit accusare de homicidio. (z dētio). **C** Iudices eū deleg. de alijs cognoscere non debēt. nisi de his q in literis pntent vel sub eis comprehendendi possunt. verbis gratia. si petisset restōnem possessionis potuisset r de dānis occasione illi? spo

liationis agere. ff. de vi r vi ar. l. j. §. qui nō solū. r si de ptractu fiat mētio in literis petet interesse. immo plus dicimus quodq in literis appositū est q sup nemoibus iniuriat ei posset age re de dānis datis r possessionis r pcuratoris. ar. ff. de cau. pos. cuz ecclia. ff. de iud. solennus. r l. sigs in. de bis aut dānis q post li. pte. data essent sup rebz de qbz agebat: unde semper sui offm exercebit. vt. ff. de edi. ac. edilis. §. itē sciendū. si aut in alijs ro bus r post lit. pte. dānum daret ps parti nō bz se intromittere iudex nisi impediret iurisdictioni iudicis: vt nō. §. c. j. vel iniuria **C** iur. fieret. §. qd. vñ. si quis ab. (Interlocuti) r male. **C** Ad ad pel vñ q dñs appellas nō ēēt audiendus: q pcurator p quem litigant debuit appellare. j. q. vi. viduū. ff. iū. iō cū b audiri ap pellante. q pcurator nō tenebatur appellare: q nō oberat dñs si pcurator nō appellabat: q p omissionē pcuratoris appella tionis nō pōt tacite prorogari iurisdictioni iudicis dele. de re ad rē q nō expse posset vt nō. de causis. §. si dñs cum scinit appella tionē omisisse. tūc ipse tacite prorogare vñ b innuitur hic. (Lō uolant) pndēter nisi em appellasset tacite videret prorogare iurisdictionē de re ad rem q pnt. ff. de iur. de q re. in. §. j. r nō. §. eo. de causis. r appellatiois omissio turpitudine snie tollit. ff. de p d. ob turp. cau. l. si ob turpē. (Lō parentē) r recte. q tutus erat appellatione. (Intelligat) nō em credis de illis cogitatur. de au. leg. si ita. ff. de trasac. l. cum acq. ff. de ptract. emp. rutilia rex. q. ii. ne qd de tpe ad tps dixerūt qdam procuratorem posse facere prorationem. Alij ptra q magis vñ. **C** (Procurator) factū ei pcuratoris nō nocet dñs. C. de pec. si pcurator: nisi ex pisse pntiat. vel taciturnitate eū sciat r nō ptradicat. j. e. coraz ff. q cū co q in alium. l. vlt. ff. de instr. sed si in prin. ff. ad mace. si filius. C. de iur. testa. l. j. de bis q sunt a pcla. sine pntia ca. c. j. de re iudi. cām que. C. qd r qn iud. l. ij. vel nū in eo quod sibi commissum est. ff. de pac. rescripto. r. l. sequentibus. vel nisi sit generalis. ff. de tributoria. procuratoris. spālis em p curator ad totam litem potest renunciare probatōi super exce ptionibus dila. solutionis si aliquam utilitatē inde sentiat do minus. puta si perstitisset esset pdenatus in expensis: r idē credimus etiam si posset renunciare pbationi etiam sup perem ptoris: q ex quo cā cōmissa est sibi r. arg. ff. de iur. om. m. l. ij. sed non potest renunciare expresse exceptioni: q sibi cōmissum non est nec est. ff. de pact. l. contra. §. nū. q ibi loquitur de ba bente liberā administrationē. r intelligo q pdicta sint vera ēt si dñs sciat exceptionē ppositam vel etiā si ipsemet proposuit imputet em sibi si malū elegit. ff. nau. cau. sta. l. ij. §. seruo. alij dicūt qd renunciare non potest expse. sed debitas pbationes potest omittē. **C** (Ligatum) not. qd dele. si ferat sniam ex cōcatōis ex his causis que sibi commissum non sunt. non tenet ex cōcatō. scens in ordinarijs. r. q. an. c. j. non tñ hoc probat hic. q non ptingit: q hac exceptionem precesserat legitima ap pellatio. vide nō. in. c. h. de pben.

Cum olim magister. s. (dele ganti) n. q. vñ. accusatio. iij. q. j. nulli. (Apire) nō. nō licere apire lras clausas. (Apuit) r peccauit. §. minus q si sigillū falsasset. q tūc graui? puniret. j. de cri. fal. ad audien tiā. r grauius si raturā fecisset in lris. §. de rescri. olim. (Suspe cta) n. q. vñ. viduū in fi. C. de rela. l. j. r. n. (Causam). ly em non posset reprobare instrū q produxisset. sicut nec testes. iij. q. in. §. si qs te. ptra tñ relationē dicere pōt. ij. q. vi. viduū. circa fi. r si hoc ostendisset bene apparebat eū suspectū. imo falsariū r dolosum. (Eligendū) quē nō pōt recusare. §. e. sup questionū iij. q. vñ. cuius in agēdo. (Acta) iste nō pōt dicere q ille lre tere quas portabat nō essent verel se. lz sigilla eēt violata. sed bñ poterat dicere q ea q erāt scripta i lris nō essent vera sicut satis probatur ex eo q presumit. vbi dicit q etiā si lras itegras exhibuisset tñ poterat probare cām suspicionis. i. falsum in lit teris contineri.

1. An ex cautione de rato possit agi ad interesse.
2. Habens perpetuā impotentia delegare non pōt. scens si tpalē.
3. Contra confirmationes pape non est aliquis audiendus.

Cum dile. fi. (ratihabi). C. de procur. l. j. (De rato) sine qua cautione audiendus non erit. j. de procu. c. j. **C** (Lauerat) hac cautione nō potest agi ad interesse: q ecclia vt sub tectio estimationē non recipit. r hoc petebat h. sed agit ad ex pēsas lris. ff. rē ra. ba. si sine. §. cū aut procu. r ita patz q aliqui meli? est habere cautionē de rato q lras. q p cautionē semper cō sequet expēsas. vel certa pena pmissa fuit ad q agatur. arg. j. de arb. tuas. immo r ad interesse. ar. eiusdē decre. (Fideiusso ria) nō. i. cantio de rato nōle cantiois itelligi fideiusso. ff. o p cu. seruum. §. ait pto. (Sniam) sup subiectioe ecclie. (Eadem cā). i. pfirmatione snie. **C** (Voluit) sicut nec tenebatur lz pōt set. §. e. sup qdum. §. si duo: r hoc vñ dicimus alij dixerunt q si bz perpetuā impotentia delegare nō pōt si tpalē pōt. ff. de va.

a **C** tē bz lo cum. Et sic ver ba narratiua si nocent nisi con trabētibz. Ad de p. de an ch. in 2. c. ij. in ap. clario r breuio. r in co. in. vñ. ex qbus. r in cō. clviii. inci. rōnes que supins. col. fin. ver. venio ad se cūqū.

b **C** Si postea pars. Vide ad bec dicta Jm. De. de anch. l. 2. si. r inci. pri ma facie. col. ij.

Innocen. super primo Decreta.

ma. l. vl. alij dicunt qd si impotētia facti teneat pōt pmittere: s; i
potentia iuris nō. sed cessante impotētia iuris p in inte. resti.
vel alio mō renascit potētia cōmittē di. C. de ca. fur. l. iij. cum
alijs. et hoc qd pntemur qd committere pōt. s; cū dele. non te-
net recipere subdele. ¶ Per alios hoc bz locū vbi tñ duo del.
sunt. cū clausula p̄dicta. s; qd si ambo. et nā si tres cēnt del. tñ
posset intervenire casus vbi sic exponēdum est: nō potestis in-
teresse per vos vel per alios: nam si tertius sit mortuus vel als
excusatus legitime. vnus ex duobus etiā alio iūto poterit com-
mittere vices suas. s. e. l. j. c. si. s. i. et sic tñc intelligitur nō po-
testis interesse p vos vel subdele. Rō. autem diuersitatis satis
p̄t. qd cū tñ duo sunt del. nūq̄ pōt venire ad eū casū qd alter p
aliū possit cognoscere de cā dele. sed vbi sunt tres potest eueni-
re vt in casu p̄dicto. tñ nec tñc semp p alium pōt cognoscere. s;
tñc tñ qñ tertius excusat. et tantū penes duos remanet iurisdic-
tio (Confirmat) qd ex pte ecclesie. s. z. h. bec petita erant. con-
trarium ex pte ecclesie sancte agate. als em sniare non potuisset:
vt nō. f. e. cum cōtingat. ¶ Confirmamus hōmō pfirmā-
tiones dñi pape que sunt cum causē cognitione non est aliquis
audiēdus. nec potest aliquis iudex cognoscere sine spālī man-
dato pape. f. de confir. c. i. et h.

¶ Im. R. cano. genuē (soch) h
si canonicus p canonico def iudex recusatur vt su-
spectus. s. co. insinuat. l. iij. q. v. accusatores. ¶ Ap-
re. nō. speciale qd dele. cām committit ap. re. sile. s. e. pastoralis
in si. s; bec decre. p̄tinet gratiam. ins em ecclesie esset qd hāc exce-
ptionē inimicitiaz pposuisset corā dele. et nisi admittisset appel-
lasset. f. de app. vt debitus. sed tanq̄ vir prouidus in vno pui-
dit laico. s; qd renouaretur iurisdicō huiusmodi. et in alio ca-
nonico qd ad eius voluntatem fieret commissio. Inno.

1. Renocidi sunt testes ad cōcordiā qñ agit an qd appellane
rit ante vel post sniam excoicationis.
2. Confessio partis valet cōtra se d pro se non.
3. Excoicatio ad vt plene sit iusta et quod differatur absolu-
tio excoicationis oportet causam absolutionis non solum
esse rōnabile sed et manifestā fuisse excoicatori.
4. Potest aduersarius impetratis lris super cōfirmatione snie
agere de infirmatione.
5. Non infirmet iudex sententiam si reus de iure suo nec etiam
actor probet.
6. Quando actor non probat affirmatiuam tunc fingitur proba-
ta negatiua.

¶ Im contingat (interdus) vel als.
mitteret aliq̄ qd vtrūq̄ diceret. f. et se post ap. excoi-
catū. vel als iniuste cū debeat pponere certū et nō
sub disiectiōe nisi forte ignoraret tēpus excoicationis. nā forte
excoicator fecit puate et scire nō pōt an ap. p̄cesserit excoicatio.
nē vel cōuerso. qd tñc admitteret. ff. quoz leg. l. j. de in inte. ref.
p̄stitutus (Impedat) hoc bz locū qñ iniuste excoicauit (Denū-
ciat) hoc bz locū qñ post ap. excoicatus est. ¶ Post appel-
superflū videtur recipere testes super hoc an appellauerit an
sniam excoicationis vel post. quia super testes ad cōcordiā
renocandi sunt. f. vt ap. p̄cesserit. et secuta sit excoicatio. vt. f.
de testi. cū tu. sed Rñ. nō esse supfluum. qd forte testes ipi dicēt
excoicationē. p̄cessisse ap. nec ex parte excoicati apparebunt
alique p̄bationes qd p̄cesserit app. ¶ Sed dices sicut inter te-
stes vtriusq̄ partis faciendū est cōcordia: ita inter testes vnus
partis et p̄fessionē alterius qd non fateor. qd confessio partis va-
let s; se: sed pro se non. ff. de inter. ac. de etate vel potes dicere il-
lam cōcordiam non esse faciēdā nisi vel pares sint probatiōes
vel dicas non eē recipiēdas vtrasq̄ probatiōes super hoc an
p̄cesserit excoicatio sniam vel cōuerso. sed super hoc an sit ap-
pellatio legitima necne. ¶ Iuste. i. et iusta. et vera causa. sed
non tunc manifesta excoicatori qñ ipsum excoicauit. sed modo
coram superiore iudice a quo petis absolutio excoicator vult ostē-
dere qd pro vera et iusta cā ipm excoicauit qd nō sufficit. qd opz
qd ad hoc qd plene iusta sit excoicatio. et qd differat. absolutio ex-
coicatio: qd cā absolutiōis non solū sit rōnabilis. sed et qd fuerit
manifesta excoicatori. f. de sen. ex. sacro. s. j. de ver. sig. cū oliz. si
aut p̄sum dicere velles. f. qd exceptio manifeste p̄cessa non im-
pedir absolutiōē ex pte est dñm. s. de rescri. ab exco. in si. vbi
dicit qd bec cognitio. s. an offensa sit manifesta necne relinquitur
illi a quo petis absolutio. ¶ Indigeat itaq̄ excoicator vel an
legitimā app. vel post ap. illegitimā. s; dñt aliq̄ qd obtenta for-
ma libelli qd ponitur. s. peto sniam excoicationis in me post ap.
legitimā latā p̄nūciari nullā non poterit iudex p̄nūciare sup i-
iusta excoicatione si cā iniustā inueniat vel s; tñ ad eū spectat
vt p̄nūciat sniam eē nullā ex ea cā. s; qd lata est post ap. legitimā
vel si hoc nō fuerit. pbatū non indicabit eū excoicatum iuste si
ne iniuste. qd nō fuit petitiū s; tñ indicabit non pbatū. ap. ltimā

a Ex insta.
adde bar. in l.
multū. ff. s. d.
et de q alle. in.
hic. et refert et
sely. in c. eccle-
sia scē marie.
co. vii. ver. r. s.
de constitm.

b Est ergo
sanū. pet. d an
cha. refert et se-
quitur in p̄f. cel.
vi. inci. i. p̄dca
d. col. j. circa si.

quare non p̄nūciamus excoicationē non tenere. sed si ageret s;
aliquē petēdo eū denūciari excoicatu si non p̄bet excoicatio-
nē absoluet reū ab impetitiōe actoris. ff. de ex. rei in. si m. s. ca.
dē. et. s. et an eadē. et. s. actores. f. de simo. l. j. hēli. et fm hoc expo-
nes apparebit p̄sumptiue vt sit excoicatus an nō. nō in iudicio
vt sniet sup hoc. vel potes dicere qd nō p̄sumptiue tñ s; vere ap-
pebit an indigeat absolutiōe necne. nā cū h. s. in pmo libello cō-
fiteat se eē excoicatu. s; adiciat post ap. et hoc non p̄bet restat
ex p̄fessione ei qd absolutiōe indiget saltē qd ad forū ecclesie. s; tñ
scias: qd si post petierit absolutiōē iurta formā ecclesie non ne-
gabit vt. f. segtur. itē dñt qdā s; nō plz. qd si solūmō petis snia
et alia p̄ter sniam excoicationis pfirmari nō poterit sniam iur-
b mari. ¶ Est ergo sanū p̄filiū vt si vn⁹ petat pfirmari. alijs
petat infirmari. s; nō vñmibi sanū p̄filiū. imo si ab vna pte de-
tur libell⁹ in quo petis sniam vel electionē pfirmari vel infirmari
iudex de facili nō d; admittere libellū alteri⁹ p̄tis in qd petat p-
rium p̄me petitiōi. qd pōt obesse si p̄trarie snie ferrent super di-
uersis libellis qd posset de facili fieri. et maxime si post li. et test.
et maximē post qd multū processum erat in cā et ius de ea p̄staret
reciperetur p̄dictus libellus primo dñctori⁹ p̄desse aut alienti
nunq̄ pōt. qd in cā que agit p̄ primū libellū poterit p̄bare quic-
qd posset p̄bare si dñctoriū libellū daret. ff. de proba. circa et b
f. no. ¶ Sed quid dices fm eos si sine causē adiectione petis
infirmari sniam. nā oēm cām et omne ius in iudicium deduxit
se videt. C. de an. excep. l. vl. et sic videt qd tñc ex quo nō seruatur
ei aliquod remediū qd posset snia ferri sup pfirmatiōē. s; ipi re-
spondēt. s; b totū ius simul deduxerit in iudiciū tñ si vnā tñ
cām fuerit p̄fectus non p̄iudicat sibi qd ex alijs causis agere
possit. C. de iudic. l. j. ff. de indi. habebat. ¶ Vel ponamus qd
vltius agere possit ex aliqua cā: tñ pōt esse verū qd vt dicebat
ille qui petebat infirmari sniam. s; in probatiōibus defecerit
fi. q. vi. pleriqz et non bene faceret iudex qd super ea. s. pfirmatio-
ne sniam ferret. et maxime cum non sit petita. decre. aut ista nō
contradicit. qd non dicit probatiōes recipiēdas sup pfirmā-
tione que non fuit petita. sed super infirmatione que petita ē.
4. ¶ Item non ob. de ap. oblate. vbi d; qd impetratis literis sup
pfirmatione snie pōt aduersarius agere de infirmatiōe. Rñ. qd
illa decre. melius facit pro: qd contra. nam et ipsi fatentur qd im-
petratis hōmō literis etiam aduersarius pōt agere de infirma-
tione qd illa decre. dicit alij dicunt melius quod petita cōfirma-
tiōe snie excoicationis aduersarius p se iōnū nulla petitiōe va-
ta potest inducere p̄batiōes suas et fertur snia p reo si p̄baue-
rit cām quare infirmanda sit. et dicit iudex infirmamus talem
sniam. ¶ Si vero nihil probaret reus de iure suo nec etiā actor
tunc non infirmabit iudex sniam. sed tātū absoluet reū ab im-
petitione actoris et hoc satis hic exp̄sse dicit ar. ff. de iurei. l. s;
et si po. s. i. ff. de pba. circa. plus plz qd snie quis petat sniam p se
latam pfirmari. s; ne petat sniam s; se latā infirmari. ¶ Item
sine sit snia absolutiōis rei sine p̄denatiōis rei si liquet iudi-
ci ad plenum de veritate. s; ne per p̄fessionem. s; ne alio modo se-
enre cōfirmet eam iudex vel infirmet. sed si nō constet sibi me-
lius est qd eum tñ absoluat tam ab obseruatione iudici qd ab
impetitione rei. de hōno. f. de confir. c. iij. ¶ Et dñm. ar.
p̄dictarum legum qd qñ petitur snia nulla nūciari ex certa
cā: puta qd lata sit post ap. legitimā. si aduersarius vult sniam
probare tenetur: qd nulla appellatio p̄cessit. vel si p̄cesserit illegi-
tima admittendus est. sed si ex alia cā vellet p̄bare cām nō te-
nere. puta qd non fuit iudex qui tulit sniam. non est admitten-
dus. qd sic p̄bo. qd etiā ipse qd dedit libellū ad hoc p̄batus. s; qd
ex alia cā est iniusta excoicatio non esset admittendus. immo
si ferretur sententiā s; eū vel p eo hoc non obstat qd sup hoc sen-
tētiatum est iterū posset ex alia cā agere et multo fortius nō p̄t
inducere p̄bationes super iusta vel iniusta excoicatione nisi
super hoc in modum reconuentionis porrigeret libellū: qd sibi
de iure negari non posset. ¶ Sed op. fm hoc videt qd nunq̄
sit faciendā differentia in snia p reo ferēda: qd semp fingit p̄ba-
uisse: qd negatiua aliter p̄bati non pōt nisi qd fingit p̄bata ex qd
actor nō pbat affirmatiuā: rñ. qd magna est differentia in prola-
tione snie: et dñt est: qd si sufficit reo qd actor nō probauit qd
tñ ad hoc qd absoluat s; qd p̄dictū est: nō tñ sufficit quo ad hoc
vt iudex dñm. s; sniam pfirmāda vel re suā esse nisi hoc proba-
uerit de hoc aut no. f. de rescri. spo. ex p̄questione. vel potes di-
cere qd in cā appellatiōis vbi nō est necesse dare libellū et vbi
ex prioribus actis p̄cedit petita pfirmatione snie p̄cedit etiam
ad infirmationē. et b satis exp̄sse h̄t aut. de his qui ad iu. s. volu-
mus. et dñt qdā idē vbiqz implorat omni iudicis sine sit in
integ. rest. sine petitiōe absolutiōis. nam si petatur in integ. re-
sti: etiam si danda nō sit in integ. rest. qd non tenuit ipso iure ge-
stum super quo petis restitutio. tñ iudex a quo hic petis aliter
prouidebit non sniando: qd de hoc actum nō est. sed puidendo
etiam qd gestū est sup quo petebatur restō non obstat agēti. et nō
p̄sit reo. et ita p̄cipiat reo agere ac si illud gestum nō interven-
set. ff. di

atione possunt 2 queri et si sint diuites aliis iudicis ordinariis
omissis. f. de fo. co. q. ex pre. id est intelligim⁹ de pegrinis oib⁹ q
sunt de foro ecclie. q. ad res q. s. ferunt⁹ i. iniurias et 3 et q. i. pegrini
natione sunt. r. r. n. q. in. si q. s. ro. r. c. se. id est de mercatorib⁹ si in
theloneis. i. leolis vel pedagijs grauent⁹. vt. eis de. c. id est liber
tis in ecclesia manumissis vel ecclie 2 medatis. r. 2 fugiendis
ad eccliam. C. de bis q. ad ecclie. 2 fu. l. r. r. v. di. eos q. r. c. se. idem
in penitentibus. r. q. j. aliud. id est de officialib⁹ suis et rusticis et si
lijs et libertis et prore et seruientibus. ff. ad muni. ad supra. r. n.
q. n. eccliarum. ff. de in. om. in. cu. quedam. C. de epis. l. j. r. n. l. r.
r. di. iudicatum. pupillo aut⁹ et orphanos eas audiet ecclesia
negligente iudice sectari et facere iustitiam. et si sint diuites. sicut
de viduis dixim⁹. l. r. r. v. di. de solatis. in religi. id est in senib⁹
l. r. r. v. di. distin. c. j. id est de qbuslibet libertis et no ecclie 2 menda
tis. l. r. r. v. di. liberti. na oes bi miserales psonae dicunt⁹ quo
rum omniu cura ecclesia habere dz. l. r. r. v. di. c. vl. id est in expositi
tis. l. r. r. v. di. c. vl. idem in cecis et mutilatis membris et lepro
sis et captiuis et debilibus. et duntinuo morbo fatigatis. C. qn in
ter. pu. l. j. f. de cens. l. 3 et furiosi. f. de re. spo. c. j. C. de epi. an. iudi
ces. na miserales psonae snt. p maiori at pre p dicate psonae si sint
diuites cognoscunt sub iudicio suis ordinariis rñdere si volunt si
2 bi facere iustitie 2 plenitudi. f. de fo. 2 pe. et tenore. C. 3 et dicit
qdam q si q s vult tales miserales psonas 2 uenire sub iudi
ce sectari vel ordinaro q nup pnt excipe q deat sub ecclesia c. l. 3 si
iudicio vel ex iudicio grauent iuste. tñ possent appellare ad ec
cliam vel et suos aduersarios p simplicem qrimoniā 2 uenire co
ra ecclesia. l. r. r. v. di. dist. libertos. s. libertis. et nos d ad appellatio
ne no credim⁹ eos vexpdicere. q si est appellatū gradati fieri
dz vt a seculari iudice ad primum secularē iudicē supiore ap
3 pellet. n. q. v. anteriorū. C. 3 et obñices qd est spale in misera
bilib⁹ psonis. cu etiā oib⁹ ecclesia debeat reddere iustitiā si iudi
ces seculares sunt negligētes. f. de fo. co. p. l. 3. r. n. bonum simpli
cem qrimoniā aliqui ecclesia audit et no requisitis dñis. et semp
audit qñ pōres dñi rennuūt eis facere iustitiā. nec dicat eis. itē
ad aliū proximū supiore. s. in alijs no intrmitteret ecclesia qñ
q aliquē supiore bz ad quē recurrere possit. et hoc ē dicit palle
gata decreta. s. miseraabilib⁹ psonis statim iudice ordinario ne
gligēte facere iustitiā procedet et sic intelligo capitulū ex tenore
4 r. c. l. r. r. v. di. et hoc ideo: ne diu p iusticia laborēt. C. 3 et
dicimus q etiā p dicate psonae si habito respectu ad ea q possidēt
sint paupes. s. magnas hereditates vel castra petāt no veniet
ad ecclesiasticū iudicē. nisi prius deficiat secularis. q: cā cessat pro
qua toleratū est q iudex ecclesiasticus cognoscat etiā no negligē
te seculari. f. q de modica re agit. C. Aliāut dicit q nup pro
miseraabilibus cognoscat iudex ecclesiasticus. nisi prius eis se
culari iudice deficiēt. sed si q s per violentiā eis bona auferat
tñ defendet eos ecclesia et a suis et supplicatōib⁹ et bñficijs in
5 nabat eos. et sic intelligit⁹. c. p eis faciētia et s. e. si cruce signati
et ab ecclesia defendūtur. C. 3 et no. q vidue pupilli et oes mi
serabiles psonae pnt alios trahere ad curiā impatoris et ipator
vt eos citet dz eis esse fauorabilis et benignus et si aliquod re
scriptū impetret 3 eos nisi exisse de miseria eor faceret metio
ne no v3. C. qn inter pu. l. j. (Debere) et male q debebāt dicere
nisi prius dñs negauerit sibi iustitiā facere alijs. C. 3 et p. Presum
pserūt et male. na talis pñtio vel pactū no pñdcat intāti qd
redire cogant ad eos q anq adirent pōt eor volūtas imitari
vt. ff. de iur. om. in. si 2 uenit. solū cū hoc pōt: petere penā vel
ad interesse agere si est compromissum et cōuenit 3 illud et non
pōt phibere litē corā suo iudice agi. ff. de arb. si rē. C. de arb. l.
j. sed 3. C. de pac. si q s in cōseri. sup hoc dixerūt qdam illā. l. l. l. l.
ligi vbi pactū fuit inscriptis iudictū. bec dec. qñ sine scriptis
pactum interest. sed hoc reprobat⁹ atur. C. de pac. pactus quod
bo. si. alij dixerunt. l. loqui de reo: bñc decr. in actore. sed hoc
ex litera falsum esse apparet. et preterea non dz licere reo qd no
licet actori. ff. de regu. iur. non debet. alij dixerūt ideo ex eo pa
cto agi. q vestitus non fuit contractus coherentia. ff. de iudi.
beres. s. j. C. Tñ dic illam. l. loqui quādo pactum paratur ad
declinandam iurisdictionem. vel verius quādo ponit pactū
ad vnum certum iudicē habendum. f. qñ quis habet plures iu
dices ordinarios. sicut est bononie. vbi scolares habēt epm po
testatem et magistrum suū: si faciat scholaris pactum de litigā
do sub vno tenet: sed si velint prorogare ex pacto iurisdic
tione ad eū cui iurisdictioni no subsunt no pñdcat si cogant in
uiti coram eo litigare. vt hic. ff. de iurisd. om. in. si cōuenit.
C. Item cum isti delegati interlocuti sunt per literas bñdi se
pcedere non debere et als non essent iudices ordinarij eorum
iurisdicatio prorogati non poterat. C. de iurisd. om. iud. puato
6 rā. C. 3 et si als essent ordinarij. q tñ isti non videbant itē
dere ad prorogationē p dicate: s. si priori cōmissioni inuicēba
tur quasi ex debito cū no tenēt. et ita errabant vel in facto vel
in iure quorum vtrūq prorogationē impedit. ff. de iuris et fa
cti ignorantia. l. j. in princ. ff. de iurisd. om. iud. nulli in prin

Innocen. super Primodecre.

ei. r. q. si. ad instu est q. hic papa diffinit. vel dic q. no fuit copro-
missum q. redirent ad indicē deleg. nisi sicut erat de iure.
1 Arbitri an habeat iurisdictionē delegatā r. an ab eis possit
appellari in nu. 2.
3 Recusatus pcedere pōt nisi infra terminū sibi datum probet
causas recusationis.

Suspensionis cā (faciūt. s. eo. pterea. Ad
hoc). f. ad pādū cās suspi-
tōis. vel ad inducē. testes ad illas pādūz vel ad
testes reprobatōs vel ad sniam ferēdā r. bndi. Ab

- 1 ipō) qui vt suspectus recusatur. ¶ (Sine quibus) hic dicit
qdās hos arbitros delegatā iurisdictionē hēre: r. eo q. est. f.
de ap. cū spāl. in pñ. vbi innuit q. ex delegatōe pape pcedat
ar. s. e. ex lris r. si fuerit appellatū appellabit ad papā non ad
delegatū. q. si hoc diceret. f. q. appellaret a delegato sequeret
absurditas. f. q. vltēri⁹ recusari nō possent q. in vno negocio
f. appellatōis p se iudices eligūt. iij. q. ii. si q. re. delegare autē
q. sunt arbitri nō pñt. f. si iurisdictionē hēt. ergo eā pñt alij
delegare. s. e. pastoralis in pñ. f. e. qm in pñ. ¶ Itē ab eis po-
terit appellari q. satis sūt absurda. ppter hoc dicit alij hos ar-
bitros iurisdictionē nō hēre. r. dicit q. ad eos pñtēt oīa q. faci-
unt ad hūc articulū. f. terminos assignare pbatōes recipe. r.
arbitriū pmulgare. r. similia que pñt arbitri pñt. ff. de arb. f.
inter. q. ii. nec decre. cū spāl. dicit hos delegatos. f. ex manda-
to pape teneri ad quedā q. nō faciūt eos haberi iurisdictionē. vt
pbat. s. de referi. cū pñt. decre. aut ex lris nō loqutur in arbi-
tris f. in iudicib⁹. ¶ S. dices si nō habēt iurisdictionē quis co-
get ptes si non fuerint in terminis: vel si nō pareāt snie cum re-
cusatus sup hoc pñt nō hēat vt h. nā in oibus ei suspectus est
vt hic. ¶ Itē pena nō est appōita ad quā agi possit. r. h.
pena nō sit pñt. f. a. tñ arbitrium hoc modo implebit. f. nisi in
fra terminum sibi datū pbet cās recusatōis pcedet recusat⁹.
f. de ap. cū speciali. r. h. termino ad aliq. certū assignatū abes-
set. aliqua ps. h. aliq. dicit nō credere recusatum debere pce-
dere nisi cor⁹ effluerit terminus arbitris deputat⁹. vt in pal-
le. decre. cum spāl. Posset tñ dici. f. nō bene q. si in terminis
vel pñtis pñtatur fuerit q. statim recusatus resumit iurisdictionē
nē suā r. sic adhuc restet de termino deputato arbitris sicut in
alijs arbitris dr. ff. de arb. arbit. r. l. sicut dies. q. p. r. nō ex
oibus. C. de arb. l. ij. ¶ Cogēdi r. fm. l. coguntur p delegan-
tē si est pñs in puincia. vel si ipse est absens p alios ordinarios
iudices pñtes. C. de in. cum spāl. p suspēsiōē vel excoicationē
pñtis. d. i. quorūdam. lxxij. di. bonorat⁹. s. e. sane. vel indicta
muleta. f. si q. ins di. l. j. vel captis pignōib⁹ insti. de satis. tñ.
q. vl. insti. de exco. tñ. f. rñ. ff. de li. ag. si q. s. f. si q. ex bis (Aliter)
si terti⁹ dissentiat. nos idē dicim⁹ etiā si sit absens semp em a
iure intelligit illa cā adiecta q. si nō oēs duo vestrū. ar. hic.
- 1 Nunquid interdictū vel excoicatione possit venire in pactuz
vel conditionem.
- 2 Cum quis culpa sua omisit soluere cū potuit nō dē pdesse.
- 3 An liceat pacisci de snia ferenda.

Et. g. per literas aplicas. (tñ) de
legat⁹ q. est alia
ab ordinaria. nā ex delegatōe possit vbiq. sniam
excoicationē mādare. s. e. significasti si qñ. f. extraordi-
naria tñ i subditos. ¶ Itē si delegata possit excoici possit i
subditos qñlibet delegat⁹ excoicare ordinaria aut progat lēz
possit suos subditos excoicare nō tñ alios: sed pōt oēs indica-
re. f. non als punire. alij cōtradict. ¶ (Et si infra) Non re-
dim⁹ interdictū vel excoicationem posse venire in pactuz vel
conditionē cū tātū contra contumaces sint iste sententie pro-
mulgāde r. incorrigibiles. r. q. iij. nemo epōz. r. iij. q. iij. tam
sacerdos ecce qñtumq. ergo pcessit pactū de excoicationē do
si nō soluerit in termino. q. possit eē q. tunc cōtumax nō est. q.
libenter solueret. sed non potest. non debet excoimunicari. ff. de
pac. si vnus. q. si pac. pterea necessaria est monitio. f. de senten-
exco. sacro. ¶ S. dices hoc verum esse vbi post pactum nun-
q. potuit soluere. f. vbi potuit cum culpa sua omisit non dē ei
pdesse. ff. commo. si vt certo. q. f. inter dñ. ff. locati. videamus
q. sed hoc. cum suis cōcordat⁹. Sed rñ. q. h. fuerit tunc culpa
bilis modo non est nec est simile de actio. commodati r. alijs q.
dantur contra eum qui est in culpa r. excoicatione que nō da-
tur nisi contra contumacem r. incorrigibilem. vt in. c. pñalle.
sicut iussurandum in litem. ff. de in. l. iur. videamus. q. vl. r.
in. l. actionibus. nisi in casu. C. e. alio. sed hac rōne videtur qd
nec sic ferri possit. te excoimunicatō nisi solueris vsq. ad tales di-
em. ¶ S. contra. f. de ap. pterea. arg. f. de re iudi. q. ad cōsul-
tationem. r. videtur per omnia simile. nam r. hoc nō soluit
infra terminum cum tñ possit. h. fuerit in culpa. non tamē dē
incidere in excoicationem ex cessatione solutiōis que est ante
terminum q. ex eo apparet q. si post soluat vsq. ad terminū nō
indiget absolūtione. r. q. vsq. ad vltimū instans liberatur sol-

uendo. ff. de verbo. obl. qui con. f. de senten. ex. nuper. nec in f.
ne termini est contumax. q. solueret libenter si haberet vnde. r.
inde est q. nō est q. imputetur ei. ff. de dona. nam in his. rñ. f.
pradicta nō esse similia. nā vbi statim ferē snia. f. suspēdit effe-
ctus. h. non debeat ferri. f. q. vi. bñdū. si tñ ferat tñ r. est iusta.
v. q. j. qdam. vñ nō solū regit⁹ adēmnat⁹ q. non sit negligēs f.
oportet eū diligētē in adimplendo q. snialiter iudex mādā
uit. ff. de rei vē. vtiq. r. inde est q. negligens sit medio tēpore
inter sniam r. terminū solutiōis congregare pecuniā excoica-
tio suum sortit⁹ effectum. immo q. plus est si medio tēpore incipet
labi facultatibus si tunc nō faceret dicere adueniēte termino
excoicationē suum sortit⁹ effectū. ar. op. ff. de admī. tu. quotiēs.
q. nequa. r. q. q. si in diem. r. eodē mō si dēdnatus sum dare
hominē r. is mortu⁹ est culpa mea. vel seruus q. custodiendus
erat fugit tenē dēdnat⁹. ff. q. me. cā. sicut ex. q. h. bñ. r. q. seq. ff.
de rei vē. si ab hoīe. r. l. seq. nō tñ agatur ex snia nec incurrant
excoicationē. nisi finito termino. ff. de ver. ob. nulla. s. ff. de ver-
bo. ob. hoc iure: secus si sine culpa sua vel subdito facultatib⁹
laberet. q. tunc nullo tēpore ageretur ex snia pōt intelligi durate
impedimento. nā impedimēto cessante si nō solueret etiā post
terminū cū possit soluere. tūc vt excoicatione sortit⁹ effectum
fm q. nō. f. de pigno. signi ficante in gl. de. facit. ff. de le. ii. titia
q. vsuras. r. q. ibi nō. ff. qui satis. cog. l. sciēdum. q. si. r. C. de ser-
pig. da. ma. l. si creditoribus. in s. no. C. in qui. can. in integ. re-
sti. nō. l. j. r. ibi vide p. q. r. de his q. not. in fa. l. minoribus. et
etiā videtur q. in termino q. nō possit soluere debeat ptestari.
vt ibi nō. in gl. antepe. nec incurreret excoicationē. vt dictis
legib⁹ pbat. ff. de admī. tu. esset contu. nisi esset malefidei posses-
sor ab initio nec cām litigādī haberet. ff. de rei ven. itē si ver. q.
vl. ff. de leg. j. cum reus. ff. si cer. pe. q. te. ff. qd. met. cau. super se
cu. sed r. tūc qñ fuit malefidei possessor. nec habuit cām litigan-
di si post sniam moriatur seruus vel equus. vel fugiat anteq. q.
sit in aliqua mora post sententiā. licet teneat ad estimationē
rei amisse. vt in predictis legibus. nō tamen incidet in excom-
municationem. ¶ Ratio diuersitatis: q. de interitu rei teneat
propter moram in qua semper pñt ex quo cepit esse malefidei
possessor. nec cām litigandi habuit. sed de excoicatione non te-
netur nisi propter sniam que nō ligat nisi ppter moram vel cul-
pam post sniam r. contra tenorem sententiē pñgentem. r. post
terminū in snia positum. vbi ergo ista non pñgerunt non tene-
bit excoicatione. ¶ Intelligo igit sic. excoico te nisi solueris
vsq. ad pascha. cum possis tūc soluere. vel nō possis tūc. f. cul-
pa tua cōmissa post sniam contra tenorē eius redditus es im-
potens alioquin si intelligeret siue possis siue nō possis sine cul-
pa tua intolerabile errore exprimeret. vnde nulla esset snia. f.
de sen. exco. per tuas. s. e. cū cōtingat. ¶ Alij tñ dicunt semp
cum cadere in excoicationē etiā si in nulla mora fuit vel culpa.
nō ob. qd. dr. q. caderet intellectus eius in similem intellectum
ac si exprimeret errore. q. h. in id cadat vel inde error sequat⁹. tñ
q. nō exprimit nihilominus teneret snia. f. q. vi. si snia. id tñ in-
der postq. hoc cognouerit sine vlla difficultate absolueret debz
hechnt locū vbi snia lata est sub dñtōe q. aliquod fiat in futu-
rū alioqn sit excoicatus. sec⁹ aut esset vbi snia ferri dē pure q.
nō possit ferri iusta nisi in incorrigibile vt dictum est. sed h. di-
rerim q. nō h. pacisci de snia ferēda. neq. coram ordinario. ne-
q. coram delegato itelligo sine cā e cognitiōe. q. i. nemo. nā als
si sit ordinarius alioz non litigatū pñt progare iurisdictionē
suam. h. possis me excoicare si fuerit instum vel si pbatā fuerit
cā excoicationis. vt in. c. nemo. arg. ff. de in. l. j. (Iurisdictioni)
deleg. vel ordinarie. nō tñ ordinariam sed deleg. progare intē
debant. de hoc no. s. eo. de causis.

Am vicesimum (annum) minor. rr.
an. dummo sit pu-
bes indicare potest quasi ordinarius. vt hic. arg. ff.
de in. cū pñt. in medio maior. aut. rr. an. a quolibet
delegari pōt r. cogi pferre sniaz. minor. at. rr. an. f. maior. r. vñ.
vtraq. pte pñtēte pōt eē delegat⁹. als nō nisi a pñcipe. f. non
cogit pferre sniam. ¶ Itē si minor. r. vñ. deleg. a quolibet or-
dinario etiā vtraq. pte pñtēte ē dele. nō tñ ei⁹ snia. secus si a
pñcipe: q. tñ r. tñ snia r. cogit pferre cū dubitandū non sit de
his quos princeps elegit. r. vñ. q. iij. q. valde. arbit. aut com-
promissarius etiā vtraq. pte pñtēte r. pñtēte nō pōt esse minor.
rr. ann. nec cogit pferre sniam. nec lata tñ ar. ff. de arb. cum
lege. C. de aduo. di. sancimus. ff. de re iudi. quidam (Dari) a
quolibet qui delegandi h. potestatem tantū a pñcipe (quam
a pñcipe) sed a pñcipe facta etiā minor. r. vñ. ann. tñ de
leg. ff. de re iudi. quidam.

Mo delegatorū Si delegatio facta
est persone non loco
s. eo. qm abbas. vbi de hoc no. s. eo. licet. ¶ Exem-
pro: si essent tres vel plures: quia verum est penes
omnes iurisdictionem esse r. non penes remanentes tantum:
vnde eorum

in m. f.
pactum de excoicando
nō soluerit.

in m. f.
excoicare quē pñon
soluerit.

unde de or. snia no tenet. ff. de re. iur. duo ex. ff. de arb. ite. si. q. vlt. et al. et no. de hoc. s. co. cam. exp. et sum. vbi gratia. q. si no om nes. et supra eodem prudentiam.

1. Possunt partes renunciare his q. p. se introducta sunt: no at eis q. pro publica utilitate vel ex officio suo.
2. No debet magna ministeria delegari.
3. Ad b. vt sciat q. trahat ad successore inspicienda e. vbor. pceptio.
4. In ministerio dispensandi cum irregulari quis sit eligendus.
5. Excoicatio et dispensatio de sui natura habent admixtam cognitionem et iurisdictionem.
6. Non potest is cui commissum est puidere alicui de beneficio: alij demandare.

Cloniam apostolica

- prudencia. vbi de hoc no. (Cofentia) secus si partes no cofentiat. Itē secus si no sint ibi partes. s. ex offi.
1. suo mader. (C. Dieterich) q. d. vbi inter partes agitur potest alij delegare: sed vbi iter partes no agitur. sed papa ex officio suo sine partibus inquisitione vel puiione comittit vel quid aliud tunc si mader papa q. psonaliter inter sit delegare no pot. Rō d. iurisdictionis est q. in primo casu ptes possunt renunciare his q. p. se introducta sunt. no aut eis q. pro publica utilitate vel ex officio suo. ff. de pac. iure. g. p. et vi. j. de fo. co. p. n. diligenti.
  2. (C. Eligere) vbi magis puiuntur. et oē mō intelligit q. d. in sequenti. s. d. i. q. certū ministeriū delegari no pot. q. em suu intelligi de magnis ministerijs sicut est predicare et alia hic pten. ta et filia. et hoc relinquēdū est arbitrio iudicis q. magna sunt vlt. pua in minorib. aut ministerijs bñs subdelegatio nisi i refer. pto ptenere q. d. comittēdo delegatū vel industriā et. q. in hoc casu subdelegabit vlt. bñ. (C. Comissus) j. de sen. ex. mulie res. ff. de admi. tu. ita. s. gessisse. ff. de pec. seru. j. rñ. So. illo hz locū in tpalib. ministerijs. hoc in spūalib. et in his q. sūt in iudicio sine iurisdictione et. ff. m. si pcurator. s. si q. Si cñ bñer iurisdictionē delegare possit. s. e. c. l. p. et c. pastoralis. vel alijs ge. neralis est aut spūale. vlt. meli. q. n. alijs sua autoritate p. at qd facere tūc no est vis sine per se sine aliū faciat nisi spūaliter probi beas. vt in bñs. sed vbi sua autoritate no pot. facere sed alteri. tūc locū hz q. d. bñ. s. q. no pot. alij comittere. (C. Sed quero si successor q. n. est scriptū no expiso note psonē sed dignitatis tā tuz vel loci hoc possit pscire. ar. q. sic. s. e. q. n. abbas. qdā rñdet ad hoc vt sciat q. trahat ad successore inspiciendā esse pceptio nē verbor. in qbus forte designabit se certā psonā ad hoc tātus eligere. vel etiā designabit q. ad successore trahat et inspiciendā est inde facti natura pmo vlt. poti. ministerij puta vtrū ministriū delegati possit cōiter et per alios implorari vel nō. nā si non possit cōiter p alios implorari sine vlla iurisdictione vt est ministriū recipiēdi testes excoicadi vel absoluēdi transit ad successore. arg. op. an. vt nulli iudi. s. hoc vero inuenimus. C. de cad. tol. l. i. s. p. s. d. si vō tale sit ministeriū qd cōiter ab alijs no impleat sicut est pdicare crucē vbi erigitur psona l. f. a. et q. p. dicit ope et sermone. et idē in ministerio intelligēdi pnam. (C. In ministerio aut dispensandi cū irregulari eligat homo q. no speret pecunie thesauris. et q. panti sunt. no ideo trāsmittunt ad successores. arg. op. C. de cad. tol. l. i. s. ne aut. ordinarius aut hoc licite comittit. j. de of. or. inter cetera. et c. vlt. alij aut vlt. melius q. hz pdicta distinctio locū hēat in legatis ppter psumptā voluntatē testatoris. no tñ hz locū in alijs vbi certū ministeriū demā daf: q. si mandet ministeriū recipiēdi testes sine absoluēdi excoicatu sine quodcūq. aliud. tunc nec p alij ererere pot. nec trā sit ad successore. Et est rō. q. nō ille cui mandaf ministeriū vlt. facere: sed ille q. mandaf. et ideo per aliū facere nō pot. secus aut in delega. q. ille hz iurisdictionē. et ideo delegare pot. s. e. c. in pmi. et p se facere dicit q. quis de successore possit pbabilis dubitari.
  3. (C. Alii dicit et vt videt bene. q. quicūq. pars iudicior comittatur iurisdictionē hz ille cui comittit sine sit receptor testij sine citator sine auditor allegationis. ar. op. s. e. et lris. et si dicas in qbus poterit exercere iurisdictionē i pdictis. Rñ. receptor testij vlt. iurisdictione ad testes cogendos et a falso cōpescēdos et ad alia bñōi. citator vlt. iurisdictione ad terminū progandū vlt. mīnendū si supior. nō pñrit. et etiā vt pceptat citato q. corā citatore cōpareat citationē recepturus et alia bñōi. dicitur etiā q. citator pot. citare pcuratorē q. solū operā exhibet vel etiā p lras et idē videndū est in alijs partib. iudicij personis delegatis. et de hoc no. j. de re. iur. cū bertoldus. qd aut hīc dicitur excoicatione et dispensatione intelligi q. n. hoc mandaf sine cāe cognitione fieri. hz gñaliter nñ cā subit debeat cum cāse cognitione fieri et mediate iurisdictione. sunt tñ quedā alia q. de sui natura requirūt cognitionē vel iurisdictionē sicut est predicare pñas iniungere alijs bñficiū dare et bñōi q. alijs comitti nō pñt. sed et his aliqñā do adqitur iurisdicio. s. vt dicitores vel impedientes compellat. et in his et in cōsilijs. hz possit comittere iurisdictionē adie.

etiam. s. q. alij cōpescat dicitores. non tñ pot. comittere illud ministeriū qd ex sui natura nō hz admixtā cognitionem et iurisdictionem. sicut est predicare. (C. Sed obijciēs de excoicatione et dispensatione q. sui natura bñt admixtā cognitionē et iurisdictionē. S. rñ. illud esse verū nisi expresse mandaret q. sine cāse cognitione excoicaret vel dispensaret. sicut h. intelligitur. Nec ob. qd in superiori. s. d. in qñtione que procedit ex officio. et q. sui natura hz cognitionem vel iurisdictionē annexā. et tñ comitti non pot. illud est ideo est q. ibi eligi industria psonē. nec et esset malū in inquisitione. s. q. si et comittat cū cāse cognitione tñ pmit. (C. In non pot. q. ibi industria psonē elegisse vlt. (C. Excoicare) id est denunciare aliquos excoicatos vel absolutos. nam si mandaret papa alicui qd sniam excoicationis in aliquem ferat non vcam ferre nisi cū cāse cognitione et monitione pmissa. s. q. i. nemo. j. de sen. excom. sacro. (C. Sed dices papa cognouit et non cognouit enī de quo agit snia excoicationis inno dandum. certe tūc et ipse ferre sniam vlt. ff. de iur. de quo hoc casu si dñs papayel alius q. de iure pot. ferre sniam per alium vt sunt illustres mandet alicui qd ea ferat nō est necessaria eius cāse cognitio. hz tūc etiā fateor: hāc decre. locū habere vt ea non debeat alij delegare. (C. (C. Distinctio) hac ratione dicimus q. si alicui commissum est qd puidet alicui de aliquo bñficio qd hoc alij demandare non pot. q. sine certū officij sine ministeriū demādet qd per se exercere debeat delegas. s. pñsionem clerici vel collationē pñe de alij demāduit. et idē videtur si in literis dicit exequari sed secus est si dicat compellas vel facias pñideri.

1. Conseruatores ex quibus et ansis dentur.
2. An liceat per testes probare notorium maleficium.
3. Factum a conseruatoribus non tenet: nisi vocatis illis qui deliquisse dicuntur.
4. Conseruatores recusari non possunt.
5. Vbi notorium est maleficium alij sed iudici opz qd super hoc requiratur probationes.
6. In notorio necessarius est aliquis ordo.

Statuimus

(vt conseruantes) (C. No. cōseruatores aliquando dantur vt defendat aliquos contra raptos et pñones. alij datur contra eos q. aliquos pñuilegia infringūt. alij generalis dantur. s. vt defendant aliquos ab omnibus iniurijs et offensis. et in nullo pñdictorum casu alij bñt indagi nem pñuatores nisi in hoc vt vocent eos q. molestatores et iniuriatores dicunt et si vocati venerint interrogabuntur an pñdictas molestias et iniurias irrogauerint. et si eas confessi fuerint tanq. manifestos iniuriatores procedent. vt hic si vō negēt cū p negatione facta sit res dubia. C. q. ad li. procla. nō li. l. i. nō procedent. et si processerint nō valet tanq. excedens sine mādā. et q. non sunt manifesti iniuriatores et iurisdicio conseruatorū limitata est tñ manifestos. ar. op. ff. m. diligēt. s. de referip. cum dilecti. nisi forte adeo de facto vel de iure esset eorum maleficium notorium quod inficiationi locus non esset: q. tūc valeret pñcessus tales. j. de co. a. de. et mu. tua. et c. vestra. h. q. i. manifesti. lmo et si anteq. limitaret vlt. idē debere fieri. lxxxi. distin. de solatis. et c. libertos. (C. S. qd si per testes vellēt pbare maleficium notorium. Rñ. qd per testes male pbat maleficium notorium hz p qualitatē facti. s. de transla. epif. q. de hoc no. j. de co. a. bñ. de. et mu. tua. Itē hñ cōsiliatur maleficium facti. sed dicat se iure id fecisse non intromittet se vlt. conseruator. (C. Sed queres pone fert sniam excoicationis. q. aliam ferre non pot. hz contumacem. et postea constat eum esse iniuriatorem: sed nō manifestum nunquid in veritate est excoicatus. dicit qdam quod sic. hz iniuste iurisdicio ei daf. sup. oēs iniuriatores qualis est iste hz occultus. alij dicunt contra vt primo dictū est eodem iure vt isti censentur pñuilegiati q. suos iniuriatores vel malefactores excoicare pñt. nā non intelligitur de manifestis sicut et illud intelligitur qd sequitur. liceat tibi alienata male reuocare. nā nō intelligitur nisi de his de qbus cōstet p pñfessionē vel rei euidentiā. de hoc no. s. de ele. nōsti. j. de re. ec. non alie. epif. q. et breve ra intelligi in pñuatoribus. nā iudices ecclesiastici ordinari bene cognoscent etiam de occultis et violentijs: vt no. j. de fo. com. pe. cū sit gñale. Itē illud qd dicit circa mediu bñi gl. ver. s. q. cōfiteat factū. hz dicit se iure fecisse nō est vlt. cogendus a conseruatore nō est semp. vt. j. de co. a. de. et mu. tua. in gl. illud.
- 3. (C. Itē no. qd isti pñuatores et alij qd daf iurisdicio i certas pñonas vt qñ mādaf q. cōpescant contradicētes p cen. eccle. et bñōi semp. vocare debent illos q. dicunt deliquisse. alij non tñ qd sit eos. h. q. j. c. j. et q. vi. perlatā nisi esset snia excoicationis que forte tenet si factū esset notorium: q. sentētia excoicationis et etiā non seruato ordine. sed tanq. iniusta esset absq. difficultate relaxada. imo plator: ipi pñuēdus est. j. de sen. ex. sacro hz nec contra hos malefactores valet snia nisi sint manifesti: vt hic de hoc no. j. de pñb. p. illoz. et de pñb. p. pñuit. si aut. vocati contumaces fuerint. tūc cōseruator et alij cōsimiles p cōtumacia pñt. Inno. super primo decreta. b

procedere contra eos sed alia si ferrent aliquam suam excoicationis vel alia pro violentia vel alio delicto non tamen nisi esset manifestum hic vel nisi prius sententiaret quod esset manifesta iniuria: et tunc etiam si non esset manifesta iniuria. tamen tunc si non appellaret ab ea. h. de rescriptis. pastoralis. §. si ubi de quod inder per exceptionem psonarum h. de iurisdictione super eos. solu. bui. Item colligit ex tenore rescriptorum. quod ibi dicit quod partibus vocatis audiat constitutos notarios et etiam notarios sed hic dicit quod partibus vocatis tantum contra manifestos violentos procedat. vel dic quod si conservatores possunt nihil prohibere nisi quod nihil fiat his quorum conservatores sunt sine ordine iudiciario. ar. de si querela. C. ad manifestos de hoc apparet quod recusari non possunt conservatores. argu. de appel. peruenit. et c. pposuit. et quod procedere possunt absente parte per contumaciam: ut no. de coha. clerico. et in. c. v. et infra. C. ad alia preterquam in notoriis. quia in notoriis bene habebunt indagare. arg. quia committitur conservatoribus iurisdictione in eis. ergo et omnia sine quibus illa non possunt impleri. ff. de iuris. om. iudi. l. si. sed non potest venire ad puniendum aliquos de notoriis malefactoribus nisi eos citet et nisi citatos et contumaces puniat in expensis. et alia. s. eodem. de causis. ff. si quis ius di. no. obtineat. l. i. Item si malefactorum est notorium aliis: sed non iudici oportet quod super hoc requiratur probatio nec et etiam cogat aliquando testes quibus interesse debet partes. h. q. j. in primis. de test. c. si. Item in notoriis aliquis ordo necessarius est. de iur. iuran. ad nostram. sed ille qui fecit illud quod dicitur malefactorum: sed dicit quod illud non est malefactorum. sed illud faciendo plus est iure suo videtur quod in hoc casu admittit probationes utriusque: quia aliter non potest expellere iurisdictionem sibi commissam. Item quia reus non actor: offensus parat viam iudici cognoscendi de his dum proponit exceptionem talem quod non deberet procedi contra eum si vera esset. et sepe quis habet ex beneficio alterius quod ex se habere non potest. s. de tempo. ordi. c. pe. hoc autem satis videtur quod non potest conservator inquirere de malefactorum ex off. suo quod non est iste modus procedendi in notorio nisi forte procedat ad inquirendum an factum sit notorium et etiam in hoc casu. si malefactorum est notorium: sed non malefactorum. sed si per testes probatur de aliquo quod fecit illud malefactorum: sed non probatur quod sit notorium nec nocebit sibi talis probatio. et hoc ideo videtur: quod non potest conservator procedere nisi contra notorios qualis non est iste: quod de occultis circumstantiis possit inquirere conservator: que sunt accessoria notorio non potest tamen inquirere de occulto facto vel de occultis personis que sunt principalia. de ordinario autem utrum per has probationes possit procedere contra eum. dic ut no. s. de ele. bone memo. si autem ille qui fecit malefactorum bene conservatur illud. Sed dicit illud non notorium bene potest contra eum procedere conservator. quod illud malefactorum non fuerit notorium facti evidentiā est tamen notorium per confessionem suam quibus pluribus modis sit notorium. de coha. cle. et in. c. v. et infra. et dicit quod testes qui inducunt super notorio debent dicere factum esse notorium et si queratur quod scit potest dicere quod ego fui presens et vidi quod publice in platea multis personis fecit illud. immo plus videtur quod etiam si dicat ego non vidi quod fecit malefactorum sed vidi quod ducit fuit coram iudice et interrogatus de malefactorum non negavit vel confessus fuit. s. de sic publice fecerat. quidam autem dicit idem etiam si coram multis confiteretur. C. Item si dicit ego non vidi quod fecit malefactorum. sed vidi eum fugientem vel ibi latitantem. et propter hoc nullo modo se excusantem et non suberat ea quare se non excusaret vel quod de hoc cum aliquibus transierit. ff. de q. can. inf. l. ar. h. et. §. si. et l. seq. et sic est multa talia invenire. alii tamen dicunt si iurisdictione aut hoc est quasi merum imperium et supremum inter alias iurisdictiones. Item ex hoc apparet quod iurisdictione habet et etiam cognitione aliquam. quod si iura excoicationis ferri non potest sine cause cognitione. si. q. j. nemo. expone ergo sic literam. quia non habebit iudicialē indaginem supple in notoriis. C. Item non habet iudicialē indaginem cum effectu. quia super ea non indicat sed tantum se instruit. ut iuste possit excoicare. Item non videtur habere iudicialē indaginem ex vi literę. sed ex consensu partium. quod est inculpat dicit. ego feci utens iure meo. et hoc parat sum probare et convenire quod iudex de hoc cognoscat. quia aliter cum factum sit notorium excoicabit conservator. tunc autem inculpans consentiat quod recipiantur probationes: et sic cōi psonis proga iurisdictione. aut non consentiat quod recipiat ei probationes super hoc. et sic iudex non excoicabit ea non cognita. de sen. exco. sacro. Item ex quo iurisdictionem h. v. qd v. ad annum possit renovare suam suā. s. e. querenti. ite p. dicta ratio de v. qd si notorius offensus excoicatus veniat infra annum et dicat cognoscite de quantitate dāni: quod volo satisfacere quod hoc cognoscere per testes et alio modo ad sui instructionem partibus presentibus. et si nollit actor quod cognosceret conservator cum absolvet.

De officio legati.

Rubrica.

Um non ignoretis. Per appel. et in aliis causis quos dicimus infra (audire) quid possit legatus colligendum est ex literis legati. de p. p. porro. et non est. s. r. v. q. si. servatis quedam tamen potest et si non exprimatur: ut hic. (studuisti) cognitione. i. antequam sciat cognoscere de legatus (verget) s. de res. cum sit ro. (impedire). r. q. j. c. pue nit. et r. v. di. eccl. C. de do. i. hoc. r. i. d. i. p. p. p. (mandatū) C. si aduer. re in. aduer. s. ff. ad trebel. ille a quo. §. tempestive C. confirmare in cōi forma que modicum v. confirmamus sicut lata est. de coel. p. b. et ecc. no. vaca. q. diuersi. cū cause aut cognitio ne non potest. quod per consequens possit infirmare. r. v. di. inferior. ff. de re iudi. qui condē. de pe. di. j. verbū. ff. de reg. iur. eius.

Nisi spalis. Illa dilectio. no. in amore remittit. ere penaz. l. di. clerico. r. v. q. i. r. p. no potest amore remittere penam. i. q. i. j. §. notandus si alio agente dēnatus sit non potest remitti pena sine consensu eius per quo lata est infamia si ei intercessit. ite pecuniar. idē videtur qui buldam si sua sequatur iniuriam. alij tamen contradicunt.

1. Delegatus an absolvere possit extra pūciā sibi decreta.
2. An finita legatione durent indulgentie a legatis concessę.
3. An finia ferri possit sub conditione.

Quod translatione. et. j. (speciali) quedam sunt que necesse est specialiter demandari. ff. que in frau. cre. si pater. ff. de pac. iure gentium. §. v. ff. de procu. pompo nius. et l. mandato (privilegi) immo et quedam alia. non enim potest absolvere excommunicatum a domino papa et quod plus est a delegato eius. s. e. studuisti. nec vacaturam concedere. de preben. dilect. et si id est quis. C. et ipso ad idolum ipsos de provincia sed etiam alios extra provinciam decretam potest de legatus absolvere. s. e. excommunicatis. et sic quod de facto ap. probat ecclesia ro. sufficit ut habeatur per iure. ff. de legi. de quibus. ff. de adop. emancipatū. Et hoc intellige verum in legato qui a latere pape mittitur. s. cardinalis. de sen. ex. ad eminen tiam. c. ea noscitur. alij autem legati qui non sunt cardinales et qui ex privilegio sunt legati non plus habent potestatis quam in privilegio cōi nesc. j. eo. c. pen. j. de p. p. porro. C. s. qd dices de indulgentiis qd videri durat ne finita legatione cor. et qd dices de sen tētiis qd ferunt sic quicquid fecerit furti sit excoicatus. r. i. q. sic legatus enim est iudex ordi. C. de offi. rec. pūci. quia habet imperium ff. de of. procon. l. et id. legatū em si est ex cardinalibus similem dicimus procois. ar. ff. de offi. pcon. l. j. et v. alios autem legatos singulos siles dicimus p. s. i. d. i. b. ar. ff. de of. p. s. i. l. j. p. t. e. r. c. a. appa ret eum ordinariū: quod vniuersę cause criminales et civiles pū cie ad eum deferunt. s. eo. c. j. cū autem hoc possint alij ordinarij. de sen. ex. a nobis. de pe. et re. nostro. multo fortius legati habent maius imperium oibus iudicibus in pūcia post principē. ff. de of. pcon. si in aliqua. §. pe. et l. nec quicquid. Item p. s. e. t. ad tps et in pperuū potest aliquē prohibere. ff. de of. p. s. e. v. l. j. §. pe. ar. s. ff. de pe. l. v. l. ff. de p. p. i. l. p. u. o. §. v. l. Item v. quasi determinatū quod possit ferre suam sub p. d. i. tione. puta si qd sic fecerit ut ta lē penā patiet quod duret indulgentias dare. j. c. v. l. q. nos credi mus. Nec ob. l. de penis. et de p. p. i. q. loquunt vbi iudex absq. cause cognitione penam insert sine p. n. t. i. o. t. p. s. que pena t. s. sue administrationis tpe durare intelligit secus vbi cum cause cognitione. Item secus in indulgentiis qd sunt extendende. s. de consti. p. n. c. i. l. v. l. nunquid dispensare pot. r. i. sic. j. de transac. ex parte alij aut legati qd non sunt cardinales p. s. i. absolvere excom municatos s. m. tenorem decre. j. e. excoicatis.

Scet tamē. (Ad nostrę) hoc multū deligt. i. q. i. nomē. et i. q. v. l. m. t. i. r. i. in. dentis. C. de reli. l. h. ar. s. j. de ap. p. s. i. t. u. s. sol. ibi (maliciose). ff. nau. cau. sta. h. §. si.

Dilectus si. (in coel. s. i. d. e) ex p. s. i. tatione enim patroni non querit plenū sicut ex coel. s. i. d. e. si discordantibus patronis post quatuor mēses coferat j. de iurep. qm in qbusdā et c. propter. vel meli. plus h. in coel. s. i. d. e. p. latus qm in p. s. i. tatione ne patronus supple in ecclesiis vbi h. collationem: quod et collatio ne oia coel. s. i. d. e. i. n. s. i. t. u. s. sed ex p. s. i. tatione non legi i. n. s. i. r. e. h. coel. s. i. d. e. ad rē petendam et personalem actionem cōtra epm j. de iurep. cum antē. et c. pastoralis. et c. cum dilect.

Non potest egressus pūciā absolvere ab excoicatione quā tulit in ea existens: et qd si erit non aio descedi delegationem an poterit extra provinciam excoicare habes in nu. 2.

Non ille qui nihil ignorat. et. j. (promulga tum) egressus pūciā non potest absolvere ab excoicatione quā tulit existens in ea ff. de of. p. s. i. l. i. j. sed delegati ab eo possunt absolvi re post egressum eius et ligare et de causis cognoscere si ceperūt uti iurisdictione

a. Citet quod in notorio regraf citatio p. s. i. ad de eū dē Inno. l. c. j. de of. dele. l. vi. et frā. de are. plene i suo con si. elev. col. viij. et sequen. b. C. Op. q. su per hoc add. q. p. s. i. facit text. i. l. hoc aut. §. i. ff. ex q. can. l. pos. ea. vbi est text. q. vbi cūq. cer ta qualitas re graf ad fundā dā potētiā iu dicit ut possit pcedere co mō quo pcedit nō est satis illā qū tatē eē verā nī si etiā de ea iu dicit p. s. i. t. facit et qd dicit bar. in. l. si finita. §. al. s. ff. de dā. in fec. et in. l. mul tū interest. ff. d. cōdi. et demon. vbi nō v. z. coel. s. i. d. e. p. m. i. decreti s. cōtumacē nī si p. s. i. t. q. s. i. t. i. n. d. i. c. i. p. acta qd sit p. s. i. t. u. m. et q. q. n. notoriū tri buit iudici iu risdictiones de eo v. z. constare iudici pte cita ta. adde late fran. de are. l. d. suo. p. s. i. elev. co. viij. i. p. n. c. col. sequē. post mediū. Et di eta p. eū ibi ad de ad Inno. j. l. c. t. u. a. j. de co ha. cle. et in. et ibi de veritate dictoy Inno. in. d. c. t. u. a. et in c. v. e. s. t. r. a. eo. ti.

vi iurisdictione antequam egredierentur: quia perpetuane
iurisdictionem suam. ar. 3. de offi. del. 3. f. c. v. l. et ab his ap
pellabit papa vel successor legati. sed anq. ingreditur provin
cia nō pōt exercere contentiosam iurisdictionē. ff. de of. pō. obser
uare. Causam atq. inchoatū legatus nō pōt post suum
egressum: h. alij legat. q. succedet ei vel dñs papa qui intelligit
ei succedere: q. nō alium nō dat. ff. de of. in. mortuo. C. d. ind. f.
p. p. r. d. q. f. sinat in metu. ff. de ind. mortuo. hic est q. iura an
nū nō exequi suam nec. 3. de of. del. q. r. t. q. loquitur in
delegato legatus aut est ordinarius. alij dicunt q. nō pōt idem
in delegato legato. ar. 3. de of. or. pastoralis. f. i. est ergo verum
f. m. eos id q. dicit. de r. q. r. t. q. d. etiam post suam r. t. iurif
ditiōē iura annū legat. 2. deleg. h. aut postq. erit provincia si
bi deputatā vel delegat. nullā iurisdictionē habet. C. t. Quid si
erit provincia non aīo de r. d. i. delegatiōē h. ite r. t. u. r. s. u.
nūq. d. poterit extra provinciam exēdicare. 2. v. q. d. non: q. exēdica
tio requirit cognitionē cāe. f. q. i. nemo. 3. de cā non pōt cognosce
re nisi sedēdo p. tribunali. q. i. in abolitio. 3. B. in alia provincia
facere nō pōt. ir. q. f. epim. 2. in plurib. c. et i. d. e. idem vero fate
mur nisi b. e. a. l. n. i. a. m. e. p. i. d. i. o. c. v. t. i. c. i. d. e. c. d. f. crederem tñ q. d. pos
set absoluerē ubi suū errorē recognoscit sine cāe cognitione p. p.
periculum exēdicationis. ar. 3. de sen. ex. sacro circa f. 3. e. c. n.
delegare aut cāe pōt extra provinciam cū non eā deseruerit. quia h.
non exigit cāe cognitionē. ff. de of. p. r. o. c. d. Aliq. et hoc olim tñ
q. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. m. o. r. i. a. f. a. c. i. e. b. a. t. e. x. t. r. a. p. r. o. v. i. n. c. i. a. b. o. d. i. e. a. u. t. d. e. l. e. p. o. t.
si solam voluntariā morā trahat. ant. de coll. 3. anq. in ver. in pro
vincia. credimus ē q. d. possit dare p. b. e. n. d. a. s. e. x. t. r. a. p. r. o. v. i. n. c. i. a. m.
ar. 3. de ap. qua fronte. 2. habes hic expressum quod si quis est le
gatus in plurib. p. u. i. c. i. s. f. a. c. t. a. v. n. i. u. s. p. u. l. c. i. e. p. o. t. e. s. t. i. n. a. l. i. a. e. x. e.
c. e. r. e. s. d. e. p. o. s. t. a. d. h. o. c. i. n. f. i. c. i. t. u. r. *et. f. i. c. q. u. a. n. d. i. u. m. C. de cur. f. u. r. l.*

Volentes. Et. f. i. c. q. u. a. n. d. i. u. m. C. de cur. f. u. r. l.

Excoicatis. Pro latere. latus principis siue
pape sunt card. ff. ad. l. i. u. l. ma.
si quis eum 2. b. f. cardinales extra provinciam hōes al
terius province absoluerē pōt. (Aliud) ergo a cōtra
rio sensu suis cōprovincialibus pōt manus absolutiōis impen
dere legati q. nō sunt de latere 2. qui nō sibi vendicant ex pri
uilegio legationē. si aut ex privilegio sibi vendicarent nec etiam p.
uinciales absoluerē possunt v. b. hic sequitur.

Emini dubius esse volum?
Statuta. 2. ita hōes quod legatus pōt condere leges gñā
les nō tñ dñas legib. 2. p. r. o. v. i. n. c. i. a. l. i. b. u. s. C. d. of.
p. r. e. a. l. l. e. f. o. r. m. a. Et credo. quod in condendo talia statuta de
bet requirere p. s. i. l. i. i. p. l. a. t. o. r. u. m. p. r. o. v. i. n. c. i. a. l. i. b. u. s. q. u. i. p. t. o. t. i. 2. m. a. r. i. e. f. e. i.
i. d. i. u. s. 2. v. t. a. l. i. q. u. i. r. e. q. u. i. r. e. r. e. d. e. p. p. l. i. n. d. e. c. o. n. s. e. d. i. t. i. f. i. c. i. t. e. d. o.
q. d. et eis irrogatis teneat statuta q. facit legat. de his q. p. e. r. t. i. n. e. t.
ad iurisdictionē suā. ar. p. a. l. l. f. o. r. m. a. s. e. d. d. e. a. l. i. s. f. e. c. i. s.

De officio ordinarij.

Rubrica.

1. An prelati ecclesiastici teneant exequi sniam seculari.
2. An qd snia ferri possit ptra rescriptū excoicationis.
3. An valeat qd fit a prelatis in exemptos.

Excoicatosam. Et. f. i. c. q. u. a. n. d. i. u. m. C. de cur. f. u. r. l.

loq. h. d. r. credim. q. h. possit tā i. d. i. c. i. s. q. i. l. a. t. i. s. f. d. e.
ind. n. o. u. i. t. v. b. i. d. h. a. c. m. a. n. o. v. i. t. i. s. i. n. t. s. p. i. a. l. i. a. v. e. a. l. i. s.
1. p. r. i. n. c. i. p. a. d. s. u. a. i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. c. a. d. q. b. i. n. g. r. i. t. (Auxiliū). i. s. c. l. a.
r. e. z. p. t. a. t. e. m. a. d. p. r. i. n. d. i. c. a. n. d. u. p. l. a. t. a. u. t. e. m. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. e. e. o. d. e. m. o. t. e.
n. e. f. m. a. n. d. a. r. e. s. n. i. a. m. e. r. e. c. u. t. i. o. i. i. n. d. s. e. c. u. l. a. r. i. s. a. r. x. c. v. i. v. i. c. u. m. a. d.
v. e. z. f. i. h. o. c. e. s. t. d. i. u. e. r. s. i. t. a. s. q. p. r. e. l. a. t. a. e. r. e. q. n. o. n. c. o. g. i. t. u. r. p. s. e. l. a. r. e. m.
p. t. a. t. e. f. s. f. e. c. u. l. a. r. i. s. b. n. i. c. o. g. i. t. p. e. r. s. u. i. p. l. a. t. u. a. r. f. e. a. d. r. e. z. i. t. e. b. o. c. e. s. t.
d. i. u. e. r. s. i. t. u. m. q. n. i. q. u. i. a. d. p. e. t. i. t. i. o. n. e. m. s. e. c. u. l. a. r. i. s. e. x. c. o. i. c. a. b. i. t. n. i. s. i. c. a. n. o.
2. n. i. c. a. m. o. n. i. t. o. e. p. m. i. s. s. a. q. u. a. m. b. e. s. f. d. s. e. n. e. x. c. s. a. c. r. o. C. t. E. t. f. i. v. o.
l. u. e. r. i. t. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. 2. p. o. t. a. l. i. q. d. c. o. n. t. r. a. s. n. i. a. m. d. i. c. e. r. e. a. u. d. i. e. t. u. r. f. i. q.
i. n. e. m. o. n. o. b. i. s. v. f. q. t. u. m. a. d. h. o. c. v. l. t. i. m. u. n. u. l. l. a. f. i. d. e. f. i. a. q. u. i. a. n. e. c.
i. n. d. e. x. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. u. s. f. e. r. e. t. s. n. i. a. m. e. r. e. i. n. p. s. e. r. i. i. u. d. i. c. i. b. s. s. e. l. a. r. i. b. u. s.
N. e. c. i. n. d. e. x. s. e. c. u. l. a. r. i. s. s. n. i. a. m. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. n. i. s. f. e. r. e. t. i. n. e. x. c. o. i. c. a. t. o. s.
a. b. e. c. c. l. i. a. s. e. d. i. n. d. e. x. i. n. s. u. a. t. e. r. r. a. p. r. o. s. c. r. i. p. t. o. s. i. n. d. i. s. e. c. u. l. a. r. i. s. v. i. t. a.
b. i. t. 2. e. t. i. n. p. d. i. c. a. t. o. e. p. p. f. o. v. i. t. a. d. o. s. s. u. a. d. e. b. i. t. 2. b. o. c. m. u. l. t. o. f. o. r. t. i.
2. f. a. c. i. e. t. s. e. l. a. r. i. s. d. e. x. c. o. i. c. a. t. i. s. a. b. e. c. c. l. i. a. C. t. E. t. f. i. e. t. r. a. p. s. c. r. i. p. t. u. p. o. t.
f. e. r. r. i. s. n. i. a. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. i. s. s. i. h. a. b. i. t. e. r. i. n. t. e. r. r. a. c. o. n. t. r. a. s. n. i. a. m. i. u. d. i. c. i. s.
p. t. tñ d. i. c. i. q. d. s. e. c. u. l. a. r. i. s. i. n. d. e. x. c. o. p. e. l. l. e. t. o. d. s. u. b. d. i. t. o. s. v. i. t. a. r. e. e. x. c. o. i.
c. a. t. o. s. 2. p. l. a. t. u. s. e. c. c. l. i. e. e. x. c. o. i. c. a. b. i. t. s. u. b. d. i. t. o. s. s. e. l. a. r. i. s. p. t. a. t. i. s. f. i. m. o.
n. i. t. i. e. i. n. o. b. e. d. i. a. n. t. a. r. x. c. v. i. d. i. s. t. c. u. m. a. d. i. n. d. i. c. a. d. u. i. t. e. f. i. n. o. s. c. e. r. e. t.
r. e. r. e. i. n. i. q. u. a. a. g. i. s. u. i. a. u. x. i. l. i. u. d. e. n. e. g. a. r. e. t. x. i. q. i. n. q. r. e. s. i. s. t. i. t. c. o. n. t. r. a.
d. e. o. f. o. r. p. a. s. t. o. r. a. l. i. s. f. p. e. n. f. i. l. o. q. u. i. t. a. l. i. q. s. u. b. d. i. t. i. d. e. b. e. t. e. r. e.
q. u. i. s. n. i. a. s. s. u. o. r. m. a. i. o. r. e. t. i. n. i. u. s. t. a. s. b. o. c. a. u. t. l. o. q. u. i. t. u. r. d. e. s. e. c. u. l. a. r. i. b. u. s.
p. r. a. t. i. b. q. u. i. n. o. n. s. u. n. t. s. u. b. d. i. t. i. m. o. p. a. r. e. s. x. c. v. i. d. i. o. n. o. c. u. m. a. d. v. e.
f. t. r. u. f. i. e. t. i. n. a. l. i. s. e. p. i. s. f. i. v. n. e. p. s. f. e. r. e. t. s. n. i. a. s. a. l. i. n. o. e. x. e. q. u. a. t. u. r.

h. scit ea iustitia. q. in bono tñ debent suum auxilium ipedere. r.
di. c. p. e. 2. v. l. 2. intelligit hoc qñ sine iudicio petit aliquem ledi
p. regē 2. iniuste nā si in iudicio cōdēnatū petat castigari per re
gē facere debet hoc. 2. est exēdicationis nisi faciat. x. r. i. f. q. v. admi
stratores. nec ē ei. ingreere an sit iusta snia necne. 2. per o. l. a. i. d. e. z.
d. i. c. i. i. n. r. e. g. e. q. u. o. d. i. n. s. u. b. d. i. t. i. s. d. e. b. o. c. n. o. 3. d. e. o. f. d. e. l. e. p. a. s. t. o. f. v. l.
2. c. cū in iure. Vel dicnō p. i. n. d. i. c. a. n. d. u. i. n. o. p. p. b. o. c. f. i. t. p. r. e. i. u. d. i. c. i.
u. m. s. e. c. u. l. a. r. i. b. u. s. p. r. a. t. i. b. u. s. q. n. i. p. s. i. e. x. i. n. d. e. p. o. s. s. u. n. t. f. a. c. e. r. e. i. u. s. t. i. t. i. a. z.
v. e. l. i. s. e. s. t. s. e. n. s. u. s. q. u. i. a. p. e. r. b. o. c. a. u. x. i. l. i. u. q. d. i. m. p. e. d. i. t. p. l. a. t. i. s. n. o. n. d. e.
b. e. t. s. i. b. i. a. l. i. q. d. i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. i. s. v. e. n. d. i. c. a. r. e. s. e. c. u. l. a. r. e. s. p. r. a. t. e. s. n. i. s. i. a. d. l. i.
b. i. t. u. e. p. i. C. t. E. t. n. o. q. f. i. q. s. d. e. r. i. c. u. s. v. e. l. l. a. i. c. c. o. n. f. i. t. e. t. u. r. s. e. s. u. b. i. e.
e. t. i. n. g. r. e. n. t. i. s. s. u. i. t. e. n. o. p. a. r. e. a. t. i. n. g. r. e. n. t. i. s. n. e. c. c. o. r. a. m. s. u. p. i. o. r. e. a. p. p.
s. u. p. p. l. i. c. a. t. i. o. n. i. s. p. r. o. s. e. q. u. t. u. r. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. u. s. i. n. d. e. x. s. u. a. c. e. n. s. u. r. a. m. e. r. e.
c. e. b. i. t. x. c. v. i. d. i. c. u. m. a. d. f. i. v. e. r. o. t. a. l. i. s. f. i. t. q. u. o. d. n. o. n. h. a. b. e. a. t. s. u. p. e. r. i. o.
r. e. m. v. t. t. e. m. p. l. a. r. i. i. 2. h. o. s. p. i. t. a. l. a. r. i. i. e. t. a. l. i. j. e. x. e. m. p. t. i. n. o. n. v. a. l. e. t. q. u. o. d.
f. i. t. a. p. r. e. l. a. t. i. s. c. o. t. r. a. e. o. s. s. e. d. t. m. d. i. c. i. m. u. s. q. u. o. d. r. e. z. v. e. l. i. m. p. a. t. o. r. s. p.
p. o. s. t. m. o. n. i. t. i. o. n. e. m. c. a. n. o. n. i. c. a. m. e. x. c. o. i. c. a. b. i. t. p. n. o. t. o. r. i. s. e. x. c. e. s. s. i. b. u. s.
n. i. s. i. p. a. r. e. a. t. l. e. j. d. i. s. t. i. n. v. a. l. e. n. t. i. n. i. s. i. e. s. s. e. t. n. i. m. i. s. s. e. n. e. r. u. s. v. e. l. i. n. i. u. r. i. o.
a. s. u. s. t. u. n. c. e. n. i. u. m. p. a. p. a. v. i. c. a. r. i. u. s. s. u. m. m. i. r. e. g. i. s. c. o. g. n. o. s. c. e. t. e. t. i. a. m. d. e.
n. o. n. n. o. t. o. r. i. s. e. t. i. n. g. r. e. t. f. i. s. i. t. i. n. f. a. n. t. i. a. v. e. l. f. i. a. c. c. u. s. a. t. i. n. s. t. i. d. e. b. i. s.
q. u. i. s. u. n. t. s. u. i. v. e. l. a. l. i. e. t. u. r. f. v. l. t.

Sacerdos. Sciat indeterminate. no. qd
licet in genere quod non licet
in sp. vi. q. i. quod aut. ff. de questi. l. i. q. q. d. n. e. m. 3.
de of. dele. qm abbas. ff. de pe. l. minoris. argu. con
tra. x. r. i. i. d. i. s. t. i. n. q. n. f. i. q. u. i. s. c. a. u. f. 2. f. i. q. q. u. e. s. t. i. u. m. f. d. e. a. p. p. e. l.
i. n. t. e. r. c. e. t. e. r. a. s. o. l. q. u. o. d. h. i. n. g. n. e. h. i. n. s. p. e. r. e. c. o. n. n. e. r. s. o. n. i. s. i. p. l. u. r. a.
l. i. t. a. s. v. e. l. g. n. a. l. i. t. a. s. o. c. c. a. s. i. o. n. e. m. m. a. l. i. p. r. e. b. e. a. t. a. r. g. C. q. u. e. r. e. s. p. i. g.
o. b. l. i. j. f. d. e. h. o. c. n. o. f. d. e. s. e. n. e. x. c. r. o. m. a. f. c. a. u. e. a. n. t. C. i. u. s. t. i. c. i.
a. m. n. o. n. d. e. a. l. i. q. u. a. p. e. r. s. o. n. a. s. p. a. l. i. s. e. d. v. t. e. x. c. o. i. c. e. t. u. r. i. n. g. e. n. e. r. e. q. u. i.
c. u. q. s. e. c. i. t. n. i. s. i. c. o. n. d. a. u. e. r. i. t. i. t. a. h. e. s. b. i. c. q. u. o. d. d. e. i. u. r. e. e. s. t. g. n. a. l. i. s.
e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. v. q. i. q. u. i. d. a. m. (r. e. m. o. n. e. r. e.) v. i. q. n. c. h. 2. i. i. f. (a. d. m. o.
n. e. r. e.) i. n. s. e. c. r. e. t. o. f. d. e. s. e. n. e. x. c. c. i. n. o. a. b. h. o. l. e. (r. p. s.) f. q. i. r. p. s. d. e. c. o. n.
s. e. d. i. f. i. n. o. n. p. h. i. b. e. a. n. t.

1. Qui prelati vel rectores dicuntur habere ordinariam iurif
ditiōem.
2. Qui dicat princeps cōcedere ius vniuersitatis.
3. Queregrans ad hoc vt q. s. sequat ordinariā iurisd.
4. Epi ordinariā hnt iurisd. a canone.
5. Nunq. plebani possint dici indices ordinarij.
6. An valeat absolutio epi non premissa satisfactione.
7. Superiores an teneant exequi snias subditorum.

Am ab ecclesiarum. Prelatis)
autem prelatos vel rectores dicimus ordinariam iur
isditiōem habere q. eliguntur in prelatos ab vniuersi
tate 2. confirmationem recipiunt superioris. autenti. de defen.
c. i. u. s. i. n. t. e. r. i. u. s. i. e. t. f. i. c. o. d. e. m. i. t. e. q. u. i. e. l. g. i. t. u. r. a. b. h. i. s. q. u. i. s. u. n. t.
a. l. i. e. n. i. u. s. p. f. e. s. s. i. o. n. i. s. v. e. l. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. s. i. n. r. e. c. t. o. r. e. s. o. r. d. i. n. a. r. i. a. m.
i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. h. a. b. e. n. t. i. n. t. a. n. t. u. m. q. d. b. i. q. d. e. i. p. s. a. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. e. v. e. l.
p. f. e. s. s. i. o. n. e. s. u. n. t. n. o. n. p. o. s. s. u. n. t. e. x. t. r. a. e. o. r. u. m. i. u. r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. d. e. c. l. i. n. a. r. e.
C. d. e. i. u. r. i. s. o. m. i. n. d. l. v. l. v. b. i. d. i. c. i. t. u. r. q. u. o. d. t. a. d. e. p. u. b. l. i. c. i. s. c. a. u. s. i. s. f. o.
c. i. e. t. a. t. i. s. q. e. t. i. a. m. p. r. i. u. a. t. i. s. q. u. a. s. h. a. b. e. n. t. o. c. c. a. s. i. o. n. e. s. o. c. i. e. t. a. t. i. s. f. o. c. i.
i. n. t. e. r. s. e. c. o. g. i. t. u. r. r. i. d. e. r. e. s. u. b. e. i. s. f. i. b. i. c. o. n. u. e. n. i. a. n. t. C. s. z. n. e. c. f. o. c. i.
n. e. c. a. l. i. j. c. o. g. i. t. u. r. e. o. s. s. u. b. i. l. l. i. s. q. u. e. n. i. r. e. 2. h. u. n. c. i. n. t. e. l. l. e. c. t. i. i. l. l. i. o. l. i.
a. p. p. r. o. b. a. t. c. o. n. s. u. e. t. u. d. o. v. t. e. a. l. d. i. c. i. t. e. t. s. u. b. a. l. i. s. i. n. d. i. o. r. d. i. n. a. r. i. s. c. o.
u. e. n. i. t. i. p. o. t. 2. n. o. n. o. b. s. t. a. n. t. e. f. o. r. i. e. x. c. e. p. t. i. o. n. e. r. i. d. e. r. e. c. o. g. i. t. u. r. s. i. n. g. u.
l. o. z. a. u. t. 2. s. e. n. s. u. s. p. u. t. a. v. n. u. s. d. u. o. r. t. r. i. u. v. e. l. e. t. m. u. l. t. o. r. d. i. m. o. n. o. n.
f. a. c. i. a. n. t. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. c. i. u. i. t. a. t. i. s. c. a. s. t. r. i. b. u. r. g. u. v. e. l. v. i. l. l. e. y. c. o. l. l. e. g. i. a. l. i.
c. u. i. u. s. e. c. c. l. e. s. i. e. v. e. l. g. r. a. t. i. a. p. f. e. s. s. i. o. n. i. s. v. e. l. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. s. n. o. d. a. t. i. n.
r. i. s. d. i. c. t. i. o. n. e. m. o. r. d. i. n. a. r. i. a. C. d. e. i. u. r. i. s. o. m. i. n. p. r. i. u. a. t. o. r. C. E. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e.
d. e. i. l. l. a. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. q. u. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a. p. s. u. p. e. r. i. o. r. e. s. f. i. c. q. d. f. i. t. v. n. i. u. e. r.
s. i. t. a. s. n. ā. f. i. t. o. t. b. o. i. e. s. e. s. s. e. n. t. s. i. m. u. l. c. o. l. l. e. c. t. i. q. u. o. t. s. u. n. t. r. o. m. e. 2. n. o. h. a.
b. e. r. e. t. t. a. c. i. t. u. l. v. e. l. e. x. p. s. s. a. m. c. o. s. e. n. s. u. s. a. s. u. p. e. r. i. o. r. e. q. d. e. s. s. e. t. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. s.
n. o. p. o. s. s. e. n. t. s. i. b. i. i. n. d. i. c. e. m. f. a. c. e. r. e. n. i. s. i. h. a. b. e. r. e. t. a. l. i. a. i. u. r. a. 2. p. r. i. u. i. v. n. i.
u. e. r. s. i. t. a. t. i. s. a. r. f. d. e. c. o. l. l. e. i. l. l. i. l. a. s. e. d. c. r. e. d. i. m. u. s. s. u. f. f. i. c. i. e. r. e. f. i. i. l. l. e. c. u.
i. u. s. b. o. i. e. s. s. u. n. t. f. i. c. 2. g. r. e. g. a. t. i. v. t. 2. s. i. t. u. a. n. t. l. o. c. u. b. i. h. a. b. i. t. a. t. e. x. t. r. a. c. i.
u. i. t. a. t. e. v. e. l. c. a. s. t. r. i. b. u. r. g. u. v. e. l. v. i. l. l. a. m. f. A. l. i. a. u. t. e. m. d. i. c. u. n. t. q. n. u. l. l. i.
h. o. m. i. e. s. q. u. a. n. c. u. q. s. u. n. t. l. i. b. e. r. i. n. o. t. u. p. o. s. s. u. n. t. 2. s. i. t. u. e. r. e. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a.
t. e. b. u. r. g. i. v. e. l. v. i. l. l. e. s. i. n. e. c. o. s. e. n. s. u. t. a. c. i. t. o. v. e. l. e. x. p. s. s. o. c. i. u. s. q. i. n. s. d. i. c. i. t. i.
i. l. l. a. t. e. r. r. a. i. p. f. e. s. s. i. o. n. i. b. u. s. a. u. t. 2. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. b. s. s. u. f. f. i. c. i. t. v. e. l. q. u. o. d.
m. a. g. i. s. t. r. i. v. e. l. s. c. h. o. l. a. r. e. s. s. i. n. t. g. r. a. m. m. a. t. i. c. e. d. i. a. l. p. h. y. s. i. c. e. 2. f. i. c. d. e. a. l. i. s.
n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. b. q. u. o. d. s. i. n. t. p. i. s. t. o. r. e. s. v. e. l. c. e. r. d. o. n. e. s. e. t. f. i. c. d. e. a. l. i. s. b. i.
e. n. i. m. n. u. l. l. o. p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. i. n. d. i. g. e. n. t. v. e. l. c. o. n. s. e. n. s. u. s. u. p. e. r. i. o. r. i. s. v. t. s. u. n. t.
c. o. l. l. e. g. i. a. a. p. p. r. o. b. a. t. a. a. l. e. g. e. f. q. u. o. d. c. u. v. n. i. l. i. 2. b. i. d. e. s. v. e. l. m. a. i. o. r.
p. a. r. s. f. i. v. o. l. u. n. t. p. o. s. s. u. n. t. c. o. n. s. t. i. t. u. e. r. e. i. n. s. i. b. i. 2. a. l. i. a. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. t. i. s. i. n.
r. a. e. x. e. r. c. e. r. e. 2. c. u. f. i. t. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. s. q. u. o. d. f. i. t. a. m. a. i. o. r. i. p. a. r. t. e. r. a. t. u. e. s. t.
f. f. d. e. d. e. c. r. e. q. d. m. a. i. o. r. f. d. e. b. i. s. q. f. i. a. m. a. p. a. r. c. a. c. v. l. 2. c. u. f. i. t. t. a. t. u.
v. n. a. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. s. o. l. i. m. e. o. r. u. m. q. s. u. n. t. e. i. u. s. d. e. p. r. o. f. e. s. s. i. o. n. i. s. v. e. l. n. e. g. o.
c. i. a. t. i. o. n. i. s. q. u. i. m. o. r. a. n. t. i. n. e. o. d. e. c. a. s. t. r. o. v. e. l. c. i. u. i. t. a. t. e. n. o. v. f. q. p. o. s. s. i. n. t.
s. e. d. i. u. i. d. e. r. e. v. t. f. a. c. i. a. t. p. l. u. r. e. s. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. s. v. e. l. e. t. i. a. q. b. o. i. e. s. c. i. u. s.
d. e. p. f. e. s. s. i. o. n. i. s. v. e. l. n. e. g. o. c. i. a. t. i. o. n. i. s. q. s. u. n. t. d. e. d. i. u. e. r. s. i. s. c. i. u. i. t. a. t. i. b. u. s.
I. n. n. o. s. u. p. e. r. p. r. i. m. o. d. e. c. r. e. t. a. b. i.

a. C. Summi re
gis. Ado fey.
q. b. allegat in c.
j. col. f. d. consti

Inno. super primo decreta.

a Er certa
tn. addo. an
to. i pbe. greg
z ibi fet. col. v.
vltm. z sub di.
z itellige. vt ibi
p fclj.

possunt conuenire vt vna faciat vniuersitatē: possit tñ dici quod
oēs illi q sub sunt vni⁹ defensionē ciuitatis et si moratur p muni
cipia possunt conuenire in vniuersitate vel plures fm qd habent
plures municipales magistrat⁹ fm qd eis meli⁹ plz z o3 qd ad
hoc qd facere possunt sunt ad min⁹ tres vt no. s. de ele. c. i. p. tñ
dici z forte non male qd non attēdis i collegiis istis pistorum vt
cerdoni z hmoi faciēdis quod sunt de vna puincia vel diuersis
vel quod oēs d vna ciuitate sunt in vno collegio vel plurib⁹ sed
tñ h attēdis q tres sūt vt plures q conueniāt vt vniuersitatē faci
ant p iustitia cuiq⁹ pseruanda. ¶ Itē hoc ipso qd pnceps episse
vel tacite consentit ex certa tñ scia non errās non in iure nec in
facto qd aliqua faciat vt collegium. l. q. scribit vt vniuersitati
ex certa scia. vel qz iudicium cor⁹ admittit ius vniuersitatis con
seq⁹ vt qd dixim⁹ d vniuersitate negocia tidis z p fclis idem
intelligo de vniuersitate collegi⁹ alicui⁹ eccleie vel monasteri⁹. j.
c. qto z a simili de collegio prioratus. s. de sta. mo. c. n. arg. j. de
ma. z ob. cum i eccleia. z ad hoc vt beat iurisdictionem i clericos
z ordinariā plat⁹ i pdictis locis vel ecclesiis electus o3 quod et
vniuersitas que eligit sit clericoy z religiosoy vt als idem plat⁹
iurisdictionē ab ecclesiastico plato recipiat. z q elect⁹ sit clericus
vel religiosus euz alr non dare nec recipere possunt spūalem iurif
ditiōē. s. ex coica di iurisdictionē i cōsimilium. j. de in. c. n. de arb.
cōtingit. ¶ Itē o3 quod non sit mulier. j. de ma. z obe. dilecta
itē ad hoc vt beat ordinariā iurisdictionem electus ab vniuersi
tate o3 vt eligat in platū. nā si eligeret ad aliquā dignitatem in
ecclesia puta primiceriatum archiepiscopatum maioris ecclesie
vel custodiā non hz ordinariā iurisdictionē. s. de of. ar. p. mtece.
z custodis nisi pfectudo ei s tribuat iurisdictionē. qd p. C. de
emaci. l. iij. s. v. l. de exel. p. c. n. vel dic quod hī et bnt iurifdi
tione ordinariā ex electiōe in eo ministerio cui pponunt. argu.
predictarum decre. dat et ordinariā iurifdi. vel papa vel im
perator: puta si alicui dignitat em. puta legationem in provin
cia vel pfecturam vel archi. vel hmoi. p. p. p. aut princeps dat
iurisdictionē qñ concedit iuri s. i oibus causis quas moueri con
tingit in aliqua. villay. l. castro. idem z de papa. ff. de of. p. fcl.
v. l. j. s. cñ vt bē. in aut. de consilibus. s. vlti. ff. de iuri. om. in.
z qz lex et tribuit iurisdictionem ordi. ff. de of. c. ius cui man. l. j. j.
rñ. rex et dō dare iurisdictionem ordinariā hoc ipso q vocat ali
quos ordinarios. C. de of. rec. p. l. qui or. C. d. mod. m. l. eos.
4 ¶ Et cande at habet epi ordinariā iurisdictionem. xvi. q. ij. c.
j. z. q. vñ. oēs. xvi. di. p. fclis. z archi. habet iurisdictionem a ca
none et si non eligat in platos ab vniuersitate z et sine epi p
matione. s. de of. ar. c. j. z. c. ad hoc. de hoc plene no. j. e. quanto
z dñs i vasallos z pares super dñm et vasallū a cōfōne fede
rici. j. de fo. cōpet. ex transmissa. c. vñ. j. s. sta. mo. in singulis.
j. de ap. cum spālis. meli⁹ credo q bnt iurisdictionē archi. et alij
prelati q sic eliguntur ab epis vel a lege. qz censentur vicarij. s. de
of. ar. c. j. z. de of. archi. c. j. z. lex dat iurisdictionem vicarij. vt
no. s. de of. vica. c. p. ¶ Sñia possunt enim plebani cognos
cere de causis z sunt iudices ordinarij. j. de in. c. n. xv. q. iij. c. j.
ar. in aut. de def. c. i. s. n. C. de iurif. om. in. l. v. l. repete q dicitur
s. de of. archi. cñ satis. z. c. se. (Rōnabiliter) bene dicit rōnabili
ter nā si irrationabiliter non solum non debet satisfacere excoi
catus imo excoicator d3 satisfacere ei z insuper puniri. j. de sen.
ex. sacro. z iō dicit qd eps non pōt cognoscere de causis subdi
torū ptermittis inferiorib⁹ platos. ar. j. de exel. c. ad hoc. xviij. q.
iij. cognouim⁹. j. q. vñ. atētoz. ¶ S3 hoc non plz nisi bēret hoc
pfectudo pscripta. itē ptermittis his platos vicinias epi cognos
cere de causis subditorum platos et ordinariis est totius dio.
s. c. j. C. de iur. om. in. l. i. s. r. q. i. de persona. ar. q. iij. c. j. z. n. aut. de
defen. cui. i p. in. vbi dñs qd dēfenses ciuitatum ptermittis
magistratibus muniti. possunt cognoscere de causis subditoz
suorum. item qz vicarij dicitur eorum. s. de of. archi. c. j. lxxj.
dist. nec debere. ¶ Et hinc est qd si eps absoluat non pmissa
satisfactiōe licet male tenet absolutio. eps tñ male facit z debet
corri. qz iurisdictionē suam non seruat subditis suis. j. de exel.
pla. c. n. j. e. quāto. si aut consuetudo haberet qd archiepiscopus
p. mtece. cognosceret vel alius inferior prelatus z non eps consue
tudo seruanda esset z non teneret qd ab epō fieret. s. de of. ar.
7 dilecto. ¶ Obseruari no. supiores teneri exequi sententias
subditoz. C. de iud. p. operandum. s. si antez reus. z forte ipi mi
nores prelati erequantur excoicando interdico. ar. s. de offi.
dele. ex l. fclis. qd quidam non credunt. lata enim sñia functi sunt
officio suo. s. e. in literis. z per maiores iudices est faciēda ere
catio. C. de arb. cum antea. j. rñ. ff. de re iudi. a dno. i p. mtece.
Nec ob. hoc decre. alle. que introducit ad defensionem iurif
ditiōis z non executionem concedit. Sed melius placet qd vi
ctum est quoslibet sine minoris ordinarios sine delegatos pū
cipe sine a quocunq⁹ alio sine etiam subdelegatos posse exequi
suas sñias per iurisdictionem quam habet. s. excoicationem vel
interdictum vel similia fm qd lex expresse dicit. C. de iud. p.
perandum. s. si aut reus. ar. s. de of. dele. significasti. z. c. ex l. fclis.

Si autem aliqua sunt que non possunt facere subdele. vel etiaz
minores iudices sicut in corporalem posses. mittere. ff. ad mu.
ca que. ff. de iurifdi. om. in. iud. inbere non possunt. etiam maiores
iudices. scilicet extra fines sue iurisdictionis mandare sententi
as executioni z in his non ipi qui iudicauerunt s3 alij erequen
tur z sic loquitur. l. ff. de re iudi. a dno.

1 Laicas patronus non v3 se introumittere. de rebus ecclesie
nisi quod ad defensionem.

¶ In vos (Pleriq⁹) min⁹ z tñc possit si vel
lent aliū eligere. aut. s. si. epi. s. si
qz oratorij. j. d. iurep. c. a. z. c. cñ ppter s3 dimittebat
ppfscadali. ¶ Alio die qz patron⁹ layc⁹ psetet min⁹
idoneū nō trāferet ptas puidēdi ad epm. nec b decre. pal. dicit
s3 si nō eligit infra tps autenticū qd b expisse dicit nō puidicat
in foro ecclesiastico. vt dicit patronus qui elegerat dicebat se bo
nū elegisse. z iō dñ super hoc qd erat non poterat platus de per
sona perpetua ordinare ecclesiam sed de economo tñ (Radix)
qz prelati ad se dicebant ius patrona. pertinere z laici econner
fo. alij intelligunt de alia dissensionē. nā pp quodlibet scanda
lum debet pponere platus ordinationem ecclesie. ar. j. de iurep.
c. iij. ¶ (Ecclesiastica) nam si laicus est patronus non habet ipse
laicus se introumittere de rebus ecclesie nisi quo ad defensionē.
x. di. c. j. s. iij. iij. z. v. xvi. q. vii. decernimus. idem multo fortius
vbi nullus est patronus. sed eps q ecclesia tali vacante hz custo
diāz pro ea aget. ar. xvi. q. vii. omnes ecclesie. q. j. c. j. z. j. de suc.
ab intesta. cñ dilectus. vbi at ecclesiastica psona ē patronus cum
ibi debeat de temporalibus rñderi. xvi. q. ij. c. n. j. de cape. mo. c.
j. ergo ea vacante d3 caplz bēre custodiā de ea: non eps. ar. j. de
ap. bo. me. res autem epalis ecclesie mortuo epō gubernabit eco
nomus. lxxv. dist. qñ qdē. vel quod melius est economus z cleri
ci epalis eccleie. rñ. qdne. n. caritatem. z si non habet economum
foli canonici. z si non habet canonicos archieps. rñ. q. n. non hz
alicui. z. q. v. sicubi. C. de adm. tut. l. lex. que. de causa. s. quia con
trouersia sup iure patr. iter vos z eos vertit vñ esset indignum
qd nulla pars in puidicium alterius iuris litigiosa aliqd per
petuo ferret vel inuonaret. rñ q. j. quia res. j. vt lit pē. p. totum
idē est si sup alijs grauib⁹ discordia cēter patronū z prelaturū
grane eēt qd platus in sua ecclesia restitueret psonā ppetuāz que
sibi vel male vel nullo mō de suis iuribus rñdet (economus)
xvi. di. qñ (psonis). rñ. q. n. hoc ius charitate.

¶ Ex parte tua z. j. (excessibus) quare nō t3
absolutio ex falsa causa sicut
excommunicatio. rñ. q. iij. c. j. s. si eps. Rñ. hic. quia ab
soluit non expresse vel adiecta vera causa excoicationis
tionis: non intendit absolvere a vera excommunicatione: sed
ille q excoicauit ex falsa ca. i. en q nō deliquit excommunicare in
tendebat. Item quia interpretandum est in tutiorem partem.
j. de spon. iunenit. Item ne rumpatur neruus ecclesiastice di
scipline. rñ. q. v. excommunicatorum alij idē dicunt in vtroq⁹
nam si non intenderet absolvere ex illa causa ex qua excommu
nicatus est nequaq⁹ absolveret. z si excommunicaret aliquem
ex falsa causa: puta pp homicidiū qd nō ppetrasset nō esset exco
municatus. ar. C. si ex fal. instr. per totum. ff. de ver. sign. paul. C.
de p. mtece. z si p. fclis. j. de pur. vulg. significantibus. ¶ Hoc autē
ita est verum si dicat excommunico te propter tale homici
diū quod non fecisti. nec est tunc necessaria absolutio. alij di
cunt q necessaria est absolutio z t3 excoicatio quo ad ecclesiam
militantē. ar. j. de resti. spo. literas. j. de verb. sig. inq. sitione ne
neruus eccle. dirumpat. s. de consil. cum iter vos. rñ. q. v. ex
coicator. illud autem non est dubium quod l3 iniusta causa sit
excoicationis. puta qz comederit vel simile tenet tñ. rñ. q. iij. c. j. ff.
er. q. ca. m. l. j. s. eo. ¶ (Redire) ppter hoc apparet rñsio facite
qōnis. an. s. qd non t3 absolutio (purgatiōe) nō. eps ad purga
tione sibi suspectos cogit. n. q. v. oibus. z hoc fateor qñ ingens
sumptio est s3 eos als nō purgabunt se nisi infamati vbi infā
mati sunt. tñc apō bonos z graues. j. de pur. cano. cum in iunē
tute. z dic. vt no. j. de accu. cum oporteat.

1 Licite excoicatur non parens sentētie.

2 Sñia lata cōtraria prime nō valet.

3 In cā infimonia non currit tempus appel.

¶ Significauit nobis. t. f. de parrochia.
¶ Querovtrū isti parrochi
ani sint excommunicati p contumacia q nō videt cñ lite
ra dicat an p contumacia an p delicto qd similiter
nō videtur. qz aut fecit ordie iudiciario scilicet actore psequē
te accusationē vel ordinario pcedēte in modum inq. sitionis tñc
anteq⁹ excommunicaretur necessaria fuit illa sentētia super di
uortio. z tunc si non fuit appellatum sed incorrigibilis fuit qd
nō pareat sententie iuste excommunicatur. ff. q. j. nemo. rñ. q. iij.
nemo. nec valent tunc litere quas impetrat. item si non fuit ap
pellatum a sñia diuortij transit in rem iud. sup quo non p tba
bereliteras si dixerit veritatē z ea non dicta nec index d3 absol
uerenec

ut nec ordinarius tardabit executionē. s. de of. del. pastoralis. s. preterea. si autem fuit appellatus a snia diuorij quo iudex a quo appellatum est potest se intrinsece. C. de appel. ex illo. Nec etiam tunc iudex appel. absoluit. immo cognoscet de appellatione si sit iusta necne. ut si appareat de sen. ex. vtrum teneat necne. s. de offi. delega. cum contingat preterea appellantes certum tempus habent ad prosequendam appe. C. de temp. ap. pella. aut. ei qui. infra id tps possunt prosequi vel etiā tacere. ut in predicta aut. ei qui. si autem notorium esset crimen non erat appel. deferendum nec executio vel excoicatio vel denūciatio retractanda. s. de appel. consiluit. Et si iuste fuit excommunicatus quo non remittentur parroch. ante ad ordinariū qui tulit sniaz et quia iuste excoicauit. et cū h. dicatur quod dele. peccabat quia testes non recipiebat. item post diffi. sententiam vel quod minus est post publicationem testium testes recipi iubentur. contra aut. de test. s. quia vero. ar. s. de fide. instrum. cum io. R. id. hanc decreta. habere locum vbi quis est excommunicatus a prelato inquirente pro manifesto contubernio: cum nollet mandato ipsius obedire super tali contubernio. inuident. et tunc excommunicatus appellans et ad superiorem accedens literas impetravit ad eundem excommunicatorem sub hac forma. falso suggerens quod cum ordine non seruato et nulla culpa vel causa contra eum probata eum excommunicauit quod eum infra certum diem absoluat alioquin hoc faciat deleg. et audiat si quid remanserit questionis. et tunc quia prelatus non absoluit delegati absolunt. sed post absolutionem non procedebat in cognitione illa. s. an esset licita copula necne cum tamen excommunicator paratus esset super hoc inducere testes sed non erat qui eos cogeret vel reciperet. et ideo prouisum est quod excommunicator: eus in excommunicatione reducat. nec ob. q. dicitur quod ordinarius nō debet retardare denūciationem excommunicationis ex quo manifestum est crimen: imo dicitur q. debet retardare et quo absolutus est quia dele. habent iurisdictionem licet potuerit elidi per exce. vt no. s. de reser. ceterum Item non debuit procedere in executione sniaz quo litera ap. pel. ipse traxit fuerit. vt no. s. de offi. dele. pastoralis. s. preterea.

2. Et Item hoc decre. locum habet vbi fuit excoicatus post sniaz nec fuit appe. nec ob. quod traxit i. re iudi. et ideo de cetero non est querendus nec testes producendi cum si sententia contraria prime feratur nō s. n. q. vi. s. diffinitiva. q. nec non h. locum in matrimonio vel sententia diuorij de re. in. tenor. consanguin. vbi autem est appellatum nō v. hoc decre. locum h. re. et enim appellantis d. currere suo marte. s. de ap. sepe oblate. et tempore h. certis q. si appellatū eēt nō foret necesse eū reducere i sniaz excoicatus. nec testes. pducere super pncipali q. lapso tpe p. firo appellationis psequende traxit i. re iudi. s. certe si quis diligenter inspiciat et tunc q. appellatū est pōt habere locum q. excommunicat. diceret q. nō currit sibi tēpus ap. cū mora p. pter iudicem et non propter ipsum contingeret: vt no. s. de app. ex rōne. Et posset em dicere esse speciale in causa matrimonij vbi non currit tps appel. vel forte et ipsum tempus ap. q. tam longum est sustinere vel expectare eis commorantibus in illicita copula non tutū est cum mora sit piculosa. s. de app. oblate. et ideo illud abbiuare pōt. sed nō h. locū nisi cōstet priorē sniam fuisse iniustā vel nullā: cum non esset iniusta vel nulla sniam reductū s. si non pstat h. locū intelligim. hāc decre. h. re. locum si pcessit eus in grēdo. et nō h. locū si iteruenerit accusator nam tūc pcessit iudex deleg. qui absoluet ptes prout vult. et si grana uerit ptem vel min. ptelet ap. et intelligimus hoc non solum si sit excoicatus p illicito pccinatu. s. idem p quocūq. alio crimine notorio. itē pōt dici hāc decre. h. re. locū quicūq. appellatur et an sniam vel ex p. tmacia. nā hoc v. v. f. intētio fuisse decre. vbi cū agat de crīe si altera p. tium maliciose p. trabit quomin. in inquisitione pcedat sine p. m. inder pcesserit ad excoicacionem si uenō: p. m. iudex pōt pcedere ad excoicacionem ap. vel aliter inquisitione deferētis. et est inductū in odium p. uerātium in crīe. nec p hoc turba i iurisdictione del. imo per hoc inuaf. q. citi. pcedatur in cā. Et remotiores idem si ad propinquos. s. de re motioib. magis credif. q. ignorēt idē credimus: si non impetramus s. superior tñ. absoluit h. male: q. remittere eum debeat ad excoicatorē. s. e. ad reprimendam (ad locum). s. de testi. si qui te. C. de test. si q. n. de test. l. ii. s. vl. (desidia) quo excommunicat hic litigator pro culpa iudi. rñ. q. ex eius culpa psumit cū ei crimē est notoriū v. nō psequi retractationē snia a qua appellatū v. dicitū est (ea) vel similia. ff. de le. non possunt. et ideo in p. tiam q. in ea cā sunt q. manent in crimine.

1. C. obertio monachi p. tnet ad abbatem.

2. Abbas in his que sunt regle semp pcedit epn.

3. Excoicatio est mureo epalis.

Quantodeuotio. religio forū. et s. (clau stro) rvi. q. i. si cupis placuit. p. tias. s. ne de. vl. mo. sacerdotib. (ineneris). s. de

ac. euidētia. s. de s. de regularib. (pprium). rvi. q. ii. abbat. s. (platorum). i. abbatum. alii vero prelati vbi episcopi non habent custodiam neq. administrationem pecunie monachorum et ideo in eorum manibus resignanda non est (arbitri) hoc est vera lra extracta de registro. falsa litera est abbat. C. Consilij. hoc iuste pcepit papa ex quo enim archiepiscopus diligens erat in prosequendo vagos monachos et abbas negligens qd consilium archiepi requireretur pro bonore et vt frans abbat. eni tē q. de facili monacho proprium dimitteret. et potes dicere q. hoc spali prouidētia concessum fuit archiepo bue. C. Si prelati. i. abbat. qui monachos. et ma rime vagos compescere debent. vel expone prelato. i. abbat. vel episcopi. nam cum ambo sint negligentes et ambo habeant iurisdictionem ambo monendi sunt. C. T. ad Donitione. et sic vt coertio monachi qd pri mo loco p. tnet ad abbatem. s. de ap. rep. b. r. iij. q. iij. corripit aut. et pro hoc etiam faciunt oia arg. q. innunt quod sit iudex or. de quo no. s. e. cum ab. et de of. arch. et dicit. b. soli epm posse corripere in figura iudicij abbatē non s. regulam claustralem ar. xi. q. i. de persona C. de pa. po. l. iij. alii dicunt qd si recipit abbas man. ipositionē. i. bndictionem possit mōachū cohercere sicut quilibet platus collegiate ecclesie si vero non recipit manus impo. s. est minister tantum vbi olim erat non posset cohercere ar. r. iij. d. i. a subdia. rvi. d. i. hoc tantū. s. de eta. tñ. l. i. d. i. accedēs. et ad hoc bene facit. l. rvi. d. i. c. i. vbi dicit qd pōt conferre ordines si recipit man. ipo. fm mo. p. et sine dē ma. ipo. non bene dicit monach. nec portabit baculum pasto. alii dicunt i minoribus delictis corripiet ipm abbas vl prior. I maioribus episcopo tantum. ar. r. c. d. i. si q. monachus. s. ne de sta. mo. ea q. C. T. hoc aut bñ credim. q. abbas sp in his q. regule sūt emēdādis pcedet epm cum et in eis magis debeat obedire abbat. q. epō sed si aliter peccaret monachus abbas ad renocandū cum t. p. n. i. c. m. dñ intēdet fm regulam a superiori approbatā. et si fm eam fuerit efficiendus monachus efficiet eum. q. ex quo supior confirma uit regulā videf eis dēdisse p. tātē faciēdi ea que i regula continētur. vt no. s. de reg. c. n. et quēnta a malo monacho abbas habebit. s. si abbas per se hoc facere non possit epus suum auxilium impendet abbat. rvi. q. ii. abbat. si autem in iudicio accusa ret sub epō d. fieri: quia minor epō causas criminales non agit rvi. q. ii. monasteria. cum aut monachi non possunt cōsiliiter pueniri ergo nō h. locum qd an possint sub abbate conueniri. imo et similiter sup mutuo q. i scholis s. bat vl sup alio s. etn quē licite facit non conueniret ipse sed ecclesia vel monasterium. et tñ simul iudex esse non pōt et reus. si aut clericos seculares sub se haberet vel etiam monachos sub se in alijs mōasterijs ab alio monasterio diuisis a suo mona. etiam si sit in alijs dioce. cās ci uiles illoū bene posset audire cum sit ordinarius eorum et hoc cū quis apud eum vult querimoniam deponere. vt no. s. eo. cum ab. et si non habuit manus impo. dummodo quis eos sub abbate cōuenire velit: sed nō cogitur qd conuenire eos sub abbate: immo pōt conuenire eos sub epō et alijs ordinarijs nec possūt excipere de foro. l. q. primo sunt conueniēdi sub abbate sicut di ximus de illis rectoribus q. eliguntur ab vniuersitatibus. s. c. cum ab. Et hoc quod dicimus in abbatibus dicimus in plebanis et in omnibus alijs qui nō h. iurisdictionis hñt nisi id qd hñt ex eo qd ab vniuersitatibus eligunt. sed p magna parte hodie oēs dignitates institunt et confirmant ab epis et quod pōt interdiceret et excoicicare. s. e. cum ab. s. de ma. r. obe. cum in ecclesijs. nā cōfirmādo iurisdictionem dare v. excoicandi p. tatem

3. Et T. Ande melius d. qd iurisdictionem excoicandi h. a confirmatore quā ab vniuersitate eligunt. q. excoicatio proprie est mureo epalis. r. iij. q. iij. corripuntur. rvi. q. ii. c. i. sed aliam hñt ab vniuersitate vel lege: q. ex electione vniuersitatis non habet p. tatem aliquā nisi iudicādi et forte indicendi modicam mulctam. Itē hodie ex consuetudine plus iurisdictionis hñt in diuer s. p. tibus. C. T. Negligētem) hñc ordinem seruabit archiepus q. primo mouebit abbatem qd reuocet monachos vagos cum suis p. p. s. et si abbas negligens fuerit in eor. reuocatiōe et per se et p alium faciēda tūc archieps mouebit monachos vagos su p. codem. et si redierint monachi vagi debēt resignare sua p. p. ia i manibus abbat. conuertenda in vtilitatem monasterij fm p. siliū archiepi. si autē monachi ad p. siliū archiepi nollēt s. facē archieps compellet ad hoc per suspensionem officij et beneficij.

1. Si post sniam appellat an sit p. tē da absolutio.

2. Appellatio prodest excommunicato siue bene siue male sit excoicatus.

3. Pro sentētia iudicis est presumendum.

4. Deleg. debet cognoscere de iniusta vel iusta excoicacione.

De reprimendam malitiam.

Bene degradatio et curie seculari tradi. s. de cri. fal. c. ad falsariorum depositio. et detrusio in monasteriū. l. distinct. si episcopus suspensio. ii. q. v. si mala. r. rñ. distincti. nullus preter Inno. super primo. decre. b in

Inno. super Primo decreta.

hoc excommunicatio. xvij. q. iij. si quis sua privatio. offi. et ben-
ficii ppetuo. lxxij. di. si quis ammodo privatio offi. alias bene-
ficii ad tempus. lxxij. di. si quis. q. iij. placuit privatio bene-
ficii tantum. vij. q. i. si quis de ordi. privatio communionis tantum.
lxxij. di. ante oia. l. v. di. nullus. item et alie pene. lxxij. di. si
cur. xvij. di. placuit (aliis). ij. q. vi. qesit (subditis) no. quod vi-
cini episcopi sunt cogendi servare finis epoy. ar. xx. di. c. pe. xlvij.
xi. q. iij. cur. s. e. cum ab. (suspendatur). j. de ap. pastoralis. nec
lapsu decemij transit in rem iudi. vñ et si post decennij appel-
laretur superior absolvet eum sine cōcognitione. Jo. non credo. j.
de sen. ex. p. tuas. ¶ (Conquestus) ideo dicit conquestus: quia
p simplicem querimoniam. q. d. et si appellat post finiam non tñ
est petēda absolutio sic. f. psequendo tam in modum app. s. vt
dicat excoicationem non tenere: q. a finia excoicationis appellatū
fuit sed simplr petēda est absolutio ac si appellatum non esset. tñ
in hoc valet iusta appellatio et post excoicationem: q. si iusta cā
assignata appellasset non eum remitteret absolvendum ad ex-
coicationem nisi de gñ. j. de sen. ex. per tuas. hic autem ex necessi-
tate et de iure dicit eum remittendum. item de iuris necessita-
te remittit absolvendus si manifeste iusta esset finia excoicatio-
nis melius vñ qd siue appellavit post finiam exco. siue non sem-
per est mittendum ad excoicationem: vt hic. j. de sen. ex. per tu-
as. in. si. vbi videtur loqui de appellante. r. j. de sen. exco. in. sa-
cro. s. j. vbi loqui videtur de non appellante et hoc idem als di-
cendum videtur sine certum sit excoicationē iustam siue hic ip-
sum dubius sit. sed si certū esset appellatōne iniustā nō esset re-
mittendum si est appellatum. j. de appe. sollicitudinē. idē et vñ si
non sit appellatum dūmodo certum sit excoicationē iniustam.

1. et sic pōt loqui. j. de sen. ex. per tuas. in. si. ¶ Suspendatur quo-
minus sit excoicatus. nam siue male excoicatus sit siue bene pro-
dest appellatio qtuā ad hoc qd ea transferat ad superiorem: sed
credimus qd necesse sit qd iustam cām appellationis assignet.
alioquin non cessabit pcedere in cā excoicator et partes post ap-
pellationem sup principali ad nos remittuntur. j. de ap. vt de
bitus. c. v. pñbus pñtibus. r. j. q. iij. excommunicatos. ¶ Et ha-
bes hic ar. qd pñmēdum est p finia iudicis. de hoc no. s. de ele.
bo. me. mag. et no. quod. h. de iusta excoicatione cognoscat archi-
eps. quia est iudex epi excoicationis de quo hic querimoniam de-
ponebat excoicatus. ¶ Sed quid dices de alio iudice sub dele-
gato an hoc ipso quod commissum est ei absolutio alicuius pote-
rit ipse absolutus agere d iusta excoicatione. et vñ quod nō nisi
hoc ei sit commissum: sed nec excoicā poterit petere satisfactio-
nem: quia excoicatus sibi contumaciter renuit obedire. ar. s. de
offi. dele. prudentiam. in. si. hoc autem. c. r. j. de sen. excom. sacro
vbi horum cognitio concedi videtur absolventi loquunt in or-
dinariis: sed certe hoc non placet. immo dicimus quod de iure
ordinario archieps non d cognoscere si episcopus vellet conteni-
re excoicatus vt eius mandata reciperet quod hic dicitur.
q. subditum suum episcopus corā arbitris non coram archiepiscopo
convenire d. r. j. q. i. si clericus. hoc ergo quod archiepiscopus h
facit est rōne connexitatis causarum: quia hoc ipso qd ad archi-
epm deuoluif potestas absoluit. et p cōsequēs omnia que ei
connera sunt faciēda. cum aut quilibet excoicatus iuret parere
mandatis ecclesie vel ipsius absoluetis et insuper ipse absolvens
cognoscere d. an ipse debeat facere mandata an remittere ad
excoicatorē. et si ipse facere d. d. c. cōcognitione facere vt hic vi-
ditur. ¶ Ergo ex pñmissis sequit quod d. cognoscere de iniu-
sta vel iusta excoicatione. et hoc ipm dicimus in omnibus dele.
quibus simplr committit quod absoluat. illa. n. clausula siquid
ref. q. nō fert ad cognitionē iustē vel iniuste excoicationis: s. ad
cognitionē cause pñcipalis d. dele. nō cognoscat nisi illa clau-
sula vñ similis fuerit appōita. (Reducere). j. de appellatione. c.
sollicitudinē.

Uos simul Et. j. (in canonibus). r. q. iij. cō-
questus vel diuersa sunt noia: s.
eadem dignitas. r. c. i. di. si quis. c. i. j. (Conluetu-
do). approbata et prescripta. s. de consue. c. vlti. et no.
j. c. c. j. (Ecclesiam) privilegium datum ecclesie est perpetuum
r. v. q. i. c. i. j. (Per sonalia) cum persona pereunt. ff. de cen-
si. de eta. vñ. q. i. petisti. item ar. quod papa detrahere potest de
iure aliorum. r. v. q. i. frater. r. q. iij. nñc vero. r. c. per. pñ. r. v.
q. j. c. v. s. de vñpal. c. i. ¶ Coram te no. hic sumit ar. a cōtratio
sensu. q. d. et si voluit parere coram ipis epis ordinariis non tñ p-
pter hoc ar. iurisdictionem h. in eos vt audiat eis eoy: s. vt pñt
auxiliū ordinariis ad cōpescendum eos. (Cōpelli). r. j. q. i. per-
uenit. s. si spōte velit bñ pñt iurisdictionē progare: vt no. s. de
offi. dele. de causis. no. s. nisi ad sit consensus epi. j. de fo. cōpe. si
gnificasti. item no. ordinariū agere si subditū graue. ad idē. s.
d. of. arch. dile. s. certe plus prosequet cām suā. i. subtractionem
iuris sui q. iniuriam subditorum.

Uod sedes ap. r. j. (comittitur) lñ. dist.
cum provinciales. r. v. di.

non debet. r. c. si quis. (Debet). s. de officio delega. pastoralis.
in prin. r. c. v. l. et hic habes quod episcopus committit ea que sunt
ordinis. s. de ele. transmissa. vñ. q. i. pontificis r. c.

1. Nunquid iudex totius pñcie: sit iudex cuiuslibet.
2. Etiam sine scdo decreto sit aliquis verus possessor.

Pastoralis offi. (Exceptis) hic dicunt
quidam archiepiscopi
nō esse iudi. ordinariū totius pñcie. nos autē
dñm credimus. s. quod h. archieps ordinariū in
iurisdictionem archiepiscopalem. non autem ordinariū episcopalem
nec simul occurrere de iure. nā in tota pñcia h. procuraciones
et visitationem. j. de prescri. cum ex offi. ad idē. vñ. q. j. in apic-
bus. ¶ Et non sequit est iudex totius pñcie. ergo cuiusli-
bet. qd pñt et in epō qui h. sit iudex totius dioce. non tñ est exēpto-
rum q. uis dīd possit qd et cuiuslibet iudex est: quia in pluribus
casibus h. iurisdictionē super qualibet h. non in omnibus. po-
namus enim qd aliquis sit ita bonus qd nihil committit qd iuris
indigeat correptione sup hoc in quibus h. iurisdictionem: s. liga-
tam quousq. contentat pars in casibus exceptis. ar. s. de rescrip-
pastoralis. s. qm. s. si tulerit sententiā excoicationis: nūqd t. di-
kerunt qdam qd sic vt in an. de defen. c. iij. s. et psequenter. s.
nos contrarius credimus. ar. iij. q. vi. peregrina. vñ. q. iij. scitote-
re. q. iij. nullas. et eodem mō non t. absolutio si absoluat excoica-
tos. secus tñ est dicēdum in epō q. iurisdictionem non ligatā h.
in tota dioce. vt no. s. eo. cum ab. (Alieni) suo ordinario prela-
to. (Articulo). j. de sen. ex. qd de his. r. vñ. q. iij. si quis suaden-
te. (Succedat) et ita habes qd si als delegati transferant ad
alias dignitates et scriptū sit loco qd successor pcedat in cā. de
hoc no. s. de offi. dele. qm. et de rescrip. eam te. ¶ Verus no.
aliquem heriveram possessores etiā sine scdo decreto post an. vt
no. vt lit. non conte. qñas. s. vñ. in. si. et de eo qui mit. in. pos. cau-
sa rei ser. c. i. (Debet). C. d. āna. ecce. vt pñcti. r. vñ. q. iij. s. pe. r. vñ.

Item in corrigēdis (interclusus)
j. de appella.
id nostram. reprehensibilis. de priore. et itelligo hoc
verum nisi excedat modum. j. de sen. ex. vñ. iurisdictione.
et c. pio. et vbi est notandum. j. de verb. signi. ex parte cum olim.
idem est etiam si alias granetur. vt. j. sequitur derogare. s. de
of. delega. super eo. r. q. iij. nunc vero. ¶ Faciēdis sicut be-
erant. licet enim ibi esset ap. re. non ob. quia hoc fuit ibi appōi-
tum quod de iure est vt dicitur. et sic pcedere debet tam ordina-
rius q. dele. secus si dirisset autoritate nostra. sic enim tanq. de-
le. pcedere potuisset. item credere et si mandaret ei qd in aliq. cā
pcederet ap. re. vel in aliquibus negociis vbi appellatio a iu-
re nō phibet. itē a contrario si ordinario mandet qd audiat ge-
neraliter cōs aliquoz. subditorum suoz nec ponatur in literis ap.
re. vel autoritate nra vel aliqd sup ordinariā iurisdictionē con-
cedat. tunc vt ordinariis cognoscat non vt dele. ¶ Et est rō. q.
videt ei suasse executionem sui officii. item q. contra ius sunt
hñi generales commissiones. s. de rescrip. ad hoc. secus si in
ter aliquas psonas spāliter mandaret ordinario cōcognitionē
nē. q. tunc deleg. pñmitur. j. de prescrip. c. si ex officii. (Calus). j.
de sen. et r. iij. c. i. et a. r. c. priori. j. de accu. cum oporteat. r. j. de
si. h. bely. vel si in aliquo s. for. mā. datā. j. de accu. inqñitōis qua-
liter et qñ. (Mādati) quo nō dele. constituit s. vt ordi. instruit

1. Capitulum si est iudex nō tñ singuli canonici.
2. Quō electio deuoluitur a capitulo in episcopum.
3. Solus episcopus conuocare potest canonicos et pcedere re ad electionem ipse non venientibus.
4. Nō valet cōsuetudo q. caplm in cā sua sit iudex contra epm.
5. Cur epus nō corrigit excessus suorum canonicorum.

Irefragabilicōstin. (Forma)
j. de accu.
sa. inquisitionis qualiter et quando. et de hoc no. j. de
ap. c. iij. (Consueuerunt) alias. enim nisi esset consue-
tudo. eis pretermisso episcopus corrigit: vt no. s. cod. cum ab.

1. Et per ipsum. hic capitulum est iudex et penes ipsum est iuris-
dictio et non penes singulos canonicos. nā de nullo potest dici
hic est iudex vel conuocare. sed verba resonantia actum de eis
dici possunt. s. vt canonicus indicat sicut electio est penes ca-
pitulum et nō singulos. et tñ singuli coeligunt. sed euz epō sit de ca-
pitulo vt pote caput caplm. ar. j. de vñ. cum clerici. ff. de bis. q.
no. infā. l. ij. in sti. de iure na. pñb. quō ad cum pñas deuoluitur
iudicādi. nā si oēs fuerunt negligentes paria delicta pari pena
puniri debent. s. de sup. neg. pla. dilecto. s. de ele. bo. me. in. si.
si non oēs sunt negligētes penes non negligētes erit pñas iudi-
candi. s. de postu. gratum. s. de ele. bo. me. mā. ¶ Eadē qd est
quō. s. deuoluif electio a capitulo in epm. qdā dicūt q. vñ. cū
epus est de capitulo. nam aliqui non est de capitulo. s. de rescri. cā.
et tñ si epus est negligens cum aliis potestas eligēdi vel iudicādi
vel quilibet deuoluitur ad superiorem non ad epm. et intelligūt
l. ff. qñ. ap. sit. l. ij. in si. qñ preses sedebat in ordine suo non iudi-
cās: sed

a. Ita bono
fely. allegat i
pbe. rex pacifi-
cus in pñci. qd
quis pōt ita ee
bonus et in tñ
rōne fgeret q.
non subficeret
legi. itellige ex-
coicatio legis vt
ibi p. eum.

b. Caput ad
de fely. i. pbe.
grego. colū. in.
circa si. q. alle-
gat Inno. hic.

eans sed consensu sed contra hoc. flet. C. de accu. l. vi. vel qñ se
dit indicans sed tradidit. nos dicimus quod si ep̃s interest ca
pitulo non tanq̃ ep̃s sed quoda iure segregato tanq̃ canonic⁹
puta qz papa de gra sibi reservauit canonicatum vel et ep̃atus
bz sp̃ale priuilegiū qđ qñq̃s est ep̃s sit canonicus. itaqz fingitur
gerere duas p̃sonas. tunc si oēs fuerant negligentes ⁊ etiā ep̃s
nihilomin⁹ p̃t̃as eligendi vel iudicandi deuoluitur ad ep̃m nī
si dolus eius intervenisset: vt ob hoc procurasset elec. non fieri
vt ad eum deuolueret p̃t̃as. j. de p̃ecl. p̃eb. non va. postulatū s.
de ele. cum inter dile. rñ. distin. multis. ij. q. vi. omnes. ff. de suc.
edict. l. i. §. quod dicimus. C. de adul. iur. ff. de adop. si pater. §. j.
sed dices nonne tenetur committere vices suas. ar. ff. de iurif.
om. iud. p̃tor. rñ. non illud enim ideo est qz consules suā volū
tatem pp̃lauit: vnde suspectus a haberetur si iudicaret: sed i
cus in negligente q̃ suam voluntatem nō manifestauit. si ver
ep̃s in electione canonicorum tm̃ interstet: qz ep̃s puta qz ad hoc
bz priuilegium ⁊ ppenditur hic qz rōne dignitatis plus ṽz vor
ep̃i q̃ canonici: non qz canonicus qz nec canonicus est tunc non
pōtēdi gerere p̃sonam canonicī sed ep̃i tm̃: ⁊ tūc nō deuoluūt
p̃t̃as ad episcopū sed ad archiep̃m. s. contradictio. l. ff. qñ app.
sit. l. j. in fi. s. j. approbo r̃fionem predictam. ¶ Sed queres qđ
si ep̃s nō fuit negligēs: s. sicut potuit pcurauit electionem fieri
s. non potuit obtinere. rñ. nō pōt se excusare ep̃s. qz ipse solus
pōt cōuocare alios canonicos q̃uis non veniant ⁊ ipse nūllo
minus circa finem vltimi diei conuocato cap̃lo eliget ⁊ indica
bit. s. de offi. dele. consuluit. ⁊ no. s. de ele. cum nobis. t. c. eccle
sia vestra. ar. s. de postu. bone. ij. ⁊ est hoc qz certum tps a iure
habuit infra qđ pcedere deberet. j. de p̃ecl. p̃ben. non va. nulla.
vel a p̃elato: vt hic. Unde si aliqui ad tps velint effugere carū
malicia vel negligentia non nocebit diligentibus. ff. ex qui. cau.
ma. non enim. sed vbi non est p̃scriptum tps non potest vnus so
lus pcedere in negotio quod omnibus imminere vel melius
s. in decre. bo. me. s. de postu. p̃cesserunt. s. forte iniuste. vnde
nec poterat pcedere vnus solus ⁊ tra suam plurium. secus vbi
sunt negligentes vt hic. ⁊ hoc est verum. quia vnus solus eliget
vel iudicabit. qz ius vniuersitatis residet in vnum. ff. quod cu
inso. vñ. sicut. §. vl. ar. rñ. q. h. non liceat. secus si non esset col
legium. qz essent plures dele. vel ordinarij. nā tūc in vñ non re
cideret ius reliquis negligentibus: vt not. s. de offi. deleg. cām.
vel dic et melius quod hec decre. loquit qñ ad solum cap̃lm p̃ri
nec hec correctio ⁊ non ad ep̃m. ⁊ sic non h̃t locum p̃dictę obie
ctiones. ¶ Manifesta. i. notoria. nā aī nulla cōsuetudo pro
deset qđ cap̃lm in cā sua contra ep̃m iudex esset. nā esset contra
bonos mores ⁊ grauiamen adduceret ecclesiā. ⁊ ideo non esset
tolerabilis. s. de p̃stit. c. j. ⁊ cum venerabilis. sed si fieri esset
notorium. tūc pōt valere ei cōsuetudo nec erit iudex in facto suo
qz non indicabit. s. tm̃ cessat p̃ manifesta offensa qđ fieri pōt. j.
de ver. sig. ex pte. vbi no. ⁊ c. se. nam si interdixerit re ex̃te du
bia puniretur: vt hic. ⁊ j. de ap. dilecto. si ergo manifesta ⁊ rōna
bilis cā subist ⁊ est cōsuetudo p̃t̃ cessare. nā ⁊ solus decanus p̃t
interdicere ecclesiā. j. de ap. dilec. ¶ S. contra quō seip̃m su
spēdet. itē quō erit iudex in facto suo ⁊ tra id quo est. C. ne quis
in propria cā p̃ totum. j. de cōcl. p̃eb. post ele. item legem dicere
sibi non possunt nec impare. ff. de arb. l. pe. rñ. di. nūc autem
item interdictum de consensu ep̃i ⁊ canonicorū ponendū est. j.
de his que fi. a ma. par. cap. quesuit. non ergo a solis canonicis
rñ. de iure esse qđ ep̃s ⁊ cap̃lm simul interdictum proponant.
sed si cōsuetudo bz quod canonici vel solus decanus hoc faciat
valebit interdictum vt hic necer hoc sequitur qđ aliqz sibi impe
ret vel puniat. sed capitulum impat singulis canonicis ⁊ eodez
modo punit. ar. rñ. q. h. qui manumittit. ¶ Item licet platus
de iuriā ecclesie vel cā cognoscat non ṽt iudex in propria cā.
ar. C. vbi can. si l. i. ff. de his que in testa. de len. prior. h. q. vñ. figs
ab ep̃scopo. ¶ Vel dic qđ non est interdictū iuris: sed est qđaz
cessatio. ⁊ inde est qđ ep̃s vel alius et ipse q̃ posuit interdictum
celebrādo in illa ecclesia: non sit irregularis. immo nec est cano
nicus sic interdictus in eadem ecclesia vel alicubi celebrando
sit irregularis. sed si imponeret interdictum iuris tunc irregu
laris esset: vt not. j. de excess. p̃e. tanta. ¶ Dele. i. idest datus si
cum esset dele. expiraret iurisdictione re integra morte mandato
ris. ⁊ hic est vnus casus vbi archiep̃s bz iurisdictionem in sub
ditos suffraganeorū. vel si dixeris proprie delega. dic hoc sp̃ale
qđ non perit hec iurisditio morte mandatoris. ¶ S. quare
ep̃us non corrigit excessus canonicorū suorū. rñ. quia sic placuit
pape. ⁊ non sine cā. qz videret esse iudex in propria cā q̃uis non
sit. ⁊ qz ardua cā contra cap̃lm. vnde non d̃z cā audire nisi cum
cap̃lo suo. rñ. q. vñ. ep̃s nullus. s. cum eis audire non posset. qz
i. se. n̄ iuris esset q̃uis non sint rei ⁊ iud. sed ṽt qđ deberet eē sub
arbitris. rñ. q. j. si clericus aduersus. sed illud loquitur in civilibus
casibus hoc in delictis vel sufficit si statutum esse. ff. qui a qui.
prosperit primo respon. ¶ Canonica si ne manifesta et rationali
bilis causa cessauerit.

Cloniam (in plerisque) Populi saraceni la-
tini & greci qui inter nos habitant
(pvideat) suis expensis. f. c. pri. ar. ant. vt nulli indi. f.
nulli. ant. o ma pnc. illud tn sec? i legat. pape. f. o pfer.
accedetes: vt vt no. f. c. pri. naz legat. soli? epi puidere hoc tenet.
Immo cum aliis clerici. ¶ (Necessitatis) hic apparet hoc ipm
de dispensatiōe esse. ar. vii. q. i. non aut. i. q. vii. qd p remedio ad
idem. s. de renun. ad sup. & hoc ex verbo apparet ibi cui concessi-
mus. & hoc intelligo nisi prius eps in dio. alterius ad aliquod
officium cui rōne illi debebant subesse. sec? si aks vocaret ad sup-
plendum defectus suus. vii. q. j. pōtificeo. ¶ Per cursum no. cano-
nem late sententia.

Inter cetera. (Indignerit) puta quia si
ne scdalo a clericis vel lai
cis expensas habere non pnt. xi. q. i. aliud quidem
.q. ii. placuit altoquin a eis pnt. erigere q. non est
magnu si metamus tempo. ubi feminamus spiri. f. de prescri. cu
ex offic. (Coadiutores) secus in dele. f. eo. c. ult.

- 1 Non h̄ ep̄o exigere pcuratio nem a capel. que non sufficiunt ad procuracionem.
- 2 Non p̄t abbas vel alius supior agere noie suo vel monasterij negatoria vel q̄si p̄ra regrentes aliq̄ iura in suis capellis.
- 3 Eū q̄s per se tenet nō admitti ē sine scientia ⁊ animo possidētis.
- 4 In his que de iure debent nisi pars probaret p̄scriptionem vel p̄uilegium conde mna retur.
- 5 Que sint vniuersales actiones : que etiam generales ⁊ singula res habes in nu. 6.7.

Conquerente Not. abbatem posse age
re pro capellis suis ne in
debitis oneribus granetur. ar. 5. de offi. archi. c. j.
sed si prelati ipsarum ecclesiarum velint agere ipsi pre
ponuntur. vt no. 5. de rescri. edoceri. posset tamen dici hoc esse
ideo quia temporalia earundem ecclesiarum monasterium pos
sident ad. arg. 7. de excep. cum venera. vel hic abbas iura episcopa
lia ad se pertinere dicebat. vel etiam ubi agitur generaliter de
granamine cōi omnium: tū ep̄s agit. s3 hoc non inueni in inf can
tū. de hoc no. 7. de appe. dile. (¶ Non contēptus) hec petitio
non fulcit iure qd non liceat ep̄o erigere pcuracionem a capel. q
nō sufficiūt ad pcuracionem vel que eam nō dñt qz possessorū
consoluat. sed dic eam iure falcari. quia negatoria pro his iuri
b3 competebat. vt no. 7. de ver sig. si abbate. r. 5. de offi. del. cum
olim. quidam tñ dicit non cōpetere negatoriam. sed sufficere d3
ecclesie denegare si ep̄s petit ab ea quod non d3. r actio non com
petit contra ep̄m sua iura petentē ob hoc solum qd petit nec in
iustus agere cogitur. C. vt nemo iniustus. dic ē in hoc loco recte
implorari a monasterio offi. ind. nā cum gladium in manu ge
ret ep̄s. f. excoicationis. rrii. q. iiii. corripiantur. r possit timere
ne iniuste eum excoicet. item qz eū diffamat asserēdo eum in qui
usdā iuribus sibi debitorem. ideo recte petit qd cesset ab hac
diffamatione. sed iudex dabit ep̄o tps infra qd doceat de iure
no. als iubebit eū cessare a diffamatione. C. de inge. manu. dif
amari. 7. qui fi. sint leg. lator. iniuste autē petit abbas. f. qd non
cogere ad pcuracionē que sufficiētes non erāt. sed; debebat
petere qd plus petere non cogere n3 r soluere in pcuracione. n3
q̄ptum pensatis facultatibus moderate soluere possunt. fm
qd in snia cōtinef. sed l3 sic petat non tñ est inepta petitio. r i3
p̄demnatio seq̄. vt. l. seq̄ ibi. ita qd cum ad eas r. c. itē potest di
ci dari in. of. contra h3 ep̄m qz vltra qd d3 erigit sicut censitus
r colonus contra dñz. qz vltra debitum erigit. C. de col. r cēsi. l.
de. r vlti. C. in qui. cau. colo. r cēsi. l. j. auf. de questio. item si pe
tat collectam vltra vires. ff. de vac. mune. l. j. r fm hoc abbas est
actor r non erit gñalis hec petitio. (¶ In ecclesiis) not. abbas
vel alius supior non potest agere nomine suo vel monasterij
negatoria. vel quasi cōtra illos qui in capellis suis regunt ali
qua iura. r hoc ea rōne qz non est dñs ecclesi3 habet ibi ali
qua sed rector capelle vel ē ipse abbas non suo noīe. nec noīe mo
nasterij sui: s3 noīe ipsius capelle potes agere negatoria vel qua
si. cum enim capella distincta h3 iura sua a iuribus monaste
rij r ipsa capella dñā sit suorum iurū ip̄a ipsius noīe agendum
est r non alterius nisi forte capella concessa ēēt in p̄prios vsus
qz tunc cum sit quasi dñs sicut vsufructuari⁹ agere p̄t negatoria
s3 tuti⁹ est eū intentare noīe capelle. p̄fessoria iuste intentat abbas
noīe sui monasterij pro iurib3 que h3 capella. vt si ali⁹ occup a
uit ip̄a iura recte p̄petit s3 cum p̄fessoria p qua adiudicabit si
bi p̄dicta iura r auferent ab ep̄o possessore. (¶ Item pōt intēta
re interdictum vt i. pos. 7. de p̄sc. veniēs. (¶ Item si in libello sim
pliciter petit abbas ip̄oni silentium ep̄o r cassum nunciari qd p
ep̄m ē factū. r ēt decerni qd nullū ins sup p̄dictis iuribus p̄tine
at ad ep̄m. l3 hec verba sonare videant in negatoriam tñ quam
dirim⁹ nō competere abbati pro p̄dictis iurib3. s3 capelle tñ
vt pot⁹ valeat q̄ p̄creat qd actū est. r qz intelligit omne sum
ius dedurisse in iudiciū. r quocūqz mō p̄duci pōt dñmmodo
Inno. sup primo decre. b iij

a ¶ Suspect⁹
 ⁊ sic iudex qui
 cōsultuit in cā.
 allegat suspe-
 ctus. adde frā.
 are. i. 2°. xxix.
 in pūm. ⁊ doc.
 in. c. cū spālī. j.
 de appel. ⁊ ad-
 de q. idē si finit
 set aduocatus
 l. pto. ⁊ ibi do-
 cto. ⁊ Eller. ff.
 de iur. om. in.

prescribat iurisdictionem talēdē archiepi habent iudic. subdi-
torum: sed tñ archieps suam nō amittit in hac prescriptione
cessaria est scientia epi qui eā possidebat et non archiepi cui ni-
hil interest q possessionem sue iurisdictionis nō amittit. hoc qd
ctum est qñ aliquis bz gñalem iurisdictionem intelligo etiam
si in multis capitulis non habeat iurisdictionem dñmodo i om-
nibus habeat nisi in eccl'is vel per iura vel per privilegia vel
per prescriptio. vel alio mō: sed si aliquis bz tantum in certis ar-
ticularis iurisd. vt archieps. s. eo. dno. in hoc casu non est neces-
saria scientia huius qui in certis tñ bz iurisd. dñmodo de iur-
isd. quā possidet nihil prescribitur. q non dñ hic prescribi iur-
isd. archieps par. cum archieps nihil de sua amittit: s. extra
ord. iurisd. prescribi dñ. Unde tñ quod et alius archieps sine scia
primi archiepi nō posset prescribere qd portaret crucem vel vte-
retur pallio et al'is cōsimilib' vt iudic. sui suffraganei. quia ip-
se archieps hoc ius vel pot' honorem possidet in pñcia sua
vnde nullus tunc pōt hunc honorem prescribere. nisi prius pri-
mus archieps amittat possessionē quā amittere non pōt nisi in
de expellatur vt dictum est: sed oppo. quia pōt habere hec iura
ex privilegio. et tunc archieps tñ suā possessionē: q non eodem
modo ex prescriptione pōt querere. Rñ. quia aliud est in priui-
legio vbi novum ius constituitur autoritate eius qui pōt no-
vum ius statuere: et qui pōt iurisd. alteri dare vt papa. aliud
in prescriptione. que nūq' pcedere potest: quia si dicant se ha-
bere titulum forte ex collatione alicuius qui non habebat pote-
statē cōferēdi illud cōstat qd hic nō pōt pcedere pscriptio cum
habuit iustū titulū. f. de deci. dñdū. ¶ Item p talē titulū nō ha-
bit nec habere potuit possessionē apud aliū cōstitutū nisi scia-
ret ille apud quē erat possessio: et multo fort' si nullū allegat ti-
tulū: nisi p rescriptū et vsū prescribere non pōt nisi pōt possessor
sciat et de posside expellatur. c. di. s. morem. xviii. di. illud tñ bñ
vñ qd et si hui' honorem extraor. puta ex priuil. cōstitutū aliis q
privilegiatus possideret si bonā fidē hēret: puta q crederet qd
licite eēt trāslatū in eum autoritate eius qui hoc facere posset: et
alia internenirēt que i pscriptōe sunt necessaria qd tñ illud ius
extra ordinariū prescribere pōt. ¶ (Subiectione) eccl'iar' i spūali-
bus. xvi. q. v. c. ii. c. Infructum sacerdotum. f. de cap. mona. c. j.
(Censura) i. quod possit excommunicare (Iurisdictionem) de b no. s. e.
¶ c. i. ¶ (Penas) de enormibus et vulgaribus cibus. xvi. q. vi.
c. vi. et pñnet hoc et sequēs ad laicos. et no. quod. petēdo iura epā-
lia s. abbatem psequor: nō solū ea in qb' monasteriū tenet mihi
s. et ea in qbus clerici et laici suarum capellar. s. de offi. arc. dile-
cto. f. de prescri. auditis. et est hoc iō qd abbas hec iura posside-
bat: et in clericis et laicis. et si sup bis clericis vel laici conveniant
noia bñ dñm in iudicio. vt no. f. de ma. et obe. inter. Sacramēto
rū subito pñnent ordo. dedicatio eccl'iar' consecratio virginū
et gñaliter oia sacra (Ab ipso) epō (Synodū) ar. quod clericis te-
nent. tre ad synodum (Et synodatici) p eodē supponit. s. dicit
syno. q in synodo dant. f. de cens. olim (Cathedra) q datur pro
honore cathedre. r. q. iii. placuit (Recepti) duos solidos a quali-
bet eccl'ia nisi a monasteriis. r. q. iii. inter. (Decimationum) r.
q. iii. vñio. rñ. q. ii. vñterana: et c. nobis. et c. pcessio. et c. de reddi-
tibus (Mortuorio) f. de sepul. certificari (Visitatio) de hoc
no. s. de offi. archi. c. i. (Censatis) a pauperibus nihil petat ar-
gu. ii. q. j. placuit. r. q. iii. canendum. ali' dicit quod etiam a pau-
perib' aliqd petit. s. plures pgregabunt ad solvendū cathedra-
ticū. ar. f. de cēsi. cū instātia. s. rñdeo pñ illa loq in pcurrationib'
+ at in cathedratico secus. ¶ (Donorē) et ita dixerunt qdā q
oia q hic pñnent. et ita de iure pñnēt ad ep's qd si pposita gñā-
li pñtione. s. peto ius epāle in tali eccl'ia. et secuta pñnatiōe
in oibus bis. mādabit snia erectioni. et idē de bis que pñnent
f. de prescri. auditis. sed nos hoc non fatemur. nā et hic et ibi qdā
cōtinent q non sunt de iure epāli sed rōne pñnatiōis sicut est
de quarta decimar' et mortuorio qd ex eo apparet quia alicubi
dāt tertiā alicubi medietas. alñ nihil. r. q. j. de bis et c. antiquos
et. q. iii. vñio. f. de sepul. certificari idem in cathedratico. r. q.
iii. nec numerus. et expressius apparet in decreta. auditis quia
petit ibi inter iura episcopalia dñi sancti petri. et procuratio ar-
chidiaconi q constat non esse de iure epāli nisi ratione pñnatiōis
nis. et iō papa s. fecit specificari capitula. et sup bis litē pñtari
sup bis inducte fuerunt pñtiones. h. enim multa et bis pñtis
adiudicasset sine pñtione. non tñ omnia et illa ad minus speci-
ficari dñm snia de quibus ius dicit quod cōsuetudo servāda est.
sicut est in tertia mortuor' et bñdō. f. de sepul. certificari. et idem
dicitur in bis q rōne cōsuetudinis debent. nam in bis q de iure
debent nisi pars aduersa pñaret prescriptionē vel privilegiū
cōndēnaret. f. de prescri. auditis. et de hoc et no. f. de ca. mo. con-
sti. ¶ (Donorē) Item not. quasdam actiones esse vñversā-
les. i. quatuor que omnes competūt p hereditate tñ. cui' noie
cōprehendit vñversum ius defuncti. ff. de verbo. sig. hereditas
et ideo vñversales dicunt. s. pñtitiōe heredi. fami. herci. actio-
ne ex testamento q datur p hereditate ex trebellia. restitūda. et
actione ex

actio ex empto qd dat qd datus tota hereditas emif. Et no. qd qn his actionibus agit exprimit causa agendi et res vniuersaliter. vbi gratia. peto a Ber. hereditatem totam vel partem vel bona q fuerunt patris mei petitione hereditatis: q me instituit heredem vel q ab intestato successi. et qd causa sit exprimenda p bat. ff. de peti. her. l. i. j. et in. quod res vniuersaliter non singulariter sint exprimen de p bat. ff. de peti. her. an. nam. l. dicit q si interata peti. bere. tpe sententia iudicis plura possidere q tpe litis conte. ds ad oia q demnari. ff. de peti. heredi. l. iij. et. l. fin. ex quo apparet qd vniuersalis petitiio fuit. nam als in plurib9 pncipalib9 reb9 q petite sunt q demnari no possit lz in accessoriis possit et bonefidei iudicis et stricti iuris sicut sunt fruct9 et vsu re. ff. de vsu. videamus. C. de pet. her. l. i. j. et. l. no possumus. siua ferf. qd no te ad restituenda hereditate. ff. de peti. her. l. i. j. et si ps bere. pe. l. i. j. et. l. no possum9. sed dices qd pdest talis snia. Resp9 deo multu. qz si pbat res a te possessas fuisse in bonis patris mei condanaberis ad illa et in eis madabit snia executioni. et si ideo no pbatu pcedente lite. lz post sniam pbo quoda extraordi nario modo. si peti sniam executioni madari in his rebus. et si illas negauerit. ego pbo eas fuisse in bonis patris mei. ar. ff. de re iud. a dno. s. sed si sup. sicut aut vniuersale non dicam peti tionem iuris epalis. qz no peti vniuersa iura ecclesie. Et item no. als ac. esse gnales sicut p socio. si societates hca est omniu bo noz vel maioris partis et negotijs gestis. omnia negocia vel plu ra gesta sunt. ff. pro so. arbiter et alie multe que generales dicit qz plura sub se capitula pmet administratione panis vini olei et. no tn vniuersum ius qd habuit defunctus multa em pt bre pater q non puenit ad filiu que in his actionib9 exprimit ac. et ca et res gnales. lz psecutione cause opz q exprimat spalia C. de iud. l. i. sic. i. peto a te rone in administratione negotiorum meorum que gestisti sine mandato actione neg. gest. et hic dici mus sumile petitionem iuris epalis. et dicimus quod lz specifi cata sint iura ab isto epo in prin. non tn tenebatur. Et ite no. alias actiones singulares esse qz si sint reales necesse est exprime re actionem et reri vtri totu vel p quota parte petat et gnessco lores et alia. ff. de rei ven. cu in rem in prin. ff. de co. forma. in pri. idem in hypothecaria et silibus. nec est necesse pponi cam actio nis cuius nulla alia est ca nisi osium qd asserit suum esse et id totu in iudiciu deducit qualescuqz sit. ff. de excep. rei iud. si ma ter. s. eadem. Et d. vides. ff. de rei ven. l. i. vbi d. qd vendica re potest adiecta ca. sed rideo ibi ideo adiei cam: qz res petita. scz liber ho nuq pot esse nostri dñi et id no pot vendicari. si aut sunt psonales vt qdictio certi et filie no solu rem et actione expi met sed etia cam. s. qz tibi mutui vel in dotē pmissi vel filia vel aliter deliberare no pot cu possit vna res et pluribus causis deberi. ff. de excep. rei iud. l. et an eadem. s. actiones. j. de li. ob. c. vl. Et ite sup capellis specficatis. vt tamē qd adhuc possit petere alia iura non obstante exceptione rei iudi. vel excep ti one elisa p replicationem huius. qz de his quib9 modo agit in pri. no iudicio acti no fuit qd apparet ex eo quod in primo iu dicio specificata fuerint iura sine generali clausula. C. de iud. l. i. C. de trasac. si de certa. ff. de pac. tres emptor. s. vl. sed vbi nihil e specificatu. lz tn generalis est petitiio. vt si post multa specificata supponit generale clausula. s. tota alia iura. et tunc ex q sup ta gna li petitiioe gnales ferf snia. amplius nihil petere pot. vt bie. C. de transa. sub pteru nisi dolus interuenerit: qz tunc ageret. ff. de pac. tres. alij tn aliter dicunt. in liberatione enim vt si plura sufficiunt verba generalia. ff. de pact. emptor. s. vlti. lz in trans actio. secus que restringitur tn ad eas de quibus actum est. (La teran. de cen. cum aposto.

Quarta. et infra (Introducet) hoc ins. co. mune et equum est.

Electus si abbas (Ab antiquo) not. petitionem fundari sup qtuitudine. de b no. j. de vb. sig. abbate. (Dicit ep9) qd abbas agebat dioecsanā. lz hydeaf approbati distinctio antiqua scz q duplicē legē habet epi in ec clesiis sibi subiectis scz dio cesanā et iurisdictionē tn mirabile vt qd de lege iurisditio dicitur collatio sacramentoru. prius enim videf dici. ep9 tantum vnam legem habere: scz dioce. et sub hoc comprehenderetur totum ius episcopale quod in diocesim ha bet episcopus et etiam lex iurisdictionis. de his legibus no. j. de statu monacho. c. j.

Raue gerimus (Nulla) Non est con traria decretalis ista bis q dixim9. s. e. c. j. et. c. qto. (Parat9) nā idē eēt si no eēt parat9 corrigere (Relaxat9) de facto. qz de iure no tenet. et ideo no indigent relaxatione sententie. ff. de ser. l. j.

Is quibus (Ex officio dele. dommodo) cu iurisd. s. de offi. dele. c. vl. vel ordinario. (Casibus) de sen. excommu. c. j. de ceto ro puenit. s. de offi. ordi. pastoralis. s. vl. (Committe

re) secus si ministerium tantum mandatum sit. s. de offi. dele. ga. c. vltimo.

Romana ecclesia Id est foraneos. fo rancoos officiales sibi cit quosdam ministros quos archiepiscopi ponebat in dioce. suffraganeorum qui licet non cognoscunt de causis appellationum emissarum ad archiepiscopum tamen p bibebant ne pendente ap. procederent iud. a quib9 appellatum fuerat. et qda alia minora circa iurisd. faciebant et dicebant fo ranei ad osiam illoz quos i sua curia qstuebat archieps: lz vt qd malefecerit papa. qz in qstione talium foraneoz officialiū vti litas penurabatur: qz ptra labore litigantiū pvidebat. et expen sis parebatur. lz rñdemus: lz esse posset ibi aliqua vtilitas. tn plus inde incommoditatis poterat puenire. s. p. turbatio iurisd. et cōtentio que cōtinne esset in tantis inter officiales istos et or dinarios. Item lz no possit seq alia vtilitas. erat tamen contra ius fin quod in litera huius decreta. ostenditur. tamen hoc fa temur qd archieps in sua dioce. et etiam quilibet episcopus po terit hmoi foraneos vel minores constituere officiales p parro chias. Et ite qz queres quis appellabitur ab hmoi officialibus fora neis quos constituunt epi. vel ep9 qui constituit vel supe rior. s. archieps. Rñ. quidam quod si ideo officiū habet q habet minores officiales de quib9 loquitur decre. j. de appella. roma na in prin. qd appellabitur archieps non ep9 ab illis officialib9 nec obstat si dicas ergo idem archieps habebit plura consisto ria. qz hoc non est prohibitum. licet posset dicere qz non dicantur plura consistoria. lz vñ tn lz plures habeat iurisd. et in plu ribus locis. alij dicunt et forte melius. qz hi officiales qui circa minora constituuntur non sunt ordinarij s. delegati. illi autē q constituuntur in curia principalis sunt ordinarij. vt no. j. de app. ro. et ideo ab istis. q. a delega. appellandus est ipse episcopus de legans et non archieps. ff. de ap. imperatores sed a principalib9 offi. q sunt ordinarij. et singunt idē auditoriū habere cu episco po archieps appellandus est. (Instituta) ir. q. j. nullus pmas et. q. iij. saluo. et. c. nullus pmas. (debet). quia tractus futuri tē poris non per. ad in. ff. de vsuris. l. j. s. j. (Et quibus.) officiali bus foraneis. Subemus. hoc enim nec ipsi officiales archiepi prohibere possunt nisi pte vo. et cu cause cognitione. j. de appel latio. ro. vbi no.

De officio iudicis.

Rubrica.

Literis (Nostris mo.) quod immediate in temporalibus et spiritualib9 ad mo nasterium fosse noue pertinebant officium hoc em ad officium iudicis pmet. ff. de offi. pcon. nequa q aduocatos. ff. de post. l. j. s. ait pctor. C. de postula. p. onidendu (Non obstante) nec est contra. j. de appel. ex insinuatione. quia ibi non dicitur ex hac causa recusationem admissam.

Actio dicitur esse officium iudicis.

In quibus casibus locum habeat officium iudicis.

Iudicis officium (Pro acto) pone casum. j. de in in teg. restit. c. penulti. (Teluti.) J. dicit mar. quod offi. iud. est actio. ar. ff. de actio. et obl. verbu. sed Jo. et Tho. contra. vt. ff. de mino quod si minor. s. vlti. sed dices que vis est si sit actio necne. Respond. quia quando implorabitur offic. iudi. sed non vt actio intentatur. in optione iudi. est negare vel concedere: at cum propono actionem propono auxilium mihi no alium de competens. sed ex persona mea. vnde siue velit siue non oportet eum tanq mercenarium sue dñe seruire. scz ac mee. C. de po. l. iij. ff. de rei ven. officium. ff. quod metus cau. metum. s. ex hoc. et sic sequeretur absurdum quod aliquis sibi seruiret.

Principaliter nam si non principaliter lz incidēter veluti super articulis q post lit. contest. incidunt vel sup ipo pcessu. in dicitur petitur restitutio sine ordine iudiciario pcedi pot. als aut officium iudicis habet locum in petitione alimentoru siue a mi noze siue a maiore petatur. ff. de libe. agno. si qui a liber. in. auf. qui. mo. na. effi. sui. s. d. s. c. r. et. s. q. si quis aut. et. C. ad se. con. ou. si si qua. autē. vt li. ma. et autē. s. illud quoq. ff. de lib. agno. l. pe. et. l. alimēta. ff. de lib. agno. l. vl. ff. vbi pu. c. de p totu. ff. d. alt. pu. p. ref. l. j. ff. so. ma. si cum do. s. sicut auf. de iure do. dotis. C. de iure do. pro heredi. ff. fami. her. si filia. s. si filius. et. l. si marit9. xvi. q. vñ. quicūq. Item si minor petat resti. de mino. in cause. cu legi bus sequē. vsq ad l. vicē. item si petatur cautio de dā. infec. ff. de dā. infec. l. j. l. dies. et. l. p. etor. s. j. ff. de p. eto. stipu. l. i. item cum petitur satisfactio nomine legis. ff. vt leg. vel si. no. ca. l. j. et. l. et item cu pater petit filiu in pte. de rei ven. l. j. s. per hanc. itē si dñs erigat vltra debitum a censito vel vasallo. C. li. xj. in qui bus cau. colo. l. j. auf. de questore. C. de colo. et cen. l. pe. et vlti. itē si imponatur collecta vltra vires pfimonij. item si ibabiles vo centur ad munera vel alij qui vocari non debet. ff. de vaca. mu

ne. fertur decimum. §. vlti. C. quēadmodum ad ci. mune. l. i. in. et
lin. et. vi. li. r. itē pro eligendis redditibus a colo. aser. et non ipi
eos denegēt ea ratione. q. dubitat an sint dñi qui redditus eri
gūt. C. de agricolis et cē. litibus. §. i. li. rj. Item si petat salarium
grammaticus. geometricus. medic⁹. rethoricus. aduocatus ob
stetrix et nutrit. ff. de va. et extraor. cog. l. i. §. i. et per. to. titu. itē
si petant fructus a possessore. C. de rei ven. certā. §. bona. ff. de rei
ven. §. preterea. et. l. h. vn⁹. §. vlti. insti. de offi. iudi. §. i. §. i. de vylur.
neg. ff. de pe. here. l. 3. et si. §. si aut. et. §. vlti. ff. si ser. ven. l. i. loci.
§. postu. C. de fru. et lit. expen. l. h. ff. de peti. here. illud. §. pcedo. et
C. ad officiū. itē si petat impēse sine de nouo facte sine i. refectione
C. de rei vē. l. domū. ff. de peti. here. plene. et. l. illud. §. ad officiū.
Itē si petant vylure i boneh dei indicis. et bis q boneh dei iudi
cū naturā imitantur. C. de in lre. re. minor. C. de vylur. l. h. et. iij. ff. d.
vylu. vylure. ff. de neg. gest. quia timēdū. itē si repetatur res a medi
co ppter mala medicamēta. ff. de var. et extraor. cog. medicus.
Itē si petat vsus aq ciuili ter institute. ff. de serui. qtiēs. ff. si ser.
ven. sicut. §. aristo. itē si petatur riuis insti vici. ff. si ser. vēd. l. h.
ff. de publ. si ego. §. si de vylusu. itē si petat equa et partus c⁹ que
penes te peperit. C. de rei ven. l. partū. ff. de publica. si ego. itē si
mittantur animalia in fundo meo. Item si multi boies erant
distribuendi per plura predia. Et plures quā debeant mittan
tur. immo babes p illis. v. casibus vnā. l. ff. de va. et extraordi. de
vylu. Item si petatur ne quid fiat in via publica vrbana per quam
quis ire non possit. et si factū sit q tollatur. et vt vie reparent et
ne quid immundum proficiat. ff. ne quid in lo. pu. l. h. §. inter
dictū. ff. de vi. et lo. pu. l. h. et. iij. et. vlti. Item si agatur hēi qui mis
sum in possessionē deicit vel mitti in sum ire nō permittit. ff. ne
vis si. ci qui in pos. l. si quis missus. Itē si petat filiū a pfe enā
cipari. ff. de cōdi. et demō. sic lege. ff. sigs a patre. ma. l. vlti. Itē si
creditor petat possidere bona debitoris. ff. et quib. cau. in pos.
item ait pctor. et. l. igitur bona. l. cum proponas. et. l. vlti. argu.
C. de prescrip. err. an siquis canse. §. vlti. Itē si petat separari bo
na. ff. e. l. vlti. Itē si petat curator bonis. ff. de cu. bo. dā. l. j. et vlti.
Itē si petat snia pñficiari nulla vel processu. j. de procu. in no

Citra. ff. de offi. dele. c. contingat. ff. de fer. li. §. (Alias autem) sicut imploretur offi. iud. vt det sibi aduocatū. s. c. p. xi. vel vt cōdēnet aduersariū in expensis p. cōtumacia. vel fiat missio in possessionem. vel qđ repellatur miles a pcuratore ⁊ q̃similia in his enim nō est necesseli. contest. fieri vel ordinē iudiciariū seruari ⁊ dicif incidenter peti officium iudicis. q. illud non pe. to ppter se. sed ppter aliud sicut aduocatus petif propter cām: non propter se. vel qñ imploretur li. p. vt in p. cal. iuribus ⁊ vbi etiā aliquid pro se petitur sed ratione rei postea habēde vel litis proponēde et sua petitiōe nihil q̃sequitur. nec aliqd iuris sibi in requirit. C. vt in pos. le. li. ⁊ idem vbi cūq̃ imponenda est sum. maria cognitio. (Ad hoc) iud. off. ff. de rei ven. nō solū. ⁊. litē si vberatū. §. i. C. de rei v. certū. off. iud. §. post inchoatū. **C** De maiestate ⁊ obedientia. Rubrica.

1 ¶ Quis debeat in ecclesia maiori bonore fungi .et quis debeat
vocare cappellanos in nn.4.

Cum certū ē infra (Prior) iussione: subscriptione: et re
sponsione. xviij. di. bine agit. ultra me. et ut pferat in
dignitate vacantis collatione. lxxiij. dist. epoz. et ē
in perceptione beneficij. s. de constitu. c. vlti. in ordinatis tamē
a papa est speciale. i. eo. p. tuas et habet hoc locum in equalite
meritis. nam digniores etiam post ordinati in electionibus pre
feruntur. viij. q. i. licet. item in his qui eiusdem ordinis sunt et di
gnitatis. alij autem secus. s. de eta. queris. lxxiij. dist. cōsuluit
i. eo. statuimus. Item hz debeant preferri in dignitatibus tñ hoc
non petent ne in vitij ambitionis incidāt. i. q. vi. sicut. Item
in his preualet cōsuetudo. s. de consuetu. cum olim. ¶ (Ma
iori) et hac etiam ratione. s. qui maior bonore fungit dñi dñi
q̄ ille qui maioris dignitatis est in ecclesia. vel si non est hñ di
gnitas q̄ maioris est ordinis vel si sunt equalis ordinis ille qui
prius ordinatus est debet nominare vel solēniter eligere perso
nam nominatam in scrutinio nisi forte alius de iure cōsuetudi
nario vel ex privilegio hoc habet. tamen tutius est q̄ ille qui no
minabit potestatem nominandi a ceteris accipiat. ¶ Simili
ter dñi vacantie ecclesie ppositos vel abbates vel alios quos iure
vel de consuetudine consuevit vocare capellanos ipse prior vo
cabit et alij debent ei intendere. ff. de fide instru. l. vi. C. de pre
sec. preto. l. j. et si. li. r. C. de pri. sacro. scri. l. vbicunq. et. C. de tu
to. l. ij. C. de offi. mag. l. nemo. ff. de al. scri. l. j. xciij. distine. a sub
diaco. xviij. dist. s. si. nam ex quo pre alij nominari debēt et on
similiter debēt subire. tamen causas ecclesie non agēt: sed si iudic
conuenit: vt no. s. de rescri. edoceri. tñ nullā iurisdictionem exer
cebit super minores si non compareant in capitulo. vel alij ei nō
obediāt: sed si hic effectū hz potestas huiusmodi: q̄ nō obstat ab
sentia vocator valebit q̄ plentes facient: nec contra et faciet no
mine ecclesie. q̄ non est prelat ecclesie: sed hec minora sibi a iure

conceduntur. et credimus quod si nollit convocare capitulum quod
posset cogi per ordinariū vel delegatū iudicem si pro eā citef: et
hec sunt vera: obtinent: nisi alia consuetudo probetur. Cōtra
riū id est canonice et concorditer.

1. Quis exemerit clericos de iure imperatoris.

2 Corporales penas imponit papa in suis constitutionibus.

Quod si quis de rebus ecclesiasticis (Constitutione)
vel mandatum re

S quis uult uel mandatum re
pete que dicimus. s. de tem. or. ad aures. (s. d. i. c. i. p. i.)
nana. s. de consecra. di. s. corpora. sicut econuerso. r.

1 distin. de capitulis. ¶ Sed queres, quis exemit clericos de in-
re imperatoris cum prius ei subessent. Respō. quod papa con-
sentiente imperatore. et. q. iij. c. iij. aut. de sane. epif. s. si quis con-

b hic non plene erimunt: vnde videmus q̄ exempti^b sunt a deo.
revi. dist. si imperator. vel dic quod papa etiā sine consensu im-

peratois bene potuit eos eximere a iurisdictione imperatoris
per suas constitutiones: quia cum clerici spirituales res sint &
ex toto corpus: aiam dederūt i seruitutē & sortē rpi. rñ. q. i. c. iñ. p.

2. pitis. r. j. c. solite. ¶ (adorian) hic habes qd papa suis 2stioni
bus penas imponit corporales quas tu nō infligit. vt. y. q. vlti.

Egebatur

Ita quo alius pmitrat obedientia i qua chartula no-
tabatur iniuria illi qui vocabat ad promittendum
obedientiam qui sine pmissione obediens erat. vel potest dici

¶ frater ipse artiens conscripserat et articula de sua obedientia in qua is ad petitionem regreditur obedientiam fecerit vocabatur sua in iuria cum absque sponcione obediens esset. **(Scriptis)** ar. i. de re

gu. iur. c. vl. §. triū. di. q. q. Solu. illud in plato hoc in clerico. et
tam prelati quā clerici qñ sunt ppter priorē inobediētiā suspe
cti debēt iur. arg. obediētiā et multo fortius in de fiet scriptura. 7.

co. cum in ecclesijs ad manuales autem obedientia omnes clerici teneri videntur. j. co. bis vbi no.

Omnēs clerici Obedere reges enī illi

Quescitur epō obediēt i canō. Ipnā
lib? illi psonēt psonales decimas i cui? dioc. pnci-
palem larem habēt. ar. C. vbi se. 2. cl. l. n. 2. si in dua

Iud dicimus in beato

Iſ. (digniora) xxvj. di. duo. (Victime.) lxxvj. di. q. ſunt
preſbyteri. xxx. di. ſ. verum. x. viij. q. ſ. ſciendū. (Et

Nolite benignitatis (Increpare)
q. d. tanta ipe
non est. Invenimus quilibet debet
quod non de-

scrip. si qñ. **E**t In tpalibus: sic videt q ab epō appelladus ē

ret et crederem et in rebus iudicantibus. quod cum cogit. tunc epus
quasi civilis iudex. s. de fo. co. p. veru ar. s. de appella. si duobus
xviii. dist. si q. metropol. si aut alio sint ditae ecclesie non spectat
ad metrop. et super bonis illis non appellabitur. r. q. i. non spectant

na regem. et super domibus suis non appropinquabit. *res. cap. i. non est in
rii. q. i. r. c. f. xiii. q. ii. sigs. depo. (Propter deum) et qno vi-
detur qd de libero arbitrio sit. ri. q. i. c. vlti. (Sine causa) ut in
quatuor qn peritit non de d. r. l. q. i. c. humilitate meritorij sit. res.*

putare eū peccellere. (Sacerdoti) iterum (Euellas) vitia. (Edifi-
ces) virtutes (Dici) spūalib⁹. (Nocti) carnalibus sine secularib⁹.
Hincq; vñ dī valentinianus. Nobis q. d. vere potuimus

icrepare ppter antontate quā beato petro accepimus (Ones)
S. de cle. significasti. (Quicunq) xxiij. q. i. quicunq.

Et tuas nobis litteras ^{(descri-}
tur. ar. p. honore exemptorum. ff. q. cu. eo qui in ali.
po. l. in. ff. de albo scrib. l. vl. Obedientia) revere que

dicimus. s. de tempo. ordian. cum i distribuen. Item non
credo q. eps debeat cum deponere. ar. q. iiij. c. ij. C. vii se. vel
cl. l. ii. q. vi. c. iij.

1. *¶* Licet epi aliquar eccliarū cū toto populo in heresim vel scis-
ma labantur ecclesie tū ille honores suos retinent.

3. Eū ius in aliqua re petiū vocari debet illi quos res tangit.
4. Possideri non potest ecclesia nec eius dñtium haberi.
5. Nominatio hz locū tm̃ in realibus petitionibus.

Inter quatuor et infra ^(iure) ^{Præ}
ratio. ¶ Preiudicium. not. q. quis epi aliquar. ecc.

1 **C**lericus cum toto populo labant in heresim vel scisma.
nihilominus tamen ecclesie ille honores suos retinent. ⁊ eccle-
sias sibi

a Prior vos
cabit. ad Inno.
bie. Adde. do.
an. tab. i. e. cum
nobis oli. s. de
ele. bar. i. l. i. ff. d.
albo. scrib. 7 s. c.
qui allegat con
cordantes i. e. cū
oīs co. pe. 6. s. 3.
dnbiū. s. d. 2. s. t.
vbi hoc dictū i
no. bie itelligit
pcedere i colle
gio ecclesiastico
7 ad Inno. bie
adde Lepol. in
trac. de re mili.
co. 7. 7 Alex. in
d. l. i. 8. albo. scri.
cū dē Inno. in. c.
7. i. pū. de no.
ope. mī. 7 car. in
2. r. r. i. c. i. 1. bac
dnbia. col. iij. i
pū. b

C Exempti
sunt. ab. in. c. at
si clerici. col. vi.
v. 2. s. dero. 7. de
in. refert. 7 segē
bie. in. c. ecclesia
sancte marie. s.
de cōsti. co. 7. et
ibī. 7. col. 7. in
fine.

ad eo est
ex proprio
derivat.

Is que pro ecclesia (vel clerici) hic babes qd sim-
plices clerici mannaalem obedientiam suo prelato de-
bent exhibere. quida tñ dicunt cōtra etiam hic viciñt
obtinuisse propter consuetudinē. vel esse speciale in card. (Ca-
pellam) ypo enim mortuo potestas iurisdictionis transfertur
in capitulū. j. c. cū oli. j. de her. ad abol. l. v. di. c. v. l. at. r. xxiij. di. l.
nomine. viij. q. i. pōtēsties. ca. aut q sunt ordinis deuoluentur ad
superiorem. v. l. ut faciat. vel ut visitatorē super his constituat. v. l.
l. j. di. obitu. eadē. de hoc no. j. de her. ad abol. ¶ (Excepta) no.
quod alio iure censeant ista q̄ illa preter excoicationē q̄ nō spe-

erat ad capitulum nisi de consuetudine sed quod per probationes constat aliud obtentu in his quod in illis vel quod propter scandalum vel aliam causam alter volebat puidere in his nam de iure matris ecclesia potest in subditas ecclesias que hic per hoc decre. seruant card. Alii aliter forte melius dicunt quod hic card. seruant non habent de iure in suis ecclesiis sed card. vel alius prelati hic recipit a papa vel alio confirmatore. ut no. 3. de offi. or. quanto. et hoc ex eo apparet quod cum excoicatio sit macro epalis. xxiij. q. ij. corripitur. capitulum hinc non potest per se nec card. hoc habent ab eo. et id papa si hi hoc reseruauit. et de hoc no. 3. de here. ad abol. sed dicit quare non expresse hoc determinauit. sed tantum sine prouidentie referunt. R. q. consuetudo vbi contraria allegabatur. s. quod capitulum excoicaret et corrigeret etiam vacante ecclesia. de correctione et vicinis quod capitulum vel titulus ea facere non potest de iure suo puniendo de crimine vel suam ferendo. h. posset facere capitulum quod eis excoicet in quo plus monitionibus interdum quod directe cognoscendo. ar. 3. de offi. archiep. c. si.

1. Abbatissa potest suspendere clericos suos ab officio et beneficio.

Dilecta in christo filia non sunt prolesse et possunt habere proprium et matrimonium contra here. vt. xij. q. v. c. vl. et tales multe sunt in Alemania.

1. Suspendat illa. hic quod abbatissa potest suspendere clericos suos ab officio et beneficio. Et hoc est ea ratione quia ex consuetudine iurisdictionem habet ordinariam. s. de arbi. dilecti. alii enim est contra ius commune. C. de arbi. l. vlti. excommunicare autem non potest ut hic nec absolueret. s. de senten. ex. de monialibus. rationem innuens. s. de pe. et re. noua vel potes dicere. quod ex consuetudine induci non potest ut interdum de iure ponere possit. sicut nec excoicatione nec hic dicit abbatisse interdum tenere.

1. Potest capitulum iura epatus psequi: quoniam in iudicio epatus alii quid facit capitulum.

2. Appellatio post prestitum iuramentum ad quid valeat.

3. Presumitur contra appellatorem extra iudicium: nisi psequatur.

4. Laudabiles et prescripte consuetudines seruande sunt.

Dilecti filij archiepiscopi qui iura epatus quando episcopus in preiudicium episcopatus aliquid faciat. et idem intelligitur si sit negligens. argu. xij. q. ij. non liceat. et est multum. no. dignum quod capitulum non solum appellabat pro iuribus episcopatus sed etiam super his cum psequitur et etiam eis prosequentibus episcopus absoluit. et hoc est ea ratione. quod hec absolutio non personam: sed re tangit cuius nomen capitulum appellauit et egit. et quod specialia et dignitates ecclesie sunt communia et eodem tenentur ab episcopo et sic episcopus sit caput. s. de vbo. sig. cum clericis. (Exigentes) cum effectu s. pstitit ut in si. innuif. vel dic quod appellatio precessit iuramentum. sed postea iuravit. Et appellauerunt ad quid valeat appellatio post prestitum iuramentum. R. ad hoc appellatur ne erigeret aliquid occasione prestiti iuramenti insoliti et contra consuetudinem aliorum prestiti. cum hec appellatio esset ex probabili et verisimili causa interposita. nam non est verisimile quod aliud iuramentum solutus esset prestare ille episcopus quod alii. Dicunt quidam quod non oportet patriarcha erigere aliqua occasione illius iuramenti contra appellationem. et si erigeret et episcopo pstaret antequam super principali procedatur reuocatur. quod non placet. de hoc no. 3. de appel. bo. me. non tamen credo quod tales appellationes que fiunt extra iudicium a grauamine sufficit ad citationem nisi ite cite a iudice. nec ad hoc quod appellatus debeat comparere in termino quem appellans extra iudicium pstitit. in electionibus. s. de electionibus. si autem vult in termino comparere potest etiam habere beneficium constitutionis que est. s. de ap. cordi. et illius decre. oblate. quia si appellans terminum quem pstitit appellationi preueniat. vel alii maliciose supplantaret appellationis litere non valent si enim contradiceretur sequeretur quod quis posset citare aduersarium quoniam vellet. et alia absurda. ar. 2. de ap. c. si. Et quidam tamen dicunt quod hoc iuramentum pstitum fuit post appellationem ex probabili et verisimili causa emissa. et ideo post talem appellationem nec prestandum nec recipiendum fuerat iuramentum. et si post appellationem probabilem prestetur antequam per illud iuramentum aliquid fiat debet reuocari iniqua adiectio iuramenti. ut in pal leg. decre. hoc non plus quibusdam per omnia. non enim credunt quod propter eam appellationem emissam quis debeat dimittere virtutem suam. sicut nec papa propter prohibitionem. C. debi. vlt. pig. in. non. p. l. i. C. de rescin. vend. si maior. ff. p. emp. l. pe. nec obloquitur decre. bo. me. nam ideo sibi restituitur. quod erat in possessione. et fructus redduntur. quod ratione possessionis debent. Itaque hoc petierunt ibi. s. se reduci in eum statum quo erat tpe appellationis emisse. et erant in possessione. et ideo in ea reducti fuerunt sed hi qui appellabant ne presteretur iuramentum vel ne occasione iuramenti prestiti aliud exigat non sunt in possessione bonorum. quod non soluere et non erigi iuramentum possideri non possunt: nec

sunt talia que possunt possideri vel quasi. unde non potest restitui in huiusmodi possessionem. sed si alii appellat extra iudicium ad hoc valet appellatio. quod nouum possessorem puta eum qui cinit post ap. facit. ma. si. possessorem quod ex eo apparet. quod si post pbanit rem suam esse restituet fructus medietate temporis. C. de rei ven. si fundum. no. autem id dico in veteri possessore. ar. ff. pro emp. l. pe. comparant enim appellationem extra iudicium inhibitioni siue denunciationi. cum forte etiam posset dici quod id est si appelleret extra iudicium siue ea probabili vel verisimili. s. ne molestes eum qui ipso. est. s. hoc no. plz. q. 2. de pbare possessionem. et possessio restituitur possessori cum fructibus. Et id si appellat ut emas fundum. quia suus est quod opz eum probare fundum suum et post restituitur. Et ite si alius appelleret extra iudicium presumitur eum nisi psequatur. s. de volo. cum dilecti. et potest dici quod vbi appellat etiam extra iudicium implorabit renocationem eorum que facta sunt post appellationem officio iudicis petendo reduci in statum quo erant tempore appellationis emisse. cum alii si non appellasset opz eum intendere interdictum recuperande possessionis. ar. p. di. de ca. bo. me. et quod ibi diximus hic repetere vbi. s. i. interdictum necesse est pbare se possidere et spoliatum esse. s. hic. s. vbi appellat non habet necesse pbare possessionem. vel

1. Spoliationem sed solummodo statum in quo erat. Et vel dic quod quoniam sic appellatur extra iudicium appellans potest petere reduci in eum statum in quo erat tpe appellationis emisse. et hac petitione recte tenebat et non spoliatem. nec recipientem scienter a spoliatore. ut prealle. decre. bo. me. 2. tra quos non habet locum interdictum. s. de re. spo. cum ad sed sed conditio ex decreta. sepe alii tamen dicunt nec statum. s. non spoliantem predictam petitionem admittendam. Et ite ad aliud vbi pdicta ap. quod quod post ap. talis sit dummodo pbe veritas cause ap. et a iudice pnta snia excoicationis vel alia nulla est. s. de ap. dilecti. et ad audientiam. cum alii snia excoicationis et et alie teneret. s. essent iniuste. Et alii magnus effectus huius ap. quod non obstat ei psequi ap. hec exceptio excoicationis. s. de ex. ce. cum inter. si autem non appellasset. sed tamen p simplicem crimina iret ad superiorem obstarer sibi dicta exceptio. caueat igitur sibi quod ap. hinc vult psequi ut dicat peto renocari quicquid factum est post app. hinc enim si omisa ea ap. ageret obstarer exceptio excoicationis. et hanc ap. etiam extra iudicium factam ultra annum psequi non potest. s. de ap. pstitit. et credo quod etiam possint pfigere terminum ap. sue arg. de ap. l. 3. aduersarius comparere non teneatur. ut iam dictum est. Et ite si non psequatur appellans ap. suam puniet in expensis. s. de rescrip. ex pte. s. de ap. cum sit ro. Et ite reuocant causas ad superiorem quod qualiter fiat no. s. de his que fi a ma. parte capi. cum in cunctis. Item non valent litere super eo de quo appellatum est nisi de ap. faciant mentionem ut in prealle. decre. ex pte. s. et quod sic pcedit in hac ap. extra iudicium facta sicut in ea que fit in iudicio patet quod eque non obstat excep. excoicationis. nec distinguo appelleret quis a iudice suo vel a duersario. s. de appella. bo. me. quis aliquid distinguant. et hic adde quod no. s. de app. ad audientiam. Et ite ap. extra iudicium non suspendit effectum et eorum que pcedunt ap. sed eorum que sequuntur tamen. s. de ap. pstitutus. vbi not. sed illa que fit in iudicio suspendit effectum etiam eorum que pcedunt ap. ff. ad tarpil. l. i. s. si. Et (de consuetudine) hic vult dicere quod si episcopus iurauerat seruare consuetudines quas batenus episcopi castelli exhibere consueverunt patriarche gradem. tamen preterito predicti iuramenti consuetudines non laudabiles vel etiam laudabiles sed non prescriptas seruare non tenet sed per hoc pbat quod de hoc non tollit quoniam alii legitime consuetudines seruantur. sed de laudabilibus et prescriptis dicendum est quod si seruande sunt alii. non tamen propter tenore huius iuramenti. Et (ad alios) puta quod est ibi aliquod capitulum de seruanda consuetudine. et erat consuetudo de soluendis aliquibus iuribus annuatim quod non est licitum a nouo prelo erigere quoniam licitum sit iurare per obedientiam. s. de electio. significasti iuramento enim solito nihil addendum est. quod si pmitterent aliquid addere aliqui cupidum dignitatis aliquando insolita et indebita adderent contra. s. de censu. significasti. vbi aliquod nouum additur iuramento scilicet de nouo censu soluendo. Sol. hoc habet locum in iuramentis que a iure vel consuetudine generali addita sunt quale est hoc iuramentum quod presteret episcopus ordinatus suis prelatibus. s. de iurciu. ego. sed illud iuramentum de quo illa de cre. loquitur nullo iure inducitur. et ideo licitum est cuique sibi preiudicare per quasque cautiones vult et potest dummodo non sint contrarie iuri. Et (Tenere) et bñ. quod in preiudicium ecclesie prestitum iuramentum non potuit eum ligare. s. de iudi. c. ij. hoc autem solus quod post ap. pstitit est vel alii valet quominus obseruet. dummodo sine interitu salutis eterne seruari possit. s. de iurciu. si vero.

Et olim tam dignum. s. de ele. scriptum (Elacet) repetere que diximus. s. co. his que.

1. Qui sunt in maioribus ordinibus preferuntur aliis in portionibus. et quoniam in maioribus ordinibus constituti non gaudeant beneficio huius decre. habes in nu. 2.

Statuimus

a. Iurisdictio nem habet alle ga. s. r. ac. i. l. h. C. de arbi. et adde quod etiam de habere dignitatem ut la te p. s. ely. in. c. meminum. co. lu. ij. v. vlti. q. ro. s. de accu. adde tamen quod abbatissa non debet habere platum ram ordinariam tra. bo. d. a. q. in. iij. sen. dist. xxy. arti. h.

Inno. super primo decre.

quando est dubium an sit iustum vel iniustum bellu. xxiij. q. iij. illi qui. (Cohmet). i. publice denunciet. s. de offi. leg. studuisti. vbi de hoc no. (Triple). primus est proprii episcopi et communicatio secundus episcoporum vicinorum confirmatio. Tertius autem rursus eorum directio (rumpitur). C. d. suc. auc. itaq. ff. de lib. leg. l. in in. ff. de beateant. c. di. c. pe. r. vi.

In nouamus (et p. s. b. y. t. e. r. i. s. s. q. i. s. i. f. i. quis romi petas. (Existen- tes) in agricultura enim tui existentes gaudent priui. C. quibus no ob. lon. tem. pre. l. vlti. animalia autem semper. ar. C. que res pig. l. pignorum.

De pactis.

Rubrica.

Trigonus (epi) conuentus coram eccle- siastico indice ille qui pactus si feruat. (Cohibuerit). i. nisi pacta seruet excoicabit (Pacta) legitima. x. q. i. puelle. xviij. q. ij. eleuto- rino. ff. de pac. iurigen. ait. preter.

Quod in couentionibus (eccle- siis) loquitur de ecclesiis exemptis vel etiam aliis si qui or- dinari denegant p. bere assensum. (Solidare). i. con- firmare. et intellige hoc de confirmatione que fit enim cause co- gnitiue. ff. de p. r. vti. c. l. i. n. als nec dubitatur auferet nec in- tribuet. ff. de p. r. vti. c. dilecta. r. no. s. d. of leg. studuisti.

Aliter fit infra.

Im p. d. e. (pro causis) isti enim fratres agebat contra monasteriu et petebant restitutionem cuiusdam ecclesie. q. temp se p ipsos monachos spoliatos dicebant. (Eos) mona- chos (Liti) non fuit licitum. i. renuociare iura que habebant in ecclesia pro pecunia. (Prana). ff. de trans. statum. contra. Sol. hic erat suspitio turpis peti. ibi non. q. temp psumit nisi p alia psumptione tollat. (Prana). ff. de p. b. n. i. s. Sol. ibi di- citu iustitiae ind. sine illo pacto aliqd dare. hic autem illicitu ex pcto caneit tui. q. nec b ipm in intentione gerere d. s. de simo. tua nos (Sacte). C. de pec. mandato. C. de trans. in transacione. (Ren- cio) pure sine pacto. (Resignauit) et sic ius resignasse vide- tur quod in illis iustis bebat. ff. de pac. l. labeo. r. no. s. de renu. venies. s. q. no p. d. e. h. e. resignatio nisi psonis inter q. s. p. fecta e ff. de pac. n. v. s. pacta. ff. q. publica psona est papa. ff. re. pu. fal. so. l. i. ff. i. n. q. i. n. o. quasi. r. q. singl. r. vniuersaliter sup ois ec- clesias bz plenitudo p. tatis. ff. q. vj. decreto. multo fortius q. alij prelati singulis ecclesiis acquirere poterit. arg. C. de trans. p. n. s. r. ff. q. cuiusq. vni. l. i. ff. vel cu negociu hoc fit in ratihabiti de mo- nasterio de ac. rata habedo receptione iustitiae sibi p. d. e. ff. d. ne- go. ge. si pu. s. sed si ego. r. s. ite quare. d. modo noie monaste- riu sit g. tui. als no p. d. e. ff. de pto. ff. si seruus. r. hecyra sunt nisi renuociauerit lris. s. renuociatio lris p. fieri etia parte ab- sente. C. de pac. postq. r. fit in odii lris. sic r. hic. (Resitui). s. de elec. cu inter. ff. s. Sol. ibi restitui rigore iuris inspecto no videt q. d. restitui ad interdiciu cu ei renuociauerit. ff. de pac. si vni. s. p. a. r. i. deo dicimus loq. de gratia vnde si als esset istitu- tus no remoueretur. vti. q. i. presentium.

Accepimus (nominati). C. de pac. l. vlti. s. de fili. p. s. b. y. t. e. r. i. s. s. q. i. s. i. f. i. quis romi petas. (Existen- tes) in agricultura enim tui existentes gaudent priui. C. quibus no ob. lon. tem. pre. l. vlti. animalia autem semper. ar. C. que res pig. l. pignorum.

In clericis (Et ipsis ecclesiis) ecclesie sunt obligate p pensionibus. ff. de ind. s. d. e. s. ff. ff. de vlu. b. actenus. s. ff. de cotrah. omp. l. fua. s. ff. sed ibi interuenit tati psonalis obli- gatio r. non fuerunt res obligate. (Detestabile). ff. de cen. p. bi- bemus. ff. de preben. anaricie. immo sacramentum super hoc p- situm non tenet. ff. de cen. grans.

Periqz (Sicut accepimus reprobamus) hoc non est seruandum decernimus quia s. canones. xvi. q. i. si quis laycus. r. c. decimas. et. c. q. si. r. ideo si pena pacto adiungatur nec pactum tenet nec iusturandum super hoc presitum. ff. de pac. l. in reg. s. vlti. r. l. seq. ff. de verb. ob. si stipulatur. r. l. si stipu. hoc modo. si vero pactum est p. t. e. r. legem pactu no vs. r. pena vs. ff. de verbo. obli. stipulatio ista. s. alteri. si vero pactum est fm leges r. pactum te- net r. pena. ita tui qd alterum tui petat qd velit. ff. de pac. referri- ptum. s. si pacto. r. C. de pac. si pacto.

Actoes facte (Spiritalibus) sine be- neficiis de quibus no. s. de electioni. significasti. sine quibuslibet alijs nisi for- te spirituale veniet i. pactu pmutatiuis. ff. de re. p. mu. ad questioes. (ois). i. q. n. qua pio. (De alijs) p. uentionib. (Ar- g. s. i. s. de iureiu. si vo. (Turpe). i. turpe factu. s. dolo vel simo

niace. (Turpe). ff. de pact. iur. s. dolo. C. de iuti. stip. dolo. C. rei turpis. s. de faciendo homicidio. l. i. simili. (Iure). ff. de pac. iure. s. p. r. e. t. o. r. q. consanguineam ducere. l. y. r. o. e. (De facto). ff. de re. iur. impossibilium vt q. celum pedibus corporis ascendet.

De transactionibus.

Rubrica.

1. Specialis transactio non obest alijs speciebus.
2. Ubi petitio r. transactio est specialis obstat exceptio in omnibus.

Sicut graue Et. i. (De transac. r. transac- tio specialis non obest alijs speciebus. C. de transac. age. transactio generalis re- stringitur ad ea de quibus tractata est. ff. e. q. p. tu. s. j. generalis transactio non rescinditur preterea non p. bationis C. e. sub preterea spalis transactio in vno capitulo no ipedit agi i alio. C. eo. l. pe. generalis transactio tenet de rigore iuris in om- nib. c. r. parit excep. sed replicatioe doli rescinditur. ff. de admi. tu. lucius. s. tutor. indefinita vel specialis in alijs non obest nisi in his de quib. acti est. C. de ind. s. melius dicitur ubi g. nalis est petitio et generalis transactio obstat exceptio in omnibus. C. de pac. sub preterea. ff. e. non est. nisi reus fraudulenter ocul- tauerit speciem in qua decept. est actor. ff. de pac. tres vbi genera- lis est petitio r. specialis transactio obstat exceptio in ea specie tantum. idem est si specialis est petitio vel generalis quantum ad verba transac. C. e. si decreta. r. l. age. ff. e. cum acqui. r. l. qui cum tu. s. vl. C. ad vel. l. i. i. u. b. e. m. u. s. si autem vtriusq. speciale multoma- gis idem. ff. de pac. si vni. s. pacta. (Decisione) in his omni- bus si superuenerit transactio cessant hic auxilia contra eu cum quo interuenit transactio. r. super eo de quo transactu est nisi dolo fecisset transactio. ff. de pac. tres fratres. cotra alios em- no sunt irrita infra. r. intelligo hec vera vbi vtriusq. perfecta est copositio. als vtetur in istis. q. si dem no ser. r. c. (De pac.) cum p- ponas. Item hoc bz locum vbi no p. b. i. b. e. t. u. r. transactio (Deci- sione). i. transactio. (Prescriptione). i. q. p. r. e. s. c. r. i. p. s. i. s. s. e. r. i. p. per totum. (De lege) falcidia. que instituto vel heredi sine ecclesie sine ali tribuit falcidia i b. o. i. s. testatoris. ff. ad. l. fal. l. i. p. i. cipio r. in multis legibus idem. l. que est. C. de dona. si quis et in multis alijs. (Priuilegio) quia erat y. r. o. r. que habebat priuile. in bonis mariti. C. qui po. in pigno. ba. affiduis vel fiscus in cete- ros creditores. et ecclesia habet priuilegium. quod tui certis mo- dis admittitur ecclesiastice rei alienatio. r. q. i. j. hoc ins. (Qui transactio) firmitatis. quo ad solenitatem. C. de testa. omni iu- immo r. quo ad substantiam. nam r. si ex certa scientia papa ali- quid approbet necdum quod confirmet. s. solummodo suo priui- legio inserat qd de iure no valet firmum erit sicut statutum lay- corum. super ecclesiis valet r. pro confirmato habetur si papa il- lud in suis literis approbet. arg. ff. de pig. si de iussor. s. vl. (auto- ritate) que imposita fuit cum cause cognitione. ff. de cofir. vti. c. j. r. q. ali. contra. ff. de cofel. pben. r. ec. no va. post electionem.

1. An sit licita transactio r. permutatio in spiritalibus. et vi- de in numero. 2.

Latuimus (archiepiscopi) sine consensu autem eorum non est licitus in- ferioribus clericis alienare res immobiles vel red- ditus annuos. in ante. de aliena. r. emphi. in princi- p. r. v. q. i. i. n. venditionibus. C. r. (Compositio) quidam dicunt quod in spiritalibus potest interuenire compositio. sed trans- actio nunq. i. e. super. eo. nos dicim. licita esse transaciones. et permutationem in spiritalibus dummodo ex vtriusq. parte tui spiritalis r. nihil reposable interueniat vt hic. r. j. e. de cetero. j. de decimis ex multiplici. r. c. suggestum. ff. de re. p. mu. ad q. s. t. o. e. s. et hoc idem dicim. in b. n. f. i. c. i. s. si petantur iure p. p. r. i. e. t. i. e. puta q. vna ecclesia petat ab alia p. b. e. n. d. a. quam dicit ad suas collatio- nem pertinere. sed si aliquis clericus petat beneficium no est lici- ta transactio. etiam si vtriusq. detur spuale. j. e. c. o. s. t. i. t. u. t. i. a. nisi fm modu g. ponit. ff. de pben. nisi essent. compositio aut interuenire p. d. t. j. e. sup. eo. talis. s. q. ille clericus qui ius non habet vel habe- re creditur penitus renunciet iuri suo sine aliqua datione. vel q. alius ius habens recipiatur in canonicum sine datione. j. e. sup. eo. siue aut interueniat copositio siue p. u. i. s. i. o. i. c. a. s. u. c. o. c. e. s. s. i. o. p. q. u. a. clericus actor aliquid debeat habere in ecclesia. s. redditum vel censum no transcendit psona paciscentis. j. e. sup. r. j. venies. r. c. de cetero. ff. de pben. nisi essent. si autem ex pactione ius aliqd tri- buerent illi qui petit beneficium i ecclesia hoc no p. s. i. t. etia tpe vite sue. i. illoz qui eum recipiat in canonicum vel aliud ius vel offi- ciu. quia ex pactione no possunt tribuere ius cuius collationem non habent nam in transacione voluntaria. sicut in copositio- ne necessarius est consensus omnium illorum quos res tangit. s. de maiestate r. obedientia. c. si. p. r. e. d. i. c. t. a. autem sunt vera nisi forte illi qui receperunt aliquem in canonicum ex compositio- ne haberent ius eligendi. nam tunc bene possunt successoribus p. r. e. i. n. d. i. c. a. r. e. in censu autem vel redditu assignato cui libet clerico vel etiam

a. Statutus laycorum. Aldo qd bal. in l. o. e. s. populi. col. vi. ff. de iust. r. iur. alleg. Inno. h. que e. r. e. f. e. r. t. e. l. y. m. c. a. ecclesia sancte. Marie col. i. i. p. i. n. s. de cofir. r. pale- ran. plenei co- sil. l. i. r. col. i. i. i. n. fin. i. j. vol. Et vide ad p. p. o. s. i. t. u. m. que ponit Fran. de are. i. suo p. s. i. l. x. v. col. vi. in p. r. i. n. c. vbi allegado. Spe- cu. in tit. de in- stru. edi. s. n. i. c. videdu y. It. e. p. p. o. n. i. t. d. i. c. i. t. qd si in p. a. r. m. a. t. i. o. n. e. a. p. p. o. n. i. t. tenor rei cofir- mado qd cofir- matio tunc b. i. f. e. a. ex certa sci- entia.

vel etiam quacumque alia compositione vel transactione inter eccle-
sias iustas extra iudicium maxime ad hoc ut preiudicetur sue
cessoribus opus superioris auctoritatis intervenire. vt. b. 2. 3. de of.
vica. ad hoc. j. c. veniens. 2. c. super eo. xij. q. ij. abbatibus. xvj. q.
vi. in venditoribus. ite ad hoc ut sine pco teneat opus quod credat
se iusta causam habere. als sine peccato non tenebit. j. de insti. c.
ii. j. q. j. si quis neq. in mo. 3. l. q. tui ad dolosus actoris no tenet
talis transactio. ff. de 2 di. inde. in sum. in pnci. sed si ex parte rei
interueniat auctoritas tenet transactio. s. datur actio de dolo si do-
lo inducit actorem ad transigendum. C. de transac. l. sub preterito. pro
missio at de beneficio cu se facultas obtulerit licita est. j. de 2. c.
preben. accedens. C. de 2. c. positio) distributivae lege vt q. sub sunt
epi cor. 2. sensu vedat vel coponant. 2. qui sub sunt archiepiscopi ven-
dat cor. consensu. 2. est aliqua cae cognitio 2 decretu necessarii
in alienatione hac. q. ij. abbatibus. 2. c. si qua. 2. c. se. abbates
et cu 2. sensu prelatoy. suoy alienare debet. xvj. q. ij. i. veditioni-
bus. epi at si voluit alienare debent habere consensu sui capli si
habent caplin. 2. si non habet sui ptyteri. xij. q. ij. placuit. 2. olim
et necessaria erat auctoritas concilii pncipalisy trius epy qui
deputabantur epo ab archiepo. x. q. ij. casellas. s. si pnt committe-
re multo fortius officio eius pt 2. sufficit eius auctoritas. arbid.
vel abbatum vel alioy minoru iudiciu auctoritas no sufficit in
alienatione ecclesiar. sue iurisd. cu capla pdicta. s. abbatibus et
sequetib. hoc tm epi. concedere videant. s. abbatib. at q. bnt
ecclesias ad se pntes pleno iure. ab aliquibus de quod possunt
in eis prestare auctoritatem archiepiscopi. auctoritate patriar-
charum vel pape hoc faciet

Contingit (et interdum habuerit) alias non valet transactio iur. j. de re. c. nulli. seens in iudicio. ff. quod cuiusq. vni. l. vlti. not. 3. de referi. edoceri. C. de abuerit. no. quod licet abbas sine prior. sine capitulum possit agere de rebus com- muniter pertinentibus ad eum 2. ad capitulum sine eo non po- test. transigere aliquod maxime nam idem esset si servatum non esset vel si. iij. an. iterit quod non petat restonem in integ. vltius competere non poterit. sed antequam competere bene poterat si lesa esset ecclesia etiam si concessisset.

Veniens ad apo. (excolunt) percolo nos (necessaria). j. q. i. si ergo (sacramenta) prediales enim decime non rone sacramentorum. sed territorij dantur. xvj. q. j. de cimas. 2. c. si q. s. lapens. 2. ideo superficialis ca videtur ista. sed sufficiens causa erat: quia predia erant in eius parrochia si- ta. C. (Sacerdotem) q. sine auctoritate epi transigendi extra iudi- cium petat non bz ultra tempus vite sue. vel alicuius tribuere in ecclesia sicut nec alienandi. xvj. q. ij. in venditionibus. j. de c. si gnificavit. s. eo. decetero. 2. repete que diximus. s. eo. decetero (tertiam) tm. q. diceret de alijs suis terris nihil soluat. C. (Con- firmatu) cum cause cognitione 2. non in coi forma q. nihil iuris addit pndogatu de tpali i perpetua. bec certa snia. s. quia au- ctoitas pncipis sine legisse nudo pacto dat actiones. ff. de pac. legitimu et que pfirmatur datur. ff. de ver. sig. obuenire. et prin- ceps duas res deducit in vnam naturam. C. coia. de le. l. iij. s. j. de conse. di. ij. reuera. C. de rei. vxo. ac. l. i. in prin. (confirmatus) 2. xvj. q. j. c. vlti. C. (Spfos) na monachi de parte sua. 2. agricole de sua soluere decimas debent et vbiq. inueniantur ducime corporales vedicari pnt. j. de deci. pasto. sed si abbas. cosuevit p- eipe decimas corporales. 2. aliquis non decimas corporales. s. ins pncipiendi petat cum hoc fit tm apud abbatein abbas tm conne- natur. de hoc not. 3. de ma. 2. obe. inter.

Constitutus (in presentia) inf. C. de le. no dnium. ff. de pac. iur. s. sed quis. C. (Audiaris) quomodo cum bi sunt simo- niaci post modum audiunt super iure quod bnt in ecclesia. cum pp simo. 2. si als ius bnt repellendi essent. j. de si- mo. insinuatim. Rn. quod non dicitur hic quod transactiones tales contineat simo. 2. specie simo. s. ti. pri. cu pnd. sed dices- tre ergo prohibent. Rn. q. no solu a malo. sed a specie mali ces- sandu est. xj. q. j. ali. j. de vita 2. bo. de. cum ab oi. ite not. q. non solum trans. sed etia iuramentum super hoc pstitum reuocatur

Debet iudex coram quo clericus petit beneficium vacans di- ces se electionis ius habere. vocare ad quos pertinet electio vel presentatio vt de iure cotendat si volunt.

In petitione confirmationis semper electores vel pntatores re- quirendi sunt.

Quando liceat clerico pacisci super beneficio.

Non valet transactio nisi fiat in ecclesie utilitatem.

Non liceat constituere censum perpetuu ecclesie.

Ecetero noueris. (ordinarium) no- dinarius enim si concessisset ecclesiam censuales constitisset. vt no. 3. c. ij. C. (Aduersario) no. quod si clericus beneficiu

1 vacans petit dicens se ius habere ex electione. 2 ideo petit suam electionem vel prouisionem confirmari iudex coram quo hoc pe- tit debet vocare illos ad quos pertinet electio vel presentatio vt de iure contendat si voluit. episcopus autem qui instituit non est vocandus quia non cotendit quod ex suo facto agenti clerico posset ius queri. nec obest si dicit quod necessaria est confirma- tio epi. vel etiam institutio q. hoc no est propter ius qd habeat in electione. sed quia iurisdictionem habet epi et qua depen- det confirmatio 2 institutio. 2 iud ex non debet vocari vt desen- dat ea que rone iurisd. facit. ij. q. vj. hoc etiam. confitemur tm qd t. epi q. etia clerici eiusde eccleie pnt se opponere ei propter viciu persone. j. de accusa. accedens. Itē episcopo saluum est ius vt in institutione vel confirmatione vel ordinatione vel etia am ex officio suo ratione sue iurisdictionis inquirat contra eum. si vero petat prebendam quam alius tenet tunc ille debet voca- ri ad respondendum qui detinet quia confessoria est quam in- tentat que est in rem 2 non dat nisi contra possidentem vel de- tinentem. ff. si usufruc. pe. l. iij. 2. l. vlt. q. locu habet officium in- dicio. C. Sed in prio casu. s. quando vacas beneficiu petit et constat quod electus est non credimus electores. vocandos vel presentatores. q. ante confirmationem hoc facere debuit iudex qui electionem examinauit. sed post confirmationem non debuit impediri effectus confirmationis per aliquem quin habeat posses- sionem. j. de appellatio. constitutus hoc no placet q. nullis vo- catis sit electio 2 confirmatio. vt no. 3. de ele. cum dile. j. de causa pos. cum olim. sed hoc est verum q. sit confirmatio vocatis q. sit vocandi. sed si de prebenda esset contentio. q. caplin vellet vnam pbandam assignare 2 confirmatus peteret alia. tunc contra capi- tulū qd pbandas vacantes possidet est agendum. j. de testamentis c. relatum. ij. q. in hoc casu habet locu offi. iudi. s. 2. in hoc casu ipsi electores vel presentatores possunt opponere contra confirma- tu ne adipsatur possessione. si per obreptionem ea obtinisset. j. de dolo. cu olim. Sed 2 postq. adepti fuerint pacificam. pos. pnt. vel electores pnt contra eos implore offi. iudi. vt in- dere moueatur. q. ab eis electi vel presentati non sunt. j. de in- repatro. cu dile. 2. c. ex insinuatione. j. de re iud. cu. b. C. Et nam do astit confirmatio petit semp electores vel presentatores requi- rendi sunt. 2 si no requirantur pot dici nulla confirmatio sicut restituitur in integrum. ff. de mino. etia. s. fin. alij tm dicunt qd 2 confirmatio. sed pot cassari: q. alijs absentibus facta est: etiam si als canonica sit hodie contra: q. oēs se voluit opponere. 2 sine citatione vnt comparere. s. de ele. statumimus. 2 no. qd 2 semper quando offi. iudi. petit tutius sit petere suam electionem confir- mari. tm si hoc no petitur. sed tantu offi. iudi. imploretur vt sua electio pronuncietur canonica: valet talis petitio. 2 tunc confir- matio referuabitur isti ad quem de iure communi pertinet. s. de officio. deleg. super eo. s. de electione. c. cum in veteri. immo qd plus est peti pot qd publice electio. s. de ele. publicato. 2 bre- uiter si procedetur hic sicut pcedet q. quis petit se pronuncia- ri legitimu de quo no. j. q. i. si. sint leg. cam que inter. et pot hoc modo agere quando no est eius electio confirmata nam tunc no pot agere confes. vel negatoria contra contradicteores suos vel turbatores sine de iure sine de facto cum adhuc non bz ius i re s. de electio. qualiter. C. de pactis traditionibus. C. de reiyendi. seruum emptor. sed contra. j. de excep. dilecti. solu. ibi. sin aut esset electio confirmata. tunc habet locu negatoria 2 confessoria. quia ia plenum ius habet. s. de electioni. transmissam. 2 sic etiam est in seruitutibus legatis. vbi statim ius bz. ff. que ad. ser. ani. si par- tem. s. si per fundum. C. (Copo fuerit) fm formam. q. est. j. de preben. nisi essent. als clerico no bz pacisci sup beneficio. vel loq- tur q. petebat clericus ius in ecclesia no nomine suo s. nomine alterius eccleie. posset tm dici q. etiam sup hoc beneficio q. sibi pe- tit clericus pot inde interuenire ppositio talis. s. si petenas cer- tu bnficiu bona fide et tu illud retines 2 datur tibi aliud. ar. s. c. ti. c. statum. j. de re. permu. ad qones. vel qd aliquem reddi- tu recipias 2 erit ille redditus ius spuale. sed non plz. q. in ac- quisitio beneficii 2 cessare. ois pac. j. de re. pmu. questu. melius aut d. qd loquitur simplr q. petebat in aliqua ecclesia canonici- cari. q. tunc pot interuenire ppositio pntetib. illis ad quos pertinet electio. vt no. 3. in. eo. c. C. (S. aliquid) puta. quia clericu recepit in canonicu. vel q. tota ecclesia ad actorē trans- lata est po eius 2 est hoc verum si utilitas ecclesie agatur. ex ipsa transactione als em no bz sine 2 sensu epi. s. co. veniens. alij tm vnt qd sicut in iudicio pot facere pndiciu ecclesie sue ita et per- trasac. qd fit in iudicio timore deterioris snie no obstat decre. s. e. veniens. quia illa compositio fuit facta extra iudiciu. vel dic- qd tuc tm pnt sup hoc coponere q. ex suo 2 sensu pnt ius tribue- re. f. q. ad eos pntet electio (Sia). s. ti. pr. cum de. s. de of. dele. si q. ij. de collu. dete. andinum. C. (S. celsus) 2 bec est ro. quia supstituat celsus ecclesie ppetue soluendus. s. non pnt sine auto- ritate epi. ite si clerico soluendus celsus e. nec bz ex pacto quia debet cessare ois pac. s. ti. pri. c. vlt. nec obstat. j. de preben. nisi

a C. Als no bz Addebal. i. l. p- ses. C. de trasla. 2 pe. de an. i. 2. l. eccle. icip. v. prima facie dicendū in prin- ci. facit q. tras- actio de aliena- tio vt p. Alex. l. 2. ar. co. ii. v. nec et i. jo.

essent. ubi prioratus daf toto tpe vite vnus personc. sed illd de gra est tolerandū. qz licitū est cuilibet ecclesie sine autoritate superioris clericis pauperibus & benignis de vita ipsorū clericorū prouidere. xvi. q. i. possessiones clericis (preest) qui petebat beneficiū obtinuit per cōpositionē. (Solutus) hoc vult dicere qd si iste clericus qui beneficiū vel ecclesiā petebat ex causa cōpositionis promissit dare aliquē censū ei cū quo litigabat nō teneret successor. & si opponas qd esset simo. rñ. potest aliqui esse sine simo. f. de pben. c. nisi. Itē nō approbat hic iste contractus si censū negatur soluen dus ei qui contendebat cū hoc clerico qui p cōpositionem obtinuit beneficiū (eius clericus) qui obtinuit per cōpositionem. sed alij debent soluere censum.

1. In iudicio nō pōt esse testis qui fuit aduocatus.

2. Nō valent litere impetrare a non clerico super beneficio.

E literis vestris (autoritate). i. ad pcuratio nem (patrocinabatur). ff. de inoffi. te. l. vl. §. C. de re. ven. tua. ff. de rei. ven. inter officium C. de prescri. r. vel. r. an. nec petenti. ¶ Inscriptio instrumento de trāsa. nā in iudicio nō posset esse testis qui fuit aduocat. ff. q. vi. c. statutuū rñē quere. C. de bere. qm ego. nō facio vim ytrū iste aduocatus fuerit testis i iustro an in causa. nā firmiter dicit qd si aliquis fuit testis i aliquo cōtractu et scripto in iustro alicuius cōtract. & postea agit ex eo actu vel aliq mō ubi necessariū sit ipsum instrū. & ille q est scriptus testis in iustro sit aduocatus in ea ista nihilomin⁹ per illud instrū probat. C. de test. dñmō instrū falsum nō pbe. finit instrū suspectū esset ad dñm fidē instrū nō sufficit vel nō valebit dictū eius nisi cū qdmb⁹. Itē dicim⁹ qd iste inscriptus testis in ea vel etiā nō inscriptus testis i ea in q est aduocat⁹ nūq poterit ēē testis. f. de tes. ro ma. nec ista decre. roma dicit qd h aduocat⁹ fuerit pduc⁹ i testē s; narrat factū qualis testis in iustro trāsfactionis inscript⁹ erat: & nō qd sola subscriptio nō auferret ei ius suū si qd habebat i re ubi aduocabat. ff. de pig. ac. casus §. ff. de pig. fiduciis. sed i hoc pndicabaf. qz nō pōt eam eam ubi aduocabat dicere in iustro vel senescire. & ideo nō valēt litere sup ipsa ecclesia impetrare ab ipso q sciuit & autoritatē pstitit (notandū) quasi non idē sit post. §. de rescrip. cū adeo ar. j. q. i. principatus. ff. ad mace. i. ff. de or. in. l. j. ff. de re. in. qd ab initio. ¶ De oratoribus nō valere lras sup bñficio a nō clerico impetratas. (¶ Dicimus) iste gnil. ipetranit lras sup quadā ecclesia tanq vacante obiectum fuit qd alius possidebat illā ecclesiā. dicit⁹. S. rñ. tenere ecclesiā per si. & nullo iusto titulo eā habere. & id p habēte reputat⁹ erat possessor: aut tripliciter ipm. S. trāsfactio p quā dicebat com. missa simo. autoritatē pstitisse. qz & ipse pstitit. vnde dñs pa pa nō audit eū sup ipsa ecclesia: qz si alius bz eā iuste in locū viuetis non intrabit. f. de cō. pte. & ec. non va. quia in vinoy. si simo. niace b nō pōt pcedere etiā si cū sua autoritate sit factū. sic em alle gat turpitudinē suā: vñ nō audif. §. de do. inter dilec. & nō. §. de elec. nōst. si cū ali⁹ ipetrasset nō facies mētionē dñs trāsf. litere va lerēt. qz nō erat talis veritas tacita q expressa literas nō habuif set inimo melius bz si possidētē vellet expellere qd si sup non va cāte ecclesia vellet ipetrare. §. de rescrip. ex pte quēti. & c. iter ceteras olim. Itē ex inia apparet qd nō excipiebaf hic § lras. s; sup ecclesia tñ agebat. vel aliter dñs hoc ēē verū qñ nullus possidebat bñficiū qd petebat. S. si em possideret nō valēt litere. qz sup bñficio nō vacāte ipetrare. f. de pben. pbe. nō vacātis literas. ubi nō. vel forte iste. S. ipetranit lras q si pbarct possessionē bñficii si moniacā. qz sibi suū beneficiū daret. cū aut postea diceret eum si moniacū ppter pdictā trāsfac. sua autoritate factā repulsus est. & sibi impositū est silentiū sup ecclesia non super literis tātm.

E p eo quo d quesuisti (nō po test) si a

gebat qd petēdo beneficiū vel ēt si de ppietate age ref. nō h aliq spūale p tpali dare (retēto). C. de trā factio. trāsfactio (amicabilis) puta. qz vñ liberalis beneficiū re signet tāq iure carēs. talis habeat tāq ius habēs. vñ si agit de p ppietate beneficii h spūale p spūali dare. trepete q dixim⁹. §. e. statum⁹. & c. constitum⁹. ¶

Reterea quādo inter. (percipiant) la pto. f. facentibus cō entitēti bus qd maiorem portionem recipiant sicut dico conferētibus. nā dādi res ecclesie nullā habet pā tem. x. q. j. c. j. & c. se (¶ Simoniaca) quia redditus pure tpalis est ex quo nouus est & tantum ius constituitur vt ius patronat⁹ habeat. si autem layci haberent censum de ecclesia ab antiquo xvi ij. q. vl. eleuterius. & pro eo recipe iuspat. possent forte. §. c. statui mus. ubi nō. bñ facit ad hāc decre. f. c. pri. (non tenet) nec quo ad trāfferendū iuspa. i laycos nec qd ad censū dādi monachis (tenebatur) sup

Reterea qro loco (tenebatur) sup ple & vt se exime ret censum bene reddere promissit (trāsfactione) nō. qz licet census recognitio sit debi te subiectionis in ali

quo. f. de censib. omnis anima. xviij. q. ij. elente. qñq tñ datur in signum ex pptionis vt hic fiebat sed male quia sicut. §. pira. c. diximus. non licet nonum redditum dare vt se eximeret sed be ne licebat se eximere & in signum qd aliqui fuit sua & quod exem ptionis bñficiū recepit ab ea aliqui ei censum imponere. argu. xviij. q. vlt. eleutherius. f. de reli. do. constitutus. & c. cum venera bilis. f. de cens. cum vene. veter. autem censum cum sit ius spū rituale bene posset hec cella remittere matrici ecclesie vt se exime ret. quia non sit visse quod cella de matrice ecclesia censum reci piat (eatenus). i. eo pacto (sua). f. qd sint subiecti matrici ecclesie (inquietate) dic vt nō. §. c. pri. nam non valet transactio facta de re spiritali aliquo temporali dato.

E parte tua & infra (cōponēdum) iter lati nos in roma habitantes vel i ter grecos & latinos (detrahe) in penitētis & penis imponēdis. vel dispēfando cū eis (cōiungi). f. qz quis possit vxorem legitimam dimittere vel supinducere alienā als sup affinitate & sanguinitate h dispēfare. xrv. q. iij. qdā q p scripsi. & ēt legato. (¶ De dō. & affi. q dilectio. hodie tñ pōt dici qd nec legato h dispēfare sup cōsanguinitate. f. de cōsang. non d; (affinitate). i. non licet sup illo dispēfare (expresum). f. qz nō possit componi vel dispēfare (procedas) dispensando vel cōponendo. vel per eas mitigando (humantorem). ff. de penis re spiciendū. §. de tempo. or. vel non est.

1. Possunt non beneficiati & in minoribus ordinibus consti tuti coram seculari iudice litigare.

2. Quia licet aduocatus vel medico totū lit. vñ morbi s; salario pacisci

3. Pro ecclesiasticis negociis h corā seculari iudice litigare.

De postulando.

Rubrica.

E lerici in subdyaconatus

1. sustentur. ¶ Si aut non sint beneficiati & in infe riorib⁹ ordinib⁹ cōstituti possunt corā seculari iudice litigare. In sacris aut ordinib⁹ pstituti & beneficiati nō pbi bent corā ecclesiastico iudice litigare. & nihil tñ qret p salario sed oblatū spōte recipiāt. Adonachi & priores nūq aduocat. f. ne de rici. nō magno. xvi. q. j. alia. & c. se. nisi pro mo. & abbate impetrā te. vt. f. c. c. pri. sacerdotes autē nisi pro se & ecclesia sua quictis & miserabilib⁹ psonis aduocabit. f. c. c. vl. et corā ecclesiastico in. et ibi dicit (aduocati) aduocat⁹ multa remedia bz ad agēdū vt nō. 2. in summa. C. de suffra. ¶ Et dic q si aduocat⁹ vel medicus ab initio quenerūt cū aliq de salario totū morbi q ex tūc si faciunt aliquā quētionē nō vñ. s; si ab initio nō fecerit aliquā quētionē de tota lite vel infirmitate h a cliētulo vel infirmo receperit aliqd p consilio vnus diei. nihilomin⁹ pēdēte lite vel infirmitate pōt pacisci cū eo. C. de postu. qsq. §. pterea. ff. de va. & ex. c. l. j. §. si cui aliter dicere absurdū est & nō est §. C. de pfe. & me. l. i. r. l. anpe. qz ibi loquit de medicis q recipiunt salariū de publico q a nul lo infirmo pōt exigere salariū siue in prin. infirmitatis siue post ea. sed a sanis pōt recipere salariū. siue in prin. infirmitatis siue in fine & hoc est rōne. qz p sanis nō excipiūt salariū. de publico tñ quicq plus debito exigūt reducēt ad formā iuris. ff. de var. & extraor. cri. l. j. in prin. & §. si cui. ¶ (¶ Megociis) nō. p ecclesia sticis negociis bene h corā seculari iudice aduocare (pro misera bilibus) idem credimus de aliis qui cōtinentur. ff. de postu. l. j. §. vlti. & v. et. l. sequenti.

E parte tua fuit ppositū (susceptores. i. aduo cati) executores. i. pcuratores.

E m sacerdotis (¶ Misericordib⁹ idē dicimus de aliis qui continentur. ff. de post. l. j. v. & l. sequen. (postulare) etiam corā ecclesiastico iudice. ali⁹ aut nō prohibēt (p extraneis) secus si pro alia ecclesia vt simile beneficiū habeat (presumpserit). in. q. j. nulli. xvi. q. i. imperator. j. q. vii. nisi. C. loca. milites (psunt) nisi necessario officio fungatur vt tutor. & ff. de postu. peto. & l. vlti. vel prelatus ecclesie qui multosortius. quoniam tutor bñ pōt agere § ecclesiā a q beneficiū bz. Item et p priori ecclesia potest agere § sōam. ar. f. de iaretu. tua. & c. i tellecto. si clericus. ar. qd si als habeat beneficiū de ecclesia h sit clericus eius vel etiam si sit laycus quod debet priuari beneficio si contra ecclesiā aduocasset

1. Bista an dici possint aduocati non facta.

De procuratoribus.

Rubrica.

A lia quidē et. f. (non misero) id est procu ratores non cōstitueris qui ta men se pcuratores fingebant (sed & c.) hic forte nun cius erat pape (& presbyterorum) repete que diri mus. §. de rescrip. edoceri bi nō pstant auctoritatē procuratori sed tanq

hanc testes fide faciunt iuramento. vel dic qd magnū negociū erat: vñ illud cū pñlio sui capli facere debuit. f. de his q. si. a. pre. quato. s. de ma. r. obe. humilis. ¶ Et si qd gesta quosq. di. cūtur aliqua facta que nullo modo scripta sunt sed sicut gesta sunt in mētes hominū: hec gesta aliqñ publicant. f. de testi. si. significavit. r. c. albertic. f. vt. lit. nō. pte. qm. s. sunt r. aliq. ptra. C. de rei. vel. gesta. C. de testa. publicati. itē dñr gesta quedā facta in scriptis redacta vel potius ipse scripture in qbus gesta referunt. r. iste scripture apud sedem apostolicā dñr registra. r. ista gesta si sunt bene custodita r. inueniatur in archivis autēticarū psonarū puta eorū q. hñt ptatē autēticas scripturas faciēdi fidem faciūt vt hic. f. de pñcrip. ad audientia cū suis pcor. quas ibi nō. hñt nō essent bñ custodita vel pñone nō essent autēticē nō crederē eis. ar. pñdictē de re. (transmitte). i. autoritatē habente superioris vt sic ea habita inter gesta publicata computentur.

1 Quando liceat per procuratorem comparere.

2 Dissio nunci r. excusatio quid valeat.

3 Abi p. curatorem quis agit difficile audif appellans.

Clereham

¶ Tur q. si qd sit in loco. f. in exilio q. nō possit agere. ta. men si facultatē habuit agēdi p. curatorem currit ei temporā petendi restitutionē in integ. s. hoc nō est. pñ q. intel. ligif in minoribus causis vbi qd cogit per procuratorem litigare secus in granib. vt hic. ¶ Et illud est q. ppter delictū fuit miss. in exiliū. r. delictū nō dñ ei pñtare immunitatē (granib.) de hoc not. s. de rescrip. sedes. aliqui dicunt graues cas. i. intricatas. ¶ ¶ Procuratorē dicunt quidā hoc obtinere qñ simplr est cita. tus q. p. se rñdeat. secus si citatus esset vt hic per se vt p. cura. f. de do. r. ptra. cum dilec. sed certe hec lra. videt cōtrariū sonare q. dicit qd nō pōt cogi pñstituere pcuratorem. ergo nec citari vt p. curatorem rñdeat in granibus r. idcirco rñderi de re. cur. dilec. qd est ibi speciale ppter periculū vacationis ecclesiar. f. vt lit. nō. cōte. qm. ad idem. f. d. ap. pñstitut. s. de elec. bo. me. vel ibi nō. habebat iustā cām absentie. idē dicendū si diuturno morbo la. boet bñ fatemur tñ q. si simplr citat. sit r. nō pōt p. se pparere qd p. procuratorem cōparere dñ dñm nō sit grauis cā. ¶ ¶ Testi. nauerit nunci missio r. excusatio ad hoc facit: qñ nisi nunci. tret. r. offerat se pbatū legitima cām absentie r. ad hoc habe. ret sufficiēs mandatū posset excommunicari r. in expensis condē. nari cur iuste posset pñsumi pñtumar. vt. q. v. c. i. v. q. i. Si ego. tans. sed nō est de necessitate becmissio ad excusandum quātū ad hoc vt pcedatur in principali causa. sed si sit vocat. ad consi. lū vel ad ele. vel caplin dñ mittere excusatorē. r. nisi mittat. s. ex. cōdicatio s. cū lata r. q. pñtes faciunt habebit robur. ar. op. xviii. dist. placuit. lxx. di. c. vl. arg. s. de elec. bo. me. ma. etiam si iustas cām absentie habet. hñt videtur q. si probauerit iustas causas absentie nihilominus in simili causa sit missio in pos. enim etiā fiat contra absentem reipu. causa. C. de re. mi. ignorare r. ptra. pupillum. ff. ex qui. cau. in pos. ea. bec iura. in prin. Sed tñ non festinanit ad mittendū in pos. ff. de dñ. in se. si. si. f. fori. nec fiat venditio. de hoc no. f. de eo qui mit. in pos. si quid. ¶ ¶ Destina. uerit idem est si nullum mississet quia postea repatēfacta reno. cabitur pñdematio in principali. r. de cñs. p. in integ. re. vel p. nūciabif nulla snia etiā diffinitina fm diuersas opinioes. vii. q. i. presentis. f. de re. iudi. cum beroldus. ff. de re. iudi. questū et si pñmississet sub pena sistere iudi. daretur exceptio. ff. si quis. cau. l. si. ff. de arbi. l. si cur. die. s. ex. li. ali. dicunt contra in aliqui bus. vt no. in glo. que incipit nunci. (absoluere) renocādo pñmā sniam leniter r. sine cognitione. q. interlocutoria siue in inte. re. sed solūmō implorandō offi. iudicis deseruiēs actori vt cū re. uocet. ff. de re. iudi. q. i. in se. vel petēdo restōne de plano. ff. de iudi. si pñtor. in fi. C. de pñra. q. absente. s. videt q. deberet sibi im. putari nisi appellauerit ex quo sciuit se cōdemnatū in expēsis C. quō r. qñ in. l. iñ. sed nō obstat q. hic loquit. qñ ex probabili et necessaria cā absuit. r. ideo sine appellatione restituatur ad to. tam cām minus legitime defensus. r. illa. l. loquit. qñ nullo mo. do defensus aberat pñabili cā r. fuit legitime citatus ad domū nā tunc si infra. r. dies. cōputā dos a tpe quo sciuit sniam s. sola tam nō pñtradixit petēdo restitui ad ap. stabit snie. C. quō r. quā. do in. l. iñ. sed melius dñ q. qñbet sine bñficio restōnis nullo mō vel minus legitime defensus cōi iure appellat infra. r. dies. a tē. pore snie. r. si intelligitur. l. C. quō r. qñ in. l. iñ. r. ff. qñ. ap. l. i. q. vl. ff. ex q. cau. in integ. re. nec nō. vbi forte nullū relinquere po. tuit pcuratorem vel reliquit r. mortuus est. tunc enim restituatur in totū non tñ ad ap. sine pñficiatū sit contra eum. siue iuri. si. ue actioni eius sit pñscriptū r. hoc innuit. l. nec nō snasit legiti. me defensus esset ad nihilū restituere. ¶ ¶ Idem dicim. si ne. cessaria cā tñ absit puta rōne delicti in carcere vel in exiliū miss. sus q. nō restituit si pñdenet vel eius iuribus vel actiōibus pñ. scribat nisi cur non poterat relinquere pcuratorem vel reliquit s. mortuus est. ff. ex qui. cau. ma. l. si. si. ff. de mino. pap. qui au.

re voluntarie siue cōtumaciter abest nullo mō restituatur ptra. iura vel acti. pñscriptas: sed si venerit iudice adhuc sedēte p. tri. bunalirestituatur de equitate forte ad ap. vel cōmuni iure ap. pellat. ff. de in integ. resti. l. pen. ¶ ¶ Abi aut pñabilis necessa. ria cā detinetur vt hic legitime defensus restituif ad ap. min. aut legitime nullo mō ad totā cām vt hic. ff. de in integ. resti. l. vl. ff. de iudi. si pñtor. ff. ex q. cau. in integ. resti. ab hostibus. rñ. i. C. e. l. i. C. de pen. qui absente. qualr aut ptra iura vel ac. bu. tus pñscribat. ar. no. hic. r. f. de re. in. cū bertoldus: r. not. q. bec resti. nō solum bz locū cōtra sniam diffinitinā s. et ptra in. terlocutoriam de expē. vt hic. iñ. q. v. c. i. vel dicin interlocuto. rñs non hñt locū hñc di. vt no. f. de sen. ex. sacro. c. si. sed vbi idē qui tulit interlocutoriam vult renocare. s. secus si corā alio pe. tatur renocatio r. bec sunt vā vbi legitime est citatus. si em le. gitima citatio nō pñcessisset ipso iure nulla cēt snia. ff. q. sen. sine. ap. re. l. i. si. itē cñ vel dic q. interlocutoria de expē. r. hñus tñ. etiam si ordo non seruet. s. de offi. in. c. si. ¶ ¶ Predictis autē non obstat. si. q. vi. si a duersus. q. ibi dicit q. vbi quis p. procu. ratore agit difficile audif appellas. r. vere diffi. cile audif. q. non audif nisi in pñdictis casibus quos in hac glo. no. vbi autē dolo alicuius factū est quomin. qd cōparet r. feratur snia con. tra ipm in cā q. non recipit interesse restituif ad id qd occasio ne hñus absentie sibi pñtingit. f. de in inte. resti. ex l. iñ. si aut ad interesse possit agere ptra volum tantum daretur ei actio ex. edicto quod est. ff. de eo per quem fac. l. vl.

1 An vni testi. sit credendum.

2 Abi snia pñficiatur nulla irritatur possessio. r. quicquid ex. ea secutum est.

3 Non pōt archi. dñas. hñt ecclesias nisi cū eo dispensatum sit.

4 Cū qd nō vñ pñbare snā instōne canonica. inder pronunciat cā. nō canonicam. r. non debere permanere ratam.

Insinuazione

¶ (archi.) r. pñsentib. r. aduersario et no. tificauerit. als tñ q. cū ipso fieret. ff. de pen. si pcura. torē. ff. de insti. s. r. si. f. i. r. n. r. meli. f. e. mādato vt. anteq. pcurator institut. agē incipiat. sufficit sola renocatio etiam si illud nō significat indi. vel aduersario. r. no. f. e. r. pro. ri. (snia) q. etiam fuit executioni mandata sicut ex sequētib. ap. paret vel dic. qd etiā r. in prima causa r. modo archi. petebat restitutionē ecclesie. nec fuit p. sniam spoliatus. ¶ ¶ (pñsus) ar. vni testi credēdū. f. de testi. in omni. vii. q. iñ. talia. r. vii. di. de fra. cōtra. iñ. q. iñ. iuris. Item ar. q. quis testificatur in pro. pria cā. f. de testi. c. pñuenit contra. f. de testi. veniens. iñ. q. iñ. s. nullus. sol. hoc speciale propter pñsumptionē que est p. eo. et etiam q. est reus. vñ fauorabilior. ideo q. delatum est sibi iura. mētū. C. de re. cre. in bone. ff. de iure iur. admonēdi. f. de pba. si. eut cōfuerudo. r. q. modicū pñdicatur aduersario cum sit sal. ua ei actio sua r. ytrūq. ins. suū sit saluū snia cassata. ¶ ¶ (Re. stōn) forte h. petet restōne eccle. q. spoliat. p. ind. erat r. si obñ. clat ei qd autore pñtore spoliatus sit ar. C. vii. vi. si quis in tan. tam. replicabit sentētiā non tenere. q. procurator non erat. vel dic qd petet r. dicet sentētiā non tenere ex ea cā. f. q. non. cum procuratore actum est r. ideo pñnunciari nullam. q. cū nō. procuratore actum est. f. e. pñori. quia sentētiā pronunciatā nul. la irrita erit possessio. r. quicquid ex ea secutum est. C. de lega. non dubium. f. e. auditis. simile petitionem babes. s. de maio. r. obe. c. vlti. ff. de feris. l. i. f. r. competit ad hoc officiū indicis ¶ ¶ Ad potes dicere q. nō dicit hic petēdam restōne post sniam s. snia lata sup. cassatione processus restituif possessio ecclesie quam petit si ei nihil de iure obstat. hoc nō pñ: snia em non s. indicat absentib. ff. de mino. et. s. si. r. tñ snia s. euz lata forte si bi pñdicat quo ad oēs. vt not. f. de fo. compe. postulasi. f. de. accu. qualr. s. hoc ideo est q. ipse fuit pñsens r. habuit copiam se defendēdi. vt no. f. de accu. sup. bis. ¶ ¶ (Institutiō) s. vi. q. vl. actor. ff. de pba. l. iñ. So. hic voluit sponte lonus pñatio. nis assumere. si. f. de testi. spo. c. i. ff. de pba. circa vel fuit im. postea ei pñatio. id q. ptra cū erat pñsumptio. vt. C. de pñba. si. ne. nam cum cēt archi. dñ. nō poterat hñt aliā ecclesiā nisi pñaret secū dispē satum vel agebatur petitorio ptra archi. vñ op. eum. probare de iure suo. s. certe hoc non credimus imo ex quo est in pos. nō remouebitur nisi s. eum pñbatū fuerit crimē vel q. nō. sit canonicē institutus. f. de pñes. pñen. q. di. lvi. dist. satis. xvi. q. vl. innētum. nec em titulū sine pos. cogitur dicere. C. de peti. ber. cogi. hic aut cogit idcirco probare q. petebat suam instō. nē ratam decerni vt expēse in lra dñ. s. r. si quis probaret ad se. ptinere dationē alicuius bñficii r. se esse in possessione r. ali. il. lud bñficiū possideret bñ deberet possidē probare se cano. nice institutum p. eñ ad quē ptinet. ar. si. qd. i. legū. f. vt ec. be. vt. nñm vbi tacite iussus fuisset pñsensisse in eum. f. de his q. si. a. ma. par. c. ex ore. s. r. si pñsentat tacite vt expēse. pōt tñ ille ad quem p. tinet dicere si vult pñbare institutionē s. ius factū. f. d. pñb. dilecto. ¶ ¶ (Rata) si vero nō poterit pñbare institutionē canonicā ip. Inno. sup. primo Decre. i

Innocen. super Primodecre.

der pñciabit eā nō canonica & eā nō debere pmanere ratam.
& si quis petat suā electionē cōfirmari iudex poterit pñciare
electionē cōfirmādam de iure itē si ponamus qd tñ pñciat
nō cōfirmo tñ postea cōfirmationē petere nō poterit obstante
sibi excep. rei. in. cū de eadē inter eadē psonas iudicātū sit. ff. s.
excep. rei. indi. cōgritur. & l. seq. & hoc verū vbi si gñat peti-
tū sit. C. de anna. exc. l. vlt. s. si vñ cām expñssit. s. q. elect. fuis-
setp eos quorū erat electio. si fuisset sibi in b̄ impositū silietium
nihilominus pōt ex alia cā petere. s. q. ex pape collatione habe-
ret cū cōm. iudi. sit psonalis actio q̄ in p̄dictis locum habet
succēbēs in vna causa nihilomin⁹ ex alia poterit agere. vt. nō.
s. de offici. or. cōgrēte. idē dicimus si petat snia infirmari vel
electio s̄ vno agēte ali⁹ admittēdusē. sic nō. s. de elec. cū dilec.

1. Cū qd eodē tpe duos pstituit pcuratores & insolidū: occu-
pātis melior est p̄ditio in eo q̄ pcepit.
2. Aliqd duobus cōstitutis pcuratoribus si vnus moris possit
sup̄stes agē. & quid si duo in aliqua cā pstituti ad defendēdū
vnus cōstet alter negat bēs in nu. 3.
4. Si valeat reuocatio pcuratoris.
5. Petere inducias p̄tinet ad partem.
6. An iudex nō admittēdo exceptionē dicat grauari partē.
7. An liceat pte ab̄ste recipe testes.
8. An iudices teneantur suas deferre snias.
9. Numqd snia p̄iudicet bis q̄ nō interfuerūt iudicio.
10. P. curatoria exceptio dicit eē duplex q̄q̄.

In nostra

psentia (p̄byteros) nō. q̄ h̄ dat
duos pcuratores. quomō ergo
ageret: q̄ si vn⁹ p̄stet alter neget. ff. si eodē tpe
q̄ pstituit duos pcuratores & insolidū: occupātis
melior ē p̄ditio i eo q̄ pcepit. ff. de procu. pluribus vnde si sup
pluribus causis dati essent in vno instrumēto & vnus occupa-
ret vnū negociū nihilominus alius posset aliud negociū occu-
pare. ar. op. s. de rescrip. pasto. si vero nō fuerūt dati insolidū
s̄ simplr diuidēt inter se vt vnus vnū negociū psequatur &
alius aliud. ff. de neg. ge. cū alieni. Et est ad hoc ar. q̄ cū simile
sit mādātū indi. & procu. ff. de iur. om. iu. & q̄ sicut iudex ali⁹ de
legat vices suas ita & procu. delegare pōt. hoc ar. reprobatur.
ff. man. si procurator. s. si quis. bec autem facere posse non vi-
detur q̄ vnus vnā partem negocii psequatur & alius aliam
partē eiusdē negocii cum facta lit. p̄test. fact. sit dñs litis. vide-
tur tamē q̄ siue insolidum siue simpliciter plures pstituantur
qd iudex d̄ eligere & possit idoneiorē. ff. de popn. ac. si plures
s̄ hoc ibi id verum est. q̄ ibi plus t̄gitur vniuersitas q̄ sp̄alis
p̄sona vñ magistratus cōis elegit idoneiorē. nam si sp̄alis p̄so-
na propriū interesse p̄sequerē. p̄ferretur aliis. ff. de pop. ac. l.
iij. vbi autē sp̄alis p̄sona tangit. ip̄sus sp̄alis p̄sone est electio
vel ip̄sorum pcurator est electio q̄ ex eis agat. C. l. tñ qd
dñs q̄ duos pstituit pcuratores eligēdo eos simul agere vo-
uerit. & id nō sit neq̄ iudicis neq̄ pcuratoris electio. q̄ etia
si vellēt nō possent socium vel aliū facere pcuratorē. C. de p̄cu.
neq̄ s̄ simul agere debēt. sed lit. p̄te. vnus aliū si voluerit con-
stituet pcuratorē. q̄ ex tūc possunt facere alterū pcuratorē. vt
in p̄alle. l. neq̄. s̄ extraneum non pōt vnus solus facere procu-
ratorē cum etiam post lit. p̄te. p̄ter sint dñi litis. S̄ qd si vnus
moriatur ante diuisionē nō credimus q̄ sup̄stes possit agere.
ar. ff. de re. in. duo ex. & s. de offici. dele. cām in tutoribus de be-
nignitate: secus receptum est. ff. de ad. m. l. cū decreto. s. vlti.
& l. tutores. s. curatores. & l. lucius. s. j. nec obest. ff. man. credi-
tor. s. duobus. q̄ id loquitur q̄ dati erant insolidum. sic intelli-
git q̄ dñs vnū pcuratorē posse alium puenire. ff. c. q̄ p̄prio. s. vl.
& l. q̄ ad nos. s. vl. Alii autē dicunt qd si simplr dati sunt tñ
occupātis melior est p̄ditio etia si nō diuidāt inter se admini-
strationē. vel etia si alter moriat. j. co. non iniuste. si autē diuer-
sis t̄pib⁹ dati sunt posteriorē dādū primo renocat. ff. e. si quis.
s. vlti. h̄c d̄ distinctionem pro magna pte firmat. j. c. nō iniuste.

3. Cū autē duo pcuratores pstituantur simplr in aliq̄ cā ad
defendēdum. si vnus p̄stet. & alter negat. dixerit qdā q̄ recte
facta est litis p̄te. & stabitur dicto ei⁹ q̄ p̄cessus est. ar. p̄ bis q̄
si p̄ncipalis p̄sona p̄stiteretur & negaret statet p̄stidōi sue q̄ sibi
p̄traria est. ff. de inter. act. de etate. eadē ratione: si de duobus
pcuratoribus vnus p̄stetatur alter neget standū est dicto p̄sti-
tentis. q̄ p̄cessio sua sibi nocere d̄. Alii dixerunt q̄ per talium
confessionē & negationē bñ sit lit. p̄te. s̄ in pendēti est cuius di-
cto stari debeat donec p̄ncipalis dñs eligat cuius dicto ste-
tur argu. ff. de re iudi. duo iudi. j. de re in. duobus. s. j. ali⁹ di-
cunt & forte melius qd p̄ talem rñtionē non sit lit. p̄te. sed proce-
detur p̄tra dñm quasi p̄tra p̄tumacē qui nō misit sufficiētē in-
structum pcuratorē. j. de inra. cal. in p̄tractādis. si autē tres vl
plures pcuratores pstituantur in eadē cā simpliciter tunc om̄es
adesse dñt. sed stabit dicto maioris p̄tis sicut in iudiciis et
p̄bitris. s. de re iudi. duo ex tribus. ff. de ar. itē si vnus. s. p̄in-
cipaliter. & l. sicuti. nec est vis si vnus anticipet responsionem

alterius dummo oēs rñdeāt. anteq̄ ad alios actus t̄inertant.
necesse simile de electione quā necesse est fieri p̄ vnū. s. de ele.
in geneti. q̄ in electione sp̄ale est propter eas ibi notatas item
si duo dati sunt insolidum & ambo sunt litē cōtēst. nō vñ q̄ etia
post lit. p̄test. insolidum durat eoz p̄tās. s̄ si vnus respondit
petitioni vel produxit testes alius sup̄ eodē nō audiretur. ar.
p̄real. l. plurib⁹. Itē videt q̄ auctoritate p̄tās sibi date a dñō
q̄ insolidum eos p̄stituit q̄ vnus solus pōt facere alium procu-
ratorē tñ semp durat etia p̄tās alterius qui non constituit vt
siue cum p̄ncipali pcuratore siue cōstituto semp admittat & t̄
si alterutrū p̄dictorū pueniat valebit qd ab eo factum erit arg.
ad hoc. s. de offici. dele. cū sup. & c. coram. mandata em̄ iurisdi. &
pcuratoris multum similia sunt. ff. de iuris. om. iud. C. l. tñ q̄
ali⁹ dicunt qd bec p̄tās nō durat nisi añ lit. p̄te. & post lit. p̄test.
simul factam vn⁹ siue alio nihil facere pōt & illi duo vice vn⁹
p̄sone tātū funguntur. p̄ eis. q̄ si dñs hoc nō pōt post lit. p̄te. a
duobus q̄ nō essent pcuratores insolidum ēre posset añ lit.
p̄test. itē p̄tata voluntas non mutat gñalem p̄stōnē. j. de testa.
regissi. ff. ad tre. quod de. s̄ p̄mi rñdēt qd bōa rō est q̄ hoc l̄s
a p̄in. s̄ non post lit. p̄te. q̄ a principio vidit tenore mādātū q̄
ex quo acceptant illud seruet. ff. man. diligēter. & sibi imputet
si b̄ est grane. itē s̄ p̄uata voluntas non possit aliqd facere s̄
leges in alterius p̄iudiciū. tñ in p̄iudiciū partisi pōt
C. de pac. si quis & nota. j. de fo. compe. si diligenti (destinan-
dos) h̄ apparet quod inquirēdo vel vñsi cādo p̄cedebat als
nō ageret p̄ pcuratorē. v. q̄ in. etiam criminali (reuocant) qd
potuit ante lit. p̄te. & siue cā. ff. de procu. añ lit. p̄test. & l. seq̄.
post lit. p̄te. at nō pōt siue cause cognitione. ff. e. ti. item si suspe-
ctus post lit. p̄te. & l. seq̄. C. l. tñ reuocant aduersario sciente.
vt nō. s. p̄. c. vel dic qd etia aduersario nesciente pōt reuocare
nisi l̄as misit aduersario añ lit. p̄test. j. co. mādātū. vel dic q̄ si
fiat reuocatio etia añ lit. p̄te. & aduersario nesciente si post sequit
lit. p̄te. v. arg. ff. de p̄cu. si pcuratorē. sed si nō sequit lit. p̄test.
alia que fecit post reuocationē non valēt vt hic. & c. mandato.
hic autē non erat lis p̄te. vt. j. sequitur. prius dñm p̄ly (l̄as) quia
nō tenuit p̄cessus nec l̄e ex illo p̄cessu descēdētēs (iudiciū)
nō lit. contestando s̄ cū eo. & c. per cōsequēs. (l̄i iudiciū) ni
si litē contest. & c. l. tñ inducias petere est partis. C.
de dila. l. a p̄cedēte. sed offerre probationē non est partis sed
est ex superabundanti. ar. ff. quo. bo. l. iij. s. j. sufficit eni ex ce-
ptionē & causam legitimam proponere quare nō debeant p̄ce-
dere iudices. sed si iudex admittit exceptionē & non grauet eā
probationibus q̄ forte scit eam esse veram. & id vlti⁹ nō pro-
cedit bñ est. sed si iudex dubitat d̄ dicere proponētī exceptio-
nē q̄ cam admittit vt infra certū t̄ps p̄bet si vult. s. de offici. de-
leg. p̄iudētia. s. l̄erta. j. de testi. vñsi. r̄rr. q̄ v. indicantem. & si
noluit excipies terminum oblatū ad p̄bādū recipe s̄ appel-
let qd sit p̄cum t̄s. nō q̄ nō teneat appellatio nisi a iusto gra-
uamine. j. de ap. vt debitus. ita nō grauetur eius appel. nil ei
prodest ēt si eam postea veraz probet excipies. s. e. ex p̄te. sed si
iudex proposita exceptione eam repudiet vel negligat admit-
tere tacite vel expresse s̄ p̄cedēdo in negotio: & ideo appella-
tur tunc nō reuocatur qd facit iudex anteq̄ causa appellatiōis
admittat: nisi postea corā iudice appellatiōis p̄banerit verā
cām ex qua appellauit. j. de excep. olim. & sic loquit. h̄. C. l. tñ
dices nōne grauant eum iudex q̄ non admittit exceptionem? si
vera ēt. ff. nō. s̄uit grauant in non admittēdo exceptionem
si falsa ēt. immo fuit & p̄sumitur: id nō reuocat qd sit ab isto iu-
dice a quo appellatur. s̄ si probaret coram iudice appellatiōis
ēē veram causam propositam cassat quicqd post appellatiōē
fecit. quia p̄sumitur & apparet eum maliciose ēē refutasse exce-
ptionē vel non admisisse. C. l. tñ p̄tra. j. de appel. ex parte. 215.
& c. significauit. vbi d̄i quicquid sit post talē appellatiōē reuo-
catur. C. l. tñ p̄pone illas vt h̄uic p̄sonet. vel dic eas reuocatas
per istam dec. s̄ si p̄dictus appellator p̄ponit cām legitimaz si
vera ēt & eam offerat se probaturū corā iudice a quo appellat.
t̄pe iudex nolit excipiens p̄batiōes admittere ēt si falsa sit ex-
ceptio vel cā. tñ quicqd iudex post talē appellatiōē facit cassa-
tur. q̄ vere grauat? fuit ei⁹ q̄ ei⁹ p̄batiōe admissē non fuerūt
& sic intelligit hic. & intelligim⁹ ēt si sic dictū sit appello ne p̄-
cedas vltra in b̄ negotio. q̄ bēm⁹ certū nūmex negociorū hac
exceptiōe om̄issa vel ēt sup̄ bis vlti⁹ vbi dñm exp̄cet si
negligat exceptionē admittere. vt in decre. ex parte. ij. sed si si-
militer dicat appello ne vltra procedas & recedat credēs hoc
sibi sufficere p̄ appel. non vñ. ar. j. de ap. dilecto. C. l. tñ ergo
diligenter notandus ordo p̄rio em̄ d̄ p̄ponere exceptionem &
p̄in iudex d̄ refutare eā vl̄ admittere. & si iudex admittit exce-
ptionē eius ip̄si iudicis ē q̄rere an p̄bare velit an nō. r̄rr. q̄ v.
iudicantem: q̄ rei est fugere. iij. q̄ iij. c. i. & c. & quia iudiciū
redditur in inuitum. ff. de vbo. oblig. iustit stipulantē. s̄. cōti-
nūus & si quid offert ex sup̄abundanti est. & si iudex exp̄sse repu-
diat vel admittat vel admittere negligat iuste appellatur ab
eo. s̄. co.

eo. s. c. dilectus. r. j. de appel. ex pte. m. (litte) in inquisitionibus em
h. n. sit necessaria lit. r. si sunt absentes. vt. j. vt lit. non ptest.
qm. s. sunt r. alij in eis si sunt presentes ordo requirit q habe
tur. j. de accus. qualr. r. q. alius ordo in denunciationibus ser
natur vt eade decr. r. j. q. j. si peccauerit. r. b. n. apparet q cum
procuratoribus non fuit lis cōtest. (mentionē) quam facere de
buerunt. j. de iudi. inter mo. C. de rela. p totū. ff. nil no. ap. pē.
l. j. ff. de ap. re. l. pē. C. (plenā) qualr recipiunt isti testes p
te altera abste cū iurare debent testes pti. pti. ff. q. j. l. p
mis. j. de testi. c. ij. r. iudeo. in cā ap. ē spāle vt abste pte pcedatur
C. de tēpo. ap. l. vl. s. illud. j. de ap. sepe. r. c. interposita. vel di
cas q hoc id recepti sunt testes abste pte. q mortuus erat accu
sator. vt dicitur in integra. r. sic perierat ac. ff. de act. dñi. C. si
ac. mor. l. iñ. vñ papa ex officio suo pcessit in terminada inquisi
tione vel denūciatōe. r. xxiij. q. iñ. c. ecce. j. d. colla. crimia. r. hac
ratione tñ snia absente pte lata. hoc non plz. q. bi testes nō reci
piebantur sup principali s. sup ap. tātum s. potes in hac mate
ria subtilius querere. nam petitio archiepi qua petebatur sen
tentiam r. processum dele. reuocari contra neminem competere
videtur. quia non est contra iudices cum ipsorum interfit. ff.
q. d. vi. bec etiam r. eadem ratione nec contra ministrum inquisi
tionis. C. pte actio non competet nisi contra obligatus. quia
ex obligatione nascitur actio sed neuter predictorum est obli
gatus huc episcopo. ergo contra eos act. nō habet. sed forte di
ces quia iudices possunt esse obligati ex. q. malef. quia p im
peritiā iudicauerunt. vel etiam ex maleficio. q. p dolum. s. rñ.
q. b. si ageretur ex malef. non ageretur ad reformationem sentē
tie sed ad penam que a. l. insinuat. C. de pe. iudi. qui ma. iudi.
s. l. r. n. autem. ibi posita. r. eodem modo si ex. q. maleficio age
retur. vt puniret in quātū visus iudici equū esset. insti. de obli.
que ex quā ma. in prin. C. j. r. si hoc diceretur q iudices de
bēt defendere suas snias iam fraudulēto cōmēto solēt q recta
via non pfit. s. reuocare suas sentētiās. C. sentē. rescin. nō pos. l.
j. dic ergo petitionem istam dādam iudi. ab epō r. super eo im
plozan dum offi. iudi. C. iudex ergo suo officio implorato so
lēnter tribus edictis faciet citari oēs qui ledunt infirmitatē
victē snie ar. C. hvt ab bere. se absti. aut. si omnes. C. quomō r. qñ
aut. qui semel. ff. de adop. nam etiā. r. si non opponat edictum
solēnter nō pndicat snia quin agere possint qui volunt. ff. q
sen. si ap. l. j. s. itē cum. ff. d. mino. etiā. s. vl. r. s. in canse. s. cā nec
sufficiat scia nisi pcedat citatio predicto modo facta arg. ff. de
mino. in canse. s. causa. sola autē scētia sine citatione sufficit in
casibus notatis. j. de re iudica. Quis r. etiam facto edicto eis
ad quos non puenit edictum nec debuit puenire nō pndicat
quin ius suum psequi possint. ar. lxxxi. di. pposuistis si null
cōparuerit qui velit defendere sniam iudex recipiat testes hui
ius epi r. sniam feret vt b. si aut null cōparuerit ante sniam s.
postea compareat. vel ē tñ cō audiet sup reuocatione q facta
erat nisi sni tenorem qui nō. s. de pecu. querelam. fuis aliqui
dicant eos nullaten? audire. C. j. Si vtro aliq cōpareant q
velit defendere sniam dabit eis petitio r. lit. ptest. r. pcedet
lis suo marte. r. quilibet de se r. p se rñ debet. alij tñ dicunt q
vñ pstituit procuratorē q p oib? aget. ff. de excr. l. j. s. vlti. et
l. se. si autē feret snia pro actore sup reuocatione pōis snie r. pces
sus vbi cōp inueniet aliqd esse factū occasiōe illius snie data
pos. sine aliud reuocabitur nō solum in quātū pdest illis q fue
runt vel esse debuerūt in iudicio. vt nō. s. de fil. pby. venies. r.
s. c. pri. vbi etiam nō. vt hic. C. de leg. non dubiū. vñ. q. d. j. ptes
sentū. s. ē tñ quātū pdest aliis. nā ex quo snia pro te lata reuoca
ta est ad petitionē cuiuscūq. ē tñ q de iure admitti nō dñ. tñ
ex illa snia nihil petere potes ē ab aliis q nō fuerūt in iudicio
ar. ad b. ff. de inof. te. postu. s. l. r. snia teneret ē inter eos quoy
nō interest. ff. sa. ber. r. puta. C. j. Et nō. q. d. s. pndicat isti quo
ad oēs si ferat snia s. cū non tñ pndicat alij si pfirmare snia
eius. r. dñeritatis q snia ei? facit ius inter partes. r. ista fuit
pars q quā lata est snia. r. iō pndicat quo ad oēs. s. aliis nō pñ
dicat q non fuerūt in iudicio si snia ferat p eo. q. iō nō fuerūt
ptes. b. c. r. eadem? q illi s. quos lata ē snia. vel illi q posside
res ex snia vel de qb? certū ē alis qb ex reuocatione pndicium
pateretur notatū citadi sunt si sunt in eadē pūcia. ff. q. vi. B
ppe. j. de co q mit. in pos. si aduersa iudicē aut q tulit sniaz nō
vocabit nisi expedierit. vt ferat testimoniū de his q acta sunt
coram eo. j. de ar. nō sine ar. s. de elec. cū dilec. vel ex dictis eoy
instruat iudex. j. de accu. cū dilec. de hoc ē nō. s. d. ma. r. obe.
hñlis. iudex aut q tulit sniam in cā cognitiōis vbi ex officio.
suo pcedatur qlis hic erat bñ vocabit qñ petif snia reuocari
j. de ap. cū spāli. s. h. s. in aliis iudi. q nec ē rōcari debent non
hñt locū pdictē citationes. ff. q. vi. statnēdū sed hñ locū in his q
citandi sunt in pfirmatione elec. r. in mīrimonio pgrabēdo r. in
aliis snibus vbi qlibet d ppo admittit vel saltē nulli. j. q. ma.
ec. pos. cū in tñ. aut. qñ opor. epi. s. si ante. aut. s. sancti. epi.
s. si qñ aut. C. j. Et dñe q nūq petebat iste epi cassari pcessum

propter iudiciarii ordinē nō snatū. nā tñ bñ haberet locū p
dicta. sed q facta erāt post ap. r. tunc nō est necessaria aliqua
citatio q terminus est pñfixus a iudice vñ a iure pro pempto.
ria citatōe sicut pñdictum est in pñ. bñus gl. vt dñe q nūq di
citatur hic q ambe ptes non fuerunt pñfentes. C. j. (Postea) du
plex est exceptio pcuratoria. pñ q q non pōt ēē pcurator. r.
bec nō proponatur nisi an lit. pte. ff. d. pecu. illust. s. veterani.
r. l. papi. s. h. s. cā q nō fuit pñfatus pecu. r. hoc pponit etiaz
post lit. pte. C. d. pecu. l. s. r. vbi facite vel expresse ratum hēret fa
ctum pecu. s. d. rel. ex pte vbi not. (null?) nisi dñs ratum hēat q
vñ ē tā in pcuratore actoris q rei. ff. d. rein. l. s. C. de pecu. l. s.

De r. s. (ad penā) q. s. mulierē p leges veteres pu
niebat capite. C. d. adul. castitati. r. p legem
moysi. r. xxiij. q. v. bec imago. hodie aut retrudet in
monasteriū. C. d. adul. auf. s. hodie r. vt ibi dñ mari
tus pōtēā retinere r. liberare a pena. vñ si corā ecclesiastico iudice
accusat aliqua q sit de foro r. iurisdicōe eccle hāc penā retru
fōis i mōasteriū pōterit iponere mulieri r. ē tñ viro vel ē tñ aliā q
ibi placuerit. j. Et dñe q bas cās ciales dñt seculares iudices
istituti a pñtis audire: si aut mulier nō sit dñ iurisdicōe eccle
nō dñ s. adulterio corā ecclesiastico iudice cōueniri. s. dñ petere
alter pñgū matrimoniū separationē ppter adulteriū (nomē)
adulteriū (ad locū) vbi adulteriū est ppetratum (tēs) annum
diē vel mēsem r. omnia. ff. ad. l. iul. de adul. l. iñ. (mīta). ff. de
inoffi. test. pompo. s. j. C. qui accu. non pos. si ea.

Impro causa q inter. g. fite. g. erat
procur. cap. ptra arch.
qui petebat quāsdā expēsas a caplo qñ dicebat se fe
cisse in negociis qñ mādato capli egerat. C. mād. l. et
r. ppe. l. i. p negociis q tractada susceperat. nā si ali? pñfatus
est procu. in aliquo negotio r. in illo negotio appellauerit r. in
causa appellatiōis expēsas fecerit etiam illas expēsas repetat
vt hic. vl. dñe q hāpellaauerat arch. quia snia lata erat ptra cū
sup expē. s. q. absolutum erat capli. modo h mādatur iudi. ap.
q condemnat capitulum archi. ad expēsas.

Uia in causis que contra nos (proui
sione) causa est onbita
a principe non videbatur. q constituerent vniuer
sitate. r. sic et non possent pñfiteri pcura. ff. q. cuiusq. vniuersi.
l. j. ff. de co. l. j. s. vl. s. ptrarum verum ē. q. cū sit laudabilis pos
sessionis cōgregatio vniuersitate faciunt r. ea possunt q vni
uersitas potest. argu. C. de iurisdic. om. iudi. l. vl.

- 1. Diffinitioe snie ferri dñt multis cū solennitatibus vt hic
- 2. Nunqd in sentētiis diffinitiois possit inder post q cam tulit.

Aditis (mandati) qñ ei fecerat de litigādo
corā papa (clausum). C. quo r. quā
do in. l. ea que. ptra. ff. que sen. si. ap. l. j. s. itē cū ex lo.
C. j. Idem in sentētiis diffinitiois que tantum par
tibus presentibus vel per contumaciam absentibus et cum
multis solennitatibus ferri debent. r. si aliter feratur senten
tia. non tenet. C. de iudi. properandū. s. j. r. h. r. s. in aut en.
ibi imposita in interlocutiōis. secus que possunt ferri etiam
partibus non presentibus r. etiam absentibus p pumaciam:
s. ab eis possit appellari vt quidam dicunt. ff. de re iud. q. ius
sit. C. Cum ergo iudici pñfaret. s. pcessus reuocados potuit re
uocare r. maxime parte absente per pumaciā. r. non potest ex
cursari episcopus a pumacia cum citatus per se vel procura
to. psequerare debeat vñ in si. immo in diffinitiois dñcerem
idem. s. vbi absens est p pumaciā. r. bec snia super processu
bus satis possit dici diffini. C. Dicimus ergo qñ ex quo colli
beris generaliter mādatur fuit q ad cām suaz agēdā veniret
si p se vel procu. non fuit vel fuit aliquādo. sed recessit illicētia
tus sicut hic fecit reuocādo procura. r. nullum aliū pñt tuendo
ē tñ ad sniam diffinitiuam pcedere. vt h. r. q. h. certū. r. ē hoc
verum vbi erat citatus non solum ad certū articulū s. ad to
tam cām r. non solum ad causam. i. vel ad causē processum sed
etiā principālē. sed si ē tñ citatus ad aliquē spālem articulū nō p
cedet ad aliquos alios spāles articulos necdum ad sniam nisi
itē citaret. r. ita loquunt. s. ita. arg. s. de offi. dele. pñfuit. sed
obijcies si ad principālē cām fuerat citatus. quare nō processit
super eo. Rñ. q. lit. non pte. pcedēdum nō erat C. Item s. hic
processum sit sup processibus: q conclusum erat. r. plene pñf
bat r. q non magnū pñdiciū pti. generabatur vbi tñ pñfata
non essent melius esset expectare partes r. de nouo vocare. ff. d
va. mu. l. penul. in fine. s. de vo. r. vo. re. q. sup bis. q. eis absen
tibus pcedere r. facias ptra. ff. de vsur. l. i. C. j. (Ubi) pñmo
videtur iniquū q dicitur de decr. q condē. nō. in expē. nec expres
sa certa pñfate determinatis ptra id quod legif. C. de sen. q si
ne cer. quātū. l. pte. r. vlti. item pñus dñ fieri taxatio expensarū.
post dñ pñfari iustitiam. r. postea condēnari. C. de iudi. l. san.
Inno. sup pñmo decre. i. h

Defendef.
Et qñ iudex de
beat citari ad
defendendū ei?
sniam vide per
Abb. r. ibi latif
sime sely. in. c.
cū dilect? s. de
rescri. vbi allo
gāt not. Inno.
hic r. add. eū dē
Inno. in. c. de ce
tero. s. de tras
ac. r. paridē de
neap. in tracta.
sindi. l. vbo ap
pellatio. col. h.
in prin.

Et est hoc
ver. Adde eū
dē Inno. in. d. c.
pñfuit r. ibi an
to. de bn. r. Jo.
de imol. do. ale
rā. de imo. late
in. l. cū quante
calēdas col. iñ.
ff. de vbo. obl. r.
do. Bart. soz. i.
pñ. crev. co. pe.
v. confirmatur
r. Ange. lre. i.
tra. male. in gl.
in vbo. singulis
dieb? r. bonis.

n. m. f. f.
Inno. pñfuit
eū q nō m
fuerit.

n. m.
f. f.

lit. pte.
Ad hoc Adde
pan. d. ca. i. pñl.
cñ. col. h. cir.
ca si. inci. siñliu
visis p dera
tis ob. fm no
uis. impñionē.

ei. m. s. ant. sed bodie. Rñ. hoc qd hic dicitur bz locū in interlo
cutoris vbi si quid minus plene denunciatum est potest pleni
determinari. aliud in diffinitivis vbi postq ea tulerit. q. fun
ctus est officio suo: vt no. s. de offi. dele. in lñs. nihil poterit im
mutare. r. id ad nihil esset utilis nisi certā qritatē pñneret. sed
pp hoc nō rñ. ad ant. de indi. q. expñi. loquit in interlocutoris
r. id dixerūt alñ. r. tñc nō valere suam sine certa qritate qñ cer
ta qritas petita fuit. s. si incerta fuit. r. tñc snia dñ ferri sine cer
ta qritate. C. de sen. q. sine cer. quā. l. i. r. h. r. postea non qñr an
debeat pñnari in expñis necne. s. tñ taratio fiat r. insur. pñta
bis r. cōdēnatio vel poti. solutio fm tarationē fiet. r. est rō q. h
nō poterit fieri cōdēnatio certarū expñarū vñ et petitiō: q. fm
varias caristias tēponi r. maiores expectatiōes aduersarij. ma
iores vñ minores soluet expñas r. diuersa fiet taratio. Cū ergo
de debito expñarū pñaret bñfecit q. eos ad debēdū pñnare
rit. s. q. qritas erat certa tarationē reseruauit. vel dic dñm pa
pā hoc posse s. nō cē trahēdū ad pñtiā. Scdō occurrit iniquus
q. cōdēnat in futuris expñis cñ tractus futuri temporis non
ptinet ad indi. ff. de vsur. l. i. Rñ. illud locum habere in vsur.
qñ sunt odiose. aliter cñ pñnaret i futuro. ff. de indi. in bo. si. ff.
de pe. her. q. si in diē in pñ. r. alimēta decernunt i futur. fm li
berti vel patroni facultates. ff. de lib. agno. si quis ali. s. alimē
ta. vel alr. pñt. futuri tps nō pñnēt ad indicē. Vñ rñ nō est
obligat. sicut ille q. erat pñnāt q. nō erat obligat. ad vsuras
nisi pñt. q. drimestre tps efflueret. C. de vsu. rei. l. i. r. l. eos. si
autem incōtinēti est obligat. vt hic: q. ex pñmacia sñla pñnti
erat obligatus ad pñntes r. ad futuras expñas bñ sit cōdēna
tio r. ptinet ad indi. Scñs futuri tēponis: vt hic.

1. Actoris r. pcuratoris differentia que nā sit.
2. Eps qñs nō sit dñs pñntuere tñ pcuratorē potest.
3. Licet actor. pcurator. r. iudicis: inter se differāt sepe tñ vnum
pro alio ponitur.

Petitiō vestra (actores) Actor consti
tuit a nō dñs auctoritate
indi. ad pñntes lites tñ. isti. d. cura. s. vl. ff. qd cuiusq
vñner. itē coy. r. h. id: q. iteruenit decretū q. non ex
tēdāt ad futura. ff. de vsur. l. i. pñr. semp a dñs ab initio r. ad
vñā litē r. ad plures pñntes r. ad futuras. ff. de pñu. l. iñ. C. de
procura. neq. i. eo. non iniuste. iudicis constituitur ab vñner
sitate r. ad ea q. pñr. ff. quod cuiusq. vñt. l. i. r. de iud. c. i. r. vñ
uersitas. q. tñā ē r. possidē pñt. ff. de acq. pos. l. i. s. vlti. r. l. se. p.
cu. pñntuē. vt. C. de iur. cal. l. iñ. s. h. nihilomin. vbi dñs iudico vt
actore loq nō pñt: q. iurāt d. calūnia. r. q. tñc licite iuraret d. calū
nia: vt no. s. de iur. cal. ipator. C. andes at oēs tales vocāt pñ
ratores. i. q. iñ. saluator. r. s. canōes plari eccliar. r. an lit. pte. r.
post pñntuē pñr. i. dñr. cal. cām. C. pñtēno. q. s. eps non sit
dñs tñ pñr. pñntuē pñntē sumpto vocabulo: q. si vñlles expo
nere procura. i. actore non est verum: q. fm hoc necesse esset in
ternenire decretum superioris qd hic non internenit: sed sec. di
cimus in tutore. nam si constituat actore vel pñu. an lit. pte. r.
non valebit nisi auctoritate faciat indi. superioris. nā maior ē au
toritas epi q. tutoris. s. idē q. dicimus in epo dicem. in recto
ribus locor. r. in singulis r. in dignitate constitutis dñm dñ
habeant administrationē. curatores etiam sine generalis hñe ad
litem tñ dari auctoritate ordinarij indi. nō delegati dñ. q. mñ
ti est imperij. institui. de attilia. tu. s. h. ff. de tute. muto. s. tuto
ris. ff. de tu. r. cur. va. ab his. l. neq. mādare. nec dñ procurator
satisfare rēra. dñm habiturum vel de indicato solūdo. C. de
admi. tu. l. iñ. s. defensione. sufficit q. satisfdet rempu. sal. fo. vel
adulti. C. pñntuē h. pñntuē est pñu. simplr. sine illa clau.
quotiens dñm abesse pñntuē qdam q. si dñs postea venit ad
cām r. pro se cā pñntuē aliqui q. si postea absuit i aliquo termi
no citandus est oñs ad domū vbi degit r. si non inuenitur ad
mittitur procura. argu. insti. de pup. substi. in prin. ibi qua ra
tione. r. s. ergo in pupillari. r. C. de cura. fur. cum aliñ. alñ tñ
probabilis dicunt q. sine antelit. cōtest. sine post incipiat tra
ctare litem reuocare videtur primū pñu. i. eo. c. pe. ff. de pñu.
pluribus. ff. mā. qui mutuo. s. non i deo. Et hoc verum est nisi
dñs post lit. pte. contradicta fuisset assumptio litis. ff. de pñu.
q. oñs. itē cum ex sola pñmptiōe dicamus factā reuocationem
istam si alia pñmptiō sit q. nō intendebat reuocare. s. propter
aliam iustā cām resumpsit agere litē nō dicam reuocatam. mā.
puta. q. procurator est infirmus vel absens. vel q. in aliquibus
dominus melius nouit cām. C. de pñu. l. iñ. s. de pñu. actor.
3. Et not. q. s. proprie sumptis vocabulis differentia sit inter
actore pñu. r. iudicem. tñ vñū sepe ponitur pñu. i. de iura. ca
lum. cū cām. sufficit cñ q. apparet intentio instituentis. rñ. q.
v. humane. itē querit si procurator pñntuē ad lit. contesta.
r. ad cōstituendū alium pñu. super aliñ que in eadē cā fue
runt faciendā possit p se auctoritate predicti mandati totā cau
sam agere an teneatur aliū procura. cōstituere auctoritate man
dati pñnti. r. ipse vñtra lit. pte. nō agere possit. fo. rñ. q. totam

cām per se agere pñt auctoritate pñnti mandati: q. volūtas est
pñntientis que potissime attēdēda est: vt hic videt fuisse q. po
tius si p seipsum q. p alium ageret si vellet. ar. ff. de pñu. ad le
gatum. ff. de indi. sol. iñ tñ. Et q. adiecit q. aliñ faciet pñu. adie
cisse vñ ad exonerationem eius. illud aut nō plz q. possit agere
ea que post lit. pte. faciendā sunt etiā si expñe pñbitū ē a dñs
q. als post lit. pte. factus est dñs: q. tñ mandatum recepit sub
a certo tenore. s. q. pñs ad lit. contest. pñuraret. vñterius pñde
re nō dñ. ff. man. diligenter. dñm dño expñe appareat volun
tas pñntientis. s. qd voluit vñtra. lit. pte. procurare. s. ipe dñ
min. per se vel p alium litem ceptam pñfiet nec pñntuētur pñu.
Ab eo q. lit. pte. est. C. pñnti si qd pñntuē est pñu. quoties dñ
minum cōtingit abesse iste pñu. sic pñntuētur poterit resumere
negocium etiā multis vicibus dñs se absentate. arg. curatores
furiosi qui cessantibus dilucidis intervallis curam furiosi re
sumit. C. de cura. fur. cum aliñ. ff. man. qui mutuo. s. nō id
(reprobamus) licet scribatur his duobus procuratoribus ta
men q. de iure respon. consultationi ab eis facte inter eos ius
facit. r. maxime cum de iure sineret.

1. Pater per se agit vel procuratorem constituit in causa filij
in potestate existens.
2. In peculio castre filius pñntuē procuratorem anto. pñs. quid
autē in filio facto milite. in nu. r.
4. Pater in cā matrimoniali p filio constituit pñu.
5. Potest tutor actorem constituere suo periculo.

Cedēs ad apostolicā (pcura
torē) q

- cā esset super quā pñu. eius requirebatur hic nō
dicitur (nam) id est filie sine cuius tñtrix erat vel
aliter suam que tñ hic nō expñit. C. Tu ergo pater cñ in
cā filij existētis in ptate p se agit vel pñntuētur procuratorem: q. le
gitimam bz administrationē in bonis eius. C. de bo. ma. l. i. C.
de bo. q. lib. cū opor. s. nō aut. r. l. cum nō solū. s. pñe. r. s. h. pro
cul. C. In castre. aut peculio tñ filius auctoritate patris con
stituit procuratorem. ar. ff. ad macedo. l. i. s. vl. r. l. se. r. intelligo
q. pñ faciat pñnta adhibito pñntuē filiorum: si sunt maiores in
frntia r. sunt pñntes nec attēdo cuius sunt etatis qñtuncunq
q. maioris. C. de bo. q. li. cum nō. s. vbi voluntas. C. Item hoc
intelligimus vbi pñntuē voluntates pñs r. filij. si cñ discorda
rent pñ filio cogit prestare pñntuē si maior. est. rrv. ann. nisi in
casibus aut. de equali. do. s. i. r. vlt. si autem sit minor. rrv. ann.
dñ adire iudicem qui dabit ei curatores r. eius consilio agat vel
cessabit: vt in l. pñlleg. s. r. si filius. C. Similiter auctoritatem
predictam prestabit pater filio facto milite: vt in ea. l. i. r. i. e. s.
r. similiter etiam clerico r. sicut militi prestat pater auctoritatē
inrebus que sibi occasione castroz obueniunt: vt in ea. l. i. s. si
aut. dñ. ff. de cap. l. v. ita clerico in his que sibi obueniunt de ec
clesia s. nō plz. Mō cñ sñntudo est inter bona tpalia r. ecclesiasti
ca q. sunt diuersi iuris r. diuersi fori principalis. q. tpalia sunt
de dñs imperatoris vel seculari. r. spñalia sunt de foro pape vñ
spñali vel ecclesie. r. q. in his nullū cōmercium habent laici: vt
no. s. de eta. indecorum. sed pñt requiri auctoritas sui plati: vt
4. not. C. In cā aut matrimoniali hoc habes expñm q. pater
pro filio constituit pñu. que cā est spñalis nec dñnt decre. i. de
rest. spo. ex pte. q. illa minor nō habebat aliquē in cuius ptate
esset r. bec intelligo vera i filij. minoribus. rrv. an. nam si sunt
maiores ad castres: ecclesiastica r. spñalia forte posset di
ci q. nō requirit auctoritas patris in cuius ptate existit nec pla
ti. ff. ad mace. l. i. s. vl. r. l. seq. r. bec vera sunt in patribus r. si
lñssa. C. In tutorib. aut dicim. q. tutor pñt pñntuētur actore
suo piculo. ff. de admi. tu. decetero r. pñu. et facere pñt post lit.
cōtest. sicut r. q. libet pñu. factus dñs lit. pte. C. de pñu. l. tuto
res. actore aut pñntuē pñ faceret tutor. r. iudex pñntuētur auctori
tē. C. de ant. tu. vel cu. l. i. vel iudex faciet que tutor elegerit. isti.
de cur. s. vl. in optiōe aut tutoris r. curatoris ē vt ipe agat vel
pupillis vel adultis agētib. assistat r. auctoritatē pñnt. ff. de ad
mi. tu. l. i. si sunt infantes vñ abites vñ furiosi vt ibi dñt: q. tunc p
se tñ curator r. tutor agere dñ. pupill. et pñu. facit auctoritate tu
toris. C. de pñu. neq. r. si nō interveniat auctoritas tutoris r. se
rat sñla p eo valet. s. cñ minime. C. de pñu. nō eo. Inno.

Dilectus filius magister. r. i. C. in di
bus nam si ad cām q
cōmissa est pcuratori vt in ea defendat cñtē pñu.
bui non dñ iudex dare iudicias: q. pñntuētur q. dñs
instruxerit cum. C. Citato ad domū nō pñntuētur: q. tunc nō
haberet locū qd dñt decre. i. q. daretur pcuratori terminus vñ
dilatio ad dñm pñntuētur cū dñs citatus esset sup certo capitulo
sup illo pñntuētur debnerit instruere. r. s. h. videt q. sufficiat
ad domum missa citatio: qd nō est verū nisi in casib. vt not. i.
de eo q. mi. in pos. si aduersari. s. pñntuētur rñdere q. h. nō sufficit
citari ad domū s. citat. fuit gñalis procura. r. si ille rñdere nō
pñt hēbit dilationē vt dñnt bec decre. tñ p hoc nō dicim. q. ge
neralis

neralis. per teneat redere nisi velit. ff. de procu. sed h. s. procu. t. l. mutus. s. vlti. t. l. non cogero. posset et loqui hec decre. quod si is de quo hab agit citatus fuisset Bononie non expressu articulo super quo citabatur quod procu. eius siue geralis siue specialis intrinsecus uilati one ut ad em mittat. tempore em instruat (sed ulet) ar. quod si quod citatus non expressu super quo est citatus quod tempore procu. procurator debet habere in ductas ut quod ulet dominum. Inno.

- 1 Procurator in iudicio constituitur de an. lit. cōtest.
2 Laetitia p. iudicib⁹ in assignatōe termini ad pducēdū testes.
3 Cum procurator pmittit satisfacere admitti debet neq³ est con
demnandus prior.

Institutus in pre. nostra. T. qd po
tuit etia sine m

C dato. C. de procurator. ¶ Ad agendum iuste co-
stituitur procu. in iudiciis et ante lit. pte. ad propo-
nendum cas ab sentie mee: et ad probandum. s. e. qrelam. et not. j.
de accu. veniens. Item ad agendum et defendendum ut h. ¶ Item ad
pducendum testes et ad appellandum et ad cetera hmoi q post li-
pte. proponenda occurrerit. sz si ante libelli receptionem pstitua-
tur procurator ad proponendas cas recusationis vel dilatorias: vel
declinatorias fori vel alia hmoi non est idoneus pcur. nisi prius
recipiat libellum: qd sic pbo. qd semper pcur. reo mittend. e vel offeren-
dus e libellus. in q. in. d. spaciū. et aut. offerat. sz iste de q dcm est
non hz pte recipiendi libellum p tale procuratore ergo nec recusandi
nec recipiendi ite reo non competeret exceptio nisi aliquis henz
ageret sed principium agendi est cedere actione. ff. de ed. l. j. si er-
go nullus ppareat q hanc ptem recipiendi libellum vel editione
accusationis habeat non est in ea cas aliquis reus. et sic nec cas re-
cusationis nec dilatorias nec perceptoris a exceptiones poterit
pponere cum non sit qd pponat. Item phat alia rone: qd iste p-
cu. q pstitutus est ad recipiendum aut dicit vñs meus non tenetur
comparere coram te. q pars aduersa vel iudex est excoicatus. et
tunc non est audiendus. qd et tunc coparere dz. j. de ap. si duobus. si
aut dicit non tenetor ridere nisi in pncipali ca. et si non opz cum di-
cere qd b certu est qd pcur. non est. sz articulum de excoicatione pro-
ponere pot nisi forte excusando. excusare aut abntiam pot. sz si
esset pcur. pstitutus ad recipiendum libellum vel edictum accusatiōis
tunc bene posset proponere accusationem et exceptionem. et tunc bñ va-
let procuratio als recusatio supbis: qd h aliquis reus vel pcur.
rei ad ea q sufficiunt in pñenti. sz non sufficiant ad tota causam

- 2 **C**um p[ro]cedat attendant iudices: vt q[uod] assignat terminu[m] ad
p[ro]ducendu[m] testes. v[el] aliud q[uod]libet q[uod] semp[er] adficiat[ur] et ad o[mn]ia alia
q[ue] faciēda occurrerit: q[uod] nisi adficiant b[e] sufficit d[omi]no p[ro]stinere p[er]
eu[m]. ad p[ro]ducendu[m] testes: et ille p[ro]cu. ad aliq[ui]d nō tenebit nisi ad
testes p[ro]ducendos et ad ea q[ue] tūc p[ro]ductioni testium sunt neces
saria vt ex aliqua cā omittat[ur] p[ro]ductio testiu[m] nō p[ro]cedat ad
alia. q[uod] nō est in eis. p[er]cu. ad hoc aut[em] tenet q[uod]libet p[er]cu. q[uod] tūc
q[uod] districto ad aliquē certum articulu[m] p[ro]stitutus sit. q[uod] ad alia q[ue]
sequunt[ur] faciēda in iudicio recipiat terminu[m] nec certuz datur
edictum. xi. q. ii. c. certu[m]. alij dicūt q[uod] p[er]cu. p[ro]stitutus ad exci
piendum t[er]m[inu]m admittēdus est et excipere poterit etiam si nō h[ab]et p[er]cu
rationē ad defendendu[m] vel recipiendu[m] libellu[m]. nā in hac cā re
us est d[omi]n[us]. h[ab]et sit ab[se]ns. **C**on[tra] sufficientē nisi eo primo agēte p[ro]
prio reconueniat in modu[m] reco[n]uētiōis. ff. de p[er]cu. l. 3. be p[er]
sone. §. defendē. C. de defen. ci. inter. aut. r. 2. n[on]r. l. 3. videb[itur] q[uod] ma
le p[ro]dēnatur et ea cā. q[uod] p[er]cu. ad defendendu[m] non instituerat. q[uod]
si satisfacere vult q[uod]libet etiā sine mādato admittit. C. de satisfac.
l. 1. C. de p[er]cu. exigēdi. et si satisfacere nō vult et cū mādato nō est
idoneus defensor: vt. ff. de p[er]cu. l. 3. be. §. si. C. de satisfac. l. 1. §. vlti.
m. immo multu[m] facit: q[uod] si mādauisset ei b[e] defendēdo mādare
tur snia executiōi in bonis eius. al[ia] aut[em] si se sp[eci]āte obtulerit ei
non h[ab]eret mādatu[m] nec reco[n]uēniret nisi mādaret snia executiō
ni in bonis d[omi]ni. ff. de p[er]cu. si p[ro]cu. ff. de insti. si q[uod] in prin. ff. de
ac. emp. mul. §. si p[er]cu. ff. de rei iud. si se ob. in prin. **C**um it[em] hic
p[ro]cu. non offerebat satisfactiōē et sic nullum remanebat acto
ri auxilium. sed quid si vellet satisfacere d[omi]n[us] admitti nec p[ri]or cō
dēnabit. C. de p[ro]cu. exigēdi. et p[ot]est dici q[uod] l[ex] exigēdi loqui
tur q[uod] sit audien[da] defensor sup[er] causa p[ri]ncipali. cū aut[em] con
tumacia apparet recedentis et p[ro]p[ri]u[m] possit multa b[e]nficia conse
qui si p[ro]curatorem p[ro]stituisset vt dictum est in expensis pote
rit p[ro]dēnari. in hoc aut[em] nō facimus viū q[uod] nō solū post. lit. con
te. audien[da] est qui iura absēntis dicit l[ex] et an lit. cōte. ex neces
sitate iuder[et] admittere tenet defensorē. ff. de sol. solutionem l[ex]
q[uod] si ad defendēdu[m] p[er]cu. p[ro]stituisset sed p[ro]cu. nollet defende
re nunq[uam] p[ro]dēnaret in expensis. nos dicimus q[uod] sic imputet em
sibi q[uod] vocatus nō comparet vt d[icitur]. et q[uod] minus idoneum elegit.
ff. natu. ca. l. vl. §. in hac. r. §. se. **C**um aut[em] scias q[uod] p[er]cu. sine sp[eci]
alis siue g[ra]ualis nō cogit b[e]fendē nisi vellet et si satisfacit dēfendē
dēdo r[ati]o indicat sol. ff. de p[ro]cur. l. mutus. §. vl. r. l. seq. nisi d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]e p[ro]cu. et nō b[e]dicente satisfacit dēfendē. ff. de p[er]cu. fili. §. vl.
et idē est etiā si p[er] absēnte. sed p[er]cu. id tacite vel exp[re]ss[e] ratum ha
buerit. alius casus est si agat: q[uod] tunc et defendere cogitur. ff. de

pen. sed be. §. p satisfationē. itē fm quosdam si suscepit pena
tione et ha esset peritura tpe cogit litē ptefari. ar. ff. de procu. §.
etiam ex his. et l. mutus. §. vl. postq satisfadit procu. de defen.
comittitur satisfatio ob re nō defensa. ff. de pen. nō cogēdū. et
domino tenetur ad interesse. insti. man. §. man datum quod.

Mandato procuratoris. Post
litam
idē est ⁊ ante lit. 2te. fm qdā h̄s v̄u tendit retro
iudiciū nullū. 3. co. in nostra. sed ipsi respō. index nō
admittet pbatides sup renocatiōe mādati facta añ lit. 2te. nisi
adsciāt. 2 qd notificauerit aduersario. ⁊ est hoc pp maliciā vel
negligētiā ei⁹. vel h̄s renocauerit videt a renocatiōe recedere ni
si alteri pdictiori notificaret. plus plz q nō. 3. e. i nostra (igno
rāte). ff. de procu. si procu. ar. 3. 3. e. ex infirmatione in prin. fo.
ibi notificatū fuit aduersario vel ali⁹: vt ibi. Anno.

- ¶ In procura. teneatur appellatiōe ab iterlocutoria vel gra
namine interpositam prosequi.

Non iniuste. (silinfa. ff. de pecu. si qs sil^o
 §. ipse ad futuras) ff. de pecu.
 l. iij. r. iij. (puius). ff. de procu. plurib⁹ t⁹ibus. ff. de
 pecu. si qs cū debis no. §. e. l. nra (his) pecu. mādati te
 neq⁹ nisi faciat §. ipm. appellari em pōt ab vno caplo suie r non
 ab aliis. ff. de mino. etiā. §. et cā (appellare). C. de procu. inuitus
 (iusta causa) ignorantia vel paupertas. ff. man. si procu. §. igno
 rātis (licet app). C. de ap. si actor. ar. contra. ff. eo. qui p^{ro}prio.
 §. item querit. ff. si tu. vel cur. ap. l. vlti. obtinet hoc in procura
 tore actoris negotiorū gestorib⁹ r in fideiussoribus. §. aliud in
 emptorib⁹ r heredibus vendicantibus nec defuncti. q⁹ bi p^{ro}
 seg ap. tenentur. ff. ad filf. propter ne. §. vlt. ff. de eue. berēnius.
 §. i. idem credimus in tutoribus r cura. ar. ff. si tu. vel cu. l. ii. C.
 de ap. si actor. ¶ Et idē dicerem in gestore q⁹ accessit animo ge
 rendi omnia qui cum teneatur de aliis omisit multo fortius
 si omisit app. p^{ro}sequi. ff. de neg. gc. si pu. §. vl. quis posset dici
 enim tū p^{ro}sequi: q⁹ sicut alioy negotioy p^{ro}secutionem nō pōt
 omittere sic nec p^{ro}secutionem ap. ¶ Sed nunqd appellatio
 nem ab int^{er}locutoria vel grauiamine interpositam tenet p^{ro}
 qui procu. rri. sic si in eadē ciuitate sit vel in loco vbi non opor
 teat eū sua negocia postponere. tū nō dimittit executionē app.
 an l^{it}. pte. emisse nisi autoritate iudicis. ar. h. ff. e. posth. in pu.
 r. l. ant longa. nos tū credim⁹ qd h⁹ securus sit a iudice habere
 absolū. tū sua autoritate possit eū sibi a lege cedere.

- 1 Procuratio facta ab excoꝛcatis elidi pot ꝑ exceptionem. bu
2 infmodi excoꝛcationis : de hoc in nu. 2.
3 Constitutio actoris vim capit ex decreto.
4 Aliqd repellat ꝑrocurator cũ repellit constituen s.
5 An vniuersitas excommunicari possit.

Consulti (Sententia) Bene dicit quod hi qui
erant innodati per sententias: quia
si non essent per sententiam innodati sed a canone. siue
esset occultum siue notorium tamen constitutio procu-
ratoris ab eis facta teneret nec posset huiusmodi procurator
per excep. repelli cum toleretur in officio eius cuius autoritas pro-
cur. constitutus est. vi. q. ii. c. si tñ. ar. viii. q. iiii. nonne. Et qñ
sententiam sunt dñati siue occultam siue manifestam sit non possunt
constituere procur. si autem non p vniuersitate sed pro se quis
constituat procur. tñc bene repellit exceptione: etiam si tñ a ca-
none est excoicatus? etiam si sit occultum. et est ea ratio diuersitatis
qñ ibi tolerantur que fecit rōne publice utilitatis et publici offi-
cii qñ exerceat. at in alio casu vbi publicum officium non exerceat
nō expedit exceptione nō admitti. sed si nō excipiatnr tñ quod
facit. f. de excep. pia. alij tamē dicunt et forte melius qñ hi consen-
sus siue suffragia iura psonalia sunt et non publica. Et id
si psona consentientes vel facientes procur. sint excoicare nō p sen-
tētiā vel etiam si noie vniuersitatis faciāt elidi pōt p exceptio-
nem huiusmodi pcuratio. vel dicit qñ aliter est circa illos qui sunt in
publicis officiis aliter in scriptis qui celebrantur cum alijs vel
in negocijs que alios tangunt vt sunt iñstrā et testimonia cu-
iuslibet iurisdictionis voluntarie et pētiōse exercitiū vbi ppter
publicā ignorantiam et ppter publicū officium aliqua valent et
habēt effectū qñ aliter nō haberēt. ff. de offi. pñ. l. barbarius. C.
de testa. l. j. sed ea que tātū aliqui faciūt cum alijs cōiter et non
autoritatem pstando. h. publicum officium habeant sicut pcurato-
res electi. et pñ. et similia que potius respiciunt bonorem
sacientiam qñ utilitatem aliorum bene possunt elidi p exceptio-
nem puta qñ eligat vel procur. fecit erat excoicatus: non tñ p sen-
tētiā et pōt agi offi. iudi. vbi cassaretur tamen satis videtur
non excipere h. procur. excoicatorum. qñ dñi tolerantur procura-
tores excoicatorum que facta sunt ab eis teneant et si pcur. exco-
nunicati non p sententiam pēdemnatus egerit tenet. qñ tam ibi ad-
est alia rō. f. qñ teneat pp eodem ignorantia et publici offi. et ite-
rum que sunt cum talibus excoicatis nō p sententiam nō cassatur pp
eorum pñsentia h. voces eorum non prestarent suffragiū. et posset ad-
Anno. sup. primo Decre. i. iñ

hberi hic illa distinctio que posita est in electione. s. de elec. 1.
2 la ¶ Et no. q. dicimus elidi procuratorem excoꝛcati per excoꝛ
ptionem dicimus em. q. t3. pcuratio ipso iure qd ex eo pbatur. q.
etiam reus dum est excoꝛcatus potest pstitui procur. j. de iudi.
intellerimus. et etiam actor in ca app. j. de excep. significane
runt. melius enim est q per pcur. agat q per se vt post se non in
gerat coꝛoni. j. de excep. pcurat. illud. et hic pcur. ab excoꝛcato co
stitutus si minus bn agat in casibz vbi agere pot tene ei man
dati. sed queris rōnem quare ex quo t3 constituto pcur. qua
re ad minus post absolutionē nō tenetur ereq mandatum. rñ.
excoꝛcatus non h3 exercitium litis. et ideo illud mandare non
potest ar. f. q. vii. daybertum. sed quod h3 mandat. f. qd teneat
quod cum eo factum fuerat sicut teneat si cū excoꝛcato de nouo
actum esset. et propter eōem ignorantiam et publicam pcuratorem
tutū vtilitatē. et hec habet locū si nō est per sniam excoꝛcatus
q si per sniam excoꝛcatus esset nō valeret qd factum esset in iudi
cio vel in spūalibus etiā si nō exipere. j. de re iudi. a. d. phā
dum. alios aut pcuratorem etiam excoꝛmunicatus et per sniam cele
biare potest. vt no. j. de dolo. veritatis. (illi) puta q siue dictus
sit maior et inrati fecerint procura. talem. sed si uicerent ratione
talis loci fecit talem procura. bene valet qñis maior et inrati ef
fent excoꝛcati. cum cōe mortuis eorū rectoribus vel alias fa
ctis impotentibus possint pstitui procuratores. ff. q. cuiusq.
vni. l. j. §. vl. item l3 vt testes inscripti sint nullo modo valet p
curatio. ¶ Et autoritas etiā si in hoc instrumento non diceret
3 s3 qd eorū autoritate fecisset. vel q diceret tale cōe fecit talem
actorem et maior et inrati tanq iudices irrepōsuerit decretū. ff.
q. cuiusq. vniuer. item eorū. et hoc est ea rōne q actoris con
stitutio vim capit ex autoritate decre. sed hoc stare non pōt. q
vniuersitas cum sit domina. ff. de re iudi. intatū. non facit acto
rē s3 iudiciū. ff. q. cuiusq. vni. l. j. vbi non credimus necessariū
decretū. sed s3 est in ea l. vbi dicitur q licitū est vniuersitati ha
bere actores. s3 dic illam. l. loq als qñ vniuersitas actorē pstituit
ad negocia vel loqui de actore pstituto ab administratore vni
uersitatis vel etiā ab vniuersitate in negociis vbi non est dñia
et hoc generaliter dicimus verum q non valet pcuratio facta
autoritate excoꝛcatoy siue auctoritas sit de substantia procura
tionis siue nō. puta q pcuratio valeret et siue autoritate ma
ior. et est spale statutum in odium excoꝛcatoy. et idem dicimus
l. oibz vbi decretū eorū interponeret. q qd minus est etiā si nō
vt aucto. pstantes s3 tanq alios admiserūt scienter excoꝛcatos
non valet pcur. secus si ignorat vt hic. ¶ Itē secus in alios
excoꝛcatos nō scienter admiserūt cū protestati one. de b. no. s.
de ele. illa cō. qñis aliud posset dici in spūalibus aliud in
4 pōne pcur. vel aliis tpalibus. ¶ Itē si pcur. esset ante con
stitutus ab excoꝛcatis noie vniuersitatis tñ eis posset absolu
tis non poterit inchoare litē et etiā si inchoasset litē ante q ex
coꝛicaretur instituens nihilominus eo postea absoluto remo
uebit a prosecutione cāe sicut ipse pstituens remoueret. et hoc
intelligo verum vbi ad ipsum excoꝛcatum et pstitutem perti
net exercitū actoris. l3 alio noie agat sicut est in plato ad quē
pertinet nec agere sed non noie suo sed ecclesie vt not. s. de re
scri. edoceri. Itā cū iste procurator necesse habeat agere nomi
ne plati ad quem pertinet agere si ipse repellitur ergo et psti
tutus ab eo. s3 si esset talis persona q videret noie ecclesie agere
non noiat excoꝛcatis vt est in vicedñio qui pñtem agēdi h3
et iurisdictionē a canone. lxxii. di. volumus. ¶ (Economus)
economus em et visitator et etiam iudic et actor vniuersitatis
non alterius priuati psonē qui administrationem habet a le
ge. ff. q. cuiusq. vniuer. l. j. §. quibus. et l. item. §. penul. vii. qd. j.
frater. lxxj. di. obtinet. lxxii. di. q in qñsdam nō repellunt ab
agēdo noie vniuersitatis etiā si singuli essent excoꝛcati. q vni
uersitas cuius noie agit excoꝛcari nō pōt. xxiij. qd. iij. si beres
si aut tūc essent excoꝛcati p sniam qñ pñctas psonas pstitu
runt bn repellerent. q tūc nō t3 pñs vel datio iudi. vel pñdi
ctor officioy ab excoꝛcatis facta. ¶ Itē dicunt qdā q nō pro
babiliter q in iudiciis et actoribus et bñdi officiis tpalibus et q
ad libitū renouant aliud est q in vicedñio et aliis officiis alibus
ppetuis. de hoc no. s. de of. dele. l3. tō offi. vica. romana. ¶ Itē
aliud est in tēporalibus officiis q agūt noie pñtuetium. vt sin
dici aliud in aliis tēporalibus qui noie pñtuetium nō agunt
vt visitator vel coadiutor q nō noie dantiū agunt. sed nomine
ecclesie cuius est visitator vel coadiutor. bñdiem officialibus
nō nocet si is cuius adiutor est sit excoꝛcatus cum ab eo nō fue
rit pñtutus nec noie eius agat sed noie ecclesie. et idē dico et
si constitutus esset excoꝛcatus.

De findico.

Rubrica.

Sicut studij Sindicus est qui pro vniuersitate agit & iurabit de calumnia cum habeat liberam administrationē. C. de iura. cal. l. n. §. i. (a litigio) dicunt quidam hoc esse gremium: vnde monachus de mandato dicit causas tractare. xij. q. i.

monachi. t. c. qui vere.

Debis que vi metusue causa fiunt.

Rubrica.

¶ Titio qđ metus cā. & de dolo & furti alie
philes regnūt dānū. cū em cōdemna
natio faciēda sit aditeresse. ff. q. me. cā si cō ex.
§. quadruplicatur. & §. iul. s. si nullū est dānū
nulla fiet cōdēnatio. & iō bñ l. s. connēto actione
q. met. cā excipere nō interest tua rōne dñi qđ
meum est. & hoc pbo sez q. suum sit dñitū incumbit metum in
ferenti. l. s. sit in possessione. q. qstat q. possessio est mala vñ non
exonerat eum a pbatōe. fateimur tñ qđ si rōne possessionis in
teresset eius q. etiā illud interesse estimatum restituere d. s. vel
possessionem rei oblate. sed etiā si clida actio qđ met. cā. p. ex
cep. h. s. tamē alia beneficia s. metum inferentem. f. l. iul. de vi. &
edictum diui marci. hec oia p. bñ. ff. q. me. cā. l. s. & partus. cum
duab. l. s. ff. de fur. credi. sed & si reus metum inferēs nō exci
piat de dñio suo. & si rē restituat nihilominus poss. sniam latā
s. eum in act. qđ me. cā. vēdicabit eandem rem nec obst. ei. exce
ptio rei in. q. l. s. eedē sunt persone & res in vtrāq. cā. causa tamē
petendi est alia. s. de of. dele. cā in matrimonii. si autē exceptio
nem dominii opposuisset & ea non obstante lata esset snia resti
tutionis p. actore. tūc forte posset dici q. bene obstat exceptio
rei indi. ff. de compen. q. in diem. & no. de hoc. f. de cā pos. cum
ecclesia nō ob. C. loca. si quis d. ducet. vbi dicitur qđ conductor
nō pōt referre qñem de dñio locatori. q. illud ideo est q. ab
eo cām bz volūtariam sed metū inferens non bz cām a metuz
passo saltem voluntariam.

- 1 **¶** Que requirantur ad hoc vt mulier dicatur timore mariti
aliquid fecisse.
- 2 Ratificat infirmitatem p^osum: Is prius p^ocesserit metus.
- 3 Uoti & habiti susceptionis differentia.

Relatum est ad audientiam enim (pate-
faciens) de protestatione. no.
5. de 2^{sti}. cum. 215. 5. de elec. cum ana. reli. (velum).
i. habitū religiosum. ne sit. 5. rr. q. i. vi. dua. (velum)

f. 2. uersiois. xx. q. j. de votis (simulauit). xx. q. j. vtilem (sozorum) et priorisse quod ipse sine priorissa non possent agere sed ipsa si ne eis posset. ut not. s. de rescrip. edoceri. ¶ Cum timore quod iuuenis erat et paruum filium habebat. et quod de voluntate probata est quod iurauit. ideo transfunditur onus probationis in negantem. de hoc no. s. de offi. deleg. cum in iure. vel dic. moniales videntur probare eam non timore mortis intrasse hoc ipso quod non probat. s. c. q. mli. nō pos. sup. feruis. li. xii. vel sponte adsumpserint sibi onus probationis. xxix. q. ii. cuius (ratio) not. metus mortis non tamen imminere quod gladii erant presentes. sed toto tempore quo vixit maritus. quod potestatem necis habebat super eam. si. ff. quod me. cā si impfisi. et intelligo hunc metum potestatem cum semper possit occidere per matrum. quod ita potēs erat quod non poterat habere locum ad quem cōfugeret sine timore mortis. ff. quod me. cā metum. in pñ. unde toto tpe vite eius non presumitur ratificare. sed eo mortuo si post remaneret. tunc presumetur habere ratum. ¶ Si queras si ratio quod tunc tempus post mortem vel postquam fuit secuta. dicitur quodam per mentem. ar. i. q. i. ¶ Stat. nos dicimus si relinqueretur arbitrio iudicis ff. de verb. ob. pñiuis. s. cū ita. itē hoc idē est in matrimonio quod si peccerit metus si post sequatur consensu ratificat matrimonium. j. de spon. ad id quod. ¶ Itē hec mulier que solēniter velum accepit de manibus epōi et monasterium ingrediēdo vouisse videt. hoc votum tacite ratificare videtur si cessante timore in monasterio perseueret si autē sine solēnitate accepisset nec vbo vouisset non intelligeretur ratificare. ut no. j. de reg. et tras. ex pte. vel si eodē monasterio essent non pferre habitum non potentes. ¶ Itē differētia est inter votum et habitus susceptionem. quod votum tenet seruare nisi metus intenuerit quod in vix cōstatem caderet. nec valebit et ptestatio nisi ex tali. s. iusto metu intenuerit cū non prosit nisi ubi iusta cā intenuerit. ut no. s. de elec. cum an. nō est autē iusta cā nisi i metus sit talis quod caderet in cōstantē virum. sed in susceptione habitus sufficit quod qualiscūq; metus vel etiā alia psumptio vel ptestatio super hoc habita appareat quod habitum iustus suscipiebat. Unde si pñis comminationibus habitum susciperet illum potest dimittere. xx. q. iij. pñens. secus si vouisset. ratio diuersitatis. quod in voto cum expñsa sit voluntas ei standū est nisi aliquod expñsum appareat in contrarium. sed cum suscipiendo habitum nihil expñsse voueat sed psumptiue tantum. talis psumptio facile per aliam psumptionem eliditur.

Bas sancti (vniuersa) non iustum
metum amissionem om
nium rerum (renocari) licet peccauerit renuncian
do tñ in odium metum inferentis restituitur.

2. **Nō** tenetur ecclesia illicitā renūciationē ratā habere.

Zuder

3 In der semper canere d3 ne qd directe veniat contra iuramentū

Aures nostras **I**uramentū metu extortum est seruandum. arg. xxij. q. v. qui compulsus si quis coactus. j. de restit. spo. accepta. j. de iur. si vero. arg. j. de eo. p. r. c. j. de eo. c. p. r. c. j. de restit. spo. sollicito. xv. q. v. aut. solu. b. dicit q. iuramentum metu extortum non obligat. et idē dicit p. r. que vi met. cā si. ratum nō habebō. ff. qd me. cau. sa. l. j. alij dicunt qd si is qui iurat h3 animum obligandi se obligat a3 non. arg. j. de bap. maiores alij dicūt q. h3 metu extortum sit iuramentū tñ seruari d3 q. h3 metus interuenierit tñ noluit. xv. q. j. merito. nos distinguimus inter iuramentū qd sui natura est malū: turpiter pñtū qd nō obligat: vt no. s. de ele. venerabilē. et illud qd nō est malū de natura sui s3 turpiter pñtū. i. dolo vel metu extortū: ta le obligat. hic aut tñ d3 turpiter. i. dolo vel metu extortū iuramentū agim? et dicim? q. iuramentū metu extortū sup reb? quos nō repetēdis obligatorū est. qd tñ ad h3 qd d3 iudex pñare quosq3 absoluat p. epm: s3 absolui d3 et postea petere. et sic loq3 deor. j. d3 iur. in. si vero et cognosceret ep3 anteq3 absoluat an fuerit met? q3 caderet in cōstātē vix. ff. q. me. cā. metum. h3 aut decre. p. t. intelli. gi qñ talis metus nō interuenit. **E**t s3 oppones si talis non interuenit quare d3 q. nō obstatē tali renunciatiōe pñciatur. rñ. q. ecclesia nō tenet habere ratā eius renūciatiōe illicitat3 si nō vult qñs renūciās nō possit petere vt no. s. de renū. q. i. dubijs vel dic q. hic met. fuit tāt? q. i. cōstātē vix caderet. sed tñ non pōt cōtrauenire nisi prius obtēta absolutiōe a suo ep3. sed si iuramentū vel fides nō interuenisset sua auctoritate posset pñci. re. vt hic dicit. **E**t s3 tñ iudex q. tunc nō potest caneat vt directe nō veniat iuramentum. s. vt si iurauerat soluere vsu ras soluat. sed postea repetat. j. de iur. de bitores. c. ad nō stram. et si iurasset non repetere posset iudex ex suo officio de tentatam compellere ad restituēdum. j. de iur. ad nō stram posset etiam denunciare ad pñam. et si iurasset non denunciare non d3 seruare: q. est h3 regulam euangelicam. ij. q. j. si peccauerit quousq3 aut aliter pñdere pōt cōmode ep3 non veniat ad absolutiōem a iuramento quousq3 ius nō reputem si alijs omif sis absoluat iuramento facto super libro vel reliquis vel alia re sancta (fide) pmissiōe facta p. deū vel fidem suam (q. firma ta) sic qd decetero nō esset plebanus illius ecclesie nam si hoc iurasset non iure repetere non posset. j. cap. p. r. i. sed papa remittere posset et debet iuramentum. j. de iur. in. si vero (per ficiator) non obstatē predicta renunciatiōe ex primo iure vel ex nouo.

Audientiā enim **S**ignatio. s. de renū. quod in dubijs vt no. vij. qd. j. deniq3 (repetendū) si aut iurasset non repetere. nō peret. C. si aduer. vend. l. j. nisi primo absolueretur ex officio restituatur sibi. vt not. s. capitu. p. r. i. (restitu) acti. qd met? causa eo intentante.

Scris est **S**cris est (contractus) l. di. p. s. byteros. j. q. j. stat. xlv. dist. de iudicis. ff. qui te. fa. pos. q. ff. de acqui. pos. l. j. in fi. (pro nullo) qui dam hoc intelligunt de metu. qui nō caderet in con stantē virum. alij intelligunt hoc qñ p. metum cōicāt ex cōicato in crimine. secus si in mensa vel hospitio. ar. j. de sen. ex. nuper. s3 litera sonare vt de metu q. cadere d3 in qstantem virum et de eo qui cōmunicat in crimine.

1 Metus mortis et corporis cruciatus dicit esse iustus.
2 Statutatis est pmittere iurare et inducere q supra cursum in feriorum causarum sunt.

Em dilectus filius **E**m dilectus filius (trāslatione) in veteri cōpi latiōe ē ordinatione: vt est hic trāslatione (spediret) subaudi legitie faciēdā p. eos ad q3 spectat. Itē istō pactū siue pmissio siue pñsū ep3 nō t3. j. d. ex. p. sicut vt ēt nō t3 s3 alios. s3 h3 pmissiōibus obstat. j. de don. inter dilectos. qñ aut aliq3 factū suū venire possit. no. s. de ele. nōsti. vel dic et meli? q. isti canonici bñ potuerūt ordinem cister. pñteri tāq3 artiorē. j. de re. et trans. l3. Item potuerunt promittere nō spedi re trāslationē. ip3 aut p. se trāsferre nō possent. nec hoc hic dici tur. **E**t tñ idem est si corporalis. xxij. qd. iij. si aliud. ff. de iur. in. verū. C. si aduer. vgl. l. j. (violētia) forte tali nisi faciatis voluntate necessitate cōgemini. s. auctoritate dñi pape. vel alia q. simili q. non caderet in qstantē virū. **E**t s3 dicitur iustus est metus mortis et cruciatus corporis: vt hic. C. de trās. interposi tas. C. qd me. cā. metū. Itē fame stupri etiā status. ff. qd metus cā. isti qd em. itē olum rex forte maioris pñis. s. co. ti. abbas. C. q. me. cā. l. pe. C. si iussu pñi. c. l. j. itē verber? et si negetur iustus metus arbitrio iudicis relinquit. ff. eo. nō est verisimile. s. j. ff. d. edi. edic. querif. s. y. ff. ex. q. cau. in. l. iij. (fatuitatem). ff. de iur.

2 et fac. igno. nec supple. ff. de edi. edic. querif. s. vl. **E**t Item ad fatuitatē pñtēt ois pmissio iuramentū et inductio q. est supra cursum inferiorum: canlay. vt si pñtāt q. a innene amoneant s3 mulos carnis. vel qd est h3 ius naturale vel ciuile vel pretorium vel h3 pñtōnem vel regulā alicuius ordinis. j. de quer. iug. du. dum. et h3. et h3. s3 raro tñ aliqñ pmissio infringi posset tali do lo extorta. sed iuramentum nunq3. si aut dolo talis ēt q. pñtio res falleret sicut in facto alieno quod de facili cognosci pōt de cipiatur tunc iuramentum auctoritate superioris remitti posset q. dolo et frans alij. et s. de rescrip. ex tenore. et ff. de iur. et fac. igno. regula. et q. malicis est obuiādum. ff. de rei vē. in fundo ar. s. xxij. q. iij. s. h3 cū h3. vbi habeo qd gabaonite deceptum iofue in facto alieno. et tñ cogit seruare iuramentum. sed rñ. q. tñ ad fatuitatē als facilitatem iofue pñtuit ille dolo. q. de fa cili et ediderūt qd nō debuerūt. vel dic illd factū realiquam in famiā pñrū incurreret iofue: seniores hierim? nā sicut metus non excusat nisi sit talis qui caderet in qstantē ita et dolo non excusat nisi sit talis qd caderet in pñdētissimū. alij dicunt q. nunq3 remittendū ēt iuramentū dolo extortū. s3 dices sū pñ mos quare nō semp pñt dolo ēt si sit magn? rñ. pñtēdum est in penā dolo. s3 nō in lucrū fatui. qd esset si remittat sibi iuramentū. immo sicut dñm est q. dolo dolo cōpenset. ff. de do lo si duo. et culpa cū culpa. ff. de eo p. que fa. est. l. si. sic fatuitas cū dolo compenset. q. lata culpa dolo cōparat. ff. de le. qd nerna. et ff. si mē. fal. mo. di. l. j. s. bec actio. **E**t Restōne. est enim actio qd me. causa vel dolo. q. h3 agit restitutōia q. petitur rescissa obli gatione dolum vel metū factū in pñstino statu restitui. ff. de dolo arbitrio. s. j. ff. qd me. cā. putet. s. ex hoc.

- 1 In actione depositi vbi interuenit dolo qualr agendum
- 2 Depositarius qui sacrum sibi c. mmissum aperuit dicitur fur tum perpetrasse.
- 3 Interesse quod surgit ex maleficio phat p insinrandum.
- 4 An liceat iudici post taxationem scām et iuramentū pñtū ali qd adimere de summa tarata et iurata et vide in nu. s.

Super eo quod aduersari

Super eo quod aduersari **S**uper eo quod aduersari (p. violētia) et quid si nō p. violētia. s3 p. dolum fecit verbigia sacrum cū pecunia penes se et depositū aliqñs aperuit postea cum actione depositi repetitur sacrum cum pecunia depositus: depositarius reddit sacrum resignatū depositum apud se constituit. id est sacrum consignatum apud se depositū fed negat ibi pecuniam fuisse sed lapides fuisse tan tum vel negat tantā pecuniam fuisse quantam de pñtor dicit. probationes deficiūt tamē sacrum fuit signatus. dicit quidam qd cū in actione depositi venit dolo vel perfidia depositarij. j. de depo. c. j. q. sic pcedendū est h3 h3 depositarium si de dolo et pfidia agat et pñtatur. sicut h3 illum de quo loquitur hec decret. s. qd iuret de q. titate q. in sacco erat. ar. ij. q. j. in pñis. ff. de positi l. j. s. si cista signata. secus si nec dolo nec violentia. sed ex pñtū gnenitur. s. depositi vel alia. nec redarguit de dolo: q. tñ ne cessarie sunt legitime probationes sup q. titate pecunie q. signa te. ar. ff. de dil. edi. ediles. s. pñdēs. itē alij dicunt qd furti agi d3 et cōdē abif vt restituat sacrum sigillatū. et si nō restituerit deferretur depositario iusurandum in litē. ff. de iur. in. l. j. s. i. ij. ff. de rei vē. q. rest. p. eodē cū habēdus est q. non restituit euz dolo fecerit que min? possit restituere et pñtū acter renūci at restituere. s. qd vi aut clam. semp. s. euz. nisi certū esset qd sac rum esset resignatus ab eo: q. tunc nō qdē naret ad redditiōez sacri signati. sed statim deferat iusurā. in litē. ff. de dolo arbitrio. s. nō tñ. ff. de po. l. j. s. idem pñ. et s. si pe. ff. de pe. bere. q. se. ff. de cōdi. fur. in re. **E**t Item ver? est eū furtū cōmissū cū ape ruit. ff. de po. si sacculū d3 ei ergo deferri iusurandū in litē qñ sacrum signatus valebit qñ furtū factū est et sacrum apertus. ff. de in. l. iur. cū furti. nec mireris: q. etiā nōis bois mortui in cu ius restōne moa interuenit deferret iusurandū in litē. ff. de in. li tem iur. l. in hac. s. vlti. et bec vera sunt vbi dolo interuenit in apertōe sacri. ff. de in. l. iur. l. in hac. s3 si dicat nō interuenisse dolum cū fecerit h3 pñbitionē legis nō credif ei nisi pñet cū sit pñsumptio s. eum. ar. j. de pñsum. c. j. et no. de hoc. s. de ele. cū in in re. **E**t s3 qd si neget se soluisse sacrum cū qñt qd fuit sibi da tus signatus nō credif ei nisi alr pñsumptionib? verisimilibus vel alijs pñbationibus pñet illud ar. ff. de positi. q. nerna et in. l. s. al le. posset dici qd h3 h3 depositarium agit ad exhibēdū et si non exhibuerit signatum sicut sibi datus est dabit actori iusurā. in litē. ff. ad ex. bi. Celsus scribit. i. rñso. et s. l. j. sed et si quis. et l. iij. s. j. nō facimus vim de eo qd hic d3 de violentia siue violen tia fuit expulsus pñ quā daf interdictum vñ vi. siue fuit abla tina pñpter quā daf vi bo rap. in his enim duabus qñt qd pñi etum iuramentū deferret. C. vñ vi. si qñ. **E**t Item videt si vis sit cōpulsiva vt hic. nam frustra poneret in hoc ti. decr. vbi agi tur de vi expulsiva. nisi p. eo deferret hoc iuramentum. et ideo vi det in vi et in quietatina. ff. q. vi aut clam semp. s. pe. imo plus Inno. sup primo decre. i. iij

videt qd etia in turbatiua bz lci delatio huius iuramenti qd ge
neraliter loquitur: hec decr. 2 lex. C. vii. vi. si qn. .s. j. Itē nobis
vñ qd si aliquis rer vel dñs terre iuste bñtuerit: vl diffamauerit
vl diffidauerit aliquē q multa mobilia z mobilia i ei? districtu
habebat que sunt per alios occupata qd dñs ei tenetur de oib?
amissis actioe qd metus cā. ff. e. sicut. s. pedius. qz metus eius
fuit occasio omisionis. ff. eo. si qd. s. in acti. 2. s. hec aut actio. 2
s. quā duplicabitur. 2. s. iulianus. ¶ Sed 3. ff. cod. metum. in
pñ n. vbi dicit q met. cā nō bz locum vbi dicit armatos audiu
ni venire. sed ego fugi 2 occupatus sit fundus meus. Solu. il
lud loquitur qñ vanus fuit timor: nec pñsens sicut expñse appa
ret ex textu. qz temerarius alas vanus timor est fugere q cito
audit armatos venire. qz forte non vadit deum. ff. de vi 2 vi
arma. l. iñ. s. si quis. sed si armati dicerēt vl mitterent ei q 2 tra
cum trēt vel alio pphabili modo hoc suspicari deberet tñc bene
hēret locum actio qd met. cā. 2. tenerent armati de omni dāno
qd eoz occasione iuraret sibi 2igisse. ar. predictarum. l. 2. hec 2
n. q. i. in pñmis. s. 2 tñ propter hoc non teneret interdicto vñ vi
nisi occuparet. ff. vñ vi. l. iñ. s. si qñ aut. ibi enim vis necessaria
est. ff. de incē. na. l. iñ. s. nō solū (spoliatū) agēdo interdicto vñ
vi. vel quod met. cā. ¶ Singula mobilia q erant in domo vl
alia re immobili q fuerit spoliat. itē credim? 2 si nulla re imo
bilitat spoliat. s. tñ psona inuasit vl reb? mobilib? spoliat? vt
h. ar. C. vñ vi. si qñ. vbi pōit de reb? arreptis tpe ipet. 2 nō dicit
tpe spoliatiōis. s. in furto qdā nō credit vñ. s. ego nō video
quare nō idē. ¶ Taratiōe taratiōe aut facta 2 iuramēto pre
stito in taratione nō bz pñdi. als iudici aliqd diminuerē de sum
ma tarata 2 iurata 2 si diminuit non valet snia aut. de in. s. opz
item qñ ille 2 quem fit taratio audit tarationem fieri puden
ter facit si appellet ppter grauamē taratiōis si i nullo credit se
teneri. s. si credit se teneri in aliquo. s. nō intātum qñ fit ta
ratio tñc tantum qñ fit grauamē excessus tarationis appeller
tñ si ppter hoc non appellet. hec oīa veniūt in cognitiōe ap
pellationis que fiet a iuramēto vel snia. C. de iureiurā. gñaliter
s. sibi aut cui. a quo iuramēto vel snia si credit euz plus iurasse
q dz oīno appellet infra. x. dies. nec seruet se ad appellationes
que fiet a snia que forte non fertur infra. x. dies. vel etiā si fert in
fra. x. dies non pderit sibi. qd sic pbo: qz ex iureiur. oīf actio i
factum. ff. de iureiur. sed 2. i. 2. C. de reb. cre. l. actori. qd non ad
mitteret etiā si cassaret snia etiā si pñciaret appellatio iusta
¶ Quia dñm tñ dicit 2 forte nō male qd sufficit appellare a sen
tentia 2 cassata snia admittetur ius 2 actio quesita ex iureiu. qz
snia procedit ex iureiu. aut. de iudi. s. opz. C. de duo. reis. l. pe
nul. 2 totum est vñ factum. ff. de numo. l. iñ. s. i. tñ tutius est
appellare etiā a iureiur. qz si postea nō seqret snia nō puidere
ei postea 2 grauamē illatum ex iureiu. nisi in casib? ff. de iureiu.
amo. C. de iureiur. l. i. s. si. nec mireris si viri appellādum a iu
rein. cum tale ius iurādum snie cōparet in eo qd ex eo oīf actio
2 exceptio sicut ex snia 2 pñdicta hñt locū qñ qñ iurat esse suum
vel non esse. vel sibi deberi vel cōtra: secus est vbi iurat se tātū
expēdisse. hoc aut iuramētum nō cōparat snie sed pñatiōi. 2
id eo ex tali iuramēto non oīf actio vel exceptio. 2 ideo nec est
vñle a tali iuramēto appellare. sed sufficit appellare a snia que
sequitur. aut. de iud. s. opz. C. vñ vi. si qñ. ¶ Itē nō. qd licet in
dici nō liceat minus indicare quā iurātū est tñ si iuder cognos
cat etiam post pñstitutum iusiuran. se male tarasse expēsas potest
reuocare tarationem suam 2 non procedere ad sniam ex virtu
te iurishrādi. ff. de re. iur. qd iussit non obsat. aut. predicta. de
iudi. s. opz qz loquitur vbi taratio est legitima nec reuocatur
sed vbi nō est bona. 2 reuocat secus. ¶ Itē secus crederem in iu
ramētis ex quibus datur actio: qz ibi non licet iudici renocare
post pñstitutum iuramētum nisi in casu. ff. de iureiu. l. admonen
di. sicut nec licet iudici renocare suam sniam postq tulit. s. de
offi. deleg. in literis (2 demare). C. vñ vi. l. si quando.

De restitutione in integrum.

Tribzica.

a ¶ Unde stul
te. ad hoc adde
pe. de anch. .i.
confi. cclxxiii. .i.
cip. ad declara
tionē. co. fi. .i. fi.

¶ Que sit officia inter minorem et ecclesiam reipublice in integ. resti.
Requiritur. Tria fraternitas concessus ab episcopo vel ecclesia (ecclesia) intellige hoc verbum ubi est et tenuit. aliter non daretur inter. resti. si de minore in causa. xij. q. ii. sine ex. aplicos alienatione. C. de sac. san. ec. inubemus. C. si aduersus do. l. ii. si de sac. sit. legitimum. si ad
 1. damnum ecclesie tunc restituitur vel hic. ¶ Ad minorem non differrentiam inter minorem et ecclesiam et civitatem et reipublicam in integ. resti. leges dicant quod ecclesia fungitur vice minoris. C. q. ex ca. ma. in integ. resti. l. petende. C. de iureiur. si tempus. C. de sa. sanc. eccl. l. si. q. pupillo et minori hodie non currit usucapio vel prescriptio decem vel tredecim annis in rebus que seruando seruari possunt siue sint mobiles siue immobiles. C. de adm. tu. lex. et ideo super his non est eis necessaria in integ. resti. C. ex qui. can. in integ. resti. l. vlti. si autem a tempore huius legis et minore. sed non et pupilli curreret

vsu capio et scriptio. x. vel. xx. ann. ff. de acq. re. do. bo. h. cpi. sed
extra ecclesiam republica et ciuitate bñ currit vsu capio et prescrip-
tio et alie tpales et ppetue preserptiones. sed datur eis restio si
ent minori. et potest hoc esse ea ratione: qz pdictae finguntur ee
in vltimo instanti minoris etatis. ¶ De pscriptioe aut. xxx. vel
xl. an. certum est qd currit 3 oēs dictos sz datur eis restio ex ver-
bis generalibus edicti que sunt si qd cum minore gestum erit.
pupillus tamē ab his pscriptionibus seruat illesus. C. de p-
scri. xxx. vel. xl. anno. sicut. ¶ Item non plz qz ciuitati datur
restio. in integ. arg. ff. ad mace. nihil (semper) id est in omni con-
tractu (seruari) per bñficiū restionis in integ. (redire) etiā eodē
qui locauit petet restionē in integ. (sumptibus). C. de repu. l.
j. ff. de mino. minor. §. restitutio. ¶ (Sumptibus) id est non co-
guntur eos reddere nisi eis refundantur expense necessarie et
vtilis quas pro eis fecerunt. sed et si illas expensas restituere ve-
lit non recuperabunt rem locatam nisi in ipso cōtractu locatio-
nis decepta fuerit ecclesia. puta quia etiam sine bñdi meliora-
tione plus locari poterat.

1. Abbas p epm institutus qd in est in monasterio eps est in possessione instituendi.
2. Non semp admittitur possessio ele. I3 alius eligat nisi de possessione expellatur eligens.
3. Opponens ea que electionem reddunt minus canonicam: audiendi debet.
4. Eligendi possessio quomodo queratur.
5. Electionis plures sunt partes vt hic.
6. Electio ad hoc vt confirmetur vel q confirmata non irritet non sufficit esse in pos. eli.
7. Edicti de litig. loci h3 tñ in corporalibus q in incorpaliibus.
8. In prigatione pensus expensus b: esse necessarius.
9. Pnia tpalis vel spūalis si ordine iudiciario pro peccato manifeste imponatur tenet.

Cum venissent ad ap. se. f. p. se electio
(s. tñ) verba sunt p. cu
ratoris epi q. corā cardinali. psequit sermonē suū vt
er eis suam petitionē formaret. **¶** Facta p. mona
chos. et ita nihil in electiōe amisit pos. epi q. dñi ei ē ibi abbas
institut⁹ p. ep̄m in possēsiōe est ep̄s institutiōē ēt si quēt⁹ dicat
vbi⁹ et negat eū in possēsiōe. et idē est si institut⁹ p. ep̄m velit iter
uertere possiōē epi et nōle monachoz dicere se electū vel insti
tutū: q. nemo pōt sibi mutare cām pos. C. de acq. pos. nemo. ac
idē. f. de reli. do. c. dñe. **¶** Idē ē post mortē q. d. in aliis p. mo
nachos sit elect⁹ et confirmatus p. aliū q. p. ep̄s. et de hoc dic. vt no.
s. d. ele. q. relā. et ideo nō confirmat hec electio ab eis facta cū non
cōstet eos esse in possiōe eligēdi s. de hoc q. d. pēdet. **¶** Nos
dicimus q. viuēte abbate instituto p. ep̄m vel electo pōt amit
tere pos. si cā est. alis eam renūciat ep̄s et in aliā vbo trāsferat. v. f.
si p. sniam aliū detur ptās ingrediēdi possiōē eligēdi. de b. no.
f. de p. c. s. b. cum nostris. nā sicut ille p. quo fert snia v. f. habere
aium possidēdi s. nihil corpe faciat: q. nec pōt eū nō offerat se
casus aliqd faciēdi et aliq. eēt s. quē sniatur alio v. f. desinere pos
sidere: q. d. s. suspicari q. reuertēs nō admittet. **¶** Possessione
aut subiectionis potest priuari viuente abbate si aliū ep̄o cepe
rint rñdere q. cū er tunc ep̄s ali us incipiat p. scribere. f. c. pro
ri. ergo et possidere. sine possessione eū non currit p. scriptio.
¶ Item nec semper amittit pos. ele. s. alius eligat nisi expel
latur de pos. elig. quod non video alio modo posse fieri nisi q.
b. timorem vel q. nō credit ad se pertinere ius illud quod pos
sidedat et ideo de illo se intromittere nō intendit. vel timore fa
cti puta quia non sit ausus eligere de facto cōtra voluntatem
eorum qui dicunt se habere ius eligēdi vel qui de facto non
de iure pos. nacti sunt. sic eū vel expellit vel suspicatur se posse
repelli qui est modus amittēdi pos. ff. de acq. pos. si id q. d. s.
vlti. vnde si possessor iure eligēdi vel alterius nesciat alium ab
alio electū et institutū et confirmatū non amittit pos. q. sine alio
nō amittitur vel corporali impulsione q. p. iuribus fieri pōt. ff. d.
acq. pos. quēadmodum. et l. clam. **¶** Unde stulte facit q. p. tr
hūc intetat interdictū recupe. pos. q. sic se amisisse p. hitef et i ad
uersarium trāsferret possiōē. s. interdictū retinēde pos. itēta
re d. v. f. eū turbare pos. eius q. eligat v. f. instituit aliū eo in pos.
eristēte fateor: tñ q. d. si videt electum ab alio esse in pos. ecclesie
ip̄e q. prius possidebat ius eligēdi nō eligit infra tempus sta
tutum a canone scilz infra tres menses. s. de elec. ne pro de. vel
non imploreat officium iudicis q. cito potest quod arbitrio bo
ni viri reliquendum est vt remoueat de ecclesia cum non sit
per eum electus. vel interdicto retinēde possessionis non agat
contra electorem quod videtur suspicari se posse repelli. et ideo
amittit pos. et benefaciit p. his. ff. si ser. vend. et si forte. f. j. et ge
neraliter dicimus q. nō p. sumit amittere pos. quam animo t. s.
ep̄s si infirmitate teneretur. vel copiam iudicis coram quo age
ret non haberet: vt quamlibet aliam iustam causam sine d. iure
sine de facto haberet. hoc tamen intelligo verū nisi p. aliquem
actum

actum exteriorum apparet cum expoliatus: quod tunc secus esset. ubi gratia veluti si cum venisset ad eligendum electus est extra capitulum. vel cum vellent ire per agrum debentem servitutem prohiberi. nam in his casibus non prodest dicere ego animo retinui pos. quin amittat pos. nisi forte incōtinēti eligeret posset tū in continēti p vim pos. amittat recipere. C. vii. l. i. in iudicio aut non pdest et ligare interdicto retinēde pos. q. iam ea amittit tūc aut pdest agere huiusmodi interdictis retinēde pos. quando non amittit possessionē: quia sic agēdo videt habere animū retinēde pos. sed qñ est amissa per vim tūc non pdest. alii dicunt q. si sit mortu⁹: neget cōuētus epm possidere. cōuētus fungitur iure possessoris. ar. ff. si seruit. ven. sicut. §. di. quidā tñ dicunt quod pos. eligendi amittit ep̄s si vacante monasterio cōuētus eligisset etiam si non habeat possessionē electus nec sit cōfirmatus nisi ep̄s faciat aliquid de pmissis. quare videatur tenere possessionem. hoc enim ipso q. cōuētus eligat est in pos. eligendi et per consequens ep̄s eam amittit. hoc tamen non credo. vt no. j. de restit. spo. c. ex literis. ¶ Sed dices si sunt in pos. monachi quare dicitur in fin. qd non confirmatur electus pendente controuersia tñ electio eius qui possidet: q. commodum possessionis vti dicitur confirmari deberet. j. de iure patro. consil. j. de re. in. cum bertol. ¶ Sol. illud obtinet quando quis ab eo qui bonafide est in pacifica possessione p̄sentatus institutus est qd a pos. non dicitur remoueri. hoc aut eligenti vitiosa pos. dicit. vñ dicitur confirmari ele. nisi prius habeat tps ad probandum vel de violentia vel de alio illicito modo possidēdi. et ideo non facit fructus suos vt no. in palle. decr. cum bertoldus. sed hoc. f. qd differatur confirmatio vt hic dicit in fi. videtur tunc tantummodo habere locū cum certum est eum hēre possessionē violentam. vel quādo ignoratur an possideat. sed qdū de violentia dubium est. et certū qd alio possidet videt qd ille ad quē pertinet cōfirmatio statim cognito qd possideat dicitur confirmari. argu. §. de elec. querelas. j. de cā. pos. et proprie. cum ecclesia. ¶ Immo plus videtur q. etiam violētia pos. probata non renouabitur electus p violētiā. pos. ar. j. de iurepa. ex lris. sed certe hoc non est verum: immo sufficit cōfirmationē exponere qd facta est a malefidei possessore. vt hic. illa de ere. nō loquitur in p̄sentato a violēto possessore sed bonafidei. l. verus non fuerit patronus. sed nos dicimus eum renouēdum: q. quicquid sit p violentus possessore renouari dicitur. vel dicit qd nunquā dicitur confirmari electio huiusmodi: q. l. ex hac electione si cōfirmaretur acquireretur possessio. et sic de cetero teneret electiōis ab eis facte que a possidentibus sunt. tñ hec electio non fuit facta a possessoribus iure eli. q. tunc cū elegerunt nondū erant in pos. vel dicitur melius et videt q. p̄ntis p̄stet esse in pos. cōuētū iure eli. qd dicit. et l. etia p̄sumat de facto sicut et de iure p̄sumitur qd iniuste possideat. tñ nunq. superior procedit ad confirmationē electionis. ¶ Si opponitur qd electores sunt in violēta possessione sicut et quilibet alia audire dicitur que electionē reddūt minus canonicas. nec valet electio facta ab his qui erant in pos. electi. ergo dicitur confirmari electio: q. em tūc hz locū ubi nihil p̄tra elec. obicitur. sed si obicitur aliquid contra electi. et probat qd dicitur cassabitur. sicut cōtingit in elec. de qua loquitur decr. j. de cā. pos. cum ecclesia. itē decr. consultationibus non obstat eū ibi ante confirmationē nec fuerit obiectum. et qui petit electionem confirmari non agit possessorio tñ sed etiam petitorio. vel potius de iure elec. i. vtrū electio sit legitime facta vel dicit qd cōfirmatio electionis. id non sit q. controuersia erat an electio teneret q. dicebatur facta ab excoicatis ab ep̄o venetensi. ordinaria potestate. sed econuerso monachi dicebant non tenere excommunicationē: q. erat excoicti. et sic per consequens ipsa excoicatio nullū p̄stabat impedimentum electioni. cū aut hec qd pambula esset ad confirmationē electionis non poterat cōfirmari electio nisi hec primo expēdīretur. ¶ Sed qd si ep̄s qui est in possessione subiectionis monasterii excoicat vel interdictit hos monachos rñ. si ep̄s probauerit de iure suo. puta excoicatio hec enim ratione proprietatis cōpetunt. vñ ille qui in veritate p̄latus est p̄dicta et cōsimilia facere poterit nō ille qui est in pos. ar. vj. q. iij. c. j. §. de of. dele. ex literis. de hoc no. j. de reli. do. cum dile. et melius no. j. de restit. spo. olim. mirū videtur q. dicitur in hac glo. p monachos. l. qd vero possessor iure eligēdi dicit interdictū vti pos. contra eū q. eligat et si nō sit electio ei⁹ cōfirmata. vñ em q. eadē rōne dicit vari. idē interdictū si inter amicos suos diceret ad me pertinet electio in tali loco qd absurdū videtur q. ex solis vbi de tur hoc interdictū. et idē videtur in snia excoicationis late ab illo qui nō est in pos. sed qd hz nō competit huiusmodi interdictū. et idē etia videt de interdicto vñ vi. ¶ Itē adhuc plus videtur q. etia si nō huiusmodi electus a nō possessore sit maliciose p̄ errore confirmatus etia si sit in possessione non p̄petit interdictū cōfirmationem immo videt qd dicit cōpetere contra electum vel cōfirmatorem. ¶ Solu. vere p̄dictum electorē competit interdictū vti pos. q. ipse est qui turbat pos. super iure eligēdi. ipse enim est qui contendit esse in pos. huiusmodi. q. si hoc nō contēdat tunc non hz

locum hoc interdictū immo si alio iure non inuenitur puniet de iniuria quam facit et cassabitur quicquid secutum est ex eo q. electus ab eo non remouebit dummodo scierit quando elector fuit p̄stitutus et passus fuit cum agere. j. de re iudi. q. uis. sec⁹ aut esset si elector extra iudiciū confiteretur se non fuisse in pos. etia si renūciaret omni possessioni: quia tunc non p̄iudicaret electo. nec est simile de eo qui inter amicos dicit ad se pertinere electionem: quia ille per p̄dicta verba non turbat possessionē quia nihil facit vel dicit unde turbatio posset prouenire. sed ex electione. licet solis verbis fiat facile posset prouenire magna turbatio. ¶ Et idē videt dicendum de excoicatione q. cōtra confirmationē vel electū vel contra excoicatum vel seruantes excoicationē nunq. datur hoc interdictum. q. l. ibi turbet vep̄ possessoriem. tñ nō turbant cum super pos. iure eligendi vel excoimunicandi: quia nec se esse in eoy pos. dicunt. l. alia puniēdi sint simaliciose faciunt. vel si plures successine eligantur. tamē p hoc nō admittit vep̄ possessor possessionē. imo obtinebit in interdicto. et ille q. tūc iueniret possidere remouebit. ff. vti pos. l. pe. et fi. ¶ Sed q. res quo qñ pos. eli. q. si dicit q. sola electio. b̄ stare nō pot. q. si q. eligat: et nō habuit effectū ei⁹ electio. puta qñ nō est cōfirmata. nec ēt habuit possessionē dignitatis: quō p̄t dicit em qñ fuisse possessionē iure eligēdi p sola vba q. p̄ulit. ego eligo talē b̄ dicere est absurdū. ¶ Itē si dicas q. res possessio p̄dicti iuris qñ cōfirmatur vel qñ cōfirmator habuit eū p̄ electo et b̄ s̄lir vñ absurdū q. ex alieno facto maxime qd in eo nō facit. et p qd nihil mihi querere intēdit qñ mihi possessio. Turride et dicit q. possessio eli. quēnta est electio ex suo facto. f. qñ eligatur ex facto alioy. f. qñ electū ab eo illi qui plus possidebat eū p̄ electo habuerit vel passi sunt em agere que p̄lati facere debet. in possessione eius iurū querēda necessarius est cōsensu exp̄el. sus illoz qui prius possidebant vel saltem patientia vt no. §. de postu. bone. et videt q. etia prima electio que facta est ab eo qui prius non erat in possessione. sed postea accepta est vel exp̄elso cōsensu vel patientia illoz quorū interest teneat ratione possessionis: q. l. qñ elegit non esset in pos. tñ modo est qñ forte agitur ad amotionē electi. vel dicit q. qñ ipse legit erat in possessione. ¶ Electio enim habet plures partes. prima pars est factū electoris. scda est patientia eoy quoy interest. tertia est cōfirmatio: vt no. §. de p̄sue. cum dile. tunc ergo dicendum est aliquem elegisse vel electionem factā esse q̄tum ad effectū qñ p̄dicta oia internenerit bñ erat in pos. et ideo recte dicit facta p̄dicta electio a possessore iure eligendi. et ideo nō potest cassari. et forte potest dici q. cōsensu vel impatientia primo possidentium transibitur ad tps electiōis. l. nō multū sit necesse hoc dicere. ¶ Itē no. q. nō sufficit qd sit in pos. eli. ad hoc qd confirmetur electio vel qd cōfirmata non irritet. immo opz qd bonafide sit i hac possessione: vt not. j. de iurepa. consil. Item no. q. l. quilibet p̄sumat bonus nisi probetur malus. j. de p̄sumptio. dudum. §. de scruti. c. j. non tamen est sic in bonafide: quia opz ad hoc vt p̄sumatur bona q. habeat iustum titulum vel quod p̄babilibus rōnibus quēnterit pos. ff. de li. can. igitur. §. si. et l. liberis. §. fina. vel qd longo tpe fuit in possessione. ff. de acqui. pos. l. possideri. §. si seruam. et qd dicat longum tps arbitrio boni iudicis relinquit. ff. de iudi. l. j. §. fina. vñ de si alius q. capitulum maioris ecclesie sit in pos. eli. et petit confirmari suam electionem succumbet in petitione sua. quia non p̄sumit bo. si in hac pos. q. cōtra ius est. et idē vñ etia in p̄silibus. sed si agitur interdicto vñ de vi. vel vti pos. tūc sufficit sola possessio sine bo. fi. C. vñ de vi. l. j. de restit. spo. ex literis. et idē ēt q. p̄dente lite ille qui erat in pos. mea tuendus est. nec queritur ibi de bo. fi. j. de insti. cū venissent ¶ Et adē q. diximus in electione dicenda sunt in possessione in ris excoicandi et in multis alijs (renūciat) satis vt quod an confirmationē possit resignare in manus eligētū etia si p̄sensit ar. q. cū solo consensu eligentium sit initiatū cū eoy dissensu retractat. j. de reg. iur. ois. cū enim nō sit cōfirmatus ab aliquo: nihil habeat in ei⁹ renūciatōe ei⁹ cōsensum requirere nō dicitur iniuriat: bñ: q. l. non sint ibi abbates remanet tamen cōuēt⁹ q. per iudicium agere pot. et p̄ueniri et intelligo hoc de iuribus que pertinent ad cōuētū vel simul ad vtrūq. si autem segregatim p̄tineret ad abbatē se. va. non valeret qd fieret cū. j. ne se. va. c. vl. (p̄curatore): sic vniuersitas pot. p̄stare p̄curatorem de hoc not. §. de p̄cu. petitio (in causis) bis vñ commissis. ¶ Inhibentes videt q. bene p̄hibeat cum res ēt litigiosa. vñ de si cā in aliū electū trāsferebāt in vicinū litigij incedebāt. C. de litig. l. vlti. et in aut. eod. titu. j. rñ. Et videt quod edictum de litig. lo. cū hz in incorporealis sicut in corporealis. C. de litig. l. i. et vltima. et ad minus actionē vel ius dubitatur in aliū trāsferrere non debuerunt. j. de ali. in. mu. cā fa. ex parte. sed rñdeo q. h nec rem litig. nec ius dubitatur in aliū trāsferrere. nam ep̄s nō contēdebat hic se esse abbatē. et ideo trāsferrendo abbatia in aliū nō trāsferebat litigiosam. ius autē eligēdi abbatia qd i lite erat et qd ep̄s ad se p̄tinere dicebat in neminē trānsulit. si autē de abba

Inno. super primo decre.

a Et male q
lite pen. ad hoc
dictu Inno. vid
fel. in c. ecclesia
scilicet marie. col.
ri. versu. quarto
no. s. de consti.
et ibi allegat co
cordantes.

tia agere nō hz aliū postea eligere. f. de arbi. ex parte. et sic ut ibi
no. c. Inhibetio et male: q. lit. pē. nō dī priuari pos. q. i. c.
fi. xvi. q. iiii. c. nolumus. rñ. q. v. c. i. de hoc no. s. de ele. cum ana. et
q. male prohibuerat idcirco non fuit cassata electio in continē
ti. c. Inhibetio et male: q. i. s. q. si male phibuerit trāsmittit tūc
in rem ind. q. nō fuit s. ius scriptū. q. i. q. vi. disti. sed rñdeo nullā
esse talē phibitionē cū nihil esset eis mādātū de ea re. et si o
dinarius mādaret: nō teneret obedire. vii. q. i. q. ar. s. de of. de
le. cū olim vile. Sed dices nōne eo ipso q. nō appellavit vī p
rogasse iurisdictionē. ar. s. de of. dele. cū oliz. c. s. forte posset
dici et nō male q. in p rogatione expressus consensu sit necessari
ff. de iudi. l. i. et n. vel dic: melius talia mādātā que nō sunt cū
cāe cognitione. sed ex arrupto et maxime cū ad hoc nō agit. tñ.
q. vi. hoc quippe. non tenere vīm sūte disti. vel interlocutorie. et
ideo non trāsmittit in rem ind. etiam si non appelletur. ar. c. cō
mina. et program. l. i. ff. de p. et vl. tñ si quid per tale mādātum sol
uitur non repetitur condi. inde. ff. quod metus causa. l. i. in fi.
sed si cognitio prederet super hoc. s. an talis phibitio fieri
deberet et postea interloquitur phibitiones fieri debere. et tūc
nisi appellaretur satis crederem trāsmittit in rem iudi. hoc non
placet. c. s. Itē si pro peccato manifesto penitētia iponā sūte tē
poralis sūte spiritualis sine ordie iudiciario rñ. ff. de p. l. vlt. et l.
monis. ff. q. vi. si quis ab episcopo. Item preceptum de his que
pertinent ad officium valet sine cause cognitione. vii. q. d. i. quia
et not. s. de tempo. or. ad audientiam. Infirmari ex ea causa. q.
dicebat se in possessione eligendi et monasterium nō esse in pos
sess. vel quia ab excommunicatis facta erat. et hec petitio facta fuit
coram delegato. c. Possessionem eiusdem monasterii iuris
episcopalis in eodem monasterio tanq. subiecto vt ex prin. bu
ma decre. apparet non inire eligendi: quia si iure eligendi fater
retur se spoliatum epō per monachos per consequēs fateretur
eos possidere. c. Et ideo confirmationem electi impedire non
posset nisi hoc in libello errās in iure diceret credens se spolia
tum per solā electionē sine pfirmatiōe cū nō esset. ar. c. de erro
ad no. l. ii. nos tñ ptra dicimus. s. in gl. que incipit p monachos
(pfirmatiōe) per quam forte restitueret epō possessionem iuris
epalis vel subiectionis monasterii vel melius lata fuit sūta sup
cassatione electiōis de qua plus hic p sequitur (petit) hic est li
bellus epī pfectus cardinali. et buciq. durat petitio vel ser
mo pcuratoris epī. c. Pertineret quo ad prietatē et pos.
et ita cū diceret monasteriū se possidere et i monasteriis iura epalia
nō competebat contra eos ista petitio. sed s. papam: vt no. s. de
ma. et obe. inter quatuor. Itē: si hic inueniret epm dicitur. id est
q. nō papa sed monasteriū petita possideret per iudicē deberet
et tolli possessio et dare actori. ff. de rei ven. l. vl. sed fm hoc vī
q. sit nulla sūta tanq. lata s. euz qui non possidet. rñ. s. sic pferit
monasterium nō tñ ptabat. sed si constiterit tollerabif. vel dic
q. d. bñ s. ytrunq. competit actio et ptra ytrunq. feref sūta: vt not.
s. de ma. et obe. iter (ceperint) ptemptis pdictis pūlegiis electi
onē factā a monachis tanq. ab excommunicatis cassarunt. et sic lefa est
ecclesia. tūc ideo datur restitutio in integrum ad petitionē mo
nachorum. c. Privilegiis no. summaria cognitionē. et in in
tegr. resti. fieri. Itē talia pūlegia debuerunt impedire confir
mationē late sūte pro epō cum sic erat exemptū monasterium et
non erat epī electio. ar. s. de testi. veniens. s. de re in. cum super.
nec sibi subiectū esse debebat. et ideo non tenebat eius excoica
tio. et sic per pūo ppter excoicationē iudicē nō erat cassanda elo
ctio. c. Protestatus Idē esset et si nō esset protestatus. nā qñcū
que inueniatur monasteriū lesū sine per negligētiā mona
chorū sine p instā ignorantia. s. q. tūc nihil sciebant de pūile
giis sūtis sed postea inueniret semp debet in integrum restitui.
c. Redundaret male vī dicere hec decre. q. monasteriū sit le
sum: q. nō exhibuit pūilegiū qñ subiectū erat pape euz pūile
giā que recipiunt petitionum etiā si exhibita fuissent nihil pfu
issent in causa pos. qualis erat hic vt ex litera apparet. nā electio
tñ cōfirmari vel infirmari petebatur: q. electores erant vel non
erant in pos. Idē videtur male dicere in eo q. dicit graue preiu
diciū monasterio. q. s. sūta lata sit s. illud in causa pos. non ob
stante ex. rei ind. pōt tñ agere de prietate. s. de cā pos. c. vlt. s. de
elec. querelā. Item nec pape sit preiudiciū cum ipse non inter
fuit cause tanq. nec vocatus nec citatus et res iter alios acta. cc.
c. res inter alios acta per totum. s. de ma. et obe. inter. c. Itē
male videtur dicere in eo quod dicit pendente controuersia ex
qua pendet electio nec confirmari diuimus nec infirmandam tñ
pen. controuersia recuperat pos. quam epō intentabat et ex quo
etiā apparet monachos possidere. insti. de inter. s. recupe. inte
rim debent monachi qui possidebant reeligere: vt no. in glo. per
monachos. in ver. litz. c. Sed forte dices licet super subiectione
monasterii ageretur possessorio tñ electio petebatur infirmari
offi. ind. et ex omni iure quod sibi competere posset. ar. s. de cau
sa pos. cum ecclesia. sed certe nec hoc impediret confirmationem
electionis facte ab his qui in pos. erant. nihil eniz plus poterat

episcop⁹ petere quā peto electionē quā fecerunt monachi cassari
q. ipi me expolianturunt. unde eorum electio facta quasi a spo
liatoribus non tñ. et quia ad me de iure vel communi vel speciali
pertinet: que petitio de iure non impedit quin electio a posses
soribus facta confirmetur rationibus supradictis. tu autem vt
plenius intelligas rationē ad predicta. dic petitionē fuisse talē
vel con similem. petit epō cassari electionē de tali a talibus mo
nachis factam. q. in monasterio inter dicto ab episcopo et mo
nachis facta est predicta electio. vel quia erat
in pos. elig. vel q. ad eum pertinet electio vel etiam non fuit assi
gnata p dicta causa. s. postea eam pro se allegabat et probat. et sic
nec petitionē nec pos. super iure elig. intētabat epō vel petebat
sed tñ offi. ind. imploabat super cassatione electionis et s. hoc
pars monasterii protestata fuit de suis pūilegiis p que appa
rebat epm non posse excoicare vel interdicere cū eēt exempti et
negant epm esse in pos. eli. vel ius eli. hfe. q. q. non exhibuit lesa
fuit cū vterius exhibere nō possit post sūtas a qua nō est appel
latum. Et ideo q. tum ad hoc fuit necessarium in integ. resti. per
hoc etiā rñdef scōe obiectioni. apparet em q. d. pūdiūm fiebat
monasterio si ab eis concorditer electus cassabaf vel maxime ex
ea causa. q. non pertinebat electio vel magis q. non tenebat ele
ctio ab eis facta tanq. ab interdictis vel excommunicatis vel ab
eis qui in pos. non erant et sic etiam fiebat preiudiciū pape: q.
alius in loco sui iuris sibi aliqd vel in proprietate vel in possessi
one vendicabat. et s. posset directe agere de iure suo tanquā ille
contra quem nihil indicatum erat tamen dānum eius erat q.
autoritate suorum pūilegiarum electio eis non obstantib⁹ cas
sabatur et nō credimus restōnem datam de iure pape cui nō sit
pūdiūm directe. sed pro iure monasterii cui fiebat preiudiciū
directe. per hanc restitutionē releuatur grauamē vtriusq. pro
pter conneritatē. arg. ff. que ad. ser. amit. si cōem. c. Per hoc ipz
etiā rñdetur tertie obiectioni. nam cum esset monasteriū resti
tutū vt probaret per pūilegium exceptionē excoicationis non
tenere si postea apparet q. d. controuersia ista pendēte. s. excoica
tione non erat cōfirmanda electio vel infirmanda: sed postea de
hoc cognoscendum erat. s. de s. uet. cū dile. s. de ap. s. f. titntis. s.
de ele. cum inter. vel dic q. d. pen. controuersia pūmi qui renūcia
uit. sed psequabatur controuersia cōtra eum ppositā. non dī con
firmari electio secundi vel infirmari. vel dic vt in glo. s. per mo
nachos. c. Restituimus vt. s. exhibeat pūile. que exhibere
non poterant nisi per bñficiū in integ. resti. ea rōne que est. s.
de re ind. inter mo. in fi. et oēs probationes quas sūta iudici
phibet non obstante sūta que p hanc in integ. resti. reuocat cum
ppter sūtam lesus fuerit. s. eo. ex l. is. Item hec restitutio que fit
ad hoc vt audiatur improprie dicit in integ. resti. q. p eam non
fit restitutio rei nec per eam rescindit sūta vel ptractus vel pscr
ptio. est em hec restitutio pambula ad verā restitutionē. nec i hac
restōne necessari⁹ est libell⁹ seu litis ptest. sed sufficit q. d. aliquē
colorē habeat petēdi in inte. resti. q. incolorate peti non dī. ff. de
mino. minor. hic nō est recipiendus libellus sup resti. in integ. nisi
petēs aliquē colorē sue petitionis dicat (pēdēte). s. an epō sit sub
iectus ipm monasteriū. et sic tenuit excoicatio et p psequēs sit cas
sanda electio an nō sit subiectū. aliū dicit controuersiam fuisse: q.
vterq. dicebat se in pos. eligēdi esse. c. Nec pfirmandā s. s. de
no. ope. nun. c. i. s. de despo. impu. ad dissoluendā p que pbat q. d.
an ola cassandū erat q. d. sit s. phibitionē s. hoc id est: q. inter
dictū nō fuit instum. nō em debebat phiberi eligere illi qui erat
in pos. vel nulla potius est phibitio. s. de re in. c. vl. s. de iurepa.
consul. in aut. de no. ope. nun. et in matrimonio est spāle q. d. lite
pēdē. interdicti vī. cum ergo vterq. contēdit se in pos. vterq. eli
get si volet. sed superior a quo petitur confirmatio in qua de iu
re non tñ possessionis sed proprietatis queritur vel electionem
cognosceret ad quem ptinet electio. et quis sit in pos. et electio illi
confirmabitur vt hic ar. ff. vt pos. l. i. s. bñius. ad armatum ve
nire prohibebit. ff. de vsur. si cuius. s. sed et si iure. quidam dicūt
q. d. vbi controuersia est de pos. eli. quod tūc iudex vtrunq. dī
prohibere eligere. argu. ff. de aqua quoti. l. pe. sed qui sic dicunt
illam legem non intelligunt.

- 1 Non currit prescriptio contra pupillum.
- 2 Restitutio dāda est sup omīsa exceptiōe vel articulo nō pbatō.
- 3 Nunquid sit dāda restitūo sup vno articulo testes quis induxit
set et non probasset vt alios de iure testes meliores producat:

Aditis.

et intellectus (libertati) arg. quod re
ges dante ecclesie libertatem. l. iiii.
dist. in sinodo. potest dici q. d. dant libertatē reges in
temporalibus que habet ab eis vt no. s. de ma. et obe.
solite. in spiritualibus minime. hic autē non dicit q. d. libertas
a regibus data valeret: sed libertas data a papa valebit qui de
libertate regum in temporalibus data mentionē faciebat (pro
bationē) quam post conclusionē inducere non pōt ppter bñficiū
restitutionis in integrum. c. s. Inno. non pupilli: q. tūc
nō curreret pscripti. c. de pscr. l. xx. an. sicut. s. p omī. in. xxy. an
sed in

sed in ultimo instati. et impetrat in integ. resti. in fra quadriennium si pauerit se iusta causa peditu. si. q. v. c. i. ff. de mino. ait pector. C. de tem. ap. l. vl. §. illud. Item bñ dicit qd vterqz sumgebatur. nam si vnus tm fungere vice minoris: lz minor impetret in inte. resti. in vno articulo. puta contra confessionez suam propter hoc non restituetur maior cōtra suam confessionez. sed ad ea tm restituetur que coherent confessioni minoris. ff. de mino. et causa. 7. l. cum minor. ff. de confes. certuz. §. si. secus autem est si minor impetret in integ. resti. in his que extra iudiciū sunt qz tunc si minor impetret in integ. resti. 7. maior similiter restituetur. C. si aduer. transacti. l. j. 7. n. (reliqua). ff. de mino. verum ff. qui. et cau. ma. l. vl. C. Rōnem no. ad probandum rationem omittam admittitur post publicationem attestatiōum per beneficium in inte. resti. 7. hoc idem dicit lex. ff. de mino. minor autem. 7. l. minor. autē. rrv. an. C. (Omissam) pro eodem entz ac cipitur rō 7. ibi allegatio. hñ enim sit exceptio omittam siue ali articulus cū probatio vtilis esset semp restitutio vada est. 7. hoc credimus. qz si aliqua ecclesia obtulisset se ad pbendam prescrip tionem 7. omittisset pbare titulu restituedus est: qz in omittēde huius articuli lesa est. 7. ex quacūqz cā ledatur restituendū est. ff. de mino. nō oia. itē nō videt. yfus iure cōi. qz per ius cōmune bñ esset admissus ad pbandū vel si pctisset. nihil ergo lesus est qz nō petnt. C. de in inte. resti. nō videt. C. Sed dices eadez ratio ne dāda esset ei resti. si super vno articulo testes induxisset 7. nō probasset. qz iterum alios testes meliores pduceret per quos eū dem articulu probaret. ar. ad hoc. ff. de mino. pector ait. §. hodie C. Sed cōtra hoc facit quicūqz perit hoc fecisset. ergo nō est restituedus. tñ responde qz in primo casu restituit de facili. qz eni dens est cā lesionis. 7. nullas probationes adducere sup illo articulo necessario. sed in secundo articulo nō est euidentis rō p resti tutione pcedēda. sed est psumptio contra eū: qz si aliqz induxit psumit qz meliores pbationes induxit. C. Itēz psumit qz velit subornare testes qd facilius pōt fieri qñ sup eodē articulo pdu cti sunt qz si super alio tamē si premissa cognitione iuder cogno sceret. qz sua facilitate lesus esset etiam ad huc restituetur. quia etiam super eodem articulo produceret propter gñalem ratio nem. quia minoribus 7. ecclesijs semper subuenitur. §. eo. ti. c. j. ff. de mino. nō omnia. nec obstat lex preallegata nō videtur. qz ibi exponitur. non videt. i. psumitur. sed hic pmissa cognitioe constat p trariū. C. Item vñ qz si post publicatas attestatiōes repellent oēs testes ppter excoicationē vel aliā causaz iustaz quia iuder ex eadē gñali clausula si nullam culpā innenerit p ducente qd restituet cum vt alios testes vel etiam eosdem pdu cat si causa repellendi eos esset. 7. idem fiet in similibus.

- 1 Non pōt quis petere resti. in inte. 3 confessionem propriā.
- 2 2d matrimonium estimationem non recipit.
- 3 Supplicatio dupliciter accipitur. large 7. stricte.
- 4 Supplicatur etiam a iudice delegato.
- 5 Non pōt pater vel mater restitui in integ. cōi iure.

Ex literis abbatis.

licitū est pcedere pte rei absente. C. de tēp. ap. l. vl. §. illud. 7. dicit qdā sec? si actor sit absens 7. sic intelligit

- 1 C. qñ 7. qñ aut. qui semel. de hoc no. §. de ap. sepe. C. (Sirma nit) ptra p fessione aut nullus pōt resti. in inte. petere vt p fessio sua sibi nō pcedit dūmodo vitium non sit in faciēda confessione. quia cum vñ sit iure communi non potest dici circū scriptio. ff. de iurciu. naz postea. §. si minor. 7. l. tutor. C. de in te. resti. l. si. sed si confessus esset eo tēpore quo non tenebatur cō fiteri aliquid tunc bñ potest petere in inte. resti. quia non est vñ iure cōi. Itē bene fatemur qz iure communi potest dicere 7. probare falsum qd cōfessus fuit. sed hoc fit per beneficium in in te. resti. vt ibi nō. C. (Fraudulenter) si damnum mulieris esset tale qd estimationem reciperet. tñ fraudulenti ageret ad inter esse. sed qz matrimonium non recipit estimationez datur actio 7. restituitur contra primū. ff. de eo per quem fa. l. j. 7. vlt. (appel latur) hec appellatio non tenuit propter eius contumacias: qz de fraude non constabat. C. (Supplicauit) ad audientiam pro matrimonio vt ipsam restitueremus. C. Item supPLICATIO di citur large quelibet precum protectio. dicitur autem stricte que dam benignitas superioris ad remouendum que male acta ere dit sz qñ interponitur a snia pte. pto. cognoscentis pncipali ter de hac cā ap. si per appellationē ad eū sit delata nō lz suppli care. in rub. C. ne liceat in vno. 7. c. 7. semel tm supplicatur. 7. qui dem libellus supplicationē continens porrigit referēdarius. et causis introductibus aut deferēdarius. Solus aut pnceps vel prefectus cognoscat de supplicatione. 7. sic tm eis supplicabi tur. sed si supplicet infra. 7. dies nihilominus mādabitur sentē tia executioni dummodo caueat victor qd tantū des. restituet si resoluatnr snia. si vero post. 7. dies. infra biennius supplicet. nibi lomin? mandabit snia executiōi. nec dabit fideiussozē victori 7. cōputat hic biēniū ex quo iperatoz successit in cognitioe pte

eti. C. de snia p f. pto. l. j. 7. ita videt qd supplicare lz ab eo a q non lz appellare. l. pfecto pretorio 7. pncipe. C. de pced. impe. offer. si quis aduersus. ff. de mi. pte. C. Itē seruus cōdenatus nō po test appellare. 7. tñ potest supplicare. ff. de ap. serui. C. Item pē dente ap. nihil nouari ops. ff. nihil no. appel. l. j. secus pendente supplicatione: vt dictum est. vt. C. de pced. iper. of. in aut. q sup. C. Itē ap. tm sit infra. 7. dies. supplicatio lzra bienniu. quidam intelligit hoc verū si fiat supplicatio superiori. si vero ipi iudici

- 4 infra. 7. dies tm. C. de sen. pte. l. n. n. q. vj. anteriori. C. Itē hic bñ qz et a iudice delegato supplicatur. 7. nō credo bñ locū hāc supplicationē ab inferiori iudice si pōt iuari per ap. quia hic in uari nō potest cū cōtumar esset. ff. de in integ. resti. vñ nā ptumacia non excusat hic sufficiēter cū non pbet sufficiēter cāz absentie. Item 7. aliquam psumptionem dñ bñ iuder vt admit tat supplicationē. ar. ff. d min. minor aut ma. vl fauor mrimoniū subesse dñ vt hic. Item solius pncipis est hanc supplicatio nem admittere: 7. nō inferiori o. dinarioz. C. Restituimus hic pater vel mater non pōt restitui in inte. cōi iure cum sit maior. Itē neqz ex generali clausula illa. §. qua iusta cāv. nulla enim in sta cā hic probat a erat quare restitueretur in inte. restat igit vt soli gratuite supplicationi locus eēt ipi aut supplicatiōi cām p stabat fauor matrimonij 7. semiplena pbatio iuranti. C. Itē si nor) vt qd faciat gratiā mrimonio de nihilo cū potuit pseq ap. quā lterposuit. rñ. i. hoc facit gram: qz nō poterat psequi. ap. ni si pñ ostēderet legitimeā abūtie quā nō ostēdit. nā iuramētum ipi ad hoc nō erat sufficiēs pbatio. 7. ptumaces nō adiunātur appellantes. ff. de in inte. rest. vñ nā. sz supplicationē audit vno iuramēto tm mor? 7. restituit ad audiētiā. sise. f. de re. in. cū ber
- 5 told? 7. hac eadē rōne bñficio restōis iuari nō pōt. C. Itē da trimonio) dicit qdā hāc supplicationē nō solū i cā mrimonia li: sz i qñ libet alia cā fauorabili. nisi sñem psumptionē moueret pnceps ad supplicationē admittēdā. ar. f. de re. in. cū bertol. et ar. f. d pñ. 7. affi. tna. ad si. 7. nō credūt p aliū posse admitti bñfōi supplicationē nisi p pncipē vl pfectū pto. cū sit d iuz i pndiciū alteri? ar. C. sen. resti. nō pos. l. n. C. de p. ip. of. aut. q supplicatio.

- 1 Resti. in inte. vñ ad quadriennium tm conceditur
- 2 Iud. offi non actio cōpetit per restitutionem in integ.
- 3 Snia formari dñ p petitionem in libello cōtentam.
- 4 Negociū in integ. resti. prius diffiniri dñ q pncipale. et hoc etiā vide in nu. 6.
- 5 2d inoz seu ecclesia implorat in integ. resti. contra eū cū quo ce lebrant sctum non contra eum ad quem res peruenit.
- 7 Duo remedia pro in inte. resti.
- 8 De edicto de matrimonio nulla producit actio.

Ex literis

(tpibus) etiā anq esset papa (lesam) 7. id p in i resti. supplicabāt (controuerfia). f. an ecclia iller deñ. eēt lesa vel i integ. restitueda. C. (Qui legato obstat. C. de tēp. in ite. resti. l. vl. §. 7. vt dicit qz tm vsqz ad quadrienniu datur resti. in inte. sed hic clapsi erant circa. el. an. a die sentētie late solutionis tpe anastasi q fuit piorim? successor eugenij fu it petita resti in inte. nec stetit ppter dilationes actoris quin i fra quadrienniu terminaret cā in integ. resti. sed p iudicē vel aduers sarium. vnde sibi nocere non dñ. C. de tē. in integ. resti. peten de. ar. n. q. vi. anterior aut. vt spon. lar. §. hoc quoqz. ff. ex quib. cau. ma. in inte. resti. ait pector. §. vl. 7. tribus. ll. seq. sed non valet qz euge. vixit octo annis 7. snia fuit lata primo anno sue ordina tionis. ergo a tpe date snie vsqz ad tps anastasi fuerunt plus qz quatuor anni. rñ. de prescrip. subduci tps euge. male iudicantis contra eius sententiam agebat. rvi. q. iij. 7. si sacerdotes. C. (Ob stante) hoc non videtur se compati cum eo quod infra sequit. vbi dicit quod deliberatio recedit in hoc an data sit restitutio cū non esset dubitandū de data ex quo inspectis priuile. nō ob. snia euge. ad diffinitū. sententiā pcedi mādabat. arg. §. ff. de of. dele. p astoralis. §. si. rñ. qz bene se cōpatunt. quia licet sic dices retur cōmissum negotium non tm constabat nec constare pote rat in absentia partium. f. de re. in. cum bertoldus. C. si per vim vel ali. l. vlti. C. Sed si de hoc constaret dicunt quidam resti. in integ. vñ dādam. vel potes dicere quod per literas tales desti nandao vel mandatum vna voce factum nisi fiat cum cause co gnitione non habet vim sententie. et in concedenda restitutioe in integ. necessarius est ordo iuris. §. de offi. iud. c. n. ar. ad pdis eta. C. cōm. vel epi. 7. pgra. l. n. 7. iij. §. pe. 7. vlti. (canonicus) nā
- 2 q procurator. vel vt no. f. de test. cum olim. C. (Der officium non enim actio sed illud offi. competit per restitutionem in in teg. §. de offi. iud. c. j. ff. de mino. qz si minor. §. vlti. 7. vt qz in hoc officio non sit litis 2tes. necessaria. cum ex eo nihil lucretur resti tutus. sed tm deseruiū actioni. i. viā preparat pncipali qōni: vt f. sequit. secus vbi loco est actionis. sed tutius est dicere qz sem per fiat litis contesta. et hoc satis dicit decre. preallega. de offi. iudi. C. (Reformari) id est sententia euge. reuocata alia cum me liori forma ferri id est magis iusticie consona. C. Item not. li

a C. Sineeniz adde q becol. eta. Juno. hic referunt p do. cto. in. c. frater nitatis. f. de te sti. 7. maxime p fely. in. iij. co li. ver. iij. 7. ibi vide p teipsuz concor. 7. fallen tias.

bellum istum continere duo capita. vnum in quo petit restituti
onem et per qd restituetur ad audiendum et per qd petit suam
emendari. hec enim oia primo inquirenda sunt antequam fiat in
inte. rest. vt. f. c. de dec. in fi. **C** Sedm caput est. f. q. ecclesie sibi red
derent. vel potes dicere qd rescissa snia per bñficiu restit. et per
consequens ista occasioe snie facta renocabatur. f. de pen. ex in
3 si. in prin. Tñdēs ergo aduocatus diligenter attendat qd in
libello petat qz fm petitionē formabit snia. f. d. h. l. b. d. y. posset
etiam petere i libello si vellet ecclesias sibi adiudicari si rōne snie
renocate nō essent sibi restituēde. forte qz nō erat in possessione
ecclesiarum illarum primo l. ius in eis habeat. et si oia hec petat
non semper est facienda litis contesta. super oibus a princ. nisi
fm tenorem glo. que incipit no. qd prius (indulisse) bñ dicebat
omodo constaret pape sic mandasse. vel die vt not. in glo. hic
nō videt (supplicatione) si dicit supplicatione. qz sententiā pn
cipis venire nō l. nisi per supplicationem. vt no. f. eo. ex literis
(snia) simile. rrrv. q. l. r. venia (supplectum) de hoc no. f. de refert.
c. cum dilecta (etra res). ff. de mino. minor. etiā ma. C. si sepius
in integ. resti. pos. l. i. n. i. n. (primo). rlvij. dist. f. q. de pe. di. f. q.
hec que de charitate. ar. f. l. vñ. dist. monachis. C. de his qui. vt
l. i. n. (productum) qd faciebat pro iller dñ. ecclesia. vel non indu
cit qd pro eo faceret. sed vt ostendatur quod tunc bene instruct⁹
non erat. data per literas cel. (Danda) sub. propter lesionē eccle
sie iller dñ. (plentib⁹) Danda est enim cum cāe cognitione. ff. de
mino. in cā. nisi vocatus per tres menses nō comparuit. ant. vt
sponsa. larg. f. ad hoc (assertione). C. si per vim. l. vi. (potuerit)
et noluerit petētib⁹ enim in integ. resti. incūbit omis probā
di se lesos. ff. de iureiurā. nam postea. f. si minor. ff. de mio. sicut
minor etiā. rrv. an. videt ledi quib⁹ modis. ff. de mino. l. nō ola. et
4 l. qd si minor. f. non semp. **C** (Principalis) no. qd prius diffi
nietur negociū in inte. resti. qz incipiat principale negociū ad
ides. ff. de pen. qui ppro. f. itē. ff. de iureiur. nā postea. f. si minor
C Sed cōtra videt qz iura tolerat hūc circuitū et hāc protracti
ones hnt cū vna pbatio ad vtrūqz sufficiat ad bñficiū in inte
grū restitu. arg. ff. de mino. l. vltima. ff. de condi. ca. da. si quis ac
cu. et l. si mñr. ff. de his qñ frau. cre. ait pto. f. si creditor. **C** So
lu. tu dic qz si dñs est qz petit resti. in inte. et de hoc pstat nō solū in
der restituit in integrit. sed et rem restitui faciet. si vero non pro
bauerit se vñm. sed tamen se lesūm probat dabit tñ restitui. in
integ. vt venditio vel huiusmodi cōtractus qui impediēbat rei
venditionem decetero non impediāt. et fm hoc soluit predictas
contrarietate. **C** Sed nobis videtur qd in contractibus mi
nor sine ecclesia implorabit in inte. resti. contra eum cum quo ce
lebrauit contractum. non contra eum ad quem res peruenit nisi
et ille seiret rem ita gestam. vel nisi contrahens non esset soluen
do. et in hoc casu scz quando agit contra eum cum quo contra
xit sine sit dominus sine non. non solum restituitur in integrit
sed et restituitur ei res. et ille qui petit restitutionem caueat sibi
in conceptione libelli: vt si est dominus dicat eum sit lesus in
tali venditione peto in integ. resti. et rem mihi reddi cum fm do
min⁹ vel si non est dñs dicat peto ex officio vestro reduci in eum
statum in quo eram. et sic intelligimus. ff. de minor. in cause. f.
interdum. et f. vl. et l. seq. sed qz lex illa. ff. de procu. qui proprio.
fortiter contradicit. Rñ. qd ille qui bz diuersos casus. et fm quo
rundam positionem non contradicit. sed et fm casus fm que vi
detur loqui. rñ. qz ibi minor vendidit iura que in re aliqua ha
bebat et rem nō tradidit. qz nō possidebat eam sed emptor possi
debat. et ideo iudex per officiū suū non potuit ei restituere rem
cum non possederit tempore contractus. si vero in iudicio peti
tur in integ. restitu. vel qz omisit allegationes vel alias proba
tiones vel ptra sniam. tūc dicimus sic pcedendum. actor petat
in inte. resti et iudex queret cām in inte. f. lesionē et causas lesiois
f. quare non dixit hoc ante sniam. et si dixerit iustā et veram cām
que mouet iudi cē sine alijs pbationibus audita tñ parte alteri
us in summa cognitione et breui pmissa sine li. cōte. vt. f. eo. c. n.
et lite. conte. f. de of. in. c. l. et n. restitutionē dabit in inte. vt au
diatur. f. e. c. n. si vero intricate petat puta qz non assignet ali
quam cām que moueat iudicē denegabit et iudex restit. pet. et sic
data in integ. resti. fm primum casum omittas pbationes re
cipiet. ff. de iureiur. natu. f. si minor. ff. de mi. minor. aut tua. et hic
et pri. decre. et dicunt quidā qz qñ petitur in integ. resti. in iudi
cis nō est necessaria litis conte. sed presentia partiū sic vt refro
nent a falso dicendo vt hic. qñ aut in contractibus petit i inte.
re. necessaria est litis conte. argu. ad vtrūqz. f. de offi. iudi. c. n.
6 **C** Et no. qz vbi maiores petunt of. iudi. in inte. resti. vt absen
tes causa reipn. contra prescripti. que sibi ecurrerāt in absen
tia facta litis. cō. primo fertur snia super resti. et post proceditur
in causa principali. C. ex qui. ca. in inte. re. l. i. et l. ab hostibus. et
l. ait pto. et per totum. ff. de cap. et possi. reuer. l. ab hostibus.
idem est si petitur resti. in inte. contra sniam diffini. vel interlo
cutio. vel alio super processu. iudiciorum vt hic. et f. eo. auditis. et
c. cum venissent. ratio diuersitatis. est qz in primis casibus ei re

stitutionem nō impediēbat: nisi contractus vel ius traditum ex
contractu rescisso ergo contractu constat eum contra quem pe
titur resti. nihil iuris habere: et ideo simul data resti. in inte. ad
restituendū ptractus et ei restitutio fiet que ex ipso actu pendet
et etiam posset dici in hoc casu qz non sufficit petere in libello re
stitutionē in inte. contra cōtractum et resti. rei fiet. q. accessoriz⁹
sed tutius in libello est et restitutionē petere. et et simul litis con
sup ambob⁹. sed vbi petit resti. in inte. ptra sniaz super iuribus
vel alijs rebus lata vel cōtra pscriptioē vel similia. tñ l. rescin
dat snia vel rescipio nō tñ per hoc pstat sublatā vñc. vel pscriptioē qz
de iure haberet iste qz in inte. resti. petit. vñ idē dicerē et si cōtra
ptractū peteret restitutio in integrit. et ex illo ptractu nō pstat
qd iuris traslatū esset in eū ptra que petit in inte. resti. qz l. non
daretur in inte. resti. ad rescindendū ptractum nō tñ fieret ei restitu
tio. vt pdictū est. et sic intelligit. l. qui pmo gñis sic raro cōtin
gere possit. et idē et vt dicendū qz in eodē libello posset quis pe
tere rescissionē snie vel pseri. et re sibi restitui. **C** (Principalis).
i. super ecclesias sicut agebat a princ. retractabitur em pmo snia
si de iure fuerit et per beneficiū in inte. re. sed hanc retractationē
precedere dñ aliqua summaria cognitio. f. vtrum colorate petat
neue. et insuper pbationē recipiet et sufficiat si videat pñlegiū
vel qz recipiat instrumenta que anim suus mouere debeāt non au
dita disputatione super eis. f. c. n. vel iuramentū partis. f. e. c. pr.
ff. de mio. minor. Itē p in inte. re. duo sunt remedia. vñū cogiti
tionis ptoe. f. of. iud. et aliud rescisionē. ff. de mino. in cā. f. l.
terdñ. primo auxilio. i. of. iudicis prudēt agitur qñ res super
qua petit in inte. re. est apud actore putat qz re vendidit vel snia
cōtra aliquē lata est qz re alii tradit. f. ipse neqz ex ptractu neqz
ex snia trasulit re. sed of. in. implorauit petēdo in inte. re. ptra
vñ. vel ptractum vel cōtra sniam. hic em nihil aliud. necessarium est
posseori nisi vt ptractus vel snia rescindat et remanet possessor tu
tus. et idē dicendū est si ab actore in reū traslata est possessio ex cō
tractu vel snia et post translationē possessionis imploret. of. in.
7 cōtra ptractum vel sniam. **C** Quid si probauerit in hoc iudicio
in inte. re. se lesūm in ptractu vñ. puta qz plus res valebat. nec opor
tet est pbare dñum rei. vel si probauit se lesūm ex snia. puta
cū primo ageret cōtra eū qui modo in inte. re. petit rei vñ. et la
ta est snia cōtra eū et mō actor in cā re. in inte. pbat ex actis rece
ptis sniam iniustā. vel per nonas pbationes probat snā re esse
vel eum ageretur cōmodat⁹ et succubuit modo in cā in integ. re.
probat sniam iniustā vel non fuisse cōmodatā. vel alio se non te
neri. nā in his casib⁹ et f. hñb⁹ alijs cū nō transferatur a petente in
integ. resti. in alijs sufficit solum offi. iud. implorare per in inte.
resti. et per hoc officiū non tantū obtinebit qd rescindatur talis
snia sed per pñs etiā res ipse sibi restituē. ff. de admi. tu. si in
bere. f. interposito. ff. de mino. l. f. sed in isto casu dicūt quidā
qz etiā si actor nō pbet expresse lesionē sed summarie tñ tñ da
bitur in integrit restitutione non vt sibi restituatur res sed vt tol
latur cōtractus vel snia qua sublata postea agatur causaa capite
ar. ff. de procu. qui proprio. f. item querit. C. si aduer. rem iudi.
li. sufficit. enim qz aliquē colorē vel iuris similitudinē beat ad b
solū vt snia rescindat. ff. de mino. minor. ar. f. eo. cum venissent
in fi. alij tñ aliter dicūt. ar. pro eo. ff. de iureiur. nam post. f. simili
ter. **C** Ego nō credo qz in pdictis casib⁹ sufficiat semiplena cāe
cognitio. nec video qz in aliquo casu aliquē pbationes sufficiāt
ad dandā resti. in inte. vt vel rescindat ptractus vel snia qz cedem
pbationes nō sufficiāt ad cōdemnandū ad restitutionē. immo
qd plus est videt qz solummodo data in inte. resti. cōtra contra
ctum vel sniam et res que translate sunt per contractū vel sentē
tiam restituētur: et si de eis restituendum nihil dixerit iudex. ff.
8 de mino. l. f. de admi. tu. si in bere. f. interposito. **C** Sed op
pones quo modo iudex in hoc adiudicabit eis res cum nō fue
rint petite. Respon. iudex nihil adiudicabit: qz ex edicto de ma
trimonio nulla producit actio sed offi. in. interniet qd late
ptz vt quicquid hinc et inde datum est restituatur. ff. de mino. qz
si minor. f. si. C. de repn. l. f. si autē ille qui modo petit re. in inte.
nō est in pos. rei super qua petit resti. in inte. nec est etiā transla
ta possessio ab actore in reū. v. g. f. idē qui modo petit re. in ite.
cōtra sniam et primo egit sed reus fuit absolutus ab eo. in hoc
em casu prudenter agit iste contra que lata est snia si intentat re
scissionē. i. pñstinā actionē in rem vñl et dicet sic. cū talis p sniaz
sit absolutus a petitione mea cum res ad me pertineat iure do
min⁹ vel quasi. peto quatenus rescissa ipsa snia per officiū vñm
o iudex a quo peto resti. in inte. mihi rem adiudicetis et restitui
faciat. et hoc dicit lex pñal. ff. de mino. in cause. f. interdictum.
9 **C** Et idē dicendū est in pñtibus verbis. f. petebam a te res
quā possidebas si transigisti super re quā a te petebas ita qz res
petita apud te debeat permanere. nam prudenter ago: si ego re
scissor i

restitutionem detis qd rescissa transactione res mibi adiudicetur. et
idem in prescriptione. ut si tu prescripisti rem meam quam alius
tibi vendidit non ego. nam pender agere si rescissoria intendatur. si
sit rescissa pferi. res mibi adiudicetur hoc tibi raro locum habet in
minore quem non currunt prescriptiones temporales. C. in qui. ca. non
est ne. res. l. si. sed huius locum in maioribus qui absunt ea recipi. sed
si quis contra pmo suam vel transactionem vel tractum vel prescrip-
tionem non intendit rescissoria sed tamen offi. in. h. obtineat p suam
in. qd sua vel transactio vel scriptio rescindatur. non tamen obtine-
bit qd res que non est ab eo translata in rem cui adiudicetur vel sibi re-
stituatur. sed noua actione agit ad restituendam. nec obstat suia
que sublata est per in. re. prius data. et alie probationes sunt
necessarie ad hoc ut tantum restituatur in. re. et alie ad hoc ut ob-
tineat rem sibi adiudicatam. qd in primo casu sufficit quocumque mo-
do probet suam iniustitiam. in secundo opus est pbet vnum rei tamen ut
qd suam nunquam intendat rescissoria. sed tamen per offi. iudi. peti-
tur resti. in. re. et per illud obtinebit non tamen qd rescindatur suia sed
et res sibi adiudicetur si ex probationibus preteritis vel nonis pba-
uit de iure suo si autem non de iure suo pbalet sed probare intende-
ret reponetur in statum in quo erat ante suam. que iterum est
si ex quibuslibet causis pbaletur eam iniustitiam. postea receptis
probationibus super principali indicabit de eo sine noua libelli
oblatione. l. cote. et alius actus que non est data in integ. re. in suo
robore durantis. (pcederem?) nam si per tres menses venire distu-
lerit pcedet ad dandam resti. si sit danda autem ut sp. lar. §. ad §.

Scitata. (procur.) habet speciale manda-
tum ad petendum in integ. re. ff.
de mino. illud. vel potes dicere qd si idem procurator pe-
tit restitutionem contra quam lata est suia. poterit etiam
sine speciali mandato vel alio vbi cumq. incideret petere. ar. eius
qd dicitur de in. §. e. pe. cum simile sit mandatum iurisdictionis
mandato procuratoris. ff. de iurisd. om. iudi. et qd etiam alia ra-
tione. qd ex quo committitur ei principale et accessorium. §. de offi.
ci. de le. pterea. et c. prudentiam. §. pe. et vlt. Dic qd tunc tamen si
sine speciali mandato potest petere in integ. restitutionem cum per litis
co. factus est dñs litis. nam tunc constat qd potest petere cum dñs ad
hoc non potest alii procuratore constituere. ff. de pcura. que oia.
et qd dñs est in prin. huius glo. et de facto. §. qd nullus. procurator
potest petere resti. in integ. alii dicit qd procurator minoris vel
ecclesie si in prosecutione cause male agat negotium dñi resti. non ha-
bebit immo ipsi dñs tenet actionem mandati si fuit in culpa. sed
si non fuit in culpa. non ipse sed dñs resti. in integ. postulat.

¶ Sed queritur qd sit in iudicio et actore et est dñs qd pbi-
cti oēs q legitima hnt administrationem in integ. resti. petere pos-
sunt sine speciali mandato secus in generali procuratore. qui pete-
re non potest. ff. de mino. illud. §. vlti. p autem pro filio quis inuito
restituatur. alii autem sanguinei sine speciali mandato non admittunt.
ff. de mino. l. illud. cum duabus legibus sequentibus. procurator
autem eius contra quem petitur in integ. resti. sine speciali manda-
to admittitur. ff. de mino. qd si de. (Impediri) not. vtile ins-
titutum. §. qd vbi presumptioes sunt contra petentem restitutionem ma-
data est suia executioni alio contra. C. de in integ. resti. postula. l.
j. vel dñs hic petebat in integ. resti. adversus suam principis q
non datur nisi per supplicationem peteretur et supplicatio non
impedit executionem si post. r. dies petatur. ut no. §. eo. ex literis.
et sic intelligit. ff. de mino. minor an. ar. §. c. pri. vel dñs spale in senten-
tia latas a principe. ut in eis pterea re. in integ. non impediatur ex-
ecutio sine (cautione) talis cautionem pstat qui supplicavit (cau-
tionem). C. de leg. si in frau. C. de here. l. vlt. ff. de rei v. is a quo
l. se. ff. de leg. no. ca. l. postp. §. i. ff. de da. infe. pterea. in prin.

¶ Quid requiratur ad hoc ut restitutio concedatur.

¶ Non dat restitutio si interlocutoria vel restitutionis denegationes.

Oram felicitis. Ja sine autem termini pu-
tatur quadriennium in re
sti. in. re. et non a die interlocutorie late. et est r. qd fini-
to termino completa est lesio ei. qd ex eo apparet. qd et
si suia non sequeret tamen contra tale lesionem daret restitutionem. §. e. andi-
tis. et c. et venissent. et id pender facit si lesus est quis in suia et
omissione probationis qd expresse petat re. in integ. et si suia et amif-
sas probationes recipiendas alii tamen dicit qd tamen a die sine pputatur
quadriennium. et qd sufficit sola suia petere re. in integ. p eis. ff. de mi-
n. l. i. §. j. sed pñs dictum magis placet assignat. ad pparandum cum
oibus actis suis. (Interlocutori) dilationem deneganda nam ex quo
ad cam instruenda est terminus perceptorum assignat. cum oib. actis
q portari pnt pparet dñt. (Interlocutori) iustitiam qd barchar.
non daret in integ. re. vbi non obstat eis terminus peremptorius
quin plene suam cam instrueret. qd sine hoc bñficio obstat ter-
minis nec ad pbandum ultra terminum admittetur et si non admit-
teret ad pbandum posset graviter ledi ecclesia hac. et ppter hoc
contraria suia reportaret. et id iuste datur in. re. §. e. c. j. et hoc
locum huius in ommissione probationis cam principalis. sed si iniusti-
tia p interlocutorias fieret in aliqua ea ecclesie. puta qd non admit-

terentur eius excitationes vel exceptiones vel expoliationes
vel de falsi suggestione et hmoi declinatorie iudicii et maxime
que inducuntur in odium adversarii et non in fauorem petentis re-
sti. et non appellaret. qd hoc sibi licitum est infra. r. dies si postea ve-
lit habere in integ. re. contra illas interlocutorias non potest ar-
gu. op. ff. de usu. cum quidam. §. si a pupillo. et hoc ea rone qd resti-
tutio non dat nisi non modice lesio. ff. de in integ. resti. §. i. Sed po-
tet etiam qd ad hoc ut def restitutio qd aliquid amittat nisi detur
q alias quod acquirere potest non acquirat. vel qd oneri qd non expe-
dit se subiciat. ff. de mi. no oia. et id iudici committat ut super his
iudicet. ff. de mino. qd si minor. §. j. ar. isti qd huiusmodi exceptio-
nes declinatorias fori proponunt nihil vel parum consequantur
et si obtineant. et sic repellunt ex hoc nihil amittunt quia sic re-
manent et civiliter et naturaliter debitores si obtineant hmoi ex-
ceptionibus sicut si succubant. et ita nullo predictorum modorum
lesi sunt. et sic non est danda re. in integ. Sed dices immo in cra-
tur quia si exceptio admittatur modo non cogit solvere vel litis
discrimine subire. sed certe hoc non est verum. immo semper solvere
debet nec vult hoc de litis discrimine expectare. §. statim. solvere. vel
etiam si vult se iurare exceptionibus pender psequatur. et si fuerit
interlocutorie eos appellat. qd cum p predictas interlocutorias
non incurrat damnum nec malo se subiciat non dabitur restitutio.
¶ ut dictum est. ¶ Sed iterum oppones nonne p refectionem exce-
ptionis expoliationis incurrit damnum. qd non recuperat rem qua
spoliatus erat et oneri graui subicit. qd oportebat eum a capite
agere § spoliatores. ¶ Rñ. eam non incurrit damnum. qd p alia
ac. ius suum consequi potest et etiam p talem exceptionem non sequit suum
mandatum iudicis nisi reus dare velit. §. de or. cog. cu dilect. idem
rñ. ad alud. §. qd oneri graui se subicit quis dici posset qd i hoc
casu iudex aliqui inspectis circumstantiis posset dare in integ. re.
¶ arg. l. predicta. ff. de mino. qd si minor. §. j. ¶ Sed dices qd si
post tales interlocutorias declinatorias iudicii et modum aduer-
sarium introductas fiat missio in possessionem vel forte i car-
sibus i quibus suia diffi. seraf et hoc maxime ptingere potest. §. qd
fiat missio vel qd suia diffinitiva seraf si petat resti. in integ. ab
eo qui tulit interlocutorias. et qd denegat appellet. et recedet co-
tumaciter. et tunc iudex exigente eius contumacia misit in pos. vel
suam tulit diffinitiva sed sic rñ. qd non est lesus ea lesione q suffi-
ciat ad i. integ. resti. p interlocuto. sicut dictum est nec per denegatio-
nem resti. in casibus hic dictis que iusta sunt. et ideo ab eo ap-
pellare non h. §. de ap. ut debet. et c. se. et nec occasione huius suie
vel interlocutorie. rñ deo data est contra eum missio i pos. vel etiam
suia diffi. sed p contumaciam eius. et hoc ex eo apparet. quia tunc
qd interlocutorie late sunt vel restitutio denegata est nullo modo
lesus est ppter contumaciam et tps late suie interlocutorie. vel de-
negate in integ. resti. inspicendum est quod euent sequens non dat
in integ. re. ff. de mino. vlt. ¶ Itē si postea non fuisset contumax
predicta damna non incurrisset. et id patet qd si interlocu. vel denega-
tionem restitutionis non dat restitutio. qd ex eis non sequit damnum
sed ex contumacia subsequenti. et idē qd dñm in exceptionibus de-
clinatorias potest dici et in dilatoris solutionis. ar. C. de p. impe.
off. quammis. ibi tamen sepius iudici poterit videri equum dare
resti. in integ. ar. l. predicta. ff. de mino. qd si mi. §. j. sed si interlocu-
tu sit q apostolicum rescriptum sit verum cu dicatur falsum nunquid
ad hoc dabit. in integ. re. respondeo si in eo continetur grau-
me vel aliud unde possit grauari ecclesia dabitur in integ. resti-
tu. sed si sit tñ super iusticia exhibenda non. quia non incurrit
aliquod periculum predictis. ar. l. pte. sed contra interlocutoria
sup instrumeto debiti non est dubium dari resti. cu ex eo magnum
pudicium pareat et ideo necessaria est restitutio. sed non habent
contra que facta est missio in pos. vel etiam diffi. suia lata pnder
facerent contra interlocu. dimittendo in pos. vel etiam diffi. petat
in integ. resti. arg. §. e. c. j. et c. scitata nam sup declinatorias
fori denegantis non est bonum petere in integ. resti. sicut dictum est
vel si per lapsum anni factus esset adversarius verus possessor
petat resti. contra temporalem prescriptionem de quo no. §. e.
c. j. (Spale) non enim sufficit generale in casibus sequentibus. ff.
de mino. illud. §. si i integ. ff. de pcur. no solu. §. vlt. et §. i. ff. de p-
cu. qd duo. §. i. ff. de pcur. pponi. in pñ. §. v. ff. de pcur. manda-
to quida assignant sexum in matrimonio. (Indulgenti)
pmissa tñ aliq summaria cognitio de in q qñuit an alia munime-
ta beret et an omiserit multa q iudici occurrere pnt i grda. Itē
plus pcedit qd debeat sed ad danda dilationem certa dñt cu tñ ad
dilationem habenda est restituendus. sed dic eum non excessisse. qd
id qd petit ē i arbitrio iudicis. sed dare indecias quatas vult.

¶ Libelli forma in quo venditio petitur pronuciari nulla re
missiue hic habet.

¶ Abiectionis quis probabiliter errat in eodē libello potest plures
proponere actiones et etiam vide in numero. 3.

Constitutus. (in prin. magister. p. pater
in bonis maternis hysum
fructu nec t alienatio reyp maternay facta a pre. C. d

n. f.
in ea mmonia m.
datur.

Inno. super primo decre.

bo. ma. l. j. an. de nup. §. si vero sit. et id emacipant ut firmus esset
tractus per ipsos factus quod non poterat esse firmus per patrem (vtriusque) pa-
tri et matri quodam. (Nulla) nam nulla esset nuntianda siue ipsi
ei essent minores alienassent sine decreto. siue parentes eorum in
quorum potestate sunt si essent maiores. C. de bo. ma. l. j. aut. de nup.
§. si vero. C. de p. d. n. m. n. si p. d. n. C. J. Itz no. forma libelli in
quo petit venditio pronunciari nulla. of. iu. r. q. n. aplica. vel re-
scindi per beneficium restitutionis. Contra. ff. de m. i. in c. de vbi d. qd
vsque quo cdi auxilio inuaf ad extraordinarium recurrere no d. y
C. Sol. illud loquitur qui certus est que iunari cdi auxilio qd hic
certus no erat sed dubius poterat esse qd petitio prima. l. qua
dicebatur pronunciari nulla. vel no inuabaf iure. vel poterat eli-
di excep. aduersarii. et idcirco vt lites iunant simul ad vtriusque
admittet sub disunctione. ar. ff. quoz. le. l. j. qd ait. et §. nonnu-
qua. j. de p. l. r. auditis. j. de p. r. i. l. ex p. r. t. h. alii dicunt qd hic no
fuit receptus libellus sed commissio sic facta fuit et postea cogit
eligere. C. J. Nos dicimus qd vbi quis probabiliter errat
ex suo facto vel alieno potest in eodem libello plures proponere
actiones et non cogitur ex eis aliquam eligere etiam si no ppa-
tiant se ad inuicem vt hic et j. de p. l. r. auditis. ff. q. r. l. j. qd ait
Si aut error eius no est phabitis. tunc cogit eligere. ff. de tribu.
qd in here. §. eligere. ff. de re. iur. l. nemo. §. si. ff. de leg. h. c. fili
§. var. ff. C. Quidam autem dixerunt qd vbi quis certum est
me habere aliquam ac. sed de aliis est incertum: qd tunc non co-
git eligere. et dixerunt quidam qd h. non cogatur eligere actio. et
vna sola exponere in libello tñ si plures proponit protestari
debet pro vna sola proseguenda et vna sola prosequi debet et su-
per vna sola producere testes et alias probationes. ff. quorum
legatorum lege prima. §. qd ait. C. J. Sed certe nos contrarium di-
cimus scz qd super vtriusque poterit inducere probationes. et hoc
in si. expresse d. et j. de p. l. r. auditis. et protestatio. ff. l. non
sic est facienda. qd tantum alternam actionem psequatur. Sed si pro
testetur qd sufficiat ad victoriam cause super quacunque actioe p-
bet intentionem suam: et p. dicta rone dicimur recipiendum libellum
venditio talem re rone dñi vel quasi. alii dicunt qd semper iunat
cogitur eligere actionem. C. de cod. l. si. l. r. aut quorum legatorum
vel non contradicit: qd ibi dicitur factum fuit propter odium rei.
qd volebat exp. imere an possidebat pro hereditate an pro pos.
ad qd tenebat. ff. de inter. ac. l. j. j. respon. et §. j. et hec vera sunt
si actiones competunt ad idem. nam si ad diuersa vtriusque intentat
C. de furtis in ancill. nisi essent p. trarie. C. de fur. l. j. (portionem)
patrie (consuetudinem). §. de consue. in p. r. no. de bis (qd of-
ferre) pro parte patris (vtriusque) id est super reuocanda alienatio-
ne rerum suarum a patre facta et cui p. l. r. t. h. alii dicunt qd semper iunat
consensum p. l. r. d. o. l. si fuerint et eo no obstare restituendum. Itz
petebat resti. in inte. vt liceret ei offerre p. parte patris empto-
ribus precii. qd offerre. j. an per negligetia omiserit (offerre)
etia in lucro subuenit minoribus. ff. de mino. ait p. r. t. h. bodie
(veritate) scilz qd sunt minores et lesi (ad partem) qd vindicta
erat sine decreto: cum essent minores vel si maiores erat in po-
testate constituti a patre vt dictum est in casibus no licitis (so-
lennitas) decreti p. l. r. d. i. in immobilibus et in casibus licitis
ff. de bo. que li. l. j. §. vbi alii vsq. ad §. filiam (interuenit) de-
bita solennitas (ea) que fuerit patris (residua) que fuerit ma-
tris (residua) male videtur petere in inte. re. contra temporale
p. l. r. d. i. vnius anni et diei. C. in qui. cau. non est in inte. resti. l.
ultima. Respon. illud loquitur in tpalibus p. l. r. d. i. in com-
mi iure contentis in quibz tanq. a se introductis voluit p. l. r. d. i.
re de iure communi super beneficio resti. secus de his que non a
iure. sed a consuetudine introducuntur.

1. Quia si iure magistrat. competunt delegari possunt non es.
2. Qui resti. in inte. principaliter petit locum no bz summaria cogni-
tio iudicis super eo an sit admittenda resti.
3. Restitutio impetrari potest contra sententiam arbitri.
4. Ordinari non habentes administrationem non possunt resti-
tu. in integ. dare.

Causa resti. (delegatur). C. vbi et apud que
l. vlti. (delegat) contra de offi.
procon. nec quicquam. §. vbi in glo. Sol. hoc specia-
le. et ita videtur qd in integ. resti. competat magistra-
tibus municip. ff. de offi. eius cui man. est in r. l. j. sed contra. ff.
de municip. ea que. C. J. So. non est contra. qd licet omnia que
competunt iure magistratus possunt delegari non sequitur qd
omnia que delegantur specialiter competant iure magistrat.
sicut etiam apparet in micro imperio. ff. de offi. eius cui man.
l. j. vel potes dicere qd bodie ex quo iure commissionis transiit
et iure magistratus competat (incidere) qd aut incidenter cognos-
cit no est necessaria litis contest. qd aut principaliter secus et
sic potest intelligi. §. de of. iu. c. h. C. J. Itz no. qd vbi principaliter
petit in inte. re. tñ no bz loci summaria cognitio iudicis sup-
er eo an admittenda sit petitio resti. qd oino admittenda est. sed vbi
incidenter petit in iudicio tñ bz locus of. iu. mercenarii an qd

admittant probationes super lesione. vt no. j. eo. auditis (admi-
nistratiōe). i. no bz iurisdictione ordinaria super aliquos vt
regime alicuius ville. vel aliquoz boz (facultate) gñaliter sibi
a principe data. C. J. Sen arbitri. §. sniam arbitri pot impetra-
re restitutionem. l. nomen sententie no mereat h. r. ff. de bis q. no.
isa. l. qd ergo. §. ex compromisso. et est r. qd p. h. c. in ite. resti. p. l. r.
def. lesio. no tñ p. tra sniam arbitri mo p. tra obligationem etiam
ex snia ad pena. i. si snie no pareat. ar. ff. de condi. insti. si sub con-
ditione. §. si qd. ff. de acqui. here. si pupil. tñ melius verba p. l. r. d. i.
si dicat peto in integ. resti. p. tra obligationem pene contracta ex
snia qd si dicat p. tra sniam. ff. de mino. si minor. §. minores. si aut
cora arbitris ledat quis in testibus vel de ducendis vel aliis no
datur incidenter in inte. resti. qd nihil cum ligat nisi obligatio
pene. et id si petitur resti. contra sniam no restituit in eu statim in
quo erat an sniaz. sed totum rescindit et etia ipz p. l. r. d. i. C. J. Itz
cora iudice ordinario lite conte. super resti. no debet admit-
ti probationes huius lesi ad probandum de iure suo sup prin. ad
hunc finem qd petit sibi adindicetur. qd hic iudex qui cognoscit
de resti. in inte. no succedit arbitro in c. p. r. t. h. alii dicunt qd
Itz qd litis conte. cora arbitris facta no sufficit ad procedendum
4. cora iudice. C. de arb. l. p. e. §. si. C. Cognoscere. qd ordinari qui
administrationem non habent no possunt dare restitutionem in
integritate. nisi cu incidenter petit. C. vbi. et apud que. l. j. multo for-
tius nec vel. ab eis. qd non pnt delegare cam resti. tionis quaz
ipz dare no pnt. C. J. Incidenter sed et tunc arbitri non resti.
in inte. C. vbi et apud que. l. j. Item qd est mieri iper. ff. ad mu-
ni. ea que. ff. de offi. eius cui man. est. l. magistra. tñ non licet in
modum resti. si tñ arbitri viderit personam que habeat p. nile. resti.
in aliquo lesam. puta qd infra terminum no produxit testes vel in-
strumenta iterum ei terminus assignabit (liberali). §. q. v. si qd. ff.
de arb. no disti. §. iul. et §. liberali. vbi agitur de libertate. se-
cus si de statu ecclesie ageretur. j. de arbit. cum tempore.

Beneficio in alio. i. primo cum pu-
tra pos. peteret in
inte. resti. pronunciatum fuit non van da unde si idē
iterum petat sup eodē articulo non pot. Item credi-
mus et si petat contra sniam. quia denegata est ibi in inte. re. ar.
qd sic hic de contra cam tñ ad appell. restituitur (denegato) se-
cus si decesso verbis p. l. r. d. i. in inte. resti. aduersus sniam et con-
cessa est mibi. et post iterum lata snia diffinitiva contra me in p. r.
cipali iterum dabitur in inte. resti. et non contra primam sniam sed
contra scdam. et sic potest intelligi. C. si. se. in inte. l. j. (ad appel-
lationem). C. in qui. cau. non est ne. in inte. resti. sancimur contra
vbi dicitur qd in tpalibus actionibus no currit p. l. r. d. i. ibi
ergo nec in ap. que infra. x. dies tantum admittitur. sol. illa re-
gula no bz loci in ecclesiis. vt no. §. co. c. j. Sed contra minores
tm. sed in minoribus fallit in connectione inuentarii et trienio in
dici finiendi. et in deceduo ap. vt hic. et C. si se. l. j. an. de here. et
fal. §. pupil. et C. de iudi. properanduz. in si. C. J. Sed dices que
ofia est si restituatur contra sniam vel ap. Rñ. magna qd quando
ad appellationem tñ restituitur nisi eequatur infra an. cam ap.
rata manet snia. an. de bis qui ingre. ad app. §. i. et §. h. Item co-
putatur pro vna app. vt non possit tertio appellare. C. neli. in
v. c. l. j. qd non esset si contra sniam restitueretur. restitueret em
vt possit appellare a sententia lata super denegatione in inte. re.
sti. Et ista resti. petet tñ infra. x. dies. ex quo cdi iure non potest
appel. qd extunc lesus est. et ad proseguenda ap. dabitur ei tñ an-
nus cu no debeat ei maius tps indulgere p. in inte. resti. quaz fu-
erit illud quo lesus fuit. qd non fuit nisi infra. x. dies. argu. ff. de
mi. interdu. §. plane. simile. ff. qd de pecu. ac. est an. l. post mortem
(nouis). i. de nouo ppositis no de nouo contingentibus tñ. qd
enim misit aliis actioes pponere et si per sniaz sibi sit denega-
ta beneficium resti. itez peter. vel si petat resti. i. ite. qd p. l. r. d. i. omi-
serat et est sibi delegata. poterit iterum peti vt p. l. r. d. i. probet.

De alienatione indicij mutandi causa facta.

Ex quorundam. (Relatione citentur)
quitur de appel. facta post citationem. qd in tēpore in
quo loquitur hec decretalis post citationem admit-
tebatur omnes appella. nisi notorie essent frustratorie. j. de ap-
pella. cum sit. sed bodie hoc secus (prosumunt) et male. j. de ap-
pella. suggestum. sed et si olim fuisset concessum frustratorie ap-
pellare bodie non h. j. de appel. vt debitus. dicendo iudici in-
telleri qd litere impetratae sunt ad vos contra me et ideo appello
(pro enacuando) et sine iusta causa eos alii dicunt et forte melius
tantum loqui qd frans internenerit. nam si frans non interue-
nisset no posset procedi nisi citaretur. §. de offi. delega. consul-
ta. C. J. Nos hec decre. non tangit edictus de ali. in. mu. ca. fa.
qd tantum competat contra eu qui transulit dñiuz vel pos. in aliis
dolo malo siue potentiorum siue non futuri iudicij mutandi. i. a
se et in alium

se in alio transferendi. et ad interesse. ff. eo. ti. l. i. §. i. in prin. apio. et l. non solum in prin. hic autem loquitur de conveniendo cum in quem translata est possessio etiam si nulla fraudem amiserit. et est spale in hoc. quod persona non contenta in rescripto convenit. arg. contra. §. de rescript. sedes pasto. (in possessione) et per hoc resp. secunda de et tertie questioni (in possessione) et etiam si naturaliter possideant sed non poterunt in iudicio nominare. C. ubi in re ac. l. si. idem in dicto si non possideant. C. eo. l. i. (appel. cessa) per hoc prius deo prime dubitationi quod non credo. quod non loquitur de appellatione absentis sed presentis. dicas ergo quod non respondet.

- 1 Cessio actionis si in ultima voluntate sit tenet.
- 2 Quando dubium est an actio sit simulata necne. presumitur simulata
- 3 Litium redemptiones vel emptiones inter laicos non potentiores licite sunt.
- 4 Si quopiam ad terrorem adversarii adducant potentiores que sit adversarium prociuum. is perdet causam.

¶ **Ex parte sabinozum.** ypanen. fuit ppositi (transbatur) loquitur fin consuetudine francie. ubi sue agant sue conveniantur clerici sub iudice ecclesiastico agitur (illicitas) aliud enim est in licitis. ut in glo. seq. dicitur.

- 1 Cessio actionis si fiat in ultima voluntate. nisi sit actio litigiosa. nam tunc non legatarij sed heres agit et quod fuerit coherens restituit legatario. ff. de leg. i. l. i. nom. C. ma. l. penul. ff. de leg. i. l. legato. C. de liti. quicquid in aut. nunc si heres. si cessio est ex pacto et potentiori cessio nulla est. nec agit ille qui cessit. C. ne li. poten. l. i. sic potentior ratione officij potest dici tutor. ubi si credis tutor actio in pupillum admittit. C. qui da. tuto. aut. minoris si vero fiat cessio actionis non potentiori. si actio sit dubitata. i. in iudicio deducta non cessio. sed non admittit actio quin agat ille qui cessit. sed in quibusdam casibus et etiam lite contestata. si ex causa dotis donati onis et divisionis. C. de liti. g. l. vlti. et si aut cessio sit actionis in dubitate. et constat cessio vera et per totum titulum de here. vel actio. vendita. Si autem contestetur cum simulata non est. ut per totum titulum plus va. quod agitur. Et dicitur simulata. quod simulatur lucrum actionis esse in cui ceditur. cum sit cedentis. ubi autem est dubium an sit actio simulata necne. presumitur simulata ex eo quod actio parte est vendita parte donata. C. mandati. l. vlti. et hoc non agit is cui ceditur. nec is qui cessit ubi idem si presumitur simulata si pro modico precio vendidit actionem. nam tunc non agit emptor nisi in quantum dedit. is autem qui cessit agit in residuo ut quodam dicunt. Item presumitur simulata ex eo quod in instrumento non continetur nomen cessantis nec de quo contractum. vel si in principio instrumenti ponitur cessio et circa medium vel finem de quo contractum in casibus tamen non presumitur simulata si fiat inter coheredes et si fiat creditori pro debito vel possessori pro munimine rerum et legataris ab heredibus quibus res vel ac. sunt legate. C. ma. l. pe. C. emptiones et idem appellat emptiones et redemptiones. Et est sciendum quod redemptiones vel emptiones litium inter laicos non potentiores satis licite sunt. et eis datur actio usque ad quantitates datam. C. ma. l. pe. et vlt. ut no. in glo. hic posita. Sed contra. ff. de pactis sumptus. ff. de va. et extraor. cog. l. i. §. si titia. C. de procu. liti. C. ma. si §. sed illa intelligitur quando redemit litem hoc modo quod cum exerceat et postea certam partem magnam vel parvam inde habeat quod penitus non valet lis. et hoc idem est in aduocato. C. de postu. si quis. scus autem esset si de certa pecunia conveniret. quod est licitum. ff. ma. salarium. Et item no. quod si quis contentus immo etiam si heredes eius vel rei ven. vel coheres sua sue quantuncumque alia sine reali sinepsonali transferat in aliam rem de qua convenitur et in casibus in quibus licita est alienatio. ut no. in glo. hic posita que incipit cessio. tamen ipse qui cepit litem illam perficiet. ff. de aqua plu. ar. quap. §. i. et l. post venditionem immo etiam heres eius arg. C. de liti. aut. nunc si heres ad idem ar. ff. de rei ven. is a quo et l. se. Et item si procurator esset institutus a venditore ipse idem persequeretur litem retranslata in emptorem quare non multo magis si ipse venditor cepit litem ipsam persequatur. nec esse contrarium si dicas preiudicium fieri absenti et ignorantem quod esse non debet. ff. de rei. tu. si a te. §. si. ff. de pig. si sup. in prin. quia aut emptor scit causam agi cum venditore. et tunc sibi imputet. quia res cum onere suo empti videtur quod magis est euentus litis. si autem ignorasset de evictione ageret ibidem. C. de evic. si fundum. ff. de pig. si super. §. si. ff. de leg. i. nomen. Et vel dic et melius quod nullum sit preiudicium illi in quem res translata est. quia finis non mandabitur executioni in re translata. sed interesse tenetur contentus sicut is qui se liti cum non possidet obtulit. ff. de rei. vendi. si is qui. ff. de pe. here. qui se non est contra. ff. de rei. ven. si aut. §. i. ubi dicitur quod si non volo desistere potest credere. quod absolvendus est. quia hoc non fuit sine culpa quod sufficit in eo saltem qui cautionem non erigit cum possit. ff. de rei. vendi. is a quo. quod petit. Et Sed no. quod quoniam res litigiosa vnius prebende vel administrationis transferuntur in alium quod ille qui cepit litem eam perficiet. quod dominus litis est. sed si est mortuus tunc nec successor

eius in prebenda nec heres perficiat litem si ille ad quem res translata sunt. quod mors est iusta causa quare ad ipsum revocatur prosecutio cause. Et Sed queres quoniam hoc est quod ad singularem successorem qualis est hic administrator ad quem de singule res devenerunt transferuntur actiones contra id quod no. §. de iud. quod. Sol. illud verum est ubi contra defunctum agebatur nomine suo sed hoc loquitur quod contra defunctum agebatur nomine ecclesie. et eiusdem nomine etiam convenit successor et ita non agit tanquam successor. sed tanquam administrator. Et Item eadem ratione dicitur est quod in hoc casu mandabitur sententia executioni in re petita etiam ad alium translata. quod huius administratio ad alium sit translata res tamen penes eundem remanet scilicet penes ecclesiam cuius nomine principaliter actum est (actiones) C. ne li. pe. l. i. Et Potentiorum si quis in terrore adversarii aduocabit sibi potentiores quam sit adversarii patrocinium. puta faciendo eum procuratorem vel ducendo eum in aduocatum cum amittit et potentior senere punitur. C. ne li. po. l. i. et appello potentiores eum qui ratione magistratus potest ostendere minacem vel terrorem adversarii. C. si quacumque pre. pote. l. i. et C. si re p. l. i. C. quod me. can. si per vim. et forte non idem si alius sit terribilis. cum possit habere iusticiam nec sit verisimile eum pati violentiam in terra iusticie. ff. quod me. cau. l. vlt. et si vellet ita posset facere sine procuratore sicut cum procuratore. Et intelligitur ergo hic potentior quod ratione officij est terribilis. in alia significatione sumitur. ff. si ex nor. cau. l. i. §. si defignat. ff. de ali. iudi. mu. ca. fa. l. iiii. qui autem clericorum patrocinium innocat in penam huius decre. vel illi legis ne li. po. non incidit nisi si potestatem haberet super laicos cum quibus clerici agunt. hic autem reprobat cessio ac. facta in eos non quod sunt potentiores sed quod quicquid fiat simulate non valet. ut no. in glo. cessio. circa hos laicos et petit ac. ex edicto de ali. in. mu. ca. fa. l. i. et l. non solum. §. i.

De arbitris.

¶ **Sane** Et. i. eligatur sanum est consilium. sed tamen si in duos promittatur. et copromissus. ff. de arbit. inter. si. §. sed si in duos. l. c. priori.

- 1 Iudex a duobus. successor. et executor non possunt esse testes.
- 2 Electores admittuntur ad testimonium.
- 3 Non ereditur iuramentum ad non cogitata.

¶ **Non** (sine multa necessitate). i. paupertate prima. i. auctoritate. nam ad ipsius ratione arbitri vel quod personat erat pertinebat institutio vel presentatio in eadem ecclesia cathedra. (Eius dicti) Archi. (ordinavit). i. obtinuit ordinari vel ipsemet ordinavit cum ad ipsos spectaret (extortum) et male. C. de arbit. ante. decernimus vel potest dicere quod autentica non prohibet iuramentum partium sed arbitrium tamen (exinde). i. de quodone quam inuicem habebat. petebat enim idem sacerdos quod cum esset legitimus et canonicus cappellanus ipsius ecclesie quod sibi de beneficio ruderet et eum ut capellanum tractaret. et sic petitorum intendebat vel petebat beneficium ipsius ecclesie in absentia sine culpa sua necesse habeat erulare. vel petebat restitutionem capellanie ad quam reuertens missus non erat agens possessorio (sanctus) et male. cum arbitrium per gratiam datum non teneat C. eo. arbitrou. Et Clerici. i. per gratiam et fauorem. quod in hoc de facili non possunt alie inueniri probationes. id ipsi arbitri excipiuntur si. C. de here. qm. iiii. q. iiii. §. in criminali. Item ver. itez scdm. et recipiuntur ut testes nunc ut iudices. si. §. de elec. cum dilec. arg. contra. si. q. vi. statuen dum ubi no. vel in hoc fuit nequitia. quia precipiunt pro pecunia liti spirituali cedi. ut not. §. de transac. statuimus. Et Item quidam credunt quod spale sit in iudicio et arbitris et quibuscumque aliis. et aliud ex officio facientibus ut non obstante quod turpitudinem suam allegant et quod de suo crimine confitentur possunt testificari. si de irritatione sui facti agitur. ut hic et nota. §. de elec. cum dilec. nec ex ipso testimonio fiat alius preiudicium. §. de testi. sicut. Et Nec etiam propter hoc contra aliquos ex ipsis qui non confitentur esse procedendum ad penam. §. de testi. veniens. xv. q. iiii. c. nemini. nisi subiiciatur questionibus. tunc enim posset interrogari etiam ad penam C. ad l. inl. ma. l. iiii. et C. de quest. plures interrogati. et ad hoc etiam ut de facto suo eis credatur oportet esse duos. ut hic. et si plures fuerint. et duo confiteantur sufficit. §. de elec. cum dilec. Et Si per hoc non respondetur huic decre. cum per hoc alteri fiat preiudicium illi. §. pro quo lata est sententia sine arbitrium. dicim. ergo hos non recipi sicut testes cum iudex aduocatus successor et executor non possit esse testes. C. de assel. nemo. ff. de testi. l. vlti. si. q. vi. statuen dum. sed consulendi sunt de facto suo. §. de ac. cum dilec. ff. de ap. sciendum. et similiter credim. quod contentus turpitudinem suam propter hoc non revocaret arbitrium eorum. ar. §. de testi. sicut et veniens. xv. q. iiii. c. nemini. hoc autem ly contentus illud quod arbitri reddebant iniquum. §. se precepisse quod pecunia cederet liti spali non tamen dicitur hic suam turpitudinem cum potuerit bonafide se cisse sed errasse non enim est symonia quicquid renunciat ius spale si daret aliud temporale forte quod pro bono pacis daret vel ea pietatis §. de prebendis nisi essent. §. de pac. cum pde. sed tamen quod specie continet symonie et non obstante iuramento ly traenire. ut hic et nota.

2. **De trans. constitutis.** Item nec iudex bis semper adhibet
bit fide. hoc interroget cu sepe sunt facti tueat et ex gratia lo
quantur. ff. de iur. cu qui. ex varijs aut circustantijs colligit qd cre
dat. ff. de cust. et reb. l. diuus. ar. j. de acc. inquisitionis. §. vlti. et
hnt her locu in iudicijs arbitris et officialibus publicis. secus
aut in electoribus qui bn admittunt ad testimoniu. §. de ele. cu
vilec. vel die id eos interrogari vt excusetur arbitriu qd cum in
sua natura esset illicitu pceptu pro pecunia renuicare spuali iu
ri nisi excusaret ppter discretione pceptis. j. de pbenis nisi
renocaret arbitriu ppter sp simonit. vel etia sufficit qd cor di
cretio no apparet. hic est ca quare cassat arbitriu ppter boe ar
bitri requiruntur vt dicat intentione sua et cam quare hoc fece
runt. vt per hoc pbet vel lprobet arbitriu. **¶** **Ab soluas.** re
stituas. vel melius no restituat. sed tñ vinculu iuramenti tol
let vt no obstante iuramento possint agere sicut prius. no em ti
more iuramenti d3 illicitu facere nec extendit iuramentum ad ea
de quibus cogitatum no est. vel que sunt ius. j. de iur. iuran.
veniens ad nram subiuacti. j. de pben. nisi essent. §. de ele. iter
vilec. et not. §. de trans. statum. qd vel tpale no dabat p spuali
vel si daret iusta ca dandi suberat. obseruantiam hoc ideo est
quia spirituale est quia iuramentum intercessit.

¶ **Erueit decimas.** i. fructus decima
rum. j. de loca. ve
stra contra. Sed hic no vtilitatis strahere sup fructib9
decimarum. sed sic dare ppter periculum solis phibet et cassat
qd no est dignum. (dimittat) De facto qd de iure non tenet. et.

1. **Patroni in libertos ordinariam hnt iurisdictionem.**
2. **Alii no pot si copromissum fuit sine cum pena. sine sine pena.**
3. **Clerici accipere pnt penam a iure promissam sine conuentiona
lem sine legalem.**

¶ **Electi filij.** (vsuario) i. vsu. quid autem
sit vsus habes. insti. de vsu et
ha. (publici) in. q. v. tria. xxx. q. v. mulierum. ff. de
re iudicata. l. h. ar. ptra. h. q. v. menas. rti. q. h. si quos
rñ. q. h. cum deuotissimam. ff. de re iudi. quidam. xv. q. ii. §. i. au
ten. de here. que ab intest. §. de his. (Dicatur) C. de arbi. l. vlti.
¶ **Patrone ar.** qd patroni iurisdictionem ordinariam hnt
inter libertos. et potest dici qd hoc decretalis sumpta est. C. de ar
bi. l. vlt. loquitur tñ qñ per copromissum itur ad patronus. et
hoc innuitur sequentibus. vbi dicit nulla pena et est arg. ad hoc
ff. de penis respiciendum. §. tutor. §. de con. ex litera. C. de decr
tio. l. i. immo de iure est qd si habent regimen vel comitatum qd
iudicare pnt. rñ. q. h. cum deuotissimam. (Epous) id est esset si pben
tes non essent. **¶** **Penam** ad iudicaf. agi no pot si fuit copro
missum. sine cum pena sine sine pena. ar. ff. de ar. dies. §. vlti. ff. si
quis in ius voc. l. vlt. §. eo. per tuas. si vero non sit copromissum
sed tñ simpliciter electi. qd als auxilio deficiunt eis agut ad rem
iudicatam. ff. de arbi. l. pe. et sic intelligitur. j. eo. cum olim per
tuas. vel potes dicere qd etiam si sit copromissum sine cum pe
na sine sine pena nisi rata habet sniam pot cogi ad eam obserua
dam. et sic intelligitur. j. eo. cum olim per tuas. et §. eo. ca. h. ali
dicunt in spiritualibus locum habere predictam ratificationem
que non recipiunt interesse. et etiam sine ratificatione ex quo in
casibus concessis latum est arbitriu tenetur ratum habere et ma
dabitur sententia executioni. §. eo. c. h. vel idem si iuramentum
interuenisset. vel fides data esset. j. cod. de piori. §. cod. ca. h. ali
tamen dicant qd nunq copetit actio ex arbitrio nisi emologa
tum sit taciturnitate. r. diuini. C. de arbi. cum antea. **¶** **De
nam.** rñ. q. h. episcopus qui. man. rti. h. distin. qua p. argu. con
tra. j. de pe. suam. rñ. q. h. fraternitas. Solu. penas a iure permis
sam sine conuentionalem sine legalem possunt accipere clerici.
rñ. q. j. statum. i. q. h. quotiens. r. questione vlt. tamen si lueri
causa non faciant. j. de immo. nemo. vel dic qd possunt petere pe
nam quanti sua. ff. de acti. emp. pcedat. pena autem in fraudem
vsurarum apposta peti non potest. ff. de acti. emp. iut. §. idem
pompo. j. de emptio. ad nosram.

1. **Nunq arbitrium possit p parte valere et pro parte non.**
2. **Non valet arbitrium in libertati contrariis.**
3. **Potes abbas de iure suo compromittere.**

¶ **In tempore.** (aliu cam) beat cu epi
scopo alia cum monacho
(hde) qd promiserunt in fide sua. (obseruandum) me
tu pene. §. eo. c. piori. vel iuramenti quis non debuit
iteruenire. rñ. q. h. omne. v. j. q. li. qd bene vel compromissi pena
quia tunc non agitur ad interesse. ff. de arbi. diem. §. vlt. l. seq.
j. eo. titu. per tuas. vel executionis cum simpliciter electi sint. ar
bitri sine pena et emologatum est arbitrium expresse vel taciturni
tate. r. diuini. C. de arbi. cum antea. **¶** **Exceptis** hic habes
qd arbitrium pro parte et pro parte non argu. j. de pben. di
lec. nisi esset. qd de iure ro. eccle. non potuit compromittere sed si
de pluribus capitulis iure suo compromisset aliq ita qd de om
nibus simul sniaret. et sniaret de vno et no in plurib9 no v3. ff. de

arbi. qd tñ in prin. ff. famit. her. in hoc iudicio (Libertatem) no
videt qd de liberali ca potuit copromittere. ff. de arb. non dis. §.
de li. §. de inte. c. vl. contra. j. de prescrip. cum olim. Sol. dico qd
possit exempta ecclesia vel non exempta compromittere de iuri
bus non contingentibus ius pape vel alterius quod exempt. vt
etiam non exempt. sed ius bz in ea. et si facit non est ei preiudiciu
qd etiam si expresse compromittat de illo non valet copromissus
quatum ad ius alterius qd nec renuicare potest priuilegijs li
bertatis nec iuri alterius qd plus est. vt hic. et. C. res inter ali. ac.
per to. et quibus res iudi non obest. ff. de offi. presi. deleg. **¶** **De
ere.** autem de prescrip. non obstat. qd ibi non tantum fuit iudi
catum de iure qd alium. sed tantu tangebatur ecclesiam agentem
super libertatibus aut alienius ecclesie potest quis copromitti
tere et litigare. puta si priuilegiu habeat aliqua ecclesia sup decimas
vel super parrochialibus iur. non reddendis vel ab alijs eccle
sijs exigendis vel non. nam super eis et compromittit et litigat
j. de deci. ex multiplici. §. de in integr. resti. auditis et in decret.
pialle. de prescrip. cum olim. **¶** **Dec autem decre.** no contradic
cit qd de libertate loquitur que alium tangebatur. nam hic mona
sterius no solu erat liberu ab epso sed etia erat subiectu pape im
mediate. et idcirco per suum copromissum non pot preiudicare
pape. quidam tamē dicunt qd no potest copromittere de his que
tangunt libertatem. qd nec indicare quis potest nisi vt speciali
mandato pape. j. de iudi. cum venisset. si autem non esset com
promissum de libertate sed de alijs que per indulgentias se. ap.
conceduntur. et vbi alterius ius no tangitur tenet copromissus.
primo dictum magis placet immo dico qd super his que depen
dent a libertate compromissum va. ver. gratia. si facta sit electio
contra tenorem priuile. libertatis super electione et institutione
facienda per episcopum v3 copromissum. j. e. cu a nobis. §. de in
inte. resti. ex literis. ar. vbi d3 qd delegatoru snia sup his t3 nisi
per in integr. resti. subueniatur sibi. ea dem rone arbitrorum. et
melius. j. e. c. pe. sed l3. fm sram opinionem dato qd ipsa sit vera
non possit compromittere ecclesia super statu suo: si tñ due eccle
sie litigat super tertia ecclesia cui subessent licite posset compro
mittere lite pen. l3. agatur de statu tertia ecclesie. j. eo. per tuas.

2. **¶** **Sed obices quare ergo no tenuit hoc copromissum inter
epm et abbatem super duabus capel. Rñ. §. qd tenuit nec contra
dictur. sed arbitrium no v3 in his que sunt cōtraria libertati.**
3. **¶** **Idem dicit qd copromittit de his que dependet a libertate
sc3 qd non tenet si factura sunt preiudiciu libertati. alñ dicit
indistincte qd sup statu et libertate etiam si sit aliñ pñdiciu com
promitti pot a partibus que obligare pnt. sed non sit pñdiciu
sed copromittenti bñ preiudicat et fm hoc soluntur contrarie
tates. ar. op. j. de cap. mo. c. h. in fi. et no reprobam qd hic dicit
et. q. c. concordant prime opinionem. **¶** **Capellarium** que simul
cum monasterio erant exempte ab epi iurisdictione et pape sub
iecte. ita qd papa de eis iura epalia recipiebat. vel abbas nomi
ne pape et eius vice recipiebat ius epale et iura episcopalia per
se vel per alium reddebat. sed tñ nihil iuris habebat in ecclesijs
abbas. quia de suo iure bene posset compromittere. vel dic qd
bene intererat huius abbatis defendere et promittere pro eccle
sijs sibi subiectis pleno iure. i. temporalibus et spiritualibus qd
non sint subiecti nisi pape. ar. j. de reli. do. constitutus. cum ve.**

¶ **In dilectus filius.** (reconnec
nre) **¶** **Mo.**

¶ **In hoc discrepat arbitrium a iudicio.** Item in sa
tisfactione. aut. de lit. §. exhibendum. item in pena
contumacis. ff. de arbi. non ex omnibus. item in pronuntiatio
ne facta aliqua parte absente. ff. eo. si quis li. item in purgatio
ne morte. ff. eo. l. celsus. ff. si quis cau. et si post. (Quib9) et eis cohe
rentibus nam potest dies solutioni perferre. ff. eo. si cum dies
§. vlti. et l. celsus. **¶** **Sed nunquid de pena vel interesse compro
missi cognoscet. arg. qd sic. ff. ad l. aquil. inde neratius. §. penul.
sed credo contra. ff. de arbi. qd tamen. §. vltimo.**

¶ **In olim super familia.**

(perpetua) et religiosa. puta conuersis et similibus ar
gu. contra. ff. de publi. l. i. §. famit. ff. de vi et vi. ar. l. i.
§. famit. vbi innuitur qd nomine familie et mercennarij intelli
guntur (irrita) qd non est forma seruata (eligere) no. arbitrium
seruari. dic vt no. §. co. dilec. in glo. si. adiudicatum (eligere) j.
de re. et trasleu. c. licet. ff. de admi. tu. l. quid dā. §. pater. et ff. vbi
pu. ed. deb. l. i. et sic interpretatur. c. di. l. i. obuentib9. nec repu
tes superfluum. §. filium. qd filium familie posset trahere §. filij
dñi in sua opinione. rñ. dist. in eena. ff. de arbi. item si vnus. §.
vlt. argu. contra. ff. de probationibus ad probationem.

¶ **In laicum non potest de rebus spualibus compromitti.**

¶ **Quingit in etrdum.** (rebus
spualibus) **¶** **Mo.** qd super spiritualibus no potest com
promitti in laicu. nisi hoc fiat autoritate iudicis qui
de causa

a **Discrepat**
vto ab. hic po
nentē als di fe
rentias. et alias
vide per ange.
arc. in. §. ois in
sit. de actio. p
erro. in repeti.
l. i. ff. de arbi. et
in. l. si titius. ff.
de vbo. ob. Et
an coram arbi
tro habeat lo
cu reconuictio vl
tra adducta p
ab. hic. add. d.
Maria. in. c. i.
q. v. §. o mu. pe
ti. et d. alera. in
§. i. ar. co. i. ff.
§. no obstat. in
fi. vo. et ro. sin
gulari. celir.
b **Loberetis**
bus. Et sic lo
neris pot indi
care arbitrad
de sel. in. c. tras
lato. col. in. cir
ca. fi. §. de pñi.
et add. eundē In
no. in. c. ex pte.
j. e. et gl. in. l. no
distinguemus
§. de of. ff. e. tit.
et adde idē in
pcuratore. qd
si posuit manu
ad pnera no ex
cedit fines mā
dati. ita Pau.
de ca. i. §. i. suo
rñ. idem dicit
glo. in delega
to. in. c. l3. ergo
vñ. q. j. Et inte
ste dicit idem
bal. l. pempto
rias circa fi. §.
quero actor. C.
senten. rescidi.
non pos.

De causa spirituali cognoscat sed eius autoritate fieri potest. si
ue ex delegatione. siue iure ordinario cognoscat. immo qd plus
est nec iudicio laicorum disponetur. I. de in. c. ij. qz nec laicus iu
dicare potest de causa spirituali etiā si incidat aliq qñd de qua
cognoscere poterat. I. qui si. sint legi. latoz. de mandato tñ pape
possent laici indicare. de cā spūali. xxij. di. §. verus. sed alterius
mandato non credo sit prebus aut tñ alibus clerici nō possunt
ire ad ad indignū seculare etiā consentientib⁹ suis platis. I. de
fo. cōpe. si dñi. sed cōpromittere in arbitros possunt. §. eo. dile.
In iudicē aut clerici cōsentientibus prelatis suis possunt cōsen
tire vt in iudiciis ⁊ nō aliter vt habeat eorum cōsensum. I. de
fo. compe. c. vlti. significasti. qd aut dirimus qd autoritate dele
gati potest compromitti in laicū de spūalibus. idē intelligo qd
pnt autoritate ordinari licet forte nec autoritate delegati vel or
dinari possunt. nisi sit lis cepta (rebus spiritualibus) nunquid
potest compromitti in laicum super electione sacerdotis vel cle
rici vel abbatis. non videtur.

- 1 An liceat plebano constituere procuratorem ad transigendū.
- 2 Non sufficit verbo emologare arbitrium etiam cum pena nisi subscribatur.
- 3 Nunquid non obstante iuramento de stando sententie arbitri possit agi contra.
- 4 Sepe extra id quod agitur tacita obligatio contrahitur.
- 5 Compromissum super re spirituali fit in laici aucto. iudi. dele.

Er tuas literas. Intimasti (super
iure qd habebat in hospitali. simile. ff. de hōe. empt.
l. qui tabernas. et de le. l. si domus. §. pe. C. Genera

le licet enim habeat gñale madatū non potest transigere nisi forte super fructibus paucis. ff. de procur. manda. procurator. si autem gñalis procurator sit et habeat liberam administrationē alis gñalem transire potest. et iusturā. deferre. ff. de procura. procurator. ff. de iureiurā. iusturandū. §. vlti. et si male transegerit imputet sibi dñs qui talem elegit. minor tñ vel ecclesia restituetur in integ. si tutor vel prelatus per amicitia transigit. simile. C. de trans. preses. C. de pactis. pactum. ff. de mi. tutor. (¶ Assensu) de hoc no. §. de rescrip. edoceri. hec enim allegatio nō valet. immo solus plebanus potest cōstituere procuratores. ff. qđ cuinsep vni. l. vl. et hec etiā ex eo probat qđ solus plebanus pōt ratū habere qđ factū est per talē procuratorē. ergo solus pōt cōstituere procuratorē. Et sic ad agendū poterat cōstituere procuratorē secus ad transigendū. qđ forte soli prelato nō h. s. de his que fi. a prela. quanto. vel dic qđ forte alis magnū negociū erat. vñ sine cōsensu capituli bñ potuit sine eo cōstituere procuratores. (¶ Ex parte plebani) appello partē plebani plebanum cum canonicis alis sicut nō posset super hac s. transactione cōstituere procuratorē ita nec ratū habere vel aliter. vt no. in glo. de hoc ratum dicit vt no. §. eo. disloc. glo. ad audi. (exceptio) per absolutionem pene talis modis quibus diximus. §. eo. cū te. c. dile. alias nō datur actio ex re iudi. C. eo. l. j. ar. contra. C. de inde. l. iudei. (¶ Exceptio) melius de qđ si qs subscripserit sententie. dicendo confir. mo inslam arbitri vel non peradico qđ ex tali insla oritur actio et exceptio. C. de arbi. ne in arbitris. §. fin. et exponere hanc litteram receptā fuit. i. subscripserit. nō enim sufficit verbo emologare arbitriū cum pena nisi subscribatur. C. de arbi. cū antea. quidam rñ dicunt qđ sufficit sola emologatio sine subscriptione sñ ea-

Conones. **C**† De obseruando videt qz ex snia arbitri ex com-
 promisso electi nō detur actio vel exceptio rei iudi. C. de arbi. l.
 i. tñ debet dari exceptio pacti. qz hoc ipō qđ pmissit stare sentētie
 arbitri si postea facit contrariū venit ztra pactus. 7 sic videtur
 qđ debet ob stare exceptio pacti. quod tamen non est verū. ff. de
 arbi. l. si. 7. l. si. **C**† Item ad hoc quidam sic respondent qđ in com-
 promissis oīa verba que ibi ponuntur intelligenda sunt condi-
 tione tali. s. ego pmitto qđ stabo snle vel penam solnā. 7 iste itel-
 lectus datus est sibi a iure qđ nisi iura sic statuissent bene debet
 seruari compromissum suum scz stare snle. 7 ex quo pacto bene
 daretur exceptio. **C**† Et idem dicitur de iurciurādo. s. qđ non
 obstante iurciurando poterit agere. quod sic est intelligendum
 iurciuran. vel qđ seruabit sniam arbitri sicut iurant vel penas
 soluet. 7 eodem modo est intelligendum qđ partes stipulantur
 stare snle arbitri sine adiectione pene. s. qđ sufficit condemnato
 vel seruare sniam vel p̄stare steresse. ff. de arbi. dīes. g. si. 7 qđ isti
 bñ dicant ex eo apparet: qz si non interuenisset stipulatio olim
 semper dabat exceptio pacti hodie etiam datur nō tantus excep-
 ptio sed etiā actio si fuerit emologatus. C. de arbi. cum antea. 7
 immo 7 vbi actor stipulatus est stare snle sub pena reo nō stipu-
 lanti datur exceptio. ff. de arbi. si de meis. 7 habent hec locū vbi
 stipulatur snie dicto vt arbitrio stari siue cū pena siue sine pena
 nā si expresse stipularet rē de qua agī vel dari vel fieri s̄m sniaz
 arbitri. ad rē ipsaz vel factū agi posset si p eo sniaret. 7 idē est in
 reo si expresse stipularet rē que ab eo petī amplius nō peti. si p
 eo fuerit arbitri si bene habebit exceptionē. imo plus videt qđ si

etiā p̄dicta nō expresse stipulet̄. sed solū pactus de eis dādis vel
faciendis vel non faciendis incontinētī post stipulationē emis-
sum deparendo snie qđ ⁊ tūc tale pactum informat ac. ex stipu-
l. parit̄ exceptionē. C. de pac. petens. ⁊ ff. si cer. pet. lecta. ¶ Im-
mo plus videtur qđ etiā tacite partes videntur intellectui pre-
dicto renunciare: vt si partes stipulentur stare snie sub pena vt
ea soluta vel non soluta manet ratū pactus. in hoc agi pōt ex sti-
pulatione: vt fiat qđ indicatum est. ff. de trans. qđ fide. immo plus
qđ si cōdemnatus fuerit in mora agatur ⁊ ad penas ⁊ post ad rē
indicatā. nec est cōtra. ff. de ex. doli. apud. §. labeo q; illa lex loqui-
tur quādo non erat adiectū in cōpromisso qđ soluta pena ratū
esset arbitriū. ¶ Alij tamen dicunt nō agi ad rem iudicatam
sed ad. interesse tantum in predicto casu. rō aut̄ quare predict⁹
intellectus fuit accommodatus predictæ stipulationi in cōpro-
misso ea fuit q; cum arbit̄ sine timore tractationis possit fer-
re iniquā sniam iustū fuit qđ in alio eius ptās restringeret. s. vt
nunq̄ post sniaz arbit̄ res suas sibi auferret. s; sufficit sibi an-
ferri vel penam vel interesse. alis enim nō dāc̄ actio vel exceptio
ex re iudi. C. de eden. l. i. ar. contra. C. de iude. l. iudei (agi) cōtra
4 compromittentem. ⁊ non contra plebanum. ¶ Procurator
⁊ non dominus qui nō mādanit de trans. ff. de re iudi. si se
in prin. ff. de procu. plantius. nec obest qđ aduersarius enim sibi
obligare non intendebat. sed plebanus. q; sepe extra id qđ agi-
tur tacita obligatio contrahitur. ff. cōmo. si bis in. si. ff. si cer. po-
einitus. C. mā. si lras. vel dic̄ ex quo ab eo stipulat̄ creditor quod
intendebat cum sibi obligare nisi contrariū dicat tūc secus dice-
rem. ¶ Ad interesse qđ nō videt̄ aliud posse nisi exp̄se quas
fecit in li. coraz cōpromissarijs. res aut̄ in qua condemnatus est
reus nō est interesse vincentis. tamen si snia est etiā post sententiā
arbitri sua manet ⁊ cum non obstat̄ snia arbitri petere pōt. ff.
de arbi. si rem. ⁊ si non erat sua vel sibi debita non interest sua
5 neq; tūc etiā snia interest. ¶ Archiepiscopi no. in laicū au-
toritate iudi. dele. spūali fieri compromissum. ar. xxxij. di. §. verū
sed tamen nedum auctoritate delegati. sed nec ordinarij potest
dericus consentire vt habeat iudicem ordinarium laicum.

- 1 Pars si in termino statuto coram arbitro non comparet pe
na committitur.
- 2 Arbitri indicare non pñt post mortem litigatoris.
- 3 An mortuo prelato dicantur custodientes possidere eam.
- 4 Cum de platura litigatur. nō hñe alio facere aliquā electionē.
- 5 Quis dicatur incidere in penam ac. vel iure dubitati.
- 6 An ordinarius possit esse arbiter.

Ex parte. (partes). i. electi. (sententiam). i. arbitrium. (¶ Desisti) si pars in termino non comparet statuto coram arbitro pena committatur. C. de arbi. l. n. ff. de ar. diem. §. si quis. sed non semper. sed tunc quando per partis absentiam si quodominus arbitretur. ut quod terminus preceptorius assignatur ad dandam sententiam. §. de offi. dele. c. consuluit. vel etiam si ante lit. contestat. sit terminus assignatus preceptorius ad comparandum quia si nunquam comparerent nunquam posset arbitrari cum non possit sententiarum nisi partibus presentibus. ff. de arbi. diem. §. i. r. n. si citatus sed non perceptorie absit ante lit. contestat. non committitur pena. immo plus quidam dicunt quod et si post lit. contestat. citetur preceptorie ad testes recipiendos vel alia consilia que possunt fieri etiam parte absente: quod non committitur pena. quia per eius absentiam non impeditur arbitrari. ar. ff. eo. l. i. ¶ Sed dices quomodo ergo punietur huiusmodi contumacia. Rñ. in sententia condemnabitur in expensis. quia licet expresse non venerit in compromissum: tamen tunc contumacia. et idem dicitur de fructibus vel termino solutionis. ff. eo. ti. qui tamen. §. lo. arg. ff. indi. solui. an tñ. §. in hac. ff. de procur. ad rem. l. i. ff. de re indi. paulus. idem dicit quod statim committitur penam etiam si in termino non preceptorie diceret se nolle ire. ff. de re iudicat. l. contumacia. ¶ Quidam tamen dicunt: forte non male quod arbitrum desistat ab soluere presentem ab instantia arbitri propter contumaciam aduersarii. et tunc potest petere penam: quia id dicit propter quod a lite disceditur. ar. ff. de arbi. qualē. Item quod arbitria ad instar. et c. (sublato): ideo si decetero contra eum sententia feratur non tenet. ff. de re iudicat. in summa questu. ff. qui satisfacti. co. si decesserit. sed propter adiacentiam. s. ut scias qui sunt priuati eligendi per te. etiam post mortem feretur sententia. ff. de rei ven. vltis. C. de ap. pen. mors quamuis. sed certe non vult quod in lite que vertitur inter electos possit iudicari. et si vterque iuraret de priuatione canonicorum cum res inter alios esset. C. res inter alios. et per totum. ¶ Preterea quod si quod post mortem litigatoris potest intelligendum videtur de iudiciis non de arbitris. qui non possunt iudicare post mortem litigatoris. ff. de arbi. sed et si. §. vlti. nec in absentia partis etiam si sit contumax. ff. de arbi. quid tñ. §. vlti. quāuis pena committatur. ff. de arbi. diem. §. si quis acta habita. iter vinum et mortuum. puta attestaciones et similia non valebunt si egerit contra substitutum. nec in litis prosecutione succedat successor. quia non est huius heres nec vniuersalis successor. quia aliter agit nomine ecclesie. sed vterque ius suum. ¶ Item. super primo decre. k

1. Possunt ptes denegare ad negotiū progare iurisdictionē.
2. Itē possunt prorogare iurisdictionē vt super arbitria possint executionem facere.
3. Nō valet compromissum in duos vt possint indeterminate eligere tertium.

gere tertium secus si certam personam.

4 Pena copromissa non habet locum in ordinarijs vel delegatis.

Notuit nobis. (latens) hec causa erat inter laicos coram ecclesiastico iudice: quod forte erat causa spiritualis. puta quod de pecunia vel sensu qui debebat ratione iurisdictionis vel consimilibus vel alij erat de foro ecclesie ut no. s. de offi. dele. significantibus. (C. Retenta) hoc non potuerit ex iure sibi dele. cum nihil de hoc a papa esset eis commissum. scilicet de erequendo arbitrio. sed partes prorogauerant iurisdictionem quod possunt de negotio ad negotium. ut no. s. de offi. delega. de causis in negotio tunc commissio etiam si non protestarentur de retinendo iure dele. per quas in eos compromittit tunc retinet quare etiam expiraret cum iurisd. et rescripta sunt perpetua. C. de viuer. rescrip. rescripta. s. de offi. deleg. significantibus. argu. s. de preben. nisi essent. sed et quod idem sit et in laicos copromittitur. satis expresse innuit ista decre. cum non indicet iustam appellam. ex eo quod erequatur finalis arbitri. sed qui a male fuerunt electi arbitri. (C. Sed potest dici quod non sufficeret iurisdictionis retentio nisi partes consensissent quantum ad executionem arbitri: licet forte sufficiat ad retentionem iurisdictionis dele. et potest responderi rationibus in contrarium assignatis quia scientia arbitrorum non debet mandari executioni sua autoritate si partes consenserunt unde ex vi compromissi et propter consensum partium et iudicis poterit executioni mandari. nec etiam est verum quod partes committant executionem arbitri. sed papa iurisd. dedit per quam erequi potest. sed tamen non posset nisi ordine iudiciali seruat. (C. Partes possunt prorogare iurisdictionem ut possint etiam super arbitrio executionem facere. vel potius intelligunt renunciare ne possint erequere vel iurare executionem sicut renunciant appellati. et reliquo ordini iudiciali. C. de temp. ap. l. vlt. s. vlt. nec vs si obijcias quod pactum partium quod eas tantum obligat non debet hanc iurisdictionem dare iudici: sed respondeo ut dicitur: quod pactum partium quod inter se faciunt iurisd. non dat iurisd. sed expresse eas prorogat. et etiam ipse iudex si pacta et alia iura partium inter ipsas indicare debet ut prealle. l. i. C. de appell. l. i. (C. Quidam tamen dicunt quod nec etiam partes possint prorogare iurisdictionem alicuius delegati in eo quod arbitrium erequatur primo ea ratione quia arbitrium non debet executioni mandari. C. de arbi. l. i. s. c. de ea ratione. quod hoc non possunt scire erequi sententiam nisi ordinarij et delegati a principe. ff. de re in. a. dno. in prin. multo ergo melius hoc possunt committere partes nec fuit hec sola causa quare tenet appellatio. s. quod incertus fuerit tertius arbitri: sed erequi non poterat (alteri) si tertius non erat presens hec erat sufficiens causa quod non tenebat arbitrio sed si erat presens statueret maiori parti. ff. de arbi. item si. s. vlt. et sequi. (C. Observantiam) no. quod causa generalis assignata. scilicet quod ad observantiam huius arbitri me cogitis sub se comprehendit etiam omnes causas ex quibus arbitrii potest dici iniunctum vel nullum propter iniquitatem sine vel quod male ordinati sunt alij arbitri (statuti). ff. de ar. item si. s. si in duos. (C. Et no. quod si in quod ibi dicitur. s. quod si compromittit in duos. ita quod possunt eligere tertium in determinate non vs: sed secus si certam personam puta Joannem et hoc hodie ostendit per hanc decre. quod etiam in arbitrii aliorum non possit conferri electio tertij. et hoc intelligo quod in pactum non potest venire ab initio: quod sicut fundamentum est malum. s. quod incipit a dissensu. et ita nullum potest stare super edificium. j. q. i. principatus. ff. de ordi. in. l. i. sed si tantum in duos esset copromissum teneret. et si post dissentirent per iudicem cogere tunc eligere tertium. ff. de ar. l. i. s. si. s. principali ter. nam hoc fuit fundamentum: hinc edificando iterum impediunt quod per iudicem remouetur. Item quando dicitur a pte. quod vel partes vel iudices possint eligere tertium non possint cogi arbitri eligere istum tertium per iudicem cum fungantur in electione tertij autoritate partium que de iure non cogunt in arbitrium consentire. (C. Item quod ipsi qui eligere debent tertium siue sint iudices siue alij. et siue unus siue plures presumunt sequi velle voluntates eorum qui eum elegerunt. et cum eorum voluntates sint discordes. quia uterque presumitur velle talem quod per se inlam ferat. et qui saneat et consentiat cum illo arbitro quod pro se inlam ferre volebat iuste punitur lex que hac potestatem sic tertium eligendi prohibuit in alium transferri a partibus. sed quod iudex ipsos arbitros cogat eligere tertium. et bonum est: quod iudex huius presumitur pcedere cum non autoritate partium: sed iure fungat. et ipsi arbitri presumunt et huius eligere et quod non autoritate partium sed a iudice vel a iurecoacti faciunt hoc et ideo quod nihil est dictum a iure habere qui cogatur per iudicem. sequens autem decre. non contradicit. quod ibi mediatores fuerint iudices dele. non arbitri. nec legatus iurisdictionem ordinariam amisit licet copromitterent in eis. et quod fuerunt dele. ex eo apparet quod eorum finiam confirmat papa quod non faceret si arbitri essent. C. de arbi. l. i. (C. Si obijcias quod pena copromissa probat eos arbitros. R. s. hoc non est verum in ordinarijs vel dele. in quos com-

promittit: qui semper tenet iurisdictionem suam quousque renouetur ff. de offi. pres. legatus. s. de preben. nisi essent. sed hoc obtinet in his qui nulla iurisdictione sunt super litigantes hinc aliter sunt ordinarij tunc enim si promittatur pena vel tractat? sit habitus de eligendo eum in arbitrium presumatur esse arbitrum tunc. ar. ff. de arbi. l. i. si servus plurius. s. vlt. ff. de arbi. litigatores. s. j. et. ff. de vino. l. vlt. alij si pena non promittatur: tunc nec metu pene nec alio modo tunc si res valeat potius quod pereat. s. de verb. sig. e. abbate presuma enim elec. iudi. ff. de re. du. quotiens. vel dicunt licitum esse a principio committere alicui quod aliquos eligat arbitros. et sic intelligitur pri. c. et de elec. in causis. sed quod a partibus duabus electis tertius addit per iudicem vel per aliquos hoc non est ratio ne supra dicta. s. quod malum est fundamentum copromissi: s. quod partes suam potestatem dant arbitris vel alij ut alios arbitros eligant non quia dissentiant ipsi arbitri: sed quia partes in eis plene confidunt. nec fundamentum hinc malum nec aliud aliud malum. id vs.

Cum a nobis. Petitur et j. (erigebat) non agebat de statu monachorum sed de causis alij capellis de pendebat. et quod est no. quasi ex causa petebat: quod mox non esset liberum et tunc compromittitur de hoc no. s. eo. cum tpe. (C. Mediatorum) isti mediatores ex quo receperunt recte arbitri sunt. et sunt cogendi arbitri. ff. de ar. l. i. s. j. et. l. item si. s. p. ponitur. melius bi quod sunt del. ut no. s. proxi. decre. (mediatorum). s. eo. c. pri. contra. solu. ibi (confirmamus) de voluntate partium. alioquin non cogetur quis ei stare nisi pene metu. C. de arbi. l. i. immo. et sine voluntate partium. quia iudi. delegati sunt. unde eorum sententia tenet.

Copromissum. (caueatur) imo etiam si caueatur et de hoc credibus unius partis non alterius non valet. ff. eo. sed interpellatur. s. si ab altera.

Explicit liber primus.

Incipit liber secundus. De iudicijs. Rubrica.

Quoult deo. supple ita (Cum). scilicet quoult deum (introducitur) id est advocari ubi accusaretur. (Interrogatus) ad hoc valet interrogatio ne post eum scilicet consilium coram quo accusabatur recuset. i. q. i. offerat. s. de offi. dele. super questionibus. vel ex abundanti fuit hec interrogatio (Promiserat) id est si non promississet ei quoult deo (Episcopi) sed reddidit episcopales sibi auferri dicit. s. de ap. pastoralis. in fi. (Exitum) quando erat lis contest. j. ut lit. non contest. quoniam accedens. i. nisi per annum duraret in executione. r. q. in. rursus. et not. s. de eta. et quali. cum bone.

Decernimus. ut layci. (Tractare) scilicet sine nomine tanquam ius habentes in eis. r. q. i. c. j. s. i. h. nomine autem ecclesie tractare possunt. s. de syn. c. vno. sed nec gnalem administrationem et principalem habere possunt laici. et maxime de spiritualibus vel de iurisdictione super clericos. (Prelati) ar. quod prelati sunt iudices ordinarij. de hoc no. s. de offi. or. cum ab ecclesia r. et. c. quatuor. (Indicio) id est autoritate. p. siliu autem regere possunt. (Contra) causa iurisdictionis non dicitur mere spiritualis. quia a laicis possit fieri similiter et ius funerandi. ff. de mor. infer. l. i. tamen dominus sepulchrorum non pertinet ad eos infra. de rerum diui. s. nullius.

Quanto. dicitur mere spiritualis. quia a laicis possit fieri similiter et ius funerandi. ff. de mor. infer. l. i. tamen dominus sepulchrorum non pertinet ad eos infra. de rerum diui. s. nullius.

Si clerici. (iudice) nisi super hoc essent infamia respergi. tunc enim nisi se purgarent possent puniri. ff. q. i. multi. vel ibi loquitur de laycis (Confessio) que exigantur ut confessio per iudicem no. in sum. C. de confes. (Indice) repetere que diximus. s. s. elec. per inquisitionem. (Depositi) tamen distinguere in modo agendi. s. de j. hmo. dilectus. ff. (C. Ad inora) minora dicimur omnia in quibus non est eis prohibita dispensatio. nam in alijs oibus dispensare potest. s. de sententia ex. nuper. naz in berehi dispensat. l. distin. presbiteros. dic ut no. s. de re. or. dilectus. (Peractam) vel partem. lxxij. vis. p. biter. (Contritione) sufficienti. alias secus. r. q. v. si quis cum libet. r. q. i. h. attendendum. et. c. si quis deinceps. (Seculari) nisi sit incorrigibilis. s. eo. cum ab homine in. questione. i. h. clericus. r. questione. i. si quis.

1 In questione feudi coram paribus curie agi debet.
2 Que actio sit intentanda contra dominum qui non expectato iudicio parium expoliant vasallus. et ad quem appellatur in causa huiusmodi feudatiorum. in numero. 1.
4 Pares curie debent servare in iudicando ordinem iudicialium cum sint ordinarij.

Inno. sup secundo decre. k h

in m. f. f. compromittere in aliquos ut arbitros eligant.

Innocen. sup secundo decre.

1 Cum de iniurijs vel de feudo in dñm vel alium commissis agitur coram dño vel paribus agendum est.

6 Nunq̃ euz agitur condictione ex. l. feudoñ alia pena nisi amissionis feudi imponenda est.

7 Questio an sit res feudalis precedere debet ubi agitur rei vendi. vel alia a ct. per quam ius feudi potest in iudicium venire.

1 **E**terum (promulgat) ab ordinarijs alijs potestib⁹ eas pos. vt feudū (C. p. d. rati) si q̃stio feudi inter dñm et vasallū vertit cōfitem rem feudale rem ad quā agitur. scz vt de ea reddat tributū. vel aliud simile corā parib⁹ curie agitur hoc saluo qđ si p̃ares granarent ecclesiā possent appellare ad proximū superiorem vel ad papā. si qđne. vi. romanā. si quis nostrū. C. Alij contradicunt dicētes qđ tantū proximū superior appellabit etia si sit laicus. C. Sed qđ si dñs nō expectato iudicio parit expoliavit vasallū. si fuerit vasallus laicus conveniet dñs corā paribus curie interdicto unde vi si vis armata fuerit ppter bonorē dñi ac in seū vel alia actio. ff. de vi et vi ar. l. i. si interdictū hoc et si autē fuerit clericus expoliatus statim spoliator per iudicē ecclesiasticū est cogendus restituere clerico quod rapuit. quia sacrilegus est qđ crimē ecclesiasticū est. vii. questione. j. in canonibus. et etiam si dubitū sit de spoliatione. tamen cognoscat ecclesia ar. xxiij. q. iij. si quis de po. C. Alij dicunt coram ordinario rei non coram domino semper agendum ad restitutionē interdicto etia si laicus sit expoliatus. i. titu. prior. et parte. et forte hoc est melius quā potest dici illā decre. habere locum qñ ali⁹ quā dñs spoliavit vel dic vt in glo. quidāz. si vero inter duos vasallos sit controuersia. qđ vnus vendicat ab alio rez. qđ dicit quod in feudo succedere debet vel alias dicit ad se pertinere. alius autem negat vel dicit se habere ius in re feudali quam alius tenet. quod ius est sibi constitutum de consensu tam dñi qđ feudatarij quorum consensus requiritur. qđ vtriusq̃ interest. tunc etiam si vterq̃ dicit se habere ius suū feudi. siue ius ab eodē dño. corā dño feudi agendum est vt hic. si autē actor vel reus dicit se non habere ius in re illa ab eo quem aduersarius dicit dñm. tñ ipse cognoscat an res sit feudalis coram quo citatio facta est sed non diffinit super hoc. f. an sit feudus vel non. sed an sua sit iurisdictio. ff. de iudi. si quis ex. ali⁹ tñ dicit qđ nō dñs esse iudex qđ dicit dñs. C. ne quis in re su. l. i. ff. fami. her. l. si per. sed coram ordinario rei ageť. et fallit hec regula. ff. de iudi. si qđ ex. sed reus pōt excipere corā suo ordinario si ibi conueniat. qđ iurisdictio pertinet ad dñm. Et si voluerit p̃bare poterit qđ ab eo tñ in feudum qđ si p̃bauerit remittetur ad eū. i. ti. p. i. ex transmissa. et c. verum et hoc intelligo verum ubi vendicat rem nulla expressa cā qđ qñ in genere petit omne dñm qualecūq̃ sit etia si feudatarij sit in iudiciū deducit. ff. de ecce. rei in. l. si mater. §. eadē. si diceret vēdico talē rē qđ questū dñm per p̃scriptionē vtile et directum vel per emptionē a dño. tñ forte nō posset reus excipere de feudo coram ordinario. qđ nec potest indicare nisi ex ea qua petit. et ita non indicabit de feudo argu. ff. de iurisd. om. indi. l. pen. §. vlti. C. ad. l. cor. de sic. l. i. qñis dicat quidā qđ etia si exprimat venditionem vel p̃scriptionē qđ etia tñ ius feudatarij de dñt in iudiciū. sed hoc nō patitur illud verbū directū vel etia qđ qñ agitur actione in rem expressa cā. dñm et sola cā expressa venit in iudiciū. ff. de excep. rei in. l. si mater. et id si exprimat cā recte opponitur exceptio coram ordinario. qđ res nō est feudalis. et idē dico scz agendū corā dño feudi si p̃sonali actione agitur ad rē quā vterq̃ feudale cōfiteť. et eodē modo si reus cōuentus coram dño neget rē feudale esse nō ageť hec questio vltz quo dñs vel actor p̃bet corā iudice ordinario eam feudalem. qđ p̃iudicialis est argu. i. ti. p. i. si clericus. argu. insti. de ac. §. p̃iudicium. C. Sed quid dices. si feudatarij ali⁹ p̃cessit aliquā partem feudi vel aliquod ius in feudo. Rñdeo si cōcessit in feudum fiet sub eo qđ faciendū vtriusq̃ sub primo feudatario. vt si autē nō in feudo dicit se h̃re corā iudice ordinario agi debet

3 C. Sed quero ad quē appellabit. Rñdeo ad dñm i casu suo et p̃tes in casu suo ordinarij iurisditionē habere sibi concessas lege federici in cōcessionē feudoñz de fen. non alie. imperi alem et ideo ab eis appellabitur primus superior dñs feudi. et si non sit ibi dñs. primus superior dñs feudi. appelletur iudex ordinarij in cuius territorio est res feudalis de qua agitur. C. de indi. l. vlti. Si autem agitur de iniuria quam passus est circa fidelitates vel capitula fidelitatis vasallus a domino vel eodēso appellabitur iudex ordinarij rei. ar. qđ appellationes gradatim sunt faciende. si. q. vi. anteriorum. vel dic qđ super hoc appellabit iudex ordinarij sub cuius iurisditione res sita est. etia si agat de iniuria facta in re feudali. puta interdicto. vñ vi. vel alio consimili. C. Si autē agant de iniurijs non in rebus feudalijs factis sed extra non ageť sub dño sed corā ordinarijs. et eodē modo si agat corā dño de iniuria facta extra rē feudale vel nō tan gentē fidelitātē quam dñs promissit. vel eodēso nō ageť coram dño nisi agat inter se ad amissionē feudi. et hoc in libello dñ con-

tineri. Tunc em corā paribus agitur. qđ agitur in rem. f. ad rē feudale recuperandā. vel ad ius quod ibi h̃z dñs penitus admittere dñ. et si appellabitur ad ordinarij dñi appellabitur. ar. ff. ad mun. municipes. §. vi. nec possunt litigantes etia vtriusq̃ consensu domini dimittere. argu. i. ti. p. i. ex transmissa. domini autē et vasallus licite possunt iudiciū parit dimittere. qđ ibi nullū sit p̃iudiciū. quia si dñs nō habet pares succedet arbitri ad simile iudiciū suspectorum. i. de ap. cū spāl. et. q. j. si clericus aduersus. C. Itē nō credimus oēs vasallos vocandos. vt iudicent. sed ex paribus vasallis dominus vnus eliget et vasallus alterum ar. q. vi. placuit. C. Alij dicunt quod ipsi pares tñ eligēt ex se duos vel quem voluerint. qđ ipsorū est iurisdictio a lege data et eam possunt quibus volunt mandare. ar. l. iij. dist. c. i. et. iij. et in multis alijs. c. eiusdem dist. et se. et dicunt pares. qđ oēs sunt vasalli. vel qđ similitū est causa cōmunitates debēt esse pares. vel qui similia fenda habēt. C. Itē ordinē iudiciarij seruabunt cum sint ordinarij. si autem inter dominū et vasallū vel inter vasallos agitur personali actione qđ non sit de iure feudali. sed agitur circa rē feudalem puta pignoratitia vel depositi vel alias etiam de re in feudo concessa. semper coram ordinario agitur. Alij contra. sed dicunt quidam et si ad rem feudale agitur. et hec sunt vera ubi tñ est dñs feudi. et non est iudex. vel ubi certa res est infēdata et non iurisdictio. quia si iurisdictio sit infēdata tunc ipse cognoscat de omnibus causis etiam ordinario iure.

4 Item ab eo appellabitur iste superior qui iurisditionē in fendañt. et tales sunt episcopi abbates duces comites et barones et omnes ali⁹ qui iurisditionem habent ab iperatore talis.

5 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

6 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

7 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

8 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

9 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

10 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

11 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

12 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

13 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

14 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

15 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

16 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

17 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

18 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

19 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

20 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

21 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃ditione ex. l. feudoñ. coram ordinario agēdū est nisi ambo nitant iure feudi. C. Et nō. qđ nūq̃ vel raro si agat p̃ditione ex. l. feudoñ. imponit pena alia nisi amissionis feudi vel alia sup re feudali. si autē corā ordinario agitur et iure cōmuni. et pena. l. siue corporalis siue alia imponitur. C. Item vbiq̃ agitur de re feudali siue vendicatione siue interdicto vel alias inter duos intēdentes tñ iure feudi. tñ corā dño agitur vt hic. et illa decre. i. ti. p. i. ex parte. nō obstat. qđ dñs ibi nō iure feudi sed votalitū inuabatur. C. Itē dicunt qđ dam qđ hec questio an sit res feudalis debet p̃cedere. ubi agitur rei vendica. vel alia actione per quam ius feudi potest venire in iudiciū. et prius beclis terminabitur. et hoc ipso qđ negat se nō in feudo tenere si quod ius feudi habebat amittit argu. vii. distinctio. quo iure. ff. de rei ven. l. fina. (Quādiu) parati. si enim dominus maliciose differat p̃cedere. tunc coram ordinario ageť.

22 C. Itē qđ diu parati. quidā dicit et forte nō male qđ quicūq̃ agitur de iniurijs vel de feudo in dñm vel aliū commissis si agitur in re feudali vel dñi. ex. l. feudoñ agēdū est corā dño vel parib⁹. nā cā alio iure dñs feudi nō habeat iurisditionē sup vasallum nisi lex feudoñ pcedat nisi ex illa. l. agat sub eo. aliter agi nō p̃t si autem talis sit casus qđ nō possit agi p̃

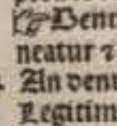
depositio. s. eo. at si clerici. nisi enormitas criminis aliud indi-
cat. f. de fal. ad fal. in. q. iij. clericus. r. q. j. si q. satis vel nisi sit in
corrigibilis: quo casu est pcedendū vt hic dicit. p. tunc vero pmo
exco. ca. post si est incorrigibilis anathematizaf. r. post deponif.
lxxij. dist. bonorat. r. xxiij. dist. quorundā. (Exco. ca.) i. mi-
nor exco. catione (Anathematis) i. maioris exco. cationis.

Tha. U. (Secm forma) i. qd mediate iusti-
tia pcedat. R. notaf. s. de rescrip.
ca. Sicut nō tñ tenebit iterdictio. ff. de vi. r. vi arma.
cū a te. f. de resti. spo. cū ad sedē. (Terminet) auto-
ritate psetiū lfarū nō pteritari cū de hac psona nō faciāt mētio-
nē qdā tñ dicit q. autoritate pcedētū lfarū pcedētū odii rapi-
ne. simile. s. de ali. in. mu. cau. fa. c. i. b. i. q. nūq. itelligas qd in
causa cepta cōtra spoliatorē etiā si līa sit ptest. r. et in causa cōclu-
sum qd sola sūta ferenda restet ita sūta ferat cōtra successorē
cū hoc in terdictū. f. vnde vi psonale sit. ff. de vi. r. vi ar. l. j. s. pe-
nul. i. nūq. si reali actione ageret oporteret qd noua actio inten-
taretur cōtra nouum possessorē. ar. op. ff. de peti. her. l. pe. r. de
rei ven. is a quo. r. l. seq. ff. de re. in. in. sum. s. h. nisi forte esset be-
res in quem bene daretur actio post lit. cōtest. ff. de rei. ven. si is
qui. r. l. si aut. s. i. r. hanc deere. intelligimus ita qd oportet eum
a capite incipere agere cōtra successorē r. nō agē cōtra suc-
cessorē interdicto vnde vi. nisi scilicet accepisset a spoliatore.
f. de resti. spo. sepe. r. forma priorū literarum talis erat qd posses-
sorio r. petitorio agi poterat sine peti. immo r. si in literis nō cō-
tineretur de vtroq. tamen agi de vtroq. poterat. f. de causa pos-
ses. c. i. f. de sequest. pos. ca. j. vbi nō. (Quidam tamen dixerunt
qd si aliquis agat petitorio cōtra aliquē super aliqua ecclesia
petendo eam qd successor debet litem ceptam psequi. r. si non
habet successorē propter litem vel propter timorē tunc ep̄s vel
alius ad quem pertinet psequatur litem: vt nō. f. de resti. spo.
olim. sed nobis hoc non placet: q. illud haberet locum si nō ec-
clesie ageret vel defenderet. puta si peteretur aliqua pos. ecclesie
r. alius nomine eiusdē ecclesie ipsam ecclesiam a possessionē de-
fenderet. sed hic neuter nomine ecclesie agit. non enim transfer-
tur pfectio litis de psona in psonam nisi in heredib⁹ vel
vniuersalibus successoribus. C. de aequi. her. l. si. ff. de acq. pos.
pōmponius. s. cum quid. vel in dominis qui per procuratores
agunt. ff. de pcur. in. cause. vel a filio in patrē. (Ides videtur
si reus moritur post litem ceptam etiam si constaret de meritis
cause nō est cōtra. C. de adu. q. uis. quia ibi loquitur vbi absen-
te accusatore constabat de crimine per confessionē accusati qd
nō dē relinquitur imputatū etiā si accusator nollet. f. de collu. dete.
crimina. immo plus videtur qd si sentētia lata esset p aliquo. r.
post sūtam moeret reus qui cōdemnatus ad restitutionē esset
post mortē nō mādabatur sūta executioni nisi pmissa summa-
ria cognitione si sit aliquis qui velit aliquid dicere s. eum. ff. de
re iudi. a diuo. s. si iterum. r. s. seq. f. de testi. veniens. si.

U. in venissent. (Per alios) q. p nos
condentis eniz est iter
pretari. f. de sen. excō. inter. ff. de pre. sti. in pto. (In
dicari) directe. nā indirecte pōt. si querat an sint ve-
ra vel falsa pñile. incidēt. (Itē si querat an iuret causas pōt
cognoscere iudex. reus non obstatibus iudicare super qñe sibi
proposita ita qd pñile. nō faciāt mētionē. ar. C. de iudi. quoties
C. de ordi. iudi. l. j. vel die nemo pōt iudicare super pñile. se. apo.
i. vbi agit de iure se. ap. vel de exemptione vel interpretatiōe tñ
prohibet. s. cum de ipso. verbis dubitatur.

1 Denunciatio enangelica que sit r. qualr vtēda r. qd ad eā te-
neatur r. qui testes in ea admittant bēs. nu. 2. r. 3.
4 An denunciatio ista habeat locum in re temporali.
5 Legitima monitio pcedere dē anteq. quis denunciatur.
6 Consue. r. pñile. inuicem parificantur.
7 Fractē pacis r. perimr. iurimē pertinet ad iudiciū ecclesie.

Quit ille. (Si peccauerit) a. q. j. si peccau-
rit. (Regulā) s. admonēdo
quedā denunciatio est euangelica de qua hic loquit
r. q. j. si pec. r. in ista hoc modo pcedendū est. qd si
quis priuatim scit peccatū alicuius priuatim cōtra illū debet
psequi mandatū euāgelij. r. tandem in priuato debet eum ha-
bere pro ethnico r. pñ. r. bene habere in pñile. c. si pec. r. xlv. disti.
sed illud nō aciose. (Si autem peccatum est manifestum tunc
manifeste debet psequi mādatur euāgelij denunciando cri-
men eius iudici r. pbandō per testes. r. tandem post sententiā
ecclesie dē eum habere pro ethnico. r. pub. publice etiā si nō esset ex-
communicatus. f. vt nō habeat familiaritātē cū eo sed non teneat
eum vitare in oratione nec in mensa: nec in alijs huiusmōdi. r. hanc de-
nunciationē pōt psequi etiā ille cuius interest ratione rei
familiaris: vt hic. r. etiam petere qd sūa interest r. dicere vt cum
non possit agere penitentiā nisi satisfaciāt qd reddat ei qd sibi
debet. r. iij. q. vi. si res. r. hanc denunciationē dē pcedere moni-
tio. vt hic. r. videtur q. in hac denunciatione nō sit necessarius

2 ordo iuris. f. de do. c. j. (Quidā tamen dicūt r. forte non ma-
le qd vbi quis per denunciationē sūū interesse debet consequi qd
tunc ordo iudiciarius est seruā dñs. r. hoc est tutius. q. illud ser-
uare nō pōt nocere. ad istā denunciationē nō credimus aliquē
teneri nisi sicut tenetur ad alia opera charitatis. nisi sit talis ad
quem ratio offi. r. cure hoc pertineret. r. iij. q. iij. duo ad denū-
ciationē hanc omnes infames r. minores r. mulieres credimus
admittendos nisi permanent in crimine. (Ad testimoniū
aut in denunciationē: dicit quidā qd si dem admittunt: r. hoc fa-
tis dici potest vbi sola penitentia de crimine querit r. nō aliq. qd
temporale neq. directe neq. incidēt: q. tñ tñ aliq. legitimi te-
stes admittēdi sunt. (Item dicimus qd iste modus agendi
habet locum vbi aliquod temporale in quo est reus naturaliter
obligatus dē dari vel fieri. etiam si ad illud petēdum nulla com-
petat actio civilis vel canonica: vt quādo quis iurauit dare vel
facere sine stipulatione locū habet denunciatō: vt hic. r. est ides
in omnibus alijs que debent dari vel fieri. r. peccat qui pmissit
nisi pmissum impleat: vt hic. vbi dicit q. ad papā pertinet de oī
peccato mortali quēlibet corripere. ad idē. r. iij. q. ii. ne quis. r. q.
v. hoc videtur. r. f. de insti. cum venissent. est r. alia denunciatō
que dicit canonica. sed tñ ortū hz a lege. vete. testa. que est de cri-
mine nō cōmittēdo. f. vt ab eo desistatur. r. de hac denunciatōe
loquitur. f. de despon. impu. ad dissoluedum. r. iij. q. v. hic vide-
tur. decait denunciatō canonica hz locus nō solū super crimini-
bus perpetratis sed etiā ppetrandis. si crimina perpetrāda re-
ciplunt augmentū ppter multiplicationē actū vel ppter p-
misiā iniurie: sicut est q. aliquis persistit in illicito. cōtubernio
vel q. persistit in iniuria r. rapina. r. de hac denunciatōe loq-
tur. f. de iurē iurā. quēadmodū in si. r. in hac eade denunciatōe que
in superiori. nisi q. ad hanc dicimus quoslibet teneri si credunt
proficere suam denunciatōē r. denunciātib⁹ non est nimis
grauē eos denunciare. r. sic loquit. r. iij. q. ii. ne quis. r. q. v. hoc vi-
detur. r. c. pal. anima. nimis aut graue esset denunciātib⁹ si ppter
hoc deberēt a suis negocijs desistere. vel si ppter hoc deberēt vel
inimicitias vel pericula aliqua incurrere. l. em denunciare. bo-
num opus sit. nō tñ teneatur ad idē precise sicut nec ad alia bo-
na opera nisi in casu pñile: r. q. si sic offert se oportunitas sicut
dictum est: q. q. si sic offert se oportunitas esset peccatū negligē-
tie nisi denunciaret crimē cōmittēdum: sed nō ita esset crimē ne-
gligētie imputādum si cōmissum crimen qd iterationē non re-
ciperet nō denunciaret: pñis r. de illo dici possit qd tanta posset
esse denunciādi oportunitas r. tāta credulitas pñile qd aliq. qd
peccatū esset nō denunciare: l. nō tñ sicut est tacere in denunciā-
do crimen cōmittēdum. (De alia etiam denunciatōe menti-
onem faciunt canonē r. leges que nō est modus agēdi. sed pce-
dit actionē vel denunciatōē. r. de hac denunciatōe loquit. iij.
q. vii. q. a propter. r. c. seq. r. c. accusatio. r. f. de accu. c. si. r. de ca-
lum. c. si. r. in multis alijs est facile inuenire exemplū de tali de-
nunciatōe q. tam in deere. q. in decreta. r. in autē. vt iudi. sine
quo. sus. s. si quis. s. necessitate. r. s. se. r. de hac modicū agimus
q. nō est per se modus agēdi. (Sufficientes) videt q. nō p-
cessit legitima monitio vel qd denunciator sit criminofus. iij. q.
vii. indicet. vel alia causa iusta. r. ex hoc colligitur q. in fine non
mandat cognosci de causa principali. sed an denunciatō sit ad
mittēda (de fendo) directe. secus indirecte: q. nō potest agere
penitentiā si nō restituat. vi. q. i. illi qui. r. iij. q. ii. pñile. r. iij. q.
iij. ecce. r. iij. q. vi. si res. (Spectat) fm distinctionē quam no-
s. eo. ceteris iuri illi. f. quo cauetur qd dominus vel pares de-
bent esse iudices: vt no. s. co. ceterum. (Priuil.) forte enim rex
anglie habebat priuil. a rege francie qd nō indicaretur per ip-
tanquam per dominum: sed per communes eorum iudices: vel
per alias certas personas cōmunitē electas. idem esset si su-
per hoc specialem consuetudinē haberet. (Consuetudinē)
no. parificari consue. r. priuil. iij. q. iij. conquestus. l. iij. disti. q.
(Item mo. consuetudinē dare iurisdictionē. s. de arbi. dilec.
(Valentinian⁹) l. iij. dist. valentinian⁹ (Theodosius) r. j. q. j. qui
cumq. valet. (Theodosius) quomodo legem abrogatam in-
ducit cum deberet puniri. C. de ve. in. enu. l. vi. Respō. l. ius cini-
le sit sublatum: tñ necesse est scire. vii. dist. fuerit r. insuper ratio
remanet. ff. de ca. mī. eas. Item ecclesia potest pro se inducere le-
gem Quis nō valeat cōtra se vel melius priuile. fuit ecclesie cō-
cessum: vnde hoc adhuc hodie durat. (Petitor) de quo minus vi-
detur quam de reo cum saniorabiliores sint rei quam actores. ff.
de re. in. saniorabiliores. (In initio litis) anteli. contest. (Deur-
sis) post lit. contesta. ante conclusionē. (Peroratur) id est cum
allegatur. (Sermonē) id est rationibus vtriusq. partis vel rati-
one. (Ex deo) dicente petro. quod cūq. ligaueris r. s. de maio.
r. obedi. solite. (Adortali) directe vel indirecte. iij. q. j. multi. ff. de
peti. heredi. hereditas. (Pacez) s. de tren. r. j. r. iij. q. iij. si quis
romipetas. (Juramenti) no. crimen pacis fracte r. perurū
directe pertinere ad iudiciū ecclesie. vt hic. idem in crimine sy-
monie. sacri. pñile. heredes. separatiōis matrimonij ad
Inno. sup secundo de re. k iij

a Item dici-
mus. Adde qd
hoc dictum In-
nocen. refert r.
segitur fely. in
prohem. grego.
colli. vi. ver. Et
eristo remedio
quē vide. r. in. c.
que in eccliarū
col. xvi. verfi. se-
cundus casus
s. de consti.
b Ad meli⁹
dicale. fely.
in. c. j. s. de con-
sti. col. v. verfi.
Alius casus. et
adde Ellerā. de
imola in consti.
ccir. co. iij. ver-
nec ad hoc ob-
stat. in. ij. volu.
r. adde pau. de
cast. in. consti.
ccir. vi. incip. vi-
so r. examinato
fm nouissi. im-
pressionē in par-
te antiquorum
col. iij. post me.
vbi dicit per f-
quod iperato-
non pōt reuoca-
re legem suā in
preiudiciū si-
bi non subditi.
r. idē fely. in. c.
q. in eccliarū.
col. vi. post pñe.
r. adde pñ. pau.
de cast. in. consti.
ccir. r. in. secū-
da parte consti-
liorum nouorū
fm vltimaz im-
pressionē. inci-
p. colli. pñile. p-
sito sine pñile.
cio col. j. vbi te-
net q. līz papa
possit tollere
ius canonici in
pñile. sub
ditiōi suorum
tñ illud non p-
test tollere in p-
iudiciū layco-
rum. r. hoc dictū
Innocē. hic re-
fert etiam fely.
in. c. ecclia scē
ad dāre colum.
xxvi. verfi. pro
prima opi. s. de
consti. r. adde qd
hoc dictum In-
nocen. dicit im-
gulare. Card.
in. consti. lxxv.
incip. p respon-
sione pñile. r.
colli. h. ver. alia
vero lectura.

Inno. super secundo decre.

thorum propter adulterium. xxv. q. i. c. pe. rff. q. i. nulli liceat (De plano) in modum denunciationis. (Criminosa) an sit denun-
ciatio admittenda. (Exceptio). Contra denunciationem enim
admittitur exceptio criminis sine prosecutione suam iniuriā siue
nō q. qui agit ad penā oēm in aculā dimittere d. ar. i. q. vii. in
dicet qui sine. xxv. di. c. vl. xxv. q. vi. c. ps. infames tñ admittunt
ad denunciationē dūmodo egerint pñiam. (C. Omittat) qui
dam dicūt r forte nō male qd nō solū isti iudices cognoscant an
sit denunciatio admittēda: sed etia de principali hoc mō. dicet
enī rex anglie Rex francie tenet comitatum pietauie in piclū
anime sue cū ad me pertineat. vel ptra conscientia. r peto officū
um vestrū qd cogatis eū ad pñiam. si tpe rñderit nō pñinet ad te
cognoscere vtrum iuste vel iniuste teneā. hoc aut scio qd non te-
neo contra conscientiam. r hanc non aliā teneo: apud te excusa-
tionem facere. si rex anglie voluerit probare qd sua fuerit nō ad-
mittet ecclesia super hoc probationes: qz forte licet fuerit sua po-
test esse qd per iudiciū pñiū vel alio iusto modo facta est Re-
gis francie: vel ad minus obtinet pñabiliter. r sic est sine pecca-
to. ar. C. de rei vendica. l. fina. (C. Sed si velis probare qd ptra cō-
scientiam teneat vel iniuste admittendus est. sed hec probatio
valde difficilis est: qz r pbet rex anglie eā suā fuisse nō tñ pro-
bat qd pscientiā vel iniuste sicut supradictus est. si aut ageret
directe sufficeret qd pñaret suū fuisse dñi nō possessor legit-
maz exceptionē hēret. C. de pba. l. sine. hoc tñ vñ qd semp dñs pro-
ponere excusationē qñ in modum denunciationis agitur. l. p-
babiliter. verbigrā: si fuit sua amittit eā: vel pñori est mihi ob-
ligata: sed pñare id nō tenet imo creditur dicere verū nisi pñe-
tur contrariū: qz hic per denunciationē sufficit si sue pñitēsa
rissat: r nō necesse hz suū ino probare. sed si adversari⁹ vel-
let pñare admittit: vt hic circa id prin. idem est vbi est scanda-
lum vel publicū peccatum: qz tunc si de peccato pñat sic de satis-
factione constare dñs. rlv. distin. sed illud.

1. Simples r indiscreti pñt per aliū factum proponere.

2. Per narrationem r rñtionem sit lit. contest.

3. Religiosorum vñuersitas per alium iurare potest.

1. Indistinctus. (Indiscretus). Nota qd sim-
ples r indiscreti per aliū pos-
sunt factum proponere: r non est malū si etiā cogant
factū suū r per alium respondere. Itē vñuersitas
per alium proponit. rff. q. i. qui manu. ff. quod cuiusqz vñi. l. i.
item excōdicatus. s. e. intellertim⁹ itē ep̄s. v. q. i. qz itē illustres
C. de procu. l. vlt. itē minores. s. de eta. et rōne. institui. de cura. s.
itē inuiti. C. de auto. pñtan. clarum. item furiosi pñdigi r mulier
luriosa. C. de cura. furi. l. mulieri. aliter autē non hz. vt hic. r. ff.
de inter. ac. si sine. r. l. l. seruū. s. vlt. C. de iura. calu. autē. prin-
cipales. (C. Indiscrete) nō intēdit dicere qñ qlibet per procu-
ratorē possit narrare r rñdere cū possit per eū litē pñstari qñ per
narrationē r rñtionē sit. f. de li. cōte. c. i. sed intēdit dicere qñ ille
qui cām agere dñs pñator siue dominus per se narrare de-
bet: non per aduocatū vel alium vñuersitas autē sicut per se
agere nō potest ita nec narrare. rff. q. i. qui manu. rff. q. i. qz
ar. ad hoc: qz cum vñuersitas sit vñū corpus quādo omnia r di-
uersa capita eiusdē vñuersitatis agēt simul vel defendēt. ar. et
ad hoc qd dicitur in pluribus fideiussorib⁹ vel heredib⁹ vñi. ff.
indi. sol. iam tñ. s. vlt. r in pluribus exercitoribus eiusdē na-
mis. ff. de exer. l. i. s. vlt. r. l. se. (C. Sed s. C. de iura. calu. l. i. s. hic
licet vbi dicitur qñ vñuersitas iurare debet de calumnia. ergo
per se agere potest: sed veritas est. qz nō agit. r est rō vñuersita-
tis quare iurare dñs de calumnia: qz timore iuramētī si pñens
litigabat calumiose ex tunc iuramento pñstato litem omittet
cum hoc sit vñū iuramentum calum. s. qd lis sibi iusta videē
sed postea procurator in anima vñuersitatis iurare debet non
autem quisqz per se respondebit. r quis nō omnes cōsentiant
responsioni procuratoris sufficit si maior pars consentiat. s. de
procu. c. si. vel dic tutius qd vñuersitas per se non iurabit. sed p
illuz qui litē contest. est. vel quemuis alium: non ob. lex. pall. C.
de iura. calu. qz dicitur vere iurare maior pars vñuersitatis
que per alium in aia vñuersitatis iurat. ff. de admi. tuto. ita. s.
gessisse. (C. In vñuersitate autē religiosorū nō est dubiū qñ p
alium iurare potest. f. de iura. calu. c. i. ipse respondebit fm qd
maiori parti placuerit. nec mirū si per alium qñ qui litem pñsta-
tas est iurat r respondet cū h generaliter obtineat qd procura-
tor litē contestatur r tamen principalis persona iurat r respon-
det. C. de iura. calu. autētica principalis ar. f. de testi. pñsentis.

1. Depositum sit nedum in corporalibus s3 etiam in incorpo-
ralibus r in spiritualibus.

2. Actionis ineptitudo si a prin. noscitur debet inder statim vel as-
fessor lacerare libellum.

3. Inepta actio quando dicitur.

Examinata. (causam ecclesie) i. inspatrona-
tus ecclesie eiusdē super quo age-
batur. interim enim vicedominus presentabit: quia de-

bet interim fructus rei disposite percipere etiam si post fuerit
possessor. (C. Sequestrata) no. depositum fieri nō solum in cor-
poralibus sed etiam in incorporeis et in spiritualibus. et
idem videtur de missione in possessionem. de hoc not. f. de co
qui mit. in posses. c. rei ser. c. i. (C. Accipit) a te. et tunc planum
est: quia sicut possidebat quando tradidit: et ita post nisi ea mē-
te depñisset quod possessionem in depositarium transferret
ff. de acquirenda possessione interesse puto. r sic cum posside-
ret ipse actor non dabatur ei rei vendicatio. institui. de actio. s.
j. r. C. de ali. in. mu. cau. fa. l. i. (C. Quandoqz tamen rei vendica-
datur possidēti contra depositarium vel cōmodatarium ppter
detētationem quam habent. ff. de rei ven. officium. ff. de pecu.
deposui. in. principi. Item cōfessoria datur possidēti. ff. si ser.
ven. sorte. s. j. r. l. se. sed hic non agebatur contra depositarium
contra quem agere posset: vt dictum est si possessor possessionē
interruisset. ff. de vi et vi arma. l. colonus. sed contra milites
cap. et no. quod rei vendica. datur contra possidentem rē ratio
ne iuris quod habeo in re. simile. ff. de contrahen. emp. qui ta-
bernās. ff. de le. s. si domus. r fm hoc sic feci libellū. vēdico talem
ecclesiam a talibus militibus: quia in ea habeo inspatronatus.
vel dic qñ alia rōne male intētabat rei vē. qz rei vē. nō cōpetit nisi
pro iuribus incorporeis. ff. de rei vendi. l. i. s. per bāc. r. l. vē-
dicatio. (C. Sed hec litera innuit contrarium scilicet quod pro
iuribus incorporeis competit rei vendica. licet hic inepte
proponeretur. quia possidēti non competit. ff. de alie. indi. mu-
ta. cau. fa. l. i. (C. Sed respondeo hic large sumi rei vendica. pro
actione in rem. hoc non placet: quia cum confessoria que in
rem est etiam possidēti competat non esset propter hoc indica-
ta petitio inepta. potes ergo dicere qd iste. ad. pñtebat ab ipis
militibus inspatronatus quasi a possessoribus. et hec est ac. in rē
non tamen per omnia imitatur naturā rei vēdicationis. qz da-
tur pro incorporeis. nec naturam cōfessorie que tantū datur
non possidēti: r contra possidentem tantum. de hac loquit. ff.
si usufru. pet. vti. s. vlti. insti. de actio. s. i. et hac actione agitur
f. de ecce. cum venerabilis. s. de maio. intervel dic quod nō rep-
benditur. ad. qz ineptā actionem non inuit. f. rei ven. que hic
sumi pno cōfessoria qz bene dat possidēti: s3 qz itētionem ha-
bebat ineptam. s. qd possidēs peteret possessionē quā habebat:
vnde bene hic pñnauit suā intentionem nō tenere: r sic pñū-
ciat. l. ff. si men. fal. mo. dice. l. i. s. j. r propter hoc dñs actio iēpta
qz itentio est inepta qd ex ipis actis que in iplo iudicio sunt
apparet: imo plus videt quod siquis rectā habere itentiones si
esset actio inepta: vt si quis diceret peto talem fundum a te: qz ad
me pertinet iure dñi. r ppono ad hoc actionem ex locato qd he-
ne teneret itentio. r pñato dñio ferenda est snia pro me: s3 actio
oīno sit iēpta bene igitur competit cōfessoria ei q nō est in posses-
sione iurispā. sed tñ de iure inspatronatus hz competit dñco s3
cum qui cum phibet vti iurepa. vel se liti obtulit. ff. si ser. ven. l.
i. s. hoc at. ff. si usufru. pe. l. vlti. ff. si ser. ven. loci. s. si quis mihi.
r. l. si quis diurno. Sed cum iste. ad. non tñ ius haberet sed
etiam possessionem vt phauerat id male intendant rei ven. vel
confes. act. in rem. sed huic satis bene posset cōpetere negatoria:
qz inspatronatus possidebat in ecclesia: r bene cōpeteret ei quia
inspatronatus habebat contra eum qui possidet ius in re. de
qua agitur: si ser. vend. l. i. s. ff. de usufru. naturaliter: vel meli⁹.
quia hic habebat possessionem: r similiter dicebat se habere p-
prietatē competeat interdictum vti pos. p molestis: r inepta
dicitur hec petitio: qz nec absolueri nec condemnare potest cū
effectus: qz si absoluat rei nō pñdest ei: quia non possidet. quia
tunc nihil lucratur. r si postea possidere ceperit eidem agentī
non obstabit exceptio rei indi. propter nouam possessionem.
Item eam condemnare non potest cum sit impossibile et con-
tra ius quod rem restituat quam non possidet nec possedit: vel
ad minus non desit possidere dolo. f. de except. c. aduersario.

2. (C. Tenere) no. quod si in principio noscitur ineptitudo actio-
nis statim inder vel assessor libellum lacerare debet. ff. de assessor.
l. i. si autem ab initio nescit: sed ex postfacto perpendit ex proba-
tionibus vel aliter decernit intentionem non tenere: vt hic. ff. si
menso. fa. mo. di. l. i. in principio. f. de restit. spo. cum ad sedē. et
dummodo tolerabilis sit petitio admittenda est: vt ibi dicit.
quia semper interpretandum est fm actorem. ff. de indi. si quis
intentione. ineptam autem non iudicarem si nec ipse posside-
ret nec reus: vt no. f. vlti. nō contest. quoniam. s. quod si super

2. (C. Non tenere) melius dicitur actio inepta si ex his que pro-
ponuntur in libello appareat ineptitudo. ff. si men. fa. mo. di.
l. i. s. j. Idem est si ex his que postea proponit appareat inepti-
tudo actionis vt hic Idem est si notoria est ineptitudo etia si
non pponat eaz. f. de offi. iudi. c. j. falsitas autē propositae actio-
nis nunq reddit eam ineptam.

1. Preceptores comparantur institutoribus.

2. An penes plures p.ceptores possit esse administratio.

3. Preceptor si bona fide contraxit in solidum tenetur.

Lū deputati.

Im deputati. (Preceptores) argu. qd ad ministratores sine alteri?

1 **Im deputati.** (Preceptores) argu. qd ad ministratores sine alteri? licentia possunt agere. de hoc not. a. de rescrip. edoceri. C. de preceptores hos comparo institutorib? qd pponunt negotio dñico qd bz loci. vbi dom? qbz supiorē pceptore q instituit inferiorē est dñi nō tm dom? inferioris: s; etiā rerū eius: alij sec? ff. de iustit. l. iij. r. l. cunctis. s. i. r. s. sed si fullo. s; etiā pparo eos cūstodibus vel cōmēdatariis vel visitatorib? vel vicariis qui curare debet? visitare loca sibi per magistrū cōmēdata maiorem horum officiorū habes. l. iij. dist. obitu. r. c. seq. l. iij. dist. c. plebibus. l. iij. di. scd. iij. v. iij. q. i. qui vos. s. de offi. vic. per totū. r. iij. q. i. quā tumne. r. q. iij. de laycis. r. c. seq. r. v. qd qd bñdī pceptores pnt remoueri ad arbitriū superioris qd nō solū bī pceptores. r. alij predicti agere possunt: r. ueniri pro loco eis cōmissio sed etiā singuli superiores etiā si plures sint qd possunt eos remouere. ff. de iustit. cunctis. s. i. r. l. seq. i. de resti. spo. olim. C. de sac. san. ecclie. sancim? ff. de tribu. pecu. s. i. ar. ff. de exerci. l. i. s. magistri r. s. est autē nobis. qd vt ibi dicitur electio est agentis vtrius ali- quon predictorum ueniat. sed in agendo preferat maior: qd cum possit subditū remouere ab administratione in totū multo for- tius a prosecutione cause. ar. ff. de procu. l. in cause. C. Si autē sic perpetuus pceptor id est qui nō possit sine causa remoueri: tūc nō poterit agere de reb? ad hūc locū pertinētib? nisi in defectu pceptoris: vt no. i. de resti. spo. olim. r. de test. c. iij. nec est vis qd superior nō pōt amouere inferiorē sine consilio r. sine psona aliquorū. qd nec etiā prelati alia maiora negocia r. facere sine consilio capituli. s. de bis que s. a pre. sine con. ca. quāto. r. tamē agere r. ueniri pōt sine alienius consilio. s. de rescrip. edoceri. vbi no. C. Item nō est vis etiā si oia bona huius loci omnino sint distincta a bonis maiorum domorū dūmodo remotio sit ad velle superioris. r. ei obediēte teneat de stādo ibi r. de recedendo r. qd pnt: qd qd in de amouetur minor minister superior admi- nistrat: qd si separata sint bona intantū qd nō possint portare ad maiore domū tū administratione nō est diuisa que bene pōt esse penes plures pceptores sicut r. penes plures tutores vel ali- os administratores de hoc no. s. de rescrip. edoceri. alij dicunt r. forte melius qd nō est vis vtrū pceptor sit temporalis an per- petuus. Item nō est vis qd possit remoueri sine causa vel non Item an vacante domo ueniat administratio ad superiores an non. C. Sed in hoc tū est vis an ambo simul possint libere mi- nistrare: r. quis sit maior in administratione. r. tūc ambo po- terunt cōueniri r. maior in agendo preferatur. r. sicut est in exer- citatoribus. ff. de exer. l. i. s. est autē r. in patre r. filio. C. de bo. que libe. cum non s. r. idem in institutorib? ff. de test. act. quicun- qd r. sepe in preposito r. canonico qd agitur de pcedēda: vt no. i. de proba. ex literis. r. in vicariis. r. c. iij. dist. c. iij. r. c. iij. dist. c. i. C. Item nō est vis si totum lucrū vel dānnū ad aliquē spectat dūmodo alterius sit administratio: vt no. s. de rescrip. edoceri C. Sitemur tū qd pro his locis religiosi multi agere possunt r. respondere etiā si nō habeant administratiōē sed nō cogunt. de quibus no. i. de test. cum olim. plus placet qd no. i. de reli. do. cum venerabilis in gl. ita ep. ex dolo. aut istou pceptorum vel cōmēdatariorū etiā in pcedibus admissio nō tenet locus nisi sit factus locupletior. ff. qd ex facto tu. l. dolo. C. qd ex fa. tu. si in re ff. de tribu. sed r. s. i. de hoc not. i. de po. grauis. ff. de act. emp. r. ven. interdicto. de culpa autē pceptorum tenetur in solidum locus si pōt seruari in dēns a pceptore aliter non. ff. de admi. tuto. l. i. in prin. C. Si autē bona hūc contrarie pceptor tenetur in solidum etiā si sit in de pauperior. i. de pced. c. i. ff. de mi. pa. s. si pe. ff. de euc. illud. s. i. sed pōt in integrū restitui si erinde gra- uiter sit lesus. ff. de mino. ait pced. r. l. qd si minor. s. i. executio aut rei indi. semper sit contra locū sicut cōtra pupillum. ff. de re iudi. si se. s. i. ff. de admi. tu. l. i. alij aliter dicunt in aliquibus p- dictorū dicitur aut dolo tutoris vel pceptoris factum si acce- pit vel tenuit scienter plus qd deberet. ff. de tribu. sed r. s. i. si ser- uis. r. idē est si nō retinuit qd dōz retineri. ff. de tribu. qd in herē de. s. i. si aut ignoranter secus dūmodo restituat qd cito pōt. ff. de tribu. illud. s. i. cuius (admittant) r. male (Allegato). r. male.

Aliter r. quando.

1 **Ausam.** (Pene) no. causas suspicionis si for- te similem causam habeat inder be- ne enim diximus pene. vix enim omnino similis in- ueniretur. qd aut sit similis boni iudicis arbitrio re- linquatur. Surrogantes vtriusq; pars presens erat vel hoc notū erat p vob: modicum pcedicium partibus fiebat.

2 **Exhibita nobis.** (contingentibus) pu- ta de studiis eligentiū r. meritis electorum. Interlocuti r. male: qd iudices erant r. non inquisitores. item male quia exceptioes iste aī ingressum negotij pōtēde r. probande sunt: vt pote que sunt dilato: r. vel peremptorie fori. dicit enim aduersarium fo-

re repellendus a foro: qd excoicatus est vel conspirator. arg. C. de excep. l. vlti. probatio autem aliquarum exceptionum facienda est fin qd lex docet. C. de excep. si quidem (Inquirerent) huius erroris causam prestitit verbum quod in literis pape continetur. s. inquirerent. C. Inquisitores) et hoc videtur quod si quis procedit inquirendo qd simul potest cognoscere de prin- cipali r. de exceptione: sed hoc non est verum quia siue propona- tur exceptio cōtra id de quo sit inquisitio s; qd loquit. i. de pur- ca. cū dilectus. s. de fil. p. veniēs. siue excipiat contra personā iudicis inquiretis siue contra personā ministri inquisitio: vt. i. de accu. veniens. r. c. cū oportet. semper primo cognoscendū est de exceptionibus. C. de ex. si quidē. quādo tū iudex ex proprio indi- cio pcedit vel ex officio ministri inquisitio constituit: tūc ēt si contra istū ministri pponatur exceptio: tū ex officio suo pce- det illo ministro remoto. r. sic intelligitur qd hic dicitur: s; bi in- dices cogitare de iure esse qd si essent inquisitores qd liceret eis pcedere simul super exceptionib? r. principali. tū nō erat veruz.

3 **Contestata.** male: qd tūc demū in electioe proceditur lite nō ptesta. cum pars est cōrutar. alio secus. i. vt lit. nō cōtest. qd s. p. oro. imo qd plus est si excipiat contra electū faciēda est lit. contest. super exceptionibus. aliter nō tenet quod agi. s. de ele- cti. v. dū. ro. ec. si. alij aliter dicunt r. forte nō male. i. qd ibi non fuit facta lit. pte. sup. exceptionibus sed super principali actioe.

Venerabilis frater noster.

(Perisse). C. de indi. properanduz. (Procedas) cognoscendo de negotio a capite si verū est qd lapsus sit triennū. in hoc enim errabat cremos. quia s; sit triennū elap- sus: r. si perierit instātia iudicij nō tū perit iurisditio qd est per- petua. C. de indi. properanduz. C. de pstit. pe. l. i. C. de prescrip. rrr. an. vel. r. l. vlt. r. de diuer. rescrip. l. falsa. vel dic qd fm cano- nes lapsus termini nō perit instātia iudicij: vt hic vel dic hic ob- tinere vbi per cauillationes aduersarij ptabitur negociuz vlt- tra terminū: alio secus. ar. C. de rēp. in integ. resti. l. petende.

Significauerūt. (Rectoris) ville nō ecclesie (Coegit) vi- detur qd bene. C. de indi. nulli. i. de causa pos. c. i. s; cō- tra qd sequit. So. illa loquit qd simul agi possessorio r. petitorio. hec autem quādo iam finita lite intendit de p- prietate. (Postea) siue ab initio monasteriū egit interdicto vbi vi. r. ad huc expoliatio manet siue a prin. egit vti pōt. r. post sen- tentiā spoliatū est de nouo negando admittere electū ab eis in rectorem semper legitima exceptio est non respondebo de pro- prietate nisi restitutus fuero. i. de ordi. cog. cum dilec. idē etiam esset si petitorio egisset. arg. i. de ap. constitutis. (Respondere) petitioni monasterij qd petebat electum suum pro rectore haberi. (Obstante) contra. C. de feris. omnes. ff. de feris. l. i. Sol. illa locum habent quando singulares persone ueniunt quas graue est ab opere rustico aduocare: sed in vniuersitate que per vnum iudicium litigat secus. vel hoc ideo est: qd periculum est in mora si transiit sine regimine. vel potius ipse ex hoc qd electū eorū nō admiserūt iterū possessio nō admittere videntur. Item in feriis tractantur publice cause. C. de feris. omnes iudi.

Tris esse. (Ambiguit) sic nec posset ei pre- cipere qd iret ad sanctum Iaco- bum. ea enim sola mandare potest sine quibus imple- re mandatum delegantis non potest. s. de offi. dele. p. terea. C. de iura. calum. l. iij. (Criminalis) nam in crimi- nali non constituitur procurator. in. q. ir. per totū. ff. de pu. iu. l. pen. s. i. sed nec in omnibus criminalibus cogitur psonaliter comparere. ff. an per alium. c. ap. l. i. hoc autem criminaliter itel- ligi large vt comprehendat etiā popularē. ff. de procur. l. i. (Pro veritate). ff. de pecu. si actor. C. de procu. l. i. (Calumnie) qd p p- cipales personas prestandum est. C. de iura. calum. anten. prin- cipales. r. no. i. de iura. calu. c. imperatorum.

De foro competenti.

Rubrica.

Quis clericus. (Proprium) ne in criminali siue in civili iudicio vel negotio punif. r. q. i. in olita. placuit. (Cōsilio) aliter nō licet. vt no. s. de arbi. c. ptingit. (Alios) qbus epus delegabit causam vel etiā siue delegatione.

Nullus iudicum. Secularium vel ec- clesiasticorum talinū tū qui in eos iurisdictionem nō habet (iuniores) con- uersos oblatos (sine permisso) maxime qd nec est per- missu si sint seculares (Condemnare) nisi in causa reconuentio- nis. i. de mu. peti. c. i. r. s. (Sequestratus) p sentētiā.

Anne si episcopi. (Loc?) no. de rescriptis. dilectus filius. i. Inno. sup. secundo decre. k iij

a C. Iudicis ar- bitrio. Adde fe- ly. in. c. transla- to. colli. v. verfi. r. que dicantur et bal. in addi. spe. in tit. de al- lega. r. disputa. verfi. si statuti. r. sely. in. c. capi- tulū. colli. iij. in prin. s. de re- scriptis.

Quis contra (Excento) id est delegatus qd tota causa cognoscatur (actor). f. qd episcopus dele. totam causam. (C. de appellat.) hoc videtur correctum. f. de ap. cum speciali. f. eo. licet ubi dicitur qd si iudex de recusatione assensu no potuerit delegare causam ad superiorem remittat vel dic illa loqui de deleg. hanc de ordi nario. fin. l. ante etiam debebat dare iudicem qui de toto nego cio cognosceret. C. de iudi. cum speciali. hoc prius dictum magis placet in ordinario fm canones. (Ipsius) episcopi (Leges) que loquuntur de executione. C. r. ff. de rei iudi. l. i. ff. si quis. C. de ere. rei iudi. l. vlti. r. de vsur. rei iudi. l. vlti.

Clericus laicus (suas) hoc ideo di citur quia si constaret res esse ecclesie quas laicus possideret coram iudice ecclesiastico agi dicitur puta si ageret ex legato vel ex loca to vel consimilibus. (Trabi) nisi agatur de spoliacione vel qua libet oppressione. r. v. q. i. in canonibus. r. i. q. i. si quis de po tentibus. de hoc no. f. eo. cum sit.

Transmissa (Tunc) ex hac decret appa ret qd dñs possit esse dele ga. iudex inter homines suos. sed argu. contra. f. vt lit. non contest. accedens. ff. sol. licet papa domino bo rum militum comiserit eam ex certa conscientia: nihilominus tamen non potest recusari. no enim videmus causam vel rationes qd papa velit auferre parti suam exceptionem: nisi diceret non obstante exceptione recusationis. vel dic qd ad huc cui scribeba tur pertin: bat cognoscere ordinarie de hac causa. qd ipse erat su perior dñs a quo tenebatur feudum. r. ideo vel in defectum meo dñi domini: qd appellatum esset ad eum non ad ordinarium per tinebat cognitio: vt no. s. de iudi. ceterum. (Imponas) not. de hoc. not. s. de iudi. ceterum.

Quilibet dñs super rebus feudilibus iurisdictionem habet r. etiam suas potestates requirit sicut vt in nu. r.

Laicus cognoscere non potest de criminibus clericorum.

Erunt (Consecratio) Ita mandat de facto quia consecratio imminet alias sus citat qd confirmatus esset. s. de elec. not. vel etiam sine confirmatione si esset in partibus remotis. s. de elec. c. nihil est. (C. de feudis) quilibet dominus quantuncumqz villis etiam rusticis super rebus feudilibus iurisdictionem ha bet per. l. federici. vt no. s. de iudi. ceterum. (Item) videtur qd cum quilibet dominus sit iudex ordinarius quod suas senten tias exequatur r. etiam laycos contra clericos vasallos: nec inci dit in excoicatione si eos resistentes compellat. ar. f. de re. spoli. olim. hoc aut dicitur si principatus vel comitatus vel castellaniam vel alia huiusmodi concedatur in feudo: qd si de eis agitur iter aliquos coram domino feudi agendum est. r. si coram vasallo cle rico inter subditos agatur constatus dñs feudi est appellandus.

Non papa s. de maio. r. obe. solite. (Item) videtur aliquibus qd si de istis feudis agitur inter aliquas ecclesias r. in casibus in quibus sub domino feudi agendum est inter laycos r. inter ecclesias age: qd in sanore dominorum hoc iurisditio est eis ser uata. unde possunt ad se causas bñdi reuocare etiam in iustis liti gationibus. s. e. priori. r. subditi clerici coram dominis suis cleri cis. vasallus tamen superioris dominorum laycorum ad dominos laycos appellare debet alii contra. (Si) autem barones predice non cedant in feudis sed simpliciter tunc in nullo tenet dona tori etiam de aliis muneribus que prius subibat baronia. f. de dona. cum dilec. (Si) autem retinuit sibi manera illa prestantur dñs modo sint honesta. vt no. f. de immu. ec. no minus. dicunt au tem quidam qd si baronie vel quecumqz alia bona dentur ecclesie sub conditione vel euz eo tenore qd si ecclesia no subierit onera im posita qd licet layco sua auctoritate capere qd possit capere sua auctoritate. ar. f. de codi. ap. verbi. C. de pig. act. pignoris ca. C. de pig. l. in. ff. de pig. ac. qui rati. (Sed) nos contra credimus r. ma xime ea ratione: qd cum rerum istarum dominus sit ecclesie que situm sanctum sanctorum est dñs. r. ideo per nullum potest capi nisi auctoritate iudicis ecclesiastici: qd sacrilegium in eis comi titur. r. q. i. nulli liceat. r. c. seq. r. not. f. e. priori. (Item) si autem non est de rebus feudilibus: qd eorum osium non est sanctu san ctozum dñs. tunc illud remaneat pene dñs: s. fructus r. alia vti litas sit vasalli. ad hoc facit. r. q. i. c. ff. r. c. seq. videtur ex pmissis qd fructus rei feudalis postqz percepti sunt qd dñs nihil in eis possit cum iam sint sanctum sanctorum dñs facti liez dire ctus qd contra clericum possit agi ciuilitur r. coram domino r. coram paribus ad amissionem feudi: no tamen potest agi ad hoc idem criminatiter nec etiam ciuilitur propter crimen. sed remit tendit ad cognitio ad prelatum suum etiam si feudum sit paternum.

Sed si fuerit condemnatus per placitum suum de prodicione vel de alio crimine propter quod debebat feudum amittere. tunc dñs auferet feudum pro velle suo: r. si fuerit absolutus tunc ulterius dominus non poterit ei propter crimen feudum auferre. (Item) de

crimine enim clericorum nec directe vel incidenter potest laycus cognoscere sicut nec de legitimitate. arg. s. ca. priori. at si infra de or. cog. tuam. f. qui si sint legi. latores. f. eo. postulasti. nec ob. si di cas qd contra clericum productum in teste coram layco obicitur crimen r. probatur vt a testimonio repellatur. f. de testi. testimo nium. ff. de testi. testimonium: quia non ppeie obicitur crimen clerico vel contra clericum: sed contra laycu qui enim producit. r. quia ipse ex eius repulsiione penam patietur r. non clericus: qd eius testimonio no creditur: si autem feudum no esset paternu sed ecclesiasticum constat. qd pro delicto persone no est ecclesia priua da feudo. r. v. q. vi. ff. si epim. (Pertineat) id est si sit feudum ecclesie (Imperiali) id est si sit feudum imperatoris.

1. Logendi sunt seculares potestates celsuris ecclesiasticis iusti tiam ministrare.
2. Sacrilegi sunt rapientes res ecclesiasticas.

Utrum sit generale r. q. i. experientie. C. de iurisd. omni. iudi. iurisdictionem. C. ubi r. apud quos in integ. re sti. po. l. qm. (Item) iudices nati priores seculares cogē di sunt p censurā ecclesiasticā iusticiā absqz negligētia facere r. ma le facta corrigere. r. i. q. v. administrator. (Item) sacrilegi no. ra ptiores rerum ecclesie esse sacrilegos. simile. r. v. q. i. ff. r. ca. sicut qui. r. in multis alijs. c. eiusdem qdñis. Et idcirco pertinet ad iurisdictionem ecclesie. r. i. q. i. nulli liceat p dia. r. c. de laycis. immo etiam si dubiu sit. puta qd neget rapina: tñ cognosceret ecclesia. r. v. q. i. in canonibus. r. i. q. i. ff. si quis depo. ubi etiam dicit qd no solus de rapina: sed de qualibet etiam oppressione. r. non solum clericorum sed olim pauperu cognosceret. immo si de fraude habita in actu ecclesie agatur. vel etiam sine fraude actus in iustis nullus dicat ecclesia cognosceret. r. q. i. apostolicos. Imo quocumqz modo de re ecclesiastica agatur cognosceret ecclesia. r. q. i. quicunqz mili. (Oporet) tñ qd semper in petitione mentionē faciat de oppres sione vel fraude vel minus legitimo contractu. r. super causa illa fundet petitionem suam. r. si pars aduersa neget nihilominus procedatur in causa principali. r. si non pbauerit fraudē vel illi citum contractum absoluet reus ex illa causa: sed iteru poterit agere alia. ff. de ecce. rei in. r. an eadem. (Si) autem velit pponere in libello qd no pertineat ad fraudem vel oppositionem. vel qd sit minus licitus contractus: puta qd no fuit in presentia clericoru aliquorum non auditur nisi coram iudice ordinario rei. s. e. f. cle ricus. tñ quidā dicūt r. no male qd etiam si dicat actus aliqz tene re si petat restitūem corā ecclesia age: r. idē si dicat alicui? canōi ci no litemus p sensu. ar. p dicto. c. r. c. e. l. e. l. e. no dicit qd lo qd ubi agit rei v. v. de po. v. p. bñ i. qd? nullo spali iure iunaf

Utrum de talibus bñ cognosceret iudex secularis.

1. Que coniunctio sit inter papā r. imperatorem.
2. An succedat papa in iure regis vel principis negligētis.
3. An qñ iudex ecclesiasticus possit se comiscere seculari iurisditioi
4. In dubijs occurrentibus semp recurrendum est ad papam.

Utrum ex suscepto (Irritas) cum enis papa in eis iurisditio nem no habeat iurisditio vel litere date ptra cos non valent nec quod per eas sit. argu. C. ne de sta. de fun. l. pe. r. videf miru qd post subiungit dummodo r. c. quia si irritē sunt qñ p negligentia conalescūt. Item qd si iudex negli gens erat tpe impetrati rescripti sed rescriptum de negligentia non facit mētionē. Item quid si tpe impetrationis non erat ne gligens: sed modo est negligens. Item quid si fuit sollicitus in incipiendo causam sed negligens in terminando. Ad hoc sic re spōdeo. qd lre bñdi nulle sunt sicut bñdicit test. nec tractu tē poris conalescunt. qd qñ queritur de viribus rescripti. tps date inspicendum est. s. de rescrip. cam te. et ideo si tempore date iñō erat negligens iudex secularis quantuncumqz postea fiat negli gens no id conalescunt litere. c. lra autē que h adducitur. f. dñi mo do r. c. non p tradit qd non est is sensus ei? litere vt litere prius impetrare valeant si ptingit iudicē secularem fieri negligentem sed hoc vult dicere: quia cum fuerit negligens quod ab eo possit appellari ad papam: r. super appellatione licite alie litere impe trari. (Ad tuam) bocius bz qd in terra quod ad eum appella tur sed ad papā iure imperii appellatur. (Item) (Macante) hoc est ppter defectus imperii. in iure em tñ imperii papa succedit: vñ si alius rector alii superiori q imperatori subditus negligēs ēēt in reddenda rōne. vel no esset rector in aliqua terra. tñ no deuol uetur iurisditio ad papā: s. ad primū supiorē. nā spalis cōiun ctiō est inter papā r. imperatōrē: qd papa eū cōsecrat r. examinat r. est iperatori eius aduocatus r. iurat ei. r. ab eo imperiū tenet. s. de elec. venerabilem. l. i. ff. dist. ego. r. c. tibi domino. r. inde est qd in iure que ab eccle. roma. tenet succedit papa imperio vacante. Sed quid si non sit negligens sed subditi sunt sic inobedientes q non possunt facere iustitiam. tunc no credo q succedat in iurisditio

risdictione eius: s. q. cum inuenerit domare rebellionem subditoꝝ
 ar. xvi. di. cam ad verum. **C** Si qd si alius rex e negligens vel
 alius princeps qui superiorem non habet dicimus idē. s. q. succedit in
 iurisdictione eius. arg. xv. q. vi. item alius. r. s. de elec. cum in
 ter vniuersas in fi. s. hoc non facit q. ab eo teneat regnum: s. de
 plenitudine potatis quam bz. q. vicarius est xpi. s. titu. priori.
 nonit ver. non enim. vel dic q. vacantibus regnis non poterat
 se intrinsecare nisi ante peteret in modum denunciationis: vt
 3. p. dicto. c. nonit. **C** S. impio h. est vnus casus in quo iudex ec
 clesiasticus potest se immiscere seculari iurisdictioni. s. cum imperium
 vacat. tñ de iurisdictione tñ que ad imperium pertinet. f. eo. c.
 priori. secundus quando iudex negligit facere iustitiam viduis
 vel etiam diuitibus. f. eo. c. tenore. r. no. s. de offi. deleg. signifi
 cantibus. terti. xxviii. q. v. administratores. quartus. xxviii. q. d.
 ih. si quis depo. r. c. soli. quintus quando propter difficultates
 variat. q. d. inter iudices. f. qui si. sunt leg. p. venerabilē. sextus. f.
 de ap. si duobus. septimus in denunciatione. s. tit. pri. nonit.
 octau. cum iudex secularis est suspectus: vt hic. r. in aut. vt dis.
 iudi. si. s. h. r. vlti. col. ix. nonus ratio de cōneritatis: quia ex quo
 de matrimonio cognoscit. r. de dote. f. de dona. inter vir. r. vro.
 de prudētia. dicimus in casibus quos not. s. eo. cum sit. r. s. de
 iudi. nonit in glo. no. crimē. vñ decim. lxxviii. dist. c. indicatum
 r. xh. q. h. ecclesiasticum. xi. q. j. aliud h. vere r. vtiliter hic sunt no
 tata. **C** S. dicit aliquis hoc summi pontifices statuere pro se.
 vñ cum non sine culpa sacrilegi loquatur non est sibi tanta
 fides adhibēda. ff. de inter. ac. l. de etate. s. f. sed bi si diligenter
 attendunt qd dicunt veri sacrilegi culpa incurrit. **C** S. quod
 vñ meli. itelligas p. enoiata no. q. de. creauit i principio celum
 r. terram r. oia que in eis sunt angelicā r. humanam naturā spi
 ritualia r. temporalia ipsas per seipsum rexit sicut factor: suas
 rem gubernat r. homini quem fecit precepta dedit r. transgre
 dienti penā imposuit. vt Gen. h. ex omni ligno r. c. ipsi etiam
 peccatibus penam imposuit per seipsum s. ade r. eue. Gen. iii.
 mulieri quos dixit r. c. r. ibi ade vero dixit r. c. Qualiter autē
 chain. per seipsum puniuerit r. lamech r. cham r. quos daz alios
 in eo. lib. Gen. iiii. r. v. legitur. r. sic recto mūdo p. ipsum deum
 vsq. ad noe. Et tempore noe cepit deus creaturas suas regere
 per ministros quorum primus fuit noe. de quo q. fuerit rector
 populi ex eo apparet qd sibi dñs gubernationē arche p. quam
 ecclesia significatur commisit. Gen. v. r. vi. c. Itē q. etiam vñs
 noe r. filius rectoriam r. legem sibi dedit. Gen. ix. de noe etiam
 s. no legatur sacerdos fuisse officium tamen exercuit sacerdoti
 tis statim post ingressum arche antequam leges populo daret.
 Gen. viii. edificauit autē noe. quod officium sacerdotis simul
 abel r. chain primo fecerant. In hac autē vicaria successerunt
 patriarche: iudices: reges: sacerdotes: r. alii qui p. tempore
 fuerunt in regimine populi iudeoꝝ. r. sic durauit vsq. ad xpm
 qui fuit naturalis dñs r. rex noster. de quo dñs in psalmo. Deus
 iudicium tuū regi da r. c. **C** Et ipse xps ielus vicarium suum
 constituit Petrum r. successores suos quando ei dedit clauēs
 regni celoz: r. quando dixit ei: pasce oues meas. s. in multo di
 stincta sunt officia r. regimina mundi. tñ quādo dñs necesse
 est ad papam recurrendum est: siue sit necessitas iuris. q. iudex
 dubius est quam sententiam de iure proferre debeat. vel neces
 sitas facti: quia alius nō sit iudex superior: siue facti. puta q. de
 facto minores iudices non possunt suas sententias exequi: vel
 nolūt vt debent iusticiam exercere. f. qui si. sunt le. per venerabi
 le. **C** De iudicis autē sarracenis r. gētilibus: scilicet matricis quomo
 do ad papē iurisdictionē pertinent. no. f. de voto r. vot. redē. q.
 super his. **C** Ad te hoc ius habet episcopus in terra si nō pos
 sunt cōuenire de aliquo cui recusatus deleget totam causam. f.
 de ap. cum speciali. r. no. s. e. ex transmissa. vel hoc est verum si
 placet partibus aliter ipse recusatus posset cogere ptes ad eli
 gēdū arbitros q. de tota cā cognosceret. de hoc no. s. eo. si quis.
 Ad nos propter defectū imperii vt dictum est.
Tenore Viduis (De hoc no. s. de of. dele. significatibus ecclesiasticis). s. de
 iudi. quanto. **C** Terminetis autoritate p. sententiā li
 terariū. melius credo q. autoritate p. teritay. nec ē cō
 trariū ei quod no. s. e. c. pri. vbi dixim. q. litere pape impetra
 te ante q. iudex secularis sit negligens sunt nulle nec lapsu tem
 poris cōualescunt hic autē cōtrariū dicimus. f. q. litere valēt r. q.
 tractu tēporis pcedatur per eas. sed illud est cā ratione: q. ibi
 papa nullū habet iurisdictionē nisi p. appellationē ad eū cause
 deferatur. hic autē secus est q. papa iurisdictionē hēt sup. viduas
 s. de gra. defert iudicib. secularib. vt nō pcedat iudex ecclesiasti
 cus nisi ppter negligentiam layci iudicis.
Diligenti Et ifra. (renunciare) Initens
 iuri qd ē. c. d. pac. si q. in cō
 scri. (Publico). ff. de pac. publicū. c. de iurif. om. su
 di. l. i. h. f. de testa. requis. ff. de procu. filius. s. vetera
 ni. ff. de postu. quos prohibet. c. de iuramē. calum. l. vlti. contra

ff. de arbi. diē. s. si quis. f. de re. r. trās. ad apostolicam. ff. de pac.
 iur. s. item. f. de priuileg. accedēti. ff. a qui. app. non licet. l. j. s. j. ff.
 de pact. pacisci. ff. de mino. si iudex. c. de tem. app. l. vlti. in fin.
 ff. de fer. l. i. contra. solu. iuri priuato qd tatum in alicuius fauo
 rem introductum est renunciari potest. secus in iure publico qd
 est introductum in fauorem ordinis r. odium quale est hic. qd
 in fauorem clericorum r. odium laycorum est introductum. sunt
 enī layci clericis oppido infesti. h. q. vii. laycos. **C** Inde est qd
 mulier renunciat fauorabili beneficio vellicano. ff. ad velt. l. vlti.
 tina. c. eo. l. iubemus. sed filiusfam. non potest renunciare ma
 cedo. r. in integrum restitui. odiosus. ff. de mino. si iudex. vel po
 test dici quod iuri publico autoritate r. utilitate non potest re
 nunciare publico autem tantum autoritate potest. ff. de pact.
 pacisci. r. idē iuri publico quod consistit in sacris sac. r. ma. re
 nunciari non licet. l. vi. ius priuatum. (In milauitān.) con
 cilis. xi. q. d. i. inolita placuit. **C** Protrahunt. not. sufficit
 trahere r. si non pernitat vsq. an finiam. Item quod hic loquit
 de actore. x. q. j. inolita. in sequentibus aut loquitur in reo r. i. ci
 niti r. in criminali. xi. q. j. placuit. quod tñ intellige verum vbi
 luit. trahit. (Purgare). i. suam cām examinare. (Perdant) per
 finiam nō ipso iure. ar. s. de elec. bde memo. c. de asse. l. j. si.
 1. **Nō pot. archidia. deliquitē in suo archidiaconatu ecclesiasticā**
 re nisi sit subditus eius.

Contingat (Cohabitatione) ni
 si p. leuib. crimini
 bus r. sine iudicio. ff. de pe. l. respiciendum. **C** Ex
 indulgentia h. est dñs eoꝝ sint iudices ordinari. nō
 sunt tñ iudices super subditos qui eos eligunt in platos. r. sic
 nō sunt iudices sermētū. nō enī ratione territorij vel fori cum
 nō habeat territorij iurisdictionē nō querit. vñ archidia. non
 pot. excoicare delinquētē in suo archidiaconatu nisi als sit sub
 ditus eius. eps autē habet forū suē territorij in tota dyocesi
 sua. arg. s. eo. sane. ar. s. de offi. ordi. c. j. vel potes dicere r. meli.
 archi. r. multos alios prelatos qui habent plationes super cer
 tas parrochias vel certa loca habere territorij r. ibi posse exer
 cere iurisdictionē suā. i. certis tñ capitulis: vt no. s. de offi. ar. ad
 hoc caplin aut r. alii de qbus hic loquitur h. sup. aliquos habet
 iurisdictionē nullū territorij habet. r. sic itelligo. lxxviii. dist. iur.
 dicatum. nō enī rusticos ecclesie indicabit prelatus ipius sed
 eps nec officiales suos indicabunt clerici nisi ipsi clerici super
 villas quoz officiales sunt iurisdictionē haberēt. r. dicāt qdam
 q. vbiq. pot. cognoscere sicut arbiter r. diffinire causas
 eoꝝ qui sue iurisdictionis sunt. sed nō possunt eas mādare ex
 cutioi. c. de iurif. om. lu. l. si. alii dicūt q. non possunt exercere
 iurisdictionē nisi in locis vbi cōsuetudo vel p. eis dat iuris
 ditionē vel in locis vbi morantur. nam caplin beluacei. extra
 terminos capli sup. suos seruientes nō habebit iurisdictionem.

Distulasti (Sentētia) super crimine de
 quo accusatur que erit talis cō
 demno te de tali crimine. r. postmodum pene execu
 tio fit s. m. canones qui p. ciunt criminosos r. dam
 natos deponēdos. xxy. dist. p. m. nisi ex dispensatione tole
 rentur. s. de iudi. at si clerici interdictum enim erat pena depo
 sitionis. c. vbi de crimine agi oportet. an. qua in p. nōcia. r.
 excoicationis. f. de app. c. j. Idē credo q. possit suspēdere ppe
 tuo ab ecclia q. alia dyocesi sita ē. r. si ciuilitate agere nō solum
 coram iudice vbi res sita ē. sed et vbi hēt domiciliū valet que
 niri. arg. ff. de iudi. q. legatur. s. j. sed sentētia mādabit factio
 tātū executioni per eum in cuius territorio res est. ff. de iudi. a
 viuo. s. ii. **C** In persona autē eius in maioribus criminibus is
 in cuius p. nōcia deliquit exequatur. ff. de re milit. defertorē.
 In prin. aut. vt nulli in. s. si quis vero cōprehē. **C** Si autem
 aliquis habet possessionem iurisdictionē alicuius dñi sed non
 habet ibi domiciliū r. offendat dñm vel aliquē subditū eius dē
 dñi ipse per se nō pot. facere inde vindictam etiā in possessioni
 bus quas habet in suo districtu sed iudicem vbi habet domi
 cilium adire debet. sed si ille iudex nō faceret iusticiam p. q. rē
 iusticiam suā s. m. tenore canonis. xxi. q. h. dñs. sed si possessio
 nes deberent aliqua munera realia siue ordinaria siue alia be
 ne eum per occupationē possessionum quas habet in iurisdic
 tio ne sua distringeret. c. de sa. san. ec. placet iubemus nullam na
 mē. s. ad respondēdum corā se in iudicio coget eū nec hoc po
 test induci consuetudine vel statuto que non valet nisi sup. per
 sonis sue iurisdictionis quale nō est hic qd ille qui nō bz sub eo
 domiciliū coram eo respondeat. **C** S. hic forte posset statui
 q. bona cuiusq. qui cōmitteret talē offensam confiscarentur
 vel offensi applicarent: q. in rebus valet statutum vel consuetu
 do: q. sunt de eius iurisdictione. arg. c. de sa. san. ecclie. iubemus
 nullam nauem. nec debet talis consuetudo rumpi p. extraneos.
 viii. dist. que contra. tamen r. in hoc casu videtur q. an occup
 tionē bonoz debet per suum iudicē cōdemnari. s. in hoc casu
 cum agit in rem coram iudice rei de qua agitur cōuenietur. c.

a **Pasce**
 ones. Adde est
 dñs in. in. c. qd
 sup. his. col. j. in
 fi. r. seq. f. de vo.
 Abb. in sua dis
 puta. incipien.
 eps r. qdam re
 ctor. col. xix. et
 fely. in. c. trans
 lato. col. v. ver.
 et ad de. s. de cō
 niti.

ubi de pos. agi. l. vna. C. ubi in rem act. l. i. C. ubi de fideicom. l. vlti. ff. de indi. q. legatur. §. si inter. et idem est si creditor agit by po. vel uti pos. q. in re est. §. secus est si debitor agit pignoriati-
tia: q. personalis est. ut. §. de pig. c. contra.

- 1 Domicilium pluribus in locis haberi pot.
- 2 Exceptiones peremptorie si contra literas proponantur non est audiendus obiciens.
- 3 Clerici conveniri possunt coram vno feudi.

Ex parte. b. (Dotalit). i. donationis pro-
pter nup. nō habuit necesse hoc
dicere: q. et violētus pcedo restituēd. est. §. de restit.
spo. in literis (spoliata) agebat enim interdicto vn

de vi. C. Replicatum: et bñ. nam domicilium pot haberi in
pluribus locis si vtrobiq. plene institutus sit. ff. ad muni. l. af
sumptio. §. verum. et l. filii. §. senatores. ff. de senato. l. senatores
Idē ē si haberet ibi magnam partē bonorum suorum vel si la-
rem. i. familiam vel si nihil ibi haberet. asiduetamē conuersa
tur ibi. C. ubi scil. secunda. tamen sola domus nō constituit do-
miciium. ff. ad muni. l. libertus. C. Itē hoc fuit ratione
rei que erat sita in dioceſi andegauē. nam h. ageretur interdi-
cto vnde vi quod est personalis: tamē q. in rem scriptum est a
loco ubi res est debet computari due diete. §. de rescrip. dilec.
fi. ubi de b. no. alij aut dicit q. nunq. a dioceſi ubi castrū situm
est debet computari diete cum tñ psonali actione agat. quan-
tū cūq. in rem scripta sit. (feudi) de hoc no. §. de indi. ceterum.
(negligens) non est sufficiens exceptio ad irritandas literas. ut

no. §. eo. ex tenore. C. Assignat. no. arg. q. si peremptorie ex-
ceptiones cōtra literas pponantur nō est audiēdus obiciens
debet em in directo iudicio differri. arg. ff. ad exhi. l. iñ. §. ibidē
S. qdam dicit q. nō est verū. et est ratio diuersitatis inter ex-
ceptiones bñdī que proponuntur in possessorio. et illas que pro-
ponuntur cōtra literas. nam qñ agitur possessorio peremptorie ex-
ceptiones nō admittuntur. sed in petitorio differuntur. Idcirco
differuntur in petitorio: q. et si pbarētur tñ restitutio fieri debet
ut p. in eo quod legitur et nota. §. de ordi. cog. c. si. sed secus est
in suggestione falsitatis et suppressione veritatis. §. quando ta-
cetur exceptio peremptoria vel etiam falsum exprimitur qui
bene iurisdictionem per tales literas datam impedit. Sed certe
si quis bene inspicit hec distinctio nō h. locum. nam hic nō op-
ponebatur hec exceptio de dotalicio cōtra interdictum de spo-
liatione: §. contra literas tantū. (responsum) minus plene h. m
qd no. §. de offi. dele. significantibus. vel dic q. bona est hec re-
sponsio (mansione) hoc solum sufficit. ff. de indi. cum legatur.

§. i. C. Quidam tamen dicunt q. si ibi conveniri possit ubi
moratur de rebus in alterius iurisdictione constitutis. tamen
quando convenit coram delegato tamen diete computantur
tñ ad dioceſim ubi res de qua agitur sita ē. et not. §. de rescrip.
dilec. i. (commorari) nō transire. ut no. in glo. et bene (rem) hoc
solum sufficit. §. eo. sane. C. ubi in rem act. l. actor ut qdam dicit

alij p. tra. C. Exceptio. §. si. §. feudo: et qd res sibi date non
erāt in dotalicio h. hic innere videat q. de restitutioe feudi
facienda per interdictum vnde vi etiā inter boles alios necdū a
vidua possit agi corā ordinario omisso dñō tñ nō ē verū imo
tñ coram dñō ad restitutionē rei agendū est: ut no. §. titu. pri.
ceterum. sed hic ideo dicit q. defensio viduarū de speciali grā
et fauore viduarū adeo est ecclesie reservata contra spoliatores:
et in ipsorū odiū et si sint diuites vidue. et ideo per ius cōe fe-
dorum nō renouat: ut no. §. de rescrip. c. i. et maxime priui. dei.

§. lxxvii. dist. c. i. et §. i. C. Si obiciēs nonne et clerici qui de gra-
tia seruātur i foro ecclesie possunt queriri corā dñō feudi: ut. §.
de indi. ceterum. Respondeo iurisdictione clericorū nō seruā. eccle-
sie qñ de possessionibus agitur de priui. specialis sed i iure cōi
ab imperatorib. p. dito. et iō per ius cōe ab imperatoribus fa-
ctum super rebus vel feudis suis renouat. Et ideo valet con-
tra clericos: q. ab ecclesia est receptum ius illud. vel dic q. licet
als inter priuatos ad solum dñm pertineat hec cognitio etiam
si agatur de spoliatione tamē si vidua ecclesia vel miserabilis
persona de spoliatione agat bene cognoscat ecclesia: et hoc ea ra-
tione q. est crimē sacrilegij cuius cognitio p. tinet ad ecclesiam
lxxvii. dist. c. i. et §. i. xvi. q. i. in canōib. nec est necesse q. in hoc ca-
su requiratur dñs super iurisdictione ei reddēda: ut dicit. §. e. ex
tenore. q. ibi loquit ubi agebat de p. prietate: et tunc exercitium
actionis pertinebat primo ad dñm. secundo ad ecclesiam §. hec
cognitio sacrilegij pertinet ad ecclesiam primo.

Conquestus (Per violētiam) non dici-
mus ecclesiam spoliata: q.
tunc non diceret se esse in possessione. expōe ergo q.
damna aliqñ faciebat boibus: q. coram cōi non re-
spondebat. et hoc innuit finis ubi dicit et de damnis et. et fm q.
hic sonat intentabat uti possi. ex quo hoc ponit in libello. §. de
violencia. et per cōsequens de sacrilegio debet esse questio corā
ecclesia. §. finā nō fertur pro epo nisi probauerit violentiam. de

bet enim p. bare cam ex qua petit. ff. de excep. rei indi. si mater.
§. eandē. (sacrilegij) de hoc no. §. eo. c. si.

- 1 Litere extendunt ad successores et si exp. so. nō impetrantur.
- 2 Papa d. esse iudex ordinarius omnium.
- 3 A loco h. tñs vel cōmissi delicti cōputāde sunt due diete.
- 4 Priuilegium extendit ad casus spāliter in lris exp. so.

Electi filij (C. Contra) nam ita vide-
tur quod litere extendantur
ad successores etiam si exp. so. nomine impetran-
tur. sed dic quod de rebus ecclesie agebatur: et con-
tra hunc quasi prelatum. et nomine ecclesie erat impetratum re-
scriptum. et ideo successor convenitur. arg. ff. de annu. lega. l. i.
annua. §. annua. et quia citatus fuit predecessor. vnde succes-
sor tenetur prosequi: quia idem posset dici: si citatus non es-
set predecessor. de hoc tamē not. plenius. §. de rescrip. eam. et c. si.

§. significat C. Singularis autē successor nūq. p. talco lras p. uo-
niēdus est arg. p. tra. §. de indi. q. v. So. ibi idē dicimus q. pro-
curator constitutus ab vno plato pro ecclesia sua post mortem
suam pot agere causam sine ceperit agere vno constitutē sine
post mortē arg. hic. itē cum p. stat eum verū pcuratorē et cōstitu-
tum ab illo qui p. statuere potuit et sine capitulo. ut no. §. de ro-
scrip. c. edoceri. quare prohibetur agere sibi eam pmissam. alij
tñ dicunt q. si cepisset agere tūc eam posset psequi. sed secus ē
si nō cepisset agere. q. sic ē in iurisdictione. simile. §. de offi. deleg.
c. si. nā in his similia sunt mādāta iurisdictionis et pcuratiōis. ff.
de iurisd. om. l. i. q. sed primi rñ dēt q. non est simile mādātum
iurisdictionis et pcuratiōis in hoc casu. et est rō diuersitatis: q.
iurisdictionis delegat tāti a iudice delegatē. et iō finito officio de-
legantis finit officium delegati: nisi p citationē ad minus suā
perpetuasset iurisdictionē. §. de offi. deleg. gratum. sed procura-
tor nō p. stituitur nomine p. stituentis: sed nomine ecclesie. et iō
quia ecclesia non desinit mortuo prelato. quia nunq. moritur.

§. qd. h. liberti. nec procuratio. C. Item qd dicimus in pro-
curatoribus constitutis a prelatis. idem dicimus de procura-
toribus p. stitutis a rectoribus ciuitatum siue sint annales siue
perpetui. C. In procuratoribus autē constitutis ad negocia
latis posset dici q. quis generaliter constituti sint tamen post
mortem constitutis non debent incipere noua negocia. arg. ff.
de nego. gest. nam et sciendum. §. si vno. alij tamen dicunt con-
tra C. Prodesse videt male dicere: quia si expresse voluiss-
set in alium nō suū iudicē p. sentire nō posset. §. eo. c. pri. So. hic
nō p. sentit in alium iudicē nisi suū: q. papa iudex ordinari-
us est om. re. q. iñ. cñcta. quia hic per delega. cognoscit. Immo
plus dico quia etiam in alium iudicē tacite consensit pot
ut hic. §. contrahendo in alterius territorio vel promittendo
alij soluere. C. Respondere non exprimit sub quo iudice nec
per hanc promissionem tenetur respondere sub ordinario iu-
dice i illius loci ubi soluere et respondere promissit cum exp. so.
se hic promittere non posset. §. ca. priori. sed tantū coram papa
vel eius delegato ibi respondere cogetur. C. Quidam tamen
dicunt et nō male quod si nō promissit ibi respondere sed soluere
re tantum q. ibi respondere tenetur sicut si ibi cōtraxisset ut no.
in glo. i. coram: quia hic non expresse eligit sibi alium iudi-
cem sed tacite. Alij autem contradicunt (respondere) id est co-
ram iudice illius loci ubi promissit soluere. ff. de eo. qd cer. lo-
co. pro. l. i. et coram iudice coram quo pmissit rñdere cum ibi cō-
traxisset als est si nō p. traxisset sed respondere promississet nō
cogeretur ibi respondere. ff. de iurisd. om. indi. si cōuenerit. et
not. de hoc. §. de offi. delega. significantibus. debet enim co-
ram iudice illius loci respondere ubi contraxit. ff. de indi. be-
res. §. omne interdictum. et §. si. et intelligo hoc si ibi inueniatur
et si alibi q. in sua puincia latitet ibi transmittēdum est. sicut
dicitur in criminalibus que per autē. cōtractibus equiparant
in autē. ut omnes obe. in. §. si. colla. v. et autē. ut nulli in. §. si. q.
vero sed ratio hic inducta sup. foro. §. bñdo ubi soluere vel re-
spondere promissit sup. localiter inducta videtur cum loquatur
de ordinaria iurisdictione quam subire cogitur qui in alieno ter-
ritorio contrahit vel soluere vel respondere promissit. Rescrip-
tum autē hoc pape d. delegata iurisdictione loquit ad qd nunq.
tacite nec expresse obligauerat se epe et que fm voluntatem pa-
pe extenditur de anglia in franciam. et etiam restringitur sicut
in priui. hic allegato restringebat. C. Si dic immo facit ad
propositum: q. et quo in alterius territorio cōtrahit nō solum
videt cōsentire q. ibi coram iudice ordinario conueniat. sed et
coram iudice delegato qd est notabile: q. hinc sumit ar. q. a lo-
co contractus vel cōmissi delicti sunt cōputande due diete. §.
tamē hoc nō credo esse verū sed tñ hoc facit pmissio predicta.
§. de soluendo certo loco q. renunciasse intelligitur priui. in of-
bus iudicis. i. siue corā ordinario siue corā delegato iudice cō-
ueniatur. nam tali priuilegio facile et tacite et expresse renuncia-
tur. Item et sicut p. tractum renunciat foro ordinario et ita pri-
ui. qd habet super foro. C. Itē no. q. priui. non extenditur ni-
si ad casus

Ad casus ubi per literas apostolicas scilicet speciali et non communi iure contrahitur forum. sed quod ubi de iure communi contrahitur forum non obest privilegium quo quis est conveniendus extra angliam ut sic iuri communi non contradicat: quod faciendum est ut non. s. eo. licet. et s. de rescript. causam. ¶ Quid enim si domicilium habet in anglia et in francia quod est potest. ff. ad muni. assumptio. §. si. nūquid. quia anglia est non poterit conveniri per literas apostolicas in francia. absit.

Significasti nobis (Prinator) C. de in. om. in di. priuator. (diocesani) de hoc no. s. de arb. 2tingit.

Reposuisti (Forum). ff. de iurisd. om. indi. l. pe. ff. de indi. ubi prentus in quo litigare cepit.

1. Index ordinarius prius ex domicilio fieri dicitur.
2. Ius revocandi domum locum non habet in causis celeritate desiderantibus.
3. An qui in urbe conveniri non potest possit in propria domo conveniri.
4. Nuncii voluntarii et procuratores non gaudent iure revocandi domum.

Scet ratione delicti (si. vi. qd. in. placuit. C. ubi de cri. agi. opor. aut. qua in provin. cia. (tractus). ff. de iudi. heres. §. i. et loem. et l. in.

1. terdum. §. vlti. s. eo. dilect. ¶ Quidam dicunt solum domicilium ordinarium iudicem proprium facere posse. ubi si alibi contrahat potest ibi conveniri. sed persona non potest ibi cogi venire. ut not. s. eo. dilectus et eodem modo si alibi delinquat. immo plus dicunt quod si sint indices ex causis predictis si ibi inveniuntur. et tunc procedi possit contra eos excommunicando et mittendo in possessionem tamen si non sint ibi sed de extra vocari potest procedi in res eius ad missum in possessionem rerum quas ibi habet. sed non contra personam ad excommunicationem. ar. ad hoc. quod si non deberet cogi ire ad eos. ergo non deberet excommunicari ratione contumacie que non est. xi. q. in. nino. episcoporum et c. se. nec est contra. s. eo. sane. quod ibi loquitur quando ratione rei sortis quis forum: quod ibi in re habet iurisdictionem. ideo i ea potest dicere ius missionis in possessionem et quodlibet aliud sicut quilibet ordinarius sed in personam non potest ire dicere. ¶ Quidam tamen dicunt quod in persona talis iurisdictione habet sed per iura limitata. Alii dicunt quod ex quo habet iurisdictionem etiam possunt citari extra territorium. et si sunt contumaces quod possunt excommunicari. §. vlti. non conte. tue. et c. qm. ¶ Sed primi respondent quod non possunt citari extra territorium. sed si etiam possent non tamen possent eos excommunicare: quod non sunt contumaces: quod ire non tenentur. et sufficit si res possideri patitur ar. ff. de pen. §. b. e. §. vlti. et l. se. nec mireris quod dicit eos non contumaces et fieri missionem contra eos. hoc enim sit in absente causa reipublice et in pupillo qui non sunt contumaces. ff. ex q. cau. in pos. §. i. ff. de priui. cum pupil. vel etiam si sint contumaces tamen procedere non possunt nisi per missionem in possessionem. arg. §. vlti. non conte. tue bene facit ad hanc materiam. l. eo. romana. §. contrahentes (domicilij). s. e. ex parte. C. de incol. l. ciues. ff. ad muni. placet. non utiq. labeo assumptio. §. si eius quis. et c. celsus (re). s. eo. saue. ex parte. C. ubi in re ac. actor. rei siue sit mobilis siue immobilis. ff. de iudi. l. qd. legatur (pro alia). ff. de in. l. i. §. i. et §. i. ¶ Item qdam dicunt quod in causis electionum et in alijs quod celeritate desiderant et qui sunt tpe periture non habet locum ius revocandi domum ar. ff. de iudi. l. i. §. i. et l. sed. et §. i. et §. i. edictum. l. de app. oblate. qd potest intelligi verum in electionibus platorum. sed secus in electionibus canonicorum. ¶ Pro alia Item qua ratione vel alibi expleuit legationem suam ita quod de ea habet nihil potest ulterius facere vel ridere. nihilominus tamen habet ius revocandi domum quousque in suam domum redeat vel redire possit. Item si ex necessitate reuertetur ultra tempus legationis vel infirmitate vel carcere inuitus cogitur alij ius respondere. vel quia expectat interlocutoriam an habeat ius revocandi domum omnes enim isti habet ius revocandi domum. ff. ex qui. cau. maio. qui mittitur. §. si. et l. si cui. §. i. et sufficit ad hoc ut amittat hoc ius quod finita sua legatione venerit ad quantum domum suam etiam si non sit illa unde missus est in legationem ubi non est tatum periculum in mora. legatij autem si in aliquibus casibus habeat priui. reuocandi domum tamen si ultra tempus legationis morentur pro ipsis causis amittant priui. quia iam voluntate morantur et sola voluntate causam ceperunt. ¶ Item no. quod si bi qui per causis et alijs necessarijs vocantur ad curiam et multi alij qui habent ius revocandi domum non possunt in urbe conveniri possunt tamen conveniri in propria domo alioquin fiet missio in pos. si non sit qui defendat plenarie super quo antequam fiat missio cognati sunt in interrogandi et amici. ff. ex qui. cau. in integ. restit. l. ite. ait. pretor. et l. se. ff. ex qui. cau. i. pos. et §. i. aut. C. de resti. mi. l. ignorare. ¶ Si autem tpe legationis contrahat et etiam si per gulam in curia teneatur nunquam tamen convenietur de his que ibi contrahit. arg. ff. de iur.

di. l. i. §. si legationis. et l. de eo. secus si agitur contra unum: quod contra oēs se debet defendere. ff. de iudi. l. i. §. si agant. legat. etiam potest conveniri ab oibus si ipse aliquem conveniat maxime duos convenit alios. nam tunc impeditur legatio ex conventionione quam facit: ideo est ei imputandum. ff. de iudi. l. i. §. sed et si agat. et l. sed et si restituat. §. i. rnsd. et l. no. als. et l. q. no. cogit. ¶ Sed contrarium videtur. aut. de san. epi. §. reuerendissimi et extra de do. lo. actor. Sed illa aut. non loquitur quod legatus sit conveniendus per sua persona sed dicit illi legatum procuratorem constitutum ad eam cogendum subire reconventionem illorum tamen contra quos agitur. si autem conveniatur et ridet si voluntarie: tamen propter hoc non amittit quo ad alios ius revocandi domum. ar. C. de exclu. tu. l. voluntarie cum suis concordat. et non solum legati ab alijs missi habet ius revocandi domum sed et si quis propter legationem suam venerit: puta platus propter negocia ecclesie sue vel civitatis in aut. de san. epi. §. si vero epi. col. ix. nisi pro causa quam alij mouet irret ad curiam tunc cum non gaudeat priui. ut dictum est. sed si vocatus sit re? a papa ubi alij rideat ius habet revocandi domum in alia causa. ff. de iudi. l. i. §. si. ubi dicitur quod vocatus causa unius tutelae in alia respondere non tenetur. ar. v. q. si. vocatio. ¶ Sed quidam dicunt illud loqui in criminalibus. ¶ Potest etiam dici quod plati et alij qui habet ius revocandi domum siue sint appellantes siue appellati siue actores siue rei gaudebunt priui. potest tamen eis phgi terminus quo possint redire domum et post reuerti ad curiam caute de recepta quod ad diem certam sibi assignatam reuertatur ad curiam et ibi se defendat. arg. §. de dila. exposit. ff. de iudi. l. i. §. sed si dubitet. et ad hoc facit: quod pretor et etiam ille in cuius territorio contrahit: vel etiam legatus potest cogere simplicem cautionem prestare quod veniet de die comparat coram suo iudice iuri pariturns. ff. de iudicis. l. i. §. sed si dubitetur. quod intelligunt quodam verum et de his que in legatione contrahit et alijs nobis plus placet quod nunquam debet dare cautionem quod post reuersionem suam reuertet ad curiam ibi causam acturus. §. quod coram suo iudice ordinario respondebit. arg. ff. de in. l. i. §. legatis. ¶ Item legatus non cogitur audire sententiam super litem quam cote status erat ante legationem. sed si vult potest audire. ff. de arbit. non dist. §. item si quis rome. ¶ Item hoc beneficium habet prelati quod ex necessitate non voluntate sua morantur. ff. de iudi. l. i. §. legatis. ff. ex quib. cau. in integ. re. l. pe. et l. inter. et l. se. Item si in legatione contraxerit cogitur ibi respondere. ar. ff. de in. cum furi. §. vlti. ff. de arbit. non dist. §. item si quis rome. Item si quis ad curiam alio vadit pro necessariis a causa habet ius revocandi domum. ff. ex qui. cau. in integ. resti. q. mi. §. si. ¶ Legatum autem appello etiam procuratorem ad causam constitutum ab his qui habent potestatem imperandi ei: ut tunc. §. de suis causis non conveniatur in aut. de san. epi. §. reuerendissimi. ¶ Item. col. ix. ¶ Procuratores autem vel alij nuncii voluntarii non gaudent hoc iure revocandi domum. arg. ff. ex qui. cau. in integ. l. qui mittuntur. §. si. et l. se. §. responsio. et l. non vero. ¶ Item quod pro suis negocijs spiritualibus venerint ad se. ap. hoc priui. non gaudent. ff. ex qui. cau. maio. non enim. ¶ Item differentia est inter legatos et alios quod ex probabili causa vel necessaria veniunt ad se. ap. quod alij pter legatos ut qui ea testimonium vel simili veniunt tenent ridere aoud se. ap. de oibus tractibus celebratis extra locum sue iurisdictionis et ante legationem nam eis solis qui civitate sua vel intra suam provinciam fuerint hoc privilegium habet. ff. de in. l. i. §. item si extra. ¶ Item privilegio legatorum credimus gaudent peregrinos. ar. §. de cle. pere. c. i. ¶ Causa ad intelligo in probabili. ff. ex qui. cau. maio. in integ. resti. nec non i priui. cum lex grana liter ponat eam non adiecto necessaria. ff. de iudi. l. i. §. si. non tamen vlti probabilis sufficere nisi sit quod necessaria puta prosecutio appellacionis quam si ex necessitate psequi non teneant: quod tamen rata maneret snia nisi psequatur. id est quod necessaria. ¶ Item in reo vocato ad eam. ut in. e. §. no. autem repto quasi necessaria si veniret ut peteret in integ. resti. quod tunc non cogit alius ridere. quod agitur de nouo et non quasi ex necessitate appellacione prioris et priuipalis cause psequi (si tunc) alioquin pindicat. exceptio enim fore in initio proponenda est. C. de excep. l. si.

1. Modi sortendi alicuius forum.

2. An licita sit prorogatio de casu in casum.

Romana ecclesia (Ab o) scilicet officiali. puta quia male suavit vel alias in officio suo delinquit malaz sententiam. ¶ Sunt enim certi modi quibus quis sortitur forum alicuius qui not. in sum. C. de iurisd. om. iud. inter quos non est iste. sed forte obijcies. nonne si aliquis malam sententiam ferat in territorio alterius. ut per sordes vel alio illicito modo nonne de hoc tenebis ridere coram iudice illius territorij ubi iniustam suam tulit. Rideo sic. quod ibi sortis forone delicti vel quasi vel tractus vel quasi que in alterius territorio commisit. sed iste officialis qui in suo territorio deliquit non deliquit in territorio archiepi sed suffraganei (inquirere). §. si. qui

a. Mobilia
Et sic rone rei
mobilis quod for
sortis addit e.
de an. i. 2. cl.
co. h. §. Ex quo
sequi. dicit hac
cogit op. i. d. 2.
Primum dubium

Inno. super Secundo decre.

erunt officialis est notorium vel qñ de eo est diffamatus. f. de ac-
tu. qualiter (cognoscere) qñ de hoc queritur ab eo cuius interest
negligat fm hoc loquitur. l. i. cum suis. 2. cor. C. ad l. iul. repe. Itē
bñ fatetur qd tenetur aliqui dominus et episcopus si in culpa
fuerit male eligendo. ff. nau. cau. l. vlti. §. act. 2. §. seq. (malefici)
episcopi quod est qui negligit facere iustitiam de suo officiali
(inquirendum). ff. nau. cau. l. licet. §. fin. (appellari) a parte ex
tranca sua. qñ tunc si agatur ad reuocationē huius sentētie nō
iudex sed ille pro quo lata est sententia conueniendus est (iudi-
ces). §. e. significasti. repete que no. §. de arbi. cōtingit. (C. 1. 2. 3.)
sentiat licet licita esset prorogatio de casu in casum hic tamē
prohibetur: qñ clerici non possunt prorogare iurisdictionem si-
ne consensu suorum episcoporum sic nec ab initio possunt in alios qñ
in suos ordinarios sentire. §. e. significasti. corā. dele. aut pape
bñ hī prorogare. f. de ap. cordi. (prohibere) sed epōs ordinarios
sup his compellendis regit. aut. de testi. §. 2. qñ sumus. C. de si.
instru. inō. (C. 1. 2. 3.) (Contractibus) repete que dixim. §. e. cum dilec-
t. c. l. 3. §. 2. si ibi ineniat et si neget se ibi fuisse nō cogit ibi rēde-
re libello sup pncipali qñne porrecto nisi pñ summarie qñat et
pbetur cum ibi ptransisse. et si pbatū fuerit iudicabit iudex suā
eē iurisdictionē cognoscēdi de pncipali. ff. de iudi. si qñ sup. §.
de rescrip. ex lris in fi. et tunc cogit rēdere libello sup pncipali
et vterqñ tūc vtetur inrib. suis. l. pacto de nō petēdo vel pscr-
ptione et alio bñdī. sed in iudicib. nō qñat hēc (C. 1. 2. 3.). i.
in dioce. suis nō remēti. qñ tūc cñ ibi ineniat bñ posset ibi con-
ueniri. hoc id dicit qñ videbat qñ ex quo in sua diocefi moraba-
tur vbi habebat ordinariū iudicē sub quo poterat conueniri qñ in-
der vbi cōtractus fuit celebratus non deberet mittere in pos-
sessionē etiam eorū que in sua iurisdictione habebāt. sed ibi con-
trariū statuit et iste qñ bñdī for. sortitus est ppter hctum quē
ibi celebravit (occasione) qñ hī coram officialibus ipis vel etiā
coram archiepīs fierēt ipi hctus nisi fierēt in diocefi sua nō su-
per tales hctus sortiret for. et coram quocūqñ fiant in sua dio-
cefi sortit for. (officiales) nā hī vnum sit auditoriū epōr et officia-
lium. et p p est ad epm appelladū. f. de ap. ro. nō tñ officialium
pōne sicut nec alij subditi epōr sunt de iurisdictione archiepōr.

De libelli oblatione.

Rubrica.

De tali libello consuevit queri: peto a te tradi vacuam pos-
sessionē talis domus etiam amotis inde pensionariis: an si pē-
sionarius rēdeat litē ptestando valeat. et nobis vñ qñ nō. quia
nō est ei oblatus libellus ptra id qñ est. in. q. iij. offerantur. Itē
qñ in vno libello nō debet conueniri duo nisi pensionarius con-
duisset ab eo domum: qñ tunc si vult comparere et cām suā in-
uare audiet. ff. de ap. ab ex. C. de litig. aut. nunc si heres. et not.
f. de re iudi. cñ super. immo si nō defendit cām si scit eā agi sibi
pndicat. f. de re iudi. cñ bertold. et sic intelligit. §. d. si p. veniēs.
1. Nō valet ptestatio nisi detur libellus qñ aut si partes pten-
tiant bēs in nu. 2.
3. Libellus in ol cā tā civili qñ criminali necessarius ē. et semp quā
do agit inter ptes requirit libellus vt in nu. 4.
5. An in imploratione officij iudicis requiratur libellus. et quid in
libello pteniri debeat in nu. 6.
7. Iudici potius qñ parti est offerendus libellus.

Ignarus episcopus (Dirit li-
bellum). ni
si libellus detur non valet litis contesta. in aut. de tē-
pore non so. pe. §. contestatione. in. q. iij. §. spacium.
in fi. so. offeratur hī enim narretur factum coram iudice per qñ
fit litis contesta. tamen talis narratio non habet vim libelli vel
litis contestationis. unde dicitur bene in aut. de litigio. §. si
vero licet videatur quedam litis contesta. Item non tenet li-
tis contesta. si denegatur inducie deliberatorie sicut si denega-
rentur preparatorie. licet enim iudici sit commissum qñ indu-
cias possit augere et minuire. non tamen denegare. in. q. iij. §.
spacium. et sic intelligitur. in. q. vj. §. diffinitiva. (C. 1. 2. 3.) Item si
sua contraria quis possit his dilatoris renunciare tacite et ex-
presse. ff. de dila. l. i. C. de epis. et cle. aut. gñaliter. alij dicunt qñ
litis ptest. valet sine libelli oblatione dummodo ptes pstant
tacite vel expresse. C. de epis. et cle. aut. generaliter. et rēdet con-
trario quod est. in. q. iij. §. operat. vbi dicit qñ litis ptesta. citra
hoc indultū habita pro nullo est habēda. dicunt em litis pte.
factam sine libello esse p nullo quo ad hoc vt possit iudex re-
cusari denegatis ēe inducie dicunt tenere litis ptesta. et om-
nem processum nisi appeller. (C. 1. 2. 3.) Libellum libellus in ol causa
civilis et criminalis inquisitionis denunciationis utilis et neces-
sarius est vt sciat reus vtrum cedat vel pteat. in. q. iij. offera-
tur. alij tñ ptradiciunt in denūciatōe et inquisitione nisi in leuibus
causis. et qñ epō audiat causas inter clericos suos. xi. q. i. si quis
cum clerico. et nō extēditur hoc ad dele. fm quosdam. alij con-
tra. qñ nō inueniunt cām diuersitatis. et id idē est vtrōqñ. §. de

cōsti. translato. vel nisi fiat de consensu partium. C. de pui. s. bo.
quotiens. li. xij. C. de epis. et clerici. aut. generaliter. et nisi ptes pro-
uincie infra. l. dies. cōueniatur. vt in aut. vt in. fi. quo. suff. §. ne
cessitate. (C. 1. 2. 3.) Breuiter semper qñ agitur inter partes requiri-
tur libellus: nisi lex dicat non dandum ipsum. in aut. de erbi.
re. §. sancimus igitur. col. v. et hic. est enim necessarius in inter-
dictis. quia sicut verbum sonat inter duos agunt institut. de
interdi. §. sunt autem qui. et qñ principaliter implorat officium
iudicis. §. de offi. in. c. fi. et vbi petit cautio de dam. in se. ff. de
dā. in se. l. v. §. hoc quotiens hī aliqui pteant. qñ bec lex celerita-
tem desiderat. ff. de dā. in se. l. i. et etiam vbi agit de possessione
nisi in casu qui nō. f. de pba. l. presentia. Itē qñ agit cōtra ascri-
ptum qñ fugisse. Item qñ impedit aliquis de sua iurisdic-
tione. arg. ff. ad muni. de iure nō autē est necessarium qñ iussus
mitti in possessionē non admittat. ff. ne vis si. ei qui in pos. l. in
j. rñso. Idem vt si confirmatus vel inuestitus de aliqua eccle-
sia pbiher possessionē nāscit. f. d. ap. pñtatis. f. de pte. pben.
post electionē. Item videt qñ si petitur sua mandari executōi
manu militari: alij si nō ēt litium finis et finis vñ litis ēt al-
terius principium. C. de fruc. et lit. expen. termi. C. de re. credi. si
quis. Item si consuetudo est quod libellus non detur. quia cō-
suetudo valet in his que circa iudicia sunt. C. de priuileg. sebo.
l. si in pncipi. Item in denunciatione noui operis. quia fur ex
verbo et facto: nedum in presentia. sed in absentia partis. hī in
prosecutione bene est necessarius libellus. f. quando petitur re-
missio nundationis et in alij. Idem in causis mere spirituali-
bus. f. de dolo. c. i. Idem in casibus vbi requiritur summa
cognitio. qui sunt. ff. ad erbi. l. in. §. ibidem. ff. vt in pos. leg. si
is a quo. ff. de car. edic. l. in. §. cause. ff. de ven. in pos. mit. l. i. §. si
eam. ff. de lib. agno. si quis a liberis. §. hoc vel parens. (C. 1. 2. 3.) Du-
bitatur autem quando imploratur officium iudicis an sit offe-
rendus libellus: vt quando petitur pfirmari electio vel aliquē
mitti in possessionem ex edicto dñi adriani vel nomine ven-
tris vel carboni. vel sibi dari bonorum pos. ptransab. vel aperiri
testamentum vel ne aliud fiat in loco publico. Sol. in omnibus
his et similibus quando ptra neminem specialiter agitur: nec
etiam in libello aliquis specialiter tangitur potest procedi si-
ne libello si nullus est contradictor: qñ nec est cui offeratur arg.
in. q. iij. offeratur. si autem aliquis est cōtradictor dabitur ei li-
bellus. §. de elec. dudum. ro. f. de te sti. cum olim. ff. de app. re.
l. si. ff. quem ad. testa. aper. l. si. §. si. C. quemadmo. testa. aper. l.
i. C. de ed. di. adri. l. fina. missio autem in possessionem que fit
ex pmo decreto fit sine libello. quia fit of. iudicis seruienti actio-
ni licet nondum proposita sed proponenda: vel qñ est ad defen-
sionem sue iurisdictionis contra psumacem que est notoria. In
notorijs non est necessarius libellus. in. q. d. manifesta. f. de iu-
reiu. ad nostram. (C. 1. 2. 3.) Olim autem non dabatur libellus. nisi il-
lustribus psonis. C. de digni. l. quocumq. ff. de pñtatis de. l. fin.
6. In libello autem pteniri causa vel actio ex qua agitur
vt nō. §. de offi. ord. pquerente ipsam autem non potest dimitte-
re. sed ex quo libellum obtulit necessario hī ipsum psequi: nec
potest penitere nec sertrahere quin reo de interesse suo satisfi-
cere teneatur nisi et reus pstant. vt not. f. vt lit. non ptesta. c.
i. nec etiam causam mutare nisi pñmā dimittat. sed bene potest
vtrāqñ psequi. f. simul et veterem et nouam nisi vetus actio in
qualpñstere dñt talis qñ pareret exceptionem rei iudicate con-
tra scōam. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. eadem. et l. conque-
ritur. et ff. de iur. iuran. si duobus. exceptio. vel nisi fit talis que
electione tollitur. ff. de trib. qñ in bere. §. eligere. (C. 1. 2. 3.) Si autē non
vult inmutare: sed emēdare. vt qñ minus petit mō plus vult
petere. vel cōuerso. dicunt qñm hoc fieri posse qñcūqñ assen-
tentiam. institui. de actio. §. si minus. (C. 1. 2. 3.) Nos credimus qñ bec
emēdatio possit fieri vniuersali et gñali actione tñ. ff. de pe. be.
l. iij. si quo. C. de iudi. hī sic intelligitur. C. de appel. l. vi. C. de
an. excep. l. si in singularib. aut hī hī vsqñ ad lit. ptesta. et in iur.
ran. de calū. pñstitutum. et non vltra. nam extunc noua interpella-
tione opus est. ff. de ecce. rei in. pque. et l. legi. ff. de iudi. non po-
test. (C. 1. 2. 3.) Sed contra. ff. de nor. ac. l. in delictis. §. si decreta. So-
lu. non ptradicit. quia ibi eadem psona et eadez causa. f. de dā.
nō dato a seruo. et ad idē agebatur. f. ad emendationem to-
tius damni. ff. de re iudi. miles. §. i. qñ autem noram dare po-
test: hoc est ex quodam beneficio quod dñs habet p. Libi enim
semp agit actio. l. aqua. vel norali. nec dicit in libello qñ to-
tum dñum petet pro eo qñ seru. dñs sciente damnum dedis-
set vel minus pro eo qñ dñs nesciēte: qñ si hoc dixisset postea mu-
tare non potest. vt dñm est: hī post libellum datū gñalē psecut.
est alter tñ mēhor. et id nō minus pōt psequi alter cum ambo
cōprehēdant sub actione pposita. sed si re. velletruma pñmā
pio cogere qñ de illis duobus vnum eligeret. f. vel agere in soli-
dum vel ad dictū bñficiū. forte possit. arg. pal. l. qñ in bere. §.
eligere qñs possit bñ assignari diuersitas inter illos casus:
qñ qñ agitur ex contractu de pecul. hī semp agat eadem actione
cū altera.

cum altera adiectione. siue de tribu. siue de pecu. tamē aliud dicitur petere si agat tribu. aliud si de pecu. et aliud in vna q̄ i alia sententia. sed quando agitur. l. aquil. norali semper insolidum est actio et condē. quis reus libere prestando alterum. s. noraz vel dānum. vt in prealt. l. miles (reclamationis) in civilibus est libellus accusatoris. in criminalibus. ii. q. vii. quisquis libellorum (manibus). i. nostra subscriptio. et est no. dignum q̄ libellus debet esse subscriptus. i. aut. de erbi. et intro. §. sancim⁹

¶ Sinodo no. libellum porrigendum synodo. et ita est arg. qd synodus non archieps est iudex. simile. xi. q. ii. si quis p̄biter. si quis episcopus. et no. qd libellus porrigendus est iudici ne post negare possit se nō recepisse. s. non est de necessitate s. can. tela. q. aduersario pōt offerri. ii. q. ii. offeratur (conscriptores) non enim solus libellus. sed omnia acta scribi necesse est. j. de proba. quoniam.

Significantibus (ostēderet) dicitur illi q̄ fundū petit certis finibus distinguere. arg. ff. de cō. forma. ff. de rei vñ. si i rem. et si sit necesse oculis iudicis vel aduersarij subire. ff. si. reg. si in rup. §. vl. ar. ff. de se. eadē. et hoc siue psonaliter siue realiter agat. dicitur expimere p qua parte petat et qualitate et colore et alia p que bñ cognoscatur res petita. ff. de rei ven. si in rem. s. si nesciret dicere pro qua parte peteret ex aliqua iusta causa admittitur incerte partis petitio. ff. si cer. pars bere. petat. l. i. §. si. ff. de rei vñ. que de toto. ff. cōmuni. di. et si nō. §. i. et idē dicimus et de alijs signis si iuret se ea nescire. ff. de fur. actione. Et habet hoc locum siue psonali actione siue reali agatur. ff. de rei ven. si in rem semp tñ oportet eū sic expimere q̄ aduersarius et si nō plene tamē aliquo modo sciat quid petatur: q̄ si penitus nesciret non cogetur respondere. ff. de edē. l. i. nec mirum si libellus sit generalis ex causa recipitur: q̄ etiam sentētia sic generalis valet que tñ dicitur esse clarior quam libellus: insti. de ac. §. curare. ff. de re indi. ait p̄tor. §. i. C. de sen. que sine cer. quan. l. ii. et ideo sufficit petere fructus perceptos de tali fundo siue alia expresse. et potest adire quando res petite nō extant quas estimō tātum. hoc tamē scias q̄ aliqua expresse nec cessaria est in sentētia que non est necessaria in libello. nā in sentētia debet expimere rē ipsam vel quantitatem vel in actis debet cōtineri. ff. de reg. iur. ait p̄tor. et fin hoc intelligitur. C. de sentē. que sine cer. qua. l. ii. vnde nō valet sentētia dēno te ad res que tibi obuenere a tali fundo: sed secus dicit in libello.

Dilecti filij (Quare sibi) Et not. causam expimendam in libello in psonali actio. ff. de er. rei iudi. et an eadē. §. actiones. s. si nō expimatur quis nō cogatur recipere tñ si rñderet vñ. C. de an. exce. l. v. l. hoc no. §. de offi. oī. p̄querēte. et dicitur esse talis: que ex sui natura inferat iustum esse qd petit: vt hic. esset enim iusta causa: peto talē pecuniam q̄ eam sibi mutuaui. et si reus dicat exprimas q̄ cōnera sit in utilitate ecclesie: vel q̄ cōtractus sit factus legitime. s. p̄sentitibus bis quorū p̄sensu requiritur: vel expime qd nō est tibi facta solutio vel hmoi q̄ oīno tollant intentionem actoris. si vera essent nō cogitur hoc in libello exprimere: q̄ hec nō sunt de natura actiois. sed post litis cōtesta. hic seruant p p̄bationib⁹. C. de proba. exceptionē eo tñ ipso q̄ dicimus q̄ mutuaui intelligitur legitime et in casu vnde cōpetit mihi ius petendi. Sed si eps peteret aliqd ius epale ab ecclesia quā p̄teret exēptam nō admitteret huiusmodi libellus nisi adnecet talē causam que sufficeret ad hoc qd etiā ecclesia exēpta illud deberet: puta q̄ illud ius p̄tra exceptionem p̄scripsit: vel q̄ illud capitulum fuit exceptum in exceptione et huiusmodi. Et sed si diceret tñ: peto tale ius episcopale: q̄ ecclesia est in mea dioecesi. bene admitteretur libellus non obstat exceptione que dicit. non est admittendus huiusmodi libellus: q̄ paratus sum p̄bare incontinenti q̄ ego sum exceptus nisi malicia actoris sit notoria: q̄ tunc non est malicijs hominum indulgendum. et hec probatio est i principali differēda. s. de foro compe. ex parte.

- 1 In criminalibus non habet locum reconuentio.
- 2 Nō pōt in vna et eadē re simul civiliter et criminaliter agi.
- 3 Contra agentē possessorio agi potest et petitorio.
- 4 Corā delegatis non autē arbitris fieri potest reconuentio.

De mutuis petitionibus.

Rubrica.

Litteris. Et. j. (proponit) in modū actionis: si enī in modū exceptionis proponeret. tñ procederet: vt. C. de ex. si quidē. l. i. vl. et herceptione. §. i. de or. cog. c. i. Et respondere reconuentio nō habet locum in criminalibus: q̄ non relatione criminis s. purgatione desinit esse innocēs. ff. de publi. iudi. qui. i. ii. q. xi. negāda quāuis ex illis. l. dici possit locū habere reconuentionem. cum ibi dicat q̄ deponere debet in inscriptionem. Et Item

quia de maiori pōt recusare vel si suam psequatur iniuriam. sed hoc satis verū est q̄ simul ambe accusationes nō pcedunt vt ibidē no. Et nō h̄z locum reconuētio vbiq̄q̄ inder sub quo sit q̄nētio de reconuēctione iudicare nō pōt: vt si coram laico fiat reconuētio de sp̄salibus vel sub inferiori iudice de liber. tate. §. de iur. q̄to. C. de or. iur. l. i. §. de or. cog. c. tuam. Et Item cum gñalr dicat ler cuius in agendo et c. C. de sen. et interlo. omni. iur. cum pap. in si. ii. q. vii. cuius nō vñ iniquū si q̄nctus ciuilitr reaccusasset criminalr dūmodo cōpetēs inder sit vel econuerso. nam et idē ciuilitr pōt pueniri et criminalr. et pōt p̄ alium agere cum nō inueniat p̄bitū sup diuersis reb⁹. sup eodēz aut nō pōt simul et ciuilitr et criminalr agi. C. de vi priua. l. i. si quis aliquid: sed finita vna. q. vel ciuili vel criminali bñ transibit ad alia: vt in eadē. l. C. de inoffi. test. cum q̄ insti. de ercu. tñ. §. qui aut. sed q̄ de vno crimine agēs p̄dēnatus est de calūnia vltērius accusare nō poterit: nec priorē accusatum: nec aliū: q̄ infamis est. ii. q. iiii. nulli. et q. ix. c. i. Et dicunt qdam q̄ ceptam accusationē p̄seq nō pōt. sed melius dē q̄ possit p̄seq. nā de qua re cognoscit et c. ff. de ind. de qua re. ar. §. de cal. c. n. ar. ad hoc qd etiā p̄dēnatus q̄ inscriptionē deposuit. et si p̄dēnēt pōt p̄seq accusationē. ii. q. x. negāda. alij dicunt q̄ nunq̄ i p̄dictis admittitur reaccusatio. Et Item p̄tra agētē possessorio bñ agitur petitorio: sed pōt repelli p̄ exceptionē spoliationis. et sic intelligit. j. de or. cog. sup. p̄tra agētē aut criminaliter non pōt reconuēdo agi ciuilitr. qd sic p̄bat: q̄ qd plus est et si aliquis prius mouisset actionē ciuilem et connētus p̄tra actorē moueret criminalē suspēdēdum esset ciuili et tñ in criminali procedēdū est. C. de or. iur. l. vl. qdam tñ dicūt illam legē loq̄ q̄ criminalis accusatio simul p̄tingebat p̄positā actionē: vt si q̄s petebat. c. et reus accusabat actorē de violētia facta in p̄missione illorum cētum. Et h̄c accusationē nō vñ posse pponere nisi an lit. p̄test. in ciuili actione factā. nā lite p̄testa. nō vñ q̄ iudex imperdiri debeat quin diffiniat de re de qua cognouit. ar. ff. de indi. de qua re corā iudice appellationis nō h̄z locū reconuētio. ff. de indi. l. ii. §. legatum. ff. de eo qui appellauit in provincia. l. i. §.

¶ Delegatis no. coram delegatis fieri reconuēctionē. sed coram arbitrio nō. §. de arb. cū dile. (actione) sic sit litis p̄test. C. de lit. p̄test. l. i. ti. pri. c. i. (rñsione facta prius) nam q̄ prius et c. ff. de iur. q̄ prius. §. de or. cog. cum dile. Et In cōtinēti. i. anteq̄ ad alia procedat et dicit p̄testari de reconuēctione an litis p̄testa. vt qdam dicit. et sic intelligo aut. de ercu. tut. §. sancimus. alij dicūt idē et si an nō fuerit p̄testatus dūmodo in cōtinēti possit lit. p̄test. i. anteq̄ terminus ad alia assignetur. reconueniat. arg. ff. si cer. pe. lecta. alij tñ dicūt q̄ vñ ad finem etiam sine p̄testatione sup principali. q̄ lata pōt reconuenire. sed tūc nō simul procedet vtrāq̄ lis. nam si aliter diceret sequeret absurditas. quia sub nullo iudice p̄dēte lite et ea contest. poterat pueniri actor. qd absurdum est. Et qd si de iniuria que lite pendēte p̄tingit vel alia actione cum reconueniat nūq̄ pōt. et certe vtiq̄. q̄ que de nouo emergunt auxilio indigēt. §. de offi. dele. in finante. §. de iuramento calumnie. ceterum. Item que causa immo verius infamia foret abstulisse huic reo iudices ordinarios actoris coram quibus reus actorem conuenire poterat nisi alium illum: coram quo conuenitur subrogasset. Et Item in antiquo iure. C. de senten. et interlocuto. omnium iudic. cum papinian⁹ dicitur indistincte: cuius in agendo quis sequitur. argumen. eundem contra se habere non dedignetur. ita quod non facit mentionem de litis contestatione: si autem protestetur nihil facit protestatio nisi quia indubitanter est verum. qd post litis contestationem incontinenti possit reconueniri. et scōm p̄dicta patet quod etiam vbi intentatur officium iudicis locum habet reconuentio. quod intelligo si principaliter intentetur secus si incidenter. quia tunc non habet locum reconuentio. argumen. §. de officio iudi. cap. vltimo. Et Item non habet locum reconuentio vbiq̄q̄ locum habet summaria cognitio quod sic probatur. quia de iure vtrāq̄ lis simul tractanda est. sed cum in vna sit summaria cognitio habenda. in alia plena questio vtrāq̄ tractabitur. Item vna erigit accelerationem.

¶ Alia non. Et Sed oppones. leue est cuilibet facere quod null⁹ possit conueniri nisi sub iudice quem malit: cum sit leue impertrare literas ad aliquem delegatum. et facta citatione vltērius sub alio iudice non poterit conueniri: cum sub eodem iudice debeat fieri conuentio et reconuentio. vt supra de rescriptis. dispendia. Respon. sub alio iudice reconueniri non potest: nisi lata fuerit sententia: vel nisi fuerit appellatum: vel nisi faciat se absolui ab instantia iudicis: vt notatur supra de officio deleg. consulu. et sic contra ban. fraudem altero p̄dictorum modorū prouideri potest.

Rudentiam.

- 1 Litis contestatio ad hoc vt valeat oportet q̄ animo cōtestādi litē fiat: et etiam sufficit q̄ respōdeatur de iure libello. vel pe

a Cō cogit. adde pet. de an. ch. q̄ hoc refert in q̄. cccxii. l. ci. ex p̄dictis. et q̄. cccxvii. inci. ex p̄dictis subtiliter. co. i. q̄ bide cōsil. est sub nūme. cccxiii. b Cō post litis cōte. hoc refert et seq̄ pet. de anch. in q̄. cccxvii. inci. ad p̄dicta dubia an medium.

Innocen. super Secundo decre.

petitioni. in nume. 1.
3. Contestari litem nisi aliud est nisi testari.

De litis contestatione.

Rubrica.

Quoniam inter episcopum.

1. Non per positiones. s. de ele. c. dudum. C. Ad hoc cum ut teneat li. pte. opz qd alio ptestadi litem fiat 3 vbi sunt apta ptestationi psumit alius ptesta di nisi p appeat p ptestatione: vt no. s. de pti. cum. ad. ite. itio animi non sufficit nisi sint vba apta: vt hic: 2 est ea rone: qd in positionibus no fit aliqua petitio q est neces saria. na quo possit fieri snia absolutiois a petitione: 2 pdena tione ad petita si nihil esset petendum. s. de iud. ca. snia eniz rñ dere d3 petitioni. j. de fimo. l3 hely. nisi ca cora papa ageretur. tunc enim sine petitione credere sufficeret narrationes partiū si ne petitione aliqua. j. de insti. cū venissent. 2 ar. q. pñtia. Pape supplet has solenitates. C. de test. om. s. de trans. c. j. C. Itē h aliqd ponam scñ vel dñ pp hoc non testor vel ptestor me vel leli tigare: ergo attēta verbi signatione nō ē litem ptest. facta: a q nisi aliud appeat recedere nō opz. ff. de leg. iñ. nō aliter. Itēz ipsum hic manifeste appet q quedā pones: 2 rñsiones sunt an lit. cōte. ff. de interro. act. p totū. C. Itē not. qd ad hoc vt lis cōtestet sufficit q rñdeatur de iure libello vel petitioni. verbi grā. peto a te fundū quē mibi pmisisti vel vēdidisti. nam recte rñdet nō competit tibi petitio pñcti fundi: vel nō d3 tibi da: i pñctus fundus quē tu petis. nam cū actio sit ins petēdi qd debetur actori. s. de iure. insti. de act. in pñ. eadē ratio 2 defensio suerñsio rei legitima est. qd petis tibi nō debet s iure. C. Itē dicit aliq nō sufficere rñdere ad cām nisi rñdeat petitioni. ver bi grā. peto. c. q. mutuan. rñdet reus nō mutuan. arg. q. cum petitio sit necessaria: 2 rñsio petendi nēcia est. Itē cā nō ē actio s3 vinculu. C. Mos vicinus rñdere cause. nam cum cā talis de beat eē q necessario inferret ins petēdi quā necessarie ē pbari. q: nec petēti pdest si ex alia cā sibi dbeat: 2 eodē mō nec sibi ob est si alia vice ex alia cā: agat. vt no. s. de offi. ordi. q. rñdet nō verā esse cām. s. mutua iteruenisse necessario dicit se ex mutuo non teneri. 2 ita p pñs petitioni rñdet. C. Itēz attēde verba litē ptestari nihil aliud est nisi testari: qd vult cum aduer sario litigare. sufficit ergo si alio litigandi petitioni aduersarij s3 dicat. C. de in. rē nō no. tñ si diceret volo litigare cum aduer sario: 2 non s3 diceret petitioni non sufficeret. ar. pñ. l. 2 q. nesci retur an pñteret vel negaret petita. C. Quidā tñ dicit: 2 for te nō male q si ē in libello nō hat petitio: sed tñ narret factū 2 reus oīno litē ptestando rñdeat q bona est vel saltē toleran da bñdi lit. ptest. vt res magis valeat q peat. j. de ver. sig. ab batē. ar. ad hoc. j. de insti. cū venissent. j. de cā pos. cum ecclesia s. de pñe. cum dile. 2 vt maxime hoc possit tolerari vbi de iu ribus agitur. s. negatoria vel ptestoria intēta. ff. si vñfrn. pet. l. vlt. in prin. 2 l. j. in decre. pñalle. tutius est tamē in oībus ali quid petere: 2 responsionem. C. de inre. l. j. C. de ind. rem nō nonam. C. de li. ptest. l. j. s. ti. pñ. c. j.

Exceptionis peremptorie.

(Contingētis causam). hoc ideo dico. quia si exco ptio talis eēt que pariter afficeret: 2 literas: 2 quod in eis conceditur. tunc illa exceptio competeret etiam contra rescriptum ante litem contestationē. vt si habens beneficiū im petret super alio beneficio. nam cum vicium taciturnitatis hic simul afficeret: 2 rescriptum: 2 gratiam in rescripto contentam instum est qd cōtra vtrūqz competat. s. de rescriptis. ad anres. constitutus. secus esset si gratia simul cum literis data non es set. vt si pūmo donaret beneficiū. Pape: 2 postea mandaret q in possessione induceretur. nam hoc non crederem q cōtra huiusmodi literas posset obijci q obreptitie obtinuerit. licet gratia collationis obreptitie obtinuerit. quia habebat aliud beneficiū: vel alia causa suberat. quam si papa scinisset bene ficiū non dedisset. 2 contra hanc bñ competit exceptio. j. de re iudicata. olim. j. de accusationibus. accedens alij tamē aliter dicit. (Contingētis). i. ad principale negocium pertinen tis: sicut est exceptio pacti de non petendo vel debiti soluti s3 cū qui pecuniam petit. de hoc plene vt. s. de rescriptis. super litteris. negocium autem principale non tangunt que sunt de processu: vt quia non fecit mentionem de processu. j. de re iudica. inter. obiectus. i. exceptio peremptoria (de re iudicata) nam exceptio rei iudicate contra rescriptum opponitur. C. sen tentiam rescindi non poss. l. vlti. (transacta) quia exceptio trā sactionis ante lit. contesta. 2 admittitur. ff. de condi. indebi. ele ganter. s. si quis. (C. finita) sed quomodo pōt finiri lis nisi vel sentētia vel transactio. potes rñdere qd bec dictio seu nō notat hic diuersitatem. sed multiplicatis verbis idē repetitio

vel quod hic dicit rem finitam de qua non est transactū neqz iudicatum. sed tamen lis finita dicitur puta q: inrauit se in p petuum non acturum. na tunc nisi ex causa noua vltius agere non pōt. ff. de iurciu. admonendi. C. de pa. c. postq. ff. de con di. ob cau. l. j. arg. s. de rescri. constitutus. C. Idē videt etiam si solum pactum fecisset de non agēdo vltius de aliquo debi to nam huiusmodi exceptio contra rescriptum recte opponit 2 litem contestationē retardat. quia si hoc expressisset nullas lit teras habuisset. secus autē si pactum de non petēdo fecisset. qd tunc non retardaret litem contestatio. C. Juramentum autē de non petendo an tardet litem ptesta. Rñdemus qd sic. vt imper diatur periculum. C. Quare autē aliud sit qñ paciscit de nō pe tēdo: 2 aliud qñ paciscitur de nō agēdo. rñdeo qñ paciscitur de nō agēdo nihilomin⁹ extra iudiciū petere pōt: 2 nihilomin⁹ debitor manet obligatus ex promisso. l3 agere nō possit: 2 eodē verso. ff. de condi. inde. naturalr. ff. de iudi. ius. 2 ita si promit teret contra se litē cōtestari nō opposita contra literas pñdicta exceptione post litē cōtest. opponere nō posset cū sit declinato ria fori. sed vbi paciscitur de non petendo nullo modo rema net obligatus. 2 ita post litem contesta. poterit excipere.

Et lite nō ptestata nō pcedat ad testis receptionē. Rub.

1. In causis vbi requiritur lit. ptest. sine actor sine reus absente se antelitis ptesta. citari debet p interualla. r. dicit. bis. ter. 2 quater put inder ex diuersis causis moderabit. Quid sit si re se absit et an sit pcedēdu ad sniam diffinitiuam. in. nu. 2.
2. Dotis 2 adulterij accusatio ptinet ad iudicē ecclesiasticū.
3. Dande sunt dilationes ob aduocatos querēdos. non aut pp absentiam aduocati habiti sunt dande.
4. Dñs nō appellat pñmar 2 maliciosus. l3 pcurator sit.
5. Dñs scies pñmaria pcuratoris pñit nisi purget.
6. Diffinitiuā snia ferri pōt s3 dñm pp pcuratoris cōtumaciā.
7. An ecclesia vel pupillus teneat de dolo a ministro vel tutore seu pcuratore ppetrato in negocio sibi commissio.

Nunc deus.

1. Et. j. licet hic ponan tur quidā casus specia les in quibus proceditur lite nō conte. tñ gene raliter est sciēdu q etiā in causis vbi requirit lit tis pte. sine actor sine reus se absit et an litis pte. q citari d3 per interualla. r. dicit. semel bis ter quater. put inder moderabit ex diuersis causis. ar. ff. de in. ad per. 2 l. se. q. l. licet loquant de citatione post litem pte. similitu dinarie. idē dicit pōt ante litem pte. bodie aut actor vocatur p internal. rrr. dicit. ter. C. qñ 2 qñ. aut. q semel. 2 si infra hos ter minos nō venerit actor expectabit p annū infra quē si nō vene rit. extūc inder. pcedet ad recipiēdum pñatōes rei 2 ad diffi nituā sniam. aut. de liti. s. oēm. ff. de proba. circa. si aut reus nō potest aliquid probare absoluetur ab instantia iudicis tantuz actor condēnabit in expēsis. C. de ind. properandū. s. j. si au tem infra annum actor venerit saluo processu habito 2 resti tutis expēsis recipiētur probatōes eius: 2 audietur s iure suo 2 si postea iterū recesserit. dicit quidā q expectabitur p aliū annū 2 post iteratas easdē citationes. 2 si nec tūc venerit cadit ab omni actioe. C. Adhuc nobis videtur q nec expectato ac tore p aliū annū pcedatur cōtra ipsum. 2 sic loquitur an. pal le. C. Si aut re se absit per eadē interualla citādnus est. l3 nō est ad diffinitiuam sentētiā pcedēdum. sed ad missionem in possessionem. vt not. j. de dolo. put. j. eodē. qñ ptra. in an. vt oēs obe. in. s. si vero. So. ibi erat lis quasi contest. cum alio p eo p se connēto. C. Vel dic q l3 non feratur snia contra reū contumacem. tamen actori satisfat quantum ad expēsas 2 inter esse suum de rebus eius propter contumaciā suam. C. Si vero post litem ptest. absente se actor vel reus eodē modo citabitur 2 per annum expectabitur. vt predictum est ante litem contes. nisi ex causa tunc inder dixerit tempus breuiandū. C. Ad huc videtur quod eo vocato legitime ad probationes dandas 2 ad sentētiā audiendam qd non expectato anno ex quo lis contestata est terminabitur causa. j. de dolo. prout. C. qñ 2 qñ inder. consentaneum. In criminalibus aut quid obtineat no. alibi (procurator) quod licet. s. de procen. tñ. C. Mo. accu sationem de dote. 2 adulterij ptinere ad iudicē ecclesiasticū (dote) 2 donatione propter nuptias petet bec mulier. C. de rei pu. cōsensu. s. sine. sicut 2 vir dōtem. j. s. dona. inter vir. 2 vro. plerūqz. (aduocatus) C. Licet enim propter aduocatos qre dos dande sint dilationes. vt. ff. ex qui. cau. ma. in integ. resti. lab hostibus. s. si q. 2 l. ait pñtor. 2 l. vlti. 2 argu. C. de iudi. pperādū. s. pe. 2 ff. de pñsu. l. j. s. ait pñtor tñ ppter abñtiam aduocati habiti non sunt dandi. j. de dolo. prout. C. de pñsu. vclamēto nisi in causa fisci que retractat ppter absentiam ad nocati. ff. de iure fisci. si fiscus. Sūdet tamē discretus attendet diligēter vtrum magno incommodo officia pars que habet aduocatū

ad uocati si detur dilatio ut tunc pcedat ut faciat sibi de expē
sis satisfieri an modico tēpore. tunc procedet sic. utrum iusta
causa teneat ad uocatum an minus iusta an in breui possit habe
re an nō. arg. ff. de vaca. mu. ait. pre. nā hoc maxime ptingit ad of
ficiū iudicis. ff. de edi. edicto. ediles. §. pe. (sepe). i. multis vicib?
(postulat) iusta erat hec pcuratoris petitio dūmodo mulieri
securitate pstitisset (de mulieris). §. de resti. spo. literas in fi. (ca
uere) requisitus qz ipse ex officio procuratoris pēse nō tenet of
ferre cautionē (pēntare) s; illiciti atus recessit (ōfendere) qz tūc
secus. §. e. qm. §. porro. (diffinitiuā) qz totus processus est cōsen
sus irritus. vbi litis ptestatio nō pcessit. (¶ Sciens) ex hoc
colligit qz dñs nō dicit cōtumax vel maliciosus. h; procurator
sit. et id videtur qz etiam qñ pcurator est cōtumax potest appelle
re. dicimus tñ qz quando non est contumax potest appellare
infra legitimū tēpus. x. dies. cū ergo tantū ppter suam mali
ciam pblibetur pcurator appellare. quare dñs qui prius ha
bet potestatem appellandi auferetur sua potestas. nec obstat. §. q.
vi. bīdnum. §. si aduersus vbi dicit qz si quis per procuratorem
egit difficile auditur appellas. qz illud intelligitur post. x. dies
quare infra hoc tēps appellare pōt. nō tantū pcurator sed etiaz
dñs. ut nō. §. de procu. c. pe. post. x. aut dies. h; dñs nō sit vere cō
tumax s; psumptiuē possit appellare. C. quōd r. quando index. l.
i. tamen hoc quando per procuratōrē actum est non potest ap
pellare: quia nec vere nec psumptiuē est dominus psumax sed
procurator: et ideo non potest appellari. §. q. vi. §. si ad. (¶ Item
dicunt aliqui qz hoc qñ contra procuratōrē cōtumacē actum est
transit sententia in rem indicatam saltē post. x. dies. s; qñ ptra
dñm contumacē psumptiuū fertur sententia nō trāsit in rē in
dicatam: nisi post. x. dies a die quo scinit sniam cōtra se latā cō
pntādos. (¶ Item qz nō dñs sciens purget cōtumaciam. pcur
atoris punitur secus si nesciret. ff. quod quisqz iur. l. iij. §. si
procura. (¶ Item nō. qz sententia ex cōdicationis non possit
ferri in absente ppter contumaciam pcuratoris nec multa in
dici. ff. si quis ius di. nō ob. l. i. §. p procuratōrē. tñ fiet missio cā
rei seruā de. etiam in veram bñ fiet. ff. de pcura. l. 3. et de §. vlti.
et l. seq. C. de digni. quoties. l. i. tñ. nam culpa sua est qd malum
procuratōrē elegit. ff. nan. cau. sta. l. vlti. §. hac act. argu. ff. ex q
bus cau. l. hoc autē. (¶ Item ex hoc videtur qd si procurator in
stitutus non pntet sciudici sine prima vice qñ committit sine
alijs vicibus qdū pcuratio eius durat qz nō solum pcurator
sed etiam dñs pōt cōdēnari in expēsis. ar. ff. cōmo. l. eū qui. §.
vlti. et l. seq. vbi expēse dicitur qd dñs tenetur de culpa procu
ratoris si minus idoneum elegit. (¶ Item videtur expsum. ff. de
procu. nō cogendum. et l. seq. vbi dicit qz pcurator non cogitur
prosequi litē ante litis contestatā. sed dñs tenetur ob rem non de
sensam post litis contestatā pōt magis dubitari. sed tunc
videtur qd dñs teneat de culpa eius. arg. predictarum. l. i. nec
mireris si alius tenetur de culpa vel pena alterius. §. procura
tor: qz de expēse nō sunt tantū pena sed etiaz interesse. (¶ Item
etiam videtur de diffinitina sententia. §. qz ferri potest contra
dñm propter pcuratoris psumaciam cum post litis contestatā
ctus sit dñs litis vnde mutari non potest. ff. de procura. post li
tem. et sententia in eum dictari potest. C. de sen. et peri. re. l. i. et ex
pressam videtur. ff. quando ap. sit. l. i. §. si. C. quomodo et quādo
l. i. (¶ Item etiam dicimus in casibus in quibus ad sniam
diffinitiuā pceditur lite nō cōtestata ppter generalē rationē
que dicta est: qz culpa sua est qz nō instituit bonum pcuratōrē
sed ipsi domino datur actio mandati contra procuratōrē et si
non sit soluedo restituitur actio contra eū qui viciat. ff. de dolo.
et eleganter. §. penul. (¶ Item etiam dicendum videtur in sentē
tia suspensionis et interdici. sed pōt dici secus. h; enim con
tumacia procuratoris generet pēiudiciū dñs in re vbi est p
curator et in pertinentibus non tamē in alijs sicut est quod sus
pēdatur vel interdicitur quod non debet fieri nisi causa suspē
sionis legitime probetur. ff. qd. §. i. nomen predictis rationibus
videtur qd si pcurator ecclesie propter contumaciam suam cō
dēnatur in expēsis qd mandabitur sententia executioni in bo
nis ecclesie: qz ipse in culpa. et contumax fuit cum ipse vel alius
pcurator nomine comparere debuerit. (¶ Item etiam videtur si alia
mandata iudicis non impleat: puta qz non exhibet acta vel alia
instru. et idem in similibus. secus autē esset si falsa instrumēta
produceret procurator vel aliam fraudē faceret. et est ratio di
uersitatis. qz ad hoc non tenebatur dominus vnde nec sibi im
putatur si fiat a procuratore quare nō commissa videtur. s; ad
comparandū et ad exhibendū instrumēta et ad similia tenebat
per se vel per alium. sed etiam in his subuenit ecclesie aliquan
do ut predictimus per in integ. resti. ff. de mino. minor etiam
nec est cōtra. xvi. q. vi. §. epm. qd in predictis nō punitur eccle
sia pro delicto procuratoris. sed pro sua culpa in qua fuit qz nō
eligit et in fide et in facultatibus bonum pcuratōrē: ut predictū
est. et hac ratione videtur qz si procurator habet potestatem con
stituendi alium procuratōrē. puta qz iam est lis cum eo. conte

stata et detinetur infirmitate vel alio iusto impedimento: qz de
bet alium procuratorem constituere suis expensis. et nisi faciat
non solum punitur procurator. sed etiam dñs ad interesse: qz
in culpa fuit qz inobediēre procuratōrē et indiscretum elegit. se
cus autem videtur si ideo tenebatur alium procuratorem con
stituere: qz habet super hoc. §. super constituēdo procuratorem
speciale mandatum. nā tunc qz hoc fuit tñ de gratia et ex abun
danti prouisione: quia non tenebatur dñs pēiudicare casus for
tuitos. nec ipsi procuratori nec dñs imputatur si non pstituat
alium procuratorem. ar. §. de electio. cum inter vniuer. vbi nō.
(¶ Item tamen contradicunt. domino tamē bene daretur actio
mandati contra procuratōrē si sibi expēdisset alium procura
torem constitutum fuisse. de hac materia not. §. de iudi. cum
deputati. (¶ Item etiam dicunt quod etiam ex dolo com
misso et a ministro et a tutore et a procuratore in negotio sibi cō
misso non teneretur ecclesia vel pupillus nisi vbi a delinquen
tibus possunt se seruare in dēnes. et tunc sufficit si cedant actio
nes. ff. quando ex offi. tu. l. i. ff. de admini. tuto. l. i. quando aut
procuratores aliarum personarum delinquant quid iuris sit
nō. §. de fi. instru. c. penul.

Acedēs. (¶ Item Restitutionis) iuris par
rochialis et quorundā aliorū iurū
per in integ. resti. vel melius vtriusqz principaliter.
vel potes melius dicere qz petebat archieps resti
tutionē possessionis iuris parrochialis. et cum iudices viderent
qz archieps forte de iure parrochiali fidē fecisset nolebat illud
sibi restituere. s; s; eum psoniciare. et ideo tunc idem archieps
petit restitutionem in integrum. et ipsi dedere. vel dic qz ex quo
discreti sunt iudices psumēdū ē pro ipsi prima facie. arg. §. de
procu. in nostra. §. si. et quātum ad ipsorū processum doctor. nō
debet sibi assumere onus excusandi indiscretos iudices. (¶ Item
pellant) et bñ cum causis assignatis. ut. §. qui erāt suspecti. et qz
non admittēbant exceptionē illam: qz litere erant per veri sup
pressionē obtente. nam Teneti habebant priuilegium a papa
quod super ecclesia illa conueniri nō possent ante recuperationē
terre orientalis. et sic continetur in registro (Admonitio) sed
grauamen non reuocabant. quia si reuocassent tūc secus est. §.
de app. cum causa. (¶ Item tenebat falsum dicebant. (¶ Item
et bene qz iuste appellauit (Contumacia) non est verum qd di
cit archieps. (repperunt) et male lite non contesta. et quia post
appellationē legitimam (ex cōdicationis) nō tenuit hec ex cōdica
tio: quia ab ipsi iudicibus legitime appellauerat (parrochia
lis) iste archieps forte petierat sibi restitui ut dictum est ius
parrochiale in quibusdam locis vel domibus quas posside
bat archieps: ius autem episcopale non ab eo peteret: sed
ab eo qui possideret. de hoc nō. §. de ema. et obe. inter (restituē
tes) ad alia iura petita ppter possessionē iuris parrochialis. ad il
lud enim petendū nō potuit dare in integ. resti. cum iam resti
tutio data esset. vel dic qz simul restituit possessionē iuris par
rochialis petitam et in integ. resti. dedit qd fieri potest ut not.
§. de in integ. resti. cum ex literis (possessionē) iuris par
rochialis (contestata) et id male recepti sunt super possessione in
iuris parrochialis testes. §. de offi. iudi. c. si. ff. de mino. vtrius
§. sciendum. et in l. cause. §. causa. sed nec super restitutione in
integrum debuerunt recipi nisi per tres menses contumax p
seueraret. ut in aut. ut spon. larg. §. ad hoc. col. ix. (manifestus)
et ideo non fuit necesse super hoc probationes recipere de hoc
nō. §. de cōba. de. et mu. tua. (in quem) plebanum (vniuersa) in
strumenta. C. de con. ex le. dissoluto.

De fraternitatis (¶ Item) puta
quia causa cri
minalis vel spiritualis. ut aliter. ut nō. §. eo. de eo q
mit. in pos. cau. rei. c. i. (¶ Item per cōsurā) et enim con
dēnari etiā in expensis. §. eo. qm. potest etiam manu militari
ēfici. ff. ne vis fiat ei qui in pos. si quis missam. ff. de rei ven. qui
restituere nec facient missionē corporale nisi qz habet merum im
perium. ff. de iur. om. tu. l. i. iudicare. ff. de offi. procon. l. nec quicqz
§. vbi de decretis. possunt tamen iudices minores decernere posse
sionē minore. puta illam que sit causa custodie cum aliqua cau
se cognitione. ff. de dam. infec. l. iij. §. i. et l. i. si finita. §. i. ff. de
iurisd. om. iudi. l. i. iudicare

Acedens ad apostolicā. (¶ Item)
tenet in causa que vertebatur inter vicecomi
tē et viorē eius (attingebat) et ideo iudex potest re
cusari ut suspectus. §. de ap. postremo. et Archie. qui similiter
erat iudex cum epō. et magister. P. tertius iudex (locum). §.
de ap. ex parte. iij. qd. ix. hortamur. ff. de iudi. si locus. ff. de ar
bi. l. i. cum dies. §. arbiter (credere). §. de elec. bo. me. magi. si ca
pitali odio eum odiat. §. de resti. spo. ex trāmissa. ff. ad tre. qui
ita. §. i. (¶ Tertius) ordo iuris esset qd ex quo ceperat lis sub
delegato primo deberet vsqz ad finē cognoscere nisi per appella

latione et reculatione renouaretur ab eis iurisditio. f. de appel. vt debitas. et c. cum specialis. et c. interposita. sed h. hic sit ordo seruandus qdum ad litigantes potestas tamen remanet penes delegantem. vt siue commisit totam causam siue partem dummodo sit ordinarius vel si sit delegatus et commisit partem quando cumq; vult renouare commissam iurisditio. f. de indi. iudicium qd maxime vbi honestas et verisimiles causas attendit et modicum sit preiudicium vt hic. Et quidam dicunt et vt videtur non bene qd hec commissio facta erat per appellationem sed hoc non videtur posse stare quia si iuste in causa appellatio nis procederet commissum esset eis vt si vere essent cause appellationis procederent. alioquin remitterent causam ad primos indices a quibus fuerat appellatum condennata parte appellante in expensis vt. f. de ap. vt debitas quod hic non fuit factum sed sine cause cognitione renouauit iurisditio. vel

dic qd hic de appellatione iusta constitit pape. Et si iniquid hac commissione emanante debebant cessare primi indices. Rursus si vicecomes innitatur appellationi semper primi indices super se debent vt no. s. de offi. delega. pastoralis. sed si appellationi non insistat vicecomes tunc potest procedere sine te no rem decreta. s. de rescrip. pastoralis. in prin. (vel post appellationem) etiam si lis esset contestata absq; culpa hic respon det tantum primo membro. s. quando lite non contest. processum est (inconsulte) not. in consultam dimissionem adducere re stitutionem. simile. s. de ele. causam. Et quam terre. Mo. fieri restitutionem non solum vxoris sed etiam terre in dotem da te anteq; de federe matrimonii cognoscatur cuius defensio pri mo loco pertinet ad maritum. f. de re indi. sepe.

1. Casus enumeratos hic habes in quibus lite non contest. licet recipere testes.
2. Qualiter mors vel absentia estimari debeat a iudice.
3. Usq; ad quodum annum qd dicat sener.
4. An post mortem testis possit in eorum dicta et psonas dici.
5. Qui pp infirmitatem est absens expectari debet. secus vero si fraudulenter quis se absentauerit vt in nu. 6.
6. Sub excessus nomine comprehendit iurisditio sup iuribus que male occupata vel defenta dicuntur.
7. Aliqd scdm decretum loci heat in psonalibus actionibus.
8. In reali et psonali actione facienda est missio in possessionem.

Contra frequenter

ne sunt casus excepti in qbus fallit hec regula vbi ti metur de morte vel absentia testis et vbi agit de ma trimonio vel electione et inquisitione et publicatione testis vt hic Et fallit in causa appellationis. C. de pscript. xxx. ann. cu notis. f. mi. s. pe. C. de temp. ap. l. vlti. Itē fallit vbi qd iuravit non repe tere vsuras et vbi idē vsurarius in testamento reddi mandauit. nā tūc testes recipiuntur sup vsuris lite no. 2. f. de iureiu. ad nostrā et idē dicit quidam vbi quis iuravit aliqd tale illi fecit. pu ta non repetere rem et aptam etiam sine testamento. fallit etiam vbi aliquid petitur offi. indi. seruete actioni vt in expensis pe. lite factis secus si non seruiret actioni sed actio ei. s. de offi. iu di. c. n. C. de indi. sancimus. et in causa in integ. restitu. vt in au tent. vt spō. lar. s. ad hoc. Sed quidam dicunt illā autē. loqui tātū quādo petit restitui vt ab hereditate se abstinere. Itē vbi causa est mere spiritualis et sine aliquo commodo vt est cri men heretice. xxiij. qd. n. sane. in prin. Itē fallit vbi offenditur publicum comodū vt in dilapidatione. et officiali. in. qd. n. ga ea. q. iij. s. aliquādo. C. de penis. ne diu. dicit quidam idē vbi agit de statu ecclesie. f. de testi. cum olim. et idem potest dici vbi quis agit de iuribus. s. super his raro debeat procedi inquirendo nisi iusta causa sub sit. fallit in denuntiatione. s. de indi. nouit. Item fallit in reo presente et actore absente. C. quo modo et quando. au. q. semel. Itē in causa appellationis inter posita a granamine. f. de ap. interposita. s. vlti. et idem forte di citur in omnibus emergentibus. Et Absentia mortem autē vel absentia estimabit iudex varie scdm qualitatem negotio rum. nam si debitum de quo agi speratur sit in longum diē do bitum vel sub conditione que potest multum differri non re putabo absentē etiā si diu absurus sit: cum credibile sit quod possit redire anteq; dies vel conditio extet. et id non recipiet te stis s; expectabitur in hoc casu. et conuerso si iam citatus est aduersarius et differret litis cont. quia posset eē qd in proximo fiet litis contest. et sic presumitur etiam si breui via vel tempore sit absurus testis non recipietur ad testimonium eius. et h. arbi trio discreti iudicis committuntur. Et (Cuius) etiam o cri mine cum ciuili agit. secus si criminali. vbi non licet procedē nisi pns sit accusator et accusatus per pns testes aliter non reci piuntur nisi accusator procedat. n. qd. viij. et c. n. et c. pscripta. n. q. i. in prinis. v. q. v. epiphanius (occulter) xxiij. q. n. quāq; (Fortuitus). f. de testi. curret. f. de testi. si qui testi. f. ad l. aq. in lege. s. secus. Et Sener) vbi dicuntur senes qui sunt in lxx.

2. Qualiter mors vel absentia estimari debeat a iudice.
3. Usq; ad quodum annum qd dicat sener.
4. An post mortem testis possit in eorum dicta et psonas dici.
5. Qui pp infirmitatem est absens expectari debet. secus vero si fraudulenter quis se absentauerit vt in nu. 6.
6. Sub excessus nomine comprehendit iurisditio sup iuribus que male occupata vel defenta dicuntur.
7. Aliqd scdm decretum loci heat in psonalibus actionibus.
8. In reali et psonali actione facienda est missio in possessionem.

anno. de illis enim qui iam compleuerunt lxx. annos non pōt intelligi cu ipi et si volentes possent inuiri tū non cognū ferre testimonium. f. de testi. inuiri. q. poss. lxx. an. no cognū. ad mu nera publica autoritate tū. C. q. eta. l. i. insti. d. exen. to. s. itē ma ior. f. s. iure imu. l. iij. a muneribus aut psonalibus publicis au toritate et utilitate excusaf quis poss. lxx. an. C. q. eta. l. i. lib. r. pōt tū dici qd ad testimonium seredū i hoc casu qd dicit senes relinq tur arbitrio iudicis. nam quādoq; est aliq; senior in lxx. an. quā ali? in lxx. an. et satis pbabiliter pōt timeri de morte cuiusq; fm naturā inferior causari post qd puenisset ad lxx. an. et leges qd di cunt qd septuagenarij tū exculationē habēt a muneribus nihil faciūt ad rem. q. ibi nihil sit timore mortis. hic aut aliqd spāle occurrit. hic cū testes recipiunt timore mortis tū: ne cū eis pa

riter pereat probatio veritatis. Et valitudinarij id est in firmi ppter debilitatē corporis et nature defectū. non ppter se bres acutas. vbi est timor de morte testium: qd dicit. s. ibi. f. de morte. hic vult dicere qd etiā in pdictis casibus. l. cum de morte vt absentia timef. nō sunt recipiēdi nisi pbabiliter timeaf. pu ta. q. sunt senes et c. vt dic qd vbi de morte vt absentia timef. oēs recipiunt. s. senes et h. mōi recipiuntur etiā si de morte vt absen tia diuturna non timeatur. Et Rationabili quia cito moritur ri sunt: vt diu absuri forte quia iturus est ad bellum vt alijs h. mōi causis qd sunt. f. de do. causa. mo. l. i. s. et seq. (absens) idē est si pns s; si debuit sit condicionalē vt in diem vt si alteri us ex arbitrio pendeat intētio actoris. f. de testi. significat. f. ad l. aq. in l. aq. Itē si impediatur litē contestari p suas ex ceptiones idē et si dignitas vacaret. arg. 2. tra. f. ne se. vacan. c. vlti. ibi so. (Deniciauerit) hoc intelligo quādo fuit absens: qd si fuisset pns ipse debuisset inter esse exceptioni testium et iura mēto ab eis pstito. f. q. i. in prinis. f. de testi. c. n. et dicitur pns qui ē in eadē ciuitate. in au. de testi. s. et hic. Et Non valeret illi qui produxit eos et qui fuit in culpa: s; semp valebunt ab senti qd non fuit in culpa. arg. pro h. q. testes pro vtraq; parte se runt testimonium. f. s. testi. venies. in l. xliij. q. v. non sane. hoc

occultatione attestatum. Et Regimine a legibus et mere introducte vt vell. et mace. vt qd nō ē vsa pecunia in utilitate ec clie et huiusmodi qd expectaret tempus qd mortui eēt illi p quos possent reprobari testes. non autē nego quin post mortē dicere possit in dicta et psonas testis. C. de testi. l. vi. quia expectantū tē pus quo mortui sunt illi p quos probaret exceptionē pacti vel consimiles sup principali causa ab omnibus vt sponte interpo site: vt pacti et huiusmodi (Casualiter). f. quia testes lit. nō con testa. recipiuntur. Et Aliquis electi non confirmati et conse crati. Vel dic qd cuiuslibet electi et etiam confirmati et conse crati. puta si aliquis est in pacifica possessione ebat et etiā forte fuit tam p multos annos pferatur modo dicatur nō electus s; intrusus habuisse introitum vt p potētiam ab intro vt p si moniam vt p doli. nam hic si non fuerit qdum procedet tra cū lit. nō pcedit ad testis receptionē et insam. et hoc satis pbatur p id qd dicitur de matrimonio carnali de quo et si sit consum matum agit lit. nō cōtest. secus aut si dicat electionē tenuisse et cum sponsum fuisset: s; tū ad depositionē agatur propter crimē postea commissum: qd tūc quāvis sit qdum sup crimine nō debēt testes recipi nec in absentē fertur sentētia. in. q. ix. decer nimus sicut in matrimonio carnali dicitur qd nō agit de fede re matrimonii. s. eo. c. i. pro qdum acta tū possit ptra cum pcedi s. eo. c. i. arg. f. de dolo. cum olim iste. s. pōt intelligi etiam de confirmato et consecrato. s; qdum acti. sequēs. s. qui incipit ibi: si vo. aliter loquitur qd electus et confirmatus est absens nō p qdum actiam. tertius aut. s. qui incipit qd si forsā lo quis de nō qdum acti. et intelligo hec vera nō solum i epis s; etiam in alijs platis qd sunt spōi: vt qd habēt curam aliarum cum ibi causa hic assignata subit. s; pculum in spiritualibus in alijs clericis an tē non idē s; est pcedendum contra eos: vt habes. f. de cleri. non reh. ex tue. alq autē dicunt et melius idē de cūm senes electi de clerici agatur: qd p longam morā clericor in spūalibus defer ctum panitur ecclesia. f. de eo qui mit. in posses. en. qui. s. de ele. statuimus. Et Aliquis electio. i. qd electio non sit canonica vt platus sit criminofus (prohibitus) Itē et si non opponitur gradus lege diuina prohibitus. f. s. testi. spo. lxx. (Lōtumar) contra non contumacē in hoc casu nullo modo procedat. vt. s. c. priori. (Adaliciose). f. de cleri. non reh. ex tue. f. de enic. si di ctum. s. si. cōtra tales enim credimus publice pponi edictus vel ad domum. f. de cleri. non reh. ex tue. (aliter). i. non per con tumaciam (q si forsā) Itē. s. sicut superior loquitur de absente per contumaciam (finantē). Itē. s. loquitur sicut primi duo lo quuntur quando est absens et non per contumaciā (ali) ppter senes et valitudinarios. q. d. testes alias legitimi recipiēdi (spū rituali) id est qd electio non sit canonica: vel etiam qd prelatus sit criminofus. Et Diffinitū. f. qd sit absens ex necessaria cau sa puta infirmitatis semper expectandum est. viij. q. i. pferentis Si vero sit absens per annum sine rationabili causa et sine li centia.

5. Si vero sit absens per annum sine rationabili causa et sine li centia.

centia subtrahantur ei expense autoritate superioris et moneretur per subditos. vel archiepiscopus ut redeat. et si non redierit alius ponatur loco eius autoritate superioris. aut. quando op. e. §. 2. ibi. lud. 2. aut. de san. epi. §. interdicimus. **¶** Ille autem qui fraudulenter se absentavit si proposito edicto citationis infra sex menses non venerit spoliabitur sua ecclesia. et aliter etiam punietur lre non cōtestata. §. de cleri. non resi. ex tue. vel dic statutum esse quod nullatenus pcedatur super accusatione sua: ubi accusatur de crimine criminaliter nisi sententia de crimine nisi sit. non cōtest. in. q. 12. decernimus. §. de iudi. c. 1. et sic bene respondet lectio. ni quam fecimus in priori. §. 2. facit etiam propter hoc quod sequitur de matrimonio carnali super quo non recipiuntur testes lite non cōtest. contra absentem non per cōtumaciā. §. co. c. §. si aut. posset tū dici et probabiliter quod nisi causa probabili sit absens episcopus iam consecratus vocabitur per edicta. et nisi comparuerit procedetur contra eum non super criminalibus: sed super impedimento quo dicitur electione non valere ad finem diffinitivam. arg. eius quod videtur in matrimonio carnali. §. qui si. sint le. perlati. et no. in. §. seq. si aut. **¶** Uel dic quod est sensus. §. huius. quod si contra firmitatem non pcedatur vel non ordinatur proponitur aliquid contra personam vel contra formam electionis tunc non debet expectari nisi per tantum tempus in quantum dicitur consecrari vel ordinari: et de his temporibus non §. de elec. cum in cunctis. §. i. et. et est ratio quod tantum expectant: quod si tunc venerit quisque obicere poterit quod volet alioquin remoueri deberet: ut in prealleg. decre. cum in cunctis. et sic etiam potest intelligi. §. sequens. **¶** Expectatur. q. d. non est necesse quod electus citetur ut veniat petentis confirmationem: sed tamen per sex menses expectatur. post electionem quod hic satis expresse innuit. vel dic quod loquitur quod contra electum aliquid obicitur et citatur ut respondeat. nam in hoc casu si per sex menses comparere distulerit: pcedatur. non obstante quod non sit lite contestata. non obstante quod est absens non per cōtumaciā (presumatur). C. de repu. aut. hodie. §. de spon. in presentia. xxx. iij. q. 1. cum per bellicas. **¶** Propria. §. qui si. sint le. perlati. contra. Sol. dixerunt quidam ibi non sententiarum de matrimonio sed de legitimatione prolis. vel dic quod ibi recepit legitimas presumptiones super morte viri eo mortuo: alius aduersarius constitui non potest. vel potest dici quod ille qui ibi fuit citatus fuit pcurator. ut dic quod ibi loquitur quod maliciose aberat. unde sufficiebat pponi edictum ad domum eius. §. de cleri. non resi. ex tue. sec. ubi non maliciose ut h. psumit malicia si vror. nescit ubi sit. §. q. matri. ac. pos. c. §. et intelligo §. vltimū verū: sed quod pponit edictum ad domum ubi ex malicia est absens ubi pcurator est quod ad hoc pcedat ad sententiam diffinitivā. nam quod ad missionem in possessionem procederetur ad edictum proponendum: etiam si non esset maliciosus vel cōtumax: ut no. §. de eo qui mit. in pos. si aduersarius dīmodo non esset in provincia (multi). xxx. q. vii. illi qui. et. c. neq. et. c. furio si. §. de spon. in presentia. **¶** Et ex cōf. sub h. nomine excessuū. cōprehendit iurisdictionem super iuribus alicuius quod male occupat ut dicitur. §. de testi. cum olim. ff. q. vii. qua ppter. et. c. seq. §. de spon. licet. §. de accusa. qualiter quando (publicatio). §. f. dactio publica forma ad eternā rei memoriā. §. de testi. significavit. aut. de testi. §. pe. Item forte i publicatio de testium. argumen. C. de testamen. publi. et. l. instar. et sic hoc modo quia h. dem testes dicunt qualiter interfuerit contractui. et post inde decernit dicta eorum perpetuo valere. §. de testi. alberticus. (ut tedio) nun quid missio in possessiones in actio de reali. perci piet fructus. Respondeo sic sed non lucratur nisi in petitione hereditatis. et si sit filius. nepos neptis et vror. non habeant aliud unde valeant sustentari. ff. ex qui. can. in pos. l. fulcinius §. penul. ff. ut in pos. le. que legit. venienti enim infra annum restituit etiam missus in possessione reali. C. de prescrip. xxx. an. si quis episcopus. §. penul. similiter quia quis percipit fructus et tamen commutat in sortem. C. de pigno. act. l. §. C. de pac. pi. l. §. et. §. quia ipse reus terram colit et fructus colligit. et alius scilicet missus in possessionem eos custodit. ff. ut spon. larg. is cui. et hoc in iure personali. in reali autem tedio afficitur quod alius possidet. C. de prescrip. xxx. an. si quis episcopus. Sed contra. §. co. §. ubi dicit constituitur post an. verus possessor. sed expone id est incommutabiliter. et scias non esse necessarium huius decretum. sed sufficere solum excusum temporis. si tamen petat dari potest infra de eo qui mit. in pos. caus. §. i. sed in personalibus necessaria est loci decretum ut fiat verus possessor hoc modo: quia ad iudicabif vere possidere res illas de quibus fuerat missus i possessio ne pro m. fura declarati debiti et extunc faciat fructus suos: et p scribet. ar. ff. de dam. infec. si finita. §. si quis. **¶** Alii dicunt quod si personalibus actio. nūq. habet locum huius decreti. sed pcedet ad v. dicationem vel ad impetrationem domini huius quod no. C. de ho. au. lu. pos. cum proponas. et huius non habet locum secundum decretum nisi quando sit missio in possessionem ex causa notali vel ex causa damni infec. in causa tamen notali et damni infec. et huius decretum constituit cum dñm si reus erat dñs. si autem non

erat dominus dat causam prescribendi. ff. de dam. infec. si finita §. in l. ff. de nora. ac. generaliter. plus placet quod no. circa hanc materiam. §. de verb. sig. dilecto in glo. quod tamen. **¶** Immo bilibus) secus in mobilibus. nam contra talem possessionem pcedet non admissa nominatione dñi immo tenens vel possidens rem se defendere cogitur. ff. de rei ven. officium. c. q. §. d. reb. xvj. q. 1. in canonibus. si autem petatur incorporalia iura habet locum nominatio: ut no. §. de ma. et obe. inter. **¶** Nolare) si aut non noiaretur sed liti tanq. possideret se offerat si postea vel ante litis contestationem vel post contumaciam sit et propter hoc decernatur possessio actori. non nocet dñi qui vere possidet quo ad possessionem vel proprietatem. C. si per vim vel alio modo. l. vlt. Si ille qui litem suscepit tenebitur ad interesse ante lit. contest. per actionem de dolo. et post lit. contesta. pcedatur ad ipsas rem cum habeatur pro possessore si ille qui agebat rem non possidere ignorabat vel melius ad liti estimationem. vel fm quosdam q. tum in litem iurati fuerit vel ad interesse. ff. de rei ven. is qui se ob. et. l. seq. ff. si usufru. pet. l. §. ff. de peti. here. qui se liti. ff. de dolo. l. pe. Sed oppones cum absens possidet. per colonum colonum electo dñs amittit civilem possessionem: ut ff. de acqui. pos. possidet. §. quod si seruus. quare non eodem modo amittit dñs possessionem si per iudicem ablata est possessio illi qui alieno nomine possidebat et alij data. §. illi qui missus est in possessionem et tunc dominus absens debet amittere possessionem. **¶** Et si respondemus tunc tantum dñm amittere civilem quando violenter efficitur colonus: ut idem. §. dicit. secus autem qui per iudicem qui non intendit possessionem vel ius alterius dare. et si intendet non possessionem. C. si per vim. l. vlti. Alii dicunt etiam tunc possessionem amitti: sed iud. offi. recuperari vel condi. er. l. preal. C. si per vim. l. vltima. et ideo iste specialis processus est inuentus in hoc casu ut caueatur contra fraudes quas possent machinari dominus. et ille qui possidet nomine alieno: quia dominus diceret ego non possideo. talis diceret similiter. Item quia multa benignitas sit possidenti in eo quod alij denunciat et in eo quod non cogitur respondere. Item quia multiplex est contumacia. sed tam dñi qui eius qui eius nomine possidet. commodatarius autem et depositarius et alij qui solam detentionem habent conueniri possunt rei ven. ut procedant fm tenorem istius decre. et ut simplicem tenentiam dent solam sine possessione quando ignorat an in veritate possideant: quod si ante iudicium vel in pcessu iudicis constet quod non possideat non habebit locum rei ven. et sic intelligit finis. l. ff. de rei ven. officium. si emphyteutici nolint rñdere vel simplr dicat nolum. defendere absentem etiam fm tenorem istius decre. absoluedi sunt ab instantia iudicis nisi vellent actores probare quod possideat ut sic transferret ius possessionis. ff. de rei ven. l. pe. et si attestaciones aut si que sunt et cōfessiones et alia acta iudicis inter comodatarium et actorem preter tenorem huius decre. non p iudicat comodatori: quod inter alias psonas et in alio iudicio habita sunt §. de testi. venies. **¶** Possidet) dicit quidam siue ius habeat in re emphyteotarius siue non ut inquilinus et huiusmodi. ff. de rei ven. officium. alij intel. igit de his tñ qui ius in re non habent nā illi qui habent ius in re habent tñs ad denunciandum dñi tñ ipsi non pnt se excusare quin respōdeant. Imo plus est: quod ipse non noie alie non possidet huius iusmo agere ut iter dicto vñ vi si tali re spoliatur emphyteotarius. huius aut hic locum hec nominatio etiam si sup obe dicta quod pueniatur. ut no. §. de ma. et obe. inter. quod de facto vidimus quare si procurator ad administrandum datus vel ad negocia: ut §. de procuratoribus. petitiō possit dominum nominare et dicimus quod sic. et pcedatur contra eum fm tenorem huius §. arg. quod defendere videtur: et si patiatur actorem in possessionem mitti. ff. de procura. l. i. §. vlt. et. l. sequen. Item procurator interrogari debet an reus scilicet dominus suus possideat. ff. de pecu. non solum. ergo a simili potest dicere se alieno nomine possidere procurator ergo vere ad causas hoc beneficium non huius produciendo) per detorem (dispositi). §. pntare se iudici (Tāq) hic vult dicere: quia sicut per lit. contest. interruptitur prescriptio. ita per hanc citationem (Dominum). q. d. primo dabitur terminus colono ut dominum perducatur: et postea colonus ipsum dominum vocabitur (voluntate) contumacie (Summatim) per iuramentum calumnie. §. de elec. cum dilecti. §. de testi. spo. literas. **¶** Principali) que est de proprietate. et sup. marime. quia et super possessione seruatur infra annum: alij dicunt hoc habere locum ubi lite non contest. sit missio in pos. C. de prescrip. xxx. an. si quis episcopus. sed ubi lite est quasi contestata: ut hic secus. §. co. §. vltimo. quousq. prescribat. prescribit enim. x. an. inter presentes et. et. inter absentes. nam cum possideat autoritate iudicis bona fide possidet. ff. de acqui. pos. in ste. unde lucapit sciens alienum. ff. de nora. ac. generaliter. (possessionem) non tamen possidet civiliter sed nec et naturaliter: quia prior possessor non repellitur de possessione. ff. de dā. infec. finita. §. si quis ante. ff. ut in pos. leg. l. is cui. §. qui legata. solummodo eni custos est: ut mo. §. co. §. in alij. et ex hoc apparet quod ille qui

n. **¶** Si aut non nominaret. ad de q. bec dicta refert et sequit Pet. de anch. in cōf. cclxx. in cipi. in primo dubio. colū. §. circa pun.

Inno. super Secundo decreta.

missus est in possessione rei servade potest vendicare rem. Et dicunt quidam quod etiam ipse tenet rei vendi. quia facultatem restituendi habet. ff. de rei ven. officium. ff. ad exhi. celsus. §. i. §. potest dici quod facultatem restituendi non habet: quia tunc custodit tanquam custos est non tanquam detentor. argu. contra. ff. vti pos. l. is cui. §. missus. Sz expone quod ibi dicitur ducendus est. i. in custodia. (C. T. Vel in contumacia) fm quosdam hic est. §. r. res ponder hic vel tota ei quod dictum est de missione in possessione huc reali huc psonali actione. q. d. r. in reali r. in psonali facienda est missio in possessionem vel in contumacia r. c. fm hoc bene sequitur hic quod veniens infra annum vel post annum audiet in iura distinctionem in alio casu r. c. (C. Alio casu) videlicet in quo agebatur de remedio missionis in possessionem. vbi dicebatur quod reus audiet si eaverit iudicio fisci r. restituerit expensas alteri aut si velles intelligere quod missus in pos. in psonali actione secundo decreto ulterius. i. post annum reddere non teneatur rem in cuius possessionem missus est. contrarium videtur. C. de distr. pign. h. prius. vbi dicitur quod debitor semper recuperat pignora nisi sint distracta. ff. de vfuca. non solum. §. qui pignori. vbi dicitur quod nullo tempore pignus ad idem. ff. q. satisda. cog. l. sciendum. §. creditor. (C. T. Alii dicunt hic est. §. r. di est quod creditor etiam in psonali actione post annum sit verus possessor: quia ulterius non recuperat pignus: r. creditor non tenetur pignus debitum post annum. sed tunc is qui dicit debitor potest pignus indebitum. Alii dicunt quod si missus in possessione ex secundo decreto ulterius non recuperat debitor pignus nisi soluat debiti quod probaverit creditor: saltem per iuramentum suum alias usque ad. xxx. ann. recuperat. scilicet si non est missus ex secundo decreto vel si vis intelligere quod totus. §. loquatur de psonali bus tunc alias dicere potest quod inter realem r. psonalem actionem infra annum r. post annum dissimilitudo r. similitudo notari potest dissimilitudo in hoc no. quia infra annum incipit in reali possidere et prescribere rem in cuius possessionem missus est: quia habet iustum titulum. ff. de acq. pos. l. inste. et bo. si. quia dicitur creditore habere ius in re quod tunc non est in pignore quod p debito assignatur. ff. qui satisda. cog. sciendum. §. creditor. ff. de vfuca. non solum. (C. T. post annum no. dissimilitudo: quia in reali missione in possessionem fit incommutabilis possessor: secus est de missio in possessionem in psonali. sed: similitudo no. ante annum: r. post annum. quia pstita cautione r. restitutionis expensis vterque recuperat possessionem suam siue reali siue psonali actione sit actus. §. co. §. in alijs. (C. T. Item r. post annum: quia sicut missus in possessionem in reali possidet donec constet de ppropriate. sic et in psonali est in posses. donec de debito liqueat. r. postquam liquet de debito ipsam rem in cuius possessionem missus est possidebit donec de debito satisfaciatur. ff. de fur. creditoris. §. si cum. ff. commo. in rebus. §. vlti. ff. de leg. j. filius. §. diui. ff. si ser. vlti. is cui. ff. de le. h. filius. §. diui.

De iuramento calumnie. Rubri ca.

1. Jurans suare tractu aliquem non malefacit.
2. Cur iurans non aut in iudicio h. clericis coram laicis iurare.
3. Medu in ca. appellationis sed in qualibet ca. iurari debet.
4. Procuratores ecclesiasticarum personarum de calumnia etiam sine speciali mandato iurant.

Liberes vestigijs (Cantim). C. leri. q. loqur d iuramento iudicio fisci (Scriptu). C. r. ti. ante. principales. (C. T. Jurur. de calumnia. na. alias causa purgationis vel si iuret suare h. aliquem non est malum. ff. de pur. ca. per totum. ff. de iurei. tua. querela. ex rescripto et in purgatione. ff. q. v. si legitimi. r. gualiter dicunt quidam quod vbiq. q. inueneris pibitu clericis iurare intelligit coram seculari foro. na. ibi nec iurare de calumnia nec testificari possunt siue sint rei siue sint actores sine licentia epi. r. q. i. testimoniu. (C. T. Si dicat quare licitu sit clericis iurare coram laicis in contractibus sine autoritate epi r. non in iudicio. Rn. q. in iudicio sepe qd citatus ab adversario falsum iuraret: r. ideo sit cu maiori deliberatione r. tarditate. r. ne secularia iudicia assuecant in quibus non possunt aliquatenus conveniri. r. q. j. p. tinnu. r. c. nullus. sed in contractibus vbi sola libera voluntate quis vincit. sec. 2. (C. T. Alia coram ecclesiastico iudice semper licet iurare sine superioris auctoritate. Alii aut dicunt quod nec in seculari iudicio vel ecclesiastico nec in contractibus licitum est iurare sine autoritate epi vel superioris. sed vbiq. est clericus siue sit iudex ordinarius vel delegatus si iuret coram eo intelligitur eius autoritate facere. r. quilibet q iudicare potest hoc ipso est superior: quantum ad causam illam quam audit. etiam actoris qui de alterius iurisdictione est arg. r. j. dist. inferior. vel dic quod clericus non potest esse procurator sine licentia sui prelati coram seculari iudice: vt no. §. de obli. ad rat. magnus. sed ex quo licentiam habet vt sit procurator: per consequens et omnia faciendi sine quibus pro-

curatione facere non potest vel que procuratori sunt utilia. argu. §. de offi. delega. preterea. (C. T. Edictum). C. de epi. cum clericis (Eius) march. vel alicuius alterius qui interpretatus quedam fuerat que hic non habemus et eius interpretationem confirmat. (C. T. Hic incipit vba. d. imperatoris. hec possunt esse verba pape (Canonibus). ff. q. v. c. in. r. r. j. q. i. in nouo. et. c. a. q. v. c. i. et vlti. (Principis) march. (Dignoscitur) vt predictum est. §. qd nullus iurare presumat. nobis melius videtur quod hic incipiat vba pape. r. expone verbum quod sequitur principali autoritate. i. voluntate te quod hoc statutum quod fecit honorius imperatori placuit. (C. T. In quacumq. ca.) quidam dicunt in causa appellationis iurandum cum in qualibet causa iurari debeat. (C. T. Idem etiam dicit si subrogatus procurator post iuramentum de calumnia pstitum cum calumiose possit inducere probationes et respondere positionibus r. maliciose holim obuiandum est. ff. de rei ven. in fundo. (C. T. Item quod laborandum est ad elicienda veritate. insti. de act. §. curare. et ad extenuandas lites. §. de dolo finem. que omnia remouent in iuramento calumnie. aut. vlti. in. §. j. Alii dicunt verum esse quod dicitur isti qui ille qui iuravit subrogato procuratori aliquod certum non iniuriet. si enim certum quid iniuriet sub suo iuramento comprehendere: unde iurare non est subrogatus: quia ipsemet qui iuravit illud respondere vel facere videtur. ff. de admi. m. ita. §. gessisse. Si vero nihil certum mandauit subrogato. quodcumque habebit est suspectum quod calumiosus se agat faciat cum iurare de calumnia. arg. quod ipsum eundem quod primo iuravit et cum aliquo secundo iurare facit. §. de testi. c. presentium j. de ap. significauerunt. aut. de testi. §. q. verum. col. vi. Alii autem dicunt tales non iurare (Criminali) itali: scilicet qui per procuratorem agi possent. ff. an per alium ca. ap. l. i. vel ibi vbi de crimine agitur civiliter. §. de testi. testimonium. bene dicit compellantur. Hic in criminali dicit iurari de calumnia. arg. C. eo. l. j. arg. contra. l. sit. de pu. iud. in prin. C. de si. instru. l. vlti. in prin. (Compellantur) nam si vult per se agere potest. r. tunc cogit iurare de calumnia. §. e. c. vlti. (C. T. Sue) not. quod loquitur qui noie ecclesie agit. sec. 2. si nomine suo. Alii tunc dicunt quod clerici et laici etiam si proprio nomine agant procuratores eorum iurabunt de calumnia dummodo ad hoc habeant speciale mandatum. ff. de iureiur. iurandis quod. sed in personis ecclesiasticis est speciale vt iurent de calumnia per procuratores eorum etiam sine speciali mandato iurandi. §. eo. c. p. r. si. (verum) dicunt quidam hec verba esse pape. Alii dicunt quod ibi incipit. na. cum imperator (Rom. pon.) dicit ei subest immediate secus si archiepiscopus vel patriarcha h. Alii tunc h. vtrobiq. idem dicunt (Prelo) non solum de prelo tunc episcopus sed quolibet inferiori.

1. In causis spiritualibus non requiritur rigor iuris.
2. Iuramentum de veritate succedit causis spiritualibus in locum iuramenti de calumnia.

Iteras r. infra (calumnie). (C. T. bona iuramentum de calumnia quod agitur de rebus spiritualibus: quia in causis spiritualibus non requiritur rigor iuris. ff. de dolo. c. j. (C. T. Item est alia ratio melior: quia iuramentum non fit peccatum tamen sepe ex frequenti r. incanta iuratione peccatum nascitur. ff. de iureiur. r. si episcopus. in si. vnde si prestatur hoc iuramentum iurans ad quamlibet interrogationem debet respondere quid credit: cum circa multa vertatur credulitas ex iuramento et ex responsionibus prebetur multotiens occasio decedendi. r. ideo non prestatur in spiritualibus de calumnia iuramentum. iuratur tamen in eis de veritate: quia veritas respicit scientiam veritatis. sed veritas scientie ad pauca restringitur: r. ideo facilius est ad illa per iuramentum respondere. (C. T. Item quod hoc iuramentum requiritur a malo et non credentis. §. de elec. significasti. §. in spiritualibus causis oia debent procedere a bono et non a malo. i. spiritualibus aut causis h. iureiur. aliqui de veritate dicenda nisi tunc per iuramentum interrogat. de credulitate. §. de testi. ad hoc. q. nec si ipsa iurat §. de veritate sicut r. testi. §. de testi. c. de testib. sed licet partes non debeant spiritualibus causis iurare de calumnia: tunc respondere debet quod sciat vel credant. (C. T. Item videtur quod cito in causis spiritualibus h. testata est quod statim fiat iuramentum de veritate dicenda: quia iuramentum de veritate succedit causis spiritualibus in locum iuramenti de calumnia vt sicut illud generat fit statim lite testata. vt. C. eo. ti. l. i. sic istud quod non est verum quod i. causis spiritualibus generat aliquod prestat iuramentum. §. ad offi. iudicis per ritum vt si aliqua iusta causa mouerit eum cogat eum iurare de veritate dicenda vel in articulo de quo dubitat vel de quo querit: vel et in tota causa si iudex aliqui probabiliter suspicatur quod contra conscientiam in multis veritatem negat. r. sic loquitur. §. de iureiur. ex litteris. §. de elec. vndum ro. §. de testi. ad hoc. maxime autem in causis electionis vtile est hoc iuramentum prestari sepe generaliter super oibus articulis propter periculum quod est in mora. §. de ac. oblate. in fi. r. §. de hoc iuramento a partibus prestando non inuenitur expressum in iure civili. tamen doctores dicunt hoc iuramentum tunc aliqui prestandum ab aliquibus alijs personis. arg. C. de testi. seruos. ff. de proba. etiam. ff. de confel. certum. §. si. (C. T. Item iudex nititur ad

titur ad veritatem inquirenda modis omnibus quibus potest ergo
per iuramentum dicitur dicenda. ff. de ed. l. h. (Calumnio)
sed de veritate dicenda iuramentum prestat. ff. de elec. dudum
rom. Sup. exceptionibus aut bene iuratur de calumnia et in cau-
sis spiritualibus. ff. de elec. cum dilecti. vbi de hoc notatur.

In pertractandis. (Causis. Cause) si
sit criminalis necne
si q. vii. per scripta. ff. de procu. item si sit vehemens
causa vel pili et circa personas si sint iustiores an non
C. de procurato. in pecuniariis (nesciant) quia talem constitue-
re tenentur quod si interrogat in lite de facili respondeat: quia
nisi iusta causa appareat non habebit terminum ad dñm. 2. fuldū
C. de pecu. l. vlti. ff. de pecu. si actor. Item dicimus quod si procura-
tor dicit se nescire ea de quibus interrogat. et pñt ad principale
negocium quod dñabitur et expensis que pp hoc fient. vt hic.

Operatorum et infra. (Logere) si
velint illis prestare. (Decidat). ff. e. c. vl. (Economus) eco-
nomo enim syndici actoris tutores pariter orphano-
tropi et oēs alij q legis administratione hñt a lege vel a iudicia-
li autoritate iurāt de calūnia. C. de iura. calū. l. h. ff. de i. calū. l. h. C. de bo.
ma. l. i. C. de epis. et cleri. orphanotrophos. tunc sed bodie. isti. d.
cur. ff. de i. procuratores at simplr pñt nō iurabūt de calūnia nisi
si sint procuratores ecclesiarum. vt. ff. de eo. c. i. ff. de iura. calū.
aut. pñcipalis. q pñrio vocabulo iurāt. alioz enim procuratores
non iurant l. alij procuratores vniuersitatis iurant impropre
sumpto vocabulo. ff. de eo. cum causam. vt ibi. no. (Statuas) ex hoc
speciali mandato alias conuentus facere dñt vt in hoc. e. r. q. in.
cum sciunt. e. p. ante confirmabit. C. de epis. omnes. ff. hoc nihil
immo etiam et sine confirmatione episcopi.

Et iterum. Et. i. tenet constitutio syndici. ff. qd
cuiusq vniuer. l. i.

1 Jurare de calūnia tñ principales persone tenentur.

2 Procurator ab vniuersitate constitutus of syndicus.

Utrum causam. (Procuratoribus) no. plati
ante litis cōtest. cōstitueret
procurator: secus in tutore q nō procurator sed actor
facit ante litis pñt. C. de pecu. neq. nō enī tāta nec tā
libera est tutoris administratio sicut plati. (Interrogationibus)
nā qdā interrogaciones sūt ante litis pñt. vt. ff. de i. ac. p. totū.

1 (C. i. iuramentū) calūnioliz iurabāt procuratores ad differē de
calūnia. ff. de dñ. i. q. bona. ff. de pñ. sed postea q dñ statutu est q pñ-
cipales pñone iurent. C. de iura. calū. l. h. et aut. pñcipalis. q pñ-
gatur vñ nisi eis mādetur specialr quod iurent. arg. ff. de iure
iur. iurandū. qd. C. Sed in causis ecclesiasticis iurant pro-
curatores sine speciali mandato iurandi. alij dicunt tñ qd pñ-
rator in causis laycor non iurat de calūnia. etiam si mādatur
bēt iurandi. (C. i. procuratoribus) no. quod procurator iurare
de calūnia pñt. procurator constitutus ab vniuersitate non pro-
prie of procurator. sed syndicus. sed non facimus vim in nomine
sed in mō cōstōnis conditione sine qñtate constitutis: vt si ab
vniuersitate constituit syndicus sit sine appellatione procurator: si
nō syndicus. C. Et eodem modo si a non dñor: cū decreto con-
stituatur actor ex quoqñq nōse censet verū tamen hoc est nora
dignū qd e. p. et prelati et si non sint dñi: vt. ff. de dona. c. h. tñ pro-
prie constitunt procuratorem etiā sine decreto superioris qui lites
psequitur: vt hic. qd in alijs non dicem. no. de hoc. ff. de procu.
petitio. vniuersitas etiam pñprie of constituere procuratorem
in re pñprie vniuersitatis. C. de iure iuran. propter calum. l. h. ff.
hoc. Item actorem constituit vniuersitas in rebus non suis. ff.
quod cuiusq vniuer. item. ff. actor.

1 In iuramento de veritate dicenda vñ quisq p se iurare dñt

Utrum in causa. (Syndicum) id est procu-
ratorum. syndicus. n. ab
vniuersitate constituitur. ff. quod cuiusq vniuer. l. i.
Sed hec verba procurator: syndicus: actor: economus

indifferenter accipiuntur: vt no. ff. de procu. et de procura. petitio.
C. Sed nonne in causa spñali vbi exigitur iuramentum. de ve-
ritate dicenda: vt no. ff. de elec. dudum. si semper per alium egit
poterit per alium prestare iuramentum de veritate dicenda.
1 C. Respondent quidam quod non. et est ratio diuersitatis: q
vbi de calūnia iurat de credulitate iurat. et quisq de suo et de
alio facto credere potest. sed in iuramento de veritate dicenda
nō excusat credulitas nisi assit veritas quisq per se iuret et respon-
deat. pñt enī qd illud de quo ego quero scit dñs et non pro-
curator. vñ de diuersa rñde bunt. ar. ff. de in lit. iur. videamus. in
prin. sed tñ pñra videt quod idem dicit quod tutor iurat si vult.
Et ita videt qd procurator iurat si vult. Sed rñ. hoc esse propter
defectum dñi qui iurare non pñt: qd est pupillus: immo qd pl² ē
fm antiqua tēpora pñt iuramento de calūnia a procuratore
nihilomin² iurat dominus de veritate dicenda. C. de procu. l. vlt.
ff. de pecu. si actor. Quis illud intelligatur et de iuramento calū-

nie. Item ad hoc est. ff. q. i. testimonium. et q. iij. intelligendum:
ff. q. iij. dilect. benetamen possunt cōmittere alicui quod in eoz
animas iuret. et tunc ille qui iurat non respondebit per se aliqd
sed qd mandabunt illi in quorum animas iurabit. ff. de testi. pre-
sentium. i. tamē satis videtur qd syndici et actores et procurato-
res possunt iurare de veritate dicenda argu. C. de indi. prope-
randum. ff. de iura. cre. l. pe. ff. de iura. calum. l. h. ff. quod ob-
feruari. ff. de nora. ac. quoties. ff. eos. et ff. pñtor ait. C. Et intel-
ligo hec vera quod possunt predicti prestare iuramenta que re-
spiciunt solam credulitatem vel que cōtinēt veritatem: vt sacramē-
tum de quantitate expensarū et qd deferit pro lite dicenda et hñdū
de iuramento decisiuo vel de veritate intellige vñ esse quod iur-
ret procurator dummodo ei mandatum sit vel liberam beat admi-
nistrationem vel pñtutis sit in re sua. ff. de iure iur. iurandū
quod. ff. de procu. procurator cui. et l. seq. Quis ille leges loquan-
tur tñ i deferente iurandū non in recipiente. si aut sit iura-
mentum qd solā volūtate respiciat vel affectionē vt est iurā-
dū i litem illud a pñcis nō pñt nisi in casu. ff. de i lites iurādo

1 videam² in prin. vñ ad. ff. deferre. C. Illud autem iuramen-
tum hñdicat de veritate dicenda. nō tñ est tñ de his que quis vi-
dit: sed et de his que indubitanter nonit². nam non vidi xpm
crucifixū hoc firmiter noui. Item non vidi constantinū vel in-
lium impatores. et hos ipsos bene noui. xvi. disti. constantinus
xvi. q. iij. in l. argu. l. de testi. ad hoc. ff. de in lit. fur. videamus. ad
hoc facit quod dicit augustinus quia spes est certa expectatio
future beatitudinis: q de futura beatitudine non pñt esse cer-
titudō scientie: sed credulitatis tñ. sic est iuramento de verita-
te dicenda: q iuratur esse de quib² nō dubitat licet ea non vi-
derit. et lex dicit sciri. et indubitatum est quod communē auditu
percipitur de antiquis. ff. de aqua plu. ar. in summa. ff. idem la-
beo. ff. et procurator iurat in animam constituentis de veritate
dicenda. et de consuetudine romane curie in animā suam. et cū
bona consciētia rñdere potest vera esse ea que scit vel ab alijs in
quorum alias iurauit intelligere vera esse. ff. de testi. ad hoc. ali-
as presentium. Sed testis nō tñ iurat de veritate: sed de his que
b in eius pñtia facta sunt. C. de testi. testimonium. (Pena). C. de iura.
calū. l. h. ff. qd si actor. et ff. quod si aut re. (Actione) per sniam
C. Sed nūquid si iuder nolit ferre sniam contra recusantem
iurandū. et ita pereat instantia iudicij: nunqd habebit aliquā
actionē ille qui pñtendebat cū recusante iurare: insuper adhuc
incipiat agere qui recusant: nunqd poterit contra eum excipi.
tñ debes cadere a lite: ergo non debet audiri agens. argu. ff. de
iud. testa. pap. ff. si filius. Rñ. qd non credimus eum posse age-
re vel excipere de recusatione iuramenti: q ea que cūenit post
lit. contest. valde pertinent ad officiū iudicis. ff. de edi. edic. edi-
les. ff. itē sciendū. et nephas est ex materia litis litē oriri. C. de fruc.
et lit. expē. l. iij. iuder tñ tenetur ex hoc. C. de indi. sancimus. inst.
d. obli. q. ex. qñ dñc. i. prin. qd dicit. b. glo. non debere hic litem ex
lite oriri p sniaz. locum hñt qñ negociū pñcipale terminatum est
vel trāctus. C. de fruc. et li. expen. termi. et si nōdū determinatū sit
negociū per instantiā. sed forte perit pñcipale negociū ppter
interitum rei vel alia simili causa: tunc bene fertur snia propter
accessoriū. ff. de rei vñ. item siue. et l. vtiq. C. Item nō hñt locū bec
gl. si pñiaz i his q sūt extra iudiciū quod ē videt. nā. decre. di-
cit qd si q elegerūt contra formā pñent potestate eligēdi. ad istā
enī penā agi pñt semp. ff. de elec. quia pp. ibi. no. Alij tamen dñt
cūnt quod et in iudicijs vel hic semp poterit agi vt cadat a lite

De dilationibus.

Rubrica.

Electi filij. (Bene et peremptorium) hoc
fecit iusta ap. et an sit nimis bre-
uis arbitrio iudicis superioris relinquitur. ff. de ver-
bo. oblig. continuus. solus enim peremptoriū assigna-
tio prima vice non sufficit ad ap. ff. de indi. non nisi. et iij. q. iij.
de illicita. iuder tamen potest id moderari. ff. de offi. dele. consu-
latur. ff. de indi. ad peremptorium sed si male moderetur licite ap-
pellat ab eo: vt hñt (adaturat). i. ita abbreviare. i. ita festinare vt
prima vice pponatur.

1 Citatorie inducie dantur parte absente.

2 De leg. et ordinarij differentia quo ad iurisdictionem.

3 Casus multos hic habes: in quib² citatus comparere nō tenetur

4 Cum quis tutus est exceptione missio in possessionem contra
eum facta non valet.

Reterea rescriptū. In quo plenecō-
tinetur tenor: qd
1 nis (Transmissio) C. Nota quod inducie citatorie
dantur sine cause cognitione: quia parte absente dan-
tur. ff. de offi. p. consu. nec quicq. ff. vbi decretum. Idem credi-
mus de deliberatorijs sicut hic appet. Sed preparatorie et istruc-
torie nō dantur sine cause cognitione. in. q. iij. spaciū. Itē credi-
mus qd sine cāe cognitione possit augere et diminuerē. C. Alie-
rius hic hñt arg. qd hñt iuder delegatus non mittat rescriptum
apostolicū bullatū citato mittat tñ nō bullatū: tñ comparere dñt
Inno. super secundo decreta. l. hñ

1 Indubitā-
ter nonit. Ad-
de qd hoc pet-
de anch. i. cōsi.
ecclesiar. inci.
visis diligēter.
et i. pñl. cccxv.
2 sūnt qd sub
stituto casu q
mascul² nō na-
scat pñt ista cō-
ditio hñt p im-
pleta si er vebe-
mēti. pñectura.
femina sit i vte-
ro. et hanc do-
ctrinā Inno. c.
alle. domi. i. c.
beati. ff. q. vii.
et ff. de i. c. co.
f. et hñ. d. sum-
trinita.

1 Facta sūt
vide car. in cō-
si. l. vi. c. casus
super quo. col.
iij. in fine.

Inno. super Secūdo decreta.

De hoc no. 3. de offi. dele. cum in iure. q. plius est rñdere ad qd te-
net: vt h er q talē cām expmisse in citatorio q si vā est tenet rñde-
re: r cōpere d3: r si nō p̄cat r i vitate est iuder delegat⁹ iusta est
fina ei⁹ vel excoicationis vel missionis i possessionē vel queuis
alia. sed si nulla delegatio sibi facta esset et sine causa citasset et
falsum tenorem rescripti misisset: tunc nihil valeret quod face-
ret cōtra nō cōparentē sed saluum erit ei ius suū etiā si p̄pareat
q: nō coget rñdere nisi postq̄ venerit habeat copiam rescripti
p̄fici: r alis pui. fori pōt allegare r libellū recipere de nouo. 3. de
libel. obla. c. j. 3. de offi. delega. cum in iure. 3. de rescrip. super li-
teris. c. cū cōtingat. 3. de iudi. c. j. ff. de inrisd. om. iu. si quis er.

Si autem in citatorio nullam causam assignet quare habet su-
per eam iurisdictionem: nec tenore rescripti inserat: nec alia est iurisdictionem
ordinarius etiam si in veritate iurisdictionem habeat et alia
qua causa occulta non tenet se presentare iudici. ar. ff. si quis cau. quor-
tens seruus. C. ne de sta. de l. penul. ff. de in ius. vo. l. ij. **E**t si ve-
ro citatorius misit iudex ordinarius alicui quod non sit de iurisdictione
eius in quo exprimebat causam que si vera esset contra eum rati-
onem deberet. puta quod traxit vel deliquit: vel quod agitur de re qua
ibi habet. sed tamen causa falsa erat vel non suberat: tunc si comparuerit
coram eo id est est ac si sine citatione ibi inueniat. si in terra que sit de
iurisdictione citantis. potest enim tunc tenere finem quod si qua quousque cau-
tionem praestet de stando iuri vel litem contesta. ff. de iudi. l. ij. §. p-
pe. male dicunt isti: quia lex illa loquitur tantum cum compa-
ret coram iudice qui super eam habet iurisdictionem: sed tunc
non potest exercere eam. quia reus habet privilegium reuo-
candi domum. si vero non sit ibi non cogitur venire: immo siue
veniat siue non veniat nulla pena potest sibi imponi: vel in cau-
sa proceditur. et sic potest intelligi. ff. de iudi. non videtur. nisi
vbi agitur actione in rem. nam tunc procedit ut fiat missio in
possessionem bonorum que habet in iurisdictione citantis: et for-
te secus est si agitur personali nisi forte latitaret et de maleficio ibi
commisso constet. et tunc contra eum non procedit: sed iudex vbi lati-
tat sub fide custodi a debet eum mittere ad citantem. aut. vt nul-
li iudi. §. si vero quis. et in aut. vt omnes obe. in. §. ij. col. v. et si non
fecerit superior eum puniet: vt ibi. **E**t si autem vocatus venit et li-
tem contestatus fuerit non errans neque in facto neque in iure
poterit ferri sententia diffinitiva contra eum. et si ius iudex
sub quo habet domicilium proposita actione ex re iudicata ere-
quetur eam. ff. de regulis iur. miles. §. ultimo. ff. de reb. cre. acto-
ri. **S**ed si postquam venisset coram iudice vel etiam si inuentus
in sua iurisdictione et citatus ut contra eum appareret et contumaciter
recessit vel non comparuit et pene impositio sibi facta et erodica-
tio. et et si causa talis erat quod lit. non debet. non poterat procedi tenebit
eius processus. §. vt lit. non debet. tue. et. c. qm. nec ob. si dicas quod
non fuit vbi ibi dicit: sed forte si crederetur: quod de iure hic cita-
tor est iudex vt non cognosceret an sua esset iurisdictione. §. de re-
scrip. sup. l. is. ff. de in. si quis ex. ergo propter hanc contumaciam poterit
puniri. ff. si quis ius di. non obtem. l. i. §. si tamen cognoscere locum principa-
li causa non poterit: et si talis esset vbi procedi posset lit. non debet. nisi
primo cognoverit an sua sit iurisdictione: et si processerit super principa-
li non tenebit processus eius nisi in veritate iurisdictionem eius habere con-
staret: si puniatur quod sit sua iurisdictione procedet in principali: nec
postea poterit obherere quod infra sit lata a non suo iudice cum sit su-
per hoc iudex. si quod cognoscat si sua est iurisdictione. et cognouit et

a^c Appella-
tū. Et sic pⁿu-
ciatio facta a q̄
nō fuit appel-
latū firmat in-
rīditiōne tu-
dicis ordinarij
et s̄ suos non
subditos. adde
pet. de anch. q.
hoc refert et s̄
quis i cōf. crē.
icp. in an. ve-
ritatis et p
confirmatione co-
ij. v. p̄firmat B
et vide etū. pet.
de anch. in cō-
fil. edr. colū.
pe. possi me in-
cip. consiliū in
primo dubio.

1 In iur. et nō iur. appellatū ē. nec appellari potuit cum eēt cō-
tumar. ff. q. vi. §. sunt quorū. et hec oīa intelligas qm̄ p̄stat quod
2 ciuitas hz iurisdictionē ordinarīā. ¶ Sed obiciēs qre non eodē
mō t3 qd facit iudex delegatus q dicit se delegatum: cū nō sit. Rñ
deo quia del. iurisditio certos et limitatos hz fines quos trans-
gredi nō licet: s3 ordinarios in suo territorio: et in incolis eius: et
in alijs gñalem et liberā hz iurisdictionem vel administratiōem.
et inde qeod facit ē cū vel eos quos in suo territorio inuenit si-
ue sint ibi incolę: siue extranei totum t3. ¶ Hoc autē fatemur
qd si lfe ēt false ipetrate essent ad eum qd adhuc posset cognosce-
re an sua sit iurisditio. et eodē modo si ille q puenit p̄uilegiū hz
qd ibi pueniri non possit: siue spāle: siue pp delegationē. et d hoc
3 ipso cognosceat delegatus. s. de referi. super lris. ¶ Idem dici-
mus. s. quod non cōparere tenet si qz hōic3 sue iurisdictionis ci-
tet super ea q non possit esse sue iurisdictionis: et si laicus dicit su-
p reb3 spālib3: ea ex p̄sta nulla est citatio. ar. 1. de or. cog. tuam.
s. de in. decernimus. s. de arb. ptingit. Idem si exprimat quod ve-
niat rñsursus suo vel erēdicato vñ spoliatori suo vel cuiusqz aliñ
personę q non hñt personā stādī i iudicio. ff. si qz cau. q̄tiens. ser-
uus. ff. de pec. feminas. s. de in. intellexerimus. Idem si citat ad
vñ feriātū. Idem si citat sup eo de quo qd esse non pōt: vt de so-
le vel luna. ff. de in. nūq. C. de sta. li. l. j. li. xi. et in sti. de inuti. sti.
§. i. Idem si exprimat locum inonestum vel locum nō tutum
vbi citat eum. ff. de arb. si cum dies. §. si arbiter. et gñalem regulā
trahere possum vbiqz in citatione aliqd ponitur iniustum
vel inonestum: vel etiā si non sit turpe vel iniustum est tñ tale
quod exprimitur: qz certum est qd p̄tra eū q agit competit exco-

pri o declinatoria indicij: vt si vocetur spoliatus qđ rñdeat spo-
 liatori in causa ciuili vel etiā aliñ in causa criminali: vel vt re-
 spondeat militi alterius negocia procuranti ire non tenetur.
 ar. iij. q. ij. §. si. j. de ordi. cog. cum dilectus. j. de rest. spo. frequens
 §. de rescrip. presenti. C. de pecu. qui stipendia. quia errorem ex-
 pimit. j. de sen. ex. per tuas. si autē non exprimeret s; esset noto-
 rium als etiā citanti et aduersario qđ iniustum continet citatio
 verbigratia: q; citauit eū ad locum quē notoriū est esse nō tutū
 viciū qđā qđ comparere non tenet. tñc intelligitur. l. predicta. ff.
 de iudi. non videt. tñ tñc prudenter faceret si miserit excusatori
 v. q. iij. si egrotas. sed et si nō miserit tatus est exceptione contra
 aduersariū q dolo se eū citari obtinuit. argu. ff. de eo per quem
 fac. est. l. j. §. si reus. S; si inde vel aduersarius nesciuit tunc da-
 bis sibi in integrū restitutio. ar. ff. si qđ cau. l. ij. p totam. si. 2 tra
 cum pcedat. ¶ Si autē nil turpe expssam est in citatiōe: nec ap-
 paret de fraude aduersarij nec subest causa quare presentiam in iu-
 dicis adire non possit tunc ire debet allegaturus iura vel pri-
 uilegium suum: als nisi inuit poterit mulctari: quā si inisset se
 exceptione tueretur. ff. si quis ins di. l. j. et excusari. j. de appel. si
 duobus. ad idem. ff. de iudi. si qđ ex. 2 mitti in pos. causa custo-
 die. ff. ex q. cau in pos. ea. l. in possessione. ni si cu; ipe q obtinuit
 se mitti in possionē sciebat aduersario exceptionem cōpetere et
 dolo obtinuit se mitti in pos. et sic loquit. ff. de pec. eo tpe. in pñ.
 s; petet: et tunc si volēt q absens fuit renocari possionē in sua
 absentia datam et si missus excipiat: tu contumaciter abfuit et
 alius replicabit. et tu dolo se excipis de dolo vl 2 tumacia man-
 dati eū et tu dolo circa eandem rē egeris sciens me exceptione

4. tutum. ¶ Vel dicit melius vbiqz qz tutus est exceptioe non
valet inisso in possessione facta extra cu adeo qd si appellat mis
sus non datur actio ex eo edicto. ff. ne vis si. ei qui in posses. mit.
qz non interest actoris mitti in possessionem bonorum eius qui
tutus e. ff. ne vis si. ei. l. j. §. hec verba. et sic loquitur. ff. de pec. eo
tempore. nec ob. l. ff. ex qui cau. in pos. ea. l. in possessione. quia intel
ligitur qd creditores sunt in possessione mittendi p debito cond
tionali quousqz caueat de soluendo debito existente additione. si
aut sit causa appellatiois vel alia in qua possit pcedi lite non con
testata. et tñ reocompetit exceptio declinatoria iudicii si contu
maciter se absentauerit reus vel potius non coparuerit postq
in tali negotio inceperit pcedi ulterius non poterit exceptione
declinatoriam pponere hoc pbo: quia si pñs esset et tacuisset
ulteri⁹ pponere non posset: ergo nec si contumaciter absens sit
cu contumacia pio pñtia reputet. C. de iudi. pperandum. et j. d.
dolo. et iuris. nec absens contumaciter melio: pñte putatur aut.
¶ Et oēs obe. iud. §. si at ille qui. colla. v. ¶ Item hic iudex bñ fe
cit qd pcessit. ergo ulteri⁹ renouari si dz. vt. j. de rest. spo. audi
ta sed renouaret si declinatorie iudicii admitterentur. et idem qd
dirimus in declinatoriis iudicii intelligim⁹ in dilatoriis et perem
ptoriis vt tandem eis gaudeat qui absuit contumaciter qd diu eis
gaudere posset si contumax nō fuisset: s; postea non et b rōnibus
inpredictis. et quia non dz eē melioris conditionis contumax qd obe
diens: nec qref ulteri⁹ an actor scruerit exceptionem reo cope
tere: qz si erat pceptoria hoc querenda sunt ante finiam. si vo di
latoria ante litis test. als aut. f. si nō pponat ante litis contest.
renuissae videf. j. de re iudi. inter mo. ¶ Semper tñ si contrariū
apparuerit. f. eum nō contumacē fuisse restituat ex generali clau
sula. simile. ff. ex qui cau. in iio. in integ. resti. s; et si q. §. vltimo.
¶ Sed ad ea que primo dirimus potes oppōere: qz vir aut
nunq poterit cōtinere citatio aliqd ita iniustū qd non possit
habere excusationem. vel dubitationē: verbī gratia: citasti dñm
vt responderet sseruo. potest esse. f. si super tolerabili iniuria de
eo conquerat. insti. de bis. qui sunt sui vel alie. sur. et idem etiam
in omnibus aliis potest inueniri. ¶ Sed respondeo quod ex quo
illicitū et iniustū posuit in citatioe nisi adiciat eam et executio
nem illius iniusti prima facie ire non tenetur.

13 **Attene tue** (Ac petitio. ⁊ ultra) ⁊ ideo pe
tebat sibi de subtracta pensio
ne satisfieri vel ipsos milites cadere a iure pensio
nis (Petitionibus). ff. de verb. sig. bec. adiectio. (Ad
lectioni) et male cum adiectio esset et superabundanti. nam
tres ani sufficiunt cuilibet ad amittendum ius pensionis vel posses
sionis si cessetur in solutione pensionis. in ecclesia autem duo.
C. de iure emphy. l. i. r. q. ii. hoc ius. §. qui rem. quod etiam suffi
cit contra colonum si cessauerit in solutione pensionis. ff. loca.
quero. §. inter loca. In re autem fisci statim cadit. ff. de pu. ⁊ vec.
vectigali. §. non solutis. nisi essent imperpetuum locata. tunc em
phiteotico non reuocaret sine auctoritate principis. ff. de pu. ⁊ vec. l. cotem
ferro. §. agi. alij idem dicunt in fisco quod in ecclesia: ⁊ est verum
qd in hac decre. dicitur ubi in libello dicebatur cecidisse a iure
emphyteotico. si autem peteret pensionem subtractam: quia au
geret quantitatē secus esset. ff. de ex. re. iudica. quantitas. nam
tunc bene daret nona dilatio. vel die etiam nec tunc danda: q: ⁊
super pensione conueniebat et sup hoc habuerat inducias. unde
sup toto

sup toto

sup. toto debuit deliberare. ¶ (¶) Procedas not. remitti causam
appellationis. vbi male appellat. ad eū a quo appel. latum est. f.
de ap. cum in ecclē. a. t. c. vt debitus.

¶ Archiepi et primatis differentia quo ad iura puincialia.

2. In causis arduis non cogitur qđ agere pcuratorem.

3. *Minori negotio derogatur per maius non e contra.*

Exposuit nobis. (Prouincia). ¶ Nota quod licet alia sint iura archiepiscopi quam primatis. in prouincia tamen archiepiscopus potest defendere prouinciam contra alium petentem iura primacie in prouincia sua: quia eius inter est ne sua prouincia pluribus aggrauetur. illa autem non est sufficiens ratio. scilicet quod omnia iura primatis cadunt in archiepiscopo cessante primatu. nam hoc falsum est nam si appellatur ab archiepiscopo appellari debet ad primatem: et tunc cessante primatu non appellabitur ipse archiepiscopus sed papa. Item procuraciones primatis non recipiet archiepiscopus sed archiepiscopales tantum. (Vocatus) hec fuit probabilior necessaria causa. et id habet ius reuocandi domum. ff. de iudi. l. ii. §. ii. §. de fo. compe. c. ultimo. ¶ (Postulanti) male. ¶ (Teneri) quare non cogitur respondere ex quo erat in curia et si forsan adueniendo excusationem haberet. ff. de fer. l. i. §. sed si pretor. contra. Respondeo. l. preallega. quia ibi consentiebat litigare. hic autem contradicat. Item quare non imputatur ei ex quo dimisit procuratorem ad alia negocia et non dimisit ad istud argu. §. de do. lo. cum dilecti. Respondeo quod non potest imputari ei cum haberet ius reuocandi domum. §. de foro compe. c. ultimo. Item quia ardua erat causa non debebat cogi agere per procuratorem. §. de procura. querelam. etiam si non haberet ius reuocandi domum. tamen debet procurator habere inducias ad consulendum dominum. §. de procurator. dilect. gl. ma. Item quia causa totam prouinciam tangebatur non poterat plene deliberare vel contenderet an cederet nisi habito consilio cum eis. ff. de eden. l. i. non tamen dico quod necesse sit eos vocare. ff. de libera. causa. si pariter. ¶ (Respondit) male. ¶ (Prius) sed quare derogat primo mandato secundum de quo non facit mentionem contra id quod est. §. de rescriptis. ceterum. Respondemus quia fortis est secundum mandatum et etiam si non propter secundum mandatum sed solum sponte venisset ad seruitium ecclesie credere cum excusatum: quia causa subuentionis est necessaria et ex necessitate iuramenti tenetur. §. de iureiur. ego. preterea. decre. ceterum. non tangit istam decreta. illa enim loquitur quando super eodem facto vel eadem re plura rescripta impetrantur. ista autem mandata super diuersis negociis impetrata sunt. quare si potest debet ambo mandataris implere alioquin id quod maiorem festinationem erigit ubi est maius periculum. argu. ff. de fer. l. in. xliij. distinctio. quiescamus. ff. ad sille. si quis in grant. §. si cui omnes. non est causa vera quare non imputatur archiepiscopo burdegal. quia non prequebatur eam in termino assignato: quia causa probabili et necessaria venerat ad curiam ubi eius causa agebatur. §. causa subuenienti ecclesie: quia etiam ille qui ex probabili et necessaria causa abest vbi cumque pars citata in foro competentis mouetur sibi lis: tenet per alium respondere. ff. de restit. mi. no. ignorare. ff. cum qui appellationis in pio. de. l. i. et. ii. ergo multo fortius ceptam litem prosequi tenet saltem per alium. et deterius voluit: cognoscitur: quia interrupta litem deserit iterum qui qui semel ceptam litem dereliquit. in aut. de litig. §. si vero. in fi. coll. viij. et licet dederimus quod i foro ordinario se defendere debebat tamen in curia hoc sit commune fori quantum ad hoc ut nullus illud forum valeat declinare tamen tunc. si tempore legationis vel quo huius reuocandi domum de nouo respondere non cogitur. ff. de iudi. l. ii. §. legatis. Sed vera causa fuit quare non fuit coactus tunc respondere quia negocium subsidij ita fuit grane quod non potuit declinare alibi deliberare super causa cepta. ¶ (Epis) falsum allegat quia si verum esset nec ius reuocandi domum haberet nec iterata dilatione ad consulendum suffraganeos. Alij contra. ff. de arbi. non distinct. §. item si quis rom. hoc autem constat quod si non fuisset presens in termino prederetur contra eum restitueretur: ut non. §. de procura. querelam. ¶ Item argu. ad hoc quod habet restitutionem si prescribatur circa iura vel actiones eius. C. de in integ. resti. mi. l. i. melius est ergo ei sine circuitu in integ. resti. prorogare terminum eis. sed non videtur eis hoc hic locum habere cum illa iura intelligantur quando proceditur vel prescribitur contra eum qui abest causa reipub. pendente adhuc publico negotio pro quo vocatus erat quia hic constat iam factum fuisse finitum: quia tantum finito negotio recessit vel recedere debuit. ergo hoc beneficium ignari non potuit. ar. ff. ex qui. cau. ma. si cui. §. i. ¶ Sed dic quod simul utrius terminus currit. et subueniendi ecclesie et respondendi primati. et ideo per negocium maius derogatur minori non econtra. argu. ff. de in integ. resti. l. scio. alij dicunt quod si personaliter esset vocatus ipse haberet ius reuocandi domum. sed si citatus esset per se vel per

procuratorem compareret: tps sufficiens habuiss. et ad vtrunq;
bene imputaretur ei: puta: qd condénaretur in expensis nisi hēret
aliquam legitimam excusationem: puta de magnitudine cause
vel aliam. s. de pecu. querelam. alii dicunt: & forte melius: qd vbi
se inuicem compatiunt: vtraq; mādāta. ambo sunt iplenda. vbi
autē sibi contradicunt: vtrūc. maiori dño obediendum est: & in re
magis necessaria: vt no. s. eo. c. in glo. pcedenti. hic autē vtraq;
implere non poterat: qd vnum erat in curia: oportebat eam inten
dere circa militiam: & auxilium ecclesie: & iterum eādem militiā
reducere oportebat: & sic loquitur. l. non distinguimus. & ideo in
renocandi domum habuit etiam officio publico finito.

De ferijs.

Rubrica.

Quines dies. (Dominicos) quidam hoc. c. dicunt loqui de consilio vel esse locale vel abrogatum per tacitum consensum. alij dicunt. quod hodie suandum est. C. eo. omnes. xv. q. iij. placita. xxij. q. iij. non oportet.

Cloniam (eorum festiuitatū) nā non solū
in die resurrectionis sed alicubi
tribus diebus post alicubi octo seruiamur. (Precepi-
mus) de conse. dist. iij. c. i. (Flerio) ex edicto ecclesie.
lxxvj. dist. scire. contra. xx. distin. c. vltimo.

Scet ramen (veteris) deputatos dies na
tinitatis circuncionis et
alios. C. de sur. omnes (ad arturum) que epi e corda
tibus populis in suis episcopatibus celebranda sta
tuerint. de conse. di. ii. c. j. (Necessitate). ff. de fer. l. solet. c. l. pe.

Capellanus tuus frater ^{ep̄s} ^{(sta}
tuta) xxiiij. q. iij. non oportet. n̄. (Continuandā) ip
sifesto (Intervallum) hoc vult dicere: quia licet inter
uallum sit inter tres septimanas dictas. et festum beati Joan
nis p̄nta quia aliq̄ septimane intermedie tribus illis septi
manis non celebrabunt nuptie: s̄ in alijs que sunt in interval
lo h̄ celebrare (Contrahant). i. trahi liceat (Non sinuntur) de
sc̄d̄: de consuetudine ecclesie (Celebrantur) de consuetudine ec
clesie: sine eius prohibitione.

1 ¶ Non debet in diebus feriatis procedere in causa: nec et citare ad eum diem.

2 Cause spirituales & cause necessitatis etiam tempore feriali tractari possunt.

3^a Qua de causa inducte sunt ferie estinales: et vide in numero. 4.

¶ Siqui de remotis partibus in curia agentes causam occurrant
ferie, si ex his non lederent cogi possunt litigare.

6 Debet in der fernare ferias.

7 Nunquid in terris ubi non bibitur vinum sint dande' inducie
pro vindemiis.

Quæſtus eſt nobis ⁊.j. (ſtrepitus)
C.co.omnes. ⁊.l.vltia

Conquiescere non solum in diebus solennibus
ad honorem dei dedicatis: sed etiam in alijs ferijs nō
debet iudex procedere in causis nec etiam citare ad illum diem
ff. de fer. l. i. unde iudices prudenter faciunt si quādo citant di-
cunt comparcas tali die coram nobis vt ex tunc pcedamus in
qōne tali: quia si die feriatā non potest indicare comparere tñ
potest pars citata tamen nobis non multa vñ differentia in hoc
bic autem attendendum est quod lz teneat citatio qñ exprimit
errorem pro termino assignando. puta qz sic dicit ad comparen-
dum coram nobis in tali cā tibi assignamus diem dñicū. ita
qđ nec in dñica nec in sequenti pparere tenetur. si tñ nō exprimat
errorem sed tñ in die solenni occurrat dies termini. puta deci-
ma die venias responsurus. ⁊ decima die veniat dies solennis
non tenetur comparere in solenni die. sed sequenti die sic quia
duo vident mandata ⁊ qđ ad diem cōpareat ⁊ qđ cōpareat. ff. de
arbi. celsus. lz ergo habeat excusationem in die solenni tñ in se-
quenti die non habet excusationem: ratio termini bene ē. Idē
dicimus si per. x. aut. xx. dies durent dies feriatī. Item melius
vñ quod etiam si in die feriato expresse terminus assignet quod
teneat ⁊ quod comparere debeat ptes lz nō die feriato tñ post il-
lū. s. ti. pri. erposuit. s. de in integ. rest. cñ ex literis. lxxm. j. de
dolo. cum dilecti. j. de accu. veniens. ¶ (Solenniter) pñt eis
constituere aliquem sanctum solenniter venerari. sed nō possunt
aliquem sanctum sanctorū collegio sine auctoritate pape ascribere
ret. (Necessitas) quia si res sit itpe peritura. s. eo. licet. ff. de fer.
lz. ff. de dam. l. fec. l. j. ⁊ l. her. missio. ff. quemad. re. aper. l. j. ff. e. l. si.
¶ (Pietas) de alimentis pupilloꝝ. cās autem spūales vt electi
onū inquisitionum ⁊ huiusmodi etiam dieb⁹ feriatīs exerceci pos-
sūt: qz ⁊ pietas ⁊ necessitas cas audiri suadet. ⁊ argu. xy. questio
iij. placito. (Consentientibus). ff. de arbi. si feriatīs in fi. ⁊ ff. de
postu. quos. ¶ (Ob necessitates) talis casus contingit propter
cām que vertebatur inter conuentum rosen. ⁊ ep̄m eiusdem loci
cōmisit iudex examinandum. ⁊ vt instructam remitteret eam ad
Inno. super secundo decre. l. iij.

Inno. super Secundo decreta.

se. ap. Ipsi aut indices in Anno pñere terminum pñibus ubi in medio Augusti pro ea ipsa essent coram papa. pte autē conuentus in termino cōparent et auditori ipetrante pars epī non comparuit. vñ auditor datus condēnauit cum in expen sis. postmodum autē vltra medietatem octobris cōparuit p curator pro epō petens reuocari suam expensarū allegas quod in medio augusti comparere non debuit: qz tunc sunt ferie mes sū in anglia Item in mēse septembris cōparere nō debuit: quia tunc sunt ferie in curia papē: vnde rñ pñens fuisset respondere non cogeretur ergo non dē contumax reputari. vt pñ. ff. de iud. non videt. post finitas aut vtrasqz ferias venit pñnatis gres sibus pñito potuit. rideo cum non fuerit ep̄s nec in mora nec in culpa iniusta fuit snia: rideo reuocanda. dicit enim lex quod tēpore messium rvindeciarū nemo cogendus est ire ad forum Item occupati circa rē rusticam non sunt cogendi ire ad forū. ff. de fer. l. i. Item cum ferie plus inducte sunt in fauorem litigā tium nec tunc abstineatur a re rustica q̄ in fauorem iudicis po tius sunt attendende ferie litigatorū q̄ iudicis. C. de legi. qd fa. Item cā quare facta est constitutio in istis litigatoribus est qz si in medio augusti cōparuissent abstracti fuissent a re rustica ita messibus ergo r beneficiū constitutionis durare debet. ff. de pactis quod dictum. C. q. ad li. ye. non pos. l. i. Item licet hic non dicat ius exp̄sse tamen interpretatione principis vel in risditio iudicis leges que similes hñt equitatem r vtilitatem ad hunc casum sunt retrahende. ff. de legi. rideo cum duabus ll. sequētibz. Item pro epō facit. s. ti. pri. exp̄posuit. C. In con trarium aut pars conuent⁹ dicebat qd ille qui assignauit ter minum non tenebatur vitare aliquod tempus nec ferias curie romane. sed illas cauere vel vitare debebat: quia si tempore feriatio incuria cōpareret: frustra hoc esset. nam nullius pere grini lite non conte. quia turpis. r. viñ. distinctio. que contra.

3 C. Nec obest qd obicit qd ferie iste inducte sunt in fauorem rusticorū quod non fateor. immo inducte sunt ob requiem labo ris iter feruores estiuos. C. de fer. omnes. tamē hoc dato nō se quitur quod nō debeat alicui assignari terminus eo tpe quod i tendit circa rem rusticam. quia si hoc diceretur sequeretur absur ditas quod nunq̄ possunt vocari in ius: cum quasi semper fere omnes homines circa opera sua insistant. nam iste casus non numerat inter illos q̄s habes nō. C. r. ff. de in ius vo. nō enim fuit intentio conditoris legis: eos in totum excusare: sed vo luit quedam tempora anni que ad hoc videntur idoneo ra ad has ferias statuere. licet sepe contingere possit quod ali quibus esset vtilius quod aliis temporibus haberet ferias. lex enim non potuit nec expediret quod omnes casus exp̄meret r singulorum vtilitates precaveret. ff. de legi. iura. r. l. sequen. r l. non possunt. r. l. se. ff. de pñ. l. iñ. r quia lex debet esse genera lis. tin. dist. erit autem. C. Item nec interpretatione imperato ris nec iurisdictione iudicis trahende sunt iste ferie ad omnes occupatos circa opera sua quia non esset ipsis et aliis qui eos in ius vocare vellent vel quos ipsi vocarent nec equū nec vtile. Item non obest. ff. de fer. l. i. vbi dicitur: occupati circa rem rusti cam non sunt vocandi in ius: quia subintelligendum est quod non sunt vocandi diebus feriatis. sed in aliis secus. papa autē sententiam tulit pro conuentu dicens quod in assignatione ter mini non sunt attendende ferie nisi iudicis coram quo agi de bet. nec est curandum si ferie sunt quando illi imponitur termi nus: rincipit viam eundē ad iudicem vel etiam si in via incidat argu. ff. de adul. miles. s. quadragin. ff. de qui. cau. ma. sed rñ. s. pe. pñces enī rati sūt tpa feris in legib⁹ deputata moderata eē: ita qd iudici non licet ea mutare nec augere nec diminueri li cet sepe occurrant casus in quibus vtile esset aliud facere. ff. qui r a qui. ma. l. i. l. prosperit. r vides simile lex moderata est temp⁹ ad postulandum. rñ. an. r tamen licet multi minores. rñ. an. inueniantur idoneiores ad postulandum q̄ maiores tamen h

5 non licet mutare. ff. de postu. l. i. s. pueritiam. C. Item tunc di rit papa quod si aliqui de remotis partibus essent in curia per se vel per procuratores r dum ageretur cā eorum occurrerent fe rie si nullatenus lederentur. quod cogeret eos litigare: qz mali cis hominūz non est indulgendū. ff. de re iur. in fundo. C. Itē dixit qd bene faciet ille qui statuit terminum si in eo statuendo attendatur quantū potest qd litigatores etiam feris sue patrie potiantur nisi aliqua ratio moneat in pñarium: tamē si iuder nō faciet propter hoc non poterit aliqua pars appellare. pñ sumitur enim pro iudice. s. de elec. bo. me. s. de renun. in presen tia. C. Item cum hoc arbitrio iudicis relinquitur. non pote rit aliqua ps appellari sine in feris patrie sue extra terminum assignet. ar. s. de offi. delega. consulu. s. i. C. Si autem diceret qd ferie litigantiū sunt obseruande: r constat quod etiā ferie cu rie romane sunt obseruande. ergo duplices sunt obseruande qd est absurdum cum hoc nō inueniatur lege cautum. C. Item vi cimus qd etiam si a iudice nō inducatur generaliter ferie. tamē iuder sine ordinarius sine delegatus eas seruare debet: eo. s. tpe

a C. Item cum hoc. Ad d. bal. in. l. cessante. i. pñ. C. qñ et qñ iudi. Et re fert sely. in. c. f. colū. rñ. cir. capū. s. de cō sit. quem vide e in col. se. post medium.

7 quo cōter messes sunt: sicut in. l. pal. apparet. C. In terris autē ubi non bibitur vinū communiter sicut in hybernia non dantur inducie pñndemīs. sed in terris ubi cōter bibif vinū licet ibi non sint vinee dande sunt inducie pro vindemīs r ubi cūqz p messibus: qz ex suis terris nō colligant grana: opo tet tñqz pro aliquo tpe anni pñndine de vino r grano quo per totum annū vti deb eant. Partium. C. de fer. l. i. ff. c. l. i.

De ordine cognitionum.

Rubrica.

Intellerimus

(Petere) intentas peti toriū secus si possessoris vt lit. non contest. accedns. ff. s. de offi. deleg. causam. de resti. spol. literas. (Puniatur). iñ. q. xi. si quādo: r. l. se. C. de ordi. cog. l. i. r. ff. C. Ad diffinitionis testes autem r alie pñationes si placuerit actori ex vtrazqz pte recipient si re intentionē actori neget. vt si reus defecerit in pñatide exceptio nis feratur snia pro actorē si probauerit intentionem suam.

- 1 An in libello exprimi debeant omnia quibus damnum da tum est. r vide. in nu. 2.
- 3 Interdictum competit etiam predoni.
- 4 Prelatus agendo noie ecclie non obstat sibi exceptio de spolia tione quod nomine suo tantum fecit r non nomine ecclie.
- 5 Exceptio proponi debet infra tempus infra quod agi potest.
- 6 In causa matrimoniali locum nō habet exceptio spoliationis
- 7 Sententia non debet ferri nisi probata exceptione spoliationis
- 8 Excommunicatus pro manifesta offensa non absoluitur nisi prius satisfecerit.
- 9 Potest qui tulit sententiam excoicationis facere eā publicari.
- 10 Per exceptionem propositam non interruptitur prescriptio
- 11 Potest qui primo egit criminaliter etiam civiliter agere con templatione rei familiaris.

Am dilectus fil.

Dñs certis nobis exprimentis: quia certa debet eē persona rei r certa persona actoris. iñ. q. iñ. c. i. r. ff. cum non liceat ei vagari in discrimine alterius estimationis. ff. de iur. pñtor. edict. nisi ipsi domini essent tanq̄ vniuersitas: quia tunc non eēt necesse exprimi noia eorum. C. Animalium qz aialia monasteriū erant vel etiam aliorum dūmodo custodiā in castris captis r custodie mona steri eēt commissa. nam r ipsa veniūt in interdictum vnde vi. quod pro recuperanda possessione castrorum intentabatur ab abbate. ff. de vi arm. l. i. s. quod autē ait. C. Et alius no. non eē necesse in libello exprimere oia in quibus dñū est datū sed sufficere qd generali clausula pñnetur. s. aliis tamen contra rium verum est: nisi dana petantur tanq̄ accessoria. vt h: vbi pe tebas restitui castrum cum dñis ibi datis. ff. de vi r vi ar. l. i. s. quod vi. l. de resti. spo. cum ad sedem vel dic qd ē si principalr agatur tñ pro rebus ablatis restituentis sicut hic videt actum fuisse. non. n. s. lfa quod castra monasteriū capta essent vel qd p eis ageretur. sed pro rebus ablatis tantum non tenetur tunc in li bello exprimere res quibus spoliatus est. qd sic probō: ipse non tenetur eas probare. C. vnde vi. si quando. s. qd. me. cā. super eo. ergo nec exprimere in libello. C. S. dices imo exprimere debet vt deliberet an cedat vel pñndat. ff. de ed. l. iñ. q. iñ. offerat. Rideo non debet deliberat nisi sup hoc an rapina facta sit vel vis illata r hoc enī patefacta sit ex eius confessione statim tara tione pñmissa r iuramento pñito faciendū est condēnatio vt in l. palle. C. Si autē negauerit vñ tñ vñ de necessitate probā da est r non res ablata. vel dic quod hic libell⁹ non fuit recept⁹ qd ex eo appet qz reus forum declinabat. C. Justiciam cum p his que dicunt hic cōpetere possit interdictū. vñ vi si castra ce perunt. ff. de vi r vi ar. l. i. s. illud vñqz. r actio vi bonorum ra ptorū r furti: vt in eodem. s. dicitur r actio. l. aquil. si dñū da tum est in rebus ablatis. ff. ad. l. aqñ. si seruus seruū. s. iñ. pñ ter id qd accusari potest de vi publica vel pñata. C. s. vi pu. per totū. quomodo dicimus fieri condēnationē cū fm diuersos modos agēdi aliter debeat indicari. r hoc propter generale ver bum. l. nisi iustitiā sibi fieri postu. nō possit pñpēdi quomodo egerit. C. Rideo stultū eē qui tam gñalem libellum recepit cum deberet actor exprimere actionem vel causam agendi ex q causa colligi poterat intentio eius. ff. de rei vñdi. si in re. ff. de ex ce. rei. iud. r an eadem. s. actiones. s. de libel. obla. c. vlt. sed si re ceptus est valz. C. de an. ex. l. vlt. r fiet condēnatio fm actionem que minorem condēnationē requirit. arg. ff. de re. iur. scmp. et l. fauorabilior. r. l. ca. s. de fid. instr. inter dilectos. in si. nisi in medio litis ex pñationibus vel quia actor dixit expresse appa reat qualr agere velit: qz tunc fm hoc ferenda est snia. argumē. ff. de iud. si quis. ff. quoz le. l. i. s. quod aut. C. Contestationē i. an. post enī non s nisi de nouo pñgisset vel de nouo ad ci⁹ no ticiam pñuisset. C. de ex. l. vltima. s. de ecce. pastoralis. s. de of fi. deleg. insinuante alij contra. C. Pro ipsius) ideo tenetur monasterium ad ipsius restōnē. vel melius ideo excipitur cōtra monasterium qz abbas. r totus quēctus cōsensit spoliatiōi qñis videretur

videtur quod nec tunc monasterio obesse debet quod delictum est. xvij. q. vi. si episcopus. unde dicunt alii quod non potest excipi contra monasterium nisi duo iterum fuerint: quod nomen monasterii sancti sit rapina et quod ad monasterium pervenerit. et de eo solo quod pervenit potest excipi contra illud. ff. de vi et vii ar. si me deiecit. nec sufficit dolo sine violentia vel econversio. ut hic. si enim incontinenter post vim sibi illatam vi faceret vel auctoritate iudicis non competere contra eum exceptio sicut nec iter dictum. ff. de vi et vii ar. l. in §. cum igitur. C. unde si quis in §. de resti. spo. ol. et eodem modo quantumque dolo sine alterius occupet nisi si spoliatio intervenierit vel nisi aliquis spoliari mandaverit vel ratum habuit contra eum non competit exceptio et generaliter dicimus hanc exceptionem non competere nisi ubi competere interdicitur: licet ei possit competere actio de dolo: ut no. §. de resti. spo. cum ad sedem (In continenti) vel infra terminum competentem. §. de offic. delega. prudentia. §. sexta. C. (Spoliator) imo sufficit si ad eum pervenit vel mandavit vel ratum habuit. §. de resti. spo. cum ad. c. sepe. q. si dicat abbatem contra monasterium nullo modo potest competere interdicitum recuperande possessionis quod nunquam abbas vel conventus expoliationi interfuit licet castrum quo se milites spoliatos dicunt ipsi monachi modo possideant. §. non habet dicitur: ut no. in glo. hic posita imo. §. (Uterus). xvij. q. iij. §. p. et si non facit pro monasterio cum sibi loquatur quod sine vitio ad vim redit hic autem cum vitio redit ad monasterium. Item interdicitur competit etiam predoni. §. de resti. spo. in l. iij. et c. item cum quis. et eodem modo exceptio (contra) §. de resti. spo. cum ad sedem. ff. de vi et vii ar. cum a te. (Regula) ff. de iud. qui prior (tractanda) quia in prima primo fiet lit. contra. et post fiet lit. contra in secunda. et sic consequenter fiet positio nes in prima et post in secunda. C. (Uterus). §. de iur. pr. ca. i. bene dicit vicissim tractare: quia si non vicissim tractetur quod de vna facile et cito liqueat de alia non facile bene vicissim feretur sententia ar. C. de compen. l. vltimo nec auferimus agenti exceptio nem excoicationis contra rem convenientem. §. de excep. cum inter et idem dicimus si obiciatur exceptio spo. siue enim propter excep tiones impediatur agere siue propter difficultatem probatio num prosequi litem et siue similiter dimitteatur. (Eadem). l. dua bus: que tamen dicuntur vna propter continuationem temporis

4 ar. ff. de iur. l. et §. i. C. (Exceptio) hanc exceptionem credi mus habere locum sine sit ita spoliatus quod competit interdicitus siue competat condicio ex de re. §. de resti. spo. sepe. §. de ele. que rel. siue condicione et legibus que sunt. C. unde. vi. l. si quis in. et l. si quando. siue ex iuribus alijs quibusque que possessionis restitorem percipiant. Secus autem dicitur si excipere de metu vel de dolo vel alie quilibet exceptiones proponantur per quas pos sessio non recuperatur. et est ad hoc praesentia ratio: quod hoc non invenit in iure tantum nec est talis exceptio attendenda. Item si platus agat nole ecclesie non obstat sibi exceptio de spoliatione quod non se no tantum fecit et non nole ecclesie ar. ff. de in ius vo. questum. §. de resti. spo. c. frequens. Sed si nole suo ageret audiretur excipiens etiam de spoliatioe qua non tamen suo nole sed et nole ecclesie fecit set infra annum. nam non solum tenet hac exceptioe qui proprio no mine deiecit sed et qui alieno quodammodo et in interdico dicitur. ff. viij. l. i. §. quotiens. Item hanc exceptionem proponet in per petui de eo quod ad eum pervenit qui deiecit. C. de eo au

5 te quod ad eum non pervenit vsq. ad annum tamen sicut dicitur in inter deo C. unde. vi. l. i. nam et infra idem tempus proponi de exceptio infra quod agi potest. ff. ex qb. can. ma. in integ. resti. nec non. §. vlti. ff. de in offi. test. pap. §. si quis filius. Item non competit hec exceptio contra he redem spoliatoris nisi de eo quod ad eum pervenit: aut dolo eius factum est quominus perveniret. ff. unde. vi. l. i. §. hoc interdicitur et huius §. vlti. l. i. si so. i. In successore autem in dignitate ut quod semper dari debeat etiam si nihil ad eum perveniat: quia dignitas nunquam moritur et est dilatoria hec exceptio. no. §. q. i. antiquitas. unde post lit. contest. proponi non potest si post fiat expoliatio cum ali ud auxilium habeat. §. interdicitum. argu. contra. §. de excep. pa storialis. et multo fortius non poterit proponi contra prosequente appellationem cum a principio obmiserit. alij dicitur. §. qd si de

6 nouo fiat proponi potest: ut no. §. e. c. in glo. et autem. C. Item hec ex ceptio non habet locum quia actio vel officium iudicis non dirigit spe cialiter contra aliquem: sed tamen multis alijs licitum est contra eius actionem vel petitionem se opponere sicut est quando petit de ctio confirmari. §. de causa pos. cum ecclesia. et resti. quia hec exce ptio tantum competit ubi aliquis convenit ut actor remaneatur a conveniendo reum. hic autem qui imploret officium iudicis eum non convenit immo ipse propria voluntate ei se opponit.

7 C. Item hec exceptio non habet locum in causa infirmantali §. de resti. spo. ex parte. Sed nec contra excipientem contra ele ctum habet locum exceptio spoliationis: quia hec exceptio tamen contra actorem habet locum. et excipiens non pro omnia de actor nec proprie: quia non agit sed excipit. sic intellige. C. de ex. in ex. ff. de ex. l. i. argum. contra. §. de iud. exhibita (Primitus). C. de exce. l. i. C. (Non cogentur). sic enim ferri sententia probata exceptione spoliationis. non tamen audimus nisi primo adversario tuo resti

tuas talem rem. et iste idem reus qui de spoliatione excipit pote terit agere directe si voluerit ad restitutionem eiusdem rei sibi fa ciendam. et ad hoc poterit inducere priores testes. sed priores at testationes non valebunt sibi in hoc iudicio: quia ad aliud age batur in primo iudicio scilicet ad repellendum adversarium ab agendo. et aliud in secundo. scilicet ut consequeretur rem qua spolia tus erat. et eodem modo sententia ubi et eodem modo procedatur si excipia tur de excoicatione. et dicitur quod si iste qui repulsus est ab agendo su per aliqua re propter exceptionem si postea contra eundem vel alius agat de alia re non obstat ei sententia dicta nec probationes in alio iudicio recepte nisi de nouo probet exceptio et in hoc iudicio ar. ff. de exco. rei ind. l. conquiratur. et l. seq. C. Item et in iure civili: quod si aliqui repellantur ab accusatione pro aliquas cas. §. q. i. prohibetur non tamen alij puniuntur nisi directe laga tur contra eos. ff. ex qui. cau. l. i. q. ad hoc non est actum ut seq

8 tur. C. Item dicimus quod si aliquis petit absolutionem et probe tur contra eum quod pro manifesta offensa excommunicatus fuit non admitteretur iterum ad petendum absolutionem nisi prius satis fecerit de manifesta offensa: ut §. de sen. excom. solet. §. in prima. Sed nec per has probationes primi iudicii nec per istam sen tentiam obtinebit quod ab alio iudicio repellatur nisi de nouo iterum puniatur. vel aggruetur contra eum manus iudicis vel quod denuncietur excommunicatus. vel quod subtrahantur sibi benefi cia: quod ad hoc actum non est. sed ad hoc tantum directum repellat

9 tur a petitione absolutionis quod est consentus est. C. Item deo exceptio excommunicationis non tantum proponitur ad repel lendum actorem ab agendo: vel petendo sed directo proponitur quod a iure suo cadat. verbi gratia. aliquis petit se absolui vel quod denuncietur absolutus ab excommunicatione i se post appella tionem legitime latam. et adversarius respondet domine nul la preest appellatio excoicationis vel iusta: tunc si iste excipiens vel potius se defendens probabit nullam vel iniustam appellatio nem ferret per eo sententia et iudicabit legitime excommunicatus. §. de off. de leg. cum contingat. ubi de hoc plene no. et tunc si in contumacia perma near poterit denunciari excoicatus et aggruari et cum manus et potest sibi subtrahi beneficium quod hic non intendebat tamen repellere actorem sed principaliter defendere sententiam suam et de iure suo probare

10 C. Item dices nonne sufficit ad hoc quod denuncietur excoicatus et quod alijs modis deum prestat quod est de excoicatione eius per id quod absolutiones petit. Respondeo non: quod prestat quod ex superabun danti cautela petit: quia bonarum mentium est. v. di. ad. ci. §. fatemur tamen quod ille qui sententiam excoicationis potest eam facere publicari. vi. q. iij. cure. §. de appella. pastoralis. in fi. Sed non auctoritate hu ius sententie quia petens absolutionem repulsus est ab abso lutione. sed auctoritate prioris sententie qua excommunicavit est

11 C. Item Allatenuis etiam in causa depositi cuius hic adeo generali ter loquatur. arg. contra. C. de pos. l. vltima. nec credimus per ce ptionem propositam interrumpi prescriptionem cum prescriptio sit i ducta in odium petentium. ut §. de prescrip. vigilantia. et qui exce pit non petit nec per exceptionem aliquid sibi debeat adiudicare ut h argu. §. de prescrip. vigilantia. C. Item in civili hoc planum est sed in criminali multo fortius. arg. in §. q. i. audimus. C. Item quid si iste abbas succumbit in hac exceptione postea obtineat mili tibz agendis directo interdico contra abbatem puta quod absol natur abbas ab impetitione eorum. nunquid si abbas recipiat at eandem rationem obstat exceptio spoliatiois vel predictae sententie Respondeo non propter auctoritatem supponentis siue vel casus. si mile. ff. de condi. sine cau. l. i. §. commoda. in commo. §. fin. ff. de pos. bonafides. §. de purga. vulga. c. n. Item quia interlocuto rias sententias qualis est ista mutare. ff. de re iudi. quod iussit. Item huius reo absoluto interdico daretur exceptio si iterum conue niret. ergo et replicatio si victus excipiat de spoliatione de qua

12 victus est in interdico. C. Item (Per hoc). §. de simo. licet. ff. com mu. di. ut fundus. §. de ac. pbe. ex pte. contra. §. de ele. p. inquisi tionem. ubi no. nec testes inducti super exceptioe valebant si post ea agat interdico nisi partes consentiant. §. de testi. veniens. n. et forte quod semiplene probant: secus si confessus est. §. de elec. per inquisi tionem. ubi no. et si ferret sententia contra eum. §. quod responderet quia non p bavit spoliatioe adhuc tamen potest agere interdico non ob stante. l. ff. de exce. rei ind. si quis cum eo. §. si. quia sententia lata in exceptioe spoliatiois non parit exceptionem rei iudicate in in terdicto: secus autem in exemplis positus in l. predicta. C. Item si primo egit criminaliter nihilominus potest civiliter agere contemplatio ne rei familiaris. C. quando ci. ac. p. cri. §. i. est et alia ratio quod excep tionem agit tantum ad repellendum ab actioe. sed per actionem interdico ad restitutionem sibi faciendam. secus autem si primo succubuit interdico quia tunc postea non potest excipere. ff. de his qui no. infra lucius

13 C. Item causa natalium coram ecclesiastico iudice tractanda est.

Nam non credimus. (Natali um) non solum non si principaliter agatur. sed et si incidenter vel etiam si excipiendo coram ecclesiastico

Inno. sup. secundo de re.

l. iij

a C. De eo an te Et hoc vob Innoc. habes notabile intel lectu ad ter. in §. si quis filius. l. i. pap. ff. de ioffi. test. Ita paul. de ca. in consi. elren. inci. vifa et poderata co lum. n. iij. et il lud aut in pri ma pte consilio rum antiquo rum secundum nom. i. p. resho nem.

manifesto offensa.

indice tñ tractada ē. q. si. sint legi. lator. et si post mortē pp qd
nē bñ dñat. q. agif corā sc̄lari iudice qñat dñitate nataliū sp corā
ecclesiastico indice agēdū est. q. qui fil. sint legi. causaz. n. argu. cō
tra. C. de ordi. in. l. i. ff. de in. l. qui non cogitur. C. de in. quoties
de iurisd. om. in. si idē. C. S. hoc pōt esse ea rōne. q. scriptum
est: quos deus cōiunxit homo non separat. s. de trans. ept. inter
ita non fuisse matrimonii iter eos. non homo. s. solus dei vi
carius pōt indicare. vt in eadem decr. dicitur. vel dñe generale
layem indicē de nullo sp̄al i nec principalr nec incidenter nec
reconueniēdo posse cognoscere. s. de in. decernimus quanto. q.
qui si. sint le. lator. cāz. C. S. cert. p̄figeretur terminus a papa
vel alio sup̄iore infra quē natalium qdñe p̄sequat. et de here
ditate nullatenus se intromittat s. regi dimittet vt in p̄dictis
decr. p̄d̄ergo vici hāc qdñe tanq̄ p̄iudiciales p̄mo tractan
dam. argu. insti. de acti. s. p̄iudiciales. et forte potest sic forma
ri libellus cum pater meus non fuerit maritus talis domine d
qua genuit talem peto qd iudicetis eam non legitimā filiam ei
argu. q. qui si. sint le. causaz. n. C. ne de sta. def. l. pen. vel de hanc
dilationem cognitionis de hereditate non ideo esse q. cā matri
monialis est p̄iudicialis. sed quia causa matrimonialis non
poterit esse si coram iudice ecclesiastico. sed rex non patiebat
tur causam hereditariam esse nisi coram se: sic corā diuersis in
dicibus cause p̄dicte simul agerentur cum se inuicem p̄tingant
et p̄tingeret ecclesiā iudicare illā illegitimā: et rex ad iudicaret
ei hereditatē absurditas sequeretur et p̄ietas intolerabilis. S. si
corā eodē indice ageretur: puta corā papa: forte possit p̄traq̄ cau
sa simul agi. nec p̄prie dicenda est cā natiuitatis p̄iudicialis.

1 Spoliatiois erecp. ob. agentem criminaliter et civiliter
2 Succumbens in actione succubere debet in exceptione.

Sper spoliatio. (Sp̄o. i. inter
dicto. unde vi
(Restitutio) p̄ interdictum vñ vi. C. Reconueni
at) no. agentem civiliter de crie obf̄are exceptionē

spo. et contra agentem criminaliter: vt no. s. de rescri. ex parte. hoc
vult dicere quod si. p. agat contra. J. interdicto vñ vi. J. non
p̄t conueniri vel conuenire p̄ rei ven. vel mandati vel consimili
alia actione. sed si vult eum reconuenire interdicto vñ vi super
alia re potest. etiam intelligi hoc. s. quod non potest eum recon
uenire mandati vel simili actione si iudex qui cognoscit non sit
iudex ordinarius actoris. nā tunc quando non est ordinarius
si reconueniat non est audiendus. nec tenet s̄etia nisi scierit
pro: rogare iurisdictionem eius de re ad rem. nam cum non sit
ordinarius eius. nec reconuenitio locum habet vt hic coram eo cō
ueniri non potest: ergo nec snia a non suo iudice lata tenet. s. de
offi. iud. c. at si clerici. C. Sed pōt dici. quod tacite videtur pro
rogare iurisdictionem. Idem est etiam si esset iudex ordinarius
vtriusq̄ non tamen est audiendus reconueniēda mandati vel si
mili sup. si proponatur contra ipm agētem expoliatio: iu modū
Exceptionis. vt. s. e. cum dile. C. Sed dices et ab interdicto re
mone reconueniēda si ei obf̄icatur: exceptio spoliatiois vt in
fi. decre. Rñ deo vereremouetur sed et ipse per exceptionem spo
liatiois sue remouet alium simili ratione et sic in hoc est audiē
dus. et non credat aliquis malum vel nullum effectum habere
huiusmodi exceptiones cū itaq̄ re alterius restituta possit age
re vterq̄ coram ordinario vel saltem ille q. restituet. C. Si agit di
catur qd possit cōueniri etiam corā ordinario ex quo agitur in
terdicto sequeretur absurditas q. is qui timet moneri sibi que
stionem semper p̄ueniēdo perpetuo ageretur contra eum iterdi
cto vt p̄petuo remoueret eum a petitione marime pecunie si eaz
oz: nec videtur malum ēt si coram delegato sicut reconuēctio con
tra agentem interdicto nisi excipiat de expoliatioe vel a iudi
ce vel a parte qd tenebit snia ab eo lata super questione pecunia
ria. C. Alñ dicunt et melius qd nec coram ordinario nec coram
delegato p̄ueniet vel reconuenietur de re pecuniaria expol. vel
agēs interdicto vñ vi: et si non in modum exceptionis obf̄icat
spoliatio s. sufficit dicere non es audiendus q. p̄tra te agitur in
terdicto. C. Contra absurditatem h̄ p̄dictam sic p̄uideri debet
qd p̄figatur terminus agenti vel petēti restitutionem infra quē
nisi p̄bauerit quod debeat ex tunc procedatur in petitione alte
rius. q. qui fil. sint legiti. lator. et. s. de resti. spo. frequens. s. solet
C. Si exceptionem spo. opponat contra alios actores alioquin
quare non audiat non video contra agentē vti pos. videtur
obf̄are exceptio spo. et si magis placeat expoliatio vtriusq̄ si
mul agere pōt et possessio vti possi. et iterdicto vñ vi. dic qd
lata snia absolutionis pro. b. qui conueniebatur ab. a. interdi
cto vñ vi. sup. fundo sempromiano si postea idem. b. agat cōtra
eundē. a. et ipse. a. excipiat de spoliatioe super qua lata est snia
absolutionis non p̄t. nec obf̄at si dicitur quod ad aliud excipi
tur. s. vt remoueat ab agendo et ad aliud agitur. s. vt restitua
tur: quia si agens interdicto vincitur et reus absoluitur ab ex
p̄liatione de qua agitur perpetuo obf̄at actori agenti vel
excipienti de spoliatioe exceptio rei iudicate in quocūq̄ iudi

cio sine modo agendi quia eadē sunt persone in vtrōq̄ iudicio
et eadē causa agēdi et excipienti. s. spoliatio: s. excipiendo h̄ni
bil petatur. et id non sit necesse qd eadē res petatur tamen indi
recte et effectualiter eadē res est pro qua actum est et pro qua ex
cipitur. s. vt restitatur quia quando cūq̄ voluerit rem restitu
re non obf̄ante exceptione agitur. s. eo. cum dilectus. J. Item
superius est agere q. excipe et id qui succubuit in actione beneq̄
succumbere in exceptione. et ex eadē causa descendente tanq̄ in
minori. ff. de ecce. rei iud. et an eadem. i. rñso. et. s. i. et. ff. l. egi te
cū. et. l. conqueritur. et. l. seq. et. l. iul. et seq. et. l. si quis p̄ totum. S. s
sears est si quis prius succubuisse in exceptione spoliatiois:
quia nihilominus posset agere interdicto: quia sicut dictum est
excipiendo nihil petebat. et id absolutio facta in eo non parit
exceptionem rei iudicate: quia directo agitur. C. Item si. a. egit
contra. b. ad centum. et. b. excipiens de spoliatioe obtinuit. ab
solui ab obseruatione iudicis vt non teneretur soluere centum
nisi primo solueret centum: sed si. a. idem postea petet fundum
non obf̄at sibi exceptio rei iudicate: q. modo aliud petitur q.
primo et idem est si contra excipientem esset indicatum. scilicet
quod non obf̄ate exceptione spoliatiois rñderet: quia si post
ea idem excipiens et succumbens excipiat de eadem spoliatioe
contra eundem actorem agentē: sed sup re alia non obf̄abit sibi
exceptio rei iudicate: quia ad alia agit modo q. p̄io et ab alia
actione volo modo liberari p̄ meam exceptionem quam primo
C. Et huiusmodi diuersitatis vel vici ea est causa: quia ex spo
liatione plures oriuntur obligationes ciuiles. quarum vna est
quod possessio reddatur passo violentiaz et si non esset p̄prie
tas. sua. s. de resti. spo. in litteris. Item etiam oriatur alia obli
gatio s. qd possumus repellere spoliatoem ne super alia re cō
ueniat spoliatum quousq̄ restitatur. s. eo. cum dilectus. huius
modi autē obligationes et alie similes que ex eadem causa oriū
per quas eadem questio in iudicio resumitur vel repetitur tol
luntur per sententiam super possessioe latam. ff. de condi. in
deb. iulia. insti. de ecce. s. item si que in iudicio. sed naturales obli
gationes vt est qd satisfaciatur leso non tolluntur per huiusmodi
sniam. ff. re. ra. babe. p̄curator. s. i. et in. l. p̄alleg. et quod dictum
est quādo fertur snia super actione: idem si feratur sup exceptio
ne. vt bignatia: tutori ex gestatione sua est orta exceptio compē
sationis si qua expendit. et etiam orta est contraria tutela tamē
si contra agentem tutela obf̄icat compensationem et ea reiecta
vel post p̄bibiata ferat snia contra eum postea non poterit age
re contra eum de illis rebus quas voluit compensare nec pote
rit p̄ponere p̄trariam tutelā. ff. de contratab. l. i. s. quid si iudex
ad idem est. ff. de nego. gest. si at. s. si. s. de elec. cum dilectus. ff. s
compē. qd in diem. C. S. S. ponamus quod p̄tra petentem cen
tum ex cā venditionis reus obf̄icat compensationem in quinquagi
ta q. sibi mutauit. et id nō obf̄ante hac exceptione cōdenatur i
tota centum modo queritur an modo post p̄dictam sniam pos
sit petere p̄dicta quinquaginta ex causa mutui. et videtur qd sic
quia primo proposuit compensationem excipiendo. mō itentat
directā actionē ex mutuo. s. de testi. veniens. s. e. cum dilectus: sed
contrarium verum est vt p̄bat p̄ predictam. l. ff. de compē quod
in diem. cum suis concor. nec est verum. qd dictum est qd ad ali
ud actum fuit p̄io quādo excipit de compensatione et aliud agi
tur modo q. agitur directo ex mutuo: q. vtrōq̄ ad idē agif
et eandē quantitatem petit et eandē questionē repetit h̄ alio mo
do agendi quod non licet et id non auditur. ff. de excep. rei iud. l.
iul. et. l. de eadem re. et. l. si quis cū totus. et. l. marie ultra medietatē
et. l. duabus. et. no. qd h̄z omittatur hec exceptio cōpensationis an
te sniam tñ post sniam si agif actione sibi competente non ob
f̄abit sibi exceptio rei iudicate. nec est contra. C. de excep. excep
tionem. vbi dicit quod exceptiones p̄emptorie p̄ponende sunt
ante sniam: qui a sibi loquitur de exceptionibus quarum ius tol
litur p̄ sniam quod non est i exceptione compensationis: quia
eius ius remanet saluum etiam post sententiam: vt in p̄calleg.
l. ff. de compen. l. qd in diem. et idem est in exceptionibus crimi
num que opponunt contra electum. vt no. s. de dolo. cum olim
C. Idē est in hypothecaria quo ad ius p̄latiōis. s. vt ipam p̄e
ponēs aliis creditoribus p̄feratur. ff. de excep. rei iud. duobus.
C. Idem est in excep. rei iud. s. de re iudica. inter. Item in p̄dic
tis non tollitur actio p̄sententiam licet omittatur exceptio vt
in p̄alleg. iuribus apparet. argumen. ad p̄dicta. ff. de ecce. rei iud.
et. s. ser. s. latinus. C. S. Secus ē si ferat snia excipientem de
re iudicata vel de iurcurado. tunc. n. omne ius tollitur et id pōt
b dīci in omnibus exceptionibus p̄ceptoriis que h̄nt exceptio
nes vel actiones que ex eodem procedunt facto et vbi idem que
ritur. ff. de iurcurat. si uno. s. idem iul. et. l. si duobus. s. excep
tio. et. s. seq. in supradictis. ex quo quis p̄trariam sniam repoi
tauit in exceptione non auditur agens obf̄ante snia rei iudicate
C. S. Secus autē est in exceptionibus declinatoriis fori solutio
nis vel aliis extraordinariis vt sunt q. p̄ponunt contra agentes
vt repellant vel aliis p̄similibus. In his. n. per sententiam sup
bis latam

a C. Sec. si fer
tur. ad hec deā
Inno. vide car
di. q. illa refert
et sequit i cōfi.
vñ. inci. l. cā fra
trū oīz sc̄tōrū
circa fi. et cōfi.
vñ. i. c. i. facto
dñe gayete. co.
l. in fi.
b C. Et id pōt
adde Lardi. in
cōfi. l. y. inci. ca
sus sup quo co
lū. fi. v. p̄instru
menta q. dicit
hoc notabile. et
etiam vide cir
ca hoc. l. l. q. ro
me. s. duo fra
tres. ff. de ver
bo. obli.

bis latam non tollit quin adhuc directe agi possit. s. e. cum dilec. s. si. de testi. veniens. ij. et est hic bona ratio quia summarie his pceditur. nec ita plene probationes requiruntur sicut in pmissis peremptorijs. ff. de re iudi. a diuo. s. si super. tamē ne in pdictis etres no. qd vbi in libello non pono originem. i. cam petitiōis sed indistincte ago nec in psecutione nec verbo nec probatio- ne restrinri ad aliquam cam obstat mibi exceptio in omnib⁹ vbi eadē est qd: qd no inuenio rationē quare deyna magis quam de alia egisse intelligat. C. de anna. ex. l. si. C. Si vero originem petitionis. i. causam in libello posui vel etiam a principio non posui sed in prosecutione eam expressi vel super vno tm pbaui sed postea ago ex alia causa non obstat mibi exceptio efficaci- ter. ff. de tribu. habebat. ff. de excep. rei. iudi. l. si ex testō. et. l. si ma- ter. in princi. C. de iudi. l. si. ex supnienti tñ causa semp agi pōt nisi illa singat a principio esse. ff. de ecce. rei. iudi. l. si mater. s. ea idē si a te. si rem siqs ad. et hoc obtinet siue reali siue personali actioe agatur. l. in aliquibus subtilitatibus sit diuersitas. (Ipsam) pe- titionem restōis ppositā (Rūdere) sup alijs nisi super expolia- tione in modū recōuentionis pposita. C. (Ab agendo) etiam interdicto qd de hoc loquitur decre. l. lre cōtestata. sup interdi- cto vñ vi. Si autē ante litis ptest. sup interdicto lis esset conte- stata sup proprietate vel alia actione bñ pcederet vtrqz simul s. e. cū dilec. agēs em iterdicto vñ vi nō repellit ab agendo ne qz exceptioe criminis nec exceptioe ppetatis. neqz post lit. pte. i. iterdicto. s. simul pcurrit. f. de rest. spo. l. si. et. c. frequēs. ff. de in- di. l. si de vi (Ab eis) spoliatorib⁹ repellat actor itē tñ iterdictū vñ vi dicimus et eadē obstat exceptionem pacti. ff. de pac. si vnus s. pacta.

1. Quam penam incurrat hodie qui plus petit.
2. Hereditatis petitio nō cōpetit cōtra debitōrē in diem.

De plus petitionibus.

Rubrica.

Consilium. (Pronidētie pstendū) qusqz dānū vel expēsas patiat aduer- sarius. insti. de ac. s. tripli. (Re.) vbi aut sup maiori quantitate quam sibi deberet fecit sibi creditor cauere scienter et dolose a debitore si postea pl⁹ petat et psecuret vsqz ad litē ptestatā totū debitū amittat. C. l. i. C. In expensis fm leges oli amittebat totū qd qz mō qz pl⁹ peteret. isti. de ecce. s. tpalis. hodie fm leges q plus petit vel cā vel loco si aliquod dā nū in datioe sportularū ex hoc senserit triplū reddit. et nihilo minus expēsas ppter regulā generalē: qd vici⁹ victori condē- natur in expēsis. C. de indi. pperādū. s. finatū. Lū autem in fo- ro ecclesiastico de sportule nō accipiunt. f. de vita et bone. clerico. cū ab oli. nō cōdēnat fm canones ad b triplū. sed ad expēsas tñ vñ hic. quas. f. fecit occasione petitionis plus continentis (Lo- co) hic pōt cōueniri vbi soluere tenetur si inueniat ibi. s. de fo- ro cōpe. dilec. et etiam alibi vbi de iure cōi bz forū nō autē vbi fecit pmissionē. ff. de iudi. beres. ff. de eo qd certo loco. l. i. C. de bo. an. indi. po. l. iij. (Petit). C. de lra bz duplicē intellectū: pōt em legi qd debitor nō cogat icipere litē sup pncipali debito nisi post finitas duplicatas iudicias et expēsas solutas et bz hoc locū qñ debitor a pncipio ante litis ptesta. opposuit et pbaui decli- natōiā fortisqz pactū qd nō possit an certū tps pueniri et sic loqz isti. de excep. s. tpales vel qñ ante lit. contest. opposuit et pbaui parte cōsentiēte dilatoriā solutiōis scilicet qd nō tenebatur sol- uere ante certum tēpus. et etiā iudex ex officio suo debitori dupli- cauit iudicias et expēsas adiudicauit. nam in his casibus non coget debitor litē inchoare nisi pdictis pfectis insti. de excep. s. hodie. C. Itē potest intelligi. qd debitor nō cogat suscipere li- tē de re iudi. vel officio iudicis sup exentiōe suie late super prin- cipali debito nisi pdictis impletis. aliqui etiā intellexerunt qd etiā litē ceptā p lit. contesta. non tenetur debitor erequi nec ad sententiam pcedatur nisi pdictis pfectis immo aliqui dixerūt quod statim postqz apparuit debitum ante tempus pe- titum absoluet debitōrē ab instantia iudicij. arg. pro eis. ff. de peti. bere. qd si in die. sed hic non videt qd cū constet de debito in diem qd cōdēnari debeat pdictis penīs p sna temeritate ipo- sitis. ff. de indi. de qua. ar. ff. ad. l. aq. l. in lege. ff. de fur. quidā. nec. l. puallega. qd si in diem contradicit quia ibi nō agebat ad debitum in die soluendo sed ad cautionem pstantiam ad quā bñ fuit cōdēnatus. ff. de iudi. in omnibus vel dic illud ideo est: qz petitio hereditatis non competit contra debitōrē in diem: qz nō possidet p herede vel possessore sed actio ex mutuo vel cō- similes bene competit contra debitōrē in diem l. male agat. ff. qñ dies leg. ce. l. i. in fi. C. Item no. quod pena ista tenet nō tantum qui contra pactum factū ipetit ante tempus sed etiā q petit ante tempus a lege pfixum insti. de ecce. s. hodie. et pone exempla in dote. C. de rei vro. act. s. cum autem. et in constituta. ff. de consti. pmissor. s. si sine. et in condemnatione. ff. de iudi. de- bitōrē. et in multis alijs.

1. Jura an dicantur possideri.
2. Possessio vel quasi nō cadit in iure nisi ratione exercitiij.

De causa possessionis et proprietatis.

Rubrica.

Sceptis. s. i. (C. Domēt). i. possessionis q pa- ta ē p mōmētū durare. no. qd iu- ra pprie nō dicūt possideri: nec qñ possideri: nec ab his q ea i veritate bñ putat iura episcopali vel hu- insmodi. vel ins eligendi vel indicandi vel huiusmodi. vel ins seruitutis vel huiusmodi. quod sic probō quia nō sunt nec qua- si possideri possunt ab his qui ea non habent. C. Item posses- sio vel quasi non cadit in iure nisi ratione exercitiij sed pprie di- citur quasi possideri ratione actus. verbigratia: talis est in pos- sessione exercendi iura epalia vel est in possessione eligendi vel indicandi vel est in possessione eundi. vel potes dicere talis est in possessione vtendi vel iure eligendi vel indicandi. vel vtēdi iu- re seruitutis vie vel hmoi et cōsimilibus. possessio enim aliqū- actum requirit vel exercitiū. et si aliquādo inuenis qd aliqz sit in possessione iuris expone. i. exercēdi ius vel ea que pntēt. ad illud ius. C. Alij dicunt et forte melius quod proprius dicūt qd aliqz est in possessione iuris eligendi vel eundi quā q aliqz est in possessione exercēdi hec iura. bene enim qz pōt habere posses- sionē alicuius iuris l. ipe nō habet illud ius qz l. ipse nō habe- at. alius tñ habet velerā si nullus habet est tñ in re vel actu vel habitu. C. (Ano) non habet locum hec decre. quādo a diuersis partibus intentat in possessorio et petitorio: qz tūc nō rōne p- ritatis s. rōne recōuentionis sub vno iudice est agendum. C. de sen. riter. om. in. an. et pñr. s. de rescri. dispēdia. bz ergo locum vbi qz ad aliquos iudices ipetrat sup possessorio et ad alios su- per petitorio. qd nō licet et credimus nō valere literas. s. de re- scrip. ex tenore. Itē hec decre. habet locum durante eo de quo p- mo actū est iudicio. als secus. vt no. s. de iudi. c. vlti.

Aultimum. (Interrogati) prius audiāt nihilominus tamen incon- tinenti post audiant attestaciones super petitorio. s. de or. cog. cum dilec. vel dic vt in gl. seq. C. Prius audient. i. aperiant vel approbent attestaciones et fm eas pro- cedant. et erat hic dubiū decreta. si post apertione testij et alle- gatiōes factas l. pcedere in possessorio pēdente petitorio. et re- spondetur. quod sic. f. e. pastoralis. in fi. vbi de hoc no. et intelligo hoc verū. f. qd licet dimittere petitoriū et pcedere ad possessio- nem recuperandam vel adipiscendā. nō aut retinendam. f. e. pa- storalis. alij dicūt idē in interdicto retinēde et bene. C. (Licite) hoc est verū vbi vna pars intētat petitoriū et possessoriū recupe- rande possessionis vel adipiscende. f. e. c. i. s. i. titu. priori. cū ad sedem. secus si retinēde. s. de indi. examinata. insti. de inter. s. re- tinēde. arg. ptra. ff. de acqui. pos. naturaliter. s. i. C. Idem est si a diuersis partibus. f. qd vnus pponat interdictū retinēde pos- sessionis et aduersarius petitoriū als ordinarij iuris est vt pri⁹ de possessione quā de ppetate agatur. C. de rei vendica. ordina- ri. C. quo. bono. l. vl. C. de inter. incerti. C. de edic. di. a dria. l. ij. C. Si autem actor intentat interdictū recuperāde possessionis vel adipiscēde et aduersarius velit agere de proprietate eiusdem rei vel etiā de crimine nō potest. f. titu. priori. in literis. et c. itē cū nisi forte vt qdā dicūt velit statim de proprietate probare. ff. ad erbi. l. iij. s. ibidē. ar. ff. de re iudi. in condē. s. vl. quod nos non credimus. s. de or. cog. sup. C. Itē no. qd si spoliator in matri- nio. itentauit peti. et lis sit pte. tñ spoliatus potest de nouo intē- tare possessoriū sup quo pcedatur et differatur peti. f. de resti. spo. ex. conuestione. et idem est etiam in alijs. f. e. pastoralis.

1. Forma libelli per quā intentatur petitorium et possessoriū.
2. Medū super petitorio sed etiā super causis fertur sententia.
3. Reconuentio nō bz locum nisi prius pcedat conuentio.
4. Qui petit restitui ad ius incorporale pbare d. se possidere tñc quando de possessione deiectus fuit.
5. Que regrantur ad hoc vt cōpetat interdictū de iti. actusqz pri.
6. Vacillatio est cā sufficiens repellendi testes.
7. In libello est adijcienda causa quare aliquid petitur.

Ecclesia. s. i. (C. Consueuerit). bellū cum consueuerimus interesse electionibus epo- rū petim⁹ talē electionem nobis absentibus factā cas- sari intentatur possessoriū et petitorium. vel quod melius di- citur omne ius. i. et possessionis et proprietatis deducitur in in- diciū vt tam possessionis quā ppetatis iure iuent: qz nō tantū d. qz psequi possessionē quādo petit restitutionē posses- sionis s. etiā qñ se iuuat possessionē vt h. et pōt hoc esse. ppter ver- ba posita in pdicto libello ibi. f. consueuim⁹ interesse vbi posses- sio ppter factū interessendi et ius ppter consuetudinē notat. Idē dicēdū videt si tātū petisset electionē infirmari ppter regulā. qz hic ponitur id venire in iudiciū. et. Idē si diceret quia ad me

a. Hospitare
tur ad hoc di
cti Inno. vide
Bart. l. l. de
in rev. ff. de vul
t. ibi adoder.
et fely. in. c. cu
ad. ferra. col.
tin. v. tertia de
claratio. s. de
cōst. Et ibi p
ips. pcor. dātes.
Et vide et ab.
in. c. bone meo
rie. col. v. s. de
postu. pla. Et
car. i. p. rrvv. i.
icp. primo rō
nes. col. ij. circa
medium.

ptinet. ff. de v. o. sig. vbi illud p. Secus autem diceremus si pete
ret affirmari qd ad nos ptinet electio de iure qd tunc tm petitioni
intetatur vel potius rōne pprietatis iure eligendi d. cassanda
electio. et nō rōne possessionis. Idē si diceret qd de consuetudine p
tinet qd consuetudo in. est. i. di. consuetudo. insti. de iur. natn. s. cō
stat. et s. et nō scripto. Et nō qd nō solū fert sentētia sup eo
qd petitiū fuit. s. electionē affirmari s. sup causis. s. qd consuevim
littere. et est hoc ipsum ppter regulā q sequit id venire in iudi
ciū. Idē etiā dicit quidā si tñ electionē petisset affirmari tñ
quidā hoc negat et hñ dicit qd hñ. s. clerici expisse petiere sibi ad
iudicari ius eligendi. et in possessionē remitti. Et si qd autē
vult diligēter intueri satis cognoscere pōt qd p illa verba peto
electionē factā de tali affirmari nec petitioni nec possessionem
intentatur. qd taliter nihil iuris in electione petit. nec ratione
possessionis. s. ppter verba libello adiecta. s. cū consuevimus i
teresse. et nobis ex clausis et aliis pmissibus vñ possessionem et pe
titioni intetare cū rōne sui iuris dicat electionē affirmandā vel
infirmandā. cūnt possessionē dicit qd hoc ipso qd petit electionem
affirmari vel infirmari. vñ hoc petere oī iure quo electio sit confir
māda vel infirmāda. ar. hic. i. ff. de an. ex. l. hñ. et si contēdatur
de iure petitioni vel possessioni poterit snia ferri de iure illo.
Sed si non contēdatur de iure petitioni vel possessioni s. cō
firmet electio vel casset ppter formā vel alias causas hñdī snia
forte nec i possessioni nec i petitioni facit pndiciū cū de eo non
fuerit actū nec expisse. s. qd hoc petitiō nō cōtinebat nec tacite. s.
inducendo i pcessu litis pbatides sup iure suo. Et postula
bā petitioni et possessioni itentates. et cū itentaret possessioni re
cuperāde possessionē clerici tñ canonici nō erāt admittēdi sup
eo dē petitioni. s. de or. cogni. sup. et qd hic admissi fuerūt ad pe
tendā confirmationē fuit qd placuit clericis nec voluerūt excipere
de spoliatiōe. vel fuit qd primo canonici petierāt confirmationē
et postea rōne hñdī principalis petitiōis admissi fuerūt clerici
ad recuperandū de possessione. qd nō posset locū hēre reconuen
tio nisi prius pcedat conuētio. al. pposito possessioni nō admit
tatur reconuētio nisi super possessione. sec. aut est si pso agat
petitioni: nā tñ sup aliā reconuenit possessioni et petitioni.
Secus aut si incepissent agere clerici possessioni et postea ca
nonici peterēt confirmationē. vel dic corā iudice ordinario vel
etiā delegato cui principalr eēt vtrūq cōmissum hñ posset agi
de vtroq nō in modū reconuētionis. s. pcpalis cōuentionis
vt no. s. de or. cogni. super cum bene sese inuicem compatiatur
petitiones iste. peto electionē meā affirmari. et aduerso peto ele
ctionē talē infirmari. qd est facta nobis absētib⁹ q erant in pos
sessione eligēdi ad qd de iure spectabat. Sec. aut si primi pete
rēt ius eligēdi cū essent i possessione. nā tñ nō audirent scōi. ar.
gu. ff. si vñ fru. pe. l. v. s. de iud. examinata. Et dēli placet qd hñ
nō habeat locū exceptio spoliatiōis cōtra hos petentes con
firmationem. Item non impediuntur petere confirmationē. s.
etiā primo conueniantur interdicto. quia petitiō cōfirmatio
nis non dirigit specialiter cōtra aliquē. s. officio iudicis peti
tur. vt no. s. de or. cog. cum dilectus. Et Abfuisse petēs resti
tut ad ius incorporale debet probare se possidere tñ quādo fuit
deiectus de possessione. ff. de vi et ar. l. i. s. interdictū. et j. de re
stitu. spo. olim inter. probat autem se possidere si probat sibi eē
cautum de non impediendo vñ iure de quo agitur. vel si pro
bat se vñ saltem vna vice domino ad quem pertinet sciente
et patiente quod tanq iure suo vtebatur. non facimus vñ si do
minus sit coactus vt cūcat vel vt patiat vñ dūm de hoc in iu
dicio pster de quo non pōt ei referri qstio donec fuerit restitui
tus cū et pdo restituendus sit. s. de rest. spo. in l. i. s. c. seq. Et Sed
contra hoc vñ. ff. de iti. actus pñ. l. i. s. de aqua quot. resti. l. i. s.
aristo. vbi d. qd nō credat vñ iure suo nisi agat et illis interdi
ctis. s. q per violētiā vñ nō creditur vñ iure suo. ergo non ha
bet interdictū vñ vñ. s. i. interdictis q cōpetūt possessionib⁹ ad
possessionē tuēdam. vt sunt pdicta interdicta. s. de iti. actus pñ
na. et de aqua quot. et est. et vñ. pos. locum habēt qd dē credere se
vñ iure suo ad hoc vt illa ei cōpetant interdicta. ff. vñ. pos. l. i. s.
fi. et l. se. et i palle. l. c. s. qn agit interdicto recuperandē posse
sionis obtinebit et si nō credat se vñ iure suo. et eodē modo dicā
si agit vñ pos. s. alii quā ptra cū q male habuit possessionē s. s.
vñ. clā. vel pcaro. qd nō opz q credat se vñ iure suo. ff. vñ. pos. l. i.
Et j. s. hñ. et l. seq. Et Sed dices nūquid eo ipso q pmissit aliquē se
mel electioni interesse videt ei cōcessisse quod decetero interist.
Respon. non. sed possessionem interessendi electioni. querit et
dicim⁹ hoc esse in electione. vt patiēdo aliquos interesse electiōi
possidere videantur vt hic. qd nulli consueuere admitti ad ele
ctionem tanq habētes vocem nisi illi ad quos de iure pertinet
vel de consuetudine. ar. ad hoc. ff. de aqua quot. et est. l. i. s. item
questum. vbi d. sufficere si vna die duxit aquā p fundum tuum
quia nō presumitur qd pmitteres eum sic ducere. si crederes euz
nō vñ iure suo. Et In itinere autē vel actu vel via oportet ad
hoc vt cōpetat interdictū de iti. actus pñ. vel vbi credatur pos

sessionē adeptus q triginta vicibus iurit dñō sciēte et creden
te qd iure suo vñ et patiente. ff. de iti. actus pñ. l. i. s. j. vñ de
credere qd si vnus ep̄s in domo alterius ep̄i vel miles in domo
alterius militis mille vicibus hospitaretur nō psumeretur q
fita possessio prandēdi vel hospitandi. qd nō credit qd ille q ho
spitē recipit patiat cū prandere vel hospitū recipere tanq vñ iure
suo nisi expisse pbat q tanq ex debito petebat. et sic fuit ad
missus. Et est rō. qd potius cōiter psumerēt talia fieri et gra
q ex debito. argu. ff. de flu. l. i. s. rñ. et ff. de fun. instruc. l. cū vela
mionis. s. asina. discretus ergo iudex vel ex variis circumstātijs
et maxime iure approbati psumeret agentem possidere ius i cor
porale domino sciente et patiente cum vñ tanq iure suo vel co
get eum probare qd dñs patiebat eum vñ iure suo sciens q tan
q iure suo vtebatur. Et Arios hoc sufficit ad repulsionem
eozum. Et Macillasse hoc sufficit ad repellendū eos. in. q. ix.
pura. iñ. q. iñ. item qui falso. s. de acc. sup. bis. ff. de qstio. de mi
noze. et l. ex libero. Et Negatū hoc sufficit ad repellendum
eos nisi indirecto p. obasset. indirecto enim bene probat nega
ua. et nō. testes reprobari non solū qui probant expresse nega
tiua sed etiā qui probant implicitā s. qd ad canonicos tñ
ptinet electio. Et Presentes notabie qd hic libellus non est
admittendus. peto talem electionem cassari. quia apud me est
ius eligendi. sed talis cā est adicienda. qd apud me est possessio
iuris eligēdi. ar. j. de in re. p. sultationibus. c. et literis. non est
enim sufficiens causa cassationis vel confirmationis electiōis
pprietas in eligendo. s. possessio. vt hic. et c. consultationibus.
Decernimus repetere quod diximus. s. de elec. cum ana. s. de
in integ. rest. cum venisset. Ad idem est quod electio ista cassat
cum fuerit facta ab omnibus illis quos potestatem habuerūt
eligendi cum. Rñdeo hoc esse ideo: quia conuēti fuerunt illi q
erant in possessione eligendi. et sola possessio sufficit vt vocari
debeant et nisi vocent q cassetur vt hic. ar. s. de ele. cum ana. nō
enim licet eis. s. canonicis s. in veritate tñ ad eos pertineret
ius eligendi ius sibi dicere et alios priuare qui in possessione
tuēdi erāt. j. de insti. cum venissent. C. ne quis i sua cau. in. si. di.
p totū. Sed si nihil in iuriā alterius fecisset sed tñ iure suo
vñ esset qd et posset si clerici pñtualiū ecclesiariū p se tñ eēt i
possessione eligēdi. et canonici q de iure eligere debebāt s. non
essent in possessione nec per se nec cum alijs eligendi p se tantū
elegerunt. nam in hoc casu videtur qd horum canonicorum ele
ctio est confirmanda tanq facta ab his qui vere potestatem ha
bent eligendi: quia ille a quo petitur confirmatio vel ille qui
debet iudicare de electione non inquirat tantum de possessio
ne si potest ei constare de veritate nec facit vñ vtrum clerici q
erant soli in possessione eligendi alii eligerēt vel non. Et Itē
nec est vis siue elegerint ante electionem canonici siue post. di
cunt tamē qd si clerici tāto tpe bona fide fuissent in hac pos. eli
gendi qd pscriptissent. qd ex tñ nō teneret electio canonicorū q
iam i alios legitimo modo est eligēdi pñs trāslata: vt hic. j. et
fm statuta. et hoc quidam cōcedunt. Alii dicunt cōtrarium
et melius vt nobis videtur. s. qd electio canonicorū cassanda est
et electio clericorū cōfirmanda: qd ex quo possessionem amiserūt
postea sua auctoritate resumere nō pñt. C. vñ i. sigs in sua. hic
Sed primi respondent obtinere hoc in iuribus incorporalib⁹
que inseparabiliter adherent ossibus hominū. et pro his facit.
s. de electioni. dū vñ dicitur quod absolutiōes facte ab his
qui nō iure possident nō valēt. Sed illi dē. rñdent alij il
lud ideo fuisse quia in mala possessione erant sicut ex ista ibi ap
paret. nos hñ tantū loquimur de bona fide et legitimis pos
sessoribus. Idem quod dictum est in electione dicitur et in
snia que fertur ab his qui ius habēt sed non possessionem. rñdē
in alijs similibus. de hoc no. aliqua. j. de resti. spo. olim. et. s. de
in integ. resti. c. hñ. (reducentes) solo verbo (in re). ff. de iudi. sole
mus (sed id) dummodo sub petitione porrecta. concludi pos
sit (statuta). l. iñ. pñt. c. hñ. et. s. ab his. s. de electioni. c. i. et c. cū
terra. Et Tertio idem est si bis. j. eo. cum olim. immo idē si se
mel dummodo crederet vñ iure suo hoc fecit. ff. de aqua. quot.
ti. et est. l. i. s. aristo. et s. hñ interdicta. ff. de itine. actus pñ. l. i.
l. iñ. et si semel tantum in. el. an. elegissent. dummodo alia inter
uenissent que in pescriptione alicuius iuris requirunt sufficit
quantum ad ius pprietatis querendum sed s. possidens tñ uet
pescriptione non tamen consuetudine in qua ad minus binus
actus requirit. C. de epi. audi. l. iñ. j. de pñf. c. si diligēt. Sed
in pescriptione iuris requiritur iustus titulus qui non requi
ritur in consuetudine. sed et cōsuetudinē et iura opz eē pscripta
vt in pprietate pñt iudicet (actore). C. de probatio. actor. Et
faciendis) hic apparet q nominatim petitiū fuit a clericis q de
cetero canonici nō facerēt electionē sine eis. nam si non esset pe
titiū nunquā sic absolueret nec silentium imponderet: cū tñ su
per petitioni debuit indicare. j. de simo. l. s. et quātūcūq expres
sa cā papa iudicasset de confirmatione vel infirmatiōe electio
nis. puta casso electionē quia nihil iuris habet in electione vel
confirmo

confirmo quia apud eos est ius eligendi. p hoc tamē sup iure nō intelligitur indicatū et si postea s eedē pōne agāt scz clerici de iure nō obstat excep. rei iud. q. de alia re mō agāt scz de iure eligē di et de alia primo actū ē scz de pfirmatiōe ut ifirmatiōe vni? pio ne: h eadē causa vtrobiqz agat. ff. de excep. rei iud. cū q. r. i. l. seq. sec? si primo pñciatū ē de iure eligendi et postea fieret electio quā is q in pñtito iudicio succubuit nūc i scdo iudicio ea rōne qz i electiōe ius hz et pñt? est petere ifirmari tali em obstat excep. tio rei iudicate. arg. ff. de excep. rei iud. l. si cū argentum. §. si fundū et fm hoc intelligit. §. de verb. signi. abbate. r. §. de pñt. cū dilec. r. §. de elec. q. relā. nā i oibus fuit petitiū qd sup iure etiā indicaret sicut i tenore lse apparet i oib? . Et si §. diceret seq. ref absurditas qd si aliqz peteret fruct? alicuius fundi vel par rum ancille: et reus negaret: et p suo negationis cā assignaret qz fundus vel ancilla nō est actoris et postea absolueretur a peti tione fructus vel partus q postea non posset petere fundū vel ancillam. scz q succubisset qd falsum est vt colligit. ff. de excep. ptio. rei iud. l. si qz cū totū. §. item si qz fundum et sequenti. l. an eadē. §. qui cum partem. r. §. si. sic. et dicendū est in pñtito casu. sicut enim poma sunt fruct? agri sic eligere est fructus iuris eli gēdi. vt not. §. de iure patro. cōsul. et aliud est petere vsufructum formalem aliud pñtietatē rei. ff. de excep. rei iud. si cum argentū §. si fundum. ver. sed si vsufructus. nec est contra. ff. de cōpē. qui in diem. cum suis concordantiis. quia reus opponendo compē sationem actori ita petit debitum sicut si directam actionem in tentaret. nulla enim differentia est sine compensat pecuniam si ne cam accipiet. ff. de calum. l. si. hic autem clerici conuentionaliū ecclesiarum nihil petebant sibi adiudicari: sed solam electio nē factam a canonicis petebant cassari. licet causam assigna rent quare electio esset cassanda. immo et si petissent. sic. peti mus nobis adiudicari ius eligendi nisi super hoc fieret litis: cō testa. non tamen prohibentur isti clerici de nouo agere pñtioria pro iure eligendi. Nec obstat eis exceptio rei iudicate: quia nū q de iure eligendi actum fuit nec obstat pñtiallegat. l. de compē. qui in diem. quia ibi excipiendo de compensatione poterat consequi debitum meum saltem cōpensando sed isti clerici nul lo modo poterāt consequi aliud excipiendo super iure electio nis contra electio. quod esset cassanda quia ipsi de iure vel de consuetudine interesse debebant. sed hoc tantum poterant ob tinere quod electio facta cassaret. Et item non est contra. ff. de exceptione rei iud. l. si quis cum. §. si ancillam. immo potius cōcordant ibi enim dicit quod vbi cumqz eadem qñtio repetitur in iudicio obstat exceptio rei iud. sed in casu pñtito nūqz re petitur eadem questio: quia primo non est actum nisi de cōfir matione vel cassatione pñtensis electionis. repete que not. §. de ord. cog. super immo plus videtur quod si anno vel mēse pñ terito isti clerici conuentionales egissent cōtra capitulum: et pe tissent cassari electionem eis cōtemptis factā de. a. et lata esset sententia absolutionis pro capitulo etiā expressa causa. ea sci licet quod non deberet clerici conuentionales interesse electio ni. et nō facta alia electione de. b. nō de clerici petāt electionē de. b. factam cassari et eadem causa. ex qua prima electio fuit cassata nō obstat exceptio rei iud. q. de alia re agāt mō. §. de electione b. et de alia pñt. §. de electiōe. a. ff. de excep. rei iud. r. i eadē. r. l. se.

- 1 Sola pfirmatio videt facere vt quis possit administrare.
- 2 An possit quis ante installationem ministrare. et vide in nu. 5.
- 3 Ecclesijs oblata deo oblata esse dicunt. et dicunt esse pauperū quo ad sustentationem. vt in numero. 4.

Cum super tione (et cōfirmatus) sa tis videtur quod per solam cō firmationem possit administrare. §. de ele. qualr no sti. transmissa. in contrarium videt qd si hoc est fru stra vt installationē fieri de qua habemus. §. de of. ar. vt nostrū. et frustra vt esse pñtsum pape si nō possit intronizari qd possit administrare. r. i. §. di. in noie imo qd plus est ex pñtuz bēs qz et si sint pñtati nēdū pfirmati tñ q nō debēt se intronizzare de rebus ecclie. r. i. §. di. si qz ordinarius. et c. seq. Et Sed quidam bis pñtatis rñdent dicentes tunc ante installationē non posse ministrare cū hoc hz cōsuetudo. §. q nō administrat an installa tionem vt sicut per consuetudinem fingitur aliquis possessionē nactus q nō est. §. de pñt. c. si. sic et per consuetudinem installan di vt est consuetudo: qd post confirmationem installatur etiam post confirmationem fingit nō habere iura confirmationis vel dic installationem ad solā solēnitatē facere potest. et illud qd di cit q vbi est pñtudo installandi per aliquē. seruanda est con suetudo vt in pñtalle. decre. vt nostrum. sed nihilominus an in stallationem administret nisi cōsuetudo cōtraria operetur. quā etiā dicerē pñtiale. nec capitulo in nomine contradicit nō enim colligitur ibi ar. a contrario sensu. quia etiam administra re possunt sine installatione facta in vrbē. et vidim? qd papa ad ministrant ante qz vrbem ingrederetur. et tamen libere vrbē in gredi poterat. nec contradicit. c. r. i. §. di. qz ibi contendeat eos

non esse epōs et per obreptionem obtinuisse consecrationē. §. de de volo. cum olim. vel non negatur ibi quin ecclesia ad quā pñe cratus est bona ministrat sed ecclesie ad quam diuertit. (C) Re stitendum) qz iā possessionē habuerat. i. in causa restitutionis esse nisi contra cū de veritate electionis qd mala esset pñtisset. et stat in solo verbo bec restitutio vt bicin. §. r. §. c. pñt. Per so lam autem cōfirmationem nō posset repeter restitutionē posses sionis licet quidam contradicant. sed videtur contra. ff. de acq. pos. cum beredes. vbi dicitur qd adita hereditate iura trāseūt

- 3 sed nō possessio nisi corpore fuerit apprehensa. Et De hac aut materia pñt notari qd nō pñtatus sed xps dñm et possessio nem rerū ecclesie habet. vñ quecumqz hoies offerunt ecclesijs di cuntur esse oblata deo. r. i. §. q. si. nulli liceat pñtēdia. r. c. qui abstu lerit. et. q. j. res. c. videntes vel ecclesie habet possessionem et pñt pñtietatem vt colligit. r. i. §. q. si. pontifices. r. j. de testa. et. c. requi sisti. i. aggregatio fidelium que est corpus xpi capitis. §. de sacra vnc. c. vñtco. ante medium. et si aliquando inueniantur bec bo na deo oblata esse episcoporum vel pñtatorum vel capitulorum
- 4 dic esse eorum quo ad gubernationem. Et Dicunt etiam esse pauperum quo ad sustentationem. bec aut pñt vtilitatē com m inēdū sunt per ecclesias diuersorum locorū autoritate sum m xum pontificū et epis et alijs pñtatis concessa est ministratio cōp. r. i. §. j. videntes et bis pñticipimus et propter hoc dicim? qz quātūcūqz moriatur pñtatus et omnes clerici ecclesie tamē pro pñtetas et possessio remanet penes xpm qui vñt in eternum vel penes vñtūsalē vel singularē ecclesiam que nūqz moritur: nec est vñt nulla. r. i. §. q. si. liberti. r. i. §. q. j. non turbatur. r. c. loquif et pñtati siue dispensatores habita confirmatione statim pos sunt administrare. sicut si pupillo daretur tutor vel adulto cura tor: et noie ecclesie actiones intentare. et etiam si spoliatur eccle sia aliquibus rebus anteqz eorum possessio adipiscitur: pñtatus habet interdictum vñt vt: sicut tutor nomine pupilli vel q libet administrator nomine ecclesie nō suo. et sic nō est pñt. ff. de acqui. her. l. cum beredes. cum ibi suo noie tantūz agere possit hoc tñ bene fatemur qd si aliqz epōs peteret restitutionē suo no mine epatus quo esset spoliatus sicut hic faciebat bene restitue ref ad statū quo spoliatus esset et si libere ministrabat ad liberā administrationem restitueretur et si minus libere ad min? libe ram. ar. §. de resti. spo. pñtatis. r. j. de ap. bone me. hic etiam cū omnis causa restituenda sit. et res que simul cum epatu ablatae sunt restituitur. ff. de vi r. vi ar. l. §. qui iud. §. si fundum. nā hz hoc interdictum nō cōpetat nisi possessori. et ipse pñtatus si dictas res non possideat. sed ecclesia tantum ad quam cōfirma tus est non vt competere interdictum. sed dic vari siue venire in interdictum si quoquomodo habuerit. siue depositas siue re cōmendatas siue pñtioratas. ff. de vi r. vi ar. l. j. in prin. r. §. qd aut ait. l. cñ de eis non datur interdictū principaliter si ei tñ spoliaretur. qz ea nō possidet ciuilitur vel naturaliter. ff. e. l. §. §. deficiunt. r. §. interdictum autē. tñ rōne accessorij veniunt. et o de modo hic pñtialiter enim competit vñt. interdictū vel iudicis officiū p recuperando statu suo. ista aut sibi competit noie suo vt dictū est: ad res aut ablatas rōne accessorij. §. qz acce dūt epatui ad quē restitut? est. ff. eo. l. §. rectissime. r. §. ex die. r. l. merito. §. r. illud. Et Sed dices cū interdictum vñt vi tñ ad in teresse cōpetat. vt. ff. e. l. interdicto. hoc aut nō interfit suo noie.
- Et ecclesie tñ inanis erat restitutio. Et Rñdeo interdictum vel officiū iudicis semp cōpetere ad rem ablatā vel ei? estimatio nē etiā si nihil interfit eius qui ea spoliatur? est. vt pñt. ff. e. l. §. qd aut cum ad ea q ibi dicunt nō agatur rōne interesse. et em quā tū ad rē locatā si vis fiat nō interest locatō. ff. loca. si merces. r. l. se. nihilominus tñ estimato rei locate venit in interdicto. vt col ligitur in pñtito. §. qd aut. et insuper. §. vñt estimationē teneat ad interesse. et sic loquit. l. pñt. interdicto. Idem in pñtato dici
- 5 pñt qz sua interest cū eaz dispñtationē habeat. r. i. §. q. j. epōs. Et Rñt rōne accessorij teneat ad oēs fruct? dāna et expēsas. §. de restitu. spo. gravis. §. de ap. bone me. restitutionē aut eaz rerū suo noie nō petet cū eas non habuerit nec possederit suo noie. sed ecclie plus placet qd nō. §. de resti. spo. in literis et posset dici in prima obiectione et etiam vbi pñtudo est installādi p aliquē seruā da est consuetudo. vt in decre. vt nostrū. sed nihilominus etiā ante installationem ministrabit. nisi cōsuetudo pñtā operetur
- Et quā etiā dicerē pñtiale. Et Siue aut dicas xpm siue ecclia generalē siue specialē siue epm vel aliū pñtatum: siue papam vica rinm xpi possidere. dicas fm pñtatum modū pñtendum. beres autem secularis si ante aditā hereditatē. vel etiā si postqz adine rit spoliē castro fundo vel alia re hñditaria. nō pñt tñ agere in terdicto recuperā de possessionis ad rē qua spoliatus est. nisi pñt habuerit per se vel p aliū illi? rei possessionē. qz duo hz pñt ille qui intentat hoc interdictum que iste pñt nō pñt. §. possessio nē et spoliationem (pñtitorij) petierat enim se restitui ad epatū quo fuerat spoliatus. et ad quē fuerat canonice electus. et sic pos sessorij et pñtitorij intentabat (De qua). ff. de iud. de qua re.

Cum dilectus (Petitorio) de hac ma-
teria not. s. e. c. ii. (pprie-
tatis). ff. de po. bo. si. ff. de pig. ac. si rem (in executione)
hoc quod dicit hic de ptermittenda executione i
proprietate loci bz siue vna pars tm egerit possessorio ⁊ petito-
rio siue vna pars tm egerit possessorio ⁊ alia petitorio siue si-
mul ceperant agere siue diuersis tēporib⁹ dūtāme snia sup petro
qz simul occurrerit ferēda. Si autē primo ferē snia sup petito-
rio decero

rio decetero nō est ferēda sup' possessio. q' nō p'desset si autē
p'ius ferē sup' possessio hū postea ferri pōt sup' petitorio. J. d. e
testi. significauerunt. hac rōne v' q' post sniam latā i petitorio
nō possit sup' eodē agi possessio de spoliatioe facta an lit. cō
te. vel etiā post in petitorio. sed de spoliatioe facta post sniam i
petitorio hū agi. q' non obstat exceptio rei iudi. i. in petitorio.

- 1 Statim qd eps est confirmatus dicitur hē administrationem.
- 2 Non de cōculpa qui confirmationi subite et ignote non dicitur.
- 3 Effectus confirmationis an impediatur si fiat clandestine.
- 4 Appellare non est necesse si quid extra iudicium fiat.
- 5 In cā beneficiāli pcedi potest in contumacia aduersariorum.

Um olim questio Archidiaconus petebat suā ele
ctionē confirmari archiepiscopo et canonici s' vel meli
archidiaconus petebat archidiaconatū ad quē l' elect
fuit p' ep'm : tñ cū nō possidebat vel q' idē credim' . s' . pete
re archidiaconatū ac si peteret sibi tāq' archidiacono obediri v'
responderi. C' Sed fm hoc v' q' ex quo confirmat' erat p' ep'm q
confirmasse eū intelligitur hoc ipso q' ipsum elegerat q' nō de
buisse inq'ri an ep's fuerit in possessione eligendi necne: s' statim
debuisset papa p'cipere sibi tanq' archidiacono r'ideri. J. de ap
pel. cōstitut'. cū post confirmationē statim habeat administra
tionē et si confirmatus est ab alio qui nō habet p'tatē eligēdi vt
no. s. e. cū vt. C' Item hic archidiacon' h'z offm iudicis vt resti
tuat vel vt archidiacon' admittat. s. de of. lu. c. h. q' d' petit nō
solū s' et q' spoliatus. s' et s' cū q' debitu nō soluit s. de ele. q' relam.
vbi nō . et vbi nō soluit debitu archidiacono. q' sibi nō r'udent
vt debet. C' Ad r' r'ideo sic q' si confirmatio fiat ita q' d' t' p' p'tā
tē beat excipiēdi aduersari' an confirmationē decetero nō p't aliqd
excipiēdo obfci quominus confirmatio snum habeat effectum:
nec de pacto in electione habito neq' de vitio persone. J. de ap
pel. cōstitutus. s. C' Si tñ restaret cōsecratio faciēda vel ordi
nario missa in confirmatione exciperetur contra cōsecrationem
vel ordinationem. s. de elect. cum dilectus. J. de ac. e. sup' his. et
vere nō pōt postea agere nisi peteret restitutio in integrū. vel nī
si supplicaret. vt no. s. de offi. dele. pastor. alio. s. pe. q' autē t'p's
excipiēdi nō habuit q' se opponit ante confirmationem. sicut fit
in eo qui eligēdo confirmat: v' quidē confirmatio siue collatio.
tñ dici pōt quod contra electionē et confirmationem. et impedietur
eius effectus. vt hic et cōtra p'sonam etiam cum sit diffamatus.
J. de lac. accedens. q' non est in culpa qui confirmationi subite et
ignote nō cōtra dicit vel electioni. Decret. a. s. t. s. eo. c. cum super
nō obest. q' ibi petebat restitutioem cum fuerit spoliatus. hic au
tem l' habuerit ius ex confirmatione q' tñ non habuit possessio
nē nō petebat nec pōt petere restitutionē. s. de acq. pos. cū bere
des. nec obstat q' dicit q' etiā p' iuribus denegatis competit
restitutio. s. de ele. q' relam. q' intelligit de iuribus denegatis que
p'ius possidebat. ar. hic cū nunq' possessionem habuit nō cōpe
tit interdictionem vel officiū iudicis. s. de vi. et vi. ar. idē est. s. vñ
vi. cum noie p'one ageret nō ecclesie. supra aut in decre. cū sup
loquar q' agi possessorio ad restitutionem possessionis episc
copatus. C' Si autē clandestine fiat confirmatio similiter impe
ditur effectus confirmationis. J. vt ecc. bene. c. s. et. J. de appel.
vt nostrum. Item si fiat aliquo p'currente vbi supplantaret ad
uersarium: intelligo eam clandestinam: et impediri tunc posse
effectum confirmationis. J. de appel. oblate. J. de dolo. cum olim
Jdem si dicatur confirmationem non tenere dic vt not. in de
cre. cum olim. C' Itē si fiat in absentia illoz qui contradicunt
et tradicere possunt. J. de accu. accedens. et ar. J. qui ma. ac. pos.
c. hūa. nā bis imputandū non est si non exceperunt cū absentes
fuerint nec aliqd sciuerint. hoc non credimus: verum licet enim
postea possit contra electū et confirmatum agere. non tñ ppter
inā absentia poterit impediri effect' confirmationis. et illa decre. ac
cedēs. ipedit' fuit ppter ifamiā confirmari. Jdē si dicat eū q' se
mel elegit et confirmat ius eligēdi nō habuisse. vt h. C' Sec' tñ
dicerē si alius elegisset et tempus excipiēdi habuisset anteq' cō
firmator confirmasset. tū etiā p'tumenn' electionē solā nullā et
nō cōfirmandam dicit non impediri effectus confirmationis
vt dictū est. q' exceptio minus canonice electionis non suspen
dit effectum confirmationis. J. de ap. constitutis. s. l' appellatio
impediret et in integrū restō. et sic loq' l. c. si quis ex fal. in. l. vl
ti. si autem confirmatio diceretur non valere ipso iure tūc hū tñ
pediretur effectus confirmationis. C' Sed opponēs. nonne
imputandū est predictis q' non appellant q' cito sciunt. h. q. vi.
biduum. s. si aduersus. Respondeo non quia illud locū habet
in iudicis. extra iudicium autem si quid fiat non est necesse ap
pellari. vt no. J. de bis que fi. a ma. par. cum in iunctis. tamen po
test appellari. J. de app. ad audientia constitutis. s. et in multis
alijs. c. item licet predicti nō possint per exceptionem impedire
officiū confirmationis p'tit post confirmationē agere in modū
renunciationis vel accusationis vt remoueat vel casset quod
factum est. J. de appel. cōstitutis. Item et alijs modis vt no. s. de

ele. dudam. s. C' Reclamationem. nam si reclamassent et lis
penderet super possessio. et id nō dū fuisset aliqua electio p' ep'i
scopi facta confirmata et superiorē approbata nō fuisset lata snia
p' archidiacono. sed finis litis super possessio expectā dū est.
vt no. s. de resti. in inte. cū venissent. hoc decre. nihil facit ad ti
tulum. C' Canonici canonici enim et archiepiscopo constituti
corā papa et videntes ipsum papam motū ex attestacionibus re
ceptis ad ferendam sniam p' archidiacono exceperunt s' ipas at
testatōes. q' nō valebāt q' recepte erant a iudicibus recusatis
propter suspicionem. sed dominus papa r'idet attestaciones p
pter hoc non minus valere et fm eas indicandū q' nō valuit re
cusatio eoz cū essent electi de cōsensu pcuratorum vtriusq' par
tis. et non facias vim siue canonici et archiepiscopo recesserint
appellātes a p'sentia hōz iudicū: q' etiā tūc valent attestatōes
cū ab eis nō liceat appellare. s. q. vi. a iud. et eodem modo multo
minus pōt infringere attestacionem si nō appellārit. C' Sed
opponēs nōne hoc solū sufficiebat vt non valerent attestatōes
q' recepte fuerūt lite nō cōtestata. R'ideo non q' cum de benefi
cio ecclesie ageretur potuit pcedi cōtumaciter absentantibus
se aduersariis p'textu forte recusacionis vel appellacionis que
nō valebat. in registro cōtinetur q' facta litis p'te. in causa apō
sedē apostolicā de consensu pcuratorū partium fuit cā p'missa
trib' iudicib' de q'bus canonici vñ recusabant ppter p'angui
nitatē archidiaconi memorati. C' Procuratorum multo for
tius si de partium voluntate. s. de offi. dele. sup' q' dū. ar. s. s. de
offi. dele. cū olim dile. J. de re iud. suborta. s. de postu. ad hoc. h.
q. vi. biduum. s. si aduersus. J. de ap. sepe. s. de in inte. restitu. cū
venissent. C. de troga. mi. an. l' exceptione. li. r' h. s. de trib. procu
ratoris. s. vt lit. non cōte. ad hoc. ff. de p'cu. ignoratis. s. si quis
ius di. l. s. si procurator. ff. q' quisq' iuris. l. i. s. si procurator
ff. de libe. causa. in seruo. in aut. de eccle. titu. s. si quis in suo. col
li. ff. de excep. si procurator. Do. si procurator male faciat negotium
dñi sui tenetur si procurator est obligatus dño actione mādati.
de p'cu. si procurator. ff. de p'cu. cū mādato. nā et i p'dest licet. in
iuste obtinuerit procurator. ff. de p'cu. qui p'prio. s. procurator. ar.
s. ff. de dolo. et eleganter. s. pe. vbi dicit q' si dñs nō pōt habere
recursum cōtra procuratōe: q' non sit soluēdo in integrū manet
p'istinum ius. cumq' ergo hic non possit habere recursum cōtra
procuratōe. q' hoc factū nō capit estimatōe v' ei manere saluū
ius primū. s' illud obtinet vbi dolo se v'at' est: s' si negligēter se
cus. s. de l' integ. resti. cū venissent (curantibus). s. de resti. l' i. cū
venissent. s. de ele. cumana. vbi de hoc no. (Imponentes) sup' s
dicēdo ipsi archidiacono. J. de cōcel. p' bē. post ele. cōtra Sol. ibi.

In causa Que l'ter (patriarcha) petierat sub
iectionem monasterii patriarcha: et
hoc ideo dicebat. q' solitus erat soluere. l. solid. in si
gnum subiectionis. lata autem sententia solationis
pro abbate. dicitur hic quod non admittitur patriarche pote
stas petendi cōdem. l. solid. si alio iure petere voluerit hoc de
cre. nihil facit ad titulum (Synodum). xvij. q. vi. s. vlti. C' Si
alio cū enim ex vna causa petierit iterū potest ex alia petere nō
obstante exceptione rei indicat: q' super prima cā lata est snia
cōtra eū. ff. de excep. rei iudi. et an eadem. s. actiones. et no. s. de
foro cōpe. cum sit generale. vel melius cū primo nō peti crit. l. so
lid. sed subiectionē monasterii sententia lata super subiectione
non p'indicat super. l. solid.

De restitutione spoliatorum.

Rubrica.

Scet multum Et. J. tñ duo sunt h'z ius
nō restituit. et secundū quod possessor incūbat pro
batio. J. eodem. in literis. J. de hīe instru. inter dile
tos. in fi. Solu. hoc contingit propter voluntatem partium que
in hoc conuenerunt.

Sollicite cures (Spoliatum) princi
pium huius capituli vi
detur contradicere fini. nam in principio dicit quod
inquirat an resignans tempore resignationis fuerit
spoliatus vt sic aduersarij testes non recipiantur super spon
tanea renunciatione. et in fi. dicit quod iterū recipiat testes sup
violenta spoliatioe. So. dicit quidā quod a principio d'z igre
re sup' spoliatioe de plano puta p' famam et p' hoc d'z repellere p
bationes de spontanea renunciatione. et postea d'z recipe testes et
alias p'batōes expoliati q' agit sup' sua expoliatioe. vt si ipam
p'banerit h'z restōnem. hoc nō placet. q' nunq' pōt tātz famave
predictam probationē auferat possessori. C' Alii dicunt meli
q' primo d'z ingere an fuerit spoliatus quando resignauit. i.
an eo t'pe fuerit in possessione. et si inuenerit eum non existētem
in possessione resignasse cum sit presumptio q' nō volūtarie se
cit primo reciperet p'batio nes de violenta expoliatioe. nec se
quens decre. d' dicit cum ibi nō dicat quod non existēs in posses

a C' Alii dicūt
ad beo dicta ad
de eū dē inno. l.
c. q' verisimile.
J. de p'sum. r. l. c.
sup' hoc d'z renū
cia. et pe. de an.
cha. l. q' cclviij.
inci. si predicta
sententia in. h.
co. circa fi.

nonne resignavit. Et ibi presumptio est si resignatem quod novio
leter fecerit. quia resignavit coram archiepo. ar. ff. quod me. ca. non est ve
rissimile. vel dic ibi volebat probare coactionem. vel ibi intentabat
petitorio. hic autem possessio recuperanda de possessionis agebat. Si
enim petitorio egisset ut rei vel alie in super renunciatione reciperent
testes. Item si post recuperationem possessionis egisset. ubi admittit
res exceptio renunciationis precedit. et excipit de renunciatione si
cedente spoliacione talis. scilicet quia veniens ad ecclesiam non fuit admissus
vel quia electus fuit per eum ad quem pertinebat ecclesia. in tali enim
casu bene admittitur huius exceptio. quia renunciando videtur
amississe possessionem: ut non. 3. de renun. super hoc.

Acepta conquestione. Inrel-
lectum
istius decreta. habes. s. de renuncia. sup hoc. bec des
cre. nullo mō est cōtraria superiori decre. qz nec etias

in cōsimili casu loquitur. dubitatio est hui⁹ decre. erat qd iuris
est si spoliatus ecclesia auctoritate ordinari ptereret restōnem. et
aduersarius suus obsecraret sibi nō potes petere restitutionē: qz
spōte resignasti ecclesiam. et iterū spoliatus vellet inducere pba
tiones sup spoliatiōne violēta. et possidens eccliam diceret. non
est necesse qd te graues hmoī pbatōe: qz primo resignasti spōte
hanc ecclesiā. vñ hñ spoliari potuisti auctoritate epi. vt p qdā
cūt p est. cui epi cōtulerat. sed hoc nobis nō p̄h. Querebat
ergo probationes hic retento casu pmissio cui⁹ primo essent ad
mittende. et rñdeo qd primo sunt admittēde probationes possi
dentis ecclesiam spontanea renūciatiōe: qz hoc pbato nibil va
lerent pbationes sup spoliatiōe: qz licita fuit spoliatio anto
ritate epi facta si violēter volebat detinere ecclesiam quā spōte
renūciauerat. sed si sup coacta voluntate vellet in dncere testes
tūc hēret locū dec. 5. de renū. sup hoc. ¶ Constititit. 5. c. p̄l.
cōtra m̄b. Sol. ibi si em̄ qz renūciat ecclesie sue statim h̄spo in
cū⁹ manib⁹ renūciat dare illā ecclia alii si ad eū ptinet colla
tio et si ad aliū ptinet mandabit qd eā pferat vel quod eā pro
sentet qñ sola pñtatio ad eū ptinet. ¶ Immo plus est: qz
postq̄ aliquis renūciat i manib⁹ ei⁹ ad quē ptinet recipere renū
ciatiōē et sine alia licētia ille ad quē ptinet pferre vel pñtare sta
tim faciet qd ad eū ptinet. nec h̄ eum fere alij snia: qz ex renū
ciatiōe iam assistit oē ius qd in ea habebat. vñ. q. i. q̄ periculosum.
et idē qdā dicit faciēdi qñ ad mādātū epi clerici contēnū pro
moueri ad ordines. 5. de ele. cū in cūctis. 5. inferiora. 5. de eta. 2.
q̄li. queris. ¶ Al h̄s tñ videt et forte meli⁹ qd ibi necessaria est
snia pñuatiōis cū adhuc retineat ius i ecclesia quousqz pñuenit
p sniam cū nō sint pñuati p sniam iuris. et sic etiā p̄dicte dec. di
cere vident. 5. de eta. et qua. c. i. Itē in primo casu et in oib⁹ aliis
vbi ius p̄dit ille qui ecclesiam possidebat. h̄spo sine alia cause^a
cognitiōe et i auferre possessionem: qz in hoc exegit snia offiū
vt hic. 1. i. o. i. n. i. c. i. n. 2. 5. de pac. accepimus. et c. cum clerici.
sed nō sic est in scō casu: qz ibi nūq̄ h̄spo auferre possessionē pos
sessori. nisi post sententiam. i. e. conquerente. C. de iure i. i. c. i. fi.

- 1 Non valent litere p fraudem impetrare.
- 2 Que litere dicantur consuatorie.
- 3 Litere ab alio nuncio impetrate sicut in appellationis non obtinent non valent.

4. Quum appellatur debet exprimi causa appellationis.

Altera querela ¶ Adolestaret et ita
intentabat iste iterdi
ctū uti pos. in quo yterq; est actor: et re: q; yterq; pe
tere pōt: agere sicut i fa. her. cōi. vniū. et finū regū.

indictis. ff. de iudi. l. in tribus. ppter molestias ⁊ turbatōes q
ei fiebant. f. qd de ipsa ecclia bñficiū petebat. ⁊ in alijs volebat
haberi vt clericus eiusdem ecclesie. ⁊ sic se gerebat. als em pos
fessori non lz impetrare literas in fraudē. vt si post aduersarius
alias literas ipetrauerit ita ei nō valeāt tanq̃ prius impetrare.
⁊ si impetrauerit ita fraudulentum nō vs. quia falsū expressit i l
teris cum dixit qd alius iniuriabā ei cū nō intelligatur iniuria
ri si prosequit̃ ius suum corā iudice. ff. de iur. iniuriarum. §.
j. ⁊ habes expresse hoc nō licere. s. de rescri. c. vl. ⁊ c. significauit
potes etiā dicere ⁊ bñ lz clericis ecclesie agere s̃ clericū qui aliā
ecclesiaz recepit vt ppetuo p̃iuef p̃ia. vii. q. i. si q̃s ep̃s. si q̃s de et
xvi. q. ii. si q̃s iam (Si nobis) s̃ ep̃o vldemē. ⁊ archidiacono eli
gen. (Compensentis) s̃ eo. solliciti s̃. Solu. hic non allegaba
tur a parte altera de violentia ibi sic inuino etiam cū ageref vt
pos. q̃tinebat se possidere. ¶ Et predictis autē appareat qd nō
de iure s̃ de iniuria aliquid in p̃dicta ecclia regrebat q̃ lgere
bat se tāq̃ canonic⁹ in p̃cipiēdo bñficiū vel ad alia negocia eccle
sie cōpetit ergo s̃ ip̃m interdictum. vt not. in glo. ⁊ ita vel dic qd
bñdī litere cōtra ius respiciunt futura ⁊ appellātur cōseruato
rie. ⁊ indices cōseruatores qui habent impetrantē a futuris et
manifestis iniurijs ⁊ violētis defensare supra de officio delega.
statuimus vel aliter: vt nota. in glo. ⁊ ita (Vobis plenius) ar
chidiacono hely. et episcopo vigoreñ. (Constitisset) lite conte
sta. coram nobis. vel etiam non contestata: q̃ in his parte existē

te cōtinuace pōt spoliari ecclesia. f. de clerici. non reſi. et tunc (pro-
hibuisti) litis contestatione pmissa: hic vero sententia satis cō-
gruit interdicto vti pos. (C. Micius) si arreptio itineris vim ob-
tinuit appellatiōis. nec potuit legitime fieri vnde omnia reuo-
canda sunt. s. de offi. dele. cum causa. Si autem vim appellatiōis
non obtinet litere ab alio nuncio impetrare nō valet nec de-
bet reuocari. nec etiā impediri processus priorū iudiciū. respō-
demus qd non obtinuit vim appellatiōis: qz qñ misit nunciū
iam scuerat de literis s. se impetratis. f. de appel. suggestū. vel si
iudices primo cognoscere inceperant: de missione nunciū nūllū
scuerūt: semper tamen ex quo se se hē emanarāt de certa scia dñi
pape reuocātes iurisdicōnes priorū iudiciū pcedere vltcrius
nō debuerunt. s. de of. dele. pastoralis. s. qñ. 7 ideo si postea aliqd
fecerint reuocaf (Impetraverit) ad eosdem. f. vigoreñ. epm et et
dem archidiaconum. (C. Formam) s. qd nō audiretis testes
sup spontanea sua renūciatione. sed sup sua spoliatiōe. 7 erat
iusta hec lra: qz intelligebat vel etiā expresse dixerat qd sibi obſi-
ciebatur renūciatio facta qñ nō erat in possessiōe. qd tñ falsum
erat vel etiā si verū erat non opposuit corā iudice de spoliatiōe
7 ideo tenuit quicqd cōtra eū factū est. vel forte als contumax
fuit: vñ nō potuit contradicere processui cōtra se habito nec ap-
pellare. n. q. vi. s. sunt quorū vel forma secunday literay erat que
hic sequit. f. qd nō ob. s. nō est vtz ppter id qd sequit in fi. s. qd
snia non obstante pcedat fm tenorem secundarum literarū. ex
quo videtur quod scōe litere habebant certū tenorem. Sz ipsi ex-
ponunt 7 forte non male qd reuocarēt de facto q de facto pcesse-
rant. f. occasione predictę sententię eo non obstante (Renocari)
per vigoreñ. episcopum 7 archidiaconum helyeleñ. (C. Annus)
hic subintelligendum est si iudex scinuit qd nūciū mitteba-
tur ad sedem apostolicam. 7 eo proposito eius missio p appella-
tione esset: nā si nesciret iudex vel ex alia causa mittere hec mis-
sio vim appellatiōis nō obtineret. (C. Itē) b missio locum ha-
bebat fm iura hic quando licebat appellare nulla cā expssa. sed
hodie locū nō hz cū cām appellatiōis exprimi oporteat q mite-
tendo nunciū sine verbis nullo modo exprimi posset de hoc
plenius. f. de appella. vt debitis. vel pōt dici quod primo nun-
ciū miserat p litas cepisset agi sub iudice: sed tñ bene sciebat lites
ras cōtra se impetratis ante nūciū missionē. 7 ideo nō impedi-
bat processum eorū immo als nō valebat. f. de appel. memini-
mus (Per vos) scilicet per episcopū vigoreñ. 7 londonē. 7 eundē
archidiaconū (Factū esset). reir. di. 7. ecce. et. c. nullus. C. de emā.
nec annis. C. de ap. l. fi. C. sen. rescri. non pos. l. impetrata. 7. C. de
testa. si testamentum. (C. Autoritate). f. si nesciuistis nunciū
missionem: quia tñ medio tpe legitime pcedere debuistis. vel
si fraudulenter nūciū misit. f. postq de literis impetratis scinuit
vel nō est reuocanda pñatio ecclesię quam fecerunt iudices p-
pter renūciationem quā fecerat. vel qz aliū paratū hēbat etiaz
si esset spoliatus cum ea non opposuerit (Presumptionē) iudi-
cis puta si processisset sciens nunciū missionē bona fide (violē-
tia) partis vel iudicis (Protulistis). f. tu archidia. cum epō vi-
goreñ. Literay impetratay ad vigoreñ. epm et helyeleñ. archi-
diaconum (Renocare) qz si esset iusta non posset reuocari. cum
non sit lata sententia s. intellectu pdictay literay. 7 eodē mō si in
iusta cū trāſierit in rē iudicatam nec fit appellatum. s. de ele. cū
dilecti. (C. Tētētis) vos posteriores ind. vigoreñ. episcopū 7 he-
ly. archidiaconū si nesciebatis nūciū missionē. als secus: vel si als
maliciose misit nūciū in receptiōe enim literarū fm antiq̄ iu-
ra non erat vis. sed in missione nunciū nisi in hoc quod post rece-
ptionē scōay literarū nō debebat procedi p primas nisi prius sci-
rentur 7 diffiniretur per arbitros que quib⁹ p̄indicaret fm te-
nozem decr. s. de rescri. pastoralis. 7. c. cum contingat. 7 est hic no-
tādū qd nō solū tenor p̄dicte decr. ē seruād⁹ qñ diuerſe lre ad di-
uerſos iudices ipetrant. s. et qñ ad eosdē. nā hic ad eosdē iudi-
ces vtreq̄ lre ipetrare fuerūt. Ellī tñ b negāt. f. qz qñ ad eosdē in-
dices ipetrāt nūq̄ est seruāda forma p̄dictay decr. (Statuistis)
tu archi. cū epō vigoreñ. reuocādo de facto q feceratis autoritate
sue (Procedatis) sz vos ep̄s vigoreñ. 7 archidia. helye.
Renocari debet quicquid sit per violentū possessōrē.
Siqs est in possessiōe: etiam violēta: eliget tñ: 7 nō q de iure
eligendi habet potestatem.
An subditi violētī possessiōis rñdere debeant de iuribus. perti-
nentibus ad dignitatem quam violenter possidet.
Differentia pcedendi inter iudicem et partem.
Pōt semp excipi cōtra possessōrē alienius administrationis si
noīe sue administrationis agat siue petitorio siue possessorio.
Incorporalū iurium possessiō fere eodē modo sicut corporalū
acquiritur.
Possessio iuris ep̄alis vel archidiaconatus qualr acquiratur 7
etiam qualiter canonicalis 7 prebendalis habes in nume. 8. et
qualiter perdat in nume. 11. et. 12.
Eligendi possessiō non videtur queri posse nisi eligat.
Corporalis actus necessarius est in acquisitione possessiōis
Episco.

Episco'

a Cause co
gnitione Lu.
ro. in 28. cec
rrrh. in. du
bitat pto ad fi
nem. qd posses
for bñficiu i tru
sus notoziezin
excusabili po
test ipso nō vo
cato spoliari.
Et refert Fel.
in. c. cū oli col.
vil. 8. ff. cōfirmā
tur. 7. 8. re iudi.

3 **Ep** i plati an possideant suas dignitates nomine suo.

14 **Iuris** decim alis et corporalis possessio quomodo acquiratur.

1 **M**ateris **U**l. no. qd quid sit p violentia

facte a malefidei possessoribus cassabunt et si sint pfirmate. qd sic pbo malefidei possessor non facti fructus suos. imo tenet de extatib⁹ rei v⁹. et psumpt⁹ qd. sine ca. C. de co di. ex lege. l. mala. ff. de rei v⁹. si natis. ff. si. liti. de offi. iur. ff. si in re. et q. alioz. et ita a sit malefidei possessor eligat cu no faciat fruct⁹ suos. et fruct⁹ possessionis eligendi est eligere cu no facit electione sua. et p sequeus si electio no est sua neq⁹ rone ppietatis neq⁹ rone possessionis no valebit electio ab aliis facta sed officio iudicis ipso facto cassabitur. arg. s. de resti. in integ. c. ij. l. ibi loquar de electione pfirmata et no de pfirmata. tñ eade ratio videt⁹ utrobiz. **E**t si aut eet bonefidei possessor faceret industriales fructus suos sine heat ius sine non. ff. quibus mo. v⁹us. amitt. l. si v⁹usfructuari⁹. ff. si. reg. l. ij. ff. post lit⁹. v. sed an. als est ff. institu. de re. viui. ff. si q⁹ a no dno. ff. de acq⁹re. re. do. bonefidei. ff. de v⁹usfr. qd sit. ff. in alieno. cu autem eligere sit fruct⁹. Idu stralis possessionis eligendi. q⁹ ex industria et opera hominis puenit fructus bec. s. electio erit ius possessionis eligendi: quauis dicendu sit qd si aliqd de fructu remaserit penes ipm postq⁹ pfirmat⁹ terit quod ppietas ad aliu ptinet qd officiu iudicis id restituendū sit. C. de rei v⁹. certū. ff. bona. et eode modo platus vel elect⁹ in stitutus a bonefidei possessor iura q⁹ prius reddebat possessor modo reddet v⁹o dno. ff. de iure pa. et literis. sed et si electio dice retur fruct⁹ natur alis tñ bonefidei possessor no tenet de fructib⁹ ex quo consumpti sunt nisi inquantū factus est locupletior. ff. si cert. peti. si me. ff. q⁹ stat qd ex quo electio facta est consumpt⁹ est fructus hmoi possessionis. quia nihil pot in ea ulterius facere vñ. q. n. dilecti. **E**t si aut in aliq⁹ factus est locupletior. puta q⁹ adhuc bz i bono fruct⁹ pbede qua possidebat illud restitueret in pal. decre. de iure patro. et literis. nec s electos hmoi agi pot ad depositionem. cu electus sit ab eo penes que est p⁹as eligendi vt dictum est. et habes expresse s. de causa pos. cum ecclia q⁹ ibi cassata fuit electio facta a canonicis q⁹ facta fuit abfenti bus bonefidei possessoribus. ergo si interfuissent electio tenuisset. et hoc ipm est dicendu in sententiis que sunt a bonefidei possessoribus iurisdictionis. et idem dicit in aliis actibus corpora libus. **E**t item nota qd si q⁹ est in possessione etiā violēta tñ tpe eligeret no ille apud que est de iure eligendi p⁹as. et tenebit huiusmodi electio. l. ij. cu p⁹iterie de iniq⁹ posside cassat. ar. quia etiā p⁹edo defendendus est in sua possessione quousq⁹ constiterit de iniq⁹ posside et ille p⁹met q⁹ cu spoliatur vel molestatur. **C**. vii. vi. q. vi. placuit. ff. de iur. cu venissent. **E**t s⁹ q⁹o qd facient subditi debitoribus hmoi violēti possessoris. Rñdeo no rñdebūt de iurib⁹ p⁹uētib⁹ ad dignitatē qua violēter possidet. nec p⁹ot cōqueri h violentus p⁹elar⁹ de eis q⁹ spoliauerūt ei no reddēdo sibi debitā obedientiā vel alia. ar. s. de ele. querelā: q⁹ ipi no spoliāt cu no fuerit in possessione recipiēdi hmoi ab eis. l. ij. fuerit i violēta possessione dignitatis cui bec debent. q⁹ hmoi violēta possessio no extēdit nisi ad ea de quib⁹ fuit i possessione. ar. ad hoc. C. de peti. here. l. ij. **E**lecto aut a violēto possessor et confirmato. oēs respondebunt propter vim cōfirmationis. s. de electio. trāmissa. et ar. ff. de acq⁹re. pos. l. i. iuste possidet. ff. qd cu fal. tuto. l. ij. **E**lij non approbat quod dicitur in si. huius glo. que incipit no. et dicit quod subditi debitoribus dignitatis debent rñdere malefidei possessioni dignitatis de omnib⁹ debitis no obstat exceptione de iniqua possessione p⁹elati. argumen. ff. de insti. cum venissent. **E**t sed p⁹mi respondet quod iudex cui certum est qd est in possessione. bene debet eum defendere in possessione quousq⁹ de iniustitia possessionis constet vel de proprietate vt ibi. imo nec subditi per violentiā debent malefidei possessorē e. pellere de possessione quia sic incurrerent penam constitutionis. si quis in tantā. C. vñ. de vi. xij. q. vi. placuit. sed denegare possunt sine violentia. tamen in ea in quorum mala possessione erat possessor. quod sic probatur. quia si sp⁹te soluat p⁹stare malefidei possessor ei⁹ peccandi. **E**t item non liberatur subditus debitor per talem solutionem quin dignitati teneatur cum no ei sed dignitati sit obligatus argumē. ff. de iure iur. an. tam te. nisi forte cum ipso malefidei possessorē contraxisset. quia tunc ex contractu teneretur. ff. de condi. insti. si vrb. an. **E**t est ratio quare iudex aliter procedere debet **q⁹ pars quia iudex procedit p⁹im probata. sed pars p⁹im conscientiam. vñ. de dicunt quidam quod secrete poterit tolerare excommunicationem. ante q⁹ faciat contra conscientiam. ff. eo. literas ff. de senten. et communica. inquisitioni. **E**t fatemur tamen qd possessio contra hunc degentem habet interdictum vñ. de vi. vel condi. et decr. s. de ele. querelam. nec valebit debitor reddituū si offerat se probaturus quod aduersarius est malefidei possessor. quia et p⁹edo restituendus est. vt hic. **E**t sed si possessor non agat contra hos debitorē reddituū possessorio.**

sed officium iudicis imploret. vt cogatur sibi satisfaccere. et si hoc probent. tunc debitorē dignitatis possunt excipere quod possessor est malefidei possessor vt repellant eum. vel etiam si eet bonefidei possessor non teneretur de fructibus naturalibus vel de bitis. nec etiam de industrialibus qui licet fiant bonefidei possessoris tamen si extant restituere tenentur. insti. de rerum. vini. ff. si quis autem. ff. quibus modis v⁹usfr. amitt. ff. vñ. ff. hñi. re. gun. l. iij. ff. autem. C. de condi. et lege. l. mala. C. de rei vendi.

Et item videtur in eo qui est in possessione eligendi. q⁹ si illi ad quos de iure electio pertinere videtur eligant eo expulso ab ea possessione duplicem viāz habet procedendi contra eos. **A**nam vt intentet p⁹etitoriu. petendo cassari electionem factam ab eis. et tunc habet locum non debuisti vocari nec eligere immo nos. quia malefidei eras in possessione. **E**t si agat possessor petens se restitui ad possessionem eligendi qua spoliatus est non admittet exceptio predicta. argumen. hic sicut nec de p⁹rietate. s. de ordi. cogni. c. ultimo immo ad suam possessionem restituatur. et si talis possessor eligat contra electum petentem confirmationem. excipietur q⁹ non debet eius electio confirmari. cum sit facta a malefidei possessoribus. vt. ff. de iure patro. con sulta. **I**tem si primus electus ab his qui ius habent petat confirmationem. et excipiat contra eum quod non debet confirmari. quia facta est a no possessorē replicabitur quia ab eo fieri no debet cu esset malefidei possessor. nec est verum qd per restitutionem datam possessori prima electio facta ab his qui ius habent sit irrita nec irritanda. Sufficit enim possessori quod i p⁹stina possessionē sit restitutus. ff. de vi et vi ar. l. ij. ff. qui vi. et. ff. se quenti. **E**lij tamen contradicant. et idem videtur si non erat in possessione eligendi solus. sed interessendi electioni et eligendi vñ. cum his qui elegerant. Nam et hic etiam si agatur possessorio non cassabitur prima electio que non debet cassari nisi de iure electi inquiratur: et possessor tantū restituatur ad possessionem iuris. als electores punientur in expensis et ad interesse. et etiam alias officium iudicis. Sed in hoc multi contradicunt.

Et item no. quod si possessor alicuius administratiōis agat noie sue administrationis sine petitorio sine possessorio semper potest excipi contra eum l. i. tu sis in possessione. tamē no es canonicus institutus. Quod sic probatur sententia lata pro reo i hoc casu non parit ei exceptionem rei iudicate contra verum platu si postea agatur. ergo cum eo non debet procedere actor. nec est cōtra. ff. de petitiō. here. quod si pos. quia ibi possessor nihil soluit ad qd heres non teneret. vñ. de non habet de quo queratur quia etiam inuitus potest liberari. ff. de nego. gest. soluendo se casu autem in confirmatis. vt no. s. de elec. nihil. **I**tem no. qd l. ij. dicatur quis possessor actionum. ff. de petitione here. qd in dic. ff. finali. nunq⁹ tamē potest possidere quis actionem nisi ille cui de iure competit. quia aliter non agitur suo nomine. et si alieno nomine agit non possidet. **E**t (P⁹ius). C. de rei vendicatio. or dinari. C. de interdic. incerti. Si vero agatur de proprietate et violentia prius de crimine agatur. ff. de indi. si de vi. ff. de pub. indi. qui te. ff. i. Si vero de possessione et de crimine agatur prius de possessione qua de crimine q⁹ref. ff. de p⁹iori. de possessione rei corporalis qualiter acquiratur satis plene not. in summa.

6 de acqui. possel. **P**ossessio autem iuriam incorporaliū fere eodem modo acquiratur sicut corporaliū. scilicet corpore et animo. ff. de acq⁹re. pos. l. i. i. respon. et. l. possidet. i. respon. ff. q⁹. et sepe fit missio in possessionem iuris incorporalis inducendū in rem corporalem. ff. de v⁹usfruct. l. iij. in p⁹ncip. nam si quis vult dare illi possessionem decimarum debet eum inducere in possessionem fundi decimalis. et apprehensa vñ. gleba fundi decimalis in possessionem decime totius fundi inductus videtur dūmodo sit glebe apprehense contiguus et nullus alius partem eiusdem fundi possideat. ff. de acqui. pos. possidet. ff. si. quedam tñ iura incorporalia sunt in qbus dicitur acquiri generaliter possessio. et si cuiuslibet partis et diuise possessio. no apprehendatur. sicut est in iure canonicali cum possessio apprehendatur. si cui detur stallum in choro et locus in capitulo. et hoc satis innuit. s. de reuñ. cum inter. et. ff. de p⁹iehem. dilecti. et. c. dilecto. **E**t possessio iuris p⁹ebendalis apprehenditur si assignetur p⁹iebenda et etiam verbo solo. vel. do. vel assigno tibi talem p⁹iebenda. argumen. predictarū decre. dilectus. et dilecto. et. s. b. referi. ea ter in multis alijs. c. sed si quis bene attendat non inueniet ibi qd per talē assignationē tradat⁹ possio. fatemur tamē quod sicut eet consuetudo qd in signum recessionis alias receptionis possessionis iuris p⁹ebendalis daretur aliquid ei cui assignari p⁹ebenda sine pecunia. sine aliquid aliud qd bene sic acquiratur possessio ar. s. de consue. c. ij. nā si per tales fides cōceditur possessio iuris corporalis. tibi vt ex vi consuetudinis multo fortius iuris incorporalis. **E**t **P**redimus autem quod hodie de gñali consuetudine que pro iure est suanda obtinet quod possessio gñaliter iuris episcopalis vel archidia conatus vel cuiusq⁹ alterius dignitatis acq⁹itur p installationē ei⁹ scdm

Inno. super secundo decre.

in sede vel loco deputata dignitati eius ar. predictay decr. dilectus dilecto. et c. inter. si aut non deputata sunt aliqua loca vel stalla istis. dicimus quod per huiusmodi installationes non acquiritur possessio. Et si sunt deputata sed loca illa prohibent eis assignari: et alia loca illorum assignentur eis non credimus possessionem acquiri nisi aliter se haberet spalis consuetudo. nam cum hec sint inducta pter ius non sunt extendenda. ff. de le. et p. sue. q. 2 tra. alii contradicunt. Et hoc intelligo verum quod acquiritur possessio per huiusmodi installationes: ut sunt personas ad huiusmodi deputatas. s. de offi. archi. ut nostrum. s. de preben. dilecto. Item generaliter. qui rit possessionem iuris canonicalis vel cuiuslibet alterius si vta tur aliquo iure canonice intendens uti generaliter et hoc sciat aduersarius: ut no. s. de capel. mo. dilec. i. gl. f. recur. de postu. bo ne gl. quare est. Et hoc dicit quod cum acquirere possessionem iuris canonicalis et pbenalis. si apprehendat corporaliter possessio nem castro villarum et fundorum ptenet ad pbenam. et si legitime can tat sicut canonici alii faciunt vel facere debent. alii idem dicunt de ap prebensione iuris epalis vel cuiuslibet dignitatis: sed in hoc ca su non intelligunt possessionem ad alia extendi nisi ad eam que occu paut: ut si occupauit hunc fundum de prebenda hunc fundum possi deat et non alios. et per lectionem suam et cantum sit in possessione legendi et cantandi. et non aliorum iurium canonicatus. nec per hoc erit in possessione iuris canonicalis simpliciter: sed cum ad iectionem poterit dici ipsum esse in possessione iuris canonicalis quo ad possessa specialiter. et idem dicunt de aliis iuribus ut epi scopalibus et huiusmodi. Unde si talis spoliatur non peteret restitutionem possessionis. nisi quantum ad illos actus quos possedit. hoc non placet: quia non credimus quod ratione pos sessionis iuris canonicalis vel cuiuslibet alterius possit aliquis petere restitutionem alicuius rei. nisi primo probet se aliquo p dictorum modorum fuisse in possessione illius iuris. sicut diximus in vtroque. s. e. ex parte. credimus tamen quod si aliquis vtitur generaliter in omnibus que occurrunt facienda secundum morem sue di gnitatis iure episcopali vel canonicali vel consimili. quod illi qui tum eis contrahunt vel soluunt debita eis quod liberant et ex causant. ff. ad mace. l. iij. s. de in. cum deputati. alii tamen contra dicunt. Isti qui sunt in possessione tenendi sunt in ea. s. de in. sti. cum venissent. item eis reddendi sunt fructus castro et vil larum quas possident: quod commodum possessionis est habere fructus. Sed si a possessione caderent non habent aliud remedium vel ad minus eque bonum nisi petere restitutionem dictarum rei usumodo non sint sacre vel spirituales et agatur pro reo noie tunc spoliati possessione iuris canonici vel alterius talis. et non iuris canonicalis in predictis specialiter et sic potest intelligi hic. Inam de iure proprietatis agere non potest nisi probaret ti tulum scilicet se legitime institutum in canonicum. nam cum non sit in possessione: sit actor sibi incumbit probatio: quia ei qui dicit incumbit probatio. C. de probationi. actor. Et sed aliis qui nituntur autoritate superioris et ius habent in dignitate. ut sunt confirmati non est utile proponere interdictum reu. pos. suo nomine ad recuperandam possessionem rerum ablatarum que ad dignitatem pertinent: quod non possidet pertinentia ad dignita tem nomine suo: sed nomine dignitatis nomine ergo dignita tis que est expoliato intentet possessionem vel petitionem. Si tamen vellet suo nomine petere restitutionem possessionis in genere iuris canonicalis epalis generaliter et in genere bene fa ceret. quia illud in genere possidet nomine suo tantum. et qui spo liator ipse spoliare intendebat non ecclesiam. s. de ca. pos. cu. sup. tri ad hoc possit petere restitutionem possessionis generaliter oportet quod superioris autoritate eius. s. ad quem pertinet ex officio ha buit possessionem generale dignitatis scilicet per installationem vel aliu modum consuetudinarii vel etiam solay. ut hic. s. f. seq. et no. s. e. ex pte. et s. de postu. bone. Et alii autem in possessione ge nerali autoritate superioris. sed non confirmati petunt restitutionem generalis iuris ptenentis ad dignitatem suam nomine suo. quia illud in genere suo nomine possident sed restitutionem spiritualium in riis isti suo nomine petere non possunt. cum illa nomine ecclesie pos sideant. Et possessio autem eligendi non videtur posse queri nisi eligat. et ab eo electus habeat p electo ab his qui potestate sunt eligendi. vel ad minus eis scientibus patiantur esse in posses sione eligendi sustinendo electum ab eis vel ad minus non contra dicendo a vero illorum modorum quos. s. no. de in integ. rest. c. ij. si enim alius possidet sed nescientibus eligat vel alteri iuris possessionem acquirat vel alii ad faciant non acquirunt possessionem que non amittitur nisi eis scientibus. et de recuperatione despe ranti bus. ff. de acqui. pos. cl. s. qui ad nundinas. Et contra alios autem qui forte sunt electi p electo nullam possessionem acquirunt cum nullus actus corporalis interueniat in hoc. quia seruant suam erectionem et actus corporalis necessarius est in acquisitione possessionis. ff. de acqui. pos. l. i. s. i. raso. et l. possideri. et l. que ad modum. C. de acqui. pos. l. ij. Idem dicimus in multis aliis in ribus ubi non est facile sub specie vel forma corporalium rerum

acquirere possessionem incorpaliu. Et possessio autem istorum iurium amittitur ut quidam dicunt eis de contrariis modis quibus acquiri tur puta. si deinstallat et alius similibus modis quibus acquiri et eorum contrariis. et nos hec fatemur diuino modo deinstallatur per eum qui super hoc autoritate habet. ut. s. de preben. in lateran. ut sit qui sacerdos degradatur vel miles. ff. de his qui no. infra. l. ij. s. igno minie. argu. ad hoc. quod quando sacerdos et alii clerici depo nuntur eadem eis auferunt in depositione que datur in ordinatione. xxij. di. subdita. et c. se. rj. q. iij. epi. Sed si alius ad quem non pertinet ex officio suo eum deinstallaret vel quod simile faceret. non crederetur eum amittere generale possessionem iure dignitatis sed tamen illius loci unde fuit deinstallatus. et illius loci tamen petere debet restitutionem. ar. s. de renu. cu. inter. et c. supplicatione. nec obstat si dicas quod per unum actum corporalem autoritate superioris habitus intelligat acquisita possessio omnium aliorum. magis enim extendi debet possessio data legitime et expoliatio facta iniuste. et credimus quod in omnibus aliis nisi in illis in quibus expoliatus est possessionem retinebit. Et credimus quod hoc ipso quod inductum est consuetudine. quod possessio autoritate superioris facta extendatur hoc ipso eadem consuetudine inductum videtur quod spoliatio legitime facta autoritate superioris similiter extendatur. Et de possideturibus autem sine autoritate superioris certum est quod eodem modo amittunt pos sessionem quam acquirunt ar. s. de reg. iu. ois. iuris autem canonicalis et aliorum incorpaliu possessio queritur si quis eis vta tur gene raliter patientibus his qui possident. vel quibus p iudicium gene ratur. ff. de pub. si ego. s. i. et. ff. de seruitutibus quotiens. sed si in aliquo eis contradicatur non acquirunt possessionem iuris cano nicali. sed alienius iuris specialis possessionem querere possit. Et illud autem non placet quod intrando possessionem fundi decima lis possessionem decime querat nisi vta tur. arg. ff. de acqui. re. do. seruus. s. incorpaliu. ff. de act. emp. ratio. s. si inter. nec con tradicit ff. de vsu. l. iij. in prin. qui ibi expresse ponit quod vti debet. Item usufructuarius naturaliter possidet fundum. ff. de acqu. pos. naturaliter et l. possessio in prin. non autem sic possidet decimarum vel habes seruitutem. Et si autem alii prelati et etiam alii clerici suo nomine naturaliter possident suam dignitatem vel prebendam possessionem et castro quorum corporalium possessionem habuerunt et pro iure quod in eis habent proprio noie tamen. Et inde est quod unus clericus et alii clericus agit noie suo de possessionibus que vterque ptenet eiusdem ecclesie esset quod dicit ad se rone sue preben de vel dignitatis ptenere. s. de proba. ex literis. s. de causa pos. et pprie. cu. sup. nomine autem ecclesie et suay. id est prelati et clerici eas dem possessiones possident ciuilitate et naturaliter. Et dicunt etiam alii quod iuris decimalis et omnium iurium incorpaliu pos sessionem quod acquiri si ille qui prius illa iura incorpalia possidebat interueniat possessionem: ut quod prius suo nomine possidebat incipiat alieno nomine possidere. ff. de acqui. pos. quod in eo et in hoc forte valeret si induceretur quod in possessionem fundi deci malis et aliis noie decime inde acciperet: quod sic vti videretur et etiam suum ministerium exhiberetur intrando vel immiscendo pos sessionem. Et qui quilibet confirmatus et virtute confirmationis etiam si non possideat rectoriam tamen si ois etiam si possessor rectorie pot agere noie ecclesie et petitorio et possessionis. s. de electio. transmissam. s. et nomine suo potest agere et peti. et pos. ad rectoriam: sed non ad rem vel ad res rectorie. s. de ca. pos. et p. pte. cum sup res aut rectorie oportet quod petat noie ecclesie. s. de fidei iura. inter di lectos. (Prodo) quod non admittit spoliatores expoliati eadem re exceptio spoliationis: si si paret per eum possessionem quod pdo fuerit et ad restonem ipsi rei ageret. dicit quod deneganda restitutionem ar gu. ff. de dolo et dolo. et idem dicit si paret de ppetate. alii tamen dicunt semper facien la restitutionem. arg. s. de matri. contra. contra inter. ec. c. i. primu. et s. de fil. presbyterorum. c. constitutus. s. Tem (Violenter) Intendit interdictum vbi vi. (Clia) intendit interdictum quod vi aut clia. quod b locu ubi quis i solo edificat vi aut clia. ff. de vi aut clia. l. i. (Ceri me) dicitur forte homicidium vel homicidium (Inimic) quod non admittit ad accusandum etiam in excepto crimine. s. de symo. l. z. beli. et s. de accu. quod aliter. s. de accusatio. cu. oporteat. nisi psequatur suam iniuriam vel suorum.

Conquerente (Spoliare) de factor sine sententia. si enim sententia aliter priuasset ordine seruato non restitueret nisi post. ap. fecisset. (Volueris) sup predictis excessibus vel causis: sup futuris autem non habet: ut no. s. e. audita. de cetero enim non debet esse actor. et iudex. s. de excep. prela. post elec. C. ne quis in propria causa. l. i. (Experiri) dicunt quod si epus non restituit ecclesiam propria voluntate huius clerico quod de le. de quo hic dicitur non habet potatem cogendi epum ad restitutionem. quod sub condi tione vel in die. s. cum restitutio facta fuerit dele. videtur. Alii dicunt quod cum verba intentioni debeant deservire. s. de verbo. sig. intelligentia. et c. pterea. et c. in his qui intentio pape videtur fuisse ut communis iudex de l. sit vterque. ar. s. e. ex coquestis vbi no. Ex transmissa.

Transmissa. Legitime vel die ut no. f. e. ex pte. q. petitorio agere. alii dicunt q. possessorio. tñ nō hñt restitutio nisi p. def. legitime desponsata. i. p. vba de pñti. r. insup. co. gnita. r. hoc est fñm cos spāle pp. periculi corruptionis. ar. f. de spō. cū locū. cū als statim ex quo cognosceret. eēt. pbatū de spo. liatione fieret restō. nisi ob hñt gradus diuina lege p. bñt. f. e. l. f. as. Si vō pñcta p. bñt l. ob hñt q. sanguinitas nō ipedit restō. f. e. r. q. uenit. f. de of. dele. cām. vel dic q. ex quo petebat sibi tāq. vñt restitui opz. cū p. bare legitime spōsalia ar. ff. de lib. exbi. l. i. sic no. f. de spō. cū locū. r. f. d. cā pos. cū sup. (Suf. ficiēti) pignoratitia vel iuratoria. vel fideiussoria. ff. mā. mādā. to tñt. r. d. illa imponi q. magis timef. rñt. q. v. p. def. r. f. v. l. nō cōte. qm. als sufficit nuda pñssio. C. de v. sig. sancimus. (Vñt) f. v. l. non conte. accedens. vñt no.

Ubi venissent. Idem. f. de pñti. venies. r. e. p. asoralis. q. ibi non fuit licitum possessionē nūq. habitam intra re sua autoritate. hic autē iam habebat possessionem p. clericus qui eius nomine possidebat. Sed p. tra. ff. de acqui. pos. quē admodum vñt dī q. sine corpore nō acquiri possēssio. Tu dic q. hic est corpus. r. si nō canonicozū tñ clericozū eoz. noie possidentium. r. si sine qōne vult facere ab hñt a se primam possēssio nem que solo animo ab hñt r. amittit. C. de acqui. pos. l. i. l. r. incipiat possidere noie canonicozū. vel die spāle in ecclesia. ex quo aliquid recipit nomie possessionis q. possionē hñt. f. de cōsue. c. h. (Autoritate) possionē ecclesie vacantis. hic vult dicere q. vñt post mortem clerici possēssio siue autoritate p. pria siue archiepī ecclesie sancte trinitatis possionē intraverit. tñ licite eam hñt cum ea habuerit ēt pñs p. clericum suū. (Pos. sident) f. de pñti. f. diligēt. f. v. l. non cōte. qm. ff. de acqui. pos. q. in eo. r. l. generaliter.

1. Maritus si impetrat lras sup petitorio poterit tamē vñt agere super possessorio.
2. In optide pñtantis est lras pñtare vel lacerare.
3. Anteq. q. vñt pñtatio sibi pñssio pñt illi renūciare.
4. In actione possessoria non sunt audiende exceptiones ante restitucionem.

Conquestione. (Ob hoc) q. forte episcopus restituit re negligebat. C. Et post hoc habes quod si maritus intentante petitorio. lit. cōtesta. facta est si mulier petat restitutionē. tunc sola petitio restitutionis procedet. f. de causa pos. r. pñssio. pastoralis. C. Item not. q. si maritus impetrat lras super petitorio. tamen vñt potest agere super possessorio. quod est notabile. q. in modum reconuentio nis non fiet. q. maritus non admittetur ad agendum peti. nisi prius expedita sit q. d. possionis. vñt no. f. de cā pos. c. h. S. bec ea rōne est. q. cōtere sunt be cause possidēis r. pñtatis. r. tō etiā aduersario impetrante pōt agere. C. ad dñm potest dici q. gñaliter obtinet q. non solum q. impetrant lras. sed ēt ille p. tra quem impetrat sunt pōt petere q. pcedatur p. lras. q. sic p. ba mus q. iudex sup. psonas r. res in rescripto contentas iurisdic tionem hñt. vñt no. f. de rescrip. pastoralis. f. h. Item quia iudi cium redditur in iudicium. ff. de ver. obli. l. continuus. Item q. iudex cōis dñt esse. r. pariter pñt vñt. C. Si autē non pñtas. set lras iudici dicunt quidam q. nullam iurisdictionē hñt iudex ar. f. de ap. vt debitus. r. ante pñtationē dicūt ēt lras impo trantis. r. in optione sua est pñtare vel non. vel etiam lacerare. C. Alii dicunt q. iudices possunt eos cogere exhibere has lras cum sint cōes r. vñt pñtati interfit. ff. ad exbi. l. i. f. j. r. f. h. C. In pñtationē autē alicui cōcessio si ibi cōtinetur ēt ius al terius vt si ecclesie metropol. ad ipsius solius iustitiam pceda tur q. caplm eligat metropolitani cū suffraganeis tñ caplm anq. vñt pñtatio pñt illi renūciare. C. de pac. si q. in pñtib. Sed ex quo vsus est pñtatio. vel etiam sine vsu illud pñtavit suffraganeis vñt renūciare nō pōt sine suffraganeozū cō. sensu. ar. ff. de acq. pos. q. ab. C. Idē etiā dicim q. si q. dedit libellum in quo petat rē aliquā vel iura aliqua vel aliqd. dicit sibi obligatum q. ille hñt q. agi ēt de suo iure p. bare pōt. ff. de p. ba. circa. r. iustitia p. eo ferri pōt. ac si ipse p. cōdē rebus vñt iuri bus egisset. ar. ff. de iurciu. sed r. si pōt. nam sicut ibi dicitur reo actio ēt iurciu. q. iurat rē suam ēt. ita oñt r. si p. reo suare tur rē suam ēt. f. hñt p. bñt de iure suo. nihil sibi ad iudica. bñt. sed tñ absoluef. ab impetitionē aduersarij. cum ipse aduer sarius nihil de iure suo probauerit. C. de rē vñt. l. vñt. f. de proba. ex lris. facit meli. p. hoc. f. de of. dele. cum pñtāt. (Restōne) i. petitionē pñtata sup. petita restōne. C. Et (Ob hñt) nam qñ agi possessorio nō sunt audiende exceptiones ante restōnem. f. de dñor. porro. f. e. l. f. as. nisi in casibus. (Prim. est si ob hñt agere possessorio fornicatio notoria q. pñtationē pñt. f. q. hñt

lios de adulterio. f. de dñor. significasti. Sed est si ob hñt agatur pñtationē diuina lege pñtata quam ob hñt lēstinēti est patens p. bare. f. e. l. f. as. circa. f. i. in hoc casu. l. de negef. restitutio quo ad carnalē copulam in alijs autē sit restō vt ibidē. Tertius est si ob hñt agatur exceptio rei iud. sup. eadē petitione. f. de of. de le. cām. matr. Quart. ē qñ vir ē adeo seuerus q. ei de viri sentia pñtari nō pōt. vel q. cā pñtationē odio capitali. f. e. l. f. as. f. i. eo. l. f. as. hic autē solum spoliata p. bare opz. q. sine iuris ordine sit spoliata. r. cā viri possionē habuisse. f. de of. dele. pñtatio nibus. f. q. hñt. sint leg. cām. vero. C. Sed si sua autoritate recesserit non competit ei restō. sed sibi imputet. rñt. q. i. de bñdicto aliqui hñt vñt vñt late dñt. r. Ber. vñt tēnere cum illis. f. de adu. c. intelleximus. (In principali) vt. f. cognosceret an tēnere matrimonium impediēte pñtationē. f. eo. ex trāmif sa. r. f. de or. cog. c. j. contra.

Rauis. (Præmissis) f. q. archiepiscopus spoliare rit mōasteriū. C. Dñm no. q. in ac tōibus bo. f. i. ēt i. actionibus stricti iuris vñt peto q. d. mē est ventunt fruct. r. pñs r. ois cā a tpe more ff. de vsu. vñt deam. r. l. mōra. f. in bone. ff. de po. l. i. f. hñt ac. f. l. veniat si petat. f. i. tñ ex pñte nō petat i. libello in der nō pñt dñt pñt dñt. ff. de ed. edic. itē fñt dñt. ff. dñt pñt. nñt qñ agi de vi pñt dñt vt q. me. cā. vñt expulsa vt lter dicto vñt vñt. vñt fñt. f. q. i. tñt nā tñt veniōis cā. ēt si nō petat. ff. q. me. cā. f. i. pñt. ff. dñt vñt vñt ar. l. i. f. rectissime. r. l. idē est. f. vñt. r. l. si pñt. C. vñt vñt. f. q. in tantā. r. f. q. me. cā. c. pe. C. Itē si agi petiōne here. vñt rē rōne vñt vñt veniōis. ff. dñt pñt. here. itē vñt. f. fructus. ff. de vi r. vñt ar. l. i. f. rectissime. r. no. q. si nō petantur cā q. veniunt ac cessorie vt fructus dñt r. interesse. vel ēt si petant. f. i. tñ sñt fñt sup. principali nō habita mētiōe accessorie. decetero de eis agi nō pñt. nec pñt peti ferri sñt. q. super omisso. C. de po. l. i. f. i. f. de vsu. eos in bone. ff. de act. emp. qui per col. f. hñt. ff. de eo quod cer. lo. l. certum. C. Si autē plura petantur nō quāsi ac cessoria sed quāsi principalia. tunc secus est vt in pñt. l. i. cer tum. nec est contra. ff. de excep. rei iud. f. i. in iudicio. vñt dñt quod exceptio rei iud. iam late non ob hñt ad accessoria pñt agi. bo nehdei iudicio f. certe. l. illa potius est p. nobis. q. intelligitur q. male agebat. r. tō absolutus fuit reus. Interdicto vñt vñt agi ad accessoria sine pñtali. ff. de vi. r. vñt ar. l. idē. f. hñt. l. si plures. (In iuris) si iuriam monasterij fecit. ff. de act. emp. q. pñt. C. Compellatis dñt pñtati veniunt in lter dicto vñt vñt pñt sa tiffactionē. de iur. ff. eo. l. i. f. q. dñt. r. f. rectissime. r. f. ex in ter. r. f. ex vñt. r. l. i. f. vñt iud. r. l. vñt. C. vñt vñt vñt de post. pñt cepissent. ff. de rei vñt. f. nauis. f. gñaliter. ff. de vi r. vñt ar. l. i. f. ex die. C. de pe. here. l. i. in fñt. C. vñt vñt. l. i. f. ff. de pig. ac. l. hñt. ff. de peti. here. sed etiam si legit contra.

1. Cum de iuribus ad aliquam domū pñtationē agi sufficit magistrum illius domus agere.
2. Episcopus agere r. rñdere pñt pio ecclesijs sibi subiectis in defectum administratorum.
3. Si datur possessio cum pacto q. concedatur q. ibi fiat ecclesia nō dicitur committi symonia.
4. Ecclesie in nullius bonis esse dicuntur.
5. In possessio datur sub conditione.
6. Cum rebus illatam vindicare licet.
7. An liceat clericis mouere bellū. r. vide in nu. 8.
8. Non est irregularis clericus si pugnet pñt raptos ad sui vel aliorum defensionem.

Ubi causam inter vos. (Si mul a) q. cōter locus de quo agitur ad episcopum r. capitulum pñt nebat vel securus est quādo cōm q. si mul agūt. f. de iudi. causam. r. de iuribus pñtati cñt q. licet de iure qñt pñt iuribus agere possit. f. de rescrip. edoceri. C. Et magistrum. si de iuribus ad aliquam domū pñtationē agitur sufficit si agat magister illius domus. f. de iud. c. de putati. f. vero de subiectione alicuius domus agitur vel resti tutione dñt agere minister supior. vel pñtationē vel cñtationē vt hic possit etiam dici q. maior semp pñt agere si vult. r. q. ma gna cā est requiritur fratres. vel sine requisitione se obtulerunt cum tñ minister dom. de cal. citat. ēt vñt citari fecisset. immo plus videtur q. pñt domibus istis q. sic subiecte sunt alijs q. de rebus eoz. faciūt r. disponūt ad sui libitum. r. pñtationē remon ent qñ volūt ois illi qui hñt pñtati hñt immediate super do mos illas pñt agere r. ēt cōueniri vt in pal. dec. cum deputa ti. r. erit semp in optide maioris. vt ipse ceteris pñtati si volue rit ar. hic. r. bec rō requirit vt si pñt minorē remonere ab admi nistratōe domus. multo forti. possit etiam remonere a lite agēda r. etiā q. magis sua interest. q. maiorē pñtati hñt in domo ar. f. q. vñt. f. pñtati. tñ si maior minorē remouet ipse tēnere vel per se vel pñtati litē agere. alioqn hñt domū tāq. cōtumacē procedet f. de eo q. mi. in pos. cā rei ser. c. j. f. i. f. i. C. Si vero non sint sic Anno. sup. secundo de cre.

sino subieete. tñ sunt aliquo nō subieete. nā aliqñ sunt d archi
 diaconatu alicui⁹ assqñ de archiepiscopatatu. aliqñ rñdē abba
 trionatus. ⁊ aliqñ etiā laycis. vt no. d. pñe. in lateranē. ⁊. j. de p
 ui. cum ⁊ plantare. s. in ecclesijs. in oibus em istis casib⁹. ⁊ simi
 libus primo loco. s. agere ⁊ rñdere administratoribus illarum
 domorum. ⁊ si negligentia vel alia iusta cā subit pmissa aliqua
 summa ria cognitiōe p iudicem q d⁹ de cā cognoscere. ⁊ oēs p
 dicti ⁊ ali⁹ cōsimiles agere poterit. xvi. q. vii. qñstitutū. ⁊. q. vii.
 filijs. xii. q. ii. nō s. arg. j. de re. co. nō alie. si q. s. p. Et plus
 vñ q ep⁹ agere ⁊ rñdere semper in defectum administratorū
 possit pōt ecclesijs sibi subiectis. j. de suc. ab intesta. c. si. ⁊ meli⁹.
 C. de sac. san. eccle. sancimus. vbi dicitur q ep⁹ ⁊ economus ⁊
 custos vasorum agere possit. ipse em est p̄ordinato in cunctis
 rry. di. p̄lectis. ⁊ ipse est oīs cura. x. q. j. c. si. ⁊. c. se. xvi. q. vii.
 oēs. xii. q. ii. nobis. ⁊. c. se. ⁊ vñ p pmissa. c. q ep⁹ in agēdo ⁊ in de
 fendend o d⁹ alis pferri tñ nobis videt q iudex q d⁹ cognosce
 re summarie videre poterit q pferat. ⁊ maxime attendit in cāe
 cognitiōe. q quod ad t̄palia p̄ior ē tñ inferioris ministri q ep⁹.
 x. q. ii. quia eo. j. de re. eccle. c. j. ⁊ in spūalibus saltem q ep⁹ tñ
 gunt p̄ior ē ep⁹ q inferioris ministri. nā ⁊ oēs ali⁹ sub eo ip⁹
 vice ⁊ nōle curā gerit. vt. s. de of. archi. c. j. de of. archiepisc. c. j. ⁊
 yl. ⁊ bis ⁊ alijs attentis. ⁊ circa psonarū discretionē ⁊ fidē. ⁊ cir
 ca interesse cuiuscūq eliget idoneiorē. ar. ff. de popu. ac. l. si. de
 canonicis aut qualr agere p̄st. not. j. de t. est. cū oli. Et item
 no. q in oibus p̄dictis. c. si illi quoy interest voluit assistere illis
 qui agunt nō p̄hibēt ⁊ etiā possunt appellare. j. de re iu. cū su
 per. vbi de hoc no. C. Sed cōtra p̄dicta. s. de rescri. edoceri. vbi
 dicit q si administrationes sunt diuise q ille solus pōt agere
 q ministrat. So. illa dec. hz locū vbi nulla cā subest. quare ali⁹
 agat. hic secus. itē illa loquif vbi sunt diuise administrationes
 penitus. s. inter ep̄m ⁊ subditos ministros nō sunt diuise. im
 mo ambo sunt administratores. s. vnus sub alio. ⁊ idē dicim⁹
 de alijs. s. q remouēt minores ministros qñ volūt vt sunt tēpla
 rñ ⁊ ali⁹ hmoī. ⁊ s. supiores ad quos immediate non p̄tinet t̄pa
 lia nec ecclesie administratio possint agere vt dictū est. ⁊ etiā ali
 qñ p̄feratū alis. tñ dicimus eas esse sine legitimo defensore
 ⁊ immediato. ⁊ id nō currit interim p̄scriptio cōtra euz. q nec
 cessat causa cōstitutionis scz non est qui spiritalē curam ei⁹
 agat. Et Conditione non fuit symonia: qz non dedit posses
 sionē eo pacto vt faceret sibi ecclesiaz sed concessit q faceret ibi
 ecclesiam. sed nomine terco. ep̄i. i. ei subiectam. ad quod alias
 de iure tenebantur. vñ de non fuit symonia. j. de reli. do. consti
 tutus. ⁊ no. s. de elect. significasti. nos vicimus plus quod etiā
 si eo pacto concessisset qd ibi faceret ecclesiam non esset symo
 nia. rem enim p̄phanam dat vt fiat sacra. quod ē meritum
 sicut i quis daret aurum vt inde fieret calix. sibi cui⁹ nihil acq
 rat. qz talia in nullius bonis sunt. insti. de rerum diu. nullius
 Construeret) autoritate tñ ep̄i: ep⁹ enim per se vel per alium
 interesse debet constructioni ecclesiarum. de cōse. di. j. nemo ec
 clesiam. ⁊. c. si quis p̄byter. ⁊. xxi. di. si quis extra. Et alis
 hec obediētia non obligat alios nisi de eorū mādato pmittere
 tur. sicut nec votum nec iuramētū. sed ideo pro alijs p̄stari vi
 citur. q est signū q ali⁹ debent obedire. vel dic capim pro eo iu
 ramento vel obediētia sic p̄stituta obligari. C. de iura. calum. l.
 si. s. si nāst. ⁊. s. seq. ⁊ hoc id est: qz propter hoc sciunt p̄stari ⁊ pa
 tiuntur. s. vt obediāt. Et Donum) quō sibi retinuerūt dñū
 cum in nullius bonis sint ecclesie. insti. de re. diu. s. nullus. so.
 retinuit sibi dñū quousqz ecclesia sit edificata. vel retinet dñū
 quantum ad ius ep̄ale. x. q. j. c. si. ii. ⁊. iii. xvi. q. iii. inter. ⁊ pro
 pter hoc iure pōt agere rei ven. ar. ff. de mor. inserē. l. i. ⁊. ff. de
 reli. ⁊ sump. fu. sepulchra. C. de sac. sanc. eccle. sancimus. ipsam tñ
 ecclesiam. i. corpus ecclesie vendere cum non possit: cum nec domi
 nium ipsius haberi possit. arg. ff. de re. diu. in tñ. s. sacre res.
 ar. ff. de rei vñ. in rem actio nisi vtiliter. C. de sac. san. eccle. sanc
 cimus. Et sua. qz nō renūciauerat p̄p̄is. alioquin nihil sub
 hoc verbo cōtinet. xii. q. j. nō dicatis. nec ecclesiam quam dare
 non possunt. Conditione. hec cōditio facit qd factū displice
 at ep̄o ⁊ capitulo q talis traditio nō nocet (dumilitatis) als
 aut noceret eis qd non possit repetere. s. de renun. q in dubijs
 sed alijs nō noceret. de dona. inter dilectos. s. qd met. can. cum
 dilectus. j. de sen. ⁊ re iudi. cum sup. s. de arbi. cū tēpore. vbi no.
 ⁊ bñ poterunt se dare cum actio sit religio. s. de reli. s. (intel
 ligentes) nos papa. Donum) i. dñū dom⁹. hoc pl⁹. qz illud
 nō habebant. s. erpone domū. i. possessionē dom⁹. ⁊ vñ hoc ex se
 quenti litera. Et Scz cōtra possessio sub cōditioē dari nō pōt
 immo videt q dari non possit. qz plurimū facti hz possessio. vt
 j. de concess. p̄ieb. cum nostris: vñ de vey est q possideret siue
 extet con ditio siue non semp verum est cum possidere cui tra
 dif. vel erpone predictam domū sub conditione tradidisse
 i. contractum factum de predicta domo danda fuisse cōditio
 nalem. Et Preiudicium) quo ad proprietatem. quo ad pos

[illegible]

a E Surtinead
hec dicta. inno.
vide flo. i. l. ita
q. ff. ad. l. a. q.
alex. de imo. in
2. ff. crrv. f. vol.
7 Lep. 2. ff. xvj.

b Et noma-
le. Adde qd t3
et paul. de ca. t3
allegat Inn. h
inc. pñscccxxix.
inc. pñscccxxix.
ficetco. ij. circa
prin. i scda pte
ñscccxxix. Atqno
rū f3 nouis. im
pressio.

Satis etiam
credimus. ad
Car. in 28. p. xix.
inci. ad casum
pmissum. col. j.

habent. q. in his casib. non proprie dicitur fieri bellum s. me-
lius executio iurisdictionis vel iustitia. ff. de rei ven. q. re. nec in
his casibus capri s. ferri. Bellum autem h. q. p. p. dicitur
solus princeps q. sup. iorem n. h. indicere p. t. p. t. illud indi-
cere contra eos q. tra. quos n. competeret executio iurisdictionis.
verbigratia contra illos q. essent in possessione alicuius iure ali-
cuius alterius principis. item p. defensione legum paternarum
9 p. his. xxii. q. vii. scire omni. 2. multis alijs. q. d. d. Sed
quid etiam si clerici sit in bello contra raptos vel ad defen-
sionem suam vel alterum. l. ibi pugnet. 2. lapides iaciat dum
modo de suis ictibus neminem occidat non est irregularis. l. i.
de cle. peren. c. pe. 2. vlti. 2. l. de homi. c. pen. item qui iustum pre-
lium tra. aliquem movet non solum ab hoste sed etiam a vassal-
lis: subditis eius cum iniuste inuanti. p. t. spolia capere 2. p.
sonas earum. l. i. Alii dicunt q. nec personas nec rer. auxilia-
torum p. t. capere. nisi in bello nisi forte lederent de rebus eor. i.
puta castris vel alijs edific. s. si aut non est indictum bellum
tra. aliquem sed aliquo p. dicto. modorum pcedebat puta r. o-
ne sue iurisdictionis volebat aliquem punire vel res eius dena-
stare vel sniam executioi mandare in hoc n. videt q. d. possit ca-
pere res vel psonas auxiliorum eius nisi primo sniam profes-
sionem tra. eos. q. i. nos in quib. 2. si non est de sua iurisdictione
sed alterius d. coram suo iudice de eo iustitiam petere. xxii.
q. ii. d. h. C. ut nemini liceat sine in. se vin. l. i. 2. n. vbi not. si ve-
ro non haberet iudicem coram quo posset suam iustitiam obtine-
re tunc sibi licet sua autoritate recuperare sua. C. de inde. indei.
2. l. nullus. hoc aut certum est quod si personas vel res eorum
capit in bello dummodo suam iurisdictionem exerceat quod p. t.
personas puniret res tenere: quia in suo territorio deliquerunt
C. vbi de crimine agi oport. aut. qua in provincia. 2. alia ratio
q. suam iurisdictionem impediunt de hoc n. s. de offi. deleg. c. i.
l. de penis. dilectus. 2. l. i. de sen. ex. d. nuper. l. i. (Decernentes)
id est referantes nisi em. referant eis quod post suam istam
posset agere si modum excessissent non potuissent postea age-
re cum agerent interdicto unde vi: omnia hec inducunt in iu-
dictum. s. p. t. c. C. de frue. 2. lit. ep. terminato. (Decernentes)
dic. q. d. hoc decretum n. fuit s. iuris declaratio. (Ex-
cessus) n. em. l. modum excedere. 2. si excesserit incurrit exco-
catione 2. penam temporalem 2. irregularitatem. arg. hic. l. de sen.
ex. d. cum non ab homine. 2. c. perpendimus. l. de homici. signi-
ficasti. h. q. vltimo.

Istas tuas

(Matrimonialis) not. q.

sa matrimoniali 2. hoc ppter consuetudinem. In re-
motis consuetudinem narrat q. iure n. est cautus
q. ep. absente archidiacono cognoscat. (Postulabat) inter-
tando petitorium. Postulabat restitui. hic intetabat possessio-
rii. (Interdum) quando non proponitur gradus divina le-
ge phibitus. (Per decretalem). s. e. ex conquestione. (Et man-
datis) lueh. (Oraculi). s. de ord. cog. c. i. (Gregorius). xxv. q. ii.
quedam. Alii. l. de cosan. q. dilecti. (Porro) hic incipit im-
pugnare 2. quasi reprobare tertiam opinionem rationibus. 2.
loquit. t. t. allegando q. uis allegationes verisimiles sunt. (De-
sertim). i. tantum vel dic. 2. melius q. p. p. t. dicitur: 2. id est si
opponitur consanguinitas constitutione phibita. l. i. (Pro-
bationes) satis colligitur hic q. in possessione si aliter q. de ma-
trimonio restituendo agatur etiam si probationes vtriusq.
partis parate sint de proprietate tamen admitti non debet nec
obstat. ff. ad exhib. l. i. h. ibidem. ff. in pos. l. i. si a quo. quia
ibi non intentabatur possessio. (In ceteris) ad e. vt cetera
obsequia tanq. vror. sibi exhibeat. (Iuramento nota in spiri-
tualibus super exceptione iurari de calumnia. s. b. electio. cum
dilectus. vbi no. (Quantum) exco. catione. (Mandatum) pro
eo q. d. fuit contumax. quia non redierat ad maritum. (Proco-
detur) scilz q. in alijs fiat restitutio p. t. q. ad carnalem copu-
lam. (Senicia). s. eod. ex transmissa. s. vt lit. non contesta. acce-
dens. (Alioquin) si non est seuerus maritus 2. non obicitur
consanguinitas divina lege phibita sic legitur fm illos q. fa-
ciat differentiam inter gradum divina lege phibitum 2. aliud
sed fm alios qui non faciunt differentiam exponere. i. si non ha-
beat paratas probationes.

1. Minor in matrimoniali ca. ad hoc vt agere possit cesset ma-
ior: in multis alijs casib. vt etiam in nu. 2.
3. Nunquid possit vir petere restit. mulieris cu. de iure n. fuit
eius vror. 2. vide in nu. 4.
5. Que conueniant petenti restitutionem ancille.
6. Ancilla conquerens de domino non audietur: mercenarius
autem sic.

Ex parte

(Modus) 2. ita nihil egit. l. de despo. l. i.
pu. literas. (Postulant) ex abundanti
cum sua autoritate hoc potuit facere q. n. tenet spo-
salia. l. de despo. impu. accessit 2. c. lris. secus aut si

spitalia teneret. l. de despo. impu. de illis: sed dices cursu tps
spitalia que non tenebat an. vii. anos sola taciturnitate rati-
ficari. ar. l. de despo. impu. duo. C. Sol. hec mulier decessit anteq.
puer haberet: vii. annos. 2. id n. pot. pner petere restit. cu. nul-
lo reperiat possid. comodo desitutus: vt. l. sequitur. s. de pen.
tue. C. del die q. n. tenuerit spitalia nec ratificat nisi appa-
reat p. sensus puelle vel a principio vel ex postfacto et si p. patre
eent spitalia contracta: q. cum eo patrus p. nepte h. ere n. po-
tuit: vt no. l. de matri. c. tra. q. tra. inter. ecclesie. c. i. 2. de despo.
1. ipu. c. i. vlt. q. in fra tps legitimu. decessit. C. l. minor in ca. ma-
trimoniali. l. i. vt eam agere possit minor censet maior. vt hic. sic
et in castrensibus 2. in ecclesiasticis: faciat arg. ff. ad macedo. l. i.
s. si. 2. l. h. 2. in voto. xx. q. d. h. c. i. 2. h. It. cum exequeret mortem
patris 2. cum agit de testamento p. ris. xv. q. ii. de crimine. It. cum
agit de recuperanda possessione. C. qui legi. psonam. l. vlti.
Item cum agit de thoro violato. ff. de adulc. l. si maritus. s.
lex iulia. It. cum agit de libero homine exhibendo. ff. eo. l. i. h. s.
pen. Item impetrando venia etatis. ff. de his q. vt. eta. impe. l. i.
2. It. p. t. esse procurator in negotiis fm quosda. 2. in iu-
dicis. ff. de mino. l. minor. 2. l. cum mandato. 2. in eisdem ca-
sibus in quibus agens admittitur p. t. procuratoris p. t. ut
hic. vt aut. consultus agatur semp. faceremus q. procuratorem co-
stituat autoritate iudicis: 2. erit quasi curator ad litem. C. de
bonis que liberis. l. non solum. in situ. de cura. s. it. inuitus.
de hoc no. s. de eta. 2. qua. 2. or. p. t. in decorem. s. de procu. ac-
cedens. hec mulier petebat sniam nubedi cum alio coram seneci.
epo sed vir dicebat partem mulieris esse contumacem cum nul-
lus pro ea compareret: nisi quidam pcurator qui dicebat se a
muliere constitutum procuratorem sed ps viri dicebat eum non
posse esse procuratorem: cum minor procuratorem p. t. ut
posset. Item ante omnia restitutionem sponse petebat: sed
papa eos male dicere respondet: quia minor in ca. matrimonia-
li bene constituit procuratorem. sicut 2. procuratores facere p. t.
in castrensibus. ff. ad macedo. l. i. s. h. na. 2. l. i. sequen. Item dicit
q. d. restitutio sibi facienda non est cum possessione non habuit.
3. C. l. At pote. nullo) hic vult dicere vt quidam dicunt: sed no-
bis non placet: vir non potest petere restitutionem mulieris
cum de iure non fuit vror. eius. 2. ita vir commodo desitutus
non est. nec etiam possessionis. cum nunq. in possessione eius
fuerit. puta q. n. q. fuit cum ea vt vror. q. n. portabat annulu-
m vt sponsa: nec eam vt sponsam vocabat: nec in ceteris vt spon-
sa agebat. secus anteq. si vt sponsam eam habuisset: vt hic a sen-
tu p. t. colligitur. 2. sic loquit. s. e. literas. 2. c. ex conquestio-
ne habita autem distinctione non esset in possessione eius tan-
q. sponse tamen adhuc non restitueretur ad carnalem copulam.
cum non in eius possessione esset: sed esset potius sequestran-
da. l. de sponsalibus. cum locum. sed secus si esset in possione
4. carnalis copule: vt. s. eo. c. p. t. in fin. C. l. Sed 2. videtur hic
a contrario sensu q. d. etiam si non habuit possessionem: s. iusta-
tum q. d. possit petere restitutionem per id quod dicit commodo
iuris. sed dic. cum n. posse petere restitutionem: sed posse eam
vindicare adiecta causa de iure canonico etiam si sit sponsa de
futuro arg. ff. de rei ven. l. i. vel posset agendo ad hoc vt sibi ad-
iudicaretur officium iudicis implorare. l. de spon. ex literis. s.
2. q. deberet causam adicere est arg. q. si quis diceret posside-
bam hanc mulierem vt ancillam. probato q. vt ancillam possi-
deret fiet ei restitutio vt ancille 2. non vroris. primo cu. opor-
tet eum probare in qua posside de esset q. fiet restit. q. fm mo-
dum 2. speciem possessionis sit restit. l. eo. pisanis. arg. ff. de lib.
ag. l. liberis. s. vlti. dummo n. apparet cu. maliciose vel dolo
se fuisse in possessione eius. ff. de lib. agno. l. i. g. h. vel ali-
ter vt no. s. de seruis n. ordi. c. h. si aut tenuisset eam vt concu-
binam 2. peteret eam sibi restitui non eet audiendus immo libel-
lus esset lacerandus si peteret restit. mulieris q. fuit in pos-
sessione eius tenedi eam in lecto. sicut si hereticus peteret resti-
tutionem rerum eccle. xxii. q. vii. c. i. h. 2. l. i. argu. l. de p. scriptio. cam
ad idem. ff. de vi. 2. vt ar. l. i. s. de iur. 2. l. colonus. 2. l. vlti. vel
dicidero hic n. fieri restitutionem. q. stabat q. d. infra. vii.
a. nos sponsalia contraxerat. 2. q. patrus pro ea sponsalia co-
trahere non potuit. secus si esset dubiu. an sponsalia tenuissent
q. tunc forte restitueretur: vel dic. et si est dubium immo q. plus
est si eet certum quod fuissent sponsalia tamen n. potuisset pete-
re restitutionem: q. sponsalia ex sola voluntate vtriusq. minoris
pendebat nam quicunq. alterutri eorum placet a sponsalibus
p. t. recedere. l. de despon. impu. de illis 2. c. se. secus aut si eent
maiores. l. de spon. ex literis. h. C. l. Et distingue melius q. d. si
vir petebat restitutionem mulieris tanq. vroris n. dabitur ei ali-
ter nisi probet aliquod genus sponsalium interuenisse 2. se co-
gnouisse eam. 2. hoc est q. d. dicit litera ista. quod hic non potu-
it petere restitutionem. q. non erat desitutus commodo iuris aut
possessionis. 2. hanc n. am opinionem sic pbamus. q. 2. si spon-
salia contracta sunt: Immo q. plus est matrimonium non resti-
tuitur. Inno. sup. secundo Dece. m. h.

¶ Pertinet
tiam nomine ad
de bal. in. c. i. §
capita. q. cu. vñ
di. z. d. bar. 103.
in. l. i. c. i. §. iij.
no. ff. de. du. q.
dicit hoc nota
bile ad multa z
ad eundem inn.
in. c. ex lris b. in
re patr. practi-
ca papiensis i for
ma libel. in ac-
tione reali in vñ
cū omnib⁹ pti-
nentis in lib.
quo vñ agit
ad dotē i vñ cū
omnib⁹. z aler.
d. i. mo. i. §. iij. re.
iii. col. ii. in. d.
volu. post me. z
nie. d. nea. in. l.
fi qñ. la. j. C. de
ho. ma. lib. x. et
ibi vide doc.

tuitur nisi carnalis copula interuenit. s. agi officio iudicis
vt faciat eum exhibere ea que sponsa d. exhibere viro suo. j. de
spon. ex lris. n. contra hanc ultimā petitionē obicitur q. pro
pter consanguinitatem vel aliam rōnem nō pōt esse eius vxor
que examinabit ante q. diffinitive pronūciat. s. d. or. cogni. c. i.
hoc tamē nō fieret si possessio posset agi z ageretur possessio-
rio. s. c. ex cōuentione. z. c. ex trāsmis. etiam impedimētum
supueniēs. j. de iureiur. quomāmodum. itē pōt dicere q. pōt
si velit ingredi monasteriū. j. de conner. cōin. ex publico. Item
oportet eum probare contracta sponsalia. z in hac petitione z
in prima siue petat eam sibi restitui quando cognouit si implo-
ret officii iudicis qd ei vxor intendat. vñ vt sponsa quādo eam
nō cognouit. nō autem sufficit pbare q. eā vocabat sponsam. z
cetera similia: s. forte sufficeret ad hoc qd fili cēt legitimi. ar. q.
fili sint legitimi. trāsmis. z. c. p. tuas ratio dineritatis est. qz
ibi est fauor legitimatiōis. hic piculum anime. item hic vnus
difficiliter sponsalia. ibi nullus diffitebatur. nec obstat. j. de psum-
ptio. illud q. ibi p instrumentū dotalē probata fuerunt sponsa-
lia contracta. vt ibi apparet. si aut vñ probauerit sponsalia cō-
tracta z carnalem copulam z petat restitutionē admittit exce-
ptio q. nō ē matrimonium. nisi fm q. continetur. s. c. pri. in si.
tamē hec que dicimus q. nō ē restitui nisi interuenit carna-
lis copula. intelligēdum est qñ vterq. confitetur nō interuenit
se carnalē copulā. sed si fuerunt simul z alter tantū dicat psum-
ptio est pro eo z standū est vbo eius. j. de fri. z. ma. c. i. z. de de-
spon. impu. continebaf. j. de psumptio. tertio. ¶ S. vides qd
hac rōne similiter d. pbare aliquis qñ petit restitū ancille quo
modo vel quale. z quomodo ins ancille quesuit in ea: z eodem
modo si petatur restitū ecclesie vel possessionis canonicat⁹ quod
debeat probare legitimam electionem z institutionē piecissi-
se. ar. j. de preb. dilecto. j. de his que sunt a maio. pte. ca. ex ore.
¶ Responsum nō est simile in his z in cā mīmoniali. vñ poti⁹
in actibus matrimonialibus nulla forma vel actus sunt depu-
tata matrimonio que non eque bñ competant adulterio nisi
sit consensus matrimonialis vel sponsalia nec valet si dicat qd
vocabat eā vxorē. q. per talem possessionē nō queritur possessio
matrimonialis. z q. sepe adulteri vt cooperiant peccatū dicunt
vel vocant se coniuges. sed secus est in actibus canonicatus. que
dam enim sic conueniunt canonicis que non alijs. sicut interes-
se electionibus z communibus tractatib⁹ z prebendam recipere.
de quibus habetur. j. de preben. dilecto. z ideo bonum posses-
sione habita que tantum canonicis competunt z in possessione
ne canonicatus esse videntur. z secus diceremus si in his acti-
bus etiam alijs preter canonicos interuenirent in eis vt. s. de
electio. cum causam. j. de reg. z transeunti. c. ij. z idem est in ac-
tibus seruitutis. licet enim in multis conueniat ancilla cum
mercenaria non tamē in omnibus non est potestas. necis vel
vite sup mercenariam. sed sup ancilla tantum. insti. de his qui
sui vel alie. in. sunt. j. responso ad finem. ¶ Item mercenaria
auditor conquerens d. dno non ancilla. ff. de iudi. vit. certis
§. ad hoc. ergo vbi competit sibi restitutio ancille oportet quod
probet aliquos debis actibus qui tantum cōtra seruos compe-
tant. vel dicat forte melius q. possessio canonicatus z seruitu-
tis bene probatur etiā si nō probet aliquē de illis actibus q. tan-
tum canonico vel ancille competunt: sed sufficit probare qd ali-
quid fecerit vt canonicus vel vt dñs intēdēs sibi querere posses-
sionem canonicatus vel ancille. z hoc bene sciāt illi quorum in-
terest q. intēdit sibi querere possessionem canonicatus vel an-
cille: vt no. s. de ca. mo. dilectus: in glo. scz. recu. s. de post. bo. n.
in gl. queritur. sed in matrimonio secus est q. quantūq. intē-
dat sibi querere possessionē vxoris etiam si vxor hoc sciat quod
maritus hoc intendit. non tamen querit possessionem vxoris.
Alii dicunt q. bene obtinebit actor in possessio restitutiōnem
vxoris et si nō pbet cōtracta spōsalia sed solummō sufficit pro-
bare quod volēs acquirere possessionem iuris vel vinculi con-
iugalis iacuit cum ea vñ alium actum fecit: quod specialiter fit
inter coniuges z alter continet hoc sciebat quod aliter intēde-
bat possessionem iuris coniugalis acquirere. ¶ Item quod
in si. eiusdem glo. dicitur de canonico: plus placet q. quod di-
ctum est. s. c. et. in lris in glo. C. de rei vendi. circa si. vbi dicitur
q. canonicus non pōt petere generaliter restitutionem iuris ca-
nonicis nisi probet sibi datā possessionem auctoritate superio-
ris (Traditionem). ff. de ritu nupt. mulere. ff. de sponsa. ques-
tum. ¶ (Sponsalia). j. de spon. ex lris. n. z erant per pactum
contracta que non tenerent ante. vij. annos. oportet enim quod
sine dolo ma. z calliditate sit in possessione iuris. cum restitutio
nem petit argu. ff. de lib. causa. igitur. §. ij. hoc vltimum forte ve-
rum non est. vt no. s. de seruis non or. c. ij. (Exceptionibus). s.
q. procurator minoris non sit admittēdus z quod restitutiōis
causa procedere debet.

- 1 Incertus libellus qñ admittatur.
- 2 Nomine penitentiarii quid intelligatur z etiam in nu. 4.

- 3 Hospitali vel nti ecclesijs certa dos assignari debet.
- 4 Quando certa dicitur esse sententia.
- 5 Non datur interdictum contra singularem successorem.
- 6 Necesse ē probare tēpore deiectionis se possidere.

¶ **Ad se.** (Utrāq. pars tñ q. possidebat
non poterat intentare petito-
rium. vt no. s. de causa pos. c. ij. s. ex quo actor intēta-
bat ipse poterat inducere probationes sup iure suo.
1 sicut hic apparet: z no. s. eo. ex cōuentione. ¶ (Et pertinetis)
no. libellum incertum admitti vt hic. s. hoc est quia hic peti-
tentie petuntur tanq. accessoria. vt not. s. de ord. cogni. cum di-
lecto z mandabitur sentētia executioni sup omnibus que pro-
bauerit ad rem petitam principaliter vel accessorie ptenere etiā
2 sine litis contest. ar. j. de pscriptio. auditis. s. e. gravis. ¶ Et
dic quod pertinetiarum nomine tantum intelliguntur que sta-
tuto vel consuetudine vel lege deputata sunt vt accedant vt in
terdicto vnde vi statutum est quod accedant etiam mobilia z
damna. s. c. gravis. ff. eo. l. i. §. aut. z. §. rectissime. z multa alia.
Item hereditati accedunt omnia que in hereditate inueniuntur
etiam si non fuerint testatoris. ff. de peti. heredi. itē ne. z legi-
bus sequētib⁹. Item petitioni ecclesie accedunt omnia que ad
eam pertinet de iure vel consuetudine vel statuto vt sunt dos p-
mitus instituta. de cēsis. c. i. inra enis parrochialia decime z
huiusmodi. j. de decimis. cum contingat. z. c. cum in tua. z. j. de
his que si. a pte. pastoralis. ¶ Castro aut nihil corporale nomi-
mus deputatus a iure quod sit eius ptenēs: s. tamē ab homini-
bus z eorum statutis consuevit z castro certum territorium as-
3 signari quod sibi in iurisdictione z dote debeat rñdere. ¶ Hospi-
tali aut sicut z ecclesijs certa dos assignari d. cum ergo peti-
tur ecclesia vel castrum vel alia consimilia cum pertinetis su-
is pdicta sicutis deputata. sicut sunt corporalia sicut sunt spiritua-
lia peti intelliguntur z plus dicimus q. si ecclesia habeat certa
aliqua corporalia deputata. s. et h. alia speciali iure acquisita.
tūc si hec ecclesia cum suis ptenētib⁹ petitur. nomine pertinen-
tiarum non veniēt speciali iure quesita. s. tantum ea q. a iur. vñ
consuetudine seu statuto deputata sunt ei: licet quidam tradi-
cant. ar. s. de causa pos. z proprie. cum ecclesia. vbi dicitur quod
omnia veniunt iudicium nisi ea de quibus specialiter actum
est ne venirent. respondemus quod illud intelligitur de his
que sub petitione comprehenduntur quod non est hic petitiō
4 autem hospitalis cum ptenētib⁹ intelligitur. i. cū dote. ¶ S. vides
qui dices si addatur in libello causa possessionis sicut addi-
tum fuit respondemus quod aduersarius cogitur exprimere si
velit confines possessionum. s. de lib. ob. c. ij. ff. de cen. forma. no-
mine autem pertinetiarum non intelliguntur alie possessiones
nisi que primo in dote fuerint assignate. Item si aliquis petit
omnia bona alicuius non est audiendus nisi exprimat. z hec
est ratio: quia cum ad hoc singularibus actionibus agatur nō
posset ferri sententia certa que ferri non debet in singularibus
z generalibus actionibus. secus tamen potest diciā vniver-
5 salibus actionibus. ¶ Certa autem dicitur sententia quan-
do certum quid accedit petitioni. sicut est in dote statuta z in-
tribus parrochialibus in his et debet diligēter attendē psonam
petitoris. q. si ep̄s petat ins ep̄ale aliqua ecclesia sibi subiecta
cū omnibus ptenētib⁹. vel etiam si dicat illam ecclesiam ad se p-
tinere in tēporalibus z sp̄sialibus cum omnibus ptenētib⁹ suis
z possidētib⁹ bñ admittit. j. de reli. do. cum venerabilis. nec ve-
niet in hac petitiōe tñ dos. s. omnia etiam post q̄sita. z est rō qz
ins ep̄ale beat tam in post quesitis q. in his que tñ e sue funda-
tionis habebat cum iuri ep̄ali hec omnia accedant. z eodem
modo si petat temporalia. i. rationem de temporalibus tanq.
patronus: q. ratione inrispatronatus rationē de omnibus au-
dire d. sed vbi neq. petitioni neq. rei accedit. tunc est necesse
exprimere. hec habet locum vbi agit petitor. si enim agere
tur possessio. tunc non h. locum: vt not. s. e. in lris (Nec sci-
re). C. de exceptio. si quidē. ff. de peti. heredi. si debitor. (Punci-
us) vnde psumebatur de voluntate ep̄i factum. i. q. iij. quia pre-
sul. ff. de mino. l. iij. j. de testi. constitutus. (Recentes) in p-
batione cause appellationis quam emisit ep̄iscopus. (Ratā)
6 j. de sen. excom. mulieres. ff. de iur. do. l. i. §. quoties. ¶ In-
terdictum cum nec ēt fuerit expoliator vniversalis successor.
ff. de vi z vi ar. l. i. §. vlti. z. l. iij. §. si. contra singularem enim suc-
cessorem puta emptorē vel simile interdictum non datur. ff. de
vi z vi ar. cum a te. licet quidam dixerint actionem in factum
vari maxime si causam habeat a delectore in rebus autem ec-
clesiasticis dixerūt quidam contra quēlibz agi posse p interdi-
ctum vnde vi. vel ad minus condictione ex canone. ij. qd. i. re-
integrāda. z p eis est. s. de iudi. q. v. z. rii. q. ii. quicunq. rvi.
q. vi. si ep̄m. s. de transactio. veniēs. sed nos hoc non dicimus
z intelligimus hoc. c. reintegranda. z alia iura que pro eis fa-
cere videntur q. omnia sunt spoliatis restitūda non cōdictio-
ne ex canone vel interdicto. vnde vi. sed alijs competentibus
actionibus

actionibus. puta si dolo contraxit actionem de dolo si metu. actionem qd metus causa & sic de alijs. Sed nonne qd familia eius fecit tenetur de eo qd ad eam puenit. ff. de vi & vi ar. l. j. §. si filius. Sol. dixerunt quidam non sufficit ad dominum peruenisse rem qua familiaris aliquem spoliavit nisi ex facto familiaris peruenit. at hic ex facto familiaris non peruenit. sed qd vacantem possessionem accepit tanq. dioce. vel dic. l. j. dicatur qd videtur esse probatum qd nūc ius epi abstulit cruce. &c. non tamē erat probatum. ¶ Item qd non probant se possedisse tempore deiectionis quod est necesse. ff. de vi & vi arma. l. j. §. interdictum. nec etiam erat probatum qd ex illa ablatione crucis hospitalarij perdidit possessionem: immo si perdidisset nisi occupassent conservatores non videntur vi eieci. ff. de vi & vi ar. l. j. §. si quis astitit. ar. contrarium. ff. eo. l. j. §. idem labeo. ¶ Sed dic qd iurisdictione pronuntiat interdictum locum nō habere qd fuit intentum directum interdictum quod locum non hz sed vtile quando libera psona familiaris committit violētā. vt hic fuit. tunc tñ vtile competit interdictum. ff. de vi & vi ar. l. j. §. si filius. nec est contra. §. de indi. dilecti. & cap. examinata. respondemus enim qd non tenebatur exprimere interrogatus sed ex quo expresse tenetur si apte non proposuit vt. f. eod. de ere. §. de indi. examinata. hoc autē scias qd si quis scienter a spoliatore rem acceperit tenetur restituere condictione ex decreta. que est. f. eo. sepe. vel dic qd hic nunq. poterit habere locum interdictum vnde vi directum vel vtile qd non habet locum nisi cum expellitur de possessione reuertēs nō admittitur & cum alijs sit in possessione qui venire prohibet. ff. de vi & vi ar. idē est. §. si quis autem. & l. j. §. idem labeo. at hic hospitalarij possessionem amiserunt solo animo. ff. de acqui. pos. peregre. §. qui hns. non tamē fuerit expulsi cum tñ ppter solam vim expulsi uam datur hoc interdictum. ¶ Sed qdam dicūt & non male qd etia si nec ipsi metum inferentes nec alij intrarent possessio nem tamē contra eos competit interdictum ad damna qd hac occasione passus est. quod ex eo apparet. quia aliquādo interdicto tenet etiam qui nihil habuit de violētā sed tñ auxilium dedit. C. vnde vi. l. j. & ff. eo. tit. l. j. §. deieci. sed contra. ff. de vsur. non solum. §. sed dicimus. vbi dicitur qd talis res potest vsucapi. quod esse non posset si rapta esset. sed respondet illam legem loqui quando illi quorum timore fugit quis de possessione sua malo animo puta inferēdi vim non ibant. sed ipse sic voluit recedere qd tñuit: vnde res non est vitiosa. & ideo prescribitur. ¶ Item nō obstant leges p. d. §. idem labeo. & §. si quis. qd ibi nō sumit arg. a p. d. §. si n. l. j. cñ ibi dicantur tenēri vim inferētes si occupauerint possessionē non negat quin teneantur etia si non occupauerint. §. illi tenentur maxime quia tenentur restituere fundum occupatum immo ex illis legibus probatur qd ex tali violentia oritur interdictum: qd si ex violētā non oriretur sed ex occupatione sequēti constat nō oriri: ab furditas enim sequeretur. quid enim si post violētiam per vñ annum vel. & vel plures occuparet an tñ incipit teneri interdicto. cum iam violentia tran fuerit in obliuionem & non competit in hoc casu hoc interdictum qd sit expulsus. §. quia suspicatus est se posse repelli: & ideo ad fundum ire non audeat: tenetur ergo violētus. nam ex facto violēto amittit fundū vel alia dāna patitur. qd metus cā autem nō competit. qd cōpulsus non sum aliquid facere. sed nec quod vi aut clam quod hz competit quādo aliquis phibet ab aliquo opere in solo faciendo. at hic nullum opus prohibetur.

Quamobrem restōnem a tēpore litis cōte. vs. qd ad snias si erat bonafidei possessor. C. de rei v. l. certum. & si erat malefidei possessor omnes restituat ab initio (inantis). ff. de dolo. nā hīc restituit? erat enim taliter spoliatus ab alio sine epatu sine epalib. rebus qd satisfacere non potuit. hoc aīte non pdeset qd rebus ab alio ablati sit spoliatus p alij. qd de pprio resarcire tenet. ff. de vi & vi ar. cū a te. C. de fur. subtracto.

1. Potest quilibet clericus possidere & prescribere ius excommunicandi.
2. Subditus presumitur qui agit ea que agunt subditi.

Quamobrem restōnem petebat enim epi se restituere ad possessionē iuris prochialis ecclesie de monte quo fuerat spoliatus p abbate: §. qd nō pbanit qd possessionē habuisset cū effectu nō potuit audiri. hic aīte iure spoliatus ē epi qd scint alij epim hēc in ra exercere & populi obedire vel eius snias seruare passus est. tantum qd prochianos alteri epō obediētes non puniuit neq. tpaliter neq. spualit: puta qd nec cepit parrochianos q seruabant snias alterius epi: vñ alij puniuit nec excoīcavit: sic est cñ animo pusillanimit videt dereliquisse suā possessionē & sic ē in alij trāslata. ar. ff. si serui. v. & si for. §. j. & ff. de publ. si ego. §. j. & sic de cetero nō vñ fm quosdam in hñōi parrochianos snias ferre qd nō posset dici fm quosdam qd quis amiserit possessionē tñ et

snia vs. qd in inquisitione snie an valeat vel nō valeat plus inquiri veritas qd possessio. vnde qd cōstiterit verum ius excoīcandi ad alium pertinere ei adiudicabit: & snie ab eo late cōfirmabunt & late ab eo qd possidet infirmabunt. ppter igno ratiā tamē tuēdus est in possessione quousq. d proprietate vel poti. de iure vere constat. f. de insti. cum venissent. sed contra. §. de causa posset. & pprie. cum eccle. fia. Sed hoc non plz nobis vñc vt nō. §. c. in l. i. in gl. si aut non est passus suum pplm alterius epi seruire sniam sine pena. puta quia tempora liter parrochia nos puniuit qui seruabant snias alterius epi in tñ quod eas vilipēderunt vel saltē excoīcavit eos licet non posset facere qd priores snias non seruaret vel alio modo processisset ptra eos. ita qd bñ apparet qd possessionē animo nō dimittendi dicimus qd non amittit possessionē que non amittitur nisi animo. C. de acqui. pos. l. j. & iste nullo modo videtur habere animum dimittēdi. & ideo intelligo si alij puta vel mulctando vel eius bona occupando ptra parrochianos hñus modi processisset. hēc in iuribus incorporalibus obtinet. in corporalibus autē secus crederem. qd bene amittit quis possessio nem rei corporalis alij qd tunc excoīcetur vel alia sententia feratur contra eum. ¶ Sed si alius epi sniam excoīcatis nis fert in parrochianos alicuius epi & ipsi nō seruāt nec epi parrochianoz cā ratam hz. tunc epi excoīcator nō acquirit possessionē excoīcandi cum sic excoīcando nihil possideret nisi la bīa sua qbus protulit sniam in alios q seruant snias hñus epi puta qd excoīcati ab eo habentur p excoīcatis nihil iuris vel possessionis acquirit: qd ipsi nō seruant snias eius quasi ab eo possideantur. sed obediētes iuri qd mandat excoīcator ab omni bus artibus euitari. r. j. q. in. cure pōt tamē dici qd hz hoc habeat locum i alijs sentētijs & iuribus incorporalibus qd sic acquiritur eius possessio nō tamē sic indistincte hz locum in sentētijs excoī cationis. nam in eisdem dicēdum est qd in alijs sentētijs. sed bi qui se tuerunt possessione alias habent potestatem ordinariā excoīcandi. hz non habeāt expresse in eos in quos ratio ne possessionis tulerunt sententiam: quia tunc super alios pos sunt predictis modis. acquirere possessionē & prescribere. f. d. prescrip. auditis. & c. cum olim. sed si nullam ordinariā pote statē habēt. tunc non possunt sup aliquos ingere possessionē excoīcandi cum ipsi non sunt psonē habiles ad effendum i possessione hñōi iuris. quod non pōt haberi nec possideri nisi ab his q hnt hoc a deo vel eius vicario cum ipsi tñ dictū sit quod eis ligaueris &c. sicut nō clauis possit esse in possessione ab soluēdi animas in foro penitentiali. sic nec potest alia spūalia possidere. §. de indi. decernimus. f. de prescri. causam. ¶ Ad huc plus placet qd quilibet clericus potest possidere & prescri bere ius excoīcandi & cetera p similia etiam si alij nō habeat ius excoīcandi dñmodo sit persona in qua hoc ius cadere possit. f. de his que fi. a ma. par. ca. c. j. Item sicut epi q a iure hnt potestatem excoīcandi. r. r. i. q. i. h. corripantur. possunt alij expresse dare eādē potestatem: vt nō. §. de of. or. cñ ab eccle. fia sic p patiētiā & per tacitū consensum clerici in quibus cadere pōt hēc potestas dñmodo bona fide vtantur ipsa potestate bene possident & bene prescribunt. ar. j. de prescri. cū olim. f. de his que fi. a ma. par. ca. c. j. ¶ Et dñm ar. ff. de acqui. pos. possideri. §. si qd nunciat. Item qui paret mādatis & agit ea que agunt subditi presumitur subditus. r. r. q. i. qd progenitores. soln. si animo obediēdi seruassent interdictum possessionem nactus fuisset epi sed quia hoc animo nō fecerūt sed causa deliberādi nō nacti sunt possessionem. arg. ff. de acqui. hēc. p hēc. ff. de p. d. ca. da. l. j. Itē si ex deuotione bonarū mētū. v. distin. ad eius. & qd in tutiorem partē &c. & ne rīpaf nerius eccle. fia discipline. r. r. i. q. v. excoīcatorum & nō. qd sicut in aegrente possessionem iuris in psonis est eius intentio necessaria ita & eius in cultus psona ius acquirit i rebus. ¶ Idem etiā intelligimus vbi sui tus acquirit: sed credim. necessaria ptestationē qd semp psumi mus eum animo obediēdi facere nisi pbet cōtrarium. ar. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. qd quis qdā distinguat an cōstitit obediētiā in faciēdo. puta qd posuit man. in manū in signū obediētię. & sic loq. c. ex ore. an pstitit in nō faciēdo sicut hic. & tñc nō dat possessionem obediētię. & pdicta rōne dicimus qd si il le cōtra quē fertur snia excoīcationis post appellationē seruat aliqui sniam nō ppter hoc videt renūciare appellationi nec ppter hoc snia ratificabit: maxime si protestet se appellatiōi nō renūciare: & qd timet & dubitat sniam vult eam seruare. & tamē non credit quod teneat.

Spe contingit (possessorē) illū. f. in quē res ē trāslata (restituēdi) id est per interdictū vnde vi. qd est de recuperanda possessione (effectum) id est vñm rei sue cum proprietarius apud eū remaneat. licet aliter possideat. vt Anno. sup. secundo decre. m. iij

¶ Et pdicta rōne. & b dictū innoc. hic allegat p notabili felin. in. c. cum. ad. ferrari. co. si. §. de constit.

ra litera est effectus. et est sensus spoliatus non potest possessio
rio agere contra eum qui possidet rem suam quia spoliatus est
sequitur quod proprietatem amittit: effectus id est quo ad utilitates
na quo ad veritatem non amittit: quia iura proprietatis sicut
et alia iura inhererent ossibus. ff. de peculio. quis igitur. et vere
amittit ius proprietatis effectus: quoniam minus difficile est probare
proprietatem. (C. et similis). ff. de vi et vi ar. cum a te. ego autem
intelligo hanc dec. plane sicut iacet. ut quicumque rem raptam sci-
ens ea raptam a quocunque ceperit conditione ex hac decretali
teneat: etiam si per multas manus res rapta fuerit. ar. ff. de pet.
here. sed et si. §. si autem dummodo vitium rapine purgatum ne
scierit. quia si sciret vel probabiliter crederet vitium purgatum
tunc non habet locum hec decree. sicut bene apparet ex verbis que
sequuntur (Detinere). tunc enim detineretur iniuste si bona fide
haberetur: nec est contra. §. q. i. in primis. quia ibi qui secundo succe-
serunt nescierunt priores iniuste electos. vel illud fit ex disposi-
tione. si autem res rapta vacans ab aliquo accepta esset. tunc ra-
ptor propter possessionem suam licet iniustam haberet conditio-
nem ex lege conquerebatur. dummodo dolo malo eas vacante acce-
pisset: nec esset accipietis. C. unde vi. conquerebas. Item videtur
quod passus violentiam et interdictionem unde vi. hz contra raptoris
conditionem ex hac decree. et si eum qui scienter accepit. Item videtur
quod si ille qui rem raptam scienter accepit in aliam possessionem tran-
stulerit dolo quod hac constitutione teneat. quia quod dolo desinit possidere
re per possessionem habet. ff. de ali. in mu. ca. facta. l. j. ff. de rei ven.
si autem. §. si. et §. sed et his. (C. et Item videtur quod conditionem ex hac
decree. competit vim passo contra eum qui a nemine accepit sed
ipse sciens talem rem esse occupavit vacantem. et videtur posse
dici generaliter quod omnis possessor sine bonae fidei sine male an-
titium hz contra omnem immediatum possessionem qui dolo pos-
sessionem habuit sine interdicti sine constitutionem. puta que
sunt in titulo. C. unde vi. l. j. et per totum. de acquiren. pos. l. et
libertis. immo idem videtur quod etiam contra mediatos possesso-
res per quotcumque manus inierit def auxilium dummodo malafide
de omnes quesiverunt possessionem. vt hic. et §. q. i. in primis
et ff. de dolo. l. j. §. si. ff. de vi et vi ar. l. j. §. familie. et §. si filius. si
autem unus de medijs possessoribus bona fide quesivisset pos-
sessionem. tunc ipse solus haberet actionem contra alios sequen-
tes malefidei possessores. (C. et Immo plus videtur quod si aliquis
possidebat bona fide. et alius eandem possessionem occupet bona
fide nisi constiterit priorem bone fidei possessorem iuste pos-
sessionem amisisse fiet ei restitutio possessionis. et non phara spo-
liatione. vt. C. de agri. et cen. si coloni. ans. de mand. prin. §. quod
si. in. q. i. reintegranda. et sunt hec notanda pro possessoribus ec-
clesiarum qui amittunt earum possessionem nec possunt pha-
re suam canonicam institutionem. possessionem autem ecclesia-
rum et aliarum rerum videntur continuare possessores quous-
que exinde expellantur vel alius occupet: ipse suspicatur se pos-
se repelli. ff. de acqu. pos. clam possidere. §. vlti. et l. si id quod. §.
vlti. et de vsuc. naturaliter. et l. possessor. vel quousque suam pos-
sessionem negligat. ff. de acqui. pos. l. si rem mobile. et no. §. de ele.
querelam. (C. In vitium). C. de acqui. pos. vitia. bene dicit si
scienter accepit quod tenetur restituere per conditionem ex hac
constitutione. nam si ignoranter accepisset secus esset. ff. de vi
et vi armata. lege cum a te. nec contradicit cap. tertius questio-
ne prima. reintegranda. quod loquitur quando ille qui rem
de qua agit interdictionem dolum vel violentiam fecit circa rem
ipsam argumens. §. de ord. cog. cum dilectus. vel dic si quis daret
libellum sub quo posset comprehendendi actio quod metus causa p-
quam aduocatur res ab eo qui metum non intulit. ff. quod metus
causa. si cum ex. §. si. puta peto restitutionem possessionis talis
rei que mihi per metum est ablata credemus posse ferri sen-
tentiam contra possidentem. Quis non spoliasset nec rem scien-
te a spoliatoie recepisset. et sic intelligitur capitulum. reintegran-
da. C. de can. excep. l. vltima. C. unde vi. inuasor (restitutionis)
conditione ex hac decreta. repetere que diximus. §. capitulum cum
ad sedem.

1. **Excommunicat⁹ absolui nō debet non facta satisfactione.**

Disanis
ti († note)
a pisanis sibi

res: vel et ab alijs quibus ipsi in vitio successerunt. s. a. priori. nam licet a tempore morte guerre episcopus plura in castris habuerit sed postea p. alios q. pisanos spoliatus fuerit: licet postea pisanis primos spoliatores respoliauerunt non tenentur pisanis interdicto vnde vi. ff. de vi. t. vi. ar. cum a te. sed potest dici q. n. non tenentur interdicto tamen iuste fuerunt excommunicati pro detentione rerum ecclesie. ch. q. si. quicunq. militum a qua excommunicatione cum eent pro manifestata offensa vel re iudi. excommunicati non debet absolui sine satisfactione. j. de vbo. sig. ex parte. j. t. c. cum olim (castr. or.). i. iurium que episco-

pus in ipsis castris habebat afferentibus deorum delegato pa-
pe restitutione et iurium episcopi (impugnaturus) post appella-
tionem debuit audiri hic eps cum diceret processum nullum: sicut ex
si. decre. apparet (primum). s. restitutio (alterum). s. q. pmitteret
possidere. s. plene et libere (constabat) q. eps habuit (more) et
pone. vt. s. (¶) Non poterat sed nonne etiam si alii q. pisani ea-
dem castra teneret idem esset. vtiq. q. non haberet libere. cum in
eorum esset potestate episcopum repellere. pot. responderi q.
lucrum habebant q. pisani occupauerunt. et tunc liberius et ple-
nius ecclesia affectus et pensiones possidebat q. pisani qui non
solum lucano populo sed etiam clero molesti erant. et ratio de
sequitur non sufficienter respondet. vel dic q. si episcopus non
probat se possedisse castra quando pisani ea occupauerunt:
quia tamen constabat q. ea possederat. et eodem modo quia con-
stabat q. pisani de nouo occupauerunt sicut et multis verbis hu-
ius dec. apparet. constabat etiam q. episcopus tempore occu-
pationis castrorum affectus et pensiones possidebat. et ideo de-
bebat de lege pape presumere q. possidebat. episcopus plene et li-
bere hoc est q. nullus est in castro qui episcopum repellere vel
let vel posset. cum de pisanis constaret q. de nouo occupauerunt
nec de aliis et probatum erat q. castra possiderent. qd. et si proba-
tum esset non noceret: cum de ipsis pisanis indubitanter con-
staret q. de nouo occupauerunt primo lucani. ecclesia possiden-
te predicta. unde licet non probaretur lucana ecclesia spoliata
ita q. competeret interdictum. vel q. fin tenore litterarum hanc
ei esset primo restitutio facienda. et tamen relinquatur quod
episcopus possidebat affectus libere et plene nullo in castris exi-
stente. ¶ Vel qd. melius est relinquatur q. ista ecclesia posside-
bat anteq. occuparentur a pisanis vel aliis. ita peccauit. deleg.
qui absoluit pisanos anteq. exirent de castris. et sic libere affec-
tus et pensionem dimitterent episcopo sicut habebat anteq. ca-
stra occuparentur a pisanis vel aliis. si autem pisani probauis-
sent q. alii iuste tempore quo occupauerunt possiderent non
tenerent dimittere castra cum sufficeret q. plene et libere pmit-
terent episc. predictos affectus et pensiones percipere sicut ha-
bebat tempore occupationis. non autem est credendum papam
ita supinum esse q. voluerit intelligere omnia castra destruen-
da ubi ecclesie affectus et pensiones recipiebantur: et benefacit
ad intellectum huius. s. de proba. l. circa si. ubi fere idem ha-
bet qd. hic dicitur. ibi enim quia ecclesia ranenas plenius ha-
buerat et plene possederat imponi silentii sanctinis super po-
stea possessione nisi iuste se possidere ostenderet. hoc tamen pot. ee
inustum vt sicut non l. noua castra facere cum iniuria vel emula-
tione alterius et ita nec in castellare vetera que non pbant ha-
bitata. C. de edif. priua. s. ij. et C. de fundis limi. l. j. et. si. li. et. arg. ff. de ope. pri. l. i. ff. ex qui. cau. infra. irro. athletas. et
ad hoc poterit agere eps lucanus scz vt destruerentur in noua
ta castra vt in pristinam formam reduceret conditione ex pre-
missis. ll. vel officio iudicis. ar. ad hoc. s. de inde. g. sult. et non
solum posset ad hoc agere eps sed etiam quilibet q. ibi redditus
haberet nec est hec popularis actio. sed verius p. vitanda di-
minutio sui patrimonii quisq. agit. maxime autem eps debe-
bat agere q. de toto castro vel terra possessionem habebat. (¶ Ir-
ritum) et ita per seque apparet pisanos non esse absolutos.
Et est ratio. q. formam mandati non seruauit. vt. s. de rescrip.
cum dilecta ubi no. vel dic q. hic processus fuit impugnatus:
quia post appellationem habitus fuit: appellatio probatur
legitima ex eo. q. appellauit ne fieret absolutio nisi procederet
restitutio libera etc.

Requēs ⁊ assidua (Alb alio) vbi
gratia titi⁹ agie
tra menti: menti⁹ ercipit q nō debeat rñdere. qz
ictus cum spoliavit male (post diē). ff. de excep. pia.
(Ad maiorem) insti. de excus. tut. §. item propter. ff. de excus. tut.
populi. argu. contra aut. vt hi q obli. p. se. §. j. q. ii. ⁊. ii. h. (Ac
cūsatores) in criminali.

E De dolo et contumacia.

Rubrica.

Hec Mancisi dicitur iudex ei corpora
le possessione. i. custodiā tradere. 7.
de re in. cū aliquis tueri d. 7. ne
vis si. ei q. in pos. mit. l. 1. §. 1. 7. die vt no. §. vt l.
non contesta. quoniam fr. nihilomin⁹ tñ post
annum fiet verus possessor. 7. eo. contingit. ff.
de bo. anto. indi. pos. §. nis. si aut p. ex transeum impedif possi
dere tenetur ad interesse. ff. ex qui. cau. in pos. ea. si quis credito
rem. (C Rigor). 7. q. imponat ei mulctam 7. et penam corpora
le quā iudex secularis imponeret. ff. si q. ius di. nō ob. l. 1. 7.
telligit hic de glilio. 7. si ppter bo. eon. non periclitatur iustitia vt
hic se quis. als. multa imponet. 7. de pe. dilectus. 7. c. vlti. §. de
of. dele. p. terea (Alstrinxit) 7. nulla alia pena ei imponatur nisi
q. soluat expensas.

Sequestratio

Sequestratio ob contumaciam fieri potest.

Literis (Absentaverit) hic est contumacia in non veniendo. s. e. cū dilecti quique et in non restituendo. s. de rei v. d. q. resti. quique in non reddendo. vt. s. e. put. vel obsecrando. s. de inter. ac. de etate. s. q. tacuit. et. s. nihil. quique in non iurando. s. de iure. in. manifeste. quique in non exhibendo. s. de ap. creditor. s. inssus. quique in recedendo in negotio. x. q. in. certū. xviii. dist. si q. aut. (Religionis) s. q. d. si. religiosam. s. de relig. sunt p. sone. **¶** (Sequestrari) no. fieri sequestratione p. contumacia. et tunc ita sit restō expēlay sicut si data esset possessio cā custodie. vt. hic q. q. p. villapilatione. s. q. vi. quoties. quique p. relitigiosa. x. q. i. q. quique p. scādalū. s. de sequest. c. si. nota cōmutione cautio nū. (Sequestrari) sequestratas (Restitui). i. assignari post lapsum an nū. sed hī nō petebant cū hoc in re cautū nō sit. vt. post lapsum anni q. debeat fieri verus possessor rex sequestratay. In posterio ribus de b. no. s. de offi. dele. ex l. is. (Mola) et id quo ad expē. sa. vel in l. is. vt. corā iudicib. nō pnt se de prioribus derogare. s. de referi. pastoralis. s. quoniam. et. s. nos igitur.

Ausam que. (Matritate). i. an mater ipsa. a. fuit legitima vxor p. s. sui. et sic an ipsa sit legitima filia an nō. et ita p. nū poterit cognosci vtrū. s. filia. s. ex p. sone ipsa. a. sit admittē ad petēda hereditatē. nā agebat hic de hereditate auita. s. de hēditate p. s. ipsa agathe (deniciationib.) de b. no. s. de eo q. mit. in pos. cā rei ser. si ad. (receptis) erat cū l. is cō. te. sicut in integra appet. et id ad testū receptionē et ad p. batio nē sūc procedit. et id etiam sit citatio ad domum.

Per rñsionē indirectā sūc pponēdo exceptionē pempto. riā sūc per p. sionē sit lit. conte.

Nō sit absolutio neq. p. dēnatio nisi post lit. conte.

Diffinitiva snia sūc p. probationem liqueat sūc non ferri d. z.

Rout nobis. (Adnociati) de b. no. s. vt. si. nō p. te. c. ad hoc. C. quoy ap. l. vi. **¶** (Rñdit) hic habes q. si aligz non teneat rñdere aduersario nisi de mādato iudicis. si tñ rñ. det sibi p. iudicat. s. de inter. ac. si sine. s. j. et. l. de etate. s. q. inter rogatus. s. de adu. l. postula. s. q. d. n. habes etiam q. p. indire ctam rñsionē sūc pponēdo exceptionē pemptoriā sūc p. p. s. sionē sit lit. s. p. te. s. q. tra. s. de l. is p. te. c. i. de ele. dndū rōtho. So. dicimus hic litē p. testari et nō excepisse tñ. nec possitōi rñ. disse. s. narratōi et petitiōi. et q. p. exceptionē nō fiat litis con. testa. p. b. s. de condi. inde. elegāter. s. p. e. vbi d. q. volēti lites contestari pponēda est exceptio ex quo sequit ergo excipien. do nō facta est lit. cōte. sed nō sit lit. conte. p. exceptionem pempto. rñ. et ne ante lit. cōte. sit. de ea cognoscēdum et p. nunciandus arg. q. sic. C. de excep. si quidem vbi dicit q. exceptione p. rem. p. toria. tātū cognosci oportet. **¶** Sed contrarium est verum s. q. non d. de ea cognosci nisi prius lit. p. te. q. nō posset fieri absolutio neq. condemnatio nisi lite conte. s. de elec. dudum. et. l. si quidem non dicit litem non conte. sed naturali ordine co gnitionē exceptionis precedere cognitionē principalis peti. tionis. s. cā breuiādi lites sepe simul de vtracq. cognoscant. nec est contra ius. et sunt hec vera vbi pponitur exceptio vt pemptoria petitionis actoris. si autem proponeretur ad res. repel lendum. puta q. esset excommunicatus vel vt declinatoria tunc ante lit. contesta. est probanda vt no. s. de excep. pastoralis. (p. cepisset) et ideo dicebat se non teneri ad earum protestationes et sic legitime facta fuit lit. cōte. (ad conuincendam). C. de iudi. an. i. ubemus (terminetis) si liquet vt liquere potest. C. d. iudi. p. p. r. andum. s. si autem reuo. l. q. ix. decernim. **¶** (Pos sessionem) i. per sentētiā detis veram possessionē. C. quomo doz quando consentancum. C. vbi in remac. l. si. et hoc quando nō liquet vt. C. de iudi. p. p. r. andum. s. sinat. et est hec possessio irrenocabilis nisi cōtra eum indicetur de p. p. ietate. vt. hic b. s. et in l. p. r. alle. renocabilis ē si alias ante lites contesta. fiat mis sio in possessionem. vt. no. s. vt. lite non contest. c. qm. **¶** Sed qm. dices semp liquere: q. aut liquet per probationes et tunc fertur snia diffinitiva: aut nō liquet p. probationes: et tñc simili ter sentētia diffinitiva ferri debet. quia actor nō probante: et si nihil p. s. titerit obtinebit. s. de causa pos. l. p. p. ietate. cum ecclesia in si. respondemus hec decre. loquitur qm. reus est ab. sens p. contumacia: q. si cēt p. s. possit eē q. p. p. s. sionē suam vel alio modo actor probaret de suo iure qd in eius absentia fieri non pōt. et ideo in eius odium est inductum vt mittatur in ve rā possessionē: secus aut diceremus si actor contumax eēt. tñc cū di ceremus q. iudex d. ferre sniam: et si nulla alia cā sit: nisi q. ac. tor non p. hauerit p. se: et ita p. p. s. q. nō constat q. reus sit absol. nēdus et si diligēter attendas vtrūq. inuenies fauorem p. sen. tis et odium contumacis.

Testes inducere non h. post publicatas attestaciones.

Quo casu soluant expēse ante finē litis: et qm. ē in fine litis nō

fiat cōdemnatio in expensis: m. 2.

In cā appel. semp sit cōdemnatio in expensis.

In appellatus in cā appellationis semper condēnari debeat in expensis.

Inem. (Litibus). C. de agri. et c. l. litib. li. i. rj. (dispendio). l. di. postq. s. de ele. cū iter vniuersas. **¶** (Intentione) p. testes vel p. instru. mēta. C. de excep. si qdē. vel p. p. s. sionē. C. de erro. aduo. l. si. vel per p. s. mptionem. C. de p. b. a. sine. Sed obiciēs q. publicatis attestacionibus non h. inducere testes. aut. de te. sti. s. q. vo. col. vii. ergo nec p. p. nēre exceptionē que per testes probari debeat. **¶** So. potest esse q. fundata erat intentio als q. per testes: vnde post talem fundationem bñ inducitur. et eo dem modo potest esse q. fundata erat intentio p. testes. et prius peti se dilacionem ad exceptiōem quam vult per instrumēta p. bare vt. s. de fide instr. cum dilectus. vel etiaz si publicate eēt attestaciones indirecte posset alios testes inducere super alijs articulis ex prioribus pendētibus. s. de testi. ex tenore. s. de si. instr. cū Joānes. **¶** (Ad solūdas) expense enim soluntur ad finem litis vbiq. calumnia alicuius deprehēditur vel ēt violenter p. s. mptur: vt. hic. et. s. de rescrip. ceterum. s. eo. c. si. j. de testi. significauerūt. Itē nō solum in diffinitiva sed ēt sigs absolutur ab instantia iudicis statim sit cōdemnatio in ex. pen. s. C. de iudi. p. p. r. andum. s. j. an. de litig. s. oēm. alias regulare est q. tā tñ in fine litis fiat cōdemnatio. s. de pen. ca. lūniam. C. de epl. an. generaliter. Et nō. q. in expēis que p. s. tū tur in medio litis non attēditur an is qui cōdemnat iuste vt iniuste litigauit sup. principali sed sup. exceptione tā tñ. s. de se. quel. ad hoc. s. de app. significauerunt. et. c. sepe. i. q. i. s. s. p. a. cium in si. **¶** In expēis aut q. in fine litis p. s. tantur attēditur an instam habuit cām litigandi vel p. b. abile tñ. et sic non sit cō. dēnatio in expēis. s. ti. p. r. i. c. si. j. de sen. excō. sacro. s. de le. si. qui solidum. s. etiam. arg. s. de peti. bere. illud et maxime si in ratum est de calumnia. p. s. mptus enim bona fide litigare. s. q. vii. sancimus. si aut temere litigauit cōdemnatur in expēis C. de iudi. cum q. qdam tñ dicit q. hoc ipso q. succumbit con. demnandus est. arg. s. q. i. q. non p. bat. C. de aduo. di. iud. l. j. **¶** Alii cōtra in causa appellationis indistincte semp sit cō. demnatio in expensis. s. q. vi. omnino. s. de ap. vt. debitus et est rō diuersitatis. q. in cā principali producantur p. b. atioes facti in quo probabilis est ignorantia. s. in cā appellationis p. magna parte non inducuntur p. b. ationes facti. sed tñ allegatōes iu. ris vbi improbabilis est ignorantia. s. de iur. et fact. igno. re. gula. vnde dicimus q. non semp in cā appellationis indistin. cte p. demnandus sit. nam si in ea inducerent none. p. b. ationes facti qd h. aliqui: vt. no. s. de testi. veniens fraternitatis in quo casu non solum parti. sed nec iudici pōt aliqd imputari. s. de si. de instru. cum Joānes. in si. tunc nō esset p. demnandus in ex. pen. s. **¶** Itē nō. q. si in sentētia cōtinebantur plures articu. li et in vno est iusta snia et in alio iniusta. et pars a tota snia ap. pellet sicut hinc inde compensatio expensarum: debebat enim di uidere articulum iustum ab iniusto et sup. illo solo appellare. s. de testa. raynaldus. si vero vnus solū articulus p. tinebat snia. vt q. p. demnauit in. c. cum deberet in quinquaginta p. dēnare tñc non d. distinguere. sed h. appellare a snia et nō fiet hinc inde cō. pensatio. q. nō est partis distinguere tñ debeo et tñ non. arg. tñ contra. s. si cer. pe. qdam. **¶** Item non videt. d. fia vtrum obtineat in causa appellationis appellatus vel appellans ra. tione p. r. allegata. quia vterq. per probationes inductas in cā principali satis posset instrui q. futurum sit in causa appella. tionis. alio tñ videtur q. appellatus nō d. cōdemnari in expē. sis in causa appellationis. q. iustam causam litigādi h. cum in causa principali lata sit pro eo sententia. nisi als de iniusta snia appareret manifeste et intelligimus p. demnationē in ne. cessariis expensis non vtilibus. s. c. p. r. i. et que per causam facte sunt. s. de sequest. ad hoc. et in eundo et redeundo et aduocatis C. de iudi. sancimus. deducuntur aut expense quas domi fa. ceret. s. ad exhib. sed et si. s. pen. s. de pet. bere. sed et si. s. quod aut. et. s. se. et in an. de man. prin. s. illud. coll. i. s. de rei ven. si res. similiter deducuntur expēse que casu vel facto facte sunt s. man. inter. s. nō oia. et erūt expense mediocres non delicate. s. de pig. act. si seruos. s. de dam. in sec. inter quos. s. fin. et. l. se. nō aut queritur si minores potuit facere. s. mand. si qd alicui s. impēdia. s. de pen. qui p. p. r. i. o. s. l. is impēdia. et veniūt ex. pense que sūt post lit. conte. ex officio iudicis. q. vero ante iu. re actionis. s. de edi. edic. ediles. s. item sciēdum. s. j. et si tem. pore snie non sit p. demnatus vltterius peti non pnt. vt. C. de fru. et. l. i. in si. nisi in cā appellationis vt. C. qm. p. r. uoca re non est necesse. l. si. **¶** In hoc casu in quo loquitur hec d. cre. incontinēti p. p. s. ita exceptione p. demnabitur excipiens ad expensas facien das tamē sub p. ditione si in p. b. atione defec. rit. sic. s. de pen. auditis. et ita videt. bec snia fm hoc continere Juno. sup. secundo Decre. m. iij

a. Itē non vi. detur oia. Ad ista dicta Juno. hic vide p. e. d. anc. in q. n. ceco. ry. inci. primus dubia circa si. cōh. ver. eē. ali. ud. questum.

[illegible]

Cum dilecti p[ro]p[ter] q[uo]d in modu[m] exceptionis
agat[ur] p[ro]p[ter] electu[m] et si p[ro]firmatione[m] vel ordine[m] no[n] pe-
tat. na[m] hic nec elect[us] nec nunc[us] eius co[n]firmatione[m] pete-
bat. q[uia] p[ro]firmatus erat. na[m] alit[er] no[n] nolaret electus. nec ordine[m] nec
p[ro]firmatione[m] i[n] adep[er]ta petebat q[uia] ip[s]i absenti p[re]sari no[n] poterat.
Et t[er]t[er]o dici no[n] pot[est] q[uo]d ageret p[ro]p[ter] electu[m] accensando cu[m] p[ro]p[er]a-
tores agat. nec ingre[ss]o nec denunc[ia]do. sicut ex ip[s]o p[ro]tertu. Ite[m]
eui de[be]t appet[ere]. Et t[er]t[er]o no[n] pot[est] dici q[uo]d sint admissi ad p[ro]ponenda
h[ab]ere crimina q[uia] si p[ro]sequendo appellacione[m] q[uia] ip[s]i non appellane-
runt. nec elect[us] sua[m] appellacione[m] fuit p[ro]secutus (appellaverit) de
appellati o[mn]e q[uo]d sit extra iudiciu[m]. no. 3. de ma. 7. obe. cu[m] dilectus. 7.
de ap. cu[m] sit ro. 7. c. p[ro]sult. 7. c. ad audietia. 7. c. p[ro]stitutis. 7. 7. c.
bone me. (resp[on]salem) de hoc no. 3. de pen. g[ra]l[is]. Et p[re]sen-
tare hoc allegando dicit. vel tunc b[er] hic locum cu[m] aduersarium
scit coram iudice p[ro]manere et maxime in ca[us]a electionis ybi p[re]ci-
lum est in mora. vt. 3. de ele. cu[m] inter vniuersas. si enim nesciret
eum cora[m] iudice p[re]senerat quare iret. na[m] si fuit legitimo impe-
dim[en]to de t[em]p[or]e circu[nd]ucit p[ro]p[ter]to[ri]u[m]. ff. 8. ind. l. 7. post 7. sic frustra
cogeretur circu[nd]ucto p[ro]p[ter]to[ri]o se fatigare laboribus 7. exp[en]-
sis cum ius reddat eum liberu[m]. ff. si q[uo]s can. l. 7. si aut[em] legitimay
excusatione[m] non habebat. tunc fil[ius] p[ro]p[ri]e venire no[n] tene[re]t. q[uia] sine
post[er]i veniat sine no[n] semp[er] tenetur ad exp[en]sas legitimas. vt hic
7. hoc sufficere d[icitur]. nec p[ro]p[ter]a facit. l. illa. inducit t[ame]n. ff. de arbi. cel-
sus. cum aliud sit in solutione de qua ibi loquitur q[uo]d semp[er] libe-
rat debitorum. ff. de soln. si p[ro] me. 7. ad q[uo]d semp[er] tenetur post[er]i
minu[m]. aliu[m] d[icitur] in compar[ati]o[n]e cora[m] iudice a quo no[n] libere[re]t si t[em]p[or]e
non idoneo compareat 7. etiam ad quod non tenetur. alii ta-
men dicunt q[uo]d semp[er] 7. etiam post terminu[m] comparere d[icitur] ad
minus vt dicat excusationem absentie. ar. iiii. q. v. c. 1. 7. v. qd.
iñ. c. 7. etia[m] vt litiget si aduersarium innenerit. vt hic (elapso)
ff. de arbi. celsus (7. insidias) q[uo]niam hoc sufficeret si citatus esset
p[ro]sonaliter. non t[ame]n valet q[uo]niam citatus est p[ro]p[ter] p[ro]curatorem nec p[ro]cu-
ratores insidias timet. q[uo]d hic apparet: q[uia] si non timet nunc[us] nec
p[ro]curatores (moderatas) de hoc not. 3. c. p[ro]p[ri]o. (tempore) no.
exp[en]sas computandas a tempore citationis. 7. no[n] tantu[m] a t[em]p[or]e
p[ro]p[ter] contumacie.

1. Integꝝ qꝝ soliaꝝ effectum ꝓfirmationis examinari vꝝ an electio sit canonica vel non.
2. ꝓdest ꝓtra aliqꝓ criminaliter vel ciuilitꝝ agi post ꝓfirmationem ꝛ consecrationem.
3. Non potest is vna voce appellare quem constat fuisse contumacem.
4. Non hñsi de gratia: cōtradicere cōfirmationi solēniter facte a qua non est appellatum.
5. Sñia sup electione: in rē iudicatam non transit.

Cum olim impedi(n)ō est trahēdū ad p̄se
quētiā cū nō debeat accedere ad aplicā sedē vel mē
tropolitanum electus vel consecrandus nisi habeat
decretum subscriptionibus roboratum ⁊ literas testimoniales
l. i. di. eph. hoc tamē satis posset concedi illam cōfirmationem
fieri cū debita solēnitāte vel causē cognitionē q̄ sit p̄dicto mo
do etiam cum nullus citet cum illi q̄ voluit aliqd obficere para
ti debeat esse p̄pter periculū qd est in mora ar. j. de ap. oblate.
Itē q̄ terminū habet a iure infra quē debet habere ep̄m conse
cratū. vt no. s. de elec. cum in cūctis. ⁊ c. statūimus. ⁊ infra illū
terminū si vn^o maliciose aliū p̄ueniret. cassaretur qd fieret. ar.
palle. decre. oblate. papa autem posset hic excusari. qz per fal
sas literas iste. d. circūuenit eum. ¶ (Canonicē) videt q̄ nō
deberet sic conducere. sed sic si inueniretis cum per falsas lite
ras cōsecratum imponatis sibi silentium nihilominus faciatis
cum pacifica possessione gaudere. cum ex quo confirmatus est
talibus exceptiōibus non obstātibus effectus cōfirmatiōis nō
sit impediēdus. j. de app. p̄stitutis. si. immo bene dicit qd clā
destine vel obreptitue obtinuit cōfirmationē. vt hic. Et iō an
teq̄ habeat effectum cōfirmatiōis examinari d̄z an electio sit
canonica vel nō. vt no. s. de causa pos. cū olim. vel pōt dici qd
nunq̄ debuit habere possessionē rerum episcopatus quia non
cōstabat de cōfirmatione cuius effectus est possessio rerum epi
scopatus. vt. s. de ele. cum in cūctis. sed tantum de consecratio
ne nec consecrando confirmare videtur. cum hoc non intende
rit. ⁊ diuersi sint actus. ar. s. de ele. cum inter vniuersas. in si. s.
si negaretur clādestine vel obreptitue facta cōsecratio. vel cō
firmatio nihil innotabitur quousq̄ de hoc constet. cū ad hoc
dicēdum non admittatur quis nisi ex officio iudicis. siue dicat
cōfirmationē nullam vel beneficium restit. in integrum petat
⁊ si vtroq̄ istorum modorum agat lite p̄dente nihil innotari
debet. ff. de iudi. si p̄tor. C. de in integ. rest. l. i. j. vt lit. p̄den. c. i.
¶ Satemur tamen q̄ post cōfirmationē ⁊ p̄secrationē pōt
contra aliquem agi ⁊ criminaliter ⁊ civiliter super eo q̄ nō sit
canonicē institutus vel p̄ simoniam. vel q̄ omīssa sit forma vel
alio modo nisi dum petebatur cōfirmatio vlt̄ p̄secratio d̄co qd
modo obficitur fuisset exceptū ⁊ indicatū. s. d. ele. cum dilecti.
vel etiam exceptum tātū. ⁊ non obstante exceptione facta fuisset
cōfirmatio. nam in his casibus forte postea agi posset. C. s.
si. instru. l. si. argu. C. de fal. ipse. hietū est differentia inter eum
qui post cōfirmationē obficet ⁊ eum qui ante cōfirmationē obfi
cit. qz q̄ ante cōfirmationē obficet nihil p̄bare d̄z ea ratione qz
negantis factum. si. in electione non canonica nulla est p̄batio
sed electionem canonicā esse p̄bare d̄z. vt no. s. de postu. c. j.
vbi aut post cōfirmationē dicitur electionē minus canonicā
hoc p̄bare d̄z. Nemo enī cogit directe titulum suē possessionis
vt no. de hoc. s. de p̄cu. ex insinuatione. vel dic vt no. j. de accu.
c. super. si aut crimen obficiatur siue ante cōfirmationē siue post
semper qui obficet probare d̄z. nisi iudet ex officio. siue velit in
quirere. de hoc no. s. de postu. c. j. quare non simul audiuntur
causae omnium trisi. f. d. f. ⁊ g. hoc quod. s. in hac glo. dicit vide
tur qd et sc̄ post cōfirmationē electionem iterum pōt dici con
tra cōfirmationē ⁊ electionē. ⁊ de forma electionis ⁊ de delicto
p̄sone locum h̄z qd cōfirmatio data est siue causē cognitionē.
⁊ idem videtur etiā si sine vlla inquisitione vel cognitione data
sit. sicut est qd idem elector ⁊ cōfirmator. ⁊ hoc p̄bat. s. de ele.
qz sicut. j. de app. constitutis. ⁊ c. constitutus. ⁊ in his casibus
si apparuerit electionē minus canonicē factam cassabit electio
nem. ¶ Item si inueniet cōfirmationē nō rite factam. puta:
qz cōfirmator noluit admittere p̄tradictores vel legitimas ex
ceptiōes. vel qz electionē nō examinatam cōfirmavit siue appel
latu m fuerit siue non cassabit cōfirmationē. argu. j. de app. con
stitutis. c. p̄stitutus. si vero cōfirmatio q̄tum ad oppositiō
nem indicū fuerit rite facta. sed electio non. sed tū cōfirmatori
non innotuit tota veritas. tūc dicunt qdam qz eodem modo ir
ritāda est cōfirmatio. qz inspecta veritate mala fuit l̄z iudet bñ
procefferit. C. de app. eos. j. de fide instru. cum Joannes. j. de
priuile. cum olim. si. in si. ¶ Sed certe quicquid dicant hoc vi
det habere locum vbi fuit appellatū. qz p̄pter remedium ap
pellationis irritat qd factum est vt in eisdē iuribus apparet.
l̄z vbi nō est appellatū quomodo irritabif quod legitime factū
est non videtur bene. sed tū non renocarem siue maturiori cōsi
lio qd sic factum est. sed vbi inueniet superior electionē minus
canonicā p̄cessisse. ⁊ cōfirmationē siue examinationē secutam
fuisse. melius dicit si sic dicat. qz cōfirmatio per errorem fuit ob
tentā eam renoco. ⁊ qz electionē inueni minus canonicā cas
casso. ar. ff. de re iu. q̄ iussit. C. commina. ⁊ p̄gra. interlocutio.
¶ l. sc̄. C. si per vim. l. si. ¶ Si aut electionis cōfirmatio fie
ret cum solēni examinatione. puta partibus p̄stitutis in iudi
cio ⁊ lite contest. s. d. de ele. dudum ro. ⁊ snia tali modo lata. f.
confirmo electionē. ⁊ tunc de cetero nullus admittetur neq̄
electionem

electionem neque contra confirmationem a qua non est appellatum ad hoc ut ipsa cassetur nec propter formam nec propter crimine: quia si transit in rem iudicatam. C. comm. et progra. l. iij. non negamus quin possit procedi contra hunc confirmatum. et propter crimine quod ante electionem commiserat. et etiam propter defectum forme ut quidam dicunt non ad electionem vel confirmationem cassandam. sed ad hoc ut deponatur vel suspendatur vel alia pena imponatur. sed pluribus aliis videtur contra. et melius etiam quod de premissis non possit accusari post confirmationem solenniter obtentam: quia transit in rem iudicatam ut dictum est ut aliquis sit litium finis. C. de si. instru. l. ult. ad fi. et idem videtur dicendum etiam si partes non fuerint in processu confirmationis nec licet. facta fuerit. Sed tamen solenniter processerit confirmator inquirendo de forma electionis in loco ubi facta est electio. et de scia et de moribus et vita electi in loco ubi fuerat electus. et de ele. scrip. tum. nam in hoc casu credimus suam confirmationem transire in rem iudic. nisi forte de obreptione proponeretur. nisi forte ex provisione et de gratia et non de iure iudicetur. non tamen multo tempore post confirmationem. S. de ele. cum dilecti. Alioquin si predictus. d. non esset canonicus electus. C. Titatus sic referebant iudices vel pars. f. et g. q. q. contumaciter abfuerat. d. sed non constabat. quod si constaret eum fuisse contumacem sic non posset appellare viam voce. ff. de in integ. restit. diuis. ita nec eius itineris arreptio vim appellationis obtinet. et hoc iustificat suam eo absente latam. S. ut lit. non pte. qm. nec fuit necesse quod aliqua sententia ferretur contra hunc. d. cum de facto in eadem ecclesia de qua agitur nihil possideat nec etiam de iure. Item quod nec ipse agebat alios electos nec alii contra eum nec se eis opponebat.

4 C. Confirmare huic facto. g. acquirit vel ad minus non dicitur. nec postea cum inuenimus pfectum huiusmodi negotii quibus sola testimonio non sufficeret ubi de plurium agitur electionibus. hoc autem ideo sufficit: quia ambo electi inter quos erat intentio videntur his esse pte. S. d. etiam huic confirmationi se opponere non posset nisi appellasset: quia confirmationi solenniter facta a qua non est appellatum dicitur non nisi de gratia: quia confirmatio sua est. et vim et formam finit. et ideo transit in rem iudic. ex quo non est appellatum. (Istas) que non valuerunt cum de premissis lris et eorum que in eis continerentur non faceret mentionem. S. eo. c. fi. (Miseri corditer) quia vera fuit misericordia: quia ex quo alius legitime confirmatus fuit non erat ulterius audiendus nisi psequendo appellationem de qua papa erat incertus. C. Inuentus. q. d. citatus tertio psumar fuit. ideo pceditur contra eum etiam si non inueniat terminum unius anni sibi dato. cum alio tempore deberet expectari si psumar non esset. arg. a contrario sensu. S. ut si. non cote. c. qm. S. p. oro. et S. se. Sed videtur quare datur annus cum in de. prealle. non dicit nisi sex menses. Rude ibi agebatur de electione non confirmata et epus non confecerat. hic vero loquitur de iam pserato. et hoc est speciale propter consecrationem. quia iterum tractat de eius iure post suam iuste latam. et quod expectatur per annum. et sic etiam in hoc ex abundanti ut auferretur omnis exceptio ipsi. d. qui dicebat: dicere poterat ptime ris arreptionem appellasse: quod tamen non constabat. non enim esset bonum immo pessimum quod si de iure esset epus quod alius in locum eius intraret. in. q. vii. hoc quippe. et. f. de concess. pte. c. i. C. Et est hic ar. quod sententia super electione non transit in rem iudic. simile in matrimonio carnali. f. de re iudic. consanguinei. et. tenor. alij dicunt: et melius quod si verum esset quod d. dicebat. si quod iter arripuerit ad se. ap. venten si iniquus erat processus iudicij. f. de ap. suggestum. et. c. meminimus. et ideo de iure est quod iterum inquiratur de eorum si inuentum fuerit renouetur processus. S. de offi. dele. cum.

5 Sed oppones quare ergo ad eandem remittitur negotium. R. non remittitur sed hoc ius eodem est si quis infra annum non psequatur appellationem. primus inder potest psequi ap. ut no. S. de offi. dele. pastoralis. S. preterea. vel melius propter psumptioes que erant contra eundem. d. hoc speciale factum fuit contra ius hodie autem dicunt quidam hoc quod dicimus de arreptione itineris esse correctam: ut no. f. de app. ut debitus. C. Verbo: quod non dicit ego appello. sed dicit vel pro certo habebatur quod ad se. ap. veniebat ut de processu contra se habito pquereretur. nec hoc sufficit si copiam iudicis a quo vult appellare potest habere infra decem dies ex quo scit contra se habitum processum. coram eo cum appellare tenetur. S. q. vi. si quis ipse. et. S. biduum.

- 1 Excoicatus non administrare nec alienare res ecclesie potest.
- 2 Reus excoicatus potest constituere procuratorem.
- 3 Excoicatione pendente suspenditur effectus debiti.
- 4 Dehemus apostatis de omnibus iuribus suis ruder.

Ventatis.

(Canonici) et quod volebat canonice ordinem iudicario servato. ideo dominus papa ne de sua contumacia commodum reportaret mandat contra ipsum procedi in modum inquisitionis. C. Audientiam in modum inquisitionis alio non liceret contra eum recipere testes

lite non sit. ut. S. lit. non pte. qm. fre. alij dicunt quod semper contra quem libet platur et etiam clericum contumacem ad depositionem pcedet lite non conte. ut hic. et. f. de de. no. re. in ec. vel pre. ex. tue. fm. l. antem secus. ff. de pen. absente. C. Depositionis. no. quod non fert hic sententia super crimine. sed tamen deponit cum inhibitione. f. de noni ope. nun. cum ex inuncto. f. de despon. impu. ad dissol. nendum. S. de in integ. resti. cum venissent. C. Excoicatione excoicatus cum suspensus sit. et administrare non possit. alienare res ecclesie non potest. quod intelligendum videtur de notatim excoicatione et publice arg. f. de re iudic. ad pbandu. Idem etiam si non notatim sed tamen per suam vel canonem in qua certum est cum incidisse. f. de exco. pla. c. fi. Item res suas vendere donare et alias emere potest. teneat tractus si faciat. xj. q. iij. qm. mul. in fi. et expellens. f. de sen. exco. si vere. ubi dicitur quod etiam novos contractus cum eis inire: et forte si pstituat procuratorem ad negocia oritur inter eos actio mandati. non enim inuenimus huiusmodi contractus censeri nullos a iure. C. In iudicis autem admittendus non est. quando extractor excoicatus. f. de sen. ex. per tuas. f. de sen. et re iudic. ad pbandum. f. de pba. post sessionem. si. C. de here. l. pe. im mo et si in iudicio constituitur quando excoicatus est reus oritur obligatio quod apparet: quia reus excoicatus pstituit procuratorem. S. de iudic. intellexim. sed exceptione actor remouet. de hoc no. S. de p. co. sul. nec in spualib. v. q. q. fit ab excoicatione. f. de app. co. stitutis. f. sed in his spualib. valet que facti sunt tamen. q. d. non que inris. ar. f. de pben. p illo. S. de rescrip. caplin. dicit tamen aliqui et forte non male quod si aliqui prelati sunt excoicati et rone sui officij faceret aliquod spuale. puta quia pvideret alicui ecclesie de prelatura vel canonicatu vel pfirmaret alicui electionem quod bene v. q. q. fit ab eis quod dicitur tolerare. vii. q. iij. nonne. vi. q. iij. c. i. et. fi. nisi forte esset notorius vel alio probari posset quod essent publice excoicati quia tunc hoc spuale vel etiam alia ab eis recipere non debent. sed cum superiore agere et ab eo appellare. ar. ff. de mino. ait pretor. S. permittitur. nec contradicit de. constitutis. quia ibi non ratio ne publici officij eligeant. sed spale ius psequeretur quod quilibet habet ratione sui canonicatus vel spalis fraternitatis. vel ibi ut excoicati fecerunt rone publici officij quod non habebant quia publicum officium eligendi in non excoicatos tantum reciderat. et dicimus generaliter quod contractus initi cum excoicato non solum ignoranter sed etiam scienter et durante excoicatione teneret et ex eis agit contra excoicatos si conueniantur etiam durante excoicatione. ipse autem excoicatus h. et agere non posset durante excoicatione tamen post absolutio nem poterit agere de contractu inito et dum erat excoicatus obligatur enim alij et obligant sibi alios dum sint excoicati. xj. q. iij. quoniam multi. in fi. f. de sen. exco. si vere. et tempore excoicationis durat obligatio h. agi non posset ex eis dum sunt excoicati. f. de excep. cum inter. f. de sen. exco. per tuas. C. Item pendente excoicatione suspenditur effectus debiti puta fidelitatis. et videtur quod iuramento fidelitatis astricti sunt absoluti a iuramento. xv. q. vi. nos. et. c. iuratos. arg. contra. xj. q. iij. in fi. sed ibi potius narrat factum quod ius. ut ex eodem. c. colligi potest. h. post absolutionem bene ageret excoicati de tractu in excoicatione inito rone pre dictis quia contractus et h. excoicatus agere non possit.

3 Item si existens in excoicatione expollet post absolutionem agere interdicto unde vi. quia non h. alicui excoicato sua an ferre. et si quis cum iuramento vel sine iuramento pmitit aliquid alij excoicato dari consulimus ei quod det nam hoc iuramentum vel promissio absque interitu salutis seruari potest. f. de iureiura. si vero. maxime si alij seruari d. C. Sed dices non potest seruari sine peccato cum ego ei in nullo communicare debeam. xj. q. iij. cum excoicatus. et si communico pecco mortaliter. S. de his que vi me. causa sunt. sacris. C. Sed respondemus cum licitum sit ab eis emere vendere et contrabere pro utilitate nostra vel necessitate. f. de sen. excom. si vere. et. c. inter alia. et etiam ex pietate aliquid potest dari excoicato. xj. q. iij. quoniam multi. in fi. et per consequens ea facere que in contractibus conueniunt. et quia aliter sequeretur quod ecclesia machinaretur fraudes vel mendacium quod esset absurdum. xij. q. ij. cum humilitatis. et. c. et. nec artificioso. quia nec videtur fuisse intentio condicis canonem quod alius puniretur quam excoicatus. C. Item si seruus tenetur ei seruare ut promittit. xj. q. iij. quoniam mul. quare eadem ratione debita non soluet. et ad hoc bene faciet. xj. q. iij. nullius. et. ca. imperatores. ubi satis innuitur quod apostatis debemus de omnibus iuribus suis respondere. nam possunt comprehendere sub patre familias. arg. f. de sen. excom. si vere. nec est renouata ratio pditionum per. c. v. q. vi. nos. et. c. iuratos. quia illa. c. specialiter loquuntur in absolutione et fidelitate et iuramento fidelitatis. vel idcirco specialiter statuitur et renouatur canon. in. quia valde magnum fomentum excoicationis et excoicatorum erat quando se videbant cocomitandos magna caterua vasallorum. vel dic quod si cut ibi factum fuit propter multam malitiam excoicati et non fieri potest. sed nisi sententialiter absoluantur ipso iure absoluti non

sunt. hic tamen fatemur quod non est cum eis communicandum nec contrahendum si superiores inde fierent vel si apud illos eque bene vel etiam aliquantulum minus contrahere possent plus dicimus quod ex quo inquisitio fit contra aliquem extunc non sibi alienare. *de accu. c. si ubi no.*

- 1 Non potest quis absque bona fide beneficium possidere.
- 2 In actione de beneficio obtinendo non est facienda missio in possessionem.

Contingit. Potentia nunquid si expel lat eum competit ei interdictum unde vi. argu. quod non. ff. uti pos. si duo. §. credito. res. j. de se quest. pos. ad hoc contrarium tamen credimus. argu. C. de preto. pig. l. vl. C. Numerus contra hunc plurimam prodita sunt auxilia. primum quod prestat cautionem iudicio sibi. §. c. j. et si quod condemnatur in expensis. j. de sequest. pos. ad hoc. tertium ad interesse. ff. uti possi. si duo. §. vlti. ff. ne vis si. ei qui in pos. indu. l. j. in prin. quartum manus militaris. ff. ne vis si. ei qui in pos. indu. si quis missus. quintum beneficium huius constitutionis. sextum ex constitutione. §. ut litig. non contesta. quoniam. in si. septimum est ut in pos. leg. is cuius. §. missus. C. Sed nunquid idem est si clericus de beneficiis ecclesie siasticis agat vel de aliis spiritualibus. arg. quod non. quod non est sufficiens titulus prescriptio. sed necessaria est legitima electio vel ordinatio. l. h. dist. c. i. et si. q. j. legum. nec est contra. j. de iure pa. cura. quia ibi non prescribitur ecclesia ut beneficium sed ut proprietatem quod esse potest. j. de prescrip. auditis. §. de in integ. resti. auditis: tamen dices ad quid prodest secundum decretum in beneficium. cum nullus posset possidere sine bona fide. et hic non posset habere bonam fidem qui conscientiam haberet rei aliene. j. de prescrip. quoniam respondemus videlicet ut fructibus utatur.

Item potest dici esse possidere bona fide: quod sic credit vel qui auctore preloze possidet ex secundo decreto. et sic prescribet ut nihil ei obijci possit per adversarium: semper tamen si bene scientia rei aliene et quod docuit habuerit non confidat quod ratione huius missionis possit retinere beneficium. Sed videtur hanc questionem non de facili posse sic procedere. nam aut ille qui agit super beneficio est confirmatus aut non. si est confirmatus solum officium iudicis imploret: are potest ut confirmetur. et si illi contra quos agit de hoc et qui sibi se opponunt contumaces sint: nunquid fiet missio in possessionem. nam ante confirmationem non potest suum beneficium ministrare. §. de ele. qualiter. ergo multo fortius non competit ei actio ad beneficium vel res beneficii petendas: nec est hic necessaria missio in possessionem cum lite non contest. procedi possit. §. ut lite non contesta. quoniam. si autem est confirmatus non de petere ius quod bene in beneficio: quod illud habet nec amittit cum iura inseparabilia sunt. sed de petere ut pacifica possessione gaudeat. j. de appella. constitutis. et petat res ad beneficium pertinentes. Item et tunc contra contumacem datur missio in possessionem. sicut in aliis realibus. ff. ex qui. cau. in pos. ea. fulcinus. §. item videamus. sed in hoc ultimo casu non multum preedit beneficium: quod potest esse quod nullam certam rem petit sed beneficium sicut alii canonici et lo cum in eborio et huiusmodi. unde in hoc satis videtur quod licite fit missio in possessionem: et etiam secundum decretum hunc dabit. sed tamen iudex primo summam cognoscat. §. ut lite non contesta. quoniam. §. pe. et si alii sufficiat per summam cognitionem. ut §. ut lite non contesta. quoniam. §. pe. iuramentum calumnie hic aliquantulum maiores probationes requirit. C. Hodie tamen statutum est quod cum agitur de beneficio obtinendo quod non est facienda missio in possessionem. j. ti. pri. c. si ubi notatur. et hac ratione. §. q. l. ista fulcinus dicit generaliter in actione in rem fieri missionem in possessionem rei petite. Dicendum videtur quod si episcopus petat ius episcopale in aliqua ecclesia vel aliquid aliud incorporale quod reo contumace existente dabitur missio in possessionem. causa custodie illius ecclesie et exercitium iurium scilicet ut possit iniungere precepta vngere infirmos et iurisdictionem et iura episcopo alia exercere. non obest obiectio. ergo aliquis qui nunquam habuit curam habebit exercitium. ad quod respondemus potest esse: sed hoc est propter ignorantiam possessoris: nam hec eadem argumentatio est in sententia diffinitiva que non tribuit ei curam pro quo datur sententia nisi de iure haberet. ff. de condi. ind. l. iul. et j. de re ind. cum inter vos et tamen exercitium haberet. Item hoc idem poterat si simpliciter nomine suo mittatur in possessionem ex secundo decreto prelationis sue. vel dicat ut no. j. ti. pri. ca. j. C. Constitutur hec de ere. potest loqui in personali actione. et fin hoc proprie ponitur hoc verbum constitutur. quod post annum ex secundo decreto constituitur verus possessor sicut si etiam permansisset in custodia necessarii est secundum decretum. vel potest loqui in reali: et fin hoc illud verbum constitutur ponitur improprie. ut sit sensus quasi decernatur verus possessor: quod sicut non esset sibi necessarii secundum decretum si semper in possessione permansisset sed solo lapsu temporis fiet verus possessor. sic et si propter potentiam vel dolum adversarii non potuit nancisci possessionem.

Venerabilis. (De provincia) quis causa nec tangat puincipales non tamen necesse est eos citari. sed nec eis pindicat fin quod dam. ff. de lib. cau. si pariter. C. res inter alios ac. ne. pre. per totum hoc non pl. immo huius pindicat. de hoc no. §. de ar. bi. cum tpe. §. de ma. et obe. inter. et c. vl. §. de oila. exposit. et j. de re indi. cu super. et c. pe. C. (Archidiaconus) citatio horum iudicium non est necessaria si belre puenit ad archiepiscopum ideo ista mandata fieri: quod posset esse quod belre ad archiepiscopum puenire non possent.

Actor qui caverit iudici. (De) lega. pastoralis. in. q. in. §. spaciun. tñ et si non esset qui reciperet nihil esset sibi imputandum. ff. de le. j. si fundum. j. de appel. et ratione. hec cautio hic de nouo introducta licet enim alie pene per antiqua iura huic decipienti adversarium imponantur sed quod puniatur in expensis. C. quomodo et quando iudex autem. qui semel et hic sed quod hanc cautionem prestaret nullo iure cauebitur. et credimus sufficere solas verba leni cautionem cum pena.

De eo qui mittit in possessionem rei seruande. Rubrica.

- 1 Secundum decretum dandum est partibus etiam presentibus.
- 2 Actori conquerenti de aliquo auferente vel turbante iura et servitutes qualiter consulatur.
- 3 Quo casu quis mittatur in possessionem nominum.
- 4 Spiritualia estimationem non recipiunt.
- 5 Primum decretum qualiter fiat.

Constitutis. (Possessionem) forte petebat restitui in possessionem eiusdem ecclesie agendo possessorio ex interdicto unde vi. ubi est notandum quod interdictis in rem scriptis fit missio in possessionem rei. sic ut hic videtur fuisse factum. et super hac possessione

- 1 causa data rei suade reuocanda modo hic agebat. C. Et ex hac decre. p. q. partibus presentibus et secundum decretum est dandum quod satisfacti potest: cui pars contra quam vari petis multa possit dicere et iura sua al legare. Item non est ferre sententiam nisi in confesum vel conuictum. §. q. j. nos. Item indicantem op. §. c. rrr. q. v. indicantem. et melius ad hoc facit. C. quod et qui iud. ea que. vel dic quod hic non petebatur secundum decre. quod non erat necessarii quod solus lapsus anni sufficiebat. ut no. §. ti. pri. contingit. sed adversarius petebat sibi restitui possessionem non obstante lapsu anni cum non fuit in mora. melius dicitur quod sic super possessione agebatur quod una pars petebat eam reuocari et alia petebat eam confirmari. C. Ecclesie queritur qualiter consulatur actori conquerenti de aliquo auferente vel turbante iura et servitutes et non permittit uti eis nec etiam comparere ad respondendum. C. Et primo quidem excoicari potest. §. ut lite non contest. tue. et c. qm. potest etiam iudici inuicta. ff. si quis ius di. non obt. l. j. potest etiam taxari interesse fin quod erigit natura interdicti vel actionis de qua agitur et fiet missio in possessionem fin mensura debiti declarati ad instar alterius personalis actionis aut. de exhi. re. sed melius iudex qui agit possessoria mittet in possessionem servitutis vel alterius iuris petiti actoris et erit verus possessor non ea custodie. et prohibebit reo ne turbet ipsum actorem uti servitute illa quoadu de iure suo pbet et precipit ei quod super hoc ipse caueat et faciat interis quia si possessione pacifica servitutis vel alterius iuris petiti gaudere possessorum. ff. de no. ope. nun. si prius. ff. si ser. ven. l. is cuius fami. ff. de usufr. cuiusq. ff. de op. lega. mancipium. ff. de inge. ma. diffamare. C. de re. pig. si co. ff. de usufr. usufructus. ff. ut in pos. leg. l. si pecunie. §. j. et l. si inutiles. et de col. bo. l. j. §. pe. si agit agitur negatoria non fit missio in possessionem quod non potest. §. cauebit de non molestando ut in predictis iuribus. hic eodem modo agatur siue consulatur siue agatur interdicto uti posside. siue interdicto unde vi. pro incorporalibus siue quocumque alio modo agatur per corporales ut predicta iura sonat. et j. de sequest. pos. c. i. §. em agens interdicto uti posside. non possit mitti in possessionem cum dicat se possidere. tñ papietur reo quod non impedit actoris quousque de iure suo pbet. ut in balleg. l. si prius. ff. de itin. actus pri. na. l. si pro via. et l. j. et l. si. sententia diffinitiva non feret cum non sit lis contesta. §. ut lite non contesta. qm. i. rñso. est aut hoc verus siue petatur ecclesia ratione iuris episcopalis quod episcopus in ea habet. siue iure parochialis quod archiepiscopi et in ea habent. nam ecclesia cuius non possit esse in alicuius domino vel possessione. ff. de rei ven. in rem. j. responsio. et §. j. et in sti. de rerum viui. §. nullus. non potest de ea agi nisi ratione iuris quod in ea habetur. ff. de p. trahen. emp. qui tabernas. et ff. de mino. l. pe. et ratione eius iuris proceditur predictis modis. C. Et dicunt quidam et forte bene quod antequam det superior possessionem que est ita grauiter preiudicialis quod incipiet ab excommunicatione vel sequestratione vel missione in possessionem ea custodie ar. §. de dolo. ca. si. nec obstat. l. p. callega. si prius ubi dicitur quod non sunt alie iudicis partes nisi ut procedatur priori modo quia non

quis non remouet quin procedatur minoribus modis sine pe-
nis. sed hoc vult dicere qd ad diffinitiuam sententiam procede-
re nō pōt. et si infra annū venerit restitutis expensis et pñta cau-
tione recuperabit possessionē predictam vel relarabitur manda-
tum factum de nō molestando. et cautio super hoc pñtita. pro-
prie aut dicitur fieri bec missio et reuocari. qz sicut pro corpora-
libus damus interdicta quasi pos. ff. de ser. quotiens. et nō. s. de
elec. querelam. s. de cā pos. cum ecclesie. et ita etiam fieri potest
missio in pos. vt hic. et. f. de seque. pos. c. ij. s. de dolo. c. j. s. vt li-
te non contestat. accedens. et si infra annum non venerit extunc
poterit iudex decernere actori quasi possessionem veram dicti
iuris. et ulterius non reuocabitur mādatus scilicet nisi reus proba-
uerit de iure suo nō tñ sine decreto secundario hoc ius habebit.
alij dicunt qd statim sit verus possessor lapsu anni sine secundo
decreto sicut et in reali actione legitur et nō. s. vt li. nō. pñta. s.
in alij. et hoc satis innuit hoc decre. alij aut dicunt corpora eccle-
siarū possideri ab epīs vel caplīs vel platis carū. et sic fiet missio
in pos. corporaliū ecclesiarum. sed in iure non. Et alij dixerunt
et nō. s. ti. pri. contingit in si. Et si aut quis in personali
actione mittendus sit in pos. cā custodie. et nō inueniant res cor-
porales in quarū possessionē mitti possit mittet in possessionē
nominā ita qd possit erigere debita. et vero creditor denegabit
tur actiones. ff. vt in pos. l. i. si inuiles. cū tñ si infra annū vlt
alios qñcūqz obtulerit cautionē sistendi iuri recuperabit col-
lecta ab eo qui missus est in possessionem exinde agit vt pri. ff.
de colla. bo. l. j. s. iubet. et per simile. eodem modo dicendum est
fieri missionem in pos. aliorū incorporaliū tam temporalium qz
etiam spūalium cū antore indice hoc fiat arg. ff. de acqui. pos.
iuste. quamuis alij dicat pñta qñ interdictio vñ vi vel actione ex-
empto agit vel alia psonali actiōe vel missio fuit p mēsurā de-
biti declarati. cōpētēs est qd fiat primo missio in possessionem
illī rei de qua agit. et rōne interesse aliqd deest vel pñta debetur
tūc suppleat. et vsqz ad supplementū cū fiet missio in possessionē
aliarum rerū. sed hoc sit pñtum. et cā tñ et si videatur iudici
aliud fieri pōt. Et ite dicimus qd si agat psonalibus actioni-
bus pro tpalibus non est pcedendū ad missionē in pos. spūaliū
pro mensura debiti declarati. et hoc duplici rōne. Prima est: qz
spūalia estimatiōe nō recipiūt. et ideo cōmensurari debito nō
pñt. Secūda rō est: qz cum eis pmutari nō pñt. f. de rerū pmuta-
ta. ad questiones. sed si ageretur personali actione pro spūtu-
alibus. puta ex permutatione vel donatione rerum spūalium.
tunc bene in alijs rebus spūalibus crederemus fieri missionem
et etiam forte in temporalibus. et maxime in spūalibus quibus
sunt annexae tpales pñtationes. (Voluntatē) non tamen adeo
studiosas vt debuit. s. de offi. ordi. pastoralis. in si. (Et nos)
et ita hēs hic cautionē pñtandā aduersario. et si aduersari nō est
pñsū sufficiens iudici pñtes vel corā alijs publicis pñsionis. pñte-
tur. s. de offi. ordi. pastoralis. in si. q. iij. s. spaciū. et si nō esset q recipe-
ret nō iputaret ei. ar. ff. de leg. j. si fundū. s. si titio. als est. l. anipe.
f. de app. ex rōne. f. eo cū sicut. Et possessionē etiā sine scdo de-
creto imo a pñcipio sicut post annū l. diuersimode est possessor
vt not. s. vt lite nō cōte. qñ decretū idē est qd iussus. ff. de dam-
insec. l. iij. s. j. et. s. duas. et. l. si finita. s. iul. Et dicit qdaz sic
fieri pñtum decretum. decerno hūc pñtē mittēdum in pos. ta-
lis rei erigente contumacia aduersarij eius. sed non vñ qd bene
dicant isti. qz per bec verba potius videtur ferre sniam cōtra se
vel sibi legē dicere qz pñta alium: pñtea nihil aliud videt dictū
decerno talem mittendū in pos. qz si diceret qd talis de iure mit-
tendus est. alij dicunt sic. mitto talē in possessionem rei cā custo-
die. sed certe iste falsus dicere videtur nisi actualiter mittat. No-
bis videtur qd melius sic stant bec decre. primū sic. decerno vel
constituo te. vel iubeo te esse verum possessorem talis rei causa
custodie et postea actualiter mittet in pos. corporalem per mini-
strum. sed et si non mitteretur tunc hoc iure cōsequeretur qd ela-
pso anno eodes modo cōstitueretur verus possessor ac si in pos-
sessionem missus esset. Et eodem modo fm decretum sic fiet
cōstitutio vel decerno vel iubeo te esse verū possessore talis rei. et
istels nō possideat in veritate tñ iura possessionis habebit pu-
ta qz fructus illius possessionis eius erūt. ff. de acqui. re. do. bone
fidei et pñscribet ac si possideret. vel primū decretū sic fiet. iubeo
tali absenti et contumaci vel pro cōtumaci habito vel condēno
euz vt talē recipiant secū in possessionē talē cā custodie. fm aut
decretum sic. iubeo tali pñtumaci vel pñdemno euz vt tibi tradat
possessionem talis rei. et si noluerit obedire manu militari au-
feretur sibi possessio et missio corporaliter sibi assignabitur. ff.
de rei ven. qui restituere. ff. ne vis si. ci. sicut missus.

Cum sicut. (Et offerēs) bec oblatio. cantio
nis facta corā arch. videt ad in-
pñsona. s. de of. ordi. pasto. s. cautionē tāqz iudex recipe-
re nō posset. nisi vbi cēt oēs qñqz itererat. s. de of. dele. pñdictū
(steterit) pñta qz idoncā pñsonā habere nō potuit corā qzaueret

1 Rectores marchie semper cognoscūt de appellationibus ad
se. ap. emissis.

2 Quicquid sit post app. legitimam renouatur.

Cum venissent. fm ins tantum. et ma-
leum consuetudo cō-
paretur iuri. ff. de legi. de quibus in situ. de iure na-
tu. s. ex non scripto. (Appellauit) et bene si consuetu-
do erat bona. (Decernerunt) et male si consuetudo erat bona cū
per consequens appellatio esset bona. (Et pñ. libras) hic om-
nibus modis peccauerit cum faciendas expensas taxare non
potuerit nisi forte bec taxatio fuerit pro expensis tantum faciē-
dis. et hoc fuit cum queritur in sine huius decreta. non dicit qd
restituatur. rrr. lib. pro expensis sed tantum necessarias coram eo.
et sic appellatio non renunciabat: sed potius prosequatur
cū cōparuerit corā rectore marchie qz semp de appellationibz ad
se. ap. emissis prius cognoscit sicut in cū in libet rectoris mar-
chie speciali priuilegio cōtinet. als cū idē intelligatur successor
cum pñdecessore offerendo cautionē corā successore legati vel re-
ctoris a quo appellauerat restituere appellatio intelligeret
ar. in aut. vt nulli iud. s. et hoc vero iubemus. col. iij. Vel dic qd
non intelligitur renunciare appellatio etiam si coram eo tāqz
corā successore comparuerit et cautionē obtulit: qz nō fuit appel-
latū a pñdecessore: s. a delegato pñdecessoris. qd aut cautionē et
expensas obtulit nō est signū renunciationis appellationis cū
nō fecerit corā eo a quo appellauerit: et si corā iudice a quo ap-
pell. fuit vult plus offerre quā teneat. gerendus est ei mos. nec
deberet ei imputari. ff. de pñ. circa. et. ff. de redhibi. act. qd si nō
lit. C. de inof. testa. liberi. (Et cautione) contra hoc sic obici-
mus si fuit appellatio legitima nec cautionem nec expensas de-
buit pñtare nec tenebatur: qz quicquid sit post ap. legitimā reno-
uatur. s. de villa. dilecti. si vñ non fuerit appellatio legitima non
debet restituere nisi refusus expensis. s. vt lite non conte. qñ. rñde
mus qd quilibet iudex ad quē est appellatū de iure comuni
si reus appellans voluerit et petierit statim etiā anteqz pñter an-
sit legitima appellatio restituere ei possessio pñtita cautione re-
fusus expensis si certe sunt aut de facili taxari p iudicem possunt:
alioquin si longiores pñtationes requireret missus in posses-
sionē nō tardaretur restitutio possessionis sola cautione pñtita
nec ob. decreta. pñdicta cūqz in fauorem alicuius. re. C. de legi.
quod fauore. et dic quod semper pñtita cautione iudex appella-
tionis restituit rē de qua facta fuit missio in pos. et post cognos-
cet de appellatione. et si inuenit cā legitimā faciat refundi expen-
sas als non. et sic intelligit qd hic dicit. et hoc est ea ratione qz
parum amittit qui possessionē cā custodie assignatā restituit.
et quia factū fuit post appellationem qua pendēte nihil debuit
innouari. vt. f. de ap. dilecti. i. in si. et. c. dilectis. s. quia vero in si.
Et ideo nec missio in pos. fieri debuit. expensarum autē refu-
sio ideo retardat quia incerte sunt nec de facto pōt fieri taxatio
vt dictū est. et qz ibi maior periculi et damni posset esse. si pñde-
bite solueret: et per hāc restitutionem renouetur periculi. quia
si non restituere et pñficiaretur legitima appellatio missus in
pos. remaneret verus possessor quod malus esset. qz ppter appel-
lationē pñabiliter dubitabat (Necessitas). ff. de vbo. signi. si im-
pense. ff. de pigno. acti. si necessarias (in lite) in missione in pos.
est speciale vt ei contumac non solū teneatur de expensis factis
in lite. sed circa rem. et nō solū de vtilibus. sed etiam de his quas
credit vtilis. ff. de bo. an. iudi. pos. pñtor ait. s. quod agit. als se-
cus. ff. de neg. gest. si autem vltro. s. j. in fine.

1 Aduersarius semp est citandus pñsonaliter sine sit facienda
missio in pos. sine diffinitiuā sententia ferenda.

2 Necessē est vocari reus cum sit missio in pos. sine in reali sine in
personaliter.

3 Quō absens reipublice causa cogatur se defendere.

4 Quibus casibus non sufficiat citatio ad domū facta qñ vroz cō-
tra maritum vel ecclesia contra clericum agit.

5 Citatio ad domū non sufficit vt fiat venditio nisi lateat.

6 Quid agendum: vbi citandus est is cuius domiciliū ignorat.

Si aduersarius. (Citatio) ideo di-
cunt quidam etiam
si non sit citatus. als contra. (Et Remota) idem est
et si non ad remota. in ciuitate autem existēte bonū
est vocare personaliter. ar. ant. de exbi. et intro. re. s. si vero col. v.
quidam tamen dicunt quicquid dicatur in glo. est enim semp
citandus aduersarius personaliter sine facienda sit missio in
pos. sine diffinitiuā sententia ferenda si scitur vbi est quan-
tūcūqz sit remotus: si autem nescitur vbi sit. tūc p magna parte
habent locum iura inducta in glo. pñdicta nos per totū et in to-
to huius glo. inheremus. (Et publice) est etis necessarium vt
vocetur reus quāqz fiat missio in pos. sine in reali sine i persona-
li. vt hic. ff. ex qui. cau. in pos. ca. bec que. antē. de exbi. et intro.
s. si vero col. v. ff. ex qui. cau. ma. in integ. restitu. item ait. s. vl. et
duabus. ll. seq. et si non est pñs necesse est qd vocent agnati et co-

gnati & affines & amici. & hec sunt vera sine sit citat? minor siue maior siue pupillus. ff. ex qui. cau. ma. in integ. resti. item ait p. tor. & l. ergo. ff. ex qui. cau. in poss. ea. hoc autem. **C** Item est etiam in absente reipublice causa. C. de resti. in integ. mili. & cor. ram qui reipn. causa abfuerunt. l. ignorare. arg. contra. ff. cum qui ap. in pro. se. de l. vlti. ff. de priu. credit. cum qui responde. mus absentem reipublice causa cogi se defendere causatine. scz per missionem in pos. & non precise sed dices hoc id est in quo libet absente. dicimus ergo in hoc esse privilegium eius quia ab legata eius absentia non debet iudex properare ad missionem in pos. & si fecerit datur restitutio. vel in hoc est privilegium quia in causa appellationis procedatur contra alium qui non esset absens causa reipublice. vt. j. sequitur sed contra absentem cau sa reipublice non debet. sed non dicitur ibi quod habeat priuilegium quod in bonis eius non fiat missio in pos. si fuerit ab sens qd dicit lex. ff. de priu. cre. cum idem non contrahitur pi gnus in rebus talium. & intellige tale quale in aliis. nam res ali orum absentium venduntur. sed istorum non. C. de resti. in inte grum. ignorare. alias autem non sufficit citatio ad domum. scz vt procedatur ad diffi. sententiam contra aliquem etiam in ca sibus in quibus proceditur lite non contestata. s. vt lite non con testata. quoniam. s. si autem de. vel vt etiam excommunicetur cu ea procedere debeat monitio. j. de sen. excom. sacro. **E**t hec intel ligo vera nisi fraude se absentasset ante citationem postquam promissit iudicio sibi. vel etiam sine promissione postquam semel comparuit vel citatus est vel alio modo maliciose se absentat. & presumitur maliciose absentatio vbi quis tenetur aliquis ali quid facere & abesse. puta clericus tenet residere in ecclesia. & ma ritus cum vxore. Et ideo si absunt alibi sine iusta causa contra eos proceditur lite non contestata. & sufficit citationem fieri ad do mum. j. qui ma. ac. pos. c. j. s. de dolo & contumacia. cam. ff. vbi pu. edu. debeant. l. vlti. j. de de. non resi. in ec. vel pre. ex tue. j. de ap. suggestum. j. qui si. sint le. perlatum. & in decre. sepe allega. qm. **4** **C** Item no. qd si aliquando sufficiat citatio ad domum facta quando vxor agit contra maritum. vel ecclesia contra de ricum. j. qui ma. ac. pos. c. j. s. de de. non resi. in ec. vel pre. ex tue. tñ non sufficit si alius aliqua alia actie personali vel reali vel let agere contra eum. vel vbi etiam proceditur contra aliquem in modum inquisitionis de crimine vbi proceditur lite non co te. & est ratio diuersitatis: qd quātus ad illa non videtur esse ab sens causa malicie. cu ad illa non teneatur presens esse nisi cita retur. sed hac ratione videtur qd si aliqua tenet soluere aliqd certo loco & tempore. qd videt maliciose absens si tñc abfuit & sic pcedendum sit cōtra huiusmodi ad missionē in pos. & ad finas sed hoc non obstat. quia in illis nō pōt pcedi nisi ad missionē in pos. qd hz etiam si sine malicia absens sit. etenim non ita pōt se teneatur ad soluendum sicut maritus ad debitū vxori reddēdū & clericus ad ecclesie seruendum. **I**n casibus autē in quibus proceditur lite non contestata. ideo dicimus qd in aliis etiam ci tato reo vel absente contumaciter non procedet nisi lite conte. ad diffi. sententiam. s. de elec. dudum ro. s. vt lite non contesta. qm. sed tunc in aliis casibus sibi necessaria fuit litis contesta. si actor fuerit absens an litis conte. vocabitur tribus edictis ad domū ppositis. & si non cōparuerit pcedet ad diffinitiuā finas reo instate. C. quomodo & qñ in. aut. qui semel in aut. de litigi. s. omnem. l. qñ dā aliter intelligant predictas leges. & dicunt nō posse pcedi ad diffi. finas. s. certū hoc est fieri posse & sufficit citationem facere ad domū vt in pal. inribus in aut. de erbi. & intro. reis. s. si vero. & s. ti. prior. c. vlt. post litē autē pte. pōt semp fieri citatio ad domum. & si nō venerit feretur ei finā diffinitiuā s. de dolo & cotu. cam. C. de ind. properandum. s. j. **E**t hec in telligimus vera nisi reus absolueret ab instantia iudici. extic em cum litis contest. perierit & oia acta in diei eodē nō dōz citari sicut & si nūq scā fuisset litis pte. sec? si dicerem? circūductū ē edictus quod nō est tante efficacie cū per hoc litis cōte. vel alia que precesserunt nō intelligant perēpta. sed edictū tñ ff. de in di. etiam & post. ad hoc autem vt fiat missio & venditio in bōis defuncti nō sufficit citari ad domū nisi latitet. ff. ex q. cau. i pos. ea. fulcinius. s. illud. **E**t est hic vhemēs ar. qd si nō sufficit citatio ad domū vt fiat venditio nisi latitet. ergo multo fortius nō sufficit optum ad hoc vt possit ferri diffinitiuā finā in casib? in quib? non nisi lite cōte. pcedi potest. sit autē hec citatio ad domū suam vbi habitat vel pcuratori vel cōsanguineis vel ad prediū. & si nullus inueniat: suspendi potest carta in edib? ff. de dam. infe. l. iij. s. pteor. & se. ff. quod vi aut. clam. qui aliter. s. j. hec autem scias qd licet tanq verus possessor sit missus in pos. tñ postea probato qd ex iusta causa aberat restituitur & posses sio. ff. de dam. infe. si finita. s. si forte. Et idem videtur in pupils lo. nec videtur qd debeat restituere expensas quas missus fecer rat super obtinenda missione vel cūndo ad iudiciū vel in ad uocatis vel in aliis. nam cum non soluantur nisi ratione contu macie. vt. C. de iudi. sancimus. & ipse contumat. dici non possit

expensas non soluet. missio autem in pos. non sit tantum causa contumacie. sed etiam ratione iuris sui. vnde etiam propter hoc sit summaria cognitio. s. vt lite non contesta. quoniam in fin. & ideo credimus eum cogendum prestare cautionem iudicio sibi antequam pos. recuperet: expensas autem quas fecit possessor circa fructus restituet. ff. de petitiō. hereditat. si domino. s. vlt. **6** **C** Item in qua degit non vbi domicilium vel beneficium habet: qd etiam si in aliena domo degit: ibi requirendus est. ff. de dam. infe. l. iij. s. abesse. Si autem sit vagabundus tunc re quirendus est in loco vbi habet domicilium vel beneficium & maxime illud de quo agitur. j. de de. non resi. ex tue. & si nūq habet domicilium vbi habitat debent moneri agnati vel amici eius vt eum defendant. ff. ex quib. cau. in pos. ea. hoc autē. imo & si haberet domum in agro vel in alio loco deserto nec ibi inue niretur non solum in domo illa citandus esset. sed alia diligen tia esset adhibenda in citatione eius. j. qd requirendi essent ei? amici ff. de libe. agno. l. j. qñt ma. accu. non pos. c. j.

C Item obtinendis. Secus si agere de proprietate ec clesiarum: qd tunc bene sit missio in pos. vt not. s. de dolo & contu. contingit. quidam intelligunt hanc de cret. tñ in eo casu loqui quando ille agit qui nūq fuit confir matus vel nūq habuit possessionē beneficii: quia si confirmatus esset iam non agit de obtinendo sed obtento & decre. statu ere videtur certam sententiam in confirmato que hic non reuoca tur. s. vt lite nō ptesta. qm. s. si vero aliter. vbi no. Et dicunt hi qd siue petat aliquis beneficium aliquo: qd sit confirmatus siue pe titor fuit. s. de ca pos. cū olim siue postq fuit in possessione & ea amisit eam repetat sicut loquitur decret. s. de procu. ex insinua tione in si. siue petat vt confirmatio suam psequat effectum. sicut loquitur decret. j. de app. constitutis siue agat interdicto vnde vi. siue per constitutionem conquerebat siue quocūq alio modo agat siue petitorio siue possessorio semp poterit fieri mis sio in pos. & nō habet locū hec decret. Alii autē dicūt qd hec decret. habet locū in oib? predictis casibus: qd cā ppter quā facta est h cōstitutio ita b? locū in oib? his casib? sicut in pmo. **C** Pos sessionem & ideo videt si vacet beneficiū si aut non agat contra possessorem. quia forte nullus possidet. sed agit contra clericos qd obediant ei. tunc non videt habere locum hec constitutio.

Et lite pendente nihil innouetur.

Rubrica.

A Memoria. Hoc verbum est rubrice inno uetur. i. nullum ius novū im petretur. & sic loquitur. C. ne lite pen. per totum. j. de testi. causam. s. possessione autem sua potest vt: quia illud non est innouare sed veteri iure vt: immopius dicimus q aliqua nona potest facere & ante litis contest. & post. dummodo non faciat in preiudiciū iuris aduersarij. j. de ap. significante vbi no. **C** Preiudiciū forte mandauerat ei quod crucem nō deferret ante se extra suam prouinciā: quia rescriptum pūile gio eboracen. vel consuetudini approbate non potuit preiudi care. vt. s. de rescri. cum ordinem. C. si contra ius. prescriptione. C. de consue. c. vlti. & interpretatio rescriptorum iuri communi concordare dō. s. de transla. episcopi vel electi. c. licet. s. de rescri ptis causam. **C** Conueniunt etiam si consuetudo prescripta nō esset. nam lite pen. non dōz erui possessione.

A Audabilem. **C** Probatur. s. de offi. dele. causam. j. de inno. porro.

Eclesia sancte Marie. **C** Intellegerat enim papa quod monasterium sancti siluestri possederat & translulerat in alius titulo per mutationis possessionis de quibus ecclesia sancte Marie mo uerat litem contra Joannem de artheia & quas easdem posses siones idem Joannes translulerat ad monasterium sancti Sil uestri post li. contest. sed non erat verū: sed locauerat tñ vt in se quenti capitulo dicit. & in hoc qd intellexerat mādāt. s. qd non alienent possessiones quas intellexit monasterium recepisse p permutatione illar quarū litigij acceperat a Joāne de artheia **C** Sed dices qd potuit agere ecclesia scē Marie de vicio liti gij contra monasteriū cū nūq fuit actū ptra illud? Rñ demus si monasteriū possideret posset contra eū agi si scienter recepisset. C. de lit. l. vlt. eodē modo si dolo fecit quo minus possideret. posset ptra id agi si scienter recepisset. ff. de peti. bere. nec vllam s. item si quis dolo. C. de ali. iu. mu. cā fac. l. j. & mōasteriū in frau dem alienasse dicebat. vnde tenebat de vicio litigiosi & rei ven dicatione similiter. vt eis dē legib? pbat. **C** Sed dices quare p hibebat alienare tñ res que successerāt in ius liti. cū de aliis etiā sit satisfaciendū. vt in se. c. sequit. nec ille plus quā alie sint obli gate. Rñ demus qd monasterium erat vape spāle. vnde dōz ei ca nere quantūcūq pōt ne sua immobilia alienet. **C** Alii dicūt qd siue

qđ fient p re litig. date sunt ita iure illarū cēf. f. de v. furis. cū
tu. rē. di. c. vlt. ff. de l. i. ff. de i. cōmissa. f. si rē. ff. de furt. q vas.
Sed oppones nō ē ē cā trāfictiois h rē litig. aliena
re. C. de liti. l. vlt. Rndemū verū ē ē nō in fraudē fieret sicut
hic fiebat. Item h sup eis trāfigere liceat nō tñ eas permutare
h pāpā in talib⁹ negociis quāsi semper ex pūfione pcedet
Laboraret quo ad rē litigiosā recuperandā sine de inre. f.
litigando sine de facto ppter potētā detentoris quo ad ecclias
sine monasteriis tñ nō in vānū laborauit. vt in se. c. apparet
vel q ecclia sancti Siluestri non sentiret lucrum ppter plati
contractū. nō d. sustinere damnum. xvi. q. vi. si episcopum.

Ecclia sancte Marie (Restitui)
tra monasterium conditio. ex decre. que est. f. de re
si. spo. sepe dicebatur em monasteriū scienter rece
pisse res de quibus agitur a Jo. de artib⁹ spoliatores vel agen
do de vitio liti. sine de eisdem possessionibus ageretur in hac
decre. z in pce. sine de alijs. Item qđ pcefferit vel hoc vel illud z
etiam qđ pcessus habiti fuerint dicere nō expedit. sufficit enī
intellectū ex decre. habere h plene non sciamus qualiter factus
fuit. (Et man e) cum causa verteretur inter clericos z laicos.
forte multi pcessus habiti fuerint per laicos iudices z etiā forte
ecclesiasticos de quibus hic nō dicitur. sed opponebat ptra ecclē
sā scē Marie q restitutionē cuiusdā possessionis petebat a mo
nachis scē Siluestri. z hāc possessionē Jo. in dictū monasteriū
trāstulerat: postq sup eādē possessionē cōtra cū liti mota fuerit.

1 Non potest quis privilegium lite pendente impetrare.

2 Lis pendere dicitur etiam si sola citatio precessit.

Dilectus filius. (Contendunt) z male
eo. a memoria. z idem est in iure qđ in pūi. f. vt no
uum ius nō pūi dicit. aut. vt cum de ap. cog. in pū.
z aut. vt in medio liti. per totum. z intelligo hoc verū. scilicet
quod non valet pūi. super nouo iure concessum: qđ non pūi
mitur papa vel quilibet alius superior vel equalis vel etiā in
ferior: hoc ius concedere pendente lite. sed si constaret contra
rium tunc bene valeret: vt hic apparet. vbi dicit qđ id nō valet
qđ nō fecit mētionem de lite: vñ apparet qđ si de lite mētionē
fecisset qđ bene valeret privilegium. (Et dēntio) nō qđ pūi
gim nō potest quis impetrare lite pen. a cōi dñō vel plato. tñ
ius alterius pōt acquirere lite pē. per vñca. z alijs modis. ff. de
rei ven. si post acceptā. z l. si aut. f. i. ff. de peti. he. si non mortis.
f. si. ff. de pig. ac. si rem. f. si. ff. de po. l. i. f. idem trebatius. ff. mā.
l. si mandauero. Item cōis dñs etiam lite pē. vel iure suo de no
uo alieni dat aliquid iuris. f. de const. vti. cū dilec. f. vlt. De alio
autem quid de cōi dñō vel plato nō est pūmēdū qđ ppter li.
pen. alieni daret pūi. vel ius suū z a tali pūi. datū bñ valz
etiā lite pen. (Et no. qđ lis dñ pēdere etiā si sola citatio pce
fit vbi continebant pncipi oblate vel libellus etiā an liti pte.
in aut. vt in medio li. nō si. fa. in. circa f. i. z est verū qđ nulla in
nouatio impedit quin feras sñia fñi iura que obtinebat tpe li
tis mote. vñ si pūi. impetretur lite pē. z postea pereat instātia
iudicē vel etiā sñia feras p ipetrāte pūi. bene valebit pūi
Si autem sola citatio interuenit opz ad hoc vt valeat pūi
legium. postea impetratus qđ sñia feratur diffinitua vel quod
absoluitur ab instātia iudicē etiam si nondum sit lis conte.
vel qđ renunciet liti cepte expresse vel saltē tacite puta. qđ alios
iudices impetrat super eadem lite non qđ eis succedant in cau
se pūi. s. cognitionē. sed de nouo procedant.

1 Causa simpliciter committitur z finita lite super possessione poterit cognoscere de peti torio.

2 De non commisso non agitur nisi ratione conneritatis vel accessorii.

3 Sequestratio in quibus casibus sit concessa.

4 De quibus rebus fiat sequestratio.

De sequestrationibus possessionum z fructuum. Rubrica

Ad hoc. (Asserēs) male qđ ex eo apparet qđ
babetur in fine: qđ condemnatur archiepiscopus in
expensis z in cautione prestanda. Itē z hoc ex eo ap
paret qđ papa reducit negociū in eum statum in quo erat tpe
commissionis facte muti. z regii. epis. z sic apparet veronē.
epm bene processisse. z intelligimus hoc verū qđ petitorius z
possessorium erant sibi cōmissa vel cā simpliciter. qđ tūc vtrūq
commissum intelligit. (Et no. hic qđ si cā cōmittit simplr z
finita lite super possessione poterit cognoscere de petitorio. sed
conuersus casus nō pōt bēre locū. qđ si petitorius primo finitur
non est amplius de possessione querendum. f. de cau. sa pos. z p
prie. enī dilectus. si aut tantū possessorium vel petitorium esset
cōmissum pendente lite super cōmisso pōt vtrāq pars agere de

non cōmisso fñm quosdā propter conneritatem. C. de iudi. nul
li. f. de cā pos. z pūie. c. ii. z hoc nō placet vt no. in glo. illa. in
quo sed de hoc cōcordant oēs. finito iudicio sup cōmisso non
potest inchoare aliqua pars sup non cōmisso. nisi reconuenien
do premissa prestatione. C. de sen. z interterlo. om. iudi. ant. rē
sequēter. (Et est ea ratio: quia de non cōmisso nō agit nisi

ratione cōneritatis vel accessorii. f. principale iā effugit cog
nitionē eius p sñiam: ergo z cōnerū vel accessoriū. (Functus) f. de
offi. dele. in literis (Actorem) abbatem z monachos (Decreuit)
z bene (Eiecit) z male. f. de dolo et cōtuma. contingit. ff. de bo.
auto. iudi. possi. quāuis. (Rescriptum) in quo continebatur
quod causam que vertebatur inter archiepū mediolan. z ab
batem de stregha audiret z diffiniret. et sic per becverba intel
ligebatur committi tam causa possessionis quā proprietatis
vt hic dicit: sed si tantum in literis commissionis diceret au
dias causam possessionis vel proprietatis. non posset delega
tus cognoscere nisi de eo quod commissam sibi fuit. nisi ille
cōtra quem impetrare est entlitere super altero tantum vellet
super altero reconuenire actorem. (Et hī tamē aliter dicunt: sci
licet quod facta commissione super vno sup alio cognosceret. ar
gu. C. si a non cōpe. iud. l. i. ff. (Continentiam). C. de iudi. nulli.
(Sequestrari) hī sequestratio. C. quoy. appel. non re. ab execu
tor. ff. qui satisda. cog. si fideiussor. f. vlt. ff. de appel. imperator
in fi. C. de affer. tol. l. i. C. de agri. et cens. l. vlti. lib. xj. ff. solu. ma
trimo. si cum dotez. aut. de equa do. f. illud quoy. f. de dolo et
contuma. ex literis vt not. ff. de dolo. et eleganter. f. de restitu.
spoliato. literas in fi. et c. transmissa. ff. de officio pūi. senatus
(Arbitrio) quāsi non de iure. nam cum legitime fuerit missus
in possessionem sequestratam non debeat ab ea sine causa seq
strari (Possessionē) sequestratam (proprietate). f. de causa
posse. ad vltimum (Reducimus) hoc fecit Innocentius: quia
celestinus malefecerat qui possessionem datam per veronē.
episcopum male reuocauit. (Et reuocatio) reuocatur seque
stratio: quia generaliter est prohibita nisi in casibus: vt. C. de
probi. seque. l. i. nec erat hic aliquis de casibus illis. Primus
casus est. si de voluntate partium procedat. ff. de solutionibus
si soluturus. et ff. de verbo. signi. seque. ff. de pos. licet. i. respōso.
z. f. i. Et secundus vbi sit controuersia de re mobili z suspect⁹
possidens qđ cū ea fugiat. ff. de offi. pūi. senatus. f. vlt. ff. qui sa
tis. cog. si fideiussor. f. vlti. C. de agri. z cens. liti. lib. xj. Ter
tius est si suspectus sit possessor de dilapidatione fructuum. vel
quod sit rem dissipaturus. ff. so. ma. si cum dotez. f. si autem.
ff. de ap. imperatores. xj. q. i. quia hres. Quarto si nolit cauere de
collatione faciendā. ff. de collatio. bono. l. i. f. si super. z idem in
telligo etiam si contumax sit in parēdo vel sistēdo iudicio. supra
de dolo. c. ii. z qđ est sic seqstrata cā custodiendā auferet posses
sio possessoris. ff. de acquirē. pos. interese. als secus. ff. de po. l. i. f. i.
(Si dicas qđ cū fuit reuocata seqstratio. Rndem⁹ qđ cū mis
sio i. pos. eēt legitie facta nō debeat missio i. pos. auferri possessio
z seqstrari. (Et vñ fm hoc qđ possessio seqstrata debuisset
reddi missio in pos. nō dñō. Rndeo hoc verū ē ē nisi dñs parat⁹
eēt cauere de stādo iuri z reficere expēsas. Quintus est cū de cō
ditiōe psonē agit vbi si pclamet qđ in libertatem z h eius dñm
pūciatū est. fit em sequestratio carū rerū de quibus dubitat⁹
an sint domini. an eius qui dicit se liberū. C. quibus ad li. pūo.
non h. l. vlt. C. de affer. tol. l. i. f. super peculio (Moderatas) p
pter hoc intelligo qđ processit taratio.

Dilectus filius. (Distrahunt) non age
batur de pūietate ec
clesie. f. de pūeda. z ideo nō erat verus possessor. me
lius videt qđ de pūietate tātū agebat. f. nō fuit ve
rus possessor: qđ nō erat lapsus annus nec faciebat fruct⁹ suos.
immo si in rem ageretur tñ infra annum nō faciet fruct⁹ suos.
vt no. s. vt lit. nō contest. quoniam frequenter.

Ad hoc. (Reo z possessore) Dissipentur) dissipa
ri dicunt si eos i suos vñs qūertat. vel ēē
si distrahatur. f. c. pri. nisi essent fructus q nō possunt
seruari: q tunc liceret distrahēre argu. ff. de peti.
beredi. diuis.

1 In crimine simonie quādo admittitur so cius.

2 Confessio vni us latronis valet ad pūmptionē contra alium.

De confessionibus.

Rubrica.

Elm monasterium. (Pene) nō
indiceretur purgatio si magna ouiretur infamia vt
hic. z no. s. de elec. p liquificationē (Excepto) z in crimi
ne simonie. lxxv. di. si qđ papa. xv. q. i. ff. sane ar. d. f. d. testi. veniēs
1 Et si qđ qdā dixerit qđ i crimine simonie nō admittit soci⁹
2 nisi z ibi sit crimen le. ma. z sic loquitur. c. si qđ papa. (Et item
confessio vñus latronis contra alium valet ad pūmptionē

a Ro. q pūi
ullegiū. Adde
car. in 2 fil. lxx.
inci. pro discuf
sione pūcti col.
iij. vers. ad pūi
mum videtur.

nem. C. de feriis provinciarum. falsarius autem contra falsarium non valet ad probationem. C. de falsam. l. i. et ubi admittitur alias non sine presumptione admittuntur. ff. de cu. et re. diuus nec sine tormento. C. ad l. iul. ma. l. i. et i. q. n. item si ea.

- 1 Purgatio quando indicatur.
- 2 Nunquid testes interrogari possint an sint de crimine condemnati.
- 3 In contentione nulle sunt partes indicis nisi ut condemnent.

¶ **Am super** (Confessus) Repete que dixi. **¶** **Am super** mus. s. de elec. per inquisitionem. **¶** **Am super** fuit enim interrogatus an simoniam de qua erat infamatus commisisset. Sed videtur contra. si. q. i. si peccata ubi dicit: non tibi dico ut te prodas in publicum. C. So. ubi c. in positione ponitur qd publice fuit deprehensus vel convictus vel confessus respondere debet. ar. j. de coha. cle. ca. vestra. **¶** Idem etiam si certum esset qd quis infamatus est. etiam si in positione non apponatur publice poterit interrogari si agit contra eum accusando vel inquirendo vel eripiendo contra ordinandum vel consecrandum ut ab eo ordine vel consecratione repellatur. ut. j. de accusa. super bis. vel etiam alio modo criminaliter vel civiliter. **¶** Quod probat sic. potest ei indicari purgatio ubi per iuramentum suum et purgationem oportet negare se crimen commisisse. si. q. v. omnibus. et ca. presbyter. multo fortius antequam indicatur purgatio potest ab eo querere an crimen commiserit. sed tñ non precise cogam eum respondere sicut si se purgaverit suspendetur vel alias procedatur contra eum: quia videtur vanum purgare se simpliciter verbo qui se purgari debet: etiam cum multorum iuramento. si vero non sit diffamatus siue convictus nec confessus / nec deprehensus. tunc non cogit eum iudex respondere. cum est de confessionibus non sint faciende de iure. nisi ubi equitas mouerit iudicem. hoc ubi crimen opponitur non cogit eum respondere. nec se prodere. de pe. dist. l. i. his autoritatibus. et quantum prima facie videtur ubi quis cogit testis redere testimonium simoniam de quo no. j. de testi. cogen. c. i. ibi iudex interrogabit eum. **¶** Si vero contra eum directo non agatur. sed cum inducatur in testimonium vel accuset. excipitur contra eum vel aduersarium qd non potest eum inducere in testimonium vel non potest esse accusator: quia criminosus est. non est interrogandus de crimine qd ipse qui accusat vel testificatur dicitur commisisse etiam in premisis casibus. si. q. i. queratur an sit convictus et non enim de hoc agitur nec super hoc iuratur. j. de testi. c. de testi. nec etiam se prodere debet si. q. i. in primis. nec valet argu. superius. quia contra hoc agit ut repellatur a testimonio vel accusatione. non ubi denuncietur boni testimonij. pro quo indicatur purgatio. j. de pur. ca. ex tuarum. et autem quod dicit q. b. c. r. q. sic voluit citatus respondere et non fuit coactus: et similiter respondit. j. de accusa. inquis. vel dicat ubi de suo facto agitur ut hic. ubi inquirebatur de simonia cum ea commissa bene requiritur ab eo veritas. et respondere tenetur cum de eo est infamatus. nec valet eius dictum ut testis. sed presumptionem facit: ut nota. j. de accusa. cum dilectus sed prius dictum magis placet. **¶** Quidam tamen dicunt. sed non placet quod bene possunt testes interrogari an sint de crimine condemnati. quia condemnatio non est crimen sed est notorium iuris. et idem dicunt querendum scilicet utrum sit irregularis et corpore viciatus. tamen de irregularitate contrarius crederem cum possit esse occultum et sine peccato tolerari. s. de renuncia. nisi. s. persone. illud tamen non fatemur iustam rationem. s. quod non iurauerit super bis dicere veritatem: cum qui iuravit super principali: et super omnibus contingentibus iurare intelligitur. s. de offi. delega. preterea. ff. de iurisd. dictio. om. indi. l. i. **¶** (Deponendum) No. qd hic canonicus. et si contra eum non ageretur deponitur. et dicimus hoc de iure esse. in contentione enim nulle sunt partes indicis nisi ut condemnent. ff. ad l. aqu. proinde et quod dicitur non agebatur ad hoc nec contra eum. ergo non debet ei nocere confessio. non valet: quia sola confessio attenditur et maxime ubi crimen quod obicitur tangit causam de qua agit sicut hic. electio enim de qua agit hic petebatur cassari propter simoniam cum hoc canonico celebratam. si ergo ipse confitebatur bene debuit ex ea condemnari. j. de exceptioni. deniq. s. de elec. per inquisitionem. ff. de adul. l. i. s. si pu. immo plus videtur qui busdam. sed non placet quod etiam si non confiteatur crimen simonie. sed probetur per testes alios et comminatur electus condemnandus est canonicus. cum crimina sint ita connexa qd agebatur de simonia commissa cum canonico. impossibile est quod unus ex pacto sine accipiente sit simoniacus immo necessesse est quod ambo sint simoniaci. si ergo contra alterum agatur et alter sciens de simonia secum commissa agi non processerit et defenderit causam suam imputatur ei. et sic videtur loqui. j. de excep. deniq. arg. in. q. v. hoc quippe. si. q. v. interrogatum. c. ita tutum. Est enim indignum ex quo de utroque crimine constaret quod unus puniatur et alter remaneat impunitus. et maxime ex quo scit de crimine agi qd ignorare non potest ex quo de eo interrogatur

vel pro teste produci sicut hic. sed tñ hoc non fateat in probatione que fit per testes vel infra. quicquid enim sic probaretur cum simonia cum tñ non imponeret ei pena cum de hoc non sit accusatus: ut probatur. ff. de adul. denique. nisi forte ex offi. in extra ordinem. ar. r. i. q. i. ecce. sed in confessione bene fateor: posse penam perpetuam imponi ubi tangit crimen de quo agitur. aliter non nisi de nouo agatur: ut no. s. de ele. per inquisitionem. decr. aut denique non obstat ut ibi no. ff. de adul. l. i. nec ob. q. ibi principaliter fuit accusatus. **¶** Et est spale qd vror. accusata de adulterio potest accusare accusatorem maritum de lenocinio. et credimus qd non solum ordinarius. sed etiam delegatus hunc contententem potest punire.

¶ **Ex parte abbatis** (Monachus) C. vt que defuncta. par. l. i. s. (Functo) errorem suum et multo magis procuratoris et aduocati domini corrigere vsq. ad finem negotij potest si probet contrarium veritati suam confessionem tenere. C. de iur. et fac. igno. error. ff. de confe. non fateat. C. de er. ad no. l. i. j. de cen. cum olim presinitum aut negotij a quo appellatum non est non licet corrigere. C. de transac. sub pre. j. de re iudi. in ter mo. arg. contra. C. de er. ad no. l. vlti. (Docere) directe vel indirecte. arg. de testi. ex tenore.

¶ **Tatuimus** (Positioes) qui ponit non semper dicere qd scit. sed sufficit dicere qd credit. ut no. j. de testi. presentium.

- 1 Argutarj semper exhibere debent rationes cum die et psule.
- 2 Que instrumenta dicantur communia.
- 3 Acta iudicialia vel forensia an sint communia.
- 4 Index exhiberi facere debet instrumenta ad litem pertinentia si pen. lit. petuntur.

C. de probationibus.

Rubrica.

¶ **Epistole** (temetipsum) Omnis omnibus alijs oppositionibus dictis ab argutaris. ff. co. l. i. s. rationes. et l. preter. in prin. ci. alia ante infra si sint eodia idem ut sunt hereditaria. C. de ede. do. procurator. ff. sam. herc. si qua. j. de fide instr. s. perpetuus. l. de enim sunt communia et exhibenda inter coheredes. et testamenta sunt communia et exhibenda inter heredes et legatarios ff. de fide instr. l. i. instrumenta tutoris et curatoris procuratoris et negotiorum gestor per act. tute. nego. gest. et mandati eduntur. **¶** ff. de ede. quidam idem in actis. C. de ede. l. i. **¶** Et dec. est infra dicitur esse eodia que eoditer sunt pro cautione plurium. ff. de ede. do. l. preter. s. j. Item dicuntur eodia instrumenta que eoditer pluribus assignantur a tabellione vel a quocumque alio cuius sunt sed si iustro contineat cautio duorum videtur qd ego videri tibi domum et cani de euctione et tu pmissisti mihi soluere pecunias ad certum terminum. si ego redemi infra a tabellione cogor tibi de eo facere copias. arg. hic sed tabellio qui facit infra ad preces utriusque cogitur illud exhibere. **¶** Et idem credo si haberes protocollum notari cum illud sit eodia: quia factum est per aduersarios sicut pro me: unde cogor illud exhibere. ar. ff. de ede. l. preter. s. j. de fide instr. c. cu. p. r. idem videtur in actis et in hereditariis et in alijs qd si vno re demerit exemplaria a tabellione qd illa exhibere non tenet. s. originalia tñ que sunt eodia et innice exhibenda. **¶** Alii tñ dicunt et bene qd acta et rationes et infra tutoris et curatoris et negotiorum gestor etia propria quisque exhibere cogitur. ar. pre. l. C. de ede. l. i. et maxime offi. in. bec exhibent ubi alio nisi infra ea moueret iudicem forte qd actor amiserit sua infra et etia originalia sunt perditia. C. de ede. l. i. ff. de eden. l. i. q. s. s. prohibet. **¶** Et acta forensia vel iudicialia reputantur aliqui eodia qd sunt coram iudice vel alijs publicis personis ut emancipationes prelationes et huiusmodi. s. de offi. or. past. s. si. C. de an. ecce. vt perfectus. et est exp. l. i. C. de in. cu. spali. s. de pen. c. i. alij tñ dicunt qd tra. s. qd dicit tñ ex ea iudex ex suo offi. ea precipiet exhiberi. C. de ede. l. i. vel actiois i fctm. ff. ad exbi. l. i. s. pe. hoc aut potissime attendit iudex vt aduersarium non cogat exhibere sua infra nisi ex magna ca. vt hic. sed alijs facilius cogatur ad exhibendum et sic loquitur lex pallegata. ff. ad exbi. l. i. s. pe. si aut infra petat alteri. i. rei vt instru ar. no. l. i. q. no. l. intentiones alicuius ex alteri infra fundari: vt hic. C. de ede. l. i. s. ar. C. de testi. nimis grane. si aut no vt instru ar. ad probationem sed vt videat postq. productum est si sit verum vel falsum facienda est editio etia in principio cōe sine die et psule. ff. de ede. l. i. s. rationes. et s. edenda nisi cum noie hici agat. ff. de inre sis. nec quicq. **¶** Et si quis in libello vel positionibus facit mentionem de aliquo infra suo no alterius satis potest dici ad offi. iudi. pertinere vt illud ita ante lit. pte. vel responsione faciat exhiberi. ar. bo. C. de ede. l. i. ar. ad hoc qd sine com inspectione no odt plene de liberare. ar. ff. de ede. l. i. in prin. et hoc intelligo verum si ea habet in presenti. alioquin non obstante qd non exhibet pcedet in causa **¶** Et no. qd si pen. lite petuntur exhiberi infra ad ipsas litem pertinentia

finentia et eia iudex in oibus causis mediante suo officio pedisse quo inebit exhiberi: sicut si nulla lite mota petatur editio: inbe-
ret ea exhiberi per actionem ad hoc congruam. vel per officium qd vi-
cem actibus obtinet. s. de offi. iudi. c. n. Et no. qd actio. ad exhi-
bi locum vbiqz mea interest exhiberi rone iuris qd in ea ha-
beo vel in ea peto sine vt vendicem sine vt prestes. ff. ad exhi. l. in.
s. sciendum. sed editio instrumentorum que etia est ad probandū
intentionem mea non fit quandoqz mea intentio est ad probandū
qz grane esset probationes suas apud aduersarium suum requi-
rere. ff. ad exhi. l. pe. l. si liber homo.

Scut consuetudo. (Consuetudines) fallit in eo qui accusatur de eo qd
acceptit aliquid vt sententiam ferret. In autē. vt li. in.
col. ix. i. rifo. Item vbiqz aliquis etiam postquam nihil pba-
tum est contra eum. tñ ipse remanet infamatus. s. de testi. l. az li-
teris. s. de pur. ca. constitutis. et per totum. Item vbi semiplene
probatum est. s. de prom. ex insinuatione.

- 1 Possunt clerici pro suis pben dis agere et conneniri.
- 2 Si procurator ecclesie et pben darius concurrant: prefertur pben-
darius in agendo.
- 3 Termini antiquitas positi vel de nouo in actione. si. regun. ob-
seruari debent.

Literis. (Controuersiaz). Et Mo. clericos
ueniri. nam vsu fructuaris sunt qui agere possunt. ff.
li. re. l. in. s. finis. et hoc intelligo si habeat ex consuetudine
vel ex institutione vel ab epō vel alio iudice ordinario potestate
ministrandi. et hac reputo legis administrationē. C. de iura. ca.
l. si. s. si. immo plus dicimus qd si generalem administrationem
tantū a domino quis habeat rem in iudiciū deducere pot. ff. de
pac. nā et necesse. Et fundi non poterat agere interdicto vt
pos. quia alius occupauerat vt hic dicit. et ideo agēs possessionē
amiserat quare interdictū vt pos. ibi competere nō poterat ex
quo non possidebat. ff. vt pos. per totum. nec vnde vi. cum non
fuerit spoliatus sed forte a principio sine violentia infra termi-
nos alterius pben de fundum occupauerat. nec rei ven. cū nō eēt
sue proprietatis sed ecclesie. sed nec nomine ecclesie agere poterat
cum ipsa possideret equaliter omnes pben das. et hec ratio
sufficiens est quare etia interdictis superioribus non eget vt no.
s. de testa. relatiū in prin. tñ forte posset dici qd posset agere nōse
pben de sue sicut abbas agit tñ nōse sue dignitatis cū hz bona
discreta a conventu suo. s. de rescrip. edoceri. et expedit tantum
agere nomine pben de sue qñ agitur contra canonicos vel alios
qui nomine ecclesie sed dicunt possidere vel ius habere contra
alios autē extraneos qui nō vtunt iure ecclesie melius videtur
agendum nomine ecclesie sed tñ si dicit nōse ecclesie velle agere
oportet qd habeat pcuratorem canonicorū vel ppositi quorum
nomine agitur. Et Sed dices quō ager nomine pben de cū pben-
da nihil habeat vel possideat. Respondeo. immo hec pben-
da potest habere iura sua et possessiones sicut episcopus abba-
tia hospitale: vel quēcūqz alia domus vel dignitas vel admini-
stratio. et si simul concurrent et procurator ecclesie et ipse pben da-
rius vs qd preferendus est pben darius in agendo. de hoc no. s. de
restit. spo. olim causam. Et fundi. s. tibi in pben dā assignati. in
actioe em. si. regū. venit vt termini antiquus positi vel de nouo
ab eo q parte habuit obseruent. ff. si. regun. in finalibz eos Et fa-
tis dicimus posse dari inter pben darios ad similitudinem vsu
fructuariorū. ff. si. reg. l. in. s. finium. argu. ff. comuni viui. l. cōi
diniā. s. cū de vsu. sed et ppetuati hec questio coheret. C. cōi di-
ni. si quis super. si ergo qñ petunt termini positi dubitet quis
possideat vel cuius sit proprietates super eo recipiuntur probatio-
nes: vt hic et in legibus predictis. Et itaqz. ff. de in. in tribus. et
l. sed cum ambo. Sibi no. iudici faciendam fidem. s. de testi. in
nostra. (Promptiora). ff. de acti. et obli. arrianns. l. dist. ponde-
ret. ff. de penis. respiciendū. xxvi. q. vii. tempora. pe. ar. qtra. ff. de
offi. pre. obseruandum. xxviii. dist. in. q. lxxxi. di. tantis. In libe-
rali: et in querela inofficiosa. ff. de inoffi. testa. si pars. et in causa
matrimoniali. xxix. q. i. si quis ac. (Tantum sit). ff. de proba. in
excep. C. de prescrip. xxx. an. male.

Proposuit. (Aspectum) secundūz canones
non est melior probatio. xxvii.
q. i. nec aliqua.

Terio loco. (Dixerunt. no. indirectas proba-
tionem. si. s. de testi. ex tenore. s.
de elec. bo. me. sexta questione vltima actor. s. de remm.
super hoc. (Inter fratres). s. de testi. veniens. Et (Ananimis) no-
ta probari negatiuam potes dicere non probari directo. sed in
directo sic. vel dic non probari negatiuam. sed presumptiones
esse pro negatiua statui nisi probetur contra vt alē no.
et phabiliter potē dici qd vbiqz agitur de falsitate instrū p eos
qui scripti sunt in instrumēto probatur vel improbat fides eius

ar. s. de fide instrū. cum iohannes. C. de fal. vbi idem dicimus et si
non sint scripti. sed nōse aliquorū non inscriptorum dicitur fal-
sum instrumentum: vt hic. et s. de testi. tam literis. in fi.

Travit. (Priori) contra. s. de re iudi. tenor.
So. hic qñ agitur de contrahendo qd
facilius dissoluit. ibi de tracto qd difficilius separa-
tur. s. ti. s. i. per quadam. et s. de eo q cog. san. vro. lue
super eo. tñ vtrobiz discretus iudex stabit melioribus proba-
tionibus. aut. de testi. s. qz vero. col. vi.

- 1 Literis principū nedū episcopozū fides adhiberi debet.
- 2 Scripta publica manu facta valēt et mortuis testibz subscriptē.
- 3 An teneat quod sit a procuratore excommunicati.

Est cessionem. (Standū est). Et Mo.
credī literis epoz. xi. q.
in. cure. xlii. q. in. statum. xviii. di. de rei. s. de fide
instrū. scripta. s. de ap. psonas. xx. q. i. vidua. imo vt qd
alieno sigillo possint sigillare literas suas isti. de testa. s. pū aut
et nō solū istis epozum sed et aliorū principū creditur. et si hoc ha-
bet consuetudo. s. de fide instrū. cum dile. Sed cōtra vine voci-
eozum non creditur. vi. q. ii. si tñ. quō ergo literis. ar. s. de testi.
cū tu fili. ar. ff. de custo. et exhi. reo. diuus nec scripturis testium
als tabellionum creditur nisi habeant subscriptionem testium.
aut. de here. et fal. s. sancimus ar. s. de pecu. c. j. aut. de instrū. can.
s. sed neqz et s. sed quia hic dicit sigillum epī obtinere vicē pu-
blici instrumēti vñ est ei credendū. Et Alii dicunt quod nō cre-
ditur chartis epoz. nisi redacte sint in publicam formam. arg.
aut. vt nulli iud. s. si vo. C. de dona. in dona. nisi in locis vbi nō
est vsus tabellionum vbi creditur si habent subscriptionē testium
xvi. q. iii. s. potest. et hec vera sunt extra iudicia. in iudiciis autē
non creditur nisi scripta episcopi sint facta per notarium vel p
duos scriptores non notarios. s. eo. quoniā. et cō speciale quod
in iudicio creditur notario sine subscriptione testium. cum sit als
secus. aut. de heredi. et fal. s. sancimus. Et Itē hoc scias qd scri-
pta publica manu facta vel autentico sigillo sigillata etiam mor-
tuis subscriptis testibus valent. secus autem de aliis. s. de fide
instrū. scripta. Et Per literas dicit quidā qd hodie non cre-
ditur talibus literis in tñ quod vñtetur in iudicio. s. e. qñ. nec
est qtra. xi. q. in. cure. qz ibi nō dicit qd vñtetur in iudicio. sed in ec-
clesia: quod non est et preiudiciale: sed medicinale. i. q. j. mul-
ti. Et Procuratorē sed quicquid tñ pcurator i iudicio fecit an-
teqz probaretur constitutentem excommunicatum fuisse tenet: qz
teneret quicquid ipse ante excoica. fecisset. s. de excep. pia. extra
iudiciū aut nō tenet qd facit excommunicatus: anteqz probe-
bi excoicatio nisi sicut postq est sibi pbatū de hoc no. s. de pro-
cu. cōsulti. s. de do. et cōu. veritatis. s. de excep. c. pe. (Admittē-
dū) et hoc ea rōne: qz p exceptionem elidi potest illa pcuratio.

- 1 An quid vnus heres adiuit hereditatē an possit alius eandē
adire hereditatem.
- 2 Petitio hereditatis cōpetit ad proprietatem recuperandam.
- 3 Res et iura pertinētia ad pben dam non vacant licet pben-
de ius vacet.
- 4 In ingressu monasterii oia iura transferuntur in monasteriū.
- 5 Minor. xxv. an. ingrediendo monasteriū alienat sua bona etiā
sine curatore et decreto.
- 6 Bona ingredientis monasteriū cui applicentur.
- 7 zidonachi testm quando rumpatur.
- 8 Ingressus monasterium fingitur non solū decedere cum here-
de sed etiam cum liberis.
- 9 Verbum testis ambiguum interpretatur pro eo contra quem
producitur.

In presentia. (Bona) quicquid diceret te
stator non potuit filium gra-
uare post pubertatem in debito bonorū subsidio vñ
male petebant patruī eius: quia omnia petebāt. Et
petebant petitionem hereditatis intentabant. sed instruntur ex
testamento patris qui instituit eos heredes filij sui impuberis
et cum impubere decessisse dicunt. vel melius dic quod agebat
actione ex testō: vt no. s. de testa. raynaldus. Et Petebat no. qd
licet vnus heres adiuerit hereditatem pro toto vel pro parte. et
licet per multos dies vel annos se gesserit pro herede. nihilominus
tamen alius potest adire etiam sola voluntate pro toto
vel pro eadem parte eandem hereditatem. ff. de acquiren. here. l.
pro herede. et omnes res hereditarias que nō sunt per alium oc-
cupate pot accipere. verū sine primus sine scōs non habeat ius
contra non habentem ius ad recuperandam possessionem rez
male occupatay interdictū cōpetit de adipiscenda pos. s. quoni
bonorum. ff. quorum bono. per to. vel edictum dñi ad ria. C. de
edic. di. l. si. vel actionem in factum ad similitudinem actionis
expilate hereditatis. ff. de cri. expi. be. per totū. vel conditione
ex l. conquirebatur. C. vnde vi. fm quosdā. Et Ad proprietatē
autē recuperandā cōpetet petitio hereditatis. ff. de peti. heredi.
regularitū nec videt trāfire possessio rez hereditariay ad heredē

nisi cum singularum possessione nactus fuerit per se vel per alium
 ff. de acqui. pos. heredes. nec est contra. ff. ad treb. restitutio. 2. l.
 et facto. in prin. q. ius non dicit transire possessionem. sed domi-
 nium. 2. si unus dicit se esse in possessione. 2. alius dicit eum non
 possidere si non est timor armorum permittatur uterque ire ad oc-
 cupandam possessionem vacante. 2. qui preuenit ille in ea defen-
 detur de iure. donec alius de iure suo probet. si autem est ibi timor
 armorum compescat eos iudex 2. inhibeat ne aliquis eam priua-
 tim intret. ff. de usufruct. si cuius. §. sed si. 2. onus probandi illi in-
 cumbet qui dicit se possidere. ff. de proba. l. si. 2. eodem modo p-
 hibebit iudex si neuter dicit se possidere. sed si uterque eorum armis
 festinet accipere possessionem. 2. tunc fructus harum rerum a ne-
 mine possessorum tenebuntur 2. seruabuntur. sicut fructus iacētis
 hereditatis. 2. hoc verum est quando dubitabitur ne simul con-
 currant. sed qui certus est quod unus alius preuenire potest non est im-
 pedendus. vel etiam prohibendus ingredi possessionem sed alius est
 prohibendus a molestatione primo. ingressi. postquam autem semel p-
 hibitus fuerit vel verbo vel facto non videtur quod postea liceat ali-
 cui istarum partium vel etiam alii cum isti fuerint primo ingres-
 si illam possessionem nec publice nec priuatim quousque lis super
 possessione sine super proprietate hereditatis dirimatur per in-
 dicem. dirimetur autem hoc modo: quod iudex qui prohibuit ingres-
 sum illi possessionis ex officio suo de plano 2. sine libello cognos-
 cet quis possidet quod uterque dicit se possidere. ff. de lib. ca. liberis
 §. si. hoc dicit. 80. alii tamen dicunt quod ordinarie tantum audiendi
 sunt super interdicto. ff. uti possi. l. i. §. bndi. sed si neuter dicit
 se possidere sed tamen uterque primo adire vult. tunc primo de cognos-
 cere in spectro testamento quod habet potestatem iura. C. de edi. di. adri. l.
 si. 4. In prebendis tamen secus est: quod habet vacet possessore. non tamen quilibet
 volens eas occupare admittendus est: quod habet de iure vacet. res
 tamen iura pertinentia ad prebendam non vacant imo possident ab eccle-
 sia etiam dum vacant prebendarius quod possideat illa nomine ecclesie. de
 hoc no. 3. eo. et literis. Item prebende non sunt occupanda. §. auctori-
 tate superiorum legitime conferenda. (Molestatione) Item de ea mole-
 statione agitur que fit extra iudicium. non de ea que fit in iudicio.
 4. §. de elec. c. ecclesia. §. c. pri. in fi. (C) Petebat extra hos cope-
 tunt actioes eade quod competere pueri qui ingressus fuit monasterium
 cum ingressu monasterii omnia iura sunt in monasterio trans-
 lata. c. q. vlti. §. qua. Sed si postquam in monasterium translata
 sunt iura ingressi. 2. tunc etiam habet ordinarias actiones. §. rei vlti.
 vel publicianam. vel si que alia de hereditate in isto tamen possiderent
 vel interdictum quoniam honorum vel petitione hereditatis si
 qua possiderent. de bonis de qua agit sine iusto tamen. sed tamen p-
 rederet vel pro possessore sed non placet hoc. non enim dicitur mo-
 nasterium heres pueri. sed in monasterium omnia iura eius transla-
 ta sunt. sed agere rei vlti. si puer erat dominus 2. publiciana si non erat
 dominus. 2. hac publiciana agere etiam si non dominus ad monasterium eorum pos-
 sessio puenit: quod speciale est in ecclesia ubi ex sola donatibne vel obli-
 gatione agat etiam sine adeptione possessionis. C. de sacrosan. eccle.
 ubi interdictum tamen credimus quod hoc oportet monasterium probare quod
 puer per additionem ipsarum petita acceperit vel alio modo quo sine tra-
 ditione dominium transferret: ut in legatis. ff. de fur. a titio 2. in ar-
 rogatione: in istis. de adop. §. per arrogat. in prin. 2. in bonorum posses-
 sione. ff. de bo. pua. l. i. in bndi. de instituto. ff. de acqui. pos. l. cum here-
 des. ad trebel. sed 2. in adiectione causa libere confer. isti. de eo cui. §. li-
 bertus. (C) Item si in annis habebat expressse quod minor. xxv. an.
 ingrediendo monasterium alienat sua bona etiam sine curatore
 2. sine decreto. Secus autem videtur si in alio casu et pias alienaret
 a. argu. ff. de po. l. i. §. voto. 2. feudalibus transseunt si debeant talia
 seruitia que monasterium honeste possit exhibere per se vel per
 alium. argu. C. de episco. 2. cleri. ad summam. 2. l. quilibet. alii redit
 ad dominum. C. de cadu. tol. l. i. §. ne autem. ff. de solu. inter ar. emphyte-
 otes etiam transseunt. ar. ff. de lega. §. peto. §. i. argu. contra aut. de
 aliena. 2. emphy. §. i. usufructus transit 2. durat in vita eius in-
 sti. de acqui. per arrogat. §. usus etenim. 2. §. seq. 2. de usufructu. §. si
 nit. Item si aliqua sibi data sunt ne alienare possint tamen transseunt. ar-
 gu. de fun. do. l. i. 2. de lega. in l. pater. arg. §. ff. de lega. §. peto. §.
 si. (C) Item monasterium tenet in pte ad ipsam puenit. ff. de cap.
 di. tunc las. ff. de ap. in arrogat. in sti. de acqui. per arrogat. §. si. 2. idem
 est ubiqueque alieni premonitione ad aliquem puenit. C. de vi pu. l.
 si. ff. de fideius. inter eos. si autem in sua obligatione monachus ma-
 dant aliquid expendi 2. maxime in pias causas implenda est volun-
 tas eius. ff. de pac. inter. in fi. C. de pac. legem. 2. idem si mandat
 ne aliquid alienet de his que secum transferunt. aut. de elig. in em-
 phy. §. sanctissimas. Item autem monasterium per hoc obseruando. vel mon-
 asterium eodem et actio. tamen plati eius est ad hoc cogent ex of. C.
 de lib. can. eius affirmes. (C) Si autem ingredi monasterium cui
 non habet ppuu. dicitur quidam bona eius debent heri pro de-
 relicto. 2. sic occupanti pcedunt. ff. pro derelic. l. i. §. si. 2. p totum.
 vel in causa caduci sunt. C. de cadu. tollen. l. i. (C) Item videntur quod de-
 bent puenire ad succedentes ab intestato: quod ex quo pfectus est
 mortuus fingit. C. de epis. deo. (C) Item dicunt quod non sititatu mo-

nachus monasterium quod ingredi sed etiam episcopus quod monasterium
 ergo non potest bona eius heri puenire ad episcopum ar. xvi. q. i. qui rez
 xvii. q. i. c. i. r. xvii. q. i. de puellis. in hoc autem non censetur monaste-
 rium vice heredi quod statim cum factus est monachus monasterium
 um habet dominium 2. possessionem omnium bonorum monachi. sicut
 ipse habet. arg. ff. de peca. si adoptauero. secus in herede alio. ff.
 de acqui. pos. cum heredes. hoc autem sic intelligimus quod habet predicta p-
 nentiam ad monasterium tamen legitimam dabit descenditibus. xix. q.
 si. in fi. 2. xvii. q. vlti. c. vlti. 2. idem vlti. in ascenditibus. ff. de inof.
 fi. testa. nam 2. si nec erheredari potest sine causa in aut. vt. cu. de app.
 cog. §. si. C. de epi. aut. presbyteros. (C) Item quantuncumque mo-
 nachus qui monasterium ingreditur ascendentes non habet. 2.
 testam condiderit in quo pretereat monasterium 2. alios instituat
 rumpere testam quasi agnatione postum. arg. hic in aut. de san.
 epi. sed hic in presenti. ff. de in iusto rup. 2. irri. te. filio. Item rumpitur
 quod capite minuit. ff. de capi. dimi. l. amissione. §. si. 2. duabus. l. se-
 que. 2. l. vlti. Item dicunt quod tamen legitimam habet monasterium. ar.
 xix. q. i. aut. si qua. hoc autem certum est quod hereditates 2. legata
 2. ab intestato 2. ex testamento melius capiet monasterium quam
 monachus cepisset si in seculo remansisset. xix. q. i. in fi. (Obli-
 onem) quam fecerat non tamen de persona: sed etiam in rebus (Juramē-
 to). C. si aduer. do. l. i. 2. C. si aduer. ven. l. i. (C) Item instituit in-
 gressus monasterium fingit non solum decedere cum herede. sed etiam
 cum liberis. aut. de sanct. epis. §. sed 2. hic in pnti. sed si rogatus
 esset monasterio vel ecclesie vel alii in pias causas expendere si dece-
 deret sine liberis ingrediendo monasterium non intelligere satis
 factum conditioni ut in eadem aut. si autem fiat clericus alienius secu-
 laris ecclesie non enanescit fideicommissum nisi sic fiat ut perpe-
 tuo pseret clericus. 2. insup in pias causas expedit ipm relictum. vt
 in pnti. aut. Si autem testator dirisset volumus talē partē heredita-
 tis dare patris si decesserit sine liberis etiam si fiat monachus sa-
 tisfactum vlti conditioni. ar. hic. (C) Item (Arumtamen) no. ambi-
 guum verbum testis pro reo. ubi magis pro eo contra quem pro-
 ducuntur interpretandum. argu. §. eo. ti. ex literis. 2. ad concor-
 diam reducendum est. §. de testi. cum tu.
 1. Non retractatur sententia preterita falsi.
 2. Non sufficit probare testes falsa dixisse: nisi probetur quod cor-
 rupti falsum dixerint.
 3. Sententia per falsos testes vel instrumenta prolata tenet.
 4. Si testes eiusdem partis sibi dicerent neutris est credendum.
 5. Qui recipit testes de iudici de fama 2. eorum auctoritate rescribit.
 6. Probare de scientiam qui eam allegat.
 7. Actione iniuriarum tenet quod propria temeritate 2. trouerit facit.
 8. Contra quem intentetur interdictum uti pos.

Scet causam. (Spectare) intetado pos-
 sessionis tamen ut in fine leg-
 tur. (Proponebat) in quorum possessione se esse dice-
 bat. 2. contra sua molestatione copescendo (publicatio) su-
 per principali (In psonas) hic est an aptione prestat fuit: quod alii
 sine aliis vobis repellit. §. de testib. pnti. Decernimus) pro. in
 emergenti ferri sententia (C) prebendum: ad hoc assignati (Po-
 tuit) quod hoc expresse sibi commissum fuit. alii autem ille cui commissum est
 quod recipiat testes super principali non recipiet testes super reproba-
 tione: quod non est sibi commissum. sed pretestatione super reprobati de re-
 cipere de: quod sine illa non potest fieri receptio testium. arg. ff. de iuris-
 di. om. iudi. l. i. (C) Post finis) hoc verum est si nunquam fuit ob-
 iectum de falso. nam tunc vlti ad. xx. an. potest opponere. C. de fal. que
 rel. §. de fide instrum. cum. Joan. Secus autem si esset inota questio
 falsi in iudicio: quod tunc nunquam preterit falsi retractaretur in iudicio. C. si ex
 falsis. in l. i. §. si. nisi esset appellatum. C. de fide instrum. l. vi. argu. C.
 de temp. ap. l. per bac. (C) Item etiam not. quod non sufficit probare tes-
 tes falsa dixisse nisi probetur quod corrupti falsa dixerint. ff. de iud.
 diuis. alii dicunt quod sufficit probare falsum instrum. ita 2. testes
 falsa dixisse. C. si ex falsis in l. pe. 2. vlti. cum equalis sit virtus tes-
 tium 2. instrumentorum. C. de fide instrum. in exercitibus. ar. ff. de ex-
 cep. qui agnitis. §. de trans. si ex falsis. (C) Satis videtur posse di-
 ci ut indirecte sufficiat probare testes falsum dixisse ante senten-
 tiam. §. de testi. ex tenore non est. sed directe vel post finiam non nisi
 probetur de corruptione vel alio modo dolose. l. odio vel amore fal-
 sum testimonium dixisse. C. de falsis nec exemplum. 2. est validum
 arg. quod post publicationem testium non possunt testes induci. aut. de
 testi. §. q. vero. (C) Sed quid sufficit probare testes corruptos
 nisi probatum sit falsum dixisse. argu. quod sic. §. q. vi. §. diffinitiva
 ver. venales. arg. contra. §. de re iudi. cum §. 2. a. C. si ex fal. in fal-
 sam. §. de testi. sicut. 2. hic ultra medi. 2. hoc magis pnti. (C) Post
 sententiam) no. finiam platum per falsos testes vel instrumenta
 tenere. sed debere retractari. ff. de re iudi. diu. 2. fit hoc per i in-
 teg. resti. petita contra finiam vlti ad quadriennium. C. si ex fal. instrum.
 l. i. §. si. vel per ac. in factum intetata ad interesse ad finiam retracta-
 dam. ff. de fal. qui noie. 2. sic vlti ad. xxx. ann. vel criminaliter ac-
 cusando vlti alio in iusto vlti ad. xx. ann. C. de falsis. querelas
 quidam dicunt quod per hac accusatione directa de falso nunquam retra-
 ctabitur.

a Et seuda-
 lia. Intelligit
 per f. l. c. que
 in ecclesiis col-
 xxii. §. si. l. i. l. i.
 ta. §. de consti.

per meliores testes. et ad hoc bene sequitur. cum uno et c. ¶ S3

dices: si vi vel clā possidebat cōmune: tamē qz possidet non de-
bet habere locum vti pos. contra ipsūm: qz tunc locum tantū ha-
bere videtur quando se tantū nō aduersariū dicit possidere.
ff. vti pos. l. j. §. est igitur. 7 pcedē. ¶ Itē in hoc casu competere
debēt qd vi aut clā. aut vnde vi. ff. qd vi. l. j. §. 2. in pri. 7 ff. vi
vi. l. j. in prin. Rñ. immo locū habet tantum vti pos. qz actor nō
dicit se expulsū. sed turbari tantum. 7 interdictum vnde vi lo-
cum habet quando quis expulsus est. ff. de vi 7 vi ar. l. j. §. inter-
dictum. hic autē habet locū quando turbatur possidēs. Quis 7
ille qui turbat possideat dūmodo vi aut clā aut precario ab ad-
uersario. ¶ Si autē expulsus esset competeret interdictum vnde
vi. vel offi. i. udi. vel cōdictio ex decreta. vt no. 3. de elec. querela.
3. de causa pos. cum ecclesia. sed dices nonne eo ipso qd alius est
in possessione ecclesia amisit possessionem. Rñ. de non. potest
enim esse possessionem iuris. bo. 7 dis. 7 etiā ipsorū seruitorum
que retinuit ecclesia 7 possessionē nihilominus seruitorū que
fuit eō. 7 ita uterqz habet possessionē sui iuris. l. 3. cō male hēat
7 posset hic dici: l. 3. iure nō prohibet 7 adici his que superius di-
cta sunt qd hic competet interdictum vnde vi vel offi. i. udi. in
di. vel cōdictio ex decr. ad recuperandum ins illud seruiti-
um. qd possidebat eō 7 interdictum vti pos. ratione vis turba-
tiue quā sibi facit cōmune super iure 7 c. que possidebat ecclesia.
¶ Sed dices propter hoc non esset imponēdum silētium com-
muni. cū per hoc interdictum nō esset ei auferēda possessio serui-
tiorum quā habebat. tū aut potes rñdere qd etiā agēdo interdi-
cto vti pos. ex quo constat qd vi vel clam possidet ab aduersario
imponetur sibi silētium: qz aliter nō cessaret a turbatione vt di-
cunt quidā licet nō probēt illud iure qd si seruitia possit recipere
eō sine turbatione iurū ecclesie qd nō imponeretur eis silēti-
um Quis vi vel clā possideret cū ad hoc non ageretur. nullā au-
tem possessionē retinēt nō datur interdictum cū tueat possessio-
rem. ff. vti pos. l. j. §. j. 7. n. nec potest turbari nisi qui possidet: et
ex sola vi turbatiua competit hoc interdictum vt hic. 7 hec ha-
bent locum vbi petitur in libello qd cōmune cessaret ab inquie-
tatione ecclesie in seruitiis erigēdis in prediciis locis 7 commu-
ne tantum de seruitiis questionem referebat. vel dic 7 planius
petitus in libello commune cessare a turbatione ecclesie super iu-
ris. bo. 7 dis. 7 cōmune non seruitorum. sed iura bo. 7 dis. questi-
onē monebat. 7 ideo meliores probationes 7 de antiquiore tpe
preualere 7 hñ sequit cū duo 7 c. 7 expositio eadē. f. bo. iuris. 7 vi
stri. 7 sic plana sunt oia. 7 qz de seruitiis principalr nō agebat. si.
3. de elec. cū ecclesia. ff. vti pos. si duo. §. si. si aut cōmune retulisset
tātū qstionē alicuius iuris qd dicit se habere in iurisditiōe qd
posse vt arg. ff. vti pos. l. vl. Si cur est referre pōt questionē iuris
que in re hñ. ff. vti pos. si duo. §. si vicinus. si etiā dicit de iure qd
habet in iurisdictione. arg. p̄dicte. l. vlti. ff. vti pos. p̄nta quia ali-
qua seruitia quasi seruitutē habēt in iurisdictione: sed iurisditi-
onem hñ consentitur ecclesie tunc si nō male in possessione esset
eō illius iuris intentabat ecclesia negatoriā. ff. si vsufruc. p̄ta.
vti. §. vtrū. sed interdicto succūbet ecclesia quia tuetur possessio-
rem. ff. eo. l. j. §. interdictū autē. ¶ Si aut eō nō esset in possessio-
ne seruitutis competeret contra eum interdictū qd nō tantū cō-
petit quādo est cōtēctio quis possidet. arg. ff. vti pos. l. j. §. hoc
autē etiā contra eū qui nō possidet. ff. eo. si duo. §. si vi. si turbat
possidentē vel nō permittēdo enim vti iure suo. ff. si ser. v̄. l. siene
§. aristo. ff. vti possi. si duo. §. hoc inter. 7. §. cum in aquisiā. vel
etiā de suo auferēdo. ff. vti pos. duo. §. itē videamus. sed actor
illi aut qui est in possessione talis iuris vel seruitutis dat vtile
interdictū 3 conturbantes eum. ff. de iniur. iniuriarū. §. vlt. 7 l.
7 seq. ¶ Si vero commune neqz iurisdictionis neqz iuris qd in
iurisdictione haberet faceret controuersiam. sed propria temeri-
tate controuersiam faceret: tenetur actione iniuriarū. ff. de acc.
emp. qui pendēte. §. i. ff. de iniur. l. j. in prin. sed 7 hoc interdi-
cto turbetur qd nō tantū contra possidentē competit vt dictū est
ei aut qd dictū est qd idcirco imponitur silētium cōmuni: nec in
sua excipitur de seruitiis: qz actū nō fuit videtur esse contra id
qd no. in glo. que incipit vt inter. vt dicimus qd vbi ambos in-
uenit possidere dñ modos possidēdi distinguere. ¶ Sed rñ-
de illud obtinere vbi neuter ab altero male possidebat. f. vi vel
clam vel preca. hic autem sola ecclesia agebat. vnde quamuis cō-
mune postea ageret 7 probaret receptionis seruitorum non fieret
adiudicatio super illis qd petitus nō erat. arg. j. de simo. licet
posset tamen dici qd si eō hñ probasset seruitia quod potuisset
absolui quo ad seruitia ab impetitione ecclesie. 3. de elec. c. vlti.
sed nō fieret adiudicatio qd super seruitiis non molestaretur.
hic autē ideo quo ad seruitia non fuit absolutum commune: qz
presumebatur vel vi vel clam possidere: vt supra est dictum. ad
hoc ergo vt non possint he dubitates cūenire semper debet ac-
tor exprimere modos turbationis. si enī non expriantur 7 se-
ratur sua qd non veret in nullo vltimus verare poterit. etiam
si erat in possessione aliquorum seruitorum ipsa amplius vti
non poterit. argu. C. de anna. excep. l. vlti. ¶ Item non facimus
Inno. super secundo decre. n

antiquos posses
sor. /

a ¶ Priorum
Relictum ipz
ductus nō ob
eis de actio. Ad
dictū q qñ agit
vt tale istrumē
tum productus
redarguatur de
falso: tale instrū
dicit de actis si
cut incorpora
tio. ita pe s an
cha. i. 28. cl. 8.
incip. circa pri
mū dubiū ver.
preterea h istru
mentum.
b ¶ Sed nō tes
net. hoc refert
et sequit p. de
anch. in 28. cl.
incip. prima fa
cie in. ff. colū. in
princi.

vim qđ questionem referat tractus in iudicio in interdicto vt
pos. qđ super eo qđ proponit ille qui trahit alium in iudiciū re
cipient p̄bationes vtriusq. cū vterq. in interdicto vt pos. actor
sit ⁊ reus ⁊ pariter pro vtroq. ⁊ contra vtrūq. pronūciabitur
(eodē) hoc verbū soluit contrarium. ff. vt pos. si duo. nam alio
modo possidet vsufru. vel superficiarius. s. naturaliter aliter p
prietarius. s. ciuilit̄. ¶ Et priuilegiū malus titulus fau
tini vel priuilegiū modicum faciunt ad interdictum vt possi. fm
qđ vidimus in glo. que incipit qui ad rē. vel potes dicere qđ fa
cit priuilegiū qđ cōe p̄bationes in dicit sup̄ leuēt dō ⁊ eccl̄ia
super ot̄ iurisdictione hō. ⁊ dicit qđ dicit omne nihil cōe reliquit
p̄uident ergo fecit eccl̄ia que hec priuilegia in dicit. ⁊ q̄tū
potuit suam cām iustificauit. vt ⁊ sue p̄bationes cōis p̄batio
nibus preferantur. immo plus dicimus. qđ si cōe p̄basset se ser
uitia possedisse anteq̄ eccl̄ia possideret in predictis castis in
iurisdictione ⁊ cō. non teneret cōmune p̄bare aliquē iustū titulum
sue possessionis qđ nulla esset p̄sumptio p̄tra cū. sed quando in
re alterius dicit se aliqđ ius quesiuisse. cū omnis res p̄sumatur
libera p̄sumitur vt vel elā possidere nisi contrarium p̄bet. ⁊ sic
loquitur decr. s. de rest. spoli. p̄sumis. nam bene fatemur qđ si
cōe hoc p̄basset aliquē titulū per quē cōtrariā p̄sumptionē res
monisset obtinisset in interdicto. ¶ Et possidetis vt in
terdictū vt pos. cōtra eū qui inuenit nō possidere vel male pos
sidere ab aduersario. i. cum aduersarius prius bene possederit
⁊ is cōtra quē agit incipit postmodū eandē rem vt vel elā pos
sidere vel p̄cario nunq̄ dō sniari vt pos. ita possideatis. sed con
demnare molestatorē ⁊ imponere ei silētiū vt b̄c. C. vt pos. l. i. ff
vt pos. s. vlti. si aut qui egit vt pos. inueniat nō possidere. vel
reus melius p̄bet se possidere ab soluitur reus. s. de elec. c. uze
elecia. ¶ Vel etiam forte adiudicabitur sibi res de qua agitur si b̄
suo iure probauerit. vbi autem intetatur p̄tra possessores a pos
sessore index in snia dō discernere quā possessionē vnus h̄s. s. na
turalē. qđ vsufructuarius. ⁊ quā possessionem alius scilicet cni
lem. qđ p̄prietarius. ⁊ tunc pronūciabit. quia inueni vos sic di
stinctas possessiones habere. ideo precipio vt tu Jo. ciuilem. ⁊
tu p. naturalem vt possidetis ita possideatis. arg. iusti. de acti.
s. curare. ⁊ si secus factum fuerit nō tenet snia. qđ certum nō cō
stet. C. de sen. que sine cer. ⁊ semp index in snia dō adherere vi
sleri p̄tra mandatum meum prohibeo. C. vt pos. l. i. in prin. vbi
autē vterq. p̄bat se ciuilit̄ ⁊ naturaliter possidere. ⁊ p̄ oēs sūt
equales p̄bationes ⁊ p̄sumptiones. dicūt quidā p̄nunciandus
vt pos. ita pos. quasi p̄nunciet qđ pro medietate possidet pin
diuiso. ⁊ sic inter eos diuidet. ar. ff. de vsu s. cū. s. inter duos
Sed hoc nunq̄ fuit petitiū. ergo nō dō sentētiari. s. de snio. licet
¶ Alii autē dicūt abstinent dō a snia vt sic affecti tedio compo
nant vel arbitros eligat. vtrobiq. tamē prohibebit vim fieri vel
diuidendam rem. vt dictum est. vel ex quo vnus recipit aliquid
alius prohibetur illud idē accipere vel etiā occupare. ¶ Et an
tūm quidā dicūt qđ per hāc accusationē directā de falso nū
quā retractabit snia sed puniet pena. l. cor. de falsis. C. de sen. ⁊
inter. l. i. contra so. vt. s. de ele. querelā. Sup̄ hoc que sequitur
non determinat verbū p̄cedēs. s. condemnas. sed participium
sequens. s. silentiū imponētes. ¶ Et alii bene dicūt ⁊ alii. nam
cum verba libelli sint large intelligenda. ff. de iudi. siquis aut.
columus. s. de cā pos. c. si. non solum petita in libello adiudica
buntur sed etiam alia pertinentia. arg. j. c. cum causam.

Er tuas. *re. (recognovit). C. de la. li. tol. l. i. §. pe. (Nominatus) repete. que di-
ximus. §. de fi. presby. michael. (Infirmare). §. de cle-
ctio. per inquisitionem.*

- 1 Receptio testium sine confessione vbi cumq; fiat dñi modo de iudicio mandato fiat inter acta iudicij computabitur.
- 2 Duo idonei viri equivalent tabellioni.
- 3 Cur potius simplici nuncio q̃ iudici credatur.
- 4 Nunquid instrū productum dicatur esse de actis.
- 5 Recipiēs testes vs in actis ponere q̃ta sit fides eis adhibēda.
- 6 Cum in instrō multa p̃tinētur & tabellio dicat se his interfuisse intelligi debet de his que in eodem loco & die acta sunt.
- 7 Cautio de rato q̃b̃ habebat locum.
- 8 An sit credēdum iudici super processu iudicij.
- 9 Iudiciarius ordo ita seruandus est in sentētia excommunicacionis sicut in alijs.

Et qđ tas
bellio. adde fe
ly. i. ca. ecclesia
sancte Marie
col. ix. in prin.

Quoniam contra. ꝛc. (iudicis) ꝛc.
 sic fernet ecclesia romana. arg. j. de ex. pla. inter dile. j.
 de accu. cū dil. Alii 5. foliāt vt ibi dicim⁹. no. qđ ex
 quo credis dñob⁹ iudicib⁹. ꝛ duob⁹ scriptorib⁹. ergo eadē rōne
 vnt iudici ꝛ vni scriptori (Extraordinario). i. dele. (P. Publi-
 cas) repete que diximus. 5. e. post cessionē. nō intelligas qđ duo-
 bus clericis vel soli notario credat de scriptura processus. puta
 si dicit talis sic ꝛfessus fuit. vel talis testis sic dixit nisi hoc fiant
 coram iudice vel corā alio ad hoc deputato. S; satis vť qđ in

der ipsum notariū vel duos clericos possit deputare pro vtroque officio scilicet et receptionis testium et scriptoris et sic habet consuetudo que est optima. l. interpres. et s. de consuetu. cum dilectus. ff. de leg. minime diuturna. et. l. sed et ea. et. l. si de interpretatione. **¶** Item recepti o testium sine p̄fessio vbiennus fiat sive in presentia iudicis sine non dummodo de mandato iudicis fiat inter acta iudicii computabitur: quia autoritate iudicis factū est ac si ipse iudex p̄sens fuisset et q̄ est de his que ad iudiciū pertinent et acta iudicii et forētia instrumenta valent si solūmodo per iudicē scribantur vel per quēcūq; aliū et non notarium sine subscriptione testium. C. de donationi. in don. l. de prescrip. ad a. l. et alia. Alii cōtra et melius: vt nota. f. de testi. cum a nobis. **¶** Conferribat per se q̄ vterq; manu sua idem scriberet vel dic qd̄ hi duo possunt actū per vnū ex seip̄is scribere: vel p̄nitus per extraneū. sed ille qui manu propria nō scribit per sigillū autenticū vel subscriptionem suā. vel alio modo legitime notū faciet qd̄ sua autoritate factū est. arg. ff. de admi. tu. l. tutor. §. gessisse. et etiā quilibet tabellio chartis p̄ aliū factis autoritatem p̄stat. aut de tabel. col. iiii. Idem est in electionibus. q̄ vn⁹ sol⁹ pronūciat electionē. s. de elec. in genesi. et in iudiciis ferentibus sententiā. argum. ff. de re iudi. dno. **¶** Citaciones mirū est qd̄ eredit simpliciter nuncio. et non iudici. f. de ap. pel. cū parati. ff. de reb⁹ cor⁹ q̄ sub tu. magis. §. illud. s. de elec. bone. j. ley. di. si forte. Sol. dicit qd̄ hodie nō credi nūcio. vel dic ei credi. q̄ ei⁹ offiū est s̄ nō iudicis. q̄ iudex semp̄ nitere dēfendere factū suū. et q̄ nimie expēse fierēt si nūciū secū ducerēt notarios. vñ sic debet exponi qd̄ hic dicit citationē. i. respōsionē nūciū citatis litera etiam p̄ quā daf ptās citandi d̄ scribi in actis nisi esset nūcius publicus qui esset generaliter p̄stitutus ad omnes citationes faciēdas. litera aut citationis sufficit esse sigillatam sigillo iudicis: quia nō est de actis iudicii proprie sed ante iudiciū. **¶** Instrumētov no. quia ex quo producta sunt instrumēta coram iudice vel etiā corā alio de eius mandato et exempla ta vt de hoc no. s. de off. dele cū in iure. et tūc non agit ad editionē instrumētov p̄torum ad quā nisi raro agi pōt sed agitur ad editionē actorū ad quā semp̄ agi pōt: vt no. s. e. c. i. primum est infra trāsata sunt in acta. et idem est etiam si non sunt trāsata sed tū scriptū est in actis talis produxit instrumētum. cui⁹ p̄incipiū est tale et finis talis: q̄ extunc illud instrūm vel eius tenor in instris vel in actis computandum est. s. p̄ hoc dicit quidam qd̄ etiam rescriptum cōmissionis et pcuraciones inserende sunt in actis h̄mōi. et nos qui dē dicimus hic ratum esse: sed et si non inserantur post lit. p̄test. nō oportet pcuratorem p̄bare mandātū ex quo cū vsq; ad li. p̄test. amittit ff. de pen. pom. §. rati. nec in der commissionem sibi factā. vt et no. s. de electioni. statuimus. **¶** Vel dic et melius quod bene d̄ p̄bare rescriptū cōmissionis et pcuracionē exhibitam in iudicio et scriptā in actis. s̄ nō tenet b̄mōstrare ipsa originalia nec cor⁹ tenorē p̄bare. sed si nō sunt in actis scripta oportet cū p̄bare cōmissionem et pcuracionē p̄ ipsorū originalis exhibitionē. sicut hic satis innuit exp̄sse sufficit em̄ in his actis contineri. talis exhibuit rescriptum apostolicū vel pcuracionem suam. et est necesse inseri tenorē eorum. **¶** Delegationes aut et subdele. etiā debēt scripte esse vbi hic dicit. et sufficit ibi dici. hec subdelegatio scripta fuit p̄ talem d̄ etiā ponere in actis illis. ille q̄ recipit testes quāta fides sit ei adhibēda. iij. q. iij. §. itē. f. de fideius. p̄st. utis. et de test. constituti. c. eam. et nisi ponat hoc periculum inde accedat: q̄ h̄ ipse q̄ recipit testes et ferat bonā suam cōtra dicta testium: q̄ nouit testes vacillasse in suis testimoniis tū supior ad quē appellat vel alio modo cā deseret vacillationem ignorās fert suam fm̄ dicta testium et vñ qd̄ ille q̄ recipit testes d̄ dicere et facere scribi in actis presente teste et audiēte qd̄ iudex reputat eum vacillare. et ēt daf ptās p̄tradiciōdi testib⁹: partem autem non op̄ esse p̄sentē nec aliqd̄ scire quousq; fuerit publicatū. alioqn̄ nimis impediēt p̄cessus causay. nec mireris si hoc regit testis et audiet cōtradicens: q̄ eius interest. et ppter hoc puniri d̄. f. de pe. sup. his. vbi no. nec est p̄tra. s. de ordi. co. cū dile. in fi. q̄ ibi nulla pena infertur testi. quia iudici non est manifestum de malicia testis p̄ testes: q̄ eo absente testificati sunt. sed hic ipse videt maliciā testium vñ tū qd̄ tabellio qui scribit attestatiōes non d̄ scribere vel dicere in actis vel interserere in depositionibus testium: nisi ipse bñ videat et cognoscat qd̄ vacillēt. **¶** Aliqui tū dicunt qd̄ si solus iudex dicat tūc. in receptione testium qd̄ vacillat testis qd̄ ei credendū est. et qd̄ tabellio illud scribere d̄ etiā si nihil videat titubationis vel vacillationis: quia tabellio nullā bz autoritatē in receptione testis. s̄ in scribendo tūc. iudex aut q̄ d̄ ingrere: et pōt cape et vinculare testē. C. de testi. nullum. f. de pen. super his. et. c. dile. ille habet autoritatē et sicut tabellio d̄ si deliter scribere qd̄ dicit testis et nō aliud. ita si deliter d̄ scribere ea que p̄tinent ad officiū iudicis. s. de quib⁹ interrogauit. iter cetera ēt scribet sicut dicit et q̄ iudex q̄ recipiebat testes m̄ bi tabellioni dixit quod testis vacillabat. et plus valebit et maioris autoritatis.

iosis autoritatis erit si ibi tabellio adficiat mihi videbatur qd
pallaret si tñ veritas sic se bēret qd nec mēti dē nec aliquā scri
bere falsitatē et videt qd iudex et tabellio qñtuncq; possunt ma
gis debent exprimere modum vacillationis. s. qd dubitatio vel
tremēdo vel retinēdo vel sudando pñimo timore loquebat. vt
als bñdī etiā vt aliquibus et forte nō male qd etiā nō intelligē
te hoc teste possit hoc facere scribi. Illud bñ vt qd nisi pñicta
in terferat vel scribi faciat dñ dicitur testimoniū qd postea non
facit scribi. nec sup hoc credere ei vt hic (Et pñonas) iudicū
et litigatorū et aliorū de qñbus sunt et loquunt acta. testium autē
nōia q intersunt actis nō debēt ibi scribi. ar. a dñto sensu. ant. de
6 h. e. fal. s. nec absunt. C. de do. in dona. Et pñonas) p hoc
satis qd qd h multa pñneant in instrō. tabellio tñ q dicit se hīs
interfuisse nō intelligit dicere nisi de his que in eodē loco et die
acta sunt. vñ si iudex in snia sua narrat qñ in lite quā diffini
uit li. pñ. scā est pñtū pñfessiones facte. testes recepti et bñdī nō tñ
ista pñant p instrō. qd nō sunt scā ea die vel loco quo instrō snle
est factū. S. tñ p hoc instrō pñat snle platio. qd eodē die et loco
a est plata quo rogatū est instrō de aliis. vt puta de li. pñ. de
pñfessionibus hñus facti narratio est imo pl^o vt qd et si diceret
tabellio tali die et loco facte fuere litis pñt. et pñfessiones tñ nō
vñ sup his instrō s. qñtū ad hoc testimoniales sñt. Alii vi
cunt et sic et papa indicant qd delegationes et subdelegationes
probantur p sola sigilla delegantiū. nō cñ dicunt esse acta indi
cñ. cñ fiant sine cāe cognitione et pñtib⁹ absentib⁹. et eodē modo
probat pcuratio p instrō exinde pñctus. qd tā commissio qd pñ
ratio et ante lti. pñt. et post p ipsa originalia sunt probanda.

7 Et pñfessionū lēcānt qd est. ff. de pñ. pñpo. s. rati. nō dicit ibi
cñ dicit qd post lit. pñt. nō exigit cautio de rato et bñ. qd cautio
hec nō hñ locū nisi vbi dubiū est an sit pñcurator qd est semp qñ
pñcurator verisimiliter dicit se habere mādātū etiā si nō hñ vel pñt.
arg. C. de pñ. l. i. ff. de iurei. pñs. s. si. et id est qd nō hñeo vi
dere post li. pñt. dubito an habeas mādātū satisfactiōis. nec etiā
pñt dicere pñse qd pñt mādātū. sicut nec ante lit. pñt. hoc on^o
ei incūbebat vt dñ est. S. si re^o vñt pñare qd ille qui dicit se
pñcuratorē. nō hñ mādātū. pñt. et sic et non exigit cautio de rato
ab eo q dicebat se pñcuratorē. sed absoluet reus ab obseruatiōe
iudiciū. Itē etiā si nō offerat se pñcuratū qd nō sit pñcurator. sed
tñ dicit cñ nō admittēdū vñterius nisi ostēdat pñcuratiōē ori
ginalē vel actū iudiciū in quo cōtineat qd eius pñcuratio exhi
bita fuit vel qd post dubitatiōē istā scilicet. an esset pñcurator
et inquisitionē factā super hoc admittēdū fuit tanq; pñcurator. ar
gu. s. de elec. cum dilectus nō admittit quasi pñcurator nisi sa
tis det nā licet cogat satisfāre post lit. pñt. vt in. s. pñ. ff. de pñ
en. pñpo. s. rati. pñt tñ si vult sicut et nonus pñcurator satis
dare debet. C. de confor. eius dē. lit. l. ii. (Animaduersione) qd de
suo refaret. i. de sen. ex. sacro. C. de in. sancimus. et C. de testi. si
qñ in si. als etiā pñict fñi suus arbitriū. instrō. de obli. que ex
qua. de in. prin. (C. Processu) repete que diximus. s. de offi. de
lega. cum in iure. et de ele. bone me. ante sniam tamē vel post sen
tentiā a qua sit appellatū post sniam aut a qua nō est appellatū

8 presumitur p eo vt nō. s. de offi. dele. cñ in iure. Itē attende vi
ligēter qd dicit non esse credēdum iudici sup pñcessu iudiciū. i. su
per actis iudiciū. nec p eo pñsumēdum in predictis et de hoc not.
s. de offi. dele. cum in iure. Sed de aliis que sunt extra processū
est iudici credēdum et pro iudice pñsumēdus. vñdē si iudex tu
lit sniam et condemnauit aliquem in. c. et non est appellatū nō
poterit postea dicere qd sententiā non sit iusta. et si propter hoc
petit exhiberi acta scilicet attestatiōes vel alias vt ex illis ap
pareat iniustā sententiā esse non est audiendus et etiā si p
ducta fuerit de facto. s. ex eis non probetur iusta sententiā. non
tñ propter hoc reuocabitur sententiā. Et immo^o plus vide
tur qd si dixisset. quia per. a. et b. testes sic probatū est sic senten
tiā. et per illos testes nihil probatur. nihilominus pñsumitur pro
sententiā iudicis. s. de renun. in presentia. s. de re iudi. causam.
argu. ff. de re iudi. cum prolatis. arg. contra. s. de re iudi. cuz ber
toldus. vbi not. Idem videtur dicendum in sententiā excommu
nicationis interdicti et consimilibus scilicet. quia si conqueras
quis de iniusta excommunicatione a qua non sit appellatū
pñsumit p iudice. Si vero sit appellatū vt hic cñ ordo iudiciari
us ita sit seruandus in sententiā excommunicationis sicut in aliis
fi. q. j. nemo. s. de sen. excom. cum medicinalis. idem ins seruādū
est (Documentis) nam licet non scribantur per tabelliones vel
per plures. alias tñ valent acta dummodo possint probari per
confessionem partium vel per testes vel alio modo.

Ad nostram. et (legi) hec lex est contra
inducta de certa pñcia eius qd pñt ibi cōdere legē et im
mutare. ff. de le. de qd vel pñt dici hāc pñtudinē esse
pñtra in. naturalē. vi. q. v. actor. vel pñt dici qd est hñ bonos mo
res vñ nō vñ. vñ. dist. illa. et id pñsensu pñncipis nullū tā inique
legi robur tribueret (Purgare) purgatio cñ tñ deficiētibus

probationibus admittenda est. xv. q. v. c. j. et q. v. omnib⁹. s. de
test. tam literis. s. de pur. c. et tuarum (Audiat) altero volen
te affirmatiuam probare nō admissio. nam si cum alio probare
velit. eis mos gerendus est. ff. de proba. circa.

Cum causaz. et (liberos). s. de pñscr. ad
audientiam. xxx. q. j. perue
nit. C. de fide instru. ant. ad hec. ff. de probationi. cen
sus. C. arbi. tut. l. vlti. C. qui po. in pig. habe. scriptu
ras. rñtñ. q. j. sane. ff. q. vñ. pñsulatus. ff. de instr. sed et si pu. s.
pñscribere. ff. de iur. omni. iudi. si quis id. ff. de albo scrib. l. i. et
qñ. (C. Samā) que licet nō probet. est tamē adminiculum. iñ. q.
iñ. item sepe. ff. de testi. l. iñ. s. que arg. Si etiā non probaretur
factum daretur materia pape diuidendi de nouo sñ antiquā
samā. et sic exponeq; sequitur adminicula. et sic. xv. q. iñ. inter.
et pñt intelligi hec decre. habere locum vbi nullus est in possessi
one. qd potest esse. s. de deci. c. quoniam. vel si est in possessione
constat tamen qd eam habet sine assignatione pape vel diuisiō
ne. cum enim certum sit cum possidere sine titulo vñ depotest in
se iud. offi. implorari vt diuidatur. et ad hanc diuisionem faciē
dam operantur adminicula hic posita. argu. s. de religi. do. c. j.
Sed oppones qd sufficit qd possideat arg. s. eo. et literis nec
cogitur dicere titulum sue pos. C. de peti. here. cogi. et pñsumi
tur bene possidere nisi probetur contra. s. de pñsump. dudum.
Rñdit hec vera esse vbi nescitur veritas. et vbi nō est pñsumptio
contraria. argu. hic. (Secus cum hec terra a suis temporibus
ad cultum xpī redit. vñ satis poterat constare qd non erat diu
sa vel pñsumptio vehemens erat in contrariis. C. Sed adhuc
oppones hanc dubitatiōem non posse esse cñ pronicie et epa
tus sint diuisi ante aduentum xpī. et sñ illam diuisionē postea
apli statuerūt pñates archiepos et epōs. l. i. di. c. j. et. et. et. di.
c. j. sed dic licet apostoli ordinauerūt vbi epī eēnt. non tamē di
stingerunt epātum fines. item licet alicubi. non tamen vñq;
et pñt potest esse qd succedētibus temporib⁹ variantur cōdi
tiones locorū et aliquis locus qui primo tenebat epātum. mo
do tenere non pñt. non ob. c. xv. q. j. plures. qd illud loquitur qñ
erant limitate parrochie. sed si de aliquo loco dubitabatur in
ter cuius fines hic non videtur procedere. qd testis ibi dicit si cō
tentio fuerit de terminatiōe duarum matricum et. sicerat que
sno de terminis et vñterq; se possidere dicebat. nam tñc sñ tenor
rem illius capituli est pñcedēdum. C. Sed melius videtur inter
eos interdictū vt pos. intēdandū vel vicillud. c. loq. in casu in
quo illud et iste pñsumptiōes illis addent et subaudiēt qd meli⁹
est vt patet de legi. l. nō est nouū et seq. C. de inoffi. test. l. i. vel il
lud corruptū est. itē fallit hec regula qd in nullius bonis est et.
instr. de re. di. s. fere. igitur. Itē illa qñta ab hostib⁹ nostra sunt
instr. de re. di. s. itē ea qñ spūalia sunt occupanda nō sunt nisi
sicut rps et spiritus et eius vicarius dāt. auctoritate tñ canonis
fateor aliqui et iusta cā occupantē concedi. rvi. q. iñ. placuit.

Causam matrimōij. (mulieres)
rñpte testificate erāt vel qd discrete et honeste nō erāt
ff. de ven. inspi. l. i. circa prin. (Adhuc) nōdum erat
sententiā lata. immo et si snia lata erat iterum audietur. s. de fri.
et ma. c. fraternitatis. s. de sen. et re in. lato. consang. (priuilegio)
autem. quo. op. c. s. neq. autē de leno. s. sancimus. col. ii.

Cum bone memorie. et (regres)
alicui qd faciat sibi exhiberi oēs pñcessus alicui⁹ cau
se. hec sñ elidunt pñceptionē nisi aliq; tñc de ista
cā cognoscat. nisi in ipis lris mētio habeat. sed tñc bñdī lre he
ne valēt qñ per appellatiōē ad se cā deuoluta est nec alicui cō
missa de offi. dele. c. pastoralis. s. pñtea. de offi. lega. ca. l. j. vel qñ
null⁹ cognoscat de ipsa causa. et pñtes. ab obseruatiā iudiciū sunt
absolnte (Propōnenda) contra ipsa acta iudiciū. vel etiā alia
puta qñ meli⁹ velint pñare (Alioqn). i. si nō poteris hēre acta.

De testibus et attestacionibus.

Rubrica.

Placuit. et (quicunq; edictum) de testibus pro
hibitorum (et iunior) hoc consilium est
rñtñ. q. v. honestum.

In nomine domini. (Alissimi)
etas discretio: fama. Et fortuna fides i testibus ista
requirit. Rex persona gradus: hec sunt consona te
pus lre diuersitates pñsonant derogāt fidei testiū. Const itutio
nis legis dico. s. cōsti. ant. de test. s. et hec (Obiciat) hec. s. qd di
cta testium pñtra se nō vocatū recepto nō valēt (Eis). s. testib⁹
(Illo) contra que testes pducunt (Defensore). i. nuncio (testes)
iurātes. dicta autē nō audiet: tñ si audiet post posset p se testes
inducere: qd timetur de subornatione. ant. de testi. s. qd vero (In
uitabili) sed et tunc vocari dñ pñcuratores: nisi esset nimis gra
Inno. super secundo decre. n. ii

a Et pñta b
lit. cōtes. hanc
doctri. Inno.
hic allegat etiā
fely. in. c. ecclē.
sancte ad hāc
col. vii. in. si. s.
de confti.
b Et immo pl^o
ad de pe. de an
cha. in cōsi. ccc.
iij. incip. iudex
de inrecolū. iñ.
post me. Et vi
de Inno. in. c. cñ
Bertoldus. in
gl. in. s. cōcessi
mus. s. de re in
di. q. variavit.
Et de veritate
dicp Ellerā. in
cōsi. cxiij. col. ii.
iñ. v. q. pñt in
j. vol. et in locis
ibi per cñ alle
gatis. Et adde
hic. s. ad. ca. in
presentia de re
nuncia.

nis causa. s. de procen. querela. vt de hoc no. ff. de min. l. vey. (Ta-
lere). C. de test. si quando. ij. q. i. in primis. C. de fide instra. indi-
ces. (Ex vna). i. vna parte p'sente tantum. (Ipso) contra que pro-
ducuntur testes. (Ecclesie) verba Grego.

1 Criminis socii an admittant. et qd in cōtractibus in nrm. 2.

Quoniam aliqua nobis. (Anli-
eres) hic

no. mulieres criminosas. et socios criminis admitti
ad testimonium in causa criminali. cōtra. vi. q. i. qui
crimen. C. de test. quoniam. Sed dic non agi hic criminaliter di-
recto. sed denunciando vel excipiendo quia ad aliquam digni-
tatem erat electus vbi bene admittuntur mulieres dummodo
idonee. j. co. tam literis. et iste mulieres penitentiam egerant. et
sic non est contra. xv. q. ij. s. i. rrrij. q. v. mulierem. vel dic qd he
socie criminis admittuntur non quidem ad probationem sed
presumptionem. iij. q. ij. item serui. et sic non est contra. j. eo. ve-
niens. xv. q. ij. nemini. C. de socii etiam criminis in aliquibus
casibus admittuntur. ff. de custo. reo. diuus. C. de malef. l. i. ff. de
re mili. non omnes. s. vltimo quis illi non essent socii. C. de fal-
mo. l. i. C. de fer. puinciarum. al. etia participes criminis nō ad-
mittunt nec in criminali nec in civilis cā. C. de test. qm. qd est eadez
ratio remonēdi hic aut tū ad p'sumptionē admissi sunt. vel dic
qd ibi fuerūt admissi cū questionibus ppter infamiā cōtra cū
et cōtra testes pcesserat. ar. iij. q. ij. s. i. ea. al. aut i criminali cā
nō admitterent. C. de tractib. aut vel alijs reb. socii nō ad-
mittunt si sunt socii oīum bonorū. C. de testi. oib. vel etiam se-
cundario interfit eius vt si emptor. p venditore inducitur in testē.
nam emptoris secundario interfit qd res nō euincant et econuer-
so. ar. ad hoc. qd altero victo alter appellat. ff. de appel. ab. erec-
tore. l. i. et la. snia. ff. de regu. iur. sepe. s. i. et si causa sua non esset
appellare non posset. ij. q. vi. s. biduum. ff. quando appel. l. ij. s.
sed si alius. l. i. s. in propria. Alij dicunt contra. arg. ff. de re. l. pe.
Item nobis non obstat qd legatarius admittitur in causa te-
stamenti. insti. de testa. s. legatarius. quia causa testamēti nō est
propria. nam et si valeat testamētum non sequitur qd valeat le-
gatū. Sed argu. contra. C. de fideicō. l. vlti. sed improprie sumit
nomen testamenti. Iure aut cōi pro parte socii socius bene ad-
mittitur: qd ille vincat non sibi reddit. ff. si pars hered. l. i. s. i.
(Delegisse) fornicationem vel facinora. vel dic qd dicitur pper-
gisse cum eis. i. eis scientibus.

In omni negotio. (Corruptionis)
quo quis alterius crimen denunciare intendens facit
et nisi premoueat repellatur. ij. q. vii. accusatio si quis
erga. j. de simo. licet. Si ergo monit. ea exceptio: qd nō monuit
set vellet repellere monitorem in p'batione monitionis. monitor
pro vno teste reputatur in principali aut secus. iij. q. iij. s. i. item
nullus. (De re). i. monitio. (Si peccauerit). ff. q. i. si peccauerit. S.

Quoniam. (Consanguinitate) spale est in
matrimonio qd tales pferuntur
rrv. q. vi. consanguineos. (Consanguini). j. eo. licet er-
quadam. (Dupli). i. iuramento duos articulos con-
tinente. (Parent). i. iuramento. (Amicitia). rrv. q. vi. de parentela.
(Sicut) secundum. et.

In super. (Ecclesie). j. eo. cum nuncius vbi
no. C. de instituantur duo institui
tur: vt vnus in aliquibus negotiis sit procurator: et
alius in alijs. et vnus poterit esse testis vbi alius fue-
rit procurator: vt hic innuitur. et si fuerit institutus in aliqua
speciali causa procuratoris procuracionem tamen non recepe-
rit bene poterit esse testis argu. j. eo. dilecto. Idem etiam vide-
tur et si ceperit et postea re integra renunciauerit qd enim hic vi-
ditur intelligitur quando agere cepit: qd etiam inter laycos nō
repelleretur procurator institutus ad causam si procuraciones
non exercet ad quod probandum sufficit: quia non inueniatur
prohibitum. ex quib. infero si laicus admittitur in causa pri-
uati. ergo et clericus in causa ecclesie. C. de videtur absurdū
quod procurator mens repellatur et non ego canonicus. Rñ. qd
procurator est vniuersitatis non singulorū. rñ. q. ij. s. qui manu
sed canonici testimonium reddunt vt singuli non vt vniuersi-
tas. de epo. aut credim. qd si agat vicedominus eius vel procu-
rator qd non possit testificari. quia eius nomine intentat actio
sed alio agente iconominus vel vice dñs bene testificatur: qd pro-
bo. nam abbas nomine sui monasterij potest agere vt not. s. de
refcri. edoceri. et tñ alio agente testificari potest vt hic. j. de iure.
in. et si rps. in fi. multo fortius iconominus vel vicedominus.

- 1 Reprobatio testium post eorū receptionē semp est admittēda
- 2 Appellatio non est semper iusta quia denegatur probatio ali-
quorum testium.
- 3 Renocari debet quicquid factum est post appellationem.
- 4 Testes vbi agitur de crimine sunt monendi non autem cogen-
di ferre testimonium.

Ex parte. (Tacito) et id est nō valuerūt qd layc
p'sbyterū accusare nō pōt. ff. q. vii. c. pi-
mo secō et tertio. et c. sequenti. nec valet qd accusabat
eū de fornicatione pro qua h layco p'sbyterū dimitt-
tere. rrrñ. di. pter bec nullus. qd nō sequit si pōt vitare. ergo ac-
cusare. nec admittā parrochianos. ff. q. vi. c. i. s. patronū sic. rvi.
q. vi. filius. Alij tñ negāt. hic tñ late est admissus. qd nō fuit qui
obiceret vel in obiectide perseneret. vel dic lras valuisse: quia
agebatur ciuilliter. s. denunciando qd eo colligitur qd p inter po-
sitam psonā aliqui egit vel erat patronus. C. de interposita
i. pcuratorē. cōtra. v. q. iij. criminalib. Sd. non agebatur hic cri-
min aliter sed ciuilliter rōne alicuius sui interesse. s. qd forte eius
ecclesie patronus erat. vel etiā iquirēdo cōtra eū: et tñ iterum
pcurator ad litē. j. de simo. cū esset. vel denunciando. j. de p'sump.
cum in iure. vel non iterum pcurator ad litē sed ad aliquem
articulum puta testes recipiendos. C. de accu. reos. j. de accu. ve-
niens. v. q. iij. reos. (Produxisse) et male. C. de probaturum et
ne ptra fieret appellasset: vt patet ex sequētibz nō est hic iusta
appellatio. s. appello nisi testes recipiantur quos volo pro-
bare criminosos nisi statim velit hoc pbare quod iste nō offere-
bat. s. se statim pbatur aut de test. s. si vero. et s. se. imo idem. s. vñ
dicere qd si paratas haberet pbaciones testium incontinenti qd
nō sunt audiēdi nisi qñ volunt testē remonere ppter odiū. qd
eū habebat ex monitione criminalis accusatiōis. j. de accusatio.
c. cū. p. qd de facili pōt esse occultū cum tales actiones in publi-
co agant. qd si aliud odiū vellet p testes pbare qd lōgiorem mo-
rā traheret vel in se vel ppter reprobationem eorūde testium: qd
forte testes reprobatoz nimis distāt non esset audiendus: quia
etiā pbatio instrumenti sup repulsiōne testium nō est admittēda
ante receptionē testium si longiorem morā regrat vbi bec oīa per
eosdē. s. pbantur. post receptionē autē eorū semp admittēda est
reprobatio testium. j. e. p'sentium. j. e. sup. co. et c. seq. s. de proba. l. 3.
C. de nec est semper iusta appellatio ex illa causa qd denega-
tur sibi probatio testium aliquorū: quia potest esse quod illis te-
stibus iudex non inuitetur. j. de re iudi. c. cum. j. et a. licet bec
sint vera fm moderna iura. fm antiqua tamē bene tenebūt bec
appellatio. et ideo mādatur qd si cōfiterit de veritate appella-
tionis quod cassetur sentētia. (Receptis) et male vt quidam di-
cunt. sed non placet. (Absenti) iste p'sbyter fuit absens ex
causa probabili. alia tamē quam causa appellationis pcedētis
sententiam que non erat iusta: sed intellige quod hic erat casus
quo potuit consistere procuratorem tēpore absentie. vt not.
in glo. non est. Iudex tamen credebat eum contumacem cum le-
gitime citasset eum ad domum et ideo subuenitur per benefi-
cium restitutionis in integrum vt not. s. de procu. querela. et p
pter illud retractat snia lata eo absente. et restituatur in p'sti-
num statum. et causa cepta suo marte decurret vt hic sequitur: ta-
men ad hoc vt restituatur in p'stinum statum oportet quod p-
bet se lesum. quod bene probabit si pbauerit testes fuisse crimi-
nosos: per quorum dicta lata est sententia contra eum: cū nul-
la alia esset pbatio posset etiam dici melius. quia ille p'sbyter
absens ex causa pbabili psecutus fuit appellationē quam post
sententiā emisit qñ scuit sententiam contra eum latā qd potuit
C. qñ et qñ. l. i. (Adiudicauerit) bec sententia redarguit p ma-
los testes receptos. sed hoc protestari dñ ante publicationē te-
stium. j. e. p'sentium. Item qd recepti sunt et snialiter pte absen-
te. ff. que sen. sine ap. re. l. i. Item qd post appellationes legitimā
(Constituit) cognoscendo de appellatione lata post sniam vel
et ante sniam dummodo postea non ptrauerit. (Legitime) et
vere non est legitime condemnatus p testes idoneos sine ipi te-
stes nō sint legitimi sine post appellationē sint recepti. C. de re
situatōis non videtur posse stare quod hic dicit. quia si fuit ap-
pellatus renocari debebat qd factum ē post appellationē. S. 3.
si nō erat appellatus tali velamēto non dñ snia retractari. j. e. se-
ries. Rñ. p'sbyter iste facta appellatione recessit. et vt dicebatur
iudex post adiudicasse ei ecclesiam. vnde papa mandat cognosci
de cā appellationis dicendo. vt si est iniusta snia restituat. si ius-
ta minime. et hoc vsq ad locum illū. Si vñ rer. et tñ ponit qd
iuris sit si non esset sniat: vel si non essent testes mali recepti. qd
tunc deberet cognoscere et terminare cām vel p'cipalem vel ap-
pellationis vt p'diri in alijs. gl. C. de non p'mittatis hic no. q
dam qd dele. datā possessionē tueri dñ: et nos qdem hoc fatemur
vsq ad an. s. de offi. del. qrenti: alij dicunt eū functū officio suo
et non debere tueri. s. de offi. dele. in l. i. nisi specialr ei hoc ip-
sum mandatur. C. de dicendum si in literis domini pape vi-
ditur mittas in possessionem et tnearis inductus argumē. ff. ne
vis si. ei qui in. in pos. l. i. in prin. s. i. et. et. l. i. si quis mis. quid au-
tem iuris sit si in literis dicitur. contradic. et. not. j. de p'p. pro il-
lorum. (Aliter) i. quod non sit sententiatum vel testes malire
cepti. C. de opponeas: si testes non fuerunt mali: ergo senten-
tia erat confirmanda vel non erat causa vltius examinanda.
So. primo mandat inquiri in causa appellationis d malis testi-
bus: qd

bus: qd de illis fuerat exceptum. et appell. et illud solum sufficit
habet ad cassationem suae. sed si illud non probaretur poterat tamen
alia ponere. f. de ap. constitutis. quia appellatum erat a iura. vt
no. in glo. iste. (C. Cam) appellacionis emisse ante suam vel etiam
am principalem super criminibus obiectis quando sententiam
non fuit: si fuit sententia potuit persequi eam. i. petere p. offi. in. q.
fina que erat lata eo absente irritaretur vel proseguere eam in
integ. rest. vt dictum est in gl. iste. (C. Donere) no. qd ubi agere
de crimine moneret testes si non sint cogendi ferre testimonium.

Qui testium. (C. Alitudinari) i. i. f. r.
testi. f. multe. ff. de iureiu. ad personas. f. q. i. c. vlti.
vel ad iudicem loci vt eos recipiat. et hoc in civili non
in criminali. C. de si de instrumen. auc. apud. i. q. i. c. testes. et
ff. de testi. l. i. ff. de iur. i. c. diuina.

Scut. (Quod si vir). ff. de iur. i. c. diuina. dicit qd ex quo alter
coniugum transisset ad secunda vota non
potest queri de prima sententia vel causa. (C. Sed co
tra. rrr. q. i. c. q. qui vero cum. c. se. unde dicit alii qd
si probari poterit de corruptione testium et dicti falsitate etiam
post transitum ad secunda coniugia reuocabitur prima senten
tia et reintegrabitur primum matrimonium. immo plus dicunt
aliqui et si non probetur corruptio. sed tantum qd falsus fuit qd
dixerunt. reuocabitur dicta sententia. arg. f. de re iudi. tenor. et
c. consanguinei. immo plus hic dicere videtur etiam qd si non p
bentur falsa dixisse. sed tantum corrupti reuocabitur sententia.
et agatur ista causa contra separatos. et per beneficiu rest. in integ.
vel per eod. ex hoc canone petetur suam reuocari et m. f. monitum
reintegrari. (C. Digrauerint) sub. maxime. id est et si non migrar
uerint. sed tunc qui migrauerunt etiam malori discussione testes re
cipiet. et ad retractationem suae procedet. (Reuocanda) si iudex
eorum testimonium secutus est. f. de re iur. cum. f. r. a.

Eniens. (Et cu altero) videtur qd salte in
exceptis criminibus infames et par
ticipes criminis admittendi sunt ad testimonium.
lrr. di. si quis papa. i. q. i. c. nemini sane dicit qui
dam ad accusandum eos admittendos. sed ad testimonium non
C. Mos autem credimur non admittendos nec ad testimonium nec
ad accusationem nisi accusatus sit malefame: tunc enim admittit. f.
q. i. in primis. f. de simo. per mas. et hoc est verum in accusatione
in denunciatione autem. et exceptione secus. vt not. f. eo. quo
nia (Iudicasti) absoluenti ipsam (Credendum) ad condemna
tionem creditur tamen quo ad presumptionem.

- 1 Confessiones attestaciones et omnia in factu respicientia pe
petuo inter easdem personas et coram eisdem iudicibus valent
si vero coram arbitris attestaciones et alia acta sint recepta quid
iuris sit remissum habes in numero. 2.
- 2 Attestaciones et confessiones inter easdem personas et coram h e
redes valent quando ad idem agitur.

Causam que. (C. Iudicibus) quib' vos
successistis. C. de in. prope
randum. f. si autem. i. c. et obtinet qd hic dicitur si non
perit instantis iudicis. tunc enim oia acta forte percipit

- 1 C. de in. prope randum. f. i. c. f. Mos melius dicimus qd confes
siones. attestaciones et omnia in factum respicientia perpetuo
valent inter easdem personas et coram eisdem iudicibus. C. de arbi.
cum autem. f. vlti. si ad id agitur nescit p. r. f. eo. veniens vel etiam
ad aliud qd tñ ex illo p. deat quale est si attestaciones sint de ma
trimonio. nam et valent pro filijs legitimis. ar. f. eo. albericus
alij tamen dicunt qd valent ad presumptionem non ad proba
tionem. Nec obstat qd dicitur. C. de iudi. p. perandū ubi dicitur
qd qñ quis absoluitur ab instanti tunc acta iudicis per
reunt qñ intelligitur de his que sunt tantū acta iudicis et ex ipso
iudicio orientia sine pendentia: vt citationes. satisfaciones. et
consilia que vere percipiunt. ar. f. iudi. sol. l. p. sed attestaciones
et confessiones potius sunt acta litis qñ iudicis et etiam in factum
respiciunt vt dictum est immo ea que sunt acta principaliter iu
dicis si factum respiciunt perpetua sunt et valent vt vides in ci
tatione que perpetuo valet ad interruptionem. C. de prescript.
l. vlti. C. de an. exco. l. i. f. i. Item in vitium litigiosi dicunt qui
dam durare. et hec vera sunt de his que sunt coram iudice sine
ordinario sine dele. C. de re iudi. gesta. f. c. p. r. quoniam. et c.
vlti. ubi hoc est expressum dummodo reperiri possint alias eni
recipiuntur de nouo vt ibi. (C. Si autem attestaciones et alia
acta coram arbitris sint recepta quid iuris sit habes. f. eodem.
presentata. C. de testi. l. vlti. C. de arbi. l. p. et. f. p. e. Sed obicies
quomodo valent attestaciones ante lit. contest. recepte cum hec
his noua sit et alia periclit. Rñd. licet ante contestationem litis
huius sint recepte. tamen non sunt recepte ante litis contest. illi
us contra quem tunc agebatur. et hoc sufficit. ar. hic. et predicta
l. de testi. l. vlti. et f. eo. presentata. (C. Item attestaciones et co
fessiones inter easdem personas et eorum heredes valent quando

ad idem agitur. f. c. albericus. C. de lib. c. i. ubi tenemus contra. f. eo.
veniens. Sol. vt ibi. Saluatur tamen ei qd in personas et ricta
obijcere possit. C. de testi. l. vlti. Immo plus videtur quod atte
staciones et omnia acta ad factum respicientia etiam si senten
tia non feratur valent oibus quibus valet res iudicata. ver
bigratia aliquis cum conueniretur super fundo indicat testes
super iure suo postea illum fundum vendidit ille attestaciones
valebunt emptori sicut sententia valeret si pro ipso venditore la
ta esset. ff. de excepti. rei. iudi. si ate. f. si. et idem videtur in omni
bus casibus ubi res inter ali. iud. alij p. indicat. vel prodest:
qd eodem modo et acta inter eosdem habita etiam si non sit res
iud. profunt eis et obsunt quib' res iudicata prodest vel obel
set. de his no. f. de iudi. quamuis.

Im nūcius ecclesie. f. eo. insur
per prudentiam. ff. de rerum diu. l. instantum argu
men. contra insitu. de testamen. f. licet. C. de testi. om
nibus. i. q. i. c. nullus. Solu. vt ibi (Repellendi) et non solu
credimus non repellendos sed cogendos tam pro ecclesia sua
quā contra ea deficientibus alijs probationibus ar. r. q. i. c. qñ
quis metu. f. c. p. r. arg. contra. r. vi. di. imperatores (Repellē
di) in civili causa. secus in criminali. r. i. q. i. c. super prudentia
i. q. v. accusatoribus. et c. accensatores. f. de accu. repellantur. ni
si forte aliquis de vniuersitate accusaret prelatus. tunc quilibet
de vniuersitate recipitur in testimonium. f. q. vñ. lator. f. de ele.
inquisitionem. qñ par affectio tollit causam suspicionis.

El pere eo. (Testamentum) i. q. i. c. item
l. iul. p. r. ff. de his qui no. m. f.
athletas. f. calumniator. p. r. Solu. hoc f. candes il
lud f. m. leges ubi null' repellit nisi sit p. d. natus de
erie qd infamia irrogat vt sit isam ipso iure distigue tñ infamia
canonica et civilis. vt. vñ. q. i. in pñ. et distigue. vt. f. e. testimonium.

Ecetero. (admittendos) nisi in crimini
bus exceptis.

- 1 Que solennitas requiratur in quarta testium productione.
- 2 In criminalibus causis sine grandi cause cognitione due vel
tres dantur dilationes.
- 3 Dilationes a iudice ita restringende sunt vt non transcendat
tempora a lege vel ab homine statuta.

In causis ecclesiasticis. (C. du
ctio)

- 1 nem) quidam intelligunt hanc decre. vt facit asse
rentes qd si iudex admittat quartam productionem
sine hac solennitate non valet huius attestaciones. argu. f. c. vlti. et r.
di. vides. Alij dicunt qd valet attestaciones nisi fuerit appellatus.
f. eo. significauerunt. Alij dicunt qd iudex etiam contra dicente parte et
appellante potest dare quartam productionem et quintam etiam sine hac so
lennitate. et hi innuntant intellectui. l. unde iste decre. ex parte sunt
ante de testi. f. qñ vero. que dicit hac solennitate habere locū ubi
conclusum erat in causa vel renunciatum testibus. et dicta testium
iam alteri parti edita erant. aliter enim observatio huius solen
nitatis locum non habet et hoc videtur melius sed iudicet est se
curius qd semper quartam productionem det cum hac solenni
tate. (C. Isti autem vltimi dicunt idem qd in tertia et scda dilacione
vel productione. f. si renunciatum est testibus vel conclusus vel
alteri pti edita sunt attestaciones. f. qd tunc non est admitten
da tertia vel scda dilatio vel productio sine solennitate alioquin
semper sine hac solennitate dari pñt. nā ubi eadē est ratio et idē
ius. f. de consti. translato. autē. tñ non videtur facere vim in renū
ciatione. nec in conclusione. sed tñ in editione facta parti alteri
nam tunc tñ videtur qd danda sit dilatio cum solennitate. a pñ
cipio statutum fuit qd tñ vna dilatio daretur pro singulis cau
sis pbandis. ff. de fer. in pecuniarijs. nec ista dilatio prima dan
da erat sine omni cause cognitione. C. de fer. l. i. et l. aperte. et sine
grandi cognitione. hoc enim ipso qd petebatur debebat dari nisi
euidens esset calumnia. Sed post ea vtilitatis statutu fuit vt plu
res darentur. dilationes vt hic. ff. de fer. ex ratioe. ff. de in. l. iter
dictum. aut de testi. f. si vero. Decedens. et si dāde fuerint dilatio
nes scda vel tertia non dantur sine grandi cause cognitione.
puta qd p. babiliter ostendat iudici se fuisse impeditu qd testes
vel instrumenta producere non potuit. ff. de eden. si quis ex. f. p. e.
et vñ. l. vlti. (C. In criminalibus autem sine grandi cause co
gnitione dantur due vel tres. ff. de fer. l. vlti. Quartā autē di
lacionē etiam in civilibus non habebit nisi cum solennitate que est
ante de testi. f. qñ vero. nec quartam semper cōcedit iudex. f. de ap
pel. significauit. alij adherent litere. et dicunt vnam solam dila
tionem dandam. f. intra illam dilacionem posse fieri tres produ
ctiones et quartā cū solennitate. nec istam intelligimus super di
lacionibus citationis. sed dilacionibus ad probationes recipiē
das: que dicuntur preparatorie. (C. Item scias qd omnes dila
tiones ita sunt temperande et restringende a iudice qd non tran
scendat tēpora que statuunt sine a lege sine ab hoie. f. de offi. de
Inno. super secundo decre. n. iñ

leg. de causis. ff. q. iii. §. spacium. q. illa tempora nisi ex magna et evidenti causa et probata excedere non licet: ut in eodem. §. dictum. et ff. de eden. si quis ex. §. penult. et l. se. Item dicimus post terminum peremptorium non dabitur quarta productio. cum tamen leui solennitate sicut in aut precipitur. Sed si alias ostenderet se legitime impeditum bene admitteretur cum maioribus probationibus argu. predictarum. l. ff. de eden. si quis ex. §. ultimo. (In legibus) antea. de test. §. q. vero. §. eo. c. pe.

Um tu fili. (benigne). ff. de reg. iur. sem. bigua. et l. benignus. (Periuri). de facto. ff. de obse. l. i. §. vi. q. i. sunt plurimi. de iure autem non notantur. ff. de his qui notant. inta. l. lucius. §. de ordi. cogi. cum dile. (Periuri) hec interpretatio benigna habet locum in iudiciis. securior autem in foro anime. §. de senten. ex. per tuas.

1. Idem testis si pluries recipiatur debet etiam pluries iurare.
2. An testes recipiendi sint super nouis capitulis sub primis co-

Raturnitatis. (recipiendi) In causa appellationis prima questio fuit si liceat in causa ap. recipere testes si fuit eis renunciatum in causa principali: siue in prin. fuerint testes producti recepti siue non. alii vero intelligunt primam questionem tñ. quando in principali non fuerint testes producti. Secunda questio est si testibus in causa principali receptis liceat in causa appellationis aliquid noui proponere et eosdes vel alios super nouis capitulis producere in eade causa et am habus his questionibus simul respondetur. (Alterq) hec questio questionem non habet q. ex quo renunciatum est testibus non licet in causa appellationis super eisdes articulis testes producere immo id est et si non esset renunciatum dñmodo in principali producti sint testes et publicate attestatōes de hoc no. plenius. §. eo. cum venisset. (An testibus) hic incipit scda qd. et prima durat a prin. c. v. §. huc. (Receptis) hic collige eundem testē contra eundem et eadem cā posse pluries induci. ar. §. e. cum ar. contra. l. i. §. q. i. §. itē in crimini. Sed ex pone ibi reum. i. sal sum. C. Item no. qd. si idem testis pluries recipiat pluries iurare dñ qd. est exaudiendum in diuersis articulis. nam super eisdem secus. (Nouus) qd. dam dñi dicit qd. post publicatas attestatōes nec in cā principali nec appellationis pñt produci testes aut. de testi. §. illud. nec super veteribus nec super nouis articulis. Instrumenta autē p. duci possunt nō soluz in principali sed etiam in cā appellationis. esto qd. in prima causa principali nō fuissent producta. si prius non essent in principali cā testes p. duci possent licite produci in causa appellationis et sic nō intelligunt. C. de ap. eos. §. i. et ff. C. de temp. ap. per hanc. Jo. et azo dicunt qd. in principali cā post publicationē testium. nec in nouis articulis nec in veterib⁹ h. testes inducere. in cā aut appellationis tam super veteribus quā nouis h. testes inducere. Nos dicimus qd. taz i principali qd. appellationis pñt inducere de nouo testes super nouis tñ articulis et veteribus p. dēntibus. §. de si de instru. cñ Jo. heremi. §. eo et l. i. et c. et tenore. series. cām. potest etiā inducere super penitus diuersis dñmodo tñgāt cām de qua agitur. §. eo tam l. i. cām. Super veteribus aut nō posset. hoc tñ qd. dicimus de nouis sic intelligimus verum si articuli noui nō cōprehēduntur sub primis sed si dependēt ex primis sicut loquuntur predictae decre. C. Sed quidam dicunt secus si cōprehēderent sub primis. verbigratia inducit aliquis testes ad probandā prescriptionē. nō probant titulu post publicatas attestatōes nō admittetur ad titulu phandū: q. super eodē articulo videtur producere. cum ad probationē prescriptiōis necesse sit titulu probare. et qui ad probandū prescriptiōnem admittitur pñt bene p. ducere testes super titulo. q. titulus in prescriptiōe erigit. §. de prescrip. si diligēt. et q. si pcederetur hoc. §. qd. in articulis nouis qui pñt comprehendunt sub primis liceret nouos testes p. ducere videretur pñtari via subornatiōis contra id qd. est in aut. de testi. §. q. vero. C. Sed videtur fm hoc q. nec in integrū restitutio danda est in hoc casu. sed in hoc nos contrariū no. §. de in integ. resti. auditio. q. in integ. restitutio et appellatio cōparantur. ff. de mino. pñs. Sed rñdeo. q. h. in multis equiparentur non tñ in oibus. et hoc est vnum de illis. q. nō oēs granati ap. pñt. §. q. vñ. §. sunt quorum. n. am restitutio sup oib⁹ lehis ecclesijs datur. §. de in integ. restitu. c. i. C. Sed isti bñ fatentur qd. super his articulis testes recipiendi sunt. ut not. §. e. per tuas. et idem dicunt si testes iurauerint de tota cā. et postea depd fuerunt qd. super nullo capitulo qd. cōtineat sub petitione recipiendi sunt testes. q. a principio super toto et super nouis articulis dicere debuerūt totā veritatē. §. de accu. cñ dilectus. Illud aut caplm de quo loquunt decre. series. ex tenore. cōstat nō comprehendī sub petitione. q. nihil cōiōis et cōiunctionis habent locus et pñtus. et idē pñt rñderi ad illā decre. cñ Joā. q. conditio extranea appositā pñtū nihil habet cōe naturalr cñ ptractu.

sed bñ fatemur qd. hec capla pendēt et annexa sunt contractus. et ideo testes in causa appellationis recipiunt sup eis. C. Alii autē contradicūt et asserūt q. sup nouis capitulis recipiendi sunt testes etiā si cōprehēdunt sub primis et inducunt pro se verba l. C. de tēpo. ap. p. hanc. vbi dicit q. testes pñt p. duci sup nouis capitulis que oriunt ex primis vel que ei annexa sunt. Videtur enim qd. ex quo ex primis oriuntur qd. sub eis cōprehēduntur. C. Sed primi rñdent et vt videt bñ quod h. oriuntur nō sub eis cōprehēduntur sicut est videre in cōditione appositā venditio ni. nam h. conditio oriatur ex venditione. quia venditio fuit causa quare adiecta fuit conditio. non tñ conditio sub venditione cōprehēditur de natura cōtractus. cñ multe fiant venditōes si ne cōditione de natura cōtractus: sed hacratione videt qd. et sub prescriptiōe nō cōprehēderet titulu. q. aliquē prescriptiōnes sunt vbi non est probare titulu vt no. §. de prescrip. si diligēt. ti. sed primi rñdent qd. iudex q. examinat testes ex petitione cōgnoscat an sit necesse p. bari talē prescriptiōē vbi sit necesse pñt probare titulu. et tñc q. titulu comprehenditur sub prescriptiōe obiecta. et testes interrogabit de titulo et econuerso si obijciatur prescriptiō vbi nō sit titulu necessarius. nec de illo examinat. C. Sed queritur quid si testes aliqui deponunt sup articulis nouis q. pendet ex primis. sed non includantur in illis vt in conditione que pendet ex venditione nūq. ex quo aliqui deposuerunt poteris alios inducere super eodem. videt quod non. ppter periculum subornationis. Rñ. q. adhuc sup eodem poterūt induci noui testes. q. h. aliqui de capitulo depēdēt ali qd. dixerūt. nō tñ ad hoc specialiter fuerunt iducti nec inde sciuerūt aliquid partes nec scire debuerūt. et ideo nō imputatur eis quin sup eodē articulo conductis alios inducere possit. C. Sed si pars dedisset super hoc articulu. quia tunc in culpa esset vltimus super eodem nō potest testes p. ducere. et tunc ista esset pñsumptio de subornatione. Itē quid dices aliquis cum ageretur rei ven. voluit probare qd. a petro emit. non pbanit in causa appellationis. vult probare q. emit a martino. nūq. est admittendus. Rñ. non q. hic variat et sibi cōtrarius videtur. et ideo repellitur. §. de appel. sollicitudinem.

Intimauit eius. (vel. R. Illorum) productorum. §. a par. tibus (recipere) ad probandam corruptionem vel vitiolētiā predictam quo phato amitteret causam quia copiam pbationum aduersario subtrahere voluit. in. q. vñ. §. tria. §. titu. pri. c. pñt. Nos dicimus super principali. §. eo. constitutis. quos diceremus etiam post publicationē testium recipiendos per beneficium restitutionis ex clausula generali si qua mihi iusta causa etc. ff. ex qui. ca. l. i. et de quod post pactam penitentiam nō repellit a testimonio: q. venit §. illicitum iura. mētū. vt no. §. e. testimoniu. et hoc dicimus ppter indices qui p se etiam nullo excipite indignas personas a testimonio repellere debent vt notatum est. ff. de postu. l. quos pro. Itaz excipies de hoc iuramento vel periurio facile repellit replicatione doli: vt no. §. de adulteris. c. h. et penultimo.

Ausam et c. (primilegiū) Bñ post publicatio nē testiu pñt p. duci infra (alios) repetere q. dicimus. §. eo. fraternitatis. (Impedimētum) repetere que dicimus vt lit. pen. dilectus.

Personas. (ecclesiarum) itū. q. in. liberti. §. e. ve. niens. xv. q. in. nemini.

Iudei siue saraceni. (Presumitur) de facto: quia de iure nō licet infidelem contra fidelem admitti. §. eo. licet. §. q. vñ. si bereti. xxi. q. ii. §. papa. (In hac pte) id est in testimonio ferendo (Subiacere) hic inducitur seruitus de iure canonico. §. i. de iudeis. c. ita quorundam. xv. q. vi. cum multe.

Super eo. (superior) Et est speciale in hocca su: q. h. als pater filio non sit ido. nens testis. l. i. §. q. i. §. idoneus. tamen in matrimonio si agitur an sit ptractum necne. nō solū super consanguinitate pñt ferre testimoniu sed etiā sup matrimonio nō sit suspectus ppter diuitias vel po. vel bo. iuri. q. pñt et panguinci plusq. alii iterant matrimonijs filioy. §. qui ma. ac. pos. vñ ar. §. de pba. tertio. §. e. veniens. (Firmatū) pñsensu de pñti iterueniente. §. de spon. duoz. §. de sol. sponsalibus etiam cum iuramento. de consangu. et affi. super eo.

Scet vniuersi. Et infra (Fideles). §. cod. indei.

In literis. Et. §. (familia). i. seruos vel in potestate patria constitutos. ff. e. tit. l. pe. itū. q. v. c. i. §. i. §. itū. Alii autem familiares possunt licite reddere testimoniu. xxi. q. ii. sup prudētia. §. e. cum nunci. Sed tñ diligenter iudex attendat honestatē psonarū vt nisi honeste sint nullatenus eis credatur. vt hic. §. de proba. licet

ha. licet Aliquos etiam non familiares.

1. Iudices dele. an post mortem delegatis habeant iurisdictiones.
2. Possunt testes in causa appellationis super novis articulis et primis dependentibus produci.
3. Renunciatio et conclusio facta in principali causa non extenditur ad causam appellationis que est alia a prima.

¶ Im venissent. Terminandum. Et ibidem indices eni dis-
tulerunt sed fuit ab eis appellatum. q. dicebatur no-
tenere qd fecerant illi indices in eo qd processerant

- post mortem delegantis. sed statim respondet hoc non esse ve-
rum. (ad dote) hic dicunt quidam qd indices deleg. etiam post
mortem delegantis iurisdictiones habent licet possint per exce-
ptionem elidi: et si non excipiantur contra ipsos iudices tenet qd
faciunt. et est ad hoc argu. q. tempus date inspiciendum est. s.
de rescrip. cam. Item q. sola presentati one rescripti iurisditio
perpetuatur vt postea non valeat rescriptum impetratum con-
tra illud vt no. s. de rescrip. plerumq. et quia super personis et
rebus rescripto expressis statim iurisdictionem habet delega. s.
de rescrip. pasto. s. i. Alii tamē dicunt qd nunquā habent ta-
lem iurisdictionem. arg. s. de offi. delega. gratum. significantib?
licet nec ob. qd hic legitur. q. hic precefferat citatio. Illud autē
constat. q. possent eorum iurisdictionem prorogare super suos
consensus. vt hic no. et not. s. de offi. dele. sane (Egerit). s. de of-
fi. dele. gratum. s. de ap. sollicitudinem. (Renunciatum) not.
qd post renunciationem testium factā in principali iterum ad-
mittetur aliqua exceptio. et iterum super illa exceptio ne admit-
tuntur testes. ex quo eni quis admittitur ad excipiendum et per
consequens ad probandum exceptiones sine per testes sine alio
modo. ar. hic. et s. eo. cam. si. Si vero in aliquo spali articulo sit
renunciatum super illo ulterius cōi iure nō sunt recipiendi tes-
tes. s. e. de test. s. eo. intimavit. (Credimus) tñ qd etiam super
illo articulo si aliqua iusta causa monet iudicem maxime presti-
to a partibus iuramento qd hic malitiose non petit qd iterū su-
per eodē articulo possit testes pducere per beneficiū restitutio-
nis ex clausula generali si qua imbi iusta cā re. ar. in aut. de test.
s. qm. multi. vbi dicitur qd admittat post cōclusionē que magis
impedire vtz qd renunciatio. Itē ar. ff. de eden. si quis excoi. s. si. et
l. seq. alii tñ dicunt hic permitti p beneficiū in inte. resti. specia-
lis de quo legitur et tractatur. s. de in inte. restitutio. c. i. et per to-
tum. sed primum dictum magis placet. (¶ In cā autē ap. con-
stat qd qñ generaliter est renunciatiū possunt super novis articu-
lis dependentibus et primis testes pducere. s. e. fraternitatis. s. si
in aliquo articulo spaliter renunciasset quis in causa princi-
pali tunc nec super illo in cā appellationis cōi iure testes produ-
cere possit sicut colligitur a cōtrario sensu. s. e. constitutus in fi.
et sic videtur qd qñtum ad hoc nulla vel modica diversitas sit in
ter cām principalem et cām appellatiōis. (¶ Renunciatio antes
et conclusio facta in cā principali nō extenditur ad cām appella-
tionis que est alia a pma et hoc ideo qd nō creduntur partes de
hoc intellexisse. sed si illi intelligerent vel expresse dicerent nos
renunciamus vel cōcludim⁹ qd decetero nec de iure nec de facto
in causa principali vel appellationis dicemus aliquid. hec renū-
ciatio semper preiudicaret (Receptis) et ita qd nulle alie recipi-
antur. et no. de hoc. s. eod. fraternitatis.

¶ Sries. (tul rescripti) In primo hic habes qd
non est necesse ponere stipitem. sed suf-
ficit ponere primum gradum. rrrv. q. x. c. i. s. de cōsan.
et affi. c. tua. et credim⁹ duos testes posse pbare cōsan-
guinitatem ab vno latere scz viri et alios testes ab alio. s. mulie-
ris. Immo qd plus est duo testes possunt probare primum gra-
dum et alii duo secundum et sic de aliis (Sororem) Mo. ad repro-
bandum consanguinitatem sufficere destructionem vnius gra-
dus (Contraria) nec introducta de certa scientia conditoris le-
gis (¶ Testes) est enim nōuus articulus pendens ex prioribus
vt no. s. eo. fraternitatis. et non credimus qd duobus testibus
hoc probantibus preiudicaretur pluribus qui aliud probauerunt
sed habebitur consideratio quis melius probet. s. de probati. ex
litteris. rrrv. q. v. si quis acce.

1. Quisimodi requirantur testes cū accusatur qd nō possit per-
fici matrimonium ppter affinitatē et vide in num. 2. et 3.

¶ Reterea. In hac decre. queritur. an si qñ ac-
cusatur matrimoniu. s. qd inchoa-
tum non possit perfici per affinitatem vel aliam cau-
sam necessarij sunt testes de visu et an sufficiant de au-
ditu si testimonium de auditu fulcitur fama et alijs adminicu-
lis. et an sufficiat testimonium aliquorum qui dicunt se consocios
de carnali copula inter eos habita. Rñ. qd si testimoniu de visu
alias est cōueniens. q. reddiderunt cām dicti puta q. pñtes
erant et videbāt quando consanguinei simul cōmiserant bene
valet vt separetur matrimoniu. et hec pars responsionis nullā
dubitacionem recipit. (¶ Ad scōam questionē respōdeo idē

scz qd si de auditu tñ testificantur dñmmodo sibi consentiat fa-
ma et alia adminicula. Sed contra hoc videtur qz fama nō p-
bat nec etiam qz violētaz presumptionē adducit. s. de eo qui co-
con. super eo. iij. q. iij. s. item sepe. Rñ. hoc spale est vbi dicitur
ad matrimoniu impediendum. qz p sanguineus viri cam co-
gnovit. vel quia ipse vir consanguineā mulieris cognovit: naz
minores probationes sufficiunt ad impediendū matrimoniu
de clan. despon. cū vi. s. e. supio. i. s. de spō. preterea. s. i. (¶ Po-
test etiam intelligi qd fama cum alijs adminiculis defendit ma-
rimoniu maxime si nō sit preiudiciū ali. s. de presum. c. illud
alij dicunt speciale esse cum agitur de adulterio vt per psumpti-
ones cum fama probetur adulterium. ar. rrrv. q. i. dixit in auc.
vt li. ma. et a. s. hoc quoq. et s. q. vero. Tertie autē qñstioni cui
non rñ det papa tu rñde qd si interrogatus de causa sui testimo-
niū. non reddidit nō valet. Si vero nō fuit interrogatus v3 iij.
q. iij. item sola. rrrv. q. iij. si habes (Visu) ita qd visus suffici-
at (Sufficiat) sine visu (Conscios) quia ab eis scilicet ab his q
se dicunt cognovisse audierunt. rrrv. q. v. hic videtur. ibatqz caz
eis qñ pro hoc ibant. s. vt se inuicē cognoscerent (De visu) et hoc
indubitanter est. s. qd eos cōmiseri viderint (De auditu). s. qd
audierint ab aliquib⁹ qd cōmiserant ad inuicē. alij dicūt qd
testificantur qz audierunt eos simul coeūtes. s. qz tenui pariete sepa-
bantur (Subministrat) supple testimoniu de auditu (Legitia)
pnta qz aliqñ simul loquebāt qñ possunt captare oportunitatē

¶ Et a nobis. Et s. hic colligitur qz in-
der qui cognoscat de cau-
sa pōt ipse idē scribere acta per se et fm antiqua iura
videtur qd credebāt soli iudici sine subscriptione te-
stium dñmmodo per testes vel comparationē literarū pñaret qd
esset sua scriptura. ar. ad hoc. qz si creditur soli tabellioni. C. de
don. in dona. et in aut. de fi. instra. s. si vero neq. C. de falsis sig-
decurio. multo fortius creditur iudici. et certe hodie pñus est. s.
de proba. qm. Immo plus videtur qd etiā fm antiqua iura nō
credebāt iudici sine subscriptione testium vt h. expresse dicit nec
est simile de tabellione qui ad hoc habet publicū officiū. et de in-
dice qui licet habeat publicū officiū in iudicando: nō tamē ha-
bet publicū officiū in scribēdo etiā acta cui et minor fides habe-
tur. qz de suo facto testificat. (¶ Itē scias qz talis scriptura iudicis
et alia forensia instrumēta pñate scripture sunt et ideo per se tñ
nō faciūt fidē nisi si per testes vel cōparationē literarū pñet vera
esse scriptura. C. de pba. instrumēta. et dñab⁹. ll. se. nos dicimus
qd nūqz scripturę iudicis creditur: nec cū subscriptione testium
nec sine: qz nullo iure hoc reperitur. nec hic hoc dicit. sequens
enim litera sic exponitur. nec scriptū eorū re. i. tabellionum: nō
enī refertur ad dictionē supra positam. s. iudicis que est singula-
ris numeri. vel dic qd in partibus illis notarij dicuntur indices
et hec est veritas et cōmuni nomie appellantur indices et notarij
(Et canonici). v3. q. ij. placuit tantū (Et civilia). C. de arbi. ne
mo (In causis) coram eo habitis. s. de pba. qm. et multo magis
si reddant testimoniu de causis habitis corā alijs. vel etiaz de
alijs factis. v3. q. i. nec honore (sine) sup. nec et extra causas (Sine
super te). i. si faciāt testimoniales literas vel etiā si aliquādo te-
stimoniu reddant (Testium). s. de procu. c. i. rrrv. q. iij. s. pen.

¶ Testibus. Et s. (cogi) qz exceptio dila-
toria semp ante li. pte. propo-
nitur et pbat et testes super principali non recipiunt
ante li. pte. regulariter. s. vt li. nō cōte. c. qm. ideo tes-
tes sup. et dilatoria recepti. sup. principali nō testificantur sed in
peremptorijs secus. qz post li. conte. probant. vt. C. sen. rescin. nō
pos. l. peremptorias. dñmmodo super principali iurauerint.

¶ Constitutus. Et s. (Cōstili). s. de cō. pte.
nō va. c. si. pñus. s. de con.
pre. nō va. post electio. (Ad indices) et ab istis iudici-
bus appellavit ho. et sup appellatione suas literas re-
uocatorias impetravit et hoc totū videm⁹ in registro (Impetra-
uit) sup appellationē quā emisit a iudicib⁹ obtētis ab. R. (Do-
stulabat) corā papa (Testiu) corā qbus i ducti fuerunt hi testes
nō habem⁹ nec est vis (pcurator) magistri. R. (dicebat) et bñ ar-
chiep⁹ archiep⁹. enī petiit remoueri. R. cū nō esset p eū institu-
tus. R. an suā electionē petiit pñmari cū canonice esset institu-
tus p capitulū et sup hoc vterqz testes in dñrit quos ho. aperiri
petebat et fuit hec eius petitiō reprobata (causaz) nō bñc. s. an ef-
set apertio testiu faciēda sed cāz pñcipalē eis cōmisit (Alperire)
testes enī ptra vnā i ducti personā ptra aliā nō valent sed iter-
casdē sic etiā in causa appellationis et si recepti sunt corāz arbi-
tro. valent corā alio iudice. C. de te. l. vl. C. de arbi. l. pe. (¶ Ita)
denegata aut sibi petitione super testibus ab archiep⁹o produ-
ctis processit ad aliā petitionē. s. qd liceret ei pducere alios tes-
tes. et sue petitioni cū distinctione. Rñ. pa. ho. videns enī ho.
cām agi inter archiep⁹m. et. R. sup canonica institutiōe. R. timēs
sibi pñdiciū generari. etiā ipse pro se. i. suo agēdo nomie de sua
institutiōe egit dicēs cā canonica et electionē. R. minus cano-
Inno. super secundo decre. n. iij

a ¶ Credimus
tñ. hoc dictum
Inno. refert eti-
am Joā. an. et il-
lud tenet i. c. in-
timavit. s. e. Et
tenet etiā Lar.
in cōst. rrrv. in-
cip. in cā amare
ti. col. j. in fi.

b ¶ Et alii duo
scdm. Et sic i. p-
banda p sangui-
nitate quilibet
gradus v3 pba-
ri per duos tes-
tes. Adde qd
hoc idēz t3 de
de anch. in cōst.
cclxxv. inci. et
pdicta facti nar-
ratio. col. v. in
pñ. et istud con-
siliūz repetitur
sub nume. cccc
xxxix.

nicam: ideo nō pfirmā daz: testes p dūrit. Cū autē eādē cāz corā alijs iudicibus psequerē ad quos pās deuoluta erat, sine per appellationē siue alio modo voluit eosdē testes producere quos p dūra tpmo. R. autē dicebat qd cū pūmo reddidissent testimoniū. nō erāt de nūo admittendi. papa autē rñdit qd sunt admittēdi si nō inneniāt pme attestatiōes vel ēt si inneniāt s3 suspecte. s3 si inneniāt apō ipm ho. deposite in hoc casu non sunt recipiēdi testes ex pte ho. q nō pōt habere eas suspectas. R. autē bñ posset forte suspectas habere nisi forte deposite dī p sen sisset. et hoc vult dicere papa. q: si attestatiōes recepte in cā que vertebat inter magistrū. R. et ho. fuerit deposite apud ho. et po stea super eadē cā velit alios testes ipse ho. pducere vel q: dicat se min⁹ sufficienter pbasse. vel q: dicat se pdictas attestatiōes amississe nō est audiēdus q: suspectus est ne didicerit testificata. Cū vero nō fuissent apud eū deposite ipse attestatiōes. s3 cum adhuc clausē eēt vellet plenius pbare vel si amissē essent vellet ex integro pbare posset. s. de pba. c. vl. s. c. cām nec mireris si vi citur qd apud eū fuerit deposite attestatiōes. sepe em accidit vt apud ambas partes attestatiōes deponant: q: eas diligē tins custodiūt. (Delegatis) sic est in registro ap. sancti marcelli pch bytero card. ap. sedis le. (Attestatiōib⁹) p tuz ad illos tes tes quos p dūrit pro se. q. d. illis attestatiōib⁹ quas semel p dūrit vtatur: q: eosdē testes producere non poterit nec probi bet quin vtatur attestatiōib⁹ aliorū testiū qui postea pducē tur. bñ em licebat ei adhuc alios testes pducere cū adhuc nō ef sent aperte attestatiōes. Cū s. ho. melius placet qd referat ad legatū. nam licet testes recepti fuerint corā dele. alie tñ at te statiōes deposite fuerint apud legatū. iustū em fuit qd ex quo pro se induxerat testes corā predictis delegatis qd eosdē testes super eodē nō inducat corā alijs. et p m hoc planus est intellectus nec sunt necessarie gl. hic posite (Depositis): q: timef ne didice rit testificata que apud eū deposite erant. et id cōtentus d3 esse il lis nec amplius testes illos producere vel alios: si pro se nō p dūrit (Alloquin) i. si non sint apud eū deposite (Producti) in causa que erat inter archiepiscopum et magistrum. R.

1. Protestatio non excusat a iuramento.
  2. Ante publicationē d3 iudex exprimi facere qd cuius obiciat.
  3. Qñ sit admittēda ptestatio qd liceat dicere in personas testiū.
- Resentium.** s3 obiciat vsq ad h. j. de p sum. illō. C. de ed. di. adri. l. vl. Cū iuramēto dicit q daz tñc demū hoc iuramētū pñdā cū a pncipio nō est iurātū de calūnia vel in causis vbi nō iurā de calūnia vt in spñalib⁹. s. de elec. cū dilect. Nos tñ dicim⁹ idē et si iuratum
1. Cū iuratum nā in hoc casu. s. qñ fuit ptestatus sine illo iuramē to poterit dicere in personas testiū. C. sed s. j. eo. pñtium. vbi d3 qd ptestatio nō excusat a iuramēto. Sol. illud loquitur de illo qui testes induxit qñ vult reprobare testes super aliorū re probatione inductos. et ideo magis psumit s3 eū. et id etiā cū p testatione erigat ab eo iuramētū. vel ibi aliqua suspitio monet iudicē. hic autē obtinet generalr (Id fuerit). s. qd velit dicere in personas testiū. C. ptestatus s3 sufficiat sola ptestatio
  1. vt hic tñ iudex prudēt facit si ante publicationē facit exprimi quid cuius obiciatur. et etiam super hoc an apertionē testiū su per pncipali pductōrū recipiēdi sunt testes. s. sup reprobatione testiū. s. de proba. l. j. et j. e. pñtū (considerare) per legitimas pbatio nes. vel per probabiles presumptiones. alij tñ dicunt ad hoc suf ficere solum iuramētū ipsius (Repellere). C. de fal. qui fallas
  3. C. de re. cre. si quis ins. j. de cen. euz olim. C. ptestatus) bec ptestatio qd liceat dicere in personas testiū nō est admittē da nisi iudex in hoc aduersario cōsentiat. qd sic probō. post pu blicationem testiū non est ei illicitū dicere contra testes si nō fuerat ptest atus vel sine iuramento. ergo et si fuerit ptestatus idem dicendum erit nisi predictorū consensus adsit. vel iusta causa ptestationis ostendatur ptestatio enim contra ins eōe vel pter voluntatē aduersarij vel iudicis nō valet nisi ex iusta causa fiat. vt no. s. de consti. cū m. et de elec. cum ana. et in hoc ca su si admittatur ptestatio si testes pro eo aliquid dicant bñ va let ei. qz non dicit testes malos. l. l. et ptestatus sit qd hoc sibi liceret nec de oib⁹ dicit qd vellet eos reprobare et si ptestetur ex presse qd dicere vult in testes vel excipiat sic testes volo repelle re qd sunt criminosi bñ admittendū est etiam si non h3 para tas probationes sed recipientur postea. vt no. j. eo. cum causam et postmodū anteq testes recipientur super exceptione oportet eos crimina exprimere. j. eo. pñtium. et tñc de facili nō crederem eis si quid pro ipso dixerit. vt hic (De facili). i. nullo modo arg. C. de fal. que fallas. C. de reb. cre. si qñ in. j. de cen. euz olim. C. el dic qd iudex aliquam habebit presumptionem ex edicto eius si alij videatur eam consonare veritati. vel dic qd diu per senerat in proposito dicendi contra testes non credit sibi p ipo sed si recedit ab hac sua ptestatione tunc creditur ei. qz penite re pōt. ff. de ap. si qñ li. ff. de inoffi. te. nam et si vel dic qd non cre

dere hūc testi p ipso qui sic est ptestatus si aduersari⁹ ratam vult habere ptestationem ei⁹ et nō vt i testimonio ei⁹. alioquin si vult vt i testimonio eius p se et contra se admittere teneat. iñ. q. viñ. cuius in agendo. nec d3 eadē res duplici iure censi. rñ. q. si. cognouimus. C. Sed dicunt quidam qd hanc ptestatio nē pōt renouare sicut appellationem. s. q. vi. si quis libellos. nisi interesset aduersari⁹ ppter expensas et laborem. ff. de re. iur. ne mo nisi illud iteresse vellet remouere satisfaciendo de expensis et alijs vt debet hic autem fire tenendum est qd postq idurrit testes ad reprobationē testiū a pte altera pductoy vltiori⁹ non pōt penitere. nam cum testes pro vtraq pte iurent. rñ. q. v. nō sane potest esse q testes ipsi reprobatores ea dicerent que poti⁹ facerent ad cōfirmationē suoy testiū quā ad reprobationem Si autē p iustia vellet reprobare etiā post pductionem potest desistere. C. Alij tñ dicunt quod ex quo corā iudice obtulit se pbatū exceptionē ptra testes vltorius renouare nō pōt. quin super hac exceptione iudicet cum de qua re cognouit iudex et c. ff. de iudi. de qua. et qz iam exceptiōe tua pposita contra testē qñtum est ei ius vt sibi pro te non credatur. tacite autē hūc exce ptioni. s. quod possit dicere in psonas testiū renunciatur. si mādēt euz interrogari de capitulis suis. ar. p. ll. et iñ. q. iñ. si qz re. qdā tñ dicunt qd iusto eo qui pducit super caput ptestan tis contra eos audiendi non sunt. cum et si dicerent pro eo non esset eis credēdum. h. Secus si mādēt examinari sup caplis ad uersari⁹. qz tñc tñ ad eos reprobandos intēdo. C. Sed melius est dicere qd semp sunt recipiēdi. qz si nō faciunt ad plenam p bationem: faciunt tñ ad psumptionem. vt. s. dictum est. Sivo ex dictis testiū quos cōtra ptestatus est faciat rubricas contra aduersarium non vñ tacite renūciare. cum licitum sit aliorū autoritatib⁹ vt ad eos conuincendos. rñ. vñ. distin. si quid. C. Sed si p se vel iure suo faciant rubricas fm opinionem eoy qui dicit ad nihilum valet eoy testimoniū renunciare vñ. fm opinionem aut alioy seors eum ad aliqd valeat eis dictum il loy. tñ hic qz p se vel iure suo possint facere rubricas non videb habere locum nisi cū testes generaliter iurauerunt sup tota cā dicere testimoniū. alij contra. et no. s. eo. fraternitatis. 32.

In presentia vestra. i. j. (Dilecti) tñ. s. de elect. dudum. vbi no. (Preferenda) vel adequanda cum sint rei. s. de proba. c. iñ.

In literis vestris. (Lucas) dñi eniz cōsecrationes pteret exceptum fuit contra eum de multis (Infamia) propter hoc indicitur ei purgatio (Tales). s. criminosi qui repelluntur a testimonio sed non ab excipiēdo: alij dicūt cōsosos nō ē repellēdos a testimonio in cā excipiēdis bi aut repellūt. qz erāt pspiratores vel inimici vel aduersarij in cā. pñs dictū magis placet. C. Tñ. Mo. qd si testes producti sunt et apte attestatiōes. tñ post sup alijs articulis penit⁹ diuer sis pñt pducit testes. ar. s. e. cām q. et est hoc ea rōne. qz gñalr de of bus excipe pōt. Idem etiā dicerē in vniuersalibus et gñalibus petitionib⁹. qz s3 sup vno articulo essent aperte attestatiōes tñ sup alio admittent. nam qd plus est etiam post suam audire C. de indi. l. iñ. Idem est etiam in singularibus actionib⁹ dum modo articuli sint diuersi. s. eo. cām. C. Item not. qd hic spāl r admisi sue rāt postea testes sup hoc articulo h3 terminū habuit ad pñdū qd voluit de iure suo. quia ppter eius culpam. i. illegitimam appellationē sup irregularitate eius non fuerunt testes recepti (Semine). s. eo. quoniam. vbi no. (Mas) et ideo fue runt false. s. de pba. iñ. j. de his que fi. a ma. par. ca. quāto. C. de falsis. qui veluti (Constat) et potest constare directo. s. de pro ba. iñ. et indirecto. j. de his que fi. a pre. quāto. j. eo. et tenore.

1. An possit Archidiaconus agere sine mandato.
2. Nunquid si feratur sententia contra vnum agentem possit post ea alius agere.
3. Singularis psona qñliter agere valeat noie ecclesie.
4. Cōtinuar in pcessu negotij citandus est ad audiendā niam.

In olim. (Archi. mencei). qz alio nomie dicitur sancti dauid. dicebat em per hoc obtinuit fieri inquisitionem per dñm papā C. Sed obicitur aut vacabat ecclesia. aut non. Si vacabat va cante sede non erat de statu ecclesie agendum. j. ne se. vacan. c. j. si non vacabat episcopus debet agere non archidia. C. Item quomodo potest archidiaconus agere sine mandato. Respon deo quod ecclesia non vacabat et episcopus erat negligens hoc ipso quod ins ecclesie sue non psequitur. vel alias de negli gentia summaria cognitione premissa constituit. vnde archi diaconus. et quilibet alius de ecclesia potest psequi causam etiam contradicentibus episcopo et alijs. rñ. questione. iñ. non licet. j. de reb. ecclesie non alienan. c. si quis pch byterorum. iñ. q. viñ. quapropter. et conficiet libellum nomine ecclesie. et petet fieri resti

heri restitutionem nomine ecclesie vel indicari pro ecclesia. ar. s. de in inte. rest. c. si. i. in. r. c. cum ex literis. r. licet agat nomi- ne ecclesie non est necesse qd habeat mandatū r. habet hanc po- testatem agendi de iuribus qd sunt de re. cc. nō si qs. r. q. si. nō l. r. non est hic procurator: sed procurans. sicut si pater agat p filio. C. de bo. quel. l. cum oportet. r. l. cum non solū. vel consan- guineus pro sanguinea r. in multis alijs casibus vbi alijs p alio agit r. nomine alterius l. non habeat mandatū. ff. ind. sol. l. in. s. f. de procu. s. be. tamen si iudex non cogat eum ex- primere cuius nomine agit prudenter faceret si nec ipse expri- mat. **¶** Si autem ecclesia vacaret non posset agere archidia- cum nō esset negligēs epus. q. nō esset nec pōt currere tps vacan- te ecclesia. f. de pserip. auditis. r. c. de quarta. alij tñ dicūt qd et vacante ecclesia pōt agere archi. **¶** Sed nunquid si vno agēte feratur snia ptra eum postea pōt alius agere. Rñ. nō etiam pro- curator ab ecclesia legitime constitutus nisi forte ignorasset qñ alius agebat ar. ff. de ac. is. cui. s. idē. vel nisi posterior doceat de collusione prioris. ff. de in. l. cum. s. in pupillaribus. r. si plu- res simul agere velint eligēdus ē idoneior post illū cuius inter- est. ff. de po. ac. l. si. r. in. qñ aut ille cui⁹ interest singulariter agit suo nō se conficiet libellum r. post eū alius agit sine pcurator ecclesie siue quicūq. alius nō obstat exceptio rei iud. q. est alius q primo egit r. alius qui mō. r. ad alind. arg. ff. de ex. rei iud. r. an eadē. r. s. conquerit. **¶** Itē res inter alios ac. r. c. bec l. p pro pre sint vera. i. eo tñ qd dicit qd cuiq. licitū ē agere nōle ecclesie p in- rib⁹ ecclesie vbiq. epus vel capitulum fuerit negligēs. ar. c. non liceat. si qd sbyterū. nō fatentur qdam hoc eē verū: nec conce- ditur qd hic scriptū ē. illa est capitula tñ in reuocatioe aliena- torū loquunt vbi est spale. r. ex spali cā concessum est singulis clericis eiusdē ecclesie cuius bona sunt alienata contra ius cōe r. suo nōle ager sicut in actione populari r. nō ecclesie. **¶** Capitu- la aut q sunt. n. q. vii. ppropter. r. c. se. vere nō loquunt i reuoca- tionibus alienatorū tantum. sed etiā vbiq. viderit epm ex- cedere rōnem vel als ecclesiam ledi. **¶** Sed dicunt qd ibi non agit singularis psona nōle ecclesie intentando actionē s. denun- ciando vñ inquirēdo vel excipiēdo vel accusando agere pōt s. cum vel eos q negligērūt ecclesiā. r. sic intelligit. r. vii. q. vii. si- lius. r. rñ. vi. illud. istud etiā. c. nō obest. qd bī cñs admittitur ar- ebi. iure cōi. sed ad pcedendū in inquisitione. C. si de mo. pos. l. j. r. quē papa faciebat. Nam cū papa multa audisset de statu ec- clesie huius tandē ad instantiam arch. r. eodē psequēte papa commisit inquisitionē r. in forma inquisitionis pcederet. ex eo apparet qd lit. non contes. recipiūt testes r. fertur diffiniti- ma snia q non l. si directo ageretur. s. vt lit. nō cōte. qm in pñ- ci. hoc aut forte posset dici anteq. celebraret aliquis hctus per epm vel capitulum qd si alijs diceret certa cā assignata si post ea vellet dicere contra eū r. petere illud retractari nōle ecclesie probata cā coram iudice superiore posset etiā sine appellatiōe expediri. f. de his que fiunt a ma. p. c. cū in cūctis. r. ar. r. j. q. j. si quis cum clerico. etiam patronus. r. vii. q. j. constitutus. **¶** Alij tñ dicunt s. pñus dicta. s. qd hic pceditur inquirēdo vide- tur dicere l. itera. vbi dicit qd archi. posset repelli. vñ de dicitur quod hic non agitur in forma inquisitionis cum in causa in- quisiōnis fama est pro accusatore r. que ex quo vera est nul- la exceptione repelli potest. f. de accusa. qualiter. n. Item quia dicit hic qd per procuratorem potest agere executor huius in- quisiōnis. Itē qd hic dicit qd in inquisitione fm hoc necessaria est lit. conte. dum mō partes non sint psumaces. sed rñdemus hoc nō esse contra iura. s. qd constituat procuratōrē r. qd possit re- pelli ab inquisitione r. qd fiat lit. conte. qñ aliquis executor ad- mittitur ad inquisitionē psequēdas vñ bī. r. maxime vbi agit de iure alicui dādo vel accrescēdo. Sec⁹ aut dicerē si inquirē- retur de crimine. Itē r. secus est vbi papa ex suo officio pcedit. **¶** Per exceptionē forte qd mandatū non habet hoc non placet **¶** Per exceptionē excoicationis vel rei iud. vt. s. de lit. con- tes. ex. r. f. de excep. exceptionem. vel qd expoliauerat archie- piscopum custodia vacantium ecclesiarū. vt. s. de restitu. spo. **¶** Item cum quis. r. in. c. in literis. **¶** **¶** Sniam pmissa tamen lit. ptes. ne sit cōtra. s. vt lit. nō cōtes. qm vel potes dicere decr. loqui quando archieps diffamauerat ecclesiam nemei. que ei suberat. vñ pñgēdus ē terminus archiepo. f. quem pcedat alioquin precipiendum est ne yltra ecclesiam inquietet. C. de inge. ma. diffamari. sed hic nō videt. s. qd archieps diffamauit cum esset in possessione. alij dixerunt generale esse vt in cā status pcedatur lit. non contes. vel dic qd hic in modum inqsi- tionis processum fuit. r. ideo pcedi potuit. li. nō contes. s. vt li. non contes. qm. Item nō. hic contumacem in processu nego- cū citandum ad sententiam audiendam de hoc no. s. de offic. deleg. consuluit.

Et tenore vestrarū (testum) dñe nō dixit ante pdu- ctionē testium. s. de loco r. tpe qd us cum alia cōtra-

rerat. qd si dixisset post publicationē eorū non fuissent aliq. tes- tes admissi cum r. pñus de hoc pars instructa fuerit. hic autē ideo admittunt qd sic ex dictis testium post publicationē ap- paruit (admittendū) de hoc no. s. e. fraternitatis.

- 1 Quarta pductio qualr si pceda. r. nunqd iudex possit eā denegare in nu. 2.
- 3 Appellatur ab interlocutoria qd fert in iudicio possessorio. 36-

Significauerunt nobis et

j. ppritate de hoc no. s. de seques. pos. ad bē. Su- spensio de hoc no. s. de causa pos. c. pasto. (Successe- rā) Interdictū em vñ de vi datur heredi r. honori possessio. ff. de vi r. vi ar. l. j. s. hoc interdictū. r. in her. de hoc no. s. de resti. spo. cum ad sedē r. eodē mō successori r. in successore de eo qd ad eum peruenit (Debet) nisi monachi quartā productionē petis- sent. **¶** Quartā qd cūq. quartā productionē petis debet pe- tere cū ea adiectione. s. cum solēnitare iuris r. si hoc nō adiciat r. offerat denegat. iusta est interlocutoria r. iniusta appellatio. qd sic pbo. quarta pductio testium sine solēnitare simpliciter loquēdo nō est de iure immo est ptra ius vel pter ius ergo qd dēnegat benefacit. **¶** Itē no. qd si petatur quarta pductio legitime. i. cū solēnitare r. iudex simpliciter denegat vel non as- signata cā vel nō pmissa cognitiōe super ea s. vt refrenet mul- titudinē testium vel aliam. etiam si illa causa denegationis sub- sit in veritate tñ snia est iniusta r. appellatio si contingat tam fieri erit iusta. Et hoc sic pbo. petitio quartē pductōis de iure est qñ sit cum solēnitare: denegatio est s. ius. ergo si nō as- signat causam sue denegationis granat partē. r. sic per conse- quens legitima appellatio. vt. j. de ap. cum in ecclesia. r. c. vt de bitus. s. si cām assignet iustam r. nō examinet ipsam ad huc fa- cit ptra ius r. p pñis grauat. qd bec quarta pductio cum cause cognitione dari debet vel negari. vt not. s. co. in causis. Si er- go hoc nō pcedat granamē est alij aut dicit ptra. **¶** Et ppropter hoc qd quartam pductiōē denegabāt (Interlocutoria). s. de ele. cum dilectus. **¶** Appellasse no. qd ab interlocutoria ap- pellat que fertur in iudicio possessorio. s. de ele. cum dilec. r. tñ in possessorio siue retinēdo siue recu. siue ad ipis. possessionis nō appellat. C. si de mo. pos. l. j. r. n. q. vi. si de possessione. qdam tñ dicit qd dicit illa. l. nō obtinere fm canones s. fm leges tñ de hoc alias bene no. f. de no. ope. nun. c. pe. vñ de dicit qd mo- nachi appellaret post interlocutoriā latā contra eos sup de- negata eis quarta productionē testium. qd per talē denegatio- nem fuerunt granati. **¶** S. si monachi petissent quartam pro- ductionē r. ante denegatam petitionē dixissent. r. appellamus si denegaueritis eā: tunc talis appellatio nō impedit quin va- leat qd qd sit post talem appellatiōē. etiam si postea denegat per sniam admittere quartam productionē nisi post denega- tionem iterum appelletur. ar. ad hoc qd nulla cā vel granamē suberat tpe prime appellatiōis. f. de ap. vt obitus bonor. r. c. dilec. fil. g. sed si ante simplr denegasset quartam productionē monachi appellaret nisi renocarent hoc granamen bñ valeret bñd appellatio. qd non est a futuro granamine sed pñi. ar. f. de appe. ex parte. nec valet si obicitur appellatus qd videt a fu- turo granamine appellatum cū dicat appellamus. nisi renoca- ueris. qd verbus ostensum est. ff. ad tertul. filij mater. ad finē. r. futurum subiectiui modi. qd renocatio que petitur que est de futuro non est granamē s. est relenatio granaminis. granamē aut fuit denegatio quartē pductionis. que bene pcessit r. a qua appellatum fuit r. bene appellare licet (Quarta) r. de hoc no. s. c. in causis (Effrenatam). s. d. pbario. l. s. d. test. l. j. ca. priori. (Legali) aut. de testi. s. qd vero (In probatione) bac. f. qd petiere quartam pductiōē cū solēnitare. r. qd qd eis hoc dene- gabatur infra decēniū appellasse (In expēis) de hoc not. s. de dolo r. con. finē. **¶** Liqueat qd est post conclusionē ante enim cum posset nouas exceptiones proponere r. sup eis testes producere r. in oī causa instrumēta de causa liquere nō pōt. s. e. cām. tā literis. s. de ele. vñdum. f. de fide. instr. cū dile. (Pro cessuri) r. si voluerit moniales alias non. de hoc not. de cā pos. r. ppriet. pasto. alij cōtra si noluerūt moniales dummodo mo- nachi velint (Alioquin). i. si est pclusum r. ita habes hic. qd si conclusum est in petitorio. qd pōt transire ad possessorium: s. nūc iudex vtrūq. simul determinabit vt hic dicit. (simul). s. de cā pos. cum dilectus.

- 1 An valeat testimoniū in qd nō est reddita neq. petita cā.
- 2 Testiū refert veritatē dicere de bis q. v. sensib⁹ corpis pceptiūt
- 3 Quando dicat testimoniū esse bonum.
- 4 Attestatiōes inuali de qñs p partitū pñsum validantur.
- 5 Quo casu iudex refrenare debeat testium multitudinem. vi- de in nu. 6.

Cum causam. (tam sup pñcipali) Itē circa a pñcipio simul mā datur recipi testes super pñcipali r. dici in psonas

nō pōt cū debuit solēnitare.

a futuro appellare.

a Futurum subiectiui. Ali- de fely. hic r. enndē in. c. qm col. n. in pñ. s. de consti.

testim. q. presumptio erat qd fauentini vellēt. progare cam.
s. de pb. l. 3. Idē vbi a principio fitm ptestatio de dicēdo in pso
nas. ar. s. eo. pntium. Idē vbi dicitur odiosus ex leui causa. r.
idē vbi dicitur seruilis additionis r. in presenti nō bz chartā ma
numissionis in aut. e. s. si vero dicat. nā in his casib⁹ admittit
r recipit testis vbi testificet super eo ad qd inducitur non obstā
tibus predictis exceptionibus super quibus vltimū cum eis
recipiuntur probationes vlt differtur in aliud tempus. alias
aut pposito aliquo cōtra testē statim super exceptione reci
piet pbatio ante qd testis admittat ad ferēdū testimoniu. s. e.
ex parte. C. de pba. pbatōne. C. e. si qd. r. hoc si sunt parate als
nō differi receptio testiū. vt in aut. p. (C. de causis). s. an lu
cri cā fecerit vel odh. ff. e. l. in. vel an reddiderit causam sui tes
timoniū. aut. e. s. si. i. q. i. s. sola. si tñ iudex de cā non quesie
rit nec testis reddiderit nō minus valz testimoniu. ff. de no.
op. nun. de pupillo. s. q. epm. f. de re ludi. sicut. r. i. q. i. si ba
bes. Idē intelligo verū si nō qrat de causis scie. r. sic loquitur
aut. de test. s. licet. C. Sed si omittitur querere de capitulis
principalis cause puta si egit rei ven. r. testis qui iurauit super
tota causa dicit scio. q. talis est dñs rei petite nisi aliud pro
bet ferē sūa cōtra eum. fert em testimoniu de iure non de fa
cto qd nō l. r. d. interrogari r. rñdere ex qua causa habuit r. si
testis rñdet qd ex cā emptionis iter interrogabit a quo domi
no emit r. sic de alsis. sine quibus dñum haberi non pōt. r. que
comprehēduntur sub petitione de qua agis. Itē non dicimus
qrendum indifferenter de odio r. lucro. vt no. l. de accu. inquisi
tionis. sed de causis principalis negocii inquiri mandat. r. ap
pellat hic cās circumstantias ipsius negocii sicut hic apparet
videlz loco r. c. C. de causis. dicit qd officiu testis est proprie
dicere veritatem de his q percipit. v. sensibus corporis. i. q.
ir. testis. si enim qstio est inter aliquos an aliquis temerit ali
quam rem de facto necne vel aliqua res fuerit alba vel nigra
hic d. perhibere testimoniu de visu. r. pōt reddere testimo
niu ego vidi qd de facto tenebat rē talem. r. hic nō est necesse
nec vtile querere cām scie. q. iam dixit eam qñ dicit quod vidit
quod tenebat eaz. q. nulla alia cā pōt esse sui dicti nisi q. vidit
nec nego qñ vtile tñc sit qñ de alsis circumstantiis videlicet
vbi eras tu qñ vidisti. r. que erant r. quādo vidisti r. de cōsumi
libus. Sed certe he nō sunt cause dicti sed sunt circumstantie ad
veritatem indagandam. C. Sed r. si testis dicit simplr talis
tenuit talē rem de facto r. nō dicit ego vidi. bonum est eius te
stimoniū. C. de testi. testimoniū. r. tunc est vtile ab eo querere
causam sui testimoniū. sed si dicit ego scio q. null⁹ dubitat. vlt
ego scio. q. sic oēs dicit nō valet eius testimoniu. q. malam r.
insufficientem cām reddit sui testimoniū. sed si dicit ego scio
q. vidi. tñc bonum est eius testimoniū. Item in hoc casu dicit
mus qd si nō qrat de cā q. nihilominus valet testimoniu
eius. Item dicimus si qstio est an cantet alte vel plane bene
vel male. hic qñtur testimoniu de audita. Itē si queratur de
qua materia cōditidatus est r. si scit qd talis res est ei obligata
r. idē est r. in similibus. Idē est qñ qñt de aliqua re an sit dul
cis vel amara hic valet testimoniu de gustu. r. d. qñ quomō
scit qd sit talis saporis. r. nō est nisi vna cā q. ego gustauit. r. idē
est si qñtur de aliqua re an sit aspera vel suavis. querendum
est testimoniu de tactu. r. hoc est vtile querere cām q. similiter
nō est nisi vna. s. q. ego tetigi eam. r. idē est si qd est de aliqua
re. an sit boni odoris vel fetidi. nam hic non pōt alia cā reddi
nisi q. ego odoratus fui eam. bñ tamē pōt pcedere iudex vt di
cat qñ scis qd sit mali odoris. an erant ibi alie res vicine de q
bus possit venire odor malus. vel an ipse esset fastiditus vino
vel cibo. vñ potius ex se exalabat malum odorē quam ex spe
ciebus hēret. r. hoc idē est qñtur in alsis. C. s. si omittatur
nō minus valet testimoniu. aliq tamē qñs querit an est talis
vñs rei. vel an est talis iracundus vel ebriosus. C. s. ad has
questiones nō tenet rñdere q. nullo sensu corporis pōt appre
hēdere q. sit dñs vel ebriosus vel iracundus. s. oculis mentis.
s. ratione hoc apprehēdit. ipsa enim ratio ex his que apprehē
dit sensibus corporis bñ potest indicare eum dñm. vel ebrio
sum vel iracundum. s. ipse non adducitur in iudicem s. in te
stē r. id testimoniu eius non pñciat nisi causam assignet.
C. Sed si assignat iustas causas testimoniū puta scio. cū dñm.
quia fui pñs vbi emit lanā de qua facit pñum. tñc valet testi
moniu nō rōne prime partis qua dicit eum dñm qd videre
non potuit s. indicare. s. ratione scēptis qua assignauit cām
iustā sui testimoniū. r. nō est malū si testis vel ratio bñ indicat
ex his que sensibus corporis apprehēdit q. iudex concordet
cū eo tñc nisi sufficientes cās assignet p. quas appet eñ dñm. nō
valet testimoniu eius. r. idē vñ si dicit eum ebriosum vel ira
cundum. qd potius vñ iudiciū rōnis q. dictum testis. C. Al
detur q. si testis dicit vidi eum gerere se pro dño talis rei tanto
tpe q. pñcipit. q. bene pbat vtile dñm. etiam si nō dicit cām
q. nō queritur ab eo. qdam tamē sunt q. possunt trahi ad iudi

cium rōnis r. ad testimoniu sensus corporis. sicut est si dicit
ego dico q. talis tali tēpore possidebat vel iuste possidebat. nā
possessio marime qñ ingit iuste aliqd iuris hēt. vt no. l. de cō
ces. pñbē. cum nostris. vñde intelligo dictū gñus testis qd pos
sidebat. i. de facto tenebat. sic enim est cōis intelligentia hñns
verbi quam sequi debemus. ar. l. de spō. ex l. f. nec potest dici
q. eadem ratione ad iudiciū rōnis spectat indicare an bene
vel male cantet. r. an sit multum odoriferum r. idē de simili
bus. q. non est verum. q. hoc tñ sensibus corporis apprehēdi
tur licet vnus in his cognoscat melius q. alius. r. idē ei ma
gis vel minus creditur. Idē est in visu. q. vnus hēt clariorem
visum quam alius. r. id minus ei creditur de visu ad remota. r.
magis de visu ad propinqua. C. Idē est in testimonio sensuū
q. sepe ratio iunat apprehētionem sensuū corporis sicut est vi
dere in inspectoibus corporis. s. an quis sit frigidus vel non
vel an aliqua sit arcta vel non. q. aliq in his sunt alsis pñiores
s. de frigi. frateritatis r. tñ bñ sufficit dicere. vidi eam arctam
vel frigidam. q. solo sensu corporis apprehēditur s. solo sensu
corporeo nō apprehēditur aliquem esse dñm r. idē non valet
dictum eius. ego scio ipsum esse dñm. nec bene d. ego vidi ip
sum esse dñm. arg. ff. de interro. act. q. plerūq. (loco). i. q. d.
ir. nihilominus. (Tpe). s. celebrati dñus. i. q. i. in testibus.
i. q. ir. nihilominus. De qualitate autē tps si fuerit serenum
vel nubilum nō qñtur. s. q. vñ libello. ff. de proba. si arbit
nisi r. testes essent suspecti tñc laborare d. iudex oibus modis
vt eñ intercipiat p. aliquas pñietates. ar. xxx. q. v. indicantem
4 C. de edē. is apud quē. C. Presumptionē. etiam qñs atten
dat iudex. nam qñs attestaciones q. nō valent ratificatur p. cō
sensum pñium non solū expñsum. s. etiam tacitū. ar. i. q. i. si
qs testibus. r. l. e. ti. c. cōstitutus. r. c. pñtata. r. c. tuis. Secus
in litis cōte. vel re iudi. r. his q. sunt de substantia iudiciorum.
q. illa nō possunt ratificari. vt no. l. de offi. dele. pñditiā. in gl.
sed qd si iudex. l. cū talis exceptio viribus suis non valeat.
q. nō est in iudicio. tñ neutra pars pōt dñcere sibi obstāte ex
ceptione pacti vt pñs in iuribus superius allegatis. r. ff. de re
iū. si conuenerit. r. ff. cōi. di. iudicem. ff. de no. op. nun. l. i. s. et
post operis. r. s. se. r. pñs in eo q. legitur. s. c. f. i. i. C. Idē ca
dē rōne vñ q. si ille cui est commissā receptio testiū r. de pñen
su partiū. etiā tacito cōmittat receptionē alsis q. valet dñmō
nō erret in facto vel in iure. als non possit als committere
cum sit ministeriū industriale. vt no. l. de re iū. cū bertold⁹. ar.
s. de offi. dele. qm. s. de his aut. C. Quidam dicit r. forte bene
q. non sufficit tacitus cōsensu. q. potius vñ consentire q. iū
der ratione sue iurisdictionis facit q. velit se obligare ex pacto
Iudex autē ratione iurisdictionis sue sol⁹. s. facere non pōt. r. id
p. solū tacitū cōsensum partiū attestatōes q. de iure nō valēt
ratificari nō possunt. s. als dñcunt q. iudex rōne sue iurisdic
tionis hoc facere pōt dñmō ptes cōsentiat saltē tacite. ar. s. de
offi. dele. pñditiā. s. l. s. r. t. C. Multitudine. Item r. alio
mō refrenabat multitudinē testiū. q. iudex cū suis assessori
bus d. videre dicta testiū. r. si viderit q. bñ probent articu
los sup. qbus inducunt prohibebit vltius testes pñducere non
tñ dñct parti q. s. faciat. q. bene probauit qd intēdit q. i. iterlo
cutione d. indicare qd sentiat. C. de falsis. sed dicit q. hoc fa
cit. q. ad officiu eius pñinet effrenatā multitudinē refrenare
vt hic. r. diminuerē lites. s. de do. r. contra. finē r. dilatiōis am
putare. C. de temp. ap. l. i. in prin. r. eas non d. dare ad testes
6 sine cause cognitione. i. q. i. s. spaciū. C. Sed tñ pruden
ter procedit iudex vt non procedat ad refrenatōē hñns quā
facit ex sua secreta inspectione nisi prius faciat renūciare ptem
ptra quam pceditur q. nihil dñct in testes vel ea admissa ad
dicēdū apparet testes nō reprobatos p. testes reprobatores q. s.
ptra primos pñurit qd iudex bene pōt facere. vt supra de pro
ba. l. 3. r. l. eo. ad hoc. Itē nunq. procedit iudex ad hanc refrena
tionē nisi vbi pñstat q. dicta predictorū testiū nō pñt retra
ctari. Effrenata autē multitudo d. fm estimationem iudicis.
q. si aliquando super vno articulo requiritur vltra. xl. r. in alio
sufficiente pauciores. ff. de testi. l. i. s. s. (Presumptione). l. c.
pñstitutus. s. eo. intimaunt (Depositiones) que forte non vale
lebant. q. erant recepte post ap. vel ex alia causa.
1 Sñia executionis mandanda est nisi is qui sñie contradi
cit incontinenti probet sua interesse.
2 An summaria cognitio semp sit necessaria.
3 In collatōe bñficiū maior diligētia ē adhibēda q. i. als reb⁹.
4 Nunq. testes inducti in cā vnus possunt induci in cā alteri⁹
super capitulo eiusdem tenoris.
5 Non tenetur qs stare testibus in alio negotio inductis nisi
partes consentiant.

Enies ad ap. se. (post. app. i. iura
procurator repellebatur: non quia esset cōstitutus
ab eccōicatis q. bene pñt pñstituere pcuratorē in cā
appellationis

a Futay sub
inertim. Vide se
ly. hic r. eūdem
l. c. quoniā col.
ñ. in prin. s. d. cō
sti.

appellacionis et etiam per se sequi. I. de ecce. cum inter. et c. venerabilis. et I. de iudi. intelleximus. sed forte quod procurator erat exco-
catus vel alias illegitime constitutus (Voluerit) alio opposita
exceptione legitima. (Incontinenti) hoc relinquatur arbitrio
boni viri forte usque ad. vii. dies vel forte plures donec re-
quiret testes de ultra montes. arg. s. de testi. spo. literas. circa
fi. ubi de incontinenti probandum. hec tamen pars iudicis arbitrio re-
linquitur. sed aut fundare suam intentionem. et quod sua interesset pu-
ta quod sit electus. nec queram quantum ad hoc quod admittat ad con-
tradendum quod probet se canonicus electus et electum tantum nec pro-
batur per hoc quod etiam contra confirmandum vel consecrandum
non admittatur aliquis nisi cuius interesset. quod hic non petebatur con-
firmatio vel consecratio sed executio sine quam nullus impedi-
re potest nisi cuius interesset. (Incontinenti) Pro. suam exe-
cutioni mandandam nisi is qui tradidit inle incontinenti probet
sua interesse. Et hoc intelligo verum quod petit res vacans quod a
nemine possidet quoadmodum erat hic decanatus qui vaca-
bat. Si autem peteret res ab alio scilicet victo per suam possessionem non
obstante quod alius diceret se habere in se vel sua interesse fra-
trem mandatum sententia executioni prestita cautione ab illo quod
in sua obtinuit illi contra quem lata est sententia quod servetur in de-
nominem contra alium petentem. ff. de rei ven. is a quo et l. sequen. ff. de
re indica. sepe in fine. Et est ratio diversitatis huius quia ubi
res vacans transfertur in alium deterioratur conditio peten-
tis leuius enim petitur res vacans quam possessa. ideoque non ma-
datur sententia executioni si contradictor probet quod sua inter-
est. Sed ubi de uno possidente in alium possessoris transfer-
tur. nec potest dici deteriorari quantum ad possessionem condi-
tionem petitoris. Item ubi res vacans est non est qui recipiat cautio-
nem predictam de indemnitate servando. vel potest dicere quod illa lex
locum tantum ubi duo contra eundem agunt. Sed hec de re. huius
locum quando non est contra tertium sed inter se tantum de re
aliqua agunt. Et contra ubi quod semper summaria cognitio
sit necessaria. ff. de re iud. ad iud. s. si sup. et s. se. Solu. ubi loqui-
tur quod in rebus petitis habet executio. sed in aliis quod capiebant
in cam pignoris. et tunc quocumque allegare se habere in re sit sum-
maria cognitio. ubi ubi. secus autem ubi in ipsa re petitur sit exe-
cutio. nam tunc habet locum distinctio superior. Item in illis quod in cam pi-
gnoris capiuntur sufficit summaria cognitio sed in rebus vacanti-
bus non sufficit summaria ut hic. (Opponere) hoc ubi quod
iste potest se opponere contra eum per quo sententia lata erat. sed non ubi quod
possit impedire executionem sine. sed hic non dicat ubi quod ex quo
petit quod sua interesset quod non madetur executio. quod eius executio
impeditur ubi quod per suam non ubi fieri preiudicium absenti et igno-
rati. ff. de mi. etiam. s. si. Sed contra. ff. de re iud. cum sup. ubi ubi
quod preiudicat sibi nisi appellat. Sed ubi loquitur ubi presens erat tunc
late sine ille quod ex eo ledebatur. sed hic loquitur de absente et igno-
rante. Alii intelligunt quod hic ubi esse spale in beneficiis in quorum
collatione maior diligentia est adhibenda quam in aliis rebus.
et hec solutio ubi posse tolerari sine iuramentis ubi quod in executione
sententie si appareat contradictor quod summaria cognitio admitti-
tenda. ff. de re iud. ad iud. s. si rerum. et s. se. (Electione) super ele-
ctione utrinque. (Sua) lata inter capsum et decanum forte dice-
bat ipsam suam non preiudicare sibi. vel quod non est vocatus. vel quod
nulla est. (Super principali) bona allegatio. ff. eo. cum in tua (In-
cidet) i. sua intererat. (Eodem) mirum ubi si fide testes qui
dixerunt in exceptione. iterum testificant super eodem principali. ubi
enim contra. s. eo. cam. i. vt no. C. de testi. l. si. Item hi testes aut in-
ducuntur quod dicat id quod in primo testimonio dixerunt. et ideo
est superueniens. Aut aliud contrarium et tunc non esset eis credendum
immo puniendi essent tanquam contraria dicentes. arg. C. de non nu-
pec. gualiter. Item quod post publicatas attestaciones ad-
mittuntur. contra. s. eo. ti. intimant. iiii. qd. iiii. c. sunt incerti in
prin. Ad hoc sic respondeo quod si inter diversas personas sit de eisdem
rebus consimilis questio sicut est cum unus coheres pro parte sui
debiti agit vel contra eum actum est nihilominus alii coheres agat
et contra eum ageat. ff. de ap. a sua ab ere. et a simili testes super eodem
capto inducti in eam unius inducerentur et in eam alterius super
eodem capto. Et idem dicimus si etiam super eisdem articulis inter easdem
personas utrobique agebatur. sed ad aliud pertinet. quod primo fuit ad in-
teresse actum. secundo ad vindictam. vel primo agebatur ad repellendum
aliquem a litigando vel ad probandum quod sua. s. ageretur intererat. et
sic admittatur ad agendum. Sed aut inducitur super principali
super res petite sibi adiudicentur sicut hic satis probatur. C. ad
l. iul. de vi. pu. si quis ad. s. de ele. cum dilecti. Si enim sententia non ob-
stat inter alios lata. vel quod ad aliud agitur etiam inter eosdem
personas. ff. de re iud. cum super contra. et no. ff. de purga. ca. cum dilectus
multo fortius nec testium receptio habita ad unum et ad aliud nunc
productio eorumdem vel attestaciones alibi recepte. Obiectio
nisi autem sic ubi quod testes non inducuntur ut idem dicat quod primo vel
contra. sed ut veritatem dicat testes per utraque parte inducantur. et
quisque capitula pro velle dabit. et testes suum testimonium di-

cent. et quod habebit licetiam testimonium redarguendi potest
rit. et ubi fatetur quod si contradixerit priori testimonio non valebit
secundum nisi se legitime excuset. sed potest se excusare. quod aliter et alio sen-
su intelligebatur. ar. s. l. de non nu. pecu. gualiter. ff. de accu. dilecti
et s. s. oppones si priores attestaciones naturaliter valent ut re-
probet scias quare non valent ad probationem faciendam in principa-
li sed in iudicio. Rn. ad probationem non valent. quod ad hoc non fue-
rit inducti cum nec ad hoc ageretur. nec autem potest instrui cum quod incipiat
Ad reprobationem autem suam non obstat attestaciones prius recepte
quod per eas notorium iuris est esse esse mendacem et falsum ubi repellit a te-
stimonio. s. e. sup. e. Ad sciam autem obiectio occasione pu-
blicationis testium factam. Rn. quod hi testes non recipiunt post
publicationem attestaciones in eodem iudicio. quod modo agit ad aliud et
sic aliud iudicium. Item ad non nocet si in alio iudicio sunt publi-
cate. nec in iure prohibetur iuramentum. Quia autem iter easdem personas et ad
idem agit quod iuris sit. no. s. e. cam. (Rn. de d. minus ubi) Senten-
tia) quod forte sententia eo ignorante lata erat ubi sibi non faciebat preiudi-
cium. ff. de re iud. sepe. alii enim sibi preiudicium faciunt. Electio
ubi. s. petri subdiaconi. (Alus) bona videtur hec allega-
tio. iiii. q. iiii. si quis test. r. r. di. si roman. om. et tunc si non est bona. quod
ad hoc ubi valeat non sufficit consensus unius partis sed amborum p-
tium consensus intervenire necesse est. Item potest allegari aliquid ex
illis attestacionibus non ut plene probet sed ad presumptionem
faciendam vel potest dicere quod archidiaconus dicebat falsum. quod de eis
pe. nunquam in principali allegavit. (Recipiendi) quod nisi presens
sentiant nemo tenet stare testibus in alio negotio introductis.
vel etiam in eodem modo ad id non ageretur sed ad aliud ubi
C. de test. l. vi. (Super principali) super electione (incidit) super
sua (Aguntur). C. de repn. consensus circa finem. C. de quod. interro-
gati. ff. ad filla. si quis in gravi (Absolutis) non miteris quod non
mittuntur absolventi ad excoicatore. vt. s. de offi. dele. pruden-
tiam. s. sexta. quod illud obtinet quod non negabatur tenere excoi-
cacio hic aut negabatur quod dicebat lata post appellacionem. et
id non erat remittendus ad eum a quo appellaverat. ff. de sen. ex. p-
tuas. et s. de app. vt debet. Item non intelligas generale quod
quod libet excoicatur ad testimonium vocatus absoluitur. sed hoc id
est quod erant excoicati post appel. sicut continentur in registro. et
ecclesia tales convenit absolvere ad cautelam. vocatis tamen his
pro quibus sunt excoicati. et audientur si dicant excoicatum per ma-
nifesta offensa. ff. de sen. exco. solet. p. tuas. vel fuit specialis gra-
vel providentia. Alii dicunt hoc tantum. tunc obtinere quan-
do alie probationes deficiunt.

De his questionibus Et. j. (Alpherte)
l. vlti. (Remittatur) hec remissio fieri non potest in
causa matrimoniali. ar. de eo qui cog. con. vro. sue
super eo.

1. An sit statim erandiendus petens iudicem in testem velle adducere.
2. Petitio huius fieri debet antequam lis inchoetur in principali.
3. An possit iudex eam delegare aliis. et sic esse testis.

In electo filio aut quod dixerit se velle iudicem
in testem adducere statim erandiendus non est sed prece-
summaria cognitio. opem enim ostendere aliquas
verisimiles cam per quam presumatur quod super re de qua agitur no-
nit veritatem ar. quod nulla dilatio est danda ad testes recipiendos
sine cause cognitione. vt no. s. e. in causis. multo fortius hic neces-
se est cause cognitio ubi non potest esse testis sine preiudicio et mul-
tis expensis. et ubi id dixerim quod ubi cumque hic iudex quod evocatur ad
testimonium voluerit iurare se nihil scire de re super qua petit
testis dimittendus est. nam qui eius fidei committit ut testimonium
dicat de principali negotio et ei credere tenetur quod dicit se nesci-
re. C. de te. l. pe. ar. iiii. q. iiii. si quis testibus. Et est faciendum si
petitio antequam lis inchoetur in principali. nam postea non potest esse
testis iudex etiam si non nouo sciat. ff. q. vi. statuendum. aliqui tamen contra
dicunt. Item in casibus in quibus quis cogit ferre testimonium
habet locum hec decre. alias autem si non vult non dimittet litē et si
vult dimittere dimittet et fiet testis. Et cum casibus constitutio
nis sit naturalis equitas ne probationum copia minuat. cre-
do quod hec decre. videlicet simili ratione ad ordinarios extendenda
est. ar. ff. ad erbi. si ad erbiendum. et C. ad erbi. si res. arg. iiii.
q. iiii. si res. (Per ipsum) sed nunquid potest alius eam delega-
re totam et sic esse testis. Rn. non quod delega. vice delegantis fungi-
tur. ff. de offi. eius cuius. et iul. l. i. s. vl. Et sufficit quod fuit iu-
dex ut repellat a testimonio in eam principali. ff. q. vi. statuendum
nisi de eo quod factum est coram eo. (Per ipsum) idem credendum
est si plures haberet quod forte hic melius scit veritatem et forte alii
obliti sunt. (Exclusio) hec petitio erat iusta si in lris erat quod
si non oēs duo et c. hinc enim intelligitur impedimentum iuris quod
iudicando causa testimonium reddendi educit. s. de rescrip. sci-
ficatus. Alia autem petitio quod expectaret substitutio alteri in

Et hoc intel-
ligo. Ad d. bar.
2 doc. l. l. a dino
pio. s. si sup. re-
bus. ff. de re iud.
et petr. de anc. q.
hoc sequitur ad
ff. de re iud. incip.
efficacibus. colu.
iij. in fi.

Innocen. super secundo Decreta.

dictis iniusta erat si dicta clausula ibi erat. si non erat ibi p di
eta clausula erat iusta. et idē credere si vnus sol^o testis inder ef
set (Suspēditio) male ppter rōnē hic assignatā. als em bene
ēdpetit ita pcedere ptra cōmunes qñ agif de incorpalibus. s.
de eo q mit. in pos. c. i. (C. Testis) nūquid hunc postea pro
ductū in testē poterat comitissa dicere in psonā cū eū elegerit i
iudicē. ar. q. nō. i. q. i. offerat. xxx. q. v. hōrēd. (Suspēditio)
qñenue de scō pcessit. ff. de scrip. l. i. j. de app. ad pñtā. i. q. vj.
arguta. (Procedatis) de volūtate pñtū pcessit q cā remitteret
ad eos alias enim non liceret. ff. q. vj. si quis episcopus.

Significauit

Forma ista in qua recipiū
tur testes nō tñ senes et va
litudinarij. sed etiā oēs. et vbi sit statū publicatio
stñ nō expectato anno locū hzybi qñ est in posside
turis qñ dicit sū. s. dubitat qñ morientib⁹ aliqñs testibus q
sunt huius iuris cōfē. aliqñs possit sibi mouere litē et obtinere
qñ sue probationes deficerēt. Et est iustū qñ hic statuit. qñ nī
inūctus esset istēmodus pñtūis deperire posset ius talis pō
nariū possidentū. qñ ipse agere nō posset cū possideat nec alios
posset cogere ad agendū. C. vt ne. inu. ag. co. l. i. est ergo statutū
qñ testes recipiātur et publicetur perpetuo valituri. vt hic. et. j.
e. albertus. Vnde videt qñ etiā si esset aliquis in possessionē tñ
haberet actionem cōtra alium. vt in interdicto vti pos. vel pñtū
soria qñ tunc non hzy locum forma huius decre. sed illius que est
s. vt lit. nō contest. qñ in prin. nec est contra. ff. ad. l. aquil. in le
ge aquil. qñ in illa. l. dīco pcedi sū tenorē pñtūe decre. s. vt lit.
non cōtes. qñ. Item dicim⁹ qñ solēior cognitio summaria est
necessaria in forma pñtūe decre. qñ in forma huius decre.
ar. ff. ad. l. aquil. in. l. aquil. C. j. Itē vñ qñ be attestatōes nō va
lēt sū forma huius pñtūe decre. recepte si ille q pñtū agat
alium. s. si ali⁹ agit ptra cū vt pñtū ex pñtūis. Itē vñ qñ etiā si te
stes recipiātur sū tenorē pñtūe decre. qñ. et apñtū attestatio
nes an lit. pñtū. vñmō apñtū de volūtate pñtū qñ valent ad
eternam rei memoriā. et valēt sūc ille agat q eos pñtū sūc il
le qñ pñtū sūc qñ in isto casu illi⁹ decre. cōuertit ad istam.
sed si apñtū parte altera nesciēt. tñ nō valēt nisi postea ac
cedat consensus ei⁹. et hoc vñ tñtū obtinere vbi receptio tñ. pñtū
qñ recepti sunt ex cā et in casu a iure pñtū. qñ si receptio testū
nō teneret et ali⁹ testes sine cā reciperent litē nō pñtū. tñc qñtū
qñ partes cōfēntirēt publicationi vel attestatōi cōm pñtū
hoc nō valeret ad eternam rei memoriā. C. de iu. ca. l. i. s. qñ.
aliqui tñ pñtūcunt (Volētes). l. spontanei (Publica) potes
etiā cogere fundatores vt chartā libertatis tñtū faciant. C. d
fide instr. plures. C. de li. cā sicut datam. C. de condicē. ex le.
l. i. (Denunciatio). s. vt lit. nō cōtes. quonā. s. i. si sint ab
sentes expectabuntur. s. contra. j. de clerici. nō res. ex tue. ff. de
dā. insec. l. i. s. qñ pñtū. vbi dicit qñ sufficiat denunciare ad vo
mum. Sol. vñ sunt spāles casus. de hoc not. s. de eo q mit. in
pos. si aduersarius. Vñ def tñ qñ vbi sine pñculo expectari pñtū
expectari vñt quonā ipñs pñtūat denunciatio ista fiat. ar. ff. qñ
sine si. ap. re. l. i. s. itē cū ex edicto. Si vero sine pñculo expectari
nō pñtū tñc dñt recipi etiā absētib⁹ pñtū. ar. j. de pñtū. vñ. cū di
lecta. et pñtū sū tenorē decre. s. vt li. nō pñtū. qñ. i. rñ.

Causa

Quetalis erat. petebat ei mo
nasterium rē quā vendiderat
rat vel si nollent clues rē restituere supplerēt legiti
mum pñtū (Articulus). s. quantitatē valoris. forte tñ valet
ccc. quod est quadruplum pñtū (Ad aliud). s. deceptionis. exel
sum qui plene probatus fuit si res vendita esset pñtū. c. proba
uit valorē. cc. quibus. cc. abbas non vult necdē esse contentus
cum valeat. cccc. (Recipere). s. eo. causam que (Ad aliud) hec
aut ambo cum probare oportet. quasi si emptor nolit integra
re pñtū et non restituere rem nō poterit super beccerta sūa
ferri nisi sciatur quantitas illius pñtū. et.

- 1 Sūa mñmonij tenet etiā si in scriptis non feratur.
- 2 Pro publicatione pñtū. nisi contrarium probetur.
- 3 Attestationum publicatio qualiter facienda.
- 4 An credatur actis a tabellione scriptis sine publicatione. et
vide in nu. i.
- 6 Privilegiū publicationem quic facere teneatur.

Abericus

(miles inferip.) C. Mo. senten
tiā matrimonij tenere etiā si
nō ferat in scriptis. ff. qñ. i. in primis. vñ. qñ. i. si quis
cum clerico (recipi) vocatis quos res tangit. s. e. s.
gnificauit. Si autem reciperentur: quia timeretur de festina
ta morte vel recessu testium nō expectatis his quos res tangit
si essent absentes valet eorum testimonij. s. vt li. nō cōtes. qñ. i.
mo vel si cōtūa ceter abñnt poterit inder pñcedere in publi
catione testij. s. vt lit. nō cōtes. qñ. i. (Publicatio) s. quid
si contra publicationē factam diu obñtāf nūquid nō valet eo
qñ non fuerunt vocati quorū iterera t. dicit quidā pñtū p pu

blicatione nisi aliud probetur et oīa solēniter facta. ar. cōtra. C.
de contra. sti. l. i. et. l. optimam. C. de re iudi. l. i. C. de ap. qui ad
ei. instr. de fidei. s. si. Alij dicūt qñ si in publicationē pñtūatur
eos vocatos sic pñtūit vt in. l. pal. alioquin s. ar. ff. de ver. ob.
titia. s. pe. C. de pñtū. l. pe. C. de falsis. l. si. et. ff. de publi. l. qñtū
s. vl. et pñtū fieri publicatio vel in eadē charta antiā totū pñtū
sum cōtinēte vel in alia nō solū in pñtūa iudicis sed etiā p ta
bellionē et absentia iudicis dūmodo appareat pñtū pñtūa p in
dicem. aliter em nō valet vt. j. de si. instr. c. pe. et vl. (C. Pu
blicā) hec publicatio attestatōi ita fiat iudice ordinario se
dente p tribunali et vocatis quorū interest si adesse volūt. vt in
aut. de instru. cau. s. s. et si instrumēta. et. s. se. et. s. et hec dicim⁹. coll.
vj. ff. de adop. nā et ita. C. d. acc. l. vl. s. c. significauit. et vocabit nō
tariū qñ scripsit testes qñ attestatōes publicā de sunt quos sol⁹
tabellio recepat et nō adhibebat ei fides sine subscriptōe testij
corā alio iudice nisi coram illo cuius autoritate recepti fuerūt
aut. de here. et fal. s. sancimus. C. j. Est enim pñtūa scriptura
sū quosdam. sed ex quo sic facta est publicatio fides sibi adhi
bet nos cōtrarium dicimus. nam ex quo acta scripta sunt p ta
bellionē creditur eis inter easdē personas sine alia publicatio
ne. alijs autē nec profunt nec obsunt. ar. C. de dona. in dona. s. d
proba. qñ. ff. de iurei. s. et si possessori. s. vl. et. l. sequē. Si autē
inuenirent apud iudicē s. nō autēnticatā p tabellionē necesse est
hec publicatio. C. j. Itē hec vera sunt qñ pñtū defectus solēni
tatis testij nō pñtū dicere nō esse actis credēdū vel etiā instru
mento exinde pñtū tabellionis pñtū. s. si neget ea acta an
die: eodē mō sit publicatio li. pñtū. nō vt valeat ultra triēnium
ad pñtūdū in cām. s. valet ad interrūpēdā pñtū. C. de
pñtū. xxx. an. cū notissimū. de hoc plen⁹ not. s. e. cām. sic et si
et publicatio instrumētorū qñ cōfēcerat tabellio defunctus. j. de
si. instr. cū. p. et similiter instrumētorū vtustate pñtūtorū vel
alio mō. j. de si. instr. c. vlti. et pñtū hāc publicationē facere non
solū ordinari⁹ s. et dele. j. de si. instr. c. vl. et hāc vera sunt vbi atte
statōes vel alie scripture minus solēnes publicari et autēntica
ri pñtū s. vbi scriptura facta nō ē de eo qñ publicari pñtū. sicut
hic nulla scriptura erat de sūa sic fiet. iudex vocabit testes qui
sine interfuerūt. vel qui testator testamētū pñtūat vel qui aliqñ
cōfēcebat aliquem contractū. et tñ nō fuit inde facta aliqua scri
ptura per publicam personā redigi faciet in publicā et autēnti
cant sūam qñ pñtū erat in mēte testium tñ vt etiā in charta
non publicata vel nō autēnticata. et sufficit si iudicis autorita
te factum pñtū. vel poterit ad maiore securitatē ibi cōtinēri. qñ
iudex decreuit fidem adhibendam illi scripture. ad hāc facit. ff.
de iudi. de qua re. C. de re iudi. gesta. C. de testa. publicati. ff. ad
laquil. l. in lege a quil. si dele. s. eo. significauit. C. Simili mō
do facimus aliqñ fieri qñ vñ⁹ pñtūtor pñtū multos agit et hzy
vñam solam pñtūrationē. eam enim exemplari facimus et redi
digi in publicā formā et decernimus partibus pñtūbus et nō s
dicentibus eādem fidem illi adhibēdam ibi sumpto et autēnti
co sine originali et qñ possit fieri probatio. qñ quoddā gestū fuit
pñtūtor pñtūtor. ergo pñtū redigi in publicam formam
et plura instrumēta pñtū de fieri et pñtū cū vñ nō sufficiat oib⁹
ar. in pal. l. gesta. et aut. vt fratrū filij. s. illud. C. s. posset obñ
cere. s. illud obtineat qñ possit iteruēre publicatio i factis vbi
nō pñtū est instrumēta. tñ secus ē hic vbi ē pñtūtor instrumēta pñtū
C. et. et nōc publicatio ēget. C. j. Item quō sit publicatio hu
ius procuratoris absente dñō et nō vocato. Rñ. nil pñtūre fie
ri publicationē alicui⁹ gestū et plura instrumēta exinde sumi et
cōfēci. s. em sit idem instrumēta oib⁹ nō sufficiat imo satis expñtū
vj. ff. de eden. si quis et. in pñtū. et. l. veluti. et. instr. de testa. s. pe.
ff. de testa. l. vñ testamētum. exēplata vero seruata: fide nō sa
ciūt in aut. vt spō. largitas. s. et si sup. col. ir. ff. d. bo. pos. sūm ta.
l. i. s. s. standu. ff. de fidei. l. quicunq. et hāc his verbis vt
tur in hoc casu qñ publicat gestum melius tñ dici vt publicari
vel instrumēta edi. s. qñ sumpto fides adhibēda decernitur.
C. Ad aliud autem rñdeo qñ ex quo procuratori concessum est
qñ agat pñtūres. et per pñtū qñ pñtūratōem faciat publicari et
multiplicari cum sine hoc mādātum sūi commode explere nō
possit ar. ff. de procur. l. ad rem mobilem. et. l. ad legatum. et. s.
C. de offi. dele. c. pñtūrea. C. j. Quidā tñ dicūt qñ be publicationes
de gestis. s. sine scriptura habitis pñtū fieri etiā partibus nō vo
catis pro se allegatā: qñ nūqñ inueniuntur expñtū qñ ali qui
vocari debent. s. primo dictum est securius: hoc autē est certū qñ
si illi quos res tangit vocati nō veniant qñ pñtū fieri hec publi
catio. ar. aut. vt spō. lar. s. ad hoc. C. j. Et si sit instrumēta. qñ
alium nō tangit spāliter vt pñtūlegiū vel indulgētia generalis.
tunc vocari debent hi quos res tangit vt ad minus solēne edi
ctum emitti. ar. optimū. j. de clā. de spō. cum inibitio. j. qui
ma. qñ. pos. cū in tua. et. j. de sen. erco. c. statum⁹ aliter non va
lebit pñtū. publicatio nisi fieret p illi⁹ qñ cōfēcit pñtūlegiū
tūc enim satis posset dici qñ vellet publicatio etiā nullo edicto
emisso: qñ ipse de nouo eidem concedere posset. Sed contra vi
det. j. de

a Sol. Car.
in cōn. cñ. i. cñ.
rñdeo qñ succē
dūt dicit h nō
tabile. s. qñ cita
tio ad domū nū
quā sufficiat nisi
qñ inuenit expñ
sum de iure. Et
qñ sufficiat ci
tatio ad domū
vide p bar. et o
cto. in. l. i. s. p
ter. ff. d. dā. in se.

b Per illuz
De hoc dicto et
eius veritate vi
de latissime per
fel. in. c. cū oliz
co. v. in si. et se. p
totū. s. d. re in.

detur. I. de confir. vtili. cum dilecta. sed potes dicere qd ibi no fuit emissum aliquod edictum: s. aduersariis no paruit et fuit auditus. S. si contrarium diceretur in instrumentis magne fraudes et preiudicia possent peruenire cu vltimis de falsitate primoru vel suspicionem nil posset dici. sed in publicatione eorum q nondum sint in publicam formam redacta no pot tantu fieri p iudiciu: licet et ibi multum fieri possit.

In tua dioce. I. (eorum de iur. iur. iij. vel. rñ. recepti fuerunt. an pñt mñimoniu qñ ingrit an sint p sanguine fm tenore pñonis q est. I. de clā. despon. c. iij. (Primi). rñ. vel. rñ. (Posteriorib⁹) tribus vel quatuor. (Preferant) s. expresse no respondeat hmoi qñt. tñ innuit hanc responsionem. s. q secundu dicta pñteritorum. Testium est procedendum. (Preferant) nñquid si mor tui sint primi valebit dictum quod in primo iudicio viderit videtur qd sic. I. co. presentata. C. de testi. l. vñ. Sed nos dicim⁹ contra. quia pro nulla est vox eorum: et illa iura non tangunt hic. quia ibi iudex ordinarius vel delegatus succedit in locu arbitri unde de iure esset qd si primus esset iudex quod decetero no pducuntur s. idē testes ex quo producti fuerunt coram eo cui successit. s. eo. causam. j. C. de iudi. properandum. s. sed si autem. sed in primis qui testes recepit arbitri fuit qui no est tante autoritatis sicut iudex. C. de arbitris. l. j. statutum fuit is contra quem testes producti fuerant ratas haberet attestaciones coram arbitris receptas: vel de nouo si dem recipere tur super eadem causa. at hec causa no est eadem cu prima. prima em fuit inquisitionis hec est actionis. Item ad aliud in prima agebat: ad aliud in scda. et ideo producti in prima no va lēt in scda. s. e. venies. Ad aliud ad pñungēdu matrimoniu (Ob aliud) ne filii sint illegitimi. vel. i. vt satisfaciatur sacerdoti. I. quistori de consanguinitate inter eos. (Quoniam isti). iñ. vel. iñ. q iurāt ad separādū et vere maneāt illicita copula. (Prior res). rñ. vel. rñ. (Testimonia). et etiā si tot essent nñero et no pla res). s. de proba. ex lris. (Casu). l. cum agitur de matrimonio coniungendo vel separando. s. e. series sicut tenore: q nec snia transit in rem iudic. j. de re iudica. consanguinei. tamen qto circa maiora periculum vertitur tanto diligentius inquirere debet iudex.

Constitutis in pñtia nra (non teneri) no repellere a testimonio. s. dic b i oñu archiepī esse q hoc no credidit pcurasse vel ad min⁹ in eius fa uore procuratū est. alias aut ser⁹ esset. rñ. q. iñ. quisqz metu. ff. de iur. iur. cum qui Inuito de hoc no. s. eo. c. intimauit.

Constitutis in pñtia nra (ad ipm epm et iudicē pñcipis vel epī. Testificata) hic bēs q post publicatas attestatio nes sup pcessu i cā mñimoniali. no lz testes inducere. s. vt lite no cōtest. ad hoc secus si sup cōsanguinitate vel alio i pedimēto. s. e. cū i tua. r. e. series. (Judiciu) posterior forte post sniam pragen. epī. pñceps sup pñmatione snle lras impe trauit. et iteru sup cassatione vtriusq pcessus. s. epī. et aliorum delegatorum fuerunt iudices impetrati et sup eis pcessibus tes tes p ducti fuerunt: et anteq aperirēt dicta obtēte fuerūt belre ad eosdē iudices vel etiā ad alios q no est ibi vis ad quos sint litere obtente qbus eis mādāt q sup eis pcessibus iter testes reciperent si partes velint cu priores attestaciones no sint pu blicare. Quos si iudex forte cognouerit q in pñlo testimonio aliqua omisit. vel aliā instam cām attenderit alias em no licet vt aut. eodem. q. quoniam vero multi. ff. de questi. repeti. nisi super alio articulo vel ad aliud ageretur.

Iscet ex quadam (grates) senes q in consanguinitate. rñ. q. vñ. c. j. argu. ff. de fid. in stru. l. j. vel dic grates esse qui non sunt leues mor bus similis expositio. ff. de le. h. cū pater. s. de seru. c. j. (duob⁹) no q necesse q qlibet a duob⁹ audierit s. necesse est q d plures sint principii huius audicionis et est fm hoc. ar. q si volo pba re in iudicē de vñ vel seruiente aliq et vñ dicat de vno ali de alio actu q phatur. tuti⁹ credim⁹ dicēdu q qlibet testis ab eis dē duob⁹. et codē tpe audire dā a lias in suis dictis erūt singu lares. s. de ele. cum dilecti. de hoc no. j. de acc. qualiter. h. (De mōstratione). ff. si cer. p. certum.

1 Copia articuloꝝ et capituloꝝ probandum dā dari par tibus et cur id fiat.

2 Nunquid interrogationum copia sit danda parti.

3 Quid agēdu ad hoc vt testiu sup tota cā valeat testimonium.

4 Qua de cā iterari possit interrogatio

Er tuas nobis lras (audiēdu) In der tñ ex officio suo potest facere. arg. ff. de qñti. l. repeti. j. c. cum clamor

1 (audiēdu) vel nisi obscure dīxisset. s. e. cum clamor. (Capitulis) no. q caploꝝ vel articuloꝝ pñadoꝝ expedit copia fieri partibus vt postea non ita de facili audiat si diceret qd sup illis articulis deponere no debuerunt: s. si non fiat nihilomi nus valet eorum receptio s. libere audietur pñadēcs si dīre rit sup articulis impertinentibus. (Interrogationū) aut q sunt sup circumstantiis no effaciēda copia partibus quia ipse tantu datur ad instructionē eraminatoꝝ et si interrogauerūt de alio quam deberent non sit pñudiciu partibus. arg. ff. de inter. act. l. h. (Sed si vult dare copia non peccat et no. q pro ducēti testes pro maiori parte est vtile dare articulos sup qd vult producere testes. q nec iudices nec testes sunt semp instru cti et de facto et de iure qd de omnib⁹ necessariis scirent interro gare. Sed illi pñtra qñ producunt no est vtile nisi ad hoc qd su p capitulis melius scirent facere interrogatōes. (Itē not. hic nec iudex nec partes debēt sustinere qd testes iurent dicere veritatem tantu sup articulis datis. q si no valeret testimoniu cor sup aliis q pñtingūt et. s. sup illis articulis tantu. s. dñt in rare sup illis articulis datis et etiam sup cā. et sic valebit cor te stimonium sup oib⁹ q faciūt ad cām. s. e. de testi. iñ. q. ar. horta mur. j. de accu. cum vile. (Negligēter) si em ex certa scia vel cā omisit interrogare. s. q no deberet. tñ etiā a pñcipio capi tula sup qd interrogari pñtisset dedisset no tñ iterare i terro gatio: sed si capla sup qbus interrogari debēt cēt. a iudice approbata partibus pñtib⁹ et postea essent aliqua omissa sup illis bene iterare i interrogatio. (Itē no. q hic no loquit⁹ d interrogacionibus q sunt a testibus sup circumstantiis non cō tingentibus principaliter negociu principale quales sunt de loco vbi fuit celebratus contractus et de tempore et hmoi con similibus. De his enim queritur vt discernatur eorum fides de quibus no. s. e. cum cām. (Sed loquitur de capitulis q sunt circa principale negociu. vel ei annexa vel potius sub eis comp bēdunt sicut est qñ itēdit pñare pñscriptionē qd qñrat de titulo vel de cōtinnatione tps et de bona fide et dicimus q de his q rere d. s. iue pars dederit de hoc articulo sine non. s. si non q rat iudex de his repetēdi erūt testes. nā in culpa crit iudex et no pars. de hoc qd super articulis his non rñdet. ipse enim eos eraminare d. s. e. cum cause. r. s. de pb. c. l. j. non ps. q p eos subornari no d. s. e. cū cām. de pba. l. j. Nec ēt ipso testibus no ē imputādū si nesciūt oia capitula q sunt necessaria ad pñ dūm pñscriptionem. s. dices fm hoc vt q iudex suppleat de facto qd no lz vt no. s. de postu. c. bone. j. s. rñdeo hoc esse ta le factū q lz supplere. q colligif ex actis. s. q ex quo admissus est ad pñdūm pñscriptionē. et sub pñscriptione cōprehēdāt titu lus p pñs admissus intelligit⁹ et ad titulum pñdūm.

Iscet dilectus filius. In. (Partes) q ambo forte partes p duxerūt testes su per principali. et ideo vtraq pars se productos re probare volebat quod poterat. Et idē dicimus in scda repro batione. s. q vtraq pars poterit testes inducere ad reproba tionē suorum testimoniu. ar. ff. de le. iñ. fidei cō. s. si decet arbitrum

1 (Quartos) lz quelibet dilatio ad instruēda cām no sit dā da sine cause cognitione. iñ. q. iñ. q. spaciū. et in prima dilatio de modica aut nulla cognitio requiraf. vt no. s. e. in causis. tñ ad reprobadū testes no dabit dilatio sine gradio i cause cogni tione. tñ semp dabunt dilatioes et breues. et hoc pñaf q nisi odio se essent hmoi dilatioes no est rō quare quarter vltiores non darent ad reprobatōne testimoniu. Inn. qu artus.

Resentata ecclesia sancti petri (Ab eis dē) partibus (solo) dñio etiam arbi tri no valebat de hoc no. s. de of. dele. cām. (Solo) hic videtur expirare arbitriu si multu abscedat arbitri. tñ b no est vñs quaqz vñ. nā lz non possit citare partes ad remo tas ptes. pñt tñ si hoc expñse actū est. s. q a remotis citet illud facere. si at no sit appositū i cōpromisso no poterit cū citare nec cām agere extra territoriu rei. s. ibi sic q arbitria ad istar iudi cis redacta sunt. ff. de arbi. l. j. alñ dicunt q p duas dietas citari pñt. ar. s. de rescrip. nonnulli. Adeli⁹ dñ q nisi als expñs sit su pi loco vbi cōmissus scñ ē vt ēt i secessib⁹ si arbitri talis sit q cō suenit in secessib⁹ agere. et iurta vñb vt locū cōpromissi dñmō sit sine granamine alicui⁹ pñs citare partē. ff. de arb. si cū dies s. si arbitri. (Videatur) sicut i veritate expirauit. (Facta) no. pñfides et alia acta factū respiciētia corā arbitris valere in iudicio ordinario. C. de arb. l. pe. s. pe. In testib⁹ tñ aliqd spāle statuit h. e. no. de b. s. e. cū in tua. s. an li. 2t. facta corā arbitris sufficiat corā iudice. ar. est h ar. pñra. q in la no bz vñgorē. mul tomin⁹ lit. 2t. nisi quo ad interrumpēda pñscriptionē. C. de arb. l. pe. s. vl. Optidē iō aut sernaf hec optio caplo soli et non ar chi. q archi. eos produxerat. vñ no poterat eos recusare. iñ. q. iñ. si qd testib⁹. (Recipiāt). hic vult dicere q iudices proce

dant pacta habita corā arbitris. ita tñ q si voluerit ratas hfe
attestationes corā arbitris receptas possint. als fidē testes ite
rum recipiē. 2 b verū est si testes viuat aliqñ necesse bz eas
bfe ratas 7 hoc est tractum. C. de test. l. vlt. C. de arbi. l. pe. in fi.
(superfunt) id est viuunt. Inno. quartus.

Nuper nobis (nobis iuratus) nisi quo
ad psumptionem. rrvij. ff.
di. de sacrosane. viij. q. iij. c. i. r. q. iij. p. l. x. lxx.
vi. di. tanta. (iuratus) contra. xi. q. i. quicunqz versi.
omnes. sol. illi derogatum est vel illud est spale pūillegius q d
cessit imperator episcopis in causis que mouentur in iudicio
seculari. qz in causis que coram ecclesiastico iudice mouentur nō
pōt concedere pūillegium (iuratus). s. e. tñis. C. de te. iureiur.
xxij. q. ij. ad monere.

Venerabili filio. M. (cōgregatis)
supple suppli
carit p canonicatide. m. abbatie scilicet martini.

- 1 Que cā sit q post publicationē prohibentur testes p duci.
- 2 An post appellationē liceat pducere alios testes.
- 3 Testiū dicta obscura non sunt p alios declaranda.

Cum clamor. C. i. r. spale est in in
quisitione q ex puro 7 me
tū ad hoc quin semp testes pducantur. 2 est rō. naz
ideo phibent testes post publicationē p duci qz timef subor
natio testium. In aut. de test. s. si vero. S. b. c. f. in inquisitione
nō timef subornatio testiū ex parte pducētis. cum null⁹ alius
sit ibi ps nisi fama 7 iudex. C. i. r. ipse iudex semp habuit apd
se publicata dicta testiū. sine p se receperit siue p tabellione. s.
forte oppones q si qd spāl⁹ deputat⁹ est ad ministeriū inqsi
tionis. 7 illi sunt publicate attestationes. nūquid ipedit alios
pducere credim⁹ idē q supra dicim⁹. nā si sit minister inqsi
tio nis: nō tñ bz ins i inqsi tione sicut pcurator q nō pōt remoneri
post lit. 2t. nisi cā cognita. ff. s. pen. post lit. 2t. l. l. se. at. iste sp
mutari pōt. i. de ac. olim. 7. i. d. re. in. cū. 7. 2. A. C. i. r. nō vñ qd
possit appellare. nā nō vñ sua lteresse. nisi forte appellaret noie
superioris q ingri mādauit. 7 ad inqsi tione psequēdā ipm depu
tauit. vt in pal. c. oll. C. All⁹ tñ dicūt q h inqsi tōr ins bz in in
qsi tione ita q mutari nō pōt ex d cept 7 poterit appellare sicut
q agit pupillari actioe. 7 postq sibi publicate fuerūt attestat
tiones nō poterūt p duci testes nisi phare collusio. i. de col. c.
vl. ff. de iureiur. cū q. s. in popularib⁹. ff. de pop. act. l. ff. de ac
cu. si cui. s. i. r. 7. Et rñdes huc decc. qz h nō erat spāl⁹ erecutor
inqsi tōis. vel qz nō dī. h q de nouo lterrogent antiq vel noui
inducantur ppter spālitate cā inqsi tōis. s. ppter obscuritatē
ipoy. pmet em ad officiū iudicis. vt ipm se sic exponat. 7 forte
hec dilucidatio nō est faciēda ad petitionē partis. s. ex officio
iudicis. vt no. i. de accu. cū dilectus. C. i. r. dices qñio iterum
introducuntur alii cū sup b eodē articulo p duci sunt aliq
mā. post aptione nō lz pducere aliquos vt mutēt qd dictū est
vel etiā addāt. vt in palleg. aut. s. si vero. idē videretur 7 si ni
bil dixerunt. nā tñ nō pnt itey p duci cū sibi suspitio suborna
tōis sit. s. secus sit vbi obscure dicūt. cū obscure rñdere nō per
ola idē sit q nō rñdere. C. i. r. 7 vbi volūt priorum dicta com
probare p testes etiam post publicationē puta p testes tuos p
bani me emisse die 7 ali alius pbat ea die me alibi fuisse. pos
sum etiā post publicatas attestatōes alios pducere ad pfirmā
dū priorū dicta. s. qz eadē die fui pñs 7 em arg. p dicit ant. 7
s. e. ex tenore. nec ad pfirmandū poy dicta semp admittēd⁹ sū.
nam cū habui dilationē ad testes pducēdos nō est mihi dāda
alia dilatio nisi cū cāe cognitiōe. vt no. s. e. i. cāis. vt i casu pñti
notari pōt. nā in isto casu satis apper qd subueniendū ē mihi.
7 meo sacro credēdum q maliciose hoc nō peto. pbabil⁹ enim
credere potuit q sufficerēt mihi duo testes ad pbādum 3ctus
s. supueniētib⁹ pbatōib⁹ aduersari cognoscit⁹ sū. C. i. r. s. 3
si aliq primo dixissent obscure. ali⁹ min⁹ obscure tñe lz q obsen
re dixerūt eēt interrogādi sup expōne dicto 7 snoy. tñ ali⁹ ad
hāc obsenritatē declarandam nō essent admittēdi. nisi sicut vi
ctum est ad pfirmā dū poy dicta. Aliq tñ dicit p dicitis dicē
tes q nō dē testes nō sunt itey repetēdi ad declarādū qd obscure
dixerūt. nisi qñ adeo ē obscurū q null⁹ bz intellectū. sic at pōt
intelligi. s. diuersis modis. tñ qd dictū ē ex 2 suetudine 7 re
cipiat aliq interpretatiōē illā bēbit ar. ff. de leg. minime. alie qñ
in benigniōē pte interpretab⁹. ff. de leg. benign⁹. i. de spō. inue
nis als verboy significatiōi statuit. ff. de 2di. 7 demōst. l. i. s. j.
vt 3 introductorē tñe interpretandū ē. s. de pba. in pñsentia.

- 1 Canonica infamia p penitentiam tollitur.
- 2 Emendatio criminis quo appareat.
- 3 Mortali peccat qui temere iurat.
- 4 De publico cōdēnatus crimine semp ē infamis.
- 5 Excoicatus an semp repellat a testimonio 7 vide in nu. 7.
- 6 Excoicationis snia etiā iniusta tenet.

- 1 **T**estimonium (Eius crimē) 7 de quo
nō ē dēnat⁹ nō irrogat
infamiam in cā civilī. Infamia cñ canonica tollit pñia.
vi. q. i. l. i. s. infamia civilē nō. ff. q. iij. s. h. colligif. s. alñ sñr di
cāt. (Reprobaf). vi. q. i. illi q crimē. s. e. sup. e. j. C. i. r. Emendat⁹
emendatio appebit si occultū est crimē p sacerdotē q dicat cū si
bi cōfessum. vel vt qdā dicūt ei⁹ simplici verbo credēdū ē. suffi
cit aut occultam pñiam agere. vbi crimen occultum est. Si ve
ro crimē ei⁹ est manifestū dñ manifesta cē pñia. s. nō solēnis. ff.
q. i. si peccauerit. rlv. di. s. illud. l. dist. i. capite. j. de simo. nemo.
3 **C**onfessionem. vi. q. i. qñqz. Et intelligit hoc vñ vbi falsum
iurauit 7 s. licitū iuramētū venit: s. si nō falsum. s. tñ temera
rie iuramētū iurauit vt ē s. illicitū iuramētū venit q nō ē pñ
rus. qz facit 3 iuramētū. s. qz temere iurauit. rrv. q. iij. si aliq d
nō ē repellēd⁹ a testimonio. s. e. 2stitutis. S. tñ qñbet temere
iurās mortali peccat. rrv. q. i. c. i. r. q. iij. necesse. 7. s. d. iureiur.
c. 7 si xps. sed pōt dici hoc cōde esse. qz ex quo tale iuramētum
nō seruat seipsum psumit de talib⁹ penituit⁹. vel pōt dici q
etiā temere iurās repellit nec obstat 3ia q loquunt⁹ q pñt red
dere testimoniu 3 et q als coegit vt indurit ad pñādū temera
ria iuramēta qd in coy odiū factū est temerarium ē iuramē
tum nō repellit a dignitate. j. de iureiur. sic nostris. alñ tñ con
tradiciunt. (Periurū) rrv. q. v. si qz quic⁹ paruli (In cri
minali). ff. q. vij. apli. ipsi testes (De crimine) nisi secum sit di
spēsati. vt nisi sit in iteg. rest. vt no. j. de re iudi. cū te. C. i. r. De
crimine) publico de quo dēnatus semp sit infamis. ff. ex qui.
causis inf. irro. athletas. s. calūniator. vel etiā in pñuato si de
scēdit ex ea actioe q etiā dānato i puato in dicio infamia irro
garet. vt furti. et vt bo. rap. ff. de his q no. infra. athletas. s. ff. 7
duab⁹. ll. se. 7. ff. de pu. iudi. ifa. ff. s. cri. stel. l. i. r. iij. 7 idē etiā si
de crimine puato qd etiā dēnato nō irrogat infamia. nā cū nō
possit promoueri nō poterit sacerdotē accusare. sed laycum po
test accusare 7 testificari in eum 3dem etiā dicimus 7 si ex
piatur de crimine qd nō infamat. vt bñc. 7 siue sit cōdēnat⁹
siue non. C. i. r. Per exceptionē de crimine in quo perseveret.
si aut egisset pñiam. tñc ita audietur aliquis excipies 3 cum
de crimine sicut au dicitur excipies 3 electum petentem confir
mari de quo no. s. de elec. dudum. ro. 7. s. d. accu. sup bis. vt dic
hic exceptionē dēnationis crimine facta. C. i. r. Per exceptio
nem) sed qd dices in excoicato. sed nunc absoluto. nunq pōt
ferre testimoniu. ar. q. non. iij. q. i. c. i. r. s. vbi multū de hac
materia notatum est. vel dic aliter quā sit ibi notatum q nun
quam obstat testi: qz fuit excommunicatus dummodo non sit
absolutus. Sed necesse est crimē probari propter quod excoi
catus fuit ad hoc vt repellatur. ne cōstant rationes que ibi
sunt notate. puta qz non fertur excoicatio nisi pro magnis cri
minibus. rj. qd. iij. certum est. 7 assignamus talem rationem.
excoicatio non est culpa. sed est medicina vel penitentia. ff. q.
i. multi. 7 ideo eo cessante non dñ aliqua infamia remanere. ff.
de his q no. infra. i. c. i. r. Sed dices lz pena excoimunicatio
nis nō sit pñti pene tñ lpositio p iudicē facta est pbatio culpe
q non nisi pbatā culpa irrogatur. ff. q. i. nemo. Rñ. q. sepe sine
manifesta 7 solēni pbatōe q excoicatur hoc ipso q pñs non
est in termino 7 tamen potest esse qd legitimo impedimento
detentus est. 7 sic est iusta excoicatio sed tamen causa vel cul
pa non subest. vnde postea probato impedimento sine diffi
cultate absoluitur. iij. qd. v. c. j. de re iudi. cum bertoldus.
- 6 **I**tem sententia excoicationis etiam iniusta tenet. rj. qd. iij.
c. i. graue ergo eēt q ppetuā sibi infamia irrogaret. ad hoc ergo
vt nō obstat ei snia excoicationis oportet q pbat etiā culpam p
qua excoicatus est. ar. ff. de his q no. infra. i. c. i. r. Ali⁹ tñ dicūt
q vbi qz pñmar esset in parēdo sup crie de quo dēnatus eēt
7 hac cā expresse assignata excoicare. qz talis excoicatus bene
repellet etiā nō pbatō crie. 7 idē dicūt si etiā amoueret ex offi
cio vel ordine ppter inobedientiā sine excoicationē. ar. iij. q.
i. c. i. r. ff. de his qui notā. infra. l. i. s. ignominie. 7. ff. de iur
di. cum pñor. 7 idē vt dicēdū si nō esset cōdēnatus. s. tñ cri
mē esset notorium. vel etiā nō esset notorium: s. tñ iudex expul
sit in snia q nō vult de tali crimine penitere qd commisit. is
excoico cum ar. p dicitay legū. s. si tñ bñ attēdas in oib⁹ bis nō
est cā cum expellendi excoicatio. s. snia sup crimine lata vt cri
mē 2missum C. i. r. Et ideo meli⁹ vt dicēdū q nō sufficit ad re
pellendū quēq a testimonio pbat q fuerit excoimunicat⁹ ex p
sa cā criminis in excoicatione nisi fuerit tale crimē expremum
in snia q ipso facto infamaret. cum acta snia de alijs crimini
bus emēdatus sit. 7 infamia canonica cesset. nec est simile de re
misso cā ignominie vel exautorato. cuz neutriū boy interuene
rit in excoicato. 7 rñdeo obiectionibus. ff. de his q no. infra.
l. i. s. ignominie 7 alijs. qz exautorare militem vel remouere
ab exercitu vt ordine vel iudicē remouere a senatu. de quib⁹
ibi loquitur est proxima cā 7 pena delicti. sed excoicatio vt pñ
natio a

a Ex officio
Ad hec de i. In
no. ad de bart. l.
extranaga. ad
rep. Et sua dis
putatiōe inci.
inde maleficio
rū. 7 pe. de anc.
in pñ. rrv. co.
fi. i. pñ. aci. cōfi. i.
qñe que vñt 7
bar. in. l. n. s. si
publico. co. iij
ff. de adul.
b Ex consue
tudine. Ad de
fely. in pñia gl.
decc. co. ij. q re
fert hoc dictus
Inno. 7 ad In
no. h. Ad de Jo
an. de Inno. in
l. i. colū. j. ff. de
duob⁹ reis ale.
de Inno. in pñ.
lxxij. co. fi. i. pñ.
in. j. no. 7 Lar
di. in pñ. crev. fi.
co. fi. in fi. 7 ale.
in pñ. clvi. col.
iij. in. v. volu.
vbi q in dictis
testiū attēdit
q vt plurimū
fieri solet.
c Penituit
se. Ad de card.
in consil. rrv.
inci. ad vñbia
singulr. col. l.
circa medium.

a Certe quando
attestationes.
Sentit hic ino-
cē. q. sola publi-
catio testiu. &
cessus peludat
viā noue pdu-
ctiois. ita intelli-
git pe. d. anc. in
cōsil. cecitū. in
cip. ad euiden-
tiā pmitto in p-
ma colum. tibi
banc opt. & de
quo latissime p-
fel. in ca. frater
nitatis. s. co.

Innocen. super secundo Decreta.

ad restitutionem possessionis de reb⁹ tñ spūalib⁹ nō iuratur de calūnia. s. de veritate dicēda sicut qñ petitoriolagitur. s. de iur. calū. l. f. as. (Cum possessione) sup spiritualibus. ¶ Ab eis dēideo hic abbas et conventus sancti adich. regunt tāq̃ honestiores ob yebemētiore causas. C. de pen. l. si. qui si egerāt. ut p̃ter ip̃a l. f. a. q. si solus abbas egisset ip̃e solus tanq̃ honestior regri posset. S. in hoc casu dicit qdā q̃ conventus cōputato in ip̃so abbate regri posset. q. honestior et veracior reputat totus conventus et abbas et monachis p̃putatis q̃ solus abbas.

2. ¶ Itē no. q. qñ abbas cōstituit pcuratorē in cā monasterii. in ip̃a cā nō poterit esse testis. l. si alio possit. i. de iur. iur. et si p̃p̃s in si. Sed si cōventus agit p̃ pcuratorē etiā si tāq̃ honestior p̃sona iuret cōventus de veritate dicēda tñ sūde illi monachi qui iurāt de veritate dicēda recipiēti in testes et p̃ vtrāq̃ pte valebit eorū testimoniū. sed qñ iuravit ut honestior p̃sona. tunc dicitur eorū vtrāq̃ se et nō p̃ se. ¶ Sed q̃ras nōne eodē mō recipiēti abbas ad vtrūq̃ sicut monach⁹. Rñ. nō. q. abbas tñ legitim⁹ defensor ē. et id duplicē p̃sonā gerere nō dī. agētis et testis. s. in alio casu null⁹ monachorū est defensor. s. cōventus tñ. et id singuli monachi. et etiā ip̃e abbas pōt ēē testis. q. l. i. strumētū dī car abbas et cōventus cōstituit talē pcuratorē. tñ ip̃e abbas ut p̃ et mēbrum cōventus ut loq̃. et nō quasi principalis defensor. (Abbas) bi nō erāt syndicus p̃ quos facta fuerit lit. cōtest. sed p̃ tñ placuit q. p̃ hos iurare. et alio etiā egati et iuri p̃sonabit. cū eēt capita cōventus. posset tñ et aliis p̃mitti hoc iuramentū.

4. arg. ff. de iur. iur. c. i. ¶ Mōie suo quia de cōventu. et idē iuratur nōie suo. et idē est q̃ inter rñdentes faciet numerū. sed si ip̃e aliud crederet q̃ qd maior pars cōventus sciret cū tanq̃ p̃ vniuersitate sit irritatū rñdebit sū placitū maioris ptis non sū sū. Crederē tñ q. si abbas nō tāq̃ p̃ vniuersitatis vel tāq̃ vnus de vniuersitate. s. tanq̃ principalis. puta. q. forte alia habebat dīnisa. sed hec iura de q̃bus agit cōmunia hēbāt p̃ indiuiso. tñ ip̃e p̃ se sū placitū non tāq̃ syndicus sed tanq̃ principalis p̃sona rñdet. p̃ conventu aut. rñ. placitū maioris partis cōventus. si aut hic de cōventu non esset non in alia sua vel nōie suo. sed cōventus tñ iuraret et responderet vel dic ut in glo. s. totius. ¶ In alias. ¶ Dic iurat in alias eorū quorū pcurator agit. q. nō est pcurator. nec aliquid h̃z facere in cā. sed ministeriū tñ h̃z et organū est eorū in quorū alias iuravit. Si aut esset pcurator. vel syndicus. tñ in talib⁹ in quibus h̃z pcuratoribus iurare de veritate dicēda. l. qñ sibi sit mādātū. ff. de iur. iur. iur. iur. dē. de hoc nota. s. de iura. calū. c. si. tñ nō iurat in aliam alteri. sed in suā qd satis hic apparet. vbi dicit q. a syndico inquirat qd credat vel sciat. vnde apparet q. de sua sūia vel credulitate debet respondere nō de alterius. ¶ Itē cū in decisu iuramento tutor et pcurator iurare debet in alia sua. nā illi sūriū esset q. in alia infantis iuraret. cur nō idē in iuramento qd sit in p̃secutione cause. ¶ Itē hic admittunt isti conventus ut faciāt alios iurare in animas suas. q. placuit partibus. s. de test. tñis vel dic q. autoritate hui⁹ decr. hōdie licitū est oib⁹ collegiis p̃ alitū iurare. et hoc idē q. cū collegiū in causa vniuersitatis fingatur vna persona dignū est q. per vñū iurēt. h̃z per se iurare possint si velint. C. de iur. calū. l. si. h̃z hoc etiā et etiā ppter facilitatē pōnēdi et respōdēdi alio aut quilibet per se in aliam suam iurare debet. s. de iura. calū. c. si. et in p̃tractādīs. Impator etiam per alium iurat. l. si. di. tibi dñō. (Partis ibidē) refidētum. r. q. h̃z ius aī medii. (Ip̃orū) cor. l. q. mādabant qd in alias eorū iurent. ¶ (Veritate) Mor. q. vbi iurat de veritate dicēda. tam pōnēs q̃ rñdēs nō qd credit. s. qd nouit dicere dī. ar. ff. q. i. r. hortamur. s. cum iurat de calūnia ibi q. creditur pōnēs et rñdetur. C. de iuramē. calū. l. si. ¶ Itē si esset cā cū illis vbi iurat de calūnia nō esset necesse q. in alias conventus iuraret. s. in aliam suā tñ. et sū placitū positionib⁹ rñdere. s. de iur. calū. cū cām. (ip̃i) abbas et prior. (Illos) conventus. s. In quorum. s. totius vel maioris ptis conventus ibidē refidētis. nec sufficeret q. in aliq̃ positione maior pars p̃sentiret iurantiū nisi eēt maior pars conventus ibi residentis. et est hoc ea rōne. q. minoris partis conventus p̃sentio nō pōt p̃indicare toti conventui. ¶ Et est nō dignum q. q. iurat in aliam alterius nō qd sibi videt. s. quod dicitur ab his in quorum alias iuravit dicere tenet. et debet sic componi iuramentū. Nos iuramus p̃ talē q. veritatem dicim⁹ si. l. si. di. tibi dñō. Vel si nō essent p̃ntes illi in quorū animas iuratur. si per literas vel aliter certum est q. pcurator p̃sentio pōt in alias iuramentū iurare. et tñ vtrū iurare sic. ego in animas talium iuro dicere veritatem quam scierint. v. meli⁹ iuro.

In alias eorū q. ip̃i p̃ me veritatem quā sciūt dicēt. ¶ Itē no. q. si abbas q. iuravit in alias aliorū sciret aliq̃. et illi i quorū alias iuravit aliqua nesciret vel econtra. nō debet respondere veritatem nec aliquis pro singulis de cōventu qui diceret se aliq̃d scire nisi de eo qd maior pars scit. s. p̃ se si aliq̃d scit aliis ēē nescientibus respondere tenetur. ¶ Itē cū hic dī q. suo nōie iuratur. s. ut de his q. sciunt veritatem dicāt etiā si aliq̃ nesciāt. melius

videtur q. etiā de his que soli sciūt nihil dicere debent. nisi de suo facto. cum dñi cor non p̃indicare. neq. q. pcuratoris q. pcurator nō est. neq. q. testis. et nō est alia cā q̃re pro se specialiter iuret. nisi ut astringatur dicere cū aliis veritatem. et eodē modo a quolibet queret de facto suo si ab alia parte q̃stum esset et compelleret iurare. s. hic bene dicimus q. h̃z aduersa parapeteret aduersarium iurare de veritate dicēda super his q. scit nō sup his q. fecit vel de facto suo non audiretur. l. et loquū tñ quādo de facto suo interrogat. C. de questionib⁹. interrogari. Quādo cū interrogat de alieno facto tanq̃ testis recipit. nō eo mō quo hic dī. ¶ Itē no. q. si nō p̃ se sed tñ in alias aliorum iurasset et ip̃e veritatem sciret illi asse. nō. nihil dicit q. de se nō iuravit. Itē si illi dicāt qd aliter dicat q. se habeat veritatem quā ip̃e scit nō rñdebit. q. pro nullo hōie dī falsum dicere. nec deberet facere cōtra cōsciam. immo vocatis q. p̃desse possunt dī eos monere ut a falso testimonio ut dicto abstineant. rñ. q. v. hoc v. Itē si nolunt rñdere p̃ pcuratorē. sed p̃ se non video quare prohibentur. S. qd si velit p̃ alium nō iuratum rñdere (sup quolibet). nō. non sufficere generaliter negare positionē nisi ad singula in positione p̃tenta rñdeat. (Sine iuramento) et h̃z p̃indicat hec p̃fessio ac si facta eēt cū iuramento sicut et p̃fessio principalis p̃sonae. ar. s. ff. de p̃f. certum. s. p̃ se ista lex loquitur de p̃fessione pcuratoris minoris. q. nō p̃indicat cum effectu q. datur restō in integ. ¶ (A syndico) q. litē fuerat p̃fessio. q. nec de calū. iurauerat. q. de reb⁹ spūalib⁹ agebatur. nec de veritate dicēda s. cū iuramentum abbas et prior p̃stare debet. ¶ Itē est nō dignum q. et in causis spūalibus qd credat vel nonerint a syndico sine iuramento reconstruitur. fatemur tñ q. syndici p̃nt iurare de veritate dicēda. tā sup diffinitōe cāe q. sup q̃ritate. p̃fessio et etiā sup negotio. C. de iud. p̃p̃rādīs in si. C. de re. cre. l. pe. s. pe. ar. C. de iur. calū. l. si. ¶ Itē h̃z sine iuramento possint iquirere de credulitate per iuramenta tñ q̃ri nō dī vtrū bīc tñ in iuramento de veritate dicēda ad h̃c iuramentū et iuramentū rñ debet de credulitate. ¶ De pcuratore autē an possit iurare de veritate dicēda. nō. s. de iura. calū. c. v. l. et si scit dī rñdere scio id de quo interrogas v. l. credo. et si dubitaret dī rñdere ego dubito. ff. de p̃ti. h̃z. si debitor. et tunc debet ei dari tps ad deliberādū. ff. de interro. ac. q. interrogatus. ff. de iur. iur. iur. iur. dī. i. rñ. ¶ S. et aliq̃ p̃grua rñsio v. si dicat ego nescio. vbi cū q. est titubatur inter duo quorū alterū est necessarium. et est facile vtriusque esse verū. ut si q̃ratur ab aliquo an mō vinat aliquis an mortuus sit vel an sit in tali ciuitate an nō. vel extra. circa hoc non versatur cogitatus eius. et id bene respōdet si dicat nescio. posset etiam dicere non credo eum vinere vel non credo eum esse in ciuitate. et tñ non sequitur ex hoc ergo credit eum esse mortuum vel eū esse extra ciuitatem. q. per suam responsonē nihil ponit sed negat tantū. in aut. de his q. ingred. ad appel. s. h̃z. (Primo) i. anteq̃ admittantur testes prioris et cōventus ad probationē testimonii abbas et conventus. (Sigillatim). ¶ No. non sufficere dicenti contra testes ego obicio testibus adulterium peritium et huiusmodi. s. opz eum dicere qd contra quemcumq. testimonium obiciat. locū aut et tps quo adulterium vel peritium commisit an dicere tenetur alibi nō. ¶ Specificationē hoc est nō dignum q. licitum est iudici ante publicationem testimonii p̃stare p̃tibus terminū infra quē que velint testibus obiciat. ar. ad idē. s. de p̃ba. l. qd sic p̃bat ex loco isto. nam istis iudicib⁹ nō cōmittitur cause cognitiō. s. tñ certa forma eis sup certis articulis dābat et ita coram eis nō erat faciēda aptio testū qd ex eo maxime apparet. q. nō p̃cipit copīā at testationum p̃tibus p̃cedi. sed sibi sigillatim fideliter trāsmitti. Et vtrū hec cautela p̃tra eos qui maliciose testes sibi contrarios reprobāt. et p̃ se dicētes approbāt. non negamus tñ qñ post ap̃tionē testū possint dicere i p̃sonas testū. ni si aut fuerit eis termin⁹ p̃st⁹ infra quē dicāt (Iuramento). s. c. p̃sentū. s. so. ut ibi.

Romana ecclesia. ¶ Itē. ¶ Procurator. ¶ Itē. ¶ v. statuendum. C. de pcur. ad negocia videtur qd si p̃tibus partibus in negotio qd pcurator pōt esse testis sicut mediator. arg. aut. de test. s. q. vero aut. de si. instr. s. si vero. In aliis aut negotiis semp admittit q. nō p̃hibet. ff. de testi. l. i. ¶ Itē arg. q. etiā iudex admittit in aliis causis. ff. de testi. ob carnē. s. i. dicit tñ aliq̃ qd cōtra dñm bene admittitur. et cogit pcurator in teste et etiā in negotio et cām quam pcuravit. sicut p̃promissari cōtra electū a se et arbitrer. s. de ele. eum dilecti. s. de arbi. non sine. (Presumptione). ff. quemadmodum. testa. aper. l. i. in si. ff. de dot. p̃le. l. theopompus. s. de pen. et in insinuatione. rñ. q. iñ. si habes.

De testibus cogendis.

Rubrica.

1. In criminali cā non est q. cogendus ferre testimonium.
2. Qui sint cogendi ferre testimonium. et vide in nu. 3. 4. 5. 6. Causam

Causam matrimonij. (Deconsulte)
do se a ferendo testimonio. (Dadio) et intelligo
eos sepe se taliter subtrahere. quoniam non potest veritas aliter
apparere. et de his in civilibus. ubi seque propter interesse persequitur
et ibi sit peccatum in damnum proximi veritate celare. xj. q. iij. quisque
metu. Et hoc est verum nisi hanc presumptionem alia felidat. puta quod sit
religiosus quare magis jurare veretur vel alia consimili causa. In
criminalibus autem ubi non est peccatum celare veritatem non possumus
eo cui non non vult reddere testimonium taliter se subtrahere
et ideo qui est cogendus nisi manifeste appareat malicia. j. e. per
uenit. ij. Item dicimus quod in civilibus et criminalibus. in talibus
tamen causis in quibus non coguntur testes etiam si non subtraheret se
gratia odio vel timore. tamen si deficiant alie probationes cogendi
sunt. j. eo. puenit. (Lspellas) quidam dicunt omnes indifferen
ter cogendos ad ferendum testimonium. C. de testi. si quando. Alii
dicunt quod illi soli qui iactant se scire veritatem. Alii tunc eos tamen compellunt
quoniam propter defectum probationum propter veritatem quam celare mor
tale peccatum est. r. iij. q. ij. q. p. j. eo. puenit sebo. xj. q. iij. quisquis
In criminali autem causa non coguntur testes. j. eo. c. p. sed si civi
liter agitur de crimine coguntur. j. e. peruenit. r. c. vl. r. c. supbis
r. c. cum sup. (Scdm leges autem in omni causa coguntur) j. e. sup. e.
Quedam tamen persone non coguntur etiam secundum leges nisi magna causa
subsit. ut sunt senes valitudinarii. et alii qui continentur. ff. de
test. in iuri. r. l. ij. (In causa autem inquisitionis compelluntur testes) j. e.
super bis. et in causis spiritualibus. ut hic. j. eo. c. ceterum. in causa
etiam denunciationis coguntur. j. de simo. l. h. bely. (Et dic)
generaliter quod ubique celare veritatem est peccatum mortale
ibi cogendi sunt testes. quod sic probatur. istud inductus in testimo
nium peccat mortaliter nisi reddat testimonium. ergo est cogendus
argu. ij. q. j. si peccaverit. r. ij. q. v. hoc vbi. et hac ratione quia peccatum
esset si ageretur inquirendo contra aliquem diffamatum de al
quo crimine cogendi essent testes. j. e. sup. bis. quia peccatum est su
stinere infamem personam in aliqua dignitate. r. v. disti. primum
(Idem credere et si dicere falsum instrumentum civiliter. vel
aliter agatur civiliter non est pena. sed ad pecuniarium commodum
consequendum vel vitandum. C. de sal. l. p. j. eo. cum contra. Idem
subtrahant testes siue civilis siue criminalis agitur cogendi. sunt
testes. ut dictum est supra. (Idem est et si si des testes maliciose se
subtrahant. j. e. puenit. ij. r. c. cum contra. ubi autem celare veritatem
non est peccatum. ut quoniam agitur criminaliter vel etiam civiliter. scilicet excipien
do vel alio modo ad penam tamen. non dicimus cogendos quia celare
veritatem non est peccatum sed meritorium. scilicet celare crimen fratris. ar.
ij. q. i. si peccaverit. nisi perseveraret in crimine. quod essent ibi co
gendi testes. ut si eis a malo revocaret pena quem dei timor non
revocaret. ut. j. de vita et bo. cle. ut clericorum. §. i. r. argu. r. ij.
q. v. hoc videtur. nisi esset crimen de quo esset periculum quod esset oc
cultum. sicut heresis dilapidatio. Nam in his diebus testes cogen
dos. et si sit occultum. quod nequeunt sine periculo dissimulari. j. de ac
cu. q. r. ij. q. r. q. j. si quis per capillum. Item super fama vel infamia
credimus cogendos. j. e. super bis item si dicatur condemnatus de
crimine credimus cogendos. quia cum crimen iam sit notorium per sen
tentiam peccatum esset illud celare. j. de coh. ele. tua. r. c. vestra. Item si
dicat sententia excommunicationis lata in eum cogendi sunt tes
tes. quia hoc non est crimen cum excommunicari possit eo sine causa. de se
ten. exco. inquisitionis. et hoc eadem ratio est in sententis de crimi
nibus latis. (Si vero diceretur excommunicatus quis sit ipso iure.
puta propter manuum infectionem. ut. r. v. q. iij. si quis suadete. quod
vbi oportet probare crimen. non sunt cogendi testes nisi in casu qui est
j. e. puenit. ij. vel in aliis casibus ubi esset peccatum celare veri
tatem. ut dictum est supra. et idem dicendum est si in sententia excommunicationis sic
lata sit. excommunico tenis solueris. et hac ratione supradicta. quod non
sufficit probare infamiam nisi probetur crimen. sensu cessante solutione quod
vis possit ridere quod sufficit probare infamiam nisi adversarius probet
contrarium. de hoc plenius no. j. de accu. inquisitio. c. super bis

Contrariū. de hoc plenius no. 7. 5. accu. inq. titio. c. sup. h.

Elper eo ^{2. f. (Factus). i. crimē. (Timore) no.}
 ē in criali cā testē cogendum si pars
 aduersa testes maliciose prohibeat. arg. f. c. priori.

Eruenit ad audientia[m] (ostedit presump-
tione[m] Calliditatis) hic dixerunt q[uod]
da hunc viz passus no[n] ferre testimoniu[m] sup[er] principa-
li sed sup[er] coactione. de b[ea]t[is] no. 3. ti. proxi. c. intimavit.

Eruēit ad nos de reb^{no. hic}
ri rē ecclesiasticam prosecutionem iniurie. Item no.
qđ qñ agitur de iniuria compellentur testes. 2 intel

Item si quilibet de iuribus ecclesie conueniat
ligo cum de iniuria agitur civiliter ad suum interesse vel hoc e
introducitur in fauorem ecclesie et clericorum. et ne cul
pa laycorum remaneat impunita.

Eternū. (Quo sup 2 sanguinitate) Nota in can
sis spiritualibus cogi testes. s. e. c.).

1. *Testes symo dales non sunt cogendi publice testificari.*
2. *Infames an possint esse denunciatores.*
3. *An liceat testi addere dicto suo.*
4. *Testis. qualiter dicatur variare.*

Quod si testes. (Synodales) (Synodales)
 rrrv. q. vi. c. p. in
fi. (Testimonium) in hoc testimonio reddendo non
presentat proprie officium testis sed officialis vel de
nunciatus. **C. Compelli** hic vult dicere quod si testes syno
dales semel denunciaverunt quod contra christianitatem sicut in
rauerant fieri intellererint s3 quod iurauerant siue in matrimo
nio siue in aliis non debent compelli in publico dicere testimo
nium sup eodē negotio nisi qñ aliñ non inuenirent super eodē neg
cio testes. **Et** est rō hēc ne pp reddicionem testimonij plures si
bi acgrāt inimicos. vel dic qđ testimonium pñtabūt. s3 non iura
būt. **C. Articulis** none. talis forte qui non pñtinet ad officium
suum tñc est pñse cogunt reddē testimonium. vt si forte qñs de
pote vel de adulterio. nā qđ de co i pñio iuramento non fuit scā
mentio de nono iurare d3 r testificari. s. tit. pri. fraternitatis.
2. r. c. de testibus. **C. Publici** q synodales vñr **C. Postq** pñtra
vñr qđ nō. si. q. si peccauerit. vbi pñz qđ illd mādatur denūcia
do peccatis primi oib3 tñ infames qñ alñs facti ē. Itē magis
vñr remouēdi qñ añ offm crāt infames qñ q postea. Rñ. infames
vere pñt denūciat nisi postq hoc offm assumpserint facti sunt
infames. qñ si añ crāt infames hoc ipō qđ assumpti sunt vñ cum
eis dispensati. vel ex quo deliquerunt in offō. grami? delinquit
qñ si extra officium. r. q. in. pñcipue. f. de vo. r vo. redē. magis. r. ic
circo fortius postea qñ antea repellunt. vel dic qđ ideo non vult
qđ valeat testimonium testis synodalis si postea incurrit infami
qñ cum hoc testimonium reddat rōne officij r ei plus qñ alñ testi
credatur indignum esset vt r infames haberet ecclesia. vel dic
qđ infamis possit reddere testimonium sicut qlibet ali3. s3 nō pñt
sicut testis synodalis vel dic qđ infamis admittit ad denūciā
dū. sed nō ad testificandū vt hic. r. si. q. i. in primis. r. s. ti. pri. ce
parte. **C. Incontinenti** anteq pñtib3 loquant vel alicui pñsona
lis est pñsumit. cōtra eos nec valet correctio. sed tñ primo dicto
stabit. ar. s. de testi. sicut. Quis illud loquat post publicationē
testium r et post snat. s3 eadē rō vñ et alñ publicationē. et h3 ref
dicto pñio. vbi testis scđo cōtrarium dicit. tñ erit minor ei fides
adhibenda. qñ pp fm dictus obilitat primū. **C. Si** at anteq ere
atñ conspectu iudicis se corrigat d3 prudenter iuder attendere
modum r cāz correctōis. f. de accu. cū dilect. r nisi cognoscat
eum pñabiliter se corrigere incidet in suspicionē vel vacillationē
ff. de testi. l. i. testib3. **Ad variationis.** ff. de testi. q. falsa. **C. Si**
añ non corrigat s3 addat si b3 faciat anteq creat pñtiam iudicis
cōstat licitum eē. si at postea si hoc facit postq potuit loq. pñtib3
audiendus est. sed minor fides ei adhibetur. argu. hic. r. ant. de
test. s. quoniam. r. s. qñ vero. **C. Et** not. qđ variās d3 q pñio
dixit aliqđ. r postea eius contrarium nullam cām variatiōis as
signās pñtra dicens sibi. i. qui pñio dixit duo impossibilia vt qui
dixit se sciuisse cōtractum celebratū. r in tali loco r tali die. iter
rogatus vbi illa die fuit dicit se alibi fuisse vacillans d3 quia du
bitando r timendo loquit. Item r qui varie loquitur. ff. de fal.
eos qui. ff. de testi. l. si. r. l. qui falso. horum autem testimonium
non valet. immo pñnuntur. C. de test. nullum. Innocen.

Sper bis ^{7. J. (Litteras) super his litteris}
 enim nō cogentur testes cuius talis litterarū pmissio ca
 deret super crimine falsi. vel pōt dicere qđ cum etiā
 de crimine inculpetur aliquis quod lite pendente dī commissi
 se quod testes super eo cogendi sunt in fauorem iudicis 7 elidi
 possit eorum iurisditio. vt. ff. de iudi. si pretor. (C. 1. Logatis)
 No. in cā inquisitionis cogi testes ad p̄bībendū testimoniū. quia
 ex officio suo p̄cedit papa. 7 non nisi p̄cedēte infamia. 7 ita esset
 p̄tīm tacere v̄ratem vbi vidēt eligi i p̄p̄r assumi in quo p̄p̄r
 scandalum pareret. arg. lxxvi. c. tantis. 7 i. de accu. oīpotens

Contra (Compellere) hic habes in crimine cogi debere testes. **E**t dicunt quidam hoc esse propter enormitatem criminis. vñ et in maioribus criminibus dicunt cogendos testes: vt in heresi synomia homicidio et in consimilibus: quia de similibus idem est iudicium. **A**lii dicunt hoc ideo esse quia hic psequatur suum interesse iste q agebat de falso. s. ne per falsas lras fatigaretur. ita peccatum esset celare vritatem. xj. qd in. qf qs metu. Sz nõne dices idem si in modum exceptiõis obiceret falsitatis crimẽ testib⁹. rñ si velis pbare post sniaz eos corruptos falsa dixisse cogendi sunt qz peccaret mortali si vritates taceret cū ex illa snia aliqd damnaretur iniuste ad hoc. s. de proba. l3. secus aut si non dicat eos falsum dixisse: sed criminosos. hoc enim non credimus cogendos qz in nullus p iudicium taceat vritas. sed tñ eis pena imponderetur si eria pbarentur. vel dic q plus pl3 quod vbiqz ex pbatione criminis qs consecuturus ē sniaz lucrosam vñ vritatur⁹ damnosam sp cogedi sunt testes: qz

Inno. sup. ij. decre. o

tunc petiti est in alterius iudiciu tacere dicitur. ut sepe dicitur est
Dilectorum filiorum (criminales) si crea
litter agitur qda di
cunt idem si civiliter ar. hic ita hoc dicitur agi civiliter. ar.
cuius qd hic dicitur qd pcuratores agebat sed per hoc no
pro batur. cum multe criminales cause per procuratores agantur
an per alium. ca. u. ap. l. i. vel pcurator ad certu articulu in me
dio accusationis constitutus fuit. de hoc no. s. co. c. j. r. s. c. prior.
vl' erat tñ pcurator ad impetrandas lras de quibus h agitur.

Venerabilis frater. M. (Sup
llcet super commutatione facta r iuramento prestito
de occultanda coniuratione predicta (Abfoluat) qd
si non fecerint. quia sunt abfentes vel pertinaces tu facias.

De fide instrumentorum.

Rubrica.

- 1 Autentica scriptura qd dicitur. r que dicatur publica hñ in
numero. 2. que autem priuata in numero. 3.
- 4 Quot regant testes ad pbañ. scriptura per comparisonem.
- 5 An sit credendum iudici dicitur se tale dedisse scetia si ei no oñdit
- 6 In litera contineri debet tempus rogati instrumenti.
- 7 Notarius vñ in iustro apponere qd fuerit rogatus.
- 8 Non debet notarius cum rogatur secreto manere.
- 9 Sumate scripture stabitur. si contra eum qui eam fecit intro
ducitur nec ipse neget.
- 10 Creditur literis cuiuslibet de his que facere debet vel potest
ratione officii.

Scripturam. (C) Autentica autēti
ca scriptura est qd fit iur
dicis autoritate p quoscūqz acta iudicioz. s. de p
ba. qm vt qda dicunt. Alii tamē in contrarium vl' q
fit p publicā psonā r sine autoritate iudicis cū subscriptioe duo
rum vel trium testium. in auten. de instru. cau. s. sed instrumenta
r. C. de tabellio. l. iñ. libro. r. C. de donationibus. s. de testibus. cum a nobis. Vel que autenticum sigillum ha
bet cum totidem subscriptionibus. s. de procu. c. i. j. c. prior. s.
de testi. cū a nobis nisi in leuibus. vbi creditur etiā sine subscrip
tione testium cum non sint multum prejudicialia. qualia sunt.
ri. q. iñ. cure. xvij. distinct. c. i. h. et. iñ. lxxij. distinct. per totum. r
lxxij. dist. per totum. argu. xvij. dist. nobilissimus. C) Item no
est necessaria subscriptio testium in istrumento priuato qd qd
de facto suo facit. ff. de procu. si procurator. vummodo confet
suam esse scripturam. C. de non nu. pecu. qui fidem. et auten. cō
tra qui propriam. C) Item etiam vbi consuetudo est quod
sine subscriptione testium credatur. j. eo. cū dilectus. Quidā etiā
dicunt autenticā quam facit priuatus cum subscriptione testium
C. qui po. in pig. ba. scripturas. in auten. de instru. cau. s. si tñ
quisqz. sed verius est qd priuata est. C) Item publicaz scriptu
ram appello generaliter omne scripturaz cui creditur sine alio
adminiculo de iure vel consuetudine speciali. j. eo. cum dilect.
si autem esset specialis consuetudo ppter scripturas tabellionū
r acta iudiciorum omnes scripturas reputo priuatas. cum ad
hoc officiu non specialiter sint deputate persone per quas facte
sunt. r appello publicā scripturam que sine adminiculo vinevo
cis alicuius notarij qui forte mortuus est. vel testium qui simili
ter mortui sunt autoritatem hñ. in autē. de fide instru. s. sed r si.
r. s. si vero. coll. vi. opz tñ si negetur illum qui instrumentum con
fecit fuisse notarium qd cōstet eū fuisse notariū p testes vel p pu
blicum instrumentum. credere aut qd sufficeret si per testes pba
ret quod publice officio notarijungebat. ff. ad macedo. l. iñ. in
prin. ff. de offi. pñ. l. barbarus. C. de testi. l. j. C) Item forte si
appareant instrap eos facta inter multos sup tractibz legiti
mis que firma maneāt r sine cōtradictioe. nec credūt aliq i hoc
casu sufficere duo instra. immo tot qd hñ appeat eū cōe officiu
p oibus gerere. C) Priuata autē dicitur que fit a non publicis
psonis r non hñ p se autoritatē. nisi aduersarij hoc confiteat. vel
nisi p collationē alteri r scripture subscriptionis eiusdēqz aduer
sarij r testium q subscripserūt pbe cōtrariū. C. de pba. instra.
4 C) Ad hoc autē vt valeat p comparisonem pbari instrū opz
in illa scriptura in q fit comparatio. quattuor testes esse subscri
ptos. aut. de fide instru. s. si qz igit. C) Item dicim quod si sub
scribatur testes in iustro vel lris eorum vel non subscribatur.
C) Item qd credat lris abbatz vel archidiao. vel aliorū pre
latorum de his q fiunt extra iudiciū. r qm credat eis scz vlqz
ad quā summa r inter quas gentes totū relinqtur consuetudi
ni r cōsuetudo talis scripturas publicas facit. ar. j. eo. cum dile
ctus. ar. C. de emā. l. j. r. q. iñ. conquestus. C) S obficies. nonne
ins statuit credendum literis eorum. r. qd. iñ. cure. s. de proba.
post cessionem. r. s. de trenga r pa. c. j. C) S pōt dici in excōi
catione spāle ppter piculum picipatiōis. j. de rap. c. j. als autē
cōstat quod si eps vel alius dicit talē sniaz dedi. vl' sic citari non

est credendum nisi sniaz oñdat vel citationem. s. de pba. qm. C. de
arbi. ne in arbitris. i. aut. de here. r fal. s. hñ absunt. in pñ. j. co.
r sic de ceteris q in iudicio contingunt in quibus non creditur
lre epi sigillate. sed tabellioni tñ vel duabus personis ad hoc
deputatis. C) Et sic intelligo dictam decre. s. de proba. qm. in
als aut instrumentis q extra iudiciū fiunt. vt de contractibus
r cōfissibz cancat illi qui sigillare debent ne aliquid in lris appo
nat nisi quod iniunctū est in eis apponere. non enim credim qd
de his que vident facere pñt literas nisi iniungatur eis auten.
de tabellio. s. non autem. vel ab ambobus contrahentibus. vel
ab altero tantum vel etiam a quolibet altero si forte ei prodesse
poterit sed instrumentum non proderit nisi ei mādauit. arg. qz
res inter ali. ac. a. non pre. C. res inter alios acta pertotum. r eti

am potest intelligi. C. de proba. ad probationem. C) Item no
debet cōpelli litera. i. sigillum apponi nisi in presentia prelati.
vt in predic. s. in auten. de tabellio. s. nos autem. C) Item de
bet prelatus certe persone sigillum committere. verum tamen
si per alium sigillari faciat nihilominus valet instrumentum. sed
puniendus est prelatus. i. auten. de tabellio. s. per tabellionem.

6 C) Item continere debet litera tempus rogati instrumenti.
in auten. de tabel. s. illud quoqz colla. iñ. quod dñ esse idem cum
tēpore celebrati contractus. Si enim aliud esset scz qd ferret te
stimonium de preteritis non valeret. j. de coha. de. tua. C) Alii
tamen dicunt qd instrumentū preceptum ab vno omnibz pñdi
cat. vel potius est oibus sufficiens probatio. quia seruis publi
cis est obligationes enim pdesse r obesse dicuntur pñbus non
instrū qd non est obligatio. nec ex quo oritur obligatio sed est
tñ probatio obligationis vel cuiuscūqz alterius facti. ad hoc
ff. rem pu. fal. fo. l. hñ. r. iñ. j. rñ. vel potes dicere instrumen
tum non nocere nisi bis inter quos fit. r hoc etiam als non no
cet. bñ enim fieri inter contrahentes licet non ambo sed alter tñ
vel etiam quiscz extraneus cuius tamen intersit. r iudex preci
piat instrumentum. C) Quidam tamē dicūt r bene non posse
cipi instrumentum ab extraneo. imo nec ab vno contrahentibus
nisi ambo consenserint. argu. pro eis. quia nec aliter est contra
ctus vel distractus vt patet. ff. de pactis. l. j. s. et hoc pactum et
l. ab emptione. C. de actio. r obli. sent. in initio. Quid enim in
terest cuiusqz extranei quantum ad ius obencium precipere in
strumentum de alterius facto. r hoc verum est in contractibus

qui fiunt de voluntate pñum. C) In als at que non fiunt etiā
de consensu partium. vt testimonium snia. protestatio cceptio
contradictio. appellatio r snia. sufficit mandatum illi q illd fie
ri facit. r qd hoc sic obtineat satis pba ex tenore iuramēti qd p
stant notarij in susceptione sui officii. s. de his que videbūt r an
dientibz deliter cōficient i strū fm quod eis a pñbus vel a iudice
iniungat. tamen contrarium videmus de facto obseruari. quqz
cūqz tabellioni pñpit qd faciat instrū ipsum cōfice. sed nō hñ
bñ. apōt esse ea rō pro bis q sic in differēter faciūt. qz nō rōne pre
sentis interesse fiūt instrumenta. sed qz poterit interesse. r vix ē
aliquid de quo nō possit cuiusqz interesse hñe istz de eo qd agi
tur. C) Oibus inspectis plus vl' inniti rōne qz. siue ab vno con
trahenti tñ siue ab eo ēt cuius nihil interest possit pñpi fieri in
strumentū. r qd tñ valet instrū a publica psona sic factū. qz bñ
pñbet a iure. ff. de pbatio. ab ea pte. Item pro bis est. ff. de iur
re fisci. l. in fraudem. s. ex bis. r. s. seq. tamen ille qui non prece
pit non pōt agere. vt sibi edatur. nisi procurator suus hoc pre
ceperit. ff. de edendo. siquis. s. ex hoc edicto. interest ergo cuius
libet vt precipiat fieri instrumentum. vt sic possit editionem

7 ipsius petere que aliter sibi denegaret. C) Item no. vtile ē qd
c tabellio semper scribat i instrumento se rogati. quia si mortu
esset notarius. vel non recordaret de rogatione instrumenti pro
nihilō esset instrumentum. Si autem vinceret tabellio credēdū
est sufficere solum ipsius testimoniu. ar. auten. de tabel. in prin
ci. auten. de fide instru. s. si vero neqz. C) Alii tñ dicunt qd pre
sumit semper rogatus. ar. C. de cōtrahen. r com. stipu. l. i. insti.

8 de fideiussio. s. si. C) Item. quod euz offiñ tabelliois sit publi
cū r commune qñ rogat non debēt secreto manere. s. bñ debent
querere oia vt sciāt qd agat. in auten. de tabellio. s. nos autem
C) S si sum fiat nihilominus credimus instrū valere. s. ma
gna ē suspitio illud qz si occulte rogati est r notarius punien
dus ē. ar. j. vt ecc. ben. vt nostrum. s. obficies suspectum ē istz. er
go obficientum nisi producens illud p alias pbatōnes appro
bauerit. C. de pba. in bñm. C. e. tit. l. hñ. r. ff. eo. l. j. so. ibi loqui
tur qñ scriptura vitiata est vel als suspecta ex sui forma vel ra
tura. C. de edic. di. adr. tol. l. hñ. r. j. e. ex literis. r. c. inter dilectos.
als at secus. quia si aliq suspitioes adfint tñ durat r valet. ni
si als tra illud pbe. nec p suspitio ē cassandū est. ar. s. q. j. c.

6 i. C) Item no. qd si priuata scriptura introducit ē eū qui eam
fecit nec ipse neget ei stabitur. ff. de po. l. pu. s. si. C. de non nu. pe.
generaliter. nisi in mutuo vbi hñt excipiens bienniu anteqā
valeat. C. de non nu. pec. in contractibus in prin. si aut neget ei
se suā scripturaz hoc oportet pbari r postea procedatur sicut le
gis. C. de

a C) Idē etiaz
Adde car. i. cō
si. lxxij. lxxij.
te. puto d iure
r qz cōsuetudi
ne iduci possit
q scriptura pri
uata pber. add
Alex. d. jmo.
i cōsi. lñ. col. j.
vñ. attamē. i p
moyol. Et qz
suetudo loci fa
cit pñtas scri
pturā publicā.
adde eū dē Car
di. i. 2. hñ. lxxij.
iñ. in discussio
ne pñmisi. co. si.
b C) Idē forte.
Adde qz cōmu
nis opi. i hoc ē
cōtra iñ. vt at
testat Alex. de
imo. in 2. hñ. cxx.
xvij. col. pe. vñ
ad no tata. i p.
mo. volu.
c C) Se roga
tus. Adde spe.
i titulo de fide
instru. s. breui
ter. versicu. r
nota. ribi Joā
and. bart. r mo
dern. in. l. scien
dum. ff. de ver.
oblig. r Alexā.
de imo. in con
si. clii. col. hñ.
nō obstat in. hñ.
volu.
d C) Item no.
hoc dictum re
fert r sequitur
Bald. l. l. man
datum. col. pe.
C. manda. r fe
ly. in. c. ex par
te decani. colū.
vñ. vñ. dñ. p
ma. s. de refer.

- gitur. C. de non nume. pect. cum fides. et aut. p. tra qui propriam si vero de alio agatur instr. quod ali. fecerit si negatur scrip. tura e. eius cui ascribitur hoc ipsius probari oportet. si vero cer. tū sit eam suā e. scripturā p. sigillū vel alio mō. sed si dicat nō ei credēdū sernādū est qd dictū ē. s. f. q. nō ē credēdū ei nisi sit ta. bellio. vel nisi a p. s. uetudine introductū sit qd credat. nisi i. can. bus. quia actis cuiuslibet iudicis credi. s. de probatio. quoni. am C. Item credi. literis cuiuslibet de his que facere d. vel pōt rōne officii. et si archiep. ad conciliū citet. xvij. di. si quis me. vel. de p. s. uetudine als. ad consecrationem ep. dy. l. xv. di. non d. p. l. as. et ep. aliene p. uincit. vocabit et simpliciter episcopus vel si cum citet canonicos ad electionem faciendā. s. de elec. cū in ter. vel si p. uent. licentiar. aliquē monachum. xij. q. iij. statum. vel si ep. mandat vitari exco. dicatos. xij. q. iij. cure. et idem ē in l. is cōmendatens. l. xij. di. p. totum. C. Item et de his q. rōne officii facere non debet aliqui credi. vt i. ep. qui dant l. ras testimonia les de ordinibus vel moribus alicuius. s. de de. pereg. c. i. et. ij. C. Et idem dicere in p. curatore ad ipetrandū et p. tradicēdum cōstituto. s. de rescri. c. nōnulli. et in o. i. bus alijs vbi nullum vel modicū p. iudiciū ali. generat. nā i. p. dictis casibus et si non con. stet sigilla eor. e. qui scribunt vel etia. si modice autoritatis ho mines scribant credi. eis. vt de cōsuetudine g. n. ali. et potissime spālī romane curie obseruat. Ad exēplaria. nisi sint publicata vt nō. s. de test. albericus. repete q. dixim. s. de verb. sig. abbate
- 1 Credet scripturae facte manu publica etia. mortuis testibus in ea descriptis.
  - 2 Mō sufficit sigillum apponere charte nisi is q. appositū dicat se illud apposuisse.
  - 3 Cause pp. quas sigillū et subscriptio apponuntur l. is.
  - 4 Secretū seu autoritas non interponit de futuris.
  - 5 An possit ep. sigillū suū ali. cōmittere.

Scriptura vero autentica. C. Dic. not. illas scripturas dici publicas que habent sigillum vel que sunt per tabel lionem et si non sit eis fides adhibenda. et alia auten tica qualia sunt oia quibus fides adhibetur. et pnt dici omnia autentica publica s. non e. conuerso. vel melius se habent vt ex cedentia et excessa. vel aut. scriptura. h. dicit originalia sine ma nu publica scripta sint sine nō vel scriptura autētica dicit acta iudi. vel hic dicit scripturā autētica q. h. subscriptionē testius et contrahentiu. C. Publi. Mo. quod ex quo scriptura ē fac ta manu publica vel sigillum autēticum h. et mortuis testibus ibidē in scriptis creditur illi scripture vt hic dicit dūmō nō sit in aliquo vitata vel vitupata vel suspecta vel calumniola. C. de edic. d. i. adri. tol. l. i. h. aut. c. tit. s. si vero moriatur. ille tū contra quem p. ducitur instr. p. t. illud dicere falsum. C. e. si veris. et. l. i. si vero scriptura est aliquo modo vitata vel suspecta vel calumniola qui p. ducit eā d. eam p. bare veram. C. de p. ba. iube mus. ff. e. l. i. et. fin. hoc intelligi pōt. s. e. cum iter dilec. scripture autem priuate nō credi. nisi testibus vel comparatiōe l. ar. ad inue. c. s. si vero. ff. de p. ba. instra. Idem forte dicēdū ē i. forensi instr. ar. s. ff. de dona. in dona. C. Sigillū non sufficit sigil lum apponere charte nisi ille qui appositū sigillum dicat se il lud apposuisse. ff. de test. l. p. e. de test. l. i. si vn. et. l. hac consulti si ma. et. l. i. testamētis. et. l. i. ubemus. et. l. de re iudi. cum inter. v. et. sufficere si loquentium in charta vel contrahentium conten torum instrumentorum sigilla apponantur etiam si non dicāt sigilla nostra apposimus. ar. C. arbi. tut. l. i. et. s. e. tit. inter di lectos. qualia sunt sigilla eporum et aliorū p. elatorum vt qdam dicunt. et. xi. q. iij. c. cure. xij. q. iij. statuimus. xvj. di. nobilissi mus. s. de eog. mit. i. pos. cum sicut. s. de elec. cum iter. ff. de cust. re. diuus. s. de p. ba. tertio. C. Non tū dicimus quod sigillis infe riorū p. elatorū ab episcopo non creditur nisi hoc haberet con suetudo. i. e. cū dilect. nō forte hēat iurisdictionē. q. tūc in his q. sunt iurisdictionis sue l. tra cuiuslibet iudicis ordi. vel deleg. re putarem aut. ar. s. de test. cum a nobis. et. nō qd d. q. sigillare proprio sigillo si hēt. et tunc nō valet si alieno sigillat nisi ex cau sa fiat vt sequit. q. nec ē. p. dest. suo sigillare q. est ad aliud offm deputatum. s. de ap. significauit. C. Si aut. nullū sigillū vnq. ba beret vel saltem tūc cū sigillare oportet non haberet sigillū pote rit alieno sigillo sigillare. sed tunc ē. necesse ē. hoc ipsum dicere. scilicet cuius sigillo signet. et. q. re alterius sigillo signet. et. rō in l. q. turbatam ē. sigillum. ff. de test. ad testium. C. Et alia rō ē. effector. v. scilicet vbi et a quo et ex qua causa signatum ē instrumentū discerni possit. q. sigillum et subscriptio ex multis causis apponunt l. is. verbigratia. in signum. p. sensus. xij. q. iij. sine exceptione. s. de procu. c. i. ff. de pig. fideiussor. s. fi. et. l. seq. C. Quandoq. etiam apponuntur in signum testimonii. ff. de pig. act. l. gains. Et in signū p. stantis autoritatē. xij. q. iij. cum redē p. tor. sacrorum. Qūq. in signū p. formatiōis. s. e. c. inter. et multis alijs causis pōt sigillum vel subscriptio apponi. vnde apparet qd semp. in l. ra d. exprimi a d. qd sigillum apponat et. cuius sit et

a quo apponitur. arg. s. de transac. c. si. xxiij. dis. c. si. s. de libe. obla. c. si. C. Si in literis non dicitur qualitercūq. dūmō do hoc scire possit videt sufficere. immo si i. alia autētica scrip tu ra et etiam alterius hois contineat aliqd p. qd possit sciri ad qd et a quo appositum est sigillū sufficit. s. de p. fir. vti. cū dilecta. s. de fideiuss. p. nentit. nec quero qualis sit il. e. q. scripturā facit. pu ta rex vel infimus homo. sed q. eius nōle litere mitterent dūm modo sigillū sit persone autētica. cum sigillū sit quod autorita tem p. stat scripturē. vñ si esset talis persona que nō p. cipaliter sed secundario autoritatem p. stat scripturē. vt est testis. contra ctus contenti in illa charta que non p. incipit sed secundario testimonio autoritatem p. stat. nō est tūc necesse sigillū appositū esse autēticum. sed sufficit qualecūq. dūmō do caracteres bēat vt in. e. l. ad testiu. s. p. e. nec erigit qd sint ibi litere dūmō alias certū sit de sigillo. sed si sint o. qd possint legi vel in totū vel in tāta pte qd idubitatē intelligantur qd velint dicet. s. e. iter. Cū corrigia aut vel alia re que non sit sculpta ad signādum sigillari non poterit. vt in. e. l. ad testiu. ff. de aur. et. ar. leg. l. argento. s. ornamenta. C. Episcopus autem non intelligit alieno sigillo sigillare q. signat sigillo ecclēsie. l. xij. di. i. nōmīnē. d. omni. ar. gu. vñ. q. i. scire. Item nō. qd ius civile appellat annulū et nō sigillum. Item non est vis an in litera loquat ille qui se obligat vel aliquid aliud faciat. vel ille qui sigillat. De his autem quos constat in cedulis vacuis aliquid scribere credere nō ē. falsu. rios. vñ ex quo cedulam sigillatam ei. fidei cōmiserit prima fa cie q. qd in ea d. credi. cōmisse. ar. ff. conmo. cum quis. s. fi. cre derē em qd illud mādauit qd scriptū est. dūmō do tale sit qd ibi scribitur ad qd p. curator cōstitui possit. Si tū. p. baretur qd ali ud scripserit qd quod mandatum fuerit quare vt falsarius punire tur. Alit tū dicit qd in eisdē cedulis nihil poterit ponere quod aliū obliget nisi illū cuius ē. sigillū. alijs autem hñ videt. l. qd nūq. licet cedulas vacuas scribere. nā ille cuius est sigillū dat autoritatem sigillo. et sigillū d. dare fides scripturē. et scriptura cōtractui. C. Si q. incipit dare vel q. pōt dare cūq. scri ptura nō fuerit facta q. sigillū apposit sed postea. et. autem qd non est fide dare non pōt. ar. s. s. d. p. sti. cū accessissent. cum suis cō cor. et. ff. de p. trahen. emp. l. fundi. et. l. rutilia sed nec decretū vel autoritas non interponit de futuris. ff. qd cuiusq. vñ. item. s. l. Item autoritatē q. p. stabit ei q. ignorat que tū. cū cōe cogni tione p. stari d. s. de offi. p. roed. nec quicq. s. vbi decretū. et. iij. q. iij. spaciū. C. Si dices. bñ p. stat autoritatem rei p. stis. nam mandatum qd fecit portanti cedulas p. ns fuit. s. rñ. sigillū nō p. stat autoritatem mādato vel p. ctui. sed scripturē vñ bene dicitur hec scriptura autētica. non tū de p. ctu que p. tinet fide facit im mo et cum hoc p. curator possit scribere q. qd vult in hac cedula non sigillū ei p. stat autoritatē sed ipse scribens. C. Itē ad h. qd non valeat p. bare aliqd s. hoc instrumētū videt sufficere qd di cit aut. de tabelli. s. nos aut. credim. et. s. sequē. vbi dicitur quod tabellio q. dat autoritatem instr. d. interesse q. completur. et. d. audire totū negociū vt sciat rñdere si interrogabitur. ad idem autē. de tabel. s. p. tales. eodem mō. dicēdum est et de illo cuius est sigillum cum hec duo hic e. p. arent. Item multe absurditates possunt sequi de talibus cedulis. qd enim si moriatur ille cuius est sigillum anquam sigillum apponatur et forte eo igno. ante fuit sigillū appositū. Itē quid si inimicitie oriū. Itē qd p. dicte litere nō p. ndicent p. batio p. stat qd is cui. nōie p. fecte sunt l. re vel sciuit de eo q. in eis scribit. Si enim p. staret eū scire vel man dasse de certo scribendo tūc forte seculs dicendū ē. et. s. forsan. de p. resumptiōe iunabis te puta q. dando chartam vacuam. vide tur de d. i. se potestatem quicquid vult scribendi. ar. ff. de penis. l. i. ff. de contrahen. emp. clauibus cū multis concor. quas habes. s. de consue. c. ij. S. certe si diligenter dictas leges inspiceres non sic p. resumeres. quia vt in eisdē legibus euidenter apparet q. et donatione alicuius rei et aliud vel rōne. loci vel temporis vt contractus dedisse intelligor. vnde si dedi clauēs iuxta hōrenz videor dedisse que in horreo sunt. ff. de contrahen. emptio. cla uibus. vel si obligo instra videor obligasse nomina in instr. cō tenta. C. que res p. gno. obli. pos. l. i. Item si reddo debitori in strūm. an quo continetur substantia debiti debitum remississe vi deor. ff. de pac. l. i. C. Secus si pignus reddere. ff. de pac. postq. ar. hic nihil tale est. vnde non videtur magis p. sumendum dūno mādato q. d. alio. maxime cum ex multis causis sigilletur vt di cutim. et. sic apparet hic quod non potest innare p. sumptio

- 4 ni. C. Consistimur tū. qd ep. pōt cōmittere fidei persone sigillū suū. et fin. p. tatem sibi datā poterit illo sigillo sigillat scri pturas de his que p. tinent ad episcopum. puta facere cōmissio nes cap. citationes. confirmatiōes. et gñaliter de o. i. bus alijs que commissi sunt ei. poterit scripturas sigillare. et si p. elatus ille non videat literas sicut. papay et alios et p. atos et p. nicipes suis cancellarijs hec cōmittere videmus. s. de cri. sal. dura. C. Et S. in contractibus aliorum non poterit. nōie epi sigillum testi moniale apponere nisi viderit. cum testimonium sit tū de visu

vel de his que plene non erunt. in q. ix. testes. et p totum et sic lo
quitur autem. de tabel. §. nos aut. et. posset tñ dici qd et testimo
niale sigillum apponere potest ubi hoc de consuetudine ē. nō q
contractus intelligatur habere testimonium ab episcopo. s. ab
eo. scilicet cancellario qui apponit. fingit em eius sigillū sicut
et sigillum ecclesie epi fingitur. lxxiii. di. in nomine. tñ bene dñt
exprimere in lra cui nōse apponit. s. an episcopi vel officialis.

Literis. (Indicatio) repete quod dicitur. §. eo. inter. in glo. que incipit. secus
satis (indica) bene dicit et si cum erratum esset in sed.
et nulla ē ibi ablatio vel correctio scā ta men per eas
procedendum ē. licet non fm eas. §. de rescrip. super literis.

Et privileg. secus de alijs rescriptis pñtis sic vel et gratio
his cum ibi posset esse frans. vt potest colligi. §. de rescrip. super
literis sedes. et. ad aures. et. c. pastora. et. c. cum adeo. et. c. consti
tutus et capitulo significante. et capitulo rodulphus. (Pñ
mlegium). confirmatoris. secus autem de originalibus. ibi em
si inueniuntur rasura in possessionibus suspectum ē pñtile
gium sicut instrumentum contractuum donationum et huius
modi ex eadem cā redderetur suspectum. (Abiadi) per cancella
rium et alios officiales curie. si enim per alios fieret falsaria ēent

Excepimus. literas. forte per suas literas pete
bat ipe abbas qd nō cogere pot
tate sua privilegia adhibere. et ēt quedā alia sup qbus
papa scribit. (Argu. §. i. e. e. pri. C. de fidei ltr. l. xl. xvi. dist.
bene quidem. (Venerit) archieps. (Arguendi) iij. q. v. c. §. C. §.
ige. manu. diffamari. §. qui filii sunt leg. lator. C. qui accu. pos. qui
ca. (Uacillare) pñt hoc qd archieps ea arguit falsitatis. sed si ex
alia cā appareant suspecta. hoc bene licet. (Obferuari) qualiter
agat de falso. no. §. de proba. licet in prin.

Contingit. (Interdum recitet). §. totus tenor
id aut totus recitari pñt vel au
diētes totū intelligat an i alijs capitalis pñtis aliquid
pure vel sub cōditiōe. et si totū vel i pñt id capituli sit renocātū
vel aliqua pacta adiecta sint circa. c. de quo agitur. ff. de eden.
l. §. de cōditiōe. (Solummodo). C. quēad. test. ape. l. iij. §. §.

1. Potest spoliatus res vendicare vel petitorium iam incep
tum prosequi.

2. Libellus etiam cōtra peritorem cōcipitur.

3. Quō in iustm ex rasura reddat suspectum.

4. Quomodo modū non tñ suia ex falso iustro lata ita nec pñilegiū
ex falsa cā vel ex falso instrumento cōcessum.

5. Confirmatoria meliora sunt qd sunt ad instar: vide de pñi
legio cōcesso ad instar in nu. 6.

Inter dilectos. (petebat) petitorio agit
quia nec possessionē nec
to. ff. de vi et vi ar. l. i. in prin. et. §. interdictum autem

1. C. §. non vñ hoc posse stare quod petitorium intentaret seu
vendicaret rem quam obtinuerat in iudicio possessionis p suias
episcopos veros. §. de seque. pos. c. ad hoc. §. id quod est. C. de alie.
in di. in. can. fac. l. i. et i. de ac. §. i. et. §. de iudi. examinata. So.
h obtinuerit pñiam. non tñ habuit possessionem corporalem
et ideo quantū ad hoc parum pñit talis suia. §. de reu. cum ali
quibus. vel dic quod habuit. sed post archieps monasterium
crecit. vt dicit decre. pñleg. ad hoc. et inde est. §. qui possessionē
non habebat quod petitorium intentare potuit. vel dic quod a
principio monasterium intentauit petito. et posse. et re. pos. et
etiam dicit. decre. pñleg. s. de se. c. i. ideoqz nihil impedit quo
minus spoliatus possit res vendicare vel petitorium psequi iā
inceptum. (C. Procuratore) Mo. concepi libellū cōtra procu
ratores. no. qd pcur. epi petit nōse eccle. (Obtinuerat). §. de se
que. pos. ad hoc. (Saluo) nihil operatur hec clausula. (Adole
scit) quasi ad ipsum pñtineret iure sue cessionis bec tñ senten
tia parū poterat obesse mediola. eccle. nisi forsā ex donatione
nepotibus ipsius se defendere vellet. ff. de ap. a suia. §. itez ex hoc
quod dicit molestabat. vt qd vñ pos. et sic tñ possessionem intē
tabat quare non obstat successor archieps quomin⁹ agat de pe
titorio: vt no. §. e. in gl. §. nonne et. (Confirmabat) tanqz dñs
donationes factam a vasallo vtilis dñi que donatio vtilis dñi
non tñ sine lñia dñi facta et hoc confirmat. §. fert autem dñum
directum quod penes dñm remanet vt in consōnibus Federici
impialem. ar. C. de iure emp. l. vl. de dona. pasto. §. do inter
vi. et vt. nup. alr tñ exponit et melius. non tñ credimus quod a
se dominus voluerit p bec vba directum dñi abdicare. (Te
stes) de alijs testibus loquitur hic q. §. i. e. ubi dicit nec attesta
tiones et. cum loquit d testibus iudicis corā deleg. ab Inno. et p
ductis ad pbandum pñcriptionē et famā ibi aut de pñctis co
rā archiepo cognoscēte ex delegatione impatoris. et productis
ad pbandum legitimā donationē factā fuisse ibi dicit. (Ar.
an.) et ita nō possedit nisi. r. an. quod nō pñest. vñ. q. iij. §. §. act.
vel dic quod vult dicere qd aliq testes dixerūt qd possideat a. l.

a. (Ita nec pñ
nilegiū. et qd pñ
nilegiū impe
tratus ex falsa
cā nō teneat. et
ē bald. h. p. q.
dicit bñ facere
ter. l. i. gall. §.
si et. ff. §. lib. et
postbu. et fert
fel. i. e. ad audie
tiā el. §. co. rñ.
§. aplia pmo.
§. de ref. pñ ad
d oqnotat. pe.
§. anc. in cō. §.
c. rrrviii. i. c. pñ.
vñs diligēter
iurib⁹. col. iij.
ver. §. tio pōde
randum est.

an. citra. et intelligo cōtinuo. Alij testes dicunt qd possedit a. l.
an. et. §. intelligo p modicum tps vltra. l. an. §. fm hoc vt tñtus
pñscriptiōe. §. dñt qd h vñtus fuerit pñscriptiōe pbare nō tñ pro
baue. (Cōsumpti). i. subtiliatū vel corrosūm pgamentū ppter
rasuram vel alio mō. (C. Annotatiōe) satis i loco suspecto. ar.

3. ff. quēad. test. ape. l. iij. C. de contrahē. stip. optimam. Sūlter
suspectum est si sit rasura in nominibus vel indi. vel actoris vel
rei vel rerum super quibus est litigium. vel in data vel in narra
tione sue conclusiōe iuris vel in remotione ap. vel incobatio
ne testium vel in assignatione termini. et in multis alijs que dñ
secretus iudex intuebitur. et si contra has suspitiones apparent
aliē in suum iudex ea attendat. Item magis vt suspectum pro

pter rasuram et ppter consumptionē. (C. Recentior) suspitio
nem adducit non pbationem cum in charta vetusta possit scri
bi nonis contractus. et sup hoc cum alijs que tanguntur hic vel
aliquis eorum pñsumptiōe aduersarium onerat pbatione quod
sic valet. (Sigillum) hoc sufficiebat. Cum mitra induta scēp
trū itēgra cera vebementissime sunt pñsumptiōes nisi sufficien
tes probatiōes. vnde statim sequitur pñsumebatur. non pro
batur. vel licet etiā singule per se non sufficerent. tñ omnes si
mul sufficiebant vel aduersarium pbatione onerabant. i. pñi
legium esse verū. (Nulle aliē) sufficit a d pbationē. §. cum hoc
sufficiebat ad pbationem (due) et ita non pbatur Rustardum

dedisse cum nullum pñilegium haberet abbas qd ipi⁹ mona.
exprimeret. et sic non poterat eius donationem allegare. Ab in
teriori vñt possit hoc sufficere ad pbationem. sed ad pñsump
tionē faciunt. (Sigilli) quod non erat pendēs. sed qui charte ad
herebat et hoc sufficit ad pbationem. sed et ipm hoc sufficit ad
pbationem. (Publica) si em tempore donatiōis fuisse donatio
p manum tabellionis scripta. et eide charte sigillum appositum
dñm subscriptiōem testū haberet et amisso sigillo validum
remanet instrumentum. (Autentice) qz non erat ibi lre legibiles
nec etiam erat integrum. (Ad media) nō sufficit ad pbationē cū in
hac medietate possit contineri nomē et dignitas. (Ad medietas)

hoc sufficit ad pbationem. (Litere) subscriptiō. (Recentior) vide
ba ē hoc suspitio non sufficiebat ad cassationē. §. ad pbationes
transferendā in aduersarium. (Assentio) nō est sufficiēs pbatio
cassationis. §. pñsumendū est qd si habuisset qz pñilegium inseri
fecisset. (Inter alios) §. nonne qz sciebat cām suā agi. immo qz
ipse iudex erat et pro monasterio indicabat sibi pñiudiciū fe
cit. ff. de re iud. sepe. ff. de pig. fideiussor. Rñ. nō et. §. de sen. et reu
di. suborta. nec obstat lex sepe. que loquitur qm me sciente agebat
ille que de iure poterat prohibere vt fideiussor agere patiatur de
bitorem et in alijs cēplis positis. l. pñdicta. vel si quis noie meo
agat et cum non phibeo cum valeā phibere. at archieps nec scie
bat rem suā qm cām diffiniuit. et etiā si sciret phibere non vale
bit quomin⁹ iure suo. vel qd sic saltē credebatur suū vñteretur si
vellet. vt l. e. l. sepe dicit. in si. nec ob. l. si fideiussor. que loquitur
qm ps scies rem suā obligari. subscribit istro. antoritātē pñans
obligatiōi. §. et si faciat tanqz iudex vel tanqz testis vel alius
qlibet officialis. cum nulli debeat off. si suū ē dñnosum. et ex sen
tentia non hñ ille ius nec ex testimonio. §. tñ de claratur ins pñ
stinus. ff. de pig. ac. gai. §. si ser. vt. l. sicut. §. §. si querit. itē sicut
apparet in hac dec. in pñ. archieps tñ tulerat suam sup pñses
so. vñ nō sit ei postea pñiudiciū in petitorio. vel dic qd ex nouo
iure pñnerat ad eccleiam medio. §. post suias. (et alio) §. non no
ceret fm quosdam si ēent publicate falsum dicit §. gl. imo idē ē
dñ et publicat. ēent. publicatio em nihil facit nisi qd pñs non
erat autenticum mō ē autenticū. et vñs inter pñsonas inter qñs ē ac
tū. et qñ ad idē agit. (Unde) ex quo pñiudicio petitiōis q forte
talis erat vel pñilis. petitiō tale mōasterium vt sibi dñata tali co
mite confirmare dignaretur. (Intelligatur). ff. de reb. dñ. quoti
ens. §. de vñ. sig. abbate. §. firmari. ff. de iuris. om. in. et quia. ar.
contra. lxxiii. di. in synodo. xxiij. di. in noie. §. de ele. cum iter cano
nicos vñt de hoc in gl. §. nōne et. (Qd in cum ē) §. dices cum nō
ēēt suias. qz falsū ē pñilegium luitardi dñ tenere dñatio. ar. §. §.
in inte. rest. §. institut. rñ. ideo. nō teneret donatio illoz q secuta ē
ex pñiudicio luitardi. quō intendebat i pator cā donare vt cre
deret ēē ea mō asterij ex donatione luitar. et etiā est necessaria

4. in iust. de don. §. sunt et. et se. (Item sicut in lata ex falso in
strumento non tñ ita nec pñiudiciū pñcessum ex falsa cā vel falso
instrumento non tñ. C. si ex falsis instris. l. i. et. §. Si at non appa
ruisset falsitas in pñmo pñilegio nec ei impator miteretur. §. dñe
ret impera. pcedimus et pñfirmam⁹. nō qñrē quē sunt confirma
ta que concessa. qz in qbus nō vñ confirmatio vñ pñsequēs pñces
sio. q. di. impator in oēm cūctum volum⁹ eccleā hēre sine vt do
nationem siue vt pñfirmationē nisi p obreptionē obtinere. vt h
et. §. c. pri. vt potius res valeat qz pereat. §. de vñ. sig. abbate. ff. de
reb. dñ. quotiens. rñ. q. nñ. §. quos. §. de in integ. resti. constitutus

5. (C. Alia) bñ dicit. et no. hic diligenter pñiud. confirmatoria
meliora sunt qñ illa que sunt a dñstator. qz in confirmatorijs dñt de
aliqua re q sit donata vel vendita pro donata vel vendita hētur
et sic de

et sic de hisbus nec intelligit per dicta verba donatio confirmata: l. in p. in legibus continetur in p. in. confirmamus oia habita et habenda nisi ea que dantur et statuunt principaliter in statu confirmati: ita quod confirmatio est principalis ea quare sit donatio vel statutu et non ponit confirmatio narrative tunc et repetit quod no. i. l. in. C. de sal. cau. ad l. i. C. Sec. aut quod in privilegiis continetur concedimus hoc privilegium ad instar. quod tunc oia que sequuntur intelliguntur concessa ad instar. vbi si sequeretur in eodem privilegio donamus vobis talem ecclesiam subintelligendum est ad instar. et eodem modo dicitur decernimus vel statum. imo idem est si dicat adfirmamus et quod habeatis ius in tali ecclesia. vel et eam erimur? nam semper intelligendum est ad instar adfirmamus. et sic de aliis tunc no. quod in privilegio. de erimimus oes ecclesias vestras que per vos sumptuerunt regulam beati aug. in quibus bas dixim? exprimentas. bec vba ponuntur narrative. ar. iiii. q. vi. quippe. et ideo nulla ecclesia. expresse probat exemptionem nisi pbat quod pro eo sumptit regulam beati aug. (Principale) privilegium luitardi (Accessorium) privilegium hoc herici (Proprietas). C. loca. ad probationem (Posseffio). ff. de acqui. pos. si qui ante. l. si aliquem (sufficit) stare mur tunc quod ille qui rem locatam accepit non poterit quod re ferre de proprietate: vel de possessione (Obscura). s. de prob. et lris. iii. q. ix. indicas. ff. de actio. et obli. arrianus.

Modus super his (Suppressionem) et i. (Suppressionem) contrario sensu quod si non per suppressionem vitas vel expressionem falsitatis sunt obtente litere cardinalium et si sint ignota eorum sigilla quod credendum est eis quod referas ad calum de quo hic loquitur dec. ar. i. de cri. fa. c. penul. s. vide quod tunc eent necessaria. v. sigilla de de. pere. c. j. s. illud. c. loq. quod non soli sigilla sunt ignota. s. et noia epistularum et eorum. vel dic quod ibi est malus periculum quod hic (Veritas) quia tacerunt per que viles erant terre sancte (Falsitas) perpererunt se debiles cum sint fortes. et ideo non valet lre quod si expressissent non habuissent. s. de rescri. sup. lris. (Compelli) quod non teneret absolutio. ff. de nata. rescri. l. i. s. si qras quare non t. absolutio et falsa ca. sicut et excoicatio. rii. q. non intedit. absolute re. sed excoicare intendit. s. hoc no. s. de offi. or. ex parte.

Astoralis et i. (Deer.) que non est postea l. corpore. deer. sed tunc aduocati licet olim erant posite in corpore deer. quando nullum corpus erat autenticatum pter compilationem Inno. iii. vel loquitur quod nulla dependet in lra que ideo statim pro iure non est habenda. C. de leg. ii. C. Consulat no. deer. contrariam iuri non statim renit. s. papaz consuli. est. n. psumptio p ea quod posita est inter alias deer. vel et aduocati in iudicio cam allegant rescri. tunc statim abjiceret. rrv. q. ii. rescri.

Am dilectus et i. (Conclusum) dicunt quod etiam post conclusionem possunt produci. ar. quia cum in ca. app. pos. sint produci. melius est ergo ante vulneratam cam subuenire. C. in quibus cau. in integ. rest. no. est neces. l. sancim? plus placet quod in eadem causa post conclusionem non licet vt hic. sed in causa appellationis in qua non est conclusum. et que alia causa est bene licet producere instrumenta. confessiones et alias probationes. quod dic vt legi. et no. s. de testi. fraternitatis. C. Alii dicunt quod nec etiam post appellationem lra ea producere postea conclusum est argu. i. c. priori. in si. vbi dicit quod iudex ex officio suo post conclusionem potest interrogare partes. et loquitur in ca. app. et ita a contrario sensu parti non lra in ca. app. interrogare aduersariu. ergo a simili nec instrumentum producere (Concludendo). C. de arbi. cu dilec. (Consuetudo) et sine subscriptione testium hoc habeat consuetudo quod sine ea. credit de hoc no. s. e. c. h. An possint partes super nouis articulis in ca. appellationis producere testes.

1. Quo casu stes testibus et non instrumento.
2. Instrumentu quando reddat suspectu: et vide de h. i. numero. 4.
3. Falsum reddit instrumentum si quis per duos testes probat se alibi fuisse tempore contractus.
4. Instrum non redditur suspectum ob dubitationem testium.
5. Instrum publico subscriptore testium vallato drogat per duos testes.
6. An pauciores testes qui in instrumento sunt descripti preiudicant instrumento.

Am iohanes beremita (Condena) querit male cum de his. l. de traditione domus nihil actum est. Vel dic quod petuit et sibi domum tradidit acti. et empto. et ideo bene iudicauit iudex fm probata. sed iudex appellationis coram quo probatum fuit. s. de conditione contrarium sententiat. C. Et ita habes hic argu. quod partes possint super nouis articulis in ca. appellationis producere testes. hylud sciuerunt in ca. principali. bene enim scire potuit Jo. q.

et quo petebat traditionem rei vendite sibi fieri quod sciaret pro actore. nisi probaret reus conditione. C. Alii tunc dicunt quod er quo scire potuit ante aptionem testium articulum sibi necesarium. nisi pbat aptionem testium post probare non potest nec per decre. contradicit. quia primo no fuerunt testes produci super venditione. s. instrum. Sed nos non facimus magnam vim vtrum sciuerit vel potuerunt scire quod agebat principalis causam articulu que vult pbare in ca. appellationis an non. S. in hoc casu est vis si fuit oblatu articulus ille pbandus in ca. principali. vel an copiebenderet sub articulis in ca. principali datis quia tunc si pro pbauit per testes post aptas attestaciones iteru testes producere non poterit. vt no. s. de testi. fraternitatis (Mouu) de hoc no. s. de testi. fraternitatis (Inhabitares) ideo non debebat condemnare. p. ad vacua possessione tradendam. 2. (Alii) nec per hoc minus valet eorum testimonium. C. T. bellioni si oes testes vinnunt et contradicunt instrum in quo inscripti sunt vires suas amittit instrum et statim testibus. s. de proba. tertio. ff. quemad. testa. ape. l. i. s. vlti. et anc. de fideiul. s. si vo fideiulfor. col. vi. Si vero vnus diceret non interfui huius vel instrum in quo scriptus sum debilitat fidem instrum ita quod reddit suspectum. ff. quemad. testa. ape. l. i. in si. et ideo non valet ad pbandum. C. de pba. iudemus. Et dicunt quod hoc et adeo veru quod si testes inscripti sunt instrum. et vnus solus de scriptis neget se interfuisse reliquis mortuis vel nihil dicentibus suspectum reddit instrum. C. Alii dicunt quod licet vnus testis dicat se non interfuisse instrumento tunc modo alii tot remaneant inscripti. quod licet testes vel ad minus nihil dicat vel mortui sint quot sufficit ad probationem contractus in scriptis redacti non debilitatur virtus instrumenti. et lex preal. ff. quemad. testa. ape. l. i. s. si loquitur quod vnus ex septem testibus in testamento scriptis negabat se interfuisse huius quo sublato per defectum testium inualidum remanet testum. C. de testa. si vnus. C. Secus autem est si illo educto completus remanet numerus testium. vel vt dicit Jo. illud est spale in testis per solennitates que ibi requiruntur. veruntamen si per duos vel per tres inscriptos testes vel alios pbaretur cum interfuisse quod dicit se non interfuisse stabit dicto duorum. s. de elec. cu dilec. imo idem videtur et si dicat se non interfuisse. nec et pbaret eum affuisse ar. q. in actis. si testis negaret se testificatum vt scriptum est. vel pars negaret se confessam vel aliqd aliud quod scriptum est soli tam bellioni crederetur. vel scripture tabellionis. s. de proba. quoniam. C. Si aut plures negarent se interfuisse instrum tunc suspectum reddit instrumentu. unde nihil ex illo pbat. s. de testi. taz lris. s. de pba. tertio. et in tunc hoc verum est quod etiam si per centum testes pbaret huius quod in instrum continetur nisi per eos pbaret eos interfuisse quod negat se interfuisse instrum inualidum est quia ei est bec falsitas admitta. s. hos duos interfuisse. ir. disti. si ad sacras lris. q. ix. pura. non negat tamen huius posse pbare per testes et inscriptos in falso instrum cui ipsi non fuerit principes falsitatis. C. Si oppones nonne ambo sunt in dictis suis singulares cum vterque tunc de se neget interfuisse. vt p. s. de elec. bone memo. Respon. si lagere ad pbandum quod alter absens fuerit tpe confecti instrum no sufficeret testimonia eorum quorum vterque diceret se non interfuisse sed cum agatur ad pbandum instrum falsu sufficit hi duo qui pbant idem. l. instrum falsum. et absentia horum duorum. et maxime cum si mul eos adfuisse scriptu sit in instrum quasi simul et pariter testificari videretur. quod nec ipsi nec alii interfuerunt cum si interfuerunt simul pariter se vidissent fm quosdam. C. Nos contrarium credimus. nam si centum testes dicerent quilibet de se ego non interfui. et duo tunc diceret sui vbi instrumentu fuit preceptum vt vbi contractus fuit celebratus validus erit instrumentum quia singuli testes in suis dictis singulares sunt. s. de elec. cam dilecti nec obstat. s. de proba. tertio. quia ibi per nullum testem reprobatu fides instrumenti. vel dic quod ibi non fuerunt singulares. immo vbi et plene licet indirecte pbauerunt falsu instrum. et sic et rñde ad. ca. lris. vel dic quod dicit. s. de testi. taz lris. quia ibi expresse pbatum fuit instrum falsum continere. et quod dicitur de duobus testibus intellige verum in contractibus vbi duo testes requiruntur. C. Si aut requirantur. v. vt in codicil. vel vbi in testamento non sufficeret alijs negatibus se interfuisse pbare per duos testes huius initu. als veru vel instrum preceptu quodam ad hoc quod per instrum pbaret vel codicillu vel testm. aliqui tunc dicunt quod minus quod alii rone nitunt. quod et si oes inscripti ne gent se directo interfuisse contractui vel instrumenti confectioni nihilominus vbi instrum publicum quod per sebz autoritates. et hi testes singulares sunt nec per directo pbare negatiuaz. vi. q. v. actor. non obstat quod dictu est. s. e. gl. v. Rñ. q. quod dicit se non interfuisse pariter dicit et de alijs quod adesse non pnt nisi vidissent eos eiz hoc non sit verum. nec ob. s. de pba. tertio. quod ibi indirecte pbauit huius et eodem modo rñdeo ad dñe taz lris. C. Si aut aliqis de inscri. testi. per duos testes tunc pbaret se alibi ectpe huius celebrati. et centu pbantibus se interfuisse tpe instrumenti celebrati vel instrum precepti nihilominus falsu erit instrumentu non Inno. sup. ii. decreta. o. ii.

Inno. super Secundo decreta.

Cum dicitur adde qd Car. i. c. si. lxxij. i. si. si. gullatiz singuli colum. y. circa pnci. dicit b di etu singulare. et phoc allegat gl. no. iane. d. te sti. §. illud dicit q iuder pde in terrogare non vt addat hz ro nem victorum reddat.

quia scetus no pbat per testes: sed qz addidit teste interfuisse q non interfuit. vt. i. de his que si. a. pla. qro. sed si testes inscripti in stro vel alii diceret eum interfuisse in celebratioe hz? vel tpe in stri pcepti nisi p luce clariores pbationes pber se abfuisse pre ualebit in stri. C. d. h. b. i. optima. dicunt tñ qdam r forte non male qd si vn? solus nedu plures negaret se interfuisse ptractui vel in stro reliqs tacentibus vl mortuis et si. c. eent debilitatur fides in stri. ff. qucad. testa. aper. l. j. §. vl. na cum nulla fidem ba beret hoc in stri nisi ex offi notari bñ per cōtradictionē testis suspectum redditur testamentū. siue instrumentū nisi per colla tionem subscriptorum testiu vel cōtrahentiu inuaretur instru mentum. auc. de fide instra. §. si vero moriatur. r. §. quod si tabel lio r in bis vbi negant se interfuisse est facienda optima inda gatio. C. de falsis. vbi. C. de pba. inbenns. ita tamē qd semp iu dex magis presumat vt instrumentū valeat q percat. §. de ver bo. signi. abbate. nec tanti valoris est dicta suspitio q oītur ex negatioe eoz q se interfuisse negat vt instrumentū annibilet nisi indirecto contrarium pbaretur. §. de testi. tam literis. §. de pba. tertio. C. de proba. cū precibus. nisi in acerrima inquisitio ne aliud appareret. Sed Jo. de. quantuz ad hunc articu. fuit in prima opinione. **C** Si autem testes dicerent se non recordari an instrumento vel ptractui interfuerint. sed non firmiter asse rerent tunc stā dñ eēt in stro qd nibilasserit hz dubitet. nō em tantā viz hz dubitatio eius vt suspectū possit facere in stri inmo ex quo dubitat in tutiorē r benigniorem partem declina re dñ. f. vt concordet in stro. ar. §. de testi. cum tu fili. §. de spon. in mēis. §. de reg. iur. c. ij. **C** Si dñ testes contradicāt in stro alij q in quo scripti sunt dicunt qdā qd si factū est remotū magis creditur instrumentis. ff. d. pba. si arbitet. ff. de car. l. iij. §. due. ff. de iur. in fec. qui bona. §. vl. alias est lex r incipit ead. **C** Alii dicunt qd qdlibet in stri admitti ē pbatio testiu. §. de pre scri. ad audientiam. §. de testa. cam. C. de pba. cum pēbns. Sed dicunt necessarios. i. iij. testes ad minus cum in stri vl duorum testium teneat r notarius maior sit vno teste. r negat magis ere dendum ē viue voci q mortue. nec ob. auc. de fide instra. §. si ve ro ali. quid tale quia ibi erat viua vox r instrumentū ex vna pte. r ex alia pte erat tñ collatio literarum. itē dicunt qd hz pna ta scriptura succubabat testibz. C. de contra. sti. jpp. non tñ publi ca que eandem vim habet vt testes. C. de fide instra. in exercen dis. **C** Nos tñ dicimus qd in stro q tuncqz publice confe cto r p tuncqz in scriptos. hēat testes derogat p duos testes vel ad p las p tres q pber eum scetū de quo instrumentū est pceptū non fuisse celebratum. vel illos q dicunt hrisse ibi non fuisse pre sentes p dicta rōne: q dictum in stri non habuit auctoritatē ni si a notario. r hūc auctor pferri in stri est dictū duoz testiu. r hec vera sunt nisi testes supsint q asserant verū esse quod in in stramento p tinet vel collatione testiu vl p bentiū p bari possit qd vere testes inscripti in stro cōtractui interfuerint. ar. auc. de si. instru. §. si tantum. r. §. si vero moriāt. r. §. seq. **C** Sz oppōes nonne si in stro inscripti sunt. r. testes vel plures credendum est eos affuisse cōtractui cum notari? fidē faciat de oibz que in in stramento continēt pp publicum offm qd bzr sic credendum est eos affuisse. ergo non pauciores testes p iudicabunt in stro quā sint qui in in stro inscripti sunt. rñ. vñ ē qd dicit qd nō debili tat fides in stri sed ex quo pbatū est falsum scriptū ē in stro. de bilitatur tota vis in stri. tr. di. si ad sacras. alias si ad scripturas vñ decetero non credā qd testes fuerit pntes pba enim quali beteqz falsitate tollit auctoritas scriptoris in stri. r ita alij que in in stro p tinent auctoritatem p stare nō pte. vt in palle. c. si ad sa cras. **C** Fallit autem hic qd p testes pber contra in stri vbi ē p sumptio iuris r de iure. C. ad velle. atique. r. C. arbi. tu. l. vl. sed hz vt ibi dicit non possit pbare ptra in stri qd verū fateret. pōt tamen illud dicere falsum. Item non obstant p dictis. C. si mi. se ma. dir. si alterius. C. de nō nu. pe. gñalr. C. de test. testiu. ranc. rogati. C. de suffra. l. i. r. ff. de pba. census. C. qui testa. face. pos. hac consul. vbi dicit quod melior est pbatio in stro q testiu: qz bñ fateor qd vbi in stri non negat verū: qd magis securā r idu bitata ē pbatio scripture que immutari non pte quin appareat Sz lingua testium satis mutabilis r labilis est: vt. C. q test. fa. pos. hac cō. §. at cum na. hz bec securitas atqz prerogatiua rādiu. tñ durat donec in stri aliqd rōnabiliter sit pbatū. Secus at est vbi in stri dicit falsum. r pber tunc. f. qñ cōflictus est inter eos q inscripti sunt q dicūt ptractū celebratuz r alios qui negāt hz si querit qui vel qbus testibus alij p pōderare debent distin gue vt magister Jo. no. iij. q. iij. §. si testes. in gl. circa cōtrarieta tē (eadem). C. de si. istr. in ex. (momēti). §. de test. cuz a nobis (in tētionem) h satis apparet qd. j. petebat pncipalr vacuā possio nem dom. **C** Ad editionem satis est bona allegatio qz iuder hāc viam eligere debebat. vt fieret qcordia in stri r testiu. ar. §. de test. cum ti. r pp hoc ē. f. vt appareat qcordia testium vtilis fu it interrogatio scā a papa. f. anyna tñ venditio scā fuisset potest ēt dici si interrogatio scā non fuisset itñ qcordia testium r in stri

eodem mō facienda erat sicut hic fit in hac dect. qz hz in stri dice ret qd Petrus vedit domū Joanni non negat vditionem fuisse pditionalē. r ideo pbatio sup b inducta postea qd vendi tio cōditioalis ēt: erat admittenda. qz nō dīcebat in stri: hz ad debat. nā iuder cūcta dñ rimari. rrr. q. v. indicatē. ff. de inter. act. vbi cūqz (obligatum) in pditionalibz at dñb? non cedit di es an enctum conditiois. ff. d. ver. sig. cedere dīc (als). i. fm pba tidēs non hz veritatē. C. de ap. eos. **C** Tēdelsū bñ dicit qd iuder ex offi suo postqz ē in cā zelusū pterrogare a pti b? d bis que sunt dubia rōne eoz q acta sunt an zelusione. nā de alij nō pnt dñere. alij tñ dicunt cōtra pro hoc. §. eo. cum dilectus.

Ex parte caris. In figura. D. Idem forte posset et si dictio ēt min? vt ofo dñmō cōpbederet iteller? pape. alij aut dīcēt qd si aliqñ intolerabilis esset error i lra vl cōditioe. iuder tñ nñ occultū sit vitii suspectas hēbit lra: cū multi sint officiales in curia q examinat. vicia literaz. p mū dictū magis placet nā p bullā sars tollit suspicio r ocul? sepe fallit officialiū

Perpetuus. (Cōmuni). i. cōmuni pre cio redēptoz vel alit. vt no. §. de pba. c. i. **C** Querit: aliqz petit sniam latā § se p petro sup tali fido cassari: vt qz nulla ēt qz iusta. r ab ea est appellatū petrus respōdit erhibe sniaz actor: respōdit ego non habeo scripturā: qz iuder noluit mibi copiam ex ea fa cere. vel quia. amisi. sed tu erhibe. qz ipsam hēs an reus cogen dus sit eam erhibere. So. sic vt hic. C. de eden. is apud. inmo si reus non diceret sniam latam interrogabit an talis snia pro eo lata sit. ff. de inter. act. l. pe. r si negauerit cogetur cedere siue re nunciare sule. vel iuder pñciabit si qua snia appuerit p petro lata nullas vires hēat. ar. ff. de inter. act. nō alienū. Itē quia cō fessus p indicato haberetur. ff. ad. l. aq. pinde. Et si nolit rñde re p p fesso bñ. ff. de inter. act. de etate. §. q tacuit. **C** Sz occur ritur tñ illi qui p babiliter deceptus falsum rñdisset satisfacto tñ aduersario de interesse suo. ff. de inter. act. de etate. §. ex causa Item contra istum q dicit nullam sniam prolataam dabit actori confessio sua autentica que ppetuo ipi reo p iudicabit etiam in alio iudicio. C. de libe. cau. inbenns. h. q. j. multi. veruntamen si poterit pbare cōtrarium re integra in hoc casu per ostēhouē snier? alio mō: pbatio p iudicabit p fessio. C. d. iur. r fac. ig. error

Disputari. Quidā ponūt casū isti? decre. in eo q pducit duo in stri. vñ in q p tinet qd sit p p ietari? rei aliud in quo p tinet qd sit usufructuari? hz bñ non pōt aliud: qz pōt ēt qd pmo fuit p p ietari? r postea usufructuari? vl cōtra. r sic nō discrepāt hz qcordat alij ponūt casū sic. aliqz p duxit in stri qd p m iet ei ta li die. c. bononie. **C** Itē p duxit aliud in stri qd ipse eadē die p m iet tibi. c. rome. be em scripture aduerse sunt. r si non directe sed per medium vel indirecto. ipossibile est em bec duo in stri a si mul vera ēē: vt p. §. d. de testi. ex tenore. vel pone casum sic primo p duxit p m iet in stri in quo p tinet quod ego p ecclia mea emi fundū a te p. r. tali die r corā talibz testibz. postea p duxit aliud in stri in quo continēt qd eundem fundū emi rome noie meo coram alijs testibus eadem die. bec enī non sunt tria nec p se nec p aliud mediu. qz vtrūqz esse potuit: sed ita diuersa sunt qd nō est verisimile rem ita processisse r fidem sibi inuicem derogarent. **C** Nec enī em in stro magis credendum sit. sed si a diuersis pti bus p ducerentur bñdi in stri tunc iuder inspiciere dñ qd ma gis est sine suspitioe r ei credet vel si vtrūqz est par pro reo pre sumet. §. e. inter dile. §. de pba. ex literis. C. de §. stip. optima. ff. de test. ob carmē. §. si. Gñas). C. de si. instra. dñerfe. (Gñas) sec? in testibus quoz dicta non potuit p iudicare sicut instrumenta.

Scautio. i. scriptura publica vel puata talis si constitutur talis tñ se recepisse ab a. vel se tñ debere. secus autem si p ierit a. tñ accepit a. b. ar. contrarium. C. de vote cau. non num. l. vlt. sed die ibi non fuisse publicū instrumentū. **C** Itē no. speciale scilicet in dote vel in mutuo vbi hz in instrumento be cāe exprimantur nō tñ sufficiāt. C. de non nu. pe. si ex cā. gñaliter aut d tpe nō so. pe. saper do. coll. vñ. (indeterminate). i. non expssa cā (in cas) ēt sine scriptis. C. de non nu. pe. gñaliter (si cām) puta venditiois donatiois vel p m iis (pbaueris) puta quia confessus es te de here. r. so. p domovēditat tñ phas mō quod eadē domum hēs qz aliam rem pmutasti p ea. C. de rex p m i. ex placito. r. l. cum p cibus. vel pbas eum alibi fuisse tpe cautiois emisse: vt. §. d. test. ex tenore. vel pbat qd cā fuit fraudulēter adiecta cuz tñ nulla cā subesset vel errādo subiecit causam.

Quoniam hēat p tatem faciendi tabelliones: r vide in nu. 2. An alius pter papā r impatorē possit facere tabelliones. Ad hz valeat qtuendo faciēdi notarios regit? p f? supioris. **A**m. p. (Tabellio). De tabellioibz dicit qd qz quod qlibet pōt facere tabellione q p test dare vel facere iudices ordinariū. siue sit impator siue rex:

sine rer. vniuersitas sine collegiis sine consuetudo sine quicquid ali
 ¶ Quis autem iudices facere possunt. no. s. de offi. or. di. c. ab ee
 clesiar. in sum. C. de iur. om. in d. alii dicunt qd q pot dare into
 res pot facere tabelliones. qui aut tutores facere possunt. no. in
 summa. C. qui dare tu. pos. ¶ Nobis aut videt alr. s. q nullus
 pot facere tabellione ppter papa et impatore q horum vsum ap
 probarunt et inenerit nisi forte consuetudo vel spale privilegium
 pape vel impatoris alicui hoc concesserit spals. ar. C. de emā. l. j.
 et vl. et s. de test. p. la. acceditibus. in fi. Et hoc sic pbo. certū est
 qd s ius est officii tabellionis: q charte aialis mortui credidit
 sine adminiculo alio: vt no. s. eo. c. fi. S. contra ius naturale nul
 li venire licet sua auctoritate: sed potius temeritate ppta nisi
 principi qui supra ius est: vt pz. ff. de leg. princeps. et s. de concess.
 pb. c. proposuit. sicut diximus in dispensatione q est s ius. s. de
 temp. ord. c. dilect. ¶ Sicut nec lz restituere infamē nec legiti
 mare illegitimos nec arrogare nisi picipi et paucis aliis quib
 est specialiter concessum: vt no. j. quis fil. sint leg. vel ille. per ve
 nerabilem. ff. de post. l. j. s. de qua. ff. de ado. l. j. et s. de re. iur. cū
 te. vbi no. Sūt enim hmoi qn s naturam. et miraculose de infamē
 mare facere bone fame. et de illegitimo legitimum et boiem sui in
 ris subūcere alit hmoi. de tabel. at habemus. in. C. de tabe. per
 totum. et auc. de tabel. et nūq d: qd aliis q papa vel impator
 possit hoc facere tū fatemur qd si aliis bz de consuetudine qd pos
 sit facere tabelliones s consuetudo suanda est ar. C. eman. l. j.
 ¶ Item fatemur qd si alicubi est consuetudo qd credat aliquoru
 scripturis quod consuetudo hec seruanda est. s. eo. cum dse. ¶ Et
 lz hi quibus consuetudo concedit possint dici notari qz in notas
 redigūt q coram eis agūt vel tabelliones. qz in tabel. scribunt.
 non tū ptāt hnt et officium publicū q tabellionib a legib da
 tur. sed tū illud hnt qd consuetudo eis tribuit qntū eis tribuit
 ¶ Non credimus quod aliis subditis. ecclesie vel imperio
 possit facere tabellione ppter papam vel impatorem vel statuere
 vel et pacto nudo se ligare qd credatur instis alicui puate per
 sone cū eis nō liceat s leges publicas et s ius naturale sic aliquid
 statuere. sicut et dicimus in tutorib et ind. qd. nisi impator vel
 lex vel consuetudo concederet personis certis qd possent indicare
 et tutores dare quod nullus nisi papa vel impator eos posset da
 re. ¶ Nullus enim pter pdictas psonas posset cōstitue qd libe
 ra psona p aliū indicare vel obligaretur. credim? tū quod ali
 reges qui hnt supmū et merū impia possent idem statuere de ta
 bel. si vellet. ¶ Nec et mireris quod p consuetudinē pot indu
 ci qd aliis inferior pncipe posset facere notarios non tū p con
 stituere qd faciat ipse notarios vel aliū concedere qd faciat. et est
 rō qz in consuetudine ad hoc vt valeat opz qd internuntiat cōsen
 sus superioris pncipis tacitus vel expisus: vt no. s. de cōsue. in
 prin. S. in constitutione. secus. quod aut pncipes superior appro
 bat ipse facere videntur. C. de vere. iur. em. l. j. s. omnibus cordi
 nariū repetere que dixi. s. de testi. alberticus.

¶ Que seruanda sint in publicatione testamentorum ⁊ et in
testis publicatione in nn. 2.

3 Testamentum non de auctoritate nisi fuerit p tabellione scriptū
4 Instrumentū q̄tūcūq; auctoritatē nō p̄iudicat alijs. nisi presen
tibus vel continuatē ab̄sētibz.

Instrumenta [†]Testamēta at sic
sūt publicāda. in pi
mis faciet iurare illū q petijt publicationē qd eā nō
petit eā calūmie. C. quēad. testa. ap. et. arg. ff. ader

bi. theatru. ¶ Item pro his omnib⁹ vocabant⁹ hi quos res tan
git. ar. 3. de testi. significauit. ff. de adop. nam ita. ¶ Item voca
bunt testes scripti i testamēto ⁊ si q sūt absētes vltiā omnes. si
cōmode venire non possunt mittetur ad eos testamentum vt
cognoscāt si testamēto interfuerint ⁊ si cōfēserint omnes publica
bit illō ⁊ hec omnia debēt publice expēdiri p bāf hec. C. quēad.
testa. apēri. l. i. ff. quēad. testa. apē. l. i. c. ii. ab inimicis. ⁊ l. se. nec
requēd⁹ est tabellio nā p dīcte. ll. nō faciūt mētiōē de tabellione
q i eis loq⁹ de testamento qd nō erat scriptū p tabellionē. C. de
testa. cum anti. §. si. ⁊ eodem modo faciēda est publicatio si nō
appareat testm. quia non fuit exinde facta scriptura. vel si facta
fuit erusta vel subtracta est. ff. quēad. testa. apē. si in du. §. fin.
hec autē publicatio quē in multis legibus dicitur apērtio
testamenti debet fieri apud certos iudices ⁊ gesta internēire
debent. C. de testa. consulta. ⁊ publicati. ⁊ extunc sūt autentica

2. **infra.** ¶ Et si sit est procedendum in publicatione testium receptorum de aliquo cōtractu non redacto in publicam formam de qua loq̃r. s. de testi. significauit. q̃ tunc contractus vel aliud actum quod erat tñ in mente hoīum redigitur in publicam for

¶ Sic etiam est in testib. qd non est autenticus nec publica scri

ptura: nisi scripta fuerit p tabellionem. si enim p tabellionē scri-
ptum est cum sit autentica scriptura non oportet in aliam pu-
blicam scripturā exemplari nisi aliqua cā subesset. vt hic. ⁊ quia

testis qđ a testatore vel alia psona puara scribit qđ fieri licet. C. de testa. cum anti. §. si. 2. auc. ibi signata. ¶ Et quod nō sit autēti
ca scriptura er eo pty qđ ibi nō ē manus publica nec sigillum au
tēticum. §. c. c. huius at autēnticatiōis siue publicatiōis est esse
ctus qđ p illius testamenti siue instrumenti sic publicati ostēsi
ōis sitmissio in ipam hereditatē p edictū diui adriani. C. de di.
diui. adri. l. fina. Est 7 effect⁹ vt fidē ppetuā sp faciat. C. de test. l.
si. als at licet sigilla numerus testium 7 alie solēnitates valeant
ad hoc qđ testatoris voluntas valeat que fin leges si vnū ex his
deficeret non valeret. vt. C. de test. l. si vnus nihil at probant nisi
scripta sint p publicam psonaz vel sigillo autētico sigillata. sed
in exemplatione publicorum instrumentorum hec non sunt ne
cessaria cū illa autēnticatiōē suā retineāt ex sigillo vel sigillo
plati vel tabelliōis. vt no. §. eo. c. l. qđ ex eo apparet: quia ēt post
mortem plati vel tabelliōis fidē faciūt. §. h. satis vť qđ pti⁹ pre
senti bus vel p contumaciam abūitibus debeat fieri hec publica
catio. §. d. 2. fir. vti. cum dilecta. §. de priui. ex pte. 7 ad hoc bñ facit
C. de si. instr. l. si. ¶ Item ēt si ptes exemplificatiōi pntiati sine
iudice non vť vt hic. h. ptiū consensus sufficiēt sine iudice ad
faciēdum instrū de ptractu vel sup. confessiōe de pctu iā facto.

4 **C** Immo plus vñ qđ qñcūq; autēnticatū sit instm nō p̄cin
dicat alijs nisi p̄sentibus v̄l p̄tūmāciter absentibus: quid p̄tra
illud dici pōt p̄m tenorem p̄dicte. l. C. de h. instr. l. ii. vbi dī quod
non sufficit instm exhiberi in iudicio nisi ⁊ ei fides p̄ponat qñ
semp illud exhibere teneat nec est s. s. v̄l lit. non q̄test. qm̄. l. prin.
quia ibi est sp̄ale. nec dī p̄prie publicatio: s; exemplatio v̄l tran
scriptio. sup̄iora autē dñr publicari p̄prie: q; cū p̄i⁹ non eēnt pu
blicata in publicā formā trāscribunt. p̄ssert tñ dici quod si aliq̄
instm sunt in casu p̄ditiōis p̄p̄ vetustate v̄l aliam cām cōsimilē
q; tunc ēt abūtib; p̄tib; possent trāscribi instm si vocari ⁊
expectari nō p̄nt. ar. j. de p̄fir. vti. cū dile. s. j. ⁊. s. v̄l li. nō p̄te. qm̄
in prin. attestatiōes autē ⁊ alia acta p̄ tabellionem solū sine testi
bus scripte non sunt publica scriptura nec faciūt fidē corā alio
iudice nisi sint publicate. **E**t no. qđ p̄prie autēntica exēplāf
⁊ non autēntica publicāf (Aspecta) hec faciēda sūt vocat; bis q̄s
res tangit. s. s. testi. significat. **C** S; qđā dicūt ⁊ forte non
male qđ si de v̄bo ad v̄bum exēplēt. ⁊ si iudex diligēter inspicit
at sigilla ⁊ oīa alia que necesse sunt inspicī qđ bñ valebūt talia
exēplaria: s; si vñ instm breuiter facit mentionē. puta: quia di
cit sniam latam sicut in publico instm̄o per manum talis notarij
confecto q̄tinet. non vñ qđ p̄ ei⁹ mētiōē p̄bef snia lata. **C** Im
mo idem videt⁹ sicut in publico instm̄o vidimus contineri. nā
in h̄ casu pot⁹ vñ testimoniū reddere q̄ vetusta exēplare ⁊ autē
ticare. ⁊ s̄ satis innit hec decre. de b̄ et no. j. de v̄b. sig. c. abbate.

De presumptionibus. Rubrica.

Scut. Mortis (mittit) manifeste (mortem)
id est vt occidat. ff. ad. l. aquil. nā ludus
(ludens) malum est. & dānum semp presumit fieri
malo animo nisi contraria presumptio valeat: vt. ff.
ad. l. aquil. dōtē si obstetrix. §. si. t. l. nā ludus. t. l. itez mela. i. pñ.

Afferte mihi. (diuidite) nō suadendo sed
tentando loquitur ⁊ pban
do presumptiue vt vcz er hoc presumptionem possit
habere ⁊ iudices suuāt inde exemplam (commota)
interpositio est. i. psumitur quia diliget. f. c. priori. ⁊. rxiij. q. iij.
Cetera vindicta. circa prin.

Et studijs suis &c.

Nellus dubitat ^{(2)ntes} 2ntes qs inter
^{prattine. ij. q. iij. rurs?}
 iij. q. ir. decernimus. aboc ore. xv. q. vj. c. j. r ei euiden
 tia. xxxviii. di. priusq. (constitetur). i. presumitur con
 tra eum nō tamē cōdēnatur: sed punitur in expensis. ⁊ aliquā
 do gratius. s. de indic. c. j. C. de indi. sancimus. ij. q. iij. rursus.

Nonne benedicimus Quia erat
veritas qd
eēt samaritanus aliqua p̄sumptio est: sed non proba
tio tacere.

m **Andara** celestia &c.

q **Uosdam** ryj. dist. quod dicitis.

9 **Clantoc.**

Scribas Bronice q̄si non scribam: sed supple
ne t̄ est ar. inducias concedendas mali
i. s. p̄tenti. De ver. sig. h̄ insulam

¶ **Q**uod si debeat admitti volens aliquid non verisimile probare.
 ¶ **Q**ue dicatur presumptio iuris et de iure.

Elia verisimile s. de renun. lup co. s. de
rest. spo. sollicite. ff. de pro
ba. l. de in debito (concessit). i. per. ordinarium concedi
tunc sup. a. decreta. iij

a Timmo vñ
adde car. in qñ
lern .i. ci. sigilla
tim singula co.
fi. Et ibi itell
git b verū nisi
partes fuissent
pites: r nō ap
pellasset: qz tūc
probaret plene
allegari hñm. I.e.
qm 2tra. 3. d. p
ba. r in c. ci in
fure. 3. d. offic.
delega.

fecit. **C** + Verisimile no. quod ubi aliquis vult probare aliquid quod non est visibile est super hoc eius admittenda probatio nisi aliquid sit quod huius presumptionem elidat. puta fama loci vel bonitas testium vel alia rationabilis circumstantia. ad idem. **S.** de pcc. in nra. **f.** de no. ope. nun. **c.** de psum. no. quia si est temeraria reprobatur. **f.** q. i. primo. **f.** de sen. exc. inq. i. i. d. violenta est sufficiens ad sententiandum. **xxv.** q. i. dicit. **f.** c. lras. **f.** de his qui sunt sui vel ali. iur. filium. Circa hoc tria distinguere: quia alia est iuris et non de iure. et hec admittit probationem in contrariis. **xxv.** q. i. in. extraordinaria. **xxv.** q. i. nec aliqua. **S.** de probati. pro posuisti. **C.** de epi. et cleri. auc. legitimam. **xxv.** q. v. nulli. **f.** de testi. re quisisti. **f.** de dona. inter virum et vxor. q. i. **C.** e. i. et. **C** + Est autem presumptio iuris et de iure. **f.** q. i. q. s. aliquid statuit super certo facto et hac non admittit probationem. **f.** de sp. d. ad id. **c.** i. q. i. de c. d. appo. p. tuas. **c.** de illis. **f.** q. i. ma. acc. pos. in super. et de sp. d. commissum. **l.** i. vi. fraternitatem. **xxv.** q. i. q. d. interrogasti. **xxv.** q. i. vidue. **f.** de reg. vidua. **C.** de rei vxor. act. **l.** i. in prin. **f.** de statu ho. qui in ytero. **l.** i. de exen. tuto. **f.** filij. **f.** de libe. et post. **ti.** ci. testis. **f.** l. i. **f.** de v. signi. quod mortui probabiles quos semel plenam probationem inducit. **f.** de sen. exc. inq. i. i. d. de rest. spo. follicite. **C** + Quis sufficit ad inducendas purgationes. **S.** de pur. ca. si q. de gra. **f.** q. i. v. p. b. yter. ite. q. i. q. requirit probationes. **f.** de sp. d. quod met. ca. non est verisimile. **C.** de h. b. stip. optima. q. i. q. s. nullas admittit nisi sit fama vel alia circumstantia. **f.** cam. vt hic. q. i. q. i. infundit probationem in reum. **f.** vt ecce. b. h. i. vt n. i. ybi no. **C.** de proba. sine. Quis etiam adducit secum filiam. **f.** e. illud lras. **S.** eo. a. f. f. de stipu. seruo. **l.** q. i. si seruus. no. tamē quod ubi est presumptio tunc pcedit multum d. i. inder temperare iniam. et maxime ne condemnet nisi raro et modice ad penā nec pecuniaria nec corporalem quod potes bene colligere ex sula. Salomonis. **S.** e. a. f. f. vbi licet et presumptione voluit ad iudicare vni mulieri filium non tamen voluit aliam condemnare ad mortem ad quam infirmitate erat condemnanda si legitime eet. probatū ēa quod filium alterius clam subripisset. q. d. am. tamē has presumptiones quas dicimus probabiles dicunt violentas. sed hic non est vis nisi in vbo que est p. i. n. a. c. i. o. relin quenda (fama) fama enim su praedictam presumptionem diminuit.

1. Donatio ppter nuptias loci nō hz nisi vbi est infimonia.
2. Nunquid per productionem instrumenti propter nuptias probetur matrimonium.
3. An si quis probet se multo tpe stetit in ecclesia vel cum vxore per hoc debeat in causa obtinere.

Und quoq. (vendicā) adiecta cā de iure canonico sicut et filiū p. t. i. u. r. i. u. m. **f.** de rei vendi. **l.** i. **f.** i. instrumentum instrumentum autem soli non statuitur: quia confectum est super dote et non super matrimonio (noiat) que noiatio presumptionem inducit. **xxv.** q. i. i. d. i. c. a. t. **f.** de p. b. a. l. vlt. sed non sufficientem probatio nem. **C.** de p. b. a. non nudus (donatio) q. d. solis liberis cōuenit non suis. **C.** de lati. libert. tollen. **l.** i. **f.** sed et si quis. **f.** de iure do. ti. si mulier. **f.** eius noie. (vitiosum) i. ad hoc confectum vt dñs videns et ratēs f. u. i. n. u. p. s. i. s. e. c. o. n. s. e. n. s. i. s. e. q. d. e. t. l. i. b. e. r. v. i. d. e. a. t. **C.** de lati. liber. tollen. auc. ad hec. et si negaret dñs cum nup. s. i. s. e. appa. reret infirm. (ille seruus mulieris) (more) presumptio eli dēs pre. sumptionem. (attendit) ad conseruationem matrimonij: vbi nō sit p. i. u. d. i. c. i. u. m. alij matrimonio. de b. not. **S.** de test. p. t. e. a. c. i. q. s. et hz fama plurimū ad iudicē tñ p. e. a. m. nō ad iudicant matrimonij hz p. i. n. s. t. r. u. m. quo continetur obatio pp nuptias et quo se cōiuges noīabāt. donatio em pp nuptias non hz locū nisi vbi est matri. monium. **f.** de dona. inter virum et vxor. **c.** i. si necesse. et q. d. obfice. batur hz infirm qd fraudulēter erat p. t. e. c. t. u. m. nō p. b. a. b. a. t. nec p. s. u. m. e. b. a. t. si notarius consuevit fideliter summi officij exercere. **f.** e. c. i. n. fi. **C** + Et tñ dicunt qd am. non male quod hz p. d. u. c. e. r. e. n. s. i. n. s. t. r. u. m. donationis ppter nuptias vel etiam dotis ppter hoc non pro. baretur matrimonium si alij infimonia primo contracto fieret p. i. u. d. i. c. i. u. m. in infimonia em necesse est interuenire verba si loq. possunt hētes. **f.** de sp. d. t. u. e. item talia verba sunt necessaria q. mutuū consensum de p. i. n. i. t. i. s. e. x. p. r. i. m. a. t. **f.** de sp. d. c. p. e. **f.** i. d. sp. d. duo. **c.** i. item hoc diligenter attendendū ē qd si aliq. petit aliquam in vxorem et probat quod per decem annos simul cohabitauit rñt et fama vicine hz quod eas tenuit in vxore qd finaliter obti. nebit. nulla em eque est probatio bona in his sicut fama. vicinie. **C** + Et videtur multo fortius qd si agat possessorio ad restitutio nem possessionis vxoris. p. b. a. t. t. e. n. u. i. s. e. e. a. m. et fama ēē quod te. nebat eam vt vxorē qd obtinebit in possessorio: immo plus vide. tur quod etiam si nō p. b. a. r. e. t. de fama vicinie hz tñ p. b. a. r. e. t. per du. os vel tres testes quod vir cum vxore tacuit vel stetit volēs et in. tendens in ea quere re vel seruare iuris possessionem vel vinculi vxoris. et ipsa mulier hoc ipm sciebat qd h. i. t. e. d. e. b. a. t. v. i. r. qd indi. cabat infimonia inf. tales. et erit si spoliatio iteruenerit vxori viro. restitūda. imo forte eedē probatio sufficeret i petitione ad pro.

bandus infimonia verū. **C** + Et a simili eius qd hic dñs de matri. monio carnali videt idē in spūali: q. si aliq. diu steterit in ali. q. ecclesia vt clericus vel vt rector et p. b. a. t. p. f. a. m. a. vicinie quod ita sit q. nō solū i possessorio: hz et nō petitorio indicabit p. d. e. r. i. c. o. a. r. **S.** e. quia verisimile. et si p. i. u. m. d. i. c. a. t. s. e. q. u. i. t. m. a. g. n. a. a. b. s. u. r. d. i. t. a. s. quod opz semp. quascūq. habere p. b. a. t. i. o. n. e. s. p. a. r. a. t. a. s. o. s. u. a. i. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. c. a. n. o. n. i. c. a. **C** + Nobis vñ qd hz aliquis p. b. e. t. se multo tpe ste. tisse in ecclesia vel cum vxore et famam vicinie sic se hēre quod ec. clesiam tenebat p. s. u. a. et mulierem p. vxore sua non tñ vñ sibi itū quod snia ferat. p. a. c. t. o. r. e. n. a. cum vtrobiq. petat ecclesiam et mulie. rem quasi suam nisi p. b. e. t. de iure suo reus absoluet. **C.** de p. b. a. ac. tor. et hoc nisi cōuētus p. b. e. t. in mala p. o. s. s. i. o. n. e. f. u. i. s. s. e. t. u. n. c. e. n. i. i. p. i. q. u. e. t. o. l. u. m. b. i. t. p. b. a. t. i. o. n. e. v. t. n. o. p. e. i. d. e. **S.** de his q. vi. metu sue can. sa fuit. in rubrica. nec seq. absurditas. q. v. i. r. a. n. t. n. u. n. q. p. o. t. c. o. n. s. i. n. g. e. r. e. q. u. p. e. t. e. s. ecclesiam vel vxorē hēat aliq. anulum ad re. cup. e. r. a. d. a. m. p. o. s. s. i. o. n. e. m. o. q. d. q. u. o. a. t. s. e. q. u. e. t. a. b. s. u. r. d. i. t. a. s. q. e. a. d. e. z. r. o. n. e. si aliq. p. b. a. r. e. t. qd domū vel possessionem aliquam possideret aliquanto tpe p. s. u. a. et sup. hoc hēret famā vicinie d. z. obtinere ēē in petitorio. qd cōstat ēē falsum. q. v. z. p. b. a. r. e. l. e. g. i. t. i. m. u. m. t. i. t. u. l. u. m. a. t. q. d. n. i. i. **f.** de rei ven. in rem act. alioq. n. r. e. a. b. s. o. l. u. e. t. **C.** de rei v. l. i. **f.** i. (conditū) i. si nihil p. t. r. a. n. s. t. r. u. m. e. n. t. i. o. b. i. c. i. a. t.

Istas tue fraternitati. (lo. latebris) talia enim loca vitare debent suspecti. **xxv.** q. v. ab isto. et nisi inuenerit imponitur eis pena. **f.** de coha. de. si. quisq. autē vt lic. matri. et ante. **f.** i. s. quocq. coll. viij. (violēta). **xxv.** q. i. dicit.

Ertio loco. (pponebat) hoc non sufficit ad probationem: sed psumptio. (pponebat) allegat turpitudinē suā et auditur. **f.** i. **xxv.** q. i. i. extraor. contra. **f.** de do. inter dilectos. et est hoc p. p. i. c. u. l. u. m. a. n. i. m. e. (credere) non sufficit ad probationem sed psumptionem. **C** + In via hac credo violentam psumptionem p. q. u. a. m. i. u. d. i. c. a. n. d. u. s. e. s. t. **S.** c. p. r. i. **xxv.** q. v. i. ab isto. alij dixerūt nihil ēē in hac decre. sufficiens ad probationem: hz oīa simul. **f.** c. q. can. ma. necnō. **f.** i. q. s. i. i. q. i. r. t. e. s. t. e. s. **xxv.** q. v. i. si duo viri. **f.** d. testi. ob. carnē. **f.** i. testes. (confessi sunt) dicunt quidam hoc suf. ficere cū fama. vt hic. **xxv.** q. v. i. si duo. sed **f.** de eo qui co. cō. san. vxor. sup. co. **c.** i. **C** + Et rñ. ibi p. s. e. s. s. i. o. n. e. m. e. t. r. u. m. o. r. e. m. qd nō sufficit: vt ibi q. aliud est rumor et minus quam fama: et h. p. l. z. Alij dicūt qd nō sufficit p. s. e. s. s. i. o. e. s. t. f. a. m. a. v. t. **f.** de eo q. cog. sup. co. non dicit hoc decre. q. hic erat p. s. e. s. s. i. o. p. t. i. u. m. c. u. m. f. a. m. a. et vagatio p. n. e. m. o. r. a. et intelligūt illud. **c.** **xxv.** q. v. i. si duo. loquū tñ qñ consenti ambo p. i. u. g. e. s. c. o. n. s. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. et fama adiūnat in quo casu talis probatio sufficiens reputatur. **C** + Secus aut qñ confiteret turpitudinē suā sicut hic et in decre. palle. sup. co. vel aliud est quādo partes cōstentur. vt maritus et vxor. vt. **c.** si duo aliud si adultera q. est pars: vt. **f.** i. in decre. sup. co. (separari) et hoc denegari non presumitur.

Istas impetrabat. (denuncia) uerat enim crimē eorum pape. vel petebat bona eorum quia here. ticus erat (Reservata) que non tollitur p. h. o. c. i. p. m. q. arbitri eliguntur. et si hoc non exprimeret quod sibi ēā reservat set (frēs) **xxv.** q. viij. leges. (Ehemētem) non tñ violentam: q. bene tunc p. e. a. cōdēnaret. **xxv.** q. i. dicit. **f.** de reb. du. si mulier et violentum admittitur probatio in h. i. u. m. **S.** de proba. propo. suisti. **xxv.** q. i. i. extra ordinaria (pter) i. o. m. i. s. s. i. o. i. u. r. e. i. u. r. a. n. d. o. c. e. quo semel deierat. **xxv.** q. v. p. u. n. l. i. t. i. q. v. n. non potes. vel dic quod inrabit et sup. addet alias cautiones.

Eam in iuētute. (nāle). **C.** de epise. et qui (detulisset) i. denunciasset. et no. quod denunciare quis potest p. p. u. r. a. t. o. r. e. m. et etiam p. s. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. m. **S.** de testi. et parte. a.

1. Jurisdictio dñi esse nulla: vbi p. d. i. t. i. o. n. e. s. t. v. e. r. a.
2. Circa officiū meri executoris qd scitu nō indigna hic habes.
3. Non hz p. m. i. s. s. i. o. n. e. m. d. e. l. e. g. a. n. t. i. s. a. d. u. e. r. s. a. r. i. o. s. s. e. o. p. p. o. n. e. r. e.
4. P. r. o. m. i. s. s. i. o. s. a. c. t. a. a. d. e. l. e. g. a. n. t. e. qñ teneat.
5. P. o. t. p. u. i. s. s. o. r. a. s. s. u. m. e. r. e. s. i. b. i. p. a. r. t. e. s. i. n. d. i. c. i. s.

Edu archi. (Meq. non erat exceptio hic ad declinandum examen sed in principali negotio differendo. **f.** ad exhi. **l.** i. i. **f.** i. b. i. d. e. m. **S.** de fo. comp. **c.** et p. r. e. b. et tunc si propone retur erat legitima. **f.** d. i. n. s. t. i. c. i. **c.** i. e. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. **C** + (donec) hec vba non sonāt conditionem sed admonitionem vt faciat ea ad q. alias de iure teneat. **f.** d. de elec. significasti. **f.** de testa. tñ. m. n. t. o. **f.** i. **f.** de vbo. obliga. **f.** i. **C** + Et h. vba nō p. s. t. a. t. n. o. u. a. f. o. r. m. a. m. a. r. d. a. t. o. sed i. s. t. r. u. i. t. e. x. e. c. u. t. o. r. e. v. t. s. c. i. a. t. q. u. a. l. i. s. d. e. b. e. t. e. s. s. p. q. u. o. s. c. r. i. b. i. t. u. r. **f.** i. **S.** de ele. ecclesia vestra. et propter hoc vñ ēē quod si m. i. n. i. d. o. n. c. u. s. s. i. t. t. e. n. e. r. e. t. p. u. i. s. s. i. o. n. e. m. i. n. i. a. e. r. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. i. s. et quecūq. alia lata contra rebelles licet sit iniusta: quia bene habet turis. ditionem

m. m. f. f.
ex psumptionibz pcedis
Index ad psumptions
debet multum tpe
care psum.

a **C** Per pen. ratorē adde i b. bar. i. l. nō solū **S.** morte. **f.** d. n. o. i. o. p. e. n. u. c. i. a. et **f.** d. i. c. c. i. i. **215.** ferra. col. xvij. vñ. septima cō. clusio. **S.** d. cōsti. et ibi q. i. b. nō requiritur spale mādatur.

ditionem in his. sed secus est si talis esset clausula que conditionem adduceret. verbigratia: prouideatis tali de tali ecclesia: si de illo vico oriundus. q. h. h. est conditio et certa forma adiecta mandato. et id si aliunde sit oriundus non vult pmissio nec sententia excoicationis propter hoc lata: quia super his iurisdictione non habebat quod erat certa forma conditione limitata quam delegato egredi non licet. s. de rescri. c. dilecti. Et si huiusmodi p. sua pmissio an ola fornia effectus. s. de emp. p. titulis. h. obicitur qd hoc non debet fieri: quod ille qui puidit ei non habuit potestatem super hoc. aud. iedus est aut qd et debet effectus pmissio. et hoc est ratione diversitatis: qd h. p. de de fundamento iurisdictionis. i. an habuit potestatem ei puidendi. et id de hoc ingreditur est an pmissio qd iurisdictioni accessoria est fortia effectus arg. s. de offi. delega. c. in inre. s. de fide instrum. c. dilecti. s. ceterum. cum suis concors. sed ibi. s. in decre. p. titulis non p. debet de fundamento. q. p. stabat qd ep. p. tate habebat confirmandi: sed dicebat qd confirmatio erat iusta. sec. est ergo i. qdne pposita. Et item iurisdictione data nulla est nisi p. ditio sit va. ff. de verbo. signifi. c. d. de. v. h. p. stat qd pmissio talis executoris facta est ipso facto nulla et ex hoc qd non obstante tali pmissione et electio facta ab illis ad quos alii p. tinent de iure cdi. vel ex delegatioe superioris eligere. sed si alii nulla sit electio. puta qd facta est scienter de idigno dnm facta sit ab illis qd iurisdictione vel p. tate habent puidendi non transferat p. tate eligendi neq. ad primos ad quos iure cdi p. tinent neq. ad illos delegatos qd similes p. tate puidendi habebant. imo t. ad delegat. redit p. tate hec vt no. s. de excess. p. lato. inter.

2 Et sup. h. m. d. m. d. no. qd si vtroq. p. dictorum modorum scribat merus executor: est si vult unde sine ulla cause cognitione statim de vacante p. b. d. a puidere pot. Et h. mere sit executor pot. assumere officiu indicis vt ingrat an p. q. scribit sit idoneus vel sit de loco oriundus. et hac acquisitione p. se pot. facere sine p. t. b. vel et quocatis p. t. b. vel his quos res tangit dnm ille qui p. missionem committit iurisdictione habeat: qd commissa p. missionem videtur etiam commisisse ea sine quibus pmissio non pot. fieri comode vel recte. s. de offi. delega. p. t. de iurisd. om. ind. l. h. ite cum ipse delegans vtroq. p. dictorum modorum poterit pcedere eodem modo et delegat. ar. c. in. di. c. h. c. in. di. c. j. Sed si pcessisset primo modo. s. puidendo sine cause cognitione et sine appellatioe. et post r. dies poterit obici h. m. d. p. missionem. s. de ap. p. titulis. et not. s. de cau. pos. et proprie. cum olim. Et si aut. pcessit fm modu scd s. ingrendo de meritis p. sone et postea puidendo sine cause cognitione tunc nisi illi qd res tangit appellent a p. missionem infra r. dies sit sibi p. iudicium. vt sup. his de quibus ingitum est vltimus d. cere non possint. s. de elec. cum dilecti. vbi no. item videtur qd eodem modo possit sibi assumere inde officiu etiam si simpliciter sic mandatu sit puidetis tali de tali p. b. d. a. etiam si non sit ibi alia clausula talis. s. si est idoneus vel cdmilis. et hoc rone supra dicta. s. et cui committit p. missionem et accessoria. s. de offi. delega. p. m. s. vi. in fi. Secus aut. est si tantum ministeriu esset ei commissum vel executio mera. vt p. s. de offi. delega. p. m. s. q. vero. et c. quoniam apostolica. Et alii melius distinguunt in secundo casu. s. vbi verba non sonant in monitione. sed in p. ditioe ne vt ibi puidetis tali si est de tali loco oriundus: vel si docuit in theologia. nam si per h. m. d. l. s. tollit ius alicuius vel sit p. iudicium. vt puta: qd ad ep. m. vel capitulum p. tinebat p. missionem non valet pmissio ab huiusmodi executoris facta nisi vocatis p. t. b. siue his quos res tangit pcedat cognitio super conditione. r. v. q. h. et si no. et de rescri. c. dilecti. et idem videtur dicendum vbi aliquis mandat alicui alique citari ad extraordinarium iudicium vel ultra duas dietas. qd eo coram ordinario iudice timet litigare propter potestatem aduersarii. et id est vbi mandat fieri ingitio si pcedat infamia. s. de accu. c. op. et idem est in similibus nisi forte esset notoria conditio: qd tunc non est seruandus ordo. sed hoc ipsum debet exprimeri vel in relatione vel in interlocutoria. vt si p. s. tibus p. t. b. expedita sit. vltimus non sit ei facultas p. d. c. d. nisi appellaret. h. q. vi. b. d. u. Sed si per huiusmodi l. s. non tollitur ius alterius nec fit alii p. iudicium. vt si ille ad quos p. tinet pmissio mandet alicui puidetis tali si est de tali loco oriundus vbi pmissio et si non pcessit vlla ingitio super conditione et etiam si partes non vocentur. quia nec partes in hoc esse possunt cum nullus contendat ad se p. tineri p. missionem. Et si dicat iuno sit p. iudicium ecclesie cui magis expediebat habere ortum de loco p. salunde. R. qd hoc non pertinet dicere aduersariis se opponere contra p. missionem delegati sicut non eis opponere p. missionem delegatis. vel dicit qd nos non negam. qd nulla sit p. missionem. si non sit seruata forma mandati: s. illud t. negam. qd non est necesse vocari p. t. b. item dicimus et in p. m. s. casu. s. qd partes vocande sunt qd t. de plano pcederet in examinatione conditionis vel clausule: nec dabit libellus nec alius ordo suabitur

4 s. de spon. cum in tua dioce. Et tunc dic quod siue vba sonent in monitione siue in p. ditioe p. tenet pmissio facta a delegante etiam cognitione nulla pmissa: qd non fungit p. missionem vice indicis: s. p. missionem. s. de elec. c. venerabilem. s. obiectioni. et idem est in ci

tatore cui mandaf qd citet aliquem. si pp. potentiam aduersarii non potest coram ordinario iusticia habere h. enim pot. fugit officio citatoris qd iudicis. et idem est in ceteris similibus. et ideo nullum ordinem iudicium seruare tenet. t. si conditio vel monitio non est vera cassabit vel cassum denunciabitur quod per h. m. d. p. missionem factum est tanq. p. obiectione obtetum: vt p. s. de re iudi. c. cum olim. s. h. c. Et item videt qd si iste p. missionem assumat sibi p. t. b. indicis qd pot. vt no. s. de concess. p. b. e. p. p. s. n. tunc si p. p. s. t. b. hac exceptione qd conditio vel monitio non est vera non audiat accipiens. iuste poterit appellari ex ea ca. qd cum pcedat vt iudex non admittat quod admittit non seruatur in iuris ordine. Et alii aut. h. m. d. u. dicunt. s. qd ex ea ca. non pot. appellari: quia non seruatur ordinem cum non debeat seruare: qd hac examinationem t. ad suam instructionem facit: et qd t. h. m. d. u. co. gnoscat. ff. de re iud. a diuo. s. h. sup. et ideo etiam non est ibi necessaria sententia contra id quod est. ff. de iur. de qua re. et s. de ca. possel. cum super. in fi. Et si autem in litera diceretur si tibi constiterit qd sit de tali loco oriundus tunc quia non pot. constare nisi partibus p. s. tibus vbi p. missionem detrahatur iuri alterius: et quia vice indicis fungit non valebit quod fiet nisi p. missionem cognitio ne: s. alii p. d. cant. Si autem p. missionem nullus iuri detrahatur puta quia ad eum qui mandat pertinebat pmissio tunc valet quod facit etiam si nulla pcedat cognitio quia p. d. c. t. cognitio nem videtur ei committere non tanq. iudici sed tanq. viro discreto. qd aut. iudex velut ingitio: pcedit cu debeat seruare ordinem iudicium. primo de conditione inquirere debet quia pcedat in causa p. missionem commissa. s. de accu. c. op. s. de rescri. c. dilecti. et idem est in similibus. alii p. d. cant. in clausula qd autem in literis consuevit apponi. s. quod si non omnes. et certa forma conditionis data intelligitur. s. rescri. s. c. s. c. s. de offi. delega. p. m. d. u. (probandum). s. de verbo. signifi. c. d. u. dum. s. de seru. c. j.

De iureiurando.

Rubrica.

De administrationis (Cognatis). s. de test. cognen. venerabilis.

1 Qui iurauit non repetere res ecclesie vel suas an absoluitur a iuramento.

2 Contra iuramentum suu p. p. m. non datur restitutio in integrum sed ab solutio tantum.

3 Eruenit. (Rebus suis) non solum si rebus ecclesie p. vim spoliatur: sed etiam si suis p. p. m. et de eis non repetendis iurauerit absoluitur a iuramento et eas repetet: vt hic. s. eo. si vero. s. verum: Si vero ne violentia vel dolo adiurauerit res ecclesie superiores vel faciet platum qui abiurauit actorem constituere qui petat vel dabit curatore ecclesie bonis vel alio mo. puidet sicut melius poterit qd res ecclesie recuperent scdo iurans quod non directe veniet p. p. m. iuramentu sed t. res ecclesie recuperentur. arg. ff. de neg. ge. atq. s. cum me. s. de consti. cu. venisset. in fi. s. e. c. ad nostra. c. j. et c. n. et c. debitorum. et c. que ad. s. h. etiam si p. alius non pot. recuperari ipsi dabit licentia pueniendi et res ecclesie repetendi. qd p. b. qd non pot. iuramentum seruari sine l. i. t. u. l. u. s. sue. ergo conueniri debet. s. e. si vo. et c. tua. et ita dicendum est si tutor iurauit de rebus pupilli non repetendis. Si autem res suas adiurasset illud bene seruare tenet. s. qd met. cau. c. ad audientia. ad fi. Et no. qd nulli contra iuramentum suu p. p. m. datur restitutio in integrum sed ab solutio t. m. Contra iuramentu autem ab alio p. s. t. m. bene datur in integ. restit. ff. de iureiuran. na. postea. s. si minor. (iuramenti). Et nulla rone teneri potest quin res ecclesie repeteret. s. de hac materia dixim. s. qd me. cau. ad aures (ab solui) de facto et est. s. r. i. s. q. j. an diuimus. r. j. q. i. s. excellentissimus. vel absoluitur a peccato. non observatione ad quam non tenebatur.

4 Eruenit. (ad elius). ff. qui satisfda. cogam. l. vl. r. r. q. i. s. mulier. et. q. h. beatus (committat) autoritate superioris. s. de voto. et multa in p. m. c. (minime) not. si duo aliquid sibi ad iniuriam iurauerunt: si vnus non seruauit iuramentum nec alii tenetur seruare. s. eo. d. sicut duo (minime). r. v. i. s. q. j. si infidelis. ff. de inoffi. testamen. si instituta. C. de pactis. cum p. p. m. as.

5 Bo episcopus. (Petro) id est fidem quam beatus Petrus tenuit et docuit fideliter obseruabo (sanctus) quia eam matrem et magistrum. et omnibus aliis p. c. e. l. entem et dominam tenebo (ad eorum) id est in diminutio ne fidei beati Petri et derogatioe honoris ecclesie vel in lesio ne persone pape (papati) id est principatum tam in spiritualibus quam in temporalibus (et regulas). id est canones suorum pontificum: et etiam aliorum sanctorum patrum.

per ro. eccle. approbato. ff. di. canon. xvi. di. sancta. xvij. distin. per totū. r. v. dist. p. totū. ordine deponere. vt. f. de symo. ne dei. (apostolor). f. petri. r. pauli apostolor. aut limites ibi esse stelli. gunt vbi papa est qd sic exponi debeat p. ex eo qd seq. nisi. cor. absoluat licetia qd de necessitate opz exponi. i. nisi absoluat per papam qui illis luminibus p. c. r. qui eorum vices gerit. r. auctoritate sanguitur.

Illus episcopus (Jurare) hi em. iurant ei obediē. tū. vt no. s. de ma. r. obe. legebat. domagium autē. facerendū debent. f. de reg. iuris. c. vltimo vbi no.

1. Nunquid solus sciēter indebitū. possit illud repetere.

2. Dōt episcopus dispēlare ex causa in iuramentis licite p. stitis.

Debitores (Restitucndas) p. mo cogen. di sunt creditores relaxare iura. menta super soluendis sibi a debitoribus. s. c. i. r. f. de vsuris. tuas. Si autem nullo modo possint induci ad relaxandum iudex ipse relaxabit. arg. f. e. cum quidam. s. vlti. vbi dicitur quod iudex relaxat iuramenta illicita. ad idē. s. de testi. constitutis. i. xv. q. vj. auctoritate. Si vero non sit p. sens creditor. et ideo induci non possit nec iudici constet. qd sit p. sensum ex causa vsuraria. r. ideo nō possit absoluerē. q. absolu. tio nō terminus in iur. vt fm iuramentum soluat. (f. Soluer.)

1. sed postea repetet. vt hic s. quia si sciēter soluit etiā indebitū. ergo non poterit repetere. vt. ff. de re iudi. c. i. ff. de condi. inde. l. i. ar. s. ff. de solu. qui soluit sic. r. l. qui bolem. s. vlti. de reg. iur. in iuris. s. i. ff. de superfl. l. i. s. plane. ff. de dolo. ex dolo. Solu. ad omnia p. dicta q. si spāle est hoc ppter fauorem obseruan. tie in iuram. si vero iurauerit. nō repetere denunciabit ecclesie.

a. et ecclesia cōpelleret eū ad p. niam quā nō pōt agere nisi soluat vel reddat vsuras. vel etiā iudex sine aliqua denunciatiōe p. cipiet. ei sub pena excoicatiōis q. q. scit dicit veritatē r. sic coget vsu rariū ad restitutionē. f. e. ad nostram. Si vero iurauit non de. munciare. tale iuramentum seruandum non est. q. est p. tra regulā. enāgel. s. e. quē ad. in fi. s. q. j. si peccauerit. (f. Credimus tū. quod in aliquib. hunc ordinem immutari possint. r. per hēc ap. paret qd ep. in iuramento dispensat si sunt dolo vel metu vel vi extorta. xv. q. vj. c. i. r. s. f. e. cum cōtingat. Immo dispensare pōt ex causa in iuramentis licite p. stitis. xv. q. vj. nos scōr. r. c. iuratos. quoniam nam si iurasset certo die gladiū redditu. r. alieni. tūc cōtingeret eū ēē furiosum nō debere sibi gladium red. dere. xxi. q. ii. ne q. q. quis possit dicit. q. tunc non necessaria est dispensatio. sed potius est dicendum quod iuramentum nō extenditur ad hūc casum de quo nō p. sumit cogitatu. arg. ff. de transac. qui cū tutoribus. ad fi. vel intelligit sibi conditio si deo placuerit. deo aut nō p. qd furioso reddā. Sicut etiam li. citum est principi seculari aliqd statuere vel facere ex causa in p. iudiciū iuris alterius. vt no. s. de p. st. que in ecclesiarum. Item credim. quod in melius possit cōmutare. nāq. si q. iurasset ire ad sanctus Jacobū r. magis vtile esset quod iret vltra mare nō video quare fieri non possit sicut in voto. f. de voto r. voti res. dep. c. i. r. s. f. c. scripture.

De nostram (astringit) p. cetero remittit cā. ad eos qui excommunicauerūt. et iniam p. tulerūt. q. nō fuit appellatū. et sic nō est s. f. de appel. interposita. s. ille deniq. nec p. stabat de iniusta excoicatiōe. r. q. nō p. stabat id p. stas cantio. q. als nō p. staret. s. de rescrip. ab excoicato fm quosdam plus p. nobis qd nō fuit appellatum et quod excommunicatus fuit p. p. tumacia r. hoc fuit iustū. r. c. iur. co. nō absoluet nisi p. stita cautione r. iuramento. Sūa aut sup. restōne rex fuit iniusta. r. idē s. eā mādā. q. res restituuntur cre. ditoribus. q. tū iudex mādā. de reb. occupadis excoicatur debitor a pena p. stōnis si quis in tantam. (f. Astringit) p. cepe rat enim creditori qd possibiles restitueret. r. q. nō restituebat excoicanti postea tū debitor possessiones pignoras subtra. rerūt auctoritate iudicis r. ideo excoicant ne amittāt ins r. p. p. se tatē quā in re innasa habebant p. p. stōnem si q. in tantam. et ad idem est. xv. q. vj. placuit. Quidā tū dicūt p. stitionem non ha. bere locum in causis ecclesiasticis. s. de vo. r. cōtu. c. i. vel nō fuit hic actum p. ditione ex illa p. stōne. f. Edictum aut di. adri. non tangit hūc locū qd locū h. cū creditor pignus sua auctoritate oc. cupat. ff. qd me. causa. extat. (restituāt) sed nōne poterāt hi debi. tores cōpensare debitum cū fructibus. ar. qd sic. C. de compen. l. compensationes. ff. sol. mat. vinor. s. dona. ff. ad. l. falci. qd de bonis. s. qd aut. Rū. non fieri cōpensationē nisi in pecunia. ff. de pig. grege. in prin. nisi fructus essent consumpti in quo casu non sit compensatio de pecunia ad fructus. q. iā cōsumpti sunt tū cū p. cio eor. sit cōpensatione. vt in. ll. p. dictis. hic aut q. consum. pti nō t. rat q. sicbat cōpensatione de eis vel ideo non auditur su. per compensatione debitor. q. creditor nihil petebat nec agebat immo tantum debitor agebat. p. mo q. petebat restōne corā ar. cbi. nam petebat sibi res pignoras restitui. (f. Item etiā si cre.

ditor ageret tū. debitor nō posset fructus p. p. sare cum iurane. rit nō molestare eū nisi forte primo solueret nō cōputatis fructi. bus. ad hoc em. actū erat vel h. nō liqbat qd de fructib. cēt sibi sa. tiffactū. s. de debito liqbat. De ligdo aut ad dubiū nō est com. pensatio admittenda. vel dic. vt. f. de depoli. bonafides.

Vero aliquis (aures. venire) sine auctoritate superioris. s. de electio. venerabilem. cum auctoritate autem superioris. licet vt statim sequitur (verum aliquando) r. c. alij autem aliter dicunt: vt in glo. in fi. posita que incipit. q. nulla r. c. (eternae) vel temporalis. xxi. q. iij. s. vlti. (veniedi) p. p. nia auctoritate (aures). C. si adner. vendi. l. i. s. p. missum. q. nulla p. nia eis ipsoa est vel impones. si administraverit. s. tū nō vices eis post absolutionē quod mi. nistrent. f. e. c. verū. plus placet qd bi in glo. sine auto.

Rescripto (Taliter). s. qd certis loco et die reddet (super bis). i. pro conventionibus adimplendis. (f. Obides) contra C. que res pig. obli. pos. qui filios. C. de actioni. obfes Respondent quidam hic narrari factū illicitū. sed hoc respon. sio reprobat. xxi. q. vj. c. vt p. idē. ff. q. test. face. pos. obfides. ff. de iure fisci. diuus. vbi obfidiū datio cōceditur. Rū. nō t. obliga. tio pro libero hōle vt ius p. stituat in eo tū detineri pōt quāter eūq. vt fiat qd cōuenit vel pro pecunia obligari nō pōt sed pro pacto in eundepacis pōt r. alio p. stit. Tel dic qd obfides vocat eos qui iurant qd nō recedent de certo loco quousq. eis fuerit sa. tiffactū. r. hic notat aduerbiū qd seqtur sifr. nam si detinerent inuiti. excoicati cēt detētores. xxi. q. iij. si q. suadente. c. nup. in prin. de sentē. excom. etiam si de eorum voluntate detinentur. f. de sen. exco. cōtingit. (qui). f. monachi (vt) hic vt non determi. nat verbum iurari sed verbum dedit (vrorē) renūciatē benefi. cio velleyani r. oium legum auxilio. C. q. mulier tute. offi. fun. l. vlti. aut. matri. r. anie. als cōtra. ff. r. C. ad velt. per totum.

Merelam (Biennium) hoc solum sufficit ad priuandum emphyteotica re. x. q. ii. s. hoc ius. (constiterit) in modum inquisitionis pro. cedendum contra eum (necessitatem). xxi. q. vj. si nulla. l. oist. p. resbyteros. de conse. di. j. sicut. ff. ex qui. cau. non enim. ff. loca. cum in plures. s. vestimenta. ff. si quis cau. l. i. s. j. ff. qui satisfda. cogan. l. vltima.

Ua nos (Juramentum) primum iuramentū (iuram) scdm iuramentū (r. lateran.) i. de censi. prohibemus. (preiudicat) si de gfa toleren. tur in ecclesiis. nā expelli debet de eis. s. de pactis. cū. cle. f. de censi. prohibemus. grauis (perinurio). i. temerario iura. mento predicto. f. xxi. q. ii. aladneret dūz qd iurare quia perple. ri sunt inter duo iuramenta ita contraria qd si vnum seruāt al. terum seruare non possunt.)

Alm quidam (absolnendi) repete que dicimus. s. de electioni. venerabile (absolnendi) aliq. dicit de facto. (f. Ab soluendi) non loquitur hic papa nisi necessitas adesset anteq. a superiore sit absolut. quia hoc potest seruare absq. in. teritu salutis eterne. s. eo. si vero. Sed post absolutionem libere loquitur sibi. monachus aut de quo loquitur. f. c. p. r. i. p. t. e. r. t. u. iuramenti non potest ingredi monasterium sine licentia supe. rioris.)

Sicut ex literis (Temerarius) non debet hic p. t. u. iuramenti mo. nasterium exire quia nō potest sine mortali peccato. xxi. q. iij. c. i. Quidam dicunt quod licet hoc iuramentum nō p. rein. dicet monasterio quin eū possit repetere ipsi tamen bene p. rei. u. dicat vt nō possit repetere locum p. stitū in monasterio. ar. s. qd. metus cau. ad aures. c. ad audientiam ar. s. de renūcia. q. in du. bns alhs aut vt p. iū r. dicit q. p. dicta. c. loquunt in clericis secu. laribus quibus licet esse sine aliq. ecclesia. s. sec. est in monachis qd nō h. esse sine claustro. xxi. q. j. si cupis. placuit vnde nunq. abbas d. dare lfas absolutionis suo monacho nisi pri. habeat aliud monasterium vel aliā ecclesiam ad quā vadat. sed tūc bñ h. r. extunc nihil h. facere in primo monasterio. lvi. di. c. ii. et. iij. r. qd. iij. statim. xxi. q. j. si quos. r. multis alhs. c. eiusdē. q. p. r. e. p. p. t. e. r. delictum bñ imponit p. nia monacho p. quā efcitur a mo. nasterio. f. de symo. veniens. c. dilectus. r. c. quia simoniaca.

Eritatis (Compellantur) cōtrarium vide. tur in liberto qui infra annum de. bet facere p. fessionē patrono. xxi. q. ii. longinquitate cōtrariū etiā in feudatario vt in cōstitutione de feu. do nō alie. sine consensu maioris dñi. imperialem. s. p. t. e. r. e. a. j. Dicunt quidam hanc specialem concessionem. Tel dic qd iur. rare qd pōt successoribus sed nō cogit. q. iuramentū reale est ex. parte eius cui iuraf. q. nō solū p. sone iurat s. ecclesie. s. eo. ergo. lvi. distin. tibi licet sit personale ex parte iurantis.

a. Si vo ad
hec deca Jun.
vide De d an
cha. in cōst. ecc
viii. inci. p. di
ctis sub t. l. i. t. e.
co. h. post mēd.
Et enā p. t. e.
de ancha. in cō
st. eccles. incip.
casus talis est.
b. Cū autori
tate aut. Ad d
pet. in t. de le.
s. nunc oñden
dū vñ. xxi. ar.
eb. xxi. q. iij. r.
qui sac. o. p. e.
de ancha. cōst.
eccles. incip.
revento ordine
col. j. r. vide p.
declar. t. i. dē. cū
dē Jun. i. c. ve
nerabilis. s. d.
electioni.
c. Reale est.
Ad de. De. de
ancha. in cōst.
ecc. l. c. tres ma
gnifici dñi. co.
fi. l. prin. r. Ja.
de sancto. Ser.
or. in tractatu.
f. d. d. in vñ.
De l. qd in ne
lvi. p. stiterit
col. i. r. vñ. nūc
trāscam. r. fe
ly. e. iā allegat
l. c. que in eccle
siarū. co. xxi. iij.
vñ. r. intelligas.
s. de constitu.

n m
tuitio testam^o publica
n m f f
usurarios pcedi
vix inquisitionis

Irum (Antecessores) scilicet Delasi? Gregorius
vibant. xv. q. vi. alius. et. c. nos scd
rum iuratos (attendunt) et hec verba dicendo intel
ligit sibi dare licentiam veniendi p propiu iuramen
tu. s. nō pcepit veniendi cōtra illud. et tñ nifi bñdō verba vel ex
pressiora diceret non sibi venire contra illud.

1 Juramentū nō nisi ad ea de quibus cogitatu est extenditur

Veniens (Antecessores) scilicet Delasi? Gregorius
vibant. xv. q. vi. alius. et. c. nos scd
rum iuratos (attendunt) et hec verba dicendo intel
ligit sibi dare licentiam veniendi p propiu iuramen
tu. s. nō pcepit veniendi cōtra illud. et tñ nifi bñdō verba vel ex
pressiora diceret non sibi venire contra illud.

Reni. (Ille) vt vasallus vel canonicus (excusat)
appellatio em nō tñ nisi a grauiamine. f.
de appel. vt debitus. et qd pñsum est ad remedium
nō dñ tēdere ad defensionem iniquitatis. et. f. de ap
pel. reprehensibilis. et. c. iij. et. c. iij. speciali. q. poiro. (difficultas).
s. co. querelam. ego. ff. qui satis. cogant. l. vlti.

Quanto. Legitimo pōdere defraudari dñ qñ
ordinatu fuit a principio vt certuz
pondus auri vel argenti apponere in qualibet mo
neta. sed postea min⁹ auri vel argenti apponi man
dauit. et tñ monetam expendi mandauit ac si eiusdem ponderis
eēt. et s. idē credim⁹ etiā si ab initio fecit multo maioris pōderis
vel valoris q valeat metallū vel materia vñ sit: fabrorum talis
expēs necessarius et vtilibus exinde deductis. credim⁹ tñ q p
pter iurisdictionem et ppter hoc etiā qd a psona vel caractere re
gis aliquā auctoritatem et cōdōne recipit aliquā tulus: s. multum
minoris valoris possit facere q sit metallū vel materia. vñ sit scz
In primo aut casu. f. qñ facta est si vult minuire nō credim⁹ q
hoc possit sine cōsensu ppli: sed cū ei assensu credim⁹ qd possit
cū licitū sit cuiusq renūciare iuri suo. vñ. q. j. quā periculosum.
et qñ negociū regis negociū vntuersitatis reputat. ideo sufficit
qñ negociū maioris partis maioris regni. C. de iur. calum. l. iij. s. fin
aut. ff. de pñ. et. demō. l. ciuib⁹. ff. ad muni. l. qd maior. C. item
nō credimus sufficere pñsum ppli vt illa moneta cōter expē
das extra regnū (absolui) qdā dicit q papa pōt dispēsare et sol
uere iuramēto aliqñ ppter grane scandalū vel malū exēpli pce
dēte tñ clauē discretiōis. l. d. tñ dicit ptra nifi iuramētū sit illicitū
cū iuramētū vota sint de iure naturali. Tu dic. put nota.
s. de ele. venerabilē (iniquitatis) et. q. iij. si aliquid. et. c. iter/ce
tera (satisfactiōe). et. q. iij. qui in sacramento. Inno. quartus.

Venientes (Et leges) n. q. vi. nō ita. et. c. ante
rior (i plagiariis). i. fideiussoribus
(aggravare) qd id vtrobiq appellatiōis remediū est
necessariū (exceptionē) s. dices nōne pñt super hoc p dēre legē
municipalem s. ins. Rñ. pñt. condere legē s. ins cōe q in alteri⁹
tñ nō sit pñiudiciū: vt bñ. et. s. de pñt. q in ecclē. vbi de hoc ple
neno. spāliter tñ p dēdo legem bñ possunt litigantes renūciare
appellatiōi. C. de tēpo. appel. l. illud. s. vlti. (exceptionē). s.
de rescri. cōstitut. f. eo. c. ea. te. ff. ad muni. impetratores (execu
tioni): male. ff. ad turpil. l. i. s. vlti. q. vj. appellare (introducē
tes) de hoc nō. s. de offi. deleg. pasto. s. ij.

1 Tuitio testamentorum pertinet ad ecclesiam.
2 Potest epus contra sibi suspectum inquirere de usura.

A nostram (Condidit) per hoc dixe
runt qdam debitores posse
non obstante iuramento pcedere ad receptionē de
biti quod non credimus: quia nihil est eis relictum
vel remissum et de hoc nō. s. e. debitores. (C. Proponi) cōtra
rim. s. vt sit non cōtest. qm. Solu. bñ proceditur in modum

inquisitionis vel denunciationis qd licet. et est hoc ea rōne q ad
ecclesiā pñtinet tuitio testamēto. C. de epis nulli. s. hys ad decti.
ff. de peti. hereditatis. f. de testa. si bñdis. Et magis restitutio
usuray qd l. s. tales pcedere in modum inquisitionis vel de
nunciationis nō solū pape sed etiā aliis et aliis delegatis nisi forsan
forma commissionis cōtradiceret l. s. aliq ptradit. C. Sed non
sic extra ordinē proceditur in aliis criminibus nec in alio casu
nifi qñ iurāt nō repetere. nō em sup iurib⁹ singulariū psonay p
cedendū est ingrendo vel extra ordinē sed intētatis actionibus
et ordinario iudicio fm iura. de statu tñ et iurib⁹ ecclē qñ papa
procedit inquirendo: vt de testi. cū olim. C. Sed hoc credim⁹
etiā facere de plenitudine ptatis: vñ nō l. epis et aliis inferiorib⁹
sic inquirere qui tenentur iura seruare: bene fatemur tñ q ep⁹
cōtra aliquē quē suspectū bēret posset inquirere de usura sicut
de aliis criminib⁹ ad iponēdū eis pñiam canonicā et nō ad vtili
tatē vel alicui⁹ pñuate psonē lteresse q sequēdū. de consanguini
tate aut non est dubiū qd ingreere pōt lter pñges. f. de viuo. por
ro. et. q. vi. si duo. Et idē forte dicēdū est si de alio canonico
alio legitimo impedimento inquirere vellet. de illo autem non est
dubium quod de iuribus principis inquiri potest. C. de bo. va.
l. i. et penulti. et. si. l. i.

A nostram (Per extorsionem). i. contra cō
siliū suū vel i. desiderium bñ
habes quod iuramentum licitū etiā si p vim sit extortū
est seruandū. f. e. petitiō. et si rps. Quāuis posset dici seruandū
inquantū est licitū sed nō incurrere perituriū si non obseruat.
vel dicas etiā si non sit licitū nō teneri ad obseruationem. nisi
esset pceptum als nec tūc et virtute iuramēti teneri sed ex vi p
cepti qñis debeat absolui a superiori fuata diffinitione. quam
posuim⁹. s. qd me. can. ad aures nō tñ dā extorsio (ordo iudi
cis). n. q. j. manifesta. f. de accu. em dētia (ordo iudicis) et toto
nā in aliquibus seruatur. nā quia citari debet notarius crimi
nosus. n. q. j. deus. et in eum fertur iura. f. de viuo. porro.

A te. (Quis) scilicet fidelitatis (prestitio) in
ra (debitum). s. eod. tua nos (prestitum)
pisano archiepiscopo. puta qui pro alio scudo vel
alia causa iurasti quā nobis iurandum est.

- 1 Quid est iuratu de iudicio arbitrio talis arbitratoris. tunc ex
eius sententia non ouitur actio.
- 2 Aliqd arbitratio sine iuramēto habeat in se aliqd vtilitatis.
- 3 Iudiciarius ordo non seruatur coram arbitratoribus.
- 4 Arbitri et arbitratoris differentia. et etiam in numero. s.
- 5 Arbitrator quando et per que verba eligatur.
- 6 An arbitratoris dictum mutetur.

Quintauallis. (Mandatis). ff. de. co.
venies. (exheredaret) qd
non licet nisi ingratitudinis cām cōmittat in aut. vt
cum de appel. co. s. causis. col. viij. C. Juramentum
id est satisfactiōe iniurie. s. eo. veniens. vbi nō. cum iuramen
tum interuenerit in talicasu bñ pōt ille p quo fert iura ptere
officiū iudicis vt soluat cōdēnatus id in quo p dēnatus est dñ
modo id equū sit et licitū secus si illicitū et iniquū vt h. et hoc idē
dico si fuerit iniquū dñmodo p eū ad quē pñtinet reductū sit ad
equitatē. ar. ff. de re. iur. i. psonā. ff. p socio. si societatem. et. l. si so
cietatē metu. s. arbitro. et. l. sequē. C. S. si nō iuratu est de sta
do arbitrio talis arbitratoris. tūc ex iura eius non ouitur actio
nec pproprie dicitur dictum eius iura vel arbitriū. immo Joan.
cre. notauit in aut. vt dis. iudi. s. j. qd poterat dici qd p talē ar
bitratore pñtius transactiōe fieri et inducit. in ar. C. de contra
hē. emp. l. fina. et institui. de cōtraben. emptio. s. pñciū. C. Sed
oppones fm hoc ergo ad nihil vtilis est arbitratio sine iura
mento. Rñ. vtilis est: q si pñt stipulatio ex stipulatione age
tur: vt si electus est arbitrator in aliquo contractu. puta q arbi
traretur de precio alicuius rei vēdite. tūc agatur ad arbitratū
actione ex vendito vel ex aliquo cōsili cōtractu sicut dicit. l. pal
leg. institui. de contrabē. emp. s. pñciū. C. Et hec intellige tu
vera. vbi incontinenti post ptractum vel stipulationem puenit
de stando dicto arbitratoris q si ex interuallo. tūc non datur
ex dicto talis arbitratoris actio sicut nec ex pacto. sed exceptio
tñ: vt. ff. de pact. iuregen. s. quiniūmo. ff. si certum peti. lecta.
3 C. de pac. petens. C. Item coram bñdō arbitratoribus nullus
ordo iudiciarius est seruandus: imo nec iudicialē dñ esse q corā
tali agat. ipse tñ arbitrator ad sui instructionem: quasi extra iu
diciū arbitrat ad veritatē inquirendam vt plenius istinaf.
et qd ipse arbitrator nō sit iudex nec arbiter et qd nō sit dicendū
iudiciū qd cū eo sit satis probat ex eo quod hic dicitur: qd hic cō
pmitit in pñcipalē aduersariū. ad idē. s. eo. venies. ff. de ope.
liber. l. si libertus. nullus autē in iure suo pōt esse arbiter vel iud
ex. ff. de arbitris. l. si de se. C. ne quis in sua cau. per totum. In
actiōe autem iniuriarū sicut hic erat quod itur ad arbitratōe
quidā dixerunt qd cogende sunt partes stare dicto arbitratō
ris pposita actione iniuriarū. C. Sed contra actio iniuriarum

a Sed intē
tatis actiōib⁹.
Et sic opz offiū
iudicis postu
lari. l. iij. et ibi
p bar. ff. de dā.
ife. ita pe. d an
chara. in cōsil.
elroy. i. c. vñ
diligenter oib⁹
in scōa co. vñ
scōo pñcipa
liter.

b Actio. ad
de pe. de anch.
in cōsil. et. qñ.
col. ij. post me.
vñ. Et primo
ici. cōsil. in hac
cā tñ q in ar
bitratore pōt
compromitti
de causis de
cinay. et sic de
cā spāl. et. cū
dēpe. in confi
crevñ. col. i. in
cip. istā qñē.
C. Poti⁹ tras
actionē. ad de
pe. de anc. in cō
sil. et. cōclū. in
cip. pño elicia
mus. colum. j.

nō cōpetit ad interesse sed ad vindictā: nō est em̄ in nostris ho-
nis. ff. de iniur. iniuriarū ac. qūo ergo dabitur actio ad. c. vel ad
aliud in quibus cōdemnat⁹ est. Sed rñdēt aliq̄ ista. c. petū
tur non vt interesse sed vt vindicta. Aliq̄ dicūt qd arbitrator iste
incontinenti post iniuriā assumpt⁹ nō fuit imo etiam si incōti-
nēti assumptus fuisset tñ ex edicto eius si non iteruisset iura-
mentum non dabit actio: sed exceptio reo quasi transactionis
vel pacti modificati. actori aut pstat p̄stina actio. C. de pac. cuz
proponas vel si illa nō superesset dabit actio ob eam vt se repo-
nat in p̄stinā obligationē vtrū si dedit rem vt rem reddat. C.
de rez p̄mu. l. j. r. l. qm̄. ff. de condi. ob causam sigs. vel p̄scrip.
vbi ad interesse. C. de rez p̄mu. cū p̄cib⁹. r. l. reb⁹. ff. de cōdi. cau.
data. s̄lfr. r. de iure do. si pater. et. l. quemad. vel offi. iudi. ff. de p̄
p̄scrip. v. ob causam. C. Itē no. differentiam iter arbitriū r ar-
bitratorē. de quo hic loquit⁹: q̄ arbitriū dī q̄ eligitur vt iudex. s.
vt procedat in substantialibus seruato ordine iudiciali: lītē di-
rimat corā se ceptā vel corā alio fm̄ ordinem iudicij seruati. Is
possit eam dirimere si vult. r. etiā in iū. ff. de arbi. l. j. r. l. qualem.
r. l. diem. s. stari. vnde arbitriū diffinit trīs actus p̄sonar. sicut
in iudicio cōfligentiū in cā in dicendo iureuoluntarie posita nec
est: vis si sit p̄promissum cū pena vel sine pena vel etiam sine vl-
la stipulatione elect⁹ simpliciter cuius arbitriū emologatur vel
taciturnitate. r. diey vel expresse. C. de arbi. l. penul. Omnes em̄
isti ordinē seruare debent. r. ad obseruatiā agere ab itriū sine sti-
pulatione sine cōdictione ex. l. vt est. s. de arbi. dilecti. C. Itē
trator aut est qui eligi vt aliqd estimet p̄cium vel operas vel
partes societatis vel qd sibi videat de aliq̄ re sine ordine iudicia-
rio dicat vel sup eo arbitret. insti. de ep̄. s. p̄ciū. ff. p̄ socio. si so-
cietatē. r. l. interposita. ff. de v. obli. sigs arbitrati. r. ff. de lega.
iii. s. de iud. s. si fidei cōmissum. nec facio vim an ptes iurauerint
stare dicto huius arbitratoris vel nō. Itē an sint stipulate de fā-
do dicto ei⁹ an nō: q̄ semp redigēdū est ad arbitriū boni viri.
ff. de ope. lib. si libert⁹. de v. ob. si q̄s ar. C. de votis p̄missi. l. fin.
Quidā dicūt idē ē si sub pena stipulate sūt stare arbitrio hui⁹
arbitratoris. s. q̄ nūq̄ p̄t erigere penā nisi cessauerit soluere id
ad qd p̄ arbitriū boni viri reductū est dictū arbitratoris. ar. p̄
his qd nō obstat iuramētō r stipulatione sine pena possint pe-
tere qd dictū ei⁹ redigat ad arbitriū boni viri eadē rōne q̄ p̄t si
cū pena p̄misit. Aliq̄ tñ sūū dicūt. Itē nō facio vis vtrū iste arbi-
trator fecerit lītē p̄t. iter p̄tes. vel ēt si sūū i scriptis p̄nūciaue-
rit vel simplr nūdo vbo qd sibi visum est dicit: q̄ corā eo non
est iudicium vel quasi iudicium sed totū in sua potestē est volū-
tate. r. p̄dictay solēnt itē obseruatio nō est nisi corā iudice vel
arbitro. r. ita non pōt dici lītis p̄t. vel snia. C. Sed qd dices si
cōpromissum factū est vt possit p̄cedere seruato ordine iudicia-
rio r nō seruato. Itē. bec vba sic sunt itēptāda qd p̄promittat i
cū tāq̄ in arbitriū. r. hoc innunt vba illa. seruato ordine. r. tā-
q̄ in arbitratōrē q̄ verba illa etiā innunt nō seruato. r. sic p̄cesse-
rit vt arbitriū s̄ seruato ordine nō redigēt dictū ei⁹ ad arbitriū
boni viri. Si aut p̄cessit vt arbitratōr. i. nō seruato ordine tñc
redigēt ad arbitriū boni viri. C. Itē no. qd si dicūt partes eli-
gim⁹ em̄ in arbitriū simplr nō intelligit electus vt arbitrator: ni-
si ex alijs vbi appareat de p̄traria intētionē: puta: q̄ dicit qd
possit p̄cedere nō seruato ordine iudiciario. itē si dicat eligim⁹
in arbitratōrē vel in bonū virū q̄ determinet q̄ones n̄as non
intelligit elect⁹ vt arbitriū nisi ex alijs vbi appareat aliud. Itē
no. qd dictū arbitratoris nūq̄ emologat taciturnitate. r. diey.
sed si expresse illud p̄firmat p̄ partes parit exceptionē quasi trās-
actionis vel pacti. Dictū aut arbitriū p̄cedentis ordine iudicia-
rio sine pena emologat. C. de arbi. l. pe. nec vnq̄. r. si iniquum sit
redigitur ad arbitriū boni viri. C. Itē non mutatur di-
ctum arbitratoris nisi nō modice ledat. ff. de ope. lib. si libert⁹
Itē dictum arbitriū non mutat. etiam si graniter ledat imo si pe-
na fuit p̄missa agit ad ipam. C. de arbi. l. i. si vō nō fuit p̄missa
cū stipulatio iterit agit ad interesse. ff. de arbi. diē p̄ferre. s.
si. r. vnab⁹ legib⁹ sequētib⁹. r. ita demū. r. si simplr cōpromissum
sit r snia expresse p̄ partes emologata fuerit. vel infra decē dies
nulla pars p̄dixerit oīē ex snia actio r exceptio. C. de arbi. l. in ar-
bi. in si. r. tunc agitur cōdictione ex le. illa.

¶ De nos et infra

Iuramentum r imponit p̄nia tāq̄ p̄ mortali. rñ. q. iij.
qui sacramento cōpellas temeritas iuramētū facit
qd coguntur ad cohabitationē redire si cā seruandi continētiā
r p̄ cōsequēs nō temerarie inraissent se nō inuicē petitiros vlte-
rius petere nō possent. ar. rñ. q. v. qd deo. (vtrūq̄) r ideo sibi in-
uicem obficere adulteriū nō p̄st. i. de reg. r. transl. veniens. r. j.
de dinor. significasti. i. de ecce. cū ecclesiastice. ff. de compen. si am-
bo secus si alterius parte tantum. i. de cōuer. zin. veniens.

1. Cōditiōes q̄ p̄terit in iuramētis requiruntur hic habes.
2. Nonnunq̄ excipiendo consequimur quod agendo petere non possumus.

3. An vxor dimitti possit ob aliquam causā r qd de sponsa.

¶ De modo

Quasi dā conditiones subintelligēdas: vt saluo iure alte-
rius. s. eo. veniens. r. autoritate supioris. s. de re. constitutis. si
deo placuerit. rñ. q. ij. ne quis btūs. r. s. j. Item hic si res in eo
de statu p̄māserit. rñ. q. ij. ne q̄s. ff. de solo. cum q̄s. Item si fūet
mibi p̄missus. s. eo. puenit. Itē qd nō p̄cipiat cōtra ius. s. c. qn
taualis alic. vt. C. de non numera. pecu. indubitati. ff. de iure
dot. stipulationi. ff. de oper. li. si libert⁹. s. eo. breui. ff. quaz ro-
rum actio non dat. l. j. s. q̄ bonorāde. rñ. q. vlti. c. fin. C. de con-
di. ob tur. cau. si repetende (legem). C. de pac. inter emptorem r
vendi. cuz re. s. eo. puenit. i. de trāsac. cōstitutis. r. ff. loca. q̄ro. s.
inter locatorē. (Ita) sicut qd dictū est obtinet in sponsalib⁹ de
p̄senti. ita in spōsalib⁹ de futuro fm̄ qd sequit⁹ (ducturū) nota
sponsam de futuro nō dimitti p̄textu p̄cedentis fornicationis
(alioquin) i. si dicas qd si fornicatio sequēs sponsalia non ipe-
dit eadem rōne: ergo nec publicū meretriciū. C. (Forti⁹). ff. s.
reg. iur. l. inuitus. r. s. cui damus. ff. de superficie. l. j. s. qd ait p̄e-
tor. Quis tñ cōsequimur accipiendo qd agēdo petere non possu-
mus: vt. ff. de neg. gest. l. iij. s. pupillus. Quis qdā cōsequimur agē-
do que non consequimur excipiendo. s. qd me. cau. c. ad audie-
tiā. s. eo. debitorēs. (Sponsum) contra spōsam em̄ p̄petit accusa-
tio de adulterio. C. de adulc. l. p̄pter nisi in casu. ff. de adulc.
miles. s. querebatur. nā etiā iniuria ei facta est. ff. de iniurhs.
Itē apud s. spōsam. ad idē. ff. de adul. s. vxor. s. diuus. j. (alteru-
tro) casu in vxore dimissa r sponsa admissa (si qdē) iuramentū
(cōditiōem). i. si in legē m̄rimoniū nō peccauerit (ad vtrūq̄)
id est ad ducendum vel ad dimittendū vxorem (cā) sponsam. et
rñdē qd nō. C. (Profecto) hic vult dicere quod vxorem iā du-
ctā p̄ vba de p̄nti nō pōt dimittere p̄pter aliquā causam vel de
fornicatē supueniētē. sed spōsam de futuro etiā itēposito iura-
mento non tenetur ducere. s. eo. si vō contra. Sola. nō venit i
casu contra iuramētū: q̄ illud iuramentum bz p̄ditiōē tacitā
annera bāc. s. si p̄māserit in eodē statu sed nō manet in eodē sta-
tu cū nō sit apta facere illud p̄pter qd dī. s. tollere viro occasio-
nem fornicandi q̄ ad eam tam deformē accedere nō vult (tenere
tur) rñ. minime. (non dirimit). l. di. quia te (accusabit). ff. de pa.
si vnus. s. pacta. r. s. illud (canonicas). rñ. q. j. c. si infidelis. j.
de dinor. quanto (adulterio) perpetrato (testetur) rñ. q. j. c. j.
ff. ad. l. iul. de adul. l. ij. s. ff. de fur. qui vas. s. j. (respiciere). i. pe-
nitentiā agere sed opponit contra (in hoc) vbi iurauit nō accu-
sare vxorē de adulterio. (Vnortio) in eo enim qd iuramentū r etiā pactū
re vel iniuriā eius tangit in hoc vult qd iuramentū r etiā pactū
de non accusando de adulterio p̄terito obit. In his aut que
ad aliam spectāt minime r ideo pōt adulteriū p̄missus denūcia-
re tñ p̄ hanc denunciationē iudex p̄cipiet marito qd vxori nō co-
habitare nisi se correxerit q̄ nō iurauit non cohabitare: sed nō ac-
cusare. Si aut vxori adultere nō correpte cohabitare iurasset
nō esset huiusmodi iuramētū seruandum ar. rñ. q. j. c. i. immo
credimus plus qd si nec p̄ces nec per monitionem vellet mul-
tier cessare ab eius cohabitatione per denunciationem nec per
iudicem posset induci ad penitentiam. posset eam accusare de
adulterio non obstante p̄dicto iuramento.

1. Per creaturas licitum est iurare.
2. Christianus iurans per deos alienos peccat.
3. Non licet iurare nisi necessitate vel utilitate cogente.
4. Prohibetur quicquid aliqd non quod ipsum sit. malum. sed quia inde potest sequi malum.

¶ Si christus

In geminatione nō dō. (p
bituisse). j. vbi dicit nolite iurare. (C. Creatura)
vt in ant. vt non iur. contra naturam primo rñ. l. j.
rñ. q. j. clericus si aliquā. q. v. qui verius. i. q. vñ. quoties.
ff. de iureiuran. qui per sal. r. l. iij. s. vlti. sed in omnibus sicut p
time sequitur potius attribuitur diuinitas deo. et non creatu-
ris (album) naturalr accidentalr forte (iurandum) rñ. q. j.
monet. ff. de iureiura. non erit. s. vl. argu. rñ. q. j. distinctio. si vir.
rñ. q. ij. nos non iuramus. C. Itē no. p̄tū est xp̄iano p̄ deos alie-
nos iurare: s̄ si iurauit implere qd iurauit. Itē christian⁹ i
cipiens bñdō iuramēta ab infidelibus nō peccat. arg. rñ. qd. j.
monet (nolite). l. nō habetis volūtātē iurādi (necessitas) sup-
ple r utilitas. rñ. q. j. tu malū. ita ergo (comites) rñ. q. j. alad
uertendum (veritate) cōscientia (iudicio) id est discretionē huc
deliberatiōē (inficia) quod fiat de re licita cuius obseruatio sit
iusta. C. Per quodcūq̄ aliud hinc collige quod vel nullayel
modica est differentia siue iurent super sancta dei euangelia si-
ue sup reliq̄s creaturas siue tantum dicant p̄mitti b̄ i h̄de meau
q̄ nō solū p̄creata sed etiam p̄ increata iurare vctat nisi necessi-
tas vel utilitas hoc exposit ar. s. qd me. cau. ad aures. s. de ar-
bi. cū tēpore maior tñ cōtēptus r maior peccatū est fallere iura-
mentū factū p̄ increata vel p̄ sanctiores creaturas q̄ p̄min⁹ san-
ctas. Item

a. Dictū ar-
bitratoris. adō
pe. de anc. i. con-
sil. c. vñ. i. i. in-
der. d. in. co. iij.
circa fin. r vis
bar. i. l. si socie-
tatē. s. arbitro
rñ. ff. p̄ socio. r
adde q̄ p̄. pe.
de anc. s. alle.
b̄ ē iter p̄stia
card. in cōfl. r
ir. r quotta est
in. iij. colum.

1 spoliolim. ¶ Et not. quod nūq̃ vocati ad iniustum bellum
habent actionem mandati vel aliam contra vocantem ad impē
dia vel damna contingentia sibi occasione vocationis vel man
dati. quia in re turpi obligatio nō contrahitur. insti. mandati.
quia in re turpi obligatio non contrahitur. insti. māda. §. illud
quocq. ff. māda. si remunerādi. §. rei turpis. et. l. si manda. §. qu
eodē. ¶ Vocati aut ad iustu bellū: actionem p̄dictā hñt cōtra
vocatē nisi ex debito teneant: vel nisi causa pietatis vel bñi
nitatis vel parentele faciant. rriij. qd. in. non inferenda. et in
alijs. c. eiusdem. q. xi. q. iij. si dñio. r. c. inlia. et videtur quod illi q
ex debito faciunt excusantur nisi bellū esset malū manifeste. xi.
2. q. iij. quid ergo. rriij. q. i. quid culpae. ¶ Itē vñ qd de iure est
quod vasalli l3 teneantur esse in consilio r auxilio qd dñi nō ledā
tur. rriij. q. v. de forma. nō tñ milites dñi ire cū armis in seruitio
eorum nec ad vocati tenentur pro eis ad nocare vel alia seruitia
eis exhibere nisi ex pacto: ad hoc teneantur cum nō teneantur ad
munera personalia cū sumptu vel sine sumptu nisi ex pacto. de
hoc no. §. de immu. eccle. non min⁹. vel nisi in casibus qui ponun
tur in vsibus feudorum vel nisi ex consuetudine vel alio iure spe
ciali debeāt teneri. ¶ Sed contra predicta vñ. f. qd dñs vocans
alios nō d3 teneri de damnis datis in bello. q casus fortuiti nō
debent imputari sibi. §. de homi. c. iōannes. Sed rñ. qd si nō sūt
casus fortuiti q de facili potuit puideri a vocāte. f. qd si irer ad
bellū qd de facili posset erpolari r capi: quia dubius est enē
3 bellū. ¶ Secus tñ est in cōmodatore qz si cōmodat equum vel
arma ad bellum r ibi amittantur nō competit actio ad ea repe
tēda. ff. qmo. si vt certo. §. sed interdum. r bocerit ea rōne. qz nō
excessit fines r tractus: qz ad eū vsu vsus est ad quem accommo
datum accepit. idē est in locatione equorū vel armorū. quia si ibi
capiantur cōductori nō tenet ad emēdam: qz sic ea cōduxit. ff. loc.
4 l. videamus. §. si hoc. r commo. l. si. ¶ Tandatarius aut qvo
catur ad bellū l3 p̄scire potuit quod equū de facili amittere pote
rat. sciebat tñ qd p actionē mādati conseg poterat a mādatore

Inno. super secundo decre.

mandati etia si eodem mo apud mandatariu perissent pbat
hoc. ff. de p. di. ob can. si pecunia. ff. manda. si procurator. ff. vl. r.
l. seq. si ite papi. r. si item labeo. r. l. si quis aliq. r. l. iter cas. ff.
impensia. r. l. q. mutua. ff. si. ff. de neg. gest. sed an vltro iste enim
no ppter casum fortuitu tñ hoc amittit sed ppter mandatum.
q. nū p hie emisset vel mutuo accepisset nisi ppter mandatum
implendū hoc fecisset. r. ideo de eo tenendus est. Et si dices. eo
dē mo nūq amittit p dicta nisi mandatum precessisset. q. nū
q. mari erposuisset. Respō. nescis. si alio casu fortuito perissent
etia si domi stetit cū infiniti sint casus q. pñderi non pñt. C.
de vsu. l. pe circa mediū. C. de pñri. r. r. ano. l. si. an. l. si. In socie
tate tñ secus est. q. socius tenet socio si aliqua amittat casu for
tuito: si ea secū nō tulisset: nisi ad negociandū inisset. ff. p. socio
cū duob. ff. q. dñ. r. est rō diuersitatis: q. societas est quasi qdam
fraternitas. r. id magis dñz cōdicare dñā r. lucra. Et itē q. socie
tas sit cā lucra r. ob vberiorē qñtū r. qñ fratres pñcipāt sibi lucra
vñ dñā pñcipare dñt. ff. p. so. l. chori societate. r. l. se. r. l. cū dñō
buo. ff. pap. als est ler r. i. pñt. si fratres. r. ff. seq. equū em est vt q
patit lucrum patiat r. dñū. ff. de re. i. l. fm natura. Quidam
dicūt idē seruandū inter mādatorē r. mandatariū. r. hoc certū
est: q. si sic seruet vñ amittit certe r. de iure. Itē vñ sine pñt suas
sine de nouo emptas casu fortuito amittit dñmodo casus talis
sit qñ nō incurrisset nisi mādātū accepisset: vt in. l. palle. ff. de
eddi. ob. cau. si pecunia. ff. si. ff. p. so. cum duob. ff. q. dñ. ff. m. a.
iter causas. ff. impensia. ff. de nego. gest. sed an. Si aut nō eēt ta
lis casus q. ppter mādātū cōtingit sed etia als cōtingit tunc
nō habet et actionem mandati. r. sic intelligitur. ff. manda. iter
ff. non omnia (ipsum). b. (negligit). ff. eod. pñerit.

Nimis (Exortio) precib. importunis vel etia
metu qui caderet in pñtatem vñ als
enim secus vt no. ff. eo. ad nōstram (ipsum) hec verba
sequentem interpretationem recipiunt: quia agebat
hic inter eos quod ex illis verbis apparet conspirationes r.
als si generaliter ageretur quod in nullo negocio essent contra
eum. tñc enim in negotiis ecclesie astringeretur: vt. ff. e. c. ii. sed
in suis pñis deberet obtinere absolutionē si iust. erat metus
vel alia causa rationabilis quare fuit iuramentum extortum vt
not. ff. in. c. qd me. causa ad aures (spiritualibus). ff. loca. l. qui
insulam. ff. vlti. C. de so. inqñtito. argu. ff. de pac. cum eo. in aut.
vt vt offe. iudi. ff. si vero refu. ff. si serui. vendi. alterius.

Exortio (Exortio) precib. importunis vel etia
metu qui caderet in pñtatem vñ als
enim secus vt no. ff. eo. ad nōstram (ipsum) hec verba
sequentem interpretationem recipiunt: quia agebat
hic inter eos quod ex illis verbis apparet conspirationes r.
als si generaliter ageretur quod in nullo negocio essent contra
eum. tñc enim in negotiis ecclesie astringeretur: vt. ff. e. c. ii. sed
in suis pñis deberet obtinere absolutionē si iust. erat metus
vel alia causa rationabilis quare fuit iuramentum extortum vt
not. ff. in. c. qd me. causa ad aures (spiritualibus). ff. loca. l. qui
insulam. ff. vlti. C. de so. inqñtito. argu. ff. de pac. cum eo. in aut.
vt vt offe. iudi. ff. si vero refu. ff. si serui. vendi. alterius.

Exortio (Exortio) precib. importunis vel etia
metu qui caderet in pñtatem vñ als
enim secus vt no. ff. eo. ad nōstram (ipsum) hec verba
sequentem interpretationem recipiunt: quia agebat
hic inter eos quod ex illis verbis apparet conspirationes r.
als si generaliter ageretur quod in nullo negocio essent contra
eum. tñc enim in negotiis ecclesie astringeretur: vt. ff. e. c. ii. sed
in suis pñis deberet obtinere absolutionē si iust. erat metus
vel alia causa rationabilis quare fuit iuramentum extortum vt
not. ff. in. c. qd me. causa ad aures (spiritualibus). ff. loca. l. qui
insulam. ff. vlti. C. de so. inqñtito. argu. ff. de pac. cum eo. in aut.
vt vt offe. iudi. ff. si vero refu. ff. si serui. vendi. alterius.

Intellecto (Intellecto) hec decre. intelligit qñ
fecit alienationes ppter quas gra
uiter leditur dignitas regalis. nō enim ppter hoc in
terdicit sibi dñare vel aliter alienare. ar. ff. e. c. i. nos. ff.
C. de pñrato. l. si. ff. de iura. ca. cū in cā. vbi
no. C. si iud. aut iuramentū h. dicat de veritate dicēda nō est tñ
de his q. qd vidit h. est tñ de his q. qd indubitanter nouit nam
nō vidi xpm crucifigi r. tamen firmiter hoc noui. Itē nō vidi qd
stantinum nec Justinianum imperatorē sed ipsum bene noui.
argu. ff. de testi. ad hoc. ff. de iur. iuran. videamus. ad hoc facit
qd dicit Aug. qd spes est certa expectatio future beatitudinis
quia de futura beatitudine non potest haberi certitudo scien
tie sed credulitas tantum sic est in iuramento de veritate dicen
da: quia iurat vera esse ea de quibus non dubitat licet ea non
viderit: sed testis non tantum iurat de veritate sed de his que
in eius presentia sunt facta. C. de testi. l. testium. Innocen. iiii.

Vericus (Vericus) hec decre. intelligit qñ
ad eius obseruantiam ex debito prius pñtiti iuramē
ti. Secus autem si iuraret seruare statuta pñtētia: et
futura. ar. ff. e. c. veritatis. r. ff. de testi. cogen. preterea. nam tunc
ex virtute iuramēti teneretur ad statuta facta post iurandū
dummodo bona r. canonica essent. arg. ff. e. c. veniens.

Iuramentum (Iuramentum) hec iurandū necesse
rū (deca) ff. de i. iur. l. vl. C. de iur. iur. gñali. ff. si
aut (recusare). C. de iur. iur. delata. r. l. generali. ff. si
autem is cui r. appellatur hoc iuramentum iudiciale (famola)
ff. rerum amo. marcellus. r. l. seq. (actor). C. de eden. q. accusare
(actor) nisi quando iudex accusatur quod accepit pecuniam p
diffinienda causa in quo casu r. si nihil probetur gtra cū tamen

iurare debet se nihil accepisse. in aut. vt liti. iur. col. viii. et hoc in
alio casu quō ipse ponet. r. not. ff. de procu. c. ii. C. Presumptio
nō vnus testis (obtinere) si vero nil pbat reus absoluitur. si au
tem semiplene: puta q. p vñū testem deferatur iurandū: vt h
C. de eden. qui accusare. C. de iudi. propterandum (pro illo) acto
re. ff. de iur. iur. admonendi (differendum). C. de iur. iur. in bo
ne. C. de iudi. propterandum. ff. quemad. testa. aper. l. i. in fi. ff. de
do. pñe. theopompus.

C. De exceptionibus.

Rubrica.

Eniqz (bactenus) repete que dixim. ff. de tes.
sup. eo. r. c. testimonium (obtinere) r.
sufficit snia contra eos lata. ff. de testi. testimonium r.
idem dicimus si qd crimen confessi sunt (stephanus)
iñ. q. vi. neganda. ff. q. vi. criminationes (probauerint) quod sit
eo ipso quod non probetur contrarium. ff. de presump. dudum
(Confessi) contra. ff. de electio. inquisitionem ff. de pñf. cū sup.
Solu. ex cōfessione sua dñari nō pñt vt h. nisi crimen de q. testi
ficant tñgat crimē de quo agit qd in decre. pñariis contingebat
vel ibi sponit extra ordinaria pena qd h. nō negat. Et nec extra
ordinaria pena infligēda est nisi cōfessio r. sic loquatur pmissa
dñā. r. ar. C. de testi. nullū. r. nō est imponenda illis qd in modū
exceptionis pbatū ē crimē per alios testes vt hic. r. ff. de or. cog.
cū dilectus. in fi. pñtīm marime. id est cū est r. si pñtāt cāz quā
tū ad reprobationē testiū r. iñfōr. vt no. ff. de pñf. cū sup. h. in
pñf. de secus vt no. ff. de confes. c. ii. r. ff. e. c. in gl. pñe. (De qua)
vt si aliquis accusat de symonia r. ipse accusat p se inducat re
stē. qd nō erat in terra qñ cū eo de symonia cōmissa vel qd nō
ipse accusat sed alius cōfessus r. actor fuit hñi symonie. nā hñis
casibus r. sñibus ipe testis cōfiteretur se symoniacē aliqd dedisse
vel recepisse vere peccatū qd pñtē. i. symonia tangit crimē de q.
agit. i. symonia: q. de symonia accusat r. tunc bene puniit (con
tingere). ff. de adul. l. si. ff. si publico. iñ. q. iñ. ff. item qui falso. ff.
de confes. cum super. ff. de elec. per inquisitionem.

Mobis (questu) causa dubitationis est q. nō
videbat qd cōfessio possit obicere excō
cationē excōicato cui excōicauerat. ar. ff. de act. nulli. iñ.
q. vl. sicut. ff. de adul. si vxor. ff. de iur. iur. quemad. iñ. q. iñ. si quis
testibus. iñ. qd. ff. dilectissimi. ff. de his q. si a maio. par. ca. ex
ore. ff. de pñben. c. pro illo. ff. e. pñri. ff. de ap. an sit. So. nonnul
los sustinemus quos inuiti toleramus. r. iñ. q. iñ. si quisquis no.
igitur quod accusator excommunicatus repellitur ab accusa
tōe nec pñt replicare de cōfessione secū habita ab excipiente. idem
dico r. si accusator simpliciter r. minor excōicatione ligat. sit non
repellitur etia si accusatus sit maior excōicatione excōicato. cū si
bi legitima defensio reseruet. i. e. cū inter. r. c. dilecti. C. Quod
frelligoverū etia si de ipsa excōicatione ipetatur de q. ipeti nō pñt
ab his qui ei cōicauerūt. ff. de sen. excō. i. pñtia. r. r. qd cōfessus
ff. qd me. cau. sacris. r. criminofu nō admittitur iud. accusationē
ff. q. vii. iñ. apl. nisi suā psequantur iniuriā. iñ. q. vi. oibus. et i
epō. ff. q. vii. cū pastore. r. in exceptis criminib. ff. q. vii. in prin.
beneficium autem appellationis nō pñt tollere aliqd crimē. i. e.
cū inter (is). i. reus vel accusatus (excōicato) actori vel accusato
ri (ipm) agētē vel accusantē (repellere) excipiente (ille) accusator
(cum) cōtra accusatū (primus) accusator (scōs) accusat. (parti
cipationem) maxime. idem enim esset si vterq. esset minor excō
municatione excommunicatus. ff. eo. dilect. argu. r. r. q. vii. ni
hil. iñ. qd. vii. c. iudicet. C. de adul. quoniam Aliran.

1. Potest etiam infamis fungi officio procuratoris.
2. Rescriptum accipit vires ex scribentis intellectu.
3. Electio clerici beneficiati non prohibetur.

Im ecclesiastice (Possit) mirum
videtur quod no
mi ne ecclesie hanc exceptionē opponere nō possunt
Lau. respondet. soluat q. pñt. Vincenti. dixit qd r. q
plura bz bñficiā r. q. noie ecclesie opponere nō pñt h. hec nō admit
tuntur. quia de certa snia vñi pape r. babēti plura beneficia pro
cesserant litere. ar. ff. de offi. dele. pastoralis. ff. de reli. do. pñtū
tis. Et Alij dicunt qd nec noie ecclesie pñt opponere cū ecclesie ser
uitoy nūq. ampliari expediat. ff. de pñt. c. pe. nec noie suo: q. qd
quisq. iur. in alium statuit eodē iure vti debeat. ff. de pñt. cum
oēs. r. r. q. vii. nihil iniquius. Et qd si recipiant aliqd bñfi
ciatos plurib. bñficiis nūquid pñt excipere h. alios: qdam dicūt
qd nō ar. ff. de pñt. pñlloz. ff. de adul. si vxor. ff. de iur. iur. qd
verum r. merū ius est q. hic de quo agit erat canonic. ecclesie vt
pote. quia inuestitū erat p papā r. agebat ff. cū qd repellere: vt
cum peteret possionē: excipiebat q. non erat admittēd. q. als
beneficiū hēbat. bñ. ergo poterat eis rñdere. frustra antilys. l.
inuocat. r. c. vt no. ff. de adul. c. pe. Et si qñf. si q. sunt qui hñt
plura bñficia r. aliq. non dico qd noie ecclesie non pñt pponi cum
dñū ecclesie non vñt. Si aut vteret sec. puta q. ppter pauper
tatem

a. Noni t. ad
hoc dictū inno
vide p. Card. la
re in cōf. lvi. in
ei. i. elucidatio
ne pñmissi du
bñ col. ii. ff. sed
ad hoc statim:
r. col. i. seq.

31 ff. de iudi. v. quia. de hoc no. 3. de plus peti. c. j. ¶ Declinatoria indicium inter ipsa litis auspacia proponenda est et probanda. j. de re iudi. inter monasteria. C. de excep. l. penul. z nisi tunc pponatur in personam iudicis consentiret. C. de iudi. fancimus. in fi. nisi si bi postea competere incipiat. s. de offi. dele. infinnate. vel ad eius noticiam de nono pueniat vt bec dilatoria solutionis an litis pte. pponet. sed post probata fundata intentione actoris. C. de pba. exceptionem. z. C. de excep. si quid d. sed intelligo ante publicas attestaciones: aut. de testi. q. q. v. pemptoria vero an litis cōtest. z post pōt opponi: z pbari. C. senten. rescin. non pos. per emptorias. j. de prescrip. auditis. si autē eadem sit pemptoria solutionis z declinatoria indicium nō in principio probatur sed in psecutione pncipalis questionis differit. s. de foro. p. c. et p. ff. ad exbi. l. iij. q. i. ibidem. nisi talis sit p quā diceretur inia nullū esse ipso iure: vt est exceptio rei iudicate. fi. q. vi. q. diffinitiva. v. nisi sit talis exceptio que elidis literis elidit etiā principalē qōnē que tū ex lris nititur: vt si papa scribat pro aliquo recipiendo in aliqua ecclia. nā tūc vtile est z cautū ad elidendū literas z declinandū iudiciū. exceptionē pponere qd litere nō valēt: qz nō videt se sufficiēt bñficiatū. s. de rescrip. si propo. s. de transac. ex literis: vel qd nō esset clericus. vel qd erat zdēnatus de crimine et non differre in pncipalē qōnē. ¶ Et est ratio diuersitatis: qz tunc ad lesionem totius qōnis sufficiat elidere lras. z sic ppter breuiandas lites vtile est in prin. pponere secus autē esset i alijs pemptorijs qz elidant iurisdictionē tū qstio remanet: vñ interim esset necesse eandem exceptionē replicare. tū nō negam? si iuder tolerare vult z pars etiā nō cōtradicit quod talis pemptoria etiam post litis pte. ad vtrāqz pposita pponi et pbari possit: qz ppter hoc nō vitiaf processus (tpe) hic terminus pfigendus est ad petitionem eius ptra quē excipitur. s. si excipies hodie pponat vnā: cras aliam. nāz ad cōfundandā ei maliciā iuder hic terminum pfigat. si autē reus dicit se velle pponere exceptiones z ad hoc ptebat terminū: non d. spālē hīc terminū s. bz illum q a iure dat vt declinatorias indicium pponat infra. xx. dies nisi abbz. cuius. iij. q. iij. offeratur. z dilatorias vsqz ad litis conte. ¶ Itē d. venire instruct? nec d. ei dari materia ma lignād cōtrariū tñ. s. qd possit peti bec dilatoria vñ pssum. j. de ap. cū cām. z credo hūc terminum posse pfigi etiā in pemptorijs. z post lapsum terminū nō videt qd possit pponi exceptio excōicationis: quia si termin? pfixus nō esset semp vsqz ad sūla pponere posset. j. eo. exceptionē. ar. p pdictis hic: qz eadē ratio est in pemptorijs q in dilatorijs. s. vt finis litium festinetur. Item arg. ad hoc: qz etiam ad agendum quandoqz terminus pfigitur. C. de inge. manu. diffamari. z qui si. sint legi. lator. cum suis concor. (ad illius) exceptionis.

- 1 Nunquid excommunicatus possit agere.
- 2 Non auditur excōicatus extra iudicium appellans.
- 3 Nunquid si quis ante excōicationē extra iudicium appellauit possit appellationem prosequi.
- 4 Exceptio in qualibet parte litis rite opponitur.

Cum inter priorē ¶ Vinculo excōicatus. ¶ Circa hāc materia sic credim? qd excōicat? nullo mō pōt agere qz psonā stadi iudicio nō bz. j. e. dilecti. z. c. exceptio ne. excipe qd bf. s. de offi. ordi. significauit. in fi. accusari autē cōnemiri pōt noiati. z tūc ei ois legitima defensio. reseruatur vt s. de iudi. intelleximus. puta recusare iudicem: appellare et excipere. appellationē psequi: vt h. no. z. j. e. significauerit. z. c. vl. recouenire autē nō pōt vt hic. Idē etiā dicunt quidam qd cōpensare nō possit. Itē per id qd hic dicit in fi. qd defensionis remediū nō d. z trahi ad materiā impugnationis dico qd si elect? petat cōfirmationē qd excōicatus nō est admittēdus ad excipiedum electū: qz sic trahitur defensio ad impugnationis materiā. ¶ Item q est extra eccliam etiā cū sua non inter sit quō alij obijciēt excōicationē vel aliqz crimē. arg. xxv. di. primum. xxvj. di. vna. z quomodo auferet festucā de oculo fratris zc. iij. q. vii. q. tria in fi. z. c. sequenti. z si obijciantur paria tria zc. solue. vt no. j. de adul. c. pe. ¶ Sz cōtra. j. eo. dilecti. vbi contra excipietem de excōicatione cōtra electū nō dat replicatio. ¶ So. illa loquitur in necessario reo. hic autem in voluntario. vñ hic pmo re? voluntarius firmare d. psonā suā in iudicio qd facere nō potest excōicat? sed necessarius re? hoc ipso quod vocat firmanit psonam suā in iudicio. s. de iudi. intellexim?. vñ z d. qd iudiciū reddidit in iniuriā. ff. de vbo. obli. inter stipulantē. s. j. z idē dicimus. s. ad cōtradicendū nō admittantur excōicati vbiqz offi. cū iudicis imploratur gñaliter nullo expresso: vt si qz restitutionē peteret aduersus aditionē hereditatis: vbi vocari debēt gñaliter oēs quorū interest. C. vt ab here. scab. tunc si excōicatus se offerat ad contradicendū in integ. resti. nō est audiendus nam? qd d. qd reo sernat defensio. intellige verū qñ ex necessitate est reus qui vocatur sed si ex necessitate non est reus. sed ex voluntate: vt in casibus predictis. nō credimus qd se opponere pof

fit: sic intelligit decre. s. de iudi. intelleximus. satis tñ crederem?
qđ si in libello exprimeret aliquā psonā puta peto i integ. resti.
aduersus infam p. 30. s. me lata andief. vel qđ dānosa est heredi-
tas ppter debitā 30. vel legata ei facta. nā hic ex necessitate vř
reus cōstitui. ¶ Aliq tñ dicunt qđ nec hic admittere ad dīcendū
r dicūt qđ qđ si nō fuerit admissus: qđ excoīcat^o erat postea tā
qđ absolutus admittere vř petat restitutionē in integrū ad ap-
pellādū p eo: qđ nec p se nec p aliū pcuratōrē potuit ius suū de-
fendere. ff. ex q. cau. maio. sed r. si. ff. de mino. pap. eruli. vel non
currit ei tēpus. vñ post obtētā absolutionē a snia resti. in lre. po-
terit appellare infra. r. dies. ar. p hoc. qđ illo tpe nō currit ei tps
appellationis. arg. f. de cōf. ptebē. nō va. qđ die tñ qđ factū est
p cū tñ nec pōt retractari: qđ vocat^o nō fuit vel admissus qñis
ali^o nō excoīcat^o ob hoc posset dicere nullū vř nō. s. de pcur.
in nostra. pñ^o dictū magis plz r valet restitutio ad appellādū
qñ aliter sibi sup iure suo subueniri nō pōt. ¶ Si si aliter agere
pōt vř in pfirmato p3 qñ ob dēdo crimina audit^o nō fuit. s.
cū nō est restitutus: qđ p allā viā ordinariā sibi puideri pōt
scz qđ si de crimib^o pōt agere directo. f. de appel. constitutis.
r ideo nō restituet ad appellādū. ff. ex qui. cau. ma. in integ. resti.
l. i. ff. r. iij. nā r qđm competitōia ordinariā extraordinariā de-
negatur. ff. de mino. in cause. f. rñs r sequēti. s. sec^o forte dicen-
dū est de pacto in forma vt alibi nō. ¶ Itē nō qđ excoīcat^o
appellās extra iudiciū non audietur. nam cum illa appellatio
sit iñ ad causam pñocatio. f. de appel. cū sit ro. sicut non pōt p-
uocare. ita nec appellare: nec pñ negociū ad superiorē deferē
Itē si ille excoīcat^o cuius interest corā iudice vadat cū cā iter
alios vertit. vel cū implorat offiū iudicis: vt in casib^o superio-
ribus. r appellaret nō poterit cā psequi: qđ nō potuit appellare
etiā in iudicio cū nō eēt necessari^o re^o imo nec re^o. als autē in
dicio vbi necessari^o reus est licite appellat. r si ex aliis causis sit
excommunicatus r an iudiciū ceptū. f. eo. c. vltimo. ¶ Si autē
aliquis appellasset extra iudiciū ante excommunicationē cre-
derem qđ appellationem suā psequi posset si negociū sit ad
superio^o ē relatum: puta qđ post appellationem grauauit eū in
eo sup quo appellauit: ante qđ excommunicetur. r multo fort^o si
tunc arripuit iter ventendi ad sedem apostolicā. argumē. iñ.
qđ. iñ. reuera. r argu. quia generaliter dicitur qđ appellationē
psequi pōt excoīcat^o. f. e. venerabilē. r qđ vř iudiciū iā ceptum
vel cā appellatiōis credere tñ qđ h appellās si nondum grāua-
tus esset cū nondū appellatio effectū habeat nec adhuc ad supe-
riorē sit translātū negociū: qđ nō admittit psequens appel-
lationem obstante sibi exceptione excoīcat^o. Aliq tñ cōtra-
rium dicunt dicentes qđ extra appellationem suā potest psequi
indistincte. Item bis que diximus prius videtur contra. s. de
offi. delega. prudentiam. s. f. rta vbi dicitur quod excoīcata
tio superueniens impetrationi līaz impedit processum p eas.
¶ Itē cōtra. f. eod. exceptionē vbi dicit qđ exceptio in qua
cūqz parte litis rite opponitur ergo apparet qđ cōtra istū ap-
pellationem psequentem rite excoīcat^o opponit etiam priusqz
negociū fuerit ad superiorē relatum. Tu dic qđ hoc specia-
le est in appellatione vt excoīcat^o ipsam psequens admittatur
vt. f. c. significauerunt. r. c. h. sec^o aut qđ nō agit in modū appel-
lationis (defensionis) scz in seruo. ff. de accu. seruus. r in patro-
no. ff. de bo. libe. qđ cū minor. s. si libet^o. (cōdēne) appellatio-
nis etiam causam psequi poterit. f. eo. c. vl. (reconuentione).
recompensare autem non potest. argu. contra. ff. de compenla.
quicūqz. Innocentius. iij.

- 1 Lit. contest. sit per exceptionem peremptoriam.
- 2 Excipiens an semper confiteri dicatur.
- 3 Aliqđ si qđ pñtef aliqđ dicat etiā pñteri qđqđ ex illo sequitur.
- 4 Producentis iñstrū de falso contra illud dicere non potest.
- 5 Errantes in iure nedum se corrigere possunt sed etiam sum er-
rorem renocare.
- 6 Quicquid a prophetis scriptum est id indubitanter creden-
dum. r tenendum est.
- 7 Testes qui pro me semel testificati fuere non possum amplius
reprobare.
- 8 Snia nō dī incerta cum in aliqua parte actorum cōtineantur.
capitula excepta.
- 9 Statim qđ ecclesia sita est in dioce. tpalia ad epīm pertinent.

In venerabilis. (possessionibus)
Iste episcopus in-
ten debet petere possessiones r pertinentias vt de eis
pro libito disponeret. f. c. c. sepe exponit. sed hanc pe-
titionem repñtant quidā satis congruam etiam si tñ rñem
sibi debere reddi petere intenderet: esset patronus clericus: vt
f. de priui. c. iij. s. in ecclesiis. Immo plus dicunt aliqui quod
est sufficiens r congruus talis libellus etiam si patronus lay-
cus sit. ¶ Per hoc enim verba ecclesia cum suis pñtentiis r pos-
sessionibus nihil intelligit petere nisi ius patronatus. ar. s. de
in. examinata. s. certe in layco hoc nō admittim^o nisi tñ ius pa-

tronatus petet. qđ nihil hz in possessionibus. f. de iure patro. qđ
aut decet. r. q. i. c. h. r seq. ¶ In clericis autē ad quos ex fin-
datōe sua pñter ius patronatus bñ admittit bñ libellum. r. iij.
q. h. c. iij. sed si ex donatione laycorū obtineret. idem dicunt. f. qđ
in laycis. sed tutius est vbi etiam patron^o clericus est ex funda-
tione qđ nō petat ecclesiam cum possessionib^o r pñtentiis: vbi
intēdit tñ petere ius patronat^o. s. petat rñem administratiōis
sibi reddi. hec em pñtitiō cōpetit non solum illi qui habet ius
patronat^o: s. etiā illi qđ habet administratiōē in temporalib^o.
¶ (Rñdit) litē pñtēdo. r sic apparet per exceptionem. perem-
ptoriā litis pñtē. fieri. ar. s. de dolo. put argu. contra. s. de litis
cōfesta. c. i. s. d. siue excipiendo siue rñdendo als rñdeat pñtitiō
ni aio cōfēstā di lūē lis. pñtēta erit arg. hic: qđ hoc ipso qđ hic
appellat rñsio infra appellat^o exceptio vbi dicit qđ exceptio
nem obficiens r. (cambium) f. de re. perma. ad questionē (p
posuit) r male. ar. tñ dñi. s. de tras. pñtea. f. ¶ (Credere) nō
est verū quod semz qui excipit pñtef. ar. ff. de excep. non vtiqz
ar. ad idē. ff. de ex. nemo. contra. s. de tras. pñtea. Item cū iura-
mēto talis clausula pñtef qđ nullā pñtatiōē regret nisi quā
credat necessariā. C. de iura. calū. aut. in isto. ergo monasterium
qđ hāc exceptionē pñtēdo credet et cā esse verā r se iuuari il-
lā pñtatiōē. r sic pñs vř pñteri rē fuisse epī aut credet at
esse falsam exceptionē r sic nō iuuari ea r sic faciebat contra in-
ramentum cal. r etiam si non iurauerat. tñ cōtra ius non erat
audiendus allegās turpitudinem suā. f. de dona. iter dilectos
ad hoc sic rñdeo qđ siue excipiendo siue alto mō qđ cōfiteatur
expiēse in iudicio intētiōē aduersarij. tunc bene sibi pñendi-
cat cōfēssio pñtēta adeo vt ante sniam dicere non possit contra
confessionem suā nisi ostēderet errorem. ar. f. de accu. cū dilectus
C. de iur. r fac. igno. error. s. de tras. pñtea. C. de proba. l. i.
¶ Si vñ nō pñtef expiēse sed excipiendo tñ pñtatiōē vt hic
fuit non pōt dici qđ cōfitef: nec etiā credit qđ plus est qui ex-
cipit non credit sed non dīcedit. imo dubitat r quasi iter duo
verisimilia agit. C. de excep. si qđ. ff. de acqui. bere. qui puta. s. q
bona. r. q. vlti. C. de cōdi. inde l. vlti. nec ob. dicta aut. qđ h non
credat qui excipit: qđ tñ nō dīcedit necessariā est sibi dilatio
ad probationem: vt sciat an verum sit necne id de quo dubitat.
¶ Immo idem videt dicendum in actore vt si indicat aliqđ
pñtētiā pro se r postea illud pñtētiā pñtētiā pñtētiā pñtētiā
te visus sit pñteri que tñ pñtētiā pñtētiā pñtētiā pñtētiā
iñstrō erant cōtra eū. tñ reprobatō pñtētiā pñtētiā pñtētiā
pter hoc qđ visus est hoc cōfēssio inuitens pñtētiā suo qđ siue
dolo verū putabat. f. de sen. et re. iudic. f. r. a. ar. immo idem
dicendum videtur si expiēse pñtētiā fuisse vā esse qđ in pñtētiā
cōtinent qđ semz pñtētiā inuiti dy quo sublato r oia qđ ex illo
sequitur tolli vident. ¶ Si secus dicendū videt si expiēse aliqđ
cōfēssio fuisse nō habita mētiōe de pñtētiā: qđ tñce stare
teneat etiam pñtētiā cassato vel reprobatō. secus aut si nō pñ-
nūciat falsum: s. als defectū haberet: puta pñtētiā canonico
rñ vel cōfēssio: vt nō. f. de cen. cam olim. vel chartā non esse suffi-
cientē ad pñtētiā id ad qđ inducit: vt nō. f. eo. in glo. q. d. sed si
cōfiteatur in genere vā esse qđ cōtinentur in charta pñtētiā qđ idu-
cit ad pñtētiā r nō probat. vel qđ als defectū patitur credim^o qđ
h postea pñtētiā illā cartā nō sufficere ad probationem: tamen
ppter cōfessionem ratā haberi oñt oia que ibi dñr. r rō diuersi-
tatis est: qđ pñtētiā falso iñstrō tollitur fundamētū cui inheret
bat cōfēssio. r ita pñtētiā totū tollit edificii ei coherens. scz
ipsa cōfēssio. ar. s. q. cum paulus. r. f. de pñtētiā non bap. ve-
niens. sed in alio casu vbi non pñtatur falsum remanet iñstrū in
suo vigore: nō habet tñ vigore vt crederet qui illud produ-
cebat. argu. op. C. de libe. pñteri. vel etbere. aut. ex. c. ¶ Item
pñtētiā locū hñt vbi sentētiā lata est sup falsitate instrumenti:
vel alia. q. incidenti. sed secus est vbi super pñtētiā qđne ferē
diffinitua snia: qđ tñce lata snia nō obstante pñtētiā pñtētiā
seq sniam is p quo lata est et ei inuiti etiā cōtra pñtētiā dico-
re cōfessionē. s. de inreu. mulieri. (contracto) iñstrū de actio. s.
actionū (dñō) nam dans rem alienā nō cōtrahit pñtatiōē. ff.
de re. pñtētiā. l. i. in fi. (diutius) sed nō vřqz ad pñtētiā (in-
tellerimus) incipit sentētiā (intelligitur). ff. de ex. non vtiqz.
¶ Sed contra qđ ex quo aliqđ pñtētiā r qđqđ sequit ex illo vi-
detur esse cōfēssio. vin. dist. quo iure. Respondeo licet excipiat
de pñtatiōē nō tñ pñtētiā rē fuisse pñtētiā: sed pñtētiā nō
posse venire cōtra pñtatiōē: vel repetere rem quā pñtētiā
cū als pñtatiō licite facta sit. nā si non esset licite facta r expi-
se confiteret rem fuisse epī quēdāqz mō: siue excipiendo vel alio
mō bene pñtētiā careret monasterio r pio dñet epō. s. de tras. p
ñtea. f. ar. s. de testi. veniens. i. item licet excipiat nō pñtētiā ta-
cite: qđ etiā dubitans excipit. C. de excep. siquidem. Quis tuti^o
sit vt ibidem dicitur hoc modo pñtētiā. non est vel fuit res tua
sed r si tua fuisse: ex causā pñtatiōis in nos translūsi. C.
de exceptio. siquidem. ¶ Instrumentum quasi dicat iñstrū-
tum nō pñtētiā epō: qđ ibi nō dī qđ epō sabiū. permutationem fe-
cerit sed

certi sed theodosius episcopus si episcopus replicet quod procurator hoc erci-
pere non possit cum falso adiecit in transcripto sabini. male dicit
cum dilectus etc. si dices si verum esset in scriptum quare imponit silen-
tium episcopo cum necesse haberet stare pmutationi. Item forte non pundi-
cabat in scriptum cum in pmutatione non intervenisset auctoritas superio-
ris nec alia que intervenire debent. r. q. n. hoc ius. xvij. q. iij.
4 in pditionibus. C. Item l. p. ducit in scriptum de falso contra
illud dicitur non possit. de c. olim arg. xij. di. si romanorum si
ent nec contra testes. iij. q. iij. ite si q. testib. iij. q. viij. si q. in
agendo. potest tamen dicere illud contra se non facere. ut hic. n. l. mona-
sterii. p. duxerit in scriptum ad p. b. d. q. episcopus sabini. fecerit pmuta-
tionem. tamen postea admittet ad dicendum quod non continet in scripto an-
teticum sabini. Veritas enim verum erroribus gestorum non vitiat. ff. de
offi. p. r. illicitas. §. veritas. ff. ad mun. assump. ff. de nego. ge.
l. sed licet. §. ult. ite si non possit dicere contra ea que continentur in in-
scripto quod p. duxit: quod ab initio videre diligenter debui quod in eo conti-
neretur possum tamen dicere contra dicta testium quos p. duxi et ipsa
de ipsis depositionibus testium reprobare. iij. q. iij. §. ite si q. testi-
bus et contra testes possum opponere quod corruptus sit vel de no-
na inimicitia. f. eo. §. de. r. de nona infamia. §. de test. cog. p. terea
immo et dicta meorum testium p. alios testes possum indirecte re-
probare. ut. §. de test. p. sententia. l. p. n. l. hic enim nihil sibi imputat: quod sci-
re non potuit quod testes dicerent. C. Item si q. male intelliges legem
allegat ea p. se v. l. in vel charta simpliciter dicit sibi fouere sua
ea cum i. veritate de iure non foueat quod non est autentica carta vel est
testimonialis tamen si postea p. aliquem articulum qui in eadem charta con-
tinet inducat contra eam non facit sibi iudicium precedenti ratione:
quod veritas etc. de offi. §. illicitas. §. veritas. r. q. q. errat i. iure q. les
sunt precedentes non solum se corrigere possunt et suum errorem etiam renou-
care et sibi non iudicant: immo et iudex corrigere et supplere debet ut
no. in summa de errore adno. C. q. de. adno. l. u. f. C. §. oppo-
nes hic p. ducens hac chartam credit p. bare p. ea id quod p. eo fa-
cit eadem ratione et contra eam facit. ar. iij. q. viij. cuius in agendo. ergo
v. q. q. d. haberi p. confesso marie si et p. se confitens esse probata que
in eadem charta continentur. R. deo l. y. erdat et confiteat p. ipsam
chartam oia que continentur in ea esse probata sed cum erret in iu-
re sibi non iudicat. scilicet si confitetur se credere ea que in ea conti-
nentur esse vera: ut no. §. eo. in glo. non est. hoc tamen fatemur quod si
p. tale ius vel per talem chartam minus autentica aliquid indi-
catum est tamen iudex qui assessoris et etiam litigator eandem chartam vel
confessionem vel idem ius p. ducendo agere contra eos ad interesse con-
tra se admittere tenentur ut no. in summa azo. q. d. q. s. iur. sed
quod deum est contra dicta testium a me p. ductorum possum obviare ut
6 contra. xvij. q. iij. §. q. d. C. Sol. aliud est in pphetis et autoribus
vbi loc. et ab auctoritate et q. d. dicit in dubitatem credendum et
tenendum est: ut. l. de ego. r. c. seq. r. y. di. c. si. aliud in testibus
et iustis. qui et si auctoritate habet ut eis credat quod dicit non p. b. e. con-
tra p. bationem. tamen contra iuramentum admittit. C. de si. in str. l. si. §. de test. p.
sententiam. r. tales p. b. tere vel autores si haberetur in fideles vel b. e.
tici vel aliqd dicit contra eos ex eorum auctoritate contra eos argu-
mentari possumus ut in p. dicto. c. si q. d. ver. si b. i. fatet: si ipsi i. i. de
les de iure non sunt audiendi si velint admittere auctoritates eo-
rum et p. priarum p. b. tere sp. alia autorum. nos de iure possumus au-
toritatem eorum vti si illos quorum autores non sunt vel p. b. tere cu-
7 eos non reprobare. §. de test. p. tui. C. de falsis. q. falsis. C. de reb.
cre. si q. s. C. Item no. q. testes p. me ductos non solum in eadem ea si
et alia. et non solum si persona contra quam p. duxi mo. contra me p. du-
cat si et si q. s. q. alia non possum reprobare. ar. iij. q. iij. §. ite si q. s.
testib. C. Et idem dicimus in iudice. ar. iij. q. viij. cuius in agendo. r.
si intelligo verum quod non possum reprobare testem vel iudicem et cum q. ex
pre mea p. cedat si ex ea que ab alio p. cedere possit. verbis gra. patrē
tamen iudici in testem vel habui iudicem contra aliquem. mo. tu inducis
et me b. i. reprobo et et et recusabo eum. ex te enim p. cedat ea que
recuso eum. §. q. p. tu. C. Item si admitto aliquem ad vnu officium non
possum eum repellere ab alio officio vbi p. s. l. p. son e regatur vel
reputant. si autem dissiles tunc sec. Item si ipse trahi aliquem in iudicem
potest esse criminofus et idem i. testem me inducat eundem b. i. repello a te
stimonio non p. tere cr. si p. tere i. famie civilis non possum eum
repellere. quod quem non reputavi infame ad indicandum: non debet
reputare infame ad testimonium. cum infamia vtriusque repellat. ar.
gu. ad hoc. r. oia p. dicta. §. de accu. nulli. §. de eta. accepim. ff. de
adol. si ver. §. ult. iij. q. iij. si q. s. vtrū autem cum que ordinari ex-
ceptione repellere possum a b. i. ficio. not. §. de eta. r. q. c. accep-
imus. an autem contra sem suū cuiusque venire liceat. no. §. de elec. n. f.
8 C. Item Belietum. xvij. q. vi. si episcopus non v. hoc sp. ale fuisse in fau-
re ecclesie: quod q. s. p. uatus inducat falsum in scriptum eo p. bato falso
non p. d. nabitur p. ductor in scriptum ad id in quo falsum in scriptum dicit
bat eum teneri: cum in veritate non teneret: quod si p. tradiceret se q. ref
q. deberem in iustitia sniam ferre. fatemur tamen quod p. n. i. a. d. falso.
ar. §. de can. pos. cum sup. ite alia ratione non d. p. d. nari ad id quod
p. t. n. e. in iustitia: quod h. excipiendo p. ponit. et id non p. t. n. e. ut supra
di. alia dicit quod si affirmative p. ponit exceptionem. et sciebat in

scriptum p. quod probare volebat exceptionem esse falsam. p. f. e. d. a. e. sen-
tencia contra eum. sed si nesciebat falsum secus est p. p. t. r. o. n. e. a. s. s. i.
gnatas in glo. hic positio in ecclesia tamen sp. ale est etiam si sciebat
(ad. rr. d. de ut no. §. de p. b. l. §. episcopale). §. d. of. ordi. r. que-
8 rete. C. Item Autetica non est incerta in la cum alia p. t. e. a. t. o. r. p. t. u. e. a. n.
a tur capitula excepta. C. de sen. §. sine cer. qua. p. l. p. e. intelligo
cum quod certis nominibus vel p. circulo locutione in scripta distin-
gitur intelligit de p. d. n. e. t. i. s. in illo iudicio que publicata erant actis
non p. t. e. r. t. u. alioy in scripto non possit innari. C. de tras. sub p. t. e. r. t. u.
f. m. quosdam. Nobis v. q. b. i. est certa hoc snia. etiam si in nul-
la p. t. e. a. t. o. r. e. x. p. r. i. m. a. n. t. illa capla: quod scripta autentica certa et in-
dubitata sunt quare eis fides est adhibenda quod dicitur ut legit et no.
§. de si. in str. c. i. r. n. v. si p. d. n. e. t. e. r. facit ille a quo petit ius epa-
le si facit illum exprimere quod petit ut no. §. de of. ordi. r. que-
n. a. si iudex adiudicat alicui ius epale nulla exceptione facta de
cetero oia iura epalia exhibere p. d. n. e. t. u. s. t. e. n. e. t. q. u. i. s. p. n. i. l. e. g. i. u.
vel scriptione vellet exhibere sup. aliquid capla in quibus dicit
ret se exceptum an p. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. §. de p. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. cum olim. iudex ergo
p. d. n. e. t. e. r. facit si q. n. e. i. q. u. i. t. q. q. s. h. i. a. l. i. q. u. a. e. c. c. l. i. a. i. u. s. e. p. a. l. e. §. de
de aliq. capla dubitat si dicit adiudicam tali ius epale. ex-
ceptis talibus capitulis de quibus non plene constat nobis: ut hic r. §. de
de reli. do. p. s. t. i. t. u. t. r. c. cum venerabilis. r. §. ti. p. r. o. x. i. a. u. d. i. t. i. s. r.
c. cum olim. r. c. venies (munitum se) no. v. d. i. c. a. t. e. v. d. i. c. a. r. e. ex
p. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. de hoc no. §. de p. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. ad aures. C. Item Epalia no. b.
9 ipso quod sita est ecclesia in dio. epalia p. t. i. n. e. t. ad ep. m. v. t. h. v. n. ea
nullatenus alienare v. r. q. n. c. v. l. t. i. t. i. n. vacante ecclesia aliq. ep. s.
noie ecclesie ager. §. de suc. ab intest. cum dilect. r. si non appareat quod
b sit patronus intelligi ea liberam. §. ep. s. b. habebit ius epale ibi
v. t. h. i. c. i. u. r. i. s. d. i. t. i. o. n. e. m. r. q. d. i. i. j. c. i. §. i. i. j. r. seq. v. t. x. v. i. q. d. v. i. j.
o. s. r. t. u. e. t. i. a. si non est collegiata et non est i. p. a. r. r. o. c. h. i. a. a. l. t. e. r. i. e. c. c. l. e.
sic i. p. e. p. o. n. e. t. i. b. i. m. i. n. i. s. t. r. u. l. i. s. a. l. i. q. u. i. d. i. c. a. t. q. u. o. d. e. p. s. h. p. p. s. p. s. t. a. b. i. t.
m. i. n. i. s. t. r. u. m. sed non video quare hoc dicat cum iure non caueat
administrationis autem ratione in oibus ecclesiis petet episcopus
copus nisi vbi patronus est clericus.

Quoniam (treneren) hic treneren archiepiscopo committe-
batur quod erat iter sui. et aduersarius (id est)
§. Guil. (dictas) a sua dio. coputadas ad locum vbi
citabatur non ad locum vbi iudices habent domicilium
(curetis) sicut p. t. i. n. e. t. i. n. t. e. g. r. a. p. m. i. t. t. a. n. t. p. r. e. d. e. r. e. a. b. b. a. t. e. s. c. r. i.
l. a. u. r. c. o. n. d. i. c. e. s. s. u. o. s. a. d. q. u. o. s. p. s. a. d. u. e. r. s. a. l. f. r. a. s. s. u. p. a. p. p. e. l. f. a. c. t. a.
ab archiepiscopo obtinuerat. alioquin isti p. cederet ad quos iste l. f. e. d.
consensu partium sub hac forma impetrantur.

1. Lausam appellationis etiam excusatus prosequi potest.
2. Superflua probatio admitti non debet.

Electi filii (Electione) forte petebat ab
eis obedientiam quam ipsi de-
negabant et sup. hoc impetrabantur §. p. E. r. §. S.
vel ipsi appellauerunt aut appel. non prosequerantur
unde electus potest petere quod procederetur in ea. §. de ap. obla-
ce. §. p. e. vel quod eis imponatur silentium. et etiam als puniatur. §.
de elec. statumimus. C. Adde tamen quod hodie non potest impetrare l. f. a. s.
sed apud iudicem ap. expectare. et ibi prosequi cum sua: ut in palle.
decre. statumimus. sed aliqui papa vel ali. superior l. f. a. s. p. cedat ex
certa scia: tunc valet aliter non. C. Item §. s. oppones non v. b. i. d. i. c. e. r.
re: quod h. u. c. sic agere admittit exceptio excusationis: sicut §. il-
los non admittitur replicatio. §. e. cum inter. §. r. n. hoc non est ve-
rum: quia ea appellationis agebatur quam prosequi potest excusatus
§. e. cum inter. §. e. venerabilis. Aliqui mandatur papa vel quis ali. ci-
tari qui voluit opponere alicui et tunc citator publice d. p. p. o. n. e.
re edictum ut quem p. vult se opponere facto sup. quo agit tali
die compareat. §. q. m. a. accu. pos. cum in tua. et quod talis citatio ope-
ret ibi no. C. Item etiam iste citator quos vult notatim citare ut
compareat ad opponendum se contra factum de quo agit si voluit. et si
non comparuerint quod iudicium eis fiat ex pal. decre. colligit. hic
autem constat quod in hoc casu nullum p. e. i. s. e. citare potest sub mo. t. n. §. si
vult. C. Aliqui autem mandatur alicui quod citet oes qui se opponunt ta-
li sup. electione sua. vel sup. alio facto. et hoc dixerunt quidam sed
male quod citatoris est alia cognitio. d. e. m. eos vocare quos actor
petit citari et quere ab eis si voluerit se opponere vel no. et si re-
sponderint quod velint se opponere: citet eos. si vero dicat quod noluit
se opponere absoluet eos a citatione. ar. pro eis: quia oia iudicia
sunt absolutoria. in str. de offi. iud. §. si. sed hoc nobis non p. l. y.
quod cum hec clausula citet oes qui opponunt sit intelligenda de eis qui
ante datam l. f. a. r. u. se opposuerunt et sua interstet eos se non opposu-
isse non sunt absolueni a citatione illi qui se opposuerunt nisi satis-
faciant de interesse. an autem tales l. f. a. s. possit citare illos qui post
l. f. a. r. u. datam vel qui de nouo volunt se opponere dixerunt qui
dam quod no. ar. §. de rescrip. significauit. alii dicunt quod hic oes co-
tradictores et an datam et post datam. et cum mo. p. dicto si voluit: et
sine mo. citari poterit: quia p. n. s. c. o. s. u. m. p. s. e. n. t. i. s. non tenet vsum
C. Item §. s. oppones contra id quod dictum est. §. q. si citator d. citare d. s.
vult actor. multi poterunt fatigari in iustis: certe hoc t. y. q. etiam
Inno. super secundo Decre p

a Non est in
certa car. i. c. o. s. i.
r. c. i. n. i. n. c. i. p. r. i. s.
de q. d. col. §. v. i.
§. r. hoc enim in
f. r. i. allegat et se-
q. t. u. r. Inno. hic

b Sed ep. s.
ad Innoc. hic
Adde Arch. in
c. unico. infra de
cap. mo. li. vi. r.
pro intelligen-
da dicta Inno.
hic Adde car.
in c. o. c. l. r. v. i. c. i.
pro discussione
column. j.

papa si nolasset ei multos citasset eos. Et si coparuerint coram indice: non subit ea citationis dānabit actorē ad expensas. et etiā si non coparuerint nō cōdēnabunt statim citati neq; ad expensas neq; ad aliud: immo summaria cognitione pmissa et in iuramento calūnie ptra ipsos et nō aliter sicut iusti fuerit pcedet: alio nō. Itē l3 dixerimus qd citabit oēs ad nutum actoris: tū et moderabit citator sicut et delegas moderetur. s. de rescrip. super lris. in fi. (ipso). m. (fidē). p. 7. g. (exceptione) quam proponebat contra confirmationem. Et melius. m. valebit elidere exceptionem. f. p. 7. g. qua dixerant. m. excommunicatum replicando de ex. et ideo non est audiendus super petitionem obedientie quā fecerat: vel super procedendo in principali. et in opponendo eis penā. vt no. in glo. forte. C. Quia et si probatio emi sup sua nō est admittenda. C. de proba. ad probationes s. de offi. dele. cum cōtingat (sue) denegare emi tali obediētiam erat defendere ecclesiam: sicut nec a sua: immo etiā periculi agere possunt: et psequi causas suas: actiōes suas et suoy. iij. q. vi. of. bus. et sic etiā actiōes psequi possunt a simili noie ecclesie ar. s. de iure in. petitiōe. m. Delectio cui obiciebat excommunicatio (a defendendo). et ita hic habes qd cōtra exceptionem maioris excoicationis nō admittit replicatio maioris excoicationis. de hoc no. s. e. c. ff. (deferendo) s. co. cum inter dilec.

Apostolice (interlocuti) et male (Abbas) hic interesse debebat electioni vel ele. celebrare (amotionis) tpali qd dē dici pōt qd suspēso: et qd bēpene sine ordine pnt infligi sine magna solēnitare pnt renocari. infligi dico ex culpa qd sit corā indice. ar. ff. s. pēns. l. vi. et l. moris. (Amotionis) et ita exheret amoti a bñfichs infra tps amotionis. nec oib9 ecclesie actib9 nec nego cōis intererūt qd ē nō. qd aut iuris sit de interdicto ab officio no. j. de ap. ad hoc qm. et j. de de. exc. m. si celebrat. et j. de exc. f. c. vl. (in modū). i. ad repellēdum vos ab electione. (C. esse) ex p dicit qdā et forte meli9 qd alij quoy opinione vifi sumus pferre. j. de sen. excō. solet glo. qd qd qm qd petat absolui ad cautelā a snia quam dicit nullā sine cōfiteatur euz q tulit ea snia als esse indicē. s. ex aliqua cā dicit nō tenere: sine dicat emi in nullo casu suū indicē esse: immo et si dicat sniam nullā sē latā. sed tū vult absolui ad cautelam vt alij secure ei cōscent semp ē sibi dāda. s. de offi. or. grane nisi opponat qd manifesta est offēsa. j. de sentē. excō. solet. C. Et not. qd bec absolutio qm sit ad cautelam eius qui dicit excoicatus: vt puta si ipse dubitat an snia teneat s3 tū pabilis credit s3 nō. nā huic non ē dicēdum dimitte ins tuū et fac te absolui. ar. ff. de pe. here. illud immo ex quo nec p sniam nec p pfectionē nec p rei cui dētiā pstat: cū non sit manifesta offēsa absolūdus est sine satisfactiōe ad cautelā et postea ins suum psequat. ar. j. de sentē. excom. sacro. s. i. et. fi. C. Itē qm sit ad cautelā aliorū. s. vt ei cōicet secure et in sacris et in alijs qm et ad cautelā opiniōis ei9 ne. s. ledat pp infamias excoicationis plati. C. Itē sit qm et ad cautelam futuroū s3 ne in posterū eius facta irritent: vt hic et sic multas pñles inuenire potes. (Ad cautelā) id est ita qd nō fiat in pndicium ipsius amotis ex nra relatione si forte interim tpaliū et spūaliū ad ministratiōi se immiscuissent. alij dicunt. i. sine pndicito al terius. i. ita qd nec amotis fiat pndicium nec aduersariis qn facta electione possint obhēi s3 eos et de amotione de alijs dice re qd volunt vel dic id dēi relarari snias ad cautelā: qd p hanc relaxationē puidet esse ne diu vacet. et est equa pñsio et ideo pferenda iure vigoris p quā prius de ipsius sententijs et sententijs causis cōstare deberet qd isti ad electionē admitterentur et hoc faceret quilibet alter de sententijs que ipsius autoritate late essent non tñ autoritate huius decre. credimus qd possit relaxare sententijs aliorum.

- 1 Dies in qua cautio promittitur in vno vicenario non computatur.
- 2 Nunquid valet qd cum excoicatio sit in iudicio.
- 3 Quicquid sit ab excoicatio in iudicis ante qd probetur excommunicatus valet.
- 4 Valet iustitiam et si testis excoicatus sit ibi inscriptus.

In consideratione opponat ptra agētē (spēm) an maiori vel minori excoicatione sit ligat9: qd si maiori tñ repellit a litigando si minori nequaquā (nomē) vt sic ipediat vagari. ff. de iure in. pto. ff. de do. itē erigit. et l. si ex dolo. s. h. (Oto) id tñ brevis termin9 sta tulit hic: qd nullum pndicium sit actoribus in principali. q. nō em minus bñ cōsequit iustitiā suā i pncipali ab excoicatio qd ab alio nō excoicatio. idem dicēdū est i termino assignato ad impedidū solutionē ad cautelā. j. de sen. excō. c. solet. et idē in termino assignato s3 spoliatoz. s. de resti. spo. frequēs. ad idē. s. de off. dele. pndētiā. s. sexta. nō aut obtinet breuitas termini si fiet sibi magnū pndicium. vt si dī nō tenere electionē vl scripturā vel sctā vl aliud bñd: qd ab excoicatio facta vt. s. de pñe. cūz dilec. de eta. cū bone. iij. q. iij. p sanguineoy. C. Itē si p indicē

vel testes vel infirmitate pponētis exceptiones vel p fraudem aduersarii vel alia iusta cā stare quo minus infra tā breuē terminum pbare possit exceptionē iuder. progaret terminū vt pbare possit ecce. als non curreret. ar. ff. de re in. l. si. aut. de his qui ingre. ad ap. s. i. si. et iij. et no. de hoc j. de appel. ex rōne. j. de sen. excō. solet alij tñ dicunt. C. pputatio sic dies in q cautio pmittit in vno vicenario nō cōputat. vt. ff. si qd cau. l. i. s3 sec9 in tpe ap. in quo dies recitatis sine in biduo vl tri duo cōputant vel altera die vel tertia erat appellādum pñ vetera in ra. ij. q. vi. s. biduum. et s. si aduersus. ff. qd ap. sit. l. i. s. biduum et s. vl. et hoc idē als ptingit vt pñs dies cōnumeret in numero alioz. vt. ij. q. vi. pp. et iij. qd. v. quisquis. C. s3 nunquid in octauo die poterit qd pbare cū dicat hic infra octo diez spatium. rñdeo sic nā et lex dicit maritum posse accusare vxorē in re mariti infra xl. dies. vt. ff. ad. l. iul. de adul. l. is cuius. s. et se natu s3. et tñ seragesimus ē in numero illorum. vt. ff. eo. tit. l. pater. s. seraginta. sic et bo. pos. infra cētesimū diē peti pōt. et eodē numero cētesimus cōputat. vt. ff. de suc. edī. l. i. s. qd diximus. et ff. de verbo. ob. l. q ante. (reum) excipit de excoicatione et non pbāt (hic). i. his q in iudicio acta crāt ante probationē excoicationis. C. Duraturis sed quare valet qd cum excoicatio sit in iudicio cū als excoicatus rescriptū impetrare nō possit suo noie. vt. s. de rescrip. dilec. nec pcurare i iudicio et abso luto ex mādato sibi facto tpe excoicationis: vt. s. de pba. post cef sionē. nec snia ab excoicatio lata valet. vt. j. de sen. et in. ad p bādum. Rñdeo ad singula excoicatio agere nō pōt si excipiat. et sic nec lras ipetrare. vt. C. s3 nnp. ex re sc. pe. l. i. Itē procurare nō pōt: qd p hoc assumit negocium alienū et snia ab eo lata non valet: qd snia vtif aut. indicis. s. bec eadē rō est: qd scriptura ab excoicatio pfecta nō valet. iij. q. iij. nullus. qd scriptura sumit autoritatē ex psona scribētis. sec9 aut statutu est in excoicatio q i iudicio petit qd ei forsitā debeat nec fuit exceptū. et hoc idē q in culpa fuit qui nō exceptit: et pp fauorē rei indicat9 et vim iudiciorū: et qd modicum pdest excoicatio snia et modici interest rei: qd et si excipiat et pñet absolue re9 ab obseruatiōe iudicij nō ab eo qd petebat. vt. ff. de iu. l. nō idcirco. s. cum postea. alij tñ dicunt qd hodie autoritate huius decre. tenebit qd sit in iudicio siue actor sit excoicatus: siue rescriptū cui9 autoritate pcessum ē sit p excoicatu impetratū: sine ē iuder excoicatus sit. et dicunt iura q ptradictū p hanc decre. sniata. verū tñ alij dicunt qd nō est p sumēdū qd papa tot iura voluerit vno vbo tollere. Itē qd non renocat qre stare pñibet. C. de inoffi. test. l. si qm. C. de te. oim

3 C. Duraturis in iudicis pstat qd qd facit excoicatus ante qd pñet excoicatus valet vt hic. idē dicimus extra in iudicij. nā si sit notarius excoicatus nō tñ snialiter dānatus et faciat iustitiam valebit s3 alij dicit s3. ar. p eis. s. de pen. pñlti. Sed alij rñ dēt illā decre. loq de illis q pñt. s. autoritatem his q dñr in instrumētis. hic aut loquit de illis qui pñt autoritatē in iustro s3 q sit autentic9: nō in his q dicunt vel fuit in iustro. Itē pro eis est. iij. q. iij. nullus. s3 ipsi rñ dēt qd ibidē loquitur de scripturis qd facit excoicatus nō rōne publici officij s3 pprio motu. itē loquit ibi in pdenatio hic loquit de toleratis. C. Dicimus et qd iustitiam valebit et iā si testis excoicatus sit ibi inscriptus dummodo iustitiam nō sit suspectū s3 si cēt suspectū nō dare tur fides iustro p testē nūc suspectū vel excoicatum s3 satis dicit possit qd si nūc esset absolutus qm eo tpe quo fuit inscript9 cēt excoicatus qd bñ nūc p sniā testimonium dat fidē iustro s3 nō cōtra. s. si nūc excoicatus cēt s3 tpe inscriptiōis erat absolutus qd tunc p sniā dictū nō dat fidē iustro s3 suspectū ē: qd excoicatus est. alij tñ ptradictū. C. s3 bec est vñia inter ea que agunt extra iudiciū et ea que agunt in iudicio: qd ea que agunt in iudicio valent: et ea que agunt extra iudiciū non valent: vt in instrumētis et bñdique sunt ex officio publico si est sententialiter dānatus s3 alij ptradictū si aut sint talia que nō aguntur ex officio publico vt emptio ptractus et bñd illa valēt etiā si publice et solēniter sit excoicatus. vt no. s. de do. veritatis. et j. eo. ereep. ea aut q agunt in iudicio similiter valēt s3 actor sit sententialiter excoicatus dummodo sibi in presenti actiōe excoicatio nō obiciatur nec iuder cum repellit: secus tñ videt si iuder sententialiter esset vel als publice excoicatus. qd tunc etiā si nō obiciatur iudici excoicatio non valet qd agitur. j. de re in. ad probādum. C. Rñ dīuersitatis est qd magis verent partes obhēere iudici quā aduersariis qd magis afficit snia excoicatione iudicis q partū. in spūalibus aut qd obtineat vt l electiōe et bñd no. de ele. cum vintonen. c. illa. et c. nūb. (pponaf) sine ex eisde causis siue ex diuersis dñm tñ pcedētibus.

In electione (conueniebatur) monial. (ipse) moniales (palerit) et male cū esset legitime appellatus (excoicationis) repete qd dixim9. s. de off. dele. pasto. s. h. (mētiōe) sicut nec tenebantur. ar. s. de rescri. sup lris (aduersa) monachoy (iudices) prioris ang. et pndices (ab ea). s. tpe monachoy. C. Literas) be litere elidēbatur per

inter exceptionē: qz si dixeret alio sententia excommunicationis lata
fuit post ap. a sufficiēti gravamine iter postea: qd cām appel-
lationis psequēbatur qz qz iudex psonissimā et moniales admi-
tebat in psecutiōe appellatiōis nō admissa exceptione exco-
municationis appellavit nūq̄ literas habuisset. ar. s. e. cū inter. f.
e. p. r. i. nā hic tacuit: in genere tñ dixit qz iudex exceptiones
excommunicationis nō adquisit: et idcirco appellavit s3 forma literarū
bona erat pposita et bene (memorati) iud. p. r. i. de ang. et cō-
iudices (de granen.) et bene dicit: nā papa cōmiserat p illas lras
cām appellatiōis misisse a monachis et sub canonica forma fieri
et ibi diceret sup̄p̄sas veritatē: hoc tñ nō stabat. et id hñ dicit
si ita est qz p̄lo d3 inquiri an p. r. i. de anglia. et cōiudices nega-
verūt monachū admittere exceptionē excommunicationis ab eis pro-
positā in cā principali et ita iusta erat appellatiō: an t cā appel-
latiōis et ita iusta erat appellatiō qz in literis obtētis ad p. r. i.
rem gerneome. et iudices p̄tinebat. ¶ Renocatio et not. qd
statim anq̄ incipiat cā ap. renocat qz qd fit post ap. vt h. et f. d.
ap. ex parte. m. et. C. et. ff. ap. pen. nihil inno. p. totum. et idē dicit
dum est de his q̄ sunt medio tpe iter sniam et ap. qz appellatiōe
extinguit p̄nūciatū. ff. ad tur. l. j. §. si. et faciet sic petitiōē suam
iste appellans. Dñc iudex peto renocare qz qd factum est post
sniam a qua ego appellavi: et qd interdictis sibi ne aliquid s3
sniam attētet quousqz mihi cōpetit p̄secutiō appellatiōis
qd autē hec petitiō legitima sit et admittenda. patet ex illo cum
etiā iudex hoc facere ip̄m teneat ex officio suo: vt hic: sed p̄tra
id ad iudicē appel. nō p̄tinet iudicare nisi vtrum bene vel ma-
le ap. fit nec ne. C. de ap. eos. qñ ergo admittit p̄dictā petitiōē
nem idē p̄tra id qd dictum est vsqz si diceret illud sequeret ab
surditas hec. s. qd si postea nō p̄sequeret appellatiōē fingere
tur non appellatum: et sic restaurandū esset qd prius renocatiū
erat qd esset iniquum. ar. s. de restit. spol. audita. item exp̄sse
cōtradicit ter. ff. de ap. cū ex causa vbi dicit qd tñ c renocabitur
qd factum est post ap. cum meliorem meruerit sniam. ergo a cō-
trario sensu possum concludere qz non ante. ¶ Sol. ad hoc sic re-
spondemus qz ad iudicē app̄sonis p̄tinet principaliter cognos-
cere et diffinire de ap. an sit iusta vlt̄ iniusta sed ex ratione acce-
ssorij ad officiū ei p̄tinet et p̄dictā petitiōē admittē et exaudi-
re. ad fin qd dixi de adfurditate dicimus qd nō obstat qz non
est absurditas si id qd male actū est renocet: postea illud idē
legitime fiat. Et ex de ap. cū ex cā. non p̄tradicit: qz vs vbi vi-
dit cum obtinuerit appellās renocādum sit qd post ap. fit non
negat quin et ante possit renocari: qd et p̄cedit p̄ aliā legē. ff. ap.
pen. nil. innotari in rubro et nigro. et per alia sup̄iora iura. l3 at
ap. pen. nihil sit innotādū. tñ si agat p̄sonali actione vt ex em-
pto vlt̄ p̄simili: vt res q̄ petis alienē. tenet alienatio. nec ē p̄tra
ff. ap. pen. l. j. et. ff. de iniusto rup. et irri. testō. si qd exheredato.
§. bi aut oēs. C. de ap. appellatiōē. vbi dicitur qz status cause
mutari nō d3. pen. ap. qz nō mutat nec p̄iudicatur appellatiō
nūqz ita p̄dēnabitur p̄sona si res petite alienē sicut si nō alie-
nentur. itē nō ē s3 aut. vt nulli iudic. §. sup̄ b. qz p̄hibet qz pos-
sessio rei petite nō trāsserit ab vno litigatiū in aliū p̄ iudicē. et
nō p̄hibet p̄ litigātes trāsserri in extraneū. vlt̄ qz in hac regula
ap. pen. nihil ē innotādū supplēdū ē p̄ iudicē. si aut agis reali
actione de dñio: tñc fateor qd nō t3 alienatio: nō ea rōne. qz ap-
pellatiōe pendēte factum est. sed qz res est litigiosa.

Significauerunt Ipsi caplis de
archiepi (absoluit) forte caplm egerat 3 sepum sup
fructibus quos dicebat percepisse de ecclia: vel q; se
passus fuerat i eadē ecclia intrudi (altera) 3 epi (in iudicio). 3
e. c. pri. cum inter pperam. Mo. q; caplm primo egit corā archi
epo 2 affirmationē p: tēdo petri quē in suum archiep̄s bytex elege
rūt a quo ēt archiepo appellatur. itē scōa vice agebant 2 ap
pellationē psequēbant. corā preposito sancti stephani. 3 tēto
agebāt coram abbate sancti saluatoris 2 coniudices: q; petebat
coram vltimis iudicibus sniam absolutiōis. p epō latā reuoca
ri: q; in eo q; p se lata erat non poterat ipm capitulū appella
tionē psequi: q; nec ab eo appellauerat. fatuū em̄ ēēt appella
re a snia p se lata. ¶ Et ita ex b est argumētū q; etiā actor cās
appellationis psequi pōt: nec obstat ei exceptio excoꝛdicationis
aliqui tñ pterarium dicit ar. j. c. pri. vbi dī qd exceptio ex
coꝛdicationis in qualibet pte litis opponitur: ergo 2 post appel
lationem: s; nos idē excipim⁹ nisi in cā appel. ar. huius decre. 2
est mirabile q; actor excoꝛdicatus si vsq; ad sniam pcessisset pōt re
pelli 2 excipi q; sit excoꝛdicatus ne ad sniam procedatur. 2 tñ non
pōt repellī a psecutione ap. sed hoc id ē q; ante sniam ptra ipm
latam si repellatur nullū dānū bz per iudicē occasiōe snie q; ad
huc lata non est. vnde ibi non leditur eqtas indicantis: s; post
q; p sniam iudicis q̄stum est ius alteri peti 2 dānū irrogatū nisi
appellare possit 2 ap. psequi ledere ē equitas indicantis. 2 ab
surdum ēēt si reo vincente defendendi se p appellationē actor
victus facultatem habere nō posset. 3. e. cum inter dilec. 3 tēto

cunt quidā q̄ procurator excoꝛcatus possit p̄sequi cūm ap̄pella-
tionis q̄si principalē cūm egiꝛ: q̄ aliter ledet eꝛ equitas iudi-
cantis. Nec obstat q̄d possit opponi q̄d qui appellauit non co-
gitur p̄seq̄ appellationē. C. de p̄ci. inuē. et. ā. de p̄ci. nō inuē-
ste. ergo peccat si se ingerat familiaritati hoĩum. j. de cleri. exco.
mi. c. illud ergo ⁊ iudex peccat si p̄t̄ eum p̄hibere a peccato ⁊
nō p̄hibet. fi. q. vii. negligere. Rūdeo non peccat ingerendo se
cōmunioni hoĩum p̄sequēdo ap. q̄ excoꝛcatus fidē seruare d̄z
ei cui p̄misit. aliñ tñ q̄tradiciūt. Si aut̄ appellet aliq̄s noīe alte-
rius extra iudiciū. ⁊ si rata habeatur ab eo cuius noīe appel-
latum est eius ap. tenet: it̄ appellationē p̄sequi non p̄t̄. q̄ta-
lis app. obtinet vim actionis. it̄ qui appellauit si excoꝛcatus
non sit ea p̄sequi nō p̄t̄ nisi fiat p̄ci. de nono. p̄cedatis) remit-
tit ad eosdē iudices. q̄ p̄tes cōfenserūt. ⁊ appellās iniuste ap-
pellauerat: vñ remittitur ad eū a quo appellauit.

1. **¶** Excoꝛicato pōt in q̃libet pte litis opponi.
2. **¶** Reus q̃ mādato iudicis cū excoꝛicato litigat nō peccat.
3. **¶** Quo casu sit ferēda snia p excoꝛicato.

Exceptionem in cā pncipali in cā aut ap-
pellationis etiā actori nō obstat exceptio eradicatio-
nis: vt no. 3. pri. ¶ Prohibet 2tra ar. q. excoīca-
tio opōnit actori nō solū que pcessit litē: sed quēsequit litis: cō-
test. cum possit in qualibet pte litis opponi. tamē quādo docu-
q. opponat ēt corā delegato absolui pōt. 2 in absolutiōe ei⁹ p-
cedet sū tenore decre. 3. de offi. deleg. pndetiam. 8. secta. snia
āt nō retractat l3 pbet fuisse iudex eradicat⁹ tpe late snie. 7. de
re iudi ad pbādū. nisi forte ēt publice denunciatus eradicat⁹ vt
ibi. ¶ Alii dicunt q. post sniam nō pōt excipi 2tra eādē erco-
municationē iudicis ppter vtilitatē eorū dē qui apud eū ege-
runt. ff. de offi. pre. barbarius. sed de eradicatōe actoris secus
in quātum ad hoc vt snia nō valeat. sed quātū ad hoc vt mādē
tur executiōi pōt excipi: vt. 3. e. pia. de eradicatōe: aut rei cōstat
q. nunq. pōt excipi 3 sniam pio eo latam. 3. co. cū inter. 7. ro. c.
venerabilē. immo plus dicit quidā 2 forte non male: q. oīa q.
sunt cū eradicato occulto siue in iudicio siue extra non retra-
ctātur etiā ante sniam. 2 respōdēt decre. 3. de proba. post cessio-
nem. 2. 3. de procura. c. vl. qd publice ercōmunicati erant. vel lo-
quū de his que extra iudiciū acta sunt 2 male: q. tñ in sanore
eradicatōis facta sunt nec peccat actor qui rem snam petēdo p-
cipat eradicato. 3. de iudi. intelleximus. 7. de sen. excom. si ve-
ro. ¶ Itē nec reus qui mādato iudicis cū eradicato litigat
q. si actori hoc l3 eradicato communicat vt ius suū consequat
multo fortius l3 reo vt dānnū causē 2 penā iudicis enitet. arg.
3. q. in. qm mul. 7. de sen. excom. si vere satigens nam si ex in-
ta cā etiā scienter omittat non cōdēnabit ad expensas forte q.
sic nō habebat pbationes s3 mō l3. ¶ Legitim⁹ legitimas
sūt expensas dicim⁹ si pbauerat eradicatōnē in oib⁹ vt cōdē-
nēt in oibus expensis quas fecit ipse actor siue reus in dūcen-
do pbatiōes sup aliis exceptiōibus vel sup pncipali vel 3libet
iudicis mō vsq. ad tps quo exceptiōnē pponit q. illas fecit ppter
maliciā pponētis mō 2 non ante exceptiōnem eradicatōis
C. de iudi. sancimus. ¶ Sed ad expensas quas fecit actor du-
ante pbatiōe exceptiōis eradicatōis dūmodo re⁹ ipam
probauerit super pbanda eradicatiōe non credimus qd de-
beat 2 dēnari cū pncipaliter eas fecerit sicut apparet ex snia:
q. repellitur ab agēdo iam eradicatus. ar. C. de iudi. rē non no-
iam. sed si contrarium probe⁹ 2 sententietur. 3. q. non sit ercoī-
catus tunc apparet qd expensas quas fecit sup aliis exceptiōi-
nis vel super pncipali non fecit: q. tardauit reus proponere
exceptiōes excommunicationis immo fecit eas ppter suam
vtilitatē: q. bene valebunt sibi ac si non esset propōsita exco-
municatiōis. Sed si appareat cum hanc exceptiōnem maliciose propo-
nere modo condemnabitur in expensis: non in principio scilz
quādo proponit sed lata sententia super eradicatiōe. ¶ Et cō-
demnandus cum enim snia super expensis ferenda sit si appa-
reat frans non excommunicati contra excommunicatum pro-
pso excommunicato ferenda est snia etiam diffinitiuā: q. in
doen non attenditur sanor eradicati sed equitas iudicantis. 3. e.
um inter. (iudicis). ff. de posu. quos pibet. ¶ Repellendus
nisi contradiceret reus 2 peteret pcedi in lite cepta: quod po-
est reus petere postquā 2uentus est per iudicem vel per ere-
utorem. C. quō 2 quādo in. an. qui semel idem videtur dicen-
tum vbi non est conuentus reus cogit tñ aliquis agere: vt. 3.
de testi. significauit. 2 no. 7. qui fil. sint le. latoz. quū immo 2 idē
videtur dicendum etiam si reus adhuc ab eradicato conuētus
non fuerit sed ab eo timet conueniri. arg. C. de inge. manu. dis-
amari. 3. q. fil. sine le. latoz. nā si 2tra diceretur seqrē ab surdi-
tis. 3. q. excoīcatio prodesset excommunicato 2 noceret adner-
ario nō excommunicato: quod esse non debet. 3. de iudi. intel-
leximus. C. de leg. qd sanore.

Inno. sup secundo. v. ccc.

p ११

Aduersario tuo (Tempore) maxime cum idē est si tempore morte litis possidebat. sed postea sine dolo desistit possidere. ff. de excep. rei iud. si autē. l. si in re. l. si quis. c. de exhi. l. neq.

Venerabilem (Ex causis) aliis. Not. ex edictū nō solū posse pfe qui appellationē cause p q̄ exēdicat? est s̄ et penit? diuersam. (Impetrare) s̄ nonne pōt petere executionē sine vel offiū iudicis vel actionē in factū. Rūdo nō: q̄ nec ei d̄ solū debetū. xv. q. vi. autoritatē nos iuratos fm quosdā nos tū dīcīm? p̄trariū. s̄. de dolo veritatis. est ergo melior rō quare nō mandatur executioni q̄ noua actio competit pro executione rei. s̄. offi. iud. quod pro actione ponitur. s̄. de offi. iud. c. ij. v. actio in factum ex sententia. C. de reb. cre. actori exēdicatus autē has actiones vel alias intentare nō pōt q̄uis valeat cōuenire. s̄. de iud. intelleximus cum igitur hec petitio locū nō habeat sine actione et exēdicatus aliquā actionē nequeat intētare. sequit? q̄ nec sententiā executioni mādari potest petere. itē et q̄ non leditur equitas iudicantis q̄ rectū iudicauit. et si sententia executioni non mandatur q̄ mulsorius p̄ alii exēctioi mandatur. ff. de re iud. a diuo in prin. s̄. de offi. dele. significasti. q̄ vlt. ad. rrr. annos pōt facere se absolui. et tunc executioni mandabitur: alii tamen dicunt infamī pro exēdicato latam executioni mandam.

De prescriptionibus.

Rubrica.

Quacuit (Triennium). xvi. q. iij. Placuit. si s̄o. h̄ q̄ nō fuit p̄monitus ibi s̄. vel ponit? ibi tps postq̄ s̄ aliis ep̄is pplm hereticū lucrari h̄ aut postq̄ nō pōt repetere et currit iā bienns p̄scriptio s̄ ecclā in fauorē fidei. (Si autē s̄ nōne pōt pueniri econom? ec. vacātis. r̄. q. ii. c. vulturane. ergo eadem rōne currit p̄scriptio. ff. ex qui. cau. in inte. re. is q̄ rei. i. r̄. So. non seq̄tur pōt agere et pueniri p̄ pen. vel alii ergo currit s̄ en p̄scriptio in stātia in pupillo minore. C. de p̄scr. rrr. an. sicut in r̄. et minori ecclā cōparat? fuerit p̄dicta h̄nt locū vbi ep̄s remāste catholicus et locus factus est heretic? hic at loq̄tur q̄n ep̄s factus est hereticus et aliquis locus dio. ei? cōdē mō: nā tūc non currit p̄scriptio illi ep̄o in heresi permanēte. s̄ postq̄ querelus fuit incipit currere contra ipsum.

Nihil prodest (Formali id est p̄tentioso iudicio) (scripsisse) et hoc facit ex superabundanti iustitia: q̄ si taceret nō peccaret (p̄indictum) nisi esset taciturnitatis centum annorum. xvi. q. iij. s̄. p̄t. i. co. cum nobis aut. vt ro. ecclia vlt die q̄ loquitur in re inuasa vbi non currit p̄scriptio. xvi. q. iij. s̄. vel dic. q̄ vnus princeps p̄tra alii p̄tales p̄testationes interruptit p̄scriptionē: cū nō sit alius corā quo pueniat. ar. C. de an. excep. vt perfectius.

Sanctorum (Ut oēs possessiones. i. oia iura prouincialia) (singulas) id est ad singulos archiepos rōne prouincie sue (a quibus) fratribus. (Triginta) p̄tra laicos: q̄ vnus archieps in alterius puicia aliqui et s̄ laicos aliqua p̄scribit. nā si vna ecclia p̄tra alia p̄scribat necessariū sunt. xl. an. i. e. de quarta sed melius videtur dicere q̄ vnus archieps s̄ alius spacio. xxx. ann. iura prouincialia p̄scribat. et loquit? fm antiqua temporā (synodali) synodalis proclamatio ad interruptionē sufficit. ar. C. de an. excep. vt perfectius.

Quarta (Elerie) Quia bonafide possidet: puta in alterius locum successit. ff. de re in. quod in alterius: vel alio legitimo modo. (Quadragesima) fm legē seruitus rustica que non habet interuallum vel habet modicum puta horarū vel dierum admittitur p̄scriptione. r. anno. inter p̄sentes. et xx. inter absentes. Si autē h̄ interuallum annorū vel mensurū: tūc duplicatur tps. videt? vt inter p̄sentes. necessariū sint. xx. an. inter absentes. xl. ar. ff. quēad. ser. ann. si sit. C. de ser. l. si alii tamē dicunt q̄ non sunt necessariū etiā inter absentes nisi. xx. anni. Idē et intelligimus si h̄nt interualla septimanarū: q̄ odia sunt restringēda. ff. de liberis. et posthu. cum q̄dā. (Quidā autē dicunt q̄ hec distinctio nō h̄nt locū fm canones. ar. hic vbi apparet q̄ tps in hac p̄scriptione decimarū nō duplicat. et tamē hoc ins. s̄. perceptionis decimarū h̄nt interuallum magni tēporis. sed certe nobis p̄trariū vlt: hoc ins nō h̄nt interuallum horarū: aliq̄d immo quasi cōtinuā cām h̄nt cū quotidie possint et debeant recipi decime nō solum personales: sed et p̄diales. cum et p̄dia quotidie aliquos fructus producere possunt. et quotidie quarta ep̄is est soluenda. (Et idem dicimus de iure eligendi q̄ quotidie parata est vacare ecclia. ar. eius q̄ d̄ de stillicidio

ff. de serui. viba. p̄e. l. foramē. et id suffiunt. xl. anni. vt hic. r. s̄. de cā. pos. cū ecclia. r. c. cum oli. r. s̄. de ele. cum ana. (Si at ēēt ius q̄d interuallū certū et deputatū ab hoīe vel a iure recipiet et tūc est q̄ oī anno ptem oblationum in die dedicationis vel festinitatis recipiat. r̄. q. ii. c. eleutheri. r. q. iij. nec numeris. vel q̄d annuatim aliud seruitiū recipiat. s̄. de cē. cū venerabilis. et hoc fm eos q̄ dicūt tps ad duplicādum necessariū sunt. lxx. an. seruitutes etiā vibanorū p̄diorū admittunt tpe si id interueniat q̄d d̄. ff. de ser. viba. p̄e. hec at iura. (Circa acquisitionē at seruitutū vel etiā h̄mōi iuriz nō. q̄ si seruitus velius de quo agitur h̄z p̄petuā cām atq̄ p̄tinuā vt aqueduct? cum ad ducit sine intermissione: vel quā p̄petuā. vt in casib? supradictis currit p̄scriptio. r. an. inter p̄sentes. et xx. inter absentes ad similitudinē rerū immobilium. C. de ser. l. ij. C. de p̄scrip. lon. tem. l. vlt. s̄. hec est v̄tia: q̄ in rebus immobilibus requirit? titul? vt ibi s̄ in seruitutib? siue iuribus nō est necessariū titulus. ff. si ser. ven. si quis dīn. et nō. j. e. si dīl. et incipit currere hoc tps ex quo cepit vt illo iure nō vī nō clā nō p̄ario. sciētē v̄z illo cui fiebat p̄indictū nō s̄ dicēte sed tacēte. et hoc ipm p̄bare d̄. vt q̄dā dīcūt. ff. quēad. serui. amit. l. si. ff. de iti. ac. q̄ p̄ri. l. ij. s̄. int. (Si autē non h̄z perpetuā cām et p̄tinuā vt est via et seruitia extraordinaria q̄ ab aliis recipiuntur nō p̄scribunt nisi tāto tpe cui? non extat memoria. r. q. iij. q̄. r. c. di. p̄tra morem. ff. de aqua plu. ar. l. i. s̄. ij. r. l. ij. s̄. antepenul. ff. de aqua. quoti. et est. l. hoc iure. s̄. ductus. vel ibi q̄ ducitur de flumine publico exigitur tā lōga p̄scriptio ius aut p̄cipiēdi decimas de fructib? fundi p̄tinuā cām h̄z. s̄ ins p̄cipiēdi decimas de grano vel vino t̄m. de oibz minustitū. vlt. p̄similiū t̄m. nō h̄z p̄petuā cām: hec ceteris t̄pibus p̄cipiunt. et aliis t̄pibus p̄nt alie p̄cipi: vt h̄. et nō. j. co. ad aures (quadragesima) vt. xvi. q. iij. quas actiones.

Vigilanti (Hieru). ff. de act. et ob. obligatiōnū. s̄. placet (malefidei) et q̄ libet bonafidei nisi p̄bet. s̄. ff. de mi. inter. s̄. vlt. C. de cuic. l. pe. et fm. l. secus. C. de p̄scri. rrr. an. si q̄s emptidīs. xvi. q. iij. p̄scriptiōe (cognitiis). C. de an. excep. l. vlt. ipi vero dīo sciēt q̄ ab alio possideant vlt. i. q̄ cognoscit possessor eas esse alienas (latētib?) ipi vero dīo ignorat? q̄ ab alio possideatur. vel. i. q̄s possessor ignorat? alienas. et supple q̄s q̄s an cōpletam p̄scriptionē (non habet) si mala fide possident.

Aures (Decimie) Et ita habem? q̄ p̄scriptio. xl. an. currit in decimis cū videt? q̄ tps duplīcari et ex eo q̄ p̄nt frequēt? se mel t̄m in āno colligunt. ff. quēad. ser. amit. si sit cō. si. s̄. tu rīdeas q̄ si h̄ verū sit de grano et vino t̄m ins p̄cipiēdi decimas et cā p̄tinuata est. (Possidētis) et h̄mōi. s̄. q̄ p̄scripserat nā et si h̄t cadit a possidēte et alius q̄ d̄ns vel verus dīo cesanus possideret h̄t vt ille vendicationē decimarū ex quo bonafide possidebat. C. de p̄scrip. rrr. an. l. vlt. ibi ita t̄m. imo plus fm legē: q̄ et si malafide p̄scri. rrr. an. h̄t exceptionē et et in aliq̄ casib? actionē. s̄. p̄tra raptorē furē et cū q̄ ob suā p̄tuma. ciā passus est missionē in possessionē. C. de p̄scri. rrr. an. si q̄s.

Cusam que inter (Accessionē) ita lū sicut clerice? In alimonia at p̄cedi p̄nt panperib? r. q. i. c. i. et vlt. (Decimas) hec sunt q̄ p̄scribi nō p̄nt decime a laico vt h̄. xvi. q. iij. s̄. p̄t. ecclia a laico. limes. xvi. q. iij. s̄. itē tributū vel cuiuslibet p̄statio. C. de p̄scr. rrr. an. cōpetit. itē p̄curatio debita rōne visitationis. i. e. cū ex offi. itē obediētia p̄tra maiorē. i. e. cū nō liceat. itē p̄bēda vel h̄nt. xvi. q. iij. c. itē liber homo. xvi. q. iij. s̄. p̄t. et aliter ver. nā liber homo C. de p̄scrip. pro li. l. vlt. (Detinere) ciuilitate (p̄scribere) quā nemo obicit nisi possessor. s̄. de p̄ba. et l̄is. ff. de v̄fica. l. iij.

Quadragesima (Quadragesima). s̄. e. de quarta. xvi. q. d̄. iij. quas actiōes (tricenales) xvi. q. d̄. iij. p̄ singulis. s̄. eo. sanctorū. (Interruptionē) est em̄ interruptio naturalis per inundationē fluminis et per deiectionem et expulsionē fluminis et forte aliis modis. ff. de acquirē. pos. q̄ vniuersas. s̄. j. et ff. de v̄fica. naturalis. itē est interruptio ciuilis per libellum principi oblatum in annalibus actionibus. ar. C. quādo li. pun. ob. l. i. item per lit. p̄test. xvi. q. iij. s̄. pe. ver. is autem. Item per rescriptum a principe datū et reo infinuatum. C. de p̄scri. rrr. an. sicut. itē p̄ p̄testationē. xvi. q. iij. p̄scri. ver. is aut. C. de anna. excep. l. vt. p. s̄. e. nihil. itē p̄ solutio nē v̄surar. C. de p̄scr. rrr. an. l. si quis. Itē p̄ synodale p̄clamatōnem. s̄. eo. sanctorū. Itē per secundā cautionē factā a debitore. C. de p̄scri. rrr. an. cum notissimū. Item per denunciationē factā colono. C. vbi in r̄ act. l. ij. et in istis casibus oportet de nouo p̄scriptionem incipere.

Quia finibus (Nota p̄scribi fines agrorum. xvi. q. iij. volumus et p̄bendarum. s̄. de proba. et l̄is. secus autem in finibus parrochiarū et prouinciarū. s̄. de parrochi. c. pe. (presentia)

pen. p[re]sentia. ff. si. regum. si. irrup. C. si. regum. l. si. quis.

1. Prescriptio nō h[ab]et locū t[em]p[or]e hostilitatis.
2. Nunquā si in medio. xl. an. fuit hostilitas vel scisma an id t[em]p[us] ipso iure subducatur.

Transmissa (Parrochiani). id est parochialis iura sibi reddere debet ut decimas et oblationes ecclesie de causis. rōne hostilitatis sine vna die tantū sine plurib[us] annis fuerit h[ab]uit hostilitas locū h[ab]et hic dormitio p[re]scriptiois. itē lo- cū h[ab]et nō t[em]p[or]e fm canones et in ecclesiis. s[ed] et fm leges et in laicis.

1. (Hostilitatis) talis. s[ed] q[uod] nō reddebat in terra pp hostin[em] impetū. et id nō potuit petere decimas et oblationes. et ideo p[re]scri- ptio interrupta erat naturaliter. ff. de acq. pos. q. vni. §. i. et. ff. de yfuc. naturaliter. Alii dicūt et forte meli[us] q[uod] nec in isto casu nec in sequētib[us] q[uod] notant. in hac eadē gl. interrupti p[re]scriptio q[uod] sic oportet q[uod] de nouo finita hostilitate p[re]scribere. ut

a. nō. s[ed] e. illud in gl. est interrupta. sed dicūt q[uod] hoc t[em]p[or]e dormitio p[re]scriptio ita q[uod] nō currit. s[ed] finita hostilitate t[em]p[or]e sequēs hostili- tate cōtinuabit cum p[re]cedēte. et sic fiet perfecta p[re]scriptio. xl. an. subducto t[em]p[or]e medio. §. e. auditis. secus aut si p[ro]pter v[er]itatis for- rias solenes. i. inductas vel repētinas q[uod] plus est nō reddatur in: q[uod] tūc temporis b[on]i currit p[re]scriptio: licet vari possit resti- tutio tanti t[em]p[or]is quāti fuit reipublice absens si t[em]p[or]e seriarum re- p[re]tinax cōpleta esset p[re]scri. in v[er]itatis aut secus: q[uod] p[ro]videri poterunt idē est. §. q[uod] nō currit p[re]scriptio si in nō reddatur pro- p[ter] defectū iudicis vel rei. ff. ex qui. cau. maio. in inte. sed et si p[ro] totū. §. yfuc. ad. §. quod vero. necesse ē t[em]p[or]e q[uod] doceat se voluiss[et] agere: s[ed] p[ro]pter causas p[re]dictas nō potuisse. ff. ex qui. cau. maio. in inte. sed et si. §. si serie. vbi sibi vtile est q[uod] sup hoc p[ro]te- stetur. C. de an. ex. vt p[re]f. de offi. or. pastoralis. nō. q[uod] totū t[em]p[us] male alienatis et dilapidatis subducitur de p[re]scriptione. xvi. q[uod] iii. si sacerdos itē t[em]p[or]e hostilitatis et captivitatis vbi hic xvi. q. iii. pia. et c. porro. itē t[em]p[or]e puerilis etatis. C. q[uod]bus ex cau. in inte. re. nō est. l. vl. C. de p[re]scri. xxx. an. sicut. itē t[em]p[or]e vacatio- nis et heredis plati. §. eo. et. §. i. et. auditis. item t[em]p[or]e vite p[re]f. C. de ho. q[uod] li. quacūq[ue] itē t[em]p[or]e vite mariti. C. de in. do. in rebus. item t[em]p[or]e scismatis. §. e. cum nobis. itē in reb[us] que sub conditione de- bentur non currit p[re]scriptio nisi a die extatis conditionis. C. de p[re]scri. xxx. an. cum notis. §. illud. item t[em]p[or]e suspēsis exco[m]muni- catio. §. de ex. p[re]f. et eccle. nō va. q[uod] dicitur. C. de p[re]scri. hic queri

si in medio. xl. an. fuerit scisma vel hostilitas vel aliq[uod] de causis p[re]cedentibus an id t[em]p[us] ipso iure subducatur. argu. q[uod] non sub- ducatur sed detur restitutio. C. de testa. mili. l. ii. et. l. i. ignorare. ff. ex qui. cau. maio. ab hostibus. et. §. vlti. et. l. seq. nos tamē di- cimus contra. §. q[uod] p[re]dicta t[em]p[or]a subducuntur ipso iure sine in- integ. resti. vt patet in suis concordantiis. §. assignatis. et ille le- ges nō p[re]trahit q[uod] loquuntur in inte. resti. dāda absenti. cā rei pu. vbi b[on]i currit p[re]scriptio. s[ed] datur restitutio temporis absen- tie si completa sit p[re]scriptio in eius absentia tantum. v[bi] in modi co t[em]p[or]e post reversionē. et nō aliter q[uod] beneficium in integ. resti. cū sit extraordinarium est restringēdū. vt p[re]f. C. de mino. in causis et similiter p[re]scriptio est odiosa vt p[re]f. §. eo. d. viglati. et ideo quātum fieri p[ot]est restringenda. arg. ff. de lib. et post. cum q[uod]dam. bene ergo est q[uod] in causis supradictis retardatur yfuc. ne cur- rat et id nō est necessaria restitutio et iustū est in absente cā rei pu. ex quo currit p[re]scriptio contra ipsum q[uod] p[ro]ficiū in inte. resti. iunari et ex quo ei mederi aliter non potest. adiunabitur autē quātum nō p[ot]est saluo iure in inte. resti. et ideo si non post modicum. s[ed] post magnū t[em]p[us] post reversionē cōputandum. completa sit p[re]scriptio nō restituet. melior ratio videt. q[uod] q[uod] nō fuit completa p[re]scriptio in absentia nec in modico post nō fuit lesus p[ro]pter absentia. et ideo nō datur restitutio q[uod] non datur nisi lesio. C. de in inte. resti. minoribus. ff. de vi et vi ar. nā postea. §. si minor. sed in casib[us] supradictis non est necessaria in inte. re- sti. q[uod] non currit p[re]scriptio: sed dormitat. et ideo sine restitutio- ne aliqua in inte. subducit de p[re]scriptione illud t[em]p[us]. C. si aut vis opi. Bul. tenere nō op[er]z dinerficare inter in inte. resti. et deductionē t[em]p[or]is. et nō. q[uod] in p[re]dictis casibus vbi dicit dormire sine nō currere p[re]scriptionē si vult licitū est interrumpere p[re]scri- ptionē sine litis contest. vbi agere potest seu p[re]stando in casu- bus vbi sola protestatio sufficit. vt. ff. de offi. ordi. pastoralis. in fi. C. de anna. excep. vt p[re]f. et illud est b[on]i ficiū a iure p[re]ces- sum q[uod] in aliquibus casib[us] nō currit p[re]scriptio et nō tollit mai[us] b[on]i ficiū. §. q[uod] interruptat p[re]scriptionem.

2. Prescriptio nō h[ab]et locū t[em]p[or]e hostilitatis.
Nunquā si in medio. xl. an. fuit hostilitas vel scisma an id t[em]p[us] ipso iure subducatur.

Cedens (In talibus). s[ed] in procuratoribus legatorum. sed. apo. et q[uod] ratio- ne visitationis debentur. in alijs aut secus. xvi. q. vlti. c. penul. et vlti.

Im non liceat a capite (In talibus). s[ed] in procuratoribus legatorum. sed. apo. et q[uod] ratio- ne visitationis debentur. in alijs aut secus. xvi. q. vlti. c. penul. et vlti.

re: et sic non est §. i. de p[re]scri. cū olli. vel dic q[uod] ip[s]i clerici nō possunt p[re]scribere iura hic posita. q[uod] ea possidere in seip[s]is nō possunt. vt no. §. eo. auditis.

1. Censuali libro fides adhibetur.

2. Ecclesia d[ebet] habere directū dñum vasallus aut vtile.

Audientiam (Castellanus) qui et dominus (probādū) ad p[re]bā dum p[re]cessionem sibi factā in dacebat p[re]uile- gium. ad p[re]bādū vero iura q[uod] sibi p[re]cessa erant indu- gium. ad p[re]bādū vero iura q[uod] sibi p[re]cessa erant indu-

1. cedebant censuale librum et alia. (C. de censuali). no. credi. censuali libro. sic. C. de fide instrum. aut. ad bec. xxx. q. i. peruenit. ff. de iure si. in fraudē. §. quotiens. ff. de p[re]bā. c[on]f. C. ad ter. h. vl. (credē- tes dicebatur q[uod] notarius fallauerat dicta testius quos mathe- feloni produxerat et q[uod]bus dicebat se multus inuiti. s[ed] speciale ē in actis: vt soli notario credat nisi p[re]b[er] §. vt no. §. de p[re]bā. post cessionē. et c. quoniam. C. de p[re]bā. principalis) q[uod] ecclesia h[ab]et directum dñum. vasallū vtile. et intelligo b[on]i v[er]ū vbi agat iure ecc. ro. di- minnēdo. secus aut si vterq[ue] p[re]stetnr ius ro. esse ecclesie quo ad directū dñum seu etiā quo ad vtile et nō aduersariū est no. q[uod] h[ab]et cōtra mathefelonē curreret p[re]scriptio. xxx. an. q[uod] tūc cōm- niter p[re]iudicaret et ip[s]i et eccle. ro. necessaria est p[re]scriptio. c. an. ff. quemad. ser. amit. si communē.

Im a nobis

1. Cum de subiectione aliquor[um] agit[ur] p[ro]tra eos agit[ur] q[uod] dicūt eos sibi subiectos.
2. Ad quē ptineat defensio ecclesie cū de ipsius libertate agitur.
3. P[ro]t[est] abbas p[re]scribere iura c[on]falia in aliq[uod]bus suis capellis.
4. Nō p[ot] abbas nec capelle p[ro] se p[re]scribere cōtra obediētiā vel visitationem.
5. Interruptio quo nā modo fiat.
6. Reiecta s[ed] v[bi] abbas q[uod] ideo iure deiectionis nō v[er]it[ur]: quia suspi- catur se posse repelli.

Aditis abbatem (Die no. q[uod] cūz agitur de subie- ctione aliquor[um] agitur cōtra eos q[uod] dicūt eos sibi sub- iectos. §. eo. cum olim. xvi. q. ii. in ter. §. de ele. quere- lam. §. de c[on]f. cum instātia. ff. de lib. et bi. l. vl. ff. de seru. l. vl. itē dicūt quidam q[uod] potest conueniri subditus. §. de appel. ad an- dicientiam. §. et lite non conte. quoniam. xii. q. ii. quicūq[ue] militū ff. de yfuc. §. hacenns. sed sententia contra vnum lata non p[re] iudicat. alii §. de re iud. cum super controuersia. et c. suborta. ff. de liber. cau. si pariter. verum est q[uod] hic dicitur in hac glo. scilicet snia contra vnum lata aliquādo nō p[re]iudicat q[uod] cōtra eum agitur ad quem secundo loco ptinet actio vel defensio. §. de re iud. cū sup p[ro]trouersia. sed si lata est snia p[ro]tra et ad quē primo loco ptinet defensio p[re]iudicat ei etiā ad quē scdo loco ptinet de- fensio si sciāt causam agi et non aliter. ff. de re iud. sepe. §. de re iud. q[uod]uis. C. de p[re]scri. q[uod]da q[uod] primo loco ptinet defensio ad p[re]latum cui subiecta est ecclesia q[uod] agitur de ipsi[us] libertate v[bi] q[uod] alii sit subiecta q[uod] ad ministrum ecclesie secus si agit[ur] de posses- sionibus. alii dicūt et forte melius q[uod] hic nō d[ebet] primo loco perti- nere ad vnum et secūdo ad alium. sed plene ad vtrumq[ue] et equali- ter ptinet defensio. C. de lib. cau. principaliter. nec vni[us] snia alii p[re]iudicat nisi sciuerit et defenderit: q[uod] tunc p[re]iudicat. §. de re iud. q[uod]uis. ff. de re iud. sepe. §. pen. in compositione tū et t[ra]sactio ne v[bi] q[uod] etiā si vtroq[ue] sciēte facta est t[ra]sactio nō p[re]iudicat. ar. §. de t[ra]sac. p[ro]tingit et b[on]i d[ebet] cōpetere actio ista nō solum contra il- los qui detinēt subditos. s[ed] et cōtra subditos q[uod] nō obediunt. §. de re iud. cū sup. de p[re]f. vtili vel intili. cū dilecta. q[uod] qua rōne faciūt quominus possideat cum nō obediūt eadē rōne posside- re videntur iura q[uod] in eis petunt sicut dicūt in p[re]f. §. si ser. ven. si q[uod]s. et l. licenti. §. si si querit. ff. si yfuc. p[re]f. l. i. in p[re]f. Con- tra possidentes aut p[ro]stat q[uod] recte §. eos agit[ur] vt h[ic]. C. de p[re]f. no. q[uod] alii alios possidet iura aliqua. vt cū alii possidet in iudicio nō in aliquos vel cū possideat aliquā libertatē. verbigia q[uod] nō teneat ire ad p[re]latum. vel q[uod] possit ordinari et b[on]i d[ebet] a quo ma- luerit ep[iscop]o et similia iura. vt. §. eo. veniens. alii aut nullum ius possidet alijs. sed alius in eo possidet alii iura sicut monaste- riū de quo hic agit[ur] dicebat se possidere et h[ic] alii iura in q[uod]bus dā. ec. et tū eccle. ille nō possidebat in se illa iura: q[uod] nullus po- test in se h[ic] seruitutē vel ius nec mirū: q[uod] nec iure p[ro]prio. ff. de ser. v[bi]ba. p[re]f. in re cōf. C. de in hoc casu vltimo hoc b[on]i locum q[uod] diximus hic. §. q[uod] competit actio ad b[on]i iura sic possessa cōtra vtrumq[ue]. §. p[ro]tra possidentem q[uod] possidet et p[ro]tra nō possidentes s[ed] int[er] possidentem iura q[uod] actorē nō patit iure suo vti. et hic vterq[ue] admittit ad defendēdū litē et ad s[ust]inēdū defendēti et ad appellādū: vt no. §. de re iud. cū sup. q[uod] nō t[em]p[or]e platonū interest nō p[er]dere iura q[uod] habēt in subditis: s[ed] subditōrū interest et nō mu- tare dños. §. in p[ro]prio casu. §. q[uod] agit[ur] §. aliiq[uod] t[em]p[or]e §. possidentem iura in alio vel defendēte libertatē snā tunc p[ro]lat[ur] talis actoris vel rei non p[ot]est p[ro]uenire vel p[ro]ueniri nec assistere conueniēti vel

Inno. super secūdo Decre.

p. iii

a. Dormit. ad de q[uod] hic refert et seg[ue]t p[re]f. de anc. i. §. i. ccccl. iij. §. i. p[ro]mo eli- ciamus colū. r. ante medium.

b. Necesse tū est adde. §. iij. q[uod] ista d[ebet] allegat. in. c. p[re]f. q[uod] cir- ca. §. i. §. d[ebet] r[ef]er. et bar. in. l. de pu- pillo. §. si q[uod] ip[s]i p[ro]p[ri]i. ff. de no. op[er]e. nuncia.

6 admittenda. 7. l. que admodum. ¶ Item quod deiectionis vs abbas qui tunc iure deiectionis non videtur quod suspicatur se posse repelli. ff. de acqui. pos. si id quod. §. vl. si non videtur quod hoc. c. stare possit. quod abbas exercuit iura episcopalia non tamen minus cum eo episcopus et eadem iura possidere potest. sicut apparet in visitatione ecclesie. 7. alijs similibus quando non prohibetur simul esse apud plures. nam archidiaconus plebanus episcopus et archiepiscopus eos de subditos eredicare et visitare possunt. §. de of. archi. c. i. 7. c. satis. 7. can. adamus. 7. de offi. archiepiscopi. c. i. §. 1. 7. iij. f. e. c. i. §. de censi. romana. Et sic apparet quod etiam eo de modo et abbas eadem iura cum episcopo et archiepiscopo et alijs possidere possit. nec vnus prescribit ius alteri. Is sibi prescribat illud simile ius. ¶ Item absurditas vs sequi. si aliud dicitur quod quia ratione prescriberet ipse ius episcopi archiepiscopi vel alterius non video. Sed dicimus quod abbas si prescribit contra singulos et contra omnes. nam quicunque fuerit ille qui. xl. an. non fuerit vsus iure eredicandi et visitandi vel subiecto alio fine archiepiscopus sine episcopo. sine quocunque alius contra eum vel eos omnes prescriberet abbas qui illo iure per idem tempus exercuit. secus si prescriptio fuerit interrupta aliquo modo supradictorum contra eum. quod postea non perficeretur prescriptio. et hoc si probatur ex hoc. c. 7. f. e. cum olim. qui enim petit ius aliquod in aliquibus ecclesijs debet dicere quod ius petit et ex qua causa petit.

1. ~~Quilibet~~ quilibet iuri suo privato rennunciare.
2. ~~Quilibet~~ quilibet dioc. vel ecclia pōt ptra visitationē de sola cōsuetudine introducta prescribere.
3. ~~Qui pōt~~ quilibet dñab² antonitatib² pcedere nō cogit alterā eligere.
4. ~~Nihil dī~~ nihil dī esse ita ptrarium sicut error.

¶ **Am ex officio** (necesse) no necessitate
longitudinis vite an
Gno possit petere alibi cōmode declinare. q: tūc non
posset petere pcuratōnē de necessitate iuris. sed de
gratia tantū. sed necessitas fuit in hoc q: visitatione indigebāt
dicimus etiam q: si ex grā petat procurari. ⁊ negetur sibi quod
diocesan⁹ nō archiep̄s ⁊ cū punire. q: inhumaniter se habuit
contra suū archiep̄m (p̄scribi) immo nec expresse remitti. j. de
cens. cū venerabilis. ar. j. de dona. pastoralis. posset tñ cōuenire
q: certa summa daret pro pcuratōne. r. q. iñ. relatum. ita tñ q:
nō fiat cōnēctio in fraudē. ar. C. de transac. p̄ses. **¶** **¶** Quidā
dicūt q: expresse nō pōt remittere. s: tacite. ar. j. de cens. lib. i. opite
q: nō p̄s. immo dicimus q: expresse tantū potest remittere pro
curatōnē sibi dēbitā ratione visitationis. q: cuiq: l: suo iuri p̄
uato renunciare. vii. q. i. q: p̄nolosum. hoc aut̄ priuatū est q: in
sola pecunia vel tēporali lucro consistit. sed tacite. s. multo tem
pore non recipiēdo pcuratōnē non p̄scribitur cōtra eam nec
ipsam amittit vbi. ⁊ est ratio. q: ipsa procuratio non debet
principaliter sed accessorie. s. ratione visitationis: ideo reten
ta visitatione retinetur ⁊ accessorius. s. procuratio. ar. ff. quā ad
mo. ser. amit. si is qui. ⁊ in p̄calce. c. cum venerabilē. secus autē
esset si vellet renunciare expresse iuri visitādi. q: illud nō pos
set cum sit ius publicū visitare ⁊ corrigere. ar. s. de foro. cōpe. si
diligētī immo q: plus est alieni non l: pacisci q: non ager vel
2 accusabit aliquē de crimine. ff. de pac. si vnus. s. illud. **¶** **¶** Vi
sitationē) s: nonne sicut p consuetudinem archiep̄s acquirit
hoc ius. ita p contrariam consuetudinem potest amittere. j. de
reg. iur. c. i. ff. de leg. de qbus: si iudico vniuersalis p̄uincia pos
set p̄scribere. s: singularis dioc. vel ecclia nō. q: turpis est ois
ps ⁊ c. viii. dñ. q. s. vel dic q: q̄libet dioc. vel ecclia pōt p̄scribere
s: visitationē de sola p̄suetudine introductā. ⁊ q: h: dicit nō pōt
p̄scribi s: visitationē itelligo s: bitā de iure cōi nō de p̄suetudi
ne. ⁊ talis visitatio est archiep̄i. j. de cēsi. romana (p̄scribi) eo nō
bilominus durāte. plato. **¶** **¶** **Autoritate**. no. q: simul proce
dit vtrāq: auctoritate. si. s. de cor. vitia. significauit. j. de p̄bē. nisi
⁊ tūc q: simul pcedit vtrāq: antē ad papā tñ nō ad patriar
chā est appellatū. l: cū patriarcha rōne auctis metropol. pos
set cognoscere de appel. q: tñ metropol. admitta erat auctori
tas patriarchatus non pōt de ea cognoscere minus cū credit
maiori in hoc calu. sicut ⁊ als. j. de cōse. ecc. vel altaris. q: in du
3 bñs. l: sit ar. s. s. de offi. del. sup̄ q̄stionum. s. si vero. **¶** **¶** Itē ex
hoc loco nota. q: q: duabus auctoritatibus pōt pcedere nō cogi
tur alteram eligere. s: si eligat valet electio ⁊ illa auctoritate vte
tur. ar. s. de offi. dele. significatib⁹. Itē posset eligere q: in vna
p̄te cause vter ordinaria in alia del. s. de ar. innotuit. ⁊ h: sunt
vera vbi q: habet duas auctoritates. s: vbi credit se hēre duas
auctoritates ⁊ nō habet nisi vnā ordinariā q: facile accidere p̄t
s. de offi. le. l: tūc vñ aliq: q: l: eligeret ⁊ p̄stare ref q: tātū pa
pe auctoritate pcedere vellet. tñ p̄cessus habet cum tali errore
valet q: certū est q: pcedere volebat l: nō ordinaria auctoritate
⁊ ita q: principale est tenet. s. p̄cessus. ar. opt. ff. de iniuriis cum
s. si iniuriam. ff. ad. l. aq. sciam. ff. fami. berci. cū putā. Itē iste
est error iuris: ⁊ error iuris nō d: lpedire vey p̄cessum. ar. viii.
dist. veritate. ff. de offi. p̄esi. illicitas. s. veritas rex. imo plus cre
dit q: si diceret ego nolo pcedere auctoritate ordinaria tñ va
let p̄cessus auctoritate ordinaria predictis rōnib⁹. Itē q: vt di
ctum est

est protestatio sua est sua suo facto. vñ factū pñalere dñ. f. de app. sollicitudinē i. f. pñ. qñ nemo pñt abdicare a se ipso. ff. de offi. pñ. legatis. Alij dicūt qñ in duob⁹ casib⁹ pñmis r alle gāt pro se qñ qñ volunt nō pñt. r qñ pñt nolūt. s. de offi. del. cñz 4 super. ¶ Itē qñ nñl est sic dñi sensui sicut error. ff. de iurif. om. in. si per errorem. ar. pro eis. ff. de ar. l. sed si in seruū. nec ob. l. de iurif. l. cñ. qñ hēc est pñcipalis autoritas ex qñ pñcedit sine apostolica sūpordinaria. vñ ex qñ deficit pñcipale deficit pro cessus. nō autē ēē pñcipalis si erraret in sensu legū vel idūlgē tiar. vel pñuileg. vel huiusmodi. ff. de re iud. cñ pñlatis. r no. f. de pñuileg. ex parte ab. (cōsuetudinē) nō em visitatio eius impe diret visitationē epī qñ cōgruis tñbus visitet. f. si eodē tpe cō currant magis obediet archiepo. ar. rj. q. iñ. q. resistit. ¶ Alie gatur) super procu. non debita vñ visitatione non faciendā. nñ sup excoicatione an iuste lata sit necne vltorius nō audietur. cñ super illo tam diffinit. Item nec esset iustis qñ sentētia ferret per vñ rōnē. r postmodū lata snia alia rōne rescindere. f. ti. pri. inter mona. Quis satis dici posset talē rationem vel exco pitionē vel ius nō impedire. quominus sentētia p alio lata vel contra aliquem feratur.

1 In prescriptione canonica que est ad minus. xl. ann. necessa rius est titulus.

2 Qñ sit vel nō sit necesse allegare titulū. r vñ l. nu. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

S diligentē (proprietatē) directam. nam vñlū pñcipat pñes. vñ al lum est. sup hoc fundatur ius hui⁹ decre. (pro te). i. noie tuo vel eccle tue. sed noie eccle tue. tāqñ mini ster poterat (fidelitatis) rōne vel pñteritu qñ indicat⁹ talis ad te pertineret (erigētis) noie nō p se. ap. id est noie sedis ap. (p ea). f. ro. ecclesia (violatū) a te vel alijs qñ scietes hoc esse ius ecc. ro. illud exegit (bōdādes). f. qñ credit tradēt ius habere tra dēdi. l. in facto erret. ff. de verbo. sig. bonafidei que bonafides semp pñsumit nisi pñobes contrarium. f. de proba. verius. nisi in casib⁹. C. de rei vñ. si fundū. C. de agri. r cens. quēadmodū. ff. p. emp. qui fundū. f. qñ sue r. l. si quis (titul⁹). s. e. vigilati. ff. de pos. si quis inficiatus. ff. de vñ. celsus. C. de pñscrip. rrr. an. l. diuturna. ¶ Titulū mirū videtur qñ in pñscriptiōe cano nica que ē ad minus. xl. an. necessarius est titulus. Itē si habue rit iustū titulum nō est necessaria pñscriptiō. nec etiā pñt ha bere locum cū nemo rē suā pñscribat. qñ ex diuersis causis res ad eū pertinere nō potuit. s. de fide instr. inter dilec. circa fin. r. ff. de acqui. pos. possideri. f. ex pluribus. Ad hoc respondet quidā necessariū esse titulū. sed sufficere minus iustum: vt pñ scribam pñscribēdi. ar. f. de emp. pñnit. s. de cōsue. cñ dilec. nā error eius titulus dat cām pñscribēdi. ff. pro emp. qñ vulgo. et sic intelligitur. f. de iurepat. c. cura. vel dic r melius qñ semp in corporalibus rebus ecclesiā necessariū est iustus titulus: r b satis expresse dñ. rvi. q. iñ. si sacerdotes. r argu. etiam in eadem questione. c. placuit. sed posset respōderi qñ ibi loquitur fm an tiq⁹ tēpora qñ ē ecclesias curreat pñscrip. r. vel. rr. vel. rrr. an. no. f. hodie cñ sola pñscrip. xl. ann. currit cōtra ecclesiā. r fm. l. in pñscriptiōe. xl. ann. nō sit necessariū titulus. p simile vi det qñ contra ecclesiā pñscribat sine titulo. Sed certe si quis bene attendat predictam rōnem ex ea primo colligit⁹ pñm. f. qñ ex quo pñscrip. xl. ann. successit loco pñscri. r. an. sicut in illa exigebat iustus titulus fm leges. vt. C. de pñscri. lon. tēpo. nec bonafide sic etiā in ista. xl. an. ar. ff. si quis cau. si cñ. f. qui in inu riarū. ¶ Item ar. ad hoc. qñ si in incorporalibus exigat vt h multo fortius in corporalib⁹. vt. f. de deci. dudum. r. s. de elec. cōstitutus. Cōtra laycos aut satis potest dici qñ sufficiat in pñ scri. rrr. vel. xl. an. sola bonafides cum cursu tēporis. cum hoc iure ciuili cautū sit: nec qñtrariū in canonibus habeat. immo vñ colligi ex vltimo. c. huius tituli qñ nō sit titulus requirend⁹. cñ ibi de sola fide fiat mētio. sed iustus titulus pñstat. etiā ab eo qui nō habet ius tradēdi dñiū nō tñ sufficiens. r ideo huic neces saria est pñscriptiō vt. f. de iurepa. cura. nos ēē circa incorpora lia qñ habent qñnuam cām vel quasi. nō credim⁹ necesse allega re titulū. sed bo. si. sufficere r tps. s. e. auditis. ff. si seruitus vñ di. si quis dñitur. ff. de iti. ac. l. j. f. interdicto. r. f. realiter. arg. C. de serui. l. j. f. j. C. de pñ. qñ pñl. l. j. s. de cau. pos. cum ecclesia C. de agri. r cens. litibus nisi pñsumptio ēēt pñ possidēt. vt hic r. s. de pba. l. j. C. de proba. sine. s. e. cum non liceat. ¶ Itē dñ ces hac rōne attēta semp opz pñari titulus cñ pñscriptiō semp sit ius: r id semp pñscribentē pñsumendū est. Rñdeo non est verū. nō em est ius qñ alius seruitutē habeat in fundo tuo: sed est ius cum cuius est fundus r est pñter ius. r sic non est qñ tra ius qñ vnus ep⁹ iura epalia habeat in alio epatu. sed qñ archi dñ. iura epalia exerceat est ius. vñ hic necesse esset probare ti tulum. si. c. dist. 3. moie. pñt tñ dici qñ est qñtra ius. f. qñ vn⁹ ep⁹ iura epalia in alterius dioce. exerceat. qñ canones expresse pñ bēt vñ ep⁹ in alterius dioce. exerceat epalia. f. nō pñbēt in alterius fundo bñe ius seruitutis. iñ. qñ. vñ. vñaque nemine.

vi. q. iñ. c. j. r. h. ir. q. iñ. c. j. r. h. ideo qñ titulus requiritur in b casu. f. et plus dicim⁹ qñ qñ aliqñ nō sit ius. si tñ pñsumptio est pñscribentē necesse ēē titulū pñbare. r. q. iñ. qñ cognouimus r hic. r. C. de pba. sine aliud aut ius est censendū in dio. eccle sia r ecclesiasticis. qñ occupari pñbent. r non nisi iusto titulo acquirunt. vt pñt in predictis iurib⁹. r. s. de ele. peg. c. vlti. r de offi. archid. cñ satis. r. f. de isti. c. iñ. r aliud est i fundis seu pñ dñs pñuatoz in qbus non impedif acquisitio seruitutis. sed potius conceditur in suo tractatu de seruitutibus. C. r. ff. si ar

4 seruitus vel ius nō est iura. ¶ Itē nec bz pñpetuam cām vel quasi. f. bz intermissione tps vel seruitutis vie r ius seruitutis extraordinarioz de quibus dicimus. s. e. de qñtra. tñc similiter est necesse bz r allegare titulū. f. non est necesse illum pñbare. sed sufficit probare qñ per longū tps. f. per. r. an. inter presentes r. r. r. inter absentes vel inter ecclesias per. r. l. vñ sit domino sciēte r nō pñdicēte. pñsumit em debitu hoc ius ex cā qñ pñtēdi tur pñcessisse. vt. ff. de vñ. cñ de in. ff. de aqua plu. arc. l. j. f. p. f. hoc vñ cōtra. f. de deci. dudū. Solu. ibi. r. r. cñ. dist. illud. vñ habes qñ clerici ranennates etiā in ecc. ro. vñ erant manipulis. r tñ nō pñfuit eis pñscriptiō. f. semp vñsurpasse intelligunt. S rñdem⁹ qñ illud fuit ius. qñ vñ fuerit in ec. ro. tñ papa igno rauit qñ multotiens potuit vñ qñ papa ignorauit. r sic intelligi tur. c. dist. 3. qñtra moiem. vel qñ papa ignorabat vñsum archiepi.

5 ¶ Itē nō. qñ cñ tñtū pñtēcturas r pñsumptiōes iustis vñs in re extraordinario. f. collectis. si in qñtrariū sint alie pñsumptiōes violētiores. nō iunabit pñbatione cursus tps. nisi r titulum p bet. qñ est videre in pñlatis. qñ seruilia grauamina exigūt a sub ditis. pñsumit em qñ potius subditi ex timore pñstēt qñ debi to. r ideo non currit pñscriptiō. f. q. iñ. nullus. r. q. iñ. qñ cogno uimus. r idē si credat cā curialitatis pñstitū vel hospitalitatis vt si sepe aliqñ in hospitio recepit. ff. de acqui. pos. qñ iure. secus si essent talia que nō pñsumerentur ex timore pñstita. qñ ad illa cogerebunt. ir. q. iñ. qñquestus. ff. cōtia pñ. venditor. f. si qñstat f. sufficit si postea pñt pñbare pñscriptiōe cuius nō extet memo ria que in talibus est necessaria. f. in incorporalibus. vt not. s. e. de qñtra que pñbatio qñto fiat no. f. de verbo. sig. quid per no uale. nec est necesse pñbare titulū nec allegari. f. si sit pñsumptio cōtra petitorē tñc est necesse. ff. de aq. plu. ar. l. j. f. si. c. di. contra moie alij tñ dicūt qñ aliqñ pñt agi ex pñscriptiōe. rvi. q. iñ. f. pñt. C. de pñsc. rrr. an. si qñ. r tñc necesse bz pñbare titulū. s. de p ba. l. j. ¶ Itē qñbz opponit pñscriptiō ex pñtēdo. s. de pba. ex lris tñc nō bz necesse pñbare titulum qñ possidet. C. de peti. be re. cogi. r actor r. C. de pba. actor. Alij dicūt qñ semp tñc pñ bare titulū sine agat siue ex pñtē. r ad. l. de peti. be. cogi rñdent qñ illa loquitur qñ qñent⁹ actiōe reali simplr negat r nō ex pñt

7 secus aut si ex pñtē. qñ tñc necesse bz pñbare titulū. ¶ Itē re bus aut corporalibus necesse est pñari r allegari titulū. vñ qñ allegat titulū nō bz dicere tñtū talis res vel ius. pñnit ad me titulo emptionis vel alio qñ simili. f. bz plene narrare factū. f. ta lērem de qua agitur in me vel eū cui successi talis transulit ti tulo emptionis. alioquin pñsumit fictitiū qñ dicit. ar. f. de de ci. dudum vñ coact⁹ fuit dicere p quē ad hospitale decime per uenerint in pñscriptiōe autē cuius non extat memoria. sufficit tam magnū tps exprimere. r si queratur ab eo de titulo. sufficit dicere nescio quo titulo bec res ad pñdecessores meos vñit f. credo vel credere debeo qñ iusto titulo. ex quo tāto tpe sine pñdi ctione possederunt. ar. bona. r. di. ecclesiasticarum. r. c. palam. r c. quis nesciat.

1 An iura arbitror retractet pñtertu instror de nouo reptoꝝ.

2 Epalia iura pñscribuntur ab abbate.

E m olim (Plebs). no. agi. cñ eo q cōtē dit plebē sibi ēē subiectā. s. e. au dit. vñ b b (ecclē). rvi. q. vñ. oēs. ar. s. e. cñ nō liceat (arbitriū) qñ nō tāgebat capitula l qñ mō fert snia p abbate. als oportuisset abbatē nouū titulū habuisse. r pñasse sup articulis i qñ fert snia p eo. cñ pñsumptio fuerit i eū ex snia arbitror nec sufficeret p titulo pñuilegiū greg. cñ illi p arbitriū sit derogatū vt no. s. e. pr. ¶ Itē pñcessisse r id pñtertu instru mētoꝝ d nouo reptoꝝ. nō retractat snia arbitror. qñ hñ f. hui⁹ decre. appet. f. ti. pr. inter monasteriū. C. de trasac. sub pñtertu. qñ et si postea obtentū fuisset nō vitaret cōpositionē pñcedēt. ar. f. de deci. ex multiplici. f. e. e. pr. r id pñuilegia alioꝝ ro. ponti fici post arbitriū obtētoꝝ sibi nō pñfuerūt. r itelligas qñ bi arbi tri fuerūt electi tāqñ iudices r sine pena r cōpromisso. als nō ob stāte arbitrio agere posset abbas. ff. de ar. l. si rē. C. de ar. cñ antea ¶ Itē pñcessisse r id ei derogat p arbitriū i bis q tñ monaste riū tangūt nō ro. ec. vt no. s. de ar. cñ tpe. als aut pñuilegia ni bil iuris tribuebāt cñ essent tñ pñfirmatoria. f. de qñr. vti. vel inn. cñ dilec. donare. qñtū ad epm. nā plebes suberāt abbati cñ capellis. ¶ Itē institutiōib⁹ not. abbatē pñscribere iura epalia. si. s. eo. anditis. ea. f. qñ possideri pñt. ar. f. titu. pri. lter mona. ar. s. s. e. cñ ex offi. S rñdeo cñ nō posse pñscribere i se. f. qñ nō obē Inno. sup secundo. decre. p iñ

Inno. super Secundo decre.

diat dñ est subditus. s. ex quo alij subest bñ pñscribit obedietia in se nō noie suo. s. noie illi cui subest. vt in pñdicta decre. cū ex officij. Itē et dñ est subditus bñ pñscribit in alijs ecclñs ius epale (celebradas). i. qd in pñdictis capellis possit celebrare (Epale) no. formam sñe de iure epali. cū agif s. enz qui possidet ecclñas in qbus dñt se iura epalia pñscripsisse.

- 1 Interdictū vti possidetis ad qd sit institutum.
- 2 Sñia lata i lterdicto vti pos. p possessore nō vit excep. rei iud.
- 3 Quāntis alijs corporalē possessionē bñt cuiuspiā rei qd iud tñ possidēs nō expellit de possessione nō bz interdicitū vti pos.
- 4 Priuilegiū in quo plus pcedit nō valet si mētionē non faciat alterius priuilegiū in quo minus pceditur.
- 5 Contrarium priuilegiū impetrans videtur renunciare iuri qñ to per primū priuilegiū seu p pñscriptionem.

Veniens (petit) agēdo lterdicto vti pos. r. verba illa q ponunt i libello sūt ex supabūdanti. s. sicut in priuileg. r. c. vel dic q bñ egit ab bas hoc mō pñfessoria p iure decimar. ff. si ser. vñ. egi r. l. locus. s. cōpetit. r. sup libellis hic postis nulla fēf sñia. sed alijs libell^o datus fuit. de quo hic nulla mētio habet in quo pe tñt eph qd abbas oia sacramenta ecclñastica ab epō reciperet. r. sup illo fēf sñia (regis) mirū videt q in libello omīssa fuerit mētio regalis priuilegiū sup decimis s. id qd est. ff. de affes. l. i. Rñdeo rex stephan^o fuit secū^o r. fuit legatus apostolice sedis r. idcirco omittitur mētio priuilegiū eius (nisi aliquo). iste eph agit pñf. r. id bñ ponit bec clausula s. nisi aliquo r. c. vel si vis dicere q agebat pñfessorio recuperāde pos. tñc bec clausula est superabū dās vt sit sensus s. oib^o decimis qñ pñio possidebam sim spoliatus: tñ volo restitui ad illas quas aliquo iure ostēde ret se aduersarius possidere. sed fm hoc videt q possessor eodē tpe sup ijs dē rebz possit vti possidetis pos. intētare cōtra ad uersarium. r. aduersarius eodē tpe r. sup ijs dē reb^o intentabit contra eū interdicitū vñ de vi: r. eodē mō q vi aut clam vel de pñ cario qd fateor nisi excipiat s. agētē de spoliatione. s. de ord. co. c. sup r. pcedit s. c. q. fēf sñia sup vtroq. si de vtroq. cōstet. sed executioni nō mādabif sñia nisi super interdico vñ vi. ar. s. de cau. pos. cū dilectus. r. si primo liqueat de turbatione q spolia tione pñio fēf sñia super interdico vti pos. r. cōpescet reus sup molestatione quousq. sñies super interdico vñ de vi: vt nota. in pñal. decre. cum dilectus. argu. s. de resti. spo. cum venisset. vel dic qd qñ simul li qnet q re^o turbet actorē r. q actor spolia uit reum nulla sententia tñc fēf super interdico vti pos. r. sic intelligunt quidam. ff. vti pos. l. i. s. si. vbi dicit q si aliquis vi vel clam vel pñcario possidet ab aduersario q non vñ vince re interdico vti pos. qd sic exponunt: id est nulla sñia sup isto interdico fieri debet. primi tñ qui tenent primam opinionem s. qd sup vtroq. fēfda est sententia r. qd est tutius: exprimunt verba legis que dñt q possessor non debet vincere supple euz effectū: q illa sñia non mandabif executioni: r. sic parū prodest ar. l. i. cum aliquibus. qd tñ tunc tñ obtinet qñ conuenit vti pos. conueniebat actori interdico vñ vi. Si aliter velis intelligere pñdictam. l. i. q interdicitum vti pos. nō competit con tra spoliatum cum effectu qd reus possit excipere de spoliatio ne sua sequitur absurditas hic. s. q nulla sñia fieri pōt sup iter dicto vti pos. pñata spoliatio: q si ferat sñiam qd reus q p bauerit spoliatioem cesset a molestia expresse r. tradit. s. pñ dictus. Si vero absoluat reū spoliatum ab impetitione actoris nec hoc pōt stare: q per pñsequens pcedit qd molestet possessor rem. s. hoc est falsum: q etiā pñedo est restituen dñs. s. de resti. spo. in literis. multo fortius ergo est defendendum. ff. de super ficie. l. i. s. qd ait pñtor ad finē. Itē si liceret huic spoliato pro bare. ergo eadē rōne r. spoliare. quod falsum est qz ipñ posses sor spoliatoz cōpetit interdicitū pñtra scōm spoliatoz qñis ab alio spoliatum. ff. de vi r. vi arma. cū a te r. no. in pñalle. decre. in literis. Item per pñdictū modū agendi. s. agēdo vti pos. et excipiendo de expoliatioe non fieret restitutio spoliato. qz nec actū ē. nec vti pos. est institutū ad possessionē recuperādā. s. tan tum retinēdam. vt insti. de inter. s. retinēde. Itē si pñstat q ma le facit iste spoliatus qd turbat possessionē ergo pñ puniri. sed dices forte sicut aliqui inaniter sonniarunt. puniētur pñ alias actiones. s. per actionē iniuriarū. vel per offi. iudi. s. certe hoc non procedet. qz actio iniuriarū est tantū pñdita ad vindictā vñ de per hoc non pñsequitur possessor q cesset ab eius mo lestatione. sed nec officiū iudicis qd extraordinariū est. vbi an riliū ordinariū supest bz locū. ff. de mino. in cause. si. Item cū interdicitū vti possidetis ad hoc sit specialiter institutum vt defendat possessores cōtra molestatores. ff. vti pos. l. i. quare ex cipiet iste spoliatus. r. maxime cū dicas ad mēdicata remedia. recurrēdū breuiter ergo dicimus illa verba que sunt. ff. vti pos. l. i. r. in pñ. rñ si. vbi dē q possessor nō obtinebit interdico vti pos. cōtra illū quē spoliavit. sic est itelligēda. s. si an lit. qñ. quē tus excipiat agētē interdico vti pos. nō ēē andiēdū nisi prius

restituat rem de q agif. q actor reū eadē re spoliavit. r. hoc ex pñesse dicit decret. s. de ordi. cogni. c. si. r. c. cum dilectus. vel si directe proponat interdicitū vñ vi cōtra agētē vti pos. r. s. s. ho in summa vti pos. magnas difficultates faciat in expostione il loz verborū quomō quis possideat a me vel ab alio vi vel clā vt pñcario. ego sic simplr expono possideo a te vi. i. violēter tibi ab stuli. r. sic de alijs. Itā aut que dñt s. sint noua. tñ a nullo negā tur esse vera. r. id securū est bñ dicere. ¶ Illud aut satis indu bitatū videt q sñia lata interdico vti pos. p possessore non pa rit exceptionē rei iudi. si is contra quē iudicatū est agit interdī cto vñ de vi pro eis dē reb^o qz r. alia est actio r. ad aliud agif nūc qñ pus. ff. de ecce. rei iud. cū qñf. r. l. seq. r. s. de testa cū cām. Itē sñia iudic. nō pñbuit molestationē iuris sed facti. itē nō pñbuit molestationem nisi qd iud possideret. sed re euicta ab eo tā nō possidet. itē quare nō eodē mō pōt agere alio interdico. sic rei vñ di. si aut nō agit interdico vti pos. s. cōfess. petit aduersa riū a sua molestia cōpesci. r. ferat sñia pro actore. tñc vñteri nō pōt agere interdico vñ vi. nec alio. qz pñio actū est de pñprietate q pñdicat oibz possessoris. s. de cau. pos. cū dilect. ¶ Itē no. q s. alijs corporalē possessionē habeat alicui rei qd iud tñ il le q possidet nō expellit de possessione non bz interdicitū vti pos. neq. cōtra ipsum verum possessorē: neq. pñtra alium. ff. vti pos. si duo. s. si. in pñ. (chrisma) hic incipit sñia (cleri) de mādato ho rñ clericorū egerat abbas. aljs quō feref sñia s. eos. C. de sen. r. in terlo. l. i. C. res lter alios acta. p totū r. dic q clerici postulabūt. r. c. supple nō obstatē pñdictōe abbat. r. sic fēf sñia s. abbatē q dixerat in libello r. clerici nō poterāt hñmōi quedā sacramēta ab epō petere sine eius licētia r. eph expñse petierat q clerici isti q pñtinebant ad monasteriū peterēt ab eo sacramēta ecclñastica r. sic est in registro ro. (priuilegiū celestini) qd indultū erat mo nasterio pñdicto sup pñdictis articulis. s. qd in nullo casu pro cis ad epīm recurrere deberēt vel simplr qd ecclñastica sacramēta re ciperēt a q vñlet epō (mentionē). s. de offi. deleg. expte. ¶ Adē tionē s. hoc est verū. qz si suū priuilegiū in quo plus pcedit non faciat mētionē alterius sui priuilegiū in quo minus pcedit nō valet. cū r. si nullū prius habuisset teneret. s. C. de leg. qd sanore. Itādeo hoc priuilegiū id nō valere qz sup pñsa veritate fuit ob tētū. ea. s. qd eph sibi pñsuerat pñferre ecclñastica sacramēta. r. et qz sñia priuilegia ostēdebat. C. de fide instr. scripture. pl^o placet qñ vñcūq. aliq iurisditio vñs vel libertas vel qd qd pñmīle er priuilegio alicui cōcedit in casu. r. in alio casu ille idē vñs vel iurisditio vel aliud relinquit illi cui debebat de iure cōdi. si ent hic erat de pceptione sacramentorū q in casu libere concede batur monasterio. r. in casu alio relinqbat epō ad quē spectat collatio sacramentorū de iure cōdi. nā in hoc casu si postea vellet cō cedere priuilegiatoz vñm vñ libertatē q in aliquo casu reman serat iure cōdi epō eadē sñie etiā aliq vt quidā dñt non valet cō cessio nisi faciat mentionē de priori concessione vel priuilegio r. hoc est ea ratione. qz si cōcedens fm priuilegiū scinisset se vel pñdecessorē suū als modēratū priuilegiū dedisse. s. qd in casu ba beret libertatē vel vñm r. in casu non mutasset prius modēra tū priuilegiū p scōm immoderātū. ar. s. de offi. del. ex parte. r. j. de deci. ex multiplici. ¶ Et ex hoc vñ q si primo pñcessit pñtem alicuius rei vt decimarū ex pñuil. r. pñt reliquit iuri cōdi. si po stea partē relicta iuri cōdi eadē vel aliū pñcedat. non valebit nisi de priori pñcessione fecerit mētionē vt hic secus tñ esset si a prin cipio l oēm casum pñcederet vñm vel libertatē i rē itēgrā: qz tñc nō tenet facere mentionē de iure cōdi. vt no. s. de rescri. c. i. (pro scriptio) sup eo qd ab als reciperet sacramēta ecclñastica (pñuilegiū) de quo dictū ē. s. e. q. sacramēta ecclñastica reciperet ab epō. ¶ Contradictū qz dicebat sibi licere a quonīs epō scfa ecclñastica recipere r. pñuilegiū aliō s. dicebat. nā dicebat qd tñ ab epō reciperet. r. ita habes qd sñiū pñuilegiū impetrādo renū cio iuri mihi qñto p primū priuilegiū vel p pñscriptionē r. qd nō possum pñscribere s. id qd in eo priuilegio pñtinet. r. hoc satis posset cōcedi. qñis posset rñderi hoc pñtingere pp hoc q hoc p uilegio vñs fuit in iudicio. secus em esset si nō fuisset eo vñs. vel dic q cū eph sit in quasi possessionē cōferendi sacra. r. eēt qua si verus vñs qz pñscribenti sñm non datur vendicatio vel pu bliciana. vt no. s. e. ad aures. Itē em est veritas. qz impetrā do sñm priuilegiū prius renunciare vñ. renunciatio enim fit non tñ ex pñse sed ēt tacite. C. de re mili. l. i. r. si. r. etiā quocūq. iudicio. ff. de acqui. her. l. recusari. secus autē esset si scōm esset priuilegiū ad corroboratōnē primū priuilegiū vel prime pñ scripitiōis vel iuris. qz tñc vñtrūq. valet. s. de fide instr. inter di lec. j. de priuileg. ex ore. c. cū olim. s. e. auditis. ¶ Itē not. qd bec renunciatio de tam parua libertate. s. qz a quocūq. vult ac cipiānt clerici ecclñastica sacramēta. valet etiā si cōuēns cām ig^o orasset. j. de dona. ceterū. vel potes dicere qd hic interuenit cōsensus pñuentis. qz semp pñsumitur. j. de bis q si. a pla. sine con sen. ca. c. nō obstat. ff. de pac. s. iure de trāsac. pñses. j. de dona. c. si. ff. de dona. fil. fa. vbi dē qd si pñcessa est libera administratio nō intelligitur

a Concessio.
Pro intelligen
tia dictorum hic
per Inno. vide
Det. de ancha.
in consil. cxxxi.
marime in scōa
colū. ver. postre
mo.

nō intelligitur p̄cessa p̄tās donādi vel dilapidādi. vel pactū gra-
tuitū faciendi. So. maior et liberior est potestas p̄latorū q̄ alio-
rum ministroy sicut apparet ex decre. palle. de dona. ceterū hoc
in fatemur q̄ si lesus est monasteriū enormiter dabit in integ. re.
S. de in lte. re. c. i. Et p̄tē p̄tē dicit q̄ id tennit b̄ renūciatio. q̄ ex
cā scā fuit. s. vt fugeret abbas idignationes v̄oce. c. di. S. morē. ff.
de sepul. l. i. S. illō. ff. de mō. in cā in p̄n. ff. ad muni. l. i. ff. de le-
ga. l. i. q̄. C. de thesa. l. i. S. de cōsti. c. cū accessissent. de pui. ff. de
terra. C. de iur. om. in l. i. ar. S. S. de p̄sue. cū dile. ff. de re mi. l. i. ff.
et. r. i. dist. q̄. C. de p̄u. l. i. scho. l. i. pe. C. de ex. tu. volunt autem
C. de epi. audi. p̄sbyteros. r. v. dist. olim. ff. de cen. l. i. p̄p̄te. S. de fi-
de instr. inter. C. de inoff. testa. S. maiores. r. ff. de excepti. ne-
mo. S. eo. auditis. ff. de inoff. test. papianus. S. sed si ip̄nberis

Quoniam omne. (civilis). Sed qd
ad papam de p̄scri-
ptione inter laycos. Rūdeo rōne peccati hoc statuit.
S. de iudi. nouit quid si p̄clatus b̄ lesam conscienti-
am. reliqua autē ecclesia bonā fidem habet. respondeo fm̄ cante-
lam. l. que est. ff. de nego. gest. acqui. S. cum me. ff. mādā. q̄ntus
q̄clatus autē caneat ne qd faciat S̄ conscientiam vel etiam fieri
procuret (temporis) quo p̄scribit. secus si post incipiat habes-
re conscientiam rei aliene. Sed quid si tempore p̄scriptionis
habeat conscientiam rei aliene. sed post p̄dicta aliquor vel aliis
iudiciis deposuit illam conscientiam rei aliene. nunq̄ per illuz er-
rorem est interrupta p̄scriptio. Rūdeo non ex quo eā deposuit
I. de symo. per tuas. ff. r. i. q. i. ff. cui est illata. Item qd si dubitat
rē suā esse an non. nunq̄ eā retinebit an restituet. Rūdeo reci-
piet fructus. vt. ff. de v̄suri. quis sit. r. eadē ratione p̄scribet.

De sententia et reindicata.

Rubrica

Quia sepe dubitat qualiter debeat p̄cedi et sententiari cōtra
illum reum qui cadit a possessione rei super qua est conuentus
Ideo nō. qd si ante lit. p̄test. cadit voluntarie cā iudicij mutā-
di. locū b̄z cū actio ex illo edicto de alie. iud. mutā. cau. fa. ff. de
ali. in. mu. cau. fac. per totū. r. S. e. tit. c. vlt. Itē si erat in posses-
sione malafide. r. si erat in mora restituendi. teneat etiā si pereat. ff.
si cer. pet. qui te. ff. de p̄di. fur. si p̄fundo. S. pen. r. l. se. Itē si seli-
ti obtulit cū nō possideret. ff. de pet. here. qui se. Si aut post lit.
cōte. cadit a possessione reus. tūc in p̄sonalibus actiōibus nulla
vis est si culpa vel sine culpa cadat. q̄ semper p̄ceditur ad sn̄az.
q̄ res nō est obligata sed p̄sona. ff. Sed in realib⁹ distingue q̄
si culpa sua amisit possessionē post lit. cōtest. vel alis promissum
seruare nō p̄t p̄ceditur contra eū et condēnabitur mediāte in-
sticia in litis estimatiōe vel ad interestē. ff. ad exhib. de eo. S. si
post. ff. de euic. si seruus. S. si in p̄n. Si aut sine culpa desit possi-
dere. tūc et actor inuito reo et eod̄erso reus inuito actore poterit
petere qd p̄cedat ad diffinitivā sn̄am propter fructus et p̄uen-
tus et expensas et interesse post lit. cōtesta. obnēciēdo. et stipulatō-
ne de euicione si inter sit. ff. de re. iur. vtiq̄. ff. iudi. sol. si seruus
C. q̄o et q̄i. an. qui semel et tunc sic iudicabit iudex: q̄ inueni-
mus qd reuserat in cā cōdēnationis si possideret. id cōdēna-
mus cum ad fructus et ad expensas. sed q̄ non possidet nec cul-
pa sua nec dolo desit possidere absoluius eū ab impetitione
rei. prius tñ faciet ipsum reum prestare cautionē actori de re re-
stituenda si ad eum p̄uenierit. ff. de rei ven. si vero. ff. de euic. si
seruus. S. si in fi. de edili. edi. reddibere. S. si. r. per banc sn̄am. l. i.
reus sit absolutus ex p̄dicta cā b̄ regressum de euicitiōe vendi-
toiem. ff. de emp. c. si. r. si ferenda est sententia pro reo dicit iudex
absoluius reum ab impetitione actoris: et cōdēnamus acto-
rem ad expensas et per banc sn̄am b̄ actor regressum de euiciti-
one et eum qui vendidit sibi rē in qua succubuit si sine culpa sua
cecidit a possessione. ff. de euic. si rem. S. i. r. l. euicita. r. l. quidam
in principio. Alij tamen dicunt qd iudex in primo casu sentētia
bit semper super re que petitur. non qd dicat cōdēnamus reus
ad restitutionem rei simpliciter sed sic. q̄ eaz habuerit. vel sic
q̄ iudicabit rem petitā esse actoris. ar. pro eis in p̄alleg. l. si ser-
uus. ff. iudi. sol. prius dictum magis placet. nō negamus etiā q̄
aliqui iudex ex cā possit differre b̄mōi diffinitivam sententiā. q̄
forte speratur qd cito possit rez recuperare. et tūc tñ absoluet a
termino assignato. et sic postea cū reus recuperauerit rē incipit
iudicium de nouo et procedetur in causa cepta iusticia median-
te et aliqui potest iudex absolvere non ab impetitione rei sed ab
instantia iudicij. et tūc si postea recuperauerint rē incipiet iudi-
cium de nouo. S. de excep. c. pe. C. Sed q̄i absoluitur ab impe-
titione rei tunc p̄uidetur actoi per cautionem de re restituenda
vt supra dictum est vers. prius. noie aut fructus d̄z restituere q̄
qd obuenit sibi de re petita vel occasione ipsius. vñ vñ qd d̄z
cedere actiones quas b̄ occasiōe illius rei. sicut est actio legis aq̄
lie interdictū vñ vi et actio furti et c. p̄similia. ar. ff. de rei v̄e. iulia-
nus cum tribus legibus sequentibus. ff. de peti. here. iulianus.
S. scribit actiones. r. l. qd si in diem. S. iulianus. r. S. si. ff. de edil.
edic. bouem. S. si quis seruum. ff. de pig. actio. si pignore. ar. S. ff.

de peti. here. vtrū. r. l. sequē. ff. loca. is q̄ rem. C. de furtis. mani-
festissimū. S. pe. sed certe p̄dicte leges loquunt in eo casu q̄i cō-
modū possessiōis p̄tinebat ad aliquē. et id si fraudes possessione
rei instū est qd b̄eat penā furti vel p̄similiū. nō aut sic in interdi-
cto qd ex re tñ p̄uenit. ar. ff. de peti. here. qd si iudex. S. vlti. vel
dic quod si bonafidei possessor p̄dicta obtinuit aliq̄ res tūnce
ref ab eo nō restituet ea. vt in d̄iis. S. si nōdū obtinuerat cedet
actiones vt in p̄mis p̄cordatis. hec aut habent locū in fructi-
bus et expensis et que contingūt post litē p̄testatā. et id vñiūt in
condēnationem officio iudicis mercenario. ff. de edi. edic. edi-
les. S. sciendum. p̄dicta aut si obnēciūt an lit. p̄te. specialr petē-
da sunt. vt in p̄alle. l. edi. S. sciēdū. r. ff. de v̄sur. p̄ totū. l. i. p̄stea
mur q̄ ex natura actionū et bonaf. et stricti iuris i p̄dēnatiōe p̄di-
cta vñiunt. sed nō nisi petant. ff. de act. emp. l. iul. S. ex vendi. r.
l. rō. r. C. de act. emp. l. iij. r. l. fructus. et l. de interesse. als non.

Sententia. (Cōtra leges). P̄nta quia er-
ror ex p̄ssus est in ea. ff. q̄ sn̄e fi.
ap. rel. l. i. (ip̄o iure) si iudex ordinarius fert sn̄am
q̄ ip̄o iure sit nulla. ip̄emet ip̄a pro nulla habita p̄t
aliā ferre. C. q̄o et q̄i iud. p̄ses. C. de accu. l. iij. si aut est delega-
tus: quia semel functus est suo officio eam vltius mutare non
potest. C. quomodo et quando iud. si vt proponis. et idem vide-
tur in electoribus nisi essent p̄nati ip̄o iure potestate eligendi.
arg. S. de electioni. cum terra. et nota. S. de electio. considerau-
mus. et idem vt in aliis consimilibus actib⁹. ar. S. de rescriptis.
inter cum suis cōcordantib⁹. in deleg. tñ vt qd si probabili error
re duca si ip̄o iure nō tenet qd facit. tñ iterū faciet qd sibi man-
datū est. verbiḡa delegatus cui mādāta est p̄uissio p̄uidit ali-
cui de p̄benda nō vacante ignoranter credēs cā probabilitervā-
care. certe iterū poterit ei p̄uidere. ar. C. de iuris et facti igno-
rātia error. Secus aut si ignorātia facti. vt si p̄uidit ei de p̄-
bēda que in veritate vacabat de iure: tñ alius eam tenebat de
facto. et ideo non vult eam acceptare exccrans lites tūc nō po-
test ei vltius p̄uidere. quia functus est officio suo et bene. nec
prodest ignorātia facti. quia ignorabat aliū ibi p̄uissum de fa-
cto est illud factū nō impediret suam p̄uissioem. si autēz erra-
uit in iure alterius ei non poterit p̄uidere.

Executio a sola appellatione impedimentum capit.

Quoniam non potest.

A que.

1. Executio a sola appellatione impedimentum capit.
2. Cognitio sn̄e late per falsa instra vel falsos testes spectat ad eū qui delegauit.
3. Nunq̄d p̄latus a papa p̄firmatus possit accusari qd symoniā cū aliquo familiari pape commisit.

Ecetero. (frans) vel questio fraudis. p̄nta q̄
sententia sit lata per falsa instrumē-
ta vel quod als circa principale negocium adhibita
frans dicatur. secus si circa executionem. C. In-
teruenerit. id est interuenisse dicatur. (negocio). C. de exceptio-
ne. rei iudi. si vt proponas. contra. C. si contra ius vel utilitatem
publicam. et si non cognitio. que est. r. v. q. si. et si non cogni. So-
lu. hoc. c. locum habet cum sententia lata est a principe. contra
autem loquitur de sententia ab alio lata a iudice. nam tunc li-
cet exccutori de questione falsi cognoscere. C. de excep. rei iudi. si
longius. C. si ex falsis instrumentis. l. vlti. si obsequas de inconue-
niente quod sequitur quod quilibet posset executionem impe-
dire. Respondeo. quod ex quo hoc apparuit. quia si in p̄batio-
ne defecerit etiā de hac sua malicia punitur. vt in p̄dicta. l. si
longius. r. ff. de penis. c. calumniā. Alij dicunt quod etiā si a mi-
nori iudice sentētia feratur. tamen exccutor de falso non cognos-
cet. nec pretextu falsi sententie executio impediatur. exccutor
enim sola appellatio impedit. in anten. vt iudi. non expe-
sacras in fsi. colla. ir. per quam an. correctā est ler. C. si cōtra ius
et si non cognitio. aut exponēda est vt ei nō contradicat. ad hoc
facit. C. de falsis. l. i. vñ de alijs soluunt sic contra. q̄ est executio
mera et mixta. mera est que nullam habet cognitionē admirtā.
puta quādo ille idēz qui tulit sententiā mādā de ea exequēda.
tunc enim cum de suo facto scribat non est credēdū q̄ falsum sit
ei suggestum. et ideo super bec falsa suggestionē non est proba-
tio alicuius ad retractationem executionis sententie recipiēda
in cōtrarium. et sic intelligit qd hic dicit et in concor. C. Si an-
tem alius q̄ scribit de sentētia exequēda tulit sententiā p̄q̄
exequenda scribitur. tunc admittitur probatio in contrariū su-
p̄ suggestionē falsi. r. v. q. si. r. si non. Et d̄i hic admirta executio
quia quodammodo cognitio admiscetur ei. C. Illud autem
incunctanter dici potest. qd si non p̄ suggestionem falsitatis sen-
tentia dicit lata. sed qd sentētia lata sit p̄ falsa instrumēta vel fal-
sos testes illa cognitio seruaf illi qui delegauit. non enim sup

a. Si autem
alius. Adde q̄
hec dicta Inu.
refert et sequit
Do. de scō ge-
mi. in. c. sicut si
ne. ff. q. j. col. ii.
vñ. in fi. glo. et
de hoc p̄ Spe-
cu. in ti. de ap-
pella. S. sexto.

a ¶ Existēs in
minoribus. Ad
de qđ henricus
hobit. hic. r. l. c.
Dudu. el. j. co. ff.
post prin. dicit
hāc opi. consue
tudinē seruari
quā tenet Bre.
in. c. si clericus.
De rebe. in. vj.
b ¶ Absente q
existēs in curia
sit citānus. Ad
de Pau. de ca.
f. cōn. cccviii.
Incl. qz exceptio
nes col. f. feli.
hic col. vj. post
medium.

hoc intendebat causam delegare vt bic. 2. in lege. C. de execu. rei iudica. si vt proponis. Item est 2. alia executio pro parte miera 2. pro parte miera. vt si mādetur alicui de aliqua prebenda si vacat. nam cognitionem habet in hoc vt cognoscat an vacet. sed postq̃ constitit qd̃ vacat prouisio non habet cognitionem. vñ de si vellet aliquis obficere in personam iudicis vel illius cui p̃ uidentum est non audiretur. vt no. 7. de concess. preben. propo. fuit. argu. ad hoc. rrv. q. ii. 2. si non cog. 3. de rescriptis. cum dile. et. Dis que bic dicuntur in litera 2. in glo. videntur cōtra. ff. de iudi. si p̃tor. vbi dicitur qd̃ coram executorē debet probari do. lus illius qui obtinuit in sña 2. corā eodē p̃bati falsitas instr̃o. rum p̃ que lata est sña. So. veritas est qd̃ nūq̃ executor d̃z aliq̃s probatōes recipere sup̃ p̃ncipali vt sup̃ illis iudicet nec etiā vt decernat sentētiā mādandā executioni vel nō. q. si talis sña ferretur p̃ciudicaret in p̃ncipali. q. postea sña remaneret inuti lis que nō posset mādari executioni obstat exceptione rei iudi. sed ad sui instructionem posset recipere aliquas probatōes vt si inueniret aliquid qd̃ eū mōneret supersederet 2. remitteret ad superiorē negociū. sed tñ nūq̃ iudicare d̃z. 2. hoc expresse sona re videtur hoc lra etiā lex p̃ccalle. si p̃tor. ¶ Sed quare si pa. pa confirmat aliquem vtrum postea possit accusari iste p̃lat. qd̃ symoniā cū aliquo familiari pape cōmisit corā metropolitano suo de hac symoniā. 2. ṽf qd̃ sic si agi ad penā depositionis. 2. nihil tangitur de confirmacione pape. q. ageretur qd̃ cōfirma tio iniusta esset. 2. hoc nō potest nisi coram superiore 2. nisi p̃ mo dūz appel. si aut̃ velit dicere sñas nullā. hoc etiā tñ corā eodē in dice q. tulit sñiam dicere pōt qd̃ obtineret ēt si ille q. tulit sñiam sit inferior iudex a papa. C. de ac. l. iñ. rrv. q. ix. c. quis sñiam.

E In aliquibus. (possessio). i. res ali-
qua (pignora) sic. ff. de
constitu. pecu. promissor. §. de consti. ff. de acquiren.
possession. l. in. 2. l. possideri. in prin.

Altor presentium. (permanere) nota
nō transire in rem iudicatā. argu. 7. eo. consanguinei.

Cum causa. (que vos) La. sancte anastasio
a quo laici hic nominati pete-
bant domum de qua agitur ex causay venditiōis. (ari-
chypresbytero) solo sine consensu capituli (sili. T.)
hic forte erat procurator vel syndicus capituli (sententiam) hic
ste legatus iste poterat ferre suam nō obstante appellatiōe quā
capitulum infra terminū pstitutum nō psequabatur. f. de app.
personas. sed queres quare hic ergo retractat snia eius. Rñ. q.
fuit iniqua. f. qd vēditio teneret. ⁊ ex hac cā capm appellauit. ⁊
hanc appel. hic prosecutus fuit. sed ⁊ sine appellati. bec sentētia
fuisset retractata. qz contra ius scriptam est qd venditio facta a
pkelato solo teneat. rñ. q. n. c. alienatione ec. ⁊ de his que fiunt a
pkelato. c. j. (cōsuetudo) que erat qd vēditiones facte a pkelatis
sine consensu capituli valeant. que non tenet cñ gramamē in du-
cat ecclesis. f. de consue. c. j. (per appella). pcurator cñ capituli
scōo appellauit a legato post sententiam pro laicis latam.

Inter ceteras. (iniquitate) quia quidē sic lata sit contra ius scri-
ptum. sed etiā si lata sit sentētia cōtra ius litigatoris
3 appellare. quīs sit remota a papa in rescripto.

TEnor literarum. (muliere) ⁊ si bec mulier nō erat absens per cōtumaciā iniusta est snia si p. contumaciā erat absens sententia est iusta ex ordine. sed q. pōt in iusta esse cā iterum auditur etiam sine appellatione. qđ in causa matrimonij speciale. s. eo. lato. nec intelligas hoc ita generaliter verū qđ indifferenter sit admittenda contra sententiā matrimonij nisi iusta causa moneat iudicē qđ ipsam audiat. sicut hic monit iudicē absentia mulieris. sed si pars contra quam lata fuit sententiā presens fuisset nō videtur qđ fuisset admittēda contra sniam q. eadē ratione ⁊ tertio ⁊ quarto ⁊ in infinitū eēt admittenda qđ satis esset absurdū. in decre. autē sequēti monit iudicē qđ illa eadē pars pro qua lata erat sententiā petebat p. sententiā procedi. ⁊ habemus exp̄ssum qđ sine causa facere nō debet. s. de in integr. restit. ex literis. credo tamē qđ hanc causē cognitionē possit facere sine p. sententiā partiu: ⁊ hoc ideo: dico q. de iure est qđ vterq. coniūg. contra sententiā matrimonij audiatur. tñ iudex in hoc nō bz esse facilis (presumpsit). ⁊ ideo reclamationē dictā friuolā reputās ⁊ ipsum per consequens contumacem ⁊ male (excommunicationis) ex quo contraxerat non debet cū excoīcare quia contraxerat. sed si lite pendē. cōmunicaret eidē. vt in fine huius decreta. continet. vel si non satisfaceret de facto. tūc posset excoīcari. arg. ad hoc q. nō bz excommunicationi nisi monitione p. missa. f. de sen. excom. sacro. sed nō potest moneri super facto. s. qđ nō fiat cū nequeat pro infecto haberi. ff. de cap. ⁊ possit. reuer. in bello. s. facite. restat ergo tantum vt super emendatione malefacti moneat. (C) Interdicens) hoc est verū

vbi m̃fimoniũ interdicti ex̃p̃sse. vt. 7. de des̃p̃s. ip̃u. ad dissoluen-
dā. vel tacite vt hic. nā eo ip̃so q̃d aliquis petiit in virū hoc ip̃so
interdicti et nubere. als pendente causa nō deb̃t prohiberi vti
iure suo. 5. vt litependen. laudabilem. viñ. q. vlti. nonne.

Dnfanguinei.

Cum olim. (Duplici) qz forte pluriū perso-
narum vicem gerebat. puta pre-
positi & simplicis canonici. s. de elec. cum inter. ij. vel qz aliquis
absens sibi commiserat vices suas. s. de elect. in causis. 7. c. quis
propter. vbi de hoc nota. ¶ (Diaconatus) ad hunc ordinem pro-
uehi debet qui ad archidiaconatum eligitur. s. de electi. cum in
a cunctis. sed existens in minoribus ordinibus eligi potest ad hanc
dignitatem dispensatione. s. de etate preterea (circumuentus). s.
de in integ. resti. c. cum ex literis. & hoc ita violententer presumimus
¶ (Quod in contrarium probationem non admittimus. ¶ (Pre-
dicto) no. literas vici subreptitias qz impetratae sunt aduersa-
rio absente^b qui erat in curia (non obstante) no. non teneri qd
factum est per obiectionem etiam si aduersarius consentiat (no
obstante vo.) qz forte ideo fecit sibi concedi ab episcopo vt qua-
si ab episcopo non quasi a papa haberet archidiaconatum. ¶ Ab
senti lite non contestata. proceditur. quia de elec. agitur. s. vt lite
non contestata. quoniam. alij dicunt qd lis erat contest. vbi qz
de obiectione constabat cum premissis factis per celestinum habi-
tis interfuerit Innocentius cardinalis cum alijs cardinalibus.
vnde eos latere non poterat.

1. ¶ Subiectionis petitio generalis est.

2. Subiectionis indicia que sint.

3 Nunquid index possit hodie super vno capitulo & cras sup alio
pñūciare. qñ sunt plura capitula singulariter & pñcipalr petita.

Un inter.

Cius qđ petebant isti monachi possidebat. als contra
posse. ageretur. vt no. s. de maio. 7 obe. inter. 7 s. de
prescrip. auditis. 7. c. cum olim. (¶ Subiectione) no. subiectionis
petitionem esse generalē iō l3 in libello dicat in genere. ago
super subiectione talium clericorum. tñ post d3 phare in quibus
articulis fuit subiecta illa ecclesia. 7 in illis d3 ferri snia tñ vt hic
in fine. 7 no. s. de officio ordinarij. conquirente. (pleno iure) in
temporalibus 7 in spiritualibus. xvi. q. ii. viis. (¶ Institutione
vestitione 7 inuestitura) non tamē singula que hic ponū
tunt sunt indicia plene subiectionis. sicut sūt letanie 7 qđas als
sed oia simul. 7 quedam etiā singulariter sunt idicia. vt institu
tio in spūalibus. 7 fidelitas in tēporalibus. non sic de alijs. nam
l3 abbas ibi haberet quedā episcopalia. in ordinatione tñ 7 visi
tatione consecratione altarium 7 consimilibus. semper retineret
episcopus in suum. argu. ir. q. iij. per singulas. 7 hoc quādo epī
scopus dat ecclesiam aliquam alicui pleno iure. sed etiam si ali
quā episcopus ibi habebat institutionem 7 vestitionem 7 fi
delitatem pleno iure pertinet ad eum. arg. xvi. q. ii. c. i. 7 ii. Alij
dicunt qđ tunc eum ad aliquos pleno iure pertinet ecclesia cū
omnia episcopalia hēat ibi. nec sufficit dicere singularia. ad hoc
vt plene fit exempta nisi dicat eximo te vel consimilia. l3 facta ex
emptione possit aliqua excipere de qbus no. j. de priuile. accipi
mus. 7. c. cū capella. 7. c. cū 7 plantare (ad delitate) hoc est de tēpo
ralibus (obedientia) correctione reparatione (letanijs) hec spe
ctāt ad spūalia. (7 alijs 2 similibus) itā d spūalibus puta qđ de tē
poralibus reddat rōnem. xvi. q. ii. c. ii. (ad qđ). i. qđ in predictis
d3 ecclesia sibi esse subiecta. (¶ Priuilegia) etiam confirmato
ria. sed dices non idem supponit priuilegiū qđ confirmationes
Rūdo differētia est inter priuilegiū vbi ponuntur subscripti
ones canonicorum. 7 vbi multa alia p̄ter confirmata ponunt
7 cōfirmationes. vbi nō fit subscriptio canonicorū 7 nulla alia
ponuntur p̄ter cōfirmata. (Quorū) priarcharū (testimonio). i.
in presentia. aliter enim non valet confirmatio patriarche. ff. de
admi. tu. ita. §. gessisse. j. de eccl. p̄ela. sicut vnire (ecclesia) san
cti procul (eo) priuilegio (vite). ff. de admi. tu. ita. §. gessisse arg
contra. C. de testa. l. hac consultis. in prin. (a quo agit). hic corri
gitur tex. decre. quia ista est litera registri (a quo) fuerat indica
tum qđ archiep̄s byter ecclesiam dimitteret aut abbati obedi
entiam repromitteret credens etiā qđ testes vera deposuerāt corā
eo qui de fidelitate manifestum protulerunt testimonium idem
ipse sententialiter diffiniuit hec glo. istorum verborum (a quo
idem). i. sententiam condemnationis sub eadē disunctione de
dit. f. qđ archiep̄s byter vel obedientiam promitteret abbati vel
ecclesiam dimitteret. in hoc concordauit cum sententia cardina
lis. sed in eo discordauit. qđ cardinalis non condemnauit nisi
ad obedientiam. episcopus autem condemnauit 7 ad obedi
entiam 7 ad fidelitates. 7 ex hoc apparet quod in hoc iudicio actū
ad vtrūq; fuit. 7 quia testes ad hoc deposuerunt apparet ex eo
quod sequitur. quia papa huic sententie innitens ad vtrūq; cō
demnauit archiep̄s byterus (iudicatum) 7 forte appellatum (ad
obedientiam)

obedientiam supple et fidelitate ut quidā dicunt (donatidis)
que forte erat nimia. rñ. q. ij. bone rei. vel aliqua alia iuris solē
nitās deficiebat ibidem (originem). C. de legib. non dubium. §.
de fide instru. inter dilec. (preualente). ff. de of. presi. illicitas. §.
eo. sicut. §. de remun. c. in nostra (preualēte) q: forte res aliter fu
it narrata q̄ gesta. vt. ff. de re iudi. actorum. hic vult dicere qd
snia que pro veritate accipitur p̄feri sermonibus qui dicunt cō
tra sniam et q̄qd § sniam dicitur reputatur sermo .i. vanū. (si
delicate) no. propter sententiam in qua nihil de fidelitate dicit
contineri. vel dic qd in sentētia etiam de fidelitate continet
qd ex eo presumitur. q: in libello petita fuit. qd dic vt nota.
3. §. eo. in glo. j. sniam. (C. † Fidelitate) super aliis in libello cōten
tis nihil dicit. vnde pōt dici qd in aliis intelligitur absolutus
cum nō essent specialiter petita sed sub generali petitione quas
fecerat. s: q: petebat subiectionē ipsius monasterij concludeba
tur. si autem plura capitula singulariter et principaliter petita
essent. et super vno ferret bodie super alio cras ferre posset arg.
ff. de mino. etiam. §. eo. cum. §. et. et. et. tandē si nullo tempore in
der corā quo predicta petita sunt specialiter nihil diceret peri
bit insātia iudicē. C. de iudi. p̄perandū. Si aut vñā magnam
sentētiā peteret vel magnam rem et in parte cōdēnaret nō vide
retur absolutus nec cōdēnatus in alia parte. ff. si cer. pe. qdaz.

Ausam que inter (attestationes)
in cā principali

Inductas (pbare) sed nō. pbat. qz forte testes licet di-
cerent attestari p clerico forte iuder q eos recepit co-
gnovit subornationē & alios defectus in eis quare nō fuit secun-
tus dicta eor. ff. de testa. l. i. ff. si tu ipe in pu. forte erat mādātū iu-
dici qd si cleric⁹ pbaret se electū a maiori parte qd ferret sniam
p eo: qd cū phasset p duos vel tres test es subornatos vel als vi-
les. qz iuder p eo nō sentētiabat dicebat ptra formā mādati sen-
tētiā pmulgatā qd falsum est vt hic dicitur. iuder tñ qui ferret
sentētiā hoc ipsum debet significare iudici appellationis animi
sui motum. s. de testa. causam que vertitur in fine (ei dē) ista & se-
quentes rationes sunt superficiales & non sufficientes.

- 1 Interlocutoria non preiudicat si a diffinitiva sit appellata.
- 2 Ante sententiam necesse est exprimere causam.
- 3 Ab interlocutoria appellare non licet nisi grauiamine assignato.
- 4 Adiecta te sunt computatur decennium appellationis.
- 5 Quod semestre tempus decurtari potest cum causae cognitione.
et non aliter.

God ad consultationem.

Purgationes in causa civili psumptione faciente pro
actore nisi reus delato sibi iuramento purgauerit in
nocentiam suam iurando se non debere qd ab eo petitur condē
nabitur. s. de iureiurā. c. vlti. vel agebatur de crimine ciuilibiter
puta furti vel vi bono. rapto. s. ad consequendum. Duplum vel
quadruplum. vel agebatur in modis inquisitionis. (¶) Per
sententias) due fuerunt sententie. vna interlocutoria. i. qd pur
gauerat se infra. x. dies. et alia diffinitiva. s. qd nisi purgauerit
esset amotus de ecclesia. et a neutra harum sententiarum fuit ap
pellatum. qz si esset appellatum a diffinitiva non preiudicaret
sibi interlocutoria. vt no. i. e. c. in glo. quare sed super neutra ap
pellauit. et iō sine contradictione mādāf snia executioni. vel dic qd
snia quia iudiciū purgatio diffinitiva est. i. de purga. c. quoties
(redpiēs) quasi p hoc videat renūciasse appellatōi. s. de offi. de
le. c. grati. C. de reind. absolutionē. ff. de pac. tale. §. i. C. de iure
do. lpe. l. n. ego fateor qd q recipit talē terminū appellatōi sitē

- videt remitti dare. s3 nō faciēde. ¶ Causas) quā necesse est expri
mi añ suam. 7. de ap. vt debitis. post suam aut diffinitivā sec
ff. de mino. plus. si. q. vi. anterior. §. forma. C. de pena iudi. pla
cet. si. hec añ suā nō fuit diffinitiva s3 interlocutoria super pur
gatione prestanda tātum. diffinitiva enim esset si pdenaret vel
absolveret de crimine. ¶ Et ita habes hic arg. qđ a suā inter
locutoria nō licet appellare nisi assignato gravamine qđ etiā
verum est. vt. 7. ti. pri. c. cordi. aliter autē videtur notari. 7. co. c.
¶ In glo. arg. de tali. ¶ Probatione) nō. de cendiū appellatio
ni pferū nō a die probationis purgationis pfiro. sed a die inter
locutorie computandū (decēdium) nō. a die late sententie com
putari de cendiū appellationis. 7. nō a die terminī assignati
vel conditionis extātis. si. si. q. vi. biduū in pncipi. secus tamen
est in alijs prescriptionibus vbi nō currit tēpus nisi a die con
ditionis extātis. ff. quādo actio de pecul. est annalis. l. i. §. an
nus. C. de prescri. xxx. anno. cuz notissi. §. illud. 7. est ratio dicer
sitatis. qz lata sententia contra aliquem etiā sub cōditiōe sta
tim ex ip sa sentētia grauat. vnde statim pōt psequi appel. etiā
ante conditionem extātem. ergo multo fortius poterit appella
re cum 7 statim prolata sentētia hec prescriptio. x. dierū currere
incipiat. secus aut in alijs prescriptionibus que nō incipiūt cur
rere ante diem cōditionis extātis. nec ante ledunt. nec etiā com
petit aliqua actio. vnde nō sunt in mora ante conditiones extan

Item (transeat) §. de electioni. eum dilec. C. ¶ Judicare) queritur de tali questione facti: aliquis in aliqua causa excepit de patto de non petendo vel de prescriptionibus vel consimilibus lata est sententia contra eum. scilicet quod hec exceptio non admittatur. Item postea fertur diffinitiva contra eundem. et appellat ab hac diffinitiva. sed ab interlocutoria non appellavit. modo queritur. an in causa appellationis possit easdem exceptiones repetere. et distinxerunt quidam quod si a die interlocutorie late non essu xerant. x. dies quod bene potest in causa appellationis repetere easdem exceptiones. quia appellatio non tantum releuat in prin. nego. sed etiam in interlocutoria et super utraque sententia intelligitur appellatum. Sed contra hoc videtur. s. quod nisi appellatio emissam in prin. extēdit ad interlocutoria. quia alio modo est appellatum ab interlocutoria. s. causa assignata. ut hic aliter in diffinitiva. s. nulla causa expressa. unde sufficit quod app. facta dicat appello. ff. de appella. l. si. et l. a finia. §. si. Item si in diffinitiva contineantur plures articuli potest appellare in uno articulo. et in alio non. quare eodem modo videtur quod potest appellari a diffinitiva et super interlocutoria habere finem ratam ac ipsam ratificare videtur ex quo non appellavit. C. ¶ Aliis aliter videtur quod melius. s. ut nobis videtur quod ex quo appellans a diffinitiva omnes exceptiones omittas et etiam propositas super quibus contra proponem pronuntiatus est proponere potest: etiam si a die late interlocutorie essu xerunt. et. dies vel plures quam appellavit. et hoc satis videtur quasi expressum. ff. de ap. l. si. qui app. sit. l. i. circa prin. et arg. C. de iure in l. generaliter. §. si autem cui. Item ad hoc facit. ff. de iur. l. iij. §. i. nam totum negotium instructum est in quo lesus est et a quo appellatum est ad rationes aut contrarias respondemus quod directe non admittit et aliquis ad dicendum contra interlocutoriam que transit in rem iudicatam. sed exponit quod si admittitur ad dicendum super principali vel contra diffinitivam: quia veritas semper est iuvanda. nec est in probationibus restringenda bene admitteretur contra interlocutoriam. fatemur tamen quod si talis est interlocutoria que non prederet in principali. ut si quis condēnatus est in expensis et non appellasset per appellationem emissam a diffinitiva non inuabitur super expensis: quia persecutio expensarum nihil facit ad principale negotium immo posset persequi app. emissam super interlocutoria expensas. et nihilominus tamen super principali agere a quo non est appellatum. §. de ap. super eo. sed dico interlocutoria lata super exceptione non admissa a qua non est appellatum transit in rem iudicatam. ergo ad idem decetero agere non potest. nec de eo recipere. ut ff. de except. rei in di. cum querit. et l. sequ. et argu. ff. ex q.

Can. maio. nec non. §. exceptio. ¶ Respondet qd transit in re iudi. quātū ad hoc. vt vltierus appellari nō possit super illa exceptione nō admittitur. s; nō trāsit in rē iudi. quin iudex in causa appel. possit dare licentiā repetēdi easdem exceptiones. nō obstantē a quo appellatū est. nec mirū: qz iudex qui in principali hanc iterlocutoria dedit hoc idē facere posset. nā qd iussit ꝛc. ff. e. tit. qd iussit. inmo. arg. eiusdē legis videt qd in cā principali idem iudex q dedit interlocutoriā pōt dare licentiam ei q uel lata ē cas exceptiones repetere. bene etiam facit ad hoc. j. de appel. cū cessante. ⁊ de accen. qualiter. j. §. de resti. spo. audita. circa fin. vbi dicitur iudici qd renocet qd iuste fecit. vel dic q nūq̄ sua iterlocutoria trāsit i rē iudi. nec decre. ista dīcit qz hic nō fuit lata sententia in terlocutoria sz diffinitiva. ⁊ codē mō rīde de decre. §. de elec. cum dilecti. q: ⁊ ibi facta sunt 2 firmatio q vim suae diffinitive obtinet. Itē nec ē hic nece ibi cā appellationis psequeretur. hic em nō psequit cām ap. a diffinitiva. qz ab eo nō appellauit infra decē dies. In decre. autē cū dilecti. nullo mō appellauit (psertim) .i. marime. nā idē esset si causam redderet sententiae de purgatiōe prestada. vel qz pines ecclesia (agendū). s. ad executiones snay (qua potest) repete que dirimus. §. de offi. deleg. c. querenti. forte potest dici qd sicut in psonalibus. sic et in priuatione ecclie si nō purget se necesse sit tps quadrimestre. Alij contradicunt.

S ¶ **A**rctari hic reprobatnr snla dñorū dicentiū quod si min⁹ quadrimestri tpe assignet iudex 2 denati ad solnendū tꝫ codē natio: s; habebit tps quadrimestre ad solnendū. arg. ff. de reg. iur. l. iij. §. si qs con. tu ergo intelligas qd pōt decurrare tps qdrimestre cū cause cognitione vt hic. ff. de reg. iur. l. ij. s; sine can se cognitione minime. vt. ff. de reg. iur. l. iij. §. si quis cum (recipi) ⁊ recepisse videtur ex quo pŕegibatur terminus nec appel labat quia nec suffecisset sibi cōtradidere sine appellatione (am plus). i. maioris tps q ad executionem iterlocutorie faciendā.

Sicut nobis. (Quod) scilicet quod esset
exprimatur idem esset et si exprimantur. nam illud
esset causa sententie non testimonii. cā enim testimo-
nii est quia
presens fuit qñ lata fuit infra. et qz cā legi audiuim.

- 1 Non licet in una causa tertio appellare.
- 2 Sine confirmat in preiudicium vnius et non alterius.
- 3 Si tertia persona que non fuit in iudicio admittatur ad prosequendam appellationem.
- 4 Prior victor si vult suscipere defensionem cause p̄fertur illi cui

- nunc de nouo alius monere cepit eam.
- 5 Altelit. contest. si tertia persona velit immiscere se et impedire ne lis cum reo incepta procedat. an possit.
  - 6 An tertia persona que vult defendere eam que eum tangit debeat si est auctor sententiam dare nouum libellum.
  - 7 Non debet qui vult prosequi ius suum. reo assistere.
  - 8 Rei vendicatio. competit etiam contra non possidentem.
  - 9 Possessio per alium detenta amittitur et cito ab alio occupatur etiam ignorante eo qui per alium possidet.
  - 10 Potest is cuius interest repellere eum ab agendo ad quem primo loco pertinet defensio si sit suspectus.

¶ In super controuersia

¶ Late et semper oueten episcopus appellauit a sententia monasterii latas. alioquin si non appellasset fieret sibi preiudicium. ar. eius qd de liberto dicitur. ff. de re iudi. sepe. vbi dicitur qd defensio liberti primo spectat ad patrum secundario ad libertum. vel potest dici et melius qd si non appellauit in processu negotii. sed illud ad finem pducit pmissit vel etiam si non appellauerit a prima sententia lata in causa principali. sed modo in causa appellatidie appellet sufficit cum non dñ sententia transierit in re iudicatā. etiam si pñsus sit is cuius interest. et cum sua agi finat. ff. de ap. ab exco. s. alio ibi enim pñtat qd ipse sciebat cum sua agi. q. loquitur de offio et eius procuratore. ad idem. C. de enic. si parētes. ff. qñ app. sit. l. i. pcuratorio. et ff. de ap. rec. l. i. ff. de pig. si superatur. et ostendit in causa pñtiam suam per quas pñtiam est monasterium ad auriem. epm pertinere. et index appellatidie pronuntiabit sic. cū monasterium celle none nō ad auriem epm. s. oueten. ptineat. ideo monasterium ab epi auriem. impetitione absoluitur et latam p ipso sententiam renouat. Alii dicunt qd tñ pñtiam suam p epi auriem. monasterium lata non pñdicare epi oueten. ff. de ap. a sent. l. i. rñ. et s. ideo respic. nos credimus primā sententiam pferendā vbi sibi fieret pñdiciū ex prima sententia sicut est qñ ad cū primo loco pertinet defensio. i. eo. c. pe. vbi no. hic casus. arg. ff. de ap. l. a sent. sed si nō fiebat et pñdiciū nisi quo ad pñsumptionē. q. ex quo lata esset sententia pro epi auriem. monasterium pñsumptio esset qd ipse haberet ius in ipsum potius qd oueten. sed tñ hac pñsumptio nō obstat iura scdm modū fere sententia. i. sententia monasterium lata p auriem. nō pñdicare epi oueten. et interim pñdite cā ap. cū per eā extin. ctum sit pñdiciū in qñ oueten. pñdicit. ff. ad tur. l. i. s. vi. sus. per. def. executio oueten. in alijs aut que nō tñgūt epm oueten. s. non differet sententia vbi hic. **¶** Sed quid si abbas appellauit bis nunquid a tertia sententia contra abbatē lata licebit epi oueten. appellare. Rñdeo nō. imputetur epi sibi qui sciebat cām suam agi et nō pñbuit vel nō appellauit. ff. de re iudi. sepe. C. de enic. si parētes. et qñ in vna cā nō h. tertio appella. C. ne in vna eadēq. cā li. ter. pñoca. in rubro et nigro. et i. de app. directe. tñ possit dici qd in duab⁹ appellatidib⁹ cōdemnat⁹ esset monasterium. tñ si nesciunt cām suā agi ante sententiam latā. epi tamen appellare pōt infra decē dies. cū sua interest. cū et ipsa sententia possit qualesque pñdiciū fieri. ff. de app. a sent. in pñ. Si aut ante vltimā sententia sciuisset causam suā agi debebat assistere monasterio. qd si non fecit post duas ap. a monasterio factas non poterit appellare. Quis pōt dici qd in hoc casu etiam post duas appellatidies emis. sas a monasterio poterit epi appellare si tñ ante vltimā sententiam sciuisset causam suā agi. cum alio sine culpa sua posset sibi magnum pñdiciū generari qd esse nō dñ. arg. s. de consti. c. ii. s. propter appellatidie suā in nullo releuabit cā quo ad monasterium. **¶** Imo qñ ad ipz mādabif sententia executiōi vt infra sequit. **¶** Sed oppones quō sententia ad pñdiciū vni⁹ est executiōi mādada et nō alterius. Rñpōdeo nō dñ hic qd executiōi mādaf in pñdiciū vni⁹ et nō alterius. s. hñ pñtiam in pñdiciū vni⁹ et nō alterius et si sup multis articulis lata esset sententia quorū alig nō tñgerent epm sup illis posset fieri executio sup illis q tñgūt epm nō. et vñ hoc ea rōne qd nō dñ fieri pñdiciū his qui nō sunt in cā. ff. de ap. l. i. iñ. s. i. et ff. qñ ap. sit. l. i. s. dies aut. et seq. imo plus dicim⁹ qd etiam si sententia sit talis ex qua fiat ius sicut querela inof. testa. tñ ab sententibus nō pñdicat. ff. de inof. testa. l. papi. s. si ex cā. ff. de ap. si per collu. et possunt agere absentes psequēdo cām ap. Itē etiam nō psequēdo. ff. de app. a sent. s. si beres. s. idē et de iure iuran. **¶** l. i. si duo. **¶** Sed dices coheres potest appellare a sententia contra coheredē lata. vbi nullū sit ei pñdiciū nisi q. pñsumptio est s. eni. ff. de ap. a sent. in pñ. quō fertur sententia pro hoc coherede in cā ap. Rñdeo dicit iudex pñticio pñdiciū nullū ei fieri ex hac sententia s. suum coheredē lata. nec etiam quo ad pñsumptionem. ar. predictē legis. ff. de iure iuri. si duo in pñ. (cum) incipit a sententia (qñtum ad monasterium). C. de testa. hac consul. s. ex imperfecto. i. de dona. inter dilec. f. eo. ti. suborta. s. qd vltimus s. ipsam. **¶** nihil valeat obicere. **¶** Quia dñ dicit ad psequēdum appellatidie post sententia tertia persona que non fuit in iudicio semper admittitur si sua interest qd sententia sit lata est. ff. de ap. ab exco.

re. s. ab alio. et l. si per collusio. ff. de epis. si sup. et index app. feret sententiam iudicando sententiam iustā vel iniustā que lata fuit a primo iudice et non absoluet reum ab impetitione actoris. alii tamen distinguunt vt no. in glo. et semper. et vt videtur nititur rōne. et eodē modo quilibet cuius interest nō solum in causa appellatidie sed etiam quo ad principalē cām admittitur. et ante sententiam et ante lite. conte. et post lit. conte. ff. de inof. testa. si suspecta. ff. de re iudi. sepe. vbi de liberto loquitur. et hoc casu probato iure tē persone iudex absoluet reum ab impetitione actoris sed non condemnabit eum tē persone qua se immiscuit ad defendendum reū q. ad hoc non egit. et bec qdā intelligunt esse vera vbi tertia persona erat in possessione iurii petitorum. **¶** Alii tamen intelligunt idē etiam si non sit in possessione sed de iure sibi competat. sed contra hoc est. ff. de rei ven. is a quo. et l. seq. ff. de peti. here. l. pe. vbi nō obstat contradictione tē persone mādatur sententia executiōi. tu responde qd ibi nō intererat nec poterat interesse ipsius tē persone quo ad principalē cām nec etiam quo ad possessionem ipsius. s. possit interesse quo ad instā tiam iudici. q. ibi nō possidebat. et ideo sibi non pñdicabatur si in aliū pos. trāsseratur quā non habebat. Item super pñtiam te non fieret sibi pñdiciū. q. ita fertur sententia iusta pro eo et contra eū cum quo lis contest. est ac si possideret vt in pñlega. l. is a quo. sed contra videtur si conuentus cum quo lis fuerat contest. sine dolo desit possidere vltimus non tenetur. ff. de rei ven. si autem. s. i. Sol. ibi in illis. l. i. s. is a quo et se. in culpa fuit cōdemnat⁹ tñ ex eo qd trāssit possessionem in pñmutorum causae sue cautione que ibi continet. scilz qd reū qdēnatum seruabit in dñnem cōtra aliū agentē. ff. ad l. falci. dolo. ff. si cui plusq. per. l. fal. hoc aut. s. bec cautio qui enim cautionem predictā habet et rem ipsam habere videt qñ ad hoc vt pro eo respondere cogatur. arg. pñalle. l. ff. ad l. fal. dolo. ff. si cui plusq. per. l. hoc autem. l. i. s. scilz sit qñ agitur moraliter. ff. de mora. ac. si pleriq. et l. si quis a multis. **¶** Credimus tñ qd si prior victor velit suscipere defensioem causae qd preferendus est illi cui nunc de nouo alius monere cepit eam sicut emptor prior pñfertur venditori. ff. de re iudi. sepe. et potest etiam appellare si sententia feras extra eum a quo habuit possessionem vt hic. et ff. de app. ab exco. et l. seq. s. si non offerat se defensionem sed priorum reum permittat agere et feratur sententia cōtra ipsam reum sufficit si ipse primus reus ce datei qui de nouo obtinuit actionē et stipulationē quā hñ extra eū qui primo obtinuit. et per eā scilz cessione actiōis obtinebit qd restituat sibi rem p qua canit et si velit pbare de iure suo nō audietur qñ in culpa fuit si confidebat de iure suo quare nō assum. pferit defensionē causae vel qd nō appellauerit et qd nō fuit pñsecutus appellatidie nomine ipsius cōdemnati nō sūo. Si vero primus reus ambobus cōdemnetur anteq. a primo pñfetur predicta cautio tunc ipse cōdemnat⁹ rem restituat ei qui primo canebit de indēitate eius et alii cedet actionem s. cautionem alii tamē aliter dicunt. Itē ibi s. ff. de rei ven. is a quo. et l. se. nō dicit qd aliquis immisceret se causae alterius. immo ibi vterq. principaliter agebat s. eū dñ super eis dñ reb⁹. qñis bene fateamur ibi qd si vellet se in ius immiscere ad ad innadum reū contra alterum actorem quod non admitteretur pñmissa ratione. **¶** Si vero antelit. contest. tertia persona velit immiscere se et impedire ne lis cum reo incepta procedat non potest dñmodo alteri qui primo reum conuenit competat actio. et eodē modo dñcimus pñcedendum in causa matrimoniali quādo tres persone vel plures sunt in causa vt no. i. de spon. veniēs. tertia tamē psona et si non ad impedidum pñsum admittat ad auxilium dñm saltē admittetur et non solū qd tertia persona possit internenire in auxilium rei. s. in auxilium actoris dñmodo sua interest. vt si aliqua ecclesia pronocet in libertatē et dicat soli pape subesse. nā papa tñc poterit ei assistere. arg. f. de pñ. vñ. vel inutili. cū dilec. in fi. sed siue appellet siue nō cām suā sup principali de nouo incipere et pseq. poterit. nō per modo dñ appellatidie sed incipiēdo a capite et psequēdo sicut si nunq. appellasset nisi in casibus. vt no. i. eo. qñis in glo. que incipit. vñ qñ a cōstituit. dñro aut qñ ager oueten. cū nō sit lis contest. Rñpōdeo sufficit lit. contest. facta cum monasterio. cū appellādo videatur approbare quicq. factū est per monasterium vsq. ad appellatidie. ff. re. ra. habe. l. i. s. vlti. sed hoc stare non potest q. monasterium nō egit nomine epi oueten. vel defendit vñ ipse epi ratificare vel approbare nō pōt qd suo nomine nō est acti. tu dicemus qd non feret sententia sup principali p huiusmodi psecutore appellatidie. sed pñticiā dñ est p iudicem et ita non refert si non fuit lis contest. nec sit pñdiciū epi. **¶** Sed qñ de hac appellatidie sūm hac opīonem vltimam vñū obtineat vim appellatidie emisse in iudicio vel emisse extra iudiciū. et videf emisse extra iudiciū. q. priorē causā nō psequitur s. nonā tñtum q. petit pñticiā qd nullū fiat sibi pñdiciū ex hac sententia extra monasterium. de qua nihil in primo iudicio actū est. qd si est ita. s. qd sit pñuocatio extra iudiciū appellatidie nō tenetur cōparere corā iudice appellatidie nisi citef appellatus vt not.

tus. et no. f. de ap. cum sit no. immo cu sit als hec principalis ca
 tui tota principali ordinario agda est. non coram superiore iudice
 appellationis. Respo deo hec appellatio censenda est iure
 appellationis emisse in iudicio et superior ad quem appellabit
 de ipsa cognoscere et no ipse qui tulit sniam. qd ex eo apparet
 qd sit in iudicio et ab iniuria facta sibi in iudicio. qd per sniaz la
 ta cōtra aliū dicit sibi iniuriā factā. et nisi appellat infra annū
 cōparuerit eo dem modo pcedetur in hac cā appellatōis et sine
 lit. contestata. et parte absente sicut in cā ap. emisse in iudicio. et qd
 6 agitur inter partes. f. de ap. sepe. et c. oblate. et c. p. tuas. Et
 not. qd cū tertia persona vult defendere cām que euz tūgit si est
 ante sniam nō dō dare nouū libellū. sed tū cāz ceptā deberet p
 sequi vel iūuādo cū qui cā cepit vel assistēdo. et c. de lit. contest.
 aut. nunc si heres. vel cū remouēdo si primo ptinet ad cū defen
 sio vel si suspectus est. ff. de re iud. sepe. ff. de ap. ab excoatore. ff. de
 inof. test. si suspecta. et per psequēs videt qd eadē defensionē cō
 petat huic tertiē persone que cōpetit ipsi reo si nō remoueret. et
 eodē modo ptra cā. Si aut post sniam psequi vult appellatio
 nem ab ipso reo emissa idē faciet. et videt qd etiā eo inuito eam
 psequi possit. Si aut appellatōne a se emissa velit psequi cūz
 pncipalis reus nolit appellare. tūc pōt formare libellū i hac for
 ma. eps ouetē. cū eps auriē. obtinuerit sententiā surreptionis
 pro se ferri cōtra monasteriū celle noue et ego sum in possessio
 ne subiectionis ipsius et propter hoc videt mibi pncipaliter ge
 nerari appellatōnem a sententiā lata ptra monasteriū pto a vo
 bis dñe iudex appellatōis qd vos pncipaliter sententiā inui
 stā. et appel. legitimā. et qd absolutio monasteriū ab impetiti
 one epi auriē. Pro se aut nō petet sed oportebit euz p bare
 qd sit in possessione subiectionis et insuper de iure monasteriū et si
 publicate sunt attestatōnes in prima cā quādo agebat mona
 steriū. modo eps ouetē. in cā appellatōis quā psequi nō po
 terit alios testes pducere sup eis dē articulis sicut nec monasteriū
 posset si appellasset. s. de test. fraternitatis. nā hec cā pncipaliter
 dicit. et ideo cā dē naturāz assumit. vt patet. f. de voto et vot. redē.
 magne. s. cū igit. s. si eps ouetē. omīssa cā ap. velit cām incipe
 re a capite in casu in qd pōt puta si ignorauit pncipaliter agi vel cā
 nō defēdit. vel aliis pncipaliter. tūc si trāslata est possessio i auri
 ē. ordinabit cām sicut si nūq actū fuisset ptra monasteriū. si vō
 nō dū trāslata est possessio in auriē. et ignorauit pncipaliter mo
 nasteriū habitū. tūc dicit excoatorib. snie p auriē. late nō debe
 batis mibi auferre possessionē meā sine causē cognitiōe. ff. de re
 iudi. a dno. s. si auriē. als incipit si super ouetē. C. si p vim. l. si.
 immo pl. v. qd si nō esset in possessione subiectionis. sed tūc habe
 ret ius in re et ignorasset cām agi. tūc posset impedire executio
 nem. s. de test. veniens. Et qdā intelligit hoc speciale qd sen
 tentia fert in bñficiis vacatibus. vt ibi plenius nō. Alii dicunt
 et forte melius qd ante sententiā in principali cā lata et post sniam
 in cā app. tā a se qd a pncipio reo emisse tertia persona cuius inter
 est pōt ius suū tā super pncipaliter qd super possessione pponere
 si vult dūmodo ius tertiē persone illud idē ius sit qd deductum
 erat in iudicio a primo actore et reo. ff. de re iud. sepe. s. i. et. ff.
 de ap. ab excoatore. s. alio. s. de maio. et obedi. inter. vbi de hoc et
 dūmodo primus reus nō possideret ius qd ab eo petebatur. s. alius
 in eo possidebat illud ius sicut libertus nō possidet in se
 inspatronatus. sed patronus sicut ecclesia vel clericus nō possi
 dent in se ius subiectionis. sed platus cū nulla res sibi seruiat
 nec etiā pncipio dno. ff. si vult. pta. l. vi. in prin. ff. de serui. vba.
 pda. l. iure cōl. et tū cōueniri pnt bñdī psonē vt in pall. iurib. cō
 7 tinent. et no. s. de prescrip. auditis. in pn. Et si aut hec tertia p
 sona velit pponere de iure super pncipaliter nullū sit sibi pncipaliter
 nūq tunc sciat cāz agi. vt in si. bñdī. de re. dñ. sed super pos
 sessione bñ pncipaliter sibi si sciret et nō defendat primum reūz
 vel cā a defendēdo nō repellat. vbi ibi alioquin. illud etiāz bñ
 admittit qd si pncipalis reus pro iure suo pducit testes. et si postea
 tertia persona que sibi assistit velit publicatis attestatōib. p
 ducere testes super eo dē iure suo distinguendū est an super eis dē
 articulis pducatur an super vniuersis. sicut si primus reus post pu
 blicatas attestatōnes producere alios testes vellet. vt no. s. de
 test. fraternitatis. et hoc ea rōne pbat qd si pncipaliter tertiē psonē
 snia pncipaliter tāz nō tū sup possessione et sup pncipaliter qd
 assistit ei qd nō eodē modo pncipaliter sibi pncipaliter et bñtus. vti
 qd imo ei pncipaliter ar. ff. de iudi. qd de tota. et in eo colligit qd
 no. s. de offi. dele. pasto. Et si em volebat ius suū psequi nō
 debebat primo reo assistere nec in prin. nec in si. nec in medio. et
 vbi hic papa reprobat opinionē. R. qui dixit qd si aliq petat
 aliq ius in re aliqua quā ego possideo. et ego hoc scia p posses
 sionē sniam latā mibi pncipaliter. et sic intelligim legē. ff. de re iud.
 sepe. ibi. nā et si libertus meus me interueniente seruus vel liber
 tus alterius iudicetur mibi pncipaliter. glosabat cū ibi. R. idē
 est me interueniente et sic me sciēte ar. pro eo. C. de libe. cau. prin
 cipaliter. Itē videtur si res aliqua vendicetur ab aliquo qui nō
 possidet cā sed tātū tenet. nā tūc ego si mea interest debeo off.

re me defendendi ei et nisi offerat si scio sit mibi pncipaliter quo ad
 possessionē. ar. ff. de positi. l. bonafides. secus aut si ea possideat
 qd tūc nec admittor ad defensionem nec mibi sit pncipaliter. vt
 no. s. vt lit. nō pte. qm. s. si. sed vbi ipse cōuētus tenet et ego pos
 8 sideo tūc etiā eo inuito admittor. Et si querat qd obtine
 bo ego tertia psona possidēs aliquā rem. Rūdeo qd repellit a
 defendēdo re. pncipaliter si an lit. pte. ego velim defendere eam. nec
 est. s. ff. de rei v. l. officium vbi dicit qd rei vēdicatio pncipaliter et si
 nō possidēt. qd illud loquit quādo nullus possidēs offerebat
 se defensionē. Si aut post lit. pte. offerebat se possidēs proba
 turū qd re possideret. tūc obtinebit qd reus q obtulit se defensio
 ni cū nō possideret nō dēnabit ad re vendicatā dādā. sed ad
 rei estimatōnem. arg. ad pda. ff. de peti. bere. nec vllā. s. si qd
 absentis noie. et si item figs. ff. de rei v. si is q. et duabus. l. sequē
 tibus. Super pncipaliter aut videt qd nullā pncipaliter sibi he
 ri possit etiā si sciat re quā possidet ab alio vēdicari etiā si nō
 dicit. ff. de re iud. sepe. s. vl. Et si sup pncipaliter post lit. conte.
 velit sibi assumere defensionē causē nō videt qd possit. qd cū
 ille qui tātū tenebat litem sic cōtesta. nō pōt inducere sup pncie
 tate pbatōnes qd ipsi possint pncipaliter ad sententiā p se ferendā cū ni
 hil petierit nec litē fuerit pncipaliter. et cū dicat cū nō habere p
 pncipaliter illius rei. Joan. tamē dicit et bene qd si qd iura petat q
 ego possideo in re aliqua me sciēte et obtineat nō tamen mibi
 pncipaliter nisi eum defendam. et exponit vbi dicit. l. sepe. f. me
 interueniente et defendēte. s. et si enim apparet qd si offerat se
 defensionē qd p bare de suo iure aliter fieret sibi pncipaliter.
 Et nota qd et illis inuitis in qbus ius peti et cōstituentibus
 iura petita i mei pncipaliter ego admittar ad defendēdū ius meū
 C. de liberali causa pncipaliter in fine. et fert snia p eo et ptra
 cū qui litē pncipaliter est nō nominato me q superueni et defendi
 in cōdēnatione vel absolute nō narrādo factum. et tamē ex
 qd defendi p psequēs pderit mibi snia vel nocebit. s. pda.
 et ea qd dicunt. Hōponit quō snia lata p monasteriū p papā
 pncipaliter et qd trāsit i re iudicatā reuocabit p appellatōne oue
 tē. epi vel alteri. Rūdeo certū est qd is cui interest appellare p
 si. q. vi. nō solēt. Itē certū est qd iudex appellatōis dō pncipaliter
 sniaz a qd appellatū snia si ea inuenerit in iudicio. l. q. vi. s. si. vñ
 si inuenit primū reū q litem contestat est iniuste pncipaliter ab
 soluet eū ppter appellatōne emissā ab eo cuius interest. qd per
 aliū habebit qd per se nō pōt habere. ff. quādo dū ser. si com
 mune. ff. de lib. leg. si quidē Alii tamen dicunt qd eps ouetē. nō
 debet petere in causa appellatōis q sententiā ptra primū reū
 lata irritetur que incōtinēti p papā fuit pncipaliter. vt hic cōtine
 tur. Sed hec debet esse petitiō ei qd cū ipse ouetē. possideat iu
 ra alī adiudicata qd iudex pncipaliter qd per illā sniam nō fiat sibi
 pncipaliter et qd decernat qd executio snie nō est faciēda in iurib.
 ab eo possidēs. et sic etiā fertur snia si probauerit se possidere. il
 le aut contra quē lata est snia nō impedit eū qui vicit super pro
 pncipaliter nec etiā super possessione si tertia persona appellatō nō
 pncipaliter aliq de possessione. Superiores autem nō negant
 libellum esse bonum. sed dicunt etiā et superiorem bonum esse
 per istam autem decre. satis patet qd si ouetē. eps nō psequēdo
 appellatōnem. sed alio modo vellet se opponere quomodo sen
 tentia mandaretur executioni. puta dicendo et offerendo proba
 tionem qd res sit sua vel qd est in possessione qd nō est audiendus
 tamē semper saluū m inet ius ei in pncipaliter. sed nō in posses
 sione quam amittit p executionē snie. vt hic. et est hoc iustam. ex
 quo enim iura voluerit qd contra istū rationē bñtus detentio
 nis detur actio. rationabile fuit qd etiā fiat executio snie super
 hoc late ne actor als illusoriam videatur egisse. immo plus vide
 tur qd etiā si in aliis rebus qd que adiudicate sunt mandet execu
 tionem snia qd nō ptinet ad excoatōre cognoscere nisi de pncipaliter
 9 ff. de re iud. a dno. s. sed si super. et. qd si res. Et sed oppo
 nes. qd si videt qd tū detentio et nō possessio trāssit in vincen
 tem. et si prior possessor possideret iura in re petita et aliis adiu
 dicata. et etiā per excoatōre tradita si nō possidebat ante sniam
 vel executionē. Rūdeo nō ita est. qd possessio p aliū detēta amit
 titur qd cito ab alio occupatur etiā ignorāte eo qd per aliū possi
 det. ff. de acqui. pos. peregre. s. pe. Alii tū dicūt de equitate qd si
 statim haberet paratas pbatōnes super sua possessione qd disse
 renda est executio. arg. ff. de re iud. a dno. s. si super. ff. ad exbi.
 l. i. s. sciendū et. s. ibi dē Appellatōnem si eps ouetē. esset in
 possessione monasteriū siue appellauerit siue nō. dūmodo nesci
 ret causam suam agi nō est mādanda snia executioni. C. si p vim
 vel alio modo. l. vlti. Si vero scierit et appellauerit rationabi
 liter. nec als fuerit ptra ius pendente causa appellatōis non
 mandabit snia executioni vt hic. si vero scierit et nō appellau
 rit vel appellauit et iniuste snia mandabit executioni. ff. de re iud.
 sepe. s. eo. qm. Si vero ouetē. non erat in possessione siue ap
 pellauerit siue non semper mandat snia executioni et nō sit pnci
 paliter ei in pncipaliter. ff. de rei vēdicatōis a quo. et. l. sequenti
 nec est cōtra. s. de testibus veniens. que loquit quando ecclesia

vacante data est infra ubi secus est ut ibi no. Vel dic t melius qd
etiam tunc si no sciret absens nulli absenti preiudicium fieret et
sine executio impediret. et sic intelligitur decreta. veniens. hic aut
loquitur quando sciebatur causam agi. (C. de inabilitate) scilicet
infra decem dies vel ante tertie sententie ferretur. C. ne liceat in
vna. l. i. vel. i. ex causa rationabili. is aut cuius interest potest a
principio interesse ne colludatur. C. de lit. autentica. nunc si. C.
de libe. cau. principaliter. ff. de inoffi. testamen. si suspecta. ff. de
lega. j. si servus plurium. immo plus dicimus qd ille cuius inter
est potest repellere ab agendo illum ad quem primo loco perti
net defensio si sit suspectus. ff. de appella. ab executor. s. alio (le
gitimum). j. de appella. cum sit (alioquin) id est si non fuit ratio
nabiliter appellatum vel fuit sed non misit nuncium et ne scilicet
causam suam agat alias secus. j. eo. quamvis (pudicio) quo ad
proprietatem. simile. s. ut lite non contestata. quoniam. s. penult.
C. de libe. cau. inveniunt. et accedit qd nota. s. de in integ. restitu
tio. suscitata. et j. eo. suborta. Sed contra. ff. de re iudic. a duo
s. si super rebus. ubi dicitur qd si super rebus capiendis in cau
sam pignoris propter rem indicatam fiat controuersia qd faci
enda est summaria cognitio. Solu. aliud est ubi petitur senten
tia mandari executioni in aliis quam in illis que ad iudicate sunt
ut ibi. aliud ubi non in aliis rebus sed in his que ad iudicate sunt
ut hic. ubi enim nulla summaria cognitio adhibetur. (C. de aliis)
scilicet ignorantibus qui non ratione potestatis vel societatis
vel contrarius vel officii vel procuratoris illi agenti astricti
sunt. alias contra. ff. de iur. iurando. l. si duo. s. is qui. et l. servus
et l. insuran. s. si. verum qd res inter alios acta regulariter aliis
non nocet. sed res acta inter easdem personas in vno iudicio bene
noceat quandoq. in alio quia illi et triq. illorum qui agunt inter
se et in vna causa si postea agunt separatim in alia causa vel si cu
alio agant vel agat. alteri eorum nocet. verbigratia. si condemnatus
de furto vel publico crimine in quacumq. causa cu quocumq. agat ta
quam infamis a testimonio et a iudicatu repellit potest in oi. ca. l. i. ff.
q. de. vi. c. j. s. de testib. testimoniu. et in i. mirabilib. casibus est
invenire. qd intelligas verum in his que psecutoria sunt priorum
sententiarum vel aliorum actuum. no autem in alia causa preiudicat
ut si sententia lata est super furto cu agitur civiliter no preiudi
cat quando agitur criminaliter. C. de in. prin. l. si quis ad se fundit
et arg. s. de elec. cum dilecti. et no. j. de purga. cano. cum dilectus.

† Alii innume
rabilibus.

1. Patronus cum aliquem superioris putat non potest sine su
perioris licentia variare.
2. Non valet institutio epi facta de alio q. de p. sitato a patrono.
3. Subdelegatus pape an possit alium subdelegare.
4. Testes recipiendi discernere debet q. ta fides sit eis ad bibenda.
5. Nonnulli libellorum forme que admitti non debent.

¶ In bertoldus. (asserens) et male q. nullam utilitatem de illo

lo pignore consequi potuisset. quia cum inter ceteros
eius fructus sit presentare illi fructum non posset sibi co
putare in forte cu nullo dato vel recepto debeat presentari. i. q. si.
q. pio. p. et ar. b. fundi no vti creditor. ff. de pig. sed an vie. p. et
sequeretur absurdum qd soluto debito remoneret presentat. ff. qui
bus modis pignus. vel hypo. sol. l. i. C. si pignus pig. da. sit. l. i. et
si. qd esset contra. xv. q. vi. inuentu. alios aut fructus in forte co
putat post q. sunt consumpti. ff. de pig. ac. l. i. et si. ff. de pig. no.
creditorum. secus autem in emptore et sedentario qui cum habe
ant directam dominium vel utile possant presentare sicut alios
fructus licite habeant. ff. de contrahen. empti. in modicis. et l. si
aque ductus. et l. se. et l. doli. ff. de fan. dota. l. i. C. presentane
rit. licite quo primus elector sine presentatore ius eligendi
non habebat quamvis tunc non constaret. sed post constet et sic
non est contra de elec. consideramus: q. illi ius eligendi habeb
ant: licet priuari possent vel priuandi essent propter delictum
suum. et no. s. de elec. dudum. et c. auditis. arg. hic qui pignus
habebat nullum ius eligendi habere. et s. no. (sed ipsum) p. pa
tronus enim ex quo aliquem presentat superiori sicut hic fecerat
sine licentia superioris variare non potest sicut dicimus in po
stulati. j. de iure p. pastoralis. s. de postu. pre. c. bone memo. n.
cum ergo variare non possit: presentatus ius habet saltem im
plorandi officium iudicis ut ecclesiam vacantem sibi conferat
ad quam est canonice presentatus maxime cum ecclesia est va
cans vel pro vacante habenda. quando scilicet institutus in ea
non est canonice institutus: ut hic. secus autem dicerem si alius
ad presentationem patroni esset institutus etiam cum iniuria
primo presentati. j. de iure patrona. pastoralis. quia cum non va
cet ec. non potest implorare officium iudicis. nec valet qd quis
dam opponunt patronus potest mutare presentatum. ergo pre
sentatus non potest petere ecclesiam. Non enim dicimus sicut
supra dictum est quod presentatum possit mutare nisi episcopo
mandante. et etiam episcopus non admittendo idoneum pec
cat. et contra eum competit actio. ut in decreta. pastoralis. quod
etiam si mutare posset non tamen sequitur ergo non potest age

¶ Iniquitas
et sic iniquitas.
et nullitas equi
parantur. Ad
Card. in 2. l. v.
inci. in casu dñi
Card. col. n. in
fi. et vid. moder.
in. c. cu iter. j. e.

re sicut in venditore qui rem vni venditam alij vendere potest.
et tñ ante q. alij vendat ipsam petere potest: sine enim venditor pe
niteat ipsam vendendo et tradendo alij. C. de rei vendi. l. quoti
ens. sine non semper tamen emptor contra ipsum actionem ha
bet. ff. de actio. empti. l. ex ep. to. C. Sed quid dices si episcopus
instituit alium quam presentatum a patrono. Respondet cassabi
tur institutus ab episcopo. xvij. q. vi. decernimus. non obstat. j.
de iure patrona. pastoralis. quia loquitur ibi quando presentati
a patrono instituit licet patronus variaverit quod licet ut ibi
nec obstat. s. de officio lega. dilectus. ut ibi not. Alij dicunt quod
agit tanquam procurator in rem suam. et habet hic expressum qd
si episcopus aliquem instituat a patrono quod cassat factus
episcopi. j. de iure patrona. illud. et dicitur contigisse. quia co
stat institutorem errasse vel in facto vel in iure. quia habens rez
obligatam non potest presentare. ut s. no. in glo. j. institutor au
tem contrarium credebat: ideo eius presentatum admittit (de
posuerit) secus dicerem in postulato scilicet quod non possit agere
quia eius consensus non valet: cum ab altero dependeat. s. de
postu. ca. penult. sed postquam consensum eius habere a quo de
pendet crederem quod posset implorare officium iudicis (osten
deret) data restitutione in integrum. ff. si quis caut. l. n. et nota.
s. de pen. querela. C. Alij et male. C. de iudi. a iudice. j. de ap
pellatio. cum causam. vel forte licet post litem contestatam. argu
men. C. de procurato. nullam. et intelligo hoc verum quod sub
delegatus pape alium subdelegare non potest: puta ut det ei ali
quam iurisdictionem. sed si committat ei ministerium tantum
puta quod recipiat testes sine aliqua iurisdictione valet com
missio: quia ipse facere videtur quod per alium facit. vel dic ut
videtur melius quod aliud est recipere testes: aliud scribere at
testationes. ille autem cui commissum est quod recipiet testes
receptionem alij committere non potest. quia in hoc eius indu
stria electa est. s. de officio delega. quoniam abbas. ubi de hoc
sed scribere attestationes bene committit alij quia hic potius di
gitur opera quam industria. ar. j. de app. cum causam. C. Ad
officium autem receptionis testium pertinet discernere quanta
fides adhibenda est testibus. et hoc ipsum scribere iudici. ff. de te
sti. l. i. et j. de fidei. constitutus. in fi. s. de proba. l. 3. et refrenare
effrenatam multitudinem. ff. de testi. l. j. et testem vacillantem ca
pere et punire. ut. C. de testi. nullum. et examinare articulos et in
terrogatoria et alia huiusmodi ad receptionem testium necessa
ria. ex quibus omnibus potest colligi q. industria persone illi
us cui hoc committitur est electa. et ideo hoc nulli committere po
test. tabellio autem secundum hoc interrogabit testes et alias ma
datum receptionis exequatur et etiam in absentia receptoris et et
iam si aliqua adsciat contingentia factum et respondeatur bene
valebit. Tu dic quod quamvis iudex possit committere tabe
lionem receptionem testium quantum ad scribendum non tamen
quantum ad examinandum. j. de consangu. et affi. c. j. (ad nos)
ordinarium esset ad proximis delegatos appelleret: sed et appel
latio facta ad papam tenet. C. Sed si coram papa receptus esset
qd ad inferiores delegatos causam remississet obtinisset. de of
fi. deleg. super questionum. Sed q. non fuit exceptum: vel quia ex
certa scientia sic fecit papa. tenet qd factum est. vel dic tantum ad
papa appellatum fuisse. quia tota causa eis commissa fuit. s. de of
fi. delega. super questionum (concessimus) not. post diffinitas
sententia que est nulla legitima appellatione suspensa iterum co
gnoscit qd est speciale cum de beneficiis agitur: ut no. s. de refer.
constitutis. vel dicitur tunc verum esse cum in tenore sententie
et us deprehenditur iniquitas: ut hic nam falsum reperieba
tur in eo quod dicebat per attestationes fuisse probatus. a. fuis
se in possessione iuris patronatus. Itz falsum reperiebat in eo
qd dicebat q. dicitur. in p. batione defecisset ut. j. sequit. argu.
ad hoc. de pur. vul. c. si. vel est hoc ea ratione. quia cu circum
tus fuerit iudex ab adversario dolose sicut hic dicitur. bene po
terat sententia retractari. ff. de iudi. si p. eto. Vel dic qd hic suffi
cit ad cassationem sententie qd ordo iudicialis non fuit hic ser
uatus scilicet quia iudex probationes condemnari non vidit. C.
de senten. et interlo. l. prolatam. Vel dic ut notatur. s. de rescrip.
cum dilecti. Vel dic qd licet a principio posset repelli et deberet
si tamen admittens est de facto et apparet sententiam non bene
latam renocabitur. et est ratio: quia iudex cognovit pronun
ciare debet. ff. de iudi. l. de qua re. et iuste et secundum allegata et
probata. ff. de officio p. sedis. allicitas. s. veritas rerum. et questi.
in illa. et c. summo opere. et c. tunc vero. et hoc inrat iudex in aut.
insuran. qd p. et a. ab his et c. s. et equis ero col. si. Si ergo et al
legatis apparet eam resandendam sicut renocadam ipsam renoca
bit argu. ff. que sen. sine ap. re. l. j. s. j. C. Vel dic qd hic admis
sus fuit beneficio restitutionis: vel potius supplicationis con
tra sententiam propter absentiam que licet minus sufficienter
sit pbata. tamen ex illa minus sufficienti p. batione dat sibi re
stitutio ad audientiam cause. s. de rest. in inte. ex literis. et sol. p.
pter hoc non erat in possessione iuris pat. cum hoc no sit de fru
ctibus.

in u. s. quod presentatus debuit fieri
ordinarius p. eto. et c. p. eto. et c. p. eto.
sequitur. et c. p. eto. et c. p. eto.
et c. p. eto. et c. p. eto. et c. p. eto.

missum vel scrutiniū. Et Item quandoq; eligit quis in re suo
quādoq; iure deuoluto sed tamē in hoc modica est vis. s. an ex
primat modum canonice electionis vel dicat tantum peto eam
confirmari quia est canonica sed in secunda parte libelli vbi pe
tit electionem contradictoris infirmari est utilitas magna vt
queratur causa infirmationis q; si dicit causas que vergat in
iudicium actoris puta q; facta est de homine illiterato irregu
lari vel criminoso. et ideo non potest eligi nec persequens suā
electionem que secuta est impeditur audiendus est. si autē viceret
causam de qua nihil interesset sua vt si diceret eū ineligibiles vel
tam electum cassandum ppter crimē vel irregularitatē sed nō
subsistit in quo sibi prodest vel obstat cassatio nō recipietur huius
libelli pars sed si recipere forte restringeretur sentētia tātū ad
preiudiciū vel utilitatē actoris vt predictum est hē esse potest si
autē ad illa nō potest torqueri et inueniatur electio iaz confirmata
cassanda cassabitur. imputet enim sibi reus qui nō repulit acto
rem ante litem contestatā. C. de excep. l. si. insit. de excep. §. pen.
¶ Quidā tamen dicūt qd nō sunt recipiendi huiusmodi libel
li. scilicet peto confirmari electionē meam vel pcessum meū non
obstāte electione alterius vel pcessu vel peto idē et etiā peto cas
sari electionē aduersarij. et ponūt exēplum in similibus q; nec ta
lis libellus esset admittere. peto talem fandum non obstan
te aliqua vēditione et traditione facta aduersario vel peto. et ex
causa mutui non obstāte pacto de non petēdo. vel non obstāte
sententia contra me lata super hoc. sed certe isti non bene dicūt
nam omnes isti libelli sunt recipiēdi sicut satis apparet. ff. de pri
uile. credi. imperatores. ff. qd me. causa. metum. §. volēti. l. si mu
lier. §. si. et. l. se. q; et veteres actiones extincte vtiliter competūt.
ff. si ex nora. ca. l. ij. §. si. ff. de cap. vi. tutelae. §. si libertate. C. si ad
uer. transac. l. ij. et de acceptil. l. si. et hoc idem est in inte. restit. vt
nō. §. de in integ. restitutio. tū ex literis in glo. idē super ver. idē
per restitutionem. tamen satis videtur qd d; subicere causam
in libello quare nulla sit electio vel processus. vel venditio. vel
pactum vel sententia q; causa semper est exprimenda in libello.
vt. §. de libel. ob. et vlti. quantuncq; ad hoc imploret officium
iudicis qd ipse in predictis impendere non debet nisi iusta cau
sa expressa de qua est cognoscendum. vt apparet. ff. de min. l. i. §.
pretor. et l. in cause. i. ij. Et dicunt quidā qd primo debet cogno
scere de vltima petitione quā de prima. sed nos credimus qd si
mul cognoscat de vtraq; sicut not. in restitutione in integrum.
§. de restit. in integ. tū ex literis in glo. idē super ver. item p resti
tutionē. ar. C. loca. et con. l. si conditionis. et l. ne cui. et l. condu
ctores. Item predicta habent locum vbi aliqd accrescit actori ex

¶ *p*dicta adfectione. ⁊ hoc etiā in libello debet exprimere. sed si in libello nō dicit qđ sibi accrescat nunq̃ recipet libellus cum adfectione que aduersa rto obest: sibi nō prodest: arg. ff. de rei vcdi. in fundo. ⁊ hoc ibi dicitur de positionibus ⁊ probationibus super eisde faciēdis ⁊ n̄ de eis nihil contineatur in libello.

In causis (cōtineant) Si ipse cognouit dif-
finiuit partib⁹ p^{re}sentib⁹. C. de leg.
si iperialis. sec⁹ si ad cōsultationē respōderet. C. d. legi.
leges i. fi. Itē sec⁹ i. iterlocutoris. C. de leg. l. leges. i. fi.
nisi iterlocutoria corpore iuris clauderet. ff. qd met. cau. metū.
§. qd agit. xvi. q. ii. licet dispensatine. ff. de manda. prin. l. fina.
1. Hīs p^{re}sentib⁹ exceptiōes p^{ri}mo p^{ro}ponere d^{icitur} exceptiōes suspitiōis.
2. Sententia per falsum rescriptum nō t^{er} h^{ab}et aduersari⁹ p^{re}sentiat.
3. Nōnullos casus hic enumeratos habes in q^{ui}b^{us} ualeat sentētia
lata contra res prius iudicatas.

Inter (monasterium). Factum sic fuit ci duo monasteria scilicet sancte Anne. et sancti leodij litigarent coram iudice delegato super modo eligendi abbatem in monasterio sancti leodij processum fuit vsq; ad litem contestatam et testium productionem tunc monasterium sancte anne proposuit causas suspensionis contra delegatos. et quia delegati non ad miserunt eos appellauerunt vel etiam sine appellatione recesserunt ab eis iudices autem eorum absentia vilipensa sententiam diffinitiuam pro monasterio sancti leodij tulerunt. pars autē sancte anne literas impetravit quod cum appellasset a propriis iudicibus. quia legitimas suspensionis causas non admiserunt secundi indices cognoscerent. imo renouato quicquid factum esset post appellationem. et non fiebat mentio in ipsis literis quantum processum erat in ipso negotio quando incepit recusare nec expressit causas suspensionis que continebantur in eis quas hodie necesse haberent exprimere. et hodie nullus impetret literas super appellatione ante sententiam emissam nisi exprimat gramen. i. de appel. vt debitus olim autem non tenebatur exprimere. j. de app. cum sit. ro. vel impetraverat literas super principali negotio nulla facta mentione de appellatione secundum illos qui dicunt quod recessit a iudicibus nulla appellatione emissam. item autem quocumq; modo vis hoc negotium esset ad sedem apostolicam relatum papa decernit per secundas literas primas non renouatas. Contra sententiam autem opponebatur qd non tenebat. quia laeta erat contra res prius indicatas. et super hoc instrumentum sententie producebatur sed papa respondet quod presumendum est qd si coram primis iudicibus produxisset istud post habuissent. i. producentibus non profuisset. vel si appareat tale esse quod profuturum esset imputet sibi qui non produxerunt ante sententiam. his ergo attentis ratam habet sententiam prioris iudicii. electio minus tribuit benedictionis super modo eligendi. dicebant enim monachi sancte anne ad se pertinere vel in totum vel in partes electionem abbatis in monasterio sancti leodij. et ideo electionem factam absentibus ipsis dicebant esse cassandam (ingressum). C. de iudi. sancimus in fi. C. de excep. l. penult. iij. q. vi. §. exceptis. §. de excep. pastoralis. vbi no. ¶ Iudicium si alieni competunt plures exceptiones declinatorie iudicii. puta de suspecto excommunicationis quod falsum sit rescriptum vel consummationis preceedit cum si nullum esset rescriptum non sit inder. Respon. quando dico nullum rescriptum quia falsum. vel quia ab excommunicato impetratum elido iudicium eius. quia de hoc ipso iudicabit et eius sententia faciet ius inter partes. §. de rescrip. super literis. quem ex quo in vno eligit non potest in aliis recusare. iij. q. vlti. cuius in agendo. quando autem dicit cum suspectum non eligit eius iudicium. quia non ipse sententiabat. sed arbitri. j. de op. cū special. li. Itē si non recusatur iudex valet qecq; facit. j. de ap. ad hoc. §. si a duersariis consentiat non tenet sententia per falsum rescriptum vel ab excommunicato lata. j. eo. ad pbandum. ¶ Alij dicunt quod simul potest proponere cum ad idē tendant. scilicet ad remouendum eum a. ff. de excep. nemo. ff. de iudi. non videt. Alij dicunt quod etiam separatim. vñ modo recusatio pponatur infra. xx. dies arg. C. de inoffi. testa. contra maiores. Alij dicunt quod si protestatur potest alias non. Primi autē respondent sic ad has leges. nam lex illa ne mo non contradicit quia proponendo diuersas exceptiones nullam videt consistere. nam qui dubitat excipit vt no. §. de ecce. cū venerabilis. nam hic intendit intenti onem aduersarij elidere si eut quando excipit aliquem exemptum p privilegium vel pscriptio nem. §. de rescrip. auditis. sed tamē facit sibi p. iudicium in hoc

quia in iudice consentire videtur litigando coram eo coram quo litiga-
re non tenetur. Similiter lex non videtur. non obest quod maius est.
et maius signum consensu litigare sub aliquo quod petere sibi edi-
genus actionis. Item quod ibi nulla sententia petit ad auf. offerat.
Rñ. verum esse exceptionem reculationis posse proponi vsque ad. rr.
dies si tacite vel expresse non renunciant nec propter hoc quod de-
dit sportulas vel fideiussione videtur consensisse in iudice cum
talibus cantio. s. iudicio fidei prestat coram illo iudice qui non co-
gnoscit de causa. ff. de iudi. l. si. s. pen. et hoc satisfactio sportule
ex necessitate prestat: et ideo non preiudicat. hac igitur opinio
ne prima retenta videtur quod aliquis simul non possit recusare
iudicem et repellere procuratorem aduersarii sui cum super pecu-
ratione opus est audire sententiam et sic videtur in iudice consentire. sed
si actor proponit contra procuratorem rei et procurator recuset iudicem.
bene procedunt he due questiones simul quia ille qui recusat non
eligat arbitrium huiusmodi iudicis super pecuratione: sed aduer-
sarius: et iudicium redditur in iudicio. ff. de ver. obli. inter stipula-
tem. s. l. (renunciante) de offi. dele. grati (de privilegiis) quo for-
te et. s. conuentui sancti leodij libera electio concedebatur et ni-
hil facit hoc ad rem. (¶ Non obstante) que forte erat quod vel in
totum vel in partes monasterij sancte anne esset electio. sed s. n.
q. vi. s. diffinitiva. hoc intelligitur ubi posita fuit exceptio rei iu-
di. sed instrumentum non fuit productum: vel alia probatio contra-
rius aut loquitur ubi nec posita. nec probata fuit exceptio rei iu-
di. ff. de compen. qd in die. Itē in alijs casibus valet sola contra-
res prius latus vel iudicatus. s. si sit appellatus. s. de si de instru-
cum iohannes. Itē si in integrum resti. beneficio subueniatur. s. de
in inte. resti. c. n. Itē si questio esset an sit indicatum necne et pñu-
ciatum est non indicatum: sententia primo lata contra res prius iu-
dicatas teneret. ff. que sen. sine ap. l. i. in pn. sunt et alij casus. s. in
negocio publico. ff. de re iu. imperatores. Itē in casu que habes
ff. de iure iu. ad monedi. Item intelligunt quidam fin canones
vbicūq; vertitur periculum anime vt. s. e. lato. s. de testi. ex par-
te (prolata) pmo alio tpe (statuisset) vt presumitur. quia ex quo
ipsam vidisset ad hanc cognitionem venire non debet (alioquin). i.
sibi validum. erat instrumentum: et ideo non erat post habitum im-
putetur eis qui modo obijciunt quod tunc non obiecerunt (nouo-
rum). i. de nouo repertorum. C. de trasac. sub preteriti.

De labora litigantibus

§ no. sufficere episcopo pbare quasi possessione nec
oportet pbare spoliatione vel subtractione. hoc em
ipso quod subditus per requisitus non exhibet obedientiam constat quod
eius subtrahit et inde obicit illi interdictum vel officium iudicis
vel coactio vt no. s. de elec. querela. et s. de rest. spo. sepe. (¶ De
cernimus) agebat em episcopus possessio recuperande possessi-
onis et petitorio: sed quod constabat de possessione statim sententia
super eo dilata questione proprietatis. quod est no. dignum: et forte
non haberet locum nisi per confessionem constaret immo locum habet
quia licitum est dimisso petitorio possessionem persequi. s. de caus.
pos. pastoralis (efficacioris) quod habebat sententiam. alex. (preiudi-
cium) quia res inter alios et c. res inter. per totum. et intelligas
papam ignorasse ius quod in eo habebat alias preiudicaretur. ff.
de rei ven. sepe. (sententiam). s. quod monasterium subisset episcopo (re-
probasse). C. si ex fal. in. l. i. (reperi) de hoc no. c. prior. s.

- 1 In quibus casibus monachi constituere possint procuratorem.
- 2 Potest quilibet regularis constitui procurator ab abbate in ne-
gociis monasterij.
- 3 Non est admittendus obijciens contra procuratorem talem.
- 4 In prosecutione negotij ubi plures monachi admittuntur et in
idem conueniunt potest vnus pro alijs constitui procurator.
- 5 Criminosi in causa inquisitionis admittuntur.

Am. l. 2. a.

§ sed suo constituit proen. alij canonici regulares arg.
contra. rvi. q. i. q. vere. et c. monachi. s. de acc. c. pe. lxxv.
vñ. di. peruenit. ad hoc respondet quod monasterium indubitan-
ter procuratorem constituit. s. de consue. cum dilectis. et in alijs
infinitis iuribus. (¶ Itē monachi in causis quas habet consti-
tuunt procuratorem. videlicet si fiat inquisitio contra eos vt hic. vel
si ipsi inquisitionem contra alium impetrent vel inquisitione p-
sequuntur vt hic. et s. de accusa. olim. et idem si de electione sua
agant. s. eo. ad probandum. s. de rescrip. cum dilecta. Item in ac-
cusatione et in quolibet negotio ubi licitum est monachis agere
licitum est etiam eis super eo literas impetrare per alium. s. de exce-
pti. cñ dilecti. in princip. ubi dicitur transmissa nobis petitione
et etiam agere per procuratorem ex quo a iure sibi conceditur age-
re multo melius est quod per alium agat quam per seipsum. s. de syn-
di. c. l. (¶ Item quilibet regularis potest constitui procurator
ab abbate in negotijs monasterij. rvi. q. i. qui vere. et c. monachi
non autem in suis proprijs abbatibus si sua propria sibi aliqua ne-
gocia contra iura fingat. etiam si fuerit inquisitio contra eum se

cundam quosdam cum predicta. c. dicat quod ad hoc vt possit pecu-
rare eorum negocia oportet duo intervenire. et madatum abbatibus
et utilitas monasterij. Sed nos credimus quod etiam in inquisiti-
one monasterij et alijs negocijs abbatibus potest esse procurator
monachus. et est admittendus. vt in electione et in alijs. et in hoc
vertitur utilitas monasterij vt bonis abbas ei defendatur vel
preiudicet. immo hac eadem ratione. s. q. utilitas monasterij vertit
credimus quod etiam pro laico patrono vel principe. vel magno des-
ensore siue utili amico monasterij possit esse procurator: nam et ar-
chieps hoc potest. i. qui si. sint leg. per venerabile. (¶ Et si contra p-
curatorem constitutus obijciat non est admittendus. quod non vertit
utilitas monasterij. et non audiret. non em est huius litigantis que-
rere utilitates monasterij. et eadem utilitates occulte sunt quas
aduersario non competit esse notas. sed conuentus ad quem per-
tinet scire et tractare utilitates monasterij posset tradidit. et et
ipse monach. s. si certum est quod non esset utilitas monasterij. Itē de
mandato episcopi ubi est utilitas monasterij possunt esse procu-
ratores. rvi. q. i. qui vere. sed sine mandato episcopi vel abbatibus. immo
quod plus est contra voluntatem eorum debent denunciare malis
prelatis. et ad hoc possunt etiam constituere et procuratores co-

- 3 stitui. vt hic. et s. q. vii. quapropter. (¶ Item credimus quod in p-
secutione cuiuslibet negotij ubi plures monachi admittuntur: co-
ueniunt in idem vnus ex his pro alijs potest constitui procura-
tor. vt. s. de accusa. olim. et hic. Sed contra hoc. rvi. q. i. non dica-
tis. ubi dicit quod literas non potest recipere sine licentia superioris
ergo multo fortius non potest recipere literas procurationis.
Sol. illud intelligitur quod non debet etiam literas recipere pro sua
utilitate. sed pro utilitate monasterij potest. et in casibus a iure co-
cessis (infamatus) post hunc tertium corrigitur litera decre. per
registrum sic et c. (super his) et c. (alijs) et procuratore ipsius ab-
batibus aliquando diu litigasset et vt sequitur collata: hoc ea ra-
tione. quia inquisitio non tantum in vno capitulo et contra vnus
sed in multis et contra multos erat commissa. ff. de do. ex. apud.
s. ibidem. ff. de nego. gest. at qui natura. s. penul. ff. de arb. quid
tamen (predictis) abbatibus. et no. in causa inquisitionis constitui
procurator (lite non contesta). hoc non nocet. s. vt lite non con-
testa. quoniam (conspiratorum) hoc est valida exceptio: et ideo
i. distinguit super ea. (depositionibus) conspiratorum alias enim
forte publicauerunt (publicatis) hoc videtur sufficiens ratio. i.
de accusa. qualiter. s. debet. et c. olim. so. si non publicant deli-
quit. sed non propter hoc reuocatur sententia cum ob hoc non fu-
erit appellatum. vel dic quod hic pars abbatibus non negabat publi-
citas attestaciones nisi conspiratorum aliorum enim bene fue-
runt publicata quoniam dicta fuisse publicata bene colligit ex hac
decr. vel papa precipit publicanda dicta conspiratorum. et madat
inquiri an indices dicta eorum fuerint secuti. et aliorum dicta di-
ctis conspiratorum concordant. (¶ Itē si obare) debuit enim p-
testari quod in personas testium dicere volebat alioquin sibi pre-
iudicaret. s. de testi. presentium. immo quod plus est debet proba-
re statim vel terminum ad probandum recipere. arg. hic. et s. de
testi. causam aliorum non enim retractatur sententia per falsos te-
stes lata nisi inder eorum dicta fuerit sequens. vt not. s. de pro-
ba. licet quis aliud posset dici in conspiracyonibus. et aliud in
corruptis testibus. (¶ Itē si des) sed vices nonne tanquam peccato-
res poterunt in totum repelli a testimonio. Respondeo sic obij-
ceretur ab alijs. sed hic nullus contra eos de conspiracyone obij-
ciebat. nisi solus abbas et eius nocumento bene excluduntur.
Vel dic quod in causa inquisitionis etiam criminosi recipiuntur
cum inquisitio non fiat nisi contra diffamatos. s. de accu. qua-
liter vel dic boni testimonium presumptione et modica si de facere
et non plena sicut alij testes vel dic quod inimici non solum dicuntur
quo ad repellendum a testimonio qui odium in mente habent: sed
etiam qui inimicitie causas habent vel habere presumunt etiam
sine mentis odio. ar. in. q. v. c. si. et s. et idem potest dici in conspi-
ratorum qui pro bono ecclesie conspirare potest contra prelatum
et non peccat et tamen repellitur a testimonio.

- 1 Infamis efficitur condemnatus iniuriarum.
- 2 Nunquid papa valeat restituere in integrum laycum non sue iu-
risdictioni subditum.

¶ **Am te.** (notaret). (¶ Itē si denatus iniuria
rñ sit infamis siue civiliter siue crimi-
naliter agat. ff. de his q. no. isa. atbletas. s. vi. (volum?)
restituendo te plene (infamia) no. papa resti. in integ.
l. fame bonori patrie et oibus huiusmodi. s. q. in. s. vlti. circa. si. et
C. de sen. pas. l. i. et vl. iure aut civilis soli principes et senatus. ff. de
postu. l. i. s. de qua. s. na. l. alij magistri et possint restituere alios
minores et etiam maiores de iurisdicte sua et quantum ad iurisdicte
nez sua tñ fame restituere non possunt vt eo. s. dicif. sic et episcopi
lcs minores et maiores restituere possunt et dispensare in multis
casibus vt no. s. de tempo. ordi. dilectus. et absolueret a iuramen-
tis et votis et fidelitatibus. s. de iurciuran. cum quidam. s. de vo-
to. ca. rvi. qone. vi. s. autoritate. c. nos. tamen i integrum restituere
non possunt.

non possunt quantum ad honores et similia. nec infamiam remittere cum hoc nullo iure causam habeat. collegium tamen cardinalium qui auctoritate senatorii hoc restituere possit. ar. xvij. dist. cōstan. rñs. et sic potest intelligi quod dicitur. et quod ecclesia senatorii habet. rñ. q. i. ecclesia. et propter hoc dicimus quod licet sustineat episcopus infamiam. ipso iure vel per sententiam condemnatum vel etiam dispensasset cum displicere non possit ut patet. si. q. iij. §. hinc tamen non admitteretur ad accusationes vel testimonium cum sit infamis. si. q. i. prohibentur. §. de testi. testimonium. si cum alio quod cum infamia dispense bene admittitur ad testimonium et ad accusationem et alios actus legitimos. et in civili causa et criminali et contra clericos et laycos. nam cum ratione dispensationis possit esse in ordinibus susceptis. vel promoueri ad maiores. ergo ea ratione non poterit accusari et testificari in sacerdotibus. si. q. vñ. ipse testes arg. contra. §. de testi. testimonium. ubi dicitur quod condemnatus de crimine non admittitur ad testimonium in criminali. sed illud intelligo ubi dispensatum non est. ¶ Sed queritur an papa possit restituere in integrum laicum non subditum sue iurisdictioni et dicere quod non. si. q. iij. hinc nisi forte esset sibi necessarius in clericali. tunc enim forte posset dici quod ad hoc papa tamen non alius posset eum in integ. restituere. ar. q. etiam servus alterius posset ecclesia assumere dummodo ius suum servus domini re compenset. ar. llij. di. multorum. ex antiquis consuetudo ea per que alia iura servus suorum amittunt. sed nec reges possunt restituere in integrum cum omnes teneantur legibus imperatoris obedire que eis hanc potestatem non concedunt. ar. vñ. q. i. in apibus. alia etiam ratione eis obedire tenentur. quod ab ecclesia sunt approbate. nam nulla lege cauetur quod aliquis possit in integrum restituere nisi solus princeps. i. imperator vel senatus ut. §. dicitur. Alii tamen dicunt quod reges omnes in integritate restituant. quod non sunt sic imperatoribus subditi. sed pape soli in dubijs et granibus articulis. si. q. i. qui si. sint legi. p. venerabile. papa autem in integrum restituit illos de patrimonio suo. et etiam illos qui alio iurisdictioni non subditi. si. q. i. qui si. sint legi. per venerabile. et omnes clericos. (non notari) nota ecclesiastici indices restituere fame. xv. q. vj. auctoritates. sed hec sunt in terra ecclesie.

Probandum.

¶ vel potes dicere quod licet contendere de aliquo minori officio monialibus ad quod per electionem vocantur de sta. mo. c. h. (cas). §. sententiam (vñs). §. de procu. c. vlt. contra sol. aliud est in constitutione procuratoris. aliud in sententia prolatio ac: sed nonne duo poterant pcedere tertio importetiam iuris incurrente. §. de referip. scilicetatus. rñ. poterant. sed quod ad miserant ipotetem quod voluerunt non potuerunt. §. de offi. de le. cum super ab. (infirmam) per exceptionem oppositam etra petente executione sententie. aliter enim ad irritandas sententias ab excoicatio lata agi non potest secundum quosdam. hec ratio placet: immo bene agi si publice fuit denunciatus: ut no. §. de exce. exceptionem.

- 1 In quibus casibus res iudicata non preiudicat alijs et etiam quod hec regula non habeat locum. et vide in nu. 2.
- 2 An quid si quos res tangit. et alium agere videant et taceant si at eis preiudicium.
- 3 Casus in quibus sola scientia sine citatione sufficit.
- 4 Scientia electores vel ordinatores lata quod preiudicat electis et ordinatis. et quando non. in nu. 6.

Clamvis.

¶ (regulare). ff. de re iud. sepe. ¶ ve ra est hec regula. quia non preiudicat res iudicata alijs in hoc. §. quod contra alios pariat actionem vel exceptionem sed bene preiudicat in hoc quod possessio que prius erat apud alios transfertur apud victores. §. e. cum super. nisi appellatum esset. ut ibi dicitur. et tunc forte difficultas esset eis contra alios agere quam contra primos ar. ff. de ali. iudi. mu. cau. fa. l. iij. sed si aliquis episcopus possidet inra episcopalia in monasterio alterius dioc. secus est. ut no. hic in glo. verbigratia (non nocet) ¶ fallit hec regula ubique sit in ex sententia. ut in querela inofficiosi testamenti. et in causa filiationis ff. de inoffi. testa. pomponius. §. si ex causa. ff. de libe. agnos. l. i. §. si. r. l. i. et in principi. Ita in causa ingenuitatis nisi detecta fuerit collusio. ff. de sta. bo. ingenuum In criminali etiam accusatione speciale est. quod accusatus ab vno non poterit ab alio accusari: nisi doceat de preiuricatione prioris. ff. de preiuricatio. l. iij. vel nisi dolorem suum prosequatur doceatque se ignorasse accusationem ab alio institutam. ff. de accusa. l. si cui. §. i. idem est in populari actione. si bonafide agente actore absolutus sit re? ff. de iurei. enz. qui. §. in popularibus. ¶ Itē speciale est in crimine adulterij. ut absolutio adulterij pficiat adultere. ff. de adulteris. denunciante. ¶ Item speciale est quod unus ex appellatoribus victoria prodest alijs. C. si vnus ex ap. l. i. et h. ¶ Item in servitutibus predialibus. ff. si servus ven. loci. §. si fundus. ¶ Item extraneo agente et rumpente testamentum per querelam alijs proficit. ff. de inoffi. testa. posthumus. alias autem res iudi. non prodest nec

nocet nisi illis quos lata est vel illis qui finguntur idem cum illis: puta quod eis singulari vel universali iure successerunt. ff. de excep. rei. iudi. si a te. §. si. r. l. et an eadem. §. rñ. et l. exceptio rei iudi. ¶ Itē no. quod in his casibus sufficit sola scientia sine citatione (actio) secus si diversis inribus agatur: puta quod proprietarius patiat usufructuarii non agere de fructibus vel eodumso. ¶ Itē secus si ille qui partem habet in re patiat alium qui similiter parte habet agere. ff. de lib. ca. si pariter. ¶ ¶ Sed quod si hi de res tangit videat alium agere et taceat nūquid sit eis preiudicium. §. tunc quod officium iudicis imploratur super restitutione in integritate vel huiusmodi. ¶ Rñ. non nisi citetur nominatim: vel per edictum: ut no. §. de ma. et obe. c. h. §. de p. cura. in nostra. alias antequam non nocet eis: nec obstat regula hic posita: res inter alios re. quod in casu posito ex quo citatio facta est intelligitur contra omnes iudicatum qui sciverunt vel scire debuerunt causam agi. quod in eis non nominatur aliquis specialiter. sed in genere fertur sententia sic scilicet restituimus te in integritate. preiusto auctoritate tue adoptioni. et sic in similibus est dicendum. (Actio) ver. gratia. creditor habet hypothecam contra quolibet detentorem pignoris et debitor rei ven. et preferit creditor debitor: id est est in his in quibus non competit actio. tamen illi quibus competit actio ius habent ex persona illorum qui agunt si tacent. tunc si eos sciēter agere permittunt. h. male agat si eis preiudicium ut est videre in marito et uxore. nam marito competit rei ven. ad rem dotalem. uxori vero non. C. de rei. vñ. voce. et tñ si uxori vendicet re dotalem h. male preiudicat marito sciēti et toleranti. id est est etiam videre in emptore cui competit actio. et venditore cui non competit et proprietario. et in emphyteotario cui competit actio. et proprietario cui non competit. ff. de re iudi. sepe. in his enim casibus et si agere non potuerunt hi quibus non competit actio. si tamē agunt licet male. preiudicant tamen eis. quia eos prohibere potuerunt quominus agerent. et quod de voluntate eorum iudicant ut de iure quod habuit ex persona agentis. et sufficit in his casibus sola scientia. nec erigitur quod citentur. et sic intellige quod hic dicitur. ff. eo. tit. l. sepe. quidā tñ dicunt quod in solo primo casu. i. in creditore et debitore locū hēt quod de actore. in alijs autem tribus casibus locum hēt quod de defensore. et ubique in pal. l. ponitur experiri. quo ad predictos tres casus ponitur p. defendere. ¶ Naturaliter aut primo actio et defensio eis competit qui suis auctoribus p. iurisdictionis periculo denunciat potest etiam dici quod defensio competit tam ei qui possidet nōle alie. no. quod ei cuius nōle possidet. tñ in defensione p. fert ille cuius nomine possidet. ut lit. non p. tes. qm. §. si sup. nā et si utrunque datur actio et vñ rōne detentionis. contra alium rōne civilis possessionis bñ cñ competit rei ven. ratione vtriusque possessionis. ff. de rei ven. officium et etiam interdictum vñ vi. rōne vtriusque possessionis: et vtriusque possessionis potest fieri restitutio separatim. nā vñ possessioni civiliter fieri potest restitutio eius civilis possessionis. et usufructuario possidēti naturaliter fieri restitutio possessionis bñ di fructus vel alterius sue naturalis. et hoc casu videat quod snia lata super naturali possessione preiudicat civiliter possidēti ut possit denegare usufructum ei qui obtinuit et eodem modo si feras snia super civili possessione puta alij ad iudicata est civilis possessio fundi usufructus quod ei qui constituit usufructum: bene preiudicat possessioni naturali: quod sibi poterit denegari vel auferri usufructus deberet enim duas exceptiones p. tendere et causam defendere. Alii tñ dicunt vel potes dicere quod p. fertur ille qui retinet naturaliter: detentor autē nunciat dñō sicut creditor debitori. Ideo autem diximus preiudicari ei qui ex persona alterius ius habet si permittat eum agere ex cuius persona ius habet: quod potest ipsum prohibere. Etenim si non ex eius persona ius haberet quā tunc ageret etiam suo nōle vel alieno nunquā sibi preiudicaret et si esset de personis qui agunt sine mandato nisi pcederet vel sequeretur eius voluntas tacita vel expressa. C. quibus res iudi. no. no. l. i. si. et iij. ff. de pec. sed bec. j. rñ. ff. iud. sol. l. iij. §. i. hac etiam rōne imputatur patrono si liberti non defendat. ff. de re iudi. sepe. quod primo ad eū spectat defensio liberti. postea ad liberti. ¶ ¶ Itē nota quod in his casibus sufficit sola scientia sine citatione. Ar. eius quod dictum est de liberti. dicendum videat quod summus episcopus agit contra aliquod monasterium petendo episcopalia si ille qui primo ibi exercebat episcopalia non defendat monasterium: et feratur sententia contra monasterium quod preiudicat episcopo qui prius habebat ibi episcopalia quo ad possessionem. argu. ad hoc quod si episcopus prius potest agere contra secundum si possidet quod non esset ei ius ibi exercere episcopalia multo fortius quando ea petebantur debet excipere. secus autē si egisset secundum episcopos contra monasterium interdicto unde vi: vel uti possidētis ratio ne predictorum iurium quibus se spoliatum diceret: vel in quibus diceret se turbari: quia tunc prius episcopus non debet suscipere defensionem eius: nec sibi aliquod preiudicium generatur quia contra personas tantum agitur. et personale est interdictum. non negamus tñ quod etiam si agitur de personali interdicto quin aliquando fiat alijs preiudicium. §. quando preiudicium sequitur ex vi interdicti. ver. gra. si egisset aliquis contra aliquem Inno. super secundo de re.

sufficeret ad dānationē lperatois. xv. q. v. alius. ix. q. vlt. patet
 1. et. i. p. sol. h. plenitudine p. t. i. s. q. vi. decreto (sempiter-
 naz) supple sic p. n. c. i. o. i. s. em. s. n. i. a. ad. et. n. a. rei. me-
 moria est. s. e. r. e. d. a. q. p. p. t. u. o. est. s. n. i. a. d. a. t. i. n. s. facit. l. t. e. r. p. t. e. s. s. p. a. l. i. t.
 t. i. p. p. t. u. o. m. e. m. o. r. i. a. d. a. est. s. n. i. a. d. e. p. o. s. i. t. i. o. i. s. q. s. e. r. f. i. i. n. t. q. u. o. s. p. n. c. i.
 p. e. s. t. m. a. r. i. e. p. t. r. a. l. p. e. r. a. t. o. i. s. e. s. t. e. m. m. e. m. o. r. a. n. d. i. d. e. h. a. c. s. n. i. a. d. e. p. o.
 s. i. t. i. o. n. i. s. q. n. o. d. s. f. e. r. r. i. n. i. s. v. i. g. e. t. e. m. u. l. t. a. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. t. m. u. l. t. i. s. c. a. i. s.
 t. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. t. i. n. f. a. m. i. s. m. a. n. i. f. e. s. t. i. s. c. o. t. r. a. l. p. e. r. a. t. o. i. s. e. l. a. m. a. t. i. b. u. s.
 I. t. e. m. m. e. m. o. r. a. n. d. a. e. s. t. t. a. l. i. s. s. n. i. a. v. t. s. c. i. a. t. o. e. s. q. u. o. t. t. q. u. a. n. t. i. s. p. i. c. u.
 l. i. s. s. e. o. p. p. o. n. i. t. r. o. m. a. n. a. e. c. c. l. e. s. i. a. v. t. p. a. c. e. p. e. u. r. e. t. s. u. b. d. i. t. o. r. i. u. m. t. v. t. e. x.
 e. m. p. l. u. m. d. e. t. c. e. t. e. r. i. s. p. l. a. t. i. s. o. s. a. p. e. r. i. c. u. l. a. s. u. b. e. n. d. i. p. r. o. d. e. f. e. n. s. i. o. n. e.
 s. u. a. r. i. e. c. c. l. e. s. i. a. q. u. o. t. e. m. p. i. c. u. l. i. s. t. m. a. r. i. s. t. t. e. r. r. e. t. p. d. i. t. i. o. n. i. a. r. a. s.
 s. a. s. i. n. o. r. i. u. m. t. a. l. i. s. i. n. f. i. n. i. t. i. s. s. u. b. i. e. c. i. t. s. e. p. a. p. a. q. u. i. h. a. c. t. u. l. i. t. s. n. i. a. s. v. i. r.
 h. o. m. o. e. n. a. r. r. a. r. e. p. o. s. s. e. t. q. u. e. d. a. t. i. s. c. r. i. p. t. a. s. u. n. t. i. n. c. r. o. n. i. c. i. s. r. o. e. c. c. l. e.
 2. C. t. i. n. e. d. e. b. e. t. s. u. m. e. r. e. e. x. e. p. l. u. i. n. d. i. c. e. s. q. u. a. l. i. s. s. u. a. s. s. n. i. a. s. d. e. b. e. t.
 p. m. u. l. g. a. r. e. d. s. e. m. s. i. c. d. i. c. e. r. e. e. g. o. v. e. l. n. o. s. t. a. l. i. s. i. n. d. e. r. o. r. d. i. n. a. r. i. v. e. l.
 d. e. l. e. g. a. t. u. s. p. i. t. i. b. u. s. p. a. r. t. i. b. u. s. t. a. l. e. s. n. i. a. m. p. f. e. r. i. m. u. s. a. d. e. t. e. r. n. a. m.
 r. e. i. m. e. m. o. r. i. a. s. v. e. l. a. d. h. o. n. o. r. e. i. e. s. u. x. p. i. v. e. l. a. d. h. o. n. o. r. e. t. o. b. s. e. r. u. a. t. i. o.
 n. e. s. i. u. r. i. s. l. i. t. i. g. a. t. i. o. n. i. u. v. e. l. a. l. i. a. c. o. s. i. m. i. l. i. a. v. e. r. b. a. d. s. d. i. c. e. r. e. n. a. q. d. a. s. i. u.
 d. i. c. e. s. m. a. l. e. f. a. c. i. u. n. t. q. u. i. d. i. c. t. a. t. s. u. a. s. s. n. i. a. s. a. l. i. s. s. c. r. i. b. e. d. o. s. u. e. p. a. r.
 t. i. b. u. s. s. u. e. v. n. i. u. e. r. s. i. s. h. u. i. u. s. e. n. i. m. s. c. r. i. p. t. u. r. e. p. o. t. i. u. s. s. u. n. t. t. e. s. t. i. m. o.
 n. i. a. l. e. s. s. c. r. i. p. t. u. r. e. p. r. e. t. e. r. i. t. o. r. i. u. m. q. a. s. s. e. r. t. o. r. i. e. p. r. e. s. e. n. t. i. u. s. I. t. e. m. i. l. l. u. d.
 n. o. n. v. i. d. e. t. f. i. e. r. i. d. e. b. e. r. e. q. u. o. d. a. l. i. c. u. i. s. c. r. i. b. a. t. s. n. i. a. m. t. l. o. q. u. a. t. i. n. s. p. e. n.
 t. i. l. s. i. n. d. e. c. r. e. f. a. c. t. u. i. n. u. e. n. i. a. t. v. t. s. d. e. s. e. q. u. e. s. t. p. o. s. c. i. d. e. r. e. i. u. d. i. s.
 i. n. t. e. r. q. d. q. s. i. t. a. b. s. u. r. d. u. m. c. u. i. l. i. b. e. t. d. i. l. i. g. e. n. t. e. r. i. n. t. u. e. n. t. i. i. p. l. a. s. d. e.
 c. r. e. l. i. q. u. i. d. o. a. p. p. a. r. e. b. i. t. C. t. i. n. e. p. a. c. e. n. o. q. d. e. c. c. l. e. s. i. a. o. e. s. i. n. i. m. i.
 c. o. s. s. u. o. s. d. s. v. o. c. a. r. e. a. d. p. a. c. e. t. t. i. n. i. s. p. u. b. l. i. c. e. o. f. f. e. r. r. e. q. d. t. c. o. n. f. i. c. i. e.
 t. i. a. m. h. a. b. e. a. t. s. e. c. u. r. a. m. t. i. l. l. e. s. a. m. s. i. c. o. t. r. a. e. o. s. p. r. e. d. e. r. e. d. s. t. q. d. o. r. a.
 o. b. s. t. r. u. a. t. d. e. t. r. a. c. t. o. r. i. u. i. m. o. t. i. e. c. c. l. i. a. i. n. i. m. i. c. o. s. s. u. o. s. p. r. e. d. a. t. s. u. e.
 s. p. i. a. l. i. b. u. s. s. u. e. m. a. t. e. r. i. a. l. i. b. u. s. a. r. m. i. s. t. o. t. u. m. f. i. e. r. i. d. s. v. t. a. d. p. a. c. e. v. e. n. i.
 a. t. x. r. i. s. q. i. n. o. l. i. C. t. i. n. e. u. o. c. a. r. e. n. o. e. r. h. o. c. l. o. c. o. t. e. r. b. i. s. q. u. e. p.
 r. i. m. e. d. i. c. t. a. s. u. n. t. q. d. p. p. t. e. r. s. n. i. a. m. s. u. a. v. e. l. s. c. a. s. u. a. n. u. n. q. s. u. p. p. o. s. u. i. t.
 c. o. r. r. e. c. t. i. o. n. i. v. e. l. e. m. e. d. i. a. t. i. o. n. i. p. e. l. l. i. v. e. l. a. l. i. o. d. s. s. u. e. e. m. e. d. i. a. t. i. o. n. i. t. i. n. s. e. r.
 u. a. n. t. h. o. c. t. i. n. d. i. c. i. t. q. d. s. u. p. e. m. e. d. i. a. t. i. o. n. e. s. u. a. p. l. l. i. s. p. l. l. i. s. q. u. e. r. e. r. e. t. t.
 b. i. s. f. e. c. i. t. i. r. q. i. n. p. a. t. e. t. t. c. s. e. q. C. t. i. n. e. d. e. b. e. t. e. r. e. n. o. s. i. d. e. l. i. t. a. t. e. m. e. c.
 c. l. e. s. i. e. r. o. m. a. n. e. q. i. n. i. s. q. v. o. l. u. i. t. h. a. b. e. r. e. p. a. c. e. n. e. c. p. a. c. i. s. t. r. a. c. t. a. t. i. u. s. a. l.
 s. i. p. r. i. u. s. e. x. p. r. i. m. e. r. e. t. t. p. r. e. m. i. t. t. e. r. e. t. d. e. p. a. c. e. s. i. b. i. a. d. h. e. r. e. n. t. i. u. m. t. d. e. p.
 4. p. e. t. u. a. s. e. c. u. r. i. t. a. t. e. c. o. r. n. i. g. r. a. n. i. s. s. i. m. a. t. b. i. s. f. e. c. i. t. p. a. p. a. q. d. n. o. s. o. l. u. m.
 m. u. l. t. a. c. r. i. a. s. e. t. i. a. m. m. u. l. t. a. g. r. a. p. e. t. i. u. s. s. u. b. i. e. c. i. t. i. n. s. e. d. e. p. o. s. i. t. o. r. i. e. i. m.
 p. e. r. a. t. o. i. s. m. a. g. n. a. e. s. t. c. a. s. u. b. e. s. s. e. d. s. d. e. p. o. s. i. t. i. o. n. i. i. m. p. e. r. a. t. o. i. s. n. o. e. s. t.
 s. i. m. i. l. e. e. i. u. s. a. d. d. e. p. o. s. i. t. i. o. n. e. c. l. e. r. i. c. o. r. u. m. q. p. q. u. o. l. i. b. z. p. e. o. d. e. p. o. n. t. p. o. s.
 s. u. n. t. x. v. d. i. p. r. i. m. u. l. d. i. v. t. p. r. i. t. u. e. r. e. t. q. i. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. t. a. l. i. s. p. r. i. n.
 c. i. p. e. s. d. e. p. o. n. i. n. o. p. o. s. s. u. n. t. a. b. s. q. s. m. a. g. n. i. s. t. m. u. l. t. i. s. p. i. c. u. l. i. s. t. p. i. c. u.
 l. u. m. e. s. t. c. a. u. s. a. q. u. a. r. e. a. l. i. q. d. d. e. t. r. a. h. i. t. u. r. r. i. g. o. r. i. f. d. e. d. e. e. x. c. o. m. i. l. a.
 t. o. r. e. s. I. t. e. m. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. e. s. n. o. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. n. s. a. c. r. a. m. e. n.
 t. i. s. e. c. c. l. e. s. i. e. s. e. d. c. l. e. r. i. c. i. s. i. c. t. i. o. p. o. s. e. o. s. s. i. n. e. p. e. c. c. a. t. o. e. s. s. e. x. x. i. d. i. t. e. n. e.
 r. e. d. e. i. c. a. n. t. p. e. r. i. u. r. i. u. m. l. s. i. n. o. i. b. u. s. s. i. t. g. r. a. u. e. c. r. i. m. e. i. n. p. r. i. n. c. i. p. i.
 b. u. s. t. i. n. p. r. e. l. a. t. i. s. e. s. t. g. r. a. n. i. s. s. i. m. u. q. u. o. n. i. v. e. r. b. u. s. d. s. e. s. s. e. f. i. r. m. i. s. s. i. m. i.
 e. t. i. a. m. s. i. n. e. i. u. r. a. m. e. n. t. o. a. r. g. x. x. i. q. i. n. i. n. o. c. e. n. s. t. s. p. r. e. t. c. e. t. e. r.
 r. a. t. s. s. u. b. v. e. r. b. i. s. i. s. t. i. s. c. o. t. i. n. e. n. t. u. r. i. n. t. e. r. t. i. n. s. e. n. t. e. t. i. e. p. m. o. m. u. l. t. a.
 p. e. r. i. u. r. i. a. s. e. c. o. m. u. l. t. o. r. u. p. a. c. t. o. r. u. f. r. a. c. t. i. o. n. e. s. t. e. r. t. i. o. m. u. l. t. a. s. a. c. r. i. l. e. g. i. a.
 q. u. a. r. t. o. m. u. l. t. e. s. u. s. p. i. t. i. o. n. e. s. h. e. r. e. t. i. c. e. p. r. a. u. i. t. a. t. i. o. n. e. s. p. a. c. e. m. n. o. n. e. s. t. b. e.
 r. e. s. e. r. t. e. s. t. o. r. i. p. i. q. u. i. p. a. c. e. n. o. s. e. r. u. a. t. c. u. t. e. s. t. i. m. e. i. n. s. u. e. r. i. t. p. a. c. e. m. m. e.
 a. m. d. o. v. o. b. i. s. p. a. c. e. r. e. l. i. n. q. u. o. v. o. b. i. s. t. p. r. i. n. c. i. p. e. s. m. a. x. i. m. e. a. d. p. a. c. e. m.
 f. u. a. n. d. a. t. e. n. e. t. u. r. f. f. d. e. p. a. c. e. d. o. u. e. n. t. i. o. n. i. u. s. s. a. c. r. i. l. e. g. i. u. m. d. e. s. a. c. r. i. l. e. g. i. o.
 n. o. f. d. e. f. e. n. e. x. c. c. i. p. r. o. c. a. n. o. d. u. b. i. s. c. u. b. i. l. e. c. o. n. i. v. o. c. a. b. u. l. o. c. o. n. t. i.
 n. e. r. i. d. e. b. e. a. t. t. e. t. i. a. p. u. n. i. r. i. q. e. r. e. l. e. g. i. s. a. r. g. u. m. e. n. t. o. a. t. r. a. m. i. t. e. f. i. d. e. i.
 d. e. n. i. a. r. e. n. o. s. c. a. n. t. C. d. e. h. e. r. e. l. s. i. d. e. v. t. i. n. s. i. m. o. n. i. a. f. d. e. s. i. m. o. s. i. c. u. e.
 5. f. i. t. s. u. s. p. e. c. t. d. e. b. i. s. f. i. s. e. n. o. p. u. r. g. a. u. e. r. i. t. e. x. c. o. m. i. c. a. r. i. d. s. t. s. i. p. a. n.
 n. u. s. i. n. e. x. c. o. m. i. c. a. t. i. o. n. e. s. t. e. r. i. t. s. i. c. u. t. h. e. r. e. t. i. c. u. s. c. o. d. e. n. a. r. i. d. s. s. d. e. h. e.
 r. e. e. x. c. o. m. i. n. i. c. a. m. u. s. s. i. f. e. t. s. i. n. e. v. i. l. l. a. d. a. n. a. t. i. o. n. e. i. p. s. o. s. c. o. e. s. t. i. n.
 f. a. m. i. s. t. a. l. i. a. s. p. e. n. a. s. i. n. c. u. r. r. i. t. s. d. e. b. i. t. i. e. x. c. o. m. i. c. a. m. u. s. s. c. r. e. d. e. t. e. s.
 t. e. r. i. a. n. i. t. i. o. n. e. s. l. s. e. n. i. m. f. e. n. d. a. t. a. r. i. u. s. h. a. b. e. a. t. v. i. l. e. d. o. m. i. n. i. u. m. t. s. i. b. i. l. i. c. e. a. t.
 v. t. i. f. r. u. i. r. e. f. e. u. d. a. t. a. r. i. a. d. i. s. s. i. p. a. r. e. t. i. n. o. d. e. b. e. t. i. m. m. o. n. e. c. d. e. t. e. r. i. o. r. a. r. e.
 s. i. c. u. t. v. s. u. s. f. r. u. c. t. u. a. r. i. u. s. C. r. e. p. r. e. b. e. n. d. i. n. o. q. d. l. s. p. a. p. a. p. o. s. s. e. t. e. u. m. p. r. i. n. a. r. e.
 r. e. g. n. o. q. d. d. e. b. i. t. a. p. e. n. s. i. o. n. e. p. e. r. b. i. e. n. n. i. u. m. n. o. s. o. l. u. i. t. s. d. e. l. o. c. c. i. t. i. n. e. x. c. a. n. s. a.
 q. u. e. t. i. n. i. n. t. e. r. e. s. s. e. s. e. d. i. s. a. p. o. s. t. o. l. i. c. e. t. a. n. g. i. t. n. o. n. p. u. a. t. s. e. d. t. i. n. i. p. s. u. m. r. e. p. e. b. e. n. d. i. t. i. m. p. e. r. a. r. e. t. f. o. r. m. a. h. u.
 i. u. s. m. o. d. i. s. e. n. t. e. t. i. e. s. u. m. p. t. a. e. s. t. e. x. e. o. q. l. e. g. i. s. f. r. e. x. i. q. i. n. v. u. l. t. e. r. a. n. e.
 6. C. t. i. n. e. p. r. i. n. a. m. u. s. n. o. q. p. a. p. a. d. e. p. o. n. i. t. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. m. f. i. r. v. q. v. i. a. l. i. u. s. t. e. s. t. h. o. c. d. e. i. u. r. e. n. a. c. u. i. p. s. f. i. l. i. u. s. d. e. i. d. u. m. f. u. i. t. i. n. h. o. c. s. e. c. u. l. o.
 t. e. t. i. a. m. a. b. e. t. e. r. n. o. d. n. o. s. n. a. t. u. r. a. l. i. s. f. u. i. t. t. d. e. i. u. r. e. n. a. t. u. r. a. l. i. i. n. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. t. q. u. o. s. e. u. n. q. s. a. l. i. o. s. s. e. n. t. e. t. i. a. s. d. e. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. f. e. r. r. e. p. o. t. u. i. s.
 s. e. t. t. d. a. m. n. a. t. i. o. n. i. s. t. q. u. a. s. e. c. i. s. q. s. a. l. i. a. s. v. t. p. o. t. e. i. n. p. s. o. n. a. s. q. u. a. s. c. r. e. a.
 u. e. r. a. t. t. d. o. n. i. s. n. a. t. u. r. a. l. i. b. u. s. t. g. r. a. t. u. i. t. i. s. d. o. n. a. u. e. r. a. t. t. i. n. e. s. s. e. c. o. n. s. e. r. u. a. u. e. r. a. t. e. a. d. e. r. a. t. i. o. n. e. t. v. i. c. a. r. i. u. s. e. i. u. s. p. o. t. h. o. c. n. a. n. o. n. v. i. d. e. t. u. r. d. i. s. c. r. e. t. u. s. d. n. o. s. f. u. i. s. s. e. v. t. c. u. r. e. n. e. r. e. t. i. a. e. i. u. s. l. o. q. u. a. r. n. i. s. v. n. i. c. i. u. p. o. s. t. s. e. t. a. l. e. m. v. i. c. a. r. i. u. s. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t. q. u. i. h. e. c. o. m. n. i. a. p. o. s. s. e. t. f. u. i. t. a. u. t. e. i. s. t. e. v. i. c. a. r. i. u. s. c. i. u. s. p. e. t. r. u. s. m. a. t. t. h. x. v. i. v. l. t. r. a. m. e. d. i. u. m. t. i. d. e. v. i. c. e. n. d. u. i. e. s. t. d. e. s. u. c. c. e. s. s. o. r. i. b. u. s. p. e. t. r. i. c. u. m. e. a. d. e. a. b. s. u. r. d. i. t. a. s. s. e. q. u. e. r. e. t. u. r. s. i. p. o. s. s. i. t. m. o. r. t. e. m. p. e. t. r. i. h. u. m. a. n. a. m. n. a. t. u. r. a. s. e. c. r. e. a. t. a. s. i. n. e. r. e. g. i. m. i. n. e. v. n. i. u. s. p. e. r. s. o. n. e. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t. t. a. r. g. u. a. d. h. o. c. s. q. u. i. f. i. s. i. n. t. l. e. g. i. t. i. p. e. r. v. e. n. e. r. a.

bilem. vltra me. de hoc nota. s. de foro compe. licet.

Cetera

(tribunal se suspensum) hic
 qui ma. iudi. l. vlti. (divinis) in officio suo. xj. q. iij. si
 quis eps (irregularitas) hic colligitur qd cu irregulari-
 bus solus papa dispstat t idē videt de corpore t vitiatis. t il-
 legitime natio. t penitētib. t bigamis t idē servat ecclia roma-
 na (in tot) in quattuor p. dictis. Innocēti. papa. iij. (iudicibus pro reo). s. de probati.
 ex literis (pro reo) de hac materia
 no. s. de offi. dele. causam.

De

no. s. de offi. dele. causam.

De appellationibus.

De

(ap. se. repete q. vltim. s. d. of
 si. lega. quod ad consultatio-
 nem (factas) tempore suspensionis t excommunica-
 tionis interdicti prioris per ipsum archiepiscopum
 (maliciose). f. de concess. preben. vel ec. non vac. nulla (initium)
 nam non noceret si post ap. late sunt.

Inter

(generalis) hic nonum
 ius mutatur (postea) subse-
 cutum fm quod nō licet appellare nisi ab instate gra-
 uamine vel comminato. f. eo. cum causam. t. c. v. t. debi-
 tus. t. c. cum cessante. t. c. dilecto. vel posset dici quod hec decre-
 presagiebat ius illud.

Ad

(ap. hodie non videt disse-
 rentia iter regulares t alios
 t inter correctionē t aliu. p. cessu cu semper liceat ap-
 pellare si excedat qd idem est ac si grauet. s. de offi. or-
 di. l. s. f. de accusa. c. inquisitionis. olim autem poterat esse differē-
 tia quia clerici sepius audiebantur appellantes regulares rari-
 us. preterea contra disciplinam clerici non appellabāt nisi gra-
 uarentur in aliis audiebantur appellantes etiā sine gravamine
 regulares vero vir vel nunq. audiebantur. hodie etiā posset ha-
 bere locum hoc post sententiam regulares scdm regulā lataz qz
 tunc nō deferretur index appellationi. in aliis secus. t qd dicimus
 in corrigendis excessibus regularium idē intelligimus etiam de
 excessibus alioru subditoru. s. de offi. ordina. irrefragabili. s. i. t.
 si ex officio cōdemnati appellaverint. t appellationis literas im-
 petrent etiā post sniam. t etiā facientes mētionē de appellatione
 non valent nisi faciāt mētionē de cā condēnationis. s. de rescri.
 dilectus filius abbas. f. de cōba. de. t. mu. sup. eo. t. Item in hoc
 est dīa inter correctionem excessum t alias causas. vel alia iur-
 ra: qz correctio excessum nulla consuetudine etiā p. scripta im-
 pediri potest. de offi. ordi. irrefragabili. s. i. sed alia iura t iuris-
 dictio bene tolluntur p. scri. vt supra de p. scri. per totum. t cō-
 traria consuetudine: vt. s. de consue. c. fi.

Personalis

(ecclesiarum bis). Non enī
 vltimus audietur appellans
 in articulo quē nō p. sequitur vt hic. t. f. eo. sepe in
 aliis secus. f. eo. directe (si autem) prima pars loquit
 quādo pars p. s. i. r. i. m. i. s. magnum terminum. sed postea inder
 p. s. i. r. i. t. terminū minore. scōa qn ipa appellans p. s. i. r. i. t. terminū
 competentem (sententia). i. iurisdictioni tue. t nam licet appel-
 lans nō p. sequat appellationē a diffinitiva snia interposita
 infra terminum ab hoīe p. s. i. r. i. t. p. p. t. e. r. h. o. c. n. o. n. m. a. n. e. t. s. n. i. a. r. a. t. a.
 nisi labatur terminus iuris. nec contradicit. c. f. eo. sepe. quia
 oīa illa capitula intelliguntur de termino iuris. t i. n. t. e. r. m. i. n. o. h. o. i. s. f. q. d. s. e. m. p. e. r. m. a. n. e. t.
 snia rata. t hoc videt verius. qd sic p. b. a. t. u. r. q. i. v. l. t. r. a. t. e. r. m. i. n. u. m. p. r. e.
 s. i. r. u. m. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. n. i. p. r. o. s. e. q. u. e. d. e. s. u. e. a. s. e. s. u. e. a. i. n. d. i. c. e. s. u. e. a. i. u. r. e.
 p. r. e. f. i. g. u. r. a. t. u. r. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. n. e. s. p. r. o. s. e. q. u. i. n. o. n. p. o. t. I. t. e. m. n. e. c. d. e. n. o. n. o. a. p.
 p. e. l. l. a. r. e. p. o. t. q. i. n. e. c. g. r. a. u. a. r. i. p. o. t. q. i. n. e. c. i. u. d. e. r. q. u. i. s. e. n. t. e. t. i. a. d. o. f. u. n.
 c. t. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. o. s. u. o. n. o. n. h. a. b. e. t. v. l. t. e. r. i. u. s. q. u. i. d. f. a. c. i. a. t. s. d. e. o. f. d. e. l. e.
 i. n. l. i. t. e. r. i. s. n. i. s. i. q. d. e. r. e. q. u. a. t. u. r. s. d. e. o. f. d. e. l. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. s. t. i.

Que sit dīa inter appellationē t p. uocacionem. s.

Cum

(t. i. u. d. e. n. t. i. c. a. u. s. a.)
 h. q. v. i. e. i. q. u. i. a. p. C.
 de temp. ap. ant. qui el. aliter enim nō cōceditur bien-
 nium. vñ oportet eū necessitatem probare. f. eo. consi-
 tutus. t. ex necessitate daretur triennium. f. eo. ex ratione. vbi no.
 (prosecutus). s. c. p. r. o. t. (si vero) interpositio est vt pateat respon-
 sio alii membro. s. quando appellatur ante sniaz (p. uocatiōes)
 de hoc nota. s. de maio. t obe. dilecti. nam sere per oīa censentur
 iure appellationum. t est tamen differentia: qz p. p. u. i. c. t. i. c. t. o.
 modo loquendo appellatio dicitur illa que fit in iudicio. p. r. o.
 uocatio vero dicitur illa que fit extra iudiciū: sed ideo p. p. u. i. c. t. o.
 u. s. d. i. c. u. n. t. u. r. a. d. c. a. m. p. r. o. u. o. c. a. t. i. o. n. i. s. qz tunc fiet inceptio cause
 t appellatio pure t stricte dicitur in causa iam cepta. Item si in
 iudicio appellasset lapso termino nō audiet vltimus sup eo de
 qd appellat: vt patet in eo qd le. t no. s. ca. p. r. i. o. r. i. s. sed quando
 extra iudiciū appellat etiam lapso termino audiet appellans
 Inno. super secundo decre. q. ij

Victoria causa se apparet qd male petita et obtenta fuit dilatio. et ideo non debet obesse appellanti. si vero peteret appellatus dilacionem ad probandum de iure suo: sicut et appellans habuit ad probandum de iure suo. nec hec dilatio imputabitur appellanti. arg. C. de temp. in integ. re. peten. in prin. et vñ qd si tñ p vñz dñm postq appellacione cepit psequi fuit impeditus quomodo nus infra annu posset petere sniaz sup ea appellatiōis q totus annus ipso iure sine beneficio restitutiōis sibi indulgeatur a iure sicut satis apparet ex pal. auc. de bis qui ingre. ad ap. sed secus est si beneficio restitutiōis ei subuenitur: q tunc non restituitur sibi tps nisi tñ qd tñ sit ar. ff. ex qui. ca. ma. in integ. resti. ab hostibus. §. fin. ¶ Itē qñ de voluntate partiū differē ea appellatiōis: vt qz itur ad arbitros vel consimili tunc ipso iure reciperat tempus qd remiserat de anno. in auc. de app. §. deinceps. coll. viij. ¶ Item videt qd appellatus circa finem primi anni quando vnus mensis tñ restat qd possit petere confirmationem sue sententie. lz preat. auc. de bis qui ingre. ad ap. §. in col. v. videatur dicere cōtra. sed rōnem nō video. et de hoc nō. f. e. oblate. in mo plus vñ. qz ex quo appellans fecit citari appellatū in causa appellatiōis et si hec citatio emanauerit in principio primi anni. tñ et tñ appellat⁹ bz potest appellatū et petēdū affirmatiōe sue snie nō expectato mense iura si. primi anni. qz sic obtinet in ea pncipali. C. qñ et qñ iudex. auct. qui semel. videt enī qd multo fortius dñ obtinere pcessus predictē auc. in ea appellatiōis q in pncipali. Itē expresse loquitur in causa appellatiōis. C. de tem. ap. cū autē. §. illud et iā. et hoc qdā cōcedunt alij vero qz primis autē predict. auct. de bis qui ingre. ad ap. §. qz enim. multū vñ tradidit. vñ dñ qd si et iā in medijs certaminibus causam appellatiōis deseruit. tñ finem biennij expectare vñ ad hoc vt petat sniam. et dicunt isti predicti auct. qñ et qñ in. que loquitur in pncipali ea. non est trabendā in causa appellatiōis que bz statutum suum tempus. ¶ Item videtur qd si post finem primi anni vel secundi feratur sententia affirmatiōis pme sentētie. et postea appellatus petat mandari executiōi sententiā pnam tanqz que lapsu primi vel secundi anni transierit in rem in obstat exceptio rei iudi. ex scda snia. nec auditur si dicat qd ante sniam infirmatiōis snie post lapsum anni rata manet sentētia. qz ppter tñ nōne defensionis non debet retrahere sentētia scda infirmatiōis. §. de re in. inter. C. de trāfacti. sub pterea. nec ob. si dicat qd non vt scda snia cōtra primā lata. qz fm hoc nōn qz valeret snia appellatiōis primay infirmas sed nec super eodem est pma snia que est in ea pncipali. et secūda que est in ea appellatiōis. Itē ar. pñc. auc. de bis qui ingre. ad ap. §. hñ. vñ qz et iā si in tertio anno vel vltra non impediatur ere qui appellatiōem qd ipso iure habebit quartū vel vltēriorem annum. sed nobis magis vñ qd vltra fatalē fm nullum fatalem hēbit. sed p beneficiū restitutiōis ei succurret et restituet ei tēpus tñm qd tñm fuit impeditus psequi appellatiōem: vt vñ in eo qd nō. §. eo. glo. ver. sed secus est et c. iudex autem appello. nis non pōt arare tempus nisi ex magna cā. f. eo. oblate. ff. de re iud. l. hñ. et iij. §. si quis cō. Itē bene imputatur appellatū si modicum tempus restat sibi de anno quo non potuit causam psequi ppter impedimentum si ipso impedimento cessante nō incipiat causam infra annum. lz in anno nullo modo eam valeat terminare. qui enim aliud dicit causam dat puiogationi litiūm contra id. §. de dolo et contu. finem.

Minimus. (citationem) die vt diximus. f. eo. titu. vt debitis.

Super eo. (appellationem) dñz etiā frustra tñe bodica grauamine (super sedendū est) a iudice a quo appellatū est quousqz cognoscat de appellatiōe et nō ad iudicem ad quē appellatur: vel dic qd ideo dicit super sedendum vt p hoc qd super sedet exceptiōi appellans renūciat appellatiōi: et sic pcedetur in ea (sine illa) qualis est pacti de non petēdo re iudi. et pñmiles pemptorie. exceptio enim sine qua pōt pncipale terminari est exceptio que cōpetit certis personis ne cōueniant vltra quā facere possunt. de quibus habes. ff. de re iudi. sunt quedā. et l. sequētibz. nam si negetur debitor: nihilominus tales proponantur exceptiones: licet super exceptionibus appellatur nihilomin⁹ pcedetur in pncipali. et dicunt quidam corā iudice etiā si sit delegatus. sed videt contra qz per appellatiōem suspenditur iurisdictio. vt. §. de offi. deleg. pastoralis. §. pterea. ff. ad turpil. l. j. in fi. vñdē alij dicunt qd hoc non potest habere locum nisi in ordinario. nec etiā coram illo si recusetur vt suspectus. §. eo. ad hoc. sed si sane intelligitur hoc de re. non dicit quod coram iudice a quo appellatum est in exceptione possit agi de pncipali sed simpliciter dicit qd agi potest et est supplendum coram competenti iudice. argu. ff. de iudi. eum qui. et. §. de auct. et vsu. pal. c. pe. non coram eo a quo appellatum est. vel potest sic poni casus. Joannes petit. ca. Petro. inducit Joā. de probando de bitum testes. obiecta autem exceptione criminis contra vnum

iudex cum per interlocutoriā repulit. a qua Joannes appellauit. dicitur ergo hic quod si probata exceptione contra vnum testem tota cause fiat pñdiciū. puta quia ipse testimonio repulso non probatur debitum et p consequens tota cause super sedere dñ quousqz ea appellatiōis fuerit terminata. sumit etiā hic ar. a dñio sensu qd si p repulsiōe illius testis nō fiat pñdiciū toti cā: puta qz p alios duos sufficienter pbatur debitum non sup sedebitur pncipali cause: sed nec in appellatiōis cā pcedet: qz nō interest eius appellatiōem psequi cū etiā ipso teste repulso de suo iure liqueat. ar. §. ti. pri. cum. §. et. Itē potest dici qd si condemnatus in expēis p contumacia appellet nihilominus iudex a quo appellatum est sine ordinariis sine delegatus in ea pncipali pcedet. ar. hic. et idem est in similibus. hoc tamen est difficile. Item potest habere locum qd hic dicit in dilatorijs solutionis. Alia dicit qd hic cessat ar. a dñario sensu (de) i. p. (pncipit) sic. f. appellatiōe pcedatis qz falsum est rescriptū. vel p falsi suggestionem obtentū. deberet enī addicere dico rescriptū falsum. et paratus sum hoc pbare et si negauerit iudex appellare potest. qz granat. ¶ Alia dicit qd lz iusta sit appellatiō: ista tñ de re. non loquitur in isto casu si is est sensus decre. qd si aliquis appellat ne iud. dele. procedat qz rescriptum ad eos impetratum est p falsi suggestionē nō valet talis appellatiō et hoc pbāt multis rationibus. primo qz non omnis falsa suggestiō impedit iurisdictiōem. §. de rescri. super literis qz ergo est falsi suggestiō que impedit iurisdictiōem et est falsi suggestiō que non impedit nō sufficit sic in genere proponere sed ad singularia pñenire oportet. ar. ff. de iur. sis. in fraudem. Item est et alia rō qz licet pponat quis iustā cām appellatiōis vel exceptionem non tamen appellas debet recedere quin compareat coram illo iudice nisi prius iudex vel expresse vel tacite admittat vel remittat appellatiōem recipere. f. eo. ex parte. dñ. hic autē emissā voce appellatiōis non expectato qd iudex eam exceptionem admittet. vel repudiaret incontinenti recessit: nec vltērius corā iudice voluit comparare. et hoc est qd dñs papa hic scēdit remonere (differenda) sed qz citius poterit fieri dirimenda. §. tit. pri. c. hñ. f. eo. interposita. in mo ferēda est snia non sup falsi suggestiōe sed sup pncipali: si causa talis est in qua pceditur lite nō cōtest. vel §. talem appellanti contumaciter recedentem fertur snia executiōis vel missio in posses. §. vt lit. non contesta. tuc.

¶ Iudex quo casu non debeat etiam altera parte inuita differre sententiam et quid si committatur alicui vt instruat causam infra terminum nec tamen recipiat in dicto termino vllam instructionem. quid agit iudex in nu. 2. et 3. et 4.

De appellationibus. (leui) Idē fm leges. C. de cap. in minoribz (Sup eo) appellatū dñm graue tur alis em nō lz. f. e. vt debet (in casibz). §. q. vñ. nō so lent. ver. an sniaz. et in casu q est. ff. q. satis. cog. arbitro qñis qdam dicit cōtra. ff. a qui. ap. nō licet. l. vl. (deferēdū nñ) graua mine imminēte vel cōminato et tpe debito. f. eo. vt debet (ita) et si iusta sit cā suspitiōis recusari pōt. et nō aliter. f. eo. cum speciali ¶ Et tñ qñ lis mādāt decidēda infra certū tps si sit hoc de cōsensu partiū adueniēte termino iudex ad petitiōē tēporis alterius et altera pte tradidit et petēte terminū ad pbādū de in re. et ppter hoc appellatē nō differret sniare. hoc enī ipso qd cōsensit in terminū reputādus est talis terminus peremptori⁹. et etiā reputand⁹ est p cōclusionē in ea nisi nouū et incognitū impedimentum supueniret quare pbationes inducere non posset qz tñc vel beneficio restitutiōis in integrū vel cōi iure subueniretur ei: sicut est in termino iuris: vt nō. §. et. rōne. si aut certū tps tñ ad petitiōē alteri⁹ partis pñmum est tñc ad petitiōē illius partis nō differet snia vltra tps statutū: qz sic pñmisse videtur sed alteri parti non pñdicat quin debeat habere moderatas dilaciones ad pbādū de iure suo. tñ iudex dilaciones inris iure non dñ diminueret. in hoc enim videtur delegas gratiā facere impetrati: sed non dñ sic diminueret qd oīno ius partis que de iure suo infra tā breue tempus nullatenus docere pōt de iure suo tollatur. ff. de admi. tu. tutor qui re. §. f. et nō. §. de offi. deleg. de causis. et de hoc casu infra dilaciones datas reo imperator vterur suis rationibus. C. de rest. petēde. nunq tñ vltra terminum pñfirum poterit iudex in causa procedere. nisi de consensu partiū procedat. vt hic. et. §. de offi. dele. de causis. et per omnia idēz videtur si negocium infra certum tps instruen dum mandatur. et postea remittendum. qz hoc tempus pro termino peremptorio est habendum ita qd decetero non admittentur ad pbādū. et corā iudice ad quē sit remissio. ¶ Et ppter hoc dicunt quidā: et forte bene qd si alicui committitur vt infra certum tps instruat causam: et ex tunc remittat instructam: qd si pñsentant bñdō literas iudici ipse iudex adueniēte fine terminū etiā nulla recepta instructiōe in causa: et etiā non citato reo infra dictū terminum potest tñc citare reū. et pōt pñgere terminum reo qd cōpareat corā delegatē in negotio pñcessurus. nec pōt dicere reus se

¶ Inno. super secundo decre.

q iij

a ¶ Qñ vn⁹ mē
sis. Ad hec dñ
inno. vis card.
in cō. suo. reuñ.
ind. vidēdū est
de nob⁹ marie
in. hñ. et iij. colū.

Una fronte

Audientiam. Cum cognitione procedi potest contra appellante extra iudiciu. (Subiecerat). si autem papa recipiat aliquem sub protectione parvi valet. j. de pri. ex parte tua (subiecerat) maxime. idem enim est. si non subieciisset. sed. apo. protectioni cum sine cognitione fuerit condemnatus: ut. j. sequitur. nullus enim valet suam in principali lata non servato or-

quis perdyter. hic. ¶ In alijs aut suspensioibus est ordo
iuris seruandus. aljs non nocet. s. de in integ. resti. c. h. nec sunt in
alijs suspensioibus p̄dicta necessaria: sed ea obseruanda sunt que
in alijs interdictis vel penitentijs imponēdis obseruari debent.
et capitula que dicunt p̄dicta in suspensione necessaria intelligi
in suspensione que fit ab officio et beneficio vel officio tantum
vel a sacramentis. et hec vera sunt ubi suspensio vel interdictum
ab officio fit pro contumacia. nam si imponatur pro penitentia
tunc frustra precederet monitio euz in omnem casum subsequuta
Inno. super secundo decre. q. iiii

2

36.

fit suspensio. et nota qd imponitur pro pena qm perpetua qd ab officio. et beneficio suspendat. l. dist. de his mior. et c. studet et c. accedens. quandoq ad tepus. f. de accusa. inquisitionis. in pnci. et qndq interdicit tantum missarū celebratio. l. yf. dist. nullus. quādoq vsq ad mortē suspenditur a sacramētis. ii. q. i. in pnci. quādoq tñ vsq ad tps. l. dist. cos vero. et c. sequē. Item suspenditur quis potestate eligēdi. s. de ele. cū in cun. ctis. Item suspendit quis potestate ordinādi. l. dist. ex peniten. tibus. s. de tempo. or. literas. Item ab ingressu ecclesie vel sacer. dotali officio. s. de offi. dele. sanc. f. de senten. excom. sacro. et sic multas penas poteris inuenire circa suspensionem ab officio et sacramētis. ¶ Queri autem potest an suspensio a pallio et a pontificalibus sit inter huiusmodi reputāda. qd si est per ap. pellationem non releuabitur (nequeunt) no. interdictum secus ferre executionem si cut excoicatio. f. eo. pastoralis.

¶ In ecclesia. (Qui). f. archiepiscopi (grauamine) bec decr. presagit nouum ius. f. eo. vt debitas.

¶ Brete. (Renunciare) secus est si per cōtina. ciam vel negligentia elapsū eēt tps nā tunc non possit appellare. s. e. personas. nisi post iniam vel a grauamine. qd illud semp h. vñ cum bo. die non liceat aliter appellare nō credim' illā dec. psonas. aliqd spāle statuere circa nō psequētem appellationē (iura). C. ne li. ceat in vna eademq cā. l. i. (fecit) mulier que defendebat matri moniū (qd est). f. matrimonium nō separatio mñmonū que est o. d. i. o. s. a. (viri) et ideo non est ei fauendum. sed mulieri que p. ma. trimonio stat et pro illo secundo appellat. s. titu. priori. c. vlti.

1. Excoicatus infra terminū vnius anni. releuatur per appel. lationem nedum ab excoicatione sed etiam ab absolutione.
2. Excoicatio conditionalis an refertur per appellationem et vñ. de. i. n. numero. 3. et 4.
3. Sententia excoicationis semper trahitur a die conditionis.

¶ Reterea. (Sententia) bodie nō licet indif. ferenter ferre tales sentētiās. f. de senten. exco. romana. s. caueant. sed ordinarius si cō. demnatus est ad aliquod certum. et si illud nō soluat

1. ineta qd mandatur tunc excoicabit eum. ¶ Et no. qd si quis excommunicauit aliquem nisi vsq ad annum soluerit: vñm tñ mandatum est: vñ de si vsq ad annum appellauerit quando cūq non solum releuabit quo ad iniam excoicationis. sed quo ad absolutionem faciendam: qd sublato principali. f. excoicatio ne tollitur et accessorium. l. solutio. s. de cōsti. translato. sed si cō. demnasset eum pure et postea adieisset. et nisi solueris vsq ad annū hīs excoicatus: si iste appellās infra decē dies appelleret: rele. natur a condemnatione et a inia excoicationis: sed si vltra decē dies appelleret licet releuatur quo ad iniam excoicationis: non tñ releuatur quo ad condemnationem que transit in rem iudi. s. de re iud. quo ad consultationem. diuersa sunt enim ista māda. ta. et ideo nihil phibet in vno valere appellationes et in alio nō. f. de test. r. raynutus. et c. raynaldus. si autem excommunicatus fiat alterius iurisdictionis nihilominus ligatur dūmodo non appelleret. C. de mann. testa. statuliberis. ar. s. ff. de dona. inter vi. rum et vxo. cum hic. s. si sponsus. ff. de penis. l. si. ff. de iurisditio.

2. om. iud. est receptum. s. de offi. lega. c. si. ¶ Item si conditio feratur in presens vel preteritum vt excoico te si furtum fecisti: vel si furtiua rem apud te habes: bec sententia non suspenditur per appellationem. in sti. de vbo. obli. s. p. d. i. t. i. o. s. ff. si cer. peta. l. cum ad pñs. ff. de vbo. signi. et l. si stipulatus fuero sine man. Itē si dicat excoico te si appellas: qd cito parat se ad appellādum est excoicatus. nec vñ appellatio. ¶ Alii dicūt: tōte melius qd vñ appellatio. et idem est si dicat excoico te si eligis talem: ac si dicas si elegeris talē. ar. ff. de verbo. obli. si quis stipulatus sit. Alii di. cunt: male qd in hoc vltimo casu nō vñ appellatio. et dicūt qdā qd bñ tenet electio. si facta electio de statiz incidit in excoicationē nisi precesserit appellatio: qd nisi teneret electio nō teneret excoi. catio. ar. C. si mīci. ita fac. alie. meua. ¶ Nobis videt qd in hīs excoicatio est inia excoicatio: qd si fuit qd tñ post electionem sint excoicati tñ obtinebit qd dictū est. si aut apparet qd de intentio ne sit excoicatio. si qd velit qd sit excoicatus simul cū electionem faciet de facto tñ electio nō tenebit et excoicatio tenebit: et hoc idē videt si de intentione excoicantis dubitetur. qd qd cito verba electionis pferret excoicatus erit et electio nō tenebit. penetra. bilior enim est gladius dñi. f. inia excoicationis qd factū homi. nis. scz electio. et idē excoicatio dicit pcedere electionē. sed oppo. nes si intelligis qd excoicatio pcesserit electionem. ergo iniusta est excoicatio qd sine cā pcedente est pmulgata. f. de sentē. exco. sacro. ¶ So. dico qd simul cum prolatione verborū incurrit ex. coicationē sed excoicatio pcedere fingitur ppter velocitatē et p. pter intentionem excoicantis que presumitur esse in dubio vt ele. ctio nō valeat. vt. ff. de his qui pro non scrip. l. i. ¶ Itē qd ex cā. sit. f. ppter inobediētiā que statiz fuit qd cito deliberato pñlio p.

ponit ad electionē pcedere: vt tñ qd nō vñ iudicare i excoicationē qd electio nō tenet. ar. C. si man. ita fac. alie. l. si. sed dicalind esse in penis spiritualib' qd medicinales sunt. q. q. i. multi. vbi suffi. cit mala volūtas et inobediētia. aliud est i penis pñctionalib' et aliis iudicialib' qd odiose sunt. et ideo restringēde vt in pre. cō. cor. dātis. et de pe. di. j. pene. et ff. de penis. l. pñes. et l. interpreta. tionē. et pñat vtrūq mēbrū. ff. de lib. et postb. cū qdā. ¶ Item eligendo hñt peccatū inobediētie. vñ vere dī qd talis electio in. secta est petō inobediētie quare non eodem modo dīcef i secta pena excoicationis que p. inobediētiā irrogat. Itē pñb qd eli. gēdo et non post electionē tñ contrahit excoicationē: qd si post hñberet iniusta esset excoicatio: qd si hoc diceretur idem esset hoc dicere excoico te si elegeris ac si diceret excoico te postq elegeris et hoc esset iniquum excoicare eum pro pñterito facto vel electio ne iam facta nisi noua monitio pcederet. nobis videtur quod in sententia excoicationis est spāle: qd semp possit appellare an. te diem statutā etiā si vsq ad annū duraret. et hoc hic expñse dī.

¶ In aliis aut sentētiis est dñi. s. de re iud. qd ad pñsultatio. nē. q. q. vi. biduum. rō autē diuersitatis est: qd inia excoicationis semp trahit a die cōditiōis. qd pñb: qd ante nō tenet sententia qd si infra teneret esset excoicatus: et si esset excoicatus deberet vita rī: s. excoicati appellatio cū nō releuaret: qd bec inia secū trahit executionē. f. e. pastoralis. Itē hñ plati ex toto possint tollere sen. tētiās excoicationis p absolutionē: suspendere tñ nō pñt eas b. mō. s. qd excoicati sint et non vident. als nō peccent cōdicando sa. cramentis vel ingerēdo se cōdioni alior. f. de cle. exco. c. illud. et c. si celebrat. vel qd ab aliis nō vñt. qd nec i hoc pñdest privilegiū ap. se. f. de sen. exco. c. nulli. et idem vñ in interdicto boīs: vt no. f. de pñui. vt pñui. nec facim' differentia: siue excoicator dī cat. excoi. co te et tñc siue dicat tñc hñ excoicat: qd semp in ia trahit a die cōditiōis. ¶ In aliis aut sentētiis qd suspendere hñt dñi: qd statim satis hñ suspēdat p pñditionē. et idē a pñtione cī infra decē dies est appellandū. et bec vera sunt in sentētiis qd ferunt cū cause cognitione: qd si aliter ferunt et cū appellatide et sine appel. latione hñ dñenire. C. cōmina. vel epistolas pgra. l. iterlocutio. et dñabus. ll. seq. (medio tpe) infra. r. dies a die late snie. et ita nō ē. s. s. de re iud. qd ad pñsultationē. s. ff. q. vi. bidui. in pñm. so. illi vñt ē vt dictū est. s. in pñal. gl. s. nobis vñt. si aut sempioni. pñganerit terminū nō incidit in excoicationē. arg. ff. de pñca.

¶ Itē. quia nō est contumax. et q. iñ. certum. ¶ Itē si adueniē te termino pñgato non soluit incidit in excoicationē ar. ff. s. p. ca. s. si manēte. et quia termin' vñ pñgat' cū suis accessoris. et pñt hoc facere qd excoicatio paris in iurisditiōis est quā pñgare pñt. s. de offi. dele. de causis. et ar. ff. si qd can. l. si. in pñc. ff. de ar. bi. celsus. s. de do. cum dilecti. ¶ Alii pñtadunt dīctes cū ex. coicatu pñeo qd satisfecerat i termino pñgatiōis recepte. tñ etiā quia pñgationē a pñt nō adiudice recipit cuius. f. iudicia est p. rogan di iurisditiōis. et sic ipy pñtēpñse vñ et ex cōtēptu iudicis qd ligat. tñ et qd qñ excoicatio pñt ab hñte iurisditiōis. in duo bus tñ casib' si vñ tenere. f. qñ post ap. legitimā. et qñ intolerabi. lē errorē expñsi continet. f. de sen. exco. pñt uas. l. si. si tñ pars in ter. mino reputatit sibi satisfactū. tñ non ē excoicatus: qd satisfactū est qñ admodū voluit creditor. ff. de pñgno. actio. si rem. s. oēs.

¶ Itē. quia nō est contumax. et q. iñ. certum. ¶ Itē si adueniē te termino pñgato non soluit incidit in excoicationē ar. ff. s. p. ca. s. si manēte. et quia termin' vñ pñgat' cū suis accessoris. et pñt hoc facere qd excoicatio paris in iurisditiōis est quā pñgare pñt. s. de offi. dele. de causis. et ar. ff. si qd can. l. si. in pñc. ff. de ar. bi. celsus. s. de do. cum dilecti. ¶ Alii pñtadunt dīctes cū ex. coicatu pñeo qd satisfecerat i termino pñgatiōis recepte. tñ etiā quia pñgationē a pñt nō adiudice recipit cuius. f. iudicia est p. rogan di iurisditiōis. et sic ipy pñtēpñse vñ et ex cōtēptu iudicis qd ligat. tñ et qd qñ excoicatio pñt ab hñte iurisditiōis. in duo bus tñ casib' si vñ tenere. f. qñ post ap. legitimā. et qñ intolerabi. lē errorē expñsi continet. f. de sen. exco. pñt uas. l. si. si tñ pars in ter. mino reputatit sibi satisfactū. tñ non ē excoicatus: qd satisfactū est qñ admodū voluit creditor. ff. de pñgno. actio. si rem. s. oēs.

¶ Secundo requiris. f. eo. i. qñtidiōis. s. solu. ibi (cog). s. s. offi. dele.

¶ In fit. (Deserendum). casus. Albericus conue. niebat. b. sup fundo. Albericus actor ap. pellauit ante sententiam ex infra causa. postea idem Albericus spoliavit. b. reuz fundo petito dicitur hic quod reus spoliatus poterat petere quod in dē a quo appella. tum est faciat restitui sibi dictam possessionem et quod proce. dat in causa: quia ex quo sue appellationi non detulit expolian. do aduersarium non potest se innare quin teneatur coram iudi. ce respondere a quo appellauit. s. eo. cum tencamur. s. de referri. ex parte. s. als enim non bene video quod appellatio huiusmo. di. decreta. in reo appellante habeat locum in iudicio. extra au. tem iudiciū posset habere locū sicut babes. s. de elec. bo. me. ma. vbi no. (interposita) ab actore q expoliavit reum (neglexit) expo. liando reum fundo petito: vt. s. in casu dicitur. et s. e. constitut. de referri. ex parte. s.

¶ Quis ille. (Interdicti) contra legatum ap. se. rex francie in quodam negotio in quo ipse legatus volebat procedere contra eum p. posuit quod habebat eum suspectū et appellauit ab eo. legatus autem nihilominus processit commendatur hic pro. cessus cum esset merus executor in illo negotio (possit). s. q. vi. ab excoicatore. et intellige de mero excoicatore secus si habet admi. nram cognitionem. s. de offi. dele. pastoralis. ¶ (Excederet) idem est si diminueret. C. de ex. re. iud. si vt vel si dolo aliquid facit. ff. de nego. gest. l. iñ. s. si excoicatur. vel si obiciatur excomuni. catio iudici qñs eius sentētia nō semper retractetur. s. ti. pri. ad pñandum

excoicatio
presumitur
pccasse.

¶ Penetra. bilior. adde qd pñt hoc facit. l. si post mortem. in pñc. ver. nūc em. ff. de lega. l. i. et l. inlian. ff. de cō. di. et demō. et re. fert paul. de ca. in cō. r. vñ. fci. in qñe qd verti. col. hñ. post pñm.

als omissionē psecutionis ap. rñdenns bñ: vt. ff. de in. l. 5. ff. rez
ratam hab. l. in. §. falsus. r. l. pe. §. vlt. qdam tñ dicunt q contra
fñam pcedentem appe. non possunt aliquid dicere nisi appel.
psequat infra annum. r. sic intelligit furti actio: s3 cōtra fñam
sequētē appellationē etiam post annū pōt dicere et de appella
to. s3 pñus dictū magis placet. in fñia tñ excoicationis dicunt
aliq q etiā post annū possit dici ppter appellationē pcedentē
nō tenuisse q capit effectū ex taciturnitate vel tēpore sed ex in
tentione r pñate excoicationis q nulla erit post ap. r q seculi trahit
7 executionē. f. e. pastoralis. ¶ S3 nunquid iudex qui non de
tulit appellationi in alijsq in excoicatione poterit pueniri ab
eo qui non est psecutus appellationē suā: q litē suā fecit vel q
p impen dētiā iudicauit. ar. q sic iñst. de obli. q ex qua. delict.
na. in prin. ar. q non. q culpabilis fuit q non psecutus fuit ap
pellationē ergo agere nō pōt ista actio. ff. de enictio. berēni.
§. vlt. r q nō pōt psequi cām appellationis. q annus elapsus
est: nec ea que pēdēt ex ea. f. q fecerit litem suam. vñ alia bñdī
quasi eis videatur tacite renunciāsse. f. e. sollicitudinem. ff. si
quis cauti. §. si cū. §. vlt. tñ satis credimus q ex causis pñdictis
possit conueniri r admittis condemnari pōt. in viginti pon
do auri. C. de ap. quoniam in di. (tam) appellationē. (C. Vi
gozem). s3 in isto casu si appellans non mittat procuratōrē ad
psecutionem. ap. s3 ad impetrādum lras tantum non imputa
tur ei. f. cod. interposita. §. i. r idem etiam credo de appellato
cū nō sit in culpa: q iudex appellationi non detulit. (C. Appel
lationē) bñdī id est terminū. ap. pñst. ei em pōt apponi q le
gitimo impedimēto detentus sit is qui debuit ipsam appella
tionē psequi. ff. si quis can. l. n. r p totū. ¶ Terminum) si
de termino pñro ab homine loqris illum nec vna die l3 pueni
re nec impetrādo lras nec pcedēdo in cā ap. si loqueris de ter
mino pñro a iure illū l3 puenire s3 modico id est p mēsem ab
appellato petente cōfirmationē suā: vt nō videat maliciose p
uenisse aduersariū. vt. ff. q. vi. appellatore cel. lras at impetrat
quādo cūq pōt dummo cesset malicia. f. eo. oblate appellator
autē pōt psequi qñcūq vult dummodo nō maliciose pueniat
r impetrādo lras r psequēdo ap. si oportebit citari appellatū
r estimabitur. hoc fm arbitrium iudicis.

Constitutus (Trāstulerūt.) hec trāsla
tio vtorū hodie nō admitt
teret nisi fm tenore decr. §. de ele. q. ppter in si. f. si
cēt absens i loco vñ vocari d3 r. vt ibi (quibusdā)
q non trāstulerunt votum: s3 in eum pñsentiebāt ex pñse per se: q
ex pñse cōsenserant non collata voce in epm (C. Epō) sic illi q cō
miserant vocē epō: s3 vt dicit qdam hoc spāle in legatis qui de
latere se. ap. transmittunt: s3 ptra est. f. de acc. ad petitionē. vel
die non fuisse de iure. sed q ptes nō ptradiderūt papa stat talī
instructioni. Alii dicūt q ppter moram que periculosa est in
electionibus in eis specialiter concessum est. ar. §. eo. qua frō
te. §. l. r. f. eo. oblate. §. vlt. vel potest dicere qd hic dicitur esse
ius cōe: q si appelletur ab aliquo iudice r maxime extra iudi
cium. r postea ille qui dicitur appellatus coram eodem a quo
dicitur appellatum vel coram superiore vel quocūq alio pfe
quaē ius suū sup eo de quo dicitur appellatum. r aduersarius
dicit. dñc non debes te intromittere de hoc negocio: q sup eo
appellauit ad papam. si aduersarius neget appellationē vel cō
firmet eam: s3 dicit q p eum nō transferē iuris dictio ad iudicē
appel. q nībil factum est contra appellationem. vel dicit tem
pus appellationis psequende efflurum bñ audiet huiusmodi
replicationes r pbariones super eis. ¶ Et sic erit ar. op. f. co.
ro. §. si vero nisi forte superior incepisset cognoscere: q tunc cāz
a iudice ap. attentatam nullo modo inferior tangere debet. §.
de offi. deleg. pastoralis. §. si. vbi nō. sed bis ptradidit videt li
tera vbi dicit qd intromisit se de cā ista nō vt derogaret appel
lationi sed vt causam instructam remitteret. sed dñc q bñ lega
tus iure legationis poterit cognoscere r poterat super bñf
modi pbariōes recipere. sicut quilibet alius ordinarius. r hoc
nō faciebat vt derogaret appellationi si appellatio tenebat. s3
de hoc volebat cognoscere vt dictum est an ad supiorem p ap
pellationem esset iurisdictio deuoluta: an apud se remāssisset. r
fñia sup hoc lata pñdicabit partibus nisi appellēt. ff. de iudi.
si quis es. f. eo. sollicitudinem. ¶ (Assen su) not. qd per appel
lationem extra iudicium tenet quis psequi infra annum qd
fateor verum esse computato anno a die quo fit contra appel
lationem: nam tunc incipit ap. tenere r non ante diem grau
minis currit annus. C. de pñcri. xxx. ann. l. fin. §. illud autē. r. §.
fi. r sunt hec vera nisi recedatur ab appellatiōe: vel quia appel
lans renunciet: vel qui a causa est iniusta quare appellatio ces
set. f. eo. sollicitudine. vel q ille a quo appellatur remonet gra
uamen. f. eo. cum cessante. ¶ (Ne tamē) q. d. r. f. r. non sunt
admittendi ad psequēdam appellationē tamē si volunt excipe
re non tāq appellātes audiēdi sunt. s3 nec coguntur excipe nisi
velint. r iō non excipietibus eis mādāt inquiri de sequētibz

hic in litera vel reiecta appellatione procedit papa ex officio.
(Exceptiones) ppositas s electum in decanū petētem confir
mationē. l3 litera videtur contradicere in prin. vbi dicit qd ep
cōtulit ei decanatum: ergo erat pñfirmatus. nō ergo cā ptebat
sed expone ibi cōtulit decanatum. i. ius in decanatu pēdo p
electionē quam de eo fecit. non em eligēdo pñfirmare intelli
tur. vt not. §. de elec. cum inter ca. vel dñc qd hic vocat exceptio
nes causas quas pponebant ptra electionē petēdo eam cassa
ri. sepe em hec exceptio vocatur actio. f. de accu. sup bis. vbi di
citur q tribus modis agitur de crimine. r nō. §. de postu. pla.
c. i. vel dñc qd etiam si p confirmato d3 haberi tñ excipit. nō. §.
de cā pos. cum olim (facto epī). i. iuri sibi qñto p collationē epī
(nititur) mō (pñmissis). i. cōtemptis (pñdictis). r. (trāslatiōe)
illi q cōmiserūt vices suas epō tali tenore cōmiserunt si illi. r. se
cū conuenirēt (nominationē). r. em elegerāt vel nominauerāt
alium de quo hic non fit mentio.

- 1 Juris ignorantia neminem excusat.
- 2 Rationabilis cā appellationis extra iudiciū emisse nō cassat
qd ante appellationē factū est.
- 3 Confirmationis effectus impedit p infamiam.
- 4 Confirmationis effectus non retardatur per appellationem
non iustam.
- 5 Per appellationem non suspenditur confirmatio.
- 6 Exceptioni nil aliud est q actoris vel intencionis exclusio.
- 7 Qui modū agēdi sunt post confirmationem.
- 8 Nunquid epō ante adeptam possessionem teneat petere cōfir
mationem vel ordines.

Constitutis. (Quobus.) Quidā dicūt
si se astringerēt ad duos tātum q esset cōtra formā
§. de ele. q. ppter. Tu dic tātū de duobz posset fieri
scrutinū r cōpromissum cū nō sit pñbitum. immo hic iuenit
q tātum dno de suo collegio eligant. si sit ibi dignus. l3 di. nul
lus. iñ. vel idem de alia certa ecclesia. f. de ver. sig. abbate. §. de cō
sue. cū dilectus. ¶ (Appellauerit) qñtur si post talem appel
lationē missus fuisset in possessionē ppositure cancellari. r po
stea pñunciata esset iusta appellatio an cācellarius posset recu
perare sua pñra bñficia. r maxime si essent aliā collata. Respō.
nō si talia erant pñra bñficia que habent curā animarum vel
personatus. als aut l3. f. de pñben. de multa: ar. xxi. q. si qñ tam
1 ¶ Si dicit nec ob. q nō bz pñficiam possessionē: r quia ad
huc ppter appellationē pōt cassari eius electio arg. f. de accu.
sup bis. intelligimus em qd d3 r sufficiat habere pacificā pos
sessionē de facto r si de iure nō habeat cū d iure ignorantia nemi
nē r maxime pñatos non excuset. vt. §. de tēp. or. c. vel non est.
Itē appellatio ei pdesse non pōt cum ei nō detulerit. §. eo. con
stitutis. an sit. nec em iudicis autoritas excuset. vt. f. eo. dilectis
circa si. r. §. de temp. ord. dilectis. Si autem non esset appella
tum r intrasset possessionem scōe ecclesie siue qñ intrauit mone
batur sibi l3 siue non pñora bñficia non recuperat. arg. xxi. q.
ñ. c. si quis tam. Si vero sit confirmatus tantum nec habuit
possessionē pñra bñficia retinet. xxi. dist. si qui epī. arg. con
tra. lxxi. di. placuit. Sed illud loquitur de adepto possessionē
de hoc etiam not. f. de pñben. de multa. ¶ (Alia) hoc l3 quan
do appellatur a fñia. C. de temp. ap. per hāc. ante fñiam autem
non (explicare) inter istum r hunc sequētem sez (non ergo) des
fuit totū iste textus sequēs fm q compñtū est in registro incipit
Nec appellatio quam post pñfirmationem obiecerat. confirma
tionis factum debuit impedire quoniam a maiori parte con
tra constitutionē maioris r sanioris nulla rationabili cā obie
cta vel ostensa interposita fuerat. q r decanus apponēs ratio
nabilem causam sue appellationis nec opposuit nec ostendit
2 nos ergo r. ¶ (Rationabilē) r idē ē si rationabilē cām
appellationis expñssisset. nam rōnabilis cā appellationis emis
se extra iudicium non cassat qd factum est ante appellationes
Nec impedit eius executionem vel effectum sicut hic erat qd
confirmatio hec de qua hic loquitur fuit facta sine solēni cāe co
gnitione. qd factū t3. §. eo. c. pñ. l3 melius ēēt si sit factum cum
causae cognitione. Secus autē est in appellatione emissa in iudi
cio: q illa suspendit fñiam r effectum eius. ff. ad turpil. l. i. in
fin. r. §. de offi. deleg. c. pastoralis. §. pñtea. Item secus in his
que sunt post appellationem q illa bene impedit appellatio
nem ē extra iudiciū emissam. §. e. ad audiētiam. nisi sint alia
q sequuntur et bis q pcedūt appellationē sicut est hic. Nam si
cū appellatio non impedit pcedēti: sic nec ex eis sequētiā vñ
de ex quo confirmatio pcessit appellationē appellatio non d3
3 impedire effectum confirmationis. ¶ Et intelligo vera ni
si infamia ēēt: q tunc bñ impediretur effectus confirmationis
f. de accu. accedēs. r nō. §. de cā pos. r pñne. cum olim. Alii di
cunt vt nō. in gl. q incipit q appellatio. fatemur tñ qd talis ap
pellatio negotium huius pñfirmationis trāffert ad supiorem.
aliq dicunt r nō improbabili q pñfirmatiōe facta etiā in forma
iudici

indiciū nō valet appellatio. nec est ei deferendum nisi assignet in
stanciam appellatiōis. ar. op. hic et melius in additione hic
posita quā extraxim⁹ de registro. et ar. f. de his q̄ sunt a ma. par.
ca. c. i. Si autē rōnabile eam subiciat suspēdet effectum p̄firma-
tiōis p̄cedētis. et p̄ hīs nullū sortiet effectū vt hic colligit. ar. a
hūo sensu. Si autē appelleret a p̄firmatione extra iudiciū iā scā
nullo mō suspēdit p̄firmatio nec effect⁹ ei⁹ qd ex eo p̄batur qz
nō dī p̄firmationē non tenere vt pleni⁹ in gl. nō. q̄ incipit q̄ ē
et. ver. talis. verūm appellatio v̄t et extra iudiciū facta. et in
p̄cedenti granamine ad hoc q̄ negociū trāsserat ad supiorē b̄
mō q̄ nullus inder oī dīnari⁹ poterit se intromittere de nego-
cio sup quo appellatiū est. nisi inder appellatiōis. nisi renūciat
appellatiōi tacite vel exp̄sse. s. d. ele. statum⁹. appellatio em̄
extra iudiciū p̄p̄se fit a granamine futuro. s. e. p̄sultat. j. r. f. h.
f. e. ad audiētiā. s. c. p̄ri. f. e. bone me. In his em̄ oībus tñ a fu-
turo vel instāti granamine appellat⁹ et non a p̄terito. ¶ So-
cus autē est in iudiciis vbi nō appellat nisi a p̄terito granamine
f. e. vt debitus appellatio autē s̄ qua loquitur hic q̄ fuit facta p̄fir-
matiōe scā in forma iudiciū sicut in lsa apparet. id nō fuit ad-
missa qz nulla instā cā fuit admixta appellatiōi. ¶ Cōfirma-
tiōis effectū qz appellatio nō fuit instā. et id nō retardaret cō-
firmatiōis effect⁹. Si autē est instā bñ retardaret. et si p̄cederet
ultra renocaret hoc ipso qd factū est postq̄ trāslatum eēt nego-
ciū ad supiorē p̄ appellatiōē. f. e. vt nostrū. et de acc. accedēs. s.
e. bone me. Si autē possessionē haberet an app. p̄pter appella-
tiōē nō omitteret cōmodo possessionē vti. s. si post p̄baret cōz
appellatiōis fructus restitueret. C. de rei vendi. si fun. C. ere-
di. v. e. p̄g. impe. nō pos. l. i. ¶ Item credim⁹ qd nō esset au-
diētiā ap. si appellaret tñ ne inueneret. qz cōfirmatio nō sus-
pēdit p̄ appellatiōē. ergo in oībus dī sum effectū consequi-
t⁹ appellatiōē est a granamine qd fit in p̄firmatione. vel potius
ab ipsa p̄firmatiōe qd postq̄ est sic appellatiōe suspēsa. ff. ad tur-
pil. l. i. in fi. et p̄ hīs oīa alia suspēderent. et sic intelligit. f. e. ad
nostrū. et repete qd nō. s. d. cā pos. cum olim. plus plz qd dī in gl.
q̄ incipit. et idem est. ¶ Effectū qui est administratio. dīc vt
dirim⁹. s. de cā pos. cū olim. talis est qd. vacatē p̄bēda in ecclia
parisiē. Intellet capm q̄ ep̄s volebat eā p̄ferre. a. parisiē. tūc
capm cōparuit corā ep̄o dīcēs. iste quē vultis facere canonicū
parisiē. est illegitimus et homicida. et hoc volumus incōtinē-
ti p̄obare coram vobis. vnde supplicamus qd talem hominē
non aggregetis nostro collegio. et si contra feceritis appella-
mus. ep̄s tñ nihilominus dedit ei p̄bēdam et stallum in choro.
et locum in caplo in signum possessionis. q̄rit an teneat talis pui-
sio. et an canonic⁹ et alii debeant eum habere p̄ canonico et sibi
de iuribus canonicalibus rñdere. So. si appellatio est interpo-
sita ex p̄dictis causis v̄t alius legitimis dūm oblatit se eas
p̄baturum et si ita vere cōperit q̄ puiisio postfacta non valet
immo plus videtur qd idē est et si corā ep̄o nō obtulerit se p̄ba-
turum et ex hoc est qd nō obstat talis puiisio q̄ nulla est ipso iu-
ri t̄z puiisio facta ab alijs ad quos deuoluit p̄as eligēdi. vt ha-
bes exp̄sse. s. de elec. bo. me. ma. et. c. auditis et in isto casu male
facit ep̄s si faciat sibi responderi de iuribus canonicalibus et
impediēdus est effectus talis puiisiois et p̄firmationis cum
nulla sit puiisio facta ab eo. et si cum supiore agatur qd faciat
ei respōdere sicut canonico. et excipiat q̄tra eum cum nō teneat
p̄missio de eo facta post talē appellatiōē p̄bata appellatiōe
in veritate causarum absoluent rei cum p̄ hoc puiisio facta ap-
pareat esse nulla. illud autē non sufficeret ad absolutionē coruz
si p̄baretur q̄ agit cā sup statu eius aliqñ an sit illegitimus v̄t
homicida. et an puiisio eius teneat vel nō. immo hoc nō obstat
tē nisi opponat et p̄bēt sicut supra dirimus qd enabatur ad re-
spondēdum sibi sicut canonico cum interim habēdus sit p̄o
canonico. qz puiisio h̄z v̄m nō tñ electōis. sed et p̄firmationis
et p̄firmatio qd tū tolerat etiā lite pend. obediendum est ei. v̄m.
q. iij. nōne. s. d. elec. trāsmitta. et lit. pen. nihil innotandum est
v̄t. qd. i. qz res nec obstat. ff. de excep. l. fundum. et l. fundi. qz sicut
ibi dicit. idē non admittatur ad vendicandum fundum et ser-
uitutē petēdam eidē fundo. Ita hic non dī iste canonic⁹ dum
impugnatur status eius admitti ad petēdum qd sibi sicut cano-
nico rñdeatur. Rñdeo q̄ ibi loquitur qñ idē agebat ad v̄trūq̄
hic autē iste canonic⁹ non petit canonicatum. qz p̄puiisioē ep̄i
eum h̄z. sed agitur de hoc contra eum vt dicit non valere. et tūc
non prohibetur agere vt sibi respondeant tanq̄ canonico. fate-
mur tamē qd illi qui debent ei respondere de iuribus canonica-
libus bñ faciunt si sciunt veras cās appellatiōum si ei non re-
spondeant. arg. f. e. dilectus nisi cogantur. vt nō. f. de sen. ex-
com. inquisitionis. ¶ Si autem nulla appellatio. sed q̄tra-
dictio p̄cesserit puiisioē vel etiam si p̄cesserit appellatio sine
causa sicut causa subesset. vel etiam cum cā. sed non erat vera
cā appellatiōis. tūc ep̄s p̄pter talem contradiciōē vel ap-
pellatiōes non dī dimittere quin prouideat et sibi faciat tan-
q̄ canonico rñderi et nō impediatur effectus sue confirmatiōis

vt hic immo plus est. qz si post tales puiisioē fiet electio ab his
ad quos ex hac cā deuoluitur potestas eligēdi. nō valet hec se-
cūda electio p̄pter hāc solam cām. qz est scā post aliā q̄ erat ali-
qua. h̄z p̄mā electionē cassari contingat p̄pter aliquam cām.
vt exp̄sse habet. s. de electioni. consideram⁹. vbi nō. ¶ Et
contra. f. e. vt nostram soln. ibi et supra de cā pos. et p̄p̄se. cū
olim. ¶ Hoc tamen bene fatemur qz si episcopus per stalluz
choz et locum capituli vel alio legitimo modo dedit ei posses-
sionē canonicatus qz descendēdus est in possessione sua quous-
qz cōstet de sua appellatiōe et de veritate causarum. f. de instit.
cum venissent. sed postq̄ cōstitit de eis coget omnia restituere
que perceperit. f. e. bone me. ¶ Et sic. qz tunc primo incipit cō-
stare qz possessio supra data fuit iniusta. tamē hic nō. qz postq̄
superior incipit cognoscere de appellatiōe ep̄s vel alius nō po-
terat dare dicte p̄bēde possessionē. nec tenet datio nec defendē-
dus est in tali possessione. licet si data esset possessio post appel-
lationē anteq̄ superior incipit cognoscere defendēdus eēt in
possiōe. s. postq̄ superior incipit cognoscere nō habet se intro-
mittere inferior. quia iam ad superiorē videtur negocium re-
uocari. et qz plus valet reuocatio q̄ appellatio. f. e. vt nostrū.
Item dicimus qz a principio qñ iste episcopus volebat pos-
sionē dare canonico si appellasset capitulū. si ep̄s nihilomi-
nus dedisset tamē tuendus est in possessione quousqz constat
de p̄ia appellatiōe et veritate causarū. qz hec appellatio est ex-
tra iudiciū. secus autē si in forma iudiciū p̄cederetur. ¶ In
modum s̄z quare non potius admittitur ad excipiendū q̄ ad
accusandū. vel ad denunciandū. s. de iur. iur. quēadmodum. ff.
de sup. l. i. dicit quidā hoc cōtingere p̄pter p̄sumptionē mali-
cie q̄ erat ex p̄te decani. arg. s. de rest. spo. literas. et qz odiose
sunt accusationes et cum maiori difficultate p̄sequitur accu-
sationes. qz oneratur in tabellione. ff. q. v̄ij. s. v̄l. et q. iij. c. i. et. n.
¶ Et facilius repellitur a denunciando vt si nō admonuit et
si nō ex charitate p̄cedit. ff. q. i. si peccauerit. et q. v̄ij. accusatio.
tu dic qz cum exceptio non sit aliud q̄ actoris vel intētiōis ex-
clusio. ff. de excep. s. i. et. ff. et hoc cum tā p̄ accusationē cōsecutus
sit suā intētiōē nō est cōtra qz datur exceptio. arg. opt. f. e. pa-
storalis. s. v̄l. que non datur nisi circa accusationē vel intē-
tiōē. ff. de excep. l. i. sed nec appellatiōē p̄sequēdo p̄t aliam
p̄sequi causam nisi que expressa est. et h̄z cōstetamur sniam con-
firmationis diffinitiuā. et ideo videt qd posset p̄sequi nō solus
cās expressas sed alias. C. de temp. appel. per hanc. ¶ Illud
tñ intelligimus habere locum vbi ordinē iudiciario seruato su-
per confirmatione pronunciant. sed si summam cognoscere
nec tunc p̄t dici diffinitiuā snia sed p̄ceptum vel factum. et in
hoc casu necesse est causam exprimere. f. e. vt debitus. s. dices
eum nondum lata sit snia sup appllone et adhuc sit in petēdo
cōfirmationē quare nō interim admittitur excipiendo contra
eum. Rñ. qd excipiendo nō admittitur. qz si vellet omittere ap-
pellationē statim trāsseret p̄ceptum vel factum cōfirmationis.
in rem iud. Si autē v̄trūq̄ p̄sequi vellet non posset cum se non
patiantur. qz fieret p̄iudicium confirmato qui dicit suam cōfir-
mationē tenere. et ideo non haberet locum exceptio vel dic qd
notorium iuris erat qd appellatio ex p̄dicta cā emissa nō tene-
bat. vnde non p̄t dici qd in pendenti esset cā appellatiōis.
vel dic qd cōfirmatio extra iudiciū facta p̄teru alicuius ap-
pellatiōis sequentis non suspēditur. vt not. in glo. idem est
¶ In modum nō. post p̄firmationē non sunt alij modi agē-
di nisi accusando vel denunciando. nec est modicum p̄pter diffi-
cultates accusationis. quas habet. ff. qd. v̄ij. per totum. et qd.
v̄ij. si quis. q̄rēdus. et q̄ in multis alijs iuribus inueniunt. et p̄-
pter modicas penas denūciationis. vt nō. f. de despon. impu-
ad dissoluendū. granius em̄ eēt ei si p̄cederet contra electum et
confirmatum fm omnes quos nō. s. de ele. dudū. et hoc est ve-
rum qz non p̄t agi nisi his duobus modis nisi aliquid resta-
ret agēdū puta p̄secratio vel ordinatio. tūc em̄ bñ ageret exci-
piendo. f. de accu. sup his. s. de ele. cum dilecti. ¶ Sed tamē v̄t
qd etiam tunc non debeat impleri effectus p̄firmationis. f. qd
non habeat pacificam possessionē. s. si talis eēt persona confir-
mata que consecrationē vel ordinationem requireret. et ipse in-
terim anteq̄ possessionem haberet consecrationē vel ordinem
peteret bene admitteretur excipiens contra eum. et hoc ea ratio-
ne est. qz exceptio admittitur non solum contra confirmationē
sed etiam contra p̄secrationē. v̄t. vi. illud. f. de accu. sup his.
¶ Item qz videtur renunciare bñficio quod h̄z ne quis inte-
rim possit eum accusare petēdo ordines vel consecrationem.
¶ Et qz durior eēt aduersarius post p̄secrationem q̄ an. vel
ordinationē quā an. qz difficilior deponit iam p̄motus q̄ p̄-
monēdus vt. s. de renū. nisi cum p̄ridē. s. p̄sona. s. d. temp. ordi.
ex tenore. sed si non petēte electo ordines vel p̄secrationem. sed
sic vult manere quousqz pacificam possessionē nanciscatur nō
v̄t alijs excipiens v̄t accusans et cum admittēdus vt h̄. ¶ Et
si obsecratur qz p̄terere ordinationē vel p̄secrationē. vt. s. de

Innocen. super secundo Decreta.

elec. cum in cunctis. et de tras. epi. c. h. s. neq. et id est enim excipit
possit ac si peteret. **¶** Rudeo non est verum quod cogat vel teneat
tur petere confirmationem vel ordines nisi primo adeptus fuerit
possessionem pacificam. ar. xxi. vi. de epis. aut. et c. seq. alii tamen dicunt
num. i. ex quo confirmatus est tenetur petere ordines. et psecra
tionem. et videntur iustissime moneri: quia cum episcopus non propter
temporalia sed propter deum et curam animarum sit recipiendus. ut in primi
tina ecclesia faciebatur quia nihil habebant. xii. q. i. c. h. et c. futu
ram. et c. videretur. vii. q. i. sciendum. et c. se. **¶** Ergo propter usur
pationem temporalium non debet dimitti quod ordines et psecrationes
recipiat. et per hunc modum eos poterit excipere. nec obstat ista decret.
ubi nullos ordines petebat nec ratione dignitatis petere teneba
tur vel dicitur quod hi prohibentur. et est directio accusando. pcedere
hunc electum vel confirmatum quod ipsi soli erant qui impediebant quominus
adipisceretur possessionem pacificam. et id est si ordines peteret nec ex
cipiendo nec accusando admitteretur: ut h. s. si alii impediret ei
pacificam possessionem tunc bene admitteretur confirmatum et si non habet
pacificam possessionem excipiendo si adhuc restaret vel psecratio vel or
dinum susceptio et forte directa accusatio: quia non est hic expolita
tue sed non sit admissus: ut no. s. d. ca. pos. cum olim. tamen quidam in
hoc ultimo casu contradicunt.

¶ parte. **¶** Vel tamen id dicitur tui. quia si potest suos
iudices) hic vel quod iusta sit appellatio eo ipso quod loci
non tutus assignat: et si non petit locum securum sed in
der cum sibi offerre de.

¶ Ignificavit. **¶** (Sigilli) pro hoc sigillum
putatum est: non potest quis constitui procurator. secus
si adesset alterius sigillum et notum. C. de testa. si
vnius et maxime si sigillat aliud sigillum non haberet (earum). s.
de referi. ex parte olim. et c. de proba. licet. ff. de condi. et dem. d.
falsa. (appellatum) et etiam sub sit veritas allegatarum causa
rum vel alterius ipsarum. nam alias appellare iusta causa as
signata nec eam se offerat pbaturum non sufficit. f. eo. interpo
sita. et dicit ibi.

¶ Ignificantibus. **¶** Decr. posita
est. s. de libelli
oblato. c. h.

Terminus qui pignit appellatibus triplex est.

¶ Insinuatione. **¶** Index. f. coram quo
ca agebatur (aduo)
catus) non dicitur quod hec sit appellatio nisi sufficiat
immo habet. s. de offi. iud. c. j. (legitimas). h. q.

vi. anteriorum. **¶** (Legitimas) triplex est terminus qui pignitur
appellatibus. Primus ad iter arripendum. s. e. puenit. Secus
ad repitandum se pape. s. eo. psonas significavit. Tertius est
ad terminandum cum appel. s. e. cum sit ro. et h. terminus tamen a le
ge et non ab homine pignitur: ut h. Terminus autem de quo h. d. f. q. re
deat a psecutione non a lege imponitur nec ab homine imponi potest.
(Ad terminum). f. quousque vii. mens tamen superest de anno.
quia pignitur terminus et a iudice scilicet non valebit super executio sine
spectato) et male: ut no. s. e. sepe (madamus) vel quod non debe
ret alius cum committere iudex. s. coram pignitur iudicibus) debet p
tes remittere. f. e. ut debitus. rii. hoc est de spali gra. vel dic hoc
et de mero iure quia licet impetrantur ante tempus appellatiois pignitur
quod est et notoriam ex actis qui inspicere et ex eis pcedere potest iudex ap
pellationis et parte absente.

Admittitur generalis appellatio.

Quamvis ecclesia sit alieni monasterii daf tamen episcopo cathedrali
et etiam alii census.

Verisimilis causa dicitur: que probabilis.

An sit idem ex iusta causa appellare et ex verisimili.

¶ Oneme. **¶** (Quis) Not. f. gualé appellatio
ne admitti. arg. s. s. e. c. ii. et c. eo
sulu sit hic l. s. e. t. vaga quo ad molestatores erat
tamen determinata quo ad ecclesias d. q. agebat et ibi d. b
no. (eiecerunt) vii. petebat reduci in statu in quo fuerat tpe ap
pellatiois emisse. et fructus medietatis sibi restitui non habito re
spectu molestatoris vel molestatiois. Ma et molestare est d. et co
tra eius appellationem facere non tamen quod expoliant: sed et si contra
eius voluntatem eam t. nec est hoc s. id quod no. f. de bis qui si. a ma.
par. ca. c. i. f. q. appellat extra iudicium non tamen d. p. bare cam ap.
iusta: sed et vera: quia et hic non fuit restitutus nisi ad ea que pba
nit se possedisse tempore emisse appellationis. probavit ergo
veram causam appellatiois. f. se possedisse. et postea ea que pos
sidebat tempore appellatiois ad archidiacono puenisse et per eum
molestatum fuisse. et causa appellatiois nulla erat alia hic nisi non
molestes me super custodia ecclesie nec debet me molestare: quia
ego sum in possessione eius pacifica et paratus sum stare iuri.
Et hoc magis approbo quam quod dicitur in glo. probabilem (ar
chi). ad quod devenit ista ecclesia dicti laici nomine dicti archi.

cum ceciderunt (vel mandato) hic procurator non bene respon
dit: quia eius responsio sit de proprietate que licet pertineat ad
archi. non tamen potest impedire quin debeat restitui posses
sio in eo statu in quo fuit tempore appellatiois emisse quod ab
bas seti ang. petebat (de iure cdi). l. iij. dist. si imple. **¶** Et si
fuerint) d. diceret se vsum fuisse non tamen probavit. sed si pro
basset se vsum non tamen probabat se possedisse tempore quo ab
bas primo intrauit. Ma tunc forte licuisset archi. vim vi repelle
re. s. de restit. spo. olim. C. unde vi. l. j. et non obstat appellatio
(possedit) archi. h. pcept. non sequitur propter hoc quod eccle
sia fuerit sua. vel quod eius nomine possideretur. Ma l. ecclesia sit ali
cuius monasterii: tamen datur cathedrali cum episcopo et etiam
alii census. f. de dona. pa. (verisimilibus) vide que not. s. de ma
io. et obe. dilecti. et c. eo. ti. constitutio. **¶** Et verisimilibus) p
babilis cam dicitur iusta. verisimile dicimus que a iure appro
batur. et que de iure obtinet. unde et verisimile est quod si fecit quod
quod ius alius facere pcept. quod bene fecit verbigratia hic appella
uit abbas ne quis eum molestarer sup possessione ecclesie eius de
que de suo patronatu erat causa probabili assignata bac. f. cu ego
sim in quasi possessione custodiendi ecclesias meas que est be
ne verisimile. f. de iure approbata verisimile et probabile est quod
ex quo monasterii est ecclesia quod habeat ibi custodiam tempore
litu sicut eis rationem reddi d. rvi. q. ii. c. h. f. de cap. mo. c. i. et j.
de pini. cum et plantare. s. in ecclesiis. bene facit ad hanc de
cre. f. eo. dilectis. Nec credimus quod talis appellatio ille qui
esset in possessione d. retardari uti possessione sua ar. f. d. iure
pa. p. sultatio. C. debi. vendi. pi. l. j. nec tradidit bec decret. quia
archi. non possidebat. vel ad minus incertum erat eum pos
sidere cum abbas negaret quod de facto tunc possessioni. incidebat
C. quibus ad li. p. no. l. j. l. iij. vii. cu negaret et appellaret et pba
bili et verisimili causa antequam pbet aliquid reducere est in statu quo
erat tempore appellatiois. nec est contra in elec. ubi videtur
quod si appellaretur ex probabili et verisimili causa non tamen reducitur
ad statum tempus appellatiois nisi et causa probaretur. s. de elec. cum
inter ea. **¶** Sed certe non est contra quia non est verisimile nec
in iure dicitur quod quis morbo caduco laboret. et no. quod iste tene
tur prosequi appellationem hac infra an. ex quo factum est co
tra appellationem. s. eo. constitutus. ubi de hoc. **¶** Sed qures
si quis appellaret ne vendas talem rem quod sua est. et causa ista pro
babilis est. ergo si vendas ante omnia rescindenda est venditio
ut reducatur in statu appellatiois emisse. quod falsum est. C. de
rei ve. si fundus. sed rii. quia non est verisimilis bec causa a iure p
bata sicut est illa de qua loquitur in hac decre. et f. eo. dilectus
ibi enim constabat rem non esse appellatis siue denunciatis. nec
credendum erat hoc p se asserti. ar. ff. de interro. ac. l. de etate. s.
j. hic enim constabat eum esse patronum nec ps archi. hoc vult
batur. et ita verisimiliter erat quod haberet custodiam. **¶** Sed vi
ces nonne appellatione hoc idem consequitur fuisse monasterium
p interdictum unde vi. rii. deo quod non. quia in interdicto opor
tuit monasterium probasse possessionem et spoliationem factam p
eum contra quem egit. s. de restit. spo. cum ad sedem. sed hic. f.
quando petit reduci in statum pristinum in quo erat tpe appel
lationis sufficit ei pbare dummodo quod tpe appella. rem detinebat
etiam si nihil de expoliatione pbet. nec impedit restitorem ex
poliatio a quocumque facta: nec et nocet ad quocumque possessio pue
nerit fm quod hic satis expresse p. **¶** Sed oppones. nonne idem
vicendum esset et si non ex verisimili causa appellaret: sed ex causa ius
ta verbigratia si diceret monasterium. cum igitur ego sim in
possessione custodie huius ecclesie appellone quod ne molestet. na
hec causa appellatiois ubi non sit metio quod ecclesia sit de patrona
tu monasterii et si iusta causa habeat tamen non est verisimilis: quia
potius deberet ratione custodie ad archi. pertinere. l. iij. dist. si in
plebibus. f. de instit. cum venissent. **¶** Rudeo non est idem
ubi appellatur ex verisimili causa iusta. et ubi ex iusta causa: quia ubi
quis petit reduci in statum in quo erat tpe appellatiois
sed non verisimile est si illam rem tunc ille ad quem ius illud perti
net de iure cdi p hanc petitionem non ledat. l. p. p. tpe app.
detinebat nisi iusta possessionem pbet non auferet ab eo quod possi
det ius quod ad eum de iure pertinet ut restitatur priori et est ro
quia cum petit appellat se reduci in statum in quo erat tpe ap
pellationis. non est hoc possessorum iudicium in quo nihil aliud
in gra. nisi de possessione immo et iquirere de proprietate iuris. f.
ad quem spectat de iure unde debet admitti pbationes hu
iusmodi possidetis modo siue sint de iure. ut in archi. ad quos
pertinet de iure custodia ecclesiarum: siue de facto. ut si vellet pro
bare spalem possessionem sup custodia ecclesie de qua agitur: id quod si
ille qui non possidet nec de iure nec de facto pbaverit quod custodia ad
eum pertineat obtinebit. na cu de possessione et proprietate liceat tri
et quantum sit pferat pbatio sup proprietate. s. de ca. pos. cum ecclesia
vulnerana. **¶** Alii dicunt quod l. verum sit quod non fiat restitutio
illius articuli qui ad non possidetem de iure cdi pertinet tamen si d. sed
p testes probare velit. vel p suctudine vel spalem possessionem in hoc
casu non

et a non sunt pbatides eius recipiendi: sed est huiusmodi facienda. rō
dignitatis est: qz ibi est notoriū in iuris hic nō. Et nō. diligē
ter qd dicit qd p hūc modū agēdi nō sit restō: s; si ageret iter dicto
fieret restō: qz ibi de sola possessōe loquit. si vero alius teneret
ad quem illud ius de iure nō spectat bñ cogere restitueret pūo
ri possessōi ppter vim appellatiōis que inbet oīa in priorē sta
tum reponi qd intelligēdū v; vbi pro actore facit tñ possessio
habita aī appellatiōem: et pro reo facit possessio mō habita
et ius cōfessōis hūc plurimū vtiliaz veritati et intellectui decr.
pōnēt. tñ facilius pōt ptere intellectus hūc decr. vt ibi dī
cas qd hic archi. teneb at restitueret: qz sciēter recepit rē a spolia
tore. s. de rest. spo. sepe. s. d. ind. qz. v; qd mādanit fieri expolia
tione vel ratā habuit. s. d. rest. spo. cū ad sedē. ff. de vi et vi ar. l.
j. s. de iessē vel die qd sicut lit. pe. oīa qd dolo vel als male fuit a
ptib; pūct ad officiū iudicis vt ea corrigat. ff. d. edil. edic. edi
les. s. sciēdū. ff. d. aq. plu. ar. l. iter. s. officiū. ff. de fur. l. n. et de res
ven. qd petitorio. sic et si appellatiōe pen. aliqd dolo se agat a p
tibus ad officiū iudicis pūct vt illud in pristinū statum resor
met. nā appellatiōe pen. nībil innouādū est etiam a parte. j.
co. c. dilectus. et hac ratione ex officiū suo hic papa in pristinū
statum reformauit qd p archi. inuenit pcurat fraudulēter: s;
p his nō cōpeteret interdictus sic sentētiānt papa assignādos
fructus ad cōseruādū p ecclesia: nō ad cōseruādū in suos vsus
vt nō. s. de elec. dudum rō.

Dilecti (In eos) r. j. e. l. s. p. uocati quo ad hoc
vt ptra eos pcedi non possit. de hoc
nō. s. e. vt debitis.

- 1 Appellatio t3 bodie siue grauiamē in iure sit expōsus siue nō
dum tamē sit pbabile.
- 2 In psecutione appellatiōis tam excoīcatus qd nō excoīcatus
est audiendus.
- 3 Non potest epus in rebus que non sunt sue iurisdictionis di
cere ius.
- 4 Non v3 excoīcatus priuari bonis ecclesie.

Pastoralis officij (A iure) i. qd nō ē
a grauiamine. j. e.
vt debitis. vel cōminatiōe vt. j. co. cum cessante.
sunt tñ alij casus expōsi a iure. s. de rest. spo. ex cō
questione. s. eo. c. significantibus. r. c. postremo. r. c. ex parte.
s. eo. nonit. et de offi. dele. sup. qd nū in fi. cū off. s. de test. signifi
cauerūt. (C Grauiatus) nō in hoc tñ qd appellatiōe iusta nō
admitit. sed qd post appellatiōe siue repudiata siue receptam
aliquid fecit contra appellatē (emendari) etiam si iudex non
admittat vel deferat appellatiōi: qd hoc obesse non debet. j.
qd. vj. appellatiōe. (C Emendari) per iudicem appellatiō
nō quādo appellatum est a diffinitina sententia et nō a grana
mine. et sic hoc decr. innuit differentiam inter frustratoriā
appellatiōem cui nūq; est deferendum. et appellatiōem que
est a iure concessa: et hūc semper est deferendum et appellatiō
nem mediā que est quando quis grauetur: sed tamen non
est a iure expōso concessa vt quando dilatiōes dantur. sed
vel breues vel nō tot quot sufficiant. et in hoc casu nō deferē ap
pellatiōi quando est in literis appellatiōe remota. Sed ta
men quando appellabitur a diffinitina sententia iudex ap
pellatiōis reuocabit hēc grauiamina. C. de iur. iuran. genera
liter. et not. s. quod met. causa. cap. fin. et hoc dicit finis hūius
rñi. sed hodie remota est hēc decr. j. co. vt debitis vbi dicitur
qd ab omni grauiamine: s; appellare etiā non expōso in iure
(in eo) pūta: quia iusta de causa appellauit. (C Denunciare
pōt) hoc pōt facere ordinarius appellatus etiā qui non excoī
cavit ad cuius officiū pūct net facere euitari excoīcatus si
sunt excoīcatus ante appellatiōe. xl. q. iij. cūre. s; delegat
cum expirauit per appellatiōe eius iurisditio hoc facere non
pōt. vel v3. s. de offi. dele. pastoralis. s. pterea. itē non videtur
qd ille pro quo fuit excoīcatus sit audiendus appellans si iu
der appellatus mādet etiā dē excoīcatum nō denūciā dum qūis
male faciat: qz non interest eius pro quo excoīcatus est qd de
nūciatur: cū certum sit qd hic excoīcatus nō est cogēdus. pē. ap.
nec ēt cōsulēdus vt soluat nisi debitiū recognosceret. arg. h. q.
vj. non solēt. (C Itē ita audiēdus est excoīcat' in psecutione
appellatiōis sicut non excoīcatus. s. de excep. significauerunt
Itē denunciatiōi facit ad rem cum per ipsam excoīcatus am
pli' nō liget. vt sequitur. apparet ergo qd nullo mō sua staret
Si autē pēpietur per iudicē qui excoīcavit iudici ordinario
vel cuiusq; alij prelato qd denunciaret eum ab eo qui appellauit
excoīcatum nō v3 ei obtemperare. et si ob hoc feratur in eū ali
qua infā non t3: qz est a non suo iudice lata: sed securus est ei
appellare: non qd per appellatiōe suā renocet iurisditio
iudicis in causa sibi commissā: sed nec ptra eū pcedat. (C Sed
quid si pro manifesta offensa dicitur excoīcatus: et iudex appel
latiōis mandat denunciari: nunquid tunc tenebit ap
pellatiō aduersarij appellantis ne pbibeatur denunciare ar.

qd sic. quia appellatio non tenet. s. eod. cum sit. r. c. proposuit.
Item qz penden. questione de iurisdictione scilicet qz dici
tur non tenere appellatio de principali questione non debet
se intromittere iudex ap. nisi inq; pararetur sibi impedimē
tum si postea constaret suam iurisdictionē: vt si superior pcede
ret in cognitionē eiusdem cause. (C Subtrahuntur) idē cre
dimus si tantum ab officio suspendantur: qz vbiq; officia
et beneficia sibi denegabuntur. vñ. q. j. si quis presbyter. vñ. qd. iij.
si epus forte. lxxij. di. eos si quis sa. secus crederem si ēt suspen
sus beneficio vel ingressu ecclesie alicuius specialiter. nam l3
rōne persone possit vnus epus cōdemnare clericum in bñficio
quod est sue iurisdictionis: tamē in alijs rebus que nō sunt sue
iurisdictionis non pōt dīcere ius. arg. ff. de re iudi. a vno pio.
j. rñ. et melius. ff. de bo. auto. iud. pof. cum vnus. s. is q. r. ff. de
iud. l. si duobus iudicibus. nisi per consequētia sicut ē in suspē
so ab officio cui sit pūdictum in beneficio quod annerum ē ei:
vt dictum ē: sed et tūc vt denegēt bñficio. necessarium est pce
ptum superioris iudicis: vt nō. j. de concess. ptebē. vñ. eccl. nō vac.
c. cum nostris. (C Subtrahunt. sec' si primo appellasset. nam
tunc non credimus qd posset denunciari excoīcatus. arg. j. de
sen. exco. per tuas. nec etiam beneficia sibi subtrahi debēt. cum
ipse se non debeat gerere pro excoīcato. et ministri pbedarum
tanq; mercenarij et ministri pnt ei cōdicare. xl. qd. iij. qñ. j. de
sen. exco. inter. (C Alh tamē aliter dicit qd est certum qd post
absolutiōe fructus medij tēporis poterit repetere. h. q. v. su
per cam. r. j. de concess. pben. vel eccl. non vacan. qz dī. et hoc si
fuerit iniuste excoīcatus. secus autem si iuste arg. C. de remi
li. cum allegatis. (C S3 dices et si ipse nō teneat se gerere pro
excoīcato. alh tñ debet vitare eum. qd ergo hēbit pbedā rñ
deo v3 vitari tanq; excoīcatus in cōione. s; spoliari nō v3 hīs
quorum possessiōe erat: vnde forte si interesset diuini officij
in ecclesia quam possidebat cum non debeat spoliari pē. ap. cñ
ei non v3. et alij canonici pnt sine culpa secum celebrare. j. e. di
lectis. tamē si spoliaret pbedā et alijs rebus et peteret restōne
repelleretur. j. de sentē. exco. per tuas bodie tñ nō vitatur extra
iudicium. j. de sentē. exco. solet.

- 1 Jurisditio alicuius si in principali suspenditur et in accesso
rio dicitur suspensa.
- 2 Non debet audiri epus appellans ne absolatur excommunicatus
ab ipso.
- 3 Licet extra iudiciū denunciare et notificare crimina cuiuscūq; vñ
mō possit approbare et vide in nu. 4.
- 5 Renunciāns appellatiōi videt ēt renūciare grauiamini.

Sollicitudinem (C Post appellatiō
nē) hoc ipso qd cōque
rationis sniam pūlgauit in eū. op3 qd de appella
tione cognoscat. et ita appellatiōi renūciat. et erat cā dubitatio
nis: qz cñ excoīcatio sit noua iniuria videbat qd apud quemlibet
iudicē posset de ea deponi querela appellatiōe salua remanēte
ar. ff. de excep. rei iu. si sit mater. s. eo. sed secus est: qz si sit no
ua iniuria tamē pendet ex prior. nec potest de ea sufficienter
cognosci nisi cognoscatur de ap. et petēs hoc nō ab archiepo: s;
a papa iuste petere poterat absolutiōe ad cautelam. j. de sen.
exco. per tuas. Item iuste petit sniam excoīcationsis pro
nunciari nullam. s. de offi. dele. cum contingat. et cassari quic
qd factum est post appellatiōe. j. e. cum cā. ab archiepo ēt bñ
pōt petere absolutiōe p simplici qrimoniā. et procedere pū
qd hēs. s. de of. ordi. ad reprimēdā. et sic renūciat appellatiō
ni vt hic in fi. loqtur (de bis). s. de excoīcatione (de alijs). s. de
excoīcatione (in quo casu). s. qñ ptestatur qd appellatiōi non
renūciat. (C Ad appellatiōis bñficiū). s. eo. qua frōte. s.
j. s. sol. si appellat epus ne absolatur excoīcatus volēs satisfac
re non valet appellatiō: vt ibi: sed si appellat ab archiepiscopo
qz cognoscat de iniusta excoīcationsis: siue de nullitate excoī
cationsis et appellatiō que ex solius pape cognitione depēdet
cum hic possit cum archieps punire si in aliquo inordinate p
cedat. vt. j. de sen. exco. sacro licite appellare potest: vt hic olim
etiā sine grauiamine. hodie autē non sine grauiamine. j. e. vt de
bitus: s; hoc ipso qd cognoscat si appellās vult appellatiōi re
nūciare: vt h in fi. vñ dīc tēreco admitti ad appellatiōem ab
archiepo: qz nullā iurisditioē hēbat sup excoīcatum. (C Mo
torij) nisi per pbatōes receptas ab archiepo. vñ cum hic
quantum ad appellatiōe non debeat cognoscere. vt in litera
precedenti. sed quando de hoc ei liquere potest extra iudicium
cum certum sit mandatum factū. et sit certus illud iniquum. j. c.
priori. in fi. et tale a quo licite appellare pōt hoc licuit archiepo
etiā si nō ēt notoriū qd mādatum archieps ēt iniustus dum
modo ēt ita manifestum qd probari posset. iste enim archie
piscopus non gerebat vicem iudicis: qz non erat ad eū appel
latum: s; vicē denūciatoris. s. de elec. venerabilē. et extra iudi
cium bene licet cuiq; denunciare et notificare crimina cuiuscūq;

¶ dūm possit approbare hūc potius ē ei ad penā. vt. v. q. i. c. j. r. ff. ad fil. l. lege. j. rñ. C. de epi. r. cle. nulli. §. si. C. d. iureiu. si vero. C. de famo. li. l. j. ff. de iureiu. l. cū qui. j. rñ. ¶ Et dici mus hūc denūciationē licitā r nō tñ corā iudice faciendā. sed et alibi dūm fiat ex iusta cā sicut hic erat: s; ne exōicat in iuste vitet: vel auxiliū amīcoꝝ perdat s; si q; sine cā ad diffama tionē tñ denūciaret crimina alicuius etiā vera: peccaret r po na dignus esset. C. d. post. q; quis. §. j. si aut nō est notoriū neq; probari pōt tñc punit q illū denūciat. ff. q. iij. c. j. r. si aut quā si iudex aliq; vellet denūciare sniam alicuius iniustā vel nullā vel si q; vellet cogere subditos ad cōicādū exōicatio quāsi en nō exōicatio hoc nullo modo l; nisi partibus presentibus r ser nato ordine iudiciario. r est rō: q; denūciatio pōt fieri r in iu dicio r extra: s; iudicare vel cogere aliq; innitū ad aliqd nō v; fieri sine aliqua cāe cognitiōe. ff. q. j. c. j. r. se. (Qd mādātū epī) a quo pars appellauerit. r iō certum sit tenere appellationē. r iō non valet exōicatio. r ex sola inspectione ipsius scri pōt. §. de offi. dele. cū p;gat. §. de rescri. cū p;gat. ar. §. de elec. v. nera bilē. quib; aut mādatis subditus teneat obedire nō. §. de tēp. ordi. ad anres (declarare). j. de ven. exō. p. tuas. §. si. f. c. pri. nō credimus q; hec declaratio tñ valeat q; ali; debeāt sibi cōicare s; valet vt nō itelligāt se incidere in canonē maioris exōicatio nis qui ei p;stāt auxiliū vel p;silii q; appellationē psequat. itē v; vt exōicator: a multis correctus enēdet q; male fecit: vt. §. de elec. venerabilē (qōnē) nisi pmissa ptestatione illa q; appella tiōi nō renūciat (qōnē) de iniusta exōicatiōe nō de nulla. r hāc absolutiōe nō pōt p; impedire. j. de sen. exō. sacro. in. fi. r ea dē exōicatiō erat nulla si appellationē psequeretur. r si iusta si omittat psecutionē appellationis. ¶ Renunciare ē epm nō aduersarium q; nē hū psequitur appellationē non obstat ta li renūciatione. §. de offi. dele. gratum. l; videat renūciare ap pellationi quātum ad exōicatiōē. Nō videtur autē renūcia re granamini vel eius psecutioni: l; post grauamē aū lapsum de cōiur. testes pduxit corā iudice qui grauauit: cū simpli citer cōcedatur qd infra. x. dies appellet a die grauaminis. ar. §. C. de re iud. ad solutionē. vbi dicitur qd si cōdēnatus petat tempus ad soluēdum id in quo cōdēnatus est q; videtur ac quēnisse snie nec pōt appellare. Solu. ibi quāsi ex pisse renun cianit vel potius snie acquieuit. Sed hoc non q; poterat ante sniam reuocare erroꝝ suū: sed post sniam non pōt. C. de tur. r fac. igno. l. error. similiter renūciasse granamini videtur si a granamine appellauit. r postea appellationi renūcianit vel tacite vel ex pisse: vñ nō videtur qd ab eodē granamīne l; iterū appellare r infra. x. dies computandos a die granaminis: q; renūciatō appellationi videtur renūciare r granamini. itē q; leges non debent eē ludibrio. §. e. cum sit ro. in princi. l; aliq; contradicant. ¶ Aduersa id est contraria. q; pponēdo que relam videtur appellationē excludere r ptestādo de appella tione videtur querelam renūciasse. Item q; p modum quere le nō pōt dicere sententiā iniustā s; nullā: p modum vero ap pellationis potest sententiam dicere iniustā: s; non nullam sed r si per modum querele dicit archiepū indicem: p. ptesta tionem vero appellationis ipsum excludit. vt patet. §. c. §. f. sic ergo conquerendo r sic ptestando apparet sibi ipsi contrarius: q; videtur velle conqueri nō appellationem. psequi: r non eā dē sniam dicere iniustā r nullā. r archiepū posse cognosce re r non posse (aduersa petētes). rrr. q. vñ. c. iñ. r iñ. q. ii. quā p; posterum. lxxiij. di. gesta. C. de lib. r. ca. cū precum. C. de mu. patri. professio. contra. j. de re. r trans. ad reli. sicut. ff. de inoffi. testa. papianianus. §. de rescrip. auditis. vbi de hoc (audiē dus) coram archiepō super querelam quam deposuit de epō qui ipsum excommunicauit.

- 1 **P**ōt decanus clericū suū petere qui detinet ita q̄ non pōt
sibi vel ecclesie sue seruitiū exhibere qđ tenetur.
- 2 **E**p̄i appellatio prodest clero ⁊ populo.
- 3 Nunqđ decanus vel alius minor platus possit interdicere.
- 4 Appellatio facta extra iudiciū nunquid proffit.
- 5 Interdicti inia an possit suspendi.
- 6 An liceat ep̄o renunciare appellationi.

Glectus filius

Dilectus filius ^{(dispositiones plenaria) xvi. q. vii. oes (de)}
tineri) nō ppter hoc inci dit in excoicationē. ar. j. de
deposito grauis. j. de sen. exco. vt fame. Si quis nun
qd hoc licet laico cui? negocia clerici? ministravit: rīdem? nō
ar. xvi. q. iiii. si q sua. ar. j. li. di. quidā (restitueret) satis videt
iusta petitio si ver est q dicebat decanus († Restituere) iste de
canus male processit. q sibi ius dicit: sed si corā competentī in
dice repetisset clericum suum qui detinebat ita qd sibi vel ec
clesie sue non poterat exhibere seruitiū qd in propria psona
exhibere tenebatur bene auditus fuisset: sicut potestas pōt pe
tere cuius suū si ita detineat qd munera psonalia prestare nō
possit. ff. ad munici. de iure. in princi. C. de decurio. gūali sic et

videtur qđ dominus possit a scriptitiū seruum petere: vt. f. de iude. c. n. dominus possit vasalli d iure feudor. dñmō fidei tineatur qđ sua seruitia impendere non possit. debitorē autē suū ab alio detentum nullo iure repetere pōt qđ nullum habet ius creditor in psona debitoris vt patet. f. de pig. c. n. s. secus ē in supioribus. de his no. s. d. maio. 7 obe. inter quatuor. (Episcopus metnēs) non appellat ab eo tanq̃ a iudice: s. tanq̃ ab eo qui iuste vī in iuste pōt aliquid facere quod vergit in iniurias episcopi. 7 potest potius dici puocatio ad cām quā appellatio
2. s. e. cum sit romana. ¶ Unitatis) no. episcopi appellationē pdesse clero 7 populo. 7 hoc fateor verum quādo appellat sup his qđ cōmissa sunt episcopo 7 clerum 7 populum tāgunt: puta super interdicto officio in ecclesiis suis: qđ nisi populus sit catholicus: 7 bñ instructus episcopus redditurus est rationē. ideo interest eius quare appellare potest. ar. s. de rescri. veniēs. ff. q. vi. non solent. Plus dicimus qđ domini qui iurisdictionem habēt. 7 etiam qui non habēt iurisdictionem s. tantū dominiū villarū vī possessionū in qb? habitāt coloni libere possunt agere de dolo ad interesse contra illos qui in sui iniurias tales subditos liberos molestant vel spoliant. Cām non est dubium equum ēē in his casibus dari actionem nūbi domino 7 cum alia non competant dabitur mihi actio de dolo. l. i. 7 erit meum interesse quāto minus ille subditus solitas collationes facere poterit. vel si fecit insultum in villam meā vel domum vel possessionem interest mea: qđ domus villa vel possessio dimittitur inculta quot totum contingit mihi. ex insultu facto ab iniuriatore. ar. ad hoc qđ si ille tenetur de dolo qui hominibus meis suadet vt dimittam possessionē meā. ff. de dolo cum qs. multo fortius ille conueniet de dolo qui homines per suas iniurias de mea possessione expulsi pōt tamē dici qđ ptra illum qui turbat cultorē agri mei vel colonos meos qđ mihi cōpetit interdictū vti possi. 7 actio iniuriarū si in eius iniuria sit factum ar. ff. de vi 7 vi ar. l. vim facit. ff. de ac. emp. q. pēdente ff. de pos. l. i. s. si qs tabu. sed si furtim ēēt aliqd sublatum agere non posset dominus. sibi enim imputet subditus qđ bñ custo diuit res suas. sed si maiori vi non resistit non est culpa: qđ nec facere possunt. ff. locati. si merces. s. vi. 7 eodē mō si nō fecit in iuriam domini. sed ppter spāle odium subditi agit dominus ad in teresse. qđ non licebat domino suā iniuriā sua auctoritate vindicare. sed per iudicē. als si non agit dominus de iniuria pōt autē agere ad interesse suum: sed 7 si iuriā domini factam sit non hī ipsi dñio auctoritate propria iniuriam vindicare. sed p iudicē dñi petere sibi satisfieri pposite actiōe iniuriarū. ff. d. vi p. i. l. pe. 7 vl. ¶ Illud em̄ quod dictum est de paupertate colatorum non placet: qđ hoc interesse intra rē ēēt. 7 p nimios circuitus vagaretur qđ ēē nō dñ. C. de sen. que pro eo qđ interest. l. i. de hoc autē nō est dubium qđ si ille qui subditus ēēt iurisdictioni mee iniuriam ab alio patitur qđ nisi iudex iniuriantis satisfieri faciat qđ ego ptra eum licite monere possum bellū. xxiij. q. iij. dixit. ¶ Et addunt quidā qđ subditos singulos iniuriantis capere possum. 7 ab eis satisfactionē erigere possum. argumentatur em̄ sic. qđ si ego sup dñum iniuriātis bellum faciā in quo destrua bona singulorū. quare non multo forti⁹ potero singulos capere vel cogere ad satisfactionem. ¶ Itēz de illo non videbif dubitādum qđ nullo mō pōt petere qđ dñum emendetur suo subdito cum nō sit suus pcurator nec sua interfit. Mas si hic dñs iure suo posset petere. ergo ea dē rōne. 7 pactum facere de non petendo: qđ 7 cuiusq; hī renūciare iuri suo 7 hoc esset absonum dicere qđ dñs p suā renūciationē auferret ius subditi sui. qñ aut criminaliter agitur in publicis iudicijs oēs admittuntur principaliter accusando. nā p pcuratorē hec expediri nō possunt. ff. de pub. indi. l. pe. s. ad crimē (appellauit) primo offerens decano qđ ipsi sup captionem pben. rōnē facere erat paratus qđ erat verisimilis 7 pabilis cā 7 idcirco ista est appellatio. (¶ Post modicum tps) qđā dicūt decanū vel aliū platum hoc nō posse nisi hoc habeat de p̄suetudine vel privilegio cum iurisdictionē nō habeat in superiore. s. de ma. 7 obe. cum inferi or. itē qđ nullus pōt sibi dicere ius in re sua. C. ne quis ius di. l. i. Alii dicūt qđ qlibet p̄elatus hoc pōt: dum mō manifesta vel potius notoria sit cā granaminis que irrogatur plato 7 sic itelli gic. s. de offic. or. irrefragabili. s. ceterum. 7. xxiij. q. v. quicunq; nec faciat ista platus tanq̃ iudex s. tanq̃ bñ p̄atē facien di volūtātē suā in re sua vel in ecclesia sibi cōmissa p̄m iura tāti ar. C. de in. l. nemo. 7. C. mā. l. in remā data. 7 scdm istos casus alij preter canonicos in ecclesiis p̄dictis celebrare p̄sunt nec incurant irregularitatē. ¶ Immo forte idē 7 de ipsis canonicis qđ hoc nō ē interdictum iuris vel ordinariū. 7 ideo de ipso non intelliguntur. c. que loquunt de interdictis celebrātibus qđ incurrāt irregularitatē (pmulganerit) 7 male sequitur (cassatur) hoc intellige de spāli p̄suetudine. d iure cōi secus est. f. de his qđ si a ma. par. ca. q̄s iuit (allegans) 7 male (emist) 7 hūic appellatiōi detulit officialis 7 aplos p̄cessit. s. post hoc oblit? interdictus

interdictus

n. f. f.
renunciatis appellatiō
in ipso a. p. r. m. j.
ne tamen renūciaf
se videt. et

Ita eē sniam. s. eo. c. proci. et quod ibi dicit. s. v3 in alijs cuitari donec q̄siterit de pmissis expone. i. de appellatione interposita et iusta cā vel de intolerabili errore exp̄so in iusta q̄st ab aduersario hoc negat. s. si ps aduersa q̄steat appellatus et iusta cā nō v3 cuitari dūmūo et prima facie indubitabiliter appareat mādatum a quo appellatū est fuisse iniustū. s. c. pri.

E nostrum

[illegible]

- 1 ¶ Minus in literis appellationis sit necesse fieri mentio de
appellatione.
- 2 ¶ Dicitur nendum appellas sed etiam appellatus coram iudice appella-
tionis et coram delegato eius psequi cum appellationis sit non ex-
pectato mense iuxta finem anni.

Blate

Oblate (obseruatione) Et hoc loco et sine
huius decreti ubi dicitur quod istas lras potest
precedi ad confirmandam vel ad infirmandam sententiam colligitur
quod si aliquis impetrat lras super obseruatione finis quod per
eas ipse impetrator potest petere confirmationem eius et aduersarius
per eas potest persequi suam appellationem (a lege). Item si sit ro.
n. q. vi. appellator (procurator). Item si personas (preueniri). Item abbe
nari (procurari) nisi ex causa. Item eo. ex ratione (appellante) appel
latus ante terminum prefigere non potest. idem et in appellante.
Item eo. sepe. ubi no. (firmitatem). Item eo. sepe. ubi no. (pars appel
lata) idem est in appellante. ponit autem de appellata specialiter: quod
de ea magis dubitabat quasi non esset aliqua forma finem quam pos
set aliquis appellatus idemque victor appellationem persequi (nisi)
plus quam per mensem. Item q. vi. appellator. vel dic idem si per maius
tempus dummodo maliciose non faciat saltem impetrandi literas
ad contra. C. si nup. ex re. pe. l. ii. sed respondetur hic quod potest et bo
na forma ei est quam petit sententiam confirmari quale impetrauit
plebs de labor. et per tales lras coram illo iudice appellans pro
sequi causam appellationis. ¶ Et est hoc notandum dignum quod in
literis appellationis non est necesse fieri mentionem de appella
tione. de hoc not. Item de offi. et po. iudi. del. ex literis. alii dicunt
quod fuit hic metio facta de ap. (procedatur). licet autem appella
tus impetrare lras quando docet voluerit: quando terminus
ab huius non est prefixus sed a lege tantum: non tamen poterit petere confir
mari suam sententiam nisi cum unius mensis de anno superest. Item q. vi. ap

Cum cessante Puta si p̄cipiat ne qd
faciat sub pena exco-
municatiōis vel cēti librarū: vlt̄ p̄silia. ⁊ ḡn̄aliter p̄ceptū
sc̄m̄ sine cāe cognitiōe. vlt̄ cū cāe cognitiōe si ē si qua
reddat appellatiōē instam. C. cōm. epi. p. totum. si aut̄ epi vel
alius iudex cōminaret alicui qd lederet cū. nō credo qd possit
appellare ppter hoc: qd van⁹ met⁹ est. ⁊ nō iust⁹ ff. qd me. cā. l.
j. ⁊. si. Sz certe melius vlt̄ qd t3 appellatio qd cōminat de bis qd
ad suā iurisdictionē p̄tinet. ff. qd me. cā. l. si. ⁊. l. si. §. j. sz in alijs
p̄tatiōib⁹ qd nō h̄nt iurisdictionē obtinet dictū primo. ⁊ Inter
loquēdo) no. ab interlocutoria appellari: vt no. j. de no. ope.
nun. c. iij. nec pōt eā renocare qd tulit sine l̄ia eius p̄ quolata ē
si trāsit in rē iudi. p. lapsum decē d̄ier⁹ ⁊ appellatum nō fuerit.
§. d̄ sen. ⁊ re iudi. qd ad cōsul. ff. de reg. iur. l. nemo. ante aut̄. r.
dies vel ēt post si aut̄. r. dies fuerit appellatū l3 renocare. ff. d̄ re
iudi. qd iussit. nisi appellās ali qd fecisset exp̄sas. nā tūc nō pos
set ui

set nisi ei reficeret expensas et eis non restituitis non plene remone
ret gratiamina. ff. de condi. ob. tur. can. si pecuniam. et hoc no. i.
de sen. ecc. sacro. et melius. s. de re iud. quod ad consultationem.
(Destiterit) reuocando de facto. si ad factum processum est. vel con
traria si ad factum non est processum. et non sufficit dicere pa
ratus sum reuocare nisi de facto reuocet: reuocatur et gratiam
tacite. verbi gratia appellavit quia a iudice ne procederet contra
eum: quia erat exemptus ab eius iurisdictione si iudex dat ei ter
minum. ad hoc probandum tacite videtur reuocare gratiam
quod ei intulerat mandato quod procederet in prin. quia mandatum
quod procedat in exceptione phanda quod non est gratiamen: quia de ex
ceptione. s. an sua sit iurisditio cognosceret deberet. ff. de rei. si
quis ex aliena iurisdictione.

1. Nunquid ex causa suspicionis possit appellari a iudice deleg.
vel ordinario.

2. Sufficit recusanti iudicem legitimas recusationis causas pro
ponere: nec oportet cum petere iudices coram quibus de cau
sis suspicionis probet.

3. Potest nolum iudex ordinarius sed et delegatus antequam recuset
alij delegare causam.

4. Recusationis causa non dicitur legitima nec transit in rem iudi
ci.

5. Ad hoc quod procedat coram subdele. i. causa recusationis. vide i. nu. 6. 2. 7.

6. Iudex a quo appellatur citari debet iudicem subdele. i. recusationis suam defendendum.

7. Monachus qui possit appellare et qui non.

1. **U**m specialiter (recusationis). Nos non
redimur quod a iudice dele.
vel ordinario possit appellari ex ea causa quia suspectus
est cum tunc habeat certum remedium. i. recusationis
f. q. v. quia suspecti. item licet causa suspicionis sit contra eum non
tamen sequitur quod granaret: quia iudex suspectus bene pos
set procedere in causa ita quod nullam partem granaret: et appellatio
non habet locum nisi a granamie. s. eo. vt debet. s. i. ista dec. vt dicere
s. l. q. comonit. potest recusare iudicem monitoris et potest appella
re ab eo: et sic videtur quod vtriusque remedium habeat. s. q. recusationis ap
pellationis. Sed respondeo: dicere quod ex eadem non potest recusare et ap
pellare. s. q. sit sibi suspectus: s. i. eundem vt eodem tpe vt dicitur potest
petere et recusatio pro suspicionem et appellatio propter granamie.

2. Item dicimus quod sufficit ei quod recusatur iudicem causas recusationis le
gitimas proponere nec oportet quod petat iudices coram quibus de causis sus
picionis probet: quod sufficit recusanti proponere iustas causas recusatio
nis. iudicis autem admittere causas recusationis et regere quod eas pro
bet s. q. reprobare non potest. hec enim cognitio est arbitror. s. s. fo. com
pe. l. v. q. admittit iudicem causas recusationis licet sit recusati
ti phat: vt coram recusato vel coram arbitris causas recusationis. recu
satis est petere quod arbitros eligat coram quibus probet. vel potest
dicere quod statim potest et debet iudex cogere recusantes ad arbitros
eligendos. ar. C. de iud. l. cum apertissimi. et l. cum spali. et not. si.
f. eo. interposita. (comonitus) dicitur cito. enim quidam monebant
satisfacere de aliquo statim appellabant vel recusabant iudices
suprematione alicuius criminis vel alia satisfactione facien
da. (Statuimus) credimus quod iudex ordinarius non solum sed
etiam delegatus antequam recuset potest totam causam alij delegare et va
let delegatio non obstante quod delegatus est suspectus. ff. de iuris.
om. iud. ait pto. sed si pte tui delegasset: tunc posset recusari vt
suspectus non diuersitatis: quia in primo casu vterius causa non
debet ad ipsos redire: nec post commissionem reuocare iurisdictionem
nec etiam de cognoscere vtrum ab ea subdelegatus sit suspectus
sed vt in secundo casu potest hoc oia facere. s. de of. et pote. in. dele. sup
q. d. num. s. q. v. vt. ff. de iud. iudicium. Alii tamen dicunt quod et si
totam causam committat quod potest recusari vt suspectus (iudicem) ordi
narium et delegatum. secus in subde. nam si subdelegatus recusatur:
vt suspectus coram primo delegato ageat. s. de of. dele. sup. que
stionum. s. qui vero. et s. eius. (suspectus) iste recusans non debet
petere quod iudex recusatus iudicet an causa recusationis sit iusta
s. de of. co. pet. l. 3. q. sic videtur a recusatione recedere si in hoc eius
arbitrius eligeret. in. q. vii. cuius. et s. de re iud. inter quos pos
set dici quod talis petitio que tunc dedit ad recusandum et decli
nandum eius iudicium non pindicat recusationi.

3. Item no. q. hec sententia. s. hec causa recusationis non est legitima nec transit in rem
iudicem. nec pindicat si ista causa iure decernitur legitima. quia est ius
scriptum. ff. q. vi. s. diffinitiva. secus si diceret decernimus ta
lem non admittendum ad proponendum tale causam recusationis. quia hec
sententia est ius litigatoris a qua necesse est appellari: vt in palle. s.
diffi. et s. ti. pre. cum inter. et hec vera sunt in causa recusationum quod
sunt expressa in iure. s. cum dicat ius generaliter quod suspecti in
iudice possunt recusari. in. q. v. quia suspecti. e. s. porro. nec generaliter
oia causa sunt in iure expressa: immo multe sunt prouenire causa que
iustiores sunt quam in iure expresse omnes causas reputo legitimas que
sunt difficiliore quam expresse in iure et hoc relinquitur arbitrio
iudicis.

4. Et sup. bis dicunt quidam quod si iudex sententiat
quod transibit in rem iudicatam nisi appellet a simili eius quod dicitur
de interrogationibus in iure faciendis: quarum aliquae sunt

expresse in iure. tamen ultra expresse in iure licet iudici alias facere
vbi equitas cum mouerit. ff. de inter. ac. l. pe. Et tunc si iudex vi
dit se moueri equitate vbi moueri non debet appellandum est: nisi
appellatur sit sibi pindicium. quidam tamen dicunt forte non male: quia
in inferioribus iudicibus non habet neque condere neque interpretari iu
ra. s. de sen. ecc. iter alia: nec et interpretari iter ius scriptum: egre
tes. imo hoc solum principibus l. 3. C. de le. et ed. l. si. fatemur tamen quod
in causis quas coram se habent inferiores iudices non possunt quantum
ad ius litigatoris pntet super iuribus et interrogationibus etiam

5. inter ius et equitatem interpretari: vt no. s. de post. ad bec. (Sus
pectum) in subdele. quidam dicunt hoc modo procedendum: quod non da
bit libellus ei recusationis: nec coram eo proponitur causa recusa
tionis. sed coram delegato tamen si est presens. s. de offi. dele. super
questionum. s. quod vo. et s. fin. et si delegatus est absens protesta
bitur et etiam phabit causas recusationis coram episcopo loci vel archidia.
vel alio iudice ordinarius loci. et hinc in idem procedendi ap
probat. l. C. de iud. cum spali. s. s. cano. quantum ad secundum mem
brum non inuenio approbatum nec reprobatum in subde. vbi non
eliguntur arbitri. et ideo videtur quod legibus statuuntur: ex quo p. cano
nes non reproban. sed in hoc casu et finem istos processus habitus
a recusato postquam aliqui predictorum modorum translata esse cogni
tio ad alium non valet. s. de of. dele. licet. et s. e. dilecti. Alii
dicunt quod non est eundem ad ordinarios istos: sed ad delegatos
tamen si sunt presentes: et si sunt absentes dicit subdelegatus quod habet enim
suspectum simpliciter non assignatis causis recusationis: et quod vult ire
ad delegatum vt causa recusationis phata obtineat causas alius comit
ti. et tunc subdelegatus procedere non debet. et si processerit appel
lari debet ab eo quod granat. procedendo tamen postquam vult phare eum
suspectum coram delegato quod sibi ius pcedit. s. de of. dele. sup. in fi.
et si non appellauerit eum iurisditio eius non sit ad alium translata
neque p. appellacionem: neque p. reuocationem: neque alto modo tenebit
processus subdele. habitus recusantem.

6. Sed certe tutius est quod
hic recusans finem hanc secundam opinionem etiam causas recusationis pro
ponat coram subdele. s. eo. secundo. et etiam postea coram delega. phet
illas si subdelegatus cognouerit eas esse iustas et veras poterit
eas admittere et ptes releuare ab onere phationis. et si est certum
et notorium quod eundem fuisse et iniuste: certe non obstante tali re
cusatione: neque notoria: neque frustratoria ap. tenebit processus
subdele. Et no. q. cum appellata subdele. ex eo quod processit tamen
post recusationem: et in hoc recusans appellet: prudenter facit
si psequi causam appellacionis: quia hoc ipso quod phabit se p. predictas
causas appellasse cassabitur quod factum est post tale appellacionem: et
etiam si causa recusationis non phet: vt. s. de of. dele. sup. q. d. num. s.
fi. sicut a dele. pmo vel ordinario legitime appellaretur si arbi
tros non elegerint et si causa suspicionis non pharent vt hic. fini
ta autem causa appellacionis que est vt cassetur quod factum est tamen
non oportet psequi causas recusationis: vt recedatur a subdele. quod sola in
ista appellatio ad hoc sufficit. s. e. accepta. sed si reprobaretur ap
pellatio adhuc potest psequi causas recusationis. si autem post recu
sationem non procederet subdele. stulte faceret. si psequi appellatio
nem cum appellatio non habeat locum nisi a granamine pnti quod in
scriptis expimas. f. e. cordi. s. e. vt debitus. sed prudenter faciet
si coram delegato causas recusationis proponat et phet: vt. s. de of.
deleg. sup. questionum. s. fi. Quidam tamen dicunt quod a subdelegato appel
lari potest sine villo granamine hoc modo. habeo te suspectum ex ta
libus causis et appello ne pcedas et hoc satis sumitur. s. eod. de
of. dele. super. s. cum vo. ro. sed certe alii verisimiliter respondent illud
reuocatum p. decere. s. eo. vt debitus. et f. e. cordi. illud autem non me
mini inuenisse quin processus subdele. et dele. et ordi. teneat et post
recusationem habitus nisi appellaret vel alio modo ad alterius au
dientiam eius effectu sit causa reuocata coram eodem quod si plures sunt
delegati et vnus tamen recuset. de hoc no. s. de of. iud. dele. cum sup
item scias quod finem l. non est causa suspitionis proponenda coram recusa
to. sed coram dele. et si ipse absens est coram alio iudice ordinario
rursus pntibus in pincia fiat. C. de iud. cum spali nec est s. C. e. titu.
apertissimi. vbi dicit ei libello recusationis porrecto: quia ibi sic
et ponendum est. i. ad eius recusationem porrecto libello (assignet)
s. eo. secundo. (aduersarium) in causa inquisitionis. (Iudice) hic
habes. ar. q. d. iudex a quo appellatur citari debet ad defendendum sen
tentiam et processum suum cum hic admittat iudex vt ostendat se non su
spectum. ar. s. q. vi. statuendum. vii. q. in. artaldus. sol. nos hoc
credimus verum quod citari non debet nisi pro iure suo proprio con
tendat iudex. ff. q. vii. si quis. vel nisi ageretur de pena imponen
da iudici. verbi gratia si aliquis diceret quod appellavit a proprio
episcopo: quia eius sine causa pfirmare renuebat. nam et si mandetur alij
quod inquisita veritate super electione eius eundem pfirmet si inuenit
eam canonicam nominati in citandus est. episcopo. quia de eius pena
agitur. nam in eius pena mandatur alij quod confirmet cum ipse sine
causa eum confirmare nolle. ar. l. q. in. nunc. beatus decr. non
contradicit: quia aliud est i. recusatione et aliud est in appellatio
ne. nam in recusatione ideo admittitur iudex ad eligendum ar
bitros: quia nisi sic admittere sequeferet incontinentem illud. s. quia
Inno. super secundo decr.

a. Nos hoc
credimus ver.
Adde hic no.
s. i. e. i. nostra.
s. p. cu. in add.
inci. defendere
et h. i. b. o. b. i. l.
e. dilect. i. p. n.
s. d. rescri. q. al
legat et sequit
Inno. hic.

sufficiet assignare cas suspicionis et falsas cum nullus ali⁹ e⁹ qui eligeret arbitros qui de causis suspitionis cognosceret: sed in ea appellationis est superior ad que appellatur qui de causis ap. cognosceret. Item est alia rō q⁹ appellatio non mutat naturam cause vñ sicut coram illo a quo fuit appellatū pcedebat sine pte: ita et corā superiore ad que appellatum est procedi d⁹ sine pte. Item verisimiliter et suspectū redderet iudiciū inferioris si coram superiore partē se faceret et cum ipso fieret lit. ptest. et alius iudicialis pcessus. Fateor tamē quod instruere posset superiorem si sponte veniret: non tamē ut pars s⁹ ut iudex. Item mirū esset si is esset pars qui fuit iudex in eadem cā. (Causa) s⁹ an sit in sta et legitima si non est de expressis in iure. s. de fo. compe. licet. Ma expressas in iure pōt et d⁹ admittere recusatus quia non est notoriū. Item arbitri cognosceret an cā suspitionis sint de an fal se ut hic. Item arbitri cognosceret an sint recipiendi. et si constet eas legitimas et veras. si tñ dicit renūciatum recusationi a partibus. et de hoc cognoscere hñt et non recusaf. nā si diceretur contrarium s⁹ quod hec cognitio competeret de le. eēt iniquū cum pariter sit sibi suspectus in hac cognitione sicut in alia cum p eligendo in hoc iudiciū eius. in aliis non poterit recusare. in q. vii. cui. ar. s. de cā pos. cum olim. vbi innuitur quod iudicē non arbitet suere illi qui repulere cās recusationis. Sed rñ deo qd vbi notoriū est quod admitti non d⁹ tñ iudex repellat cās recusationis. et sic erat ibi. Nam ibi in lris pape ptebatur qd de cōsensu partium erat dati iudices: ideo in notorio negar biter negalius ordo requirendus erat. s. q. j. de ma. s. de iure iuram. ad n. fam. (Adnocent) de hoc no. s. de arbi. innotuit. et c. anpe. et hoc bz a pte iuris als finē mandati egredi non pōt ff. de arbi. non distinguemus. s. vlt. Item forte ptes alias hanc pteatem sibi dare ab initio non possunt: ut no. s. de arbi. c. ante pe. Competentem arbitrio boni viri ptefigendum. ff. de iur. de li. l. j. s. ait pteor. vel recusati iud. cum ex cā posset eos cogere ad concordandum. et eodem mō. ut infra certū terminum diffinirēt s. de of. del. suspitionis. Itz cū ptest cū iud. et p consequens cō stat cū debere pcedere nisi recusaf. et idē est non psequi cām recusationis ac si non recusaret: et si non psequeretur recusationē in fra terminū pcederet et rōne incerte iurisdictionis terminum as signabit. ar. s. e. si duobus. (de recusationis) de hoc no. s. de fo. cō pe. si quis. (porro) bucusq⁹ dicit quando monitus recusati monitionem. et nunc ponit quando ab eo appellat (manifestus). s. e. cuz sit romana. et c. proposuit (deferendas) nisi modum excedat in pena. s. e. nonit. vbi no. (ex pcessu) de quo quis convenitur (probabilem). s. eo. ut debitus. (infra terminum). s. e. cum sit ro. (iudex) a quo appellatum est pcedat in principali. s. eod. ut debitus (adversario) s⁹ appellato (competentem) coram iudice ap. (procedat) in principali cum hec decre. in pncipi. posuerit duos casus. vñ qñ agat inter ptes. et alium qñ agatur ex officio. mō hic loquitur in eo casu qñ iudex ex officio procedit. et hoc est quod dicitur suo pcedit officio. et falsa litera est pcedat ut patet ex registro. nec eēt verum si causa ageret inter ptes s⁹ qd si appellatus non compareret corā iudice ap. qd ipse possit procedere in prin. cā. cum lis non eēt contestata. hec enim decre. loquitur tñ quando lis non erat contesta. sicut patet in pncipi. decre. et tunc reo vel appellato existente contumace nō in princ. causa est procedendum. sed ad missionem in pos. vel excoicatio nem. s. vt. lit. non conte. qñ. et c. me. Sed qñ ex officio suo pro cedit iudex ut in causa inquisitionis. tunc reo vel appellato cō tumace existente bene proceditur in principali cā: ut hic. s. vt. lit. non contesta. quoniam. s. in aliis. (iurisdictionis) super princ. s. eo. ut debitus. remittatur etiam cum adversarius non compa reat. hoc autem locum habet siue iudex ex officio procedat. siue lis sit inter partes. sed iudex reprobare non pōt. hec enim cogitio ē arbitrorum. s. de fo. compe. licet (dnas). i. hac presenti. cō sti. cum speciali. duo capitula continentur de appellatione et re cusatione. (Speciales) totius ordinis vel cuiuscunq⁹ mona sterij. Ma licet possit appellare monachus si excedat abbas in puniendo: si tamen puniat sñ observantias regulares non pōt appellare recusare et non potest. s. eod. reprehensibilis. et c. sup eo. si si tamē abbas iurisd. de consue. habet prout. no. s. de offi. ordi. quāto. in. gl. et sic videtur in si. vel alio speciali iure pcedat in forma iudicij contra monachum. monachus recusare potest enim. ar. in. q. v. quia suspecti. et iñ. q. iñ. s. rñ in si. et appellare ar. si. q. vi. ois oppisus. et c. ad romana. h. ad s. q. no. s. e. ad n. rāz (inducias). s. de exceptio. c. 6

In causa (inducias). s. de exceptio. c. 6. pastoris (ipsius) procura toris prioris et conventus de nouo loco (licet) ipse p curator de nouo loco aduocati errorem corripit: quia vixit quod nolebat habere ratam eius rñsionem. f. de cen. olim C. de erro. aduo. l. iñ. (Sdicere) quia trium est litē cōtestari et pe tere dilationes ad proponendas dilatorias. (Erronea) erronea dicitur quia errant aduocatus cum non esset verum quod di xit. vel dicitur erronea: quia errorem iducebat cum verba litis

contesta. sonarent et intentio contradicebat (credentes) et ma le cū contrarium apparet et quod non intendebat hac litem cō testari ex petitione dilationum ad dilatorias pponendas. arg. fumentes. ex eo quod est. s. de do. et contu. put ibi no. (Sunt). i. p sumitur non fuisse contestatam. nam ex reuocatione eadem die facta presumitur quod pcurator noluit lit. ptesta. vt die et meli⁹ quod contestatio aduocati non habetur p lit. ptest. et quo eadē die fuit reuocata. sed presumitur ex taciturnitate vñ vel procu ratoris eos habuisse eam ratas si vltra vñum diem tacere (sub delegatorum) contra id qd est. s. de offi. dele. super questionum C. de iudi. a iudice. arg. contra. s. ti. pri. cum bertoldus. ibi so. (expresia). s. eo. consti. i. c. pri.

- 1 Debet appellans probare propositam legitimā exceptionem
- 2 A snia nulla appellare licet.
- 3 Nō pōt appellans agere de nullitate snie corā iudice appellationis si ante sniam appellatur.
- 4 Nūqd si qñ iudicio an sniam siue extra iudiciū appellante ite rñ post sniaz appellet p posteriorē appellationē videat renūcia re prior: vel sententiam ratificare.

Electo filio. (qd cū). s. de rescri. pstitutis (et ne aliter licet infra sit bec

- exceptio. et ex qua nō admissa sequitur legitima ap pellationis hñt septē pposita fuit. nā debebat ppones exceptionē et expectat respōsionē iudicis de ea admittēda vñ nō nā si exceptionē admittisset habebat ppositū: si vero nō admittisset postea poterat legitime appellare. sed hic respōsionem non ex pectant sed appellans recessit. (Propter exceptionem) nō ap pellantem debere probare: propositam legitimam exce. et quod ex ea non admissa appellatum fuit sed hic non ita fuit. nō est b negauerunt iudices. admittere exceptionem sed illicentiatu re cessit appellans siue vñlo granamine. et ideo non valet (ideo). s. e. c. prior. qñ appellatur ante sniam appellationis iudex non de bet cognoscere nisi de causis ex quibus appe latum est quādo cognoscat an fuerint a iudice denegate: ut hic. s. c. prior. f. eod. si
- gnificante. (Si autē est appellatum post sniam diffinitiuam: tunc d⁹ querere de omni cā ex qua dicitur snia iniusta. C. de ap. eos. s. si qñ. et c. seq. h. q. vi. s. si coram autem iudice ap. nec in pi mo nec in scdo casu l⁹ proponi qd snia sit nulla. vel qñ iudex non habuit iurisdictionem: vel quia esset excommunicat⁹ vel qñ non sit lis contesta. vel ex quantis alia cā: qñ hec non veniunt in profe cutione appellationis. non tamē negamus qñ corā competenti iudice imploato officio iudicis possit dicere sniam nullā: nō tamen prosequendo appellationē vt dictum ē. et est hoc verum qd appellas nō pōt dicere sniam nullā qñ ipse psequit cām ap pellationis. Sed si nō ip⁹ e sed appellat⁹ psequit cām appellationis petēdo suā sniam pfirmari quod potest de iure auc. de his qui igre. ad ap. coll. v. et f. de consir. c. bone. tñc appellans hñt pōt sic excipere non d⁹ confirmari snia p se lata. qñ est nulla: qñ iudex qui eā tulit nō habebat iurisdictionem. vel ex alia consimili cā et assi gnant isti rōne diuersitatis: qñ appellatus non innitit viribus appellationis. imo cōtra eā dicit. s. qñ est iniusta. et ideo cū pete sniam suam confirmari intelligitur hoc petere non ex vi appel lationis: sed quocunq⁹ iure pōt. leti deo appellans admittit ad excipiendū de omni suo iure. s⁹ qd siue sit iniusta siue qd sit nul la. C. tñ videtur et forte melius qd si appellatur post sen tentiam appellas non tñ excipiendū. sed et agēdo coram iudice ad que appellat pōt dicere sniam iniustam et nullam: qñ qñus cūq⁹ modis potest d⁹ defendere ap. suam. ff. de ap. scio. in si. Et a snia qñ nulla est appellare hñt. ff. de ap. si expressum. ff. que senten. sine ap. l. i. s. si. et l. seq. et sic potest appellare: et p pñ appellatio nem psequi. C. tñ Sed dices quō psequitur appellationem qui petit sniam. pñunciari nullā qñ nullam mētionē facit de appel latione in petitione suā: nec aliquo mō ntitur viribus appel lationis. rñ. imo ntitur ex vi appellationis in hoc saltem qd co ram iudice appellationis hoc petit: qñ nisi appellasset tñ coram ordinario hoc petere posset. et iste ē vnus effectus appellationis s. cām ad superiorem transferre et eius cognitionem. s. e. c. soli citu diuem. imo dicit qñam qd hic bñ appellat. s. pñciatio nem istam: qñ grauatū fuit de facto. tñ snia lata fuit s. cum licet nulla. pōt ergo petere sniam nullā pñciari. et de ap. non faciat mētionem. alij s. et hoc est et videre in appellato qui prosequit appellationem petēdo confirmari sniam pro se latam. et tñ i sua petitione non faciat mētionē de ap. nec aliter ntit virib⁹ ap pellationis: nisi qñ negocium dicit eē ad superiorem per appella tionem delatum. C. tñ Si autē an sniam appellat: non pōt appel lans agere de nullitate snie coram iudice appellationis: qñ si cā appellationis non ē vera: remittēdus ē ad iudicē a quo appella tum fuit. s. e. vt debitus. S. qñ appellat a snia non remittitur ad primum: qñ functus est officio suo. C. tñ Item appellatus non pōt petere pfirmari pcessum an sniam habitū quia facile reuo catar. ff. de re iu. qd iussit. C. tñ Sed quero si appellat in iudi cio an sniam siue extra iudiciū. et iterum appellet post sniam: an per appellationē

per appellationem posteriorem videtur renunciari priori vel ratificare suam. argu. quod sic. ff. rem. ra. ba. cū minor. §. falsus. vbi dicitur qd si quis appellauit a sententia lata contra aliquem qui falso fuerat se procuratorem eius qd de cetero non potest dicere eum non fuisse suum procuratorem. C. Sed nos dicimus contra: quia geminando vel multiplicando appellationes nō videtur ratificare factum iudicis a quo appellauit vel appellationi renunciare: imo potius videtur suum desiderium augmētare: vt ab eius iurisdictione recedat. argu. contra. §. de testi. cum tu fili. §. eo. bone. rrr. q. ii. lotari. Si i superiori casu l3 veller recedere a iudice: videtur tamē acceptare factū procuratoris cum p eo appelleret: nec ibi snia est nulla: imo t3 contra procuratorem t est executioni mandanda: vt patet. ff. de re iudi. l. iij. §. rñ.

¶ Scolao sufficiente. §. e. sepe no. t con. dēctis. rñ nullo min⁹ rata manet snia si appellatum eēt snia vel si appellatum fuit ante sniam partes remittantur ad priores iudices.

¶ Cla nobis (obtinuit) p veri suppressionē nā si sciuisset papa etio appellatū literas nō dedisset. C. ne li. i. vna. p totū. p dicta tñ cā ad sedē apostolicā reuocata pmissa fuit cardinali.

¶ Inder appel. multa retractare pōt vt hic habes.

2. An snia possit p pte valere t p parte non.

3. Pōt qd se innuare nō solū ap. directe psequēdo: s3 et recipiēdo.

¶ Electi (appellatū) Ab aliq ordinario dio. cū omisso epō fuit ad bitorē. ar. bisp. ap. pellatū vt p tñet i integra ad quē gradatim. §. ii. q. vi. viduū. t. (Snias) not. qd. aliq iuenim⁹ qd iuder ap. pellatōis sedēt iatas snias post appellatōes nullas vt h aliq pcessū post appellatōē habitū nullū. §. e. dilecto aliq tñ sniaz ex dicationis nullā. §. e. dilecti. aliq qd sit post appel. §. eo. cum cā. Qñs qd sit 3 appel. §. de ele. cum nobis. Qñs reducēdum in pñtū statum. §. e. bone. t3 oēs iste snie recipiant: qd sic erat petitum sicut snias tñ melior libellus est iste. p tō pñciari ap. pellationem meā iustā. Et si non pñciat appello iusta cū huius snie sequit qd t accessoriū hui⁹ snie est nō solum post appellatōem factā reuocare s3 et sniam q est an lata si fuit a snia appellatum. C. d. ap. eos. in pñt. r. §. se. r. ii. q. vi. §. si. Si t si pñt mōs pñtōs. mōdōs pñtōs libellū in quib⁹ non petit pñcia ri appellatōem iustā: s3 certū qd irritari dicit qd qd si vnus solus articulus reuocat p tētū appellatōis oēs intelliguntur vel dēre reuocari: t appellatō intelligit pñciata iusta: t hoc cā rñ neq: oēs articuli eadē rōne nitant. t. ap. appellatōem t vna snia ad oēs extēdit. ar. §. e. vna. ar. §. d. cōsti. translatō. t. Item si pñt diceretur absurditas seqret. §. qd snia p pte teneret. §. p ea pte t super illis articulis q cassati non sunt t in qbus snia lapsu tps transiit in rē iud. t p alia pte cassaret. §. i. illis articulis qui reuocati sunt §. id. ff. cōi. diu. in §. iudicio. Itē seqret qd si 3 ap. pellantem lata est snia diffinitina t ex dicationis: q post appellatōem lata est t snia rēuocatur. t tñ in hoc casu diffinitina sup pñcipali t3 qd eis vñ valde absonum imo maior: absurditas seqret qd ite rñ eadē snia ex dicationis reuocaret t ambilaret snia qre d pñciatus sniam ex dicationis nullā: q post appellatōē lata fuit: qd euz appellās non psequit ap. infra tps legitimū fingit nō appellasse: vt. §. e. cum sit. t. c. personas. t sic retro ex dicatione. ff. de bis q. no. i. f. l. furti. C. Nobis non vñ sic imo dicimus qd si tñ vnus articulus retractet p pñtā appellatōē. non tñ alii articuli retractabunt. t benedicim⁹ qd stabit firma retractatio snie ex dicationis quā appellās psecut⁹ est. t quo ad pñcipale t quo ad alios articulos: ratificabit snia lapsu tps: q non est psecutus appellatōem sup illis: nec vñ si dicas ergo snia pro pte valet t p pte non: qd iste appellās. p quo lata est snia in reuocatione ex dicationis vel alterius articuli post sniaz reuocatiōis latā p eo non innabit se. ap. §. hac sniam tñ qd et si eēt iusta. §. i. n. liti gatoris. tñ tñt in rē iud. post qd nō est ap. §. de re iud. quod ad consultationē. §. ii. q. vi. §. diffinitina. Itē non vñ qd dicit qd fieri d3 retro ex dicatione qd illud hēret locū si nullo mō eēt psecutus appellatōem suā. §. hic psecut⁹ est quo ad vnū articulū: h non quo ad oēs. t sic bñ h in vno articulo appellare t in alio non t eodē mōdō in vno articulo psequi t in alio non. §. de test. ray. nutius. circa fi. r. c. raynaldus. circa me. Item no. qd non solum innat se quis ap. psequendo eam directe. s3 et recipiēdo de ea vbi gfa. p tō exequaris hāc sniam vel ne confirmes hāc electio nem: qd ego appellam. §. de excep. dilecte. §. de ele. cum inter. ff. r. c. cum inter. canonicos. Sed non pōt excipere de ap. nisi infra tñ tps infra qm p tō psequi directe. ar. ad hoc. ff. de neg. ges. §. i. §. pupillus. ff. er. qui. cau. ma. nec non. ff. de inoffi. test. pap. §. si filius. nec dicimus simile in bis t in accessoriis. sicut dici mus i qbusdam alijs t accessoriis: sine in qbus d3 qd non datur actio ad accessoria sine principali: sicut in interdicto vñ vi. quod non dat ad dāna t interesse q sunt accessoria: nisi rōne pñcipa

lis nisi de ipō principali agat: q appellatio bene vñ non solum ad reuocandū sniam. sed ad aliud pñcipale super quo appel latum est: sed et dā ad reuocandū omne granamē accessorium pñcipalit⁹ dē ipō agendo: sicut h habes t omnibus decre. superius allegatis.

¶ Ex parte (scda). C. qñ mul. tu. of. ff. l. vi. hoc em ipō qd nubet tutelā filiorum amittit. aut. d. nup. §. si nūc tutelam (ita). §. quod si non sit tu trit. cor. ser. hac enim cā appellasse nō sufficeret t sub esset veritas cause. §. eo. interposita.

1. De relatione nōnulla scitu digna h pñt vñ ad numerū. 4

¶ Intimasti (relationē). t In relationibus diligenter attende. vtrum facta sit pñtibus consentientibus vel saltem non appellanti bus: t tunc ei semp standum est. t sic p t intelligi. §. d. pur. ca. cum dilectus. §. i. §. i. t termin⁹ in ea pñtibus ad cōparendum coram supiore p p tēptōrio habendus est sicut in termino assi gnato appellanti. §. eo. d. sepe. Si autem post appellatōem fac ta est ei non creditur nisi alijs actis constet. C. de rel. l. i. §. q. vi. biduum. Si autem fiat relatio vna pte absente p contumaciam nec videtur tunc relationi credendum nisi alia probatio sit de bis que in ea continent sed termini assignatio bene valet pte contumace amplius nō citata procederet superior: sicut ipse qui retulit poterat pcedere p tūmace absente. C. Si si ps quā relator dicit contumacem coram papa vel alio supiore dicit domine nunq fui contumax: sed appellans recessi ab eo t cām appella tionis obtinui a vobis aliq cōmitti. tunc iuder superior si verū sit quod cōmiserit alterius nō credet relationi. §. ptes remittet ad iudices impetratos sup appellatōne q cognoscent de appel latione. t an qd factum est post appellatōē sit reuocandū vt non vel etiam ipse papa vel alius iuder relationes cognoscat: qd ei bene h iurisdictiones dele. sui reuocare. ff. de iurisd. om. iu. tñ totus pcessus habitus an reuocationem erit rat⁹. §. de rest. spo. audita. ar. imo pñt videt quod ipō scō videt reuocare. §. si. ex cer ta scia sciens aliq cōmissum incipiat cognoscere de eo qd aliq de legauerit. §. de pces. pben. vel ec. non va. quia diuersis. §. si. si in der relationis aliq cōmittat cām remissam que iam a pte appel lante aliq cōmissa erat. dicunt qdam qd de iure vñ iudices de bēt cōuenire ad cognoscēdum cui⁹ sit iurisditio fm tenorem de cretalis. §. de rescri. pastoralis sed alijs videtur melius quod ad hūc iudices cui cōmissa ē cā relata nihil aliud pñt nifi cogno scere an cā appellatōis pñs aliq fuerit cōmissa qd si sibi constite rit ptes ad iudicē cui cā appellatōis pñs ē remittit ad quē pertinet cognoscere an sua sit iurisditio. §. de rescri. dilecti filii.

2. J. p. C. t. Sz queres qre non eodē mō t iuder qui cām remittit statim cassari d3 t remittere cā ad iudicē cui cōmissa ē cā ap pellatōis. rñ. quod et ipse relator pñtenter faciet si scit vel cre dit qd vera ē cā appellatōis si supsecat: qd si non supsecat t postea cōstituerit veram eē cām appellatōis totū cassabit qd p eum factū fuerit: vt no. §. e. interposita. t. c. ro. §. si vo. r. §. se. cer te t eodē mō iste iud. r. cui cā relata cōmissa ē si pñt in dubi tancer qd appellatio ē iniusta pcedere p t tenebit qd fiet ab eo: non obstante cōmissa de pñt scā sup appellatōne: dūm con stet postea p sniam diffinitina qd appellatio fuit iniusta: vt no.

3. In predicta: de r. rom. ma. §. si vo. r. §. se. C. t. Item in relationi bus no. qd qñ sit cōmissio qd infra certū tps aliq sine certo tē p tō remittat cām instructā sufficienter qñs instructam vel nō instructam t in oibus casib⁹ non ē vis: qd sufficit remittere cām ea instructione: t cum illis actis que recipit iuder t q hnt ptes: t si non ē plenē instructa: t et d3 pñtibus terminū pñget. C. t. Itē in oibus pñctis casib⁹ pñtibus appellare si granent t literas impetrare non scā mentide de remissione faciēda pñtis iudici bus: qd non semp pñtis remissio ppter hoc quod supior de illo velit indicare: qd tunc oportet de remissione fieri mentionem. §. eo. vt nostrum. §. de of. dele. sup questionū. §. vey. §. qñs sit: qd ptes non pñt de iudice in diffinitione: s3 pñt in cāe exa minatione. §. de rescri. ex pte decani. t. §. de ele. dudū. item qñs expedit in vno loco ingri de vno articulo t in alio sententari §. de elec. scriptum. Terminū aut assignare pñtis vt corā pa pa cōpareant: t relationem facere de cā q est eis cōmissa decidē da infra certū terminū nō pñt qñs impedimento teneantur iu dices nisi pñtis placeat: qd tenor rescripti dicit: t quia pñti te sunt relationes cā iudicij retractandū: vt in anc. vt nō d3 expe. tu. fa. ius. §. iudem. col. it. anc. vt oēs obe. iu. §. in initio. nisi in casu bus. ff. de off. p. solēt. r. l. si quidē. C. d. fal. vbiq. fateor tñ qd si an terminū assignatus liqueret d3 t nollēt audire scētiam qd pōt referre nō ex vi rescripti tñ sed rōne sue iurisdictionis. §. p at post terminū vsq ad infinitū p t remittere cās t terminū pñgere nisi reuocet mādātū: hoc sonat lra vbi dicit aliq remittas. §. si non terminaueris infra terminū apud acta. C. de rel. l. j.

1. De dente dilacione iudicis officiū conuiescit.

2. Iuder qñ possit impendere officiū suū t in nu. 3.

Inno. sup. ij. decre. r. si

Inno. super Secundo decreta.

4 Litere a procuratore impetrare reuocantur pp inhibitionem.

Significat (ipsum epum) quod male faciebat episcopus dicebat decanum

quod illis suis carnes vendi faciebat. vel male faciebat episcopus quod dimittebat carnes suos alibi carnes vendi faciebat decanum de consuetudine vel privilegio: ut no. f. d. v. sig. abbate. vel forte agebat potius et pos. erat cum molestia si terra ubi huiusmodi habebat monasterium aliter vendebat vel agere pessoria. ff. d. ser. l. q. tics. s. si. ff. de petitione et s. ins. c. d. monopo. p. totum. Sol. illud loquitur quod homines fraudulenter faciunt pacta quod alius non liceat vendere vel quod alios non instituatur aliquid arte quod non habet. Ipsi autem non fraudulenter faciunt sed per privilegium vel consuetudinem: illud non est licitum quod personis vel rebus: sed de loco ubi sit venditio bene habet pacisci: ut si (alios suis) per suos carnes vendi (renocaret) destrueret habebat carnes. ff. d. ad plu. ar. si v. s. vl. male petebat. non enim prohiberi sunt li. pen. et noua facit sine iudicio iuris aduersarii. sufficit enim quod aduersarii non litem. ff. si ser. v. l. loci. s. in pessoria. r. s. se. (contestata) id est et si contestata non fuerit. C. i. (Implicato huius). s. sup. principali in multis enim ante litem pte. bz loci officium indicis. puta si quis impedit at ptes presentare coram iudice. s. de offi. dele. c. i. vel si fuerit pte contumax. s. vt lit. non conte. tue. r. multis alijs que possunt notari. in f. de offi. iud. s. i. r. seq. r. in summa. eo. ti. r. s. de of. iud. c. i. s. q. qd sit in pdictis casibus. dic quod bene potest repellere iniuriam litigatorum. concedere tamen uti alicuius iure non potest nec de hoc se iudex intromittit (solum) fuit enim facta hoc implicatio officij pendente termino ad deliberationem super libello. (Andiebat) nimis festinabat impendendo officium cum adhuc posset recusari. r. exceptiones declinatorie iud. r. dila. proponi. in aut. de erbi. r. intro. s. si vo quidam. r. vt no. s. de excep. pasto. ralis. r. de re iud. inter. post lit. autem. contest. debet. fusi officij impendere. ff. de edil. edic. ediles. s. illud sci. r. Et hec est ratio quare sequens exceptio est valida. s. quod pen. termino assignato non potest pcedi. si enim lis contestata est: r. aliquid non fieret pte. termino crederem quod iudex impenderet officium suum in prohibendo ar. vi. q. i. quia res nec tradidit. C. de edil. edic. siue ps. ibi loquitur quod pendente dilatione non est pducendum in vin. vel super antiquis iuribus sed sup. nouis vel de nouo exortis satis potest. r. maxime in illis causis ubi mora est periculosa. ff. de ser. l. i. s. si. r. l. ii. r. i. hoc autem satis credimus quod si contra epum coram de le. velit monasterium aliquid proponere de his que fecit post citationem circa rem de qua agitur quod poterit cognoscere: quippe sua est eius iurisdictio. s. de offi. dele. gratum. r. q. non debet ad diuersos iudices ire. ar. ff. de lib. cau. l. si pariter. imo plus dicimus quod etiam si ante citationem aliquid dolo facit episcopus. cognoscet del. s. de ali. iud. mu. ca. fac. c. i. hoc autem semper est verum quod non pcederet ex officio suo. sed libello dato r. alio ordine obseruato de illis que ante lit. prest. accidit de his autem q. post lit. conte. accidunt: puta si violentiam in repetita fecit vel damnum ibi dederit vel p fructibus iudex summ officium impenderit vt in palle. ff. de edil. edic. ediles. s. illud sci. r. ff. de aqua plu. ar. c. si tertius. s. officium. r. Alii dicunt r. forte melius quod si super nonis articulis possit post lit. conte. iudex impendere officium suum non tamen in modum directi interdicti vel actiois potest cognoscere de his q. ante lit. conte. contingunt: nec commissum intelligitur s. de rescri. significauit. ff. de arbi. de bis. ff. de iudi. non potest r. est hoc verum in his que non veniunt ex vi actionis: sed nona actione opus est vt est in pmissis casibus. r. in actione ex stipulatione. r. in alijs stricti iuris: vt peto quod non est meum: ubi ex vi actionis non veniunt damna data in re stipulata nec fructus

3 Secus autem in actionibus boni. r. in arbitris: r. alijs quibusdam ubi veniunt p officium indicis non solum danna data. s. fructus percepti ante impetrationem l. ap. r. et post. r. et q. pueniunt post citationem ante salam q. i. ff. de volo. r. eleganter. s. non solum. ff. de act. emp. l. in l. s. offerri. r. s. ex vendito. r. tamen necesse est r. expresse hoc peti: vt no. s. de rest. spo. grans. (Contra inhibitionem) inhibitionis potuit esse quod ad certos iudices literas non impetraretur: sed vt quod non valet talis inhibitio cum indicis dat sit delegatis r. non ptiim. ff. de iudi. obseruandum. Et nos fatemur quod si papa ex officio suo r. motu proprio dedisset quod preiudicaret la psum anni. Sed cum de consuetudine habeat quod de consensu ptiim. denf. s. de offi. dele. super. s. ver. r. c. cum olim magister. r. s. de ca. pos. est olim. Si inhibitionem faciat non sibi p iudicat si aduersario innotuit. vel die quod inhibitio fiat quod plus non istaret p commissione obtinenda sed vt ea in curia ageret. Ipe autem in huiusmodi institit: hoc sciebat aduersarius. r. ideo non preiudicat aduersario. Et vt quod ad hoc quod non obstat lapsus anni necessaria sit reitutio in integ. de hoc no. s. c. ex rone. r. (Inhibitionem) si lre essent impetrare de comuni consensu ptiim non posset dicere se inhibuisse nisi aduersario vel iudici innotuisset. ar. s. de procu. in nostra. r. c. ex insinuatione. ppter inhibitionem reuocant lre impetrare a procuratore. ppter appellationem autem non reuocatur. quod factum est post eam. Tu dic melius quod nisi inhibi

tio fuisset: non esset iusta ea quare restitueretur a psecutione appellationis. (Causis) quod ante lit. const. nolebat impendere officium suum: siue in prohibendo epum vt eo iure quod sibi competere dicebat: vel etiam volebat impendere officium suum in cognoscendo an episcopus deberet prohiberi a carnibus vendendis alibi r. male volebat: quod hec erat principalis quod in qua nondum lis erat contestata. vel quod pendente termino volebant pcedere sup eo ad quod terminus erat assignatus.

- 1 Petere iudicias ad pba. exceptioes ppositas pti et ad pte
- 2 Excipiens si nolit tps oblatum ad pbandum recipere: si appel let q. quid sit contra eum tenet.
- 3 Exceptionem legitimam non admittes granare dicitur.
- 4 Appellatus si petat remitti ad iudicem a quo est appellatum audien dus est.
- 5 Snia semp reuocat qm non tenuit appellatio.
- 6 Ad v3 appellatio cu ab aduersario approbatur.

Interposita. (Ex ca. inducias has pe

tionem ppositas est pti. C. de dila. ad procedendum. C. de temp. in integ. rest. petende. sed offerre pbatio nes non est partis: sed est ex supabundanti. ar. ff. quo lega. l. ii. s. j. ff. ad erbi. l. ii. r. iij. s. ibidem. Sufficit enim parti exceptiones r. cam legitimam proponere quare non debebat pcedere iudex r. si iudex admittit exceptionem r. non grauat eum probationi bus: quia forte scit eam esse veram. r. ideo ulterius non pcedit bene est. C. Sed si iudex dubitat debet dicere pponeti exceptio nem quod eam admittit. r. infra certum tempus probet si vult. s. de offi. dele. prudentiam. s. vl. s. de testi. veniens. xxx. q. vl. in dicantem. C. de iudi. indices. r. Et si nolit excipiens tempus ob latum ad probandum recipere si appellet quicquid sit contra eum tenet. Nam cum non teneat appellatio nisi a iusto graua mine. s. c. vt debitus. r. si iste non grauetur eius appellatio nihil ei pdest: etiam si probet postea esse veram exceptionem: vt patet in eo quod legitur r. no. s. c. dilecto. s. vlti. s. eo. ex parte. sed si iudex propositam exceptionem repudiet r. eam negligat admit tere tacite vel expresse. s. pcedendo in negotio. r. ideo appellatur tunc non reuocatur quod facit iudex anteq. cam appellationis comittat nisi postea coram eo iudice appellatiōis probauerit ve ram cam ex qua appellauit: vt. s. c. dile. r. c. ex pte. r. sic loquitur hic. C. i. (S. dices: nonne grauantur eum iudex quod non admi sit exceptionem legitimam si vera est. Rñ. non fuit graua in non admittendo exceptionem si falsam ee credebat: immo fuit r. psumitur prudentia. r. ideo tunc non reuocatur quod sit ab isto iudice a quo appellatur. sed si probatur coram iudice appellatio nis ee veram exceptionem propositam cassat. quicquid post appel lationem facit: quippe psumit r. apparet maliciose refutasse exceptio nem vel non admisisse. s. s. s. c. ex pte. r. s. c. significauit. ubi dr quod quicquid sit post talem appellationem reuocat. sed expo ne illas vt consonent huic. vel dic eas correctas per istam. C. s. si predictus appellator: proposuit cam legitimam si vera est r. eam offert se pbatum coram iudice a quo appellat si ipse iudex velit ex cipiētis pbatones admittere: et si falsa sit exceptio vel ea tamen q. qd iudex post talem appellationem fecit cassatur: quia vere gra uatus fuit eo quod eius pbatones admissas non fuerunt. r. sic intel ligitur hic. Et hoc intelligimus verum. r. si sic dictu sit appello: ne procedatur ultra in hoc negotio: quod habemus certum canonu conz numerum. hac vestra exceptione omissa: vel etiam sine his vltimis verbis: dummodo expectat si negligat exceptionem ad mittere: vt. s. c. ex parte. r. s. sed si simpliciter dicat appello ne vl tra pcedas r. recedat credens hoc sibi sufficere pro appellatio ne non valet hec appellatio. s. eo. dilecto. C. i. Est ergo diligen ter attendendus ordo. primo enim excipiens pte proponere: ecce ptionem r. consequenter iudex pte eam repudiare vel admittere r. si iudex ipsam repudiat est locus appellationi. si vo ipsam ad mittit exceptionem ipsius indicis est querere excipientem an ip sam exceptionem probare velit ar. xxx. q. vlti. indicantem. nec est excipientis probationes offerre: quia rei est fugere. l. ii. q. iij. c. l. r. ii. r. iudicium redditur in iudicium. ff. de ver. ob. inter stipula tem. s. sacram. r. si offert. ex supabundanti est. r. si iudex expresse repudiat vel non admittat vel admittere negligat iuste appel latur ab eo. s. c. dilecto. r. c. ex pte. r. s. c. Non doceat cum tñ ante sniam locum habeat. Nam post licet appellare sine villo gra uamine. r. s. r. m. est quod dicere videtur. s. quod si coram iudi ce a quo appellauit appellas non obtulit se probaturum cam quod coram iudice appellationis pte phare veritate cause ap. r. cas pposita cu iudex a quo appellat non debeat in ea differre sniam ppter appellationem ex ea probabili interpositam nisi ea offerat pbatum. s. a sup eo. s. vl. r. c. dilecto. So. hic non dicit admit tendam tale appellationem si fuerat admissa dicitur quod pte ri. C. i. s. itez obicit si iudex admittit appellationem non e ne cesse postea iudici appellationis requere pbatones super tali q. qne appellationis s. sup principali tñ pcedit. Rñ. ideo imo si appellatu

appellatus petat remitti ad iudicē a quo appellatus ē audiendus
est nisi appellus pbauerit vītam cūe q̄ qua appellatum est vt
s̄. eo. vt debitus. idem dicimus vbi detulisset appellationi sine
cā assignata. vel dic quod iudex proposita cā appellationis pro
babiliter si non offerat se pbaturus in vītate d̄z pponentē iterro
gare an velit eam probare: vel ad minus d̄z dicere ego admitto
exceptionē tuam. et si nō iurauerit vel exceptionē nō admisserit
petat et tenet appellatio. ¶ Q̄ sufficit ad h̄ vt iusta sit appella
tio quod iudex non admittat. s̄. e. dilecto. et c. ex pte. et c. et ca. vt
debitus. ¶ Si si interrogatus vellet pbare cām propositā. tūc
nō ēēt iusta appellatio. Item dicimus qd̄ in eo casu qm̄ nō obtu
lit se pbaturus cām appellationis s̄ tū iusta cām expsit quam
iudex admittere renuit: quod ad eam pbandā admittitur. Sed
si post talē appellationem ferē snia diffinitina sup̄ pncipali et v
lit aliaz cām appellationis pbare: vel ēt sup̄ pncipali aliqd̄ o
cere: velēt qd̄ plus ē ex actis receptis ostendere iustam sniam vl
pcessum. s̄. e. dilecto: non pōt. quod sic pbamus: q̄ sequeretur
inconueniēs: q̄ nulla ēēt differentia siue offeret se probaturus
sine non offerit cum ēt possit pbare cām sup̄ qb̄ pbatides nō ob
tulit. ¶ Item et est alia efficax et emdēs rō: q̄ nō admittit ad p
bandum als cās: q̄ si pposita cā appellatōis ēt iusta et non: ad
missa appellatō: recessit ēt cum admittebatur iusta cā. si illa cā
pposita vera non est: neq̄ pbaf̄ apparet qd̄ contumaciter recessit
ab illo iudice. et sic nulla appellatio ei⁹ fuit: nec appellatio eum
potuit relenare. et si alie cāe non pposite vere et iuste subessent
ff. de in inte. resti: diuus. et c. c. constitutis. s̄. si. ¶ Si aut̄ po
stea in iudicio appellatōis nō offerit videt appellatōni renun
ciasse. s̄. c. sollicitudinem. nec obest si dicas ēt si snia lata esset et
ab eo appellatum fuisset sine cām: tū ex pōib⁹ actis et nonis posset
irritare sniam. s̄. de test. fraternitatis. s̄. de fi. instr. cū Joannes
q̄ vbi appellatur post sniam non contumaciter recedit: s̄ qm̄ ap
pellatur an̄ sniam nisi vera sit cā expsa fingitur non appellasse.
vel verius fingitur contumaciter recessisse: vt p̄dictum ē: q̄ si iudex
non admittit cām falsam: s̄ als vera ēt: fingit p̄udēs vt nō. in
glo. s̄. ¶ Probaturum ē etiam si obtulit se pbaturus: et q̄ nō
fuit admissus appellatō et nihilominus lata est sententia post
appellatōnem sup̄ pncipali p̄tra ēt iudex appellatōis appella
tis recipiet pbatides tā sup̄ appellatione vt casset q̄qd̄ factū ē
postea sup̄ accessorio q̄ sup̄ pncipali vt sup̄ illa ferat snia etiam
si appellatio non valeret: nec est aduersarius audiendus q̄ cā di
lationis petit prius ingri de appellatōe tñ: cum boni iudicis
sit tendere ad finem litis. s̄. de do. et contu. finem. et de pba. s̄ vbi
siles pbationes recipiuntur sup̄ pncipali. et except. ¶ Secus
si snia lata non ēt: q̄ tūc pars appellata posset petere qd̄ appel
lans remitteret a d̄ iudicē a quo appellatum est male vt. s̄. e. c.
vt debitus. et hoc sic dicimus nisi incontinenti p̄staret sniam ir
ritandam vel potius irritatā nūciā dā: puta q̄ p̄stat ex iusta cā
appellatum: quo casu p̄nūciat snia nulla. et h̄z flocciū in iudicis
tñ non extra iudiciū etiā si offerret se pbaturus iusta cām nisi p
bet cām verā non cassabit qd̄ sit post appellatōnem. s̄. de elec. cū
inter. et s̄. de bis q̄ si. a ma. par. ca. cum in cunctis. ¶ Quib⁹
dam non placet hoc quod dicitur hic in gl. q̄ vt dicitur i appella
tio non tenet temp̄ snia renocaf. et q̄qd̄ sit post appellatōnem: et
si appellatio non tenuit fuit contumaciter appellans. et sic nihil reuo
cabif. hoc h̄z locū i iudicis. nā extra iudiciū non pōt pbare
locum: cū nō possint induci pbationes que etiā p̄ducte nō p̄i
dicat neq̄ profunt: sicut nec p̄fessio. ¶ Item si reciperet is p̄tra
quē appellat extra iudiciū pbatides oblatas p̄ alium. puta p̄
aliq̄m cū vellet p̄udere non p̄iudicare ei quē tangūt: nec ēt
isti cui est p̄iudicandum: q̄ in iudicio nō est nec ēē pōt: cū nondum
sit sibi p̄iudicium. ¶ Si autēz ad sui instructionem recipit non al
ligatur eis: nec ēt als p̄iudicat. ad idem est videt in similibus.
Si at alie cause sint vbi non possit offerri pbatio ēt i iudicio vt
si negetur tps ad deliberandum vel spatium ad producendum
testes: vel si denegat editio snie vel actor: vel aliorum consimili
um. videt qd̄ teneat appellatio ēt si non offerat se pbaturus gra
uamē in p̄dictis: quia nec probari pōt. C. vt lit. pen. l. pe. C. eo.
ti. la p̄consulibus. s̄. de dil. c. j. s̄. de testi. significauerunt. et ante
oia renocanda ēt snia post talem appellatōnem lata. etiā si non
probetur alia veritas granaminis: nisi quia fuit admissa sua pe
titio que erat de iure. et est iusta rō hūius p̄stitutionis. cum enī
sit facile pponenti grauamen quod probari pōt offerre se illō p
baturus. iputandū est ei si illud non offerat. ¶ Et hoc obtinet i
exceptionibus dedinatoris fori: vt si dicit literas obreptitias
de quo cognoscere debet delegatus. s̄. de rescri. super. et in perem
ptoris. vt pactis de non petendo. et re iudi. et consimilibus om
nibus que pbari p̄nt. de interlocutoris. not. s̄. de no. oper. nū. c.
j. et penul. fm̄ antiqua autem iura nō videtur necessaria obla
tio. pbaf. s̄. vt lit. non contest. accedēs. et in multis alijs iuribus
Secus autem est si grauamē p̄positum non subiacuit probatio
ni sicut dictum est. ¶ Idem credo vbi absente iudice in casibus
concessis a iure appellatur. nam vanum est ibi offerre probatio

nē cū non sit qui eam reci piat: possit p' maliciā offerri etiā si falsa eēt. non em̄ inueni qd debeat eē melioris cōditionis qui appellat absente iudice q' p'sente: cum si valeret hec oblatio melioris eēt conditionis p'cipue cum in odiū iudicis q' phatio nes oblatae admittere noluit. h' statutum phaf. ad qd' inducū tur iura sup'ius allegata que loquunt de his appellationibus que sunt extra iudiciū. ¶ Approbef. mo. non valere appellationem ex quo ab aduersario approbat. secus si non approbat. vt. s. eo. sepe. (parata) sed si pars appellās cum non est recepta appellatio sua ab appellato velit coram iudice ap'. cū ipsius appellationis p'sequi pōt ēt altera pte absente. s. de pec. in no stra. Sz pōt dici illam decr. loqui in eo casu qū certum est fuisse appellatum. et qū ob talit se pbaturum legitimā cām appellationis Sz nos dicim' idem ēt si non obtulit se pbaturū: q' ex quo cōstat appellatum iudex d' appellatione cognoscat an sit admit tenda pte absente. s. e. cum spālī. s. si. et si fuerit admittenda pro cedet quātum poterit in cā principali si appellatū fuit an sniam si post sniam rata manet post annum. s. e. cum sit ro. sed an. an nō pōt pcedere. nec ad cognoscendum de snia: nec alio mō nisi ptibus vocatis: vt no. s. e. sepe. (ad petitionē) secus si nolit s. e. accepta. nisi ps appellata peteret qd appellatus instructus

¶ cum suis munimētis accederet ad se. apo. j. e. cordi. ¶ Absen tante) Sz opponitur qū ostabit appellatum nisi ptibus p'sen tibus. Rēdēmus cum hic non querat nisi de appellatione nec sup alio pnūcietur nisi decernimus appellationē instā vel econ verso. et cassari qeqd factum est post appellationem vel econverso nullum aut periculum est si nō sit appellatū cū si nō sit appella tū de alijs non agef. vel dic quod pōt cōstare per acta et sufficit sic si constet cum pars alia sit contumax. (Se cōtumaciter) non autem reputamus cōtumacē appellatum q nō cōparet si nō est delatum appellationi. et h' probaf ex pmo. s. huius decr. vbi di citur qd appellās non reputaf cōtumax si non venit p'secuturus appellationem cui nō ē delatū. multo minus est cōtumax appel latus qui non pronocauit superius iudici um. Alii contra.

Inquisitioni. (plura). s. e. secundo. cōtra
 so. illud habet locus qñ ne
 gocium committitur plures articulos continens. B
 autem qñ sunt plura negocia commissa. 72

Vna sententia (iure). In corporali et si sit diuina sicut usufructus non prodest vnius appellatio: si autem sit indiuidua prodest. ff. ad l. fal. l. i. §. si usufructus. ff. quæ ad. ff. quem ad. ser. amit. si cõem. si cõi. secus si per beneficium restit. in inte. C. si vnus et pluribus appellaret. si in vna vbi sit res communis et incorporealis et indiuidua vt seruitus nisi victoria minoris et per beneficium in integ. restit. et prodest maiori. ff. quæ ad. ser. amit. si cõem. (negocium) hoc dicitur per introitus et consiles: quia et si habeant de negocium. s. tutelam: non est tamen res cõis. s. et tunc si hnt omnes eandem causam defensionis. puta q: res mobiles vel alio sicut debent re alienare: vni appellatio aliis prodest. C. si vnus conuenitur q: illicite alienauit. aliis quia neglexit cõtradecere vel renocare vni appellatio aliis non prodest. ff. de app. si quis. §. vl. C. si vnus et pluribus appel. l. i.

Secus si vanus. ff. de reg. iu. vani.
Iustus. (Pronocatur) hoc vult dicere hec
 decre. quod si quis iusto metu pteritus non appella
 nerit iussit ei si cas appellacionis cora iudice a quo
 vult appellare exponat dicendo. Domine iudex vos granatis me
 in his expsis illis que eent iuste cas appellacionis. ¶ Quannis
 enim non dicat ex his causis appello: tn sola expsis causarum
 habetur pro appellatiōe sicut dicit lex. C. de his qui propter me.
 iudi. nō appel. l. j. r. n. et. C. e. l. n. imo pl^o pōt dici q: l3 postea liti
 get coram eodem iudice videtur renunciare appellacioni scē dū
 modo timor duret. argu. s. de his que vi me. ve cā. h. c. l. C. quod
 me. ca. l. n. nec est credendum illi qui dicit se timuisse appellasse.
 ab aliquo epō vel alio iudice nisi vis interuenerit. r. probetur. ff.
 de his qui pp me. iudi. non appel. l. j. r. n. C. qō me. ca. p. totum.
 ¶ Lopia non negatur hic quin possit appellare in abntia iu
 dicis immo innuit qō fieri possit si neq: hfe copiam ei^o. n. q. vi.
 bidni. C. qūor qñ. lab eo. C. de iud. l. vl. s. de ali. iu. mu. ca. fac. c.
 j. Si aut eius copā habere possit a quo appellare vult vel ei^o ad
 quē vult appellare: ad est non accedat credendum quod ei impu
 tetur. argu. n. q. vi. bidnum. C. de an. excepti. vt perfectins. s. de
 offici. o. d. na. pastor. alis. nisi ex timore dimittat. vt hic.

- 1 *Et appellat ab interlocutoria necesse ē eximi cām appellatōis.*
- 2 *Appellatio in scriptis semp redigi d3 nec est vis an scriptura sit*
autentica in nn.3.
- 4 *Appellationi p̄sumi tur renūciare appellatōe nisi infra .xxx.*
dies petat apostolos
- 5 *Petitio apostolorum qñ non habeat locum.*
- 6 *Possunt ptes cōcedere iurisdictionem indi.*
- 7 *Appellator reputatur non appellans qñ appellauit sine scriptis.*
Anno. super .ij. decreta. r ij

Ordinatio (extra) et indice tñ quia extra iudicium
appellat est differentia que no. s. eo. c. ad
audientiam. et quod loquitur in appellatione facta a
iudice apparet p id quod sequitur. s. qd dare aplos
quos non daret nisi eēt iudex extra que dēt appellans suum in
dicem constituit etia in eo sup quo appellat. s. tñ dicit quod in
iuste cum granat et extra iudicium. et ideo appellat. ites ille quia
non est iudex s. pars tñ non pñgeret terminū appellationi qd
hic facit vt. s. sequitur als modica est ofia an appellat a iudice
vel ab aduersario vel in iudicio vel extra iudicium: vt no. s. de
ma. et ob. dilecti. **¶** Interlocutoria. No. qd qñ appellatur ab i
terlocutoria necesse ē eam appellationis exprimi. de hoc no. s. de
no. ope. nñ. c. pe. **¶** In scripturis no. quod sine in iudicio sine
extra appellatur sp appellatio redigitur in scriptis et sine ante
fiam sine post. nos tñ nō intelligim⁹ sublatū ins illd p qd pce
dit sola voce post fiam illico apud acta scriptis sine sine scrip
ptis appellare. C. s. ap. litigatorib⁹. vel dic quod hic loquitur de
ap. que sit aī fiam. qd apparet ex eo qd hic dicit quod cām ap
pellationis scribat appellans. et ex eo qd seqt qd iudex in aplis
dñ inferere eam appellationis. itē quia infra segtur. bis qd appella
tio s. b. et qd non eēt necesse si post fiam appellaret. **¶** In scri
ptis nō est vis si scriptura sit antētica. s. p manū tabellionis siue
non: quātum ad hoc qd appellatio valeat. tñ puate scripture nō
creditur: nec quā ad hoc qd pbe appellasse. nec ad hoc qd pbe
tur formā appellationis fuisse talem qualē ista scriptura pñet.
4 nisi pbe alif qd p pnatam et non antētica scripturā. **¶** Apосто
los q continēt qñ ptes dimittit a sua in iudicio et eas trans
mittit ad iudicem appellationis. si. q. vl. s. forma. et nisi appella
tor infra. xxx. dies petat apostolos. pñmitur renunciare appel
lationi. C. de ap. qñ. nisi p alia argumenta appareat eum velle
prosequi appellationem: vt si ad eam psequendā mittat. Item
aplos debet dare iudex et si non deferat appellationi. ff. s. ap. re.
¶ sciendum (applo non sit admissa). ff. de ap. re. sciendū. **¶** Reue
rentia vbi de iure fuit admittenda. vel et vbi dubitabat iudex
an eēt admittenda necne. sed tñ pp reuerentiam detulit. si antes
deferret appellationi quā sciret iniustam nō eēt reuerētia sed
malicia vel imprudentia. et ideo puniendus eēt iusti. de ob. q. ex
quasi velic. in prin. ar. s. de offi. dele. pastoralis. in pn. item et ap
pellans remittendus est ad iudicem a quo appellauit et condē
¶ mandus in expensis. **¶** Et petierit hic obtinet in omnibus casu
bus pter q in causis electionum. vbi siue appellatus exprimat
et petat qd aduersarius cōpareat cū mādato siue non tñ plene in
structus comparere dñ. vt siue appellans siue appellat⁹ pcedere
voluerit et altera ps pcedere cogat. s. de ele. c. si. immo et si vtra
q ps non curaret. pcedere tñ supior ad quem appellat⁹ ē in of
ficio suo posset eos cogere ad procedendum. s. cod. oblate. in fin.
¶ Petierit anteqd litere impetrentur sup appellatione vel et
nuncium mittat p impetrandu. et tñ est cū tā nō sit res integra
non habebit locum petitio nisi forte maliciose festinaffet vel in
mittendo nūcium vel impetrandu lras. s. e. oblate. Et credim⁹
quod b possit petere etia si iudex nullū terminū apponi pñsit
nam tunc ipse appellatus terminū sue psequendū pñgere p
Si aut nec iudex nec ps terminū pñgat. tunc expectabitur ter
minus legitim⁹. ar. s. e. ti. oblate. **¶** Alii tñ dicūt qd appellans
nullum terminū pñ pñgere appellat⁹ nisi terminū legitimū. gra
ne enim videt qd actor et appellas cui incumbit onus pban
di metiatur terminū legis et voluntate rei. et hoc ē verius. ff.
¶ qui satisfda. cog. de dte in prin. **¶** Item is appellans possit di
minuere terminū sibi datū a iure. vel et iudex et iusta cā: reus
tamē appellatus hoc posse non dñ. s. diminuere bñficiū iure
alteri parti concessum. habebit ergo locū decre. etiam vbi non
est pñfens terminus a iudice vel a parte. vt appellatus possit
petere appellatē comparere coram iudice appellationis in
termino assignato a iure. s. quia cum vnus mensis restat de ano
et si ante annum vellet appellans psequi appellationem suam
quod pñt. tñ non pñt impetrare literas super appellatione sua:
sed oportebit eum portare acta sua. ad curiam et facere citari ad
aduersarium. et hoc satis innit hec decre. **¶** Petierit. si antes
appellatus hoc non peteret non pateretur penas que sequun
tur. nec actor nec reus si non irent parati procedere super princi
pali cā s. bñ faciant si parati vadant: sed licet non teneant ire in
structi sup principali cā. tñ debent ire parati rñdere super cā ap
pellationis. et si nō iuerint nulla alia citatiōe emissa poterit iudex
appellationis diffinire vtrum vera et iusta sit applo ante senten
tiam missa. an non. nā hic non agitur nisi de appellatione ante
fiam. s. ad pcedendum li. non cō. s. e. interposita. s. fi. et etiam cō
demnari in expensis. s. e. nicolao. et als i cā appellationis proce
deret contra eum quasi contra contumacem. s. eo. vt debitus.
in fi. sepe. et c. cum spali. in fi. et c. per tuas. et s. de offi. dele. pasto
ralis. s. pteca. in fi. **¶** Mandant petitionē. s. quod appellatus
vadit instructus pcedere in cā principali non pñt facere appella
tor: non est ad aliud tenetur appellat⁹. nisi vt vadat psequens

cām appellationis non principalem. hec autē habet locū si ap
pellatio recepta ē. alias sufficit et appellatori et appellato quod
mittat nūcium p literis impetrandis. s. e. interposita. s. ci quoq
no. s. e. sepe. item hec habent locū vbi certus est terminus ap
pellationis pñfens. s. eo. nicolao. sed vbi non est pñfens si ali
qua pñfuit impetrare potest s. modū quē notauit. s. e. oblate.
et c. sepe. item in hoc casu. s. qñ non est certus terminus pñfens
appellationis. tamen recepta est si appellatus est pñfens apud iu
dicem appellationis. sed appellator est absens est tñ pñfens pro
curator eius qui vult impetrare literas super appellatione sua
tunc appellatus si vult semper dñ obtinere qd nulle lre ap. impe
trentur. sed faciet citari aduersarium vt corā iudice appellatio
nis quē appellator elegit procedatur. et idē dicimus etiam in ap
pellante qd dñ obtinere citari aduersariū appellat⁹ vult et p
bibere appellatum ne aliquas literas ap. impetret. nam ordina
rium est quod semp iudex appellationis cognoscat de ap. nisi ex
¶ iusta cā als committat. **¶** Appellatiois articulo si talis erat
appellatio siue q non poterat terminari cā pñcipalis. alioqn s
s. e. sup eo. Alii tñ dicūt aliter. Si iste q obtinuit articulum ap.
intēdit renunciare ap. decetero non poterit agere p expēsis si nō
intēdit renunciare s. suspendere articlū ap. tñ coram iudice
qui pcedit in cā appellationis poterit petere expensas. siue sit ip
se iudex ad quē appellatum ē siue sit alius quē ptes elegerūt. nā
tunc cum successerit loco iudicis appellationis de oibus cogno
scet. sicut iudex appellationis cognouisset. cognosceret enī si ap
pellatum est aī fiam si cā. ap. ē. vā vel falsa. **¶** Et si post fiam
est appellatum querit tñ de pñcipali cā. C. de ap. eos. s. i. item si
expresse diceret litigatores qd nolūt iudicē cognoscere ad pñs
de ap. sed tñ volunt sibi saluū ē vt qñ voluerint ius saluum sit
eis sup expensis. quas sibi dicūt deberi occasione male vel bene
appella. tunc vt qd et post finitā cām pñcipales vel ea pendente
possint etiam expensas petere psequēdo tñ ap. nō tñ tñc peteret
pñficiari ap. iustā. s. pñt tñ expensas: q male appllanit. et hoc
vir pñt locum habere quando appellatur a fiam. (ptium). i. par
tis. **¶** Partis voluntate no. qd hic sit prorogatio iurisdictionis
conditionalis: vel de casu i casum. nā iudex appellationis pro
magna pte non b iurisdictionē. nisi sub additione in casu. s. si vā
est cā appellationis. sed ptes pñt extendere eius iurisdictionem
vt simpliciter cognoscat vt hic. et ē simile in iudice delegato cum
clausula quod si nō omnes et c. Est tñ casus vbi non pñt proga
re. s. de fo. cōpe. romana. qd quare nō possit ibi inuenies. tamē
hic improprie dicitur prorogatio: sed exceptionis ommissio: vt no.
s. de of. dele. prudentiam (pcedatur) et debet sp pcedere in cā prin
cipali: nisi dimittat propter probationes remotas. vel alia iusta
impedimenta (pñm. ta). i. si causam appellationis in scriptis
non expresse. et aplos non petūt. et si non venerit instructus vt
hic dicit. **¶** Ad appellas. tunc reputatur appellator non ap
pellans quando appellauit sine scriptis. vel quando non petūt
apostolos. sed quando non portat sua munimenta bene reputa
tur appellans sed non datur ei terminus ad ea pducenda et pro
ceditur eis: non expectatis. etiam si appellat remittitur ad pri
mos iudices. Et idem videt dicēdū. s. qd pcedi pñt non solū i
cā appellationis sed et in cā principali siue vlla citatione quādo
non petūt appellatus qd appellator cōpareat cū probationibus
sed tñ sibi termin⁹ pñfens est ad psequendum ap. s. de renum.
veniens. s. eo. cum cā. s. fi. **¶** Et no. hic in gl. si aut. h. aliqui con
tradictant dicentes qd b in cā ap. possit procedi sine citatione. ta
men in principali non proceditur sine citatione. sed iste q non
petūt quod cum munimentis aduersarius compareret bñ dabi
tur ei. s. aduersario termin⁹ ad munimenta pducendū. nec intel
ligitur nomine pbatonum vel munimentorū testes: q ad eos
pducendos bene dabit terminus. **¶** Item not. quod si iudex
a quo appellatur defert appellationi: superior ad quem appella
tur siue sit papa siue archieps siue delegat⁹ eorū pcedere poterit
in cā appellatē inuito: s. i scriptis nō appellauerit nec aplos pe
tierit nec cām assignauerit. ar. s. de fo. cōpe. significasti. et c. ro
mana. si vero iudex nō detulit appel. expresse. sed pars appellata
secuta est partem appellatē ad papam. tunc papa vel etiam
eius delegatus inuito appellante procedet in causa appellatio
nis: quia in odium appellantis et fauore partis appellate statu
tū ē q reputet non appellas et qd bñdī solēnitates non requirā
tur. vñ de non dñ in eius ordinū reuocari. C. de leg. qd fauore.
ff. de excep. rei iud. euidenter. **¶** In archiepis autē et in aliis an
terioribus a papa nō sufficit cōsensu pñi sine cōsensu ordina
riū. s. de fo. cōpe. c. romana. forte secus est nisi prius ipi iudicent
qd p appellationem legitimā ad eos ē iurisditio deuoluta. tunc
etiam sine scriptis vt sine cā assignatione ē appellat⁹ tñ potest
cognoscere. q hec fiam et si sit contra ius litigatoris tñ facit ius
inter ptes vt no. s. de rescrip. sup lris. (contempserit) puta quia
non comparuit instructus in termino quē ipse pñfuit. **¶** Pro
cedatur vt si appellatus sit reus et lis non fuerit coram primo iu
dice contestata cum terminus datus ad psequendum vicē pem
ptiū

prohi obtineat. et sic non veniet in termino peremptorio ad cam
principalem et an li. cote. patet. mis. in pos. si locum haberet missio
vel si locum non haberet excoicaretur. s. vel lit. non. conte. qm. et
c. tue. Si vero eor actor et ad terminum peremptorium non veniret
reus veniente absolueretur reus ab instantia iudicii nec actor au-
diretur nisi restituitis expensis. et pbatur. ff. de iur. l. et post edi-
ctum. C. de iur. sancum. C. quio et quando iudex. auc. qui semel. sic
fiet in ca appellationis et pbatur ista in hoc. c. et eo. si sepe contin-
git. et c. reprehensibilis. Si vero lis sit conte. in primo iudicio
et reus appellatus non veniat ad prosequendam appellationem
appellatore psequente procedatur in ca appellationis vt. C. de
tempo. appel. in auten. ei qui appellat. et si. q. vi. si quis appellat
nam et in primo iudicio procedatur contra eum contumaciter
post lit. contesta. ad diffinitivam si liquere potest de causa. vel
ad missionem incommutabilem si liquere posset vt. probatur
hec. C. de iud. l. propterandum. s. si autem abfuerit reus etiam. C.
quomodo et qm. in l. consentaneum. Si autem actor appellatus
non veniat reo appellante veniente. s. pcedet in appellationis
ca. appellante in expensis nihilominus condemnato. hoc enim
est esse in quolibet eodem modo contumace sine vincat in principa-
li sine succumbat vt. C. de iud. l. p. andum. s. si autem ex gestis

Egitima (quod ipis arbitris. In idem) .i.
in eadem snia. s. vt iudicent quod lo-

- 1 Appellatio fieri dicitur gradatim. s. ab efo ad archiepiscopum singulis
- 2 Citat' no teneat comparere nisi constet esse de iurisdictione citantis
- 3 Tres gradus in psecutione appellationis hic habes.
- 4 Quis primus iudex appellationis incipit cognoscere de veritate cae
non valet qd sit p iudice a quo appellatum est et vide in nu. 1. 6.
- 7 In appellationibus que sunt extra iudicium non queritur an
vera vel iusta sit causa appellationis.
- 8 Iudex appellationis qm possit inhibere priori iudici vt non p-
cedat et in nume. 6.

Romana ecclesia. C. gualiter. de r. col-
ligi pot qd officia

- lis habet ordinaria iurisdictione a lege pns appellat
iudices q officiales. sic optime videt dicere auc. d. in. l.
pn. et. s. illo custodiendo. et. C. de ap. si qd diuturno. et per has leges
videt hic articulus determinat' fuisse. et sic no obstat. ff. q. et a q
ap. l. j. et. ff. de ap. impatore. vbi dicit quod a legato tñ ad dele-
gantem appellandum est. q. iste officialis non est delegatus. sed
ordinarius. vel pot dici quod bñ appellat vicarius qui similr
bz ordinariam iurisdictionem vt no. s. de offici. vica. c. sua. et ab
his vicariis eodem modo appellandum est quomodo appellaretur
ab his quorum vicarij sunt. C. de appel. p. cipimus. (p. form)
- 1 suffraganeorum. (Comit) suffraga. C. siue auditorum. i. identita-
tis auditorum tollit omnem cotrarietate. q. bene fit gradatim
appellatio ab officiali suffraganei ad archiepiscopum. sicut vi-
cif. ff. q. vi. bñ dñi. q. nullum auditorium est medium inter audi-
torum bñtis officialis et auditorium archiepiscopi. Itē no ob-
stat. s. r. dilecti. q. ibi non loquitur de appellatione facta ab of-
ficialibus. sed de appellatione facta a subditis suffraganei quoru
auditorium non est idem sed diuersum. et ideo ibi gradatim est
appellandum. (Sic censendum) quo ad appellationē et et quo
ad quedam alia. s. non quo ad oia. q. credimus quod ab officia-
lis sententia possit supplicari suffraganeo. Itē potest prohibe-
re ne iudicet. ff. de iudi. iudicium. et idem in multis alijs. (ad suf-
fraganeos) contra. j. de pbē. c. referente. solue vt ibi. vel ibi loq-
tur de consuetudine speciali. et eodem modo solue. j. de noui ope-
ni. significantibus. (Nisi) non mireris quomodo cognitio po-
nitur in snia ista. hoc est fuit q. archieps et suffraganei petiere
declarari quid esset iuris archiepiscopalis pñ canones. et hoc diffi-
niuit papa in hac snia. et ideo in fine addidit qd in alijs ecclesijs
2 fuarentur. C. causa. i. dem dñm arbiepiscopus aliquis iudex citat
aliquē. quia nisi cōstet quod citatus sit de iurisdictione eius nun-
q. debz comparere. nisi in literis exprimat tale qd quod si esse ve-
ram eet de iurisdictione eius. ff. qui satisda. cog. si vero. ff. de ser.
l. j. ff. de iud. non videt. de hoc no. s. de vila. preterea. sed contra
s. eo. si duobus. in prin. vbi archieps citauit nulla ca appellatio-
nis expssa. et cum ad papā eet appellatus et quia non comparuit
tñ tenuit excoicatio lata in eum. sed solue q. tunc non dñ statu-
ti erat qd expssa ca appellaretur. C. Item ibi constat archieps
legitimū iudicē subditoy suffraganeoy suoy in causis appella-
tionis et eodem modo solue. ff. de iur. si q. et. q. ibi loq. qñ cōstabat qd
erat de sua iurisdictione. puta q. erat i sue iurisdictionis territo-
rio qñ citabat. eum. s. alio non eet de eius foro. et bñ innuit lite-
ra legis que loquitur de legatis. et qd dicit qd non debebat pñs
re pectoris dignitatem. si emz no eet in suo territorio. nec eet ali-
as de sua iurisdictione no video quō videret ptemere iurisdic-
tionem eius. (Et pñs) in citatorio. C. Vocatio no. ergo hic
3 tres gradus in psecutione appellationis. Primus est quia qñq
proponitur non eet appellatum. vel als iurisdictionē no ptinere

ad eū ad quē dicit appellatū: tunc nō deberet pñbere primo
iudices aliqd facere sed tñ cognoscere an sua sit iurisditio. s. de
rescri. sup. literis. et iste gradus no. ibi si vero vocatis ptibus et c.
Secundus gradus est qñ non diffiteat appellatum. sed dicit ex
insufficiēti ca appellatum. et tñc distinguit. q. si sit appellatum
post sniam pñt prohibere pñmos iudices pcedere. ff. ap. pñ. nihil
inno. l. j. in prin. si vo sit appellatum an sniam non pñt pñbere p-
mos iudices pcedere. nisi primo diffiniat ex ca legitima appel-
latum ee. et iste gradus no. ibi qd si obiectat ex iniusta ca et c. ter-
ti' gradus ē qñ non diffiteat appellatum nec ē negat cāz appel-
lationis sufficientem. s. dicit falsam ee cāz ex qua appellatū est
et in hoc casu sp iudex appellationis prohibet pñmos iudices pro-
cedere. et sic loq. s. de rescri. dilecta. ff. j. (ptibus) que semp vo-
cāde sunt (alio) q. forte renunciauit. ap. vel dicit nullam cām in
sertam fuisse appellationi ly cotrarium in lris. expssit. et sic est
multa similia inuenire. Taliter videt p appellationē q teneret
et cāz ad supiorē trāfferet. s. forte falsam. sed ignoratur. Me in
illa) cā qñ an sniam ē appellatū (Presumāt) q. hec cognitio an
sit iudex pcedere et oē exercitium iurisdictionis. s. de pñscrip. su-
p. literis. in fin. (Obiectat) non est audiendus. q. cām in iure
pbatam dicit iniustam vel minus legitimā. velle cōuerso. s. quia
reprobata a iure dicit legitimā cū sit hec notoria iuris. et tunc
hec locū bz cū cā vel granamē qd pponitur in iure expssum non
est et tñ iusta cā videt. nō enim omnes iuste cāe appellationis in
iure expsse sunt. C. Item legitima) hic vult dicere quod si
an sniam appellat. et coram iudice appellationis dicatur appel-
lationem non recipiendam. q. nō sit sufficiēs cā ex qua appellatū
est q. qñ dñr hec qd pñdet. an sit recipienda appellatio nō debet p-
hibere iudicē a quo appellatum est pcedere in cā. et bñ facit ad
hoc. s. de of. dele. pastoralis. s. pñrea. s. dicit possit quod illa de-
cre. non bz locum nisi vbi appellet post sniam sed s. videt. s. de
rescrip. dilect. ff. in. ff. vbi dicit ad iudicem appellationis ptinet
cognitio cāe. s. ad quos ptinet iurisditio et interim pñi iudices
supsedere debet. sed rñde et expone vt ibi. C. Item prohibere) ex
hoc loco satis apparet quod iudex a quo appellatum est an sen-
tentiam non teneat dimittere pcedere in cā aqñ iudex appella-
tionis incipiat cognoscere an va sit cā appellationis nisi appel-
lās obtulisset se pbaturus cāz appellationis corā iudice a quo ap-
pellauit. s. e. interposita: vbi notatur. sed de hoc pñt dubitari ex
quo incipit iudex appellationis cognoscere de veritate cāe an
iudex a quo appellatum est debeat supersedere etiam si ei non
mandetur a iudice appellationis. et an teneat quod postea fece-
rit si postea processerit. et videtur ex hoc loco quod teneat super
principali anteq ei mandetur: quia principalis cā non tangit
processum iudicis ap. qui cognoscit de veritate appellationis
nis. C. Et hoc quod dicitur hic est quoddam nouum beneficiū
quod datur per hanc constitutionem iud. ap. s. vt possit prohibe-
re pñmos iudices: s. si nō pñbeat vel aqñ pñuat prohibitio
4 ad eos tenebit qd faciet. arg. s. de re. spo. c. audita. C. Item plures
tamen dicunt quod ex quo iudex appellationis incipit cognos-
cere de veritate cause non valet quod sit per iudicem a quo ap-
pellatum est quia licet mandetur iudici intelligitur tamen mā-
dā pñi q. pñs ē i psecutiōe appellationis. et si diceret cā nō pñtes
s. absente pñmactat nec tñc certe sua pñmacta et ei pñesse imo
cū facit pñs. ff. de re iud. l. de vñd. s. j. et l. pñmacta. s. vl. C. de in-
l. pñerā dñ. et facit pñs q. si ius dat iudicē appellationis quod
cognoscat de veritate cause. s. de rescrip. dil. ff. l. i. certe hoc pñovi-
detur abfuisse pñibus potestatem cognoscendi de principali.
C. Item dicit lex quod propter minorem cām non debet fieri
pñdiciū minori conditioni. ff. de iud. p. minorē: sed cōstat qd
maior causa app. pp autoritatem maioris iudicis est cognitio d
qua cognoscit iudex ap. q. illa de qua cognoscit primus iudex
Item maior est: q. de pluribus cognoscit s. de veritate cāe ap.
etiam in casu de pñcipali: puta si probetur vera cā appellatio-
nis. s. e. vt debitus. Item constat quod in casu posset ei fieri pñ-
diciū si probaret veritatem cāe appellationis: si primus iudex
cognosceret. Item decre. pñalle. vt debitus. hoc videtur dicere
expresse. i. quod primus iudex non debet se intrromittere ex quo
supior cognoscit de veritate cause cum dicat quod si inuenierit i-
iustam appellationem et cum ad priorē iudicē remittere. alio
5 quin ipse procedat. C. Item Sed queres quare in eadem rōne debet
supersedere primus iudex: ex quo iudex appellationis incipit
cognoscere an appellatio sit interposita: vel iusta appellationis cā
expresse cum etiam tunc si procedat primus iudex fiet pñdiciū
in cā appellationis. Ad hoc rñdeo quia licet fiat pñdiciū
quo ad aliquid cause appellationis. non tñ sit pñdiciū maio-
ri cognitioni quia iudex appellationis de predictis cognosces
non cognoscit neq. de causa appellationis q sola est an sit vera
cā appellationis neq. de pñci. sed tantum an sua sit iurisditio
vt hic dicit. pñi tamen omnibus his respondent dicētes hanc
decre. habere locum postq primo iudici renūciat. vel alias scit
qd secūdas iudex app. procedit in cā appellationis. s. vt cognos-
citur. sup. ff. de decre. r. iij

Inno. super Secundo decreta.

scat de veritate cāe. et multus facit p eis decre. palle. de resti. spo. audita: sed si prius dicitur sequi magnam inconviniens quia si appellatum esset in curia romana. et ibi prosequeret cā appellationis scz de veritate cāe. et p pcuratorem psequeret cām pūcipalem coram primo iudice q non detulit appellationē quia nil scit de psecutiōe app. q sit in curia in iustum est. quia pp hoc solum quod iudex appel. cognoscat de veritate cāe lz postea constet quod non sit verum cassaret pcessus primi iudicis: q i nullo peccavit cū nil sciret. **¶** Illud autem indubitātū est quod si ne ante mandatum iudi. app. siue aī sniam. siue ante mādātum pūcipis pcesserit si coram iudice appellationis pbeť vera cā appellationis quod casset totū qēqd sit p pūmū iudicem. s. c. ex parte. **¶** Et etiam multis alijs decre. **¶** Dec autem bz locuz: quando appellatur in iudicio. si enim extra iudiciū appellaretur. certe non minus ppter hoc quod superior iudex ap. incipit cognoscere de appel. siue in principali siue in alio mō debet impediri officium: vel ius pūmū vel alterius hominis quā illud ereqret sicut pūmū. q. l. is vel appellatio non dī quēq pūmare sua possessione. s. vt lit. pēd. p totum. q. uis. et hoc ipm sit in iudicio. test ratio: quia officium vel possess. vel aliud ius non transfertur ad iudicem appellatio. sed iuris dictio tū. **¶** Et hac rōne dicunt quidam et forte bene. quod si aliq appellat ne patus instituat aliquem in aliqua ecclesia. et patus nihilominus instituat. et appellat sup hoc prosequit appellationem. qd si pē. ap. iterum iuniret institutio faciēda. iudex appellationis non pbihibet eum instituere vt dictum est. et si vellet appellātem erecicare. q. enim non habet pro instituto non valet erecicatio. **¶** Et hoc est ea rōne: quia iurisdictio cū pars est alias erecicatio deuoluta est ad iudicem app. et hoc est vey postq iudex appellationis cognoscere cepit de pūcipali scilicet an ad pūlatum pertineat institutio. **¶** In appellationibus aut que sūt extra iudiciū non qritur aliter. an vera vel iusta sit cā appel. Sed bis videtur contra. s. eo. vt nostrum. So. hoc autem obtinet in appellationibus que sūt ante sniam. in bis aut q sūt post sniam. obtinet qd no. s. de offi. del. pastoralis. s. l. **¶** Si autem iudex qui cognoscit de pūcipali cā non admissa. appel. quam dicit non valere q: non fuit emissa infra. r. dies. vel q nulla cā annexa fuit ap. vel quia iniusta vel falsa cā est appellationis pcedit ad diffinitivā sniam. et iudex ap. similiter pcedat: quia iudicavit bene app. vel ex iusta cā. et et consequēter super pūcipali iudicavit siue bñ siue male tū: q. cum cōstet eum habere iurisdictiōē non est reuocanda snia que est contra ius litigatoris nisi appelles. si. q. vi. s. diffinitiva. tenebit igitur snia iudicis appellationis per quam reuocatus est pcessus: et snia pūmū iudicis. nec obstat si dicat quod est contra res pūmū iudicatas: quia dī pūma snia non valet: quia lata est post appellationē. et tūc bñ vī scda snia contra res pūmū iudicatas. ff. que sen. si. ap. re. l. i. **¶** Si autem iudex appellationis iudicet app. iniustam: puta quia non fuit appellatum infra. r. dies. vel quia non subiecit iustam cām app. vel quia causam quam subiecit lz cēt iusta non erat tamen vera vel ex alijs similibus causis. tunc qēqd factum est p pūmū iudicem qui non detulit appellationi ratus manet nisi obtulisset appellans se velle pbare cām appel. coram primo iudice. et ipse noluit recipere probationes. Nam isto casu iudex appellationis non dī aliter cognoscere de cā appellationis nisi pbeť appellans qd obtulit se probaturum veritatem cause. et cassabit qēqd factū est postea per pūmū iudicem etiam si cā appel. cēt falsa. ni si forte notorium cēt eam falsam. s. eod. interposita. cum sit ro. **¶** Et idem dicunt quidam si pūmū iudex pcedat post inhibitiones sibi factam a iudice in casu a iure concessio vt hic. **¶** Alii dicunt contra. nec est contra. ff. ap. pen. l. i. quia illa loquitur in appellationibus factis post sniam vel post decretum cum cause cognitione interpositum vti ibidem dicitur. tunc enī anteq pcedatur in causa appel. reuocatur quicquid factum est post appellationem: vt no. s. de excep. dilecte. nisi forte notorius cēt quod appellatio esset iniusta. vt no. s. de offi. del. pastoralis. in gl. miruz. **¶** Itē no. qd lz decre. ista innuat quod iudex appellationis in quibusdam casibus post inhibere pūmū iudici quod non pcedat et q in alijs. non dī inhibere. nō tamen dicit q pūmū iudex debet cessare ppter appellationem a pcedendo in prima cā. vel qū non debet cessare. et ideo super hoc tene sicut not. s. de offi. dileg. pastoralis. in gl. mirum videtur. **¶** Al iure tales sūt casus. si. q. vi. s. sunt quorum. et s. seq. Ideo autem ponit de istis appellationibus que pbihibentur: quia de alijs que a iure nō pbihebent non erat dubium: q. ex quo iudex appella. icipit cognoscere qd pōt iudicem pbihibere a quo appellatum est. imo et qd plus est sine pbihibitione pcedere nō pōt. ff. ap. pē. nihil inno. de ap. reci. p totum. Sz de bis que a iure pbihebentur. q. poterat dubitari deo hic determinat. s. q. idē est. l. q. pbihibere pōt. imo si nō pbihebatur pcedere pōt pūmū iudicis. ff. de ap. re. l. l. si. et in pal. s. super quorum. **¶** Consimilibus pnta ne testamentū aperiat. et i alijs hmoi. ff. de ap. re. l. si. et in palle. s. sunt quorum. **¶** Inbi

beret iudex enī appellatiōis post sniam enisse dum cognoscat. an appellatio sit recipienda nec ne pbihibere iudicem dī qui tulit sniam a qua appellatum est ne sniam erequat. et hoc est expsum ff. ap. pē. nihil inno. l. i. in pūmū. **¶** In alium si ab eis qui coram abbi. litigat. **¶** (Jurisdictioni) lz enim certis et causis aliqui ad eundem iudicē remittēdi sūt. ff. de lib. cau. liberis. et vbi est cōmirtio actuum vel re: vt no. s. de referi. pastoralis. s. l. et etiam lz audire possint et eos extraneos qui se offerūt iū. ff. de re iudi. a vno. s. si super. s. de testi. veniēs. tū eos ad iudiciū vocare non pōt nisi impedirēt iurisdictiōem eoz. s. de spon. veniēs. et no. s. de offi. in. dele. c. i. **¶** Impediāt cōtra. s. eo. cad hoc solue vt ibi (ad eos) sūt enim sūt res tpales siue spūales ecclesiarū oēs sūt i pūat et eoz dīspōne. r. q. i. nonerit. r. vi. q. vi. oēs. l. r. r. di. iudi. catū et eodē mō si appellat sup eis appellabit ad archiepū (Sen in re) sic in causis feudoz. s. s. fo. q. p. ex trāsmissa. s. vey. s. s. ma. robe. solite. **¶** Reuocet s. b. no. s. s. of. or. ad reprimēdā. s. s. s. ex. p. taas (remittet) de b. no. s. s. referi. ab erecicato. et s. of. or. ad reprimēdā.

¶ Super appellatiōe (Constitut. nostre). s. e. cordi. et est hoc ius nouū et bonum. **¶** Nihilominus capiuntur tangit hic cōsuetudinem anglie et romanie que est quod si q. p. r. l. dies steterit in excommunicatione quod capitur (s. az post). ff. ap. pē. nihil inno. p totum. et no. s. de excep. dilecte. **¶** Exceptis casibus. s. e. ti. ro. s. q. si (Inhibuit). s. eo. romana additio est in originali.

De clericis peregrinantibus.

Rubrica.

¶ Conquerente (Accedunt) Nam cū oēs peregrini sūt sub protectione dñi pape. spūalins tamen venientes ad se. ap. r. vi. q. i. si quis ro. clericis tamen non licet peregrinari sine auctoritate superioris. s. consue. di. v. non oportet. nec et epis. s. de vo. et vo. re. magne. Si autem non cā peregrinationis. sed pro secutione appellationis sue vel et pro vītanda oppreessione pōt ire ad papā vel aliū superiorē inuito episcopo vel pūto suo. q. vi. omnis oppssus. et tribus. c. se. credim. tū quod semp dī ad mūm de honestate petere sniam. sine necessaria autem cā: s. p. aliq vtilitate tū non lz ad papā accedere sine auctoritate sui pūlati vel domini pape. an. de epis. s. interdicimus. et hoc intelligim. salvo qd de regibus dicit. s. ti. pū. c. cum parati. C. si pūm. l. j. C. de eman. in urbem.

De confirmatione vtili vel inutili.

Rubrica.

1. Confirmatio fieri dī cum cause cognitione.
2. Confirmatio sententia qua non est appellatum an possit peti.
3. Debet is qui petit sniam confirmari: pbare sniam tenere.
4. In petitione confirmationis alicuius sententie probatio incūbit actori.
5. Prestat absoluerē res q. ferre sniam pfirmatiōis vī infirmatiōnis vel et absolutiōis ab impetitione rei.

¶ Quis (litigiose) Que res dicatur litigiosa bēs. C. delitig. an. litigiosa (cognosce re): forte cōsonat hoc. l. que dicit quod ea que post li. conte. r. c. ff. de edi. edic. l. ediles. s. si. **¶** Causa iam cepit. s. de testi. cām q. **¶** De qdne qdā intelligunt decre. istam sicut iacet. Alii dicunt quod non est post confirmationem alicui licitum decernere de qdne post ortā: si questio sit an vera vel falsa sit pfirmatio. s. de iudi. cum venissent. secus si velit cognoscere de rebus confirmatis qd pōt. **¶** Et hoc intelligas vey vbi confirmatio facta est sine cāe cognitione: si enim cū cāe cognitio ne fiat pfirmatio sine possessiōis siue ecclesie siue electiōis super ipa electione: postea inferior iudex cognoscere non pōt. **¶** Confirmationes autem cum cāe cognitione sūt: de offi. dele. qm abbas s. de pac. quotiēs. s. de testi. veniēs. s. l. Planio: intellectus est vt dicas quod si qd confirmationem impetret alicuius rei. li. pē. vel ppter defectum qui erat in contractu. vel q. pape auctoritas req rebat nihilominus iudex coram quo questio vertebat in qstide pcedet: nisi forte diceret non obstat qd res est litigiosa. immo qd plus est vicinus. q. non solū si confirmatiōē. immo et si pūmū cōcessam a papa obtinisset. tū pūmū iudex pcederet. s. de testi. cām. q. si vero erat in pacifica possessione cum obtinuit confirmationem a papa non in forma cōi: sed ex certa scientia volens supplere defectum q. qd erat in pūi concessione vel alias cum cāe cognitione: postq sic confirmauerit solus papa vī terius cognoscere potest: vel dic vt no. s. de iudi. cum venissent. **¶** Querit an possit peti confirmatio snie a qua non est appellatum: vī que transit in re iudicatā cū cāe cognitione: puta quia dicit peto a vobis iudex quod talem sniam cōfirmetis p me contra talem latā: et videt qd non: q. actor ex hac petitione nihil cōsequi potest: q. hoc ipso q appellatū nō est: transit in re iudicatā rata est

rat. Et si dicat qd nulla erat snia forte: qd no erat iudex qui ea dedit vel no tenebat snia: qd no fuerat lis conte. certe nec tunc snia confirmacionis faceret ea tenere. Et ite no videt qd possit fieri actio prodita nisi forte alius diffamaret et detraheret iuri possessoris. f. qui fil. sint leg. causaz. C. de inge. ma. diffama. ri cu ius pcor. f. q. vi. q. vi. f. q. vi. f. de insti. c. f. de pcura. et insinuatione. et in fi. de pac. c. i. C. So. dicimus talem petitio ne admittenda epd pdesse actori. quia si pro eo lata fuit snia decetero nullus potest dicere ea nulla neq co pteetn qd is q tu lit ea non erat iudex. nec p alio qd si ille qui confirmat est iudex snia qua fert sup confirmatione prius snie transit in re iudica. ta. et dat robur prime sententie vt decetero cōtra ea nihil possit dici. s. de trasac. c. i. pdest etia actori qd nullus inferior pfirmato re de ea cognoscere pot vt hic. vñ dicimus qd si archiepiscopus cognoscens de causa appellationis confirmat sententiam et post ea corā epō volēte ereq sniam confirmatā excipere ab hoc quod non teneret snia prima. et id no esse mandandum executioni no audiret. nec ipe cognosceret si no fuisset appellatum. f. si fuisset appellatū ab archiepo ad superiorem no cognosceret epō. cū ibi no appellaret ab archiepo sed differret executionem quousq su perior diffiniret causam appellationis. Ad secundā respōdeo: qd etiam is qui hys ius. et qui est in eius possessione pot agere. Nam quilibet pot petere hic pronūciari se legitimū etia sine diffama tione. pcedente et se canonicē institutū. f. q. fil. sint le. p. mas. s. de procu. et insinuatione. et. ll. cōtrarie. f. diffamari. et. c. loquuntur qn non agebat directe sed compellere volebat alium agere infra certum tempus. et tunc bene est necesse qd procedat diffamatio.

3 C. Itē plus dicimus quod ille q petit sententiam confirmari debet probare sententiam tenere. puta q iudex fuit q tulit ea et qd ordinem seruauit. no autē hys necesse probare q iusta sit. sed si non peteret confirmationem sed eius executionē et alius dice ret. no est executioi mandada qd no tenet. sibi incūbit pbatio. qd oia psumunt rite facta. C. Itē diuersitatis. qd i primo casu est actor in scō re. vñ sibi incūbit pbatio. v. q. fin. actor vix videre possuz qd alii incūbat pbatio siqz petit pfirmationē alicuius snie et alii si idē petit executionē eiusdē snie. vel si petit sniam erecōa tionis obseruari vsq ad satisfacionem condignam et tamē be ne canet sibi iudex. qd nisi plene sibi constet de iustitia prime sen tentis vel iniusticia. C. Semper tutius est absoluerē reum ab obseruatione. f. iudiciū quam ferre sententiam confirmationis vel infirmationis vel etiam absolutionis ab impetitione rei de vno. s. de of. delega. cū pūgat. Illō autē idubitatē verū qd snia a qua est appellatam pot pfirmari. C. de appella. autē. ei autem.

1 C. Confirmationis potentia que sit.

2 Actus canonicus in iudicio peti pnt. qd no est ita de actibus iu risgen. et vide in m. 3. et 4.

De confirmacionibus ex certa scia et cuz cause cognitiōe factis. alis scens est. s. de offi. dele. studuisti.

1 C. Mo. qd confirmatio aliq tribuit multū iuris si cut est in pfirmationib electionum p quas dat ptas ministrā di. s. de elec. trasmissam. et. c. qualr. qūqz aut pfirmatio no tñ ve tus ius declarat. f. illud solidū ponit vt si quis petat pfirmatio nem cū cause cognitione eorum que ad iurisdictionē pntēt: vt est cōfirmatio snie et pcessuū habitōrū in iudicio. Nam contra hoc postp fuerit cōfirmata cū cause cognitione partes in iudi cio nihil dicere possunt. s. de trasac. c. i. Idē dicim etia si act legitimi cōfirmant cū cause cognitione et partibus presentibus

2 qd credim fieri posse. ff. de adop. nā etia. C. Itē et credimus de actibus canonicis sicut sunt pfirmatio. institutio: que pnt pe ti in iudicio cōfirmari. s. de procuratoribus et insinuatione. in fi. actus autem de iure gentium introducti sunt: vt venditio lo catio: et huiusmodi non debent peti in iudicio confirmari.

3 C. Et est ratio diuersitatis. quia isti contractus tantum de vo luntate partium nituntur etiam lite non contest. id in eorum cō firmatiōe nihil facit iudicis autoritas nisi eēt de voluntate ptinz s. de trasac. c. i. vel nisi talis esset superior q sua autoritate posset vt epapa q pfirmaret aliquē cōtractū alienū factū ex certa scia cōtra illū vltimus nihil dici posset. arg. s. de cōces. pben. rec. nō va. qd dicitur: s. act legitimi q a iure sunt innēti et custodi ti bene possunt peti pfirmari a superiorib. et idē dicimus de actib canonicis: vt sunt institutio pfirmatio. et idē de his q a iurisdictione eorū depēdent: vt snia et hmoi. C. Itē in his no. qd h dicamus qd actus legitimor et canonicorū et eorū que a iurisdictione depēdēt pfirmatio peti possit in iudicio et partib pntib. tñ si nullus vult se opponere ipsi cōfirmationi nemo co gis. f. tñ tūc iudex proposito legitimo edicto pcedet cognosceat et diffiniet etia lit. nō ptest. ratū manere legitimū actū. ar. ff. de adop. nam ita. et. C. si vte ab be. aut. oēs. et hac rōne potest dici illam petitionem de iure admitti. peto me pronūciari legitimū vel matrimonium pñficiari legitimū. nam filioz legitimas a matrimonio pcedit. qd est actus canonicus: f. si petat peditio

cōfirmari vel alius scus pcedens ex cōsensu partium. tunc par tes nō cognūnt rīdere. nec etia iudex pte pcedere ad sniam parti bus volētibus rīdere. C. Itē tamen tñ q si partes consentirēt qd etia cū cause cognitione pcedet in cōtractibus pendētib ex cōsensu partū q teneret. vt in decre. pallega. et de trasac. c. i. qd ad hoc qd dictum est de pronūciando ptib abstitibus plas pla cet quod not. f. qui si. sint le. cam. C. f. alii si enim agendo vel de fendendo de falso vel excipiendo pponatur cognoscat vt hic. vel dic si proponatur de falso siue accusando siue excipiendo nō au dietur nisi corā papa. s. de iudi. cū venissent. sed si esset notoriū vel per confessionem vel per bullam vel alio modo secus.

De (mandauerunt). s. de offi. dele. pastoralis vbi de hoc no. ante ante terminū bene de bet carere commodo illarum. alias autem secus. s. de app. oblate. non placet de termino assignato a iure. vt ibidē no. s. ex pone caute. i. fraudulenter (De fca) sicut non te nebat. vt no. s. e. oblate. s. de of. dele. ex lris. (Prioribus) frau dulenter impetratis. C. Itē mutat causaz huc usq enim locu tus est qd fraudulenter prime litere spectate sunt et nūc loq qd no fraudulenter. et tūc si impetrant scēl se nō facientes mētiōe de primis nō valēt scēl. etia si ibi sit cū nulla. l. veritatis iusticie et. nisi expresse dicat nō obstatib lris pfirmatiōis. et qd idē vide tur dicere. hec deere cū eo qd dr. s. de appella. oblate. vñ e eadē repetas que ibi dicit. (Dicantur) in secundis literis.

1 C. Quando lit. non contest. procedi possit.

De in dilecta (innouari) Tali enim sum pro fides adhiberi debet cu coram iudice dele. ad hoc fuerit publicatū de hoc no. s. de test. alberticus (Maionis) not. qd oēs clerici pos sunt se opponere pro iuribus episcopi. Quidam tamen dicunt hos habere speciale mādātum ab epō. (Ad dicimus) de super abundanti cautela. C. Itē appellatū li. prius pte coram eis qd ex eo apparet: qd post mādātum recipit pbatōnes nulla alia facta ptest. vel dic speciale vbi agit de statu posse procedi li. non contest. vt no. s. de test. c. olim. vel dic hoc esse ius nouū. f. qd vbi petit innouatio prius. admittit exceptio talis. qd non est faciē da innouatio qd ego iura illa prescripsi: que tibi p illud pūlegiū cōceditur: h p innouationem nihil nōi iuris tribuat. f. de pū le. qd intentionis. C. s. obfices. qd non videtur talis admitten da exceptio p illud qd sequi: qd hac exceptione nō obstatē fue rint pūlegia innouata. So. innouatio q sequitur nō fuit facta cōi iure: s. ppter periculū psumptionis. sic hec rō ex ipa litera ap paret. C. Itē videt qd admittēda esset exceptio hec nō sunt in nouanda pūlegia. qd ego possideo iura que petis innouari.

2 C. (Renouare) videt qd inordinate. cum primo loco deberet pstare de appel. s. de ap. vt debet. S. dicit in optione esse ei cō tra quem appellat. vt petat procedi in appellatiōe et ad hoc vt refundant ei expense et remittant ad priores iudices. s. de ap. vt debitus. an velit corā iudice appellatiōis pcedere in principa li: vt hic cum sit in eius fauorē inductū. C. de legi. qd fauore. et dic qd papa bñ mandat pcedi in cā sup qua est appellatū ab eo loco in antea. qd vero et. s. ante ppter causam necessariā pcepit priui legium innouari. C. (Sic ciuilibus) ant. de te. multe. et. s. hec vero col. vi. (Similitudines) s. de pti. nam concu. ff. ad. l. aq. illud. C. de fal. l. vlti. nā si h similitudo attendit videtur q eadē simili tudine equitatis debeat vel aduersarium infra annum cōueni re vel ei priuilegiū innouationē nunciare. (Mouū). rñ. dist. ptece

ptis. f. de pti. ex parte. C. Itē procuratore. ff. de procu. femi nas. cōtra. sed hoc est spale in mulieribus constitutis in dignita te. ad idē. s. de arbi. dilecti. rñ. q. n. cū deuotissimā. vel ex qd est ab batissa pot esse pcuratrix in rebus monasterij sicut miles in re bus ordinis sui. ff. de pcu. fili. vel hoc fuit de speciali gratia qd alias non h. ff. de re iudi. quidam cōsu. (Centenariam). s. de pri nil. cum nobis. C. Itē (In sua diocesi) nam si monasteriū nō esset i sua diocesi cōstitutū non valeret pscriptio epī cōtra priuilegium qd erat sine titulo: q necessariū est. et vbi est presumptio cōtra ali quem et vere psumptio est contra eum q in alia dioc. subiectionē monasterij pscibit de hoc no. s. de pscip. si vllig. Sed epī in cuius dioc. est: bñ pscibit ptra hoc priuilegiū qd maior presum ptio est p epō quā s. cū: qd et si ptra eū psumit qd priuilegiū apparet tñ p eo psumit et monasteriū q ipetratū sit p falsi suggestio nem et ideo tanto tpe monasteriū vti eo cessauit. et sic fatēdū est monasteriū fuisse per priuilegiū exemptū: sed fatēdū est epm dioc. ptra monasteriū et priuilegiū posse pscibere. C. Itē (Ad indi ces) hoc videt mirabile. cū tñ eēt petiti priuilegiū innouari. et ad ipediēdū innouationē exceptionis est de pscriptiōe quō li. nō cōtest. pcedet ad diffinitiuā sniam sup eo de quo actum non est. ad iudiciūdum monasterio an sit exemptū contra. f. de fi. l. 3. So. dixerūt qdā hoc super statu monasterij pcedere li. non pte. s. de testi. cum olim. C. s. ad huc nō satisfat questionē qd nō vñ debere pñficiari nisi ad nonationē faciendam vel nō. Tu autē sic rīde qd cū iā priuilegia essent innouata non erat sup innouatiōe ferē

a C. Solu. di. cinus. Ad hec eta Inno. vide car. in cōsi. lxxi. inci. seriatim su per singulis co. lū. ij. in prin.

Inno. super tertio decre.

da snia nec ferf snia lit. nō cōte. qz lz papa det formam proceden
di super principali non remouet quin debeat fieri lit. cōtest. sup
ple ergo vbi dicit recipiat testes lit contest. pmissa. (Eidē)
epo (Resig. iato). i. ex vestra parte dato.

Ad nostram (regularibus). Etiaz si prio
ratus sint perpetui. j. de sta
tu mo. monachi. §. vl. (Caliter) tacita veritate. §. de
rescrip. super literis. §. co. c. priori. ff. de cōtrabē. emp.
et vendi. qd sepe. §. vlti.

Directa (salutatis). Nisi pben de certa sci
entia emanasse. si em pbarit fecus
et. psumptio em trāfundit in eos on. pbatidis. C.
de proba. siue. r. no. §. de offi. dele. cum in iure.

Faminata.

Venerabilis (Decimis) scz quibz locis sol
ni debent vel quo tpe vel q
bus personis. alias enim super diminuenda quanti
tate decimarū non lz paci. (Inferis) ad hoc fit
hec inferio: qz ratione eoz que in ipsa compositione ponuntur
non potest hoc dici qd aliquis sit cōtra ius ibi: si est. papa illud
voluit sustinere: r. sup illo dispensare. arg. §. de biga. sup eo. §. de
fil. pby. veniēs. r. no. §. de trāsa. c. j. ipse tñ de iure suo cōtradice
re. posset si ignorās fecit. §. de si. instru. ster dile. §. porro. vbi not.
multo fortius quilibet extraneus. qz res inter alios acta. r. c. Itē
si dolo. vellēt dicere se luctos ad ppositionē audiunt. ff. de pac.
tres fratres. §. emptor. r. ppter hoc ponit clausula sicut sine pui
dicio r. c. r. hoc idem posset dicere et si pdicta clausula nō appone
ret. r. ideo cū illa clausula nihil operet nō dz lpediri executio cō
positionis. (Cōfirmationis) r. videbatur qd prius ponēd
erat tenor cōpositionis. r. postea prosequi debebat cōfirmatio. vt
diceret pdictā cōpositionē cōfirmam. r. nō cōfirmam. pponē sequē
tē. q. d. sicut in iudicio future cōfirmationis nō pōt cōfirmari q can
se cognitionem regit. ita nec in pui. dz valere cōfirmatio si
vba cōfirmationis pcedūt vba ppositionis. r. sic ex hoc vbo vi
debat cōditionalis cōfirmatio: vñ videbat eis quod pui. qmā
daretur executioni. inquirēdū esset de conditione: sed nō est ita.

Sola nobis (specialibus) Papa enim vel
do alij ecclesiam nihil alieno iuri detrabere intelli
gitur: sed tantum ius subficiendo ecclesie. i. vt extune ei
sit subiecta sibi pcedere videtur saluo iure aliorū. arg. §. de of.
dele. super eo. in omnibus ergo salua erūt episcopis r. metropo
li. iura episcopalia et metropolitana. illi autem quibus donanē
poterunt tanqz patroni de temporalibus erigere rationē. Et p
bis si male ministrant ecclesiis. iste etiam cui legatus hoc dona
uit poterit inquirere. r. forte etiam extra ordinē non derogādo
iuribus aliorū. §. r. cum sunt negligentes vitare poterūt. vel me
lius videat qd legat. nullā pātē bz auferēdi iurayni. ecclesie dare
alij sed papa hoc pōt facere hic aut p suas cōfirmationes nihil de
disse intelligit: §. tñ data legitime cōfirmasse. ac data talia non
erant legitime. vba aut hui. pui. legat. nescio excusare quin ple
ne eēt exēpte a patriarchis r. aliis si legat. de eo cōferēdo pātē
tē hēret. (Eidē) hec dictio refert ad illam dictionem quidam.

Explicat liber secundus.

Incipit liber tertius.

De vita r. honestate clericorum.

Rubrica.

Layci (supple. Statuim. de con
secre. di. in. sacerdotum.
r. in. di. sacras. hoc. c. loquif de honesta
te. non enim crederem aliquem peccare
mortaliter si inter clericos staret maxi
me vbi non est contraria consuetudo
(Sed pars id est ebrius (Sancta) id
est maior pars ecclesie sine corporis.

Clerici arma (r. in. q. vii. clerici (portantes)
nisi ex causa. r. in. q. vii. ma
rimanus.

Quifqz (Doneste loquitur hoc. c. sed non
peccat mortaliter si cōtra faciat p
pter paupertates (Plebē). i. populi (Clericum) no.
in minoribus ordinibus constitutos legere epistolā.
r. hoc vey qñ nō est ibi subdiaconus. nec debet cantare cum solē
nitate in qua cātat subdiaconus r. ornamentis subdia. r. in. di.
subdia. r. in. di. si q clerici. (Scholas tenere) docendo primo
rudimenta r. psalteriū q aut maiores scholas regit de quo ha
bes. r. in. di. de quibusdam. non legit de officio epistolā vel
lectiones (Ad fidem). i. symbolum. qd est credo in vnum deum.

Quif (relaxauerit). Nisi ex causa. §. co. clericis.
(Sic) id est fiat. non enim ipso iure est
excommunicatus. sic. r. in. di. per totum.

Clericus (nutriat) r. q. j. p. clinis. r. in. di. dist.
non liceat.

Debet clericus coniugatus tonsuram ferre.

Clericus (si sine gradu) Sacri ordinis. r. in. di.
distin. si quis eorum (Traditus) si
dicto vel facto approbavit esse eū in monasterio. r. in.
q. j. quā pgenitores. als. sec. §. de regu. r. trāf. ad relig.
cū sim. (Et iterū) refert se ad pui. casus de clerico vxoze dūcē
te. ab abes h q cleric. pugar. portare dz tōsurā. r. in. di. §. ecclia
stica. r. in. di. si q vō i aut. quō opoz. epif. §. q semel. r. q. in. eos. r.
hoc intellige vey si puiunt bñficiū. §. de cler. cōiu. Joannes. r. in.
iterū voluerint ad ordinē clericali redire. als. oino sunt oī pui
legio clericali puiandi vel nudandi. lxxxiij. di. si q. §. c. vlti.
vel lege planius r. verius hoc. c. sit clericus: si tōsurā dimissa vro
re acceperit q qdē sit sine gradu. i. si pdictus clericus non bz gra
dū sacri ordinis nec a parentibus monasterio tradit. est r. semp
vsgz ad hūc locū lege suspensue. r. est sensus. si clericus nō bz sa
crū ordinē nec est monachus: licite potest accipere vxoze: tñ ton
surā portet si vult gaudere pui. legio clericorum.

Clericis (Etiam inuitis. nec in hoc casu inci dū
in canonem.

Monasteria (r. rationabili) ambo conuin
cti sunt. f. rationabili r. neces
saria. r. in. q. in. non sunt non tamen ad loquendum cū
eis nec domos suas frequentare quis debet.

Cloniam (Et expensis) r. in. q. v. nobis. C. de
fruct. et lit. expē. lis (Valentis) epif
scribit Greg. r. sic est in registris.

Conab omni (Expensas). has enim
licite accipiunt delegati
de quibus hic loquitur cū nemo cogatur suis stipē
dīs militare. ordinarij autem suis expensis causas
agere debent. secus autem in visitatione: vt no. §. de cens. roma
na (In fraudem) sibi retinendo si certū salariū assessoribus dari
facerent. licitū est. C. de assessor. l. i. §. c. l. diem. ar. r. in. q. in. non lz.
r. in. q. vi. venales. sentētia autē arbitri venalis tenet lz contra
eam excipiat. C. de arbit. l. i. §.

Eus qui (cōformetis). Sic habes q in pscf
sione circa solēnitates intelligitur
exempta autoritas pape. secus in substantialibus. §.
de sta. mo. cum ad monasterium.

Con decorum (theatrales). Adimi em
et hystriones nullo tpe et
post penitentiam sunt promouendi. nisi per dispen
sationem pape. l. di. c. i. r. c. meterea. l. i. §. c. i. sunt
enim infames. de conse. distin. si. pro dilectione. §. de his qui no.
insa. l. i. §. ait ptoz. et de postu. l. i. et hoc intelligo de his qui pu
blice coras populis faciunt gestulationes sui corporis vt ex p
dictis. l. apparet. si enim in occulto etiam coram pluribus als
saltaret vel corisaret. non prohiberet a promotiōe post puiam.

Con decorum (theatrales). Adimi em
et hystriones nullo tpe et
post penitentiam sunt promouendi. nisi per dispen
sationem pape. l. di. c. i. r. c. meterea. l. i. §. c. i. sunt
enim infames. de conse. distin. si. pro dilectione. §. de his qui no.
insa. l. i. §. ait ptoz. et de postu. l. i. et hoc intelligo de his qui pu
blice coras populis faciunt gestulationes sui corporis vt ex p
dictis. l. apparet. si enim in occulto etiam coram pluribus als
saltaret vel corisaret. non prohiberet a promotiōe post puiam.
(Idem etiam videt si semel tñ vel etiā pluries fecisset corā po
pulo dūm nō assuefecisset. nec esset infamis) Infamia enim
r. vilitas personarū est cā quare pmoueri pbiuent et non pec
catū: qz sine pctō hec fieri possent: qz dū d et plures als saltane
runt sine peccato. qui etiam hoc faceret ad cōsolationē alicui
infirmit vel ex alia iusta cā nō peccaret: §. assuecere in his nō pos
set esse sine infamia. r. nota vilitatis: r. maxime in his q qrit in
de lucrū. illud aut certū est qd si qz bz bñficiū alias officiū hy
strionis in aliqua curia. qd ille pmoueri nō pōt. et sic loquitur l.
di. c. i. r. c. pieterea. (Theatrales) sic dicti: qz sūt in teatro. i. lo
cū ad theozandum sine ad speculādum apto (Larnarum) larue
dicuntur deformitates boiū sine p appōstides pellitū. sine colo
rū (Ludibria) nediū qd monachi vel alij clerici exerceāt ludibria
§. etiā in eoz habitu exercere pbiuent. in aut. de san. epif. §. vlti.
col. ix. C. de epi. an. minime. aliqua aut ad cōpunctionē fieri nō
prohibentur. puta pscpe oī et sepultura r. cōsilia. ar. de conse
cra. di. §. semel. r. de consecra. di. in. queris.

Clericorum r.

Trapula r. ebrietate.

Clerici (officia) nō credim. hoc. c. loqui de §
cepto. sed de consilio: honestate (Lō
mercia). r. c. distinctio. clericus. de conse. distin. v. nū
qz (tabernas). r. in. di. distinctio. clericus (tarillos). r. in. di.
distincti. c. l.

Cliteris (quibus) statutis patrie (Moniti) bi
enim primo monēdi sunt. vt negocia
tiones clericis non conuenientes dimittāt. r. si eas non
dimiserint

a. T. III. A. 10
Card. i. 2. h. lev.
col. in. in. princ.

dimiserint: et cum eas forte sine peccato facere possent clericatu dimisso spoliabuntur beneficio et ecclesiis si bñt: et dimittentur dñs seculari hoc modo qd ecclesia nō defendet eos vt hic in fine. (Ab hñmōi). i. scilicet negotiatioib⁹. (Pretermissis) idē etiā si nō p̄missis dñmōi iugari sint: et negotiatioib⁹ intendāt. ar. j. de cler. gñga. c. p. r. c. Joannes. (Privilegiū) excepto privilegio canonis. rñ. q. iñ. si quis suadente. alij q̄tra. de hoc no. de clericis cōg. l. c. p. r. c. Joannes. j. de apost. c. j. (privilegiū) q̄quo ad iudiciū vel forū. et functiones municipales p̄dāt. j. de i. de r. gñ. c. p. r. c. (Bñ bis) ergo eis dimissis p̄t vt privilegio clericali.

De cohabitatione clericorum et mulierum. Rubrica.

Inhibendum (canones). rñ. dist. nullus. et. ca. p̄ter. hoc. rñ. dist. interdictit. C. de epl. et cler. cum q. rñ. dist. in omnibus. et dicunt quidāz hanc decre. canonibus derogare. Alij dicunt qd per decre. istam prohibentur tantū clerici lascivi tenere in domo lascivas consanguineas secum et alios similes mulieres.

Quisquam (fabulari) in aut. vt lic. ma. et auic. s. p. et vlti. iudice tur. i. monasterio tradatur. rñ. dist. c. fraternitatis. vel in servitutem redigetur. rñ. dist. eos. et hoc intellige si fuerit publice ducta tanq̄ vxor. et sic loquitur. ca. rñ. q. vltima. cum multe. lxxj. di. quidam. si autē teneatur vt concubina imponit ei penitentia. rñ. q. i. que xpo.

Clericos (concupinas): Secus de vxoribus rñ. q. vj. ab isto. (Incurrat). rñ. di. in nouo. C. de iudi. l. vlti. l. dist. penitentes. (Perpetuam). i. donec respiciant. si. insti. loca. s. adeo. ff. de pecu. id vestimentum. et sic nō est contra. si. q. j. multi et vici p̄petua. quia nullum certum tempus p̄mitum habet. vel expone excommunicationis. i. depositionis.

- 1 Satisfactio congrua peccati que sit.
- 2 Non amittitur possessio ab eo qui non habet animus amittendi.
- 3 Que sit differentia inter suspensos ab homine et a canone.
- 4 Suspensus a canone celebrando non est irregularis.

Sicut in subdiaconatu Idē in minoribus ordinibus: sed nō sunt ita severe puniendi. rñ. dist. lectores. (Satisfactionem congruam) Satisfactio congrua est et si dimiserit peccatum et penitentiam egerit coram deo contra quem peccauerat. et si peccasset contra primum oportet qd ei satisfaciatur. et dicimus qd iste qui suspensus est vsqz ad congruā satisfactionē q̄cito satisfecerit vt debet. et sicut dictum est. statim officium suum et beneficium recuperat. et hoc satis probatur per ipsa verba. nam si vsqz ad congruā satisfactionem est suspensus. ergo post dignā satisfactionē primū statim recuperat. nisi aliud sit impedimentū forte qd peccatū est manifestum. vel alia iusta causa quare necessaria sit dispensatio: vt no.

- 1 S. de tempo. or. et tenore. C. Et idem dico si vsqz ad annū vel aliud temp⁹ sit suspensus. et idē si pro p̄mācia. s. de p̄st. et lris. hic est sic suspensus nō amittit iura sua sue tpalia sue spūalia: nec possessionē eorū: licet fructū et effectū amittat ad tps qd ex eo patet qd ad hoc alium nō hz sine quo possessio nō amittit. ff. de acqren pos. possideri. s. cū qbus. C. Et ideo nec eius beneficia conferri p̄t tñ fruct⁹ q̄ medio tpe colligant nō ei restituitur: sed in utilitatem ecclesie quertent. s. de ap. pastoralis in fi. r. j. de cler. nō res. cum ad hēc. (Suspensio) per hoc nō derogat. rñ. di. nullus. et. c. p̄ter. vbi dicitur qd suspensus est ipso iure qd tñ loquitur de sacerdote q̄ tñ suspēditur a missa. hic aut loquitur de alijs sacris ordinibus et etiā penas alij imponit. nos dicimus qd ab officio nō tñ sacerdotum: sed etiā clericorū est abstinendum. j. e. c. vlt. et nō solum a missa: sed etiā ab alijs officiis etiā minorib⁹. lxxj. di. si qui sunt. rñ. di. p̄ter. immo nec etiā bñficiū habebit nec etiā cū alijs sedebit. et sic nec electionib⁹ intererit. ar. p̄dicti. c. p̄ter. et idē dicendū in omnibus ordinibus sacris et quidam in minoribus idē dicūt. ar. j. p̄ter. r. j. e. c. vestra. C. Et tñ hēc decre. qd dicit suspendendū antiqua iura tollit qd dicunt eos suspensos ipso iure cum hic loquitur qñ erat occultū ante pbationē et sententiam vñ oportebat qd ante infamā suspēderet. vel loquit qñ tñ erat suspensio. s. e. c. n. Et vñ qd licet quilibz possit sua autoritate recedere ab officiis publice fornicatoris p̄t etiā q̄tra euz p̄cedi ordine iudiciario per quē alie p̄nie iponētur illi. et p̄pter ea gravior est pena iudicis q̄ iuris: quia penam iuris credimus cessare si cesset a p̄ced. ar. j. e. c. vlt. q̄tū ad hoc vt alij p̄nt audire ei? officia: ipse tñ nō debet celebrare sine dispensatione. et absolutio ne ex quo notū fuit crimen eius. lxxj. di. ministri. et no. l. di. sacerdotes. snia aut iudicis nō cessabit nisi restituatur de magna gratia. Item nisi per sententiā p̄iuetur nō poterunt eius beneficia alijs conferri. Et idē necesse est monitionē p̄cedere: vt hic dicit et

- 3 sequens. c. C. Si autē a p̄lato suspensus esset possent eius beneficia alijs conferri quia vacat ecclesia. s. de eta. cum bono. Secus in beneficiis suspensorū a canone vt hic: licet talis differentia sit inter suspensos a canone et suspētos ab homine. in exhibicio ne tamen sacramentorum non est differentia vt no. j. de here. c. n. j. de cler. ex. mi. si celebrat. in prin. secus in suspēso a iudice. rñ. q. iñ. si quis p̄sbyter. excommunicat⁹ aut a canone bene fieret irregularis si celebraret. j. de senten. exco. cum illorum vel dic aliter vt no. j. de scil. c. j. de cler. ex. mi. si celebrat. C. Suspens⁹ per tñ tempus quod scandalū et infamia contra eum augmentatur: et relinquo hoc in arbitrio boni iudicis vel nō expectabūtur. nisi quousqz post suspensionem citentur.
- 4 C. Item si suspensus a canone celebrat nō est irregularis. arg. j. de cler. ex. mi. si celebrat. in prin. secus in suspēso a iudice. rñ. q. iñ. si quis p̄sbyter. excommunicat⁹ aut a canone bene fieret irregularis si celebraret. j. de senten. exco. cum illorum vel dic aliter vt no. j. de scil. c. j. de cler. ex. mi. si celebrat. C. Suspens⁹ per tñ tempus quod scandalū et infamia contra eum augmentatur: et relinquo hoc in arbitrio boni iudicis vel nō expectabūtur. nisi quousqz post suspensionem citentur.

Super eo (Litteras) a nobis super restitutione sua. secus si quereret de iniusta sententia vel suspensione. quia tunc valeret littere et procederet per eas nō secundum formā l̄arū: s. fm̄ inrisordinem. s. de rescrip. super litteris. vel potest intelligi speciale in hoc casu vt teneat facere mentionem de serie processus. s. de rescriptis dilectus filius abbas.

Autem (licet) auctoritate sua (Portionibus). i. prebendis.

- 1 Quando abstinere liceat ab officiis sacerdotis criminosi et vide in numero. 2. 3.

Extra duxit (nullus). rñ. di. nullus p̄ter (legitur). rñ. q. vlti. c. vlti. Ceterum soluit predictam contrarietatem. Cōdem naturā dicitur etiam notoriū qd ita se exhibet oculis hominū qd nō est inficiationi locus. (Tolerat) supple et est inficiationi locus. (Pene occultum) licet sit notorium per famam si est esset notorium qd teneret eam in domo nihil p̄deset sibi sua negatio. si. q. j. de manifesta. Alij dicunt qd si publice teneat eam in domo dñmōdo diffiteatur se cognoscere eam nō est vitandus a missa. C. Et abstinere sic abstinere hz et lā si occulta esset fornicatio vel ēt si esset aliud crimē qd fornicatio a p̄prio sacerdote in his officiis qd ab eo audire nō cogit et ab his sacramētis qd eo recipere cogitur q̄lia sunt qd habes. j. de pe. et remis. ois. et ēt sic facienda si ex eius abstinentia hz talē sacerdotē. i. fornicatorē. et toleratum scandalū nō generef. alij aut nō hz abstinere: nā et dñs corp⁹ suū dedit indeis. de p̄se. di. nō p̄hibebat. et. c. se. et arg. vj. q. n. si tñ. vñ. q. iñ. nōne. (Deccandi) et hoc bonū. (Sit talis) qd cum temptu: et quasi minoris efficacie et hoc malū. C. Operis et hoc dicimus gñale: qd oim suspensorū a iure ēt sine scientia hominis si crimina p̄ quibus ius eos suspendit ab officiis vel quocumqz alio actu sunt notoria p̄ facti evidentiā qd cuiusqz hz eos vitare in his que eis interdita sunt: hz adhuc hz de suspēsi tolerentur a suis p̄latis: et idē dicendū vt in regularib⁹: qd et ipi suspensi a iure vici possunt: s. si crimina p̄ quibus a iure suspendunt sit occulta quātūcūqz sint grātia: vt symonia homicidiū: bñdī tamen euitari nō hz in his qd ab eis recipi dnt de iure. ar. hic de cōse. di. nō p̄hibebat. et idē videt et dicendū in occulto excoīkato. vj. q. n. si tñ. s. de of. or. si sacerdos. C. Et videt p̄nta qd mulierem suspectā tenebat in domo. rñ. q. j. c. j. s. e. si quis. sed si clericus inuenit sit coire cum muliere: p̄pter hoc tñ vitari non debz ab eo nisi alias sit notoriū vt hic. (Reclantur) notoriū aut fornicatores suspensi sunt ipso iure vt hic. arg. a q̄trario sensu. rñ. dist. s. verum. lxxj. disti. si qui sunt ministri.

- 1 Origo fame vnde deducatur.
- 2 Notorium facti quodplex sit. et notorium inris qd in nūe. 3.
- 3 In notoriis p̄sumptionis an sit necessarius ordo iuris.
- 4 Potest contra sententias latam et etiam executioni mandatas de nouo iudiciū agitari.
- 5 In contractibus seruari debet iudiciarius ordo.
- 6 Qualiter p̄cedat q̄tra accusatū q̄ citatus nō p̄paruit. et in nū. 10.
- 7 Donatio iudicis an habeat vim citationis.
- 8 Quo casu snia lata super notorio non teneat.

Et nos (habentibus). Nō in domo: quia tunc sec⁹. si. q. j. c. de manifesta. C. Veniuntur. i. interrogantur (notoriū facti) puta qd mulierē suspectam secum tenebat in domo et lecto. et quia p̄stetur vel nō diffitetur. vel si filios habet de aliqua muliere. j. de dinor. significasti. C. Notoriū fama p̄cedit ex snia. et aliqñ ex suspitione. Item ex certo autore. et aliqñ ex incerto de p̄sec. dist. iñ. scilicet. hoc adducit inquisitionem. nisi a certo boie emulo vel inimico habeat originem. j. de accu. qualiter. si manifestum autem solitum ordinem iudiciarium requireret nō inquisitionē nisi sit infamatus. si. q. vñ. c. n. et tñ manifestū ex certa scia et certo autore p̄cedit. et qd p̄bati p̄t. ff. de testa. bñdes. s. n. occultū etiā aliqñ dī qd p̄bati p̄t. C. de ap. eos. s. j. sepe autem dicitur notoriū manifestum. si. q. j. manifesta. C. Notoriū. facti triplex est primum est notoriū facti actu transeuntis quod ita habet evidentiā rei qd negari nō potest probabiliter. vt si

a C. Si p̄ conrumacia. Addo sely. q̄ istud vñ etū refert et segtur in dec. c. ex litteris colūna. vñ. in fine.

¶ Et si sit co-
tinuu. Ad In-
no. hic vis car.
optie declaran-
te a qñ. lvi. iei.
in elucidatide
pmissi dubij co-
n. v. Ad qñ rñ
deo. Et ad oca
Inno. hic vide
etiā Fran. are.
in cōs. cle. co-
lū. vii. in fi. rco
lum. seq.

ep̄s cepit ministrare bona ecclesie. s. de trāsla. electi vel epi. quan-
to. idem si quis in cōspectu populi occideret aliquem. et dicunt
quidā qñ hoc notorio licet sit occultū iudici si dicitur sic petitio
vel accusatio. cū talis ep̄s trāstulerit se ad talē ep̄atū sine licētia
pape. peto cum amoneri. vel cum talis talem in p̄stia multorum
occiderit qñ inficiationi locus nō est peto cum puniri. et ex quo
ita pponit pōt procedere tanq̄ in notorio. i. lit. nō cōtest. ff. q. i.
manifestaz. c. de manifesta. r. c. q. lota. s. de iureiu. ad n̄fam. ci. di-
cunt nō esse necessariā lit. cōtest. vbi absens est accusat⁹ et cō-
tumax. si aut p̄sens esset faceret fieri li. q̄test. r. oportebit hunc
probare duo. s. qñ fecerit homicidiū. nec hoc sufficit nisi probaue-
rit publice factū. alioquin nō posset cōdemnari ex quo sic forma-
ta est petitio cui dñz snia p̄uenire. vt. s. de or. cog. cū dilect⁹. s. si. r.
s. de proba. l. sine p̄batione aut nūq̄ aliquē cōdemnabit. ff. q. i.
nos in quēq̄. r. c. de nō oportēs. r. tali notorio nō auditur qñ ap-
pellans. s. de ap. proposuit. Et sic appellatur notorium p̄ otius
qualitate facti. puta qñ publice factū est. qñ sit iudici notū. r. in
hoc notorio debet p̄cedere aliquod de illis qui cōtinentur. s. in
glos. quidā aut. r. hoc notoriū actu trāstiens satis p̄babiliter ne-
gatur a p̄ste. s. de fortit. ex t̄mar. si aut sit notoriū interpellatum
semiplena p̄batio requiritur. s. de vsur. cū in dio. si aut sit conti-
nuū. ¶ null⁹ ordo requirit nec p̄batio. vt si clericus in carcere te-
neatur. s. de ap. dilect⁹. vel si i domo publice teneret cōcubinā. ff.
q. i. de manifesta. vel cōtra fūramētū dñm p̄sequitur cōtinuē. s.
de elect. venerabilē. ¶ Itē notoriū est iuris. ff. de sta. bo. inge-
nuū. s. e. c. si. c. p̄ri. r. si neget requirit p̄batio. s. de re iudi. si
cū notoriū p̄sumptionis est per qñ p̄sumit filius. qñ natus est de
nuptis. ff. de in inyo. qñ habes etiā alia exempla. xxx. q. i. c. i. s.
de p̄sum. tertio. ff. q. i. de manifesta. r. c. quale. s. de emp. ad n̄faz
s. de pig. illo. alij dicunt qñ in his duob⁹ notoriis. s. iuris. r. in no-
torio cōtinui facti sine accusatore r. teste p̄cedit. nec pōt appella-
ri. vt in cōcordat̄is postis. s. vbi de eis tractauimus. in notorio
autē facti actu trāstentis. r. interpellati nō admittit directā ac-
cusatio nisi cū ordine iudiciario. r. admittenda est appellatio. s.
potest in directe p̄cedi in talibus notoriis. s. inquirendo r. sic po-
test itelligi autē. vt iudices sine quoquoq̄ sus. s. necessitatē. r. C. de
accusa. ea quidē. nec obstat decre. s. de elect. bone memo. ma. r. c.
venerabilē. s. de appel. cum sit. s. de ver. sig. ex parte vt ibi no. cita-
tio autē semp est in quolibet notorio necessaria. vt. s. de iureiu.
ad n̄strā. hoc autē l. si sit securus non tñ negamus posse sustineri
quod dictum est. s. e. glo. r. i. c. glo. quidā autē dicit. ¶ In no-
torio autē p̄sumptionis necessari⁹ est ordo iuris. sed sufficit
p̄bare circumstantias r. p̄sumptōes et si nō p̄betur factū. ar. in pre-
alle. decre. tertio. r. xxx. q. i. c. i. quidā autē dicit. s. fm p̄imā opi-
nionē sufficere r. etiā necesse esse ad hoc vt possit p̄cedi in tali no-
torio actu transeunte qñ lras receperit a fide dignis. arg. s. de po.
stu. c. i. ff. q. i. c. si. in autē. vt indi. sine quoquoq̄ sus. s. si quis aut. et
s. necessitatē. vel etiā per publicā famā. vel per denunciationem
officialis. C. de accu. ea quidē. r. qñ faciat citari p̄tes. nā merita cā-
rū r. c. s. de sen. r. re iudi. lter. vt. s. de iureiu. ad n̄fam. in. notoriū
vero de p̄benditur loco. qñ sit in publico nō in domo occulta. r. p̄-
pter astantes qui sunt multi tot. s. qñ nō inueniret aliqñ qui pos-
sit tot inuenire qñ trāstū diceret. puta tota vicinā vel maior pa-
vel totqñ liciari nō p̄t. p̄terea tpe puta die nō nocte. r. ex multis
alijs circumstantijs quas dīcret⁹ iudex videbit. ff. de insti. sed et si
s. i. r. ff. de iuris. r. fac. ignora. l. regula. s. i. s. q. i. s. qñ aut. ff. de
ver. obli. cōtinuus. s. i. r. tūc qñ factū est notoriū. sed per lona de
linquēs occultas locū habet vt quidā dicit qñ p̄ceditur quasi
in notorio. ar. s. de testi. cog. c. p̄uenit ad nos. r. no. s. de elec.
bone memo. ma. r. de tali notorio actu transeunte loquit. s. de ver.
bo. signi. si ex parte in rpo. r. c. s. de ap. cum sit ro. s. vlti. r. c. p̄-
posuit. s. de fil. p̄sby. conuenerit. s. de trāsla. c. vel electi. q̄to. bi
etiā sic notorie delinquentes nō sunt audiendi appellātes. ff. q.
vi. s. sunt. s. de ap. cum sit ro. s. vlti. r. c. proposuit. ¶ Sed qñ est
mirabile post latam sniam etiā executioni mādātā cōtra eaz po-
terit de nouo p̄pendi in dictū. i. agitari. C. de accu. ea quidē non
mireris qñ alibi nō l. appellare. r. tñ cām agere l. vt in supplica-
tione. C. de p̄eci. lpera. offe. aut. qñ supplicatio. et retractabif p̄ia
snia siue p̄cessus si probauerit falsum esse quod obficebat. vel et
nō notoriū. C. de accu. ea quidē. qñis hoc difficile videatur. s.
cōtra videtur qñ nō debeat citari in notorio actu transeunte. s. o
elec. bo. me. mag. r. c. venerabilē r. etiā qñ nō sunt in tali notorio
recipien de probationes. ff. q. i. de manifesta. r. c. q. lotbarius. sed
illa habent locū in notorio qñ in cōspectu iudicis p̄tingit. vel in
notorio p̄tinuo. vel ibi interuenit citatio vt no. s. de ap. cum sit
ro. vel dicas generaliter in quolibet notorio posse p̄cedi sine ci-
tatione hoc nō placet. r. sine probationib⁹ nō propter hoc reuo-
cabitur snia nisi cōstet cōtrarium. vt. s. dictū est. sed meli⁹ est vt
modo p̄dicto p̄cedatur. nisi forte periculū vel scandalū esset in
mora. r. sic pōt itelligi que cōtinebatur. s. de electi. bone memo.
mag. r. c. venerabilē. et forte nō est differētia inter notoriū actu
transcuntis et actu interpellatū. sed in vsurario manifesto qdā

¶ Constituuntur spalia vt no. s. de vsur. cū in dioce. r. c. q. ¶ Et si
quid dices negatione sit res dubia: ergo bñc negabitur non
seruabitur dictus processus. C. de inge. r. ma. l. iij. rñdeo sicut di-
ctum est si presentes sunt: r. negetur bonū est qñ seruatur ordo iu-
ris. r. in cōtēdib⁹ r. in alijs. ff. de custo. r. erbi. reo. diuus. ar. ff.
q. vii. c. i. r. ff. r. si nō fuerit p̄sens vel recesserit tūc nō seruaf ordo
¶ Vel dic illud habere locū in quibus p̄babiliter pōt esse inficiatio
vel die qñ est dubiū id requiruntur probationes r. qñ notoriū
ideo p̄cedit sine ordine: r. sic diuersis respectib⁹ aliqd dicitur du-
biū r. notoriū: sic etiā ordine nō seruato p̄ceditur si de maleficijs
notorijs excipitur p̄tra electum vel testem. r. loquit. s. de elect.
6 bone. me. mag. r. c. venerabilē. ¶ In alijs autē p̄ter maleficia:
puta in contractibus nō credim⁹ locū h̄e predictū processum.
immo in ip̄is seruabit ordo iudiciarius: qñ ibi tpe p̄dicti p̄tra-
ctus r. an r. post p̄tractū multa sunt r. interueniūt et extra id qñ
agif que hoies nō audiūt vel nō notant notabiliter. Itē qñ qñ cō-
sensu vel verbis vel re p̄trahunt nō p̄nt talia ita esse notoria. ff.
cōmo. si is. s. ff. de act. r. ob. l. i. r. ff. Idem dicitur de possessiōe
qñ licet qñstāt in facto habet tñ aliquādo aliqd iuris. ff. de ac-
quirenda possessiōe. l. i. s. acquirim⁹. r. l. possessio. ¶ P̄terea alia
rōne reprobanus p̄cessum notoriū in p̄tractib⁹: qñ si p̄sens eēt
re⁹ forte haberet exceptiōes suas: r. alius est modus subueniēdi
actori. s. p̄ cōdicationē vel missionē in possessionē. s. vt lite non
cōtest. tūc. r. c. qm. sed dices id ē pōt dubitari in criminib⁹ qñ
forte ad suā defensionē fecit homicidiū: vel qui tranfuit ad epi-
scopatū auctoritate pape vel qñ est denunciatus post appella-
tionē. s. de trāsla. c. vlti. s. de testi. spo. olim. s. de sen. c. p̄ tuas
Item remediū aliud actor bz p̄tra eum. C. de requir. re. r. c. eod.
per totum. sed dicimus qñ spale est in maleficijs qñ interest repu-
blice ne maleficia remaneāt impunita. s. de sen. ex. vt fame quod
p̄ceditur sine ordine r. tamē necessariū est qñ nō soluz p̄bet ma-
leficiū sed etiā qualitatem facti. s. qñ homicida insultū fecerit
occiderit r. sic de oib⁹ alijs: quia alias est inficiatōi locus ar.
ad p̄dicta de testi. spo. olim. r. c. cum ad sedem. ff. q. i. que lotha-
rius. quidā dicit qñ si neget notoriū semp est p̄bandū notoriū
vt. ff. qui satis. cog. si vero. s. vlti. r. hoc in absentia partis probari
pōt. ar. s. de pac. c. interposita. s. vlti. r. postq̄ p̄baurit notoriū
tūc admittentur probationes super p̄ncipali. sed p̄ius dictū
magis placet cum hoc sit prolongare lites r. circuitus adducere
¶ Nulla tergi. Tale notoriū facti puta qñ mulierem suspe-
ctam secum tenet in domo vel lecto r. qñ confitetur vel non diffi-
tetur vel si filios habeat de aliqua muliere. s. de vino. significasti
¶ Illud factum vel potius maleficiū dñ notoriū vt homicidiū
r. adulterium. quia pluribus notum est etiam si circumstātie non
sint note que excusant vel aggrauāt maleficiū. vt puta quia in-
der est qñ occidit vel etiam alius sed ad sui defensionē. vel etiam
adulter non tenetur qñ ignorāter eam cognouit. vel qñ supposi-
ta vel qñ parētelā ignorabat inter se r. vxorem suā. s. certe in hoc
casu qñ quis teneat aliquā p̄o vxore non videt habere locum
p̄cessus notorijs: qñ tunc non est notū maleficiū l. notoriū sit femi-
s. qñ r. r. cognoscat ealem mulierem qñ nō est p̄m nec de genere
peccatorum nisi r. ipsa consanguinitas esset notoria nō dico vi-
ro: s. alijs ita qñ possit cēseri notoriū non em̄ est necesse ad hoc
vt p̄cessus notoriū beat locū qñ sit notū p̄tibus sed qñ in verita-
te sit notoriū qñ si velles dicere qñ opz oēs circumstantias excu-
santes maleficiū esse notas sequeretur qñ nullū maleficiū pos-
set esse notoriū qñ nullum est qñ nō possit habere aliquā circumstā-
tiā qñ possit excusare maleficiū. ¶ Itē cōtra. nō dñ factū noto-
riū nisi qñ nō est inficiationi locus. etiā qñ nō pōt vlla tergiver-
satione celari. vt hic. ff. q. i. de manifesta. Solu. non dñ qñ malefi-
cium non possit excusari sed dicit qñ ipsū factum qñ dñ malefi-
cium nō pōt celari quin sit factū notoriū. i. si sit notoriū factum bz
locū p̄cessus sine iudiciario ordine. processus autē iste extraordi-
narius de quo loquuntur canones raro locuz bz fm canones.
7 ¶ Itē no. qñ imputatur accusato qñ bz legitimas causas inficiā-
di qñ citat⁹ nō venit r. p̄ceditur ad inquirendum de circumstan-
tijs non notorijs. etiam si presenti accusato incumbet p̄batio
habebif p̄ probato ex quo absens est. alioquin si non absenti r.
non presenti incumbet p̄batio. iudex ad sui instructionem p̄-
bationes recipiet. Itē r. p̄cedetur ad penam buius cōtumacis
sicut fuerit iustum ei⁹ contumacia nō obstante. s. de elec. bo. me.
ma. ff. q. i. de manifesta. sed si venerit audiantur excusatiōes ei⁹
ff. q. i. deus omnipotens. et si aliqua pena imponatur eis. vel
si aliquod mandatum fiat eis occasione malefacti eo non exis-
te. contumace et non facta legitima inquisitione de non noto-
rijs illud vel erit nullum vel erit renocandum tanq̄ iniustum.
8 ¶ Item monitio iudicis que monet reum quod satisfaciat
non habetur p̄ citatione. quia monitioni non tenetur pare-
re si bz iustum excusationem. s. de p̄sump. c. dudum. rñ. q. i.
quisquis. argu. contra. s. de rescrip. si quando. vbi dicitur qñ p̄-
litteras bz se excusare. sed ibi loquit de bonestate. ¶ Alii dicūt
r. forte bene qñ in notorijs post citationem pōt p̄cedi si citat⁹ nō
mittit

mittit sufficere rñsalē. ar. f. de clerici. nō res. ex pte. et duobus cap-
pulis sequētibz. **E**st si sit factū ubi regit purgatio. vñ qd
ad purgationem vocari dñ. argumē. f. de sent. exco. si vo. et idem
vñ qd ad sniam sit vocandus. C. qñō r qñ. l. ea que. iñ. q. ir. per to-
tū. et alñ tñ dñcunt in gramacibz. et illa loquitur in absentibz
nō gramacibz. s. acculatori ipntaret si sciret legitimas accu-
sationes accusati et eas nō diceret. et pñdetur in hoc casu accu-
sato fm tenore. l. ff. de iudi. l. si pto. **E**tem dicimus qd hñ no-
torio possit pcedi. pte. et fuato alio ordine iudiciario qñ ptes
sunt pñtes nñlominus tñ dñm possit pcedi pñtibz eisdē
etiā sit. nō pñt. nec alio iudiciario ordine seruato. sicut qñ re-
absens est et cōmum pñter citationem que semp est necessaria.
Etem post citationē necessariū est exponi factū p quo
citatus est. et qd audiat defēso eius. et si hoc non fiat satis di-
ci pōt nō tenere sniam sup notorio latam. sic em in alñs casibz q
requirunt ordinē iudiciariū nō pñt snia que ferē non cognito de
causa et sic intelligitur. C. de sen. et inter. om. iud. l. pñlatam. C.
de accu. si accusatoribus. et l. absentem. **E**tem videt etiā in no-
toris vbi et si nō ois aliqñ tñ ordo seruandus est. s. de inreuran.
ad nñam. iñ. s. audiant et c. excusationes. s. sup eis nō admittit p
batio. nñlominus tñ si est notoriū in veritate tñ snia. et si ipm
pñt corā illo corā q pñt snia pñnciari nulla. iudicabit snias
debere manere ratā. sec. tamē videt i alñs iudiciis q requirunt
ordinē iuris. qñ ibi si nulle pñtiones recipiuntur super que-
stione de qua agitur. non teneret snia vt dictū est. qdā tñ alr di-
cit. **E**tem qñ si accusat est absens et cōmum qd tñ snia
etiā nullo ordine seruato. dñmodo ei corā q pñt snia pñnciari
nulla ppter defectū ordinis pñt factū notoriū. nec ex aduerso
corā eodez iudice. probabit aliqñ excusatio. Imo plus dicit qd in
hoc casu nō est admittēdus ille q fuit pñtmar ad pñdū. excu-
sationē. sed in primo casu qñ nō fuit pñtmar i primo iudicio. s.
si iuder dñs litigatoris vo nit admittēdus et c. excusationes. tñc
scōs iuder q cognoscat an nulla sit snia bñ admittet pñtiones
sup eius excusationibz. meli. tñ pñt sibi pñnidisse si appel-
lasset an sententiā qñ pñtiones sup snis excusationibz nō admit-
tebat. qñ tñc hoc solo qd snia lata esset post talē appellatiōē cas-
saret snia lata. aliqui tñ aliter dicunt. **E**tem dicimus qñ etiā
si iudici nō sit factū vñ notoriū dñm vere sit notoriū. licet iu-
dex peccet si fert sniam ante q pñt factū sibi notoriū rñ. et
snia irrenocabiliter tñ. Itē dicim. qñ nō solū factū s. et possessio
et c. possessio pñt esse notoria. s. i eis raro debeat pcedi fm
formā notoriū. sicut et i eis raro pcedit i forma in qñtidiis. s. plus
placet quā ea q notant in glo. fama et quidē. (testis). q. vi. de
manifesta. (Euidētia) pñt qñ non secum teneat eam in domo et
in camera sed cōmunit dicitur qd eam cognoscat.
Nobis soluitur. (naturalē). s. eo. c. j. contrarium ibi tamen
soluitur.

Obis (notorium) De hoc notatur. s. eod.
Uesitum (Euidētia). s. quia tenet mu-
lierem in domo vel filios habet.

De clericis conjugatis. Rubrica.

S qui (Relinquenda). rñ. dñstin. si q vero s.
rñ. q. j. q. So. illd loquit ubi timet scā-
dalū vel illud de pauperibz clericis et nō intulatis
quibus nō ex debito s. ex elemosyna est bene facien-
dū vel illud fuit dispensatio in nouitate gentis anglicorum vel
illud. ver. bñc aut qd dicit hec decre. bodie seruatur.

Ane (Nisi forte) licet enim habeant uxores si ipe
et mariti voluerint vñere castitatē possunt
habere beneficia.

Moda te (redire). ff. de coll. illi. l. j. in fi. rñ.
q. vi. de lapsis. et c. cognouim. s.
derenū. ex trāsmis. rñ. q. iñ. quicūq. s. rñ. q. j. si
qñ rapn. rñ. q. iñ. nulli s. rñ. q. iñ. sunt q opes. i aut.
de mona. s. si vo reliq. s. de cō. ap. vñ. So. dñcūt qdā aliud est
cū spōte recedit q casu nñl recuperat vt i cōtrariis. aliud em in
dicis autoritate recedit quo casu omnia recuperat vt bñc i in cō-
cordantiis. **S**ed contra hoc videtur qd non debet ei pñdēse
iudicis autoritas em ad hoc sua culpa deuenerit. ar. ff. comino.
l. si vt certo quāuis nō possit dici culpa si in minoribus pñtrabat
matrimoniu. ppter hoc dixerūt alñ quod sicut in dote vel do-
natione. ppter nup. intelligitur cōditio. s. vt duret durante ma-
trimonio. Sic et qñ in ingressu suo aliqñ donat aliqd ecclesie.
C. de rei vro. act. l. j. secus si alias donet. qñ tunc nñl renocabitur
nñl expresse dicta sit cōditio. j. de condi. app. verum. **A**ñ dñcūt
hoc. c. cū cōcordantiis intelligi de benignitate snia de iure cōi.
Añ dicunt qd si res aliquas donat expresse nō pōt eas renoca-
re. sed si tacite ipō scilicet ingressu ecclesie secus est argumē. C. si
pe. app. l. iñ. **A**ñ vero dicunt quod si simpliciter facta est do-
natio nunq est renocanda. C. de donatio. l. irritam. C. de reuo-

ca. dona. si donatione. hec autem facta sunt sub conditione si ibi
perma neret.

- Ane** (sacerdos) Mancupanda. supple et ppter
hoc priuati ecclesijs fuerunt et.
- 1 Dispensatio quando non teneat.
  - 2 Criminosus pñotus ad aliquā ecclesiā an accusari possit de cri-
mine quod prius habebat.
  - 3 Ad denunciationem criminis nullus excluditur.
  - 4 Recusatio vel appellatio criminosis cuius crimen p confessionē
est notorium an admittenda sit.

Duerfis (cithara) id est vita pñtplatina cum
jugali (cōmuni) repetē q dñm
s. de elec. nñ. et de hl. pñby. veniēs pñt et aliter solui
ria ibi posita. qñ hñtelligit dispēfalle. **E**tem Quotiens
cñs em aliqñ facit aliqd cōtrariū et illud tale est in quo possit
dispensari. dispensasse intelligitur vt bñc. et s. de hl. pñby. ve-
niens. s. de biga. c. hñ. verum tamē est vbi seruet ordinem. et cum
causē cognitionē facit dispensationē. vt not. in decre. veniens.
alius pōt venire pñra. s. superior et successor. sed ipse non vt bñc.
et l. rñ. di. quicūq. hñ. di. quem in aliquo. et credunt qd in hoc ca-
su ppter inordinatū processum. s. puta quia nō pñmissa cogni-
tione est dispensatiō possit renocari dispensatio et pñiri dispē-
fator ipse tñ sine peccato tenet beneficiū quousqz dispensatio re-
uocatur sicut bñc pñatur et tenet dispensatio cōtrariū est i dñfi-
nitius sentētis. que non reuocantur. C. de sen. et inter. om. in.
pñlatā. **E**tem Si autem dispensatio nō teneret qñ in casu indispen-
sabili ordinasset vel dispensasset. tunc etiā ipse possit pñire.
2 ly. dñstin. penitentes. s. de hl. pñby. c. pñ. **E**tem Itē dicim. quod si
criminosum pñmouet epō vel irregularem ad aliquā ecclesiā
vel ordinem. episcopus de crimine vel irregularitate quā prius
habebat et sciebat accusare non pōt. qñ mores eius quos appo-
banit reprobare nō pōt. ff. de adul. si vxor in fi. ar. iñ. q. iñ. si quis
te. **E**tem Sed pōt denunciare crimen eius. ad denunciationē em
quilibet tenetur et nec facto suo vel promissione potest ad eum
ciationē excludi. s. de iureiur. quem admōdaz. et c. vl. hñ. q. j. si pec-
cauerit. sed si coram ordinatore de hñmō crimine vel irregulari-
tate accusetur bene pōt facere iusticiā. nulla enim exceptio pōt
eū repellere a iudicando cū si ppter suspensionē dñcēt repellē-
dus. nō ab ordinato sed potius ab accusatore possit hoc dici qñ
presumitur velle suū defendere factus. s. si inquirēdo vellet pce-
dere. dñcūt qdā qd bñ possit tali exceptiōe repelli. tu crimē mesi
nostri heri sicut bodie. et hoc satis videt iustum si inqñtor hoc fa-
teat vt bñc. vel alias notoriū esset qd sciret. sed si inqñtor hoc nō
fateatur non videt qd aduersarius sit admittēdus ad pñtatio-
nē exceptionis cū nō possit probare exceptiones nisi cōstet de
crimine suo i in pñtente nulle sunt partes iudicis. ff. ad l. aqñ.
4 pñinde. **E**tem cū per confessionē sit notoriū crimē. eius nō
debet audiri recusatio eius nec appellatio. s. de ap. cū sit ro. et
c. nouit. **A**ñ tamen contradicunt. s. qñ semper est admittenda
exceptio. nec opponitur hec exceptio cum sit declinatoria iudi-
cñ nisi in priu. vt no. s. de excep. pastoralis. ar. pñra. s. de hl. pñby.
veniēs. Sol. illa loquitur vbi nullo ordine iudiciario seruā-
to fuit spoliatus et erat notoriū defectum ordinati esse notū.
epō. vñ cū ante spoliatiōē nō habuit potestatem pponēdi excep-
tione pōt pponere post. secus vbi seruatur ordo et facultatem
habet excipiendi. qñ autē ordinato licet excipere contra ordina-
tum dic vt no. s. de eta. et quali. et or. pñfi. accepimus.

Am olim (orientalis). rñ. dñstin. nicena.
quoniam viro. (Consuetudo)
no. qd cōsuetudo ipedit et suspendit vñm matrimo-
niū et multo fortius ipedit cōtrahendū. j. de cog.
spñ. super co. rñ. di. placuit. cōtractum aut et ratum licite non
dirimit ita qd possit cum alio contrahere. nec contradicit. j. de
vñor. gaudemus. qñ ibi non loquitur de rato.

Dannes (gandere) vt. j. c. pñori. nisi priuile-
gium illius canonis. rñ. q. iñ. si
quis suadente. tñ si ter monitus non diuiserit nego-
tiationes et alia que clericis pñbentur. hoc enim pri-
uilegio pñuabitur. s. de vi. et bone. cle. c. vlti. j. de sen. exco. in pñ-
sentia. j. de apo. c. j. vbi no. **E**tem Quidā tñ intelligūt pñdicta. c. f. de
apo. et de sen. ex. log in casu spñli. qd nō gaudeat priuilegio cano-
nis si qñ suadēte. qñ violentias inferūt vel arma portant. sed si
als vt layci agāt in negotiationibus et alijs hñusmodi. gaudet
pñdicto priuilegio canonis sed non alijs.

Ex parte (abiectione) et nñlominus seculares
negotiationes exerceant. (Iustitias)
s. eo. c. pñori. s. de vi. et ho. de. c. vlti. secus dicimus in
depositis. quāz habitum portare debent. et in omni
bus clericaliter viuere. l. rñ. di. dictum et gaudent priuilegio. c.
si quis suadente.

Consultationi et.

a Factū. ad
de abba. q hoc
al. et refert i. c.
ecclesia setē ma-
rie col. iñ. in fi.
s. de confli.
b Item dici-
mus Adde qd
hoc dictum re-
fert et sequitur
Abb. in. c. cum
olim. s. de re iu-
di. ubi de eius
veritate vñ p
fel. col. viñ. ver-
fi. bñc bñs simi-
lia.
c Dispensat
scitelligit. ad-
de qd i hoc cō-
trariū videtur
tenere ipsemet
Jnn. l. c. veniēs
de hl. pñby. s. p
concordia. vñ
Abb. in. c. in se-
riora. s. de ele-
ctio. co. hñ. qui
telligit dicta bñ
in pñcipe. et di-
cta in. d. c. ve-
niens in infe-
riori a pñnci.

Inno. super tertio decre.

De clericis non residentibus.

Rubrica.

Non liceat (transire) nisi cum autoritate pape
manifesta scilicet ambicio dignitatis vel diuitiarum.

Egestis (depositus) i. a dignitate remotus. nā
in amotione cardinalis synodum con-
gregat. et super ipsius amotione totius synodi consen-
sum habet unimmo papa fecit depositionem.

Quia non (inhibemus) penā boni habes. i.
de pbe. et dig. de multa. (Adini-
steriū) i. dignitas. Vel potes intelligere de quolibet bñ-
ficio qd regit residētia. vel ex consuetudine vel pñle-
gio vel statuto ecclesie. vel alio legitimo mō (pñona) nisi esset an-
nera prebenda. i. de preben. et digni. ad extirpandam.

Relatum in lateran. s. eo. e. priori. (beneficiū)
id est dignitas qd ex eo apparet qd
vel potes intelligere de quolibet bñficio et bñ sit de
eo mentio in priori. s. c. vbi dicit ecclesiasticū ministeriū (Sicut)
quia non stant in eis nisi canent. (Admitti) dicit pñsentē
tales (Sciatis prelatorum) no. inferiores prelatos dare licētiā
eūdi ad scholas et alibi. (Pro alijs) s. co. de cetero.

Ratēritatē. (Comēdationē literis) lxxij.
distin. per totum.

Ququerente. (silentiū) Mo. qd si qd
vel habet alia beneficia qd potest agi contra eum⁹ vt
amoveatur ab illo beneficio.

Ecetero (subtrahi) Specialis gratia fuit vt
dic hoc esse ius commune vt quādiu
canonici et alij clerici dioc. vel alij subiecti suis prela-
tis siue epis siue alijs qui habent super eo ordinariā
et immediatam iurisdictionem quod habere debent sua benefi-
cia vbi forte affectarent. ff. sigs can. l. h. s. vl. Item opz qd neces-
tas et vtilitas vel epi vel ecclesie ad sit. i. c. ad audiētia. alias em cū
non pñneret ad officiū suū non posset eis pñcipere. vñ. q. i. q. fra-
ter. et no. s. de tēp. ordi. ad aures (Actualia) r. q. iij. relata.

Ex parte (vocatū) s. ex tue. (Mo. sufficere so-
lam monitionem qd redeat ad eccle-
siam: nec est necesse eum citari ad ecclesiam. et hec est
ratio: qd nō pōt esse nisi notorius excessus eius. i. e. c.
i. r. n. tamen si iste instam excusationem haberet quare non re-
dierit totum reuocabitur. vñ. q. i. pñsentū. iij. q. v. c. i.

Qualiter (renocatus) no. capitulū renocare
episcopum qd pñ hāc renocationē a
canonicis factā papa mandat ad electionem alteri⁹
procedi. (Eligatis) no. nullam superioris sententia
esse necessariā s. hunc absentem. sed solum renocationem suffi-
cere vt canonice procedatur ad alium eligendum. arg. s. i. c. p.
ri. Mos credimus qd quātūcūq; subditi moneant prelatum vel
sociū de redeūdo non tñ possunt pcedere ad eligendum sibi su-
periorē siue autoritate illius in cuius manib⁹ pōt renūciare. vel
qui iurisdictionem hz super eum vt eū remoueat. qd inferior. r. c.
xvi. dist. inferior. r. c. seq. s. de transac. inter.

Inter quatuor (expectati) fm formā cō-
tētā. i. c. priori vel die b
pñfigi a iudice (impedimento) no. qd etiam si sine ius-
ta cā abfuerit. si tñ postea incipiat legitimo impedi-
mēto teneri nō pñnabit ecclesia. et est hoc ea rōne qd monitio dñ
precedere. monitio autem cum impeditas est cum artare nō po-
test. s. de elec. bo. me. r. c.

- 1 Absens an semper sit expectandus: et quāto tpe. in nu. 2. 3.
- 4 Vagationis delictū sufficit ad priuationem ecclesie.
- 5 Edicta publice pponi sufficit lz ad citatū nō pñniant.
- 6 Quāvis platus sit excoicatus non tamen dñ a prelature admi-
nistratione cessare.

Ex tue (fraudenter). Semp pñsumitur frans cū
semper debeat ecclesie seruire vnde cū sit
in culpa magna iuste pparat frandi. ff. de ver. signi.
mag. ff. man. si fideiusso. in princi. ff. de po. qd nerna
† (Citatio) quicquid dicant iura antiqua quod absens clericus
tñ duobus mensibus sit expectandus. vij. q. i. pñsentū vel trib⁹
septimanis. vñ. q. i. si quis in clero. vel. v. annis. s. eo. c. h. siue de
anno. i. an. de sanctis. epis. s. interdicimus. Tu sic tene qd si qd
abest pñabili et necessaria causa siue pñabili tñ puta studiū
vel qd sit cū epō suo vel alia iusta cā semp expectabit. s. e. relatiū.
r. c. de cetero. i. e. cum dile. nisi citet primo vbi cūq; fuerit vltra
mare. siue vbi cūq; alibi fuerit. cū em in nulla culpa sit h. siue cau-
sa expoliari nō dñ. lvi. di. satis. xvi. q. vñ. inuētum. hoc tamen be-
ne fatemur qd si certū tps haberet ad redeundum. (Vel etiam
qualitas negotij certū tps requireret. vt pñ mittitur ad pñsentū

vel ad causam finē pñsentū vel cause tacite p termino hz. vñ si cler-
icus post finē vagetur pñputatis dieb⁹ ad redeundum vagari i
telligitur. ff. ex qui. cau. ma. i. iteg. rest. si cui. i. si. s. i. vñ ex tñ licē-
te dñ ei⁹ bñficiū: nec est necessaria citatio nec expectatio. vñ. mē-
sum: de qñs habetur in hac decre. r. vñ. q. i. pñsentū. tñ vt ibi
dñ: si pbauerit postea se legitimo impedimento detentum fuisse
se recuperabit ecclesiā suā. beneficio suo resti. in integ. et genera-
li clausula. Ad idem. iij. q. v. qñquis. ff. qui satisda. cog. l. h. et p
totum. † Alij autē dicūt qd postq; pñria voluntate incipit mor-
rari dñ expectari p ser mēses. et citatio ad domū fieri sicut dicit
hec decre. nō em debuit ei obesse. qd bonū initiū habuit absen-
tie. r. c. pñsentū loquit fm antiqua iura vel tpa qñ min⁹ tps assū-
gnabat. hodie autē designat manus vt hic. Itē dicimus qd si ec-
cā pñabili sit absens pñt reuocari ppter necessitates ecclesie. vñ
semp dñ notificare ecclesie siue vbi morē. qd si nō fecerit cum sit in
culpa et latitare videat sibi pñdicat. † Si qd aut habet aliqđ
bñficiū in ecclesia semper comparere debet: nec ad eū est trāsmi tñ
da citatio post citationē ser mensū et edictū emissum vt hz po-
terit ei⁹ bñficiū alij assignari qd eius necessitates suppleat. pñfer
em publica vtilitas priuate. vt. vñ. q. i. mutatiōes. multis alijs
c. Itē oportet qd predicti qui ex pñabili cā absunt habeat licē-
tiā sui prelati. de cōse. di. v. non opz. vel qd cōsuetudo sit qd pos-
sint abesse ex iusta cā licētia nō obtēta. bñ em posset hoc ex pñue-
tudine induci quāuis hoc nō posset consuetudine induci qd sine
licētia vagent. eēt em talis consuetudo s. bonos mores et in lesio-
nē ecclesie. vñ nō valet. vt not. s. de pñsentū. c. i. immo plus dici-
mus qd nec etiā platus pñt ei licētiā dare vagandi: et si dedit for-
te licet ipse prelatus qd ei instam dedit nō possit s. eū procedere
tñ supior pcederet. i. de cler. iuga. diuersis. qd tñ nō fatemur.

4 † Itē no. qd hec decre. hz locū in ecclesiis regreditibus residē-
tiā. vñ etiā nō regreditib⁹ in eo casu qñ vagatur qd sufficit de
licet vagatiōis ad priuationē ei⁹. vñ. q. i. nō opz. r. c. se. Item et
in eo casu qñ ex iusta cā absunt. s. moniti vbi sunt pro necessita-
tibus vel vtilitatibus ecclesie siue venire recusant. qd tunc pote-
rūt priuari ecclesia. ar. xi. q. iij. sicut aut. r. c. ab sit. si dñ pñsumptiue
habeant priuā p derelicta qd ex eo vehemēter pñsumitur qd ac-
cepit scōam qd regredit residētia vel qd accepit viorē vel qd agit so-
lennē pñiam. lxxij. di. c. h. s. priori. ti. c. i. r. xxi. q. h. sigs. iam sta-
tim vacat priuā qd si rē residētia regredit quis forte meli⁹ dicat qd
nūq; sit sic pñferendū bñficiū qd si vacet de iure nō tñ de facto
nisi sibi pñt sēntialr adiudicet. i. de pñse. pñse. vel ec. nō va. lras
s. e. ex pte. et satis colligif. s. ti. pri. c. i. nisi in casu. i. de pñben. et
dig. de multa. r. no. s. de pñse. pñse. vel ec. non vac. non nñs. Si
vñ cā leuitatis vagat si pñt de facili inueniri vel scitur vbi ipse sit
pñonalr est regreditus vel a capitulo suo si epō sit absens vel ab
alio qd ius regrediti bñat. vel quē res tangat. et si regreditus nō vene-
rit lz sua autoritate nō possit pcedere ad electionem. obtenta tñ
licētia a superiore qd pñtare dñ eligere alij. s. e. quali. si vñ nescit
vbi sit vel de facili citari nō pñt. puta qd est vltra mare. vel in re-
mota pñincia. fiet qd dñ hic. ar. i. qui mat. aren. pos. prelatum. in-
terim autē de fructib⁹ ecclesie faciet ecclesie deservire. s. de app. per-
uenit. h. i. e. cū ad hoc. Alij dicunt qd si est monitus vel etiā sine
monitione et supioris autoritate si certū est qd ab ecclesia abest si
ne cā pñt alij cōferre eādē ecclesiā. i. de pñse. et dig. extirpande. hic
autē certū est qd lz reuertat tñ punietur de eo qd absens fuit siue
in diebus festiuis siue alijs vltra quam debuit. vñ. q. i. si quis. l.
distin. contumaces. † Edictū sufficit edicta in publico propo-
ni et si non perueniant ad citatū. s. de eo qd mīt. in pos. cā rei ser.
si aduersarius. r. c. qñ et qñ iud. ab. e. ar. cōtra. ff. q sen. sine ap-
pel. ref. l. i. s. Itē cū ex edicto. sed ibi nō fuit solēnter propositū
† (Spoliari) etiam lit. non contesta. est em hic casus vbi lit. nō
contestā. proceditur ad priuationē ecclesie sic. s. vt lit. non con-
testā. quoniam. s. h. scens autem si propter crimen peteretur re-
pellī quia tunc nō nisi lit. contesta. agi posset. vt no. s. vt lit. non
contestā. quoniam (procedatur) excommunicando et suspen-
dendo potest archiepiscopus pcedere cōtra epōs deserventes ec-
clesias suas: remoueri autē ab episcopatu vel administratione
non pñt: sed hoc hic specialiter legato cōceditur. † Remoueat
hic videtur quod licet prelatus sit excoicatus nō tñ debet pro-
pter hoc cessare ab administratione prelature sue. contra. s. de
ap. pastoralis in si. So. quidā respōdent qd administrare debet
in tpalibus et etiā in spiritalib⁹ sed per alios. cum em i. platurā
tolerentur et ipsi imputaretur nisi administrarent et subditis
imputaretur nisi obedirent. vñ. q. iij. nonne. Ipse tamen ad-
ministraret et subditis imputaretur si prelatus nō pñteret rebus ec-
clesie. quia qui caret offō carere dñ et bñficio. vt no. s. de app. pa-
storalis. Alij dicunt qd ex quo excoicatus est nūq; se dñ admi-
scere administrationi temporalij neq; spūali. arg. pñallega.
decre. pastoralis. et qd peccat alijs cōdicando. et intelligit quod hic
dicit qd ipsi plati p excoicationem et suspensionē priuam et sim-
plicē bñ priuānt administrationē tpalium et spūaliū s. eis abso-
lutis statim recuperant ipso iure administrationem. sed quan-
do amouent

a Extra tñ
telligenti vo-
cuerit qd p se
vel p alio deser-
ui erit ita itelli-
git pet. de ach.
Inno. h. 22 sil.
xvi. co. j. vñ. q.
dā sunt bñficia
incip. cōsiliū
sup pñmo du-
bio.

Universidad de Deusto

amoneſcō ab epaliſ⁹ tūc nō reſtituentur ipſo iure ſz poſt
abſolutionem. immo aliſ in locum eoz ponunt vbi.

Telefraternitatis.

Amdecozem. (dimissis) scilicet digni-
tatibus.

Ex parte. Absentando verba enim iuramen-
ti posita legitimum interpretatione
recipiunt. I. ad audientiam. (Residens
intelligitur siue presens sit siue absens nullo modo po-

negociis ecclesie ab sit. j. c. proxi. presens autem semper dicit q ne
 gociis ecclesie adest.

Am dilectus (gandere) sic. q̄. eodem. de ce
tero.

Audiētīā. ^(Decernimus) Not. non dispen
sat hic papa. sed decernit. non
est enim necessaria dispensatio cū nō faceret s̄ iuramētū
qđ sic interpretandum est. s̄. eo. ex parte. ij. not. s̄. eod. decetero.
(Dici) sic. s̄. eo. ex parte. z. c. decetero.

Cum ad hoc. Indulgentia hoc est gra-
tia et propter causam. scz de
fectum seruitutis. Predecessori dicunt quidam
hoc ius cōc. qz sicut sine causā cognitione non potest
prohibere. ultra tempus sue administrationis. ff. de penis. l. vi.
ira nec licentiam dare. Alij dicunt quod hoc fuit de gratia spe-
ciali et ex causa.

¶ Qui tenentur residere in beneficio qñ possint eo spoliari.

2. Quā cōfirmat clericus alterius dioc. oportet habere pmissionem.

Clericos (beneficia) habetia cura animarum vel potior etiam de minoribus clericis et de simplicibus beneficiis etiam si non habeant curam animarum. sed tamen requirunt residentiam. vel ex statuto vel ex privilegio vel ex consuetudine approbata. hi enim possunt spoliari illo beneficio in quo residere tenentur nisi moniti re-fideant. et de talibus beneficiis potest intelligi. §. e. q. no. et. c. relatum. i. de preben. cum non ignores. lxx. di. sanctorum. si autem non requirunt residentiam beneficia. tunc nisi causa subesset vel necessitas vel utilitas non cogeretur in aliquo ecclesia morari. quia hoc precipere non precipietur ad eius officium. ar. vii. q. i. quia frater. clerici enim possunt habere plura beneficia in talibus ecclesiis que. §. residentia non requiritur. arg. §. de exco. cum ecclesiastice. ar. ad hoc quia episcopi alii clericis et etiam peregrinis potest concedere beneficia in talibus ecclesiis. xvi. q. i. possessores. facit autem ad hoc. §. de psci. cum omnes. nec obstat si dicitur quod non potest duabus ecclesiis servire. rrv. di. acutius. Item. quod omnes ecclesie una ecclesia sunt. et. di. quous. nec obstat. i. de psci. cum fin. ubi innuit a deo sensu quod non servit altari non videtur de altari cum tam qui residet quod non residet servit altari omnino bene vivat et bene expedit quod idem precipit. Item. quicquid habet ecclesia pietati deputatum est pro eo. et. an. ubi. h. di. multos. intelligit tamen omnia beneficia residere.

Residentiam requirere nisi cōtrariū p̄stet. ¶ Doc tñ nō. qđ sine be-
neficiū requat residentia sine nō. interim tñ qđ diu p̄uef hēbit qđ
cē in electionibus ⁊ alijs q̄ in illa ecclia fuerint faciēda nisi p̄ua
sit p̄suetudo. s; p̄bēda nō recipiet de b̄nificijs que residentiam re-
quirunt. ⁊ sic pōt itelligi. lxx. dist. sanctorū vbi dī quod ex dispēsa-
tione ep̄i nō pōt esse canonicus p̄bendarins. q. v. qđ al̄s erit ca-
nonicus ⁊ in alijs. sed p̄bēda nō hēbit. ⁊ hāc it̄p̄tationē v̄r ec-
clesia recepisse de facto l; enī ep̄s prioris ecclie dispēsare possit
tacite ⁊ expresse vel sustinere s̄m nos sine dispensatione qđ habe-
at canonicatū i alio ep̄atu si placuerit scđo ep̄o vel in suo. nō tñ
valet dispensatio ei⁹ vt i statutū vel cōsu. tñ dinem ecclie hēat p̄-
bēda. ¶ Et est rō qđ si haberet p̄bēda notaretur cupiditate. i.
c. priori. cum iam vudu. Item diminuentur p̄bēde aliorū ⁊ nō p̄s
dispēsare cū alteri⁹ p̄iudicio s; qđ it̄er sit electioni oneris est. Itē
et ecclias ad p̄fectū est quāto plures sunt p̄siliarij. lxxij. vi. extra.
⁊ dicimus qđ si sciēter secūdi elegerūt clericū h̄nt aliud b̄nificiū
sine aliqua cōditione hac. s. si voluerit ⁊ poterit p̄mū b̄nificiū di-
mittere sed potius cū voluerit ytrūq; b̄nificiū h̄re v̄r renūciat
se p̄uilegio vel statuto quātū in se est qđ habeat de residētia fa-
ciēda. l. ar. de cōstit. cū accessissent. 2. cñ. xij. dist. ferra. tñ si sic pu-
re ⁊ sine cōditione elegerint ep̄s si non vult nō cogit confirmare
qđ sine ei⁹ autoritate p̄suetudinem vel statutū infringere nō p̄st
s. de cōsue. cū cōsuetudinis. sed si vult p̄firmabit eū ⁊ erit cano-
nicus s; nō p̄bendarins nisi residēat qđ l; itelligant renūciat
se p̄uilegio vel p̄suetudini qđ nō teneant facere residentiam.
non tñ renūciāt iuri cōi in quo cauet qđ nō debeant habere p̄-
bēda nisi ei seruiāt. rñ. q. i. c. ij. ⁊ maxime cū vergāt i p̄iudiciū
ecclie. ⁊ forte hac rōne. s. qđ vergit i dānū ecclie dici pōt qđ non
vident nec p̄nt renūciare p̄uilegio suo. ¶ Et nō qđ nū cōfir-
mat clericū alterius dioc. vel ep̄i oportet qđ permissionem ha-
beat a priore ep̄o. lxx. dist. p. totū. vel dic qđ l; sine licentia p̄rio-
ris ep̄i sc̄pi non posset clericū alterius ep̄i auferre vel etiam ad
ordines p̄mouere si tñ non auferit ei vel non p̄mouet ad ordi-

nes vt auferat q: bene vult q: in oibz vt p:us prior: episcopo
feruat bene potest eum affirmare in canonicis sue ecclesie. Si au
tem consuetudo sit prime ecclesie seu statutu qd hoc ipso q: acci
pit scdm videat primam habere pro derelicta. consuetudo hec
tanq: laudabilis est seruanda. xij. distin. illud. Si autem electo
res clericum que eligunt nescirent beneficiatu in ecclesia que resi
dentiam requirit. tunc nisi ei renunciaret possent cu refutare. ff
de actio. emp. l. iul. in prin. **C** Et differentia est iter consuetudinē.
que est qd continua residentia faciat et ea que bz qd no recipiat be
nificiu nisi residat qd prima^b v: ipso iure renunciare recipien
do scdm q: similiter residentia requirit. vt no. s. e. ex tne. Scdm
autem non videt renunciare cu hoc consuetudo non habeat.

De prebendis et dignitatibus.

Rubrica.

¶ Nullus (consanguinitas) viñ. q. f. apo-
stolica.

Non liceat clericis colligere quod etiam de
rebus in minoribus ordinibus con-
stitutis debet providere ordinatio. arg. ex vii. disti-
ctio. de his. Sed romana ecclesia non cogit providere
nisi constitutis in sacris ordinibus. f. e. cum fm apostolum. et
c. episcopus.

Ratio (proprie) quod sibi tam propriū teneat vel hereditibus dimittat per prebendas, non tamen prohibentur hic diuidere.

¶ *Ordinator non cogitur providere ordinato.*

2. An sit necessarium quod ordinator & ordinatus consentiat qd de patrimonialibus vinat.

Discopus (titulo). i. ecclesia (Submini-
fret) pro qualitate ecclesie et di-
gnitate clerici. ff. de ali. et ciba. leg. l. antepe. ff. de iur.

Do. quero. (¶ Del paterna). ¶ Istot. non cogi ordina
toem ordinato pioni dere per decre. f. eo. cum scdm. si de patri
monio sustentari valeat. ar. i. q. ii. pasto. 7. c. clericos. tamen non
credimus^a quod qui habet beneficium viuere debeat de patri
monio. sed de altari. f. eo. cum secundum. arg. 5. i. q. ii. pastor. sed
ibi intēdit actor. canonicis pbi dere ne qd de pñmonio anaro
thefaurizet et bona ecclesie expendat. als aut bñ lz bona sñna cō
seruare heredib⁹ 7 bona ecclesie expēdere. ¶ (¶ Paterna) credim⁹
autem necessarium qd ordinator 7 ordinat⁹ erpielle consentiāt
qd de patrimonialibus viuāt alioquin poterit petere beneficiū
ab ordinatore. ar. qui altari. seruit. 7. f. eo. cum scdm. Alij tñ cō
trariū dicūt. ar. pro eis hic. 7. f. eo. tit. 7. credimus quod alius
ep̄s p̄ter ppiū nō poterit eū ordinare sine titulo ecclesie. qz nō
lz ibi cōferre ordines sicut nec alia sacra. f. de parroch. c. iñ. argu.
lxxj. distin. primatus. Item non credimus qd ppter hoc patri
monium eius fiat ecclesiasticū: qd alienandum sit eū solēnitare
canonic. sed tñ si alienat ordinator nō d̄z ei puidere. sed ipse sibi
ipsi imputet. si tñ casu fortuito periret deberet ei sicut alij pioni
dere. vñ. q. i. p̄sentium. 7. c. pastoralis.

Glia multum (Quas).f.co.de multa. (De
multitudine).f. prebenda-
rum vel ecclesiarum.

Etim teneamur (et beneficium) repe
te que dicitur. §. de res
scrip. mandatum. (Commodū) arg. a contrario sen
su. ergo si non potest commodum sustentari valent lite
re. sic ut notatur. §. de rescrip. postulat. f.

Refere[n]te (mis). Scribis ordinario. (Spoliauit) hoc habuit de consuetudine archidia. vt no. s. de offi. archid. cum satis tamen in duobus peccauit archidia. quia ordinem iudiciali non seruauit. non enim cu[m] per sententiam spoliauit. quod si fecisset teneret snia. nec deberet sibi restitui eccl[esi]a cum snia transierit in re iudicat[am]. q[uod] appellatio ad archiep[iscopu]m facta non potuit extinguere. n. q. vi. metropol. Sed peccauit q[uod] et optionem eligendi non dedit. (Appellauit) et male quia de sp[iritu] consuetudine erat q[uod] appellabatur postpositis medijs ad archiep[iscopu]m. Id q[uod] est. n. q. vi. metropol. et ff. de ap. imperatores. vel dic q[uod] hic non p[ro]bat factu[m] archiep[iscopu]m. h[ic] de facto p[ro]cesserunt. (Restitutus) cu[m] no[n] teneret appellatio ad eu[m] facta. no[n] tenuit restitutio. (Venire) siue pendente appellatione que non tenebat sine post[er]i[or]e q[uod] no[n] vult allegare suum ius. iccirco t[er]t[er]o exco[m]municatio. s. de ap. si duobus. j. eo. ad hec (Elstrinrit) secundo (Voluerit) de rigore iuris e[ss]et vtraq[ue] priuandus. vii. q. j. si q[uod] e[ss]et cos sed hoc est de minima. s. de traslac. quanto hodie aut hoc est correctu[m]. j. eo. de multa. sed hodie esset vtraq[ue] priuandus si vtraq[ue] co[n]tenderet retinere. j. eo. de multa. et. s. de eta. et qua. cam te.

Maioribus (Eniſione) p hoc tamē nō pbibe
mus deyna p̄bēda ſi nimis magna
eſſet aliqd ide trahere et maiorē p̄tēci^o ſi nimis excedit

a ¶ Sed non prebendarius Et sic quis potest esse canonicus sine pben^{da} Eldde Eb^{da}. qui hoc refert i. c. cū. ad. col. v. ver. quib^{us}. s. de consi.

b ¶ Quia p^{ri}mam. Ad hoc dictū Inno. hic vide Old. lau. in suo consi. co^{rr}. et Petr. de ancha. in cōsil. lit. incip. in p^{ri}blis relatiōib^{us}. col. ij. ver. sed hic incidet. et Card. i. cōsil. suo tertio incip. circa elucidationē col. ij. in prin.

c ¶ Tamē nō credimus. Ad de Ebb. i. c. cū esses. ad fi. j. de resti. q. refert B^e dictū Inno. et Sely. in. c. et illis. col. ij. in prin. s. de constitutionib^{us}.

a ¶ Quia nō
intelligit. Ad
de Abba. in. c.
cum. ad. colū.
iii. vñ. in glo.
in. s. de consti.
tu. 7. fel. i. dicto
c. cū. ad. colū.
vñ. vers. i. gl.
in vers. recepe
runt.

alios pbedis adficere qd nō intelligit p hoc vni di pbedā. imo i
suo statu itegra manet. l3 sit diminuta in pñionibus vel redditi
bus: quia hoc nomē pbedā nomen est iuris. 7 nō pñituit tñ ex
possessioib⁹ s3 ex iure qdā spālī cui annexa est pbedā. sed forte si
ne aliquo redditu nō posset pñitui pbedā vel ius pbede cū nō
esset ibi qd pberet pbedario. 7 hac rōne. s. qd nō pñt pñitui pre
bēda sine redditib⁹. p3 qd in ecclesijs vbi sunt. rñ. canonici. nō
pñt pñitui nūerus. 7 vel min⁹ pñendariū: qd seqret quod vna
pñenda inter plures diuideret. sed tñ ibi pñt pñitui cert⁹
nūerus pñconum canonicoy qd sint pñentes canonici vel pñe
benda qd ibi canonicat⁹ bñ residet etiā penes illos q modo sunt
sup nūerū 7 moit⁹ cū eis. s. e. cū dilect⁹. Itē l3 ad vñā pbedā nō
teneat electio facta de duobus. s. eo. tue. tamē si ad vñū canoni
catū vacātem. etiā vbi est distinctus nūerus canonicoy duo eli
gant tenebit electio. qd videt⁹ renūciare nūero. ar. s. de consti.
cum. ad. s. 7. e. c. relatum. 7. c. dilect⁹. s3 nūero pñendariū nō vñ
renūciare. l3 plures a d vñā eligant. qd vna pbedā nō tñ consistit
in iure iūmo i facto 7 redditib⁹. Tñ op3 qd si d3 destrui quod ipso
factor pñesse destruat. 7 q elegit duos ad vñā pñendam non
intēdit eā destrui. ar. pal. decre. cū. ad. ¶ Illi dñcunt et be
ne dicētes qd nō valet electio pluriū canonicoy ad vñā pñen
dam. vt no. s. de consti. cum. ad. ita q vna remaneat pñenda
sed vnus ex duobus electis habeat vñā mediā. et alius aliā me
diā. s. e. tue. nā si ex vna fieret due hoc nō pñibet. s. e. vacāte. pñer
ea nō b3 locū nisi vbi pbede sunt distincte. s. eo. dilecto. Inno.

¶ Si papa pro aliquo scribit post receptionē aliq a capitulo
factam quis preferendus sit.

1. Nunqd receptus in canonicū possit excipere contra literas.

3. Receptus in canonicū p lras aplicas quoz pñentatiōis tps ne
scit quid agere debeat circa pñende petitionē et vide in nu. 4.

Relatum. (vacante) Nec decre. non loquitur
de iure. sed de gratia in eo qd dicit
quod assignet sibi pñendam que nunc vacat. vel q
primovacuauerit sibi pñionē suā qd certū est qd nō va
let promissio de pñenda vacatura. Illud aut poterat manda
re de iure qd ex quo recept⁹ est qd detur ei pbedā quā cito se fa
cultas obtulerit. s. e. dilect⁹. fil. ¶ Sed quid si post receptionem
aliquā a capitulo papa scribit p aliquo qd pñerit. Rñ. s. p quo
scribit papa si iā receptus est. quod sic pbo. Primus nullū ius
habet in pñenda vacatura. qd capitulo nullū sibi ius in ea
cōferre potuit. sed receptus in canonicū p papā b3 ius. vt not.

1. s. e. inter cetera. ¶ Altrū aut possit receptus in canonicū ex
cipere contra literas. not. s. de rescrip. mādato. sed si ante rece
ptionem retento primo casu capitulū cōferat pbedā recepto a
se tenet collatio. quia ille pio quo scribit per literas executorias
ante receptionē nullū ius habet in pñenda. vt. s. eo. inter: sed
capitulū tenetur intātum puidere canonico si maliciose litiga
uit s. e. s. eo. dilectus fil. g. Si autem non maliciose contradi
rissent tunc non recuperaret pñendam collatam pendente lite
sed habebit ius in alia que primovacuabit post receptionem suā

¶ in canonicū. ¶ Sed oppones hoc non posse stare. quia pa
pa scribat tñ qd sibi daret prima vacatura. ergo aliam pete
re non poterit. Rñ. qd papa qñ mandauit quod reciperet in ca
nonicū nō mādauit de certo canonicatu. s. primo vel secdo. sed
precise mandauit vt omnimode reciperetur in canonicū 7 sicut
in literis pape pñittebatur qd reciperet in canonicū. 7 postea
sequeret qd assignaretur sibi pñenda que vacaret subintelligē
dum est post receptionem in canonicū. ¶ Itē alia rōne d3 hñ
primū. qd hoc ipso qd receptus est in canonicū d3 habere pñe
dā cū se facultas offerret. primā autē habere d3. 7 aliā ante eū
per capitulum receptis pñerri. qd papa dispensauit cū eo p li
teras suas qd habeat vacaturā. immo 7 si aliqui propter papā
recepti essent in canonicos sine pñenda pēdēte lite cū primo.
dicimus qd istis pñertur vñmō pñentatiō suarū pñcesserit pñe
sentationes literaz aliaz. s. de rescrip. capitulū. ¶ Alia ratione
etiā hoc ipsum pñamus. nam cum adhuc inuenit pbedā. va
cās nec adhuc aliquis in ea habeat ius. 7 appareat eū alios p
cessisse in pñentatione lfarum et debuisse etiā pñedere in re
ceptiōe i canonicū. 7 qd apparet qd nō habuerunt ius ei monen
di lītē eū in ea succubuerint 7 tandē eū receperint. merito d3
eis pñerri. 7 si post receptiones suā alios pñerā credim⁹ qd aue
ret ab eo 7 dabit primo pñentati. l3 posteri⁹ recepto. qd ex sua
receptione habet ipse ius in ea. et alñ postea recepti ordine pñe
sentationis seruato habēt ius in alijs. hoc. s. qd debēt alijs pñe
ferri. 7 si alijs cōferantur renocant ab eis. vt no. s. e. inter cetera.

3. ¶ Si queritur qd dices si certū est qd aliquo recept⁹ est in cano
nicū 7 p lras apostolicas. sed nescitur tps pñentatiōis lfar. 7
ideo nescit. quam pñendā petiturus est. Rñ. qd tunc d3 dimitte
re in pace oēs q habēt pñendas. qd si vellet agere eos q habue
runt pbedam anteq receptus esset. certū est qd hoc nō pñt. s. e. di
lectus fil. g. Sed ptra illos q habuerunt pñendam post suā rece
ptionem posset. sed incertum est vtrū ipse vel aliquis alioy eo

rum receptorum p papā prius pñentauit literas. nec tñ pñt p te
re aliquā 7 si certū sit qd aliqua de his pbedis sibi debeat. tñ qd
nō deberet sibi aliqua nisi illa q primo vacant. post receptionē
suā si nullus eū pñcedebat in pñentatione. ¶ Ad si pñcedebat eū
alius debet aliam habere et certam seruato ordine pñentatio
nis. s. de rescrip. caplm. s3 nescit quā nec ipse pñat qd sit illa cer
ta que sibi debet seruato ordine pñentationis. ergo s3 quēciq
agat absoluetur reus. qd vbi dubia sunt iura partiū pio reo in
interpretandum est. s. de fide instr. inter. vj. q. v. actor de vacatu
ris autem pñedīs poterit petere primā dñmō nullus sit qui p
cedat in pñentatiōe lfarū. si aut alius pñcedat in vacatura ser
uabitur ordo predictus. hoc rōne pñentis decre. qd dicit qd ex
quo receptus est in canonicū d3 habere pñendam. s. e. dilect⁹. fil.
g. ¶ Inno dicunt qdā qd etiā si certū esset qd si vellet agere cō
tra certam pñonā qd obtineret de vnus iure. tñ qd exeret lites
preeligit o. dine suo vñā de vacaturis qd pñt dñmōdo talis sit
qd si esset in eo statu qd si nulla ei pñedā delata esset oēs alios
q expectāt pñedere deberet de iure. 7 hoc pbo qd per taciturni
tatem huiusmodi nullū sit alijs pñiadicium cū et si auferat pñmō
suam pñendam primus pñertur. etiā expectantibus vacatur

4. ¶ Sed dices iste sic receptus b3 ius in prima pñenda
vt dictū est. 7 no. s. e. inter cetera. 7 eodē modo pñt petere scōam
ergo b3 ius in duabus. Rñ. qd verū est qd b3 ius in prima. sed
recepta scōa pñt illud ius 7 trāsit ad eū qd primus est post eum
nam q prior est tpe d3 esse potior in iure. s. de ma. et obe. c. i. 7 di
cunt quidam hoc esse verū si scōs sit receptus in canonicū an
toritate pape. 7 ppter hoc habeat ius in scōa pñenda. et hoc
dicunt ar. pñalle. decre. de maio. 7 obe. c. i. ¶ Illi intelligūt qd
si scōs receptus est. et per hoc est sibi ius quesitum in scōa pñen
da. qd tñ nō poterit primoreceptus petere scōam pñendam. quia
non l3 collatori alterius ius in aliam trāsserre. sed si scōo non
esset ius quesitum in scōa pñenda puta: qd nō esset receptus i ca
nonicū vel esset receptus. sed non auctoritate pape. tunc pñer
dā esset pñedā tñ primo. ar. qd si pñenda inuenitur vacās et
nec prim⁹ b3 ius nec scōs. melius est qd primo assignetur pñe
dā que est expedita. et secūdo de pñenda que est in lite immo
plus videtur quod si aliquis habuisset pñendam vnā per
decem annos. et modo spoliatus esset ea de facto vel de iure for
te qd alij debebatur. si modo aliqua inuenitur vacans dāda est
sibi et non alijs pio quibus scriptum est. arg. vñ. q. i. pastoralis.
(Secundū promissioē) ad idē etiā sine pñissione tenetur. s.
s. e. dilect⁹. 7. s. de consti. cum. ad. pñissione enim sola sine receptiōe
in canonicū reprobat. s. de concess. pñen. vel ec. non vacā.
c. i. 7 etiā cū receptiōe. s. eo relatum. (Careat) si vacat vel al
ei potest de communibus pñouentibus pñouidere. s. de consti
tutioni. cum. ad.

Claritie. (portiones) Sorte aliquas res cō
munes habebāt monachi cū eccle
sijs suis 7 ipsarum ecclesiarū portiones monachi ab
stulerant. et is est sensus. monachi suas portiones au
gebant et portiones vel redditus quas clerici percipere consue
nerunt monachi diminuebant. et hoc sonat litera. vel portiones
dic pñendas que consueuerunt clericis assignare. ¶ Con
sensu si autem eius consensus interneniat secus. vt. s. de eccle.
edi. ad audientiam. s. de exco. pñelato. sicut. xvi. q. i. sicut duo et
similiter pñelatus non potest facere clericis non consentienti
bus. vt dicta decreta. ad audientiam. argu. lvi. dist. satis pñer
sum et si sine causa consentire nollent cogendi sunt. ar. de his q
fi. a ma. par. cap. c. vlti.

Significatum. Ita dicunt quidam et
bene qd hñ sit statutū.
et ideo a simonia exsantur. de hoc not. s. de elect.
significasti. (Dimittere) sine peccato. et non poterat
dimittere. s. de renunciationi. admonet (pñendam) scilicet
officium qd sibi faciendum imminet p annum. Alñ denegare sa
ciendum cū pñenda. 7 hoc est qd in sequētib⁹ confirmat. (Alñ
due debeat extens). ¶ Nota pacta inter partes facta post
ea confirmari. vel interpretanda a iudice vel tēperanda. nā cum
dictum esset inter partes qd omni die cātaret missam de sancta
maria. 7 in confirmatione d3 qd cātaret missam simpliciter nō
adiecto sancte marie. insuper addit salua honestate. s. et deu
otione. Iterum cū dictū esset qd nō liceret ei dimittere ecclesiam i
cōfirmatione dicitur cā voluptatis. siue ad aliā transire. nō cre
dim⁹ tñ si aliqd esset in pactis a iure tolerabile quod illud lice
ret a confirmatione cōmutari. sed hec inuatiō non proprie pñt
dici mutatio sed interpretatio. ¶ Alñ tñ dicunt qd si pacta respi
ciunt tñ religionem. sicut est cantare missam de sancta maria. q
l3 superiorib⁹ eam mutare sicut bñ ēt si sint licita. sed si respice
rent tpale cōmodū nō liceret superioribus ea mutare. dummodo
licita sint (idonestate) qd forte non deceret eum celebrare cū. vñ
bus ornamentis vel in calice creto. (Deuotionē) qd non deceret
eū celebrare si per somnū pollutus esset. vñ. di. c. j. vel qd bis cele
braret in

habet in die de cose. di. si. sufficit hoc illi dñm officiu qd est idem ac si diceret sibi non lz ad aliam ecclesiam. trāsire (Voluptas) causa autem religionis potest. f. de reg. licet.

- 1 Religiosi ubi tantum in patronatus bñt non possunt augere neq censum neq pensionem: in nu. 2.

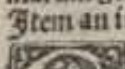
De monachis.

- (hospitatatem) solitas et congruentem. oēs aut recipere nō pñt. ar. lxxv. di. florentini. xli. di. f. i. et si talem portionem nolint assignare ep̄s alius conferet ecclesia. f. de sup. neg. pla. licet. ¶ (Assignatū) ubi religiosi solus in patronatus habent neq censu neq pensionem pñt augere. f. eo. auaricie. f. de pa. cum clerici. f. de cens. prohibemus. immo plus videtur qd si habens nouum in patronatus nō solum nō debet augere censum sed nec etiam habere quous possit responderi qd lz patrono ex pacto aliquid recipere. xviij. q. xl. elemb. ¶ Mos credim⁹ qd abbas vel quis ali⁹ clericus ab ecclesia cui⁹ est patronus nihil accipiet nisi censu solitu. f. de cens. pbibem⁹. nā si ep̄o hoc nō lz. x. q. iij. q. i. et seq. xviij. q. i. c. f. quomodo licebit abbati. et hoc quod dictum est hz locum ubi possessiones pleno iure trāsferuntur in ecclesiam edificatam. ¶ Si vero proprietates possessionum nō trāsferuntur sed remanent penes edificatorem. ita tñ qd edificata ecclesia habeat vtile dominium sub certa pensione quā reddat edificatori vel etiā sine pensione. et sic videt sonare hoc. x. q. iij. q. iij. bone. ubi videt dicere qd ep̄iscopus certam partē censu trāsferat in mōasteriū. quous nō negat et p̄prie tatem rerū trāsferri posse. f. de dona. apostolice. et tunc nō lz augere pensionē. et si fiat p̄uif. f. de pac. cū clerici. nisi fiat cū autoritate ep̄iscopi. et ep̄s nunq consentire dñt qd redditus soliti clericorum minorentur. f. eo. auaricie. et nisi ita prouideat qd clerici hospitalitatē seruare possint et ep̄o de iuribus ep̄alib⁹ respōdere. vt hic. x. q. iij. de cens. p̄terea. f. de sup. neg. pla. licet. et in hoc casu intelligunt. c. que dicūt qd dñt reddere abbati de tp̄alibus. xviij. q. iij. sane. f. de capel. mona. c. i. dicit tamē quidam et nō male qd vbiqz aliqui habeant ecclesias propria fundacione possunt erigere rōnem de tp̄alibus et etiaz addunt quidam qd possunt augere pensiones et sic intelligunt. c. hoc. f. de cens. licet vel diuersis. f. eo. de multa. ubi notatur.

De rebus vtriusque.

- (male. f. de relig. do. ne vi. q. i. etiam de voluntate abbatis et conuentus hoc fieri non potest arg. f. de electioni. constitutus. ¶ Altero) de hoc no. f. eo. referente. tamen id qd ibi dicimus non credimus locum habere in religiosis qui proprium velle non hñt. x. q. i. nō dicatis et qd hic sibi data est optio eligendi gratia fuit qd tantum vltimam quam receperat et accipere poterat autoritate primi prelati tenere debebat. x. q. iij. si quis iam. et de hoc no. f. eo. referente.
- 1 An vna ecclesia plures debeat habere sacerdotes curas animarum gerentes.
- 2 Item an in vna ecclesia plures esse possint prelati.

De non.

- (ecclesia) et ita videtur qd loquitur de ecclesiis. sed qd de preben-
tis loquatur apparet infra. ubi dicit locū quasi non plures sunt ecclesie. ¶ (Unius). f. eo. de multa. nec vna ecclesia dñt habere plures sacerdotes. x. q. iij. ca. licet. vñ. q. i. in apibus. vnus enim debet esse super alios qui curam habent animarū. et si alicui contingat qd in vna ecclesia plures ibi sint sacerdotes qui pariter habeant curam animarū totius parrochie nō est contra ius: qd ipsi non sunt prelati vel sponsi nec alii quis eorum. sed ep̄iscopus vel alius superior erit prelatus eorū. et lz nō habeat prelatū tamen sunt collegiū qd ad esse collegiū nō erigitur qd ibi sit prelatus. ar. ff. qd cuiusqz vñ. l. i. ¶ Itē bene lz in vna ecclesia esse plures prelatos p̄m diuersa. sicut in vna ecclesia potest esse archid. qui p̄erit in his que ad iurisdictiones suam pertinent. et archip̄sbyter in alijs. et sic de ceteris. Item non est contra ius si in eadez ecclesia plures sunt prelati sed vñ sub alto sicut apparet in ep̄iscopo qui est prelatus in omnibus ecclesijs. et tamen singule hñt singulos prelatos. Sed hoc est ea ratione. qd vna potestas est sub alia. ¶ Vel dicipsum collegiū dicitur prelatus singulorum. et prelatus in administratione taz temporalium qd spiritualium. ar. f. de of. ord. irrefragabili. quā administrationem per plures sacerdotes potest facere. et si est cōsuetudo qd capitulum committat curam istam animarū quibus vult. et qd eos mutet quando vult non dicuntur illi sacerdotes habere curā animarū. si autem perpetuo daretur a capitulo vel etiam a quocunqz alto. vel etiā hoc ipsum de consuetudine est qd quicunqz sacerdos est qui curam habeat animarū populi illius ecclesie. nec potest ab ea remoneri sine cā. videtur qd censendus est iste sacerdos iure sacerdotis habentis curam animarū. sine vt propius sacerdos sine vt vicarius. f. de fil. p̄sbyter. constitutus. C. de manu. l. i. (Locus habere) quod facere nō debet regulariter. casu aliter secus aliquādo obtinet puta si dis-

pensetur. lxx. di. sanctorum. Item si ecclesie sunt pauperes. x. q. iij. vñ. item si non innentatur idonei clerici pro ecclesijs singulis. x. q. i. c. f. Item si vna sit intitulata alia commendata. x. q. i. qui plures. Item si vna pendet ex altera. f. de etate. et qualitate. te. (onabus) si vis exponere locum pro prebenda. dic qd tales erunt prebende qd residentiam requirebant. f. titu. p̄ori. c. vlti. (Desidentibus) forte iste p̄sbyter noluit cōsentire: nisi haberet vtrūqz. postea autem mutato proposito voluit cōsentire sed alii nolebant. vnde dicitur qd cum eorum scandalo nō petat. f. de elec. cum inter canonicos. vñ. q. i. qd periculosum.

- 1 An successor teneatur de facto predecessoris sui.
- 2 Ordinatio depositus vel qui resignauit ep̄atui an teneatur clericis a se ordinatis exhibere victui necessaria.
- 3 Nunq ordinatus qui negligit petere ab ordinatore possit postea petere a successore.

De secundum.

- (Ad clericos). x. q. i. cū portio. (Irritas) lxx. di. neminem. f. quo ad excusationem. ¶ (Successores) tenentur de facto predecessoris propter opprobrium paupertatis clericorum. x. q. i. di. diaconi. et qd fauorabile est augere numerum clericorum supra de consti. ex parte. de consti. dist. f. vasa. x. q. i. que ad perpetuam. et q. iij. quicunqz. que ap. Item qd pauperibus clericis in vita clericorum prouidere potest. x. q. i. possessiones. et ordinando sine titulo tenetur et videtur concedere sibi vite necessaria quousqz sibi prouideat. Item qd omnia bona clericorum sunt pauperum. x. q. i. quoniam. f. q. iij. c. clericos. c. pasto. ¶ Dicimus tamen qd si ordinatio resignauit ep̄iscopatum vel depositus est et hz vnde clericis a se ordinatis sine titulo possit dare vite necessaria ip̄e ad hoc compellatur et non successor. et sic factum fuit in ambia. et est arg. ad hoc qd si presentator prius teneretur prouidere talibus quā ordinato. vt hic colligitur. arg. a contrario sensu. quare non eadem ratione prius non cogetur ordinator qui non solum ordinauit. sed etiam sibi presentauit. nam de talibus loquitur ubi non fuit alius presentator. quia tunc p̄sparator tenetur. immo plus videt qd ordinator dum viuut si habeat de proprio cogi potest vt sibi constituat vnde perpetuo viuere possit. videtur etiam qd heredes sui ad hoc teneant. qd ex quasi dñt est bec obligatio inter ordinatōe et ordinatū. et ideo transit ad heredē. insti. de obli. que ex quasi contractu. ¶ Sed nunquid si ordinatus negligit petere ab ordinatore dñt est potēs in diuitijs p̄p̄is assignare sibi necessaria potest postea petere a successore. videtur qd sic cū bec decre. concedat sibi hoc ius sine exceptione ista. (Presentant) secus si alius p̄sasset et examinasset. l. iij. di. de antiquis. si serm⁹ x. q. i. di. quādo. et de hoc no. f. de eta. et qua. x. q. i. p̄. accepimus. hic apparet qd presentati ab alijs ep̄iscopis et exemptis non debent examinari ab ordinatore. qd eis prouidere non tenetur si tamen sciret eos criminosos peccaret si ordinaret. (Citato) no. in hoc casu sufficere aliquem citari legitime quo non comparente potest procedi ad examinationem et condemnationem. (Assensus) per te vel quemuis alium.

- 1 Personae non res vel prebende obligantur ex mandato.
- 2 Beneficium alterius fraudulenter recipiens priuatur eo.
- 3 In beneficijs ceterisqz spiritualibus. speciale est vt facta permutatione a quocunqz peti possunt.

Inter cetera.

- (resignatione). ¶ Mos credimus hanc resignationes tenere et collationem ep̄iscopi non valere. et ideo cum ex cāfacta sit renunciatio. et autoritate pape nō tenet quidquid contra factum fuerit non videtur tenere talis renunciatio facta sub modo et spe aliam consequendi prebēdā. si postea sibi non confertur: sicut nec spes possessionis transit sub modo facta nisi modum sequatur. ff. de acqui. pos. quod absenti. f. si quis. l. i. si me. f. de resti. spol. olim. sed quid si postqz papa mandauit alient dari prebendam. ep̄iscopus alij det. videtur qd valeat collatio ep̄i. f. de his que sunt a ma. par. cap. ex ore. nam licet iudex per suam pignus constituat non valet nisi in possessionē inducatur. ff. de pigno. acti. non est mirum. ¶ Item er mandato obligantur persone non res vel prebende. ar. ff. de polli. l. i. ff. de contraben. emp. l. vl. in fi. et l. i. ar. contra. f. de dona. per tuas. f. de noni. ope. nun. c. i. ff. ad l. fal. dolo. ff. de eden. quidam. et bene dicunt quidam collationem ep̄iscopi tenere licet sit puniendus. f. eo. dilectus fil. Si autem decerneret irritum quidquid contra fieret tunc non lz collatio. ff. de leg. i. hoc modo. C. de re. alte. non alie. l. sancimus. sed opponis predictis quare hic non tenet collatio ep̄iscopi. Rñ. qd fraudulenter facta fuit. et alias solutiones collige ex glo. f. (retractada) scilz collatio prebende facta. p. ¶ Preterea retractata fuit petitio h potrecta. p. et omnia acta contra eum habita. cum nulla sibi contra eum actio competere et permutatione tali. C. de per. re. p̄sibus. et tamē quous contra p. non cōpetet actio. tñ qd fraudulenter bñficiū alterius recipit priuatur eo. et etiā forte si fraudulenter non fecisset tñ priuatur quāmo super tertio decre.

a ¶ Sunt collegiū. hoc dictūz Inn. allegat se. in probe. greg. ver. tertio fallit et vide eū dē fel. in. ca. ex literis. col. ij. versus si nem. f. de cōsti. ubi allegat hoc dictūz tenētes. et ipsi cōtradictōes. et refert etiā abb. in. c. i. co. f. f. de elec. et card. in cōsti. x. q. i. in hac dubia collū. in prin. b ¶ Mō dicunt illi sacerdotes p intellectū verborū inn. hic videt fel. in. c. ex literis. col. vñ. in prin. f. de cōsti.

frans ipso facto interuenit. et qz talia nō recipiunt interesse ad qd agi possit et debeat ptra fraudulenter collatorē. C. de rerū per mu. rebu. nec etiam ad beneficiū quod resignauit agere pōt cū illud nō habeat ille p quē permutatio impedit. et cū oēs hic amiserit renūciando. ar. vii. q. i. q. p. culosum. C. de inof. testa. cō mora. als oimō et iustū sit ei succurri. pōt dici h. s. p. actiones cōpetere de dolo. ff. de dolo. et elegāter. s. seru. C. p. pōt dici speciale esse in bñficiis et spūalibus. vt a quocūqz peti pōt scā permutatiōe et marie autoritate p. apell. pōt et dici qz pmutatiōe iurū qualis est pmutatiō bñficiōz pōt dī interuenit au toritas supioris. statim ius hñt in iuribus pmutatis pmutates secus est in rebu corporalibz pmutatis. C. s. quere qño hñc p. ablata est pñenda. s. que sibi vacās collata erat. et ab eo. s. epō q cōferendū potestati bēbat. rñ. hoc id esse qz epō hoc facere nō po terat nisi autoritate dñi pape. s. pmutatiōe pñendarū. vñ pñerē dō illā pñenda alij excessit fines mādātū. vñ nō tenuit. s. de off. del. cñ oliz. vel dicat meli⁹ qd papa hoc negociū pmutatiōis ad se renouauit. vñ in rebu illis que in pmutatiōe veniebāt reno uerauē oēm iurisdictionē ab ordinario. et ad se cā trauerat. ar. xii. q. de of. dele. l. i. q. v. dñdū. C. p. pñerē factū hoc ppter can sationatas in gl. s. collatio. et ppter id qd dicitur hoc decr. credim⁹ qd si aliquis autoritate pñerē pape receptus sit in canonicū ali cuius ecclesie et caplm postea pñendā hñc debet alij assignet nō vñ bñdū collatio nā cū sit receptus in canonicū autoritate pape et ipsi pro parte implerūt mādātū eius. s. recipiēdo ipsū in canonicū videt cōsensisse qd totum impleat. i. qd pñendā assi gnet cñ se facultas obtulerit. et ita videtur remississe negociū ad papā. vñ si pñerē deluderetur mādātū pape et impediret re missio vel renouatio hñc bñficiū quam papa fecisse videtur. ex quo canonicū cōsensu et bñt actionē de dolo vel pñerē. et hac decr. vel officiū iudicis pñerē libet pñerē sicut hic. papa cñ nō dñ sustinere qd sibi deludatur. vel qd sua renouatio impedia tur. f. eo. dilectus fil. s. de postu. bo. me. si. de of. dele. l. i. et idē vice re videtur et eadem rōne si mādātū esset eis qd reciperēt. hñtā ipsi pñerēt et etiā cōdicationē sustinerent dñm nō appellaret qz et tūc videt mādātū trāsisse in rez iudicatā. s. de sen. et re iu di. qd ad cōsultationē. secus aut si appellasset. vel si conferrēt bñ ficiū anteqm mādātū reciperēt. qz tūc bñ teneret collatio hñc bñficiū. qz nō dñ pñerunt canonicū collationi pape. nec est ne goctum renouatum ad papā. f. e. c. dilectus. C. pñerē secus est si ca pitulū aliquē recepisset in canonicū sine pñenda. nam tunc non credimus qd ille sic receptus habeat actionē contra possidētes. C. et est rō diuersitatis qz hic nihil ad se papā renouauit. nec ca nonici aliquid ad eum remississe videm⁹. nec cōsensisse qd remite teretur. sed tñ penes se pñerē pñerē cōferendū tennerūt. item etiam si ipsi vellēt nō possent aliqz ius cōferre in pñenda vaca tura. f. de pñer. pñer. nulla. sed qñ papa scribit vñ aliquē qd cōfe rant. tunc vñ collatio iuris in futura pñenda (vñ dñm) hoc qd sequit de gra loquit sicut patet in integra. (pñerē). vñ. q. i. pñen tiam. ff. de pi. act. elegāter. s. si reprobos. ff. de leg. i. filius. s. si qz. de leg. iij. mortuo. s. labeo. ff. cōmo. in cōmodato. s. p. arg. cōtra ff. de edi. edic. l. ad res. ff. de adimē. leg. relega. et intelligo prima vera vbi recipiens bñficiū nesciebat alij debitum alias secus. ff. de acti. emp. et vñ. l. i. de contraben. empti. et ven. liberi.

1. An quid liceat vñ plures habere pñendas sine peccato et vide in nu. 2. et 4.

Ultimam dudum. C. de bitinia iñte pñerbat pñerati

onē electiōis facte de se in ecclesia fiducis. s. s. qñam erat ei⁹ electiō pñerata et iterū pñeratio cassata vt statz seqt. s. pñeratio cassata fuit pñer defectū ordi. s. qz pñerū erat nō admissio pñeratore. in aut. de saneris. epif. s. si qz aut. et id saluum remanebat ei ius questū ex electione. vel dic qd pñeratiōe pñerbat cōfirmationē cassationis nō obstāte app. i. de bi tinia. et ad iustificandū petitionē suā pñerbat que sequitur C. pñerbatū hñc dicit qd qz plures pñendas habere nō possit sine peccato. s. eo. cñ nō ignores. lrr. di. sanctorū. rñ. q. i. c. i. lrr. di. epif. rñ. q. i. pñerbatū. s. de cōf. pñer. vel ec. nō va cā. lrr. ar. s. s. de excep. cum ecclesiāstice itē cōsuetudo cōtraria est. C. s. dicunt quiddā qd de iure cōi hodie lrr. habere plures pñendas et plures canonicatus cñ constitutio de multa tātuz prohibeat de dignitatibus et curis. et non de pñendis. C. Si cñ papa vñobiqz pariter idem voluisset vñobiqz idēz pariter pro hibulset. et dicunt. c. sanctorū. loqui sñm antiqua tpa. hoc. cñ cō contradic. qz hñ pñerati cōcedāt plures pñendas nō tñ multitu dinē que sonant in vñtium. et sic intelligāt oia. c. vbi pñerbat plu ra bñficia. vel de beneficiis habentibus curā animarum. C. Alii inherēt. c. sanctorū. dicentes qd quis plures pñendas habere pōt. sed non erit canonicus nisi in vñ. nāz rōne canonicatus vñ seruare statuta prioris ecclesie. et ordines ab epō illius ecclesie ac cūpere. et electionibus et ordinationibus illius interesse. et ab eo iudicabitur non a scō. argu. lrr. di. c. i. et sñ. per totum. nisi con

ueniretur. super bñficio scō. vel rōne maleficii pñerati scōa dñs ce. ar. s. de fo. pñer. sane. et c. postulasti. C. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in puin. C. vbi in rem actio. l. i. C. Tu autē dic qd quis et canonicus et pñerbatū pñer esse in pluribus ecclesiis. Sed con tra hanc opinionē obicitur de absurditate que sequitur: quia vñus platus pñerbat qd stat sacerdos. alter qd remaneret in dia conatu. vñus pñerbat qd negocia sue ecclesie pñerbat in curia re glis: alius pñerbat qd negocia alterius ecclesie sue in curia pape pñerbat. vñus vocabit ad electionē faciendam alter manda bit vt stet ad seruandū ecclesie et nemo pñerbat duobus dominis seruare. ar. rñ. di. c. i. et rñ. q. i. c. i. C. Sed tu dic qd primo obe diendum est: qz scōs cum eligendo saluo iure pñerbat recepisse in telligitur. ar. s. de pñer. vñ. vel ianti. c. vñ. s. de iure iur. tua. f. de re l. i. do. qz monasterium. nisi forte in secūda ecclesia essent aliqua faciēda vbi esset necessarius. nec prima sentit in cōmodum vel si sentit: modicum sentit. nā tunc agendum esset cñ superiore vt eum cogeret dare lñam et forte si mora esset periculosa ipsemet posset venire contra mādātū. non cñ est maleficus hominum in dūlgēdū. ff. de rei ven. in fundo. et hoc intelligi verū vbi neutra earum vel alterutra requirit residentiam. als si vñus require ret. dic vt nō. s. de ele. non resi. in pñer. c. vñ. C. Ad illud. c. fan ctozum. responde qz in vñ ecclesia tñ dñz intulati. i. denomina ri. vt dicit in eadē di. c. i. et simul in puin. et non dñz in pluribus in titulari. C. Sed ex postfacto hñ plures hñe que tñ non erunt eius. tituli. qz cū factus sit clericus vñus epif ad titulū vñus nō interim fiet clericus ad titulum alterius. et ordines tñ ad titulū prioris recipiet. posset tñ dici qd vñus habeat intulatum et vñus epif poterit dare ordines sibi. argu. s. de ele. dñdum. s. circa si. nec obstat qd nēdum clericus sed nec laico alterius epif lrr conferre ecclesiastica sacramēta. f. de pe. et remis. omnis. f. de par roc. et ali. parroch. c. i. et iñ. et iñ. C. So. ex quo per electionē ca nonicū factus est canonicus ecclesie alterius epif iam factus est ei subditus: et ideo non est dicendus ordinare clericos alterius epif scopi sed suum. pñerbat vt dictum est esse clericus pluris et omni Item nec obstat. lrr. di. primatus. vbi dicitur qd nēdū clericus sed nec laicum pñerbat recipere sine cōmendatitū. lrr. di. epif. C. Dic tñ illud verum esse ad ordines. sed ad pñendā bene da bit sine eius lrr. vel dic illud ordi de ignotis clericis vel laicis In clericis antez notis ad quid frustra lrr. requiruntur. Sed non prohibetur quin canonicus et iura canonicatus et pñerbat dñ in vñus retineat. Qd enim in eodem caplo. lrr. di. sancto rum. sequitur qd dispensatione epif nō potest fieri pñerbat dñas in diuersis ecclesiis. non ob. voluit em iñ anaros notare qui pñer bat dñ vel bñficiū petebāt non propter deum sed ppter fru ctus quos cum tali intentione nec de iure cōi nec de dispensatio ne tenere possunt. C. Sed si quis in habendo plures canoni catus vel pñendas non attendat proprias voluntatē sed dei et non pñerbat honorem sed onus. hic sine dispensatione accipiet plures pñendas que non requirunt residentiam. arg. vñ. q. i. c. in scripturis. et c. qui epif. Et ad idem facit idem capitulū quod dicit. et qd potest epif dispensatione fieri. vt possit canoni cus esse in pluribus ecclesiis vel loquitur in ecclesiis residentia requiritibz. qd verū est vbi pñerbat bona est in dñstis et litera ta que melius sciret pñerbat regere duas ecclesias vel decem quā alius vñam. Hoc cñ propter ecclesias sit non propter personam et hic cōmunis utilitas pñerbat pñerbat. vñ. q. i. mutationes sic etiam dicimus in pñerbat vt plures propter honorem dei den tur et dari possunt non propter honorem persone. qz status et lrr. distinc. miramur. (Ante). s. de electio. qualiter. (Cōfirmati onem) dicebat enim ille qui recipiebat qd cōfirmatus esset ibi forte ab ordinario. et postea ipsa cōfirmatio cassata per superi orem forte ad quē fuerat appellatum. et ipse post cassationē mī strauit qd indignus erat promotione. arg. s. de ele. per in qui sitiones. sed potes ex parte ista intelligere qd vel fuerat appella tum. vel negabat cassationē cōfirmationis nā si cassatus fuisset et nō appellasset vñterius nō andietur et si nō administrasset.

1. Receptio canonici quo casu dicatur vitiosa et non valere.
2. Canonicus an possit esse quis sine pñenda.
3. An semper portio peti possit vbi non sunt pñerbat.
4. Non dñ canonicus esse sine pñenda vel beneficio.
5. Vbi pñerbat est numerus canonicorum et pñerbat non sunt distincte habebunt canonicū vñtra numerum recepti partem de victualibus que in mensa veniunt.
6. Portio an sit idē qd pñenda: et quid sit portio.

Electus filius. (participatione). i. vo ce in capitulo et cōfisi milibus. C. Proximo) hoc videtur contrarium ei qd dñm. s. de consti. cum. xii. f. qz quando vñus actus tantum interuenit et receptionis in canonicum et promissiois pñerbat qd tunc vitiosa est receptio et non vñ. s. hic fuit tñ vñus actus qz simul facta fuerat et receptio et promissio. tñ tenet receptio. So. nos non intelligimus vñ actū qz simul facta sint sed

ant. sed q. simul deberent sortiri effectum. i. q. tunc tantum beatatur pro recepto et iura canonica adimplentur cum prebenda vacabit. et cum ea sibi dabitur. q. tunc non est tunc promissio prebende non vacantis. sed est etiam promissio canoniciatus non vacantis. sed si actum esset q. statim habeat iura canoniciatus. h. incontinenti dicat et prebenda expresse q. tunc primo vacatura prebenda habebit non est vitiosa receptio. et ideo t. 3. p. missio vitiosa est et ideo non t. 3. p. b. c. s. de consuet. c. 21. Et t. 3. p. b. c. s. q. licet est recipere canonicos sine beneficiis simile. f. eo. dilect. f. de concess. preben. vel eccl. non vacat. cum super. Sed contra in eodem. c. vbi dicit q. non est esse canonicus sine prebenda item non debet plures clerici institui in ecclesiis q. de ecclesiis vivere possunt. f. de insti. c. 1. ite bec receptio vt fieri in fraudem vacaturarum. so. b. h. recipere canonicos sine beneficiis vt instruunt in morib. et officijs ecclesiasticis et vt seruiant prioribus canonicis et ecclesiis. s. de maior. et obe. statum. s. si si ne ca. faciat superior cassabit et maxime si multos faciat. vt. ff. de va. et extraordi. co. l. 1. s. in honoris. et l. seq. et l. 1. s. iij. et hoc etiam si pbat q. q. stat predictis romib. hoc esse illicitum nisi ca. sub sit. ergo ad officium iudicis pertinet illud cassare nisi iusta ca. sub sit. isti. de of. iu. (Defraudet) si oportunitas est dandi alioq. expectabit oportunitate. s. e. relati. s. de consuet. c. 21. s. de concess. preben. vel eccl. non vacat. cum super. bec aut oportunitas nec semper est q. d. vacat vacat prebenda. et aliqui est sine vacatione prebende. vt no. f. de concess. preben. vel eccl. non vacat. accedens

Prebenda queritur autem an hic canonicus possit petere prebendam prima que vacauerit an sit de gratia q. hic dicitur. et videtur q. canonicus ins petendi eam non habeat. q. si hoc concederetur per consequens aperiretur via vacaturis r. q. vbi prebende sunt distincte nullum ins bz in canonicatu sic recept. f. non vacante prebenda ad petenda eam. et q. hic sit de gratia est. et de honesto contra. s. de consuet. c. 21. na. ibi dicitur q. canonici recepti sine prebenda habent ius ad petendum fructus superer crescentes. ergo eadem rone et ad prebendam que vacauit. r. alio in fructibus ex crescentibus. q. illi rumpunt priuilegia. et ita cum ruptum sit priuilegium ceteris prebenda percipiet cu. alia. cu. sit canonici. et aliud in prebenda q. p. eius vacatione non rumpit priuilegium. et idem q. dico in prebenda dico etiam in portionibus priuilegiatis. puta q. priuilegium dicit q. tunc certe portiones fiant de redditibus ecclesie. nam he portiones quo ad prohibitionem vacaturarum eo de iure censende sunt cu. prebenda. cu. decre. f. de concess. preben. vel eccl. non vacat. c. 1. non tunc phibeat prebendas vacaturas sed etiam ministeria et ecclesias. et idem intelligendum est de altaribus et oibus fructibus ecclesiasticis. et he portiones b. pnt dici pbe. de et redditus sed si non essent ibi portiones priuilegiate. sed tunc consequentes ad numerum canonicorum. tunc benedicere q. si est electus in canonicum ultra numerum q. b. pnt potest petere portionem et si non vacet prebenda vel canonicatus vel portio. q. ex quo rumpit priuilegium in numero canonicorum eodem modo et in numero portionum. Et t. 3. p. diuersitatis est q. per hoc accessoria est portio. et id sub lato principali tollitur et accessoria. s. de q. s. d. trans lato. cum suis q. cor. sed in alio casu et numerus canonicorum est principale. et numerus portionum est principale. Et q. d. dicitur q. vbi non sunt portiones priuilegiate q. statim potest peti portio. intelligo nisi aliter obtineat de consuetudine sicut est in v. be. nam cu. ibi obtineat de consuetudine approbata q. habeat canonicos sine portionibus. et q. non tenet sic receptis dare portionem infra certum tempus. immo aliquando differunt vsq. ad annos aliquando vsq. ad duos vel plures annos bi non pnt petere portiones quous monantur canonici. et de hac consuetudine loquitur. s. de consuet. c. 1. f. de iure patro. postulasi. Item dicimus ratione eiusdem consuetudinis et si non sit ibi certus numerus canonicorum vel portionum. (facultas) sed nonne quod irrita uit confirmat. f. 3. promissionem vacature. respon. non illud tamen dicit q. dixerat q. addit de quotidianis distributionibus dandis. vel d. q. hic non mandat q. si in posterum offerret facultas q. daretur ei prebenda. sed cum tunc. f. quando papa has literas dedit dum esset facultas q. statim datur ei. et sic hoc verbum obtulerit est preteriti temporis. vel d. q. sit futuri temporis. et t. aliud est q. d. mandat. f. puideri cu. se facultas obtulerit q. d. h. q. pluribus modis potest contingere. f. propter redditus superer crescentes. vel ppter donationem nouas de qua possit fieri noua prebenda. et aliud quod cessat. f. vacature prebende de peccationem. quod non l. 3. de concess. preben. vel eccl. non vacat. c. 1. ar. ad hoc. f. c. allegato accedens. vel d. q. bec est intentio de cre. prouidere ne aliquis sit canonicus. et nihil temporale habeat pro beneficio. et hoc videtur sonare bec litera vbi dicit q. compo suerunt q. participatione haberet spiritualium. sed nullos fructus prebende. Et t. 3. p. b. c. s. ibi indignum est vt sit canonicus et prebende beneficio defraudetur et in ambobus locis sumitur prebenda non pro iure prebende distincte. sed pro qualibet re que prebetur ad sustentationem vite. q. d. sic intelligere voluerit ex eo apparet q. multi clerici sunt et multe ecclesie que prebe

das non habent distinctas. et tunc sunt legitimi canonici et quasi idem q. dicit hoc. c. et q. d. d. f. s. e. cu. scdm. t. c. non l. 3. vbi dicit q. d. non est aliquis esse clericus et non habere alimonias. Et t. 3. p. no. q. d. in aliquibus ecclesiis est certus numerus canonicorum sed nulle sunt prebende distincte. s. de vita et bone. de. quonia. et ibi si recipiant canonicos ultra numerum habebunt parte de victu alibus que in mensa veniunt. ar. b. c. s. de consuet. cum. 21. sed non habent parte de his que diuidunt etiam si ea sint victualia. vt granum vini et hmoi. q. h. ibi non sunt prebende. tunc fm numerum canonicorum intelliguntur ibi esse portiones. ar. s. de q. s. c. h. sed vbi sunt prebende distincte et sine vlla detractioe de oibus coib. habent parte isti canonici ultra numerum recepti vt b. c. s. de q. s. cum. 21. f. de ver. sig. olim. Et t. 3. p. diuersitatis est q. ex quo distinxerunt prebendas non debebant ibi esse portiones fm numerum canonicorum. sed vbi non erat prebende distincte instu est vt h. numerum canonicorum et portiones distincte esse intelligant nisi essent regulares q. nec proprii b. pnt. r. q. i. no. di. et sic et nec portiones distinctas. Alii s. et h. portio possit dici prebenda et contra h. tunc dicimus prebendam que distincta est in possessionibus vel redditibus certis. portio autem est que sic diuisa non est. sed de omnibus redditibus communiter collectis extrahitur.

De fraternitatis. (eliguntur.) Ista receptio non bz nisi vnum sensum. f. q. ambo statim et simul sunt canonici et prebendarii q. d. fieri ins prohibet propter se ctionem prebendarum. s. e. maioribus. et ideo cassatur. vt in fi. huius decre. dicitur. Sed litera sequens innuit q. d. etiam sensum alio potest habere ibi. f. et si vnus et c. vbi innuit q. d. etiam huc sensum possit b. c. f. q. d. vnus statim sit canonicus et prebendarius. et alius consequenter esset canonicus prebendarius. Sed certe non est verum q. d. iste sensus eliciat de verbis premissis. Sed dicit q. d. etiam iste sensus non est tolerabilis de iure. Sed contra. s. de consuet. c. 21. vbi expresse dicit q. d. plures electi fuerint ad vnaz prebendam. Sol. ibi. Et t. 3. p. b. c. s. q. d. illud intelligitur q. d. expresse dixerunt in receptione q. d. vnus statim deberet esse canonicus et prebendarius et alii statim essent canonici sed prebendas haberet psequenter q. d. ex ca. h. vt no. s. eo. c. pri. et sic loquitur decre. f. eo. dilecto. ultra me. (Caroneu.) s. e. miramur. et c. maioribus vbi no. (La terasi.) f. de concess. preben. vel eccl. non vacat. ca. h. (Cassandam.) s. de consuet. cum. 21. contra. Sol. ibi.

Si essent. (institiam) hoc fecerunt quasi ex iustitia cum esset canonicus electus per arbitrium enim non posset habere canonicam institutionem. f. de insti. c. 1. s. de transac. super eo. nec posset ius vnus in alium transferre. (Prouidentiam) et intelligit et priores et clericos esse canonicos seculares. alio esset s. r. q. j. non dicitur. f. de sta. mo. cum ad mo. vel d. q. d. istos redditus non habebat vt proprium. f. q. d. possit eos alius dare vel in testamento relinquere. sed habebit vt dispensator et obedientiaris et quandoque placebit suo abbati pot illos sibi tollere nisi eent apapa confirmati. et tunc papa sine iniuria quando vult potest sibi auferre. q. sub ei? obedientia eos intelligit tenere. (Compromissum) ita q. d. metu pene vel interesse stent arbitrio taz caplm q. confirmatus et cassatus qui compromiserunt. (Mos eam) ordinatione vel puisione. (Sectio) bec est ratio quare caplm tene tur toto tempore vite cassati dare. r. sed prior non tenetur nisi te pore sue vite. q. prior habebat certos redditus qui diuidi non poterant contra consilium taro. sed. s. e. maioribus. sed capitulum minime. Et est alia r. q. q. factum fuit compromissum ne mo erat adhuc prior. vnde per eorum compromissum non poterant obligari prioratus vel successor. sed persona litigans tunc. Item cum ageretur de iure personali non poterat obligari prioratus vel successor. cum de eius utilitate non ageretur. f. de pact. quo iure. s. vlti. et l. in persona. s. j. sed capitulum idem permanet. et ideo se perpetuo obligare potest. et maxime q. d. ex causa pacis et pietatis. quous posset restitui in integrum si lesum esset.

Potest delegatus cui est commissum q. d. alicui faciat beneficium assignari cu. pro quo sibi scribit de prebenda seu beneficio innestire. **Qualis legatus** potest sibi prebendam reservare. **Judicium ad successores** transit sed non arbitrium: et de materia hac vide in nu. 4.

Receptio ecclesiasticorum de aliquo in canonicum non tribuit ius. (Suarum.) Et t. 3. p. no. q. d. no. mine suarum intelliguntur omnes ecclesie prouincie etiam cathedralis. argu. s. de vspal. c. 1. Si autem episcopo scribebatur intelligitur de ecclesiis sue dioc. et non de dignitatibus. et non distinguitur an beat ipse collationem vel aliud dūmodo sit in sua puincia vel in sua dioc. constituta et ibi ius episcopale vel archiepiscopale. beat. q. rone illius iuris comprehendit sub hoc noie suarum ar. ff. de pben. emp. q. tabernas. sed si sint aliquae ecclesie vbi nihil iuris habeat forte ibi prouidere non posset nisi diceret in aliqua Inno super tertio decre. s. h.

ecclesiarii tunc pincie. sed alijs videt qd et per hmoi literas no haberet pntem puidendi nisi in ecclesijs vbi ad eu spectat colatio. ar. s. de offi. ordi. l. in ea. Unde dixerunt quidam qd papa hic mandauit autoritate nostra facias. Nos dicim qd etiam sine clausula hac potest etiam alijs puidere. qd ibi est dicitores et ipse no potest esse executor contra se. ff. de arb. l. vl. Sed quid si tunc esset in literis mandamus quatenus tali prouideas in aliqua ecclesiarii tuar. et forte idem. (In danti) qd fecerat pro magistro p. et vere illud debatur qd alios sine mandato pape recipiebant sed eos de quibus papa mandabat irreuerenter recusabant. Inuesti nit) no. qd delegatus cui commissum est qd alicui faciat beneficium assignari potest illi pro quo sibi scribit de pbeda vel beneficio inue stire. ar. s. de rescri. abbate. Sed dicendum est vbi mandatur fa cias prouideri. qd tunc no potest puidere cu hoc non sit ei commis sum sed tunc facere prouideri. aliud autem est cu mandatur alicui qd faci at comoretens beneficium assignari vt hic. qd tunc cu beneficium sit annexu canonicali poterit inuestire aliquem de canonicali. et p consequens dabitur ei pbedam que est connexa canonicali. i. q. iij. si quis ob. tacite est videt dicitur des ei in inuestiando cum et post de facto facias beneficium assignari qd annexu est canoni catui. vel potest dicere qd canonicu istu pulerit archieps de vo luntate epi asagone. ad que siue de suo iure siue de iure ad euz deuoluto poterit negligetia canonicoy pntebat pntia eligendi. et dicit qd l. aliqui no possit inuestire. si qd mandatur iudici qd faciat alicui prouideri vel aliquem in aliqua ecclesia recipi. s. de offi. del. sup eo. potest tunc interdiceret eligat. ar. qd ex quo pntis sibi co missa est et oia ad id facienda. s. de off. del. pntia. Item quis non sit specialiter mandatu qd suspndat est tunc affinis mandatu p uisionis. ff. in sol. iam tunc. s. in hac ite de cr. dicit qd legatus gna lis sibi potest pbedam reservare. vt. s. de in repa. cu dilectus. ergo et eadem rone et spalis delegatus in ecclesia vbi est mandatus sibi qd prouideat alicui cu in ea ecclesia maiore pntia beat qd gualis le gatus. s. de offi. dele. si iudici (autoritate) de erecacione. Inue stituta autem non potuit facere autoritate qd sibi commissum non erat. (Contra dictores) bec snia sic a iudice lata no coprebent nisi partes que fuerint in iudicio. vel illos qui fuerint vocandi vel hdes eorum vel singulares successores. alij est no sunt de iur isdictione eius. et bec est forte ro qd successores ligeni qd in di ci um transi ad successores. sed no arbitriu. ff. de arb. sed l. interpel latur. s. vl. et si sit iudiciu reale transi ad singulos successores ar gu. tunc contra. s. de offi. dele. c. i. vbi dicitur qd quoslibet turbato res potest erecicare. sed ibi loquitur de perturbatoribz iurisdiccionis vt ibi no. et s. de penis dilect. hic autem loquitur de perturbatoribz partis. Videt autem qd in nullo casu debet ferre tale sniam. ereci co oes perturbatores talis clerici cu tractus futuri tpe no pti neat ad iudic. ff. de vsur. l. in prin. sed rñ. vt no. s. de pen. audi tis. Item pntis videt bec erecico oes qui sibi contra dixerunt qd delegato no l. rñ. no est pntia. et hoc apparet ex persona con stitutis et ex forma snie qd no est gualis nec ppetua: nec alijs qd in ea requiruntur. iij. di. erit. immo est snia qd ex eo apparet qd ea cognita ferret si ferat nisi ea cognita l. teneat tamē in iusta est xl. q. iij. c. i. et si super alio sine ea cognitiōe ferret. puta si pperet qd ei obediret a quolibet et qd no obediret ei tale penā pateret. nec credimus valere nec tenere ipo iure. vt no. s. de in integ rest. c. ii. cu autem cause cognitiōe legitime ferret. s. de ap. pntia. Item si dicas quare no expectat turbationē autem ferat sniam. rñ. qd pos set esse periculu si tantum expectaret: et ponamus qd melius fa ceret si expectaret tamen et hoc teneretur. ff. q. vi. biduum. s. de appel. pntia. ar. ff. de eni. l. i. ff. ad l. aquil. in lilla aquil. et no ereditur bec snia gualis et an receptionē lata. vel etiam post nifi in tpe in quo snia ferri posset. Item videt qd autoritate huius clausule etiam post annu impetuu postq inuestitus est. et postq mandauit de eo recipiendo possit erecicare rebelles. et postq sen tentia lata esset si esset negociu vbi esset snia ferenda. l. alij no pos set tanq ille qui functus esset officio suo nisi infra annu. s. de of fi. dele. in lris et c. quereti. Sed nobis videtur qd etiam post dif finitiuam no possit nisi infra annum. ar. eiusdem decre. quereti Item alijs autem scz quando no ferret diffinitiuā snia. sed mandat eum recipi in canonici poterit copescere contra dictores autorita te huius clausule quousq mandatum pape plene sortiatur esse ctum. scz qd recipiat in canonici. sed ex quo receptus est quis postea molestetur super canonicali vel alijs no poterit eos con pscere. qd si contrariu diceret iaz videretur eius ordinarius esse et talia rescripta redarguuntur. s. de rescri. ad bec. Item qd si aliqui receperunt et pape mandatus impleuerunt et alij non? Respondemus super illos qui mandatum domini pape imple uerunt nihil vltra facere possit etiam si molestent eu cu in illos functus sit officio suo. in alios tamē potest. Item si illi qui receperunt et mandatum dñi pape impleuerunt. et cu de nouo molestent su per fructibus pbede. vel etiam super ipso canonicali. no tñ possunt copesci autoritate huius clausule. qd no videt ei comis sum de futuro excessu. et tempus date inspicit debet. s. de rescrip.

4 eam te. Item illud autem qd dictum est qd non extenditur bec iuris dictio nisi p certas personas. s. illos q sunt vocandi et quosdam alios. nos no credim sic veru. imo salua meliori opinione credi mus qd omnes dicitores possint copescere etiam quoscuq extra neos vñ modo de facto contradicant non de iure. quia snia lata in illos q de iure dicit non ex. cum nullam habeat iurisdiccionem nisi contineret in literis. vel expresse vel tacite sub generali clausula. et postea coram delegato expresse. s. de rescri. pasto ralis qd tunc sine iuste sine iniuste teneret sententia. Item pntia aut casu vbi no mandatur de recipiendo. s. ipemet enim inuestit. sa tis credimus qd possit contradicere sue inuestiture infra an num erecicare. arg. palle. decre. querenti. et s. de re iudi. ad con sultationem (Seruasse) de hoc no. s. de constit. cum accessissent. 5 Item (Recipiant) sic erecicati recipiunt aliquem in canonici sed bec receptio no tribuit ius. quia iam canonicus erat. als secus s. de eta. cum bone. vel dic erecicatos teneri ad ea q sunt in eo rñ pndiciti. s. de iudi. intelleximus. vel dic et forte melius quod nec receptionem nec installationem facit erecicatos nec dicit. qd hic dicitur. et expone recipiant. i. donec cautionē faciāt de reci piendo eu in canonici p quo erecicati erāt. et si pntia absolutio ne velint appellare non audiant. nisi nouum grauamen eis fie ret. s. de appel. qdñi. Sed obijciat ex quo p manifesta offen sa est erecicatus non ex absolui nisi prius recipiatur. s. de verb. sig. ex parte. ff. q. v. presbyter si. Sed dic illa etiam in spiritualibz non habere locum. vt no. s. de do. et conti. veritatis. Quid enim si erecicatus esset nisi se faceret ordinari: deberet ne promoueri anteq absolueretur: absit. Item quicquid dicit pdicti expresse dicit decre. qd ante absolutionem recipere ex. s. de rescrip. capi tulū. Ad canonici bene mandatur dominus papa qd huc dentur ea que pntent ad canonicali et non ad pbedas. qd licet canonici infregissent statutu suu de certo numero non tñ fra ctum esset istud statutu quo ad pbedas q l. canonici q habent certum numeru eligant vltra illum numeru. pbede tñ distin cte firmē manent. s. de consti. cum. ad. s. eo. dilectus. et de hoc no. s. eo. dilecto. et hic executor de quo hic dicit peccauit inuesti do cum de pbedam. vel dic quod non peccauit inuestiando eu de pbedam: qd no erant ibi distinte pbede. nec certus nu mer? earu. et ex hoc loco qd si etiam peterent litere in aliqua ecclesia in qua canonici sni statutu frangerent eligendo vltra numerum. qd adhuc salua manet eius exceptio vt pbedam non assignetur vltra numeru. sed no manet eis salua quin eu recipiat in cano nicu. ar. palle. decre. cum. ad. et c. dilectus.

Quis (questionibus.)

Acedens (vel alius magis). Q. d. melius est quod inuestitor dicat inuesti mus te p tali absente quam inuestimus talem absente te parte. et potest hoc intelligi vbi procurator habet mandatum. ff. de donatio. qui mihi. et ff. de acquiren. re. do. si pro curator quāvis lex videatur dicere qd etiam cum mandato non transit. dñum. ff. de acqui. re. do. res ex. Sed illud intelligimus quando no bz speciale mandatum de aliqua re emenda. Item scz quid si sanguineus sine mandato noie absentis recipiat inue stitutam non credimus absenti acqui pbedam nam l. agere possit. vt. ff. de pen. sed de pnone. no tñ acquirit dominu nec et canonicali qui solo consensu eligentium et electi acquiruntur sed qritur an teneat si postea ratu habuerit ille cuius noie rece pta est inuestitura si prius alij esset collata. Scz nec hoc credim qd eis liceat a primo facto recedere. vt no. s. de elec. cum inter.

- 1 Receptio ad osculum an faciat canonicum.
- 2 Electio facta de canonico vltra numerum valet.
- 3 Canonici qui vacet vel desinat.
- 4 Non tenet electio facta vltra numeru iuramento firmatum.
- 5 Non licet venire contra iuramentum.

Electio filio. p. (legatus) legato no fuit licitum infringere priuilegium canonicum. et iccirco non valuit qd factus est de celerario. sed si canonici fecissent eu ad eos spe ctaret electio teneret electio canonicus et non diuisio pbedarum. quia priuilegiu pro se datum possunt renuanciare. s. de cōstitutioni euz. accessissent. vel dic qd iccirco fuit cassata qd am bo fuerunt electi ad vñ ius pbede diuidendi. ad hoc no. s. de constit. cum. ad. s. eo. dilect. (generalis) cuius consensus non preiudicat episcopo cum hoc ei specialiter copromissum no fuisset. Sed plus dico qd necum procuratoris nec epi cōsensus pdeset in his que ptra ins sunt. ff. de pdi. isti. si procurator. ff. de his que in fran. cre. si pater filio. Item ad osculum) veemens est psumptio. ar. s. de his que fi. a. m. par. ca. ex ore. s. de priuile. cu olim. C. de acq. pos. l. i. C. de pa. po. si filii. rr. q. j. que p. Rñ. epm ignorasse eu no fuisse canonicu receptum. ff. de interro. ac. de etate. s. vl. Item receptio ad osculum no facit canonicu. s. le gitima electio. C. de li. causa no iccirco. ff. de decur. no habere m vel dic

vel ostendit per tacitū consensum sed nec expressum tenorem alterius consilij posse habere in prebenda. s. e. tunc. et id semper contra eū dicimus non canonice electionem. (Ad sollicitudinem) intendit ipse ut possit. nam episcopus cum ut canonice non tractabat. vel et alio cum in possessione iuris canonici molestabat vel super hoc implorabat auxilium iudicis. vel melius episcopus agebat negotia electum. vel clericus confessoria episcopi (Turoni). s. e. maioribus. (Lateranensis). de cōf. preben. vel eccle. nō vac. ca. si. et iste celerarius celeriter debet secū dū. quod ob hoc resignavit. ut ne pos archiepiscopi haberet ut in princip. huius de cr. habetur. (Non est certus) id est si certus esset ibi numerus prebendarum vel etiam canonico vel utriusque. s. de consti. c. 3. nā semper eligendo canon. ultra numerum v3 electio sed privilegium rumpitur quātum ad certum numerū canonico. sed nō rumpit sed durat quo ad numerum prebendarum. et hoc bene colligitur. s. eo. dilectus. et. s. de consti. c. 3. Ratio diversitatis est: quia cum non obstat certo numero tenet electio quo ad canonicatū rumpitur privilegium quo ad ius canonicatus. Sed eligēdo plures ad unā prebendam vacante. et etiam nō vacante ultra numerū nō t3 electio ut hic. quod est contra consilium turonens. vel lateran. nisi vellet non ius pben de statuere. s. e. vacante. et ideo cū nō teneret electio nō rumpit privilegium. Item ratio quare t3 electio quo ad ius canonicatus non quo ad pben. quia sic statutum est. s. de cōf. preb. vel eccle. nō va. c. 1. et. s. eo. maiorib. sed in canonicatu nō sic statutū est hoc ipso iuste constitutū est. quia cum prebenda marie consistit in rebus corporalibus non poterat ius pben dale fieri nisi possessiones alicuius ecclesie dividerentur. et hoc esset malū quod vna prebenda esset pinguis et alia pauper. s. de consti. cum. ad. non tamen dicimus malū si de omnibus prebendis vel de vna pinguiori alio vellet vnam novam facere quin possent. s. eo. vacante. ins autem canonicatus quod incorporale vel indivisibile est multi possunt sine altioris dāno habere. et id aliū fuit statutum in iure canonicatus et aliud in pben dale. Melius dicitur quod hoc non facit vni quin plures possunt eligere vno solo iure vacante si hoc intenderent et exprimerent. sed hic non exprimebant nec hoc presumunt intendere nisi exprimat nec est contra. s. de consti. cum. ad. quod ibi expresserunt. (Definit) et ideo licet in aliqua ecclesia vbi est certus numerus canonicorum sint plures canonici et vni moriatur non valent litera si impetratur super canonicatu illius alicui conferendo quasi vacet quia non vacat immo desit ut hic dicit. secus autem si ibi esset certus canonicorum numerus. quia tūc nō desit sed vacat. (Illud). i. ad prebendam vacantem. sed ad ius canonicatus vna sola prebenda vacante possunt plures eligi. s. de consti. cum. ad. s. eo. c. piori. secus alio ut ibi notatur. melius dicitur quod nō possunt ad vnum ius canonicatus duo eligi. s. quod duo canonici sint electi habeat tantum vnam vocem in electionibus et in alijs. et quod solibus fungantur ambo tantum vice vnius. Sed bene possent fieri duo canonici qui haberent voces vna tantum vel nulla prebenda vacaret. Item nō. quod possint plures canonicos facere vna tantum prebenda vacante non possunt canonicatus ius dare ad vacaturam. s. de cōf. prebende. nulla. nam canonicatus ministerium est. Spectat cum consensu tamen eorum quorum iter est. (Augmentum) ordinando quod vbi sunt. x. pben. sint. xv. (Statutum). Item nō. quod si in aliqua ecclesia est certus numerus canonico iuramento firmatus. et aliquis eligatur super numerum nō t3 electio. et idē si numerus sit confirmatus auctoritate pape cū clausula et si quid factū sit nō v3 alio em secus ut hic. et. s. c. pro illorum. s. de cōf. cū accessissent. et. c. cum. ad. secus alio si quis iurasset nō vendere librum et postea venderet teneret venditio. sed contra videtur. s. de iur. in. c. intellecto. Sed hic loquitur de alienatione licita. alienatio em libri nō est a principio interdicta: ibi loquitur de alienatione illicita etiam sine iuramento. dicunt em speciale in spiritualibus ut nō valeat quod in eis sit iuramentum. Alii dicunt quod etiam receptio in canonicū iuramentum t3 et hoc est allegatio. Si autem ad prebendam electus esset vacaturā. vel et plures ad unā dividendam essent electi. cassanda electio esset. ut. s. e. tunc. (Siquē) hoc certū est quod iuramentū venire nō pōt si est bonū ecclesie. imo et si esset temerariū nō liceret venire sine superioris auctoritate. ut nō. s. de elec. venerabilē. itez nulla alia rō videt quare canonici nō possunt venire sine privilegium sibi concessum quod est ibi presens clausula: sicut quod nō est ibi clausula. s. de pben. cū ac. c. de le. et consti. quod favore in fin. nisi quod hoc statueret voluit de nono in favore ecclesiarum ad confutandā inconstantiā eligētium. et pōt dici quod hic dicit locum h3 in oibus privilegijs et confirmationibus concessis ecclesijs. vbi presens clausula continetur. hec clausula hic facit quod canonici suo facto contrario non possunt rumpere privilegium ut hic apparet. et dicitur quidam quod hoc decretū pōt opponere nō solū papa sed etiam quilibet alius inder etiam delegatus de his que ad suam iurisdictionem pertinet. vñ. q. 1. quod frater. c. de in. properandum. s. si autem immo etiam privatus quilibet pōt interponere hoc decretū. ff. de le. iij.

l. questu. Sed sciendū est quod hoc decretū maiores vires h3 quā cū cā cogitione sit. ut nō. s. qui mat. accu. pos. cū in tua. (vnde) sententia pape. (Silentiū) hic apparet quod non fuit actum uti pos. in quo condemnatus non fuisset nisi ad cessandū ab iniquitate et ad interesse. ff. uti pos. si duo. s. si. sed fuit actū pcessoria vel offd iudicis implorādo fin tenore legis. c. de inge. manu. diffamari et fin hūc modū agendi bñ h3 locum hec finia. sed expone ad restitutionem eorū que ratione dicte institutionis tenebat. i. ad missionem possessionis prebende et aliorum iurium ad prebendam pertinentiū. et hoc bene poterit petere episcopus ad cuius collationem pertinebat collatio prebendarū quod imponeret ei silentiū ut statim sequitur. alio autem ad restitutionem sibi faciendā proprio sumpto vocabulo agere non posset episcopus et ea sibi restituendo nō esset prebenda. sed si nomine prebende egisset quod pōt bene. s. de success. ab in testa. c. si. etiam tunc proprie sumitur verbum.

Vacante. (Quas) prebendas (Integrate) quod sim pliciter eligunt eos in canonicos nō expresse ad vnam prebendam vel ad aliam. si enī eliget eos expresse ad vnam prebendam dividendam nō valeret electio. si. s. co. c. piori. vel dicitur licet nō valuit talis electio de rigore iuris. ut. s. e. c. tunc. de equitate tñ d3 eis providere. s. e. inter cetera. vel potes dicere quod hūc fuit intentio eligentis quod vne pben de ex vna fierent. et hoc nō sufficit nisi phabita pventum rōne. ita quod pgrue inde fieri possint et in hoc casu. s. quā vna pben da insufficiens est diuisa et duobus data pōt dici quod sic diuisas pben dā vterque possidebat. s. quāto poterit sine vacatione sine alio mō tenebit integrare pben dā. (Ad vic meli) quod bñ potuit episcopus diuidere vnam pben dā. s. de excess. pla. sicut vñre. et sic hic bñ tenuit diuisio. et id ambo remanēt legitimi canonici. sed et referatur pape. quia episcopus cū capitulo potuit diuidere nō tñ bñ fecerat quod nimis parue erāt et alij inuales quod esse nō d3. s. de cōf. cum oēs. et ideo papa mandavit de hoc inquiri. nam mandavit prebendas integrari si sic esset verum et alij equiparari.

- 1 Tenetur successor de honestate predecessoris factum erequi.
- 2 Canonicatus et preben. iura connexa sunt.
- 3 Potest collator assistere ei cui contulit.
- 4 Electio perfecta nō dicitur quousque sit confirmata.
- 5 Crimine stellionatus tenetur collator bñfici qui sine cā noluit implere mandatum pape in pben dā impetrantis literas.

Electus filius. Canonici non obediunt simplici mandato. postea tenentur ei providere de cōf. redditibus. et hoc est i penam illorum canonicoz qui cum nullam excusationē haberent mandato pape contempserunt obedi re. s. de rescri. si quando. et. c. cū adeo. et hec est cōueniētiō pena que eis imponi posset cum in hoc deliquerunt. s. de temp. ord. l. 1. sed et aliā impone re posset. quia in re siue in prebenda. nullum in h3 quod ex eo apparet quod collatio de ipso facta t3. ut hic in fin. et nō. s. de rescript. capitulum. et ad hoc facit. s. de rescri. constitutus. arg. contra. s. de rescri. l. 1. s. vbi dicitur quod successor dādo executorias literas illi clerico pro quo predecessor dixerat monitorias non factū suum sed predecessoris erequi videtur. (Sed) vere factum predecessoris erequitur quia predecessor monitorias concedendo incepit et de honestate successor factum predecessoris erequi tenetur nisi aliqua iusta causa contrafaciat. l. iij. di. adrianus. sed tamē ex hoc nō sequitur quod habeat ius in re. (Sufficiens) nec aliud legitimum sibi obstat. (Recipiatis) iste enim nondum receptus erat in canonicum. et id nō datur sibi prebenda vacans. sed tenet collatio alij facta de illa ut hic. et secus esset si receptus esset i canonicum auctoritate literarum pape. quia tunc credimus quod haberet actionem ad prebendam postea vacantē petendā si alij cum non precederet. ar. s. co. relatum dilectus. s. de consti. c. 3. super. s. de consti. cum. ad. nam h3 non habeat ius in pben dā nisi sibi assignetur. ut in palle. de cr. dilectus. tñ ille ad quē pñter collatio prebendarum non h3 tñc pñtem conferendi eam nisi canonico. quia iam receptus est canonicus servata distin. quam not. s. de ma. et obe. statumus. aget ergo cum eo ad quem pertinet. ut sibi eā assignet si non. iij. contulit eam alteri. alioquin aget cū supio re. ut eam sibi assignet et postea aget contra detentorem preben. Alii tñ dicunt quod sine alia assignatione aget contra detentorem prebende arg. s. e. inter cetera. (Potest enim dici) quod quibet receptus in canonicum ius h3 in pben. que sibi suo ordine defendenda est cum quera sint iura canonicatus et pben. h3 aliqui differantur collationes pben dārum. s. e. cū dilectus. et sic apparet quod male faciunt iudices qui deputati sunt executores plurib⁹ receptis in canonicos. quia quilibet executor credat illum ad quem pertinet collatio pñe pben de que vacabit nisi eaz pñerat illi cuius executor est. nam solius primi erectio iusta est quia ex quo ad primi mandatum eam assignavit sine dolo desit eā posse alij assignare. vñ si decetero alij executores ei pñcipiant quod alij conferat. et si ppter bñ erectio male faciūt. nisi forte cū pñaria mā

data reciperet malitiose et manifeste iniuste mandatus impleret et iustam postponeret. s. de rescri. cum contingat. ite videtur qd hunc recepto in canonicum contra eum qui eum colligit alteri non habet actionem. nisi forte de dolo vel in factum ad expensas. ff. de vol. l. i. **¶** Sed tamen huius dicimus qd collator potest assistere ei cui colligit in causa sicut venditor emptori a quo res vendita venditur: qd potest sua interesse si evincere ab eo probanda: qd tenet sibi in consimili providere. s. eo. inter cetera. secus autem in electoribus qd ibi bene possunt sua electione defendere et persequi. s. de elec. sup. **¶** Et est ratio diversitatis qd non dicitur electio perfecta quousque sit confirmata. et id electores electione defendunt et prosequuntur quousque fuerit confirmata. s. post confirmationem si agere cu electo non vocaretur canonici nec etiam ad defensionem admitterentur qd functi sunt officio suo. et idem dicitur in eo qui colligit beneficium et in confirmatore. s. qd non competet contra eos actio. (Assignari puentus) vel dic qd nec per monitorias nec preceptorias litteras obtineret iste clericus qd hic dicitur nisi in litteris eis directis contentum fuisset alioquin damus tali in mandatis ut vos ad id compellat. **¶** Sed arg. contra. s. de rescri. capitulum. dicitur quidam qd ad electionem ex hac dec. potest quilibet pro quo scribitur monitorie agere et consequi qd in hac dec. dicitur. s. certe hoc non placet nobis qd iam frustra ecclesia daret executores. et huiusmodi papa det monitorias non tamen dat executorias. **¶** Alii autem dicunt qd collator beneficium qui sine causa nolit implere mandatum pape in preiudicium impetrantis litteras peccavit in eum. et id tenetur crimine stellionatus. et hac accusationem criminalem vel denunciationem civilem persequi impetrans. sed caveat sibi impetrans qd non obtinebit impetrans litteras nec in accusatione nec in denunciatione nisi probaverit eum malitiose non obedisse. quod est difficile cum multas possit habere excusationes. **¶** Hic autem manifeste apparuit pape de maliciis capituli si sine causa alium receperunt postposito mandato pape. et dicunt quidam qd hic dicitur tantum locum habere qd preceptorie littere impetrantur. argu. s. de rescri. capitulum. nam nemo astringitur ex consilio. rii. q. i. qd dicitur. ff. mand. l. i. et eodem modo non debet astringi monitione. sed et alii contradicunt. scilicet qd etiam monitioni pape obediendum est que est pura. et maxime qd non est sine mandato. lex autem. et c. loquuntur in consilio quod datur tantum in favorem eius cui consilium. alii tamen dicunt nihil hic fieri de necessitate iuris. sed de gratia. (Dehendali) dicitur no. s. eo. inter cetera.

1. Sola receptio in aliam ecclesiam sine consensu sufficit ad hoc ut quis prima sit priuatus.
2. Nunquid si ex dispensatione longo tempore differtur ordinatio episcopi interim vacent beneficia.
3. Potest is ad quem pertinet collatio sine alia priuatione et alio possidente conferre beneficium sic ab alio possessum.
4. Possessor quilibet in possessione sua tueri debet.
5. An plures dignitates in una ecclesia possit quis habere.
6. Personatus et dignitas an idem sint et qd sit dignitas in nu. 7.

Multa. (in lateranen.) s. eo. quoniam non nulli. (Curam animarum) hic latet sumitur cura animarum sine in foro penitentiali habeat curam sine alias. s. de elec. dudum romana. et non est vis sine ratione ecclesie habeat curam animarum sine in villa. sed illius ville ecclesia est alterius. sicut apparet in decret. preal. dudum romana. ubi non dicitur qd archidiaconus in archidia. habuerit aliquam ecclesiam. sed ius archidiaconale tantum. et sic est in dioc. pietanensi. ubi sunt archiepiscopi qui nunquam habent aliquam ecclesiam specialem cui presunt sed habent iurisdictionem spirituales super multa loca. Item non est vis sine sit ecclesia baptismalis sine capella tantum dummodo curam habeat aliquorum parochianorum. Item non est vis sine habeat parochianos de facto sine non dummodo parochianos habeat in qua parochiale ius habeat. **¶** Receptio. no. solam receptionem in aliam ecclesiam sine consensu sufficere ad hoc qd prima sit priuatus. sed videtur qd necessarium est etiam qd possessionem habeat scilicet vel per eum sit quominus habeat. ar. rii. q. ii. si quis iam. et no. s. de elec. cum in cunctis. et alii. dist. si qui epi. et c. seq. sed hoc non credunt alii eum per consensum contractu sit matrimonium ar. s. de transla. epi. inter corporalia. vel aliud ius ei acquisitum administrandi. s. de elec. cum in cunctis. et hoc intelligunt quidam verum nisi adhuc eum excipi possit. puta qd electus sit in archidiaconum vel archiepiscopum. et nondum habeat eundem ordinem quem dignitas requirit. tunc etiam si transferatur corpore cum contra eum excipi possit quousque transferatur infra qd debeatur ordinari non credunt posse conferri prima beneficia. ar. eius qd dicitur in ep. s. de elec. cum in cunctis. **¶** Alii credimus qd statim vacat post qd beneficium habens curam animarum prius simile nullo tempore preterit ordinationis expectato nec est simile de ep. qd electus et confirmatus in episcopum non est episcopus nisi sit consecratus in episcopum sed archidiaconus qd cito est confirmatus est verus archidiaconus que pertinet ad dignitatem facere potest. nec potest decetero

excipi si eum qd non fiat archidiaconus. s. possit excipi qd non ordinatur qd est criminofus. sicut si quilibet etiam non archidiaconus. excipiet. ar. s. de ap. constitutus. **¶** Sed qd si ex dispensatione longo tempore differtur ordinatio episcopi nunquid interim vacabunt beneficia. rii. immo vacabunt et etiam tunc vacantia alii conferuntur qd dispensatio est restringenda ut non extendatur ad restitutionem beneficiorum ar. s. de consangu. et affi. qd dilectio. Si autem per infirmitatem vel alio legitimo modo impediatur ei ordinatio non credimus ei curere tempus argu. s. de cōf. preben. vel ecc. non va. qd diversitatem. **¶** Item quidam litigant non conferunt eis beneficia si non est adeque possessiones scilicet. sed si huius possessionem s. de ea litigant videatur qd statim possunt eis beneficia conferri. rii. q. ii. si quis iam. s. de electioni. cum in cunctis. Nec valet si dicitur qd ex quo postea per infirmitatem scilicet punctionem non tenere non debet tollere primam qd in culpa fuit acceptando vel litigiosam. vel qd de hoc non bene disquisivit. de hoc no. s. de rescri. in nostra. Quidam etiam dicunt vel credunt qd sit necesse ut habeat administrationem maioris partis rerum secum de ecclesie. ar. s. de resti. spo. c. fina. Sed illud not. qd si facit primus placet si dicitur litigant comedat ei primam ecclesiam et est iusta causa commendationis. s. de act. si consti. (Cōtēditur) cōtēdendo de iure suo si non huius dispensatione. et intelligimus si perstiterit usque ad litem contestatam. ar. ff. rem ra. habe. amplius. ff. de in ius vocan. quamvis. et hoc satis innuitur ex verbo hic posito spoliet. s. p. sententia. et sic videtur qd necesse est ad hoc qd locum habeat hoc dec. qd pcederit in iudicio. et qd ipso iure sit priuatus vel dic qd ex sola retentione sit priuatus etiam si quando incipit pueniri velit dimittere. cum satis manifesta causa priuationis appareat. s. quia canonici non obediunt. Item qd furtum committit in rebus prioris ecclesie quia priuatus est. s. eo. cum iam dudum. s. de ele. dudum romana. **¶** Sed qd si scilicet inuasi priuati auctoritate ar. qd ipso iure videtur primam renuississe. rii. q. ii. si quis iam. Alii tamen contradicunt qd priuati auctoritate inuasi. sed si non priuati auctoritate inuasi. s. auctoritate superioris confirmatus esset. tunc quousque alia nulla esset electio. vel eum talis qui ordinari non posset ad scilicet ecclesiam. tunc ipso iure renuississe vel priuati. qd ad hoc qd renuississe videatur sufficit qd auctoritate vel tutionem prioris habeat. ar. ff. **¶** Qd cum sal. tu. l. i. s. si. argu. s. de transla. epi. c. quanto. **¶** Quid ergo dices etiam in casibus qd hodie accidunt in regno ut licet iter dictum sit regnum et omnibus capitulis sit generaliter interdictum eligere multi eligunt aliqui confirmant per metropolitanum et admistrant. nunquid lapsa tempore de consecrandis episcopis vacent taliter confirmatori beneficia. arg. qd sic. ff. de dona. inter vi. et vro. l. i. s. vi deamus. in ant. de resti. et ea que p. s. fina. et facit. s. de cōf. prela. tanta. et de transla. quanto. **¶** Cōferat. no. qd is ad quem pertinet collatio sine alia priuatione et alio possidente conferre potest beneficium sic ab alio possessum. et est hoc spale beneficium pcessum a iure in hoc casu. nam generaliter huius obtinet. ar. p. eis. s. de cōf. preben. vel ecc. no. vac. cum in cunctis. s. etiam in hoc casu possessione beneficium non dabit quousque prius de facto possidet cum nec res sua liceat priuati auctoritate occupare. s. de cōf. preben. qd dicitur. C. vi. si quis i. tantam nisi essent idem conferens et iudex. sed ager ille cui mandatum est eius superiore ut sibi habenti ius det possessionem vocato illo qd detinebat. et pcedetur in hoc facto sine solennitate iuris cum translatio ei ad aliam ecclesiam non posset esse nisi notoria. s. de transla. epi. quanta. vel dic qd nec citatio necessaria est. **¶** Nos quantum ad hoc qd spale sit in hoc casu qd quis possit dare ecclesiam vel aliam rem quam alius tenet et in qua ius huius non credimus eos verum dicere qd non est spale immo generaliter verum est. et sic credimus qd ecclesiam et alias omnes res nostras vel ad nostram collationem vel ad ius pertinentes possimus vendere et donare. et quocumque alio titulo ius quod in eis habemus in alios transferre. C. de here. vel actio. vendita. per totum. ff. de contrahen. emp. qui tabernā. rii. no. s. de concess. preben. cum nostris. **¶** Sed his fortiter est contra. s. de ca. pos. cum ecclesia. ubi dicitur qd non valet electio facta a canonicis ad eos pertinebat de iure contemptis his qui possidebant. ergo eadem ratione non valet donatio vel venditio vel collatio alicuius rei quam alius possidet quamvis collator ius conferendi habeat in ea. **¶** **¶** So. illa dec. concordat nostre opinioni. nam veritas est hoc qd quilibet possessor tuendus est in possessione sua et tunc possessionis colligit fructus. s. de insti. cum venissent. s. de iurep. ex litteris. consil. et hoc est qd ille qd est in possessione eligendi tuendus est in possessione hac et in colligendo fructum ac eius fructus est eligere facto. unde ille qd est in possessione iuris eligendi quousque est in possessione de iure est qd eligat. et si alii elegerit ad quem non pertinet accipere fructum qualis est proprietarius et ille ad quem pertinet prius eligendi non valebit electio eius. et sic loquitur de cōf. prealle. cum ecclesia. sed dare alii ius eligendi non est fructus possessionis. et ideo non pertinet ad possessionem iuris eligendi illud alii donare nec impedire illud ad quem pertinet quominus alii conferat. **¶** Et eodem modo dicimus in possessore ecclesie. s. qd tuendus est in possessione eius et in colligendis redditibus eius. sed non potest impedire quin ille ad quem pertinet ius conferendi eam alii conferat ipsam

Seruat ipam. **C** **S**er menses computandos a die quo sciuerit esse receptisse sedam. **J** de cōf. p. b. q. di. **I**tem computandi sunt isti menses a die quo sciuerit ecclesia vacare per receptiones secunde. **I**tem de iure q. di. **I**tem receptis sedam non potest habere possessionem eius. vel de iure q. di. **I**tem aduersarius q. di. **I**tem cum habere non debet de facto q. di. **I**tem perinititur intrare possessionem non currit collatori tps. **xxj. q. ii. si quis iam. xxi. dist. si quis ep. et verba cum effectu accipienda sunt. ff. q. di. **I**tem si quis iur. in al. sta. l. i. sed si possessionem haberet l. lites haberet de ea tunc forte deberet eam conferre et currit ei tempus a die quo recepit secundam et etiam si feratur iura contra eum qui impugnatur recipientem secundam ecclesiam. sed non possidentem appellet. tempus incipit currere collatori ab eodem die quo finita est causa appell. immo plus est q. di. si non prosequatur appellationem tunc non computatur tempus nisi a die quo rata manet sententia. nec est contra. **ff. ex q. cau. infra. irrogatur furti. hoc em. ideo est. q. ante non potuit scire vacationem ecclesie cum adhuc posset prosequi appellationem l. non fuerit prosecutus. (Logatur) ille qui negligens est in collatione prioris beneficii. (Hoc idem) b. vult dicere q. di. **I**tem si statutu est in beneficiis habentibus curam animarum q. di. **I**tem iure vacat recepto sedam simili. et aliis licite conferri possunt. **C** **I**dem statuimus in personatibus diuersarum ecclesiarum habentibus curam animarum. si autem non habent curam animarum l. sine dispositione teneri non possunt credimus tunc posse per episcopos dispensari argu. contra. **de elect. d. d. romana. Sed respondemus q. di. ibi non dicit non posse dispensari sed peccare eum qui sine dispensatione tunc q. di. **I**tem ad hoc vel ibi loquitur allegator. huic nostro intellectui satis concordat q. di. **I**tem q. di. **I**tem in vna ecclesia non possunt habere plures dignitates. supple etiam non habentes curam animarum. et sic aliqua erit adiectio. nam tunc ut quidam dicunt idem erit q. di. in pluribus beneficiis habentibus curam animarum. hoc tunc hic non videtur dicere. unde alii dicunt q. di. in eis idem erit sicut si personatus in diuersis ecclesiis haberet. **C** **P**ersonatus sicut semper et pro eodem sumitur personatus et dignitas fere ideo dicitur q. di. **I**tem personatus dicuntur in anglia que pre sunt ecclesiis qui alibi dicuntur curati. **de app. personas et tunc in dignitate dicuntur constitui. Similiter abbates episcopi et alii superiores dicuntur esse in dignitate et non persone. et intelligimus dignitates vel personatus sive institutionem vel sive consuetudinem ecclesie. nam possunt esse q. di. aliquis in vna ecclesia exerceat officium archiepiscopi. cognoscendo de causis clericorum. et sic de aliis officiis vel dignitatibus dicimus. non tunc puto eum cadere in hanc constitutionem nisi vocetur hoc nomine vel alio quod in dignitate sonat. sed si vocetur aliquo nomine dignitatis vel quo personatus in dignitate constituitur reputetur l. nullus ministerii dignitatis faceret reputo eum hac constitutione retineri sicut est. **Par. me. vbi quasi nullum officium archidiaconi facit archidiaconus. et tunc illa dignitas reputatur. Si autem ministeria faceret alii dignitatis. et tunc non reputetur dignitas non cadit in hanc constitutionem si eum sunt prepositi tunc. et carnoten. nunquam autem reputamus aliquem ad hanc constitutionem teneri. nisi perpetuum habeat dignitatem. **J** de statu mo. c. ii. **C** **I**tem dignitatem vocamus dumodo pro dignitate habeatur in ecclesia vbi est. et etiam si habeat administrationem temporalem perpetuam. **ar. lxxviii. di. volumus. et quatuor capitulis seq. l. inter dignitates ecclesiasticas hec non connumeretur. s. vbi agitur de off. arch. et de aliis officiis ministeria autem sine ulla penitus in iurisdictione officii aliquo habet. sicut sunt iudices procuratores et sacriste qui pulsant campanas et huiusmodi non dicuntur esse in dignitate etiam si sint perpetui si autem haberent aliquam iurisdictionem secus. **ff. de off. procu. c. l. i.**************

1 **A**d archiepiscopale siue provinciale concilium qui sint vocandi et qui ad episcopale in nu. 2.

3 **C**apitula cathedralium ecclesiarum quando vocanda sint ad concilium provinciale.

4 **Q**uando tractatur accusatio episcopi necessarii sunt. **xx. episcopi. et vide in numero. s. 2. 6.**

5 **I**n concilio tenentur omnes de singulis querelis respondere ac si citati essent.

6 **C**oncilium sit tantum causa corrigendorum. **mo. nu. 3.**

1 **R**au. (conci.) **A**d hoc concilium de necessitate vocandi sunt episcopi et non alii. **ar. xviii. dist. qm. quid est ep. et c. placuit. et c. si ep. metropolitani. et c. ppter. et hoc de archiepiscopali siue provinciali concilio.**

2 **A**d episcopale autem concilium vocandi sunt abbates sacerdotes. et omne clerus civitatis et dioc. conuocare debet episcopus. **xviii. di. decernim. Sicut autem episcopi sic congregati in concilio provinciali loco ordinarii in omnibus causis q. vertunt inter episcopos et clericos. ff. q. v. placuit. si ep. actu. xi. q. ii. si ep. forte et quatuor capitulis sequentibus. immo plus dicimus q. di. idem episcopi sine concilio sunt ut indices ordinarii in omnibus causis clericorum que ad concilium referunt. **vi. q. ii. scitote. xviii. di. c. i. et c. ii.****

3 **C**apitula autem cathedralium ecclesiarum tunc sunt vocanda ad concilium provinciale cum de eorum factis agitur. **J. de**

bis que si a prela. sine consensu ca. c. si. alii non nisi de honestate vel ppter concilium. **l. i. di. obuentibus. ca. aut archiepiscopi ad papam sunt referende ut hic. Concilium tunc dicitur q. di. in concilio non sunt indices sed assessores. sed sine sint assessores. sine indices non valet q. di. sit eis non vocatis. **xx. q. vii. ep. nullus. l. i. di. ep. sicut nec v. snia absente aduocato fisci. ff. de iure fisci. si fisci. ar. C. de sen.****

4 **I**nterlocutor cum sententia. **C** **I**tem concilium sic congregatum audire potest accusationem criminalem episcopi sed determinare non. **ii. q. viii. c. i. et c. vi. q. vi. q. vii. et c. d. d. et q. tractatur accusatio episcopi et in ipso tractatu necessarii sunt. **xx. ep. ut in pal. c. ii. q. viii. c. i. nec l. bis. **xx. computatur archiepiscopus. **xx. q. vi. felix. et si haberet suspectos aliquos episcopos loco suspectorum metro. et accusatus alios eliget de consensu tunc alterius partis et de ea provincia si possit vel de vicina. **ar. si. q. vi. placuit. l. vi. di. pla. Et credimus q. di. sint alii. **xx. necessarii episcopi in processu. s. in lit. contest. et forte in auditione allegationum. in receptione autem testium non videntur necessarii.************

5 **A**d videtur q. di. hic numerus sit necessarius. non solum in criminali accusatione episcopi. sed etiam si civiliter agitur de crimine q. di. fatemur si excipitur de crimine ut remoneatur ab episcopo. **xxii. dist. illud. **xx. di. quorundam. nam post amotionem tales vel repulsionem remanet ita infamis q. di. ineligibilis sit. **vt. s. de electi. super. Et item idem dicimus de inquisitione sacerdotum diaconorum vel subdiaconorum. et vbi agitur pro crimine agitur sive criminaliter sive civiliter. dummodo depositionis ab ordine vel officio sententia ferri debeat. sic loquuntur. **xx. q. vii. per totum. **ii. q. vi. accusatus. secus si pro contumacia episcopi excoletur vel suspenditur ab archiepiscopo solo q. di. **I**tem secus si agatur de crimine non ad depositionem ab officio vel ordine. sed amotionem ab ecclesia q. di. tunc solus episcopus cum clericis suis potest procedere. et sic loquuntur capitula. **xxviii. di. si quis abbas. **xxv. q. vi. si quis. **J. de bis q. si a prela. sine consensu ca. nouit. **lxxvi. di. si quis. ite secus etiam si sint in******************

6 **I**nterlocutor agendo de crimine. puta agendo furti. **C** **I**tem no. q. di. concilium provinciale facit archiepiscopus sine primatus et primas sine archiepiscopo. ut hic colligitur. **xxviii. di. c. i. Et dicunt quidam hunc numerum esse necessarium etiam si ex delegatide procedat. **arg. **ii. q. vi. bec quippe. sed hoc non credimus de necessitate. l. si sit honestu. p. excoletia ca. q. di. ita sit et in illo. c. bec quippe papam adanit******

7 **H**oc et spali causa propter sedam regis. **C** **I**tem no. q. di. in concilio omnes respondere tenentur de singulis querelis ac si citati essent. **xxviii. di. ppter. qm. in criminali non deberet ad hoc respondere nisi citati sint et nisi expressa sint crimina super quibus accusant. **v. o. si. c. vi. Quia autem dictum est q. di. de civilibus q. di. tenentur respondere in concilio. intelligunt quidam de concilio provinciali vel episcopali. sed in generali concilio dicunt cuilibet competere ius renocandi domum. Sed argu. **s. eos. si. q. vii. symachus. credimus tunc q. di. si particulare vel generale concilium pro aliquibus specialibus negotiis in vocatione nominatis vocaretur q. di. in aliis et civilibus et in criminalibus causis haberent ius renocandi domum. **(Inquisitio) l. quidam dicant. **s. bec inquisitio potest fieri sine precedente fama. per. c. xviii. dist. sane qm. quid est. et hoc eadem ratione. q. di. non agitur hic ad interponendam penam de crimine. **I**tem non agitur specialiter de crimine. sed ut rationem reddat de talento sibi commissio quod illud administraret ad q. di. q. di. minister teneatur. ite concilium sit ob hoc maxime. s. ad correctionem morum. **xviii. di. qm. qdem. (Concilium) ar. **s. s. de electi. in cunctis. **s. penult. et vlti. Sol. illud in dignitatibus. sed hic in beneficiis. Item hic pena non infringitur nisi post secundam monitionem et post peccatum iteratum. illa in primo peccato et sine monitione. **I**tem bec pena potest sustineri. illa q. di. lites superiores prouiderit ecclesie propter delictum eligentium illa vice q. di. malum eligit. nihilominus et per concilium bec pena infertur vel impetratur ut de cetero per alium conferant beneficia suspensionis scilicet archiepiscopi vel alium supra dictorum. nam l. concilium provinciale habeat potestatem suspendendi. non tamen habet absolendi.****************

8 **I**nquisitio l. quidam dicant. **s. bec inquisitio potest fieri sine precedente fama. per. c. xviii. dist. sane qm. quid est. et hoc eadem ratione. q. di. non agitur hic ad interponendam penam de crimine. **I**tem non agitur specialiter de crimine. sed ut rationem reddat de talento sibi commissio quod illud administraret ad q. di. q. di. minister teneatur. ite concilium sit ob hoc maxime. s. ad correctionem morum. **xviii. di. qm. qdem. (Concilium) ar. **s. s. de electi. in cunctis. **s. penult. et vlti. Sol. illud in dignitatibus. sed hic in beneficiis. Item hic pena non infringitur nisi post secundam monitionem et post peccatum iteratum. illa in primo peccato et sine monitione. **I**tem bec pena potest sustineri. illa q. di. lites superiores prouiderit ecclesie propter delictum eligentium illa vice q. di. malum eligit. nihilominus et per concilium bec pena infertur vel impetratur ut de cetero per alium conferant beneficia suspensionis scilicet archiepiscopi vel alium supra dictorum. nam l. concilium provinciale habeat potestatem suspendendi. non tamen habet absolendi.********

1 **N**on cogitur quis residere in ecclesia annua s. bende.

2 **N**on residens in ecclesia in qua habet curam animarum ipso iure est excommunicatus.

Excommunicatus. **P**uta episcopi abbates vel alii potestates l. i. in iure. (Sufficiens) l. di. c. studet. **s. c. de m. achis. (Prebenda) l. i. in collige q. di. in ecclesia annua s. bende q. di. non cogitur residere. et l. c. tali prebenda recipiat aliam habere curam animarum non ipso iure vacat prima. imo licitum est aliam habere. vel ex dispensatione cuiuslibet superioris. vel et de iure cum sive diuersas optiones quas no. s. de electi. non ref. c. vl. et c. c. cum dudu. naz cum causa prohibitionis sit. q. di. non potest apud vtriusque residere et per se curam agere. s. de electi. non ref. q. di. non nulli. et c. relatum. et c. esset annua que habet curam q. di. ibi residere non tenetur. ut hic. **I**tem prohibitio cessat in prebenda de iure cōi. apparet q. di. gstitutio de multa locum non habet. caue tibi tibi q. di. l. talis prebendarius habeat in ecclesia sibi subiecta vicarium sepe tunc et ipse prebendarius habeat curam aliquam laicam. q. di. non tantum super vicarium ut possit eum excoletare. visitare interdum. **Inno. super tertio decre. s. iiii****

Cod monea
tur. adde q car
di. in cōf. ly. co.
n. in prin. dicit
hoc dictū Inno.
notabile rtingu
lare. inci. cōfiliū
in causa dñi Ca
rolī.
Citē habēt
locū. ad dicta p
Inno. hic ad de
fel. in. c. i. cō. iij.
de pñt. s. vbi di
cit dictū hoc au
reū. r vide enū
dē. late. i. c. n. j.
de magi. col. ij.
ver. extra glo.

Cet qñ vi
carius. Adde
eundē Inno.
in. c. i. d. offi. ar
chi. r Lar. i. pñ.
l. vñ. ind. reuo
rēde vñ in fi.

Comodo
a's. Hoc dictū
Inno. refert et
sequit. Kalde.
in pñ. vi. colū.
fin. in fi. in tit.
de dona.

ere. r alia huiusmodi facere. r aliquid minus laxaz: q: super vica
rium tantum vel in ceteris casibus tantum. r hec omnia ad curā
pertinent animarum. s. de elec. dñdum. Alioquin id est si non
resideant in ecclesia que aliq non est annexa. vel nisi ibi perpetuū
constituant vicarium. (Ille sciat se) parrochiali ecclesia r nō pri
nabitur ecclesia prebēda sed persona tantum tempore sue vite.
arg. s. eo. nifi. ¶ (Priuatim) no. qd qui nō residet in ecclesia in
qua hz curam animarum priuatus est ea ipso iure: r potest aliq
conferri. de hoc no. s. titu. pñt. ex tue. tutius est enim cum per
sonam priuare. ar. j. de concess. preben. vel eccl. non vacā. cum no
stris. l. tutius sit non residentē vel vicarium non cōstituentem
per suam priuare. tamen cum hec constitutio hanc penam cō
stituerit ei satis videtur qd sine alia snia priuationis sit priua
tus auctoritate huius constitutionis. r qd ille ad quem pertinet
collatio possit eam aliq conferre dñ modo ea interueniat que in
teruenire debet: q: opz qd moneat tempore congruo r loco qd
resideat r assignet tempus ei certum. ff. de ver. obli. si ex leg. cā
r. l. seq. s. de ele. non resi. ex parte. r tribus. c. se. immo r post hoc
prudenter faciet si aliquantulū expectet q: forte iusta causa im
pediat que si esset renouaret sua collatio. iij. q. v. c. j. ff. de vñr.
mora. i. rñ. r. l. scien. dum. ff. de dam. infect. l. si finita. s. si forte. s.
de re iudi. cum bertoldus. ¶ Item videtur qd si pateretur li.
conte. super hoc. f. an teneatur residere qd ex tunc sit priuatus r
possit aliq conferri. arg. ff. de ver. obli. nemo. r hec vera sunt nisi
certa dies ei assignata sit a prelato non a caplo qd nō hz potesta
tem cum indicandi vel eius renundationem recipiendi infra
quem residere vel aliud facere deberet q: tūc non est necessaria
alia monitio post diem. C. de pñt. r cōmit. stipu. l. magnam. j.
de concess. preben. vel eccl. non vacan. c. n. s. de ele. cum in cūctis.
vñ. q. j. presentium ¶ Item hec habent locum vbi est pena ad
fecta alicui negatiue vel alijs verbis equipollentibus negatiue
sicut erat hic. f. si non residerit in ecclesia vel si non constituat vi
carium. r sic de alijs. sed si pena esset adiecta alicui affirmatiue
vñ si percussisset clericū sit excoicatus vel si receperit scōam ec
clesiam careat prima. xvij. q. iij. si quis suadente. s. e. de multa.
r hoc pōt videri vbi cūqz interrogatur infamia ipso facto. ff. de ri
tu nup. palam. s. quemadmodū. C. de secun. nup. l. i. r. si. tunc si
ne vlla monitio statim ipso facto incurrit in penā vt in pñctis
decr. r est rō q: nō sed latet sed facta se manifestant. Si autē sup
priuatione nulla lata snia est a iure tūc nō poterit pcedi ad ele
ctionē nisi prius obtineat sniam a superiore sine pape sue alio.
j. de ele. non resi. ex parte. r. c. qualiter. vel nisi feratur cōtra eos
snia priuationis. s. de ele. non resi. ex tue. pōt tamē r minor per
na eis infligi. s. de ele. nō resi. c. cum ad hoc. r. c. tue. r in his om
nibus cōtrahit heremodidū quia notoriū est crimē. f. contuma
cia. sed tamen si postea inueniantur excusabiles restituant. s. de
in inte. rest. ex l. i. s. q. v. c. j. r vñ. q. j. pñtium. C. de ac. ea.

1. Nominatum interdicti qui dicantur.
2. Non possunt abbates r minores iudices criminales causas cle
ricorum diffinire.
3. Abbas quo casu possit pñtē in statuere in ecclesia donata.
4. Potest epō visitare si abbas est negligens.
5. Non hz edificatori iura epalia minnere.
6. Tenetur prelatus notos a dmittere sibi presentetur. secus au
tem si ignotos.

In lateranen (decimas). j. de his que
fi. a prela. sine consen. cap.

Item apostolica. ¶ (Nominatim interdictos) nomina
tim interdicti dicuntur qlibet de quibus certū est q
sint interdicti. vnde dicunt hic nominatim interdicti: etiā si cas
strū vel ciuitas sit interdicta nō nomlatiz aut excoicantur vel
interdicti dicuntur qñ sic fertur snia. excoico vel interdicto tales
cum suis fautoribus vel participibus. participes enim nō sunt
nominatim excoicati vel interdicti r ideo nō tenetur quis vita
re eos vt. vi. q. n. c. n. r. iij. nisi forte esset notoria boni participatio
ita qd nō esset inficiationi locus. s. de coha. derico. r mulic. tua
arg. contra. xi. q. iij. excellentissimus. vbi innuitur qd tales vita
ri debent. sed non dicit hoc. sed dicit participes puniēdos qui
contra preceptum talibus excoicauerunt. f. excoicatis. ¶ (Pleno)
id est que non sunt exempte a iuribus diocesanorū. xvij. q. n. vñs
l. eas edificauerunt. vt no. j. de pñt. cū r plantare. s. in ecclesijs.
quales sunt in quibus domini habent inspatronatus ex funda
tione sua. n. in tunc deberent presentare instituen dos presbyte
ros epō. r epō cum eius consensu presentatos instituat. presen
tati autē epō de spiritalibus. patronis aut clericis de tempo
ralibus respondebunt. r sic intellige. xvij. q. n. c. j. de capel. mo
na. c. in ecclesijs. bi patroni etiā habere debent curā ecclesiarum
vacatium. s. de app. ho. me. r not. de offi. ordi. cum vos. ¶ Si
autē in fundatione dominiū rerū ecclesiarum quas ecclesie dedit
sibi retinisset. tūc posset censum imponere. vt no. s. e. de mona
chis. r alia faciet. vt ibi no. nam tunc presbyteros ponet si nō ha
bent aliquam parrochiam. r remouebit ad velle suū. vt. j. de pri

ni. volentes. s. sane. quē aliqui nō habent. immo plus dicim? q
etiā si parrochia nō habeat tñ sacerdos de spūalib? debet epō re
spondere: pata qualr celebret. qualr omet ecclesiam r bñdī. sed
tunc credimus q abbas possit ponere r remouere sacerdotē ad
suū velle. ¶ Si autē ex donatione laici habent inspa. ecclesie tūc
nō plus poterit. f. q laicus poterat. sed presentare poterit tantū
nam plus iuris in aliū transferre nō potest q ipse habuerit. xvij.
q. j. si quis laicus. ff. de dist. pig. si de. ¶ Si autē epō dat inspatro
natus sed ecclesiam que nullum habet populum alteri ecclesie si
dat eam in proprios vsus tūc ecclesia ponat in ea. aliqū vica
rium quem sine epō ponet r remouebit qui nihil iuris habet in
ecclesia donata. j. de his que fi. a prela. sine consen. cap. tua. sed tā
tum alia ecclesia fingitur platus illius ecclesie vel potius ecclesia
donata fingitur grangia vel priuatus vel administratio. s. de
confr. vñ. vel inu. porrecta. j. de cenā. c. vñ. sed quicunqz fuerit
sacerdos epō de spūalibus predictis. f. vita sua r alijs responde
bit. r tunc licet possit residere sibi accipere fructus. tamen ser
uabit ecclesiam in pristino statu. f. vt sint ibi clerici isti l. non per
petui vt consueuerit nisi expresse cōcessa sit. sic q eam sibi appro
priet electis clericis. j. de dona. pastoralis. Alii autē dicunt cōtra.
arg. op. pro eis. j. de his que fiunt a prelatis sine consen. capi. tua.
et hec intelligo vera. sed ecclesia nō habet collegiū. si enim habe
ret collegiū oporteret q clerici r platus essent ppetui. vnde nō
posset remoueri prelatus eius nec clerici qui ins habent ab ab
bate sine iusta cā. j. de statu monachorū. c. n. s. vñ. ¶ Et dicit
quidā q nec etiā si pñtē culpā pōt remoueri de ecclesia colle
giata seculari per abbatē tñ. sed abbas requirat r epō referat.
nō enim abbates r minores iudices possunt clericorū causas cri
minales diffinire. arg. xvij. q. vñ. epō nulli. l. vñ. dist. satis. s. de of.
archi. ad hec. r no. s. de offi. ordi. qto nec mirum si facilius mo
nachū q clericū remouantur. j. de si. per tuas. ¶ Item hz lo
cum in ecclesijs que non sunt parrochiales nec populum habēt.
nā ille r si concedantur in proprios vsus vel auctoritate propria
quis conuertat in proprios vsus. tamen necesse habet in ea auto
ritate episcopatū instituire platum ad minus perpetuum vicariū
quem nō pōt remouere aliqz preter epō. arg. j. de pñt. leg. pasto
ralis. s. de sup. neg. prela. c. n. r. s. eo. c. pñt. ¶ Item predicta in
telliguntur nisi concessa sint in proprios vsus r pleno iure quo
casu pōt abbas pñtē in statuere in ecclesia donata. et quasi
vicarius qñ cōcedere ei curam aliarum r remouere ex causa cū
causē cognitione. sed causam vel accusationem criminalem hui?
sacerdotis non audiet nec propter crimen eum ammonebit. lig
forte propter malam administrationem ammonere liceat. arg.
xvij. q. n. vñs nam vt ibi dicitur placula sacerdotum puniuntur
per epō. ¶ Item oia sacramenta que p aliū q per epō ministra
ri nō possunt. vt consecratio altarium. collatio ordinum p epō
ibi fiunt. ¶ Item etiam dicunt quidā q visitare poterit. arg.
de cenā. cum ve. r hoc satis credimus maxime si abbas sit negli
gens in visitando. nam licet spūalia concesserit abbati: tamē si
bi retinuit visitationem. maxime si negligens sit abbas. vel dic
q vñs habet r si concurrant. epō preferet. nisi aliter obtineat
de consuetudine. sicut est in archidiacono r alijs prelatis q sub
epō sunt. ¶ Et quod dicit. c. xvij. q. n. c. j. loquit etiā specialiter
de institutione r nō est trahendum ad alia. Item dic q de spū
tialibus respondebit abbati. r est ratio supra dictorum. f. q pre
dicta remaneant penes epō. licet enim pleno iure ecclesiam tras
tulit in abbatem. q: tamen hec exercere nō possit abbas. r nō sit
aliqua ecclesia vbi non oporteat fieri ea que iuris epalis sunt. in
stum est q hec in abbate translata nō intelligantur. arg. ff. de
offi. preto. legatus. hoc ipsum intelligimus verū: etiā si abbas
cui donat exemptus est. Sed si aliq epō donaretur pleno iure. tūc
cum recipiens epō iura episcopalia exercere possit. intelligimus
etiā illa transisse. nec ulterius predicta alijs epō exercere pote
rit dñmodo dñs donatio sit legitime facta. Si autē non conce
dat epō ecclesiam in proprios vsus sed vt aliq sit ei subiecta obti
net quod habetur. j. de dona. pastoralis. ¶ Item no. qd non est
licitum monasterio quando edificat ecclesiam ipsam instituire
vt habeat eam pro grangia vel etiaz pro monasterio. r vt ea que
dabantur ei ad proprietatem monasterij deuoluant. cum em ca
pelle a monasterijs edificate lege diocesana epō sint subiecte. s. d
offi. ordi. conuenerunt. r non sit licitum edificatori episcopalia
iura minnere. r per quodcunqz pactū vel legem donationi impo
sitam. r. q. j. c. n. et sequē. r. c. nonerint. sed si esset grangia vel mo
nasteriū minueretur eius ins: q lege dioc. sibi nō subesset. xvij.
q. j. cum pro. de cenā. c. n. ergo hoc nō hz facere sed si vñt. facere
eius pñtē faciat. r. q. j. c. n. r. si noller hoc facere agat cū superio
re ¶ (Pro rebz) qñ directum dñum remansit penes edificantes
vel quando ad minus edificauerit. vt. s. eo. de monachis. r. j. de
pñt. cum et plantare. s. in ecclesijs. vbi no. ¶ (In cōsultis) sed nec
episcopis consultis. episcopus enim faciet hoc cum consilio ab
batis. xvij. q. n. c. n. ¶ (Notos) not. si prelato presententur no
ti eos tenetur admittere nisi aliud probetur cōtra eos. sed igno
ti nō admitte

et non admitterentur nisi probarentur esse boni testimonii. **32.**
Item. **33.** **Ecce.** (et distributores). **34.** de cle. nō res. de cetero
 si reddidit scholaribus pueri de dōib⁹ pueribus
 detracto eo qd cōi mēse debet ar. **35.** de clericis nō re
 fidētibus in pre. c. de cetero.

Exposuisti. (Generalis) qd ibi statnebatur
 ne aliquis haberet ecclesiā nisi re
 sideret in ea. **36.** co. ti. extirpāde. (Cum eis) canonis
 cis. **37.** **Intellige** qd separatim concedebantur
 capelle in canonicatu qd si eēt annexēbēdis nō debuerūt eis
 auferri. (Potēris) auctoritate dñi pape. alij qd sua auctoritate.
 pr. j. de cetero. pla. sicut vñtre.

Ilectus filius. (frinolaz) Quia siue
 clericus siue layc⁹ sit
 q iura spiritualia hz semper de eis respōdere tenet
 (erequi) conferendo primam que vacauerit.

Super inordinata. (reputandi)
 ras qd ex eo apparet qd sequitur bñficiati. **38.** de eta
 te et qualitate et ordi. pre. ex ratione.

Um causam. (scinderetur) **39.** de cōib⁹
 integrari debent.

Enerabilis frater. (conuoluta) **40.** de
 ad legatum pape

- 1 Beneficij nōse quid comprehendatur.
- 2 Pape rescripta intelligēda sunt sūm qd honeste impleri pñt.
- 3 Nō presumit qd sub gñali clausula quis cōcedat qd sub speciali
 cōcessurus non erat.
- 4 Restrīgenda sunt ambītiosa rescripta.

Um olim. (ad rectoriā). **41.** de ver. sig. tna
 nobis gtra. **42.** Sol. satis vi
 detur qd attenta significatione verbi. nomine bene
 ficij possunt intelligi dignitates et beneficia habētia
 curam animarū. et sic loquitur cōtrarium. Sed rescripta bñ
 ficialia sunt restrīgenda. vt no. **43.** de trāsla. epi. c. fi. et ideo hoc
 sic restrīgitur. **44.** **U**m de aliquibus videtur qd si in litera di
 ceretur qd alicui prouideretur in beneficio prebendali vel alio
 qd bene poterit ei prouideri in cura animarū. qd facili est regres
 sus ad suā naturā. ff. de pac. si vnus. §. pactū. **45.** **U**m tñ dicunt
 qd propter adiectionē pēdictā non poterunt sibi prouideri in
 cura animarū. sed in altariis et decimis et etiā ecclesiis que nō
 habent curā animarū. Aliqui tamē dicūt qd p hanc decrē. non
 prohibent prouideri in beneficio habente curam animarū. s. **46.**
 in dignitate. hec etiā ecclesia de qua hic loquitur habet canoni
 cos et priorem hz mandetur alicui qd prouideat alicui in beneficio
 habente curam animarū. non tamen potest prouideri in ali
 qua dignitate vel personatu. nec etiā in plebanatu alicuius
 plebis. sed potest prouideri in aliqua ecclesia vbi sit minister
 sic simplex in temporalibus et spiritualib⁹ qui non vocetur ali
 quo nomine dignitatis. nec facio vñ an eligatur a capitulo an
 ab alio vt hic: qd rescripta beneficia tanq ambītiosa sunt re
 strīgenda. **47.** **U**m Item et eadē rōne videtur in dispensationibus
 super pluralitate beneficiorū. **48.** **U**m Item not. qd si scribatur p
 aliquo qd sibi prouideatur de prima vacatura alicuius ecclesie
 vel qd cito se facultas obtulerit si vacet ppositura vel aliqua di
 gnitas ipsius ecclesie vel officium non dñ ei prouideri tunc pre
 bēda que tunc vacauit p mortem prepositi siue prebēda est
 set connexa ppositurę siue dignitati vt officio siue nō. **49.** **U**m Et
 hoc dicimus ea ratione. quia rescripta pape sunt intelligēda
 sūm quod honeste possunt impleri. et si honeste non possunt im
 pleri papa libenter audiat excusationes. et maxime in istis be
 neficialibus rescriptis que sunt ambītiosa. ar. **50.** c. si teneamur
 s. de rescri. si quando. **51.** s. trāsla. epi. c. h. vbi not. **52.** Et si hoc ex
 pressisset pape. dñe si vacauerit aliqua dignitas peto quod illa
 dignitas remaneat sine prelato et pēda sua mihi assignetur.

3. presūmēdum est qd ista nunq cessisset. **53.** **U**m Et si dñesset. dñe
 peto qd bene eligat aliquis ad dignitatē vacantē s. nō detur
 aliqua prebēda electo sed mihi. nō enim presūmēdum est qd
 sub generali clausula concedat quod sub speciali concessurus
 non erat. C. que res pig. obl. possunt. l. j. et idē qd dictum est in
 dignitatibus idē intelligo et eadem ratione etiā in prebēdis.
 aliquibus ordinibus annexis per statutum vel consuetudinē
 vel priuilegium. et idem est etiā si prebēde non sunt annexe
 aliquibus ordinibus sed tantum certus numerus debz esse in
 aliqua ecclesia sacerdotum vel diaconorū vel alicuius ordinis
 nam tunc si moriatur aliquis de numero statuto non assigna
 bitur prebēda mortui prius recepto immo dabit illi q succē
 sit in eodē ordine tamē in hoc casu credo qd si ille q primo rece
 ptus est si velit et idoneus est pmoneri ad ordinē defuncti qd p
 ferri debet licet secus sit in dignitatibus. ibi enim quādo cū

q ille pro quo primo scriptum est velit et idoneus sit promone
 ri ad dignitatē vacantē. non tamē potest cā petere qd nō est de
 ea conferenda mandatu. sed secus est quādo vacat canonica
 tus alicui ordinis qd illū bñ petere potest dñ velit et idoneus
 sit ad illum ordinem promoueri cum scriptum sit pro canoni
 catu et nulla vel modica est distinctio inter canonicos ppter or
 dines. Est ergo sic intelligēdū rescriptū qd primo recepto pui
 deatur de prima prebēda q ibi vacauerit et nulli aliq pbeat. at
 ista prebēda etiā si non debeatur certe psonę debet tamē di
 gnitati vel officio vel ordini que nō moriuntur. **54.** **U**m Intelligē
 dum est de prebēdis q honeste et sine pñdicio ecclesie conferri
 possunt. (Tenere) qd sup eis potestatem non habebat. s. de of
 fic. vica. capi. penul. vel qd est melius non habebat iurisdicō
 nē sup collatione rectorie. **55.** **U**m Prouidet. **56.** **U**m qd cū mādatur ali
 cui qd alij prouideat si habeat aliud beneficiū sufficiēs admit
 tēda est exceptio contra pñsioresne prouideat qd alij sufficiēter
 est beneficiatus vel si iam prouidit qd tūm in se fuit admittetur
 contra dictio: etiā post latā pō eo sententiā si modo appareat
 q iure nō potuit hoc bñficiū obtinere. vide. s. de rescri. consti
 tutus in. fi. et no. in. c. ti. ad anres. qd nō psequatur effectū prou
 sio tāq ea que nulla est puta: facta de ea psona ad quā trahēba
 tur mandatu pape. **57.** co. cū teneamur. s. de rescri. postulasti. se
 cus autē videtur si alicui esset concessum qd prouideat vñi clerico
 cui vellet nullius nomine expresse. qd tūc potest prouideri tali cle
 rico qui haberet sufficiēs beneficiū dummodo non pbibeat a
 iure habere aliud beneficiū. **58.** **U**m Rō dīneritatis est qd primū
 rescriptū fuit ambītiosum ideo restrīgēdū. vt no. **59.** de trāsla.
 epi. licet. s. s. cōm rescriptū nō est ambītiosum s. gratiosus. et
 ideo expectandū est. s. de dona. cū dilectus et magis gratiosus
 et magis extendēdum est si dicat prouideas tali ecclesie.

De clerico egrotante vel debilitato. Rubrica.

Um percussio. (hortamur). forte ta
 tus est. (Exiguitate) et sic videt qd habebat de victua
 libus et de quotidianis distributionibus.

Resbyterum. (abscessos) repete qd dñi
 mus. s. de cor. vicia. c. ex
 parte. (Prohibemus) no. non esse irregularē corpo
 re mutilatum.

Rectores ecclesiarum.

Um a nos. (Ape) et dñt lau. qd sacerdos le
 prosus priuatur officio actualis
 administrationis. dignitatem autē tñ siue officium
 qd in ins resonat: puta quia sibi obedietur in his
 que vtiliter mandabat. argu. s. co. c. priori. vñ. qd. i. quia frater.
 et dandus est ei coadiutor. s. co. d. c. priori. Alijs videtur et forte
 melius quod omnino sit ab administratione et dignitate repel
 lendus et respondetur. c. priori. qd ille non erat sic infectus qd
 adhuc posset esse in collegio suo his casibus priuatur quia iure
 suo sine culpa sua. Paupertas. odius. fauor. vitium. scelus et or
 do. Paupertas. xvj. q. ii. et tempus. odiū. xvj. q. ii. ita nos. fauor.
 xxij. dist. renouantes. vitium. vt hic. scelus. xxij. q. ii. si habes. or
 do. liij. dist. frequens generaliter.

Consultationibus.

Ex parte. (compellere) secus in leproso. s. c. pro
 rimo.

De institutionibus. Rubrica.

Non amplius. (Regere) et hospitalita
 tem seruare. s. de preben
 dis. de monachis. et. s. de suppl. negli. prela. sicut. s. si
 militer. Sed si plures quam sint ibi inde possint cō
 mode sustentari ibi plures ponendi sunt. s. de cens. qto. xij. q.
 j. percipimus. xvj. qd. vñ. omnes tamen propter incrementum
 modicum non est augendus numerus. C. de alluionibus. l. pe
 nultima. et vlti.

- 1 Canonici scire debēt literas. et seruire deo i ordinibus suis.
 et in officiis.
- 2 Bus monachi in laycum cadere potest.

In ecclesia. (Numero) Et ita ius canonis
 ci et canonic nō cadit nisi i cle
 ricum. xxj. distin. cleros. vel in conuersum habitu et
 professione. argumen. xxij. questio. j. paratus. xij.
 questio. j. cui portio. et qui tale ius emit symoniam committit.
 j. questio. iij. saluator. nam si in alios laycos ius canonici cade
 ret. ergo de rebus ecclesie disponere possent. et essent in contra
 rium inra illa. xxvj. distin. bene quidem. supra de iudi. capt. h.

T Mos credimus qd vbi est certus numerus canonicorum vel distincte prebende qd etiam per conuersos professos nō impletur numerus canonicorum. canonici enim debent scire literas. et seruare deo in ordinibus suis et in officiis. rei. distin. cler. ros et p totum. lxxij. distin. eos. et c. si quid qñs aliter sint religiose persone xij. q. j. duo et incidat in canonē qui tales verberat. j. de senten. exco. nō dubium. ¶ Quidam etiam dicunt in hos conuersos non residere ius canonici vt vocetur ad electiones vel alienationes vel ceteros tractus. xij. q. j. sine exceptione. et c. placuit. lxxij. distin. c. j. et j. de sta. mona. c. ultimo. §. pcpim. ¶ **I**us autē monachi bñ cadit in laycū unde credimus qd in tererunt electionibus alienationibus et ceteris contractibus monasterij. arg. xij. q. j. generaliter. xij. distin. a subdiacono. Idē dicimus de hospitalariis. §. de arbi. cum olim. ¶ Illi tamē dicūt qd si de consuetudine esset qd de aliquo religioso loco aliquis laycorum vel professorum vocaretur ad electionem in ecclesia seculari vel etiam conuersi ecclesie forte propter hoc nō esset censenda nulla electio. nec est contrarium. §. de elec. massa. na. q. ibi loquitur de laycis puris non professis. clerici tñ qui prebendantur in ecclesiis si non habent ibi ius canonicatus nullo modo ad electionem. vel ad alia canonica facta capituli vocari debent. sed alias deberet deuote seruare. j. de statu mona. c. vlti. et penulti.

Frequentibus (officialium) Mo-
mine taliū officia-
liū intelligo hic cōprehēdi oēs ad quos de iure vel
consuetudine approbata ptinet collatio. siue fuerit ar-
chidia. siue alij dummodo autoritate speciali vel generali epi-
scopii faciant. (¶ Recipiunt) male enim patroni layci: vel etiam
alii possunt presentare non tamē possunt conferre s. ep̄s hoc fa-
cere d. §. de preben. et digni. lateran. immo idem dicimus de ele-
ricis qui s. possunt eligere tamen beneficia habere non debent
sine assensu episcoporum. nec instituere vel conferre. nec etiā ei
prodest consuetudo. de hoc no. j. de concess. preben. pposuit. ¶ In
stitutionibus xij. q. vñ. nullus. lxxij. di. per totum. ¶ Ex offi-
cio no. archiepiscopi habere iurisdictionem in omnibus que
generaliter tñgunt statum totius prouincie. ¶ In illos tñ hec
sententia archiepiscopi in subditos suffraganeorum. q. negli-
gentes erāt: vel q. status totius prouincie inficiebant. argumē.
vñ. q. iñ. c. j. et sequen.

Autoritate. (Ultra quam facultas) supra co-
dem. c. j.
Decorem (acceptus) est deo. xij. q. iñ. c. j.
bis ita (hereditario) vñ. q. j.
apostolica. (Dicitur) patriarcha.

- 1 Interlocutoria que dicatur.
- 2 Non potest Archieps ex iuramento agere.
- 3 Nunquid ex voluntario iuramento vel actio fm canones.
- 4 Exceptio abiurationis non admittitur contra agentem inter dicto vti possidetis.
- 5 Exceptio abiurationis dicitur esse dilatoria. non autē fori declinatoria.

Cum venissent. Pōt intelligi hec de
cre. q. solus archiep̄s
intentauit petitoriū sup iuribus istis archidia-
conū. s. intentādo negatoriā. negando ius custodie et
institutionē ptinere ad archidiaconū vel confessoria. dicendo
hec iura ad se ptinere. S. hūc intellectui videt̄ tradicere in-
fra vbi dicit statum archidiaconi tuendū per qd apparet
possessorio actū. ¶ S. dic illā no fuisse diffinitiuā suā in in-
terlocutoria vti ibi dicit̄. nā pēdēte primo iudicio sup p̄prietate
archiep̄s molestabat eū vel archidiaconus timebat molestatio-
nē archiep̄i super possessorio. vñ papa ex officio suo qd h. locū
in his que post litē contestatā accidunt precepit eū tuendū. supple
lite pēdente et hoc innuit litera que sequitur donec pbatū et c.
¶ Potest etiā intelligi hec decre. q. vterq. agebat interdico
vti possidetis. ff. vti pos. si duo. et l. ambo quoq. in si. et l. vlt. ff.
de superfl. l. j. §. pponit. et q. archi. melius pbatuit ferē p eo sen-
tētia. et est idē dicere eū tuendū sicut aduersarium cessare a mo-
lestatione. q. dicitur prius. nam iudex in sentētia nō d. condē-
nare id qd hic fecisse videt̄ dicēdo eum tuendū q. p aliu quī p
iudicē fieri non d. sed aduersarius tamē condēnandus est vt
nō molestet nō iudex vt tueatur. et idē esset si ab altera parte in-
tētaretur. sed hūc videtur tradicere qd sequit̄ donec elus et c.
qd h. locum tantū cū de p̄prietate agit. ¶ Sed respondeo ex
pone literā donec pbatū fuerit. supple. cū age de p̄prietate
postea nō modo cum possessorio tñ agit. et si hūc archidia-
conus possessorio agēti obiectus esset q. p̄prio possideret ab eo an-
diēdus erat. ff. vti pos. l. j. §. vlti. et eodē si obiciatur q. p̄sonalis
est donatio. s. vñ credimus q. licet quādo egit possessorio
nō potuit p̄bare p̄sonalē concessione. nīlominus tñ postea
cum agit de p̄prietate p̄bare poterit. q. alia est actio et ad aliō

agitur. ff. de ex. rei in. et an eadē. et not. §. de elec. cum dilecti. j. de
pur. cano. cum dilectus. pōt etiā dici: leuius q. simul intētaba-
tur possessorium ex parte archidiaconi. et petitoriū ex parte ar-
chiepi. et qd simul nō fuit vtrunq. finitum. ideo est qd de posses-
sorio liquebat p̄fessione. et de p̄prietate liquere non poterat
de facili. §. de testi. significauerūt. et fm hoc videtur vera opi-
nio dicētum qd in possessorio non d. dari diffinitiuā suā: sed
interlocutoria cum dicat̄ interlocuti re. ¶ Et dic qd interlo-
cutoria dicit̄ que fertur ante diffinitiuā suā in petitorio pro
ferendā primo dictam magis placet et alia possunt de iure de-
fendi. q. tunc p̄prietarius non pōt agere vti possidetis p̄tra do-
nationē p̄prio. vt. ff. de p̄ea. l. si p̄prio. vel dic qd ambe partes
fuerūt corā papa. et vtraq. pars p̄posuit ibi ius suū. s. nō fuit
ibi edita actio. nec mō d. agēdi nec libellus datus nec lit. cō-
test. facta: s. cū ex narratione facti p̄staret pape. qd archidia-
conus possidebat decreuit eum in possione tuendū donec archi-
ep̄s p̄bare corā competēti iudice. et p legitimos tramites in-
ris p̄sonalē tātū fuisse donationē. vel abiurationē archidia. vi-
cebat em archiep̄s q. archidiaconus iurauerat q. hūc libe-
ratibus se non misceret. ¶ Et s. videt̄ q. abiuratio nunq̄
posset prodesse archiep̄o. nec vñ q. eius probationes sup ea sunt
admittēde q. archiep̄s ex iuramento non pōt agere. q. ex iura-
mēto nulla prodita est actio nisi ex iudiciali vel necessario. ff.
de iureiurā. si duo. §. si iurauerit. et §. marcellus. Itē non pōt
dici q. forte agēte archidiacono archiep̄s possit recipere de ab-
iuratione. q. cum archiep̄s possideat nō competit ei actio nisi
interdictū retinēde possessionis. et p̄tra agentē illi nō cōpeteret
exceptio abiurationis. vt no. de renun. super eo. ¶ Item si
admitteretur p̄tra ius et p̄bare abiurationē nō tñ interponere
ret̄ silentium super libertatibus archidiaconi. sed archiep̄s ab-
soluerat ab impetitione rei. So. dicunt quidā q. fm canones et
ex voluntario iuramento datur actio. arg. xij. q. j. quicūq. et q.
v. iohānes. xij. q. v. iuramēti. s. nobis videtur q. ex iuramento
nō competit actio civilis. s. archiep̄s poterat denunciare crimē
periuuri in quo archidiaconus manebat miscēdo se p̄dictis li-
bertatibus p̄tra p̄prium iuramētum sicut exp̄sse innuit. et arg.
§. de ind. nonit. xij. q. v. oia. et §. de iureiur. quādamodum in si.
et tunc bene p̄sonaret in suā petitiōē. s. qd imponeret archidia-
cono silentium. q. de cetero nō in misceret se p̄dictis libertatib.
et hoc videt̄ verius. et sic est in registro. ¶ Itē nō videt̄ verum
qd hic prime dictum est q. possessori nō cōpedit nisi interdictū
vti possidetis. q. pro incorporabilibus bene competit p̄fessione et
negatoria. vt no. §. de iudi. examinata. et ea p̄posita ab archi-
diacono archiep̄s excipiet de p̄sonali p̄fessione et de abiuratio-
ne (¶ Venissent) litigaturi super iure instituti p̄sonas et custo-
diēdi vacantes ecclesias. (¶ Iure cōdi.) §. de offi. ordina. cum nos
sum. arg. lxxij. distin. c. j. arg. lxxij. distin. si in plebibus. (¶ Con-
suetudinē) j. q. iñ. c. res. et c. puenit. xij. q. vlti. nulli. arg. ¶ P̄tra
§. de app. ho. me. cum. s. illud est de speciali consuetudine. vel il-
lud est verum in ecclesiis que sunt de patronatu mona. horum.
(¶ Libertatum) no. institutionem et custodiam vocari libertates
(¶ P̄sum) s. archidiaconi. (¶ Post p̄fessionē) no. p̄fessionem li-
beram extitisse. s. post p̄fessionē aliqua exceperit. et ex hoc non
fuit simoniaca receptio eius. nā cum ius haberet licitū fuit p̄
ta lem respōsionē et archiep̄o deludere. et suā verationē redimere
j. de simo. dilectus filius. (¶ Tuendum) p̄p̄rio fm opinionē q.
actum fuit possessorio fm aliā opinionē supple pēdēte hoc iu-
dicio coram papa vel suis delegatis. nā post litē terminatā au-
toritate huius mādātū nō esset tuēdus cū hoc fecerit ex officio
suo qd finitur postq. functus est officio suo. §. de offi. del. in lite-
ris. Itē q. acta iudicij pereūt. C. de iud. p̄perandum et interea
comptanda sunt hec mādātā. et forte nō dicerē male. q. si inter-
locutoriam istā ptulisset cū causē cognitionē. s. auditis rationi-
bus hinc et inde et interlocutoria solū inter sit lata q. p̄petuo ei
staretur. et in re iudicatā trāsiret. arg. C. comminationes vel
epistolas. l. iñ. C. de sentē. et interlo. ex stipulatu. et l. sequen. et l.
nemo iudex. et ff. qd met. cau. l. metum. et l. §. de re iudi. c. qd ad
p̄sultationē nō p̄bat hic p̄sumi p̄fessionē realē nisi p̄betur per-
sonalis cū hoc nō dicat̄ hic. s. q. est in possessione dicit̄ cū tuē-
dum donec p̄bet p̄sonalis. dicit̄ em qdā q. qñ sit p̄sone p̄sona-
lis p̄sumitur. q. vero sit dignitatis p̄sumit realis. et alij dicunt
q. et id qñ sit p̄sone p̄sumit realis. vt. ff. de ann. lega. l. annua. §.
titia. ff. de pac. iurege ntium. §. pactoy alij dicūt q. qñ est in qo-
ta possione archidiaconat̄ incumbit p̄batio archiep̄o q. fuit
p̄sonalis. secus aut si archiep̄s esset in possione pacifica arg.
ff. si vsufr. pe. vsufr. iste archidiaconus agebat nomine archi-
diaconatus et ideo sufficit si archidiaconatus erat in possessio-
ne horum iurium et si archidiaconus qui nunc est nūq̄ ea ex-
cūssit. (¶ Et aduerso) mirum videt̄ cum archidiaconus hoc
ipso q. p̄fessus fuit sibi esse donatas libertates ab archiep̄o qñ
real̄ eas fuisse archiep̄i. q. archiep̄o incumbit p̄batio q. donatio
fuit p̄sonalis cū ad huc p̄sumat apud eū p̄durare nisi p̄betur
arg. p̄tra.

a ¶ Idem dici-
mus. Ad inno-
cen. hic. Adde
henric. bobie. l.
c. que in ecclesia
rñ. colū. si. vers.
quādo vō sunt
s. s. p̄f. Arch.
xij. q. vñ. c. nul-
lus omnino. in
glo. h.

restitutionē posse peti viuentē archidiacono s; si iurauit nō
exercere hoc iura. ille q; offert archidiaconatū exercebit nō suo no
mine s; dignitatis archidiacono. vel papa alicui cōmittet q; hoc
exerceat. vt nō. i. ti. prori. q; diuersitatē. vel dic cū effectu nihil
utilitatis accidit archiep̃o q; postea petita rōne vel sniam pñū
ciari nullā oīa iura restituantur archidiaconatui. ⁊ hoc satis in
nuit litera p̃cedens q; nos vel ad petitionē ⁊c. vt aliis q; archi
ep̃s ⁊ archidiaconū sp̃aliter egerat pponēs q; iura p̃dicta que
sibi renunciauerat idē archidiaconus ⁊ et iurauerat q; ea vlti
mus nō exerceat q; sup̃ eorū exercitio nō molestaret archiep̃isco
pum. ¶ Ande dominus papa iuste mādāt qd si ita est vt im
ponatur archidiacono silentium. s. qd decreto nō exerceat p̃di
cta quod pōt esse sine p̃iudicio dignitatis archidiaconatus
nō tñ cōplebit iuramētum in aliis. s. q; p̃dicta iura vel possessio
nē eorū vel quasi trāsserat in archiep̃m cum hoc sine peccato fa
cere non posset sine p̃iudicio ecclesie. s. de iurcin. puenit. ⁊c.
si vero. ⁊ ideo bene dicit papa q; etiam si iurauerit q; ulet digni
tati. q; lz sit priuatus archidiaconus exercitio illoꝝ iurium p
sonaliter. nō tñ dignitate priuabit. nec in archiep̃m trāsseret. i
molz archidiaconus non exerceat. exercebit tamē alius noie di
gnitatis. vel forte ipse archidiaconus hoc non suo nomine nec
nomine archiep̃iscopatus exercebit sed nomine archidia. vel
potes dicere q; nō solum egit archiep̃s vt imponeret silētius p
sone. sed et dignitati cui intēdebat p̃iudicare archidiaconus.
¶ Non ob. p̃dicta decre. puenit ⁊ si vero. q; hoc poterat fieri
sine peccato ⁊ sine p̃iudicio dignitatis hoc modo. quia po
stea agente ecclesia vel papa ex officio suo restituet p̃dicta iura
archidiacono. arg. ad hūc p̃cessum. s. de iureiur. de bitores
⁊c. ad n̄fam. ¶ Et si bis obiciat q; ipsi caplm ante sniam latā
⁊ archiep̃m debebāt se opponere. Rñ. q; non poterāt q; tātm
ad archidiaconus possessio ptinet sui archidiaconatus iura de
fendere. ⁊ ad capitulum ptinet post ea cū apparet archidiacon
num nō posse agere. hoc opinio nō placet. (Alterntus) siue fue
rit concessio personalis siue abiuratio intercessit. (Archidia)
i. p̃sone archidia. ⁊ et ipsi archidiaconatui. S; in hoc casu vlt.
s. qñ sup̃ abiuratione p̃uidebitur successoribus si cōcessio fue
rit realis. melius dicit q; tñ archidiacono imponi silentium
p̃sonale. s. q; tēpore suo non se immisceat. ⁊ prudenter faciet in
dex si dicat in posterum ex hac sentētia nullū dignitati p̃iudi
cium generari. S; opponēs hāc exceptionē abiurationis ante
litē ceptam cōtra archidiaconū pponēdā sicut falsi vel minus
idonei procuratoris. C. de excep. l. penulti. ⁊ vlti. ¶ Respon
deo hāc exceptionē nō ē declinatoriā fori sicut p̃curatoriā sed
dilatoriā; scilicet sufficit pponere eā ante litē cōtestatā ⁊ po
stea p̃babitur. ff. de excep. exceptiones. ⁊ sic fuit hic factum. vel
pōt dici pemptoria q; quo ad p̃sonam huiusmodi archidiacon
us perinit negocium. nec intelligas qd papa p̃mittat q; ule
re sup̃ sniam que nullo modo tāgit archidiaconalē dignitatē. s;
sup̃ abiuratione q; erat generalis. s. q; archidiaconatus nomie
renunciabatur iurabat. s. vt ea non obstante libertates p̃dictę
adiudicentur dignitati archidiaconatus. vel intelligas aliter
vt diximus in gl. illa quid p̃dest. (Nentrum). i. si cōcessio fue
rit realis. ⁊ non est iuratum.

Rubrica.

Nlla ecclesiastica (Tribuantur)
 detur quasi possessio iuris. (Promittatur) argu. cō
 tra. s. de preben. relatum. Solu. verum. est nisi a pa
 pa. s. de rescrip. cā te. (Et legibus). C. de inuti. stip. ex eo. C. de
 pa. l. vlti. (Inhibitu) promissio future successionis. (Sex mē
 ses) quidam dicūt q̄ semestre tps̄ currit post ammonitiōē. ar.
 j. eo. q̄ diuersitatē. Alij dicunt a tēpore sciētie. j. eo. q̄ diuersi
 tatē. arg. ff. de calū. annus. C. qui admit. ad bo. pos. l. h. s. de sup
 negli. prela. l. s. Alij dicunt qd̄ a tēpore vacationis. s. de prebē.
 de multa. s. ibi supplēdum est. ⁊ sciētie subtrahitur de hac pre
 scriptione sex mēsum tēpus suspēnsionis ⁊ peregrinationis. j.
 eo. q̄ diuersitatē. **C** Br̄e dicunt qd̄ a q̄ l̄ sit decursum semestre
 tps̄. si añq̄ alius eligatur ip̄ se eligat qd̄ purgat. s. de sup. negli.
 prela. literas arg. ff. si quis cau. ⁊ si post. ff. de arbit. cellus. nos
 aut̄ dicimus nō posse purgare moram. arg. s. de sup. negli. pla.
 l. s. ⁊ c. literas ⁊ dicimus locum habere hāc t̄aslacionē pō testa
 tis in omnibus dignitatibus officijs p̄bēdis vbi non sunt di

fincte vel certus numerus statutus ut hic. 7. f. co. dilectus. 7. c. ex parte. 3. de preb. dilecto. 7. l. olim nō haberet locū in episcopatibus ut. f. c. dilectus. hodie tamē locū hz in illis. 3. de ele. ne p defectu (distulerit) culpa sua. f. c. q. d. iuerit. vel p negligētiam sec. h. p. impotētia iuris vel facti et culpa contingente f. co. q. d. iuerit. 7. c. de consti. c. cū vi.

Relatum. 3. nisi sit receptus in canonicū. 3. de preb. relatum. 7. c. dilectus. 3. de consti. can. 215.

1. Assignatio pben. d. eē necessaria post electionē canonici q. vero sint necessaria in platis in nu. 2. 7. qd in hūitibus solā tēporaliū administrationē in nu. 7.
4. Mōdū lre obreptitiē ob hoc q. impetrās sit peccator.
5. Cognitio summaria nō est semp de necessitate neq. de substantialibus executoris mandati.
6. Absq. solent cause cognitione fieri non debet excommunicatio 7. absolutio.
7. Possessio an detur per inuestituram.

Proposuit. 7. assignatione) faciēda cū vacaverit nō mō. alii dicūt q. statim dabit ei quāsi possessio iuris pben. 7. mot. q. cū aliquis eligit in canonicū q. p. tuncq. canonica sit electio.

1. tamē post electionē necessaria est assignatio pben. per electionē em datur ei ius canonicatus. assignatio autē pben. consistit in facto 7. tribuit potestātē administrandi in ea. nā nulli licitū est sua auctoritate in ea ministrare anteq. pben. sibi assignetur ab eo qui potestātē hz assignādi a iure. qualis est ppositus vel decanus vel quicunq. alius cuiuscunq. nomine censetur q. curam hz illi. 7. ecclesie in qua canonicus est electus in tēporalib. arg. 3. de insti. c. 11. 7. plus dicimus. q. ex quo assignata est sibi pben. per eū ad quē ptinet de iure vel de consuetudine. et si ab ali quibus contronerit patiatur super iure suo. nihilominus tamen licite ministrabit. q. anteq. pben. possidet nec dicimus hanc assignationē esse confirmationē. nec in ea requiri examinationē pben. nec electionis nec ipsum debere audire contradic tionē alicuius: sed summam 7. sine in q. sitione si viderit assignationē faciēdam faciat eā. alioquin. super sedeat 7. examina tionē superiorū dimittat. 7. In prelatis autē qui habēt curam animarum necessaria est confirmatio 7. examinatio 7. personar electionis. 7. Sed confirmatio in his qui habent curam ani marum precedit assignationē nec assignatio que ali sibi videt bona ppter appellationē est retardāda. q. nō sit cum cause co gnitione. nec in ea tribuitur aliquid iuris. 7. hoc bene pbatur 3. de ap. constitutis. 7. eodē modo dicimus debere fieri assigna tionē statim in choro. 7. loci in capitulo p. en. ad quē ptinet de iure vel de consuetudine. 3. de preben. dilecto. 7. si eēt de consue tudine q. sine aliqua assignatione ministraret staretur consue tudini. 7. In his autē qui solam administrationē tēporaliū habēt sine cura nō credit quidā necessariam pfirmationē nec examinationē. alii p. tradicunt 7. bene arg. p. istis. 3. de insti. ex frequen. (Executor) dicebatur em in literis exequiaris hic erat merus executor vel potius habēs ministerium tñ. de quo ha bes. 3. de offi. delega. c. qm. 7. c. pastoralis. 3. q. sicut 7. ille cui mādatur q. alicui p. videat videt q. teneat collatio facta ab hu iusmodi executoribus et non vocatis illis ad quos ptinet elec tio. q. eū recipere debent. sicut teneret collatio epi non voca tis canonicis qui eum recipere debēt 7. pben. assignare. nisi in literis p. tñ cretur qd istos moneret vel vocaret. q. tunc fines mādari custodiēdi sunt. ff. mā. diligēter. 3. de rescrip. cum dile ctus. 7. hoc satis videt hic. 7. argu. 7. de accusa. accedens. immo plus videt qd si compareat aliquis qui velit aliqua dicere in personam eius cui conferēda est pben. qd nō d. audiri. q. mi nister vel merus executor est. 7. super hoc nullam iurisdictionē hz. 3. de reind. decetero. vbi nō. 7. idem dico si vellet iudicē. re cūsare. q. non est audiēdus. 3. de offi. delega. nouit. 7. Si si vel let dicere rescriptum per obreptionē obtentū videt q. sit audiē dus. q. etiā si executor fuisse mādatus nō reuocaret. 3. de reiu. cum oliz. 3. de rescrip. cū dile. sed hac rōne videt q. possit obre cere in personam instituenti qd vel de iure 7. maxime pec catū q. si tacuit peccatū suū videtur litere surreptitiē. 7. Si tu dic q. propter hoc stricto sensu nō dicuntur litere surreptitiē. vt nō. 3. de rescrip. cum dilecta. rrv. q. n. 7. si nō. 3. certe hoc non placet. 7. q. nō videtur nobis q. litere dicant obreptitiē. q. im petrans sit peccator: nec enim exceptio est p. tñ psonā 7. nō p. tra literas. alii tñ dicūt 7. forte bene q. h. iste executor nūllum vo care teneat. si tñ aliquis cōpareat qui velit dicere in personam q. audiri d. argu. 7. de accu. accedens. 7. rrv. qd. si. c. fin. 7. not. de hoc. 3. de can. pos. cum olim. nec est simile de hoc executorē vel ministro qui iurisdictionē hz. 7. in eo qui solummodo ex officio facit. pns tñ dictum de stricto iure magis sustineri pōt. 7. Itē videtur q. iste executor nō possit cogere canonicos ad implem

dum mādatus apostolicū. 7. faciēdū hūc canonicū 7. p. mī eā rō ne q. nō videtur sibi p. literas p. cessus. 7. q. eos cogat ad hoc 3. q. ipse faciat. Itē alia rōne hoc videtur q. nō videt q. canonici et si velint transacto tēpore sibi indulto ad faciēdum hūc cano nicum vel et postq. renūciaverūt eū facere canonicū q. possunt cum bec potestas faciēdi eū canonicū trās lata sit ad executorē. licet penes duos insolidum bec potestas esse non pōt. 7. Sed licet non possit eos ad hoc cogere. postq. tamen ipse executor vel minister contulerit pben. dam coget eos ad recipiēdū eū 7. tractādum vt canonicū si mādās cuius auctoritate fungit ha bebat p. tñ cogēdi eos: eū eius auctoritate fungat. plus placet q. nō possit. q. p. formā p. dicitā nō est sibi data iurisdictionē 3. mi nisteriū tantū hic tamē semp nō. qd iste executor hūc faciet si au dierit aliqua q. eum moneat si consulat superiori in aut. vt nul li iud. 3. 7. hoc vero iubemus. de his nō. 3. de despo. l. p. ad dissol uēdum. bec q. dicunt in f. glo. posite sup. de re. p. posuit. in glo. que incipit dicebat habēt locum vbi in literis non est clausula p. dictores 7. c. q. si est illa clausula sibi tñc 7. anteq. inuestiat eū 7. post potest audire p. traditores 7. summam cognoscere. 3. de renun. venies. ff. de re iud. l. a. dno. 3. si sup. 7. Quidā tamē dicūt q. nō d. audire nisi postq. fuerit executor mādatus 3. nō video causam quare nō sit melius eos audire anteq. post. 3. de renun. venies. fatemur tñ q. si omīssa summaria cognitio de hac repul sis p. traditorib. 7. equeat mādatus qd valet: q. merus est execu tor. 7. iplēdo mādatus. 7. Itē q. summaria cognitio nō est sem per de necessitate neq. de substantialibus executoris mādatus. In cōpulsionē autē hūc necessaria est cause cognitio. Sicut autē est iste merus executor de quo loquitur bec decre. 7. sic est merus exe cutor si in literis dicit facias bñficiū sibi assignari. 7. eodē mō si dicit facias eum recipi vel alia p. similia. nā qualitercūq. scri batur sibi si voluerit statim mādabit de eo recipiēdo 7. nisi ro ciptat sunt exequiati. arg. 3. de rescrip. capitulum. 7. c. abbate. 7. c. mādatur. 7. 3. de preb. p. illos. Ab executorē enim ppter de fectum ordinis iudiciariū nō appellat nisi excedat modum vel nimis festinet. 3. de app. nonit. 3. de offi. delega. sup. ff. de app. l. ab execu. C. quous ap. non re. l. ab executorē. 7. Et not. q. iste executor nō tātū p. videbit 7. p. cipiet p. uideri de beneficiis va catibus de iure: 7. de facto: 3. et de vacatibus de iure tātū: 3. tamē in eis d. p. mittere cognitionē 7. audire sententiā illū q. possidet. 7. si nō hz instanc nō feret instanc. sed mādabit detē tori 7. coget de facto dimittere sicut de facto 7. 7. postea exequi tur mādatur 7. si hūc ordinē dimitteret cassaret qd sit ab eo. 7. eo. cum nostris. 7. c. literas. ff. de reind. l. a. dno pio. 3. si su per. Itē 7. si nō cōpareat ille q. bñficiū possidet. 3. compareat ille q. cōtūlit. 7. cui? collatio dicitur non valere de iure. vel et si nō p. tulit 3. patitur possidentē possidere. 3. p. tñ ab eo q. tanq. vacas de iure conferat ali 7. feratur sententiā p. tra eum p. indi cabit possessori qui scuit causam suam agi. 3. de reind. q. n. 3. nec ulterius erunt partes executoris. nisi vt cogat possessorem dimittere possessionē. 7. Itē qd si ille cui cōmissum est qd con pellat capitulum ad conferēdū alicui pben. dā alicuius eccle sie si vacat vel quā cito ad id obtulerit se facultas. nūquid pōt cognoscere de pben. da quam aliquis detinuit diu anteq. hū iusmodi litere impetrarent: quo iure hz iurisdictionē sup. hūc possessore de quo nulla in literis habetur mētio. 7. Itē em resti tnet pben. dam possessor. q. si dicit executori ille non hz potesta tē alicui conferēdi. 3. tamē compellēdi si dicit qd restituet capi tulo qd ad hoc agit cū nō habeat mādatus a capitulo. de ipso autē possessore certum est q. ille nulli eā dare pōt q. ad ipm nul la potestas p. ferēdi ptinet. Solu. executor hoc modo p. cedet q. vocabit capitulum 7. dicet ei q. p. ferat pben. dā que vacat de iure. 7. si capitulum respondit dñe nō possidemus pben. dā quā petitis 7. credimus qd ille qui tñ bene teneat vnde faciat de ea qd vultis q. non credimus q. vos p. cipiat nobis vel etiā consularis q. nos p. tra conscientiam ea conferamus. tunc vo cabit possessore pben. de 7. dicet ei. Itā pben. dā quā vos possi detis vacat de iure. 7. hoc vult probare ille qui impetravit lite ras 7. admittere p. bationes eius. ff. de re iud. l. a. dno. 3. si super 7. si probauerit p. cipiet possessori qd dimittat possessionē pben. de. qua dimissa p. cipiet capitulo 7. coget qd eam det impetra tori literarum. ar. 3. de preb. inter cetera. vbi dicit qd oīa retra ctata fuerunt inter partes. 7. nō sunt iudicati q. vna pars da ret aliquid ali. 7. Itē qd ad quē de iure ptinebat conferre post cassationē factam contulit. de hoc et nō. 3. de re iud. cū ber toldus. nec miretur aliquis q. h. aliquis executor iurisdictionē sup. psonas non nominatas in rescripto 7. penitus extraneas q. hoc est in quolibet executorē qui p. tra extraneos summam cognoscunt de p. p. tate. 7. etiā res ab eis aufert. ff. de re iud. l. a. dno. 3. si super. C. de his qui ad eccle. confu. presenti. 3. de offi. deleg. sane. 7. Itē non est necesse qd petatur pben. dā restitui in capitulo. sed tñ q. eam resignet. 7. per consequēs ve niat ad collationē capituli. 7. postea cogetur capitulum eā dare qū in

qñ in literis dicitur q̄ compellatur. et si in literis dicitur exequari. tñc p̄ executor p̄ferret post resignationē. et si nollit resignare. violēter ab eo auferenda est possessio. ff. de rei ven. q̄ restitueret. hic aut loquitur tantū de resignatione facti et nō de resignatione iuris ad quā nō tenet sicut nec suū ius cedere. ff. de rei iud. a di. uo. §. si super. f. de concess. preb. et eccl. nō va. c. cū nostris. l. f. tñ erat. de lras. nec poterat p̄tra eas excipi de falsi suggestionē v̄l veri sup̄positionē iurātus q̄ p̄ eas nō p̄cederet. q̄ bec falsitas nō erat expressa vel veritas tacita per maliciā sed per simplicitatē et per ignorantia iuris. q̄ credebatur q̄ ex quo de iure vacabat q̄ literis sibi valerēt iurātum q̄ statim sine alia cōpulsione ad resignandū. et q̄ executor suus possit sibi conferre p̄positurā. et ita literis valebāt nō obstante tali taciturnitate veritatis. vel fm̄ for. mā iuris. xv. q. ii. p̄scriptio. §. de referi. super literis. Et si in dec. vel executor p̄ cā dē iuris ignorantia et simplicitatē male p̄cedat. sicut ēt hic illud cassabit sicut et hic cassata fuit male facta collatio. §. si nihilominus manet sibi ius saluū sup̄ literas concessam. et remansit sibi ius saluū sup̄ p̄positurā. Et in si. de remandatur et hoc sibi dari et hoc placet q̄ dicit in glo. hic possit a credimus. Et alii cōtradictū asserentes has literas didi posse p̄ceptionē et q̄ hic factum est. et f. eo. literas. fuit falsus tantū auctoritate secundarum literarum. quidā distinguūt inter illum cui committitur p̄missio alicuius persone simpliciter et eum de quo hic loquitur. nam de primo dicit q̄ sine causā cognitiōe p̄t cōferre bñficiū. §. ille de quo hic loquitur non potest conferre bñficiū de quo scribitur nisi prius sciat quare illi quib⁹ scribitur nō cōferunt. arg. §. de rescrip. si quādo. et c. cū adeo et melius. in. c. ab exco. c. ubi dicit q̄ scribitur. f. executor cui scribitur in defectū primi cui causā cognitiōe d̄ p̄cedere

6 Et si certe alii dicūt illud ēt ea ratiōe. q̄ exco. c. absolūtio non d̄ fieri sine causā cognitiōe solēni. ff. q. i. nemo. §. collatio bñficii l̄ fieri debeat p̄cedēte inquisitione. sicut not. §. de postu. c. i. causā cognitiō solēni non ē necessaria ibi. v̄l dic melius v̄l ibi not. Inuestiturā bene hinc collige idē ēt assignare et inuestire. Et not. q̄ quando dicitur in literis queris q̄ potest inuestire. et potest hinc colligere q̄ p̄pter inuestiturā non datur possessio. q̄ hic inuestitus erat de p̄benda quā alius possidebat quā ambo in solidū possidere nō possunt §. de proba. l̄ et not. §. de consue. c. ii. et potest dici q̄ bec inuestitura locū h̄z quādo sibi reservat p̄bendam conferendā q̄ p̄t v̄t no. §. de p̄bē. p̄o illo. et nō placet q̄ dicit hic. q̄ non credimus q̄ decanus potuit eū inuestire de vacatura. v̄l. f. sequitur.

7 Et assignastis et male cum ēt alii bec potestas data. et sic aparet hic q̄ quādo scribitur p̄ aliquo et dāt ei executor qui eis ne gligētibus illud exequat q̄ nō tenet electio facta ab illis p̄tra mādātū pape. scilicet aut si ēt dat⁹ tantū executor ad p̄pellendū q̄ tñc tenet electio facta ab illis. §. de p̄bē. dilectus filius. g. Ratio dīversitatis q̄ in primo casu videtur ad se vel ad suū delegatū electionē renocare. idē de ea nihil ad eos in scō au tē fecit (Vacaturis). §. eo. c. i. Cōtra canonū q̄ est quando nō auctoritate pape. §. bec legitima erat. q̄ auctoritate pape. hoc nō placet. sed vere male p̄cessit. Attēdetes quāsi di. nō est necesse quod defendat institutionē suā factam decanū qui inuestit eum de vacatura cum sufficiat factum pape qui eum inuestit de vacante. factum tñ decanū fecit cassationē infra. hoc nō placet. §. q̄ p̄tās conferēdi ad aliū erat trāslata. (Per p̄decessorē nostrū) sed per decanū fuit inuestitus de vacatura et licet cū sup̄ hoc fuerit executor et illa inuestitura fuit cā cassationis electiōis scō facta a canonicis. hoc nō placet v̄l dicit ē facta aut cassatiōe nō fuit inuestitus p̄ papā de vacatura. §. de vacante (intelligebat) arg. q̄ p̄ suam p̄ditur dñm. ff. de rei v̄. in fundo. in si. de offi. iudi. §. vlt. C. de arb. l. iij. §. si quis. arg. contra. ff. de pig. act. non mirum.

- 1 Ad quē ptineat petere institutos amoveri.
- 2 Debet agens ad destitutionē instituti cāz adficere quare sit minus canonica institutio.
- 3 Si electio ad ep̄m et cap̄m simul ptinet si suspensus esset ep̄s electio ptineret ad capitulum solum.
- 4 Non potest suspensus cōferre p̄bēdas.
- 5 In collatione bñficioy debent persone examinari.

De diversitate In ipsas et idē p̄tebat institutos v̄l i trusos ab ecclesiis amoveri. v̄l ex sola q̄ statim sequitur apparet. Et Ande notatur q̄ aliquando ille ad quē ptinet institutio de iure petit institutos amoveri v̄l. §. de p̄bē. dilecto. et patronus. f. de iure p̄. ex literis. Itē hoc ipsum petit clericus institutus. vel al̄s et si nōdū institut⁹ sit et habeat ius. §. de sentē. et re iudi. cū bertoldus. v̄l no. et in. q. vi. hoc q̄ppe. Itē hoc ipsum p̄t gl̄bet clericus de ecclesia petere. §. de elec. cū dilecti. sed hic vltimus cū suū ius speciale nō p̄sequit v̄detur q̄ nō possit agere nisi agat venūciādo vel accu

sando. §. de ap. constitutus in fine. et nō solū possunt p̄dicti agere p̄tra institutos. sed et p̄tra instituentes p̄nerse. v̄l. q. i. p̄sentius. et de hoc no. §. de fil. p̄byte. venis. Et tamē q̄ agit modis p̄dictis d̄ causam adficere quare sit minus canonica: sicut in aliis p̄sonalibus. v̄l not. §. de offi. ordinarij conquere. puta q̄ ad eū qui agit ptinet institutio. q̄ est in possessione instituenti. et q̄ nō ptinet ad eum qui instituit vel al̄s cōsimiles. Et est ratio quare exprimere d̄. q̄ p̄sonalis est actio q̄ ex eo p̄t. q̄ nec in rē nec mīta est not. §. de officio ordi. conquerēte. et hinc est q̄ nullus p̄dictorum p̄t nominare institutē in iudicio cū nominatio nō habeat locū nisi in realibus. C. ubi in rē actio. l. i. secus si peteret obedientiam. q̄ tñc posset nominare dominum in iudicio. v̄l not. §. de maiori. et obediē. inter quattuor. et sepe quis contra neminē agit. §. potit electionē suā p̄firmari. f. eo. post electionē. et iuder tñc vocabit omnes quos res t̄git. ff. de adop. nam de hoc no. §. de elec. c. penul. (Resignandas) hoc q̄ dicitur hic intelligitur sic q̄ qñ aliquis h̄z possessionē alicuius p̄bende vel dignitatis tñc nullus iuder ordinarius vel delegatus d̄ aliquem instituire in locum eius nisi prior a loco illo remouetur v̄l de facto autoritate superioris vel per suam ad minus. et sic loquitur. f. eo. cū nostris. et c. literas. ubi not. Et ille ad quem ptinet electio d̄ iure bene poterit alium eligere ad eū locū quē t̄ institutus. §. de re iudi. cum bertoldus. l̄ q̄ d̄ illud q̄ dicit illa decreta. dicit locum habere: v̄l p̄sentatio fieri possit nō obstante institutione alterius §. nō electio que ius tribuit. hoc aut certum est q̄ p̄pter p̄cedēte electionē factā ab illis ad quos nō ptinet non cassatur electio facta ab illis ad quos ptinet. v̄l in p̄allea. decre. cum bertoldus. et not. §. de elec. consideramus. Itē l̄ ille ad quē ptinet iure proprio electio possit eligere nō obstante p̄ima electione et institutione. executor tamē pape non p̄t p̄videre alio existente in possessione qui est institut⁹ p̄ supiorē. sed si per supiorē ē non esset institutus primus. sed tantū in possessione esset p̄pter hoc nec dimitteret executor quin de alio p̄videret fm̄ mādātum pape. §. de p̄bē. de multa q̄nis illa nō loquatur de p̄missione executori pape. sed de p̄missione eorum ad quos iure proprio ptinet: vel dic v̄t no. f. eo. d. literas (Resignandas). i. de facto admittendas (Per exco. communicatio nis) v̄l. q̄. i. in fin. (Confirmatione) repetere quē diximus. §. de confir. v̄l. vel inuti. c. i. (Aldepti) ita q̄ bi sex mēses current v̄l ante suspensionē vel post. cum p̄ferre posset archiep̄s (Componitur) hoc intelligamus qñ collatio bñficioy ad ipsum solū ptinet. nam si ad plures quorū vnus suspensus esset secus diceremus. nā si ptinet electio ad ep̄m et capitulum simul si ē ēt esset suspensus ptineret electio ad capitulum solū. sicut si vnus ex capitulo esset suspensus nō impediret capitulum p̄cedere ad electionē. nā q̄tum ad ea q̄ cōter imminēt faciēda ep̄o et capitulo v̄nde caput vel corpus intelligitur. C. de iure delib. sancimus §. si vero ep̄s. et ff. quemadmo. servit. amitt. si quis alio. §. vlti. et l. si locus. xv. q̄. iij. si sacerdotēs. §. de p̄scrip. auditis et transmissa (Aluit). C. de annali excep. l. i. in fin. de p̄scrip. c. i. argu. p̄tra. ff. de v̄sur. cum quidā. §. si pupillo. ff. ex q. can. ma. in integ. resti. ci. (Potestate) nō suspensum nō posse p̄ferre p̄bēdas. de hoc no. §. de consue. cum dilect⁹. (Culpa) si fuerit in culpa non erat in mora. statim cū pro absolutione ad sedē apostolicā p̄peravit. si ēt in mora vel negligētia obtinēdi absolutionē secus esset. v̄l hic. ar. c. distin. qm̄. §. de rescrip. si aut. ff. de re iud. qm̄ p̄t. ff. de re. mi. nō oēs. et l. qui captus. et l. i. §. i. ff. ex qui. cau. in integ. §. si p. §. i. et sic habes q̄ non imputant ea alicui que sua culpa p̄cedēte accidunt. xv. q. i. si concupiscentia. et c. inebriantur. ff. de fur. verū. et l. que iniurie. ff. de pub. §. et hi qui. §. siue aut. argu. §. l. di. sepe. et c. siudeat. ff. q̄ met. can. mulier. §. tñ hoc nō est verum. q̄ bene imputat archiep̄o sua culpa q̄ iuste p̄t puniri. h̄c tñ pena q̄ electio deuoluitur ad capitulum nō inuenit sibi imposita a iure. et ideo nō potuerunt p̄ferre beneficia. §. de sup. neg. pla. romana. (Ad illum) §. papā et hoc ex plenitudine p̄tati. §. si nunquid si ep̄s esset suspensus posset archiep̄s p̄ferre bñficia spectatā ad ep̄m. et dicit qdam q̄ sic nec ēt necesse q̄ expectet sex mēses. arg. pro eis. ix. q. iij. cum scimus q̄ p̄t loqui in hoc casu quādo ep̄s necessaria officia nō instituit in ecclesia v̄l economū vel aliū qui tēporalia ministrat. Et non necessariis aut officiis puta canonicis ordinandis locum nō haberet. §. de elec. cum ecclesia vulturana. Et in hoc casu cum nō habeat tēpus p̄fixū credūt q̄ possit ille ad quē ptinebat collatio post absolutionē p̄ferre si non sit per supiorē al̄ collata. C. de p̄trabē. stipula. magna melius videt q̄ nec capitulum nec supior p̄t supplere alterius dictū nisi ius hoc dicat q̄ ei liceat alterius defectum supplere. §. de elec. cum ecclesia vulturana. §. serna. et c. faciēdum post absolutionē ar. f. ne sede vacan. illa. nisi necessitas immineret. et poterit sine vlla restitutione iste archidiacon⁹ vel archiep̄scop⁹ dare bñficia vacatā et q̄ vacauerūt vltra sex mēses. nec sunt p̄ia de

a C Incapax.
Circa hec dicta
Inno. hic. f. qñ
collatio e facta
criminoso vñ in
signo sit nulla
vide p. feli. i. c.
querela. s. o in
reiu. r aliqd p
pofit in. c. n. s.
de refcrip.

ere. s. de sup. neg. p. l. licet. c. literas. qñ ibi loquitur qñ illi ad qñ
spe et ab electio fuerit negligens. r tñ ipso iure amittit po
testatē eligēdi. s. qñ p impotentiā dimittit nō amittit ipso iure
potestatē eligēdi. licet in eo puniri possent extraordinarie. Si
autē ei ius pcederet q possit supplere defectum alterius posset
supplere sine superioris auctoritate vt no. s. eo. nulla. l. v. di. si for
te. Ad illū dñi aut iure remanet pñs pferendi pñes sedē ar
chiepālē. s. de insti. cñ venissent. f. ne sede vacā. c. ij. r sernabif
pñs successor. ¶ Tēpus siue sciuit pñendas vacare non
imputat. qñ si sciuit impūtare ei cñ ēt rōme r in via posset
beneficia cōferre. vel dic qñ in via conferre posset nō tñ impu
tare ei si nō pferat cñ in collatiōe bñficiōr debeat pñonas era
minare. s. de pñe. in lateran. r etiam qñ insti est qñ clericis de
terra sua pñdeat. C. de epi. f. r clerici. l. in ecclesiis. l. xij. di. extrā
neo. de qñus copiā fecit nō hñ. ¶ Recessit. ff. ex qui. cau. in inte
rest. qui mittuntur. Compntetur nisi moietur accepto cōmea
tu. ff. ex qui. cau. in integ. resti. miles.

- 1 Quo casu pñs eligendi ad superiorem deuoluitur.
- 2 Nūqd ius eligendi pp alicuius peccatū ad alios trāstet.
- 3 Litere p falsi suggestionē impetratē valēt. s. p excep. elidi pñt.
- 4 Nō licet alicui occupare possessionē quam alius tenet.
- 5 Possunt dignitates r beneficia vñiri episcopatu si est paup.

In nostris

facto nō vacabat. (electus) r male. qñ de iure. de fa
cto. nō vacabat. l. in. di. literas. s. de postula. c. i. r. ij.
¶ Possidebat idē vñ si solus electus esset si nō possideret. qñ
verū videt regulariter qñ ēt si ille ad quē pertinet electio pñonā
ineligibilē. puta hominē illegitimū homicidā vel alī quēcūq
irregularē vel malū. nūq tamen propter negligētiā vel per la
psum tñs deuoluitur potestas eligēdi ad superiorem. s. cñ hñ
iusmodi elector malus sit r malū elegerit. nō deuoluit pñas eli
gēdi ad eū ad quē ius statuit deuolūdi ppter alicuius mali
ciā. s. de elec. cñ in cūctis in fi. nō tñ est negligēs. r iō nō deuolui
tur pñas eligēdi ad eos ad quos ius statuit deuolui ppter ne
gligētiā. s. e. c. pri. r hec vera sunt dñmō electus talis sit in quē
ius illius dignitatis cadere possit. nā in homicidas r irregula
res cadere pñt ius cuiuslibet dignitatis. qñ ēt iuste habēt eam
si cñ eis fuerit dispētatū. r ēt sine dispētatione iuste tenēt pñi
cti dignitates suas quousq renūciāt vel deponant. s. ij. post
adeptas dignitates fecerūt homi dñi vel alī irregularitātē in
currūt. s. ij. si talis electus sit in quo ius dignitatis cadere nō pñt
vt si sit omnino illiteratus. vel si sit mulier vel infans satis vi
detur qñ talis electio vel possessio non impediret quominus
lapsu tēporis p negligētiā potestas eligēdi ad superiorem de
uoluit. ¶ Dicentes r bene. ¶ Assignant. r male qñ s. de iure de
facto tamē non vacabat. ¶ Assignant. planus est intellectus
huius decretalis qñ propter negligētiā nō erat deuoluta po
testas eligēdi ad papā. qñ elegerāt pñonam in quā aliquo casu
poterat cadere ius prepositurę nec propter delictum. qñ s. pñ
nam ineligibilē elegerāt. s. episcopū. qñ hoc nō est iure cautū qñ
ppter talē pñone electionē transferat ad alius potestas eligēdi
s. electio sit nulla r ipsi pñnati potestati eligēdi sint. vt nor.
s. de postu. gratum. s. de elec. bo. me. ma. ¶ Item si esset deuol
uta hec potestas ad proximū superiorem non tamen esset
deuoluta ad papam cōmuni iure. r sic intelligitur. l. c. c. literas
r idē est si auctoritate papę aliqui habent potestatē eligēdi
r eligant penitus indignū in quē nō cadit ius quod sibi dat
nō propter hoc reuertitur ius eligēdi nisi ad illos pñes quos
primo erat de iure cōi. nec etiam ad illos qui forte habent pote
statē prouidēdi alii. qñ certum est qñ primi prouisores potestatē
habebant prouidēdi r prouiderunt sed male. ¶ Item iure
non canetur qñ propter corpeccatū ius eligēdi ad alios trans
feratur. qñ tunc secus esset. s. de pñe. de multa. s. de elec. cum
in cunctis. r hoc placet magis qñ qñ alī hic no. r. f. eod. literas.
r post ele. r. f. de excef. prelato. inter dilectos. immo idē forte vi
det etia si in eo non caderet ius sibi datum. dummodo in lite
ris non sit expressus error intolerabilis. l. in dispensabilis. f. i.
de senten. excom. per tuas. r. c. solet. nec est error intolerabilis
si scribit etia pro irregulari. intolerabilis em esset si pro crimino
so scriberetur in crimine perseverante. sed nec hoc sufficeret nisi
in literis contineretur qñ in crimine perseverat. qñ alī s. error
sit intolerabilis. non tamen est expressus r vtrūq est necessa
rium. Quidā dicūt sufficere si error sit notorius. etia si nō expi
mitur in literis. arg. s. de offi. deleg. c. i. ¶ Alii dicunt nō suffi
cere qñ est notorium nisi sit expressum. qñ. q. vi. s. item si sentētia
contra ius. ¶ Expirat autē hec potestas si prouidi contingat non
capaci. nec tñ propter prouisionē factam de notorie r scienter in
digna persona transit potestas ad aliquos nisi si prius cassetur
sed ea cassata statim redit ius eligēdi ad primos ad quos p
tinet de iure cōi r non ad papam. ¶ Item expirat morte eius p
quo scribitur. ¶ Item morte executoris. Quidam tamē dicunt s.

non placet qñ in hoc casu si scribatur in fauorē eius cui pñen
deri mandabatur qñ hec potestas reuertitur ad delegantē mo
te autem delegantis nō expirat etia si literę non sunt exhibite.
nec est pñra. s. de offi. del. g. gratum. r. c. relatum. qñ illud obti
net in literis iurisdictionis. secus in beneficialibus cum sepe cō
tingat qñ in vita delegantis non occurrat facultas prouidēdi
s. aliqui pñradicant. ¶ Item literę per falsi suggestionē imper
trate valēt. s. elidi possunt per excep. s. de refcrip. sup. literis r
sic etiam valet potestas data per eandem literas. sufficit enim ad
hoc vt executor receperit potestatē conferēdi qñ delegans ha
beret potestatē pñmittēdi. r delegatus potestatē recipiēdi
r qñ res que committitur sit de potestate r iurisdictione com
mittentis. ¶ Item tñ est qñ si tēpore impetrati refcripti imper
trans bona fide est incapax beneficii potest ei conferri. argu.
s. de foro cōpetē. ex tenore. nec est contra. s. de transac. ex lite
ris. qñ ibi nō dicit non tenere pñisionē sed dicē cassandam pro
pter delictum impetrantis obreptitię. nec est pñra. insti. de here.
quali. r differē. s. in extraneis. vñ dicit qñ non valet testamen
tum nisi sit capax heres r tēpore confecti testamēti. r tēpore mortis
r aditionis. sed certe si quis bene attendat qñ dicit idē. s.
colliget contra. qñ ibi dicit qñ ideo est necesse qñ tēpore confer
tionis testamenti sit capax qñ testamentum nō valet sine insti
tutione capaxis heredis. secus est in collatione potestatis trās
ferēdi bñficiū. qñ hec potestas etiam nulla pñona expiessa
cui prouideatur valet. f. eo. constitutus. r sic in legatario. qñ suf
ficit r est necesse qñ tēpore mortis sit capax nisi in casibus si le
gatum est purū. etia si tēpore testamēti nō sit capax. ff. de iur
re fci. l. neq. s. i. c. delega. seruus. r. c. de cadu. tollē. l. i. s. cum
ideo. r. s. in nouis. C. quando dies lega. cedit. l. neq. s. autem
sub conditione a die cōditionis erant. C. de cad. tollē. l. i. s.
finat. r. hoc ideo qñ testamētum non subsistit ex legatis. r sic
nota qñ causa cassationis electionis facte a canonicis est. qñ eis
erat ablata potestas eligēdi. r non qñ prima electio fuerit all
qua. ¶ Literatum prouidēt petñt iste qui petñt qñ cassaret pñocē
sus delegati qui erat inordinatus. qñ primo cogēdus erat ad re
signationē. vt hic. r. s. c. pñximo. s. ij. si gisset quasi pñessoria di
cēdo se ius habere r aduersario silētiū imponi succubisset. qñ
nullum ius habebat in prepositura episcopus de nouo electus
vt hic sequitur. ar. ad predicta. s. de procurato. ex infirmatione
statemur tamē qñ posset habere publicianam ad ecclesiā pñra
nō dominum. si bona fide r iusto titulo habuisset eas. r si ambo
scilicet actor r reus habuissent bona fide r iusto titulo tunc di
stingue. an habuerant ab eodem collatore vel a diuersis. vt ha
bes de publiciana. sine. s. si duobus. r. l. sequen. in bñficiis autē
in spiritalibus dicunt qñdam aliter. ¶ Item prouidēt facit qñ dicit
in libello petñt talē ecclesiā que ad me pertinet. vt comprēhē
dat r directam confessionē r publicianā r nō dicat qñ sum cano
nice institutus. ¶ Literatum tamē bñ erant vt. f. eodem
literas. nec poterat contra eas excipi de falsi suggestionē vel ve
ri suppressione intantum qñ per eas non procedetur vel legiti
me. qñ hec falsitas non erat expiessa. vel veritas tacita per ma
liciam s. per simplicitatē r p ignorantiā iuris. qñ credebatur qñ ex
quo de iure vacabat qñ literę sibi valerēt intantum qñ statim sine
alia compulsionē ad resignandū executor ius posset sibi cōfer
re preposituram. r ita literę nō obstantē tali taciturnitate veri
tatis vel expiessione falsitatis valerent sed non r sernari for
ma in eis expiessa. sed procedi sñm formam iuris. r. v. qñ. i. pre
scriptione. s. de refcriptis. super literis. r. s. iudex vel executor
per eandē iuris ignorantiā vel simplicitatē male pcedat sicut
hic fecit illud cassabitur sicut r hic cassata fuit male facta colla
tio. sed nihilominus manet sibi ius suum saluū per literas con
cessum. sicut huic remāsit ius suum saluū supra prepositurā. vñ
in fi. decretalis mandatur sibi dari. r hoc plus placet qñ qñ di
citur in gl. hic pñposita credimus. ¶ Alii tamē pñradicant asse
rentes has literas elidi posse pñceptionē r qñ hic factū est. r
f. eo. literas fuit factum tantū auctoritate secundarum literarū
(Quia possessio talis). s. que habetur ab his qui plures digni
tates hñt. r hoc non placet sed talē possessionē dicit plus ha
bere facti qñ iuris que pretenditur esse ex tali causa que pñt ēē
iusta sicut hic. nam hic iste poterat possidere vel de speciali grā
vel si ex iusta cā esset concessa. (facti quoniam) qñ per mēpsum
possideo plus habet facti quā iuris vt hic. ff. ex quibus cau. ma.
re. deniq. r. l. i. emptor. Si autē per sernum vel alius possideam
plus habet iuris quā facti. ff. de acqui. pos. possessio quocq. ff.
pro socio. l. i. ¶ Si autē p personam liberā possideo puta per
pcuratores hec possessio aliquid facti habet r aliqd iuris. C. d
acquiren. pos. l. i. r ideo in primo casu. s. cum per me possideo
nō desino possidere. nec vsucapio incipiet antequam sciā pñtū
possi dere r suspicatus sñm me posse repelli secus si per alium
possideo. ¶ Item credimus tñ qñ sicut recepta noua cura
an imarum vel dignitate vel etiā episcopatu pñia vacat r ille
ad quē eius donatio pertinet potest eam alij conferre. ita dele
gatus

gatus per bñdō litteras pōt pferre etiā eo permānēte in possessiōe. s. de prebē. de multa. s. de elec. cum in cunctis dūmodo sciat aliū possidere qā cōfert. sed si nescirēt dicit quidā q obreptitia est bñdō collatio. et hoc satis videt verū si verisimile esset qd si sciret aliū possidere non conferret sed hoc psumptio cessat hic cū in pcepto contineat q cōferat et pūiat nisi conferat s. de prebē. de multa. s. de certe psumptio. s. q vellet pferre et si aliū possideret nō erat ita vebemēs ante cōstitutionē de multa. sicut postea: q pūis non erat ibi tot pene sicut postea. et ideo hic q fuit ante cōstitutionē nō ita psumebat q contulisset si sciūisset aliū possidere. Et facit psumptionē q obreptitia ē collatio q cōs erat qui possidebat quare nō erat psumendū q papa vellet eū vilificare iter subiectos suos auferēdo sic sibi ecclesiā vel dignitatē etiā aliū conferēdo imo plus videt q et si tenet collatio pape vel cuiuslibet superioris nō tñ littere valebāt date sup collatione faciendā per aliū q rescripta stricti iuris sunt. arg. s. de rescrip. sedes vt sint intelligendā cōtra eū q vult impetrare litteras sup bñficio qd dicat vacare q vacet de facto et de iure marime: q ambitiosum est huiusmodi rescriptū s. de trāsa. epī. licet. Et est potētissima ratio: q rescriptū restringit et q imputandum est impetranti q potuit apertius dicere. vel hic nouo iure vtebatur episcopus vel noua collatione quod ex cā fieri potest: vt nota in fine decre. huius. Itē secus in prebēdis q licet accipiēdo secundā prebendam primā aliquādo vacare intelligat nō tamē pōt primā pferri. quousqz possidet eam de facto s. cogi debet p excommunicationē et subtractio nē aliorū beneficiorū cā resignari vt hic. s. co. q diuersitatē. s. co. litteras. vbi noto. Nos credimus idē in prebēdis si tales sunt quod vacet de iure p receptionē alterius nisi qd facilius creditur qd p obreptionē obtinuit. Et ex his decre. liquet. q nō sufficit sniam latā eē sup puatione alienius bñficii quo ad hoc qd liceat illi pro quo latā est snia illud occupare. nisi illud resignet ille qui prius tenebat vel nisi manu militari auferatur ab eo. et si ptra factū fuerit priuāt iure q in eo habebat. et si ab alio nō phibebat possionē capere dūmō sua auctoritate capiat nisi p sentiat a dūerfariis. s. de rei ven. q restituere. et ff. ne vis fiat ei si quis in pncipio. ff. vt in possessione leg. is q. s. missus. arg. C. vnde vi mīnuerint. et idem dicimus in omni snia vt et post sniam nō occupet victor rē sibi iudicatā. sed p executores sibi tradit. s. C. de arbi. l. penul. pmo respōso. C. de iudi. p. p. rād. s. s. si autē reus argumētū ptra. C. vnde vi. s. qz in tātam sibi ante euentum scilicet litis. s. supple ibi maxime qz idem est post sniam absoluto. non est necessarius executor. qz sufficit ei exceptio rei iudicate. ff. de ecce. rei iudi. p totum. et si qz vellet dicere qd reddidit forte annuū in cuius possessione erat aduerfariis cui siletiū impositū est adhuc dare debeat quousqz amittat possessionē dicat nobis p deo quomodo aliter amittet nisi p sniam. Et tñōne peccaret si redditum daret ei cui p sniam est siletiū impositū. argumen. q sic. qz ille peccat recipiendo et alter cōferēdo. et possum eū pūbare in hoc pto et etiam de hoc. s. qd. vñ. negligere. et est quasi expremssum. s. de appella. pastora. lis. in fin. inmo plus videtur qd in his incorporalibz iuribus vbi nihil corporale attingit. vt in electionibus et iurisdictionibus et similibus statim latā snia et actor pōt ingredi possessionē nē et aduerfariis possessionē amittit. tñ vt omnis remouatur dubitatio iudex dicat in snia: vobis adiudicamus ins. eligendū et aduerfario siletiū imponimus. sic. s. de cau. posses. et pro pte cum ecclesia sūtr. Et si aut talia sunt incorporalia vbi aliquid corporale attingit vt in preben. possessor condemnatus per aduerfarium non phibet exercere vt prius. s. ille q in possessione erat et nūc est impositum ei siletiū cogit canere qd de cetero illa sernitate nō vtef. ff. si ser. ven. egi. hā. vbi etiā dicitur q si nolit cauere cōdēnabitur quātū in lite iurabit et si nec possit expelli de possessione p officialē expellet vel dabitur ipsi potestas expellēdi si talis sit iudex qui suā sniam erequi possit. et erit ipse qui erit vice ministri iudicis. Et ista aut dec. non obstat superioribus qz et hic aliquid corporale tāgebatur. s. corpus et possessiones prebende annexē et ideo non licebat nec prebendam nec canonicatum illā pferre cuius possessionē alius tenebat p possessionē prebende realis. vel dic hoc fuisse p obreptionem litterarum. Et nec obstat. s. de ap. pastoralis. in fine: qz ibi nihil corporale possidebat s. est canonicus q nō bz aliquā certus prebēdā debebat bñficiū suū vel redditus nihil tñ corporale ibi possidet quousqz recipiat. Et fatendum est q si postea redditus pbede soluantur ei cui impositum est siletiū: quasi ex noua possessione poterit agi si subtrahatur sibi postea illi redditus prebēde interdicto vñ vi: vel cōdictione ex hac decreta. vt restituat in possessionē amissam vt iterū soluat: s. nō ex prima que sublata est p sniam. hoc ipsum tñ in excoicatio fallit qd nō petit restitutionem cui semp obstat exceptio excoicationis et cui nihil solui bz. Et qz quid si cōdēnatur quis p sniam ad amissionē bñficii vel pbede vel contra possessionē seruītutis pro

nuncies in negatoria an liceat statim eligere. vel beneficiū subtrahere vel seruītutē negare: videt qd non argu. hic. et s. c. proximo. s. dyllicitam obtinere a superiore et ab eo qui potestatem habebat priuandi vt eligeret. s. de inrepa. cum dilectus. s. de cleri. nō res. in pncipio ex parte. et vt beneficiū vel seruītutē tollat argumen. ff. vt in pos. lega. mi. l. si inutiles. nam ex quo partibus pntibus facit. satis pōt concedere parti victrici vt sua auctoritate denegat petita vel qd occupet possessionē sibi ad iudicatā si est talis q p sniam ereq possit. argumen. a ptraio sensu. C. si per vim vel alio modo. l. vlti. Et tñ tamē dicunt et bñ q sine alia licetia eligere pōt et beneficiū subtrahere. et seruītutē negare. et non dicit hic nihil valere electionē sed litteras pape ppter mēdaciū: vel et nō valet electio ppter secūdā electionē factā de episcopo in prepositū nō cassatā. nā nulla ratio ne videt quamuis canonice q p sententiā notum est vacare alii conferre nō possit: s. primum est securus. Et de possessione aut quaz alius tenet fatemur q nō licet alii occupare. argumen. p his qui dicūt q nō requiratur alia licentia institui. de offi. iu. s. vlti. ff. de acqui. posses. l. iñ. s. fin. ff. si ex nora. can. l. iñ. in fine. ff. communis iudi. dū. sed si res vbi dicitur qd res adiudicata eius est cui adiudicatur. Sol. intelligēdum est traditionē nō intenuisse. vel sunt casus speciales: s. videtur qd episcopus vacaret hoc ipso q accepit preposituram. tamē prepositura nō. supra de prebē. de multa. s. illa cōstitutio non habet locum in episcopatu. quibus nec expse nec tacite renunciari pōt si ne voluntate pape vt. s. de translatio. episcopo. inter corporalia. s. qz non pōt resignare nō tenet receptio ppositura. Et ista (causa) bodie non licet ex aliqua cā s. si pauper esset episcopus possent ei vñri alie dignitates et beneficia supra de pben. expōsuisti. vel dic qd psona non pōt dari dignitas ex quo est episcopus s. ipsi episcopatu fructus dignitatis dari possunt ad tps propter exonerationē debitorū vel alia iusta cā. vñ dic q papa voluit de speciali gratia puidere eū ad huc vacaret ppositura capituli aut vel alius citra papā hoc facere nō possit. primum dictum plus placet.

- 1 Qui semel viuentis locum scienter occupauit non potest ulterius ad eum assumi.
- 2 Electio qsi ad capitulum deuoluitur.
- 3 Inneftitura potest appellari institutio.

De electione. (tennerat) electionē. episcopus (Ordinationē) id est ordinatio libere et sine ptraditione aliqua fiat in ecclesia eboracen. ab archiepo et secūdū formā q sequit. et si ptra fieret nō valeret (Personarū) id est dignitatū (Ertite) rō male: qz in capitulo intelligit decanus. argu. ff. de verbo. signi. l. familie. ff. qui et a quo. l. i. s. presens. inst. de iure natu. s. plebs (Ipsius) archiepiscopi institutione vel mādato de institutione (Ipsi) id est capituli (Intelligētes) et male. (Auctoritate) intelligebat enim ecclesiā suā ideo vacare: qz institutū ab archiepo reputabāt p nō instituto ppter priuilegium. et qz dicebāt semestre tempus computādum a tēpore vacationis vsque quo pvideretur ita q installaret et male: quia non debebat cōputari nisi vsqz ad tēp. quo archiepiscopus eligit bo. vel alia tēpora debebant dūci de semestri tēpore. s. eo. quoniam (Alte bo.) recepta vt dicebat sed bo. non fatebatur (Ab ipso) archiepiscopo (Ipse) facte a capitulo (Secunde) facte ab archiepiscopo (Confirmari) et male. nam concessio capituli non valet. quia non erat ad eos potestas eligendi deuoluta concessio etiā archiepiscopi non valet etiam si constaret bo. renunciāsse vel resignāsse: quia ex quo semel locum viuentis scienter occupauit ulterius ad eam non potest assumi. ff. q. i. in personis. secus si ignoranter. vii. q. i. presentium (Debit) s. eo. c. i. (Adonee) s. c. c. si electio est deuoluta ad capitulum non solum propter negligentia: sed etiam ppter peccatum electi. s. de electio. cum in cunctis. et satis colligitur hic q nō solū non tenet electio de ineligibili: s. etiā nec promissio. vñ de nō ipedit qn alii ad quos deuoluitur potestas promidēdi promideant. s. de elec. cum in cunctis. Sed cōfirmatio etiam de ineligibili facta impedit electionē. s. priori. ff. e. c. litteras. Alii tñ dicunt et forte non male q electio tā nō impeditur sed assignatio prebende cū alterius electio tā sit confirmata bene: peditur nisi prima confirmatio primo fuit renocata. et facit pro eis. s. c. proximo. i. eodem litteras vbi dicit qd assignatio prebende non valet. sed tamē mandatum de ea conferenda valet: qz mandat qd post resignationē conferatur. et sicut tenet mandatum ita valet electio. Et videtur q ille ad quē pertinet non tñ electio s. promissio post cōfirmationē promideat q talis promissio valet: s. nō habet nisi vim electionis et non pfirmatōis vt res potius valeat quā percat. ff. de verbo sig. abbate. Cōfirmatio aut de excoicatio facta nisi exprimat error. vel nisi esset notorium dicit quidā q tenet. ar. s. de re in. ad pbādum. s. de excep. c. si. Alii tñ dicūt. (Isti

occupans bñficiū
venerit.

tutio) arg. §. 3. de cā pos. r. ppi. cū olim. vbi fuit cognitum de his q̄ obſciebant cuidā iſtituto ab epō anteq̄ iſtituto ſortiret effectum. Solu. hoc qd̄ hic dicit verū eſt vbi non reſertur q̄ſtio q̄ ad eligentes ſpectat electio r. ad q̄firmantes q̄firmatio. vel quod ad aliquē ſpectat utrūq̄. ſimile. §. de appellatio. q̄ſtitutus. ſi. vbi aut̄ referebatur q̄ſtio q̄ ad episcopum non pertinebat electio. Idē etiā forte dicendum eſt ſi ad alium ſpectaret electio. r. ad alium q̄firmatio. r. poſt q̄firmationē vellēt impendere effectum q̄firmationis poſſet. §. de elec. cū dilecti. r. nota. §. de cau. poſ. r. proprie. cum olim. ¶ Que iſtitutio). §. e. c. appellatur cōceſſio etiā dici pōt inueſtitura. Et cū idē archiepiscopus qui eligit eligēdo q̄firmaffe intelligatur prius dīgnare pacifica poſſeſſione quā aduerſarius de crimine q̄tra eum audiaſ in modum exceptionis. §. de ap. q̄ſtitutus vbi not. §. de cau. poſ. r. pprie. cum olim. ¶ Inſtitutio) ſciam iſtā iuſtificat vehemens p̄ſumptio q̄ erat q̄tra illos qui obſciebant exceptio nē renūciationis r. abiurationis r. hoc faceret cā morāde poſſeſſionis. argu. C. de fal. l. ij. ſi aut̄ hec p̄ſumptio non ſubellet nō video cām quāre ſit legitima exceptio d̄ renūciatione ſequente iſtitutione immo eſſet legitima exceptio etiā poſt rē indicatam. Si aut̄ obſcia� exceptio de aliquo q̄ precedat iſtitutionē vel ſententiā. tñc p̄ſumitur qd̄ pponaſ ad morandā rationē poſſeſſionis vel executionē ſententię cum ſint quaſi conſecutina ad illam r. ideo non eſt de facili audienda vt no. §. de cau. poſ. r. propria. cū olim. §. de volo cū olim. §. de appella. q̄ſtitutus.

¶ De re iu. decetero. ¶ Del dic q̄ hic facilis admittēda eſt acceptio de eo q̄ preceſſiſſet iſtōne quā hec de renūciatiōe q̄ ſcuta eſt: qz nō p̄ſumiſ q̄ facile renūciare iuri ſuo. §. de renū. ſup hoc. Sz dices ſi agēti ex mutuo vel actione alia r. exhibēti iſtrumētum ſup eo q̄ petit obſcia� exceptio pacti de nō petēdo vel cōſumilis nūquid propter hāc contrariam p̄ſumptionē nō reſpuit exceptionē. Reſpō. q̄ quādo pcediſ ordine iudiciorio de facili nō debēt ſequi p̄ſumptiōes huiūdi. ſi. q. j. c. j. ſz in his vbi nō ſernaſ ſolēnis ordo iuris magis poſſunt ſequi huiūdi p̄babiles p̄ſumptiones. ar. C. vt in poſ. le. l. j. C. de edi. diui adria. tol. l. iij. pōt tñ dici q̄ etiam ſi qñ pcediſ cum ſolēni ordine iuris. qd̄ ſi iuder⁹ vehementer ſuſpicaretur pactum de non petēdo tñ pponi cā morāde litis q̄ non male faceret ſi hac exceptione non admiſſa ſententiā ferret nec caſſabitur ſententia propter hoc quod non admiſiſ exceptionē niſi probet veritatē exceptionis. ad quā pbanda ſemp dicimus eum admittere dñ ē ſi pcedatur ſine ordine vt plene dr. r. dicimus q̄ ſi is qui proponit exceptionē tollere pōt hāc p̄ſumptionē puta. qz icōtinēti velit ſuā exceptionē probare q̄ audiendus eſt. ff. vt in poſſeſſio. leg. ſi is. ar. §. de teſti. veniēs ſi qs tñ bñ inſpicit p̄dictam decr. nō multum facit pio eis. vel dic q̄ hec decr. loquitur quādo petebat p officiuſ iudiciſ ſibi reſtitui poſſeſſionē de qua apparebat q̄ cā bonaſ de habuerat. r. iō ante reſtitutionē erat q̄ audiretur queſtio de p̄rietate etiā nō pbata ſpoliationē. C. de agri. r. ceſi. ſi colonus. li. xij. r. notaſ. §. de reſt. ſpo. ſepe. ſed hoc nō placet qz nunq̄ inueni. b. habuiſſe poſſeſſionē. Inno.

Gam super questiōe tredo-
neū. (p̄bende). 7. t. tredoū. canonici precibus ep̄i
annūctēs te in canonicum recipiunt 7 locum in cho-
ro 7 capitulo habuisti domū in canonicatum possedisti: cū ius
ex illis canonicis qui p̄bēdā in ea p̄lo possidēt: tu primo insti-
tutus fueris 7 receptus. 7 nunc vacet beneficiū postulabas vt
illud faceremus tibi dilatiōe postposita assignari. ps vero alie-
rari debebat q̄ cū inter donatiōē ecclesie certus sit canonicorū
numerus autoritatē sedis apostolice 7 iuramēto firmatus: nos
q̄ ei mandauerimus vt. Q. in canonicū recipere: 7 p̄bēdā si-
cut vni ex alijs assignaret. 7 ita nos igit concessiōē p̄dicte p̄-
bende. p̄fato. Q. in tredoū. canonicos factā ratam habētes
tam ducimus cōfirmandā. (Opponere) hec replicatio. s. nō pos-
testis contra me eripere q̄ nō teneat p̄missio vacature: q̄ vos
p̄misistis. q̄ poti⁹ dicēda est defensio vel allegatio. videt q̄ sem-
p̄ scs 7 ante litē contestatā 7 post proponi potest: sicut sup̄ ea de
iure allegare pōt: 7 est hoc verū vbi cōstat de facto scilz q̄ cum
receptū. sed si de facto non constaret h̄ possit p̄poni post litē
contestatā p̄missa replicatio tamē receptione testium facta
super ea testes introducere non pōt. (Quod se). s. de exceptio-
ecclesiastice. (Sententiaudo) no. qd̄ hec sentētia est de futuro
scs qd̄ detur huic clerico p̄bēda q̄ cito se facultas obtulerit. 7
est incerta. 7 sic est 2^a. ff. de vsur. l. j. in prin. C. de sentē. q̄ sine
cer. quanti. p. l. j. Item videt p̄ tenorem sentētie qd̄ libellus
fuerit incertus 7 de futuro qd̄ v̄ iniquū. s. de libel. obla. signi-
ficauit. Solū nos dicimus qd̄ canonici Tredon. diffamabant
statum huius canonici dicēdo q̄ non valebat receptio eius: q̄
erat de vacatura. 7 ideo egit 2^a eos cōditione. ex illa. l.
diffamari. C. de inge. mann. 7 tunc h̄ sequitur sentētia ista: in
qua repelluntur ab eius perturbatione. 7 precipitur qd̄ def h̄

bi p̄bēda quādo facultas se obtulerit. vel dic qđ clericus nō age
bat. Sed canonici p̄tra clericū qui erat in possessione canonici
cat^o et expectabat p̄bēdam quādo eēt facultas dicētes et denun
ciantes qđ non poterat tenere illud bñficiū sine pctō. et qđ de
fecerunt in p̄batione imponitur eis silētium et mandatur qđ
detur sibi p̄bēda cum se facultas obtulerit. et hec adiectio pos
tius venit. qđ sic est de iure quā ex vi petitionis. vt nota. s. de p̄
ben. dilectus filius. vel dic sicut continetur in registro qđ iste
canonicus p̄bēdam vacantem petebat a capitulo sed succu
buit in petitione eius qđ nō ipsi s. alij debebatur. tamē qđ papa
vidit qđ de iure debebatur sibi alia. dedit hanc sniam nec esset
alij sic licitum indicare. cum de hoc actum non esset nec agi po
tuisset. ¶ Statemur tamē qđ si petatur p̄bēda a recepto in cano
nicū cum offerret se facultas qđ danda est ei. et confert sibi hec
sententia qđ decetero nō patietur controuersiam. canonicatus
et etiam qđ debet habere primam p̄bēdam canonicatus qđ va
cabat nisi expresse probauerit apparere vel facti cui dētia vel p̄
bationibus qđ non offert se facultas. s. de p̄bē. relatum. dile
ctus. vel dic qđ bñ valet huiusmodi libellus si recipiatur et sen
tentia argu. C. de senten. que sine cer. quātitate. l. ij. quamuis a
principio possit cogi actor ad maiore exp̄ssionem. de hoc no
ta. s. de resti. spolia. cum ad sedē. Argu. sumunt quidā ex isto
capitulo qđ si aliquis negligat p̄bendam sibi debitam qđ pōt
nihilominus aliam petere. ar. C. de pri. sac. scri. l. vnicuiq. ar.
contra. s. de reg. iuris q̄uis (Carere) cū se facultas obtulerit. s.
de p̄ben. relatu. et c. dilectus. vbi no.

1. Non potest legatus pape providere nisi primo cogat possi-
forem ad resignationem.

2 An teneat collatio pape ignorantis alium possidere. *7.*

Iteras vestras (2cilñ. s. eo. nulla)
(Propositū) p. v.

I clerico. allegabat. n. pro. v. clerico qz pūmā pbedam
quā habebat ppositus in ecclesia sancti Bernardi va-
casse intelligit cū receperit maiorē ecclesiam. vel ad minus tū cū
postea in eadē ecclesia acceperit ppositurā: et qz nō poterat bfe
pbedam annexā ppositure et pbedam antiquam in vna ecclesia
(Est elect?) nūbilo min⁹ pōrē pbedā retinuit. In ecclesia san-
cti Bernardi (Cōsuetudine) q nō fuit tolerāda vt infra sequit.
tot est clerici pstitui debent quot sunt pbede. s. co. c. h. lxxix.
di. singula. Quoniam nō. epim nō posse dispēsare vt quis in
vna ecclesia habeat plures pbedas (Prior vacare.) dic vt nō. s.
de pbe. dūdū. de de. nō residē. in pbe. c. i. vl. (Cōfirmationes)
hec cōfirmatio nō tnetur priorē sniam quā ea nō cassata pos-
sit ille ad quē de iure ptinet eligere ad eandē pbedam p suo
velle nec est ad hoc pparium qd. s. sequitur. qz hic loquitur de
legato pape qui nō potest prouidere nisi prior cogat possessō
rē ad resignatiōē. Et est rō diuersitatis. qz magis est restringē
da potestas extraordinaria qualis est ptās delega. quā ordina-
ria. s. de pbe. de multa. Sed h. s. co. qd diuersitatē vbi videtur
idē etiam in ordinaria. sed certe ibi nō dicit qz ordinarius nō
possit eligere anteq̃ possessōr renunciet. ¶ Sed dicit quod co-
gēdi sunt renunciantes: immo dicūt quidā qd si ipse papa daret
ignorās aliuz possidere. nō teneret eius collatio. ar. s. de pmi.
dūdū. ff. de nata. resti. l. h. Itē est alia ratio qz nō psumēdūz
est qd papa p suas literas velit aliquibus dare causam litig⁹ et
litis sed hū intētio pape est qd possessione aduocata a posses-
sore qd ecclesia detur impetratori literarū. s. in domino ordina-
rio psumitur qd velit oīno ius suū defendere. j. de sen. c. n. ff.
si qd ius dicē. nō ob. l. j. Itē nō est is ptra. ff. qd cum sal. tu. l. j.
s. fi. et quod nō. s. de ele. nihil. qz hic loquitur de cōfirmatione
quam constat esse nullam et q est contra ius scriptum et q est im-
possibilis de iure. ar. ff. de excu. tuto. quod testamēto. qz ex quo
pbede distincte sunt in aliqua ecclesia vne pbede nō pnt vniri in
vna psona sicut nec vna pbedā potest diuidi in duas personas
s. de pbe. tne. lxxix. distin. singula. (Dici) est hoc casu dicēdū
qd nullo modo pōt episcopus dispēsare vt hic satis innuitur.
(Pbedā) quā hēbat in ecclesia sancti gerardi. hoc intelli-
mus verus si illā habebat in eadē ecclesia secus si in diuersis p-
bedas acquirat (De facto) s. e. cum nris. ff. ad mun. si municipi
pt. C. de pac. do. si mulier. xvi. di. acutius. argu. s. ium. j. de te-
sta. off. C. de ac. et ob. quotiēs. C. de rei vro. l. j. s. sciēdum. (¶ Cō-
ferre) i. de facto assignare. nā et an poterāt isti executores pbe-
dam de iure vacantē quo ad ius conferre et sibi assignare. vt. s.
de pben. de multa. Itē satis honestum est qd et de facto vacet p-
bedā qn alij conferatur. vel dic qd licet dominus ad quem per-
tinet collatio illius pbede possit eam pferre q cito vacat de iure
ligati tñ eius hoc facere nō possunt. nisi hoc expresse ptineat
in lris qd alius possidet. s. e. cum nris. vbi not. et melius. s. de
pben. c. extirpāde. plus placet qd ideo dicitur vacare de iure: qz
in veritate platus nō est vt not. s. de de. cum dilectus. de fa-
cto tñ nō de iure est platus vel canonicus: qz eius electio est
confirmata vel de eo prouisum p eum ad quem ptinet collatio
et ideo

video

*finis secuta
nō admittit
exceptione-*

et ideo tenent et valent quocumque eo sunt nomine dignitatis sue vel prebende. ff. de offi. p. b. barbarius. et ideo necessaria est amotio in laicis etiam de facto. ut hic si autem per talem esset provisum vel confirmatio facta per illum qui non haberet potestatem provisionis vel confirmationis tunc non impediretur electio vel provisio eorum ad quos pertinet electio vel provisio etiam si possideret aliter nec dicitur. s. e. q. diversitate. q. capitulum eboracense. bene habebat potestatem dandi provisionem prebendarum. s. eo. post electionem. et non archiepiscopus. et ideo ex quo possessionem legitime habebat et tenebat a decano non debuit alius mitti in possessionem illam nisi prius ei auferretur quibus erant collate per capitulum licet eligi posset.

¶ Nunquid si scriptum est per aliquo in ecclesia ubi non est certus numerus canonicorum neque sunt prebende distincte quod recipiat in canonicum et assignet sibi prebendam vel beneficium cum se facultas obtulerit vel eant literas quod si adiciatur in literis non obstante certo canonicorum numero. in nu. 2. 3. 4.

Ex parte (credens) Tunc male crederet cum non essent ibi determinate prebende vel certus numerus canonicorum esset determinatus. (Assensum) quod essent canonici non facto episcopo vel archiepiscopo: quod quod nullum erat per rationem non poterat confirmari. s. de elec. auditis. (Opponere) nolo suo et per iure suo: quod contenti erant vel in iudicio suum vel alias de iure suo dicebant. aliter autem agere vel se opponere pro sua ecclesia vel pro eius defensione non possent. Sed dicitur ut no. s. de test. cum olim. (Nullatenus) ¶ Hac ratione dicitur quod si scriptum est per aliquo in ecclesia ubi non est certus numerus canonicorum: nec sunt prebende distincte quod recipiat in fratre et canonicum: et assignet sibi prebendam vel beneficium cum se facultas obtulerit: quod non valet licet si diceret: sequitur absurditas. s. q. statim habet et canonicatum et prebendam: quod semper offert se facultas dicitur canonici qualitercumque possent inde commode vitas ducere. Itē ista non potest aliter intelligi. quod cum recipiet ista ecclesia in qua non est certus numerus canonicorum cum nunquam sit certitudo predictio: quod nunquam potest vacare canonicatus vel prebenda. nam ubi non sunt distincte prebende ibi persequens non possunt vacare nec canonicatus nec prebenda. s. de preb. dilect. ultra mediu. Itē rescripta huiusmodi sunt ambigua: et ideo restringenda. s. de transac. c. l. ¶ Si autem adiciatur in literis hec alia clausula: non obstante cetero numero canonicorum. Idē est quod hec clausula ad nihil valet nisi ad hoc: quod si mandatum fuerit recipiat. s. an. q. vacet canonicatus non poterit recipi nisi in literis posita sit predicta clausula. et ideo non ponit in literis non obstante certo numero prebendarum: quod non est intentio pape quod detur alicui prebenda vel portio antequam vacet. ¶ Si autem in literis apostolicis continetur quod recipiat in canonicum et in fratre non obstante certo numero canonicorum: nec adiciatur hic alia clausula et assignet sibi prebendam vel portionem si vacat vel antequam vacaverit. isto casu bene debet recipi in ecclesia quod non habet certum numerum prebendarum vel canonicorum. hec enim clausula nihil tollit sed adiciat quod et in ecclesiis ubi est certus numerus canonicorum per se finitus possit sibi provideri. dicitur quod si statuto certo numero canonicorum intelligitur per consequens et statutus certus numerus portionum. etiam si non ibi sint distincte prebende. et contra statuto certo numero prebendarum vel portionum intelligitur certus canonicorum numerus statutus: et similibus casibus quando unum sit accessorium alteri. rupto principali intelligitur ruptum accessorium. quod accessorium sapit naturam principalis per. l. si enim. s. qui iniuriarum ff. si quis cau. sed non sic videtur contra. s. q. rupto accessorio rumpatur principale. ¶ Alii tamen dicunt contra. dicunt quod non debent habere beneficium de ecclesia nisi offerat se facultas: non qualitercumque: sed talis quod honeste possit inde vivere finem quod consueverit: et secundum consuetudinem provincie. (Affectant) Not. quod in electione canonicorum non est necessaria forma sed sufficit solus consensus: secus in electione ecclesiarum viduarum. s. de ele. c. q. ¶ Suppetunt quoniam enim suppetunt facultates: quod non leditur ecclesia sed honoratur quod fit a maiori parte rationi habetur. s. de his que h. a. maio. par. ca. c. l. Si autem facultates non suppetuerint tunc quod esset oppositum ecclesie si sui clerici medicarent. xiiij. dist. diaconi. et quod esset iniquum et contra iuris formam. s. de test. c. l. unus solus potest contradicere. xii. q. d. non liceat. et not. de hoc. s. de testi. cum olim. Inno.

Institutionis (nostra) et danda datur enim omnis papa legato ut collationem de laudon. fecerat sacerdoti. b. canonico eiusdem laudon. ecclesie faceret inuolabiliter observari (Canonice) quod digno. secus si indignus. ut. c. causam q. s. de ele. et ar. l. p. tec. b. n. ut nostrum. ar. l. sicut. ff. de serv. et de ritu. nu. c. q. nam hoc tacite intelligitur in tali occasione ut eligatur idoneus (Contra formam) et sic non potest eam revocare. quod per contra donatio est. de hoc no. s. de ele. in causis. (Contra formam) s. de ele. in causis. ubi innuitur quod quoniam in alium transfertur eligendi potestas quod etiam revocare re integra. Solut. hec decre.

Constitutus (nostra) et danda datur enim omnis papa legato ut collationem de laudon. fecerat sacerdoti. b. canonico eiusdem laudon. ecclesie faceret inuolabiliter observari (Canonice) quod digno. secus si indignus. ut. c. causam q. s. de ele. et ar. l. p. tec. b. n. ut nostrum. ar. l. sicut. ff. de serv. et de ritu. nu. c. q. nam hoc tacite intelligitur in tali occasione ut eligatur idoneus (Contra formam) et sic non potest eam revocare. quod per contra donatio est. de hoc no. s. de ele. in causis. (Contra formam) s. de ele. in causis. ubi innuitur quod quoniam in alium transfertur eligendi potestas quod etiam revocare re integra. Solut. hec decre.

Constitutus (nostra) et danda datur enim omnis papa legato ut collationem de laudon. fecerat sacerdoti. b. canonico eiusdem laudon. ecclesie faceret inuolabiliter observari (Canonice) quod digno. secus si indignus. ut. c. causam q. s. de ele. et ar. l. p. tec. b. n. ut nostrum. ar. l. sicut. ff. de serv. et de ritu. nu. c. q. nam hoc tacite intelligitur in tali occasione ut eligatur idoneus (Contra formam) et sic non potest eam revocare. quod per contra donatio est. de hoc no. s. de ele. in causis. (Contra formam) s. de ele. in causis. ubi innuitur quod quoniam in alium transfertur eligendi potestas quod etiam revocare re integra. Solut. hec decre.

loquitur in donatione quod sit gratia donatarum quam revocare non licet inuito donatario. ut no. s. in decre. p. traria: hoc apparet ex verbis hic positis ubi dicitur prebendam sibi dedisti sacerdotalem prebendam conferendi. nam sepe prelati per magno dono conferunt alicui potestatem istam. s. conferendi unam prebendam. q. l. hoc inibi beatur de vacaturis de vacatibus tamen licet. decre. aut contra non loquitur in donatione. nec in collatione ratione prebende quod sit favore providentis. sed favore ecclesie. et talis provisio potius pertinet ad onus quam ad utilitatem compromissarii. (Idem consequentiam). s. e. c. vi. (Concedatur) quasi diceret non concedimus quod tales concessionem fiant. s. quod alicui liceat conferre primam prebendam.

Electus filius (certedi) Hodie autem nuntiatur vacante cathedrali vel regulari ecclesie ad nuntiandum prebendam eligendi ad superiorem priorem. s. de elec. ne pro defectu. ¶ Si oppones ut quod ergo membranas occupat. ut. rir. vi. si romanorum. ¶ Et si. q. d. utile est quod in hac decre. dicitur. s. q. l. ius alicui fiat super ecclesiis et monasteriis ecclesie: non tamen extenditur ad episcopatum. et idem dicimus si super dignitatibus vel personatibus fieret aliqua constitutio non extenditur ad episcopatum. et ex hoc dicimus quod si aliquis habeat dispensationem quod non obstat defectus natalium vel aliud quod possit honoris et dignitates ecclesiasticas obtinere: tamen non poterit episcopatum obtinere: quod dispensationes restringende sunt. s. de consangu. et aff. si. q. dilecto. immo plus dicimus: quod si dispensatum esset cum aliquo super episcopatu non intelligitur dispensatum super archiepiscopatu. xii. di. nos. p. l. ¶ Sed si dispensatum esset quod ad omnia spiritualia licite assumat: tamen eligi non poterit in episcopum. nam in generali obligatione non comprehenduntur ea in quibus specialiter concessurus non presumitur. C. que res. pig. obliga. no. pos. l. i. ¶ Cum autem hec dignitas excellens sit inter alias: et speciali privilegio gaudeat: et inveniatur ipsam aliarum dignitatum iuribus non comprehendendi sub generali obligatione vel constitutione eam comprehendendi non credimus. ar. bic.

Et tenore (cam) forte petebat abbatem et conventum de bello fore cogendum ad provisionem eius propter provisionem sibi factam ar. l. de iure patro. pastoralis vel ecclesiam vacante petebat tamen propter rationem hic assignatam non valet predictio. (Quod prius) quod idem erat ac si diceret. faciam te prelatum prime ecclesie que mihi vacaverit. ubi non poterit se offerre facultas dandi beneficium vacaturum. nam nisi vacaverit non offertur nec promittitur. et hoc statutum est ex lateranensi concilio nisi per vacationem. si autem aliter posset se offerre facultas. secus. s. c. priori. et si pena promissa esset non credimus eum obligari. C. de pac. l. ult. ff. de verbo. obli. stipulatio. et nota quod quocumque et quomodo documque sit promissio vacature non tenet per hunc tenorem quasi hunc titulum.

Accedens (offere) Nec promissio est usque. quod non tenetur ei providere semper cum vacat ponam quod post tale promissionem vacat ecclesia. s. indiget sacerdote certe non dabit prebendam ei cui promissum est. s. assumet ad eam sacerdos nam cum dicat cum potero intelligitur recte. xii. q. ii. faciat. et de iure. s. de referi. sciscitatus. et honeste. de pe. dist. ii. charitas. ff. de condi. insti. filius et commode. ff. de v. si nepos p. cum autem simpliciter si prolo vacas beneficium secus. quod tunc per se tenet. Itē est et alia ratio quod hic assignat. quod cum dicit cum potero: tri sunt modi posse habere sine morte cuius desiderium fuit spiritualis causa prohibitionis vacaturarum. s. e. c. ii. nam aliter potest offerri facultas. quod prius et prebende augentur. s. de costi. cum. xii. q. i. sunt alii quod ecclesie quod non habet numerum certum. ubi potest constitui canonici sine vacatione. s. e. ex pte. ¶ Et ergo hinc tenendum quod promissio de vacatura non tenet ubi autem non sit intentio vacature tacite vel expresse vel habet tamen promissio nec est. s. pri. dec. cum ibi tacite fieret intentio. ut ibi no. s. l. b. t. promissio si dicat promitto tibi providere vel ecclesiasticum beneficium dare. xii. q. ii. q. ii. tamen si aliquis promittat alicui providere in aliqua ecclesia specialiter quod habet distinctas prebendas non credo quod valeat promissio. ar. s. de preb. dilecto filius. g. r. c. relatam. nam ibi dicit quod tenet receptio in canonicam. et per hunc habebit prebendam cum facultas se offerret. ergo et eadem ratione simpliciter potest sibi promitti prebenda cum se facultas obtulerit s. potest rideri quod aliud est quod accessio datur quod quoniam pura promissione. quod non licet. ¶ Sed si episcopus non haberet nisi in una ecclesia collationem prebendarum et promitteret alicui providere cum se facultas obtulerit: tenet promissio: quod potest esse quod ab alio obtinebit ubi sibi faciet provideri.

Postulastis (S. ut canonicus) quod forte ius canonicum et prebendam ex speciali gratia habet in ea. nec facias vim vtriusque uni soli christo sit servata gratia. s. quod sit canonicus alicui ecclesie siue generalis privilegio concessum sit quod quicquid est episcopus sit et canonicus alicuius vel voce canonici habeat in electione vel in aliquo alio Inno. sup. Tertio decre.

Innocen. super Tertio Decreta.

tractatu. et si hoc non valebit vor epi plusq; alterius canonici
C. Itē: si hoc dicitur in caplm canonicoy. et nō eōe epi et canonici
coy. qz ibi epi nō interest vt epi: s; si tāq; platus sit in capitulo
et sit vnu caplm eōe epi et canonicoy: ibi epi sit vt epi puta qz
vor eius pualet voci cuiuslibet alterius inferioris tunc impu-
tatur ei nisi eligat. qz totū ius epale et canonicoy fingit esse vni
cū in electiōe faciēda. vñ ab vno in alter trāfire nō d; s; qñ vñ
vocē h; in caplo. tūc nō vñf ius vtriusq; s; adifici iuri epali
qz vñā vocē habeat in electiōe. C. Itē qñ tanq; platus est in ele-
ctione. id impuñat sibi. qz pōt vocare caplm et alios cogere ad
electionē. s; qñ est tanq; canonicus secus est. et id magis impu-
tat in pñlo casu qz in scdo. nec obstat si d; pares sunt oēs in negli-
gētia etiā si tāq; canonicus interest. ergo oñum negligētia pari-
ter puniri d; s. de sup. n. e. prel. dilecto. s. de ele. bo. me. ma. dic
qz hoc est: qz alterius personā gerit in prima electione. et alteri
in scda. C. Itē pñdicta hñt locū. s. qz ad aliū non deuoluñt pñs
eligendi si tanq; epi interest caplo. s; tñ si appellandū fuerit ad
ipm appellabilē. n. qñ app. l. i. §. i. in fi. et hoc eū ratio. qz s;
epi et canonici faciāt vñf caplm in electione. nō tñ est vñf capi-
tulū in iurisditiōe faciēda. immo eūz ad solū epm pñneat iuris-
dictio ad ipsum appellare l. l. c. bñt. et repete quod diximus. s. de
offi. ordi. irrefragabil.

¶ In dilecta eorum. s. eodem con- stitutus.

1. Cū multi ad eandē prebēdā petendam concurrūt quō pce-
det is qui eam possidet et in nu. 2. 3. 4.
2. Quando cogatur quis pbare titulum sue possessionis.
3. Non potest esse donatio vel possessio nisi certe rei.
4. Que sunt in iudicio sortiuntur effectum etiam preter scientiā
condemnatorum.
5. Decretum quemadmodum et sententia fieri debet cum cause
cognitione.
6. Potest executor suspendere a collatione beneficii.
7. In ultimis voluntatibus dominiū recta via transit ad legata-
rium vel donatarium causa mortis.
8. Heres tenetur psonali actione ex testamento sicut si propriā rē
heredis vel alienam legasset.
9. Non valet optio imposita ante a dñam hereditatem.
10. In beneficiis plenissima faciēda est interpretatio. cum absq;
alicuius dispensatio conceduntur.
11. Qui optat vel reservat vel qui suspendit semper de certa prebē-
da hoc facere debet.

¶ In cunctis. s. f. Per priorem iste prior erat executor alteri partis.

1. Impedire bñ dicit qz nō pñssit aliq; ibibitio qz nō
posset impedire collationē factā auctoritate epi. nā bñ p-
cesserat aliq; ibibitio. s; nō talis qz posset impedire collationē a-
utoritate epi factā. sicut ex sequētib; appct. qz remissio l. f. p. se
ipetrate. C. Altera. cū plures eōcurrūt ad vñā eādē pñbēdā pe-
tēda ille qillā possidet tpe vacatiōis vel alio modo hoc modo
pcedet. qz quicunq; sit ille qz petat illā corā iudice ordinario ip-
sius possessoris possessor qret ab actore an petat pñbēdā quasi
sibi iobibitā an quasi suā. qz si petit eā quasi iobibitā. tunc coget di-
cere eam sue petitionis. s. qre sit sibi debita videlz qz canonicē
ad eā electus. vt qz ad mādātū pape vel ēt sine mādato receptus
est i canonici. s. e. ex pte. s. de pñe. relati. s. de libel. ob. dilecti.
2. et sic postea cā suo Marte perueniet ad finē. C. Si āt papa mā-
dat caplo qz tunc pñcipiēdo qz alicui det pñbēdā tūc nō cōpe-
tit aliqua actio directo ad petendā pñbēdā sed ad pñiēdū ca-
pitulū de inobediētia. vt no. s. de pñe. dilecti. sicut si papa mā-
daret alicui executori qz alicui pñferret aliquā pñbēdā et nō con-
ferret pñiēdus esset. vt not. s. de off. deleg. pastoralis in prin.
sed et tunc quando papa mandat alicui qd pñdeat nulla actio
competit ad petendū pñbēdā corā ordinario. sed coram ipso exe-
cutore bene potest eam petere s; exectore sine vlla pñcedenti co-
gnitione possit eam conferre. vt no. s. e. proposuit. et in isto casu
s; qñ petitur pñbēdā sibi debita si supñeniat alius qz similiter
dicit eandē pñbēdā sibi debitam vel suā ēt pcedet hoc mō. qz
illi qz primo obtinebit dabit pñbēdā cū cantide de seruādo in-
demnē. ff. de rei ven. is a quo. et de hoc plene no. s. de re iud. cūz
3. super. vel vt no. s. de referi. mādātum. C. Si vero petat pñbē-
dā vt suā. tūc oportet eū probare qd ille qz eā contulit habuit
potestātē eam conferendi. siue a papa siue a sua auctoritate. et qd
legitime eā cōtulit. s. quādo vacabat et pñone idonee quānis qz
libet presumatur idoneus. et tempus competens nisi probetur
vel pñsumat cōtra. s. de pñsum. vñdum. s. vt ecc. bñ. c. j. C. Cum
enim talis pñsio vicem obtineat et electiōis et confirmatiōis
oportet qz pñbet et ea qz pñtinent ad electionē et ea que pñtinent ad
confirmatiōē legitime factā. C. Si vero alius esset elector alius
confirmator sufficeret pñtēti pñbēdā qz probaret confirmatio-
nem legitime factam etiā si nihil de legitimitate electiōis cōsta-
ret et de hoc plene no. s. de ele. cū dilectus. et s. de do. et cōtu. cūz

oli. C. Si vero nullus corā ordinario suo petat pñbēdā suā: s;
executor cui scriptū est qz alicui pñbēdā conferat postq; cōtu-
lerit pñbēdā quasi exequēs mandatum pape: cum eū mandātū
est qd etiā inducat in possessionem et cōtradictores cōpescat: di-
cimus qz male fecit iste executor. qz licz possit pñbēdā conferre nō
vocatis his quorū interest tñ nullo modo d; auferre possessio-
nē alicui nisi vocato et conuicto possessore. nec etiā alio statum
possessionis mutare. C. si per vim vel alio mō. l. si. nisi primo col-
lationē fecisset partibus vocatis et cū cause cognitione. qz tunc
nō esset necessaria magna cause cognitio in dñda possessionē. qz
tūc dñtio possessionis ē executio collationis pñio facte cū cause
cognitione. nec vt vis faciēda in executiōe pape siue dicat cō-
feras siue adificiat etiā i possessionē inducas. qz semp possessio
nē dare potest. argu. s. de offi. deleg. significasti. C. Si quid si
duo sunt confirmati et per eos qz confirmare possunt. puta qz vñ
pñfirmatus ab ordinario. alter a dele. pape si vterq; bonū conue-
nitur videt pñcedēdum sicut qñ cōueniunt hñdes qui iter se de
hereditate cōtēdūt. C. de peti. here. l. v. et. C. fami. bñ. l. p. C. Si
vero s; alios agāt noīe ecclesie pro redditib; et ecclesie iurib; nul-
lus coget eis rñdere nisi prius pñbet suā pñfirmatiōē canonicā
puta factā vocatis qui fuerūt vocādi: sufficit tñ probare confir-
mationē factā vocatis his quos res tāgebat. vel si nullus fuit
vocatus in pñfirmatione oportet qd probet electionē et confir-
mationē legitime factā fuisse: et sunt hec vera etiā si in possessio-
ne est pñdictus electus. C. Nec obstat si dicas nemo cogitur
probare titulum sue possessionis. C. de peti. here. cogi. qz illad
h; locum vbi non pñsumit contra possessore. at bi cōsecus est cum
controuersiā patiat sup dignitate sua. et maxime in nouitate.
C. In omnib; aut pñdictis vbiq; iudici visq; fuerit expēdire
vtilis ē pñdicta cautio de iudici seruādo. pñbñt aut modū pro-
videt cōtra executores plurium quorū quilibet fulminat sniaz
exēdicationis. qz iuste ab eis appellari potest nisi primo quisq;
probet de iure suo vel coram ordinario vel corā delegato execu-
tore. vel forte nō tñ snia exēdicationis: qz cum executor de quo
actum est nō habeat iurisditiōē sup hunc possessore nisi inde
bite cōtradicat. qz sup ipm nō habeat expēssam iurisditiōē
et ipse nisi indebite contradicit nolēdo dare possessionē sine co-
gnitione ergo nec exēdicare pōt cum pro pñdictis facit. ff. de po.
l. j. §. apud iulianū. ff. de peti. hñ. si debitor. (De caplo) s. de re
scri. eam te repete qz ibi no. C. Et sub lata repete qz no. s. de re
scri. capitulum. in gl. que incipit: videt. et de pñben. inter cetera.
et dic qd si mādatur ei ad quē spectat collatio vt aliquē in cano-
nicum recipiat et ei pñbēdā conferat exectore dato ad cōpellē-
dū tantum si pñbēda illa alteri pñferat et collatio h; peccet con-
ferēs et pñiēdus sit: qz p talē formā apud ipm ordinariū semp
remāsit potestas: vt. s. de pñben. dilectus filius. tam in primo qz
in scdo: nisi esset i rescripto decernētes irritū et inane et. vel nisi
esset iā receptus in canonicū: vt. s. de pñbē. relati. et. c. dilectus
filius. C. Si vero dñt executor ad pñiēdū. tūc non valet col-
latio p ordinariū: qz papa dñdo pñtatem exectorei subtrahit
eā ordinario: vt. s. e. ti. c. proposuit arg. ff. de condi. indebi. l. cū
ita legif. et de procu. pomponius. §. s; et is. et. l. v. dist. disciplina
et qz negocium videt ad seruocasse: vt. s. de pñben. inter cete-
ra. C. Contulisset etiam ante vacationē et fuit stultus iste exe-
cutor qui verbis pñbēdā vel dignitatē nō vacantē et incertam
alicui conferebat: qz si volebat qz statim haberet hoc erat inu-
sum. s. de pñben. pñbē. nō va. c. j. si nōlebat qz statim haberet lo-
cū nec ius in possessionē. vñ scd dñcebat: qz eū nihil pñferret
se aliqd cōferre dicebat. Itē donatio vel possessio non pōt esse
nisi certe rei. (Non tñ pp hoc). Ignorantia eū platinibil facit
quomin⁹ pñuilegiū pape tueat pñuilegiatū. s. de reli. do. cū di-
lecti. (Sic) nō est bona ista illitudo sicut ex inferiorib; patebit
¶ (Quid lex.) qd sit lex: qd cōstitutio: qd decretum: qd decreta
lis epla: qd dogma: qd mādātū qd interdictū: qd sanctio: no.
In decretis dñ. in. et. xxy. q. si. qz dogmata (Astringunt) repete
qz no. s. de cōsti. c. si. et. s. de posu. c. j. In pñuilegiis hñc alle-
gatio h; videatur bona nō tñ est ppetua nec semp tenēda. vt ple-
ne sequit. s. i. rñsione ptis aduersē ibi ex pte vero tua. Aliquid
spāle: et sic apparet sū intentionē allegatis qz lra p ipso directa
cēfēda est iure pñuilegiū. et ita nō sit necessaria scia epi qz falsus
est. vt. s. sequit. (Sup his). s. qz ipse acceptaret et postq; accepta-
ret. (Non valebat). bñ dicit pars ista si snia vel decretum pape
fuiſſet de certa pñbēda vel dignitate: s; hñd ita: qz papa tñ ir-
ritū esse voluit si qd fieret de dignitate quā ipse acceptate sicut
in hac decr. s. pri. continet. i. postq; acceptaret. qz alr esse non
poterat. (Intelligi) optima et vera ē hec rñsio et valde notabilis
et est ar. opt. ad hāc rñsionē. ff. de acq. pos. qz abñti. in prin. (Sa-
cultatē) hoc intelligit qdam verū qñ qz p se pñsentē vel pñnūci-
um snū impetrat bñdī indulgentiā. qz hñ abñs vel ignorās sit
ille qz pñtatem hñ exēdicandi. tñ non tenebit exēdicatio lata post
bñdī indulgentiā. nō eū opz qz notitia bñdī indulgentie pñe-
niat ad illum vel ad oēs qz pñtatem bñt exēdicādi cum penes mul-
tos possit

tos possit esse acceptas. si scilicet illi scire cui conceditur indulgentia & obtinet quod dicitur non solum si ipse in indulgentia quod non possit exerceri. sed et si in indulgentia de prebendis obsequio ne quis eum excolet. quod semper bene presertim per se vel per nuncium conceditur privilegium. & id statim gaudet privilegio indulgentie quod se presumit privilegium voluisse ex quo simul concurrunt voluntates. secus autem est si prohibito in prebenda absentis tunc daretur: quod tunc satis dicitur posset quod illa prohibito non ligaret absentem nisi a tempore quo sciret. de postea prebenda de costis. c. ii. de ap. sup. eo. nisi ex genere inhibitionis suum presumere papa voluisse ut est in inhibitione ne alienationis. de deo. veritatis. Et autem que sunt in indicio ut sine diffinitiva & interlocutorie & excoletionis etiam preter sciam condonatorum statim habent suum effectum. Si autem nec per se nec per nuncium presertim ipse tractaret. si proprio motu vel ad alterius supplicationem papa vel alius privilegium concederet predictam indulgentiam tunc nisi appareret de sua voluntate concedere indulgentiam non gauderet beneficio indulgentie nisi postquam pervenisset ad eum. q. v. qto. ff. de acq. pos. q. absentis. & idem videtur in reuocatione indulgentie & cuiuslibet mandati quod non oberit reuocatio absentis nisi postquam pervenit ad eum. notitia. ff. de pen. si pcurator ff. de iustro. ff. de i. ff. in ad. si mandatum. l. i. si pcedere. de pen. c. pe. imo. adhuc plus est in mandato. quod si etiam a presente pcuratore reuocet mandatum non sit pre iudicium litigatoribus absentibus si nesciat. ut in predicta. l. de pen. si pcurator. Et hec intelligitur vera quod reuocatio mandati non oberit quin etiam per bis si ignoras fecit post reuocationem mandati habeat sua mandati. ut i. l. palle. vel etiam quod non teneatur de inobediencia siue scias reuocationem vsus est indulgentia non gerens se pro excoletio si tamen non tenet excoletio lata ab eo cui reuocanda est prebenda excoletio. ex quo reuocatio pervenit ad excoletorem si autem habet animam reuocandi statim ex tunc non valet quod facit in mandataris in his per quod non sit alius iudicium. ff. de manumiss. vin. si pffamilias. Et idem videtur in his iurisdictionalibus quod si per aliquas literas mandata est alicui iurisdicatio. postea per alias literas mandata alii quod non obstat per primis literis audiatur cum super eodem tenet quicquid sit per primas literas reuocatas. quod si aliter diceretur ptingeret fieri iudicium absentis sine causa id quod est. ff. de pen. si pcurator. imo plus est. quod etiam postquam scit ut quicquid sit ab eo nisi excoletur. quod cum scilicet sunt impetrata in favore impetrantis non est cogendus ut eis nisi velit. C. de leg. q. fa. ff. de ex. rei indi. cuiuslibet quod intelligitur vera si est presens. quod si literis reuocationis renunciare. quod aut sit eo absente & non sentiente tacite vel expresse non valet. nec obstat si deas hic inde per iurisdictionem. ergo tenet quicquid facit nisi excoletur. Rn. hoc esse verum nisi reuocata esset eius iurisdicatio. Et quidam tamen dixerunt quod bene tenet quicquid sit ab eo in indicio nisi appellet postquam sciverit contra se processum infra. x. dies. C. quomodo & q. l. i. secus autem esset in his que sunt extra iudicium. ut in literis prebendalibus. nam & ibi si remaneat prebenda predicta penes promissores primos etiam post reuocationem & etiam post scientiam reuocationis. ut hic apparet. ubi dicitur quod non tollitur potestas a primo promissore nisi scias notificet ei qui vult suis literis uti tamen ex quo novit quod secundus vult suis literis uti non valet quod sit a primo. nec impedit quin valeat quod sit a secundo. etiam si non appellaret. quod extra iudicium parum operatur appellatio. de hoc no. de maio. & obe. cum dilecti. Et alii dicunt & forte melius. quod quicquid sit a primo promissore vel in indicio antequam appareat privilegium velle ut privilegium suo in negotio de quo agit fluctuante sine expresse semper tenet quod sit ab eo propter rationes supradictas. tamen si primus promississet vel in causa processisset ab sente privilegiato. & tunc privilegium diceret debere irritum esse quicquid factum est primo a promissore vel in indice postquam in vno simul concurrunt consensus privilegii & privilegii iati quod uti volebat privilegio in negotio de quo agit. credendum est ei cum presumendum sit quod non frustra laboraverit pro privilegio impetrando. & sic erit huiusmodi promissio nulla vel processus iudicis. nec impedit electionem vel processum futurum nisi forte contraria presumptio tolleret istam presumptionem: puta quod prius fuit in indicio & non excepit: vel vidit promissorem paratum ad promotionem facienda nec contradixit nec ex aliqua causa contradictionem dimisit quod si subisset prestari debebat si poterat sine periculo: ut not. de p. cum. ad. si autem non simul concurrerent consensus ante promotionem vel processum iudicis tenet irrevocabiliter que sunt ab eis ut hic sequitur. Sed contra promissa ut quod dicit sequens litera. si quod si ille cui data est prebenda predicta non notificet postquam vult uti privilegio sibi concessa quod tenebit privilegium facta a primo ex quo colligitur quod non creditur nisi expresse mandet. Sol. hoc quod dicitur hec de ere. loci ubi non sunt predictae clausule. Et ubi voluntas privilegii non creditur esse quod primo sit prius potestate sua nisi postquam sciverit: sicut dicitur litera sequens. Idem videtur si ex presse dicit in scolis si reuocamus iurisdictionem primi iudicis: quod cum in alicuius favore dictum sit intelligendum est si uti voluerit predicta reuocatione: si ad nullius petitionem fecisset vel fa-

noris: si proprio motu ex tunc intelligitur reuocare. & non valebit quod fieret ex quo ad notitiam reuocati pervenit nisi aliud appareat de intentione reuocantis. Sed dices quare non est idem in decreto de quo contrarium habetur. si quod ex nunc nihil valet quicquid sit post decretum Rn. quod decretum sicut & sententia sit cum eadem cognitione. & idem intelligendum est quod statim post sui plantationem vult gaudere suo effectu. Sed oppones. quod decretum de quo loquitur hec de ere. nunc datur cum eadem cognitione Rn. verum dicitur. si ex quo papa sua inhibitione decretum appellat vult quod vi decreti obtineat ut statim suum sequatur effectu. & idem etiam esset in alio quod in papa. quod ex quo hoc verbo utitur statim indicat sue voluntatis esse quod mandatum suum statim habeat effectu. & idem est si expresse dicat voluntatis mee est quod ex nunc non valeat electio scilicet ab illis a quibus reuoco & possum reuocare ut hic dicitur. secus autem esset si diceret libere talibus ne eligant quod intelligendum est ne eligant postquam sciverint. Imo quod plus est et si sciat istas ipse tractas ptingentes reuocationem vel inhibitionem nihilominus tamen valet quod sit ab eis nisi prius notificet eis quod vult eam deferre. vel nisi ei collatio est interdicta. ut nisi decernat irritum & inane quod contra factum fuerit. ut hic expresse dicitur. Sed contra predicta ut quod dicitur hec de ere. ubi dicitur nisi forsitan quod ipsam deferre non possit exprimat in processione huius potestatis. nam ex his verbis colligitur quod si papa dicit quod prius collator non possit deferre quod postea non tenet sua collatio. Sed certe multo magis ut quod non debet tenere si dicit reuocamus potestate eius vel alia verba supradicta. Sed non dicitur hic quod predicta impediat quod non teneat promissio primi promissoris si secundus non dicitur. quod hoc falsum esset ut predictum est: si hic dicitur quod predicta clausula operatur & ostendit quod ille quod concedit istam indulgentiam. est ei voluntatis quod statim a die processus sit an scias non valeat collatio primi si secus voluerit uti sua indulgentia & hanc eundem effectum bene credimus et alii superiores etiam habere. Nec mireris si diximus promissorem tenere: si alii faciet ea cassari si vult. & si non vult rata manet: quod si idem habes in cocepto. de ele. q. sicut. si. (Sicut certum) scilicet primam quod vacaverit sine incertis. si illa quam acceptaverit (si si prius) ille scilicet delegatus vel potius executor. (Sibi notificet) illi ad quem pertinet collatio. Et cum decernat. Rn. hic habes expresse quod executor potest suspendi a collatione beneficii. & de hoc notat. i. de iure patrona. cum dilecti. Et cum illi. Nota optimam rationem. Et est conferat. Nota quod si executor prius deferat quod ille ad quem pertinet de iure collatio: & si si ignoret tamen preualebit collatio executoris. (Si forte vacet) quod si non valet nullo modo deferri potest. si. no. (Nisi forsitan) quod si in rescripto apostolico ptingeret decernentes irritum & inane quicquid de prebenda fuerit acceptatum: tunc non teneret collatio episcopi et ignorantis nec esset quod hic supradictum est: quod et hoc dixerunt irritum & inane. & c. quod si cur hic. si. no. hic non decernit de certa prebenda non deferenda: imo de incerta. & tamen postquam per quo scribebat acceptasset (etiam extitit) a te cui scribitur & bene (Acceptaret) hunc vult dicere quod quia papa scribit alicui quod provideat alii de prebenda quam acceptaverit decernentes irritum si quod de ea fuerit acceptatum quod sic est intelligendum huiusmodi decretum quod si post acceptationem aliquid fuerit factum de prebenda acceptata quod illud sit irritum. nam si intelligeret quod esset irritum ante acceptationem de prebenda acceptanda hoc decretum esset invalidum tamquam super iuramento platum. ff. de cuiusque vni. ite. cor. si. i. & est hoc verum. quod dictum est etiam si episcopus nihil sciret de acceptatione vel decreto. sed autem esset si papa mandasset alicui providei de prebenda quam acceptaret sine decreto predicto. quod tunc tenebit collatio facta ab episcopo antequam ei nuncietur de acceptatione. ut ex supioribus apparet. ar. de ap. sup. eo. si. si autem papa mandat alicui quod provideat de prebenda quam acceptaverit & decernat irritum & inane si quod contra mandatum fuerit acceptatum: tunc statim acceptatione sua potest interponere decretum cum hoc id sit ei concessum ex speciali gratia. nec valebit promissio ex tunc facta ab episcopo etiam ignorante huiusmodi decretum. Alii tamen dicunt contra. si. quod non debet interponere huiusmodi decretum. nisi peribus presentibus. quod mandatum pape intelligendum est secundum ius (Sup. incerto). ff. de cuiusque vni. ite. cor. si. i. in si. de ac. si. curare (Sicut cum legatur). ff. de optio. l. si. licet optio (Leditus ille legato) servus. i. legatarius illi servum venditum petere potest (Pro te propositum) & bene (In vltimis) hoc autem in scriptis inter vivos non obtineret. Nam in illis certum est quod si aliquis alicui donat vel vendit vel promittit unam prebendam vel aliam rem de multis quam donatarius acceptaverit quod tenet donatio vel venditio facta alii dummodo secuta sit traditio: quod si vna & certa rem donasset vel promississet sine traditione: postea eandem rem alii traderet transferret in eum omnium nec primus donatarius posset banc rem ab eo adnuocere. C. de pac. traditionibus. C. de rei ven. servum emptor. Et in vltimis autem voluntatibus omnium recta via transit ad legatarium vel donatarium cum mortis. ff. quodammodo. servus. amittit. si per partem. si. si fundum & hec vera ubi dominium rerum legatarii esset penes testatorem: si non penes cum si penes hunc de vltimis alii esset tunc non transit nisi ille quod habet illud tradat. & ex hoc videtur quod si testator iussit heredi quod per alii coceptum tempore testatoris: vel fructus factos. eodem tempore alicui dari quod omnium eorum recta via transit ad heredem. si si huiusmodi spemaverit vel acilla apud eum accepit tunc illi fructus anno. sup. tertio. decre. 2. si

Innocen. super Tercio Decreta.

vel pñs nō trāfēit ad legatariū nisi ventur ab hī de penes quē
est dñum. **C** Et tētemur tñ qd hīs tenetur psonali actione ex
testamēto sicut si propriā rē heredis vel alienā legasset. insti. de
leg. 6. ca. quocq. 7. §. si res. 7. sicut non trāfēit dñum rē heredis
ad legatariū sic nec eas pōt subscere restitutioni nec opposi
tioni. ar. C. cōmunita de lega. l. vlti. §. nemo. vbi dicit qd res que
nō pure in rebus hīdis nō pōt alienari: s; hec est pure. ergo pōt
alienari. **E** tē videt hoc expñsum. ff. de pig. l. i. §. cum pñum.
vbi dicit qd res qd nūq; suere debitoris non tenentur hypothec
caria certe eadē rōne nec restitutioni subscit nec est §. ff. de pig.
pñus. §. i. vbi dicitur qd si res obligate pignori pueniūt ad he
redē qd fructus 7. partus earū tenet hypothecaria. Solu. ibi lo
quitur de pñibus 7. fructibus qd pcepti 7. facti erāt 7. ita intelli
gitur ar. vt no. in sum. C. sup. ti. de pig. §. itē interdictitur. 7. sic p
dicta apparet qd optio pñus cōcipiēdo apud heredē alieni
legata nō impedit qd hīs ea possit alienare sicut hīc dī. **A**o
lūtatibus in qbus a tpe adite hīditatis intelligit dñum rei
obligate fuisse ipñ legatariū vt infra sequit pp fanorē vltie volū
tatis. 7. in qbus est plenior interpretatio adhibēda. vt. ff. de tri.
7. oleo lega. l. i. §. l. pe. 7. ff. de fun. in. l. qstūm. §. idē respon. 7. de
optio. le. l. i. nā ēt seruūm legatū sub pñitōe hīs manūmittēdo
liberū non facit. vt. ff. de ma. l. seruūm. 7. ff. qui 7. a quibus. l. cū
is. optioe aut legata seruī sub condi. legata esse videt. ff. qui 7.
a quib; si optio. **E** tē est nō quare aliud in legatis 7. aliud i ca
su proposito 7. ēt in hīditibus. si em heres non repulit legatū ex
die adite hīditatis eius retro intelligitur. ff. de le. i. nā tibi hō. §.
cū seruus legatus nā rei legatē dominū recta via transit in le
gatarium. vt. ff. de fur. a titio. **E** tē id alienatio vel manūmissio
interim facta tanq; a non dño nō valet. secus aut est in hīditibus
12 vt. ff. de ac. 7. ob. l. i. §. qd. ff. de ver. sig. si seruūm. §. si si sic. **E** tē
no. qd optio imposita ante aditam hīditatē nō valet. ff. de leg.
i. in lianus. 7. facit. ff. quoy leg. l. i. §. qd ait. **E** tē S; quero vtrū
semel acceptas hīficiū p quo sub huiusmodi forma scriptum
est possit penitere. 7. videtur qd nō. nā pma attestatiōe quā sum
me dixisset ins suūm consumpsit. vt. ff. de op. le. lapud: s; in ca
su potest. puta si eligit hīficiū alii debiti. vel p dignitate hī
ficiū simplex. vt. ff. de opt. leg. l. i. ar. §. de elec. cū q. qd iterum
pōt optare si male optauit. **E** tē opponit pono qd in casu ppo
sito cum agat de hīficiū nō solū plenior sed etiaz plenissima cir
ca acceptationē fuit interpretatio faciēda. nam in cōtractib; ple
na in testamētis plenior in beneficiis plenissima interpretatio est
adhibēda. vt extra de do. cum dilecti. 7. de deci. ex pte. 7. de pñi.
qz circa. de vho. sig. oltz. rvi. q. si. vltis. ff. de cōsti. prin. hīficiā.
13 **E** tē So. in hīficiis plenissima faciēda est cū absq; alienius dis
pēdio pcedunt vt in pñis pcedat. 7. ff. de vulg. 7. pupi. sub.
ex facto. ar. §. C. de pñi. impē. offe. quoties. vel dic qd idē est fm
quosdā in hīficiis vacatib; tpe rescripti qd in legatis extātib;. vt
collatio talis nō valeat. sicut nec alienatio legatorū existētis
quoy legata est optio. **E** tē melius aliud in legatis in qbus
a tpe adite hīditatis intelligit dñum rei legatē retro fuisse le
gatarū aliud in hīficiis plenior etiaz vacatib; 7. in cōtractibus in
qbus nihil retro intelligit acqstū. vt supra dictū est 7. dicit lex
nō sicuti vultū. ita ēt defunctorū act; suspēdi receptū est. ff. cō.
pre. l. receptū (Premissa). §. qd nō teneat alienatio vl manūmis
sio an optioe. Nec pmissa: puta lego vñi fetū nasciturū d gre
ge meo quē elegerit (Termin) de h termino habes. ff. de opt.
le. mācipioy. **E** tē Acceptaret hū videt ex hoc qd sola acceptatio
eius cū prouideri mādaf si ne collatione 7. pñentia erecutoris
impedit collationē epī dñm pueniret decretū. i. pñentia in lra
papali decernētes irritum 7. inane 7c. **E** tē eius sine acceptaret
vacantē sine vacaturā dñm mō primā. s. vel secūdā vl aliam: vt
in glo. secus si scribat sine illa clausula decernentes 7c. 7. hoc vi
detur dicere glo. absq; periculo. §. de ele. ne p defectu. 7. c. qd p
pter (7. Et eis primā) no. qd is p quo sic scribit vt sic pvideat
de pñenda quā acceptauerit pōt an vacationē alienius pñēde
acceptare primā pñendā qd vacauerit in loco vbi mādaf sibi pui
deri. **E** tē optare pōt secūdā vel tertiā si aliqua cā subscit qua
re primam nō vult optare. forte qd alii debet. vt qd de hoc ipso. §.
an alii debeat dubitatur. nā sine cā nō vñ qd possit dimittere pri
mā 7. optare vl tertiā ar. hīc. **E** tē vt aliquibus qd eodē mō
acceptare possit etiaz si in rescripto apostolico nō pñentia de ip
sius acceptatione: s; tñ vbi dī pvideas ei in tali ecclesia vel in
tali diocesi vel pñicia. De hoc aut nō est dubiū qd hīcōi erecu
tor reseruare pōt primam pñendam vel vlteriōrē ex cā. argu.
hīc. 7. no. §. de iurep. cū dile. Alī tñ in hoc vltimo casu. §. quādo
mandatar qd alieni pvideat aliter dicunt. §. qd ipñus optatio
nō impedit pñisionē episcopi: s; sola pñisio vel inibitio ere
cutoris impedit. imo plus dicunt qd plu s videtur hec optatio
committi discretionē erecutoris qd volūtatē eius p quo scribi
14 tur. 7. p his videtur facere tenor rescripti. **E** tē no. qd semp
ille qui optat vel qui reseruatur vel qui suspendit semper de cer
ta pñenda hoc facere dī arg. §. de ele. c. si. de hoc no. §. de iurep.

tro. cum dilectus. Certam appello si dicit opto vel reservo pri
mam pñendam que vacauerit in tali ecclesia vel etiam in tali
provincia. Illud autē nō pōt facere executor hīcōi etiā cū cau
se cognitione datus vt mandet sibi reseruare pñendam quam
optauerit is pro quo scribitur vel etiam alius. ar. §. de offi. dele.
qm ap. §. is autem. alqui tamen contradicunt.

C Me sede vacante aliquid innonetur.

Rubrica.

- 1 Anio quot modis fiat.
  - 2 Sede vacante nihil est in pñudiciū sedis alienandum.
  - 3 Alienatio que fit p iudicē cum maiori solennitate 7. delibera
tione fit qd que fit extra iudiciū.
  - 4 Non tñ qd fit de bonis ecclesie vel causis vacante epātū.
  - 5 Cum ordinatio platinimis differtur datur curator bonis qd
aut si fit ab sens prelatus in nu. 6.
  - 7 Vacante ecclesia pōt epus repetere 7. agere noie ecclesie.
- Q**uit (vniendo) 7. fit vñio pñio mō qd vna ec
clesia alteri subscit. Sēdo fit vñio vt ex duab;
theatralis illa cui subscit. Sēdo fit vñio vt ex duab;
fiat vna. 7. fm hoc canonici vñius sūt canonici alte
rius. 7. canonici vtriusq; simul itererit electiōibus 7. alio nego
cīs: 7. tūc pñuetudies 7. alia pñilegia qd meliora sunt 7. humanio
ra in alterutra retinet vñitū. ar. de pe. vi. j. medicamētū. xxxi. q.
j. nō est culpādu. C. de rei vro. ac. in pñ. C. cōtia dle. l. i. h. Ter
tio mō possunt vñiri qd sint ambo epales siue in pñio statu. 7. se
cūdū hoc ē vñio epus ambay 7. sūt duo epātus. 7. sic ille ecclesie sube
rit diuersis metropolitans 7. idē epus erit ambobus subiect;
j. de reli. do. qz. §. de pñir. vti. vel inuti. c. vl. si vero de vno ordie
fit trāslatio ad aliū: illud qd trāsfert sumit nāz illi ad quē trāf
fert. hec vero qd sunt dēa nō sunt ppetuo vera. 7. id diligētē attē
dēdus ē tenor pñis. pñio. (7. Donasteriū) qd factum erat sedes
2 epalis 7. gubernabat forte sub regie epī. **E** tē vacante hīc autē cō
stat qd vacante sede nihil est alienādū in pñudiciū sedis. vt hīc. §.
de iureiurādo sicut. nisi necessitas imineret. vt no. in gl. §. nos.
E tē aut qd cōiter hī platus cū capitulo. 7. vbi faciūt vñū capitu
lū platus 7. clerici vt p magna pte ē videre in capitulis 7. abba
tīs vbi cōtia sūt quasi oia inter pñositos 7. abbates 7. capitula.
tūc ēt vacante sede abbate vel pñosito nihil alienari pōt nisi de
his qd seruādo finari nō possunt 7. aliis hīcōi. C. de adm. tu. ler.
q. C. si ob pu. pē. l. si. 7. si diu staret ecclesia sine plato vabif ci cura
tor cui; autoritate fiet alienatio vl obligatio. ar. §. C. qd adm.
ad bo. pñi. bonoy. s; ibi est spālē qd quasi semp ē lucrosa. **E** tē nō
est pñia. §. d in inte. rest. ait. §. pñitaf. qz minor nulli se obligat
sed tñ a sua obligatione liberat. **E** tē Item vt contra. ff. de iure
delib. ait. vbi dicit qd genus alienandi est agere: sed agere sibi
licet: vt no. i. gl. §. nos ergo 7. alienare. Solu. h; p actiones pos
set fieri necessaria alienatio: non tñ ita directo fit alienatio que
fit per iudicē in iudicio intentando actionē: sicut fit qd fit volū
3 tate. **E** tē Item alienatio que fit per iudicem fit cū maiori era
minatione 7. deliberatione qd illa que fit extra iudiciū: immo
plus dicit qd nec etiam ad agendum semper admittēda sunt ca
pitula nisi essent actiones tales que melius intentent vacante
ecclesia qd nō: sicut qd queritur de electione ad quem pertineat
cum electio fit in discordia: qz aliter non pōt procedi ad confir
mationem nisi de hoc pñio quei af. **E** tē sicut minor nūq; pōt
agere sine curatore sic nec ecclesia. at sicut dictum est in minore
qz autoritate curatoris 7. pñisio potest agere: sic 7. ecclesia vi
cunt tñ aliqui 7. forte non male qd si esset aliqua capella q nul
lum spālē prelaturū haberet per quē fierent contractus eccle
sie qd tunc bene valeret alienatio facta a capitulo autoritate
prelati 7. vacante sede. ar. in autē. de ali. 7. emphy. §. emphyteo
sis vltra me. vbi dicit qd res vñius ecclesie debent alienari in
rantibus administratoribus economis 7. cartulariis. 7. sic ap
paret qd loquitur de ecclesia que non h; spālē prelaturū: qz tñ il
4 le solum iurasset: semper tñ tutius est facere curatorem. **E** tē
quinimū sed nos dicimus qd vacante epātū nō tenet quicquid
fit de bonis ecclesie vel causis. ecclesia enim fingitur vice mino
ris sicut non tenet snia lata pñia minorē nisi legitime defendat
ff. de re iud. acta. §. vl. 7. j. eo. c. vl. sed si necessitas vel utilitas re
greret posset cōstitui visitator: vl procurator episcopatus q can
las ageret. l. i. distin. obitum. 7. c. se. sed 7. ipse archiep; in re
bus episcopaliibus 7. episcopus in rebus capellarum suarum
est visitator: de iure ar. predictorum. c. fraternitatem. lxxi. disti.
7. x. q. si. c. si. autem ecclesia collegiata vacet bene potest etiam
dum vacat ecclesia pro prelato constituere actorem vel iudiciū
ff. quod cuiusq; vni. l. i. §. si. 7. hoc pñamus: qz cum prelatus cū
cōuentu censcant vñum collegium in bonis cōmunibus mor
tuo plato ius ministrandi cadit in collegium. ff. qd cuiusq; vni.
noie. sicut. §. si. expñsum autem habes. §. de resti. in integ. c. si.
si tamen cito possit ecclesie prouideri expectabitur. ff. de va
mu. l. pe. §. vl. quedā tñ sunt que melius sunt vacante ecclesia q
non vacant

non vacante: sicut est vno episcopatum. xvi. q. i. et temporis et
facilis ecclesia in alterius ecclesie vsus conuertitur. f. de dona.
consultationem. et melius aliquid de prebenda retinet. f. vt eccl.
bene. si. d. con. vt nostrum. in fi. vel dic qd ecclesia que vacat nra
faciet syndicum vel procuratorem ad res quas communiter
habent prelatus et conventus. s. de rescript. edoceri per platos
enim debent ministrari res ecclesie. ff. quod cuiusq. vni. ciuita
tis. l. i. vlt. et per p. loquitur quando collegium no habet p
latum vel in bonis que discreta sunt a bonis plati. Et pos
set tamen dici qd si nimis differretur ordinatio prelatus daret
curator bonis. sed primum dictum magis placet vsus aut pre
latus nunq capitulum constituit procuratores cu ipi no hant er
editum h plati. cor. ff. qd cuiusq. vni. nulli vt in qbusda et for
te hnt qd si procurator constituitur nolle ecclesie vel alterius vniuersi
tatis qd habet proprium rector de voluntate autoritate ipsius re
ctoris qd valz hnt procurator. ar. C. de pen. neq. s. de indi.
cam. s. de pcur. c. i. bic enim propria causa est vniuersitatis. ff.
q. vi. c. viduum. s. in p. p. a. Et immo plus videtur qd etiam
si sine eius autoritate constituit si sententia fertur pro ecclesia
q valeat. C. de pcur. non eo. sed si absentes essent prelatus au
toritate superioris posset eis dari curator. et idem forte si pre
sens esset: sed agere nollet. argu. C. de bonis que li. non solum.
xii. quest. ii. si qua de rebus. r. x. questio. ii. si quis episcopus. b.
tamen dicit qd contractus factus vacante ecclesia prelato que
non habeat bona discreta tenet h possit rescindi p in integru
restitutionem. ar. C. de in integ. resti. si curatorem. Idem etiam
dicit qd si magna necessitas imminet de consensu archiepisco
pi fiet alienatio rerum episcopatum etiam si eas habeat discre
tas episcopus argu. lxxi. distinctio. fraternitatem. et episcopus
mortuo sacerdoti alienabit in necessitate res ecclesie sibi subie
cte. r. q. ii. c. vlt. Et de hoc autem non est dubium qd vacante ec
clesia potest episcopus repetere et agere nomine ecclesie. f. de suc.
ab intesta. cum dile. nam hic titulus non habet locum in mino
ribus ecclesiis. f. vt ec. bene. sine di. c. i. sed pro episcopatu eo
vacante nec capitulum maioris ecclesie nec alius admittitur ad
agendum vel defendendu nisi forte det visitator. ille eni cau
sas episcopatus hnt agere vel coadiutor. vii. q. i. qd frater. xii. q.
ii. vulturanus. Item modica via est siue agatur de statu siue de
possessionibus contra ecclesiam collegiatam vacante prelato
qd semper respondere cogitur. f. de ver. sig. abbate. s. de consue.
cum dilectus. s. de in integ. resti. c. ii. Et Indulgentes in hoc
fuit indulgentia qd de iure communi primo agi debebat poti
causa ista coram proprio metropol. qua coram papa. Item spe
cialis gratia est qd permittit ad curiam aduersarios euocari.
Item est specialis gratia qd eos audire promittit contra factus
predecessoris sui nisi per in integrum restitutionem que no co
petit contra factum pape. ff. de mino. minor. nec poterat suppli
care: qd biennium transierat. C. de pcur. impera. offe. au. ibi po
sita fuit ergo spalis gratia. vel dic qd hic appellat indulgentias
licentiam quam eis dat qd liceat eis cu suo prelato litigare: qd
alias non liceret. insti. de cura. s. fi.

De aduocationis (fungat. imo serua
ri debet successorib)
p. bende. si at periculum esset vacante cu superiore age
du est. s. de pcur. preb. qd diuersitate hanc em pote
statu no habet a caplo: sed a fundatore vel privilegio vt alio mo
et de hoc no. f. de here. ad abolendam. et est ro quare non potest
conferre prebendas vt h: et tñ pot electiones pfirmare. s. de ma.
et obe. cu olim. qd illud est de iure epali qd intuitu ecclesie habet:
hoc est de iure qd speciale bz vt dictu est (negligentia). s. de con
cel. preben. quia diuersitatem.

Constitutus (Depositiones) No. no so
lu licet no licere incipere se.
va. sed etia a cepta desistendum: nisi forte eent testes
valitudinarii: et alij de quibus habes. s. vt lie. non
contest. quoniam. s. j.

De bis que fiunt a prelatis sine consensu capli. Rubrica.

In rebus ecclesie alienandis requiri debet consilium maio
ris ecclesie.

Irta (episcoporum) Sz licz irrita sit hec ve
ditio si placet ecclesie vt h: si tñ sibi pla
ceat qd teneat venditio tenet: qd hic claudicat ptra
ctus. ff. de act. emp. iulianus. s. si quis a pupillo. ff.
de rescin. vt. si id qd similiter n ecclesia pot aliqd alienare imo
bile sine autoritate epi. vii. q. iiii. inuen. et si fecerit: no valet. ar.
C. de pcur. m. si p. diu. (Rei) magne: secus si parue. xii. q. ii. terru
las. vel si sit talis qd seruado seruari no possit. ar. C. de admi. tu.
ler. ff. de peti. here. diuus. (Subscriptiones) subscriptio non est
necessaria nisi inueniat expresse. (Clericorum) et maioris ecc
lesie. f. de dona. p. p. a. et. f. co. tua. et si no habent aliquam ecc

clesiam cathedralē habebit idoncos de alio clero q subseri
bentur. xii. q. ii. placuit vel dic consilium maioris ecclesie requi
rendum et consensum in rebus cuiuslibet ecclesie alienandis et il
lud sufficere. f. co. pastoralis. arg. f. e. nonit. Subscriptio aut de
ricorum ecclesie cuius bonorum sit alienatio est necessaria vt hic
et in bonis episcopalibus necessaria est subscriptio canonicorum
maioris ecclesie. ita qd sine ea non valet. xii. q. ii. sine sub. et. f. co.
tua. nec sunt ad huiusmodi vocandi nisi presentes. xii. q. ii. hoc
ins nec vt necessariis consensus archiepiscopi vel pape: quia
non inuenitur iure expresse. Alij tamen dicunt eorum consen
sum necessarium. ar. x. q. ii. casellas.

Continebatur (coessio) i beneficiu se
cus si alienaret. tñ em
necessarius et expresse consensus. et id no sufficit ta
curnitas. xii. q. ii. sine. et. x. q. ii. hoc ins. vlt. loquit de
modica decima. xii. q. ii. terrulas. als ei necessaria esset superioris
autoritas. xii. q. iiii. in venditionibus. (No. post multa) mari
me. idē em est et si post multa (Pretudicare) i. secunda et no ob
stare qd prima est illicita vel illegitime facta.

Am nos (ratam) No. in alienationibus re
rum ecclesie sufficere ratificatione
capituli. xii. q. i. c. vlt. f. de iurepa. cura arg. cotrarius
xii. q. ii. sine ex. vbi dicit necessarium esse tractatu: h
hic potest loqui in modicis rebus.

Quis (fratres tui) capitulum maioris ecclesie.
arg. f. de verbo. sig. cu clerici. ar. f. de test.
requisti. f. de donatio. pastoralis. f. co. tua. (Consi
lio) dicit quida sufficere in his regere consilia cano
nicorum etiam si no habeatur consensus. ar. s. de arbi. cum olim.
et. s. de elec. cum in ve. nisi forte essent talia vbi requireret con
sensus et subscriptio eorum sicut esset in alienatione rerum episco
palium. s. c. i. xii. q. ii. sine ex. qd interest cuiuslibet canonici qd
possidentes ecclesie sue non alienet et eque bene dicunt possessio
nes ecclesie ille qd pnt ad episcopatu: sicut ille que pnt ad
canonicos. ar. f. de verbo. signi. cum clerici. f. de testa. requisti.
et idē forte dicendu esset vbiq. eorum interesset. Sed si in al
terius alienatione eps deberet interponere suam autoritatem.
tunc sufficit consilium requirere canonicorum. nec est necesse qd sub
scribant. Et Instituta i. in statuendas decernis na corpora
lis inhibito nedu per episcopum sz per archidiaconu sine co
sensu capituli sit. s. de of. archi. ad hoc credim? qd in minorib
ecclesiis possunt fieri institutiones et destituciones et sine consilio
capituli. ar. xii. q. ii. terrulas.

Quanto (negotio) magnis (fratres tuos)
No. i. in quibuslibet destitutionib
cuiuslibet psonae ecclesiastice requirendum et obtine
dum consilium capituli. s. eodem nonit. et in presenta
tionibus que pnt ad collegium vt expse dicit. f. eodē ea no
scitur. Item causas criminales cum capitulo audiet episcopus
xv. q. vi. eps. et etia civiles vt quidam dicit ar. eiusdē capituli.
Item excoicare interdicare suspendere non potest sine capitu
lo. f. de exco. prela. quanto. vbi no. Et (Instrumenta) ibi tenen
tur criminales. C. de fal. qui veluti. C. de testa. in bemo. au
ten. de in. cau. s. si. immo oportet quod etiam videant. C. plus
valere qd agitur qd si. c. ci. l. vlti. C. de dona. nec ignoras. et h
credimus verum si in eo instrumēto contineatur qd vidit vel
audiuit qd in instrumēto continet. si autē contineatur ibi tñ
q instrumentum a se est sigillatum ad preces eius qui illud pfe
cerit no est necesse qd videat contenta in instrumēto. C. de testa.
hac consilium tiffima. in prin.

Anoscitur (collegia) Bene dicit. nam li
cet presentatio pertineat ad
collegia: tamen abbas qui est caput collegii et de col
legio facit illam presentationem sicut causas: alia
negotia collegii agit. s. de rescript. edoceri. vicimus tñ quod si
presentatio in aliqua ecclesia discreta et separatim ab abbate
pertineret ad collegium qd tunc non abbas sed collegium per
syndicum suum presentarent. arg. p. calle. decre. edoceri. et. ff.
quod cuiusq. vni. l. i. Et (Intelligi) hic habes qd nisi contra
rium probetur qd semper presentationes facte ab abbate pre
sumunt fieri de consensu conventus. et ideo etiam si abbas no
ostendat eius literas episcopus secare potest eas confirmare.
idē forte in procuratoribus. Intantum autem est efficax ista p
sumptio qd ei statur nisi probetur contra. alij dicunt qd licet sic
presumatur si tamē aliquis apparet contradictor oportet ut
abbate probare consensum saltem anteq institatur presenta
tus vel infra proferatur pro alio tali procuratore: postea anteq
forte non reuocaretur factum.

Decime concessae vni ecclesie an possint in aliam transferri
et in nu. 2. et an idem sit de oblationibus in nu. 3. et an licent lay
cis decimas detinere in nu. 4.

Inno. sup. Tertio decre.

et h

Cum apostolica (auctoritate hiero.)
xvi. q. i. qm quicquid
male. i. contraria iura. s. tñ quia ex dispensatiōe ha-
bēt est sine petō. (ad monachos) idē est de alijs clericis
(Leonis) rñ. q. n. sine ex. (Ecclesie) i. epalib⁹. vñ et ecclesie epalib⁹ ubi
inter eos bona nō sunt discreta. bona est alijs ecclesiarum ven-
dere nō dō episcopus sed veditiōi debet prestare auctoritatem
xvi. q. iiii. in venditiōibus (Clerici) i. capituli cathedralis ec-
clesie. (Ecclesia) sine regulari sine seculari (Religioso) idē est
si alijs ecclesie (Ecclesie) generalis. nō illius ad quem de iure spe-
ctat. Et est nō dignum intelligi reuocatiōem nō solum si re-
uocetur ad ecclesiam ad quam de iure pertinet. sed etiam si ad
quancūq; aliam ecclesiam reuocetur. (¶ In feudum) de hoc mi-
randum est quod dicit se loqui de decimis in feudū concessis:
q. ant erant cōcesse in feudum ecclesie tanq; sue ab episcopo qui
confirmavit tanq; sue. tunc male dicit quod monēdus est ille q
tenet qd decimā restituat ecclesie ad quam spectat: cum nō ad
ecclesiam sed ad episcopū pertineret: ant decime erant concess-
se in feudum ab ecclesia scilicet stephani: tunc constat quod miles
q eas alteri donavit cecidit a iure feudū et ipso iure vñ illi
redit ad priorem dñm. i. ad ecclesiam scilicet stephani. Ad hoc re-
spondent quidam qd e pō a principio ex causa potuit concedere
re fructus harum decimarū tenendos a se in feudum: tamen do-
minium directū remansit apud ecclesiam sancti stephani: sed
t modo h eisdem epō ex iusta causa decimas que tenent in feudū
ab una ecclesia cōcedere alijs: cum modicum damnum sit ecclesie a
qua tenentur in feudū: t magnum est lucrum illius cui confert
t una est ecclesia. s. vñ ecc. bñ. c. j. xlii. q. j. loquitur. (¶ Vel dic qd
si iste decime alijs ecclesie conferantur de pñsentu episcopi semper
episcopus intelligitur concedere sine pñiudicio alterius: unde
remanet vasallus eiusdem dñi sicut t prius: t prelatus monaste-
rii erit vasallus huius militis vel ecclesie ad quam directum do-
minium ptinebat. absurdū enim vñ qd ecclesia sancti stephani
priuaretur suo feudatario sine sua voluntate. t qd hoc decre. di-
cit sine cleri consensu: intelligi videtur tam de consensu capi-
tuli sui quā de consensu ecclesie ad quā ptinet directum domi-
nium decime. (¶ In feudum) quā dicit si nō sunt date in
feudum perpetuo. sed forte violenter vel alio modo occupate. t
tunc etiam cum consensu epī nō possunt alijs ecclesie conferri vel
reddi nisi ei cuius de iure sunt. ille vero decime que perpetuo in
feudum date sunt rite in alia ecclesiam cum consensu epī trans-
feruntur. t dicunt quidā hoc ea ratione esse: qd ex quo concess-
sunt in feudum perpetuo nimium esset scandalum si inuēti co-
gerent restituere. vñ ad vitandum scandalū sufficit si cūcūq;
venit: sed tñ dum tenent nō sunt sine peccato. Alij dicunt qd de
iuris permissione possunt habere fructus decimarum in feudū
qd directum dominium remanet apud ecclesiam. s. vñ ille quo ad
fructus percipiendos sit pñes vasallū. t ecclesia proprie dicit
recipere decimas cuius noie recipiunt a vasallo. hodie autē est
3. dñm. s. de lo. et condu. vestra. (¶ Et idē quod dicimus de
decimis dicimus de oblationibus concessis in feudū cum. c. vii.
q. i. c. si. generaliter loquit. sed idē. c. d. dicitur videtur cū ibi dicat
qd male sunt detenta: ex quo vñ qd sine peccato talia concedi nō
4. possunt. (¶ S. pōt rñderi qd idē o dicunt male detenta: qd lay-
ci nō ministrāt spiritalia laycis: quare decime prestant. t ideo
male ab eis detinentur. i. sine exhibitiōe ad iūcti obsequiū s. tñ
sine peccato: qd quāvis ipi nō exhibeant tñ dicti clerici quorum
est principale dñm ipsa obsequia exhibent. dicunt tamen aliq
quod hodie episcopi t etiam alijs prelati de consensu episcoporu
possunt infundare fructus decimarū: t illa decr. vestra. s. de lo. rē-
duc. nō obstat: qd nec vñq; nec modo fuit licitum abbatib⁹ t mi-
norib⁹ prelatib⁹ infundare sine episcoporu licētia. xvi. q. iiii. in
venditiōibus. t illa decr. intelligit loqui tñ de illis qui nō
habent pñsentu episcoporu. nec obstat. s. de feudis. c. n. quia lo-
quitur de his qui iurauerant nō infundare. melius placet qd ista
decre. loquat tñ de decimis que tenent in feudum ab episcopis.
nec mireris quod dicit qd monēdus est feudatarius. i. quod re-
stituat ecclesie parrochiali. qd subintelligendū est si epō a quo te-
nent in feudum pñsentit: sicut hic dicit. nec sine eius consensu
auferet ab epō feudum suum. (¶ Item nō mireris si dicit qd
prius restituat ecclesie parrochiali qd alij: quia res facile redit ad
suam naturā. s. de par. si vnus. i. qd credit quod qñ episcopus illā
rē concessit in feudū quod fuit accepta ab ecclesia p aliquā utilita-
te episcopat⁹: qd licet. vñ no. s. vñ ec. bñ. c. j. t ideo primo dō ad eas
redire immo si episcopus nollet consentire superior: debet cum
aliquando cogere. s. de iurepa. nullus. si autem feudum teneret
ab ecclesia sancti stephani nunq; sufficeret consensus episcopi
vt perderet feudum suum: nisi magna causa subesset.

Cla nuper (maioris) cathedralis (ab ipsa) ec-
clesia cathedrali (Sumas) not. qd
non h epō eligere archidiaconum alium de nisi de ecclesia
cathedrali. qd intelligim⁹ vñ vbi archidiacon⁹ est de capitulo:

t dō esse canonicus. ad epīm tñ spectat electio archidiaconi vel
quemvis alij qui nō pōt dare prebendā canonice: nam si
ad eum ptinet collatio tā archidiaconatus quā prebende canoni-
calis. tunc simul dabit vtrūq; et extraneus (Conferre) in pñios
vñs (Baptismales) idē in non baptismales. et hoc apparet
ex sine decre. que generaliter rñdet. (Alterius) i. hic pñposuit:
erat tñ alterius in integra sine hic dicit qñ que pñcesserat con-
tinetur in integra. (Leonis) rñ. q. n. sine ex. (Dubium) proba-
bili iudicio. (Questionem) illam. s. que pñponitur in principio
huius decre. (Perpetuas) i. perpetuo in pñios vñs ecclesias.

Distoralis (preterea) prima questio est an
possit concedere obuentiones ec-
clesiarum alijs ecclesijs ecclesia sibi retenta cū idonea
sustentatione vicarij. (¶ Secūda questio est an liceat
episcopo concedere totam ecclesiam vel partē eius. et vt conso-
na sit litera supplei pñios vñs. t sic bñ pñsonat. ar. decre. qd in
duxerat cū statuta lateran. cōcilij phibeat ecclesijs nonam impo-
ni. c. et est hic questio fere eadē cum ea que pñponit. s. pñori. de
cre. vel melius scda questio de eadē est: s. pñima dicit de ecclesia
ad se pertinet: scda de ecclesia que hz patronum. (¶ Nos vñ-
mus qd cause huius dubitationū sunt iste: quia dionysius limita-
uit parrochias vt infra eas obuentiones spiritalia ptine-
rent ad ecclesiam parrochiale: vt decime: pñmitie: oblationes:
mortuaria t hmoi. t videbat qd nec in totū nec in partē eoz pos-
set pñferre alijs ecclesijs: qd sic confunderentur termini parrochiarū
et fieret contra diuisionem dionysij t ecclesia parrochiali manen-
te. quod ex eo apparet: qd ibi vicarius remanet q iura parrochia-
lia reddit parrochialis. s. baptisma: penitentiā t hmoi. tā se
cū de dubitationis fuit: qd cū conciliū phibeat augeri pñsiones
vel de nouo imponi: multo fortius videbatur phibendum quod
totā ecclesiam nō daret alijs (dionysij) rñ. q. n. parrochie (obuen-
tiones). i. fructus vel redditus (sustentatione) s. de pñb. de mo-
nachis (concil. statuta) s. de cōst. phibemus. (¶ Canonica)
rñ. q. n. bone sed in hac concessiōe necessarius est cōsensu capi-
tuli. qd pñamus sic: qd si epō redditus pñios quos hz ab antiq
ecclesia vel possessione nō pōt donare sine cōsensu capituli. mul-
to fortius redditus ecclesie sibi subditę. rñ. q. n. si epō. s. de dona-
tione. pñstet tñ dicit qd. c. illud. rñ. q. n. bone loquitur in ca-
su speciali. s. qñ episcopus construit monasterium: quia tunc
sunt qd hīc dicitur t sine consensu capituli t de suis rebus et de re-
bus subditarum ecclesiarū vsq; ad quinquagesimā poterit cōfer-
re. Nos tñ hoc nō fatemur. qd illud capitulū loquitur tantum
de rebus episcopalibus. Inno.

Et si (Capitula). Repete quod dicimus. s. de pre-
ben. grane.

De his que sunt a maiori par. capituli.

Rubrica.

1. Quid operetur appellatio extra iudiciū facta item que di-
uersitas sit inter eum qui in forma iudicij et eum qui extra for-
mam procedit in numero. 2.
3. Potest quisq; contradicere his que facit capitulum in lesionem
iuris capituli t in numero. 4.
5. In electione nō retractat qd sit post appellationem etiā et legi-
tima causa interposita nisi probetur causa.

Cum in cunctis (Pluribus) et sa-
mionibus. lñ. s. di-
stinctio. extra. xlii. distinctio in nomine. rr. distin-
ctiōe. de quibus. s. de regu. iur. pomponius. (post
quas daz) id est in quibusdā ecclesijs (¶ Permittunt) appellan-
do ne fiat contradicendo vel cōtinuādo tam de iure quam de fa-
cto appellatio aut ista facta extra iudiciū hoc operatur qd fa-
ctum super quo appellatur reuocat ad audientiam pape vel alte-
rius prioris superioris ad quē appellatur: ita qd si appeller ad pa-
pā ex iusta cā alius in ferio iudex nō cognoscat de illo. nec etiam
valebit tñ impetrare ab alijs pñt sup eoz negotio nisi fecerit
mētiōē de appellatione sine ad papam facta sine ad aliū iferio-
rem. s. de rescrip. ex parte. (¶ Ipse autē a quo appellat ppter
huiusmodi appellationem nō dimittit quin perficiat factū sup
quo appellat: nec reuocabit nisi probetur veritas cause. ratio di-
uersitatis inter eum qui procedit in forma iudicij et eū qui extra
formā iudicij est: quia iudex procedit in forma iudicij et debet au-
dire legitimas exceptiones: t nisi audiat iuste appellat ab eo: sed
secus est in eo qd nō vt iudex: s. vt priuata pñona pñcit factū suū
qd ille in forma iudicij nō pcedit nec pcedere pōt. t nō ipta-
tur ei si nō audiat cōtradictionē vel appellationē aduersarij ni-
si pbet veritatē appellatiōis. (a paucioribus). xxx. dist. nicena.
rr. q. n. non licet. (¶ Obiectū) in capitulo. non est vis huiusmodi
decre. in obiectiōe cause rationabilis: qd etiam si nō obicerit
tñ postea audiet. s. de ele. cum in veteri. t. c. cōgregato. s. de ap-
pel. pñstimus. cum iñstis pñcordatis: s. est vis tñ noui hui⁹
cōstitutiōis qd nō reuocatur factū post talē pñdictiōē vel appella-
tionem nisi

Innocen. super Tertio Decreta.

1. **Stimo.** xviii. q. ii. perniciosas. ff. de v. inspi. l. i. §. inspicendo. ar. C. de dilatio. l. i. §. x. bodie aut electiones clandestine non valent. §. de elec. q. propter. **¶** **Suspitione** no. presumptione transferre onus probandi l. rei. ff. de proba. ex infinnatio. ff. de dona. inter vi. et vro. quintus. Idem est qd actor fundavit intentionem suam. C. de contra. moram. C. de probatio. sine. idem quando sponte assumit onus probationis. ff. de proba. circa idem in omnibus communibus iudiciis: et uterq. se possidere contendit. §. de proba. c. ii. et c. licet. ff. de probati. in tribus. idem in crimine lese maiestatis. proditoris patrie: peculatoris. et sacra mentis desertis. vt. C. de aboli. fallaciter. **¶** Item actoris privilegio transferretur onus probationis in rei. puta si pupillus vel miles solutus repetat tunc indebitum. ff. de probatio. cum de inde. Item ipsius rei delictum transfert onus probandi in ipsius si em actor probavit solutionem esse factam reo qui negaverat reus probare tenetur se debitu recepisse: vt in l. preallegata cum de inde. et. §. de sol. is qui. Idem in negativa que habet implicitam affirmativam. §. de renun. c. super hoc. et. ff. de probat. ab eo. et. l. filius. ff. de iur. indicat. §. de succel. ab intesta. cum dilec. **¶** **Statuta.** §. de pces. preb. vel ecc. no vacat. c. ii. **¶** **Potuit** no. non solum in epatibus: sed etiam in prebendis publicari electionem esse necesse: et nisi publicetur si fiat alia electio. et. credimus tamen qd si fiat infra tempus legitimum. electio quoad hoc publicetur: non tenet alia electio post publicationem facta. ar. §. de elec. q. ppter. in fi. et hoc satis innuit hic: tñ qd no pot esse si ne graui negligentia potest illi cancellario qui se celauit auferri cancellaria et alii dari. **¶** **Prima vice.** §. de cen. cum olim. C. de errori. aduocato. l. vi. ff. de iur. item qui falso. ff. de questio. de mino. et. l. ex libero. **¶** **Contrarietatem.** §. de app. sollicitudinem. C. de lib. cau. c. pces. **¶** **Carnali** no. psumi contra consanguineos. et. q. ii. c. pces. lxxv. dist. decenter. C. de dona. donatio. §. q. i. si quis neq. §. de etate. tua. vbi. no. **¶** **Et in lateranensi.** §. de cen. §. prohibemus. **¶** **Qui dat** qualis hic erat archiep. **¶** **Donatio** ne potest sic sonare pñs distinctio. vt si alius sine ca custodie: sine alio modo possidet prouentus alicuius dignitatis vacantis non potest ep. de prouentibus aliquid disponere sed si ep. scopus possideret fructus de iure vacantis dignitatis. puta qd est dignitas que beneficiis et prouisionem recipit de mensa ep. scopi pot. statuere qd ad tempus teneantur fructus eius. vt hic nec erit tñ aliquis in dignitate. **¶** **Vel dic** melius quod aliquis erit in dignitate sed prouentus non recipiet. vel posset intelligi qd hoc sit no tñ si de mensa ep. scopi recipit sed etiam si alius de bz dignitas redditus archiep. scopi tamen de iure vel consuetudine ca custodie tñ fructus pceptat vt futuro successori referret semper fieri debet nisi forte in precedenti casu. et. q. ii. huiusmodi. **¶** **Ipse** archiep. **¶** **Sed alius** forte capitulum vel alius **¶** **Et ex** donatione siue statuendo siue paciscendo. qui dam tamen dicunt qd etiam si capitulum vel alius possideret qd posset ep. statuere de prouentibus habendis: sñ no propter donationem dignitatis **¶** **Symoniaci.** §. q. ii. ff. de pces. et. c. si quis ass. **¶** **Ipse** forte qd ep. creauerat dignitatem illam. et inde qd vacante cancellaria possidebat vel potius custodiebat prouentus **¶** **Prouentus** qd hic archiep. erat patronus huius dignitatis. **¶** **Ideo** mortuo plato de bz custodiā bonorum dignitatis. **¶** **argu.** §. de app. bo. me. o. cñ ei de tpalibus debeat rñderi. xvi. q. ii. c. ii. secus si esset patronus laicus. qd tunc no laicus sñ ep. cui subest ecclia p se. vel p alium res ecclie gubernabit. §. de of. or. cum nos. §. de succel. ab intesta. c. ii. vel ad archidia. §. ff. de pñs. et. §. de iust. cñ venissent. lxxv. dist. si imple. et hoc sunt vera si pñe ecclie no hñt collegii. qd tunc custodia rexp. tinet ad collegii mortuo plato. ar. §. q. ii. no hñt mortuo aut ep. res eius dñt et in pñe economi. lxxv. dist. qñ qdam. vel dic et melius in pñe economi et clerici ecclie. et. qd. hñt illud sta. et c. charitate. et si no sit ibi economus clerici ea custodiet. et si no sint ibi clerici custodiet ea archiep. et. q. ii. no hñt. et. q. v. sic. vbi aut ad clericos pñet custodia possunt ea pmittere archiep. vt. ir. q. iii. questus. et hoc vera sunt quousq. papa det visita. torem qd extunc ipse solus visitator res ecclie custodiet. lxx. dist. obitu. et. c. sequenti. et no credimus qd sine ca cognitione et no vocatis quor. interest custodia vel visitatore in iudicium alterius alius qd papa dari possit. **¶** **Constituatur** cñ cap. suo. §. o. bis que sunt a pla. sine cōsen. ca. qto. et sic habes argu. qd ep. ex ca pot. pñt cum cōsensu capituli sui de retinendis fructibus dignitatis vel pñende vacantis. puta si ecclia graue de bitis. ff. de pñs. significatum. pro vtilitate et ecclie vacantis alienari pñt res etia ecclie vacantis. et. q. ii. c. vlt. §. §. ne sede va. c. i. soluitur ibi immo etia no vacante ecclia ep. pot. ex ca iusta alienare res ecclie. vt. §. de his que sunt a pla. sine cō. c. per tuas. et. c. pastoralis. §. de dona. §. fulta. xvi. q. i. statumimus. §. de pñs. anaricie. na et agere eis pot. §. de succel. ab intesta. cñ dile. et ecclie cñ dotibus suis pñt ad ep. et. q. i. c. ii. et. c. seq. item pot. vnire ecclias. §. de exel. plato. sicut. et de vna facere duas

§. de ecclie. edifi. ad audiētā. immo ex toto dignitate remouet. **¶** **Pot.** §. de cōsti. cñ venissent. **¶** **Sz** cñ dignitas no vacat plato ir. regito qui est in dignitate institut. no pot. eius inra diminueri sine ca cognitione. C. de emā. nec tu. §. de ecclie. edifi. ad audiētā. C. de cōi. agr. deser. qñq. **¶** **Et** hoc forte tñ habet locū in ecclis vbi ep. hñt inspatronat. et sua fundatio cñ eis sit redi. dēda rō. xvi. q. ii. c. ii. eis incūbit qd vacantes ecclias custodiāt. vt no. §. de ap. bo. me. et qd eay noie agāt. nec poterūt ep. res il. lay alienare. si aut laici haberēt inspatronatus. cñ tñ ecclie cñ votibus suis pñt ad ep. ex iusta ca res ipsaz poterūt ep. alienare. ar. x. q. i. c. ii. sñ pñt poterūt pñdere. ar. xvi. q. ii. c. ii. et de honesto regred. est assensus patroni. et. q. ii. precarie. et. q. ii. precarie. hñt quidā illa capitula intelligāt de im. paribus. et pñt modica videtur dñā sine vacet sine no. cñz semper de rebus ei. possit ordinare qd iustū est. sed facilius cñ vacat. itē cñ vacat no pot. statuē nisi forte vigētissima ca subest qd fruct. diminuant in vita prelati. §. de dona. consulta. itē hñt possit statuere vel cōcedere alicui qd ecclia cōuertat i suos vsus vt in pñe alle. decre. cōsulta. tamen non dñz videri vel diffi. pare res ecclie. et. q. ii. c. vi. nec aliqd inde accipere pro se. et. q. ii. nulli nisi qd canonibus vel consuetudine sibi debet. et. q. ii. p. totū nec pot. in suā vtilitatē vel in suos vsus cōuertere. cum non possit fieri sine summaria cognitione. et. qd. c. ii. et hoc ius et. qd. hñt. **¶** **Et** differentia dñz esse inter dantē et recipientē. et dantē et autoritatē prestantē. §. de iurepatro. p. tuas. §. de insti. c. vlt. C. de auto. tut. l. i. sed bene dicimus qd cum autoritate capti sui pot. constitutere qd ad tempus et etiam in perpetuū possit fructus alicuius dignitatis tenere et eccliaz in p. prios vsus cōuertere. arg. §. de cōsti. cñ accessissent. et. §. de concess. pñs. vt ecclie. no va. cñ nostris. sed alii intelligūt illam decreta. cum nostris. qd autoritate superioris tenebat. et hanc decre. intelligunt qd retinere pot. prouentus pro vtilitate dignitatis no sua. oēs cñ pñentus successor seruari debent. vt ex. pñe hñs. et. q. ii. de redditibus vel intelligitur qd de mensa sua pñdebat dignitati. vt dirimus in glo. illa pot. hoc autē scias qd si in pñtis casibus male alienauerit aliquis ep. ecclie cuius res alienate sunt. subueniē vel p beneficiis rñdñis in integrū vel alio mō. **¶** **Causa iusta** pro debitis ecclie vel dignitatis soluēdis **¶** **Pro iusta ca** quātūcūq. p iusta ca ep. alie. net ppetuo bona ecclie vacantis non vñ alienatio nisi ecclia habeat defensorē legitime cōstitutū. vt hñs arg. op. C. si ob publicas pñ. l. fi. C. de adm. tut. lex. et nisi fiat pmissio tractatu. et cñ cognitione. et. q. ii. c. ii. §. c. i. nec est cōtra. §. de his qd sunt ab ep. tua. et. c. pasto. qd no negat hoc debere regri. et qd ibi minus dñz per alia iura suppletur. ad tempus aut concedere potest sine tanta solennitate. argu. hñs.

De rebus ecclie alienandis vel non. Rubrica.

Non licet. **¶** **Ecclie** vertere sibi subiecte. si tñ iusta de ca edificet nouam eccliam iura qd debentur matri ecclie rōne ecclie vel rōne parrochianor. qd sibi deputantur dare potest ecclie de nouo edificare: puta decimas oblatiōes mortuarias con similia. §. de ecclie. ad audiētā. pñe autē ecclie quā fundauit tñ dare pot. si iusta ca subest. et. q. ii. c. ii. bone. §. de his que sunt a pñe. continetur **¶** **commutare.** et. q. ii. c. ii. hoc ius. §. sed permutare.

Quod cres egentium. **¶** **quoniam** **¶** **quicq.** **¶** **q ob** **¶** **tinent.** l. donatio nes a regib. **¶** **facte** et quas obtinēt bona eccliarum.

Consensus acquirunt. **¶** **etia** de **¶** **ecclie.** **¶** **Ali** quos et no bñ meritos. bñ meritos em pñt manmittere et si nihil acqñant. et. q. ii. c. ii. quos de seru. **¶** **Man**mittere cñ cōsensu tñ ep. et. q. ii. c. ii. placuit. **¶** **Antiqui.** et. q. ii. c. ii. episcopus. qd manet. **¶** **Et** posteritate hoc spale est in libertis ecclie. et. qd. hñt. **¶** **Liberti.** **¶** **Ad** gñtate. et no. §. de ser. non. or. de famulis. **¶** **Utilitates** operas manumissio nis tempore impostas.

1. Quotuplex dicatur esse vis in rebus.
2. Medii proprietatis sñ possessio in larga significatiōe alienari dicif.
3. Rescripta latissime sunt interpretanda.

Episcopi qui conferunt. **¶** **et** **¶** **q. i.** **¶** **ep.** **¶** **qui** **¶** **tua** **¶** **Con**demnationem quia il. licita datio libertatis est causa quare eternaliter condemnatur. et etiam hoc a iudicibus suis **¶** **Succesor** sñ ipse coram iudice delegato poterit reuocare. C. de agri. et cen. quē admodum et not. §. de elec. nostri. **¶** **Ad** ius ecclie. i. pñtē qd. facias. qd illi qui sunt alienati ab ecclia redeant ad suaz potestatem. et sic sumitur inst. de his qd sui vel alie. iur. sunt. et in titu. et in

ti. in fer. vii. apparet qd qd alieni mandatur qd ea que de ho-
nis alienis ecclesie inuenerit alienata studeat ad ins. z proprie-
tatem eius de ecclesie reuocare. i. qd alique res intelligunt ad ins.
ecclesie reuocari. i. potestate etia si ecclesia non admitteret proprie-
tatem sed possessionem tñ. nam z duplex ius habetur in rebus.
s. proprietatis z possessionis. Sed iterum opponeretur: qd videt
qd per pñctas lras nullo mō agi possit possessio ab illo qui
bz proprietatem qd se phabatur: qd nō qd dicit alienatū vel di-
structum si dñus apud eū remāsit. ff. de ver. sig. alienatū. ff. de C.
de distrac. pig. per totū. Itē phabatur alia rōne: qd non pōt dici
alienatū nisi sit ab aliquo alienatū vel distractū: s. pñctat qd agi
tur possessio recuperāde possessionis qd est inuasus z a nemle
alienatū z hoc in quā qd dicit dixerūt. C. Sed alii dixerunt z for-
te melius qd per hñd lras pōt agi petitorio z possessio: quia
non solum in larga significatiōe dicit alienari pñctas s. possessio
ff. de alie. indi. nu. cau. fac. nō solū. in pñ. ff. qd me. cau. similiter.
s. ff. de co. c. pñ. C. de re. alie. sancimus. s. de rescri. super lras. pñ-
ria aut loquuntur in stricta significatiōe. z qd dicit qd nō dicit alie-
natum inuasum sed opz qd ab aliquo alienet. Itē hoc falsum es-
set: qd proprie dicit de pñdio qd ecclesia amisit per occupationē alte-
rius: qd idē pñdium est alienatū ab ecclesia. i. alienū factū. z sic su-
mit qd dicit alius est alienatū mente. i. alienū factū a mēte. s. de suc-
abante. c. ff. de pñ. q. i. pñ. sic etia sumit in pñ. vbi dicit alienatū sunt
pñctas a vultu. i. pñctas facti sunt alieni a veritate. i. pñctas
qd fuerent alieni ipi dico pñctas a vultu. i. sua origine. z in hoc
sensu sumit ab apostolo vbi loquit ad colosse. z vos cū essetis
aliquādo alienati z inimici z alibi ēt loquit ad ephesios dicit
eos alienatos a querione israel z a grā. C. Et his em apparet
qd dicit alienatū z si a nemine esset alienatū. Itē non vñ nobis qd
per hñd formā lras debeat iudex procedere inquirēdo: sed in
forma indicij. z hoc satis colligit ex eo qd dicit. i. eo. ad audiētiā.
z. s. de dona. fraternitatē. vbi dicit legitime reuocare nec mire-
ris si aliqui recedunt a prima significatiōe verbi. pñctat em
sensu verbo. ff. de here. insti. l. i. C. de libe. pñ. l. pñ. C. Item
rescripta latissime sunt interpretanda. ff. de indi. solemnus. s. de
cā pos. cñ ecclesia circa si. ff. de indi. in ambi. Alii tñ aliter dicūt.
s. qd per hñd lras nō potest agi possessio recuperāde posses-
sionis. idē qd dicit est in hac forma dicens dñm est z in illa quā
quid post arreptū iter inueneris attētatū. vel post litem ceptam
studeas in statum legitimū reuocare has formas habes. s. de
peregr. c. i. s. de consti. cum. z. nam in istis formis sicut in pñ-
ma procedēdū est ordine iudiciario ita pñcti pñt pñt cas z pos-
sessorio z petitorio. z sic finit papa in cā scē marie eboracen.

N Alii alienare. nisi p utilitate ecclesie
z cum iuris solēnitare.
z. q. ff. sine ex. z. x. q. ff. hoc ius. Alii tñ dicunt z forte
melius cum solēnitare qd in ecclesia illa per pñctas di-
nem introducta est z si sit pñctas ius dñm nō sit alis grauis
ne sit s. s. de re iu. cñ. cā. Immobilem secus in mobilib. ar. C.
de admi. tu. l. ex que. C. de pñ. m. inter oēs (hypothece) insti. de
ac. s. inter pñctas (Alienationis) hic large accipitur: alibi stric-
te. C. de sun. do. l. i. ff. de verbo. sig. alienationis (Conditiones)
contractus conditionis dicit vbi pñdium cōstituitur tributū
z vulgariter tale pñdium dicitur conditionale: qd sub condi-
tione tale pñdium cadit in commissum. s. si non soluat tributum
vel contractus cōditionis dicitur vbi cōtractus celebratur sub
conditione. Quidā tamen non intelligentes corrumpunt lite-
ram hic. s. cōductionem ponēdo: cū conducere nullo modo sit
alienare. (Perpetuum) s. qd diu pñctas soluitur ab eo vel ab he-
redibus eius si certū tps apponatur. C. de reb. alie. nō ali. sanc-
imus insti. locati. s. ad hoc. vel qd diu viuet conductor si contra-
bentes hoc volunt. ff. pro so. l. i. ff. arg. contrarium. s. de iure em-
phy. l. i. (Committunt) C. de epi. iubemus.

- 1 Anathema quid hēat in se virtutis z operationis.
- 2 De euictione tenetur solus principalis alienator.

S quis defensor. Curator. rvi. q. i. pñ-
sentiu. (Anathemate). i. anathematizet quo ana-
themate nō tñ sit corporalis sepacio a cōione fratru
sed etia de separat animas a custodia z grā sua (Et alienator)
C. s. nōne hic emptor bz actionē ex pñctu aduersus platū vñ
dentem ad pñctum reddendū. Respondemus sic. r. q. ff. hoc ius
s. qui rem. rñ. q. ff. vultane. autē. de non alie. s. qd vero leonis
idem etiam est in illis qui cōtrahunt nomine ciuitatis qd si ciui-
tas non sit facta locupletior: tenentur ipsi qui contrahunt. ff. si
cer. pe. ciuitas. C. si cer. pe. enim. sed dices. nonne plato cōtra agē-
tem dabitur exceptio doli. s. qd rē ecclesie illicite emit: vñ sibi im-
putare dñs si qd damna incurrit. pñt rñderi qd nō dabitur prela-
to bec exceptio. s. em male z contra leges emerit tñ venditor de
euictione tenet. vel dic dari doli exceptionē prelato. C. Sed cō-
tra illam doli exceptionem datur emptori doli replicatio. qd lras
quādo excipiens de dolo incipit proponere pñm qd not. j. de ad-

nl. c. pe. z hoc excipiens de dolo incipit proponere. actio enim. ex em-
pto competit ementi pñtra eū qui nōie ecclesie vel ciuitatis vendi-
dit. nisi ecclesia vel ciuitas scā sit locupletior: si nihil dolo fece-
rit vñditor vt in iuribus pallegatis: ita actor agens in pñone
actionis nihil de dolo pñponere dñs sed tñ sic dñcet. talē rē quam
vendiisti mihi nōie talis ecclesie oportuit ei restituere que nō
fuit ex pñcio facta locupletior. vel etia per bec verba: pñ o qd mi-
hi. pñctū cū interesse restituas. si em a dolo inciperet agere tunc
prelato daret doli exceptio z nō cōpeteret doli replicatio empto-
ri. ff. de do. excep. apud. s. marcellus. vñ pñm hoc vñ si diceret peto
pñctum z interesse qd vendidisti contra formā. qd nō esset audi-
endus vel qd daret exceptio: tñ allegas turpitudinē tuā. z in pa-
ri cā turpitudinis potior est pñctio possidētis. ff. de cō. ob turp.
C. am. l. pñ. C. Sed dices nōne qlibet pñt bñ actionē vbi non fiet
mentio de dolo. nā fere in oñibus casibus competit certi cōdictio.
vel triticaria que doli mētiōe nō bz. ff. si cer. pe. certi cōdictio. ff.
de triti. l. vlt. Sed rñdemus lras pñonaf gñalis actio que de dolo.
nō bz mētiōe: tñ qñ proponitur ex cā turpi sicut ex cā furti: non
admittetur petitiō vel libellus nisi cām exprimat vt nota. s. de
offi. ordi. cōquerēte. C. Itē nō. qd solus pñctalis alienator te-
netur de euictione. z si multi fuerūt qui simul fecerūt oēs tenebū-
tur. assentiētes aut z subscribētes alis penis subiacēbūt. rñ. q.
ff. nō lras. Qualiter autē z qñ tutor vel curator vel qlibet alius pñ-
rator teneatur de his que agit nōie dñi sui. nō. est in summa. C.
de pñ. C. Quidā dicūt z nō male s. leuius qd hñd cōductores
si sunt bone fidei hñt actionē s. locatores ad pecuniā repetēdam
rñ. q. ff. vultane. aut. de nō al. re. ec. s. ff. qd igif. s. male fidei non
rñ. q. ff. s. vñnerlos. r. q. ff. hoc ius in si. nisi sibi de euictione pñ-
spererit. C. de euic. si fundum. in casu tñ speciali agit male fidei
possessor ad pñctum. C. cōia. del. l. i. ff. si. (Celeri) anteq ecclesie
retur vel anq ecclesia damni fice. (Restitutio). C. ne hñcus rez
quā ven. l. circa. l. i. ff. de al. iu. mu. cā. ex hoc. s. ff. (Sibi) de hoc
nō. s. de elec. nōti. (Remediū). s. qd res ecclesie restituāt. (Ascri-
ptam) s. alienatores z assentiētes z subscribētes. (Tacetur)
i. per suam publice nunciatur. (Quibuscunq) maioribus z mi-
noribus cōuersis z pñctis. rvi. q. vl. ff. s. immo. z laicis. argu. in
aut. de ec. ti. s. si autem sancimus. quidā tñ hoc negant: sed tu re-
pete que dirimus. s. de testi. cum olim (Repescere) nec satis da-
bit iste agēs pro ecclesia qd rē deducit in iudiciū z pñndicat ecclesie.
sua s. bñclata si scuit cām agi. ff. de accu. si tibi. s. ff. s. dem. ff. de
admi. tut. vulgo. C. de admi. tut. l. i. ff. s. defen. qualiter anteq
concipere debet libellum nō. s. de testi. cum olim.

Adaures extirpare. r. q. ff. hoc ius
s. si qua (hereditatis). i. in perpetuam emphytheo-
sim (Concedere) cum consensu tñ capli. r. q. ff. hoc ius
s. perpetua (Tunc possunt) tēpore locationis. quasi dicat quā-
tis primo poterit plus locari hoc non debet obesse conducto-
ri. argu. C. locati. idemq. z. l. quidā. r. C. de allui. l. vl. (Alis)
z tamen sibi non liceret locare alijs sicut nec alienare. s. co. nulli
in hoc ergo habet pñu. qd ei locari. licet.

Super si possessiones. quocū-
q. mo-
do ad manus predecessoris deuolute z quandiu vire-
rit possesse. vel die qd genitui qui sequuntur. s. rega-
lium reguntur ab hoc nomine redditus: seu etiam ab hoc nomi-
ne possessiones. reges enim sepe solebāt pñctis retentis da-
re possessiones vel redditus (pñctis) s. redditus vel pos-
sessiones de mensa. (De mensa). qd enim pñctis toto tempore
vite sue possedit eas: videbatur qd deberēt dici de mensa epi qd
vero de nouo erant ad ecclesiam deuolute videbatur qd non de-
berent dici de mensa epi. z sic per pñctis possent alienari argu. s. de
feudis. c. vl. sed qd in tutiorē partē interpretandū est cōsultū nō
alienandū z est sanum z necessarium cōsiliū cum iurat non
alienare ea que de mēsa sunt: intelligitur vt nō solū teneat non
alienare que antiquit assignata sunt mēse. s. etia qd de nouo: nec
em videm quare plus de qñsdā qd de alijs intelligit. secus aut
est in illis rebus que ecclesie sunt: sed alijs dat vñle dñcti z ēt qñ-
qd ad ecclesiam reuertunt: qd illa non sic de mensa intelliguntur
vt sunt feuda. vt. s. de feudis. c. ff. sed quasi vñ ordinatū de eis qd
sic sit licitū eis in feudum dare: sed si bodie de nouo dentur vi-
dent data vt in bonis z in vñlitate ecclesie pñnerent: vñ denon
licet ordiare qd aliqd creat de mēsa. C. ad dñm. rñ. q. ff. terru-
las pñm. Sol. ibi possessiones vero appellantur minus vñles
i. inutiles vel quasi. hic autē dicunt min⁹ vñles nō qd sunt inuti-
les. vel quasi. sed qd sunt minus vñles qd alie. (Concedimus) de
speciali gratia. de iure enim communi non potest alienare sine
consensu superioris nisi obstante iuramento.

Audientiā procures. De fa-
cto. de
iure ei nō tenebat sct. rñ. q. ff. sine ex. (Reuocari) de
facto: vel sine scādalo. C. cōductoib. s. qd ductores

Inno. super tertio decre.

fuertint bonefidei in pducendo hnt actione cōtra locatores. xij. q. ii. vulterañ. in aut. de re. ec. nō ali. q. si quis seru. si essent malef. non. xvi. q. ii. q. potest. ver. vniuersitas. r. q. ii. hoc ius in si.

Possessiones (alienare) sine autoritate superioris (Assignare) nisi fuerint regulares. j. de religio. do. inter.

Ad nostram (necessitate) debitorum (Ad monasterium) hic intelligit qñ con tractus tenebat nec aliqua solēntas de erat: r. tñ ppter enorime dānum monasterij daf restitutio: r. non ppter leue. ff. de mino. si ex cā. j. rñ. (Recepta) de gfa: qñ de iure compensare de bebat: vel dic de iure esse ex quo in feuduz tenebat. r. ex hoc vtile dñum hēbat qñ faceret suos fructus: r. maxime qñ bonafide pos fidebat: r. nō est vis sine dñus non teneret propter defectum so lennitatis siue tenebat: sed ppter lesione dābat in integrum res titutio. itē predicta villa nō est pignus. f. qñ sola cōuēctio cō stituitur. pecuniam aut reddere tenent sine mutui dñus fecerit siue actione mādati: siue mādato ecclie soluit (Dimittat) petita in inte. si tenebat dñus. si aut nō tenebat dñus vendicabit.

Am laicis (privilegijs) xvi. q. j. generaliter xvi. di. q. hic etiam.

1. Qñ imminet alienatio rerum pupilli facienda si non bz vel bz minus bonum defensores. dñ ei bonus defensor vel aduoca tus per indicem dari.
2. Res pupilli preciose alienari non dñt nisi pmissa cognitione r interpositione decreti. quid aut de rebus ecclie pñciosis. in nu. i.
3. Que sit differentia inter decretum auctoritatem r consensum. r etiam in nu. 6.
4. Alienationis contractus substantiam capit ex scriptura.

Adm. Et. j. C. (Defensor) idē est i pupil lo: qñ qñ iminet alienatio rerū pupil li faciēda si nō bz vel bz min^o bonū defensor: dñ ei bo nus defensor vel aduocat^o dari p indicē. ff. de reb^o eo rum qñ sub tu. mag. qñ nō passim in si. hic aut defensor tā rerū mi norū qñ rerū ecclieasticarū docebat qñ alienatio dñ fieri vel de negari. r. pceptet episcopus alienationē fieri p ipsuz defensozem vel ipe ep̄s alienabit. nā de iure canonū ep̄s ex cā pōt vnaz ecclie fiaz r res eius dare alteri. xij. q. ii. si ep̄s. r. c. se. f. de dona. pa. s. de his que si. a pla. pasto. r. no. s. vt ec. bñ. c. i. nec mireris qñ idē est alienator r prestans auctoritatē alienationi: qñ alienationē facit nomine ecclie que vel cuius res alienant auctoritatē pstat vt ep̄s nec obest si ledit ecclia cui^o res donatur: qñ pferri dñ cōis vtili tas pñate: vel maius bonū miori. vij. q. m. mutatiōes. r. c. se. h. antē ep̄s aliqd de iure suo alienaret: tūc fin quosdam necessaria cēt auctoritas archiep̄i: vt no. s. de transac. c. ii. r. s. de his que sunt ab ep̄is. c. j. (Defensor) vel perpetuo vt est legitimus minister illius ecclie: vel tēporali: vt est defensor vel curator datus ecclie sic ad ostendēdas rōnes quare alienatio hñdī esset fienda vel deneganda. nam siue tali defensore alienatio facta nō v3. C. si ob. pub. pen. l. i. si. C. (Tractatus) xij. q. ii. sine ex. r. q. ii. ca. j. simile est in rebus pñciosis pupilli que nō dñt alienari nisi pmissa co gnitione r interpōne decreti. C. de pñs mi. minorum. r. l. si mi nores. ff. de reb^o eorū que sub tu. mag. qñ nō passim. r. q. ii. eos. imo etiā si interuenerit cognitio r decretū tñ nō v3 alienatio nec trās fertur dñm ex tali alienatione: nisi in veritate subit iusta cā alienatiōis. vñ ea nō pñtate daf mñori rei vñ ptra possidentē: r etiā psonalis actio tutele vel negocij gest. s. tutorē vel curatores. ff. de reb^o eorū. mag. qñ eos. r. q. ii. l. qñis. C. de pre. mi. si pñs. f. si iusta cā subesset alienationis: hñ alio minor ledere in pñcio vel aliñs: nō subueniret nisi per bñficiū in inte. resti. C. de pre. mi. sigs Et hec oia dicūt qñ in alienatione rerū ecclie obtinere: que pu pillo pparat. ff. quibus ex cāis ma. in inte. re. pupilli. f. aliñ dicūt vt vñ melius qñ in alienationib^o rerū ecclie nō est necessariū de cretū: sed sufficit sola cognitio carū alienatiōis cū ex pñso cōsen su ep̄i r subscriptiōe ipsius. r. q. ii. casellas hoc ius. xij. q. ii. abba tibus siue ex. f. enim leges precipiant interponi decretum in alie nationibus minorum: nunqñ tñ dicūt necessariū decretū in alie nationibus rerū ecclie: imo dicūt qñ pñsus suoz ordinatoz interuenire deberet. r. q. ii. hoc ius. nec canones ēt vnqñ decretuz precipiūt interuenire: f. de solo pñsu dicūt: vt in pallea. c. siue

2. pub. pen. l. i. si. C. (Tractatus) xij. q. ii. sine ex. r. q. ii. ca. j. simile est in rebus pñciosis pupilli que nō dñt alienari nisi pmissa co gnitione r interpōne decreti. C. de pñs mi. minorum. r. l. si mi nores. ff. de reb^o eorū que sub tu. mag. qñ nō passim. r. q. ii. eos. imo etiā si interuenerit cognitio r decretū tñ nō v3 alienatio nec trās fertur dñm ex tali alienatione: nisi in veritate subit iusta cā alienatiōis. vñ ea nō pñtate daf mñori rei vñ ptra possidentē: r etiā psonalis actio tutele vel negocij gest. s. tutorē vel curatores. ff. de reb^o eorū. mag. qñ eos. r. q. ii. l. qñis. C. de pre. mi. si pñs. f. si iusta cā subesset alienationis: hñ alio minor ledere in pñcio vel aliñs: nō subueniret nisi per bñficiū in inte. resti. C. de pre. mi. sigs Et hec oia dicūt qñ in alienatione rerū ecclie obtinere: que pu pillo pparat. ff. quibus ex cāis ma. in inte. re. pupilli. f. aliñ dicūt vt vñ melius qñ in alienationib^o rerū ecclie nō est necessariū de cretū: sed sufficit sola cognitio carū alienatiōis cū ex pñso cōsen su ep̄i r subscriptiōe ipsius. r. q. ii. casellas hoc ius. xij. q. ii. abba tibus siue ex. f. enim leges precipiant interponi decretum in alie nationibus minorum: nunqñ tñ dicūt necessariū decretū in alie nationibus rerū ecclie: imo dicūt qñ pñsus suoz ordinatoz interuenire deberet. r. q. ii. hoc ius. nec canones ēt vnqñ decretuz precipiūt interuenire: f. de solo pñsu dicūt: vt in pallea. c. siue
3. v3 dñus alienationis. C. Et no. qñ aliud est decretū aliud au toritas aliud pñsus siue collaudatio. decretū enī est snia r non interponit sine cāe cognitione. r id in rescriptis dādūz est. C. de

sentētijs ex peri. re. l. j. r. ii. ff. de rebus. eo. qñ sub tu. l. i. r. l. mag. si es. C. de p. mi. minorū. sepe tñ decretum in iure dñ auctoritas. C. de pre. mi. l. j. C. qñ decre. op. non est. l. j. item decretum dñ interpo ni ante alienationē. ff. de rebus eorū qñ sub tu. l. mag. qñ nō passim r. v. q. se. auctoritatem aut pñtare in tutoribus r curatorib^o r anto rē facere in his quibus auctoritatē pñtat. ff. de auctorita. dñ. qñ pñtat etia sine scriptis. arg. ff. de aut. p. obligari. qñ hñc fin ca nones dñt pñtare abbates r pñpositi r aliñ vniuersitatum recto res conuentibus r vniuersitatibus qñ dñt agere vel se obligare ar. C. de aut. pre. darum. ff. de pñssis. certū. qñ in pupillo. s. de in di. c. causam. f. de pen. cōsulti. r. c. j. r interponit auctoritas dum agit ipm negocium vel parū post insti. de auctoritate tu. qñ. tutor ff. de aut. pre. obli. qñ tutor. ff. de acqñ. be. qñ bona. f. iussu. ep̄i au tē dñt pñtare auctoritatē alienationibus r contractibus obliga tionibus. i. cōsensum r tñ plus: qñ eorū cōsensus est necessarius sed aliorū canonicorū pñsus nō est necessarius: hñ necessariū sit regri r sufficit pñsus maioris ptis. r. q. ii. hoc ius consensum aut pñtare minus est. r vñ fieri sine scriptis: nisi vñ expñssum est qñ scriptura est necessaria: vt no. s. de his qñ si. a pla. c. j. item pñ statur aut dñt r post quātū ad hoc vt postea non possit dñdicere: sed non quātū ad hoc qñ est factum qñ nō v3 a principio pñuale scere possit. s. de elec. auditis. qñ sicut ecclia vestra qñ vñ bñ lo cū in tractibus vñ certa forma regrit: sicut est in electionibus de qñ pñdictū est r in sentētijs: f. in aliñ cōtractib^o qñ pñdēt ex so lo cōsensu vñ qñ etia ab initio nō teneat tñ ex postfacto pñ subse quētes cōsensus cōfirmant. ff. de ser. ru. pñ. pñ fundū. ff. cōia pñdi. receptū. r. no. s. de offi. dele. pñdētiam. Itē consensus est etiam minorū sed auctoritas tñ maiorū. C. Item no. qñ qñ legisse dicunt qñ alienatio rerū ecclie dñ fieri tñ in scriptis. i. ita qñ cō tractus alienatiōis substantiā capiat ex scriptura. C. Decreti ste tñ dicunt qñ alienationes rerū pñciosarū ecclie debēt redi gi in scriptura: qñ ex eo apparet qñ clerici eiusdem ecclie debēt subscribere r pñlatus in scriptis auctoritatē pñtare. xij. q. ii. ab batibus. s. de his qñ si. a pla. c. j. sed tñ ipse contractus non capit substantiam a scriptura: sed a cōsensu cōtrahentium. Aliñ dicūt qñ bñ tñ cōtractus postqñ partes cōsenserint etiā anteqñ scribas cōtractus vel subscribant pñlati vel clerici. f. datur exceptio cō tra illā anteqñ scribas contractus r subscribatur: sed qñcūqñ sue rit scriptus r subscriptus siue tempore quo cōsensus interuenit siue postea licite agef: ex illo contractu immo quidam decreti ste dicunt qñ sine vlla scriptura r subscriptione valet contractus alienationis rerū ecclie. subscribere aut qñ pñt pñ se r pñ aliñ. C. de testa. hac pñsul. i. pñm. r. l. l. i. qñtas. qñ si. C. (Contractus) in bñdī aut alienatiōib^o dicūt qñ necessariū decretū. f. qñ sepe vnus ce sumat decretū r snia. iter ea tñ est differentia: qñ sentētia ab so lutionis r condemnationis fertur inter aliquos quoz vñ ab alio aliud petit. f. de vbo. sig. in bis. ff. de re iudi. in summa. C. de sen. r inter. l. i. ff. decretū aut dñ qñ nō a pñtē a indice aliqd petif r ipe pñcedit illud cognitione pñsa. C. de pre. mi. obel. ff. de suc. edl. l. j. decretalis. ff. quod cuiusqñ vni. itē eoz. qñ si. (Perpetuis) secus est de tēporalib^o. s. vt ec. bene. si. di. nō conse. c. j. vñ no.

De precarijs.

Rubrica.

Precarie (De quinquenio) Loquitur secun dum consuetudinem patrie: ibi enī sic fiebat. alibi enim sit vsq ad mortem recipientis. r. questio. ii. precarie. r potest dici quod ex hoc cōtra ctu nascitur condictio ex hac decre. sicut in emphyteosi: vbi est hec consuetudo.

Precarijs (Irrationabiliter) id est cō tra vtilitatē ecclie (Sit obli gatus) hoc ideo dicitur quia non tenet bi c contract^o vel reuocatur principale: et per consequens assessorū C. de legi. nō dubiū. xv. questio. vi. c. i. et. ff. secus autem si contra ctus esset legitimus r ex appositione pene aliquid commodi cō sequeretur ecclia. vel si consuetum est apponi. argumen. ff. de pñg. act. si pñgnore. qñ vlti. ff. de enic. illud. qñ vlti. argumen. contra C. de iure. si. si pcurator. cesa.

Precarium (Supra agitur) de precaria: hñ agitur de precario ex quo ori tur interdictum quod competit contra precarium ro gantem ei qui vult reuocare contra precarium. ff. eo. l. i. C. Soluitur heres enim rogantis precarium non tenetur precario ex persona sua cum iam defecerit precarium nisi ad hoc vt restituat si habet vel dolo fecit quominus haberet. ff. c. qñtū qñ vñ bñditaria aut actiōe de pñario semp teneat. ff. de tēp. pre. cum heres. C. (Obitu) ff. de pñca. cū pñcarie. Itē si debitor soluat debi tum pñgnoris. ff. de pñca. debitor. item si in diem pñcedat pñcarū ff. de pñca. cum precario nam vt ibi dñt dicitur ante diem reuo cari potest (Alienari). ff. c. quod a titio. qñ questum. r. qñ illud (Per conventionem) scilicet quod non possit ante certū diem reuocari

De commodato. Rubrica.
Commodatum Si autem modum gratia
huius tantum. puta vroni: vel
ponse sue vt honestius viueret venit tantum dolus
lata culpa. si autem mei et tui gra commodati. puta
vt commodatus inuitaretur venit dolus et lata culpa et le
nis. ff. commo. si vt certo. §. et interdum. et l. in rebus. (Culpa).
ff. eo dem si vt certo. §. interdum. et §. vlti. ff. eo. si mei. et l. si argen
tum. ff. si me. fal. mo. dte. (Pactum) de mora. et de pacto die vt
tit. pri. infra bona. (Post vsum) hec est differentia inter com
modatum et pccariu: qd pccariu non est ad certu vsum concessum
ff. de pcca. cum pccario. commodatum autem ad certum vsum
sic. ff. eo. l. iij. §. vlti. et l. iij. et l. siue. §. interdum. et l. vlti.

De deposito. Rubrica.

1. Non solum in mutuo. sed etiam in aliis contractibus non te
netur ecclesia nisi quoniam verum est in utilitatem eius.

2. Prebato non licet renuñciare gratis vtili exceptione ecclesie cōpetere.

Travis illa (Conuersum). C. quod cum eo
qui ea que. et x. q. ij. hoc ins. §.
is cum. ff. depo. l. i. §. an in prin. pōt etiā dici quod id
hic non tenet ecclesia: qd non fuit apud eum depositu.

1. Item no. nō solum in mutuo: sed etiam in aliis contractibus
non tenet ecclesiam nisi quantum verum est in utilitatem eius
qd intelligim⁹ verum in contractibus qui sūt alterius gra: ff.
si aut fiant gratia ecclesie. puta in emptioe et locatione pccatibus
secus. si fiant em qd vtiliter concurrat. ff. de mino. veru. §. sciēdū
et §. se. nisi in mutuo: qd hz pccatū gratia ecclesie non tñ tenet
nisi verum sit in utilitatem ecclesie. et qd. h. hoc ins immo et si
non vtiliter contrahat ecclesia: dñmō forma seruet contractus tñ. hz
renocari pōt in integ. re. C. de pre. mi. si quid. §. de in inte. re.
et §. nec credimus qd in aliquo pccatu nisi in mutuo qd ille qd cō
trahit cum ecclesia debeat esse solut⁹: qd pecunia quā ei p cōtra
ctu dat in utilitates ecclesie conuertat vel expendatur nō enim
immediat hoc iure cautū. nec obstat. ff. de re. eorum q sub tu. mag.
§. illud qd ibi de magistratu q pstat autoritate venditioni qui
dñ esse sollicitus. alioquin forte tenet. nec ob. x. q. ij. hoc ins. qd
sūt intelligit de epō autoritatem pccate. vel non dñ ibi qd si non
fuerit pccum solutus p debito qd res vedita ab eo renocet: sed si
non fuerit forma seruata. alñ tñ dñt qd curiosus. esse dñ vt pe
cunia expendatur i utilitates ecclesie: alioquin nō tñ pccat⁹. hoc au
tem bñ fatetur qd ille q soluit pecuniā dñ solvere si vult esse bñ
tutus autoritate superioris ordinari. ar. ff. de mino. aut pccor.
§. i. C. de admi. tut. sancimus. et l. pe. Si autem sine eo soluat li
berat. sed ecclesia restituitur in integritate pecunia nō conueta
tur in utilitatem ipsius ecclesie. C. si tutor vel cu. interue. l. i. pper
totū. C. si ad sol. l. i. in quibus dñ autē casibus non credem⁹ ec
clesiam restituen dñ. si contra illos qui solunt sibi redditus vel
pensiones annuales: et nisi excedant summā cetū aureorum. C. de
admi. tu. sancim⁹ consōnes. C. ad tre. sancim⁹. p eodē est repu
tamus solvere plato et tutori de quo predictae leges loquuntur
immo plus: dicimus qd si qd alieni canonico vel alij etiam reci
pienti p ecclesia soluerit salua sit pecunia ecclesie tutus est exce
ptione doli qui soluit. ar. ff. de admi. tut. minoris. ff. de cōdi. in
de. naturalis filij. insti. qd alie. nō licet. §. vl. C. p emp. et. vel for
te pōt dici hoc spale quod qñ p debitis sit venditio rei immo
bilis quod sic dñ esse curiosus vt dictum est: immo pccor credi
tori solvere dñ in aut. de ecc. titu. §. sancimus nec alias petet nisi
hec faceret sicut in mutuo dixim⁹: sicut hoc ipm speciale est in
mutuo cinitati facto. ff. si cer. pe. cinitas. et in muliere consentiē
te infro creditoris. C. ad vell. aut. si qua. §. et in seruo. ff. de in re
vso. quod si. §. nec non In aliis autem pccatibus vel venditio
nibus nō sic est adhibēda diligentia (Non ecclesia) qñ aut apud
prelatum et ecclesiam aliqd deponit tñ qd reddēdus ecclesia ob
ligatur. et tñ tunc etiā nō vt teneri nisi aliqd lucrum de deposito
senserit. ar. ff. de pos. licet. §. si fili⁹ (Sub qdñib⁹) xij. qd. vi. c. i.
xij. q. ij. fraternitas. v. qd. v. illi (Pactum) de gratia in sustētamē
tū vite et restorationem dñt nā si calūniōse pmissionem vlt pa
ctū obtinuisse fec⁹ est. ff. de cōdi. ide. i. summa circa pri. C. (Pa
cti) hoc pactū dñ valere de gra et nō mero iure: qd non licet pla
to renuñciare gratis vtili exceptione ecclesie ppetentē: sicut hic
erat qd depositum vel debitū non est in utilitate ecclesie puerum
arg. ff. de pac. §. iur. §. si curator. et §. se. C. de transac. pcces. sed si
super mutuo cōtra qd poterat excipi quod nō esset cōuersum in
utilitatem ecclesie sit transact⁹ vel indicat⁹ et agat act. in factū: ex
re iudi. vel condi. ob cāz vel ex stipulatione: vel pccip. v. vt def
quod in transactione cōuenit: vel qd indicat⁹ est nō poterit ex
cipere qd debitum de quo est indicat⁹ vel transact⁹ nō sit puer
sum in utilitatem ecclesie nisi tñnet se bñficio re. in inte. p re iudi.

catū vel transactionem. C. si aduer. tra. et C. si aduer. re iudi. p
totus. ar. ad hoc qd post suam nō hz exceptiones pponere nec uo
ua infra producere. §. de re iudi. inter suborta. C. de excep. pre
scriptione. §. de trasac. c. i. ff. si qd cant. l. iij. pñ. Hec solutū ab ec
clesia ex cā indicatū vel transactiois repetere nō poterit quia in
debitum vel sine cā solutū cñ nō sit in debitū saltem cinit⁹ nec si
ne cā soluit ex quo transactū est vel indicatū. ff. fa. her. cum pn.
ff. de iudi. de qua. §. si. ff. de cōdi. inde. in summa in prin. Quidā
tamen dicunt et forte bñ: qd si scies in debitū vel non puerum in
utilitatem ecclesie trasgesset: datur repetitio p qd. et iusta cā qd
calūniōsa est bñdi transactio. ff. de cōdi. inde. in summa in pn.
h. q. iij. §. notandū. Hec dicit qdā et forte bñ: si p calūniā fal
sum allegas sciens quis obtinuit iniustam suam etiā aduersa
rio et iudice cōsentientibus obstat ei doli exceptio. ibi eorum con
sensus non excusat a malicia. ar. ff. de in. si pccor. §. i. qd dicunt
in hoc casu qd res iudi. non tollit pditionē sine cā: alñ tñ in snia
prium dicit et intelligit illū. §. tñ qñ contra absente feri snia p
aliquo pñte scienter falsum allegat⁹: bec videtur vera. f. quod re
petere possit ecclesia qd dedit ex calūniōsa transactione: quādo
credidit conuersum in utilitatem ecclesie et non erat. quia si sciret
non cōuersum et scienter transigeret tunc nō pōt repetere: quia
scienti non infertur dolus. ff. de ac. emp. l. i. in si. nisi tpe quo pri
mus tractus mutui fiebat in fraudē ordinatū esset quod subse
quēti tpe fieret transactio sup pccato tractu mutui: aut auxilium
qd bēbat ecclesia in actu mutui tolleretur ei in contractu transactio
nis. nā hoc casu satis dici pōt qd etiā si vterq sciret non con
uersum in utilitatem ecclesie. tñ ecclesia repetēs datum ex cā bu
ius transactionis repetere et p conditionē ex iniusta cā. Et ptra
agentem ex tali transactioe daf exceptio: qd daf sicut repetitio qñ
sit frans de cōtractu ad tractū aliteri vel eīdem: eodē tpe ce
lebratum. ff. de dona. inter vi. et vro. si spōsus. §. circa. ff. ad vell.
qd am. ff. de ac. em. l. i. §. idem pccor. et l. emptorem. §. iul. ea
dem rōne dñ dari repetitio si frans sit de cōtractu ad tractum
qui alio tpe fieri dñ cum equalis frans sit vtrobiq et sola frans
est cā repetitionis. quidam tamē dicunt qd semper hz ecclesie ve
nire contra transactionē in tam fraudulenter scientibus et con
sentientibus ambabus partibus. C. de transac. pcces si autem
transactio dicat nulla: vt si conueniant quod aliquid def. p vfu
ris hec transactio nec actionē impedit nec exceptionem: qd per
nullam transactionem tenetur quis ad vsum.

Una fides (salus). C. locati. l. i. ff. eo. qd
nerna. (Deposita). ff. eo. l. i. §.
sepe. et §. de leui. idem et si tui gratia depositum tantū
sit factum et tunc etiā forte tenebitur de leuissima cul
pa. ff. si cer. pe. si quis nec (Pro custodia) nisi tamen per actionē
depositi sed locati si quantitas fuit data: si autem species per
actionem pre. ver. insti. mandati. §. vlti. ff. eo. l. i. §. si quis ser
uum: et tenetur hoc de leui tantum (Pactum). ff. eo. l. i. §. si con
uenerit. et §. sepe. ff. locati. que mercedem (Culpa). ff. eo. l. i. §. si
rem (Mora) depositarius enim et quilibet debitor post moram
tenetur de casu fortuito. satis enim est quod res potuerit nō pe
rire penes actorem. ff. de lega. i. seruor. §. i. ff. eo. si in alia. §. vlti.
quidam autem distinguunt an res esset penes actorem peritu
ra: an non argu. ff. eo. plures. §. siue (Fortuitus) dum tamen cas⁹
numerentur i pacto. ff. si quis can. sed si quis. §. quesit⁹ (Reuo
care) etiam contra pactum appositum. ff. eo. l. i. §. penul. (Com
pensationi) insti. de act. §. in bonafidei (Si causa). C. de compē.
l. vltima.

De emptione et venditione. Rubrica.

Pacuit (Doneant) si necesse fuerit compē
lant. xij. dist. §. binc etiam. hz illanū
sed nos contra nisi esset notorium quia tunc pōt ex
communicare nisi emendaretur vel interdicere: no
centes (Iusta) no. defensionez peregrinorum pertinere ad eccle
siam et ad quoslibet sacerdotes. alñ contra. de episc. audi. l. i.

Et mensure peniteat Et punitur per
l. cor. de fal. et ff.
de va. et extraor. cog. nouerit.

Am dilecti tñc Tempore venditio
nis quod spectan
dum est. ff. de eue. ex mille. §. iij. C. de rei. ven. si volun
tate arbitrio. C. de rei. v. l. i. (Contrariam) sed
nonne hoc ipso quod capitulo ignorante factum est nulla erat
vendiō: et sic non erat necessaria restitutio in integrum. Rñ de
mus licet diceretur capitulum ignorasse non pccabatur vel non
fuit actum nisi ex hac causa quia deceptus erat vltra medium
instiprech. vñ pccor soluitur capitulo si velit dicere contractum
nullū ppter pccum capiti nō habiti qd dicere possant. Qui
enim qd ex vna cā petit nō prohibet petere ex alia. ff. de excep.
rei iudi. et an eadem. C. de inoffi. te. cum qui. sed dices nonne agen

ram et penam: tñ et alio mō hbit: qz sine vlla diei appositione ap-
pellatur vel litis contest. vel interpollatione contrahit moram.
ff. de verb. ob. continnis. et l. stipulationes. §. fina. item quodam
speciali iure maior obligatus minor vel ecclesie vel fisco cōtra-
hit morā et penā. C. in quibus causis nō est ne in integ. restitu. in
minorib. ff. de vsuris cū quidam. §. silens. itē quidaz spāles casus
sunt vbi extraordinarye et trahitur mora et penā. ff. de fideicom.
li. cū vero. §. apparet. C. de iure do. §. pe. ff. de vi et vi ar. l. §. res-
titissime. et l. penul. ff. qd me. causa. si cum. §. quod si homo.

2 Emphyteosis semp durat quousq; autoritate iudicis rescidat.

Emere (emere). C. de iure emphy. l. vi. (védere)

Donare aut pot dno no regito. C. defun
do pat. l. i. isti. locati. §. lo. 7 forte pignori obligari. ff.
de pig. l. ex. ff. de pig. ac tut. §. el. (prohibent) pa-

cto q̄ iteruenit iter emphyteota ⁊ dñm. ¶ Et si celerē vsq̄ ad
lit. cōtest. ff. rē rat. habc. amplius melius vñ quousq̄ expellatur
p̄m eos qñ dicunt licere dño expellere emphyteotam p̄p̄ia au-
toritate ⁊ in casibus in qbus l̄ p̄m nos vel p̄m illos q̄ dicit q̄ tñ
autoritate iudicis faciēdum est quousq̄ ⁊ anteq̄ ad iudiciū vo-
cetur: vel anteq̄ aliquod dñū dñs consequatur ex eo quod em-
phyteota non soluit. ff. si q̄ cau. ⁊ si post. ⁊ hoc probat litera se-
quens: nō obstante quod ei vt canonem soluerit non extitit nū-
ciatum: q̄ si ex quouocatus est ante lit. cōtest. liceret sibi cōsulere
frustra hoc dixisset: cum plus sit cum in iudiciū vocare onā er-

2 tra iudicium admonere. ¶ Sed queres: nonne hoc ipso qđ
nō soluit infra tempus statuti videtur recisa emphyteosis. Re-

a Ipondemus on quousq; patitur conductorem tenere rem loca-
tam: vnde z si postea accipit pensionem reformatur tacite con-
tractus, vel dic quod semper durat emphyteosis quousq; autori-
tate iudicis rescindatur. **I**tem querimus si post tempus que-
rat pensionem z emphyteota deneger: an ulterius possit sibi cele-
ri satisfactione prouidere. Respondemus non. nam cum antiq;
iure z coi iure non liceret vltra tps prefixum soluere, immo res
emphyteotica sibi auferebat. Is hodie d e gratia aliq; sit facta ad
ditio iuri coi scz quod possit pui dere celeri satisfactione restrin-
gendu est. nam qui exacta peditum non soluit non pediti o

b sibi celeriter prouideat. Illud ergo^b putamus sibi celeriter prouidere quod est vel in iudicio vel extra iudicium statim: et sine vlllo termino soluit. et multo fortius sibi prouidet. celeriter si anteq^m exigatur in iudicio vel extra soluat. Alii exponunt celeris satisfactione. i. quā cito potuit. ff. ad tertul. l. ij. §. confesum. Alii dicunt post biennium dandum modicum tempus: et interpretantur modicum respectu biennij. ff. de vbo. signi. bec adiectio. (Ex c pelli) autoritate locatorio^s vel tutius autoritate iudicis. C. de iure emphy. l. ij. (Interpeller). C. de iure emphy. l. ij.

De rerum permutatione.

Rubrica.

S princeps. (pragmatica) .i. confirmatio
ne facta a principe cum cau-
se cognitione. als autē pragina dicitur cā pragmati-
ca scia qđ sup cā aliqua promulgata. (Promulga-
ta) supple 2 relique solēnitates iuris interuenierint.

V Commutationes. (Successor): etiam ab ipso faciente commutationem si sustineat in administrationem. §. De reb. eccle. non alienan. si q. p. r. et nota. §. De elec. nosti.

Mincipia (cōuenit) de honesto si em
aliter fiat t3. r3.
questio. ij. ecclesiasticis (id humanis) id est secula-
res (non decet) de honesto vel de facili id est sine ma-
nifesta causa.

Estus (mācipio) id est collatione (fugitiuos). I. qui fuerunt fugitiui sed modo deserunt. rñ. q. ñ. fugitiui. et sic non est contrarium. C. ad. l. fal. de pla. in fuga. debet tñ denunciari emptori vitium serui ne reddibuntur subiacet. ff. de cōtrahē. em. qd sepe. §. si quis amico. (Est absurdum) de honesto vel sine causa.

Clesitum prebendarū quædā
clesijs sunt: vel etiam in eadem ecclesia sed diuerso iu
re censentur. puta quia vni prebende aliquod speci
ale onus incumbit quod non incumbit alijs. vel si sunt in eadem
ecclesia diuerse dignitates vel diuersorum officiorum preben
de forte quia alię deputate sunt cantonibus alie alijs officijs.
als aut bñ pōt vnus canonicus vnā prebēdā cū alio permutar
dummodo collatio prebende nō p̄tineret ad inuestituram ali
cuius: q̄ tūc vñ qd eius debet requiri cōsensu. ¶ (Simonie)
i. c. p̄i. l. g. ij. quā pio. bene potest dicere qd ex quo nō possis ser

a. P. 11. r. 11. c. 11.
in p. 11. r. 11. c. 11.
linquit rescin-
dere vel non re-
scindere emphy-
teosim ob cano-
nes non solutū.
addepet. danc.
in p. 11. r. 11. c. 11.
in p. 11. r. 11. c. 11.
dicto dubio.

b ¶ Illū ergo.
ad hoc dictū. vi
de pet. de anc. i
cōsil. ccccx. in
cip. qdā ser an
toni⁹ col. iij. vñ.
venio ad tertiū

e Antoritate
locatoris. adde
q̄b̄ac op̄i. tenet
fr̄a. ar̄eti in cō.

tra. aret. in. co.
fi. xxi. et in. clā.
possidere. ff. de
acquirē. pos. et
vide latissime
p. mo. i. l. ii. col.
li. cū duab. se
quē. h. alle. et vi
de pet. de an.
in. q. ii. c. lxxiiij.
incip. ad dec la
rationem.

d. Pragmatica. q. d. a prag-
 matica factio
 add. gl. i. e. pue-
 nit ceteris p.
 ma di. i. in l. in
 hennis nullam
 C. de sac. sanc.
 eel. gl. in. e. di-
 cite. rry. q. d. n.
 do. i. e. o. s. rir.
 dist. i. Joa. de
 imo. i. card. in
 dem. n. de vi-
 i. bone. cleri.

cure in mea ecclesia morari vel proficere ibi propter diuersitatem lingue vel alia iusta de causa. supplico vt de mea prebenda vel ecclesia alij prouideatis et mihi prouideatis in alia. credimus etiā qd possit ei dicere et tali melius competeret mea ecclesia et mihi sua. ar. s. de preben. inter cetera. sed ipsis qui commutare debet hoc inter se pacisci et tractare non licet.

Questiones. (habet) ad mensam suam deputatam: alio nō liceret. s. de re. eccl. non alie. c. i. vel non solum ecclesia erat maioris ecclesie sed etiam possessiones. x. vj. q. ii. c. j. et no. s. de preben. de monachis. vel dic qd permutatio potest fieri de ecclesiis non solum ad mensam pertinentibus: sed etiam de alijs in quibus quantuncq; iuris habet. nō enim phibetur permutationem fieri iurium spūalium inter se vt hic dicitur (Ecclesijs) et cum ecclesijs trāsibunt alia spūalia vt sunt decime et mortuaria. (Causa) (seceantur) id est separatim fiat contractus ecclesiarum a contractu possessionum. vel hic vult dicere qd caueant permutantes ne occasione spūalium iurium de quib; plus habet vna ecclesia quam alia plus vel minus pecunie vel alterius rei temporalis tribuant.

Alm olim commutassent. et male. s. eo. questū (iniciabatur) sed postea fuit perbatum alio modo vt statim sequitur (Resignauit) mentitur vt statim sequitur: et per alias probationes constituit (Constat) forte per testes. confessio enim contradicebat vt statim dicit (Errorem). s. permutationem.

Alm vniuersorum. (prebenda) hoc enim conuenit rat inter eos. qd. s. prebendam suam daret cuidam consanguineo ipsius. l. et l. prebendam suam daret s. (consanguineo) qui etiam illicite permutationis conscius et fautor erat (De iure). s. eo. questum (Simplicitati) hic enim de benignitate loquitur. secus de iure. (Almoto) resignauerat enim ex causa que non fuerat secuta tamē iustus videtur qd. l. qui fuerat deceptor priuaretur: sed et hoc iustum erat: licet enim s. esset puniendus ex eo qd simoniace resignauerat vel renuñciauerat. renuñciatio tamen nō tenebat qd simoniace: sicut nec collatio beneficii simoniace facta tenet. arg. l. q. i. ordinationes et qd.

Exhibita. (ipse) cappellanus.

De feudis.

Rubrica.

In sinuatione. (Sacerdani) villam vel possessiones (Ecclesia) i. episcopatus. (Recepisse) in causa pignoris (computandos) et est hoc forte in odium feudorum sicut. j. de vsuc. c. j. nam cum non liceat res ecclesie alienare sine necessitate x. q. ii. necessitatem. et c. sine ex. et feuda de gratia concedantur et contra ins facili est eorum reuocatio. arg. s. de his que fi. a prela. sine con. ca. cū apostolica. vel hic vocat feudatarios rusticos qui teneant aliquas possessiones quarū rōne dñt aliqua seruitia exhibere: et non excedant multū fructus valorē seruitij. alioquin eēt cōtra mādātum dei: mntū dātes. et. vel die hāc decre. et consiles loqui in eo casu qd illicite tenent. s. qd in feudo dare fuerunt in casu illicio: sicut si decime in feudo darent que tamē sine scāda lo recuperari non possunt: et hoc innuitur. j. de vsuris. c. i.

Ex parte. (de nouo) hoc enim iuramentum in tēligitur vt rem feudatariam cōstituat (Alienare) et propter hoc debeat amittere feudū (Recuperare) de facto: qd iure ipso facto cadit a feudo vel a iure iudic. (Concedas) in nullo. enim casuum predictorū erant possessiones de mensa. unde iuramento non astringebatur quod tantum loquitur de possessionibus ad mensas pertinentibus. ar. s. de rebus eccl. non alie. vt super possess. vbi no.

De pignoribus et alijs cautionibus.

Rubrica.

Illus presbiter. (Librum) hic prohibetur obligari propter honestatem: qd alio consecratus non est: calix autem certam recipit consecrationem: et ad minus cū ibi confectum sit corpus et sanguis dñi iesu christi non dñt a prophanis tangi. vestis etiam bñdictionem recipit. arg. x. q. ii. aurum. (Necessitate) no. necessitate imminente vasa et alia sacra obligari pignori. arg. j. c. ii. secundum legem. contrarium. C. de sac. san. ec. sancimus. ff. que res pigno. obli. l. eam. ff. de pig. sed et qd. s. qui emp. argu.

Ator liber. contra. s. de iureiuran. ex rescripto. solu. ibi.

Presentium. (profua). s. ppiā non e ecclesie. creditor tñ bec ne sciabat: sed pro vtilitate ecclesie accipi credebatur et sic etiam contractus nomine ecclesie celebratur alias enim res ecclesie obligate non essent: nec cogerebatur aliquis pro earum liberatione solvere precium. C. si res al. pi. d. l. curator. C. que res pig. ob. pos. qui filios. et ecclesia libere petere potest. x. q. ii. hoc ins in ver. qui vero res. s. de rebus ec. non alie. si quis. vel hoc de facto recuperare non poterat nisi precium reddi faceret. si. s. de rebus ec. non alie. ad audiētiā. Vel dic contractum factum noie ecclesie et seruata fuit forma: sed non cōstat fuisse conuersum in vtilitatem ipsius ecclesie. et qd non cogebat ecclesia nō cogitur sacerdos. x. q. ii. hoc ins. et no. hic qd non solum hz ecclesia rei vendicationem contra deceptionem sed etiam actionem. neg. ge. contra sacerdotē qui male ministravit. ff. de neg. ge. l. iij. s. vi. rñ. q. ii. si qua de rebus. et c. si quis quemlibet et nō solus hz actionē s. sacerdotem administratōrē sed etiam s. hz des. qd tñ i telligimus qd dolo et lata culpa aliquid gessit sacerdos: vel si qd ad eum peruenit vel hdes suos. alio enim hdes non tenentur nec de leui culpa. ff. de here. tu. non ostendimus. C. de here. tu. l. j. et vlti. (Et ea) pignora (Ipsius) sacerdotis.

Allo vos. (causam) Agebant enim b. et h. cōtra. l. pig. actione. (Predicta). g. primo enim hic. g. proposuit. dum vinebat: et postea ea mortua: hoc ipsum proposuerūt hz des eius (Pro postum) tanquam exceptio peremptoria possit. con. (Pignus) qd si pignus est pacto non potest facere qd dominus transeat in venditorem vel quod non possit redimere. C. de pac. pi. l. vi. (Ex duobus) no. ex pluribus presumptionib; iudicari sic. s. de emp. ad nostram. (Numerari) si enim venditor esset emptor fructus faceret suos (Emptorem). s. qd simulate egerit contractum sub specie vditionis cum in veritate ageretur vt esset pignus: et pl; valet qd agitur quam qd simulate concipitur. C. plus valere qd agitur quas qd si. cō. per totum. et ita fiat cōdemnatio in pignoratitia ac. in qua actum est.

Ex literis. (distractio) Iustum est dummodo primo extractum esset debitum vroris et omnium aliorum habentium hypothecas tacitas vel exp̄ssas (Dicit). i. petit in libello suo. (Et cū) mulieribus mulier in repetitione dotis presertur omnibus habentibus personales actiones vel tacitas hypothecas. C. qui potio. in pi. ha. assiduis habentibus autem exp̄ssas non presertur argu. eius qd dicitur in fisco qui simile privilegium hz. C. de pri. in. si. qnamus. ff. qui po. in pig. l. vi. hoc autem privilegium nō hz mulier in rebus parafermalibus. C. de pac. conuen. l. vi. nec in donationibus propter nuptias. C. qui po. in pig. ba. l. vi. in his enim bene habet tacitas hypothecas: sed presertur tantum posterioribus creditoribus et habentibus hypothecas sed non prioribus.

Alm contra questionem.

Detendo restitutionem pignoris et intendendo pignoratitiam actionem: hoc tamen non videtur cum pignoratitia actio sit personalis et non detur in rem (Annullassent) repetere qd diximus supra de iureiuran. ad nostram. j.

Debitor non debet expectare vt creditor petat sed ire debet ad locum vbi creditor habitat ibiq; se offerre.

Significante. (commisoria). C. de pa. pig. l. i. et ii. qd non obstat pacto tali. s. qd res pignoriata propria sit creditoris vel qd vterius nō reddatur pignus: sed iuramentum agere pignoratitia ac. ad recuperandum pignus: sed iuramentum bñ obstat sibi si in culpa fuisset (Nuncium) no. maliciam procuratoris non obesse dño dummodo in culpa eligēdi non fuerit ff. cōmodati argētum. C. qui pe. tut. vel cu. a matrib; . (Et cū) miserit) quicunq; n. aliquid alicui dñt nō dñt expectare qd is cui debetur illud petat. sed debitor dñt ire ad locum vbi creditor hz domiciliū et ibi sibi offerre: et si non est ibi corā iudice loci hoc p̄testetur. ar. hic. C. de vsur. si creditricis. C. de sol. ob. et i. de est dñt cēdum qd aliq; p̄misit alicui facere cessionem ac. vel renuñciationē. ar. s. de of. or. pasto. s. si (Captione) nam hz p̄missionē nūcū excuset qd nō incurrerit periculum qd credebatur solutū esse pecuniā creditoris nō tñ excusaretur si cito nō solueret postq; sciuit pecuniā non solutam qd adhuc durat debitum et vinculu iuramenti: qd hz ex pacto nō teneretur quin posset recuperare pignus. ex iuramento autē sic obligatus est vt vterius petere non posset nisi p̄dictis excusationibus defenderetur. (Logatis) hoc est de iure sine aliqua dispensatione.

Alm cōstet in muliere. (Ista). s. habuerat filiū et filiā noie. m. de prio m̄rimonio qd ad secūda vota quoluuit mortuo aut filio successit ista cū sorore defuncti in viriles

re & portiones: sed in omnibus que ad filium nomine defuncti p[ro]ueniunt a patre non habebat. J. mulier nisi usufructus in donat[i]o[n]e p[ro]pter nuptias ant. de nup. §. buic nos. §. 2. qm mulier sed. m. habebit proprietatem tanquam heres priorior ab intestato: & ideo ipsi cauere d[icitur] ut sequitur: potest etiam poni casus quando usufructus erat relictus. J. mulieri & p[ro]prietat. Ite potest poni quando in s[an]ctio communi d[icitur] vel fami. heres. cum. vni erat ad iudicatus usufructus & alii proprietat. sed p[ri]mo dictum magis placet (J. mulier) s[an]ctio[n]em defuncti filii (Salua). ff. de usufru. l. 1. (Pecuniam). ff. de rebus que usu. con. per totum insti. de usufru. §. j. r. §.

De fideiussoribus.

Rubrica.

Vericus (Inseruiens) hoc verbum frequenter tiam & assiduitatem notat. vel dicitur qd nec semel fideiubere d[icitur] nisi in necessitate si tamen fideiubeat t[er]t[i]o. j. c. p[ro]xi. r. questione. j. te quidem. sed peccat & puniatur si frequentet ut hic.

Erue[n]it (transcripta) que t[ame]n ad probatio[n]em non sufficiunt ut. §. de fidel. l. 1. r. c. i. & hoc satis colligitur ex eo qd sequitur. A ex confessione & c. nisi enim transcripta facta essent cum ea solennitate que est notata. §. de testi. albertus. non faciunt fidem. (C. Redditi) C. queres p[ro]p[ri]et. ob. po. l. spem. & vlt. c[on]tra sol. non possunt obligari speciali conventionione sed a iudice p[ro] debito candici & ex causa iudicati possunt obligari & addici. C. de excep. rei iud. stipendia. C. de p[ro]p[ri]et. l. i. ff. de reb[us] eo. qui sub tu. vel cu. mag. §. non passim. & ex eadem causa possunt interdici stipendia. ff. de re. in. commodis p[re]dictor[um]. (C. Suspendatis) nam licet ad hoc non agatur si tamen ipsis defendentibus conuicti fuerint de aliquo crimine ordinarius q[ui] delegatus eos punire poterit: maxime cum sit notorium in iure & infamia inde orta sufficiat ad suspensionem eius. §. q. v. p[re]sbyter si. secus. autem esset & si non esset in iudicio: & tunc probaretur aliquod crimen contra eum. §. de or. cog. cum dilectis.

Constitutus (soluat) hoc habet locum in quatuor casib[us]. primus est si reus dilapidat bona sua. Secundus si fideiussor co[n]demnatus est creditor. Tertius si ex pacto hoc conuenit a principio. C. mandati. si p[ro] ea. Quartus si o[mn]i stetit in obligatione. ff. m[an]da. laciis ticius. argu. ff. m[an]da. si m[an]dato. §. quotiens. ff. c[on]do. si ut certo. j. c. vl. (Ille cancellarius. C. Satisfactio) hec cautio non est necessaria cum sufficiat sola citatio: & si non se p[re]sentauerit p[ro]cedi possit ad testium receptio[n]em. §. de testi. c. i. hic aut[em] ideo petita fuit cautio: quia presumebat papa qd cancellarius malitiose vellet fatigare aduersarij in mittendo Bononiam p[ro] testibus recipiendis: ut autem cesset ab hoc gravamine vult qd etiam ipse suum nunciu[m] mittere compellatur (Significet). §. de testi. causaz. §. de proba. l. 3. No. eum qui refert negotium non solum debere referre quanta sit sed des adhibenda testibus: sed etiam instrumentis.

- Debet is qui mutuū vel quēcūq[ue] aliu[m] tractu[m] cū procurator re insti. diligenter mandati tenorem animaduertere.
- Procurator h[uius] generalē administrationē o[mn]ium bonorum domini. an possit obligare dominum.
- An sit faciēda vis si d[icitur] d[icitur] facio talē vel instituo talē negociat[i]o[n]em. an dicat facio procuratorē meū talē in tali negociatione.
- Quot modis res aliqua in eccl[esi]e utilitatē conuerti dicatur.

Quod quibusdam (religiosis) locis (Ad vniuersos) Religiosos (Cōi) si vltra id qd cap[itu]l[us] sibi mutuadum m[an]dauit q[uod] alijs d[icitur] mutuū vel quēcūq[ue] aliu[m] Insti. cū procuratore d[icitur] diligēter inspicere tenorem m[an]dati. ff. m[an]da. diligēter. §. de p[ro]p[ri]et. po. r. q[ui] si illud exisset nō teneat dominus nisi in quātam p[ro]baret verum in utilitatē d[omi]ni: ut hic. nisi illud qd facit vltra m[an]datu[m] ex necessitate consecutum sit m[an]dato: ut est cautio. de euerio. & similia. ad que bñ procurator obligat d[omi]n[u]m. ut. ff. de act. emp. l. iulius. §. si procurator. ff. de pen. qui p[ro]p[ri]et. & l. procurator sed semper caueat iste procurator qui adhuc m[an]datu[m] nō h[ab]et ne pecuniā mutuas accipiat: q[ui] in ea nūq[uam] d[omi]n[u]m obligat. C. qd cū eo. l. si. nec obligare p[otes]t pignus. ff. qd insti. l. an tepe. C. Si autē aliquis p[re]latus p[re]stituat aliquem procuratorē ad p[er]curandū aliquam villā vel aliquā p[ro]bendā si dat sibi liberā administrationē in ea videt sibi qd p[otes]t agere nōle eius p[ro] utilitatibus ville vel p[ro]bende: & p[otes]t locare & p[er]mutare res illi[us] ville vel p[ro]bende & p[otes]t ei solui debitum qd eis debetur & pacisci. ff. de pac. rescriptum. §. si. & trib[us]. l. se. ff. de pen. procurator cui. & l. se. & C. qd cū eo. si liberā. ff. de rei ven. si quis hac. §. si. & hac ratione videt quibusdā qd etiā possit mutuum contrahere: sic t[ame]n qd nō obliget personā d[omi]ni: sed res t[ame]n ville vel p[ro]bende quas administrandas recepit. C. Si autē haberet g[en]erale[m] administrationē.

o[mn]ium bonorum d[omi]ni tunc forte posset obligare d[omi]n[u]m. arg. p[re]dicta. r[ati]o. l. ff. de pen. g[en]erali. & de pac. rescriptum. & tribus. l. se. & hoc ex eo marie p[ro]bat: q[uod] talis procurator potest facere institor & ex t[er]tu cum tali institore habito obligabit & procurator g[en]eralis q[ui] instituit & d[omi]n[u]s. ff. de insti. cūcūq[ue]. §. si. & l. seq. ex quo sequitur quod multo fortius ipse procurator g[en]eralis d[omi]n[u]s obligabit etiam mutuum pecuniā accipiendo. ciuitas t[ame]n vel eccl[esi]a nūq[uam] in mutuo obligat nisi versu sit in utilitatē ciuitatis vel eccl[esi]e. ff. si cer. pe. ciuitas. sec[us] t[ame]n ē in p[ro]p[ri]etate: ut no. in summa. C. si cer. pe. §. vbi autem accipit mu. si aut non habeat liberā administrationē nec sp[eci]ale m[an]datum ad p[re]dicta non p[otes]t ea facere. ff. de p[ro]cu. m[an]dato g[en]erali: igno[r]atis. & l. procurator totor[um]. ff. de offi. procurator. c[on]tra. l. p[ri]a. §. p[ri]o. C. de procuratoribus. procuratorē. ff. de peculio. qd peculsi. v[bi] t[ame]n qd buic etiam non libero solui d[icitur] p[ro]bende: & alii redditus ville & p[ro]bende & qd ipsos possit alienare. ar. ff. de pen. procurator totor[um]. argu. C. de adm. tu. l. c. q. hec autem h[ab]et locu[m] in procuratorib[us] ad aliqua p[er]curanda: & nō h[ab]et locu[m] in institorib[us] vel procuratorib[us] negociationib[us] i[stis] eni[m] v[bi] qd si q[ui]s alieni m[an]dasset qd p[ro]p[ri]etates ei negociat[i]o[n]is ei emeret qd licite posset accipere pecuniā p[ro] his p[re]dictis: & d[omi]n[u]m obligat institoria. ff. ad mace. sed si fili[us]. §. inter d[omi]n[u]m. ff. de insti. cūcūq[ue]. in p[ro]p[ri]et. & §. nō t[ame]n o[mn]es. & in o[mn]ib[us]. §. cūcūq[ue]. l. nec est vis vtrum de multis rebus m[an]dauit domin[us] ut tunc habeat locum dire. c[on]tra. insti. ff. de insti. cūcūq[ue]. §. si nā ibi in plurali t[ame]n loquit[ur]. §. agris colēdis. mercatoris faciend[is]. Si aut de vna re tantum m[an]dat[ur]: tunc datur utilis insti. ff. de insti. in eum. §. r[ati]o. & §. i. & C. de exer. l. i. §. l. si mutui. & C. si cer. pet. l. cum q. C. Item nō videtur esse vis vtrum dicat d[omi]n[u]s p[re]ficio talem: vel instituo tali negociationi: an dicat facio talem procuratorem meum in tali negociatione. nam ex contractu talis procuratoris qui est ad negociationes vel ad certum quid. si enim est procurator ad pecunias recipiendas datur utilis insti. contra dominum. ff. de insti. in eum. sed contra. ff. de insti. cūcūq[ue]. §. sed cum & fallo. So. ibi loquitur de procuratore qui nullas habet potestates negociat[i]o[n]is di in rebus domini: sed tantum discipulos regere debebat & necessaria eis ministrare. ex c[on]tractu enim cū tali habito non querit. insti. que nō q[ui]ritur nisi q[uod] alijs sit institor. vel procurator ad negociandum p[ro] utilitate & q[ui]ntu[m] d[omi]n[u]s: & non loquitur de procuratore qui instituit ad colligendos redditus & faciendum coli terram hic enim nulla est negociatio questuaria: & ideo non dat insti. ff. de insti. sicut villis. posset t[ame]n aliq[ui]s dari ne. ge. Itē licet dixerim quod aliqui p[otes]t cōtrahere mutuū institor t[ame]n diligenter caueat si bi ille q[ui] mutat. quā autem cautela d[icitur] habere collige. ff. de exer. c. i. §. non autem ex cōi. cā. & l. si in cautela eni h[ab]mōi equaro ex p[re]dictis. C. de insti. §. aliqui aliter dicant. C. Ex his autem legibus sic distinguit: quia si p[ro]positus alicui rei ut institor vel exercitor: p[ro]bat in re que ei noiat[ur] ē p[ro]missa s[ed] p[ro]positores tenent insti. vel exer. nec attenditur an sit conuersus in rem vel non. si autem contrahat in res que tacite est sibi cōmissa si id quod accipit vel in quo cōtrahit vertit in rem domini idē est. sed si non vertitur in rem domini tunc locum habet. l. si. ff. de exer. vbi dicitur creditorem scire debere cōtrahere in ea causaz que tacite est ei p[er]missa: & qd non credat plus q[uod] est ei necessariu[m]: & qd res ibi pos sit p[ro]parari: nec sufficit sola assertio p[ro]positi dicentis quod in causaz necessariā accipit imo eo sciēte d[icitur] subesse cā. Quid aut sibi ta cite p[ro]mittat i[st]a summa de exer. no. D[icitur] aut institor ab isto. q[ui] p[ro]stat vel p[ro]stat negociationi vel negocio ēt singulari. ff. de insti. l. si. & l. cūcūq[ue]. i. p[ro]p[ri]et. vbi b[er]es q[ui] institor d[icitur] ēt q[ui] edificat p[ro]p[ri]etate. & i[st]a l[eg]e nō ēt p[ro]p[ri]etate. & de institore v[bi] qd si p[er] edificat accipit mutuū q[ui] bñ obligat d[omi]n[u]m. ff. de insti. certu[m]. §. nō t[ame]n o[mn]es. §. si t[ame]n ēt institor p[er] rator nō institor ad edificat[i]o[n]em: t[ame]n nō v[bi] qd possit accipere mutuū p[er] edificat[i]o[n]em: & de sua pecunia vel d[omi]ni facere d[icitur]. C. qd cū eo. l. si. §. ff. de insti. meū. C. de exer. si mu. C. So. ille. l. loquunt[ur] qd procurator obligat d[omi]n[u]m de mutuo q[ui] ei sp[eci]al[iter] m[an]datu[m] est qd mutuet: & hoc ip[s]um dicit. l. p[ro]p[ri]et. C. qd cū eo. l. si. i. en. §. si nō ēt m[an]datu[m] sibi sp[eci]al[iter] tunc non posset d[omi]n[u]m institor obligare nisi esset procurator: & institor. ff. de insti. cūcūq[ue]. §. §. si fullo. ff. qd cū eo. l. si. hec materia licet sit legalis t[ame]n multu[m] necessaria est clericis q[ui] suis negocijs multos p[re]ponit. ex dolo aut extra officiu[m] suu[m] cōmissio non teneat d[omi]n[u]m: §. si i[st]o sibi cōmissio delinq[ui]t in t[er]tu teneat d[omi]n[u]m. ff. de tri. §. si seru[us]. & duab[us]. l. se. nisi quā cito sciuit purgauerit. C. d[icitur] ero. mi. an. l. si. C. de here. q[ui]q[ue]. §. v[bi] lit. nō contest. accedēs sicut ex dolo defuncti teneat heres si i[st]a admittat. ff. de po. si boies. §. datur C. In utilitatē sed §. q[ui] infra summā cōi p[ro]uidētia constitutus sine supra mutuat[us] fuerit nō tenetur eccl[esi]a: nisi quersa sit i[st]a ip[s]ius utilitatē. r. q. si. hoc ius. §. is cum. & in sup[er] q[ui]dāq[ue] recepit si cōuersa est in utilitatē eccl[esi]e semp teneat ut hic. C. So. duobus modis d[icitur] querti in utilitatē eccl[esi]e. p[ri]mo id t[ame]n qd conuertitur in re eccl[esi]e & i[st]o p[ro]p[ri]etate duratur: puta emptionē alicui rei edificat[i]o[n]em & consimilia & sic accipit hic. & ff. de imp[er]i. l. re. do. fa. l. i. & l. si. & q[ui] p[ro]p[ri]etate. v[bi] et alio mō cōuertit in utilitatē eccl[esi]e: etia[m] id quod non accipit ad p[er]petuā utilitatē sed tēporalē: puta p[ro]p[ri]etate colēdis agris & domibus non necessarijs. als tamen utilibus fa

a C. Marie. b dicta Inno. in t[er]t[er]te tu & de clara vt p[ro]p[ri]et. s[an]cto g[en]er. in. c. i. p[ri]mis col. vi. in p[ri]m. §. q. j. b C. Sy res t[ame]n adde qd idē t[ame]n pe. de anc. i. cōi. si. c[on]tra. r[ati]o. l[eg]is. p[ro] clariori d[ec]isione. co. i. c[on]tra. ca. finem. c C. Institor q[ui] dicatur. institor vide ēt per abb. in suo cōs[il]i. r[ati]o. co. j. i. p[ri]mo vo lu. & adde qd si i[st]itor alicuius scripsit alteri mercatori quā liter ap[ud] m[er]c[em] v[bi] sui habebat mille an off[er]o in i[st]itoris i[n]finito ip[s]e i[st]itor v[bi] d[icitur] sit cōueniendus vide. Soz. in cōs[il]i. diu. col. iij. v[bi] octau[us] casus & de maceia v[bi] de ēt per Alex. in p[ro]p[ri]et. xliij. p[ro] totu[m] in s[an]cto libro.

Hospitalarij facti sepulchri. † (Dissimilib⁹) quod licet sit q: pmo: egerūt iterdictio vti pos. ⁊ postea iterdictio de recuperanda possessione. ff. de acqui. pos. naturaliter. §. nihil. ⁊ eadē res vno iterdictio sicut vna actio ē diuersis causis puta turbatiōib⁹ vel diuersionibus petis. C. de. pe. here. hereditas. ff. de excep. rei iud. cū qrit. mā ⁊ cū ēt interdicta psonalia sunt ⁊ ex diuersis causis proponit idem interdictū. verbi grā ago iterdictio vni. quia de iedit ⁊ itex si pmo succubuit: q: delect mādauit ⁊ itex q: ratum habuit. §. de rest. spo. sepe. ⁊ c. cū ad sedē (Patroni) quia patro nī consensiebāt qd suū ēēt in spatronatus concedere videbatur ar. §. c. pri. (Hospitalis) sancti alutū (Commiserunt) sic. ff. quod cuiusq: vni. itē eorum. §. i. (Dissimilatione). i. §. cū donatiōis vel cōcessionis perferrent vel cū iā factus esset tractus quod pos sessionem recipient qd oīa pnt per procuratorē fieri. §. de preb. accedens. §. de prescrip. si diligenti. ¶ (Receperint) hec subiectio licet non tēuerit de iure: quia ad episcopum pertinet hoc. s. subijcere vnam ecclesiam alij. §. de sup. ne. prela. sicut. j. de

Inno. sup. in. decre.

a **C**erte me
li⁹. Adde card
in. cōs. xj. icip.
p enucleatiōe
omniū col. i. i.
pñ. i. cōs. xij.
icip. p elucida
tione dubiorū
colū. j. ver. scōo
ad hoc induco.

Cum in officijs. (si beneficium). ff. de
pe. here sed si legat⁹
§. consulit. viij. q. ii. illud (Clerici) no. non solum pri
latus sed et alius cleric⁹ oia acquisita intuitu eccle
debet relinquere ecclesie. f. c. priori. r. c. relatum. ff. (Canonibus)
c. q. v. obitum. r. q. ii. placuit. **¶** Remanere) no. quod null⁹
sive prelatus sive clericus sive latus de rebus ecclesie etiam mo
bilibus testari potest. ybi r. f. e. ad hoc. r. c. quia r. c. relatum
ff. q. iiij. c. j. r. q. v. p. totus pnt tamen in egritudine constituti ali
qui d intuitu elemosine erogare. f. e. ad hoc. r. in remuneratib⁹
eruatorum sibi exhibitorum ta a consanguineis q ab alijs. f.
r. relatum. §. licet. **¶** Idem et dicimus de reb⁹ quas emerunt de
reditibus

Relatum in latera. *¶* S. e. cum in offi-
cijs S. e. cōmunis
rñ. q. iñ. p. totum. (Anno) in loco tñi defuncti ali^o suc-
cedit: vñ de bonis defuncti successori sunt reservanda
rñ. q. ñ. bñdi placiti. z. c. de laycis. z. c. illud. ¶ Sed quid dices
de archidi. distinguimus an habeat certam dotem archidi. A
Anno. super. iñ. decre. vñ

a ¶ Sed q̄ in
bis. Ad hec vi
eta ino. Ad de
car. i. 2°. lxxi. i.
cip. i. casu p̄mi
greferēdo ea il
la sequitur.

ne discreta bona. argu. s. de referi. edoceri: tunc succedunt archi-
di. tñ nisi aliud statutum sit vel consuetudo: habita tñ congrua
estimatione inter canonicos si erat canonicus et archidiaconus
successor est si discreta erant bona archidiaconatus et canonic
sue pbede. i. e. c. s. vlti. Si vero non habeat certam potestatem de red-
ditibus ecclesie plus ceteris pp dignitates accipit: capl. succedet et
no archidiaconus successor: qd at archidiaconus no capituli suc-
cederet qñ bz bona discreta vebemēti rōne pbam ponatur qd
archiepatus dotauit archidiaconatus: mortuo archidiacono eps
custodiat bda archidiaconatus. et sup illis pōt consōnem face-
re. s. vt ec. bene. si. vi. cō. vt nfm. s. de consi. cum venisset quō er-
go succedet capl. Idem dicim et in alijs dignitatibus tam
in secularibz q in regularibz ecclesijs. in ecclesijs at habentibz
pbedas distinctas scē q capl. bda sunt et non sūt discreta a
caplo: licet sint p pbedas assignata religiosi. s. e. ad b vbi no.

Am tibi in alterius

Captatorias. So. illa loq in institutione heredis
quem non potest in alterius arbitrium committi. hec
at loquit de dispositioe altorum rerum sed hoc stare non potest
quia et hic oia in alterius dispoem committit et intestatus de-
cedit. et legitimus heres ab intestato succedit qui potius ad vo-
luntatem defuncti oia deducta legitima fideicommissariis distri-
buenda assignabit. ar. C. de fideicō. cā. quā. Alij dicunt qd licet
non possit aliq committere instōnem. puta istituo talē si talis vo-
luerit. C. de mi. te. captatorias. tacite bene pōt. puta committo ti-
bi dispositionem oium rerum mear. ar. ff. de bñd. isti. si qd sempro
niñ. et l. captatorias. et l. ille at. ff. de condi. et de. nōnūq. Et idem
vñ in legato. ff. de le. j. captatorie. et ff. de le. h. l. j. secus autē in li-
bertate. ff. de fideicō. l. j. et l. fideicommissis. Alij dicunt et hoc
planius qd p hec verba committo tibi meā voluntatē eum istituit
heredes. ar. ff. de leg. h. l. cū pater. s. donatiōis. et nō dat ei potesta-
tem alijs instituenti: q tūc eēt cap. C. de testa. mli. l. captatorie
quia decedit testatus si in pias causas iussit oia erogari: q tūc
non dñ legitimus hñs succedere ab intestato quod legitimā de-
ducat. sed omnia pñs causis applicabunt. C. de fa. sanc. ec. si qd
ad declinādā. Et Alterius ideo credimus hñe reputari te-
statum decedere: q p hec vba extrema voluntatem meam comit-
to dispoem talis. et intelligit voluisse quod oia sua pauperibus
et in pias causas expendant. Si em alijs voluisset expendi et non
in pias causas intestatus decedere vñ. Si aut pcepisset fideicō-
missario quod oia pter pauca in alias cās nō pias dispensaret
tunc dicitur quidā qd rōne paucorū q pcepit dispensati in pias
causas testat decedere intelligit. ff. de leg. h. si quis titio. x. Alij
dicunt et vt videtur melius quod in hoc casu commissarius ha-
bebit et expedit illud paucū in pias cās relictū. alia at hēbit he-
res ab intestato et detracta falcidia solū legata fm mādātū te-
statoris si qd aut instituat xpm vel pauperes heredes tūc ipsi adi-
rēt hēditatē et alijs soluerēt legata et fideicōmissa fm voluntatē
testatoris. ar. C. de epi. si quis.

Officij ecclesijs

Consuetudo est quod aliquantam portiones habeant. j.
de sepul. certificari. vel potius vbi nō est consuetudo
contraria acceptant acceptare non tenetur. j. c. pñ. (Renū-
ciaffe). ff. de ioffi. te. l. si pñ. s. vñ. et l. se. C. de inof. te. l. parentibus.
(Renūciaffe). ar. C. de rei. vt. ac. l. j. s. sciendum et si sibi relictus
accepit in toto aliñ dicunt qd ad supplementum aget. C. de inof.
test. si quando. s. illud. et l. omnino. quod intelligimus quando
sine pñcta conditione relictum est sibi et conditionem non ac-
ceptat. nā tunc tñ ad supplementum aget (Vendicare) vt. j. c. pro-
xi. (Constituit). l. parum reliquit nonasterio pro anima (Cete-
ris) q testator dicit se relinquere non pro anima sed forte pro
aliquo seruitio quod recepit ab ecclesia i qbus episcopus portio-
nem hñe non dñ: vel reliq i eas causas q sunt. j. c. vl. de quibus
portio canonica detrahenda nō est (Portionē). j. c. pñ. et l. i.

- 1 Testamentum confirmat p mortē testatoris.
- 2 Diuidende sunt oblationes ecclesie inter episcopalem ecclesiam et episcopum.
- 3 Que cōmunio sit inter epm et ecclesiā.
- 4 Ecclesiā statuta fieri debēt cū cōsilio clericorū.

Equisisti

Rto tpe ante mortem: tñ idē habebit canonicā portio-
nem ep̄s: q in morte testmī confirmatur. j. de celebra-
mis. cum marte (Ecclesiā) ep̄alē (Al quartū). xñ. q. h. nobis. et c.
concesso. et c. quatuor. alicubi medietatem. xñ. q. j. antiquos. ali-
cubi nihil: si de hoc est consuetudo quod nihil habeat. nam cō-
suetudo fuanda est. j. de sepul. certificari. et fm hoc vbi nihil p-
cipitur. non habet locum hec decre. (Relinquo) tñ non habita
mentionē ecclesie (Istud ecclesie) tñ non habita mentionē ep̄i
(Relinquo istud) hoc ambobus reliquit: sed diuisim (Distin-

guendum) primū membrum distinctum (canonicam). id est ca-
nonibus pñitam que tamē est cōsuetudinaria. xñ. q. h. nobis
concesso. (Si aliquid hec) quasi sub silentio expedit fm membrū
distin. (Illud tantum). i. proprium quasi quod reliquerit illud
intuitu pñone non ecclesie. (Mon ep̄i). i. non ep̄alis mense. et
idem intelligerem si diceret relinquo istū ep̄o: et diceret q tñ vo-
lebat ad ep̄alem mēfaz ptinere legatū nō ad cathedralem ecclesiā.
et hñc sensum satis canō h introductus sonat. Lan. tñ dicit q si
ep̄ali mēse aliquid reliquat: nō tñ hēbit ptem ecclesie. Et ē rā-
tio diuersitatis: q si qñ reliquit ecclesie non habet ptem ep̄us
ins offedere: secus si tñ ep̄o. ff. de le. j. nemo pōt. vel dñ quod
nole ecclesie intelligit ep̄s: sed non cōuerso (Pñtata). x. q. j. sic q
dam. j. e. tñ. ff. de le. j. nemo pōt. ff. ad l. fal. qd de bñs. Et Be-
neralem pñones. q. d. canones pñtuerūt qd de oblationibus
ecclesie fieret diuisio inter ecclesiā ep̄alē et ep̄m. xñ. q. h. concesso. et
c. nobis. et ideo si testator in testō hac diuisione interdicat nō ob-
stante pñhibitione eius fiet consuetudinaria diuisio. ad idē fa-
cit. x. q. j. sic qdā. s. si dicat quod velit legatum tñ eē proprium
ep̄i: tunc nullam portionem hēbit ecclesiā: q nulli canones pñpi-
unt diuisionem aliquam faciendā inter ep̄m et ecclesiā de legatis
relictis intuitu pñone ep̄i (Contrarium) ei qd dicitur est. j. quod
quando testator relinquit aliquid ep̄o intuitu pñone. et hoc ex-
primit in legato quod de eo nullam portionem debet habere ec-
clesia: vel episcopus p suo velle disponat. In canone. xñ. q. iñ. pñ-
tifies (Probatur) id est presumitur (hoc) quod (Iste) canon
(Pertinere) illud autem quod in hac decre. dicitur cū testator
expresit qd legatum tantum episcopi esse volebat. l. proprium
(Propinquo) vsq ad quartū gradum. ar. C. de epi. et de mñ.
licitiam. de ec. ti. s. interdicimus. col. ir. Alij dicunt vsq ad
vñ. ar. xñ. q. iñ. c. j. s. e. quia nos (quod si) tertium membrū distin.
(canonica) q est eadē quod cōsuetudinaria: vt in pñ. hñ. c. (Si
vero) quartum membrū distin. (Canonica). i. cōsuetudinaria (In
iñf.). ff. loc. habitatores. (Alij) extra neo (legare) detrahendo q si
alicui extraneo legatū eēt nullā portionem de illo habuissent ca-
pelle nec alia pia loca. sic nec de legatis ep̄o debet habere aliquā
portionē (Illi) ecclesijs non cathedrales. Et (Cōmunio) hñ
multa sit cōio inter abbates et cōuētū vñ iter alias dignitates
et capla non tñ fierent iste diuisiones inter eos si hñt bona distin-
cta nisi hec inter secōuenerint. quia iter eos per canones nō est
facta nec cōmunio nec diuisio: et ex hoc apparet quia si nulli ca-
nones essent qui dicerent quod aliquam portionem deberet
habere ep̄s in legatis ecclesiarū tamen partem aliquā ibi habere
deberet. quia cōio est iter ep̄m et ecclesiā: et iter eos est cō-
munio et bona deberēt el cōio: qñ nō dicit hic qd in aliquibz spe-
cialiter sit inter eos cōio sed generaliter loquitur. et ideo est in-
telligēdum de omnibus. immo plus videtur quod in hac com-
muniōe dñs et principalis erit ep̄s. nā ipse est pñordinator in cū-
ctis. xñ. di. perlectis. et ipse est ad quē ptinet cura oium ecclesi-
arū. x. q. j. decretum. et c. se. xñ. q. vñ. oēs. sed tamē vt tolleretur
causa scādali quod solet cōmunio generare editi sunt cano-
nes quā ptem hñe debeat ep̄s: et quam alie ecclesie determinate.
et hoc ē diuersimode diffinierunt s. diuersas consuetudines p-
nuinciarū vel fm diuersas condiciones tēporum. Et ideo in hoc
standum est cōsuetudini. j. de sepul. certificari. et in pñ. hñs de-
creta. nā quidā canones dant ep̄o medietatē de omnibus da-
tis ecclesijs. x. q. j. antiquos. Et dicit aliñ qd tā magnā ptem de-
dit illud. c. j. ep̄o. q loq de portione quā dñ hñe ep̄s cum ecclesia
cathedrali cum quā bz maiorē cōiōnē vt hic. aliñ canones dant
ei tertiā. x. q. j. decernim. et q. iñ. c. j. hñ. et xñ. q. j. constituti
aliñ at dāt ei quartam. xñ. q. h. nobis. et c. seq. et xñ. q. i. ad hoc
fm hñc modum pceperūt canones diuidi pñtia et post modū
acquirenda sicut ex eisdem. c. colligat. Et s. vbi nō pñtat cō-
suetudine vñ qd ep̄s possit petere qñtā: q cū hec decre. dicat qd
soluat tertiā vel qñtā s. diuersas cōsuetudines: ad minōrē sum-
mā recurrendum ē. hñ nō placet: qd qd hñe dñ et l. c. certificari loq-
tur s. diuersas consuetudines dādi portioes diuersas: sed cum
subinuenim cōsuetudinē loquimur tñ dñre ibi non ē dicendū
qd elga minor portio: s. portio posterioribz canonibz statuta
dabit. ff. de leg. nō ē nouā. et l. nā posteriores. sed q plures inue-
niunt canones de qñta et vt credo posteriores: et quia ē modera-
ti sūt: et quia tā sibi vñs ecclesia cā appellat. s. qñta decimarū et mor-
tuariorū. j. de sepul. i pñtia. et c. cum sup credimus nōle canonice
portionis qñtā intelligēdā dicim tñ qd si alijs legitime pñscri-
pisset s. solutiones hñdi portiois qd bñ valz i hoc pñscripta cōsue-
tudo. Et Itē dicim qd si sit cōsuetudo qd def qñta vñ s. qñta
hec non pōt peti nōle candice portiois: s. cōsuetudinarie tñ: q
hec portio non iuenit in aliquo canone: s. vñ qd hñ canones oēs
sunt renocati p. c. x. q. hñ. c. j. hñ. et iñ. vbi dñ quod tertia solita vari-
ep̄is vltimus non soluat. So. illa. c. nō loquimur s. qñta vel tertia
debita ep̄o p sua pte. sed de pte fabrice qñtā assignabitur ep̄o pñ
sua ptem. xñ. q. hñ. de redditibz. et vñ qd pp pñdictā cōiōnē q ē inter
ep̄m et ecclesiā inferiores clerici locatiōes et vñditiones non pñt
facere

a Ideo ere-
dunt. hanc in-
tel. ino. dicit cō-
muniem. d. bar.
foz. i. l. verū. s.
cū qdā. colū. hñ.
v. limitat et ois
positio. ff. de re.
dub. et circa. b
dictus. vide et
per pñ. de an-
cha in pñ. ecc.
xxxvi. incip. in
his dubijs. col
lum. j.

b Sibi sub-
iectis adde. q
in hoc hostiē. l.
summa. j. de se-
pul. s. a quibus
et hñs s. op̄i.
inno. xñ. jo. an.
j. e. i. c. certifica-
ri i. x. q. refert
et seqtur card.
i. pñlio. xñ. co.
j. in. si. incip. cō-
filiuz pro eluci-
datione dubio-
rum.

c Consuetu-
dini. Addebat
solū. for. i. l. ci-
uitibus. col. i. s.
verū. cōclu. ff.
de rebus dubz

facere de rebus eccliar. rñ. q. n. abbatib. rñ. q. iij. in veditio nibus. Quis videat si facere plus pp jurisdictione q pp cōione.

- 4 Item ex cōione pcedit qd statuta eccliar debet facere cū cō filio clericor suoy. s. d. pñe. cū pñetudinis. 7 quod possint age re epi p ecclis. s. de suc. ab intest. cū dilect. 7 qd in pcuratiōib. 7 in alijs arduis negocijs sua pñlia 7 pñsensus requirere debent. r. q. n. pñpctua. s. de ma. r. obe. c. humilis. s. de pñ. c. i. 7 de in di. c. am. (S. i. s. i. rñ. q. i. c. i. (Illud) quod sequitur (In vita) post mortem at pñt si testat. decedat 7 sine agnat. vsq ad. vñ. gradu. vel sine cognat. vsq ad. qñtū. s. de suc. ab intest. cum dile ct. rñ. q. iij. c. i. (Frans) nō. s. sacerdotēs q pcurant sibi aliquid relinq in testō ab his quib. pñiaz inungunt. Quis posset dici qd ipñ administrationē habere dicatur. s. inuēdi penitētiās
- 1 Pñpillaris substitutio p que verba cōcipiatur.
- 2 Substitutio directa qñ intelligatur esse facta.
- 3 Ascāpio qñ 7 quo casu profit.
- 4 Liberi pñmi gradus an lit. 7 test. non cōputāt fructus in quar tā pñtē trebellianicā: etiā si pñ rogauerit.
- 5 Indet qñq in iudicādo seqtur pñtēdine partiū.

Raynutius. De clera. l. filius dera (7 vro rem) raynuti (relinquens) in stituendo eam heredem in eis ali aliter (Cetera) per bec verba sit heredis institutio. C. de testa. in testamē tis. 7 maxime in filijs. C. e. bac consul. (Et soboles) ista duo p medietate succedent. C. de cadu. tol. l. i. s. his itaq. (7 Impu. succederēt) siue testator dixit si filius meus impubes decesserit siue liberis talis heres mens esto: quibus vñs sine hac adiectio ne sine liberis pñie substitutio sit expñsa pupillar. s. i. s. pñp. sub. j. rñ. 7 s. substituitur. siue dixerit substituo talem que verba trabuntur ad fideicommissariam. C. de insti. 7 sub. generaliter. s. vl. semper substitutio cum predicta adiectione scā fuit fideicom missaria: qñ talib. vñs si decesserit sine liberis 7 de iure 7 de fa cto consuevit esse fideicommissaria substitutio nō directa: quia nisi verba directa. s. sit heres vel succedat. 7 filia traherentur ad fideicommissum nullo tpe magis q alio valeret: 7 dicimus etiam q: vñum sine liberis innuit qd ēt in pupillari etate substituere voluit p. fideicommissum: qñ tunc liberos hñe non potuit: nec est absurdum qd vñba directa trabant ad fideicommissum. s. ad treb. scenola 7 in hoc casu mñ ab intestato succedere dñ vel ex testō: si cut hic maritus successit. 7 bona restituere detracta falsicia 7 quarta trebellianica. C. ad treb. et (L. obard) i. quod cōtinetur in libro qui dñ lombard. i. nāz ibi spālia iura statuunt sup vote (Liberis) quare p eo censenda est ac si non habuisset. s. ad treb. ex offd. s. si qñt. (Maritus) institutus heres ab adiecta. alias est soror vel fili. sororis in totum successisset. C. de fideicō. si i plo na. (Raynuti) itellige qd be tertie. s. matris 7 ante adiecte non fuerint separate de bonis. R. eo viuente: nec mortuo de bonis adiecte: nec intelligimus qd donauit vel vendiderit certas res de dictis tertijs. sed ins qd hēbat in ipñs tertijs vel in bonis p rōne illaruz tertiarū: als enim si eas separatas habuissent opo tuiisset quod nō ex cā substitōnis vel fideicō. sed vel ex testō vel ab intestato pñdicta quererēt in libello. (Alij dicunt l3 non sit ve risimile qd ēt iura que alterocha habuit in pñdictis tertijs petuit. (Al substitōnis). i. fideicommissarie substitōnis. et cā at substitutio nis pupillaris vel directe petere nō poterat: quia vñba istius ad fideicommissum trabebantur tm vt diximus in gl. siue quia si ēt pupillaris enannerat adueniēte pubertate adiecte que iam eua nuerat cum filiis habuerit: 7 Est tm substitutio directa quan do nullo medio substitutus caput hereditatē qualis est pupilla ris vulgaris exemplaris. 7 compendiosa est substitutio indire cta que alio medio habetur vt fideicommissaria (Petere) et be ne (Annalis) que hodie sublata est. C. de vsuca. trāssor. l. j. vello quitur de annali pñscriptio que competeat iure lombard. et fm hoc falsum dicebat: quod si verum esset quod iure lom bardo nupta esset obtineret. (Ascāpio) que prodest quando res traditur in dotem estimatam et sequitur matrimonium et de iure et de facto: quo casu si res nō sint eius qui eas assignauit in dotem vsucapitur pro vote. si vero esset estimata vsucapitur pro emptore. s. de vsuca. pro vote. l. j. et. n. hec autem cum essent puellē assignate in dotem: licet essent obligata restitutioni po tuerunt in dotem dari nec incipit contra alterocham cui resti tutio faciēda est currere pñscriptio nisi ex quo tempore cōpe tit actio ex testō 7 petitio fideicom. nec curreret nisi triennalis pñscriptio. C. de fideicom. ant. res. C. de pñscrip. xxx. ann. sicut in rē. C. de an. excep. l. j. s. vlti. (Silentium) quod silentium 7 taci turnitas loco pacti haberetur: sed male dicebat (Bonis illis) pñdictae adiecte vel potius. R. que petebantur (Tertia) iste ter tie 7 matris 7 vxoris. R. non iure ciuili: sed lombardo debentur quo cautum est quod vro superuivens marito debet habe re tertiam in bonis eius. quia mater et vro. R. superuixerunt maritis. ideo has tertias deducant (Clere) quam tertiam cle ra habuerat in bonis. R. filij: quia superuixerat suo marito pa

tri. R. (Testatoris). R. s. (Quarta) boi iure ciuili deducitur. s. de vulgari 7 pupillari substitutio. L. coheredi. s. cñ filie. (Pu pillorum) filiorum petri mariti adiecte (Raynuti) patris alte roche et adiecte (Cogitasse) quod etiaz si cogitasset tamē matri aut vrori pñindicasset nisi aliud esset de consuetudine vel de iure lombardo. P. marito adiecte (Consuetudinem) Nota in di cē appellationis sequi consuetudinē partium: vt no. s. de con sue. c. i. forte erat consuetudo quod de mobilibus vel pñmilib. non fiebat deductio. (Et legitima) dicunt quidam boe etiam iure lombardo contineri qd vro superuivens p nullum cōtra ctum pñt alienare tertiam sibi a marito obuientem quin ter tiam vel debiti bonoy subsidij ibi babeant ex marito descendē tes vel alienationes iste simulate: vel in fraudem facte erant vel donatio facta erat inofficiosa: 7 actus venditionis non erat ve rus. sed sub simulatione venditionis intellexit facere dona tionē. C. de inof. do. l. j. n. 7 iij. (Inytraq) id est i tertia matris: anie. C. de inof. testa. l. j. et. l. filiam. (Litio) ante lit. contest. li beri pñmi gradus nō cōputant fruct. in quartā partē trebellia nicā etiā si pater rogauerit. C. ad treb. inbem. secus in nepoti bus 7 alijs q computant in fruct. ex voluntate defuncti pñptos puta qñ rogauit post tps hereditatem restituere. isti tñ si pñpiāt vltra quartā nō restituuntur. Si vñ ex negligentia bñdis pñci piant fructus bona fide non computant in quartā nisi post mo ram. tñc enim cōputat 7 restituit qui bz sup quartā. s. ad treb. etiā fideicom. 7 l. mulier. s. si heres. 7 l. ita tñ. s. heres ex asse. et post lit. conte. est in culpa et in mora. (7 Itē posset dici qd etiā liberi pñmi gradus cōputant post lit. pñtē. in quartā ar C. de rei ven. certū. Alij etiā dicunt 7 forte nō bñ qd fruct. aliaz pñti nō quarte pñtāt i quartā. 7 sic nō ē vñ. C. ad treb. inbem. (a. p.) istud. s. a. p. pñdicto 7 filijs eius nō est integra nec dñ esse cum p. mortuus esset vt in hac decre. expresse dñ. si tamen vis sustinere l3az hic. die qd ēt cum p. dñ vinebat fuit lit. 7 test. facta (Eius) quarte (In legitima) m. de plano pñcessit 7 quartā trebellianaz 7 debitum bonoy subsidij simul ab eodē. p. deducēda. Ideo di cit qd non integre ambe deducunt: s3 qd i vna deest supplee per aliam. 7 sic intelligunt hac decre. vt tñ qd opi. pñia p hac decre. 7 se. raynaldus pñfirmat. (7 Censuit) cardinalis qui iudica uit de appellatione. 7 no. quod sequit pñtēdine pñti: vt no. s. de pñne. c. i. no. ēt iudicē appe. non solū pñdicare sniam iustā vt iniustam s3 ēt addere. ar. s. C. de ap. eos. in pñ. (7 Itē no. iudicē supplere de facto qd quidam cōcedūt. ar. s. de pe. here. l. vl. nos tñ hoc nō cōcedim. 7 hic pñt dici suppletio iuris.

Ula nobis (7 alia) In his legatis cessat falcidia. C. de epis. nulli. 7 si qñ ad dedinandas locorum vñde dixerunt originem defuncti. vel si hoc est incertum p episcopos locorum vbi sunt mortui inquiretur. C. de san. epi. nulli. (Interdici) in an. de eccl. ti. s. si quis. (Compellat) potest ēt episcopus ea di spensare si certus executor deputatus non ē: vel ēt si deputatus est 7 nō impleat voluntatē testatoris ipsemet implere pñt 7 si legatus erat executori aliqd id amittit. C. de san. epi. nulli. in aut. de co de. ti. s. si qñ an. cñ duobus. s. seq. 7 c.

- 1 Nunqd si plurib. cōmissa est cā possint ceteri vno absēte seu mortuo procedere.
- 2 Tertia 7 qñta bñditatis an subia ceāt restitutioni.
- 3 Rei vendi. 7 hypo. ex testō cōpētūt ēt p legatis.
- 4 Statim quod qñ bñditatē adiuit: dñum rei legatē trāssuit ad legatarium.
- 5 Pactū facere nō potest qd alienatio facta nō teneat 7 c.
- 6 In testō sola testatoris voluntas trāssert dñi i legatarium si ne traditio ne.
- 7 Licet heres ante annū cōueniat sup legatis pñtādis 7 cōdēnetur non tamen pñuat fal. dummodo ifra annum satisfaciāt.

Raynaldus. hec substitutio disunctim facta fuit. s. hoc mō: vt tali patruo suo restituat medietatem hereditatis. 7 aliñ patruo aliā medietatē. si cñ pñtctim facta ēt talis substitutio raynald. nō potuisset istituere bñdes filios pa trui cū ad solū pñtctū. s. patruū supuivētē dñuit bñditas dene nire. C. de cadu. tollē. l. j. s. si autem aliqui. pñt tñ dici qd in nulla pñte decre. approbat institutio filioy nisi forte i tertia 7 qñta. 7 qñ ipñ absoluitur non est pñpter ins qd hereditatem haberent. sed qñ non possidebāt (Eis) patruis (Quibusdā) h pepo quedam pñdia cōiter filio suo. R. 7 patruis ipñs. R. reliquerat super quibus cōpromissum de quo h agis factū fuit vel als dicebant se ins habere in illis. (7 Ex forma) que erat vt vno absente vel mortuo vno pñcederent: als enim vno absente vel mortuo aliñ p cedere non potuissent. s. de arbit. itē vñ. s. vl. sed si pñtes cōtē oēs. sed vnus nollet concordare cum alijs siue in vñam sniam si ne ēt qd snia ferret tunc eo pñtradente. aliñ possent ferre senten tiam. s. de re iud. dño ex. 7 si dicat se non instructum de cā idem s. de re iud. si vñi. idem ēt dicimus si postq dixisset opinionem Inno. super. iij. decr. v iij

suam et intellexisset aliorum opinionem contrariam recederet. nam tunc credimus quod etiam eo absente possent alii procedere. ar. quia tunc cessat ratio legis. s. quod posset alios in sua opinionem trahere ut in l. prealle. Item si unus. s. si. sed si non intellexisset opinio nem aliorum et recederet et sine ea vel et maliciose volens cum ter minare: tunc procedere non possunt prius. ar. predictay. litem et duo. Quis dicant quidam quod ex quo conuenit ad finem ferendam quod etiam uno recedente alii possunt sententiarum: quod verum est. oes adesse ad finem ferendam. i. ad diem finis ferende. Transfere de. diuise enim fuerunt inter R. et patros res de quibus quod erat. Predictas in copromisso vel in alia parte sine arbitrorum (legitime). ff. ad treb. ex facto. s. si quis. et l. hereditibus. C. de insti. et substi. gna liter in si. ff. de le. si. cum pater. s. volo. Predictas de quibus fuit copromissum (Ani) forte alius mortuus erat: vel alius consense rat et rata habebat institutionem factam de uno solo: vel solus alii us iure accrescendi totum fideicommissum habere de. C. de cadu. tol. l. unica. s. si at. et. s. si is itaq. C. de fideicod. in persona. ff. de le. si. eni filiosa. in si. ff. ad treb. apud. s. vl. C. de codi. et de no. l. si quis leg. s. i. Item alia ratio non est curandum quod non facit mentionem de aliis patris: quod non persequitur hoc decre. materia nisi legati ter tie et quarte in quo non potuit granari raynaldus quin illud dimit tere vel uni ex patris vel filijs eius tantum vel penitus extraneis ut hic dicitur. fuit at hoc legatum debitum iure nature et quarta trebellia nica i bonis prius. (Hic des) unum patrum et filij. Postest h verba gna alia iustitiam finem sequenti quod denat patrum non solum ad ter tia et quarta legati sed medietate tertie et quarte relicte auiculis sed et tertiam et quarta totam hereditatem: puta et alie medietate tertie et quarte relicte patris. sole enim tertie et quarte erat hereditas. R. quia possit per libito dimittere. alio enim si non sic gnalet locum esse de sufficere quod vel pena soluat sed tertiam vel quartam in alijs rebus a legato vel legatus. ff. de pac. rescriptum. s. si pacto. potius enim res legata. i. tertiam et quarta reus legatarum puenit ad annuculos per penam appositam quod propter legatum prius. secus at si diceret si non dede rit re legatam det dupli vel alia rem. tunc enim oporteret esse altero contentum. Et de die quod id tertiam et quartam dicit patris et filijs in oib. rebus quod fuerunt. p. annuculi. R. quia p dicit tertiam et quarta alio iure censens. s. quod restitutioni non subiacent quod alie res quod restitutioni subiacet. hoc ultima solutio non valet: quia ter tia et quarta debite. R. non potuerunt granari. vel die quod lex quod phi bet petere utrumque. s. re pmissam et penam huius dicit: quod loquitur qui agit personam: qui nec res est mea: nec pena: s. pmissio sit obligat ad alterum. sed h legatum. R. quo ad medietate tertie et quarte in quibus granari non potuit recta via transire ad legatarios. s. ad auiculos. et statim post mortem facti sunt dñi. ff. de fur. a titio. hoc so. reprobatur. ff. de exceptio. doli. apud. s. labeo. prior so. melior est (Ad ipsos) annuculos (Pro determinatio) i. portionibus qui bus annuculi erant instituti heredes. (Deuenirent) i. ex causa fideicod. restituerent ipse patris et filij heredes instituti quod ex fine apparet nisi eius falcidiam soluat. vel is est sensus. i. legatum annuculis nisi oia alia quod obdis nisi ad nos puetura erit. nam ubi deuenirent inuit quod recta via ad annuculos puenirent sit quod p pui legati non fideicod. et h plz magis. ff. de fur. a titio. (Questione) ex testis ppetit et p legat. rei v. et hypo. isti. s. leg. s. i. et quod dicim copeter rei vocatione verum est i spali legato. gnalet enim fideicod. non huius rei v. sed huius rei v. et testis et ea fideicod. s. e. raynaldus. nec dñus an te quod re vbo fiat sibi restitutio. ff. ad tre. facta. ar. s. C. de fidei cod. l. vl. quod quid dicitur. Tu at rñde quod illa loquitur facta restituti one saltem vbo vel spale in rebus alienatis et ante restitutam hereditatem def in fideicod. rei v. vtilis. quod at ante restituti onem non transeat dñum in gnalet fideicod. patet quia interim tenet alie natio ab eo facta s. sibi imputet in quartam. ff. ad treb. marcellus s. res. et l. si heres. insti. s. si heres. Contra heredem at rogatum non copetit petitio hereditatis. quia non possidet per heredem quod vere est heres nisi forte post resti. vbo facta alii quod possideret: quia illa pos sidet per heredem. (Pro rata) i. p medietate que sibi legata erat. (Restitui) mirum est quod petit penam antequam debeatur. Rñ. imo co missa est pena. quod cito enim adinit hereditate transiit dñum rei lo gate ad legatarium. ff. de fur. a titio. vñ heres h legatum facere vñ ex quo illud non prestat. vñ de gna legatarius petat legatum vo lens ppetus et illo cum possit petere penam. vel die quod h pena sit comissa: tamen quod dies non erat pñt iura que restitueret pot pur gari mora. vel die penam non commissam. et tñ in iudicijs talem li bellum admitti pp lites dirimendas. ar. C. loc. conductores. ar. s. ff. de iud. no quoad. sed die non esse iudicijs i pendenti ex quo ex his que agens in la certa ferri pot sicut h. nā si pñterint in cotradi ctione heres iuste pñt ad ad penam. secus at si iudicijs pñderet ex terius: puta quod deberet sub pñtione. et sic pot loqui. l. non quoad. ff. de vbo. sig. cedere. (Potuerant) dñs enim imputari patris et fi lijs hereditibus institutis et in certum casum restituti vel legati so lutione granatis si non petierunt: recuperauerunt oia bda quod fuerunt R. testatoris ex quo hereditate adierunt (Legato) medietatem bonorum de quibus fuit copromissum quod ipis auiculis legata fue

runt a. R. (Absolutus) innitens arbitrio male et testis pponis qui. R. granauerat restitutione harum rerum. vñ eas alios legare non poterat ut eis videbatur. sed non erat verum debita iure natu rer quarta treb. Quis hac restituti onem non videat cogitasse iudex quando postea mandauit patris quod alia oia bona restitueret quod per pene adiectione. R. patris non potuit granare (Contesta ta) no. litem pñtari in ea appellatiōis h non sit necesse. (Qñ) in terpositio est vñ ibi pñtari (Iure). s. eo. raynaldus (Grauari) quoad istas: ergo ad tertiam et quartam non fuit voluntati pponis innitendum: cum his non potuerit filij granare (Trebellianica) et sunt deducende iste tertiam et quarta de tota: ita quod de. xij. vñcjs contingerent filium. vñ. vñcie tres. s. in vna parte et quatuor in alia: et hoc ideo: quia simul debentur ex eodem testamento. secus autem si ex diuersis causis deberentur ut in ter tiji matris et vxoris. s. eo. raynaldus. tunc enim pro qualibet de ductione fieret vñcjs as. (In rebus) licet enim de vñcjsitate deducende sint iste tertie et quarte quousque tantum hoc per in dicem sit in singulis rebus p indinjs habet eas (Expreserit) rem enim legando videtur legasse partes quas in eas habet. ff. de leg. s. si dom. pñsumit enim quod si totum voluit legare ut esset suum multo fortius partem etiam si hoc non dicit nec cogitauit. (Pñtati claus) cardinalis (Arbitrio) et sic contra etiam non fuit arbitrio mittendum. (Teneret) pactum enim non potest facere quod alienatio fa cta non teneat: vel quod dominium non transeat in accipien tem. vel quod sine traditione redeat ad alienantem vel quousque alius ar. C. de pac. traditionibus. ff. de pac. traditio. ff. de pac. in tradi tionibus. ff. de iure pa. si libertus. s. plane. sed agere pot vel ad interesse vel ad penam vel si quod transulisset in alium dñum cui hac adiectione ne in alium alienaret ipi transferenti dñum h recipien te copetit conditio ob eam non at alijs quorum interest. C. de co di. cau. da. ea lege. C. de reb. alie. l. vl. hoc fallit in sermo alienato ne manumittatur sed quod non tenet manumissio. C. si maci. ita fa. alie. ea. et hoc ea rone: quod libertas ex quo copetit reuocari non pot. secus autem in dñio. isti. qui. ex cau. ma. non pos. s. semel. vbi aut lex inhibet alienatione si factum sit non tenet nec transferri dñus ff. et. C. de fun. do. p totum. rñ. q. si. sine exceptioe. et. r. q. si. hoc insi aut. de no alie. in emphy. s. sanctissimas. in aut. vt li. ma. j. respd. (Idem etiam vbi testator phibet et apparet persona cuius gratia prohibita est: ita secus. ar. ff. de le. s. filius. s. dñi. ff. de lega. i. ff. pact. s. filia. et. s. fundus. et. s. quindecim. Et est rone vñcjsi tatis. quia in testis sola voluntas testatoris transferit dñum in legata rñ sine traditione. ff. quoad. ser. amir. si pñt. s. si p fundum. sic sine traditione pot amittere dñum et ad alium transire. aliter i pacto cui pñt non possit transire dñum ita nec transferri. Idem dicimus in sua arbitrio et etiam alio iudicijs: quod p eoy sententias non impedi tur translatio dñi ut hic. In beneficijs autem ecclesiasticis et etiam in alijs spiritualibus dñus dici potest. s. quod si aliquis phibet alij conferre non tenet collatio a prohibito facta: quod suspensus est a collatione saltem illius beneficii. s. de consue. cu dilect. Idem etiam dico si prelatus phibetur alienare etiam in casibus con cessis a iure: quod non teneret alienatio. i. de ac. s. si. de ordi. cog. veritatis. in si. Item rone diuersitatis satis apparet ex predictis. quia beneficia sine traditione ex sola electione et confirmatione acquirunt. s. de elec. transmissa. et etiam dñia sine traditione eccle sijs acquirunt. C. de sa. san. eccle. vt inter. dñia reru ecclesiaru non sunt apud platos sicut apud alios et id p eos quod vñt administrati ones phiberi pñt (Sup hoc) i. legato medietatis bonorum de quibus fuit copromissum (Pro medietate) aliam autem me dietatem non possidebant adhuc filij patris sed forte vacans iacebat (Predicta) s. ea de quibus copromissum fuit (Ad medietatis) quia tñ medietatem auiculis legauerat (Legati facti) auiculis de rebus de quibus fuit copromissum. (Residuo) i. in alijs ptibus eiusdem legati pñt medietate tertie et quarte. Et tra videntur. s. quod. R. debuisset sibi coputasse quartam et tertiam si bi debitas i omnib. reb. p. s. oia quod legauit auiculis. ff. ad treb. marcellus. s. res. et l. si heres. s. si heres. sed dicta alienata com putari in quartam si fideicommissarius velit. sed hic volebat nec alienata erat (Articulo) libelli. (Filij) isti filij heredes erant Ray naldus saltem in tertiam et quarta deducendis de bonis. p. et ideo p portione hereditatis tenent patris. R. fideicommissarius resti tuere totam hereditatem et non auiculis vel nisi tertiam et quartam in quibus bi filij granari non potuerunt p testamentu. p. bñditi eni. R. intelligit deducto fideicommissio de quo rogauerat ppo prius testis. h gl. bda est patris erant coniuncti substituti sed si disuncti erat substituti et in parte patris defuncti bñ potuerunt institui filij alterius patris. ut no. in pñ. illius glo. h substitutio (De petit) nec se tanq possessores obtulerunt liti in rei vñ. quod tñc fec. ff. de rei vñ. his qui. et cu non possideret non potuerunt pñi ri rei vñ. Item non potuerunt pñtari ad restituti eoy quod non possi debant (Possidere) nisi bec ea iuuasset filios bene pñtati et in restituti ois bonorum que debant ex testamento. R. cum circa eos te neret ois pene adiectione. Raynaldus enim nihil eis restituere te nebatur

nebat (Bonis). i. i. oib⁹ alijs bonis que fuerint p^opositis (Eisdem) idest Raynaldi in qbus. s. institutus erat patris vel melius p^oponis (In quibus). s. tertia et quarta olim bonorum p^oponis (Te nebat) cum non potuerit eis granari a p^ote: ideo potuit vbiuo luit legat⁹ et pena adiecit (Pro rata) medietate. s. tertia et quarta in oib⁹ bonis p^opositis. (Confirmavit) et bñ: q^o in illis tertia et quarta i quib⁹ ray. a potuit granari bñ potuit ray. granat⁹ bere des suos: s. in alijs q^o ibi erat p^oter tertia et quarta non poterat granat⁹. Ray. suu patris cum subiaceret restitutiōi: s. filios patris bñ potuit in eis granare: vñ nō absoluit eos. q^o non posset adiecit⁹ pena legato vel bñditati: s. q^o non possidebat (Filios) non mire ris si absoluit bñ filij. nā bec absolutio eorū iusta ē si non possi det: q^o qui nō possidet cōdenari nō pōt. nisi p^o suā maliciā non possideret. et eodem mō si possidebat iusta est snia s^o hos filios si cut s^o p^otes. hoc vltimū si ē verū (Et) patris instituto heredi (In restitutiōe). i. p^ostatiōe. (Legate). i. tertiū et q^ote tam rex adiu dicat⁹ anūculis vñ fuit cōpromissum q^o in alijs: cum oia bñat⁹ anūculi rōne legati: et tūq^o legati p^oteda sūt oia non tāq^o bñdi tas iusta restitui: et ideo bñ dicit falcidia locū hēre q^o locū bñ q^o bñditas legatis erantur et non trebel. q^o locū haberet si quasi hereditas restitueret. nec obest si dicit quod fideicommissaria be reditas dicit d^o: q^o vñ iusta que sunt in bñditate anūculis re stituiunt: q^o hoc est quia succedit loco prioris legati. et quia bere ditas dari non d^o sub pena. q^o nō credimus. nec mireris. quia id quod debetur et pene adiectione legati dicit. habes em simile ff. ad. l. fal. cum pater. s. vl. insti. de leg. s. pe. et vl. vel dicit q^o loqui tur tñ de legato rerum de quibus compromissum est. nec obstat q^o d^o q^o plus bñ in illis rebus q^o quarta cū bñat etia medietate: sicut apparet ex pñ. decre potes em rñdere quod ex alijs legatis Ray. erantur dictas tertiā et quartā. vel dicit nūq^o bñ ex illis ter tia et quarta cū illas restituerit p^oter adiectionē pene. vñ vñq^o fuit quod de pmo legato extraheret falcidia. Tu dic melius q^o hereditas Ray. que erat solum mō tertia et q^ota erat exhausta duob⁹ legatis q^o in ea nūq^o remāserat. Pmū legati fuit q^o le ganit anūculis medietatem rerū de quibus erat cōpromissum. i. tertiā et quartā sibi debitas in eis. Secundū fuit legatū p^o ne quod eodem iure censi d^o vt alia legata. insti. de leg. s. si ff. ad. l. fal. cum pater. s. ff. q^o d^o tñ ar. eiusdē. l. dicit q^o nūq^o d^o lega to pene d^o detrabere falcidiam. nā ibi dicit q^o pene cō accreuit i l. fal. non i dicit. Si exponit sic p^odicta verba. l. quod pene cau sa accreuit supple p^o dēnationē iudicis qui cōdenavit herede legatario in quātum in lites iuravit. et tūc de eo q^o vltra valores rei legati iuravit p^o spālem affectionē nō detrabere heres falcidi am: q^o non ē legatum imo dēnatio: s. secus si testator penā sibi imponit nisi soluat legatū. nā tūc si heres legatū pene soluit: cū in veritate legatū sit et si ut alia legata censi debet bñ detra bet fal. Et ne habes hic q^o d^o q^ous heres an annū pueniat su per legatis p^ostatis et cōdenet: tñ non p^ouat fal. dūmō. j. anūm satisfaciāt q^o ē pena a lege imposita. C. de fideicom. aut. ampli⁹. penā āt a testōre ipositam scurrit si litē p^otestet. ff. rez. ra. ba. āpl⁹ et hic similiter. s. c. raynutius. q^o d^o legatū pene q^o integre soluit patris. s. tertiā et quartā in q^o tenebat i stitutio p^oter fal. quā detraxit beneficiō. l. vt no. i. gl. q^o dicit bñ. (Si infra) mīms est quomōd^o hic fert snia sub dēditione et sine certa q^otitate illud q^o est. ff. q^o vi. bñdum. C. de sen. q^o si. cer. quanti. p^o totū. Ray. q^o h patris petiit bñ detractiōne falcidie. et ideo et si hoc non vice retur in hac snia: tñ semp posset deducere fal. q^o q^o ad iudicat le gata semp dāda intelligitur q^o vel in totū vel pro rata detrabat fal. sed si de falcidia detrabēda patris egisset: tūc si hoc bene ficiū falcidie non solueret vltorius petere nō potuisset. ff. d^o ne go. ge. si āt. sed si soluat petere pōt vt hic. et forte posset dici hoc q^o ex quo snia lata est statim oportet bñ patris in integrit. s. ter tiam et quartā restituere. sed post condi. et. l. fal. petet falcidi am cum sit saluatus. Si āt sibi saluati non ēēt si per errorem fa cti soluisset ageret conditione indebiti: secus si per errorem iu ris. C. ad. l. fal. error. Alii āt dicit q^o cū de hac fal. non sit actum eā retinebit patris et reliquas tres p^otes cum de eis constet re stituet sine vltorius. et sic apparet q^o non ē snia sine certa quāti tate cum ad minus tres p^otes tertiā et quartā predictarum statū p ueniant ad anūculos: et sup q^ota de eis detrabēda remaneat lis q^o eā d^o bñ patris si. j. tps legis. s. anū obtulit tres partes ter tie et quartē. alioquin nūq^o detraberet d^o integrit tertiā et q^ota (Legitimi) infra annū a iussu iudicis: computādo. s. e. nos qui dē. C. de fideicō. aut. amplius. (Inuentarium) q^o d^o ipsum ero nerat a p^ostatiōe legatorum et fideicomissorum et aliorū debito rum vltra vires patrimonij. C. de in. delibe. sancimus. et tus tri buit quod de legatis et fideicō. detrabat falcidiam si facit inuen tarium et non aliter. in aut. de bere. et fal. s. si vero ne. se. coll. j. in debitis secus: vt i. ea. l. quia de eis nūq^o detr abet fal. Contra voluntatem testatoris bene dicit q^otra volūtatē testatoris: quia non creditur testatorem voluisse q^o aliq^o p^o s^o bis tertiā et q^ota p uenerit ad patrum: et erat vñ olim q^o volūtatē testatoris de

trabebatur falcidia. C. ad. l. fal. sine. et. l. pe. et. ff. e. ti. quod d^o bonis s. vl. sed hodie non inducitur volūtatē testatoris et p^ossam si testa tor certus de q^otitate sui p^omonij p^obibeat. in aut. de bere. et fal. s. si vero ex p^ossim. S^o s^o tacitam bene inducitur falcidia vt in. l. p^oie alle. no. q^o d^o heres rogatus dare aliq^o legatum de suo: s. non det vt testator p^ocepit cum tñ postea dat detrabit falcidiam d^o oib⁹ le gatis vt hic q^o intellerim vñ vbi rogat⁹ est restituere omnia bona hereditaria nisi legatum sibi iniunctū: vel de suo p^oprio vt de bonis testatoris soluerit vt h. Et ē rō: quia ipse met testator penam suā adiecit hic qui nō pōt cū p^oinare falcidia. vñ de nō ē necesse recurrere ad penā legis. s. si testator non apposuisse pe nā: tūc locū haberet pena legis vel canonis. s. quod tota heredi tate p^oinaretur. s. e. nos. et. c. si heredes. C. de leg. aut. boc ampli⁹. vel dicit q^o nūq^o fuit in mora ante annū iste patris: quia nūq^o ab eo petite fuerit tertiā et q^ota p^odicta ex p^ossim et determinate. sed fuit tñ petiū vel legatū rerū q^o venerant in cōpromisso vt oia alia bona: sicut appet et litera. decre.

Dannes (Suis p^oprijs creditoribus) no. nō esse dubiū erentorem ad p^oas cās posse agere s^o hēdes. C. de epi. nulli. et si null⁹ sit heres tamen ipse cui cōmissum est quod omnia que bñ d^o spenfer in p^oas causas: potest totam hereditatem vendicare nec detrabet falcidia. C. de sac. sanc. si q^o ad. s. et. tñ. et hic. si autem ad alios vsus testator vellet expendi si nullum commodum ad erentorem pertinere debet: puta quia ministrum tātum consti tuit tūc non poterit agere. ff. ad. treb. lucius. s. menia. Si ve ro aliquod cōmodum puta fal. ad eum voluit p^otinere tūc ager ff. de leg. s. si quis ticio. et. s. her. de. videf⁹ d^odicere q^o hic aliter mandat expendi q^o in p^oas cās. s. in solutiōe debitorum: sed re spōdere potes q^o totā hereditatē iusserat expēdi i p^oas vñ: sed hereditas intelligit⁹ detracto ere alie. C. de bonis q^o libetis. l. vl. ad hoc aut vt licite possit dare bona q^o inuenit i hereditate op^o eū primo soluere debita (Susceptum) insti. man. s. mādātum. q^o alieū creditori satisfecerunt vel aliud p^ois locis dederunt.

1. Certe rei institutio valet.
2. Nulla falcidia nec etiam debita iure nature detrabitur de bere ditatibus et legatis ad p^oas causas relictis.
3. Verbi substantiuo parit ad directū fideicō. substitutionē trahit.
4. Testatoris intentio semp seruanda est.
5. In vltimis volūtatibus miles nō d^o p^ouilegiat⁹.

Dhis (p^ois) s. cūdis vñ reparādis (Ad p^ope tuū) s^o quod omni anno solēnter fiat testinias alienius sancti: vel quod i aliqua ecclesia nō cōstituat p^obēda: vel altare vel pulpituū vel aliud bñd^o. (Parochialis) q^o aliq^o p^oochial⁹ ecclesia portionē aliquā hñd^o. i. d^o sepul. c. i. p^otori (Si p^o alia idpit) (Joānes frāgipantis) i certa bec nō est cēlēda vt hñs postq^o testator instituit aliū herede. C. d^o bere. insti. quoties. si aut aliū nō instituit vt institutio scā de certa re et rem illā bñbit p^olegatam. ff. de bere. insti. l. j. s. si ex fun do. et. l. si ita q^o bñs. et. l. ex. sed. ff. ad. tre. l. j. s. is qui. et in hoc bene vt institutio vt non valeat ipugnare testm s^o ager tantū ad sup plemētū. in aut. vt cum de ap. co. s. illud quoq^o. et. s. reter. et. C. de iof. test. l. oimō dō nec bñbit iste sit institutus in re certa tantū lo co legatarij. imo si nullus alius factus est heres in totum succe dit vt dēst est. Item vt q^o si aliū repudiēt hereditatē q^o ip se bñbit hereditatem sicut si ab initio nullū instituit. secus aut si non dicitur eam in tali instituto. sed si dicitur tñ lego sibi talē rem: quia tūc loco legatarij. nec ob. aut. de tri. et. semi. s. hoc nos quia correctā est p^o alia. sed s^o si bec puella non est instituta nec he res data ergo nec ei substituere potest pupillariter. insti. de pu. sub. s. non solum. et de vul. sub. sed si p^otes. s. si sub. d^o di. So. s. bec puella non fuerit instituta heres in pmo gradu. fuit tamen insti tuta in scōo. s. post mortem filij. et ideo bñ pōt ei pupillariter sub stituere (Excentoribus) de excentoribus hñs i modū no. s. co. io annes. et. c. cum tibi. (Et p^ostate) filie licet secunus fecerit iste qui petiit vtriusq^o hereditatem et q^o ē adiecit de bonis filij p^o mortui: quia in veritate due sunt hereditates. insti. de vulg. sub. s. igitur de vulg. sub. l. patris et filij. et. l. qui d^o nos. tamē suffe is set si solius filie bñditatem petiisset ar. s. e. raynuti. (Que rif pmo) hic vult dicere q^o in primo gradu substitūis quādo fili no visus est mori filie mater tanq^o ab intestato succedens ipsi fi lio de fideicō. filie restitutiō d^o detrabere debita nature et quar tam tre. eandē ē deductionem dicit faciēdam de substitūe scōi gradus. s. q^o pauperes sibi instituit heredes p^oter mortem filie q^o ille allegatiōes hñs dñenon vident multum mouere pa pā. (Secisse sibi) p^o hoc videbat quod priora testamēta ne rēt recta vt quod bñditas filiorū nō pueniret ad paupes sed p^o ma bñditas tñ et quarta trebellianica. l. que est. ff. ad. l. fal. l. j. s. inimici. b. d. s. corrigif. p. l. C. de epi. et. de. si quis ad. et per aut. de eccl. ti. s. si aut heres. nec recipit illum p^oauum intellectum qui inuuit. immo hoc est veritas quod de hereditatibus et de legatis ad p^oas causas relictis nulla falcidia nec etia debita iure natu

De instituta sepulchris sepulchris
sunt. xij. q. ii. §. ioseph. C. Sepulchrum. §. gualt. v.
cimus quod quislibet adultus & discretus potest eligere
sepulchrum ubi vult in ultinia voluntate. vt hic. z. j. co. de vxo
re. z. c. cum sup. nisi maliciose faciat. z. presumitur maliciose facere
si dimittit sepulchrum parentum quam precipue tenere debet:
vt hic. z. j. c. fraternitatem. xij. q. ii. placuit. Si autem sepulchrum
paternam non habet in ecclesia parochiali sepeliri dicitur. j. co. in nostra.
hanc autem presumptionem tollimus si eligat in cathedrali ecclesia
vel in religioso monasterio vel in canonica: vel in loco ubi bene
facit decimas soluendo. ar. xij. q. ii. quecumque. vel in ecclesia quas
edificauit. ar. xij. q. ii. bone vel nisi eligat in loco puilegio sup
sepulchris. j. c. in nra. licet hoc presumat: tamen si probat: dum non
tenebitur. j. c. ex pre. z. c. in nra. viatores autem sepelient in ecclesia
cathedrali. xvi. q. j. c. j. §. de offi. archiepiscopi. officium. xij. q. ii. vbi cano
nicus. z. clerici in ecclesiis ubi clerici sunt: z. hec omnia discreto iudici
committantur. vxo: autem cum marito sepeliri dicitur. xij. q. ii. claus
caue tamen tibi quod non ois ecclesia habet cimiterium: sed ille tamen quod habet po
pulum: vel ille quibus concessum est ex puilegio pacta autem homines
impediunt

1. ¹⁷ Potest episcopus agere pro portionibus ecclesiarum suarum:
2. in numero. 2.

De his loquitur eccle. h. qñ qñ transit ad mona
sterium & ibi sua pterit vt ibi viu at nō vt
sit pfectus. si. f. de priui. c. iñ. r. c. vt priui. f. e. in nostra
qñ si ibi pñteret canonicam portionem de oñibus que
daret illi ecclesie haberet ecclesia parrochialis et si longo tpe possit
ea quam ingressus est moriatur: et sic loquitur. S. e. relatum quia
tunc fingitur mori. dicimus tñ qđ potest aliquid specialiter tell
quere pro aia sua. & de illo tñ bz portionem parrochialis ecclesie
& alia potest relinquere eidem monasterio pro sustentamēto sue
uite. xvi. q. vi. de lapsis: & etiā p alijs causis: puta si primo receperat
seruitia a monasterio. nam fraus tñ qđ timetur ne velit frau
dare ecclesiam parrochiale attēdit. ar. S. de testa. offensi. requisiti.
r. c. de his. vel dic aliter vt no. S. relatum quod multi magis
approbant. ¶ (Ecclesie) dicunt qđā qđ hoc ecclesia parrochialis
his nō tñ aduersus alia ecclesia qđ bz res defuncti bz cōditionem
ex hac dec. S. ē aduersus bñdes defuncti bz actionem ex testis et
als de qbus dicimus. S. de test. raynaldus: qñ bz tantū dixerit tell
quo tali eccle tñ nomie illi. ¶ intelligit etiā alia. f. prochialis vna
cū est ecclesia. xlii. q. i. loquit. & maxime quoad legatum habendū
in quo sunt cōes vt hic immo qđ plus est et ep̄s agere pōt p
pte cū cōtingente eadem rōne & qñ ep̄s est in ecclesia. de. vij. q. i. fa
ctus. r. c. scire. ¶ cū ē actionibus ager nō tñ ptra ecclesias suā
parrochiale sed etiā alia cū nosatim legatū esse etiā si nō sit sua
ecclesia sed alteri. ¶ dio. & etiā ptra heredes & legatū & ep̄m rectaria
venit. ff. de fur. a. titio. nec mireris qđ agit cum de ep̄scopo non
sit facta mentio in testō. ¶ Itē. immo tacite de p̄dictis vñ esse dictū
rōne p̄ealle. nā ita vnite sunt p̄dicte eccle. f. parrochialis & alia
vbi sepelit reps quo ad legatū istud qđ etiā testator hoc mutare
nō pōt. S. eo. requisiti. ar. ad hoc. C. de inoffi. te. si mater nam ibi
alius quā qñ institutus est in instituto haberetur. C. de here. istit.

1 quoties. ¶ Itē dixerim⁹ qđ epō pōt agere p parte sua nībī
lominus tñ poterit agere pro portionibus ecclesiarum suarum
vt nō. s. de testi. spo. olim. s. v. hoc in libello exprimere quod p
eis petat s. si ecclesia parochialis agit nō tenet dicere qđ p epō
agat qđ ipī ad totū cōpetit actio suo noīe vt hic. et postea tenet
epō respondere de sua pte. s. p condi. et dec. s. de testi. regissi. sed
epō non bz actionē suo noīe. nisi p sua parte. Illi dicit qđ epō
vel ecclesia non bz actiones ex testō sed tantum condi. et canoni

bus. vii. q. iij. pontifices. s. de teta. officii requisiti. ¶ Alii dixerunt quod contra heredes nulla competit actio nisi ecclesie cui relictum est: episcopus autē et alie ecclesie q̄ in legato ins habēt possunt autoutate iudicis obtinere vt mittantur in possessionē nominū et postea agent sicut illa ecclesia cui relictum erat. ff. vt in pos. lega. l. si inutilis. ff. obtineant a iudice qd det eis pretorijū pignus. C. de preto. vi. l. i. r. si. vel poterūt agere contra debitorē sui debitoris. s. illius ecclesie que agere dicitur conditione et legibus que sunt. C. qñ si. vel pna. l. ij. et. l. sequen. plus videtur iurati rōnibus qd sola illa ecclesia agere possit de qua fit mentio in testō cōtra heredes testatoris et sola ecclesia parochialis pōt agere contra illam in qua sepulcrū est. ep̄s aut tñ p̄ parochiale ageret ecclesiā s; si parochialis vel illa de q̄ fit mētio i testō nollet agere tūc ep̄s vel q̄s ali⁹ ad quē p̄tinet aliq̄ p̄modū ex b̄ legato dicit petere qd ille ad quē primo loco p̄tinet hereditas cedat sibi actiones. ff. de pac. qd debet. r. si ille nollet cedere vel si nō eēt illi⁹ q̄ cedere posset tūc eēt recurrēdū ad p̄dicta auxilia vel missionē i possessionē v̄ ad p̄torijū pign⁹ v̄ ad i. ex illis. l. c. qñ si. vel pna. nullo cū mō v̄ qd ali⁹ nisi ecclie legatarie ppetat actio ex testō cū de bis nulla ibi mētio fit: nec rei v̄. vel hypo. cum ille competit le. r. osium nō pōt esse apud duos. nec etiā eis competit p̄dicationes ex canonibus vel legibus predictis cū de eis mentionem

no faciant nisi postq̃ fuerit in defectu cedendi. ¶ Illud aut̃ di-
ximus bñ qđ ep̃s nomine ecclesiay suay pōt agere ad predicta si
ent p singulis utilitatibz agere posset: vt no. s. de restitu. spo-
lum sed nō p sua pre (Ecclesijs) et si in vna ecclesia recipit sacra
in alia diuina officia. etiā si in diuersis ecclesijs p diuersis parti-
bus anni officia audierit inter se diuisa: quartam vel tertiam
canonicā. s. eo. c. j. et. si. de ecclesia aut̃ ybi habuit ecclesiasticam et
paternam sepulturam non credimus qđ debeat habere aliquam
portionē immo ip̃a d̃y alijs parochialibz. s. c. c. j. (Erbibere) q̃ q̃
quid dedit monasterio ad quod transiit intelligitur p aia dare
ex quo in infirmitate ad illud transfertur. ¶ In sanitate yel etiā
in infirmitate dūmo inde non obierit: quia tunc intelligitur da-
re pro sustentamento vite sue.

Ex parte (restituatur) si probatum fuerit in preiudicium alterius ecclesie factum fuisse. ubi non est sepultura ecclesiastica nec ratione sacramentorum est speciale in hoc casu: ut non debeat audiri appellans ne corpus sepelias. C. de sepul. vii. aut. ite q. 5 in aut. ut cum de ap. co. circa principi. s. in hoc v3 appellatio quia probata veritate alij ecclesie corpus reddat. quantum forte idem fieret et

1. *¶* An ecclesia nō hēat partē de bonis defuncti.
2. *¶* Quid sit: cur ep̄s accipiat quartā ep̄alem.
3. *¶* Pōt ep̄s p ecclesijs sibi subiectis agere.

Relatum (vita) In egritudine tamen de qua
decedit: als cōtra. s.e. de his. vel dic
quod etiā si esset sanus ⁊ multo tempore viveret pos
sitarū qz mori fingit qñ monasteriū ingredit. xix. q.
iij. qz ingredientibus. ⁊ au. si qua. de oībus autem que tunc pro
anima dat monasterio ad quod trāsit. partem habebit probia
lis ecclesia. de bonis autem alios monasteriis relictis non habet
portiones parrochialis ecclesia nisi de illa caritudine moriatur.

vel dic vt no. j. eo. de his. ¶ (Disponere) ecclesijs. si em confan-
guineis vel amicis vel pauperib⁹ aliqd p aia sua relinqueret nul-
la pte bbebit ecclesia: q psonis singlr relinquit. j. de ob. .fig. ex pte.
z no p ecclesia bz em loci hec canonica portio tm in relictis eccle-
ie bi sepelit vel ad qd trāst vel se quertedo vel alio mō: vt bi. et
q. c. pri. j. eo. de his vbi no. z hoc tō ne alias ecclesias sine pferat.

2 ¶ Et ad edictatē consuetudine seruata. f. e. certificari. ⁊ no. ter
tiā vel quartā non dari epō sz ecclie parochiali. ar. s. e. pri. ar.
s. s. de testa. requisiti. ⁊. c. si. ⁊. c. officii sui. Ad idem consuetudi
nem in his seruandā vel dic quod minores ecclesie inter se diui
dent: vt hic dī. sed ep̄s postea partem suā ab vtraq. recipiet. s. de
testa. requisiti. si sunt ambe in sua dioc. sed si alterutra sit i. alia
dioc. vterq. ep̄s tūti a sua ecclesia recipiet suā. canonicā portio
nē. si em̄ aliter dicere sc̄q. res absurditas: qz vna ecclia solueret
duas canonicas portiones. Item quartam quā accipit ep̄s que
est quarta ep̄alis nō accipit ipse ppter sepulturam quia ipse nō
debebat eam sepelire. sed pio iure ep̄ali ⁊ ppter communionem
quā habet cū ecclesijs suis. s. de testa. requisiti. monasteria autem
⁊ alia loca etiā exempta ab ista canonica portioe parochialib⁹
ecclesijs danda nō sunt exempta. f. eo. in nostra p̄ntia. s. de testa.

3 requisisti. et officii. Et sic no. qd lz dixerimus qd hec portio
et petitio cōpetat parrochiali sacerdoti: tñ si ipse negligens sit in
petendo ep̄s petet etiā nōle ecclesie. et hoc gñali rōne qz pro ecclē
suis sibi subiectis pōt agere. S. de success. ab intesta. c. si. et no. S. de
rest. spo. olim. item p̄ho alia rōne. p̄missus iure constat qd hec
ōia que ecclesie relinquuntur ad manus ep̄i venire debēt et ad
eius volūtate expēdi. rñ. q. n. vobis. c. vulturane. et c. se. vñ si ius
illud attenderemus p̄imum: sicut ipse solus hoc recipere et dis
pensare debet sic et pro eis agere: et hoc verum est qd ipse p̄incipa
lis et directius q̄ alius agit: sed quia constitutum est qd qlibet
sacerdos minister pro rebus q̄ sp̄aliter ad suā ecclēam pertinet
et ita s. de in. cum deputati. et no. S. de rescri. edoceri. Ideo qlibet

¶ sacerdos potest agere. ¶ Et hac eadem ratione pro quo si rex dux vel magna persona mori vel sepeliri alicubi: quod episcopus data pro sepultura sua debet accipere et suam preda dare ecclesie ubi sepelitur: et de residuo debet partes facere inter ecclesias ubi per circulum anni precipiebatur ecclesiastica sacra. isti enim magnates non moriuntur in uno loco sed circumunt terram suam et hoc optime probatur. Item de decem. quoniam. xii. quoniam. vii. vobis. c. vulturane. c. se. ¶ Item non quod sicut canonicis portiones nem precipit ecclesia parochialis de relictis pro sepultura ita credimus quod recipiat canonicam portionem de oblatis pro alijs sacris: si autem per benedictionibus nubetium et penitentibus et pro extrema unctione et alijs hominibus. nam cum eadem sit ratio de omnibus idem debet esse ius: ratio hec est: quod dignus est operari mercede sua. scilicet. e. c. j. xvj. q. i. si quis laycus. ¶ Item non videtur quod de relictis alijs pro anima sua: puta pauperibus vel alijs ecclesijs ubi non sepelitur nec alia recipit sacra debeant habere parochialis ecclesia aliquam portionem: nisi forte relinquatur ecclesijs illis ubi sepelitur. tunc enim constat quod quomodo dicitur eis relinquatur quod portionem habebit ecclesia. scilicet. de test. offi. requisisti. et hic. c. j. c. de bis. et est ideo quod vel ecclesiasticis sacramentis relinquere videtur: vel eis que sunt annexa ad ecclesiastica sacramenta: sed quid si relinquatur templarijs vel hospitalarijs. nam nec de illis est dubium: quod si eis pro sepultura relinquatur quod debet parochialis ecclesia habere canonicam portionem. Item. eo. in nostra.

Raturnitatem (deposita) No. nullam ecclesiam habere cini-
terius nisi ex privilegio: vel dic apud illas maxime de
quibus habes. s. e. c. i. ¶ (Frequentius) et tamen sa-
crificium non magis pdest in ea sepultis q̃ alijs. de conse. disti.
v. nō mediocriter. sed honor est eccleie et etiā forte maiorem bono-
rem consequi anima sicut de canistro pinozum oblato abba-
ti maiorem bonorē cōsequitur abbas: sed oēs pariter monachi gau-
dent et maior bonor est esse canonicum cathedralis eccleie q̃ alte-
rius q̃uis equaliter abundant.

si nō appellaret. s. eo. fraternitatē. s. de ele. cum inter ea. (Erin-
de). i. de his que occasione sepulture obveniunt. i. c. prior.

¶ In liberum (violēter) licet possit age-
re possessio iudicio pro
inre sepeliēdi: nō tñ credemus quod per hoc quousq;
plene constet corpus defuncti sit restituendum: qui a
sic etiam postea esset tertio dandum priori ecclesie que obtineret
in proprietate: corpus autem defuncti non sic est tractandum de
relig. r. iump. su. ne corpora diui.

¶ In vxore (liberam) xiii. q. ii. vnaqueq; cōtra sol.
illud de honestate. hoc de iure. vel illud
loquitur quando mulier non eligit sepulturā (in quo)
vii. q. i. sicut. C. de do. inter. vi. r. vro. l. q. spōse. r. ff. de do. inter vi-
rum r. vxorem. l. si enim. in fi. (voluerit) vel in sepulchris parens
tum vel vbi accipiunt sacramenta.

¶ In sup (statuimus). i. statutum declaram?
(improptie em dicit qd papa vna cō-
sōnem faceret de vna ecclesia. imo est privilegium.

1 Canonica portio que dicatur r. quot modis dicatur.

2 Res a dño non dñs a re denominatur.

¶ Tertiō carī (apponi) sic incipit clausula
in privilegio decernim? aut
ecclesie vestre sepulturā fore liberā salua iustitiare. (ter-
tiā). s. e. c. j. (ad dēdā). s. e. c. ii. (r. vrbano) de hoc non
habes concilium vrbani sed lucii. s. c. prior. (bieronimus). lxxvi
distin. vti nam. C. (vniuersitatibus) propter hanc diuersitatem
scz quia canonica portio dñ non solum a canonibus statuta sed
etiā consuetudinaria qd ē etiā canonica: qd a canonib? est appo-
bata: s. non statuta vt hic. r. s. de test. requisiti: videtur dicendum
q ille q petit partem in hmoi relictis debet exprimere in libello
an petat canonica portionem statuta in canonibus an cōsuetu-
dinariam: qd aliter non posset reus deliberare. ff. de eden. l. i. nec
obstat. j. de reli. do. constitutus: vbi admissa fuit petitio iure epī
seopali: qd ius episcopale certum est vel a iure tantū statutum. s.
de of. or. conquirente. sed canonica portio est incerta: sed bec so-
lutio non potest stare: qd etiā ius epale incertum est ppter diuer-
sas consuetudines vt pbatur. s. de prescri. auditis. vbi propter
cōsuetudinem collectio denarii sancti petri computatur in iure
epali. r. ergo ad hoc qd qñ ab aliquo petitur ius epale bene cer-
tus est quid ab eo petitur. s. omne ius epale siue sit illud quod a
iure statutum est: siue alio ex privilegio vel cōsuetudine alio mo-
do debeatur omnia em addita iuri epali accedunt: r. bñ simul con-
currunt r. in petitione r. in solutione ius epale a iure statutum et
cōsuetudinarium. Sed secus est in petitione canonice portio: qd
ibi certus esset nō pōt: qd nūq simul concurrat neq; in petitione ne
q; in solutione canonice portio in canonibus statuta cum ca-
nonica cōsuetudinaria. vñ tñ qd si nesciret que portio soluatur
in illa terra qd recipiendus est libellus sine expressioe: qd p hmoi
libellū licet posset plus exprimere non est tñ penitus incertus cum
certum sit aliquam portionem deberi. argu. ff. de pe. que de to. r.

not. s. de libel. ob. significat. ff. quoy le. l. i. q. aut. C. Sed
queritur an teneat exprimere in libello: peto canonica portioē
vel consuetudinariam talis fundi certis finibus limitati an suf-
ficit dicere. peto partem fundi tibi in testis talis relict. r. videf
expsum qd sic. ff. de rei vñ. si in re. circa fi. r. eodem modo si dicat
fundorū. Sed quid si dicat. peto talē partem omnium rerum tibi
bñ in testis talis relictarum. vel obueniētū ex bonis eius. arg. qd
sic admittēda hmoi petitio: quia admittitur petitio gregis: ar-
menti sine expressione capitū. ff. de rei vñ. l. i. q. si. r. l. se. sed non fa-
cit aliquid ad re. l. ista. qd ibi concedit quod vniuersitas realis
petat sed bec legata nec vniuersitate rerum pstituant. vt grex et
armētū. nec iure vt petitio hereditatis. r. iuris epalis. si enim cō-
stitueret aliquā vniuersitatē haberet aliqñ nomē a iure imposi-
tū tamen nobis satis placet nūq eoy. s. admittendus est talis li-
bellus qui a satis pōt esse certus p expressionē predictā. ar. p dicit
l. si in rem qd dicit qd sufficit dicere peto seruū q fuit ex tali hñ di.
postea tñ dñ pbare qd illa sibi debeatur: r. qd reo obuenierint ex
bonis talis r. est quasi expsum. C. qbus quarta ps. l. i. r. seq. r. ff.
de re in. ait p. C. de sen. q. si. cer. q. l. hñ. dñ r. tñ beneficiet si coege-
rit em ad maiore expsum vel ad iurādū q nescit pl? exprimere
ar. ff. de fur. in bac. r. bec credo vera qd admittēda est bec petitio
sic gñalis. s. peto talē pte oim bonoy obueniētū tibi a tali si aga-
tur psonali actioe p quā bene petunt nō solum corporalia: s. et
iura incorporalia. C. de her. vel ac. vñ. s. si ageret rei vñ. nō admit-
teret h petitio cū in ea nō veniat nisi incorporalia. ff. de rei ven.
in. l. i. in prin. r. fm hoc intelligitur lex vñ dicitio. ff. de rei vend.

¶ Itē dicit qdā qd nec noia sepulchroy exprimere teneat. j. e. in
nra. j. de deci. dudū. s. de pñri. veniēs. vñ tñ alijs r. forte non ma-
le qd vel non sit admittēdus talis libellus vel cum magna diffi-
cultate r. nō nisi cū iuramento: qd nō pōt scire noia sepulchroy
vel pp malitiā pñs aduerso vel pp aliam cām q tñ scire sperat p
dicta testium. argu. pro his: qd nunq potest reus bene delibera-

re nisi sciat noia sepulchroy r. ppter hoc sit editio actiois vt delibe-
ret re. ff. de edē. l. i. s. secus est in reb? que meli? patere pñt et te-
noie tñ amēti vel alterius instrumēti vbi cōtinet donatio rerū.

¶ Itē meli? denoiat res a dño qd dñs a reb? vñ vt qd nūq ta-
lis libellus esset admittēdus peto qrtā pte talis fundi q tibi reli-
ctus est a quodā parrochiano meo. nec obstat decretalis p dicit.
qd ibi nō fuit petita expressio vel dñ qd ibi fuerunt expressa licet
hoc non dicatur in decre. vel dñ qd ibi agebatur vñ actione vel
gñali. qd dicebat sibi esse ins hñe decias vel alia iura a certis bo-
minib? r. tñ cō cogit exprimere: vt no. s. de offi. or. cōquerēte. s. j.
hic loq qñ agit singulari vbi necesse est exprimere r. psonā agētis
r. psonā rei r. res q petit r. cā ex qua petit. hic aut nō exprimitur
res nec certo noie nec certis finibus nec cōsuetudine manū
fests qd re? possit deliberare: immo vt qd in hoc casu nō esset ad-
mittendum iuramentū actoris q vult iurare qd non possint sci-
re. noia oim sepulchroy: q nullū pñdiciū sit actori si modo nō
nominat omnes: qd alia vice poterit petere canonica portionem
relictorū ab alijs: nec obstat sibi exceptio rei in. C. Illud autem
qd dictū est nō p oia plz aliquib? qd vniuersalis vel generalis pe-
titio sit: qñ aliq dicit ius sibi esse habere canonica portiones re-
lictorū a parrochianis suis. vel habendi decimas vel iurisdi-
ctionē in aliquo castro. imo est singularis qd vna sola res petitur
scz ius decimādū vel iurisdictionē ererendi vel consimilem: vñ l. j.
sua feratur p actore quod sibi est ius decimādū vel iurisdictionē
ererendi in aliquo castro non pñdiciat illis qui singulari iur-
se iurant. puta pñlegio vel prescriptioe vel quocūq; alio. nā
cā que fuit contra vniuersitatē r. sua sup co lata singulis psonis
non pñdiciat. r. h. q. ii. s. qui manumittitur. sed illa petitio sa-
tis pōt dici gñalis in qua petitur canonica portio oim relictorū
rumalicius ecclesie a sepulchris in ea qua de iure ad eum pñt.
¶ Itē qd non vna res tñ petit sed multe: sicut quādo petit nō
administrationis alicuius de sale vel de vino r. hmoi. dic ergo sic
quod vbi quis agit cōfesso. vel nega. dicēs mibi est ins hñe cano-
nica portioem de relictis oim sepulchroy in ecclesia tua. r. ideo pe-
to declarari per sententiā te ad hoc teneri r. vt compellaris mibi
restituere ea que iā percepisti: qd in isto casu nō cogitur a pñci-
pio exprimere nomina sepulchroy. sed in pñcutione cause ad hoc
vt sibi fiat condemnatio. C. Et idē est si agat sibi esse ius institu-
endi clericos in aliquibus ecclesijs. r. petat ius suum declarari zin-
stitutos per eū remoueri. r. idem est si agit neg. dicēs nō ē ali-
cui ins sepelire aliquos vñ habere canonica portioē de relictis
sepulchroy vel instituendi aliquos in talibus ecclesijs. r. ideo pe-
tit imponi ppetuum silentium super pñctis r. renouari qd fa-
ctum est. idē est si agit interdico vñ vt vel quacūq; alia actione
si reus petit exprimere vel nomina sepulchroy vel canonice
instituto: vel res in quibus dāna data sunt tpe spoliatiois vel
fructus perceptos a possessore s. bonum sit qd exprimat si potest
tñ nō est ad hoc cogendus. sed? aut esset si ageret officio iudicis vñ
quacūq; alia actione ad hoc vt haberet canonica portioem
de aliquibus spaliibus sepulchris vel si peteret aljs institutos in ec-
clesijs remoueri vel fructus alicuius fundi r. tñ non peteret fun-
dū. nec etiā peteret ius suū i alijs declarari: qd satis credo qd tñ
debet quātū pōt vt predictū est predicta cogi declarare r. est rō
diuersitatis: quia in primo casu quod soluatur canonica portio
aliquoy etiā sepulchroy: qd aliqui remoueantur de ecclesijs: qd
dāna aliqua soluantur spoliatis: r. aliq fructus restituant obti-
nenti in actio. honest. oia ista veniūt qñ accessoria s. peti debeāt
expse: vt no. s. de resti. spo. gratis. s. in scdo casu vbi singulari r.
spali actioe agit ad pñctas expsum ea dicere qd imo qd est no. di-
gnū in primo casu si aliq alius pter personā rei tangere non
deberet sup illo ferri sula nisi sup interesse. verbigrā: actū est s. a
liq nō esse sibi ius substituēdi in aliquibus ecclesijs: r. id petit
ei imponi ppetuū silentium r. p eū institutos remoueri de ecclesijs
nā hic nō ferf sic sula imponimus tali ppetuū silentium. et tales
remouemus snialiter a dictis ecclesijs: qd indubitatē esset iniu-
stū eis ignoratib? hoc facere: sed pñdabit instituentē ad inter-
esse ei? qd interest actoris eū nō fuisse institutū nisi posset effice-
re qd instituti libere cedāt. r. hoc idē sit vbi cūq; qd nō pōt solue-
re re ad quā tenet. ff. de do. arbitrio. s. i. r. no. j. de sen. excō. sacro
qualr aut estimef hoc interesse not. j. q. ii. fin. le. cām q. s. in scdo
casu qñ singulari actioe petit institutos amoueri: actio bec non
intendat cōtra instituentē sed tñ cōtra institutos: r. tunc bene
ferf contra eos sula perpetue amotionis.

¶ Eligens sepulturam apud ecclesiam hospitalis canonica por-
tio debetur ecclesie parrochiali de omnibus relictis pro anima
sua idem etiam est si non eligit sed ibi de iure sepeliendus est in
numero. 2. quid aut sit si hospitale bz parrochia in nn. 3. 4. r. 5.

¶ In nostra (repperunt) hñc videtur quod
sufficit dare talem libellum con-
queror de hospitalarib? qui parrochianos meos reci-
piūt ad sepulturā. et si nihil petat: cui vñ qd actio est
ius petēdi i iudicio qd sibi debet. insti. de ac. i. pñ. fol. hñ in libello
continebatur

continebat petitiō (ex privilegio) hoc privilegium nō loq̃ de pue
ris (De cetero) ff. de usu. l. i. §. i. So. spāle est in iuribus et p̃sen
tationibus et p̃sentib⁹ q̃ tractus futuri t̃pis p̃inet ad iudices
immo in his nō solū p̃denat. immo et cauere facit. ff. si serui. ṽe.
barū actionū (Elegit) cū t̃plarij et hospitalarij minus sint
religiosi q̃ monachi p̃sumit mala int̃tione ap̃d eos elegisse se
puturā. et t̃c̃o reddet monachis cū oib⁹ bonis suis. vt. §. e.
fraternitatē. n̄ est p̃p̃ privilegium. (Relig) si q̃ eligat sepul
turā apud eccl̃iā hospitalis. tūc canonicā portione d̃z b̃ere pro
chialis eccl̃ia de oib⁹ relictis p̃ anima sua: siue relinquat ec
clesiā cor̃ t̃m in qua sepeliet: siue relinquat eccl̃ie et fratrib⁹ ibi
morantib⁹. siue in genere locutus sit dicēdo relinquo hoc tali ec
clesiā et hospitalarij. immo idem videt si dicat t̃m. relinquo hoc
hospitali. ar. h. r. ff. de adim. leg. a. ticio. §. annua. adhuc plus
dicunt qdā q̃ etiā si dixerit. relinquo hoc hospitali vltimario
nihilomin⁹ t̃m canonicā portione h̃bit inde eccl̃ia prochia
lis. ex quo apud eos eligat sepulturā. oīa cū que tūc ṽat videtur
dare pro aīa et sepultura. ar. §. de his. (Et) t̃m quod d̃icimus q̃
eligat sepulturā. idē dicimus si nō eligat. sed t̃m ibi sepeliendus
est de iure. vt q̃ reddat se et sua eis. vel q̃ factus est t̃plarij vel
hospitalarij. vel sit sepultus. q̃ ibi erat sepulchri parentis. §. i.
de p̃m. vt p̃m. §. eo. c. j. nā et tunc prochialis eccl̃ia portione
canonicā h̃bit de omnib⁹ relictis illi eccl̃ie apud quā sepeli
tur de iure sine electiōe sicut si ibi elegisset. immo plus dicimus
q̃ si ibi nō sepeliret p̃p̃ aliquā cām. forte q̃ t̃pe mortis ille locus
caperet ab hostib⁹ vel alia iusta cā. p̃tē suā de oib⁹ legatis h̃
bit eccl̃ia. sed si d̃icisset relinquo hoc eccl̃ie in qua sepeliar. et hoc
hospitali tūc sc̃us. q̃ vterq̃ h̃bit p̃tē suā: et eccl̃ia prochialis h̃
bit p̃tē canonicā et relictis eccl̃ie nō de relictis hospitali. q̃ sunt
ex̃pta. et nos dicimus q̃ de legatis locis ex̃ptis nullā portio
d̃z h̃bit eccl̃ia prochialis. nisi ibi eligat sepulturā. ar. ad hoc. §. de
testa. officij. requisi. §. e. de his. r. c. j. nā illa q̃ reliquit eccl̃ie t̃m p̃
sepultura relinquere ṽt. et ideo ibi portione h̃bit eccl̃ia prochia
lis. §. relictis hospitali. sep̃atim nō ṽt reliquit p̃ sepultura sed alis
p̃ aīa sua. Et idē q̃ dico de hospitali idē dicimus si eligat sepul
turā in alia dio. (Si) aut nō de iure sepeliret illū q̃ reliquit eis
aliq̃ de bonis suis tunc non credo q̃ deberet reddere totū vel p̃
tē eccl̃ie parrochiali de legato. sed deberet reddere corpus. §. eo.
ex parte. et oīs oblatiōes q̃ facte eēt in sepultura vt hic. (Et) Si
autem hospitale habet parrochia vel potius eccl̃ia hospitali
lis. tunc nisi eccl̃ia sit exempta cum parrochia d̃ini detur lega
tum factum eccl̃ie a legato facto hospitali. et de legato facto ec
clesiā habebit partem suā ep̃scopus. §. de test. requi. et non de
legato facto hospitalarij qui sunt exempti: sed si eccl̃ia cum
hospitali sit exempta et non populis: tūc debet ep̃o dare portio
nem tanquā ep̃o suo. nec ob. si dicat exempta est eccl̃ia: ergo nul
lam cōsionem h̃bit in ea ep̃s. §. de testa. requisi. §. i. Rū. licet ec
clesia sit exempta t̃m cōsionem habet cū ea p̃pter populū quē t̃z ab
eo. §. de p̃m. ex ore. ali qui dixerunt q̃ ep̃s iure parrochiali eri
get partem quā a suis parrochianis est: et non iure ep̃ali. sed nō
placet: quia bñ sepelitur in parrochia sua. (Et) Ergo alij non de
betur ius parrochiale. item q̃ dictum est q̃ si reliquit etiam ho
spitali q̃ eccl̃ia parrochialis habebit p̃tem intelligo ṽt nisi
ex̃p̃tē d̃icisset hoc relinquo hospitali non pro sepultura sed p̃
alia iusta cā: q̃ tunc parrochialis eccl̃ia in illo legato nullā ha
beret portione nisi parrochianus se transfuisset ad hospitale
§. e. de his. vel nisi eccl̃ia et hospitale essent itavita quod nulla
separabilitas posset fieri eos fieri: puta quia simul hospitale et
eccl̃ia sua sunt exempti et nihil appropriatum est eccl̃ie nec in
sp̃ialib⁹ nec in t̃p̃alib⁹. tunc em̃ satis videt q̃ de relictis ho
spitali parrochialis eccl̃ia h̃eret portione suā etiā si testator d̃i
cisset q̃ nō relinqueret intuitu eccl̃ie sed hospitalis q̃ sic sunt
ṽnita vt d̃ini di non possint. (Et) Sed vices semp est distinctio
inter eccl̃iā et hospitalē: q̃ prior clericorū sacerdos potest absol
uere fr̃es. §. de sen. excom. canonica. fo. h. non facit off̃iam inter ec
clesiam et hospitale: sed inter clericos et laycos. vel potius inter
officia. §. em̃ off̃m absolūdi datū est ex privilegio prioris domus
q̃ poterat h̃re et si nō eēt ibi eccl̃ia sicut et alij officiales domus
habent sua sp̃alia officia. de hac autē separabilitate nō. §. de p̃m.
ni. pasto. (Mis) dolo: q̃ tunc parrochialis eccl̃ia h̃bit totum
ex. q̃ d̃. id. constituit. ff. si quis cau. si duo. §. de testamen. requisi.
(Uniuersa) idest oblatiōes factas in sepultura: corpus autem
nō reddat nisi p̃cessit appellatio. §. eo. ex parte. vel nisi p̃cesserit
violencia. alij dicunt q̃ semp reddendum est corpus si pet̃ hic
autem non petebatur. §. eo. fraternitatem (Restituant) cum nō
fuerint in etate eligendi sepulturam.

Ex parte parentum (Sponte) Alias
secus. xxiij. q. v.

placuit.

Acris

(reconciliari) Etiam post cum prius si
gna penitentie apparuerit. xxiij. q. vi. is
qui per totū (excomunicato) idē de interdictis a cōio

ne sacramentorum (non potuerunt). ff. de solu. si alieni. ff. de ad
mi. tu. qui. ff. de neg. ge. cū actum. xij. q. ij. non estimemus.

1 Sepultura quid sit.

2 Limiterium circa ecclesiam esse debet.

Bolende.

(certum)†. Sepultura dicitur
possessio sine terra vbi aliquis
sepeliendus est et hoc vendi pot ante consecrata sit p
pontificem sicut vendunt possessiones ad eccl̃ias edi
ficandas. ar. xij. q. ij. aurum. et de sepultura aliquod vas lapideus
vel lignē pro aliquo sepeliendo factum et hoc similiter ṽdi po
test nisi sit factum sacri per p̃t̃icē vel ad hoc sp̃aliter deputa
tū. §. de reli. do. ad hoc. §. cū in aliquo loco sit sepultus alijs si
ne pontifice nō credimus locū sacri fm canones §. secus fm le
ges. ff. de relig. l. ij. si aut loca p̃dicta sint sacra vel ad hoc deputa
ta per ep̃m ṽdere nō l̃z. vt hic. r. xij. q. ij. q̃sta. r. c. postq̃. dicitur
etiā sepultura ius interēdi in sepulchri nec hoc etiā ṽdere p̃t
clerici d̃z etiā actus siue officiū q̃ sit pro sepeliendis et illud etiā
vendere non possunt clerici: q̃ ad hoc ex officio tenent. xij. q. ij.
precipendū. §. q. j. dictū. §. de si. cum satis. (Et) Item nō. q̃ cū
teriū vel sepulture ordinari debent esse circa eccl̃iam. xviij. q. d̃.
iij. sicut anti. sed et pot esse remotū sicut est in Francia p̃pter se
torēti nō credimus q̃ alieni loco etiā religioso. vt hospitala
ris vel templaris posset accedere sepultura nisi habeat eccl̃iam
q̃ cū cimiteriū debeat eē consecratū: vt p̃allegato. c. sic loco nō con
secrato accedere nō pot. item in vno cimiterio multe eccl̃ie pos
sunt habere ius sepeliendi suos parrochianos.

Parrochiano

(heredes) ar. 2tra. C. ne ex
deli. defunc. l. in. sol. hic nō
agitur 2tra heredes ex delicto defuncti: sed sacerdos
nō debet absoluerē excomunicatum nisi ei q̃ est publica p
sona de satisfaciendo sufficientem p̃stiterit cautionē. §. de ap
pel. qua fronte. §. sane. et ex illa stipulatione agent oīs quorum
interest. ff. rem pupil. sal. fore. l. nō querit. et plus dicimus: quia si
om̃itaf cautio vel stipulatio: tū intelligitur apposta et ex ea agi
tur ac si interposita esset. ff. de adop. his verbis tamen cum nul
lum ius det eis ex stipulatione agere nisi interposita sit nō ṽde
mus quomodo agere possint: sed cogendi sunt officio iudi. vt la
tissimant. et hoc innuit hic. Itē ratio ṽt q̃ ex quo penituit nec
alr penitere potuit nisi faceret satisfieri videtur hereditib⁹ iniun
xisse vt satisfacerent et ideo cogendi sunt.

De parrochijs et alienis parrochianis.

Rubrica.

Us parrochiale

(consistit) vt in die
bus festiuis parro
chiani missam audiant in suis eccl̃iis. §. eodē vt offi
cis. de consecratione disti. i. si quis. et in decimis per
sonalibus. xviij. questio. j. si quis la. r. c. quicūq̃. §. de decimis. ad
apostolice. et in oblationibus. r. q. j. quia san. sanctorū hanc. Itē
in penitentijs accipiendis a sacerdote parrochiali. §. de pe. et re.
om̃is. Item in sepulturis benedictionibus nubentium et alijs
sacramētis cōferendis. §. de sepulturis. c. j. r. et per totum. xij.
q. ij. §. de si. suam. (Et) videtur quib⁹dam et forte non male q̃
ad oblationes cogi possint parrochiani. maxime si sacerdos est
pauper argumen. xxiij. disti. ad hoc. de cōsecre. disti. j. om̃is.
xviij. q. j. statum⁹. an ad p̃standum aliquid pro alijs sacramē
tis cogi possint. not. §. de si. ad apostolicam. Item not. quod hic
dicimus perceptionem decimarum esse de iure parrochiali. et
idem dicimus de perceptione canonice portione quam eccl̃ia
parrochialis habere debet ab eccl̃ia vbi suus parrochianus se
pelitur. §. de sepulturis. c. j. r. et c. de his. sed et iste eodem por
tione vicuntur esse de iure ep̃scopali. §. de offi. or. cōquerente.
et hoc est verum quod portio quam percipit eccl̃ia parrochia
lis ab eccl̃ia vbi sepelitur de iure parrochiali est: sed portio quā
percipit ep̃s a sua eccl̃ia p̃pter cōmunionem que est inter eos
est de iure ep̃scopali. §. de testa. requisi.

Episcopus.

(et episcopatus) hoc. c. loq
tur de dispensatiōe de in
re em̃ remouendi essent et perpetuo deponēdi. §. q. ṽt
c. si quis om̃es. et loquitur in partib⁹ ap̃lice vbi do
natiste p̃naiebant et quasi quicq̃ d̃i hic prouiso fuit (Unidat)
ep̃scopus catholicus et conuersus (eas) parrochias sine plebes.
(Sic) idest in heresi. catholici em̃ sine diuisione om̃es catho
lico ep̃o dimittentur. vel melius credimus sic exponendum que
sic innuente fuerūt. i. vbi ambe. i. q̃ partem h̃bant populi adbe
rētē heretico. et partē adherētē catholico: oīa aut loca q̃ adbe
serūt catholico ep̃o sua t̃m erūt et loca q̃ adhererūt heretico tātū
sua erūt cōia. aut. i. vbi sunt heretici et catholici cōia erūt (Vbi)
idest vbi possent fieri due p̃tes. puta q̃ multe sunt parrochie q̃
diuidi p̃t focis aut si vnus locus t̃m sit. et hoc est q̃ sequit q̃
si forte et. (alia) i. vna ps. (Ad illū) i. hereticum ep̃m (Annus)
t̃m. et ideo alius locus in eius cambiū dari non pot cū non sit:

quod aut in vno loco vterque parte sua haberet non est conueniens. et esset causa litis inter eos. Inueniuntur puta quia tria vel quinqs sunt loca in quibus communiter esset plebs adherens heretico et adherens catholico.

De dominicis. (cōcepto) de peni. distin. vi. placuit. lxxi. distin. pri. matus. ix. qd. ii. per totū si ante nō pēneret sed ex in sta cā ad altā parrochia trāfret: vel in transitu pegri nationis nō expellere. vii. qd. i. epī vel presbyteri. xxi. di. c. vlti. (Abſciant) forte in hoc casu est licitum cuiſlibet prelato cuius libet ecclesie cōſecre violēter non solum laycos sed etiā clericos. ar. j. de sen. ex. c. veniens. sed potius sibi cōſulimus qd verbis moneat et non iniiciat manus.

Illus episcopus. (indicare) de epā li ordine. al. s. em. esset cōtra: q. qlibet ordinarius tā ppositus q archi. indicare pōt: nō tñ ordinare. s. de offi. ord. c. i.

1. Abi limites non sunt distincti locū hz pscriptio in puin. cns et in epatibus et in parrochijs: et quo ad oia iura.

2. Limes quid sit.

Super eo. (de finibz) nota quod vbi limites non sunt distincti fin oēs fere locum habet pscriptio in prouincijs et in episcopatibus et in parrochijs et quo ad omnia iura. xvi. q. ii. inter memoratos et capi. dilecto. s. de pſcri. ad aures. vbi vero distincti sunt li mites dicunt fere omnes quod nec limes nec qd annexum est li miti pſcribi pōt. xvi. q. ii. l. s. c. dilecto. quod ante remotū est quo ad oia iura pſcribi pōt: hz inter alterius limites cōtineat. Si aut tñ et alius et quidā alij dixerunt qd etiā remotū a li mite pſcribi nō pōt quo ad iura mere epalia siue sit dele. iuris. di. siue dioc. sed hōz opti. cōuinci. vi. j. de reli. do. c. j. s. de pſcri. ad aures. et c. auditis. et c. cum ex offi. in quibus omnibus osten dit qd iura epalia pſcribunt. Et quidā tñ dicūt qd iura q pti nent ad ordinē epalē: vt est cōſecratio et ordinatio et similia: et ē q pti nent ad iurisdictionē nō pōt pſcribere vt clericos alterius dioc. in sua ordinet et indicet. Illud autem certum est quod quo ad ppietate et etiā quo ad ius pa. ea q sunt in limitibus et circa limites pſcribi possunt. xvi. q. ii. volumus. et qd dictū est de li mitibus pſcribēdis locū hz in prouincijs. xvi. q. ii. quicūqz. C. de fu. li. agros. et in epatibus et prochijs. xv. q. ii. inter me. in fi. et in prochijs. vt h. Et itē nō. qd ppiet limes est longitudo siue la titudo spacti a spacio distinguens: et in tali limite nihil esse pōt qm est linea tñ. verū tñ non sic ſtrictē limites epatus accipiūtur sed ſiuntina mōtes et paludes in epatibus solēt esse limites: et de hoc limite dicunt quidā q est cōis vtriusqz et qd in eo fundatur cōde erit. Et alij dicūt qd est nullius alij dicūt et forte meli⁹ qd talis limes diuisus inter epōs intelligit ipso iure: et nūq actus diuisus fuerit: vnde si fluij limes effecutus sit per longitudinē vel per latitudinē diuisus intelligit. et p iudices arbitrio boni vi ri actuali signo distinguē: et si ecclesia sit in medio limitis in du as ecclesias diuidetur nisi alr ipi epī inter se potuerint conueni re. qd diu autē non ſiunt due cōmunis intelligitur quo ad parro chialia et epalia iura: ſicut arbor in cōfinio poſita. ff. cōmuni diui. arbor. insti. de rerum di. s. insula. nec pſcribet vnus s alij xvi. q. ii. inter me. Si autem de illa ecclesia non possint fieri due ſuperior ordinabit quod alternis annis vel vicibus diſponant ff. de vſufruct. si rei. s. si fu. et. l. quotiens. vel die quod illius soli erit ecclesia in cuius parte caput poſitum est. ff. de acquir. reruz do. ad eos. s. si. item non potest epō donare alij que sunt in limi te. xvi. q. ii. l. s. (Que finibus). ff. de rei ven. que religioſis. ff. de contraben. emptio. in modicis principaliter ita quod sunt ptes eius. ff. de rei ven. qui pro re. ff. de cōtraben. emptio. in modicis: vel vicina sunt et si non ſiunt partes eius. nam ratione vicinita tis possent confundi ſines et relinquatur hoc arbitrio boni vi ri. nam quedam sunt que potius intellectu accipiuntur. ff. de so lutionibus ratum. (Parrochiarum) id est episcopatuuz. nos in telligimus vt iacet. s. et plebium vel capell. arum.

1. Clerici vel ecclesijs siue dimitibus siue pauperibz cōtribus de cime integre eis soluende sunt de oibus q pueniūt de terra siue de animalibus siue operatura manuum. et in nu. 2.

3. Sale faciunt predicatoris. qui docent et predicant non dari de bere decimas clericis.

Significauit. (temporalia) decimas perso nales oblationes et butirino si nam decimas prediales exigere possunt vt statim ſeq tur (partibus). j. ti. prori. ad aplice. Et (Perſoluantur) ſup. il lis ecclesijs. in quarum parrochijs poſſeſſiones ſite ſunt quia si esset cōſuetudo quod alij ecclesie ſoluētur ſtabitur cōſuetu dini. j. titulo prori. ad apostolice. hoc autem cōſuetudine i duci non potest quod quis alicui non ſoluat decimas si ſunt pre dia laicorum non religioſorum. quicquid alij dicūt nobis videf

qd clericis vel potius ecclesijs siue sint diuites siue pauperes de cime integre eis soluende sunt de omnibus que pueniunt de terra siue de animalibus siue de operatura manuum. Et qd di uitie ecclesiarū nō debēt impedire dationem decimarum pbat quia in nullo casu potest esse verūz quod ppter diuitias liceat alij diuitibus sua iura auferre. xxi. q. ii. c. quid dicam. et qd. v. per totum. Itē decime non ſunt tantum clericorū: sed pauperū et fabrice. xxi. q. ii. nobis. et c. ſequē. Et itē decime ſunt tribu ta egentium animarum et ea ſibi dominus reſeruauit in ſignūz vniuerſalis dominij. xvi. q. i. decime. j. eo. tua. qd autem omnes decime et personales et reales decime ſunt integre perſolūde: p batur q: autoritates ve. et nō. te. gñaliter loquuntur. Nā Abba bā obtulit decimas melchisedech ſacerdoti de omnibz. gen. xxi. circa fi. oſec. vii. circa princ. Itē iacob pmiſit dño cunctoz q dederis mihi decimas offeram tibi. et in ero. c. xxi. circa fi. legi tur decimas et primitias non tardabis offerre. et in leui. xxi. circa fi. Omnes decime terre siue de frugibus siue de pomis ar bonū dñi ſunt. et j. e. c. oues et bones et capre que ſub virga paſto ris tranſeunt quicquid decimarū fuerit ſanctificabitur dño: et nō eligeſ neqz bonū neqz malū: nec altero cōmutabis. et numeri. x. vii. circa fi. filijs leui dedi oēs decimas iſrl: i poſſeſſiōe p miniſte rio q: ſuiūt mihi tabernaculo fedē. et j. nihil aliud poſſidebūt decimarū oblatione pſcēti. quas in vſus eoz neceſſarios ſepara ui. et dentero. xxi. c. in princ. offeretis in tabernaculis victimas et decimas et primitias manuum veſtrarum. et eiufdē. xxi. circa medium. Decimā partē ſeparabis de oibus frugibus tuis q naſ cūnt in terra. item. ii. pal. xxi. circa prin. Primitias obtulerunt primi frumenti vini et olei. mellis quoqz et omnij que gignit bu mus decimas obtulerunt. Numc. x. circa fi. ipi leuite decimas ac cipiāt ex oibus ciuitatibz operū veſtrarū. Thob. j. Thobias fide liter offerebat oia pmitia ſua et decimas. Itē eccleſiaſti ci. xxi. cir ca. pii. in exultatiōe ſctifica. decimas tuas. malac. ii. an me pſugi ſtis in decimis et primi. et j. inferre omnem decimam in horreum meum vt ſit cibus in domo mea. item luce. xxi. Do decimas oim que poſſideo. idē matthei. xxi. De vobis q decatis metā et ane tum et cynamomū. et religijs que ſgrauiora ſunt legis: miſericor diam iudiciū et fidem et hoc oportuit facere et illa non admitte re. Et itē confundi dñt vehementer iſti noni magiſtri et pre dicatores qui docēt et predicāt ptra nō. et ve. te. nūq enim inue niunt aug. amb. greg. vel alium ſctm doctorem aliud ſenſiſſe. xvi q. vii. decimas. et in. c. ſequē. Sed dicunt aliqui: decime date ſue runt clericis p parte ſua et non debebant aliā portionem hēre ni ſi decimas numeri. xxi. circa fi. cum ergo mō multa habeant nō debēt habere decimas. S; verū est qd in diuiſiōe terre pmiſſio nis nō debuerunt habere pte ſicut alie tribus: ſ; ppte debuerūt eſſe pſcēti decimis. ſed ſi aſs offerrentur eis vel alio iuſto titulo darent bñ poterāt poſſeſſiōes hēre: vt leui. c. fi. vltra med. Et itē decime ſunt pars dñi. leui. xxi. circa fin. et dñs dedit eas leuitis numeri. xxi. circa fi. qd aut de ſuo dñs dedit leuitis nulli h; au ferre pſcētiqz ſunt diuites vel mali. j. e. tua. Itē mirum eſt de qbusdā qui qñ inſani et heretici dicūt qd pſonales decime non ſunt dāde: cū expreſſe habeat contra numeri. x. circa fi. et dentero. xxi. circa prin. Itē maior rō eſt qd qd det tributū de eo qd produ cit manus ſua tanq dignius quā de eo qd producit humus.

De decimis.

Rubrica.

Decimam. (traditionem) argu. pro opinio nibz magiſtrorum nobis vi def quod primitie dande ſunt fm cōſuetudinē regio nis et hoc hic probatur quod nūq pceptum inue nitur de certa quantitate. Et l. immo cum non inueniatur ex preſſa quātitas in optione reliquit dantis vt quātūcūqz velit det niſi cōſuetudo aliud induceret. (Doc) in eſecbiele vel in tra ditionibus heretorum.

1. Ecclesia infra limites alterius baptismalis ecclesie sita an soluat decimas.

2. Clerici cuiuslibet ecclesie tenentur soluere decimas personales

3. An seruus et monachus teneatur ad soluendas decimas.

Quoniam genus. (a clericis). Et Quidā hoc i telligunt verū in omnibz deri cis et oibz pdictis. s. tā eccleſie quā hereditarijs. s. xvi. q. i. ſiqz laycus. ſed illud intelligit de clericis cōiugatis qui nec in perſonalibus nec in predialibus decimis habent exceptionem hoc non plz. alij dicūt quod de vote eccleſie nō debēt clerici cleri cis decimas ſoluere: et ſic loquit. c. hoc. de alijs autē poſſeſſioni bus in alterius parrochia ſitis ſcens: et ſic loquit. c. ſi qz laycus. Alij dicunt qd de pſonalibus decimis loquitur pncipiū hui⁹. c. ſi nis aut huius. c. de predialibus vt de coniugatis clericis loquit q et pſonales et p diales ſolūt. vel die quod eccleſia infra limites alterius baptismalis eccleſie ſita non ſoluat pſonales decimas de laboribus eccleſie vel alijs. i. de his que ad eccleſiam pti nent vel acquiruntur

vel acquirunt ei: et sic loquitur p[ro] dec. s[ed] clerici de his q[ui] sibi p[ro]p[ri]a
acquirunt bene soluent decimas personales: vt de aduocatione
et similibus: et sic loquitur finis de re. prediales autem s[ed] solunt
sicut alii non privilegiati. s[ed] e. suggestum. et e. ex parte. et e. p[ro]p[ri]a. et
multis alijs. c. et p[ro]p[ri]a. Item pl[ur]es dicimus q[uo]d clerici cuiuslibet eccle-
sie et etiam sacerdotum: et q[uo]d pl[ur]es est p[re]lati s[ue] ecclesie a qua p[re]-
cipiunt ecclesiastica sacra soluant etiam decimas p[er]sonales: s[ed] enim
ipsi seruiant ecclesie et alijs ministrant sacra: t[ame]n nomine ecclesie
faciunt et no[m]i[n]e ecclesie suscipiunt decimas: et ipsi id e[st] a seip[s]is no[m]i[n]e
ecclesiarij recipiunt sacra. Et quid dices de cisterciensib[us] et alijs cle-
ricis qui mercenarios tenent in alijs parrochijs qui ibi terent
vestes. et alia manibus suis operantur: et ex talium mercenario-
rum operibus multa lucrantur monachi vel clerici. Respondem[us]
q[uo]d mercenarij de mercede sua soluent decimas: sed de eo q[uo]d per-
tenet ad monasteri[um] etiam de mercede nihil soluent. et si serui mo-
nasterij vel monachi in alia parrochia operantur cu[m] nihil sibi acq-
runt nullas decimas p[er]sonales soluent illi ecclesie in cuius parro-
chia operantur. et vbi audiunt diuina officia. Item etiam vbi i[st]i ser-
uis et mercenarijs laycosi operantur in alia parrochia qua[m] in qua
vniuersum morantur: q[uo]d ibi mercenarij soluent decimas de mercede sua
serui autem nihil soluent cu[m] nihil habere possint immo domi-
nus soluet inde decimas ecclesie vbi ipse dominus per circuitu[m]
anni audiunt diuina officia et vbi moratur d[omi]n[us]. Et alij t[ame]n di-
cunt cum naturaliter etiam in seruo mercedes debeantur. ar. ff. de
condi. inde. naturaliter. q[uo]d eccle[si]e sic in cuius parrochia opera-
tur seruis soluende sunt decime et id e[st] forte dicitur in monacho. sed
hoc no[n] placet cum non possit querere nisi monasterio. et mona-
sterium decimas personales soluere no[n] tenetur. et idem dicimus
in his qui negociantur nomine aliorum. Et no[n] credimus
q[uo]d h[odie] in aliqua ecclesia audiunt officia et hodie ibi lucrif-
cent q[uo]d ex eis det decima illi ecclesie: sed vbi per totu[m] annu[m] ec-
clesiastica sunt sacramenta. et audiunt diuina officia. xvi. q. i. q. i.
ff. de apostolice. et si forte in plurib[us] audiret officia et q[ui] p[er] e[ss]e
li parte non esset malum q[uo]d auctoritate superioris inter eos deci-
me diuiderentur: q[uo]d dignum est et temporalia metat qui semi-
nat spiritalia. Et de prebendis aut[em] suis clerici non debent
re aliq[uo]d ecclesijs in quibus audiunt diuina officia si forte alibi
audiunt q[uo]d in ecclesijs vbi habet p[re]bendas. et hoc veru[m] si ille ecclesie
vnde habent p[re]bendas nulli debet soluere decimas vel si debet
soluere decimas uerunt bene illa bona. unde prebendas dederunt
quod sic probat. q[uo]d prebende date clericis non sunt clericorum im-
mo p[ro]p[ri]etas est earu[m] ecclesiaru[m] que dant p[re]bendas. vbi de eis no[n]
possunt testari. s[ed] de testa. c. vlti. c. vo. et. c. ad hoc. et. c. relatum.
Si aut[em] ecclesie que dant p[re]bendas deberet alijs dare decimas
et non dedissent t[ame]n clerici qui receperunt p[re]bendas debent in-
de dare decimas. s[ed] eo. a nobis. et. c. tua.

Et multiplici (interrogare) no[n] per p[ri]uile-
gium non derogari pacto
nec transactioni.

Commissum (pascuis) que vendebantur
et sic p[re]cio solvebantur vel
solui debebant ecclesie parrochiali vel decime debet
solui de pascuis. i. de lacte et lana bestiarum que pas-
cebantur in illis pascuis. s[ed] e. nuncios. Et sic est ar. quod tales
decime censentur prediales. q[uo]d si personales essent no[n] parrochia
li sed illi vbi audit officia dari precipiunt p[ri]mu[m] dictu[m] magis
p[ro]p[ri]e. et si d[omi]n[us] fundi gratis patiat pascere bestias in fundo suo t[ame]n
cu[m] herba deuulsa de terra a bestia vel potius ab eo q[uo]d bestias pa-
scit transeant cum onere suo decime. s[ed] cap. tua. et. c. pastoralis. do-
minus bestie decimam estimationis totius herbe debet dare ec-
clesie. ff. de usufructu. s[ed] usufructuarij. et id e[st] vbi ar. but. l. i. et pal. r[ati]o[n]is q[uo]d
si quis comburat vel aliter destruat segete maxime maturam vel
arbores cedat quod parrochialis sacerdos pot[est] agere ad decima[m]
estimationis. Alij aut[em] contradicunt de feris aut[em] quibus
et piscibus non reclusis bene dande sunt decime ecclesie vbi per-
cipit sacramenta et non baptismali ecclesie: quia in nullius par-
rochia debent esse insti. de re. di. s[ed] fere. et. s[ed] seq.

Eruent

Uncios (de apibus) id est de melle ap[er]is et
cera. ff. de eo. commissum.

Ambomines

Dilecti filij (Conducistis) no[n] licere clericis con-
ducere p[re]dia si sua eis non sufficiat
(Conducistis) sed de p[ro]p[ri]is tantum.

Suggestu (opponatis) cu[m] enormiter ledat
tur alij monachi qui decimas re-
cipiunt nisi solutis. (Ordinis) i. cisterciensib[us]. (P[ri]uile-
giu[m]) circa decimas monachor[um] no[n] q[uo]d olim p[ri]miti-
ua ecclesia decimas de laboribus et p[re]dijis suis dabat sicut laici
ci. xvi. q. i. g[ra]m. r[ati]o[n]is. q. i. duo i. h. et. c. p[re]cedere. s[ed] pascuis. s[ed] e. fere.

go. et concil. magni. p[ro]stituerunt ne religiosi nec alij co[n]ter viuere
decimas de suis laborib[us] solueret. xvi. q. i. questi. et. c. decimas
et certo t[em]p[or]e hoc p[ri]uilegiu[m] artatu[m] est circa cisterciensib[us] templarios et
hospitalarios hierosolymitanos. alijs vo monachis concessit
t[ame]n de nonalibus. q[uo]d p[ro]p[ri]is manibus excolit et de hortis et nutri-
mentis aialiu[m]. s[ed] c. p[ri]uilegiu[m]. et. c. ad audientiam. Et sic ergo sic tenen-
du[m] q[uo]d monachi cisterciensib[us] no[n] dabunt decimas de possessionib[us] p[ro]p[ri]is
q[ui]s colit manibus vel sumptib[us] p[ro]p[ri]is nisi pacto vel tractatu[m]
sint ligati. s[ed] e. ex multiplici et nisi enormiter ledat ecclesia vt hic
vel nisi soluendo renunciant p[ri]uilegio suo vt. s[ed] de p[ri]uilegiis. ff. de ter-
ra. monachi aut[em] et alij canonici de oib[us] tenent dare decimas: nisi de
nonalib[us] p[ro]p[ri]is manib[us] cultis et hortis et nutrimentis aialiu[m]. s[ed] eo.
c. p[ri]uilegiu[m]. sed et eas. s[ed] decimas de noua. et. et nutri. aialiu[m] soluet si
prochialis ecclesia ledat. s[ed] de v. sig. q. d. p. no. s[ed] de alijs aut[em] soluet
nisi sup[er] decimis sp[eci]ale p[ri]uilegiu[m] habeant vel nisi p[re]scripserit: hec vera
sunt in monasterijs q[uo]d p[ro]p[ri]is no[n] habent. alij sec[us]: q[uo]d tunc et p[re]diales et p[er]-
sonales habebunt vt. h. et. xvi. q. i. si monach[us] de possessionib[us] et post
p[re]lati. habitis idifferenter o[mn]es religiosi decimas soluent: siue sint cister-
ciensib[us] siue t[em]plar[um] siue hospitalarij: siue quicunq[ue] alij sup[er] decimis p[ri]uile-
giati. s[ed] e. n[on] p[ro]p[ri]is aut[em] vt hodie d[icitur] p[ro]ductis et p[ro]p[ri]is manib[us] cultis
decimas soluet. s[ed] e. dilecti. (S[ed] nu[n]c) no[n] vbi p[ri]uilegiu[m] ex post fa-
cto ad iniquu[m] graua[n]t et non iniquu[m] deuenit t[em]perandum est
per superioru[m]. ff. de reg. iur. n[on] ratius. in fi. ff. de vul. sub. et facto.

Et parte

Icet.

Audientiam (vbi ponimus). ff. de co[n]-
stit. p[ri]uilegiu[m]. s[ed] de
fo. cum dilect.

Coniam a vobis (alioquin). i. si non sunt
in alicuius parrochia.

Parrochianos (vbi) xvi. q. i. reuertimi-
ni (Debitu[m]) p[er] actio. p[er] f[er]re
fo. ar. ff. si ser. ven. l. i. ff. si v[er]sus. pe. l. pe. de rei vt. ad fru-
ctus. xvi. q. i. reuertimini. moderamine. nec est curan-
du[m] si primo ecclesia no[n] habeat d[omi]nium. c. de sac. sanc. ec. vt inter
di. s[ed] de co[n]su. c. h. ar. s[ed] de polli. l. i. ff. vbi d[icitur] q[uo]d diu decima no[n]
sit separata semper est in possessione prioris d[omi]ni sed ibi loq[ui]t[ur] de
p[ro]p[ri]a decima. hic sp[eci]ali vel petantur conditione ex ca-
none. xvi. q. i. decime. et. c. reuertit. vel officio ind. p[er] his etiam in
tentatur iudicium co[m]muni di.

Ad hoc (p[er] successionem) no[n] ergo h[ic] p[ro]cedere in feudu[m]
nec in emphyteosim nec in locatione ad lo-
cu[m] t[em]p[or]is nullu[m] est. s[ed] t[em]p[or]is sup[er] eis iniri d[icitur] p[er] que fiat vel feu-
du[m] vel alienatio qui sit p[er] dictos. ff. si ag. vec. l. vl. ff. de su-
p[er] l. i. ar. s[ed] de re. ec. non alie. nulli ad firmam aut[em] ad certum t[em]p[us]
p[er] concedi potest. s[ed] de loc. et conduc. c. h.

Et terris (iudei) Ad decimas que ratio[n]e p[re]dio-
rum soluuntur tenentur iudei ad per-
sonales non.

Clausis (disponere) Et male. lxxix. di. q[ui] et
c. indicatur. xvi. q. vl. nullus.

Cum sine hoies (diuersis) non tamen ad
uerse. (Difficile) non t[ame]n
impossibile: puta si p[re]scripserit. vel die q[uo]d p[re]scribere non
potest si est possessio vnde decima colligitur in limite. s[ed] de par-
roc. c. pe. et loquitur de possessionib[us] in limite constitutis.

Robibemus (in alios) et sic laici tenent
in feudu[m] decimas eas alij
infundare no[n] pot[est] t[ame]n fin quosda[m] illi q[ui] detinent in feu-
du[m] no[n] tenent eas cu[m] p[er]to: vt no[n]. s[ed] de his que sunt a p[re]-
la. sine p[re]sen. ca. cum apostolica. et p[er] hoc non loquitur hic de de-
cimis infundatis sed de alijs male detentis.

Ad apostolice (consuetudo) Not. con-
suetudine valere in deci-
mis: sed inter ecclesias tantum. s[ed] eodem cum sint. s[ed]
si de consuetudine non constat prediales dande sunt
ecclesie baptismali et personales capelle. xvi. q. i. decimas. s[ed] eod.
nuncios.

1. Si quid de venatione et piscatione sint dande decime.

2. Si alicui donantur mobilia an de eis teneatur dare decimas.

Et parte.

Non est (de venatione). Item sunt p[er]sonales
decime quia ministerio et p[er]sonali ope-
ra pueniunt. vnde decime solui debent s[ed] in terra vel
in aere vel in aqua nutrant et beneficio et nutrimen-
to terre. et ideo decime dande sunt vbi per anni circuitu[m] percipit
ecclesiastica sacramenta: et hec intelligo vera vbi libere quisq[ue] pi-
scatur nullo p[re]cio dato nec partem piscationis: quia si inde va-
retur p[re]cium vel pars tunc bene v[er]o de illo p[re]cio vel p[re]cio dande

Ad prediales
aut. ad de car. l.
2. ff. de fidei. ego
fran. co. si. post
principium.
Bet p[re]lati q[uo]d
plati solunt de
cimas p[er]sonales
sue ecclesie add
car. in co[n]f. et. i.
ci. i. de fidei de
dubij p[re]missi.
colu. h.

Questio alia. **A**ltozalis. **Q**uestio est talis episcopus clerici. **Q**uestio. an si quando soluantur decime de fructibus vel proventus molendinorum et piscariorum deducende sint expense facte pro eis percipiendis: sicut deducuntur quando decime solvantur de lucro negotiationis. hunc autem questionem respondit papa non est differentia de molendinis et piscariis: vel agris vel gregibus vel quibuscumque aliis mercibus: quia si ipse fuerunt empte de pecunia decemata quātuncumque postea vendi contigerit easdem etiā si post multos annos et postquam multos collegerit fructus: et eis: tamē omnes expensas deducet: sed quando soluit decimas de proventus vel fructibus molendinorum vel piscariarum vel agrorum vel quāquicūque aliarum rerum siue sint empti causa propriis siue ad reuēdendum: non debet inde extrahere expensas siue fiant pro fructibus colendis siue fiant pro restaurandis rebus unde fructus proveniunt: siue eadem res pro parte contrahant siue in totū: aliq. tamē dicit quod quādam decime de proventus molendini vel piscarie quod deduci debent expense quod sunt extra rem: unde pro veniunt fructus et deinde solvantur decime: et intelligunt istam istā vbi dicit expensas tñ quod sunt pro fructibus et c. loqui in tali casu. scilicet quāsi aliquis emittit molendinum vel piscariam et ex eis percipit fructus et pro illis fructibus vel proventus percipiendis fecit expensas extra rem: puta pro mercenariis rebus: postea quā reuēdet molendinum et piscariam soluit decimā de lucro non deducet expensas istas secus autē esset si circa rem fecisset expensas. puta in refectione molendini: vel piscarie: quia illas bñ deducet: et hoc dicit finis decre. huius. boetius equitati consonet tñ licere dīcere videntur. nobis.

tur nobis vñ q̄ bene fuit qđ in hac decre. an sicut de negocia-
tione deducunt expense ante decimas q̄ sunt p̄ lucro hñdo. f. q̄
fuit i mercenariis in mediatores in pedagis et mercibus de
ducendis qđ in aliis hñdi. sine etiā fiant circa res in qbus nego-
tiant: vt sunt mercedes q̄ dant vel rectorib⁹ vel sarcinatorib⁹ vel
fullonib⁹ vel aliis huiusmodi: an si etiā deduci debeant de molē-
dinis et piscariis et rādīt qđ nō. q̄ nec p̄ie expense. f. q̄ sunt extra
rē. f. molēdini. vt q̄ sunt in mercenariis q̄ seruūt molēdino et
iumentis sunt deducende. et hoc dicit ibi expensas q̄ sunt rē.
nec sedē etiā expense q̄ fuit circa rē. f. molēdini similiter sunt de-
ducende. et hoc dicit ibi nec p̄ restauratione detrimēto rē. ali-
qui tñ dicunt qđ expense mercenariorū non sunt deducēde an de-
cimas neq̄ in negotiatione neq̄ in molēdino. f. hēc est dñia in
ter negotiatores et alios. q̄ negotiatores deducunt expensas fa-
ctas circa rē. sed alij non deducūt expensas neq̄ circa rem factas
neq̄ als nisi q̄ res vendunt. ¶ Sed querit circa primos qui
monit papam vel q̄ ratio est quod deducit hē expense sine extra-
rem sine circa rem de negotiatione et nō de aliis. rñ. rñ. ē. ē. nō
est. r. c. tua. r. j. c. cū nō. vbi dī qđ dñs olīm rerū. f. orbis et terre et
plenitudinis eius decimas sibi seruauit in signum vñuerſa-
lis dñi et indignū esset qđ de fructu terre sue vel alterius rei sue
sit molendinum sine grex sine piscaria sine possessio deducere
aliqua expensa extra rem nec circa rem q̄ nec talis expensa de-
trahit dñis tpalibus suos fundos vel als res locantibus vel ad-
censum dantibus. secus autē est in negotiatione. q̄ ibi nullus est
fructus. quomodo enim pōt dici fructus si ego emo lanam et ide-
facio vestē vel si emo fundū. p. c. certe nunq̄ pōt dici fructus. sed
lucrum est et precium q̄qd residuū est deductis expensis p̄cio.
ff. de ber. vel ac. ven. vñdītōr ex ber. ff. ad. l. fal. l. i. et de hoc lucro
bene danda est decima. s. e. nō est. f. in molēdino grege posses-
sionibus et aliis reb⁹ elemētatis fructus redditus est q̄ inde p-
uenit nō etiā deductis expēis. l. z. em̄ expense mercenariorū. et alie
sue fiant extra rē sine circa rē et p̄sent vt maior fructus hēatur i
de tñ nūq̄ ex eis habet fruct⁹ molēdini. f. tñ ex re. puta molen-
dino vel grege. r. sic vulgari sermone dicit fructus vel reddit⁹
huius molendini vel gregis tantus est: et lucrum huius negocia-
tōis tñ est. ff. de vsu. l. vsu. legato. ¶ Cū ergo de fructibus et
redditibus integre decime dāde sunt nullo modo itegre darent
si expense deducere. f. s. e. tua. j. c. nō. sed de toto lucro dant
bene decime. l. z. detrahāt expense facte in negotiatione. q̄ eis
deductis dī lucrum. ¶ Sed cōtra. ff. de pe. be. si a dñō. f. si vbi di-
citur qđ fructus intelligunt deductis necessariis et vtilibus ex-
pensis. Sol. ibi appellat fructū lucrum. vel dic q̄ illa expositio
est ciuili nō naturalis. q̄stāt est qđ in veritate fruct⁹ vel reddi-
tus est q̄quid venit de molēdino grege vel possessione. l. z. nulle
expēse deducant. vt ergo sic tenendū. q̄ qñ soluit decia a lucro
deducende sunt expēse. f. vbi soluit de fructibus vel redditib⁹
huius nō deducunt expense. ¶ Cū vendunt q̄scūq̄ vendantur
empte res vel facte tñ semp si aliqđ lucrum fuerit in eis qñdoven-
duntur de lucro soluetur de decima et decimis detrahent expen-
se nec distinguunt an emptā vel facta sit res causa mercimo-
ni vel negotiationis vel causa proprii vsus. l. z. quidam distin-
guant vt quando mercimonij cā emīt tunc det decimas de lucro
f. si cā vsus p̄prij emīt tñ etiā si multū inde lucet tñ nō dat de-
cimas sed certe his dicit q̄ hic dicit. f. qđ qđ est vendunt deci-
mari dī lucrum deductis expēis itē vt nobis qđ etiā si cā mercimo-
ni emērit mercedem que multum plus vñ quā sit p̄ciū. p. e. ad dñi. si
tñ retineat ad p̄prij vñ nō soluet decias de eo qđ res p̄prij vñ.
¶ Item videtur si quis emerit mercedem p. c. et postea de me-
ditate mercis acceperit. c. qđ si vñt de mercibus que remane-
runt qđ oīs sunt lucrum dare decimam qđ pōt sine merces sint
immobiles sine mobiles. sed si nolit dare p̄te de mercibus que
remanserunt dī dare decimā de p̄cio rerū vñdītay: et hoc satis p̄baf
h. r. s. e. nō est. ¶ Sed qđ si de p̄te quā vñdīt nō accepit totum
p̄ciū qđ dedit p̄ mercede. f. c. accepit fere totū. puta. r. c. nō dedit
nisi tertiā vel mediā p̄tem mercis. certe et tunc idē videtur. quia
facta legitima estimatione eius qđ apud eum remanet soluet de
cimam de lucro rerū venditarū (molēdinis). i. puentibus molē-
dinorū et piscariarū (necessarias). f. p̄o seruitoribus et mercēna-
riis molēdini vel ēt ip̄s molēdini refectione vel piscarie (exhibe-
re). f. c. fructibus molendini vel piscarie (Concessam) consuetu-
dine approbata vel ratione licet non p̄scripta f. q̄ detrahāt p̄e-
cia rerū suarū negotiatorū expēas et alia (acq̄sitas) in sua forma
vt capus castrū et similia quocūq̄ titulo: vt realienētur: vel etiā
sine hac intentione (factas) ex alia materia vt tela (Decimata) si
em̄ non esset decimata nō soluit de lucro sed etiā precium q̄ etiā
in re emptā dñi est decimari dī: vñt alij dicūt ipsa res emptā.
¶ Ar. s. de pec. de. c. i. vel precij quod de re emptā accipit. ¶ Cū
dantur p̄ciū enim donaret vel pmutaret vel alio titulo alienaret.
nā tunc licet res plus valeat q̄ cā emerit tñ nullas decimas solue-
re tenet. idē est si sibi retineret. q̄ verū est si pecuniā vñ res emptā
vel facta decimata ēt. q̄ si pecunia nō esset decimata crederem⁹

q̄ res emptā p̄ decima parte esset ecclesie cū et ipsa pecunia vñ de
empta est p̄ decia pte esset ecclesie. f. e. c. fruct⁹. ar. op. s. de pec.
de. c. j. (expēas) q̄ fuit in cūdo et redēdo ad negociādū et q̄ dāt
mediatorib⁹ et cōsimiles. et nō solū necessarias et vtilis sed et vñ
luptuosas et quaslibet. dñm i fraudē nō fieret ecclesiā et an
oīa deducēdū est precij datū pro re. decime vero p̄diales soluit
nullis sumptib⁹ deductis. s. e. cū hōis. r. c. tua. ¶ Personales
si surgūt ex reb⁹ decimatis deducunt expēse als nō. vt hic. Item
p̄diales debēt dari statim vbi fruct⁹ p̄cipiunt anteq̄ separent
inde cēsus vel tributū. tñ si tñcomissa fuerit postea faciēda
est. f. e. cū nō sint. r. s. e. tua. f. z. p̄sonales eodē tpe securius est da-
re q̄nis qđā dicit q̄ meli⁹ est dari in fine anni p̄pter imicitias
ar. s. de pig. ex lris. Itē in aialibus et in aliis nō dī dare deterio-
res f. meliores vel mediocres. quia non est indignum dandum
deo. rñ. dī. c. facer. r. rñ. q. vñ. omnes decime (expensas) puta in
colendo agrum vel pascendo gregem in lignis et mercenariis
clibanis et molendini. ¶ Fructibus hic vult dicere qđ expen-
sas factas in re vt sit p̄ciosior illas detrahēt cum vendet et nō an
illas autē q̄s fecit p̄ fructibus recipiēdis de ea tñ et cū eis p̄te
nō deduct. Idē est etiā si ēptā rē et post destructā reficeret crede-
rem⁹ tñ qđ postea si cā rem vēdat et plus etiā ide accipiat p̄pter
meliorationē illā quā accepisset si i priori forma res p̄māisset q̄
expēas p̄m̄ q̄titate meliorationis accipiet (Decimate) expense
pro fructib⁹ facte. i. etiā si pecunia pro fructib⁹ colligēdis solu-
ta fuerit decimata (salua) ecclesijs (onere). rñ. q. i. f. q̄s laic⁹. ff. de
cōtrahen. emp. alienatio (pro restaurando). f. qđ aliquid datū
est p̄ restaurando furno vel molēdino vel hñdi (deducendas)
spāle in decimis. als. ff. de pe. be. si a dñō. f. vñ. l. i. se. (prouēti-
bus). i. quando decimant puentus et si venderetur grex et di-
banus decimaretur lucrum non intelligeretur lucrum nisi dedu-
ctis expensis in reficiendo factis.

¶ In contingat. An antiq̄ta qđ p̄
sum restringendū secus si ex p̄uilegio haberet de-
cimas. qđ est fauorabile et extendendum. vt not. s. eo.
tua (ipsas). s. eo. ex parte. p̄tra sol. ibi. ¶ (Causa rationabilis)
puta p̄uilegiū vel trāfactio vel alia filis vel specialis p̄scriptio
in singulis agris nonaliis. vt no. s. e. tua. qđ hic signat f. ibi so.

¶ In tua. (Parrochias) aliarū ecclesiarū
determinatis (p̄cipiāt) ex p̄uilegio vel cōsuetudine vel
alio iure. ¶ (Annuitim) nō possit currere p̄scriptio: q̄ p̄par-
te totū retinet: cū nō possint decime eiusdē agri diuerso iure cō-
ferri: sed secus si diuersi essent agri. q̄ tñ cōf in altero p̄scribere
et in altero nō. s. eo. c. p̄ri. nec p̄ vñ aliud teneret: f. obfict qđ
est. s. e. et multiplici. vbi due decime eiusdē agri alio iure cōsent
quā alie decime eiusdē agri. sol. illud est p̄pter spāle pactū f. ad
hoc est qđ legitur. s. e. p̄ori. r. s. e. tua. j. so. ibi diuersa sunt q̄
diuerso iure cōsent. nā alio iure cōsent nonalia quā terre culte
q̄ ad b qđ i p̄uilegio p̄tineri itelligant l. z. qđ ad ins cōe eodē iure
cōsent. s. eo. ex parte. Aliqui tñ dicunt qđ bñ possit p̄scribi qđ
de certis fructib⁹ nō darent decime: et q̄ pacto pōt lūdi quod
de certis fructib⁹ nō debet. h. aut q̄ nō p̄scriperat nō prodest ei
quod licet certis tpibus nō soluit nō tñ tāto tpe cessaret qđ ad
p̄scriptionem sufficeret: sed p̄dictum magis placet (percept⁹)
de eiusdē possessionibus de quibus hactenus perceperunt deci-
mas et percipere debuerunt de aliis fructibus (perfolute) hisq̄
de aliis fructibus percipere consueverunt vel p̄uilegio vel con-
suetudine (debentur) dī vt not. de offic. archidiacono. c. vltimo
(debeat) rñ. q. j. cognonim⁹ (censeri) super eadē re (alioquin)
id est si fructus p̄dicti non pueniunt de terra decimali mona-
sterij. melius videtur q̄ bec actio fuerit confessoria.

¶ In longa p̄scriptione probatur titulus: in longissima vero
minime.
2. Confirmatio nullum nouum ins tribuit: sed tantum vetus con-
firmat.

¶ Idem. (qñdē) interdicto vti pos. intentan-
do: de facto enim molestabat ep̄m su-
decimis nō p̄mittēdo eas solui a rusticis: et p̄m inter-
dictum videt lata sūla in si. decre. vel dīc qđ intentā-
batur actio de dolo nō ad decimas subtractas sed ad damnum
qđ contingit ex eo quod hospitalarij suadebant rusticis ne sol-
uerent decimas: vt. ff. de do. cum quis. vel officium iudicis ip̄lo-
rabat. melius videt qđ actum fuit p̄fessoria (cōi) rñ. q. vñ. oēs.
rñ. q. j. quatuor. s. e. qm̄ a nobis. in his nihil videt qđ iure cōi
et eccle et decime p̄tinet ad ep̄m dīo. (ecclesie). i. mēse ep̄alis. vel
dīc qđ bñ nō ē eccle pōt agere ep̄s: vt no. s. de restitu. spo. oli. (ti-
tulū). i. aliq̄ titulū dicere p̄ quē locū haberet p̄scriptio i q̄ ne-
cessari⁹ est titulus et bonafides. ¶ (Probare). s. de proba. licet
in longa enim p̄scriptioe p̄baf titulus etiā p̄m leges: f. in lōgissi-
ma nō p̄m. l. sed p̄m canones sic l. sufficiat probari tps et nō ti-
tulū sed allegari: vt. C. de p̄scri. lon. tem. dīuina. C. pro ber. l.

vit. s. de pferip. si diligē. vbi no. de hoc. r. c. qm. o. ar. s. C. de pe-
bere. cogi. sed illud loquit qm no allegatur pferipio r qm pre-
sumptio no est in huius. C. de proba. siue. pferipio em sub se bz
titulu r bona fide: r id pferipio allegata allegare vt iustum ti-
tulum r bonam fide etia si no dicat. (Qui). l. rex r regina. (Edo-
cesserit) p hanc pcessionē vt concessisse id ins qd habebat. s. de
testi. raynaldus. s. ius psonatus. s. de dona. pasto. (Confirma-
tio) in forma coi si em ex certa snia r cu cause cognitiōe cōfir-
masset: secus est: vt no. s. de pfer. vti. vel luti. c. p. s. de trasac. c. j.
2 (Cōfirmatione) cū pfirmatio nihil iuris noui tribuat: sed tantū
vetus pfirmet. s. de pfer. vti. vel luti. cum dilecta. l. s. em ignora-
tia iuris qu a se putant iuste possidere excuset em a culpa cum
det bona fide: non tñ dat iustū titulum. Itē ignoraia iuris no
pdest in pferipione. ff. de iur. r fac. igno. in vsu. r. l. regula. ff. p
emp. l. h. s. si a pupillo. ff. de vsu. l. nūq. ar. qd si fluxisset tempus
qd pferipio valeret cū tñ no pferipio titulus. nā donatio regis
pro non titulo est. s. de iud. est si effluxisset tñ ca rōne qd titulu
non pbauit: qd in corporalib no teneat titulu si probare: vt not. s.
de pfer. si diligē. s. qd tñ malū allegauit. s. donatio regis hoc
videtur sonare litera sequens: nos igitur r. (Et cōfirmatio-
nem) sup. factam. (Derogatur) qd non intendebat illud tollere
papa ppter suā pfirmationē: sed tñ donatiōe eis canonice fa-
cta. (Cōfirmabat) sed obijciēs nōne coipso quod dicebat do-
nationem de decimis tibi a rege factā cōfirmamus vt supplere
defectū qd erat in donatiōe ex psonis donantijs. s. de trasac. c. j.
Rñ. h non fecit mentionē qd be donatiōes facte essent a rege
vel alia laica psona sed sicut simpliciter dixit pfirmo decimas si
cut iuste pos. vel dic qd etia si cōfirmasset decimas donatas a
rege intelligeretur cōfirmare in eo casu in quo donare liceret
qd donaret. s. decimas quas in feudū ab ecclia detinebat quas
donare licebat cū auctoritate superioris. s. de his q. si. a. p. s. c. ca.
cū aplica. s. h no tales decimas s. decimas donare intēdebat si-
tas in loci vbi erat ecclie: vbi habebat ius patronat? r qd ins
patronatus hospitalarijs donabat et hoc non poterat facere.

a Cōfirmat
ad b dicta ad
de Bal. l. l. bo-
norum. C. qd
mi. r dicit vo.
an. hic hoc for-
te non inueni-
ri alibi. refert
Sely. in. c. j. s. d
cōfir. co. viij. v.
et hinc est qd
pfirmatio. qd
vbi r vltra ibi
adde Alex. de
imo. i. cōfir. l. iij.
colū. iij. circa
pact. in. j. vol.

1 In dei nanquid cogantur soluere decimas prediales.
2 In solutiōe decimarū seruanda est consuetudo.
3 (Permixte) puta sarra-
ceni et indei sicut in vnga-
ria. xpiano) vt greci r armeni r cōsimiles. (Inter-
gritate) sed nōne indei cogantur soluere decimas p-
diales: vt. s. de terris. Rñ. l. cogant: qd tñ no pnt de facili cogi
p cōsurā ecclie asticā: iccirco spāle est vt eis locari no possint: r est
si. j. pri. c. vel si locant eis locent tali pditione qd absq ptroneria
decimas reddāt. (Cōsuetudinē) no. loci p suetudinē serua-
ri. s. in ecclie in qbus sunt soluēde: vt si cōsuetudo est qd vni ec-
clesie soluant s. p parochiali v3 p suetudo: r idem forte si soluit
illi ecclie vbi pcepit ecclie astica sacramēta. s. e. cum sint. r. c. ad
anostolice in eo aut qd non soluant vel minus plene soluantur
nulla valet consuetudo. xvi. q. viij. quicunq. s. e. cum homines.

1 Quis tributi qm no teneat soluere decimas de tributo.
2 Partionarij r pensionarij coloni differentia.
3 De mercede operarum soluuntur decime.
4 (Pretereant) de facto non de
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt

1 Quis tributi qm no teneat soluere decimas de tributo.
2 Partionarij r pensionarij coloni differentia.
3 De mercede operarum soluuntur decime.
4 (Pretereant) de facto non de
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt

1 Quis tributi qm no teneat soluere decimas de tributo.
2 Partionarij r pensionarij coloni differentia.
3 De mercede operarum soluuntur decime.
4 (Pretereant) de facto non de
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt
iure: dñi nimis potētes sunt

1 te aliud dicendum esset. (Item) vna bona ratio est qd melio-
ris conditionis v3 esse colonus partionarius quā pensionari-
q partionari? exponit operas suas fortune r misericordie dei: s3
pensionarijs semper est in certo de mercede sua i domino autē
fundi secus est: qd si recipiat certam pensionē a colono p fructi-
bus fundi nanq de illa pensione dare debet decimas qd intelli-
gitur vendidisse fructus salua decima. s. co. pasto. vnde fructus
debent decimari r non pensio: nisi forte pensio constituta esset
in fructibus eiusdem fundi: quia tunc transeunt cum onere suo
nisi prius a colono decimatur vt hic. (Sed) queres quare no
eodem modo decimat dñs precium fructuum non venditorum
sicut colonus decimat mercedem operarum suarum. Respondi.
merces operarum pcedit ex mēbris hoīs: et ideo ex his dantur
decime. vnde Jer. Leuite decimas accipient ex omnibus ciuita-
tibus operum vestrarū. secus in vēditione fructuū vbi nec ope-
ra nec aliud deduci debet ante decimas. s. co. pasto.

Nuper (abbates) a quibus colonis persoluāt
repete que dixim? s. e. suggestū (altos)
scilicet templarios r hospitalarios r alios.
Interdicimus. (Detentat) forte in seu-
dum. (In pignus) sicut
venditio sine auctoritate epī. s. de his que si. a. prela. si.
con. ca. cum apostolica. (ab eisdem laicis) ab his antē
ad quos pertinet l3 accipere. ar. s. de loca. r conduc.

De regularibus et transeuntibus ad religionē. Rubil.

Nillus (Condeatur) vt sit verus monachus
et professus. r. q. j. illud. tōderi antē
vt sit verus clericus potest in. vñ. an. rrvñ. distinct.
de his. lxxvñ. distinctio. quicunq. in singulis. r etiā
si sit oblatus a parentibus. r. questio. ij. per totum idem tamen
est et si non offeratur: sed tōlorat? manet in monasterio. j. co-
dem ca. vñ.

1 In spiritualibus ius naturale pferitur positio vel ciuili.
2 An missi in monasterio coacti possint exire ante pubertatē et
quanto tempore fiat eis pcedendum si tacet in nume. r. 4.

Squis. (Conforatus) vt monachus (cōfor-
su) si vero consensu eorum tacito vel
expreso intraverit vltius reuocare non poterunt
s. eo. significatum. r. questio. ij. c. j. r sic in. c. c. dicit. et
eadem causa questio. j. audisti. r. c. quicunq. et videtur quod si
quis habet patrem et matrem quod sufficit alterius oblatio. et
eadem ratione si quis habet plures tutores vnus solus offerre
potest: cum similem potestatem habent quo ad hoc tutores si-
cut parentes. r. questio. ij. sicut puella. contrarium videtur ibi
quod potior sit conditio prohibentis. ff. cōmuni. dim. sabinus.
si tamen vnus parentem tñ bz ille solus offerre pot. r si bz tuto-
res alios quā parentes: tñ parentes inuitis tutorib? eos mona-
sterijs offerre possunt. Item etia credunt aliqui etiā si sit annus
qui habet filium r nepotē in potestate quod pater inuito auo em
poterit offere: et non econuerso. (Et est ratio: quia in spiri-
tualibus pferitur naturale ius positio vel ciuili: nec videtur
facienda differentia quo ad hoc quod offerre et offerri possint
inter patrem et matrem r eos qui sunt in potestate vel emāci-
pati ingrediens vel oblatus infra annos pubertatis exire no
poterit argumen. eius quod dicitur in matrimonio carnali. j.
de despon. impube. de illis. sed tamen videtur quod sua auctori-
tate ingressas possit ingredi intra pubertatē. s. eo. significatum.

2 Si autem coacti missi essent in monasterio. dicūt quidam
qd quicunq volūt possunt exire etiā ante tps pubertatis. ar. a s
rio sensu. r. q. j. p. d. l. r. q. ij. puella. Sum tñ vt qd ante puber-
tatē exire no possit. r. q. j. illud. r. q. ij. c. j. tunc. s. quādo parēs
eos offerunt infra. r. annū. r etiā vltra in infinitū poterūt exire
nisi prius voneant vel pferipio faciat vel habitū sumāt q pferi-
tibus dari solitus est. s. eo. statuimus. r. q. j. illud. et hoc idem
dicitur in mīmonio carnali. s. qd transcurfu tps non sit dispē-
satio in mīmonio. j. de despo. spn. attestaciones. nec obstat. j. c.
cum virum vbi innuit qd si veniens ad etatem legitimā no pdi-
cat ratum habere videt. So. non fuit ibi solus transcurfus tps
sed benedictio monachalis recepta fuit in maiori etate. (Alij
tñ dicūt hoc. s. qd sufficit cursus tps p ratibabitione. nā sine in-
maiore etate sumptus habitum et in maiore etate cum portave-
rit cum non sit distinctio habitū. nec alia solēntas fieri cōsue-
nit: lapsō anno siue finito tpe probationis per seuerauerit. dicūt
hos tacite videri pferi. r non obstat quod dictum est de car-
nali matrimonio: qd facilius per alios leuitiores psumptioes pferi-
mtur qd fieri monachus quā cōfir. p hac aut opinione vebemē-
ter facit: qd ille q p vim mittit in monasteriū lapsū ani psumit
facite pferipio vt hoc capitulum dicit: quāto magis ille q spōte i-
gredit. itē ar. s. e. ex parte. r. c. cum virū s aut satis possit pcedi
q in monasterijs vbi cōsuetudo est q certo tpe sit pferipio voca-
lis: vñ

lis: vel alie solennitates sunt circa facientes professionem: qd nisi ille solennitates seruent p sola bitus portatione nō psumit pferre: arg. j. e. statim. rr. q. j. illud. si aut in illo monasterio nō est distinctio bitus pferenti ab habitu quē pueri portat vel nonit. dicit qdam idē. qd per portationē bitus nō intelligit pferri: cū decr. dicat qd semp aliquod signū distinctiōis debet esse inter eos habitus. j. eo. ti. statim. in fi. unde monachis ingredientibus nō est impudum nec deos presumendū lapsu anni vouis se ordinem tacite nisi nonus habitus eis def ab abbate. nec obstat. s. qd me. ca. perlatū: qd ibi votum emisit et pfectionē fecit: licet protestationē pmissit cui ptestationi facile rennunciare inteligitur. Et item hoc qd dicim⁹ locū hz ubi certū est qd nō est scā expressa et vocalis professio. si autem dubiū esset et portatiōe habitus psumit pfectionē pcessisse. xxviii. di. qd inter. rr. q. j. puella. j. e. vidua. etiā expiam et vocalē. nec est necesse qd abbas hoc pbet. psumptio em hoc onus. f. pādū. Siuz in monachū portare habitū refundit: et tū illud probare nō pōt cum sit negatiua. Et tamen dicunt vt videf melius qd pferri tacite psumitur qd nō sunt distincti habitus: licet per annū portauit et si ab initio solenniter accepit habitum quo monachi illius monasterii utebantur sicut alii monachi facere consueverunt et cum solita solennitate: hoc in minore. j. e. ex parte. et id videf qd in puero sufficiat pro solennitate oblatio parentū. sed mihi videf qd in terrogari debent. in. xv. anno an velint remanere monachi aut non. rr. q. j. illud. et credimus qd licet multo tpe post. xv. annum steterint in monasterio nisi fiat hoc interrogatio non intelliguntur tacite profiteri nisi aliqui faciāt ex certa scia qd soli monachi facere consueverunt. s. de his que si. a. ma. par. ca. ex ore. s. de pben. dilecto. cōstitutio tū que ponitur. j. e. is qui in aliquo huic opinioni dicitur v. et tu dic sicut ibi dr. Intra annus et diem. rr. q. j. puella. (Ad princeps). i. papā. de cōf. di. i. corpore. vel. i. prelatus forte prepositum ecclesie (Admissum). i. legatum vel vicariū epi. (In clericatu). i. monachatu. (Permaneat) quo ad hoc qd parentes reuocare nō possint: vt hic. et. rr. q. j. si in quali bet. ipse aut puer vsq ad. xiii. annum poterit erire. j. eo. signifi-

3 catum. et. e. cum scimus. Et per vim id est tractus et tonsura tus manibus ligatis. et tūc hz locū qd hic dicit. l. qd sit sibi pndicium si per annum tacet et manet in monasterio et tōsurā portans et reliquum bitum: si tū infra illū annū libere erire possit tūc vsq ad annū nō fit ei pndicium: post annū fiet ei pndicium vt dicitur decr. sed si per metū vōit vel pfectus est vel tōsurā accepit qd sit metus durat nō fit ei pndicium. sed eo cessante nisi si incōtinēti eriat ratū hic v. s. de his que vi me. ca. si. perlatum

4 Quidā tū hic erponunt. per vim. i. per metuz. Et queritur quō pōt hoc esse qd si a principio sumpserit bitum p vis postea stando p annū ratificabit s. p se sumēdo. l. nō intētiōe vōēdi nō ratificat. Rū. qd qd datus est ei habitus hz inuito tamē ea intentione datus est vt fiat monach⁹. vñ qd eius nōie factū est licet cōtra voluntatē eius. nō solū expresse vōēdo. s. etiā tacite. i. monasterio p annū manēdo ratificare videf. j. e. cū virū. secus aut quando nunq nec ipse nec ille qui est habitū induit intēdebat qd deberet fieri monachus qd tūc qd nihil est tacite per lapsus temporis ratificari non intelligitur. (Clericus) id est monachus (Reclamauerunt) tacite enim ratum habere videtur. s. de his que vi me. causa si. perlatum.

Clerici. Idē decr. et p similes loquunt qd cōuersi et nō pfecti nec pferri vōlentes hz male eundē habitū religionis portat. vel loquunt qd si sine solennitate aliquis portat habitū (et dona cōf. s. de ele. cū cāz in fi. s. i. vel faciāt pfectionē et sint monachi vel dimisso habitu monachorum remaneant clerici.

1 Que requirantur ad hoc vt vidua dicatur professa: seu velle fieri conuersa: et in nu. 2. 3. 4. 7. j.

Idua sponte. xxviii. di. qd interrogasti secus si coacte. s. de his q vi me. ca. si. perlatum. Et (Conuersio) hec vidua licet velum conuersionis acceperit vel etiam professio. i. qui tū vel conuersis vel professis deputatus est non tū psumimus eam velle fieri conuersam vel professam. nisi aliquē presumptiones hoc inuenit. puta qd cum solennitate accepit. puta vocatis parentibus vel de altari vel in ecclesia vel si accepit ab epō vel abbate vel simplici monacho vel sacerdote cum ea solennitate qua pfaciunt alii pferentibus vari. et sic intelligim⁹ j. eo. ad nostras. et. c. se. xxviii. di. qd interrogasti. xxviii. q. j. viduas

2 Et est autem necesse qd sciat qd ex constitutione eiusdem monasterii est eidem habitui annexum. i. qd habeatur pro conuersa vel professa et plus dicant quidam hz nos non credimus qd si habitum etiam sine solennitate recepit. sed ex postfacto sequantur presumptiones qd intendit habitum cum effectu accipere: puta qd ea facit que sole professe faciunt: tacite vōnere intelligit j. e. ad nostras. et. hic. et. rr. q. j. qd progenitores. Et si vero nō sit distinctus habitus probatorum conuersorum et professorum. tūc

si cum solennitate que dicta est vel consimili sumat habitum: tunc intendit eam sumpsisse habitum probationis et non pfectionis. j. eo. ex parte. ad apostolicā. Itē nō qd si cum solennitate sumpserit habitum etiā si p vim vel metum nisi cum potuerit dimiserit habitum ratum habuisse videtur. j. eo. cum virū. s. e. c. h. s. qd me. ca. perlatum. si aut sine solennitate secus. s. e. vt clerici. s. de elec. cū causam. vel dic qd ille decr. loquunt qd i aliqua ecclesia plures sunt tam pfecti quā nō pfecti eundem habitū regularē portantes. et hoc ipsum certum est et portant habitū quo monachi illius monasterii utebantur sicut alii monachi facere consueverunt et cum solennitate solita: et hoc in maiore. Et (Sacri) non facit p ea qd non sacrum velamen accepit: cum vidue velamen non sacrum accipiat. vel dic quod ipsa h dicebat sed nō credebatur ei. quia si constaret quod velum non sacrum vel etiam sacrum sine solennitate accepisset quamuis postea obtulisset sicut monialis: non videtur quod professa tacite haberi debuisset: licet aliqne contradicant: vt nō in glo. hec vidua. Imposuerit vidua enim per seipsam potest velum conuersionis accipere vt hic. xxviii. q. j. viduas et a sacerdote. rr. q. j. vidua. et ab episcopo. s. de his que vi me. perlatum. Et (Velatus) alludit consuetudini que est alicubi quod velate offerunt panem ad eucharistiam conficiendam. xxviii. questio. i. vidua. et hec duo scilicet velum non sacrum sibi imponere et cum velatis offerre: sufficiunt ad probandum qd sit monacha vel conuersa. xxviii. di. qd interrogasti. alterū aut solū nō sufficeret i aut. cōf. i. scriptas constituit. j. de conuer. coniuga. charissimus. Si vero ab episcopo vel sacerdote accepisset hoc solum sufficeret. Et (Sacramento) nisi alius presumptionibus adiunctur: quia tunc secus. s. de his que vi. perlatum. sed et si alias probationes super hoc inducere velit non videtur audienda: nisi probet se ptestationem et iusta causa omisisse. (Tenore). i. protestatione vel intentione.

Dannes (Adigrare) causa leuitatis: qd ad artiores licet. j. eodem licet. (Red) datur et abbas eū recipere tenetur de iure poli si penituerit. xxviii. questio. h. abbates. nisi timeatur quod eius occasione monasterium dissolutionem patiatur. xxviii. questio. i. si qua mo. et. c. si quis rapuerit de iure tamen canonico nō cogit cum renunciasse intelligatur. s. de renunciatio. quod in dubio. et nō. s. de eta. et qua. et or. pre. intelleximus. quāvis posset aliud dici in monachis quam in clericis: qd qui velle non habent nec tacite nec expresse renunciare possunt.

Uia in insulis. Alibi sec⁹. rr. q. j. c. i. et. q. h. si qd in qua. et. c. puella. (Recipi). Nec in monachos aliorum monasteriorum neq ad hospitium.

Non est nobis. (Recipi). Nec in monachos aliorum monasteriorum neq ad hospitium.

- 1 Habitus conuersionis impedit matrimonium: nō tū dirimit.
- 2 Quartusdecimus annus requiritur in ingressis monasterium.
- 3 Totum quid sit: et per quātum tempus firmetur.
- 4 In suscipiendo ordinem precedere debet probatio.

Ad nostram (Religionis) id est professio. i. q deputatus est tū professis. vel sume in pprio sensu: sed ita non sumitur arg. a contrario sensu vbi dicit quod matrimonium teneat: quia habitus conuersionis licet impediatur non dirimit. Et (Cōsumationem) nō in ingressis monasteria requirit. xiii. annum completum non ceptum. j. eodem cum scimus. rr. q. j. illud. et. q. h. si in qualibet. Et (Habitum ipsum) non tamen votum emisit: quia tunc secus. rr. questio. i. firma. j. eodem. sicut. xxviii. q. j. per totum. vel dic quod etiam si votum emisisset: quia tamen ex multis indicis psumitur sine deliberatione factum videlicet quia illectus: quia proximus pnbertati: quia sine probatione: quia cito eruit erire potuit. Sed primū dictū magis placet quibusdam: sed si quis diligenter attendit intentionem pape plus acceptabit secundo dictum et quod hic intendit papa constituere quod non astringatur quis voto emisso sine precedenti probatione vel deliberatione nisi per triduum perseverauerit sine renocatione expresse. vel tacite. naz si votum nō emisisset sed habitum tantum accepisset. nedum infra triduum sed etiam vsq ad annum potuisset contradixisse. j. eodem statim. nam cum votum sit conceptio animi deliberatione firmati non intelligitur firmatum votum deliberatione plena nisi per triduum steterit in eo voto si probatio non precessit. Et Secus autem videtur si non faceret votum ordinis. sed alio sine solenniter sine simpliciter continentiam / vel quid aliud vōneret. nam tunc non expectatur triduum sed statim obligat votum. Ratio diuersitatis: quia cum in ordine suscipiendo debeat precedere probatio non psumitur quod precesserit deliberatio si omittitur probatio. sed in aliis vbi non est necessaria probatio secus: in morte autem semper psumitur precedere deliberatio. j. eo. sicut.

Super eo. (Religionis). i. p[ro]fessionis: secus
in monachali aut habitu p[ro]bati d[icitur] xvij. q. vi. in mo
nasterio. i. volentes conuerti et vitam mutare. et hoc
protestantur. (Professionem) vocalem et expressam. Et (Iuste
ritatem) quid si aliqui intraverunt monasterium in quo come
debantur carnes: sed postea correptum non dat carnes et alias
maiores austeritates seruant: nunquid hic monachus eas ser
uare tenetur. et quidem si loqueris de iure positivo vel de iudicio
ecclesie: credimus quemlibet peritum antequam profiteatur dilige
ter attendere quid promittat: nec sine deliberatione vel etiam
ad ignota obligare. si vero essent mulieres vel alie persone que
excusantur ignorantia iuris. dicunt quidam quod possunt transire
ad aliam religionem que non habeat maiorem asperitatem quam p[ro]miser
et inueniunt. melius tamen v[er]o dicendum quod ex quo p[ro]fessionem fecit quod etiam
in iudicio ecclesie et in iudicio anime semper tenebit illam regulam
observare. xx. q. iij. constituit. s. de his que vi me. ca. c. dilect. q. iij.
aut dicit se bona p[ro]ficia intrasse et se sp[iritu] dei ductum quod esse d[icitur] j. e.
l. x. q. iij. d. u. et sicut vinctio vocat est oia. s. de sacra vinctio
e. vl. ant. mala intentione dicit se intrasse nec se sp[iritu] dei ductum:
et sic non est audiendus. Et est alia r[ati]o: quod presumit quod regulam
beati. B. vel aliam elegit quod plene deliberavit de bonore et vtili
tate eiusdem regule. immo plus: quod si tunc plene non deliberant po
stea deliberare non p[oss]unt. vij. q. iij. dilectissimi. confitemur tamen quod si
impotens esset ad ordinem tolerandum quod potuit fecit dispensari de mi
nori religione. j. e. significat. et non potest dici seductus: quod deo magis
seruire deponit. s. de his que vi me. ca. c. pe. Et tunc sine cuiusque vo
luntate gravari non potest grauiori regula. hoc forte verum est
in clericis non professis: sed in professis qui renu[n]ciauerunt p[ro]prie
voluntati. xij. q. i. non dicatis videtur secus dicendum. s. q. d. h. non
possit sine omni voluntate mutare ordinem. s. q. d. me. ca. cum di
lectus tunc constitutiones austeriores facere possent. (Assumi) ni
si in necessitate vel dispensatione. xvj. q. i. doctos. et ca. si quos.
(Voluerint). i. si non habuerunt propositum firmum mutandi
vitam: sed tantum probare regulam intendebant.

Sane. (Canonico) regulari. (Fugerat) non t[ame]n
ca. leuitatis. (n[on] e[st]). q. d. h. monasterium ubi
fecit p[ro]fessionem institutum fuerit i[n] districtiori regula et
monasterium ad quod transiit in l[ib]eriori: tunc hoc non est at
tendendum. sed quod monasterium non sit artius. (ad) d[icitur] xij. q. iij.
mandamus. s. so. hoc quod bono zelo transiit: illud dum ca. leuita
tis. j. e. l. et repete que diximus. s. de eta. et qua. intelleximus.

Significatum. (Denuncias) si enim pa
rentes obtulissent ante
tunc. annu[m] exire non posset. arg. h[ic] a d[icitur] sensu. (Ob
latio) et post maiorem etatem ratam habuit oblatio
nem factam a parentibus in minori etate. (Facta) sine oblatio
ne parentum. (Ratam) expresse vel tacite ultra tempus morando
(Aliam). i. alium locum eiusdem religionis vel alium artiore etiam
alterius religionis. j. co. l. vel d[icitur] q. d. ubi facit minor p[ro]fessionem
ex leui dispensatione etiam ep[iscopu]s potest ad minorem religionem tran
sire. et hoc innuit hec littera ad religionem.

Sim virum. (a parentibus) id est si a tuto
ritibus. xx. q. iij. puella. (Acci
pit) non quando fuit tradita a parentibus: sed post
ea cum facta fuit pubes: vt in hac. e. dec. dicitur. (L[ib]e
rium. xx. q. d. j. monachus. (Paterna) paterna deuotio dicitur
facere monachum: quod filius deuotus in hoc p[ro]fessionem obedit: necessitates
aut non imponit. xx. q. i. illud. et c. puella. vel quod in minoribus annis
a patre oblatum aut annos. xiiij. exire non potest. s. c. pri. (allegatus)
i. siue secutus fuit paternam deuotionem eam ratam habendo post legiti
mos annos sine p[ro]fessione semper ex vtroque ligatus est filius. s.
et ratificatione oblationis p[ro]prie et ex p[ro]pria p[ro]fessione. (interdictum)
illi qui altero p[ro]fessionem alligatus est ad statum in monasterio. (acce
pit). s. in minori etate. (contradixit). s. e. c. ij. (Alii). s. i. in iuri etate
te. (L[ib]erone). xx. q. i. puella (vt puella) non est hic sensus. c. nec ver
ba. s. hic intellectus collectus est a d[icitur] sensu. (Nubili) certe nec
ipubres postquam puenierit ad l[ib]eros annos: s. v[er]o ad illos exire potest
vt. s. ti. pri. c. i. que ad nubile etate puenit. (Tunc enim). q. d. si puel
la que in minoribus offertur monasterio a parentibus puenit ad
pubertatem non cogit stare oblationi parentum. immo exire potest.

- 1 Professio quod dirimat matrimonium.
- 2 Habitus tripliciter dicitur.
- 3 Solennitates multe enumerantur necessarie ad matrimonium dirimendum et in nu. 4. et 5.
- 6 Totum quod dicitur simplex et quod solenne.

Directum. (Reddidit) hec est vehemens p[ro]fessionis
sumptio professionis s. verba p[ro]fessionis non exp[re]sserit sicut et si reddat se alicui religioni
j. qui cleri vel vo. infinuante: vel reddere se religioni id est quod p[ro]fiteri.
p[ro]mittere etiam obedientiam monachali id est quod p[ro]fiteri p[ro]fite
ri. j. q. cleri vel vo. c. c[on]suluit. Et (Professio) no[n] p[ro]f[ess]io sola et

semper p[ro]fessiones alicui de regulis approbatis et de p[re]senti factas
non de futuro in manibus ei[us] quod p[ro]fiteri recipiendi p[ro]fessionem dirime
re m[on]itioni et facere monachum. s. de renu[n]cia. ex t[ra]nsmissa. quibus au
tem habitus sumptio p[ro]fessionis est vehemens voti facti vel p[ro]fessio
nis: puta si suscipiat in ecclesia et alio solennitatis illi monaste
rii obseruantie bitum p[ro]fessionis deputatum et t[em]p[or]e p[ro]fessionis fini
to: vel salt[em] inchoato. sed si an t[em]p[or]e inchoati acciperet: non repu
tamus eum p[ro]fessionem haberi. xxvij. di. q. d. interrogasti. xxvij. q. j.
vidua. s. e. vidua. et c. super eo. et h[ic] p[ro]fessionis stat[us] nisi contra
ria voluntas p[ro]betur. s. de his que vi me. ca. si plati cessat anteq
ue p[ro]fessionem si sumat habitum extra ecclesiam et sine alia p[ro]fessione so
lennitate. j. q. de vel vo. c[on]suluit: nisi p[ro]f[ess]io. vt hic. et j. qui de.
2 vel vo. infinuante. alij distinguunt triplicem habitum. (Primum) p[ro]fessio
nis quod votum p[ro]fessionis habet annexum. xxvij. di. q. d. interrogasti. xx
vij. q. j. vidua. s. e. vidua. Secundum conuersionis quod habet votum simplex
annexum. s. eo. sup. eo. Tertium est p[ro]fessionis quod nullum votum sim
plex habet annexum. s. de renu[n]cia. ex t[ra]nsmissa. solennitatis et votum per ordi
nis susceptionem. lxxiiij. di. c[on]suluit. it[em] intelligit p[ro]fessionem
vnam de approbatis religionibus si dicit p[ro]fiteor ordinem mona
3 chatus. s. non dicit ordinem s[an]cti b[eat]i dicti. Et nos dicim[us] quod etiam
alio modo p[ro]fessionem solennitatis votum. nam si qua mulier virgo
vel vidua velum virginis vel viduitatis accepit et vestem
religiosam sumpserit et in scriptis a se vel ab alio factis et suo si
gno signatis promiserit se perpetuo p[ro]fessionem seruaturam: credim[us]
quod h[ic] votum sit solenne et dirimit m[on]itioni s[an]ctus post tale vo
tum. credim[us] etiam id est si sine l[ib]is in manibus alicui religioni fecit
votum et vestem mutauit vel alias apparatus solennitates exhibuit.
s. de p[ro]f[ess]io. c[on]suluit. ex parte. vt expresse h[ic] s. qui de vel vo. infinu
ante. j. de fri. et mal. e. frater. nec sunt iste persone de foro ecclesie et
p[ro]f[ess]io p[ro]f[ess]io vt expresse dicit p[ro]f[ess]io. c[on]suluit. xxvij. q. i. de vidu
is. nec videt quod p[ro]fessionem publice faciat et p[ro]fessionem testibus quod
sit solenne votum nisi vestem mutaret et in manibus religioni fecit vo
tum suum sed si vestem mutauit et scripsit in manibus religioni vel si
gillauit: volu[m] solenne erit. s. in puato fecerit. ar. xxvij. q. i. de vidu
is. xx. q. iij. vidua. Et t[ame]n etiam si in manibus sacerdotis publice vo
ueat p[ro]fessionem non est votum solenne sine alijs solennitatibus. j. qui de.
vel vo. veniens. s. hoc fecit v[er]o: sed peccat grauius. et sic loquitur
c. xxvij. q. i. de vo. q. d. p[ro]f[ess]io. et c. si. Et si sumat velum et vestem mutet ni
si p[ro]fessionem non est votum solenne. j. qui de vel vo. c[on]suluit
l[ib]e. t[ame]n in summa sua dicit hoc vanum esse dicere quod aliquis ma
gis obliget ex voto publico vel solenni quam ex puato vel simplici.
et facit t[ame]n vim inter votum de p[re]senti et votum de futuro. et hoc modo
soluit p[ro]fessionem. c. que sunt. xxvij. q. i. per totum. sed certe si bug. att[en]t
disset quod vtile est introducere distinctiones et solennitates istas p[ro]
pter varias causas non reputasset hoc vanum. nimis enim esset grane si
p[ro]f[ess]io alijs in corde suo deliberet de c[on]tinendo: vel et si p[ro]fessionem
hoc ip[s]um verbu[m] exprimit infra scriptis vel etiam coram aliquibus exp[re]
mit statim dirimere m[on]itioni post p[ro]fessionem vel et sic p[ro]fessionem co
geretur c[on]tinere. Voluit enim et statuit ecclesia quod ad hoc vt diri
mere[m]us matrimonium quod p[ro]fessionem solennitatis vel alie maiores s[an]c
t[us] consuetudine p[ro]fessionem internent: et tunc b[eat]i fecit ecclesia que statu
it quod m[on]itioni post iaz solenne votum s[an]ctus dirimere p[ro]fessionem p[ro]p
dalit ecclesie. nec mireris quod ecclesia talia statuit cum alio super m[on]i
monio interuenit ultra p[ro]fessionem formam necessariam. sunt enim ver
ba ibi necessaria. j. de sp[iritu]s. tue. et etiam quod p[ro]fessionem est in baptismo inue
ta est forma nona ex ca. j. de bap. c. i. et certa forma inuenit in col
latione ordinis. s. quod certis diebus et certis orationibus fiat. s. de
sa. no[n] ite. c. j. et h[ic] de sac. vn. c. i. et sic etiam est inuenire in sacro cu
charistie et in multis alijs: viri autem solenniter p[ro]fessionem p[ro]fessionem p[ro]fessionem
gressum monasterium eodem modo sicut mulieres: nisi quod non sumit
4 velum quod virginitas non p[ro]fessionem. Et (Ab abbate) nisi esset alijs quod pos
et ei dare regulam et ip[s]i corpori ordinis aggregare quod posset p[ro]
fiteri. et sic videt quod necessarius sit abbas: sine ip[s]o abbate non
possit quod p[ro]fiteri. r[ati]o. q[ui]a quod cum in p[ro]fessione p[ro]fessionem obediencia
superiori exhibenda. j. de sta. mo. c[on]suluit. ad monasterium quod non sufficit
intra se p[ro]fiteri: vel pro voto simplici est b[eat]i: sed si p[ro]fessionem i ma
nibus alicui monachi vel et cleri scilicet: vel et alicuius layce de
mandato abbatis sufficit. j. eo. tit. ad ap. xxvij. q. iij. gonfaldus. j.
qui de vel vo. infinuante. et id est si sine ei[us] mandato: s. ei[us] no[n] esse
5 et: et postea ratu[m] habuit abbas. j. de c[on]uer. c[on]suluit. dudum. Et t[ame]n
etiam vt quibusda[m] si in nulli manu faceret: hic t[ame]n agitur vt ip[s]i abbati
fiat. ar. j. qui de vel vo. c[on]suluit. illa t[ame]n decre. dicit expresse quod ta
le votum non est solenne: sed simplex. s. sicut dicim[us] in m[on]itioni car
nali sic etiam dicit in p[ro]fessione quod alius recipit nomine alteri. s. qui
p[ro]fessionem sit in manibus alicuius qui nomine alterius recipit pro
fessionem: sed non habet p[ro]fessionem incorporandi ordini nec recipiendi eius
obediencia: quod talis p[ro]fessio non dirimit m[on]itioni iaz s[an]ctus cum
non sit monachus: sed de futuro tantum est h[ic] m[on]itioni p[ro]fessio. sed post
quam superior c[on]senserit tunc solennitatur p[ro]fessio de futuro vel sim
plex. argumen. j. de conuer. c[on]suluit. dudum. sicut ratificatur matri
monium accedente consensu eius cuius nomine contractum est
Et t[ame]n etiam dicitur quod et ip[s]i p[ro]fessionem se vel missos suos vel als. sed
cuius nomine

a Artus. et
sic obseruanti
et non institutio
attendit. adde
Car. in p[ro]f[ess]io. suo
xviij. incipi. p
elucidatide pre
missa circa
p[ro]fessionem.

et non potest professionem talis recipere. nam et si non habeat monasterium in quo morietur: tamen in domo sua habitum portabit. et sub obedientia episcopi erit. xxviii. q. i. de viduis. f. qui ele. vel vo. infirmante. f. de conuer. c. du. d. d. inno plus vult etiam quod si non sit eius nomine factum tamen professio vel votum in hoc casu vult quod sit simplex votum: alius tamen preter episcopum non poterit eos recipere in sua obedientia nec archidiaconus. vel plebanus vel aliorum prelatorum auctoritate poterit esse professorem omnibus suis: cum hoc specialiter videatur esse concessum episcopo. xxviii. q. ii. si vir. ar. xxi. di. nulla. r. c. v. r. t. tenent quidam quod simplex sacerdos votum continentie recipere possit. et eo recipiente cum suis solennitatibus solennizabit votum. f. de quer. c. du. d. d. q. etiam sine sacerdote hoc potest. xxviii. q. ii. admonere: 6 Sed in professione dicitur quidam quod si aliquis voueat aliquam de approbatis religionibus vel per se tamen vel in manibus clericum vel laici qui nomine alicuius ecclesie recipiat votum simplex est. vbi cogenus est solennizare votum per suspensionem hitus et noua oblatione faciendam in manibus eius coram quo prius vouerat. f. de vo. r. vo. re. per tuas. Et idem intelligendum vult etiam si nullius nomine expresso aliquis non habet potestatem incorporandi aliquem ordini recipiat professionem alicuius cui videantur recipere professionem nomine ecclesie. predicti autem qui professi sunt intra se tamen vel in manibus eius quod non habet potestatem incorporandi aliquem ordini sicut dicitur est: si non sit solennis professio. tamen cogere in intrare aliquam religionem. et si non inueniat qui recipiat sit sub obedientia episcopi et monachus eius. Et sed dices quare non eodem modo solennizet hoc professio sicut votum continentie ex quo sit solenniter: vt no. f. hic in glo. no. Syrideo: quia professio non potest esse de futuro quousque superior acceptet votum vel professionem nisi prius sit ille qui acceptet: et potest enim incorporare ordini et in sua obedientia recipere sicut votum continentie bene potest aliquis emittere etiam si non sit qui votum recipiat vel qui eius alicui ordini incorporaret. f. de conuer. c. du. d. d. ex parte tua. aliqui tamen dicunt etiam tale professionem dici solennem et dirimere in finem iam contractum. primo dictum plus plz

Et si aliqui distingerent an potestatem in genere vna de regulis approbatis sic. f. profiteor regulam beati benedicti: tunc hoc locum quod dictum est. an specialiter regulam alicuius loci professus est sic. f. profiteor regulam monasterii cluni. q. tunc si abbas cluni. nolit eum recipere non cogit alibi sumere ordinem. sed non videtur bona hec distinctio: quia professio que est de presenti non recipit deus vel conditionem neque tacite neque expresse. si autem esset de futuro: vt si dicat ego promitto quod postea in monasterio cluni. tunc tacite intelligitur si abbas cluni. voluerit eum recipere. (f. iat.) i. persisteret quod iam est.

Am simus. (Edulisset) se reddendo quod vult professionis. f. c. a. prior. (Paterna) legitima. f. xix. q. vi. si qua mulier. q. ingreditur monasterium filium suum priuare non potest vt ibi dicitur.

Sicut tenor. (Extra se) i. furiosus. (monachali) i. qui tantum professioni deputatus est.

De apostolicam. (Sieri) xix. q. ii. monasterii.

Sicut nobis. (Habitum) tantum professus deputatum.

1 An liceat alicui de vna religione ad aliam transire: et in numero. 2. et quid de clerico in nu. 3.

4 Punit monachus qui sine causa transiit de vno monasterio ad aliud.

5 Non debet abbas recipere monachum sine literis dimissionis prioris abbatis.

Acet quibusdam. (Transire) suppletur transire non obstante privilegio poterit transire. (Locutione) i. in ea religione vel ecclesia. Et in iactura: no. quod si quis vult transire ad aliam religionem et si preter ea artiores: tamen non poterit transire nisi ex suo transitu iactura grane vel infamia potest ecclesia sustineret. ar. xi. q. iii. si quis vero. Item quod non debet esse causa scdali. f. de renu. nisi cum puidet. Item quod eodem utilitate que est vt non fiat in iuria bue. c. d. pferri priuate q. est vt sit in artiori religio. (Do stulanda) et ea assignata coram pte suo: et hoc innuit quod sequitur. f. vt no. f. iat. c. (Postulauerit) et sine causa assignati de transseu di licet tamen denegauerit. (Priuate) i. spualit inspirati de. (Publice) i. iure cdi. (Adimplere) sua auctoritate. (Plati) quod nulla rationabilis causa sue dictionis assignat: sed tamen simpliciter dicitur. (Postula re) ea assignata. Et (Probabiliter) petita lnia abbas cui eius cura commissa est debet querere causam quare vult transire de loco ad locum: quia si abbas acceptat libere transire potest etiam si neget lnam transseu di. Et idem dicendum est si eam eius non lit audire. vel audire sed non respondet. vel etiam rident si non phabiliter: immo notorie: sed false vel iniuste vel maliciose. Si autem probabiliter rident abbas: sed monachus in suo proposito perseueret: tunc superior est regrendus: et hoc de monacho. Et Clericus autem potest transire ad religionem non petita lnia etiam si dicitur. xix. q. ii. due. crederemus tamen quod posset eum repetere si ex transitu suo

prima ecclesia grauem sustineret iacturam. ar. h. (Renunciare) quod homo quod non potest stare sine carnibus de canonica regulari vult transire ad monachos. Et Regrendum iustis enim causis assignatis si appellaret abbas crederemus cum restituendum an cause cognitione dummodo verisimile esset dictum abbatis arg. f. de ap. bo. me. o. r. et forte idem si non appellaret si tamen transseu monacho qrimoniam detulisset si monachus velit pbare artiores religio ne ad eum rediret ad quem transiit: tamen ante eam cognitionem ad eum rediret. xix. q. iii. mandamus. et intetabif contra istum vel rei ven. vel alia: vt no. f. de ma. r. obe. inter. vel officium iudicis: vel eodictione ex predicto canone. tamen hoc vltimum tunc intelligimur quando sine lnia petita transiit: vel etiam petita et denegata ex iusta causa vel et nulla iusta causa assignata. cum sufficit superiori lnam denegare. et ad subditum ptineat eam querere negationis et tunc si superior denegaret reddere rationem ipsi imputandum esset. argu. xxvi. di. f. ecce. hoc tamen scitote quod si monachus maliciose transseu at et sine iusta causa ordinem seruauerit debitum in petitione lnie q sibi denegata fuit tamen abbas monachum suum querere poterit etiam si non fuit appellatum ar. ad hoc. f. de sepul. fraternitatem. f. de eta. r. qua. intellerimus. vbi dicitur quod monachus transiens potest redire prius ad monasterium. ergo multo fortius reuocari ab abbate potest. et ita punitur monachus qui sine causa transiit et graniter deliquerit. et eodem modo abbas punitur si iniuste denegauit: vt hic dicit. Et Sed dices in aliis abbatibus ad quos transseu: nungd statim tales monachos recipient ad eorum sola petitione an cognoscet de causis que hinc inde assignant. Rn. quod abbas nungd recipere monachum sine lnis dimissionis prioris abbatis. xix. q. iii. statuimus. sed abbas ad quem accedit monachus qui vult transire poterit ad priorem abbatem mittere et ipsum querere quare eum non licentiet. et tunc si nulla vel manifeste iniustam eam assignet abbas tunc secure ipsum recipiet. si vero iniustam eam assignet abbas: sed monachus eam velit pbare falsam et incontinenti: tamen secundum abbas nullo modo cognoscat sed monachum priori abbati dimittet. ar. ad hoc. f. d. rescrip. cu contingat nisi malitia abbatis negantis notorie falsa esset: quia tamen non esset ordo iudiciari regrendus. f. de coha. ele. r. mu. c. vestra. et hoc idem dicimus et si preterea sicut dicitur hic gl. petita lnia ab abbate ciustierit. cum ordinari eorum subditis abbatibus negant benedictionem impedere. f. de sup. neg. pla. c. j. et idem dicimus i priuilegiatis qui habent priuilegium quod si eorum ordinari negauerint maliciose suos monachos ordinare: quod liceat eos a quibuscumque catholicis episcopis ordinari. et idem in aliis filijs. (Transmigraverit) licentia petita et sine causa denegata (Derogaret) i. quod non fuit in derogatione vestri ordinis.

1 Non est seruandū sacramentū: cū vergit in interiū anime.

2 Quando liceat mulieri venire contra proprium iuramentum: et in numero. 3.

4 Quo casu in matrimonio competat restitutio.

Veniens. (Prestiterit) non tamen intentione seruandi continentiam quod bene liceret. xxviii. q. v. quod de eo. sed si propter odia et vt liberi possent cum alijs adulterari quod non l. f. de iureiu. tma (In arto loco) non tamen vouens quia vouere non poterat. vincente vero marito qui eam repetere poterit et eodratio quia paria re. f. de adul. c. pe. Et prefatum hoc facim non potest seruare sine interitu salutis eterne: et ideo non debet seruare. f. de iureiu. si vero. nec vs si dicat nullus eam repetit: quia cu suo iuramento occasio nem dederit adulterio mariti non est excusabilis nisi quod facere potest faciat vt eum ab adulterio reuocet. xxviii. q. ii. in ab.

2 Et Sed queres si bene non erat licitum intrare religionem quare viro etatur licetia vt sequitur. Rn. non dat ei lnia nisi mulier consenserit. vel dic i melius. f. quod mulier admittitur vt veniat contra proprium iuramentum et non est in sui fauorem sed mariti. f. vt maritus ab adulterio reuocetur. nam si diceret mulier peto eum mihi restituere: quia continere non valeo non admitteret contra proprium iuramentum nisi er magna dispensatiōe. C. de leg. 3 quod sanore. ar. f. de iureiu. si vo. f. Et hinc est quod si vir adulterium committat propter quod est iusta causa per quam mulier agit ad repetendum contra proprium iuramentum. quia sicut dictum est in petitione mulieris non attenditur fauor mulieris sed viri. f. vt dimittat adultera non est cogendus ad eam redire. f. quia suspectus est: quia fraudulenter ad tps vt effugeret disciplinam ecclesie hoc faceret: cogitur intrare monasterium vt hic. aliud tamen diceremus si hec mulier itrasset monasterium de lnia viri et caluniose et cu pcto obtenta. nam tunc viro adulterante non deberet exire de monasterio nec redire ad virum adulterinum: tamen per adulterium mariti solennizaf votum prioris. f. c. c. pri. r. c. cōstitutus. r. c. veniens. Et Rectipias) no. in matrimonijs quod vbi voluntaria est separatio tamen eodpetit petito restōis vni alter vel officium iudicis vel conditione ex hac decre. plus dicimus quod ppeteret viro restōe si ea eieisset. (ad simoniam) predicto. f. r. E. (adigrare) h concedit papa viro. f. quod possit transire ad religionem quia hoc volebat Inno. super. iij. decre.

mulier. quia si mulier nollet precise cogere eam recipere. nec obest si dicat eam adulteram. q. 2. vir similiter adulterat. 2. paria delicta pari recompensatione velentur. f. de adul. c. 11. 2. seq. vel dic vt in glo. que incipit hec sacramenta.

1. Dabitur probationis solennitatem propositum.

2. Non est cogendus quis ad ingrediendum monasterium l3 votum fecerit de hoc. 2. in nu. 3.

Consulti. (nouit) i. pbationis (proposu) rit. 2. de hoc proposito pot. cōstare

vel per p̄fessiones suā quā modo facit: vel q. intrant sic protestans. f. qd vult mutare vitā 2. habitū. 2. si de his constiterit hic habitus solenniter susceptus dirimit matrimonium iam cōtū. hec est protestatio siue intētio cū susceptioe habitus probationis habet p̄ tacita p̄fessione. Et est hic ar. qd habitus pbationis solennitatem p̄positū 2. multo fortius votum tale quo abrenūciat seculo. Et scō solennitatem capiēdo habitū probationis. ar. rrv. q. 1. c. 1. votū autē p̄tinentie solius sufficit vt solennitetur votū si mulier postea habitū alicuius religionis solenniter suscepit. f. qui cle. vel vo. infinuāte. 2. idem forte esset dicendum si abrenūciat p̄p̄is. f. qd postea accipiēdo habitū probationis videt solennitatem votū p̄mū de abrenūciatioe p̄ priorum qd erat simplex 2. infimonia nō dirimebat. cum abrenūciatio p̄p̄iorū sicut cōtinentia sit de substantia monachatus. f. de sta. mo. cum ad mo. secus si voueret non comedere carnes vel seruare vigilias monachorū. nam l3 post tale votū acciperet habitum nō crederemus solennitatem votū. Rō autē quare predictis modis videt solennitatem votū est q. ex quo predicta vouit cogendus est ea seruare etiā si habitū nō accepisset. Et igitur melius est qd si per se sine habitu fecit illud qd facere tenet suscipiēdo habitum qd vltimus habitum deferere non permittatur. argu. contra. rrv. q. 1. c. 1. gonfaldus. vbi dicit qd qui vouit se fieri monachum nō est ad hoc cogendus: ergo nec habitum accipiēdo videt solennitatem votū. Sō. ibi votū emittit mente alienata: vel ibi nullū votū emittit nec p̄fessionē fecit expresse. nec etiā expresse p̄sumitur fecisse. q. ibi nullū habitū suscepit. hic autē p̄mo p̄positum habuit 2. postea habitū suscepit 2. ideo suscipiēdo habitum illud solennitatur. Gonfaldus autem qui promittit se facturum monachū sine presenti susceptione habitus. licet peccet si nō fiat rrv. q. 1. qui bona. non tū votum fecit nec profiteri intelligitur: nec etiā cogit postea fieri monachus. ar. 3. de renū. ex. trāsm. illa ff. si cer. pe. qui mutua. Et alii autē dicūt 2. melius est esse cogendum 2. in predicta decre. ex trāsm. illa nullū votū vel p̄positum certū habuit sed tū habitū pbationis petiit vt ibi nō. nullo voto p̄cedere. (Seculare) portādo arma vel vinēdo luxuriose. ar. q. 1. c. 1. q. 1. c. 1. cos. infimonia autē licite p̄bunt: 2. vestes 2. tonsuraz secularē portabūt cū dicat regula qd in veste qua l3rabit eribit. 3. eo. super eo. ar. 3. de cle. p̄u. Joannes. 2. q. sub p̄ditione intrauit. ar. 3. de spon. de illis. alii dicūt sed male qd sumēdo habitus pbationis intelligitur simpliciter vouisse: vñ impedit infimonia. 2. alii p̄bendū. f. qui cle. vel vo. rursus. Et p̄tēstet. 2. tū si nō protestetur poterit ad seculū redire. f. e. statim. nō p̄mū apparet. f. qd voluerit mutare vitā: l3 videat esse in culpa cū p̄testari deberet 2. nō p̄testatus fuit: 2. id sibi imputari d3: sed id hic excusatur a p̄testatione vel id nō cogit ad p̄testationē: q. si cogere fere oēs p̄testarent p̄ ingressu. 2. sic multi postea hēnt occasiōnem facilius 2. sine rubore exēndi. 2. q. cuilibet p̄cessum est hoc de sua p̄scia testificari: 2. sol. de. cognitor est secretorū: introducitur est vt qd dicit de hoc credat sibi imo plus dicim. qd si per cōfessionē eius fieret p̄iudiciū infimonia nō crederet ei. Item aliqua cā est qua re et si nō exprimat nō p̄sumit 3. eny: q. p̄sumit qd ex rubore omiserit p̄testari qd si regula ei displiceret liceret sibi ad seculum redire. vel forte ideo excusatur q. timet si protesta retur qd non darent sibi habitus probationis.

Consultasti. (monitorum) i. pbationis (re) uerū qd nō intrauerunt animo

mutandi vel fugiendi scdm. 3. c. pri. Et alii ipsos ecclesiosos si clericus de l3ia cpi acceperit habitum probationis infra annum seruabuntur sibi sua beneficia. ar. 3. de ele. cum in cunctis. si autē sine l3ia p̄cedit fm formam decr. 3. de cle. nō res. ex tue. hoc nō p̄l3y: q. decre. illa loquit de clerico l3itate. f. qualiter contra eum p̄cedatur. 2. credimus qd etiam si snelli centia cpi trāsluerit qd d3 expectari per annū: q. ex quo b3 hoc de inre qd etiā sine l3ia plati possit trāssire ad religionē. rrv. q. 1. c. 1. vne. 2. qd per annū sit in pbatione tali p̄ditione: qd possit ad p̄oem vitam redire: ergo 2. beneficia recuperare p̄nt vel potius nō amiserunt. sed poterit eps moderari eis rescissus tps: 2. maxime duorū mensium. f. ti. p̄ori. ex publico vel dic qd ipso iure vacant argu. 3. de renū. ex trāsm. illa. hoc non p̄l3. 2. p̄tēstet illud fieri propter expressa signa renunciationis que ibi fuerunt.

Ex parte tua. (habitum) quem cum solenni

tate soluta receperunt: alias secus. vt no. 3. eo. vidua. hic non erant distincti habitus

probationis 2. professionis. q. si essent distincti quantūcūq. tempore portaret habitum probationis non cogere tur illaz regulam p̄osteri vel dic qd etiam si non profiteatur 2. etiā sint distincti habitus qd hoc ipso qd vltra tps probationis moratur cogitur esse in ordine: l3 non in illo sed hoc non p̄l3. (Habitus) 3. eo. p̄ortetū. Et per annū p̄sumit emi cā pbationis vsq. ad annū portasse post annum autē quā p̄fessus portasse vt de hoc no. 3. c. 1. tū beclitara potius inuit 3. iū. qd nō habeat p̄o. p̄fessio. sed vt negare nō possit cogit vna voce p̄steteri. vel posses dicere qd loquitur vbi habitus sint distincti qd non placet. q. tūc nisi solita solennitas obseruetur p̄o susceptione habitus nunquā habet p̄o p̄fessio. arg. f. c. p̄ori. 2. no. 3. c. 1. c. 1.

Statuimus. (nouit) nullum votum

deri. vel vo. c. vlti. (Religionis) professionis. (Posse) 2. si quis eos medio tempore verberat non incidit in canonem: q. non est persona religiosa. Et (Apparet) forte q. constentur modo qd qd intrauerunt habuerunt animum fugiendi seculum: vel q. qd sumpserunt habitum hoc ipsum p̄testati sunt. 2. sic nō tollitur per hāc decre. superior. f. 3.ulti. sed eas interpretatur q. cū ibi nō diceret quis p̄bare deberet in foro ecclesie an haberet animum reuertendi: vel qd ipse cogat p̄bare qd eo animo intravit sibi liceret ad seculum redire. 2. hec l3a decre. magis innere videbatur. vel qd si nihil probaret posset redire p̄pter p̄sumptiones que eum inuaret. 2. hoc modo in hac decre. determinatur. f. qd vbi apparet 2. per confessionem eius vel alio modo qd non habuit animum reuertendi qd libere poterit ad seculum redire. (Benedicantur) 2. hec benedictio facit qd ille habitus sit censendus professus.

Nec religiosi. (Priores) etiam extra capitulum generale p̄stituti. (Suis) vt locis p̄mis. (In locis) non cum aliis monachis.

sed forte ad seruendum vel alio modo. (Adinfruentur) a p̄mo monasterio. argu. rrv. q. 1. c. 1. de lapsis. alii ab alio in quo morantur.

De conuersione conjugatorum.

Reterea. (Presentibus) he solennitates vel

ex quo p̄stat de p̄fessione. (De l3ia). q. d. hec faciant ad casus p̄tem in p̄. dicemus. (Transierit) f. e. veniens. 3. sol. illa. id nō potuit reuocare. q. adulterū cōmiserat. alii emi secus. rrv. q. 1. c. 1. agathosa. Et (Seruare) breuiter dicimus q. alterum de his duobus oportet eam facere ad hoc vt valeat ingressus. f. v. l. qd intret religionē vel qd voueat continentia. f. e. p̄ngatis: 2. si vouerit p̄tinentiam sufficit ad hoc vt non possit cā reuocare maritus tū si est inuenis 2. suspectus nō sufficit si solū modo vouit. l3 etiā cogere monasteriū intrare. 2. sic intelligitur 3.ia hic signata. rrv. q. 1. c. 1. agathosa. rescript. 2. rrv. q. 1. c. 1. q. v. c. 1. c. 1. cum sis. 2. c. v. roratus. tū nō cogere fieri monacha. nec viuere monachaliter. hoc excepto qd cōpescetur a vagatione 2. custo dictur ne luxuriari possit. secus si esset vetula vt ibi dicit. alii dicūt sed nō bñ solā l3iam sufficere. rrv. q. 1. c. 1. qui vro rem 2. in alijs dñs. Et hoc autē. c. cū suis cōcor. intelligitur de l3centia extorta. ar. rrv. q. 1. c. 1. notificasti. alii dicunt 2. minus bene qd si erat iuris ignara non obstante licētia poterit reuocare. alii nō. Et p̄tēstet qd si maritus nō intravit religionem sed tū p̄sentitē vrore vouit p̄tinentia. Rñ. si vrore nō vouit 2. marito vouente p̄sentitē vrore p̄tēstet p̄tinentia seruare nec alter alteri debet tū reddere tenere cū ius suū remisit. tū monasteriū intrare nō pot. siue volūrate alteri. vt. rrv. q. 1. c. 1. qd deo sed tū si vnus alteri vouēdi licētia dederit 2. nō vouit debet exigere pot. q. nō renūciat. ar. 3. q. dādo l3iam intrādi monasteriū videt ei dedisse licētiā vouēdi 2. tamē cū potest repetere vt hic.

Erum eligere. (Satis potest) 2. credim.

p̄mū matrimonij vinculum penitus frangi.

1. Totum qd inuita vrore fit: q. nō impedit matrimonium.
2. In quibus casibus ingressus vrois vel mariti valeat vel non: in numero. 3. 2. 1. 1.

Quidam. (Totum non tenuit) quo ad hoc

q. sit in monasterio cū nō esset persona idonea tūc ad intrandum monasterium. cū intrare non pot. siue volūrate vrois. sed t3 quo ad hoc qd non erigat debitū. vt hic sequitur. q. persona idonea ad hoc erat. tūc dicit quidā 2. bñ qd votū hñdū qd sit inuita vrore vel etiā qd plus est voluntaria. sed non vouente nec religionem intrante nō esset solenne sed simplex. 2. id impedit p̄bendū: l3 nō dirimit iam cōtū. vt hic. 2. f. c. 1. c. 1. q. cle. vel vo. p̄suluit. 2. c. rursus votū autē simplex continētie non dirimit infimonia cōtū vt. f. qui cleri. vel vouē. veniens. 2. c. rursus. 2. similiter dicimus qd ingressus monasterij sine voto vrois non dirimit contractum. arg. hic.

ar. hic. 7. f. c. p. l. **C**ad hia dicit. f. c. ex parte. 7. c. 2. f. l. u. l. 7. c. d. u. d. u. q. d. vel habuit post ingressu ratu votu pinguis marito hoc petere in quo casu 7. vel ratificat ingressus. 7. ipsa mulier intrare cogit. vt no. s. c. pri. C. ad vell. i. u. b. e. m. vel post morte vxoris ta cite vel expresse ingressus post ingressus qui no tenebat ratu habuit. ar. s. de his que vi me. ca. c. j. 7. c. q. d. deo. no dicit. q. ibi ambo coniuges pariter 7. soleniter hoc voverunt. **C**Item dici mus similiter si remanens in seculo velit intrare religiones ille qui ingressus est anq. restituat prohibere no pot. xxvii. q. ii. aga thosa. xxvii. q. v. qui vxore. q. no pot ab ea debitu erigere. vt hic dicit 7. multomin. pot ea reuocare de monasterio qd intrauit. ar. ad hoc. q. si ppositu vt qd solenizare p suspensiones habitus. f. eo. c. 2. f. l. u. l. multo fortius votu factu ingressu monasterii. 7. tunc esset inutilis ingressus. videf. tñ cum ratificare per recepti onem habitus. qd verum intelligimus si pstat etu voluisse vitas mutare. vt in predicta decre. dicitur. **C**Item tamen dicit 7. vi detur melius qd hec mulier que non vouit qñ vir ingressus est monasteriu viro inuito non potest ingredi religionē 7. ingres sum pot. educere. ar. xxvii. q. v. q. d. deo. q. no tenuit ingressu ei. vt hic. secus autem si ingressu viro vouisset. q. tunc ingressus 7. sic loquitur. c. agathosa. hac eadem ratione dicim. qd si quis post mortem vxoris stetit in monasterio etiā per momentu votu eius sit solenne 7. si ignorauit mortē vxoris. vt no. f. c. 2. f. l. u. l. sal ua tñ distinctione quam ponimus. f. de eo qui dur. in matric. j. idem est 7. si ambo puges siue ignorantes siue sciētes alteru vi nere ingressi sunt monasteriu. q. ambo uoti videf. ratificatu 7. solenizatu per pfectionē 7. ingressum ultimo ingrediētis. sed si restitutus esset. tunc eo inuito ille qui remansit in seculo religio nem intrare no pot. **C**Item dicimus qd no solum remanens in seculo pot. repetere vxore ingredientē monasteriu. sed ipsa igre diens pot. petere pinguem in seculo remanentē. nā vnus pinguem siue altero vouere no pot. 7. si vouit ipso soluere pmissionē vt hic. 7. xxvii. q. v. vna. **C**Item alia est ratio. q. ei ingressus non tenet vt peccat si se ab vxore alienat. vel si ei occasionem adulte randi pstat. xxvii. q. ii. si tu. s. ti. prior. venies. 7. intelligimus hec vera etiā si de voluntate alterius no vouētis intrasset. ppter eas 7. rōnes predictas. q. pares sunt siue inuita vxore transierit siue volente. **C**Sed secus est si remanēte in seculo adulteraref. quia tunc non posset ad eā redire. f. c. constitutus. 7. ca. veniens. xxvii. q. v. c. notificasti. sed tutius est qd fiat officio iudicis reuersio eius qui ingressus est monasteriu ad coniugē suam qd ad petitiō nem suam. s. c. ti. c. j. sed 7. rediret ad maritum. no tamen eriget debitu vt hic. sed secum cohabitabit 7. debitu reddet. xxvii. q. v. qd deo. **C**Item dicit 7. male qd si non inuita vxore vouet vir. sed voluntaria vt hic. non tñ vouente 7. trāsente. vt. f. c. ex parte. j. non 7. votum ita qd sit irrenocabile. immo renocari potest vro repetente. vt hic. sed ipsa vxore vel mortua vel vouēte cōtinere cogit marit. ad mōasteriu redire. 7. si cū alia ptrauit separat mfi moniu. f. c. ex pte. 7. c. se. f. j. c. p. l. v. b. e. m. e. t. e. r. d. i. c. i. t. s. d. i. c. i. t. i. l. l. o. c. l. o. g. i. e. r. r. a. t. e. 7. n. i. b. i. l. e. s. t. t. a. h. i. u. s. p. s. e. n. s. u. s. i. c. u. t. e. r. r. o. r. f. d. e. i. u. r. o. m. i. u. d. s. i. p. e. r. r. o. r. e. s. e. c. a. u. t. v. b. i. n. o. e. r. a. t. 7. d. i. c. i. t. i. s. t. u. v. e. r. u. e. s. s. e. m. o. n. a. s. t. e. r. i. u. m. i. n. o. l. b. n. s. d. e. b. e. r. e. s. e. r. u. a. r. e. r. e. g. u. l. a. s. a. l. u. o. i. u. r. e. v. x. o. r. i. s. 7. q. d. s. i. n. e. s. c. a. d. a. l. o. c. u. e. a. v. i. n. a. t. a. r. s. d. e. c. l. e. p. i. n. g. s. j. o. a. n. e. s. s. d. e. v. i. 7. h. o. c. l. e. r. d. e. p. o. t. e. t. e. t. i. a. d. i. c. i. s. q. d. i. n. u. i. t. a. v. x. o. r. e. p. o. r. t. a. b. i. t. h. a. b. i. t. u. e. r. q. u. o. p. s. e. n. s. i. t. m. o. n. a. c. h. a. t. u. i. s. e. d. 7. v. i. d. e. f. q. d. n. o. s. i. t. m. o. n. a. c. h. cū nō possit viuere sine pñetia. 7. dicit in hoc casu spale qñ aut inuita vxore vel etiā nesciente intrat monasteriu nō sit monach. neq. 7. igres sus. vt hic 7. sic pot. intelligi. f. c. p. l. **C**Item dicit hec distinctio non placeat qd ingressus monasterii siue professio vel voto cō tinetie non pot. solenizare votu etiā si alter pinguis pñetiat alte ro pinguis nō intrate mōasteriu vel non vouente continentiam. 7. ieciro si post mortē presentis vxoris cōtrahat cū alia 7. nec pñe cogēdas est intrare monasteriu 7. sic loquit pñs dec. 7. j. eo. p. l. nisi postea ratu habuisset pñus ingressu. qd no tenebat. s. de transac. c. ii. de his que vi me. can. perlatu. 7. j. c. ex parte. 7. c. cōsuluit. Si vero ille qui ingredit mōasteriu nō solu ingredit. sed etiā votu pñetie emittit. 7. possit ab vxore nō pñetere nec volente reuocari. tñ post mortē eius nō pot. pñere. 7. si pñt nō te net mñimoniu. nā 7. ingressus mōasterii qd nō potuit soleniza re votum siue cōsensu vxoris ad hoc non sufficit sufficit tñ vo tum cōtinetie cum predicta solenizatione de hoc no. f. c. p. l. (po terit) tñ si acceperit 7. mñimoniu cū tñ sit simplex votum.

Cum sis. (transire) nisi propter adulterium alterutrus feratur snia diuortii. q. extunc licitum est non adultero ingredi monasteriu. xxvii. q. ii. agathosa. 7. post mortē ingressu monasterii um licitum est remanenti in seculo pñere. quia post mortem so luta est a lege vi. f. de secū. nup. c. si. (Transat) nisi in epo vbi oportet qd 7. vxor intret religionem. f. eo. sane.

Conjugatus. (Sacros) dicunt quidam idem si ad minores. cū non possit ordinari sine titulo. h. r. dist. c. j. 7. conjugati nō

possunt habere pñendas. s. de cle. conin. c. ii. alij ptra. cū possit i titulari ad pñimoniu. s. de pñe. tuis. itē pot. et q. vellet dimitte re 7. accipere vxore 7. id malū eēt ligare eum. **C**Item dicit no. vxore ordinati nō cogi intrare religionē. 7. sufficere si voueat cō tinetia. xxvii. q. di. si se. xxvii. q. vi. ep. s. sec. i mōacho. s. c. p. 7. c. po. f. c. pri. sed qñ an sufficit i ordinado sola taciturnitas vxoris ar. qd sic. xxvii. q. di. q. sunt. 7. si tñ ordinato peccat nisi a principio anq. eū ordinet mulierē ipas faciat pñteri. alā tñ dicit q. sicut i pñessione sic 7. in clericatu tenef. vel ad ingressu monasterii vel ad pñmittendā continetia. ar. f. c. pri.

¶ Anē 7. infra

Con publico. (Religionē) si tñ in domo pñia remanere. f. c. ex pte. alā aut bñ lice ret sibi in domo remanere. f. q. cle. vel vo. l. i. n. u. a. t. e. (Cau tione) hec cautio erigif ne hac dilationē 7. modicā maliciose pete ret. **C**Item dicit qd dicit hoc tps currere a tpe pñti mñimonii. alā a die monitiōis q. pñmet mñimoniu nos dicim. epm audi ta defensione pñelle q. velit intrare religionē pñget ei hoc tps. et nō credim. p tps dari ad deliberadu ei an redeat ad spōsu vel i tret religionē 7. ad pñadu religionē. 7. nō hēbit apli. tps proba tiois. 7. tñ pñteri cogef. 7. credam. epm posse illū progare 7. re strigere. 7. nūq. d. trāsacto tpe si nō dñ itrauit. 7. si postea intrer te nebit. rñ. q. sic. tñ iuder d. eā exēdicare trāsacto tpe 7. termino et sic exēdicata manebit vsq. ad itroitu monasterii. 7. tñ absoluef. s. de resti. spo. lras in fi. (Cōsumatū) 7. sic nota circa mñimoniu non consummatū valere constitutiones ecclesie.

Conatus. s. eo. cum scis (Electro) loquit fratribus.

Con parte. (vxore) 7. similiter vouēte 7. sic nullū test. hui. (Retinuit) illicite (de iure) vt no. f. c. dudū. cū esset suspecta (muliere) iustū est qd hic d. cū habuerit licentiā ab vxore. vñ male fecit qd ad eā redit. sed ipsa cōpellēda erat intrare. xxvii. q. v. qui vxore Alā tñ contradicunt 7. forte melius vt no. s. eo. c. j. (ad monaste rium) ar. s. s. eo. quidam notatur ibi.

Con suluit. (Trāsierat) ipse vir. (dirimen du) hoc ideo est. q. post mortem vxoris stetit i monasterio. vñ qd ab initio nō tenebat ratificatur. s. de his q. vi me. ca. platū. vel votu qd vxore sua viuente emiserat 7. nō valebat ingrediendo monasterium mō solenizatu est pñuerado in monasterio post mortē vxoris nec requirit ad hoc qd solenizasse intelligat q. scinerit mortē vxoris 7. q. postea in monasterio remanserit. 7. sufficit q. mortua sit. et estea ratio. q. separado se ab vxore siue inuita. s. eo. qdā. siue vo luntaria. s. eo. ex pte semp presumif velle mutare seculū. vt. s. in palle. decre. 7. ex quo tale ppositu b. p. habitus suspensionē esset solenizatu votum nisi vxor impediret. s. ti. pri. cōsulit. ergo sub lato impedimento vxoris statim primo momento post mortem eius 7. votum solenizatum esse videtur. **C**Item alia rō est q. ad hoc vt votum valeat non requiruntur sciētia vel opinio. sed rei veritas. f. c. odē p. l. **C**Item si allegaret se ideo moram in mona sterio fecisse. q. vxor viuēbat ad quam redire nolebat allegaret turpitudinem suā. 7. sic audiendus nō esset. s. de do. inter. secus aut esset si pñtatus esset habens vxore q. nō intentione mutan di vitā 7. pñandi intrauit. q. tñ etiā post mortē vxoris non ra tificat qdū durat tps pñationis immo exire pot. sicut si nō ha bens vxore ingressus est. s. ti. pri. super eo. tunc autē tñ dicim. ratificari votum coniugati ingressi vel solenizari qñ prius ex pñesse professus est vel tacite quis em. pñessio eius nō tēnerit p pter coniugem viuētem. quando autem tacite vel expresse qd vouere intelligitur. no. s. titu. priorimo. capi. ii. alā autem tan tum videtur 7. forte melius q. non ratificatur votum vel ingres sus monasterii illius coniugati qui inuita vxore intrauit. licet post mortem eius ignoranter in monasterio manserit. sicut nos tauimus in matrimonio carnali plene super his rationes assig nando. f. de eo qui dur. in matrimonio. c. j.

Con Arissimis. (adaxime) id est tantum.

Conacet. nobis (promisit) 7. intelligitur simplex hoc votum. vt no. s. eo. qdā. **C**Item Logē da. s. eo. qdam intrauit. vbi de hoc not. s. eodem ex parte contra. nunquid idem dices in promotio ad sa cros ordines. f. q. si ordinat. fuerit ad sacros ordines inuita vel nesciente vxore q. ea mortua non sit cogendus seruare ordinem 7. quod si cōtrahat cum alia de nouo quod tenet matrimonium argumen. hic nos credimus contrarium scilicet quod licet ordi natus reddendus sit vxori. tamen si de nouo cum alia contra bat non tenet matrimonium et ratio est diuersitatis. quia ma trimonium de iure naturali non impedit quemq. ordinari ad sacros ordines q. nāli iure pot. ordinat. vti mñimonio pñto sicut Inno. super. ii. decre. f. ii.

Inno. super tertio decre.

facit oris talis ecclesia. rrrj. dist. nicena. rrrj. di. si qd eoz. etiam
phere posset nisi constet ecclesie pphibeat. Et ergo appet
q sola qstio impedit qd pphibet no phat. cessante ergo impe
dimeto. i. mortua vroe seruet qstio qd est qd ordinar. i. sacro or
dine si phat qd no tzm mmoniu in voto secus. qd iure natu
rali matrimoniu vel vltus mmoniu impedit votu in quo pti
nef cotinentia q simul ee non possunt. i. pti neta vltus matri
moniu. s. eo. qda vi cu a principio de iure naturali no tenuerit
no pot dirimere matrimoniu iam contractum.

Apostolicam.

Ex parte. (Aidnitatis). i. pfectionis. s. dici
tur viduitatis. qd ipsa vidua erat
erat signu qd viduitate manere debebat plus plz
q no assumpsit vltu pfectionis s. viduitatis tm in
quo pponbat se pponere vovere ostendebat qd in viduita
te pmaneret et hoc satis pty p q seqt in si. vbi di q si noluerit
intrare monasteriu q cogit ire ad spsum qd no eet si pfecta eet
(Solenni celebratio de letania) forte qlibet istaru sufficit ad
solennitate si no bz viru: vel si no intrasset monasteriu vt no. s. ti.
pri. vidua. als si viru bz sec. vt h in si. h no fatemur nisi cu sole
nitate solita b faciat vel nisi sua voluntate expiat. (videri) bz
no sit veru vt seqtur. (Consummatio). i. q. de. vel vo. infinu
te s. fo. ibi emiserat votu: hic no. vel illa erat libera. vñ facilius
presumit p solennitate voti. s. qd sola susceptione habet fit so
lennizatu. s. de re. r. tra. ad re. gultu. h habebat spsum vñ diffi
cili psumit p solennitate voti. no em votu spsu de pñti solen
nizat p susceptione bit. quis alteri simplicis et solute psona
solennizaret. s. de re. r. tra. ad re. gultu. pl. pty qd h ibi fuit so
lene votum cotinentie et non pfectionis. et hoc solene votum
cotinentie non dirimit matrimoniu setum an ipsoz votuz vt
hic sed bz dirimit matrimoniu ptractu post votu bñdi. i. pti
nentie solene et sic loqtur decr. infinuante de hoc no. s. de rega. r.
tra. ad re. poretu. (Regularis) no. qd vbi alter ptingum
transiit ad scda vota anp interueniat carnalis copula no sus
ficit alteri pingu habitu sumere vovere pti neta et in domo sua
manere: imo cogeda est pfectione facere alicui de regulis appro
batis: vt bichet et postmodu cogeda monasteriu ingredi. idē
dicenduz vt in vroe epi. qd non sufficit vroi ei vovere nisi in
tret religionē et pti neta pti neta. s. e. sane. et idem est si suspecta
fit q in seculo permanet. s. e. cu sit si de facto no sit a pñti ex
acta et facta pfectione: cu tm bec pfectio sequat ad illud in predi
ctis casibus coget et pñti et religionē intrare. ar. i. e. significa
uit. in alis anteceditur sufficere soli votu pti neta et rema
nebit in domo propria et pñti habebit. nec vlla regula serua
re tenebitur. s. eo. c. i. r. e. cu sis. r. e. cotingatus. i. eo. significauit.

Constitutus. (Copulata) et male ipsa em
potius omnia mala debuit
sustinere qua bñt malo consentire. rrrj. q. vii. ita ne
(gradam) bñt licite potuit sacerdos ordines recipere
et monasterium ingredi cum vroz commiserit adulterium cui
causam no prestat. et sic no est s. s. ti. pñti. veniens. sed etiam si
prestitisse cam dicatur ex eo: qd vroz nubenti per iudice no con
tradixit cum teneat eius monachatus et vltius redire no pot
f. eo. c. pri. (Impetrat). s. e. c. i. contra ibi. fo. qd adultera.

Veniens. (Confortatus) et male: nec tenuit.
s. e. c. i. (amatores) propter hoc ad
ulteriu solennizatum est votum qd no tenuit. (Spon
te) idem dicimus et si contra eius voluntate intrasset
per quo adulterium comisit. rrrj. q. ii. agathosa. (Continuit
hoc solum sufficit ne mmoniu possit repetere. rrrj. q. ii. aga
thosa. vt. j. de diuor. significauit. sed quid si mulieri repeteti no
lit opponere exceptionem fornicationis seu adulteri ar. qd pos
sit omittere. C. de pac. si quis. C. ne quis inui. ag. l. actio. respon.
qd cum sit verus monachus et irrenocabilis propter adulteriu
vroz etiam si no opponat exceptionem: tm reuocari no poterit
et monasterium excipiet etiam eo nolente cum sit eius monach
et ei acquisita sit exceptio et pro eo agere et defendere debeat et er
hoc est qd etiam si innita vroe intravit monasterium et postea
fornicetur firmatur monachatus eius: nec poterit reuocari. rrr
vj. q. ii. agathosa. immo et si vir fornicetur in monasterio post for
nicationem vroz non tamen ius qd amisit per fornicationem
suam recuperabit cum iam semel sit factus verus et irrenocabi
lis monachus. arg. de conse. di. iiii. queris. licet secus sit si esset
ambo in seculo. s. de iure in. tua. j. de adu. c. vl. (Et) hoc aut cer
tum tenemus qd licet alteruter coniugum post sententiam diuor
tii. quo ad thorum lata intret monasteriu tamen remanes in se
culo post morte eius licite ptrahit. mortuo em primo marito so
luta est vroz a lege viri: vt. j. de secū. nnp. c. pe. et vlt. r. j. de diuor.
de illa. nec obstat. s. e. cum sis. r. e. seq. qd illa loquuntur in volun
tate vponentibus: et hoc propter delictu suum et in pena lata est
sententia diuor. secus autē est in ordinibus: quia non pot fieri

subdiaconus cu vroz adulterata est ea innita. Et est ea ratio qd
vroz cuiuslibet in sacris ordinib constituti tenet cotinere post
morte eius. rrrj. di. qd sunt. rrrj. di. seriatim: sed ad hoc innita
cogi no pot: cu sit res voti no precepti. rrrj. q. i. integritas

Acedens. (Verbera) ob hoc vberabat vt li
centiam preberet intradi mona
steriu: iecirco non preiudicauit sibi. rrrj. qd. v. no
tificasti. (voto) qd si emisset cu in hoc haberet libe
rum con sensum mariti intrandi: vel potius qd ipse intrando vo
tum intelligitur solennizasse postea exire non posset. ali aliter vi
cunt. vt no. s. ti. pñti. quidam (Reliquisset) etiaz inuitu de mo
nasterio educere potuisset. rrrj. q. v. notificasti.

Significauit. (Inueto) a decano. (etatis). s. e. cum
sis. alias enim compelli posset. rrrj. q. v. qui vroz.
et quo enim mulier vouet cotinentiam et permittit
virum intrare religionem: hoc ipso videt etiaz pcedere qd etiaz
ipsa trāseat et si suspecta erit: tm nos non cogemus ea pñti re
gula nec abstinere a pñti. na cu hoc nuq pñti quare ergo
ad id cogere. s. bz dz cogi esse in monasterio vt cesset ois mala
suspicio. fatemur tm qd si mulier est suspecta qd anteq admitta
tur pfectio viri dz et mulier facere pñti si est suspecta: et sic lo
quit. s. e. cu sis. tm si recepta est eius pfectio et no pfectio mulieris
sed tm votu cotinentie pñti non facere eam mo pñti: vt
dictum est. Alit tm dicit. i. qd hoc ipso qd dat licentia intrandi
monasterium et emittet votu cotinentie. si est suspectus cogi pot
intrare monasterium et sic loquitur. rrrj. q. v. qui vroz. et etia
cogit viuere sine proprio et sub obediētia: vt no. s. eo. ex parte.

Audemus. (Ad frugen) non tm intrane
runt religionem nec fecerunt
votu. (Collocare) non tamen erit monachus sed peni
tens licet non solenniter. i. di. si ille. in auct. vt nulli in
di. s. i. vero quando ad.

1. Possunt tabelliones et alii officiales cuiuslibet pacisci i iudicio.
2. Totum solenne qd et quo casu dicat et in nu. 3.
4. Clouens qd peccet erigendo debitum coniugale.

Didum. (Renunciavit oino) propter hoc est
comendatu qd fecit in manu sacerdo
tis: qd ppter deu fcebat: als enim si propter infirmita
tem faceret vel aliam causam iustam vel iniustam tm
mulieri facienda erat bec renunciatio. insti. de inuti. stip. s. alte
ri. et potest dici qd non tenet ex alia causa facta renunciatio. s. ti
tu. pñti. veniens. et qd als semper intendēdu est pñti nisi ppter
deum fiat: poterat etia bñ fieri in manib vroz. (In persona.)

1. rem pu. sal. fo. l. ii. (Eccelesie). q. d. in persona sua non po
tuit recipere resignationē: qd no eius intererat spāliter vel singu
lariter. ff. de pac. si vnus. s. h pacta. totu aut ecclesie interest mul
tos habere cotēplatinos: et ideo in eius persona stipulari potu
it et pacisci: cu officialis ecclesie sit. ff. qd cuiusq. vii. l. vl. immo
plus dicimus qd tabelliones et alii officiales pñt cuiuslibet paci
sci in iudicio: qd als procedit iudex ex officio suo si no est ali q
alteri pacisci potuit. et hoc ipm facere debet autoritate iudicis.
et tūc qd iusta ca subest. ff. re pu. sal. fo. l. ii. r. ii. sed et ipi magrat
hoc facere possunt etia sine alteri autoritate. ff. de magi. cō. l. pē.
2. (Castitates) dicit quidā s. no bz vt nobis videt qd vbiq
quis voueat seruare pti neta siue in publico siue in puato sem
per si pñti de voto votu solene dz et dirimit mmoniu iā setum
na si no esset solene quare impediret repetere vroz vel cogere
intrare monasteriu: vt. j. seqtur ad idē. rrrj. q. v. qui vroz. et c. qd
deo. ar. s. s. eo. ex parte sed ibi no vouit. sed tm habitū sumpsit et
no presumitur in spon. alterius qd suscipiendo habitū solenni
zat votum nisi expresse voueat vel nisi monasteriu ingrediatur
vt ibi dē dicitur. sed est contrarium cui responderi non potest. j.
qui de. vel vo. rursus. rrrj. di. si vir. (Alit no dicit solenne ni
si aliqua de solennitatibus interueniat quas diximus. s. ti. pñti.
ri. vidua. alit dicunt nullum habitum vel votum dici solene vel
dirimere mmoniu iam setu quātūcūq solenniter fiat nisi se
reddiderit vni de approbatis religionib. j. qui de. vel vo. infinu
ant. et i hoc solo casu votu cotinentie pot dici solene de quo bñ di
citur. s. cu coniunx cotinentia voveret et intelligunt hoc solenne
nisi a principio quando vouent: sed ex postfacto solennizatur eis
ambo intrant religionem vel alter tm vñ modo ingressus predi
ctus in monasterium fiat de voluntate vtriusq: qd aliter non lice
ret. rrrj. q. v. qd deo. s. e. c. i. et bec sola mulier intravit et no ma
ritus: qd h deuouerit se hospitali non tm hospitale erat religio
sum. (Et) ideo propter illud quod deuouerat se hospitali ser
uire non solennizabatur votum: sed tm propter ingressum vroz
ris solennizatur votu etiam remanentis in seculo. et bz vtriusq
cōsensu requiritur in voto emittēdo: qd et si a debito reddēdo
sint absoluti no tm ab aliis obsequiis. rrrj. q. v. qd deo. s. i. si in
trauit dicit quidam et male solennizari votu et ingressum tene
re. qd libera est a redditione debiti viro. (Et) qd quis idem vo
uentes car,

nentes carnaliter se cognoscant post tale votum etiam an ingressus
et renunciationem viri sui: Iniam data de ingressu monasterii: tñ
nihilominus p̄dicto modo. s. p̄ ingressu monasterii poterit solē
nari votū. nā nulla rō dicit vel patit q̄ illicita p̄gressu p̄mittit
tollat votū: s. infimonia sequens tñ. idē est: si an infimonia am
bo possent p̄gressu si postea inter ipsos p̄cto infimonia alter ve
lit ingredi monasterii sine lūa alteri? nō poterit. nec tenebit in
gressus: q̄ h̄ neuter possit erigere. s. de p̄uer. p̄u. qdā. qdā tñ di
cant qd vterq̄ tenet reddere debitū alteri. ¶ S. obicit: nō
ne peccat vterq̄ erigēdo debitū. s. c. q. ergo et reddens: q̄ nō est
ipsi p̄uenti in crimine s̄uēdū: imo p̄hibendū est. h̄. q. vñ. negli
gere. rñ. q. v. a. s. rñ. sine dubio illud h̄z locū: s. nō est verisimile
presumēdū qd vellet cū altero adulterari. s. c. p̄sumit pot̄ de
benius permittere reddere debitū ad qd tenentur: et dare sibi cō
siliū vt min⁹ peccādo vitet p̄m̄ maius q̄ p̄mittere ipsam cū alio
adulterari qd esset grāu⁹ p̄ctm̄. ar. xlii. di. per totū. s. hoc aliq̄
sic teneamus. tñ postea visum est nobis aliter in aliq̄bus et ma
xime in hoc: q̄ credimus in p̄gressu aliq̄ sp̄ale: q̄ ex quo cōiū
ges sine in p̄uato sine in publico sine solenniter sine nō voverint
cōiūcti a. illā seruare tenent. et si cōmiserint illūc ita est cōmixtio
et filii inde nati sunt illegitimi et si h̄rit postea cū alio viro
post mortē p̄mi viri qd nō tñ infimonia: sed tñ vñēte primo vi
ro qui secū pariter vōit nō pōt intrare monasteriū nec vestem
mutare. ar. ad hoc. rñ. q. v. qd deo. in aliis aut nō coningatis
ad hoc vt solentur votū p̄tinentie necessaria est certa solennitas
vt nō. s. de re. et trā. ad re. p̄rectū. In p̄fessione aut religionis
ad hoc vt dirimat p̄ctū infimonia necesse est qd profiteatur vñā
de regulis. approbat: vt nō. in hac glo. s. de re. et trā. ad re. p̄
rectum. ¶ P̄m̄us hoc nō vitiat infimonia. ¶ P̄m̄us hoc vitiat
infimonia cum falsa nō adiecit. ¶ P̄m̄us hoc vitiat infimonia
rit tñ nō irritat votū. rñ. q. iñ. p̄stituit. s. de his que vi. me. cā. cū
dilectus. vbi de hoc: quo ad bona aut h̄i obest volus ecclesie. et
ideo nō lucrat h̄i hereditas. de re. rñ. q. iñ. constituit. ¶ Retinere
hoc erat verū. s. qd non erat locus de quo agit talis vbi ingressi
profiterent aliquā religionē. nec teneat p̄p̄is renūciare. si aut
sec⁹ esset. s. qd teneat aliquā religionē p̄terit. tñ si h̄i diceret
ingrediens post ingressum nō teneat p̄terit. et p̄l⁹ dicitur. q̄ etiam
si ingrediens diceret vos debetis p̄terit regulā h̄i aug. sed
h̄i poteritis cōcedere carnes: et in illa ecclesia essent p̄tōnes qd nō
comederent carnes. h̄i possent cōcedere carnes: cum nec r̄a h̄eat
nec vñuersalis p̄tō: nec eis posset aliqd̄ imputari. cū igit p̄dicta
nō voverint nec ad ea teneant de iure naturali nec cōi p̄titudi
ne. nō ergo ad ea cogēdi sunt nisi eēnt in scādalū. In quo casu pos
set aliū locū mutare. alii dicit qd ex quo submittit se obediētie
alteri? qd nō obstat talib⁹ p̄missionib⁹ teneat seruare regulā et
eius p̄tōnes. rñ. q. iñ. nō dicitur. sec⁹ dicerem? si p̄terit regulā
h̄i b̄i dicit. nā cū sū cā oēs ḡnāliter abstinere debeāt a carnib⁹
fatuitati eorū est imputandum si crederet eis q̄ p̄mitteret sibi q̄
liceret comedere carnes. Itē est et alia rō: q̄ vñ eis p̄iudicare. s.
vt vñere debeāt sū regulam: q̄ ignorantia regule est ignoran
tia iuris quā nulli ignorare l̄z. s. de in. et fac. l̄z. regula. hoc nō
p̄l⁹: q̄ regula vel statuta ei⁹ nō sunt ius. ¶ Appetitū fatū fuit
q̄ hoc creditur: et id sibi nō p̄dest si fatue creditur. s. de his que
vi. me. cā. c. p̄. vel verum p̄mittit. q̄ si deo fidelis esset nō vl
ceret libidine: q̄ dñs dat semp cū tētat de p̄uētū (pure) si em̄ sub
p̄ditione venisset idē dicerem? cū vel fatū esset q̄ p̄ditiō credi
disset. vel sp̄ialiter sit intelligēda. ¶ Debet ip̄a mulier. immo vir
(adutare). rñ. q. v. qui vñem (Suspitione). s. eo. cum sis.

Uter (iudicio) Secus si nō esset separata per
sententiam. q̄ tunc tenetur eam recipere
et idem dicendum videtur in matrimonio carnali
et spiritali. de quo nō. s. de diuor. de illis.

De conuersione infidelium. Rubrica

Audabilem. (Dammum). xlii. distinctio.
one qd ait. rñ. q. v. si dicat.

Tales mulieres.

Kliteris. (potestate). C. de pa. po. p. totis. C.

de eman. per totū. (Adatrio). C. d.

ad op. mulierem. ¶ (Tali) maiores triennio. apud pa

rem nutriunt: minores apud matrem diuor. fctō

propter cōsanguinitatem. C. diuor. fac. apud. l̄z. et. C. de pa. po. l̄z.

nec filiū. nec iudex ex certis causis aliud arbitretur. q̄ eius inter

esset circa talia arbitrari: et eius arbitrio reseruat. s. de eo qui

cur. in matr. c. cūz haberet. verū. sollicitudinis tue. et. ¶ Si vero

propter adulterium vñem: vel q̄ nolit conuerti ad fides catho

lici vel ob altā suā culpā separatur matrimonii sine p̄ ecclesia sine

de facto. apud virū sunt alendi cū expensis m̄is. et idē econuer

so si per culpā mariti sint separati apud mulierem erūt educādi

expēs p̄tis. in aut. vt lice. ma. et. anic. s. illud quoq̄. filii etiā na

turales alendi sunt a p̄tētib⁹: cōsanguineis. in aut. qui. mo.

na. si. effi. l̄z. s. si quis igitur habēs. (Suspicio) bec est melio:

rō. q̄ et si mater cōuersa erit ipsi et non patri assignaretur puer
(Baptizabitur) nam bona est rō que p̄ religione xp̄iana facit.

De voto et voti redemptione.

Rubrica.

Peregrinationis. (Aleran. inf. eton. ep̄o) q̄
erōn. ep̄o scribitur. colligim⁹ quod cuilibet ep̄iscopo
s. votū p̄mutare: nisi sit votū peregrinationis ultra
marine qd soli pape reseruat. s. eo. ex multa. ¶ (Necessitate) infir
mitatis vel viar. ¶ (Ab ei⁹) ep̄i vel superioris p̄lati nō inferioris.
(Cōmutationis) si sit infirma vel diues vel econuerso vel h̄mōi.
¶ (Dispersare) si ol voto sine sit faciēdo sine nō faciēdo dispen
sare pōt vel potius compensari et si solenniter voverit: vel com
mutari dummodo iusta subit causa et superioris autoritas in
ternenerit et melior sit compensatio: quia aliter non tenet. s.
cod. scripture. et. c. non est in voto tñ cōtinentie sp̄ale est qd i eo
nullus disp̄sare pōt. s. de sta. mo. cū ad mo. rñ. qd. i. nuptie. et
q. v. ille. rñ. q. v. l̄z. c. s. vel dicaliter: vt nō. s. de sta. monacho. cum
ad mo. Itē de votū pōt p̄mutare ingressu religionis. s. c. scriptu
re. Aliq̄ tñ dicunt quod in votis nō pōt dispensari sed possunt
commutari. sed hanc differentiam non vidimus cum commuta
tio non fiat sine dispensatione.

Vensens. (puerili) doli tamen capaci. alii enī
ideo est. quia votū in minori etate factū ratū habuit
in maiori. rñ. q. s. illud. et nō est differentia sine in maio
ri etate sine in minori voverit q̄ semp illud autoritate superio
ris cōmutari pōt. s. c. p̄i. ¶ (Voto) ita papa absoluit cum
ab obligatione qua socio tenebatur. qd de plenitudine pote
statis facere potest. rñ. q. iñ. per p̄iudicāle. C. de quadr. p̄. b̄i a ze
none. C. de p̄i. imper. of. quoties vel hoc est p̄pter sanōē mino
ris etatis. minor enim etas et facilitas leuiorem dispensationem
adducit. Item non obligatur ex voto. s. de postu. l̄z.

Iterarū. (morabor) Non aīo obligandi: et
ideo non fuit mēdar. nec trāsgres
sio. voti. rñ. q. s. sicut ergo. in si. argu. s. si cert. per.
si ergo. ¶ (Trāsgressio) h̄i enim qd licitū pponat vel
voueat: nō tñ ppositum vel votum complere tenetur nisi deli
beratio p̄cesserit: vel nisi animo obligandi fecerit. rñ. q. s. qd
saldus. ar. s. de regula. ad nostram in foro tamen ecclesie ex quo
exp̄imit votum cogitur illud perficere: q̄ creditur ex delibera
tione p̄cedere. Si aut deliberatione p̄cedēte in mēte p̄posue
rit cōtinere vel peregrinari. illud facere tenetur etiā si voce non
expressit. rñ. q. i. qui bona. s. ecclesia nō cogit eū nisi confiteatur.

1. Voti irritat ex cōditionis sine ḡnālīs sine sp̄ālīs defectu.
2. Vota in quibus offeruntur temporalia non improbantur.
3. Clericus secularis non potest vovere peregrinationem sine li
centia p̄lati.

Scripture. (perpetuam) hoc credimus fieri
sine dispensatione: sed tutius est
vt dispensetur. ¶ (Religionis) irritatur votū ex de
fectu cōditionis sine generalis: puta si virero: si po
tero: si deo placuerit que semper intelligitur et si non dicatur. s.
e. non est. rñ. q. s. beat⁹. rñ. q. i. in parrochia. vel specialis: puta
si filius meus liberabitur: dñs offeram tale palliū: vel tñcibo ad
sanctum Iacobum. nam tunc non tenet implere votū nisi extite
rit cōditio. l̄z. filii liberatio. rñ. q. vñ. c. si. ar. s. de resti. spol. oliz
causam. s. de p̄di. appo. verum credimus tamē q̄ etiā si extaret
p̄ditio tñ rector loci cui facta est p̄missio oblationis nō posset
ad illā agere: q̄ h̄z qdā dixerint q̄ tenet implere votū non tñ b̄ cre
dim⁹ nisi de licito. s. tale votū est illicitū: q̄ itendit a deo vel ali
quo sancto emere sanitatē qd ēēt symoniaci. s. q. i. studeat libera
liter ergo quisq̄ offerre d̄z et postea p̄cib⁹ p̄ sanitatē vel quocū
q̄ aliq̄ supplicare. s. q. i. duces. et. q. i. quā pio. rñ. q. iñ. c. si. rñ.
vñ. q. i. can. nec p̄ hoc dico conditiones in votis reprobandas
nisi symoniace essent vt est p̄dictū vel alie turpes. ar. p̄cal. c. s. s.
de iure in. puenit. tñ vbi publice vouit et cūz votū nō exstet: s. in
corde retinuit: tñ p̄pter scādalū. tñ p̄pter ignorantia cōpelleret
votum vel adimplere vel mutare. s. e. magne. s. de cens. ex parte.
2. ¶ Alii tñ dicunt b̄mōi vota esse licita: nec est ibi symonia si of
fert deo cordis sui contritionem: vel aliam deuotionē sine in dā
do sine in faciēdo p̄stat. q̄ quicquid dat vel facit nō de suo facit
sed de eo qd dei est. Itē p̄ sp̄iali dare l̄z. s. de re. p̄mu. ad q̄stidēs
et sic l̄z palliū suū vel aliā elemosinā vel peregrinationē p̄ re sp̄ia
li. s. sanitatē dare. et vt exp̄essum quod liceat. rñ. q. i. s. ex his
et. s. si. in si. Item irritatur votū p̄tate inferioris. nam monach⁹
votū facere vel cōplere nō pōt sine licētia superioris sine sit abstinē
tie sine peregrinationis sine qdlibet tale vñ posset p̄bere viā pagā
di vel scādalizandi fratres: vel minuendi obsequiū debiti. rñ.
q. iñ. monacho. immo etiam si ante ingressum monasterii vouis
set nō tenetur soluere. ar. c. scripture. rñ. q. v. noluit. si aut vo
Immo. super. iñ. decreta. et iñ

ueret dicere vñ pſalmũ vel aliquã oſonẽ vbi nihil mali pōt cō
tingere ſeruet votũ. eſt em̃ ſibi licitũ plus mereri. ¶ Clericus
aut ſecularis pōt vouere p̃tinentiã. ſed peregrinationẽ nõ ſine li
centia p̃lati. de cōſe. di. v. nõ op̃. r. nõ. s. de cle. pegri. c. j. ep̃s aut
ſine ſp̃ali licentia pape nõ pōt votũ peregrinationis vel religio
nis emittere. s. de reg. lic. transmarino forſan excepto. f. eo. ma
gne. Item ſeruus vouere nõ pōt aliq̃d vñ minuat ſeruitutem do
mini. l. iij. di. ſi ſeruus. f. de ſen. ex. mulieres. r. c. relatũ. Item nec
pueri nec puelle ſine licentia parentũ vel tutorũ p̃nt añ puberta
tem votum religionis emittere. rr. q. ij. c. j. r. ij. Itẽ nec votũ ab
ſtinentie vel peregrinationis. rr. q. ij. tribus. r. q. iij. pueri. q̃d
intelligũt q̃dã ſi ſunt impuberes. ar. op. pro eis a dño ſenſu. rr.
q. ij. ſi quelibet. ¶ Sed nobis videt̃ idẽ r̃ ſi ſunt puberes dum
modo ſint in p̃tate patris. ff. de po. l. ij. niſi patres p̃ſentiant. ex
preſſe vñ tacite. ſufficit em̃ ſi ſciant r̃ nõ d̃dicant. rr. q. ij. c. j. nec
ob. rr. q. ij. c. j. r. ij. q̃ illud idẽ in voto religionis per quod a po
teſtate patris erimitur. ¶ Itẽ credim̃ q̃d etiã impubes ſi do
li capax ſit r̃ fecerit votũ abſtinentie vel peregrinationis vel aliũ
q̃d vñ illud adimplere poſſet paternã p̃tatem eruerit q̃ ſe obli
gavit deo q̃d potuit ſicut per delictum ſe obligat diabolo. f. de
deli. pu. c. j. tñ cũ talib⁹ facile eſt diſpenſandũ r̃ p̃mutandũ. cũ
h̃ in aliquo ſint doli capaces: tñ nõ multa cognoscunt cum ſint
inexpertũ. vir aut̃ r̃ mulier qui nõ ſunt ad ip̃aria iudicadi. rr. q.
q. ij. ſi quis vxorẽ. r. q. v. p̃cepit. r. c. xp̃ianam. nõ p̃nt vouere abſti
nentiã vel peregrinationẽ vñ ſine p̃ſenſu alteri⁹. immo r̃ ſi ali
q̃d p̃ſenſit pōt renouare. h̃ peccet. rr. q. v. manifestus. r. c. vo
luit. r. c. bec imago. eripimus votũ peregrinationis vñ mari
ne: q̃d viri vel mulieres ſi ſunt potẽtes p̃nt facere altero iurto. f.
eo. ex multa. s. in tãta. h̃ nõ vñ pōt aliũ ſeq. f. e. q̃d ſup. s. f. de
voto aut̃ continentiã. s. de quer. p̃m. c. i. r. c. pe. Itã ſicut vter
q̃ pōt dare q̃d ſuum eſt ita pōt vouere de dando: nec credimus
peccare p̃dictos ſi iuramentũ vel votũ ſuum faciãt in caſibus
predictis. lex enim r̃ patria poteſtas eos excuſant. rr. q. v. vo
luit manifestus r̃ etiam canones hos excuſant. rr. q. v. c. parun
ti. r. in. c. pueri. Item nec pater peccat renouãdo: quia vñtur in
re ſuo. ff. de iniur. l. iniuriarum.

¶ On est.

Item vñuersis (maledictionis) bec
am. s. p̃uinationem ſucceſſionis paternẽ: vt bic ſequi
tur. ¶ Tue no. q̃d q̃s erequis votũ ſuũ per aliũ. rr. q.
q. ij. anie. rr. q. v. ſi q̃s fuerit. (Et h̃) h̃ eſt licitũ r̃ debitũ vñ
p̃ ſe nullo modo pōt ereq. h̃ ſi p̃ ſe ereq. poſſet h̃ iutiliter. f. q̃ eſſet
claudus vel alio mutilatus: tñ h̃ nõ ad ſubſidiũ ſed ad deuotiõ
nem tñ. ſz vt videret terrã ſanc̃tam vouiſſet. ire p̃ſonaliter de
beret r̃ eodẽ modo ſi p̃pter ſubſidiũ vouiſſet ſi eſt talis q̃d ſunz
defectũ poſſit ſupplere p̃ alios: q̃ſecũ vouere pōt: ſz i vtro q̃s caſu
admittit cõpenſatio. f. e. magne. r. c. ſe. l. d̃ac tñ assignam⁹ diſſe
rentiã inter eos qui vouet p̃ ſubſidio r̃ eos q̃ vouet p̃ deuotiõ
q̃ p̃m̃ morte vel alio impedimẽto detenti cogunt̃ alios p̃mittere
q̃d eorũ votũ cõpleat̃ ar. bic lmo plus vñ q̃d ſi alius nõ commit
tant tñ h̃ides p̃pelli poſſũt vt vel ipſi cõpleat̃ votũ p̃iũ vel exp̃
ſus r̃ ſubſidiũ q̃d p̃ vel teſtator facturus erat ipſi facient. naz
vouiſſe intelligitur ſubſidiũ terre ſc̃tẽ ſue per ſe ſine p̃ aliũ faciẽ
dum: vñ ad illud cõpellendi ſunt h̃ides: cũ ex nudo voto obliga
tio naſcatur. ff. de polli. l. ij. in p̃n. r̃ nuda p̃miſſio facta ciuitati
obligat. ff. de polli. pactum. multo fortius facta deo vel ſubſidio
terre ſanc̃te. item ar. ad hoc. f. eo. q̃d ſuper. r. c. ſe. ¶ In ſc̃do aut̃
caſu. ſ. q̃n p̃pter deuotiõnẽ vidẽdi terrã vel aliã vouit nõ credi
mus q̃d mittere teneat̃ ſi iuſto impedimẽto p̃ſonalit̃ ire impe
diat̃ p̃pter p̃ditionẽ gñalẽ que ſubintelligit̃. ſ. ſi potero: vt. s. di
ctum eſt. ¶ Promiſſi idẽ eſt r̃ ſi nõ p̃miſſiſſet: vel etiã ſi crucẽ nõ
aſſumpſit q̃rũ ad hoc q̃d h̃iditate p̃iueſ. h̃ p̃ciſe ire vñtra mare
non cogit̃ niſi vouerit vel niſi ſignũ crucis acceperit. (Succeſſio
nem) i. iure ſideicõ. vel ſucceſſionis ab inteſtato q̃d in paternã
h̃iditate h̃ides: ſic. rr. q. j. ſane. C. de ſideicõ. l. vñ. ſi eſſet alia h̃idi
tas p̃ter regnum ſi lius haberet legitimã. C. de ſideicõ. auſ. hoc
amplius. ſed in regno ſecus q̃ ſectionẽ non patit̃. Si dictus in
alia parte huius. c. (Rer) frater. ſ. huius dñcis qui poſt patrem
regniã habuit qui erat p̃mogenitus. ſed tñpater vñtrũq̃s teſtõ
p̃ceperat q̃d ſi ille ſine filiis decederet q̃d iſte dux eſſet rex.

Migne (conſilio) nõ em̃ debuit̃ p̃ votũ ſuũ ve
nire ſua autoritate. f. e. ex multa. ¶ ſicut
nec iuramentũ. s. de cle. venerabilẽ. niſi eſſet certus
q̃d nõ obligat̃ eſſet. f. de ſen. ex. inq̃ſitioni. (Equita
tem) i. q̃d de eg̃tate r̃ iuſtitia ſit faciẽdũ. (Aſſenſu) cũ em̃ pegri
natio ep̃i ſit magnũ negociũ nõ pōt ſine p̃ſenſu capli. s. de his q̃
ſi. a. p̃la. ſine cõ. co. q̃to. r̃ not. de hoc. s. de cle. pegri. c. j. (Tã diu)
q̃d modicã peregrinationem poſſet facere ſine licentia pape.
¶ An liceat xp̃iſtianiũ inuadere loca queteneant infideles vel
que ſua ſunt.

- 2 Deus ipſe per ſe a p̃ncipio dicẽt exercuiſſe iuriſdictionem.
- 3 Dñia r̃ iuriſdictiones licite poſſunt eſſe apud infideles.
- 4 P̃apa etiã ſuper infideles de iure iuriſdictionẽ r̃ poteſtatẽ ha
bet r̃ poteſt iudeos iudicare. in nu. s. r̃ xp̃iſtianos in num. 6.
- 7 An bene faciat p̃apa dando indulgentias fidelibus pro recupe
ratione terre ſanc̃te.
- 8 Infideles non dñt cogi ad fidẽ. p̃nt tñ cogi admittere predica
tores euangelij. r̃ quid ſi non admittant in numero. 9.
- 10 An infidelis poſſit dominium habere ſuper fideles.

¶ Mod super (q̃ſiſti) q̃d fieri debeat (ſint
nobiles) r̃ dñites (artifices)
Paupes robuſti (Bilatio). ff. de vaca. mu. l. vñ. ff. de
iudi. r̃ ſi lōgi. (Lōp̃ſato) cũ gemitib⁹ r̃ vigilis. s. c.

- 1 pri. ¶ Pro defenſiõẽ boc nõ eſt dubiũ q̃d licet pape fidelib⁹ ſua
dere r̃ indulgentias dare vt terrã ſanc̃tam r̃ fideles habitantes
in ea defendant. rr. q. vñ. omni timore. r. c. igitur. ſed nunq̃d
eſt licitũ inua dere terrã quã infideles poſſident vel que eſt ſua.
¶ Et nos ad hoc r̃ndemus q̃d in veritate dñi eſt terra r̃ plenitu
do eius orbis terrarũ r̃ vñuerſi q̃ habitãt in eo. ipſe em̃ eſt crea
tor omniũ. idẽ etiã ipſe deus bec vñuerſa ſubiecit dño r̃õnalis
creature p̃pter quã bec ola fecerat vt habem⁹ in. j. c. geñ. r̃ bec a
p̃ncipio ſeculi ſuit cõis. quonſq̃ vñibus priorũ parentũ introdu
ctũ eſt q̃d aliqui aliqua r̃ alñ alia ſibi appropriant: nec ſuit hoc
malũ imo bonũ: q̃ naturale eſt res cõſes negligi: r̃ et cõto diſcor
diã parit̃: r̃ fuerit a p̃ncipio cuiuſcũq̃ q̃ occupauit. q̃ in nullo
bonis erat niſi dei. ¶ Et ideo licebat cuiſlibet occupare q̃d occupa
tum non erat: ſed ab alijs occupatũ occupare non licebat. q̃ ſie
bat h̃ legẽ nature qua cuiſlibet iudiciũ eſt vt alñ non faciat q̃d ſi
bi nõ vñle fieri. habuerũt etiã ſp̃alia dñia per diuiſiones p̃m̃ pa
rentis. ſicut apparet in abraham r̃ loth: quorũ vnus accepiſt ad
vñam partem r̃ alius ad aliã. geñ. c. iij. ſuper hoies aut̃ quaſi ſup
ſeruos null⁹ habuit dñiũ niſi de iure gen. vel ciuili. natura enim
2 oēs hoies liberi ſunt. inſti. de lib. ¶ Jurisdictionẽ em̃ inſtã r̃ re
ctam lego vbi dñ datus gladius ad vindictã. s. de ma. r̃ obe. ſoli
te. ſed q̃o ceperit neſcio niſi forte q̃d deus dedit aliq̃nẽ vel ali
quos qui facerent iuſtitia ſup delinquentes: vel iure nature p̃ſſa.
ſuper familiã ſuã habebat iuriſdictionem oẽm a p̃ncipio: ſed ho
die nõ h̃z niſi in paucis r̃ modicis. ff. de fur. reſpiciendũ. r. c. de
pa. po. per totũ hoc aut̃ certũ eſt q̃d ipſe deus p̃ ſe a p̃ncipio exer
cit iuriſdictionẽ: vt no. s. de ſo. cõpe. h̃. ¶ Itẽ p̃ electionẽ pote
rũt h̃c p̃ncipes ſicut habuerũt ſancti multos alios. vñ. q. j. licet.
ſic ergo audacter r̃ in pluribus alijs. c. p̃dicta in q̃. f. dñia poſſe
ſiones r̃ iuriſdictiones licite ſine peccato p̃nt eſſe apud infideles
bec em̃ nõ tñ p̃ fidelibus ſz p̃ omni r̃õnabili creatura facta ſunt
vt eſt p̃dictũ ipſe em̃ ſolem ſuum oriiri facit ſuper bonos r̃ ma
3 los. ipſe et volatilia paſcit. mathei. c. v. circa ſ. r̃. vñ. r̃ p̃pter hoc
dicim⁹ nõ h̃ pape vel fidelibus auferre ſua ſine dñia ſine iuriſ
dictiones infidelib⁹: q̃ ſine peccato ea poſſidẽt: ſed bñ tamẽ cre
dim⁹ q̃d p̃apa qui eſt vicarius Jeſu xp̃i p̃tatem h̃z nõ tñ ſup
xp̃ianos ſed etiã ſuper oēs infideles: cũ em̃ xp̃s habuerit ſup oēs
p̃tatem. vñ in p̃ſalmo. Deus iudicium tuum regi da. non videt̃
diligens paterſa. niſi vicario ſuo quẽ in terra dimittebat plenã
4 p̃tatem ſuper omnes dimiſiſſet. ¶ Itẽ ipſe petro r̃ ſucceſſo
rib⁹ eius dedit clauẽ regni celorum. r̃ ei dixit q̃d cũq̃ ligi. r̃. Itẽ
alibi: paſce oues meas r̃. s. de cle. ſignificãti. omnes aut̃ tam fi
deles q̃ infideles oues ſunt xp̃i per creationẽ h̃z non ſint de ouib⁹
li eccleſie. r̃ ſic per p̃dicta apparet q̃d p̃apa ſup oēs h̃z iuriſdicio
nẽ r̃ p̃tẽ de iure h̃z nõ de facto vñ per hanc p̃tatem quã h̃z p̃apa
credo q̃ ſit gentilis qui nõ h̃z legẽ niſi nature ſz legẽ nature ſa
cit poteſt licite puniri per papam. arg. geñ. r̃. vñ. habes q̃d ſo
domite qui h̃ legem nature peccabant puniti ſunt a deo: cũ aut̃
vel iudicia ſint nobis exemplaria non video quare p̃apa qui eſt
vicarius xp̃i hoc non poſſit r̃ etiam debeat omnimodo facultas
adire. r̃ idẽ dico ſi colant̃ idola. natura enim eſt vnũ r̃ ſolũ
5 deum creatorem colere r̃ nõ creaturas. ¶ Itẽ ipſe petro r̃ ſucceſſo
rib⁹ eius dedit clauẽ regni celorum. r̃ ei dixit q̃d cũq̃ ligi. r̃. Itẽ
alibi: paſce oues meas r̃. s. de cle. ſignificãti. omnes aut̃ tam fi
deles q̃ infideles oues ſunt xp̃i per creationẽ h̃z non ſint de ouib⁹
li eccleſie. r̃ ſic per p̃dicta apparet q̃d p̃apa ſup oēs h̃z iuriſdicio
nẽ r̃ p̃tẽ de iure h̃z nõ de facto vñ per hanc p̃tatem quã h̃z p̃apa
credo q̃ ſit gentilis qui nõ h̃z legẽ niſi nature ſz legẽ nature ſa
cit poteſt licite puniri per papam. arg. geñ. r̃. vñ. habes q̃d ſo
domite qui h̃ legem nature peccabant puniti ſunt a deo: cũ aut̃
vel iudicia ſint nobis exemplaria non video quare p̃apa qui eſt
vicarius xp̃i hoc non poſſit r̃ etiam debeat omnimodo facultas
adire. r̃ idẽ dico ſi colant̃ idola. natura enim eſt vnũ r̃ ſolũ
6 deum creatorem colere r̃ nõ creaturas. ¶ Itẽ ipſe petro r̃ ſucceſſo
rib⁹ eius dedit clauẽ regni celorum. r̃ ei dixit q̃d cũq̃ ligi. r̃. Itẽ
alibi: paſce oues meas r̃. s. de cle. ſignificãti. omnes aut̃ tam fi
deles q̃ infideles oues ſunt xp̃i per creationẽ h̃z non ſint de ouib⁹
li eccleſie. r̃ ſic per p̃dicta apparet q̃d p̃apa ſup oēs h̃z iuriſdicio
nẽ r̃ p̃tẽ de iure h̃z nõ de facto vñ per hanc p̃tatem quã h̃z p̃apa
credo q̃ ſit gentilis qui nõ h̃z legẽ niſi nature ſz legẽ nature ſa
cit poteſt licite puniri per papam. arg. geñ. r̃. vñ. habes q̃d ſo
domite qui h̃ legem nature peccabant puniti ſunt a deo: cũ aut̃
vel iudicia ſint nobis exemplaria non video quare p̃apa qui eſt
vicarius xp̃i hoc non poſſit r̃ etiam debeat omnimodo facultas
adire. r̃ idẽ dico ſi colant̃ idola. natura enim eſt vnũ r̃ ſolũ
7 deum creatorem colere r̃ nõ creaturas. ¶ Itẽ ipſe petro r̃ ſucceſſo
rib⁹ eius dedit clauẽ regni celorum. r̃ ei dixit q̃d cũq̃ ligi. r̃. Itẽ
alibi: paſce oues meas r̃. s. de cle. ſignificãti. omnes aut̃ tam fi
deles q̃ infideles oues ſunt xp̃i per creationẽ h̃z non ſint de ouib⁹
li eccleſie. r̃ ſic per p̃dicta apparet q̃d p̃apa ſup oēs h̃z iuriſdicio
nẽ r̃ p̃tẽ de iure h̃z nõ de facto vñ per hanc p̃tatem quã h̃z p̃apa
credo q̃ ſit gentilis qui nõ h̃z legẽ niſi nature ſz legẽ nature ſa
cit poteſt licite puniri per papam. arg. geñ. r̃. vñ. habes q̃d ſo
domite qui h̃ legem nature peccabant puniti ſunt a deo: cũ aut̃
vel iudicia ſint nobis exemplaria non video quare p̃apa qui eſt
vicarius xp̃i hoc non poſſit r̃ etiam debeat omnimodo facultas
adire. r̃ idẽ dico ſi colant̃ idola. natura enim eſt vnũ r̃ ſolũ

a ¶ Et pp hoc
Eldde q̃ hoc di
ctũ refert abb.
in. c. q̃i eccleſia
vñm. col. iij. vñ
ſi r̃ circa p̃m. s. d
conſtitu.
b ¶ Et credi
m⁹ q̃ p̃apa. bec
dicta refert r̃ ſe
quũt̃ Abb. in. c.
venerabilẽ. col.
vñ. de cle. in vñ.
In gl. in vñtrũ
ſtult.

nis. Et terra sancta iusto bello victa fuit ab imperatore romano post mortem christi. vñ licitū est pape rōne impñ romani q̄ obtinet illud ad suā iurisdictionē renouā re: q̄ iniuste expoliatus est: et ab eo q̄ nō habuit ius spoliādi cū. et bec rō sufficit in oib⁹ alijs terris i q̄b⁹ impatores romani iurisdictionē habuerūt: s̄ possēt dici q̄ s̄ iure. s̄ rōne iperñ nō possit: cū ecclia nō h̄z iperñ nisi i occidēt. xpi. di. p̄stan. s̄ si nō pōt facere tāq̄ impator pōt facere ex alijs p̄dictis causis. vel ad min⁹ iperatores pōt facere vt rex byrusalē ad quē regnū illō de iure venit sicut credim⁹: et credere debem⁹ ex quo p̄iū nobis nō constat: sed et alios infideles q̄ nūc tenēt terrā in qua iurisdictionē habuerūt xpiani p̄ncipes pōt papa iuste facere p̄ceptū et p̄tōnē q̄ nō molestent xpianos iniuste q̄ subsumt eorū iurisdictionē imo q̄ plus ē pōt eos erimere a iurisdictione eorū et dñō i totū. s̄ inde. et sa. cū sit. et c. ex spā li. et c. i. et c. si. et li. di. m̄cipia. et c. se. imo si male tractaret xpiani nos possēt eos p̄uare p̄ suā iurisdictionē et dñō q̄ sup̄ eos h̄nt tñ magna cā d̄z esse q̄ ad h̄ veniat. d̄z em̄ papa eos q̄tū pōt suā iurisdictionē p̄uare nō sit xpiani: nec grāue scādālū generet.

2. Et si nō debeat infideles cogi ad fidē: q̄ oēs libero arbitrio reliquēdi sunt: et sola dei grā in hac vocatiōe valeat. rlv. di. de iudicis tñ mādare pōt papa infidelib⁹ q̄ admittūt p̄dicatores enāgelī in terris sue iurisdictionis nā cū oīs creatura rationalis facta sit ad deū laudādū sentē. s̄. vi. i. si q̄rit. si ipsi p̄hibent p̄dicatores p̄dicare peccāt. et ideo puniēdi sunt. Et in eisbus aut p̄dictis casib⁹ et in alijs vbi h̄z pape eis aliqd mādare si non obediāt p̄pellēdi sunt brachio seculari et iudicēdi est bellum s̄ eos p̄ papā et non p̄ alios vbi q̄s de iure suo p̄tēdit. nec est s̄. ii. q. i. multi vbi ē q̄ nō pertinet ad nos iudicare de his q̄ foris sunt: q̄ intelligitur q̄ nō debemus eos iudicare excoicādo vel compellēdo ad fidē ad quā sola dei grā vocatur. rlv. di. de iudicis.

3. Si dices quare nō eodem mō h̄z eis repetere terram istā. s̄. italia vel als vbi dñati fuerunt infideles. Respon. q̄ dñi h̄z terrā cū populis eorū p̄uersi sunt. fatemur tñ q̄ si ppli cōuersi essent. s̄ dñi remaneret infideles q̄ papa h̄z possēt dñō istā dēi dñum et iurisdictionē dimittere sup̄ fideles ar. i. ad thim. vi. in pñ. dñm xpianos nō granaret iniuste. Item ppter periculū possēt cogi dñs ad recipiēdū p̄cium vel p̄mutationē: sepe enim q̄s amittit res suas sine culpa sua. C. p. q. can. ser. li. p. totū ar. ff. de reli. et sum. fu. l. sunt p̄sone. nā saniorabilis est rō q̄ pro religione facit. Sed dices nunqd et eodem modo v̄z papa ad mittere illos q̄ vellēt p̄dicare legē machometi. Rñ. non. nō aut ad paria debemus eos nobiscum iudicare cū ipsi sint in errore et nos i via veritatis. et h̄z p̄stati tenem⁹. Et si q̄res q̄s p̄t ecclia romana et oēs alie ecclie et alij xpiani licite tenere q̄ tenēt in occidēt et alibi: cum impatores romani armis p̄ violētā h̄z oia occuparūt. et ita p̄stāt q̄ malafide tenēt. Rñ. oēs generālī clerici et laici p̄t secure tenere et bonafide q̄cūq̄ tenēt: q̄ nescim⁹ vtrū illi q̄ occuparūt p̄dicta vñ fuerint iure suo: in occupādo debemus credere q̄d vñ fuerint iure suo q̄ forte recuperauerūt q̄d prius p̄ violētā amiserāt. vel forte p̄ munera vel donationes ad eos p̄uenerūt legitime. s̄ in eis multos habuerunt rebelles quos vicerūt. s̄ de ecclis p̄stāt q̄d ipse bene p̄t tenere: q̄ si nō p̄stāt quis fuerit dñs an occupatiōē pape faciēda est restō tāq̄ vicario xpi et ecclis alijs q̄ per papā possident et eius autoritate. nā papa et ecclie nōle oīm bōm oia possident. vt inde oib⁹ necessitatē h̄nt s̄ subueniāt. rñ. q̄d. i. vidētes bona autem scismaticorum et hereticorum licet occupare propter constitutiones p̄ncipum que censent ea occupanda. viij. distin. quo iure. rñ. q̄d. viij. per totum (hoc modo). scilicet pro succursu terre sancte et penitentem et de eo cui pro satisfactio ne est iniunctum quod vadat ultra mare. (Item) quia impotens est ad eundem.

Et multa (cedidim⁹). s̄. c. pri. (q̄les). s̄. reli. giosos: dicebat em̄ i illa p̄tōne q̄ p̄ religiosos: viros fieret h̄mōi p̄mutatio vñ disp̄satio s̄ q̄ vbo orta ē dubitatio (q̄s) s̄ ep̄os tñ vñ alios p̄latos vel delegatos pape tñ. q̄d veri⁹ ē sicut. i. exponit. (Utrū) ecce rñso (p̄fectum) at isti q̄ sunt p̄silio strenui vel secū p̄nt dūcere belatores nō tēdunt ad effectū terre. et id nō p̄p̄hēdunt (astrinxerūt) ille q̄ vouerunt cogēde sunt vel ire vel votū redimere (Arorū) spālīs est in h̄ casu vt liceat viro vouere sine autoritate vrotis. als contra. rñ. i. q. v. q̄d deo. rñ. q. i. si tu. nec p̄ hoc sequit⁹ q̄ vñ sit mai⁹ p̄tēctia q̄ nō sit p̄p̄ctio et sine p̄ iudicio alicui⁹. rñ. i. q. v. c. noluit (Labor) in illis enim alie cōsiderationes habende sunt. s̄. c. pri.

Et tuas (solēnter). i. in p̄sentia abbatis et multorum hoc votū emisit: q̄ tñ non fuit de p̄senti s̄ de futuro nō fuit solēnter: s̄m q̄d dicitur solēnter votum p̄tēctie vel religiois q̄d dicitur mit infimonis. vñ si d̄risset infimonis carnale non separet. s̄. i. q̄d cleri. vel vouē. c. rursus. Et si q̄res q̄res nō ita ē votum solēnter si dicat. voueo q̄d intrabo monasterium: sicut si dicat ibo

ultra mare. q̄ etiā est de futuro. Rñdem⁹ q̄ vtrūq̄ votum pōt dici solēnter s̄m q̄ solēnter s̄ p̄ solēntates vulgi vt h̄z votum continētie vel religiois nō ē p̄p̄ie solēnter nisi sit de p̄senti: vel alicui religioni se denoucat: de hoc no. s̄. de regu. et transcū. ad re. c. si. et c. p̄correctū. votum aut p̄grinationis a iure nō ē solēnter. et sicut vouens p̄grinationē cogit eā p̄ficere sic et vouens ingredi monasterium et ad hoc facit p̄sens de cr. et c. q̄d sup̄. vbi vocat talē p̄missionē de futuro nō solēnter. (Transgressor) q̄ in fra duo mēses nō p̄fecit votum vt p̄miserat (Cōsulim⁹) et etiā si petitum fuerit cogere⁹ cū cogendus sit dñō reddere vota sua. s̄. c. magne. (Resignes) mirū vñ q̄ si iam esset canonicus possēt eligi vel postulari multo forti⁹ si nō dñi fact⁹ ē canonic⁹: s̄ hoc est ea rōne q̄ nō pōt fieri monach⁹ vt canonicus regularis ex quo est ep̄us nisi resignet. ad h̄ ergo vt p̄pleat votū resignare v̄z: s̄ canonicus vel monach⁹ vñ pōt fieri ep̄us: et sic pōt votū suū implere et ep̄atū h̄re: ar. dic. (Eligēdi). i. postulandus. alij dicunt q̄ simplr eligēdus est (electionē) p̄missa tñ postulatione facta a priore. et est ar. q̄d canonicus regularis v̄z eligi. d̄ hoc no. s̄. de renun. post translationem.

Postulastis (ecclesiarij) non dicit p̄bens dārū cū regularibus non licet habere p̄bēdas (ecclesijs) isti p̄positi erant sicut ex titulo apparet (Vicesima) et est no. dignum q̄ p̄positus cruce signatus non solum vicesimam partis sue. sed totius ecclesie acceperit.

De statu monachorū et canonicorū regulariū. Rubrica.

1. Diocesane ecclie duplici lege ad ep̄iscopū pertinet.
2. Que sint ea q̄ de lege diocesana dicunt esse et q̄ de lege iurisdictionis in nu. 3.
4. An monasteria teneant ad legē diocesanā: et in nu. 5.

Theodosius (Discipline). i. p̄ter visita tionē quā facit pōt quoties expedit. rñ. i. q. si. non semel (Accesserit) nisi in morte. s̄. s̄. tel. offic. et c. requisi. et de sepul. relati. et c. de bis. (Tendicare) q̄ hoc. c. de duplici lege mentionē facit. s̄. dioc. et iurisd. ideo no. q̄ ecclie dioc. ad ep̄m p̄tinet duplici lege. s̄. dioc. et iurisdictionis. et aliq̄ certis regulis distinxerūt q̄ illud sit de lege dioc. i. q̄ in recipiēdo p̄stāt vt ē recipere tertiā oblationū et consimilia. lex aut iurisdictionis consistit in conferēdo: vt ordines et alia: tñ nobis nō vidēt h̄ p̄p̄ia v̄ba: nec alia rōne dñr lex dioc. et iurisdictionis nisi q̄ sic assumpta sunt a iure. s̄. de offi. ordi. dile. vbi no. et eo. ti. vt instā. et c. q. i. c. i. rñ. i. q. cum p̄ utilitate. Nos igit q̄ de his p̄p̄iā et generalem doctrinam innariabilem dare nescimus p̄ singularia diuidemus hoc mō: est ergo de lege dioc. perceptio cathedratici. et q̄d. iij. c. i. debita pars oblationum decimationum et mortuoriorū. s̄. s̄. offic. ordi. p̄querente. rñ. q. i. questi. et c. decimas. et c. q. i. de bis. et c. antiquos. rñ. q̄d. h̄. concessos. et c. vulturanc. et c. de redditibus. Item q̄d missas publicas cantet in qualibet ecclia et q̄ cathedram ponat vbi vult vt cā p̄dicādi vñ audiēdi cās. rñ. i. q. h̄. luminoso. moderatū auxilij petere a subditis. s̄. de c. cum apostolus. itē p̄ negocijs ecclie pōt ep̄s clericis imperare q̄d vult et eos mittere. vñ. q. i. q̄ frater. s̄. de cle. nō resid. decetero. s̄. de ma. et obe. c. h̄. itē ad erequias mortuorum. rñ. q. i. placu. it. et vocatio ad synodum. rñ. i. di. c. vl. Et de lege iurisdictionis est cās audire. et oia q̄ circa iudiciū agunt. collatio oīm sacrorū visitatio ordinatio correctio inq̄sitiō excoicāre. interdicere statuta facere sup̄ iudicis vel accessoriorū corū et etiā de vita offitū et alijs h̄mōi instō destitutio p̄firmatio et inuestitura. rñ. i. di. de bis. et c. de illa. de con. di. iij. c. i. s̄. de p̄sue. cum p̄suetudinis. s̄. de of. ordi. p̄querente. et c. dilec. h̄z enim ibi p̄mittim deponat ea q̄ ad vtrāq̄ legē p̄tinent. ponit ibi etiā q̄ sunt d̄ iure ep̄ali q̄d in p̄dictis duabus legibus cōstitit: s̄ p̄ bec statuta nunq̄ monachi. tenentur ad aliqd s̄ regulā. s̄. de off. arch. dilecto tñ s̄m hanc n̄fam declarationē oia dicimus de lege iurisdictionis esse a quibus monasteria exempta nō sunt p̄ canones ea cū a quibus sunt exempta et tñ sunt de iure ep̄ali. dicimus de lege diocesana esse cū canones dicāt esse monasteria lege dioc. exempta. et c. q. i. c. i. rñ. q. i. cū p̄ vti et ab eis canones dicunt ea exempta q̄ de lege diocesana numerantur. rñ. q. i. cum p̄ rñ. i. q. i. q̄ sit. et c. luminosa. rñ. di. de bis. et c. iñ. relatum. rñ. i. q. i. q̄. vl. ad ea aut que de lege iurisdictionis sunt tenentur monasteria et multo fortius oēs alie ecclie. et c. iñ. relatum. et c. q. i. in ser. p̄mis. c. rñ. i. q. i. hoc tātū monasteria abbates. et c. q̄. vlti. nō semel visitādi. itē no. q̄d h̄z monasteria sint a lege dioc. exempta tñ si habent pplm debent facere oia que pertinent ad legē dioc. et ad que rōne populi alie ecclie tenentur vñ debent si habent populum ad synodum ire. s̄. de maio. et obe. q̄d sup̄. rñ. i. di. c. vlt. vt ibi no. immo si essent exempti ex quo habent pplm qui nō est exemptus: vel si habent non exempta membra. i. dioc.

a. Et si q̄res d̄ hoc dicim⁹ vt p̄ bart. in l. canctos populos: C. s̄ s̄. tri. et ad de libb. in c. vñ n̄crabilē. col. v. in fi. s̄. de elec.

1^a rā in his dispensatib⁹ q⁹ hūc d⁹ ius positū tū sicut appet i sta
tutis q⁹ scā sunt d⁹ ordinib⁹ faciēdis i fra certa lterititia tēporū.
vt. lxxvii. di. p totū q⁹ q⁹ n⁹ possit b⁹ n⁹ d⁹as curas vt no. 3.
de p⁹b⁹e. c. de multa. 7 de ele. dudū. i. bis cū dispensatib⁹ sufficit
sola volūtas dispensatoris ēt sine cā: q⁹ p⁹bo. nā si sola volūtaria
p⁹stō erat cā quare aliqūd p⁹b⁹icatur. 7 sola volūtas erat cā
q⁹re p⁹b⁹ibitō relaret. q⁹ cū ē destrueret ius q⁹ illud p⁹didit: nec te
nec p⁹nceps sua lege ligat. C. de leg. digna. 7 res facile redit ad
suā nā. ff. de pac. si vn⁹. 7. pacta tū sicut lex eadē dicit ipse. tū b⁹i
facit si suā legē suat. C. 7. Itē l⁹ con ditioni p⁹stōis dispensare si
ne cāe cognitiōe ex certa sciētia 7 suā p⁹stōne. nō tū alio q⁹ cō
cessum ē dispensare l⁹ dispensare nisi cū cāe cognitiōe: 7 si dispensat
nō v⁹ dispensatio. vel renocat 7 ipi peccat 7 puniunt. l. di. q. i. ali
quo. Aniam b⁹i dicit l⁹iam: q⁹ volūtaria tū 7 sine cā. nā si cā
subesset b⁹i possit dispensare q⁹ proprium haberet. Quid em si
tota xpiani tas vel ēt aliqua ps ei⁹ cēt in piculo nisi monachus
fieret rex forte q⁹ nō esset ali⁹ q⁹ sciret aliq⁹ regnū regere v⁹l pos
set nisi monach⁹ nōne dices q⁹ fiat rex nōne q⁹libz d⁹ se totū i bo
locansū offerre deo vt in eo q⁹ sibi plus pl⁹z p⁹eligat facere. spie
oibus pl⁹z ei q⁹ creaturā suā rōnabile 7 tpale p⁹ferret p⁹ quo etiā
ipse alam suā posuit. C. 7. Itē nōne peccat q⁹ minus bonū ma
iori bono p⁹ponit. 3. de reg. l⁹ in. xi. q. i. si q⁹ d⁹ i. e. v⁹ q⁹ dicit
tis. C. Itē cōis vtilitas p⁹ferat p⁹uate. vn. q. i. scias. 7. c. mutatiōes
C. Itē si p⁹pter cōm vtilitatē pōt fieri ep⁹s. f. co. l⁹ 7 etia clerico⁹
l⁹ dist. pulcis. xvi. q. i. ne p⁹ cur⁹ quare nō eodē mō rex. sed forte
r⁹hdebit cōditiō p⁹cedo q⁹ fiat rex sed nō hēbit p⁹uiū: q⁹ regnū
cōe est: 7 q⁹ aq⁹ret regno aq⁹ret. ar. p⁹ his. xvi. q. i. e. j. de p⁹ui
le. cū olim. l⁹ cōtra. quid si nō pōt esse salua xpianitas nisi regnū
in suū p⁹uiū accipiat illud suis heredit⁹ relinque dū. q⁹ forte
hēbat filios an⁹ fieret monach⁹. C. 7. Itē q⁹ d⁹ si dixerint ei illi q⁹
p⁹st dare regnū op⁹ q⁹ si vis habere regnū accipias hanc reginā
in vxorē. as⁹ dabimus cā infideli vel tyranno an hic ita diliges
contēplationē huius monachi 7 cōtinētā hois vnus: 7 ita re
putabis deū crudelē q⁹ nolit p⁹ p⁹uisionē vicariū sui hūc xpiani
tati p⁹uideri. Itē papa fecit cōstōne q⁹ etiā ille q⁹ vōit simpl⁹ si
p⁹trabat q⁹ m⁹imonitū. f. q⁹ de. v⁹l. rursus. xvi. q. i. gonfald⁹
3. de cōuer. 2. iug. pl⁹z. quare nō eodē mō pōt dispensare. Itē fe
cit cōstōtione q⁹ vxor vnus alii nubar. f. de v⁹no. i. gaudem⁹
6. penul. Item ex cōstitutione est q⁹ minor. xii. annis nō pōt
se obligare religioni. 3. de reg. 7. trans. ad nostram: q⁹ est con
tra ius naturale: q⁹ sicut p⁹uer ex quo vult capax est potest se
diabolo obligare eodem mō a deo. Item pape d⁹ quodē q⁹ li
gaueris 7 c. Item in quolibet voto intelligēdū est nisi aliter deo
placat. l⁹ credēdū est q⁹ deo aliud placeat si vtilitas subest q⁹
p⁹tra votū faciat. C. Itē sicut d⁹ q⁹ nō intelligit venire p⁹tra vo
tū q⁹ facit cōtra illud auctoritate superioris q⁹ est vicari⁹ iesu xpi si
cut in matrimonio. 3. de transla. c. inter. in p⁹u. nec ob. p⁹dictis
q⁹ d⁹ vōnetē 7 reddite. vōnetē q⁹ d⁹ est voluntatis: sed reddere
necessitatis: q⁹ b⁹i intelligitur votum deo reddere qui se eius
dispositioni committit: 7 q⁹ magis eius beneplacitum facit. vt
predictum est. 3. de vo. 7 vo. re. magne.

1^a Non pōt visitatores rectorem alicuius loci remouere. 3. ep⁹s
copo nunciare.

2^a Parrochia regenda est auctoritate ep⁹scopi.

3^a Ad quem pertineat electiones cōfirmare de prioribus fratru
facte. 7 in nu. 5. 6. 7. 7.

4^a Non pōt archidiaconus de iure presentatum sibi a patrono si
ne ep⁹ilicentia in ecclesia instituere.

8^a Degradatio priorum pertinet tantum ad ep⁹m.

In singulis. (abbatū atq⁹ priorū) nō erē
ptor. f. c. pri. 3. b. eadē. Ad
uocet cap⁹lin abbatū 7 priorū q⁹ cōueniūt ad g⁹na
le cap⁹l⁹ 7 factis etiā his p⁹uordis. Itē cap⁹lin totū
vel maior ps eliger ātuor abbates q⁹ p⁹uinc cap⁹l⁹ (Qui) cister
ciē. (De ipsi) abbatib⁹ q⁹ cōueniūt ad cap⁹lin p⁹latiōis: isti cū
sint p⁹lati ordinariā iurisdictionē nō hūt: sed delegatione pa
pe fungunt. Itē de visitatoribus ab eis deputatis. nam delega
tione pape nō istoz quatuor fungunt: vt. f. c. ibi. (vix n⁹sa) v⁹
dic q⁹ est ordinario iure istoz ab hac cōstitutione eis concessa.
1^a (7 Denunciant) no. q⁹ remouere nō pōt: sed tū ep⁹o nunciare:
7 cū tā ep⁹s q⁹ bi visitatores habeāt iurisdictionē cognoscēdi vel
ingrēdi de bis occupatis melior erit cōditiō: vt. ff. de p⁹c. plu
rib⁹. al⁹ tū dicit q⁹ visitatores nō p⁹cedēt nisi p⁹lo monent ep⁹m
7 appareat ei⁹ negligētia. ar. 3. de of. or. q⁹to. i. q. iij. nūc vero.
v⁹l dicit meli⁹ q⁹ ambo visitabūt 7 erit forte v⁹traq⁹ ordiaria. ar.
f. c. 3. p⁹orro. C. Itē sile. f. c. pr. nec est p⁹tra. 3. de offi. or. c. j. vbi
innu⁹ q⁹ visitatores pōt deponere: q⁹ ibi nō crāt tū visitato
res. 3. iug⁹ sitores 7 iudices: vt ibi collig⁹ al⁹ dicit aliter in ge
nerali visitatore: 7 sic loqu⁹ hic aliud in spā li: 7 sic loqu⁹ c. j.
primo dictū pl⁹z (Diocesan) ep⁹i cū curā gerūt suarum dioce
san. 3. de of. or. p⁹uiclosam. C. (Iure) quorum ipse dioceles exi
stere dignoscunt. ar. q. i. null⁹ primas. 7 i. al⁹ c. c. 7 iō cū ipi

curā habēt ad illos p⁹tinēt ipam p⁹mittere. de of. arch. cū satis.
2^a xvi. q. vi. null⁹. C. 7. (Diminuo) v⁹l ep⁹o auctoritate cura sine ad
ministratio gerēda ē: 7 prochia regēda. x. q. j. regēda. ac ipis de
b⁹mōi cura v⁹l regimine rōdēdū. xvi. q. i. sane. 3. d⁹ p⁹b⁹e. i. lateran.
7 de p⁹uic. cū 7 plātare. 3. in eccl⁹is. 7 ita talib⁹ p⁹orati⁹ q⁹ cū
ra p⁹pli est annera p⁹ores istui debēt p⁹ep⁹orē 7 ē v⁹l q⁹ p⁹ ipos
cura gerit. nā 7 fm antiquos canones mōachi pōt assumi ad re
gimē eccl⁹iaz prochia l⁹is. xvi. q. j. doctos. 7. c. in prochia. l⁹ dist.
p⁹icis. 7. 3. e. q⁹ de i. sec⁹ aut q⁹ p⁹ p⁹byteros seculares. q⁹ tunc ipi
p⁹byteri 7 nō monachi istituti sunt p⁹ep⁹os de p⁹ilio monacho
rū. 7. de cap. mo. l⁹ eccl⁹is. itē ē v⁹l q⁹ tales p⁹orati⁹ v⁹l p⁹ecle ple
no iure nō subsunt religiosi secus at si pleno iure subsunt. xvi.
q. i. v⁹l is. 7 in pal. decr. l⁹ lateran. 7. c. cū 7 plātare. C. Itē p⁹ gra
ui culpa d⁹stituēd⁹ est aliq⁹ 7 auctoritate superioris. v⁹l ep⁹i dioce.
xvi. q. vi. innu⁹ti. 7. 3. de fo. cōpe. postulat. circa maiora nāq⁹ pi
culū v⁹l is. xli. di. q⁹scamus. 7 iō b⁹mōi grauiā 7 difficilia dioce
sanis referēda sunt i suis diocebus. de offi. archiepi. singule. i.
fi. ardua sine ep⁹is nequēd⁹ terminari. 3. de of. archi. ad b⁹ v⁹l is l⁹
ep⁹la. difficilia em sup⁹iorib⁹ sunt istimāda. 3. c. circa mediū. xvi.
di. multis denno. in h. 7. 3. correctio religiosoz ad suos p⁹latos
regl⁹ p⁹tinat. 3. de of. ord. q⁹to. 7. c. di. si q⁹ si tū aliq⁹ graue 7
difficile emergat ad cui⁹ correctionē detētiō abbatib⁹ nō sufficit
p⁹uidētia dioceani est sup⁹ hoc adhibēda. de sen. ecc. monachi.
7. c. cū illorū. de p⁹cri. cū olim. vbi dicit q⁹ p⁹nia in leuib⁹ culpis
pertinet ad abbatē marime aut p⁹uidētia 7 diligētia tūc adbi
bēda est cū p⁹ficiunt aliq⁹ in p⁹latos seu rectores seu ēt amouent.
de elec. nihil. 7. v⁹l. q. vi. c. fi. vbi dicitur q⁹ de tāta re. f. q⁹ in gri
tur de dignitate alicuius p⁹lati vt remoueat vel d⁹ ei coad
iutor: nō legnius est agendum. Itē priores qui sic p⁹ electionem
instituantur non pōt mutari sine manifesta 7 rōnabili cā vt di
ctum est. v⁹l si fuerint dilapidatores. 7. c. vt p⁹dicta decr. mona
chi. 3. v⁹l. 3. siue sint abbates siue priores: vt pote in monasteriis
que abbates nō habent p⁹prios 7 inueniuntur dilapidatores v⁹
als merito amouendi p⁹ diocebanum remouēdi sunt dūmodo
nō sint exēpti. 3. co. vt itaq⁹. f. c. pri. 3. h⁹oz. si abbas. 7. 3. v⁹l is.
p⁹terea q⁹uis b⁹mōi priores immediate subsunt suis abbatibus.
in illorum iurisdictionibus intendere 7 obedire debeant non vt tū
posse amoueri p⁹ eos inconsultis diocebanis: sicut video q⁹ d⁹ ly
custos eccl⁹ie in cunctis iurisdictionibus archidiaconi obedire de
beat 7 ei subit nō tū cū si min⁹ idon⁹ sit abficere vel amouere
pōt inconsulto ep⁹o. de of. cu. c. j. Itē v⁹l q⁹ in prioratibus in q⁹
per electionē collegioz suoz institunt priores gerenda est ad
ministratio auctoritate diocebanorum. C. 7. obicitur 3. q⁹ si in
monasterio subiecto alteri fiat p⁹lati electio p⁹sentādū est de iu
re abbati vel collegio superioris monasterii: vt ab eo si canonici
ca fuerit p⁹firmetur. de p⁹sue. cum dilec. circa fin. ita ordinatio i
ferioris monasterii plene p⁹tinēt ad abbatē superioris. de relig.
do. q⁹ monaste. Si ergo superior abbas p⁹firmare h⁹ electionem
abbatis vel prioris sibi subiecti p⁹ p⁹fectionē p⁹sequit q⁹ liberaz
administrationē. de ele. trāsmittam. v⁹l q⁹ in talibus priorati
bus auctoritate suoz abbatum admistratio geri debeat. 3. 3.
q⁹ v⁹l q⁹ nec in istis nec in aliis prioratibus q⁹ nō habēt p⁹pli v⁹
in quibus nō institutū ē priores p⁹ electionē. administratio geri
debeat auctoritate abbatū: q⁹ institutio 7 destitutio de iure ad
diocebanum p⁹tinēt. 7 de l. iurisdictionis est. 3. de of. or. p⁹queren
te. 7 de insti. cum venisset. de here. cū ex iniūcto. in fi. itē oēs eccl⁹
sie dio. sub p⁹late ep⁹i sui p⁹stunt. 7 ad ip⁹sus ordinationē p⁹tinēt
xvi. q. v⁹l. oēs basilice. x. q. j. decretū ē. fo. circa huiusmodi priora
tus q⁹ prochiales nō hūt 7 q⁹ electionē collegioz suoz. 3. mo
nachi tū manēt in eis 7 abbates plene. i. ex sua fundatiōe in eis
dē obtinēt tpalia. iō p⁹missum est 7 obseruatum sicut credi⁹ q⁹
ponant in eis priores 7 remoucantur ad mandatus suoz abba
tū vt in religioib⁹ magis vigeat 7 obseruet obediētia. C. Itē iō
b⁹mōi prioratus p⁹prie appellant obediētie. 3. c. cum ad. 3. tales
v⁹l tales priores ex eo q⁹ nō p⁹ficiunt nō pōt nec debēt assumere
sibi auctoritatē p⁹tinēplationis immo cū expedierit absq⁹ con
tradictione mutari pōt sicut d⁹ de p⁹identibus capitulis g⁹ali
bus. 3. c. c. si em tales instituerentur 7 ponerent p⁹ ep⁹os aut de
suo p⁹sensu v⁹l auctoritate nō possēt postea sic ad abbatū p⁹sensu
remoueri. de offi. archi. ad b⁹ ar. 3. de trāsa. decetero: pp⁹ q⁹ etiā
talibus sue administrationes non p⁹firmant. 3. de cō. v⁹l is. vel
innu⁹l. p⁹orrecta. 7 ideo iū b⁹mōi prioratibus ponunt 7 deputa
tur priores p⁹ volūtate suoz abbatū: 7 ēt amouent: vt in pal. 3.
tales. 7 de p⁹uic. q⁹ p⁹ p⁹fectionē. vbi sit mētio de clerico vel mo
nacho deputato a monasterio ad regimē alicuius eccl⁹ie dio
cesano subiecte. xvi. q. vi. si q⁹ vult. dicit enim q⁹ si abbas vult
ad meliorē locū trāsmutare monasteriū faciat b⁹ de p⁹ilio ep⁹i 3.
dimittat in p⁹iori loco p⁹sofm ad exercēda ip⁹s⁹ ministeria. 7 ita
ad abbatē p⁹tinēt deputare ad regimē talis locoz personas. se
cus aut ē i p⁹orati⁹ i q⁹ b⁹ creant priores p⁹ electiōes capitulorū
suoz q⁹ tales priores pleni⁹ ius assequunt in prioratibus ip⁹s⁹
ad quos vocantur p⁹ sua capitula: q⁹ p⁹ electionē 7 p⁹firmationē

1^a Cū tū hoc
est v⁹l spe. i. ti.
de le. 3. nūc b⁹re
nū ad si. 3. xv.
in voto. 7 car. i
rep. c. p⁹pēdim⁹
f. d⁹ se. ex. co. viij
sequunt. inno.
hic 7 abb. in. c.
fraternitatib⁹
7 ibi to. 3. ana.
f. de scismati. 7
d⁹ veritate vide
p⁹ sel. in. c. ad an
dictiā. cl. fi. co.
iij. 3. nihilomi
nus attē de b⁹i.
3. de rescrip.
b⁹ C. Itē l⁹ 3. di
tori. add⁹ q⁹ idē
3. ipe inno. i. c.
venies. 3. de fil.
p⁹by. i. gl. j. fi.
Et gl. in. c. si q⁹
l⁹rry. di. in gl. i.
fi. Et no. io. 3.
imo. i. l. q⁹dā cō
sulebat. ff. de re
iū. 7 referi sel. i.
c. ad auditiā. 3.
cl. n. co. v. v. oia
āt ista. 3. d⁹ re. 7
adde cū dē. sel. i.
c. q⁹ ieccl⁹iarū
co. xij. in p⁹ri. 3.
de p⁹li. 7 ibi al
le. concor.

acgrunt eos. de accu. sup. bis. et quasi ut abbates in loco ipso p
sunt ibi: vñ sic leniter amoneri nō pñt ab eis: imo etiā si trāsfe-
rēdi sunt ad mai⁹ offiū hoc fieri dō de pñlio fratru locorū qbus
psunt. s. c. monachi. s. pōres. lviñ. dist. c. xix. q. iiñ. statuimus.
hñdī em trāslatio quasi qdā alienatio ēpsone. sunt aut pñcio
res pñone q res. xñ. q. iiñ. pñcipim⁹. vñ sicut res absqz pñsensu capli
alienari nō pñt. xñ. q. iiñ. sine exceptiōe. sic nec pñsona. monasteria
vero bona sua alienare nō pñt absqz pñmissiōe et lñia epi. xñ. q.
iiñ. abbatib⁹. lviñ. q. iiñ. in vñditionibus. Et ita in trāslatiōe ta-
liū pñorū q fieri dō de cōsilio fratru necessaria erit lñia et pñmissiō
epi multo forti⁹ q in trāslatione vñ alienatione rerū. s. de renū.
admonet. vñ apparet q in creatiōe et mutatiōe taliū pñorū q
fieri dō de cōsilio fratru necessaria erit lñia. plus iurisdictionis et
3 autoritatis hñt dioecēsani q in instōne et vñstōne aliorū. Et s
qz pñfirmabit electiōes taliū et ipsos instituet vñ q abbatēs su-
pñores sicut allegatū est. s. s. certe satis vñ incōgruū q aliqz po-
ratū vñ ecclīa aliqñā itret et administrēt irreglito dioecēsano cui
subest. vñ in pñdicta decre. admonet. ad dioecēsani pñtinet custo-
dia ecclīay vacantiū sue dioecēs. de insti. cū venisset vñ ipso in
cōsulto intrare nō dō: qz derogaret pñter hoc iuri epali. de pñ-
nile. pastoralis pñt ergo rñderi vñ fiat differētia inter instōne et
pñfirmatiōne. cōfirmatiō em est pñprie appropriatiō pñcessus i ele-
ctiōe hñt vñ qñtū ad formā electionis et qñtū ad pñsonā electi.
s. de ele. nñl. institutiō aut sit in ecclīa de ipso electo approba-
to iā et admissiō qñ. s. inuestit⁹ illa de iur. pa. q. at cōsultatiōi-
bus indifferēter em vñt ius his vocabulis: instōne: vñ et inuesti-
tura. de cō. p. post electionem. q. et inuestit⁹ dī aliqz de ecclīa vñ
pñbēda. de cō. pñ. pñposuit. et institui in ecclīa de pñbēda. dilecto.
vñ dī q vñno iure indinidno vacāte sine pñbēda duo istui nō
possunt ad illud de sup. neg. pla. lñas. inuestitura autem fit post
cōfirmatiōne. de ap. constitut⁹. vñ pñt dici pñfirmatiō electionis
q in talib⁹ pñoribus de iure pñtineat ad abbates suos: vñ pñ-
le. de cō. de consue. cū dilec. Institutiō aut ad dioecēsanos locorū
sicut examinatio et approbatio clericorū qui pñficiendi sunt be-
neficiis ecclīasticis et institutiō in eis pñtinet ad suos archi-
diaconos: institutiō vero ad epōs de of. archi. ad hoc in vñ. in
4 quadā. Et qñ instō tā abbatū q pñorū i officiis suis spe-
ctet ad dioecēsanos satis innñt. xv. q. iiñ. c. i. et c. cellulas. et ita ab-
bates cōfirmabunt electiones et approbabit pñores electos
dioecēsani vero illos instituent. de of. archi. sup. eo. vñ dī qñ si
alicui pñmittit aliqua ecclīa ordināda de pñsona idonea ad pñ-
sentatiōne patroni: s. rector q institutiōne fuerit pñsentāda sit
illi cui cōmissiō facta fuerit et ipse em admittet: non tñ ipm pñ-
tinet sed epō vel archidiaconus ad quē institutiō pñtinet: q nō
est intētiō committētis sup hoc pñiudicare epō vel archidiacon-
5 no. Et itē et ipse archidiaconus non pñt de iure pñsentatum
sibi a patrono sine pñsensu et lñia epi instituire in ecclīa. s. de
of. archi. cū satis. de re iudi. cū bertoldus. nisi alit obtineat de pñ-
scripta pñuetudine. de deci. dñdū. de of. archi. dilecto. de ex-
cel. pla. ad bec. hñ ergo ad dioecēsanos pñtinet taliū pñorū institu-
tiō: nec dñt difficultatē adhibere vel ingerere in ipsorū instōne
postqz examinati et approbati sunt pñ suos abbates sicut fit in
his qui promouētur ab epīs ad ordines. xñ. q. iiñ. et de of. ar-
chi. vñ nostruz. et in his q pñficiēdi sunt ecclīasticis beneficiis: qñ
vñ dictū est examinādi sunt prius a suo archidiacono. et postea
pñ ipm pñsentādi epō vñ eos pñficiat. de of. archi. ad pñ in vñ. in qñdaz
postqz vero examinatus alit est diligēter et approbat⁹ pñ illuz ad
quē pñtinet. hic non est dñuo examināda de eta. et qñ. accepti-
mus. de of. deleg. l. de purga. cano. dilec. in fi. et sufficit mona-
chis testimoniū sui abbatis. xv. q. i. monachi vagantes. nisi for-
te aliquis pñmotus ad vñnam dignitatē vocetur vel postuletur
sen eligatur postea ad aliam. q tñ oportuna est postea alia exa-
minatio. pñt em aliqz esse idoneus ad vñnam et nō ad aliā. de
elec. in causis. in fi. vñ absqz difficultate dimittēdi sunt sine iusti-
tuēdi tales pñores ab epīs: sicut sine difficultate et absqz iudicio
rum strepitu amonēdi sunt ab eis postqz denunciati fuerit epīs
per illos ad quos denunciare spectat q sunt indigni. i. c. pñ. s.
q si abbas. et s. vñ. de accu. qualr. i. fi. et si forte. in cor. institutiō
ne maliciā adhiberent posset sup hoc haberi recursus ad su-
periorē. de iurepa. nullus. et in pñdicta decre. ea q. s. qñ si abbas
xvi. q. iiñ. decernimus ar. de iurepa. pastoralis. in fin. de elec. pu-
blicato sñm pñmissa pñt dici q institutiō in talibus pñoribus
pñtinet ad dioecēsanos. cōfirmatiō vero electionis cor ad ab-
6 bates. Et sed ponamus q institutiō etiam taliū pñorū pñ-
net ad ipsos abbates non tamē eos possent autoritate pñprie
instituire corporaliter. de bñmmodi incorporali institutiōne
in beneficiis et dignitatibus loquitur decre. ad hoc. de of. archi.
in vñ. in quadā. nā per ipsam institutiōne q consistit in cōcessiō
ne sine in collatione bñficiū vel dignitatis nō adipiscit⁹ qz pos-
sessoriōem sed postea inducit. de sen. et re. iu. cū bertoldus. circa
pñm. et de cōcl. pñben. post electionē. in fi. nec per inuestituram
intelligit⁹ qz adeptus esse possiōnem. de dona. pñmas. de pñf.

pñden. pñposuit vñ nō liceret hñdī pñoribus. et pñ corū institutiō
ne spectaret ad abbates prioratuum possiōne ingredi et eos
gubernare et administrare ibi autoritate pñprie irreglitis dio-
cesanis. de pñi. pasto. in fi. de fo. cōp. romana. s. s. bñtes. et xv.
q. vñ. sigs epoy. vñ dī q si pñtus in ecclīa sua quā bz in alia dio-
cesi voluerit ordinare clericos vel instituire q idē est. vñ de ar-
bi. nō sine. vel si ordinati sunt et instituti acqescat eos bñe et re-
gimen et gubernatio ecclīe ad eū pñtiner. Et ita cū cō sciētia et pñ-
missu dñi in ecclīis sue dioecēs. administratiō est gerēda sine
pñtineat ad abbates cōfirmatiō et ad epōs institutiō talium
priorū sine vñtrūqz ad abbates. administratiō tñ gerēda est auto-
ritate et pñmissu epoy nā dec. de ele. cū in cunctis. s. cū vero. di-
stinguit bec tria: electionē: pñfirmatiōne: et administratiōnem.
Et s. qualr rñdetur ad alias dec. nñst. et transmissam. de ele.
in qbus dī qñ pñfirmatiōne qz bz plenā et liberam administrati-
ōne. et dñcēdū est qñ refert an pñfirmet is q est ordinarius loci et
plenā pñtate bz a iure: vñ archiepōs qñtum ad suos suffraganeos:
et epi qñtum ad pñatos ecclīay suay dioecēsani sibi subiectarū: et
papa qñtū ad oēs qz sup oēs ordinariam bz pñtatem an cōfir-
met alius: q si archiepōs vel epi aut papa pñfirmet: et ipsa cōfir-
matione intelligitur et cōcessa esse administratiō: vñ pñdicta de-
cre. transmissam. et c. nñst. et intelligitur esse institut⁹ et accepit
se. per hoc institutiōne: de sy. sicut tñis. vñ dī qñ petita fuit con-
firmatiō. et postea sequit⁹ q acceptit institutiōnem. sicut pñtinerat. vñ
pñ eodē ponit pñfirmatiōne et institutiōnem. et hoc accidit qz hñdī cō-
firmatores pleniorē hñt autoritatem et res vel loca plen⁹ sub-
sunt eis maxime in spñalibus pp qñ eis cōpetit instituire. de
ele. querelā. et ideo efficacior est eoy pñfirmatiō: et intelligunt⁹ pñ
hanc instituire qz nō exigit alicuius alterius pñuētiā vel as-
sensu. secus autē est qñ alit pñfirmat q non sunt locorū ordinari:
q non sic plene pñsunt illis. vñ alterius vñ superioris vñpote
dioecēsani q plen⁹ cure ac regimini est pñuētiā expectat sicut
dictū est. s. vñ pñt aliter dici pñfirmatiō electionis in talib⁹ pñ-
oribus pñtinet de iure ad ipsos dioecēsanos: qñ ad ipsos spectat
regimē animay cōmittere. xv. q. vñ. null⁹ oñno. Et ad illā dec.
dī pñue. sic rñdēdū est: qz monasteriū carrofen. dicebat q fratres
andrei. monasteriū debebat in carrofen. capitulo aliqñ de gre-
mio ipsius monasteriū carrofen. eligere sibi in abbate pñter sta-
tuta dioecēsani epi q cōstituerat q electiō prioris vel abbatis
monasteriū andrei. pñderet penes frēs ipsi loci et capli carrofen.
monasteriū vero andrei. dicebat q de iure cōi et pñuilegio ad ip-
sos fratres tñ pñtinebat electiō. et papa rñdet q illud statutum
pñt ita sane intelligi: vñ nec iuri cōi nec pñuilegio deroget pñp
sum. vñ et ad fratres andrei. monasteriū spectet electiō et ad ca-
pitulū carrofen. cōfirmatiō sñ non est ita intelligendū q de iure
communi pñtineat cōfirmatiō ad carrofen. capitulum. nec
ad hoc se refert dec. cum dicit q statutum illud nō obuiat iuri
cōi: qz nō erat cōstitiō de cōfirmatione sñ de electiōe solū quā de in-
7 re cōi dicebat ad se spectare andrei. monasteriū. Et tñ statū
tū illd sic pñt intelligi q nō obuiaret iuri cōi qñ vñ pñgregatio
sibi abbate eligat. xv. q. vñ. c. fi. et tñ statutū ipm cōcedebat capli
carrofen. vñ ius cōfirmādi q ipse dioecēsanus vñ ei concessisse
hñdī statuto. nā als statutū ipm fuit inane nisi aliqd spñaliter. i.
dñlisset. de ver. sig. abbate circa fi. nō obuiat bñic intellectui dec.
illa de reli. do. q monasteriū. dñcē em ibi q vñnum monasteriū
fuit vñitū alteri. Unde ipse erat abbas vñtriusqz et amborum ad
ministratiōnem et ordinatiōnem habebat. nec pñficiatur ali⁹
in vñno et alius in altero. sed qz vñtrūqz incongruum videtur
q in aliquo prioratu subiecto monasterio vel abbati pñfirmetur
vel instituat⁹ prior: in scio ipso abbate cui subest prioratus: id
pñt dici qñ electiō q in tali prioratu celebrat⁹ denunciāda est ab
bati cui subest pñt et pñ electores vñ per illos cum eius cōuēti-
tia pñsentādo dio. de ec. edi. ad audietā. et de elect. sacrosancta.
8 Et ita dici pñt q cōfirmatiō talium electionū ad dio. per-
tinet et sic eoy autoritate geri dō administratiō. nisi aliud ab-
batib⁹ de iure cōpeteret spñali. vñ s. notādum est: vel nisi circa
instōnes et destitutiōnes abbatū et hñdī pñatorū et religio soruz
aliud obtineat et obseruetur et regula et instōne sui ordinis ap-
probata sicut pñt in cister. de fi. ne dei. Et tñ degradari autem
hñdī pñatos vel priores ad solū epm pñtinet. xv. q. vñ. c. i. et seq.
et xv. q. iiñ. vñs in cellis aut q fieri deberēt. i. septa monasteriū.
et. q. vi. c. fi. nullum instituire vñ destituere debēt epi. xvñ. q. iiñ.
qñ sit. Alii dicūt q nō solū in prioratib⁹ q bñt curā: sñ et in aliis
et in his vñbi est prioratus ab abbate semp ē pñsentatiō faciē-
da epō: et pñ eum cōfirmatiō faciēda. (Pñcauētes) ipsi episcopi
vel visitatores (eos) epōs vel visitatores (personas) not. eos
qui pñsunt capitulis celebrandis habere iurisdictionē sup eos
qui offendunt monasteria.

Et que lloc. e. logē de visitatorib⁹ deputatis
a pñdētib⁹ capitulis (et ceteris). s. c. pñ.
(Monachos) forte nimis leuē. Et tñ monachos hic ap-
paret qñ visitatores possunt punire monachos: et
ad abbatem

ad abbatē remittere pūitēdos. vel dic melius qd non pūit pūire delinquentes monachos nisi essent contumaces: vt puta qz cum visitatores vellent interrogare de statu monasterij ipsi nolēbat rēdere vel alio mō visitationes eorū impediebāt. et sic hic loquitur. **C**onstat suspēnsionis pena vel interdicti. deponere em non possunt vel remouere. s. c. pri. s. ordinem. vel dic melius quod non suspendentur vel interdiciant nisi p epm s3 disciplina publice recipiat in capitulo. et hoc videt sonare litera iudiciorum not. in inquisitionibus abbatū nō esse seruandum solitum ordinem iudiciorum. s. de accu. qualr. si. in fi. et de sy. per tuas. (Ab administratione) hoc specialiter conceditur sibi in exemptis propter periculum more et longā absentia pa pe (Porter) a diocelano vel a papa

De religiosis domibus vt epi. sint subiecte. Rubrica.

Nunc autē (ad basilicā.) Si vis scire qd epi cūitatis epi. et c. (Litus) no. s. de offi. archi. c. vlt. s. de pba. cūm. (Designatione) no. nō licere nisi p ppo epi. signare ifantes. (Edicere) r. q. j. hūic. (Terminu) distincti inter ciuitates p ciues. r. di. c. j. et c. Imperiū. s. qd. vj. hoc qppe. vel terminis nouis qz si de his pstat sufficit. r. q. j. in inter memoratos. et c. dilecto cum enim bec iura. s. crismare et baptizare et cōsecrare eiusdē iuris sint vt q est in possessiōe vni? et alterius psumitur nisi contra pbetur. arg. x. qd. s. cogn. cuius. s. de deci. cum in tua. nisi alius probaret aliqd de iuribus predictis exercuisset est necessarius ad b vt sic psumatur qd certum sit qd parrochia bec sit in eius dioce. vel non cōstet qd sit in alienius dioce.

Quia monasteriū (cuius ē dioce.) monasterium in fundo mariano situm. de hoc no. s. ne se. vacan. c. i. (Terminu) ideo seruatur omnibus iura sua: qz locus vnitus. alij non mutat naturam suam: sed si locus mutaret naturā suā. tunc acciperet iura annexa a iure vlt. consuetudine nature mutare: hēnt est videre in monasterio facto a capella qd assumit iura competentia capelle et cum suo pcediticio. s. de capel. mo. dilectus. et idem de ec. ed. ad audiētiā. s. de ma. et obe. cum inferior. s. de consue. cum olim. et c. cum dilect. s. de sta. mona. recolentes.

Exenodochijs (scilicet statimms. per sollicitudines) per hoc. c. possunt intelligi. c. r. q. j. c. j. et se. xv. q. vj. omnes vs. qz in hoc sit tantū dispositio eorum ad q ordinata est ecclia. et q inueniuntur ex pta in iure vt not. s. de offi. ordi. conuenerē. als em epi. nihil ab ecclesiis saltem in tēp. pualibus petere. d3. s. de excep. cum. et j. co. c. cum venerabilis. et r. q. j. quia. cogno.

Ad hoc (auctoritate ponti.) qz primatus sine auctoritate epi. locū religiosum facere non pōt. ff. de re. diu. intām. s. sacra. ff. de re. iu. l. i. s. si qd. do. et s. si bis. Alij tū dicunt qz cuiusqz laico licitum est habere oratoriū et hospitale in domo p pna dūmodo nō habeat formam ecclie etiā sine auctoritate epi. de p. di. j. vni cuius. et c. clericos. s3 ibi celebrari non poterit absqz auctoritate epi. vt in pdictis. c. hoc autem certū est qz domum deputare potest ad pauperes recipiendos.

Inter quatuor et c.

1. Census imponere in signum deuotionis et memoriam beneficiorum. licet.
2. Non potest episcopus in totum ius episcopale dimittere. et ecclesia a tota sua iurisdictione dimittere.
3. Potest episcopus examinatione ordinatorum et visitationem clericorum archidiaconi et etiam alij committere.
4. Sub iuris episcopalis petitione ne diu ius episcopale cōprehēdit sed etiā quod pacto vel consuetudine constitutum est.

Constitutus (Qui) fuerat epi. forte diuersis tēp. vlt. codē. Per tinentes) hoc verbū latissimum est. ff. de ver. sig. ver bñ pūnere. vt cōprehēdat illa in qbus inspatro natus bz. Ita v3 p hoc vlt. qz distinctus fuerit etus emphyteosis qz fuit de tpalib. tñ a ptractu liberalitatis qz fuit de spūa libus tñ sicut segtur qz s. de rerū pmuta. ad qōnes. vel dic qz appellat emphy. cōpensationē census quē in signū deuotionis et memoriā beneficiorū imponere. r. vii. q. vj. elenherius. vel dic qz licitū fuit epi. sibi cōstitūere sine pacto certā pēsonē. ar. s. vt ec. bñ. vt notrū. in fi. vel sicut innuit bec decr. inferius epi. liberaliter donauit et monasteriū liberaliter pēsonē pstituit. (Terminu) dinationē licet nō possit in totū ius episcopale dimittere et ecclesiā et tota sua iurisdictione dimittere. qd sic pbo: qz sic esset ecclia illa

acephala: qz euz nullus sit q eam in snā recipiat acephala remaneret: qd eisenon d3 vel pōt. r. c. i. di. nulla. tñ ad iura episcopalia cōstitueret potest vicarios q suo nōle hoc faciāt et sic factū fuit hic qz abbatē et pūitē eiusdē monasterij cōstituit vice sua aut alios qd vellent ad offi. episcopale exhibendū vocarent: sicut archidiaconus et ad alios psonatus vice sua constituit in multis iuribus episcopalis. s. de of. archi. c. j. Et fm b opz te dicere qz ille epi. qz exercebat ista vice epi. alij. faciet. et b etiā satis pbare potest: qz vice pape nō facit cū papa cū nō acceperit: ponamus temp. illud in quo nōdū acceperat nec auctoritate sua facere pōt cū ei nō subit: nec auctoritate p pna monasterij: qz cū ex se hāc pūitē nō bz nec habere pōt: ergo nec alij pcedere. i. q. vj. dābertū. restat ergo qz auctoritate alij. epi. bec episcopalia faciet: maxime cū cā nō exemerit p aliqua vba que hic ponant. alij dicūt qz non valuit bec concessio suis iuribus sed cōfirmatione pape tñ. et hoc ea rōne: qz ea quep decretū expēdunt alij delegari nō possunt ff. de of. pcon. nec quicq. et Rñ. illā regulā non habere locū in spūalibus: qz bñ archidiaconus et etiam alij pōt epi. cōmittere examinationē ordinādoz et visitationē clericorū. s. de of. archi. ad hoc. et c. j. r. q. j. placuit. et c. epi. et in multis alijs que cōla sumariā cognitionē et decretū requirunt. (Confirmatio) sola confirmatio sufficit ex certa scientia pape cōcessa: etiā si als de iure nō bz: vt no. s. de cōfir. vlti. vel inuti. c. p. s. de trasac. ca. j. (Ratā) p pluribus em ecclis soluebat bec pensio. rata est vt qualiter singule ecclie soluant. et hoc obtinet in iudicis et stipulationibus et pctibus vt si plures sunt q agūt vel pūnt singuli p equalibus ptiibus intelligunt agere vel pūne. et eodem mō si ptra plures agūt vel pūnt. s. singulos p pte sua intelligit diuisa actio vel cōtract. nisi aliud dicat. et bec sunt vā sue factū siue tandū sit in obligatione. et idē est etiā si res indiuisibilibus vel etiā seruitus debeatur: qz interesse ad qd agūt diuidit. ff. de ver. ob. l. i. s. si. et l. se. et l. stipulationes diu. ff. de po. si duo. in fi. et est hoc id qz nō sunt plures rei debendi vel credendi nisi hoc expōt agat in anf. de duo. re. coll. vj. s3 secus est an tps anten tioris. itē in delictis sec. est vt no. j. de homi. sicut. (Subtracte) cum non fuerit petitiū aliqd de pensione mirū est quare super ea sit pōnatio. Itē mirū vlt. qz nō cadit a iure: qz tāto tpe stet p qz nō soluit pensionē. r. q. j. hoc ius. Rñ. vere pūand. effect emphyteota a iure qz bz in re in emphyteosim data si tāto tēpore cessasset s3 hic nō erat emphyteota: qz sic nō transisset directū diuini rerū in monasteriū: sed cōsue fuit vbi et directū et vtile diuini rerū pcessariū trāsuit in donatariū: vlt. qz tōcū tpe cesset non pōt res pcessas. (Ad aliā qstionē rñdeo qz epi. petēdo ius episcopale intelligitur censum petere q loco iuris episcopalis successit: et qz in veritate ordinat. ē. nā sub petitiōe iuris episcopalis nō solū cōprehēdit ius episcopale qd pūnet in iure: s3 et qz pstitutiū est pactis vel pūetudine. s. de pcri. auditis. et s. de of. archi. c. vj. et no. s. de offi. or. conuenerē.

1. Libelli forma in petitione ecclesie.
2. Ecclesia vēdicari di. res vero corporalis certis finib. distincta peti.

Quia venerabilis (ecclesiam sancti angeli) libellus qz qz petit aliquā ecclia s3 qz pōt petere ecclia et post d3 ad hēc dices cā ad se pūnere in tpa lib. vlt. spūalib. vlt. vtroqz vlt. dicat: quā dicit ei subiectā i seru tinio baptismo et pūtib. j. de ca. mo. c. si. laici et c. clericis s3 qdā s3 pōt petere ecclias rōne iurispatronatus. s. de iud. examinata. s. e. c. pri. sed et si has adiectiōes nō faciant sed simplr vendicent valebit snia super tali libello data: qz vtilis actio in rem p spūalibus et psecratis rebus locū bz. qz nō habeat locū directā vēdicatio. ar. s. de iud. examinata. s. de deci. dūdi. C. de fac. san. ecc. sancim. ff. de rei ven. in rē. s. j. et l. qz relig. (Ecclesiam) ecclesia recte vendicatur vt qdā dicit. sed solummodo res corporalis certis finibus distincta petitur. s3 sit res sacra. C. de fac. san. ec. sancimus. sed si peti ecclesia cū iuribus suis. pnta cū iure decimandi et cum alijs iuribus incorporalibus nō recte intentat rei vēdicatio in qua nō veniunt nisi incorporalia. ff. de rei vē. l. j. et l. vēditio. s3 pūdēter faciet si primo intētet rei vēdicationē ad ecclia cū pūnētib. corporalib. et postqz in hac petitione obtinuerit agat psecratoria vlt. quasi nōle ecclie p iurib. incorporalib. ecclie cōpetentibus. Alij dicūt et vt vlt. melius qz qz petit ecclia qz recte vendicat ecclia. et tunc non solū mādabif snia executioni in corporalibus. sed et in incorporalibus. quia incorporalia non veniūt quasi pūncipale. sed quasi accessoriū sicut in interdicto vnde vi. vbi veniūt res tñ soli ex sui natura sed incidēter veniunt res mobiles. ff. de vi et vi arma. l. i. s. illud. nec est simile de bēditate et peculio. qz ibi nō est aliqz res corporalis cui alia accidat. et vlt. qd recte vēdicat eccliam cū suis pūncipalibus pūncipalibus ecclie. s. de of. dele. si qz. et de pac. confitutus. et c. se. Itē ppetu. plat. cā recte vēdicat cū pūnētib. suis si ad eū pūnet plenarie. pnta qz sit ei in proprios vsus pcessa. ar. j. de pui. pastoralis. itē si dicit cā sibi subiectā solummō pōt

a Remonē. adde qz hoc intelligi d3 in proprio visitatore sicut gñal. sine spūalis. et ita itel ligas. s. no. i. c. pr. qñ aut esset nō solum visita tor s3 inqstior: inder posset de ponere vt in. c. dilect. s. de res. scri. et ita l. de m. ri. bobic. ibi.

b Alij tū dicūt. add qz hoc idē refert et t3 pe. de anc. in cō. si. c. r. r. col. ii. s. h. istis incip. pūliū sup pmo et Car. i. p. rñ. inci. p lucidatione dubiorū colum. j.

ea videri. ut hic dicitur melius est quod agat p[ro]fessoria et petat in ea
suo subiectionis: ut hic. r. s. c. p[ro]p[ri]a. ff. si v[er]u[m] p[er] l. i. in p[ri]m[is]. de
rescrip. ex parte. S. si aut[em] q[ui]s petat archidiaconatu[m] vel p[re]po-
situram vel ep[iscopatu]m vel alia dignitate[m] etia[m] seculari ut canonica-
tum vel marchiam non recte ager vel v[er]o. sed imp[ro]babit cognitio
ne p[ro]p[ri]a vel officii iudicis q[uo]d sic p[ro]b[etur]: q[uo]d iustit[ia] e[st] q[uo]d si aliq[ui]s h[ab]et
in s[ua] in aliq[ua] dignitate q[uo]d illam possit petere sed non compe-
tit sibi alia actio: ergo habebit officiu[m] iudicis. ff. de mino. q[uo]d si
minor. s. si. ff. de li. ex h[er]e. l. i. ff. hoc interdictum. ff. q. vi. s. q[uo]d
pe. ff. q. i. in p[ri]m[is]. et hec actio erit v[er]o hoc officiu[m] vniuersitatis: sicut
petitio hereditatis. et sic p[re]cedit in hoc off[icio] sicut in petitione he-
reditatis q[uo]dam t[em]p[or]e dicit etia[m] melius: ut no. i. de exco[m]m. p[re]la. inter
q[uo]d in his casibus p[re]t[er]it p[ro]fessoria l. r. c. Si aut[em] petatur ciui-
tas vel castru[m] vel villa si solum est actoris recte v[er]ificabit cum
suis p[re]iudiciis ar. C. de fun. l. i. l. i. et de bonis vacan. l. i. si au-
t[em] non est solum actoris petat subiectione[m] ciuitatis vel ville vel
castr[um]. sicut dictum est. s. de subiectione ecclesie. sed si vniuersitas
aliqua hominum alius castri vel ciuitatis esset alie[m] domini
quo ad forum seu b[an]a vel aliam iurisdictione[m] et ip[s]i denega-
ret s[ed] p[re]dict[us] d[omi]n[u]s r[ati]o[n]e ager d[omi]n[u]s sicut ageret s[ed] singulari boles
liber[um]: q[uo]d vniuersitas corporalis est. ar. ff. de rei v[er]e. l. i. ff. de
lega. ff. si ex h[er]e. t[em]p[or]e tutus est ei q[uo]d agat p[ro]fessoria p[er] iuribus
denegatis. de hoc no. s. de malo. et o[mn]i. inter. de app. dilectus
(Et iudicauimus) ep[iscopu]s iste iuste defendit ecclesiam ista in sp[irit]uali
bus et tp[er]alibus: q[uo]d habebat eam in p[ro]p[ri]os vsus vel alioru[m] vel
sibi placebat vsus: ita erat sua ca[usa] q[uo]d e[st] co[m]modu[m] et inco[m]modu[m]
ad eum p[er]tinebat suo no[m]i[n]e. ff. q. vi. b[e]n[e]d[i]c[t]i. q[uo]d si in sp[irit]ualibus ob-
tinisset habuisset decimas et alia sp[irit]ualia iura. s. de do. p[re]s[er]u. et
i[de]m est de tp[er]alibus: nec est vis q[uo]d ista ecclesia habeat p[ro]p[ri]a et p[er]
petuam p[re]latu[m] vel vicariu[m] vel custode[m] vel p[ro]modatariu[m] vel etia[m]
q[uo]d bona ei[us] o[mn]ino sint discreta a bonis monasterii: q[uo]d abbas ma-
gis p[ro]p[ri]e s[ed] p[re]lat[us] b[e]n[e]d[i]c[t]i ecclesie qua[m] ille p[re]lat[us] vel custos q[uo]d ibi mo-
ratur. et ille abbas s[ed] possidere ecclesia[m] et eius possessione[m] retine-
re p[er] inferiori p[re]latu[m] vel custode[m]. s. de resti. spolia. cu[m] venissent
ar. ad hoc. s. de sup. neg. p[re]la. sicut item apud abbat[em] sunt no[n]
solu[m] d[omi]na et possessio res sed etia[m] actiones. s. c. ff. argu. ad hoc
s. c. p[ro]p[ri]a. et s. de offi. ordi. conuenerit. vbi no. fatemur t[em]p[or]e q[uo]d
vterq[ue] p[ot]est p[er]ueniri: q[uo]d vna censet administratio amborum. si
e[st] cu[m] vnu[m] p[re]s[er]u. officialis et ep[iscopu]s. s. de app. romana.
Et dic[itur] q[uo]d secus est in p[re]petuis p[re]latu[m] et necessariis q[uo]d in tp[er]ali-
bus et voluntariis q[uo]d p[ro]p[ri]a sicut nec possunt remoueri a p[re]latu[m] si
ne eis: nec ag[er]e. in tp[er]alibus aut[em] secus q[uo]d t[em]p[or]e custodib[us] p[re]p[ar]a-
t[ur]. ut no. s. de iudi. c. cu[m] deputati. c. i. Si aut[em] non haberet
ecclesia in p[ro]p[ri]os vsus s[ed] e[st] t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a: t[em]p[or]e q[uo]d vellet agere de iu-
re q[uo]d p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e t[em]p[or]e et no[n] de aliis: v[er]o ip[s]e r[ati]o[n]e. et de aliis v[er]o
r[ati]o[n]e p[re]latu[m] ip[s]i ecclesie. ar. ad hoc. s. de offi. ordi. cum vos. s.
de ap. bone. s. de insti. cu[m] venissent. q[uo]d aut[em] cui sit p[re]fere[n]dus. no.
s. de resti. spolia. c. olim. et de iudi. cum deputati. et v[er]o q[uo]d vbi sunt
plures q[uo]d p[er]ueniri p[ot]est sup[er] eade[m] q[uo]ne no[m]i[n]e alie[m] ecclesie. q[uo]d no[n]
v[er]o iude p[re]cedere ad missionem in possessione[m] etia[m] si vnus sit con-
tumar nisi o[mn]es vocetur. ff. de mino. emilius. arg. ff. ex q. cau. in
pos. hoc aut[em] et hoc plus p[er] q[uo]d no. s. de iudi. cum deputati. et
de resti. spolia. olim. item no. q[uo]d in hac glo. loquimur de defenso-
re legitimo vbi si snia feras[et] p[ro]p[ri]a enim mada[m] snia executio[n]i s[ed]
ecclesia[m] nec cogitur satisfare de iud. sol. ff. de admi. tu. vulgo.
q[uo]d alio certum est q[uo]d quilibet admittit ad defendendu[m] etiam sine
mandato cum satisfactione. C. de satisf. l. i. et s. p[ro]cu. exigen-
di (Ius commune). r. v. q. v. omnes (ecclesiam) id est t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a
illa que habebat in ecclesia (Locanisse) repetit que v[er]imus. s.
c. p[ro]p[ri]a. et sic. si locanit apparet e[st] d[omi]n[u]m etia[m] finito t[em]p[or]e locatio[n]is
vel ea no[n] tenente apparet q[uo]d d[omi]n[u]m t[em]p[or]e v[er]o d[omi]n[u]m est penes
locatore[m] (Annotatio) s[ed] anno d[omi]ni. m. cc. et c.

1 Licet q[uo]d sit in possessione subiectionis aliquorum non va-
let tamen excommunicationis snia in eum lata.

2 Iudicare vel exco[m]municare no[n] de fructus iurisdictionis.

Am dilect[us] fili[us] (vel monasterii) si
co[n]stituit subaudi

1 Aliq[ui]s sit in possessione subiectionis aliquor[um]. no[n] t[em]p[or]e
v[er]o exco[m]municatio[n]is snia in eum lata. na[m] v[er]o q[uo]d hic ep[iscopu]s fuerit in posses-
sione subiectionis abbas b[e]n[e]d[i]c[t]i t[em]p[or]e no[n] v[er]o exco[m]municatio ab ip[s]o
ep[iscopu]o in eum lata. et co[n]simili ratiōe videt[ur] etia[m] de alia snia puta
si co[n]d[omi]nasset eum in ciuili vel criminali actio[n]e. et certe q[uo]d hic fa-
tetur q[uo]d p[ro]p[ter] possessione[m] qua[m] habebat subiectionis b[e]n[e]d[i]c[t]i mo-
nasterii non t[em]p[or]e eius snia exco[m]municatio[n]is v[er]o alia. nec est s. de in-
pa. p[re]s[er]u. et de can. pos. cu[m] ecclesia vbi s[ed] q[uo]d est in possessione eligi-
di vel p[re]sentandi lite p[re]sente p[re]sentabit et eliget. q[uo]d illa ve-
ra s[un]t. s. q[uo]d ea facere v[er]o posside[n]s: q[uo]d s. illa sunt fruct[us] possessio-
nis: ut no[n] in illa decre. p[re]s[er]u. et s. iudicare vel exco[m]municare non
sunt fructus iurisdic[ti]o[n]is: q[uo]d nec p[ro]p[ri]e fruct[us] dici p[ot]est immo labor
on[us]. ite[m] no[n] e[st] s. ff. de of. p[ro]p[ri]a. barbarus. vbi s[ed] q[uo]d snie late ab eo
q[uo]d erat in possessione tenet[ur] s[ed] p[ro]p[ri]a no[n] e[st]: s[ed] ibi r[ati]o[n]e illud ideo

esse no[n] p[ot]est. q[uo]d i possessione erat: q[uo]d vere iudicandi p[ot]est[ate] acceperat
ab imperatore et o[mn]ia alia facienda q[uo]d ad p[re]torie p[er]tinebant: s[ed]
no[n] esset legitimus p[ro]p[ri]a s[ed] p[ro]p[ri]a obreptione. c. et idem dicendu[m]
est in quolibet p[re]lato co[n]firmato. et de hoc no. s. de elec. nihil. ite[m]
in hoc casu no[n] b[e]n[e]d[i]c[t]i p[re]latus p[ro]f[ess]io[n]is esse in possessione exco[m]municatio[n]is
aliquos: q[uo]d eos exco[m]municauit vel alas iudicauit: q[uo]d non nomine
suo eos iudicat sed ecclesie. vnde ipsa per eum b[e]n[e]d[i]c[t]i querere v[er]o re-
tinere possessione[m] iudicandi vel exco[m]municandi. sed in hoc casu. s. q[uo]d
exco[m]municaret vel iudicaret illos in quoru[m] possessione erat ecclesia
se d[omi]n[u]m in veritate subiecti non erit no[n] valebit exco[m]municatio i eos la-
ta q[uo]d sicut dictum est no[n] e[st] fructus possessionis vel co[m]modi ex-
co[m]municare vel iudicare. interim t[em]p[or]e quousq[ue] p[re]t[er]it de p[ro]p[ri]a. debet
p[re]dicta snie inuolabil[iter] obseruari et mada[m] q[uo]d obseruet[ur]. alii
t[em]p[or]e alii dicunt et v[er]o melius v[er]o no. s. de resti. spolia. c. i. Rep[ro]p[ri]a
miste) q[uo]d no[n] p[ot]est suo p[ri]uilegio renu[n]ciare. s. b. arb. cu[m] t[em]p[or]e v[er]o
exco[m]municat monasteriu[m] in aliu[m] subiectione. cu[m] monasteriu[m] sit in posses-
sione libertatis et abbas dicatur esse in possessione non suo no[m]i[n]e. s. ex-
co[m]municat. s. de insti. cu[m] venissent satis apparet q[uo]d p[er] factu[m] abbas si
ne sciencia p[ro]p[ri]a no[n] amittat possessio[n]e[m] alie[m] iuris q[uo]d sine alio
possi d[omi]n[u]m no[n] p[ot]est amitti. ff. de acq. pos. p[er] p[re]g[re]. s. q[uo]d b[e]n[e]d[i]c[t]i. q[uo]d dicit
hic gl. i. cu[m] monasteriu[m] no[n] e[st] ita simpl[iter] v[er]o: q[uo]d q[uo]d aliq[ui]s p[er] ali-
um aliq[uo]d possidet b[e]n[e]d[i]c[t]i se nesciente amittit possessione[m]. ff. de acq.
pos. posside[n]s. s. q[uo]d si ser. s. b[e]n[e]d[i]c[t]i no[n] t[em]p[or]e possidebat abbas. s. ip[s]e so-
lus agere possit: s[ed] et p[ro]p[ri]a monasterii no[m]i[n]e. et id v[er]o p[ro]p[ri]a sci-
entia necessaria est. vel dic[itur] q[uo]d b[e]n[e]d[i]c[t]i p[er] factum abbas habuit ep[iscopu]s
possessione[m] s[ed] cum p[re]t[er]it illa fuisse inu[er]o et dolosa[m] causam v[er]o iu-
dicari q[uo]d sit ex ea: v[er]o no. s. de resti. spolia. in l[ite]ris (p[re]s[er]u. et)
no. de exco[m]municat[i]o[n]e fieri transiit ad p[re]s[er]u. et q[uo]d e[st] q[uo]d s[ed]
ria. si. no. s. de p[re]s[er]u. auditis (Iudicetis) snias exco[m]municatio[n]is
nullas. si iusta p[re]cessit appellatio (Iudicetis) erant t[em]p[or]e duo
petita et q[uo]d snie post appellatio[n]e late decerneretur nulle. et q[uo]d
monasteriu[m] decerneret lib[er]u[m] ep[iscopu]s e[st] p[er]t[ine]t subiectione[m] ip[s]i
(Absolutatis) et sniam exco[m]municatio[n]is tenere si erat in posses-
sione alia non. sed de hoc no. s. de in inte. resti. c. i.

Numia (loc.) Per hoc dicimus q[uo]d mona-
st[er]iu[m] b[e]n[e]d[i]c[t]i monasterii h[ab]et p[ro]fessionem sece-
runt in maiori monasterio et ibi habitus sumpserit
et in abbatib[us] obediencia[m] semp[er] remaneat: si t[em]p[or]e mittan-
tur p[er] p[ro]p[ri]a v[er]o cellas no[n] v[er]o e[st] ad electione[m] abbas vel ad
alia negocia monasterii vocari: q[uo]d id e[st] monach[us] no[n] v[er]o b[e]n[e]d[i]c[t]i in
diferentis monasterii loca. et b[e]n[e]d[i]c[t]i itelligendu[m] si p[ro]p[ri]a v[er]o cella h[ab]et
electione[m] p[ro]p[ri]a. alii aut[em] dicunt id e[st] si no[n] h[ab]et electione[m] p[ro]p[ri]a
d[omi]n[u]m modo habeat discreta bona. et monachi ibi habitates ha-
beant lib[er]a[m] administratio[n]em. si aut[em] neutru[m] istorum e[st] t[em]p[or]e
de iure v[er]o vocari ad electione[m] s[ed] ibi p[ro]p[ri]a p[er]tinet ad p[ro]p[ri]a.

De capellis monachorum.

Rubrica.

In ecclesijs Que non pleno iure p[er]tinent
ad monachos alio secus. r. v. i.
q. i. c. i. Id e[st] dicit q[uo]d a forte no[n] male. q[uo]d si pleno iu-
re p[er]tineat ad monachos d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]a no[n] sit exco[m]municatio[n]is
q[uo]d r[ati]o[n]e p[ro]p[ri]a v[er]o exco[m]municare sacerdoti cui p[ro]p[ri]a cura p[er]mittit et si
p[ro]p[ri]a iur[is] fuerit remouebit. et sic intelligit. r. v. i. q. i. sane. ad
ide[m]. s. de p[ro]p[ri]a. ex ore. c. alii d[omi]n[u]m e[st] hac dec. log vbi monasteriu[m]
no[n] e[st] p[ro]p[ri]a b[e]n[e]d[i]c[t]i illi sacerdoti: q[uo]d forte nihil receperit ab
abbate s[ed] a p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e. s[ed] si abbas erat patron[us] abbas remoueret.
ar. de p[ro]p[ri]a. in latera. t[em]p[or]e mel[ius] v[er]o v[er]o semp[er] q[uo]d ep[iscopu]s p[re]cedit cu-
ra alia ip[s]e remouebit no[n] abbas. et p[ro]p[ri]a dec. in late. v[er]o ibi di-
rimus: q[uo]d nemo remouere p[ot]est nisi q[uo]d p[re]cessit nisi hoc faciat ex
del. l. di. studeat. et in multis aliis. c. vel nisi hoc habeat aliq[ui]s
ex p[ri]uilegio sicut p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. et b[e]n[e]d[i]c[t]i iati. et q[uo]d alii. si aut[em] archi-
di. vel abbas vel q[uo]d alii inuentat aliq[ui]s remouere in iustit[ia] ab
ep[iscopu]o d[omi]n[u]m e[st] b[e]n[e]d[i]c[t]i eos facere q[uo]d vicariis vel ex certo p[ri]uilegio
vel ex consuetudine p[re]scripta.

1 Qui valeat petitione b[e]n[e]d[i]c[t]i sic g[ra]uem: v[er]o in hac dec. habet
tur p[ro]p[ri]a.

2 Nunq[uam] in eode[m] libello due actio[n]es p[ro]p[ri]a possunt.

3 Possessio g[ra]uis iurisdictionis alie[m] ciuitatis qual[ite]r acq[ui]rat

4 Licet parrochiani cuiuslibet ecclesie a p[ro]p[ri]o sacerdote debeant
baptizari. et alia sacra q[uo]d illi p[re]ferre p[ot]est recipere et iura p[ro]p[ri]a
lia eis reddere: non t[em]p[or]e sacerdotis hoc debent iure parrochiali
nisi sp[irit]ualis co[n]suetudo aliud inducat.

Dilectus (baptismate). i. v[er]o p[re]s[er]u. dicit
ecclesie s[ed] ad ecclesiam sa[n]cte te-
cille ad baptizandu[m] in soleni baptismo (Et ad co-
p[er]itulum) vbi. s. de co[n]u[er]sio[n]e clericorum ag[er]e. c. i. Et
ad scrutinu[m] et similib[us] hec adiectio admittit vbi multa sunt
iura eiusdem iuris vel co[n]ditionis sicut e[st] q[uo]d ep[iscopu]s
petit aliqua iura ep[iscopalia et postea subiecit generale[m] clausula[m]
scilicet ad omnia alia ad ius ep[iscopale p[er]tinentia: vel etia[m] co[n]simi-
lia. i. que a iure vel pacto vel consuetudine generalis p[ro]uincie
si archiep[iscopu]s

si archiepiscopus agit vel dio. si agit episcopus statuta sunt ut sint de iure episcopi
li eodem modo petere poterit archiepiscopus. de off. arch. dilecto. et idem cre
dimus hac adiectionem addeere sicut si solus ius episcopale peteret
et. ti. pri. constitutus nec extendit hoc adiectionem ad alia iura nisi
ad ea que eodem iure censent. de veli. do. c. i. et eodem modo sacer
dos petere potest iura parochialia. Et ite no. q. hanc petitionem
sic generaliter proponere non potest nisi illi ad quos ipsa iura pertinent de in
re co. vt. super archidiaconi et parochiales plati et filios. et hoc
ea ratione est quod si aliter petat iure spali opus quod singula prescripserit vt
de off. arch. c. vlt. vel dic quod quicquid oia illa iura possidere potest
et hoc petere potest sed non fiet condonatio nisi in his que prescripse
rit vel alio approbaverit. si aut talis esset quod oia iura sub generali
clausula tentare possideret non posset tunc libellus tam ineptus
recedere esset. de iudi. examinata. de off. vica. c. i. alii tamen
dicunt quod ea que consuetudine vel pacto debent specificare vt
not. de off. ord. querente. et possessionis recuperande
possessionis. secus si retinere de quibus tunc simul utrumque intendere non
potest de hoc no. de ca. pos. c. si. possessio generalis iurisdictionis ac
quiritur si vnus actus iurisdictionis exerceatur puta quod cum cognoscat
de ca. vna siue civilis siue criminalis vel si excoicauit aliquem et idem
est quod aliud faciat quod ad iurisdictionem pertinet vni modo intenda
dat vt iure suo quo ad iurisdictionem vlt. na si intendere p. istius
actum in civilibus causis iure suo vt non credimus quod ppter hoc
acquiritur possessionem iurisdictionis. ar. ff. quod ad. fer. am. l. vl.
de p. feri. auditis et c. cum omni. sed hoc generalis iurisdictionis non
precedit ultra personam in qua ea exercuit. Et si queres quare po
tius extendis iurisdictionem quo ad ptes iurisdictionis quam quo ad p
sonas. quod vt dicitur quod cognouit de ca. civilis cognoscat et de crimi
nali sed quod iurisdictione vnus est in vna persona ppter hoc non vte
tur in alia persona. Rn. quod sub iurisdictione comprehenduntur oes ptes
et vnus actus sed sub persona non gntur alia persona. Et si oppones
quod erit si quod exercebat in persona illi intendat vt in toto popu
lo. Rn. in hoc non potest ei sua intentio. si sit illud quod non est. na
non potest intendere in totum populum exercere quod in vno de populo
exerceat quod non est verum. diuisi sunt enim boies eiusdem populi et potest
induci in ar. huius nostri dicti quod de gleba. quod vna apphesa
oes pte apphesa. sed separate non. sic est hic quod apphesa
vna possessione in vno caplo iurisdictionis. et in oibus aliis ca
pulis iurisdictionis apphendere intelliguntur vni modo hoc inten
dat quod oia capitula iurisdictionis eodignia intelliguntur sed fecit
est in personis que diuerse sunt. et p hoc p. si episcopus habeat iuris
dictionem et possessionem iurisdictionis in vna persona et alius aliqd
iurisdictionis in ea exerceat intendendo vt iure suo quod possessionem
totius iurisdictionis in eo amittit nisi p. cito sciuerit doceat se
alio non dimisisse possessionem de quo no. de in integ. rest. c. ii.
Et si quis ait possessio iurisdictionis alicuius civitatis vel prou
cie acquirit si publice p. oes ptes civitatis et vlt. posuit bannum
in civitate sic dicitur. talis dicitur bannus civitatis mandat quod qui
cuius se fecerit incurratalem penam istud enim. si sic publicare
edicta iurisdictionis et si nullus incurrat hoc bannum tamen posses
sionem iurisdictionis acquirit generaliter. Et hoc est verum si nul
lus in possessione erat iurisdictionis generalis. nam si alius erat
in possessione iurisdictionis generalis tunc ille qui p. dicto modo
vel quocumque alio vult apphendere possessionem iurisdictionis
generalis non sit in possessione nisi illorum capitulorum et bolus quos
et que apphendit. ff. de acq. pos. quod in eo. de vlt. et sunt alii mo
di quibus generalis iurisdictionis acquiritur in civitatibus quos quilibet
p. notatis inspectis poterit p. se inuenire. p hoc aut quod exerceat
at iurisdictionem in vniuersitatem non credimus cum acquirere
possessionem iurisdictionis in singulares personas quod vniuersita
tas sit astricta non tamen singuli. r. q. ii. q. q. manumittitur. pre
terea si faciat homines confiteri quod sunt sue iurisdictionis vel
etiam abiurare et renunciare iurisdictionem prioris domini non tamen
p hoc acquirit possessionem iurisdictionis quod hoc non sunt iurisdic
tio nec aliis actus iurisdictionis interuenit per quem iurisdic
tio acquiritur. ar. de ti. pri. cum dilecto. et idem dico si iuramentum fide
litatis ab eis recipiat. interruptio autem qualis fiat no. de p. feri.
auditis et quod no. de acquisitione possessionis iurisdictionis et
amissione. idem intelligo in aliis similibus. differetia autem qua se
ci inter personas et capla iurisdictionis locum habet si nullus alius
est in possessione iurisdictionis illarum personarum quod tunc ad alios vel
super alias personas non extendit possessio iurisdictionis quod sita in
vno boie. sed si alius est in possessione iurisdictionis super vni populum
et ego exerceam iurisdictionem in vna persona tamen illius populi sciente
domino et patente quod super totum populum intendo querere possessio
nem super totum populum acquirere quod si vna et continua est gleba. si vnus
populus et non extendit possessio de persona ad personam quod ille in quem
exerceo iurisdictionem non possidebat in se iurisdictionem. si alius
est quem ego prescribo quod iurisdictionem in hanc personam et alios ceteros ha
bebat. Et si possessionis et eo quod in si. huius gl. reparande
p. q. si episcopus vel quicquid alius quod habet iurisdictionem vel aliud ius ge
nerale statutum a iure vel a consuetudine vel statuto in aliis lo

ca vel personas quod tunc tpe fiet quod in aliquo illoz locorum vel p
sonarum non vras vel oia iure quod in eis habet vel aliquo caplo non tamen co
tra eum prescribit quod semper possidet non excoicando ius illud vel vnus
caplin illi iuris generalis in vno solo loco in oibz locis et personis
et caplis retinere vt nisi amittat possessionem vel quod expellat vel
revertens non admittat vel suspice se posse repelli. ff. de acq. pos.
l. i. de iur. i. l. se. si. na cum si iura sint contigua sufficit in vno
p. dicto retinere possessionem. ff. de ac. pos. possideri in prin. im
mo nec prescriptio ei tpe cui non extat memoria currit. de qua
no. de v. si. quod p. nonale. quod semper possidet. Et si diceret se quod
ref. absurditas. quod enim si in aliqua ecclesia vel persona ita bti se habet
p. l. vt plures annos quod nunquam potuit exercere visitationem in ea
vel iurisdictionem. nunquam ppter amittet episcopus ius suum in ea ab sit
4 Et de iure co. si ius vbi sit ignoro. immo in monasteriis co
a tra vt. de off. arch. c. si. habet episcopus iurisdictionem cuiuslibet ecclesie a p
prio sacerdote debeatur baptizari et alia sacra que ipsi conferre pos
sunt recipere et iura parochialia eis reddere. de sep. in nostra
et p totum. et de parro. nullus. et p totum. et de deci. per totum. r. v. q. j. do
ctos. et c. et autoritate quod tamen sacerdotes hoc debeant non inuenio
inter iura parochialia nisi spalis consuetudo aliud inducat. de
ma. et ob. bis. institutio tamen possit dici in non regularibus ecclesiis
ad titulum pertinere. ar. de cr. pal. bis. si possit dici illud obtinere
in titulis cardinalis. qui habet pinguis ius quam plebani. quod institu
tio et destitutio pertinet ad episcopum. de off. ord. coquerete. r. v.
q. ii. c. i. et no. de off. arch. cum satis nec esset dignum quod ad pleba
nos pertineret vel alios parochiales prelatos ad quos non
inuenio aliqd de iure pertinere super minores titulos. nisi quod
habetur. de off. arch. c. si. habet autem dicitur quod si ex p. sue. aliq
iura habeant plebani in parochia illa iura petere possunt vt no. de
cofue. cum olim. si nihil prohibeat eadem iura esse parochialia et episcopi
alia. sicut videt institutio que est de iure arch. et epali et metro
po. de off. arch. c. i. et c. mandamus. de p. feri. cum non liceat.
aliqua notant. de ec. ed. ad audiendum prescripserit. si p. dicta
iura. Et Confessio et hoc confessio sicut infra apparet in titulum
iudicat et in alio iudicio habito coram Inno. quod snia fert contra
eum ar. de iud. at si clerici. Si r. q. hoc confessio publica erat
vel ideo preiudicat quod hic papa in hac cognitione illi successit.
et de hac materia no. de elec. per inquisitionem. de test. al
bericus. sed si bene attendas contrarium probatur. cum si per hanc
confessionem sniam tulisset super proprietate sniasset non super pos
sessione. quod possit responderi quod papa celestinus errauit quod
non super proprietate sniauit. sed papa Inno. modo sniat vt dic
quod ideo papa cele. non indicauit super proprietate quod non fuit pe
titum sed tamen possessionis agebatur. vt ex hac litera apparet
vbi dicit. unde predictus predecessor noster ecclesiam vestra qua
se asserit spo. super duobus aut primis. i. serutino et baptismo
non sniat si pape reseruat (debebat ecclesia sancti laurentii ca
pitulo). i. iure veniendi ad caplin (illius) sacerdotis sancti laur
entii (reinvestire). i. possessionem iurisdictionis (per hoc non per sen
tentiam cel. sed per confessionem p. byteri. Et ad onialium). si
enim alia monasteria eiusdem provincie hoc iure censerentur. et
hoc eodem iure censi debet ar. de eccl. sopite. c. dist. 5 mo
re de hac materia no. de off. arch. c. vlti. sed videt ex quo de
sit esse monasterium quod deberet censi iure aliarum ecclesia
rum que sunt monasteria. argum. de statu mona. recolens
res. respon. quod vere iure aliarum ecclesiarum censi debet sed
et subesse cui suberat dum erat monasterium. si. ti. prior. quod mo.
(subiectum). de off. arch. dilecto. et ita dicit illi subesse cui primo
suberat. si. tit. prior. c. ii. (condemnamus) not. hanc ecclesiam
in quibusdam iuribus epalibus condonari et in aliis absolui ex quo
vt quod aliqua possit quod prescribere et alia non. de prescrip. au
ditis. ar. de serui. ru. p. di. vna e via. Et Condemnamus
quod prescripserat vel confessus erat coram cel. vt supra dictum est.
sacerdos sancti laurentii. insti. aut et desti. quod non prescripserat
immo non possidebat vt hic dicit non adiudicat ei nec etiam coram
cel. fuit confessus debis. si. quod pertineret caplin ad ecclesiam san
cti laurentii. sed de possessione titulum confessus est. Et capitulo
stulte super capitulo et oibus similibus egit petitorio. na ppter
hoc absoluta fuit ecclesia sancti laurentii in toto quod eius ius et pos
sessorium et petitorium deducit in iudicium. si snia lata cel. suf
ficeret ad possessionem in his super quibus lata erat quod tamen non
probat peti. snia fertur contra eum. de ca. pos. et proprie. cum eccle
sia. sed vt quod non tantum super institutione et destitutione et capi
tulo debuit absolueri ecclesiam sancti laurentii. sed in omnibus
et consimilibus. si in omnibus generalibus cum generali fuit
petitum. ad quod r. q. p. m. consuetudine vrbis ro. tantum modo iura que
hic dicuntur eiusdem iuris esse censet. de iure parochiali. nec
ob. de ma. et ob. bis vbi plura alia dicuntur esse de iure titulo
rum p. m. consuetudine ro. so. ibi velioic quod hoc petitio esset ge
neralis tamen quod non fuit psecutus generaliter de oibus iuribus parro
chialibus sed de his tamen que hic dicuntur. ideo super illis tantum dicit
ferri snia et non super aliis. C. de iudi. l. 3 et no. de off. ordi. conque

a Et est pro
chiani. ad. bec
deca inno. et pro
ei? declarati de
vid. card. i. consil.
lrv. incip. p. dis
cussione puncti
col. j.

rente. sed vñ qd ex quo eēt in possessione predictoy qd talia de berent eis adiudicari. ar. 3. ti. p. r. c. i. rñ. is hic non contingit hoc qd alius. f. papa bec iura habebat: vt in ista expñe apparet. Itē ē alia rō qd illa locum hñt qñ ea iura qd possident de iure cōi ptinēt ad boiem illius ordinis cuius ē ille qd possidet. puta in ra epalia possidebat in sua doce. als sacerdos iura prochia lia in sua parrochia. item est r hoc notorium qd null⁹ ali⁹ ea in ra vel aliqua eiusdē conditionis ibi possederat: sed in monaste rñs bec iura nō possidet de iure communi tituli.

Ex parte. (Cāstetio) de hoc no. s. de cōsti. q. in ecclia: vñ nō dñ qd debeat facere mētionē in cōstē 2cl. q. nō ē verū qd in lñs qd papa cōcedit nō dñ facere de iure cōi mētionē. rñ. q. i. qñ virginib⁹. ē si sint statuta 2cl. rñ. vñ. cāstetio. r. de p. no. s. de rescrip. c. i. s. dicit qd credit has lñs p obiectionē obtētas. r tñ hoc ipm non ponit p cōstanti imo sub 2cl. dñ mādāt: vt si hoc est non valeat f. C. si ptra ius vel utilitatē. r si legibus. vel dñ qd al i qñ debet facere mētionē: vt no. s. de cōstitu. que in eccliarum.

Audientiam. Repete qd dicitur. rñ. q. vñ. pie.

1. **Inspatronatus** quid sit r qñ acquiratur in nu. 2. r qd one ra r qui honores proueniant ex iure patronatus in nu. 3. item quot modis transferatur in nu. 4.

De iure patronatus. Rubrica

a. **Inspatronatus** adde qd hic titulus nec decretales loquētes d iure patrona tu laycor nō vñ dicant sibi locū in capellis fundatis p laicos in ecclēsiis fra trū minorū. ita pe. de anc. in cō s. c. iij. i. c. iura que loquūt. Et ibi qd inspōna tus qd cōcedit laicis est gfa. b. **Dotatōe.** adde pe. de an. ch. in cōs. c. r. vij. co. h. p. me. inci. 2cl. subtili ter r ad plenū. c. **Post cōse crationē.** qd do tās ecclēsiā post cōsecrationē efficiat patro nus. adde car. l. 2cl. lxxij. inci. ad dubia pñis fa. col. ij. in pñ.

1. **Inspatronatus** ē ius quoddā qd nec mere tpale ē nec me re spūale. spūale vñ qd nō pōt vñ. f. c. ad aures. tpale qd trans mittit ad heredes. rñ. q. vñ. filijs. cōsiderādum. pñidētia pa troni in duobus pñit. f. vt de tpalibus sit sollicitus ne dilapi dentur: in spūalibus vt talē ministrum pñet qui digne deo va leat ministrare. **Inspatronatus** tribus er. cau sis. f. ecclēse pñitūtionē ecclēse dotatōe. r territorij ad ecclēsiā fun dandam collatōe. De prima. rñ. q. vñ. monasterij. de pñlo r se cūdo. e. q. de filijs. de tertio hñs. rñ. q. vñ. abbatē. Quilibet autē istoy pñonus est: r recte sic vocat. qd sicut pñ filij ita patronus rē. i. ecclēsiā de nō ēē dñit ad eē. non em pōt fieri ecclēsiā nisi fun dus vbi sit assignetur: ibi ecclēsiā edificetur: ante fundatio nē dos assignetur de cō. di. j. nemo. alius autē pñitūtionē postea illā ecclēsiā do ter lā bñfactor sit. Nunqñ tñ patronus cōcedus est qd non dñt ecclēsiā de nō ēē ad esse r ex his appet qd post funda tionem nō queritur inspōnatus. possit tñ dici lā alij pñitūcat qd ab initio lā male omīssa esset dos ecclēsiē qd post edificatio nē ēē post pñitūtionē si eam dotaret pñonus eēt cū sine sub stātia rerum nō possit ecclēsiā deserviri. f. q. iij. q. s. ob. r. f. ecclēsiā vbi patronat⁹ erat pñi⁹ destructa ē r alia in alio loco edificata cñ dos pñe ecclēsiē eēt assignata cū dicat in loco prioris ecclēsiē successisse idē dotator erit pñonus huius ēē posterioris. ar. 3. de re. do. c. h. sed q fundū dedit in pñma ecclēsiā nō erit pñonus in se cūda nec tñ fundū recuperabit. rñ. q. iij. q. s. quicquid. r. c. se. x. q. j. no uere. sed q fundū dedit in scda erit pñonus. rñ. q. vñ. abbatem r eodem mō qd scdam edificauit pñonus erit. **Inspatronatus** autē pñonus pñuit onera: qd tenet ecclēsiā ab impugnatiōe de fendere r de reb⁹ ecclēsiē sollicitudinē gerere. ne fraudentur. rñ. q. i. pñitūti. r. q. vñ. filijs. itē 2modum qd si pñuit ad paup̄a tē alitur de bonis ecclēsiē. rñ. q. vñ. q. q. itē bonor. qd bonorū ēēti⁹ recipit r studiose ei seruit r in posside pñ alij bonorū. r vñ. q. vñ. pie. r. c. frīgētus. r si ecclēsiā nō ēē collegiata pñit ibi patronus sacerdotē. rñ. q. vñ. dñm. si est collegiata eligit cū alij. rñ. q. vñ. abbatē qd tñ non credimus. f. pñt interesse electiōi nō tñ eligēs f. tanq̄ pñulēs. electiōi cñ interest lap sus nulla est. s. de ele. massana. sacrosan. r. c. q. s. **Inspatronatus** autē quatnor modis. primo successione tñ ad suos si institutur hñdes vel alio mō succedat. qd ad extraneos. rñ. q. vñ. con siderādum. r. c. si plures. f. co. qm. ff. de rel. familiaria. qd tñ di cunt ad solos heredes sanguinis deferri. ar. rñ. q. vñ. filijs. in stātum deferri suis r bñdibus sanguis. qd ēē si non sunt heredes tñ inspa. filij habēt ar. ff. de iurepa. l. filij. r de lib. leg. l. aurelius f. hoc nō plz donatione. f. ex inf. r. c. pñtūtionib⁹. pñtūtiōe. rñ. q. vñ. memini. r cū vñitūte. f. c. ex lñs. **Inspatronatus** appa ret qd nō ad pñi quos sanguinis: f. ad institutos hñdes inspa. defertur. nā si ad emptorē ville cū alij inribus ville defertur multo plus ad heredem cum alij iuribus hereditatis.

1. **Inspatronatus** dñ esse penes hñdē oēm in solidum.

2. Cū est pñitūtia inter patronos cū standum sit.

1. **Inspatronatus** dñ dñi inspa. est in solidū penes oēm heredē qd ad oēm suū effectū: puta bonorū onus r emolūmētū. pñtū quō ad pñtūtiōnem qd est ita apud oēs simul qd apud nullū singlū vt hñ. r. f. c. pñtūtiōnem rei cōis. r hoc qd primo dictū ē: id ē qd cñ sit res simplex r incorpōalis pñuit ad alij quē heredē in solidū ēē si in cōlibus pñibus sint heredes. ar. ff. de ser ui. pie. ff. de rel. r sump. fa. si sepulchri. ff. ad. l. sal. l. j. si vñ. in

corpalia em dñi dñ nō pñt. vñ. q. i. nñbil r dñmēt quidā qd pño ni pñt inter se pñitūre qd vñ vice pñit vñ r alia vice ali⁹. ar. ff. de vñ. quot. f. j. hoc tñ nobis nō plz i iurib⁹ ecclēsiasticis. f. c. qrimoniā. tāta igit vocē hñbit r ius qd min⁹ hñt in bñditatē pñt qd plus ar. l. z mñtū remotū. rñ. q. vñ. filijs. r tñ qd pñtūtiōi do te qñtū qd multū. dñmēt de illis fuerit qd aliqd posuerāt in dote pñtūtiōda. possit tñ dici qd sicut rōne dignitatis i electiōib⁹ ali qñ vñ hñt dñas voces vel pñes: qd sic ēē possit ēē iter pñonos: qd fin pñtūtiōis bñt ēē vocē in electiōe. sec⁹ cñ si ēē añ fun dationē aliqd magnū ecclēsiē darēt sed nō p dote. hñt nō dñt inf pa. nō posse dñi dñ sed ecclēsiā. r si plures vñ succedāt tñ p vño vocē habebūt r loco vñi⁹ reputabunt. ar. ff. de 2cl. r. de. l. cui fundus. sit cñ successio in linea descēdēt in stirpes nō in capi ta inf. de herē. qd ab intest. deferunt. f. r qd placuit. r magis cō sonat eqtati quā iura pñtūtiōis subtitulatiōis alijs. ff. ad. l. ag. ita vul. f. hñ. ff. dñi. l. j. (simultates). f. discordie. (Sacerdos) institut⁹ dñs (Mon poterit) qd si ep̄s sine scandalo facere possit de iure esset qd institueret ibi sacerdotē. **Inspatronatus** si cō troneria est inter eos quos pñtūtiōis esse patronos stabitur sanio ri parti r si pñes sunt pares distingues merita electorū. lñ. di. si forte. r si pares sunt in meritis locus est gratificationi. f. eo. cum aut. si aut sine scandalo nō pōt gratificare: cñ p ola partes sunt pares: tñtū interdicent diuina in illa ecclēsiā: vt hic: r si nec sic concordabūt auferent inde reliq̄ qd sunt in capis. f. c. p xi. r si nec sic poterunt infra sex menses pñcordare ep̄s instituet alium autoritate 2cl. s. de 2cl. pñ. r ecc. non va. c. hñ. r. j. co. cñ. **Quāvis** possit dici r nō male qd anteq̄ interdicantur offi ciavel reliq̄ extrahantur debēt trānsire. vñ. mēses si aut sit dis cordia inter patronos de iurepa. nisi cā finita fuerit infra. iij. mēses tñt ep̄s instituet alij. f. eo. qm. si aut sit discordia inter ep̄m r patronos laicos statim ep̄s ponet ibi economū qd bona ecclēsiē conseruet. s. de offi. ordi. cum vos. Item si pñtūtiōis discor dias patronorum non possit sacerdos institutus in ecclēsiā sta re sicut hic dicitur fiet.

Reliquias qd sunt extra altare in ca pñs. als cñ non liceret. rñ. q. vñ. cō siderandum si plures.

Clonā (fundatores) sec⁹ de refectorib⁹ ar. ff. ne qd in lo. pu. l. pñor. f. vicinales. r ea rōne: qd qd humani iuris esse dñt scrūtātū non recipit. ff. cōtia vñtūsq̄ in. l. cauēri. **Inspatronatus** pñtūtiōi dñi ibi pñtūtiōi post. iij. mēses vt in fi. vel dñt qd qñ nō est discordia de iurepa. sed nō pñt pñcordare de pñona bñt locū de cre. s. de cōf. pñb. nulla. f. q. vñ. mēses. expectari dñ. id aut pñtū tus a maiori pte pñtūtiōis refutare: qd ex pñtūtiōis non qñtūtiōis. ar. f. c. qd aut (de iure aut pa). i. quāsi possessione. f. c. pñtūtiōis. idē vñ r si de pñtūtiōis iuris est qd: nec aliq̄ est in pos. r idē pñtūtiōis vñtūtiōis inter ecclēsiās de iure eligēdi sit qd: nec aliq̄ est in pos. qd si aliq̄ esset in pos. nō obstat pñtūtiōis iuris pñtūtiōis ipse eli get. f. eo. dñ. cōsul. difficile tñ vñ qd inter duos possit esse questio de aliquo iure nisi alter possideat.

Inspatronatus (pñtūtiōis) i. sit pñtūtiōis ipso iure. rñ. q. vñ. si qd dñtūtiōis. vel pñtūtiōis. tur per sñtūtiōis. r sic per hoc. c. expones illud. r dñt vt nō s. de elec. quisquis.

Inspatronatus (pñtūtiōis) a patrono (possi dentis) hoc est verum in pñtūtiōis a laicis: secus in pñtūtiōis a clericis. f. eo. cū aut. episcopus tamen qui idoneū etiā a laico pñtūtiōis recusat ei pñtūtiōis cogitur. f. eo. pñtūtiōis. (dedit) non inspa. sed in proprios vñs qd non poterat (ecclēsiā) expone vt. f. eo. illud.

Inspatronatus (adnotatias) aduocati f. di uersas pñtūtiōis habent plus vel minus bonorū r oneris. Sz opponēs qua re nō est licitū ius suū tpale vñdere. rñ. q. nullum officium nulla castaldia ecclēsiastica vñdi pñt. f. q. iij. saluator. hic aut appellat adnotatiam inspa. qd aut non haberet pñtūtiōis (pñtūtiōis) fieri nō pñt. sicut nec patroni. f. c. consulu. spoliā do) r sic ecclēsiā erit libera aduocato. rñ. q. iij. si quis. in atrio. f. de sñmo. de hoc autem.

1. **Inspatronatus** vñtūtiōis qd nō est nominatim expñtūtiōis.

2. Quid requirat ad hoc vt insp̄ patronatus transeat in emptorē alicuius loci: r in nu. 3.

Inspatronatus (ad firmā) talem pñtūtiōis inter se celebrauerat qd vñtūtiōis dñmēt trānsie rat in 2ductōis: r id de iure in ipm trānsierat inspa. cñ vñtūtiōis: secus in creditore. s. de reind. cñ ber toldus. vñtūtiōis nā in eum nec vñtūtiōis dñmēt trānsit nec directum.

1. **Inspatronatus** (ad exceptōis) idē qd in inrep. pñtūtiōis dici r in iure sepulchri qd a laicis possit def. ff. de 2cl. emp. in modicis. secus est in de cimis r alijs iuribus mere spūalib⁹: qd non transeunt cum vñtūtiōis.

Consultationibus (pronatus) res
pete q diximus
5. de in inte. re. c. ii. (possi debat) q est in pos. bo. fi. 6
Inno. sup Tercio. decre. 7

an lit. cōte. r post li. cōte. semp p̄sentabit: q̄ li. p̄. r. c. s. vt lit. p̄.
c. i. r. h. r p totū. nā ille q̄ est ab initio bo. si. possessor et post lit.
p̄te. dicet bo. si. quantū ad v̄ vt fruct⁹ suos faciat r et vsuc. triē.
nā p̄leat. ¶ Itē vt nō p̄stet introitū nisi intelligeret se de
bere s̄ si intelligeret se debere nō tenet si iustā cām litigādi ha
buerit. ff. de rei v̄. vtiq̄. ff. d. p̄. bere. illud. r q̄ facit fruct⁹ suos
ergo si fructū in alitū alienat ille in quē alienatus erit p̄trouer
fiā nō patiet. est em̄ fruct⁹ iuris p̄. p̄stare: tut⁹ ergo erit p̄stāt⁹ s̄
naturali rōne v̄ q̄ p̄stare cōsensus sit fruct⁹ naturalis. r ideo
v̄ dicēdum q̄ nō trāseat in dñm bo. si. pos. ff. de vsu. fructus
sed si vere sp̄icim⁹ nūq̄ nā p̄ducit p̄statio: s̄ poti⁹ industria q̄
nis posset dici q̄ r bi fruct⁹ restituant enīcētī q̄ patrono non
debet ea q̄ ad iuspa. p̄tinet: p̄sona aut nō remouetur ab ec
clesia. si aut esset ma. si. possessoris q̄ in possessione iurispa. ē vel
q̄ esset violētus possessor r sine autoritate iudi. bñ expelleretur
de ecclia p̄status per eū. q̄ cū ma. si. pos. nō faciat fructus suos
C. de rei. v̄. certum. r. ff. de rei v̄. si nautis. ergo nec fructus. f.
ins in aliqua ecclia p̄statio nē ipsius trāfert. idē ē si sit mis
sus⁹ in possessione anto: itate iudicis inordinatē. C. si p̄ v̄z vel
alio mō. l. v̄. ¶ Itē aut patronus ma. si. possidēs esset in pos
sessione anto: itate iudicis r ordinate: tunc q̄nis ma. si. quoad
se possideret. tñ ille q̄ bo. si. recepit ab eo ecclia non dimittet eā
ar. C. v̄i v̄. si q̄s in tātam. nā facta talis q̄ possidet autoritate b
toris tuc p̄tor vt nō. s̄. de ele. nisi. q̄nis posset dici q̄ aliud est
in p̄sona q̄ nō niti⁹ autoritate superioris nec publico offi: s̄ p̄
eo seraf snia q̄ sit p̄son⁹ q̄ s̄p̄ bz mala fidē r id nō facit fruct⁹
sno. ar. ff. de cōdi. inde. l. iul. ait r aliud in p̄elato qui nititur
p̄firmatione superioris in publico officio. r sic loq̄ gl. q̄ est. s̄. de
ele. nihil. ¶ Itē nō. q̄ bo. si. pos. sit ma. si. post li. p̄te. q̄ fruct⁹
restituere tenet. C. de rei v̄. certum. r q̄ p̄scriptio longi t̄pis in
terrumpit. C. de acq. pos. nemo. r d̄ p̄scri. xxx. an. cū nō. ē ē casus
vbi bo. si. pos. ab initio post li. p̄te. nec oīno bo. si. remanet. nec
oīno ma. si. censet. ff. de rei v̄. iul. scribit. r hac rōne. f. q̄ ma. si.
pos. nō facit fructus suos: sed veridñi sunt fruct⁹: vt nō. in glo.
hic posita q̄ incipit: q̄ est dicēdū. v̄ q̄ si ma. si. pos. p̄ter vñ.
r bo. si. p̄ter aliū lz ep̄s admittat p̄statum a ma. si. pp̄ incertitu
dinē q̄ tuēdus est in possessione. s̄. de insti. cū venissent. r de i in
te. re. cū venisset. tñ q̄ncunq̄ postea cōstet de veritate remoue
bit p̄status a ma. si. pos. r dabit p̄sentato a bo. si. pos. penes
quē est fructus iurispa. r idē dicēdum est in sententiis datis. r
alijs factis a bo. si. pos. iurisdictiois. r ma. si. pos. ar. s̄. de reli. do.
cū dile. nec est p̄tra. s̄. de cō. pos. cū ecclia. q̄ ibi loquit de bo. si. d.
pos. vt ibi nō. (credebāt). r v̄. q̄. v̄. decernimus. in fi.

Suggestum. (p̄bēdā). i. l. suos vsus (Ec
clesia) r pone: vt. s̄. e. illud
(posteri⁹) q̄ntū ad hoc vt fiat de ecclia p̄bēde cum
p̄ p̄sonis amitteret iuspa. q̄ esse nō p̄t ab h̄p̄ ei⁹
assensu: semp tñ donatio facta ab ep̄o r q̄ntū ad iura ep̄i. r quo
ad illa p̄feret semp prima. s̄. de dona. pastoralis.

Relatum (recognitionis) bi recognoscunt
bñficia habere a laicis sine aliqua
inuestitura vel instōne ep̄or (v̄dicare) tāq̄ clerici
(alienos). s̄. c. p̄terea (coram seculari) repete q̄ dixi
mus. s̄. de fo. cōpe. cum sit generale.

Ante. (ser mēses) die vt notatur. s̄. co. c. i.

Reterea (nō bñe) nō. q̄ aduocati nō solum
nō p̄t v̄dere ius aduocatiois s̄
nec donare secus in patronis q̄ donare p̄t iuspa.
s̄. c. ex insinua. r est rō dīneritatis q̄ patronus est
q̄ ex debito. s̄ aduocacia de ḡfa tñ. r idē dicimus in guardās
custodiis r q̄lib⁹. vel dic q̄ p̄hibet v̄dere r donare aduoca
tias r p̄similia iura eo mō quo isti v̄debāt. f. hoc ē ius q̄ h̄
toras a rusticis q̄ tñ ab ordinariis statuta nō erāt r sic p̄t loq̄
dec. s̄. e. q̄ clerici. si at statutos redāt r legitimos donēt: ēt for
te v̄dāt hoc nō est inhibiti⁹ s̄ dices q̄ rēd: q̄ p̄ctus sit null⁹ cū
r q̄ ad bec iura nō t̄z q̄ nō bz d̄z tenere tñ quo ad ea q̄ bz p̄t rñ
deri q̄ id nō t̄z: q̄ cū nō sint determinati in iure redditus bñdī
offi: nō t̄z v̄ditio rei q̄ nō ē vel q̄ est incerta. ff. de p̄tra. emp.
l. i. in iure tñ pa. vbi certa sunt iura fecus. s̄. e. ex insinua. sepe tñ
aduocatus pro patrono sumit: vt. c. p̄ori.

Etiam autem. (aduocat⁹). i. p̄sonus. ar
lumif. s̄. pri. c. iudicio) q̄
tum ad hoc vt ins habeat qui ab ipso electus fuerit
q̄s tamē peccat q̄d p̄imum idonem admittit re
cusant: r ideo punitur. f. c. p̄sto. sed si nō refutauit p̄mū p̄de
eligere vtrum eorum velit (p̄sentationē) q̄ p̄sentatio clerico
rum vim electionis habet.

Nobis (construxerit) aliter em̄ nō p̄t. de cōse.
di. i. nemo. quot modis q̄ra tur iuspa.
r cui iuspa. debeat. habes nō. r v̄. q̄. v̄. p̄. r. s̄. ti. i.
(iurisdictio) statuto vel p̄suetudine. de hoc nō. s̄.

de ele. q̄d sicut (tractāde). q̄. d. nō solum post electionē p̄sensisset s̄
ē in tractatu electiois si hoc bz ex sua iurisdictioe. i. p̄suetudi
ne vel p̄uilegio vel statuto. q̄ aut vor eius suffragiū p̄stet in
electione b̄ nō p̄t p̄suetudine induci. s̄. de ele. sacrosan.

P Er vestras (nullus se p̄t). s̄. de insti. cūz
ad nostram.

Etiam propter. (quatuor). s̄. co. cā. s̄. fo.
ibi ser mēses cōputat a die
vacatiois. iij. a die mote litis. vel alr vt dixim⁹. s̄. e.
c. i. (idonea) p̄tra. s̄. e. c. i. So. q̄n p̄t fieri q̄d hic d̄i si
ne scādalo d̄z fieri q̄d hic d̄icif. vel aliter vt ibi not.

1. P̄missio facta a legato de vacatura an teneat.
2. Forma inhibitionis: ad hoc vt inhibitiō valeat: qualiter sit
facienda.
3. Licet is cui potestas conceditur alicui prouidendi possit refer
nare p̄bendam sue collationi: non tamē potest nisi in vna ec
clesia referuare.
4. Suspendio nimis effusa est culpabilis.

Etiam dilectus. (Vacare) nō. legatū p̄
re donationē p̄bende vacature certe p̄sonē p̄ferēdā:
s̄ p̄missio scā a legato de vacatura non t̄z: hoc ip̄m
p̄t delegatus pape cui papa cōmisit q̄ alicui p̄uideret. s̄ tñ dī
stingue q̄ q̄n mādauit q̄ p̄uideret alicui p̄mo bñficio q̄ in
ali q̄ ecclia vacaret p̄mū bñficiū sue donatiōi referuare p̄t. r nō
aliud. si vero mādauit papa q̄ alicui p̄uideret in aliq̄ ciuitate
vel dioc. de p̄mo bñficio q̄d ibi vacauerit p̄t sue donatiōi refer
uare bñficia illi⁹ dīo. vel p̄uicē in hac forma cuiuslibet ecclie scri
bet cū dñs papa mibi mādauerit q̄ tali p̄uideā in p̄lo bñficio
q̄ vacauerit in dīo. ista vel p̄uincia: mādām⁹ vobis q̄ si tige
rit primā vacatē eē i ecclia vestra illā mibi referuetis. r tñ si d̄
illo bñficio q̄ p̄lo vacabit aliqd attētare s̄ referuationē factā
nō valeret q̄ p̄tāz bec p̄ superiorē est eis ablata. si vero papa fecit
misericorditer p̄missionē p̄uideas tali in tali p̄uincia i bñficio
q̄d duxit acceptādū: tñ erit ip̄s eligere q̄ bñficiū acceptet rēā
dare suo p̄uicori r p̄uicor tunc sic sibi referuabit bñficiū r sic
scribet illis vbi bñficia referuat. papa sic scripsit mibi r ip̄se ta
lia bñficia elegit de q̄b⁹ in ecclia vestra est vñ. vnde mādāmus
q̄d si illud an vacauerit q̄ alia q̄ elegit illud mibi seruetis. si at
in arbitrio iudicis cōmiserit q̄ ei p̄uideret in bñficio competē
ti tñ iudicis est examinare q̄ bñficia sint sibi cōpetētia. r tunc
p̄m p̄dictas formā poterit bñficia q̄ voluerit sibi referuare: q̄ri
tur an postq̄ semel elegerit possit postea variare. de hoc aliqua
no. j. q̄ m. accen. pos. cum in tua. q̄ aut bñdī referuaciones fieri
possent ex eo p̄bas q̄ als inutile esset mandatum de p̄uicō: r
mandato p̄ncipali mādā r accessorium. s̄. de offi. dele. p̄u
dētā cum multis p̄cordantib⁹. ¶ Alij tñ dicūt q̄ in quacunq̄
forma p̄dictay scribatur q̄ nec ip̄e p̄ quo scribitur nec ille cui
scribit p̄t acceptare nisi vñ bñficiū: nec fiet referuatiō nisi
de vno bñficio ar. q̄ vñ. bñficiū tñ bñe d̄z. r sic vñ tñ refer
uādum est. ¶ Itē granis r ambiciosus esset intellectus huius
rescripti: q̄ supradictus est vagus quod esse non d̄z. s̄. de trans
la. c. lz. imino plus dicit q̄dam r vt videtur bñ q̄ per tales lites
ras nō p̄t aliqd bñficiū referuare s̄ cum vacat p̄t illud cō
ferre r sufficit nūciare caplo vel ep̄o q̄d p̄mū bñficiū d̄z con
ferre autoritate pape r si contra fecerint tunc imponet eis p̄na
que est. s̄. de p̄ben. inter cetera. r. c. dilect. r si p̄tradicitur ap̄
rietur via vacaturis p̄tra id q̄d est. s̄. de p̄ben. c. i. r. c. con
stitutus. ¶ (Inhibitiō). si em̄ ille q̄ p̄tatem bz sup hoc sibi re
seruet bñficiū illud sine inhibitiōe illud alr p̄ferre nō v̄z q̄ post
talē referuationē vel inhibitiōē de eo fuerit acceptatum. arg.
hic q̄ per hoc illa vice sunt suspensi a collatiōe huius bñficii
r collatiō a suspēsiō facta non v̄z. s̄. de p̄sue. cum dile. r de ele. cū
inter ar. s̄. de p̄ben. inter cetera. r. c. dilect. r. s̄. de elec. innotuit
nam ibi semp ponit. r si factus fuerit sit irritū. r sic nō v̄t suffi
ciens inhibitiō nisi adiciat bec clausula. ¶ Alij v̄t r forte
melius q̄d si scriptū est alicui q̄ p̄uideat alicui in certa ecclia
q̄ ex quo p̄uicor recipit lram p̄uicoris penes eū est p̄tās cōse
rendi r est ablata ab eo penes quem prius erat. vnde si hoc sci
ens prius collator eam alicui p̄ferat nō v̄z. si aut nescit in alijs
collatā hāc p̄tatem tñ obtinet q̄d nō. s̄. de ele. innotuit. illud
aut v̄cūt q̄dam in oēm casum q̄ si aliquis impetravit lras ad
aliq̄n q̄ sibi p̄uideret in aliqua ecclia. r alius alr postea ob
tinnit lras ad alium q̄ sibi in eadē ecclia p̄uideret nunq̄ scōs
executor p̄uideret poterit anteq̄ primo p̄uideretur: neq̄ v̄z p̄u
isio facta a scōo executorē et iā si ignorauerit de primo executorē.
ar. s̄. de rescri. ceter. nec hoc d̄icit alijs q̄ nō. ff. de ele. innotuit
vbi diximus q̄d collatiō facta ignoratē ab eo ad quem iure or
dinario p̄tinet t̄z q̄ fauorabi⁹ est ius ordinariū q̄ extraordi
nariū: r q̄ prime lre p̄ualēt. s̄. de rescrip. ceterū. Tamen ali q̄ di
cūt idē vtrobz. si vero alijs impetret lras ad aliq̄n q̄ sibi p̄
uideat in aliq̄ eccliarū sue ciuitatis vel dioc. vel de aliquo bene
ficiū

a. Inordina
te. Adde bal. i.
l. ij. col. pe. C. de
ser. r aq̄. r ro. in
cōst. ecclesiā. ad
fi. r ref. tñt hoc
v̄cū feli. i. c. ec
clesia scē marie.
col. r. in fi. s̄. de
consti.

b. Essend p̄t
lar. in suo cō.
rcvi. inci. papa
vniuit. r feli. in
c. cū venissent.
co. v̄. s̄. p̄ hoc
v̄cū. s̄. de cōst.
referūt r sequit
tur hoc dictū.

c. Cū. add q̄
hoc idē t̄z car.
in cle. i. in prin.
in. i. opp. d̄ sup.
negl. pla. r lap.
alleg. lxxiij. in
ci. dñs n̄ papa
col. v̄. s̄. nūq̄d
r do. post arch.
in. c. ij. col. iij.
d̄ pri. i. i. v̄. Et
ē refert feli. in
c. in n̄sa. co. rxi.
l̄pn. s̄. d̄ rescri.

Ad hoc ad donationem alicuius abbatibus pertinet: cum plura beneficia in primis ecclesiis ad ipsum abbatem pertineant: tunc ut si iste prius quicunque antequam eligat ecclesias ubi sibi pueri inuenerint aliam quam prebendam vacantem quod illa poterit referre: sed antequam referat nullus eorum ad quem pertinet collatio de iure ordinario in eadem dioce. impediri potest referre beneficium suum cui vult et collatio. Et si deest ut si alius prius alii deputat: siue spiritualiter in aliqua ecclesia cetera sub predicta generalitate civitatis vel dio. siue provincie: siue et scilicet sit generaliter deputatus ut in civitate vel provincia pueri daret quod tunc prius facta a secundo priore. ar. ad h. de rescri. pasto. l. si. ubi dicitur quod de lege generaliter etiam non habet iurisdictionem super non expressis contentis sub generali etiam expressione. ubi enim dicitur quod si postquam coram priore suo expressit quod ecclesia sibi pueri volebat: expressio puenit ad eum ad quem pertinet collatio: et de iure ordinario quod ita per expressione ista est ablata ab eo prius prebendam referendi sicut si in istis ecclesiis in qua prius fieri debet. ar. de rescri. pasto. l. si. Et si credamus quod ille cui conceditur prius alicui pueri dedit possit referre prebendam sue collationi ut not. de pben. p. illoz. quam reservatione comparamus expressioni. non tamen dicimus quod possit ea reservare nisi in una ecclesia: quod sic probo. nullus enim posset habere lras de pluribus ecclesiis a principio: si impetret fraudulenter prebendam. de rescri. in nra. et ad audiendam. ergo eadem ratio: si impetraverit lras generales non poterit plurium reservationes facere: quod deleg. de pcedere ut delegas. de rescri. sup. l. si. in si. aut si scriptum est quod allicui pueri daret in beneficiis quod valeretur. c. marcas. tunc ubi posset plura beneficia reservare usque ad predictam quantitatem et non plus: secus si in istis diceretur in singulari beneficio: nec videtur faciendum si in istis dicitur in primo beneficio pueri daret quod vacaverit vel in certa ecclesia vel dio. quod tunc et si non contulerit primum quod vacabit in ecclesia certa vel dio. tunc poterit conferre secundum vel tertium vel ulterius. ar. de pben. dile. si. g. Et ut quod est quod scriptum est quod in dio. pueri daret in primo beneficio quod in ea vacabit quod tunc poterit eligere unam ecclesiam et tunc in aliis non poterit pueri daret. alii tamen non concedunt. Et si de no. quod ergo prius reservaverit sibi prius in alicuius ecclesia per aliquo et si prius moriatur non redit prius ad ordinarium prius sed ad papam cuius autoritate facta est reservatio vel expressio. Et ex quo prius reservavit sibi prebendam in una ecclesia cetero non potest in alia pueri daret nec mutare deum talis ecclesia sit quam habere possit. ff. de adop. l. si. de rescri. cum in multis. Et si de ut si suemander quod in primicia vel in dioce. siue etiam in certa ecclesia alicui pueri daret. tamen non poterit prius sibi reservare nec omnia beneficia provincie vel dioce. nec etiam soli spiritualis ecclesie nec suspendere collatores ab illorum collatione ita in generalibus non potest suspendere in specialibus hoc modo suspensio talis a collatione primi beneficii vel eorum vel ultioris: vel sic potest suspensio suspensio talis a primo beneficio quod vult. r. vel. r. marcas si estimet illum cui providere de tanto beneficio dignum et cum eadem de reservatione potest totam provinciam vel dio. suspendere. Et est efficax res per bis quod in aliquo mandato alicui dato omnia mandata videtur sine quibus mandatum expedire non potest. ff. de iur. om. iul. l. si. de of. dele. ex lras. et c. si. at prius iste de quo dictum est potest mandatum suum expedire sine ea generali suspensione: vel reservatione: ergo ea facere non potest: sed absque speciali non potest eregere mandatum suum et id illa facere potest. Et si de effusa suspensio est illaudabilis: ergo rescriptum quod expressit non concedit ad iniquum intellectum in interpretatione trabendum non est. ff. de vul. sub. ex facto. ff. de re. iur. neratus in si. sed dic illud esse de superabundanti. vel quod ibi nec reservavit nec inhibuit: et id non erant suspensi a collatione illorum beneficiorum: sed mandaverat papa alicui conferri. nam tunc cum multa possint obici personas ipsorum quibus sunt data beneficia: et lras semper pendente quod non sunt suspensi et collatio ab eis facta. ut in palle. c. inter se. et c. dilec. secus si alicui contulisset prebendam referendi. nam tunc ut prius abstulisset hanc prebendam. de hoc no. de rescri. cap. l. Et si de ut si dicitur quod illi cui data est prebenda pueri daret alicui in primo beneficio quod vacabit in aliqua ecclesia vel dio. vel provincia. in primo beneficio: quod vacaverit post receptionem huiusmodi lras: et postquam hoc ipsum notificaverit ecclesiis in quibus habet prebendam pueri daret providere de. ar. de ap. sup. eo. si. l. iij. q. v. c. j. et si in aliquibus scripserit in aliquibus non. et tunc potest tamen pueri daret in primo beneficio ex quo omnibus ecclesiis hoc notificaverit ubi prebendam pueri daret de. et ex modo dicto tunc quo scripserit. sed non potest vacaverit beneficium non potest de illo pueri daret: quod non potest dici prebendam lras directe toti dio. vel provincie quousque omnibus: singulis fuerint prebendam. ubi si iudex vel let omittit forte unam ecclesiam in qua non notificaret prebendam: si bi datam in nullo loco posset referre primum beneficium alii dicitur et ut ut melius quod ex quo recipit lras statim beneficium primo vacans potest referre: si non scribat ecclesiis ubi habet prebendam pueri daret: quod lras non dicit quod eis scribat. sed quod in eis iudex pueri daret. et plus dicit quidam quod si cum vacaverit primum beneficium non possit illud referre: quod pueri daret ab aliis tunc providere debet in secundo vel tertio vel ultiori: quod beneficia latissime sunt interpretanda. de

dona. cum dilecti. j. de v. sig. olim. credunt tamen isti quod missio lras huiusmodi iudicis ad omnes ecclesias hoc operatur: quod si postquam sciuerunt et mandatum est eis per aliquo scripto in sua ecclesia et quod tunc si alii conferunt illud beneficium patient penam de re. de pben. dilectus. si. sed alii dicunt ei per quo scriptum est obesse: quod ex quo primum beneficium non habebit. ulterius non poterit ei in alio pueri daret si potest sit pena predicta. hoc non plus. hec autem fortius vera sunt quam mandavit sibi pueri daret cum se facultas obtulerit: quod non intelligitur si bi auferri facultas si ab aliquo preuenit. (Ipse legatus) Ecclesiam de berouill. quia legatus concesserat quod si non ea renunciat: nerat ut haberet prebendam sancte. ad. (Supplicabat) et bene. (Attendentes). q. d. iste quod nullo modo potest dicere se habere ius ex presentatione predicta: quod si archi. in dicta ecclesia habet ius patronatus. et sic innuat ut dicat quod non obstante collatione legati quod non potest concedere ecclesias in quibus laici ius patronatus habent sua collatio valere debeat male dicit: quod tunc si quod presentat duos sic habet archi. presentavit potior est ab ordinario institutus: et sic secundum hoc potior est. b. ab ordinario secundo admissus quod g. qui non fuit admissus. Sed si dicat quod in ipsa ecclesia habet archi. ius patronatus tanquam clericus certe non secundum hoc habet quicquid iuris predictus. g. cum legatus donationem ipsius ecclesie sibi reservaverit. non ergo tenuit presentatio facta ab archidiacono: cum legatus bene potuerit sibi reservare ecclesias que sunt de donatione clericali communis (tanquam laici) quod ex hereditate patris: vel alterius ad ipsum devenerat. vel alio modo tamen (Ecclesiam) de berouill. (Presentasset) in alia vacatione antequam legatus eas daret quod. vel in hac eadem vacatione scilicet post resignationem quod. iterum presentavit eundem quod. sed episcopus cum noluit admittere sed. b. ad missi. sed prius dictum est verum et hoc no. (Statutum). s. eo. cum autem. et c. quod autem.

Distoralis (appellaverit) hanc appellationem ei deferendum est: non tamen in hac casus quod sit post appellationem: quod sit autoritate iuris. s. eo. ti. cum autem. Et multa impediunt faciendum et non cassant iam factum. (Possidentis) si tamen omnes prebendas a laico patrono refutaret et suum institueret cassaret eius institutio. s. eo. consultationibus. et c. p. r. i.

1. Multa hic habes signa ad cognoscendam ecclesiam collegiatam vel non.
2. Per laicale collationem nullum acquiri ius spirituale.
3. Per institutionem nullum acquiri ius titulum.

Distulasti. quod ecclesia sit collegiata et iura habeant ecclesie collegiate satis per bas per privilegium quod constituit ea collegiatam. s. si privilegium vel si certa alia ordinatio super hoc non appareat si constat quod sui fundatio fuit ordinata quod ibi essent tres clerici vel plures. vel si per totam fuerit ecclesia dotata. et tunc similiter habebit ecclesia per collegiatam. r. q. i. c. i. de pben. di. i. nemo. q. si placuit. Et si autem constat quod fuit ordinatum in fundatione quod non esset iure collegiate: sed prebendam haberet patronus. vel si fuit ordinatum quod tamen unum vel duo clerici essent ibi: tunc non censetur iure collegiate: et sic loquitur. c. xvi. q. vi. pie. et c. se. et in hoc titulo quasi per totum. Et si postea contingat de in collegiata fieri multos clericos tamen non erunt ut collegii. nisi patronus presentat et omnes alii qui ledunt de mutatione status. et ar. xvi. q. vi. monasterium. c. romis. et c. si quod vult. Et si in collegiata non remaneat nisi unus clericus: tamen iura collegiate ecclesie habebit ita quod si postea ad pinguiorem fortunam devenierit in omnibus iure collegiate ecclesie utat et etiam interim quod uno mortuo clerico eiusdem ecclesie episcopus qui eligit non noie suo sed noie ecclesie eligit. ar. lrv. di. si forte. si autem non apparet qualiter ecclesia fuerit instituta. s. ut sit collegiata vel alio modo: tunc si clerici sunt in possessione quod faciant sicut clerici collegiate ecclesie clerici defendunt in hac possessione etiam si patronus est in quasi possessione quod in ea faciat sicut in ecclesia non collegiata. defendet in possessione sua quousque aliud prebendam de ista cum venisset. fatemur tamen quod episcopus et alii clerici possint habere et electiones et collationes prebendarum et dignitatum etiam in ecclesiis collegiate quod sic constitutum fuit a principio. s. de eo sue. cum dile. j. de verb. sig. abbate. Et si de etiam credimus de laicis: sed tamen per collationem laicalem nullum ius spirituale habebunt inuestiti ab eis: nec illam inuestituram habebunt aliquis ius in collegio quousque episcopus vel alius clericum iura spiritualia et canonicalia acquirunt. ar. lrv. di. in synodo. et de hoc no. de ele. quod sicut. (Titulos) per huiusmodi titulationem nullus ius querit titulato: quod si queretur necesse esset presentare primum ut no. s. de si. p. pposuit: vel de huiusmodi titulato quod ius et est vere canonicus et tamen non habebit redditum nisi quod placuerit electoribus. et si per tra ius propter consuetudinem approbatam. si. s. de pben. c. si. de ma. et obe. statuimus. (Electio) hic ponit duas questiones. prima est utrum electio titulorum spectet ad rectorem ecclesie vel ad patronum: et huiusmodi quod non recte expresse. Secunda est. si ecclesiam vacare potuerit rector utrum patronus huiusmodi titulatus postpositum anno. sup. Tertio de re. y si

Innocen. super Tertio Decreta.

tis possit aliu presentare. et hinc rñdet expresse qd pñt alium pre
sentare. nec sit ei pñdiciu. et sic etiaz tacite pñt rñdet ex quo
patrono non sit pñdiciu pñt alios titulare pñlatu. arg. de
fi. pñ. pñsult. s. de of. vi. ad hoc. vii. q. i. alud aut dñunt. qui
dam si epñ esset pñonus. xvi. q. v. si qñ. (Pñdiciu genere
tur) qñ eos possit remonere post mortē intulantis cum ad pa
tronum spectet nō solū pñlatū. s. alios et ministros pñtare. l. iij.
distin. pñcipali. xviij. q. ij. eleutherius. xvi. q. v. si qñ. et qñ. vñ.
decernimus. in aut. de san. epi. q. si qñ oratoriu. s. de fi. pñ. ex tras
missa. vel die vt no. in glo. illa h. postea. (Assensum) idem in
telligo et si eius assensus interuenisset. qñ si aliud diceret apñet
via vacaturis s. id qñ est. s. de pñ. pñ. c. h. vel dñ qñ bñ possit in
duci pñ pñtudi nē vbi est pñtudo qñ bñ dñ intulati fuerint
sine malicia vacatur. qñ pñonus si reqñeret de eis tñ pñtare
deberet sicut de pñtitudine inducitur qñ decerta ecclesia eligat. s. de
cōsue. c. cum dile. i. de ver. sig. abbate.

Rāsmisse (concessissent) etiā et male cū ad
patronos nō concessio sed pñen
tatio pertineat (Appellatio) nec appellatio fuit
iniusta (Presentatum) scz. R.

De censibus et exactionibus et procuratoribus. Rubrica.

Sancitum (mansus) Mansus pñt fin
vulgare italicē dñtū terre qñ
sufficeret duob⁹ bobus. et tñ die hic appellari mānuz
dotē pñtutā pñtētatione clericorū et alijs neces
sarijs ecclesie. de glo. di. i. nemo. quā tñ dñtū quidā auctoritate epñ
posse fieri tributariam. arg. s. tñtū. pñori. pñterea et non aliter.
(Sernitio) de nouo posito et etiam si antiquitus fundato
res ecclesiarum consueuerunt aliquem censum de fundo pñodo
te assignato recipere illum remittere debebunt vt hic. arg. x. q.
i. c. j. et se. et si non remitteret vel de nouo imponet pñt remissio ha
betur et pñt non imposito. vt. x. q. i. c. i. C. de leg. nō dubium. S.
si alijs eadē terra esset tributaria nō erit liber a tributo. xvi. q. i.
c. si quis laicus. ff. de pac. inter. sed ecclesia non debet eam reci
pere. immo potius ab ecclesie edificatione cessare. (Eis) scz. ecclesijs
xviij. q. d. viij. fm. canonicam (Sernitibus) id est dominis et
am temporalibus.

Omnis et vos hoc dictū est laicis. xj. q. i.
magnū. s. de ma. et ob. soli
te. vel et cōpñdit clericos qñ ad exteriora. xii. q. d.
vñ. tributū. vel pñcepit qñ sint subiecti ecclesiasticis pñ
latis. xiiij. di. qñ. (Probatio) quo ad aliquid. census aut non
semper est pñtatio plene subiectionis. s. de pñiui. recepimus. s.
de reli. do. cum venerabilis.

Sciētes imponere. Al quod sacerdos
haberet in mōaste
rio vel monasterium in sacerdote vel qñ alij haberent
in monasterio (Permittas) est em ad hoc epñ cōsensu necessa
rius. s. de pñben. auaricie. de monachis.

Iacet. (Ad collectas) pñsonales. secus de realibus
l. c. xviij. di. de solatis.

Peruenit (ignōrante) b. c. loquit qñ petēs cē
sum nō ē i posside aljs quonqñ sue
cūberet in pñtate defendere i posside cēsum. s.
vt lit. pñ. a memoria. et c. laudabilē. s. de cā pos. cū ec
clesia. et qñ agit pñticio et nō possessorio. (Et ignōrante) i. cu
ius cā ignōrat et ignōrat vñtū debeat. qñ si certū ēet debet cē
sum h. nulla cā subesset tñ sibi solui deberet. i. c. qñto. et nō qñ h.
obligatōes nō qñant tpe. de ac. et ob. obligationū. s. pñt tñ ser
uitia et seruilitates et si nō bñant pñtū cām bñ querunt tpe. C.
de serui. l. i. et. ff. de ac. plu. ar. l. vlt. C. de agri. et cñ. l. i. litibus.
xviij. q. vlt. seruicium et dñunt qñam qñ necesse h. allegare cām
et sufficit probare tps. ar. ff. de vsur. cum de in rem. vt. dñt qñ
nec etiam causam assignare tenetur.

Et apostolus (contenti) et si exco
dant hunc numerū
subditi so. alñ possunt sua auctoritate prohibere vel
denegare. ff. de aqua quo. l. i. s. trebatius. x. q. iij. qñ
cognouim⁹. l. iij. di. qñ. et si pñter b. exco. dñt nō tñ. s. de exco. pñ.
cū ad quorū dñ. s. securius est qñ penes superiorē opñat quere
lam. (Charitate) nō ergo inuēti sunt cogendi pñt qñ qui eri
git sed superior facili⁹ dñ esse in cogendo sed nunqñ archiepñ
poterit cogere subditos suffraganeorum suorū si ipsi suffra
ganeis non archiepñ qñ petere negant auxilium. vt qñ sic qñ ex
quo ins h. epñ petendi vt hic ergo denegantes per supiorē
ad id cogi possunt. Sed hoc fateor verum esse per iudicem or
dinariū clericorū qui solus est papa qñ pñueniunt ab epñ nō
aut pñ archiepñ qui eorū iudex non est. s. de of. or. pasto. quidā
tñ dñt et vt bene et pñabit qñ et ipse epñ poterit eos cogere ad

soluēdum hoc auxilium. nec hoc verbum cum charitate pñtra
dicit. qñ in veritate clericis suis dñ ostēdere necessitates suas pñ
cibus et conuētionibus apud eos instare qñ matri ecclesie sub
ueniat. et si noluerit pñt acqñescere possunt addere coactio
nem. dñ em simul adesse charitas et coactio. xlv. dist. l. s. r. q. iij. ca
nēdum. ar. ad hoc. qñ fructus ecclesiarum pñt pñt necessitati
bus accipere. s. de concess. pñben. cum nostris. et de in fñ. cum ve
ni. et vt ecc. bene. vt nostrum tamen hoc non debet sine consilio
capituli sui. et etiam ipsorum clericorum. arg. s. de his que fi.
a pñ. si. consen. cap. per totum.

Robibemus (nec veteres) pñter vñt
tate fructuū. s. si nona pñ
roebia vel none dñitit ei accēdūt dñt cēsum augē
dñ. ar. ff. de vsur. item si fundi. s. de pñeb. auaricie.
i. eo. qñto. Item h. epñ pro se non possint imponere cēsum pñt alñ
possunt. i. eo. cum clerici.

Reterea (Illusione) i. fraude (An diendo)
agendo pñticio: s. si possessorio
agit pñtēdāt ad soluēdū cēsum quonqñ aliud cō
steat. vt cadē dec. inuēit et nō. i. eo. significat.

Ecclēis eripiūt (Illusione) i. fraude (An diendo)
posñones vsufructuabāt vel laici ins pa. qñ in eccle
sijs habebāt donatū epñ. (Imponere) sine de iure
sue de consuetudine approbata.

Ianouam regnū. qñ at pñtū. memoria
excedēte ba bita sunt pñtū
bunt. s. de ver. si. sup. qñbus dñ. s. i. pñt a regib⁹ pñt po
ni de nouo cū in eis plenā habeāt iurisdicōne nē vñt
tñ peccant sibi hoc faciant sine causa.

Et clerici. (Remonere) et cēsum post mortē
statuentis nō soluatur. vt mor.
s. eo. scientes pñterea.

Aque (Ad seilz remissionem predictorum vel
archidia.

1. Juramentum in iudiciū ecclesie non est seruandum.
2. Non est vis facienda etiam malo possessori.
3. Non dñ appellatio alieni auferre possessionē suam.

Significauit. (Interdixit) nō fuit bñ pñ
ceptū pñ qñ monachi pos
sionē amittebant. et dñt qñ licitū fuit pñceptū.
nō cū monachi pñt cēsum recipiēdū possidebāt
qñ tpe pñcessoris nō receperāt aīo qñ dñt vi vel clā possidebāt.
s. ignōrante epñ cū? auctoritate census pñtū dñt erat: et nō au
toritate inferior pñtū. s. e. scilicet. pñterea. s. de pñben. auaricie
Et si clā vel ignōrante epñ cēsum recipiebāt nō erat tñ patiētia
epñ qñ necesse est ad possessionē qñ dñt: cū ergo cēt in posside tñ
recipiēdū a sacerdote nō ab ecclesia mortuo sacerdote vel et vñt
ecclesia pñtū nō poterit tñt sit spoliat⁹. nec successor mōachis
tñt erit tñt in posside cēsum soluet cū ecclesia nō potuerit
obligare nisi legitimis modis. ff. qñ vi aut clā pñhibere. s. non
tñ. hoc nō pñt qñ satis credimus posse qñ posside pñt solū
sacerdotis. vt. s. de cap. mo. c. ij. vel h. nō fuit intētio epñ pñcipien
tis qñ nō solueret cēsum: qñ iuramētū nō erat seruādū in pñ
diciū ecclesie: et nō auferit ei si alio iure innare nō posset. vel po
tes dicere qñ vbi qñ scit aliqñ in possessione inuēit et mala fi
de pñt denegare redditus solitos etia si iurauit: cū iuramētum
pñtū in lesione ecclesie nō sit seruādū. s. de in rem. pñuenit.

Et qñ iudex pñcipit illud solui quonqñ cognoscatur: et pñter
ignōratiā facti. esto tñ qñ epñ bñ sciebat hunc cēsum non debet
de iure. bñ pñcipit vt decetero nō solueretur. s. si pñcipit qñ pos
sionē rei corporalis quā ali⁹ tñ qñ violēter offerret malū pñ
ptū ēet. qñ et violēto et malo possessorio nō est vis faciēda. iñ. q.
ij. s. vlt. et eodē mō si ille qñ pñtū recipere cēsum cum violentia
vellet accipere forte armis sibi resistēdū non esset. s. de iure tñt
agēdū. s. de of. dele. si qñ. l. alñ pñtū dñt. Et si aut esset bo. fi.
possessor ille qñ recipiebat cēsum. tñt sacerdos qñ in veritate non
debebat cēsum: soluere dñ. qñ sicut nō est licitū aliquem spolia
re aliqua re. sic nec possessione. C. vñ vi. si quis in. Et s. que
res quo ager possessor bo. fi. pñtra hunc sacerdotē. qñ non soluit
cēsum loquimur in eo casu qñ nec solutio. nec iuramētum ap
parebat sup cēsum. Rñ. si sacerdos intēdebat eum spoliare su
per possessione ager interdixit vñ vi. vel pñdictione ex decr. s. de
ele. qñ relā. si vero non intēdebat spoliare possessione sed tñt i cē
sus solutione cessabat tñt ager interdixit vñt pos. qñ sic mo
lestabat eū nō soluēdo censum suo tpe. arg. ff. vñt pos. si dñt. s.
fi. et sic etiā agēdū est pñtra illū qñ eligat vel in situit aliquem in
ecclesia in qua ad mēptinet electio vel institutio. et eodē modo
contra clericum electū vel institutū. qñ ipñ sunt qñ mibi turbāt
possessionē meā. ff. si ser. ven. si qñ dñt. Et si aut sacerdos si
epñ pñcipit ei qñ cēsum nō solueret bo. fi. possessori dñ ap
pellare. qñ iniustum est pñceptū. et idē vt dicēdū qñ epñ pñci
pit alieni

allegatio tituli
ut pñbet.

pit. alicui de sua dno. qd pisset obediencia vel qd recipiat aliquem ad visitationem vel pisset aliqua alia ad qd ius est dicit teneri si subditus appeller ab hoc epo dices se ab his liberis vel priuilegio vel pscriptio vel alio mo si eps est excoicet post hmoi ap. sine aliq eae cognitiode tñ teneret excoicatio dnmio vey sit qd non sit liber: qd qd petit eps notouit iuris est. z ideo non regit ibi ordo iuris. Sed secus est si hoc peteret a clerico q no esset de sua dno. v. l. a. si a clerico sue dno. peteret ea q no cedunt a iur. nã tñ si sine eae cognitiode est excoicaret: non teneret excoicatio etiam si in veritate teneret: qd granamien secutum facit qd p ap. negocium est delatum ad audientia supioris. s. de ap. ad audientiam. secus autem est in alio casu: qd in notoriis z falsis no v3 ap. s. de ap. pposuit. ¶ Aliq tñ dicitur dices qd semp et post ap. teneret infra excoicationis z sine eae cognitiode dnmio no sit vera cã ap. interposita z maxime in eo q possidet cẽsum q si bi denegat. hoc enim etiã post ap. z etiã sine eae cognitiode excoicabit denegatẽ censum. z sic defendit possessionẽ suam appellatio enim non debet alicui auferre possessionem suam ¶ Sed qd si abbas excoicat huc sacerdotẽ si non dat censum z eps cum excoicauit si dat rñ. appellet sacerdos z nuntius obliget ecclesiam nisi probabilem z manifestam credulitatem habuerit quod debet soluere. argumen. j. de senten. excoicatio. in inquisitioni.

Spite procu. no. i. cã cõi sibi z alijs pos. hibitas) sine hac probatione sufficiebat ei ius cõe vel etiam gñalis pñtudo q extendenda erat ad ecclesias similes pñtione cum no esset contra ius cõe in eo qd petit procuracionem qñ visitat in casibus pñtibus repetit qd dirimus. s. de pñtibus. cum ex offi. s. de offi. or. c. vlt. (Cõis). x. q. i. decernimus. epm placuit (cõi) xviii. q. ii. luminoso. contra solu. illud loquitur de exempto (cõmuni) in hoc erat ius commune vt sicut alij faciebant ita isti. j. eo. super. ius commune est qd ne gligente episcopo visitet archiepiscopus: vel ius cõmune est qd visitet simpliciter. j. eo. c. ii.

Ravis (fideiussoria) q fideiussio non tenet cū non tuerit principale. C. de le. nō dubium. j. de do. post diuor. re. c. significauit. z. c. si necesse. C. de sa. san. eccle. sanctimnis. nemini. C. de cõ di. sine. causa adminiculo.

Quanto (de fundatoris) hic in se potuit censum constituere. xviii. q. ii. clauthe. rino ideo nō absoluentur ab eo (liberaliter) z nihil habebat ab alio monasterio vel tpale vel spiritua. le quare hanc procuracionẽ pñtaret debita tñ ex quo pñtuta ¶ Est lib. aliter ¶ Que pro vna no. liberalitatis ad tẽpẽtiam reducẽdas si de eis erit grauiamẽ. j. e. ex parte. s. de deci. sug. gestum forte secus esset si ex pacto aliquo dato vel recepto id promississent. vel etiam si ex gratia fuerit instituta hec procura. tio: tñ non deberet negari et qu in superercrecentibus fructibus fiat nisi spãtia sit indulgentia sup hoc z hoc innuit verbũ qd sequitur indulgemus.

In instantia (se debite). f. vltra fa. cultates eccle. x. q. iii. illud. z tenuis pñt extraordio auxilio inuac. C. no. vec. l. j. z. ii. ar. j. q. ii. placuit. in aut. de mã. prin. s. sit tibi quoq. ff. de of. pñticitas ¶ Restat excoicatio sibi actio nibus allegato. vel melius conditione ex hac decre.

Tenentur omnes id seruare quod a maiori parte hominum seruatur.

Ex parte (vota) erant enim vota qd singulis annis solueret certas mensuras gra. ni vel vini: si autem voto non tenerentur non cogerentur soluere certam mensuram vel etiã sine mensura (non pñt) qd si de mensura parentum pñtaret nō regeret alia probatio. qd non presumet qd ad aliam mensurã voluerit obligare herede (habitatores) oēs cõiter vel maior pars. ¶ Ad eadẽ no. qd maior pars hominum seruatur: oēs debere seruare. c. di. contra more. s. de cap. mo. cñ dilec. ¶ Itẽ ar. qd in dubijs seruatur pñtudo vicinorũ. s. de cõsue. cñ olim. ff. de le. j. si seruatur plurimũ. s. vl. z nō est hic tñ ppter pñtudinẽ: sed qd ille qui pñtuit primo ex quo de nulla mensura mẽtionem fecit presumit intellexisse de cõi mensura (cogendi) l3 nulli fiat hec promissio vel potius votum. tñ vouens obligatur vt hic. z. ff. de pol. pñt. in prin. s. de vo. l3 magne. z in multis alijs. c. eiusdem ti. hac rōne vñ qd si aliquis pñtuit intrare in aliq monasteriũ l3 tale votum sit simplex vel de futuro: tñ monasterium conditione ex hac dec. pñt agere pñt vouẽtem vt intret monasteriũ (ne tanq). C. de bo. que li. l. iii.

Qu in aliqua scriptura publica pñtetur de finibus alicui epatus ei scã dñest. donec pñt pñt. licet scriptura principali. ter facta sit ob aliud z in nu. j.

- 2 Instrumẽtu qñ dñt falsus: nisi pñt falsus remanet in suo robore
- 3 Quamuis dñt erit aliq instrumentũ falsum z succubuerit: tamẽ adhuc pñt dicere illud nō valere pp defectũ solẽnitatum.
- 4 Pñt minister immo ipa ecclesia qñ minister male agit puniri.
- 6 Probatio instrumentorũ plus est qd confessio.

In olim ecclesia (iste ecclesie perti. nebat ad abbatẽ) sancti Jo. ita q in eis tpalia colligebat z ad pñtios vsus tenebat: z iõ p eis rñdet aliter iste eccle. pñt rñ det z no. s. de rescri. edo. (p alia) forte per testes vel pñtios cõe vel alio mo. ¶ In instrumentis) hec instrumenta inducuntur eae: z forte erant talia infra q p vñũ annũ tenebatur integre iura epas. lia soluere p aliu aliq soluere tenebat: s. nō ola. s. hec infra obñ cit abbas defectũ talis solẽnitatur: cui cõpletio ex ei rñtib abi. tiõ pñt debet. f. ipsa infra nō debere sibi obesse: qd nō interuenit pñtius capli sui: z iõ tñ sibi pñdicat b exceptio: vt et si infra p eo faciãt sibi nihil pñt. l. c. aut et si obñceret defectũ solẽnitatis q cõpleri posset pñt ep. qd i hoc casu si verũ nō esset. vel et verũ si nō eps illas solẽnitates complere vellet: p hoc abbas nō vñt renũciare instrumentis. ¶ Itẽ die q qñ dicit instrumentũ falsum nisi pñt remanet instrumentũ in suo robore nec tñ p ap. positionẽ falsitatis vñt renũciare iuri qd sibi ex illo instrumento cõpetebat. nec illud petere impedit. dñtanien nō consentiat id esse vey. nã compta veritate. f. q instrumentũ nō sit falsum cedit error veritati. viii. di. veritate. nisi pñtueret in dicendo q falsum esset: q tñ post snam latã q non esset falsum nihil ex eo petere posset qd faceret cõtra consciẽtiã. s. de pñtibus. qm. omne. z l3 probetur per verbum q sequitur nullatenus approbanit abbas. iste cñ abbas vt dñt in registro semp dicebat qd hec compositio obñtã erat per metũ regũ. nec tamẽ reprobanus q supradictum est ¶ Item no. q l3 aliq dixerit instrumentũ falsum z succubuerit. tñ adhuc pñt dicere illud nō valere pp defectũ solẽnitatus ff. de pe. here. l. lucius. item z si dixerit instrumenta deficere solẽnitatibus: tamen potest petere legatum ex eo instrumento. ff. de pe. here. postq. secus autem si falsum vel inofficiosum dixisset. ¶ Deductiones) in instrumento cõpositionis continebat qd decime vltime integre persolueretur epo. sed de eis in certis casibus debebat monasterio aliquid impendere: vel eps debebat accipere quartam decimarum ab illis ecclesijs: z de ea debebat aliqd dare monasterio. nã si instrumentũ cõpositionis diceret qd eps tñ duas partes decimarum vel aliã partẽ sibi reciperet tñc nō fuisset monasterium condemnatum ad plenam solutionem decimarum. qd sibi nō debebat. nã l3 compositio nō debeat prodesse abbati: quia impugnauit: nō tamen debet dare epo q sibi nō debet. ¶ S. dices forte immo debebat de iure communi: qd ecclesie in dioc. sua sunt site: l3 certe hoc nō pñt ep. cñ recessus sit a iure cõi per pñtitionẽ que nō improbat. ¶ Satemur tamẽ quod si eps respõdisset abbati qñ dicebat cõpositionẽ non vale re: ego ratum habeo. q tñ standũ esset iuri cõmuni: qd cõi volũtati recessus eẽt a cõpositione. nã bene vñt dicendum quod p abbate nihil sit iudicandum: sed nec pro epo est ferenda iniusta sentẽtia. ¶ Unde dico q si instrumentũ qd qd impugnat continet q. t. debet mibi. c. sub cõditione: nō adiudicabit mibi illa. pure. sed sub conditione qd non debentur autẽ conditionem existentẽ. immo plus dicimus q si in diẽ debentur non cõdenaret nisi post diẽ pñtmissa rōne. qñ nñq ferenda est iniusta snia p aliqua partiã: l3 aduersarius iniuste improbet cõtractũ: sed pro improbante nihil sniandum est. ¶ Sed nunq d salua conscia poterit iste eps tenere integras decimas nulla facta deductione. rñ. l3 tutius sit q soluatur: qd tñ iniuste obtinuit in causa. z qd bene pñt minister eccle. qñq puniri: immo ipsa ecclesia qñ minister male agit. vi. q. iii. placuit. dicim q sine peccato tenere potest quousq abbas per in integ re. vel alio mo sibi pñt deat (im. pugnare). viii. q. ii. q pñtostera. xviii. q. iii. sunt. ¶ Impugna re) in registro pñtine q impugnabat instrumenta ex ea causa: q dicebat ea per metum regum extorta z in isto suo dicto persoluerant abbas vsq ad sniam: ideo iudex in snia sibi noluit adiudicare aliquã deductionẽ l3 sibi per infra pñteter. ar. s. d. testi. pñtiti: qd cñ ille deductiones essent fm cñ contra ius nec compe teret abbati nisi per infra que falsa z per metũ extorta dicebat pñtã consciẽtiã faceret si illa deduceret. z iudex male faceret si si bi mādaret qd cõsciẽtiã faceret. si autem nō diceret instrumenta falsa sed contenderet l3 male illa nō debere sibi pñdicare de iure tunc non obstat talĩ impugnatione iudex ferret sniam p impugnatione si autem ante sententiã vellet desistere ab impugna. tione instrumenti sibi licet. nec exigitur tñc alia probatio quod probet contra suã cõfessionẽ cum aduersarius q induxit instru. mẽta nihil possit dicere pñtã illa nec pñtã super hoc aduer. sariũ aggrauare. si vero aduersarius non induxisset infra l3 p prio motu diceret in iudicio illa falsa postea ex illis instrumen. tis nihil petere pñt nisi probet illa vt alis non vera. post sniam autem puta si infra que qd falsa dicebat iudicet vera nō pñt.

Inno. sup Tertio decre.

y iii

¶ In registro ad hec dñt inn. vide frã. a. re. au. l. post legatũ co. l. iii. ver. l3 que ro. ff. de bis qui bñt indig. pe. de anc. in cõs. c. eviij. inci. iudex de iure. col. pe. ex pñtictis oib. z in cõs. xxxiij. inci. i bac cã co. si. z adde qd si. pe. s. an. sub nu. me. cccviii. alle. hñt et inter con. silia. car. sub nu. me. xxxix. z quo. tal co. pe. in fi.

hes ille q dixerat ea falsa p ea aliqd petere. s. de iureiur. mulier
ri. naz veritate. vi. vii. veritate. ¶ Quidā dicit q si eps nō
innaret alio iure nisi eo q p tenebatur in instro i quo pcepit
bant fieri ei deductioes qd sicut epo ad iudicāde sunt quarte de
cimay sicut abbati ad iudicāde eēt deductioes qz eadē res. 7c.
m. q. ii. q. 1. s. h nō iuuat tū illo instro sed et iure cōi. s. q. ecclesia
erat i sua dioc. sita sic p p finē huius dec. s. p rurs dictū melius
pbat ex hac dec. ¶ Tūa. no. scriptura fide facere in eo nego
cio sup quo p incipit non est facta puta. sup finib⁹ epatus cū
esset p rursū. C. de cōtrahē. sti. optima. C. de li. ca. l. cū aliqz (in
strumēta) instro a cū beccōtinebant qūo eps has ecclesias cōces
sit monasterio p dicto per q satis p rursū abbas q ille eccle
esset in sua dioc. Si em ab illo epo ecclesias 7 ius epale in eis
repperat nō poterat negare illas ecclesias in sua dioc. sitas q
uis forte posset dicere se ad hoc recepisse p rursū qd ab eo ius
epale haberet s. ab alio habebat: ab eo hoc id ipetravit qd non
petēdi frōtē nō haberet ar. C. de excep. si quidem. ff. de proba. l.
cū de in debito. sed p rursū hic dicit: vt in l. si quidē alioqn. sicut
p se ita cōtra se admittere tenetur. ¶ S. quare nō fuerit abba
i ad iudicāta epalia. respō. l. 3. verum esset p rursū: tamē quia
non assuit assensus eorū qui adesse debuit non pōt p rursū
ecclesie hoc nō p rursū. vel i deo non fuerit sibi ad iudicāta iura epa
lia q nō fuerat sibi data p p rursū de quo hic sit mētio. p il
la enim vba q ibi p tenebant. s. q. p rursū sibi ecclesiā vt h. de
nō ius epale p rursū intelligebat sed tū tpale q in ea habebat
vel in p rursū v sūo cā p rursū. s. de dona. pasto. s. aut instm
de quo hic mētio facit nullatenus reprobaf. sed instm p rursū
sitōis tū. nā si alis p p rursū epī fuisset pbatū falsum esse instm
nō p rursū p illud qd ecclesia de q in p rursū dicebat esse in dioc.
ce. bni⁹ epī cū reprobato instro nō er eo p rursū 7 totum carere
debeat vigore. ix. di. si ad. ii. q. ix. puta. l. 3. em p rursū non pos
sit dicere falsum instm vel s. aliqz qd in instro p rursū vt h.
7 no. s. de excep. cū venerabilis. tū si aduersari⁹ p rursū falsum etiā
aduersario non nocebit. aliqz em p aduersariū habeo qd p me
hē nō possū. s. C. de tē. in inte. re. petende. ¶ S. dices nōne. eo
ipso qd p rursū instm vel p rursū v f p rursū cōtra iura q in
eo p rursū. 7 sic nō pōt s. ea dicere sicut nec s. p rursū suam ta
citā vel exp rursū etiā si p rursū p rursū falsum. Rū. vt no.
6 in decre. pal. cū venerabilis. ¶ Tūc no. qd h. s. p rursū suam
qs admittat ad p rursū sūum. C. de iur. 7 fac. igno. l. error. 7
in summa. C. de p rursū. tū s. instm q p rursū nō admittitur nec mī
rū: q plus est p rursū instm q p rursū. ¶ Tūc cū qs induit
instm ad p rursū aliquē articū qd postea admittet ad p
bādm s. cū p rursū allegas nō sit audiēdus sed due p rursū
p rursū sibi inuicem fide derogant. C. de proba. dīnerse. 7 etiam
q plus est confessionem tacitā habere 7 p rursū instm
tū q p rursū tantum.

Uim cām (Ad papie 7 bñ: qz erat in obli
gatiōe: qz nō si nō iueniant pos
sit de alia pecunia satisfieri. sic et qz agit ex epō ad
rē veditā. nā qz agit. qz res i obliōne est. ff. de act. ep.
l. ex empto. rñ. i. 7 in p rursū. s. liberaf satisfaciēdo de inter
esse. ff. de ac. emp. l. i. si aut nō eēt i obliōne sicut si agat. l. aq.
ad reficiēdum domos destructas: qz inepte petit cū solū interes
se in petitiōe 7 obligatiōe sit: acerbū est libellus (p rursū)
idē eēt si p rursū nō eēt qz p rursū interrūpit p rursū
nisi in casib⁹. s. de of. or. pasto. in fi. C. de an. ex. hoc ampli⁹ (eisdē)
vī qz si p rursū eēt. l. an. an. soluti eēt lucē. tū possent exigi pa
pi. ar. ff. de v sūf. qz g. ff. de pe. si qz seruū. ar. s. ff. quēad. seruū.
a. si cōg. s. l. i. si qz alia. (Declinationē). l. i. qz moneta papi. nō
iueniebaf. (Papi) no. nō solū petitiōne esse faciēdā ad rē qz est
in petitiōe 7 obligatiōe. sed et p rursū qz nō solū iter
esse liberef. ar. ff. de ac. emp. ex empto. rñ. j. (pap. ar. ad veterē
mēsuram solutiōne faciēdā. s. de iureiur. qto. ff. si cer. pet. l. i. in.
ar. s. rñ. q. iiii. q. ignorat. ff. de p rursū. emp. l. ipatores. ¶ (Pap.)
hoc constabat in dubiū vertebaf qz eps vel ex p rursū vel p rursū
ptiōne p rursū solutiōne lucē. dicebat p cathedraticū recipe
vi. denarios pap. vel dic qz si sufficit epō si cōputatis oibus an
nis qbus recepit lucē. p pap. cōplenit tps p rursū. s. l. i. rñ.
an. ar. ff. de v sūf. qz g. sed ex hac dec. vī colligi l. lucē. solue
rit pro pap. si tū non soluit ipsos lucē. rñ. an. nō cogēf solvere
pap. 7 ē mirabile qz solutiō tūsdē rei p v rursū p rursū
iducit. s. p epō qz p rursū papi. sed finita p rursū epī p pap.
etiam lapsu vnus solius anni plebs p rursū: vt nō cogatur
soluere pap. sed lucē.

Uim venerabilis. (Imponeret)
qz tūc qz gñā
liter ecclesiā eximat epō cathedraticū retinet 7 iu
risdictiōne 7 p rursū 7 visitatiōne. rñ. q. h. c. j.
s. de do. pasto. nisi exēptio p rursū auctoritate pape. arg. s. de
re. do. vt epō sint subie. p rursū. s. de bis qz a. p. pasto. nō
em pōt a se suā iurisdicōne in totū rursū. ar. s. de fo. cōpe. si

vili. ar. s. de renū. admonet. C. de b. o. li. l. i. ff. (Epalis) qz ius epā
le non intelligit remitti. l. 3. oē seruitiū remittatur. (De cōi) ita
apparet qd p p rursū pactum non tollit ei aliqd de iure epā
li. ar. s. de dona. pasto. vbi no. (De cōi) 7 est qz remissio illa ser
uitiōy nō trahit ad iura 7 seruitiā q cōi iure debēt oēs ecclesie
sed ad seruitiā q quotidie 7 de nouo imponunt (Procuratio
ne) 7 alia iura epalia.

Super eo qz sit p rursū repete qz dicitur. s. de cō
sue. cū olim 7 de of. arch. c. fi.

Procuratiōes (procuratiōes) etiam
de bis qz p rursū in vi
ctualib⁹. nā si velit accipe vestes vel si equi moriātur
7 velit alios emere: vel et expensas velit recipere
quas fecit in eundo ad locum quem visitaturus est vel in alia
cōsimili causa. hec oīa petet vltra computationem istarum (p
curatiōum) ad dies.

1. Appellatio extra iudiciū quando sit censenda iusta: 7 in
numero. 2.
2. Non dicitur qz per negatiōne vel prohibitiōne vel appellatiōem
vñqz dimittere vti iure suo.
3. Quando liceat episcopo materialibus armis possessionem
suam defendere.
4. Non valet qd sit a delegatis. nisi probata delegatiōe.
5. Consuetudo 7 pactū archiepī 7 suffraganei impedire non pōt
nō solū p rursū. sed nec eius visitatiōem.

Venerabili fratri nro (p rursū) qz
sepe occurrit questiones ex
p rursū oīri occasione de negatiōne visitatiōis 7 p rursū
rationum vel alia p rursū: 7 id de hac mā supposito
thematē pleni⁹ tractemus. eps eduē. accessit ad monasteriū
scū. m. in sua dioc. sitū mādās abbatē 7 p rursū qz pararet se qz
monasterio illi volebat impedire officiū visitatiōis 7 pararet
et p rursū ratione visitatiōis debita. cui abbas respōdit q
nullo modo se pararet nec ad visitatiōne nec ad p rursū: qz
exempti erāt quo ad hoc a iurisdicōne epī ednē. 7 appellatū ad
se. ap. si in aliquo mō. hac occasione grauaret. 7 adiecit abbas:
qz corā eo volebat p rursū exemptionē predictā: vel corā papa si
epō placeret: sed eps non obstantibus predictis excoicauit ab
batē. 7 interdixit conuentum: modo vñit abbas 7 aggreditur
cōtra ipsum d iurisdicōne excoicatiōis: vel potius nulla 7 petit absol
ui ad cautela. pro se aut indurit abbas: qz vī qd excoicatio sit
nulla: qz lata post ap. ex legitima cā interposita qz sufficit et si nō
est vera. Itē qz lata est sine cāe cognitiōe. s. de ap. ad audientiā
7 c. dilectis. 7 marie. cū cāz epō obtulit ex abbatē se p rursū
exēptiōne. s. de ap. interposita. Itē dicit abbas epm oīno eē pu
niēdū: qz sine manifesta 7 rōnabili cā excoicauit eum anteqz iu
sta excoicatiōis cā: p rursū. s. de sen. ex. sacro. fi. q. j. nemo. cum
em diceret abbas: se exēptū esse quo ad predictā: ita sua ne
gatiōne esset res dubia. C. q. ad li. p rursū. non l. i. in. sup re dubia
7 nō sup manifesta tulit sniam: 7 id male. Itē dicit abbas: po
namus qz coram epō eduē. aliqz parrochialis sacerdos pete
ret ius parrochiale ab aliquo suo probiano: 7 ille parrochia
nus offerat se probaturum qz aliqz hz in eius parrochiale: nō
ne audiet eum: vī pot⁹ nō admissa exēptiōe parrochiani excoi
cabit eum. hoc est absurdū dicere: s. nunqz erit apud eum acce
ptio p rursū vt s. sacerdos tē parrochiale admittat exēptiōne 7
p rursū sup ea 7 s. se nō admittat. s. nō ē qz iudicē. iiii. q. iiii.
c. iiii. Eps aut ep p se allegat: qz ex quo cōstat qz monasteriū
sitū est in sua dioc. p rursū iuris est qz in eo hz visitatiōne. s.
d p rursū. cū ex offi. de cōi. sopite. c. vñe. cum nup. 7 sic p rursū
iuris est 7 veritas est. s. qz ei subest in p rursū: ergo iusta ē snia
epī. id aut dicit epz 7 veritas subest: qz bene fatef epus qd si in
veritate p rursū abbas corā supiore quo ad p rursū esse exēptū
qd male iniasset hic tū vult defendere epz qd si abbas defece
rit in p rursū exemptionis quo ad predictā l. 3. p rursū se propo
suisse exēptiōne 7 se obtulisse probatiōne sup ea qz s. nō sufficit
ad pronūciandū excoicatiōne nullā vel iniustā vel ad punien
dum epm: 7 qz suus p rursū decernēdus est legitim⁹: nec vī qd
abbas dicit: qz appellatio er cā līta p rursū excoicatiōne 7 qd
sine cause cognitiōne lata est ergo excoicatio censenda est iusta
vel melius nulla. ¶ Tūc rñdēt qz nunqz appellatio extra iu
diciū qz tūc qz stat ex legitimis cāis. 7 qz tūc qz appellatiō
offerat se cā p rursū est censenda iusta nisi p rursū cā eē verā
vt no. s. de ele. cū inter ca. s. de bis qz a. ma. par. ca. c. j. 7 hec ap
pellatio vt qdam dicit extra iudiciū erat qd ex eo apparet: qz
ipse abbas p rursū dicebat qz p rursū se exemptū: 7 p rursū epm nō
esse iudicē sicut 7 censenda esset appellatio extra iudiciū: vt si
qz appellaret ab epō ne ordinaret aliquam ecclesiam de canoni
cis. vel ne p rursū electū vī iustitueret. qz 7 ad septinēt p rursū
l. 3. em h oīa sint de l. iurisdicōis. nō tū sēmp regit iudiciariū
ordo nec sēp sic p rursū factēdis iudiciū ordinat imo pl⁹ extra iu
diciū qz in iudicio hē agunt. vel dic vt no. s. de ap. dilectis in
2 glo. qz incipit h fuit 7c. s. no. qz l. 3. ¶ Itē si in iudicio essent
partes

partes tñ hñd fuit in se petiti q corā epō offerret pbatiōes cū
cas recipere nō deberet in cā sua. q aut corā papa offerret se p-
baturū ēt nō sufficit ad b. q renouari d3 qd sit post tales ap-
pellationē nisi pbat veritas cāe sicut apparet ex lra decre. inter
posita nec v3 si dicat abbas q vult q ipe idē epō cognoscat. q
nec iudex pōt ēē in cā sua nec arbiter. ff. de arbi. si de re. C. ne q3
in. cā. l. i. nec v3 si dicat abbas q nō d3 q3 exēdicari sine manife-
sta cā. nñ cā pbat. q3 hñc fuit manifesta cā exēdicatiōis. s. p-
macia recipiēdi cū ad visitationē. r. hñc p- macia bene pbat b
ipso q est psumptio iuris. r. q pbatū est q est in possessione. r. q
est verū q est de dioce. epī. Nec pbat bñi nec obest si dicat q ea
psumptio iuris q est ex eo q est de sua dioce. q epō h3 in ea visi-
tationē tollit pnegationē abbatis p quā fiebat tñc res dubia:
q id locū h3 iudiciū. sicut ex ter. l. apparet. s. sec. c. iudicia si
cū hñc vt qd dicit qdū ad exēptionē de qua hñc nō agebat: vt
dicit meli⁹ res ēt dubia facta p litē ipedit ne nona possessio de-
tur: vt in pal. l. s. nō ipedit quin veteri vtat. s. vt lit. pēdē. c. i.
3. Et q3 nūc q p negationē vel phibitionē vel appellatio-
nē alientus d3 aliq3 dimittere vt iure suo. C. de rei. v. si fundū
C. cre. v. pig. l. i. r. no. s. de ma. r. obe. dilecti nec obest qd oppo-
nit q3 si epō inter subditos suos cognosceret. s. inter sacerdotē
r. parochianum de iure parochiali. q admittere debet hñc
modi exēptionē parochiali. q est exēptus. ergo eadē rōne
ptra se admittere d3. rñ. q3 q3 epō inter subditos cognoscat tñc
debet ordinē iudicium seruare r. fm allegata potius q fm
veritate iudicare. ff. q. vii. iudicet. ff. q. i. deus. ff. q. i. illa. ff. de
offi. pte. illicitas. C. Non em̄ personā suā gerit pnatam in
iudicando: s3 iudiciū r. publice persone cuius non est iudicare
nisi de probatis. vi. q. i. si omnia. s3 ad visitationē hanc faciēdā
episcopus nō procedit ordine iudicario seruato. nec vt iudex
fm quosdā maxime quo ad intēctionem abbatis. q se dicit exē-
ptū: s3 in ea ordinē aliqū seruare debeat. j. eo. romana. j. de ac-
cu. qualiter vltra me. s3 tanq vtēs iure suo: vñ nō d3 ingere si
h3 ius visitadi cum ipse sciat se habere: sicut verū est. nec d3 ad-
mittere exēptionē cum nō possit de hac exēptionē cognoscere.
Item iudex q est mediū d3 omnia audire: s3 pars tñc vtilita-
tē cause sue fm deum r. cū bona pscietia proseq debet q bñ hic
epō facit si visitatio ad epm ptnet. ad hoc etiam facit q ius vi-
cit. q non preiudicat alicui vt pnatō qd facit vt iudex. s. de
fide instr. inter dilectos. circa si. vel dic melius qd si in iudi-
cio coram archiepo vel papa abbas puocaret in libertates: vel
etiā si epō interdicto vt possi. ageret ptra abbatē nībilomin⁹
epō pendente lite vtceretur posse. sua. r. ptradictores exēptio-
nē iuste dūmodo in veritate possideret. s. vt li. pēdē. c. j.
C. Itē dicit qdam q cū liceret epō cū armis materialibus de-
fendere pos. suā qre nō multo magis cum spūalib⁹. s. p exēdica-
tionē q est medicinalis. ff. q. i. multi. q3 arma epī r. mīcro est
exēdicatio. vi. q. i. visis. r. i. q. i. corripiantur. So. si epō cre-
quis officium suū sicut dicitū est in themate vadat ad aliq3 mo-
nasteriū visitadi in cui⁹ possessione sit visitadi. q3 cū abbas
monasteriū allegat se exēptū. r. ad hoc ipm offerat se pbatū:
dūmodo epō sciat se quasi possidēz hñc q nō potuit amitti sine
aio eius r. eo sciete si p se possidebat. ff. de acqui. pos. pēgre. s. q
bus. C. Et q3 tñc dicit vel appellet abbas semp visita-
bit epō: r. si ptnaciter renoueat: r. materialibus armis defen-
det epō possessionē suā. de b. no. de immu. ecclē. c. j. r. spūalibus ar-
mis. s. de pseri. cū ex officio. r. j. e. cum nup. r. hñc bñ pbat epī
copus in suis allegationibus. r. idē vt si incontinētī recuperet
amissam possessionē. s. d. rest. spo. o. l. nā r. h3 iura ciuilia q cui⁹
iur sibi dicere in his casibus r. in qbusdā aliis q no. in gl. in ge-
nerali. C. q3 h3 cui⁹ sibi ius dicere. si aut ēē in quasi pos. talis
iuris q potuisset amitti etiā ignorāte epō. vt si aliq3 ius p pēu.
possideat q id bñ amitteret epō etiā ignorās tñc pōt differre
vt iure suo si vult. r. si non vult vtetur illo iure: r. d3 dictores ex-
ēdicabit. C. Et si postea apparebit corā iudice corā quo agit
iniusta exēdicatio: q adhuc tpe exēdicatiōis erat in pos. visi-
tadi vt alterius iuris rata manebit snia si vero apparebit q nō
possidebat tpe exēdicatiōis reuocabit snia: r. tñ non puniet
epō de iniusta exēdicatiōe vel nulla ar. ad b. s. de offi. deleg. ex-
lis. nisi apparet et ei⁹ malicia vt crassa ignorātia q satis ap-
paret si abbas seriatiim modū amisse pos. dicebat. r. b ei se ostē-
surū offerret. nec obstat hñc oppositiōi iura pal. nisi de eo q
snia exēdicatiōis nō debuit ferri sine cognitione r. sine admo-
nitione: q illa habet locū quādo pcedit vt iudex. hñc pcedit
vt pars que iura sua defendit mucrone suo spūali: nā r. alio sine
cognitione r. monitiōe pcedit exēdicatio. s. de of. os. si sacerdos
j. de sen. exēd. romana. s. caueat. q. j. qdam. monitiō tñ semp v3
necessaria. j. de senten. exēd. sacro. s3 si nō exequēs officiū suū
visitabat: s3 in iudicio vult agere epō s3 abbatē ius sibi esse in
monasteriū visitadi eligeret arbitros cū abbate q hñc cām diri-
māt. xi. q. i. si clericus. r. abbatē coget ad arbitros eligendos. xi.
q. j. puenit. s. de of. dele. suspitionis. si aut s3 aliū velit agere q dī

cit se visitationē epālē in eodē monasterio hñc pueniet et corā
iudi. rei. ff. ad muni. de iure. de decu. l. i. idē qd dicit qñ cōstat
q monasteriū est sitū in dio. epī agētis. C. Itē dicitū vt r. si cō-
stat cō sitū in alia dio. qñ ad b. q3 si in veritate est in possessione
visitatiōis rata manebit snia: s3 si nō pbat corā superiore q epō
est in pos. visitatiōis facili⁹ erit superior ad credēdū q ma. si tu-
lerit sniam exēdicatiōis r. ad puniēdū epō q nō ēēt si esset i sua
dioce. q tñc est iuris psumptio si p epō nō psumat de ma. si nec fa-
cili⁹ erit superior ad cū puniēdū. de b. plen⁹ no. j. de verb. sig. ex-
pte. vt pndēter facit plat⁹ cui denegat iura sua q possidet: vt
ps. pcedit nō vt iudex: q tñc nō astringit ad iuris ordinē ser-
uādū. C. Itē erit re⁹ si agat de iniusta exēdicatiōe q est fauo-
rabilior q actor si vero nō tñc ius suū psequēs s3 qñ del. a pa-
pa vt alio vadit ad visitadi aliq3 monasteriū q tñc sit del.
in veritate: nisi delegationē ostēdat nō pōt exēdicare visitadi doo:
r. si fecerit nō tñc snia: q nō v3 q facit del. nisi pbatā delegatiōe
C. de mā. pn. l. j. xcyi. di. nobilissim⁹. s. de of. dele. cā in iure. s3
si dele. diceret abbas ego sum exēptus vel in possessione liber-
tatis: b nō obstat dele. si se esse in possessione sciat visitabit r. cō-
tradictores exēdicabit. s. vt li. pē. c. i. si hñc aut dele. vel ordina-
rio obiceret q est exēdicatus r. offerret se pbatū r. ppter b
appelleret iniusta ēē sequēs exēdicatio vt nulla. s. de ap. interposi-
ta. Itō aut dīneritatis q ordinariis d3 admittere exēptionē
exēdicatiōis r. nō d3 admittere exēptionē q sit exēptus quo
ad pdicta: q qñ excipit de exēdicatiōe confitetur em̄ iudicē. vñ
bene pōt cognoscere de exēptionē fori: s3 vbi dicit se exēptū in
predictis cōstat epm nō iudicē in predictis. r. id nō pōt cognos-
cere d3 exēptionē fori: sed ptra. ff. de iudi. si q3 ex. ff. si q3 i ius
vo. l. j. r. si. So. qñ constat q aliquis est de iurisdictione ali cui⁹
tunc cōparere d3 si aut certū est q nō sit de eius iurisdictione tñc
nō tenet cōparere. ff. q. sat. co. l. si vo. Si vero dubitat tñc cōpa-
rere d3 r. ratione dubitatiōis tenet sententia sine sentētiat sup
eo qd sua est iurisditio sine sentētiat sup pncipali cū partes
non curāt de iurisdictione contendere. ar. ff. de iudi. l. j. s. sed si
duo. r. l. si quis ex. als. ff. ad muni. l. de iure. C. de vñ. si ea sed si b
h3 locum. s. qd iudiciū est cognoscere an sit sua iurisditio sicut
dicunt. ll. pte. leg. de iudi. si quis ex. r. si quis in ius vo. non ie. l.
C. j. vbi de hoc si de iurisdictione tñc querit. C. Itē si q3 dicit q
non tenetur rñdere. q3 h3 ius renouadi domū vel q nō tenetur
rñdere autoritate literariū: q sunt impetrare per dolum. s. de
pseri. sup. literariū. l. pte. alle. si quis ex. ali. s3 vbi nō tñc querit
de iurisdictione iudiciū. sed etiā de pncipali: vt b. C. Si enim
abbas dicit dñc episcopo non potestis visitare monasterium:
q nō estis iudex cum monasteriū sit exēptū hñc qñ tñc an sit
iurisditio epī. sed etiā pncipale an sit monasteriū exēptū de
quo non potest cognoscere epō nec vt iudex nec vt arbiter vt
supradictum est. nec etiā posset iudex sentētiare sup iurisditioe
nisi simul pnuiciaret super pncipali vel dic r. melius qd epō
nō vocabit hunc abbatē vt iudex: sed vt pars vel vt prosequer-
etur officium suū: vñ non tenet ire r. allegare pnuilegiū suū
q si vellet abbas ommittere allegationē pnuilegiū r. procedere in
pncipali non posset: q3 sequeretur qd idē esset actor r. iudex
r. qd quis esset iudex in causa sua qd esse non debet. leges enim
contrarie locū habent quādo quis pcedit vt iudex iter partes
r. q3 esset iudex. sed r. si epō admitteret exēptionē exēptio-
nis propter hoc nō minus epō pē. li. sup. exēptione vtet possel-
sione visitandi si in possessione esset r. ptradictores exēdicaret
q tñ non video quō posset esse: qd corā arbitratore sit nō dī-
sterni in iudicio: vt not. s. de iurem. quintanallis. C. Itē tales
qñes in pncipali negotio sunt differende. s. de fo. compe. ex-
pte. r. s. de lit. pte. exēptio. hoc nobis magis placet q ea que
nota. sunt. j. de verbo. signi. ex parte. in glo. sed dices vltra me.
vbi d3 qd nisi abbas incontinētī ostēdat corā epō vel pnuile-
gium vel aliquam aliā pbationē q d3 cū exēdicare: si vero ostē-
dat nō d3 eam exēdicare: q nō facimus vñ in exhibendo vel
nō exhibēdo pbationes cum nec abbas teneatur exhibere nec
epō recipere cū: cū nō possit de hoc cognoscere vt predictus est
h3 tanq qlibet non vt iudex possit eam videre vt inde instruat
non vt de his iudicet. ff. de rescri. cū ptingat. hñc pcedimus
an in veritate sit exēptum vel nō: superior aut nō statim absoluet
hunc abbatē ad cautelam: q3 psumptio iuris est pro epō cum
sit in sua dio. vt dictum est. sed si sit in alia dioce. vel etiam in ea
q si statim abbas exhibet aliquam pbationē per quam hoc
statim absoluet ad cautelā. vt not. j. de sentē. exēd. solet. s. j. in
glo. p hoc dixerunt. r. s. de exēp. aplice. Itē ibi non est vis qd
in aliis est ei subiectus: quia ppter hoc nō min⁹ est nulla exēdi-
catio. j. de exēc. pte. cum ad quom dā. vbi no. C. Itē dixerūt q
dā b tñc hñc locū vbi q3 exequit ius suū vel sibi debitum iure
scripto vel pñuetudinariis: s3 aliū dicit r. forte meli⁹ q quocun-
q3 constitutum aliq3 h3 aliq3 ius r. est in possessione r. qd id
pōt ostendere p exēdicatiōē q tñc q3 alius dicit r. se pbatū
Inno. sup. Tertio decre. y iiii

ut pēd. s. nō ut
Index pcedēs.

n. m. f.
nisi facta fide de de-
legatiōe nō r. qd a-

n.
q3 possidet
iur. vñ
tandi.

n.
exēdicare
exēptio-
tates.

n. m. f.
pne a d
monitiōe
exēdica-
re.

offerat qd de iure suo est vlt qd in possessione est: h aliter veritas se habeat scz qd excoicatus est in possessione verbigra eps iste existens in possessione alicuius fundi vult colligere fructus ex eo alius se opponit dicens vne no colligatis: qd ego sum in possessione huius fundi ppter bmdz ptradictione vel appellatio ne no minus est iusta excoicatio epi diuimodo possideat: scz aut esset si eps non esset in possessione: in veritate esset de iure suo. Ad diuersitatis qd cuiusqz lz defendere possessione sua: vim vi repellere. i. de sen. c. co. si vero alicuius. sed sua p vim recupe rare non lz. C. vii. si qd in tata. ff. qd me. cau. extat. s. de restit. spo. in lra. Et si dices abbas allegando pro se qd sit excoitus no spoliat epi possessione sua: ergo propter hoc no dz excoicare: ego fateor: lz episcopus non excoicat abbatem: qd excoipit de ere ptione: sed quia non permittit visitari monasterium: qd est cu spoliare possessione visitandi. vii bene vlt qd si abbas proposita exceptione no phibet epi a visitatione sicut nec dz. s. vlt. p. c. i. nunqz possit cu excoicare: qd iure suo vlt. s. de ele. c. c. eccle sia. finis huius glo. melius facit ad solutione huius qstionis p posite qd ea que superi sunt no. qdus: ea plurimu sunt vtilia (vi sitatione) ab archiepo sua prouincia fm tenore constitutionis sup hoc a nobis edite decreuimus visitandu no obest. qdne. q super ipsius iteratione visitationis a suffraganeis allegatur.

6 Iteratione) no. qd consuetudo et pactu archiepi. et suffraganei no pot impedire no solu pcuracione: sed nec eius visitatione. et hoc id: qd ins qd est de visitatione iteranda est publicu vtilita te et autoritate. s. de fo. cope. si diligenti. sed si esset publicu vti litate: puta qd modica pcuracione daret hoc et pacto et consue tudine iduci possit. x. q. vlt. relatum. sed quod procuratio man daretur non posset prescribi. s. de prescrip. cu ec. qd hoc ius q aliqua procuratio def est publicu vtilitate: qd si nulla daret. ne gligeret visitatio et consuetudo q occasione in tali tribuit non est tollenda. xii. di. non consue. immo plus videtur qd etia p sue tudo illa que est contra ins publicu vtilitate ex ca aliqn valet: lz tunc tantum quando vel expresse consensu populi vel tacito ex certa causa inducitur. xii. di. nos.

Im nuper.

Im canonicis.

Auctoritate.

(Pntinz aliq) bñ dicit aliq vestri. q. d. nullus ordinatus est ibi ad celebrandum. Item non est ordinatus qd ibi celebratur ordinate lz tantum ordinatum erat vt esset ibi locus q quilibet posset ibi orare q vellet na tuc cu nul lus esset ordinari? vel vicari? cleri? hui? oratori? nec eēt q visi tari posset rōne oratori. fatemur tñ q sibi qñ sūt oratoria nec nō teneat ea honeste: faciāt ibi celebrari qd eps ea destruet. de co se. vi. i. oēs. i. nā si esset oratoriū istud sic ordinatū qd certa pso na vel aliqua de certis dz in hoc ordinario deservire nō video quare eps ibi pcuracione nō haberet rōne visitationis: cu loo sacer sit et in pte epi: et certā psonā bz que visitada est ar. s. de relig. do. de renodochois. ad hoc. s. de coe. di. i. clerici. ecclesia? eñ dz vbi certa dos statuta est p sacerdotē et clericis q ibi serui ant: et p aliis ecclesie necessitatibus. de p. di. i. nemo. Oratoriū aut dicit locus vbi oratur: sed missa ibi nō dicit. de p. di. i. i. vnicuiqz de licētia tñ epi aliqn lz ibi missas celebrare: sed non in magnis solenitatibus. de p. di. i. clericos. et c. si qd. et vide tur q si in oratoriis sit ordinatus certus minister. qd semp est presentandus episcopo etiam si tale oratoriū sit grangia. arg. xvi. q. i. in parrochia. alñ contra.

- 1 Quis debeat preferri in visitatione eps an archieps.
- 2 Visitatio qñ dicatur plene facta.
- 3 Suffraganeos plene visitari debent.
- 4 Que faciendā sint in visitatione.
- 5 Tenent visitati respondere de his q ad visitationē pntinent.

Romana ecclesia et infra.

(Etia visitare) psonaliter. s. c. pcuratōes. videf nō qd sipe archieps detineref legitimo impedimēto qd posset aliis pmittere. x. q. i. eps. Et Alii tñ pducit in archiepis et illud. c. restringit tñ ad epōs si simul pcurat in visitatioe ar. cbi. et eps archiep. dz pferri ar. xi. q. i. q. res. et c. se. Alii dicūt epz pferēdū cui spālis cura cōmissa ē. b tñ certū est qd q pmo lēpit pmo eā pferet: vlt qd meli? est simul visitabūt. nā cu vtriqz liceat visitare et nō phibeat a iure simul visitare: nec aliqd mali seqf simul visitēt: nō vlt qd nō phiberi debeat simul visitare: et si con cordabūt in vnā sniam bñ: nō tenebit snia p reo nisi in casib? s. de offi. delega. cām. Et Plene tunc plene visitauit: qd nulla parrochia inuisitata remāsit saltem quo ad visitatē: qd oēs ad visitationē vocauit. Et Nunqz intelligit dioce. plene visita tā si cōnecatis oibus sacerdotibus ad cōsiliū epale ibi dilige ter ingrat de quibus visitatores ingreere debēt. ar. q. sic. xviij.

di. qm. i. de accu. sicut olim. lz nō nos credimus cōsiliū sufficere p visitatōe: immo psonalr p parrochias tre dz. et oculis subie cere loca ecclesiarū. et videre quō populi cōueniūt ad p dicationē: et sic de aliis. Itē nō dz tota dioce. ad vnum locum vocare vt sic tota dioce. p visitata habeat: lz ad plura loca conuocare dz eos tñ vocare dz ad locum ad quē vadit. ad quē tā clerici q lai ci cōmode cōuenire possunt: et hoc arbitrio cōmittit boni visi tatoris. Item dioce. plene visitatā intelligimus lz aliq par rochie remaneat inuisitata psonaliter: qd forte in illis non est necessaria visitatio: vlt sufficit si sciat p aliā discretā psonā: qd lz x. q. i. de cōmuni. et hoc ipsum arbitrio boni viri reliquēdum est. Accederet hoc satis appareret qd loquitur de psonali visita tione (Pluribus) sic etiam credimus qd si iusta causa subesset qd possit vnum collegiū in diuersis locis visitare: lz sit puenien tius qd in eodē visitet (Prouincia) qd ad archiepū pertinet cu ra et sollicitudo totius prouincie. xxi. dist. clerico. ix. q. iij. p sin gulas (Ciuitates). s. c. venerabili. Et Suffragana. hic habes expse q suffraganeos plene et alie visitande sunt. sed si vis ordi nate visitare personas in cōi videlicet in capitulo visitare de bes simul cū aliis. nō em ita dz pcedere sigillatī visitatio cōtra singulos. lz nō negemus eam posse fieri si viderit expedire: et se pe pot expedire in prelatis quorum visitatio aliis prodest. dz em qñ qualiter suos subditos corrigāt. et alio suum officiū exer ceāt. vñ etiam est qd facta inquisitione in capite sit etia in mēbris s. de re iudi. cum. j. et. Al. pprie aut inquisitio dz fieri contra sin gulos (Visitatis) visitare intelligit si vadat cā consignan di pueros in fronte vel psecrandi ecclesias vel pro quocunqz alio negotio cōi: vel qd multos tangit arg. x. q. iij. relatum. et c. neq. i. de symo. cum sit. j. q. i. placuit secus a sit si pro causis er pediēdis erat: et qd fiat p salute animarū vel pro cultu dei apliā do loca visitata appellat: siue sint illa ad que accedit personali ter siue illa que vocat ad suam visitationem. et hanc vocationē pot facere archieps nō tantū in sua dio. sed etia i dioce. subdi to: si qñ eas visitat. Mo. qd qñ archieps visitat vnam diocesim si trāsitu faciat p aliā: illi p quos trāsit nō tenent ei facere pro curacionē. qd hic satis colligit. vbi dicit q tantū ecclesie visita te debēt facere procuracionem. et idē dicimus etia de ecclesiis eiusdem dioce. si eas nō visitat. nō aut credimus qd qñ vadit cā visitatū aliqū dioce. vel ecclesiā qd possit petere expensas quas facit in via illuc eūdo: qd b nullo iure cauet. immo triū inuuit vbi dicit q nō grauet ecclesias et q nō faciat immoderata qui uia. x. q. iij. cauendum. et c. vlti. hoc est qñuū vel pcuratio in signum subiectionis dat. et ppter hospitalitatē potius q de iu ris naturalis necessitate: qd ppter hoc lz inra epōs: vt ex eis b et alia ad snū officiū pntētia faciat. vñ ppter hoc statutū est qd si aliqne sunt pauperes ecclesie q ad hoc nō cogant. s. eo. cum apls. in si. nec credimus predicta ratione q visitare ecclesie de beant soluere vecturas equorum vel alia hmoi que sunt preter procuracionē hospitij. credimus tñ qd si pluribus diebus opz eum intēdere circa visitationē eiusdē ecclesie q semp debēt fa cere pcuracionē. arg. x. q. i. placuit. et si pot statim redire et pro curacionē hēre quare nō poterit stare et pcuracionē hēre Itē qz circa inra nō est malignandum: nec est cōtra. x. q. iij. inter cete ra. qd ibi loquitur qñ necessitas nō regit qd ultra diē moref (Et assensum) et fm hoc intelligit. c. ix. q. iij. nullus pmas. et c. saluo (Diffinitione) hec erat diffinitio. diffinitio? p nos pcedēdum ad visitationē prouincie: nec est necesse qd hāc diffinitionē pce dat solēnis cause cognitio vel ordo iudicialis vt bñ hec lra i nuit. Itē nec pot appellari ab hac diffinitioe cū sit tñ sup ere cutioe sui off. s. de of. or. irrefragabili (Opportunū) et de b credi mus eius arbitrio stādū (Proposito) p se vel p alium ar. x. q. i. eps. s. de tēp. or. cum sit. s. de of. or. inter cetera. (Querat) hic vult dicere qd visitator nō dz quēqz cogere dicere veritatē sup his q sunt corrigēda: nec sup hoc inramētum erigere: lz simplr qrat et volētes rīdere audiat. et si idē credimus in epō visitan te et in oib? aliis. (De visita). x. q. i. eps placuit. xviij. q. ii. visitan di. et c. nō semel. Et Absqz coactione) id est nō exigat a visitatis clericis iuramētū sup vitate dicēda. nec ē cogat eos inrare su p b: s. bñ credim? qd bñ pot eos cogere dicere veritatē sup his de qbus ingrit siue iuramēto: qd als delusoria eēt visitatio et in risditio eius si coactionē nō haberet. s. de of. dele. ex lris. qd ad visitationē pueniat qd rīdeant de his q ad visitatio nem spe ctāt. et qd els obediāt visitatori in his q ad ei? officiū pntēt bñ possent cogi p excoicationē et aliis modis: qd cui cōmittit prin cipale et accessoriū. s. de offi. dele. de cāis prudētiā. s. fi. (Eos) s. clericos visitatos (Denūciat) et eps ad eius solam denūcia tionē ingreere tenet. ar. ii. q. v. mēna. et c. oibus. et si eps nollet ingreere archieps in grat: qd eius curam bz et ad eius pntet offi cium: et ppter negligentia epi. arg. ix. q. iij. cum scimus. et c. seq. Alii dicūt qd per eius negligentia nō deuoluūt ad superiorem hec cognitio q nō est in canonibus expssa (Notoria) et si sit indi ci dubium an crimina sint notoria hoc pmo ingrendū est: et nō videtur

a Ecclesia ad de q hac disse rētiā inter eccle siam et oratoriū ponit et car. re ferendo Inno. hic p. viij. i. ci. in thomate pre misso. et id si p pcuratoriū. vi de pabq. in. c. parētibz. j. de priuile. b Et videtur vide car. in p. xi. col. ii. i. p. q sequitur hoc dictū Inno. et i co. si. vñ. cancat autē et inci. cōsi liū pcuratio ne omnium tā gēdorum.

videtur qd per hoc debeat aliud puniri: nisi/ meū est punire
hec maleficia: qz notoria sunt. hoc enim modo tñ cognoscere vi
detur an sua sit iurisdicō ea puniendi. (In canonibus). S. e. cū
apls. c. sopite. 7. c. super eo. 7. c. cū nuper. 7. c. pcuraciones. x. q.
in. relatu. (Instituti). S. de sta. mona. in singulis. 7. c. ea que.

De consecratione ecclesie vel altaris.

Rubrica.

- 1 In quibus casibus sit ecclesia consecranda. 7 qñ altare 7 non
ecclesia consecratur in nu. 2.

De consecratione. De hac materia
ecclesie. cū. v. c. se. (De consecratione). In tribus casibus
est ecclesia consecranda. Primus si dubitatur an sit
consecrata quia nō apparet aliqua scriptura. vel in libro ecclesie
vel columna vel tabula marmorea vel etiā vnus testis de visu: 7 q
dam idē dicūt de auditu. ar. de cōse. di. j. solennitates. 7 dist. iiii.
parauos. rrii. q. n. sane. rrii. q. v. hic videt. 7 intelligas has se
mplenas pbationes sufficere: qz alius nō sit pñdiciū. Secundus
si sit erusta ecclesia ita qd sit de crusta. 7 de conse. dist. i. eccle
sias. qd forte intelligendum est etiā si non tota sed pro maiori
parte sit de crusta. ar. ff. de contraben. emp. domi. Tertius est
si funditus sit diruta 7 ex toto reparata: sine de eisdem lapidib.
sine de alijs. de conse. di. j. de fabrica. Et est rō. qz consecratio ec
clesie maxime consistit in unctione exteriori. 7 cōiunctione 7 di
spōitione lapidum. de conse. di. j. ecclesias. si autem nō simul sed
successive omnes parietes ruerūt 7 reedificarent nō esset reco
cranda ecclesia: sed recoñtāda tñ. de conse. di. j. si motus. alij tñ
dicunt ecclesiam recoñtādam in pñdicto casu. ppter bonici diu
aut vel adulteriū nō recoñtāda: sed reconciliāda esset ecclesia.
j. eo. propofuisti. j. de adul. significasti. 7 sic etiā dicimus recoñtā
dam ecclesiam etiā si prius nō fuerat consecrata: ne in diuinis
laudibus taceatur. ar. j. e. c. vlti. (Propter altaris autem de
structionem vel mense amotionem: solus altare nō ecclesia reco
secrabit. j. eo. c. i. 7. c. qd in dubijs. qd autē dictū est de mensa intel
ligendum est si mensa fuerat penitus destructa vel enomiter fra
cta. vel iunctura mota que stipiti adheret. nam in illa cōiunctio
ne precipue intelligitur esse consecratio altaris. vnde si aliquid
de lapidibus stipitis tangens ipsam mensam esset motū recon
secrabitur altare. j. eo. ad hoc. 7. c. qd in dubijs idē etiā dicunt
doctores vbi fieret altari tantum augmentum qd amitteret for
mam: quia forma est que dat esse rei. ar. x. q. j. huiusmodi.

De hoc si altare. (Sigilli) no. qd in al
tari est qdā foramen
in quo ponunt reliquie. 7 dicit illō foramen sepulchri
7 hoc foramen qñqz ponit in superiori pte: 7 claudif
qñqz paruo lapide. qñqz tabula magni altaris. 7 tñc si moueat ta
bula illa nō est dubiū qd recoñtādu est altare. (Et fit qñqz p
dictum sepulchri in latere altaris 7 clauditur tñ paruo lapide
7 nō magna tabula: 7 in isto casu credimus qd si ille paruos la
pis moueretur qd recoñtādu esset altare: qz ille est ille lapis
qui cōtinet sigillū sepulchri: 7 sic loquitur hic. (Et credim) qd etiā
si in isto casu si tabula superior moueatur vel rūpatur qd eodes
modo recoñtādu est altare 7 sic loquitur. j. eo. qd in dubijs in
altari etiā viatito si moueatur lapis vbi est sigillū recoñtādu
est: sed bñ hī ipsum portare 7 mouere de licentia epi: 7 ideo dicit
viaticum. ar. de conse. dist. j. missarum. sed innuit qd nō licet cele
brare nisi in locis sacris. vel dic locum consecratum appellari
altare viaticum. ex quo per episcopum consecratum est.

De fraternitas.

De od in dubijs.

De opofuisti 7 infra.

De missis 7 infra.

De igneis edificijs.

De consuluisti. (In dedicatiōibus). i. qd sic
benedicta sicut aspergitur idem cimiterium quan
do ecclesia consecratur. Item aqua ista debet benedi
ci cum ea solennitate cum qua benedicatur aqua consecratio
nis ecclesiarum.

De ut sicut. (Ex rela. debito.) Not. contra con
secrationes competere condicō.

De quaper episcopum. Audiuimus
ante qd pa
pa pluribus episcopis indulsit quod per simplices
sacerdotes possent reconciliare ecclesias aqua tamen

primum per episcopum benedicta.

Ecclesia non consecrata

De celebratiōe missarū 7 sacramēto eucharistie. Rubrica.

- 1 Quilibet clericus etiā nō consecratus tenetur dicere diuina
officia vel ea audire. Excusantur autē infirmi in nu. 2.
3 Non debent laici attractare ministeria domini.
4 Possunt laici dicere psalmos qui dicuntur in horis. non tamē
in modum officij.

De Resbyter. (Danep soluat) quilibet cler
icū etiā in nō sacris ordinibus
cōstitutus omni die dicit dicere officia diuina vel audire
ut hic ar. xj. dist. clericus. videre. 7. c. h. 7. xij. dist. c. h.

- In ecclesia autē oēs clerici eiusdē ecclesie debēt cōuenire ut ea offi
cient: ut hic. 7 in pñal. c. xij. di. c. h. 7 qui altario 7. s. de pñben.
cū fm apostolū. (S. 7 alij qui nō sunt clerici ei usqz ecclesie quā
do possunt potius debent officia dicere in ecclesijs qz in alijs lo
cis. ille em ad hoc deputate sunt. de pñ. di. j. per totum: immo 7
laicis illuc adorandum accedere bonum est: videret tñ qd cleri
ci cuiuscūqz ordinis 7 etiā plati ex causa pñt ab officijs que di
cantur in ecclesia abesse ut si oportet eos intēdere circa ministrā
tionem tēporaliū: sed tñ dicere debēt alio vel equitando vel stan
do vel in domo vel in via. Et sicut ministeriū absentis pdest il
lis qz sunt in ecclesia ista 7 officiū illorū qui sunt in ecclesia pdest
illis qui sunt extra per tēporaliū ministratiōem: qz oēs sunt vñ
corpus in dño. de cōsti. cū oēs. (Infirmi autē bñ excusantur a
dicendo 7 in ecclesia forte ab audiēdo. talis tñ dicit esse infirmitas
in qua directo vel occasionaliter sibi obesset vel obesse timere
si celebrationi diuinorū interesset. Infirmis em nō est lex inter
posita. (Sed nunquid tenentur redicere post cōualecētiā que
omiserant. videt qñqz qd siue ex necessitate siue ex voluptate
vel etiā negligētiā acurata omiserit nunqz tñ vltius peccat si
officia omissa non redicit. sed penitentia est indicenda de pctō
omissionis. 7 satis est cōueniens qd sacerdos in eo ei pñiaz ipo
nat in quo deliquit. si in dicēdo eadē officia. sed si in hoc nō cre
deret ei pñcere mutabit ei in aliaz pñiam. In magnis autē festi
uitatibus semper interesse debēt in ecclesia nisi magna cā excusa
rentur. vñ. q. j. si quis in clero. de cōse. dist. j. si qz extra. (Cōpetē
tibus) horas cōpetētes credimus illas quibus melius creditur
pplm aecessurum ad officia audiciū si venit pplis: alio non te
netur. Alij dicūt qd semper dicit dicere etiā si nō veniat ut ipse sit
excusatus. (Scolarijs clericis) hic hī in quocūqz gradu po
sitis etiā psalmistā. ar. ad hoc. rrii. di. psalmista. S. de vi. 7 bo
cle. c. vt quisqz. vñ. q. j. illud. vbi expresse dicit de clericis. laici em
qui non sunt in sortē dei vocati non debēt cōtingere ministeria
dñi. S. de vi. 7 bone. cle. c. h. q. vñ. S. de his etiā. xij. di. non lice
at. lxxix. dist. c. j. (Laici autē bene possunt dicere psalmos qui
dicuntur in horis: sed nō in modū officij. ar. xj. q. iij. si cōs. nō de
bent tñ dicere dñs vobiscum. Laicos autē intelligimus. etiā tem
plarios 7 hospitalarios 7 cisterciē. 7 fratres miores q nō sunt
clerici mōiales autē līate dicūt officia: qz ipse pñt dici accipere
aliquē ordinē in benedictione. vñ etiā aliquē inter eas sunt dia
conisse. rrvñ. q. j. diaconissaz. qui ordo licet sufficiat ad officia di
cenda non tñ septē ordinibz ecclesie. Et hec que dicta sunt de cō
stitutionibus sunt vel licent. De monachis autē nō est dubium
qz sunt clerici. hoc autē qd dicit persoluant hoc pñliū est vbi sunt
pauci 7 pauperes propter occupationes supuenientes. (De pu
blice) corā pñfo (vt iterū) hic vult dicere qd idcirco dicit stare ieiū
nus vsqz ad horā tertiā vel nonā qñ celebrāda est missa: vt. rliiij.
nō licet. de cōse. dist. j. solent. vt si aduenerit necessitas celebrādi
missam vel alia sacramenta conferendi qd illa possint perficere.

De idā laycorū. (Peculiare) id est qd
sibi appropriant (Miss
siaz) non hī has missas dicere 7 omittere missas de vie
sicut non licet elemosynas dare propter vanaz gloriā
arg. i. q. j. non est putanda. 7. c. in quantum. (Audire) premissas
missas: qz etiā missa de sancto michaelē in honore trinitatis
dicenda est. (De pro alia) q. debeat meliores segetes habere. vt
hic vult dicere qd soli deo sacrificium altaris offerendus est qui
se hostiā obtulit p nobis. 7 hic dicit qd solus deus adorādu est
(Latria) id est ipse solus qui orationes per se potest erandire.

De consuluisti. (Necessitatis) quia moriatur
aliquis idē dicimus 7 bone
statis. S. eo. c. j.

De consilium nostruz 7 infra.

De parte vestra. (Perfusionis) non
reprobamus tamen cō
suetudinem cisterciē. 7 etiā quorundā aliorū qui
post sumptionē corporis 7 sanguinis xpi aliquid de

sanguine ibi dimittit ut supponat vinum purum: et postea coctat in de possint aliqd sumere non est illicitum: quia etiam non ieiunius: non infirmis: et in ea necessitate dat et ita ex iusta causa fit: quia non est decet tñ sanguine pñcere: nec calicem inuenire qui posset tenere.

- 1 Panis quo vitumur in confectione corporis christi debet esse triticus et vinum de uvis expressum.
- 2 Quid significet coniunctio vini et aque.
- 3 Christus sub specie panis et vini integer est.

Um marthe. et. i. (q. doctoris) vel ma-

iorum (ministerius) hoc est verbum de quo quesuit q. adiecerit. (C. Panis) panis autem dicitur esse de granis frumeti. et vinum de uvis. de conse. dist. ii. in sacramento. unde videtur aliquod quod alia grana non transubstantiant. Idem videtur aliquibus quod de agresta vel vino spissa to per decoctionem et facto nectare et de aceto et de vino extorto de uvis non fiat sanguis: sed in his non est bonum iudicare: sed bene dicimus quod melius est omittere celebrationem quam de talibus pñcere quia aliqua ex predictis generat abominationes: vel non sunt pulchra: et pulcherrima eligenda sunt in tanto sacramento cōficiendo.

- 2 Aqua cum vino veritas videtur quod panis transubstantiat in corpus: et vinum et aqua simul in sanguinem: quia Nicolaus dicit. Calicem dñi non est tñ vinum: nec est tñ aqua: sed vinum et aqua. de pñ. di. ii. c. i. et ii. q. si est ibi tñ vinum: est ibi tñ xps sine nobis. si est ibi tñ aqua incipit esse ibi ecclesia sine xpo. Coniunctio enim aqua et vini significat coniunctionem xpi et ecclesie. tñ si ex negligentia pñter mittat aqua: nihilominus videtur quod ibi sit verum sacrum. sed non perfectum. et dicitur parum ibi ponit de aqua quod vinum ea absorbeat quia xps non mutat in ecclesia sed ecclesia in xpo. An dictum est ad Aug. Et manducabis me et non ego mutabor in te: sed tu mutaberis in me. C. Et non quod si tñ panis transubstantietur in corpus et vinum et aqua in sanguinem. tñ sub utraque specie xps integer est non enim est corpus sine sanguine et anima: nec sanguis in corpore et ala. Itē videtur quod si tñ aqua sit in calice sine vino quod non est ibi sacrum calicis: et ideo qñcūq; perpendit anqñ sumat: dñe incipere vba qñ sit pñsecratio calicis cū oibus sequētib; orationibus: nec nocet si aliqui interfuerant vba qñ referant ad sacrum corporis. sicut sunt illa panis scilicet vite eterne. et illa sacrosancti filii tui corpus: qui non sunt illa verba per que pñficiat corpus. sed illa hoc est corpus: meū.

Si autem postquam sumpsisset corpus et gustum vel aspectu deprehenderet ibi tñ esse aquam non videtur quod a capite debeat incipere: sed dimittat et de negligentia peniteat. melius videtur quod anqñ gustet de aqua etiam post susceptionem corporis si ppendat quod ibi sit tñ aqua apponet in calice vinum et repetet totā pñsecrationem sanguinis. Itē videtur quod si timeret scandalum in prolatione misse quod sufficeret dicere tñ verba per que cōsecrat sanguis. s. similitudo et c. nec est necesse quod repetat sequētes orationes. Itē videtur quod si haberet aquam in ore quod non dicitur ea emittere: quia propter particulam corporis xpi que posita fuit in aqua est custodienda ne viliter tractetur. Item timendum est ne generet scandalum his qui videant si eam deglutiat tanquam non ieiunius ulterius cōficere non debet. vii. q. i. nihil. Alii vero tenent hoc videtur approbari. i. (vinum) de vino expresso de botro constat quod potest cōfici. de conse. dist. ii. c. cum omnes. ultra medium.

De homine et infra.

In quadam vestra epistola.

Legisse et erat verum et legerat quod credere nefarium erat. Celo id est phare esse verum deum et celestem (patrem) qui dicitur hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacuit. Verbum quod transfiguratus est in monte potentia divinitatis (Spiritus) qui in specie columbe super eum apparuit. Tristis est per hoc apparet quod anima eius rationalis erat: quia tristitia et letitia habebat. Et iterum per hoc ostendit quod anima eius eterna erat non temporalis ut brutorum (vitalis) rationalis (Corporis). i. quod non fuerit fantasma. probant sanguis et aqua que de eius latere effluerunt. sed aque effusio nullo modo probat eum esse hominem (componentibus) id est elementis que ad compositionem hominis veniunt: vel. i. de membris xpi que ad eius compositionem venerant (et illis) elementis (et istis) humoribus.

- 1 Officium non debet dici negligenter sed accurate.
- 2 Non est de precepto quod magis isti vel illi psalmi dicantur dum modo septies in die oratur.
- 3 An peccet ille qui dum est in officio alio mentem habet.

Olentes. (Sincopam) ad ecclesiastica officia eundem est in honesto habitu. de vi. et bone. de clerici officium. et cum deuotione ibi standum. et deo plus est corde quam voce psallendum. c. dist. c. i. et ii. et videtur quod clericus qui est in diuinis officiis non peccat etiam si quod dicit ibi non intelligat: sed cor suum debet ad deum habere et ei psallere. immo si aliquis verum omittat ex negligentia non peccat: nec etiam a capite psalmi propter

hoc reuertendum est: quia si fieret posset aliquis scandalum gñari sine magna causa. immo et si omittat psalmum non dicitur ad illud redire per predictam causam: pñter dicitur sua negligentia. Sed maledictus qui offitium suum agit negligenter. Sol. illud intelligit de accurata velata et maliciose negligentia. Et nos hic loquimur de alia quod forte pñtingit ex nimia meditatiōe vel pñtēlatiōe. s. h. in hoc casu satis posset dici quod si adhuc sunt in eodem nocturno vel si adhuc sunt in dicendo psalmos vel psalmos quod psalmum omittit dicitur: et etiam idem forte facere non est periculosum et si alium nocturnum diceret nisi esset timor scandalum. Non enim est tñ omisso vni psalmi quod per hoc esset aliquis scandalizans. quod enim septies orat est pñceptum. s. e. c. i. sed quod isti vel illi psalmi dicantur non est in pñcepto. vñ videmus quod alios psalmos dicit vna ecclesia et alios alia. C. Sed nūquid peccat ille clericus quod dñi est in officio cogitat super aliquo bono opere spirituali vel temporalis. Sol. vñ quod dñi est in officio non dicitur alius intendere nisi circa ea quod ibi dicuntur vel leguntur: nisi necessitas esset quod dilatione non caperet quod tunc cogitaret vel etiam expediret. Sed quod si non intelligit quod leguntur dñi esse in silentio et rogare deum vel lectioes et orationes et psalmi et catus qui sunt in ecclesia sibi et aliis profuit ad salutem: nec tñ videtur peccare si quod nimis fatigatus esset spiritus si posset fieri sine scandalum quod aliquantulum erret ecclesia vel aliqua preter ea quod leguntur diceret vel cogitaret caueat tñ sibi ne in his excedat. Item si aliquis non interfuit in principio officii sine malicia non oportet quod a capite incipiat: idem dicimus de fine si ei interesse non possit: si tamen magnā partē vel nocturnorum vel laudis omitteret bene faceret si illud diceret.

Ane cum olim.

Um creatura.

Eferente et infra.

Ernitiosus. (In provincia) hoc speciali ter spectat ad officium archiepiscopi. et. dist. de his.

De baptismo et eius effectum.

Rubrica.

- 1 Baptismi sacramentum in quo consistat.
- 2 In sacramento altaris tria sunt. sic etiam in baptismo.
- 3 Quid sit character.
- 4 Si in flumine aliquis baptizatur. ea sola aqua que corpus tangit est sacramentum.

Iter as tuas. (Baptismus) baptismus a sacerdote debet conferri et si necessitas est supplere potest vicem eius diaconus: sed non alius quousque pñstat quod a quocūq; collatus non sit iterandus. de conse. dist. ii. c. constat. lxxi. dist. ii. si diaconus.

- 1 Consuetudo autem queri in quo consistat sacrum baptismi. Super quo non tripliciter opinione: quidam dicunt quod ipsa aqua ablutiva est baptismus vel sacrum baptismi. alii dicunt quod ablutio sine tinctio passio est baptismus vel sacrum et non tinctio actus: que aliqui esse pñt. et huic opinioni assentit magister in farum. alii dicunt quod character est sacrum vel baptismus: qui in baptizato confertur de conse. dist. ii. c. tñc valere. et non aqua vel tinctio quod velociter transeunt.
- 2 Et exponunt id quod hic dicitur. Baptismus est in tinctio. i. character in tinctiōe collat. nos dicimus quod sicut in sacro altaris sunt tria: vt. s. t. i. pñori. cum marthe. s. distinguendum. ita et in baptismo vñ quod est tñ sacrum. s. aqua ablutiva: vel ablutio passio. scdm quod est tñ res sacra. s. gratie infusio: et peccati remissio. et tñ quod est sacrum et res. s. character. dicimus ergo quod aqua verbo dñi scilicet cata pñt est sacrum: sicut et spēs panis et character secundario sicut et verum corpus xpi. C. Et autem character quedam passibilis qualitas illuminans animam ad videndum facilius quid sit credendum: et quid faciendum: et quod non. vel potest dici et forte melius quod est quod dñi qualitas disponens et habilitans animam ad suscipiendum gratiam: hec qualitas a quibusdam dicitur scilicet: quod parat animam ad scilicetationem. Johannes autem damascenus dicit quod character est mētis custodia eo quod inseparabiliter custodit mētē: et quod ea parat et habilitat ad gratiam per quam ipsa anima custoditur. C. Itē no. quod si quis baptizatur in flumine illa sola aqua est sacrum quod corpus tangit: etiam si quis ea biberet aquam sacramentalem biberet: et hoc idem esset si quis biberet aquam cōsecratam de fontibus baptismi. Tñ quod dicitur tota aqua quod est in fontibus baptismi sacrum: ex quo pñm ordinē ecclesie pñsecrata est etiam si nullus ibi baptizaret: quia verbum pñsecrationis accessit ad totam aquam quod est in fontibus: et ea tota pñsecrare intendit: s. sec. est si baptizaret in flumine: quod stultum esset nec fieri posset quod totum flumen pñsecraret: sed melius videtur quod etiam in fontibus: illa sola aqua sit sacrum quod tangit corpus: nec aqua fontis baptismi alii sit sacrum per verba pñsecratoria quod ibi dicuntur: nisi ibi puer baptizetur cum verbis ad hoc ordinatis. nā pñora vba sunt tñ de solennitate. et id non faciunt sacrum. s. e. pñori. c. Itē cuius rei esset sacrum cū nulla anima sit in aqua que significet infusionem grē vel characterem infusum.

Somma

- 1 Forma baptismi data ab ecclesia in tantum est seruanda. quod etiam per equipollentia verba mutare non licet. et in nu. 2. et 3. et in nu. 11.
 4 Que sunt verba substantialia forme. et in nu. 5. et 6.
 7 Ecclesia non dicitur infingere characterem sed solus deus.
 8 Que requirantur de necessitate ad hoc ut aliquis sit baptizatus et in numero. 9.
 10 Nunquid si baptizatus petat baptismum. sed et non intendat baptizari dicatur esse baptizatus.

S quis puerum. (Ter) idem est si se mel. de pte. dist. iij. c. de trina. (In noie) et intantum seruanda est forma data ab ecclesia quod etiam per equipollentia verba mutare non licet ut dicat. ego te baptizo in noie generatis: generati: et pceditis. Item non licet aliquod verbum vel vulgariter vel literaliter sponere vel inferere vel postponere in forma intendens illud esse de forma et sine ipso non esse formam: ut verbigratia: ego sacerdos baptizo te. vel ego baptizo te iohanne et. vel ego baptizo te in noie patris et filii et spiritus sancti et beati iohannis. alio autem si non crederet illam formam esse vel addita esse de forma et ex simplicitate vel ex deuotione predicta adderet baptizatus est. (Ter) idem dicitur est si ex malicia vel heresi diceret. ut si adfasciat et diabolus et hereticorum modo hoc non credat de forma et baptizare intendebat: et hec obstat ppter formam baptismi quod inuolabiliter est obseruanda: ut alibi no. Item si forma vera dicat et non credat illam vera formam sed aliam non erit baptizatus. et hoc ideo: quod non intendit baptizare quod ex eo apparet: quod formam vera dicere non intendit cum tamen sciat vel credat ad hoc certam formam statuta: quod si non crederet certam formam statuta et baptizare intendere non obstat per predictas adiectionibus baptizatus esset: quod recidit hec questio in primam casum quod ex malicia vel ex simplicitate ea addit. (Ter) si quis certus est certam formam scriptam in baptismo et ppter illam formam non conferri baptismum et postea baptizaret cum ea forma de qua dubitat an sit vera: nunquid erit baptizatus. R. si. quod si dubitaret de forma intendit eum baptizare secundum illam formam si est vera. unde cum sit vera forma vere baptizatus est. (Ter) Verba autem que sunt de substantia forme sunt hec. (Baptizo) nec esset baptizatus si diceret baptizat te xpo: vel petrus: vel sacerdos se demonstrato: vel baptizatur petrus a tali verum tamen si aliqua pronuncia esset que nunc nostram formam accepisset. et verba dicta vel alia equipollentia nunc diceret: debent haberi per baptismum. (Ter) Sed opponitur quare non idem dicitur de vna ciuitate que nunc accepit nostram formam: vel de singulis sacerdotibus. R. quod ibi est instans et probabilis error: et ideo ad illos constitutio ecclesie non extenditur nisi ex quo sciunt formam. et sic fuit diffinitum de grecis calabrie que hanc formam seruauit immo fuit eis processum. si quod et in futurum baptizent secundum primam formam: sed in aliis non est probabilis error: et ideo extendit ad eos constitutio. ar. lxxij. di. quod proposuisti. et hec forma ex ratione ecclesie predictas vires habet quod ex eo apparet: quod aliqui mutata est hec forma. de conse. di. iij. firmiter. a quodam. et c. seq. Item loco huius verbi baptizo non potest poni lauo vel balneo. et hoc ea ratione quod hoc verbum baptizo plus importat ex institutione quam sit eius propria significatio. nam baptizare est in aqua stringere sub certa forma verborum. s. e. c. j. Sequitur. (In noie patris et filii et spiritus sancti) nam et hec verba multipliciter sunt de substantia forme: nec possent mutari ut diceret in virtute: vel in noibus: nec liceret inde tollere copulatiua coniunctionem. et tamen satis credendum est quod valeat baptismus si diceret in noie patris filii et spiritus sancti: quod nulla est differentia inter predictas copulatiuas. sed diligens lector multas notabit offas inter hoc nomen virtute: et hoc nomen noie: et inter singulare quod indicat unitatem essentie: et plurale quod hoc non facit. et idem est fere in omnibus aliis verbis hic positis. (De hoc autem pronome ego: cum subintelligat potest dici quod non est de substantia sed hoc pronome te bene est de substantia. nam expressior est demonstratio per pronome et actum quam si loqueret in tertia persona: ut non diceret: ego baptizo in noie patris et filii et spiritus sancti: et huiusmodi verba sunt de forma verborum: sed in forma facti secus est: verbigratia: naz si quod bis vel ter immergat vel etiam quater vel pluries semper baptizat et eum baptizare intendat etiam si credat vnam vel trinam immersionem non sufficere: sed quattuor necessarias esse. (Ter) hec ratio diuersitatis quod in forma verbali certa verba sunt que sunt de substantia et etiam ipsa forma est de substantia. sed in his que facti sunt nihil est de substantia: nisi ipsa tinctio aque. vnde etiam sine immersione. id est non immergat in aqua sed tamen super eum pronunciat baptismus est. et ideo cum tamen ad solennitatem pertineat coram omissione non vitiat baptismum in sua. de pte. dist. iij. c. j. et c. de immersione. et eodem modo non est curandum quoties immergat. sed quod dicat de possibilitate. (Ter) semper tamen et in verbis et in factis exacte seruanda est forma. De his autem qui corrumpunt verba forme dicemus. f. c. vlt. (Ter) Et caue tibi: quod non dicimus quod ecclesia infingat characterem anime sed solus deus sed ecclesia potest facere gestiones super baptismum non quod non sit vel quod non credat omnibus. tamen circa baptismi collationem potest facere constitutiones et prefigere formas: quas quod deus ratas habet: et quod

bone sunt: eis insigunt characterem qui secundum tales constitutiones baptizati sunt. Idem facit ecclesia in matrimonio et in aliis sacramentis: et dispensat in voto et iuramento: in omnibus aliis fere nisi contra fidem de quibus alio no. (Ter) Item quod ad hoc quod aliquis baptizatus sit: necessarium est quod baptizans intendat baptizare non tamen balneare vel carnes lauare. nec tamen videtur necesse quod ad effectum baptismi quod sciat quid sit baptismus. si quod ibi infundatur gratia vel quod sit sacramentum: nec etiam oportet quod credat hoc ipsum immo et si contrarium credit et totum reputat truffam et deceptionem: tamen baptismum suum habet effectum. (Ter) Item non est necesse quod baptizans sciat quod sit ecclesia: quid baptizatus vel unde scit: nec quod gerat in mente facere quod facit ecclesia immo si prius gereret in mente. si non facere quod facit ecclesia sed tamen facit: quod forma suat nihilominus baptizatus est: dummodo baptizare intendat: vnde si aliquis in casu necessitatis constitutus vel etiam sine necessitate vadat ad sarracenum et dicat baptiza me: et doceat eum formam. et ille sarracenus baptizet non credens per immersionem aliquid aliud fieri nisi maledactionem: et non intendat eum baptizare vel etiam maledicere sed intentionem petens baptismum. id est ut baptismus operetur quod operari potest: et ipse baptizans tamen minister conferat quod alii baptizantes conferunt: non credat ipsius posse aliquid operari: vere baptizatus est sed si hoc non intendere non baptizaret nec est necesse quod aliquis sciat quid in his ecclesia intelligat: vel etiam quod sciat vel credat ecclesiam esse. (Ter) Si quod si baptizatus petat baptismum sed baptizari non intendat nec aliquid per baptismum conferri. Et videtur quod non sit baptizatus: quod nunquam consensit baptizari si cum non est infirmus ubi non consentit: huiusmodi verba consensus exprimat. f. de sponsa. tua. (Ter) Sed contra videtur quod necdum fraudulenter sed etiam coactus accipit baptismum in decre. xlv. di. de iudicis. et furiosus dormiens si prius erat in voluntate baptizandi. f. c. li. c. maiores. Sol. hic qui sic fecte accedit ad baptismum non est baptizatus sed ppter ignorantiam ecclesia cum cogat seruare legem baptismi. (Ter) Nec obest de coacto. quod habuit voluntatem sed coactam. sed si nunquam consensisset baptismum illi verbo petisset. idem dicimus quod in casu superiori. Furiosus autem et dormiens voluntatem credunt habere in habitu sed non in actu. (Ter) Baptizatus ideo sic exacta forma seruatur de iure positivo. que tamen sumpta est de euangelio. quod si formam mutaret liceret de facto in hereses quod labi posset. tamen credimus quod ecclesia posset ex causa aliam formam statuere. sicut aliqui statuti sunt quod in noie christi baptizarentur. de conse. dist. iij. a quodam. sicut etiam posset statui: ut quidam dicunt quod baptizaretur in nomine patris: vel in nomine spiritus sancti quod in expositione vnius persone et alie intelliguntur in sententia. de conse. dist. v. c. penul. et si. et de conse. dist. iij. c. si.

De quibus. (Dubium) de facto. nam de iure non potest esse dubium. (Dubitium) vehementer: puta quod natus in captivitate sarracenorum. si enim de parentibus et inter fideles natus sit presumitur baptizatus. f. titu. priori. veniens.

- 1 Trium esse dicuntur in animam pueri nondum baptizati. que hic habet.
 2 De peccato originali hic nonnulla pulchra referuntur.
 3 Non est ullus compellendus fieri christianus.
 4 Duplex est via que ducit nos ad vitam.
 5 An liceat bellum indicare infidelibus et sarracenis.

Maiores. (Cum) petri. (Querenti) id est interroganti petri. (Ipsus) christus. (Ter) Paruul? in aia pueri nondum baptizati sunt tria. punitas ad peccandum quod est ex corruptione carnis: et macula que est que dicitur sordes aie quod dicitur in sua infusione ex commixtione carnis. et ppter hanc sordem indignum est dei conspectui presentari. tertium est reatus sine debitu pene eterne. et mgf. De lombard? in sententia. vlt. fuisse in ea opinione quod predicta punitas ad peccandum sit peccatum originale que etiam dicitur concupiscentia et fomes. Sed si eum est quod illa punitas remanet post baptismum. et ita videtur quod et peccatum originale remaneret post baptismum. si respondebat illi punitati accessorium esse quod esset punitas. ppter hoc fere omnes dicunt quod punitas originale non est fomes nec punitas peccati. sed quedam macula aie annexa fomiti. et illa macula in baptismo delet. sed quod illa macula annexa est fomiti. ideo aliqui fomes sine illa punitas dicitur originale peccatum. (Ter) Et si hoc intelligit quod dicit Augustinus. quod punitas originale transit reatu sed remanet actu. quod macula que facit hominem reu pene eterne transit: ut de cetero ratione illius peccati originalis non sit pene eterne astrictus: sed idem peccatum originale si minus proprie dicitur remanere actu: quod ibi remanet punitas ex qua surgunt actuales concupiscentie. Sed dices quid sine ulla culpa voluntaria adfuit pene eterne. R. hec pena est tamen pena caritatis. f. quod caret visione dei: et non est pena actualis: ideo non puniunt sine voluntate pena actuali nisi voluntate peccent: et malunt sic esse quam non esse. (Quod per se fortuitur) id est qui sine alterius fide vel operatione vult remissionem peccatorum. (Sed ficti) id est adulti non vere credentes. (Ter) Compellantur. R. sic nullus est ut fiat christianus compellendus: nec obstat quod seruo dicitur ut ad nuptias inuita

Inno. super tertio decre.

tos compellat intrare. Luce. xiiij. q. iij. displicet ver. repete. q. ibi intelligitur de compulsionem facta per instantiam rōnis nō per securitatem gladii materialis seu per violentiam tpale. xlv. de iudeis. q. executio talis gladii est isti suo. i. ordini p̄dicatorū v̄ aplis in persona petri a dño interdicta. xxiij. q. i. s. itē euz petro vel dic qd pmo p̄cepit sermo. i. ordini p̄dicatorū qui magnus est in ecclesia dei. j. de here. cū ex inuncto. vt eriret in plateas et vicos ciuitatis et pauperes et debiles cecos et claudos introduce ret et nō compelleret ipsos intrare. postmodum ei dixit vt eriret in vias et sepes et illos intrare compelleret quos ibi inueniret: vt in p̄alle. c. displicet. ver. repete. habetur innuens per hoc qd iudei et similes qui fidē nō habēt nō sunt gladio materiali ad fidem cogēdi: sed introducēdi per efficaciam rōnis et legis vt ex suis codicibus cōuincant: vt in p̄alle. c. de iudeis. s. illi qui a gremio ecclesie diuerterūt: vt heretici et scismatici ad eā sunt redire cogē di cum sint de foro ecclesie etiā p̄ potentiaz secularē vt hic. C. nā per hoc qd dicit ip̄s n. erire in plateas et vicos ciuitatis tāgit in deos qui tanq̄ cū legem p̄betas et eloquia certa habebant statuta superne ciuitatis. scientes quos quidē de ciuitate ad nu ptias vult vocare sine compulsionē: tñ q. nō ad nos de his qui foris sunt. j. de vno. gaudemus. sed per hoc quod dicit qd eriat in vias et sepes notat h̄eticos et scismaticos. C. Est enī duplex via que ducit ad vitā. j. de here. cum ex inuncto. et que ducit ad mortem. j. de spon. inter. et in hac sunt heretici. Per sepes tñ de signat. scismaticos qui scismatici sp̄itis inconstitilem dñi tūti cam idest ecclesie vnitates lacerāt. et isti tanq̄ de foro ecclesie sunt cogēdi intrare et fidem tenere quā in baptismo receperunt. vt hic. C. Et bis ergo apparet/sarracenis vt fiant xp̄iani bellum indicendū nō esse. si tñ terras xp̄ianorū inuassent vel occupa tas teneret: vel xp̄ianis hostiliter imponant: tunc tā per eccle siam quā per p̄ncipes cuiusq̄ terre cui vel subditis dāna vel iniu rie inferunt pōt eis iustū bellum indicē. xxiij. q. viij. dispar. sed si sarraceni tributū p̄suetū denegant. reddere principi xp̄iano et si tūcille p̄ncipes eis iustū bellū indicat nō tñ per ecclesiam id fieri dñi si nec terrā xp̄ianorū suis sordibus fedant: nec ipsorū p̄sonas impugnant. illis tñ sarracenis q. terrā sanctā detinet vel impu gnant non solū per ecclesiam sed per quēlibet principē xp̄ianum pōt bellū indicē: q. in oīm fere iniurias qd in nostri saluatoris cōmittit. C. de hereti. manicheos. Qui vero vere penitētes sunt si occubuerunt in talibus bellis p̄ter q. in illo qd pro tributo negato ad patriam enolant. xxiij. q. viij. omni. B.

Debitū et infra (Seipsum immergit)
Oportet enī ad hoc vt sit baptizatus qd ali⁹ baptizans immergit: nec suffi cit si ipse immergat: et alius verba apta dicat. q. q. nō immergit nō pōt dicere ego te baptizo. s. eo. c. i. sed si non immergat nec etiā est tāgit: sed aqua sup eū spargat dñm totū balneet vt maiorē partē vel solū caput corporis sufficit: ar. ff. de reli. et sum. fu. l. cū in diuersis. Alii dicūt et forte meli⁹ qd etiā si modica stil la aque proiecte a baptizate cū tangat baptizat⁹ est: et satis hoc videtur consonare iuri et equitati: s. p̄imum sit tutius.

De vt apponeres.

1. Verbalis forma in baptismo est necessaria. et in nu. 2. et 3.
4. Quamuis intentio baptizantis et baptizati impediāt sacramē tum non tñ patrinoꝝ intentio vnquam impedit.

Acet grecos id est diuersas rōnes p̄side rando baptizare dubitasti et distulisti. si enī introducere intēderet errores. puta q. nōle p̄is intēderet inuocare virtutē dyaboli et p̄is carnalis: vel aliqd h̄mōi nō esset baptizat⁹. C. Et idē dicerem si expresse diceret verba rōane ecclesie: s. dices idē si dixisset. i. nōie pariteris tecti et fundi. cū p̄ hoc tria intēdat inuocare virtutē p̄is et filiū et sp̄s sc̄s. Rñ. nō est baptizat⁹: q. ad minus opz eū aliquas p̄ncipales syllabas retinere vt saltē si nō b̄rūti aliqua exprime re videatur nōia p̄sonarū. S. idē dīcēdū v̄ si diceret: in nōie pa tris et filiū et sp̄s sc̄s. C. Quid si esset latinus q. baptizaret: s. illiteratus. Rñ. idē qd de greco: imo plus v̄ qd etiā si esset bon⁹ clericus et sic baptizaret tñ vere baptizatus esset. tñ superior vo bementer p̄sumet q. tra eū qd voluit introducere errorem nisi

1. certis indicis p̄trariū p̄stet. C. S. dices: nec nō est forma. ergo non est baptizatus. Rñ. forma verbalis ex toto nō est. s. est qua si forma. vel iuxta formā verborū. et in super est forma intellectu lis itēgra: q. in nōie carū dē p̄sonarū intelligit baptizare sicut ille qui verbaliter plene formā exprimit et si aliter diceret oportet ret te dicere qd mater que baptizat filiū in necessitate nō bapti zat si p̄ verba vulgaria dicat. Et etiā qd grec⁹ baptizare nō pos sit in sua lingua: neq. vulgari neq. latina. f. vt sac̄s baptisimū ac cipiant: sed vt sani sint. C. Et nō. qd s. intētio baptizantis et baptizati impediāt sac̄m: vt alio nō. s. eo. c. i. tñ intētio patrino rum nunq̄ impedit. Sed ē hic pōt dici qd si baptizās et bapti zatus nō crederent in baptismo aliquid p̄ferri nisi sanitatē dñi

modo baptizare intēderet bene esset baptizatus. C. S. qd si non intēderet aliud p̄ lauatiōē cōferri nisi sanitatē: et tūc idē di ceret. q. baptizare intēdit h̄malā credulitatē et intentionem ba heat de viribus baptismi: sed si non intēderet p̄ferre baptismū sed quandā medicinā facere contra infirmitatē: sed verba forme exprimeret: tamen non crederem eum baptizatum.

De p̄sbytero non baptizato.

Rubrica.

Quis. (P̄sbyter baptizati) Si autē ali quis nullū iherioꝝ ordinū habēs or dinetur in sacerdotē dicit aliq̄ enī non accipe ordinē. ar. xl. di. sicut. S. s. v̄ v̄ veri⁹ arg. q. a p̄ncipio tpe aploꝝ nō erāt minores ordines. ecclesia tñ eos p̄rio p̄stituit. xxi. dist. 6. s. et tñ ip̄i apli sacerdotes fuerūt. xxi. di. in nouo. S. p̄stet rñderi ecclesia p̄stituisse minores ordines anteq̄ aliq̄s apls ordi naret. et hoc etiā sonare videtur illa litera. (Ordinetur) cum enī baptismus sit ianua oīm sacramentoz. xxiij. dist. 6. verum. sine baptismo non recipit caracterem.

Apostolicam sedem. (Deo offerri) S. titu. p̄rio. ptizatus baptismō/flaminis. s. titu. p̄rio.

Eniens ad apostolicā sedē. (q. ambigitur) etiam de iure.

De custodia eucharistie et alioꝝ sacramentoz.

Rubrica.

Satuumus vt. Quid debeat fieri si de aliqd ceciderit in terrā: vel in lintē: vel siq̄ illd eno muerit: vel si mus illud comederit habes de conse. di. n. si per negligentiam. et c. sequen. et c. qui bene.

Elinqui volumus.

De reliquiis et veneratione sanctorum.

Rubrica.

1. Canonizare quid sit et quando fiat. et de quo fiat. et a quo fieri debeat in nu. 2. et quid consequatur ecclesia per huiusmodi cano nizationem in numero. 3.

4. Etia si ecclesia erraret tñ p̄cos bona fide p̄correctas de acceptaret.

1. **Adiuimus.** (q. qdā) Veneradi sunt oīs sancti canonizati. C. Et a nonizare est sc̄s canonice et regulariter statuere qd aliq̄s sanctus honoretur pro sancto. p̄nta so ēne offi ciū p̄ eo facere sicut sit p̄ alijs sanctis q. sunt eiusdē p̄ditionis: vt si canonizetur p̄fessor fiat p̄ eo officii p̄fessor: et si martyr fiat p̄ eo officii martyri et sic de alijs. Et sit regulariter hec canonizatio quando per p̄bationes cōstat de fide et excellentia vite: et miracu lis ei⁹ qui peti canonizari ar. s. de testi. venerabili. Et oportet tantam esse excellentiā vite: et talia esse miracula que sint vltra vires et potentiam nature. Item nō dñ esse vnica tñ excellentia vite: immo oportet esse multas et continuas: vt habes in ecclesia stico. xliij. c. vbi dicitur. Laudemus viros gloriosos et paren tes nostros in generatione sua multam gloriam fecit dominus sua magnificētia in seculo. Per hoc qd dicit: laudemus viros gloriosos: ostēdit qd canonizati erant: q. aliter non mādaret ec clesie qd eos laudaret. Per hoc qd dicit parentes nostros osten dit qd nullus canonizatus est nisi fidē habeat. soli enī parētes eius erant iudei: et penes quos solos erat fides canonizadi erāt Per hoc autem quod sequitur multa gloria fecit dñs. supple cum eis: apparet qd non sufficit qd in vno fuerit gloriosus: vel semel tñ. sed qd in multis et multotiens: immo quod cōtinue eius vi ta fuerit gloriosa. Per hoc qd dicit sua magnificētia. i. sua ma gna potētia ostēdit quod excellentia vite et miracula talia esse b̄t que excedāt vires et potentias naturales: non sufficiunt mi racula sine vite excellentia cum magi pharaonis multa fecerint que supra naturam esse vidētur: in euangelio legitur. q. mul ti dicturi sunt: nonne in nōie tuo demonia ei⁹. imus et c. et tamen dñs rñdebit eis: non noui vos. vitam tñ sine miraculis credere sufficeret quo ad virtutem: tñ ecclesia non dñ tales canonizare p̄ hoc: q. in secreto potuerunt latiorē vitam ducere. C. So lus autē papa potest sc̄s canonizare qd ex eo apparet: quia cū p̄stitatur oībns fidelibus adorandū: et nullus omnibus p̄stet nisi papa apparet qd solus papa hoc potest. Nec valet si dicas quod saltē cuiq̄ dñ esse licitū qd i sua dioecesi faciat: q. oratio eis facta dñ esse cōis: et ecclesia vbi dñ venerari debet. eē communis Item per hoc incidemus in illam reprehēsiōē q. quidam re prebent sunt ab aplo qui dicebant. Ego sum petri: ego pauli
3. C. Per banc autē canonizationem cōsequit qd ecclesia solēnt ter dicit

Ecclēsie dicuntur immunes: id est extra muniā: id est officia vel munera.

- 1 **C**onsuetudo onerosa ecclesiis non prodest.
2 **P**lacet unicuique ius suū & possessionē defendere. & vi vi repellere.

In domib⁹ ecclesiaz. (Cōsue
indie)

Constitutio enim in his casibus non potest cum effectum
rosae ecclesiarum. §. de puer. c. i. Si si aliquis vel ecclesiastica
vel secularis persona per recognitionem beneficiorum suorum reservationem sibi
aliquod hospitium in aliqua ecclesia illud bene debet. xviii. q. vi. eleu-
therius. **C** Si quod si negare hospitium potest ne sua auctoritate in-
trare domum et necessaria in hospitio recipere: etiam violenter cum
ius habeat hoc recipere debet: et etiam sit in quasi possessione: videtur quod
sic: quia hoc est contra ius suum et possessionem defendere: et vim vi repellere.
C. vii. vi. l. i. §. de re i. spo. olim. et videtur quod sibi licet domum ecclesie
frangere ad hospitium. ar. ff. qd vi aut claz. l. si. §. si ad. C. qd cum
eo. si seruus. ff. si ser. ven. si eo loco. ff. ad. l. aq. quoadmodum. §. i. r.
fi. et hoc quidam dixerunt. sed nobis videtur quod nulli laico vel
etiam clerico licet violenter rumpere domos ecclesie ratione alicuius
ius in eis sibi debiti: cum omnia bona ecclesiarum sint sancta setorum
et domino consecrata: et in eis sacrilegium committatur. xii. q. ii. nulli li. q. ii.
q. i. c. seq. eadem etiam loca immunitate gaudent: ut hic. xvii. q. i. i. ff.
constitutum. xi. q. i. necessaria. **C** Item alia ratio dicitur est quod non
potest violenter tollere necessaria in hospitio: et violenter ingredi do-
mum: quia in predicto casu nulla domus neque alique res deberet habere
seruitutem vel etiam sunt ad hoc obligate: sed tamen ecclesia est ad hoc
obligata: et personalis actio non realis contra ecclesiam competat: fate-
mur tamen quod episcopus vel alius qui haberet iurisdictionem in aliqua eccle-
sia si alius ipsas ecclesias inique intraret huius iurisdictionem posset
violenter rumpere domum et violentum expellere: et sic loquitur decre-
te rest. spo. olim. et idem est si iurisdictionem non habet: sed hoc ius in ec-
clesia quasi placet vel possessionem tamen ea ratione: quia eius possessionem
non suam defendere: ut in pale. decre. olim. **C** Si contrarium diceretur in
canonico quod non possidet ecclesiam sed canonicatum in ecclesia. nam huius
non credo licere per violentiam rumpendo ostia intrare domos ecclesie:
quia eas non possidet non habet sibi ius dicere ar. ff. qd me. can. errat. C.
vii. vi. si quod in. et idem est in eadem ratione credimus de illo cui subiecta est
ecclesia: puta de abbate quod non potest per violentiam rumpere domos ca-
pelle sibi subiecte. quia ea non possidet: sed in ea habeat ius subiectionis
ar. ff. ad. l. aq. quoadmodum. §. i. r. si. credimus tamen quod si canoni-
co deputata esset aliqua domus pro sua habitatione et alius inua-
deret quod in continenti posset irrumpere in cameram et cum expellere ea ra-
tione: quia sibi hoc suam possessionem defendere. et vim vi repellere: ut in ius-
ribus pale. ite quia in cameram sibi deputatam irrumpit: et non facit iniu-
riam ecclesie. **C** Item credimus quod si aliquis opponeret se canonicus vel
abbati vel alii ad utendum in re suo quod habet in aliqua ecclesia quod potest
per violentiam illi expellere: hoc non possit domum vel ostia vel sepem
simpliciter rumpere. Item diuersitas est: quia qui officio personam mihi dedit
centum video: uti possessionem meam quod habet: et vim vi repello. sed ubi intro
violenter possessionem rumpendo hostia vel sepem tunc dico mihi ius quod
non habet nisi in spiritualibus casibus quod notant. C. quoniam licet sine iudicio. se vin. p.
totum cum suis concordiis. **C** Item et idem quod dicit de ecclesia et domibus eccle-
siarum dicimus in rebus prophanis. nam si quis dicit se habere seruitutem in
fundo alterius: et est etiam in possessione si fiat murus vel sepes quo
minus velut seruitutem non potest illi rumpere sed sepe dicitur potest expel-
lere. ar. §. olim supra dictis. ff. de usufructu. l. i. ff. in p. vii. vii. quod pro
usufructu inducit in possessionem fundi usufructuarii. unde vide-
retur quod sicut omnis proprietatis posset rumpere murum quod super suo fieret.
sic et usufructuarii et alii qui sunt in possessione aliquorum iurium. sed non
deo ideo licere proprietario rumpere domum. quia cessat solo: et per hunc
omnino. sed secus in usufructuario. C. de rei ven. l. ii. de hoc tamen constat
quod qui habet ius in re agere potest remouere murum. ff. si ser. vi. si eo
loco. l. i. Alii tamen contradicunt predictis. **C** Hospitium per debi-
to. C. de ep. l. i. gratuitum autem debet. ff. dist. §. i. r. c. i.

Erueñit z infra. (Momen) quasi nō
excusef aliquis per

Hoc qd sit meus hō vel alterius ecclesie nec p hoc probatur qd si hōes ecclesiar subeāt angaria vel perangaria cum illa ciuitas sit archiepi vt .i.e. non minus. Itē hoc h3 lo eum ⁊ est speciale vbi timor est cōis ⁊ subitus ⁊ improniusus.

Indicatum ⁊ infra. (Rustici) hoc intelligo de aſtri.

Clerici dicuntur immunes esse ab omni exactione seculariū personarum et in nu. 5. 7. 6.

Ecclesia non subit fordi da munera.
Quotuplicia sunt onera.

In aduentu principis speciale est vt angaria vel perangaria pre
stet ecclesia ⁊ vide in nu. 7. ⁊ 8.

Non minus. ⁊ infra. (tallia) tallias ⁊
collectas impo

Ini. († Prohibemus) No. sacerdotes & clericos imunes

esse ab omni tractatōe seculariū personarū. xlii. q. vi. cōuentor. s.
quis. C. de sacrosan. ec. placet. 7. l. administrationē. xj. qd. si tri
butū. xvi. q. i. §. non a. xj. q. i. sacerdotib⁹. ar. 3. xlii. q. vii. tribu
tū. xj. q. j. magnū. 3. de cōsi. c. j. C. de epi. de bis. ff. de publica. ipa
tor. Sol. q. viib⁹ ecclesiasticis dedicant quo ad fundatōne vel or
tū vel māsus. vel dotē eccie immunes sunt cetera cū suo onere tr.

2 seūt. 3. de cēsi. c. i. **¶** Altio not. sordida manera sicut calcis co-
quende: arene fodien de nūq̄ subit ecclesia. C. de sac. san. eccl. pla-
cet. sed nec hospitii supindicta sine alia munera extraordinaria
vt. C. de epi. r. cle. l. ff. xvi. q. i. §. nouari. r. l. iurta sanctiones. mul-
ta aut sordida munera babes ff. de mune. l. munerum vlsq̄ ad. l.

3 patrimonium. († Onera) alia sunt ordinaria: alia extraordina-
ria ⁊ qđm ordinaria: siue sint angaria bec alio noīe dicunt mu-
nera psonalia. s. qđ operibus cū labore ⁊ oī sollicitudine psonali
pncipalr existūt sumptib⁹ tñ alienis ff. de mune. l. i. ⁊ l. munerū.
vsq; ad. §. p̄mionioꝝ. angaria qđ consistit in exhibitioe op̄e siue p

angaria hec dicunt mieta. ff. de mun. muney. §. mieta. per angaria q̄ consistit in exhibitiōe ope cū sumptu vel periculo ministrā-
tis hec non subit ecclia. C. de epis. l. i. r. l. i. prefyocres. C. de
fac. san. ec. neminē. Sed solue: q̄ ibi nō dicit eccliam subire angaria vel per angaria: sed neminē dicit excusari et si possessiones p-
tineat ad eccliam nō intelligit q̄ missi a colonis possiderentur.

4 tur. xij. q. ij. ecclesiarū. C. de epi. oēs. ¶ Ad die spāle eē in aduen-
tū pncipis vt angaria vel pangaria p̄stet ecclesia. ¶ Quomodo ad
sordida munerā non cogantur et etiā forte aliē si ecclesia possit

foridat munera non cogantur et etiam forte alio modo. postea
ones habeat rōne quarū debeat personale munus vel patrimoniale: puta ex ereditum vel legati onem vel aliquid simile illa p̄sta-
bit. xviii. di. i. §. q. me. xxiij. q. viij. si nobis sepe. s. certe nec tū. p̄di-
cta subit tūq̄ munera: sed q̄ ex pacto vel alio ad ea p̄stada obli-
gatus est. si aut̄ sint honesta et ordinaria. ¶ Item al̄ bis etia;

intelliguntur exempte ecclesie quo ad dotem: et quedam alia: et di-
cimus in glo. que incipit: nota satis. et hec proprie dicuntur pa-
trimonialia. et rerum que alio noſe dicuntur patrimonialia que
ſc3 principaliter et in ſumptu conſiſtit et periculo miniſtrantis.
ff. de mune. l. i. §. patrimoniale. et l. munerum. §. patrimoniorum

ea bene subit ecclesia nisi sint superinducta. C. de epis. omnes. l. q. i. s. tributum. ff. de mune. manerum. C. de indictib. l. i. C. de erac. tri. l. i. s. diuina. c. de mune. p. fessio. re. z. l. vltima. q. ab his superinductis intelligi immunes clericos tyrones et liberos. xij. q. i. s. nonarum. C. de episc. omnes. nisi sit necessitas. s. eod. per

6 ¶ Vel vt qd dicit de quo dotata est. rr. cxiij. q. vlti. super ea. 3. de ccl. scdm. si fundus prius erat tributari? redimef. sed tributū nō soluēt. rxiij. q. vi. cōperim? extra ordinaria ante qd respiciūt ad nōtariū subieccclia. C. de cōst. c. de administratōe. si nō

7 test intelligi. s. e. puenit. qñs ad ea non fñt p secularē indicē cō
gēdi s; p eccliañ de cuius foro sñt pñone hēz res sñt de foro
laici. s. de fo. cōpe. si diligēt. ¶ Extraordinaria autē que tñ re
spicūt publicā utilitatē nō sñnt eccliañ nisi in adiūtū pñcipa
lis z felici sobolis. z pñant hēc cū superiorib⁹. C. de sa. san. eccl.

placet inbem⁹ nulli nemine. ¶ Et a lucratuoz inscriptionib⁹
sunt libere ecclesie. xxiij. q. viij. sancimus. ¶ Et qd ecclia vt di
ctū est nō cogit subire munera a principe seculari. r. p. suis nego
ciis: fz ecclia p suis negociis r. p. miserabilibus psonis r. etiā pro
principib⁹ vel necessitatib⁹ natiuitatū cogit. s. de cēf. cū ap⁹us.

j. eodem. aduersus. s. de offi. deega. pastoralis. lxxviij. distin. c. ii.
lxxviij. distinctio. c. j. (Et denuo) Est etiam necessaria auctori-
tas pape. j. eodem aduersus (Excommunicationi) not. predictos
ipso iure excoicatos.

In ecclesiasticis. n. q. n. preceptum. (Refugium) non debet
incastellari ad offensiones alicuius. rli. di. c. vl. r. q. j.
c. pe. sed ad hoc vt ibi fugiatur & defendantur xpiani: vel als boni a
malis satis licite credo posse incastellari. cum & als ingruente ne
cessitate pnt ibi dem hospitari. rli. di. nulli.

Inter alia ⁊ infra. (Sacrosan.) xvii. questide. iij. dis. finit. constituitur eum ad ecclesiam venientes. (Elegum) C. de his qui ad eccle. consu. preses. ¶ Ad ecclesiam non consecratam dummodo auctoritate episcopi sit edita.

cata. cū in nō 2secrara sūt diuina officia. f. c. pe. ar. s. c. pri. s. de
2se. ec. c. fi. 2 marie cū s̄ habeat 2fuetudo q̄ q̄ pia est obferuāda
est. f. de symo. ad ap. f. cognā. spi. sup eo. 4. 3̄ tē idē dicit qdaz
in palatio epi. rvi. q. iiii. id. s̄ aln q̄ dicit 2 illō intelligit cū pala
tū epi est infra fines designatos ecclie. rli. di. epi. idem in indeo

C. de his qui ad ecclesi. confu. l. i. (Ad penam corporalem) id est sanguinis effusione. posset tñ in monasteriũ detrudi ad pñiam agendã. ar. l. dist. si eps. C. de adul. autẽ. sed nono. (Ad penam) cvi. q. iiii.

a Incastel-
lari. adde Jo.
and. h. 7 pe. de
an. q. refert i cō
28. xcvj. iel. su-
p dicto dubio
colū. j. in fin.

Iudicium & infra (Rustici) hoc in

Item de agri. & cens. cum satis. ver. omnis oino.

¶ Clerici dicuntur immunes esse ab omni exactione seculari
personarum et in nu. 5. 7. 6.

3 Qnotuplicia sunt onera.

4 In aduentu principis speciale est vt angaria vel perangaria pre
stet ecclesia ⁊ vide in nn. 7. ⁊ 8.

On minus. & infra. (tallia) tallias &
collectas impo

¶ ni. (¶ Prohibemus) No. sacerdotes & clericos imunes

xxv. q. iij. id constituitur. **Debra. i.** pmissione de vsta. 2 mem
bris saluandis: 2 si necesse fuerit iuramentum: 2 etiam maiores cau
tiones. s. de rest. spo. lras. **Punien** dus pecuniariter: vel als pre
ter penam sanguinis. xv. q. iij. reu. id constituitur. sed nūq
in carcere mittendus. **(Nisi)** ler plures excipit personas. in aut. de
mā. prin. s. qd si fidelis. sed illud non admitto. **(nisi)**. xxiij. q. v. cū
homo. C. qn li. vni. si. in. l. j. **(Nocturnus)**. i. sic dictus: q in nocte
segetes destruit dū ibi se abscondit vel latet: vel propter homici
dia vel rapinas quas facit in strata cōburit: 2 destruit agros eo
rum qui eis nō seruiūt. **(Qui)** hic vult dicere qd duo predicta
gna hōis si in stratis publicis per insidias aggressi fuerint ali
quem qd non gaudent immunitate quasi si nō in stratis publi
cis hoc facerēt immunitate gauderēt: qūis posset dici qd qūq in
fidiose offendit hoc pūilegio nō gaudet: q nō dō gaudere pūile
gio. qui cōmittit in legē. s. de v. fur. q. si aut nō infidiose facit: pu
ta ex impetu: vel casu fortuito semper immunitate gaudet. Sed di
ces quare ergo decre. fecit mentionē de his duobus generibus
hōium. Rñ. q. de his semper presumit qd infidiose fecerint. Itē
etiā pōt dici in eo qui in ecclesia aliqūe occiderit: q nō dō ab ec
clesia defendi qui ecclesiā violat. arg. xij. q. ij. de viro. s. de ap. an
sit. s. de v. fur. q. alij tñ cōtrariū dicūt: sed dic consuetudinem in
his que pia sunt seruādā. dic vt. c. si. j. eo. ti. **(Canonicis)**. xvij. q.
iij. sicut metuentes. id consti. **(Cōpelle)**. xvij. q. iij. diffiniuit.
metuentes reum. C. de his qui ad ecclē. confu. si seruus.

Aduersus consules. **(Excoicationi)**
hic sit late sine. **(Et necessitates)** iustas 2 honestas. **(Quo**
rundā prelatoū que sine cā in sta 2 sine vlla necessitate soluebat
2 dabāt subsidia: sic repetet qd dicitur. s. de ecce. exceptionē. **(Et ta**
lib⁹) s. de sponētibus collectas. **(Sustineat)** teneat etiā deposito
officio: q ex suo maleficio cōuenit. si. i. q. vlt. subemus. ff. de act.
emp. iul. s. i. dē. si aut ex hctū ageret finito officio nō conueniret
ff. de ap. rescri. ad pcuratores. s. in vñ. ff. de admi. tu. est quidā
ff. de euc. illud. s. i. pcurator finito officio tenetur. ff. de procu.
procurator. **(Infra)** 2 etiā ante si successerit ei ppter qd pcedes
sor excoicatus fuit 2 excoicatus est. s. de sen. exco. nuper. Sed di
ces quare non statim onus excoicationis ad eum peruenit. arg.
s. de offi. delega. qm abbas. Rñ. q. hoc prouenit ex delicto. vnde
nō descendit ad alios. xxiij. q. iij. si heres. 2 q potest dare operā
bono pacis. **(Satisfecit)** omne damnum emendādo ecclesie qd
ex ipsius regimine ipsi contingit: sed 2 si consilium dedit de col
lecta imponenda ipsam eum emendare oportebit: sed si consili
um non dedisset forte non cogeretur ad emendationē collecte.
sed als interesse qd ecclesie de eius regimine obuenit emendabit
2 forte etiam penam spūalem: 2 etiā pecuniarias eū subire opo
tebit fm qd bonus iudex arbitrabit. Item hec habent locū tñ
qū succedit in regimine illius qui est excoicatus ex predictis cau
sis. vel propter libertatem ecclesie: sed secus est si ex alia causa vlt
ipse potestas vel etiam consilium vel cōse esset excoicatus vel in
terdictum. q tunc successor potestas non esset excoimunicatus.
1 Ad restitutionem tenetur quis vbiqz sit furtum. rapina
oppressio dolus vel calumnia.
2 Si mathematicus vel meretric vel consimiles dolo fraude vel
suasionebus quempiam induxerint vt eis crederet 2 pecuniam
daret non competit repetitio.
3 Non debet quis vnq aliquid facere qd fratri suo sit cā peccati.
4 Quo casu teneatur quis restituere id qd in ludis lucratus est.
5 Hypotheca qui sub nomine boni chustiani multa quesuit. ea
restituere tenetur.
6 Constitutiones que sunt cōtra anime salutē seruari nō debent.

Quia pleriq. **(Restituat)** Mo. qd ad re
stitutionē tenet qd vbiqz
sit furtū: rapina: oppressio: dolus: vel calumnia. xij. q. v. c. si.
Et p hoc cōprehendo oēs casus in quibus ppetit repe
ditio siue p actioes: vt puta metus cā: vel dolo: vel cōsimiles: siue
iudicis officio. **(Itē)** idē dicimus. s. qd restituere tenet siue iu
re naturali 2 civili sit debitū siue iure naturali tñ: quale est qd
debetur seruo: 2 ideo non inde faciat elemosynam: sed illud re
stituatur. **(Itē)** Si autē mathematicus vel meretric vel consimiles
dolo fraude vel suasionebus induxerint aliquem vt crederet 2
pecuniā daret non competit repetitio cum vtrobiqz verset tur
pitudine. vnde potior est causa possidentis. s. de condi. ob turp.
cau. si aut. 2 cū sit bec iusta penitētia etiā in foro penitentiali est
seruanda. si aut sit indebitum iure civili tñ: vt si legatū de quo
potuit trahere falcidiam integrum solui credens hereditatem
sufficere ad omnia nō tenet legatari⁹ mibi restituere. **(Itē)** Idē
videtur in eo qui scripsit se debere spe future numerationis cus
nihil accepit licet transactum sit tps biēn⁹ vltra qd nō hz ex
ceptionē non numerate pecunie: tñ licite totum suū dabit in ele
mosynam: nec tenet reddere aliqd vel potius dare illi creditori
civili tñ. **(Itē)** Idē est etiam in eo qui cōdēnatus est in iustel⁹ qūis
emā conueniatur vel alias executiōi mandetur sentētia parere

debet: non tñ iniuste condemnatus tenetur dare spōte qd sic p
bo: q nūq dō aliquid facere quod fratri suo sit causa peccati. **fra**
ter autem semper peccat recipiendo iniuste indicatū: maxime si
victor iniustā suam facit. ij. q. vñ. negli. quidā tñ in legatario di
cūt cōtrariū. **(Est)** autē ea rō diuersitatis: quia hz vtrobiqz sit tñ
delictū de iure ciuili: tñ ins ciuile qd dictū est de falcidia detra
henda habet eqtatē: 2 ppter eqtatē facta est lex falcidia: s. qd
dicit in re iudi. 2 in verborū obligatiōe. s. q. leges q dāt actionē
ad suam erequēdā vel ad petendū qd pmissum esset spe future
numeratiōis facte sunt tñ ppter ignorantia. nā etiā si sciret qd
indebitū esset post suam. puta q. pteatur victor: suam iniquā
vel nō numeratā pecuniā nō hēbit petitionē. s. de pur. vulg. c. ij.
(Itē) Itē qui tutus est pscriptiōe odiosa bona fide vel etiā ex
ptione tñ. vbi tñ nō fuerit crimē. credo qd debet istud restituere
vt est in pscriptiōe. xxx. annorū vbi nullus requiritur titulus
nec bonafides. **(Quidam)** tñ dicunt qd licet nullus sit titulus
dūmodo bonafides sit non tenetur restituere. secus autē in alijs
pscriptiōibus que nō sunt inducte contra naturālē eqtatē
sed propter bonū 2 equū. nam illa pscripta non teneat restitu
re cum de iure ciuili habeat dñm ad minus vtile. insti. de vñ.
in prin. 2 principuz est aliqū cōtra naturālē eqtatē statuere: si
ent no. extra de biga. c. ij. 2 viij. di. quo iure. nec obest. qd dicitur
de psci. xxx. an. q. ibi ius non dat aliquod ius vel dominū pos
sidenti. sed tñ in odij aduersarij dāt ei exceptio. C. de pscript.
xxx. anno. si emptor. sed in eo cuius est exceptio odiosa. vt mace
donia. dicimus qd tenetur reddere: q illa exceptio 2 illud ius
non est tñ factū in odium creditoris. sed etiā ppter bonū pn
blici: vt vitentur mortes parentū. ff. ad macedo. l. j. in prin. vel
mellus: q. nihil est apud hūc filiū fami. cuius dñm nō habeat. nā
etiā rei sibi mutuate dñm in eum trāsmittit. **(Cōtra)** actionem
autē que ptra eū intētari pōt qui legitimam exceptionē hz cū sic
ei data 2 actionē ab eo q actionē dedit sibi sufficit. 2 tutus est et
quo ad deū. **(Itē)** Sed qd dices in eo a quo aliqd aduocari pōt
petita restōne: nunq si nō petat restituere tenet: nō credimus
nisi malicia contrahentis lesus esset. si aut ex donatiōe minoris
vel ex contractu inito qui tenet ipso iure aliquid habet. vt si in
alienatione minoris absit autoritas tutoris: vel decretum presi
dis: restituere tenet. **(Idē)** s. cū vt restituere non cogat oportet
qd ad sint bonafides: iustus titulus qui hic nō fuit cū talis titu
lus pro non titulo habeat. **(Si)** autē qui ptatem vel iurisdictio
nem nō hz opprimēdi aliqū. Itē nō dolo malo sed publice im
moderate tñ extorsit. i. accepit aliqd ab aliquo verbigrā: aduo
catus vel medicus: vel minores officiales: puta cursores nō vide
tur qd teneantur restituere. xxiij. q. v. c. vlt. nisi forte in medico ali
ud dices vel nisi tñ esset vltra exactus qd iudex officio suo de
beret eū cogere ad restituendū: 2 tūc etiā in foro penitentiali resti
tuere pceptū. si aut essent maiores officiales q pnt alios rōne in
risditionis punire: tūc si qd indebitū recipiāt restituere tenent
ar. pal. c. xxiij. q. v. c. vlt. sed vbiqz aliqd male quereret: vel ex ne
gociatione vel extorsione ex qua tñ restituere nō tenet prudēt fa
cit si oia in elemosynas dat. xxiij. q. v. q. habetis. c. c. el. nō tñ dā
namus eos si pēdibus relinquit. **(Itē)** Si aut illicitas negocia
tiones faciat vel als iniuste aliqd querat sine calūnia alieni scē
sacerdos vñ ei iniungere vt in bonos vsus expēdat: puta erogādo
pauperib⁹ vel ecclesijs vel alijs arg. xxiij. q. iij. si qd ro. s. de vo.
2 vo. re. magne. qd sup his. **(Itē)** De eo aut qd qd lucrā in ludis
si tractus fuit nō tenet restituere: q tūc nihil dolo fecisse videt:
secus esset si aliū traxisset: q tūc reddere tenet quasi q dolo fecit
sed hic forte melior erit pdictio possidentis: s. si aliqd amisit pōt
repetere. **(Itē)** q cā recreationis modicū ludit nō tenet restitu
ere. ar. ff. de aleato. per totū. xxiij. q. v. nō sane. ff. si quadru. pan. l.
j. s. cum ariete. **(Itē)** De questis in bello 2 damnis ibi datis alibi
no. j. de homi. sicut. hypocrita autē q sub noie boni xpiani mul
ta quesuit ea restituere tenet: q per fraudē quesit. xxiij. q. v. c.
si. sed forte nō illi qui dedit: qui consecutus est mercedem suam.
(Sed) de hoc forte probabiliter dubitari posset. si sine cā impe
ditur: vel alius princeps faceret aliquam constitutionem cōtra
ius naturale: puta qd dñs de vno in aliū transferret sine can
sa si constitutio in foro anime esset seruanda. **(Et)** vñ nobis qd nō
immo nec in foro iudiciali qd plus est: vt nō. s. de consti. que in
immo plus videt qd etiā si consti. iusta fuerit ex causa. s. iusta s.
illa causa iusta cessat in casu de quo modo agis. vel in foro ani
me vel cōi. tñ constitutio tñ restringenda est ad eum casum vbi
fuit iusta constitutio: vt verbigrā. iusta constitutio que dat
exceptionem macedoniani propter iustā cām: sed si certum esset
qd illa causa non subesset vt si in necessitate mutuasset peccaret
qui exceptione se defenderet. **(Itē)** Constitutiones autē que sunt
contra salutem anime: vt de vñs 2 de iuramentis non seruā
dis seruari non debent. s. de iureiur. cum contingat. sacre enim
leges in his nō designantur sacros canones imitari. **(Quidam)**
tñ alij dicunt quod ex quo facta est constitutio licet sit cōtra ius
naturale dūmodo iusta causa fuerit constitutionem illā faciēdi

in m f
fms in m f

frat. dñi nā
p. dubio p. f. f.
p. a. n. g. h. e.
p. m. e. a. i. n. f. m. e.

Communitatē ecclesiasticā.

De frācia quidāz ifra
(Rege) id est cōfuetudine (īf dem vtūtur)
alias cū solēnitates habent saxonēs alias
franci. que tū nō sūnt de substantia mīmo.
nī h peccatum sit omītere. xxx. q. v. nōstra
tes femine. (Subīciatur) quo ad substan
tiam enim matrimōnī cōfuetudo nīl
potuit statuere

potuit si attente quoad accidentia forte posset: puta circa dotem
argu. s. de testa. raymutus.

Reterea et infra.

Matrimonij diffinitio: et unde dicat.

2. Quo in loco fuerit institutum matrimonium: et quod de causis fuerit institutum in n. 3. b. i. o. t. e. c. a.
4. Quis possit contrahere matrimonium.
5. An p. curatore possit quis contrahere.
6. Tri sunt bona matrimonij: et qualia sint.
7. Quot sint impedimenta matrimonij.

Uenientis (Modum septenarium) et septenarius pri
ma. i. co. sp. s. a. puta q. erat sex an
no: et dimid. v. l. ampl. ar. s. ti. pri. attestati des. isti.

3. obit. q. ex del. n. a. s. i. s. u. m. a. f. d. m. n. e. et ho. ad. r. e. et
v. o. l. i. c. a. p. a. c. e. q. ad sp. s. a. l. i. a. s. i. c. e. m. o. n. i. s. p. u. b. l. i. c. e. b. o. n. e. s. t. a. t. i. s. i. u. s. t. i. c. i. a.
f. t. i. t. u. p. r. i. l. f. a. s. v. l. d. i. c. q. d. u. c. t. a. f. u. i. t. a. n. s. e. p. t. e. n. i. u. s. s. i. d. o. m. o. d. e. t. e. n. t. a.
p. o. s. t. s. e. p. t. e. n. i. u. m. f. t. i. p. r. i. d. u. o. s. i. a. u. t. n. o. e. s. s. e. t. s. e. p. t. e. n. i. s. n. e. c. p. r. i. m. a.
n. e. c. i. n. d. o. m. o. p. o. s. t. s. e. p. t. e. n. i. u. m. d. e. t. e. n. t. a. b. e. n. e. p. o. s. s. e. t. d. u. c. e. r. e. c. o. n.
s. o. b. r. i. n. a. v. t. f. t. i. t. u. p. r. o. r. i. l. i. t. e. r. a. s. t. c. d. n. o. (D. u. b. i. t. a. t. i. o. n. e. m) l. i. c. e. t.
n. o. n. s. i. t. v. e. r. i. s. i. m. i. l. e. q. t. a. m. e. n. t. u. t. i. n. s. e. s. t. p. r. a. u. e. n. d. u. m. e. s. t. v. e. l. d. i. c. n. o. n.
e. s. s. e. v. e. r. i. s. i. m. i. l. e. q. d. e. a. m. c. o. r. r. u. p. e. r. i. t. s. e. d. q. d. m. a. l. i. c. i. a. s. u. p. p. l. e. t. e. t. a. t. e. m.
e. t. q. u. o. d. a. l. i. q. d. i. n. t. e. n. d. u. r. d. e. s. p. o. s. a. l. i. b. u. s. i. d. e. o. o. i. s. t. u. r. i. m. p. e. d. i. m. e. n. t. u. m.
p. u. b. l. i. c. e. b. o. n. e. s. t. a. t. i. s. i. u. s. t. i. c. i. a. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u.
n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

Contrahit autem matrimonium solo consensu. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s. Contrahit autem matrimonium solo consensu. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

3. h. o. c. n. u. n. c. o. s. e. r. o. f. f. i. b. u. s. m. e. i. s. f. d. e. d. i. u. o. r. e. g. a. u. d. e. m. u. s. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

4. t. a. q. d. n. o. n. n. a. s. c. e. r. e. t. u. r. s. o. b. o. l. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

5. b. i. t. o. r. i. u. m. f. e. c. u. m. a. p. u. d. s. e. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

6. d. o. c. o. s. s. e. t. q. d. n. o. n. t. e. n. e. t. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

7. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

8. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

9. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

10. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

11. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

12. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. t. r. a. s. i. t. s. d. e. q. u. e. r. z. i. u. e. r. p. u. b. l. i. c. o. (et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

me. can. dilectus.

Ex literis (Intelligit) hec dec. loquitur quando
aliqui intendebant sponsalia contra
here sed non intelligebat vires et effectus sponsalium:
vel q. p. eodem reputabat sponsalia et m. i. m. o. n. i. u. m.
vel quia non credebant per sponsalia se ligatos quin cum alijs
haberet vel alia b. m. d. i. q. u. i. d. a. m. e. t. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. q. u. i. s. m. d. i. u. e. r. s. a. v. u. l.
g. a. r. i. a. l. o. q. u. a. n. t. u. r. n. e. c. s. e. l. i. c. e. t. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. S. b. o. c. n. o. n. v. l. v. e. r. q. u. i. a.
q. n. o. n. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. n. o. s. e. n. t. i. t. f. d. e. b. a. p. m. a. i. o. r. e. s. e. i. r. c. a. p. u. n. N. e. c. e. s. t.
m. i. r. u. m. s. i. e. a. l. i. n. d. q. u. i. n. o. n. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. v. i. m. d. a. t. i. v. i. s. e. t. e. f. f. e. c. t. u. d. a. t. i.
a. i. u. r. e. q. u. i. n. e. m. i. n. i. l. i. c. e. t. i. g. n. o. r. a. r. e. i. u. s. e. t. m. a. r. i. e. i. u. s. s. p. o. n. s. a. l. i. u. m. n. o. n. l. i.
c. e. t. i. g. n. o. r. a. r. e. s. b. e. t. i. b. u. s. s. e. d. f. a. c. t. u. m. v. e. l. v. u. l. g. a. r. e. a. l. t. e. r. i. b. e. n. e. l. i. c. e. t.
i. g. n. o. r. a. r. e. t. i. n. e. t. i. l. l. a. e. x. p. o. s. i. t. i. o. p. o. t. s. u. s. t. i. n. e. r. i. q. u. i. d. i. u. e. r. s. a. v. u. l. g. a. r. i. a.
h. a. b. e. b. a. n. t. s. b. e. t. e. s. n. e. c. v. n. u. s. v. u. l. g. a. r. e. a. l. t. e. r. i. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. b. a. t. n. e. c.
v. a. l. e. t. q. d. d. i. c. i. t. q. d. n. o. n. p. o. t. e. s. t. e. s. s. e. c. o. n. s. e. n. s. u. s. s. i. s. e. n. o. n. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. q. u. i. b. e. c.
d. e. c. r. l. o. q. u. i. t. u. r. q. u. i. t. r. a. c. t. a. t. p. r. e. s. s. i. t. d. e. m. i. s. i. m. o. n. i. o. s. b. e. d. o. t. i. n. b. o. c.
i. s. p. m. c. o. n. s. e. n. t. i. e. b. a. t. e. t. b. o. c. a. g. e. b. a. t. u. r. e. t. u. n. c. e. r. q. u. o. v. t. e. r. g. d. i. c. i. t. v. b. a.
i. n. s. u. o. v. u. l. g. a. r. i. q. u. i. s. o. n. a. t. p. r. e. s. e. n. t. e. c. o. n. s. e. n. s. u. m. s. u. f. f. i. c. i. t. (Intelligit) v. t.
d. i. c. i. t. e. u. t. t. h. p. s. u. m. a. t. u. r. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. e. u. s. i. n. t. e. i. u. s. d. e. v. u. l. g. a. r. i. s. (S. c. i. a.)
q. n. o. f. u. r. i. o. s. i. (e. t. a. t. e.) q. n. o. m. i. n. o. r. e. s. (Q. u. o. c. o. g. n. i. t. o.) f. q. u. o. d. s. u. n. t.
i. d. o. n. e. i. s. c. i. e. n. t. i. a. e. t. e. t. a. t. e. (n. o. i. n. t. e. l. l. e. x. i. t.) i. s. i. d. i. c. a. t. s. e. n. o. i. n. t. e. l. l. e. x. i. s. s. e.
c. u. m. t. h. p. u. i. u. m. p. s. u. m. a. t. (Intelligit) n. o. s. o. l. u. q. u. a. p. o. t. e. r. a. t. e. r. v. e. r.
b. i. p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. e. s. e. d. e. t. i. a. m. a. i. u. r. e. a. p. p. r. o. p. r. i. a. t. a. s. i. b. i. (S. o. l. e. n. t.) f. d. e.
l. e. g. i. s. n. o. n. a. l. i. t. e. r. f. d. e. v. e. r. b. o. f. i. g. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. t. i. a.

Sponsam et infra.

Ex parte (Eam ab eo) p. hec verba intelligo sibi
m. i. m. o. n. i. u. m. d. e. p. r. e. s. e. n. t. i. q. u. o. d. e. s. t. n. o. t. a.
(et matrimonij) et matrimo
n. i. u. e. s. t. v. i. r. i. e. t. m. u. l. i. e. r. i. s. c. o. n. j. u. n. c. t. i. o. i. n. d. i. u. i. d. u. a. m. v. i. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i.
n. e. m. r. e. t. i. n. e. s. x. x. v. i. i. q. s. i. c. e. n. d. i. c. i. t. u. r. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. a. s. i. m. a. t. r. i. s. m. u. n. i. u. i. o. f. f. i. c. i. u. m. q. u. i. p. l. u. s. e. s. t. o. f. f. i. c. i. u. m. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. q. u. i. p. a. t. r. i. s.

Ex literis et infra (Impubescentes). Que
ritur si quis iuravit acci
pere vnam de filiabus alicui et postea cognoscat vnam
an p. se cogat accipere illa. ar. q. s. i. c. f. d. e. s. b. e. e. p. s. i. m. p. t. o. r. f. d. e.
s. o. l. f. t. i. h. a. u. t. p. a. p. b. i. q. u. i. a. s. e. c. o. a. r. t. a. u. i. t. f. s. i. q. s. c. a. n. l. i. i. n. v. q. j. s. i.
q. u. i. s. i. n. s. a. S. o. l. q. u. i. d. a. e. u. m. c. o. m. p. e. l. l. e. n. d. u. e. a. c. c. i. p. e. r. e. A. l. i. j. d. i. c. i. t.
p. l. u. s. q. u. o. d. c. o. g. n. o. s. c. e. n. d. o. e. a. m. r. a. t. i. f. i. c. a. n. t. u. r. s. p. o. s. a. l. i. a. v. e. l. p. r. i. u. s. s. i. t.
m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. n. o. s. d. i. c. i. m. u. s. q. d. c. u. n. o. n. i. n. t. e. r. u. e. n. e. r. i. t. i. t. e. r. e. o. s. n. e. q.
s. p. o. s. a. l. i. a. n. e. q. s. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. n. e. c. e. t. i. a. m. p. o. s. s. u. n. t. i. n. t. e. r. u. e. n. i. r. e. n. i. s. i. t. e. r.
c. e. r. t. a. s. p. s. o. n. a. s. q. d. l. i. c. i. t. e. s. b. i. t. c. u. m. a. l. i. a. (P. a. t. r. e. s.) b. o. c. i. u. r. a. m. e. n. t. u. z.
i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. b. o. n. a. f. i. d. e. d. a. b. i. t. o. p. e. r. a. z. q. d. i. n. i. c. e. c. o. t. r. a. h. a. t. (A. l. t. e. r. i.)
i. d. e. s. t. s. u. p. r. a. d. i. c. t. i. (C. o. p. e. l. l. a. s.) f. e. o. r. e. q. u. i. s. i. t. c. o. n. t. r. a. S. o. l. b. i. c. d. e. r. i.
g. o. r. e. i. l. l. u. d. d. e. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. a. S. e. d. p. r. a. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. p. e. c. c. a. t. v. e. n. i. e. n. d. o.
c. o. n. t. r. a. i. u. r. a. m. e. n. t. u. m. e. r. g. o. p. o. t. c. o. g. i. a. d. e. i. u. s. o. b. s. e. r. v. a. t. i. o. n. e. m.
x. x. i. i. i. q. i. i. t. a. s. a. c. e. r. d. o. s. p. p. t. e. r. b. o. c. l. l. u. g. u. t. i. o. d. i. x. i. t. i. l. l. a. n. o. e. s. s. e. d. e.
c. r. e. A. l. i. j. d. i. c. u. n. t. q. d. i. l. l. a. e. s. t. d. e. c. r. e. e. t. i. u. s. c. o. d. e. c. o. n. t. i. n. e. t. e. s. t. s. p. e. c. i. a. l. e.
v. t. n. o. n. c. o. g. a. t. u. r. q. s. s. e. r. v. a. r. e. i. u. r. a. m. e. n. t. u. m. p. p. t. e. r. f. u. t. u. r. u. p. e. r. i. c. u. l. u. m.
A. l. i. j. d. i. c. u. n. t. q. d. c. o. g. e. d. i. s. u. n. t. v. t. d. e. n. o. l. e. n. t. i. b. u. s. f. i. a. n. t. v. o. l. e. t. e. s. v. t. i. b. i.
s. e. d. n. o. n. f. i. n. a. l. i. t. e. r. v. t. i. n. s. i. o. A. l. i. j. e. x. p. o. n. u. n. t. i. b. i. p. o. t. i. u. s. i. p. r. i. u. s.

Nonest (Petat) v. r. o. r. p. e. t. i. f. p. i. t. e. r. d. i. c. t. u. d. e. l. i. b. e. r.
b. i. f. d. e. l. i. b. e. r. b. i. l. i. m. o. C. o. n. s. u. p. s. i. n. i. t. a. t. b.
c. u. i. i. n. i. t. a. t. e. n. e. c. f. e. c. a. u. t. s. i. v. o. l. u. n. t. a. r. i. e. q. i. t. u. c. e. o. p. e. t. i. t. o. f. f. i. c. i. u.
i. n. d. i. c. i. s. (S. b. i. d. e. i. s. a. n. t. e. r. e. n. t. i. b. u. s. s. i. n. e. a. l. i. q. a. b. s. o. l. u. t. i. o. e. p. o. s. s. u. n. t.
d. i. c. e. r. e. o. f. f. i. c. i. u. l. x. x. v. i. d. i. s. i. q. d. q. i. n. o. e. s. t. t. e. r. r. a. i. t. e. r. d. i. c. t. a. s. y. o. r. g. a. n. a. s. u.
s. p. e. n. s. a. a. d. t. p. s. t. i. r. r. e. g. u. l. a. r. e. s. s. u. n. t. q. u. i. i. b. i. c. e. l. e. b. r. a. t. (O. f. f. i. c. i. a.) d. e. r.
g. o. n. e. c. c. r. i. s. t. i. n. a. n. e. c. e. x. t. r. e. m. a. v. n. c. t. i. o. n. e. c. e. t. i. a. m. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m. n. e. c.
s. e. p. u. l. t. u. r. a. f. d. e. p. r. i. u. s. v. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. u. m. n. e. c. a. d. o. r. d. i. n. e. s. p. o. t. e. r. i. t. a. l. i.
q. u. i. s. l. a. i. c. u. s. l. o. c. i. i. n. t. e. r. d. i. c. t. i. p. m. o. u. e. r. i. q. u. i. a. u. t. e. m. a. n. t. e. e. r. a. n. t. c. l. e. r. i.
c. i. c. u. m. n. o. n. s. i. n. t. i. n. t. e. r. d. i. c. t. i. a. d. a. l. i. o. s. o. r. d. i. n. e. s. p. o. t. e. r. u. n. t. p. r. o. m. o.
u. e. r. i. s. e. d. d. e. c. o. r. p. o. r. e. e. p. i. m. e. l. i. u. s. d. i. c. i. f. q. u. o. d. c. o. n. f. e. r. r. i. p. o. t. e. s. t. i. n. t. e. r. d. i.
c. i. s. p. e. n. i. t. e. t. i. b. u. s. f. d. e. s. e. n. e. x. p. e. r. m. i. t. t. i. m. u. s. I. t. e. m. m. a. t. r. i. m. o. n. i. u. m.
c. r. e. d. i. m. u. s. p. o. s. s. e. f. i. c. i. a. p. u. d. i. n. t. e. r. d. i. c. t. o. s. q. i. a. p. u. d. i. n. f. i. d. e. l. e. s. e. s. t. f. d. e.
p. r. e. l. b. y. n. o. b. a. p. t. i. v. e. n. i. e. n. s. x. x. v. i. d. i. s. t. d. e. n. i. q. s. I. t. e. m. c. r. i. s. t. i. n. a. r. e. d. e.
b. e. n. t. f. d. e. s. e. n. e. x. c. o. c. r. e. s. p. o. n. s. o.

Reterea et infra (A viro) cu quo contrahit
p. v. b. a. d. e. f. u. t. u. r. o. (I. m. p. e. t. i.
t. u. r.) v. t. c. o. g. a. t. m. i. s. i. m. o. n. i. u. m. s. u. m. m. a. r. e. (S. t. e. r. i.) d. e. s. i. p. u. b. l. i.
I. n. n. o. s. u. p. i. i. n. d. e. c. r. e. 5

Inno. super quarto decre.

ce cōfiteret nō videt ei credendū qvynus testis. iij. q. iij. s. ites. r. q. turpitudine allegat. xij. q. v. non sane. s. hoc ē spāle pp peri culū aie. Juramentū secus si iurasset. j. de cōsang. r. affi. sup. eo.

Enies et infra

Vti: alioquin nō esset obiectio nec dubitatio quod se quens matrimonium teneret. (Eos) inter mulierem r. primum virum (Causa) inter mulierem r. secundum virum: melius credimus quod causa ageretur inter mulierem r. primum virum per id quod sequitur a prior: viro iudicio ecclesie r. (Eo sentire) quod eius esset vxor: (Ipse). s. vir (De illo). s. E. cui ter tio nupserit vel de primo (Alio). s. scdo viro. L. (Defunct) an teq contraxisset cū scdo cui fuit inita tradita (Ille) idē vir (De cessit) marime. nam sola coactio sufficit vt matrimoniu secundū ipediat (z maritali) prima eni sponsalia nō poterūt impedire hoc matrimoniu: q. fuerit iudicio ecclesie separata. nec secunda: q. fuerunt coacta: r. quia mortuus erat maritus (Alioquin) id est si noluerit ipsam. z maritaliter tractare. (Restiterit) nisi pro ponendo de iure scz quod ipse. E. non sit maritus. z s. sed suus nam hic illa que dicitur superinducta potest pponere corā ipso iudice delegato vel et ordinario: s. als non sit eius ordinarius vel delegatus. ar. ff. de quibus re. ad cū. in. ea. per totum immo r. post sniam potest appellare r. executionem snie de iure impedi re. ff. de re iud. a viuo. s. si super. s. de re iud. cum super contro. vbi not. hoc verum est si agat petitori: s. si agit possessorio non eēt admittēda. sed nos contrarium dicimus. s. qd est admitten da: r. assistet bec mulier viro: vt no. plene. s. de re iud. cum super contro. r. non poterit pponere bec mulier ad impediendū resti tutionem de ppetate. s. qd prius fuerit desponsata. vel qd nō te neat matrimoniu cū alia scetū ppter aliqd impedimentū nisi forte incontinenti pbare vellet. s. de resti. spo. literas. in fi. sed poterit dicere qd alia mulier nunq fuit i possessione viri tanq mariti. vel qd vir non spoliavit mulierē possessione sui: s. ipsa mulier virum spoliavit possessione sua: vt alias legitimas exce ptiones. (Restiterit) no. qd lz tertia psona q dicit se potiorē in mrimonio sit admittēda vt assistat illi qui pncipalr conueni tur sup mrimonio: non tñ sibi est preferēda in psecutione cause q. non ad eam pmo loco ptinet defensio hui? cū. r. tunc tñ pre ferri dz tertia psona. ff. de re iud. sepe. E. Item dicim? qd illa q puenit sup mrimonio inducat testes sup vno articulo videlicet qd qñ scit cum illo q ea petit in vxore erat minoris etatis r. dese cit in pbatione. r. postea ali? vir q tenet ea sup eodem articulo velit inducere testes admittēdos est si ignorauit qñ pmo mul lier induxit testes sup eo. de hoc no. s. de re iud. cum super. Nec obstat si dicit quod dz pbare de puaricatione pors mulieris. ff. de pna. puaricationis: q. illud loquitur quādo snia lata est. hic at loquimur qñ snia non est lata: imo plus videt qd in causa mrimo mali fm oēs etiam si scit qñ prima mulier testes inducebat tñ tertia persona admittēda est sup eo articulo ad pducendū testes q. etiam eadem persona admittēda etia post sniam diffinitiuā s. de re iud. lator. consanguinei.

1. **Adet** alterius quā eius qui contrahit quando impedit matrimoniu. r. in nu. 2.

3. **Officium** iudicis est assignare partibus locum tutum.

Cui locū

Cui locū (Adet) q caderet in con stan tem virum. ff. qd me. cā. metum r. r. q. vj. indignāter. de hoc no. s. quod me. cā. cum dilectus. j. c. venies. (Coactio) i. vis: quia capitur vel tenetur vel ligatur vel bndi. met? at alterius q. eius qui con trahit pedit mrimoniū: vt si pater timet mortē vel captiuitatē sibi imminere. r. pp hoc filia pscit nuptiis qd pater p ea scit: vel et ipsa hoc timore vel alio fili ducta ptrahit non vs mrimoniū ar. ci? quod ecouerso de de pfe: q. iustus met? est in eo si timet stu prū vel seruitutē filioy. ff. qd me. cau. isti quidem. ar. r. r. q. si. ff. v. r. c. de nep. sed illa. c. loquunt. qñ et spōse erāt inuite. sed cer te non vñ qd ibi alia de causa inuite fuerint nisi ppter pericula eoy qui habebāt eas in ptate. r. hoc nō vñ solū locū bñ in patri bus sed in aliis q filios habēt in ptate. hoc aut constat: q. si cōse sus cōtrahētum eēt liber quis ptes haberēt instū metū: tñ ma trimonium tenet. Alii tñ dicūt qd non ipedit mrimoniū lz filia timeat mortē patris. (Coactio) i. si metus vel coactio interuenit sup eo vbi cōsens? requir. vbi gra: si cogitur cōtrabe re mrimoniū. sed si sup diuersis interueniat vis r. cōsens. vbi gratia. incarceratione qd aliū vt ab eo pecuniā extorqueret si idē vim r. vincula paties pscit in mrimoniū vñ et alium cōtractū tenet. nā r. agere pōt per pcuratorē: r. psequēs pcuratorē cōsti tuere r. pncipalr. ff. de mino. papi. ff. ex qui. cau. ma. in inte. ait pcurator: nisi forte in vinculis cōstitat? captus eēt ab hostibus. et ppter hoc eēt sēra? nam tunc cōsensum non haberet: vt in pal. l. ait pcurator inire. (Adet) qdam eni petebat eam: q. dicebat se cōtraxisse cum ea p vba de pscit vel de futuro. (Eam) no. ad offm iud. ptinere partib? locum secū assignare. iij. q. ix. hoc

tamur. ff. de arbi. pōpo. s. si arbiiter. s. de test. cum olim. (Time re) sicut mā dat cam in obscuro loco poni: q. timebat ne vir eam traperet et si de iure eam non posset hñe. (Donec) idē dīco differ ret restitutio: q. agebatur petitorio: vel q. timebatur scintia vi ri. s. de or. cog. intelleximus. s. de resti. spolia. literas. r. c. ex trās missa. r. c. ex pte. vbi no. de hoc: q. nunq ea transfuderat. cideo non habebat locum petito restitutiois.

Eniens et infra

Vti: matrimoniali affectu: als eni si protestaretur se eam cognoscere adulterino affectu secus ar. j. eo. tna. ali contradiunt q. tunc eni pscit sibi non pdest sua prote statio cum non fuerit iusta cā pscitatis. de hoc no. s. de confi. cum. ad. nec obit. decr. tua. q. ibi non fuit substantia contractus cōiugalit: nec forma contrahēdi mrimoniū. r. hoc est vñ: nisi forte ipsi mulieri pscitaret: q. tunc i hoc abo cōsentire videntur sed r. tunc nō pdest sibi pscitatio: q. nō admittit pbatio. in cō trarium. j. eo. is qui. Item ea rōne non credimus sibi pdesse pscitationem: q. turpis est sicut nec pdest ei turpis conditio: imo ea relecta teneret matrimoniu. j. de cōdi. app. c. j.

Commisus et infra

Cum aliqua contrahere matrimoniu statim sponsa lia contrahit. contra. s. de conuer. conin. ex publico s. de iureiu. puenit. s. de vo. r. vo. redem. scripture. xvij. q. j. qui bona. xvij. q. j. ex bis. Sol. iste non fecit votum vnde contrahē do non sit transgressor voti. s. de vo. litteraturam. r. si contrahit propositum gerens in mente continendi r. vouendi non facit cō tra cōscientiam. xvij. q. j. beata. quia firmiter nō proponit ad religionem transire: sed nec a se hoc propositum repellit: sed sup hoc firmā deliberationem reseruat post contractum matrimo niū. vnde bonum fuit consiliū vt adimpleat quod iurauit. q. uis iuramento non obstante possit vitam monachalem eligere: quia melius est vtrinqs seruare q. alterum tm. sic. s. de iure iu. debitor. xvij. q. iij. innocēs. dicunt aliq. qd hic vir. circa finem biēni erat: r. tunc cepit suspirare. i. cogitare qd in futurū. s. post duos annos intraret monasteriu. Sed forte interim intrare nolbat: quia adhuc in domo ppia volebat meli? pbare onera ordinis. vel forte tenebatur aliquibus de bitis q. primo soluere volebat. vel ex filiis causis ingressum monasterii ptrahebat vñ bene cōsuluit ei papa quod ex quo non alligat se monasterio r. alligatus est iam qd in fine biēni aliud ligamē supadderet qd illud ligamen supaddat cum dubium sit qd futura pariat dies vel p mortem vel per mutationem voluntatis. sed si vir dirisset pterea ego statim volo intrare monasteriu. r. dīdisset. ei. itra: et nō cōtrahas cū ille cōtract? esse ad decipiendū tm.

Equisuit et infra

(Cogenda). s. c. ex literis contra So. lu. vt ibi.

Cui in apostolica et infra

Cui in apostolica (Propositio). Cui lz credēdū nō esset. ar. C. d. mā. pn. l. i. tñ ppter fauorem mrimoni: bonā fidem quam habuerūt: licet non fm conscientias tenet matrimoniu. (Do tuerunt). j. de eo qui du. in ma. quam pol. ex litterarum. r. c. cum haberet contra. Sol. dicunt quidam qd si scitenter contrahunt non tenet. sed si ignorāter secus. nos dicimus qd si primum tenu it de iure: scdm nullum est: cum eodē tpe quis non possit habere plures vxores. veruntamē si ignorantes contraxerunt soluto ma trimonio morte: cogendi sunt de nouo contrahere. argu. j. de eo q. du. in ma. quā pol. c. j. r. c. venies. Quis ibi non dicatur qd sint cogendi vel tolerandi. si vñ scitēt nullo modo tolerandū est fz matrimoniu. j. de eo qui du. in ma. ex litteray. r. c. cum haberet. si vero primum mrimoniū nō tenet de iure: semp tenet secundum mrimoniū. vt hic.

In presentia

(Annorum). C. de repu. in aut hodie. ff. de dinot. vxores. con tra: sed illa correctā est per canones.

Inter opa charitatis

(Remissionē). r. r. q. j. nō est. r. r. q. j. c. i. cōtra. Sol. illud loq de incorrigibili bus: hic de corrigibilibus.

Ad id quod per tuas

A vitrici mulier ali nupit: vel mulier prima sponsalia eius nomine contracta rata habuit: licet contra pro prium velle (Cohabitans) r. ab eo carnaliter cognita: alias per solam cohabitationem non iudicarem matrimoniu: vt no. j. ti. pri. attestatōes (Excludat) nisi vis vel metus in detinēdo in ternenisset. ar. qd met. causa. l. j.

1. **Si quis** cum duabus contrahat sponsalia debet prime tan tum adherere.

certum est quod contrahere potest. (Ex habitu) secus qui agitur de tutela: quia ibi sufficit habere an. xiiij. et si generare non possit. C. qui tu. vel cu. de indecora. sed hoc verum est quod in hac de cre. dicitur etiam si ante. xiiij. an. possit generare. nam in. xiiij. an. et si generare non possit tunc matrimonium contrahere potest ar. f. c. ti. c. vl. alij tunc dicitur quod etiam si habeat. x. an. et non possit cognoscere mulierem nec contrahere poterit. ar. hic. et ideo ponit etatem xij. vel. xiiij. an. quia tunc presumitur potens generare nisi probetur contrarium. ar. ad hoc et de frigidi. et male. c. ij. sed aliud est in frigidiis ut ibi no. prius dictum placet.

Iteras tuas. (Postquam) huius enim a principio non tenuerit sponsalia nisi tamen post contradixerunt si sciuerunt in septimo confirmantur. f. c. priori. et. c. duo. C. filiam si filiam enim habere non potest impediens affinitate. xxx. questio ne. in. nec eam. nec matrem propter publice honestatis iusticiam. s. eo. iuuenis.

Accessit. (Consenserit expressse) expresse vel tacite lapsa est septennio si sciuit nisi dicat consensisse videtur in sponsalia. f. e. duo. C. Absolutus Jan teo ad. viij. an. puenisset: sed sine absolute crederetur si ficere si in septennio alter protestetur se nolle consentire.

- 1 Statut sep dicto viri dicitur se cognovisse uxorem maiorem. xj. an.
- 2 One sit etas legitima ad contrahendum.
- 3 Sola cognitio non sufficit ad h. ut sit infimonia
- 4 Aliqd ex hoc qm mulier sit cognita: dicat esse in etate pubertatis et vide in nu. f. 2. 6.

Continebatur. (Consenserit) supple et si vir contradicat eam se carnaliter cognovisse. C. Standum. xiiij. q. i. c. h. contra. xvij. q. ij. qui inter. contra. So. vir dicit se cognovisse uxorem maiorem. xj. an. siue illa confiteatur siue neget semper stabitur iuramento viri: ut hic. nisi per aspectum corporis mulier aliud probaret. i. virginitate quidam tamen dicunt cum sepe oculis fallatur nisi huius expresse id dubitatur per testes apparet semper standum. p. eo qui dicit se cognovisse (si ar.) q. d. dicitur est in pcedenti pte huius. c. quid iuris sit si mulier puenit ad nubilem annos nunc at dicendum est quod iuris sit quod non dum puenit ad annos nubilem: sed tamen vicina est eis. C. Unde dicitur quod distat a. xj. an. id est an. xij. ceptum ultra. vi. menses. ar. ff. de re tu. notandus. nos dicimus etiam esse circa. xj. an. si h. xj. copletos et dimidiis. et hoc est ea ratio: quia legitima etas ad h. xj. an. completi non cepti s. e. puberes. et hic tunc tene quod dicitur gl. alie. sed etiam si an. xij. vel. xj. an. essent coniuncti. et aliqua presumptio apparet pubertatis iudicarem p. infimonia. ar. f. e. a nobis. C. Cognita. hoc so-

- 1 In. f. cognitio non sufficit ut infimonia sit: si sine hoc sola desponsatio cum vbiis aptis infimonia sufficit si est prima pubertati et ex aspectu corporis potest aliquo modo deprehendi eam esse potentem ad generandum. vel dic quod nunquam sufficit quod sit prima pubertati quia in solis vbiis matrimonium vel sponsalia steterunt ad hoc ut matrimonium presumatur nisi. xj. an. habeat copletos. s. e. puberes vel nisi ex aspectu corporis appareat eam pubescere. s. e. puberes. quare enim posuisset decr. xj. an. si sufficeret. xj. vel. x. et dimidiis si video: sed si sit vel dicat cognita a viro tunc h. locum decr. sed quia sufficit quod sit in. xj. vel etiam amplius circa. xj. C. Si dicesset: nonne si cognovit eam apparet esse puberem eam. Rn. no. pte ei et quod lanugine in femore non pducit quod sola est signum pubertatis et tunc claustra pudoris apta sunt: et sic cognita apparet vel presumitur: licet signa pubertatis non appareant. C. Si oppo: nonne et si in. x. vel. xj. an. apta essent claustra pudoris idem presumeres. s. de sp. iuuenis. Rn. non: quia ibi non loquitur quod presumat carnalis copula interuenisse: sed presens vel cognitio alij sponsalium an. xj. an. h. apta sint claustra pudoris non presumitur matrimonium vel carnalis copula interuenisse de facili: nisi apertione claustrorum alia indicia adminiculantur. forte magnitudo psonae vel alie que mulieres melius norunt: nec expedit dicere vel istis adnotare vel dic hanc decr. locum habere vbi in minoribus annis dixerunt: sed post ea puenientes ad maiorem etatem si vno petat separari: alter dicat cognovisse eam dum erat in. xj. an. vel magis vicia. xij. no. separabilis infimonia: quia potest dubitari quod tunc fuerit potestas cum pmissit super virum ascendere: et id in tutiore parte interpretandum est. s. de sp. iuuenis. C. Sed de hoc opz stare quod visus sit eam cognoscere non est sola etas. xj. an. sufficeret. sed hoc opz. in hoc dicitur pri. quia dicunt quod h. in. xj. an. visus sint commisceri si tunc de hoc potest stare mulierem non esse puberem. f. q. lanugine non h. no. iudicabitur matrimonium nisi puenierit ad an. xij.

Dillis. Dic primo loquitur quia ambo sunt infra annos pubertatis. nam tunc vterque eo rum ad pubertatem pueniens iudicio ecclesie de iure petit separationem: ante autem petere non potest. Secundo ponit quando tpe quo contrahit alter est maior: alter minor. nam tunc minor cum ad pubertatem venerit separationem petit. ma-

ior autem nullo tpe iudicio ecclesie petit separationem quia si contrahat matrimonium tenet. s. ti. pri. c. pe. et h. hoc intelligo. c. sequens. (Si vero) tunc loquitur quia tpe quo huius vno est pubes et alter impubes. C. Iudicio ecclesie hoc iudicium est necessarium vbi sponsalia tenent: sed postea ex aliqua causa separantur. h. si non tenerent: puta quia inter sanguineos: vel quia puenit cum alia dixerit vel et quia sub conditione erant celebrata: vel quocumque alio modo sint nulla non est necessarium hoc iudicium ecclesie: sed quodammodo sit honestum. Ites dicimus etiam si matrimonium sit nullum quod tunc non est necessarium huius iudicium si forte iuncti essent matrimonio aliter: quia tunc si recederet ab eo sine iudicio ecclesie dare datur sibi restitutio uxoris. f. de viuo. porro. C. Dissentire ita quod ecclesia approbet. sed si dicit cum alio matrimonium tenet. et est hoc verum vbi tenet sponsalia. secus autem si non tenerent: quia tunc maior posset separationem petere p. iudicium ecclesie. s. eo. c. accessit.

Ambobus tuis. (Ambobus) s. ambobus contrahentibus. C. Matrimonium. f. futu. (Forum) s. huius. C. Assensum unde dicunt quidam quod si impubes per vba matrimonii apta contrahat matrimonium: hoc est intendat non est matrimonium: quia illud contrahere non possunt: nec sponsalia quia ad alia non intendunt. ar. ff. de spon. questio. ff. de ritu nup. minore: verum tamen nisi usque ad legitimam etatem in eadem voluntate persistant ratificatur matrimonium. ar. f. c. priori. et. l. minore. C. Potest tamen probabiliter dici quod sponsalia contrahit iuris potestate: huius illud contrahere non intendat vel verba non dicat. arg. f. de condi. appo. super eo. f. eo. c. vlt. C. Tenentur neuter enim ante pubertatem petit separationem. sed postquam ambo vel alter tatum ad pubertatem puenierit petere potest. s. c. priori. C. Anticipare malicia supple etatem. f. c. priori.

Dillis. quod apparet ex lanugine vel facti vel experientia. C. Carnali hoc videtur satis innui in matrimonium illam solam dici primam pubertatem que cognosci potest. ar. s. c. puberes. In tute lis autem secus dicerem ut no. in decr. puberes. et idem quod in matrimonio dicam in ingressu monasterii alij contra. Consenserit vel dicendo vba apta matrimonio vel cognoscendo eam et hoc innuit ista sequens. 2. c.

- 1 In causa matrimonii non solum publicatis attestacionibus. sed etiam post sententiam auditur.
- 2 Impubes h. contrahat non tamen dicit infimonia contrahit nisi p carnale copula ratificatur.
- 3 Licet sponsalia interstantes minores septennio facta non teneant ratificati nisi in septimo anno contradixerint verbo vel fecerit.
- 4 Verba sunt de necessitate iteruenientia in infimonia huius.

Atestaciones. (Credit) hic creditur confessioni mulieris quia contra se: et vir non dicebat huius. aliter enim eius dicto staretur. s. e. continebat. vel dic quod etiam si mulier fuisset corrupta et non vir: non tamen esset infimonia presumat de hoc no. f. de eo qui cog. consan. vxo. sue. fraternitatis. C. Testes speciale est in causa matrimonii quod non solum post publicatas attestaciones: sed etiam post finiam auditur. s. de re iud. lator. et. c. consan. vel dic quod hic erat nouus articulus super quo licet post publicatas attestaciones: licet de nouo pducere testes. 2. s. de test. ex tenore. C. Probare no. quod si puberes contrahant quocumque tpe steterint post pubertatem: non tamen de sponsalibus sit infimonia nisi de nouo consenserint per carnalem copula que secuta inducit presumptum infimonia. s. ti. pri. is qui. C. In sponsalibus tamen dicimur quod si infantes minores septennio contrahant sponsalia h. ea non teneant: tamen ratificant nisi in septimo anno dixerint vbo vel fecerit: puta cum alio contrahendo. s. c. literas. et. c. accessit. f. eo. duo. et est mirabile quod de nullo lapsu tpe sit aliquid: puta de non sponsalibus: sponsalia sed id quod aliqd est non mutat naturam quod non sit de sponsalibus matrimonium. Alii tamen contrarium dicunt hic incumbere probationem mulieris: quia signa apparebant dissensus. puta quia viri discesserant ab ea: secus si nec signa dissensus vel consensus apparebant: quia tunc deberet presumi de sponsalibus factum esse matrimonium. p. dictum magis placet. C. Consenserit cognoscendo vel de nouo contrahendo: alij enim et si osculatus est eam. vel si habitaret cum ea non presumere infimonia. f. de ma. cotrac. contra interdic. ec. c. i. C. Iuramento speciale est in hoc casu: ut actore nihil pbante reus iurare cogatur. C. Consenserit si enim vir confiteretur quod post. an. xiiij. consensit et voluit quod ipsa esset vxor eius: h. non interuenit carnalis copula vel signum consensus et tunc tamen matrimonium dicitur inter eos iudicari cum sponsalia precesserint quia ppter consensum sequentem transierit in matrimonium. secus autem esset si non precessisset sponsalia: quia tunc ad iudicium eodem tpe esset occultum sine vbiis vel aliq tractatu pcedente interuenisset iter aliquos non faceret infimonia: cum in eo contrahendo ipotenti bus log necessaria sint verba vel tractatus pcedens: ut not. s. titu. priori. tue.

*in conf.
mimoq. m. g. m. l.
dictum page.*

Eliteris Liberaz tribuas. s. e. de illis. a nobis contra. Solu. hec mulier nunq. consen- sit sponsalibus parentum. vnde cum esset pubes non te- nuerit sponsalia. s. eo. c. i. vñ tradidit p. d. t. ibi ipsa libera vo- luntate p. erat. vñ tradidit n. p. t. h. tñ no. q. b. l. n. teneat spōsa- lia: h. tñ postea cognoscat rata h. se vñ sponsalia suo noie contra- ta vel hic de eitate. vel ibi intervenierat iuramentum: hic non

Quod pueri (Per tres ānos) Nota spōsa- lia l. f. tñ lapsu tps ratificari (copulavit) h. m. f. m. n. i. t. t. n. u. i. t. s. u. e. s. t. a. t. i. p. u. e. n. i. t. a. d. p. u. b. e. r. t. a. t. e. s. u. e. p. o. s. t. c. u. m. e. ā. c. o. g. n. o. u. i. t. (Reliquit) r. ma- le. (Accipit) r. male ipediēte publi. bo. iustitia. (Reliquit) r. male: cū aliñ vñ haberet. r. si copula iuraverit p. p. t. e. r. a. f. f. i. n. i. t. a. t. e. (Da- bit) hec iustitia sit propter delictum vñ iustis. sic. r. r. vñ. q. i. s. chistis vel propter scandalum.

- 1 Accusationis et denunciationis differentia.
- 2 Comparatio m. f. m. n. i. t. s. u. e. s. t. a. t. i. p. u. e. n. i. t. a. d. c. a. r. n. a. l. e. q. u. o. a. d. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. s. et de virtute denunciationis. in nu. 3. 4. 5.

Ad dissoluendum (Removere) r. su- per hoc sūatur. (Denunciari) no. accusationē nō h. f. e. l. o. c. ū. n. i. s. i. s. u. p. c. r. i. m. i. n. e. i. a. m. p. p. e. t. r. a. t. o. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. ā. t. s. u. p. p. e. t. r. a. t. i. s. v. t. p. n. i. a. a. g. a. t. r. s. u. p. e. r. p. p. e. t. r. a. n. d. i. s. v. t. c. e. s. s. e. t. u. r. l. o. c. u. m. h. a. b. e. t. f. d. e. a. c. c. u. q. u. a. l. i. t. e. r. r. x. q. v. h. i. c. v. f. r. i. t. d. i. s. d. i. a. c. o. n. i. f. f. d. e. d. ā. i. n. f. l. i. q. i. s. t. a. t. u. t. u. r. (Removere) r. su- per hoc sūatur.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

Denunciari hoc eodem mō dicim. posse agi in matrimo- nio spūali. nā electo non petēte cōfirmationē vel cōsecrationem possum denūciare supiori: dñe talis ē l. t. a. l. i. p. t. c. o. vñ non pōt nec d. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i. r. c. o. s. e. c. r. a. r. i. r. x. q. v. h. o. c. v. f. s. e. d. c. a. n. e. a. t. s. i. b. i. i. l. l. e. q. u. i. d. e. n. u. n. c. i. a. t. q. u. i. n. o. n. pōt denūciare p. t. i. m. q. d. s. i. t. i. n. f. o. r. m. a. l. e. l. e. c. t. i. o. n. i. s. f. i. c. i. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. nō i. p. e. d. i. t. n. e. c. d. e. c. r. i. m. i. n. e. d. e. q. u. o. e. g. i. t. p. n. i. a. m. n. i. s. i. f. i. t. t. a. l. e. q. d. p. o. s. t. p. n. i. a. m. i. p. e. d. i. a. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. s. d. e. r. e. n. u. i. n. i. s. i. c. ū. p. r. i. d. e. s. i. t. n. o. f. i. q. i. s. i. p. e. c. c. a. u. e. r. i. t. a. r. s. i. l. l. d. i. e. x. p. e. s. i. l. l. u. d. l. o. g. i. f. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. r. c. r. i. m. i. n. i. b. u. s. v. b. i. d. i. s. p. e. s. a. t. i. o. ē. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. I. t. e. m. s. i. d. e. c. l. e. e. r. m. i. f. i. c. e. l. e. b. r. a. t. s. e. d. e. r. p. o. e. v. t. i. b. i. I. t. e. m. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. a. g. i. f.

salia de nono p. banf. (Censetur) q. apparebit lapso termino de- nūciatio p. h. i. c. o. (Attentati) p. extorsione vñ violētiā (Fritum) i. puelle non p. indicat. vel d. i. c. q. d. i. d. e. o. b. i. r. r. i. t. u. i. q. i. p. e. d. e. t. e. c. ā. s. e. p. a. b. i. t. u. r. v. e. l. d. i. c. q. d. h. o. c. o. b. t. i. n. e. t. i. n. s. p. o. s. s. a. l. i. b. u. s. n. o. n. i. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. (Attentati) p. verba desenti- (Etatis) q. r. x. an. non habebat (Et etatē) hic satis colligitur quod siue mulier habeat. r. x. an. siue cogno- scibilis sit potest cōtrahere matrimoniu.

De clandestina desponsatione. Rubrica.

Clandestinum m. f. m. n. i. t. s. u. e. s. t. a. t. i. p. u. e. n. i. t. a. d. c. a. r. n. a. l. e. q. u. o. a. d. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. s. et de virtute denunciationis. in nu. 3. 4. 5.

Quis claz Id est nō publice: sed tamen tot fuerit p. t. e. s. q. u. o. t. s. u. f. f. i. c. i. e. h. ā. t. a. d. p. b. a. t. i. o. n. e. a. s. m. a. l. e. s. e. q. u. e. r. e. t. v. i. r. o. i. n. c. u. b. i. t. p. b. a. t. i. o. (Clandestini) p. t. e. t. i. v. r. o. e. t. i. f. i. m. u. l. i. e. r. p. e. t. a. t. v. i. r. u. m. q. i. n. e. g. ā. t. i. s. f. a. c. t. u. m. r. e. v. i. q. v. a. c. t. o. r. f. f. d. e. p. r. o. b. a. e. i. n. c. u. b. i. t.

Quod nobis (Clandestini) vñ se habeant p. cōiugib. (Rōnabilis) vñ cō- sanguinitas vel aliud impedimētum: puta q. i. a. t. p. i. u. d. i. c. i. ū. a. l. i. j. m. f. i. m. o. n. i. o. v. e. l. a. l. i. e. cōs. i. m. i. l. e. s.

Cur fuerit statutum quod fiat publicatio solēnis in ecclesia cum q. s. vult cōtrahere m. f. m. n. i. t. s. u. e. s. t. a. t. i. p. u. e. n. i. t. a. d. c. a. r. n. a. l. e. q. u. o. a. d. d. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. n. e. s. et de virtute denunciationis. in nu. 2. 3. 4. 5. 6.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l. o. s. u. m. s. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. m. a. t. r. i. m. o. n. i. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. p. p. p. o. s. i. t. p. p. i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. t. a. t. e. m. s. i. l. i. o. r. ū. d. i. g. n. ū. ē. q. d. h. e. c. s. o. l. e. n. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. i. n. e. c. c. l. i. a. f. i. a. t. a. d. i. d. e. m. f. i. q. u. i. m. a. a. c. c. p. o. s. t. c. u. m. i. n. t. u. a. n. ā. c. i. r. c. a. m. a. i. o. r. a. m. a. i. n. u. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m. v. e. r. t. i. f. e. l. l. i. d. i. q. e. s. c. a. m. r. h. o. c. e. a. d. e. m. r. o. n. e. s. i. t. d. i. c. i. q. d. h. e. c. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. d. i. c. i. f. i. e. r. i. i. n. e. c. c. l. i. a. s. v. b. i. a. n. t. i. q. u. a. h. a. b. i. t. a. t. i. o. e. s. t. p. a. r. e. n. t. u. m. v. t. r. i. u. s. q. i. l. l. i. e. n. i. m. s. u. n. t. q. m. e. l. i. n. u. s. n. o. r. ū. t. p. s. a. n. g. u. i. n. e. o. s. s. u. o. s. d. e. t. e. s. t. c. l. i. c. e. t. e. r. q. d. a. m. f. i. q. m. a. a. c. c. p. o. s. t. v. f. I. t. e. m. q. u. e. r. e. d. u. m. e. s. t. d. e. cōs. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. b. i. m. e. l. i. u. s. v. e. r. i. t. a. s. s. c. i. r. i. p. o. t. s. d. e. e. l. e. s. c. r. i. p. t. u. m. f. d. e. p. u. r. e. a. c. u. s. q. d.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l. o. s. u. m. s. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. m. a. t. r. i. m. o. n. i. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. p. p. p. o. s. i. t. p. p. i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. t. a. t. e. m. s. i. l. i. o. r. ū. d. i. g. n. ū. ē. q. d. h. e. c. s. o. l. e. n. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. i. n. e. c. c. l. i. a. f. i. a. t. a. d. i. d. e. m. f. i. q. u. i. m. a. a. c. c. p. o. s. t. c. u. m. i. n. t. u. a. n. ā. c. i. r. c. a. m. a. i. o. r. a. m. a. i. n. u. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m. v. e. r. t. i. f. e. l. l. i. d. i. q. e. s. c. a. m. r. h. o. c. e. a. d. e. m. r. o. n. e. s. i. t. d. i. c. i. q. d. h. e. c. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. d. i. c. i. f. i. e. r. i. i. n. e. c. c. l. i. a. s. v. b. i. a. n. t. i. q. u. a. h. a. b. i. t. a. t. i. o. e. s. t. p. a. r. e. n. t. u. m. v. t. r. i. u. s. q. i. l. l. i. e. n. i. m. s. u. n. t. q. m. e. l. i. n. u. s. n. o. r. ū. t. p. s. a. n. g. u. i. n. e. o. s. s. u. o. s. d. e. t. e. s. t. c. l. i. c. e. t. e. r. q. d. a. m. f. i. q. m. a. a. c. c. p. o. s. t. v. f. I. t. e. m. q. u. e. r. e. d. u. m. e. s. t. d. e. cōs. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. b. i. m. e. l. i. u. s. v. e. r. i. t. a. s. s. c. i. r. i. p. o. t. s. d. e. e. l. e. s. c. r. i. p. t. u. m. f. d. e. p. u. r. e. a. c. u. s. q. d.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l. o. s. u. m. s. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. m. a. t. r. i. m. o. n. i. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. p. p. p. o. s. i. t. p. p. i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. t. a. t. e. m. s. i. l. i. o. r. ū. d. i. g. n. ū. ē. q. d. h. e. c. s. o. l. e. n. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. i. n. e. c. c. l. i. a. f. i. a. t. a. d. i. d. e. m. f. i. q. u. i. m. a. a. c. c. p. o. s. t. c. u. m. i. n. t. u. a. n. ā. c. i. r. c. a. m. a. i. o. r. a. m. a. i. n. u. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m. v. e. r. t. i. f. e. l. l. i. d. i. q. e. s. c. a. m. r. h. o. c. e. a. d. e. m. r. o. n. e. s. i. t. d. i. c. i. q. d. h. e. c. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. d. i. c. i. f. i. e. r. i. i. n. e. c. c. l. i. a. s. v. b. i. a. n. t. i. q. u. a. h. a. b. i. t. a. t. i. o. e. s. t. p. a. r. e. n. t. u. m. v. t. r. i. u. s. q. i. l. l. i. e. n. i. m. s. u. n. t. q. m. e. l. i. n. u. s. n. o. r. ū. t. p. s. a. n. g. u. i. n. e. o. s. s. u. o. s. d. e. t. e. s. t. c. l. i. c. e. t. e. r. q. d. a. m. f. i. q. m. a. a. c. c. p. o. s. t. v. f. I. t. e. m. q. u. e. r. e. d. u. m. e. s. t. d. e. cōs. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. b. i. m. e. l. i. u. s. v. e. r. i. t. a. s. s. c. i. r. i. p. o. t. s. d. e. e. l. e. s. c. r. i. p. t. u. m. f. d. e. p. u. r. e. a. c. u. s. q. d.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l. o. s. u. m. s. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. m. a. t. r. i. m. o. n. i. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. p. p. p. o. s. i. t. p. p. i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. t. a. t. e. m. s. i. l. i. o. r. ū. d. i. g. n. ū. ē. q. d. h. e. c. s. o. l. e. n. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. i. n. e. c. c. l. i. a. f. i. a. t. a. d. i. d. e. m. f. i. q. u. i. m. a. a. c. c. p. o. s. t. c. u. m. i. n. t. u. a. n. ā. c. i. r. c. a. m. a. i. o. r. a. m. a. i. n. u. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m. v. e. r. t. i. f. e. l. l. i. d. i. q. e. s. c. a. m. r. h. o. c. e. a. d. e. m. r. o. n. e. s. i. t. d. i. c. i. q. d. h. e. c. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. d. i. c. i. f. i. e. r. i. i. n. e. c. c. l. i. a. s. v. b. i. a. n. t. i. q. u. a. h. a. b. i. t. a. t. i. o. e. s. t. p. a. r. e. n. t. u. m. v. t. r. i. u. s. q. i. l. l. i. e. n. i. m. s. u. n. t. q. m. e. l. i. n. u. s. n. o. r. ū. t. p. s. a. n. g. u. i. n. e. o. s. s. u. o. s. d. e. t. e. s. t. c. l. i. c. e. t. e. r. q. d. a. m. f. i. q. m. a. a. c. c. p. o. s. t. v. f. I. t. e. m. q. u. e. r. e. d. u. m. e. s. t. d. e. cōs. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. b. i. m. e. l. i. u. s. v. e. r. i. t. a. s. s. c. i. r. i. p. o. t. s. d. e. e. l. e. s. c. r. i. p. t. u. m. f. d. e. p. u. r. e. a. c. u. s. q. d.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l. o. s. u. m. s. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. m. a. t. r. i. m. o. n. i. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. p. p. p. o. s. i. t. p. p. i. l. l. e. g. i. t. i. m. i. t. a. t. e. m. s. i. l. i. o. r. ū. d. i. g. n. ū. ē. q. d. h. e. c. s. o. l. e. n. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. i. n. e. c. c. l. i. a. f. i. a. t. a. d. i. d. e. m. f. i. q. u. i. m. a. a. c. c. p. o. s. t. c. u. m. i. n. t. u. a. n. ā. c. i. r. c. a. m. a. i. o. r. a. m. a. i. n. u. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m. v. e. r. t. i. f. e. l. l. i. d. i. q. e. s. c. a. m. r. h. o. c. e. a. d. e. m. r. o. n. e. s. i. t. d. i. c. i. q. d. h. e. c. p. u. b. l. i. c. a. t. i. o. d. i. c. i. f. i. e. r. i. i. n. e. c. c. l. i. a. s. v. b. i. a. n. t. i. q. u. a. h. a. b. i. t. a. t. i. o. e. s. t. p. a. r. e. n. t. u. m. v. t. r. i. u. s. q. i. l. l. i. e. n. i. m. s. u. n. t. q. m. e. l. i. n. u. s. n. o. r. ū. t. p. s. a. n. g. u. i. n. e. o. s. s. u. o. s. d. e. t. e. s. t. c. l. i. c. e. t. e. r. q. d. a. m. f. i. q. m. a. a. c. c. p. o. s. t. v. f. I. t. e. m. q. u. e. r. e. d. u. m. e. s. t. d. e. cōs. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. b. i. m. e. l. i. u. s. v. e. r. i. t. a. s. s. c. i. r. i. p. o. t. s. d. e. e. l. e. s. c. r. i. p. t. u. m. f. d. e. p. u. r. e. a. c. u. s. q. d.

Am ibibitio (In ecclesiis) non in vna tantū: sed in omnibus ec- clesiis illius loci vbi habitat vel saltem in pluribus. (Clandestini) cum p. i. c. u. l.

Inno. super quarto decre.

in peccato. nec alii illegitimi: quia ab impedimento excusat eos contractum in finem publicum: et ignorantia quod ambo intervenire oportet ut excusetur ut expressum colligitur. I. in prealt. decre. qui si sint legiti. ex tenore. Item: si in laica sit dñm nō sit appellatū sufficit ad excusationem matrimonii legitimatōis filiorum quibus possit postea ipsa snia retractari: et retractetur. S. de re iudi. tenor: q. p. habilem cām hñt erroris. immo videt etiam qd si sciuerunt matrimonium primum et ignorante altero contrahant: qd credabant primum matrimonium separatū p. habilitate qd sine peccato sunt. et filii sint legitimi etiam si nulla fiat publicatio in ecclesiis. S. de spon. cum in apostolica. sed hoc non credo. nam ex quo mulier sciuit virum habere aliam uxorem non debet cum eo contrahere vel ei credere super separatione primi matrimonii: nisi per veritatem hoc sciat argumen. S. de spon. in presentia nec contradicit decre. cum in apostolica. q. l. ignorantia illa excuset ut postea possit cum ea contrahere non obstante qd de ea dñda fide dedit prima viuet: nō tñ filios defendit ab illegitimitate.

6. ¶ Probabilis no. ppter pbabiles cōiecturā iterdici mīmonii. S. d. spō. cū l. tua. Interdicit p. ipso p. lytereros. Alii dicunt p. solos ordinarios (Si abo) sec. si alii. j. q. si sint legiti. ex tenore.

De sponsa duorum.

Rubrica

¶ Unde no. qd si aliquis petat aliquā in uxore et p. bet qd ipse contraxit cum ea de p. senti. et mulier filr p. bet qd fuit cū alio d. p. senti: nec p. bet aliqd d. añcedēti tpe re? absoluetur: q. vbi obsecra sunt iura p. tui p. reo interpretatū ē. S. de si. instru. iter dilectos ff. de reg. iur. fauorabiliores. et idē vñ si duo egissent de eadem muliere. et de utroq. filr cōstaret qd cū ea contraxisset: sed nō p. sta ret de anteriori tpe quod absolueda est ab utroq. vel potius differēda est snia quousq. de anteriori tpe p. betur. si aut primo constaret de vno qd de alio q. forte non habuit ita paratas. p. batio: nec tunc etiam idē dicēdū. vñ. qd differēda est snia. ne p. iudicium fiat alii mīmonio. ar. j. de eo q. cog. p. san. vxo. sue. sup. e. j. de frigi. c. j. vbi no. et c. laudabilem. quo ad hñc tñ articulum posteriorē: secus est si agat de p. bēda vel possionib: q. tunc statim etiam p. io p. bāte ferf snia: sed canebis cōdēnato quod seruabis eum in dñem si forte aliquas faciat expensas pro eo quod rem pendente lite restituit. ff. de rei vend. is a quo. et l. seq.

1. ¶ Sponsalia quot modis contrahantur.
2. ¶ Si in sponsalib? apponit cōditio. tñ intelligunt? Seta sponsalia.
3. ¶ Matrimonium ratificari dicitur per subsequentē copulā.
4. ¶ Signū expūm matrimonii cōtracti est manū strigere annulo.

De obus modis.

- (Indes) ad sponsalia p. trahēda vñ mīmonii (Pactiois). i. p. bba de futuro (Et cōsens?) I. p. verba de presenti (¶ Dūcet) quatuor modis contra hñt sponsalia. i. nuda p. mīssione. i. euz dicit vñ? alteri accipia te in meā uxore cōtra. vel eqpol. i. c. j. et hic. Idē etiā credim? si in habiles ad cōtrahēdum matrimonium vñs vtant? matrimonio aptis. i. accipio te in meā: et conuerso. ar. S. de despon. impu. at testationes. et c. duo. et ca. a nobis. Ibi enim dicit matrimoniali ter coniungebantur. Item datis aris sponsalitib. C. de spon. aris. Item annuli subarratione. xxv. q. ii. si quis dñs p. sanerit S. aliter melius p. bari vñ qd p. annulum tantū sponsalia contrahantur: q. mīmonium nō p. bñt nisi vñs aptis mīmonio in teruenitib? dñm dñtēs log possint. S. de sponsali. tue. Itē iuramēto p. trahunt? sponsalia. S. de spon. de illis. (¶ Si p. mīserit). hic satis expūe hñs qd sponsalia intelligunt? Seta qñ p. dicio in sponsalibus apponit. hic em p. stat qd añ aduētū conditionis. i. anteq. eam cognosceret fuerit sponsalia de futuro. postea em fuit mīmonium. S. de spō. is q. fidem. Item talia sponsalia inducunt publice honestatis iustitiam. S. de sponsa. ad au diētiam. (¶ Rē secum) siue intelligat de fornicario coitu siue de matrimoniali semp secuta copula ratificat matrimonium. S. d. spon. is qui. (Consensu) obtinēdo non obtēto. i. si in me consensu ego consentiā in te. vel si dederis cētū ego accipia te i meā
4. (¶ Stringit) annulo. et sic vñ qd manū strigere annulo sit expūus signū matrimonii p. tracti q. aliquid aliqd. sed certe hoc vñt dicere. q. et consuetudo sit qd qñ mīmonium p. trahit qd mulier subarrat annulo tñ et sine subarratione annuli sit mīmonium solo consensu et verbis de presenti.

Accepisti. (Desponsatam). per verba de presenti.

Accepisti propter solitam.

Ala fraternitas (Desponsatione). i.

qd aliquas petūt: q. se eas desponsasse dicūt. (¶ Irutare) p. petuo si est cā p. petua diuorū vel ad tps ad agendū p. niam vel melius quousq. cognoscat an teneat p. mūm matrimonium. xxvi. q. d. ii. non op. et sic intelligo. S. de despon. impu. duo. et c. ad dissolueudus

Et sic non est contra. xxv. q. ii. contradicimus.

Et a dudum et c.

De conditionib? appostis in desponsatione. Rubrica.

1. ¶ Aliqd honesta cōditio iducat mīmonium. et vide in nume. 4.
2. Sponsalia in quib? honesta cōditio interuenit? suspēdunt quousq. fuerit adimpleta. et vide in nume. 2.

Quicumq. (¶ Sub conditionis etiam libo

- neste: sed non contra naturam matrimonii: puta si furtum fecerit. idem in impossibili: secus si esset inhonestum et contra naturam matrimonii. j. eo. c. vlt. xxv. q. ii. aliquando. et c. solet. quia tunc matrimonium non tenet. ¶ Item secus in honesta et voluntaria cōditione: quia hec suspendit sponsalia quousq. fuerit adimpleta: vel carnalis copula subsecuta: vel consensus de presenti. j. eo. de illis. ¶ Item est cōditio honesta et necessaria: ut si christianus contrahens cum iudea dicat si facta fuerit christiana: alias em non tenet matrimonium. xxv. q. ii. c. non oportet. et xxvi. q. ii. idola. vbi inuitur quod quilibet turpis cōditio dissoluit matrimonium: sed dicillud loqui de dissolutione que fit quo ad thōm: nō quo ad dissolutionem vinculi coningalis. non aut hñ locum in collationibus factis ecclesiis: q. ibi si apponat cōditio contra naturā contractus tñ p. tractus. et qd. j. c. j. et idē est i collatione ordinum. xxv. dist. diaconi. et mōachatus. j. ti. pri. infinuante. vbi no. ¶ Sed in alijs contractibus cōditiones contra naturam sicut cōditiones impossibiles vitiant contractus. in sti. de iusti. stip. §. impossibilis. ff. de ac. et obli. non solum. sed in vltimis voluntatibus pro non adiectis habentur. C. de insti. et substi. l. repēdēda. ¶ Moluerit forte qd non adimpleuit cōditionē furti faciēdi? ¶ Desponsatio nā si interuenierit vñba presentis tēporis: puta cōsentio: in te sicut in uxorem si feceris furtum: statim est firmum mīmonium: nec suspenditur per conditionem. si vero interuenierit vñba de futuro: statim sunt vera sponsalia: nec suspendunt? p. ditionē. Si vñ dixerit accipio te in uxore si dederis cētū. suspēdet quousq. det centum. j. c. super eo. et si interim p. trahat cum alia de presenti. j. t. et de illis. si vñ dixerit contrahā si dederis cētum: datis cētū. nō est mīmonium sed sponsalia. vñ si datis cētum cū alia p. trahat tenebit mīmonium filr si dicat impono tibi annulū ita qd si dederis cētū. sit mīmonium datis cētum mīmonium firmū erit. et eodē mō si dixerit: sint sponsalia nō datis centū erunt sponsalia: alii cōtra.

Cum sit proprium (¶ S. lyter) hui? p. lyteri itererat: q.

erat sacerdos illi? monasterij vbi hñ manumissi mōia ri debebāt. (¶ Hac cōditione) min? bñ sumūt hñ qdā. ar. qd i spūalib? iteruenit cōditio: mō libertas sub p. ditione datur. nec em ppter p. p. se cogit mōach? fieri? (¶ Fuerat) clerici? vel p. fion? nā si esset monach? cū nō posset hñe seruos nō posset eis dare libertatē. xx. q. i. non dicatis: vel libertati onus spirituale adfici. S. de ser. nō or. eo. Item repete q. dixim? S. de ser. nō ordi. de famulis. Exhibe. q. d. sic de transgresso mādato peniteat. et etiam sic firmas cautiones ab eo habere qd vltēri? nō p. trahit qd vltērius simile facere non attentet.

De illis autem (¶ Accipiam quid si dixerit accipio. Rñ idē. j. c. sup eo

Accipia qd si talis sit cōditio. si inueniero te vñgnē si mibi i p. io coitu placueris. dicim? tales cōditiones inhonestas: et ideo reñciendas. S. eo. c.

Erum cum alicui (¶ Interposita cōditio ergo si dixerit

mō: ita qd donatio statim teneat: sed imponitur onus donatario. verbi gratia: dono tibi hñc p. sionē ut omni die ce lebres vel constitibus: alii autem bene hñ eccleie donare sub cōditione sicut alii: et nisi extiterit cōditio nō tenebit dōatio: q. tunc dōatio capit vires ex p. dōne. (¶ Renocari) hñ et si sub tali cōditione. i. ut non alienentur sit collatum et alienetur ob redemptionē captiuorum. et alijs casibus a iure concessis tenet alienatio si nō sint alie res que alienari possint. xx. q. ii. anrum. et q. ii. hoc ius. alias autem non tenet. ut in auten. de sanc. epif. §. sanctissimos de hoc notatū est. et qd. hñ. c. hñ. et not. S. de testa. raynaldus. Item nec in hoc casu renocatur ipso iure: sed necessaria est retractio.

Super eo. (¶ Consen sit) per verba de presenti.

De papa. nā pñt sic contrahi sponsalia si papa dispensauerit alii dicunt? et melius quod cū sponsalia vñbi requiritur dispensatio non teneat: q. ius ea perpetuo prohibet. nec sub cōditione contrahi potuerunt. ff. de v. obli. inter stipu lātē. §. sacra. et l. p. tinn. §. pe. ¶ Si p. sen? hec ofori debet ad ducere cās p. rictatis. nā si p. ost sponsalia de futuro supuenies cō sensus de pñti facit de sponsalib? mīmonium. multo magis vñ quod si

at Alii dicunt. adde q. hoc refert et seq. car in 2. l. vñ. i. c. p. ad pñm qd de tuer col. prima

qđ si a pñcipio interuenit pñcipio de pñti: sed suspensio fuit per conditionem qđ pñcipio pñcipio de beret mñmoniu & non sponsalia. Et tñ rñdet pñcipio: qñd est verum qđ sit consensu de pñti qđ suspensio est pñcipio de pñti & quia hic consensu de pñti non est sed de futuro dñcñdñ vñ qđ etiā postea interueniēte pñcipio pñcipio. tñ nō erit mñmonium: sed sponsalia tñ & factis dñcipio pñcipio qđ cogi dñcipio pñcipio sponsalia: sed dicunt qđ ad adueniēte pñcipio pñcipio fieri mñmoniu. pñcipio enī tunc interueniēs signū est consensu de pñti. dñcipio pñcipio ipm consensum regit. & idem vñ etiā si ipm pñcipio non regit dñcipio non tradit. qñ si dñcipio tunc sine consensu de pñti non posset cōtrahi mñmoniu. sed si nō appareat de cōditione pñcipio consensu: qñ pro matrimonio est pñcipio dñcipio. f. c. pñcipio.

Er tuas literas. (Consentirent) hec cōditio honesta est & ideo fñada est licet hec cōditio sit apposta: tamē si carnalis copula interueniat pñcipio tamē a cōditio recessum. & est matrimoniu. s. co. de illis. (Sib) mulier (Pro matrimonio) in hoc ē fauor matrimonii quia cum testes dixerit de cōditione & copula carnali pñcipio pñcipio pñcipio cōditionem. (¶ quod autem) nisi hoc. pñcipio quod ante copulam contraxissent: er tñ carnalis copula nō ratificaret sponsalia cum iā cessassent pñcipio pñcipio dñcipio. alñ tñ dñcipio qđ ēt si post cōditionem parētñ vel alñ pñcipio pñcipio: Ignorātes tñ pñcipio sit commisserent qđ sit mñmoniu. & renūciare itelligunt. cōditio.

Conditiones. (S. co. c. j.) (Dicat) altero consentiente. nam nisi ambo consentiant non impeditur matrimoniu. rñcipio. qñ. alñquando. si vnus dicat cōtraho tecum si generationem prolis vites: vel quousqñ pulchritudinem aliā inueniam. sed alius contradicat matrimoniu est: vt in pal. c. alñquando. sed si taceat idē quia pñcipio contradicere in fauorē matrimonii. s. c. pñcipio.

Qui clerici vel vouentes.

Rubrica.

1. Votum quid sit. & quis possit vouere. vel non. in nunc. 2. (Vouentes) votum est cōceptio boni pñcipio cñ deliberatione. firmata quā quis ad aliqd faciendū vel non faciendū se obligat. Et licet multa sint vota fm diuersitatē rerum que vouentur. tamē votum continentie & matrimoniu impedit & dirimit tam contractum. (¶) pñcipio autem vouere quisqñ sane mentis votum continentie nñ expresse pñcipio. qñ vouēs. i. spiritus. f. dñcipio. phibentur autē vouere coniuges nisi pñcipio. Item nec furiosus nec seruus. Item nec impubes. i. puella minor. rñ. an. & puer minor. rñ. an. sicut in matrimonio. & not. s. de despon. lpu. pñcipio. et. c. continetur: immo forte plus dñcipio qđ votū nō teneat nisi sit potēs cōire: qñ qñ non est expertus aculeos carnis uerecōtinentiā non pñcipio etiā si sit maior. rñ. an. qđ tamen non placet. (¶) Alia autem vota facilius crederem posse quēpñ facere postqñ discretus est: qñ sicut potest se diabolo obligare per peccatū: sic deo pñcipio votum tñ votum factū i minori etate de monacha tñ si nō cōtradixerit maior fact. rñ. qñ. illd. & qñ. c. j. & rñ. & s. de regu. & tran. c. ad nñam. De voto solēni simplici dictū est. s. de reg. & tran. ad relig. vidua. & c. pñcipio.

De diacono (Dispensatiue) no. laram dispensationem episcoporum.

De literarum (Ordinem) idest religionem quatur nam etiam in superioribus dispēsar potest. s. pñcipio.

De minimis (Legendus) no. quod semel professus dñcipio. faciat in manibus eius qui pñcipio habet recipiendū pñcipio sionem ulterius contrahere non potest: sed cogēdus est ad regulam quam professus est transire vt hic. (¶) Item dicimus in vouente & proponente seruare religionē dñcipio modo votum vel pñcipio solennizet per susceptionem habitus sue professionis sine nouitijs: vt. h. s. de regu. cōsulti. f. co. in sinuante. si vero alñ votū emittat: siue dñcipio religionē: siue dñcipio cōtinentiā: impedit matrimoniu cōtrahendū: sed non dirimit contractum vt hic. f. co. rñcipio. Idem dicimus si suscipiat habitū sine emissionē voti. f. c. pñcipio. s. de conuer. coniu. ex parte.

De consensu (vel amen) probationis non professionis. nec fecit votum: quia tunc secus. s. c. pñcipio. & s. de regu. & tran. statuimus. (¶) Intrauit idem esset & si intrasset sine voto vel pñcipio pñcipio pñcipio mutandi vitam. s. de re. & tran. statuimus. (¶) Altare) hec professio sic facta super altare tunc prodest & pñcipio cat quando hic agit de voluntate monachorum: ipsius pñcipio tis quod obligatio pñcipio hincinde cōtrahat. alñ autē non pñcipio. vel dic quod semper pñcipio. qñ postea suscipit habitū sine protestatione. s. de re. & tran. cōsulti. & c. statui.

¶ (¶) Obedientiā) hoc nō sufficit. cum etiā canonici seculares hanc promittant. s. de ma. & obe. bis. nisi obedientiā. monacha len pñcipio: puta quia omni sue voluntati renuntiarent et omnia cōmitterent voluntati abbatis quia tunc talis obedientia pro pñcipio sufficeret. rñ. qñ. j. nō dicatis.

Eniens ad presentiam nostram (promisit) spōsalia fuerunt de futuro. (Seneritate) non fuit hic metus qui caderet in constantem virum (Suis) beremite. Votum secus si professionem fecisset vel habi tñ suscepisset: vt no. s. e. meminim⁹ vt se ei reddidisset. s. de reg. & tran. pñcipio. (Licentiam) de misericordia. nā de rigore iuris etiam post votum simplex non datur ei licentia nubendi: licet cōtractum teneat. s. c. pñcipio. vel ideo datur ei licentia: quia i perturbatione animi hoc facit. rñ. qñ. s. gonsald⁹. vt fuit pot⁹ pñcipio cōparatiua pñcipio. (¶) Alñ dñcipio qđ sicut nō ēz votum solēne post matrimoniu cōtractū. s. de cōuer. cōiu. qđā. sic post sponsalia de futuro nō tenet votū simplex. argu. f. c. pri. vt hic. cñ ergo non tenuerit non debet ei nubendi licentia denegari si potest impedire matrimoniu contrahendū. tamen licet non teneat votum propter constitutiones ecclesie tamē peccat cōtra faciendo & seruare debet. sic. s. de cōuer. coniu. quiddā. & rñcipio: tribuere nō postponas. i. nō prohibeas.

Ursus quidam (emittēs) sine aliqua solennizatione (In) nūit) hec fuerunt sponsalia de futuro (Non minus). i. non minori tempore: quia vtumqñ ad penam eter nam. rñ. qñ. v. iuramēti. vel apud deum: secus tamen apud ecclesiam. Votum sicut. enim in sponsalibus priora sponsalia sunt consummanda. s. de spon. sicut. sic etiā in voto & sponsalibus si autem sponsalia precedant votum credimus quod est cogend⁹ vel solennizare votum. vel perficere sponsalia. s. de conuer. coniu. ex parte in fi.

1. Potest mulier in propria domo fieri monacha.
2. Nō est contra substantiā monachatus. qđ quis in certo loco moratur et de certis redditibus viuat.

In sinuante supplicatum quod faciendū non est. rñcipio. questio. h. nul lus. C. sinuante. ex rescript. pñcipio. (¶) Et in domo) cum hec cōditio sit contra substantiam monachatus videtur quod non teneat. s. de statu mo. cum ad monasteriu. s. ti. pri. c. vñ. rñcipio. qñ. s. solet. illud Rñ. in mñmonijs: hic secus in monachatu. s. rñcipio. dñcipio. vel dic quod potuit fieri monacha in propria domo. rñcipio. qñ. de viduis. & hoc ipso quod etiam sit monacha omnia bona eius quo ad proprietatē sunt episcopi vel mñcipio: cui specialiter se reddit. C. de episcopis. nulli. rñcipio. qñ. vñ. s. vñ. & episcopus vt abbas potest sibi concedere vñcipio fructū ad voluntatē suā. Alñ dñcipio qđ deueniēt ad succedētes ab intestato. argu. C. de episc. si quis pñcipio. Alñ dicunt quod sunt in pñcipio. de indi. non quemadmodum. & in canonem late ex communicationis incidunt si verberatur ab his qui nouerunt. vel ab omnibus qui habitum portant. f. de sen. ex. non dubium.

2. Item dic quod non est hec cōditio contra substantiā monachatus quod in certo loco moratur & de certis redditibus viuat: sed alñquando abbas vel quilibet superior potest hoc concedere ex causa. s. de elec. cum inter. Rñ. sed tamen nullus preterea potest se obligare: vt pñcipio dimittat aliquam ecclesiam: vel lo cum alicui monacho. s. de sta. mo. cum ad monasteriu sed & si obliget non est contra substantiam monachatus: quia non ponit oportet quod habeat proprium cum in certo loco morando possit esse sine proprio: inobediētia: sed tamen quia est turpis cōditio est reñcipio: & monachatus tenet. & si occurreret casus in quo abbas vel superior vellent ex malicia remouere illum a loco quem ei deputarunt posset supplicare superiori: & superior eum audire deberet ad similitudinem serui. C. de preci. in pe. of. l. j. insti. de his qui sui vel alie. iur. vt dic quod plus placet quod hec mulier non erat monacha: & bene poterat habere proprium et tamē non poterat nubere propter votum solenne quod emiserat: quod qualiter fieri possit no. s. de regu. et tran. pñcipio. (¶) Propriam) quidam autem sunt epi. vel mñcipio. (¶) Habitu) pñcipio hanc habitus susceptionem solennizatū est votum. & id dñcipio rñcipio sequēs matrimoniu: vt no. s. co. meminim⁹. & hoc ideo est. qñ apparuit voluntas eius de vita mutanda immo plus dñcipio m⁹ qđ sine habitu solennizatū est: vt no. s. de reg. & tran. pñcipio. cñcipio. (¶) Coercere) s. de cōuer. qñ. ex pñcipio. in fi. Solu. ibi.

De eo quod in mñmoniu quā polluit pñcipio. Rub.

Repositum (mulier) que cum non delinquit de iure potest ab eo recedere si postqñ scinit impedimentum nullo modo consensit: quia cum ante mortem scōe pñcipio non fuerit matrimoniu: quia nō potuit pñcipio Inno. sup. lñ. decre. 3. iñ

impedimentum alterius uxoris: nec post mortem fuit ma trimo
nium si ab eo discessit vel alia signa dissensus ostendit. et sufficit
p signo dissensus quod etiam qm mulier crederet se legitimam
uxorem ab eo discessit: et etia contra psciaz. Et hoc sic pbo. pri
mus consensus non fecit mrimoniū ppter impedimētū. nec po
tuit facere toto tpe vite alteri uxoris. nec post mortem pōt fie
ri sine consensu quem constat non adesse. ex quo ab eo sepata est
h iustus: quia sine iudicio ecclesie recedere ab eo non debebat. f.
de diuor. porro. sed si de nouo consentiret in eam sine ex pte con
trahēdo secum de nouo p vba formata sine tacite cohabitādo si
bi carnalr siue non carnalr more solito cohabitando sibi in do
mo vel alio mō. dicim⁹ qd qñ nouo consensu sit matrimonium
et non tm ppter nouum consensu s etia ppter veterē. qñ nul
lum esset de iure. quia tñ effigie matrimonij gestabat. et quia pre
sumitur in eadem voluntate permanere. C. de nup. et si contra
ff. eo. nuptie. eos si quis. Et si dices quō ratificabitur p hunc
consensum tacitum vel expm id qd nullū et illicitum erat id
quod est ff. qm. l. h. et ff. de v. ob. inter si. h. sacram. Rñ. hoc spā
le esse l. matrimonio. ff. de despo. ipu. duo. et c. accessit. et c. attesta
tiones. Et vel dic quod gñalr verum est qd dicitur. quia quo
tensumqz ex alienius consensu pēdet qd aliqd valeat si eius con
sensus accedat tacitus vel expm dūm talis sit qui a iure non
reprobatur: quod prius factum est etiam si prius non valebat
tñ modo ex quasi nouo consensu valere incipit: vt ex nunc non ex
tunc. ff. de of. pcon. obfernare. h. si. ff. ad tre. sed et si. C. cōia. vtri. l.
j. et h. ff. de do. inter vi. et vro. cum hic status. h. si maritus. et pre
cedentes consensus tñ ad istū vltimū trabuntur. ff. de fer. rñ. p.
p fundum. nec facim⁹ vim vtrū scierit aliā uxorem mortuam
necne cum tpe quo pōt ea hēre vt vxorē. cōsentiat in eam vt i vro
rē. et solus pscnsus faciet mrimoniū. rñ. q. si. sufficit sed in
hoc facio vim qd bona fide hēit matrimonium cum isto viro. f.
ignorās eum habere aliā vxorē: qñ si scīs eum habere aliā vro
rem contraxisset eum eo: non credere qd p hōmī tacitos consen
sus ratificaret pñū mrimoniū. h. qd tñ sicut prius. f. p adul
teriū commissetur ei. et hoc est verū. f. qd sicut p dicitū est ratifica
tur matrimonium ex pte mulieris ignorantis et hō. si. vbi etiam
ex pte viri interuenit consensus coniugalīs. Sed si vir qui scie
bat impedimētum nūcum pōt nollet matrimonialiter consen
tire in eam. cogi dē de nouo cōtrahet: vt no. ff. de spō. cum i apo
stolica. si tamen post mortē prius vxoris consueti sunt: sine sei
nerunt de morte prius vxoris siue non ammodo separari non
pnt: cum semel consenserint matrimonialr coniūgi: eo tpe quo
erāt soluti. alij contra vt no. ff. de condi. ap. sup. eo. Et idem
credunt si liber contrahit cum ancilla ignōtis ea ancillā: quia si
postea fiat libera etia siue sciat ea fuisse ancillā siue non si post
cognoscat eam ratificatum est matrimonium. argu. f. de coniu.
ser. c. h. alij tamen bene vt nobis videt contradicūt. nā ex conse
quentia prioris consensus vt cognoscere. ar. ff. de adul. quannīs
et l. si mulier. ff. de mino. l. iij. h. scio. nisi aliquo probabili. argu.
appareret qd ei vellet matrimonialr cōmiseret: vt no. f. eo. ve
niēs et qd dicitur de muliere qñ est inscia. idem intelligimus de
viro inscio. et multo fortis qñ ambo sunt insci: quidā tñ i multis
cōtradictis his que hic notauimus.

Significauit. (consenserit) p vba de pre
senti qñ si sponsalia tñ in
teruenirēt non dissolueretur scdm matrimonij. ff. de
spon. duo licet cognouit not. sufficere sponsalia de
presenti etiam sine carnali copula vt non teneat matrimonium
cum secunda cui fidem dedit et cognouit tali sponsa viuentē. f.
de pñti. Alio quidā est si nō interuenit coactio (ad scdm)
f. quā desponsauit prima viuentē.

Super hoc. (de facto) quia de iure nihil agi
tur matrimonio cōtrahendo per
vros. f. eo. cum hēret. (fidem) idem est et si ea hbat stat per
verba de presenti et cognoscat. f. c. pri. et se. scms aut si eam cogno
scat vel in domū adducat tñ p cūbinā. f. qui si sint leg. tāta. f. e.
significasti. Et si contrahat tñ siue p verba de pñti siue de
futuro: et non cognoscat legitima rñtēte non impedit post mor
tem cum ea hēre. f. e. ca. vl. si aut cognouerit ea anqz eū ea hbat
siue post non pōt cum ea cōtrahere. f. e. vl. machinatio aut suffi
cit etia si copula carnalis non interuenit: et etia si fidē non de
derit de ea dūcēda: sed hanc intētionē habebat in occidendo
marito. ff. de conuer. inf. c. j. in si si aut occidisset eū h non hac
intētionē licite posset ea hēre vxorē. arg. ff. de conuer. inf. c. j. in si.

Ex literarum. (suppñt) et ideo nō valuit vir
at posset. (aliā) facti conscia
Suppñt tanqz vxorem vt no. ff. c. pri.

Cum haberet. (adulterium) hoc adulteri
um si non dedisset ei fides
de ea dūcēda: vel nisi facto contraxisset eū ea de pñ
ti non impediret mrimoniū iter eos. ff. c. c. h. et hic

(Eam) facit confesam (Contrahere) de facto. hoc fuit legitimū
impedimētū (Quasi) ideo dicit quasi: quia in veritate matri
monium non est (Necessaria) in alimētis. nā in debitis eroluē
dis et aliis necessitatib⁹ nō tenet subuenire. ff. de lib. ag. si quis
ab. h. si vel parēs. Item qd hic dicit intelligo fm canones. nā fm
leges partes et ascēdētes per lineā paternā nō tenentur alere si li
os nisi iustos. matres autē et ascēdētes p maternā lineā
etiam vulgo qñtos alere tenent. ff. de libe. agno. si quis. rñ. j. h. j.
De alimētis aut legif et notatur. ff. de conuer. inf. c. vlti.

Significasti. (alter) no. sufficere alteruz
machinatum in mortem p
oris. vñ etiam si vir in mortē sue vxoris machinatur
adulteram ppter quā dūcēda machinatus est dūcere
non poterit. ar. rñ. q. si quis viuentē. et si machinat⁹ est in mor
tem mariti concubine multo fortis. ff. c. super hoc. (Formaz)
no. etiam in iuste excommunicatum absolnendum secundum for
mam ecclesie.

Veniens. (cohabitante) ex quo copula inter
uenit: siue ignoret mortuam priore
vxorem siue nō ratificantur priora sponsalia quia be
ne presumitur quod ex quo timore peccati recessit ab
ea: si postea redit ad eam cum sine peccato potes ei cohabitare
quod matrimonialr ei cohabitare intendit (Adultere) dūcē
do eam post mortem vxoris priore: quod non potest eū nū sciat
eum habere aliā vxorem (Adultere) scienti qd aliā haberet vro
rem. nā vir ei fidem dederat viuentē vxore prima sicut et lra ap
paret (Concedatis) et non compellatis.

Squis vxorem. ante fidem datam vt
matrimonium de fa
cto cōtractū cognouit qd si pñā nūqz cognouit forte
pñtēda morte vel religione. dicit qd qd h nō tene
rit matrimonij qd viuentē prima contraxit. ff. c. pri. tamē postea
cum ea contrahere poterit cū primā non cognouerit Alij dicunt
contra. et p eis sufficere videtur. ff. eo. c. pri. et c. h. et hoc placet.

De coniugio leprosum. Rubrica.

Eruenit. (de consuetudine) rñ. q. si. hoc ipm
dum vxorem cum ex necessaria cā abest aliter enim vxor
tenetur sequi virum ex quacūqz causa recedat. rñ. q. si. vnaque
q. ar. rñ. q. si. cum apud. nisi vellet eam trahere ad maleficiū
f. de diuor. qto. nisi esset vagabundus. rñ. q. si. si quis necessi
tate. Sequitur ad reddendum debitum non ad faciendum in eo
dem loco: vel morandū in eadem domo (Potuerunt) quidāz
credunt hoc ius cōe. alij dicunt eos pñtēse cogendos. sed hoc de
benignitate aliud tolerari. rñ. q. y. boeren dñs. f. c. prior.

Coniam. (nemini separanda) quā sit matri
monium. Soluendum. ff. ca. prior.

Iteras. (cogi) ff. de iur. iuran. quemadmo
dum. vbi no.

De coniugio seruorum. Rubrica.

Ignum. (Seruitia) et si simul cōcurrat vxor
ad petendum debitum: dominus
ad petendum seruitium: quia de debito reddendo se
cito expedit: videtur dominus maliciose facere si nec
modicum momentum det seruo ad satisfaciendum vxori: vñ de
eius malicie non est indulgendū. ff. de rei vend. i fundo. quia
tamen non potuit se obligare in pñdiciū prioris obligatio
nis et quia res trāsit ei onere suo pmo obediēt dñs. ar. ff. de iure
iur. tua. nisi timeat de adulterio: et teneat eū seg quocūqz vñs mī
serit eum. si tñ vellet eū vēdere grecis forte non posset: qñ separi
non debet. ar. C. cōia vtri. indi. possessionum. l. iij. di. fraternita
tē. sed alicui propinquo cogi poterit ad vendēdū bonis cōditi.
interest enim ne quis re sua male vtatur inf. de his qui sunt sui
vel alie. iur. h. p. ff. eo. si dominus. Item credimus si diuersoruz
serui et ancille copulentur: quia non debent ita diuidi quod sibi
aliquando debitum reddere non possint.

Reposuit. (carnaliter) pendente autē lite
non reddet sibi debitum sed pñ
us excommunicationem sustinebit. f. de sen. excom.
inquisitioni. secus est in adultera qñ in vxore de qua
no. f. d. sen. exco. inquisitioni. Audiuim⁹ et credidim⁹. nō em milibet
referēti credendū est. rñ. q. iij. q. magnū. ff. qd cū fal. tu. l. h. et ti
tubās p ignorāte habēd⁹ est. C. d. di. id. l. vl. ff. de li. bo. ex. l. iij. h.
his (diuorij) et quidē error deterioris cōditiōis ipedit mrimo
niū cōtrahēdū et dirimit iā contractū vt si liber ptrahat cum an
cilla vt hic per totum. sed secus est si sit ibi error maioris vel pa
ris conditionis vt si seruus cum libera contrahat vel etiam cum
ancilla etiam si credat eam liberam: qñ non hz qd sibi obijciatur
rñ. q. yñ. per. totum. argu. f. de diuor. significasti. Item alia rō
ne: qñ edictū

ne qd dicitur de matrimonio est prohibitorium. et tenet matrimo-
nium seruorum etiam dominis contra dicentibus (adulteri). i.
dno mulieris vel de equitate canonica loquitur.

Item. (conditione) aliter est de iure. xxx. q. 6.
q. ad partem sufficiat quinquaginta. C. ne de sta. des.
fun. l. i. r. l. si p. Judicadu. no est diuortiu faciendu.

Ad nostram. (intelligit) et creditur: vt no. 3.
eo. c. i. (Consenserit) repete qd
diximus de eo qui duxit in ma. c. j.

De natis ex libero ventre. Rubrica.
Indecens esse. (ad seruitiu). i. in seruitute. C.
de natis ex lib. ventre. l. j.

De cognatione spiritali. Rubrica.
Cognatio spiritalis diuidit in paternitatem et filiationem et fra-
ternitatem sororitate. non enim pcedit ad nepotes et ulterio-
res. alia est spiritalis mea potest contrahere cu filio filii mei: licet non
cu filio meo. ar. xxx. q. i. l. i. c. i. et sufficit ea sola ratio: qd phibitum
non inuenitur matrimonio inter tales. et credimus qd non solu
filio legitimo no potest copulari filia spiritalis: sed nec illegitimo fi-
lio autem adoptiuo filia spiritalis legitime copulatur.

Trum autem. (matrimonium) forte illi q
sunt. xxx. q. i. l. i. super quib?
(Post susceptum) sed contra videtur: qd pulmus ca-
non intulatus est noie pascal. h. q. fuit post vrbani
qui est secus intulatus. sed potest dicere qd gra. errauit in titu-
lo. debuit em dicere pascal. i. vel loquitur de alia canonibus qui
non sunt in nostris compilationibus. C. Consuetudo que in co-
trahendo matrimonio valet sed in deo minime. arg. s. de spon.
vno. licet. r. c. tuas. f. co. super. contra. ibi sol. quamuis dici posset
quod cum ista impedimenta sunt per constitutionem ecclesie in-
ducta per contrariam constitutionem vel consuetudinem legitime
introducenda poterit contrarium introduci.

Item. Vir vel mulier.

Super eo. (ita qd) hic redit ad primum casum
scilicet qd quando filius per quem con-
tracta est compaternitas contrahit. alii intelligunt de
alio filio. et exponunt verbum separare ad penitentiam
agenda: no ad thori vel in perpetuum.

1. An possit quis ducere in uxorem commatrem.
2. Item que commaternitas impediatur matrimonium.
3. An fornicari possit accipere in uxorem commatrem fornicarie sue.

Martinus. (Bertam suscepit) post qd contra-
ritum. T. et eam cognovit: qd
tunc ei copaternitate quesuit. xxx. q. i. l. i. si quis vnus
secus autem si copula secuta esset copaternitate. xxx.
q. i. l. i. cap. i. C. Qui spiritaliter post susceptum. tunc enim non
sunt effecti vna caro ante copaternitate: licet esset sponsa de pre-
senti: tamen non quereretur cognatione spiritali. vñ no. phibet
aliquis commatrem quam vxor qd sponserat ducere in vxorem.
2. alii tñ dicunt contra. C. Quibus aut casibus quis possit habe-
re duas commatres vxores. et que commaternitas hic impediatur ma-
trimonium et que non. his versibus notatur. Que mihi vel cui
mea natum fonte leuauit. Nec mea commater fieri mea non
valet vxor. Si que mee natum: non ex me fonte leuauit.
3. Hanc post fata mee non inde vetabo habere. C. De forni-
caria dicunt quidam quod si leuauit filium alteri de sacro fon-
te nihilominus fornicarius potest accipere in vxorem commat-
rem fornicarie sue: qd spiritali primitate non potest querere forni-
caria. Alii dicunt qd sicut queritur carnalis affinitas per forni-
cium coitu. f. de eo qui cog. consan. vxor. sue. discretionem. et eade
ratio et spiritalis proximitas. maxime cu canones idem constituent
in vñone carnali quantum ad inquirendu spiritali proximitate. si au-
tem duo leuauerunt eundem de sacro fonte ipsi duo non pro-
hibentur contrahere. Item si martinus prohibetur accipere
thebergam cuius filium berta suscepit de sacro fonte multo for-
tius prohibetur accipere filiam spiritali vxoris sue.

Contracto. (Sal.) de conse. distin. iij. sal.
celestis (pabulo) argumet. et
his que pcedunt baptisma non contrahi copater-
nitatem. xxx. q. i. l. i. c. i. verum contra. in fi. xxx. q. i. l. i.
non oportet super quibus. et. questione. j. peruenit. de conse. dist.
iij. debinc. et. c. in cathedra. Sol. hic dicit. per. vij. sacra-
menta que sunt a primo pabulo sacra salis vsq ad confirmationem co-
trahi copaternitatem que et impedit et dirimit matrimonium.
et hec decre. rñdet qd puer erat tantu filius concubine non petri.
vel qd hec non sit decre. bar. dicit qd per tria tñ sacra contrahitur
copaternitas per cathedram baptismi et confirmationem. de con-
se. di. iij. in cathedra. et hec decre. rñdet vt. b. vel non tenuit

ad totu cathedram sed ad missionem salis tantum. C. Ideo. s. di-
cit qd per dicta tria sacramenta tantu contrahitur compaternitas:
quorum vno. i. baptismus et confirmatio dirimit matrimoniu
sed cathedra tantu impedit et no dirimit. et est ratio quia pcedit
baptismum qui est ianua omniu sacramentorum. xxx. q. i. l. i. c. i. ve-
rum. s. de prel. no. bap. c. i. r. iij. Item est alia ratio quia ante ba-
ptismum non est filius ecclesie. qd sine baptismo nullus saluatur.
xx. q. j. firmissime. et si non est filius ecclesie non est filius spiri-
tualis. et sic no est spiritalis cognatio contracta. non ergo p-
pter hoc debet matrimonium separari.

Enies ante secus si post.

Ela nos. (filiam) Per quam contracta est
compaternitas.

Eliteris.

De cognatione legali.

Rubrica.

Siqua. (per adoptionem) Legalis cognatio su-
perioris ad inferioris hoc semper phibet: qd etiam collateralis impedit omni durat: vt h
r. ff. de ri. nup. p adoptionem. Item si fili adoptiuus cu
vxore adoptatis et adoptans cu vxore filii adoptati etiam finita
adoptione contrahere no potest. ff. de ri. nup. adoptionis. et hec vera
sunt in filio arrogato q in potestate adoptantis trñt. non aut
in adoptato qui non trñt in potestate adoptantis. hic em licite
contrahit cu filio adoptantis. ite arrogatus licite contrahit cu fi-
lio illegitimo arrogantis cu non sint in eius potestate. Alii di-
cunt idem in arrogato et adoptato. ar. C. de adop. l. penul. f. pe.

De eo q cognouit consanguineam vxoris sue. Rubrica.
Item. Quis. (cum filiastra nec a matre) ipsa autem
licite erigit.

Enies. (sponsa) de futuro (dispositio) Dispo-
satio necessaria est vbi aliquid sit
contra ius sine sint clerici sine laici (tam) scilicet matrem.

Eillo. (publici) ita q probari possit. nam me-
lius est tacere q deficiat in probatione
hinc. h. questio. vii. pleriq. secus si esset sponsa de futu-
ro. s. de sponsa. preterea.

Transmisse nobis.

Super eo. (q separari). s. de testi. preterea. ptra
solu. ibi. Separari. s. de presumptio.
tertio contra. solu. ibi.

Discretionem. (C. Repetat) nota. per
fornicarium coitum con-
trahi affinitatem (et adulteri) no. dici adulterius qd
fit cum sponsa alterius de presenti.

Raternitati. (tue) extraordinaria et ideo
esset si extraordinaria pol-
lutio no interuenisset. C. Et extraordinaria extra-
ordinaria em pollutio alterius tñ etia si intra clau-
stra pudoris fiat no facit affinitatem nec matrimoniu consummat
nisi ex affectu fiat matrimoniali. xxx. q. i. l. i. extraordinaria. ad
hoc em vt contrahatur affinitas necesse est sanguinis vtriusq
fieri commixtionem. arg. xxx. q. i. fraternitatis. vñ h mulier semē
emittit si vir no emittit no contrahit affinitas. et est ad hoc arg.
de frigidis qui palpitudo potest mulierem puocare ad seminis emis-
sionem et eoduerso. et tñ no est ibi matrimoniu vel commixtio semi-
nis. et ideo nec affinitas. sed si vir emittat in mēbro mulieris et
non mulier dubitari potest. tñ siue emittat siue no et etiam nentro
emittente: tamē sponsalia primo facta ratificari credere ppter
consensum matrimoniale qui ibi est vel presumitur ar. prealle.
c. extraordinaria. dūmodo sint matrimonio apti vel primi. s.
de despon. impu. continebat. hec aut secunda sponsalia separa-
tur non propter affinitatem sed propter pu. bonē iustitiam.

Eliteris. (puelle) cum hac puella erant tan-
tum sponsalia.

Enies. (consulas) nam si non sponsam co-
gnouit anq spōsam de futuro neu-
tra habere potest. s. c. pri. secus si prius cognouisset spō-
sam cum affinitas superueniens non dirimat matri-
monium. s. eo. discretionem. j. c. pri.

Ele fraternitatis deuotio.

Ordane mulieris.

De consanguinitate et affinitate.

Rubrica.

Item. In causa matrimoniali publicatis attestacionib. iterum su-
per eodem articulo recipiuntur testes.

Ex literis tuis (subarrasset) p annuli (Renixit) no. scpe pcedi ad inquisitionē vñ accusa-
tiones. ⁊ ē Bspāle in mīrimonto. de B no. J. de pur. can. cñ
dilect. (archiprebytero) q vel ex cōsuetudine vel ex delegatione
cognoscebat vel male pcessit. ⁊ ideo quasi nō teneat qđ corā eo
factū est mandas de nouo pcedi p abbātē (quartus) bene sufficie-
bat quintus gradus ad separationē. s; q; pars voluit se hoc one-
re pbatōis grauare: ideo de quarto gradu proponit. vel hoc sō
dicit q; habebat suspectos testes. ⁊ ideo non vult eos audire vl-
tra quartum gradum. sed si yltra quartum gradum sunt vult
pio dispensato haberi. citra autem difficilior est dispensatio
(¶ Si per testes) hinc colligitur satis expresse quod in causa ma-
trimoniali post publicatas attestaciones iterum super eodem
articulo recipiantur testes. non tantum in causa appella. sed in
causa principali. ad idem. s. de testi. cum in tua. facit etiam ad
hoc quia si res inde non obest quin iterum cognoscatur de co-
dē. immo satis videtur quod etiā in eadē causa iterato recipiet
nouas probationes: non tantum instrumentorum: sed etiam te-
stium. argumēt. s. de re iudi. lator consanguinei. s. de testi. cum
in tua (potestatem) sunt enim iudici necessaria scientia et pote-
tas. rei. disti. s. i. ⁊. aliter. ipsi enim presumunt maioris sciē-
tię magis exercitati.

Sper eo. (non dum) et. j. et ita fuerunt tantū sponsalia de futuro (sede) fides in terposita est cā quare solū dicti spōsi nō sufficiat sine admiculo fame. als em sol^o sufficeret. s. de spō. pte rea

Quod dilectio (sermo) hodie oibz l3 i quartoc le gati) qui super hoc habebat speciale mñ latu. aliter non liceret. s. de trasac. c. vl. (quoto) hec regula non habet hic locum: quia erat indulgentia et consuetudo contraria (deferendum) s. c. vl. contra so. hoc specia le est: q; hic fuit dispensatio que cum sit contra ius commune est restringenda. ibi loquitur de iure communi. sed ar. contra. ff. de consti. princi. l. vlti. s. de do. cum dilec. Sed illa loquuntur de indulgentiis que non sunt contra ius vel in alterius preiudicium quia in illis secus. s. de transi. epi. c. vl. ff. quod quisq; iur. l. in. Item hic secus propter consuetudinem contrariam.

In fidelibus. (denotatos) et prohibe-
tes matrimoniu (Eos)
si matrimoniu est apud indeos. ergo in diuidua co-
iunctio. xxv. q. ii. §. i. quomodo ergo secundum ve-
tus testamentu conceditur libellus repudi: vt. xxviii. q. ii. no
fatis. Respon. illud semper fuisse peccatu: sed pmissione com-
paratiua concessum. §. de diuor. gaudemus. et. c. quanto. sed ad
hoc obicit quod vno infidelium conuerso ad fidem: alio non co-
uerso nolente sibi cohabitare sine contumelia nois xpiani solui-
tur matrimoniu. §. de diuor. gaudemus. 2. c. quanto. sed dic su-
periozem descriptionem locum habere in matrimonio rato ita-
tum. Itē obicit non videt esse matrimoniu apud indeos cum
scdm eos tandiu duret qd libellus repudi detur. §. de con-
di. appo. c. vlti. xxv. q. ii. solet. Rñ. aliud est cum a constitutione
vel consuetudine habet qd separari possit. aliud est cum a pacto
contrahentium quod non licet.

Quod super his.

Quia circa. (obtinēda) nō intelligas qđ hic
obtentā fuerit dispensatio sup
infimonia s; data fuit alicui pās dispēsandī. z ille cui
cōmissa erat dispēsatio timuit z bñ ad dispēsationē
pcedere q; cā dispēsatiōis cessabat. z hoc innuit hoc vbi obti
nēda (dissimulare) propter maius malū vitandū. dispēsationem
aut valere nō credim⁹. arg. ff. de n. libe. l. i. §. de offi. ordi. ex par
te. §. de sen. et. cū pro cāse ista dissimulatio habet vim dispen
sationis ita qđ decetero non potest separari ipsam matrimoniū
nam stultum esset dicere quod maneret in adulterio.

Tla duxit. hoc est not. (filio) dicēdo sic ego
vidi vel audiui qđ tales vocabāt
se ad inuicē patruus et nepos vel quia dicebatur qđ
ille fuerat frater patris et alter filius patris.

Non debet. (de iungto) cū tñ i his casib⁹ pn-
ta in secundo et tertio genere affi-
nitatis ⁊ in sobole suscepta ex secundis nuptiis sit sub
lata publice honestatis iniuria: videtur quod sicut olim sic
hodie quis non possit habere uxorem duorum fratrum. xxxv.
q. iñ. porro qdā tñ dicit i oib⁹ sublata nisi i spōsa. de futuro de
qua habuisti. s. de spōsa. inuenis. ⁊ s. de spō. ipn. accessit per
petuū. h. de f. cōp. c. iñ. tñ i iurim. qñ n. s. cñt. p. cōf. c. iñ.

¶ **Gr** qui a stipite. (licite). S. eo. quod vile
petia) hodie ergo circa matrimonii no erit precriptio.
ctio. cōtra. solue ibi.

- 2 Frigiditas viri quotupliciter probetur.
- 3 An admittatur probatio mulieris volentis per aspectum corporis probare se virginem.
- 4 Quinimodi iuramentum requiratur contra matrimonium.
- 5 Quando probationes viri et mulieris sunt pares circa impotentiam coeundi que preferantur.

Acepisti mulierem. ^(per mēsem) idēz est si per annum vel diem. idēz est si per cētū annos. ¶ Per verum per iuramentum vtriusq; cum septima manu propinquorum. xxiiij. q. i. ca. ii. vel quia membrum habet aridum et est tutius qđ tūc etiā p triēnium expectatē cū finale iudiciū de futuro pdeat. j. c. lauda. z. c. fraternitatis. in fin. tñ non creditur necessariū qđ tñ expectet si aliter p̄stet in dubitabiliter de ei⁹ ipotētia: puta qđ iā plene adultus ēēt z indubitabiliter ariditate mēbrū. z etiā qđ mulier corrupta oñ dif et etiā si hoc nō appareat: sed viz ipotētē dicit: tñ necesse est qđ sēptima manu p̄pinquorū hoc p̄betur: vt hic qđ pōt esse qđ s i mēbrū sit paruum z aridū tñ semē pōt emittere sicut z vinū emittit. z ppter hoc dū biū nō sufficit p̄batio aspectus corpis vel p̄fessio nisi addit iuramenta p̄pinquorū. Itē nō sufficit qđ vna oīe manserit mulier cū viro imo necesse est qđ ad min⁹ p mēsem fuerit in experientia copule cōiugalīs. Itē si steterit cū viro plusq; p annum qđ nō re clamet etiā si postea oīa indicia frigiditatis viri ostēdere vdiēt z etiā iuramenta p̄stare vltērius nō audiunt: qđ oībus modis p̄sumit carnalis copula interuentisse quāuis in hoc casu posset dici p̄babiliter qđ etiā post annum z semper: si cōsēntitur ipo tētē virū separari debet iuramentū p̄stissis. z maxime si p̄dicta in dicia frigiditatis apparēt. s i vī qđ deberēt esse triēnio i p̄batio ne copule iugalīs. j. c. lauda. fo. illa loquitur qñ nulla vel pau ca signa frigiditatis apparent z tūc erit necessarium triēniū vel intelligit qñ faciunt simul plusq; p annū: qđ z tūc pōt mulier pe tere separationē sed triēnio erit in p̄batione vel illud h i locum qñ prius nō pōt p̄bāri frigiditas viri: qđ tūc dādum est triē nium. z hoc ipsū sonat litera illius. c. Sed qđ hic ante p̄batur frigiditas nō est necessarium triēniū. vel hic loquitur quādo vterq; confitetur ibi quando aliter tantū. sed z quando quādo confiten tur videtur necesse hoc triennium. j. eod. c. fina. sed dic ibi loqui ultra annum quando cum eo manserat. ¶ Secunda autem pars huius decreta. loquitur quando mulier dicit maritum frigidum. sed ipse negat. in hoc casu enim si p. vi. menses steterit cū marito sine reclamatione nunq̄ decetero p̄tērtu frigiditatis poterunt separari: z hoc ideo qđ p̄sumitur ab eo cognita. nec p̄ derunt ei p̄dicta indicia frigiditatis viri et sue virginittatis: quia potest esse quod ppter modicum membrum viri mulier ad huc apparet integra. vel aliter timetur oculi deceptio. ¶ Tercia pars dicit qđ si tantū per duos mēses vel per minus spaciūm sex mēsum fuerit cū viro. z tūc reclamauerit de frigiditate viri etiā si vir neget: tñ si p̄auerit per iuramenta frigiditatē viri. et nō hilominus per alia indicia viri vel per aspectum sui corpō ris separabitur in finoniu: s i in hoc casu nō est necesse trienniu experientie copule cōiugalīs vt in illa decreta. laudabilem. hoc ideo qđ cito reclamauit. sed in scō casu hic. s. p̄tori. nota. posset dici succuri mulieri que nimis tacuit per experientiam triennii ad hoc facit decre. laudabile. z hoc magis litere consonare vide tur quicquid dicant glo. not. in hoc casu. et in. c. laudabilem. ¶ Et no. qđ tria argumēta inuenta sunt ad probationem frigiditatis. i. aspectus corpōis iuramenta septime manus p̄pin quorum z triennium. sed discretus iudex p̄uidebit et vtrū vñ solum vel duo vel oīa tria argumenta faciat p̄stari. et cum in sua separationis matrimonii periculū ase veratē melius est qđ superabundent probationes quā deficiāt probationes. no. cōtra sen tentiā veniri veritate manifesta (reparare). xxiiij. q. i. si per for. contra solu. illud tenet qñ propter maleficiū separatur. sed hoc qñ ppter frigiditatē. Alii dicunt illud derogatum z melius (di midis) idēz si post duos mēses vt. j. sequit. hoc nō placet. ¶ Eredendum nisi mulier per aspectum corpōis velit p̄bare se vir ginem que probatio p̄ferēt. s. de p̄ba. proposuisti. aliqui tamē dicunt qđ in hoc casu etiā si mulier per aspectum corpōis ve lit probare se virginem. nec admittitur cum possit et consensisse videatur cū habere vt fratrem. et si nō possit eum habere vt ma ritum. j. eo. consulta. z qđ si propter frigiditatē viri separaref da ret mulieri inia nubēdi aliū. sed pōt esse qđ mulier est virgo non qđ vir sit impotēs. sed qđ sibi cōiungi nō vult. z tunc non est licē tia sibi dāda nubēdi alteri. sed vir cogen dūz est ad eam accē dere. si autē abo p̄stetēt virū impotētē licite separari possent cū solennitate supradicta. s. eo. in p̄ncipi. (caput). xxiiij. q. i. si quis vxo. z sunt he rationes qđ tractu t̄pis p̄sumitur s ea. s. de spō. ad i.

a Conia cū ei
spēlatiōis. hūc
dicit verū intel
lectū Pe. de an
cha. in 2^a. c. vii
fci. in der de in
recolū. iij. post
mediū. et istud
consiliū hī in
ter 2^a filia cardi.
nume. xxix. et q̄
tam colū. iij. in
princi.

De frigi. & malefici. & impotentia coeundi. Rubrica.
De Impotentia coeundi quibus modis probetur.

Rubrica.

ad id & q: quilibet psumitur potens. l. di. q. Et q: stat pro ma-
4 trimonio qd est fauorabile. xxx. q. i. dixit. (¶ Porrexitur). i. in-
rumentum cum septima manu propinquorum mulieris. nā qsi
aliqui conuenit contra matrimonium ne colludant hoc iuramē-
tum est necessarium. 3. de eo qui cog. consan. vro. sue. super. xxiii.
q. i. si q. nisi fama eorū assertionem adiunget. q: tunc exonerat
probationibus horū iuramentorum. xxxv. q. vi. si duo. hoc non
plz qñ petit separatio. ppter frigiditatem vbi parum aut nihil fa-
ma valere potest. Sed secus est in consanguinitate vbi multum
vz fama. sed de hoc pleni^o no. 3. de psum. tertio. sz lz nō credat^r h
matrimoniu: vt hic dī. p matrimonio hī credis nisi esset impe-
dimētū alteri^o mrimonii. xxi. q. ii. lotharius. vel nisi de falso su-
specti essent. & qd dī nō credi eis h matrimonio intelligēdū est
separandū. secus si vellēt separare thoz ppter p̄tētiā. xxiii.
5 q. v. qd deo. (¶ Cōtra id qd hic dī. s. qd creditur mulieris iura-
mēto cū. vii. manu. Sic opponit. Quid erit si marit^o eū totidem
sit parat^o iurare qd coire pōt: vel quod cognouit eā. dico q tūc
p̄feratur p̄batio viri propter rōnes quas hic notari. Idabet er-
go locū qd hic dī. qd vir tm̄ & simpliciter dicit qd cognouit eam
mulier aut^r & dicit^r iurat cū septima manu propinquorum ali-
qua etiam p̄sumptione ariditatis vel alia p̄cedente. pōt etiam
intelligi: q: si mulier dicit se incognitā & virginē et vir dicit se
cognouisse si post duos menses hoc dicat mulier non admittet^r
probatio mulieris volentis se pbare virginem per aspectū cor-
poris: sed tm̄ viro creditur cū sepe fallat^r oculus. xxv. q. i. nec ali-
qua. Idē etiā si vellēt eū probare maleficiatū non admittetur
mulieris p̄batio. & hoc ppter rōnes in alia glossa assignatas. se-
cus autem si vellēt pbare p̄ aspectum corporis maritum frigi-
dum vel maritus mulierem artam: q: in hoc bene admittetur
eius probatio cum hoc satis de facili cognoscatur. secus autem si
ante duos menses protestetur de impotentia mariti.

Quod sedem (impotētes) ppter frigidita
tē vel alio ppetuo ipedimēto
nā senes lz sint ipotētes ppter defectū caloris : qz tñ
bñficio medicie coire pnt ⁊ Sherepnt ar. C. 8 nnp. san
cimur. rrrf. q. i. apparuit. 7. ca. qd si dormierit. De paruulis aut
dic vt no. 5. de despon. inpu. puberes. 7. c. continebatur.

Et literis tuis. (contrarit) .i. contrariisse apparuit si enim certū ēēt qđ iſſimilitatē ppter impotentia mariti contrariisset non bene ſequeretur qđ ſit vitii zc. nec propter vitium de nouo contingens deberet ſeparari matrimonium.

Consultationi tue. (credibile) satis ap-
paret hic de re.
loqui. in eo casu qñ qd hñt sciēter cū impotēte. opatur
em scia ei qd ea teneat in sorore. si autē ignoranter cōtraxisset euz
arta non cogeretur ea hñe vt sorore. lz posset si vellet. f. e. pri. po
tens autē si cum alia cōtrabat semper t3 matrimonium quīs in
primo casu artam vt sororem tenere cogatur & alere.

Indubilem (requisiti). Prima pars
conjugum dicit se cognouisse: alter diffidetur: quia
tunc debet dari triennium et iuramentum. vii. man⁹ prop⁹
quorum alterius iugis. s. negantis copula. Secunda autem pars
loquitur quod uterque sit testis: tunc non est necesse dari triennium sed suffi-
cit septima manus parentum utriusque conjugis. Intellect⁹ bu-
ius decre. satis declaratur. s. eo. c. i. in glo. que incipit: per iuramē-
tum (naturaliter). i. in his que naturaliter frigidi sunt (celebrati
coniugii) et cohabitatiois ex quo dederunt operam copule carna-
li. xxii. q. i. siqs. ¶ Per prius) nam si primo pbari possit puta qz
h3 membrū siccū et aridū statim petēti dabitur lnia contrahendi
j. c. priori. qñ autē est dubiū expectat p triennium aut. de nup. s. per
occasionem. vel melius si consentitur et multa indicia frigidita-
tis apparerēt. et insup p̄staret iuramenta parentum: vel aliter vt
no. s. e. c. i. in glo. per iuramētū (Triennium) tāto tpe expectabit
maleficiatus. nam si hoc tps sufficit naturaliter frigidis multo
fortius illis qui nō cōtraxerunt a primis cōponentibus vitium
j. c. vlti. nos dicimus qd ppter maleficiū nunq̄ separatur mfi
moniu vt no. j. e. c. pri. (noluerūt). i. non potuerūt (decretum)
xxii. q. i. qd autē (Per instum iudiciū. i. aspectum corporis vel
testes. s. de proba. pposuisti. erat enim virgo ne h3 necesse h̄re
septimā manū p̄p̄inquoꝝ. vel dic cū sepe oculis fallat. xxvii. q. i.
f. nec aliqua. sem p necessaria est septima man⁹. j. e. c. vi. in ar-
ta tamē secus dicerē. j. c. pri. que est infallibilis probatio hec pla-
cet. Alij dicunt. i. per aspectum corporis viri q̄ siccum et aridum
membrum h3. et nō est hic necessariū habere. vii. manū p̄p̄inquo-
rum sicut et vbi p̄batur arta. j. c. pri. (separantur) tam vir quā
mulier secus si propter maleficiū: qz pōt esse maleficiatus cum
vna et nō cum altera. xxii. q. i. si per sortiaras. hoc nō pl3 (vro-
rē). vroꝝ enim esse nō pōt cū non possint ibi esse duo bona mfi
monij: ples et sacramētū. xxvii. q. ii. omne (cognouerint) nec p
aspectū corporis p̄bare possint cū sit mulier corrupta et vir ha-

beat membrū aptū (vterq). Quid si alter iurare nolit. Rñ. vt di
ri. s. eod. c. in glo. p iuramētū (effectū) hic iurabunt principales.
purgatores autē qđ credunt eos verū iurare. ar. 7. de purga. ca.
quotiens. Quales autē debeat esse purgatores dī de purga. ca. in
ter (tūc). s. principales sacramentales si sciēter male iurant.

¶ **28** Mulier nō apta pati virum. si postea vel p opus medici vel per concubitū alterius viri reddatur apta. semper est restituēda primo. 2 de hoc vide in nū. 3. et. 4. et. 6.

2. Id qđ nō nisi illicite fieri pōt. dicitur non posse fieri.

5 Quando snia valeat contra rem prius indicatam.

7 Comparatur arctus frigido.

Iternitas. (prouidas. i.) peritas. j. eo. c. si. bec autem duo in eis requiruntur quod sint honeste et perite. ff. de ven. in spi. l. j. c. vlti. c. s. de proba. proposuisti (sub periculo) immo iurare debet. s. de pba. proposuisti. et hic modus est iurandi: (decrat.) i. inuiliis erat ad matrimonium contrahendum (qui) nō dicitur autem quod hic fuit medicus vel concubitor. et ideo hinc orta est causa dubitationis (solent) de vouendo se alicui religioni in manu eius qui potatem habeat ordini aggregandi. nos tñ dicimus idem et si nulli religioni se deuouerat s; aliter solent et votum. qđ qualiter esse possit no. de reg. et trans. porrectū (religionem) q; transfundo ad religionē et solūmodo habetū nouitū suscipiendo. si mpler votum solēniat. s. de reg. et trans. consulti. c. statuimus.

¶ Si viraculi meli⁹ plz qd siue per opus medici etiam cum corporali periculo siue per concubitu alterius viri etiam dissimilis in genitalibus reddatur apta primo semper restituenda est primo. et hoc satis apparet vbi dicit pter diuinu mi. et. hoc ipsum etia pbatur ronabilr: q: si mulier est arctayni omnib⁹ arta est. et si vni est cognoscibilis et oibus est cognoscibilis. Item si est vni cognoscibilis no est arta. Itē si aliqn est cognoscibilis no bz ne qz naturale negz ppetuu ipedimētū. et si ita non est a primo viro separada. et si separata fuit p errore cōperta vitate d3 p̄io viro restitui vt hic. Itē qd viri de corporali piculo sic pho. q: si ante incisionē in corporali impedimento herat cum vno solo nulla ratio ē quare nō debeat cōplere pmissionē factaz de mfimomio hēdo cū eo. et etiā iputandū esset mulieri si postea cū alio heret. si vero an incisionē cū plurib⁹ hēret: sicut cū primo nō t3 mfimomiu sicut falso asserūt multo fortius nec cū scdo. vñ scdo nullo modo restituenda est restat ergo qd semp est p̄io restituenda in hoc tñ articulo. s. qñ per incisionem periculosam reddi apta p̄io vñ hia lra p̄ia. s. absqz corporali periculo. s. expone. l. absqz morte. q. d. si mors nō fuerit subsecuta ex medicamēto semp restituenda est primo viro. et hoc innuit quod sequit^r i. §. p hoc tā gravis: vt ex ea mortis peri. et. bec gl. plz (l) humanū siue medici siue mariti tā cognoscēntis etiā cū aliq violētia. s. absqz piculo corporis. nā licet p assuefactionē alteri⁹ possit reddi habilis marito: vel etiā marito s3 nō nisi cū corporali piculo nō crederem matrimonium tenere. vnde si nubat alij nō fili tenebit mfimomiu. hoc nō placet

2 ¶ Humanū iūctū. nā q̄ nō nī licite fieri pōt dī non posse fieri
xrii. q. ij. faciat nō em̄ credere licere per assuefactionē alicui⁹ inue
nis: qui ⁊ paruum et durum membrum haberet aliquā inhabi
lē ad cognoscendū ab aliquo q̄ haberet mai⁹ et debilius mēbrū
habilitari eidē. imo etiā si postea fieret habilis per vsum talis
adulteri nō tū est inter eos matrimonium sed spōsalia tm̄: sicut
in impuberibus. s. de despon. impu. puberes. hoc q̄ dicit de im
puberibus non pls vt nō. s. e. c. i. ⁊. s. de despo. impu. puberes.

3 ¶ Humanū binc colligis so. pe. qōnis huius. c. nā lz aliqua ar-
ta est cum grani periculo artificio medici possit fieri apta nō tñ
est idonea ad infirmonū bñdū tñ si pñisset postea reddita apta
opa medici tñ nbat alñ tenebit infirmonium cū scōo. sec⁹ aut si
leni incisione possit apta reddi. hoc nō plz. lz dic vt glo. melius
(pbabilē) qz ptra veritatē fuit lata snia lz pbabilr cōtra verita-
tem fecerit (simili) p oia quo ad gerundū. nā posset esse alñ sñs i
statura: esset tñ ei dissimilis in genitalibus mēbris. vsū in hoc ca-
su teneret matrimonū cum scōo nec restituer pñs. lz p vsū se-
cundū ei apta redderet. tñ p hoc intelligis sofo vl. qōnis. hoc nō

4 placet. († Commisce) forte qd pūm^o nō dedit opē tāntā copule
quātā scōs: vel etiā modicā angustia in corundo noluit susti
nere: vel calida electuaria sumere: vel etiā noluit expectare ali
quātū tps vt crescente psona cresceret ⁊ mēbūm: qd oīa fecit se
cundus. ⁊ ideo sepā a scō ⁊ restituit pūo († Dicim^o) Not. scē
5 tētiā valere p rē pūis indicatā. dicūt qdā hoc id tenere: quia
spāle in mīmonio. vel dic veritate manifesta i iudicio cum nō
fuerit ante sniam exceptū valere sniam circa rē pūis indicatā.
ar. 5. de re iudi. cū bertoldus. vbi de hoc. ⁊ idē est etiā si notorie
appareret scētētiā iniustā vt hic. ⁊. j. de pur. vylg. c. nā veritas
v3 ⁊ innalefcit. viñ. di. cōsuetudo. († Religione) sine voto solē
ni. nā de eo sequit sed tū simplex votū emiserat qd fuit solēni
satum p habitus susceptionē vel per ingressum in religionē. nō
bis vñ idē si solēniter vouit. ⁊ hic loqut de solēni vouente. et
postea ingrediente monasteriū (autoritate). 5. de cōuer. cōsu.

e. ex publico. (alioquin). i. si nō trāstuit tñ: ex hac decre. satis ma-
nifeste colligit qd etiā si mulier voverit solēnter et etiā p̄sentēte
viro. et etiā qd plus est et si vir nupserit post votū vroz nisi mu-
lier monasteriū ingrediā tñ m̄fimonii: p̄io p̄ctū reintegrat: si
cur hic plene pbat vbi dicit qd vir iste cogēdus est redire ad hāc
mulierē a qua p̄ artationē separat: est nisi ipsa post votū solēne
nupisset viro qd tūc nō cogit ad eā redire: qd adultera. ¶ Et
sic apparet qd cā diuortij quo ad thoy: est inter istos nō votū solē-
ne s; adulteriū. s; hūic multū vñ dīcere decre. s. de quer. cōiu. ex
parte in fi. s; certe si bñ intelligit nō dīcit: imo potius p̄cordat
nā hic et ibi innit qd aliō est igredi monasteriū vel voto obligā-
re se ad observatiā regularē de p̄ti. et istud votū nō tñ impedit
hēdū m̄fimonii. et dīmittit iā p̄ctū. s. post votū: s; et dīmittit p̄ctū
an votū dūmō non iternenerit carnalis copula: vt h. plene bēs.
et s. de cōuer. cōiu. c. ex publico. et c. ex parte. et aliud est vouere so-
lēnter cōtinētiā. qd qualr sit nō. s. de reg. et trās. p̄rectū. et istud
votū nō dīmittit m̄fimonii p̄tractū an votū. s. de cōuer. cōiu. ex
pte. s; ipedit p̄tractū et dīmittit etiā cōtractū post votū. et hoc
expresse habes hic. et s. q. de. vel vo. c. in nūate vbi loquitur s. vonē
te p̄tinētiā et nō de p̄fessa aliquā religionē. alioqn male ibi dice-
ret qd sibi domus p̄p̄ia remāisset qd esset cōtra substantiā p̄fess-
ionis. s. de statu mo. cū ad. et aliud est vouere simplr. et istud vo-
tū tñ impedit cōtractū. s. q. de. vel vo. rursus (voto) solēnt et
sine trāsitu ad religionē. si em solēnter vōit cogenā est mona-
steriū intrare. s. de cōuer. cōiu. ex pte. i. fi. (alij) p̄ter. ¶ De quo
sibi nō imputat cū intēderet sibi m̄fimonii cōpulari. (¶ Dū-
bitabilis). s. de facto s; an posset cognosci a p̄lo. somniant qd sic
exponit et dīcit qd nō solū semel sed etiā manēs cum scō cōtēs
cōcedēda est p̄lo viro vt experiat an possit eā cognoscere qd qd
sit absurdū exponere eos extraordinarie pollutioni et qd aliena
vroz ita ab alio p̄tractet qlibet etiā inspiēs videret. Alj aut sic
exponit et bñ. i. qd dū dubitat an snia sit renocanda: vel an scōs
sit sibi p̄lo: nec cognoscat an sit apta p̄ cognitionē vroz p̄mi s; p
aspectū corporis vroz vtriusq. si em snia mēbra haberet p̄sumi
tur qd ei cognoscibilis sit. et sic reddet ei. alj dīcūt qd qd dū de iu-
re dubitabile erat an sit sepata pp̄ artationē et pp̄ sniam ecclesie
posset alj nubere. et an etiā posset pbare si inueniret quēpiā sibi
aptū. an tps em hui? decre. de s. dubitabā a iurisperitis: nec erat
ad huc iste articulus p̄ ecclesiaz terminat. nec est indicāda hec mu-
lier fornicari nec peccare cū p̄ ecclesiam mulier soluta a primoviro
licite poterat cum alio contrahere. ¶ Est em p̄hibitiōnē edictū de
m̄fimonio. s. de sp̄s. cū apud. nec valet si dicas m̄fimonium esse
de iure naturali: ergo ibi ignorantia iuris non excusat si quis il-
lud violat. Rñ. qd in his qd sunt de iure naturali et specialiter sup
m̄fimonio et cōtra m̄fimonii sepe cōstitutū ecclesia sicut appa-
ret quia qñq. p̄hibet vsq. ad septimum gradum p̄trahi aliqñ
vsq. ad quartū. s. de cōsan. et affi. non d; s. de quer. p̄iu. ex pu-
blico. et c. ex pte. et nō. s. de biga. c. i. alj tñ dīcunt qd s; nō debeat
iudicari fornicaria tñ in veritate peccabat: qd hec dubitatio iu-
ris nō tollit p̄ctū cū in iure naturali in arte errare nō liceat. s; a
pena p̄stōnis hūane bñ excusat qd nō extēdit vltra itētiōnē p̄stō-
nis qd vñ fuisse talis: et debuisse eē qd si aliq. faceret p̄stōnē ecclesie
q. est qd cōtinges cauēat ab adulteriis. et si aliq. adulterit adul-
teriū licite dīmittit: qd sic itelligi d; si cōmiserit adulterium de
claratum per cōstitutiones ecclesie: sed cum in hoc casu nō esset dis-
finitum: quāmo apud sapientes plurimū dubitabā et c. plures
in eā opinione declinabāt qd esset m̄fimonii cum scō. et ita nō
d; iudicari adultera vel peccare. ¶ Vel melius dicamus non de-
bet iudicari teneri pena decre. qd dīcit qd fornicaria puni in se-
parationē thoy: si alj tāq. marito cōmiserit cū hoc an p̄stitu-
tiōnē istā nō esset diffinitū a iure et p̄babile causam dubitatiōis
haberet. nam et qdam dicebāt qd maleficiat? si cōtraxit cum alia
non fornicatur nec peccat: vt in se. c. dicere vñ licet non dicat. Sic
p̄ sile et videbatur de arta qd nubendo alteri nec fornicatur nec
peccat. ecclesia tamē cōtrariū statuit qd nō posset cū alio p̄trabe-
re decetero. s. post hāc decre. sed si an hāc cōstitutionē sic separa-
ta p̄ p̄babile errorē nupisset alj nō tenet m̄fimonii cū scō et re-
stituēda est p̄lo: nec obstat exceptio a adulteriis: cū an hāc constitu-
tiōnē nō erat p̄hibitiū nec p̄ceptum qd restitueretur primo viro
si post sniaz p̄lo viro apta fieret. ¶ Cōparat enī arta frigidit. cū
frigiditas et artatio sint naturalia vitia: et nō maleficiatio qd ē vñ
vitii accidētale. ¶ Et debes scire qd post cōstitutionē istā si po-
stea etiā m̄fimonialiter alj adbereret fornicare et peccaret et pe-
na fornicaria teneretur: enī iā hūdi dubitatio hic sit soluta. Et
hāc opi. pbat prima snia quā tulit diuortij iter hāc mulierē et se
cūdū maritū. ita qd nec qñ fecit an esset apta p̄lo necne vel vtrū
vir scōs in genitalibus sibi esset p̄lo necne. scōo probatur vera
qd impedimentū eius: et innotū fuit absq. corporali periculo et si-
ne diuino miraculo hoc etiā ipsum probat finis decre. vbi dīcit
de talib. aut nō facile est iudicandū cum finale iudiciū p̄deat
ex futuro et hoc magis placet (per hoc autem) s; quod. s. dictum
est quod illud impedimentū non erat prope. et c. (per hoc) id est

per sniam quā tulimus in hoc negocio in qua nō discussimus de
corporali periculo. neq. de sili viro s; tñ qd nobis constituit mulie-
rē non artā esse primo cā sibi restituēdā decreuimus. sic ergo de
cetero faciendum est: qd nō est curādū de periculo neq. de simili-
tudine viroz. hoc placet (idoneū) et est rñdēdū qd non est idonea
qd p̄ op̄ humanū absq. corporali periculo nō reddat apta p̄lo p̄
placet qd idonea sit qd perpetuū impedimentū nō habet. vnde di-
cimus qd separata a viro propter artationē si incidatur etiam
cum periculo tñ p̄lo viro restituēda est. et hoc satis apparet ex
snia pape s; olim aliter distingueretur (de talibus) scilicet s; bis
duabus questionibus. s. de diuortijs vroz. p̄pter artationē
mulieris vel frigiditatem viri (ex futuro) qd si fuerit apta scōo red-
det primo et cōstat p̄mū matrimonium fuisse.

1. Maleficiū si est temporale non dīmittit matrimonium si ve-
ro est perpetuum dīmittit.

2. Potest quis cum vna non autem cum altera esse maleficiatus.

Itere vestre. al. hic conuincit qd hec de-
cre. loq. i maleficiato et vbi
distingūdū est qd si maleficiū est t̄pale nō dīmittit m̄f-
monii. si vero est p̄petuū dīmittit. rñ. q. i. si p̄ for-
et dicim? p̄petuū qd s; triēniū p̄ exorismos et ofones nō cessat
vt h. rñ. q. i. si p̄ for. alias em nō vñ esse p̄petuū cum maleficiā-
to illud destruere posset. ¶ Itē ad hoc qd maleficiū dīmittit m̄f-
monii necesse est qd p̄cesserit. si autē seq. nūc dīmittit sicut nec
alia impedimēta sequētia. rñ. q. vñ. is qui. s. de eo qui cognō.
2. cōsan. yr. sue discretionē. et c. tue. ¶ Item nō. qd qd potest esse
maleficiat? cū vna et nō cū altera: vñ nō separatur secundum ma-
trimoniū: vt p̄mū restituatur melius vñ quod propter malefi-
cium nullū matrimoniū separandū sit et c. rñ. q. i. si p̄ for. nō
tenet. sed hec decre. loquitur in frigido naturaliter. hec verba
hic contradicunt: qd ipse diceret se habere potētiā cognosce-
re alia nō credidit sibi nec verū erat. (¶ Triēniū) Nota quod
non est necesse hic triēniū spālter assignari p̄pter experitiā
copule p̄iugalīs. s; sufficit quōcūq. simul triēnio cohabitauerit

De matrimonio scōo s; interdictū ecclesie. Rubrica.

Itere quas. (consentiēte) exp̄sse. iā tūc si
consentiēte) exp̄sse. iā tūc si
sp̄salia s; p̄ti. ff. de sp̄s. l. vñ. ibi p̄ fratrē. aliter aut
nisi p̄sentiret soror nō crederē scōa sp̄salia. ar. s. de
sp̄s. ad id s; expone vt ibi. ¶ Aut noie filioy tam cōstitutoy in
ptate qd emāpatoy sp̄salia s; bere p̄t vñ mō p̄sens sit fili? et
nō dīcat. ff. de sp̄s. l. s; q. et l. se. C. de nup. vidue. s. de sp̄s. sicut
et c. dilectus. j. c. p̄xi. in tutore autem secus. C. de sp̄s. si pater
(firmasset) ista sunt sp̄salia de futuro (amplexata) nō. p̄ signa cō-
sensus nō p̄sumi sp̄salia fieri matrimoniū nisi cognosceret. eam
s. de sp̄s. is q. et nō. de despon. impu. attestaciones (contempti-
bile) ar. multa faciēda pro vilitate vitanda. rñ. q. i. si p̄ for. nō
tenet. sed hec decre. loquitur in frigido naturaliter. hec verba
hic contradicunt: qd ipse diceret se habere potētiā cognosce-
re alia nō credidit sibi nec verū erat. (¶ Triēniū) Nota quod
non est necesse hic triēniū spālter assignari p̄pter experitiā
copule p̄iugalīs. s; sufficit quōcūq. simul triēnio cohabitauerit

Eliteris. (desp̄sasset) hec fuerūt sp̄salia de fu-
turo (iter dīxit) nō. iudicā a quo appel-
latū est post appellationē suā iter dicta ponere. et sup. eo
de quo appellatū est. et est hoc propter periculum animarum. et
in fauorem matrimonij. aliter enim secus nisi in casibus quos
nota. supra de appel. cum teneamur. Alj contradicunt qd hoc
tantum potest ordinari et non delegatus.

Qui filij sunt legitimi.

Rubrica.

Conquestus. Mole vroz sue (mulierem)
natā. s. an sp̄s. (exheredare)
iste patruus nō exheredabat istā mulierē suā heredi-
tate: qd ibi nō haberet locū exheredatio sed volebat
eā priuare hereditate sui patris qd erat suus frater (hereditate)
j. eo. latoz. et c. eam. s. lo. hic nō habet papa hereditatem restitu-
sed prohibet eum turbare ea occasione quod sit illegitimus. j. c.
perlatum. vel erat de iurisdictione ecclesie temporalis.

Em inter. infra (comm) s; filioy (bona) nō
intromittit se de hereditate vel de
bonis secularibus sed iudicat quid iuris sit.

Trasmissione. (Paternam) et sic videtur qd
pater esset defunct? C. de here-
ven. l. j. Sed contra videt vbi dicit standū verbo pa-
tris: vñ dicunt quidam eum vinere naturaliter: licet
mortuus esset cū iliter puta factus monachus. ¶ Vel dic standū
verbo viri quod publice proferebat dū vinebat (negabant) dūm
vinebant. vel modo facti monachi. ¶ Negabant? hec confessio
filio non p̄iudicat nisi quo ad presumptionem. ff. de inofficio.
testamen. si instituta. s. si. sicut nec cōuerso prodesset si confite-
rentur cū filiis. C. de p̄ba. non nudis: confitent tamen qd ex sola
nominatione presumitur nisi probetur contrarium. dūmodo
nominatio fiat cum aliqua solennitate. ar. ff. de proba. l. vltima
(questio)

(questio) .i. de legitimitate ipsius pueri (viri) bis creditur. ppter affectionem quam creduntur habere ad filiam. ff. de appella. l. vi. ti. C. de cura. fu. l. vi. s. de presum. afferte (filium) qua liter. hoc p. hanc possit no. s. de filiis p. pref. michael.

Usum que. (de anel) nomen est mulieris no loci vel generis. et constituit intransitive cu ablativo qd segtur. s. mulier sui id est ipsius anel. (ipsa) Anel. eo alano (viri) s. predictum alatum (viri) hic enim. R. anel. vrozem alani desponsavit. et ex ea suscepit agatham.

Actor presentium. Id. patris ipsius. R. (tractatum) tantus est qd i hac preiudiciali def libell. et fiat lit. co. test. tñ credere pcessum tenere et si litis ptest. no fiat nec ali. ordo iudicari. seruet. et ea rō. q. in modis exceptionis fuit ppositū corā primo iudice. sed q. ipse no potuit cognoscere et translata est hec cognitio ad iudicē ecclesiasticū. sicut ergo in der secularis de ea exceptione cognouisset lite no ptest. et sine or dine iudiciorū. ita tñ der ecclesiasticus qui in locum eius succē dit qñ ad cognitionē exceptiois. Alij tñ aliter dicūt (duos mē ses) Mo. certum terminū ptegi agentibus. C. de inge. et ma. dif famari. l. de purga. ca. ad audientiam. (duos menses). C. vt ne mo inui. agere vel ac. l. i. solu. illud regulare est. et est ar. ad hoc. C. de pigno. creditor. s. l. ita debeat facere causa cognita potest sta tuere. vt. l. certum tempus agat actor. alioquin vltimus non au dictur et hoc maxime tunc. scilicet quando videt iudex actorem expectare tempus agendū quo reus probationibus careat. vel alicuius famam vel statum granari. C. de inge. ma. diffamari. s. vt lit. non contest. quoniā. s. i. C. de re. pig. si eo. et vbiq. in mo di exceptionis vel p iudicialis actio proponit vt hic. et. l. co. la tor. s. de or. cog. tuam. aliter aut reus non cogitur se defendere sed sufficit qd mittatur actor in possessionem et fiat venditio et indicat multa. ff. de bo. au. indi. pos. l. pe. ff. si quis ius di. non ob. l. i. generale tñ est qd periculū imminet qbusdā psonis si nō agant vel defendāt vt tutorib. et cu. C. ar. tu. noia. C. de admi. tu. tutorib. et gestoribus nego. dorum si possint agere sine mādato. ff. de neg. gest. finautem. videamus et procuratoribus. C. manda ti. procuratorem. et administratorib. ciuitatis. ff. de admi. rer. ad ciui. perti. l. vlti. s. iij. et l. petitiō. heredi. vindicati necem de functi. C. ad fil. l. i. et actori citato reo vel lit. co. testa. C. l. Mo. quod obsequis illegitimitatē eam probare debet. et per conse quens non est matrimonium inter parentes. ar. cōtra. rrr. q. v. ar. sed et hoc est. et illud est in fauorem matrimonij hoc vt filij sint le gitimi. illud vt clandestina matrimonia fiant manifesta: vel id incumbit ei probatio quia presumptiones erant pro matrimo nio. argu. s. de presumptio. illud (intimatis). s. eo. c. i. contra. so. ibi (natiuitatis) de qua licet sit incidens secularis iudex cognos cere non pōt q. cā spūalis est. s. de or. cog. tuā. als. autem secus. C. de indi. quotiens. C. de ordi. indi. adire.

Antea est (presentium) idem est et si non fuit machinatus.

1. Iudex secularis non iudicat de illegitimitate.
2. An pronunciat illegitimus si postea agat contra eum q obti nit in causa illegitimitatis super hereditate vel alijs q illegiti mus petere non potest obest excep. rei iudi. vel doli. et vide mul tas questiones circa huiusmodi legitimitatem et illegitimitatē vsq. ad nume. xi.
11. Defensor non admittitur in causa matrimoniali.

Uisa que inter (agitari) vt ppter b. mater. R. et ipe. R. ab hereditate aut expellat: vt in sequentib. patet (inse ri) minus bene (extitit) ipse. R. (principalis). san ma ter dicti. R. sit de legitimo matrimonio nata. (Indicare) licet iudex ecclesiasticus de hereditate non debeat iudicare tamen pē dente legitimitatis questione non permittitur procedere iudex secularis. s. eodē. c. i. de ordi. cogni. tuam. C. l. Et ex hoc colligi tur quod si pronunciat illegitimus postea agat cōtra eum qui obtinuit in causa illegitimitatis super hereditate vel alijs que illegitimus petere non potest quod obstat excep. rei iudi. ca. vel doli. s. e. c. p. xori. immo videtur quod hec sententia qua p nunciatur illegitimus ius faciat inter omnes. argumen. j. eod. peruenit. et. c. per tuas. et. ff. de liber. agno. l. i. s. fina. et l. i. j. secus si reus absolueretur ab impetitione actoris. de hac enim dici pos set q. nō facit ius inter oēs. C. Unde si procurator vel defensor il lius qui impetebatur de illegitimitate satis dedit rem ratam do minum habiturum fuerit condemnatus quasi procurator vel de fensor. et postea dñs petat se pronunciarī legitimū: q. nō obstat ei snia lata cōtra eum qui sine eius mādato agebat vel defende bat statim ille pro quo lata fuit sentētia pōt agere ex stipulatio ne contra defensorē ad impendia litis. et etiam quantū iterfuit eius non iterum agi causam de illegitimitate eius. ff. rem ra. ba. procurator. s. si quis. C. l. Sed nunquid vices huiusmodi iterf.

3. se. q. hic p scōam sententiam legitim. indicatus pōt ab eo q. vi cit in causa illegitimitatis euincere hereditatē. dicunt quidā q. nō. q. adhuc non interest eius nisi prius euincat hereditas: quia etiam forte hereditatem defendet. et si sit illegitimus. Item licet obtinuerit se pronunciarī legitimū: tamē per hoc non sequit qd petitorius sit hereditatē forte q. abominatur lites. Itē potest timere qd si iterum ageret obstat excep. illegitimitatis: hoc tñ nō credo qd ex quo iudicatus est legitimus postea non pōt ē eū excipi de illegitimitate. ff. re. ra. ba. qñs. s. h. s. e. lato. s. de ordi. cog. tuā. sed hoc bene vt qd si in veritate pdict. hō indica tus legitimus obtineat hereditatē ab eo q. obtinuit sup illegiti mitatē s. defensorē qd pōt agere ex stipu. s. defensorē qd pōt age re ad estimationē hereditatis: iterum si scōo et tertio etiā plures hereditates vel alia bona euincat ab eo qui non posset euincere s. seruaret sniam contra defensorē latā iterū et iterū ex stipulatu aget ē eū dē defensorē. ar. ff. ad. l. agl. idenerati. s. visum. arg. s. dicte. l. ff. re. ra. ba. ba. pcurator. et eodē. ti. l. i. C. l. Sed obsequis qd hoc non potest procedere: quia si succubuit in hereditate nō in terest eius si restimat alienum. l. iij. distinctio. generalis. et si ob tinuit ad nihil tenetur. Sed respondeo quia tunc agit ad penā sine succumbat sine vincat. quia statim non ratum hz pmittitur stipulatio nō solū in id qd amittit: sed etiā id qd lucrari potuit si sniam habuisset ratam. ff. rem ra. ba. procurator. s. h. et l. quo. s. h. et l. i. s. cōmissa. nos aut hz hoc fateamur verum interesse tamē sciri nō pōt nisi prius cōdēctur. Itē no. qd non semp nec indis ferenter quis admittendus est vt petat se pronunciarī legitimū nec aduersarius vt petat aliquem pronunciarī illegitimum. sed tunc ista recte petuntur cum agitur de bonis vel de dignitati bus ecclesiasticis. et questio illegitimitatis incidit: vt hic. s. e. lato. s. de ordi. cog. tuam. C. l. Item hec recte petuntur etiam si aliqua iusta causa subist: puta cum habeatur legitimus aliqui eum de illegitimitate diffamant. Et sic potest quis plures ius tas causas inuenire. argumen. C. de inge. ma. diffamari. C. de re. pig. si eo. ff. de cu. bo. dan. l. i. ff. ex quibus can. ma. in integ. sed et si. ff. de adop. l. mancipiorum. et l. i. optio. s. fina. ff. de adule. constante. argumen. contra. ff. de re iudicata qui in alterius. et tñ facilius admittitur quis dicens se pronunciarī legitimū. q. ad uersarius petens eum pronunciarī illegitimum q. primū fano rabile est: hoc odiosum. nec debet q. admitti ad petendum se p nunciari legitimū nisi habeat contradictorē et iustum et si ad missus fuerit nulla est snia. arg. ff. de col. denō. sed si habet iustū contradictorē tunc admitteretur ad probandū de sua legiti mitate. ar. ff. de proba. circa. tamen snia inter aliquos lata igno rantibus nō p iudicat. ff. de mino. l. etiā. et dicit quidā et for te non male q. licz snia filiationis faciat ius inter eos. ff. de libe. ag. l. i. et. s. vlti. et l. i. seq. non tñ idē est in causa legitimitatis: quia hoc nūq. inuenitur exp. essum. C. l. Qui autem vult se asscura re super sua legitimitate nec habet aduersariū procedat hz teno rem decre. s. de testi. significaret. et dicunt quidā q. nūq. potest quis petere se p nunciari legitimū nisi primo eius aduersarius cuius interest propter successionē vel aliam causam agat vel exci piat vel alias petat eū pronunciarī illegitimum. et sic loquit. s. de or. cog. tuā. ar. s. e. cam. j. e. peruenit. alij tñ ad hñt et alij casum scz si agat cōtra diffamatores. C. de inge. ma. diffamari. alij tamē dicunt q. per illā. l. non pōt petere cōtra diffamatores nisi vt cel sent ab eius diffamatione: nec admittet q. pronuncietur legiti mus. C. l. Sed queres si vno petente aliquē pronunciarī illegiti mum et ipso probante q. sit legitimus pronunciet legitimus et ab alio postea eodē modo agente p nunciet illegitimus nunquid valebit snia contra res prius ind. vel q. snia valebit. Rñ. vtraq. valet inter eos inter quos lata est. nec est ptra res prius iudica tas cū alie sint persone in scōa cā alie in prima. ff. de excep. rei iudi. et an eadem. si cū inter easdem esset non teneret scōa snia. et vi cimur generaliter q. siue q. petat eum pronunciarī illegitimus quēq. sentētia feratur legitimitatis sine illegitimitatis et etiā si illegitimitatis sententia feratur pñte eo qui pronunciat il legimus nec appellante tñ bñdī snia non obest ei nisi cōtra il los q. fuerunt in iudicio. Unde si postea ptra alios petat hereditatē nō obstat sibi excep. rei iudicate. C. l. Et idē videtur q. si aliquis petit in integ. rest. vt abstineret ab hereditate et de negata est sibi in integ. rest. per sniam si postea agat cōtra eundē ab alio et iterū petat in integ. resti. vt abstinere ab eadē heredi tate non obstat sibi excep. rei iudi. Et idē vt quod si instru mentum p nunciatū est falsum petro agente: si postea alius pro ducat idē instrumentū nō p iudicat ei snia inter alios et in alia cau sa lata. et si quis vellet dicere contra non pōt respondere. l. i. ff. de excep. rei iudi. si a te. et l. i. cu. queritur. et l. i. se. et idē videtur si agē te. Et contra. R. decernatur vnum pñdium alteri debere seruitu tē: hz arg. sit s. ff. de neg. ge. q. negocia. s. h. hoc fallit cum agat in modum denunciationis: ipugnationis: electionis: vel excep. tis contra electionem: vt no. s. de elec. cū dile. et. c. statim. Itē fallit in causa inquisitionis. j. de collu. dete. c. si. ar. s. j. de pur. ca.

Inno. super Quarto decreta.

et tuar. tñ quādo inquiris de iuribus dñi vocari oēs quos res tangit. et nisi vocentur vel et si ignoret subueniet eis de facili. s. de test. cū olim. C. de bo. vaca. l. si. Itē fallit in cā filiatiōis. ff. de li. ag. l. i. §. si. l. seq. et in querela inoffi. test. ff. de inoffi. testa. papi nianus. §. si ex cā. et in cā ingenuitatis ex seruitute. ff. de sta. bo. l. gennu. ff. de li. cā. diui. sec. antē esset si ex libertinitate diceret se i gennu. ff. de ingenu. l. i. et l. patronum. Itē fallit in criminali cā q ad aliquid. ff. de pñari. pñaricationis. et in populari. ff. de iure in. cū. §. in po. et in crimine adulter. ff. de adul. denuncia. §. q. rī. et in appellationibus. s. de ap. ca. si. et in seruitutibus. ff. si ser. ven. loci. §. si fundi. Item in off. testa. ff. de inoffi. test. postbū. §. si q. Itē fallit in singularib⁹ et in vniuersalibus successoribus. ff. de ex. rei. ind. si a te. et l. et an eadē exceptio rei ind. C. Sed qres qūo ferit in hac causa cū agitur per defensorē. nam cōtra do minū ferri nō potest. C. de sen. et interlo. l. i. Itē cōtra defensorē nō vñ posse concipi verba de illegitimitate: quidā dixerūt hanc cām nō posse agi per defensorē sine mandato. s. pñariū expresse apparet. C. de satisda. l. i. et ff. rem ra. ba. si pñator. §. si q. vbi expresse dicit q cā status agi p pñatorē sine mandato. nos antē dicim⁹ iniam ferendā cōtra defensorē. ff. de his qui nō. in fa. s. rī. ti. §. i. et l. seruus. ff. de neg. gest. liberta. §. si. Et formabit sic inia. Cū. A. ageret. cōtra. B. pñatorē vel defensorē. C. pñatorio vel defensorio nomine ipsius. C. super illegitimitate ipsius. C. nos vñs et auditis rōnibus partiū. B. procuratorem vel defen sorē. C. pñario. A. cōdenamus. nō est necesse exprimi causam in inia. s. de re iud. sicut nobis. nec tñ reputem⁹ iniustam iniam si cām adūceret hanc. s. cū illegitimitas. B. bñ sit probata. et per hūmōi iniam nō pñdicaret. B. de iure h. de facto esset ei infamia s. de or. cogni. cum dile. l. si. et sic dicimus formādas inias si de fu turo vel de alijs consimilibus agi per defensorē. Qualiter an tem sit formāda contra pñatorē cum mandato vel cōtra vñm no. s. de ele. querela. C. Itē not. q in his et in similibus melius est certam penā stipulari ad quā statim cū ratum non habet agi pñt. ff. rem ra. ba. quot. §. si. et l. si pñator. §. si quis. et ff. de pñto. stipu. l. inia. q stipulari sine pena vbi opz expectari anteq agi possit quod i inter sit et vbi semp minime estimabitur vt. ff. de pñto. si. l. si. C. In cā autem inrimoni nō est admittendus defen sor nisi in eo casu vbi procederetur in cā si defensor non existeret C. de pñ. erigendi. nec tunc debet satisfacere rem ra. ba. do. q me tu pene non sit tenenda. s. de spō. gēma. Nec formabitur inia in personam procuratoris vel defensoris sed principalis pñone licz semper fuerit absens. ar. f. eo. c. pñari. j. qui ma. accu. pos. c. i. In inquisitione em bñ admittimus procuratōrē (incōgruū) prima facie. Ius tñ agi pñmittit post mortē rōne honorū. s. e. lator. C. ne de statu defun. l. i. et l. q. uis.

Relatum. (transisset) causa negandi qrelā accusans matrimonium de parē tela. vel dices maritum mortuum (parentibus) hoc debuit facere cū maliciose se absentasset vel sine causa vagaretur (mandauit) hoc licuit quia vagabatur (promulgauit) s. vt lit. non conte. qm pñtra fol. ibi.

Mod nobis.

Referente. (eos) q cōtrahere pñbentur impe diēte publice honestatis iustitia (p missionē) i. dispensatione vel i. tolerantia.

Eruenit. (viduam) bñ cōfitebant infimo nium in facie ecclesie fuisse cōtractū sed dicebant inter eos fuisse impedimentum consan guinitatis. vel aliud bñmōi. et ideo nō sunt audiendi: qz hoc pñato non indicaretur fili illegitimi. sed si diceretur nō fuisse infimomium contractū inter eos in facie ecclesie sed more adulterorū virisse bñ essent audiendi vt hic. s. e. causam. C. Itē audiendi essent si dicerent cōiuges scientibus ambobus consan guinitatem infimoniū contraxisse. j. e. ex tenore. illud etiā credi mus q si infimomium contractū fuit clandestine et post mortem cōiugū dicantur fili illegitimi: qz consanguinei fuerunt parē tes quod post mortem audiēdi sunt. ar. hic vbi dicit legitur. cc. ar. s. de clande. desponsa. cum inibitio.

Er tuas literas. (firmavit) bec affir matio nō sufficit: cū facto contrariū fuerit protestatus. s. accipiendo vxo rem. argu. s. de de. cum inter. ff. si autem non fieret p iudiciū alij infimomio valeret confessio vt p vxo re cā haberet. ff. ad. l. aquil. pñde. §. vl. et eodē modo bec cōfessio pdeset filijs si alij filijs pñdiciū non fieret: nec ob. decre. s. eo. transmissē. q ibi non dicitur qd crederetur si diceret cū filium sed creditur qz dicebat nō filiū. et p hanc confessionē nō fiebat alij pñdiciū immo proficiebat eis. posset tñ dici qd vbi non fieret pñdiciū filijs alterius infimoniū. staretur confessioni eorū. et sic loquit. s. eo. transmissē. secus si fieret pñdiciū filijs alterius infimoniū et sic loquitur bec decre. Item illa decre. nihil pñtrariū fecit vel di

rit ille de quo loquit illa decre. (filium) hoc ipso q naturalē filium appellat in test amēto intellige legitimare cum. C. de natu. li. aut. si qui dem nisi alios habeat legitimos filios. in aut. q. mo. na. effi. le. §. si vero non (patrimoniū) hoc non obstat q esset ille gitimus: nā alij nō pertinet de hereditate ad ecclesiam. s. co. cām. et ca. lator (decretali). s. eo. transmissē (denegasse). et ideo sola cō fessio patris non sufficeret pro legitimatiōe filij (dissimili) quia ibi cōtra filium testabatur parētes. tñ illa decre. pro iustitia suie facit vel aliter: vt no. in glo. bec affirmatio.

- 1 Debet legitimatus per episcopum effugere obiectionem ille gitime natiuitatis.
- 2 Legitimatus restitutus fame: que possit facere.
- 3 Legitimatus a iudice seculari non intelligitur ad ordinē legi timatus.

Er vene. f. n. (habeat) allegando loquitur alij dicunt quod sic sit in veri tate (verisimilius) non tamen verum est nam tempo ralia et spiritalia diuersa sunt et diuersos iudices ha bent nec vnus iudex habet se intrinsecare de pertinētib⁹ ad alium: licet se adiuvem: inuare debeant. xvi. distin. cum ad. s. e. lator. s. de iudi. nouit (per similitudinem) argu. (eximitur) et sic hoc ipso quod dispensatur vt possit fieri epi: videtur quod sit fact⁹ legitimus etiam quo ad actus legitimos (preterea) tertium ar. 1. Enaderet sic et legitimat⁹ per epm effugere debet obiectionē illegitime natiuitatis quo ad actus legitimos. s. quod possit eē iudex et testis in paterna autem hereditate vel alij non intelli gitur dispensatum. qz non potest dispensare sicut nec iudicare. s. eo. lator. et c. causam. C. Et no. quod legitimatus restitutus fa me et cum quo dispensatum est in quocūqz foro siue ecclesiastico siue civili et omnia ea facere poterit super quibus habuit pote statem qui legitimatus vel fame restituit vel dispensauit. poterit enim in omni iudicio testimonium reddere. et ad civiles hono res vocari nisi sint talia que sint in alterius pñdiciū verbigra tia. nam legitimatus ab vno principe vel ciuitate vel primatu nō obtinebit ab intestato bona hereditaria in terra que non sit sub dita legitimati: quia sic auferuntur bona consanguineis defun cti: vel fisco qui debet succedere ab intestato. C. Item legitima tus a iudice seculari non intelligitur ad ordinē legitimatus qz promoueri ad ordinē non est de iurisdictione laici iudicis. sed si vnus epi legitimet aliquem etiam in alia diocesi poterit pmo ueri: quia dispensare in ordinibus cum illegitimo de iurisdictione est cuiusqz epi. et quod illegitimus promoueat in nullius pñi dicitur est. In alij autem in quibus non est necessaria legitima tio: fame restitutus vel dispensatus: vt si seruus daretur liberta ti vel obligatus neribus curie absolueretur: etiam si laicus hoc fa ciat tñ ad ordinē aptus redditur. li. i. di. c. i. §. i. et l. i. et seq. ratio diuersitatis est quia in his non est delictum vel defectus: nec est in pñdictis necessaria aliqua dispensatio. alij autē dicūt qd etiā dispensare pñt. et intelligit dispensatū in hereditate hoc ip so q dispensat in ordine. C. Sed s. vtrūqz opt. videtur qz nō ha bet iurisdictionē contentiosam in tpalibus. s. de ap. si duob⁹. sed diciz non habeat iurisdictionē cōtentiosam tñ voluntariā exer cere pñt. ff. de offi. pñcon. l. si. Itē aliqua concedunt per cōsequē tiam et indirecte que non conceduntur directe. li. i. q. i. §. serui. ff. de pac. tutor. et de his not. r. di. c. i. (videbatur) quartū ar. (re cognoscat) de facto. nam de iure subest imperatori romano vt q dam dicunt. nos pñtra immo pape (tanq) agitem alij quis vt alius. xvi. q. i. §. si ecclesia. ff. q. cu. vniuer. item. §. si. sicut etia habes in adoptione. ff. de adop. si consul. melius tñ facit si abstinet a ta libus. ff. de offi. pñco. nec quicqz ar. s. s. de insti. c. vl. s. de iure pa. per vestras. (rōnib⁹) soluit (sanguinē) inter sang. et sang. iudiciū variatur cum accusator dicit probatum est quod reus sanguinē fudit. i. aliquod crimen civile commisit puta homicidium: adul terium: furtum vel aliquod aliud simile (inter lepra et lepra) deus accusator dicit infectus es lepra heresis. i. aliquo crimine ecclesi astico: puta simonia. sacrilegio: vel consimili et accusatus negat. C. Inter causam et causam cum actor dicit teneris mihi in cen tū ex mutuo vel commodato vel consimili civili actione: vel etiā teneris mihi ad decimas prestandas vel habeo ius patronatus in hac ecclesia: vel alia consimili actione civili et ecclesiastica: reus autem negat. nam in his omnibus si quid difficile vel ambigū fuerit ad sedem apostolicam recurrendum est. xvi. distin. mul tis. s. de appel. vt debitus (crimiale) idem vult intelligere cri minale et civile non diuersa. et sic de alijs.

Et renore. (vidua) tanq tutrix. quando mu. tu. offi. fun. potest. l. si. et aut. matri. procuratrix autem esse non potest et pro filio. argu. ff. de procur. feminas. In facie ad hoc vt fiat in facie ecclesie necesse est seruari solennitatem que est. s. de clande. de spon. c. inia. alij dicunt in facie ecclesie fieri si vocatis amicis pu blice nullius procurata celatione contraxit (ignorantia) sufficit em alterius cōiugū ignorantia ad hoc vt sit legitimus et vt etiam scienti succo

Scienti succedat. s. de clande. despon. c. iij.

Audemus.

1. Quis possit matrimonium accusare.

2. Potest in causa matrimoniali idem esse accusator et testis.

Qui matrimonium accusare possunt.

Rubrica.

1. **Accusare.** Quilibet potest accusare matrimonium ad plenum diuortium celebratum non tamen quod ad thorum ubi non admittitur nisi maritus. s. i. p. i. o. casu extraneis pferunt illi qui sunt de consanguinitate coniugum. s. i. iter et traneos pferunt antiquiores et maturiores vicini. r. r. v. q. vii. c. i. s. i. f. eo. v. nobis. Item tamen maritus qui uxorem accusare potest. eo. in sup. Des autem qui repelluntur ab accusatore vel qui ad eam admittuntur et a testimonio repelluntur ad illud admittuntur duobus modis aliter sunt idonei ad testimonium reddendum. Item not. quod si fiat accusatio super federe matrimonii. puta quod dicam inter coniuges consanguinitatem vel aliud impedimentum esse procedit lite non conte. secus si propter adulterium ad thori separationem ageretur. s. v. lite non contesta. ad hoc. r. c. quoniam fr. s. porro.

2. **Item in causa matrimoniali idem potest esse accusator et testis.** r. r. v. q. vii. si duo. r. c. ep. s. in fi. r. c. de parentela. s. de testi. cog. p. i. e. r. ea. et hoc intelligitur verum ubi quod de consanguinitate coniugum: ut in p. cal. c. melius. s. de consan. et affi. c. i. s. de spon. cum in tua. nam tunc etiam consanguinei et etiam mater potest esse accusator et testis. s. i. c. v. s. de testi. sup. eo. in fi. Sed si non quereret de consanguinitate. sed de alio impedimento. s. an contraxisset cum ea: tunc licet contra sit admittenda mater et pater ad accusationem et testimonium. tamen in hoc casu. si propter impotentiam alterius coniugum habere suspectum testimonium alicuius. repellere a testimonio sed non ab accusatione. s. de testi. sup. eo. in p. i. c. i. et idem v. si dicitur primo cum alio contraxisset vel votum emisisset vel de spirituali cognatione. nam in his si suspectum sit alicuius testimonium repellatur etiam a p. dicte decre. sup. eo. In consanguinitate autem est speciale quod nunquam debet suspectum huius testimonium alicuius consanguineorum.

Elatum

(nequerit). s. v. lite non contesta. qm. s. qd si forsan contra solu. ibi.

Nobis est

ad hoc intentio dirigi debet accusantis. ut a peccato cessent nec aliter interest et melius est quod fiat scriptis quam sine scriptis. s. de testi. in integ. ex l. is. p. i. e. r. ea. etiam iuramentum de veritate dicenda in matrimonio aut contrahendo non habet locum accusatio sed denunciatio tamen. s. de despon. impu. ad dissoluendum (conscriptio non est potest per cartam accusare. q. vii. p. scripta nec testificari. s. de coha. cle. tua.

Idetur nobis

(dirimendum) propter consanguinitatem vel quod aliud matrimonium prius contraxerant (admittant) repetere debemus. s. de testi. sup. eo. (interesse) sponsalibus s. ben. dis. (leges) secus fimeanones.

Super adiecasti

(Cognita) sine coa. etide. als. secus.

Significante

(Ab accusatore) forte generale est ut nullus admittatur ad accusationem si constat quod mala intentione ducit. vel forte habet tamen locum in denunciatione ubi necesse est quod denunciator sit sine crimine. i. i. q. vii. in granibus. matrimonium enim non potest de accusari nisi ab uxore. nam cum non sit publicum crimen non admittitur nisi quorum interest. s. denunciari de crimine in quo manet. ar. i. c. p. i. s. de despon. impu. ad dissoluendum. Sed quod non quid necesse est procedere monitionem alibi non.

Umin tua

(prodierit) nec ipse nec alius quia etiam si alius matrimonium accusasset. tunc secus nullo modo esset admittendus nisi in casibus qui not. s. de ele. cu dilecti (Bani) qui sunt ut quoniam scit aliquod impedimentum infra certum tempus veniat et dicat. s. de clande. despon. c. iij. si autem non sit presens terminus debet venire infra modicum tempus quod tamen est cum quodam temperamento intelligendum. ff. de solu. quod dominis. ff. de quib. cau. ma. ab hostibus. s. vlti. et hoc quod ulterius accusare non possit vera sunt quando post contractum matrimonium et post terminum transactum volunt accusare. Item quid si ante contractum matrimonium sed post terminum transactum velint accusare. item quod si dictum sit in banno post terminum non audietur. R. i. si si dictum sit audiendus est ante contractum matrimonium. argu. opt. ff. de opt. leg. l. mancipiorum. r. l. si opt. s. vlti. post contractum aut non debet audiri ut hic. argum. s. q. si l. i. sint leg. lato. C. de re. pig. si eo. C. si v. se ab here. aucten. ibi posita. quidam tamen dicunt suam hac. s. qd nullus decetero contra illud matrimonium non audiat: necessariam ad hoc ut non audiat. ar. C. de inge. ma. diffamari. sed r. i. ibi sententia necessariam esse. et

ad hoc prodesse ut et si matrimonium non sequatur tamen post solam non audiet. secus autem si non esset lat. suia: ut. s. dictum est. Item hoc habet locum. s. q. post interdictum agere non possit. ubi per decretum prohibet ab agendo vel accusando vel consensibus. secus si per decretum tamen iponeret ei ut dupli vel quadrupli solueret si aliquid non faceret nam tunc etiam si contra fecerit non incurrit penam. C. comi. vel epi. r. pro. l. interlocutio. C. de sen. r. interlo. ex stipu. nisi in casu specialia. ff. de adm. tu. tutor. s. si deponi. nisi forte cum cause cognitione decreta essent interposita. quia tunc omnimodo seruanda essent. C. qui. vel epi. r. p. l. ea que. ultra terminum ante positum a lege nullatenus aliquid proponere. C. de adul. ob. comissa. r. eod. mo. s. id quod. l. municipalis decernitur venire non habet. ff. de decre. ab ord. fa. l. vlti. et hoc non v. differentia siue adiecta clausula siue non sed si contra factum fuerit non audiat. Aliud autem est interdicere aliquid aliter. nam tunc si contra factum sit tenet. s. de ma. contra. eto. s. iterdic. eode. c. h. nisi adiectum sit et si s. factum fuerit non tenet. s. de pben. dilecto. habet autem locum hoc generale edictum ubi cumque plures admittuntur ad agendum vel contradicendum vel aliquid simile agendum. ut in restitutione et in matrimonio in adoptione et in natalibus. s. q. si. sint leg. lato. ff. de adop. na. C. ut ab here. se ab sti. ant. ibi posita. et est ratio quod in talibus proponit sic generale quod nescit a quod certa persona dicitur sicut de electione actionum. ff. quoy leg. l. h. s. her. aut decre. Item quod dicitur hoc gl. locum habet ubi nullus precesserat accusator. quia si precessisset et si legitime absens et ignorans supueniret non tamen audiret. ut no. s. de elec. cu dile. (Teneris) minor. r. iij. annis. et forte sufficit quod sit doli capax cum cuilibet qui potest peccare. dictum sit si peccauerit r. c. h. q. i. si pec. r. r. iij. q. iij. tamen sacerdos. r. iij. q. ii. alia als aut minor non admittitur ad agendum nisi habeat curatorem insti. de cura. s. ite inuiti (legitima) forte quia tunc probationes non habebat. q. vii. plerique (psuaf). r. vii. di. quod dictis. r. iij. q. ii. qui r. (repellendus) non solum ab accusatione sed etiam testimonio et denunciatione. s. de spon. cu in tua. nam quia vna via prohibet et alia ff. pro soc. id est s. de penra. tue. ff. de codi. inde. que sub con. ar. contra. s. de iureiu. quemadmodum (ab alijs) secus in teste. s. de testi. s. alij tamen idem dicant in teste.

De diuortijs.

Rubrica.

Qua mulier.

Desinit.

hoc nisi non excipit de dictis sed de cendis (religione) trabendo eam ad idolatriam (ab infidelitatis) idem est et si ad aliquod peccatum. hoc. c. expone p. c. inferius positum quanto. et c. gaudemus (traxerit). i. nitatur trahere.

Oro.

(De comite et notoria) i. publica fama. aliter autem vir esse posset notorium (separari) debitu aut denegare debebat habet maritus uxorem dimittere non debeat per quasque notoria consanguinitate. tamen inder ubi notorium est quo ad thorum restituere non debet. ar. i. c. p. i. s. de testi. spo. l. f. as (restitutione) agebatur possessorio.

Significasti

(postulat) siue possessorio siue petitorio agatur iuste denegatur ei restitutio cum esset adulterius sic notorium quod inficiari non potest scilicet testimonio testatibus super terram. r. vii. distin. priusque nec hoc dicimus speciale in matrimonio. sed ubique est notorium facti actu permanentis quale est hic. cum filij maneant qui reddunt notoriam incontinentiam vel notorium iuris nunquam faciendum est restitutio. et sic potest intelligi. ff. de doli excep. dolo. Item intelligo hoc si notorium est iudici et alijs. vel alijs et non iudici. s. tamen secus paratas habet probationes. ar. s. de testi. spo. l. f. as. si neutrum horum esset sed diffusum terminum ad probandum peteret non diceret deneganda restitutionem (materia) mulier autem ad hoc: nullo modo induci debet. ff. de adul. l. i. s. si pu. Item constaret. no. si mulier petit restitutionem mariti. et maritus excipiat de adulterio notorio mulier replicet de adulterio viri non debet fieri restitutio nisi et viri adulterium esset notorium sicut et mulieris. sed si vir non reiecit mulierem propter notorium adulterium. sed peteret per ecclesiam separari. et exciperet mulier de adulterio viri audiende essent probationes mulieris super exceptione adulterii non notorii. et est ratio diuersitatis. quia primo mulier egit possessorio. vnde sicut facilius conceditur ne admittatur exceptio adulterii non notorii sic et denegat facilius ut non audiat in hoc ut fiat statim restitutio. sed tamen bene dicimus admittendas probationes mulieris. et si probauerit viri adulterium fiet restitutio. sed in alio casu. s. qm vir petit separationem agitur petitorio. vnde de utroque plene recipiunt probationes.

Literis.

(suggestione) et falso (primatum) quod non sententiando sed consulendo (redire) argumentum contra. s. capitulo proximo ibi so. propter adulterium quod commisit. quia iam peria crimina mutua compen.

a **Que certa** persona adde bal. l. i. fi. c. de edi. diui adri. tollendo. Imola post Inno. i. c. fi. s. ma. robe die. l. auc. albe. de testi. refert et seq. fel. in. c. cognoscetes. co. l. i. v. in p. n. s. de p. sti. et c. i. d. z. ino. i. c. l. n. fa. s. de p. cu. bar. in c. na. ad rep. in ver. per edictum circa fin. car. in suo. q. h. l. r. iij. co. i. circa fi. ale r. s. imo. in co. si. evj. c. pe. i. fi. r. fi. i. y. volu. et ibi concol. et vlt. tra aler. p. aler. add. i. p. p. o. s. i. to pe. s. ancha. in q. h. c. l. x. i. c. i. in p. mo. dubio in fi. col. r. i. q. h. co. r. c. i. i. c. i. v. p. i. ma facie. et. d. me. d. bar. so. z. i. l. i. y. o. q. h. i. c. i. qm video no dnm. i. iij. co. r. t. b. i. alia allegat qd consiliu non habet in ipse. s. r. car. i. c. o. s. l. r. i. i. c. i. i. d. i. s. c. u. s. i. d. e. p. m. i. s. s. i. articuli. c. o. l. i. v. s. i. n. p. r. i. u. e. s. t.

Illa. Deec de re. loquitur de illis quoniam al-
ter ad heresim labitur. et idem credo in
infidelibus quorum alter convertitur. (Nullatenus)
argu. contra. s. c. prior. so. ibi idem cogitur eam re-
cipere. q. post sententiam commisit adulterium. vñ sententia si-
bi pdesse non debet cum fecerit quasi contra eā at hic cōuersus
post sententiam pro se lata nihil contra sententiam fecit: vel ides
esset in superiori de re. si sententia lata fuisset sed ibi non fuit la-
ta sententia. h. non finaliter eis iniunxit continentiam. ¶ De
aliis criminibus q. heresi qd dices puta quia virum ad latroci-
nium trahere volebat p ecclesiam separatū est infimonium vñ hic. r.
s. c. pri. xviii. q. i. idolatria. so. vñ qbusdā q. de de re. dicit idē.
als q. nullā vel vñlem cām inuenies q. nō sit idē in omnibus.
tñ alñ dicunt q. p aliis criminibus nunq. est ferēda snia perpe-
tue separationis. sed tñtū quousq. penituerit. r. ratio diuersita-
tis est periculum heresis. sed prius dictum. scilicet in principio
glo. magis placet dicimus effi q. licet de rigore iuris post abso-
lutionem iudicis non debeat cogi redire licet etiā qd bene diffi-
nitum est non debeat retractari. vi. q. iiii. quod bñ. tñ iudex ex of-
ficio suo adulteratē post suam redire coget ad adulterā ar. s.
de iureiu. tua nos. r. s. eo. c. pri. Sed dic q. nō facit sñiaz. snia
effi talis fuit q. absolutus fuit reus ab impetitione mulieris. tñc
aūt fieret sñiam si mulieri iterū petenti viruz fieret eius restita-
tio. h. si vir p quo lata snia repetat mulierē nō sit ptra sniaz. im-
mo iniquū eēt si ei snia pdesset ptra quē lata est. ff. de exceptio.
rei in. euidenter. si aūt viro isto accusante mulierē adulterā. lata
sit snia diuoriz. q. tunc nō pōt vir iuste absolui q. agit. tunc locū
h. de de re. q. nō in dīcē illū credere pudenter sniare. q. sic dice-
ret. Diuoriz sniam inter vos proferimus ppter adulterium q.
diu viro accusatori iuste placuerit.

Quanto te nouimus. (Infidelitū)
De his qui sunt heretici. sed tñ baptizati. h. ab hereti-
cis. Rñ. h. de de re. nō pōt h. locū. qd sic ostēdo. q.
sue infans sue maior. aut fuit baptizatus in forma ecclesie r. sic ba-
buit verum fidei sacm etiā si ab hereticis vel infidelib. fuit col-
latū. r. sic etiā ratū est infimonium inter eos. r. id vñterius nullo
mō separari pōt. Hic nō fuit collatum in forma ecclesie r. tñc non
habet fidei sacm infideles sunt r. iure infidelium vtunt. r. sic eo-
dem mō nō est ratū infimonium inter eos (ait) rñ. q. i. iñ. nūc. r.
ca. si infideles (soluit) ipso iure etiā sine iudicio ecclesie. verū tñc
anteq. ab aliquo cōiugū contrahat pueras pueras alter eū re-
cipere compellit. f. c. pri. (en) idē dicit qdā r. circa est q. in sni
delitate remanet. h. ille nō sine pctō contrahat. puerus aūt sine
pctō (ratū). i. in dissolubile. rñ. q. i. itē illud. ¶ Per bñ. oclz
vbi dicimus q. q. uertit ad finem licite h. bñ. r. ex quo licite h. bñ
nō est cogendus redire ad priore pūgē de nouo conuersam. nisi
mōtia esset scō a viro. q. tñc cogere eā recipere. f. c. prior. s. vlt.
h. aliter videatur distingui. s. c. de illa. Tñ consuevit hoc queri
Quid si velit trāsire ad religionem. Ad qd rñ. quod cum matri-
moniu sit consummatū non pōt heretico volente se corrigere et
ad vñorem redire. argu. s. de conuer. coniu. ex publico. si autem
transisset anteq. alius ei vellet cohabitare nō reuocaretur. sicut
non reuocaretur si cōtraxisset. s. c. ar. xviii. q. ii. agathosa. vel
dic q. soluitur questio presens sic. q. cogit redire nisi snia diuor-
tiz data esset. s. eo. de illa.

1 Libellus repudiū cōcedebat pp manus malū vitādum.
2 Exceptio adulterā cōpetit contra petentē restitutionē.
3 Per baptismum peccatum deletur.

Audemus in domino. ¶ Que
tio) quam reuelationem repudiāuit dato libello re-
pudiū. de quo libello h. concessum esset in lege q. dare
tur propter manus malū vitādū. nunq. tñ cum dare fuit licitū. r.
q. sacerdos interueniebat ad cognoscēdum. de hoc probat hoc
esse licitū. q. nūq. diuoriz sniam inter eos ferre debebat imo q.
min. est nō debebat forte dicere pmittimus q. viroz tuā dimi-
tas h. poterat dicere lex pmittit q. eam dimittas. sed nō sine pec-
cato tuo. r. sic etiā bodie ferēda esset snia in oibus permissiōibus
vbi est pctm. sacerdos aūt interueniebat ne qñcūq. q. s. vellet hunc
libellū daret. h. in certis casib. tñ hoc licebat (repudiāuit) sine
cā (restitutionē) inde pueri ad fidē q. viroz cēcerat (petenti) viro
ri infideli. ¶ (Restitutionē) Mo. exceptionem competere contra pe-
tentē restitutionē hanc. s. quia non convertitur ad fidē. similiter
r. exceptio adulterā notōn competit cōtra petentem restitutio-
nē. s. eo. significasti. Item r. exceptio spoli. s. de ordi. cogn. cum
dilectus. Item exceptio seuitie viri. rñ. q. ii. sine de. s. de restit.
spo. ex trans. Item si non interuenierit carnalis copula. r. incon-
tinenti parate sunt probationes. de resti. spo. literas. s. c. ex trās
missa (ille idem si duxerit) licet sit mortua argu. f. eod. titu. c. vlt.
(Sornicata) q. tñc. q. si infidelis q. noluit conuerti cum alio con-
traxit intelligitur legitime fm coy. legē contraxisse q. iuris bñ.

3 auctoritate ptrauit. s. de frig. r. malef. fraternitatis. rñ. q. iiii. q.
peccat. ff. de acqui. pos. iuste. ¶ Et vñ mirum cū in baptismo de-
letum sit peccatum r. sequela peccati. rñ. q. iiii. deinde. rñ. q. i.
q. d. aūt. q. d. aliud adulterii sibi obicere pōt q. bñ. nūc. rñ.
deo qdā i deo obicere fornicationis exceptionem. q. crimen for-
nicationis non tñ coinquinat pmittētē sed ēt coningē. rñ. q. i.
coningū. ¶ Et illa dicunt tolli per baptismū crimen sed non
actionem quēstā prius vel exceptionē. rñ. q. ii. admonere. ar.
ff. de his q. no. iusa. l. pe. r. l. atletas. s. pomponi. nā per vñus
baptismum nō d. alio ius suū tolli. Itē in baptismo nō tollit
infinita qua ligata est adultera. f. q. vñum repetere non possit cū
peccata tñ dimittantur r. nō lex. rñ. q. iiii. dist. i. acutus. r. c. de in-
de. r. c. vna. ¶ Et idē dicēdum si aūt baptismū homicidii vel
furti pmississet. q. post hap. r. accusabit r. pdenabit. nā h. dimi-
tat pctm quo ad deū r. quo ad legē pmotionis. q. pmoneri pōt
q. pūto pctm aūt baptismū pmissum sit notōn. rñ. q. i. primū. s. i.
tñ q. ad accusationē r. penas alio nō spūales bñ ligabit post bap-
tismū sicut post pñiam p quā sicut p baptismū daf remissio pec-
cator. r. sic intelligit de p. de. di. iiii. sine pñia. s. spūali. tpale aūt bñ
subiūit r. p bñ etiā dicit pōt q. etiā si aūt baptismū erat ifamis pu-
ta pdenatus de adulterio vel ipso iure. puta q. scit vñras vñu-
rarū quo ad legē pmotionis ei nō imputabit. ¶ Et s. ar. s. na. s.
sicut iputaf ei irregularitas aūt baptismū puta q. bñ dicit fecit
ita r. infamia. Rñ. q. infamia non descēdit nisi ex peccato. vñ de
delet in baptismo sicut pctm. rñ. q. i. deniq. Irregularitas aūt
nō fundat sup peccato. vñ ita est irregularis qui occidit sine pec-
cato. vt iudex sicut q. cū pctō. s. ne ele. vel mona. sniam. h. dist. ali-
quāto. r. c. seq. r. bigamus r. corpore vitiatu.

Eus qui ecclesiam suam.

De donationibus inter viruz r. vñorem. r. de dote post diuor-
tium restituenda. Rubrica.

Elheres.

Significauit. (diuisione) hoc non habet
locum nisi ratione cōsuetu-
dinis. vel nisi vñusq. intuitu aliq. quēstā sunt. nam
als oia psumit mariti. ff. de do. iter vi. r. vñ. q. nūc
mutas. r. q. quis tñ sibi nō alteri q. rit.

Prudētia. (accessione) Not q. iudex ecclesie
sticus tā ordinari. q. delegatus
cognoscit de dote accessorie. f. cū cognoscit etiā de matri-
monio. r. in libello pctm infimonii separari r. dote restitui vt h.
r. s. eo. c. j. r. s. de pñ. seru. pposuit. secus dicere in successione
nā h. cognoscat in infimonio: nō tñ de hereditate. s. q. si sunt le-
cām. r. c. latoz. h. possit cogere partē ne occasione illegitimi mfi-
monii eū sup hereditate molestet. s. qui. si. sint leg. c. j. imo ēt pñ-
a palr. pōt cognoscere de dote. f. c. p. tuas. r. hic. ¶ Nec ob. s. qui
si. sint legi. latoz. r. c. cām. que loquuntur q. iudex ecclesie non de-
bet cognoscere de hereditate. maior est pñctio est inter dotem
r. infimonium: q. inter filios r. hereditatē. cū dos nō possit ēē si-
ne infimonio. f. c. prior. filii aūt pñt esse sine hereditate. r. ex here-
dati nō retractaret ēē sniam iudicis secularis sup dote. Itē spe-
cialiter ad ecclesiam pñnet cognoscere de dotibus: quia ad eccle-
siam pertinet defensio dotium. f. co. nuper.

Perunq. (fornicationis) s. ne reconciliata.
nam tñc redit ad antiquum sta-
tum. ff. de iure do. diuus. r. l. post mulieris (vel) pro. i.
nā idem dicitur dos r. dotalitium. ar. xviii. q. ii. si aūt
vel dotalitium vocat donationē propter nuptias. ¶ (Dotalitium)
Sed quid si lata snia super diuisione thori pp fornicationem is
q. adulterii perpetravit velit agere cōditione sine cā ad repeti-
tionē dotis dicens non fuisse matrimoniu r. ppter hoc velit pro-
bare consanguinitatē r. ita nō fuisse infimoniu nec adulterium
nec dotē. an propter hoc nō recuperabit dotē. ar. q. sic. f. c. pri. ff.
de condi. sine cā. ammitticulo. Sed ptra res iudi. p veritate acci-
pi. s. de re. iud. cū inter vos. ff. fami. heres. cū putarem. ¶ Item
ptra q. adulterii cōmittere intēdebat. rñ. q. ii. lectū. Laur.
dicit q. dotē repetere nō pōt. argu. ff. de adulte. si viroz. rñ. q. i. C. de
spō. mulier. s. s. q. quoz. T. dicit q. si snia lata super separatio-
ne thori r. dote. nec sit appellatū vñterius petere nō pōt fec. aūt
si super adulterio tñ. primum dictū magis placet q. cōdictiōe si
ne cā nō pōt repetere dotē cū cā retinende eius subit. f. snia si la-
ta sit vel adulterium q. saltē intentione cōmisit.

Si necesse. (ob turpem) quia si ob turpē
cām data ēēt potior esset pñ-
tio possidētis. ff. de pñ. ob tur. cau. l. si ob turpē. l. si.
(ob nullā) idē ob infimoniu quod tamen inter eos
non tenebat propter consanguinitatem. vt statim sequi. ¶ Re-
stitui) quando inter consanguineos sit dotis datio si ignorabāt
se consanguineos

a Etia pñci-
paliter. r. q. iud-
ex ecclesiasticus
cognoscat etiā
pñcipalr tpe.
de auct. in con-
si. ex. col. sñ. in
eip. p solutiōe
et allegat. In-
no. bñ q. itelli-
git hoc verū in
dote iam cōsti-
tuta. r. hoc di-
ctum Inno. alle-
gat ēē sely. in. c.
ecclesia scē ma-
rie. col. xv. ver.
tertia declara-
tio. s. de cōstit.

se consanguineos competat repetitio dotis. ff. de condi. sine causa adiniculo. C. solu. ma. si igno. C. de incest. nupt. qui contra. ff. de ritu nup. prefectus. si aut scietur paterint panguinei ad fisci dos depluif. ff. de do. inter vi. et vro. cu hic statns. s. vlti. insti. de nup. s. aduersus. sed bec decre. dicit. hi em consanguineos se sciebant. C. ad hoc sic rñ. nā rex leg. nō petebat hic dotez. q. erat vir. et ex parte mulieris tñ cōpetit petitiō dotis. f. c. pri. sed qdā castra que dederat p cōseruatione mīmonij qd nō h. sicut nec penā pmittere l. de verb. obli. titia. rñ. j. sed dicas cū esset data nomine arrarū ea retinere l. de sponfa. mulier rñ. j. sed illud veruz est in licitis sponfalibus. secus in illicitis. vt in eadē l. dicitur vel dic qd bñ applicabunt fisco. q. rex legiof. fiscum habebat.

¶ Per a nobis (inducit) ipse usufructuaris (in dotez). i. vroz suā dotant de illa possessione qd h. et merito et cuilibet aliq (in dote) exponere vt. f. c. s. vl. (possidere) nam in dote licet feudū alienare. alias non. s. de feudis. c. h. 1. Satisfactio vroz pro dote quo casu teneat vel non. 2. Vroz pōt repetere dotem: si videt maritū vergere ad inopiam. 3. Mulier si aliquod delictum committat: vel cōtrahat mutuum non cogitur illud soluere de dote.

¶ Er vestras literas (cōuenire). i. iudiciū cuo care (quā) pecuniā (repulerat) bec erat sufficiens exceptio. q. si ea nō sustentabat dote hē nō d. s. mo d. eam sustentare de dote. ff. de do. inter vi. et vro. et annuo. s. l. 3. ea ppo. neret nō erat vera. Veritate bec etiā erat sufficiens exceptio. f. rei ind. C. sentē. resc. nō posse. l. vlt. sed q. appellatum fuit idcirco audif. sed litera contradicit vbi dicit qd nō fecit mentionem de literis ergo nec de appellatione. vñ pōt dicere qd nō fuit appellatū nec fuit necesse fieri mentionem de prior sentētia p quā non absoluebat reus perpetuo. sed qd in super ipsa dote mulier canetur. et ideo non obstat sententia huic petitioni cum offerret satisfationem vel petebat qd daretur mercatori (cantiōnem) bec sententia non erat sufficiens. debuerūt em addere vel pecuniā mercatoris dare. vt sequitur. et hic idem defectus fuit in sententia delegati (credī). C. de pac. cōuen. hac. tñ nō cogit vt in eadem l. dicitur. (Satisfactio) quicqd dicant alie gl. hic posite tu dic qd sine vroz satisfactio qd dotem dabit sine maritus qd dō nationē satisfecerit t. satisfactio. ff. de iure do. promittēdo. l. cūz dotis. si aut satisfecit de restituenda. siue ante matrimonij si ne constante matrimonio nō t. satisfactio. vt p. tinetur in rubrica. C. ne fideius. do. den. l. i. et. n. quidam tñ dicit qd licet satisfactio re nō cogatur. tñ si satisfecerit cum possit renūciare iuri suo ar. insti. de satisfactio. tut. C. de pac. si quis. soluto autem matrimonio satisfactio pōt. ff. so. mat. si constante. s. quoties. C. Quomodo ergo excusabis hic sententia pape. Rñ. marito vergente ad inopiam vroz dotē et res obligatas pro dote repetere pōt. C. de in. do. nifi. et in aut. de equa. do. s. vl. Item ab eo sequestrada est possessio. ff. solu. mat. sicut dotem. s. si dotez vero. sed si in isto casu de ea soluenda etiam constante matrimonio possit cantio nē sufficere p. stare dotis administrationē hēbit vt hic. C. S. adhuc est s. qd hic d. qd si nō prestiterit cautionē qd res det mercatori cū vroz habere debeat ad alēdū se et maritū et liberos. C. de in. do. vbi. sed dic hoc ideo qd mulier erat suspecta de minus idonea administratione et de dilapidatione. ar. ff. de app. impa. tores. C. quo. app. nō re. ab erec. C. Vel dic qd satis habebat vroz q. mercator habebat p ea cautionē quē tñ sit sufficiens: als in cō. grue sequeret coniunctio disunctiua cum semper cautionē iuratoriā dare posset. C. Dnera vñ si mulier cōmittat aliqd delictum vel hbat mutū non cogitur illud soluere de dote. ff. so. ma. q. uis: vir aut vroz d. sustentare fm vires dotis. ff. sol. ma. Sicut dotez. s. si marit. et. s. si aut. Sed an mulier soluto mī monio sit alenda ab heredib. mariti sui vel extraneis dic qd sic donec dotem rehabeat. C. de rei vro. act. l. j. s. eractio. et ibi not. sed et si nullam dotē recipit maritus: tñ alere d. pro velle suo. q. personā suā pro dote dat mulier. in aut. qui. mo. na. effi. leg. s. si. ff. vt in pos. leg. l. pe. vbi dicitur qd vroz d. alere vt filiā. C. Ad causas aut mulieris vir non dabit ei expēsas nisi forte speciale dicas qd vir accusat mīmonium. nā tñ forte cogetur ei dare expēsas etia si indotata sit mulier. ar. f. de accu. ex parte.

¶ Donatio (si pauperior) als em si non sit pauperior. puta q. rem alienam dona rit. idem et si repudauerit hereditatem vel legatum. qd et ipse repudiatione ad vroz peruenit. ff. de iure doti. si sponsus. s. si marit. et. s. si quis (obitu). C. de do. inter vi. et vro. donatōes. (tacite) puta q. eadē rē aliq dōauit. (Expēse) dicēdo renoco do. quā tibi feci. (Quale) si fiat post nuptias. C. de do. ante nup. l. vl. et d. esse equalitas non solum in q. titate vt nō maior sit q. titas dotis q. do. sed etia in lucris ex pacto pueniēdis. aut. de equa. do. s. hoc igitur. et si maius pactum sit de lucrada dote

quā donatione maius pactū trahit ad minus. ff. de pac. do. l. lo. ge. si aut pactū factū sit de lucrada dote et nullū pactū sit de lucrada do. pactū dotis trahit ad donationē. C. de do. ante nup. l. vl. s. si aut do. qd intelligo hoc modo. q. si mulier fecerat marito pactū qd ipse marit. lucraret dote si superuivisset vroz marit. do tēlucrabit si superuixerit vroz fm pactū. et eodē mō vt sit paritas in pactis et mulier lucrabit donationē ppter nuptias si superuixerit viro. et si de donatione lucrada nullū pactū interuenerit. et idē ē ecōuerso et alijs pactis dos et donatio an nuptias et post. l. sti. de dona. s. est et aliud. Similiter sit angmētū dotis et donatōis an nup. et post. C. de dona. ante nup. si constāte. ante nuptias aut po test esse disparitas. et in q. titate dotis et donationis. et in pactis sup lucris. C. de pac. cōuen. tā sup do. q. sup dona. ex morte post nuptias aut hoc nō l. ne excogitare fraudē ptra phibitionē fa. ctā de dona. inter virum et vro. hic autē scias q. non potest ap poni pactum per qd deterior fiat conditio mulieri volentis ite rā nubere. siue fiat an nuptias siue post. ff. de pac. do. l. j. C. de pa ctis puen. sup do. q. uis. ff. de do. inter vi. et vro. per totum. con suetudo aut varia pōt esse in q. titate et in iuris.

De secundis nuptijs.

Rubrica.

Appellatum

¶ Dominus ac redemptor (certitu. dīne) et in fallibili. sed habita psumptione ppter lōginitatē t. p. testimoniū magistri exercitus et militū i his req. redū. est. ff. de dinor. vroz. C. de repu. anc. bodie. s. de spōsal. in presentia. s. vt lit. nō conte. qm. s. qd sic. vel dic qd nūq. h. nubere nisi prius receperit certū nūcium de morte viri. vt in pcedenti decre. (Serauerit) in preterito. in futurum enim non habet ni si habito certo nūcio de morte viri. s. de spon. in presentia. sed et si in futurum fieret idem seruandum esset (dubitandum) pro babiliter. f. de sen. exco. inquisitioni. j.

¶ Et autem vel mulier

¶ Per illa questione

¶ Et in secundum apostoluz

(Infame) non solum credimus non teneri infamias sed nec alius penis q. irrogant. q. nupit infra tempus luctus que continentur. C. de sec. nup. l. j. et. n. sed penas quas su stinet q. secō nupit nō sustat que continent. C. de sec. nup. hac edictali. et. l. vlti. et. l. femine. et expresse habes. s. de pig. cū p. ster. aut. de nup. s. q. vero hacten. et. s. si vero ex. Rñ dīuerfikat. est. q. pene imposita nubētib. i. sra tps luct. sunt mere pene. et iō oēs pe nas a legib. ppter hoc inflictas tolli credim. sicut infamia. s. pe na q. iponit secō nubentib. nō est mera pena imo est pūisio fi lior. et iō nō tollit bec pena p canones. sic etiā nō credimus tolli penas impositas illi qui contra proprium iuramentum nubit recepta tutela filiū non reddita ratione. C. ad tertul. omne. in au tē. de nuptijs. s. sin autem tutelis.

Incipit liber quintus.

De accusationibus inquisitionibus et denunciationibus. Rub.

¶ Legitimus (nō fatigetur) vt p. bet suam innocentia nisi publica infamia accusat laboraret. nam tunc indicetur ei purgatio. n. q. v. p. resbyter.

¶ Quis ep̄s (accusatorib. i. denunciatorib. i. nō criminosis accusat. i. denunciatns.

Ex hoc. colligunt quidam monitionē debere pcedere accu sationem. Alij intelligūt hoc. c. in non notorib. criminibus: et in his de quibus pnia agi pōt seruato ordine. et in criminibus exceptis. sed nos intelligimus hoc. c. f. q. agit denunciando. Et fm hoc expōsum. I. am. f. e. sup his. f. de symo. l. 3. (quēntus) i. monitus (cām). i. p. niam agat (nō olim). i. an monitionem (sed nunc). i. post monitionē (ad primates). i. iudices legitimos. 3.

¶ La prepositarū (i. cū eis) id est subditis accusatoribus vel i. prelati suis ordinariis subditi eni accusatores necessarii sunt ad discussionem vt probent: ordinarij autem necessarii sunt vt consulant.

¶ Omnipotēs (Nunciant) pendente eni accu satione non d. aliquis ad digni tatem promoueri. l. rrrj. distin. tantis. C. de procu. renu. Inno. super. v. decreta. A

a Licet fens dū de b vide p fely. late. in. c. q. in eccliaz. colū. rrii. versū. in c. gl. ibi. s. de p. sti. et p. Alle. in cōf. rrii. col. fi. y. posset et i. y. vo.

b Si etiā nō credimus. Ad de q. idēz. An ge. i. ant. d. nup. s. sin aut tūclā allegat hosti. h videtū. Bal. in l. cū oporteat. s. fin. in fin. C. de bo. q. libe. q. vt hoc lumtare et addepetiā hoc dictū refert se ly. i. c. ecclia. san cte. Marie. col. rv. in prin. s. de consti.

Inno. super quinto decre.

ff. de mu. et bo. res que. §. cum. immo sola infamia impedit. C. de digni. l. iij. sed licet pmoneri non debet potest eligi. et electio tenet. sed per precedentia iura probatur qd non confirmabitur nisi purget innocentiam suam. alij tamen dicunt qd nec eligi debet. de hoc. no. j. de simo. accusatum.

Nepellere. ff. de adul. si vror. r. vii. q. iij. c. attēdēdū. iudex tñ ex offi suo repellere pōt. ff. q. vii. si q sunt alieni. qrendū. ff. de postu. l. qd pibet nisi obiectu maioris excoicatiois. §. de excep. a nobis. qūis illa dect. in alio casu loqitur q ista. hic em dicit qd i cōmunē familia ritatē habebat illa aut qñ in aliq sed ei cōdicauerit. ff. q. vii. alieni. l. dtra. C. qui accu. nō pos. iniquū. ar. ptra. C. de inof. testa. l. areā C. de here. qm. ff. q. vii. §. i. boe. Rñ. qd dicit nullum criminofum etiam i criminofum admittendum. C. de libe. cā. si filiū. C. de ad ulte. qm. r. r. q. vii. nihil. verus est nisi in exceptis criminibus in quibus nō ad testificandū sed accusandū tñ admittunt. C. Rñ. huic dec. q accusabatur de crimie excepto vel speciale est in episcopis vt eis nō liceat ab accusatione sua repellere familiares cū precipiantur habere honestos. ff. q. vii. cum pastoris. lex autem iniquū loquit de expositis et alijs dominis q nō tenent bñe cubicularios. at est quā in quo iā officio cubicularios habere tenetur vt in pdictis. c. vii si in eo officio aliquos approbauerint: vbi tñ bone fame requiruntur non pnt eos repellere ab accusatiōe vel alio vbi tales persone similiter requiruntur. ff. de adul. si vror sed si alias clericos malos bz bñ repellat eos ab accusatiōe sua. sepe enim pfectus bonus malos clericos patit ppter scandaluz vitanduz. Aliqñ. q. pbatōibus destituitur. l. dist. vt cōstituitur. ff. q. vii. pteris. et ppter multas alias causas quas hōt leret: ad superiores tñ ordines nō pmonet. et a sua accusatiōe repellat. ar. §. xlvij. dist. §. necesse. sed ibi loquitur quando culpa prelati subditus malus est. C. Item et si culpabilis erat prelatus in corrigendo subditos. tñ eos repellere possit a sua accusatiōe. nam aliud est officium dare quale est cubiculariū facere in quo videtur eum approbare et sponte cum ad hoc non cogatur. Aliud est negligere correctionem subditorum. in quo hō culpabilis videtur tamen approbare non videtur.

Ebis criminib. (Replicari). r. iij. q. iij. si illic. ff. qd. in. notandū. ff. nan. can. l. §. vi. nisi pbe pōt accusatorē suaricatū. ff. de pua. l. h. Itē vel si corripit indicem vel testes. ff. de colla. c. vi. vel si suū dolorē psequat ignorans ab alto institutā accusatiōē. ff. de actio. cui. §. qdē. Itelligitur hoc qñ in forma iudicij pceditur. nam hō per penitentia quo ad deñ. fiat remissio. nihilominus tamen poterit inde accusari.

Epellantur.

Accusasti. (calumniose) alio imunis est accusator. r. iij. q. iij. illud etiam. et iudex. r. iij. q. v. cum miles. vel nō calumniose sed ex alia scitilla odij. (p pace) supple accusasti. i. vt alij qe te vniat. r. iij. q. v. nō frustra (delaturam). i. accusatiōē ipsius. ff. q. iij. si crimē est notoriū iudicij alij.

Idētia.

1. Latci in accusationem vel testimonium clericorum nō sunt admittendi: qd tñ limitatur vt hic et vide in nu. 4. §. 2. et 9.
2. Qui admittuntur ad accusandum admittunt etiam ad testificandū.
3. Illos et infames qñ admittant ad accusationem.
4. Monachi an possint quempiam accusare.
5. Non admittitur aliquis ad accusationem clericorum qui sit ignotus vel suspectus de fide et inimicitia.

Cim. p. manconella. (qñ laic) hic collige qd laici etiā in crimine simoniaci nō admittunt de test. veniens. ff. q. i. in primis. Sed §. i. de simo. si dñs tanta. l. xij. dist. si papa. So. §. laicos simo. in dist. qñlibet admittitur ad accusandum et testificandum. sed clericos distinguatur. nam § clericos bone fame in criminibus exceptis. ff. q. i. in primis. et clericos male fame admittuntur laici et clerici male fame et fures et meretrices. ff. de simo. tāta. et male si agat civiliter. ar. ad omnia predicta. ff. de simo. per tuas. eripiuntur conspiratores et capitalis inimici. ff. de simo. l. h. bel. per tuas. q etiā cum tormentis admittēdi nō sunt. et participes criminis et muneris. ff. de test. veniens. C. Itē no. qd vbiqz et qualescūqz admittunt ad accusatiōē nō admittunt et ad testimonium nisi psecutores suarū iurariū q admittunt ad accusatiōē et nō ad testimonium nisi §. de test. decetere. C. Itē si tñ est dñs qñ ad accusatiōē sine tormento admittunt et infames et viles: hō ad testi. iij. q. iij. §. si ea. C. Item necessaria est aliqua presumptio euz nō sint sine tormentis admittendi et a tormentis incipiendū nō est. ff. de qñi. l. i. §. de re. iur. cū in cōtemplatione. in nō exceptis aut nō admittuntur criminofis clerici vel monachi. ff. q. vii. clericus. maiorū. presu

4. mant. criminationes. C. Itē de dieim si rōne irregularitatis nō pnt ascēdere ad ordinatiōē quā hō accusat. ff. q. vii. ipi testes alij aut clerici secure suos platos et clericos accusant. ff. q. vii. la. tor presumit. sicut inquit paul. laici aut nullo modo admittuntur ad accusatiōē. ff. q. vii. c. §. i. iij. v. vi. et c. ones. et c. accusatiō. vi. q. i. cū beatns. r. q. i. clerici. nisi psequat suā infuriā. iij. q. vi. oib. §. q. vi. pibent. §. de testi. decetere. clericus aut in nullo crimine civili. vt homicidio et similib. pōt accusare laicū et si suā infuriā psequat. r. q. i. clericus nullus. r. iij. q. vii. bis a quibus q nec testari pōt in crīe laicū. r. q. i. testimonium. agat autē clericus si vult civiliter de crimine. qd tñ dicit qd possit accusare laicū si ex crīe vñ accusat nō irrogat pena sanguinis. C. Itē quidā dicit bonos laicos admittēdos ad accusatiōē clericorum et in hac opin. fuit gra. similiter et ab accusatiōe laicorum in criminibus ecclesiasticis criminofis repellunt. iij. q. iij. cōsanguineorum beatns. nulli. vi. q. i. q crimē. C. Itē monachi aut abbates sunt accusabunt sine lñia abbatis quē volūt accusare. §. e. et parte alij nō accusabunt absqz licētia abbatis. ff. q. vii. placuit. et c. nulli nisi illū cuius est cubiculari. illū em sine licētia abbatis accusare pnt. nā cū ad b sint cubicularij vt sint testes dñorum si viderint eos malos licite accusabunt. ff. q. vii. cum pastoris. peruenit. quia nisi accusaret non exequerentur laudabiliter officia suā. et etiā denūciare tenetur saltē crimē cōmittēdū. ff. q. vii. negligere. et hoc magis cōsulerē monachis. C. Itē ad accusatiōē clericorum nulli admittitur ignotus vel suspectus de fide vel inimicitia. iij. q. v. accusatoribus. canonica. accusatiōes. vbi habes de alienigena. nisi prius inquirat de vita et fide et intētiōe eius. ff. q. vii. si qui. et c. querendū. vel nisi habeat aliquas lñas antecarū psonarū q pro eis testimonium ferat vel testimonium ppsit. ff. q. vii. criminatiōes Itē repellunt oēs criminofis. corpore vitati et irregulares tā ab accusatiōe quā a testimonio. q ordinari nō pnt. ff. q. vii. ipi testes. C. Quia laicū hic habes qd etiā in exceptis criminib. laici repellunt ab accusatiōe clericorum. sed hoc intelligo q si laicū erat male fame. ff. q. i. in pms. vel repellit ppter suspitiōē quā hōt de mutuis accusatiōib. vt l. c. sequit. vel nō accusabat de simonia sed de alio crīe (illi cāe). i. criminis vñ. Itē accusabat petrū et laicū vel alij iaz em accusauerat de simonia et hic fuerat testis.
9. C. Sed obiectis si alia vice fuit accusat. ergo modo non poterat accusari. §. eo. de bis. Rñ. hō fuerit accusatus et dati testes nō tñ fuit absolutus a crīe. sed ab obseruatione iudicij. vel dic de derat testimonium extra iudiciū falsa crīa eis sponēdo vel et vera sed facile sine cā insultado et exprobrado. v. q. villi. et §. si alio. sunt ergo tales detractores q repellunt ab accusatiōe et testimonio iij. q. iij. detractores. si aut nō sine cā diffamaret. hō q. p. bare vel let. etiā si famoso libello cū pposito accusandi confecto nō repelleret. v. q. i. c. h. et c. de famo. libel. l. h. imo remuneraret. C. Itē etiam qui dixit senel testimonium hō aliquid vltius hō testificari nō pōt. iij. q. iij. in crīali. in pñ. et hoc in crīalib. causis vbi repellunt suspecti. iij. q. v. accusatorib. et in multis alijs. c. iij. §. q. et q. vii. c. i. et si suspecti sunt de odio qui toties parant se ad ferendum testimonium. nā in civilibus nō pibet quis in multis causis testificari hō eundē. §. de test. fraternitatis (accusauerat). i. accusare voluerat. nisi enim fuit amissus. vt hic dictum est (cuz tribus) hic numerus arbitrarius est. ff. q. v. omnibus.

Ex parte et.

- (Itē alios) Sine licētia abbatis. nam tunc pōt ar. ff. q. vii. cū pastoris. et dicunt quidā non. nisi inter sit monasterij r. i. q. i. placuit. denūciare aut poterit et debet. cū nemo a regula euāgelica excludatur. ff. q. i. si peccauerit. r. iij. q. iij. tam sacerdos. C. Itē ministri non statim quicūqz vult accusare abbates admitteretur et habebit expensas. sed pmissa aliqua summaria cognitiōe et vide qd hoc summaria cognitiō sine pñsentia partiū fieri pōt per solū iudicē. ar. §. de remm. super hoc. nam si alij nō accusant sine inqñitiōe pmissa. ff. q. vii. si qui. et c. querendū. et c. criminatiōes multo forti. monachi § abbates nō debent sine tali inqñitiōe admitti. C. Alia tñ dicit qd in accusatiōe et inqñitiōe de semp necessaria est cāe cognitiō anteqz monachis admittat ad psequendā inqñitiōē vel accusatiōē. hō in habendo expēsas est dñs. qñ in accusatiōe cū inscribat se ad tallionē semp habebit expēsas. sed in inqñitiōe nō nisi cā cognita sibi decernant. nos dicim qd spex quo admittit ad accusandū vel inqñendū vel denūciandū qd expēsas habebit. et papa vt qsqz ordinari hoc p se diligēter inqñit qd delegat ex quo sibi cōmittit cā inter ptes debet em reputare p admissio nec amplius de aliq cā inqñere dñs. nec est §. de ref. super lñis in fi. vbi dñs qd ea debet mouere delegatū que moueret delegantē. q hic pstat iaz delegatē motū ad admittēdū et ex quo pmissit cāz inter eos si psequat cāz suā siue possessoriū siue petitoriū agat nō hēbit expēsas
1. Commendatio fieri dñs cū dispensatiōe et ex causa.
  2. In cōmendatiōe vocandus est ille ad quem pertinet pñsentatiō vel collatiō ecclesie commendande et an valeat electio si non fuerit vocatus. in numero. 3.

4 Commendatarius liberiorē habet administrationē in eccle-
sia quam procurator.

Si constiterit. (q. d.) Iste. d. agebat pe-
nitentia. petebat em̄ quā-
dam ecclesiam. q. in ea erat canonicē institut⁹ vt dicebat
(Commendata) commendatio v. fieri cū dispensatione. qd
pbo. q. per ea sit iuris relatio. ius em̄ vult qd ecclesia ppiū ba-
beat placitū nō commendatū. dicim⁹ qd commendatio v. fieri ex cā. i. q.
vii. dispensatōis. et pmissa aliqua cause cognitiōe. et si aliquid ledan-
tur ex p̄dicta commendatiōe credim⁹ qd vocati sunt. ar. ff. de ad-
opti. nam ita diuus. ff. de mino. deniq. 2. l. in cā. i. q. ea ante et si
nō vocent faciet ea cassari p̄ superiorē. si aut vocati cōtumaciter
abfuerint. tūc nō audirent vltim⁹. ar. s. qui si. sint legi. lator. et q.
mat. accu. pos. c. si. Et vocari v. in commendatiōe ille ad que-
ritur p̄sentatio vel collatio ecclesie commendatōe. et v. audiri si su-
stam cām h. contradicēdi. et si nō fuerit vocatus vel auditus fa-
ciat per superiorē cassari commendatiōē. Et s. quero an si con-
temptus iste eligat post commendatiōē factam an electio vale-
ret. Ad hoc r̄m. qd qd si ep̄s maliciose et sine cā fecit hanc cōmē-
dam qd tūc electio facta ab eo ad que pertinet p̄dicta cōmē-
da nō obstat. ar. s. de concess. pben. postulasti. Alii dicunt qd p̄-
placet qd quis in fraudē et sine cā fecerit dūmodo teneat h. sit
in iusta. tamē facit qd ad eius officiū et iurisdictionē pertinet. s.
commendare. vnde ex tunc nō h. illi ad que pertinet eligere alii nisi
prima commendatio fuerit primo cassata. ar. s. de p̄ces. p̄bē. cū no-
stris. et c. q. diuer. Et est sciendū qd commendatarius licet nō
habeat ius in ecclesia. tūc est legitimus administrator. et liberiorē
administrationē h. quā procurator. arg. v. q. i. p̄asto. l. i. d. i. i. i.
obitum. et c. seq. et videtur qd has cōmendas possit recipere pro-
pria auctoritate sine requisitiōe p̄p̄i placitū cū nō obliget ad cōmē-
dam tenēdas nisi q̄tū voluerit. nec obest si dicis qd nō v. esse ge-
neralis procurator alieni. vt nō. s. de obli. ad rat. c. i. q. nō est alia
pena si accipit. nisi qd cogit dimittere administrationē v. depo-
nit. et nō bñ dicim⁹ qd semper ad mādātū sui placitū ea dimittere
v. p̄noctauerit. vigilādo (rōnabiliter cōuictus). i. ordinarie
accusatus (vel ad rōnē). i. sine solēnitatē iudiciū requisitus forte in-
quirēdo p̄cedebat s. cū. et sic cōfessus est p̄dicta vel aliq̄ p̄dicto-
rū. q. quodlibet p̄ se sufficit. Cōfessus repetere que diximus. s. de
elec. per inquisitionē. (ip̄sa) ecclesia (post appel.) recipiendam.

Minimus. (p̄o altera. i. in contrariū
sine benedictione. Appel-
lauit) nō. qd contra cōfirmantem petentē minus be-
nedictionis admittitur exceptio dūmodo excipiens
als sit legitima persona ad excipiendum accusatōē. i. paratus
esset accusare. vel. i. exciperet contra eam. (Manifestus) nō. t.
inimicum nō solum ab accusatione sed etiā exceptione r. pelli
idem crederem in consp̄atione. secus de aliis (tulerit) alio ac-
cusante. et hoc p̄sumit inimicus vel alias maliciose p̄cedere.

- 1 An quis possit accusare per scripta.
- 2 In criminalibus speciale est quod socius potest esse procurator
sociorum.
- 3 Accusator citari v. ante qd absoluitur accusatus.
- 4 Perpetuū silentiū imponit accusatori si nō fuerit in termino.
- 5 Ante inscriptionē licet desistere ab accusatione: quia nemo cō-
pelliatur accusare.

Scer in beato petro etc. (Ex
lis) nō. colligitur. hic qd qd possit accusare p̄ scripta con-
tra id qd legif. ff. q. vii. p̄ scripta. sed in his significā-
bant crimina pape et petebat citari vt accusationib⁹ r̄nderet q.
bñ h. q. bec prima citatio sine cāe cognitiōe sit. et si licite sit p̄ nū-
cimm. (delatus). i. denunciatus (ab. J. et d.) bi forte erat de his q.
cōtra ep̄m scripserit. (Et alii alii). v. q. i. in criminalibus. s. f.
c. p̄i. s. folu. sp̄ale est qd etiā in criminalibus socius p̄t esse p̄-
curator sociorum. i. q. vi. c. hoc quippe. s. de dol. et contu. c. v. di-
le. vel dicim⁹ qd bi admitterentur ad excusandū absentes qd
h. v. q. i. reos. per qd capituli h. minus bñ qdā dixerūt qd sem-
per pro reo procurator admittit. in crimine etiā iniuriarū admit-
titur procurator. i. q. i. s. nisi. Itē ad accusandū et excipiendū. s. c.
p̄i. et c. super his. r̄m. q. v. reos. Itē in lenib⁹ criminibus. puta
que nō excedit penā relegationis. ff. an per ali. cā ap. l. i. sed qdāz
dicūt illā legē tū habere locū in cā app. sed secus in principali.
Itē in crimine suspecti tutoris. ff. de p̄cu. nō solū. s. v. l. idēz di-
cimus si placitū dicatur suspectus. Itē in accusatione populari ad agē-
dum. ff. de p̄cu. h. sed nō ad defendendū. ff. de popul. act. quis po-
pulos. Item dñs defendit seruum. ff. de accu. si cut. s. pe. Itē cūz
causa nō est pure criminalis. s. de p̄cu. tur. potes etiā dicere
qd hic agebatur civiliter. s. inquirēdo vel denunciando (quod
nō propositū accusandū). Et dicunt quidāz quod citari
debet accusator anteqm absoluitur accusatus ar. c. qui accus.
pos. qd crimen. et v. q. v. ep̄iphanū. hoc autem nō obstat. quia

presentes erant a quorum accusatione absoluitur. in civilibus
aut secus. q. tū a p̄senti observatione iudiciū absolueretur. c.
de indi. propterandū. s. i. vel accusatore absente hermoditum
contraberetur. c. q̄s et q̄s. aut. qui semel (intimanda) vt per se.
apo. monitionibus tantum corripere (excessit) faciendo di-
tari ep̄iscopum vt responderet accusatori. Et silentium) nō. ac-
cusatori imponi silentiū p̄petuū si non fuerit in termino ni-
si iusta causam absentie p̄buerit. i. q. v. quisq. in fin. Et im-
putadū q. ante inscriptionē licet ab accusatione recedere. h. q.
i. si quēquam. ff. ad turpil. questum. Infamator tamē tenetur
iniuriarum. ff. de iurciurā. item apud. s. si quis li. In civilibus
autē dato libello cogitur litē ad finē perducere. c. quomodo et
q̄s. qui semel non est contra ei quod dictum est de criminali. c.
qui accusa. non pos. l. i. q. ibi p̄cesserat inscriptio vel ad mi-
nus satisfactio de accusatione p̄sequenda. In civili autē si re-
nolit p̄sequi cām principālē. tū ad exp̄sas agere potest. s. de do-
lo. actor. si autē sua non interest sine pena renocabit. h. q. vi. sigs
libello. (Same) nā criminū p̄dictōm fama bona vel mala pro-
bati p̄t p̄ ressa et etiā de plano. s. p̄ cōm auditū. s. de sp̄s. cum
in tua. hāc inquisitionē et aliq̄ infamia p̄cedere v. vel et denunciatio
p̄bep̄one. s. in inquisitionē criminū maior infamia ē necessaria. bec
enim inquisitio illius est p̄paratoria. ar. j. eo. cū oporteat.

1 Excusatori s. officium quale sit.

2 Qd admittat procurator vel excusator in cā criminali: et in nu. 3.

Excusator. (Excusationē. Nulla hāc excusatio-
nē fuit sufficiens h. bñ i. p̄spicias. Et
Excusationē) excusatoris officiū est allegare et etiam p̄bare
causas absentie de facto vt erat iste. et s. de p̄c. q̄rela. et s. de dol.
et p̄cu. cū dilecti. ff. de indi. si p̄to. excusator autē ad causas cause
allegandas nō admittit q. ibi necessarius est procurator cum mā-
dato vel cū satisfactioe. fatemur tū qd tam in civilibus q. in cri-
minalibus causis possit lit. et. vel etiā in aliis causis vbi proce-
ditur lit. et. q̄cūq. qd iudex anteqm condemnet indefensum si
uer cōtumacia sit absens siue p̄pria voluntate quēlibet admit-
tet iura cause sue allegantem etiā minorē et forte infamē. ff. de p̄cu.
seruū. s. publice. c. de p̄cu. erigēdi in fin. Et intelligo quod
admittitur ad allegandū causas h. bñ q. non h. mādātū nec satis-
det. nec de p̄sonis p̄iunctis causas dico que colligunt ex actis. s.
eadē cā habitis. nā nullo mō credimus qd possit p̄ducere testes
vel infra vel p̄fessiones facere. q. procurator nō est. et si hoc esset ei
concessum a iure iustitū ius esset. q. heret p̄iudiciū absenti per
aliū quā per procuratōē. hoc sic credoverū nisi in causis absentie
nā ad illas p̄bandas h. admittitur excusator sine mandato et
satisfactioe. et sic loquitur. ff. de p̄cu. seruū. s. publice. Et bene
facit ad hoc qd quibet admittitur ad docendū de iure p̄tis absen-
tis. q. si p̄tis cōtumacis absentiam dei p̄sentia supplere v. c. de
indi. p̄perādū. s. cū aut. de eo non solū p̄ me sed etiā p̄ quēcūq.
aliū querere quō instruat in cā eius. Et excusator non potest
allegare cās absentie de iure. puta talis non tenetur venire cor-
rā vobis. q. estis excoicati. vel q. rescriptū nō valet. hoc enim nō
per excusatōē h. per seipsum vel p̄ procuratōē pponere v. s. de
rescrip. sup. literis (viap) puta q. vie erat latose (criminali) nisi
in causis nō. s. c. p̄i. Et p̄ceptū et male nūq. intellexit pro-
hibere tū qd nō calūniōse pponeret. vel die qd mādātū fuit et
licitū et iustū. nā ex quo p̄hibebatur se semel calūniōse accusasse
vltim⁹ accusare nō v. arg. s. c. p̄i. nam sic remittere q̄relam v. f.
vñ vltim⁹ accusare nō p̄t. r̄m. q. i. i. si illic. c. ad turpil. quā-
ntis. imo si dicat se nolle vltim⁹ accusare. vltim⁹ non accusabit.
ff. de adalte. si marit⁹. s. si negauerit. hic etiā q. calūniatus est in
accusando si velit denunciare repellit. et q. etiā nunc p̄sumit calū-
niari. Si autē nō esset p̄fessus de calūnia sed tū iurasset nō accu-
sare denunciare posset cū iuramentū nō valeat a p̄cepto euangeli-
co liberare. s. de iurciurā. quēadmodū in si. r̄m. q. i. i. tam sacer-
dos. et si per denūciationē ecclesie nō posset immunitas seruari
posset nō inmerito accusare. s. de iurciurā. puenit. Et cōtumaciū
hic vñ nō reputādus p̄tumar. q. si p̄sens esset tali accusatori nō
cogere respōdere. ff. de indi. nō vñ. sed illud h. locū vbi certū est
qd nō tenetur r̄ndere. sed vbi est dubiū sicut hic secus. ff. de indi.
si quis hoc. Et item illud intelligit qui neq. sup. principali neq.
sup. accessorio vel exceptionibus et agere et r̄ndere cogit sed hic
bene respondere et agere cogitur super exceptionibus.

- 1 Quis sit admittendus ad excipien.
- 2 Exceptio de nō interesse est declinatoria: et ante lit. conte. regula
riter p̄ponenda: et vide in nu. 3.
- 3 Admissio debet p̄cedere accusationem.
- 4 Plures cōtra eū dē petentem p̄firmationē q̄s sint audiendū.
- 5 Cū vnus excipit ceteri quoq. v. volūt excipere eodem tempore
excipere debent.
- 6 Medi clerici sed etiam layci admittuntur ad excipien. de crimi-
ne contra electum siue cōfirmatum.
- 7 Inquirēdū est a cōtradictoribus qua intentione p̄cedat ad im-
pedien. consecrationem.

Inno. super. v. decre.

Al. ij

11. 777
illans nō accusare.

exipiente rōne premissa. q. onus pbatōis incumbit exipie
ti. ¶ Sed ar. cōtra. q. q' pponit negatiuā exceptionē hoc ipso
probat qd cōtrariū nō pbat. C. de nō m. pe. si ex cautione. s. d
h. de instru. si cautio. r. s. de psump. q. sed illa locū habet tñ in ca
sibus in iure exp̄ssis. alis autē sicut dictū est exipies sine affirma
tione sine negatiue pbare tenet. vel dic illud habere locum qñ nō
agit de crimine. si autē de crimine agat. sine ciuilitate sine crimina
liter semper exipienti negatiue incūbit pbatō. quia odiosus
est. n. q. vñ. si quis episcopus. r. q. psumitur nō immemor sue salu
tis. i. q. vñ. c. sancimus. r. q. psumitur bonus. s. de psum. dudū
tamen si creditor ageret ad petendū debitū sufficeret ei proba
re. vel promissionē vel iuramentum. vel excoicationes. q. sic pro
bat obligationem qd solum sibi probari sufficit. r. debitori in cū
bit onus probandi satisfactio. ratio diuersitatis. q. creditor q
agit ad debitū nō obligat se nisi ad probandū. pmissionē nec ad
aliud cogit sed qñ agit ptra electū nō audif si dicat tñ enī pro
misse vel iurasse nisi r. se obliget ad pbandū qd cōtra promiss
um vel iuramentū venerit. vñ hoc totū pbare dī. qñ autē vitiū dī
in forma interuenisse si electores vel electus petent pfirmationē
qui negat formā seruata. eam omittam pbare dī pdicta rōne q
exipienti incūbit probatio. r. q. ex quo de facto pstat psumit
interuenisse solennitas. C. de contraben. stip. l. i. ff. de proba. ab
eo. dñ tamen scrutiniū vel vota fratru ostendant in scriptis re
data. s. de elec. q. ppter r. decretū in quo appareat p̄sensu ca
pituli. l. i. ff. dist. c. ep̄s dum vel dic vt nō. s. de dolo. cū oliz. ¶ Sed
quid dices si exipiat nō est subdiaconus qui pōt eligi. vel nō bz
lras cōmendaticias cū sit alienigena. Rñ. in bis casibz cū debe
re pbare se esse ordinatū r. se dimissum ab ep̄o cū iura in bis casibz
bus dicat lras necessarias. n. q. i. leg. s. de cleri. percu. per totū
lrrj. dist. per totū. tñ tanta posset esse p̄sumptio pro ordinato
qd transferi in aliū onus probandi vt si multo tpe in subdiacono
natus ordine seruauisset vel qd certū esset qd bñ a suo ep̄o dimis
sus esset. ¶ Sed tñ nō. qd bz nullus appareat exipiens vel ac
cusator. tñ confirmator vel ordinator semper inquireret r. qñcūq
eū contigerit dubitare. s. de elec. cum nobis. r. nō. s. de purg. ca
no. c. i. in aut. de sanc. ep̄is. s. si quis ante. circa princi. ti. (ordina
riam) sine inscriptiōe aut pena certa infligit talibz. s. de elec. lra
tuimus. ¶ Cōtra. s. de ele. cū dilecti. ad hāc autē extraordinariā
penā nō solū se obligat qui crimē obicit pfirmatū. sed et q. p
ter formā ptra ordinationē vel p̄secutionē obicit. s. de elec. cū
dilecti. q. aut inquisitionē ipetrat vel denūciat ad hāc penā non
se obligat. q. alterū ex offiō iudicis pcedit. alterū aut ad penam
12 ¶ Procurator pcurator nō pōt ptra electū exipere de cri
mine vel alio defectu ptingente personā electi qñcūq. sit gñ
lis pcurator nisi sp̄aliter dicat qd de crimine exipiat q. per tales
exceptionē minuit status exipietis. q. bñficiis p̄uaf p trīennū
s. de elec. statimms. ff. de min. illud. ff. de pen. nō solū. q. n. ff. de
va. r. extraor. cog. l. pen. nec est ptra. ff. p so. actione. s. renūciaret
ff. de iniur. sed si vñ. s. pcurator. q. agēs iniuriarū si succumbit.
non incurrit diminutionē sui status. r. bñ est diminutio status.
licet ad tps tñ suspendat bñficiis. q. relegatio r. dñatio in op
publicum temporales sunt. vt probatur. ff. de penis quidam.
¶ Iudex corrigat errorem suū si in processu vel interlocutoriis
errauit.

4 Non dī fieri generalis inquisitio clerici.
3 Non valet dictū testiū sup occultis r. de quibz infamia nō p̄cessit.
Qualiter ordinem ¶ In p̄cessu infamia nō nondum lata
erat. vt infra sequit. (Occasione) forte zelo iustitie. vel
ppter nimiam infamiam ip̄i ep̄i. nō aut ppter odiū. q.
tūc nō eisdē mādaret qd iterū pcederent ptra eū cū essent suspe
eti. in. q. v. q. suspecti (corrigere) ¶ nō. iudicē corrigere errorem suū
si errauit in p̄cessu vel interlocutoriis. s. de app. cum cessante. i.
de sen. exco. sacro. ff. de re in. qd insit. qñ sit in diffinitiuis. s.
ff. de re. iudi. iudex (ad p̄sens). s. ne ex processu inordinate habi
to p̄cedatis ad diffinitiuā infamiam. ¶ In sua ecclesia r. ita apparet
bi clog qñ sit inquisitio de statu ecclesie. vel etiā vbi gñalis fuit i
quisitio de aliquo clerico. l3 de iure fieri non debeat. nisi de spe
ciali crimine. nisi cū persona est multum als grauiter diffamata
cuz capitula. de quibz inquirif exp̄imēda sunt. ar. f. c. qualr qñ
enim de sp̄ali crimine inquirif quare diceret exceptis occultis.
cum anteq iurent testes vel als p̄cedatur dī inquiri an sit ocul
tus necne. potest tamē dici hoc etiā habere locū vbi de certo cri
mine sit inquisitio nā r. tñ si testis aliis nonit occulte de crimine il
lo nō dī dicere. f. co. inquisitionis. s. n. vel dic vt ibi nō ¶ Occul
tis si enim de occultis r. de quibus infamia non p̄cessit aliqd
dixerunt testes non valet dictū eorū. f. co. inquisitionis nec
enim iurati sunt. s. de testi. de testibus. r. bec vera sunt qñ sit ge
neralis inquisitio. Quādo aut sit super certis capitulis. tñ nō
opponetur in iuramento bec clausula. cū enī infamia p̄cesserit
testes super oibus que sciūt de eo qd in grif veritatē dicēt etiā si
illud qd sciunt vel credūt sit occultū. vt si de fornicatione agitur

r. reuocaf aliqz testis q secū iuit ad peccatū perpetrādum de co
testificari debet q. debet dicere secretas circūstācias. r. ea que se
creto nonit. dñmodo sit infamatus de crimine super quo sit inq
firi puta q. cū tali muliere cōmiserit fornicationem. sed si tantum
de fornicatiōe cēt isamat nō exp̄ssa aliq. muliere tūc nō credim
qd dī testis reuelare fornicationē occultā. imo pl. dicim. i. p̄lo
casu q. si iurasset testis q. teneret secretū. tñ illd reuelare dī. quia
vel a principio male iurauit. s. si itellerit quod iuratus vt testis
illud non diceret. sed si ita prane non intellerit iuramentū intel
ligendū est quod sine iusta cā nō reuelaret eū. ar. s. de iurciurā.
ad nostrā. quēadmodū tamen si in confessione p̄sali esset reue
latū. tñ in testimonio non debet reuelare q. scit vt deus non vt
homo. sed idē dicitur etiā si gñalis inquisitio fuerit. sed bec est dif
ferentia. q. cū iam ex cōmissione super certis criminibus facta
appareat non esse de occulto crimine semper valebit testimoniū
sed in aliis casibus non valebit nisi appareat infamia. alij cōtra
s. q. tam circūstācias q. occulta dicere nō debet.

¶ In dilectus r. ¶ Legati apostoli
de criminibus ep̄i agatē. qui p̄stato iuramento cō
fessus est suo tempore res ecclesie dilapidatas. r. plu
res ecclesias per simoniam a se datas r. de naufragio res aliquas
recepisse quibus confessionibus factis negociū fuit ad sedem
apostolicam remissum. cum autem papa ex cōfessionibus vellet
procedere contra ip̄m ep̄s confessiones excusauit. excusabat enī
dilapidationē propter debita cōtracta temporibus p̄decesso
rum suorum. vel propter insolentiam hereticorum simoniam ex
cusabat per suam ignorantiam r. penam impositam simoniacis
naufragium excusabat. quia res illas tñ accepit quorū dñi non
inueniebantur. mandat ergo dñs papa q. si iurauit ad interro
gata rñdere veritatē r. excusationes suas probauerit absoluat. si
vero iurauit plenā dicere veritatē cū p̄sumendū sit q. fm q. iur
auit nihil omisit de veritate r. qd excusationes de nouo confite
rit remoueat ab administratione. ¶ Ep̄o. not. q. infamia p̄cedēte
de plato inquisitio sit de tota ecclesia. n. s. c. p̄ori. s. de sen. r. re. in.
cū. f. r. r. hoc forte. ea rōne q. caput malū p̄sumptionē facit b
malis mēbris. lrrj. dist. c. miramur. r. n. q. vñ. c. sicut inquit tamen
testes nō dicēt nisi de bis quibus p̄cesserit infamia. s. ca. p̄ri. vel
dic etiā tota ecclesia diffamata erat. licet nō quilibet. ¶ Vel dic qd
etiā quilibet (rñsione). hodie autē non credet eis nisi probas
rēt. s. de probati. qñ. vel potes dicere q. hodie credet eis. q. le
gati erāt sicut creditur cardinalibus. r. de omnibus actis coram
eis vel ibi loquitur qñ vnus est iudex tñ. hic aut erāt plures. vt
dic q. hic iudici creditur q. iurabūt r. erāt quasi testes. s. verius
videtur q. nō sint requirendi tanq. testes. n. q. vi. statuen. sed
tanq. qui sunt iudi. consulendi. xvij. q. i. c. j. ar. s. de arb. non sine
ff. de appel. rec. sciendū. sic etiā requiruntur omnes de facto suo
etiā q. als non admitterētur ad testimoniū. vt latrones. C. de se
rñs p̄uinciarū r. feni. C. de qd. interroga. ff. de custo. diuus. de
etate etiā alicuius admittuntur mater r. auia. ff. de pba. etiā. sic
etiā requiruntur. ff. de edil. edic. qro. s. hñ. r. q. iñ. p̄sens. s. de
testi. sicut. s. de arbi. non sine. nec valet bonū dictū tanq. testiū. sed
ad p̄sumptionē tñ facit. vñ et post apertionē testiū tales queren
di sunt. r. an pductionem testiū. ar. op. rr. q. iñ. p̄sens. (ad inq
fita) cū iurās de calūnia tñ iuret de veritate ad interrogata rñ
dere poterit suas confessiones excusare. testis aut q. iur at dicere
quid nonit nō poterit excusare testimoniū suū vel mutare. nī
si hoc faciat anq. loqu af cū partibus q. nō p̄sumit subornatio
sed recordatio veritatis. als secus. ar. in auc. de test. s. q. vero. iu
dex aut ex officio suo reuocare pōt testē vt melius instruat. ff. de
qd. repeti. (que tales sunt) confessiones (malū) tales fuerunt po
sitiones vel exceptiones habite. lrrv. di. florentini. ¶ Non ob
stātibz sed nōne etiā contra cōfessionē suā pōt pbare. vt. C. d
iur. r. fac. igno. error. ff. de confel. non fatef. rñ. nō vbi sic iurauit
vt bi habes. vel dic q. errorem pōt pbare. s. suū dictū nō pōt excu
sare. errorem aut pbare pōt si pbaret se nō dilapidasse s. excusare
qd dixit vel illud interpretari non est pbare errorem vel reuocare
si enim velit pbare se errasse. opz cū pbare qñbil de naufragio
habuisset. r. q. ecclesie nō essent date per simoniam. r. q. bona eccle
sie nō essent dilapidata. sed si admittitur q. excuset vel interpre
tetur confessiones suas sufficit q. p̄bet q. ea habuerit quoz dñi
non inueniebātur. r. sic de alijs.

1 Non admittit criminosus ad denūciandū vel testificandū nisi
si in exceptis criminibus.
2 Que persona requiratur ad probandā infamiam.
3 Leuis infamia qualis sit.
4 Qualiter probetur infamia vsqz ad finē poteris videre.
¶ In oporteat r. ¶ Sub dissimulatione
tus. r. ideo de infamia primo inquiri mandat. vt. f. legf
ipse tñ mādāt inquisitionē fieri ppter clamēz insinuationē ei fa
ctā nō ppter hoc qd penes ip̄sum diffamatus esset. ¶ Crimini
Inno. super. v. decrta. A in

bus nullus est criosus admittit ad denunciandum vel testificandum nisi in exceptis criminibus: de hoc no. s. e. cu. p. sed si ordinario non potest de infamia alicuius per eum modum quem dicit finis gl. q. incipit hic dic. et si non sit ei suspectus nec est alii cui ordinari vellet facere gratiam quod ei fiat purgatio criminis obiecti quorum utrumque sufficit. immo videtur quod non ex gra. sed de necessitate iuris dicitur in dicta purgatio qui apud principem suum vel patronum est infamatus. C. ex qui. cau. irro. i. fa. verbu. q. v. menn. r. c. oibus. Item si aliquis petat inquisitionem contra aliquem non faciet eam ordinari nisi si puidi et discreti et non leues qui credunt omni verbo excessus ei ordinario denuncient. Item hoc non sufficit nisi hoc officium sepe ordinario siue per eosdem qui primo denunciarunt: siue per alios. possit esse quod semel ex impetu nunciasset. quot autem vices hoc faciat sepe ipsius ordinarii arbitrio relinquentium videtur. In aut. de testi. q. ii. ff. de ver. ob. p. tinnus. q. i. Item oportet quod de crimine obiecto clamorosa non leuis nec tacita sit infamia. Item opus quod tanta sit infamia que faciat crimine quasi manifestum. et hoc sonat verba illa que sunt in decr. s. e. qualiter. ibi quod clamor innotuit et infamia manifestat. sed si hec infamia non est apud ordinarium qui est forte multum absens et maxime apud papam cui vniuersi subsunt sed tamen aliqui nunciant aliquem ita infamatum tunc ipse ordinarius vel delegatus eius vel papa recipiet probationes infamie finem eum modum quod est. s. de pur. ca. c. ii. vel recipiet testes: tunc testes debent ostendere quod sciunt eum de quo agitur diffamatum apud puidos et discretos. et debent eos notare etiam si non interrogent quod non est commissam discernere testium arbitrio qui sunt puidi vel discreti. s. arbitrio iud. ff. de verbo. ob. p. ti. q. i. Item debent adiacere in testimonio quod non tamen semel: sed sepe sciunt eos esse diffamatos apud puidos et discretos id est quod multos huiusmodi viri reputauerunt eos apud se diffamatos et infames personas. Si autem diceret quod apud se ipsos testes essent diffamati. hoc quibusdam non videtur sufficere cum non sint tante auctoritatis quod sufficiat eos diffamatos apud eos. Ita debent adiacere quod clamorosa et non tacita est infamia: et est tanta quod quasi faciat manifestum crimine eius. quod si hoc est necesse in ordinario. ut predictum est qui apud eum est infamia sine adminiculo testimonii multo fortius dicitur hic necesse esse quod sibi nihil est notum de infamia. sed per testes tamen dicitur esse notum. iste autem inquisitiones et probationes habet locum antequam fiat inquisitio super crimine. nam postquam super crimine sit inquisitio et tunc non haberet probationes super infamia nisi ad miniculatur. i. q. ii. s. ite sepe. sed super crimine debet recipi probationes. quod si non probetur tamen dicitur purgatio si ex probationibus remanet aliqua suspitio criminis. s. de testi. t. i. l. i. Item predictus modus probandi habet locum ubi in modum exceptionis obicitur infamia ut repellatur a dignitatibus vel hereditate. C. de in offi. testa. fratres. C. de dignita. l. ii. nec mireris quod ita exactas probationes exigo super infamia. quod non est sine causa. est enim extra ordinem. Item modus agendi per inquisitionem. Item graue esset propter leuem infamiam aliquem repellere vel a dignitate vel ab hereditate. et hec est lex satis expresse dicit. C. de digni. l. ii. ubi dicit quod famosi qui multa et frequenter infamia laborant et annotati infamia. i. quorum infamia i. infamie crimine scriptum est per iudicem vel qui alii sunt iniqui. q. manifestis scelere vel sordida vita sunt a dignitate repellendi. ubi alii dicit lex quod ad hoc ut ex vbi infamatoris oriatur infamia facti opus quod scriptura redigatur. et est quod fiat cum aliqua causa cognita. Item non sufficit quilibet persona. sed est necesse quod sit electa et spalis persona. ut patris vel patroni vel iudicis vel consimilis. C. ex qui. cau. irro. i. fa. verbu. r. l. ea. r. l. interlocutio. ff. de ob. hoc verbu. et ad hoc facit quod est quod tunc intentet accusatio famosa contra patronum agentem per procuratorem nisi infra se faciat non probatur infamia facti. ff. de obli. honori. l. si sit ar. s. C. de inof. testi. fratres. ubi dicit quod sufficit leuis infamia ad hoc ut repellatur a predictis sol. l. dicat sufficere leuem infamiam. non tamen tollit quod predicta diligentia debeat haberi in probando. Item appellat leuem infamiam transactio super famosis actionibus. vel defensionem etiam si per procuratores agatur. ff. ex qui. cau. i. fa. irro. athletas. q. ii. r. l. se. et tene quod in his multis habet locum arbitrii iudicis. Item de his no. s. e. qualiter. Item in testibus autem sufficit quod non sit causa repulsionis. s. de testi. t. i. l. i. s. q. n. b. requirant persone probate. q. v. criminationes. si quod episcopus q. v. per totum. sed non est vis an sint clerici vel laici vel mulieres et habet locum in criminibus non periculosis. nam in periculosis quod fieri dicitur no. s. e. qualiter ultra medium. Item quicquid probet infamia in modum exceptionis sufficit si se purget. s. de testi. tam l. i. s. nisi illa infamia ortum habuisset ex iniuria vel interlocutione iudicis. vel ex dicto patris vel patroni vel consimilis et autentice persone. et sic loquitur. l. l. C. ex qui. cau. irro. i. fa. inter. r. l. verbu. r. l. ea que. et alie de hac materia loquentes. s. de elec. sup. eo. s. de testi. testimonium. sed et tunc videtur quod sufficiat indicere purgationem. nobis videtur quod quia infamia dicitur probari per testes siue ad hoc ut fiat inquisitio. siue ut repellatur a dignitate. siue ob infamiam quam quod testes debent dicere eum infamatum apud episcopum suum et esse suspitiosum de tali crimine vel incredibiliter propter tale crimine de quo habet eum suspectum. et idem si esset suspitiosus

vel incredibilis apud suos confacerdotes. vel apud bonos et iustos homines de plebe sua quam. s. regit vel in qua conuersatur. q. v. omnibus vel apud plebem non habita distinctione bonorum et malorum. q. v. ps. byter. Et dicitur subiacere eam sue scientie sufficientem talem vel similem. scio quod episcopus habet eum suspectum de tali fornicatione quod in scriptis aliqua summaria cognitione dimissa mandante ei quod non iret secum per loca suspecta. vel ego fui prius ubi fuit episcopus presens quod super hoc mandaret fieri inquisitionem. vel ego fui prius etiam sine scriptura. ubi ipse solenniter coram bonis viris mandauit quod ab eius familiaritate cessaret. ar. pro p. aliter. C. ex qui. cau. irro. i. fa. interlocu. verbum. ff. eo. tit. alienum. r. r. ff. dist. die in aut. vt li. ma. r. aut. s. i. illa autem causa non videtur sufficere. quod autem dicitur eo quod eum suspectum habebat. nisi ex precedenti causa et cum solennitate hoc diceret. C. de non nu. p. generaliter. si autem testes velint dicere de infamia alicuius que est apud confacerdotes vel apud plebem deberet dicere eam sui testimonium. quod super hoc scripserant pape vel alii superiores. arg. in aut. vt in. sine quo. suffra. s. si quis autem preter. r. s. necessitate. in aut. vt nullus iud. s. et hoc

4 quod. Item sufficiens causa est si dicatur se scire de hoc esse infamiam quod tamen est scandalum et rumor quod vix tolerari potest et quod ex eo factum redderet quasi manifestum. s. eo. qualiter. sed casus sui dicitur reddere melius si dicitur quod populus interrogatus per iuramentum respondit quod apud eos est suspectus de obiecto crime. s. de purga. cau. c. ii. s. et primum v. officere. illud autem non videtur sufficere si dicantur quod de hoc est infamia coram vel vix nisi dicatur de scandalo vel rumore vel de aliis premissis. et videtur quod si episcopus vel confacerdotes vel plebs dicitur inquam suspectum eum habuimus vel si habuimus erramus. et cessat suspitio illa quod ultimo dicto eorum standum est plusquam testimonibus. arg. s. e. inquisitionis in si. propter suspitionem autem regis vel aliorum dñorum potius est indicenda purgatio propter honores eorum et scandalum cuiusdam quod inquisitio faciendae quibus illa faciendae sit si visus fuerit episcopus. s. q. v. menn. hoc habet. Item famam dicitur quod ubi in lris inquisitionis dicitur tali signate accepimus quod talis sit graniter diffamatus de talibus criminibus semper inder de veritate precum. Item sit diffamatus inquirere dicitur. C. si huius. et si non s. de rescri. super lris. si vero in lris non dicitur aliquid de infamia sed tamen ibi dicitur tales contra talem proposuerunt quod talis est criminibus irretitus et ideo papa inquisitionem commisit tunc sicut hic dictum fuit non subito procedat ad inquisitionem. sed primo ingretur infamiam quam si inuenit procedat. alioquin consulat papam. ut hic sed non cassabit inquisitionem. In superiori autem casu infamia non inuenta cassabit. si autem non fiat mentio in lris de aliquo denunciente. sed tamen deum sit ad audientiam nostram puenit. tunc poterit procedere sine aliqua inquisitione fame. nam cum hoc possit ipse prelatus. s. eo. qualiter. q. v. oibus. l. r. r. v. dist. si quid. eadem ratione et delegatus. ar. s. de rescri. super lris. in si. veritatem melius facit inder si cognouerit falsum relatum pape si cum consulat quibus ad hoc non teneatur. Item dices quod in casibus precedentibus cognoscitur de fama cum non sit ei commissam. Item in modum est commissum tanquam accessum. s. de offi. dele. p. tere. l. ff. de iur. om. iud. l. ii. et facienda est inquisitio vel data episcopo vel primatibus clericorum sine ipsa vniuersitate clericorum aliqua de quocumque denunciantibus pape. sed non procedent in modum denunciationis. sed inquireret papa denunciantebus prosequentibus eis inquisitionem vel non. et quod est non dignum simul probato crimine in modum inquisitionis imponere pena corporalis et honoris. et omnia lesionis resarcient. ut hic habet aut. vt nullus iud. s. et hoc quod in aut. vt in. sine quo. suffra. s. si quis autem preter. r. s. necessitate. Item moneris vel per testes qui probent infamiam ut ipse inder de plano per rumores vicine apud bonos et graues certificari potest. s. de spon. c. in tua (inimicos) capitales. s. de spon. per tuas. i. i. de crea. tu. s. inimicitie. s. de re in. cum. s. ff. de arbi. l. arg. ff. de adi. l. ii. et non solus qui nunc inimicus est sed etiam qui nunc iustitiam. q. v. c. ii. si autem non sunt capitales inimici. sed tamen aliquo modo inimici sunt admittere ad testimonium sed minore vel nulla fide eis adhibebit. quod iudicis arbitrio relinquit in aut. de testi. s. si vero dicatur. ff. de q. st. l. i. s. q. done. Item Ingratis) auctoritate patrum lrarum non preteritum nam ex quo denunciantes sunt inimici si hoc significatum esset pape eas non concessisset. ergo per eas lras pcedi non dicitur. s. de rescri. super lris. sed rescripto sic impetrato tamen vti ministerio siue sit inimicus siue seruus siue etiam excommunicatus lre valent. et inder ex officio suo pcedet. et hoc potest pcedi ex lris. puta si dicatur ad audientiam nostram peruenit. si vero non ministerio tamen sed auctoritate vnius sit in lris impetrandis. s. q. propter eos motus est ad concedendum inquisitionem. tunc non valebit lre si mediocriter dicit vel veritatem suspicatur. nisi papa mandasset in lris de fama inquiri. nam tunc cum ad petitionem cuiusque posset et deberet mandare inquiri de fama. et si esset infamia pcedi ad inquirendum de crimine ubi infamia est. et tunc etiam si impetratores inquisitionis repellant. tamen iudices ad inquisitionem pcedent. rō nostri dicti est. quod officio suo papa committit. et committeret nihilominus si denunciatores essent excommunicati. ubi in hac commissione tamen ministerium prestat et idem dicimus etiam,

mas etiam si impetrantes sint ereditati. cum ministerium eorum vires-
larum non exhaurent. ar. ff. de inof. test. si para. §. vl. r. l. propter
§. memini. r. C. de prec. impe. of. vniuersis. r. l. i.

¶ In dile. fi. r. c.

De denunciatione quas volebat primo expediri quā
de appellatione cognosceretur.

- 1 Inquisitio de occultis criminibus non est facienda.
- 2 An iudex debeat inquirere a teste an sit criminofus: vel qd te-
neatur testis respondere.
- 3 Suspectus de inimicitia non potest procedere ad accusationem.
- 4 Non potest ordinandus patefacere omnia crimina sua.
- 5 Pancoz dicta non infamant. sine non inducunt famam. 21.

¶ Inquisitionis r. c.

culto crepedit executio post pacta pnam nisi in ho-
micio r. simonia. nos tñ fec' dicim': vt no. §. de tēp.

- 1 An ex tenore. ¶ In accusatiōis ergo inscribēdi ad tallionē hoc
quidā dicūt. sed nos ptra dicim'. §. qd nec ad extraordinariā pe-
nā inscribi dicitur sicut no. §. e. sup. bis. §. de simo. dilect'. §. ptra. sol.
in hoc est similitudo qd vterq; perpetuo priuā officio r. bñficio
sed in hoc est dissimilitudo qd accusatus deponit. hic aut non
i. eo. qualiter. r. plene. r. r. d. c. si romanorū (alioquin). §. si sit ta-
le de quo possit agi pnia seruato ordine. ¶ Infamia iudicio non
est puniendus. qd de occultis criminibus non inquiritur. vt. §. e.
qualiter. r. ideo sup. hoc de m. testiu non v3. §. de testi. de testibus
nō p hoc posse hñe locū nisi vbi sit inquisitio gñalis de omnibus
criminibus vel super statu alicuius ecclesie. nam tunc si dicat de
ocultis nō credet ei. si aut de speciali crimine fieret inquisitio
vltimus. §. post commissas vel ceptam inquisitionem nō queret
an sit infamia necne: vel an testes. illō sciāt crimē occulte an ma-
nifeste. a principio enī querendū est si sit infamis an nō: r. nō ex
postfacto. ar. §. e. cū oporteat. vel dic vt no. §. e. qualr. vel dic qd
hec decre. loquitur qñ ex improprio r. sine mandato iudicis aliq
sic iurāt aliquid criminofum. nam tñ eorū depositiones nihil
valent (tacite) qd dicūt se nō multū illos diligere. ¶ Et se asse-
runt ex hoc loco nō colligitur qd iudex a teste debeat querere an
sit criminofus vel qd testis teneat rñdere sed inducūt in ar. pro
se qd hoc dicūt. §. q. vñ. querendū si qd. sed illud. c. in accusatore loq-
tur nō in teste. Itē sicut in accusatore sic r. in teste multa requi-
ro r. examino. iij. q. ij. §. item in testibus. r. §. itē testiu. qd si qd
obiciat §. ei. §. teste ab adversario audiat. §. de testi. super eo. sed
etiā si nihil obiciat iudex ex officio suo pōt ingrederi si accusator
vel testis est ignotus vel notus r. suspectus ab alijs summam
r. sine solennitate. §. q. vñ. criminaciones. si qui querendum. tñ
de quolibet noto bonū psumet nisi pñi pbe. §. de pñi. dudū.
vel nisi apud pplm eius vita comuni opinione sit accusabilis.
iij. q. v. suspectos. si aut sint ignote vel de alia gente nō admittet
nisi primo probetur. iij. q. v. canonica. accusatores. d3 em ēē not'
r. iudici r. alijs. ff. de iure deli. l. i. §. si autem. in aut. de si. instr.
3 §. si vero ignoti. ¶ Itē si ex quacūq; pbabili r. verisimili cā
suspectus sit vel de inimicitia vel aliquo malo zelo ad accusatio-
nem non procedat. iij. q. v. accusationibus suspectos. r. c. se. r. q.
viñ. c. j. r. generaliter vbiq; verisimilē suspicionem habuerit
facile accusationē repelleret. iij. q. ix. absēte. nā illaudabile officiu
est. §. q. vñ. si quis ep's autē. r. hoc intelligo in criminalibus naz
in civilibus nō querunt ista. sed ab eis hoc nō quero nisi vt no.
4 §. de of. c. §. c. ¶ Sed iterū obiciat ordo r. testimoniū pari pas-
su ambulāt. §. q. vñ. ipsi apli. sed in ordinibus d3 consiteri ergo
in testimonio. l. vi. penitentibus. rñdemus l3 in pluribus sit si-
militudo nō tñ in oibus: nec in hoc enī in ordinatione hoc specia-
le statutum sit propter periculū aie. itē illa. c. querendū. si qui lo-
quantur tñ in actione criminali sacerdotū. itē non dicūt qd ab
eis sit aliqd querendū itez. nō dicim' ordiandū debere dicere oia
crimina sua: vt nota. l. vi. ex pe. sed illa tñ que ordinis executio-
nez impediūt. nō enī testis suū crimē vel pditionē in genere vel
in specie p dere teneat. §. q. i. si peccat. ¶ Sed qd si dicat nūqd
ei credendum est euz super hoc nō iurauerit. ar. qd no. §. de testi.
de testibus. rñ ei credendū est. nam cum iudex debeat ab alijs. in-
quirere an sit liber. an sit bone fame: r. multa alia circa personas
testis. iij. q. ij. §. itē certe. r. §. se. l3 ipse testis non teneatur rñde-
re tñ si respondit tanq; de accessorijs sui testimonij. v3 testimonij
um. ar. hic. vel si nō v3 in hoc dictum eius tanq; iurati v3 tñ qd ei
in hoc magis credendū est qui de se nō iur melius veritates. (asse-
runt) sponte: qd nō cognūt rñdere nisi velint: vt no. §. de. confes.
c. ij. (id facere) vt post iuramentum nō adhibeat fides dictis eo-
rum. ista aut presumptio remouet si post iuramentū dixerit euz
sicut creditur verum dicere in testimonio: ita r. in hoc (infama-
tum) bec qd b3 locū vbi pcedit inquisitio ista. §. an quis sit bone
fame vel male: postea ad inquisitionem pcedat. itē vbi querit
5 an ppter talium dicta sit purgatio indicenda. ¶ Sed infama-
tum) no. qd l3 testes aliq dicāt aliqñ infamatum r. cōis vox non

h3 infamati esse: vox cōis pferitur dictis plurimū testium vt bñe
nec est §. §. de spō. cum in tua. qd bñ dicimus pbari infamiā p te-
stes: r. marime vbi pbationes non inducuntur in loco vbi d3 in
famiā cōtracta: §. tūc' est r. melius semp. pñis aurib' bñe certi-
tudine de fama: r. in loco vbi d3 infamatus quā p testes r. in alijs
locis. ar. §. de purg. c. cū dilectus. §. de elec. scriptum. §. de pñum.
qd. r. tunc qñ sic cōstat aliqñ esse bone fame. l3 duo vel et plures
dñt nō sint multū dicāt esse malā famā: nō tñ fiet inquisitio. vt h.
Sed si hoc modo nō pstat de bona fama alicuius r. p duos testes
pbe cū diffamati nō credo iudicē teneri recipere pbationes sup
bona fama. cū etiā si pbaret p multos plures nō sit ei pstatū
cū possit ēē bone fame apud aliquos r. male apud alios. r. ppter
illos sit dicēda purgatio. §. q. v. oib' bñ tñ facit si eos recipiat:
r. ei gerat morē. r. et aliq mō poterit ex eis instrui. C. de pha. cir-
ca. ar. §. q. vñ. cū pastoris. r. q. v. oib'. rñ. q. ij. manifeste. xvij. q. ij.
in decima. in aut. de mona. §. cogitandū. tñ credim' (qñ cū ap.)
si hoc pstat qd cōiter apud oēs sit bone fame. sed si de hoc non cō-
staret sufficerent duo testes qui cum dicerent infamatum.

- 1 An quis in non suum iudicem consentire dicatur.
- 2 An inquisitio committitur sup statu monasterij potest quilibet ex-
ceptiones suas proponere.
- 3 An requirantur tres citationes nec sufficiat vna.
- 4 Arbitrarie sunt inducie ad concludendū in causa. 22.

¶ De petitione r. c.

- 1 Reclamare de hoc videt' in iudicem consensisse. arg. §. de
offi. delega. cum olim abbas. ff. de iudi. l. i. §. in prin. sed dic quod
in nō suū iudicē nō vñ p sentire tacite: nisi aliqd facti iternenerit
puta qd adierit iudicē r. corā eo litigauerit. ff. de iurisd. om. in.
si p errore: est etiā necesse qd nō erret in facto nec in iure. ff. de iu.
l. ij. in prin. qd hic nō cōtingunt. qd nec corā legato iuit r. in iure er-
rauit credens qd nō posset eius iudiciū declinare. bec ratio non
est bona. qd iste legatus bene erat iudex abbas. notes etiā dice-
re qd in alijs iudicib' obtinet qd qd possit in aliū iudicem con-
sentire: sed i inquisitione cū nō pdeat de voluntate pñi: sed de offi-
pape nulli est licitū offiū pape tollere vel impendere marime cū
tam eo vñ ceperit. §. cum cōmisit. ¶ Itē hic est no. quod vbi cō-
mittit inquisitio super statu monasterij quilibet pōt exceptiones
suas pponere. r. est hoc ea rōne: quia quemlibet specialiter rōne
p sone rāgit secus aut in his que cōtēnt tñ cōiter tāgeret qd tñc
nō posset pponi exceptio nisi a toto pñe vel a maiori parte p-
poneretur. Itē opponit: rata videt' habuisse que acta sunt per
iudicē eo presente. §. de re iu. c. pe. ff. de re iu. sepe respon. illa ha-
bere locū qñ aliquis psequit litē: l3 ad eū primo loco non perti-
neat actio vel qñ suo noie non agit: vt no. §. de rescrip. ex parte
decani. l3 vbi aliqd hoc nō interuenit: sed iudex procedit ex of-
ficio nō b3 locū quod videatur ratum habere pñum iud. r. ita
hic loq' (prius) iusta erat bec exceptio. §. de of. dele. studij. sed
erat pponēda iter ipa l3 ita aspiciat. §. de re iudi. iter (suspectū)
hec exceptio est iusta dñmodo pponatur vt d3. §. de ap. cū spili.
¶ Remouet. r. regimē quidā dicūt qd l3 iste abbas appel-
lauit r. appellās recesserit nñs lomin' tamen ad sniam vocan-
das fuit: et nisi vocetur ad sniam non t3 cū non sit contumax in
snia audienda ad quā nñq; vocatus fuit: l3 fuerit cōtumar in
aliquo articulo qñ. §. recessit appellās. ar. C. quō. r. qñ in. quam
opi. sic pbāt: qd aut cā appellationis fuit iusta r. vera: r. tunc nō
valet qd sit ab eo nō solū ea rōne: qd pars appellans nō est cōtu-
mar §. quam fertur snia: §. etiam qd fertur post appellationem le-
gitimā si vo cā appellationis nō est vera vel legitima: aut defert
appellatiōi: r. tñc vlti' pcedere non pōt. §. de ap. cordi. aut nō
detulit: r. tunc nō est renocata causa ad audientiā superioris: im-
mo penes iudicem a quo male appellatum est remanet potestas
pcedendi. debet ergo iuste pcedere sed non procedit iuste quan-
do procedit ad sententiam vel ad aliquem articulum aliū sine
nova citatione: l3 in aliquo articulo primo fuerit contumax vt
no. §. de offi. dele. consult. appellatio enim sua mala non plus
fecit nisi qd fecit cum contumacem: sicut iam supra dictum est. et
hec obtinent non solum in appellationibus emissis in iudicio
sed etiam extra iudiciū. Alii tamen aliter dicunt scilicet qd ille
q appellat in nullo vlti' vocandus est nisi spōte ipse offerat
penitentiam vel renunciationem appellationis. argu. C. de ap.
si quis li. videt' enim protestari quod decetero nō vult sub eo liti-
gare sed secus est in contumace: qd l3 sit in vno articulo cōtumar
non tamen protestatur quod in alijs velit esse contumax marime
quia non dicit se velle effugere suam iurisdictionem: licet pec-
cet existendo cōtumar. ¶ Itē appellans defendit suam contu-
maciam: quia dicit cā non cōtumaciā: sed se iuste facere. r. tumar
autem qui non appellat non defendit suam cōtumaciā de iure:
quia non contendit se bene facere. r. ideo minus puniendus est
vt no. §. de ele. exco. mi. latores. ¶ Itē no. quod iudex nūq; d3
pcedere ad sententiā diffinitiuā: nec ad verā possessionem van-
dam: nec ad absoluenđū ab instātia iudicij: nec ad annotatio-
Inno. super. v. decreta. A iij

m. f.
citatio tñm

nem bonorum in ea criminali vel civilis: vel in ea inquisitionis nisi tribus citationibus premissis non minus. xxx. dies vel una pro omnibus peremptorie: non negamus tñ qñ has dilationes possit moderari ex causa: et nisi ea moderationis sit iusta appellari potest iuste. semper aut in citationibus ponere dñ peremptorie: nec sufficit dicere ad finem audiendam. l. aliqui contradicunt. C. quomodo et qñ. l. ea. et anc. qui semel. ff. de in. ad per. l. l. se. C. vbi in rem act. l. n. ff. de req. reis. l. l. et C. eo. tit. l. l. et l. qñ. de illis Tres autem citationes sufficiunt etiam si in citationibus non ponere peremptorie. C. qñ. l. tres. et dicimus qñ bec perem. quilibet iudex tam ordinarius qñ delegatus et subdelegatus proponere potest. ff. de re iudi. cum bertoldus. ff. de of. dele. et literis.

¶ Et si legem qdam dicit contra in auc. de liti. ff. de. C. Tres no. qñ citationes iste no sunt cu tanta solennitate faciende nisi vbi absens est pars. et non inuenitur et citatus est domi. in quibus casibus sufficit citari ad domum. de hoc no. ff. de eo q mit. si ad. n. si predictae solennitates precesserint. l. absens citatus ex probabili causa post lit. cõtest. vñ etia in casu quo contrahit heremoditum. C. qñ. l. qñ. anc. q semel ablit. et si no sit vere cõstumar. sed iuris interpretatione tantum. tñ iuste contra eum procedit ad productionem testium et examinationem ead. et etia ad finem diffinitivam et vram possessionem dandã. et ad absolutiõem ab instantia iudicii. C. de iud. pperadit. ff. de. C. qñ. l. qñ. et ff. de iud. ad per. l. pdictis. pabiliter absentibus subueniatur per in lte. resti. vñ no. ff. de procu. querela. ¶ Si aut inueniat citatus et citanti rñdeat non veniam ad causas vel nihil respondeat. sed tñ personaliter citatus non vadat vel maliciose pcurat ne ad eum perveniat citatio. ff. de lit. no cõtesta. qñ. ff. de. in hys casibus non credo necesse fieri citationes bñd sed sine ulla alia citatiõne procedi potest ad examinationem cause et finem et ad alia premissa qñ cum predictae citationes non fiant nisi ad probatiõem cõstumac. et in predictis casibus appareat contumacia citatorum sine solennibus citationibus. non est ergo necesse vel utile eas fieri: qñ in certis non est opus cõtestatõis. C. qñ. l. qñ. ff. de re. in. contumacia. ff. de verb. ob. cõtinuus. quartã autem citationem peremptoriam credimus de vbanitate non de necessitate faciendam. ff. de offi. dele. consiluit. et sic intelligitur. ff. de iudi. et post. prudenter autem faciet iudex si in moderatione predictarum dilationum qñ faciet inserat iustam causam moderationis. vel etiam qñ plus est super hoc interloquatur. ff. qñ in sta. cã est moderatiõis ut sic ulterius et illa cã no possit quicqñ finem dici etia si sit finis litigatoris. ff. de re iud. qñ ad cõ. nec mireris qñ vidimus interloquendum parte absente. qñ etia alius processus sit eo absente. si autem inserat cã moderationis in finem. vel nulla erit finis qñ quosdã. vel ad minus iuste appellabitur si in veritate nulla moderatiõis subest cã. ff. Bre in casibus istis oportebit partem presentẽ pbare iustã cãm moderatiõis fuisse. cuz als vbi dilationes sunt arbitrarie presumat iusta eorum moderatiõis. nisi pbetur cõtra. ¶ Et bec predicta solennitas citationum non habet locum in citationibus que fiant a principio antequã cõpareat. neqñ in inducibus deliberatoriis. neqñ in inducibus testium neqñ in aliis inducibus que datur presentibus. ar. ff. de iure del. l. l. ¶ In dñcie aut ad cõcludendum in ea sunt arbitrarie. de quibus habes. C. de iudi. anc. subemus. et sic sunt omnes alie in quibus no dicit expresse qñ no sunt arbitrarie. ¶ Sed contra id qñ supra dictum est. ff. qñ solennitas dilationum non habet locum vbi citatus inuenitur. videñ male dicere qñ posset detineri morbo vel alio iusto impedimento. lo. tunc dñ dimittere pcuratorem vel sufficientẽ excusatorem. ff. de procu. querela. ff. de do. cuz dilec. vel als prouidebit ei. iñ. qñ. vñ. l. l. (fides) non propter acta coraz legato habita que no valebant. sed ppter alia forte qñ probatus fuit corã papa vel confessum (puidimus) vere fuit prouidentia no ius amonentes. et ideo fertur sententia contra eum: qñ citatus fuit vel aliter. vñ no. ff. de silis pby. veniens.

¶ Cedens ad presentias etc.

¶ (Exceptionis) Excipiebatur em infamia instituenti illius pro quo scribitur in institutione faciendam et possessiones dandã qñ l. qñ. vñ. presbiter. simile no. ff. de ap. cõstitutis. bec hñt locũ vbi excipit vel dicit in persona diffamata secus aut si dicit electione vel confirmatiõem no tenere vel als il legitimũ factũ. vñ no. ff. de cã pos. cu olis. ff. de dolo. cu dilecti. ff. de ap. constitutus. ¶ (Si vero) hoc no dicit tamẽ inuif qñ si accusator sit parat. et est infamat qñ est audiendus anteqñ cõcessio vel mādatum pape. executioni mandetur. ¶ (Excusator) t. exceptor. in tali em casu exceptio et accusatio pro eodem sumit in auc. de san. epif. ff. si quis aut. et ff. si autẽ tẽpore. ali aut dicit et meli qñ no audiet in modũ exceptionis sed accusatiõis tñ ff. de ap. constitutus. in fi. ff. dices quare no statiz dat ei possessio. et postea audiat in modũ accusatiõis. ff. qñ infamatus erat et propter infamia etia si haberet deberet suspēdi. ff. qñ. vñ. presbiter. si sup causa. ff. de pur. ca. inter. sol. (presbiter) purgationem.

- 1 Infamia qualiter pbare valeat et qualiter iurisditio l. nu. 3.
- 2 Locus et tps sunt de substantia contractus et vide etia in nu. 4.
- 3 An possit pcedere ad inquisitionem si infamia ab vno oriatur.
- 4 Quot sint penarum genera fm leges et canones et contra quos procedatur ad predictas penas in nu. 7. 8. 9. 11.
- 10 Sententia lata statim sortitur quidam effectus.

Qualiter et quando etc.

¶ Clamorem potes dicere aliquorum potentia: l. pau. corum si inde scandalũ venit. Clamor est qñ nescitur actor. fama aut tñ multorum. vel forte idem est clamor et fama (qñ clamor). i. quem excessus. ¶ (Et fama) hic potes colligere qualiter probetur infamia. dñ enim dicere testis eum de quo agitur de tali crimine diffamatum. et si queritur ab eo apud quos est infamatus. dñ rñdere apud tales. et nisi eos assignet non videtur reddere bonam cãm dicti sui. vñ hic: preterea no potest aliter sciri an sint granes vel malivoli. ¶ Item si queratur ab eis qualiter sciunt quod apud eos esset diffamatus vel potius suspectus hoc enim dicere sufficit. arg. ff. qñ. vñ. omnibus in fi. oportet em rñdere. qñ propter hoc vitabant familiaritatem eius vel hoc ab eo audiuit: cum hoc dicat a prouidis et honestis no malivolis: nec maiorem numerũ adiciat duo a quibus audiat sufficere. C. de testi. vbi. sed no sufficit huic volenti pbare infamia hoc dicere qñ apud eos duos sit suspectus: sed opz eum addere in suo testi monio qñ hoc ipsum scz qñ ille cõtra quẽ agit crimẽ cõmisi ali quapars vicinie clamat: hoc dicit bec lsa. qñ dicit qñ illi prouidi et honesti debent dicere qñ clamor inuif ad id facit. ff. de eo qui cogn. consan. vñ. siue super eo. ff. de pur. ca. cñ. nec sufficit tantus semel audiuisset ab illis prouidis sed etia sepe audire nec est necesse qñ oēs testes ab eisdẽ prouidis audierunt. sed sufficit qñ ambo vel ab eisdẽ audierunt vel a diuersis vel eodem tẽpore vel diuersis: vel eodem loco vel diuersis: qñ em hoc de quo bñ dicit tñ infamia probare teneatur: sufficit qñ in hoc concordat testes qñ infamatus sit. arg. ff. de pe. be. si qñ. l. i. ff. quotiens. ff. de pba. si arbitet. ff. de edil. edi. l. i. ff. causa. C. eo. de iur. et fac. igno. cum falsa. no autem in causis scientie concordare tenetur. cñ nec eas probare tenet. verbis qñ: quomodo scis em diffamatum. et ipse rñdet qñ audiuit eos sic loqui etc. quare em pbare dñ qñ ab eo audiuit vel quare super hoc em aliis cõcordaret: cñ de hoc nulla inter eos questio sit. ¶ Tunc aut habet necesse probare et concordare de tẽpore quando tps est de substantia questionis. et sic intelligitur. iñ. qñ. ar. nihilominus. xxxv. qñ. vi. de parẽ verbigra sent qñ vult probare eum de quo dicitur in contractu vel instrumento vel testamento alibi eo tempore fuisse. C. de cõtrahen. sti. opri mam. ff. de testi. ex tenore. series. et sicut est in eo qui dñ probare se tempore detectionis possedisse. ff. de vi et vi ar. l. i. ff. interdictũ ¶ Et idẽ qñ hic dicit intelligit etia si quis vult probare iurisditio nem: et per alios probat se crederi iurisditio nem in loco de quo agitur: l. in causis discrepent: et in loco et in tẽpore et personis non nocet. ¶ Verbigratia queritur a teste quomodo scis qñ iurisditio nem exerceat. et vnus testis respondit. qñ vidit eum suspendere Joannem die lune. aliis dicit. qñ vidit qñ excommunicauit petrum die martis. aliis qñ vidit qñ cognouit de tali causa die mercurii. et sic de aliis. et idẽ dicit qñ petunt decime et vñ dicit se vidisse qñ collegit granũ. aliis dicit ordẽ. ¶ Et idẽ dicunt in prescriptione et in omnibus similibus et idẽ attende in contractibus. qñ si testes discordant de loco et tempore initii contractus non valent. qñ de substantia sunt contractus et et cõcomitancia. ff. de sen. et re iudi. abbate in fi. sed si discordarent in causis vel circumstantiis. puta qñ vnus testis dicit scio qñ talis est in possessione iurisditio nis. qñ vidit quando fecit talem iustitiaz et aliis dicit de alio die: etiam de alia persona iustificata bene probant. qñ vterqñ bonam causam sui testimoniũ reddit. Sed alii cõtrarium dicunt asserentes qñ vbiunqñ aliquis tenetur aliqñ probare nisi testes de loco tempore personis et aliis omnibus cõcordent non habentur pro pluribus testibus. iñ. qñ. ar. nihilominus. et omnes sunt in suis testimoniis singulares. ff. de elec. cu di lecti. vñ dicunt qñ testes bi debent concordare. vt dicant tali die audiuimus talem rumorem vel infamiam et tali loco a talibus. sed licet dixerimus eos debere concordare si aliquid dicant non tamen semper teneretur de predictis certum quid rñdere. si em in presenti casu queritur quando audisti si habeat in memoria rñdeat. et si non habeat dicat non recordor. et tñ nihilominus valet testimonium. nunqñ enim inuenitur qñ diem vel horã dicere dñ immo argu. contra. ff. qñ. viñ. ff. libellorum. nisi dies esset de substantia probatiõis. vt qñ quis agit inter dicto vñ vi opz qñ probet illo die se possedisse quo fuit spoliatus. ff. de vi et vi arma. l. i. ff. interdictum aut. et idẽ dicimus de loco. ff. de testi. ex tenore et de personis. vt in matrimonio. vbi necesse est psonas granes esse et eas exprimere. ff. de testi. l. 7. et sic dicimus etiam de aliis circumstantiis. ¶ Morandum est quod expresse et melius tenetur recordari de loco et psona quã de tpe: qñ meli memorie tenetur. tñ

n. m. f.
citatus psona

a ¶ Non nocet et qñ in pbanda iurisditio ne parẽtela et similibus singularitas testium no ob sit. adde pet. de anc. in qñ. cclxxvi. in ci. vñ. dñ. gẽ. col. fi. et repe tẽtes in. l. admo nendi. ff. de iure in. et ita et alias vidi qñ l. sup. d. barth. foz. vide eundem pet. de anc. i cõst. cclvñ. in ci. ex predicta facti. col. iñ. cir ca fi. vbi. qñ re bellio probatur et per testes singulares et istud consilium dupli in qñ. cccxxix. b ¶ Et notandum. car. in qñ. lxx. in ci. in elu cidatione pmissi dubi co. iñ. ff. si p suppositodi cit hoc dictum notabile.

tempus est facile recedit. ff. q. viii. c. si. Itē in presenti casu
et in alijs si pluries audiuit et in pluribus locis et a pluribus p
sonis: et de quibusdam recordat de quibusdam nō: et testis dicere ego
audiui hoc in tali loco et a quibusdam alijs: et tali tpe et alijs tpeib⁹:
et sic p adiectionē generalē psumet iudex est cū alijs testibus cō
cordare. ar. s. de test. cū tu. In presenti aut casu qdam nō impro
babiliter dicit qd et nullis psonis expressis si tñ testes tñ di
cāt rumor et infamia est p vicinā qd sufficiat: reseruat tñ pri al
teri vt et ipa pber⁹ q apud viles est bec infamia: vel q a vilib⁹
oia est: quo facto nō pcedet inqstio. ar. xi. q. iij. c. in cunctis. et h
nō dicit q debeat hoc dicere: s; dicit q supior nō d; pcedere ad
inqstionē nisi p bonos et graues ad eū puenierit nō p testes. vel
forma iudicij pductos: sed tanq volētes cōsulere statui ecclesie
si autem ea in qbus discrepāt talia sint que non sint de substan
tia probationis nō minus tāq pluris v; testimonij eorū cū id
q pbat et i q cōcordāt sufficiat ad victoriā cāe. (q). i. quē excels
sum et maledictio hic insit ut supior qñ d; ad inqstionē pcede
re. Et tñ nō. q si aliqui etiam si a maledictis infamia oriēt vt
potius scandalū: et si non a pluribus: sed ab vno tñ venerit in
fama: pōt pcedere ad inqstionem. ar. ii. q. v. madaffis. et ar.
ad hoc. q si soli epō esset suspectus pōt iudici pūgatio. ff. q. v.
oibus: in fi. ergo ab vno potest pcedere infamatio etiā si semel
tantū suspectus est (s; aut) s; q non fiat inqstio nec pceffe
rit infamia ortum habēs a puidis et sepius iterata (ad diminu
tionē) qñ agit ciuilitē. non agit nisi rōne spālis interesse qd
ex ipsa diffinitione actionis patet. Et est en actio in spio. et c.
insti. de ac. in prin. siue de crimine agat. puta furti vel consimili
siue de pecuniaria cā agat. puta actione exēpto. vel depositi vel
consimilibus nisi in popularib⁹ actiōib⁹ vbi agitur ciuilitē
et tñ speciale interesse nō psc qd. vt in titu. de popu. actio. p to
tum. tñ pōt dici qd in populari act. speciale interesse pscq vni
uersitatis cuius nomine agit. qñ autē criminaliter agitur nul
lum pprū interesse psequit. sed tñ penā imponi accusato siue
vindictā vel vltionē. C. qui accu. pos. nō ignorat. et l. si quis ex
nec interest an pena q imponit sit in corpe vel dignitate vel fa
ma. vt in pal. l. si qd. vel et in ablatiōe honoy. ff. de iur. pri. l. i. ar
gu etra. s. q et in criminali actione suū interesse pseq possint
in aut. vt nulli in. s. super hoc aut. vt iud. sine quo. supra. s. ne
cessitatē vt bi iudicibus male se habētibus imponit pena exiliū
q nō imponeret nisi criminaliter ageret et et pecuniaria. bi enī ibi
qd dānū leuē refartiat. sed pōt rīderi qd ibi agebat inqrdō
et in inqstione bñ ad vtrūq cōdēnari h; ar. s. de ele. p inqstio
nē. vel dic qd ad ambo pdicta nō fit cōdēnatio p accusationē cri
minalē vel ac. ciuile. s; poterit separatim tales agi vtroq mō
et criminaliter et postea ciuilitē vel eoduerso. C. qñ ciuilis act.
pre. cri. l. i. et sic pōt rīderi ad multas leges que in causa crimi
nali pecuniam dādā leuē dicunt. C. ad. l. iul. repe. l. vl. et ff. de se
pul. vio. l. i. s. q de se. et s. se. nā ibi ciuilitē agebant. bene fa
temur tñ q et criminaliter agendo pena pecuniaria infligit s; sco
applicāda. ff. de pua. l. iij. s. vl. nam ita est vindicta in pecunia
et fortuna sicut in corpore et fama. Et sunt fm leges ciuiles
vñ. genera penarū. quarum tres sunt capitales. prima est mors
corporis q multis modis inferit. ff. de penis. aut dā. s. vita. et
l. si diuiti. et l. capitalis. s. fin. in prin. et s. famofo. scōa pena
est mortis. prima. s. pena metalli. et nō. q qdā dānāt in metal
lū. et bi maioribus vnculis pūuntur. alij in opus metalli et
bi leuionib⁹: sed ambo bi et ciuitatē: libertatē amittūt. alij autē
dānantur in ministeriū metallorū. i. vt seruiant dānatis in me
tallum: et bi non libertatē sed ciuitatē tñ amittūt si ad tps dā
nant. si aut in ppetuū vtrūq amittūt. ff. de penis. aut dā. s. epe
na. et s. sequētib⁹. Tertia pena capitalis est deportatio et i op
publicū dānatio: nō tñ in metallum: et bi nō libertatē s; ciuitatē
tñ amittūt. ff. de penis. qdā nō capitales aut sunt quatuor. pri
ma est relegatio ad tps vel in ppetuum hic bona nō amittit. se
cūda est infamia. tertia ē dignitatis amissio vel ad dignitates
vel officium seu forum interdīcta aspiratio. qrtā verborū expe
rimentū. ff. de penis si qd sorte. s. vlt. et l. vlti. et l. aut dā. et ff. de
interro. relator. s. ad tps fm canones aut nūq imponitur pe
na corporalis mortis. s. ne clerici. sniam. l. i. di. c. i. et s. sed est que
dāz qd quasi similis ei habet. s. q relinqtur seculari iudici pu
niēdus. ff. de cri. fal. ad falsa. s. de iud. cū nō ab hōie. vñ. distm.
nō licet. et q. i. illud. scōa aut pena dānationis in metallū nō
inuenit sepe in canonibus imposita. s; si imponeret nō retra
etaretur. ff. de calū. c. i. s; ei egparari pōt pena carceris quam p
grauissimis criminib⁹ ecclesia infligit. ff. de bere. c. p. s. vlti. Et
q quis redigatur in seruitutē. xxxij. di. cas. vel tradit curie ser
uiturus. et q. i. statimms. vel q vendit. lxxij. dist. qdam cleri
ci. idē q dicimus de scōa et de tertia. et bec de capitalibus fm
canones. de nō capitalibus aut prima fm cano nes. s. relegatio
nō est in vlti. sed ei accedit detruio in monasterium de q habes
l. di. si epō aut. lxxij. di. romanus alia aut bñt locū fm canones
s. depositio vel degradatio. vt bic. et q. iij. epō aut. et interdici

q ad nullā dignitatē assumat: s; inhibita remaneat. s. de si. p. s.
c. si. s. de elec. sup co: vel q in certa ecclesia nō ordinetur. ff. q. i. in
pms. et q ad superiores ordines nō ascēdat. s. de tēp. or. ex tenore
itē suspēso ad tps et in ppetuū. itē ab offiō et bñficio et ab ingres
su ecclesie et multe alie pene cōsimiles sunt fm ecclesiam. alia autē
s. infamia locū h; fm canones a deo. vt qñq fm leges infamis
est et fm canones. ff. q. iij. s. bñficio. et vi. q. i. infames: fm canones
etiā aliq sunt infames infamia canonica. vt not. s. de testibus
testiū. itē alia pena. s. verber. fm canones locū h; rrr. di. c. vlt.
rlv. di. cū beat⁹. et nō. q tres pme pene capitales. itē nō capita
les vt degradatio nūq imponitur nisi qd directo accusatus cō
nictus fuerit. ff. de simo. di. h. Et ad pdictas penas pterp
ad depositionē pceditur etra absente etiā etrumacō: sed ad de
positionē et alias penas q sunt vsq ad rele. nō pcedit etra ab
sente. ff. de penis. absente. ff. q. ix. decernimus. nō negamus tñ
c q si aliq crimē confiteat in iudicio q et sine pdicto. et directo
pcessu statim quantūcūq grauior pena imponi posset. ff. ad
l. agl. proinde. s. de cōte. c. n. q. i. c. i. et s. i. Et dicimus: si nō
qstet sed notorium sit iure. vt si accusauerit dñm. suū corā iu
dice. C. qui ac. pos. si qd ex. alie aut pene imponunt et si in mo
dū inquisitionis agat. ff. de simo. dile. aut. vt nulli in. s. sup hoc
infamia aut qñq et in ciuilib⁹ ac. irrogat. ff. de his qui nō. in sa.
l. furti. s. p. et si. alique et ex pdictis penis imponunt in foro pe
nitētiā. l. di. si ille. et alique ante li. cōtest. ad puniendā contu
maciā. s. de of. ole. sane. s. vt li. nō pte. tne. qm. Et tñ nō. q in
der aliquādo in snia imponit penā. s. dicēdo depono vel in mo
nasteriū detruo: vel in exilium mittaris. aliquando aut penā
nō exprimit sed tñ cōdēnat de crimine puta cōdēno te d adul
terio. et tunc non est iudicijs q sniam tulit penam moderari: sed
pena. in. l. ex pssa infligit. ff. q. iij. notādū. s; an moderari potuit
set. rlv. di. omnis. et c. qui. et si non est in crimine pro quo cōdē
natur certa pena inflicta de similib⁹ ad similia procedatur vt
10 minima pena iponeat. Et tñ not. q snia lata statim fortis qdā
effectus. verbigatia: si talis sit pena imposita que libertatem
aufert vltius eius testimonium nō valet nec aliquid ex testa
mento capiet. ff. de le. iij. l. i. s. de post. ff. de penis qmibil. qd ad.
sed non idem dicimus in his que ratione officij facit: puta si
sit prelat⁹ et sentētiā ferat tenebit qdū toleratur. viij. q. iij.
nonne. nam si contrarium diceretur absurditas sequeretur nā
condemnat⁹ mandati vel depositi est infamis. ff. de his qui
nō. in sa. l. furti. s. penul. et vlti. nunquid dicimus eius sentētiā
vltius non valere per hoc. ff. q. viij. c. i. ab sit. omnia enim to
lerantur propter officium qd administrat. s. xij. dist. secundum
ff. de offi. preto. barbarus nisi esset in eum lata snia depositio
nis vel expoliatus esset insignibus dignitatis: tunc enī snia a
tali prelato lata non tenet. ff. de his qui nō. in sa. l. i. s. i. gatur. ff.
de iudi. cum pretor. nec potest dici q toleretur sed intrusus dī.
Et tñ credimus tñ q ex quo snia de aliquo crimine lata est con
tra aliquē siue criminaliter siue ciuilitē agit q epō vel platus
suus pōt eum spoliare beneficijs q sub eo h; q. i. multi. tñ d; eum
vocate. et s; enī sniam ferre si inueniet. et si non inueniat
eodem modo dānabit eum: q notorium est crimini p sniam: vt
nō. s. de cōba. de tua nec ob. s. de accu. super bis. vbi dicitur qd
nō pōt priuari alijs beneficijs cui crimen in modum exceptio
nis pbat. sed verum est q ibi qd iudex q cognoscit in mo
dum exceptionis non potest super alio indicare. ff. de simo. l. s; h
hic iudex de quo diri cognoscet in modum accusationis vel in
qstionis vbi pene seqtur pena ablationis: et snia nō inducitur
ad probandum q p eā dicatur priuatus. sed inducitur ad pba
tionem criminis. s. q sit notorium: sicut et per eandem sniam de
crimine latam probaretur infamis et repelleretur a testimonio
vel ab ordinibus. s. de test. testimo nū. clerici aut quonū est ele
ctio nullum sua auctoritate eligent. nisi primo per superiore eis
licentia detur. vel p sniam amoueatur hoc modo. s. depono ta
lem prelātū vel clericum: vt perpetuo eum a sua ecclesia moueo
vel suspendo. s. de de. nō res. ex parte. q. l. i. et s. i. Et tñ ex sen
tētiā q quēq lata sup crimine. s. cōdēno te de homicidio vel bu
iusmodi criminib⁹ nō possint concanonici pcedere ad electio
nē et vel episcopus vt quicūq alius: tñ ex quo imponit ei pnia
ex tali cā q infamia irrogat: puta suspēdit ppetuo p furtum:
vel aliquod publicum crimē de quo dānatus est. satis vñ qd
alins in locum eius eligi possit. ff. de dec. l. i. et l. ad tēpus. sed
si ex alia cā suspēderet: puta q tumultum fecit in ecclia nō cre
do q alius possit in locum ei eligi. v. q. iij. i. loco. Et tñ dicit
qdam et si pena sola sine snia infligit ex qua irrogat infamia. ff.
ex qbus causis in integ. fustib⁹. maior enī et euidentior est infa
mia que ex pena pcedit q ex sententia. Et tñ et alia pena. s.
excoicatio que est bis oibus maior: et nō solum pena est sed etiā
medicina. ff. q. i. multi. et statim b; bñ effectum vt sibi vbiq li
cite bñficia et ecclesiastica denegentur. s. de ap. pastoralis. in fi. et
bñ effectum dicunt quidā habere quālibet sniam de crimine.
lata (scādalo) aliorum qui scādalizant in illo vnde est infamia

a Et ipa pro
bet. add q etiā
clidit infamia.
si probat bda fa
ma vt puta ipy
nō eē vsurarius
nō fure nō adul
terus et similia.
q qñ fama ne
gatiua refertur
ad certū locū et
ad certā psonā
sep ē pabilis.
ita pe. de anc. in
cōf. clxxxix. inci.
trib⁹ d cās. co.
fi. v. si. mō respō
detur.
b Et s; ē qdaz.
hac egparatio
nē dicit bonam
pe. de anc. in cō
fi. clviij. inci. et
narratis in fco
col. iij. post me
diū.
c Confiteat.
bar. in. l. si cōfē
sus. ff. d cu. reo.
stelligit hoc di
ctū inno. hic p
cedere qñ cōfē
sio sit pncipalr
et p se. et adde
lāfrā. l. i. c. qm s;
i verbo p fessio
nes col. v. s. d p
ba. et bar. sequi
tur abb. l. c. at si
clerici. co. i. s. d
iud. p quo. alle
gat bar. gl. no. i
c. et p tñtib⁹.
li. dist. in fi.
d Credimus
tñ. viō. ab. l. c. at
si clerici co. viij.
v. iij. gl. s. de in
di. g pro hoc di
ctū inno. hic li
mitat singulari
ter ibi dictū gl.
et hosti. et dicit
no. hic mirabi
liter velle q ac
ta scā i iudicio
ciuili pndicat
in criminali de
quo viō p gl. in
l. si quis ad se fū
dū. C. ad. l. iul. s;
vi. p bar. in. l. i.
ff. vi bo. ra. et l. i.
ff. si quis dol.
ff. de tab. et hi. et
vide abb. in. d.
c. at si clerici.

¶ (Periculo) aliorum puta si dicat hereticus cum periculum sit ne alios inficiat vel quod periculum est quod aliquis non occidat alium vel occidat. et sic est multa exempla invenire et potest dici quod ubi timetur periculum et sine multa infamia procedit et habes op. arg. vii. q. vii. c. vii. r. l. vii. di. quiescamus. xxi. q. i. si quis p. ca. j. de sumo. si aut simoniam (et) hoc intellige quando inquisitio fit de persona certa et de certo crimine: si autem de statu ecclesie vel in genere fiat inquisitio secus est.

Sicut olim et. (personas) iste persone nulli citabatur: si autem viderint et audierint corrigenda consilio referret. rrrv. q. vi. ep. in si. si dices nonne primo pertinet correctio ad episcopum: et eo negligente ad archiepiscopum. s. de of. or. c. j. r. c. ad repimenda. ix. q. iii. s. vl. r. vii. verum est prius ad episcopum pertinere correctionem: sed hoc ipso est apparere negligente: dico quod non citius ad consilium pervenit emendatio delinquentium quam culpa. xviii. di. puenit. rrv. q. i. si custos. si homo cum episcopis similes inquisitores habere debeat. rrv. q. vi. ep. in si. vel dic quod archiepiscopus non possit nisi post negligentiam episcopi cognoscere de delictis subditorum suffraganeorum suorum consilio tamem provinciale potest hoc modo quod hic de de omnibus cognoscere xviii. di. pp. ec. (et alios) arg. quod non solum plati. l. ep. sed etiam. alii debent interesse consilio provinciali. s. de his que sunt. ab ep. c. vl. r. no. s. de preben. grane.

1. Quo casu valeant monachi restonem petere.
2. Strepitus iudicii quis sit.
3. Quam pcedat cum sine figura iudicii pcedi mandatur.
4. Ad psequendum inquisitionem plures simul admittuntur.
5. Procurator a multis constitutus noie oium de psequi.

¶ Lim. i. u. r. c. relaxatis. (no est) ista coe. s. de of. dele. prudetia. s. sexta servet tui forma ibi data. **¶** (Restitutio) no. manachos posse petere restonem si pcedat inquisitio vel accusatione abbatis sint spoliati et iustitia: quod alii non habent. s. de rest. c. dilecta vl. dic quod habere restonem potius fecit papa ex offio quam ex vi petitionis: et potest de pui sione quod de iure vl. dic quod si pnt petere quod restituant ad monasteria saltu salua ordinis disciplina: s. q. restituant ad potat vl. obediencias hoc petere non pnt. nec s. dicitur hoc de decr. (de plano) et hoc v. ba sine strepitu iudicii et de plano quidam intelligunt sic sonare vt in nullo ordine iudicii teneat servare. s. solum ad hoc tenet: vt vitate sup. principali ingrat ar. s. e. ad petitionem nobis non plz hoc immo dicim quod oem ordinem iudicium servare de et plena non semiplena cognitione adhibere in citationibus et exceptionibus fori et dilationi. admittendis et expoliationis et ere dicationis. sic hic tale processum pcesserunt absolutio et restitutio in lit. coe. iurem. de calunia in confessionibus testium re ceptione corum reprobatione et in fine platione et appellatide

¶ in omnibus aliis hmoi. **¶** Sed qres: ad quod ergo valent hec verba. rii. q. altera parte absente et tunc acter vel etia sine contumacia vt qda dicitur dum dicitur legitime potest pcedi ad testium receptionem. et ad diffinitionem cause: et tunc si iustus nollet litet contestari. ar. s. de testi. cum olim. et si sit cum ubi non sit necessaria litis coe. sicut in inquisitionibus. sicut hic. tunc hec verba adhuc multu valent: quia tunc et si pars impetrans inquisitionem repellere propter excoicationem vel alia cam a psecutione inquisitionis: nibilo minus inquisitor pcederet ad recipiendum testes et inuandum. j. de sumo. l. j. **¶** Item utroque casu poterit et debet magis refrenare multitudinem testium et reprobationem: in oib aliis dum non faciat in strepitum refrenare tam ptiu quam aduocatoz. vl. et aliq bus quod ferias quod sunt ob necessitates hominum possint postponere partibus contradicentibus dum ptiu non interfit et iniam ferre sine scriptis et sine libello. appellat enim isti strepitum iudicii totum illud processum quod pertinet ad re petitionem nec principalem: vt testes per quos probabit principale negocium: nec accessorie vt in rametum de calunia et exceptiones fori: quia per eas venit ad cognitionem veritatis in principali: sed li. no. coe. pcedere non pertinet ad re petitionem: nec principaliter nec accessorie: dummodo sit certu quod petit et aduersarij non interfit. Alii s. dicitur enim quod per hec verba non potest omitti: neq. lit. ptesta. neq. alius ordo: sed in hoc valet hec verba vt magis compescat partes et aduocatos a superfluis et inutilibus probationibus et allegationibus (de plano) servetur tui forma in inquisitionibus statuta. s. e. qualiter. s. debet

¶ Quid quod sine figura iudicii pcedi mandatur. C. de lat. li. tol. l. j. s. simili s. m. d. in nullo tunc iudicium ordinem servandū sed per indaginem cognita veritate non pronuntiabit: sed quod in iudicium est sibi executioni mandabit. verbis: ecce papa mandat alieni quod si de plano et sine strepitu et figura iudicii ei constiterit ecclesiam tanto tpe vacasse quod ad apo. sede sit eius collatio denoluta legitime ipsam tali clerico pferat amoto ab eo quolibet et illico detetore. in isto enim casu non citabuntur alii: nec fiet litis coe. nec iurabitur de veritate dicenda testes tui recipient: nec citabunt alii quod videndum iurare. nec admittent alii quod dicendum

in testes seu dicta eorum quod dixerit fiet alia publica: s. si ex dictis eorum iudici psterit de pmissis nulla pronuntiatione sine interiecta ecclesiam illi clerico pferet detetore remouedo ab ipa: dñ. tui de falsitate l. r. seu alii non excipiat: et si est exceptio quod iudici moueat non de hoc cognoscet s. sicut merus executor facit super sedebit ipas exceptiones ad sede ap. dferedo. s. de re iu. decetore si tui qui confert ecclesiam et detetore noluerit amonere/appellari cōtingat: quod quidem potest fieri: si ille qui de appellatide cognoscet pcedet sine figura iudicii: quia cum ea appellatidie sit vna cum principali et quasi vnus articulus ab ea depedens. C. ne in vna eademque tertio puoce. ex quo prohibetur est in toto negocio pcedi in forma iudicii: et in ea seu articulo appellatidie est similiter interdictu s. hoc non vt quod p fando alicui fit ad ei non de le sione retorq. ri. C. de le. q. fauore. q. vtique fieret si in ea appellatidie sic pcedi cōtingeret in iudicium impetratis cui de gra fuerat clausula p dicta concessa. s. dic quod vt dū est s. ipm iure quod pro se impetravit. ff. q. q. iuris. l. si quis hoc. de p. cum ois. s. cum iudex appellatidie prioris eade acta debeat recenseri vt sic cognoscat an sit bñ appellatum quod pcedet cum nulla acta inueniessenoscatur dic quod qret a iudice qui sic pcessit: et quid eum monit ad sic pcedendum et testes ab eo receptos repetet: et si tam ex nro iudicio quod ex dictis testibus vel alii intellexerit ipm iudice perperam. processisse renocabit non pro tribunali sedendo: nec in scriptis quod per ipsum iudicem factum fuit. **¶** S. cum papa mandauerit sine iudicii figura procedi. et testes recipere: et eos ad perhibendum testimonium cohercere et reuocare quod non puidet factu est in iudicium sit. et sine autoritate iudicis non fiat qui sic pcedit non sine iudicii forma pcedit: cum igitur fines mandati diligenter ita debeant observari vt non valeat quod aliter factum est. ff. manda. diligenter. s. de rest. cum dilecta. vl. p hoc non valere quando s. p dictum modum pcedit tam forma inunctam sibi non seruauerit. ad hoc potest dici quod p tunc in q. maderet papa aliquid p se fieri: semper tamem intelligitur legitimas exceptiones debere admittere. s. de offi. delega. ex parte similiter s. papa ad celerem expeditioem negocii mandet sine iudicii forma procedi: non tui intelligitur illud de iudicii forma debere omitti sine quo non potest negocium expediri cum litibus terminandis sit celeritas imponenda. C. de agri. et cens. litibus sed illud tantum vult pretermitti quod posset expeditio negocii progari. et dictu sit in ea appellatidie sicut in ea principali debere procedi hoc intelligas veru nisi ex forma l. rari appellatidie appareat papam nolle pcedi nunc forma omitta. sicut est si in conclusione ipsa

¶ rii est vocatis qui fuerint euocandi r. vii. q. vl. no. **¶** (Idoneas) no. quod plures simul admittuntur ad psequendum inquisitionem: vt hic. r. j. c. pri. et ad psequendum accusationem. s. eo. l. j. et ad psequendum exceptionem. s. de excep. dilecti. s. j. q. idonei eligi dñ. ff. de popu. ac. l. in. solu. dicimus quod plures possunt esse accusatores et exceptores: et inquisitores de vno crimine. s. de illis vnus elige quod psequet et alii eum iunabunt: vt not. in pcuratore. s. de testi. i. sup. **¶** Item videtur nobis quod pcurator a multis constitutus noie oim psequi: nec cogit eligere cuius nomine psequatur. nā ibi cessat rō legis: quia non distinguuntur in plures aduersarios. et hoc est veru ubi ex eade causa vel de eodem crimine plures psequuntur inquisitionem vel exceptiones: quia si sint diuersa crimina bene tunc plures admittunt ad psecutionem eorum sine ex vno facto descendat sine ex pluribus. C. de acc. qui de crimine. **¶** Admittendos hic collige quod si ille quem processum est in inquisitione in ea appellatidie vel alio modo dicat iniam vel processum contra se habitam reuocari quod non est necesse vocari illum qui psecutus fuit in inquisitionem. s. de pcur. in nra quod nihil iuris habet in hac prosecutione. quia si haberet mutari non posset: fateor tamem quod bonus iudex prudenter faciet si eum vocet vel mittat. vt per eum instruat. s. e. cum dilectus credo tui quod potest appellare: et appellatio ubi vel ipse vel alius eam prosequitur. ar. q. pcurator qui non de exercere eam appellatidie potest appellare. ff. manda. si procuratorem. s. ignorantes. s. de p. cu. c. pe. (ministrari). s. e. ex parte.

¶ Relatorum excessus. (min. cano) nica) h. qualiter post consecrationem obici possit no. s. d. de. q. sicut ecclesia vl. a. **¶** (Assignatus) iustu terminu potest assignare iudex qui instruit eam vel recepit testes. vel quod aliud fecit de mandato superioris iudicis et si in lris non diceret quod pgeret ptiu terminu: quod hoc ipso quod committit aliquis articulus vbi ei commississe quod partes ad priore iudice remittat ne remaneat ea sine termino: immo quod plius est iudex a quo appellatur pgiat ptiibus terminu quo coram superiore compareant ad psequendam appellatidie. s. de ap. personas. multo fortius potest pgiare si non est appellatum. **¶** Item dicimus quod si alicui commissum est receptio testium vel aliquis alius articulus: antequam delegatus incipiat procedere in articulo sibi commissio appellatur ab eo in ista causa assignata: quod tui non obtulit se in obtemperanti probatur: s. qua tui

In ordinando. ^{7c. (minister.)} Diaconus qui legit euangelium
(^{Notorius}) quidam hoc intelligunt vt iacet vt

3. Possibilitas iuris: possibilitas facti quomodo inter, se differat

a ¶ Not. v. ad
hoc add. et in
in. c. ray. s. de te
sta. vbi q. alia
tio scap. platus
cui papa probi
buerat ne alie
naret e nulla. r
no. hoc allegat
abb. in ca. dile
ctus el. n. f. de p
b. r. refert et il
fel. i. c. ex parte
co. iij. in fin. s.
de consti.

Inno. super Quinto decre.

Antea ē labes. ^{re. (ois) supplend p̄cisus}
^{ab ecclesia p̄ntiam cano}
^{nis vel hominis: post pacta p̄ntiaz sic nō ē p̄tra de}
^{excoicatis toleratis: nec de fornicariis suspēsis. rrrñ.}

Antea ē labes. ^{re. (ois) supplend p̄cisus}
^{ab ecclesia p̄ntiam cano}
^{nis vel hominis: post pacta p̄ntiaz sic nō ē p̄tra de}
^{excoicatis toleratis: nec de fornicariis suspēsis. rrrñ.}
^{di f. nullus. nec est p̄tra de peccatore q nō egit p̄ntiaz q suspēsus}
^{est quo ad se. i. q. i. sacerdotis. sacrosanc. necesse. ¶ (Cātare)}
^{simoniacus in ordine recipiēdo sine crimē sit occultū sine ma-}
^{nifestū ipso iure suspēsus est vt hic ab executiōe omniū ordinū}
^{nō tñ simoniace receptorū. i. q. i. quibusdā. idē intelligo de no-}
^{torio simoniaco in bñficio. i. q. i. reperiū. rrrñ. di. s. verū. nisi}
^{eo ignorāte alius pecuniā dedisset q tñ credo nō ē suspēsus}
^{nisi eo q simoniace obtinuit. i. q. v. p̄ntiū. si vō als sit simoniac}
^{sine p̄ bñficio sine p̄ ecclesie emēda: si crimē ē manifestū s̄t ipso}
^{iure suspēsus est. rrrñ. di. s. verū. si nō est occultū suspēsus est q}
^{ad se nō quo ad alios q ei officiū licite audiūt sicut qlibet cri-}
^{minosus. i. q. i. sacerdotis. ¶ Itē si simoniaci in beneficio oculi}
^{ti z criminosi licite celebrant post p̄ntiam: q nec sunt suspēsi a}
^{iure nec p̄ntiū ē reg offm suū post p̄ntiam. s̄ bñficiū simonia}
^{ce habitū retinere nō pōt. i. e. de regularibus: s̄ vera sunt de re-}
^{cipiētibz aliq. i. ordinē nō bñficiū simoniace. in dātibus autē}
^{aliq simoniace seruaf q dōr. i. c. p̄. vbi de hoc no. r. i. c. dilectus}
^{fi. a. re. ¶ Itē no. q si q̄s obtinuerit ordinē vel bñficiū alio}
^{dātē pecuniā nō ordinatū nō est simonia si ēt sine pecuniā ob-}
^{tēturus erat. ar. i. q. vi. s. vlt. si autē ipse ordinat pecuniā dedis-}
^{set: ēt si sine pecuniā bñficiū erat ordinē simoniac? ē. ar. i. q. ii. q̄.}
^{z. q. i. si q̄s ob. r. c. vlt. z. q. vi. c. i. ¶ Itē dōr si intelligas de pos-}
^{sibilitate iuris null? criminosus d iure pōt cātare missā. i. q. i. sa-}
^{cerdotes si de possibilitate facti sic p̄ficiat simoniac? sicut qlibet}
^{ali? i. q. i. intra catholicam. cum multis sequētibz. rrrñ. dist.}
^{s. vero rñ. intelligo de possibilitate iuris. nā aliq criminosi post}
^{p̄ntiam de iure celebrāt p̄ter homicidā: s̄ simoniaci nunq̄. itē}
^{aliq licite audiūt offm alioz criminosoz: ni si sint suspēsi p̄ntiaz}
^{s̄ simoniaco offm audire nō debēt. etiā si nulla s̄nta feratur s̄}
^{eos. Est em̄ in eis sp̄ale sicut in notoriis fornicatoribus q̄s cor-}
^{officia audiri nō debēt. rrrñ. di. s. ver. est ergo sp̄ale in notorio}
^{fornicatore z simoniaco q ēt si tolerat ab ecclesia cuiq̄s cor-}
^{officiū curare. vt h. rrrñ. di. s. ver. s̄ homicidaz ēt excoicatoz}
^{occulto: s̄ sint suspēsi a iure si tñ ats occultū sit z tu scis nō de}
^{bes eoz officia curare ar. vi. q. ii. si tñ. rrrñ. q. i. ii. non prohibe}
^{at nisi abstineret q̄s p̄ correctionē peccatoris q ex erubescen-}
^{tia penitentiā ageret. s̄. de coha. de r mu. c. i.}

On satis ^{re. (Capellanie) si at aliqua}
^{capella cū suis redditib? p̄ntia}
^{ut i vñs alicui? ecclesie bñ pōt a caplo ibi iſtituto ex}
^{pacto recipe aliqd annuatim p̄ fructib? s̄ s̄ctus de}
^{bēt esse distincti. s̄. de rev p̄mu. ad q̄nes. nā s̄ nō possint ven-}
^{di capellanie. i. ius faciēdi ea q̄ p̄ntiā ad capellam z multoz}
^{tius in p̄petuū vel in tpe vite. opa tamē sacerdotis v̄di potest}
^{vel em̄ p̄ seruicēdo alicui capelle itē fructus capelle in proprios}
^{vñs cōcessit licite locant. s̄. ne pla. vic. c. si.}

Im in ecclesia ^{re. (z benedictioni-}
^{bz) iō p̄ benedictio}
^{nibus nubētū p̄hibet accipe: q̄ ibi ḡra p̄fertur pio}
^{matrimonio aut cū ibi non p̄ferat ḡra s̄ aliqd reci-}
^{pere. i. q. ii. q̄ q̄d. rrrñ. q. ii. honorant. rrrñ. q. i. nuptiarū. rrrñ.}
^{q̄d. i. conubia (requiritur) ob hoc iustificatur decre. nam obla-}
^{tum recipere licet.}

Im sit romana ^{(pcuratoz) quam}
^{etiā exercere nō p̄t}
^{si ecclesia granef. r. q. ii. cauendū. i. q̄d. ii. placuit in}
^{aut. de man. p̄in. s̄. si tibi.}

Hoc autem ^{re. (si manifestū) i. noto}
^{riū q̄ i p̄spectu p̄p̄i im-}
^{ta sunt pacta (manifesta) p̄ famā s̄ nō notoriū (si q̄)}
^{re de iure publico. i. aut. s̄ san. epi. s̄. i. i. (ecclesie) rrrñ. q.}
^{i. si q̄s in atrio in aut. de san. epi. s̄. s̄ neq̄s. si tñ dās pecuniā in-}
^{traret relig. de mīa bonum esset ei reddere. i. e. veniens. rvi. q.}
^{vi. de lapsis. rrrñ. q. i. si quis ita.}

Im esset in nostra ^{re. (A) q̄ pro}
^{pter simoniā}
^{dictū. R. clerici p̄tebat a quadā ecclesia amoveri vt}
^{poti? clerici p̄tebat ecclesiaz ex eo q̄ milies ei ea p̄mi}
^{serat (in ea illa) ciuilitate agebatur.}

Insinuatum est.

Imo presbyter orū ^{re. (celes) s̄ iō}
^{est q̄ quilibet}
^{tenet peccatū alteri? ad p̄ntiam iudicare. rrrñ. q. ii. tū}
^{sacerdos. sec? ēt i iudiciōe furis vel feni vel fugiti}
^{ui p̄ quo licite accipit merces. s̄. de of. p̄sec. vi. solēt. s̄. de p̄di. ob}
^{tur. cau. l. i. i. s̄. vlt. (simoniaci). i. in modū simoniē puniēdus:}
^{nō em̄ p̄p̄e de simoniac? q celat p̄ gram crimē alterius.}

Clereham ^{(monachoz) re. Mo. monacho}
^{agere ad reuocandū q̄s p̄ior: ma}
^{le alienant (sub annuo) constituto in signum deno-}
^{tationis. q̄ s̄ vt no. s̄. de relig. do. p̄stitutus (redimi)}
^{s̄. de pac. cū p̄idē (nec p̄mittatis) iste fungit vice z officio p̄ser-}
^{natoris. de quo no. s̄. de offi. dele. c. si.}

Que.

Diligenti. ^{re. (ecclesiastici) q̄ nō est licitū}
^{i. de re. lu. in dignū vbi not. i.}
^{z. solidos vel aliqd simile i ecclesia (taliter) p̄ collatio}
^{ne bñficii ecclesiastici. z forte etiā sine collatiōe bñfi-}
^{ci nō est licitū clerico nisi p̄ ecclesia sua alicui facere fidelitatē. s̄.}
^{de regu. i. c. vlt. vbi plene no.}

Si questiones. ^{re. (humane). C. de}
^{inde iſtru. l. vlti.}

Eniens ad nos ^{re. (conuēit) p̄pter}
^{hac cōuētiōē indi-}
^{catur simoniacus. secus em̄ esset si sponte obtulisset}
^{(p̄fatus). s̄. eo. de hoc contra so. ibi.}

Fraternitatis ^{(officio) s̄ em̄ ip-}
^{so iure suspēsus}
^{si nō tñ p̄t p̄biberi nisi p̄batio p̄cedat. s̄. q. i. nos i quē}
^{q̄ (p̄ntiam) nō obdureat. in p̄ctō: s̄ non sufficit ad vitā z s̄ ius}
^{offm exercere. i. de pe. z re. q̄ q̄dā. re. di. si q̄s p̄tristatus.}

Nostra. ^{re. (ministerio) p̄nta}
^{acolutus vel}
^{subdiaconus vel h̄mōi}

Tenetur is q̄ simoniace adeptus est bñficiū ei renunciare.

Quā possit ep̄s cum simoniaco disp̄sare z in nn. 3. r. 4.

Simoniace ^{re. (Remanere) ex di}
^{sp̄satione ep̄oz. i. q. v. p̄-}
^{sentitū i aliis ordinib? vel bñficiis nō simoniace ba-}
^{bitis ēt sine disp̄satiōe manebit z nona bñficia acq-}
^{ret nonos at ordines nō pōt habere nisi p̄io disp̄saret cū eo i or-}
^{dine simoniace q̄sto cū p̄motus ēt p̄ saltē. l. i. dist. c. si autē eo}
^{sciente aliqd datū est ordinatōi nō pōt disp̄sari cū tali. i. q. i.}
^{erga si q̄s a si. statumns. z. q̄d. vñ. c. requirit. ¶ Itē bñficiis}
^{autē distiguit: q̄ si ignorante aliquo data pecuniā obtinuerit}
^{p̄lationē nō pōt ep̄s disp̄sare vt illā p̄lationē habeat. s̄ in}
^{simplici bñficio bñ pōt ep̄s disp̄sare. s̄. d. elet. c. pen. i. q. v. c. i. s̄}
^{z si se sciente vel pecuniā dante bñficiū obtinebat: pōt ep̄s cum}
^{eo disp̄sare vt in alia ecclesia obtineat bñficiū: z ēt in eadē s̄ nō}
^{pōt ep̄s disp̄sare vt ad maiores ordines p̄moueāt. i. q. v. c. i. nū}
^{q̄ autē s̄ disp̄sare illi cum quo simonia cōmissa est. ¶ Itē}
^{si quis commisit simoniam in dignitate cum eo non potest ep̄s}
^{disp̄sare. i. eod. nobis. vbi not. ¶ Itē cum nullo simonia}
^{co scienter potest disp̄sari in dignitate etiā si pro ea non}
^{fecit simoniam. i. q. i. erga.}

Attheus ^{card. re. (contra dictio) iusta z ēt}
^{iniusta aū confirmationē. de hoc}
^{no. s̄. de ele. significasti.}

Aures nostras ^{re. (Pro solu}
^{tione) nam non}
^{est dubium ex parte recipientis simoniam hic com-}
^{mitti. i. q. ii. non solum. ex p̄te autē dantis dicitur qui}
^{dā non cōmitti. ar. i. dilectus. q̄ intelligunt euz per superio-}
^{rem in s̄uū cōsequi nō potest. als em̄ secus. s̄. de scu. infinnā}
^{ti. Itā sicut bñficiū non s̄ redimere ita per penitentiā sp̄ia-}
^{lem. s̄. e. nemo. lxxi. di. c. i. verū videtur q̄ nunquā s̄ aliqd}
^{dare pro penitentiā spiritali redimenda. i. q. i. nullus ep̄sco-}
^{p̄s quia nūq̄ debet peccare: vt a maiori malo cessetur. rrrñ. q.}
^{v. ita. laico autem quem constat nibil iurisditiōis habere si spo-}
^{liat eum ecclesia vt faceret eūdem de facto vitari tanq̄ excom-}
^{municatum vel etiā clerico qui de iure non contendit se fecit}
^{se sed de potentia licet dare. q̄ nibil dat pro spiritali sed tan-}
^{tum pro veratione quam redimere licet. s̄. s̄m hoc quidam dī}
^{cunt licere aliqd dare laico vt bene soluat decimas in quib?}
^{nec feudū ius contendit. aliq̄ dicunt q̄ si sum in possessione ali-}
^{cuius ecclesie possum dare clerico z laico ne me expellat per vio-}
^{lentiā z sine cognitione cause: sed si sum extra possessionē eccle-}
^{sie nullo mō est mihi licitum aliqd dare pro possessione recu-}
^{peranda quia tunc non tantum redimo verationem sed etiā}
^{possessionem amissam recupero.}

Regularibus ^{re. (ad renūciandū) s̄}
^{furtiū habeat bñfici-}
^{ciū. i. q. i. ordinatōes z semp̄ sit in mora. rrrñ. q.}
^{vi. si res non tñ debet dīmitti t̄re ecclesiam sine licen-}
^{tia superioris. arg. s̄. de re. z tran. ad re. licet sed consilium q̄d}
^{a bonis ecclesie z officio. cum sit suspēsus ipso iure. omnino}
^{abstineat. vt no. s̄. eodem tanta.}

Insinuatiōe. ^{(proposuisti) ¶ Itē. re}
^{signationē fieri in manib?}
^{aliorum}

aliorum q̄ ep̄iſcopi. ſed melius diſcitur in renunciatione necel-
ſarium eſſe conſenſum ep̄iſcopi ſi cōfirmavit ⁊ canonicorum q̄
elegerunt. argumēt. xvij. q̄. iij. ſtatim. C. de ac. ⁊ obl. ſicut.
⁊ poteſt eſſe quod bi canonici non recipiunt confirmationem
ab aliquo ſuperiore. ⁊ ideo ſine eo reſignant: vel dic quod ſpe-
ciale eſt in ſimonia.

Nobis fuit. (Cobtinere) b̄ tellige q̄i eo ſciēte
cōmiſſa ē ſimonia. ⁊ ſic nō ē cōtra
ſ. c. de ſimonia. vel quādo ḡdēnat? ē per ſimiam: nā
tunc cum propter criminis enormitatem: tum quia
eſt notoriū per ſententiam non poterit diſpenſare. l. diſtin. vt
conſtitueretur de his. vel dic qd diſpenſari non poteſt: vt ba-
beat illam dignitatem.

Dilectus filius. R. (poſt receptionē) il-
licite recipit. j. q. i. nul-
lus ep̄s. vel dic qd licite accepit. nam cū cōtenderet
ſuper quibusdam iuribus: ⁊ poſſet dicere ſe gra-
tiam ar. c. diſcerno diſcerno ſe vt iure ſuo compoſitio interue-
nit. ⁊ fuit contractus: do vt des vel facias ⁊ agitur ex hoc con-
tractu preſcriptis verbis ad intereſſe. ff. de poſiti. l. j. ſ. inter lo-
ca. ff. de preſcript. ver. l. j. nec litera hoc contradicit vbi dicit qd
ſi reſtituit rem liberatur: quia intelligitur ſi plus non eſt inter-
eſſe. (venit) maxime.

Clam nobis.

Dilectus filius. (A. nuncius coram te)
ſpale ē hoc cātuariē.
qui nō ſolum eſt metropolitans ſed etiā legatus. ſ.
de of. lega. c. j. C. ſenſitatis amittit honorē ſi
ſunt clerici vel monachi. ſi laici ex cōdicationis ſulam. j. q. j. repe-
riunt. ſ. dices qd nocet monachis de poſiti. R. n. q. nō reci-
piet p̄bendā de monaſterio: nec hēbēt ibi vocē ſi caplo mona-
chi tñ ſemp remanēt (artoria) ſi iueniant alioq̄ mutabunt ad
equalia. ar. lrry. diſ. vj. vel reſtituit ſuis locis ⁊ eligent de
nono. ſ. c. de regularib. ſ. de reſtit. ex inſinuatione. C. j. Abba
tib. nō h̄ p̄cipue puniunt: q̄ eorū p̄ſilio ⁊ auctoritate oia ſunt.
r. q. j. ep̄s. C. de ap. qm. j. q. vñ. q̄ propter. ⁊ q̄ culpa ſunt ſi hoc
negligat. j. e. in tñ ſed vt q̄ collegiū poſſit accuſari ⁊ de eo ing-
ri. rñ. q. j. q. manumittit. ſ. c. venies. ⁊. ff. q. me. cā metū. ſ. h. ar.
vñ. q. j. ſicut. rñ. q. j. ſi habes. R. rñ. q. j. de do. q. j. ex. ff. de
acq. poſ. l. j. ſ. vñ. B̄t vñ ſimonia p̄ procuratorē vñ ſe defendere
⁊ tñ cā criminali nō p̄ſtituit procurator. ff. q. cu. vñ uer. l. j. v. q.
tñ. in criminalib. nos dicim⁹ q̄ vñ ſimonia nō pōt accuſari nec
puniri. ſ. de inſinuatione tñ. civiliter aſſe cōueniri ⁊ pecuniā p̄-
niri pōt ex delicto rector. vt in p̄trariis. ⁊. ſ. c. veniens. p̄te-
rea pōt ingri ſuper ſtatu vñ ſimonia ſed nec tñ puniuntur nī
ſi delinquentes. j. c. p̄iori. ſ. de ac. c. p̄e. (officialis) qd iſta faciūt
vel ſciunt ⁊ tolerant.

1 Quando liceat p̄ ſcandalo fieri inſiſtitio.

2 Propter ſufficientiam remouet abbas confirmatus.

3 In teſtimoniū admittit ipetrates inſiſtitioē vel denūciationē

4 Ordinarius etiā ſine infamia p̄cedēte viſitare pōt.

5 Ad inſiſtitioē proceditur propter ſolam infamiam de di-
lapidatione etiā ſi non ſit ſuſpenſus.

Scet beli. (Clamofa) vñ vel ſcādali
cū em q̄ſas facere d̄z q̄qd pōt vt
quā ſcādali remouet. arg. j. de no. ope. nñ. c. ſ. bec
ratio non videtur nobis bona q̄ pro cuiuſlibet ſcandalo ſit fa-
ciēda inſiſtitio cum pro inſiſtitioē forte maior ſcandalo
naſceretur. Sed ſatis dicit poſſet q̄ vbi ſcandalo timeretur
q̄ poſſet conturbare eccleſiā ſine vñ ſit q̄ ſcandaliſat de infa-
mia vel p̄cō alterius ita potēs q̄ ſcādalo ſuſcitare poſſit ſine
plures q̄ licite ſit inſiſtitio. arg. rñ. q. j. c. quīſq̄. l. diſ.
vt cōſi. B̄t ar. ad hoc q̄ vt remoueat ſcādalo iudicatur p̄-
gatio. j. q. v. p̄ſbyter. ſ. inſiſtitioē ſequit purgatio ergo p̄ ſcā-
dalo pōt fieri inſiſtitio. itē pōt fieri inſiſtitio cōtra eū q̄ ſuſpectus
eſt p̄lato ſuo ordinario. ⁊ etiā forte alij vel alijs bonis viris
vel etiā p̄cipi terre etiā ſi nō ſit alij infamatus. j. q. v. omni-
bus. ⁊. c. menā. vbi d̄z q̄ iudicatur eis purgatio. ergo ⁊ per q̄ſas
pōt fieri inſiſtitio. Alij tamē dicunt q̄ ſi p̄dictis caſibus poſſit
idē purgatio nō pōt fieri inſiſtitio. q̄ per inſiſtitioē nō ſemp tñ
ſequit purgatio: inmo q̄ſas ſequit abſolutio q̄ſas amotio ab
eccleſia. ſ. de accu. inſiſtitioē. ⁊. B̄t p̄pter p̄culū ſit inſi-
ſtitio etiā ſine infamia. ſ. de ac. qualr. ſicut eſt in bereſi. ⁊ in alijs
p̄ctis que in occulto ſerpunt ⁊ ibi eſt periculum qd in alios de-
rinetur. ſ. c. ſicut. (per publicam) not. duas caſas quare de
ſcandalo ad inſiſtitioē (ſanctiones). lrry. diſ. ſi qui. (of-
ficij) q̄ ex officio procedit non habet locum inſiſtitio. b̄necol
ligere poteſ qualiter ſit probanda infamia: q̄ ſi interrogetur d̄z
reſpondere (ſonam) quia ſi procedat in modum accuſationis
fertur ſententia de poſitionis: ſi vero in modū inſiſtitioē re-

monetur ab adminiſtratione. ſi in modū denūciationis ſi-
bi penitētia inuener. ſ. de accu. ſup bis. C. j. Inſufficientia) no-
ta abbatē cōfirmatū remoueri p̄pter inſufficientiā. xvij. q. j.
ſi quis abbas. j. de bere. cū ex inuincto. in ſi. (Contendere) no.
q̄ h̄ceptus ſit proceſſus in modum denūciationis tamē ſibi
ingeratur aliqua difficultas tranſitur in modum inſiſtitioē
nec punietur denūciator: cū non ſua voluntate deſiſtat alioq̄
puniretur de calūnia vel ſe purgaret. ſ. de calū. c. vl. C. Contra
ipſum) hoc verū eſt in denūciatione ⁊ inſiſtitioē. ſ. vt q̄ venit
ad impetrādū denūciationē vel inſiſtitioē admittatur ad teſti-
moniū in inſiſtitioē ⁊ denūciatioē ſi nō fuerit eius miniſter in
p̄ſequēdo inſiſtitioē vel denūciationē: ⁊ idē dicimus ſed q̄ ad-
mittet p̄dict⁹ ad teſtificandū etiā in accuſatione. ſecus eſt quo
ad aliquid in accuſatione vbi accuſator ad teſtimoniū in accu-
ſatione vel inſiſtitioē nō admittetur ſicut nec teſtē in accuſa-
tione admittetur ad ingrendū vt accu. ſ. de accu. cū p. C. j. B̄t
no. q̄ qui impetrant inſiſtitioē vel denūciationē admittunt in
teſtimoniū ſecus aut in his q̄ accuſationem impetrāt (de oppo-
ſitis) hoc obſtinet q̄ ſi inſiſtitio ē aliquē: q̄ debet exp̄mi crimi-
na: ⁊ ſup illis tñ teſtes inrabūt dicere plenā veritatē. vt. ſ. d. ac.
qualr. ⁊. c. inſiſtitioē. vbi at ſi inſiſtitio ſup ſtatu eccleſie nō ē
neceſſe exp̄mi crimina de q̄bus inquiri d̄z immo ⁊ teſtes iura-
būt ſup oib⁹ de q̄b⁹ interrogabunt dicere merā veritatē oculi-
tis exceptis. j. de accu. qualr. j. opz tñ ſimonia p̄cedere. ſ. eccleſiam
eſſe in malo ſtatu. ſ. de accu. qualr. qdam tñ dicūt ⁊ forte non
male q̄ ſi ſolus p̄lat⁹ ſit diſſamat⁹ tñ inſiſtitio ſit de oib⁹ vt po-
tius ſup ſtatu eccleſie: q̄ cui caput inſirmum cetera membra do-
lēt. ſ. de re iud. cū. i. ⁊. a. vñ. q. j. ſ. verū hac. ⁊. c. ſe. C. j. Viſitare
aut pōt ordinari? ſine infamia p̄cedente: q̄ id ex officio facit a
canonib⁹ inuictis. ⁊ nō ſit viſitatio tātū p̄pter crimina ſed etiā
vt inſtruat clerum ⁊ p̄ſim vt alia faciat. r. q. j. placuit decerni-
mus: inſiſtitioē aut extra ordinariā tñ inducit p̄cedēs infamia
aut frequēs inſinuatione ſubditoy. ſ. c. c. ⁊ dicit qdā nō eſſe vñ
in aliā cā vñz altero p̄dictoy modoy iure. vel oic diuerſum
ſ. de accu. cū diſ. C. j. Antē diuerſitatis eſt. q̄ vbi de certis cri-
minib⁹ inſiſtitio ſatis pōt dicere veritatē plenā. ſ. vbi nō inſiſtitio
de certis criminib⁹ ſi tñ ſup ſtatu eccleſie: q̄ nō eſt ei leue: immo
valde difficile plenā veritatē dicere nō cogit tale anceps p̄uri-
um ſubire. ff. de iure iud. l. videam⁹ in p̄m. l. j. de re. ſ. de accuſa.
qualr. j. ſ. dicit exp̄ſe. dicimus ergo q̄ ſiue ſup ſtatu eccleſie ſiue
ſup ſpali crimine inſiſtitio ſufficit iurare altero p̄dictoy modo
rñ oia aſſe illoy iuramētoy no. ſ. de accu. cū diſ. (quali de di-
lapidatione) hic no. q̄ tñ ſi q̄ſas leuiter appareret de di-
lapidatione ſuſpēditur ab adminiſtratione. ſ. de ſol. q̄ ſi forte. C.
de ſuſ. tu. tutor. tñ. q. j. q̄. C. j. B̄t no. q̄ nō p̄ ſolam accuſatio-
nē remouetur niſi alia p̄batio ad ſit: vt h̄. ſ. j. inſi. d. ſuſ. tu. ſ. ſi
q̄. ſ. certe aliud eſt in tutore q̄ non h̄z niſi ſolā adminiſtratio-
nē ſicut ⁊ p̄curator. vñ ſacili⁹ remouet. ar. ff. de p̄cur. q̄ oia ali-
ud eſt in p̄lato q̄ in h̄z in reb⁹ ad dignitatē p̄tinetib⁹: ⁊ idcirco
difficilius ſibi tollit adminiſtratio. C. j. B̄t no. q̄ ad inſiſtitio-
nē p̄cedit p̄pter ſolā infamiam de diſlapidatione et ſi nō ſit ſuſpe-
ctus ſed ad remotionē ab adminiſtratione nō niſi ſit ſuſpect⁹ vt
hic vel dic q̄ maior ſuſpicio neceſſaria eſt vt remoueat ab ad-
miniſtratione q̄ ad p̄cedēdū ad inſiſtitioē. C. j. Pro vno) pe-
na leſe ma. eſt. vñ. q. j. ſ. verū. ff. de ſuis ⁊ le. h̄. l. j. ſ. ſi. r̄. d̄z. ſ. d̄z
relega. minime pena ſimonia in clericis de poſiti. ⁊ i laicis ex
cōdicatione cū in ſimonia. j. q. j. reperit. ⁊. q. j. q̄ per eccleſiam. C. de
ep̄i. ſi q̄ſas (oppositis) ad teſtes repellēdos. (malignitatis) vt
ſunt cōſpiratio ⁊ inimicitie capitales. j. c. p̄iori.

1 Infames ⁊ criminoſi in quibus caſibus admittantur ad te-
ſtificandū ⁊ quot requirantur conſideranda in teſte in inſiſti-
tione p̄ducto in nu. 2.

3 In actione criminali exactiſſime requiruntur p̄bationes.

Er tuas literas. (ſ. beli.) ſ. c. p̄iori.
(ad cui⁹) i. materie
in ea cōtēte. tractat cū q̄ teſtes ⁊ quales ſint admit-
tēdi in accuſatione vel inſiſtitioē. C. j. (Distingue-
dū.) nā ſi in denūciatione p̄cedat ſicut ad denūciandū ita ad te-
ſtificandū infames ⁊ ſumme criminoſi: d̄z imō emēdati de crimi-
ne admittant. ſ. c. de teſti. qm. ſi vero agat in modū inſiſtitioē ⁊
ſit exceptū crimē admittūt oēs criminoſi: ⁊ vt credim⁹ etiā mu-
lieres. ⁊ hoc ſm tēperantiā eq̄tatis nō ſz rigore iuris: q̄ tēpera-
tia ſz arbitriū diſcreti iudicis locū habebit. nā multas p̄dera-
tiones habebit. facilius em admittet cōtra religioſum q̄ cōtra
ſecularem clericum. B̄t facilius cōtra clericos ⁊ religioſos mi-
noris gradus q̄ maioris dignitatis. Item facilius d̄z clericum
vel ſtatum male opiniōis q̄ bone: ⁊ forte p̄tra cū q̄ bone nullo
mō. B̄t facilius admittet ſi ex amiſſione iuris nō ſit outurum
ſcandalo q̄ ſi ſit outurū. hoc q̄ſas conſiderabit inder diſcret⁹
in mō p̄cedēdi: ⁊ in perſona eius p̄tra quē p̄cedit in modum
inſiſtitioē. C. j. In teſte etiā in tali inſiſtitioē p̄ducto q̄
q̄ alia conſiderabit ſm eandem tēperantiā eq̄tatis facilius

admittet testes honestos q̄ in honestos & criminosos. Itē i crimi-
nolis facili⁹ admittet emēdatos de crimine q̄ in crimine p̄si-
stēs. Itē facilius admittet q̄ maiora & q̄ paria q̄ qui minora
q̄ ad eadē de facili⁹ sunt admittendi cum sint loci. s. de testi.
veniens. Itē facilius admittet criminosos p̄cedētes ex zelo in
stine q̄ ex odi fomite. Itē facilius si cōtra inquisitionē sunt alia
adminicula q̄ si non sunt: s̄m bec oīa cōdem maiorem vel mi-
norē fidē habebit. Itē etiā credimus cōsiderādū s̄m equitatis
tēperantiā & si crimē nō sit exceptū s̄ in eo nisi ex magna cā non
admitterent nisi legitimi testes & s̄ satis v̄ p̄bare ex eo q̄ dicit
rursus si cōtra sint eadē. & v̄s q̄ minora: excepta em̄ crimina alia
maiora se nō habēt. Si vero agat criminaliter eadē dicim⁹ pos-
se p̄siderari s̄m tēperantiā equitatis q̄ vis de facili nō debeat
q̄n criminalr agit tēperare rigore iuris. s̄. q̄. v̄. si q̄s p̄s. & q̄.
v̄. si. c. i. nisi in crimine excepto. s̄. e. tanta. si vero agat excipiendo
eadē dicim⁹ cōsiderādū s̄m tēperantiā equitatis. de iure autem
nō debet admitti nisi idonei testes. s̄. de testi. tā literis. alii tñ
dicūt oīa bec loci h̄c tñ in exceptis criminibus & q̄ civiliter
agitur. vel dic q̄ bec tēperantiā iuris nō est in arbitrio iudicis: q̄
in iure scripta est: sed sicut h̄c d̄ semper est in similibus obser-
uādū (de officiis). i. civilr agatur siue inquirēdo siue excipiendo
sine deficiādo. ¶ Rigorē q̄ agitur criminaliter exactis
sine p̄bationes requiruntur. & iuris rigor servatur. s̄. q̄. v̄. si
quis episcopus. si aut civiliter rigor tēperatur. s̄. eo. c. si. (regu-
laris) regulares em̄ facilius q̄ seculares remouētur ab admini-
strationib⁹. s̄. de accu. qualiter. s̄. in si. (excellēti oīes) colūne em̄
concutiēdo nō sunt nec honorabilia mēbra. s̄. ti. pri. qualiter
s̄. xlv. dist. cum b̄t̄s. (clare) de hoc no. s̄. d̄. accu. c. p̄. (scādalo)
xviii. q̄. iiii. cum q̄s. & c. quādo (honesti) bi admittuntur: crimi-
noli repellunt. s̄. de tes. sup eo testimoniū (emēdat) qualiter bi
admittuntur. no. de tes. testimoniū (eadē). i. attēdi d̄s an maiora
sint crimina obiecta testibus q̄ cōtra opposita accusatis (mali-
gnitatis) q̄ sunt p̄spiratores vel inimici. s̄. e. c. (adminicula) nā
forte criminoli v̄ v̄tiles nūq̄ admittentur nisi p̄i subiecti q̄d
nib⁹. iiii. q̄. iiii. si ea. sed q̄stionib⁹ subiecti non debent. nisi alie
p̄sumptiones p̄cesserint (adminicula) que h̄c non habemus.

Sicut tuus literis. ¶ Ad colo-
niē. sed q̄re non
ad caplm leodien. s̄. de ma. & obe. cū oīz sed pōt dici
hoc esse p̄ p̄suetudinē. ¶ Est tñ arg. q̄d apud ar-
chiep̄s sit bec p̄s. hoc. xvi. di. fraternitate. xxi. di. c. ii. ar. s̄. i. d̄
bere. ad abolēdā. s̄. de ele. q̄d sicut. de hoc no. s̄. de ma. & obe. bis
q̄ vel forte ecclia coll. vacāte monasterio p̄tulit ei autoritatē ad
ministrandū: q̄ iusp̄trōnat⁹ h̄bat i ea. s̄. d̄. offi. ord. cū vos (ca-
nonū). i. q̄. v. c. i. (nō p̄bere) q̄ sepe q̄ tacet affirmat. liii. di. si ser-
uus. C. d̄ nup. s̄. si v̄t p̄. sicut cō. d̄. di. iiii. cū p̄nulis. ff. de pen.
si filio. s̄. iiii. ff. d̄ ser. ru. p̄. viar. ff. de rei. is q̄ tacet. s̄. d̄. ba. c. j.
¶ Nihil hoc itelligo q̄ q̄s iā elect⁹ ē. & eo inito q̄ ias h̄z dā pe-
cunia v̄ p̄firmet: nā si daret v̄t eligere etiā si eo p̄hibēte non
possum illū retinere nisi inimicus dedisset. s̄. eo. nobis.

Et a nos duxit. ¶ Rogat⁹. Mo. p̄ces p̄
se porrigi. s̄. de eta. tuā.
(Cōsentiant) dicūt q̄d q̄ eo tpe quo q̄s recipit ni-
hil dare h̄z ar. s̄. q̄. i. emēdari. & q̄. s̄. p̄io. alii d̄ixerūt
q̄ tpe ingressus h̄z dare & recipere dūm nō p̄cesserit pactū. ar. s̄. j.
q̄. i. eos. s̄. de suc. ab inte. c. iiii. h̄c appet q̄ nō h̄z sub illa forma re-
cipe aliq̄. Recipimus te in fratre si detuleris v̄t vinas: q̄ bo-
na ecclie nō sufficiūt nisi nobis. ar. s̄. e. q̄m. q̄ v̄tibi dicit in hoc
crimine nō excusat paup̄tas. Itē q̄ nō h̄z apponi pactū p̄ q̄d nō
possit petere q̄ sibi tñ cōpetit de iure. s̄. eo. p̄nas. s̄. & c. p̄. hoc
aut ei p̄petit de iure q̄ ex quo ē canonic⁹ h̄at sicut v̄t de alijs
s̄. d̄. cōsti. cū venissent. s̄. de p̄bē. di. xvi. q̄. vii. decimas alij aut
dicūt q̄ talis receptio nō est simoniaca. ar. s̄. q̄. ii. si q̄s p̄p̄tētio-
ne) principi v̄t em̄ esset q̄n secundario haberet. lxxv. dist. q̄ cā
v̄t. q̄. i. sunt in ecclia. ¶ P̄p̄tētio) h̄c v̄t solā intētionem
facere boīem simoniaci. ar. s̄. q̄. j. q̄ studet reperiri. s̄. q̄. iiii. non
solū sicut sola spes facit v̄surariū. xiii. q̄. iiii. c. j. ¶ Jo. dicit q̄ so-
la pactio. s̄. v̄t ec. b̄n. v̄t nostrū. p̄pter h̄c intētionē nō d̄beret re-
signare s̄ tñ p̄uam agere. s̄. e. v̄. vel dic q̄ in his q̄ sunt p̄hibi-
ta q̄ simoniaca: v̄t v̄dere sacra: & ḡnāliter oīa q̄ veteris v̄t no-
ui testamēti simoniaca indicantur sufficiūt sola volūtas. ¶ In
his aut que sola constitutione sint simoniaca v̄t renūciare p̄e-
bendam v̄t aliq̄ detur. h̄z sit p̄t̄m⁹ nō tamen sufficit sola volūtas
v̄t faciat simoniaci. ar. de of. dele. ex parte.

¶ An sacramēta sint recipiēda ab excoīcato vel suspensio.
Criminosi sacra. nō vitant. h̄z quo ad se sint suspēsi.
Qui ordinē aliquem simoniace recepit. statz d̄ suspensio.
Non debet aliquis etiam ex necessitate peccare.

Et tuas nobis. ¶ Literas. (ex relatiōe)
q̄ credere nō debuit
xviii. di. habuisse. lxxv. dist. si quis. ¶ Alitū
simoniace) quicumq̄ enim scit aliq̄ depositum ex

communicatum vel suspensum: dicunt quidam q̄ tunc neq̄
sit occultum nūq̄ sacramenta ab eo recipiēda sunt. arg. h̄c
nisi baptizatus & corpus christi v̄t no. s̄. de heretici. c. ii. sed licet
non debeamus recipere ab eis dum sunt occulti: ip̄s tamē pe-
tētib⁹ in publico dare tenemur. s̄. q̄. i. christus. de con. dist. ii.
nō p̄hibeat: nec eos vitare i publico debem⁹. v̄. q̄. ii. c. ii. & iiii. s̄.
de offi. ord. si sacerdos. immo plus dicimus q̄ excoīcat⁹ & in-
terdict⁹ nō petētib⁹ dare debemus officia sicut & alijs ne si
segregarent ab alijs hoc ip̄o appareret cū excoīcat⁹ vel inter-
dict⁹. & sic esset p̄ditor q̄d est p̄tra id q̄d est. s̄. q̄. i. si peccauerit
& hoc x̄ps fecit q̄ simul ad p̄ciōdū iudā cū alijs misit. i. q̄. i. x̄ps.
¶ Itē oīa q̄ faciunt administrādo t̄palr tenēt quonq̄s ab ec-
clesia tolerant. v̄t not. h̄. de ele. nihil. Criminosi aut sacra nō
vitabo h̄z quo ad se sint suspēsi. i. q̄d. i. sacerdotes. q̄ hoc p̄hibi-
bitū nō est. & sola p̄hibitio boīs v̄t canonis facit q̄ nō sit licitū
x̄p̄m. di. v̄t. alr. no. s̄. de bere. c. ii. r̄ibi pleni⁹ oīa reperies. Alit̄
aliter dicunt v̄t no. s̄. de scisma. c. i. ¶ (Secure ministrēt) sine
dispensatiōe cū nō p̄stet hoc ordinato p̄ certo illū esse simoniaci
als stultus esset monachus q̄ a simoniaco in b̄nficio manifeste
vel occulte in ordine q̄ executionē nō h̄eret ordinis. v̄t. s̄. co. tan-
ta. xxi. di. s̄. v̄. ordinē recipet. vel h̄ dispensat papa cum igno-
rante. s̄. q̄. i. si q̄s a simo. ¶ Et scias q̄ solus simoniacus in ordine
recepto simoniace p̄dit executionē. s̄. q̄. i. q̄busdam. s̄. e. p̄. s̄. eo.
tāta. nō solū ordinis simoniace suscepti: s̄ et oīa alior⁹: et iaz
in t̄palibus p̄ consequēs p̄dit administrationē. lxxv. dist. eos.
nō ea rōne q̄ nō habuerit executionē ordinis non simoniace su-
sceptor⁹: & ex p̄firmatione nō habuerit administrationē. s̄. de
ele. trāsmisam: s̄ q̄ suspēsus ē s̄ ip̄o q̄ aliq̄ ordinē simonia-
ce recepit: v̄t. s̄. p̄batū est. & idē ea rōne dicim⁹ in simoniaco in
b̄nficio notorio occultus aut simoniacus in b̄nficio q̄ntis nō
sit suspēsus ip̄o in re s̄z suspēdendus. i. q̄. iiii. c. i. & iiii. tñ rōne
illi⁹ b̄nficiū simoniace questū non ministrabit sine peccato nec
t̄paliter nec sp̄ialiter: puta cōferēdo ordines si emit ep̄atum. i.
dignitatē ep̄alē nō ordinem: q̄ tñ esset simoniacus in ordine
& suspēsus ip̄o in re: ordines ab eo collati nullus effectū habe-
būt. i. q̄. iiii. ea q̄. & est h̄ ea rāione: q̄ s̄r censet. i. q̄. j. ordinatio-
nes & s̄cilitum nō est p̄tractare rem alienā. s̄ ab alijs b̄nficijs
que nō simoniace q̄sunt non erit suspēsus. simoniace aut in or-
dine p̄ferēdo. i. q̄ simoniace ordinē p̄tulit tñ p̄ triennij suspē-
sus est. s̄. e. p̄. ¶ Et q̄d dicimus de simoniaco suspēsus: idē
dicimus de oīb⁹ notorijs excoīcat⁹ depositis & suspēsis. h̄ autē
monachus erat in op̄imione q̄t simo. in b̄nficio & q̄ recipit pe-
cuniā p̄ ordine p̄ferēdo p̄dit executionē. ar. s̄. q̄. j. reperuntur.
q̄busdam quod tamē falsum est. s̄. eo. c. p̄. & ex. c. reperuntur.
bene colligitur v̄bi dicit q̄ ex quo p̄dit: tunc errorem sequē-
do non vult ordinari. sed quare non tollit ab eo errorem dicendo
sibi q̄ secure ab eo ordines recipiat v̄t em̄ sibi inncere laqueus
q̄ nō d̄s. xxi. q̄. i. c. v̄. r̄. satis offert ab eo errorem p̄ verba hic
posita. s̄z cōsciam mutare non p̄t: cum non possit vis inferri
animo. xxi. q̄. v. s̄. i. & c. i. p̄sultur tñ ei q̄ nisi deponat errorem
non p̄moneatur: q̄ etiā erronee cōscientie est p̄sultendum. ar. s̄.
de spon. commissum. ff. de rei ven. ex diuerso nobis plus placet
q̄ ille monachus non errabat in iure credēs q̄ ille q̄ ordinem
conferret simoniace sit suspēsus ip̄o in re: q̄ hoc ipsum v̄t
est. s̄. q̄ suspēsus est v̄s q̄ ad triennium. s̄. e. p̄. & v̄t. ¶ Itē gra-
uiter arguendus est & puniendus esset si postq̄ de iure docere-
tur p̄tūmāter credere & obedire cōtēneret. xix. dist. nulli. nec
mandaret dominus papa q̄ hac occasione dimitteret sumere
ordines: immo purgatione erroris sui cum ordinem recipere
cogeret dicimus ergo quod hic monachus credebat & p̄oba-
bilem credēdi p̄sumptionem habebat q̄ s̄us ep̄s simoniace
ordines p̄tulit: & ideo cōsultur ei q̄ nā prius deponat h̄c
credulitatem q̄ nō p̄moneatur ad ordines. ¶ S̄z opponēs
quare non eodem modo prohibuit ei in susceptis ministrare.
Respon. sumere ordines volūtatē est. q̄ ad eos nemo p̄ise co-
gitur. s̄. de tempo. ord. queris. lxxv. dist. c. i. & ii. sed celebrare in
suscepto necessitatis est. arg. ad hoc. s̄. de sen. ex. inquisitionis. &
forte posset dici q̄d v̄bi tñ p̄habile cām credēdi h̄z & nō sciam
q̄d si p̄latus suus cum cogeret ordinari a tali quod p̄cideret
saceret si obediret. s̄z si p̄ certo sciret & notoriū esset cū simonia-
ce ordinē p̄tulisse infra triennij nullo nō ab eo ordinem reci-
pere deberet: immo potius deberet se p̄mittere excoīcari argu-
pal. decre. inquisitioni. ¶ S̄z opponēs in hoc casu necessitatis
i. quādo ad hoc cogit v̄t rōne supradicta q̄d et si sciret cū simo-
niacum q̄d ab eo recipere ordinē sicut celebrare in suscepto. s̄z
dic q̄ in nullo casu nec necessitate d̄z quisq̄ mortaliter peccare.
q̄d esset si sciret ordinem in aniter suscipere. sed q̄n ignoran-
ter suscepit: tunc non peccat si v̄tatur executionē ordinis sic inani-
ter suscepti ex dispensatione. Recipiēdo aut ordinē scirent a
notorio simoniaco in ordine nō recipit executionē quā non ha-
bet ordinato. s̄. e. tāta. i. q̄. i. ventū reperunt. & q̄. vii. d̄aber-
tum. immo & si ordinē ignorāter nō recipit executionem nisi
dispensetur

a ¶ Sit p̄t̄m
ad hoc. addo bo
sti. but. in. c. fin.
s̄. eo. & refert se.
in. c. ad audien-
tiā. co. iiii. v̄. cir-
ca. q̄d v̄ltimū. s̄.
de rescri.

1 ¶ Er tuas nobis
xviii. di. habuisse. lxxv. dist. si quis. ¶ Alitū
simoniace) quicumq̄ enim scit aliq̄ depositum ex

dispenset. i. q. i. si quis a simo. quidā tñ dixerit et vt vñ meli⁹ q
etiā si sciēter recipit ab heretico bz executionē qdū tolerat. ar.
xx. q. vi. c. vi. ar. 3. xxi. q. iij. tres personas qd vñ credimus in
oib⁹ alijs criminosis s3 in simoniaciis et fornicatorijs notorijs
speciale est qd etiā sine iura licet ab eorū obedientia recedere.
xxii. di. 5. vñ. et fm hoc pōt intelligi de re. ista: q. iste ordinat⁹
ere debet qd ordinat⁹ suus et relatiōe multorū esset notorius
simoniacus. Et qd id nō haberet ordinis executionē. et qd nō de
beret vltius ordinari ab eo. q. sua autoritate debebat ab obe
dētia ei⁹ recedere. sed papa videns euz errare in iure positio
cōsultat ei q. in suscepto ordine ministraret. q. sicut dictū ē pec
caret nisi in ordine suscepto ministraret. sed cōtra cōsciētia nō
ascendat ad superiores. ipse em habebat cōsciētia q. ex quo ali
quis a simoniaco aliquem ordinē suscipere et vltius ad nullū
ordinē promoueri poterat. nec erat peccatum mortale male in
telligere canones qui sunt de iure positio. **¶** Si tu dicas
qd debeat pape credere de intelligentia canonum alioquin est
hereticus. xix. dist. i. nulli. Rñ. qd si papa faceret expellere ca
nonē q. recipiēs ordinē a tali simoniaco qui nō est notorius ni
si ex aliquo ium relatione potest promoueri licite et iste ordina
tus diceret qd papa non posset hunc canonem condere esset he
reticus vel grauiter peccaret. sed hic papa nō faciebat de hoc
canonem licet sic arbitraretur. et talis esset opinio sua q. non p
indicare aliorū opinionibus. s. de resti. spo. literas. p. bis aut
sufficiēs rō esset detur. q. cū bec pena nō inueniat in canonib⁹
qd recipiens ordinem ab heretico vel quocunq. alio criminoso
tolerato nos penas extendere non debem⁹ de pe. di. i. pene. spā
le tñ est in notorijs simoniacijs et fornicatorijs. si aut coactus reci
pit ordinē a simoniaco. recipit executionē. i. q. i. 2. stat. nos aut
hoc nō credimus. immo gñaliter dicim⁹ nullum qui nō habet
posse dare executionē. et qd factū est de dispensatione factū fuit.
et repete que dicunt. xxii. dist. i. 5. verum (deponat.) quia cre
dere debet eum non simoniacum.

In tantum.

¶ Er tuas nobis literas. 2c. (dispensatum)
per papam.

¶ Consulere et infra (vicedominati)
cui aliquid spiri
tuale est annexum. i. q. i. si quis episcopus. et questio
ne. iij. saluator.

¶ Sicut pro certo. 2c. (benedictionibus) 3.
eo. cum ecclesie (exigere)
hic iustificat de re.

¶ Coniā simoniaci labes. (expellat)
habita distinctio
ne que est. 3. eo. dilectus.

¶ Edimimus. 2c. (ingerunt) epi. (eorū). i.
episcoporum.

1. Non est quis cogendus aliqd soluere p ecclesiasticis sacramē
tis. et in nu. 2. et qñ ad hoc agi possit. habes in nu. i. 1.

1. **¶** Apostolica. (auditiā). **¶** Qui mali
ciose. Po. qd nō dī hic
q. aliq. cogat aliqd soluere p ecclesiasticis sacramē
tis. illud em est illicitū. 3. c. pri. et c. suā. et c. cū in ec
clie. s3 hoc tñ pñet ad officiū epi. vt siq. pias et laudabiles cō
suetudines velit mutare. scilz sollicitando vel statuēdo q. nemo
aliqd det p sepultura vel p sibi cōpescant. null⁹ tñ cogē eas
seruare vt in pñ. de re. **¶** Et tñ. q. nūq. pōt dici quēq. cogē
dū vt p spāli aliqd det etiā i locis vbi p ecclesiasticis scrijs da
bat vt puta si cōsuetudo sibi erat q. dabat p snia tpe pñe nūq.
vel aliqd q. ant dices q. volūtate dabat. et sic nūq. cogēdus est
aut coactus. et sic eodē mō nō est cogēdus q. simo. erat vt in. c.
pal. et tra ius nāle. vñ de talis cōsuetudo seruāda nō est. viij. di.
q. 3. dicim⁹ tñ q. s3 tñ volūtate aliqui certū soluere cōsueuerint
nō tpe collatiōis sacro. vt sicut Venetijs soluitur in morte de
cima mobilium. In Britania tertia in opus ecclesie et paup
rum dispēdanda bñ cogēdi sunt seruare talē cōsuetudinē. xi. di.
in bis. iij. di. illud ridiculum cōsuetudo etiam sic intelligitur
quod hic dī. et si dicas qd volūtate viderunt non se obliga
uerint. Rñ. falsum est immo: q. tāto tpe exoluerunt creditur q.
volūtate se obligauerint. **¶** Ad illa aut q. dabantur tempo
re collatiōis sacro. nūq. cogantur q. spēs mali est a qua ab
stinēdum est. 3. de vi. et ho. ele. cū ab oi. et c. decorē. et q. psumitur
simoniace introducta. et facit ad hoc q. nec ante nec post dare p
cipitur. i. q. i. c. h. 3. c. i. hoc autē cōstat q. nūq. ppter aliquod
temporale retardanda est collatio sacramēto. 3. c. e. pri. et c. in
tantum. Item si aliquid spon te detur nō est spernendū. i. q. i.
ij. q. pio. **¶** Item si cōsuetudo habet qd in dedicationibus
ecclesiarum aliquam partē oblationum habeat consecrator et
clerici qui ei obsequuntur in consecratione bene ad illā cōsue
tudinē obseruandā agi potest et peti. vt. x. q. iij. nec numerus.

xxij. q. i. elenberins. seruitium et idem in sepultura et in om
nibus alijs que de iure ratione consuetudinis debent vel vñ
dunt. 3. de sepul. certificari de tes. registi. si qua autē alē sint q.
nō rōne cōsuetudinis generalis s3 spālis debent vt si cōsuetudo
esset q. in cōsecratione haberet cētū marchas nō crederē talē cō
suetudinē seruandam cū male de ea psumat vt dictū est. nō ne
gamus tñ quin possit accipere expensas pro se et comitib⁹ suis
et certū qd pōt statui qd accipiat pro expēsis: q. nō cogit milita
re suis expēsis. x. q. vi. relati. rñ. q. i. charitate. **¶** Expēsas em
epō a villa vbi sunt baptizadi vel crismadi vel alia sacra cōferē
da vel ecclesia cōsecrāda petere potest si habēt vñ de pñent: aliqn
ipse de suo faciat. x. q. iij. canendū. nec obstat. c. nec numerus q.
illud loquit qñ aliquid erigebat vltra expēsas: nā cū baptizan
di ad domū baptizatorū veniūt nihil pro expēsis accipiant cū
et ipi expensas nō faciāt vel melius pōt dici q. aliud est petere
aliqd ab his quorū ecclesia consecrat: vel de hōis eorū: et hoc nul
lo mō s3. et si de hoc sit generalis cōsuetudo. 3. c. instanti. et aliud
est nihil ab eis petere sed de oblationibus q. nō dñi perueniūt
in spāle dñiūm aliqui vel vsus vel possessionē diuisionē aliqua
faceret: et hoc etiam tpe cōsecrationis ecclesie vel collatiōis sa
cro. tñ credimus si epō vel clerici dicerent nō intererimus nisi
securi simus q. dabitis nobis oblationes: vel q. vos dñe epō
nobiscū fm cōsuetudinē antiq. diuinitis q. peccatē. 3. c. cū in
ecclesie. ar. 3. lxxij. di. q. scā. imo plus vñt aliq. q. clerici qui
cōsueuerūt habere aliq. pte ab epō pñt ei dicere si cessauerit ali
qd debita pte dare dñe nō intererim⁹ decetero. ar. xcv. di. esto.
xlv. dist. cū beat⁹. q. si epō rōne cōsuetudinis petat eos cogi ad
secū intererendū. et ipi rñ debent et tñpe circa h. ipsam cōsuetu
dinē seruare. nos tñ credim⁹ q. nō est licitū clericis negare epō ob
sequi cōsuetū s3 epō denegat cōsuetā pte oblationū. immo si se
cerint agere pōt epō nomine ecclesie petitorio et possessorio. 3. de
ricos: cū h. exceptio nūq. inueniat in iure s3 clerici similr p. epō
nō p ecclesia pñt agere peti. et pos. ad pñictā cōsuetudinē obseruā
dā. et q. infrigit epō cōsuetudinē si expedit canonicis: et si cō
suetudo tñ in fanorē epi esset introducta posset agere vt absol
uatur a pñicta cōsuetudine. q. pñl. et c. xi. qd. iij. pñl. sed nos
hoc nō credim⁹: nā s3 illud aliqñ obtineat in pñl. nō tñ obti
net in iure cōi vel cōsuetudinario q. difficill⁹ ab homine separa
tur q. grā: sed pōt agere et petere vt qdū nō soluerit epō q. con
suevit: nec ipi obsequiū debitū prestare teneant. et sic loquitur
c. xcv. di. esto. xlv. di. cum beatus.

¶ Dei et infra (patribus) q. ordinane
runt cisterciē. q. ex quo
regula est approbata p papā nulli s3 eis aliquid con
tra regulas mādare (ordine) q. etiā si papa manda
ret eis aliquid quod esset contra substantiā ordinis vel peccatū
non deberent obedire. 3. de statu mona. cū ad. in fine (ordine)
i. substantialibus ordinis.

Acobus canonicus.

¶ Quis ordinauerit hic no. penā
dantur or
dines simoniace (inquietet) 3. c. p. tuas credit qdā q.
h. q. sic iurant et pñit possit petere vt sibi remittat
pmissio. i. de magistris. c. h. hoc nō credimus: q. sibi obstat sua
cōscriptio. **¶** Per trienniu lapso triennio sine aliq. dispēsa
tione recuperat executionē cū pñe sint molide. de pe. dist. i.
pene. et hoc intelligo si crimē est occultū: si vero manifestū semp
esset suspēsus. ar. xxij. di. 5. vñ. Et s3 bñ penā beat a iure si tñ
accusat ppetuo sponet et isamio erit. i. q. i. reperim⁹. qdā dicūt
q. bec decre. obtinet tñ in casu hic posito. nā alē q. simoniace or
dinē cōferret ppetuo suspēsus ē. alij autē i. o. casu itelligūt eā opi
nionē. vel dic q. verius vt q. h. nō directe cōmittit simoniā in or
dine sed in beneficio vel in iure cōsecratiōis ordinē: q. ordinās ni
hil recipit nec sibi aliqd debitū remittitur vt ordinet q. nihil
epō ante ordinationē debebat ordinato. pte rea ordinato: vult
ordinare et ordinatus ordinari nullo dato: et ideo non directo
videtur esse simonia in ordine: et ideo specialis pena datur in
hoc casu cū alē dās ordinē simoniace directo perpetuo debeat
esse suspēsus: et recipiēs nō solū ab ordine simoniace suscepto:
sed etiā ab alijs sit suspēsus. hic autē nō est suspēsus nisi ab or
dine sic suscepto: vt hic. et 3. eo. per tuas.

¶ Mandato vestro recepto 2c. (genera
lio) 3. c. quoniam simo
nia. (extendi) cum ex tali extensione non multuz bo
noris iudicia crescāt. s3 tantuz saluti anime pñdea
tur (vtriusq.) i. ex parte dantis et accipientis bñficium: et ideo ser
uiūt vt beneficium acciperet. et ille qui dedit beneficium: ideo
dedit quia sibi seruauit.

¶ Ne prelati vices suas vel ecclesias sub annuo censu conco
dant. Rubrica.

a **¶** Intelligen
tia canonū. Ad
de arch. et clari
domi. i. summa
xx. di. 2. meminit
abb. in. c. capel
lanus. co. iij. de
serijs et refert se
li. in. c. ne inita
ris. co. j. circ. si.
3. de consti.

Quoniam ecclesia (cathedralis) Idem n
alio q sunt sufficte
I.e. q (eiusdem) eccle. secus de alijs nisi sint paupe
res. j. co. qz (bñficiu) sec' si nō habeat bñficiu. x. q. n

Inno. super Quinto decre.

Sicut ait beatus

Leo (defensores) hodie
quo ad oia iste canon

1. Cum morit quis: ad quem transferatur potestas faciendi ea que ipse faciebat.
2. Ad que spectet determinare de articulis fidei.
3. Potest papa de laicis statuere.

Abolenda

(clerici) Repete q dicitur?

1. (clerici) Repete q dicitur? S. d. ma. r. obe. bis. C. t. La cate mortuo aliquo si vis scire ad que transferat ptas faciebat ea q faciebat anteq successor habeat not. q si ea p se solu faciebat sicut iurisdictione r p siliu. r b faciet ille a q ea habebat: vt si erat archidiaconus q recipit iurisdictione ab epo vice ei gerit. S. de offi. archi. c. i. eps eo mortuo ei iurisdictione exercebit. ar. S. d. ma. r. obe. bis. r. h. S. d. liti. cu venisset. r b snt va si necesse vl vtile est b expediri anq successor def. aliqn successori seruabit. ff. d. indi. mortuo. C. d. indi. pperadu. S. si at. marie si i primo successor sit futur? ff. de ma. vin. l. pe. S. si. r si caplo cessit eps elige archidiaconu: q p b vl caplo pcessisse q eid ar chidiacono iura archidiaconalia pferat eo mortuo ad caplm deuoluef p dicta ptas. si at aliq faciat p se q no ab ali q snt colla ta sz suo iure faciat: vt si archidiaconus fudasset ecclesias b bonis archidiaconi no capli tunc hec ptas no deuoluit ad caplm. S. d. p. c. nulla. sz ad successor tñ. Si aut aliq habeat ab vno r alia ab alio cuiq in eis q ab eo tñ deuoluef p dicta ptas. sicut est videre in clerico hñre bona bñdaria vbi dñt succedere bñdes legitimi r bona ecclesiastica vbi dñt succedere ecclesia. S. de testa. relatu. rñ. q. iñ. r. iñ. p totum. C. tñ eps r capli sunt vñi corp? cui caput e eps. ar. S. de v. si. cñ clerici. r cu iter eos dicat spñale iugiu bñi. S. de testa. requisi. S. pe. dicimus q ea q ad epm pti nēt suo iure sicut est iurisditio r pñmatio plator quā bz b ipo q e eps ad caplm deuoluef ipso iure. S. de ma. r. obe. cu oñ. si aut cñ aliñ exercebat aliquid no ad subditos vel superiores sed ad so cios eiusdē collegij deuoluit ptas. lxx. di. c. vlti. argu. C. qñ non pe. par. l. i. idē forte dicēdum in abñte siue ex iusta cā siue ex iniu sta abñt. In negligēte autē dic vt no. h. de maio. r obe. cum olim
2. C. tñ hereticos. i. in heresim is dñatā r idubitatā iudētes. alio em. si de articulis fidei dubitatio oriret. r dubiū eēt qd bene vel male diceret. hoc sola romana ecclesia determinat. rñ. q. i. qñtē. rñ. di. multis audistia. q. d. no pderit eis si dicāt se uelle heresim abñrare. C. tñ dñm tñ. no. papā r offe statuere de lai cis. sz hoc est pp crimē. si. S. de iude. ita ali dñt id hec statuta valere q princeps pñeno fuit (exempti) vt templari.
3. C. tñ hereticos. i. in heresim is dñatā r idubitatā iudētes. alio em. si de articulis fidei dubitatio oriret. r dubiū eēt qd bene vel male diceret. hoc sola romana ecclesia determinat. rñ. q. i. qñtē. rñ. di. multis audistia. q. d. no pderit eis si dicāt se uelle heresim abñrare. C. tñ dñm tñ. no. papā r offe statuere de lai cis. sz hoc est pp crimē. si. S. de iude. ita ali dñt id hec statuta valere q princeps pñeno fuit (exempti) vt templari.

Ergentis

(p. cen. ec. no. indices seculares co
si facere iustitiam. rñ. q. v. admi
nistratores.

Adversus

(nos) exanime r malefaci
unt qui ligant.

Cum ex iniuncto

(testimonium). i. q
missus sit eo modo q
scriptura pñpit. i. ab eo q bz ptatem cōstituēdiz mit
tēdi pñdicatores vel. i. nisi doceat de se pñbetatū p ali
quē pñbetū: vt 30. bñc ostendit.

1. Clericus p heresi depositus statim est relinquendus secu lari potestati.
2. Abbas seu collegium potestatem habet concedendi alicui li centiam predicandi.

Eccōicamus

(eccōicant) heretici (relin
quāf) pena dñatorū de he
retici. i. Mo. p heresi clerici depositi statim seculari ptā
ti relinquēdū q si penitere vult est ppetuo carcerā
d. i. e. c. pe. Scōs casus ē si pp calūniā vel pñmētiā illatā epōst
dñpñt. rñ. q. i. si qo sa. C. tñ ē i. e. falsi. S. d. fal. ad fal. alio at cle
ric? deposit? tñdñs ē pñctiā. lxxi. di. cñ nisi sit incorrigibilis
S. d. indi. cñ no ab hōle pñscnt? corrigitur lex q defert bōa co
gnatis. C. d. here. idē dñtore (q anit) aliter pcedat? suspectos
de heresi (moueaf) pñmētū ptātū r dñor? hēricos (si vero)
pñia dñor? no purgatiū terrā suā de hēricis (catholici) pñdul
gētia cruce signator? hēricos (credētes) pena credētiū recepto
rñ fautor? r cor? q pp suspitionē de heresi. eccōicati p annū in ex
cōicati de pñenerat (regulare) supplēno pñmāt talib? tradere ec
clesiastica sacra (q vero) pñbitio pñdicatiōis sine autēfupioris
di alicui inñam pñdicādi: sec? dñcerē in inñā celestis mandī missam
vel alia officia: quā qlibet sacerdos pcedere pōt dñmō certum
sit cū eē sacerdotē vt no. S. de cle. pere. q. i. ibi no est tñ pñctum
codē titulo sicut posset dici q postq aliq bz officiu vel ptatem
pñdicādi a pprio epō: vt sunt plati ecclesiari r doctores theolo
gie approbati p cñ ad quē pñnet. vt ē qlibet ali qbus hoc pce
ditur spāliter vel gñaliter q qlibet sacerdos hñs curā aīarum
pōt ei dare inñam pñdicādi suis onibus. Item not. qd bz hoc sit
gñale q soli epī possint dare inñam pñdicādi de spālī tamen pñ

nilegio qñq r aliñs cōceditur sicut fratribus pñdicatoib? r m i
noribus: r ē qbusdā aliñs. S. de iudic. qñ sit (adñcimus) scz vñf
ratio r pñcūtio hēricos (si q) pñnā nolēti inñare (volum?)

Sicut in vno corpore

Eccōicamus (redire. S. e. ad abolēdā. S.
i. (carcere) arg. cōtra. C. de
pe. incredibile. sed dic hoc spālē in hereticis.

Absolutos

Quia indistincte loqur intel
ligo r post satisfactionem. in
aliñs secus. rñ. q. vi. nos. de elec. cum dilec. nisi sñia se
raf sup absolutione talium. q tñ etiā in aliñs post
ab solationem non reuenteretur ad eius fidelitatem. arg. S. de
vino. de illa. C. (manifeste) secus si occulte argu. S. de simo. c.
vl. rñ. q. iñ. c. iñ. c. iulianus. ibi loquit de apostata tolerato (tene
bantur) in pñdictis. secus si inñasset ei pñsoluere debitu arg. S. de
sen. excom. si vere. r no. est de hac materia. rñ. q. vi. nos inñatos.
Est etiam ibi arg. q bona hereticorum ante damnationem no
confiscantur. S. e. eccōicamus. S. i. posset tamen dici q nullam
debitum ei solui possit.

De scismaticis.

Rubrica.

1. Scismatici qui dicantur: r an conferat: vel accipiant ordi nes in nu. 2.
3. Irregularitas ordinatois vel ordinati an impediat execu tionem.
4. Eccōicati minori excommunicatione conferunt sacramenta r eorum executionem.

Quod a predecessore

(Large
dñr scismati
ci qlibet criminosi. i. q. i. sacerdotis. rñ. q. iñ. sectā
dñ itaq r bi no tenent bis penitētiis. Alii qñtū mi
nus large scismatici dñr eccōicati. rñ. q. iñ. aplice. tam sacer
dos. de eccōicationis. ex qbus aliq sunt qui non peccant in ex
cōicatione manētes. S. de sen. excom. inquisitioni. de his no. S. de
excep. exceptionē. Strictē dicuntur scismatici qui diuini ab vñi
tate romane ecclesie conantur suos epōs r pñbyteros facere r
suas pñctōnes. vñ. q. i. nonatianus. r contēnunt pñctōnes ecclesie.
rñ. vñ. q. i. nulli. C. tñ dico etiam si velit contra epm aliquē
assurgeret epātum tenere r suos sacerdotes facere. vñ. qd. i. sci
re. rñ. q. iñ. inter scisma. r in his habet locum hec decre. nam
eccōmunicati sunt vt heretici: vt bñc. C. tñ tamē dicunt q tra
in episcopis scismaticis contra alios epōs tantum: dicuntur
etiam scismatici q cōiurationes vel conspiratiōes faciūt cōtra
episcopos vel platos. r bi no sunt suspēsi ipso iure. sz suspen
dendi: r horum ordinationes non sunt irritē: sed ipsi deponē
di sunt. rñ. q. i. prima cōiurationū. r. iñ. c. sequentibus. si autē
aliqui de aliqua re licita cōiurarent: puta de non obediendo
alicui heretico: vel etiam vt essent magis securi qd inuicem se
non proderent de faciēda accusatione alicuius heretici vel p
niciofi prelati forte malum no esset. rñ. q. vñ. sane. semp tamen
prelumiatur pñiuratores. rñ. q. i. si q clerici. r maxime si cōiurēt
in pñctum vel gñaliter. nā si pñctē r vñmātum cōiura
rēt aliq non mali sz boni viri crederē licere (heresiarchis). i. scis
maticis (ordinatis) r idē de ordinatis ab heresiarchis vel scis
maticis in infinitum. nā cū non habeant executionē aliñs dare
non possunt. i. q. vñ. dñbertum. C. tñ (irritas) quo ad executio
nē ordines enim bñ accipiunt. vt no. S. de hereti. c. si. executio
nē aut scismatici isti no pñferūt. q eccōicati sunt ipso iure. cū he
retici noñentur. vt bñc. r. rñ. q. i. alienus. r. q. iñ. inter. r hereti
ci ipso iure eccōicati sunt. S. de hereti. eccōicamus. rñ. q. d. i.
c. iñ. qdām tñ dicunt q tales no sunt eccōicati sz eccōicandi tñ.
rñ. q. iñ. dist. in noie. in si. vñ dñ dñntur. r bi a papa aler. eccōica
ti fuerūt. C. tñ illi aut scismatici qui ab vñione ecclesie recedūt
vt greci. bñ sunt eccōicati ipso iure. vt in pñcedētibz. c. r. rñ.
dist. null. nos dicimus q pp nullum peccatum qd sit in ordina
tois vel ordinato impediat quominus recipiat ordinatus ere
cutionem in habitu. sz exequi non debeat ordinatois vel ordi
natus ordinem suum q ligatā bz executionem neribus inñis
q cēlet tali crimine rñtū fore irregularē sicut appet in homi
cida qui bene in ordinatione sua recipit ordinis executionem
r ē dat. sz tñ ligata est pñctōnem q dicit homicidam. irregula
rē. S. de tempore ordi. c. vñ. r ita pp pñctam pñctōnem ligata est
executio eius ita q p nullam pñiam potest sine peccato celebra
re. nisi secum p papā fuerit dispensatum. sed tamē pñfert ordinis
executionem r dignitatis. r etiam recipit vt exequat qñ erit di
gnus aliñ autē criminosi vel adulteri fures pñuri r bñdī. sz pp
peccatum non debeat celebrare qdñ sunt in peccato. tñ ner
bus constitutionum no habent ligatam executiones sui ordi
nis quin qñcūq egerint pñiam sine alia reconciliatione liceat
exequi suum ordinē salua tñ distinctione quā no. S. de tēpo. ot.
et tēnoe.

extenore. **E**t ad dicendum vñ de irregularitate ordinatoris vñ ordinatori qñ nō pedit executionē qñ pferat habitu 7 exercitio ar. lvi. di. apostolica. canō. 7. c. vl. s. de renū. nisi cū. s. pñone. idē dicendū vñ de infamia. nā simoniaci etiā in bñficio sunt infames C. de epi. si quēq. s. vl. 7 tñ executionē cōferūt. s. de simo. p. tuas 7 hoc dicendū vñ de excoicatis occultis. 7 de oib⁹ alijs pñictis qñ qñ diu tolerāt ab ecclia executionē ordinis pferūt. ar. vl. q. ii. c. ii. 7. ii. q. i. rps. 7 ē tales recipiūt executionē lyligatā vt dictū est de homicida si sunt indigni. de cōse. di. ii. nō pñibeat. nec est s. ir. q. i. c. i. s. de epi. q. renū. cpi. c. ii. q. i. ibi loq. qñ pñiam vñ renūciationē nō habebāt executionē. nec tolerabāt ab ecclia. 7 id alijs eā dare nō poterāt. hñt plus ēl excoicatis qñ ēl tole rent dūmō pbari possit si vocēt aliqñ ad ordines vel alia sacra pñ ei dici nō recipiā hoc a te. qñ es excoicat⁹. vñ tibi pñicipadū nō est. 7 ex hac cā legitima est appellatio: sec⁹ autē esset in alijs puta irregularib⁹ infamib⁹ 7 alijs pñictis: 7 qñ nō ēēt eos admit tenda talis exceptio: nō recipiā hoc a te. qñ es irregularis: suffi cit em qñ tolerēt. vii. q. ii. nō nō ēēt dñeritat⁹ est qñ bñdī excoi catis cōicari nō pōt sine pñiculo: s. in alijs sec⁹. idē qñ de excoica tie dñim⁹ dicendū est de notorio fornicatore 7 simoniaco. 7 bñ est ea rōne: qñ ab eoz obedētia sua autoritate recedere l. xxxii. di. s. vey. suspēsi ab officio 7 a collatiōe sacroz pñiam hoīs. itē depositi pp crimē qñ ab officio remouēt sine quo ordines nō cō ferunt. lxxxi. di. marini. 7 ar. e. di. si qñ clerici. s. c. si qñ pñbyter. itē qñ renūciauerūt loco 7 ordinis epali. s. de or. ab epi. c. i. oēs isti nō pñferūt executionē. itē remoti ab ecclia vel administratiōe vt qñ dñā dñit. s. melius vñ qñ remoueat ab ecclia nisi suspēdat ab ordine vel officio nō est suspēsus 7 bñ pñferret executionē l. pñe cet sicut videm⁹ in renūciatōe loco: qñ nisi renūciat ordinē execu tionē reti net: qñ de alteri⁹ mādato ordinare pōt. s. de or. ab epi. c. i. itē oēs qñ a suspēsis pñiam hominis vel ceteris qñ executionē nō hñt ordinati sunt vel ab ordinatis ab eis iñ finitū executio nē nō recipiūt vt hñt pñman⁹ ipositionē vñ dispēlationē fuerit recēditati. **E**t qñ aliqñ dñat nō videm⁹ aliā rōnē qñ nō dñt vñ recipiāt executionē: nisi qñ sic pñstitutū ē. xxxii. di. s. vey. sup ca ractere aut vñ gñā dei pñferēda qñ nō sūt i pñtate pape nihil statuer 4 repotuit sup nō pñccatōe. **E**t excoicati autē minori excoicatōe pp pñicipationē sacroz l. s. sint suspēsi pñicipationē. i. pñceptione sacroz nō tñ collatiōe: 7 id oīa sacra 7 eoz executionē cōferūt. i. de cle. exco. m. si ce. s. hñt intrusi autē l. sint ieligibiles: 7 suspēdēdi nō tñ sunt suspēsi ipso iure. ar. s. lxx. di. c. ii. s. dñc qñ ibi loq. ali qñ qñ pñelatus intrusus nō pōt subditis quibus pñ intrusionē datus est pñelat⁹ pñferre sacra: 7 pñferēdo nō pñfert executionē: nō qñ sit suspēsus sed qñ nō sūt subditis nō pōt executionē pñferre. **E**t **I**rritas hñt plus placēt qñ nō. s. de simo. p. tuas. 7. s. de be reti. fraternitatis. sed s. nō est. i. q. i. si quis a simonia. vbi dñit qñ si qñ est ordinat⁹ a simoniacō nō simoniacē tñ de misericor dia sustinet. fo. ibi loq. de notorio simoniacō. 7 hoc apparet pñ id qñ sequitur in eodē. c. nisi pñauerit se ignorasse eos simonia cos: qñ nullo mō cogere pñbare ignorātiā: nisi pñsumptio esset s. eos qñ nō licebat eis ignorare qñ aliqñ sciebāt. sed pñtra nos ē qñ in eodē. c. sequitur s. qñ tñc pñ catholicis habebāt ex quo apparet qñ eoz simonia nō erat notoria. Sol. nō dñit qñ nō haberent pñ si moniacis s. pñ hereticis: 7 vult hoc dicere illud. c. qñ sine eēt no tori simoniaci: siue dñati heretici qñ nō ē cñ eis dispēfandum nisi pñbarent se ignorasse eos simoniacos: hoc autē scitote qñ si cōtrariū dñceret s. qñ oīs suspēsus ab hoīe vel a iñre ēt ignorās nō habet executionē sui ordinis nec eā pōt alijs dare: nec ordi nati etiā ab eis possunt in finitū licentiā ordinādi alijs dare i tolerabiles absurditates 7 infinite sequent⁹: vñ em ēt aliqñ qñ haberet ordinis executionē. itē si pñlatus mō ē homicida vñ ex coicatus: ita qñ null⁹ scit nisi ordināduz necessitas requirit qñ or dinet nunquid recusabit ordinatiōē huius suspēsi. ab sit. vl. q. ii. c. i. s. i. itē qñ oīs xps misisset iudam si vellet qñ oculi suspē si nō haberēt executionem sui officii. 7 in hac opi. fuit l. hugo. 7 dñt dñt hñt hñt. vt no. i. q. i. si qñ a si. 7. c. repiunt. imo plus dñt aliqñ qñ etiā si sit nominatim excoicatus vel dñatus here ticus vel depositus tñ ordinatus ab eis ignoranter recipit nō tātū ordinē: s. etiā ordinis executionē 7 hoc expñse videt dicere c. ir. q. i. ordinationes. hoc ēt ipsūm pñbat rōne. qñ ordinator nñ bil confert in ordinatiōe. sed solus deus. xxxii. di. s. verū. non enim dubium est qñ recepit ordinem ergo recepit pñatem ea fa ciendū qñ pertinent ad illum ordinē: qñ ordo est sacrum signaculū quo confertur potestas spñalis 7 officium faciēdi ea que perti nent ad illum ordinem. ergo iste ordinatus hñt pñtatem exequen di suū officium nisi propter aliam cām impediatur: pñbatur autem qñ semper etiā a pñciso heretico 7 excommunicato 7 etiā hoc sciens recipit executionem. qñ secundum omnes si cō ficiat corpus xpi confectum erit: 7 si ordinet ordinatus erit. sed bene fatemur qñ peccat exequendo ordinem. nec inuenietis ca pitula antiqua qñ pñnēt ordinatos bñdī nisi sciuerit sic em. lo quunt. c. i. q. i. qñ pñfectionem ventum. xxxii. di. s. porro. **E**t item

cum hec pena nō sit imposita a iure naturali. imo ius naturale vult qñ cū solus deus in collatiōe operet. qñ vicarius xpi im meritā ingereret pñiam ignorantib⁹. l. s. em ex cā decreuerit pe nitentiā scientib⁹ cōtra cōtemptū tñ iniustū est imponere penā ignorantib⁹ sine cā: s. decre. noua. s. de epi. q. renū. c. si. dñit s. f. qñ ordinatus ignorāter ab excoicato indiget dispēfatione: sed certe cum illa decr. si intelligatur vt iacet sit contra antiqua iu ra: 7 contra naturalem equitatē dñ recipere sanū intellectū: qñ nō est pñsumēdū qñ iura alia 7 naturalem eqtatē voluerit vño verbo tollere. s. de cle. ecclia vñ. **E**t intellige ergo dec. qñ igno rātia erat supina. sed 7 hñc expñitioni vñ pñtradice. s. de epi. q. renū. cpi. c. i. vbi dñt qñ si nō sit supina ignorātia qñ pñt epi dis pñsare: sed dic illud id ē qñ nō pñt ēt sine suspitione scie postqñ manifeste renūciaret. 7 nec pñbatur pñtra: qñ si pñbasset nñqñ esset necessaria dispēfatio. ir. q. i. ordinationes. pñt tñ dici qñ iusta cā fuit statuēdi nouū ius pñtra naturalem eqtatē: nec i tā notoria fa ctis sicut est pñtra renūciatōe: 7 pñtra notati excoicatos 7 pñcios nullus admitteret ad executionē sine dispēfatiōe. nec illud vñ qñ pñtās exequendi tollat oib⁹ ordinatis ab eis in finitū qñ nō extendit nisi ad ordinatos a pñcis nōlatim: nec etiā extendit ad alios ignorantes de hoc no. s. de epi. q. renū. cpi. c. i. (careat) no. s. de cle. nihil. **E**t Quid si aliqua qñ fuit noie ecclie. arg. qñ va leat. C. de legi. qñ fanore.

Raternitatis. (pñsona). Mā scismatice ēt recept⁹: i honore suo cū or dinato a se dispēfante nō pōt. ar. j. q. v. pñsentium.

De apostatis 7 reitantes baptisma. Rubrica. **Q**uotuplex sit apostasia 7 qualiter puniat apostata i nu. 1. **P**salmista 7 lector an gaudeant pñuilegio clericali. **R**eterea. dñc. **T**riplex ē apostasia. pñia pñdie. l. qñ qñ recedit a fide. ii. q. vñ. nō pñt. Sēda iohedietie s. qñ transgredit pñceptū plati vel sacris canonibus nō obedir. ii. q. iñ. alieni s. de ma. 7 obe. si qñ 7 tñ obedien dñ credit alioquin est heretic⁹ 7 scismaticus. xix. di. nulli. Tertia irregularitatis. s. cū qñ a sta tu sumpte religionis recedit de qñ bñc. s. c. vl. 7 no. s. de tēp. ord. ex parte. hoc autē sit multis modis dimittēdo tōsuram vel coronā accipiendo vñore absciendo religionis vestē vel clericalē redēdū do ad seculū. xx. q. iñ. c. i. s. iñ. xvñ. q. i. omēs 7 hñc. c. i. **E**t Apo stata pñdie puniūt 7 destituūt: vt hereticus: qñ i vitate heretic⁹ 7 excoicatus est. Apostata inobedientie. i. qñ nō obedir plato vñ canonib⁹: repellit ab accusatiōe 7 testimonio 7 excoicat⁹: 7 etiā deponit 7 iudici seculari aliqñ traditur. iñ. q. iñ. si qñ a suo. xi. q. iñ. si aut vobis. apostata irregularitatis easdē penas patit. xvi. q. i. legi. l. di. c. vl. xxi. q. v. c. si qñ a pñprio. 7 etiā si nō se emen daverit post mōitionē caret pñuilegio clericali: vt no. j. **E**t pñt no. l. di. dñit qñ nēdū aliqñ s. ēt psalmista 7 lector semp gaudebūt pñuilegio clericali: 7 vñterius nō pñt vinere seclari ter nec fieri mñ lites. xxi. q. iñ. eos s. aliqñ dñcūt cñ qñbus 7 nos sentimus vñstin guētes si sumpit aliqñd penit⁹ pñuū ordini vt si accepit seclaz vño re vel corruptā vel fecit se militē 7 sēna exerceuerit: tñc pñuaf oī pñ uilegio clericali. lxxxi. di. qñ qñ. si vñ nō fecit penit⁹ aliqñd pñuū ordini. s. dñcēdo virginē: vel siēdo miles vñmō nō exerceat sēna pñt vinere clericalē 7 pñuilegio clericali gaudere. xxxii. di. seriatiz si qñ vñ. s. si velit vinere seclari ter negociādo tabernā tenendo vel tōsurā dimittēdo. tunc nullo gaudebit pñuilegio. s. de cle. xii. Joānes. 7. c. seq. **E**t Alii tñ dñcūt qñ gaudebit pñuilegio ca nonis si qñ sinadēte. qñ in sanorē ordinis clericorū est introdu ctus. 7 id illi renūciare nō pōt. s. de fo. pñc. si diligēti. 7 hoc fa tis vey credo anteqñ moneat s. postea nō gaudebit. s. in omni bus laycaliter se bñ. c. aut. xx. q. iñ. eos nō obstat. qñ loquitur de cōstitutis in sacris ordinibus. qñ ex eo apparet qñ in eodē. c. dñit: eos qui semel tarati. ante sacra aut ordinē taxari nō pñt pñt ex sine eiusdē. c. hoc apparet vbi dñit qñ coguntur redire ad ordines qñ nō fieret si in sacris nō essent. 7 sñm pñmissam dñ strinctionem erit de foro seclari vel clericali: nisi pñtradicat con suetudo qñ iñ iñfidiōne tribuit. C. de emac. libe. l. s. (cleric) de re ligiosis loquitur vel de constitutis in sacris ordinibus. (Libe rari). s. de sen. exco. si vñro. s. pñtra sol. bñc loquit qñ pñ oīa bñbāt se vt laici: illud qñ dimissa corona in alijs agebāt vt clerici: vel etiā cā lenitatis. vel hoc nō negat qñ capientes tales sint excoi cati. s. qñ talibus clericis per eccliam non succurrebatur. vel illud hñt locum quādo non est monitus qñ habitum portet. bñc aut qñ est monitus. j. de sen. exco. in audientia prima solutio pro batur. j. de pñui. ex parte tua

Literarum tuarū (publicum) repe te que diximus. s. de temp. ord. ex tenore.

De fraternitatis De apostasie crimi ne bñ decret. loqur. qñ cōstabat aliqñ clericalē habitū deposuisse. 7 cū ēt iñno. sup Quinto decre. Bñ

Innocen. super Quinto Decreta.

monitus. q. resumeret. Rñ. q. hoc ei licebat cū esset in minori-
bus ordinibus constitutus eōtra dicebat q. stat q. habitū dimi-
sit. & fama est q. erat in sacris ordinibus constitutus. v. q. erat
canonicus regularis. vñ statū vel habitū resumere vel se purga-
re debebat. & dñs papa p. hoc ultimo ppter infamā sniat. Sa-
temur tñ q. nō in sacris ordinibus pstituti nō dicunt apostata-
re si clericatū dimittūt. s. de vi. & ho. cl. c. ex literis. s. de cle. cō-
su. Joannes. lxxviii. di. quisquis.

Quidam ritus. (forte in observationib⁹
festivitatu. vel in discer-
nendis cibariis.

A nobis expetūt. (apostatis) q. relicto
habitu religionis vi-
uunt. seculariter. si aut apostatarent deuiando a fi-
de punirentur vt heretici. s. de here. excommunicat-
mus. s. j. si autem per inobedientiā apostatarent punirentur.
vt. rñ. distin. nulli.

Consultationi. (In apostasia) si ante q.
sumeret dimitteret apo-
stasiam & reconciliatus postea reciperet ordinem si
ne dispensatione in eo remaneret.

De his qui filios occiderunt.

Rubrica.

Eniens.
Intellerimus.
E infantibus.

De infantibus & languidis expositis.

Rubrica.

Si a patre sciente. (si aliquo igno-
rante vel inuito ex-
positus esset nō ei pndicaret imo eū restitutus ex-
pñs repetere posset. C. c. l. j. infans) s. c. in nō infan-
te nisi sit languidus. C. de la. libe. tol. l. j. s. si scim⁹ (seru⁹) idē d. co-
lono: si aut nō exponit seru⁹. s. denegat ei alimēta siue sit infans
siue maior nō eripit in libertatē: s. p. derelicto haberi vñ. ff. pro
derelicto. l. vl. & id occupanti cōcedit (pndicare). C. eodē. l. vl. ni
si illum qui est. ff. de nup. patrem.

De homicidio voluntario vel casuali.

Rubrica.

Si quis per industriā. (p. insidi-
as. et p. i.
qualis est publicus latro qui insidiatur stratis qui
non gaudet immunitate ecclesie. s. de immuni. eccle.
inter al. vel loquitur de altari vete. testamen. quod non erat
eius autoritatis cuius sunt nostra altaria.

Interfecisti. (A thoro) vñ cui tñ dñs
reddere dñtū. rñ. q. iij.
s. vl. (gladio) hoc prohibet cuiq. penitenti. rñ. q. iij.
q. h. admonere. de pe. vi. si. dolendum (meditatione)
si casu. rñ. q. v. de occidendis (fecerit) casu fortuito. vel hic lo-
quitur dispensatiue.

Si perfodiēs. (nocte) i. furatū domū in
trās hic l. i. inuñs sit a pec-
cato irregularis tñ est. (intelligit) incipiunt verba
Aug. (discerneret). ff. ad l. aq. l. itaq. s. l. ad l. cor.
de fca. furē. (defenderit): puenire eum possum in occidēdo.
C. ad l. cor. de fca. l. q. & iij.

Um iuramēto. (repudiaturus). ff. solu-
ma. si pstante. s. iij.

Si quis homicida. (De hoc nota. infra
eodem sicut ex lite-
rarum.

Teneat is qui bona alteri occupauit ad illorū restōnem.
Ad qd teneat is cuius cōsilio aliqua facta est rapina: vel dena-
statio: & vide de hac materia multa vsq. ad nu. s.

Si cui dignum. (illi autē) pñia illorū q.
anim habuerūt occide-
di ferēdi & capiēdi (manū). i. l. j. man⁹ l. eo nō iniecerit
(illi etiam) pñia pñibentū vim fieri occisōibus (q.
vero) penitētia incitātium regē ad odiū (bi quoq. pñia cas-
todientium sarcinas occisōum. (eos in sup) pñia occupantiū
spolia sancti viri vel suorū. C. (Occupauerunt) solū modo oc-
cupata a se restituere tenentur: q. nō fuerūt culpabiles in occu-
pationibus quas alii fecerunt. l. j. simul concurrerent in rapinis
faciendis. si aut in eis culpabiles fuissent tunc distinguendum
est an cōsilio fuerint culpabiles: scilz q. consuluit alius q. rape-
rent. & tunc tenentur in solidum pñiatores qd et eo apparet: q.
dolo & pñio suo hoc dñum sensit. arg. ff. de do. q. sicut. & l. cū

quis. & l. j. vi. bo. rap. vel interdicto vñ de vi: non possit quis cō-
ueniri de pñio tamē si non sit pñia quē intentantur iste actio-
nes vel ppter defectum pñationū vel ppter timorē: vel ppter
aliam cām in defectū pñie pñiariū cōpetet actio d. dolo. ar. ff.
de do. l. j. immo plus vñ fm pñiū aie q. et si bñ hēret actiones
pñia alios: s. eas nollit exercere: siue ex iustā cā: siue ex iniustā:
q. pñiarius in hoc casu satisfaccere dñ: nisi liberaliter raptus
dimitteret raptori. nā tñ credo pñiatores liberatum q. libera-
tus est ille q. primo: pñiariū tenebat & q. res habuerat: s. si pñi-
liarius absolutus eēt p spoliatū nō crederē liberatos alios ad
quos res puenirūt: nisi ex pñie intellexerit eos liberare nec etiā
illum q. rapinā fecit: et si de rapina nihil habuerit: q. nā tñ
de iure diuino pñiens est q. sublato principali tollatur acces-
sorum: s. nō eōuerso. s. de pñi. trāslato. Immo plus dicim⁹
q. et si liberaliter liberet principali raptor nō pñ hoc liberaf cō-
siliarius q. debeat restituere si qd ad eū puenit de rapina: ni-
si alius p eo satisfecisset. nam in hoc casu in cōsilio anime dicē-
dum est cōsiliario q. satisfacciat illi principali q. p eo satisfecit
non offenso cui iam satisfactum est. secus autē fieret in iudicio
si vero non dedit cōsiliū de rapina faciendā: s. iuit eum ra-
ptore nō vt iunaret ad rapinā quāz dissuaserat. s. vt iunaret
eum ne ledi possit ab aliquo: tñ si raptor est inuñtus in rapina
ille q. iuit vt pñonā solā liberaret sine rebus nō tenet alicuius
rei. q. nulla res ablata est. si vero aliquas res asportasset: tunc
tenet q. opem dedit ad rapinā. & si nō cōsiliū dñm sine eo
non potuisset res asportasse. q. si sine eo asportare potuisset tñ
nō teneretur. si aut nullas asportauit: sed tñ alio dñum dedit:
tñ nullo modo tenetur iste qui dissuasi rapinā: sed tñ iuit vt
personā liberaret: nisi forte raptor nullatenus inuñt nisi al-
terius comitatum haberet: nā in isto casu semp tenet q. & si dis-
suaserat tñ opē pñat vel facto pñit. C. Sed qd si multi co-
mitati sunt aliquē ad faciendā rapinā vel denastationē. ali-
quā rerum & volētes ei pñare opē in denastatione vel ad de-
fensionē suāz ne ledi posset. vel ibat vt impediret aduersarios
& vt cōpescerēt si vellent phibere rapinā vel denastationē
1. C. Ad hoc sic respondemus q. si iuerit vt iunaret tñ rapinā
nam non tenent in pñio anime: nisi de rapina quam ipse fecit
vel que eius auxilio est facta. & id si multa rapuit vel denastauit
iste principalis raptor sine auxilio alterius que etiam rapuisset
vel denastasset etiā si eum comitat⁹ nō fuisset in nullo tenet q.
nec facto nec pñio rapinā vel vastum istud fecit: s. ad hoc iuit
vt faceret hoc saluo q. & de alijs vastis que non essent facta si
ipse eum alijs ibi nō fuisset tenet in viriles portiones si eius &
aliorum timorē fecerūt alij vasti. Et est rō dñeritatis iter cō-
siliū & auxiliū: q. auxiliū restringit tñ ad illa in qbus auxi-
lium pñit: s. cōsiliū enagat ad oīa dñia. C. Sed si nullius tñ
more dimissa est rapina vel vastū s. timorē oīm simul tunc sin-
guli p singulis dñis tenentur in solidum: q. qlibet in quolibet
dñio opem dedit. Alh tñ in hoc casu dicunt melius vt videf q.
tñ p portione sua tenet qlibet vel pro virili parte: ita tñ q. ba-
beatur estimatio eorū. vt qui strenuior est: & qui maiorē timorē
incussit aduersarijs in plus teneat. si aut iuit tantū vt defende-
ret eos: tñ sicut dictum est in nullo tenet. dñm hoc certū sit
aduersarijs: q. si aduersarij crederēt q. in auxiliū raptorum ve-
nissent. & propter hoc nō auderēt defendere rapinā probabi-
lis dñi pñumptio eorū. & ideo in hoc casu bene tenentur sicut si iuis-
sent vt rapine auxilium preberēt. C. Et idē dicim⁹ de illis q.
vadunt cā pacificandi: q. hoc ipsum aduersarijs significare de-
bet alij vident esse culpabiles si aduersarijs pñabiliter dimi-
tāt timorē eorū q. suas res nō defendāt. si aut iuerūt cum rpto-
re: vt phiberent aduersarios impedire vastates & raptores: tñ
sine onbio tenentur in solidum sicut ipsi raptores. s. eo. c. s. j. si au-
tē culpa vel negligentia sua dedit quāz dñum: vt si non bene
cobiuit ignē ne ad domos aliorū vagaretur tunc tenent actio-
ne. l. aq. l. ad l. aq. q. occidit. s. in hac. C. Sed tñ in foro pe-
nitētiā nō vñ q. teneat ad emēdam dñi. & pena est ei impo-
nēda de negligentia nō pena de dñio. arg. ry. q. ij. in clauiauerūt.
Aex autem civilis q. intēdit circa cōseruationem patrimonio-
rūz pñituit q. etiā ad restōnē dñi tenentur. C. Itē bñ fatemur
q. si aliquo mō intēderet pñiē dare dñum q. etiam tñ in fo-
ro pñiali pñenaret. & idē dico si nō intēderet s. lata culpa & et
set vt si ignē phiceret in domum plenā stipula. hoc autē gñaliter
teneat q. q. q. satisfaccerit ad plenū leio. alij vltierius in foro
pñiali satisfaccere nō coguntur. sed ei cōpensare dñz q. p oībus sa-
tisfecit. & hoc idē sic obtinet in pñio anime: sed in foro iudi-
ciali si pōt discerni dñum vel factum vñius a dñio vel facto
alterius null⁹ tenebit nisi de suo dñio vel facto. & sic vñ dicere
l. ff. ad l. aq. l. item mela. s. sed si plures & tribus. s. sequētib⁹
& l. ita vult. s. ff. de fur. vulgaris. & s. si. si aut nō possunt dis-
cerni: quislibet tenetur in solidum. ff. arbo. fur. cesa. si plures. ff. d.
postul. l. j. si apud. & l. in depo. rñ. qd. vlti. s. h. Nec est pñ-
ff. de pñi. si duo vbi inuñt q. etiam si discerni nō pñt dñia q.
tantum

a. C. Pñali: s.
vñ fel. in. c. j. co.
rñ. s. terti⁹ cas⁹
s. de pñi. dñit
hoc singula. et
ro. suo. sin. cy.
sequit. anto. &
Abb. l. d. c. j. &
Abb. in. c. vñle
eti. co. v. s. ar. &
c. qm pñia. col.
rñ. de pñia. & l.
c. cū cū. col. vñ.
s. de testi.
b. C. S. lata cul-
pa. Adde fel. l.
c. j. col. rñ. circa
mediū. s. dñt.

tantum pro parte condemnari debent: et illud est verum quando agitur de ditione fortuna vel depositi: sed si agit. l. aquil. pro viis contractis: tunc bene fiet condemnatio cuiusque in solidum et hoc sonat littera eiusdem legis. ubi dicitur quod nemo liberatur nisi rei integre solutione: supple si agatur. l. aquil. quidam etiam dicunt hoc obtinere in consilio anime: et hoc obtinet in his delictis ubi quis non tenetur neque de opere neque de consilio: quia si de eis teneretur tunc quilibet teneretur etiam si damna discerni possent (illis preterea) penitentia participantium occisoribus excommunicatis clericis) penitentia clericorum prestantium consilium: et auxilium morti eius (separatim) quando enim omnes cantant et ipsi cantare possunt.

Presbyterum. Et Percussit leuis
enim castigatio eis co-
cessa est. ff. ad. l. aquil. preceptores. 7. l. sed 7 si quem
cunq. §. ult. xxij. q. v. c. i. §. de sen. exco. sup. eo vero.
7. q. i. si qs nō irat. ar. 5. (p. cussione) q. l. iter cūq. qs 2mittat bo-
miciū sine facto sine mādato sine 2silio sine ad sui defensionē
homicida est 7 irregularis. l. di. si qs viduā. 7 nō solū si ex p. cū
sich mortuū est. s. 3. etiā si infirmitatē incurrit. Quā moreret. yb. §.
e. ad audiētā. l. di. studeat. si aut casu fortuito homicidiū 2mie-
tat nō ē homicidiū cōmittere nec fit irregularis. §. e. latoz 7 qn
qs. e. sequētib. xxij. q. v. de occidēdis nisi culpa p. cessisset casus
j. c. cōtinebā. ad audiētiam exhibita. Boānes. c. ult. homicida
āt nō baptisimū sine ex officio sine ex volūtate fecerit homicidiū
nō est irregularis: q. oīs scēla peccati deleta est. xxvj. dist. de in-
de. l. di. si quis post remissi. l. vi. aliquātos. alij tñ dicunt con-
tra. vt no. §. de viroz. gaudemus in fi.

Continebatur ꝛc. (solet) ob B fuit aliquātis per culpabilis iste diacon⁹ (accinctus) ita q̄ visu publico nō patebat imo isiliēs iuste excusari potuit si eā nō vidit (ascendere) hic diacon⁹ fuit i culpa q̄ ita lenē ludū cū laicis facere non debebat ꝛ q̄ salr occulta erat. Item cum cōsuetudo esset q̄ perdens equitaretur debebat se talem reddere vt sine periculo posset eq̄ari. Sed dices cū ipse non equitaret nō d̄z ei imputari. R̄s. imo debnit ei imputari q̄ h̄ potuit iuri suo renunciare ins̄ tñ alterius non potuit auferre.

Atoꝝ presentium ^{(luderet) forte ad}
do lent q nō est ludus norius: de isto aut ludo surre
rit occisus ⁊ alius in terrā piccit cuius cultello mor
tuis est hic ergo in nulla culpa fuit cū nec ludus norium face
ret nec se potuit pparare vt sociū nō lederet subito ab eo i nna
sus ⁊ sic non est contra. s. capi. piori. vel loquitur de dispensa
tione ibi de rigore.

Scepimus (voluerint) et licite dimi-
sserunt i b peccauit qz duos
is ligatos in vnus potestate dimisit (occidit) et ma-
le. debebat enim fugere et sic non occidisset neqz oc-
cusus fuisset (studeat) Jex quo enim res habebat debebat absti-
nere a vinculis.

Ecetero.

¶ Quis quis dicatur ex homicidio incurrisse irregularitatē vi
de multa pulchra. vsq; ad nu. 8. 7 an semper homicida sit irre
gularis in nume. 9.

Audientiā. (que singulo in hoc ma-
xima fuit minorib⁹) ex
dispensatiōe (infirmi) quā nō occurrat occasione
vulneris. ¶ Mo. q. ad hoc q. aliquis incurrat irre-
gularitatē et pēnā ex homicidio sufficit et ē necesse q. iteruenerit
vel p̄siliū vel p̄ceptū vel factū vel defensio incidētis. l. vi. si q. vi-
duā. et intelligit p̄siliū vel mādātū dedisse in morte alicuius q. si
suasit illud vel rogauit v. mādātū v. al. p̄siliū vitilitat q. se
q. et homicidio oādēdo. s. 3. q. nō p̄siliuit homicidiū s. p̄siliuit
id vñ sequit homicidiū irregularis ē: vt si suasit iactū machi-
ne v. baliste v. q. vadat ad capiendū castrū q. nō pōt de facili ca-
pi in morte hoīm. nā si illi occidāt hoies in captiōe castrī irre-
gularis erit. Captiō enim castrī et iactū machine nimis affi-
ne est occidere hoīem. secus tñ v. si mādaret q. si p̄ditionatū ca-
peret v. furtim: q. tñc s. illi q. vadūt vt habeāt castrū aliquē oc-
cidant p̄p̄ bec consiliarius non est irregularis: nisi esset veris-
simile q. hoc fieri nō posset sine morte hoīs. ¶ Alij tñ dicunt et
forte melius q. cū illicitum opus cōsulat irregularis erit et si
casu sequat inde mors. ar. s. e. continebat. et no. s. e. p̄sby. idē
si mādauit aliquem verberari. q. satis est credibile q. verbera-
tus se defendet. s. si insisteret cōsilio liciti operis: vt q. caperet
maleficū v. alter p̄similis tñc nō sit irregularis p̄siliari⁹ et iā si
capiēs maleficū eū occidat: q. v. nō p̄siliuit. ar. i. e. c. si. tñ sem-
per sit irregularis si directo in mortē alicui⁹ p̄siliū dedit. s. ne
cleri. vel mona. sniam. ¶ Itē nō interest si ille cui p̄siliū boni

cidiū: statim faciat homicidiū post 2° filiū: v^o post et logo tpe in
 terposito nisi 2° dissuaderet et p^omiū 2° filiū renocaret. immo
 et plus v^o necesse q^o et illi de cuius morte tractatū est denūciat
 q^o sibi caneat: nisi firmiter et p^obabiliter credat q^o post reuoca-
 tionē 2° filiū renocet ille cui 2° filiū est homicidiū a p^oposito occi-
 dēdi. ¶ In eo^a autē q^o mādasset fieri homicidiū p^o se videre^t
 sufficere si t^o 2° mādaret: vel si pacē iniret cū occidēdo: vel
 parentelā vel aliam amicitia cū eo 2^oberet sciente eo cui manda-
 tum erat de occidēdo. ar. ff. de admi. tu. l. i. ¶ Et est rō diuersi-
 tatis q^o q^o mādato alterius: et p^o alio t^o fīebat homicidiū v^o q^o
 contrario mādato v^o 2^oia volūtatē o^osa v^o ab homicidio cessa-
 re. s^z vbi nō sit homicidiū p^o alio s^z p^o se ille q^o 2^osuluit semp^o v^o
 suadere: et plus facere si 2° dicat 2^oscia canse t^o ne prodat. si āt
 anteq^o renocet 2° filiū pcedat: s^z postq^o cōsulēs iam penituerat
 tunc v^o q^o irregularis sit 2^ois t^one homicidiū fuerit in charita-

4 te. ¶ Si aut aliquis pfuleret alicui qd pcheret se in mare vel
q alias se occideret: credo qd esset irregularis. arg. predicti. c. si
quis viduam. s. si pfuleret alicui qd occideret aliquem: ipe cui co
sultum est occidat ab illo que occidere debebat dicitur qd qd ir
regularis est qd p illo illiciti opis dat opam. vñ qd qd mali p
lio culpa vel casu inde ptingit sibi imputandum ē ar. 3. c. ptime
bat. r. c. suscepimus. ¶ Et neglectū ē nō bñ examinātū vñ hoc
cōsiliū. debuit em̄ examinare qd non solū poterat occidere ad
necessarium: s. et ipe poterat occidi: sic vñ irregularis. l. distin
bi sepe. ¶ Alii tñ dicūt 3. f. qd nullo mō piliarius pdictus ē ir
regularis ex pdicto pilio: qd nullū piliūm dedit in mortē hui
immō eum moni nolebat. bñ em̄ vñ qd si fraudulenter dedisset. f.
vt occideretur qd tūc ēēt irregularis. arg. 6. diction. c. hi. 7. sepe. l.

5 e. significasti. ¶ Et si obicias qd fuit malum consilium ⁊ ma-
gne negligentie. fateor qd fuit malū qñsum ⁊ negligentie. s. nō fuit
ad mortē ei⁹: nec fuit negligentia in morte ei⁹: qd qñsum sic dī
intelligi vt bñ sibi caneat. ⁊ loco vbi ipse sni occidī nō possint
eum occidēdo. nā bñ dicūt bi qd si incitaret aliquē ad occidēdū
aliū vbi piculū esset qd bñ esset irregularis etiā si ille cui consu-
leret eēt occisus. ¶ Sed sēp appet qd nō fuit diligēs nec bonū
qñsum ex quo qd qñsum recepit vbi mortu⁹ est. s. ipi rñdēt fines
mō dati diligētē attēdi. ¶ māda. diligenter. vnde si non bene
6 sibi canit nō ē qñsum ei⁹ fecisse. vñ nec est irregularis. ¶ Et s.

aut aliqui suaderet alii q̄ exponeret se p̄cioso p̄ patria sua vel
primo suo: vel p̄ iure suo non est irregularis etiā si illi moriat
ille cui cōsulit. xxiii. q. iij. p̄ membris. 2. c. se. 2. q. viij. igitur. 2. c.
se. 3. si sciret cum moriturū. tūc v̄ q̄ sit irregularis: q̄ est ordi-
nata charitas q̄d q̄q̄ plus diligit corpus suū q̄ alterius. sed si
ei cōsulat q̄ se exponat indubitate morti p̄ bonore xp̄i vel p̄
fide vel pro statu ecclesie non sit irregularis etiā si segret moris
cum xp̄o morte subierit p̄ nobis 2. sancti martyres p̄ ecclia san-

7 guine suum fuderūt. **C**† Facto fecit q̄s homicidium ⁊ sit irre-
gularis si sponte manu ppria quēq̄ occidat s; ⁊ si nō spōte sed
casu cum daret operam rei illicite vel nō adhibuit diligētia quā
dehuit. s. e. si aliq̄s. sicut dignum p̄sbyterū. p̄tinebatur. c. si. ad
auditiūm. Joānes. Itē si cām primam mortis dedit. l. di. stu-
deat. Itē si venenū dedit. s. e. si aliquis. Itē si accusaverit quē
q̄ criminaliter vel indicavit vel adnotatus fuit vel testis. l. co.

8 postulasit. l. vi. c. i. §. ne deri. in lam. ¶ Si aut aliquis vel
cernum vel leonē bz qui aliquē occidat non vī qđ sit irregula
ris dummo maliciā vel latā culpā nō habeat in morte alicuius
Mō em vī q: lenis culpa vel negligentia deberet hic imputari
cum iultum remota sit cā ab homicidio. ¶ Illi dicunt q: si ali
quid est qđ possit imputari ei q: tū cernū vel leonē qđ semp est ir
regularis. ar. l. vi. bi sepe. ¶ Tū not. qđ nō oīs homicida est

irregularis sicut apparet in homicida casuali. s. eod. latoz. et
lris. r. e. se. r. c. significasti. Item aliquis est irregularis ne pmo-
neatur sed non est irregularis ut ministret in susceptis. Itē cum
aliquibus de talibus irregularibus dispensat ipse papa solus
cum aliquibus etiam epī. eo. ti. q. tinebat ad audiētiā. De defen-
sore autē cōstat qd etiam si inevitabili casu se defendat tñ irregu-
laris est ut in pal. c. si q. vi. q. voluntate homicidium committit
sed facilis est cum huiusmodi dispensatio. pro his autē qui
in casibus dubijs dicunt aliquos non esse irregulares facit cum
irregularitas sit de iure positivo. ut no. s. de renun. nisi. et pene
sunt molende. de pe. di. j. pene. quilibet est irregularis ubi ius
statuat cum irregularem.

Dilectus filius. ^{Cintulit} sicut debuit
^{stimulavit} sicut de-
buit ^{freno} quod frangibile non apparebat.

E literis (Circumspexit) ac alias adhibuit
diligentiam omnem quam debuit
l. distinctione. qui arbozem. bi qui. ff. ad. l. aquil. si
procurator.

E literis tue. (presertim). i. maxime. nā om-
nem adhibuerit diligentiam
alibi potuerit de iure cōmuni.

a ¶ In eo at. d.
hoc plene p. sa.
li. in. l. n. d. m.
nus. co. vii. C. d.
acc. p. ang. are.
in trac. malefi.
in vbo. sempro
nii mādatorē.
co. ix. 7 ibi qñō
intelligēdū sit
Inno. hic. 7 ali
qd p. sely. tn. c.
er pte decani.
col. vi. 7. 2 pce
dit ista regula.
3. de rescrip.

Inno. sup. Quinto decre.

五 節

Significasti. (Simulavit) sicut debuit
satis erat excusabilis si prius vitium in equo non pe-
pit si non esset suum si satis est excusabilis cum vitiosus
non debeat credi nisi dicat. preterea non potuit oēs casus fortuitos
cogitare nec providere. J. c. Joannes.

Petrus diaconus (prohibitione) imo
sufficeret sine prohi-
bitione quod nec consilio nec facto nec mandato eius factum
fuisse. l. di. si quis vidua. (Occasione). Not. non est in
culpa si aliquis pscire non facit tractatum de morte ei? habitum hoc
est vix quod non crederet quod eo prohibere ipsum? intuitu homicidii fa-
ceret et in diminutione honoris sui. secus aut si crederet. Alii aut
dicunt quod nunquam esset irregularis etiam si sciret tractatum habitum
et non revelaret: quod nunquam potest dici committere homicidii. facto manda-
to consilio vel defensione. l. di. si quis vidua.

- 1 An solavoluntas faciat aliquem irregularem et in nu. 4.
- 2 An dicatur irregularis ille ex cuius negligentia secutum est homicidium.
- 3 Cum duo vulneraverint aliquem quod eorum tenet de homicidio.

Significasti. (et ipse) percussor. (et solus)
tate habuit et percussit si non letali sed ex alio iectib? sit
mortu? quod irregularis est. idem dicimus? et si non percussisset
sed aliquid operis impendisset in morte ei? puta quod latronem detinisset
vel si ei clamasset vel alio modo fecisset. alio aut si clamasset et ei
non in morte ei? sed quod capesset. vel etiam si detinisset eum vel etiam si le-
niter eum dedisset etiam si ab aliis occideret non esset irregularis.
et hoc satis hic colligit. In hoc enim videtur tunc inus esse quod nec au-
xiliu nec consiliu det in morte cuiusque apte. nec et in neglectu sit quod
sive ex malicia sive culpa ei? homicidii perpetret irregularis est.

- 2 Et idem dico si negligentia ei? committat homicidium. l. di. si q
et id si clamet latrones sive capite latrones sive quocumque alio mo-
potuit intelligere ex clamore suo vel alio suo actu. posse sequi ho-
miciidii irregularis est nisi faceret per ter timore periculi corporis
sui: ut si timeret quod aliquis vellet eum occidere bene posset innuocare
et clamare per auxilio: quod non intendit in aliorum morte sed in sua libe-
ratione. Vel dic alia ratione: quod si clamando liberavit animam volen-
tis se occidere a peccato quod vitiosus est quod si liberaret a morte corporali
sed hac ratione videtur quod si fur fugiat cum rebus furtivis quod si clama-
re post eum quod capiat quod si. si. si capiatur liberabit animam eius
a morte quod reddet furtum quod est ei melius quam si mortem corpora-
liter emadat: sed hac ratione videtur quod liceret sibi accusare su-
rem ad restitutionem furti: nec fieret irregularis etiam si ho-
miciidii sequeretur. plus placet prima ratio. (et si certa)
candem diffinitionem ponit lex. ff. ad. l. aquil. item mela. §. sed
si plures. in hoc autem diversitas est quod si unus percussit et sit in-
certum. an ex illius vulnere sit mortuus. alius autem post era-
nimavit: primus tantum de vulnerato tenet. et secus de occiso. ff.
ad. l. aquil. item mela. §. celsus. et l. hunc scriptura. §. si. per cano-
nes aut uterque tenet quo ad penam per mortis (modica) si aut scda
percussio non esset talis ex qua mortu? esset: sed ambe simul sufficient
ad mortem: tunc ambo. §. primus et secus sunt irregulares. xxii. qd.
si. c. si. Intelligendum est ergo quod dicitur. §. c. qui dicitur quod prima per-
cussio non est mortalis. et scda est mortalis. Item qui non fecit alio
occidendi nec standi auxilium mortis: quod tunc periculi? leniter per-
cutteret tenet quod auxilium mortis periculi? ut hic. (et cum de ceteris)
§. qd haberet voluntatem occidendi et si affuisset eum non red-
deret ineligibile si nihil fecisset in morte: vel consulendo vel auxi-
liando. et quod ipse studio consilio vel mandato non sit factus. (et lo-
cus) idem esset si accusaret: quod negantis factum et. v. q. vi. actor
nisi in hoc quod sibi indicere purgatio si respergeret infamia (ex-
cusari) etiam si defendendo occidisset tamen esset irregularis
nisi dispensaretur cum eo.

- 1 Quo casu medicus incurrat irregularitatem: et in nu. 2. et 3.
- 4 An infirmus peccet: si non obediat medico.
- 5 Peccat servientes infirmo: si quod nocivum prebeant infirmo.
- 6 Non h. clerico ferre testimonium in causa criminali.

Tu nos te. (apertus). Hoc iter dictum est de
ricis. §. ne de. vel mo. sniam
(deliquerit alieni) est et irregularitatis: quod operi
illicito stabat. §. ne de. vel mona. sniam. et id est neces-
saria dispensatio. vel dic quod nullo modo est irregularis. dispensatio
tamen ideo est necessaria quod publice deliquit exercendo tale officium: ut
no. §. de temp. ord. ad aures (pietatis) faciunt ad dispensationem.
1 Et perit? ex hac deest. satis apparet quod si medicus chirurgicus
et etiam alius spiritus est in arte sua vel et negligens. et ex sua im-
peritia vel negligentia mors obvenit infirmo: vel membri muti-
lacio quod est irregularis. ar. §. de eta. et quali. ad aures. si ergo p-
cedat medicus in chirurgis faciendis. et in aliis medicinis prestandis
ut illas faciat quas sciat per artem pscire debere. ita quod oia dili-
genter inspiciat quod si sciat medicinam nocivam et eam cōferat

peccat. et eodem modo peccat si dubitat et nocivam vel pscit
ram. et eodem modo peccat si vehementer credat eam pscit
ram. sed et aliquid dubitationis habet vel habere debet ne no-
ceat: quod semper in tutiori parte intelligendum est. §. de spon. in ve-
nis. §. e. petitio. Item securius est hominem relinquere in ma-
nus creatoris sui quam medicine de qua dubitat quocumque mo-
do. Item ut quod medicus ita peccat omittendo medicinas debi-
tas sicut faciendo indebitas. Item si medicus dicat se peritum
ad medicandum aliquam infirmitatem cum non sit. et faciat vel
omittat quicquid. et ob hoc aliquod periculum incurrat in firmus
peccat et sit irregularis in casibus suis arg. ff. quod quisque in-
2 hoc edicto. ff. de ac. emp. in lian. §. quicquid tamen. (et sed)
quid si medicus bene novit medicinam quam dedit bonam esse
et in veritate bona erat: sed contingit quod species posite in medi-
cina fuerint male vel per nimiam vetustatem vel quod falsam similitudinem
nē gerebāt verarum specierum: vel per aliam speciem quam male fuerint
Rsi. quod si medicus diligentia quam debuit adhibuit in speciebus
eligendis quod quod inde pergerit inculpabilis est medicus: quod p-
3 habilis ignorantia: immo sollicita diligentia eum excusat. (et et)
idem dicendum videtur si certum est quod per artem utile est aliquem incidi. et faci-
le est aliquem incidi. et secure faciat eum incidi dum psumit et dis-
cretu inveniat incisor: immo plus videtur quod et si incisor erraret in in-
cidendo non experientia vel consuetudine: sed forte quod infirmus non
habet consuetam dispositionem membrorum vel venarum: vel quod
subitus vel insolitus timor vel tremor irruit super eum: quod in
hoc casu non peccaret. nec fieret irregularis. hoc tamen attendat
medicus et incisor quod potius dimittant infirmum sine incisione
quod faciat eum incidi: nisi talis sit incisor de quo non dubitet edi-
zer quod bene scit incidere: ipse incisor potius dimittat quod incidat si
4 in aliquo dubitat. (et de infirmo) aut videtur quod non peccat si non
obediat medico: quod nec prelatum est eius. nec aliter tenetur sibi
obedire. tamen bonum est quod ei tanquam perito in arte credat et vide-
tur quod infirmus si sumat potum infirmum ex certa scientia. vel ex as-
fectata et probabilis ignorantia. vel quod aliud quod peccat: quod facit
contra charitatem quod corpus suum diligere ut in eo serviat deo.
Item non videtur post concupiscentias suas nec et in carnis desi-
deriis ambulare. Item non videtur manus sibi inferre. Item si medi-
cus peccaret ista dādo contra artem multo fortius ipse accipiendo
Item si peccaret sciēter accipiendo venenum. quare non eodem modo
peccat accipiendo medicinam si eum occidat sicut venenum. pos-
set tamen dici quod si non crederet mortiferum potum vel quod aliud sed
bene crederet infirmitatem magis roborari ex illo potu quod hic
non peccaret mortaliter vel ad minus non ita graviter sicut in
perio. potest enim fieri comparatio gravioris afflictionis illis est
5 afflictio sitis ad minus gravior illis est afflictio febris. (et de
servientibus) aut et ministris dicendum videtur quod peccat si dēt aliqd no-
civum infirmo ex certa scientia vel ex improbabili ignorantia. In sa-
nitate autem dicimus quod non tenet aliquis vinere medicinaliter quod oia
sunt sana sanis. §. et tunc si sciēter acciperet sine causa aliqd nocivum
vni mors ei eveniret vel infirmitas quod subtraheret eum a servitio
dei dicimus quod peccaret (misericorditer). §. dispensatione aliqgn
si non habuit oēm diligentiam vel si non erat peritus et si cupiditas
6 tis fecisset vel nisi agat misericorditer. (et qui cultum)
Not. licere clerico tradere inter signum a latronis sed testimonium
ferre non h. x. q. i. testimonium et etiam si ageret civiliter posset
agere et testificari ad penam pecuniariam et ad perpetuū carcerem.
xxii. q. v. c. i. §. de iudicis ita. Et h. iudex ad civilem denuncia-
tionem vel accusationem puniret gravius accusatum non fieret irregu-
laris accusator. §. eo. postulat. ar. xxii. qd. v. vni solū in h. et. c.
non vos. et q. iii. marini. et ff. de bo. lib. q. cum maior. §. i. ff. de
enit. si peripendit hic aut non reddidit testimonium tamen est coram
iudice presentatus et tamen aut. de test. §. qm. nā non testimonius h
testib? est credendum. §. de coha. cler. et mu. tna. ar. contra. quod non de-
buit respondere. xxii. q. ii. ne quis.

Sicut ex literarum. (vinificat) sic
intelligit. §. q.
v. consulti. §. q. formatu erat puerperiu. xxii. qd. ii.
moyses. quod vero sumit et distinguit lex. ff. de penis. si
q. §. q. abortionis. h. aut talis non tenet canonica lege vel mo-
sapea tamen tenet. l. cor. de sic. ff. ad. l. cor. de sic. si mulier. et l. aq.
ff. ad. l. aq. si servus. §. si mulier. Et idem legibus tenent qui vene-
na sterilitatis percutiunt. §. eo. si aliquis (ministrare) post senten-
tiam sine dispensatione ut no. §. de temp. ordi. ex tenore.

Postulasti. (deponere). Satis dici potest
quod clericus nec criminaliter nec
civiliter agere potest si vel de iure vel de consuetu-
dine in tali modo agendi iudex consuevit penam san-
guinis irrogare. Et decreta. ista loquitur quando iudex consuevit
legitime procedere sed ex post facto requisita potestate ut decimas
solui faciat propter contumaciam suam iudex ex officio suo preedit
ad penas corporales quod clerico petenti nullatenus est imputan-
dum repetere que diximus. §. eo. tna.

a. Not. q. nō
dicit. hec dicta
Inu. p. oia seq̃
archi. in. c. fina.
xxxvj. dif. ⁊ spe
cu. in ti. 8 lega
to in trac. disp̃
satiōis. 8 iurta
ffice. 8 nūq̃ de
ridi. ⁊ qd si de
ricus ⁊ refert ēē
⁊ seq̃ car. in cō
si. xij. incip. ad
casus pmissum
in pūn.

h. Itez buie.
adde bart. in. l.
cū mulier. ff. so.
ma. 7 pe. De an.
in cōf. dñ. i. ci.
pi. summe pñ.
dētie. col. in. in
pñ. 7 in cōfili.
rtiñ. i. ci. in que
stione q̄ vertif.
col. j. circa fin.

nam. ij. qd. j. phibentur. nec debet eam mihi replicatio. s. de excep. dilecti. nā cū he exceptiones nō sūt spāliter inducē in odiū alicui: s. gñaliter s. oēs cōpetāt. ⁊ de iuris rigore et certis cāis sūt introducte nō euitabit eas a cōtō ptertu pñlis criminis. ⁊ ad hoc. ij. q. j. phibent vbi habem⁹ q. s. accusatorē ppetit excep. ptio q. pecuniam ab accusando accepit: vel qd est infamis non em⁹ s. excipietē posset replicari: tu sili crimine vel infamia laboras: et in hac decre. adulteria yrorūq. circa idē infimonū cōmissa sūt in ei⁹ pñdictum. ¶ Mo. tñ q. sūt qdā q. nō sūt crimina si fiant vel si ppetant: tñ propter hoc q. als pñse crimen petitionis sue commisit: vel contra legē fecit ex qua petit: a petitione remouetur: vt in eo q. repetit vsuras legitimā exceptio est contra eum q. repellatur a petitione vsurariū cū ipse sit vsuarius. I. de vsu. q. frustra. ¶ Sz obicies ergo si q. petit vsuras ⁊ excipiat: tu nō potes petere q. es vsurarius ⁊ ipse vsurari⁹ pōt replicare. frustra legis auxil. ec. Rñ. nō est verū q. sūa petitio a pñcipio lacerari sz cum sit s. ius ⁊ errorē pñnet: vt not. s. de offi. vica. ad idē. ff. si q. omis. cā te. qdā ti. C. de inof. test. in arena. s. certe alij dicūt ⁊ forte nō male q. sic intelligitur hec regula sicut supradicte. s. q. tūc frustra inuocat auxilij. l. qñ circa idē in legē cōmisit. ⁊ sic loquit. ff. si omis. cā te. quēdā ti. si vero nō circa idē secus. stulte em⁹ dicere nō bfe exceptionem mace doniani q. in eadē. l. cōmisit fil. fami. mutuādo. ⁊ sic ē inuenire exēplū in infinitū. qd aut decreta loquant in vsuris spāle est in odiū vsurariū. eēt em⁹ de iure q. ⁊ ipse posset repetere vsuras a s. nō obstat ecce. q. a. p. accepisset vsuras. quod aut dē d. arenario q. nō pōt exheredare filiū arenariū. in. l. in arena. nō obstat. aliud em⁹ est de pñata psona q. offm qd approbauit dānare nō pōt. pñmo em⁹ sz trabē ⁊ c. in. q. vii. s. tria. in fi. ⁊ c. seq. ⁊ maxime cū cām illā oporteat cū exprimere. in aut. vt cū de app. co. aliud in indice q. nō nisi pñ iustitiā iudicare sz ⁊ excep. admittere q. a iure admittunt. secus aut qñ duo fm. l. faciunt: puta q. ambo sūt absentes cā reipn. q. vterq. inuaf rēdōne in interrogum. s. alter. ff. ex qui. cau. mal. vlti. ¶ Itē eodē modo dicimus q. remouet ab excep. si cōmisit in legē p quā daf ei ecce. s. d. ecce. cū eccliaſtice ⁊ sic loq. C. de inof. te. in arena. Quis illa de ere. possit aliter legi: vt ibi no. ¶ Itē aut q. dicimus de dolo q. pñsac cū dolo. idē dicimus in culpa. ff. d. pñ. si abo. si at ex vtraq. parte sit culpa lata ⁊ ex alia leuis: lata culpa q. dolo comparat pponderat leui. ff. si mē. sal. mo. di. l. j. s. lata. ⁊ multo fortius dolo culpe pponderat. ff. ad. l. aq. sed si obste. s. vlt. ⁊. l. h. pcurator: immo si vnus fuit in leui culpa: ali⁹ in lenissima potio: est q. minus deligt. ff. de ver. ob. si seruū. s. seq. (paria) ff. solu. ma. viro. s. de iureiu. tuo. ff. de pñ. si ambo. s. de excep. cū eccliaſia. ff. de vo. si duo. s. de appel. an sit. ¶ Delicta s. in modū ecce. tollatur accusatio matrimonij q. fit ad separationē thori: vt hic. si tñ in modū accusationis directe proponatur nō tollitur. ii. q. de. c. j. ⁊. ij. ⁊ dicimus q. hec excep. adulteriū q. pponitur cōtra accusantē de adulterio ad separationē thori ē pemptoria q. pponit an lit. conte. ⁊ post q. bñ ex hac decre. colligif. ar. et in sequēti. c. dicūt et qdā q. declinatoria iudicij vt licitum sit accusato de adulterio excipere s. accusatorē q. nō sit audiēdus cum ⁊ ipse sit adulter. ar. xxx. q. vi. c. j. ⁊ vlti. Si aut nō ad separationē thori: s. ad penitentiā infligēdā agat tūc agēti de adulterio non obstat ecce. adulteriū: sicut nec lenociniū. q. pñm vnus alterum a pñia relenare non dz. ff. de adul. l. j. s. ex pul. ⁊ tūc ē nulle ecce. pponunt s. accusantē post lit. contesta. ¶ Itē de adul. si maritus. s. pñscriptiones. ¶ Itē dicim⁹ q. si quis cōmittit adulteriū: s. postea egerit pñiam tñ repellat ab accusatione adulte. s. de diuor. gaudem⁹ in fi. s. denunciare poterat adulterium yroris nō ad separationē thori: s. ad penitentiā agēdam. ¶ Item dicimus q. q. tuncq. reddat debitū yrori huic exceptioni renunciare nō vī cum reddere debet ante q. snialiter absoluat nisi post sniam absolutionis latā reddat debitū: q. tunc vere renunciare vī: idem ⁊ si nō reddat sed erigat debitū. ¶ Item. alij contra dicunt.

Etiam alij contra dicunt.
Cla fraternitas ꝛc.

De raptorib⁹ incendiarijs ⁊ violatorib⁹ ecclesiarū. Rubrica.

D illis autem. Illud q; h' pfugus erat: id cogit ire ad locū ubi de-
liq; ac si latitaret: vt not. s. de fo. cōpe. dilec. fil.

Sper eo vero. (ad manifeste) Sec^{us} si nō
maifeste. 7. e. in lris (ob
stinata) puta q^{uod} oportunitatem habuit restituendi
(pdesse) q^{uod} nō ad penā purgatorij. A pena autē eterna
liberat aut parum prodesse presumis (prodesse) imponetur. cū
ei pnia. i. remissio peccatorum: s; nō dabitur solēis reconcilia
tio in opprobrijū beredum.

Eccōicationis. (Mouerint) credimus cū
non ē sūe ferende.

1. Princeps cōmittere p̄t platis criminales cās: vbi pena san-
guinis non sequitur
2. Corporales vindictā pōt infligere ecclesia.

2. Corporealez vindictă p^ot infligere ecleſia.

In archiepiscopatu. **C**omiserit
cipem committere causas criminales platis ecclesia-
rum ubi pena sanguinis non sequitur. xii. q. vii.
sepe. quidam tamen intelligunt qd hac iurisdictione donant prela-
tis ut suo nomine agerent. si enim eos vellet constituere officiales
suos non d. s. ne cle. s. nec p. t. c. clerici. et bene. 2. cedim. qd oia
possunt demandari ultimum supplicius in aut. de coll. s. pbi
debemus. **C** In vindicta. not. qd vindictam corporalem pot
infligere ecclesia. s. de adul. c. ii.

In literis tuis (sepeliri). s. e. sup. eo. q. tra. s. ibi loquitur de manifesto hic de occulto vel hic heredes volebāt satisfaccere ibi non. vel ibi loq. q. post rapinam aliqui potuit satisfaccere et in morte nō potest. hic aut in morte satisfaccere poterat. Et Et heredes hoc intelligo q. lis erat contesta. vel de eo q. ad eos puenit. als. enim heredes nō cōueniuntur ex delicto de functor. vel loquitur q. testator mandauit satisfieri de rapina a se facta. hoc uidetur sonare finis decre. vt sic a pec. na. li. quā tuncq. enim heres soluerit non liberaretur raptor. nisi mandasset de restituēdo. vt dic. q. hic heredes conueniuntur actio. laquil. vel aliter q. daf in heredē qd falsum est. ff. ad. l. laquil. inde hanc vel dic. q. fin canones bñ daf ac. in heredē ex mal. de functi. xvi. q. vi. si epm nec attendi si sic lis cōtestata cum defuncto an non vel puenierit an nō tñmō defunctus teneat vires patrimonii defuncti sufficiant.

En causa que inter 2c.

C (Raptor) fm legē ēē in spōsa p̄p̄iala admittitur raptus. C. de rap. vir. l. i. sed canon legi p̄iudicat v̄ hic. xxxv. q. ii. §. i. c. lex illa. Illud aut̄ non est dubiū quin raptor cū rapta possit contrahere. xxxvi. q. ii. tria. ¶ Vel p̄ id est vel dic aliud est in matrimonio contracto cū homine: vbi sola cōfessio nō sufficit etiā vtriusq; aliud est in matrimonio dēto cū deo nulli enim sit p̄iudiciū nisi sibi p̄p̄i de quo nō est credēdum q̄ sit immemor sue salutis. j. q. iiii. sancimus. in reb⁹ tñ secus dīcerē. ¶ Itē no. q̄ confessio non nocet ad dissolutionē matrimoni. xxxv. qd. vi. si duo. xxxii. qd. j. requisisti. si autem agitur ad dissolutionem mutue seruitutis sufficit confessio: vt no. s.

A de frigi. & malefici. c.)
Ecedens.

¶ De furtis.

Rubrica.

Qui furatur. (hominem) liberuꝝ. Secus si
seruus. ff. ad. l. fau. de plagia
rñs. l. vltima.

Tres. (Diacono) Not. in necessitate quem
posse confiteri diacono: de consecra.
distin. iij. sanctimus. de penitē. di. j. quem penitet. ⁊
dist. vi. c. i. (orandum) pro omnibus uiuis est orādū
sz pro mortuis quos stat in mortali peccato mortuos non est
orandum vbi.

S quis propter ^{(Necessitate) modi}
 er qua timeret piculus nullatenus peccaret. de cose.
 vi. p. discipulos.

Quicum fure. ^{(Partitur) qd ei in male}
 ficio participat siue acci-
 piendo siue occultando vnde actione furti tenetur.
 insti. de obli. que ex deli. nas. §. ope. ¶ Ille qui fur-
 tum fecit ⁊ rem furtiuam alienauit si habet vnde satisfaciat
 leso de eo satisfaciat si non hz vnde satisfaciat. ⁊ pōt habere rē
 furti nam furtiue recuperando eā ab eo in quem alienauit vel
 dolo bono: puta si sine mandato vel violentia tūc restituat eas
 illi a quo furatus est. ⁊ hoc dicunt quidam esse verum si ille in
 quem res alienata est sciebat eam esse furtiuam: quia sic vt illester
 gessit negocium suū: cū eā sine periculo anime tenere nō posse-
 ar. ff. de neg. gest. si pu. §. si ti. ad idem est ar. ff. de positi. bonaf.
 des. ff. de rei vendi. offic. ff. ⁊ hoc dīz facere etiam si pberet qd
 non restitueret: qd multa bona ⁊ c. xlv. distin. de iudeis. xxiij. qd.
 iij. ipsa. Et hoc dicūt quidam ita esse verum nisi pbabiliter ti-
 meret grane periculum inde pōneturum. verbigratia qd timet
 qd ille a quo sic res accepit eum occideret: vel aliud q simile time-
 ret in sua persona vel aliorum. nam in hoc casu dicunt qd de-
 bereā restituere ei in quē eā alienauit ⁊ nō ei cui eā furat⁹ est ar.
 C. de po. aut. sz id ⁊ dicunt qd nō peccat restituendo ei possessio-
 nem quā habebat: qd nihil iuris modo tribuit ei sz possessionē
 quam

quam primo habebat et quam furto vel fraude sibi abstulit sibi restituit. unde si peccauerit quia primo dedit modo tamen non peccat quia nihil dat. alii tamen dicunt quod ex quo tamen habet oino eam reddat vero domino: quia propter nullum scandalum de facere peccatum quod esset si eum non domino restitueret: sed si non haberet eam bene dicunt quod melius est ubi timet hoc pericula prouentura quod nec furaret eam ab eo in qua alienauerit: nec fraude accipiat: immo si inueniret eam in via dimittere eam: quia in veritate sua non est ar. C. vii. vii. conquirebat alii dicunt quod melius est in hoc casu. si quia eam habet quod nec vni nec alii restituit: sed occupati dimittat: quia nihil ad eum de ea et suum peccatum desleat. si tamen ubi quod tunc totum de hunc locum quia non tenebat ad restitutionem: puta quia ad manus eius deuenisset sine datione alii cuius et sine oblatione. nam si ei data esset vel alii abstulisset: tunc teneretur ad restituendum ei qui eam dedit vel ei a quo abstulit. ubi autem non timere inde graue periculum. prout tamen tunc satis diceretur vero domino eam restituat. si autem ille in qua alienata est res non sciebat eam esse furuiam: tunc nullo modo de ei auferre possessionem: nisi ex voluntate sua. et si ad eum quocumque modo pueniat possessio noie eius in qua alienata sit eam ipsi restituit. ar. C. de po. aut. sed iaz. et quia nisi in scandalum. I. de no. ope. nun. c. ii. et idem in similibus indicandum est. et hoc dicimus in consilio anime. nam in iudicio in pluribus secus fieret propter ignorantiam facti. **¶** **Indicat** Nota aliquos teneri indicare furem. ff. de his qui la. oc. l. j. et ii. ff. de fur. ciuile. ff. de iur. sis. ex quibusdam. §. diuus. C. ad l. cor. de sal. minor. C. de his qui ad ec. confu. presenti. ff. de prescrip. ver. non solent. arg. contra. ff. de con. ob. tur. cau. l. iij. §. vlti.

¶ **Exiteris.** Infamia infamia facti granat opinionem. ff. de obse. l. i. §. a promotio ne repellit. xxiii. distin. laici.

¶ **De usuris.** Rubrica. **¶** **Usura** prohibita est in veteri et nouo testamento: ubi ibi. **¶** **Ad** utique dantes nihil inde sperantes. xlii. q. iij. c. i. et seq. et ideo prohibet ita generaliter usura: quia si liceret ea accipere omnia mala inde sequerentur. et maxime quia non interderet homines culture possessionum: nisi quia aliud non possent. et ita tanta esset carissima quod omnes pauperes fame perirent quia et si possent habere terras ad colendum: non tamen possent habere alia et instrumenta ad colendum necessaria cum ipsi pauperes per se non haberent. totum tamen propter lucrum tamen propter securitatem pecunie potius in usuras quam in minora et minus tanta lucra ponerent pecuniam et si aliquid ibi suaderetur ita cara essent victualia quod pauperes non haberent. unde emere possent. et hoc esset marimum et summum periculum fidelibus. unde daniel magis elegit pestem que comesset oibus ceteris pauperibus et diuitibus quam elegerit famem qua tamen pauperes perirent. Item alia causa est quia vix potest esse quia aliquis usuras debet diu daret sine paupertate quia nimis est periculosa nisi paupertatis desiderium alicui ex spali dei dono cedat. unde Salo. dicit diuitias et paupertatem ne dederis mihi. Item multa alia mala sequuntur quia in diuidendo pecuniam et diligendo vix euitat idolatria ibi enim est semper cor auari. nam ubi est thesaurus tuus: ibi est cor tuum et grati intuitu aurum quod solem. xlvij. di. ois. et c. sicut ibi. et sic est inuenire fere omnia mala que puenirent ex usuris. et idem ita generaliter prohibita est a domino utroque testamento. nam si inueniri forte posset casus ubi iure naturali quod natura hoc incidit non esset peccatum usurarium propter mala et pericula que sequerentur in omni casu prohibita est. Quia tamen dicunt et forte non male quod et non est inuenire casus instinctu nature quod non prohibeat dicunt etiam quidam usuram prohibita magis quia esset contra charitatem et pietatem qua teneor subuenire proximo quam propter mala que sequuntur. Item licet aliquando ex aliis contractibus possint sequi mala: quia tamen non ita communiter non sunt prohibita.

¶ **Usura** quod sit et an liceat fideiussori recipere ultra sortem in nu. 2. **¶** **Usura** est lucrum mutuo paratum debitorum vel exactum. nam si gratis aliquid datur non est usura. xlii. q. iij. usura. xlvij. di. de eulogis. si si spes ad sit. arg. §. de simo. tua. xlii. distin. c. j. et consistit mutuum tamen in his que consistunt in pondere numero et mensura. xlii. q. iij. usura. et q. iij. nulli. **¶** **Ultra sortem** autem licet accipere fideiussori qui usuram soluit: quia non est sibi lucrum sed interesse et eodem modo si tenebaris mihi soluere ad diem certum et quia non soluisi ab alio sub usuris accipi restituere teneris. §. de fideiuss. puenit. constitutus. Item ratione dubii si plus recipiat non est usura. §. e. in ciuitate. et c. nantiganti (vel hic). §. quod recipiat possessiones pig. gnori et percipiat fructus ultra sortem (beneficium). Repete que diximus. §. de fen. c. j. **¶** **Redimendum** quod is qui detinebat res ecclesie nunquam forte habet pecuniam nec habere poterit nisi cum tanta difficultate quod potius eligeret non redimere quam cum tanta difficultate redimere. et hoc possit diu contingere. §. quod facile debitor recuperabit pignus quia tamen potest contingere quod non recuperabit: tunc dedit hanc licentiam. vel dic melius si in fundo licite haberet aliquis res ecclesie nunquam si liceret fructus retinere sed loquitur in eo casu qui certum erat quod licite rem ecclesie detinebat: quia licitum est fructus non eo

putare in sortem. Item alius casus est quia gener fructus rei sibi obligate pro dote licite retineret non computatos in sorte. ff. de do. excep. pater. caueant tamen ne quid in fraudem faciant.

¶ **Alia in omnibus.** (manifesti). i. §. quibus conuentionibus vel sententia constat quod sint usurarii. de hoc no. §. e. cum in dioce. (ad editiones). i. ad recipiendum corpus christi (christiana) istis tribus excommunicationibus excommunicati sunt publici usurarii ipso iure (reddere) episcopo dioce. ex. q. iij. constituit.

¶ **An** quid liceat alicui recipere ad usuras et in nu. 2.

¶ **El per eo inuoluntatur.** **¶** **Quero** an liceat alicui ad usuras recipere. Ad hoc dicunt quidam quod cuiusque libet accipere pro quolibet opere virtutis: ut si velit inde facere elemosinas vel edificare ecclesias: vel alia huiusmodi. sed si acciperet ad usuras ut luxuriose viveret. vel ut lasciuiret in eo hoc non licet: alii dicunt quod hoc non est sic indistincte dicendum. nam non credunt licitum accipere ad usuras pecunias pro pascendis pauperibus qui modicum egent: vel nullo modo et tamen opus virtutis est. §. misericordie vel liberalitatis: sed dicunt quod ille qui accipit mutuum de considerate tempore et loco et multis aliis circumstantiis in mutuo usurario contrahendo: de etiam perferre iter bonus quod sequitur ex opere virtutis: quia faciet ex mutuo usurario et bonum quod sequitur si omittit accipere pecuniam mutuum: quia si ex opere virtutis sequitur magni bonum. ut quia pascit pauperes fame mouentes: vel edificat ecclesiam: vel emit calicem que perpetuo deputabitur ministris dei et ex dimissione accipiendi mutuum modicum bonum sequitur: quia creditor iam voluntate est usurarius. Item si non dederit mihi paratus est qui accipiet eandem pecuniam ad usuras. nam in predicto casu non tamen accipere potest oblatam pecuniam sub usuris: sed rogare eum ut mutuet sub usuris dicendo usurario quod licet in omni casu peccatum sit dare ad usuras. minus tamen peccat si dat in bonum opus quam in malum. Sed e contrario si quis videret hominem paratum ad pecuniam: vel saltim volentem de cetero abstinere ab usuris: vel non inuenientem alium paratum accipere sub usuris tunc est maius bonum abstinere a mutuo usurario quam facere quantumcumque bonum opus virtutis. ar. quia peccat quod maius bonum non perfert minori bono. **¶** **Sed** dices nunquam faciendum est peccatum propter aliquid quod bonum: sed peccatum est dare operam quod ille det pecuniam ad usuram: ergo nunquam debeo accipere pecuniam ad usuram: cum hoc non possum facere nisi de usuris. §. usurario est peccatum dare ad usuram. Et hoc ego nunquam suadeo immo dissuadeo: §. me periclitari in usuram vada potius est ei bonum: licet non meritorium quam malum: imo plus videtur quod quia alius paratus est accipere pecuniam ad usuram et ipse paratus est dare quod ego non solum pro opere virtutis possum accipere pecuniam ab illo ad usuram: sed etiam pro opere indifferenti. pro opere autem peccati semper peccat qui accipit pecuniam ad usuram non solum in eo quod pro illicita causa accipit: sed etiam in eo quod usurario consulit quod de illicita causa mutuet sub usuris. et videtur quod semper sit peccatum accipere sub usuris non quia rogat quia cum sub illicita causa preeligitur vel aliquid opus facere virtutis: quo omisso pericula timeantur vel corporum vel animarum quod tamen si inueniat aliquis qui habet pecuniam vel granum vel aliam spem illi operi necessaria quod de rogari ut illam donet vel mutuet: quod si noluerit facere potest ei suaderi quod speciem illam mutuet sub usuris: quia minus peccabit si sub usuris mutuet quam si teneat eam absconditam in tanta necessitate vel utilitate. arg. quia inter duo peccata suadendum est quod maius euitetur.

¶ **Am tu manifestes.** (promulgata). §. eo. quia ante propter hoc non probatur constitutione trahi ad preterita. nam constitutio dicebat usurarium cogendum restituere usuras: cum ergo hic usurarius non duxit restituere usuras sed debeat in futurum restituere pena imposita etiam hic cogetur (penam) hec pena satis sufficere de a principio: sed si usurarius non restituit excommunicabitur. §. de iure in. ad nam. §. eo. preterea (pauperibus). §. de boni. sicut dignum. (Possessiones). ff. de leg. §. imperator. C. de rei ven. si. ut proponis. §. tertium. C. ar. ta. l. j. spale est hic. alii enim licet ex pecunia mea: dummodo non meo nomine emanant possessiones nihil iuris in eis habeo. C. de rei ven. si ex eo. et intelligunt quidam hoc. §. quod ei auferri de possessione quia ex causa lucrativa ad aliquem peruenit. secus autem si ex causa non lucrativa. alii autem dicunt idem utrobique.

¶ **An** liceat debentibus se inuicem decipere. et vide in num. 2.

¶ **In ciuitate.** (non valent). §. de estimatiōe. Pro mittunt non decepti. alii enim si decepti essent cum liceat contrahentibus se inuicem decipere non esset peccatum. C. de rei ven. si voluntate. nec ob. quod dicit apostolus. Memmo in negotio circumueniat fratrem suum ut exponat in negotio. §. in negociatiōe. sed dic nemo circumueniat. ita quod circumuentione detur etiam tunc ipso iure non est. sicut quia incidit potest agi ut rescindatur. ff. de dolo. eleganter. vel nemo circumueniat in negotio super

¶ **Et** eodem modo quod hic idem referendo innotabit per de ancha. in cōf. ecc. lxxvj. inci. scdo dubitatur. col. j. in fine.

ple venditionis ultra dimidia iusti precii: infra non dimidiam possent se decipere iure fori. s. de emp. r. ven. cu. dile. sed forsitan non iure poli. accipiunt. s. e. consilium. (ex forma). s. de pig. illa vos sed ex intentione. si intentio est ut ex prolatione termini maius sit precium. test hoc qd dicit i. h. cu. cogitationes. r. c. de sol. l. pe. (Ex forma) hmoi tractat no pot ceteri usurari ex forma: qd venditio est r. no mutuum. r. in mutuo tñ interuenit usura. ar. xiiij. q. iij. c. i. r. iij. vel no pot iudicari usurarius ex forma qd qui huc contractu fecit semper dicere pot: potuit plus minusve valere. si tñ credat qd minus esset valiturus: sed ex intentione est usurarius. s. de simo. tñ nos. i. q. i. qui studet. xiiij. q. iij. c. i. r. ij. Itē si plus vel min⁹ possit valere: sicut statim volebat vendere cōi pēio. r. ppter prolationē tps vendidit cari⁹ itē tōde est usurarius. s. e. c. vl. r. c. pri. (Ex forma) Et hac decre. satis innuitur qd si aliquis p certa pecunie quantitate emeret aliquē redditū grani vel vini vel aliū similit perpetuo sibi r. suis hēdibus dandū a veditore r. suis hēdibus vel ad certū tps vel ad tempus vite alieni qd licet est hmoi tractus dūm reddit annu cōi estimatione nō excedat redditū quē hēret vel hēre posset si terrā de tanta pecunia emisset. r. si excedat cōiter nō est licitus contractus. ar. i. co. p. soluit. quidā tñ dicit qd qñ imperpetuū emit qd nūq pot esse illicit⁹ tractat quātūcūq sit magn⁹ reddit⁹ respe cti pēio: qd hz ptractantib⁹ se decipere. ff. de mino. in cāe. h. s. h. alij v. r. forte melius qd si quis emit redditū pstitutū an tractus vel actionē vendit: siue cōstitut⁹ fuerit ire: puta in domo vel possessione vel alio h. nōi: siue in psona: puta vel liberi vel rustici vel actio vel nomē. Itē siue cert⁹ sit reddit⁹: puta qd reddit⁹. siue incertus: puta qd reddit⁹ quartā fructū qui percipiunt de aliq domo: vel de operis alicui⁹ psonē. Itē siue sit ppetu⁹ actus: puta qd cōstitut⁹ ad hēdes vtriusqz ptractantib⁹: siue sit ad vitam hois siue sit ad certum tēpus vsqz ad. v. annos. Itē nō refert si redditus sit in pecunia siue in alijs reb⁹ siue in facto. nā semp in oibus pmissis reputat tractat legitimus als licitus qd ibi est purus r. licit⁹. Itē venditionis. nā ibi est pēio. s. certa pecunie quantitas. Itē ibi est merc. s. certus reddit⁹ vel cān. vel annona. C. de sac. san. ec. in bēn. in pñ. in aut. de reb⁹ ec. nō alie. vel actio. C. de here. vel ac. v. per totū. s. h. v. esse cōtrarius qd dicit hoc decre. qd nō est dubiū qd vsqz ad aliud tps saltē longum plus percipiet de redditu qd sit pēio r. in actione pstat qd plus est in nōle qd sit pēio qd dedit. Sol. h. certū sit qd vsqz ad. xx. annos quinquaginta vel vltiores plus accipiet de redditu qd sit pēio qd dedit tñ hē certitudo nō facit illicitū cōtractū venditionis cum hoc etiā sit in venditione alicui⁹ possessionis vbi certū est vñ inferiores cās qd plus accipit de fructib⁹ eius qd si pēio qd p ea dā r. sine expensis vel labore dādo cā ad affectū certum vel emphyteosim. hic em tñ reprehendit qñ cari⁹ vedit mercem ppter terminū quē dat pñi emptori ad soluendū pecuniā vel qd p minori enit mercē qd statim dat pecuniā r. p pñi tps ex pectat mercē que penit⁹ sunt illicita qd hoc solūm vedit tps. p illa pecunia qd venit r. iustū pēio excedit. qd ex eo appet qd si vtra qd parata essent pēio r. merces p miori heret. r. in casu nostro oia sunt pñentia nec vedit tps qd res ipse de qd dicitur. s. redditus vel actio tñ valebit vel ad min⁹ creditur valere subsequētib⁹ tps qd quātū mō v3 vel ad min⁹ est dubiū r. hoc sufficit ad hoc vt tractat sit licit⁹. vt hic. idē intelligit qdā r. reddit⁹ vel nomē de nono ppter hoc pstitutū in reb⁹ vel psonis alijs ptractantib⁹ puta qd dicit emptor: tu pstitues tales reddit⁹ in tali possessione vel pñio vel facies qd talis pñetib⁹ sedebere tibi mille vsqz ad annū. r. ego de illis mille vel magis de actione p illis. zñ ppetēte dabo tibi quinquaginta. nā dicit oēs tractat istos licitos: qd nō est mutuum sed emptio. Itē multi casus pñt inueniri qd iste emptor admitteret. in hoc tractu puta si inops heret hē certe an cōsulendū est oibus fidelib⁹ qd ab hmoi tractu abstineāt. s. qd de nouo ppter hoc pstitutū redditū vel actionē emāt. istud autē pñitus vñ illicitū qd ipse idē qd emptor in se pstituat redditū vel actionē qua se obligat ad plus dādū vel in pecunia vel i specie qd accepit. (dubiū). ff. de iudi. si qd ex. C. de vsu. vt ea. (dubiū) probabiliter nam licet casu fortuito ppter mediū vnus vel alteri⁹ possit plus valere nihilominus in intentione usurarius erit. (dignam). s. eodem cum tu.

Reterea.

Quæstus est

Clanos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

Consuluit nos

lega. s. de testa. cum in officiis. sed r. qui principalem habent intentionē ad vsurā: licet vsurarius sit nō tenet restituere. ar. s. de simo. c. vlt. nisi forte aliquid faceret quare debitor. r. si non volūtarie tamen necessario ei daret: puta qd negat sibi terminū nisi det aliquid. r. ibi plus vendidit propter dilationem qd tunc restitueret tenetur. xiiij. q. v. non sane in si. alij tamen dicunt qd semper tenetur restituere. r. est tutus (inducendi) si autē agere possit cōditionem ex hoc canone queritur.

Clia perniciosum. (Renunciante.) Nam ex hoc apparet eos fuisse vsurarios (appellationis) frivole: qd si appellaret a snia audiendus est. alij cōtra.

Est miserabilem. (Admittendas) fm tenorem decre. i. co. quanto.

Clas dudū

1. Nunquid sufficiat cautio de restituendo vsuras.
2. An excusetur vsurarius si nullus repetat ab eo. vel si denunciaret in nu. r. etiam in numero. 4.

Clia frustra. (Restituere) nec sufficit sola cautio qd vsuras restitueret. s. de re iu. cū aliquib⁹. ff. de pig. ac. qd si nō solū nisi magna cā interueniat. ff. de re iud. l. iij. s. qd

ait pñor. vel si debitor pñent. ff. de pig. act. si rē. s. ois. Itē Sed nūq alius a queto pot hāc exceptionē pponere. r. dicit quidā cū hoc. c. generaliter loquar r. saniorabile sit saluti aie r. restituti oni vsurari pñdere qd iudex ex officio cōnētus etiā si ab eo nō exegerit vsuras possit hoc apponere. i. c. pri. ar. ff. de postu. quos pñbet. r. etiā qñq ali⁹ pcederet hic sicut pcedit. s. qui ma. ac. pos. c. h. s. nos de iudice hoc nō credim⁹ qd nō cauet iure. alij dicunt qd sufficit qd faciat publice nūciari: vt si aliq est qui con querat de eo de vsuris compareat. arg. ff. de fur. falsus. s. aliena. 3. Quid si alius qd ille ptra quē agit pponat hāc exceptionem r. p appellationē proget negociū. nūq dicitur si libet cā sup qua ipetrate sunt lfe. r. dicit qdā qd sic. hoc nō pñt: cū etiā si null⁹ cōpareat tñ pñt pot excipere. vñ de sibi imputet si ipse non excipit immo plus dicimus qd alius non admittitur ad excipiendum sed solus quentus. alij dicunt si sit liquidum est soluisse vsuras qd prestabit cautionē de satisfaciendo si apparuerit eum debere vsuras que petuntur ab eo ar. C. de cōp. l. vlt. s. de iudi. in oibus. Alij distinguūt ex cuius parte emittatur appellatio. C. de tem. in integ. petendum. nos pcedentes distinctiones. s. de pñonizando r. cauendo dicimus habere locum qñ cōuentus excipit in alio autem nō cū nō excipere possit. (Restituunt) Sed nū quid ipsi qui accipiunt vsuras r. si non cogantur restituere alijs vsurariis nunquid non reddent alicui. Respon. autoritate superioris dabunt illas alijs debitoribus vsurariis illorum creditorum r. non illis vsurariis a quibus ipsi vsurari qui modo petūt vsuras extorsunt vsuras. r. sic exonerantur a peccato. r. etiam vñ ter gerunt negocium illius cui restituere tenetur. r. quo ad corpus r. quo ad animas. vñ cum possint in hoc casu repetere qd sic soluisent vñlter. multo fortius compensare si postea cōtra eos agatur. ar. ff. de neg. ge. si pupillus. in der. autē quando restituit vsuras alijs qd bis a quibus accepit faciat sibi caneri ad sensum suum qd nullum damnum in posterum possit consequi ab his a quibus acceperat vsuras (audiat) hic apparet hanc exceptionem declinatoriam fori.

Clm in diocesi. (tua) dubitatur cōmuni fama (argumentis) i. legitimis probationibus. Tel dic qd appellat argumenta famam publicam cum aliquibus alijs am

minicul. ar. xxxv. q. vi. si duo. vel dic argumenta appellari si venditar ad terminum. s. co. tua in ciui. consilium. vel si facit emptiones sub ea conditione qd teneatur restituere aucto pñio. vel si bi retentis fructibus. s. de em. ad nostram contra. de pign. illo. vel qd appareant instrumenta vsurari. vel qd cellas t3 ad pecuniā mutūdam. aliqñ em ex presumptionibus indicatur. s. de elect. cum ex officio. s. simile habes in bere. s. de bere. excommunicamus. simile r. in adulteris. s. de adul. maritis.

Alubriter. (Computados) dūmodo onera matrimonij sustineat. recipit enim fructus pro interesse r. nō pro vsura. sic etiā non est vsurarius fideiussor repetēs vsuras quas soluit pro debitore vñ si accepit pecuniā sub vsuris vt satisfaciatur ditori apud quē fideiussit. s. de fideiuf. puenit. r. c. cōstitut⁹. r. dicimus quod quādiu maritus tenetur alere vxorem tandin potest vti fructibus non computatis in sortem. sed postq non debet eam alere non debet fructus accipere. vñ de credimus quod si mulier habet pignore votis siue post mortem mariti quod debet fructus illos in sortem computare (fructus). C. de iure vot. pro oneribus.

adichad

Et forte melius hāc opi. refert r. sequitur pe. de anc. in cō. si. r. r. i. d. ubi. tari solet. col. i. b. Si nō excipit. Jo. an. h. dicit qd ista exceptio ē dilatoria r. sic d3 proponi an lit. cōtest. r. p hoc dicit pet. de anc. i. cō. c. celestis. inci. qd ē dubitabilis. cōsuluit qd ista exceptio vsurari non poterit opponi cōtra tutores agentes nomine pupillorū vsurari ex ptractib⁹ celebratis p ipsum vsurariū. r. ad inn. h. ad de et fel. in. c. cū in ferrariensis col. xxv. ver. fallit secūdo. s. de constituto.

Et dicim⁹ hoc dicta refert r. sequit bar. in l. insulas. s. vsuras. ff. sol. ma. r. ibi vide doct. r. pe. de anc. in cō. si. el. col. ij. post me. inci. in questione que vertitur.

Reterea. De fendo. de hoc not. s. eo. c. i. s. de fendo. c. i. (Usuras) r. omne dānū qd occasio donationis vsurarum ptingit creditori cogen di sunt. de hoc not. i. eodem michael. Pro intentione si creditor pncipaliter intentionem habet ad lucrū vsura est vel malū lucrum alias si secundario aliqd sperat secus. lei. distin. quid proderit. li. d. si officia. Itē recipere ex tali spe secundario nō est malum. i. q. ij. q. pio. quia tenetur ei ad antidota. ff. de pet. bere. si

Michaelaicus. (Suo) cum enim ex p
sona patris agat eius
personam defendere debet. ff. de reg. iur. ex qua perso
na. ff. de pec. seru. §. pen. imo quod plus est si non
egerit ex persona patris tamen obstat ei exceptio si pater vel il
le cuius heres extitit vsuras accepit etiam si nihil ad heredem
puenerit. §. e. tua. §. de rap. in literis. xvi. q. vi. si quando. xii. q. ii.
episcopus qui m. n. cum conuenitur heres ex quasi maleficio
sed ex quasi contractu rōne in debiti soluti: vel ex iniusta cā soluti.
ti. insti. de obli. que ex qua. cōtra. et non solum repellit rōne vsu
rarum quas suo nomine contraxit sed etiā earum quas nomine
alieno. xlvj. di. si sit non suo. Sed quid si iste agēs non potest sa
tisfacere illis a qb? vsuras accepit. Itē. quod prestita cautione
qđ restituet si poterit admittere ad petēdū vsuras. nā. spoliator
restituit si possit alij restituere. §. §. rest. spolia. oli. nā. vbi nō pōt
stati solueri admittit si detussor. ff. de re iudi. l. iij. §. ait aut pto.

¶ Tanto amplius.

Naviganti. (periculum) statemur tñ qđ si
navigās pecuniam accipiat vel
aliud vt pecuniam secum vltra mare deferret ibi sibi
redditurus sine periculum in se reciperet sine nō: nō
esset vsura sed locatio operarum sed vbi non accipit pecuniam tā
tum vt portet sed negotiatori dat vt in ea negocietur bec est vsu
ra: quia pecunie nullus est vsus vel vtilitas vtendi nec deterio
ratur vtendo. lxxviii. di. et c. l. c. §. Periculum. et hoc dici
mus. quod si aliquis paratus erat emere merces ad portandum
alibi vel ad seruandum certo tpe quod posset inde lucrari et ali
indigēs pecunia ad eum veniat et offerat eandem pecuniam cum
lucro sperato in loco quo ire volebat et in termino se redditu
rum p. mittit vsura est contractus huius. nec scio eum excusare.
lz alij contradixerit (eo tpe) de hoc nō. §. e. in ciuitate. in gl. huius
¶ (Venditur) quia si vendere volebat statim p alto precio
minori si statim pecuniam solueret vsura esset ad minus aio. §. e.
in ciuitate. et §. eo. consuluit et eodē mō si longe p. cto maiori ven
dat. ar. eiusdem decre. cōsuluit. Item si volebat vendere merces
et inuenit alium q statim dat ei hic tñ qđ tñ alibi esset vēditurus
cum labore suo et periculo multo non videretur vsura dum mō con
putatis periculo et labore nō plus accipiat quam ibi quo porta
re volebat p. bilitate presumitur accepturus: nā qua rōne: rōne
temporis poterit carius vendere eadem ratione: ratione loci sz
si pecuniam accipiat vsura est et etiam mutuu.

¶ De crimine falsi.

Rubrica.

Relidicus. (Testis iudici) hunc inder ex
tra ordinem punire potest du
rante causa. C. de testi. nullum. post litem autem finit
ta accusat de falso. ff. eo. l. j. §. i. (cledit) hic punitur iur
ta modū lesiōis. ff. q. ix. nihilominus. C. de testi. nullū (occultat)
ex quo officium testificandi assumpsit vel falsiter non potest li
quere veritas.

Super eo. (Retineri) si enim est persona su
specta nisi sint clerici. alij contra
et maxime si sint sue iurisdictionis ordinarie. idem cre
do et si sint eiusdem iurisdictionis delegati quo ad hoc
qđ ordinarius ad mandatum eorum capiat.

¶ Audientiam nostram.

Audientiam. (Caracterem) qui non ita p. funde infiget vt sanguis et
fundatur sed tñ cutis offenditur ne sit contra supra de rap. in
archi. supra ne cleri. sententiam. Sed contra. C. de penis in me
tallum. vbi dicit quod facies ad imaginem celestis pulchritudinis
figurata stigmatem non cedatur. sed hoc stigma non est figendum
in facie sed in manu vel alio membro vel est hoc speciale in odiū
tanti criminis. de hac materia. no. v. q. v. illi. qui.

Tra sepe man. (sedem) illi enim qui
non ligantur hac cōstōne (deputati) bñ sunt bullato
res (subiaceat) p sniam non ipo iure: pene eniz excom
municatiōis ipso iure sunt inflicte.

¶ Et ad regimen.

Quam graui. (fratres) quandoqđ domi
nus papa vocat cardinales
fratres supra de officio lega. officij tamen simplices
sacerdotes vel diaconos non vocat in literis suis cu
eis scribit fratres sed filios (in plurali) oliz erat contrarium. xx
ij. dist. c. communis.

A falsariorum. (Requirit) sup
plent qđaz nisi p. bet
ignorantiam exhibendo actionem. C. d. fal. maiorem
non enim cōmittit falsum sine dolo. ff. e. diuus. vel dic qđ tunc

non excusat ignorātia cū non p. cessit examinatio cū ex hoc fue
rit in culpa non examinavit nec a peritiōibus quesivit. xxxvii.
di. §. vlt. ff. de iur. et fac. ig. regula. si autem p. cessisset examinatio
et appareat eum probabiliter. deceptū: et ostendat actorem vt di
ctum est excusatur. §. de ex. p. inter dilect. §. c. p. r. Item bec de
cre. loquitur tantum in literis domini pape. in alijs autem sec
Item examinatio est habenda diuersimode. nam in literis que
sunt de gratia vel contra ius vel contra vtilitatem publicā ma
ior indagatio est necessaria quam in literis de simplici iustitia.
§. eod. c. p. r. C. si contra ius vel pub. vti. rescripta (inferius)
ibi incipiunt pene iste. qui vero sub noie (innodatos) hic autē
est cā nō late sententia (per quam) potestatem (vertuntur) nec
tamē fuerunt fabricatores falsitatis (spoliatur) per sententiā
(obiecti) forte cā nō ferende sine est sed litera contradicit (impe
trant) sed non p se exercet falsitatem sed litera contra.

Ecedens. (Presumi) ff. de do. si oleum. §. vlti.
ar. quod si quis suggestit falsum in
literis de simplici iustitia non presumitur dolose fecisse
secus si esset de magna gratia. quia dolus ex perspicuis indicij
probat. C. de dolo. dolum.

Econscientia. (ecclesia) dñ qđ erat cā ad cu
ius amissionē se obligauit

¶ De sortilegijs.

Rubrica.

¶ In tabulis.

Estuarum tenore. (Astrorabij) alig
dicunt quod si tātū
astrorabij inspicerent vt per astronomia tātū que
reret veritatē nō peccant. ar. hic a dñio sensu tamē qđ
non sunt sine que ad pietatem ducant: immo facile inducerent
idolatriam dissuadendum est vtendum eis et studendum. ar. xxx
vii. dist. si quis grammaticam.

Eclesia vestra. (Per sortē) nō. nō solū
p. elatum nō eligendū
sorte: sed nec electores. (et electoribus) alias autem p
litibus dirimendis: licet vti sortibus. xxvj. q. ii. sors.
(Perpetua). xxvj. q. j. non statim. et c. se. contra. e. q. c. j. sol. est in
§. ii. cā p. hibitiōis est vt non p. assiduitatem labantur in idola
triam sicut p. hibitum est iuramentum vt nō labantur in peri
urium. §. de iur. iur. et si christus. §. j.

¶ De collusionē detegenda.

Rubrica.

Scripta. f. v. C. (Dissimulare) cum est infama
tus alias enim non debet inquirere
§. de accu. qualiter vel dic qđ nō licet accusatori. ab ac
cusatione desistere lite const. et tō mandatur inquiri
de collusionē vt eos puniat. ii. q. ii. si quem.

Crimina. (Preteribat) Lanfarum tria sūt
genera ciuili. criminalis. et spūa
lis. a ciuili pecuniaria siue per grāz siue per transac
tionem ante lit. contesta. et post iudicis autoritate et
sine recedere licet: nisi in famosa ac. in qua sine iudicis autorita
te transigere nō licet. ff. de his qui no. inf. furti. §. pac. in crimi
nali vero ante inchoatam accusationem p gratiam desistere lz.
ff. ad turpil. muliere. et l. quesitum. post non licet sine autoritate
iudicis et sine consensu rei nisi infra. xxx. dies. sed nec inter illos
si non fuit mancipatus tormentis. C. de abol. l. ii. vel per accusa
tionem infamatus. v. q. i. quidam et si alias desisterit incidit in
turpil. si intendit publicum crimē. C. ad turpil. l. j. Si vero priua
tum extra ordinem punitur. ff. ad turpil. si quis accepe. transige
re autem aliquo dato in crimine pu. nō lz et si fiat transactio nul
la est et accusatus bñ p confesso. C. de transac. transigere. ff. de pri
ua. in oib. nisi tale sit crimen quod irrogat penas sanguinis:
qđ lz tūc transigere nisi in adulterio. C. de trasac. transigere. lz qđ ac
cipit incidit in turpil. ff. ad turpil. ab occasione. sed in alijs cri
minibus qđ non irrogāt penā sanguinis transigere non lz. ii. q. ii. §. i.
§. p. enaricator. in loco illo in omnib. licet nisi in crimine falsi vt
in p. eal. l. transigere. et est rō quia sepe ad pecuniarias estimatio
nem referetur. f. vbi qđ pecuniaria agitur. C. Et idem dicunt
aliqui in priuatis criminibus vt furti: vi bo rap. predicta ratio
ne. nec vnqđ inuenitur prohibitum fm casū. autem fere omne cri
men esse publicum puto. nec ab aliquo per transactionem disce
dere licet. vt hic. et p totum ti. posset tamē dici qđ iustis causis in
spectis vbiqđ ep̄s potest dispensare in priuatis criminibus et
transactioni et simplici renunciationi autoritatem prestare. v. q.
ii. si p. mates. ex. di. discedentes. a spirituali autem cā siue sit in
quisitionis siue denunciationis: siue de reb. spiritualibus ex
cā licet per gratiam discedere: qui autē sine cā discedit punitur.
ff. q. vii. quapropter. §. de calū. c. si. p. transactionē aut non licet. §.
de transac. c. ii. vbi autem in criminali vel spirituali aliter quā
debet accusator desistit. iudex nihilominus ex officio inquirat. vt

a C. Ex qđ offi
ciū. et sic tacens
vernon peccat
nisi qđ p. duct
est vt testis add
fel. i. c. ex pte de
can. col. r. vii.
si dicēs. §. d. f. f.
vide tñ bal. in l.
p. dyteri. C. de
epil. c. cleri. vbi
qđ falsitas com
mittit ita in ca
cēdo verū sicut
i. d. cēdo falsū.

Inno. super quinto decre.

hic per totum. C. de abol. indulgere. r. l. n. vbi aut vult inder in
sta causa discedere abol. indulget. C. de abol. l. i. n. r. i. n. q. i. n.
si quem. r. s. p. n. a. r. i. c. a. t. o. r. i. n. c. a. u. s. a. m. i. r. t. a. p. o. t. e. r. e. d. e. r. e. q. u. a. n. d. o
vult. in causa autem populari similiter per transactionem rece
dere non licet nisi vt legitur. ff. de pac. iure. s. vlti. r. ff. de iure in
ran. l. eum qui. s. in popularibus.

A Auxilium
de hoc dicit p
bar. l. i. si iura.
ff. ad. l. cor. s. sic
ca. per pe. s. an
ca. in 2. c. r. v. j.
incip. nos bar.
de sal. r. alex. de
imo. in 2. si. r. y.
col. i. n. circa p. n.
ci. in p. mo. vol.

A diuimus. (transactio) hec pensio
si bona de peracta sit no er
cedit vitam paciscentis nisi iterueniat autoritas epi
scopi. s. de transac. de cetero veniens. (spoliare) r. qd
factum est per collusionem non tenet. ff. eo. l. i. n.

Quando alicui coepit due actiones de iure coi. vna inten
tata potest aliam attentare. r. idem fit in penalibus actionibus
habes. in numero. 2.

De alicuius crimine non est pluries inquirendum.

In tantum. (clamor) premittis de hoc no.
s. c. i. C. Alioquin. Mo. qd
vbi alicui competunt due actiones de iure coi. vna in
tentata potest aliam attentare vt apparet in socio qui
contra socium furem potest agere r. pro socio r. furti vtrius vult
primo: r. vtrum post vult. ff. pro socio rei. sed secus est si vna co
petit de iure coi. r. altera de officio p. r. o. r. i. s. qualis est nau. caup.
sta. que datur de beneficio p. r. o. r. o. n. m. n. a. m. in illis si vnam eligit
intelligitur alius renunciare. ff. nau. caupo. sta. r. ita. s. si. r. l. licz
s. si. ff. de separa. l. i. s. illud. C. Sed his videt contra. s. de in inte.
resti. constitutus vbi dicit qd simul qd plus est qd si diuersis tem
poribus admittat quis ad accusationes que coepit b. n. f. i. c. i. o. p. r. o.
r. o. r. i. s. s. in inte. re. ad officium iudicis quo dicit v. d. i. c. t. i. o. n. e. n. u. l. l. a
sed certe sol. est lenis. q. nos hic loquimur qn alicui competunt
due actiones qd psequendo vna videt alia renunciare: sed decre.
loquit qn tñ altera ppetebat: s. tñ vtriusq. psequit ppter dubiū
r. sic pōt rñ. decr. s. de prescrip. auditis. C. In penalibus autē
actionibus que surgūt ex diuersis delictis raro impedit vna al
teram. ff. de p. n. a. d. e. l. i. c. n. u. n. q. s. d. si oriuntur ex vno delicto qua
tenus concurrunt se impediunt r. vltra. ff. v. l. b. o. r. a. p. l. i. s. ff. de ac.
r. ob. qui seruum. si aut actiones non sunt penales sed rei perse
cutorie facta per alterutram ex actionem reliqua tollitur. ff. loca. si
merces. s. culpe si autē vna sit persecutoria rei vt rei ven. r. altera
penalis naturaliter r. ab initio vt actio furti. neutra per alterā
tollitur. ff. de fur. l. si pig. s. cū furti nisi in casu q est. ff. nau. cau.
sta. l. ita. s. si. qd est p. r. e. a. l. r. d. n. e. q. d. eligendo alterum de duob. s. s. e. z
ius cōe vel beneficium p. r. o. r. o. r. i. s. alteri renunciare vñ est etiā. alius
casus. ff. de fur. is. cui. vbi dicit qd si alicui pro re cōmodata cō
petit actio furti r. cōmodati qd vna per alterā tollit. sed hoc est
ea rōne q. s. v. t. r. a. q. s. actio. s. furti. r. cōmo. coepit p eodē. s. inter
esse litis. licet per actionē furti duplex vel quadruplex r. in actio
ne furti vel cōmo. tñ sit simpliciter interesse. ff. de re iudi. nemo ex
causa. s. quotiens. si vero ab initio nō sit penalis. sicut est actio
qd me. causa que ab initio nullam imponit penam si velit resti
tuere tunc vna per alteram tollitur. ff. qd me. cā metum. s. licet.
E Mo. qd non est pluries inquirendum de alicuius crimine si
cut nec est pluries accusandus nisi in casibus quos habemus no
ta. s. de accusa. de his argu. contra. n. q. v. m. e. n. n. a. z. C. de pena iu
di. qui ma. in. autē. sed nono. ff. de iure iu. si duo pa. s. vlti.

De delictis puerorum.

Rubrica.

Cleris. Grandi genitalibus immundicia em
(futura). ff. ad fil. l. j. (Etas) etas enim excusat. ff. de
mino. auxilium. s. j. de conse. distin. l. i. n. eos.

Refere. (Inultum) i. non perfecte vltū
s. c. p. r. o. r. i. s. ff. de mino. auxilium. s. j.
i. punitur tamē aliquātulum. C. si aduer. de l. j. r. n. C.
de p. n. i. m. p. u. n. i. t. a. s. ff. de mino. si ex causa. s. n. ff. de
dam. infe. dam. ff. si pupillus. r. r. i. q. v. si quis cuiuslibet centum
soli. Aliqñ tamē maiorem penam erigere potest.

De clerico venatore.

Rubrica.

Episcopus. (Presbyterum voluntate) sec
si causa recreationis vel acqui
rendi victum. r. r. i. i. n. distin. quorundam. de hoc no.
l. r. v. j. di. qui venatoribus.

Omibus.

De clerico percussore.

Rubrica.

Squis. In aliquo gradu (percussor) consuetu
si euangelica.

Reterea.

Resentium lato. (Non percussit)
enim si dubium esset repelleretur. r. r. i. i. n. q. vlti. ca. vlti.
immo sue conscientie relinquendum est. s. de homi.
petitio. r. c. tua.

Continentia. (Consilio) tamen non po
tuit dici quin p. r. i. t. e. r. i. t. a. t. e. a. u. r. i.
tum q. eo ipso qd armatus erat cum occisionibus ali
quod auxilium p. r. e. s. t. a. r. i. d. i. c. e. n. d. u. m. e. s. t. r. q. p. u. g. n. a. u. i. t.
cum alijs si autem nō pugnasset sed a longe stetit cum iusta ef
set pugna nullatenus teneretur vel dic qd hic nullo casu dicitur
irregularitatem contraxisse.

De maledicis.

Rubrica.

Innotuit. Nobis depressionem (ex pertina
cia). r. i. q. j. si quis fa. si autem ex
temeritate venias meretur. n. q. i. n. si quis iratus. r. s.
notandum. C. de iure iu. l. n. qd autem sit ex infamia
misericordie dignum est. C. si quis impe. male. l. j. sed qui dicit q
ex leuitate dixit hoc p. b. a. r. e. d. e. b. e. t. C. de iure iu. si sine. r. C. (Be
nefici) dicebat enim qd papa multa faciebat de quibus nullam
potestatem habebat. Item dicebat qd p. r. i. u. i. l. e. r. b. e. n. e. f. i. c. i. a. q. u. i. b. u. s.
dōminus munuerat r. decorauerat ecclesias romanam. nō erat
digna ro. ecc. habere vel qd non dispensabat. ec. ro. sua beneficia
per subiectas ecclesias.

Tatuimus.

De clerico excommunicato deposito ministrante. Rubrica.

Squis. Episcopus (iuste) idē si iniuste (ab
scindatur). i. excommunicetur.

Squis. Presbyter (interdicto) sacerdos enim
depositus cōstit in modū cū p. r. i. u. a.
si suffragi pōt. r. r. v. j. n. distin. presbyterus. r. q. i. n. si quis
episcopus (excommunicatus) minori excommunicatōe. r. q. i. n. cū
excommunicato (obseruandus) vt si quis eis cōtēnentibus seruare exco
municatōe cōdicauerit sit excommunicat? minori excommunicatione

Rerici.

Atores. presentium (si. xl.) idē pro p. r. e. s. t. i. t. u. t.
hic iste numerus: q. si plures essent r
omnes perpetuo suspenderent forte nimia penurias
clericorum p. r. e. t. e. r. e. t. i. l. l. a. e. c. c. l. e. s. i. a. p. e. n. u. r. i. a. e. t. i. a. i. u. s. t. a. c. a. d. i. s.
pensandi est. l. v. di. p. u. l. c. i. s. r. s. i. c. q. u. i. l. i. b. e. t. p. r. e. l. a. t. u. s. nō sēp. e. r. q. u. a.
dragenarium sed alij idoneum numerum tarabit arbi. boni vi
ri habito respectu vbi plures vel pauciores sunt clerici vel dic h
dispensari. s. hūc numerū ppter scandalum timorem propter que
sepe omittitur rigor iuris. l. distin. vt consti. s. q. vñ. quotiens qd in
telligo verum vbi delinquentes non defendunt se auctoritate. si
autem defendūt se auctoritate heretici: p. n. t. a. q. l. i. c. i. t. u. m. d. i. c. e. r. e. t.
esse soluere interdictū r. celebrare tūc non dōmict seneritas pro
pter multitudinē. l. di. d. n. o. l. e. r. r. i. s. di. plurimos. de pe. di. v. j. c. j. j.
de ex. p. r. e. l. a. i. n. t. e. r. d. i. c. t. o. s. i. n. f. i. r. h. o. c. a. p. p. e. l. l. o. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e. m. v. b. i.
scandalum timetur. si enī nō timeretur scandalū ppter multitu
dinem nō esset a cōi iure recedendū. r. r. r. i. i. q. v. c. i. t. a. n. e. d. e. p. e. d. i. s. f.
v. j. c. q. u. i. v. u. l. t. (ad tps) in alijs aut etiā post tps poterit dispensa
re de speciali auctoritate pape r. nō aliter. r. j. q. i. n. si quis eps.

Alud. (excessum) tā de translatione q. de cele
bratione post excommunicationem (ordinari)
vere nec ordinarius nec dele. p. r. o. c. e. d. e. r. e. a. d. e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. e. m. n. i. s. i. m. o. n. i. t. i. o. n. e. p. r. e. m. i. s. s. a. r. r. i. i. n. q. i. n. d. e.
illici. s. de sen. ex. sacro. sed tñ lata r. ille tñ qui nesciuit eum dele.
instam habuit excusationem h. tutius fuerit seruare sententiam
excommunicationis (in hoc) si probabiliter ignorabat. a. s. s. e. c. n. s.
s. de postu. ad hoc (vitare) excommunicationem fidelium. argu. qd ex
communicationis debet vitare communionem hominum.

Raternitati.

Distulastis. (dispensatum) cum papa nō
retineat dispensationem sibi
eps dispensare pōt. s. de sen. ex. nuper (ppter hoc) q
celebrant in locis interdictis (inmodati) sententiam
in eos specialiter latas non ipso iure (alia) s. celebrare in eccle
siis interdictis ex quo ppter hoc sunt excommunicati nos dicimus idē
siue propter hoc sunt excommunicati siue non. nam ex quo celebrant in
loco interdicto hanc penam subeunt.

Roposuit. (per testes) no. simul ab vtriusq.
parte testes produci. s. de te. q.
si. s. de prescri. illud (eos). s. burglen. clericos r. sau
tores (comunicauit) insufficiens fuit hec ecce. sed est
presumptio. r. i. n. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. s. i. i. n. i. m. i. c. i. s. r. j. q. u. e. s. t. i. o. n. e. i. n. q. u. i.
bus epi

bus epi. Itē ea rōne q̃ forma in absolutiōe seruāda est. ⁊ iō non videtur sufficere excoꝛicatio etiā p̃lati. f. de sen. ex. cū desideres alij dicūt qd̃ ex quo alijs habet p̃ absoluto ⁊ marie ab excoꝛicato sine aliqua p̃batione sufficit ei l̃z p̃stet ei aliqñ fuisse excoꝛicatus nisi probet alis eū adhuc excoꝛicatu esse (de absolutiōe) burgen. sum clericoꝝ ⁊ fautorū. ¶ Per diffinitiuam no. nō sufficere probare aliqñ excoꝛicatu fuisse nisi p̃bet qd̃ tpe electionis habere p̃ excoꝛicato. sed certe hoc est ea rōne: q̃ sic viderat artū enlum qñ p̃bare volebat sup̃ eo tñ nō deposuerūt testes sed sup̃ eo tñ qd̃ fuerat excoꝛicatus super quo non valent depositiō nes tanq̃ non iuratoriū. s. de tes. de testibus. ¶ Ad dic melius qd̃ nūq̃ p̃batur eū aliqñ fuisse excoꝛicatu nec cōfessio sua p̃indica bat sibi cū nō fuerit cōfessus qd̃ eis fauorē p̃stiterit vel qd̃ no minatis iē excoꝛicationis snia lata sit. ⁊ bñ dicimus qd̃ si alijs p̃tra aduersariū suū exciperet tñ nō debes audiri. q̃ tu es excoꝛicatus: vel q̃ snia excoꝛicationis in te lata fuit a qua nō es absolu tus si cum probauerit fuisse excoꝛicatum aliqñ semper tanq̃ ex coꝛicatus repellit nisi p̃bauerit se esse absolutū. Nec est hoc dñū qd̃ no. s. de accu. super his. vbi dixi qd̃ si q̃ obicecit alij tu non potes agere. q̃ in te fuit snia lata qd̃ nisi solueres. f. r. dies qd̃ el ses excoꝛicatus: nā tñ nō sufficit p̃bare qd̃ talis snia lata sit nisi probet qd̃ ad dñe nō soluit. ⁊ est rō dīuersitatis. quia in p̃mo ca su constat cum fuisse ligatum cū snia pure lata fuerit in secundo aut casu q̃ snia non pure sed sub conditione lata fuit non con stat cum esse excoꝛicatum. nisi probetur excoꝛicatio ⁊ conditio.

Posto. se. (Suspensionis) ab of. (ignari) igno rantes in vos latam suspensionis sententiam de facti ignorantia.

1. Communicans excoꝛicato an semper incurrat irregularitatē ⁊ in numero. 6. ⁊. 7.
2. Excoꝛicatus minor excoꝛicatione siue ab homine siue a canone sem per est irregularis si celebrat.
3. Suspendus a canone dicitur suspendus a deo.
4. Bonus vel malus quādiu toleratur ab ecclesia contrahit ma trimonium spirituale.
5. Elec. dicitur nulla vbi quis sciens eligit indignum.

celebret. (Debet) q̃ est in mortali peccō s. qd̃ me. c. sacris. vbi suspensus

1. est quo ad se. f. q. i. sacerdos. ¶ Irregularitatis quo ad hoc vt si medio tpe celebraverit. f. postq̃ excoꝛicatus excoꝛicato nō possit vltē celebrare sine dispensatiōe pape. xi. q. ii. si q̃ p̃byter. ⁊. c. se. ⁊ idē qd̃ hic dicitur d̃ istis excoꝛicatis? excoꝛica to idē videtur est in notorio fornicatore ⁊ i. simonaco ⁊ alijs oib? suspēsis a iure cū ⁊ bi suspēsi fuerint a iure de quib? hec decr. lo quit. xi. q. ii. cū ex. ⁊. c. se. ⁊ vbi est eadē rō d̃ esse idē in i. suspēsis ab hoie sec? dicendū est q̃ si celebraret p̃dicte irregularitatis no tā iurrēt. xi. q. ii. si q̃ p̃byter. ⁊. c. se. alio tñ dicitur hos. f. excoꝛicatos cū excoꝛicatis. ⁊ illos qui per saltum promouentur. lñ. dñ. c. i. esse suspendēdos ⁊ nō esse suspēsos a iure sed tñ p̃pter p̃ctū prohi beri a sacramētis. ⁊ hoc verius dñ. q̃ si iure suspēsi essent celebra do fierent irregulares. ⁊ facit ad hoc bñ. s. de re iu. cum eterni. f. de sen. ex. cū me. tñ alij aliter dixerūt. s. de cōba. de. sicut ad idē de sen. ex. solet. ¶ Irregularitatis quidā sup̃ hac materia di cunt ⁊ vt videt melius qd̃ q̃tūcūq̃ sit excoꝛicatus minor excoꝛi. si ne ab hoie siue a cas. semp est irregularis si celebrat. xi. q. ii. si q̃ p̃byter. ⁊. c. se. in suspēsis autē distinguūt quidā. q̃ q̃tūcūq̃ quis suspēdit a iudice siue ad certuz diē siue perpetuo siue quo usq̃ peniteat semp si celebrat ē irregularis. bñdī em suspēsi nūq̃ debēt celebrare nisi p̃ius snialiter absoluant p̃ iudicē sicut snia liter sunt suspēsi. aliq tñ dicunt contra in vl. casu. s. q̃ suspē sus est quousq̃ peniteat. sed certe p̃ p̃missis facit multuz. f. q. v. p̃byter. vbi dicit de tali qd̃ ad arbitriū suspēditis satisfacere dñ. ⁊ bñdī. si celebrant aū absolutiōe sunt irregulares. xi. q. ii. si quis p̃el. ⁊. c. se. s. de ecce. apostolice. in suspēsis autē adeo qua les sunt oēs peccatores q̃ l̃digne corp? dei sumūt ⁊ iudicis sibi man. ⁊ bibūt. Dic qd̃ nūq̃ sunt irregulares si celebrāt nisi i. criā libus erib? vt homi. ⁊ simonia de quib? no. s. de renū. nisi. f. j. ⁊ de tē. or. questū. bi em ⁊ si peccent nūq̃ tñ in cas. reperit qd̃ cele brando sicut irregulares q̃ irregularitas de canonico tñ iure in tro ducta est: vt no. s. de renū. nisi. f. ii. ⁊ de hac suspēsiōe vl mi nori excoꝛi. bñ distinguunt. xi. q. ii. andi. in suspēsis a cano. pro pter crimen videt qd̃ sunt irregulares si celebrant. s. de re iu. cū eterni. f. de sen. ex. cū medi. s. j. nōne excoꝛicati minor excoꝛi. sunt suspēsi a cas. xi. q. ii. excoꝛicatos. tñ nō sunt irregulares si cele brant: vt hic so. excoꝛicatus minor excoꝛi. est p̃ncipaliter suspēsus a deo ⁊ nō a cas. nisi p̃ approbatiōe qd̃ ex eo apparet qd̃ quācito vult penitere absolutū a quocūq̃ p̃fessore ⁊ statim pōt celebrare f. de sen. ex. nuper. in si. sed sec? est in suspē. a cas. q̃ ipsi q̃tūcūq̃ peniteat aū tps suspēsiōis finitū celebrare nō possunt: vt palle. decre. cū eterni ⁊ cū medi. ¶ Sed oppono qd̃ in excoꝛicatione minori aliqd̃ adiectū est a cas. q̃ in absolutiōe est necessaria ali qua solēntas. f. de sen. ex. nup. ⁊. c. dñob? Rñ. qd̃ talis adiectio

facta a cas. q̃ est tñ in solēntate nō imutat statū suspēsiōis vel minoris excoꝛi. ⁊ ideo nō est dicēdū snia cas. p̃prie sed dei tñ. Itē nō dicimus sniam vel suspēsiōe cas. p̃prie sed dei q̃ dicit. sit suspēsus quousq̃ satisfaciāt vel peniteat. ⁊ iō statim post p̃nias legitimā celebrare pōt. ⁊ etiā si aū celebrat non est irregularis. s. de cōba. de. sicut. vbi no. de notorio autē fornicatore dicunt qui dam qd̃ non est suspēsus p̃ncipaliter a cas. sed a deo sed ex eo apparet qd̃ q̃cito penitet licite celebrat. s. de cōba. de. c. questū licet per cas. in odiū criminis aliqd̃ adiectum sit quo ad cui tatiōe corū. s. eo. tua. xxx. di. nullus. ⁊. s. verū. sed certe quam cito penituerit ⁊ huius sacerdotis officia sunt audienda si autē nō sunt suspēsi a cas. p̃pter crimen. sed p̃pter aliqñ defectum vt illegitimi ⁊ corpore vitati non incurrūt nouaz irregularita tem si aū dispensatiōe celebrant ⁊ hoc seruat ecclesia rō. q̃ q̃ dñi dis pensat cū talibus simpliciter dispensat super defectu ⁊ nō super irregularitate quā dñi ex celebratione ante dispensatiōe. lñ. di. apostolica ⁊ no. s. de si. p̃sby. veniens. ⁊. c. peruenit. ⁊ idē est si suspēsi sunt a cas. nō propter crimen sed p̃pter infamias. sicut sunt illi quorū crimina sunt notoria. qui etiā post p̃niam probi bent celebrare p̃pter scādalū ⁊ infamiam. s. de cōba. de. questum ⁊ tñ si ante dispensatiōe celebrat nō credo qd̃ cōtrahant nouā irregularitatem q̃ hoc in iure non inuenitur. suspēsi autem a cōfessoribus nūq̃ sunt irregulares si celebrant ante reconcilia tiōe: q̃ hoc nec iure cauetur. ar. xi. q. ii. s. euidenter. ⁊ habes de hac suspēsiōe. xxx. q. v. per to. ¶ Eligūt no. excoꝛicatos mio ri excoꝛi. non esse interdictos nec suspēsos a iure. q̃ sic eligere nō possent. s. de cōsue. cum dile. alij dicūt eos suspēsos a iure (su rīdi). ita autē que pertinent rōne officij nō pōt facere sine pecca to. sed si facit cōfesset executionē: vt hic (scienter). f. qd̃ sciat se ex communicatū minorū puta q̃ scienter participauit excoꝛicatis (ir ritanda) repete que dicit. s. de ele. illa. ¶ Irritanda nisi eger rit p̃niam saltē tempore quo petitur cassari ele. nā tunc secus vt no. s. de elec. ecclia vestra. vel etiā si tñ post ele. peniteat non mi nus eius cassabit ele. q̃ penitētia p̃sumit ficta: vt no. s. de ele. dudū vel dic qd̃ p̃nia p̃sumit l̃z egerit p̃niam tñ eligi nō potest p̃pter sniam iuris qd̃ priuatus est cōiōne sacramētorum nisi pri mo absolutur. f. de sen. ex. nuper in si. vbi no. in alijs autē crimi nos q̃ a iure positio non sunt priuati ecclesiasticis sacris. l̃z a deo sint priuati aliud dicendū est. f. qd̃ eligibiles sunt acta pe nitentia sine absolutiōe. ⁊ dicit qd̃ acta p̃nias: vñ postea acta p̃nia licite tenent dignitatem. plus placet qd̃ non sunt suspēsi ipso iure. ¶ Alij dicūt ⁊ vt vñ melius qd̃ siue bonus siue malus etiā hereticus vel excoꝛicatus dñi tolerat ab ecclesia per ele. ⁊ con firmatiōe etiā si fiat a peccatoribus ē ab hereticis vel excoꝛica tis dñmō tolerat bñ p̃trahit in bñdī m̃fimonio spirituali quo usq̃ separent palea a granis. ad hoc de cō. di. iij. cū baptizatur q̃ iste sponsus nō est sponsus nisi in ministerio verbuz eniz spō sus ⁊ vniuersalis ecclesie ⁊ sp̃salium ecclesiarū. ⁊ etia cuius ale est solus xps. vnde apls. despondi est vos vni viro virginem ca stam exhibere xpo. xxx. di. acutius. ⁊ psalm. tāq̃ spōsus p̃cedēs de tba. suo. ⁊ in euāgē. ⁊ qui bz sponsaz amic? spōsi est. amic? aut sponū stat ⁊ audit ⁊ gaudio gaudet p̃pter vocē spōsi. Itē iste mi nister alio spōsus nō grauat filios nisi in ministerio. vnde apls ego plātus apollo rigauit. dñs aut incrementū dedit. de cō. di. iij. aliud in fine. ⁊. i. q. i. si fuerit. Item baptizat seruus hic. ⁊. c.
- 5. ¶ Itē non boieat columba ministeriū malorū. xxx. di. ad hoc est sub. s. verū nec est p̃tra qd̃ no. s. de ele. q̃sideramus. f. qd̃ ele. est nulla vbi quis sciens indignū eligit. illud em sicut statutū est de iure positio vt tali electione nō obstāt nullus obiect? te neat ele. ab alijs facta fatemur tñ qd̃ iure naturali tenet? ele. imo plus q̃ talis electio que nulla cēsetur de iure positio si quo ad alia cōfirmet p̃ superiorē erit verus p̃latus in ministerio ⁊ tene bunt q̃ fecerit tā in tp̃alib? q̃ in sp̃ritualib?. ⁊ tñ dicim? q̃ etiā post talē q̃firmatiōe t̃z electio facta ab illis qui non peccauerāt ⁊ ad quos erat eligēdi deuoluta potestas. vt no. f. de excel. p̃rela. iter. ⁊ tñ superior q̃firmet ele. huiusmodi nō vocato illo cui? ele. nō teneat vñ teneat: bñdī q̃firmatiō: l̃z em teneat cōfirmatiō si ne cause cognitione facta vbi null? est cōtradictor: vel etiam vbi nullus est in possessione. vel nullus est confirmatus. tamē vbi ali qd̃ horum interuenerit nō valet confirmatiō. s. de ele. dudū ro. ⁊. C. si per vim vel ali. mo. l. si. s. de ele. transmissam: ⁊ idē forte est si alius solūmodo est electus. tñ s. no. s. de ele. dudū ro. sufficit q̃ electores cōpareant. hoc tñ satis dici potest qd̃ non t̃z confirma tiō electionis in cōtradictione nisi citatis partib? vbi iure vel ab homine rōne dīuersitatis: q̃ electores vtunt iure priuato ⁊ ideo nullū ordinē suare debēt. secus autē est in confirmatore q̃ vi ce iudicis fungit. ¶ Ad suscepiōe corpōis ⁊ sanguinis dñi ⁊ aliorū sacrorū. cū ergo quilibet cleric? tā in dignitate q̃ extra constitutus tam in minorib? q̃ in maioribus ordinib? cōstitu tus ad b̃ teneat ⁊ excoꝛicatus minor excoꝛi. hoc nō possit. nec ad vi gnitatem nisi ad cleri catū eligi poterit (virtutis). f. executionis gratie collationem. habebat enim executionem qui tales ordi

a. Qd̃ iure naturali ⁊. ad de eūdes inno. in. c. q̃ p̃pter. s. de ele. ad hoc dictū inno. fa cit festū abba. i. c. j. s. de resti. i. integ. refert ēt vtrūq̃ dictum feli. in. c. j. co. r. in si. ⁊ col. seq. s. de consti.

Inno. super quinto decre.

nes recepit. **C**ollatione mirus videt qd hic dicit qd comuni-
cantes excoicatis qui suspensi sunt a participatioe sacroꝝ saltem
ppter peccatu. xj. q. iij. cu exco. nō sunt pūati collatione sacra-
mentoz cu eis nō liceat sacra contingere ex quo peccatores sunt
lxxj. di. ministeriū. et marie cu sacramētis qbus cōferē executio.
vt ordies sine missa pferri nō debet. lxxj. di. c. j. et c. q. a. c. se. Rū
qd peccat cōferendo sacra. vt hic. j. q. j. oia. lxxj. di. si qui sunt mi-
nistri. et melius. xv. di. in iud. nō illa de quib⁹ exp̄ssus habes. xxxj.
di. q. v. et r. et expone lras nō videt remotus collatione sacroꝝ. i.
qd collata ab eo sacra nō recipiant a subdit⁹. s. a participatione
et pceptioe qd tūgit et cōmaculat. alij dixerūt qd l3 sacerdos pec-
cet celebrando missaz nō tū peccat cōferēdo sacra. **C** In con-
temptum ille em̄ qui pertinaciter cōicat excoicatis si cōtra probi-
bitionē et interdictum superioris nō confert executionē hoc nō
est verū sicut hic apparet. nec trāsit excoicatio ad tertiā personā
xj. q. iij. qm̄ multos intellige igitur hoc qm̄ superior exp̄ssus in-
terdixit cōicantes excoicatis: qm̄ tūc non posset facere executio-
nem cum sint suspensi. vt no. s. c. j. (ferendus) per sententiam.

De clerico non ordinato ministrante.

Rubrica.

Quis. Baptizauerit (nisi in necessitate)
xxx. q. j. ad limina.

Et literis. (Et tanq̄ sacerdoti (missarum) hoc
non conficit. lxxij. di. presbyteri. j.
q. vij. Daibertus de beneficio aut no. qd quasi semper
in beneficio licet dispensare episcopo. nam dispensat
cum non ordinato celebrante: vt hic et cum homicida. s. de cleri.
pug. in vcl. c. si. l. vltim. studeat.

De clerico per saltum promot.

Rubrica.

De litere.
Continebant. (pretermisso) liij. dist.
ca. j.

De eo qui fortune ordines recepit.

Rubrica.

Eniens. (anathematis) s. per intimationē ana-
thematis non possit cum tali nisi per
papam dispensari vt hic nō tū est excommunicatus.

Im. b. lato. **C** (Abbas) no. abbates
dispensare. simile. j. de sen.
et. c. i. illorum. als em̄ nisi vbi inuenio exp̄ssum non
credo qd abbas archidia. vel alius plat⁹ sub ep̄o pos-
sit dispensare minores enim prelati ardua ad ep̄m deferre debēt
s. de of. archi. ad hoc quidā tū dicit qd caplm̄ disp̄sat. ar. s. de
preben. cum nō igno. de simo. et. nisi. xvj. q. i. ecclesia. sed nos nō
videmus qualiter illa capitula pro eis faciunt.

Notuit nobis. (Riccia) et suo iure.
s. c. j. ali⁹ s. ordiat⁹ an

Item a non suo ep̄o suspensus est vt habes hic de quo
libet tū viro noto et bone fame qui vbi queratur ha-
betur p noto ordinato etiā si lōgo tpe batenus ordinatus ha-
bit⁹ est credā tū bñ ordinatū nec cogit aliter pbare. hec em̄ sunt
sufficiētia argumēta sue ordinationis. ar. s. de cleri. pere. lter. et
c. se. ix. q. ii. lugduñ. sed si aliqd p̄dictorū deficeret nō starē p̄sum-
ptionib⁹ p̄dictis nisi als de sua ordinatione pbaret: vñ etiā vñ
qd p̄dictis p̄sumptionib⁹ sit stādus. et si cōstet eū ab alio ep̄o
ordinatū. cū em̄ hoc petm̄ in suū tū et nō alienū periculū vergat
minus exacte pbationes sufficiūt vt no. s. de de. pere. c. j. vñ vi-
cūt aliq̄ et forte nō male qd si ep̄s. ad quē ptinebat ei⁹ ordinatio
et cuius iuri detrahit per ipsius ordinationē nollet eū recipere
p ordinato vel nollet hñe p ordinato sed p suspēso tāq̄ ordina-
to a nō suo ep̄o qd bñ pōt ēt si sit bone fame. et si oia p̄missa iter-
ueniūt nisi p̄bet ordinat⁹ qd de sua aucte fuit ab alio ordinatus
als tū s. dixerūt et marie vbi eū in sua p̄stia admittit ad vñdū i
ordine suo. **C** In electioe aut si p̄stet ea facta p eos ad q̄s nō spe-
ctat s. iure cōi semp aū p̄firmationē et post p̄firmationē facta sine
causē cognitione oportet electū pbare p̄ates datā electoribus
s. de ap. cōstitutis. et idē est in iudice. qm̄ si constet eū nō hic iuris-
dictionē sup litigātes semp opz eū pbare iurisdictionē quonqz
sua trāseat in rē iudi. idē esset postq̄ sua trāsit in rē iudi. si pars
a que dicit eos nō iudices nūq̄ p̄parit iuri corā eis. **C** Si enī⁹
cōparuisset corā eis post lit. p̄te. si vellet postea ei dicere aliquid
contra eius iurisdictionē incuberet ei pbatio. C. de pba. l. si. ff. de
procu. p̄po. s. rati. sed qd si partes sint p̄stes et p̄terit has et si
miles exceptioes: nec iudex eas monebit cū liceat partib⁹ eas p̄-
terire. sed si ptes sint ab̄stes iudex qui d3 supplere defectus p̄tis
eas d3 pponere. et si eas omittat post sniaz p̄firmatā per scōos iu-
dices poterit pars ab̄stis et cōtinuar dicere qd p̄mi iudices nō ha-
buerūt iurisdictionē. als tū s. dicunt et forte bñ. Et bec quidem
obtinēt in pbationibus fundamēti. s. iurisdictionis et potestatis
iudicis electo: si vel aliorū consimiliū. In pbationibus aut que

sūt in causis q̄ p̄cedūt ordine iudiciario qd pbare d3 lōgus tra-
ctat⁹ est de pbationib⁹ et de testib⁹ et plurib⁹ alijs locis iuris. et
parū p̄sumit p bis q̄ sūt i iudicio nisi p̄bē. s. de pba. qm̄. nisi
in his que relinquūt ei⁹ arbitrio: vt in dilationibus et parga-
tionib⁹ vādis. ff. de iur. dli. l. j. s. si. ff. q. vñ. p totū sed et ibi si aliq̄
partiu pbaret malā dilationem latam renocare. s. de dila. c. j.
C Itē p eo⁹ p̄sumit. l3 parū ēt in iudicio sup bis q̄ ptinent ad
ei⁹ offm̄ vt in fructuū et ip̄sarū restōne isti. de offi. iur. s. j. et per to-
tū. ff. de re. vñ. plane. et sic est i multis alijs. ff. de mino. qd si minor
isti. de le. s. sicut. C. de trāsac. age extra iudiciū aut si aliq̄ facit q̄
ptineat ad offm̄ suū semp p̄sumit bñ facta. nisi p̄bet s. et semper
est obediēdū. xj. q. iij. qd ergo. xxiij. q. j. q. culpa. s. de tem. or. ad
aures. j. de pur. ca. c. si. s. de offi. or. irrefragabili i prin. s. de app.
ad nram. ff. de iur. iudiciū. De solēnitatibus aut extra iudiciū in
ter ptes et lter alios semp p̄sumit iteruenisse p̄sensum nisi s. pro-
bet. C. de s̄bē. sti. l. j. et pe. l3 cū solēnitatē probatio p̄cedat tū ex p-
batione vel p̄sumptione cito p alias pbationes tollit talis pba-
tio. s. de p̄sum. quia verisimile et in plurib⁹ alijs. c. eiusdē titū. s.
de renun. c. sup. C. de si de iur. l. pe. ff. de polli. quecnqz. ff. de fal. l.
pe. C. de fide instr. l. si. et ex hoc videt qd si aliq̄ dicit defectū for-
te interuenisse in electionibus: puta quod non sit factum scruti-
nium vel collatio habita vel cōis electio. ip̄i opponenti incum-
bit pbatio huius negatine. **C** Et bec vera sunt nisi vbi ius for-
mā dicit pbendam. j. de sen. et. sacro in prin. s. de testi. in omni.
et nisi ius precipiat interuenire scripturam. videt enim ius p̄ce-
pisse qd scriptura interueniat vt p ea pbetur solēnitās. j. de sen.
et. cū medi. s. de ap. cordi. et. q. ii. hoc ius. s. lter p̄dictū. et. s. sequē.
ptra has autē pbationes que p̄cedunt ex p̄sum. tū facile admit-
tit i cōtrariū pbatio. et etiā iudex de facili inquirat. **C** Itē not.
qd semp in iudicijs et extra opz pbari factū si dicit factū s. ius vñ
si dicit solēnitatē deficere illud pbare d3. ff. de pba. ad ea. quia
oia licet nisi p̄ben⁹ pbibita. xxxj. q. j. c. si. ff. de testi. l. j. s. j. et
qui. cau. ma. nec nō. s. qui. ff. de procu. mutus. s. cū queritur.

De excessibus prelatorum.

Rubrica.

1. Nunq̄ ep̄s possit suspendere clericos et vide in nu. 1.
2. An sit necessaria monitio in interdicto et suspensione.

Erueit. (Et exactiones) Des aut exactio
danf. et. q. iij. q. vel p̄suetudine. ix. q. iij. q. quest⁹ vel sta-
tuto (charitate) moderatū aut auxilij cū charitate
postulare pōt. s. de cen. cum apostolus. et no. s. de his que sūt
a p̄. sine cōsensu. ca. quāto. **C** (Suspendere) loquitur episcopo
et hoc est verum quod episcopus nō pōt suspendere clericos vel
ecclesias interdicere imperpetuum vel ad longū tempus multū
sine consensu capituli. s. de his que fi. a ma. par. capitu. questuit.
et hoc maxime obtinet vbi p̄cedit ex officio: forte cōtra presen-
tem vel absentem. nam tunc est cū maiori maturitate p̄cedēdum
sed si in iudicio quis sit p̄tumar solus ep̄s vel quilibet alius tu-
dee p̄dicta facere pōt. s. de offi. dele. sanc. et etiam excommuni-
care. s. de offi. deleg. ex literis. sed si perpetuo deberet episcopus
suspendere aliquem ab officio et beneficio etiam in iudicio cre-
dimus qd nō deberet facere sine cōsensu capituli: quia questio
est bec sine consensu capituli facere nō d3. s. de his q̄ fi. a pla. quāto
Itē ar. xv. q. vij. ep̄s. xxxij. di. quorūdam. l. di. studeat nullus.
Itē quia solus bñ et. lxx. vi. ep̄s ad tps autem saltē modicū cre-
dim⁹ aliq̄ne platum posse suspendere subditum sine monitione
imo sine causē cognitione si culpa vel delictū coram iudice fiat.
2. ar. s. xlv. di. c. j. ff. de penis moris. xxxv. di. c. vlti. **C** Sed oppo-
nes mirū est qd episcopus nō pōt ferre sniam p̄petue suspēdis et
tū dele. qd possit. s. de exc. aplice. Rū. qd delegat⁹ perpetuo non
suspēdit nisi reglito cōsilio delegātis. s. de offi. dele. si p debili.
ad b̄ et facit. c. allegata. quāda. studeat: et delegas ep̄s p̄ illū capli
regret. **C** Itē qdā dicunt necessariā esse monitionem in interdi-
cto et suspensione. s. de ap. rep̄e. et p nulla causa posse quē suspen-
di nisi p cōtumaciā sicut in excoicatione. in hoc enim lter dictū
et excoicationē cōparat. ar. s. de ap. ad hoc. quoniā. et argumen-
tij. q. ii. bi qui. sed certe hoc non credimus cum innocentiam sniam
suspensionis fieri s. delinquentē etiā nō cōtumacem. v. q. iij. in
loco. si. q. i. nemo. ibi enim ponit excoicatio pro suspensione. j. de
sen. et. sacro. in prin. daf em̄ ibi pena. vñ sic erit in hac pena vt in
alijs vt pbata culpa vel notoria existēte imponi possit sine moni-
tione. et penitēti et correcto. sed in snia excoicationis est sec⁹: qd nō
est pena pure sed medicina. ij. q. j. multi. s. aut bñ fatemur qd qm̄
p cōtumaciā inferi nō d3 inferri nisi s. incorrigibilē et contuma-
cē sicut nec missio in possessionem. ff. de dā. in fec. nisi. s. si forte. in
eo autem suspensio vel interdictū similitudinem bz cum excoica-
tione: quod legitur. s. de ap. ad hoc quoniā.

Hoc. qm̄ ep̄s (liberas) no. ep̄m nō posse p̄cedere
p̄uul. in iudiciū alteri⁹. ix. q. iij. q. quest⁹
per principalē. de hoc no. s. vt ec. bene. vt nostrum. in si.
Ad aures

a **C** Si enī. ad
de qd s. dictus
dicit notabile
Zlerā. de imo.
in. l. l3. co. ii. C.
de p̄cu. ver. in
gl. in vbo inue-
niatur. et ibi il-
lud segtur. et se-
quitur bal. l. l.
gesta. i. pe. col.
C. de re iudi.
b **C** Itē pro eo
qd i ptinētib⁹
ad officium in-
dicis pro eo p̄-
sumat nisi con-
trariū probet.
adde Pet. de
ancha. qd hoc
refert et sequit
in cōs. lxx. co.
ij. ver. p̄terea
lct. cōs. contra.
donationem et
in cōs. lxxvj.
incl. ex cōsilijs.
in. ij. co.
c **C** Bñ facta.
ad p̄. de anc.
in cōs. lxxv.
incl. questio. p
ponitur.

Aures nostras. (intendere) et ma-
satis potest esse de iure quod ex quo ille ad quem perti-
net ordinare ecclesiam ea male ordinat quod cassata ma-
la ordinatione superior illam ecclesiam ordinabit et non ille cuius or-
dinatio cassata est. arg. j. c. iter dilect. in fi. nos tamen hoc non fatemur
nisi in casibus ubi expressum est in iure vel nisi inder in penam
delinquentis sententia sit hoc sibi retineret. sed forte tunc de
iure est quod in eo casu ad alium ipsa electio devoluitur. nam non
debet sibi ius ad alium devolutum retinere.

Merici.

Sane. (libertates) nulla via habita. vtrum libertas
in priuilegiis. et in generalibus canonibus
ut hic. r. q. iii. q. i. eo. idem etiam si forte prescripserint.

Lud etiam. (assumentes) No. penam illo-
rum qui in beneficiis sibi inu-
tant causam possessionis.

Etm ad quorundam. (consilio)
aplos (pro illis) pro excedentibus cum numerum latera-
nem. ceterum non potest aliqua sententia ferri in eis si denega-
uerit debitum. ar. ff. de aqua quo. l. i. §. iulianus. et §. itez querit. r.
q. iii. q. i. cognouimus in eo quod episcopus iniuste abstulit restituit in qua
duplum. xviii. di. qm qdem. C. ad l. in rep. l. i. in au. vt li. ma. §.
hoc q. q. t. (non tenere) no. spale vt snia excoicationis a suo epo
lata non teneat: vel dic quod non est spale in hoc casu. sed hoc intelli-
gitur quod exprimit errorem in snia puta excoico te nisi me recipias
et ultra numerum preteritum. (non tenere) nos dicimus gnale ius
quod hic dicitur quod subditus alienus sit privilegiatus in aliquo capi-
tulo a papa quod si prelatus illi ecclesie cap. fert in eis snia excoica-
tionis quod non t. vt hic. §. de priuilegiis. cum capella. r. c. quanto.

Scut vnire. (vnio) de vnione not. §. ne
se. va. c. i. (epi) not. q. q. t. u.
cuius plene ecclesie spectet ad abbates non solum eas vnire
vel vniam alius subiacere. hoc enim est spale tantum: vt hic.

Clausis sit. (confiteri) de confessione
no. §. de elec. per inquisitionem.
t. (constituerit) habito legitimo processu §. euz: vel
per inquisitionem vel per accusationem. vel alio mo-
do. nec probatur per hoc quod confessio facta extra iudicium preiudicat: quod
hoc non deponit propter fornicationem de qua non constat si enim de ea
constaret non cogere fornicationem recipere ei. quod hoc precipitur. sed id
punitur quod ex tali confessione apparet eum maledicere detractorem. (le-
nem) quorum quilibet ad eius penitentiam. abs penam sufficit.

Literis. (cudentis) bec purgatio oino inter
dicta est. §. de pur. ca. ex tunc. §. q.
v. c. menam. §. ne cle. sniam (enaserit) bec verba non so-
lum episcopo qui potestatem habet sed etiam in alio consiliatore ir-
regularitatem adducerent. l. di. si quis viduam. §. ne cle. sniam
(multitudine) sic auxilium dedit suspensioni eius vel manda-
tum tacitum propter quod est irregularis. l. di. si quis viduam (in-
uentri) vni pro eo de est ac si non venisset. r. q. iii. certum non est licet
post calumnias. latitare. ff. ex qui. cau. in pos. ea. fulcinius. §. sci-
dum. t. Item no. non est necesse in eo qui de contumacia vel
culpa notatus est quod perueniat ad eum peremptorium. §. qui
si. sint legi. causam perlatum. §. de cle. con. tue. vii. q. i. pntus. C.
de in. pperandis. §. r. si quid. ff. de eue. si vero. r. l. si dictum §. si pre-
sente. ff. locati. Item querit. §. exercitus §. §. vt li. no. q. de in
rein. l. pe. ff. que sen. sine ap. re. l. h. r. C. quomodo r. q. in. ca. iii. q.
ir. caueant. sed tria loquuntur ubi absens non notat de calumnia vel
culpa (amouentes) non ferit snia §. ista depositionis ab episcopo. sed
dicit inder. amoneo talem perpetuo ab ecclesia albigan. simile
de cle. non resi. ex tue melius vt quod expresse in eis snia depositionis
seratur. §. de do. r. cotu. veritatis (amouentes). §. c. ii. g. melius.

1. Medii electio §. et institutio ad ipso possessione oppo-
2. Quo casu r. per que procedi possit ad secundam elec. etiam prima non
cassata. r. q. non teneat elec. nisi prius cassetur prima in nu. 3.
4. Electio seu prouisio que nulla est non debet impedire.
5. Cassatur electio facta §. formam mandati: r. vide vsq. ad finem.

Inter dilectos filios. (Alato-
rem) no. quod crimine opponitur non tamen electio confirmatio
ne petenti. §. de elec. vudu. inio etiam opponit ei q. isti-
tutus est ante ad ipso possessione: vt hic dum laborat familia
§. de ac. accedens §. si alius agat possessio sup. beneficio vel digni-
tate quod obtinuit recuperando tunc nullo modo obstat exceptio cri-
minis. §. de or. cog. sup. r. §. de re. spo. in literis. sed si agat petito-
rio ad repetendum beneficium vel dignitatem amissam tunc disti-
gue. q. si obicit crimine vel aliqd aliud quod ipso facto inducit pua-
tione i. illi beneficium vel dignitatis. verbigia: quod sit hereticus vel sen-
tentialiter depositus vel de crimine condempnatus. ad mittenda est bmo

excep. ar. viii. di. quo iure. r. iii. q. vii. c. i. r. §. si alio crimine sibi
obicitur. §. q. est adulter periturus vel simoniacus de alio beneficio
q. p bmo crimine ipso iure non amittit suum ius non credimur bmo
excep. admittendas: quod sic pbo q. et p bato crimine cum remanet
prelatus vel canonicus ad iudicandum est ei ius petendi r. sibi p.
desset sibi p batio sue excep. ergo non est admittenda. C. de pba. ad
p batione. nec potest dicere quod erit obiecto in modum excep. priuan-
dus sit iure suo. q. expresse tradit. §. de or. cog. cu. dil. in fi. h. aut
obicitur ei quod contraxit matrimonium: dicitur quidam hac excep. ad
mittenda q. ipso facto renunciare videtur. alius §. vt. §. vt quod bi qui
agut petitorio ad recuperandum sua beneficia p pte itentant ac in re
quasi confessionem. q. ius petunt vel beneficium vel dignitatis in
ecclesia que est res aliena. q. dei vel nullius est sicut quod petitur vsu
fructus. ff. si usufru. pe. l. i. in prin. r. l. vl. §. i. r. l. fin. C. t. Sed op.
contra eum qui agit petitorio competit actio p qua remouebit a bni-
ficio. ergo multo fortius contra eum agentem petitorio dabitur ex-
ce. ff. de re in. l. inuitus. §. credamus. Item actio competat an vindi-
ctam non ad prosecutionem rei familiaris. in casu autem non propo-
nitur excep. pro defensione iuris vel rei familiaris: vni non habet
ret locum predicta regula. §. eni damus actionem r. exceptio. que
loquitur quando ad id agitur r. excipitur (atq. ludos). r. r. v.
dist. c. i. §. de vi. r. bone. cle. c. clericis. ca. autem conuini ludere §. ff.
de alea. qui in conuicio (indignitatem) bec verba infamiam fa-
cti irrogant. C. de his qui no. infam. improbum (iudicem): sic pa-
ter quod sufficiens est probatio iudicis super facto suo. r. maxime
ubi sunt plures. arg. §. de pba. tertio. r. no. §. de acc. cu. dile. (con-
scientia). §. de fals. ad falsarioz §. so. ibi de falsarioz §. l. fari pa-
pe hic de alijs. vel alr vt ibi no. (absoluitur) de plenitudine pta-
tis est absolutio facta super exceptione. cu. alr alij iudici non lice-
ret sup. exce. in dicare cu. etia sup. ea non debeat fieri lit. pte. vt alr
3. no. C. t. Postmodum ex intervallo vel incotinente ab eadem pte. §.
de postu. bone me. ibi temere receperunt. r. intelligo hoc post q.
publicata est electio vel prouisio. de hoc no. §. de ele. publicato. r.
c. cum terra. alius autem ab illo qui fecit primam prouisionem vel ele-
ctionem si prima nulla est ipso iure secure pcedit ad secundam electio-
nem faciendam etiam prima non cassata. ar. §. de ele. cu. in cunctis. in fi.
§. de re in. cu. ber. r. no. §. de elec. considerauimus. secus autem dicerem
si prima que nulla est confirmata esset sine bona fide sine fraudulen-
ter quia tunc electio facta ab illo ad quem deuoluta est pta non te-
net. dnm modo confirmatio teneat: q. iam ecclesia non vacat r. ei obe-
diendum est r. antore pteore possidet. ar. viii. q. ii. no. ff. de acq.
pos. iuste. Item quis electio non teneat tamen ex quo confirma-
tio accessit iam contra eam nihil dici potest. §. de elec. cum dile-
cti. ff. que senten. sine ap. l. i. C. t. Item cum omnis res per easde
causas dissoluatur per quas contrahitur. §. de re. in re. omnis.
ergo sicut administratio bmo dignitatis ei concessa est per co-
firmationem sic est sibi auferenda per infirmationem. hic autem
cessat ratio in primo casu. §. q. electio non est confirmata. idem autem q.
in confirmatione dicimus etiam si aliud interueniat quod vice obtie-
at confirmationis: vt si assignatus sit ei beneficium r. in possessione in-
duet p eum ad quem pertinet cu. debita r. pfecta solennitate. arg. §. de
pce. pte. q. di. r. c. cu. nostris. q. d. t. dicit quod in hoc casu etia
post confirmationem ille ad quem deuoluta est pta secure eligit. sed
non poterit petere confirmationem sue electionis nisi prima electio
prius fuerit cassata. arg. §. de in. inte. rest. c. ii. in fi. primu dictum
magis placet prima opi. que no. in gl. ista ex intervallo. ubi dici-
tur quod si electio fiat post primam confirmationem non v3: sine bona fide
sine fraudulenter obtenta fuerit prime electionis confirmatio: tunc
est vera q. tempore confirmationis facte nullus erat qui posset elige-
re vel deberet: r. obtinet illa opi. etia si confirmatus non sit adeptus
possessionem sicut apparet expresse. §. de coel. pte. r. ecc. no. va.
post electionem. na si alius tpe confirmationis potest de in re eligere
propter confirmationem alterius electio facta ab aliquo alio ad
quem non pertinet non perdet ipse ius suum. §. de sen. r. re iudi. cum
berto. nisi confirmatio esset facta vocato eo ad quem pertinet cle. vl
solenniter pposito edicto de quo no. §. de pur. in nra. §. de sen.
3. r. re iudi. q. tunc bmo noceret. ff. de mino. in cae. C. t. Item non
h3 locum p dicta opi. nisi ex pmissione que h3 vis electionis r. con-
firmationis: vel ex confirmatione que male facte sunt deuoluitur
potestas eligendi ad alios: q. tunc propter tales confirmationes
non dimittitur illi ad quos pertinet quin procedant ad electio-
nem. §. de elec. cum in cunctis. in fi. sed bis videtur contra. §. de
concel. pte. post electionem: ubi videtur dici quod ex prouisione de-
uoluebatur pta eligendi ad primos r. tamen non t3 electio. nisi p-
us cassetur prima electio. so. ibi non dicebatur deuoluta pta eli-
gendi ab archiepiscopo ad capitulum ex prouisione vel confir-
matione: sed ex his que postea contingunt. §. q. debito modo non
erat electus p sitatus a caplo. r. ppter renunciationem r. abiuratio-
nem post prouisionem secutas. r. ideo cu. ibi haberent ius ex prouiso-
ne archiepiscopi que legitime facta erat non v3 electio facta a caplo nisi
primo cassaretur prouisio. r. idem si sola electio facta esset que teneret
q. ea non cassata non valeret alia electio nisi incotinente fieret. vno. §.

a. Ad abba-
tes. Adde r. in
alijs inferiori-
bus epo ita. car.
in cons. r. ly. i.
cipi. reuerende
dne in pn. r. ibi
intelligitur hoc
veru nisi talis i-
ferior: ultra ius
beret et iurisdi-
ctione epale. Et
q. abbates non
pnt vnire t3 et
car. in q. r. vj.
incip. vt vno p
dicta in. fi. colu.
§. q. q. a r. ca. r.
ibi dicit hoc vi-
ctum Anno. no-
tabile.
b. S3 opunt
tur. hic dicit
no. abb. in. c. oli-
er lris colu. iij.
§. de rescript. r.
sequitur etia. d.
fra. cur. in repe.
ladmonedi car-
ta. r. vj. ff. de in
reuran.

Inno. super quinto decre.

de elec. cōsiderauimus. ¶ Sed qd dices aliq's autoritate pape prouidit alicui notorio indigno et scienter de aliqua platura vel manifeste tenorem mandati: nunquid illi ad quos ptinet electio primo poterit eligere nō obstante tali prouisione vel pfirmatio ne. ar. qd sic palle. dec. cū in cunctis. in fi. Itē electio vel prouisio que nulla est nō dī aliā impedire. s. de elec. auditis. et eo dē mō si nō seruauit formā mīdati nō ualet qd fecit. s. de rescrip. cū dilecta. Item electio facile dī redire ad suā naturā. i. ad alios ad quos pertinet de iure. ff. de pac. si vnus. s. pactus. in fin. ¶ Sed nō bis uidet nec cōtradicit dec. cū in cunctis. q. l. sit statutu qd electio ppter defectū suū deuoluat ab epō ad caplm: vt ibi. et id te neat electio nō obstāte pfirmatione: nō tñ est statutu qd a delegatis pape deuoluatur ad primos electores. et ex quo statutu nō est deuolui nō dī. s. de pces. pben. q. diuersitatē. s. de sup. ne. pro. la. c. romana. Itē indignū esset ex quo papa ad se renouaret prouisionē: l. cā faceret delegatus qd vltērī rediret ad primas nisi de mandato pape. s. de post. bone. ff. circa fi. s. de off. leg. qd ad trāf. s. vt lit. pen. ecclesia. et iij. q. vj. multū. Iterū fateor qd nō teneat qd fecit iste delegat' nec impedit quin alia electio fiat ab eo ad quem pertinet tū eligere. s. a superiore qui delegauit nō ab eis a quibus renouata est electio de hoc no. s. de pben. iter cetera. nā a delegato ad delegantē dī redire iurisditio sicut appellatio. s. s. of. dele. sup. qd nū et flumina ad locū vñ ecessit reuertunt. ¶ Itē electio bñ redit ad naturā suā si redit ad delegantē: et si scitū est s. formā mīdati nō ualet: bñ cassabit. s. facta cassatione electio nō redibit nisi ad delegantē. Alij dicūt et forte melius qd si alicui mandatum fuit qd prouideret alicui sub cōdī. vbi gfa. si eēt de tali loco omnino cū hic nō bēat iurisditio vel pntem pnt dendi nisi cōditio sit vera. ff. de verbo. sig. cedere. et talis pntio que nihil ualet nec fundamentū bz nō impedit primos eligere. de hoc no. s. de presum. dudum idē uidet et si pnt nō sit conditio nalis sed certū est qd papanūq' scripsisset pro eo si sciret veritatem vt si scripsisset pro quoq' in crimine permanente. sed secus est si scripsisset pro aliquo qui egeret dispensatione. puta irregularem vel alium defectum patientē. nā tūc l. ille cui mīdat non posset prouidere huic irregulari qui tacuit se irregularē itamen prouisio intacta reuertetur ad delegantem. Ratio diuersitatis est q. hic ex quo de gratia voluit pntipale. s. huic prouideri credendum est. qd velit accessoriū. s. dispensare cum eo in defectu quem patitur: sed secus est in precedenti casu vbi dispensare non potest. arg. opti. ff. de offi. pnto. barbarus in fi. vbi dicit qd si scripsisset eum seruū liberum effecisset. et s. de renun. nisi. s. persone. s. de re iudi. cum olim. ¶ Et nō qd quādo pntio nō debet reuerti ad delegantem potius deuoluatur potestas prouidendi ad alium delegatum qui similē pntes. habet prouidēdi in eadem ecclesia dūmodo pntauerit literas qd ad alios ad quos pertinet de iure suo. s. de rescrip. capitulū. ¶ Alij tamē dicunt qd quēcuq' prouisio facta a delegato sit nulla semp potestas prouidendi deuoluatur vel ad alium delegatum si est. vel ad primos ad quos de iure pertinet: immo plus dicunt quidam qd etiam si papa ignoranter prouidisset alicui irregulari vel aliā ita qd nulla esset sua prouisio qd si etiam ea non cassata tūc prouideret delegatus eius vel aliā ad quos pertinet electio qd teneret secūda electio. sed lse obtente. postq' possessori prouiderat. et maxime postq' prouisus per primos haberet possessionem nō valeret. s. de concess. pben. cū nostris. ¶ Alij tñ distinxerunt vtrum mandatum pape processit in fauorem eius cui scribebatur vt tūc redeat electio ad primos electores. et idē dicūt si in fauorem scriptum erat illius cui prouisum est si crimē eius impediatur prouisione. si autē delegatus psequēbatur factū suū qd in fauore suū fiebat bñdī prouisio tūc reuertit ad delegantē. si autē per cōpromissum facta fuerit electio de indigno scienter: nō redit tūc electio ad capitulum sed ad superiorem deuoluūt. qd em cōpromissarij faciūt oēs facere videntur. cū vice oīm fungant. s. de ele. q. ppter. itē pntio. s. de elec. ne pro defectu idistincte loquūt qd si electio nō fuerit facta infra legitimū tps nō distinguo an a capitulo an a cōpromissarijs qd electio deuoluatur ad superiorem.

¶ Cedentibus. ad nos (legitima) prescriptio ne. s. de consan. et as. ff. et literis. s. de re iudi. tenor.

Electus.

1. Que genera hominum possint sibi rectore et iudicem constituit.
2. Societatis distinctionem hic habes.
3. An collegia fieri valeant absq' senatusconsul. vel principis autoritate et que collegia dicantur voluntaria in nu. 4. et que sint personalia vel realia in nu. 5.
6. Collegiū an pntiuit per aliquam societate et vide in nu. 7. et 8.
9. Clerici ciuitatis vel castri an faciant collegiū et in nu. 10.

¶ Electa in christo. (vni corp?) et de his corporib' no. s. de of. ff. or. cū ab. s. qd sibi min' dictū est. hic suppletur. videtur

enim qd qlibet hoies cuiuscuq' pffessionis. vt grāmatici vel negociatores vt pfirmētales vel officij vel pstores ppria autoritate si volūt: l. alio alēdicat pnt puenire simul et facere sibi rectores et syndici et arcā eōdem dūmō societate cocant vel collegiū faciāt p aliqua causa. qdā tñ dicit qd rectores i psonalib' collegijs sem pfirmant a superiore sicut et i realibus vt i an. de defen. ciui. s. et iterū illud. et s. et si eadē. imo vt qd ēt sine rectore et sine syndico et sine arca et sine stipulatione pnt autoritate ppria vel solāyō lūrate cōpssa tñ cōstituere collegiū dūmō p aliā cā iusta. hoc faciāt puta ad defensionem iusticie sue et aliorū vel ne in suis officijs fraudem faciāt et cōsimilibus. nec oportet quod isti habeant aliud nomē nisi collegiū grāmaticorum talis loci. et sic de alijs immo videt quod licitū sit collegiū omnium bonorum sodalitū qui multū facere habituri sunt simul. ar. ff. de colle. il. l. i. que est greca. illud autem constat qd si faciāt collegiū causa religio nis vel pietatis et inde nomē sumant. verbigratia: collegiū in nantium oppressos. vel collegiū facientium elemosynas et sic de ceteris licitum est. Et hoc probatur ex diffinitione societatis que talis est. ¶ Societas est plurium corporum inter se constantium vno nomine ei deputato collectio. Item pbatur hec ex eo quod dicitur in. j. l. ff. de colle. illi. vbi dicitur quod licita collegia sunt omnia que sunt causa religionis vt pmissa dūmodo nihil faciāt contra senatusconsul. l. dūmō nihil mali faciāt occasione collegij. quod prohibet illicita collegia et hec collegia licet bonū nomē habeāt tñ quia male operant' sit illicita collegiū. et ideo destruentū et ad hoc facit. l. vlti. eiusdem titu l. i. greca ibi posita. ¶ Sed s. ff. de colle. illi. collegia in prin. vbi dī qd collegia non debent fieri absq' autoritate senatusconsul. vel principis. sol. omnia predicta collegia. que sunt pro bono et ad malum nō pcedunt: dicimus esse concessa autoritate senatusconsul. qui sola illicita pibet. et ideo licita concedere videtur. ff. de colle. illi. l. i. sicut per idē senatusconsul. l. i. cōcessa sunt collegia processionum et negotiationum et burgorū et villarū. C. de iurisd. om. in. l. i. ff. de pcura. q. ff. qd cuius. vnuer. l. i. ff. ad trebel. omnib'. ff. de lega. j. ff. heres. s. vltis. C. de natu. libel. si quis sen. et in. l. quoniam. autoritate autē principis possent deberēt fieri collegia si homines parū habent facere simul vt si barones vel ciuitates vel tres vel plures cocant collegiū. nā huiusmodi collegiū nō valeret sine autoritate principis. q. nec multum si mul facere habent nec hoc faciunt causa religionis. ¶ Itē videtur qd hec collegia personalia. s. professionū: negotiationum: officiorū: et religionū sunt voluntaria et nō necessaria: et ex hoc est qd ēt illi qui sunt de eadē pffessione vel negociatione sine sint plures vel pauciores quam alij qui iam coierūt collegiū nō coguntur illud intrare. immo qui iam intrauerunt possunt inde exire. Item qd euentes accipiunt partem de rebus communibus item quia non potest quis esse in duobus collegijs voluntarijs et hec sunt. ff. de colle. illi. l. i. s. ff. videt tamen alijs qd si pauciores homines vnus officij vt grāmaticorum pistorum vel aliorum conueniant in vno loco ad collegiū faciendum quod nō debent se vocare collegiū grāmaticorum illius loci. quia nō propriū dicitur esse collegiū sibi alicuius officij nisi sibi sit maior pars: sed debent denominare ab illo officio cum aliqua adiectione per quam discernatur. verbigratia: collegiū scholarium vltra aduersam vel citra: vel collegiū scholarium sancti Stephani. quia hec conueniunt. et sic est dicendum de alijs. Alij tamē dicunt quod pauciores de aliquo officio non possunt facere collegiū nisi assumant sibi nomen aliquam pietatem respiciens

¶ Quod autem predicta collegia appellantur personalia vel realia non habetur in iure: sed per simile dicitur in numerum seruitutum realium et personalium. secus autē est in collegijs: realibus: vt ciuitatis et burgi et ecclesie que sunt necessaria et naturalia qualia sunt que ratione originis. vel ratione domicilij. vt alijs cōsimilibus rōnibus cōtrahunt. Nam huiusmodi domicilia nō licet indifferenter dimittere et etiam potest plura talia collegia habere. ff. ad municip. labeo. et l. sequē. item res talium collegiorum nō diuidantur inter absentes. ff. q. ff. qui manumittitur. Et ideo tñ dicit quod singuli de vniuersitate de his que in ea cōferunt cum inde recedūt debēt habere partē. et sic loquit. ff. de col. illi. l. i. s. hna. sed de alijs que donant vel legant vniuersitati non debent habere partem arga. p hac distinctio. ff. ne qd illo. co. pub. l. i. s. viarum. s. de deri. cōm. qd a te. vbi notatur. r. q. vj. de lapsis. ¶ Societas autem socij vniuersorū bonorum vel alicuius negociationis vel rei non constituit collegiū vel corpus quod apparet ex eo qd lo. dicit qd socij alicuius pffessionis possunt constituit collegiū. ff. qd cuiusq' vnuer. l. i. s. j. et quod apparet qd societas nō est collegiū p senā aliter constituitur p principem. vel senatusconsul. vel alio modo vt predictū est Itē hoc ipsum pbatur qd collegiū redit in vñū. ff. cuiusq' vnuer. sicut in fin. l. v. d. c. ff. sed societas morte ciuili socij soluit. ff. pro so. actione. in prin. ¶ Itē si esset collegiū nō deberet contineri quilibet socius de contractibus initis nomine societatis. sed

tis. sed societas ipsa tantu. xij. q. ii. qui manumittitur: q. falsum est. hoc enim datur heredi et in herede: ideo male faciunt qui conficiunt libellos vel stipulationes vel alios scriptos nomine societatis: cum non sit corpus nisi ex personis. i. nomine sociorum ut res magis valeat q. pereat. sed his videtur q. ff. quod cuiusq. vniuers. l. i. in principiis ubi videtur q. hec tria comparentur scilicet societas: collegium et corpus. ibi loquitur de societate intellectuali et iuris q. est idem q. corpus et non societate bonorum. hoc fallit in rebus credendi vel debendi sociis quoniam quilibet agit ex sua pro alio lata. ff. de arbitris. si duo ubi dicitur q. ex facto rei credendi socii qui non committunt datur actio ex stipulatione contra eum socium qui copromittit ex quo oēs pariter damnum consequuntur. ex quo videtur q. eadem ratio ex stipulatione rei socii qui copromittit deest actio alius. ar. ad idem. ff. si quis can. si duo. §. i. ff. de liber. erbi. l. ii. §. nunc. ff. de duobus reis. pro eadem. l. respō. ff. de fideiussor. minimus. et hoc id est. quia ex eo q. est reus potest totum deducere in iudicium. immo parte deducere non debet quod si faceret et illius partis pars sociorum contineret. et ex eo quod est socius dicitur lucrum et damnum. et ideo in vicem unus alterius nomine agere et pacisci videtur. secus autem in coereis tunc qui non dantur damna et lucra. et secus in sociis tantum qui non possunt deducere in iudicium vel pactum nisi sua partem. fatemur tunc q. magister societatis potest per alios agere et eius beneficium. ff. de pac. itē. ma. item si ratum habet factum socii tacite vel expresse potest agere ex facto eius. ff. pro socio in re. semper enim presumitur nomine socii contrahere. **¶** Alii tunc contradicunt asserentes. q. licet ex facto socii vel pacto vel re iudicata damnum vel lucrum consequatur alius socius ut sonat preal. l. et etiam aliqui datur ex eis exceptio. nūq. tunc datur actio. l. aquil. pro socio: in re intelligitur ut per socium. i. per factum socii non obligetur socius. i. nec lucrum nec damnum sentiat antequam res in quibus sit versus sit in eorum munere utilitate. **¶** Clerici autem civitatis vel castri non possunt facere collegium ea ratione: quia sunt in eadem civitate vel castro: quia clerici non constituunt vniuersitatem castri vel civitatis. vel castrum vel civitatem q. id est: sed constitunt vniuersitatem suarum ecclesiarum et eius constitunt civitatem vel vniuersitatem civitatis. et castellani castrum sed non possunt constituere vniuersitatem ea religionis. ut missas celebrent pro vivis et defunctis vel consimilibus. Itē videtur q. cum ista collegia et rectores eorum subint maioribus et ordinariis potestatibus q. ad eorum dictum destrui possunt et prohiberi ne incipiant. **¶** Capitulum. Mo. non semper ubi plures clerici sunt in una ecclesia facere collegium. arg. §. de in. patro. postula. (contēdūt. d. q. si non est vniuersitas non potest ibi inscribi sigillum vniuersitatis. ff. q. cuiusq. vni. l. i.).

- 8 sumitur nomine socii contrahere. **¶** Alii tunc contradicunt asserentes. q. licet ex facto socii vel pacto vel re iudicata damnum vel lucrum consequatur alius socius ut sonat preal. l. et etiam aliqui datur ex eis exceptio. nūq. tunc datur actio. l. aquil. pro socio: in re intelligitur ut per socium. i. per factum socii non obligetur socius. i. nec lucrum nec damnum sentiat antequam res in quibus sit versus sit in eorum munere utilitate. **¶** Clerici autem civitatis vel castri non possunt facere collegium ea ratione: quia sunt in eadem civitate vel castro: quia clerici non constituunt vniuersitatem castri vel civitatis. vel castrum vel civitatem q. id est: sed constitunt vniuersitatem suarum ecclesiarum et eius constitunt civitatem vel vniuersitatem civitatis. et castellani castrum sed non possunt constituere vniuersitatem ea religionis. ut missas celebrent pro vivis et defunctis vel consimilibus. Itē videtur q. cum ista collegia et rectores eorum subint maioribus et ordinariis potestatibus q. ad eorum dictum destrui possunt et prohiberi ne incipiant. **¶** Capitulum. Mo. non semper ubi plures clerici sunt in una ecclesia facere collegium. arg. §. de in. patro. postula. (contēdūt. d. q. si non est vniuersitas non potest ibi inscribi sigillum vniuersitatis. ff. q. cuiusq. vni. l. i.).
- 9 munere utilitate. **¶** Clerici autem civitatis vel castri non possunt facere collegium ea ratione: quia sunt in eadem civitate vel castro: quia clerici non constituunt vniuersitatem castri vel civitatis. vel castrum vel civitatem q. id est: sed constitunt vniuersitatem suarum ecclesiarum et eius constitunt civitatem vel vniuersitatem civitatis. et castellani castrum sed non possunt constituere vniuersitatem ea religionis. ut missas celebrent pro vivis et defunctis vel consimilibus. Itē videtur q. cum ista collegia et rectores eorum subint maioribus et ordinariis potestatibus q. ad eorum dictum destrui possunt et prohiberi ne incipiant. **¶** Capitulum. Mo. non semper ubi plures clerici sunt in una ecclesia facere collegium. arg. §. de in. patro. postula. (contēdūt. d. q. si non est vniuersitas non potest ibi inscribi sigillum vniuersitatis. ff. q. cuiusq. vni. l. i.).
- 10 beri ne incipiant. **¶** Capitulum. Mo. non semper ubi plures clerici sunt in una ecclesia facere collegium. arg. §. de in. patro. postula. (contēdūt. d. q. si non est vniuersitas non potest ibi inscribi sigillum vniuersitatis. ff. q. cuiusq. vni. l. i.).

Grauem (homagium) Propter homagium istud puniuntur ut sequitur. xij. q. d. v. de forma nisi enim prestisset homagium non crederem cum peccare. Cum non vocaretur dominus sed plati ar. x. q. ii. cauedū. (spūalib.) de his et inde dēter. iudex secularis cognoscere non potest. §. q. si sint legitimi latores.

- 1 Religiosi quibus confiteri teneantur.
- 2 Quis possit eligere sepulturam.

Nimis vniquam (cum religiosi) cuius cunctis religionis sint in nullis sequentibus gravari debent. nos credimus hoc speciale privilegium fratrum predicatorum et monachorum vel aliorum qui in his specialiter sunt privilegiati. unde bene sequitur contra regulam. **¶** Confessioes quas audire debet proprius prior vel alius comonachus. xij. q. i. c. ii. si autem non haberet aliquem sui ordinis satis crederem qd de iure comuni deberet confiteri parrochiali sacerdoti. §. de peni. et remis. ois. §. hic repetitio pūnil. hōz q. cuilibet etiā de ordine suo et de alio poterit confiteri (oratoris) si vellent habere ad cōdicandos gñaliter infirmos nō h. sed ea devotionis licet. xij. q. i. alia. et etiā p se cōdicā dis. (sepeliri) hoc licet cuilibet religioso. **¶** Eligere ex hoc videtur q. nō loquatur de pfectis. sed de cōfratribus tēplariis et cōsimilibus q. remanent in seculo tñ si esset professus cū nō habeat propriū velle nō posset eligere sepulturā. ar. xij. q. i. non dicatis. Rñ deo immo loquitur de minoribus et p dicatoribus qui qñ extra quētas moriunt pnt eligere sepulturā. nec est hoc in eis spāle cū cuilibet licet eligere sepulturā quā vult: ut nō. §. de sepul. c. j. (capa nā) hoc est spāle privilegium. als §. j. de pūnil. patētibus (cimitēriū) hoc nō credo spāle: nā cū apud tales liceat eligi sepulturā ergo et cimiteriū hñe. §. de sepul. c. j. (numerū) hoc spāle privilegium est: nā als boelz epī. §. de insti. c. j. (ceteris) hoc nō est spāle privilegium. quo enim iure hoc alibi possint nō videmus. non enim dñt q. in canonibus non inveniuntur expsum. xij. q. ii. hoc tātus (desistatis) si tñ pro his late sint snie in eos ex cōdicatiōis vel interdicti: credimus tenere hūpanianē. §. de pūnil. quanto.

Nimis prava (ad synodos) hoc est spāle in his duobus ordinibus nā als religiosi tenentur. xij. q. i. dist. ca. vlt. §. de ma. et obe. q. super his (constitutionibus) spāle est in his

in alijs secus. xij. q. i. dist. c. vlti. §. de pūnil. ex ore (corrigēdas) spāle in his in alijs licet. §. de statu monacho. in singulis. §. porro (in ramento) speciale in his (processionalit) spāle in his. in alijs secus arg. §. de pūnil. pūnil. cū olim. ppter. in fi. (bñfactores) hoc nō est spāle in his. §. de pūnil. q. to si plati eos ex cōdicassent p eo qd hos religiosos reciperent ex cōdicare non possunt (fratribus) fratres bñ possunt ex cōdicare plati cū nō sint excepti si iusta causa subesset: hū ppter hoc apparet q. in hoc sunt exempti q. ex cōdicari non possunt. sed tñ pnt intelligi q. nō possunt ex cōdicari si hū suas indulgentias eis non obediāt. ita q. clausula q. sequit. nisi religio et. hoc determinet (saturant) hoc nō est in eis spāle (civitates) hec sine causa nullis inbibere dñt (de hortis) omnes religiosi fere in his sunt privilegiati. §. de deci. ex parte. et in his fratres intelligimur privilegiatos (domibus) hoc credimus spāle in his fratribus cū in iudeis tantum obtineat. §. de vñsuris. quanto. in fi. (totaliter) et male quia quibus non sint exempti. in multis tamen sunt privilegiati ut hic. et §. c. pūnil. (desistatis) credimus tñ quod si predictas snias excommunicationis vel interdicti tulerint q. tenet hū qui eas tulerint puniri debeant. §. de pūnil. q. to.

- 1 In terra interdicta legere psalterium vel euangelium docere et etiam predicare non est prohibitum.
- 2 Puniri debent laici violantes interdictum.
- 3 Nō est ordinis sed iurisdicciōis absolvere ex cōdicatum.
- 4 Que dicatur generalis sententia.
- 5 Non potest suspensus donare pendas. nec quēq. destituere.
- 6 Interdicti etiam si pñiam acceperint in loco interdicto nō sepe lientur. post aut interdictū bñ sepeliri possunt in nūme. 7.

Antea est clausis (violare) in suo officio offerendo in missa scilicet vesperas vel matutinas et huiusmodi. xij. q. ii. si quis epī in fi. nec credimus predictā irregularitatem vel suspensionē incurrere qui officio interest: cantat non tamen celebrat cum nec aliquid facit tanq. in suo officio agens cum hoc nūq. inveniā. et istis innuit. c. pal. licet peccet. legere enim psalterium vel docere etiā euangelium et sic etiam novū et vetus testamētum in terra interdicta non est prohibitū cum etiam ibi p dīcari possit ut. §. de senten. ex. rñso. In officio autem suo id est in ordinatione agere intelligimus sine in maiori sine in minori ordine sit. **¶** Sed quid dices de officiis vel ministeriis puta si magister scholarium exerceat officium suum et sic de alijs forte idem dicendū est quod de ordinibus. et ex hoc apparet q. laici ppter hoc irregularitatem vel suspensionē non incurrūt cū nec ordinem vel officium habeāt bñ tñ puniuntur laici si violāt interdictū. §. de cle. ex. mī. c. ii. in fin. benedicendo autē mēsam dicunt aliq. q. nō sit irregularis: cum hoc nulli ordini sit deputatū. xlij. q. i. c. ii. §. in hū dictione ad.

- 3 Absolvere aut ex cōdicatū p sniam nō est ordinis sed iurisdicciōis sicut ex cōdicatio. §. q. j. nemo. sed absolutionis solemnitas exhibere sicut est dicere ofones cū sola et psalmū pñalem. et in ex cōdicā introducere ordinis et officiū est. ar. §. de sen. ex. nuper in fi. xij. q. d. ii. dñt. et c. se. **¶** Item videtur q. si diaconus diceret epistolam vel accolitum in loco ubi est cōsuetudo q. gñaliter p subdiaconū dicitur epī q. sit irregularis q. gñaliter loquitur. c. si qd contigerit de sacro misterio. xij. q. ii. si qd epī dñt. sed hoc intelligendum videtur de his q. certo et suo ordini sunt deputati sicut subdiaconus legere epistolas vel accolitos portare cereos. et sic de alijs de quibus habes. xij. q. i. c. ii. §. si faciet ea q. non sunt alicui ordini vel officio deputata vel a iure vel a cōstōne ecclesie vel cōsuetudine: ut si cantat rñsoria vel legat lectiones non sit irregularis: unde videtur q. si cōsuetudo est q. in aliqua ecclesia sine distinctione ordinis quilibet legat epistolā vel portet cereos vel quicq. aliud pñiens ad aliq. officium faciat nō erit irregularis q. illud officium faciat. arg. §. §. de homi. sicut dignum in fi. ubi dicit q. etiā rñsoria homi de nō debēt cātare separatim. solu. illud ins spāliter iniunctū fuit ppter horrore criminis. **¶** Omne Mo. generalem sniam. §. de do. et cōtu. veritatis in fi. Item generalis est sententia ubi iudicant oēs pcessus irriti vel totius pcessus irritus. §. de rescri. cum dilecta. §. de de. dudū. Itē gñalis snia est ubi iudicatur reduci in statū quo erat tpe appel. cū mīse. §. de appel. bon. me. Item snia gñalis est qua ins epale adiudicat. §. de ex. cū ve. sed gñalior snia est qñ cassat processum. et qd qd secutum est ex eo vel ob id. §. de procu. auditis et potes colligere q. si generalis est snia equa vel magis gñalis potuit esse petitio cum snia rñdere debeat petitioni. §. de simo. licet imo etiā si incerta sit petitio tñ curare debet iudex ut certā ferat sniam. insti. de actio. §. curare. et potest dici pñictas snias gñales sic posse ferri. et tenent snie ubi in libello non fuit specificatū vel non potuit specificari insti. de offi. indi. et de actio. §. pterea. ar. C. de sen. q. sine certa. l. ii. sicut qñ q. petitur processus alicuius irritari. poterat enim cogi ut diceret quē pcessum si sciret. si veronesciret admittendū esset libellus et postea exprimeret in processu. ar. §. de rei. vñ. que de tota. et ff. quoz. le. l. ii. §. q. insti. de acti. §. curare. Itē dicimus. scilicet quod Anno. super. v. decre.

a. C. §. bñ. hoc dñt et in vñ. se. itē vñ seq. et refert car. in cōsi. xj. incip. p enucleatione oium qñstorū. co. fi. d. oppositi sentit

non cogitur exprimere in libello vel in snia si vniversalis sit pe-
titio vt petitio bñtatis vt no. s. de offi. or. conquerete. Item
nec accessoria iuris exprimere tenet imo sine expñs deueniunt vt si
iudicat iusta appellatio cassat qd factū est post appellationē
s. de ap. significauit. cū cā. r. multis alijs iuribus r. si iudicatū est
sniaz nō tenere nec id qd ex snia sequit. s. s. pen. ex. in. r. ad idē
s. de pñt. c. in. in. idē est. r. si sint accessoria rei sicut pñtē ac-
cedūt castro vel hospitali. s. s. re. spo. cū ad sedē. idē r. si sint acces-
soria actioni vt fractus r. ois cā interdicto vñ vi. r. i bone fidei.
ar. ff. vñ vi. l. j. s. ex. die. ff. de positi. l. j. s. hac ac. ff. de rei vñ. q. de to-
ra. r. idē vñ in oib⁹ vñ locū bz offm iudicis deseruēs actioni. s.
qbus notatū est in. s. sum. in. de of. iudi. ar. ff. de edi. edic. edi-
les. s. rōne. r. s. itē scēdū. vñ dī q. bec enumeranda sunt in libel-
lo. s. si lex bñ intelligit nō dicit talia enumerāda in libello. s. in
illo edicto. iudicatū in oib⁹ pñt s. qdā plus poterit dabit ope-
rā vt oia exprimant vt certā possit facere sniam. in. de ac. s. cu-
rare. ¶ Institutionē no. post p. suspēsus est non pōt donare
pñdas. nec destituere aliquē. r. idē forte dicendū in alijs spūali-
bus sicut nec ipis pñteri pñt. nec facta collatio vñ vt. s. de de. ex.
mi. postu. s. de etate cū bone. r. vñt s. effeyerū etiā si sit occulta
suspēsus in alijs autē nō spūalib⁹ s. vt no. s. de ele. mibil. (inter-
dicta viola.) h. vñ q. violatores interdicti ipso iure sunt suspēsi et
irregulares. r. h. idē vñ p. id qd seq. q. violatores interdicti sunt su-
spēsi. ar. s. s. de de. ex. mi. postu. s. vl. ¶ S. si cōicās r. celebrāster
cōicato nō est suspēsus ipso iure nec irregularis. s. de de. ex. mi. si
celebrat multomin⁹ q. nō pñt interdictū credūt ergo aliq. q. bec
decre. loquitur qñ excoicati vel suspēsi erāt expñs q. nō pñt inter-
dictū. s. melius vñ q. sit suspēsus r. irregularis q. interdictū non
seruat in loco interdicto et si sup. hoc nō seraf snia. s. q. sit excoi-
catus qñq. ibi celebrauerit. s. de elec. cū iter. R. s. de de. ex. mi.
aplice. s. de positi. c. j. r. s. de de. ex. mi. postu. s. qñstis. ¶ Ad
materiā istā op. facit. s. de off. or. irrefragabili. glo. si ergo. q. aut
cum excoicato celebrat vere irregularis non est. nā hic censeri dī
sicut ille qui cōicat excoicato in ofone tantū qui minor excoi-
catus est. r. j. q. in. excoicatos de his constat q. non sunt irregu-
lares. s. de de. ex. mi. si celebrat. ¶ S. queres quare non mul-
tomagis est suspēsus celebrās cōmunicās excoicatis q. celebrās
in loco interdicto. En. rñ. q. cum interdictur locus nūbil aliud
est dicere nisi interdicere homines ibi habitantes a sacramētis
ibi accipendis r. clericos ibi celebrantes: vel q. melius videtur
per talem interdictum clerici prohibentur ibi celebrare r. sacra-
menta conferre cum locus tanq. res inanimata nec officiorum
nec sacrorum sit suscepibilis: nec dici potest obediens vel inobe-
diens. r. dicēdū est cū qui celebrat in loco interdicto nō a cano-
ne sed a platore snie suspēsus ē: hinc est et q. irregularis dī nec
potest cū eo dispñari. r. j. q. in. figs. ep̄s. r. c. se. vñ autem quis cōi-
cat vel celebrat excoicato non est suspēsus neq. a iure neq. ab ho-
mine. vel ut no. s. de de. ex. mi. si cele. licet sit suspēsus a iure: q.
parē excoicationis sniam pñt cū excoicato. r. j. q. in. cum ex. r. ca.
seq. nō tñ est suspēsus ab hoīe. r. ideo enenit q. pōt a quolibet ab-
solui. j. de sen. ex. nuper. in. fi. r. q. non est irregularis. r. idē videt
dicere de suspēso a iure: q. publice focariā tenet. r. de hoc no. s.
de cōba. de. sicut. r. j. de sen. ex. nuper. repñto autē suspēsus ab
homine siue noiatiū suspēdāt: vt suspendo talē siue in gñe ferat
snia suspendo oēs qui offenderint in tali facto: vñ interdicto talē
ecclesiam vel terrā vt hic. de hoc etiam als no. s. de scisma. c. j. vñ
si vis aliter rñdere vñ q. iure antiquo nō inuenit qd excoimuni-
catus vel interdictus celebrans sit irregularis nisi in cap. rñ. qd.
in. si ep̄s. c. seq. vñ dī q. nō debet hñe spem recōciliatōis in alio
concilio. sed ex illis. c. consuetā r. cōi interpretatiōe assumptū est
vt qñq. excoicati r. interdicti celebrāt pro irregularibus habēa-
tur. nec sunt mutanda q. interpretationem certam habuerūt. ff.
de leg. minime. sed r. p. opter eōdem interpretationes facte sunt q.
dam noue constitutiones q. hoc ipsum dicere vident. s. de re. iu.
cū eterni. j. de sen. ex. cum medi. r. de de. ex. mi. si celebrat. intel-
ctum etiā predictorum. c. q. sunt. r. j. q. in. si ep̄s. r. c. seq. extendūt
qdā intm vt dicant etiā irregulares q. celebrant in locis inter-
dictis. ar. hic. r. s. de positi. c. n. r. de de. cum inter. R. r. de de. ex.
mi. c. postu. r. c. apostolice. aliqui tñ in hoc vltimo nō pñtēnt:
hec autem interpretatio r. extēsiō non est facta vsq. ad cōicantes
r. celebrantes excoicatis. immo contrariū statutum est s. quod
nō sint irregulares. r. ita cum irregularitas non sit nisi per cōsti-
tutionem ecclesie r. de celebratibus excoicatis nō sit statutum q.
sint irregulares non deberent pro irregularib⁹ haberi r. de als
q. statutum est quod sint irregulares pro irregularibus habē-
tur. Ex eo autem quod superius dictum est: q. interdicendo lo-
cum intendit interdicere omnes celebrantes in loco: apparet qd
non solum clerici loci sed etiam alienigene in loco interdicto ce-
lebrare non debent nisi sint priuilegiati. j. de pñt. quod nō. r. c.
vt pñt. sed licet in loco interdicto nō debeant celebrari diuina
nec ecclesiastica sacramēta pñteri tñ ibi clerici r. nō alijs nō inter-
dicti pōtēnt sepeliri apud ecclesiam in cimiterio. j. de pe. r. re.

q. in te. nisi sint priuilegiati. j. de pñt. vt pñt. qdā tñ dicūt
q. nulli etiā clerici vel priuilegiati pñt in ecclesia interdicta sepe-
liri. j. de pñt. cum r. plātare. s. qd si templarij. sed secus est si ter-
ra est interdicta: vt in. c. q. in te. ¶ Item hoīes interdicti et si
pñam acceperint in loco interdicto non sepelient: immo nec in
loco non interdicto nec extremā unctionē accipiēt. j. de pe. r. re-
mif. qd in te. q. l. peccatores nō sint: tñ interdicti pñt pro pecca-
tis alioz. rñt. q. in. si habes. rñt. q. in. miro: felix. sic r. bi l. ab
excoicatione absoluant tñ remanēt interdicti quousq. soluat ge-
nerale interdictū. noiatiū autē interdictus si celebrat irregula-
ris est. r. j. q. in. si ep̄s. ¶ Sed no. qd cū locus interdictus est si
in morietibus apparuerint signa pñtē post solum interdictum
erunt in cimiterio sepelien di. arg. j. de sen. ex. cum illorum. r. si se-
pulti essent apud ecclesiam dum erant interdicti post solum in-
terdictum nō erunt extamalandi: cū ad eum casum nō peruene-
rint a quo incipere pōnt: ab his interdictis post pñt am l. mor-
tuaria recipere: q. r. pro eis est orandū. r. j. q. in. qñq. intra. s. r.
si pñt nō acceperint: p. eis nō est orandū: nec mortuaria recipi-
enda. lxxvñ. di. c. n. eadē q. vñt. s. loco interdicto intelligi-
mus et si parochia fuerit interdicta: sed si ecclesia fuerit interdi-
cta: pñt q. violata sit sanguinis effusione. s. de cōse. ec. c. si. tunc
nō dicerem irregularitātē incurrere q. ibi celebrat: r. tñ proprie
dicunt in illa ecclesia organa suspēsa: nō ecclesia interdicta. interdi-
ctū em nomē iuris est: r. plus importat q. vñ pñtētas sonet vt
ex pñt apparet. r. idē intelligo in casibus q. sunt. s. de iure pat.
c. j. r. q. r. si sic dicat: interdicimus talē ecclesiā: bñ cred imus irre-
gularitātē r. suspensionē incurrere qui ibi celebrat: s. clerici r. lai-
ci ipsius ecclesie vñtēq. poterunt celebrare nisi aliud fuerit addi-
tum (nō solū). s. q. in pñtis. in. q. vñ. hoc quippe.

De noui operis nuntiatione.

Rubrica.

Intelleximus. ¶ Inuria licet hoc sit
cians non iurat de calūnia: ne habet in veritate ius
denunciandi. Item si nomine alieno denunciaret: po-
stea apparet non esse verum procuratorem vel alio insufficientē nō
fiet demolitio. ff. de remif. l. j. s. j. ¶ Item not. quod sit denūcia-
tio ad futura edificia. etiam dummodo aliquem faciat appara-
tum. ff. de positi. l. j. s. cepisse. ff. de no. ope. nū. l. j. in pñt. r. s. pñt.
argumen. contra. ff. cod. si pñt. s. opus. vñ dī quod non sufficit
fecisse apparatus nisi aliqua species appareat futuri operis. so-
lu. ibi loquitur quādo parabat materiam pro pñtēto edificio
fulciendo. ff. eo. l. j. s. si quis edi. vel ibi loquitur quando omni-
no ignorabat quid vellet facere de cemento quod videbat r. in
quo loco vellet edificare. Sed vñ quis se iactat: quod in certo
loco vult edificare domum: tunc bene potest denunciare. ff. eo-
dem. l. j. s. pñt. qualiter per procuratores possit fieri denunciatio
no. in summa de no. ope. nū. vñtē mediū. r. in summa. C. de pro-
cu. videtur autem q. non cassabitur inhibitiō iudicis: licet non
voct partes qñs cōtra procuratorem posset allegare q. r. si pñs
esset nō differret inhibitiōē facere de nō edificādo nisi in cōtinē-
ti r. quasi in momento ostenderet non valere procuratiōē. q. si
s. dī nō satisfat edicto. q. vult festinanter ab opere cessari etia: si
iniuria sit opus. tñ nō fiet demolitio operis facti. s. inhibitiō-
nē si postea apparuit eū nō fuisse procuratorem vt hic no. als con-
tra. q. grane est pñtorem offendere (terminare). l. facias demoli-
ri q. quid factum est post denunciatiōē noui operis.

1. Remissio fieri debet verbaliter. r. expresse.
2. Cū ecclesia destruitur ob delictū aliquorū nullus de cetero vo-
cari debet clericus illius ecclesie.

Amer in iuncto. (renunciationem)
de loco vbi aberant (expensis) si absenti non esset no-
tum q. edificatū esset an eius reuerentiā demoliri de-
berent expē. nūciatis: sed post factis expē. nūciatis. ff. de pu-
pillo. s. si quis forte (sanctionē). ff. e. l. j. s. in operis. ¶ Remif-
sionem) verbis expresse factam. ff. de remif. l. j. in pñt. ff. eo. l. j. si
opus nouum. r. tacite) puta per subsequentiā trāsfactionem. ff. c.
l. j. s. post operis. r. s. item queritur. item morte nūciatoris. ff. r.
l. j. s. morte. r. s. q. si is. nō autem morte nūciati: vt ibi dem. itē
si satisfecerit nūciatus infra annū vel per nūciante sicut quo-
minus satisfatur. ff. e. pñt. s. deinde ait. r. s. hoc interdictum
r. s. hoc autē. post annū aut nō satisfat cū finiat anno. ff. e. pñt.
s. vlti. (instituentis) ordinauerat enim ibi archiep̄s ponere cer-
tum numerum canonicorum: r. super hoc etiā ibi institutos iā
aliquos intrare fecerat de residentia ipsius loci: r. quasdam eccle-
sias deputant pro bñficiis clericorum ipsius ecclesie (renocatis)
re destructa destrunf pñt. j. de verb. si. abbate. in. fi. rñt. q. vñ. r.
hoc dicim⁹. ff. de col. illi. l. in. rñt. qd. n. i. nulloc (quicquid). C. de
elec. non dubium. r. distin. vides. ¶ Not. quod quādo ecclesia
vel ciuitates siue alia loca siue sacra siue prophana auctoritate
superioris

a. T. dte. et
sic qd sit tacite
dī expñt adde
fel. in. c. trāsla-
to. colū. in. s. d
pñt. cum pñt.
ibi pñt addu-
ctis. r. pñt. in
l. j. ff. de libe. et
postu.

supioris destruitur p delictū eorū: de cetero nullus d3 vocari cle
 ricus illius ecclesie: vel muncipis illius loci: si ille locus p̄ini. p
 dicit: vt hic. 7 de conse. di. j. placuit. xvi. q. vii. 7 hoc dicim⁹. ff. quā
 do dies vsu. ce. vsu. si aut ab hostib⁹ destruat tūc retinet omnia
 p̄ini. sua 7 antiqui clerici remanēt ibi clerici. vii. q. j. pasto. xir.
 q. iij. q̄ semel. 7 idē v̄ si auctoritatē superioris trāsserat in alium
 locū vel alij p̄niaf. vt no. s̄. ne se. vac. c. j. s̄. de re. do. q. mo. 7 idē
 intelligit in ciuitate 7 alijs locis p̄phanis. ar. ff. de p̄bē. emptio.
 edē. b̄ aut certū est q̄ si aliq̄ ecclesie occupent ad t̄ps a tyrānis: ita
 q̄ nō p̄nt inhabitare ibi clerici q̄ ecclesia retinet sua p̄ini. 7 suos
 clericos l3 sint electi. vii. v̄ q̄ si expediat ecclesie vel clericis illius
 ecclesie facere aliquē cōtractū vel prelātū vel qcqd aliud: quib⁹ b̄
 ordinarie facienda essent in ecc. s̄. de ele. q̄ sicut. tñ propter neces
 sitatē sicut alibi. xiiij. di. in noie 7 etiā q̄ plus est si tyrāni darēt
 facultatē clericis eūdi ad ecclesiam sicinuasam. 7 ēt si ibi semp ali
 qui clerici remāserunt. 7 etiā si nō timeat de impressione dūmō
 do illi qui erierunt iusto timore vel alia iusta cā erierint. si sint
 maior pars illa q̄ est in ecclesia d3 ad foinssecos erire nisi posset
 redire cū bona 7 p̄petua pace vel honesta. Et idē v̄ si sint
 pauciores dūmō presumat q̄ electio vel alius s̄ctus vtilius pos
 set celebrari extra ecclesiam q̄ intra. argu. s̄. de elec. bo. me. m. vbi
 no. secus si p̄pter suas inimicitias nō p̄nt ire ad ecclesiam. q̄ tunc
 p̄nt cōstituere p̄ci. s̄. de ele. q̄ sicut. s̄. j. 7. c. q̄ p̄pter. Idē est etiā
 si nō sit magnū negociū vel si sit magnū. s̄ vtiliter pōt fieri p̄ in
 feriores. qñ aut clerici disp̄si sunt ille q̄ est caput capituli siue sit
 p̄positus siue ali⁹ ad quē p̄tinet vocatio capituli eos vocabit
 s̄. de maio. 7 obe. c. j. dūmodo sit in loco idoneo. vbi plures con
 venire possunt vel etiam si ibi nō sit. sed ad eū accedere velit. al3
 aut si vellet lombardos in lombardia pro maioris parte moran
 tes vel in remotas partes francie vocare non tenentur ire. quia
 manifeste iniquum est mandatū. argu. s̄. de elec. cū inter vnuer
 sas. secus autem si dubitaretur: q̄ tūc semper obedire debēt. xi.
 q. iij. qd̄ ergo. 7 si absentes non inueniūt p̄cedāt presentes. s̄. de
 electi. q̄ propter. si autē nullus est ad quem pertinet ex officio
 alios vocare. tunc ad hoc vt teneat qd̄ sit ab eis oportet quēcun
 q̄ eis placet q̄ ad minus cōueniāt due partes illorum ad quos
 pertinet facere illū cōtractū. 7 illi debēt vocare alios qui cōmo
 de possunt vocari qd̄ relinquēdū est arbitrio boni viri vel p̄ue
 tudini antiq̄ illius ecclesie. 7 siue venerint siue nō p̄cedāt ad p̄ci
 ciēdū illū s̄ctū vel electionē si aut p̄tingat plures electi des fieri
 papa confirmabit quam viderit canonice factam. puta scōm te
 noiem huius glo. 7 illius glo. q̄ est de hac materia. s̄. de ele. bone
 me. m. 1. 7 si sit vninersitas secularis. debent vocari omnes maio
 res. xiiij. an. siue sint mares siue mulieres siue virgines siue plu
 gate siue vidue 7 minoy tutores. ff. q̄ cuiusq̄ vni. si māci. placet
 nulli. ff. ad munci. filia. s̄. vīdua. 7. l. ea q̄. 7. l. si. Et item filij fa
 vorandi sunt si alibi q̄ in domo p̄ris habent domiciliū. sed vbi
 cū patre habent domiciliū non q̄ tñ pater vocādus est. ff. ad
 munci. pl3. nō vtiq̄ possessionē etiam ciuilem retinet q̄ timore ini
 micoy 7 hostiū dimittit res suas. C. de acqui. pos. l3. ille autē q̄
 ab hostibus capis bñ amittit pos. rerum suay. 7 etiā nō capti⁹
 amittit possessionē rerū captarum ab hostibus. ff. ex q̄ can. in in
 te. resti. deniq̄. 7. l. ait pretor. s̄. is autē.

Significatibus ꝛc. **C** (Propono-
nit). f. ff. glo. sed alij dicūt: hoc aut in vtracq; appella-
tione credimus cām assignatā: lz in decre. nō expūna-
tur q̄lis cā in prima appellatione potuerit assignare: non iusta
q̄ cum iusta esset scia nō poterat assignari iusta cā appel. sed de
proprio motu placuit iudici: a quo appellatum est deferre: vel iu-
dicē ad quē appellatū est admittere. In scōa autem appellatiōe
potuit esse iusta cā appel. hoc mō: dñe cū ego incōtinētī parat
sim pbare p̄iudiciū fieri ecclīe in p̄ntī edificatiōe ꝛ plateas ad
ecclīam p̄tinere ꝛ vos in ꝓtrariū decreuistis me non admittē-
dum ad bec p̄bōdā. ꝛ cautionē aduersarij recipiēdam appello
sed si admisset p̄batiōis: ꝛ tñ reputās cū nō p̄basse cū p̄basset
ꝛ cū talē interlocutoriā p̄tulisset sicut apparet: lz sufficēter pro-
hanerim ecclīe p̄iudiciū generari ex edificatiōe aduersarij tamē
iudex ꝓtra me interlocutoriā p̄tulit. f. cautionē aduersarij reci-
piendā: vñ appello: quīs vñ sufficere si dicat appello: q̄ ex testi-
bus vel alijs iustis alr p̄nūciādū est. Idē ē vñ si dicat: q̄ ini-
usta est interlocutoria. tñ nimis vñ gñale verbū q̄ iniusta est ier-
locutoria nisi exp̄ma f in quo est iniusta. sicut nec audiēdus ē si
diceret. appello quia me grauastis. nisi exprimat in quo grauet.
C (Propono) nō erat appellatiōi deferēdū cū nō esset ex-
p̄ssa iusta cā appel. s. de app. vt debitus. alij dicūt q̄ tā a diffini-
tina q̄ ab interlocutoriā etiā nulla cā assignata lz appellare fm
canones hūc solutiōi exp̄sse ꝓdicat. s. de app. cordi. in prin. qd
nos nō credim⁹ nisi in casib⁹ q̄ legibus exp̄munē p̄nta si interlo-
cutus sit qdñē in ciuili sine in criali negocio ꝓ tormēta habenda
ff. de app. re. an snlam. Itē si fideiussores appellent a dele. tanq̄
idonei sistēdi iudicio quīs qdā dñt tūc etiā sine appellatiōe de

legantē posse corrigere sniam delegati. ff. q. satī sē. cog. arbitro.
ff. a qbus appellare l. 3. l. vlt. idē etiā ab iniuria. vide. C. de app. si
quis pmo. placet. autē intelletit iniuriā facti: puta si vherant liti
gātē post latā sniam. ff. de ap. illū. C. de app. in maioribus. qz ap
pellat iniuriā iniuriōsam executionē puta qz vult ereq sniam
anq qdrimestre tps elapsū sit. nā sicut licet appellare ab erec
tore si excedat modū in ereqndo. ff. quoz ap. nō re. l. ab erec
tore. ita ⁊ si puenit tps. a snia aut possel. non l3 appellare: non qz
sit interlocutoria. l3 qz super pprietate pncipali? ⁊ pfectius iudi
cium expectat. C. si de mo. pos. fu. ap. l. i. sed fm canones bene ap
pellat a snia pos. s. de rest. spo. ex cōquestioe. l3 tñ si qz illā decre.
bñ videt nō dicit in possessorio appellatū sed qz eius petitio sup
possessorio denegabat. Sed alñ dicunt ⁊ vt vñ melius qz qñ ap
pellatur ab interlocutoria quod sufficit dicere appello. ⁊ marie
si adñciat. qz est iniusta cā. s. de testi. significa. neqz oportet qz de
cat in quo sit iniusta sicut qñ appellatur. qz locus non est tutus
sufficit dicere appello. qz locus quem mibi assignastis nō est mi
hi tutus: nec opz eū exprimere qre nō est tutus. s. de ap. ex parte
sed inder q de appellatiōe cognoscit si inuenerit interlocutoriā
iustis ex actis pductis coram pmo iudice confirmabit eā. l3 si ex
nouis pbationibus velis pbare eam iniustā nō poterit. qz eas
coram primo iudice debuit pducere etiā post interlocutoriā ⁊
tra se prolatā. ⁊ tñ si denegasset eā recipere sine cā poterat in
ste appellare. vt. ff. de re iud. qz iussit. l. iij. q. v. c. j. si aut ex pōibz
actis inuenerit interlocutoriā iniustā cassaret eā. ⁊ qeqd factum
est post app. ⁊ hmoi cām interpositā (procedēdū) añ tres mēses
in quo peccauit. nā ille q nunciat opus nouū bz tres mēses ifra
quos si poterit pbare nō licere edificare. alñ pbabunt a tribz mē
sibus aut in antea l3 edificatiā pstita cautione edificare. j. c. vlt.
C. de edifi. pna. l. vlt.

Sci.

De privilegijs & excessibus privilegiatorum. Rubrica.

Epis copalia ꝛc. (vileſcat) de facto de in
re aut magnitudo ciui
tatis nihil operat. xciij. di. legim⁹. (Sicut) ꝛc. eis lai
cis iudiciatib⁹. i. nobis iudiciū facientibus.

De quibus teneantur exempti rationem exhibere epis et ba
bes in nume. 2. 7. 5.

Cum et plantare. 7c. (8 manu laicoꝝ) 7 male. s. de his q̄ fi.
a pre. cum in apostolica (aliquo) nisi prescripserit. s.
de iure pat. cura (nominatim) proprio nomine vel in
dubitata circulo cutione insti. de erbere. lib. .s. masculos. de hoc
no. s. de pben. in lat. (pertinent) cum ex sua edificatione habent
secus si laicus fundator donasset ei qui non potest plus iuris in
aliu transferre q̄ in se habet. cum ergo hoc non habeat vt sibi
de tpalibus rō reddat: ergo nec hospitalarib⁹ quib⁹ cōfert vt no.
s. de pben. de monachis. 7. c. in la. (de plebis cura) sic. j. de ver.
fig. veniens. s. quas. **¶** Pro rebus temporalibus nō solum
q̄s ipi exēpti dederāt ecclesijs suis: s; et alijs q̄s alijs dederūt: 7 et
q̄ plus est de decimis 7 alijs reb⁹ spūalib⁹ reddent eis rōnē nā
ex quo ecclia sua est 7 oīa et annexa qualia sunt possessiones ec
clesie decime 7 oīs obnēctōes ar. s. de consti. trāsla. 7. c. q̄ loquū
tur. de hac materia gñaliter loquū: vt hic. xvj. q. ij. sane. 7 si con
stat hec ratio: q; si als bēant eos suspectos facit eos reddere rō
nes villicatidib⁹ sue. itē vī q; si sup possessionib⁹ quēntant qd tñ
sub pñōis exēptis quēntant: vt no. j. e. recepimus. itē non pote
rūt aliquid alienare nec maximas cās agere sine pñōis pñōib⁹
7 exēptoy. nā sicut in his regendi eēt epī ab ecclīs sibi iudici
tis: ita hic pñōi exēpti qui ins epale bñt in eis ad hoc regi de
bent ar. xij. q. ij. si qua placuit. 7 no. s. de rescri. edoceri nos non
dicimus q; in his sicut dictū est cōsistat rō reddenda pñōi l; in
hoc: q; patroni clerici sine sint exēpti siue non in ecclīs suis ex
fundatione sua erigent rōnem quomodo regentur possessiones
habite 7 q̄o prouent⁹ expēdant: nō tñ erigent ab eis rōnē prin
cipaliter qd dēt singulis diebus p piscibus vel carnibus 7 bano
rōnem petet etiā si non sint de dilapidatione suspecti: q; a iure
concedit eis hec rō: sed tñ ipsi patroni nō cogēt subditos ad hoc
sed obtinere debet eos cogi per ordinarios suos: nam ipsi rōne
pñonatus nullā sup eos bñt iurisdictionē. 7 etiā si prelatus vide
ret q; nimis sepe 7 maliciose pñonus erigeret rōnem 7 nō im
diret ei officium suū: q; in malicijs nō deberet erubescere sed ob
uiare ff. de rei ven. in fundo. **¶** Itē not. q; de ecclie nō tñ de
bēt pñōis rationē: sed etiā subiectionem debitā. xvj. q. ij. vñs
in quo intelligo contineri q; eis subueniat si necesse fuerit: etiā
q; ad tps p necessitatibus suis cū consensu epomū tñ accipiant
redditus eorū. ar. s. de cōces. prebē. cū nostris. s. vt ecclē. bene.
vt nostrū. 7 de insti. cū venissent. **¶** Itē q; eis vacatibus eas cu
stodiant. s. de offi. or. cum vos. s. de ap. bone. hac rōne videt⁹
q; si imponit collecta epō per se 7 clericis patronis p se q; tales
Inno. super. v. decre. L h

a Et ille lo-
cus d' hoc qñ ca-
stru diruptum
vñ ciuitas euer-
sa pdat pnuile-
giu vñ p alex.
in 2° fl. cliq. in. f
co. j. vol.

Hec ad fori
secos. et sic fecti
inno. q. absen-
tes i ardnis de
bet vocari ita
feli. in. c. cu oēs
col. xlii. v. scda
fuit opi. s. de
psti. et ibi latit
sine p ipm de
vitare p de
claratōe victo-
ri inno. hic.

Et si aut nul-
lus p itelligen-
tia inno. h vid
abb. et feli. c. i.
s. s. ma. et obe.
feli. in. c. cu oēs
col. pe. v. sed
dubii est s. de
cōsi. et adde h
q no. ad inno.
in. d. c. i.

ad hac rōne
addepe. de an
cha. q. b. refert
et seqt in 2°. co.
xlviij. co. in. vj.
sup. quisto. et
marie i. col. se.
in v. nō obstat
vbi dicit qd b
itelligit euz ea
putz mēbrum
funt in ea. d. o.
ce. et lci. cōs. ad
pdicta dubia.

credere absolutum nisi forma seruet. ar. j. de sen. ex. c. si desideres. §. i. r. §. vlti. nec est presumendum: quia una sua participatione velit tollere obseruationem iur. C. de inoffi. te. si qñ. nisi apparetur quod edicendo. eum intenderet absolutum. hoc non habet locum in aliis placitis nisi i papa

- 4 **¶** Item no. q. si papa vitet aliquem: edicentes ei non incidit in minorē excommunicationem: cum enim necesse sit nomine excommunicationis a superiore. ar. n. q. j. multi. ar. j. r. dñ. si inimicus. si intelligit illud quod papa non solum vitabat: sed etiam excommunicationem vitam dñi mādabat fatemur tñ quod peccat ille qui familiarē habet quē a placitis p suis delictis vitari videtur (decernim). i. p. hoc decretū declaram (reprehensione) no. amisso in iusto duo opz phari: tenore iusti r q fuerit sine vitio C. si i. i. l. i. v. legat. amissa carta legationis phat cā p testes C. de m. p. n. l. i. nisi alis not. r bōest. cēt ita q cēt vbo eius credē dñ. r. v. dñ. nobilissim. delegat. at phat mādātū sine lris. i. aut. de liti. §. oēs. alij autē i del. dicūt si nisi lris oñdat. ar. x. q. n. san. cū. §. de of. dele. cū in iure. §. de si. i. i. n. c. j. r b satis crederem an pñtationē lfarū: postea autē secus: ar. §. de appel. vt debitas.
- 5 **¶** Item p testes qd probat se priuilegiatū. C. si i. i. n. si solēni bus. qñq sufficit pbare solā amissionē iusti ēt si nō pbe tenor vel q nō fuerit vitiosum pp odiū eius q illud surripuit. C. de p. ba. si de possessio. alis em nō sufficit. ff. de testi. testit. in si. i. no. r si amittat postq facta est fides de iusto tñ post q dicere cōtra illū de salitate. C. de si. i. n. l. i. v. phat autē amissio instrumenti per iuramentū per dētis r adiunctis sibi aliqbus psumptionibus. C. de si. i. n. l. i. v. ar. C. vnde vi. si quando.

1 **¶** Quo casu liceat inferioribus conueneri de suis prelati.

2 **¶** An liceat in causa appellationis absente altera parte procedi.

3 **¶** Quando liceat in nonari priuilegium.

- 1 **¶** **E**x pre abbatisse. **¶** Occasione not. abbatissa r sorores hic querunt de epo meldeñ. q occasione qñdā lfarū ipe tratay ab eo ad iudicē deleg. granabat eas alibi bēs q priuilegiati cōqueritur de placitis qui q in ipsos nō pñt ferre sniam excommunicationis ferūt in eos q molūt in molēdinis suis. vt. j. eo. qto. alibi habes q abbas cōquerit de quodā epo q occasione quarndā lfarū interdiret qñdā suas ecclesias. §. de offi. or. gra ne alibi habes q aliqui dicūt q occasione indulgentie sue fecerūt sniam excommunicationis in alios. §. de rescriptis. ex parte. j. de oib. istis querit an debeāt probare indulgentias r lras r alia de quib. faciant mētionē in lris quas impetrāt. r eodē modo idē qñtur si in libello hoc proponat. r ad hoc sic rñdemus q eam vel demō strationē in literis vel libellis appositā nō debet qd probare oñ modo cōstet de re cuius cā vel monstratio dñ: nisi talis sit causa vel demōstratio q sit cā sine qua literas nō habuisset nec libell. esset receptus. Et hoc sic pbo: q etia si talis sit cā vel demōstratio: tñ valēt literę r libellus. ff. de qd. r de. cū ita esset legatū. §. legatō. r. §. falsam. r i. n. de leg. hūc. r. §. pñ. secus autē in cōdi. vt eis dñ legib. probat. hoc tñ teneas q quicūq ponitur in libello tale qd pro cā petitionis sue illā pbare debet. nā cum cā q ponitur in libello p magna parte semp sit cā quare sibi ppetit ius petendi illud quod petit p illū libellū. illā pbare debet aut suo cūbet. vj. q. v. actor: hoc etiā phat rōne supradicta: q nūq su libellus receptus esset nisi sufficere eam expisset. §. de libel. ob. dilecti vbi no. (priuilegiis) nec tenet facere mētionē nec propter hoc minus procedit per literas not. §. de of. deleg. ex literis. (ad ap. hñcū) der illa cā: qd literę nō valebāt cū essent impetratę sup bis q cōtinent in priuilegiis: nec de ipso faciunt mētionē. §. de rescrip. cum ordinē. melius dñ nō propter hoc: §. ppter granamē aliud (deferentes) r male. **¶** (Retulissent) r petissent q in cā appellationis ab abbatissa r sororibus emisse pcederēt in ipsa tñ ppter absentia partis aduersę pcedi nō poterat: qd hoc nō petierat. §. de app. cordi. vel melius: q iudices nō detulerāt appellationi. §. de ap. lterposita. §. j. r cū pars monasterij vidisset q nō poterat psequi appellationē conuertit se vt obtineret inonationē priuilegiōrū suorum. **¶** (Innovationē) hoc nō licuisset nisi pñtinar fuisset pars aduersa. ar. §. d. qñ. cū dilect. hoc nō pñ nō em super innotatione priuilegiōrū: contumax erat episcopus nec dñtatur: sed vera causa est: q epus non contendebat de priuilegiis: q si pñderet nō deberet innouari nisi forte terminet de eoz cōsumptione vel nisi alia iusta cā subesset. §. de consir. vti. cum dilecta. q licet cum nihil iuris tribuit. j. eod. q. si em nouū ius tribueret non liceret. §. vt li. pñ. dilect. vbi no.

1 **¶** An delegari possit causa monacho.

2 **¶** Non potest executor alicui vim inferre. nec de possessione aliquā partium extrahere.

3 **¶** Quicq acquirat monachus. acquirat monasterio.

4 **¶** An monasterium obligetur ex cōtractibus monachi.

5 **¶** Edificium dicitur cedere solo.

6 **¶** An dignosci possit qd renunciet priuilegio suo r in nu. 7.

¶ **U**m olim papa. **¶** r. c. c. eisdem pñoi r canonicis. **¶** Et pñfigendum) procedit tamē poterat super cā appella

tionis si an sniam erat appellatū vel sup principali si a diffi. sue rat appellatū. §. de ap. sepe vbi no. de hoc: §. h noluit appellat. pcedi cū modicū sibi pdeset si tñ cā appellationis terminata cēt r nō pñcipalis dic melius vt no. §. de ap. sepe. r. c. per tuas. (prefigēdū) pñ lras quas dedit epo in qbus cōtinet qd sequit. Sed dices qñ postea pcesserūt iudices pñi vt seq. §. ibi iudices an tē r. cū p has lras est ad se. ap. negociū renocatū §. id qd est. §. d. offi. le. §. i. q. vj. multū. C. de le. l. n. Rñdeo p illas lras nō esse reuocatā iurisdictionē an pñtē lre r hic pcessus habitus fuit an pñtationē lfar. §. de ap. vt debet. Item nō vi maliciose fecisse epus cū in ei fauorē sint pcesse si eis vti voluit. C. de leg. q fauore appellatio em nō ipedit eoz pcessum cū illis renūciare videat si infra terminū pñtū nō psequunt. §. de appe. sepe. cū sit repbē sibilis (parti) auctoritate hui. delegatibis nō pcesserūt §. pñe.

1 **¶** **C**ononacho no. monacho. delegari cām. r hoc verū intelli go si epus pñtineat: vt ibi monachus. alis pñmo p veri taciturnitate obtētas cū nō sit eis pñtāda materia vagādī (indices) nō illis qbus erat remissum negociū. q: ille nō habebat potestates diffinidē aliqd sicut h apparet: r sic est i registro. vel dic q hñd indices erāt sed partes progauerūt eoz iurisdictionē. vt plus cōtinebat in literis in qbus erat remissum negociū q hic pñtineat (libertate) iuste petitiū fuit: qd cassaret libertas male data r rite fuit sup eā sniatū. ar. C. de condi. ex. l. dissolute. r. l. fin. ff. de se. l. j.

2 **¶** **P**er portariū iste portarius siue executor deputatus a rege nullā potestatem habuit cogēdi canonicos ad aliquid. §. de cō. se. eccle. immo plus videtur q si esset executor: pape merns sine vlla cognitione q non posset alicui etiā partib. vim inferre nec de possessione aliquā partium extrahere: nisi §. esset sibi expresse commissum: q tamē raro r nō sine causa cōmittendū est. ff. de in di. l. h. §. de concess. pñben. vel ec. nō va. qd di. r. c. cum nostris. r. c. literas. nec est contra. ff. de re iudi. a dno. §. si super. r. §. seq. vbi dicit q executor habet cause cognitionē: qd ibi nō loquitur de viatore exequutore cuius modicum est officiū. i. in adimplendo mandātū r in renūciando qd inueniat. ff. de re. corns q sub tu. vel cu. sunt. magis. §. ne tñ. immo plus vt q si viator h inueniat r vel ecclesiam cuius possessionē dare debet sine vlla presente possessore. ita q sine vlla violētia dare potest possessionem: tñ eam dare nō debet nisi ille qui eam tenet de facto primo eā resignet vel verbo vel auctoritate iudicis inde expellatur: r sic intelliguntur decre. pñall. quia. d. c. cum nostris. r. c. literas. nisi partibus presentibus lata esset snia contra possessore tñ enim satis vt qd maior potest dare rei possessionē quā alius possidet: maxime si pñt fieri sine violentia. C. si per vim vel alio mō. l. si. decre. aut pñall. cum nostris. q dicit q primo debet resignare de facto. loquitur qñ pcesserat tñ tacita renūciatio q tamē poterat habere excusationes: sed secus est quando sententia lata est postq nulla excusatio admittit. C. senten. rescin. nō pos. l. j. immo plus videtur q si pars per violēciam eiecisset cū contra quē lata est sententia r postea possessio vacantis rectorie eidem spoliatori assignatur q bene teneret spoliator: interdicto vnde vi ad interesse. ff. vnde vi. l. j. §. ex vie. tñ si confiteat senibilibi noui iuris. acquisuisse non cogit r iudi. restituere. §. de can. pos. cum sup. r q sine peccato tenere non potest. **¶** Alii tñ dicūt cōtra: qd bene pñt tenere sine peccato si p errore iudicatū est. ff. de qd. inde. l. neratius. nec de ere. cū super: pñadit q loquit qñ simul sup pos. r petitorio sententia lata est: sed h diuini late sunt: sed difficile est in decre. que est differētia siue simul siue diuini serant dñmō exequutores eaz in idē tps pcurrāt. hoc de indice q mandat fieri executionē. si autem mandat alicui q det alicui possessionē alicuius rei amoto quolibet illicito possessore nō habet h iurisdictionē nisi sup notorios illicitos. §. de of. dele. statimur. Alii dicunt r forte melius q pcedit super nō notorios ordine iudiciario seruato: vt no. §. de re. ec. non alie. cpi. **¶** (Dederat) r male cū qquid acquirat epatui acquirat. r. vñ. q. j. statutum. monachus em qquid acquirat suo monasterio acquirat: dñ manet monachus monasterij. etiā si est monachus fugitiuus. §. de of. ord. qto. immo si stipulet ali quid sibi vel monasterio suo vel etiā impersonat vel quocūq alio modo contrahat semper acquirat monasterio suo. ar. ff. de si pu. ser. seruum. sec. si stipulet ali: q tñ ali nō querit: q nō pñt nec dño: q nō vult. ff. de stip. ser. seruus meus. immo si monasterio vetate aliqd acquireret: monasterio acquirat. ff. de acqui. re. do. etiā sed si sit expulsus de monasterio: tunc nulli acquirat nec valet hctus cū sit a monasterio absolutus. posset tñ dici qd acquirat

4 **¶** **E**po a cuius iurisdictione non est absolutus. **¶** Item not. q ex oibus cōtractibus obligat: vt qdā dicit: §. nō plus q sit a monasterio sibi cōmissus r si nō habet administrationē. tñ obligat abbas. sed ad nihil tenet cū nō habuit vñ soluatur de maleficiis autem monachi nō obligant nisi ad eos pueniret r eodē modo ali obligant abbatē ex oibus pñtibus cū monacho iustis. si aut monacho auferat res monasterij: vel etiam alterius dñmmodo monasterium teneat de illis agit abbas. sed si monasterij nō tenetur de illis tñ nō agit: sed agit ille cuius sunt vel rei ven. vel Inno. super. y. decre. L in

Inno. super quinto decre.

fur. vel aliis cōpetētibz actionibz: p hoc videmus q si monachus mori penes quē erat deposite res q detinet p aliquē: nullā actionē hz abbas ad ea: s; si abbas videret res depositas apd monachū rāpi vel furto surripi. vel alio perire: facile posset eas liberare sane crederē q tenet depositi in solidū pp volū suū: sed si monachus eas rapuisset: tūc eēt secus q abbas nō erat obligatus ex ei maleficio. ¶ S; dices q si monachus veliure vel ab abbate pbiherē dēbere. rñ. q. i. nō dicat. xvi. q. i. sunt nōnulli. r. c. d. pñtium. quomōd pōt valere dētus cū eo initus d id qd est. C. de le. nō dubiū. r. di. vides so. lex r canon. itellerat pbiherē q nō teneat dētus facti a pñctis psonis: ita q eis aliqd qdref: s; bñ t; in b q eis qdraf cū qd poterat legitime celebrari dētus: talis est abbas cui dñf dē lucrū pñctis ex dētū monachi: r id bñ ad eius pñctū dētus possessio ē iusta qd p monachū ē fugitiuū dñō ignoti. ff. de acq. pos. l. i. q. p. seruū. si autē esset iniusta possessio q est restringēda nō qd dñō. ff. de acq. pos. q. meo. s. si na. r. l. q. seruū. s; r ipsam si ratā hz acqrit. ff. de vi r vi ar. l. i. q. cū pcurator. possessionē autē seruī si fuerit turbata r seruū r dñs peteret eā reformari. C. si p viz. l. i. oia autē q detinet psumit possidere nisi pteritū pñct. ar. rñ. q. i. e. j. ¶ Fructibus mirū vñ q epō ad iudicamus fructus medij tps cū potius ipsi monasterio cēt seruī dñi cū de eis sit rō ei reddēda. s. e. cū pñctare. de ca. pñ. mo. c. i. vi. q. ii. c. si. solu. q. edificauerūt eccēlias in dioc. alteri epī sine eius pñctu cū edificat cedat solo. C. de rei vñ. l. i. p. confes. quēs r hoc edificat sine eccēlie ad epīm dioc. pñctat fructus aut nō dabunt ei nō ē eccēlie edificatū. s. de succ. ab inte. c. i. et sic nō est s. s. de rest. do. cū venerabilis: q ibi nō nō ē eccēlie de qua agebat: s; suo vñctabat tpalia (nō tenet) hic nō ponit cās qre tenent: s; posset esse: q; absentem nō pñctatē lata est (de gñ) indulto sibi bñctio in integrū. s. de in iure. rest. c. ii. de iure emi cōi admitteretur post sniam ad exhibēdū. s. de re iudi. inter mo. C. de trasac. sub pñctu pñctis vel cōfessiones r non p vñctum: q papa nō vidit originale (manibus) hoc nō est malū. C. q. testa. facere pos. hac cōsul. (a manibz) r iecirco nō pñctatē originale. s; sumptū libertatē id est exceptionē ab epō dioc. data libertatē cū sibi nō pñctatē nec habet: qz dioc. nō pñctat in ra epālia pñctat abbatē vel alī vel ad iudicis pape. s. de pñcti. ¶ Cum non liceat. r. c. cū ex offi. ¶ Imponētes mirū videtur q hic dñctur: q aut monasteriū pñctat in libertatē nō assigna t; aliqua cā: tunc nō sit actū de pñctio pape: tñ decetero agere non poterit: q pñctat nō. s. r. c. s. de re iudi. inter mo. ar. C. de an. excep. l. vlti. ff. de iudi. solemus. aut assignat aliquam causam: puta q munitū erat monasteriū pñctio epōrum colu. bñct. r tñc nō obstatē snia pape pp hac cā lata poterat agere ex alia causa: puta q munitū erat pñctio. ro. pon. vt not. s. de offi. ord. cōquerēte. ff. de iure cōmuni vñctū esse qd dñct: q monasteriū totū ius suū dñctat in iudiciū. ideo fuit hoc necessa riū bñctiū restōis. sed dices qre nō dñct iniustā sniam cū lpe eta vitate sit iniusta. C. de ap. eos. ff. illud obtinet in cā appel. vt inspecta veritate iudicet pñctā sniam iustā vel iniustā: sed in cā restōis ex pñctu iudicet sniaz iustā vel iniustā: potes etiā dicere q in causa restōis inspecta veritate iudicet pñctā senten tia iustā vel s; r bec snia iudicet vitate inspecta erat iustā cū pñctatē tñ infirmā libertatē per epīm data q in vitate non te nebat: r nihil de libertate concessa p papā dñctat: (nō cognō uerint) nec pñctatē int: s; tantū de libertate data p epīm (in ce teris) s; in expñtis necessariis restituendis r aliis. c. ¶ Accedē tibz r. per. xl. an. s. c. si de terra. contra so. nec iste nec ille renū ctant pñctio. expñct: sed tacite vel pñctio. qñq; antē pñctio mitur vno actu renūciare qñ voluntarie scīet r directo pñctio pñctio suū facit. s. de pñcti. cū accessissent. r. s. de pñctio. pñctio. s; qñq; venit nō scīet vel expñct pñctio pñctio. sed tñ alī pñctio renūciare pñctio. si per. rñ. an. pñctio. s. c. si de ter. ra qñq; xl. vt hic. r si qñq; dñctatē bec est: qz vñctio mo nachus q est pñctio agñs colēdis soluat decimas: cōnctus tamen nescit vñ vno actu non pñctio renūciare. Item si soluit aliqd etiā scīet toto quēto nō pñctio voluntarie renūciare pñctio. sed lites exerceri q cū sit laudabile non ei iputat. ff. de alie. l. i. mu. cau. fac. itē si res. s. i. sed si. rñ. an. soluit non habet exen sationē ignotiē nec voluntatis. s. c. si de terra. s; hic pñctio q requirit. xl. an. sed dñctatē hic requirit pñctio tps. qz quentus est vñctio mare. r possessioes citra. ¶ Itē habet quā infinitas vñ nō pñctio scīet sicut illi qui sunt citra mare. r p cōsequens nō intelligitur tacite renūciare nñ spacio. xl. an. ¶ In possessio nibz aut vñctio tñctis spacio. rñ. an. crederē pñctio renū ciare ē a tēplariis. vel dñct qñ qñctus non inuabat se q tēplarij tacite renūciassent pñctio. s; pñctio q non currit minor. xl. an. vel dñct q bec tollit illā. vel dñct q ibi ex pñctio statim que rit alicui in dñct. sicut hic quēto est vñctio iure decimarū ius r dominium quēto nō admittit nisi legitimo tpe pñctio vt hic argu. C. de iur. do. impe. l. i. sed pñctio responderi. qz ibi non habuit dominium. s; pñctio rē pñctio accipiēdi in dñctio vñ

autem ex pñctio nō dat aliqd dominium. sed potius aliqua po testas. s. vt nō cogant esse vñctio certū numerū. vel vñctio dignitas nō sit in eccēlia. tunc non sunt necessarij. xl. an. ad hoc vt videatur renūciare pñctio. sed sufficit vnus actus. s. de consti. cū accessis sent cum. m. r est rō dñctio. qz dominia rerū certis modis r cum magna difficultate amittunt r queruntur vt iusti. de re. di. per totū. r de illis modis non est si semel vel aliquāto tempo re permittit alium esse in possessione sue rei. sed in pñctio se cus est que sola petitione queruntur r in fauorē pñctio dñct: sed ex eis nullū datur dñctio. nā illa facile admittitur vñctio for te secus dicendum est in consuetudine: nam ibi si aliqua pñctio q sita esset consuetudine. vel iure etiam si nullum dominium ibi esset: vt si de consuetudine introductū esset q in hac eccēlia nullū assumerent in canonicos nisi essent in sacris ordinibus cōstitu ti: nō videtur qz aliqd in inferioribus ordinibus constitutū eligat qz pñctio hoc videant renūctatē pñctio dñctio pñctio rñctio q nō hz pñctio dñctio infringere. rñ. dñctio in bis. ¶ Immo plus dicimus q siue sint consuetudines sine cōstōnes siue pñctio legia honorabilia vel vñctio eccēlie: illa nunq; intelligitur renūcia ri per vñctio nec etiā per plures actus: qz etiā si expñctio vellēt renū ciare nō possent. C. de trasac. pñctio. ar. ff. de pac. s. s. si. nam in hoc casu si omnes de capitulo velint aliquid facere contra pñctio. vel consuetas constitutiones suas vnus solus posset contradi cere r etiā omnibus facientibus pñctio pñctio si vergit in dñctio eccēlie superior pñctio illud r debet renouare. s. de bis que si. a ma io. par. ca. c. i. r. s. de re. ec. non alie. si quis ad nostrā. si qua antez sunt qñt eccēlie vñctio renūciare. vel etiā in differētia: tunc p vñctio actum contrarium renūciat. s. de consti. cū accessissent: et c. cū. m. sed in casibus vñctio loquit pñctio de re. crederē. s; cano nici non possunt vñctio ex quo semel fecerāt cōtra suū pñctio giū in suū fauorē. s. qz allegaret diminutionē suā pñctio dñctio: cre derē tamē qd possint eodem pñctio vñctio nō ē eccēlie si ex rece ptione pñctio eccēlie lederentur: puta si pñctio modicitatem pñctio dñctio non inueniret canonicos residentes vel nō inuēni rent bonos: r idem videtur in omnibus aliis similibus pñctio gñs cū hoc decreto canonicorū numero r sublatione vñctio vñctio sanorē. s. r eccēlie r canonicorū intelligitur concedi: et ideo hz vnus renūciat r alius nō intelligit renūciare. Itē si cō munibus r granibus pñctio. que habet aliqua gens aliquis nō vñctio nō intelligit qz renūciare quo ad alia si in aliquo omitte ret illo vñctio: sed quo ad illud bene renūciat. C. de ex. tu. tuto. vo luntatem. C. de bis qui spon. mu. sub. l. i. r. l. sequen. li. r. ff. de va ca. mu. l. pñctio in. s. si.

1. Et si papa dicat recepimus clerico r talis eccēlie in pñctio filios vel spirituales. an propter hoc sint exempti.
3. Exemptus rōne rei nō exēpte subiacet iurisdictioni ordinarij.

Capella. ¶ De pñctio hoc pñctio sum est personis vel potius concessum est eccēlie pñctio sonis nec pñctio hoc exēpta est eccēlia vel clerici nisi quo ad exēctationē r alia q hic sequit. si autē dñctio exēctio canonicos talis eccēlie ab epō clerici quādem exempti erūt a iurisdictione epāli intuitu pñctio. sed eccēlia in nullo exēpta erit: r in oibus epō respōdebit: nisi in iurisdictione clerico. ¶ S; querit si quis dicat recipio clericos talis eccēlie in pñctio filios vel spñctio: an propter hoc sint exēpti. arg. qñ. C. vñ vi. conque rebatur. Item ar. ad hoc qz si res q dñctio pñctio ad proprie tatem pape est exempta. ergo eadem ratione r filius vel qquid aliud dñctio pñctio ad papā erit exēptū. ff. q. talis non est exem ptus. plus em pñctio nomen filij in affectione q in exēptio cos recipere videtur. q. d. papa: recepimus vos in amorē filialē sicut cū dñctio sub dyaconus papa: sonat in honorem nō exceptionē. s. de ma. r ob. per tuas qñs in ar. pñctio vñctio: qñt quos pñctio cepo elegit in partes non vult ab alio sub alterius pñctio esse in aut. pñctio q de digni. eadem rōne nec quos eligit in filios. qñ uis rñctio possit patrē sonare in autoritate quē nō decet alteri pñctio sub dñctio filij in affectionē quem nō est in decens sub alio cē. secus autē videretur si viceret recepimus vos in pñctio vel spñctio les subiectos. qz tñctio erunt exēpti. qdam tñ dñctio q si qñ papa re cipit aliquos in proprios filios. r ille cñctio filij pñctio erāt cōfen ferit pñctio sunt ab eius iurisdictione exēpti alio nō. argu. ff. de adop. in adoptionem. ¶ Item nō. qz si isti nō possint exēctari vel interdici. tñ pñctio aliter pñctio r dñctio per sniam. qz hoc nō continet in pñctio. qd diligēter obseruādū est. s. eod. pñctio r ba betis expñctio. s. co. ti. volentes. ¶ In his eccēlie pñctio parro chianum pñctio no. exēptum rōne rei nō exēpte subiacere iurisdictioni ordinarij de hoc no. s. co. pñctio. r habes expñctio. s. e. qñ ad hoc. s. e. ti. e. volentes. s. vlt. glo. quo ad hoc.

1. Cum bec dictio quod vel que vel sicut ponantur in literis vñctio dentur aliquid poni.
2. Quamuis probetur exemptio capitis non probatur exemptio membrorum.

τε. (α λόγος) νό τῃ ἰονε
 ρισσινίε κυρ νευτρε πα

perior. arg. hic. 7. s. de ma. 7. obe. c. solite circa prin. ¶ Item in casibus ubi qd fortitur forum rōne possessionis quicqz abbas corā epō cū res sint in eius territorio. domiciliū aut non pōt habere nisi in suo monasterio. alii autē seculares sicut 7 laici plura pōt habere domicilia 7 in ecclesijs suis 7 extra dūmodo nō teneantur ad residentiā de fo. cōpe. postulasti. sed loca in quibus ipsi tenent ad residentiā semp debent pro domicilio reputari. 7 aliqz contradicūt. si autē clericus duorū epōrū delinquat 7 iniuriā faciat clerico alterius epī sub quo domiciliū nō habet extra illuz epātū tū sub eo rōdere tenet: qz rōne clericatus fortit forū eius. C. de epi. 7 cle. an. clericus. fecus aut in abbate exēpto qz delinqueret in clericos dīo. cui reuerentiā debet: tamen corā eo conueniri non debet: qz nō est eius clericus. immo exēptus: 7 in aliquo sibi reuerentiā debeat si autē mēbra sunt exēpta 7 non populus tunc etiā si delinquat in mēbris exēptis abbas: tamen dioc. nullā iurisdictionē in eo habebit. 7. e. volentes. de populo aut idē dicimus sicut diximus qū mēbra nō sunt exēpta. 7. de v. b. signi. v. pīēs. de hoc no. s. eo. recipimus. 7 in hoc casu restitueret clericos in ecclesijs sine epīs: 7 si deponēdi fuerint referat ad papā. ar. s. de offi. archi. ad hoc. si aut populus est exēptus tū in nullo tenetur dioc. (mēbris) 7 ita qz tenetur duobus dñis pape. s. ratione sui epō rōne mēbrorū 7 p vasallis ar. ff. de ope. li. duorū ad hoc. s. de ma. 7 obe. qz sup his glo. s. rvi. q. f.

1 Quid intelligatur concessum per hec verba concedimus ta-
lem ecclesiam tibi in proprios vsus.
2 In alienationibus rerū ecclesie requirit consensus episcopi.
3 Quamquam alicui conceditur ecclesia pleno iure. intelligitur sibi
concedi quod sibi subiecta in temporalibus et spiritualibus. nō autē
quod conuertat eam in proprios vsus.

vt hic. s. ca. cum ⁊ plantare. s. in ecclesijs. nec pōt ille cui data est
b ecclesia viderē vel pignozare possessiones huius ecclesie pro sol
uendis debitis eius ecclesie cui donata est ⁊ si qua relinquuntur
huius ecclesie in vtilitatem huius ecclesie conuerti debēt ⁊ breuiter
dicimus qd bene caueat sibi prelatus ecclesie cui donatio facta
est ⁊ qd si accipiat mutuū nomine huius ecclesie conuertat pec
cuniā in vtilitatem illius ecclesie qd aliter de bonis eius non sol
uetur debiti hoc autē ita distincte faciet platus ecclesie cui dona
tio facta est alioquin sacrilegus erit. ar. ryf. q. iij. per totū ⁊ ta
mē puniet per epīm ⁊ etiā ad officiū epī pīnet qd hoc fieri faciat
f. de excep. cū venerabilis. ⁊ not. s. de resti. spo. olim videt etiam
quod creditores huius ecclesie per interdictū de separationib⁹
possint petere vt separantur bona vtriusq. s. de sepulta. per to
tū. ¶ Item dicimus qd si in alia dio. sit ecclesia donata in alia
donataria in alienationib⁹ rerū ecclesie donare necessarius erit cō
sensus episcopi sui ⁊ in alienationib⁹ rerū ecclesie cui facta
est donatio requireretur consensus sui epī: cum als si ecclesia vna
c habet in diuersis dioce. possessiones solus consensus dioce. epī
requirendus est ⁊ non epōrum vbi possessiones site sunt. ryf. q.
iij. in vendi. xij. questi. h. abbatibus si qua sine ex. x. q. f. casellas
3 ¶ Item dicimus quod licet ecclesia concedatur alicui pleno
iure intelligitur sibi concedi quod sit sibi subiecta in temporalibus
⁊ spiritalibus non autem qd conuertat eā in ppios vsus
subiectionē eī omnem quam ppius habebat sibi cōcedere videt
tur. ryf. q. f. vñs. s. eo. cum ⁊ plantare ⁊ non fructus quos non
habebat: nec accipere debebat: nisi ex iusta causa ⁊ cū multis so
lenni tatibus quas no. s. vt eccle. bene. c. j. ⁊ facit ad pdicta. x. q.
iij. quia cognouimus. s. de reb. eccle. non alle. ca. j. sed si prius ec
clesiam aliā pleno iure donatam in ppios vsus tenebat dona
tor: tunc pleno iure sibi subscire videtur propter verbum possi
tum in donatione scilicet concedo plene ⁊ in vsus ppios con
cedere videtur. qm in donationibus est larga interpretatio habē
da. s. de dona. cum dilec. x. c. pastoralis. eadē autem iura que di
rimus dio. r. tineri in ecclesia concessa in ppios vsus eadē re
tinet ⁊ si vniat duas ecclesias quocunq. genere vnionis: de quib⁹
vnionibus. s. ne se. yac. c. j.

Quoniam p confessiones &c.
(vtrūq)uales sunt que pleno iure sunt subiecte ab
bati:puta quia in eis ius percipit episcopale. vel q
abbati lege iurisdictionis & dioce. sunt subiecte vel in tēporalib
& in spiritualibus(clericum) hoc intelligitur de clericis moran
tibus in ecclesiis vtroq iure spectatibus ad monasterium(mo
nachū)not. q. pūilegiatus iste non gaudet pūilegio si vadat
ad aliam eccliam. s. eo. cum capella.

Antiqua ꝛc. (antistites) patriarche (pno-
ces) etiam alijs omisiss.

Vel privilegia **I**tem potest ibi celebrari de licetia iuris: vt habes per totū hoc. c. 7. seq. et etiā de licetia hominis. s. de ap. di. lectis. s. si psona eēt interdicta vel suspēsa p suo dīcto nō posset de iūia alienius celebrare nec suspēdi posset interdictum in psona suspēsa: est ratio: q. dū suspēditur interdictū in psona vel licetia de celebrādo aut est penitēs et satisfaciēs de eo pro q interdictus est et sic postea nō redibit in suspensionem sine sua culpa et sine monitione. s. de appel. reprobabilis. s. de consti. co. gnoscentes: aut si nō satisfecit ante satisfactionē nō dī sacramēta ministrare. lxxj. di. si q sunt ministri: opz si diaconus. qñ aut loc⁹ vel ecclesia est interdicta: sec⁹ est: q. et ibi celebrari auctoritate episcopi et suspendi potest interdictū vel potius nō est positū et etiā improprie in tali locutione sumuntur verba. et est sensus: interdico ecclesiam. i. celebrātes in ecclia: et ab hac iūia pōt excipere quos vult et subicere quos vult: et proferre etiam q certa officia celebrantes sint excōicati et non alij: et q certo tpe. i. cū forte fuerit dñs terre ibi presens. arg. s. de offi. deleg. sane. s. de spon. Anno. super. y. decre. **L** iij

Alii autē se
culares. hoc di
ctū dicit ant. d
but. h notabi
le. d hoc vide
pabb. l. d. c. po
stulasti. 7 l. c. di
lect. s. d. rescri
ptis. 7 ibi latif
sime fel. in v. p
ma cōclusio.
Endere.
adde fel. q hoc
refert i. c. trans
lato. co. liij. s. d
pfi. 7 add idē
conob. castis
vtp bar. in. l. j.
C. de metropo.
li. ij.
Habet i di
uersis. hoc di
ctū sequit arc.
in. c. in veditio
nibus circa me
diti. viij. q. iij.
7 bal. l. aut. hoc
ins porrectam
co. in v. qro igi
tur qf. C. d. sac.
san. ec. fel. late
ribi 2cor. in. c.
dilect. fili. co.
v. viij. viij. facit.
s. de rescri.

Inno. super quinto decre.

nō est. vel etiā pōt dici si ēt dicere p̄prie locū suspēsus: q̄ tñ p̄pter p̄ctm loci nō est suspēsus: pōt ibi celebrari: vt h̄. 7. cessat obicctio quā fecimus in p̄sona suspēsa. 7. hac rōne possēt dici q̄ si q̄s esset suspēsus p̄ delicto alterius. xvñ. q. iiii. miror. felix q̄ in illo possēt suspēdi interdictū (non negetur) nō in illa ecclesia interdicta. s̄ in alia nō interdicta (huos) ēt aliud. s̄. eiusdē privilegii (huos). i. ep̄o subiectas (hoc autē) hec sunt v̄ba pape interpretatio ambo. c. supradicta p̄ui. (habitu) h̄i si p̄traverint t̄z m̄mōniz nō tñ est necesse q̄ assumāt habitū tēplariorū vel p̄nt habitū eo r̄ū assumere sine p̄fessione. ar. s̄. de reg. 2. sult. (sua bona). i. oia. alii dñt sufficere si dēt maiore partē (sepellat) tpe iterdictē terre.

1. **Regulariū** s̄ nōne est idēl oib⁹ alii: q̄ si ecclesie sint iterdictē tñ p̄obiani p̄nt eligē sepulturā i nō iterdictē ecclesie. Rñ. h̄ac decre. loq̄ q̄s iterdicta est ecclesia p̄ p̄p̄m. i. in penā p̄p̄i t̄pale q̄ eis infligitur ēt si non deliquerint ipsi: sed dñi eoy vel aliqd ex ipsi: 7. si nō oēs. si autē iterdicta ēt ecclesia p̄ delicto clericorū vel p̄ violationē: tñ q̄s possēt vbi vellet eligere sepulturā et audire diuina: sed in p̄rio casu nō p̄nt eligere sepulturā. nisi rōne p̄ui. **Exclusio** tñ cantabunt 7. pulsabunt cāpanas 7. iannas tenebūt apertas cū p̄p̄s in eoy officiis debeat locū dāri quod non possēt esse nisi pulsarent cāpanas vbi alte clamarēt q̄d a s̄ nō h̄. s̄. c. pri. sed p̄tra. s̄. de p̄ue. cū inter. sed potes solue re q̄ ibi non dicit q̄ privilegiati non possunt celebrare alta voce 7. aperire iannas. 7. per p̄p̄s pulsare cāpanas. sed q̄ ex sola consuetudine nō p̄nt venire 7. interdictū 7. submissa voce celebrando. vel si esset ep̄s vel collegiū cui ex privilegio hoc cōpetit codē mō nō h̄ alta voce cātare: q̄ ad hoc ip̄m eoy privilegiū restrin gitur. vel dicit melius q̄ nō solū ex privilegio: s̄ ēt ex p̄suetudine pōt aliq̄s h̄ere q̄ celebrat tpe iterdicti: s̄ q̄ alta voce pulsata cāpana 7. aperta ianna celebrat: hoc nō pōt h̄ere ex p̄suetudine cū ex ea rampat neriū ecclesie. s̄. de cōsue. cū inter. 7. q̄ redigeret in grauiamen ecclesiarū. s̄. de p̄ces. p̄ben. c. j. sed ex p̄uili. pape h̄c. qui habet plenitudinē p̄tatis: 7. de cuius p̄tate disputare sacrilegiū est (excoicatio). s̄. de p̄bē. in lat. in p̄ui. s̄. so. illud de iure cōi hoc de p̄ui. **Excoicatio** x̄i p̄uili. solos excoicatos excludat: dicendū v̄ q̄ interdicti admittantur ad officia quod tñ restrin gendū est ad eos interdictos qui nō sunt notati interdicti si ne deliquint sine nō. ar. xvñ. q. iij. si habes. xvñ. q. iij. miror. Itē est restringendū ēt ad eos q̄ nō dederūt cām interdicto et si non notati. sed in genere sunt interdicti. s̄. c. c. pri.

1. **Ep̄i** p̄nt interdicti etiā in loco interdicto celebrare.

2. **Am** familiares ep̄iscoporum sint admittendi ad celebrandū offi cium in loco interdicto.

3. **Privilegiati** quando nō gaudent privilegio.

4. **Interdicti peregrinantes** an possint audire diuina.

1. **Quod non** **Interdicti** admittuntur ad officium horum privilegiato rum sint literati nō privilegiati nec interdicti siue cle rici siue laici: nunquid cū eis poterūt in suo officio dicere vel ce lebriare. Rñ. dēmus q̄ non: q̄ cū virtus interdicti hoc b̄eat: q̄ ēt interdicti in loco interdicto celebrare nō possunt: vt nō. s̄. de ex coic. p̄ela. tanta non videmus qua ratione cū eis p̄nt officiū dice re: sed p̄nt cum alijs cātare vel legere nō in suo officio 7. audire: q̄ etiā sine eis p̄nt in ecclesia orare. alij tñ dicunt p̄tra: hoc locū habet in his privilegiatis qui habēt privilegia q̄ in terris inter dictis celebrant. secus autem dicendū v̄ in templariis 7. hospita lariis qui privilegiati sunt non tñ vt ipsi celebrant: sed indistin cte 7. impersonaliter est eis concessum vt semel in anno in adaē tu eoy celebrant diuina nō per eos tñ sed per quoscuq̄. 7. tunc etiā omnes recipi possunt ad diuina nisi sint excoicati. s̄. c. pri.

2. **Quid de clericis familiaribus** huius ep̄i vel aliorum p̄ui legiatorum. Rñ. p̄. eos admittendos ad celebrandum officium q̄ v̄ eis concedere vt cum suis familiaribus dicat: q̄ alio n̄bil eis p̄ferret. arg. s̄. c. in his. 7. s̄. c. p̄iori. i. rñ. Si autem p̄uenti concedatur privilegium. familiares admitti non debeant ad cele brandū officia nisi super hoc fuerint privilegiati. 7. hoc satis in nui v̄. s̄. c. p̄iori. sed tñ ibi loquit de cōp̄bēis in generali inter dicto (q̄nq̄). q. d. nō semper q̄ si ex celebratione oriretur scanda lum vel si esset infame factū p̄ q̄d positum est interdictū nō de bent celebrare. **Qui cām aliquā** not. privilegiatos huius modi non gaudere privilegio si cām vel fraudē commiserint in eo p̄pter q̄d positū est interdictū: idē dicimus de singulis laicis quantum ad hoc vt si dolū vel fraudē commiserint: nō gaude ant indulgentia si quā habēt q̄ tpe interdicti possint audire offi cia. Itē si p̄pter aliquos puniēdos vel aliū in eis veluti dñm et in familia positū sit interdictū etiā extra terram interdictā nō p̄nt audire officium. si autē n̄bil deliquerunt: nec cām p̄stiterant quare terra interdicere ēt si terra vel villa vel puincia p̄ alterius delicto interdicta est tunc secus est: q̄ in hoc casu nō sunt p̄sone interdicte vel si sunt interdicte: sunt tantū interdicte ne ibi acci piant sacramētayl audiāt officia: 7. ideo bene audiēt extra terrā

interdictam et etiā in terra illa ab his qui habēt p̄ui. q̄ quosli bet interdictos possint admittere ad officia vel sacramenta tpe generalis interdicti: vt. s̄. c. p̄iori. arg. p̄ his. s̄. de p̄e. 7. remissi. q̄ in te. in si. vbi dicit q̄ p̄nt peregrinari. 7. in peregrinationib⁹ plus p̄suerūt hoies interesse diuinis officiis q̄ in alijs p̄is opibus

4. **Itē** sufficit q̄ nō est a iure p̄hibiti q̄ non p̄nt audire diuina. q̄ pene non sunt extendende. de p̄e. distin. j. p̄ene. 7. h̄ dicitur mus q̄ possint audire in terra interdicta diuina apud illos q̄ habent generale privilegium q̄ omnes admittant ad sua officia: nō tñ possunt audire apud illos qui nō habent ita generale pri uilegium: sed tñ habēt p̄ui. q̄ tpe interdicti possunt celebrare ex clusis excoicatis 7. interdictis. **Itē** v̄ quibusdā q̄ hoc h̄z lo cum vbi interdicta est terra vel villa vel puincia vel ecclesia. se cus autē si interdicatur aliquis specialiter. vel si interdicatur ali quis cum fantoribus suis. vel si interdicat familia vel domus alicuius vel populus alicuius ville. q̄ be persone intelliguntur interdicte. 7. ideo nūq̄ debēt diuina officia audire nec sacramē ta recipere. ar. xvñ. q. iij. miror. xvñ. q. iij. si habes. s̄. de sen. exco. q̄ in dubiis. **Aliquē** not. q̄ dicit aliquē. i. qualēcuq̄. q. d. ēt si modicā causam prestitit interdicto non d̄z gaudere indulgen tia. puta si consilium vel auxiliū dederit. vel si ille ipse fuit ille p̄ quo interdictū p̄positum est etiam si doluit.

Quanto **Querimoniam** nō videtur q̄ cluniacē. possint habere aliquas actiōnem contra hos ep̄iscopos: q̄ non iniuriant cū non sint serui vel filij vel vxores vel alie tales persone que excommunicantur quarum occasione detur actio iniuriarū: Itē quid ad monachos si ep̄iscopi male se habeāt in suos sub ditos. Rñ. p̄. q̄ dolus facit competere actionē de dolo ad suū dānum consequendū que cōpetit vbiq̄q̄ alia actio non cōpe tit 7. aliquid dolo factū est. ff. de dolo. l. j. vel si velint ad penā in fligendam ep̄is accusabūt eos de crimine stellionatus. ff. de cri. stel. l. p̄e. **Itē** ep̄s 7. alij prelati bene agunt contra archiepi scopos 7. alios qui habent modificatam iurisdictionē vel in casu bus tñ i suos subditos si excedūt 7. in iure 7. dolo. 7. p̄ hoc seq tur q̄ precipiē eis q̄ decetero non excedant 7. q̄ reuocet q̄ post lit. cōtest. in auc. de dolo excoicent. veniant autem in hac cadez actione de dolo reuocatio 7. satisfactio excessuum p̄cedentium lit. cōtesta. dūmodo petentur expresse. vt not. s̄. de ressi. spo. gra uis (verba) contra arg. s̄. c. c. p̄oito.

Ex parte **sol. vt. s̄. de apost. c. j.**

Elia intentionis **parte abbatis.**

In his **benigna** ff. de religio. sunt perso ne (platoz) illorum locor siue fuerint ep̄iscopi siue minores prelati (parrochiali) puta obli gationibus decimis p̄sonalibus. rñ. dist. p̄ter hoc (gratiam) s̄. de verb. sig. abbate.

1. **Non** valet rescriptum impetratum per quod auferatur posi sessio. quam alius tenet.

2. **Privilegia** alijs p̄iudicialia striete sunt interpretanda.

3. **Non** fit excoicatio alicuius loci nisi cū magna deliberatione.

4. **In** accessoriis nō fit tāta examinatio sicut in principal.

1. **Adum** **Decimis** **Donales** dene gabant soluere quādam decimas s̄ quibusdā nonalibus monachis de bucelle. quas h̄dē monachi pacifice possidebant ecclesie p̄ui. quod im petrarunt moniales de decimis nonalium non soluendis. s̄. ma le. q̄ p̄ui. non extenditur nisi ad futura nonalia. hoc non est ve rum quod hic expresse apparet quia papa hoc nonalia. appellat 7. tamen prius redacta erant ad culturam. Jo. autē dicit hoc nō p̄iudicare p̄ui. de nono impetrato. q̄ non fecit mentionē q̄ monachi erant in possessione decimarū nonalium. 7. ideo ad illas non extenditur. q̄ papa non intendit per aliquod rescriptū au ferre possessionem quā alius tenet immo si tale rescriptū impe tretur non valet. C. vñ vi. meminerint. 7. C. si per vim. l. j. (erant) p̄iori 7. conuentus. **In** possessionem idē credūt quidā 7. si non essent in pos. dūmodo als essent ei debite. q̄ privilegium ex tendit tñ ad futura nonalia. hoc non est verum vt dicit in glos. q̄ impetrant 7. c. per hoc generale privilegium nō intelligit dā ri decime quarum possessionē alij habent. sed nec ille per quarū subtractionem graue parrochiali ecclesie p̄iudiciū fieret. s̄. de verbo. sig. quid per nonale. privilegia enim alijs p̄iudicialia stri cte interpretanda sunt: 7. quantū pōt ad iuris cōsonantiā redu cenda. ff. de vulga. sub. et facto. argumen. s̄. de deci. suggestum.

Itē cum contingat ex parte. **Itē** videtur in privilegio exem ptis: quia si ibi dicitur erimimus monasterium tale cum suis capellis: est intelligendum de his quas alius possidet etiam per quam donationem p̄ioribus dominis non fit graue damnum. arg. p̄dictorum iurium. est ergo sic intelligendū dictū privile gium vt si aliq̄e possessiones in aliqua dioce. denē monasterio sic exempto

non f̄
privilegia
p̄iudicialia

[illegible]

ueniri possunt (ordinarijs) locorum vbi commissa sunt delicta
tractus initi vel res est litigiosa (exemptio) monasterio cui ex
pto non solum ecclesie sed etia domus monasterij exempte sunt.
r. q. j. necessaria. vñ. q. iij. id consti. s. de immu. eccl. c. i.
imo quida dicunt q etia arce ori t totus manus que sunt iuxta
ecclesiam exempti sunt. s. de cens. c. j. (nec nisi) supple coram or
dinarijs locorum (delinquant) exempti. (Conueniantur)
i. et conueniant et mitti petant et id ipsum. s. q possunt conueniri
vbi delinquit et contrahunt et vbi res est litigiosa. Item q non
sunt mittendi illi qui habent indulgentias ab ordinarijs suis ad
loca vbi deliquerunt vel contraxerunt vel res est litigiosa (ad
ita). s. suspensione et iurisdictionem et excoicatione (penitus) qz
sic se habent verba privilegij. s. de privileg. porro. (non possunt)
si ibi delinquit vel contrahat (vel ex gerat) hoc ideo dicit: q si irret
causa visitadi vt transueat: vel ex alijs similibus causis no pnt
ab hmoi ordinarijs conueniri: et si ibi delinquant vel cotrahant.
(Locum habere) quo ad hoc q vterq potest cu excoicare ab
bas ratione abbacie vbi locum habet. et eps loco prioratus q est
sicut in sua iurisdictione. ar. s. eo. ti. c. cum capella. sed contra. s.
de re. do. ne nimia. vbi dicunt q monachus no dz habere locum
in diuersis monasterijs so. illud itelligitur q no dz habere locum
impositus diuersis monasterijs. ff. de elec. constitutis. sed abba
tia cu suis prioratibus non dicunt penitus diuersa. Itē potest
intelligi q non pnt habere locum in diuersis monasterijs quo ad
hoc q in vtroq interfint in electionibz et q ad alia comunia ne
gocia vtriusq monasterij vocentur

De purgatione canonica.

Rubrica.

Obilis ꝛc. (negaueris) remanet tamen infamia (fidelem). i. veracem vel istum vel bone fame. ꝛ. eodem nos (admittitur). ff. de accusa. si cui ff. ad l. iul. m. furiosi. ꝛ. q. j. in primis. ꝛ. q. v. paruli (purgatio). s. vulgaris. ꝛ. hodie hoc. c. ꝛ. omnia similia abrogata. ꝛ. questione. ꝛ. consulisti. monomachia. ꝛ. questione. ꝛ. q. ritur. melius. ꝛ. q. v. mēnam.

Squis. p[er] byter &c. (pmisit) .i. ea fecerit quay
si aliqui possunt de eo male suspicari
(banno). s. in fi. (de sua emendauerit) .i. non irane-
rit. vnde infamia oriebat[ur] (suspendat) no. p[er]cessum
habendum contra infamatos.

Omniales ^{re. regulam} id est secundum tenore
regule id est pro qualitate infamie. si
questione. y. in omnibus.

Quis 2c. (p'diderit). s. nō in pnia s; in iudi-
cio vel in publico ad infamiā. s. de er-
ce. prela. q̄ sit grane (ppulsatus) alius. s. qui nō cōfite-
tur nō. verūm mitem suspitionē sufficere ad indicēdā
purgationē etiā si nō sit infamatus.

Quotiens ^{7c. (accusatores) a principio plu-}
res pnt apparere accusatores. s3
iudex i psequendo ynum eliget idoneum. ff. de ac. si
plures. **¶** Formam cano quia forte a testimonio
repellebantur vel propter crimen vel etate vel infamia vel alias
iusta causam: vel qz non pbant sufficienter ad id ad qd indu-
cebantur 7c. notandi q3 s3 qd defecerit in accusatione: tñ purga-
tio sibi i indicenda est sup scdalo. no. hic nō sufficere habere co-
rā se euangelii. s. de iura. calu. c. rñ in causa.

Nos inter alios ꝛc. (purga)no. pur
ci laico. s. e. c. j. ad hoc vt possit laico indicere purga
tionem de crim opz q tale sit crim cuius cognitio ad
ecclesiam spectet: qd pbatur ex eo: qz purgatio nunq indicitur
nisi deficiente pbatione. s. de testi. tñ l. is si ergo coram eo prius
non inducitur pbatione: qz non pertinet ad eñ cognitio quo
modo indiceretur purgatio.

Cim. p. 7c. (Prinare). i. suspēdere vsq; ad di-
gnam satisfactionē. i. quousq; se pur-
gauerit. s. co. c. ij. 7. ij. q. v. presbyter. als autem nisi p-
betur ei crimē in modum inquisitionis non pūabi-
tur ecclesia perpetuo vel nisi postq; assignatus esset ei terminus
purgandi 7 in purgatione deficeret: tunc enī ab illo termino in
antea poterit suas ecclesia. als dare. s. de re. iu. q. ad. f. co. inter
arg. s. qhi fil. sint le. latoz. 7 q. ma. ac. pos. cum in tua. vbi no. pro-
bato aut crimine in modum inquisitionis pōt imponi pnia lz
nō ordinaria sicut si directe accusaretur 7 etiā fm leges pnia cor-
poralis: vt no. s. de ac. cū opz. vel illa. c. p̄sbyter. 7. s. e. c. ij. loquū-
tur qñ p̄prium iuramētum offerebat lz cum purgatores habere
nō poterat: sed se habiturum sperabat: 7 sic a iudice obtinuit qđ
expectaretur ad hoc eius purgatio. 7 forte qñ aliq; absentes erāt
qui spetabāt purgare eum: hoc aut qñ ipse volebat curare 7 etiā
desperabat de purgatoribus.

¶ **S**upple
habitu .add q
car.in cōsi. xxi.
lci.in rhemate
pmissio col. j.in
n. dicit. bñc in
tellectu cōm.

Inno. super Quinto decreta.

Et tuarum etc. (absoluisse) non tenuit huiusmodi absolutio: quia ex hoc expressus continetur quod se purgavit vulgariter (relaxatus) non per solam infamiam aliquam remouendum vel suspensum dicitur. h. q. v. super causis. et est propter enormitatem delicti.

Institutus.

Inter etc. (tales) infamatos de crimine qui compurgatores expectant: ut no. s. e. c. p. (a bñ. cio) no. propter immanitatem criminis aliquam a beneficio suspendendum. h. q. v. super ea. ab officio aut suspendi tur propter minora crimina. h. q. v. presbyter. (Si suspitione) solus indicis not. tres causas indicendi purgationem alibi aut tñ. onas. s. de si. licet. (Testium) contra eum directe inductum: secus si contra aliquem esset probatum crimen ut remoueretur a testimonio. nam tunc testi contra quem inducuntur testes non fit copia capitulorum contra eum inductorum: nec contra eum inducuntur directe quod sit quando proceditur in inquisitione. s. de accu. inquisitionis. s. de ordi. cog. cum dilec. si autem accusatori probetur crimen in modum excep. credimus indicendam purgationem cum capitula super quibus testes inducuntur sibi exhibe antur et directe contra eum producantur testes: alij tñ dicunt quod in testi. est indicenda purgatio si ex dictis testimoniis contra eum non productorum oritur infamia. (Exiit) hic exceditur numerus purgatorum propter immanitatem sceleris qui habetur. h. q. v. presbyter. nam hic numerus est arbitrariorum. s. eod. ex tuarum. s. eod. cum in regularis autem numerus bisversibus comprehenditur. Pontificem per vim manus excuset. duodena. Quinta sacerdotem lenitam tertia pena. Maior maior: minor est adhibenda minor. Quæ plebs accusat purgabit in manifesto. Quæ choris ante chorum sua sit purgatio prelio. (Et probati) i. non improbat. s. eod. c. priori. vel die specialiter vitam probatam requiri in purgatoribus hereticis manere speciale est in crimine hereticis: ut etiam post purgationem prestitam remaneat pena. Idem forte poterit dici in alijs grauib. criminib. argum. ff. de leg. non possunt.

Am dilec. etc. (vicine) s. e. c. priori. et c. p.

Am etc. (commoueri) quia certa erat infamia sine causa vel ex iniusta causa orta. s. ex literis monitoris pape. ubi autem certum non est indicetur purgatio. s. eod. inter. s. de simo. c. licet. Et q. ij. in cunctis. argum. s. eodem accedens. (Procurator) videtur quod non debuit concedi purgatio cum procurator non posset deferre iurandum sine mandato. ff. de iur. iur. l. i. iurandum. s. vltimo. vel dic quod habebat speciale mandatum vel quod ratam habuit. vel dic quod est vicinum mandato. s. de elec. in causis. ff. in di. sol. tam tamen. s. vlti. vel dic quod erat procurator grauis cui hoc licet. s. de ac. veniens. (Judici) ex ista tamē purgatione quam aufert sine inquisitione non procedente non fit iudicium alijs quin possit procedere ad inquisitionem: secus si inquisitio precessisset. s. de collu. intantum.

Testibus etc. (firmare) s. eo. quoties.

Ecedens etc. (purgatione). s. q. non credit se filium sacerdotis. de scientia enim iurare non debet cum anceps perituri subire non cogatur. ff. de in lit. iura. videamus in pñ. ci. vel iurabit quod sit filius talis mulieris quā talis proproietenebat. ff. de in ius voca. quia mater.

- 1 Non est de eodem crimine sepe inquirendum.
- 2 Quo casu possit platus pcedere ad inquisitionem extra aliquem.
- 3 Inquisitionis et accusationis differentiam.
- 4 Si quis contra aliquem primo obtinuit inquisitionem: et reus est absolutus non est postea idem actor audiendus in modum accusationis contra eundem.
- 5 Nūquid postquam proposita et indicata sunt in questione in qua excipiebatur: possit ulterius de eodem crimine accusari vel inquiri.

Am dilec. etc. (concessimus) super eo quod idem clericus petebat corporales possessionem ecclesie sibi dare per abbatē sancti Galli assignari (epus) non erat episcopus quando hec litera missa fuit sed tempore quo purgationem recepit: erat tñ electus: ut in si. decre. dicitur (purgare) falsum narrat: immo nec electus nec alius voluit tunc purgationem suā recipere: sicut dicit in integra. licet postea electus receperit: ut infra sequitur (plebani) not. ad petitionem vniuersitatis dari inquisitionem. (Et Incepus) de alio crimine agit modo quod actum fuerat coram epō: quod eodē sepe ingrendū nō est. s. de col. c. vlt. et de acc. de bis. ff. nau. cau. sta. licet vel dic quod loquitur de eodem et bene inquiratur sepe quando fuit condemnatus. sed quando fuerat absolutus secus. s. de ac. de bis. vel dic quod hic nō precesserat in inquirendo

sed audita infamia indit ei purgatio nem: quā quod non prestitit sententialiter cum suis ecclesijs primauit et male quod tantū suspenderet debeat ab officio et etiam beneficio si maiora crimina essent. s. eod. inter. h. q. v. presbyter. si autem precessisset inquisitio. tñ si deficeret in purgatione sententia ammonitionis in eum ferri posset. s. de re iud. q. ad. s. e. c. inter. in si. t. c. cum. p. hoc bene sonat hec litera quia reprehenduntur iudices qui processerunt ordine non seruato ad ammonitionem. (Et Item) si non precessisset inquisitio sed tantum indicta fuit purgatio siue fuerit prestita siue non. alius admittetur ad inquirendum. ar. eius quod dicitur in populari ac. in qua extra iudicium nō h. pacisci. ff. de pac. iure. s. vlti. neq. ad arbitrium ire. ff. de ar. nō disti. s. de libera. li. a simili nec iusur. deferre et idem argumētādū vñ in inquisitio ne. nobis autem vñ quod siue scādalum siue periculum siue infamia siue suspitio grauis sit contra aliquem prelatus suus potest procedere ad inquisitionem: vel si non inueniat probationes indicet purgationem quā si prestitit annūciabitur per sniam boni testimonij et absoluetur ab infamia. s. e. ex tuar. et c. inter. h. q. v. omnibus in si. si vero defecerit nō cōdemnat de crimine sed primatur beneficijs. s. e. c. p. s. vlt. et saluo eo quod ibi no. et etiā deponit propter maiora crimina. s. eod. inter. et si sit ei indicta purgatio sine inquisitione siue cum inquisitione decetero non fiet inquisitio contra eundē de eisdē criminib. ut not. s. de collu. c. vlt. s. de ac. de bis. (Et Et) dicunt quidam quod si post absolutionem vel cōdemnationem in modum inquisitionis factam alius vel idē velit accusare de eodem crimine potest etiā si sciuit prius egisse. non enim obstat exceptio rei iudi. cum ad aliud agatur in inquisitione scz ad absolendum ab infamia vel ad priuandum a beneficijs ut dictus est ad aliud in accu. s. ad cōdemnandum de crimine et pena corpo. ralem in fugendam. ff. de exceptio. rei iudi. cum queritur. et lan. eadem. s. vlt. s. de causa pos. pastoralis. ff. ad. l. iul. de vi pub. qui cctu. s. si de vi. c. de fal. damus ad idem in anc. vt liti. iurent. s. si quis autem li. nā in ciuilibus actionibus hoc est. quod diuersis ac. qs agere nō potest ad idē. s. ad plura potest. ff. pro soc. si qs a socio. penā. et l. seq. ff. de pac. rescriptum. s. si pacto. et sic nō est extra rium. s. de elec. cum dilec. in si. q. ibi ad idē prohibet agere directo vel excipiendo. s. ad quod actū erat inquirendo. s. ad cassandā electionem siue ad repellendum eū ab epatu. (Item) si opposuit aliquas exceptiones dilatorias ad elidendum rescriptum et in eis feratur snia contra eum quem acceptet tacite vel expresse et post ea eadē velit opponere contra alium in eadē causa non admittitur: quod qui semel calūniatus est etc. ff. de ac. si cui. et ar. ff. de excep. rei iudi. cū queritur. et l. seq. ex hac autem decre. nō tollit: quod sepe fuerit inquisitū de crimine huius sacerdotis de consuetudine pape quod in cōmissione quam fecit papa ad petitionem plebis de ana. so non fecit aliquam mentionē de inquisitione facta per cōstantien. epm. et forte nō erat verus quod o. dicebat. itē modo corā. o. nō agebatur de ingrendo. sed iure suo agebat. o. clericus. (Et) Cui dā tamen dixerunt et bene quod si aliquis primo obtinuit inquisitionem contra aliquem et reus est absolutus quod idē actor postea non est audiendus in modum accusationis contra eundē. ar. ff. nau. ca. sta. l. et ita. s. si. et l. h. s. ff. de separa. l. j. illud. et hoc sic probatur: quod ubi alicui cōpetunt due actiones ad vindictā tñ h. vna maior rem vindictam requirat quā alia: tñ postquam actū fuerit vna: nūquid agatur alia: ut est videre in actio de iniuriarum. et l. cornelie q. am be cōpetunt p. homine vulnerato et ambe sunt ad penam: et tñ si primo actū est iniuriarū non agatur postea. l. cor. ff. de iniur. pñ. tor. s. j. et l. q. senatus et sic est in inquisitione et accusatione quia vtraq. est ad vindictā tñ. sed cōtra. C. q. cū ac. prel. j. ubi dicitur quod si cōpetit ciuilibis et criminalis actio neutra ear. aliā impedit siue de publico crimine siue de priuato agat. so. et illud intelligit quā actio ciuilibis cōpetit pp. rem familiā. et quod si aliquid abest vel absuit de primonio suo. et in illa. l. inuenies exēpla huius dicti: sed et tñ quod dñ. psequit accusationē ciuilem supsedebit criminali. ff. vi bo. rap. l. si. s. j. ff. de pub. iu. l. iij. immo plus dicim. quod si alius quis conuenit ciuilitate satisfecit postea super eodē nō poterit accusari et iur. de priuato crimine. C. de cri. sel. l. j. ff. de cri. et pil. be. re. dini. et idē habet in publico. C. ne tut. vel iura. l. j. ff. de adul. si adulterij. s. j. (Et) De excep. consuevit esse dubius an postquam fuerit proposita et iudicatum in questione in qua excipiebatur an ulterius de eodē crimine possit accusari vel inquiri: ut quod no. ar. s. de elec. cū dilec. et c. est etiā in ar. q. vincta sequit exceptionē. s. de ele. super eo. et maxime exceptio quod fit contra electos est quasi quāda accusatio: ut s. de ac. sup. bis. sed nos dicimus trium quod excipit non agit. vñ cū de hoc crimine prius actū non sit: nulla est est quare modo agi nō possit ut et maxie quod de crimine excepto non iudicatur: s. pp. crimine exceptum repellitur a dignitate. item per exceptionem nō sequitur vincta ex sui natura cum ad vindictā actū nō sit. sed ex accidēti est quod remouet a dignitatibus obtinēdis propter infamiam et infamibus porte etc. C. de digni. l. j. s. j. l. rñ. in denūciatione aut idē dicim. quod nō impedit accusationem: quod nō est ad vindictam sed ad pñiam. s. de ac. qualr credimus tñ quod si per denūciationem satisfecit

De purga. vulg.

nem satisfecerit de crimine quod postea non poterit inde accusari criminali. arg. C. de cri. fal. l. i. ff. de cri. expil. bere. diuus. C. ne tu. vel cura. l. i. ff. de adul. si adulterium. §. i. alij tñ dicitur. denūciatio aut post inquisitionem admittit. §. de inur. quemadmodum. C. (†) Posset aut de gfa fuit hoc. qz l3 defecisset in purgatione & ecclesiis spoliatus: tñ iterū datur ei potestas sepurgandi & super hoc ipso erat citandus sacerdos & danda facultas dicendi sñiam epi. & qz hoc factū nō fuit. sed tñ terminus ad purgandū assignatus cassatur qz sit ab eis vel nō probat clericus qd dicebat ipsum condēnātū de crimine (qui) iudices (cōtumacē) super eo qz epi sñie non parebat. & male cū nō esset eis commissum (rñ debet): bñ cū non pcederet in modum inquisitionis s3 accusationis (vindictā) & male vt sequit in si. qz lite pen. corā se auc. ap. C. ea recepit vt ordinarius qz nō licuit vt dñ in inte. C. (†) Ecessio nem) no. qz l3 cassaretur pcessus. nō tñ cassaret concessio ecclesiā rñ nīl vocato clerico cui facta est pcessio. sed hoc idē cleric⁹ erat q accusabat & cui facta est collatio ecclesiay. & ideo simul de vtro qz dñ ferri sñia. C. (†) Iudicatio) no. qz si purgatio primo prestita est sed non vt debetur iterum alia prestabitur.

¶ Nunquid potest fieri inquisitio si qd diffamatus est de aliquo crimine in genere & qua de cā fiat inquisitio in nu. 2.

Acepimus. (immunis) nā licet quo ad deum nō tenet. adhuc tñ accusari potest. C. (†) Incontinentiā) videtur qz nunq̄ de buerit prestare hoc iuramentum ita gñale qz a die p motionis seruauerit continentia vel qz aliud crimen non commiserit: qz tñ de crimine de quo infamatus est in gñe purgare se dñ: puta iuro qz non commisit fornicationē cum tali muliere. nam si dicas qd erat infamatus in gñe & nō de certa psona. certe talis i famia vilipēdi debet nec dñ pp talē ifamiā idē purgatio cū nō debeat quis vagari in crimine alterius. ff. de inur. dictis. ff. de ac. libel. ad hoc rñdēt qdam qz ex quo aliquis diffamatus est d aliquo crimine in genere pōt fieri inquisitio etiā si nō dñcat cū quo illud crimen commiserit. & eodē mō in gñe super eodē pōt sibi iudici purgatio. ar. ad hoc. §. de si. c. l3 bely. vbi dñ qz papa inquisit de si. dilapidatione & insufficiētia. & tñ nō expresse cū quib⁹ esset symonia commissa vel q fuerint dilapidata & hoc idē. §. qd pa pa qñ committit inquisitionē inquirat a principio statit tñ in genere criminū & nunq̄ ad spālia descendit nisi in pferuatione. §. qz rēdo a testibus cū quo commisit hoc crimē de quo inquisit. & hoc innemēs fere in eisdē de re. qz de inquisitione loquunt. §. 3. rñm §. de accu. qualtr. n. vbi dñ qz ei cōtra quē inqrit exponenda sunt ca. de quib⁹ sit inquisitio. §. rñdēt illud intelligēdū qz exponenda sunt capitula in genere nō in specie vt dictū est. Itē nō mireris si aliud est in accusatione vbi tenet⁹ plus exprimere. §. de procu. tua. r. l. preal. liberos: qz accusationes sunt odiose & pro magna parte ad psecutionem sunt suarū iniuriarum: & p eis gravissī ma pena irrogatur. sed secus est in inquisitionib⁹. C. (†) Itē cū inquisitio fiat ad hoc vt niteat fama bonorū si expriment psonam quibus dicitur crīa commissa: id inquisitio psequeret⁹ rñm effectum scz qd fieret ad aliorū diffamationem: alij dñcūt qz ad spālia descendere debet sicut in accusatione. §. de test. presentiū. sed illa loquitur in exceptis testib⁹. vbi bene necesse fuit hoc exprimī: sicut & qñ agitur de crimine civiliter. §. de procu. tue. §. de ecce. pia. §. de sen. excō. cum me. §. in inquisitione vñ secus. §. de accu. qualiter. vbi not. sed & ibi qñcūqz pōt iudex debet facere exprimī crimē & circūstātiās per illum qui denūciat. §. de accu. qualtr. immo ppter rōnes supius dictas vñ aliquibus etiā si in modū excep. vt repellatur a dignitatibus officiā contra aliquē q sit infamatus de certo crīe: puta de adulterio vel consimili: non tamen semper dicere cogit personā cum qua illud crimen commisit & maxime si iuret se ignorare. ar. ff. de fur. in actione. itē ar. §. eo. c. n. §. de si. c. iij. l. iij. r. v. itē ar. ad hoc. qz sepe infamia pcedit ex incerto acto re & ex incerto facto. de cōse. distin. l. iij. factum.

De purgatione vulgari.

Rubrica.

¶ Tra. (suscepti). ff. q. v. monomachiam.

Significantibus. (Peccatio) quini rium vel alia causa. C. In mandatis) no. sententia retractari a qua non est appellatū contra. quia sentētia ius facit inter partes. §. de re iudi. cum inter. item ptextu eorum que postea emergunt non est sñia retractanda. §. de re iudi. inter. Item error detectus non retractat sñiam. ff. fami. ber. c. 3. pu. C. de qd. l. j. argu. contra. §. de frigid. fraternitatis. r. xij. q. j. c. l. iij. ff. qñ ac. de pe. est an. l. iij. ff. de con. sine causa. l. si fullo. ff. de iureiur. admo. sed dic quod speciale est propter veritatem superuenientis casus vt recedatur a sñia. simile. ff. de con. sine cā. l. iij. ff. comodati. in comodato. §. vlti. & si sñia nō est mandata executioni excipitur contra eā. C. de re iud. l. j.

De iniurijs & dāno dato. Fo. CCVI.

Electi.

De iniurijs & damno dato.

Rubrica.

Sirixati. Actio iniuriarum solum iniuriam psequit⁹ & non interessenisi in hoc qz propter maius damnum estimatur magis iniuria vt. ff. ad. l. aquil. itē apud. §. si quis. vel. ff. de ac. r. obli. si quis fm. C. de iniur. dominum tñ p damnis & expensis qñcūqz datur actio legis aquil. vt in predictis legibus. vel ad minus actio. de do. C. Si rixati intellige quo ad penam homicidij tenetur tamen de iniur. de pe. distin. i. ant facta. item hoc fm ve tus testimonium nā fm. l. ro. si seruum occideret iniuriay tenet⁹ ff. ad. l. aquil. si seruum. §. rupisse. & multo fortius si liber libernz percussit. ff. de iniur. nō solum hoc (restituatur) deformitatis aut nō habet rō. ff. de cie. r. l. j. §. plagis. hic in factū. ff. si qz cau. ex bac ff. ad. l. aquil. si exempla. §. quidam rē.

¶ Quis apperuerit.

¶ Bos alienus.

Sleserit. (estimationē) vltra est nō tenet de pastu peccorū. ff. de pri. ve. in. l. qui ser. §. singulos. ff. ad. l. aquil. quintus mntins. §. pap.

¶ Regressus. (reddet) si i culpa fuit. ff. ad. l. aquil. qui occidit. §. in hac.

Squis. (restituatur) in quadruplum. ff. de incē. l. j. & si dolo fecerit secundum. l. cremabit⁹ ff. de incen. qui edes. l. j.

¶ Lim. (premissa) C. de iudi. auten. §. hodie (cō demnandum) ordine iudiciario seruato.

In nostra. (viriū) forte ita erat cū olim esset discordia inter milites & populum briri. multa sibi dāna ad inuicē intulerūt mul ti etiā ex ipso multas expensas ex partibus suis fecerunt: tandē facta pace cum dāniāti ab vtraqz parte sibi ab altera peterent dāna restitui: cō vidēs ex hoc posse imminere pēnā. statuit qz nullus super dānis agere posset. & hoc singuli turauerunt: verūtū postea petierunt expensas obijciebant eis hoc iuramentū. sed hic dñ qz nō pōt a cōmuni: hoc nō determinat gerundū recipiēdo s3 participiū edictū vel dic qz determinat gerundū cōe cū in pace se obligauerūt ad dāna & expensas. sed ppter periculū qd inde eueniebat cōe cōtrariū statuit super dānis. C. Si qras quō h potuit in pindiciū singulorū: rñdeo quia singulares singuliter consentiūt: vel dic qz potuerūt in eorū p iudiciū statuerē vt no. §. de pñ. c. in ecclesiā. nā cū cōe buiri. tā militū qz populū nō essent naturaliter obligati ad dāna refarciēda q nec dederat nec dari mādauerat: h cōe militū de aliquib⁹ & cōe populū d alij posset pueniri & cēt ex suis culpis vñ negligētiās naturaliter obligati sicut statuto suo se obligauerat ad dāna refarciēda: ita statuto generali facto per illos tñ per quos regitur ciuitas: potuerunt obligationem tollere. §. de regu. iur. ois (cōtribuat) qz se obligauerat. aliter enim nō tenetur. §. dices si se obligauerat ad soluendū. quomodo postea admittitur moderatio. respondo propter periculum.

Sculpa tua. C. ad. l. aquil. l. iij. ff. ad. l. aquil. l. v. §. iniuria (iniuria). i. cōtumelia. vñ de oritur actio iniuriarum. aliter dicitur iniuria. i. culpa vt in hac. l. aquil. (open) idem si inci tati canem. ff. ad. l. aquil. item mella. §. si alij. r. §. item (negligen tia). ff. ad. l. aquil. seruus. §. si ex plaustro (verisimiliter). ff. ad. l. aquil. si putator. r. l. si fone. §. vlti. (nocuisse) sine culpa & impulsu ali cuius hominis & contra sui naturā. ff. c. l. j. §. j. (si fera). ff. eo. l. j. §. hoc autem (cōmune). §. de homi. petrus in si.

De penis.

Rubrica.

¶ Que frequentī rē.

Resbyteri. (Interfecti) hoc. c. loquitur fm lōbardā (epo) hic aut cōstat qd semp pzelatus pōt agere de iniuria facta suo clerico. ff. q. j. in primis. in prin. §. de rescri. ex pre. §. (soluat) vbi de crimine agit ciuili ad penā pecuniariā qz pena pecuniaria nō est vindicta (social) baptizādo ordinādo.

¶ Penam a iure inflictā quis possit cōmutare.

¶ Pecuniaria pena non est erigenda.

Scet iusta. (corrigendis) hic vult dicere quod cum crimina essent puniēda & excessus corrigēdi perpetua suspēsiōne vel tpālī ipi accipiebāt pecuniā vt non corrigerēt & qñqz vt in

¶ Abi tenet circa hoc dicta inno. vide late bar. in. l. i. §. si publico co. iij. ff. d. adul. r. ibi aler. l. i. postil. b. C. Statuere. pe. de an. l. 2. §. c. c. l. i. vñ. vñ primo dicit qz inu. hic loquit⁹ in cōitate statuente in se ad eius vtilitatē.

¶ Naturali obligati. Seli. refert hoc in. c. cognoscentes. col. iij. vers. iij. p hoc. §. de cōstitutio.

Inno. super Quinto decreta.

petit remaneret. et sic commutabat penas spirituales in pecuniarias.
1. **¶** Penam si certa pena pecuniaria infligitur in iure per aliquem crime
iudex infligit illam. ff. de iudi. l. iij. §. v. l. de rap. i. arch. rñ. q. ij. cñ
denotissimā. xvij. di. qm. si aut certa pena corporalis infligitur in iure
re. et illa si sit quilibet cognoscere poterit infligere: commutare aut ille
solus potest qui per sup illo crime disposuit. ff. de of. dele. de causis. et ff.
de re. loquitur in criminib. in qbus. archi. disposuit non potest. ergo
dicit illa infligenda quod magis timeat. ar. rñ. q. iij. ea vindicta. §.
ut lit. nō pte. qm. frequenter. alij dicit penas infligendas sibi pfectu
dine. **¶** Penam ar. nō esse penam pecuniariam erigendam. xvi. q. vi.
cognovimus. illud de lapsis. i. q. i. nullo epō. §. de simo. nemo. §.
lxviii. di. si qd epō. sed §. xvij. q. iij. qd qd. rñ. q. v. c. si vor. xvij.
di. qm. rñ. q. i. de rap. (p. annua) debita vel de nono iponeda
(cātare). i. officiare. et ff. de symoniacis. §. qd. iij. si qd ob. saluator.
1. **¶** Contumacia partis facit ut in expensis condemnatur ad quas
in condemnatione non oportet iudex festinare in nu. 2.
3. Si iudex abfuerit vel mortuus sit et alij partium non comparet i loco
per tribunali ubi sedere debet statuta non de contumacia.

¶ Alumnia **¶** In expensis si pars una pre
sens sit altera absens per contumacia
in termino assignato. pars absens condemnatur ad ex
pensas. C. de in. sancim. nec fiet alia citatio ex condēna
tione expensar. iij. q. v. c. i. si tñ. postea docuerit se legitime impe
ditū restituit. **¶** Adversus suam expensar. et si ante feratur
sententia ab aliquo extraneo dicat iuste impedimus iudex non festinabit
ad condemnationem expensar. ar. ei. qd de misside in possessionem
ff. de dā. in sec. si finita. §. si forte. ad idē. iij. q. v. c. i. si aut sententia la
ta non sit sed petat condēnari copetit exceptio. ff. si qd cau. l. i. et bee
va sunt si pars pñs cū iudicis sententia recessit. si aut sine sententia eius
recessisset cū idē contumax dicat. iij. q. iij. §. q. iij. q. iij. certū. rñ.
distin. si qd aut expensas non petit qd dolo? dolo et culpa culpe
copensat. ff. de eo p que fa. erit. l. vlt. **¶** Immo plus dicit quidam
quod si ille qui non fuit in termino et culpa sua postea veniat: pars qui
prior venit et illicet iustus recessit condemnabitur alteri ad expensas: nec
obiciet compensationem contumacie alterius: quod hic quod ultimo ppa
ruit aliquando fuerit contumax: purgavit tñ contumacia prima post
ea coparando. sed primus semper fingit contumacia. cñ non dicat copar
uisse qui illicet iustus recessit ut in. c. pñal. **¶** Et ad hoc facit
quod si affuerit in termino. postea tñ qui debuit adesse non affuit alte
ra parte pñte. et ita ultio fuit in mora. §. vltima tñ punif. ff. de
peri. et como. rei vñ. illud si aut iudex abfuerit vel mortuus sit et
alij partium non comparet in loco per tribunali ubi sedere debet statuta
non debet dici contumacia. ff. de arbi. arbit. nec tenet eū alibi
qñre. ij. q. vj. viduū. nā vel interest adversarij qd est pñs absentes
fuisse pñte: quod etiam si pñs eēt non fuisset pñs iudice absente. C.
de iudi. sancim. tñ aliqui dicunt quod et si sequenti die iudex veniat
vel etiam remotus: dñm sit in loco ubi de facili venire poterat et ve
nire credit vel pñvenit quā partes parate sunt litigare: sed si ob
non venit nec venisse pñsumitur: quod partes non aderat parte absen
te condemnabit ad expensas nā imputat ei quod non coparuit. quod et si in
der absit tñ melius erat expectare modi: si quod longas vias pagere
ar. ff. de va. mu. le. pe. in fi. Et sic non potest dicere absens quod non inter
sit pñtis: immo interest: quod si pñs eēt de iure expectasset vel ad
modicu tps vel de loco vicino nisi expectasset satis ligdo ei? do
lus repbēderetur quod et pñs iudicis pñat. C. de dolo. dolo.
go aut locus ubi vicinus vel qd tps pñinquū iudex arbitratif ex
pluribus causis: nā plus debet expectari litigator remotus quod vi
cinus: et plus quod in modicis expensis est quod qui in magnis: et sic de
multis alijs quereat. si aut infirmus sit in die termini ita quod nullo
modo audire possit vel etiam terminū progare fm quod diximus in
absente. et hoc distinguendū erit: illud aut certū est quod pars qui non i
terfuit alterius adversarij non fuisset pñte non aget ad expensas. ff.
si qd in ius vo. non ie. l. i. si aut lit. cōte. alij partium fuerit contum
mac mulctari potest. ff. si qd ius vi. nō ob. l. i. et etiam condēnari in ex
pensis a delegato. C. de iudi. sancimus. §. de of. deleg. pñtea et et
fit missio in pos. ff. ex q. cau. in pos. ea. l. i. §. de eo q mittit in pos.
cā rei ser. p totū. et exco. §. vlt. ut lit. nō pte. tñ. §. si isti expen
se non soluant lite principali durate: postea agit actione in factū. q.
ex re iudi. qd ex quo iudex non revocavit cā lit. pen. p eodē bñ ac si
in rem iudi. trāisset. sic est. et in sententia arbitri. C. de arbi. l. cñ antea
arg. ff. de pñ. inde. si debiti. C. de iure iu. actioni. alij tñ pñdicat.
quod aut stipulatus est penā nisi tertio die fuit ad hanc penā agitur
etiam lite principali finita. ar. ff. si qd cau. et si posset nisi finita eēt
p trāfac. qd tñ de toto trāfac. et vi. ff. si qd cau. nō erigū. in pñe.
(principalis). C. de frue. et lit. nō inno. ff. de iudi. cñ qui te. repete qd
diximus. §. de dolo finē. et §. de ap. sepe. glo. et etia.

¶ Quod in dubijs **¶** In exercit. l. i. q sunt
ubi aliqui confligunt
et si in eam alios faciūt. alij tñ intelligunt tñ de prela
tis. **¶** In dñe in iusto bello secus in iniusto. §. de
homi. sicut dignum. ff. ad l. aquil. itē mella. §. itē. rñ. q. viij. bo
atur. i. g. et. et pñdē. potest aut clericus interesse bellis. rñ. q. i.

in. marinianus nos credimus quod licet episcopus ratione in
iuditionis temporalis possit bellum indicere et anq sit in per
cussionibus hostari ut vtiliter pugnēt et bellis interesse et possit
semper hostari ad capiendū. si quis autem dñ esset in percussio
ne incitaverit ad pñciendū alij forte irregulāris est idē etia si for
te sup bellatores vocē emitteret dicens andacter pugnate. ar. §.
§. de homi. c. pe. et de de. percus. c. pe. et vlti. vel dic q in defensio
possunt gubernare naues et alios ad pugnam defensionis inci
tare et intantum cōfigere hostes quod eos dimittant arg. §. de der.
percus. c. pe. et c. si. et nō. §. ne clerici. sententiam. alio autem in iniu
sto bello hoc non liceret ut hic.

De discretionis.

¶ Constitutus **¶** Intra qd not. dolo
compensari hic dolo in po
nis. ff. de re iu. cñ par. in rñ. q. vi. nñl. ff. solu. ma
tri. viro. sed nōne poterat epō exigere procuraciones
ex quo ille cessavit in solutione pensionis. rñ. non si agere potest
ad penā vel interesse sine hac stipulatione: sine de dolo si fuerit
ctus remitto. procuraciones ut des censum. ff. de pñ. §. naturalis
§. q. si faciā. **¶** Procuracionē quā sub pena nō tracturū pro
miserat. erat ergo in optione abbatis vel epō denegare procura
tiones remissas vel penā exigere altero tñ opz eū esse cōtentū. ff.
de pac. rescripti. §. si pacto. sed qñ an incurrat penam si erigat
pcuratōes et abbas sine pñdicte soluit vel an sit necesse ad hoc
ut committat penā quod in iudiciū sup hoc trahat vel violenter pcur
rationē eripiat. et vlti. alterū de his duobus vltimis necessariū ad
hoc ut committat penā. illud certū est quod si gratis erigit epō pcur
tione et abbas gratis soluit quod nō committat penā. §. si erigisset et
recepisset ut debiti et ille soluit ut debiti quid erit.

¶ Super his **¶** In famia (contra id qd
hic dñ per qñe pene irrogat in
famia si pñcessit delictū de qua dñatus vel pñcessus
vel pactus fieret infamis. nā et si nō dñet vel cōfitea
tur in iudicio vel paciscat si tamen captus est in facinore ab offi
cio vel cōfiteat extra iudiciū tale crimen quod infamat p sententiā
vel confessionē pñta furti et sequi. ff. ietna furti sit infamis. ff. de
his qui not. infam. l. i. lictus. sed h talis causa pñcessit de qua dñat
fieret infamis. §. crimen falsi. ff. de fal. eos. quis ergo semita pena
carceris erit infamis. Rñ deo captio vel detentio nō est pena sed
est custodia. ff. de pe. aut dñ. §. solent. nō sic in pena ut in custo
dia. l. v. cñ pñcedēti cā infamet. vel nō pñt indubitanter capi in
vacillatione sicut in furto. item ibi possunt plures excusationes
adhiberi. unde licet ibi sequeretur penitentia nō esset per omnia
simile dicendū infamiam iuris facti sic.

¶ Clam **¶** In tacita. §. q. rñ. libe. eēt tñ
bi solute. **¶** Penam si id quod consi
sit in dando promittitur sub pena parte rei promiss
se non soluta in solidum mittitur pena sed agenti ad
totam penā obstat exceptio ut sit contentus parte pene. ff. de ver
bo. obliga. l. i. §. vlti. ff. si quis cau. si servus. si autem consilium in
faciendo et sit in diuini factum et non fiat in solidum perfecte
committitur pena. ff. fami. her. heredes. §. an eo. ff. de verbo. obli.
stipulationi. §. vlti. si aut sit diuini pro parte tñ committitur
pena. ff. rem ra. ha. si procurator. lan. dicit semper in solidū com
mitti penā sed de equitate sit condēnatio in parte. ff. de ver. obli.
l. in executio. in pñ. et §. pe. ff. de po. si duo heredes. nos dicim?
quod si aliquis dñ aliquid dare vel facere ad hoc ut legat vel aliud ali
qd recipiat nihil potest petere nisi totū dederit soluerit vel fecerit
idē si aliquid sub pena promiserit si tñ iste conveniret ad pen
nam integrā obstat exceptio si pro rata non dati vel nō facti sol
uit. ff. si qd cau. si servus. §. i. ff. de cōdi. et demon. qui vñobus. si
a pluribus. distingue an sit pecunia promissa an species vel fa
ctus. si pecunia quilibet tñ tenetur pro parte sua. et sua parte so
luta agit. ff. de condi. inde. l. si cui. si species quilibet tñ tenet ad p
tem sed nō liberatur nec agere potest parte sua tantū soluta. ff. de
verb. obli. l. i. §. quidam pari in executio. §. qd ex parte. si aut sit
factū necesse est ab oibus compleri. ff. de manu te. si ita fuerit ser
vus. **¶** Penam. not. quā penā expōitam ex conventio de partium
erigere dñmodo intentio sit recta scz ut pareat placitis et nō ad
vsuras vel lucrum. §. de arbi. dilecti. sed secus esset si pena esset
apposita in fraudem vsurarū quod pñsumitur si creditor ante con
suevit dare ad vsuras. ff. de vsu. qui semisses. ff. de ac. emp. item
inl. §. iul. si singulis annis vel mensibus pena committi dicat. C. de
vsu. auc. ad hoc item licite petitur pena a iudice imposita. rñ.
distin. qd. ff. de re iu. qd a iud. item credimus quod etia si pena in
teresse excedat quod licite tota pena petitur.

Daures.

1. Quis puniat litigatore iniuriante iudici.
2. Qui committitur iurisdicito et oia sine quibus iurisdicito expedi
ri non potest commissa videntur.

Dilectus

Dilectus frater. C. Superioris no. q. si li-
gator in iuriam dixerit indi-
ca non puniet ipse sed superior q. nemo idoneus iudex
est in ea sua. C. ne quis in can. su. l. i. nisi ecclesiam in iu-
ria tangeret. h. q. vii. si quis ab ep. xii. q. iiii. si ille. de hoc not.
j. de v. sig. ex parte. et hoc in ordinario. del. eni neq. parte neq.
extraneu puniet ppter iniuriam sibi dicta vel factam supradicta
ratione: q. non debet esse iudex in ea sua nisi turbaret iurisdic-
tionem: q. tunc esse potest. vt no. s. de offi. dele. c. j. vel nisi peccaret in
officio coram se exhibito: puta aduocatus in aduocatione et testis
in testimonio scriptores in actis conficiendis. ff. de pe. mortis. C.
de testib. nullum. ff. de testi. questum. Sed certe predictae leges
loquuntur in ordinarijs et in administratoribus: in auc. de testi-
bus. s. si vero ignoti. col. vii. delegati em. per ordinarios hoc fa-
cere debent. vt. f. e. s. dicitur. C. Sed quid si aliquis extraneus
possessione de quo aliquis deponit querimoniam a iure eripiat
Respondet q. nulla habet iurisdictione in eu non pot. eu punire.
ar. contra. s. de iudi. q. v. si tñ commissio est realis vt si dicatur facias
tali ep. a suis subditis reuerentia exhiberi vel possessionem sibi
restituere tunc si mutaret possessio vel alius esset in possessione de-
ricorum. iudex contra eos procedere posset. arg. s. de sil. pres. venies
s. de ma. et ob. inter et q. cui committit iurisdic-
tio et omnia sine quibus iurisdic-
tio expediti non pot. s. de offi. deleg. pastoralis. preter
ea. ff. de iuri. omnium iudi. l. j.

In quibusdam

Rauem. C. hereticos presumptione non tamē
violenter sed probabiliter. de violentia tñ
habes. s. de here. exco. can. s. qui vero.

Romana. C. licet verbum est et pten-
dit. C. etio eius ad aliud verbum punire.
C. Notoria videtur etiam idem de no. manifestis: q.
si archiepo data est iurisdic-
tio et omnia sine quibus ex-
ercere non potest. ff. de iurisdic-
tio. om. iudi. l. j. s. de offi. deleg. pre-
terea. et c. pastoralis. in prin. ff. de offi. eius cui man. est in l. fina.
C. de testi. nullum. ff. de pe. mortis. sol. sine hac obertione que est
si extraneas personas bene potest perficere iurisdictionem suam
vnde cessant predicta contraria. Contra archiepiscopum autem
facit quod non debet esse iudex in causa sua nec suorum. C. ne q.
in causa sua. ff. de offi. pre. senatus (impediatur) ad hoc. s. de cen-
si. venerabili. glo. quia sepe et ultra medium in. iij. col. fere per to-
tum et maxime circa fi. et si non impediatur vt statim sequit. dñ.
modo sunt manifeste offensa et notorie pro iniuria: tñ huius in
iuria redundet in iniuria ecclesie. xii. q. iiii. si is qui prelatus.
et ita non p. dicit. c. inter querelas. e. q. ad hoc. s. de offi. dele. c. j.
glo. spale. (amplius) et si non sit notoria (in illis) vt dictu est in p.
cedenti. s. (contingat) adiectio superioris vel correctio est.

De penitentijs et remissionibus.

Rabica.

Manifesta peccata. de pe. dist. j. s. no.
ita (occulta) clerici.
co tñ nedu solenis. sed nec publica est pnia in iungen-
da. l. vi. alienum. xvi. q. vii. c. ult.

Qui presbyterum. C. (C. Signo) naz
penitentiarius su-
precipiet sibi quod de cetero non gerat se pro milite.
sed penitentie agende insistat. vel dic quod hanc pe-
nitentiam incurrit ipso scdo et bene iudex ecclesiasticus seculari per-
sone hanc penam potuit imponere propter peccatum in perso-
nam ecclesiasticam commissum. hic appellat militiam quodlibet
seculare negocium. et intelligunt quidam hoc capitulum tantum
loqui de illis qui dimiserunt secularia negocia et postea redeunt
ad illa. et sic loquitur. c. de pe. dist. v. si qui vero. nam licet ali-
qua negocia possint fieri sine peccato. tamen vir est de peniten-
tia distinctione. vi. qualitas.

Significauit. C. (penitentiam) ideo im-
ponitur hec pnia: q. in plu-
ribus excessit. C. Reconciliari) id est absolvi in fo-
ro penitentiali. sed queres quid est dictum absoluo te a
peccato. id est denuncio te absolutum qd non esset nisi absolutio
nem peteres. vt no. j. eo. ois. vel absoluo te a pena eterna. mutat
et eterna pena in tyalem (attendentes) vel litera est falsa tñ vni
soli scribatur. vel contradicit. s. de cri. falsi q. graui.

Indulgentie quos requirunt pecunie dationem quos labores
perdone nonnunquam etiam periculum vite. Sunt etiam alie reg-
rentes honorem et deuotionem. in nu. 2.

Quid significet id quod plerumque dici solet ab ep. remitto vnu
annu de penitentia tibi iniuncta.

Rugd tñ beat indulgentie q plus dat vel laborat. qru q minus.

Unde habeatur q papa vel plati possint concedere indulgentias.

Quot sint necessaria ad hoc vt valeant indulgentie.

In valeant indulgentie existentibus in purgatorio.

In prelati inferiores epis possint concedere indulgentias.

Quod autem. C. Remissiones. no. q. indulgentie reg-
p. sone. aliqui piculu vite. et tales sunt indulgentie ultra
marine q sunt vel pp labore itineris vel pp pugna. s. de vo. et vo.
re. magne. et c. seq. et in his tribus indulgentijs magna sit largi-
tas concedentis indulgentia tamen iustitia multa est: q. magna
solutio pene imposita est solvere pecuniam vel labore persone vel
periculum vite: vnde dicit quidam q ad hoc vt habeat plenam
indulgentiam oportet q tantu det in pecunia pro quolibet die
quando indulgentia consistit in datione pecunie quantum de
mandato sui confessoris consuevit quilibet diem redimere sed et
magna est largitas vt pena purgatorii pro aliqua pena redimi
possit in presentia vite. C. Sunt et alie indulgentie que requi-
runt honore et deuotione: vt sunt indulgentie que sunt euntib.
ad predicationem et missas et alia hmoi: et in his plus valet libe-
ralitas q iustitia. nam quasi ex sola liberalitate procedit qui in
indulgentiam dat. et licet generaliter fiat indulgentia in oibus p-
dictis casibus: tamen vnus plus alio habet fm metam a prelato
imposita fm qd plus deuotus est vel q plus dat vel quod plus la-
borat vel quod plus maioribus periculis se exponat: metam au-
tem nunq transcendit liberalitas. posset tamen tanta deuotio et co-
ntitutio esse penitentis quod ex sola iustitia dei sine aliqua libera-
litate prelatus mereretur remissionem omnium peccatorum sicut fuit
in latrone de pe. dist. j. importuna. C. Sed queres qd sonat
remitto vnum annu de pnia tibi iniuncta. Respondet quibus-
dam videtur q annus utilis indulgentie indulget. i. trecentu
lv. dies penitentialis. alij videtur qd annus sit continuus ta-
et diebus penitentialibus qua ex alijs. alij vident esse sensus co-
rum verborum: remitto tibi vnum annu de pnia iniuncta. i. tan-
tum minus punieris in purgatorio quanto esset si vno anno co-
tinuo egisses penitentiam in hac vita nec credant q ppter has
indulgentias generales nuq minus teneatur agere pnam in hac
vita. et hoc dñi satis vt recordare cogati. C. Sed vices nuq ta-
tu habet q pl. q dederit vel laborauerit qtu q minus. Respondet
vt. s. q. de. q oia moderat i numero p. d. et m. s. v. l. t. r. m. e. t. a.
in ecclesia a plato iposita de gratia dabit alij plus alij minus. nec
est in his multu curandū vel cogitandū nisi q credendū q dñs
cuius natura pia est et liberalis de suo semper ad huc ultra gram
et iustitiam. de pe. dist. j. q. diuinitatis. et di. vi. c. qui vult an si
n. xii. di. cui aliquid donastis et ego no et ego si quid donauit: do-
nauit propter vos. C. Sed queres vñ habes q papa vel prelatus
hoc possint. Rñ. ex priuilegio spali beati petri illo. s. quodcumq.
ligaueris et c. q. p. et intelligi. i. quodcumq. denunciaris solutus
et habet locum hec exceptio in foro pñali. sed pot. intelligi. i. qd-
cumq. ligauerit per constitutiones suas. p. constitutiones enis pa-
peligat multi q non sunt ligati de iure naturali sicut apparet in
illis qui sunt in sacris ordinibus constituti q ligant pctō si con-
trahunt nec aliter ligarent nisi esset constitutio. et sicut est in illis
q portat ligna saracenis. s. de iude. significat. et c. se. et sic papa
pnt facere constitutione q ligat eadem rōne et q soluat. qualis est
ista qruq. fuerit ultra mare habeat tale indulgentia ar. xj. di. in
ferior: nec mireris si in veteri testō non faciebāt has indulgen-
tias q non poterāt. q. apud sacerdotes veteris testamēti nō erāt
clausa nec potestates ligandi vel soluēdi. preterea sufficit nobis
q ecclesia sic p. s. uenit facere et h non habeamus ita manifesta testi-
monia an tps greg. tñ credendum est q et an faciebāt has indul-
gentias h non ita frequenter. quia an tempora sua raro poterāt ac-
ri ita solenes cōuentiōes catholicorum. C. Item an tps gregori
omnes xpiani qui erāt catholici erāt ita pfecti q raro his indige-
bant et maiora his conferebāt apli tpius suis: q sanabāt infir-
mos. C. Indulgentia aut de certa pte pñarum. puta. vñ. vel hu-
iusmodi h valeāt indulgentie penitētib: tñ plati multi cauere s-
bent q sint discreti. ad agister. Eul. altissiodorensis. dicit q ad h
vt valeāt hmoi indulgentie septes sunt necessaria. primū est ptas
litigandi et soluēdi que est apud prelatum nō aliū. scdm est necessi-
tas loci et penitētis: puta q non pot. ieiunare. et aliā pnam facere.
tertiū est deuotio fidei. q. credit tātā esse ptatem apud ecclesiam
quartū statum penitētis. s. q sit cōtritus. quintus discretio eius
de. sextū tñ det p qtu nollet sustinere pñas iniunctas. septimū in-
sta estimatio eius dñi fm q ei dimittit recōpset. C. Sed queres
dice. p. h. vt q indulgentie nō valeāt illis q sūt i purgatorio: q. ita nō
hnt iudiciū terra s. dei iudicio relictū sūt. xii. q. h. c. j. nec est s.
xii. q. h. tps. et c. aie. et d. pe. di. vi. s. j. vbi dñ q ois et elemosyne sa-
crificia et ieiunia eis valeāt: q. illa nō sūt rōne fori vel iurisdic-
tio. s. s. sec. est in indulgentia: vt h vñ q si aliquis facit ecclesiam vel pe-
grinat p defuncto i loco electo a plato q plus valet dñfucto q si

a Delegati
em adde bar. q
hoc allegat i. l.
pe. i. ff. de sal.
et intellige pñi
cta in pena or-
diaria infligē-
da sec. si agere
tur o repellēda
pñona rōne in-
habilitatis q.
tū delegat. co-
gnosceret de tali
crīe ita intelli-
git pe. de anc. l.
2. ff. de iur. iudi.
circa pñu col.
fi. in fi.

Inno. super Quinto decreta.

alias faceret. si tñ papa facit non negam? qñ valeat in defunctis.
(C) Judices. i. epi. nā cū alij inferiores prelati bñdō remissio
nes facere nō pñt. s. de exco. prela. accedentibus. ergo nec pcede
re valeat. alij dicūt b pñt quēlibet facere sacerdotē. nā aliud est
dare ias gñales indulgentiarū qd est iurisdictionis aliud in ab
solutione penitētis providere diversos modos liberandi a pe
nitētis qd est tñ officij sacerdotalis.

Quod quidā. (C) (absolue) a peccato (nō
sit vera). i. sufficiens ad vitaz
eterna obtinēdā (pñssio) q̄ valet ad minorē pñssā. d
pe. di. iij. canēdū. xxij. q. ij. sed q̄libet. r ad hoc vt deus
cor eius citius illustret de pe. di. v. falsas.

Iacet. (C) (reficiantur) auctoritate superioris si ba
bere possunt. aliter ipsi per se pñt. s. de
elect. venerabilem.

Est est. (C) (publica) et solennis pñssā
pñm consuetudinem r vbi
est consuetudo est imponenda. de pe. di. iij. in fin. (in
publicis) sed nec tñc. i. dist. c. alienum nisi perpetuo
sine sp̄e restitutionis manere vellet r de tali bñc intelligitur (in
ueniat) sine facto tñ coy r sine tactu: nā si bñc internēssent sus
ficerent ad faciēdū cū irregularē. l. di. sepe. r. c. seq.

Eus qui r. c.

Quod filij. (C) (alienos). i. non tales ad quos heredi
tas pueniat ab intestato l3 r tunc sit pñm
sed nō tantū. (C) (Satisfactio) debet cū tñ dare de
suo q̄tum illud de sua occasione esset amissum vñ ad
quos ab intestato venisset si haberet. xij. q. vj. si res. r verisim
credetur q̄ eis dimississet sua vel si hoc nescit prudenter facit si
dat pauperibus r si nō haberet q̄ daret r hēret pñssiones per
quas succedēs ab intestato posset relenare a dāno qd bñt sua
occasione debet eas reducere nisi inde esset graue malū pñssio
rūz. nā isto casu ex vna parte sit dānū rerum tñ pñssā si tacet. r ex
alia sit periculū aliarum r corporū: puta si pñssiones inducet in
ter hec duo mala eliget qd minus est. s. tacere cū dāno rez. ar. di.
xij. nerni melius r expñssio de in. c. dno. ea. di. S3 obsequij vñl?
scd dālū r. c. de renū. nisi cū pñssio. v. q. ij. c. ij. sed rñdit q̄ in hac
faciuntate non perit vitas iustitie: q̄ nō pertinet ad hāc mu
liere iudicare: q̄ iudex nō est sed tñ accusatrix vel denunciatrix
auctoritas autem predicta loquit q̄ ille ad quē pertinet ex offi
cio dicere veritatē r facere iustitiā vt sunt testes r iudices illum
ppter nullū scd dālū dimittāt quin iustitiā iudicet r veritatē
dicat. r idem est de alijs consimilibus personis. si vero non ha
beat pñssiones sileat. ij. q. vñ. pñssio.

Qua quidem. (C) (bñdicunt) q̄ non pñt
xxij. q. v. mulierem nec
velant. xx. q. ij. statimur. nec absolunt. j. de senten.
excom. de monialibus. nec docent. xij. q. vñ. mulier.
nec iudicant. xxij. q. v. mulierē (publice) in matutino autē pñt
legere. xxvñ. q. j. diaconissa.

1 Non debet quis communicare de pane quibus non possit habere
re hostiam consecratam.

2 In ecclesijs pñssionalib? bñssos vel trinos dicere officia.

3 An statim q̄ interdicti vellet satisfacere sint absoluedi ab interdicto

Quod in te. (C) (pñssam) hoc cū nulli negat
s. de spon. ex literis. (C) (Alia
tūm): si nō pñt bñe hostiā cōsecrā nūq̄ cōsecet de
pane. s3 credit r est sibi p mādūcationē. vñde crede r
mādūcasti. de cōse. di. ij. vt quid paras. nec credimus peccare sa
cerdotē peccatorē: si in necessitate corpus xpi tribuat alicui vel
si aliter causa reuerētie tangat vt si inueniret in terra iacens de
bet illud leuare (ex gratia) quia ante concessum non inuenitur.

2 (C) Tres horas. no. in conuentualib? ecclesijs de iure cōmu
ni licet bñssos vel trinos dicere officia. sed in regularibus totus
conuentus dicere pñt simul nō solū in sepulturis mortuorū cle
ricorū. s3 etiā semp. cū hic dicat canonicas horas. pñss q̄ loq̄tur d

3 alij officijs nō mortuorū tñ. (C) Signus) quid si interdicti
line satisfacere nūquid sunt absoluedi ab interdicto. Rñ. si est
pñssionalis recipiēdus est r soluet interdictū. si autē alij qui nul
lā cām dedit interdictio non est recipiēdus ad satisfaciēdū q̄
non peccauit nec erit ad ecclā sepeliēdus: q̄ bñc penā nō p se s3
p alio sustinet: r id necessaria est eius satisfactio ad eccliam (cru
cis) hoc est in eis sp̄ale vt hoc preter necessitatis articulū eis lice
at cōfiteri semp ex quo cruce signati sunt. Alij autem restringūt
ad tps ex quo accipiunt iter peregrinationis (peregrinis) etiā
alia peregrinatione q̄ vltra marina.

1 Contritio est necessaria cuilibet peccatori et in baptizato.

2 Sacerdos restituit ad sacramēta per cōfessionem.

3 Qualiter fiat satisfactio r quid operetur.

4 Debet vnusquisq̄ semel in anno confiteri.

5 Non sufficit licentiam petere nisi obtineat.

6 In casu necessitatis quibus sacerdos absolue potest non suū subditū
7 Non dñr cōfiteri vt ministris dei hi qui nō vt peniteat sed vt qñ
liū vel auxiliū ab aliquo recipiat dicūt sibi peccatū suū

Omnis. (C) (solus) nisi esset surdus vel mutus
vel ita eger q̄ sine piculo loq̄ nō posset
vel nisi esset alteri? lingue q̄ pñssio: q̄ tunc per scri
pturā vel aliū gñteri pñt. (C) (Cōfiteri) contritio ne
cessaria est cuilibet peccatori etiā in baptizato. de pe. di. j. tres de
pñssio. di. iij. ois q. r. c. ne qd. i. sine pena absit nec est s. de cō. di. iij.
q̄ ibi exponit sine pena. i. satisfactione. de pe. di. j. sacrificium
deo sp̄ss pñssio. r. c. nō pñt. r di. iij. in pñ. d3 aut pñssio niti r orare
p magna pñssio. sed si maiorē nō pñt bñe saltim doleat se pec
casse r b sufficit. s3 ppter hoc doleat q̄ deū offēdit. si aut ex alijs
causis r nō ex ista doleret ppter infamiā quā incurrisse vñ amif
sionē honoris non est digna pñssio. l. di. vt pñssio rētur nec placet
nobis q̄ quidā male dixerunt q̄ opz peccatorē tñ dolere q̄ po
tius vellēt oēm penā subire q̄ peccasse. s3 cū qñssio teneat potius
oia mala sustinere q̄ malo cōfiteri. xxij. q. v. ita ne. non tñ ad
hanc cōparationē deducant vt eligat inter vno predicta: cum si
mul esse nō pñt: q̄ cū factū est pñssio iā pñssio r idē dīcimus de
futuro. nō enim tenet penitēs esse illius pñssio vt credere teneat
tur q̄ potius sustineret mortē q̄ peccaret: si necessitas alterius
faciēdi sibi incūbet. non em neq̄ de pñssio neq̄ de futuro eli
gere tenet: s3 si esset pñssio necessitas alterius eligēdi: tñc d3 elige
re nō peccare: debet tñ penitēs credere q̄ vel bec necessitas non
veniet vel ois dabit cū tēratione pñssio: imo humilitas est in
talib? timere sed nūq̄ de dei potētia despare. r etiā tales tenta
tiones fugere sicut nos dñs docuit cū fugerit in egyptū. vñ. q. j.
c. aduersitas. ppter hoc in oīone dñssio petim. Et ne nos indu
cas in tērationē. nec est etiā s de pe. di. j. nūq̄ d. vñ d3 q̄ Layn
pñssio sūit aūq̄ opus peccati patrarēt. Sed certe iā ibi peccat
uerat r pñssio rētur pñssio. Itē d3 esse in pñssio nō peccatū vñssio?
de pe. di. j. nō pñt nā pñssio est pñssio pñssio rētur r s3 dā nō com
mittere pñssio d3 esse pura r simplex cū oibus cōfessionib? q̄ pec
catū aggrauat de pe. di. j. quē penitet scriptū est: vñ tu iniqua
tes tuas de pe. di. j. s. alij. ecclā r ēt Job dicit: si erubui pñssio i
pñssio pñssio. vñ vide. de pe. di. j. s. h. c. quē penitet cōfitemini al
terut pñssio vñ. Et post pñssio relabit in pñssio d3 d3 nō oia cōf
teri. q̄ quāto maior fuit sibi fa ta gra in dimissione peccati tan
to magis ingratus est cum relabit in peccatū. de pe. di. j. iij. in
pñssio. r per totū r hoc facit cōfessionem: q̄ nisi cōfiteat si tempus ha
beret confitendi nihil sibi valeret pñssio rētur arg. ad hoc

2 de lepro. r de lazaro. de pe. di. j. in quacūq̄. (C) (Sacerdos
restituit ad sacramēta de pe. di. j. multiplex. r. c. nonnulli.
valet etiam confessio propter erubescētiā quā habet peccator
in cōfessione peccati. r propter fidem quā in cōfessione exerceat
dum credit deū tante potētie esse q̄ vili plasmati suā potētia
tem dedit: r q̄ in cōfessione humilitatē r obediētiā exhibet mā
datis dei. item sacerdos nisi confiteret non posset scire quantā
satisfactionē sibi iniungeret nec quantū sibi condonare debet

3 de peccatis sibi impositis. (C) Satisfactio fit per solutionē pe
ne impositę pro peccato: puta q̄ penitentiam iniunctam plene
facit. facit em dignos. f. p. r corpus suum exhibet seruire iusticie
sicut seruuit corruptioni. de pe. di. j. quē penitet etiam fit satis
factio per redemptionē. vt no. i. c. ex co. r fit etiā tertio mō per in
dulgentias: vt no. s. c. q̄ aut. (C) Sed de hac satisfactione nūc vi
deamus r quidā canones non pñssio de quolibet crimine cer
tam pñssio. sed hoc relinquunt sacerdoti. plus em vñ apud deū
mensura doloris q̄ tps r plus mortificatio vitiorū q̄ abstinētia
eiborum. de pe. di. j. mensuram. sacerdos autē d3 esse misericors
r benign? pñssio r leniēdo r sp̄e pñssio rētur penitēti. de pe. di.
vj. si sacerdos. s3 sp̄e aliquā pñssio debet iniungere penitēti. sed lō
ge minorē q̄ culpa meret. ita em impēdit r sp̄e pñssio rētur lar
gitas misericordie vt nō relinq̄at iustitiā discipline de pe. di. j.
nullus debite. r. c. nō sufficit. si pñssio pñssio cogit oia libēter sus
ferre. de pe. di. iij. pñssio. ergo impēcta r si non oia saltem ali
quā suffert. nam de nullo pñssio siue magno siue paruo pñssio quis
trāsire ad correctionē sine pñssio. vt. j. c. c. d3 em sacerdos more
samaritani iustitiā cū mādūcatione miscere. xlv. dist. disciplina
nā. c. dicit multū satisfactionis obtulit q̄ erubescētiē dñssio. ni
hil eorū q̄ cōmiste nūcio dei denegauit: sed opus est nūc misericor
die peccanti dimittere. s3 opz q̄ iustus misereat iuste. de pe. di. j.
j. c. quē penitet. d3 em sacerdos esse largus in donando alijs pe
nas gratis q̄ r pñssio nā dicit. c. q̄ sacerdos pñssio pñssio pñssio
tibz parēdo. q̄bus em pñssio dimittit de. r q̄ d3 q̄ liga. r. de
pe. di. j. quē penitet. nā r dñssio cū? ministri sūt sacerdotes larg?
r pñssio r benign?. de pe. di. j. q̄ diuinitatis nā pia est a sacerdote
misericordie petere veniā. r alibi d3 vt sit sacerdos beniuol? pa
ratus erigere: r secū onus portare. idē habet in se dulcedinē r in
alteri? erie pietatē de pe. di. vñ. c. q̄ vult. aū finē d3 tñ sacerdos cē
scies vt attendat q̄litatē peccatoris r q̄ritatem cris et dolorem
penitēti. r in hoc plus vel minus donabit de pñssio. de pe. di. j.
quē penitet.

1. que penitet. discretus ergo sacerdos in satisfactione iniungenda exponet peccatori quod delinqueret. etiam quod magna pena meretur sustinere. et credit quod velit et faciat ut penitet imponit ei penam condignam. si autem non habet penitentem nec sacerdos etiam credit imponat sibi penitentiam leuissimam et iniungat quod omnia bona que facit sint ei pro penitentia et pro redemptione penitentium quas sustinere debet. et non debet dicere sacerdos de mea mera gratia dabo tibi duos annos vel tres vel alia sicut voluerit. si enim dominus est largus in dimittendo culpam et sacerdos non debet esse tenax in dimittendo aliquid de pena. xxvj. q. v. alligat. sacerdos enim debet habere sicut dicitur in c. de pe. di. i. ignosco propter indulgentiam. malo misericordiam quam sacrificium nec est multum querendum quantum possit dimittere. s. bec firmiter credimus quod deus qui facit omnia in potestate numero et mensura in multo sequitur donum sacerdotis. nec est de pe. di. i. quem penitet. ubi dicitur quod deus non ligat nec soluit illos de quibus putamus. s. illos in quibus exercemus opera misericordie et iustitie. ibi enim loquitur de illis qui errant in fide: quod non credit aliquos peccatores qui sunt vel in iure diuino. s. errant. quod credit aliquos peccatum modi cum quod est magnus ibi enim sufficit penitentia iniuncta. illud autem quod moderate donat sacerdos illud spiritus dominus ratum habet. nec est de pe. di. i. v. falsas qui ibi loquitur de illis qui non restituerunt aliena. nec est de pe. di. v. fratres. qui ibi loquitur de illis qui de uno agunt penitentiam et non de alio (peccata) mortalia sed etiam venialia si recolitur confiteri debet saltem laico. xxvj. di. i. criminis (Tamen) hoc intelligitur de illis qui postquam ceperint agere penitentiam non peccauerunt mortaliter quibus hoc consilium quod non sint in peccato tamen semel in anno confiteantur: quod non debent se nimis assecrere. vt. v. dist. ad eius vel dic quod loquitur etiam de illis qui peccant ad minus semel in anno confiteri debent. sed pro hoc non prohibetur quando statim post peccatum non debet confiteri dummodo possit habere copiam sacerdotis. quod nunquam absoluetur a deo iste peccator postquam se ligauit peccato nisi prius absoluetur a presbytero cui dictum est. quacumque et aliquid tamen dicunt quod differre potest primo dictum est securius. (Tamen) non. non facere iniuriam petere nisi obtineat. ar. s. de re. et tract. s. si autem non potest habere iniuriam et iusta causa subesset agat cum superiore: ut det licentiam confitendi alii et plus dicimus etiam quod si imineret ei mortis necessitas quod posset alii confiteri: s. non possit ab eo absolui: quod et non subesset quibus dici possit quod et in casu necessitatis confiteatur illi qui claretur habere quod ab eo absolui potest. s. quod si non inueniat alium cui confiteatur nisi illud quod ex iusta causa recusatur. s. si iusta causa habet quareti met. quod ex confessione sua posset periculum et grave peccatum vel scandalum puenire. tunc eligit sine confessione mori et soli deo confiteatur vel dic melius quod confiteatur in genere criminis s. non circumstantiam de qua posset malum puenire ita enim ordinabiliter ordinauit deus omnia opera sua quod nunquam voluit aliquid mali ex eis puenire. nec ex causa mali. pro sola autem indiscretionem sacerdotis non dimittit: quod sibi confiteatur (a sacerdote) habet licentiam et dabit episcopus. ar. s. de of. or. iter ce. i. si. (Tamen) solvere) nisi in necessitate. tunc enim et non suus sacerdos poterit ipsum absolui. Si autem sit in pegrinatione et contingat enim nouum peccatum committere vel de veteri recordari: credimus quod si insignia pegrinationis accipit a proprio sacerdote: quod hoc ipso vel decessit licentiam et penam reliqua sacra recipiendi a quo maluerit. (Tamen) si vero sine licentia sacerdotis proprii peregrinetur: tunc in casibus predictis poterit confiteri cuiusque sacerdos: s. absolui non poterit ab eo quod non est suus iudex nisi in necessitate. tunc ex contritione sola s. non sit et dimissa penitentia: si dimissum sit ei peccatum poterit edificare corpus et sanguinem christi. Rego: ciatores autem et alii viatores non poterunt absolui ab extraneo sacerdote nisi in necessitate. scholares autem et incole annales et mercenarii debent confiteri sacerdoti parrochiali quod incolunt per annum et ab eo poterunt absolui. xvj. q. i. quest. ubi dicitur quod ibi debent soluere decimas personales: quod ibi recipiunt sacramenta ecclesiastica per anni circuitum. (Tamen) alii tamen dicunt quod si deest et si administrans tempus condonant vel domos vel vicos. ar. s. de deci. apostolice. et maxime si propter sine fraude conductio vel habitatio ultra natiuitatem vel pascha: quod tunc ex precepto huius decre. semper debet confiteri et edificare in omnibus tamen promissis tutius est quod et viatores et alii semper a proprio sacerdote spalem licentiam habeant. (Prodat) nisi hoc modo faciat pro peccatore. s. dicendo illis qui prodesse possunt non obesse. arg. xxvj. q. v. aia et hoc videtur. s. q. i. si peccauerit. alii tamen dicunt et forte melius quod ex quo tanquam officialis et minister dei recipit confessionem non debet de ea aliquid reuelare sed totum dimittat illi cui minister est. s. deo. secus autem est in aliis quocumque modo aliter sciat. et sic loquitur. c. palle. fatemur tamen quod si confessus fuisset quod vellet facere aliquid maleficium sed volebat: s. non poterat resistere temptationibus diaboli: et volebat quod sacerdos oraret pro eo quod de preterita voluntate inungeret ei penam bene poterat vocare illos de quibus certum sit quod possint et quantum plus potest generalius ei dicere quod suadeat sibi quod ab hoc peccato desistat: et si non potest inuenire viam impedienti nisi expresse reuelat reuelabit expresse: quod in hoc non fuit minister dei cum dixit ego non possum cessare quin faciam tale peccatum: tunc enim tamen dicit ut ministro confiteri quando confitetur

ut peniteat. hoc ratio non placet: quod bene credimus quod ut minister recipiat etiam si in peccato remanere proponat. s. c. quod quidam. (Tamen) illos autem non credimus ut ministris confiteri qui non ut peniteant sed ut consilium vel auxilium ab aliquo recipiant dicant sibi peccatum suum: licet dicat hoc dico tibi in confessione vel in penitentia: quod non est verum quod dicit in penitentia: nec ut dei ministro cum anime consilium non requirat et tales bene sunt cogendi super promissis ferre testimonium credo tamen quod si etiam a laico de venialibus: vel etiam de capitalibus in casibus ubi habet quod confiteatur laico quod in hoc minister dei est id est ista talia facere debet ut sacerdos: secus autem dicerem si alius aliqua ei dicat pro consilio anime sue idem videtur quod si sacerdos cui confiteretur illud crimen illud sciat sine confessione eius puta quod vidit quod de illo est periculum tacere quod illud confiteri poterit: quod non reuelat confessionem. quod et si diceret sic confessus est mihi vel ego hoc bene scio: et hoc diceret quod scit per confessionem eius: sed quod dicit quod scit quod vidit vel quod credit: quod ab aliis vel etiam ab eo extra confessionem audiuit: non est prohibendum licet ad hoc nunquam venire debeat nisi magna necessitas vel utilitas vel periculum vel scandalum ad hoc cogat.

De infirmitas (arceatur) per sententiam.

Ex eo (elemosynas) sic sit satisfactio pro redemptione pecunie: dominus enim venalis est: et pecunia a morte liberat. s. pe. dist. i. mior. et c. medicinalis. sit etiam redemptio per alias vias quam per pecuniam: puta per commutationem. s. de voto et voti redemptio. c. i. et c. scripti. et c. magne. et in multis aliis locis (falsis) religionis habitum gerant qui non sunt professi. (Tamen) in talibus s. indulgentias quas concedit papa potestibus vel aliis locis possunt quando celebrat vel predicat semper annum concedit. hac restrictionem facere potuit papa quod minores prelati omnes habent hanc potestatem ab eo et ipse a solo deo. xxvj. dist. q. i. et xxvj. dist. cap. i. item potuit ratione principatus et iurisdictionis quam habet super omnes. xxvj. dist. in nouo. Et hoc facit ex iusta causa. quia habet potestatem abutebantur. Et licet restricta sit hęc potestas in indulgentiis que sunt publice: non tamen intelligo restrictionem in foro penitentiali quin possit annos et dies prout vult indulgere dummodo discretus faciat (indulgentia). s. e. romana. s. vlt. (concedere) s. not. casus

Nostro postulasti ubi habet archiepiscopus iurisdictionem. et in subditis suffraganeorum. s. e. romana. s. vlt.

Pro dilatione.

Romana ecclesia et i. (mouere) non debet pellere (indulgentias). et ita archiepiscopus potest concedere indulgentias per suam prouinciam. s. e. c. cum ex eo. et c. nostro. (concedit). s. e. c. cum ex eo. in fi.

De sententia excommunicationis.

Rubrica.

1. Maior excommunicatio quid operetur. et a quo quibusque de causis infligatur in num. 2.

3. Minor excommunicatio in quibus casibus infligatur.

4. Qui sunt hi quos nos oportet pro absolutione ad se. ap. laborare etiam si sunt excommunicati.

Ex per eo Maior excommunicatio est que separatur ab ingressu ecclesie et sacris fidelibus ab homine a iure infligit in. xvij. casibus. Primus est si incidit in heresim iam damnatam. xiiij. q. i. c. i. et ii. et iii. Secundus est credentes receptatores et fautores hereticorum. s. de her. si aduersus. Tertius scismatici. s. qui diuini sunt ab unitate ecclesie ipsiusque constitutiones non seruati. xij. dist. nulli. et no. s. de scisma. c. i. Quartus cum quis personam religiosam verberat. xvij. q. iij. si quis suadente. et hoc pena videtur extendenda ad consentientes et defendere negligentes. s. e. q. te. Quintus cum consules et rectores euacuant iurisdictionem platorum faciundo collectas i clerici et ammoniti non desistant. s. de imm. ec. non minus. et c. aduersus. Sextus incediarii ecclesiarum. s. e. tna. Septimus qui infringit ecclesiam. s. e. conquesti. Octauus cum minus canonice in papa electus segerit. p apostolico. s. de ele. l. z. quidam tamen hunc casum non approbat. Nonus est cum quis falsas literas pape vel falsatis promittitur scienter. s. de fal. ad falsarium. Decimus cum quis defert arma ferrum lignamina galeas vel naues saracenis. et hoc omni tempore distincte. Item cum exerceat in coram nauibus regimen. vel galeis vel alia rerum consilia vel subsidia impendit marie tpe guerre. s. de inde et fara. significauit. et c. q. olim. et cunctes si capti fuerint. serui sunt capiendi: ut in pal. decre. et c. cum ad liberandam. Undecimus cum scholares tractant de conducendo hospitio in glorio scholari in regno. s. de loc. et condu. c. i. quidam tamen non approbant hunc casum. Duodecimus cum monachi et reglarum et in personarum constituti et presbyteri audiunt leges vel prebendam. s. ne de. vel mo. non magne.

a Sed ut an riliu adde q b dicta refert et seq car. in 28. rrv. incip. ad dubia singula riter. col. ij. circ medium.

Inno. super Quinto decreta.

3 **Solus.** Ad
de car. q. hoc se
q. iust. p. h. r.
ici. primo quo
ad excoicatio
em.

.e. super specula. Decimus tertius cū q. cōdicat excoicatio in cri
minc. f. e. nup. Decimus quartus exercens artem balistariorum
et sagittariorum p. r. p. an. s. de sagit. c. i. nos aut hōc casum nō cō
cedim. Decimus quintus illi q. faciūt fuari p. s. uctadiles vel p. s. tō
nes p. ecclie libertatē. f. e. nouerit. Decimus sextus statutarū scri
ptores ipsorū statutorū. Itē p. s. i. a. r. et rectores vbi hōi p. s. tōnes
edite faciūt v. l. s. u. nate. Itē illi q. f. m. illas indicabūt et q. iudica
cata in publicā s. i. a. z. redigēt. f. e. nouerit. **¶** Ad nōr. aut excoi
catio siue suspensio q. p. uinat a cōsione sacrorū infligit ipso iure
quo ad deū p. o. quolibet mortali peccato. r. q. i. i. a. n. d. i. q. i. p.
si sacerdotes. itē infligit quo ad deū et quo ad ecclias minores ex
co. in octo casib. i. p. o. iure. p. r. i. m. est cū q. s. participat excoicatio.
r. i. q. i. n. sicut excoicatos. r. c. cū excoicatio. r. c. q. cōdicauerit. Secū
dus est sacrilegus. r. y. n. q. i. n. a. n. d. i. Terti. notorius fornicator
et symoniac. r. x. r. n. d. i. nullus peccet. s. v. e. p. Quartus ille q. recipit
eccliam de manu laici sine p. s. e. n. s. u. e. p. i. r. v. i. q. v. n. s. i. q. u. i. s. s. de dec.
q. s. s. f. e. t. n. a. Quintus balistarū et sagittarū. s. de sagit. c. i. Ser
tus desidētis: pauperū opp. s. s. o. r. e. s. m. i. s. s. i. r. a. p. t. o. i. e. s. p. u. b. l. i. c. i. s. u.
r. a. r. i. et meretrices. Septim. cū decedit i. t. o. m. e. a. m. e. t. i. s. s. de t. o. r. e.
f. Octau. q. cūq. est in notorio crī. l. r. r. v. i. s. i. d. i. n. e. q. r. v. i. d. i. l. l. u. d.
r. i. s. q. i. n. p. o. b. e. u. n. t. i. b. h. i. e. m. i. a. c. i. m. i. s. t. e. r. i. o. r. o. b. l. a. t. i. o. n. i. b. u. s. e. x. c. l. u.
dunt v. t. e. r. p. d. i. c. t. i. s. n. o. **¶** Puberes h. i. s. u. n. t. q. u. o. s. n. o. n. o. p. p. a. b.
solutione ad se. ap. laborare et si sunt excoicati (impuberes) v. t. h.
siue clerici siue laici. Itē seruus vberans clericū in duobus casib.
b. n. s. f. i. i. d. e. o. v. b. e. r. e. t. v. t. o. s. i. m. s. e. r. u. i. t. i. o. f. r. a. n. d. e. t. v. e. l. s. i. d. i. s. e. r. e. t. i. a. b.
sentia graue dānū sustineret. f. e. r. e. l. a. t. u. m. u. l. l. e. r. e. s. et hoc si nō est
grauis iniuria. Itē mulieres. f. e. m. u. l. e. r. e. s. r. e. c. e. a. i. t. e. m. s. e. n. e. s. r. v. a.
l. i. t. u. d. i. n. a. r. i. f. e. q. d. e. b. i. s. i. t. e. c. l. a. u. s. t. r. a. l. e. s. v. b. i. e. n. o. r. m. i. t. nō s. e. l. e. s. e. r. i. t.
v. e. l. e. p. i. m. v. l. a. b. b. a. t. e. p. e. n. s. i. t. f. e. m. o. n. a. c. h. i. cū illo. Itē hostiari.
si necessitate officij sui aliquē leserit nō tñ enomiter. f. e. s. i. v. o. i. t. e.
i. n. i. m. i. c. i. a. s. c. a. p. i. t. a. l. e. s. h. a. b. e. t. e. s. f. e. q. d. e. b. i. s. d. e. c. e. t. e. r. o. i. t. e. g. r. a. u. i. s.
i. n. f. i. r. m. i. t. e. s. f. e. q. d. e. b. i. s. i. t. e. m. u. l. t. u. p. a. u. p. e. s. v. t. f. e. c. q. d. e. b. i. s. e. t.
a. b. b. i. s. t. r. i. b. r. e. c. i. p. i. e. d. a. e. c. a. u. t. i. o. q. p. r. e. c. e. p. t. a. o. p. o. r. t. u. n. i. t. a. t. e. s. e. p. a. p. e. v. l.
e. i. u. s. l. e. g. a. t. o. p. r. e. s. e. n. t. a. b. i. t. f. e. q. d. e. b. i. s. r. e. c. e. a. Itē t. r. i. c. a. t. i. m. e. b. i. s. f. e.
e. e. a. a. d. o. i. a. p. d. i. c. t. a. b. i. n. f. a. c. i. t. f. e. q. u. i. s. i. c. i. d. e. s. v. b. i. h. a. b. e. s. e. x. q. u. a. c. i.
q. s. c. o. r. p. i. s. i. m. p. o. t. e. r. i. a. v. l. q. u. o. c. i. q. i. p. e. d. i. m. e. t. o. c. a. n. o. n. i. c. o. t. e. n. e. a. s. p. o. t.
a. b. s. o. l. u. i. s. i. n. e. m. i. s. s. i. o. e. a. d. s. e. a. p. o. s. t. p. o. t. a. b. s. o. l. u. i. p. r. i. o. i. r. r. e. q. u. i. s. i. t. o. e. p. o.
q. s. i. nō p. o. t. h. e. r. i. a. q. u. o. l. i. b. e. t. s. a. c. e. r. d. o. t. e. p. o. t. a. b. s. o. l. u. i. f. e. n. u. p. i. n. n. i.
v. e. l. d. i. c. q. t. i. c. t. i. s. a. c. e. r. d. o. s. a. b. s. o. l. u. e. t. q. u. i. d. i. f. f. i. c. i. l. e. a. l. i. q. d. e. m. e. r. g. i. t. q.
r. e. nō a. d. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. n. e. e. a. d. e. p. i. m. m. i. t. t. i. p. o. t. a. r. f. e. c. n. u. p. s. v. l. t. i. q.
d. i. a. d. d. i. c. i. t. a. l. i. u. c. a. s. u. s. i. l. e. u. i. s. s. i. t. i. n. i. u. r. i. a. f. e. p. u. e. n. i. t. s. i. a. l. i. q. d. i. c. i. t.
i. l. l. i. d. e. c. r. l. o. g. d. e. s. p. a. l. i. g. r. a. (a. d. i. n. n. i. c. e. q. e. s. t. q. u. i. v. t. e. r. q. a. l. t. e. r. u. p. e. n. t. i. t.
(a. l. t. e. r. u. i. q. e. s. t. q. u. i. v. u. n. a. p. e. n. t. i. t. a. l. i. u. s. i. s. nō r. e. p. e. n. t. i. t. e. r. e. x. c. u. s. a. t. a. m. i. s. s. i.
o. n. e. a. b. s. o. l. u. e. n. t. t. i. a. b. e. p. o. s. i. n. t. d. o. l. i. c. a. p. a. c. e. s. (v. i. o. l. e. t. a. v. i. s. nō s. u. n. t.
e. x. c. o. i. c. a. t. i. (e. r. o. d. i. o. p. r. i. u. s. o. i. t. o. v. e. l. e. r. i. n. c. i. d. e. t. i. l. a. d. o.

Monachi vero (quod dicitur) nisi sit enormis le
sio. vel in abbatem vel in episcopum
i. e. o. d. cum illorum (abbatis): si abbatem non habet
vel priorem absoluet eum ep. idem dicimus si sit in
p. b. a. t. i. o. n. e. a. l. i. q. t. r. a. q. nō est persona religiosa.

1 **P**ercussus ab hostiario. tenetur probare de percussione ba
bita ab hostiario si contra eum agere vult.

2 **S**i quis in bello vel insultu percutiat clericū d. excoicatus.

1 **S** vero (hostiarius): si percutit aliquem
hostiari et si percussus de eo cōquatur et
petat eū puniri vel ei iur. v. l. criminali de iuria agē
da vel et petat eū denūciari excoicatio. incūbit p. c. u. s. o.
p. b. a. t. i. o. d. e. m. a. l. i. g. n. i. t. a. t. e. et excessu habito ab hostiario p. r. i. o. c. a. r. o. n.
n. e. q. a. c. t. o. r. e. s. t. a. c. t. o. n. i. i. n. c. u. b. i. t. p. b. a. t. i. o. v. i. q. v. a. c. t. o. r. e. t. q. u. i. b. e. t. p.
s. a. m. i. s. b. o. n. u. s. n. i. s. i. p. b. e. t. c. o. n. t. r. a. r. i. u. s. s. d. e. p. s. u. m. d. u. d. u. r. a. r. s. d. e. r. e.
s. i. s. p. o. o. l. i. m. i. n. d. e. r. t. i. n. e. c. i. r. c. u. s. t. a. t. i. s. v. e. r. i. s. i. b. u. s. a. t. t. e. d. a. t. q. p. r. e. s. u.
m. a. t. q. s. i. m. u. l. t. a. p. s. u. m. e. r. e. t. s. h. o. s. t. i. a. r. i. u. s. p. o. n. e. r. e. t. e. i. o. n. u. s. p. b. a. t. i. o.
n. i. s. (m. a. l. i. g. n. a. t. u. s. i. a. d. i. r. a. p. r. o. n. o. c. a. t. u. s. v. e. l. i. a. m. a. l. i. g. n. e. a. g. e. s. e. r.
o. d. i. o. q. nō c. r. e. d. o. (a. b. s. o. l. u. i. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. e. m. e. s. t. (a. r. e. d. o. q. t. u. n. c. i. n.
c. i. d. i. t. i. n. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. (e. r. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. i. o. d. i. o. v. e. l. p. r. o. p. r. i. e. p. o. n. i.
t. u. r. e. r. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. q. u. i. a. e. t. i. a. m. s. i. s. i. n. e. o. d. i. o. s. c. i. e. s. t. i. n. i. n. b. e. l. l. o. v. e. l.
i. n. s. u. l. t. u. p. e. r. c. u. t. e. r. e. t. d. e. r. i. c. u. m. b. e. n. e. e. s. s. e. t. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. s. e. d. t. i. nō m. i. t.
t. e. t. u. r. a. d. s. e. a. p. s. e. d. n. e. c. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. i. n. c. u. r. r. e. t. o. f. f. i. c. i. a. l. i. s. s. i. c. o. p. e.
s. e. c. e. r. e. t. e. u. s. v. e. l. l. i. g. a. r. e. t. e. u. m. a. l. i. t. e. r. n. o. n. p. o. s. s. e. t. c. o. m. p. e. s. c. i. a. b. i. n. i. u. r. i. a.
a. l. t. e. r. i. u. s. n. e. c. e. s. s. e. t. i. b. i. p. r. e. l. a. t. u. s. s. u. n. s. q. u. i. b. o. c. f. a. c. e. r. e. t. n. a. m. e. r. b. o. c.
n. o. n. c. r. e. d. i. m. u. s. q. o. f. f. i. c. i. a. l. i. s. v. e. l. q. u. i. n. i. s. a. l. i. u. s. q. u. i. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. m.
v. e. l. p. e. c. c. a. t. u. i. n. c. u. r. r. a. t. i. n. u. m. o. m. e. r. e. t. r. i. i. q. i. n. f. o. r. t. i. t. u. d. o. r. e. c. s. e. q.
e. i. n. s. i. q. u. i. s. t. i. o. n. i. s. i. n. v. q. v. n. e. g. l. i. g. e. r. e. q. v. n. o. n. e. i. s. a. r. f. e. o. d. e. q. t. o.

¶ Inferentē ad sui defensionē nā si p. c. u. t. i. e. n. s. c. l. e. r. i. c. u. s. n. o. n. i. n. t. e.
d. e. r. e. t. i. t. e. r. a. r. e. p. e. r. c. u. s. s. i. o. n. e. m. i. n. l. a. i. c. u. m. n. e. c. l. a. i. c. u. s. d. o. u. b. i. t. a. r. e. t. s. u. p. e. r.
b. o. c. s. c. i. l. i. c. e. t. q. u. e. i. t. e. r. u. m. p. e. r. c. u. t. e. r. e. n. o. l. l. e. t. c. l. e. r. i. c. u. s. t. u. n. c. l. a. i. c. u. s. e. l. e.
r. i. c. u. p. e. r. c. u. t. i. e. n. s. i. n. c. i. d. i. t. i. n. c. a. n. o. n. e. m. **¶** S. e. d. s. i. c. l. e. r. i. c. u. s. i. t. e. r. u. m. s. e.
p. a. r. a. r. e. t. a. d. p. e. r. e. n. t. i. e. n. d. u. m. l. a. i. c. u. m. v. e. l. i. p. s. e. l. a. i. c. u. s. d. e. b. o. c. p. b. a. b. i.
l. i. t. e. r. d. o. u. b. i. t. a. r. e. t. t. u. c. s. i. r. e. p. e. r. c. u. t. i. e. t. nō i. n. c. i. d. i. t. i. n. c. a. n. o. n. e. a. r. s. s. a. d.
l. a. q. u. i. l. s. c. i. e. n. t. i. a. s. q. u. i. cū a. l. i. t. e. r. e. l. s. e. d. s. i. q. u. e. c. u. n. q. s. C. q. u. a. n. d. o.
l. i. s. i. n. e. i. u. d. s. e. v. i. n. r. C. a. d. l. c. o. r. d. e. s. i. c. c. a. l. i. s. i. n. f. e. r. e. n. t. e. m.) q. u. o. d. s. i.
n. o. n. o. b. s. u. i. t. u. l. t. i. o. n. e. m. c. l. e. r. i. c. u. s. v. e. r. b. e. r. e. t. s. e. d. o. b. r. a. t. i. o. n. e. m. f. i. l. i. j. s. u. i.

vel uxoris vel patris vel fa. sue vel etiam extraneorum: respon
dent qdam qbus magis assentio q hoc faciendo non incidere
in canonē. ar. ff. q. me. cū. i. s. i. s. s. v. l. t. ff. a. d. s. i. l. l. i. l. i. s. s. s. u. n. t. e. a. d. i. d. e. m.
f. a. c. i. t. q. i. s. o. c. i. i. n. i. u. r. i. a. p. p. u. l. s. a. n. d. a. e. s. t. r. r. i. i. n. q. i. n. f. o. r. t. i. t. u. d. o. nō i. n.
f. e. r. e. d. a. r. a. d. i. d. e. f. a. c. i. t. s. d. e. r. e. s. t. i. s. p. o. o. l. i. s. nā s. o. l. u. s. e. p. s. c. e. r. d. o. n. i. nō
s. p. o. l. i. a. n. i. t. h. o. s. p. i. t. a. l. e. s. i. s. a. l. i. o. s. c. o. m. i. t. e. s. h. a. b. u. i. t. e. t. i. nō s. u. n. t. e. x. c. o. i.
c. a. t. i. n. i. s. i. m. o. d. u. m. e. x. c. e. s. s. e. r. i. n. t. f. e. q. u. a. t. e. q. d. s. i. q. u. i. s. v. e. l. l. e. t. a. l. i. u. m. o. c. c. i. d. e.
r. e. nō n. e. c. i. r. a. p. i. e. s. e. l. i. g. a. b. i. s. a. n. t. e. q. cū o. c. c. i. d. i. p. m. i. t. t. a. s. a. r. r. r. i. i. n. q. i. n.
n. e. q. u. i. s. a. r. b. i. t. r. e. t. u. r. i. m. m. o. s. i. b. i. c. i. t. i. m. o. r. e. a. l. i. u. m. o. c. c. i. d. a. t. nō i. n. c. i. d. i. t.
i. n. c. a. n. o. n. e. l. i. c. e. t. s. i. t. i. r. r. e. g. u. l. a. r. i. s. s. e. d. s. i. p. r. o. r. e. b. u. s. o. c. c. i. d. e. r. e. t. s. e. c. q. i.
t. u. n. c. e. x. c. e. d. e. r. e. t. m. o. d. u. m. s. d. e. b. o. m. i. s. u. s. c. e. p. i. m. u. s. e. t. i. d. e. m. e. t. i. a. z. d. i.
c. u. n. t. q. n. o. n. s. o. l. u. m. p. e. r. s. o. n. a. s. s. e. d. e. t. i. a. m. r. e. s. s. u. a. s. d. e. f. e. n. d. e. n. d. o. v. e. l.
e. t. i. a. m. i. n. c. o. n. t. i. n. e. n. t. i. r. e. c. u. p. e. r. a. n. d. o. v. e. l. e. t. i. a. m. a. l. i. o. r. u. m. q. p. l. u. s. e. s. t. nō
i. n. c. i. d. i. t. i. n. c. a. n. o. n. e. m. e. t. m. a. r. i. m. e. a. r. a. d. b. o. c. s. d. e. r. e. s. t. i. s. p. o. o. l. i. m. s. d.
b. o. m. i. s. u. s. c. e. p. i. m. u. s. v. b. i. d. i. c. i. t. u. r. q. t. u. n. c. s. o. l. u. m. t. e. n. e. t. u. r. q. u. a. d. o. e. x.
c. e. s. s. i. t. m. o. d. u. m. a. r. s. s. d. e. b. i. s. q. u. e. i. n. f. r. a. n. c. r. e. a. l. t. p. r. e. t. o. r. s. i. s. i. d. e. b. i. t. o.
r. e. m. a. d. i. d. s. s. a. d. l. c. o. r. n. e. l. d. e. s. i. c. c. a. f. u. r. e. s. s. a. d. l. a. q. u. i. l. q. u. e. a. d. m. o.
d. u. m. i. t. e. m. l. a. b. e. o. C. v. n. d. e. v. i. l. i. a. l. i. q. d. i. c. u. n. t. t. u. n. c. s. o. l. u. m. nō i. n. c. i. d. e. r. e.
i. n. e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. s. i. p. s. o. n. a. q. u. a. d. e. f. e. n. d. i. t. d. e. i. l. l. i. s. p. s. o. n. i. s. e. s. t. q. u. a. r. u. s.
i. n. i. u. r. i. a. e. t. i. a. i. p. s. u. s. e. s. t. q. i. a. s. e. d. e. i. u. r. e. p. o. t. e. s. t. s. u. a. i. n. i. u. r. i. a. m. r. e. p. e. l. l. e.
r. e. s. i. u. a. i. n. i. u. r. i. a. e. s. t. f. i. l. i. j. s. u. i. r. v. r. o. i. s. r. a. l. t. o. r. u. m. q. u. o. r. u. d. a. z. d. e. q. u. i. b. u. s.
n. o. i. n. s. u. m. d. e. i. n. i. u. r. i. s. (r. e. p. e. l. l. a. t.) cū m. o. d. e. r. a. m. i. n. e. i. n. c. u. l. p. a. t. e. t. u. t. o.
l. e. r. i. m. m. o. i. n. c. a. s. u. n. o. n. i. n. c. i. d. i. t. i. n. c. a. n. o. n. e. m. (v. e. n. i. r. e.) n. o. n. e. m. e. r. i. o. m.
m. u. n. i. c. a. t. u. s. e. s. t. v. e. l. f. o. r. t. e. e. s. t. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. s. e. d. nō m. i. t. t. i. t. a. d. s. e. a. p. o. r.
b. o. c. i. n. n. u. i. t. l. i. t. e. r. a. p. r. e. s. e. n. s. b. o. c. n. o. n. c. r. e. d. o. a. r. g. s. e. q. u. e. n. t. i. s. l. i. f. e. (m. a.
t. r. e.) n. o. i. e. m. i. s. i. s. i. t. e. l. l. i. g. i. t. o. e. s. a. s. c. e. d. e. t. e. s. n. o. i. e. f. i. l. i. e. o. e. s. d. e. s. c. e. d. e. t. e. s. i. n.
c. o. l. l. a. t. e. r. a. l. i. b. v. l. a. f. f. i. n. i. b. nō a. u. d. e. o. e. x. t. e. d. i. t. a. s. i. c. u. t. s. u. t. s. u. p. d. i. c. t. e. **¶**

S vero aliq. (ignoret) et hoc ipso p. s. t. e. t.
quod ignorauerit. et idem
dicimus si sciebat. m. clerici. et eum p. c. u. s. s. i. t. sed nō cre
debat eū. m. s. i. a. l. i. u. m. a. r. s. s. d. e. i. n. i. u. r. e. cū q. (a. b. s. t. i. n. e. r. e.)
s. d. e. v. i. r. b. o. c. l. e. c. s. i. s. d. e. a. p. o. c. i. c. o. n. t. r. a. i. b. i. s. o. l.

1 **Q**uānis monachus vel cōuersus monasterij non possit age
re iniur. tamen syndicus monasterij agit.

2 **I**niciens manus in religiosam personam excoicatus est. hoc ta
men fallit in septem casibus v. l. b. i. c.

1 **N**on dubium. (conuersus). f. eo. parro
chianos. r. ca. ex. t. e. n. o. r. e. s. i. s.
monachus vel conuersus monasterij non possit age
re iniur. tamen syndicus monasterij agit sicut dñs de
iniuria serui. i. n. s. t. i. d. e. i. n. i. u. r. s. s. e. r. u. u. s. r. s. s. e. q. e. t. i. a. m. s. i. m. o. n. a. c. h. o.
r. e. m. i. t. t. a. t. s. i. c. u. t. p. a. t. e. r. a. g. i. t. n. o. n. o. b. s. t. a. n. t. e. r. e. m. i. s. s. i. o. n. e. f. i. l. i. j. s. s. d. e. p. a. c.
i. n. p. e. r. s. o. n. a. m. o. n. a. s. t. e. r. i. j. t. i. i. n. i. u. r. i. a. f. a. c. t. a. m. o. n. a. c. h. o. r. e. m. i. t. t. e. r. e. p. o. t. e. s. t.
s. e. d. e. c. c. l. e. s. i. a. n. o. n. p. o. t. r. e. m. i. t. t. e. r. e. i. n. i. u. r. i. a. f. a. c. t. a. c. l. e. r. i. c. o. s. e. c. u. l. a. r. i. r. v. n. q.
q. i. i. s. q. u. i. s. q. s. n. e. c. c. l. e. r. i. c. u. s. i. n. i. u. r. i. a. f. a. c. t. a. e. c. c. l. i. e. i. n. c. l. e. r. i. c. o. f. e. o. c. u. s.
d. e. s. i. d. e. r. e. s. s. v. l. t. i. q. d. i. n. t. e. l. l. i. g. o. v. e. r. u. m. q. u. o. a. d. b. o. c. q. u. o. m. i. n. u. s. i. n. c. i.
d. a. t. i. n. c. a. n. o. n. e. m. s. e. d. a. c. t. i. o. n. e. m. i. n. i. u. r. r. e. m. i. t. t. e. r. e. p. o. t. e. s. t. **¶** C. c. o. n. u. e. r. s. u. s.
s. o. s. h. i. c. p. o. n. u. n. t. u. r. d. u. e. r. e. g. u. l. e. p. r. i. m. a. e. s. t. q. q. u. i. i. n. f. i. c. i. t. m. a. n. i. n. r. e. l. i. g. i. o. s. a. m. p. s. o. n. a. m. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. e. s. t. q. u. e. f. a. l. l. i. t. i. n. s. e. p. t. e. c. a. s. i. b. u. s. p. r. i.
m. u. s. e. s. t. c. u. m. b. o. n. o. z. e. l. o. s. c. a. c. o. r. r. e. c. t. i. o. n. i. s. c. l. e. r. i. c. u. s. v. e. r. b. e. r. a. t. v. t. m. a.
t. e. r. p. a. t. e. r. f. a. m. a. g. i. s. t. e. r. p. r. e. l. a. t. u. s. s. e. c. d. s. c. u. m. i. o. c. o. l. a. l. e. u. i. t. a. t. e. s. e. e. e.
j. r. j. e. o. v. e. n. i. e. n. s. v. n. i. u. e. r. s. t. a. t. i. s. r. e. c. u. m. v. o. l. u. i. s. s. i. q. u. i. s. T. e. r. t. i. u. s.
c. u. m. i. n. u. e. n. i. t. c. l. e. r. i. c. u. m. t. u. r. p. i. t. e. r. a. g. e. n. t. e. m. c. u. m. v. r. o. i. e. m. a. s. o. v. e. l.
f. i. s. e. i. v. o. i. s. p. e. Q. u. a. r. t. u. s. s. i. v. i. m. v. i. r. e. p. e. l. l. a. t. s. e. o. s. i. v. o. i. s. s. a. n. i.
p. e. Q. u. i. n. t. u. s. c. u. m. i. g. n. o. r. a. u. i. t. c. u. m. c. l. e. r. i. c. u. s. s. e. s. i. v. o. i. s. s. e. r. t. u. s. cū
i. n. u. e. n. i. t. e. u. m. i. n. a. p. o. s. t. a. s. i. a. p. o. s. t. t. e. r. t. i. a. m. m. o. n. i. t. i. o. n. e. s. s. i. b. i. a. b. e. p. o.
f. a. c. t. a. v. t. s. e. c. o. r. r. i. g. a. t. f. e. o. i. n. a. u. d. i. e. n. t. i. a. r. e. c. c. o. n. t. i. n. g. i. t. i. d. e. s. i. n. o. n.
c. o. m. m. o. n. i. t. u. s. s. i. t. i. n. f. a. c. i. e. n. s. g. u. e. r. r. a. r. s. e. d. i. t. i. o. n. e. t. y. r. a. n. d. i. cū a. r. m. i. s. s. e.
i. m. i. s. c. e. a. t. f. e. cū nō a. b. p. e. r. p. e. d. i. m. u. s. A. l. i. i. t. i. d. i. c. u. n. t. s. e. m. p. e. r. e. s. s. e. n. e.
c. e. s. s. a. r. i. a. t. r. i. n. a. m. o. n. i. t. i. o. n. e. s. S. e. p. t. i. m. u. s. cū s. e. p. r. o. u. s. t. r. a. s. s. e. r. u. t. a. d.
a. c. t. u. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. c. l. e. r. i. c. a. t. u. i. f. q. i. t. i. t. m. i. l. e. s. v. e. l. b. i. g. a. m. l. r. x. i. i. i. d. i. q. f.
q. u. i. s. A. l. i. a. r. e. g. u. l. a. e. s. t. q. e. r. b. a. c. c. a. u. s. a. e. x. c. o. i. c. a. t. u. s. a. s. o. l. o. p. a. p. a. a. b.
s. o. l. u. i. p. o. t. e. s. t. d. e. b. o. c. n. o. s. e. o. c. i. i.

Mulieres (sui) vt serui de quibus distiguas
fm q. habes. i. e. relatum nunquid
idē in filissa. non v. l. q. libere persone sunt ad eundū
quo volūt q. nō est in mulieribus et seruis (romane)
qui talium absolutionem concedet in absentiam fieri per Dio.
vel alios delegatos (vel mandato) si vero post mandatum pe
nituit nisi renouauit: nihilominus incidit in canonem. ff. man.
si mandasset. ff. de procu. si vero moriatur anteq. fiat verberatio
non incidit: q. morte finitur mādatur. ff. man. inter ceteras. s.
j. s. de of. dele. relatum. et q. sub terra non ligat ecclesia. f. e. a. n. o.
v. i. s. x. r. i. i. i. q. i. n. l. e. s. i. a. u. t. nō p. b. i. b. e. a. t. cū p. o. s. s. i. t. i. n. c. i. d. i. t. f. e. q. u. a. t. e.
i. d. e. s. i. r. a. t. u. h. a. b. e. a. t. C. d. e. i. n. c. e. s. t. n. u. p. l. i. i. s. s. d. e. o. f. f. i. p. r. o. c. o. s. e. r. n. a.
r. e. i. n. s. i. r. cū e. x. c. o. i. c. a. t. i. o. n. e. c. a. d. a. t. n. i. s. i. i. n. c. o. n. t. u. m. a. c. e. r. i. q. i. n. n. e. m. o.
s. i. a. l. i. q. s. p. o. s. t. m. a. d. a. t. u. p. e. n. i. t. e. a. t. s. e. d. i. t. a. t. a. r. d. e. q. r. e. n. o. u. a. t. i. o. n. e. nō p. o. t.
a. d. m. a. n. d. a. t.

Nullus. (in privilegio) generali. s. qd oibus ex
coicatis liceat coicare sine ca hoc eniz
est apostolu q dicit: si quis frater nolatur iter vos for
nicato: cuz bndi nec cibū sumere. n. q. i. multi. spale
aut privilegiū z multi bnt z in certis casibz ppter dinerlas cas
f. co. iter. cu voluntate. z in multis alijs. c. papa quotidie et ex
varis causis multis coicedit licentiam coicandi excoicatis (vi
tari). s. de cler. ex. m. illud. item licet sint excoicati verberatores
clericorum. nō tñ sunt excoicati quos no. s. co. non dubium. 9.

Arrochianos conuersos. (socius) licet hic nō
non dubium. f. e. ex tenore (ordinis) not. quasi dicat
vini facies: qz dicit ordinis. 10.

Et tenore tuarum. (socius) licet hic nō
mentum tamen excoimunicatus est si verberat socium. 11.

Ecetero. (diocesano) nō autē sacerdoti ni
si in necessitate. nam tunc liceret
etiam laico. xvij. q. iij. si quis sua. xvij. q. vj. s. vlti. de
confe. dis. iij. scdm est. hoc spalter epus est concessum
z idcirco alijs coimmittere non possunt. ff. de of. eius cui mā. est. l.
f. s. de off. c. del. c. vl. Alij tñ dicunt z forte nō male qd inferiores
episcopi hoc non possunt sed ministerium absolutionis exerce
re possunt ad mandatum episcoporum. Item dicunt hoc nō
licere laicis nec etiam. forte alijs nisi sacerdotibz plus placet qd
sacerdos possit in necessitate absolueret sua auto. s. de rap. l. lre
teris. (fro. pon.) Idē dicendum est si sit excoicatus a quocunqz
alio z ex quacunqz ca. qz si in articulo mortis absolutus fuerit
postea absolutus sub debito iuramento sibi picipiendū est qd ex
coicatoris pceptui se presentet z eius mādata recipiet. ar. f. e. a
nobis. in si. nisi appellauerit excoicatus qz tñc remittit ad iudi
ci. ap. qui cognoscere debet de causa: vt no. s. de off. ordi. ad re.

Hec re.

Anoscitur. (impediti) puta qz claudi
tñ sunt impediti ad eundum. f. co. de bis. vlti. qd cu
omnes tales sunt miserabiles pstone. omnes hñficio
huius decre. gaudebūt. (Panperes) dūmodo habeāt vñ pegri
nationem valeāt perficere als secus. f. co. qd de bis. (Legati)
no. nō solūmodo legatum posse absolueret de quo no. s. de. offi.
le. qd translationē: sed et ad cū remittunt absoluedi in casibz co
cessis: sed nunqz poterūt mādata iniungere illis q nō sunt de le
gatione sua. si absoluedi mittant ad eos. ar. qd sic. qz si possunt
absolueret z mādare: multo fortius absolutis mandata facere z
hoc dixerūt qdā. Alij tñ dicūt qd ex quo absolutus est cū ampli
us nō sit in periculo non remittet nisi ad ppiū legatū. qd em
possit absolueret extra legationem suam concessum est propter
periculum more z mandata dare est accessoriū absolutiōi quis
ergo dare ea possit accessorie non tñ principaliter. 14.

Et nō ab hoīe. Qui clericus vel pñs
si in his se nō immisceret: qz tunc est monitio necessa
ria. f. e. in audiētia. sed hñe periculo nō posset mo
nitio expectari. vel als vt no. s. de apo. c. j. (Coberceretur) z
hoc intelligo qñ eum sciat clericum: qz si als quis clericum occi
dit ignorans eum clericum: forte qz in nocte occidit eum. nō cre
dimus eum excoicatus. credimus em necesse esse qd dolus inter
ueniat z qd clericum se percutere intendat. s. co. si vero. 15.

Andesideres. (coione) i. sibi comu
nicauit in mēsa vel lo
quela vel bndi (bñficiū). i. snia denūciās cū absolutū
vel bñficiū vocat solēnitatē q fit introducēdo in eccle
sias cñspalino pñali z alijs. f. e. a nobis (absolutū). i. in ecclesijs
introducēdo vel alia solēnitās pñsuetudinaria obseruata. de qua
habet. f. e. a nobis. vnde vñ aliquibz qd nō est alia snia ferēda
super absolutione: nisi qz solēnitās cōsuetudinaria obseruabit.
vel si ferat snia absolutiōis fm alios nō tñ coicabit ei nisi post
obseruatā solēnitatē: vt hic. tu aut. pñc scmp si snia absolutiōis
ferenda est qd dñ esse pñs excoicatus vt p sniam solēnitās ob
seruetur. z hic innuitur. z ideo nunqz absolutiō excoicationis
danda est per procuratōrē. nec obit. qd quisque potest facere per
alium qd per se pōt: qz illud intelligit vbi persone non requirit
presentia. sed in absolutione z persone presentia z solēnitās re
quirif. fatemur tamen qd si iusta causa subesset qd etiā in absen
tia z per procura. absolutio. prestari potest. ar. si. q. v. quāto. i. sen
tentis autē suspensionis: interdici pōt dici sñm cuz ibi non
requiratur presentia vel solēnitās. ar. f. co. duobus. contra. ar.
f. co. nnp. in si. vbi dicit qd excoicatus minori excoimunicatione
z reconciliari: sed nos intelligimus illam reconciliationē posse
fieri sine solēnitate z sine pñsntia persone vt ibi not. (f. coica
uit. hec regula recipit exceptiōes que in hoc versu continēt. v.

vtile: lex: humile: res ignorata: necesse. Utile qz utilitas mea fa
cit si non sum in culpa. vt non incidam. f. co. si vere. itē utilitas ex
coicati cui coico vt corrigam. xj. q. iij. cum excoicato. f. co. rñ.
Lex. nam qz eadem lex est viro z mulieri. mulier coicans viro ex
coicato nō incidit in excoicationem. xj. q. iij. qñ multos. f. co. in
ter alia. Humile. sicut in filijs: seruīs: ancillis: mancipijs: rusti
cis z seruientibus. xj. q. iij. qñ. f. co. d. inter alia nisi essent auri
liatores vel pñliatores in malo vt. c. c. r. f. e. nup. C. Ignorata
si ignorat excoicatum eum cui participat. xj. q. iij. qñ multos. ni
si esset supina ignorantia. xj. q. iij. qd z hi. Necesse: qz qui in neces
sitate attractina coicat excoicato nō incidit secus si in conditio
nali. xj. q. iij. qñ multos. f. e. inter. s. qd met. cā. sacris (Purga
nerit). i. postqz in purgatiōe defecit. an em vitari nō dñ: vel si nō
defecit tñ vitandus est ppter infamitā si differt pñtare. s. de apost.
tue. (ad cautelam). s. de ap. ad nostrā. de pñe. di. iij. si nullaz (co
desse generali purgauerit) contra. s. de seru. in or. fa. ex parte. 16.

Eniens. (poneret) hic sacerdos magisteriū
hēbat sup hac mulierē. z idē excoicatus
f. e. c. f. nos dicimus. idē etiā si sup ea nō habeat magi
steriū vbi sit spale z turbātes diuina officia: vt hic. f. e.
cū voluntate. Scdm casus est si bz magisteriū sup aliquē. s. e. c. j.
Tertius est si clerici locosa lenitate se inuicē pñsserūt. s. e. c. j. z
dicūt qdā secus si laicus locosa lenitate clericū pñsserit. qz non
est licitus lud? clericorū laicis. n. q. vñ. laycos. Quart? si inuentia
tur cleric? cū vxore: matre: filia vel sorore. s. e. si vero Quint? si cū
incōtinēti repñtiat vel si sua defendat. s. e. c. si vñ. s. d. ap. signi.
Sext? si ignorauit cū clericū. s. e. si vero. Septim? si post amoni
tionē inuentat portās arma. f. e. in audiētia. Octau? si pñsa. ali
quos clericos quos bz in familia. vel et antiquor pñanguine? in
mores cōsanguineos cā correctiōis pñtiat. f. e. cum voluntate. 17.

Eruenit. (modicam) hoc. c. loquitur de specia
ligratia. z hoc in nūit dictio hic pos
ta: committendum. 18.

Significauit. (excoicatis) sic. s. de offi. c.
vica. romana. z ibi de hoc
cū excoicati essent cū snis pñcipibz. xj. q. iij. excellētis
simus: vel dic qd hic loquitur de participantibus in
crimine. f. co. nnp. 19.

Tla nos. (incēdiari) hoc. c. intelligit quidāz
gnaliter de oibus incēdiariis. ali
de incēdiariis eccliarū. f. e. pñsuet. aliñ dicūt incēdi
arios nō esse excoicatos ipso iure. sed ex quo denū
ciati sunt non possunt absolui nisi per papam. 20.

Deminētiā. (legati) de hoc no. s.
de off. leg. c. qz trāssa. 21.

A nobis fuit. (furtū) sec? si dirisset qdāz
potuit in extraneos sniaz ferre. C. vbi de cri. agi. opz.
l. j. z aut. qua in pñi. z tñc si subdit? su? fecerit furtū
extra dio. nō ligat secus si ferat sentētiā fm verba decre. in deter
minate: qz tñc vbiqz subditus suus furef ligat. posset tñ dici
nō male: qz aliud est legē facere que etiā ligat nō subditos. vñ. di
stin. que s. dūmō talis sit lex qualē inra pñpiūt. di. iij. erit vnde
si aliquis archieps faceret legē qd qñqz archieps ferret crucē
in pñcia sua esset excoicatus: lex non valeret: qz non est genera
lis: z qz nō cōprehendit subditos: qz nullus archieps bz subdi
tos archiepos sed extraneos tñ s quos nō hñ facere legem: licet
als legē in subditis factā seruare teneant. si at patriarcha esset q
haberet archiepos suffraganeos ille hñc legem posset bñ facere
qz in subditis. Item aliud est sententiā ferre que fertur causa co
gnita qd qlibet pōt ratione delicti iam commissi in diocesi: vt in
aut. qua in pñi. s. rōne cōmittēdi delicti ferre nō pōt pñta exco
munico te o aliena iurisditiōe si hoc egeris vel et si dicat. excoico
oēs q hoc egerūt (autoritas). i. nisi ex spali autoritate superioris si
bi concessus sit: qd etiā non sui subditi astringantur eius snia. 22.

Conquesti sunt. (sacrilegos) nō intel
ligo de oibz sacrilegis
sed de effractoribus z incēdiariis eccliarum. argu.
xj. q. iij. canonica. xvij. q. iij. omnes ecclesie. 23.

Perpēdimus. (occisus) sñm vt qd. s. pri.
dixit. s. qd fuit patibulo suspē
sus. sed rñdeo qz dinerfimo de narrabil factū quidāz
tñ dicebat qd suspēsus fuit aliñ qd in bello interfectus
z his rñdit (cogant) qz em clericalem abiecerat habitū z arma
portabat hoc licuit. s. de pñuile. ex parte tua. z no. s. de apo. c. j. 24.

In iurisdictionis. (abbas) epō aut nō licet ex
co pñis manibus aliquēz
verberare. lxxvi. vi. nō liceat. C. de epī. audi. neqz pñis
25.

In audientia. (comoniti) maxime. idēz
enim est si non admonea
tur. s. co. d. pñpendimus. s. de pñuile. ex parte tua. z
no. s. de apo. c. j. 26.

Inno. super quinto decre.

In fētētis.
Add car. in pñ.
xxx. incl. ad du
bia. singlariter
col. q. in fine.

Quod de his (in mortis) No. periculus mortis hic aliud dici quā qd est per infirmitatem verbigrā si sit in periculo ppinquo puta morti si timeat hostem vel predonē vel crudelitatem hominis potentis aut odiū speciale alicuius si nauigaturus sit vel loca insidiosa transurus sit. ff. de dona. cā mor. l. iij. r. iij. (vel paupertate). S. e. ea nos. S. sed hoc nomen tāta soluit (infirmitate) no. nō solū infirmitatē ex qua iminet mortis periculum. sed et illā per quā ire ad se. apo. impedit excusare.

- 1 Sacilegiū vñ dicat. r. qbus modis cōmittat sacilegium.
- 2 Necesse est interuenire absolutionem ex tot causis: ex quot p̄cessit excommunicatio.
- 3 De crimine sacilegiū licet agere ciuilit̄.

Umpo causa. sc̄ denūciatōis qz hic

peccare ex eo qd se ingerebat cōtioni hominū. vel etiā sup hoc officiū iudicis sp̄lorabat. S. archi. rñdebat dī cōs se absolutū r sup bec lras offidebat. S. S. replicabat qd cū esset excoicatus ex duab⁹ cāis r lfe tñ de vna faceret mētionē qd nō debebat reputari absolutus p vtrāqz (violatōe) nō qd esset excoicatus ipso iure p violatione clausuri. sed p hoc fuit in cā lata

1 fñia (violatōe) sacilegiū dī quasi sacri lediū r cōmittit qñ qz sacilegiū rōne rei puta cū res sacrosui deputata vsurpatur Circa hoc mēbiū distinguunt. qñqz aut cōmittit auferēdo sacri de nō sacro r. rñ. q. iij. q. iij. quisqz large ēdō cōmittere sacilegiū trāsgressor iuris publici qd p̄stitit in sacri. r. di. j. iuspa. Itē q ar tuculos fidei p̄cepta vel p̄hibitiōes de negligēdo vel nesciēdo vñ violat vñ offēdit. Itē q disputat i iudicio p̄ncipis vel iudicat nī si manifeste p̄staret illd esse dēu: itē q publica officia cōmittit indeis itē q rē datā ecclie accipit vel retinet S. ei⁹ volūtātē. rñ. q. iij. S. q. autē. r. c. veniēs p̄stitūtū. rñ. q. n. nulli. item est sacilegiū rōne p̄sone cū p̄sone eccliaistica ledit. rñ. q. iij. si qz sua. pē na aut sacilegiū p̄m legē cū qz iniuriat clericos: est. C. de ep̄s. si qz in hoc. in alijs arbitrio iudicis. ff. ad. l. iul. pe. l. j. S. j. r. l. sacilegiū p̄m canones est: vt. rñ. q. iij. si qz sua. r si fiat sacilegiū i res bus est excoicatus minori excoicatioe r pena ēt pecuniaria imponit. rñ. q. iij. si quis vi. si qz p̄m. si qz innē. si qz d. itē est sacilegiū rōne loci: vt hic: vbi est pena arbitraria (duplice). i. ab in

2 iecti de manu ipso iure r violatione clausuri ab ep̄o latā (excoicatio) qz dicit qd anqz excoicatus satisfaciēt apparet eū p talē ab solutionē nō esse liberatū. S. de of. or. ex parte. ex tot em causis ne cesse est interuenire absolutionē ex quot p̄cessit excoicatio. ar. n. q. iij. S. notandū. ver. de plurib⁹. de pe. di. v. S. j. ff. de no. oper. nū. de pupillo. S. si ex plurib⁹. nō tñ valet qd p obreptionē obti net. ff. de fidei. l. j. ff. de na. re. l. h. S. de re iud. cū olis. in S. rñ vñ q non solum falsa cā sed etia m nulla liberat. S. de quer. cōm. ex parte. insti. ex qui. cau. ma. S. semel. ff. de ma. vi. iusta. S. j. r. l. si pa ter. S. j. ff. de volo. si seruus. ff. de pig. acti. si rem. S. oēs. C. solu. dixerunt quidā nullū posse pluribus excoicatioibus ligari r p̄m eos semper tenet absolutio. aliq dicunt qd quis potest pluries excoicari. r hī distinguūt: qz si indeterminate est absolutus nullā cā exp̄ssa: tenet absolutio. si vero sit causa exp̄ssa ab illa tñ excoicatioe absolutus erit. ff. de accep. plurib⁹. C. de procurat. in aritum. Aliq distinguunt an sciēter vel ignoianter omiserit exp̄mere. S. de reser. super literis. aliq indistincte dicunt semper tenere absolutionem. sed est cogen dū ad satisfactiōem tanqz esset excoicatus. nos aut distinguim⁹ an sit vna fñia tñ ligat⁹

hī ex pluribus causis ita qd ex nulla per se ligare intelligeret: tñ tenet absolutio nisi talis sit cā que exp̄ssa absolutionem nō ob tinuisset. S. de offi. or. ex parte. Quis illam decr. quidā intelligat qd sit absolutus. sed in penam mendaciū r pio mandatis recipi endis mittitur ad papā. si vero sit pluribus excoicatioibus ligat⁹ nō erit absolutus nisi ab oibus absoluitur. r ita loquitur hic. r. j. e. offi. S. dē: dicim⁹ si vna excoicatioe sit ligatus. sed ex pluribus causis sed iudex exp̄ssit qd ex qualibet cāu est ex

3 cōmunicatus. vel alqē si cōtellerit apparet. (fñue) no. qd hī agere de crimine sacilegiū ciuilit̄: sicut de alijs criminibus ad suū interesse. Item hī augeatur iniuria propter sacilegiū non tñ introductur actio iniuriarum nec ex legibus nec ex ca nonibus qui induxerunt accusatiōes de crimine sacilegiū. imo omnes canones r leges que loquuntur de sacilegijs semper pe nas corporales vel spirituales infligunt vel pecuniarias. r ille si fco applicatur. rñ. q. iij. e. quisqz. r. c. seq. S. de pe. p̄sbyteri ff. ad. l. iul. pe. c. l. iij. S. j. r. l. sacilegiū. r hic.

1 Nunqz ep̄scopus possit suspēdere clericos. r vide in m. 2.

2 An sit necessaria monitio in interdicto r suspensione.

Nobis (recipiēda) ad hāc q̄stionē nō rñdit sed tñ rñde. S. postqz fuerit absolutus na sed an nō (interdictū). S. e. inquisitioni. relaxare. f. absoluet p sentētiā ab excoicatioe vel peccato (absolutiōis) sed nunqz baptizabit si vnus illud quesuit. rñ. non. r est rō di

ueritatis. qz per baptismū tñ character infigitur anime que se parata est a corpore que habuit baptismū flaminis. S. de ba. de bitum. sed in absolutione ab excoicatioe nullus character infigitur anime: immo sicut dicitur potest esse qd non erat excoica tus quo ad deum nec animam: sed tñ quo ad eccliam r tñ cor pus (ligasse). i. ligatos vel absolutos denūciasse (legatur). rñ. iij. q. h. sane (ab ea) quare non sicut in articulo mortis nō absol uuntur a simplici sacerdote. S. eo. non dubiū. rñ. qz iaz post mo rem non est periculum in mora qz esset si vineret infirmus (fñue diligemus) dicunt quidā hic qd id qd dicitur nō est seruandū in hereticis qui tempore mortis reconciliari petunt sed p̄ueni untur morte. arg. pro eis. rñ. q. vi. bis qui pro tempore. in fin. sed nos credimus. f. qz si in eis apparuerunt signa penitentie qz absolui debent r reconciliari. vt. rñ. q. vi. qui recedunt. r. c. se. de conse. di. iij. egrotantes. r. c. halle. nō p̄tradit. qz finis. c. nō reserit p̄orime p̄positū sed p̄ncipiū. c. vbi dicit qz si aliq etiā in mortis periculo constituti velint p̄stiteri qz recipienda est eoz confessio. sed tunc est differentia inter hereticos r alios: qz etiā tñc heretici nō reconciliabunt sine solēnitatē qz est. i. q. vñ. quof. r c. saluberrimo. r. c. p̄ueniētibus. sed si ad eā necessitatē veniat qz confiteri nō valeat. p̄cesserint tñ signa penitentie ēt sine p̄missa so lēnitatē reconciliabif etiā h̄tici. lex em q aliud statueret. inbu mana esset (stat) nunqz corp⁹ extumulabif (ad satisfaciendū) de eo pro quo erat excoicatus. r sic excoicatio reputat p lit. con te. vt teneant hī deo satisfacere. r sic intelligit. S. de rap. l. literis vel dic vt no. ibi (psalmo) ad hoc. S. e. c. cum desideres. gl. n. r gl. j. in ecclia inductus. r optime facit ad materiā qz ibi p̄tinet.

1 Stipulatio cōtinēs factū negatiuū non transit ad heredes promissoris nisi de ipso fiat mentio: r in nu. 5.

2 Actio inepte p̄posita in interdicto spoliatoris an vitiet libellū.

3 Condemnatio super interesse videtur posse esse incerta.

4 Valet argumētum per deductionem ad absurdum.

5 An stipulatio facti affirmatiua transeat ad h̄des stipulatoris.

Super a nobis. (in custodia) non vñ

vis esse sine clausura sit in carcere sine ligatus funibus sine custodib⁹ vallat⁹ ne ire possit quo velit oēs em isti in custodia sunt. qz custodiunt ne quo velit abire possint. r hoc bñ est violentia in persona qm bec id sunt vt sic in custodia detineat. S. qñ nō sit vt in custodia detineat. sed vt fiat alas iniuria alicui clerico: pnta qz potētes sunt inimici alicui⁹ clerici r obfidēt eū i aliquo clau stro vel castro vel etiā claudūt eū in domo. nō vt eū ibi custodi ant sed vt sibi inferat verecūdiā. nō credim⁹ eū i custodia vel car cere retineri: qz hoc nō intendunt nec violētiam in persona eius faciūt nec in bis reb⁹ quas corpore suo tenet vel que sibi inherēt

2 (Eudete). ff. ex quib. cau. ma. succurrit (violētia) violentia aut est si qz teneat clericū per vestes vel etiā p frenū equi cui infi det clericus: qz sic vis sibi inferi ne abire possit quo velit. si enī qz violenter auferret rez a clerico. excommunicatus est. r videt hoc verum etiā si ille qui auferret haberet dñm equi vel vesti um ablatari. Idem si haberet possessionem si forte cōmodasset: qz tunc non liceret ei rem auferre nisi completo vsu ad quē com modata est. S. commo. c. j. sed videtur qz si occideret equum sub clerico vel deturparet vestes vel laniet in dorso clerici etiam in iniuriā eius qd non sit excommunicatus: qz nulla violētia est sed iniuriatū. qz non dicitur iniuria manu fieri nisi pulsetur vel verberetur. ff. de iniur. l. cor. in prin. dicit etiā large pulsari si per frenū vel vestes detineat. sed nō dicit pulsari si equ⁹ eius oc cidit vel vestes laniet. r in excoicatioe nō incidit nisi qui ma nus iniecit violentas. rñ. q. iij. si quis su. r pene sunt molide. de pe. di. j. pene. alijs aut vñ qz si bec iniuria fiat clericis qz est excoicatus in personam em fieri vñ iniuria que fit in vestib⁹ qbus induitur vel in equo quē equitat vel quē manib⁹ t̄. Sec⁹ aut si non teneret vestes vel equū sed iusta eū essent. qz tñ nō sit vio lētia persone. sed in p̄dictis casib⁹ nō sit violētia in psonā eius vel iniuria qd sufficit. f. e. contingat. secus autē si furto auferret corrigiā qua cinctus esset vel veitē qua esset idutus: qz nulla est violentia persone q nō sentit. r in talibus volūtas r intētiō est multū attendēda. ar. ff. de fur. verū. ff. ad. l. cor. de sic. hī dicant aliq qz nec semp volūtas vel intētiō est attendēda. sed ipm factum vt apparet in eo qui nō cā iniuriā dī sed cā lucrādi res auferit cleri co qd dicimus: ergo nō incidit in canone q metu cōpellit quēqz clericū sibi dare aliqd vel q metu cogit aliqd exire de domo vel fundo quē possidet. r postea eū fundū capit. ad hoc em vt indat in canonem opz qd in personā inficiat manus violētas vel etiā in res que sunt circa personā vel quas tenet: qz tñc semper vñ vis fieri persone: vt in. c. si quis suadēte. sed in alijs prime p̄ missis casibus non sit vis in persona: nec in rebus que p̄sone ad herent: vel quas persona tenet. Item dicimus qd nō incidit qz in canonem in casibus vbi licet sua etiā auctoritate rem inuade re vel vim vi repellere: vt. S. de loc. p̄pter. S. de p̄ca. c. h. S. de resti. spo. olim. S. eo. c. iij. (consiliū) etiam si alio facturus erat id pro quo est

ueritatis. qz per baptismū tñ character infigitur anime que se parata est a corpore que habuit baptismū flaminis. S. de ba. de bitum. sed in absolutione ab excoicatioe nullus character infigitur anime: immo sicut dicitur potest esse qd non erat excoica tus quo ad deum nec animam: sed tñ quo ad eccliam r tñ cor pus (ligasse). i. ligatos vel absolutos denūciasse (legatur). rñ. iij. q. h. sane (ab ea) quare non sicut in articulo mortis nō absol uuntur a simplici sacerdote. S. eo. non dubiū. rñ. qz iaz post mo rem non est periculum in mora qz esset si vineret infirmus (fñue diligemus) dicunt quidā hic qd id qd dicitur nō est seruandū in hereticis qui tempore mortis reconciliari petunt sed p̄ueni untur morte. arg. pro eis. rñ. q. vi. bis qui pro tempore. in fin. sed nos credimus. f. qz si in eis apparuerunt signa penitentie qz absolui debent r reconciliari. vt. rñ. q. vi. qui recedunt. r. c. se. de conse. di. iij. egrotantes. r. c. halle. nō p̄tradit. qz finis. c. nō reserit p̄orime p̄positū sed p̄ncipiū. c. vbi dicit qz si aliq etiā in mortis periculo constituti velint p̄stiteri qz recipienda est eoz confessio. sed tunc est differentia inter hereticos r alios: qz etiā tñc heretici nō reconciliabunt sine solēnitatē qz est. i. q. vñ. quof. r c. saluberrimo. r. c. p̄ueniētibus. sed si ad eā necessitatē veniat qz confiteri nō valeat. p̄cesserint tñ signa penitentie ēt sine p̄missa so lēnitatē reconciliabif etiā h̄tici. lex em q aliud statueret. inbu mana esset (stat) nunqz corp⁹ extumulabif (ad satisfaciendū) de eo pro quo erat excoicatus. r sic excoicatio reputat p lit. con te. vt teneant hī deo satisfacere. r sic intelligit. S. de rap. l. literis vel dic vt no. ibi (psalmo) ad hoc. S. e. c. cum desideres. gl. n. r gl. j. in ecclia inductus. r optime facit ad materiā qz ibi p̄tinet.

1 Stipulatio cōtinēs factū negatiuū non transit ad heredes promissoris nisi de ipso fiat mentio: r in nu. 5.

2 Actio inepte p̄posita in interdicto spoliatoris an vitiet libellū.

3 Condemnatio super interesse videtur posse esse incerta.

4 Valet argumētum per deductionem ad absurdum.

5 An stipulatio facti affirmatiua transeat ad h̄des stipulatoris.

Super a nobis. (in custodia) non vñ

vis esse sine clausura sit in carcere sine ligatus funibus sine custodib⁹ vallat⁹ ne ire possit quo velit oēs em isti in custodia sunt. qz custodiunt ne quo velit abire possint. r hoc bñ est violentia in persona qm bec id sunt vt sic in custodia detineat. S. qñ nō sit vt in custodia detineat. sed vt fiat alas iniuria alicui clerico: pnta qz potētes sunt inimici alicui⁹ clerici r obfidēt eū i aliquo clau stro vel castro vel etiā claudūt eū in domo. nō vt eū ibi custodi ant sed vt sibi inferat verecūdiā. nō credim⁹ eū i custodia vel car cere retineri: qz hoc nō intendunt nec violētiam in persona eius faciūt nec in bis reb⁹ quas corpore suo tenet vel que sibi inherēt

2 (Eudete). ff. ex quib. cau. ma. succurrit (violētia) violentia aut est si qz teneat clericū per vestes vel etiā p frenū equi cui infi det clericus: qz sic vis sibi inferi ne abire possit quo velit. si enī qz violenter auferret rez a clerico. excommunicatus est. r videt hoc verum etiā si ille qui auferret haberet dñm equi vel vesti um ablatari. Idem si haberet possessionem si forte cōmodasset: qz tunc non liceret ei rem auferre nisi completo vsu ad quē com modata est. S. commo. c. j. sed videtur qz si occideret equum sub clerico vel deturparet vestes vel laniet in dorso clerici etiam in iniuriā eius qd non sit excommunicatus: qz nulla violētia est sed iniuriatū. qz non dicitur iniuria manu fieri nisi pulsetur vel verberetur. ff. de iniur. l. cor. in prin. dicit etiā large pulsari si per frenū vel vestes detineat. sed nō dicit pulsari si equ⁹ eius oc cidit vel vestes laniet. r in excoicatioe nō incidit nisi qui ma nus iniecit violentas. rñ. q. iij. si quis su. r pene sunt molide. de pe. di. j. pene. alijs aut vñ qz si bec iniuria fiat clericis qz est excoicatus in personam em fieri vñ iniuria que fit in vestib⁹ qbus induitur vel in equo quē equitat vel quē manib⁹ t̄. Sec⁹ aut si non teneret vestes vel equū sed iusta eū essent. qz tñ nō sit vio lētia persone. sed in p̄dictis casib⁹ nō sit violētia in psonā eius vel iniuria qd sufficit. f. e. contingat. secus autē si furto auferret corrigiā qua cinctus esset vel veitē qua esset idutus: qz nulla est violentia persone q nō sentit. r in talibus volūtas r intētiō est multū attendēda. ar. ff. de fur. verū. ff. ad. l. cor. de sic. hī dicant aliq qz nec semp volūtas vel intētiō est attendēda. sed ipm factum vt apparet in eo qui nō cā iniuriā dī sed cā lucrādi res auferit cleri co qd dicimus: ergo nō incidit in canone q metu cōpellit quēqz clericū sibi dare aliqd vel q metu cogit aliqd exire de domo vel fundo quē possidet. r postea eū fundū capit. ad hoc em vt indat in canonem opz qd in personā inficiat manus violētas vel etiā in res que sunt circa personā vel quas tenet: qz tñc semper vñ vis fieri persone: vt in. c. si quis suadēte. sed in alijs prime p̄ missis casibus non sit vis in persona: nec in rebus que p̄sone ad herent: vel quas persona tenet. Item dicimus qd nō incidit qz in canonem in casibus vbi licet sua etiā auctoritate rem inuade re vel vim vi repellere: vt. S. de loc. p̄pter. S. de p̄ca. c. h. S. de resti. spo. olim. S. eo. c. iij. (consiliū) etiam si alio facturus erat id pro quo est

ueritatis. qz per baptismū tñ character infigitur anime que se parata est a corpore que habuit baptismū flaminis. S. de ba. de bitum. sed in absolutione ab excoicatioe nullus character infigitur anime: immo sicut dicitur potest esse qd non erat excoica tus quo ad deum nec animam: sed tñ quo ad eccliam r tñ cor pus (ligasse). i. ligatos vel absolutos denūciasse (legatur). rñ. iij. q. h. sane (ab ea) quare non sicut in articulo mortis nō absol uuntur a simplici sacerdote. S. eo. non dubiū. rñ. qz iaz post mo rem non est periculum in mora qz esset si vineret infirmus (fñue diligemus) dicunt quidā hic qd id qd dicitur nō est seruandū in hereticis qui tempore mortis reconciliari petunt sed p̄ueni untur morte. arg. pro eis. rñ. q. vi. bis qui pro tempore. in fin. sed nos credimus. f. qz si in eis apparuerunt signa penitentie qz absolui debent r reconciliari. vt. rñ. q. vi. qui recedunt. r. c. se. de conse. di. iij. egrotantes. r. c. halle. nō p̄tradit. qz finis. c. nō reserit p̄orime p̄positū sed p̄ncipiū. c. vbi dicit qz si aliq etiā in mortis periculo constituti velint p̄stiteri qz recipienda est eoz confessio. sed tunc est differentia inter hereticos r alios: qz etiā tñc heretici nō reconciliabunt sine solēnitatē qz est. i. q. vñ. quof. r c. saluberrimo. r. c. p̄ueniētibus. sed si ad eā necessitatē veniat qz confiteri nō valeat. p̄cesserint tñ signa penitentie ēt sine p̄missa so lēnitatē reconciliabif etiā h̄tici. lex em q aliud statueret. inbu mana esset (stat) nunqz corp⁹ extumulabif (ad satisfaciendū) de eo pro quo erat excoicatus. r sic excoicatio reputat p lit. con te. vt teneant hī deo satisfacere. r sic intelligit. S. de rap. l. literis vel dic vt no. ibi (psalmo) ad hoc. S. e. c. cum desideres. gl. n. r gl. j. in ecclia inductus. r optime facit ad materiā qz ibi p̄tinet.

1 Stipulatio cōtinēs factū negatiuū non transit ad heredes promissoris nisi de ipso fiat mentio: r in nu. 5.

2 Actio inepte p̄posita in interdicto spoliatoris an vitiet libellū.

3 Condemnatio super interesse videtur posse esse incerta.

4 Valet argumētum per deductionem ad absurdum.

5 An stipulatio facti affirmatiua transeat ad h̄des stipulatoris.

Super a nobis. (in custodia) non vñ

quo est excoicatus. nam si in alijs prestaret sibi fauorē nō esset ex
coicatus maiori excoicatione (forando) nullo mō debem⁹ orare
ubi excoicatus orat: qz videtur sibi coicare cū eū dē deū simul
p eodē. s. p. populo xpiano rogem⁹. vñ etiā si sit excoicat⁹ extra
ecclesiā. ⁊ audiat missam statim sacerdos dz cessare ⁊ alij orātes
recedere nisi forte incepisset cōionē misse qz tunc dz ibidem per
ficere missam: qz non capit diuisionem. vñ. q. i. nibil. ⁊ etiā tunc
scholaris qui cū iuuat cū eo remanere pōt. sed si incepisset vespē
ras posset alibi finire. Item si in ecclesia esset excoicatus non cā
orandī: sed pro alio suo negotio nō video quare in eadē ecclesia
orare nō posset qz sibi nō coico in oratide: qz nō orat. alij contra
(comedendū) idē est ⁊ de oibus alijs nā neqz veniēdo neqz cōse
dendo in aliquo consilio sibi coicare debet ⁊ hoc expressum est.

4 ij. q. iij. excoīcator. vt sequitur († z alius prohibitis) z no. qz nō
dicoī cōicare excoīcato. licet ego z ipse simus in aliqua domo.
ego pro meis negocijs z excoīcat⁹ pro suis. sed si ego z excoīca-
tus simul iremus ad papam vt pro eodez rogaremus. hic bñ in-
ciderem in excoīcationem. sed si ego z excoīcatus habitaremus
vnam solam camerā cōm. bene lz nihil cū excoīcato viuere z es-
se in eadem camera z iacere z comedere. sed nō in eadem mensa
vel in eodem lecto. qz hoc nō pōt esse sine voluntaria cōsione. sed
in alio casu suo iure vtaf. f. eo. si vere. sed vñ qz in eadē domo nō
debeat esse secum. xxiij. q. j. c. oībus. z. c. oīs qui sed rñ. qz illud
fuit de superabū dāti iustitia. p̄terea aliud est dimittere delicias
propter p̄sentiā excoīcati qd est bonū. z sic loquitur. c. oīs qui.
z alius dimittere ins suū qd nō est bonū (talis) etiā si sit de alie-
na dioce. z est casus sp̄alis vbi qd pōt ligari snia nō sui iudicis
z absolui. sed contra. s. de pe. z re. qd aūt. s. eo. a nobis. sed non
directe. Sic hunc ligari snia excoīcationis nō hoīs sed potius
canonis. sed non potest absolui nisi ab excoīcatore propter iniu-
riam que sit eius snie. z si non sunt snia: qz snia nō dz tenerenī
illos de quibus z inter quos est actū. C. res inter alios act. l. i.
s. de fid. instru. inter dile. ff. de ex. rei ind. l. cōquerif. ¶ Itē nō
ob. qz snia nō dz augeri ex postfacto. ff. de dā. infe. dāni. s. si his.
ff. de indi. non pōt vbi dicitur qz in his q post sniam accidunt.
no. in. o. est (cōdicet) directe. sec⁹ si indirecte. nā sigs excoīcatus
est: qz alij guerrā facit sine ecclesie sine clerico z iterrū l'furgit ali⁹
contra eundem. vere hic auxiliabitur excoīcato incrimie. qz me-
lius guerrā poterit facere tamē nō est excoīmunicatus si hoc nō

5 intendat. ¶ specialiter) not. episcopum posse dispensare in om-
nibus que non sunt ei prohibita. s. de spon. cum apud. xvj. qd. f.

6 sunt nonnulli. s. de c. o. vile. (specialiter) et hoc verum est tam in maiori excommunicatione quam in minori quam absolui potest ab episcopo vel sacerdote proprio. nisi conditor sibi absolutionem retinuit nisi in quinque casibus in quibus innocentius a se. apo. res. tentum primus est in infectione manus in religiosam personam. xvij. q. iij. si quis sua. scilicet est in fractione ecclesie. s. co. coquesti tertius est in eo qui falsat litteras se. apo. s. de cri. fal. ad falsariorum. quartus in eo qui coiccat excoiccat in crimine hic. quintus in incendio arborum: ut not. s. eo. d. tna. (verum) redit ad primum casum. i. quando coiccat criminoso in crimine (difficile). s. ut sit aliquis de casibus quos no. s. co. c. j. primo tamen est semper episcopus requirendus quam si non poterit haberi sufficit simplex sacerdos. de hoc no. s. co. c. j. (secundum). i. si excoiccat communicat. sed non in crimine

7. ¶ reconciliari) cū p̄salmō penitentiali vel p̄ autoritatem ep̄i vel
sacerdotis qui d̄abit sibi licentiā vtendi sacramentis eccl̄ie nō
autē debet iduci in eccl̄ia cū nō sit extra. ⁊ per hoc apparet diffē
rentia inter excōmunicatum minor excōmunicatiōe ⁊ quilibet
criminosum: q̄z l̄s ambo anteq̄ peniteant suspēsi sint quo ad se
a perceptiōe sac̄or̄. i. q. j. sacerdotes. tñ criminosi sine vlla solē
ni reconciliatiōe restitunt sac̄is eccl̄ie p̄ solā penitētiā. sed
excōmunicati minor excōmunicatiōe non restitunt sacramentis
sine solēni reconciliatiōe: vt hic. ¶ Idē ē in penitētiis solēniter.
xxvj. q. vij. c. fina. ⁊. s̄. de offi. archi. c. j. h̄. ⁊. in. nec credim⁹ hanc re
conciliatiōem dispensationem dici (a suo) nō ab alieno. nō em̄
cui libet licet eum absolvere. sed tantū superiori vel alij eius au
toritate. s̄. de pe. quod quidam. ⁊ ca. omnis.

Quod in dubijs. (multos). xi. q. ii. qm multos. (innodandi)
per sententiam (cōdicat) persone excepte per canonem
hoc nō plz qz in hoc credimus qz persone excepte com-
municare debent. ergo hoc. c. loquitur de alijs personis non ex-
ceptis que etiā hoc casu. s. qm snia lata est vt sit excommunicat⁹ cū
suis participibus ipso iure incidunt in canones (cōdicauit). xi. q.
ii. excellentissimus († participib⁹) sed si idē excommunicat⁹ participat
vel fauet nūquid incidat in excommunicationē: rñ. sic. qz a se ligatus
non est sed a canone. s. c. pñ. sed qd si excommunicasset aliquē cū om-
nibus qui dedissent ei auxilium ad illud faciendū. ⁊ hic excommu-
nicat⁹ fuit de illis auxiliatorib⁹ nunqd erit excommunicat⁹. rñ. nō: qz hic
nō pōt dici qd sit excommunicatus a iure sed a se tm. qz esse nō pōt: qz ne-
mo se pōt absolvere ⁊ cōdemnare. s. superior: tm. rñ. dñ. inferior:
vñ dicimus qd in pmo casu. s. qm cōdicat excommunicato a se. qd supior

absoluet. s. c. nup. (t. ipsi) qui exiunt p. canonē nō p. s. alii (t. ipsi) si sunt de iurisdictione excoicationis. s. eo. a nobis. s. de pe. c. re. qd. aut. l. 3. em. s. nia excoicationis late a canone oēs tenentur vt s. eo. nuper. s. nia tñ hominis non tenentur (incurrūt) ipo iure.

Inter alia. (agente) in psonis p̄dictis. rj. q. iij. qm̄ multos. ⁊ in oib⁹ alijs ubi eadē est rō: vt no. 3. de do. veritatis. (⁊ solute) pater ⁊ mater dñs ⁊ psonus hac occasione. s. qz obnorie tati sunt subiecti: nō tenētur cōdicare filio liberto suo: immo p̄e alijs eos vitare tenentur ⁊ peccāt ⁊ in excoicationes incidunt si eis cōdicant cū a sua cohabitacione. eos repellere debāt. rlvñ. di. fin. 8. necesse. xxvj. q. i. de filia. sed alia rōne p̄nt eis cōdicare. s. vt ab eis debitum recipiant siue in alimētis siue in alijs. f. eo. si vere (solute) inter quos reputo rusticos ⁊ seruientes. ⁊ ita sublata est cōtrarietas. c. si vere. xv. q. vi. nos sanctorū iuratos. rj. q. iij. excoīcatos quousqz. vel dic qđ illa capitula hñt loc⁹ snia excoīcationis lata vsqz ad satisfaccionē (solute) excoīcati tñ petere nō possunt. sed peccāt nisi faciant (necessitatis) magne. Itē supple. vel vtilitatis de qua loquit. rj. q. iij. qđ p̄decessor. f. c. si vero. Inno.

Cum illorum. ¶ factum. ¶ ita nō est pro
babilis ignorantia in sa-
cto suo. ff. pro suo. l. vlt. in fi. ¶ idcirco nō pōt dispensa-
re ep̄s. sed si ignoraret excoicationis sententiā in se la-
tam non sit irregularis celebrando. s. de cle. ex. mi. apostolice (or-
dinibus) et bñficiis. s. de cler. ex. mi. postulasitis (reliquis) si per
facti vel iuris ignorantia sint ordinati (abbatis) ides intelligo
de quolibet priore vel prelato regulari. arg. s. e. monachi y bi lo-
quantur de regularibus qui habent priores non abbates. in nō
regularibus secus. s. eo. porro. ¶ sed secus in templarijs et hospi-
talijs. q̄ magistros laicos hñt sed per priore qui d̄ esse sacer-
dos absolunt. j. e. canonica (prelatis). i. abbatib⁹ ad quorū mo-
nasteria transferunt. et est no. q̄tz monachab⁹ excoicati. sed meli⁹
facit qui scit et non recipi: nec in p̄batione absolvere potest (ta-
libus). s. excoicatis añ monachatū. et si clericos p̄cusserunt qñq̄
als in canonē inciderūt late s̄nie (effusione). i. mortē. nam h̄ san-
guis de naso exierit. nihilominus absolvere poterit. vt idē intel-
ligimus si os capitis fregerit dūmodo dū mors secuta nō fuerit vel
mēbroiū mutilatio. vel pōt dici qđ ois gravis lesio intelligitur et
hec discretio iudici 2 mittit. ¶ hoc plas ply (p̄uteret) post mona-
chatū (facti) de ignorantib⁹ facti vident q̄ et si nō peccet tñ nō reci-
perent ordinis executionē: q̄ nō est suscepiibilis talis excoctio-
nis. nec etiā ignoriter recipiendo sit irregularis. s. de cle. ex. mi.
apostolice. ¶ iure no. miti⁹ agi cū ignorantibus ius positiu⁹
C. de in ius vo. l. n. secus de ignorantib⁹ ius naturale. s. de dinor.
gandem (abbates) no. abbates disp̄sare in ordinib⁹. s. de eo q
fur. or. suc. c. n. et intelligūt qđā cū posse dispensare siue irregula-
ritatem incurrat añ ingressum monasteriū siue post. alij tñ dicūt
et melius qđ tñ de his loquitur qui añ monachatū irregularita-
tes incurrāt. (discret⁹) q̄z p̄tra discretū facile presumit. C. qui et
aduer. quos. l. j. ff. de proba. cuz de indebito. et indiscretus dicif
pati et iniuriā sed nō facere. xv. q. j. illud. ff. de sic. infans. 33.

De monialibus. per ep̄m etiam si monasterium sit exceptū (ep̄i scopū) hec eñ muliebri serui nō conueniūt. s̄. de pe. z remis. noua. (ep̄m) z si monasteria sint in diuersis diocē. per amboꝝ absoluantur arg. s̄. c. priori.

Quando liceat inire ſetus cū excoīcatis. ⁊ in nūme. 2. 34
Perentiens clericū excoīcatum an incidat in canonein.

Svere. (permittimus) hec permissio est iuris
 Titatē suam l3 cōtractus cū excoīcatīs inire. quidā tñ
 hoc intelligunt qñ iam erat conducta nauis sed non
 dñm terminatum ad quem portum debeat applicare ⁊ arre da
 te inde sequantur. de excoīcato videf qđ nullus dñtus cū eo ini
 tus v3 qđ sit s aplm qui dicit nō misceamini fornicariis. i. excoīca
 tis nōlatim ppter fornicatiōē ⁊ idē est in quolibet crimie. ff. q.
 i. multi. si em excoīcatīs nō debem⁹ cōmisceri nec ipi nobis nec in
 cibo nec in loquela nec alio modo. xj. q. iij. cū excoīcato. ⁊. c. pla
 cust. s. de cle. excoī. illud ergo nec contrahere. sed pibiti sunt bo
 mines ab aplo auctoritate dñi. ergo ⁊ cōtractus cum eis initi nō
 valent: qđ cōtractus initi cōtra mādātū legis vel pncipis nō valēt
 x. di. vides. C. de le. nō dubiū. multū ergo min⁹ valebūt initi con
 tra mādātū apli. immo dei. xj. q. iij. qui. resistit. sed cōtra. s. de ex
 cep. cū inter. ⁊. c. exce. ⁊. c. fi. s. de iudi. intellerim⁹. s. de re iud. ad
 pbandū. xj. q. iij. in lñ. qm multos. j. e. iter alia. sol. oīa que agūt
 excoīcati i iudicio ⁊ extra valēt. (⁊ circa tpalia) ipi em q sunt sua
 tenēt etiā spūalia ⁊ quo ad ius: l3 quo ad fructus ei subtrahant
 sed ea querere de nono spū spūalia nō pnt. s. de exce. c. fi. s. de ap.
 pastoralis. in fi. ⁊ in. c. iul. ⁊. c. qm multos. s. de eta. ⁊ quali. cum
 bone. s. de consue. cū vile. pceptū apli nō obstat. ne misceamini
 for. ⁊. c. qđ l3 prohibuerit cōtrahere cū excoīcatīs. nō tñ prohibu
 it seruari cōtractū ⁊ marie tpe quo poterit suari sine pctō. s. post
 Inno. super quinto decre. Dñ

si fuerit absolutus. nō est naturalis pena p̄trahēti p̄tra le
ge vel cōtra mādātū p̄ncipis qd̄ irritet p̄tract. imo est p̄tra ius
qd̄ dicit: pacta sūabo. naturalis autē pena est q̄ eis tñ inobediē
tib⁹ iponaf pena siue pecuniaria siue corporalis: put legi. vel iu
dia meli⁹ videbit vbi nō est certa pena statuta. ¶ Itē vñ qd̄q
percutit clericū excoīcatū icidit in canone: q̄ hoc p̄uilegiū p̄ces
sum est in fauorē ordiis r nō p̄sonarū. I. e. ti. p̄tigit. r iste h̄ sit ex
coīcat⁹. tñ retinet ordinē. sed p̄tra aut. de p̄u. dō. §. n. so. ibi loq
tur de h̄ticiis de q̄bus satis credim⁹ q̄ q̄ eos verberat nō icidit
in canone. Itē dñ tolerat in aliq̄ dignitate r sint oculi non
nominatiz excoīcati: satis vñ q̄ possint excoīcare. bñficiā p̄ferre
l̄as ipetrare. q̄ hec ipa dignitas facere vñ r nō p̄sona excoīcata
vñ. q. iij. nōne. facta em̄ homin tñef p̄tor: vt not. §. de ele. n̄bil.
nec ob. rñ. q. i. c. n. r. iñ. vbi dñ q̄ excoīcat⁹ nō p̄t excoīmunicā
re: q̄ibi loquit de nominatim excoīcato etiā nō tolerato. r vide
tur q̄ si nō excoīcat⁹ petat aliquid ex aliquo contractu ab excoī
municato q̄ non excoīcatus cogetur dare excoīcato oē id ad qd̄
tenetur ex eo contractu. §. de excep. cū inter dilec. (spe) p̄p̄ter
publūm. iñ. dñ. ad ei⁹. r. c. baptizari (coartari) de facto: imo
dicim⁹ qd̄ de iure p̄t coartari ad reddēdum debitum sibi so
lutum (erigi). §. de iudi. intelleximus. §. de ecce. cum inter. in iu
re. r. q. iñ. quoniam mul. antecessor. qd̄ p̄r. §. eo. inter.

1. Laicus iudex qui tenet aliquē in carcere qui se clericū dicit
an debeat super hoc qd̄ sit clericus probationes recipere.

2. Crimen sacrilegij est detinere clericum.

3. Episcopi dicuntur habere merum imperium super clericos.

4. Potest quilibet clericus capere clericum seruientem sibi.

¶ **De fame.** (arte) nō solū in claustris (laici). §. e. vñ ueritatē. §. h̄. ibi loquitur de

1. corrigibilib⁹ h̄c de incorrigibilib⁹ (capere) si laic⁹
iudex t̄ aliquē in carcere q̄ dicat se clericū nō vñ ipse
laic⁹ recipere p̄bationes clerici sup hoc qd̄ sit cleric⁹: imo mādā
bit ordinario suo vel meli⁹ ordinario capietis r accusabit eū de
sacrilegio q̄ de hoc cognoscat eū hec cā sit sp̄ialis. §. de iudi. de
cernim⁹. §. q. h̄. sint legi. trāsmittam. lator. r interis iudex laic⁹ su
per se debet accusationi r pene illi⁹ qui dicit se clericū. §. de or. co
gni. tuā. sed tñ a carcere suo p̄pter hoc nō relarabit eū: q̄ hoc iu
dicio pendente. si an sit clericus vel non n̄bil immutandum est.
vt. §. de ap. signi. r p̄t h̄c proponere non solum clericus s̄ etiā
suis p̄elatus etiā clericus nolente r se laicum cōstet. q̄ est in

2. iuria ecclesie. §. c. p̄ori. §. q. i. in p̄mis in prin. ¶ Item potest
episcopus maxime si est ordinarius capientis procedere in mo
dum inquisitionis r detinentem: q̄ crimē sacrilegij est detinere
clericū. rñ. q. iñ. quisquis. r. c. si quis deinceps. r. c. sequē. r hoc
est verum si est fama q̄ sit clericus sed nō est notorium: q̄ si esset
notoriū tñ posset eum requirere r excoīcare r nō alis p̄cedere in
quisitione. Immo plus vñ q̄ si cleric⁹ cōueniat etiā sup ciuili cā
corā iudice seculari siue inuit⁹ siue volūtari⁹ qd̄ stat⁹ suis p̄t
etiā eo inuito abstrahere a iudicio seculari. §. de fo. p̄et. si dile.
r. q. i. in solita placuit. de p̄sona fratris. r et p̄t iudice punire de
sacrilegio. ar. §. de fo. p̄e. c. i. illud satis verū vñ q̄ si p̄elat⁹ age
ret p̄ recuperatione clerici sui quē laic⁹ velut laicū suū possi
det vel officio iudicis vel rei ven. de iure ca. vel p̄iudiciali de q̄
libet no. §. de maiori. r obedi. inter. q̄ tñ agere debet coram iu
dice rei ar. C. vbi ca. sta. l. h̄. (p̄elatorū). §. episcoporū qui quasi
merū imperiū habent r aliorū qui ordinariā potestātē sup hoc
habent: vel aliam correctionē em̄ sicut abbas in monachos. nam
alij p̄elati non habent p̄tatem per se capiendi nec alij demandā
di. quos dici posset q̄ si timeretur de fuga possent dare licentiā
capiendi: quia quamuis non possint iudicare de criminibus:
tamen posset in carcere detineri quousq̄ p̄sentetur superiori
iudici: siue dicitur in defensore. autē. de defen. cini. §. nos igit
tur. r. §. interim. ar. ff. de his que in frau. cre. ait p̄tor. §. si ven
ditorē. satis videt q̄ q̄libet iudex ecclesiastic⁹ siue ordinari⁹ siue
delegatus clericorū corā se erequētem mādātā sua ex iusta cā po
test capere r detinere. arg. C. de sp̄or. iudicibus. auc. vt lit. in. §. r
hoc quoq̄ iudex minores aut plati qui iurisdictionem nō h̄nt:
forte r etiā subditi r loci p̄t capere locū vel subditi suū quē
h̄nt suspectū r p̄sentare iudici in auc. vt iu. sine quo. sup. §. necesse

3. sitatē ar. C. de decur. gñali. ¶ Itē q̄libet clericus posset capere
clericū seruientē sibi modico tpe si h̄eret eū. p̄babiliter suspectū
ar. ff. de pe. respiciēdū. §. furta. laicis autē siue sint iudices siue ali
am p̄tātē habeāt sup clericos: nō h̄nt clericos capere: quia nec taci
te nec exp̄sse p̄t clericali p̄uilegio renūciare. §. e. p̄tingit. §. de fo
ro p̄e. si dilig. r hoc idē dicim⁹ etiā si laici delegati sint a p̄ela
tis ecclesiasticis. §. eo. vñ ueritatē. Itē dicit qd̄ si innentiā
tur in petō qd̄ capi p̄nt. ar. ff. que in frau. cre. ait p̄tor. §. si debi. in
malis factis enim nō p̄uilegiatur dignitas. C. vbi sena. l. i. alij
dicit p̄trarium (exten dat) nam si p̄tra se extenderet tenerentur
§. de resti. spo. olim. ff. ad. l. aquil. si ex plagi. §. tabernarius.

4. Actio iniur. competit ecclesie vñ de est clericus qui verbera
tus fuit: r vide in numero. 2.

Contingit (iniuriosa) cōtra q̄ iniuria non
fit volenti. rñ. q. v. noluit. C.

de transa. cum dona. sed die iniuriosam quo ad eccle
siam cuius iniuriam remittere nō potest. rñ. q. iñ.
si is qui. sicut nec filius p̄t remittere iniuriam q̄tum ad patre
ff. de iniur. l. i. §. vñq̄ adeo. ff. de pac. iur. §. vñ. l. iñ. disti. salo
nita. immo nec episcopus solus potest remittere cum sit p̄ocu
rator. rñ. q. i. c. vl. ¶ Iniuriosa dicit nō rñ deat q̄estioni h̄uic
tñ colligitur. so. q̄ si manū iniuriosam ei infert: incidit in cano
nem. rñ. q. iñ. si quis sua. ex eo qd̄ h̄c dicit dicit quidā q̄ si in
iuria sit alicui clerico r maxime verberādo qd̄ ecclesie vñ est cleri
cus competit actio iniuriarū. arg. §. de pe. c. n. rñ. q. iñ. si quis

1. deinceps. r. c. seq. §. q. i. in p̄mis. in prin. ¶ Item dicunt qd̄
ecclesie competit actio iniuriarum si clericus trahitur ad secula
re forum. §. de foro compe. si diligen. alij dicunt r magis videtur
iuri p̄cordare qd̄ cum clerici sint libere persone non p̄p̄t p̄ p̄e
dictis actio iniuriarū: sed alij vel publicis actionibus vel auto
ritate predictorum canonū possunt accusari. hoc autē est certum
qd̄ ep̄s h̄nt p̄t accusare illū qui suus clericū ledit vel detinet vel
alij iniuriā facit loco sacro. C. de epi. r de. si q̄ in hoc. r. §. de ap.
dile. videt tñ q̄ si aliq̄ verberat clericū in iniuriā ecclesie cuius
clericus est qd̄ h̄nt p̄p̄t ip̄s ecclesie actio iniuriarū. Immo p̄t
est etiā agit vñs p̄ iniuriā facta mercenario vel alij qui sibi ser
uissēt i exercitu aliorū seruicio in iniuriā dñi. ar. ad. §. q̄ actio
iniuriarum nō cōp̄t p̄ iniuriā facta libero hominī qui m̄s
bi bona fide seruauit. nisi fiat in meā iniuriā: q̄ tunc h̄nt p̄p̄t.

2. Insti. de iniur. ff. de iniur. itē. §. pe. r antepe. Itē plus videtur qd̄
si clericus adducere. ab officiis etiam si nō fieret iniuria ecclesie
tñ h̄nt p̄p̄t actio iniuriarū r eodē modo si p̄tes litigantes ab
strabantur de p̄storio alicuius. ar. ff. de iniu. apud. §. si q̄. r. §.
committere. r. §. seq. §. de pe. dile. ar. etiā ad hoc q̄ per hoc dimi
nuitur dignitas ip̄s ecclesie r iudicis. r diminutio dignita
tis adducit actionem iniuriarum. ff. de iniur. l. i. §. i. tñ non di
cimus qd̄ si aliq̄s verberaret aliq̄ p̄sonā extraneā in meam
iniuriā q̄ p̄pter hoc haberet actionē iniuriarum: q̄ hec iniuria
nō ledit corp⁹ meū nec dignitatē meā nec famā. ff. de iniur. l. i. §.
j. r no. in actione iniuriarū q̄ h̄nt solūmodo p̄sequat vindictā. ff.
de iniu. iniuriarū actio. insti. de p̄e. acti. §. nō oēs. r. §. penalis.

Itē iudex ex officio suo p̄cipiet amoueri iniuriā si adhuc durat
verbigratia agitur iniuriarum p̄ iniusta excoīcatōe certe iudex
non solum indicabit in excoīcatione sed ex officio suo p̄cipiet
de facto vel de iure absolui excommunicatum. arg. ff. de iniur.
item alias. sed si vñs. §. ait p̄tor. immo plus dicunt aliqui
qd̄ iudex in actione iniuriarum dñ habere rōnem dñi. arg. C.
de iniu. domini alij contra. intelligunt predictā. l. qd̄ rō damni
habetur non per actionem iniuriarum. sed per actionē. l. aquil.
ff. ad. l. aquil. sed r si quecūq̄. §. iniuriam.

¶ **Relatum est.** (nisi fecerint). §. hoc qd̄ sequi
tur sic intelligit. §. eo. multe
res. in prin. (nisi fecerint) ponit duos casus in quib⁹
excoīcati serui non sunt ad se. ap. mittendi (remoti)
hinc videtur qd̄ si specialis indulgentia r aliud sit de iure cōi.

¶ **Acris est.** (bello) not. excoīcatum posse p̄
guare i bello anteq̄ absol
uatur. sed certe tunc erat absolucndus si petisset. nā
quoslibet in periculo mortis h̄nt absoluerē. §. eo. qd̄ de
his. vbi no. (constitutionis). §. eo. a nobis.

¶ **Sicut nobis** (aut alio) per testes.

1. De iure non potest excommunicatus appellare.
2. Excommunicatus quousq̄ vitari debeat.
3. Non auditur is pro quo est excommunicatus. si dicat prius co
gnoscendum de ap. q̄ absoluat.

4. Non debet superior excoīcatū absoluerē. nisi legitima r vera cau
sa appellationis probata.

¶ **De tuas** (videt) dñi opi. mala est nisi de
illis intelligat q̄ p̄ archiep̄m absol
ui nō p̄nt. de q̄bus manifestū est q̄ sunt iuste excoīca
ti. (desert). i. deserti nō debeat de iure. puta q̄ excoī
cat⁹ appellare nō p̄t de iure r hoc est qd̄ sequit. excoīcat⁹ autē r. c.
r loquit fm̄ opi. corū quorū opinione narrat. nō em̄ est verū imo
etiā excoīcat⁹ appellat. §. de excep. cū inter sed decepti fuerūt isti
per decre. §. de ap. p̄lto. q̄ nō dicit q̄ nō possit appellari quo ad
hoc vt illa appellatio negociū trāsserat ad superiorē sed qd̄ scē
feret executionem. (ante vocē) hic p̄t h̄c decre. Tilleran. loqui
q̄ per ap. post inflam excommunicationis interpositas negocium
fertur ad superiorē q̄ ante cognitionem habeat superior sup
principali causa q̄ per ap. vel simplicem querimōnias ad eum
causa defertur. no. §. de relcri. ab excoīcato (audiendi) sup p̄ci
pali causa (remittēdi) super principali causa (in sardicē). r. q.
iñ. si episcopus forte (abiectus). i. excommunicatus r intelligi
tur post ap. vel tolerabili errore exp̄esso (vtrum) tēnunc. inter
p̄tatur

pretatur capitulum sardi. (intolerabilis) intolerabilis error: est si
 mādavit aliqđ peccatū. itē si mādaret cōtra ins(eoni). i. appella
 2 tionis permittit vel intolerabilis erroris expressi. (¶ de ipso). i.
 de intolerabili errore vel qđ post ap. lata sit snia. de hoc no. s. de
 ap. dilec. si autē p̄staret appellatū sed diceret iniuste appellatū nō
 negaret in alijs audiētiā: s. tñ cognosceret si iusta p̄cessit ap. vel in
 iusta: qđ si iusta p̄cessit appellatio p̄nunciabit excoicatio nulla si
 vō iniusta p̄cessit appellatio remittet ad excoicatorē absolūdū r
 mādavit recepturus. s. de of. dele. cū cōtingat. alijs vero dicūt qđ
 quousq; p̄stat de iusta appellatōe r iniusta excoicatioe semp dñ
 in alijs euitari. r no. s. de ap. di. nos dicim⁹ qđ semp est vitādu
 quousq; cōstet vel nullā sniam vel absolūat ad cautelā vt bībo
 die hec correcte sunt. f. eo. solet. (¶ Constat) p̄sequendo ap
 pellationē postq̄ appellator dicitur excoicatus: imo plus dicim⁹
 qđ etiam si non p̄sequatur appellationem. sed in modū repli
 cationis proponat appellationem legitimā audiēdu est: ver
 bigratia. peto a te centum tu exapis excoicatu aliqua excoimuni
 catione: ego replico illā excoicatioe p̄cessisse legitimā appella
 tionem sum audiēdu. nā si ita est p̄stet excoicatioe non tene
 re r me posse agere. r sic admittēdu sum ad agendū. arg. ff. de
 inof. testa. l. cōtra vete. s. si quis filius. ff. ex qui. cau. ma. nec non
 s. vlt. r pōt hāc replicationē legitime appellationis nō solū in
 fra annū. sed q̄diu voluerit opponere. alijs tñ dicunt contrariū
 r forte melius. de hoc no. s. de ap. sepe. nisi forte p̄secutus fuisset
 appellatioe: qđ tunc semper r perpetuo de appellatōe p̄ce
 cedente excipere r replicare posset (in alijs iudicijs) secus in ne
 3 go cñs extra iudicia. s. de ap. dile. f. eo. solet in fi. (¶ consueverit)
 nō cñ audiē s. pro quo est excoicatus si dicat prius cognoscēdu
 de ap. quā absolūatur. de hoc no. f. eo. solet. sed quid dices dicis
 appellatioe nō tenere: qđ manifestū erat crimen. s. de ap. cū sit
 ro. p̄posuit. r dñ nō p̄stādā absolūtiōē nisi p̄cedēte emēda. f.
 de v. sig. ex pte. r. c. seq. (¶ Et aduerso) dñ ex quo excoicatus est post
 ap. qđ absolūdus est ad cautelā q̄tuz nobis vñ: vbi dñ nō tenere
 appellatioe nec excoicatioe p̄pter manifestā offensā p̄mul
 gatā nō absolūat ad cautelā. s. de facili. l. infra octo dies. f. c. so
 let. ille qđ excipit de manifesta offensa cā p̄bet. alijs qđ si longius
 interuallū qđ arbitrio iudicis dicim⁹ relinquēdu petat ad p̄bā
 dum si voluerit sufficētem cautionē p̄stare de satisfaciēdo put
 ius requirit ipsū absolūere. ar. ei⁹ qđ dñ. f. eo. sacro. vbi dñ qđ ex
 coicatus debet remitti ad excoicatorē si sine p̄iculo more fieri po
 test. quāuis ibi loquar de eo qđ dicit se iniuste excoicatus. hic autē
 p̄posita est questio de eo qđ post appellatioe legitimā dñ excoica
 tus: qđ ipse absolūtiōē petere debet quā nō credat se excoicari
 qđ in dubijs in tutiōe partē declinare debemus. s. de spō. i. iue
 nis. alijs aliter dicūt sed nōne hec p̄suetudo est extēdēda ad archi
 epos r alios iudices ad quos appellat. ar. qđ sic. xij. dist. per to
 tum. de cōse. di. j. basilicis. Alij dicunt contrarium in p̄cedēti
 casu. tñ si vellet meo p̄silio credere peteret absolui ab excoicatio
 ne lata in se p̄missa protestatio ne qđ per absolūtiōes nō fiat
 sibi p̄iudiciū in aliquo: puta si n̄ iterim celebravit qđ ex cele
 bratione non sit irregularis. r qđ absolūtiōis petitionē nō cō
 stituit sententiā tenere. r facta hāc protestatiōe siue superior cū
 absolūat. siue eum ad excoicatorē remittat non fit sibi p̄iudiciū
 um: qđ hec protestatio ex probabili causa fit. vñ de p̄dest vt no
 ta. extra de p̄sti. cū. m. r de elec. cum ana. r fñm hoc optime intelli
 gitur qđ hic dicitur qđ sit absolūtiō ad cautelam. sic enī bene ca
 netur vtriusq; nam illi pro quo vel in cuius fauorē excoicatus est:
 nullum sit p̄iudiciū in iure suo si p̄iudiciū suū cōmuniōi
 ecclesie restituitur. est enim excoicatio medicina excoicati nō in
 alijs. n. q. i. multi. Et hinc est qđ non auditur appellans qui
 appellat ne absolūatur ille qui pro eo excoicatus est. f. eo. sacro.
 cauetur etiaz excoicatio ne in dubio periculose sine absolūtiōe
 maneat. r pōt dici hāc ipsam absolūtiōē debere fieri ad cautela
 jam: non solum qñ dicitur lata snia excoicatiois post appella
 tiōem vel intolerabili errore expresso: sed etiā quādo cōtra ali
 quē qui agit opponit excoicatio vt repellat ab agēdo. nā etiam
 in hoc casu si petat absolui ad cautelam cū p̄missa p̄testatiōe
 non video quare sibi nō debeat dari dūmodo ab ipso a quo pe
 titur absolūtiō vel eius auctoritas vel eius subdito dicat excoi
 catio lata. ar. s. de de. excō. m. apostolice. f. eo. c. venerabilis. tñ
 per hoc non p̄dest sibi quin sit irregularis si sciēter post excoim
 nicationē celebravit. r hoc est de p̄uisione vel p̄missione pl⁹
 quā de iuris rigore. nunq̄ enim sine protestatione absolūto fit
 p̄iudiciū si apparuerit sniam non tenere. neq; p̄dest si ap
 paruerit sniam tenere etiā si sit iniusta. si autē iudex vel aduersa
 rius petant qđ cōstet sniam tenere anteq̄ absolūatur malefaci
 unt. ex confessione enim sua modo nec dñ aduersario aliquid ac
 crescere nec sibi deperire. ar. ff. si ser. ven. l. sicut. s. queritur. sed r
 hoc idem dicēdu videt etiā si non protestet. sed hoc securius est
 id est in his qui dicūt se iniuste excoicatos (verum) tunc incipi
 pit interpretari p̄cer. Alex. que loquitur qñ aliquis nō cōtendit
 se post ap. excoicatu vel intolerabilem errorem expressus. sed di

cit se iniuste excoicatum et an ap. qđ p̄t ex verbis Alex. vbi dñ qđ
 si an ap. r. c. p. qđ p̄t qđ post suam appellatum fuit. si enim non
 esset appellatum post sniam non de gñ. sed necessitate ad excoi
 catorē remittit. s. de offi. or. ad reprimen. nisi periculum esset in
 remittendo. f. e. sacro. s. i. (¶ absolueret) p̄missa tñ cognitione qđ
 criusta cā sit appellatum post excoicatioem et qđ vera sit cā ap
 pellationis: quia si appellatio non fuit legitima r etiam vera cā
 non trāsfertur ad archiep̄m. et sic non vñ cū absolueret neq; vñ ab
 solutio. alijs tñ dixerūt qđ ex quo corā archiep̄o est p̄batum qđ ex
 cā legitima est appellatū etiā si non constet de veritate cause. tñ
 qđ de hoc cognitionē bz statū absoluet cū. Alij dicunt qđ a snia
 excoicatiois tñ appellatio etiam sine exp̄essione cāe. sicut a sen
 tentia diffinitua. s. hoc non placet quod sic probō. appellatio
 quo ad excoicatorē nihil valet: qđ semper excoimunicatio secum
 trahit executionem. s. de ap. pasto. sed quo ad principale nego
 cium facit: qđ si iusta cā est ap. illud trahit ad cognitionem sup̄e
 rioris: sed si est iniusta tñ apud primū iudicē remanet iurisdi
 4 tio qui solus absoluet. (¶ Item sicut superior non dñ absolue
 re excoicatum a subdito qđ simplicē querimoniam accedit ad su
 periorē: sed eum dñ remittere ad excoicatorē. f. e. sacro. sic et si ap
 pellatū non dñ absolui a superiore nisi prius p̄stet de iustitia. als
 de iusta appellatiōe. s. de of. or. ad reprimē. primum dictum
 magis pl⁹. f. qđ sup̄ior nō dñ absolueret excoicatum nisi p̄bata le
 gitima r vera cā appellatiōis cum interi iurisdictio remaneat
 apud iudicē a quo est appellatū: tenebit quod faciet nisi obtulit
 fet se corā eo probaturum cām appellatiōis. s. de ap. interposi
 ta. in prin. sed decre. Alexā. cuius tenor hic inseritur vt p̄tradi
 cere vbi dicitur qđ in optiōe superioris est ad quē appellatū est
 vtrū absolūat ipse vel ad excoicatorē absolūdū remittat quod
 nō pōt intelligi qđ habeat hāc optiōem postq̄ cognouit de ap
 pellatione: qđ tunc si cognouisset qđ post appellatiōē legitimā
 excoicasset iniuste faceret si ad eum qđ iniuste enī excoimunicauit
 r qđ puniendus est cū remitteret. itē si p̄staret qđ appellatio esset
 iniusta et excoicatio iusta male faceret superior si eum absolue
 ret. vt hic in fine dñ. Sed rñ. tenorem illius decre. habuisse olim
 locū qñ licebat appellare etiā sine cā. s. de app. cū sit ro. qđ tunc
 semper p̄ oēs appellatiōē deuoluatur iurisdictio ad sup̄io
 rem necerat necesse qđ cognosceret de cā appellatiōis an esset
 iniusta necne. sed de principali statiz cognoscebat. et ideo bonū
 erat tunc qđ si appellatū erat qđ posset absolueret r etiā remittere
 sed hodie cū ad superiorem non deuoluatur iurisdictio nisi pro
 bata vera et legitima cā appellatiōis: non bz locum qđ posset
 absolueret vel remittere s̄ expectare dñ quousq; cognoscatur de
 appellatiōe an sit iniusta vel iusta (audiat) secus si per queri
 moniam detulisset cām ad superiorem: vt no. s. de re feri. ab excom
 municato (manifestum) et de hoc cōstat ep̄o vel p̄ testes vel per
 publicā famam. s. de spō. cum in tua vel etiam si hoc non cōstet
 ep̄o: tamē vel alijs hoc sit probare paratus (non dñ) etiam si sit
 appellatum. r fñm hoc pōt saluari op̄inio (absolueret) sicut econ
 uerso si cognosceret notū esse excoicatioem nō tenere posset de
 5 nunciare sup̄ior cā nō soluēda. s. d. appella. sollicitudinē.
 (creditur) Repete que dixi
 aliquando. mus. s. de priu. cū olis in fi.
 (veritatem) hanc. f. se esse excoicatum ab
 officij. illo vel ex alia cā. s. eod. cum pro causa
 (non p̄dest) vt reputetur absolūto r reconciliatus ec
 clesie absolūtiōem s̄ qđ introducat in ecclia cūz
 solennitate quam habes. s. e. a nobis. s. p̄. vel cōmuniōi
 hoīs restituatur. credim⁹ tñ quod a snia sua excoicatiois absol
 uet eum vbo p̄ferendo sniam absolūtiōis. si q̄res ad qđ vñ hec
 snia excoicatiois. Rñ. bz duos effectus vñm cū cūdi extra ec
 clesiam. r aliter p̄firmādi sine retinendi extra: sic et absolūtiō bz
 vñm effectū remittēdi in ecclesia. r q̄tum ad hūc effectū nō ab
 soluit nisi ab oībus absolūat. bz r alijs. f. remouēdi impedi
 tum vñ ergo quo ad scōm effectū: qđ q̄to breuior erit funiculus
 tanto facilius poterit liberari. s. de tren. c. i. r q̄tum ad hūc scōz
 effectum pōt quis plurib⁹ excoicatioibus ligari. in. q. iij. engel
 tradam. Alij dicūt nō sic faciēda absolūtiōem. sed vna absolu
 tiōe tolli oēs excoicatioes sicut vna acceptilatione tolli oēs
 obligationes. C. de trans. transactio. ff. de accepti. pluribus. alijs
 dicunt qđ oēs excoimunicatores delegabunt vices suas vñ. vel
 quilibet absoluet solenniter r vltra confirmabit p̄cedentia. ff.
 de ser. ru. p̄e. per fundum. de hoc no. s. eo. cum pro causa.
 6 Espōsio (cineo). f. cōsiliarij vñ alijs de liq̄ret.
 ar. s. de symo. venies r. s. d. de. excō.
 mi. latoz. ciuitates cui nō poterat excoicari vel vniuer
 sitas. f. e. romana. s. vniuersi. xij. q. iij. si habes. vt qđ
 spāles cineo erāt excoicati. s. tota ciuitas interdicta (ecclesia) nō.
 excoicatos posse ingredi ecclesiaz dūmodo nō audiant officiū.
 7 Debet vñs quisq; potius oīa mala pati qđ contra conscien
 tiā peccatum op̄ari mortale r vide in nu. 2. r vide etiam nōnul
 la ad hunc p̄positum in nume. 3. r. 4.
 Anno. super quinto decre. Dñ

Inquisitioni. (distingnendum) fm hanc distinctionem intellexim?
S. de resti. spo. literas. S. de diuor. quato. ¶ In primo
scilicet. quando sine mortali peccato ei commisseri
non potest: puta quia est eius consanguinea sed si sine peccato
potest ei commisseri ipsa tamen priuata est iure petendi vt
quia commisit adulterium potest ei reddere debitum nec credi
mus ei ppter hoc fieri preiudicium quia propter hoc videatur
accusationem adulteri renunciasse cum si aliter diceretur esset
lex vel preceptum iudicis iniquum quod cum illa quaret. rxyf.
q. j. de viduis. r. S. de resti. spo. literas. immo nec illa irregulari
tate de qua habet. rxyf. dif. si cuius. incurrat. erigere aut no dz
et hoc dicim? si factu no sit adeo notoriu qd no sit inficiandi lo
cus tunc em sua auctoritate dimittere pot. S. de diuor. signi. S. di
cit. S. de diuor. porro. r. est hoc ca rone qd ipsa adulteriu comitte
do ipso iure priuata est pte petendi debitu. unde iste reddere no
tenet imo si reddat cu no teneat. credere sibi fieri p iudiciu r irre
gularitate incurrat. si tñ mado iudicis inique pceptis vel et
iniuste: q forte sibi no stat de adulterio no credo qd fiat sibi p
iudiciu vel irregularitate incurrat. qd tñ dicunt q irregularita
tem incurrat. ¶ In primo idem videt dicen du in simili verbi
gratia. aliquis vidit r cognouit indubitanter qd aliquis inu
ste r iniuriase verberauit clericu. nã iste oibus modis dz abstin
re ab eius cõicatione saltẽ in priuato si percussio fuit priuata r
publico si fuit publica. r pñ dz sustinere cõicationes q ei cõi
cet. si aut pio certo nescit percussione iniustam sed probabiliter
q discretet hoc credit tñ per se no cõicet ei. sed ad petitionẽ per
cussoris no vitet ei etiã in priuato: lz possit rõ diuersitatis assu
guari: qd cõio est voluntaria. sed redditio debiti est necessaria si
autẽ iniustam percussione creditur leui r temeraria credulita
te: tunc r per se r per alterius participationẽ secure cõicet ei qui
daz tñ dicunt q tñc nq publice qd clericu pñtiat nunq tñ nec a
videntib? qsi percussit nec ab alijs vitari dz: q lz in veritate sit
cõicatus: non dñ tñ est cõicatus? noiatim nisi p iudicis sententiã
cõicet. n. q. j. multi. sed nobis vñ q aliter etiã q per sniam pot
esse notoria cõicatio alicuius sicut r fornicatio. S. de cõba. cle.
r mn. vestra. vbi no. r. c. multi. loquitur qñ cõicatio no erat no
toria: lz esset talis qd probari poterat: puta q multis videntib?
facta erat iniusta percussio. tñc em satis credo q no dz vitari ni
si pmo p demer. r sic loquit. c. multi. si aut aliq fuit publice per
sententiã cõicatus? r denunciat. r postea iste cõicatus? inueniat i
remotis partib? ab aliquo q fuit pñs qñ fuit sine aliter cõi
catus dz ei vitare r i publico r in priuato. ridiculu em cõt dicere
qd no deberet vitare cõicatu nisi qñ paratas bz pbationes imo
idẽ vñ. f. q. debet vitari ab eo. et si ois illi mortui sunt q sine lter
fuerit. nec est. S. vñ. q. f. c. h. r. in. q. loquit qñ cõicatio nunq
fuit notoria hic aut locuti sumus qñ cõicatio aliqñ fuit noto
ria vel p sniaz vel p enidetiã facti indubitatã. sufficit em factum
fuisse notoriu aliqñ r alicubi et si pbationes defecerint: illi autẽ
forte dici possit q abbas vel alius platus pñperet monachos
vel subdito suo q celebraret pñte illo quẽ ipse scit aliquo pñ
dictoriu modoru indubitatẽ cõicatu. sed abbas r alij nesciut
q celebrabit: sed pñstet saltẽ illi quẽ nonit cõicatu qd no intẽ
dat orare nec celebrare cñ cõicatio sed cñ alijs: lz si pñperet ei
qd cñ eo solo celebraret no dz obedire: q peccatu est. S. qd me. la
cris. sed quid si iste cõmunicatus dicit: ego fui absolutus a pñ
dicta cõicatione sed non habeo ad pñs instm vel testes. vi
detur qd sit ei credẽdu sine alia. ar. sue absolutionis. argu. S. de
de. percuss. c. j. r. h. sed vñ qd si eius cõicatio nulli est pñdicialis
qd possit ei cõicari si alis est pñona bone vite r marime si hoc in
rat. arg. S. de de. percuss. tue. ¶ In mortale: sed quid si mortale pñu
no pñpiat sed als iniustuz: vñ qd det alicui sine cã liberos suos
vel domum r si non dedit sit cõicatus nunquid dare tenet. rñ.
no sed ager cñ superiore vt absoluat. f. e. sacro. r ille qui cõsultat
ei qd no satisfaciãt no incidit in canonẽ maioris cõicationis
q non cõicet crimini: q non est crimen si non obedit: in mino
rem tamen excommunicationem bene incidit. q eam seruare dz
etiã si sit iniusta. r. q. in. ca. j. sed quid si papa iniustum pñ
piat qui superiore non bz cum quo agi possit potest dici qd si
de spñalibus vel ecclesiasticis personis aliqui d pñcipit etiã in
iustum illud seruandũ est: q nemini licet de eius factis indica
re. r. l. di. si papa. r. q. in. cuncta. r multis alijs. c. nñ madata bere
sim contineret: q tñc esset peccatu vel nisi ex precepto iniusto ve
bementer presumere statũ ecclesie? turbari vel etiã forte alia ma
la pñcauere non inuare. ¶ In pñcipiat laico? qui no est
de iurisdicte sua nec rone pñone nec cause nec alia nec. vñ deo q
re debeat obedire: sed tñ cõicationẽ semper obseruet: q cum in
potestate sua sit ecclesia militas. r ad eius madata debeat sacra
ministrari nullus pñcius mandatum debet se eis immiscere.

Ontingit. (si tertio) S. e. in audientia. S. de
pñ. ex parte. S. e. pñpendim?

In presentia. (obscure) repete. que diri
mus. S. de excep. a nobis.
(obscure) si denunciat. hoc solum sufficit ad repellẽ
dum eos a denunciatione qd non pñcessit monitio. S.
de accu. super bis si accusando sufficit ad repellẽdum accusato
rem qd erat criminofus ex eo qd participauerat excomunicato.
S. de accu. c. pñ. q. vñ. querendum accusatio.

Quante. (obscure) lxxv. dif. S. j. lxxvi. dif.
no satis. ibi. pñce. rñ. q. in. no in se
reda. r. c. vñ. ff. ad fil. l. h. S. cñ aut. lz si licitũ est accu
pere pecunia p defensioẽ. ff. qd met. cã metũ. S. sed lz.
nec repetit. ff. de dona. pñ. S. hñ. ergo no tenet defendere: q si te
nere possit repeti pecunia. ff. de pñ. ob tur. cau. l. vñ. qdã dicunt
quẽlibet teneri ad defensionẽ clericu. ar. r. dif. pñcipimus. in. q. f.
nulli. r. c. se. nec obstat supradicta cñ officialis gratis teneat suũ
officiũ impedere. r tñ si recipit no repetit. rñ. q. vñ. sane item
pro eis est q defensio clericoru ad ius publicũ spectat. vñ ois te
nent. j. di. ius publicũ. alij dicunt tñ iudices r eos qui sup pñu
tientes clericos pñtem habent aliquem teneri ad defendendũ
rñ. q. in. forte. ¶ Idẽ dicere de eis quoru noie sit verberatio
no credere tñ talẽ incidere in canonẽ si ex negligentia no pñbi
beat: cum necessariis sit dolus ad hoc vt quis incidat sed pñc
decre. sine suo noie verberet clericu? sinendũ: siue sit in sua potesta
te siue no. semper cadit in canonem dummodo dolo fecerit.

1. Quoniam quando sit necessaria. vel non.
2. Quoniam in ingressu ecclesie. excomunicans aliquem iniuste.
3. Nota hic. r. in nñ. 4. S. quosdam casus in quibus hec decretalis
habet locum vel etiam non habent.
6. An imminente periculo debeat semper absolui excomunicatus.
7. Non potest excomunicatus aliquam causam prosequi. nisi petat se absolui.
8. In petitione absolutiois non est necessari? libell? nec lit. pñtestatio
9. Interesse dicitur constare per iurandum in litem.
10. Interesse. seu estimatio. seu precium. aliud est conuentum. aliud
commune. aliud singulare.
11. Valet petitio. etiam si corpus rei que non extat petitur.
12. Cum petitur absolutio tñ no est necesse vocari excomunicatorem.
13. Excomunicator non statim cum absolutus fuerit ab excommu
nicatore. debet ei statim precipere.
14. Quomodo dñ snia excommunicationis trahit secum cõicatio
nem. nec impeditur per appellationem. sic snia absolutionis.

Macro. (competenti) ¶ Adonitio est necessaria
etiã in notorijs r in oibus: nisi in futu
ris vbi no est necessaria monitio: q tñ monet. v. qd.
j. quidã (peteti) mōitio sufficit vbi factu est notoriu
vel snia lata: alioquin opz etiã cognosci an causa subit. n. q. j. ne
mo (amonitione) trina. rñ. qd. in. de illicita. dicimus tñ qd no
incurrat penam hñus decre. etiã si semel tñ moneat: lz si quan
doq honestu qd ita faciat. ar. S. vt lit. no cõtesta. tue. in. q. v. c. j.
in fi. (presentibus) scz vna cum monitore. S. de test. in omni ¶ In
gressu per hoc intelligo cum priuatu ingressu ecclesie non soluz
vt non liceat sibi ministrare in ecclesia in ordine suo. sed etiã no
lz ei in ecclesia interesse diuinis siue cum alijs psallendo siue non
psallendo: sed tñ audiendo immo plus vñ qd etiã si ibi sit no lice
at orare r si moreretur no deberet in ecclesia siue in cimiterio se
peliri no negamus tñ qñ p ecclesiã trāire possit. extra ecclesiã au
tẽ pñt diuina officia celebrare etiam in officio suo no obstat ta
li interdicto. r hec satis pbant ex pñia verbor significatione (ec
clesie) r est hoc verũ si pñcedit tñq in der. secus si pñcederet tanq
pars suũ exequũ offm. S. de cñ. c. venerabilis. in glo. q. sepe. vñ
tra medium (iusta) de cã (interdictu) ipso iure (plectendum) als
mulctanduz r cõicatus absoluet a superiori si est certu: qd no
pñcesserit monitio. ar. n. q. j. nemo. (caueat) excomicator. (manife
sta) r coram se pbata. n. q. j. nemo. (requisitus) ad hoc facit reg
sitio q imponit ei pñia. ad interesse aut tenet etiã si no sit requi
situs: sed per impudentiam iudicauit. in. de ob. que ex quasi
delic. in pñ. (reuocare) ad hoc. S. de pñ. querelã. gl. reuocãdo pñ
ma (reuocare) vñ qd no possit reuocare ei ipse excomicator: si pñ
uatus ingressu ecclesie. S. e. j. rñ. ibi loquitur de snia iniusta ex
ordine hic de snia iniusta ex causa. sed r si esset priuatus ingressu
ecclesie excomicator: sicut in superiori casu r tamen sententiã abso
lutionis feret. r alius non ipse in ecclesiam introducet. ar. S. de cle
ri. ex. mi. si celebrat: etiã si ipse idẽ introduceret in ecclesia. lz pec
caret. tñ absolutio teneret vel die bene introduceret in ecclesia li
cet ibi officiu dicere non possit. S. eo. rñ. de. j. eo. duobus. hoc no
pñ. ¶ Reuocare) hec decre. non bz locũ quãdo aliquis inder cñ
cause cognitione tulit sniam cõtra aliquem super aliqua re ali
danda. r q eam non dabat r q rei iudi. no parebat cum exco
cane. nam hic constat qd iste excomunicatus no est absolutus
nisi sniepareat cñ manifesta sit offensa de qua constat per senten
tiam a qua non est appellatus. j. de verb. signi. cum olim. r. c. ex
parte. possit tñ dici qd in pñdicto casu bz locũ hec decre. no quo
ad illum articulus qd possit absolui nisi parcat rei iudicate. sed
quo ad

Statutũ ec
clie. Adde pe.
de anch. in pñl.
rñ. r in pñl. ec
lxxj. r vide se
ly. in. ca. si qñ. S.
de resti. r in. c.
que in ecclesia.
rñ. colũ. rñ. S. S.
consti.
b. Precipiat
laico b refert se
ly. in. c. j. supra S.
cõsti. col. tr. ver.
tertia declara
tio r adde abb.
in. c. venerabilẽ
colũ. h. ver. iij.
no. supra de cle.
r in. c. que in ec
clesiarũ. col. pe.
supra de cõsti. r
alerã. de imo. in
pñl. iij. colũ. j. in
v. volumine.

quo ad aliu articulu. s. qd iudex cu pdenet ad interesse et als p
ut viderit expedire. Itē iudex audiet nūc excoicationē post absolu
tione si velit agere iudicē. qz maliciose vel per imprudentia con
denavit eū. insti. de obli. q. ex delict. in prin. nec obli. sibi exceptio
rei iud. a qua nō est appellatū. qz alie sunt psonē inter quas mō
agif. s. iudex et excoicator et alie fuerūt psonē inter quas primo actū
4 fuit. C. Itē ad aliud mō agif qz ad interesse et ad alias penas
ad aliud pmo. s. ad rē que petebat. Itē hec decre. pōt hē locum
vbi aliqz eū excoicavit nō pcedēdo ordine iudiciario nec eo ser
uato. et in hoc casu siue appellaverit excoicator siue nō tū de excoi
catore apud superiorē pōt deponere querimonia. et tūc videt p
cedendū et ad absolutionē excoicati et ad cōdenationē excoicato
ris sū tenore huius decre. vocabit tū aduersari. et si tūc vellet di
5 cere eū pro notoria cā excoicati audiet. s. e. solet. C. Remittat b
intelligo qm nō fuit appellatum. de hoc not. s. eo. per tuas. s. de
offi. ordi. ad repimē. Itē hic loquitur eū de iniusta excoimunica
tio sed non probatur. si enim de ea constaret non remitteret ad
eum. s. q. i. nemo. Item nō decet qd ex eo dē facto penā et pmiu
6 cōsequat. ff. de nego. gest. siue. C. Alioquin hoc est nouū ius vt
si periculum imminet absoluat. nobis videt qd etiā si nō immi
neat periculum dū modo mora magna intercessura sit in absolu
tione si remittit ad excoicatorē qd eū absoluerit pōt superior. q
aut dicat mora arbitrio iudicis cōmittit. ar. ff. de ver. sign. inter
et si superior dicit als esse moram vbi mora forte cēseri non debe
ret. nihilominus absolutio tū qz ex quo superioris cognitiōi cō
mittit qd super hoc arbitret et diffinit. siue hī siue male diffini
at siue arbitret. eius diffinitio firma erit et absolutio tenebit eū
hec excoimunicatio et absolutio ab ecclesia sint introducte. et ipse
super hoc bz iurisdictionem impendat in cā autē nō pcedet cū
7 nō sit ad eū appellatū. s. de rescri. ab exco. C. Ad interesse) dam
num sumptus. s. litis et cetera cōsimilia. Item dicit quidā iurum
teneri si ppter hoc amittit dignitatē siue bñficiū. est eū interesse
circa rem. xij. q. ii. si quis de laicis. s. q. vi. sup. ea. ff. de ac. empt. et
ven. iul. emp. in prin. (ad interesse) hic etiā pñt maiori excom
municatione vel magis cōione hominum. xxiij. q. iij. de illicita.
Item tenetur iniuriarū. xj. q. iij. illud temerariū. Item pena sa
8 crilegij. xxiij. q. iij. non in perpetuum. C. Ad interesse si fuit po
tuitum als eū nō tenet. ff. de edi. edic. ediles etiā. s. itē sciendum
Sed vñ qz excoicatus nō pōt psequi aliquā cām nisi peteret se
absolui. s. de offi. dele. cum contingat. s. eo. per tuas. solu. ista in
telligitur de alijs que nō contingunt exco. sed expensis interesse
(iniuriā) bñ petere pñt que descendunt ex excoimunicatione vel
eius occasione veniunt. vt hic. argumē. s. de appel. sollicitudines
vel dic et melius quia hic de quo agitur prius absolui debet quā
agat. s. e. per tuas. et vñ dicitur qz quādo agif ad penā imponēdā
excoicato vel interesse qd libellus porrigendus sit ei q se oppo
nit et a quo pñt petunt et cā exprimēdā sit in libello su psona
ad ea obligata dicit vt nō. s. de offi. ordi. cōquerēte. et poterit cō
9 nentus excipere de spoliatioe sicut in alijs petitionibz pōt oppo
ni. s. de ordi. cog. cū dilect. C. Si vero tū absolutio petat. h for
te non erit necessariū libellus nec lit. pñt. nec admittit exceptio
spoliatiois. Primo ppter gñalē rōnē qz cā mere spiritualis est.
vnde nō est in his rigor iuris seruandus qui in secularibz obser
natur. s. de do. c. i. ar. xj. q. i. si quis. cū etiā potissime ad hoc facit
qz si predicta requirunt periculū esset in mora qz solū sufficit ad
dandā absolutionem. vt hic. s. in pri. s. si eū aliter dicerem cō
tingeret qz moram quam vitandā precipim in solēis iudi
ciorum inducerem. exceptio aut qd alia excoimunicatione liga
tus sit semp cōpetit et petentē absolutionē qz ea pñt absolui
tio denegat. s. e. cū p causa officij. sed hanc exceptionem nullus
habet nisi ille pro quo excoicatus est. et cuius interest nō absol
ni. ille autem cuius non interest cum teneri illa excoimunicatio
ne. nec ex absolutione aliquid consecutus est. quare opponeret
vel quare audiretur non videmus qz pro alio excipere nō pōt si
cui nec agere cū non sit pcurator eius nec exceptionē manifeste
offense poneret nisi qui offensus est. Alii tū dicunt semper libel
10 lum porrigendū et lit. cōtest. faciendā qñ petif absolutio. C. Ad
interesse cōstabit autē interesse per iurandum in litem qz de
dolo excoicatoris agitur. et ideo recte hoc iurandū in lites de
fertur pro interesse. ff. de in lit. iuran. l. ij. et l. videamus. s. si. et l.
bac. s. sed iudex. s. q. i. in primis. quidam tamē dicunt iurandū
in litem non deferri nisi vbi succedit in loco alterius rei in cuius
exhibitiōe vel restitutione sit malicia vel contumacia. vt si nō ex
hibeatur vel restituatur res que mādāta est restitui. ff. de in li. iur.
ran. l. ii. tū leges vident expresse dicere qd etiā si nullum pce
ptum vel snia pñt tū deferri iurandū in litem. ff. de dolo arbi
tri. s. nō tū. ff. de in lit. iuran. in hac. s. si. ff. ne quis eam qui ius
vo. l. si. ff. re. amo. nō eū. sed et si nō deferri iurandū in litem. ta
men aliud iuramentum deferri. s. q. i. in primis. qz sepe in causis
ecclesiasticis petitur interest. s. de interesse dīcamus. Interesse
dī estimatio in pecunia nūcrata que succedit in locū cuius rei
si non def vt dī. vel facti si non fiat vt dī. ff. de re iudi. si quis ab

alio. et hī hoc interesse qñqz appellet pñt rei vel estimatio. ff. ad
l. fal. l. pñcia. tū in eo aliquid plus est qñ sit ipm verū pñcia rei.
qz cōputat in interesse id qd interest nra hē rē q pñcia est da
ri vel hē scū qd pñcia est. ff. de acti. emp. et vñ. l. i. pñ. et pñcia
q plus est hoc interesse qñ sit verū pñcia rei vel facti. C. Itē dī iter
esse ē estimatio dāni qd alicui pñt et pñt estimatiōe rei se
pe pñt peti rē et interesse qd opz intelligi de alio interesse q
de estimatiōe rei cū illa per se venerit in petitiōe. qñ dicit qz pe
10 tebat rē. C. Itē dī qz interesse siue estimatio siue pñcia aliū est pñcia
aliud cōe aliū singulare. ff. de ac. emp. l. i. in pñ. et qd pñcia est iter
esse quale est qñ dicit si nō fecero qd pñcia dabo tibi p interesse
tū vel simplr dabo tibi tū. semp dī pñtari nisi dōl. interueniat
in ipm cōuentiōe. vt nō. in sum. azo. C. de dolo. et de rescin. vñ.
ad hoc autē interesse nūqz cōdenabit qñ nisi spāliter petat cōe in
teresse. i. cōis estimatio dāni qd alicui pñt et ex eo qd id qd dā
ri vel fieri debebat datū vel factū nō est vel suo loco et tpe vel als
vt dī datum vel factum nō est in hoc cōi interesse computantur
fructus rei debite in qua sit mora et mercedes et pñsiones et augmē
tum pñcia ppter locū vel tēpus et pñcia. ff. ad l. fal. pñcia. ff. ad
l. aquil. si seruū. ff. si cer. pe. vinum. ff. de act. empt. rō. s. fin. et l. si
sterilis. s. cū per. vsare etiā pñtatur in hoc cōi interesse sū legē
ff. de peri. et cō. rei ven. l. fin. C. de vsur. l. i. sū canones cum vsure
oīno sint pñbite nullo mō pñtatur in interesse cū nullus ex pe
cunia sit fructus. lxxij. dist. cñcīs. Et sic vñ qz vñcūqz pecuniā
dari est in obligatione nullū interesse cōe vel singulare petet ni
si sit de illis casibus vbi debet extra rē vel circa rē. sed hī estima
tio lucri. et dī hoc cōe interesse qz equaliter oīm cōi rōni interest
in eodē pñtatu vel facto. singulari tū rōne plus posset interesse
ff. ad l. aquil. si seruū meū. hoc autē cōe interesse semp in solidū pñ
standū est siue agat ex pñtatu siue ex delicto. ff. ad l. fal. pñcia. ff.
de acq. si seruū. nisi in venditione vbi venit singulare interesse.
ff. de act. emp. l. i. in pñ. et intellige qz in pñctis estimat cōe iter
esse nō in lucro sed in dāno et obtinēti in cā rescit cōis estimatio
damni qz pñt et ex eo qz id qd dari vel fieri debeat nullo mō da
tus vel factū est. ff. de dā. insec. pñcia. et ff. de act. emp. si sterilis.
s. cū p vñd. ff. de peri. et cō. rei ven. s. si. et ad hoc interesse ratione dā
ni pñcedētis. lit. contest. nullus cōdenabitur. nisi spāliter petitiū
fuerit. qd sic pñt. qz si tātum petif res q dari vel fieri debebat vi
detur velle cōtētus esse eo quo ad pñctē petitionē. cum de pñ
dentibus. li. pñt. que pariter cū re petita debebant et peti po
terant eadem rōne cū nullā mentionē faciat estimatio cōis. aut
eius dāni quod venit post lit. contest. bene venit in condemnā
tione etiam si nō petat. ff. de edi. edic. ediles. s. itē sciendū. nec est
contra. ff. si cer. pe. vinum. vbi innuitur qd si vinum petitz fue
rit tū sit condemnatio ad estimationē eius dāni qd pñctit li.
contest. qz ibi sit estimatio damni sū qd communiter valebat et
id semp dī pñcedere lit. contest. qz ante diem non recte agitur. ff.
quando dī. vsur. ce. l. i. in si. et nō. s. de plus pet. sol. ibi tantum
nō fuit petitiū vinū. s. vinū cū interesse suo. et sic semper faciendū
est qz qñ petitur aliquid dari vel fieri semper debemus petere
id dari vel fieri cum suo interesse. Alioquin si non sic petitam es
set si vinum tempore quo solui debebat valeret. c. si postea cum
petitur vñ tū. l. communi estimatione tantum. in l. et nō in. c. si
et cōdenatio. sed si vinum est petitum cum suo interesse cōde
nabitur in. c. tamē etiam sunt certi casus vbi habetur ratio etiā
lucri alicuius hī non omnis. s. qd communiter habere potuisset
puta si agitur arbitraria de eo qd certo loco promissum est vel si
agitur locati vel ex stipulatione rem rat. hab. vel tutele vel legis
aquil. vel ne quid in loco publico. ff. de eo qd certo loco. l. secun
da. s. finali. ff. locati. si in lege. s. colonus. et l. in quo. et l. si fundus
qui in fine. ff. rem ratam habe. si commissa. ff. ad l. aquil. si seruū
C. arbi. tu. quicquid. C. Alii tamen dicunt semper in estimatio
ne interesse haberi ratione lucri et damni qd reuera et communi
ratione iudex arbitrabitur contigisse et sic expresse videtur pñ
cere. C. de sen. que pro eo quod interest. l. i. et etiam equitati con
sonat. hoc autem cōe interesse qd est tū circa rem prestatur si res
vendita non traditur. si velit emptor. sed si traditur vitiosa. tūc
tenetur etiam ad interesse qz est etiā extra rē. ff. de act. emp. si ste
11 rilis. s. cum per vendi. C. Item idē interesse qd est extra rem
prestatur qñ ex maleficio agitur. ff. ad l. aquil. pñde. ff. de fur
tis infirmus. s. i. ff. de condi. fur. l. iij. et ideo in actione exhibēda
ff. ad exhibē. si optione. et l. sed et si. idem in actione ex pñto. si ma
lit singulare qd cōe. ff. de act. emp. l. i. in prin. singulare interesse
est estimatio que venit ex spālī affectu sicut est in patre libero cir
ca filiū suū. vel qz cōuenit ex speciali vtilitate. vt est in li. vsitato. ff.
ad l. fal. pñcia. ff. ad l. aquil. si seruū. hoc autē singulare interes
se si ex contractu certo debeat qui scz cōtineat certam pñtatiōē
vel certā rē vel incertā in indiuiduo. s. certā in specie. vt si dī bo
minem. et l. dicit singulare interesse prestandum cum aliter pñta
ri non debeat nisi. l. dicat prestabitur vsqz ad duplum cōis inter
esse et non vltra. C. de sen. que pro eo qd interest. l. i. s. sancimus.
ff. de leg. iij. quisquis. nec ob. l. ff. de act. emp. et vendi. l. ratio. s. si
Inno. super quinto decre. B iij

per vñ. l. iul. inter eum. §. si vero. et. §. itē qui rē. q. ille leges nō loquūtur de singulari interesse: sed de cōmuni circa rem vt totum debeat prestari. si vero ex incerto actu debeat interesse singulari: puta ex eo qd est in faciendo vel non faciendo omnino in solidū prestādum est quātūcūq. sit. C. de sen. §. p eo qd in l. i. §. in alijs. et videtur. e. l. innuere q. in his casibus semp debeat singulari interesse de pena dic q. conuentionalis quātūcūq. sit debeat. insti. de inuti. stip. §. alteri. legalis aut non d. excedere quadruplum. insti. de act. §. omnes spāle tñ est in spōsali bus. ff. de spō. mulier. sic et aliud spāle est ibi. ff. de v. ob. ticia. j. rñ. qui aut tractat causam vbi petitur interesse diligenter attē dat quid sit in obligatione: q. si rē certā vel spēm vari est in obli gatione et extat sine debeat ex actu sine ex maleficio semp ipa res petenda est. ff. de act. emp. ex empto. in prin. ff. de ver. ob. vbi autem non apparet. §. si. C. de here. vñ act. vendi. qui tibi. ff. de cōdi. fur. in rem. si autem non extat: tunc tñ estimatio vel in teresse petēdum est: vt in ipsa. ff. de cōdi. fur. in rem. nec est con tra. ff. de v. ob. si seruū. §. si. ff. de cōdi. fur. l. iñ. vbi innuitur q. etiam si nō extaret: tñ petēde sunt sol. ibi loquit qñ actor igno rat illas res extare. ¶ Tel die q. etiam si corpus rei que nō extat petitur bñ valet petitio: is melius sit estimatiōe petere. et hoc si vis indubitate loqui: petas rem vel interesse et non adij cias in libello cum alijs damnis: sed et si corpus extet tpe libelli pfecti ipm petitur: sed si non extet tēpore sine vel in tali statu sit q. dari non potest: fiet condēnatio ad interrē. qd post li. conte. contingit. ff. ad exbi. de eo. §. si post. ff. de iur. si seruus. §. si. ff. de do. arbi. §. non tamen. C. de act. emp. si traditio. nec est con tra. C. de si deico. lib. l. iñ. vbi redarguitur iudex qui quādo agi tur ad legatum condēnat ad interesse. sed illud id est: q. id lega tū suum erat vñ nō erat cogēdus accipere examinationem. secus autē in re non sua sed debita. hoc fallit in cōtractibus in solatis vbi nō solum petitur res debita sed et interesse etiā si res extat ff. de pñ. l. naturalis. p. to. Itē si tpe sine extat res petita: si po stea autē ea tradat pcreat. vel alias impossibilis sit eius traditio tñ interesse prestare cogē. ff. si cer. pe. vinū. et sic videt loq. ser. C. de act. emp. si traditio vbi d. q. si precaria possidētis res nō tra dat q. d. dēnari ad interesse. precaria aut restitutio nō pōt esse nisi post latā sniam: uno post snias bz aliquē terminū ad restitu endū. ff. de iudi. si de. ff. qd met. cā. pedi. §. qd si bñ. et no. §. de of. dele. querēt. sed ptra. ff. de ac. emp. l. iñ. in pñ. vbi d. q. si res vēdi ta nō tradit ad interesse agit s. expone id est cōdēnat ac si actū cēt si aut factū est in obligatione an morā agi nō pōt. ff. de vbo. ob. si ita stipulat. esset. sed postq. fuit in mora pmissio facti sine in totū sine in parte. l. qd trāsit tps quo edificari totum potuit sine in parte scilicet q. trāsit tēpus quo pars potuit esse edificata: tñ habet duplicē viā stipulatori: primā vt agat ad faciendū vel cōplendū opus. ff. de no. ope. nun. stipulatio. §. siue. ff. de pñ. ver. ob. cā. C. de do. l. iñ. vt agat ad interesse. ff. de re in. si quis ab. ff. de ver. ob. quoti. ff. de ra. ba. l. iñ. et l. si indebitū. tñ si pmissio: ve lit facere opus liberatur ab interesse. ff. de ver. ob. stipulationes §. si. et l. continuus. §. item qui insulā nisi iam sit lis cōtest. vel ni si multum interesset stipulatoris vel pena cēt adiecta. ff. de vbo. ob. si insulam. ff. si qd cau. et si post. ¶ Item no. q. si qd primo petierit rem vari vel opus fieri et plus sit interesse q. cōsecut. est per primā actionē vel econuerso: ad huc eadem vel alia actione agat ad id qd residuū est in altera. ff. pñ. si qd penaz. ff. de vir. vi ar. l. iñ. §. si fundum. nisi de his que post lit. cōte. obuēn. ire. pñt de illis enim vltimis agi non potest. C. de fruc. et lit. expen. termina to. Item cum. m. dicimus qd tñ in re promissa mandabitur sen tentia executioni q. quis promissor paratus sit soluere interesse. ff. de rei ven. qui restituere. ff. de ver. ob. vbi nō apparet. §. si. nāz dolus et frans nō dñt ei prodesse. §. de rescri. ex tenore. Tho. ta mien dicit contra. vt no. in sum. de ac. emp. ¶ Pñtendū et age tur p. creditori cōdi. ex hac decre. vel offi. iudi. et procedetur or dine iudiciario si vero peteret tñ absolūtiōe nō est necesse vo cari creditori cōdi. sua non interst. si. q. vi. hoc etiam placuit. ni si vt instruat iudex a quo petitur absolūtiō. §. de accu. cñ dile. (probabilis) puta q. credidit citationē puenisse ad citatū. vñ eñ non teneri legitimo impedimento. iñ. q. v. c. j. ff. si quis cau. l. iñ. (idē) creditoris (laudabilis) als eñ pñmeref ex malicia fecit se: vt no. §. eo. cñ illorū. in si. (crīstat) creditori (creditoris) id est q. iniuste molestauit creditori dicens qd iniuste euz credita uerat: et ipsum credita (probabilis) puta q. nō crede bat probatam eāz qñ fuit credita. nam in ordine de facili nō pñt phabiliter errare. et est hoc ar. ho. qd si qd phabilē causam litigandi bz qd nō condēnatur in expensis. ff. de le. ff. qui sol. §. et

13 ¶ Satisfacere) no. qd credito nō statim cū fuerit absolutus ab creditori statim d. ei pñcipere: sed primo cognoscat supe rior nō ipse creditori an iusta fuerit credita. §. de rescri. spoli. literas. in si. immo si ei pñcipiat autē cognoscat: appellare po test. §. de ap. qua fronte. nihil eñ ei pñcipi d. si iniuste credita est: sed si iuste d. mādāta recipere ab creditori. et si alijs cogno

nerit de iusta credita. §. de of. ord. ad reprimē. sed dices nō ne videt renūciare appellationi hoc ipso q. petit absolūtiōem ab eo. §. de ap. sollici. de of. del. gratum. Rñ. non: q. quantū ad creditori nihil operatur. app. siue eñ sit ap. siue nō semp su perior cognoscat de iniusta credita. vt hic. §. vñ ad eā pñ cipalē trāsferēdi ad superiorem: vt no. §. de rescri. ab credito (re cognoscens) creditori (renocare) sine cautione: q. cñ cautione renocare d. etia vbi dubiū est vt stat. sequit. ¶ Renocare) mī rantur aliqui qd iudex admittitur ad renocandū sniam §. id qd legitur. C. sen. rescri. non pos. l. iñ. §. q. vi. hoc etiam placuit. Rñ. hoc esse ea rōne: q. iudex q. credita tñ pōt absolūtere ab credi micatione et nō pars cuius nō interest qd sit credita: secus in alijs sentētis et interlocutiōis quib. ptes renūciare pñt. et ex quibus ius acquiri parti. et actio. nā tñ ius et actionē pñt qñtū per interlocutiōi iudex auferre nō pōt. §. de elec. cñ dilecti. binc est etiā qd pars nō admittit ad dēdendū s. est alia rō q. p. sniaz credita nullū ius acquiri ur alicui. at eñ in fauorē credita ti vt eius spūs sal. et. §. q. i. multi. nō est ergo in ei. lesiōe retoi quēda. ff. de le. qd fa. ff. de ex. rei iudi. l. euidēt. in alijs sentētis secus. ff. de re iudica. null. §. vl. C. de re. cre. actoi. vel dicidēz in alijs sentētis et interlocutiōis de expēs et hñdi. §. qd renocari pñt ab eo qui eas tulit an diffinitū nā sniaz et postq. p. lapsus. et dicit trāsferit in re iudicatā. et sic loquit lex. ff. de re iud. qd iussit.

¶ Itē ad hoc facit. §. de reg. iur. ois. nam sicut iudex ex officio suo sine solennitate iudiciōi cōdēnat. et ex ipsa cōdēnatione ori tur actio et ius partib. sic et sine magna solennitate eaz poterit re nocare. ar. iñ. q. v. quis qd. et hoc ipsum bñ sonare videt tamen bñ fatemur qd poterit appellare si sine iusta causa renocet pñm mandatu: sed tñ iudex appellationis vel alijs pñterenz qui tu lit interlocutiōi non potest renocare nisi legitimo modo pro sequendo appel. vel petendo in integrū restitutionem vel alijs modis quos no. §. de pñ. querelam. de hoc no. §. de app. cum cessante de hoc no. §. de re iud. qd ad. ¶ Renocet) no. iudicem reno care errorem suum. §. de appel. significauerunt. et. c. cū cessante

14 ¶ Appellationi) sicut snia credita trahit secum credita tiō nem: nec impeditur per appellationem sequē. §. de ap. pasto. sic snia absolūtiōis. Itē ante sniam absolūtiōis emissā in iudicio appellatio talis sit. l. appello ne absoluas talem simi. ter. nec impedit absolūtiōe: q. non valet ap. a futuro granami ne. §. de ap. vt debitus. tñ si ex iusta causa emittit ap. ab absolū te trāsferit negotium ad superiorem et condēnabit ad expēs. et alia sicut si non est absolūtiō (dubitari) no. non solum ex pro babili causa sed etiam dubia appellari. ar. §. de ap. vt debitus (cautione) et sic iudex a quo est appellatū post ap. de hoc. se itro mittit de hoc no. §. de ap. qua fronte (subiacebit) credita.

1 ¶ In quibus consistit ecclesiastica libertas.

2 ¶ Ecclesia dicitur habere priuilegium a deo qd ipsa sola res eccle siasticas ministrare debet.

3 ¶ Quando dicitur quis facere contra libertatem ecclesiasticam.

Querit (fecerint) qui aut seruāt nō sunt ex dicati nisi sint de pñonis hic cōtētis

nec mireris qd plus puniunt actores q. fauētes. si. §. de ap. ar. vñ. q. iñ. q. resistit. et. rñ. q. iñ. c. qui aliorū.

1 ¶ Libertate) ad itelligētiā hñi. decre. no. qd ecclesiastica libertas pñst in pñil. sup. spñalib. et pñil. sup. tpalib. Itē pñst i pñile gñs gñat ecclie cōcessis: et etiā i pñilegñs singularib. cuiuscūq. ecclie. primo ergo dicimus de spñalibus q. nō pōt concedere nisi solus de. vñ eius vicarius quale est qñq. liga. sup. terrā. et. hoc eñ priuilegiū tps pñetro in pñona ecclie concessit. tale est etiā pri uilegium qd in omnibus dubijs iuris que per inferiores ratio nes iurisdictionis humane terminari non possunt ad ecclesiam re curratur. §. qui si. sint legi. per venerabilem. prope fin. tale est pri uilegium de decimis et primitiis et obligationibus. l. quod sint clericorum. xvi. q. i. reuertimini decime. §. de deci. ma. ¶ Item credimus qd a deo bz priuilegium ecclesia qd ipsa sola res eccle siasticas ministrare d. xvi. q. iñ. si imperator. et qd de spñuali bus ius statuere et iudicare potest. xvi. q. iñ. cum ad. et. c. deniq. alia etiā multa priuilegia clericis data inuenies in nouo et in ve te. super spñualibus etiam prima pñi. contulit ecclie vicariis christi. vt de verberatione clerici qd incidat in canonem. xvi. q. iñ. si quis sua. et quod in legatis ecclesiarum sufficiant duo te stes. §. de testa. relatu. et si multa alia priuilegia inuenies in in re canonico concessa ecclesie per papam. In temporalibus autem ge neraliter et generalis ecclesie solus imperator qui vniuersis et cle ricis et laicis in temporalibus pñesse debet priuilegium conce dere potest. xvi. q. iñ. cum ad verum nisi in his que ecclies ab ipsis sunt donata. et in quibus per commun priuilegia mununtur quod in multis contingit. nam quandoq. locus vel ecclesia per priuilegium imperatorum habet immunitatem. C. de epi. nemo C. de his qui ad ecclie. consu. l. iñ. et. p. et. vlti. C. de his qui in ec. ma. l. iñ. C. de iud. in sinago. in aut. de alie. et emphy. §. hi sunt etiā

¶ multa alia. ¶ Item imperatores concesserunt priuilegia ecclie sic fin qd

se. fm qd dicit congregatio fidelium. C. de epis. audi. nemo in auct. insurandum quod prestatur a moriente. C. de bere. l. j. r. ff. r. l. cognominus. r. l. qm multi. si mulier r multa privilegia cōcedūt imperatores ecclesie fm qd pōitur pro ministerio ecclesie. r clerici r collegiis. C. de sac. san. eccle. l. j. r. pe. r. ff. de cōsti. pec. enz. s. iul. r. s. si actionū. C. de bere. insti. collegiū. in auct. de san. epis. s. presbyteros. r. s. si qua mulier. in auct. de nō alie. in fi. s. si mi nus. ff. de iunc. munerū. in auct. bec cōsti. inno. pre. cō. in auct. de ec. tit. s. pro tpe. r. de alie. r. emphy. s. hoc etiā. r. s. si vero leo nis. r. s. q. vero. r. s. si vero alij. C. de sac. sanc. eccle. auct. hoc ino auct. sed r per mu. r. auct. itē si priedium. privilegia etia specialia cōcedūt summi pontifices imperatores reges r pncipes tā eccle siastici q̄ seculares singulis ecclesiis pnt eis plz. **U**bi igit sic sparsis nobis videtur q̄ in hac exōicatione incidāt qui veniūt cōtra libertatem vel privilegium dei vel imperij vel imperato ris super temporalibus vel papa super spiritualibus libertas enim data est ecclesie vniuersali non singulari. siue sint data lo cis siue collegiis r personis. siue etiam congregationi fidelium. in hoc tamen aliqui cōtradiciūt. **S**ed si quis venerit cōtra privilegia data singularib⁹ ecclesiis nō credimus in hunc capō nem incidere. nō em̄ dicit quis facere cōtra ecclesiasticā liberta tem. l. j. facia. cōtra libertatē huius ecclesie vel illi⁹ singulariter. **C**onsiliarios si dederit consiliū qd seruet. Item dicunt quidā r si contrarium consiliū dederit q̄ dimittere dignitatē suā vel officium. nisi destruat statutū si hz ptatem destruendi. s. de iunc. eccl. a duersus. pns dicti plus placet q̄tū ad cōsiliarios r alios qui nō habēt potestātē destruēdi (edite). f. e. gran. cōtra so. bec supplenda est per illā. nā qui faciunt statim sunt excomu nicati. vt hic. officiales autē cōsiliarij non sunt exōicati nisi ser uauerint vel negligentes fuerint ea de suis capitulis delere. vt i de ec. cōtra raria dicit. **S**i quis queris quādo voco eū negligētē dico qd q̄ cito sciuit r cognouit esse ptra libertates r nō deleuit vel officium non dimisit. adhibito tamen aliquo modico inter uallo q̄ forte in nocte primo sciuit r in magno festo quando nō potuit congregare consiliū vel quando erat in gravi infirmi tate. sunt ergo relinquenda bec arbitrio boni viri alias iudicis ff. de verbo. ob. continuus. si autē ignoraret statutum esse contra libertatem ecclesie nō incideret in exōicationē que nō cadit nisi si in cōtumacē. r. q. iij. certū. r que nō nisi p magnis criminibus est infligenda. ignorans autem nō peccat. C. ne sa. ba. ite. l. ij. ff. de pe. vltimi. C. de sac. l. j. l. j. punitur alij qui ignorans peccat. C. ne sac. ba. ite. si quis bat. s. eo monachi. r. c. cum illorum.

Anonica.

52.

Venerabili. f. (suspensionis) ab officio post appellationem. s. eo. per tuas. de hoc not. f. eo. c. solet. (ad cautelam) bec relaxatio fit vt possit commu nicare sacramentis. r etiam interesse negocijs ecclesiasticis non propter hoc qd possit agere. non enim in hoc est iuris exōica to de quo specialiter prohibuitur est propter periculum parti cipationis. s. de exceptione. **I**uramentum no. interdictum absoluti cum iuramento. r hoc est verum vbi absoluendus est ab interdicto lato ab homine. sed si esset interdictum latum a iure vt in symoniacō vel in notorio fornicatore. l. j. alias necessaria sit dispensatio. vt no. s. de cōba. de. r mulie. sicut. r in symoniacō. f. q. i. statimur. non credimus qd nedum iuramentum sed nec absolutio aliqua est necessaria. r hoc ius fallit in excomunica to a minori exōicatione. s. eo. nuper in fi. r tamen a iure suspen sio est vt ibi dicitur. r est bec ea rōne q̄ peccauit scienter. si autē nō solum a iure sed etiam ab homine esset interdictus r nō sua culpa. r hoc certum esset nec iuramentum nec absolutio est neces saria cum nō fuerit ligatus apud deum. sed si dubitat an sua cul pa ceciderit i interdictum. tunc est necessarium iuramentum vt hic ad hoc. j. de verbo. sig. ex parte. in gl. j. sed iudex in fi.

1. Vniuersitas an valeat excomunicari.
2. Qua pena punitur vniuersitas si contra eā agat criminalr.
3. In quibus penis quis pro alio puniri possit.

Rauem. (in consiliarios) hic non erat exō munitati quia nec fecerant nec fie ri mandauerant. nec in mora erant delendi vel offic ium dimittendi. vt no. s. eo. nouerint. **C**onsiliarios iste speciales persone exōicantur pro proprio delicto. vniuersi tas ante non potest exōicari. q̄ impossibile est qd vniuersitas delinquat. q̄ vniuersitas sicut est capitulus populus gens r bu tusmodi nomina sunt iuris r non personarum ideo non cadit in eam exōicatio. itē in vniuersitate sunt r pneri vnus dicit. itē eadem est vniuersitas que est tēpore delicti r que futuro tpe quo nullo modo delinquunt. esset autē multum iniquum qd hmoi qui nullo modo delinquit exōicarent. r. l. ij. q. iij. si babes. f. e. rdana. s. fi. Itē vniuersitas nihil pōt facere dolo. ff. de dolo. f. ex dolo. s. j. fatemur tamē qd si rectores alicuius vniuersitatis vel

alij aliquod maleficium faciunt de mandato vniuersitatis tot⁹ vel tate partis q̄ inuitis alijs maleficium fecerint. vel etiam sine mandato fecerint. sed postea vniuersitas q̄ suo noie erat factū ra tū hz q̄ vniuersitas punitur spali pena suspēionis r iterdicti. r. vñ. q. iij. vñ. r. c. miro. s. de spō. nō est. r etiā tēporali puta pe cūaria. ff. qd me. cā metū. s. aia duertendū. ff. de vi. r vi ar. si vi. r. r. ij. q. ij. oñs. **I**tem pena capitali vel mortis vel relegatio nis punitur vniuersitas si eam agat criminaliter. l. cornelia. de sic. vel. l. iul. de vi. pnb. vel quacūq̄ alia sed pena capitis mu tabitur in pecuniaria. vt. ff. de bis qui no. infā. quid ergo. s. po na. quidāz tñ dicunt r forte nō male qd r si possit vniuersitatē agi ciuilitr vi bo. rap. r. l. aquil. r iniuriarū. r alij hmoi quib⁹ irrogatur pena pecuniaria. nō tamē pōt cōtra eam agi crimina liter snia aut cōtra vniuersitatē mādabif executōi in bonis vni uersitatis si habet alia cōia. r si nihil hz cōe priuabitur pūilegio vniuersitatis: vt vltius non sit vniuersitas. r sic patietur capi tis diminutionem. ff. quibus modis vsufu. am. l. i. vsufu. Itē dicunt qdā qd fiet collecta pro soluendis hmoi penis per libram r solidū. r ab ista collecta erūt immunes illi qui cōtradixerūt ma leficij: pneri: r alij qui oīno sunt sine culpa. alij tñ dicūt nullū ab hoc erimi. **I**tem pro peccato vnus punit ali⁹ infamia. vñ. q. j. s. verū. Itē scriuitur. r. vñ. q. vñ. cū multe. Itē videt qd etiā in corpore punitur quis p alio. j. q. iij. itē pro peccato. sed qd ibi dicitur verum est qd a deo corporaliter punitur vnus pro alio q nonit abscondita presentia r futura. r ideo ex iusta causa pūi tur vnus pro alio ne cum in vitio imitē. j. q. iij. s. si obicitur in fi. homo aut hoc nō potest. Itē pena eterna nūq̄ pūit vnus p alio. j. q. iij. c. j. r. c. iam. **D**ecetero no. in odium constituenti um tractus futuri temporis pertinere ad indicem. de hoc no. s. de pro. ci. auditis (statutarij) isti sunt excommunicati ipso iure. s. eo. nouerit (punitos) ad hoc. s. de pe. c. vlti.

1. Recipiuntur elemosyne ab excommunicatis.
2. Licetum est se in eam causam mittere. quo oportet cum elemosy nas de rapina accipere.

Elm voluntate. (nō incurrit. s. c. cū desideres not. casus vbi l. j. cōicare exōicato. (inci dēter) que nō faciūt ne q̄ ad absolutiōes neq̄ ad salutē. **E**lemosynas no. elemosynas recipi ab exōicatis. r idē dico de decimis. ar. s. eo. vt fame. r. q. iij. qm nec in illis attendit malicia psonē cū decime sint debite. r de elemosynis cōceptū est ad oēs. l. rrvj. dñ. nō satis in fi. r exōicatio in oibus suadēde sunt elemosyne. vt p eas venire ad pnam mereant. rrvj. dñ. deinde in fi. oblationes autē a tain malis r famosis personis non sunt recipiende. vt no. s. de deci. ex transmissa. Itē nec elemosyne nec decime nominatiz sunt recipiēde de illicite questis. f. vt ipse res illicite decimetur. l. j. de fructibus cōm cū sint reales idēst decime licite accipiūt vt no. s. de deci. ex tras. rō aut quare recipiuntur elemosyne r non obla tiones a perfidis est. q̄ oblationes fiunt in ecclesia r in publico r sic consolatio esset eis si reciperent eius oblationes. sed elemo syne fiunt in occulto. decime autem licite recipiuntur. q̄ de iure debentur. vt supra dictū est. mortuaria aut quē dant p animas sunt recipiēda cū nō sit pro eo orandū. l. rrvj. dñ. c. h. s. si als nō pro aia in testamēto exōicat⁹ aliqd relinquat eccle recipiet. nō em̄ phibet exōicat⁹ testari. **P**resertim. i. tñ. r est hoc spale. q̄ licitū est se mittere in eū casum quo opz eū elemosinas de rapi na accipere s. id qd est. j. q. j. nō est pu. r est bec ea rōne q̄ cū sint negotiorum suozū gestores viuere pnt de suo. in hoc aut ptra sus ciule agunt q̄ nō dñt sibi sua autoritate recipere. ff. qd me. cau. ertat. Item qd hoc pnt dicitē expoliato. C. de neg. gest. l. vlt. (of fici) hi enim sine subditos percutiāt non incidunt in canonem repete que dixim⁹. s. e. venies (offici) forte q̄ custodit chorū r nō hz dignitatē (pnelatōis) hoc itelligit de habētib⁹ dignitatē.

Incubine. (crimine). s. eo. nuper.

Globus. (collata) a iure sicut sacerdotibus. s. eo. nuper. sed dices quō inducet ad ecclesiam cum ipse sit priuatus. Rñ. non inducet s. sniam absolutiōis proferet r erit solutus non enim est necesse exōicatum minori exōicatione introduci in ecclesi am. sicut nec iurat. s. eo. nuper. Itē est etiam si ab homine pote sta s hmoi cōcedat. vel dic hunc non priuatum ingressu ecclesie sed cōione sacrozū tantū. iij. q. iij. engeltudnā. de hoc nota. s. eo. sacro. (huius minoris) non expirat potestas.

Ermittimus. (Ex ministris) cum tñ cedatur nō extēditur ad alios: nec vñ qd possit alijs cōmittere. s. de of. dele. c. vlti. s. vl. vel dic qd pnt mādare alijs qd celebret. q̄ q per alios facit ipse facere videt. ff. de admi. tuto. ita. s. gessisse. s. eo. mulieres.

Clamus incl. (infirmis) etia ex qua nō iminet periculum mori Inno. sup quinto. decre. D v

Sed si qd pe. de anch. i cō. fi. rñ. co. ij. verfi. tertio dico. res fert hoc dictum Inno. hic. r in cip. cōfi. ego ga spar. r adde qd p no. h p iuno. dicit do. bar. so zi. i. sno cōfil. ly. inci. viso decre. col. j. in fi. q̄ qñ statutū laicorū auferret eccle sic id qd sibi cō peteret. de iure cōi tale statutū de esse contra li bertatē ecclesie r ad iuo. hic ad de et Allerā. in consi. cōir. co. ij. ver. istud firma nit. r colū. iij. an punci.

Vniuersi tas. ad bec deā Inno. hic vide sel. in. c. respon so. s. e. r. hic. r fe ly. in. c. cum oēs col. rñ. ver. sex ta declaratio. s. de cōsti. r pe. de anc. in cō. dñ. incip. ex narra tis i sed. col. iij. verfi. pterea vt dicat collegiū.

tit. vtpodagra vel quarta febris (inimicitia) que timeatur in
via (inopia) vt si ita pauper est qd non possit hñe expensas iti-
neris. nā nō est sibi pñcipiēdū vt medicet. C. de medic. v. a. l. j. (seni-
l) nā si scier sit lz fortis videat ad subēdū laborē tñ qz pñcipulz
est absoluit (sen alia) mēdiorū destitutiōibus impedit. s. eo. c.
(Impedimento) qz tenet in vinculis. (retrahat) in his casibus
absoluitur excoīcatus p violēta manuū iniectione. sed si alis sit
excoīcatus a iudice vel a iure potest absolui in mortis articulo
s. eo. a nobis in fi. sed in aliis casibus qui hic ponuntur minime
sed ab excoīcatore tñ absolucndi sunt (beneficio) sicut hostiari?
s. eo. si vers. j. (temporalis) secus in laborantibus perpetuo. illis
enim nunq̄ precipitur qd ad sedem apo. accedant.

¶ quem. 2c. ¶ Meris.

- 1 Scripturā exēplū infra mēses ab ip̄a petitione dari debet
- 2 Irregularitatem incurrit celebrans post suspensionem sibi sa-
ctam et vide ad hoc facientia. in nume. 3. 2. 4.

¶ In medicinalis. (excoīcatio) qdā intelligit hñc cō-
stitutionē nō hñre locū nisi vbi in certā psonā fertur
sua. et hoc lz cuiuslibet videre ex pluribz verbis in hac
decr. positis. Alii intelligūt hñc decre. etiā si gñalis sciat sua qz
gñaliter loquitur hic sine expñsione psonē et de futuro vel de pñeri-
to. qz semp est expñiēda cā excoīcatōis et in scriptis ferēda. lz
nō expñiēda nomē excoīcati. ar. j. e. r. d. a. n. s. cauēat (in scriptis)
sicut et alie snie. si. q. i. in primis in fi. siue autētiēdis siue priuatis.
vt no. s. de app. cordi. 2c. proferat sniaz excoīcationis. (et causaz)
excoīcationis. (¶ Exemplum) hic vult dicere qd infra men-
sem quicunqz fuerit requisitus semp dñe dare exēplū scripture dñi
modo ppetēti loco et tpe petat. si em dñi equitat vñ qñ dicit offm
viniūm vel in nocte petet ridiculū esset dicere qd tñc dare te-
neret. Itē post requisitiōē expectare dñe aliquo tpe. non em dñe ire
cū sacco parat. ff. de solu. nā bis. post mensem aut lz dare teneat
pñcipiēdū sicut alia acta cāe. nec tñ inci dñt in penā cōstōnis
huius si nō det. et est hoc vt pñcipiēda negligētia excoīcati (cā) spā-
le est in isto casu secus in sentētiis diffinitiuis. s. de sen. et re. in. c.
sicut cōscribat. f. e. romana. s. cauēat (autēntico) qz sit signū autē-
ticū. no. s. de fi. instru. c. i. (suspensum) fm tenorē cōstitutionis. f. e.
qz. (¶ Ad diuiniū) hoc est cā quare incurrit irregularitatem iste si
post hñc suspensionē celebrat. siue em suspēda a diuiniū siue ab
offiō siue ab executiōe officiū siue a celebratiōe missę siue a qñlibet
alio bñdō irregularis est si cōtra interdictū faciat vt hic. s. de re-
iudi. c. i. et tñ. q. i. hñ. s. qz episcopus. secus autē dicit quidā et for-
te nō in ale hñ suspēda a pontificaliū quia tñc lz celebrat etiā in
pñcipialiū. tñ nō erit irregularis. nā si iure nō cauēat et pene nō
sunt extendēde de pe. dist. i. pene. Itē pontificalia nō sunt de sub-
stātia ordiis nec officiū. quia et siue eis quodlibet officiū fieri pōt
¶ Item dicunt et si suspenditur ab ingressu ecclesie. nam hoc
non est suspendere ab officiō cū etiā extra ecclesiā possit celebra-
ri. idē etiā dicit si suspēda a sacramētorū participatione. et hoc
expñesse habes. s. de cle. exco. m. si cele. et hoc est de iure. qz non est
ordinis vel officiū cū participatur sacramentis. qz etiā laici eis
participāt. et idē dicit etiā si sit priuātus a collatiōe sacramētorū
qz et collatio sacramēti alicui vt baptisimū. sit etiā per laicū de cō-
se. dist. i. hñ. c. qz stat. Itē etiā siue aliqua solēnitāte officiū pferunt
sepe sacramēta ecclesie. ¶ Itē hic lz aliqñ sequat a suspensione. f.
qz celebrare nō pōt. nō tñ ex natura suspensionis sed ex quadam
accidētiā consequentiā. et his rationibus excoīcat? minori excoī-
municatiōe nō sit irregularis si cele. s. de cle. exco. mini. si cele.
notorius enim fornicator et simoni acus bene sunt irregulares si
celebrant. qz ip̄i sunt suspēsi a canone. lz nō ab homine in ordi-
ne suo et officiō celebrandi vt no. s. de excessi. pñela. tanta. tamen
diuina audire possunt. et hoc satis expñesse innuitur. f. e. c. vbi vi-
cit exequi sicut pñ. (Sentētiā) que sunt ab offiō et beneficio. vel
a sacramentis. nam in aliis interdictis secus. de hoc no. s. de ap-
pel. ad hoc. (¶ Irregularitatem) qz ergo per canones tantum erat
in excoīcatis celebrantibus diuina officia sciēter et in con-
temptu clauium vt irregularitatem incurrant. vt. q. i. hñ. si quis
ep̄s dñatus. si quis ep̄s in consilio extenditur hoc ad suspēso
optima rōne. qz quo ad executionem diuiniū nō est differentia
inter excoīcatos et suspēso. qz isti et illi excluduntur a diuiniis.
sed sicut in excoīcatis requiro contemptū vt irregularitas incur-
ratur qd notat illi canones. nam vnus dicit ausi fuerint. ali? di-
cit pñsumpserint sic et in suspēsis nisi eos reddat pñabili signo-
rantia excusatos. crassa et supina vel erronea habilitat ad dispē-
sanduz. vt. s. de cle. ex. vel depo. mini. apostolice. et c. latores. (sus-
pēsis) istud temperatur in ep̄is et superioribus. f. e. c. vbi de hoc
in glo. que forte. (Pontificem). s. de sentē. et re. iudi. cum eterni
(Pena). xxxviii. distin. qui ea vbi de hoc.

- 1 Solus is qui est proximus et immediate superior excoīcator;

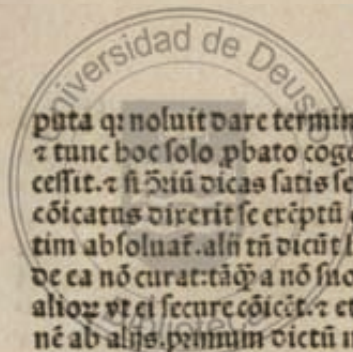
potest ad cautelam absolueret. et qñ habeat locum hec absolutio
ad cautelam. in nu. 2. et quo casu non sit necessaria. in nu. 3. et vidē
etiā in nume. 4. et 6.

- 5 Datur octo dierum terminus ad pñcipiēdā manifestā offensam.
- 7 Quando queritur an appellatum sit vel alis dicit appellatiōē
non interpositam in istis de causis non est excoīcatis etiā extra
iudiciū communicandum.
- 8 Non est ex presumptionibus iudicandum.
- 9 Abi nullum sit pñiudiciū ei qui dicitur excommunicatus ex
vitiatione tutius est vitare eum.
- 10 Probatio manifeste offense contra petentem absolutionem ad
cautelam non hñ locum. nisi competit absolutionem ab excoīca-
tione lata post appellatiōem.
- 11 Appellans qñ petit absolutionē ad cautelam. et sibi obijciat ma-
nifesta offensa opz qz probet manifestam offensam per euidentia
facti tantū. et vide in nu. 12. qualr. f. pñetur manifesta offensa.
- 13 Non valet processus si iudex determinat non obstante exceptio-
ne excommunicationis procedendum.

¶ Oleta nonnullis.

¶ Per superi-
ore eius q tulit
sua excoīcationis. ille em sol? qui est prim? et medi-
ate superior excoīcatori pōt ad cautelam absolueret siue
sit ep̄s siue archiep̄s vel patriarcha. delegat? vero a superiore siue
sit delegatus a papa siue ali? cui pñmissus est negociū pñcipale vñ
cā appellatiōis etiā sub illa forma si inuenis sniam excoīcatiōis
lata post appellatiōē legitimā denūciēs cā nullā nō poterit ab-
soluere ad cautelā qz nō est ei cōmissus. archiep̄i autē nō pñt absol-
uere ad cautelam subditos suffraganeos suos. nisi qñ ad eos
appellat cū alis nō habeat iurisdictionē in eos. (¶ Illam) qz lata
est post appellatiōē vel ex quacūqz alia cā. que si esset vera face-
ret non tenere excoīcationē. et tñc hñ locū hec absolutio ad caute-
lam qñ confitetur excoīcatus excoīcatorem fuisse iudicem. sed sen-
tentiam dicit nullam ex aliqua iusta causa. sed si diceret sniaz ex-
coīcatiōis nō tenere qz nō erat sibi collata iurisditio p literas
qz false erat vel alis nulle. vel qz alis iudex nō erat nō hñ locū abso-
lutio ad cautelam in iudicio. sed si extra iudiciū consiliuz ani-
me requirat dicens dñe lz excoīcator mens non probet se iudicē
meum. et ideo pronūciatum sit eius sniam nullā tñ ego dubito
immo credo pñabiliter qd iurisdictionē super me habuerit. Rñ.
ei qd hic tutorē partem eligat et non obstante snia lata pro se fa-
ciat se absolui et emendā pñstet si pōt fieri sine iniuria alteri? tñc
absolutiōē recipiat oculis sed nō satisfaciāt. et si excoīcator nol-
let absolueret sine satisfactiōe alteri? iniuriōsa. tñc superior ab-
soluat. si autē haberet violentā pñsumptiōē vel cōsciētia qd esset
suis iudex. tñc in oīz euentū petat absolutionē et etiā satisfaci-
at. ar. ad pñdicta. s. e. inquisitioni. alq? dicit qd etiā si dñe excoī-
catorem nō fuisse iudicē tñ impenden da est absolutio ad caute-
lam. (¶ Contradictionis) no. si constat legitimam appellatiōē
pñcessisse sniam excoīcatiōis siue ex confessione partium siue
alio modo non est necessaria absolutio ad cautelam. sed pronū-
ciatur snia nulla. s. de offi. delega. cū contingat. Item si constat
appellatiōem nullam pñcessisse sniam excoīcatiōis vel
nullā iustam cām subiectā ap. nec tunc sñr absolūdus est ad cau-
telā. immo non est audiēdus nisi primo absoluat. s. e. c. per
tuas sed si dicat dñe ego appellanti et ex iusta causa. sed non pos-
sum hoc de facili docere. tunc habet locum absolutio ad cautelam
vt hic. pñmissa tñ cautione qd si apparuerit em in iste excoīca-
tione qz satisfaciāt. s. e. venerabili. et dicimus qz nō sufficit dice-
re ego appellanti ex iusta causa. nisi cām exprimat. vt per expñ-
sionem eius meli? instruat iudex ad quod marie laborare dñe.
xxx. q. vlt. iudicem. si autē appellas diceret. domie ego appella-
ui ex iusta cā. sed non possum pñbare. tunc etiā non est vñda abso-
lutio ad cautelā. qz in iudicio nō valet veritas nisi pñbata. secus
autē in cōsilio aīe (Absolutiōe) qz euenit. f. qz non statim datur
absolutio qñ contra petentem absolutionē ad cautelam obijci-
tur qz pro manifesta offensa est excoīcatus: vt hic in eadē decre-
ta. dñe. (Non negatur) vocati tñ pñs qui vocandi sunt (Ab-
solutio) ad hoc. s. de excep. apostolice. in text. et i glo. et marie
in glo. ex hoc loco que videtur corrigere glos. s. e. c. qz incipit
qz tamen absolutio ad cautelā hñ locū nō solū in iudicio. s. eo.
per tuas. sed extra iudiciū. s. eo. venerabili. dñm excoīcat?
constitatur excoīcatoris sui iudicē. sed si negaret excoīcatoris
sui iudicē. qz diceret se exēptū. et ppter hoc appellaret. vel etiā
siue appellatiōe fertur snia excoīcatiōis in eum dñc quidā
in hoc casu qz nunq̄ competit absolutio ad cautelā. cū ipse ex-
coīcatus dicat excoīcatore nō fuisse iudicem. (¶ Et si querat
quomodo pñdebitur hñc excoīcatō ne vitet. Rñ. qz excoīca-
tus vel pñsequēdo appellatiōē vel per simplicē querimoniā
petet a superiore qz faciat excoīcatorem de facto reuocare suaz
sicut de facto pñcessit vel quia exēptus est. et tñc oportebit eū p-
bare exēptionem autē excoīcator cogat reuocare de facto suam
sniam vel hoc ip̄i petat qui eā pñtulit non seruato ordine iuris
pñta qz

puta q: noluit dare terminū ad pducēdū pūilegiū vel testes.
7 tunc hoc solo pbatō cogef renocare de facto q: tū de facto pro
cessit. 7 si dū dicas satis sequet magna absurditas q: q: q: ex
cōicatus dixerit se exēptū q: nō remittat ad excōicatorē: sed sta
tim absoluat. alii tū dicit hic vādā absolutionē ad cautelā ei q
de ea nō curat: tāq: a nō suo iudice plata. tū d: dari ad cautelā
alioz: vt ei secure cōicet. 7 etiā vt ipse excōicatus nō patiat lesio
nē ab alijs. pūmū dictū magis plz. lz aliq: raro tū posset ex
officio suo. 7 papa maxime te iure habeat absolutionē facere.
¶ 1. manifestā vt si iussus voluit maleficiū emēdare: vt. j. de v.
fig. ex parte. 7 idē puto in alijs iussibus iudicis q: in faciēdo q: si
stāt vt cū q: iussus rē restituere nō pet. vt. ff. de rei v. l. q: resti
tuere. Si cū iussus exhibere nō exhibet. vt. ff. de app. l. creditor
q: iussus. in his iussibus 7 sibi. q: vt dixi in faciēdo cōstitūt cō
tēptus d: offensa q: si fuerit manifesta necessariū est vt an abso
lutionē sufficiēs p̄stetur emēda. secus est i iussibus q: i veniēdo
consistunt in qbus cōtēptus d: p̄tumacia. 7 tūc ad absolutionē
faciēdā vel obtinēdā sufficit cautio. 7 idē est cū dubia sit offen
sa vt hic. 7 in p̄dicta decre. ex parte ¶ Deo dierum iste termi
nus octo dierum datur ad p̄bādū manifestā offensam. i. aliq:
factum manifestū q: in sua natura sit iniuriōsus. dūmō tale sit
q: sufficeret ad faciēdā excōicationē si aduersarius nihil pba
ret. 7 hoc sufficit excōicatori vel aduersario excōicati p̄bare in
fra octo dies. nā si p̄batione hac facta vel etiā ea p̄dēte excōi
catus petat p̄liriorē terminum vt p̄bet q: non iniuriōse facie
bat illud p quo excōicatus est sed vtēs in resuo. tūc non absol
uetur excōicatus eadē cā q: infra octo dies non p̄bavit manifestā
iniuriā. q: non fuit in culpa. imo aduersarius p̄stitit cām buic
dilationi 7 maiori q: etiā mibi p̄desse d: tantū q: etiā si excō
municator petere pōt maiores dilationes vt p̄bet iustitiā suā
sup excōicationē 7 id mibi p̄desse d: C. de in inte. resti. petēde
nec sufficit p̄bare excōicatori iniuriā factam: nisi p̄bet eā ma
nifestā. q: sicut dicit hec decre. hoc caplin p̄bare d: hoc videt
in exceptione spoliatiōis 7 in alijs locis vbi certus terminus p̄
7 agit ad aliq: p̄bādū. ¶ 1. Itē v: q: lz iniuria sit manifesta.
lz de satisfactione est discordia q: excōicatus dicit minore satif
factionē sufficere quā excōicator petat vel aduersarius tū pp
nō dū est tenēd: excōicatus in excōicationē. lz ad arbitriū iudi
cis d: p̄stare cautionē pignoratitiā vel aliā 7 absolui. ar. s. de
eo q: mit. in pos. cū venera. ¶ 2. manifestā p̄ dixerit q: daz
q: si aliq: excōicatus q: ordinariū nō admittit ad visitationē.
petat absolutionē ad cautelā dicēs. dū ego sum liber a visitatio
ne p̄ priuilegiū vel p̄ p̄fer. q: statū dāda sit sibi absolū ad caute
lam. lz nobis v: s. q: sic p̄bo. q: stat q: manifesta est offensa de
iure p̄ qua iste excōicatus ē. s. p̄tumacia recipiēdi ordinariū ad vi
sitationē. s. de p̄fer. cū ex offic. ergo nō d: absolui nisi p̄cedat
emēda. i. de verb. fig. ex parte. nec obest si d: nō manifesta offen
sa q: dicit se priuilegiatum vel p̄scripsisse ius cōe q: stabo iuri
cōi nec cum absolūa quousq: p̄bet se illud munitum. 7 hoc sa
tis bene sonat litera ista. 7 idem videt dicendum q: petit ab
solutionē ad cautelā ab excōicatione quam dicit latam post ap
pel. nō est statiz absolue nisi primo p̄baverit se appellasse ex le
gitimis cāis. s. de ap. romana. s. j. r. h. ¶ 3. articulo sup. e. s. an
cā appellatiōis sit vera nā q: dū q: rē an sit appellatiō v: als di
cit appellatiōis nō interpositā ex iustis cāis non est eis cōican
dū ē extra iudiciū arg. s. de app. ro. s. j. r. h. s. e. p̄ tuas. nisi for
te modico tpe dū q: rē aduocatos vel als sarcinulas componit
pp cām ar. ff. ex q. cau. ma. ab hostibus. s. fi. itē q: q: stat appella
tū ex legitima cā: lz dicat falsa semp infra tps intra q: pōt pro
seq appellatiōē est ei cōicādū 7 nō postea: lz secus est q: snia
ex alijs cāis d: nulla. puta q: dicit excōicatorē non iudicem
vel se exēptū. 7 tūc distinguo q: aut q: dicit sniam nullā bz ins
cōe p se. vt puta q: de aliena dioce. 7 tunc pendēte articulo pro
bationis 7 ante semp quousq: p̄nunciet snia iusta d: ei cōicari
non obstante tali excōicatione etiā si sit iusta snia excōicationis
nisi esset manifestū q: snia excōicatiōis ēēt iusta. si autē ins cōe
bz se non est ei cōicādū nisi q: statet q: excōicatiō esset iniusta
argu. j. de app. solli. r. c. dilec. in fi. r. s. de ele. venera. 7 facit ad
hoc s. de res. cum p̄tingat. ¶ 4. Quid aut iuris sit de his que fa
cit in medio tpe iste in quē lata est snia etiā si post p̄nuncietur
excōicatiō iusta. no. s. de excep. pia alii dicunt 7 vt v: meli: q: ēt
si ins cōe bz se iste excōicatus tū ei cōicādū est dū est in pro
batione illius articuli an sit liber vel exemptus nā graue ēēt q:
ego debere eum vitare vt excōicatum de p̄cepto iuris 7 tū si pe
teret a me p̄siliū vtrum debeat petere absolutionē tāq: excōica
tus. 7 sic p̄sequēs p̄stetur se non liberū vel exēptū i p̄iudiciū
p̄petuū excōicari debere ei p̄siliū q: nō peteret absolutionē ne per
petuo ecclesie sue p̄iudicaret. 7 si p̄ tale p̄siliū quod est bonuz
dās incideret in maiore excōicationē q: cōicet excōicato p̄stan
do ei p̄siliū 7 auxiliū in eo p quo excōicatus est. s. e. nup. ¶ 5.
oppones quō est q: p̄differs buic dare absolutionē: q: dicit mani
festā offensam: 7 tū non dimittis ei cōicare pp manifestā offen

sam. ¶ 6. So. aliō ē dimittere grāz facere aliō est facere iuriā. nā
p̄mū. s. cessare a grā lz vbi ali q: alijs denegat illud ad q: de iu
re cōi teneat. q: p̄babilis 7 q: si veb emēs p̄sumptio ē s. cū 7 idē
pp hoc excōicato p̄ manifesta 7 petēt absolutionē ad cautelā dā
da nō est absolutio ad cautelam q: est tū de gratia vl magis de
iure gratiofo. s. q: inductū est s. cōem rōnem 7 id non est extē
dēdū. ff. de constit. q: vero. nā de iure esset q: aliq: p̄bet ei bndi
absolutio ad cautelā que vera absolutio est q: p̄staret de p̄inci
palī an esset liber an non s. ar. s. videt in hac eadē decre. vbi d:
q: sine cōtradictione absolui d: s. lz supplē sine p̄tradictiōe p̄tis
aduersē lz iudex ex cā bene debet aliq: ab absolutione cessare.
Scdm aut. s. facere iniuriā nūq: lz sed facere iniuriā esset: si ego
vni pti credere in p̄iudiciū alterius. sed p̄stat q: in hoc casu ex
cōicator est pars: 7 vt ps excōicanit 7 excōicat: est alia ps. ergo
excōicatori credere nō decet. si at excōicasset vt iudex: excōicat:
diceret nullā excōicationē. puta q: post appellatiōē sit lata: vt
q: exp̄ssit erroz in snia. tunc dicit q: dā q: interim q: usq: p̄stat
an snia teneat vel nō: nō est ei cōicādū. s. e. per tuas. s. de renū.
in p̄sentia. lz nobis hoc nō v: nā semp quousq: excōicat: est in
p̄bando q: excōicatiō nō t. semp lz ei cōicare. nā q: snia iudicis
sit iusta est p̄sumēdū. vt in decre. in p̄sentia: sed q: sit aliqua ini
ria nō est p̄sumēdū in iniuriā alteri. lz sit p̄sumēdū quo ad de
negādā grā. ¶ 7. Itē ex p̄sumptiōib: nō est iudicādū nec alī
qd in alteri: p̄iudiciū faciēdū. lz ex p̄sumptiōib: bñ est a gra
tia abstīnēdū. alii dicūt q: etiā anteq: incipiat probationes reci
pi super causis appellatiōis an sint vere vel false. immo etiam
anquā incipiat p̄sequi cām appellatiōis semp q: cū dicit il
le cui obicit excōicatiō. ego p̄cisiū appellatiōem: admitten
dus est cum protestatione illa: q: alii non intelligūt secū codige
re vel concelebrare si est excōicatus: sed non repellūt eū p̄pter
reuerentiā ei: ad quē dicit se appellasse. vor tū ei: p̄stabit an
liū si iusta appellatiō p̄cessit 7 nō als: nisi notoriū ēēt appella
tiōē non tenuisse. q: tūc nō solū vor excōicari nō p̄stabit sus
fragium: sed etiā vor collector: qui sponte admiserūt cum etiā
cum protestatione non valebit. s. de proc. c. si. de his no. s. de
ele. illa. s. de app. dilec. in fi. r. c. solliciti. In his autem dubijs
9 multum v: p̄testatio. vt. s. de consti. cū. xlv. 7 de electioni. cū
mana. ¶ 8. In priuata autem familiaritate 7 maxime in ocul
to vbi nullum sit p̄iudiciū ei qui d: excōicatus ex visitatione tu
tius est vitare eū. v. q. in. cure. sed in electionib: 7 alijs vbi sibi
ficeret p̄iudiciū ex visitatione tutius est eū admittēre cū p̄testa
tione q: vitare. ar. v. q. n. c. i. si aut p̄sens est q: excōicatur vel
denūciatur excōicat: 7 nihil dicit de appellatiōe p̄missa vel de
alio q: reddat sniam excōicationis nullā. tūc v: electio facta eo
absente. nec cassabil pp p̄dictū cōtēptum. q: in culpa fuit q: d: in
re suo nihil p̄statur est 7 capitulū nō fuit in aliqua culpa. als
aut si p̄cepta p̄testatione excōicati vel denūciatione excōicato
ris eligat valebit electio si in veritate erat excōicatus 7 cassa
bitur si excōicatiō nō tenebit vel p̄pter p̄cedentē appellatiōē
vel propter aliam cām. s. de app. dilec. in fin. immo plus v:
q: si eps excōicet aliq: absente in presenti a capituli 7 p̄cedit
iustā cām excōicationis 7 p̄tumaciā excōicari: tū capitulū cita
bit illum sic excōicatū vt veniat ad eligēdū. q: forte cās bz q: re
nō teneret excōicatiō. tū satis credo q: ex quo ordinari: sic eū
excōicauit q: caplin in lris salutationis eū non salutabit q: p̄
sumo p̄ snia ordinari in his leuib: 7 parū p̄iudicialibus. arg.
v. q. in. cure. s. de renū. in p̄ntia. sed caplin subiūget in lris cita
tionis quō ordinarius excōicauit eum: vñ si credit excōicatiō
nō tenere non veniat. 7 si credit eā nō tenere veniat q: ipsi non
intēdūt secū coeligere si est excōicatus. ¶ 9. Itē no. q: probatio
manifeste offensa p̄petē absolutionem ad cautelā nō bz locū
nisi q: petit absolutionem ab excōicatione lata post appella
tiōē. lz tūc bz locū iuste q: p̄bata manifestā offensa p̄ q: nō
q: appellatiō non valeret. s. de app. cū sit. r. c. p̄posuit. 7 id ta
lis appellatiō nō d: p̄desse ad obtinēdā absolutionē ad cau
telā: q: si als peratur absolutio ad cautelam. siue excōmunica
tio sit lata a suo iudice: sed dicitur non tenere propter exp̄s
sum intolerabilem erroz nō pōt habere locū hec probatio q:
impossibile est q: intolerabilis error sit manifesta cā quare q:
iuste excōicatur. immo est cām male excōicationis. ¶ 10. Item si ex
cōmunicator dicit non iudex etiā si pro manifesta offensa ex
communicaret non teneret excōicatiō. 7 ideo anteq: cōstet q: sit
iudex nō est recipiēda probatio manifeste offensa nec postea
q: si est iudex iniusta pōt esse sed nō pōt ē nulla nisi ab eo esset
appellatū. vñ si exp̄ssisset intolerabilem erroz. 7 sic nō potest
peti absolutio ad cautelam. ¶ 11. Item no. q: q: appellas petit
absolutionem ad cautelam 7 sibi obicit manifesta offensa opz
q: p̄bet manifestam offensam per euidētiā facti tātm. vt
per cōfessionem in qua persecratur: q: si dicat aduersarius ex
communicati. immo sufficit probare offensam manifestam per
p̄bationes inductas in causa principali non valet. q: illa mani
festatio tolli pōt per probationes que inducūt in cā appellatio

nis. sed si petere ab solutione ab iusta sententia sufficit. p. bare offen-
sam fuisse excoicatore manifestam vel per euidetiam facti vel per co-
fessionem vel p. bationem. i. de ver. sig. cu olim. verbigratia aliquis
coicatus est de furto ordine iudicario seruato: et quod non pare-
bat in se fuit excoicatus. Igitur iste excoicatus petit ab hac sententia ex-
coicationis quasi iusta absolui. nam in hoc casu audiendus est excoi-
catus quod coicatus et excoicatus est p. furto manifesto non solum
per rei euidetiam vel confessionem sed et sufficit si furtum fuerit manife-
stum per testes vel per p. bationes receptas coram excoicatore. i. d. v.
fig. cu olim. sed certe hoc non placet quod si sententia coicacionis ut di-
ctum est lata fuit contra furem et non fuit ab ea appellatum. non oportet
enim p. bare manifestam offensam per p. bationes receptas coram excoi-
catore quod sufficit p. notorio iuris ad impediendam omnino ab solutione
nec res iudicata. i. de vbo. sign. et parte. et idem est si sit appellatum: et
non est appellatum prosecutus: si vero fuerit appellatum: tunc ab
soluetur ad cautelam. i. e. per tuas. ut hic. si vero excoicatus appellatus
post sententiam ante appellacionem emissam. tunc officio iudicis obti-
nebit reuocationem illius sententie sicut et aliorum granaminum que in illo
intermedio fuerunt. ut no. s. de excep. dilect. et idem est vbi si appel-
letur a mandato vel interlocutoria data cum cognitione. i. de ele.
cu dilecti. et e. qd ad consultationem. s. d. re in. ¶ Dicimus ergo quod
offensa p. bare manifesta non solum p. euidetiam vel confessionem. sed et p.
p. bationem in tali casu. s. receptis testibus et aliis p. bationibus. si furem si
tulit super furto sententiam diffinitiuam. si si dixerit excoicatum tale furem si
si tantum emendauerit p. furto. s. de app. p. terea. nam si hic fur petat
ab solutionem quod ab iniusta excoicatione absoluat excipietur et non so-
lum de notorio p. euidetiam facti vel p. confessionem sed et p. p. bationes
receptas coram excoicatore factum est manifestum furtum ei. vbi non est
absolutio. i. de vbo. fig. cu olim. et vbi hoc sit intelligendum si a sententia
excoicationis non fuit appellatum quod si esset appellatum et peteret ab
solutionem ab huiusmodi excoicatione quasi iniusta non obstarit ei exceptio
manifeste offensus p. solas p. bationes. ¶ Alii tamen aliter dicunt. i. quod
obstarit petenti ab solutionem exceptio manifeste offensus p. p. bationes
vel p. confessionem. sunt et casus vbi p. bare offensa manifesta p.
euidetiam facti vel p. confessionem et non p. p. bationes coram excoicatore
receptas. vbi ergo iudex mouit aliquem nullo ordine iudicario
seruato quod satisfaceret de rapina vel mandauit alicui quod reddere
testimonium in alio casu vel quod aliud consilium quod non fecit ex-
coicatus eni excoicatus petit ab solutionem ab huiusmodi excoicatione:
quod iniusta quod nullus ordo precessit excoicationem bene admittit ex-
ceptio manifeste offensus. vbi ergo dicitur non debuit seruari ordo quod
rapina erat manifesta p. confessionem vel euidetiam facti. et eodem
modo dicitur si testis nullus ordo est seruandus in p. duendo teste im-
mo notorium iuris est quod reddere testimonium nisi iustitia propo-
nat excusationem. id autem dicitur quod si locum huiusmodi non seruatur ordo iuris
quod si seruaretur mandatum transiret in re iudicatam. s. de re iudi.
quod ad consultationem. et sic non est necesse p. bare manifestam offen-
sam quod sufficeret exceptio mandati a quo non est appellatum. et ex
his apparet ratio quare obiciatur exceptio manifeste offensus si
petentem ab solutionem ad cautelam p. bare terminus octo dierum
ut hic. Et non p. bare talis terminus obiciatur exceptio et petentem
ab solutionem ab iniusta sententia. quod ibi modicum fieret iudi-
cium si non p. baret manifestam offensam. quod eadem exceptio manife-
ste p. baret et idem quod excoicatus appellans v. olet p. lequi appella-
tionem. s. de app. cu sic p. posuit sed hic. i. quod obicitur si petentem
ab solutionem ex iniusta sententia. si non admittit exceptio manifeste
offensus perpetuum fieret iudicium. quod sublatam excoicationem quod fiet
non p. baret manifesta offensa de cetero non possit agere ex mo-
nitione que precessit neque ex mandato facto sine ordine iudicis. i. c.
coia p. re. p. totum. s. aliqui et post ab solutionem possit inchoare
causam: principaliter de nouo: secus est si mandatis ordine iuris factis
ut alio no. ¶ Alii tamen dicunt quod idem terminus prefigitur vtrique.
¶ Et dixerunt quidam quod semper non obstat aliqua exceptio de ma-
nifeste offensus quod absolutio est si velit pignora p. satisfactio de
apud eadem sacra deponere quod malicia hominum non est indulgen-
dum. s. certe si nobis non p. bare. quod hic non est malicia imo est p. uide-
tia: quod si non dicitur non nocet ei excoicatio. s. e. c. inquisitioni ut hic. sed
si non admittit exceptio posset malum euenire illi cui satisfactio
dum est. quod si excoicatus scit se debere non progabit causam: timens
cofusionem excoicationis: quod multum progare posset. et progaret
si dictam confessionem non timeret. iudex autem cui nihil p. baret et nihil
mandare potest in iudicis necessitas iuris cogit in iudicis ius-
dicere vitare excoicatum post appellacionem quod sic p. bare. si excoicatus
agentem excipit quod sit excoicatus et ipse actor et fiteat se esse excoica-
tum: si dicit excoicationem non valere p. ap. quod precessit necesse est er-
go quod suspenderet principali questionem excoicati quod p. baret de excoi-
cationis quousque p. bare replicationem. i. appellacionem
legitimam precessisse. et sic apparet quod bene dicitur hic quod iudicis eui-
det. et hoc locum si excipiat de excoicatione: quod si non excipiat te-
neret eum eo quod sit. ¶ Et si iudex determinat non obstat ex-
ceptione excoicationis p. barendum: tunc vbi precessus. argu. no. s.

eo. p. tuas. s. de excepti. pia. Ite necessitas iuris cogit nos dice-
re quod extra iudicium eos vitare non debemus. quod et si iudex a quo
appellatum est mandatum quod euitetur. tamen ius dicit quod appellacione pen-
detur nihil innouandum est. ff. nil no. ap. p. e. ¶ Ite quod si post ap-
pellacionem est irritum. s. de app. et p. m. Ite licet pendet. nihil
inno. est. ergo quousque p. baret lis an sit excoicatus non dicitur p. bare
coione hominum: nec alius iuris suis. s. ut lit. pen. a me. Ite in iu-
dicio parat est iudex quod cognoscit de excoicatione sed incidenter
et idem statim cognoscit possit non est p. bare si ad modicum tps
differat principalis quod. s. quod extra iudicium non est iudex nec aliquis
quod de excoicatione diffamat valde magnam esse p. bare si in omnibus
reutaretur et et si ius esset ut dictum est. ¶ Extra iudicium quod reutet
aliquis quare aliud in iudicio et aliud extra iudicium. ad quod tres ratio-
nes diueritatis assigno primo sic p. bare? excludimur ab his
que extra iudicium sunt quod ab his que in iudicis agunt. nam si per
moratoriā exceptionem excoicationis ab agendo excludor differ-
tur actio et non tollit. et ideo non magnam p. bare iudicium pati videtur: ut
C. de p. re. i. m. p. e. l. quotiens. s. si a postulando eligendo ab of-
ficio et huiusmodi expellor et in aliis graniter ledor: quod sepe cum ma-
gna captione a rebus nostris reuocamus. ut ff. quod ad. tel. ape. l. et
si quod ex signatoribus. Secundo sicut facit? iter dicitur iudicialia quod
non iudicialia. ut C. de her. qm. et ea que sunt iuris quod ea que sunt facti
ut ff. de p. e. qd si serui. Tertio sic cum in iudicio alium impetran-
leuius impeditur quod extra iudicium vbi nullum p. sequor: s. iuri modo in-
nitio: (intolerabile). s. e. p. tuas. et ibi de p. bare manifesta. i. de v.
fig. cu olim. gl. huius (p. bare manifesta). s. e. c. in gl. p. h. et gl. sup. eo.

Statimur et. (nullus) excoicare. nec
participes sibi nec l. sp. puta excoico p. e. quod coicat. i.
excoicato (constitutionibus). s. e. nup. (simili) ad b. s. d.
ele. ex. mini. si celebrat in si. gl. iste (teneat) immo vbi quod non tene-
ant si sint iniuste. s. e. romana. s. porro (ex locutione). et. qd. in.
¶ Cum excoicato. et e. excoicatos. ¶ Non teneat non tenet excoica-
tio nisi p. cedat monitio. non coicans excoicato non est maior ex-
coicatione ligatus nisi in duobus casibus. vnus est si in crimine si
bi coicat. Secundus est si p. missa monitione cum excoicat. quod si
non p. missa monitione excoicaret. non teneret excoicatio quod sp. a-
le vbi quod sine monitione excoicatio teneat. s. sic ipsam p. ferens
est p. uideus. s. eo. sacro. vel dic quod non t. p. p. facile eius reuoca-
tionem penam excoicatori inferendam cum p. siterit et sic esse lata. s.
de rescrip. ab excoi. et sic non tenet quod facile reuocatur.

Quia periculosum. (Superioribus)
matibus et archiepiscopis (excoicationem). s. ordinatio-
nes p. secraciones et huiusmodi (suspensionis) secus
est in excoicatione (constitutionis) que forte dicat quicquid con-
tra constitutionem fecerit sit suspensus. s. eo. cum medicinalis
¶ Olim tamen hic dicitur. non enim vult dicere quod euitetur extra iu-
dicium. s. obseruetur quod hactenus obseruabatur. nunquam enim fuit ob-
seruatum quod vitaretur. et quod vidit testimonium perhibuit. huius
gl. vbi p. tra. s. eo. p. tuas. vbi dicitur quod in aliis dicitur euitari in
aliis. i. in iudicis. s. eo. solet. vel dic etiam extra iudicia dicitur euitari
antequam moueat lites super eo quod dicitur excoicationem non tenere.
s. eo. solet. in glo. s. eo. et c.

1. Iusta est excoicatio. qua quod excoicat omnes qui sunt erue signa-
ti si non portant publice crucem. ad hoc enim fit ut ceteri inanimem
ad sumendam crucem.
2. Excoicatio est in istos culpabiles non fert sine monitione.
3. An capituli appellatio quod huiusmodi p. sit canonice ut de cetero co-
tra eos non valeat ferri sententia.

Romana eccle. (excoicatoribus) ad ipso-
em remittendi sunt ab-
soluendi. s. de sen. exco. sacro p. tuas. s. de of. or. ad re-
pri. et si absoluat non valet absolutio. quod in hoc casu non
habet iurisdictionem super eos ut hic (sententia) bene dicit sententia si canone
fecisset illo ligarent omnes. ut no. s. eo. a nobis. (gualter) taliter ex-
coico omnes qui fecerint furtum (in specie) puta excoico. p. quod edificat
vel edificauit in cimiterio ecclesie. in genere. puta excoico omnes qui
edificauit vel edificauerunt in cimiterio ecclesie (mora) quod si p. bare ter-
mino neglexit satisfacere: iuste poterit in eis ferri sententia huiusmodi ex-
coico. p. nisi vbi ad tale die satisfecerit (vel culpa) puta quod negli-
genter erant aliqui episcopi vel clerici officia sua facere in suis ecclesiis: be-
ne fert huiusmodi sententia: excoico omnes qui non interfuerunt suis officiis (of-
fensa) puta si quod tenuisset concubinam a qua diuisus est iuste. fert
in eis sententia: excoico te si ulterius tenueris eam. s. de test. p. s. t. i. u.
tis in prin. ¶ Iusta est excoicatio. excoico omnes illos qui sunt cru-
ce signati si non portant publice crucem hoc enim ex eo fit ut alii eo-
rum exemplo animetur ad sumendam crucem. est etiam iusta huiusmodi sen-
tentia tolerantes hereticos et confusos. s. de here. excoicamus. s. cre-
dentes. et. xxi. q. iii. si habes (in vniuersitate) et hac enim sequi-
tur absurditas quod p. bare vnus diei incidit in hanc excoicationem
et ille qui absens est. s. iuste sic fertur sententia excoico omnes illos de hac
vniuersitate

- universitate q fuerit rebelles mādato. Sñia aut iterdicti iuste
feri in universitate que ferit p delicto alterius. xvj. qd. vii. sicut
2 deū. j. de spon. non est. t. culpabilis dicit qdā qd et in iustos
culpabiles nō ferit sñia excoicationis nisi pmo moneant. et extra
eos cā cognita pcedantur: qd alia est cā capituli vel universita
tis qd sit cā canonicor. n. q. j. nemo. s. e. sacro. xij. q. ii. q. manumit
tis cā em universitatis pōt ee. qd nō cōparet in iudicio vlt qd nō
recipit aliquē i canonicū et hōi cā aut personar culpabiliū
de collegio nō ē bec: qd ipsi nō spāliter vocant. immo si cōpare
rēt non admitterent ad respondendū pro capitulo sine mādato.
Itē ipsi nō possent nec deberēt aliquē recipere in canonicū
sine capitulo. Alii dicūt et forte melius qd auctoritate hui⁹ dec.
sine alia monitione et cause cognitiōe nō iatim pnt excoicare il
los quos culpabiles nō iat: s. si nō esset eis notū nō bberet sñia
excoicationis in quēq ferri nisi pmissa monitione. n. q. j. nos in
3 quēq. et c. nemo. t. s. queritur an appellatio capituli qd hō
cām pnt canonicis vt decetero eos nō valeat ferri sñia. Rñ. si
delegatus erat iudex nō vlt qd decetero possit in aliquem de ca
pitulo sñiam ferre etiā si ante app. culpabilis extitisset: qd i eū
poterat iuste excoicationis sñia ferri. qd sublato principali tol
litur accessoriū. s. de pñ. translatō. Item qd per istam appella.
definit esse iudex et in principali et in accessoriis: si autē esset or
dinarius vt ab eo esset in aliquo negotio appellatū a capitulo
cū illud negotiū p app. sit ad superius auditoriū delatum: vlt
terius occasione istius negotiū non poterit in aliquē de canoni
cis sñiam excoicationis pferre. in. qd. vi. dndum. melius in. c.
multum. s. de of. lega. l. 3. S. qd si ordinarius vel delegatus in
aliquem de capitulo post app. legitimā tulerit sñiam excoica
tionis de facto: nunqd capitulū pōt petere sñiam extra hunc ca
nonicū latā pñunciari nullā. Rñ. si ei⁹ interest. vel qd de man
dato capituli fecit canonicum: quare in eū est sñia excoicationis
lata vel qd diffamaf capitulum. qd suus canonicus sic denūcia
tur excoicat⁹. vel ex alia iusta cā qd hō pōt ipsoiare offiū iudi
cis: vt sñia nūcief nulla. ar. ff. de fer. l. i. sed si vellet capitulum
sñiam excoicationis in suū canonicū latā occasione capituli vi
cere iniustā. hoc dicit qdā non posse fieri. qd absolutio non dō
dari nisi petenti et hoc qdē dictū est de canonicis excoicatis p
capitulis. hoc idem dicendū est de rectoribus civitatum excoi
catis p civitatibus. Ex isto loco satis apparet qd si lfe impetrē
tur aliquod capitulum qd cogant ad alicuius receptionē. tñ
delegatus cōpeller singulos canonicos ad receptionē ipsius. l. 3.
lfe tantū capitulū et nō contra singulos canonicos sint impe
trate. et hoc est ea rōne. qd qñ mādāt qd caplm aliqd faciat: in
telligendū est qd canonici et alia mēbra capituli illud faciāt. s.
de pñ. p illoz. qd caplm qd est nomē intellectuale et res incorpa
lis nihil facere pōt nisi p mēbra sua. idē vlt qd si mādēf delegato
qd cogat universitatē facere solutionē debiti vt pēditionē vel p
mutationē vel qd aliud sit: cogēda sūt mēbra ei⁹ illi facto p
stare pñsum expsum et sic de oibz aliis qd pñstunt in facto qd
p universitatē fieri nō pnt. de extraneo aut an possit impedire
universitatē adimplere qd dōno. s. de of. ole. sane. qd pñdicta vi.
xij. q. ii. q. manumittitur. So. lenis est. qd universitas bñ potest
habere libellum et agere et cōveniri per procuratōrē suū. sed con
sensum alicuius facto prestare p aliquo suo mēbro nō pōt cū cō
sensus corporis nec corpus habeat. sed in pñdictis casibus vidēf
qd si alicui cōmissa est causa universitatis alicuius qd p dele. vbi
expediret cogēda essent mēbra universitatis prestare cōsensum
in faciēdo pñ. vel alia consimilia.
- 1 Medū clerico sed etiā laico l. se tueri etiā si iudex suus ordi
narius non servato iudiciario ordine iniuriatur sibi in rebus
vel persona.
- 2 Spñialis gladius nō dō exerceri. nec pro sua nec pro aliena iniu
ria nisi contra homines sue iurisdictionis.

Dilecto fil. (repellere). s. e. c. iij. q. ii. vo. i. of.
ins naturale. (t. Decano) non
solum clerico sed etiā laico. l. 3. se tueri etiā si iudex
suus ordinarius ordine iudiciario non servaf. l. iij.
riae sibi in reb⁹ vel psona. C. de iure sis. l. i. et credim⁹ ordinariū
pcessum etiā qñ sit per modū inquisitionis. s. d. acc. sup. bis. s. de
of. or. c. j. et hic est processus legitimus et per seculares. l. in autē.
de colla. s. iudemus. ff. de offic. presi. congruit. (iniuriōse.) repe
te que dirimus. s. de for. cōpe. verū (ecclesiastico). s. sñia excoica
tionis. rñ. q. iij. corripant. xvj. qd. j. c. j. (pñsertim) idem est si
nulla alia cā vel excoicatio pcessisset. (et qdē) no. optimaz ratio
nē. (cū liceat). rñ. q. iij. fortitudo. et c. se. (pñfecto) immo multo
fortius (tpalē) iurisdictionē vel rē vlt iniuriā (defensionē). s. sñia
excoicationis vel interdicti. (et tpalē). s. defensionem armorū vlt
iurisdictionē tpalem. xvj. di. c. ii. s. de offi. or. c. j. (t. et ecclesiasti
cis). Dumtāme spñalis gladius nō exercet: nec p sua nec pro
aliena iniuria nisi extra boies sue iurisdictionis. materialis. tñ
defensio p se et p alios bñ pōt exerceri etiā in boies cuiuscūq
iurisdictionis. Itē dicit qdā qd etiā incontinenti raptor nō pōt

lit excoicari p rapina facta nisi monitione pmissa. tñ meli⁹ vlt
qd si rapina est manifesta. cum iusta cā subit statim pōt excoi
cari nisi incontinenti eam restituat si ē pñsens. vel si non est ibi in
fra certum tps qd duxerit pñgēdū. j. de sen. exco. romana. s. ca
ueant. ff. de rei vlt. si res mobilis. et l. se. (Adinnicem) nec tamen
ppter hoc licet laicis vel clericis defendere aliquos suos quos
crederēt iuste excoicatos. vel p certo scirēt inuare et excoicatorē
s. vt cogerēt excoicatorē relaxare sñiam. vel et cessare a denūcia
tione excoicationis. qd nec ēt liceret eis dē cogere iudicē secularē
suā sñiam relaxare. qd em dicit bec dec. l. 3. locū maxime vbi cor
poralis violentia infertur. et nō vbi verbalis. Si autē platus ex
coicaret aliquē si oppressus inuaret in iusta cā vel armis mate
rialibus vel alio mō cum sñia sit sub conditione appellet: po
stea inuet eam. s. de ap. preterea.

Venerabilibus. (archieps ex suo pro
cedēs offiō). s. s. ap. cū
spali. s. si. (et appellatū) post excoicationē qd p ap. nō
suspēdit excoicatio. s. s. of. or. ad reprimendam erce
ptis casibus. s. de appella. romana. s. quod si oportet (pro ma
nifesta). j. de ver. sig. ex parte. (Proposita querimonia) vel sup
plicationis: siue in integ. resti. que supplicat vlt petat se restitui
ad causam agendam sine penarum expensarum. vt plene nota.
s. de procu. querelā vel appellationis per quā dicat renocandā
sententiā. C. qñ et qñ iudex ab eo. cōi em iure cū sñia trāserit i
rē iudicatā sibi subnētri nō pōt. idē vidēf si tñ excoicationis
sñia lata esset simplr. excoico petrū qd fuit ptumar in tali ter
mino. s. em sñia l. 3. nō sit diffinitiva. tñ sñio ē appellatū transi
it in rē iudicatā. s. de re iudi. qd ad consulta quo ad hoc qd super
expēs et ptumacia excusanda vlti⁹ nō audiat semp absolucē
p absolutiōe petēda. qd nūq quominus absolutio def satisfaci
enti transi in rē iudicatā (nec pñdi). C. de iu. sancimus. (in iū
nere captus). ff. si quis cau. l. i. (minime compareret). ff. de re
iudi. ptumacia (et hoc ipsum) qd vbiq iudex snior non pōt
absolvere nec pñdare in cā ppria si excoicatio lata est absolue
re dō excoicatum. s. de of. dele. cum ptingat. nisi obñceret de ma
nifesta offensa. vt predictum est (illico pronunciare) sed proba
tio appellantis recipi potest super veritate cause. s. de appel.
interposita ad cautelaz. qd dubitatur an sñia excommunicatio
ma teneat. s. eod. solet.

Romana et. (subiectis immediate. s. e. a
nobis. pma gl. in hac glo. se
cus. in iustas) immo vidēf qd ipso iure sint nulle. s.
e. statimimus (caueant) contra. ar. s. de app. constitu
tis (proferre). s. de offi. ordi. si sacerdos. in ter. et in gl. et s. s. ap.
pterea. ij. glo. bodie (expūmant). s. eo. cum medicinalis. (vni
uersitatis) contra argu. s. rñ. ibi soluitur (pñbemus) ad hoc.
s. eo. granē. glo. i ste specialis perfone.

De verborum significatione.

Rubrica.

Nam et rex nabucho. (pauis) ff. eo. si
libellorum. appellatum. s.

Nam et ego et. dicit salomō (quare) vba
aug. (fratrē) prius enim
aliū filiū habuit de bethsabēe q mortuus fuit (quia
ille) hic vult dicere qd ita cito mortuus est qd nec etiā
ei nomen impositum est. nec natus videtur.

Quod dicitur.

Oseph.

Intelligentiam. (res). id est intel
lectus. ff. de sup. le. la
beo. xxi. q. i. quomodo. ff. de rebus dubis. in ambi.
rñ. q. v. l. du.

Ihil.

Ropterea. (si proliam). ff. de fun. iustru. et
instru. lega. cum delationis. s. cū
fundum.

Clamis omnes. (quendam) spā
lit. q. d. quis oēs
q pñsunt rite vocentur prepositi. ppositura tñ est
nomen specialis dignitatis.

Orus. (forum) bis partibus cōsistit iudiciū
tanq ab ordinantibus. nā negocia par
tū leges aduocatorū et iudicia iudicū ad ornatū fo
rū (quo venit) hic vult dicere cā dō a casu vñ venit.
cā sicut de ven ditione oritur cā inter emptorē et vēditōrē (em)
supple causa (vocatur) quid sit iudicium. (negocium) qd sit ne
gocius (lis autē) qd sit lis (iurgiu). qd sit iurgiu (causa) quid sit

proferent. Rñ. cū testes fm ea q dicitur debeant dicere eōz opinio
ne esse possessionē cultā vñ nō cultā illi testes pferent q meliores
sunt pferunt. iñ. q. iñ. in pñ. si testes dicerent nō eē
eōm opinione qd culta eēt. hñ pñalēt pñci testes asserētes eōz
opinionē q culta fuisset multis q negarēt eōz opinionē qz ne
gatis 7c. vi. q. v. actor ad b facit. s. de pba. tertio. nō aut sufficit
ab uno audisse sñ pluribus. s. de testi. l. 3. 7c. valet bec pscriptio
in scriptis tñbus 7c. iñ. q. iñ. nec cōtinuā vel qñ continuāz cām
habent. de qbus nō. s. de pscripti. de quarta. 7c. nō habet locū
hec pbatio nisi vbi habet expressum in iure qd habere pseri
ptionem cuius non extat memoria (tali). s. agro. sculto. (7c. De
quo) qd pōt esse qd fuit incultus sed nō infructuosus 7c. de eius
fructibus ecclesia percipiebat decimas. 7c. sic apparet qd nō
uale. qd de infructuosus sit fructuosus: 7c. nō qd de inculto factus
est cultus. vel dic 7c. melius qd etiam si erant aliqua memora vel
pascua q primo aliquē fructum ferebāt sed modicū: puta mo
dicā herbā et pñca ligna 7c. si post de eisdem memora (sñ ter
ra culta: bñ habebit inde decimas ille qui pñilegiatus est sup
decimis noualiū ē si pñcialis ecclia pñio habebat illas pñ
cas decimas q colligebant de pascuis 7c. memora. s. si pñus
pñcialis ecclia magnas decimas ide haberet: tñc ad eas nō
extēderet pñilegiū. 7c. sic expresse vñ velle sñ hñus decre. (7c. De
quo) istā dec. expone vt dirimus. s. de pñil. c. vlti.

Venerabili. (protectione). i. gubernatio
ne. 7c. qd sibi de pñalibus. respō
det. 7c. hoc ipsum factum fuit de speciali autoritate
pape (suis) epi (de canonicis) sancte crucis (suo) epi
(pñilegi) forte pñilegium impetrauerat monasteriū san
cte crucis q in monasterio de arrau. ad eum spectante posset
priorē instituire de fratribus suis qd non impetrasset si dixit
set qd epi epāla iura ibi haberet cum inter epāla iura sit insti
tutio prioris. s. de of. or. cōquerente. s. de cape. mo. c. j. itē in eo
dē pñilegio pñinebat salua debita reuerētia matri ecclie
q verbū malitiose interpretat (appellātes) matorē eccliam nō
epālem sed romanam.

1. Potest papa iniuriā manifestā vindicare.
2. Quā sit pcedēdū cū de rebus vel iuribus agitur.
3. Cū agit de pñate pape vel de sententiis eius qd cognoscat.
4. Qd qd absq aliqua monitione excoicari valeat.
5. Superiori iudici relinquitur bec cognitio an ex ista cā quis
fuerit excoimunicatus.

Ex parte 2c. (latro). i. satisfactio vel emēda
de latrone dānato vel recte bo
mo culpa rei mortuus petitur. ff. de ver. ob. si seruū
s. vl. cōdēnatio aut nō fiet nisi in estimatiōe. arg. cō
tra. s. de ac. qñ. si. sed illud obtinet vbi bñ pōt ferri sñia fm pe
titionē alioqn pōt aliqñ a petitione diuertere vt in iudicio si
nisi reg. ff. si. re. l. 3. 7c. iñ. (de pñedo) corā ordi. in dice sicut ex de
bito tenebat: vel corā canonicis carnof. qd ex supabundāti erat
vel dic qd erat de mero iure cū delicto cōmissum eēt in terra in
risdictionis canonicorū (offerret) corā or. iñ. vt. s. (Secerunt) sed
dices nōne hoc ipo qui sñiam tulerat in cā sua iniusta erat. C.
ne qd in cā. sñ. l. j. iñ. q. iñ. c. j. Rñ. psequamur hic materiā a re
moriōribus si iniuria manifesta sit papa pōt eā vindicare. xñ. q. iñ.
q. iñ. guilfarius. 7c. e. se. 7c. potest etiaz si est occulta facere ingri
de ea. C. si quis imper. ma. l. j. sed si inferiori pñlato fiat iniu
ria vel verberibus vel contumeliis si est manifesta iniuria vide
tur qd similiter posset eam in subditos vindicare. s. excoicando
7c. de pñedo. ar. h. q. iñ. si quis. 7c. s. de of. or. irrefra. 7c. in palle. c.
guilf. si aut est occulta offensa non vendicabit eam: sed poterit
cum apud superiorem accusare vel denunciare 7c. nō punire. C.
ne qd in cā. sñ. iñ. sibi di. l. j. s. de offi. dele. statumimus. nam in p
cedenti casu cum offensa sit notoria probatione non eget. si. q.
j. manifesta. s. de appel. cum sit romana. nec ibi necessaria sit
sñia super crimen vel iniuria que notoria est: non est hic iudex
in cā sua sed executor pene q bene potest quis eē in sua cā. qd re
cusari non potest. s. de ap. nonit hoc modo videtur dicendum

2. si agitur de iniuriis. (7c. Si) si agitur de rebus vel iuribus tñc
sic est procedendum. qd si papa cōtra alium vel alius contra euz
mouet questionem super rebus vel iuribus aliquibus eligan
tur arbitri vtrinqz vt iudicium procedat sine suspitione. ar. xñ.
q. j. si clericus. iñ. qd. v. qui suspecti. 7c. l. 3. sit honestus: non nega
mus tñ quin alicui possit causas hñdi delegare. ar. ad hoc: qd i
perator: cās suas 7c. imperij facit tractari p pcuratores suos qui
sunt ab eo dati iudices. l. 3. ipsi sint ordinarij. C. vbi ca. si. p totū
C. si aduer. sñ. l. j. 7c. si. sed nō video rōnem qre vitetur suspitio si
sunt ordinarij: nō vites si sint dele. cū vtriqz sint ab eo dñi: im
mo pñ. tñqz magis familiares magis debēt haberi suspecti. 7c.
si obtinet de pñitudine qd papa hñdi cās delegat alijs. si aut
aligs vellet pape crimē obicere de hoc nullus potest cognos
cere. ir. q. iñ. facta altoz. nisi de heresi. xl. dist. si papa. (7c. Item
qd de pñate eius agit vel de sententiis ei. null. nisi ipe sol. cognos

scit. ir. q. iñ. isti sunt nemo. 7c. c. se. si aut epi vel ali. inferior pla
tus agat de iuribus vel rebus suis vel cōtra cū agit corā compe
tēti iudice hoc agi dñ. C. si a nō cōpe. in. p totū. xñ. q. j. si clericus.
7c. si ipe platus sup suis iurib. iudicat vt arbitret nō valet. C. ne
quis in sua cā. l. j. C. de arbi. l. pe. nisi notoriū eēt qd aliqz inu
riose iura alicuius pñlato occuparet vel retineret. nā tñclz nō
possit cognoscere nec debeat: qd notoriū ē. si. q. j. manifesta. Ta
mē hunc notoriū sacrilegū monitione pmissa excoicare pōt 7c.
alias punire. si. q. vñ. si quis erga. 7c. c. si qd si vñ monet vt alis
dicat cōuētus: ego nō sum de iurisdictione tua ego em sum a te
exēptus vel nō deb eo tibi iura b. puta decimas vel mortuaria
vel hñdi. tñc platus dñ ei dicere qd si sup hoc bñ pñilegiū vel
instrumentū qd illud ostēdat. 7c. si illud ostēderit. nō dñ vltius p
latus in dicare vñ sit verū vel falsum pñilegiū vel an ei de
rogatū sit dñ dñ supsedere 7c. corā superiore agere de iure suo: qd nō
est res notoria sñia. pñabili negatione facta est res dubia. C. q.
ad lib. pela. nō l. 3. l. iñ. 7c. id excoicari non potest nisi causa pñet
coram superiore. si. q. j. nemo 7c. si excoimunicauit quasi iniuste ex
communicans punietur 7c. sentētia sine difficultate relarabitur
s. de sen. ex. sacro. etiam si in veritate esset subditus. 7c. etiam si
iura denegata debētur. sed si esset exēptus sententia pronuncie
tur nulla. sed iste sine sit exēptus siue nō. siue dubitet pruden
ter facit si appellaret postq pñilegiū exhiberit ne vlti
rins contra eum procedat. 7c. si non tenebit quicquid post fece
rit. s. de ap. ad audi. 7c. valet bec appellatio etiam a futuro gra
namine. qd est extra iudiciū. vt nō. s. de ap. pñuluit. si nō ostē
dit pñilegiū sñ dicat se hñe pñilegiū vt infra alibi vel testes
vel pñationes als. tñc si id qd petit a plato notoriū est deberi d
iure vel de fco. vt qd petit decimas sue pñchie poterit eā excoi
care nō obstatē improbabili negatiōe qd nō facit rem dubiā. Da
to tñ prius sibi aliquo termino ad pñadū de iure suo. qd si pñiū
diceret facile esset cuqz in iurisdictione fraudare sed supior iudex
excoicato petēti absolutiōe ad cautēla dabit pñita cautione
de pñedo ecclie mādatis 7c. pñita absolutiōe. queret quare nō
dedit decimas vel aliud qd notū est de iure deberi. 7c. si proba
nerit iustā cām denegationis absolutū eū a pceptis: si non p
bauerit pñenabit eum. nā pñumptio in b casa trāffert i eū on
pñationis: vt als nō. s. de pñump. illud. 7c. qd illud negat qd de
iure debet. illud phare dñ. ff. de pba. ab ea. 7c. qd notoriū iuris
est sufficit hunc ordinē seruari sicut apparet in pñal. l. qd alium
ordinē seruari nō pcepit: nisi qd pñet. ar. ad hoc. qd non seruaf
ordo iuris in notorio facti nec in notorio iuris. (7c. Sed) diceas
nōne iste platus in omne casum debebat cognoscere an sua eēt
iurisditio 7c. an falsum eēt pñilegiū 7c. an eēt exēptus. s. de referi
ptis sup literis. ff. de iud. si qd ex. Rñdeo: qd tñc bñ locum q iu
der dñ cognoscere an sit iudex qñ inter pñes contendit de b qd
vnus dicit iudici: vos estis iudex 7c. rescriptum est ver. 7c. alius
dicit sñium: qd tñc nō iudicat in propria cā sed in aliena. ff. qñ
appella. sit. l. j. si in propria. s. se. c. est qñ iudex pñsequitur
suā cām qualis est in superioribus casib. (7c. Altrū) aut exēptus
sit vel nō. vel vtrum pñilegiū sit verū vel falsum vel aliquid
aliud qd tangat principale cām de his cognoscere non dñ: qd
esset iudex in cā sua qd esse non dñ. (7c. Pñilegiū) autē de quo
hec decreta. loqur restringi dñ vt illi tñ autoritate eius excoi
cari possint qui notorie cōtra eccliam deliquerūt. ar. s. de offi
cio delegati. statumimus stulte aut faceret epi si in illo casu vbi
sibi exhibet pñilegiū peteret arbitros nec est de iure qd petat
qd illud. c. si clericus. loquitur qñ platus vñt conuenire subdi
tum. Sed hic nunq platus dñ se pñstituere actorem sed reum q
fauorabilior est 7c. tanqz reus dñ sub eo iudice conueniri exem
pti autē si notoriū est exēptus: non tenētur cōparere. ff. qui sa
tisda. co. si nota. s. ff. de fer. l. j. (7c. Si) vero dubium est compare
ant allegaturi pñilegiū 7c. recedat. ff. de iud. si qd excoi. 7c. tñ
tius est si appellaretur vt dictū est. 7c. si nō cōparent teneret sñia
excoi. vel alia muleta ex ea sola cā qd non apparet allegaturus
pñilegiū. ar. pñal. l. si quis ex. (cautio) Item si excoimunicat
sit p sola cōtumacia dum dñ pñet cōtumacia nō absoluet con
tumaciam nisi prius refusus expensis 7c. alio interesse: qd tñc potest
dici manifesta offensa (pñilegiū) quod cōtinctū in pñile
gio de iure cōi est. sed ad hoc valet: quia solet plus timeri. vt.
xñ. dist. qñ. (7c. grua) bec sunt verba que dubitationem reci
piebāt. nam canonici dicebant congruam satisfactionē enenda
tionem dñi vel iniurie estimationē. s. comitissa dicebat con
gruam satisfactionē si pñta ret cautionē iudicio sñti. hñc aut ou
bitationē dñs papa soluit hic. (7c. Iuri) de hoc nō. s. de sen. ex.
solet. idē est si in aliquo negocio sit contumax. verbi gratia: qd
nō vadit ad cōsiliū. v. q. si. pñenti. xñ. dist. si epi. 7c. c. se. idē est
si nō psequatur accusationē ceptā. iñ. q. v. c. j. in si. 7c. idē dico si
pñiper et qd aliud qd ad officiū eius pñinet. vñ. qd. j. qd frater.
idē si pñipiat alicui spāliter qd nō faciat furtū vel fornicationē
cū aliqua spāliter 7c. non obediat. hic excoicari pōt sine alia mo
nitiōe faciēda sup emēdatione criminis pñetrati: qd vere pñu

n. m. f.
platus iudicans sup
suis iurib.

n. m. f.
manifesta iniuria qñ de
sinat ex p oppositione
exceptionis.

n. m.
futuro ex iudiciali.

a. C. si si inferi
ori. ad bec dictā
ad de pe. s. an. l.
cōsil. ceterū. in
ci. ex pñata scil
narratiōe. co. v.
v. vñio ad qñtū
7c. pñet istō 2f.
sub nu. 439. 7c.
qñ qd possit eē
iudex p iuria
illata ei. offō vi
de p. ale. s. imo.
i. 2f. xñ. col. si.
v. tertio pñu
pono in. si. vol.
b. C. iudicare.
b. dictūz refert
ant. de hñ. in. c.
ceterū. co. vñ. s.
de iñ. 7c. do. aler.
in cōsil. col. iñ.
circa mediū. in
quinto vo.

n. m.
negans qd de
iure debet.

n. m.
an fas sit iu
pñicio qd ag
noscat.

n. m. f.
an dñenq sit
exēptus nō
agnoscat epi.

n. m.
exempti qñ tenēt
pñare.

n. m. m.
dñans contumacis
dñ notoria mo
nifiatio.

Inno. super Quinto decre.

mar est que sola sufficit ad instituendam excoicationē. xi. q. ii. certū. Idē dicit qdā et si gñaliter vñ simpliciter moncat aliquē sup fornicatione q nō credo. qz sicut p cōtumacia de expreso crimine dō excoicari. sic de expreso crimine moneri. argu. ii. q. j. nemo. r. s. de sen. ex. cū medicina. (offensa) sup. r. p. tumacia. nā pro solo crimine nō est qd excoimunicāndus si velit se corrigere. xi. q. ii. nemo. r. v. di. sz illud. xxiij. q. ii. tā sacerdos. r. q. dicit in offensa idē intelligit in quolibet crimine. s. d. sen. exco. grane. s. de offi. dele. ex. literis. xxiij. q. viij. pessimā. xviij. q. iij. p. sbytero. r. xi. q. iij. excellentissimus (manifesta) q offensa manifesta dicit in. c. pri. di. (sufficiens). plus placet qd nō. s. de cen. cū venera. († Si vero dubia). i. si iudex superior dubitabit an sit notoria vel non tunc statim absoluat eum nisi aduersarius offerat se pbaturū q inferior iudex excoicauit eū pro manifesta offensa. j. c. pri. s. de rescript. ab excoimuni. in fi. vbi dicit q superior iudici relinquitur bec cognitio an ex iusta cā fuerit excoicatus nec vnq potuit esse iusta nisi excoicatori esset notoria vñ per confessionē vel per probationē vel per euidentiam facti. j. e. c. pri. q. si iudici constaret q pro dubia offensa esset excoicatus ab inferiori iudice tunc sine vlla cautione statim absolueret eum qz paret q snia esset iniusta que nō dō ferri in dubijs sed tñ cā probata. ii. q. d. j. nemo. r. c. nomen. xxiij. dist. habuissē. nisi forte nō vt iudex sed vt pars tulisset sniam. qz tñ etiam pro offensa non notoria dñmō postea appareat vera pōt qd excoicari vt not. s. de cen. cum venerabilis.

- 1 Si quis per probationem velit facere manifestā iniuriam aduersarij. audiendus est anq absoluat aduersarius.
- 2 Manifesta offensa qualr cognoscat. habes hic exēplificatum.
- 3 Quomodo dicatur periculum imminere more. si quis absolui differatur.

Cum olim r. c. (dñ anfas). q. d. dñ vñ qstio nē soluiimus in grauiorē leidi mus. soluiimus em verbum q erat in pñlegio. f. qd nemini liceat r. c. illud interpretēs de excoicatis pro manifesta offensa vt i superiori. c. sz ex illa solutiōe difficultatis q stidis nodus est intricatus. f. q offensa dicatur manifesta (ppo nētibus) r. male (iudici) male dicit. qz in qualibet cā manifesta iniuria dñ quā iudex indicat manifestā nisi ab ei⁹ diffinitioe appellet. qz rōne iurisditiōis sue. sz ei pñditiū facere partibus p suā interpretationē. s. de postu. ad hoc. ff. de insti. r. iure. l. fi. (si bi) q tñ sit sniam excoicationis vel pti pro quo lata est. († Per confessionē) vel per sniam a qua non sit appellatū. s. d. cōba. de. c. vestra. r. c. tua vel pbationē. hic bene colligit q si quis per pbationē velit facere manifestā iniuriam aduersarij quod est audiendus anteq absoluat aduersarius. vel dic q si excoicato eo tpe quo petit absoluitōē obicitur q excoicatus fuit p offē sa quā mō ostendit r. vult ostendere manifestā per probationes q non pōt. nec dō eius absoluitio ppter hoc differri nisi pbet q p probationes vel alio mō factum p quo cū excoicauit fuit notum excoicatori anteq excoicare. qz aliter esset iniusta snia que lata esset non pbata cā excoicationis. r. ideo sine difficultate absoluen dus est. s. de sen. ex. sacro. s. j. ii. q. j. nemo. sz si vel let ostendere per pbationes que recepte fuerunt ab excoicato ante q excoicaretur offensam esse manifestā vel veraz bñ audiret in impediēdo absoluitōē vel dic qz quis excoicat vt pars vel vt exequēs officium suum. sufficit si post sniam excoicationis probatur iusta causa. (Ant euidentia) non habita differētia an nō fuerit iud. parti. an alijs. sufficit enim factū esse notū vt no. s. de cōba. de. r. mu. tua. Istam aut materiam vt plenius intelligamus ponamus in terminis. pñmēsis episcopus pro rapina quam fecit ppositus archi. excoimunicauit ppositum. ppositus ab episcopo petit absoluitōem. r. conquiritur de iniusta excoimunicatione. archi. di. pñ adicit. qz pro manifesta offensa est excoicatus ppositus antem dicit nullam iniuriam se fecisse nedū manifestā. r. addit cū negatione mea sit res dubia. C. de inge. ma. r. l. in. peto q recepta sufficienti cautione de satisfaciendo si apparuerit me pro ma. offensa excoimunicatum absolui. r. maxime qz si constaret me iuste excoimunicatum tamen cum cautione deberē absolui. s. de sen. ex. p. tuas. in prin. r. multo fortius si dubitatur. s. de sen. exco. sacro s. verum. e. contra respondet archi. qz quāvis negatione res facta sit dubia iudici a quo modo petitur absoluitio. ei tamen q excoimunicauit nota fuit tantum attendēdam est. nam r. econuerso si coram iudice a quo petitur absoluitio probaret manifestā offensa nisi probata eēt coram excoimunicatore eēt iniusta excoicatio. ii. q. j. nemo. s. de sen. ex. sacro. cum ergo me offerā pbaturū manifestā offensam excoicatori illatā sum admittēdus Nec etiā ob. quod dicit q si etiā constaret de iusta excoicatiōe deberet absolui cum cautione qd falsum est. vt in fi. de cr. p. tuas inmo etiā si sit dubiū vbi nō est appellatū. s. eo. s. j. nisi periculum immineret satis crederē absoluedū. nec ob. e. de cr. sacro. s. verum. q non loquitur qñ alijs vult renocare sniam alteri us.

sed ipse idē cognoscēs errozē suū inmo qd plus est si constaret de iniusta excoimunicatione. videtur qd sit mittendus ad excoicatore m vt eū sine difficultate absoluat. ar. s. de rescript. ab excoicato. s. de sen. ex. per tuas. s. j. sed illa intelligimus vbi est dubiū vbi aut est certū vel q ordinē omisit vel cā non fuit probata absoluitur a superiore. ii. q. j. nemo. († Itē r. ppositus) dicit aut seruatus est ordo iuris. r. tñ si nō appellauit non est dubium notoria offensam per sniam. s. de cōba. de. r. mu. tua. aut non fuit seruatus. r. sic superior renocabit sine aliquibus pbationibus. ii. q. j. nemo. r. sic nunq videntur locum habere posse pbationes Archi. nec est differentia hic an sit appellatū necne archi. rñ. probationes suas locū habere qñ eps tulit sniam ordinē iuris nō seruato qz factum erat notoriū. qd ppositus aut rñ det sic sz tñ aliquis ordo est necessarius. f. citatio r. snia super satisfactione officij. ii. q. j. deus. s. de diuor. porro. r. tñ deum qñ nollet satisfacere fm sniam erat excoicāndus. xi. q. ii. nemo. arch. rñdet monitionē esse necessariā. s. de sen. ex. sacro. q nō potest esse sine citatione r. mādato cum dicit pñpio vt emēdes rapinam quam fecisti archi. q mādātū tñ vim inle in notorijs. di xim⁹ ergo pbationē archi. super eo q offensa sit manifesta siue per probationem siue per confessionem siue per euidentia facti tñ locum habere euz dicit monitionē pñmissam. qz manifesta offensa fuit qñ in ppositum excoicationis snia lata fuit. († Itē) dicitur si pro manifesta offensa cōmissa in ipsum episcopum monitione pñmissa excoimunicationis sniam ptulisset vt hic. r. superiori de cr. nisi periculū esset in mora si absoluitio differret. s. de sen. exco. sacro. r. s. de sen. ex. per tuas. intelligo em periculum imminere si excoicator multū distet sine pñmz terminum ad pbandum manifestā offensam requirat. inmo plus videtur q si excoicatus nō appellauit sup cā pro qua fuit excoicatus q decetero nō potest petere absoluitōem quāsi nō sit p manifesta cā excoicatus. qz per sniam factū est notoriū vt hic (cām) s. de vo. r. vo. re. ex multa. r. de bap. r. ei⁹ esse. maiores. s. ver. (p bationē) ad expositionē istius loci multū facit. s. ti. pr. solet gl. que incipit sup eo. r. ver. item no. q probatio.

- 1 Recipiendus est talis libellus. peto talē electionē confirmare vel infirmari p cūius declaratione multa hic habent.
- 2 De actiones confes. r. nega. competunt etiam possessori eius in re qd petit.
- 3 Actio in factū ex re iud. dabitur in heredē ex turbatiōe defuncti qz quē fuit lata snia sed non dabitur ex turbatiōe heredis.
- 4 Si in pñlegio vel alio rescripto sit mētio qñuetudinis vel pñuil. necesse est illud exhiberi.

Abate. († Consuetis). hic vñ talem libellū recipiendū peto talem electionē confirmari vel infirmari. qz fm le. contra consuetudine facta est. ar. s. de pñue. cā dilect. s. de cā pos. cum ecclesia. xviij. q. vl. c. vl. ff. cō. pre. vedito. ff. de aq. plu. ar. l. j. s. vl. q. iij. q. questus. l. iij. di. qz. sz em tps nō sit modus inducēdo ob. ff. de ac. r. obli. obligationū. tñ secus est in cōsuetudine vbi nō requirit tñ tps sz et consensus est necessarius tacit⁹ vt expellus ei⁹ q tāgitur ex consuetudine. vt no. s. de consue. c. j. ex consensu tacito vel expreso obligatiōes nascunt. ff. de pact. l. j. ii. q. iij. ad hoc facit. C. de agri. litib⁹ dicimus em pro iuribus non competere negato. vel confes. que tñ competit p seruitutib⁹ r. vñ fructu. sed debere agi qz ad agentē pertinet de iure. s. de causa pos. cū ecclesia vel cōsuetudine vt hic. vel constitutione. s. de consuetu. cum dilectus vel ex pñlegio. l. iij. di. adrianus. r. c. seq. r. hoc pōt dici. qz confessoria r. negatoria q competit quasi cōfessoria dño vel quasi dño rei vel ecclesie vel potius procuratori r. custo di ecclesie qui potest nomine ecclesie agere cuius queritur in illa ecclesia qualis est prelatus illius ecclesie. ff. si serui. ven. l. j. r. pñatum intelligo quēcūq legitimū ministrū. etiā si sit puentus qui bz bona discreti r. cōpetit contra possessorē rei i dest ecclesie. vbi dico me ius habere. ff. si vñ fructu. pe. l. i. di. q. vñ fructu. vel qua si possessorē qualis est qui volo desit possidere vel si lit i se obtulit. ff. si vñ fructu. pe. l. vltima. r. q non patitur me vti possessio ne iure mibi debito sicut in interdicto vti possidetis dicimus nam qua rōne facit quominus possideam eadē r. ipse possidere videtur. ff. si ser. vendi. loci. s. si quis mibi. r. l. distinc. si quis. datur etiā cōfessoria in reb⁹ nō spiritualibus etiā non creditor ff. de remis. l. j. s. item in ianuis r. superficialiario. ff. de superficiali. j. s. vlti. r. vñ fructu. ff. si vñ fructu. pe. l. j. respon. r. datur p superficiali um agri debentis seruitutē. ff. si ager. vec. l. j. s. vlti. quasi autem negatoria competit eis de quibus dici mus cōpetere r. competit quasi confes. contra illum qui possidet vel qui tenet ecclesiā vel rem nomine eius cuius ius possidet vel etiam si quis tantūz nomine suo possideat vt nomine alicuius ecclesie contra eum danda est hic quasi nega. vt si agam contra aliquem qui est in possessione archidia. nego tibi esse ius exercendi iura archidia. in dioceci mea vel in tali archidiaconatu. qui a d me pertinet pñcipaliter vel directe. puta qz sum episcopus a quo idē archi. d. tene tur r.

tur recipitur ar. eius quod dñs in usufr. qui naturaliter possidet fundū usufructuariū. ff. de acqui. pos. naturaliter. et tñ s̄ cum cōpetit nega. ff. si usufr. pe. l. iij. §. antepe. et vl. et p̄petit bec quasi p̄fes. archid. Item. et ep̄o a quo teneat archi. ca. rōne. q̄ est plac̄ et q̄ ē principalis ecclesie directā dñia iuris archidiaconalis. et archi. q̄ bec iura t̄z ab ep̄o est utilis dñs. et ita vtriq; plato cōpetit actio nōie ecclesie directā quasi confes. archi. nōie suo vti. q̄n p̄fes. quead̄ et hoc cōpetit dñio et vasallo. ar. ff. si ager. vec. l. i. §. vl. Itē et ea ratione nō. q̄ ad eum pertinet ordinatio oīum ecclesiarum. et q̄. j. decretū. xvi. q. vii. oēs. Itē q̄ preordinator est in cunctis. l̄z in singulis singuli suā habeant ordinationē. xrv. dist. perfectis. et inde est q̄ potest agere pro singulis ecclesiis sibi subditis. s̄. de suc. ab inte. c. vl. x. q. ii. c. vl. et hac p̄dicta ratiōe. s̄. q̄ quasi nega. et quasi cōfes. competit tñ rōne dñi vel quasi v̄i detur vidēdum q̄ si aliquis est in possessione alicui⁹ ecclesie. non auditur s̄ alium si velit ei imponi s̄lētus. vel si dicat q̄ nullū ius h̄z in ecclesia nisi dicat se ius habere in ecclesia sicut etiā in rei vendi. non audit. l̄z dicat se habuisse possessionē nisi dicat se dñm vel quasi. sed talis possessor potest vti possessoris iudicis. puta interdicto vti pos. et cōsimilib⁹. l̄z si alī⁹ agit p̄tra pos. sessorē nega. vel p̄fes. tūc bene pōt excipere non est ei ius petēdi vel non habes ius in ecclesia. et obtinebit possessor. ff. de rei v̄e. fun. ff. si usufr. pe. vti. ¶ Item nō. q̄ be actiōes confes. et nega. competit etiā possessori eius iure q̄ petit. l̄z sec⁹ sit. in corpore talibus quoy v̄edicatio nunq̄ cōpetit possessori. ff. de ali. ind. multa. cau. sac. c. ii. ff. si ser. ven. si forte. §. sciēdū. et l. loci. in si. de ac. §. 5. quoy. et p̄tra quēlibet ipedimētū daf. vt sup̄a ostensū est. et hoc id est. q̄ si ep̄s petit iura ep̄alia ab aliquo abbate vel quouis alio nihilominus pōt vti codē abbate iuribus ep̄alibus puta exēdicare et h̄mōi facere. l̄z si ep̄s peteret abbatē quasi suū subditū et suū clericū de iure canonico. i. vt in oībus teneat ei in quibus abbas subditus ep̄o ei teneri debz s̄m canones. in hoc casu credo q̄ abbas in omnibus agat sicut liber et in possessione libertatis erit abbas arg. C. de libe. causa l̄z. et C. de asser. tol. l. ii. in hoc casu p̄prie ep̄s d̄r intērare p̄iudiciāle. et sic interrim pendente hac q̄nōe nō poterit ep̄s illū abbatem nec exēdicare nec aliter p̄cedere s̄ eū q̄ fieret p̄iudiciū principalī q̄nōi quā petit eū in subditū. l̄z hoc dictū sit in gl. que incipit. hic v̄i q̄ cōfessoria daf s̄ eū qui nō patit aliū vti iure suo. ar. s̄. de p̄scrip. veniens. s̄. de deci. dudum. tñ snia nō dabit tñ s̄ p̄turbantem iura. s̄ vt cesset a p̄turbatiōe s̄ etiā dabit reo. s̄ ad iudicabit seruitutē vel aliud ius petitum a tori. ff. de neg. ge. qui neg. §. si. et anteq̄ feras in euz snia nō sufficet actorē p̄bare se possedisse nisi et p̄baret sibi ius petitūz deberi. ff. si usufr. pe. vti frui. ff. si ser. ven. l. i. tñ p̄ sniam si eret data nō fiet p̄iudiciū qn̄ contra hunc vincentē agere possit nisi p̄iunctio causē hoc faciat. ff. si ser. ven. loc. §. si fundus. ¶ Itē nec mā dabit snia executioni cōtra alium. sed ad interesset tenebis agēs vt dixim⁹. s̄. de ali. iu. mu. cā. c. i. melius ē q̄ nō ad iudicabitur seruitus actori. q̄ nec petita fuit sed tñ ad iudicabit sic. cum talis actor p̄bauerit sibi deberi seruitutē in tali fundo p̄cipimus reo. et cum nō molester sed cōtra. itē als̄ est obtinuisse si nihil de p̄prietate p̄basset et interdicto vti pos. tñ egisset in quo nō oportuisset eum p̄bare de iure seruitutis sed de possessione tñ. et rñ. q̄ multū plus obtinet q̄n̄ egit de confessoria q̄ q̄n̄ egit de possessione per interdictum. q̄n̄ egit p̄fessoria etiā heres eius cōpescet a turbatione eo iure quo egit actor. q̄ de iure actum est et nō de petō q̄ d̄r cōmissit. q̄ actorē turbet in possessione p̄ interdictū. sed q̄n̄ egit interdicto heres nō compescet p̄ p̄dictā sniam a turbatione. rō dīner. sitatis est q̄ q̄n̄ succumbit in cōfes. de iure d̄z canere q̄ nec p̄ se nec p̄ successores suos impedit eū vti iure suo. s̄ q̄n̄ agitur vti pos. nō iniungit reo nisi q̄ nō turbet actorē sup̄ possessione sua itē q̄n̄ agit cōfessoria etiā si actor nō possideret s̄ tñ ius haberet reus aut possideret iuste. sed in veritate ius non haberet. tñ snia feres p̄ actore et etiā mandabitur executiōi. s̄. de causa pos. adulter. sed si ageret interdicto q̄tuncq; ius haberet actor si non possideret. et reus possideret. p̄ reo feres snia. et sic etiā est multa alia dissimilia inuenire. ¶ Sed oppōes nōne actio in factū ex re iudi. daf in heredē. ergo si iudicatū est in interdicto q̄ aliq̄s nō turbet. ergo et heres p̄ hac sniam cōpescet. rñ. bene actio in factū ex re iud. dabitur in heredē ex turbatione defuncti cōtra quem fuit lata snia s̄ non dabit ex turbatione heredis q̄ forte iuste turbat. vt pote qui nō v̄i nec clam nec p̄cario possi. debeat ab aduersario. itē heres nō teneat ex delicto defuncti. itē l̄z p̄fessoria et nega. non cōpetat nisi dñio vel possessori q̄ h̄z ius in re vt creditori et sup̄ficiario tñ si ille q̄ agit vti dñi p̄dictis actionibus est in possessione. nō op̄z q̄ p̄bet dñiū. q̄ nō cogit v̄i cere tituli s̄ne possessionis. C. de peti. her. cogi. ar. op. ff. de lib. cā. liberis. §. si. et l. i. §. si. ff. de inge. l. si. q̄ optime dicunt. C. de lib. cā. eam que. sed si dñs cōtra usufructuarium intendat nega. tūc oībus modis op̄z q̄ p̄bet se dñm. ff. si usufr. pe. vti. in p̄in. sed illud ē ea rōne q̄ usufructuarius possidet naturaliter. ff. de

acq. pos. naturaliter. s. 3. ff. d. pba. l. si. t. l. verius. C. de pba. a. etor. vbi dicitur quod actori incumbit probatio. s. illud intelligitur cum alterum plus altero non credit vel presumitur. ar. s. vt. eccl. be. c. s. et si postea euicatur res cui adiudicata est seruitus a possessore. p. q. lata fuit scilicet illi cui in ore res est adiudicata non potest agere nec eripere ex sua lata a possessore. alii tamen dicunt quod si agens cōfess. vel nega. esset in possessioe seruitutis vel libertatis. tunc non est necesse quod probet se dominum ipsius rei cui seruitus petit vel negat. s. si non est in possessione tunc opus est probare dominium ipsius rei. vt. no. azo. ff. si ser. v. sicut. s. s. si quis. q. d. tamen non dicitur per primum dictum magis placet. in hac autem confes. et neg. veniunt res ipsa et cautio. ff. si ser. v. s. h. et fruct. et dāna que post lit. cōte. acciderunt. Item et ea que precesserunt s. debet spāliter peti. ff. si ser. ven. loci. s. si. t. l. sicut. ar. ff. vt. pos. si duo. s. si. (eligat) no. seruitutē imponi vt aliquid fiat. ff. si ser. v. et si forte. s. si. ar. s. ff. de ser. q. t. (Robur) hic bñ probat quod intendebat introducere seruitutē. q. alii de electioe impugnāt. alr. cū non introduceretur seruitus. ff. quē ad. ser. admitt. l. vl. ff. de iti. ac. pri. l. vl. ff. quē ad. ser. amitt. si q. alia. s. sicut. ius here. s. itē inf. (Iudiciū) h. pro bono pacis etiā extra iudiciū hoc fieret. tamen quod intendebat suo iure vt quod ex dictioe apparet consuetudo introducit. nec credimus haberi pro obredito dicto iudicio s. arbitri iudicauerint. q. scilicet coram nec nomē suū habere meref. C. de arb. l. i. itē q. non sunt tales qui possint introducere consuetudinē vt princeps vel indices eius. s. s. non valeat tam obtentum traditio. iudicio valet tamen quod sic obtentū est in preualēte traditioe infir. de iure na. s. ex non scripto (ad psonale). s. credimus (imperfecto) nalis. s. consistere. (Si mor) argu. q. si in priuilegio vel alio rescripto sit mētio consuetudinis vel priuilegii. necesse est illud exhiberi. c. di. cōtra morem. lxxv. di. ieiunium. xix. di. nōne. xx. q. ii. sancimus. in aut. vt spon. lar. s. et b. quoq. argu. cōtra. xix. dist. si romanorum. in aut. vt fra. si. s. j. C. de do. donatio. ff. de do. c. hac scriptura. ff. de adm. tuto. cyrographis. so. in publicis instrumentis non est necesse exhiberi illud de quo facit mētionem. in priuatis secus. alii dicunt quod si priuilegium stincatur totus tenor in instrumentis non est necesse exhiberi. alii sic. sed hoc non valet cum posset esse falsitas in bulla. s. de priuileg. cū oī. Tertii dicunt per habitus quod si priuilegium est publicatū auctoritate iudicis non est necesse exhibere principale. alii secus. C. de testa. publica. qualiter autem faciēda sit publicatio. not. s. de testi. albertus. q. tūcūq. autem fiat publicatio legitime. alius audietur volens probare falsitatem si illud exhiberi petit nisi sit amissum sine culpa sua s. de fide instru. inter. dile. C. de fide instru. l. vlti. (Rectior) rectissimum autē est quod subrogatio abbatis sine vlla contradictione et dubitatione sit apud monasteriū sancti ber. sed in modo et qualitate sūm quas d. fieri subrogatio valet consuetudo et mos antiquus. ar. s. de resti. spo. pi. sanis. (non debeat). iiii. dist. erit (valere). ff. ad muniti. l. i. in fi. ff. de vsu. et ha. diuus. in prin. ff. de re. du. quoti. ff. de serui. si quas. xvii. q. d. iiii. q. xii. q. ii. si quos et. c. q. (Vicino) q. calixtus primus fuit pascale. et quia ex certa sciētia mutauit verba. ideo bñ allegabat monasteriū sancti ber. si autē hoc non esset non d. intelligere sūm priuilegium esse interpretatione prioris. sed illud presumere per falsi suggestionē impetratū. quidā tamen dicunt quod de iure videtur pascalis priuilegium interpretandum vt electio esset quentens sancti filii et confirmatio abbatis sancti ber. arg. s. de consue. cum dile. alii s. (Adiudicamus) hoc scilicet iusta fuit que consuetudo talis erat et p. scri. s. de consue. cū dile. et. c. vl. itē fuit iusta propter interpretationē calixti ex certa scia facta et cum canse cognitione. ex pñl. aut pascalis. s. pos. sit habere confirmationē non tamen habuisset hoc ius vt de eo tamen assu mef. abbas vt quidā dicunt. alii p. tra. (donec) ar. priuilegium. perire pereunte monasterio. arg. xvi. q. d. vii. hoc scripsimus. xrv. q. ii. s. vl. in fi. hoc autē intelligo si p. cecat et non reedificet. reedificatio est idē pñl. b. ar. s. de elec. q. dili. Item distinguo inter pñl. q. dā est vñl. ordinis et ea durāt durāte ordine vt h. q. dā vñl. sup. alii possessionibus que non sunt ordinis. et illa durāt etiā remoto ordine. ar. contra. s. de re. do. q. monasterium.

Super (quibusdā 28cant) s. de bere. excom
municamus (pedagia) q. a peditibus
dant (gui dagia) q. dantur pro ducatu (salinaria) q.
dant vt pmittat salē vđdere vel emere ⁊ est no. q. hoc
nunq. alibi inuenies prohibitiū. C. de eue. ⁊ c. l. i. ff. ⁊ l. vii.
uerf. C. no. vec. in. nō pos. l. ff. ⁊ l. i. (vel later. cō). s. de cen. inno
uam? (viduis) no. s. de of. del. signi. lrrviii. di. c. j. ⁊. j. (rñdere)
no. viduas pu. or. ⁊ reliq. miserales psonas posse quolibet
cōuenire corā eccliaſtico iudice: s. nunq. pōt inuita cōueniri si
malit sub ſeculari iudice rñdere.

1. *Quā sit tradendus quis curie seculari.*
2. *Non simulate sed cum effectu supplicandum est pro tradito se-
culari potestati.*

Quimus *(expedire) dñabile. Et nota qd p
q nolibet crimine dummodo sit vñ,
nabile; damnosum potest alijs tradi curie seculari.*

Innocen. super Quinto Decreta.

- Item** qd p nullo crimine tradi dicit nisi sit dñabile & dñosum vel aliter vt dicitur. s. de here. excoicam. (pictus) p sniaz quā dicit platne: depono talem & omnib⁹ pñit. eccle pñio (celebranda) de facto: qd post sniam est spoliatus vestib⁹ clericalibus. r. q. in. episco. (Seculari) no. quat depositus sit pñti seculari tra. dēd⁹ (pñtiā dñus) post sniam depositionis datā pñio & post ex. poliationē factā scdo. tertio dicēdū est iudici seculari qd depo. sñt & expoliati in suū forū recipiat. (T. Efficaciter) no. nō simu late s. efficaciter p tradito seculari pñti supplicā dñ. rñ. qd. p. c. j. s. em plat⁹ clerici tradat depositū in for laicale: tñ nō pp hoc pñm at cū ad aliquā penā corpale (in ppetuū) grātores penā nō pñt iponere clericis. & nō qd et fallari⁹ nō semp tradi tur iudici seculari quod intelligo qñ ē spes de correctione.
1. Scom decretū nō est necessariū missio in reali possessione.
  2. In realibus & mixtis actionib⁹ sit tñ missio in pos. rei petite.
  3. Venditio raro nisi cōtra latitantē sit.
  4. Latitare dicit qd expresse iudici vocationi nō obedit.

Dilecto. filio (eidem). s. parti aduerso. In. ter nullā indulgentiā beneficio tñ restitutionis sibi subueniatur si cōpleta est prescriptio recuperande pos. eo absente vel in modico tpe postea. ff. ex qui. cau. ma. re. s. r. h. q. quoti. & l. ait pñor. s. de inde. & no. s. de prescri. ex trāsmis. sa. posset tñ dici in hoc valere indulgentiā vt etiā ppter restitu. tionem ipso iure currat tps (T. Preterita) hinc plene apparet qd nō est necessariū scdm decretū missio in possessione reali: s. s. f. s. f. solus lapsus tēporis ad hoc vt irreuocabiler possideat & faciat fructus suos: s. si ad maiore sui securitatem vult habe re sñm decre. pñt illi sibi dare. s. s. eo qd mit. in pos. c. j. s. vt li. nō cōte. qñ frequēter. s. in alijs. bñc aut missiōne tam ex primo de cre. qd ex scdo & tñ in personali qd in reali: facit iudex deleg. non tātū principis. s. de dolo. c. h. & s. de eo qui mit. in pos. c. h. sed cuiuslibet alterius delega. s. de eo qd mit. in pos. cum venissent. & iste est casus vbi añ lit. cōte. dele. ipedit officiū suū. qdam tñ legiste dicunt s. añ. de exhi. re. s. si vero. (T. Itē not. qd in realibus & mixtis act. sit tñ missio in pos. rei petite. nisi qñ lati tat vel qñ dolo defūt possidere. ff. ex qbus cau. in pos. fulcinius s. itē videamus. & s. seq. & c. de prescri. rñ. ann. s. h. qñ. s. h. n. (T. Itē no. qd venditio raro sit nisi cōtra latitantē. ff. ex qui. cau. ma. in integ. restitū. l. item ait. s. hic. & ff. ex qui. cau. in pos. fulci nius. s. j. & s. seq. raro ideo dicit qd pñt pñt: minorē & cōtra su riosum & et cōtra pupillum. si ex alieno facto quēniant sit ven ditio si eis expeditat vel si vigeat debitum eis vel si dilatio alla tura est dñm creditoribus. ff. ex qui. cau. in pos. fulcinius. s. adeo. & l. h. minor. & l. apud iul. i. rñ. & l. in pos. j. respō. ff. de bo. aut. ind. pos. h. nō ex. s. rñ. iste em pñone latitare nō pñt. immo plus vñ ex pñctis. l. h. multi tradit. s. qd vñctis qñ etiam alijs personis pñt pñctas iusta cā monerit iudicē faciet venditio nē. si est cōtra has facit vt latitantes qñ sunt fauorabiliores qñ nō multo magis faciet pñt añ. & si dicas qd pñt predictas fa ciet ex iusta cā. s. qñ hñgunt latitare pñt tutores vel curatores eorū qui latitant. certe hoc nō vñt vñt: qñ si hoc cēt lex aliqua bñc rōnem inter alias aliqñ assignare debuisset. imo expresse dicit lex qd etiā si nullus latitet: tñ pñt pñctas pñonas sit venditio: vt dicit pal. l. ff. ex qui. cau. in pos. fulcinius. s. adeo. itē si missio & venditio sñt in reali vbi sit in alijs missio qd que petita sunt q re vt pñctum est nō fierent in pñnali. sed oppones qñ tñ gra ne dñm infligē absenti nō pñt añ sine ordine iudiciario sñt. hoc fieri pp maliciā latitantis & etiā cōtra alios pp multa mala que possent euenire nisi fieret h. rarissime fieri debeat: nisi pñt latitantē. & tñc etiā innētū est bonū remediū: qñ si fiat venditio euz nō existeret debitū: agitur pñt ipm pñndiali in rē ad recuperationē rei vendite. hoc aut nō vñt bonū: qñ postq per iudicē vñdita sunt q postea inquirēt vñt subfuerit debi tum p quo venditio facta est. s. venditio poterit reuocari si cau se pñt qñ facta est venditio nō subfuit. puta qd nō sit vñt his pro qbus vñdita est. vel qd non erat debitor granatus debitis. vel si nō erat dñosum creditoribus vel si nimis festinauit. ff. de dñ. inf. s. hñt. s. si forte. & sic loquit. l. ff. de pñit. impatores. hoc aut bñ fatemur qd facilius pñdit ad venditionē pñt lati tantes qd pñt alios. sed si sit venditio pñt nō latitantē quasi lati tet eodē mō sit reuocatio bñis vñditiōis vel ipso iure vñt pñt fñctum l. inte. ff. de dam. inf. s. hñt. s. si forte. ff. ex qui. cau. in pos. fulcinius. s. hñt. qñ. immo plus dici posset qd cā bec snia. l. qñ res debitoris vendat: sit tñ interlocutoria: qñ summari tñ cognos scitur. C. de bo. aut. in. pos. l. hñt. s. an hñt: si postea iudex contra rium cognosceret. l. qñ nō fuisset debitū: possessionē & venditio nem reuocaret. & et solutionē factam debitori. ar. ff. de re. e. ma gia. s. hñt. ff. de trāfac. cñ hñt. s. hñt. itē qñ in iust. ec. ff. de re. iu di. qñ iussit. vel is pñt quē lata est interlocutoria sup solutione debiti & sup vñditiōe poterit appellare. s. rñ. dies a tpe quo scñuit pñctā sniam pñt se latam cū in veritate nō latitauerit. C. qñ

& qñ indi. l. j. & habent locū pñctas. s. mi. in pos. & vñditio. etiam s. ecciam sicut pñt pupillū. Si qñas infra qd tps faciēda ē vñ ditio. vel missio ex scdo decreto postq missus ē in possessionē cā rei ser. Dicit quidā postq visus est cum habuisse pro dereli cto vel nō: hoc cōmittendum est arbitrio iudicis. ff. de dñ. inf. s. hñt. s. non aut. ff. & acqui. pos. possi deri. s. hñt. ff. de iure deli. l. j. s. vñt. melius videt qd per an. & expectare. C. de pñscriptio. rñ. an. hñt. s. vñt. & hoc bene vñt dicere decre. s. vt lit. nō contest. qñ in si. nec ob. C. in qui. cau. nō est ne. in inte. re. qñ illa locum hñt in his qñ sunt extra iudiciū: s. in illis qñ sñt in iudicio. C. de in. p perā dñt in si. Itē vñt ex decre. pal. s. qñ. qñ post annum pñt iudex interponere cñm decretum p venditionē faciēda. vel si nō vult ita granare absente pñt decernere q tñ possideat & fructus fa ciat qñsq aduersari⁹ pñt iudicē illud cui⁹ cā facta est missio in possessionē. vel si ad hoc vult min⁹ granare absente forte qd minus liquet ei de debito. tñc referret onus probandi debitū illi q minus est i possessionē. nā si iudici hñt pñt s. face re finalē venditionē. multo magis qd minus ei hñt s. predictas prouisiones facere. itē & cantide pñt pñt venditionē & alijs re medijs vtendum est s. pñt maces. ff. de vent. in pñt. l. j. s. j. ff. de lib. agno. s. qñ a libe. s. hñt. s. in iust. de exco. tu. s. vñt. s. de dñ. c. hñt. s. qñ de latitare habes. ff. ex qui. cau. in pos. ea. fulci. s. hñt. & s. se. & c. de pñt. l. j. s. qñ. qñ si creditores. & hoc plus pñt qd nō. s. vt li. non cōte. qñ in glo. & male (conuenienti) restituitur em ei tps qñt fuit absens ita tñ q non excedat tps qd sibi superat. ff. ex qui. cau. ma. re. sed & s. hñt. qñ.

1. Oblationū nomine qd intelligatur.
2. De datis inter viuos nō dñt epō habere portionē: s. tñ de testa. (capelle) not. abbatē

Etm inter vos. subdita. & forte id est: qñ tpalia illi⁹ eccle erāt mona steri & erāt. q. grāgia vt not. s. de appe. de pore. als aut hñt epō admitteret ad agēdū p eccle sua. s. s. hñt. ab ite. c. hñt. s. de pñit. cñ olim pñt. ad defendēdū tñ nō admitteret nisi cñ satisfactiōe de indi. so. vt. s. in bonis ipñt mandāt snia erect. ff. de re. in. si se obtulerit. & hoc idē a simili credere de abbate. ar. ff. de le. nō pñt. & id vñt melius vt no. s. de re. spo. oli. cñm. & de iud. cum de pu. & de reli. do. cñ ve. (pbatū) pñt tñ titulo alleg. pñt qñ sibi bec tertia fuerat cōstituta legi. s. de pñt. cum vile. qñ hñt pñt: sed vñt tantū pñt pñt s. de vñt. cñ de in. rē. vel aliter vt in glo. hñt. vñt. (T. Oblationum nomine oblato nū hic intelligunt oīa oblata sine mobilia sine immobilia sine i eccle offerantur sine extra. secus si dixisset oblaciones altaris. r. q. j. de his. antiquos. & melius. s. e. cum car. pñt ea missa nun cio) ar. qñ ea que acquirūt sacerdos in iungendū pñt per par rochia debent esse ecclesie nñcio) ar. qñ quēcunq intuitu eccle sic acquiruntur sunt ecclesie. rñ. q. iñ. pñt. s. s. testa. requisi ti. (T. Itē decimas. s. de testa. offici. & c. de bis. s. j. eo. c. hñt. pñt vñt qñ de datis inter viuos nō dñt habere portionē epō. sed de testamētis tñt. Itē qd de his q dñt ad perpetuū cultum vt vestimēta & qñsq alijs q hic concedunt portionē canonicam habere nō dñt. illa. c. loquitur qñ agit pñt de illis dec. sup relictis in testamēto tñ. hic aut loqñ qñ agebat pñtione ex ca nonibus. rñ. qñ. cōcesso. & c. quatuor. r. qñ. s. antiquos. vt ex pñt habes qñ de pñt dñt hñt portionē q pñt ad pñt cultū data. r. qñ. hñt. s. de dñt. s. nō agit epō s. pñt. qñ ergo cōditiōe ex illis canonicis pñt aliq portionē. Rñ. hic pñt habebat istā tertia ab epō: nec ob. qñ in. c. dicitur de medietate qñ in hñt seruāda pñt. s. de sepul. certificari. vel die qñ pñt istā petiit: qñ cā stipulatus fuerat: vel als sibi erat pñtuta & cñ nō posset pñt stipulationē vel pñtutionē pñt cōsuetudi nē. rñ. an. l. pñt de cuiuslibet istoz singl. ff. de vñt. cñ de in. rē.

Ex parte vestra. fuit licite. vel qñ remissa fuit nñciatio: vel qñ fuit sa tisfactū: vt dñt. s. de no. ope. nñ. c. hñt. & iñ.

Ex parte vestra. (ecclesiasti. s. e. cñ inter cōtra ratā) qñ iuri pñt nat. s. de testa. de his vel die cñ legatus possit facere cōstitutionē. vt. s. de offi. leg. c. vñt. eadē rōne pñt in terpretari. s. eo. inter alia.

Et a nobis. (maiora). s. dignitatē qñ ali care. s. maior appella pñt pñt a pñt accepta pñt pñt significatiōe verbi ēt dignitates bñcia sunt. ar. s. de pñt. c. vñt. vñt de hoc no.

Et transmissis facultates. interpret. tñt erat vñt canonicoz ad hoc vt vñt vñt vñt vñt qñ non sufficiūt facultates pp diminutionē. s. em diminute nō erant & hoc papa dñt nūq literas. dñt. argu. s. de consit. cum

9 Ep̄s nō ingrit de criminibus v̄l negligētia sacerdotis exēpti.

1875

_____

Transfert ad bec dicta ad desce. in tit. de proba. §. proba re. ver. veruz. et refert alexa. de imo. in cõsil. co. viij. co. iij. ver. nec et ob. in. ii. vo. et bald. in. l. barbari. ff. de offi. preto. et ibi mo. in col. ij. tertio notabili ter. et opi. inno. hic sequit car. in suo cõsil. lxx. iij. incip. in dis cussione pmissi articuli col. pe. in fi.

Tabelio Add q pet. de anc. allegat in cõsil. cccij. co lum. ii. circa fi. et in col. seq. y. nõ obstat. et ibi intelligit hoc veruz in factis antiquis secus in recentibus q dõ doceri de pri uilegio tabel lionatus. et in ci. 2 filii p isto pre instituto.

Inno. super Quinto decre.

dicto & excoicationi supponi q sunt de lege inrfditionis. & v3
hoc ad intelligedu pntia que dat alicui plenā libertatem nō
expmss. c. libertatis nō tñ itelligit plena libertas nisi i bis dua
bus. ill. sit liber. melius placet q iste ecclie nō gaudebat plena
libertate i lege inrfd. s3 tñ qad certa capitula legis iurisdicōis
erāt exēpte. s. q nō possent excoīcari vel interdici. sed quo ad
alia suberāt dīocesanis. s. q poterāt sub eis gūeniri & sic d alns

2 ¶ Examina dī. Accirco clerici fratru pntat epīs & examinant
ab eis: q bndi ecclie nō erāt exēpte: & id clerici p epōs erant in
eis instituedi. scens aut esset si ecclie eēt exēpte ex toto: q tñc
istituerēt ibi clerici fratres. xvij. q. ii. c. j. sed tñc si popul⁹ nō
est exēptus: rector ecclie istituit p fratres recipiet curā ab epō &
reddet sibi rōnem ppli & ibit ad pntia epale & recipiet ibi statu
ta synodi & rñdebit de qrtā decimarū & oblationū mortuario
rñz bndi q sibi a ppo obuenerūt & pntabit sibi reuerentiā ob
sequiū & honore rōne populi & alia q alns rectores pntat epō. ar.
s. de pnt. ex ore & de ma. & obe. qd sup nec est s3 qd dīcimus. s.
q d3 recipere curā alarum ab epō: q eadē rōne videt q qñ epō
instituit aliquē in ecclia nō exēpta vbi deric⁹ ē patronus q de
beret recipere curā tpaliū a patrono. so. nō ē ille q curā alarū
nō pōt qd habere nisi p epm cui subest vel p vicariū ei⁹. xvj. q.
vñ. null⁹. s. de of. archidi. cū satis. s. de insti. ex frequētib⁹: vica
ri⁹ aut nō vī ab his exēptus sec⁹ aut in cura tpaliū q intelligit
data hoc ipso q cōcessa est cura alarū. ¶ Itē pōt dici q pnta
tio quā facit patron⁹ sufficit vt postea cōcessa cura alarū cōce
dere videat patron⁹ & curā tpaliū. examinare aut eū nō debet
epō: q nō istituit eū in ecclia imo abbas. nec eū cōfirmat nec ip
si manū imponit. tales eū examina dī sunt. s. de elec. venerabi
lē. & c. nihil cura eū alarū i hoc casu nō ē pncipalis s3 accessoria
ex q eū p patronū clericū istituit⁹ est. & curā alarū qñ accessoria
ex rōne ei cōcedēda est. & id etiā nulla ei⁹ exēptio admittit nisi
forte laboraret infamia. s. de ap. cōstitut⁹. de accusa. accedens
nec accusabit a populo nec alio corā epō. ¶ Itē epō de crimi
nibus vel negligētia eius nō inquirat: q nō est iudex eius sed
si negligēs vel als est in regiminē epō poterit dare licētiā po
pulo q ab alio recipiat pntiam & alia sacramēta. s. de of. or. in
ter. in fi. s3 epō nō pntat q parochiani nō recipiat sacramē
ta ab hndi rectore qdū toleratur. vñ. q. iij. nōne. nisi sciret
vel vehemēter psumeret q parochianos vellet trahere ad erro
rē vel ad peccandū: q tunc nō quasi iudex nec in forma iudicis
sed quasi supior rector ei⁹. & cū etiā p alns & sup alios commis
sa est cura eiusdē parochie poterit ei mādare q ab eo nō reci
piat. ar. s. de timor. quanto tñ bene cūeat iste epō: q si postea
rector cōquerat de eo oportebit eū pbare causas & psumptio
nes quare hoc fecit quasi nō pbanerit pnties. ar. s. de excessi.
pla. c. ii. ab hoc autem rector si appellat parochiani extra iu
dicium appellā dñs est abbas suus: q bec appellatio plus habz
vim procuratōis ad iudicium q appellatōis. s. de ap. cum sit
s3 si appelletur ab eo in iudicio: tunc appellā dñs est epō a quo
eos bz. argu. s. de ma. & ob. solite. sicut & in ecclia vacante custo
diā habebit. populi quo ad curā. lxxij. di. si in plebibus. officia
aut audiet in procbiali ecclia. etiā vacante ecclia. & et ab extra
neo sacerdote: q locus ille corporalis ad hoc deputatus est.
s. de procbi. vt dñc. immo & si rector pcessisset inquirēdo p par
ochianum appellabit epō: & tūc vocabit rectorē vt defendat p
cessum suum. s. de ap. cū spali. circa finē. & si nō cōparuerit pro
cedet epō: q in cā appellatōis bene pcedit lite non contesta
ta (cum plebes) no. q aliqñ ecclie parochiales non sunt exem
pte: & tñ parochiani sunt exempti. de hoc no. s. de pntiū. l. rector

¶ pimus (moderatione) moderatio in hoc est: q isti fratres
clerici integras decimas recipiēt de nonalib⁹ & laboribus pos
sessionum. quas iste ordo sancti Jacobi habebat añ zeiliū. s3 d
illis possessionibus quas quesuit post zeilium soluet integras
decimas. s. de deci. nup. (in alns) s3 qñ obuenerunt sibi a vicis
fratrib⁹ sui ordinis dñt integre soluere decimas (alns. defen.)
repetere que no. s. de verb. sig. olim tibi.

De regulis inris.

Rubrica.

Quoniam res (dissolui) fallit in matri. xxij.
quest. vii. licite. In ordine & ba
ptismo. xv. quest. vii. episcopus solus. j. qd. j. quod
quidam.

Estote misericordes (in meliorem)
questiones. s. de simo. & si

Quod scandalizauerit (de renuci.
nisi igit. vii.
q. j. in glo. sic. (vtilius) xj. q. iij. inter verba. xxij. q. ij.
prium. xxij. q. v. ita ne.

Quod non est.

Quod latenter (r. q. iij. q. co. (item) ff. qd
me. causa. l. j. C. quod mo
tus causa. l. j. & vlti.

Quod in contemplatione.

(Questionibus) qui torqueri debeant qñt qualiter
hoc non noto q in summa plene de oibus notant.
Sed tñ de clericis videamus & dixerit aliqui eos torquēdos.
ñ. q. j. in primis. v. q. v. illi qui vbi bz accusatores epōrū & testes
torquēdos qd nō videtur posse intelligi nisi de clericis cū alñ
ad accusationē vel testimoniū ptra eos nō admittantur. s. h.
q. vñ. ipsi testes. ar. etiā pro eis: q cum extra testimoniū licitus
sit eos subire verberibus. xly. di. cū beatus. v. q. vj. q. qñ & si va
cillant in testimonio & viles sunt non torquebuntur. s. de que
stio. ex libero. iij. q. iij. si ea. ¶ Allā tñ dicunt ptra. & in. c. contra
rñs dīcunt laicos tortos qui admissi fuerant in exceptis crimi
nibus de quib⁹ loquunt p al. c. Pro crimine aut bene fateamur
aliquos verberādos. sed canēdū est semp ne adeo graniter tor
queant q periculū imminet vite vel mēbri. s. ne cleri. inlay
¶ Itē no. in accusa. cleri corū torquentur accusatores fm pñ
mam opinionē. v. q. vj. illi q q nō est fm legem. ¶ Sed mirum
videt q questio faciēda sit in accusatore cū nullus criminofus
vel suspectus sit admittendus ad accusationem. in. qd. v. accu
satoribus. & c. sequē. & q. vij. c. i. sed dic nos admittendos in ex
ceptis criminibus vel quādo accusatus volens euitare infamiā
suam eos vult admittere (a qñibus). s. de qñi. l. j. & c. de que
stionibus. milites.

Quod multotiens.

Quod ex timore (rrij. quest. i. pendenda. rrñ.
questio. ii. faciat. de peniten.
distin. j. solent.

Efleat.

Quod amnis cause (pastoris) negligētis
lxxj. di. dictū. j. q. i.
q quidā. xlij. di. deinde. xlij. di. c. vñ. in fi. (comedit)
pastor eū tenet de custodia. ff. lo. qui mercedē. xlij.
q. iij. tres personas. & si neget dolo suo vel negligentia perñsse
ipñ incūbit probatio. ff. de edē. si quis ex. s. vñ. s3 in custodia
carceris. ff. de custo. & exbi. re. l. vñ. cū als qui doliū allegat doli
pbare debeat. ff. de proba. quotiens. s. qui doli.

Indignum est (homagii). s. de simo.
ex diligēti alñ aut licite
ci iurant obedientiā: vt no. s. de ma. & obe. legebat.
Est aut obedientia in spūalibus & in his q ad deū p
tinent. & in his q pertinent ad officiū cuiusq prelati. ar. pro his
x. di. suscipitis. s. de ma. & obe. legebat. xlij. di. q. q. & xj. qd. iij.
quid mirū. vñ. q. j. sciēdum. vñ. q. i. q. super. Ad hanc etiā spe
rator. & layci tenent. lxxj. di. valētinianus. s. de ma. & obe. solite.
homagium aut est de tpalibus & his q ad tpalia pertinet. xñ.
q. v. de forma. & ideo homagii in hac significatiōe sumptū nñ
q p spūalibus est pntandū. s. de simo. ex deli. s. de iurē iurā. ni
mis nec in hoc videt valere aliqua cōsuetudo vt bic: q cōsuetu
do. iniqua non potest pseribi. vt not. s. de consue. in pncipi.

¶ Summum tandē apicem imposuimus. vel vt aūt Ereci co
lophonum addidimus. Deo ipso op. xñ. arimo opulante:
ad cuius laudem & honorem cuncta que facimus referenda es
se docet Mos predicator ille veritatis & doctor gentium Pau
lus Apostolus ita dicens: Quocūq dicitis aut facitis ea in
nomine domini facite: ad hoc eñ vt omnia rectum fortiantur
finem. debemus & in principio operū nostrorū eū innocare: &
in fine quoq ei gratias agere qd is nos ad optatum (que me
te nostra cōceperamus) perduxerit finem: quamobrem Iuris
pontifici studiosi Vos Rogat: oratq Lucius Paulus Ibo
sellus vt pro laboribus his quos in recognoscendis hisce In
nocentiū commentariis perpassus est: velitis eū quādoq om
nipotenti deo & eius sanctissime Genitrici mārīe vestris in
diuinis operibus commendare: neq aliud premium a vobis
expetit: valeat.

5333.

Lugdunū in edibus Joannis xñ. Doylin als de cambray. Anno
Virginei partus. 1525.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z A B C D
Omnes sunt quaterni preter D qui est quinternus.

Margarita preclarissima summi

U. J. Interpretis. d. Baldi de Eubaldi de Perusio
nuper per. d. L. Paulum Rhosellum Patavinum re
tusa et summo studio erroribus cunctis emendata et ad
Innocentiana commentaria: indicis loco accommo
data. quo indice profecto nullum utiliores inueniri pos
se asserunt doctissimi quique iurisconsulti.

Bernardini Angelici Guarrini Gallienis
ad Lucium Paulum Rhosellum Encor
miasticos.

Paule Rhoselle thum quis non miretur acumen
Ercutum tantis dotibus ingenij?
Quis studium sublime tuum non tollat ad astra
Assidue incumbens artibus ingenitis?
Quis tot congestos noctesq; diesq; labores
Laudibus ac prethi non ferat eximij?
Quis noua pre cunctis non commentaria ponat
Anper in vrbem modis edita mirificis?
Sen potius iuris legumq; Rosaria: vere
Que sancere ph condita pontifices?
Quorum illustrato: pariterq; Innocentius auctoe
Scripta magis volitat per tua conspicuus?
In quibus apparent industria: lucidus ordo
Lopia florifera est: insita cui breuitas?
Omnia: que multo per te contracta labore
Extabant nostris: gloria temporibus?
Tam bene: quum posthac cum iure studentibus actum
Consultumq; tua conspiciatur ope?

1525

Reuerendissimo ac augusto antistiti Domino Joāni Argentino. J. A. Doctori Episcopo Concordienfi Lucius
Paulus Rhosellus Patauinus. S. D.

Non equidem sum nescius Reuerendissime presul: quā odiosa
res: quāq; detestanda sit mens hominis ingrata: apud omnes fermentationes: Idcirco Innumera
atq; amplissima tua in me beneficia: mecum ipse reputo: quāuis ea consequi non sperem: grati ta
men animi: quem pre me semper gessi signum aliquod ostendere desydero: cum vero pro animi ma
gnitudine vires mihi sint multo tenuissime satis esse mihi duxi: si veterum ego ritū adulescentuz
imitarer. Nam sicut illi vel Apollini vel libero patri crines pascebant: eosq; de more promissos
in ipsorum honorem rescabant: ita ego: id quod facio. Ingenuz meum (q̄uis obtusum atq; imbe
cille) ingenuis tamen (quantum in me fuit) artibus instituere laborauit: vt deinde tibi: hoc totum dedicarem. Cum
igitur sub prestantissimo grauissimoq; viro Domino Carolo Ruino cesariq; ac pontificij iuris peritissimo in
terprete: qui cum ad prisca illos summosq; iurisconsultos proximē accedat. cunctos etatis sue hand secus an
tecellit. q̄sol ceteris stellis errantibus (quas greci *πλανηταί* appellant) splendoris claritate prestat: sub ipso in
quam nonnihil Cesario ac pontificio iuri impenderim opere. Aliquod de me ipso periculum facere decreui. quo
clartus omnibus appareat. tali ne imperatore dignus miles existam. Ceterum cum meas tibi tam dudum pri
mitias consecrassem. remq; te dignam parere studerem: nulla mihi aptior nulla magis idonea visa est quam que
Pontificij Iuris. Culus insignia (que non immerito in patauino Collegio adeptus es) te clarissimum reddunt.
c̄ prima precepta contineret. Cum itaq; clarissimi ac inter sanctissimos iuris scriptores acutissimi. D. Innocen
tij Dape quarti Conuentaria perlegerim. multos ex illis errores pro virili mea tollere contendi. quibus qua
tenus industria et studio consequi valui castigatis: apposui singulis capitibus summaria (vt vulgo dicun
tur) quo omnia scitu digna etiam tyrunculis obuta fierent: preterea Margaritam Baldi loco indicis ad innocen
tiana Commentaria accommodauit: suauis Excellentissimi Jur. A. Doc. Domini Thome Diplomatarij Constā
tinopolitani Tua igitur Reuerendissima Dignitas (quādo prestantius habeo nihil: quod ei offeram) hos meos
qual: scunq; labores sibi dicari non dedignetur: teq; Reuerendissime presul etiam atq; etiam rogo. obtestorq; vt
hoc primum tibi deditissimo sis animo contentus. cum me tuo semper patrocinio tutere: inq; tuorum clientulo
rum albo habendum censeas. Vale.

Margarita Baldi opus vere margariticum. hoc est preciosum et Margaritis plenum. nuper per. D. Lucium Paulū Rhosellum summa cum diligentia emendatum. et ad Innocentiana commentaria loco repertorium accomodatum: quo studiosis omnibus profuerit: nullum enim repertorium super Innocentio hoc melius et utilius confici posse existimaui.

Abbas potest licentia

re monachum ut transeat ad arcium monasterium non ut vageat. qz esset apostata nisi ex dispensatione epi. Ita no. inno. in. c. si. de renun. fo. 39. nu. 2. vide. j. in verbo superior in. 2. qd. Baldus.

Abbas non benedictus non potest conferre ordines psalmistarum. tamen quilibet sacerdos confert. Ita not. inno. in. c. j. de suppl. negli. prela. nu. 2. fo. 39.

Abbas non requiritur examinatio. Ita no. inno. in. d. c. j. de sup. plen. negli. prela. nu. 1. fo. eod. Sed contrarium ipse tenet in. c. venerabilis extra de elec. nume. 3. fo. 27.

Abbas potest mitti de rebus communibus agere. sed non transigere. Ita no. inno. in. c. contingit de transac. fo. 63.

Abbas an possit donare. et de donationibus ipsorum vide notabili ter per Inno. in. c. cum in officiis de testamen. fo. 153.

Abbas an teneatur mittere procuratorem vide inno. in. c. querelaz de procur. fo. 66. unde dic qz si est absens mala occasione puta ppter bannū et filia tunc tenetur mittere procuratorem. l. pa. exult. ff. de mis. no. Si aut bona et excusabili rōne. et tunc si necessario est absens nō imputatur sibi in damno. l. si. ff. de in inte. resti. Si aut sponte et tūc si ex cā privilegiata. ut studioz. et idem. qz non tenet mittere procuratorem ut. l. sed et si p. p. etiorē. ff. ex q. cau. ma. et not. in. l. si. ff. et. nec nō eo. titu. Sed si ex cā non privilegiata tenetur mittere procuratorem si commode potest alio non. ut. l. si conuenerit cum si. ff. pro socio. et ibi dixi qz reus absens nō tenet mittere procuratorem verū est nisi absentauerit se lite conte. qz tunc tenet mittere procuratorem ut. l. eundē. §. j. ff. de delegatis. Item dixi qz ad lit. conte. nec ad sniam nō tenet mittere procuratorem ut not. ff. de here. insti. l. si quis instituitur. que differentia non pbatur. l. in cōclu. inno. Sed an ad negocia quis teneat mittere procuratorem. vide in. l. si conuenerit. ff. p. socio. Negotia non reddunt in inuitū. Iudicia sic. Ad iudicia an teneat quis mittere procuratorem. vide. l. p. ff. de distrac. pigno. et c.

Abbas an possit testificari in cā monasterii sui vide inno. in. ca. insup. de testi. fo. 98. vide. j. in verbo monachus in. vj. q.

Abbas plene exemptus bz epalem iurisdictionē et auctoritatē in suis monachos. Ita no. inno. in. rubri. de cleri. peregr. nu. 3. folio. 45.

Abbas non potest dispensare cum suspensis ita no. inno. in. c. ex parte de tempo. ordi. fo. 40.

Abbas pro capella que nō est de mēsa nō potest agere nomine suo sed capelle sibi subiecte ita no. inno. in. c. cōquerente. de officio ordina. in numero. 2. fol. 60.

Abbas potest renouare procuratorem constitutum a cōuentu ita no. inno. in. c. cū nūci. de testibz. fo. 158.

Abbas intelligitur loqui ut membrum collegii nō ut persona. singularis. si in instrumēto dicit qd abbas et cōuentus facit procuratorem et ideo nō repellitur a testimonio ita no. inno. in. d. c. cū nūci. de test.

Abbas qd pscribat iura epalia alleg. et qz an requiratur vacua possessio in incorporalibz vide inno. in. c. auditis de prescri. nu. 3. fo. 115. et vide. l. ratio. §. p. ff. de actio. emp. et per eundem in. ca. cum olim. eo. titu. no. et tene menti. Baldus.

Abbas in causa cōmuni potest esse procurator capituli ita no. inno. in. c. sopite. de censibus. folio. 171.

Abbas presumitur procuratorem constituere de consensu capituli nisi probetur cōtrarium ita no. inno. in. c. ea nō scitur. de his que sunt a prela. fo. 147. prima manu.

Abbas potest pati ut monachus habeat certos redditus ad tempus ita no. inno. in. c. insinuante qui cleri. vel vo. fo. 180. in num. 2. et vide glo. in. l. lucius. §. tres heredes. ff. ad trebel. Bal.

Abbas interdū dispensat. sed regulariter pertinet ad episcopū dispensatio ita no. inno. in. c. b. de eo qui fur. or. suscepit. fol. 199.

Abbas nō possunt ecclesias vñire sed epi. ut in. c. sicut vñire de excess. si. prela. per inno. fo. 200.

Abbas exemptus qz delinquit in mēbris nō exēptis puniit ipse abbas per epi. et etiā deponit. Si autē nō delinquat in locis nō exemptis sed in loco exempto delinquat in psonas nō exemptas. tūc epi. nō cognoscit qz ppter locū delicti sortit quis forū ut. l. si. de offi. pres. et. ff. de iudi. l. omnē. et. l. nō alias. Sed propter psonam nō sortit quis forum. inno. actor sequitur forum rei ita no. inno. in. c. ex ore. de pñilegiis. fo. 204. post primam manum.

Abbas nō potest habere domicilium nisi in suo monasterio idem in clerice secularibus obligatis ad residētiam quia nō possunt habere domicilium de iure. nisi in loco residentie. sed alibi hñ possunt habere plura domicilia. ita no. inno. in. d. c. ex ore. de pñilegiis eodē sol. c.

Abbatia cum suis prioratibus nō intelligantur omnino diuersa ita no. inno. in. c. volentes de pñilegiis. fol. 205.

Abbas conuenitur pro ecclesia sibi subiecta ita no. inno. in. c. cū inter. de verbo. signi. fo. 217. statim in prin.

Abbas nō potest dare literam absolū. suo monacho quousqz monachus habeat aliud monasterium ita no. inno. in. c. cum quidam de iureiurando. folio. 109.

Abbas potest pscrivere iura epalia vidit inno. in. c. olim de rescript. et vide qd no. per eundē in. c. ad audiētiam eodē titu. fo. 11.

Abbas an sint in dignitate vide per inno. in. c. de multa de prebē. fo. 139. in nu. 6. et vide. c. indēnitatibus de elec. lib. vj.

Abbas exempti an sub sint epi. vel archidiaconis ratiōe populi quē habent dic. ut. c. si. de of. archi. per inno. fo. 46. in nu. 1. iura vide per eundem in. c. j. de capel. mona. primā manu fo. 167. et per Jo. andr. in. c. veniens de verbo. signi. lib. vj. in nonella.

Abbas an sit iudex ordinarius clericorū et monachorū sibi subditorū vide inno. in. c. qto de of. ordi. fo. 59. in nu. 2. Et cui teneat monachus magis obedire an suo abbati. vel epi. Itē qz et quam iuris. habeat episcopus vel abbas in monachos et de multis facientibus ad hoc vide ibidem inno.

Abbas an possit prescribere. qz possit bñdici a quo epi. maluerit. vide candidis de prescri. per inno. fo. 115. post primā manum.

Abbas an possit modice rei vel modico bñficio seu pñilegio renūcia re sine cōsensu sui cōuentus. Et ytrum id qd facit abbas. videat et presumat fecisse cū cōsensu cōuentus vide per inno. in. c. veniens de prescri. fo. 116. in nu. 5. post primam manum.

Abbas vtrū si bz aliqua iura epalia in ecclesia psumat habere omnia iura epalia. Et qualiter dicant ecclesie sine capelle spectare ad abbatē pleno iure vide per inno. in. c. cū inter de re in. fo. 117. nu. 2.

Abbas qd iuris bz in ecclesiis sibi vel suo monasterio dātis a papa vel ab epi. et qualiter iste donationes possunt fieri ab epi. de dona. c. pastoralis. per inno. fo. 152. nu. 2.

Abbas exemptus ytrum possit pretextu cōsuetudinis trāsire sine sententia pape de abbacia ad abbacia et ibi ministrare de cōsuetudine. c. cum venerabilis per inno. fol. 15.

Abbas exempti vel nō exempti an possint concedere litteras dimissorias in rubrica de cleri. peregr. per inno. fol. 132.

Abbas an debeat recipere monachos seu clericos alteri abbatis sine lictis commendationis. et quid iuris si abbas non vult dare licentiam transeundi de regula. c. licet per inno. fol. 162. num. 5. vide in. l. qui rome. §. coheredes de verbo. ob. per Bar. in. l. cum non soluz. §. necessitate. C. de bo. que lib. et ibi glo. et cy.

Abbas vel prelati nomine an intelligatur caplm vel cōuentus de rescrip. c. edoceri fol. 9. nu. 5. et c. rodulphus per inno.

Abbas an habeat iurum imperium et correctionē in monachos suos et an abbas possit per se vel per alium capere vel dare licentiā layco capiendi. vide per Inno. in. c. vt fame de senten. excō. fo. 210. nu. 3.

Abbas an et qualiter admittatur ad agendum vel defendēdum pro ecclesia sibi subdita. dic. ut in. c. cum inter de verbo. sig. p inno. fol. 217.

Abbas bz sit cōfirmatus p episcopum tamē si insufficientes ē ab abbacia tō remoueri ita no. inno. in. c. l3 de simonia fo. 191. nu. 2.

Abbas potest excoicare ut per inno. in. c. volētes de pñilegiis. fo. 205.

Abbas an possit dare licentiam predicanē vel celebrandi vide per inno. in. c. excoicamus de hereti. fo. 193. nu. 2.

Abbas pro delicto cōmisso a monacho bz magis puniri qz monachus quia omnia que sunt debent fieri cū eius cōsilio et auctoritate. c. dilectus filius. Al. de simonia per inno. fo. 191. prima manu.

Abbas an obligetur alijs vel alteri abbati ex cōtractu vel maleficio p suum monachum commissio dic. in. c. cum olim papa de pñilegiis per inno. folio. 203. numero. 4.

Abbas an habeat actionem ad repetendas res depositas penes suum monachum vel monasterium. dic. ut. d. c. cum olim de pñilegiis p inno. fo. 1. nu. eo. Et qualiter teneatur ex deposito facto suo monacho vel monasterio. et de quibusdam alijs. vide ibidem per inno.

Absens an teneatur mittere procuratorem ad iudicia. et an ad negotia vide. §. in verbo abbas in. vj. q. vi de. j. in verbo. citatum. in. xvj. q. circa medium. vide. j. in verbo. cōtumacia in. iij. q. et vide. j. in verbo ratificatio in. j. q.

Absentes citati ad eligendum nō sunt expectandi per totā dilationem legale. sed per modicum tempus Ita no. inno. et hosti. in. ca. cum nobis. de elec. fo. 20. nu. 5. vide. j. in verbo citatio. xvj. q.

Absentem an sufficiat citari ad domum Bar. quod sic in. l. inter accusatorem. ff. de publi. iudi.

Absolutio non debet dari nisi petenti ita not. inno. in. ca. romana de sentētia excō. fol. 214. sub nu. 3. vide. j. in verbo sacerdos in secunda. q.

Absolutio lata in petitorio an pariat excepti. rei indicate in possessorio vide per barto. in. l. naturaliter. §. nihil cō. ff. de acqui. possel.

Absolutio ad cautelam quō possit peti vide per inno. in. c. solet de sentētia excō. fo. 213. nu. 2. vide. j. in verbo arbiter in. iij. q.

Absolutio nō est necessaria nō ligato ita no. inno. in. c. venerabilis. de sententia excommu. folio. 213.

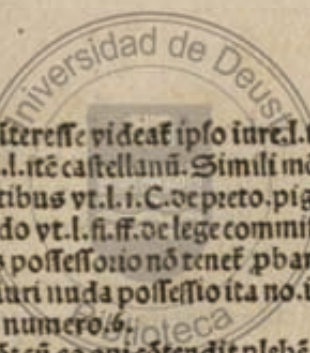
Marga. Bal.

Al. h

cite interesse videat ipso iure. l. si quis missus. ff. ne vis fiat ei. et ar. ff. de arbi. l. ite castellanu. Simili modo p prohibitionē et pceptū fiet missio in partibus vt. l. i. c. de preto. pig. et ibi no. Sequestri etiam fiet prohibendo vt. l. si ff. de lege commissoria.

Agens possessorio non tenet pbare se licite possiderenisi qñ est contra iuri nuda possessio ita no. innocen. in. c. licet de probatio. fo. 96. sub numero 6.

Agi pot cu eo qui cotendit plebē sibi subiectā esse ita dicit inno. in. c. cu oliz de psc. fo. 116. nu. 2. et ibi vid q abb. pot pscribere iura epalia

Agi pot de nullitate snie etia post execu. ita no. inno. in. c. ex ratioe de appel. folio. 122. numero. 1.

Agenti possessorio p bñficio non obstat excep. criminis vt in. c. ite cum quis de testi. spo. Sed si ageret petitorio tunc bñ obstarer excep. criminis inducens pmutationē bñficii ipso iure. Secus si per sniaz ita dicit inno. in. c. inter dilectos de excel. plato. fol. 200. nu. 1. quod est valde notabile secundum dñm pe. de perusio.

Aduocatus vide infra in verbo negatio in. l. qd. ibi student aduocati et. et infra in verbo narratio in. l. q.

Aduocatus lz faueat iniusto possessori oliz qui petit restitui. nō tñ de propter hoc habere cōscientiaz lēsam ita dicit inno. in. c. pastoralis de causa posses. et proprie. fo. 86. nu. 6. qz est pica et organū legis scripte et aduocatus nō dñ habere cōscientiam hominis sed legis certe lex bona est si quis ea ratione vtatur.

Aduocato licet certo modo taretur salarium vt. l. i. §. in honorariis de var. et extraor. co. nō tñ bz locū in aduocato in causa capitali. qui pot test magnū percipere salariū. ff. de dona. l. si patri. §. i.

Adulterium committitur etiam cum sponsa alterius ita no. innocen. in. c. discretionem de eo qui cog. folio. 181.

Adultus inobilia donare nō pot etia in ecclesiam nisi ingrediat monasteriū ita no. inno. in. c. in presentia de pba. fo. 96. nu. 6.

Admitti pot ad electionē et querit ius ea vice qui alias pote statē nō bz. ita no. bos. in. c. cñ inter de elec.

Admittere nō potest renūcia. illius qui nō pot destituere ita no. inno. in. c. qd i dubijs de renūcia. fo. 37. nume. 3.

Admissus simpliciter ad eligendū aquiri pos. eligēdi. qz p eo psumitur. l. qd sit admissus tanq credēs ius habere ita no. inno. i. c. cñ ecclesia. de cā pos. et proprie. fo. 85. nu. 7. post primam manum.

Admissus ad excipiendum eo ipso qd admittitur videt legitimatus ad probandum i quolibet genere probationis ita no. inno. in. c. tam literis de testi. folio. 100.

Admissus ad probandum prescriptionē videtur admissus ad probandum omnia integratā prescriptionē. l. possessionem et titulu ita no. innocen. in. c. per tuas de testi. fo. 103. nu. 4.

Admitti nō dñ aliquis ad pbādum qñ est verisimile qz villo modo id probari nō possit ita no. inno. i. c. qz verisimile de psump. fo. 108. nu. 1. Sint ergo iudices cauti vt perpēdant an id qd pa rs vult pbare sit verisimile qd possit probari vel nō. qz si pbari pot dabit sibi tēpus ad probandum alias nō tene menti.

Admitti an debeat quis ad agendū p ecclesia vacante vel p epatu vacante vide inno. in. c. nouit. ne sede vacā. fo. 146.

Admittitur plures excipientes cñdem ad diuersas exceptiōes opponēdas ita no. inno. i. c. super bis et. olim de ac. fol. 186.

Admittitur i distincte oēs criminosi ad excipiēdas lz nō ad testificandū ita no. in. d. c. super bis circa medium de ac. fo. 186. nu. 7.

Admittitur quis ad probandū falsitatē testiū etiam post sententiā. ita no. abbas in. c. li. et causam de pba.

Administratoz vide omnino infra in verbo delictum in. l. q.

Administratio facili auferit tutori qz plato ita no. inno. in. c. lz. bel. de si mo. fo. 191. i nu. 4. iura. i. manu et vide. j. in verbo citatio. l. xxxvi. q.

Aduerbium legitime de natura istius aduerbiū vide inno. i. c. si de libelli oblatio. fo. 79. et dicit ibi qd qñ aliqd fit in dubio videtur legitime esse factum qd no. perpetuo.

Aduersitas vide oīno. j. in verbo testis in. xxiij. q. et vide omnino. j. in ver. patientia l. i. qd. et vide omni no in verbo reprehensio l. i. qd.

Ambassiator vide omnino infra in verbo ciuitas in. v. questione.

Affinitas cotrabitur etia per coitū fornicariū ita no. inno. i. c. discretionē de eo qui cogno. cōsan. fo. 181.

Alienatio nō pbibet interiz qñ qz petit sibi cōstitui de no no aliqd ius incorporale: et id qui petit se recipi in canonicū nō impedit alterius acceptationē. Secus si qz agit ex iure reali vel cōfessiona ita no. inno. de cōstitutionib⁹ in. c. cñ. ad. fer. rariēss. fo. 4. Cōpōstelanus ibidē dicit p alia verba qz vbi pretenditur aliqd ius de nouo dari vel auferri nō bz vitiū litigiosi teneat interim alienatio. Tamē si agēs vincat renouabit. vt si forte bñficiū mibi debitu interiz pendēte appellatione alteri sit cōcessum ita dicit ipse ibidē vide infra in verbo canonici in. vii. q.

Alienare nō lz illi 3 quē inquiri vel statizqz incipit inquiri ita no. i. no. in. c. veritatis de do. et cōtra. fo. 93. nu. 1. etia vide bar. l. i. post contractū de dona. et per cy. in. l. si qz post bāc. C. de bo. dā.

Alienare lz rem litigiosam ex cā trāf. nisi fieret i fraudē ita no. inno. i. c. ecclesia vt lit. pē. fo. 95. vide infra i verbo iuramētus in. xxiij. q.

Alienator solus principalis tenet de euictiōe nō alij ita no. inno. in. c. si qz de reb⁹ eccle. nō alte. fo. 149. et vid infra i vbo auctoritas. l. i. §. q.

Alienare nō dñ de nouo qui iam factam donationē supplet ita no. abbas i. c. per tuas de dona. quod tene menti.

Allegans suam turpitudinem audif vbi periculū an me vertitur ita no. inno. i. c. tertio loco de psump. fo. 108. vide infra in verbo sciētia l. i. q.

Allegas prescriptionē. an teneat pbare titulu pscript. necne. vide In no. in. c. si diligētī de pscript. fo. 116. nu. 5.

Allegare nō opz titulu i pscriptiōne cui⁹ nō extat memoria in dñum ita dicit inno. in. d. c. si diligētī de pscript. fo. 116. nu. 5. et si dicit ipse ibi credere debes q pcessores mei titulu habuerunt ex quo semp pacifice possederunt. tene mētī et vide infra i verbo testis in. xlii. q.

Allegatio iusta est si sum in possessione et parat⁹ sum stare iuri ita no. inno. i. c. bone de appel. fo. 127. numero. 3.

Allegas carnalē copulā iteruenisse est stādus suo verbo ita no. inno. in. c. cōtinebat de despōsatione impu. fo. 188. nu. 1.

Allegare qz nō pot turpitudinē suam nec agēdo nec defendēdo vt in c. inter dilectos de do. per abbatem.

Amisio instrumenti pbaf p iuramētū adiunctis aliquib⁹ psumptionibus ita no. inno. i. c. cñ olum el. i. de privilegijs. fol. 202. in nu. 1. 2. 3.

Anglia Anglici reddūt ecclesie tributū vnius denarij p quo libet homine tñ est reale tributū. ita no. inno in. c. si de po. prela. in verbo nā secus et. fo. 17. nu. 2.

Anima non facile mouet ad credēduz aliqd sed pceden ter dñet tñ vt no. inno. i. c. veniēs de vbo. si gnifi. fo. 218. i nu. 3.

Animus vtēdi requirit. tāq iure suo optum ad pscriptēdū. sed nō optum ad possidēdum qz pede possidet. ita no. inno. in. c. bone de po. stu. prela. fo. 17. nu. 1. et ibi bosfi.

Annus Anno dñi millesimo alias ab incarnatiōe. xlv. iij. in stitutu sic fuit qd officiales imperatoris eligāt ipm imperatorē et eligētes aliamani sunt isti v3 Archieps Colontēsis q est cancellarius tot⁹ italie. et ab eo lperatoz electus pot accipere auctoritatē administrandi. Archieps treueren. qui est cancellari⁹ gal lie. Archiepiscop⁹ maguntinē. et magutia est ciuitas valde pulchra qui est cācelarius germanie et archio biādeburgen. q est pposit⁹ camere imperatoris Dur saronē q est portator ensis Comes rheni qui est comes palatinus et de nobili sanguine valde dapifer Impe ratoris. Dur boemie. qui est pincerna imperatoris et mo est rex boe mie. Et iste dur boemie nō est necessari⁹ i elec. nisi qñ aliū discordāt et inter partes equales diuidāt. vñ dñs Maguntinē. treueren. colo nienē. Et palatin⁹ dapifer Dur portitor ensis et archio pposit⁹ ca mere pincerna boem⁹. ita ponit Inno. i. c. venerabilē de ele. fo. 27.

Apostata vide supra in verbo abbas in prima questione. Apostata nō dñ qz lz trāseat ad minoē ordinem qz nō facit cōtra substantiaia regule licet icante trāseat ita no. inno. in. c. intelleximus de etate et qualitate. fo. 42. nu. 2.

Apostasia est triplex vt per inno. in. c. j. de apost. fol. 200.

Appellatio est istius efficacie siue nature qd extenditur ad granamina que postea subsecuta sunt ita no. abbas in. c. ex parte de testi. qd no.

Appellatio generalis nō valet ita no. abbas in. c. iter cetera de appel. Appellatio sicut tenet a diffinitina siue expressiōe cause ita tenet a mā dato qd bz vim diffinitive ita no. abbas et io. in nouella in. c. peruenit de appel. qd est no. et pbaf. ff. de mino. in. l. ait pretor. §. permittitur et dñi in. l. minoribus. C. de bis quibus vt indi.

Appellatio nō requirit in notorio excessu iudicis ita no. abbas i. c. puenit de appel. et vide. j. i verbo cōdemnatio in qnta questiōe.

Appellatio remota in vno. ca. de cōneris intelligit remota in alio: ita no. abbas in. c. si. requirit de appel.

Appellatio a snia vna voce reseruato sibi bñficio appellādi in script. quid opere. vide p inno. in. c. de appel. fo. 123. et per io. co. ti. c. bone et per bar. in. l. cñ procur. §. j. de no. ope. nūcl.

Appellat a relatione facta pte ignorante ita no. abbas i. c. itimasti de appel. vid. j. i verbo snia in. lxx. q. vbi remittitur ad ino. qñ possit appellari et qñ nō a snia excōi. vide infra i verbo snia in. lxx. q.

Appellās ab interlocutoria p doli nō est amplius citādu ad diffinitinam sniam ita no. inno. i. c. ad peti. de ac. fo. 188. nu. 3. post scōam manuz. vide oīno infra in verbo renūciās in. vii. q.

Appellari an possit a mueribus et bonorib⁹ ecclesiasticis. sicut a ciuilib⁹ bus vide p inno. in. c. j. de bis que sunt a maio. pte ca. fo. 147.

Appellari pot ab executiōe ppter defectū ordinis iudiciarij nō obseruati ita no. inno. i. c. ppositit extra de cōfessio. pbē de in. iij. col. fo. 142.

Appellatio nō valet nisi petatur apostoli ita no. innocen. in. c. cordi. de

Magarita Baldi EIA iij

Arbiter sup. diuilioe bonoz an possit prohibere ptibus aliena. bono
rum dic vt in. c. raynaldus extra de testa.

funt recipiendi si prius no fuerint interrogati fm ocs. id si fuerit

extra articulum interrogati qd cu nō fuerint ad b pducti h iudex ex
offi. interrogauerit nō officit didicisse testificata fm inn. Itē sup
discrepancie q nō sonet tñ testes sunt examinadi. vt. ff. de peti. he.
l. si qd libertate i si. Itē si egi rei vdi. r. nix. sup pbare vñ cam re
motā i pto iudicio i cā ap. nō admittit ad pbādū aliā cāz ita no.
notabi. Inn. l. c. fraternitatis de testi. fo. 102. p totū. Itē vltimū
dcm est ver si spāliter egi expssa i libello cā remota. Sec. si simplr
vt. ff. de ap. l. scio. r. l. ticianus. ff. qd cū co. C. de peti. bere. l. b. d. itas
matertere. r. ff. de pac. dota. l. beblins in fi. cū fi.

Articulus de pbari pnt formati fuit r iputet sibi q male formauit
capla ita dicit inn. in. c. apposit de cle. ecc. r ibi videas p cū. f. 192.

Arrarū. legalis vide bar. in. l. item qritur de pub.

Archiepiscopus pōt punire subditos sui suffraga
ne. ita no. abb. in. c. ex pte de liti. r
vide. f. i. vbo autoritas l. i. q. r vide. f. in verbo citatio l. rlii. q.

Attestationes r pcessiōes fctē i vna instātia valēt in
alia instātia etiā reo absoluto ab obser
uatiōe iudici qd est no. Itē est q magis sunt acta litis q instātie
r id instātia pempta nō pemit acta secus i aliis acti. q sunt de ordi
na. iudici ita no. Inn. c. cām de testi. fo. 99. nu. 1. Aduerte qdā sunt
acta q sūt ad litis pparatiōē r ista nō valēt in alia instātia nisi sint
pbatōes vel cōfessiōes. verbi gsa si tu in vna instātia cōfessus es te
herede vel hoc probauit valēt in alia. vt. ff. de interro. act. l. i. q. Que
dā sunt acta ad litis inchoatiōē vt lit. cōfessiō. r iuramentū calū
nie r ista acta pereunt cū instātia pempto termino vt. ff. de dā. in
fec. l. qui bona. f. si qd stipulat. Quedā acta sūt ad veritatis inda
gatiōē post l. cōfessiō. r ista nō pereunt. Fallit in attesta. nō publica.
q sine publicatiōe nō probat. i alia instātia publicari nō possunt
nisi de nōno recipiant q publi. sit offi iudicis merenario r istud
enauit cū instātia. vt. l. gesta de re iudi. fallit. c. om̄ frequēter vt
lit. nō cōfessiō. Sed ibi nō est finitā instātia interitu. sed q nō deside
rabat vltiorem pcessum. Quedam sunt acta q sūt ad interlo
cu. super inci dēti vel emergenti: tūc si iuder interloquitur quo ad
pcessum cause tūc finitur interlocutio. Sec. si in pncipale factū ex
traneū. ff. de mino. l. inter vtile. Quedā sunt acta q sūt ad decisio
nē cause r ista sunt perpetua: nec enī finit instātia. i. corrodif p dif
finitā. sed acqrit intētum sine. vt. ff. de mino. l. i. f. j. Et vbi cūq
dici acta finita. verū est nisi quo ad effectus psumatos de pterito
puta interrupte pscriptiōis vt. l. cū notissimi. C. de pscript. xxx.
annorum vel. xl. nā quatenus traxit secū suum effectū non rescin
ditur fm Ia. de are. r Bar. in. l. i. q. ff. indi. fol. Secus tñ si illa cita
tio perfecte nō producat in esse quia nō cōparet actor vt no. in. l.
sicut. C. de pscript. xxx. vel. xl. anno. p Guil. de cu. tene mēti. r vi
de. f. in verbo siletium in fi. Bal.

Attestatiōes si sunt cōbuste an sulas testes possunt iterū p duci ita t3
Inn. in. c. pstitut. de testi. fo. 100. qd verū puto restit. scā ex clausa
la gñali q finit i alio casu cōcedit. vt puta si p duci plures testes r
iuder refrenauerit numerū testiū. r iter approbato reperit qd
dā q nō pnt esse testes. r sic deficit probatio nō pcedit restitutio vt
no. ipse idē l. c. auditis. de in inte. resti. fo. 69. vel pōt dici qd suffi
ciat si des d amissioe taliū pbatōnū vt l. c. testimoniū d testi. i fi. bal

Augmētū vide. f. in verbo crimē in. vj. q.

Autoritas vide oino. f. in verbo differētia. in. liti. q.

Autoritas archiepi non requirit qñ alienat res maioris
ecclesie. i. ecclesie cathedralis p epm vel capim
ita no. Inn. in. c. j. de his q sūt a pla. fo. 1 + 7. r p eundem in. c. sta. de
trāsac. fo. 62. Nisi obuiet inramētū fm l. doct. r Lapum. Bal.

Autoritas superioris requirit si dñe ville velint inuicē se vnire i vñ
corpus. Itē si vñ corpus velit se diuidere in duo Ita no. Inn. in
c. dilectus de excel. pla. Et qd de vnabus villis possit fieri vñ cor
pus pbat in ant. vt iudi. sine qquo suffra. f. illud r qd vñ corpus
possit diuidi in duo pbat in. l. i. eadē. ff. de assesso. Bal.

Auxilium presumit quis dedisse eo ipso q stat armat. cū
malefactore. Ita no. inn. l. c. pñetiā de clerico
pessore. fol. 198. vide. f. i. vbo vadēs l. j. q. l. i. vbo sta. in. iij. q.

Auxiliū legis frustra inuocat qui cōmittit legem vt extra de senten.
cred. c. in audientia r. Bal.

Bannitus vide oino. f. in verbo excomunica
tus in. xij. q.

Bannitus q petit se absolui a bāno an possit an rebāni
tiōē ipune occidi fm formā statutoy pmitētū bāni
tos ipune occidi vide p dy. r bar. in. l. iij. f. si seruus que. ff. de acq.
pos. r per eundem Bar. in. l. pe. ff. de adult.

Bellū pnuocare i infideles r reges sarracenoꝝ an sit licitū vide Inn.
in. c. qd sup de voto r voti redēptiōe fo. 164. i. nu. 1. r 7. vide. f. i. ver
bo clericus in. liti. q. vide. f. in verbo ope. l. x. q. r plene per Inn. in
c. sicut de iure in. fo. 111. nu. 5. vbi tractat de bello licito r illicito.

Beneficiū dī titulus fm l. doct. in. c. ondum de elec.
Beneficiū est beniuola actio tribuens gaudium capiēsq tribuēdo
ait Seneca primo de bñchis. Et oīum beneficiorum ista est natura
vt nō sit necessitas sed potestas ait qntilianus. lib. j.

Beneficiū est q tātam eius cū pfectatur in quem cōfertur ait Seneca
vi f. de clamationum. Bal.

Beneficiū manuale habens agit eo nomine ita no. Inn. in. c. edoce
ri de rescrip.

Beneficia pñora ad b vt vacet sufficit bñ pacificā possessionē bñch
scōi de fcd l3 de iure nō vacet r i pnter sibi q errauit i iure. Secus si
errauit in scō ita no. Inn. in. c. pstitut. de ap. fo. 125. in nu. j. Pñela
tos maxime nō excusat iuris ignoriātia vt ibidē p Inn. vide p cū
dē in. c. de cetero de sen. r re iudi. fo. 117.

Beneficia sua quis pdit si p annū stat in exēcicatiōe ita no. Inn. in. c.
bone de eta. r quali. fo. 43. nu. 2.

Beneficiū omne requirit rēdētiā nisi cōstet de pñario. ita no. Inn. oc.
in. c. clericos de cleri. nō residen. fo. 140. nu. 1.

Beneficia paria pōt pñatus instituire alteri sine pñsensu. ita no. inn.
r abbas in. c. nouit de bis que sūt a piela. fol. 147.

Beneficiū si fuerit collatū absenti l3 nō dū acceptauerit nō pōt alteri
cōferri r si cōferat nō cōualescit l3 pñmus repudiet q eius volūtas
pño debuit explorari: ita no. abbas in. c. accedēs de pñch. qd no. ar
gu. f. ff. si cer. pe. l. pñinde. r de fidei cōmis. liber. l. ergo. f. si bona r
facit. ff. de leg. f. l. si tñ bal. r id quare interim nō pōt cōferri est quia
nō vacat cū sit iam facta collatio bal.

Bñficiū nō dī vacare simplr ppter renun. factā aīo pmutandi ita
no. abb. in. c. eum scōm de pñen.

Bona vxorū non debēt capi pro debito viri ita no. Abb. in. c. ex l3 is
de pigno. r. C. de pñuilegiis fsc. l. j.

Baptizatus in parte. An sit baptizatus in totū vide p bar. in. l. possi
deri in pñm. ff. de acq. pos.

Bastardus an possit substitui p procuratōr filio legitimo vide p
bar. ff. de dona. causa mor. in. l. qd cōdi. vide p eundē in. l. si is qui. ff.
de vulg. r pñp. substi.

Canonicus in eligēdo nō dī pub. offi sūngi
ita no. Inn. i. c. cū dilecti de cō
suetu. fo. 15. nu. 5. In canonicū quis nō pōt aliquem reci
pere etiā noie totius capitali. Sed oportet q singuli ca
nonici hoc faciāt ex quo sunt in. c. congregati ita multus no. tenet
cōpost. in. c. ea te de rescrip. vbi omnino vide. bal.

Canonicus electus vltra numerū bz vocē r quotidianas distributio
nes l3 nō habeat pñendā. ita no. Inn. r hosti. in. c. cū. ad. ferra
rien. de consti. fo. 3. nu. 6.

Canonici est nomē tituli r iuris: f3 pñbda est nomen facti r cadit ēt in
extraneū fm inn. in. c. cū. ad. fol. 3. nu. 2. r vide. f. in vbo patiētiā
in. j. q. r vide. f. in verbo ingressus. in. j. q.

Canonicus statim qd est factus ola ei incūbunt q ad canonicos atti
neat. ita no. Inn. in. c. in literis de resti. spo. fo. 88. nu. 7. r. ff. de
edil. edil. l. ediles. f. itē scēdum.

Canonicatus ministeriū est ita no. Inn. in. c. dilect. de pñb. f. 137. nu.
2. r est fm in ordine r vide. f. in vbo tyrānis in. j. q.

Canonici sin. r res ecclesie nō pñt alienare ita no. abb. in. c. ad audiē
tiā de re. eccle. non alie.

Canonicū cathedralis ecclesie cō est maior honor q esse alterius ecclesie
ita no. Inn. r abb. in. c. fraternitatis de sepul. fo. 157. Et sic videt
q l3 infamis possit esse monachus vt in ant. de mona in pñm. non
tamen possit impetrare canonicatū cathedralis ecclesie Bal. vide
in. c. sta. de rescrip. lib. vj. r in. c. infamibus de rega. iur. lib. vj. per
Dy. Zi. de cremona.

Canonici portio nō debet ecclesie parochiali de bis que singulariter
relinquunt pauperib3 cōsanguineis vel amicis intuitu pietatis
q ista canonica portio nō debet nisi de bis q reliquit alteri ecclesie
vbi eligi sepultura separata ab ecclesia parochiali. r id ne als eccle
sias sue pferat ita no. Inn. in. c. de bis. de sepul. fo. 157. Itē ecclesia
parochialis nō ager i herede testi. f3 ecclesia cui est relictiū ager r i
istā cui est relictiū dirigitur petitiō ecclesie parochialis vt in. c. de
bis r hac ratione nitit Inn. nō em ecclesie parochiali qñ iudicio
testatoris. Imo est quedā falcidia q cōtra volūtatē ipsius testatoris
detrahatur r id actiōe ex testō peti nō pōt: f3 cōditiōe ex canonē. S3
si ecclesia cui est relictiū repudiat legatū tūc forte penes herede rema
net cū suo honore vt. C. de cadu. tol. l. vnica. f. pio scōo r arg. ff. de
cōtratab. l. iij. post. f. vlt. qd no.

Calūniator: pñiēdus est sine fuerit calūniator super accusatiōe sine
super denūciatiōe r pñitur extraordinarie ita no. Inn. in. c. cum
dilectus de calūnia. fo. 190. adde quod no. Ly. in. l. seueriter. C. de
excu. tuto. Bald.

Cāpana multis de causis pulsā vide p inn. r hosti. l. c. de of. cul. fo. 48.
vide. f. in vbo vocatio i. j. q. r i. in verbo clericus in. vñ. q.

Cācellatio sine cassatio pcessus r sine pdest oibus q p sniaz ledeban
tur ēt ipsi nō citatis ita no. inn. in. c. in nra de pecu. fo. 66. nu. 8.

Clausula sicut tibi insti videbis intelligit. i. videri poterit r debet
ita no. Inn. in. c. canonū de cōstitu. fo. 2. nu. 2. in arbitrio enim bec
vba seu h sermo interpretat. i. vt volueris vt. l. dīē. f. stari. ff. de ar
bi. de natura arbitri est fm hosti. ibidem.

Clausula nō obstat aliqua lege qd operat i statutis. r dic q idē q in
rescrip. ita no. Inn. in. c. q in ecclesiā de pñi. fo. 3. nu. 3.

Clausula

Clausula alias qm de iure poterimus pcedemus no bz vim perēpto
ita no. inno. in. c. sedes de rescrip. fo. 7.
Clausula si est idoneus non requirit iudicialē discepta. ita nota. Inno.
in. c. 13 de trāsa. fo. 36. nu. 4. post scdm manum.
Clausula cōdēna si inueneris pcedendū vel si fuerit pbatum non est
forma s3 monitio ita no. inno. in. c. prudētia de of. dele. fo. 50. nu. 9.
Clausula q si nō oēs tacite intelligit in resc. ita no. Inno. in. c. suspi.
in si. de offi. dele. fo. 36. nu. 3. vide. j. in verbo mod. in. h. q. per totā.
Clausula si quid residuū fuerit qōnis qd significet vide Inno. in. ca.
ad repimēdum de of. deleg.
Clausula nō obstat. vbi apponit in rescrip. si p alio scripserim? scde
littere cēsent subreptie. ita no. inno. in. c. capl3 de resc. fo. 11. nu. 6. idē
ibi host. 7. vñ. j. i. vbo lra i. in. q. ibi itē subitelligit bec clausula 2c.
Clausula ista qten? fuerit canonicū decernas restringit ad petita. ita
no. cōpost. l. c. sup litteris d elec. vide. j. in vbo arbiter in. a. h. q. i. si.
Clausula studeas ad ins renouare et nuda possessionē cōtinet si iure
petat ita no. inno. in. c. epi de re. eccle. nō alie. fo. 149. nu. 3. Et est sci
endū q nuda possessio est triplex. l. pñe 7 in ista dicit lex. eo ipso q
quis possidet plus iuris. bz q ille q nō possidet. vt. ff. vt possi. l. i. i.
fin. inno. 7 detētatio ad offm iudicis pertinet. vt. ff. de dona. l. ag
lins. 7 detētatio 7 etiā ista vi amissa parit ins agendi ad rē vt not.
ff. de fur. l. itaq. de peti. heredi. lat. vbi. Et futura que parit inter
dictum ad ipse cōdēno oino nuda esse debet sed vestita titulo. C. de
edic. dñi adria. tol. l. h. 7 esse eius i trib? cōstit. vt. ff. de legi. l. si. fa
cit. ff. de peti. heredi. 7 non tantum de varijs et extra ordin. cogni. l.
de vsu. C. de fur. l. manifestissimi. 7 sed cum in scda. C. d agri. 7 cēsi. l.
si colo lib. xi. ff. de cōdi. furti. 7 ideo. 7 neratins vbi oino vide Bal.
Clausula ista a tali tpe citra nō includit tēpus cōtinuū. Sec? si appo
nat copula 7 citra qz copula cadēs inter principiū 7 finem includit
mediū tempus ita not. Inno. in. c. 13 cām de proba. fol. 100. nu. 6. qd
tene mēti. bal. Et adde huc dicto qd habes. j. in vbo testis in. l. h. q.
Clausula ista facias prouideri. ille cui scribit pōt prouidere per seips.
ita no. abb. in. c. pio illorū. de preben.
Captus ex cā famosa 7 in crimine nō est infamis. ita no. Inno. in. c. su
per bis. de penis. fo. 97. facit ad bec. C. de infra. l. j.
Capere pōt delinquentē ois bñs iurisdictionē. s3 priuati qui nō hñt nō
possunt cape nisi illi quorū interest vt si timeat de fuga. qz tunc h3 ac
clamare vero delinquentē licitū est cuiq. vt. ff. de vsur. l. si qz solutio
ni. 7 mora vel si cōprehēdat delinquentē in facinore. qz tūc licitū est
capere ita no. Inno. in. c. vt fame de sentē. excō. fo. 210. nu. 4. idē dicit
propter immanitatē criminis vt. l. fin. C. de male. 7 mathe. bal. 7 vi
de. j. in verbo bona in. j. q.
Capere delinquentē id vt nō possit iter aufugere sen offēdē licitū ē cuiq.
7 nō solū cape. s3 et ligare. ita no. Inno. in. c. vt fame d sen. exc. fo. eo.
Capella que nō pōt edificari vbi insit testator permutat per epm ad
aliū locū ita no. Inno. in. c. nos qdē de test. 7 vide. ff. de vsufru. leg.
l. legatum. 7 qd ibi bar.
Capellam priuati pōt qz facere in domo propria ita no. Inno. in. c. ad
hoc de reli. do. fol. 167.
Capitulum vide. j. in verbo prebēda in. j. q.
Capituli totū d3 cōgregari in electiōe fēda. 7 est de forma q cōgre
tur. ita no. Inno. in. c. qz ppter de elec. fo. 20. nu. 17. an valeat qd sit a
maiori parte capituli vide p eū dē. in. c. cū oēs extra de cōsti.
Capituli psequit iura epatus q vident tpaia 7 spūalia corā epō 7 c.
ita no. Inno. in. c. dilecti de maio. 7 obe. fo. 62. nu. 1.
Capituli nō succedit plato in bonis discretis a dignitate s3 succedit
successor. ita no. Inno. in. c. relatum extra de testa. fo. 157.
Carcer vide omnino in verbo citatio in. h. q.
Castrum si videat ins patronatus ei accedit annexū. secus si vēdo pa
latiū vbi est ecclesia in qua habeo ins patronatus. Ratio est qz ca
strum in se cōtinet vniuersitatē. s3 honore iurisdictionē 7 districtum
sed palatiū nō est vniuersitas iure. sed purū corpus vnde incorpo
ralia ei nō accedunt que pñt per se stare ita no. Inno. in. c. ex lris ex
tra de iure patro. fo. 168. nu. 1.
Castra vel alia loca vel cassamēta nō h3 facere ad emulacionem ita no.
Inno. in. c. pisanis de resti. spo. fol. 94. vide. l. qz qz. C. de fundis li
mitosis lib. xi. in tex. 7 glo.
Castrū. pñceps fecit castrū vel aliā ciuitatē: eo ipso q scribit ei vt ciui
tati. vel nominādo ipaz vt ciuitatē vñ ei cōcedere oia priuilegia q ci
uitati scūbūt: ita no. inno. in. c. cū ab ecclesiari d of. 61. qd no. fo. 58. nu. 3.
Castrum qd qz mihi furtiue abstulit 7 occupauit si est difficile cū re
cuperare posse licitū est etiā mihi ipz furtiue auferre ita no. inno.
in. c. olim cām de resti. spo. fo. 89. nu. 8. Et ibi ē habes q qz qz t3
violēter rē alterius si ois cā habere nō pōt licitū est sibi cā furtiue
occupare 7 rē habere q tene menti inno plus dicit ipse. Inno. c.
q si non possum rem meam habere possum equalentem surripere.
Cautio de iudicio fisti nō pp hoc legitimat psonā iudicis coram quo
prestatur. nec pñt. Ita no. Inno. in. c. inter monasterium de re iudi.
fo. 120. in nu. 2. vide. j. in verbo snia. in. xxxviii. q. 7 vide. j. in verbo
appellatio. in. xx. q.
Casus in quibus papa refertat sibi absoluit. ponit Innocen. in. c. nu
per. de sententia excōmunic. fo. 116. in nu. 6. 7 vide. j. in ver. clerici

cus in. l. iij. q. 7. j. in verbo citatio in. vii. q.
Casus i quibus nō est excōmunicatus ille q pcutit clericū ponit inno. in. c.
nō dubiū 7 in. c. venies de sent. excō. fo. 208.
Casus tres indicēdi purgationem ponit Inno. c. in. c. inter extra de
purga. cano. fo. 205.
Casus in quibus pñt testes recipi antelirē cōtest. sine libellus sit obla
tus sine nō. ponit Inno. c. 120. in. c. qm vt lite nō cōte. fol. 80. 7 vi
de vñ casum in. c. 13 de testi. 7 aliū in. c. significauit. eo. titu. aliū. ff.
ad. l. aquil. l. in. Laquil. alim. C. de vsur. pu. l. pñt alim. in. l.
diffamari. C. de inge. ma. aliū ff. de libe. leg. l. aurelius. 7. l. aliū. C.
de fidei. l. si contendat. Sed nō oēs isti pertinent ad materiam
huius casus Bald.
Casus in quibus citatus vel requisitus nō tenet cōparere ponit host.
in. c. bone extra de elec.
Casus in quibus opponitur excep. non agendi ponit host. in. c. h. de
ordi. cogni.
Casus in quibus t3 snia cōtra res prius indicatas vide per Inno. in. c.
suborta de re iudi. fo. 120.
Casus in quibus monach. nō pōt esse procurator vide p Inno. l. c. cū. j.
7 a. de re iudi. fo. 120. nu. 2.
Casus in quo simul duo interueniūt admittunt ad agēdū vel ad ac
cusandū vide per Inno. in. c. abbate de re iudi. fo. 121.
Casus in quibus appellat ab executiōe 7 casus q impediūt executionē
snie vide p Inno. in. c. nonit extra de ap. fo. 126.
Casus in quibus valet qd sit iudicē pēdēte appel. vide p Inno. c. inter
posita extra de appel. fo. 120. nu. 4.
Casus in quibus tenet processus indi. post appellationē 7 que dñia sit
in appellatiōe facta i iudicio vñ extra de iudi. vide p Inno. l. c. roma
na de app. fo. 132. in nu. 7. Et no. tres gradus i psecutiōe appellatio
nis per quos gradus pcedit vel non pcedit inhibitiō fēda iudici
a quo vide ibidē p Inno. 7 no. bñ hoc. Bal.
Casus in quibus epō pōt cognoscere 2tra laycos ponit inno. in. c. rece
pinus de priui. nu. 4. Bal. fol. 202.
Causa an debeat expi. qm appellat a snia excōmū. vide inno. in. c. p
tuas de senten. excō. fo. 210. nu. 4.
Causa pōt delegari in monacho hoc expi. s3 als non ita no. Inno. in
c. cū olim el. h. de priuile. fo. 203. nu. 1.
Causarū tria sunt genera. l. ciuile criminalis 7 spiritalis: ita no. In
no. in. c. crimina de collu. detegē. fo. 198. vide. j. i. verbo pcepti. l. i. q.
Causas que directe pertinent ad ecclesiam ponit Inno. in. c. nonit ex
tra de iudi. fo. 75. nu. 4.
Cause tpalis iurisdictionis 7 publicorū offi. pñt terminari etiā die
feriato ita no. Inno. l. c. significauerūt extra de indi. fol. 76.
Cause cognitio nec ordo iudiciorū requit in renouatiōe iurisdictionis
ita no. Inno. 7 host. in. c. accedēs: vt lite non contesta. 7. ff. de iu
di. l. iudicium soluitur Bal.
Cām magis inspicimus q psonam in priuilegijs realibus sed in p
sonalibus magis psonā quā cām ita no. Inno. in. c. j. de rescri. fo.
4. nu. 5. vide infra in vbo cōpromissum in. h. q.
Causa quecūqz tractatur etiā per restitutionē in integrū executiones
impedit. ita no. Inno. in. c. pastoralis de offi. deleg. fo. 53. nu. 1. 7. C.
de transactio. l. h. causa.
Causa si simpliciter est cōmissa intelligitur etiā cōmissum petitorium
7 possessoriū. Secus si spūaliter alterū tātum ita no. Inno. in. c. ex
tra de seque. pos. fo. 95.
Causa citationis si nō subest 7 citatus cōparet aduersarius eius cōdē
natur in expēsis ita no. Inno. in. c. dilecti de exce. fo. 113. in nu. 1. 7. ff.
de iudi. l. cū quē temere bal.
Causa iudicij 7 cā testimoniū nō sunt eedē cause s3 diuerse. ita no. inno.
c. sicut nobis de re iudi. fo. 118.
Cā iusta audiēdi que pōt examinari pte nō citata nō tñ iudex d3 esse
currēs ita no. Inno. in. c. tenor de re iudi. fo. 117. qz iusta examinatio
erat pparatoria nō iudicialis. facit qd no. ff. de bo. pos. l. in. 6. pe.
Causa est inferenda in libello. ita no. Inno. in. c. inter monasterium
de re iudicata. fo. 120.
Cā phabilis. i. iusta verisimilis cā d3 que de iure approbatur ita no.
inno. in. c. bone extra de ap. fo. 126. nu. 3. phabile qm est ad opinādū
qd si probet opponētī fauet. Verisimile est qd pñma facie psumit
qñ ad sentētiā dñi. probabile est qd ex actis appareat vt ibidē inno.
Causa vniuersitatis nō pñdicat singulis nec elidit nec tollit priuilegia
singulorū ita no. Inno. in. c. h. de sepul. fo. 157. nu. 3.
Cause criminales pñt delegari de iure canonico excepto vltio suppli
cio. ita no. Inno. in. c. in archiepiscopatu de raptori. fo. 196. in nu. 1.
Clericus non pōt ferre testimonij in curia seculari sine licē. sui epi in
cā ciuili ita no. Inno. in. c. j. de iura. calū. fo. 81. in nu. 2. In criminali
vide gl. in. c. cū ad sedē de resti. spo. vbi no. qz i pñ. cause fauemus a
ctori. i medio reo 7 actori. i fine reo 7 vide. j. in verbo abbas in. xx.
q. Et dicit Inno. in. d. c. j. de iura. cal. qz clericus nō pōt iurare nec ef
se procurator in foro seculari sine lñia sui epi.
Clericus nō accusat laycū criminaliter corā iudice seculari. s3 ciuilitē
sic ita no. Inno. in. c. cū. ff. de accu. fo. 18. nu. 3.
Clerici qñ 7 qualiter pñt bellū indicere vide Inno. in. c. qd in vñb3

de penis. fo. 207. r. p. eundē in. c. ex co. de sentē. exco. fo. 209. r. vide
J. in verbo tyrannus in. j. q.
Clericus in qbus causis pōt dari pūitēdus iudici seculari facta pri⁹
de gradatione vide p inno. in. c. qualiter r qñ de accu. fo. 195. nu. 6.
r facit. c. cñ nō ab hōle de iudi.
Clerici qñ pāt pūilegium clericale r qñ nō. vide inno. in. c. prelato
rū de accu. fo. 129. r. vide. c. j. de apostatis.
Clerici oēs qui sunt bñficiati tenētur facere refectiā ita no. cōpos. r
Jo. an. in. c. cñ oēs de cōsue. quod est no.
Clerici mīores minora seruitia faciūt q; purgāt ecclesiā accēdūt lāpa
des pulsant cāpanas r similia. Et an maiores sint pferendi eis in
pbe. vide p inno. in. c. statumms. de malo. r obe. fo. 63. in nu. 1.
Clericus si petit beneficium vacans qui sunt citandi vide p inno. in
c. decetere de transac.
Clerici possunt esse pcuratores in curia ecclesiastica non in seculari
ita no. Jnn. in. c. si. de oblig. ad ratiocinia. fo. 44. nu. 3. r vide p eū
dem in. c. j. de iura. calum.
Clerici si vacillant in testimonio eorū nihilominus possunt torqueri
ita no. Jnn. in. c. cōquestus de re iudi. per. l. presbyteri. C. de epis.
r cle. l. nullum Jnn.
Clerico seculari iuriatō an actio cōpetat ecclesie. dic qñ si nō ē facta
iniuria psonē. Sec⁹ si officio vel dignitati ar. ff. de reli. r sump. fur.
ne. §. offa. r p Jnn. in. c. cōtingit de sentē. exco. fo. 210.
Clericus pūsus potest remittere actionem iniuriarum sed nō exco
munica. ita not. Jnnocen. in. c. non dubium r in. c. veniens de sen
ten. excommu. fo. 208.
Clericus duorum episcoporum idest subditus duobus episcopis si de
linquat cui teneatur obedire idest in cuius foro respondere. vide
Jnn. in. c. ex ore de pūi. fo. 204. nu. 1.
Clerici in minoribus ordinibus constituti quando faciunt cōtrariū
suo ordini. penitus perdunt officium clericatus: vt si forte sint mi
lites seculares vt ducāt in vxoī viduā. vel in habitu r tonsura nō
incedūt sed penitus eā deseruerūt. Secus in cōstitū. in sacris q; co
gunt ad ordinē redire nec perdūt pūilegiū nisi si seua fecerint r ba
bitū deseruerint ita no. Jnn. in. c. j. de apost. fo. 194. nu. 3. Et sic
no. quando clerici propter inordinatam vitam perdant pūilegiū
clericale r quando non.
Clerici possunt dare aliquid libere pauperibus p sanguineis ita no.
abb. in. c. de inbibēdū de coha. cle. r mulie.
Clerici negotiatores tenentur seruare statuta loci vbi negotiant. ita
no. abb. in. c. ex lris de vi. r bone. cleri.
Clericus etiam fugiens potest propria autoritate detineri a suo credi
tore sine metu excommunicationis. ita no. Jnn. in. c. vt fame de sen
exco. fo. 210. nu. 3. qñ est singulariter no. fm dñm petrū de pūisio.
Adde qñ quicūq; delinquēs pōt detineri in loco vbi deliquit vt
satisfaciat etiā si fuerit clericus. ita no. do. Jo. cald. in repe. c. de il
lis de rap. in. ff. no. r alle. ad hoc ipm ca. r. d. c. vt fame de sent. exco.
r. c. si clericus. e. ti. de sentē. exco. lib. vi.
Clerici etiā in minoribus cōstituti vt lector psalmista r alij in mīori
bus cōstituti ordinibus gaudēt pūilegio cleri carnis quo ad forū
immunitatis nisi cōtradicat cōsuetudo q dāt iurisdictionē ita no.
Jnnocē. in. c. j. de apost. fo. 194. nu. 3. r in. c. nonit de iudi. fo. 75. r
istud qñ dicit de cōsuetudine in illis cleri. est singulare dictū. valet
ergo qñ facit pās vel inder alius secularis gtra eos si cōsuetudo
dictat qñ est menti tenendū.
Clerici a quibus muneribus sint immunes vide Jnn. in. c. non min⁹
de immu. eccle. fo. 175. nu. 1. r. 2. 5. r. 6.
Clericus vel officialis an possit rūpere hostia sue ecclesie r itrare p vi.
r qñ de habentib⁹ seruitutē rerū profanarū vide inno. in. c. j. de im
mu. eccle. fo. 176. nu. 2. nec l3 prima nisi iure possessorū inno.
Clericus ratione feudi potest compelli r conueniri corā iudice secula
ri ita no. inno. in. c. verū de fo. cōpe. fo. 76. nu. 2. r idē in layco quia
pōt conueniri pro rebns ecclesiasticis corā iudice secu. ita no. inno.
in. c. si clericus de foro cōpe. fo. 76.
Clerici nō possunt iurisdictionē progare sine consensu suoz epoz ita
ita no. Jnn. in. c. romana de fo. cōpe. fo. 78. nu. 2.
Clerici seculares monasteriorum non habēt vocem in electione prela
torum ipsorum monasteriorum ita no. Jnn. in. c. cñ causam extra
de elect. fo. 14. nu. 2.
Clericus non potest captus detineri etiaz volēs a iudice seculari q est
publica iniuria totius clericatus ita no. Jnn. in. c. ex rescripto de
inu. Laycus vero volēs nō dī detineri ab alio sed a semetipso. ff.
de rei vdi. l. i. §. pñe nisi sit talis q nō habeat sui corporis potesta
tem vt vxoī filius r filia. Bal.
Clericus si sit beneficiat⁹ nō pibetur ad alia beneficia eligi ita not.
Jnn. in. c. cñ ecclesiastice de excep. fo. 111. nu. 3.
Clericus etiā in minoribus cōstitū eligi ad dignitatē ita no. Jnn.
in. c. cñ olim de re iudi. fo. 116.
Clericus excoicatus postea absolutus an debeat habere fruct⁹ medij
tpis vide Jnn. in. c. ex infirmatione extra de ap. fo. 116.
Clericus non dī peregrinari ita no. Jnn. in. c. j. de cle. pere. fo. 132. vel
ad curiam pape accedere p impetratiōe beneficii vel pro vtilitate

primata sine in la sui epi vel plati sui. Sec⁹ si appellaret vel granaret
q tūc nō tenet petere in la nisi de honestate. sec⁹ itē si teneret rea
lia vt in. c. cñ parati. de app. fm inno. quē oīno vide Bal.
Clerici etiam non resēdētes habēt vocē in electionib⁹ ita no. Jnn. in. c.
clericos de cleri. nō resē. fo. 136.
Clericus qñ dicat hie ecclesiā p derelicta vide per Jnn. in. c. ex tue de
cleri. non resēdē. fo. 135. nu. 4.
Clericus ex sola enormis delicti infamia est remouēdus ita no. Jnn.
in. c. ex tuarū de purga. cano. fo. 205.
Clericus r laycus possunt esse simul executores testamenti. ita no. ab
bas in. c. Joannes de testa.
Clerici coniugati nō hñt pūilegia ne soluāt fisco datias sine collectas
impositas. Sed bñ hñt pūilegiū ne ppter cōmissum pūiātur pe
na corporali ita no. abbas in. c. ex parte de cleri. cōiug. vbi vide per
eum r tene menti Bal.
Cessio vide oīno in verbo cōmissio. in. j. q.
Cessio qñ presumatur simulata r aliud est cessio r aliud est cōtractus.
Cessio d. adherere dñm nō pcedere ex intervallo. nec seorsuz diuer
sis instis. de istis oibus vide plene p Jnn. in. c. ex pte de alie. iud.
nu. cā facta. fo. 73. nu. 2. De verbo cedo cōcedo mōdo insolūtū do
vōdo vel dono vide Bart. in. l. ad eum ff. de dona.
Credulitas credis soli assertioni cardinalis vt p Jnn. in. c. cum olis
de pūi. fo. 202. r in. c. ex rescripto de loca. fol. 150. r ibi p glo. r do
cto. maxime per do. petrum.
Credis in foro cōsciētie quicq; hō dicat ita no. Jnn. in. c. cōsulti de re
gu. r trāsēntibus ad relig. fo. 162. nu. 3.
Credi dñlibus cōsualis r ei fides adhibēda est. itē credis etiā notario
sine testibus l3 pars neget testes dixisse illud qd reperit scriptū vt
dicebat matafello ita no. Jnn. in. c. ad audiciā de resc. r vide p do
cto. in. l. si qñ decurio. C. de fal. r qñ no. l. l. curēt. ff. de testa. r vide. l.
lege. r. l. cellus. ff. de proba. qñ no.
Creditor literis epozum sigillatis qñ est verū in extraiudicialibus se
cus in iudicis ita no. Jnn. in. c. post cessionē de pba. fo. 96. nu. 1.
vide. j. in verbo sigillū in pe. r. ii. q.
Credis relatiōi publici nūcū l3 nō appareat de cōmissiōe sec⁹ i nūcio
pūiati assumpto ita no. Jnn. in. c. qñ i falsaz de pb. fo. 97. nu. 3.
vide per Ly. l. i. neminē. C. de reg. re. q dicit q semp apparere dī de
cōmissiōe facit. ff. qñ me. ca. l. h. bal. r dicit ibidē Jnn. q illā cēssio
nē nō opz scribere in act. r dī cōmitti nūcio citatio certaz psonaz
nō incertaz vt no. bar. in. l. c. de iudi.
Credere vt ponēs illud q ponit nō certitudinarie scire ita esse ita no.
inno. in. c. statuti de cōses. fo. 95.
Credulitas nō excusat in iura. calū. nisi adsit veritas ita no. Jnn. l. c.
si. de iura. cal. fo. 82. in nu. 1. in pūi. qñ tene mēti p testibus vt cū de
ponūt vera esse nō credulitati s3 certitudiniveritatis dñt inherere
Bal. r vide. j. in verbo scriptura in. vi. q.
Creditor vide. j. in verbo monasteriū in. j. q.
Census vide. j. in verbo petitio in. iij. q. vbi habes de formatione li
belli ad censum.
Census est signum subiectionis vel exemptionis ita no. Jnn. in. ca.
pieterea de transac. fo. 64.
Censum qui soluit presumit esse vel fuisse fidelis ita no. Jnn. in. d. c.
pieterea de trasac. fo. cod.
Census vide. j. in vbo testis in. xliij. q.
Cedula vid. j. i vbo sigillū l. iij. r. vi. q. r. j. in verbo citatio l. xxiij. q.
Citatio vbi est nulla q nō t3 vel nō emanant ibi snia est nulla ita no.
Jnn. in. c. pñenti. de rescrip. fo. 12. nu. 4. et vide per eūdem in. c.
querelā. de pū. fo. 65. nu. 2. vbi dicit q qñ citatio l3ia non pcessit
snia que ferē nulla facit. ff. de re. iudi. l. si cū nulla. r. l. vir bonus. ff.
iudi. sol. et quod no. per glo. in. l. si pater. C. de testa. defun. r in. c. vt
debit⁹ de ap. Sec⁹ si est aliq sed pōt elidi. q artat nisi opponat bal.
j. in verbo sentētia in. xliij. r. l. qñne r. j. in verbo cā. in. r. q.
Citatus simpliciter q nō pparet p se dī mittere pcura. etiā si sit in car
cere alteri⁹ iudi. vel in exiliū ita multū no. inno. in. c. querelā de p
curatori. fo. 65. nu. 1. Cōtrari⁹ pte. est ad hoc in. l. h. §. qñ dixim⁹. dñ.
simili quoz mō. ff. si qñ can. fm do. Bal. in reporta. suis r vide. j. in
verbo contumacia in. iij. q. r vide. j. in verbo reus in. iij. q.
Citatus vt cōpareat personaliter dī mittere procuratōrē instructūz si
ipse nō pōt cōparere. Secus si fuit citatus generaliter vel ad domū
ita no. inno. in. ca. dilectus de pcura. alias de pba. fo. 66. et vide. j.
in verbo silētiū in. j. q. circa finem.
Citatus ad vñ actū et alios successine dī mittere procuratōrē ad om
nia. Sed si citatus est ad vñ actum solū nō tenetur facere procu
ratorē nisi ad illū actū in quo monit⁹ est ita no. inno. in. c. cōstitut⁹
de pū. fo. 67. in nu. 2. vide. j. in verbo vagabūdus in. ij. q.
Citatus dī cōparere saltē allegaturus suū pūilegiū ita no. inno. in. c.
de dila. fo. 82. in nu. 3. vide. j. in verbo renūciam⁹ in. j. q. r. j. in ver
bo condemnatiō in. iij. q.
Citatio iudicis delegati quid debeat continere vide per inno. in. d. c.
pieterea de dila. fo. eodem.
Citatio in quibus causis non tenet vide inno. in. c. pieterea extra de dila.
r de alijs multis ibidem.

Citata una parte que coparuit in termino sibi assignato altera vero non coparuit. ille qui coparuit etiam finito termino non potest recedere et si recedit non erit cotumax nec citatio circumcidet tñ altera pte coparuit snia valebit. q. inder potuit expectare de benignitate. Secus si licetia esset coparente ita no. inno. in. c. consiluit extra de offic. delega. fol. 52. nu. 7.

Citatio lz requiraf ad sniam audiendā tñ lz nō fiat citatio valet snia si fuit lata vtrags pre pñte ita no. inno. in. c. exceptio de excep. fo. 114. et no. in. c. qm cōtra falsam extra de probatio. in glo. presumitur in fi. et de offi. dele. cū in iure et in. d. c. exceptiones in glo. super verbo punif de hoc limita vt per guil. et bal. in. l. pe. ff. de in ius vo. v3 nñ qñ requirif fieri citatio in scrip. die vt ibi per eos.

Citatus si comparet corā iudice et recedat sine licentia ipsi dicitur et se cotumax ita no. inno. in. c. in calūnia de penis. fo. 206. in nu. 2. et vide de hoc gl. in. l. decurio. C. de decurio in. l. si. co. ti. lib. x. Sint ergo canti citati qui coparet vt nō recedat sine licentia Bal. Unde nō dī coparuiffe qui sine licētia iudicis recedit ad hoc. facit. l. quesitum. ff. de re iudi. Bal.

Citatio non sufficit fieri ad domū. qñ quis citat vt examine vt testis ad perpetuā rei memoriā immo si personaliter nō reperit debet expectari quousqz reperiat et hoc veruz nisi esset periculū in mora vbi aut esset periculū in mora sufficeret citatio ad domū ita no. inno. in. c. signifi cauit de tes. fo. 101. quod no. Bal.

Citari qñ qd debet psonaliter citari. et qñ sufficit citari ad domū vide de no. inno. in. c. si aduersarius de eo q mit. in pos. fo. 96. nu. 5.

Citatio vbi nō est legitima vt i pupillo et filia tñ nō fiet restitutio ex pñs. ita no. inno. in. l. d. c. si aduersarius fo. co. vbi oīno vide de bis et de alijs circa hāc materiā citatiōis. vide. 3. i. verbo absens in. ij. q. 7. 3. in verbo appellatio in. vñ. q. 2. j. in verbo vniuersitas in. v. q. 7.

Citatus an teneatur coparere post terminum vide inno. in. c. cū dilecti de dolo et cōtū. vbi dicit qñ nō dī coparet legitime qui in termino nō comparet. non citat per parem sed requirit eum ita not. inno. in. c. cum nobis de elec. fo. 20. nu. 4.

Citatus vel requisitus in quibus casibus non tenetur comparere vide per hosti. in. c. bone de elec. fo. 22.

Citare nō dī inder nisi rei de quo qñ qñ pcedit ad instātiā pñs sed qñ ipse pcedit ex officio suo dī citare oēs quos res tñgit ita no. Inno. in. c. humilis de maio. et obedi. fo. 63. in nu. 2. et interim differtur executio. scōm eum et hosti. ibidem.

Citatio specialis non est necessaria ad scientiā expen. Sed sufficit cotumacia vel citatio ad diffinitivā ergo taratio potest fieri sine notā citatione quia est executio implicita ipsa cōdēnatio expensarū ita no. inno. in. c. querda. de pcur. fo. 65. in nu. 2. et no. in. c. super eo qd me cā. diri etia in. l. terminus. C. de fruc. et li. expen.

Citari ad pcessum nō est citadus ad interlocutoriā sed in diffinitiva ita no. inno. in. c. audi. de pcur. fo. 66. in nu. 2. et p Jac. de are. in. l. nec qd. 3. vbi decretū. ff. de of. pcur. et vide glo. no. in. ant. iube mus sup vbo spectas. C. de iud. itē citatio gñalis sufficit 3 vbi qñ citat ad vñū arti. dī etia citari ad alios fm inno. ibidē.

Citatus non tenetur coparere. qñ citatio peccat in forma euidenter. vel in materia. nā cū sit interlocutoria est ipso iure nulla p manifestū errorē et defectū ita no. inno. in. c. pterea de dila. fo. 82. in nu. 1.

Citationis facta a iudice a quo est appellatum de defectu eius vide in no. in. c. prelatoz in de accusa. fol. 189.

Citatione sine pot fieri notificatio specificatio et declaratio ita no. inno. in. c. pastoralis. de rescrip. fo. 6.

Citatio qñ de gñā citatur ille quē dī iure citari nō oportet expectadus nō est qñ p hanc cita. nō querit sibi ius ita no. inno. et hosti. in. c. cū inter. R. de ele. fo. 20. in nu. 2. 3. alibi dicit Jac. butri. qñ vbi aliquis est citandus citatus est expectand⁹ vt ipse no. in. ant. si omnes. C. si vt si se ab heredi. absti. Bal.

Citatio peremptoria est necessaria in cā appellationis lz nō regraf lis cōtesta. ita no. hosti. in. c. ecclesia de constitū.

Citatio quā faciunt canonici ad eligēdū non est pñte citatio sed de nūciatio ita no. inno. in. c. cū nobis de elec. fo. 21. in nu. 2.

Citatus tenet mittere pcuratōrē nō tñ tenetur diuinare fortuita nec dare mañ. ad substitutū ita no. inno. in. c. cū nobis vt lite nō cōtest.

Citatus nō tenet qd coparere corā iudice delegato nisi ipse delegatus mittat in citatorio copā rescrip. non dico bullam ita dicit inno. et hosti. in. c. pterea de dila. fo. 82. in nu. 1. 3. ordinarius nō tenet facere hāc de sua electiōe. Sufficit em qñ sit in possessiōe. Si tñ dicit sibi subditū vel in loco subdito sibi. Sec⁹ si nō dñe vel incolā post recessuz. f. absentē extra territorij nec cū pōt hāñre ob delictū sed dī prius appbēdi et remitti secūdū inno. Sed pñtudo generalis cū est standū seruat cōtrariū qñ forēses hāñt in cimitatib⁹ ob de licet alias impune delinquerēt. de iure vero cōi absens qñ nō est alis subditus rōne originis vel domicilij lz est de foro delicti pmissa legitima citatiōe pōt dñari nisi in penis capitalib⁹ vt. l. absentē. ff. de penis et die vt ibi lz rōne delicti aduena efficiat de foro. vt. l. oēs ff. de iudi. nō tamē efficiat subditus et id nō pōt vēdicari lz originarius et incolā vēdicet vt. l. de iure. ad mani. et ita intelligitur qñ no. in. c. j. de foro cōpe. in clemē. Bal. in penis aut capitalibus potest

pati bānum pñscriptionis bonorū qñ est interlocutoria vt. l. j. ff. de requir. re. Sed ex forma statutorū bānum etiā personale datur qd transit ad verā cōdēnā. per diffinitivā subsecutam nō per se cum sit interlocutoria vt not. Dy. ff. de custo. reorum per totum in cōtra ctibus ille qui recessit potest cōueniri excepto aduena nō tamē patitur diffinitivam lite nou contestata sed missionem vt. l. beres absens. ff. de iudicis.

Citatus ad diē feriātā an teneat coparere diē sequenti nō feriata an vero citatio sit nulla. vt. ff. si qñ in ius vo. nō ierit. l. ij. in fi. Sed est ver⁹ qñ est nulla p illa diē. Sed vbi nō dī qñ exco setur si nō coparet in sequenti diē iuridica vide Inno. in. c. cōstus de ferijs. fo. 83. nu. 1. Dicit em ipse qñ si citatiōe fiat expñsa mētio tñs feriati vt cōpareas diē dñica qñ nō v3 citatio. Aut nō sit expñsa mētio. vt cōpareas diē. vij. et tñc v3 et dī coparere diē sequenti iuridica. qñ pcedēs dies intercalatur. i. occultat et nō dī octaua. 3. ista qñ est diē legitima dī cetur octaua. Itē qñ duo vident pcepta. ff. de arbi. l. celsus. et lex dī cit qñ dies diffundant vt. ff. si qñ cautio. l. si. qñ i iudicio. Post ea Inno. in. d. c. cōquest⁹ sentit indistincte qñ debeat legitimo tēpo re coparere. Host. dīat in. c. expōnit de dilatio. qñ aut diē feriata assignatur p termino in quo debeat coparere et nō valet aut p termino vsqquo et tñc v3 qñ dictio vsqz ponitur exclusiue et ideo dī p uenire in coparēdo tpe iuridico. fm hosti. Nō ob. d. l. celsus qñ ibi dies adijcitur solutioni. vnde obligatio est ppetua merito dī post ea soluere. Sed citatio nō ligat imperpetuū. Itē nō ob. d. si qñ i iudicio qñ ibi erat ipedimētū nō rōne tñs lz rōne pñone pñta mor bi. vt. ff. de arbit. l. si cum dies. ff. si quis ex. Et lex dīcit diē feriā tam in numero dierū denūciari. ergo nō fiet diffusio vt. C. de dila. l. siue pars. Sed pro inno. qñ fiat prolatio arguo sic. Licetū est arguere de contractibus ad iudicia vt. ff. de iudi. l. oēm. Sed in contractibus bonafidei fiet necessaria prorogatio vt. ff. loca. l. insula. ff. si. ergo et in iudicis bo. si. Sed respondeo qñ oīa pcepta iudicū sunt stricti iuris. qñ ex eis oritur actio in factū que est stricti iuris. vt. ff. si qñ iudi. nō obtē. l. j. in fi. ergo nō valet qñ artatio et impossibilitas tñs vtiat vt in loco itē post terminū remanet citatio sine termino ergo nō valet secūdū eos q dīcit dies taratos esse de substā tia dilatiōis v3 ergo citatio circū dñci et nō differri vt. ff. de arbit. l. arbiter cal. et hoc in dila. quē dā a iudice. Si aut dā a lege vel pñcipe valet dilatio. et tñc si diē feriāt⁹ est terminus i quo dī copere dī copere i iudicis diē sequenti nō feriata vt. l. c. dilecti d dolo. pñt. 3. in actib⁹ qñ sūt añ iudicū vt in oblatiōe libelli dī ea diē offerri. vt. ff. de adulter. l. miles. ff. sexaginta nā qñ pōt ea diē explicari nō sunt ferie vt no. in. d. l. ex quacūqz. ff. si qñ in ius voca. nō erit et i. l. j. de ferijs et xv. q. 1. ff. c. placita qñ si lex assignet tps liti vel instātiē nō differit vt. C. de tēp. ap. l. si. ff. si i iurisdicōi vel arbi. vt. ff. de arbit. l. si de meis. ff. si. Si autem iuri et actioni datur resti. propter ferias repentinās non propter alias vt in. l. sed pñtōrē. ff. si ferie. ff. ex qui. cau. maio. patet itaqz dila. currere cū opus sit resti in iteg. idē v3 si lex assignet tps ad probādū vt in. c. pia de excep. lib. vj. qñ assignatio qñ dā a lege nō h3 vim interlocutorie. Secus in ea que assignat a iudice. vnde inder pōt ea mutare. velut interlocutoria vt. ff. de arbi. l. qualē. ff. dicere et de pñt. stipn. l. j. in fi. et l. penul. vel forte in. c. pia cessat restitutio qñ est excep. dilatoria iuxta nol. p Inno. in. c. corā felicis de in iteg. resti. Sed quid ecōtra si diē feriata pro nō feriata inder citat circa hoc vide Ly. C. in qui. cau. in iteg. resti. nō est neces. l. in minoribus in. v. q. Bal. et videretur valere inspecto si ne qñ nō phibetur citatio sed effectus citatiōis. vt. ff. de mino. l. i. ff. j. ff. de contraben. emp. l. sepe. ff. si quis amico. In contrariū v3 nō valere inspecto pñt. qñ obuiat pñt. vt. l. dies festos. C. de ferijs ibi horrida vor pñonis sileat et ibi taceat apparitio et suspendit effi ler. organa tēpo re feriato. ad idē. C. de ferijs expōit. l. si minor. solutio duplex est citatio vna que residet in iudice. et ista diē feriata ob mēsses debet silere. tamen si confertur in tempus licitum in eo quod non requirit sessionē pro tribunali vt in dilatiōe probatoria nisi de cōsensu partiū vt. l. prima de ferijs. Nec mireris si dī co indicē citare quia potius citat ipse quam nūcius vt. ff. de ma. vindi. l. si patri. ex. in fi. Alia que residet in nūcio que est executio actus iudicis et tñc si inder cōmiserit tēpo re iuridico potest nūcius citare tēpo re feriato ob mēsses qñ executio pcepti potest tñc fieri. vt in. c. si. de iudi. Secus in ferijs in honorē dei qñ tunc executio fieri nō potest vt. d. l. dies festos nisi vbi periculū esset in mora vt in casibus pñilegiatis. quos ponit 3. 30. C. de ferijs ad fi. Item in ferijs repentinis qñ respectu rei pub. idē cū ē. nā res publica deo comparat. l. si. C. fac. san. eccle. et ferie repētine diuinis vt no. in de. sepe de verbo. signi. in glo. ordinaria. Sed nūquid habes dila. octo dierū ad comparēdū possit comparere in continēti in prima diē dico qñ tenet expectare alteram partē quia dilatio est cōmunis hoc verum nisi in expecta. curreret tempus sibi sine periculū vt qñ habet terminum ad probandum tñc enim non tenet expectare aduersariū. alioquin nō posset producere iura sua nisi in extremitate tēpo ris. quod est absurdū. Alertat tamē qñ interim producant testes faciat aduersarium citari vel moneri vt. C. de testi. l. si quādo per Bar. et. l. in illa stipulatione de verbo. ob. et no. ista.

Civitas non restituitur ita dicit Inno. in c. i. de in integ. restitu. fol. 62. num. 1. prima manu.

Civitas de vrbantate tenetur reficere damna facta vel inflicta ab hostibus vel a piratis suo nuncio vel legatis et non solum de vrbantate sed etiam de iure tenetur ita no. Inno. in c. sicut el. ii. de iureiur. fo. 111. in nu. s. quod est verum quia ambastata est imediata seu prima causa danti vel etiam remota fm cu ibidem. Bal.

Civitas collegia ecclesia. omnia ista possunt destrui auctoritate superioris causa cognita. et tunc perdunt omnia privilegia civitatis et collegij. Unde si collegium denuo restauratur. si primum erat exemptum. istud non erit exemptum. Si civitas reponitur et ante habebat ex privilegio vel prescriptione merum imperium modo non habebit nisi restituta sit a principe quia tunc omnia que iuris sunt recuperat et ciues quos perdiderat et privilegia et statuta vt hoc accidit cartagini et bononie vt. ff. qui. mo. vsu fruct. amit. l. vsu fruct. et not. in probemio. ff. in. s. hec autem tria. Si autem de facto opprimatur a predonibus et latronibus vel tyrannis et capiatur et destruitur monasterium ecclesia vel civitas tamen sine villo corpore materiali vivit quodam intellectu et extat anima vt ita dicam quasi sine corpore et retinet omnia privilegia vt. ff. de fideius. l. mortuo. et de petitio. heredita. l. hereditas. et ipsi semetipsos reedificari possunt et si nemo vivit superior restaurat et privilegia exemptionis et cetera in ra que durabant habitu reducuntur ad actum ipso iure secundus Innocen. qui hoc no. in c. cum ex iniuncto de no. ope. nun. fol. 201. num. 2. et facit. ff. de leg. ii. l. pater. s. tusculanus. Et est ratio differencie quia quando de iure destruitur titulus cassatur. sed facti calamitas titulum non aufert nec nomen vt. ff. de servit. vrbanoz prediorum. l. servitutes. s. si sublatum et l. cum debere columnam. cu3 simili. et no. ista Bal.

Civis vide. f. i. vbo. civitas l. ii. q. 2. f. in verbo tyrannus in. j. q. Limitari an debeat esse propinquum ecclesie vide per Inno. in c. abolere de sepul. fo. 156. nu. 2.

Limiterium non habet omnis ecclesia nisi habeat populum vel ex privilegio ita no. Inno. in c. i. de sepul. fo. 156.

Loddenato iniuste iudex tenetur ad restit. totius damni quod consequitur condonatus ita no. inno. in c. sup eo quod me. ca. fo. 68. nu. 4.

Loddenatus de crimine publico non propterea intelligitur depositus a beneficio ita no. inno. in c. nihil. in si. de elec. fo. 11. nu. 5. vide. f. in verbo finiam in. xvii. q. 2. f. in verbo renuncians in. ii. q.

Condemnatus de crimine non statim perdit officium vel beneficium sed requiritur post illam condemnationem depositio ita no. Inno. in c. qualiter. el. ii. de accusa. fol. 127.

Loddenato mortuo non fiet executio nisi citato primo hodie ita no. inno. in c. q. de iudi. fo. 71. vide. f. in verbo finiam in. xvii. q.

Condemnatus qui facit id quod est persecutivum appellatiōis licet compareat coram iudice a quo non intelligitur deferere appellatiōes ita no. inno. in c. pastoralis de offi. dele. fo. 53. nu. 4. ar. ff. de mino. l. ii. s. scio vide. f. in verbo clausula in. v. q. Bal.

Loddenatio expensarum quandoque fiet in principio litis. quandoque in medio quandoque in fine ita Inno. in c. sine de dolo et cōtu. fo. 92. nu. 2. et 3. et sic patet quod quotiesque pelitis fieri potest. Bal.

Condemnatus seu gratiatus qui non appellavit in incidenti appellans in principali omnia potest persequi ita no. Inno. in cap. q. ad consultationem in glo. queritur de re iudi. fo. 118. secus in sententia que non tangit factum principale quia examinatur et appellat seorsum a principali vt in sententia expensarum secundum eum ibidem et secus in interlocutoria que fertur antelitem contestata vt. C. de pcur. l. ita demum et ibi per legistas.

Loddenato vel grauato sufficit ire vel mittere ad sedem apostolicam per grauiam sibi illatam et prestari ne quod non iterum fiat et hoc habet per appellatiōem ita no. inno. in c. vt debitus extra de ap. fo. 128. nu. 2.

Conducens stipendiarios vel equos ad bellum non tenetur ad emendam equorum mortuorum in dicto bello nisi ex pacto conventum fuisset et tunc a finibus pacti non est recedendum ita no. Inno. in c. sicut. et f. de iureiuran. fol. 111. numero. 4. Idem in commodatario. secus in mandatore nisi ex debito hoc ei faciat secundum in no. ibidem quod tene menti et vide. l. i. ad. l. iul. de vi. in. l. quoniam multa facinora Bal.

Loductor cessando in solutione per biennium cadit a iure suo ita no. inno. in c. propter de loca. et q. du. fo. 50. nu. 3. Hoc modo pinatur titulus conditionis et omni suo iure. Sed statim quod non soluit potest reijci vt comoditas vtēdi impediatur non vt locatio finiat vt. C. loc. l. edē. et de furtis. l. si seruus. s. locator fm Jaco. Bal.

Contrahere licet cuius post finiam contra suam confessionem sententialiter reprobata ita no. inno. in c. mulieri de iureiur. fo. 111. et l. c. venerabilis de excep. per eundem. fo. 112. nu. 7.

Conditio si deus voluerit que subauditur in quolibet iuramento. quod operatur vide inno. in cap. debitores de iureiur. fol. 109. nu. 2. vbi dicit quod operetur hoc. quia si iuravi tibi commodare arma tuas ex eis occidere hominem. non teneor tibi seruare hoc iuramentum. quod deus non vult hoc fieri vt iuramentum licitum non debet trahi ad illicitum casum nec ad periculum anime perducere secundum eum ibi de3. Et

sic not. casum in quo quis potest venire contra suum iuramentum alteri prestitum. vide etiam ibi quod iuramentum prestitum potest etiam in melius commutari. sicut votum factum secundum Inno. ibi dem. Bal.

Conditiones quandoque subintelliguntur tacite in iuramento vt sunt conditiones de futuro. Prima est si deus voluerit. Secunda si premissum seruiabitur. Tertia est si contra ius non precipitur. Quarta si pecunia numerabitur vt. l. fina. C. de non numera. pecu. Quinta est si res statum non mutabit vt. C. de sponsa. l. fin. Et semper in sunt due reservationes. l. salvo in re alterius. et salva auctoritate superioris vt. ff. ad municip. l. fina. ita not. Inno. in cap. quemadmodum de iureiuran. fo. 110. in nu. 1. et per eundem in c. cum contingat eo. ti. facit quod no. in l. si. ff. qui sa. cog. Et sic no. de tacitis conditionibus que in iuramento subintelliguntur.

Conditiones apposite contra naturam contractus vitiant contractum ita no. inno. in cap. primo de conditio. ep. fo. 179. in nu. 3. Adde in contractibus triplicem esse perfectionem id est conventionalem essentialē et executivam siue finem. Conventionalis quatuor sunt species scilicet re verbis literis et consensu et ista perfectio cadit in contractu in diem. et in contractu conditionali de hoc die vt. ff. de periculo et commodo rei vendite. l. si id quod et in. l. qui potior. ff. qui potio. in pigno. habe. et l. qui balneum eo. titu. et l. omnia. als si pecunia. ff. si certum petatur. Essentialē perfectionem non habent contractus conditionales quia non producantur essentialiter in esse ad quod tendunt nisi pro essentiali conditione vt not. in l. si. ff. de in die adiectione et probatur. ff. de verborum obligat. l. de3 Item contractus in diem quodammodo est in potestate et habet se ad esse et non esse et in certis et necessariis non cadit executio recipiunt enim quidam contractus liberationem vt. ff. quod metus causa. l. metum. s. sed quod pretor. Quidam per aliud vt per traditionem de istis no. ff. de pericu. et commo. rei vend. l. necessario. et C. co. tit. l. prima per l. in delictis non cadit et glo. dicit verum quantum ad naturam personalis actionis. Sed potius dicit verum quantum ad acquisitionem domini vt. C. communia delega. l. fina. s. si ue. ff. de vsu fruct. lega. l. semper. per l. y. Dependētia de futuro. ff. ad leg. aquil. l. in lege et ff. de tabu. exhiben. l. locum. s. cōdemnatuz hoc dico propter duas questionēs. Prima est cuius loci consuetudo seruetur. nam dico quod in incidenti conventionis vt sunt testes inspicere locum quia ibi recipit eam perfectionem. Sed quo ad concomitantiam seu comitantiam executionis inspicitur locus ubi collata est solutio. et idem si potest ibi is pro quo recepta est stipulatio agere sine cessante ex forma statuti vt permissi. Erit hoc etiam si stipulatio erit facta florentie vt solvatur permissi argumē. ff. de sol. l. i. quero. nam permissi fingunt contractum. quia in loco per imaginationem contrahentes se transferunt vt. l. contraxisse. ff. de actio. et ob. et argu. in. l. nihil. ff. de cap. et possimi. reuer. in delictis. etiam dico quod acquirunt formam et legem in loco ubi sunt est enim naturalis. nam quod in loco nascitur et radicem habet ergo qualitatem sequitur. Et ideo florentinus delinques senis gaudebit beneficio statutorum senensium vt. ff. de extraordi. crimi. l. penulti. s. sunt quidam quod no.

Conclusio in prima causa non operatur aliquid in causa appellationis. Ita notat inno. in cap. cum dilectus de fide instrum. fol. 107. vult dicere quod conclusio facta in principali causa non impedit partē producere in strumēta in causa appellatiōis quod est singulare fm Hostie. vide. f. in verbo renuncians in. vii. q.

Conclusum postquam est in causa nulle sunt partes iudicis nisi in pronuntiā. et ideo postquam est conclusum clausus est processus et nulla allegatio amodo fieri debet nec in iure nec in facto ita multum notabiliter not. Inno. in capitulo pastoralis de causa possess. et proprie. folio. 86. numero. 1. vbi late vide de ista materia. Hoc est verum quando concluditur in tota causa. sed quo ad capitulum de producendis testibus concluditur per aperturam testium vel per didicta testificata vt in autentica de testibus. s. quia vero. Nota. bile est hoc quod officium iudicis non concludit nec primo modo vt in capitulo Johannes heremita de fide instrumē. nec ultimo modo vt no. ipse Inno. in capitulo cum clamor de testi. folio. 103. per aperturam testium dico omnino esse conclusum in testibus produendis. Postquam vero est conclusum nulla exceptio obijci potest vt. l. quoniam in dubitati. C. de adulte. nam inter conclusiones et sententiam nullum est dubium medium nisi citatio ad sententiam vt in autentica vt cum de appella. cogno. post principium. Et sit conclusio si renunciatur actandis. vt not. in capitulo fina. de in inte. resti. lib. vi. in nouella. Et si in criminali non consuevit concludi quod renunciatum non valet vt no. ff. de pactis. l. pactum inter heredem Sed illa lex quamuis facit in contrarium. sed dicendum est quod in criminali postquam constat de crimine non debet re iuris apibus disputari dicendo non potuit intervenire proci. sed de impunitate facit quod not. Bal.

Conclusus causa quod dicat vide per inno. in c. pastoralis de causa poss. et proprie. fo. 86. nu. 1. et vide. f. i. ver. renuncians in. vii. q.

Coitus vide. f. i. verbo affinitas in. j. q.

Marga. Bal. loco reposito.

Correctio disciplina vide. §. in verbo appellatio. xxy questione. vbi de his not. Bal.

Coniuncta persona quando appellat pro coniuncta potest ratificari post. r. vics. scms in nudo gestore in quo ratificatio est de substantia. Sed coniuncta persona potest agere sine ratificatione si dominus non contradicat vt. l. j. de appel. recip. ita no. inno. l. c. auditis 2 in c. i. genesi de elec. fo. 33. facit ad limita. l. bonorum rem ra. ba.

Coniuncta persona licet agat in iudicio pro coniuncta tamen si inuestituram pro eo recipit non acquirit ipso iure beneficium nisi habeatur ratum: et potest haberi ratu licet inuestitura medio tpe cotulerit alteri quia a facto suo recedere non potest ita no. inno. l. c. accedens de preb. fo. 132. facit. ff. de solu. l. si quis ostendit in fi. Inno.

Conseruator qui condemnauit de crimine potest taxare exp. et audire testes super hoc qd venit accessorie: et si actor non vult per conseruationem debis cognosci res absoluet ita no. inno. l. c. statuimus. de offi. deleg. fo. 57. in nume. 1.

Conseruatores pnt inq. ex ipso officio solu i notorio vt ibi de inno. Conseruatorum officium consistit quasi in mero imperio ita no. inno. in. d. c. statuim. de offi. deleg. fo. eo.

Cofiscare vide. §. i. verbo ciuitas. l. j. q. vbi habes an ciuitas possit bona cofiscare. Itē q. cofiscare bona est meri imperij.

Consuetudo excusat quem a peccato ita no. inno. in. ti. de treu. et pa. tamen contrarium tenet ipse idem in rub. in fi. de 2. suc. fo. 14. vide. §. in verbo sta. in. v. q.

Consuetudine pot derogari solēnitatib. insti ita no. inno. l. c. j. si. de fide i. stru. fo. 105 in nu. 9. vbi bñ dicit. idē et vbi consuetudo est.

Consuetudo que dat alicui pbenā vt sibi dare iniam possidēdi ita no. Joā an. in. c. fi. de consue. in nouella Bal.

Consuetudine outur ius petendi confirmationem et infirmationem ita no. Inno. in. c. abbate de verbo. signifi. fo. 216. in nu. 1. et vide. §. in verbo titulus in. fi. q.

Consuetudo dat iurisdictionem etiam spiritualem ita not. inno. in. ca. nouit de indi. fo. 7. in nume. 6. ergo illud quod facit iudex secularis contra clericos si consuetudo erat valet: quia consuetudo dat etiam iurisdictionem spiritualem. Adde q. ipse idem no. in. c. j. de apost. Et sic consuetudo equiparatur privilegio secū dum eū ibidē et q. consuetudo det iurisdictionē temporale et ordinariā vide. l. j. et qd ibi no. ff. de emācip. libe. Bal.

Consuetudo trāsfert possessionem ipso iure sine apprehensione ita no. inno. et Hostiē. in. c. j. de consuetu. ergo si papa vel imperator vult propter inuestiturā baculi vel bireti non dabitur alia possessio. sed solū inia ingrediēdi possessionē fm eos qd no. q. non est alibi. Bal. Aliibi. l. in recolec. l. l. ratihabitio de pig. act.

Consuetudo vniuersitatis afficit etiam singulares personas ita not. inno. in. fi. de consue. fo. 16.

Consuetudo romane curie est q. non cofirmat aliquē electū nisi sint presentes duo de electoribus ita no. inno. l. c. j. de elec. fo. 18.

Consuetudo extenditur et privilegium sed non prescript. ita no. inno. cen. et Hostiē. in capitulo fina. de officio archi. quia facilius extenditur ius q. factum facit. ff. de iti. actus priua. l. j. et ff. de bono. pos. sel. l. sed cum patrono in ratione sui.

Commodans et commodatarius vide. §. in verbo conducens. in. j. q. vbi habes q. comodatarius cui equus fuit comodatus ad bellum non tenetur comodataris si mori nisi ex pacto.

Consilium debet requiri ante factum et non solū in facto sed etiā in medio ita no. inno. in. c. cum in veteri de elec. fo. 32. in nu. 2. vide oino §. in verbo modus in. j. q. per totum.

Consiliarij de necessitate sunt vocandi ita no. inno. l. c. nec episcopi de tē pore ordi. fo. 40. vide. §. in verbo solēnitatis in. j. q.

Consiliū a remotis vt parua causa q. non ordinat pprie ad causam ar. ff. loca. l. qui donū ita no. inno. in. c. qd verū de prinile.

Consensus pluriū sufficit in actibus collegij simul non seorsum quando pertinet ad utilitatem vel necessitatem collegij secus si ad vtilitatem singulorum vt diuisio reddituum ita no. inno. in. c. cum omnes de constitu. folio. 2 in nume. 3. quia quod collegio non quod aliquibus expedit maior pars facere debet vt. ff. pro socio. l. actione. §. la beo et argu. ff. de solu. l. constitutus vel potes sic dicere quando aliquid competit pluribus vt competit collegialiter aut singulariter aut dubitatur an competat vniuersaliter vel particulariter. primo casu requiritur consensus in forma collegij que forma collegij non seruatur regulariter nisi interueniat maior pars ipsius vt. l. quod maior. ff. ad municip. et l. nouationum forma. C. de decuri. et C. de leg. l. fina. l. r. secundo casu vide in l. fi. in fi. C. communia predio. q. sufficit diuisim consensus prestitus. tertio casu vide. l. sicut. ff. de arbitris vbi quando committitur aliquid pluribus simul explicari debet simul vt equalis sit forma commissionis in hoc tantum casu videtur semper intelligi quod stetur maiori parti vt. ff. de inoffi. testi. l. si pars licet non sint collegiati vt collegium sunt tantum collegiati quibus certum est factum commissum simul nec posset aliquid facere alijs irrequisitis. vt. l. C. de aucto. p. resan. Bal. et vide. §. in verbo liberatio in. j. q. post medium.

Consentire potest quis in iudicem non suum in omnibus iudicijs sed

non in inquisitione maxime in p. iudiciū in altene vel maioris inrisdictionis. ita no. inno. in. cap. ad petitio. de accu. fol. 188. in numero. 1. tene menti et vide. §. in verbo solēnitatis in. j. q. dñe.

Consensus est quadruplex vnus negligentie vbi minus peccat cōsentiens quā agens nisi forte esset nimis crassa et supina ignorantia. Alius dicitur consensus consilij vbi minus peccat cōsentiens q. agēs: sed magis q. primus. Alius est consensus cooperationis vbi puniuntur equaliter cōsentiens et agens. Quartus est consensus auctoritatis sine defensione vbi plus peccat cōsentiens q. agens: magis punitur. ita not. Inno. in Rubi. de offi. delega. fo. 47. in nume. 1. in glo. super verbo pena. Adde q. no. Joā an. l. c. j. de penis in clemē. et tene menti ista. Bal. Et vide etiā Bar. in. l. qui op. ff. de fur. vbi ponit formaliter verba inno. Bal. et vide etiā in. d. ca. j. Barto. et compos. Bal.

Consentire est vnus aliquid eligere ita no. inno. in. c. cum in iure de elec. fo. 27. num. 1. facit. l. si pater. §. si. de manu. vindi. vide omnino §. in verbo differentia in. iij. q.

Consensus illorum qui post erant in possessione est necessarius i possessione iurium querenda ita no. inno. in. c. cum venisset de in litem grum resti. fo. 68. nume. 2.

Consensus partium non sufficit ad probandū dicta testium. q. dicta non valent et ideo si dicta testium non valent q. non reddūt causam et c. vel alias non valent illa dicta testium non possunt cōsensu partium validari ita no. inno. in. c. cū causam de testi. fo. 101. in nu. 1. vide §. in verbo citatio in. xxxj. q.

Consensus matrimonialis vbiq. est licet sit illicitus cotrabitur iustitia publice honestatis ita no. Abbas in. c. ad audientia de spon. salibus quod no. perpetuo Bal.

Confirmatus statim habet ius administrandi temporalia pleno iure sine possessione vel inuestitura ita no. inno. et Hostiē. l. c. transmissam. de elec. fol. 22.

Confirmatio fiet verbo et facto pluribus modis. de quibus vide p. Hostiē. ibidē et §. in verbo motus in. j. q.

Confirmatio non tribuit ius vbi requiritur dispensatio et cessat potestas et voluntas dispensandi ita no. inno. in. c. innotuit de elec. fo. 21. vide. §. in verbo cognitio in. j. q.

Confirmatio facit valere acta licet electio sit nulla ita no. inno. l. c. cū dilecti de elec. fo. 26. nu. 1.

Confirmatio valet etiā si nullus citeat: et ista confirmatio bz vim snie ita no. inno. in. c. cū olim de dolo et cotp. fo. 92. nu. 2.

Confirmatus non agit de beneficio obtinēdo sed de obtēto ita not. inno. l. c. si. de eo qui mit. in poss. causa rei ser.

Confirmatus a papa potest cōueniri de simonia corā inferiore si agatur corā personam et non corā confirmationē. ita no. inno. l. c. de cetero de re iudi. fo. 113. nu. 7.

Confirmatio ex contractu peti non potest quia confirmatio ex consensu pendet et non redditur in inuitum nec confirmatur inuitus confirmatio vero quorūdam actuum legitimorum vt electionis tutoris et si. que desiderant confirmari peti potest ita not. inno. l. c. n. de confirma. vt. vel inuti. fol. 133. in nu. 1. et 2. et sic no. quando confirmatio tribuat ius et quando non. confirmatio vero que non est debita non petitur nisi supplicādo et tunc non est indulgenda nisi citato eo q. potest ledi vt. ff. de adop. l. nam ita diuus. de cōfirmatōe tractus habes etiā in. l. si quos. C. de decurio. De cōfirmatione possessionis vide. C. de carbo. edic. l. j. per Odo. et Ly. Bal.

Confirmatio snie pot peti principaliter ad hoc agendo ita not. inno. in Rub. de confirma. vt. vel inuti. fo. 132. in nu. 2.

Confirmatio facta de excommunicato valet ita no. Inno. post collec. de concess. preben.

Confirmatio obtēta in forma cōi bz non det ius. tñ dat cū p. scribēdi ita no. Abbas in. c. dudū de decimis qd est no.

Confessio iuramento firmata reuocari non potest ita no. Inno. l. c. cū dilectus de accu. fol. 187. facit. c. inter dilectos de do. vide. §. in verbo sententia in. xvij. q.

Confessio vnus latronis valet corā alium latronem quo ad presumptionem inducendam ita no. inno. in Rub. de confessis. fo. 95. sed fallarius corā fallarium non recipitur. vt ibidē Inno. qd no. et vide ibidē in verbo reus in. iij. q. dñe. in fi. Bal.

Confessio in causa civili mandatur executioni non in criminali sed expectatur sententia. ita no. Inno. in cap. querenti de offi. deleg. fo. 52. in nu. j. de hoc est casus l. j. C. de 2. sessis ibi cū et soluere cogant et c.

Ex confessione pot qd dñari ab ordinario et delegato. l. ad hoc non sit actū ita no. inno. in. c. cū super de confess. fo. 95. in nu. 3.

Pro confessione taciturnitas non habetur ita no. Inno. i Rub. extra de postu. prelato. fo. 16. nu. 4.

Confessio etiam que non valet in criminali facit p. iudiciū quia facit iudiciū ad torturam ita no. Inno. in. c. per inquisi. de elec. fo. 24. nu. 2. 3. manu.

Confessio interlocutoria et snia diffinitiva valent etiam in alio iudicio inter eosdem ita no. Inno. in. c. per inquisi. de elec. fol. eo. vide §. in verbo attestatio in. j. q.

Confessus non potest variare ita no. Inno. in dicto. c. per inquisitionē maxime

maxime quando fuit ipsa confessio iuramento firmata vt in ca. cum dilecti de accusa. facit. ff. ad. laquilli. l. proinde. C. de pba. auc. at qui semel vbi est glo. ordinaria et per bar. in. c. veniens de testi. bal. vide. s. in verbo absolutio in. vj. q. 2. j. in verbo liberatio in. j. q. Confessio meritoria debet esse pura et simplex cum omnibus circumstantiis. hoc verum nisi ex hoc posset magnum periculum imminere vel euenire quia tunc sufficit soli deo pateri vel in genere ita no. Inno. in capi. omnis in glo. nota. no. de. de. p. et remis. fo. 202. nume. 1.

Confessio non nocet ad dissolutionem nerus matrimonij s. mutue seruitutis nocet. ita no. inno. in. c. si. de rap. fo. 196.

Confessio potest exponi sed non perimit nisi probaretur error vel ignorantia ita no. Inno. in. c. cum dilectus fo. 187. de accusa. et ibi vide per eum quid habet probare volens suum errorem renouare et vide. j. i. verbo instrumentum in. j. q. one. ibi licet confessio. et.

Confessus non dirimit matrimonium ita not. Inno. in. c. cum de offici. delega. fo. 49. in num. 1.

Confessus sponte debet habere maiorem fauorem et connectus ita no. Inno. in. c. prudentiam de offici. dele. fo. 49. in glo. q. sicut ibi quid si non te. facit ad hoc. ff. de iur. iu. l. eum qui et insti. de acti. s. item mixta est actio bald.

Confessio non potest interpretari per heredes confitentes ita not. Inno. in. c. cum dilectus de success. ab inte. fo. 156. idem dico in libello exceptione positione et si. q. libellum exceptionem vel positionem testantibus heres non potest interpretari vt no. ff. de rei vendi. l. idem popo. scribit si frumentum. s. si. per Tho. Bal.

Confessio quam tertius facit super iure meo mihi non preiudicat et ea renouare possum ita no. inno. in. c. cum super de re iudi. fo. 118. nu. 1.

Confessio interpretatur contra confitentem nisi ea declararet exponendo non perimendo ita no. Abbas. in. c. cum dilectus de accusa.

Confessio h. nullis administraculis sit coniuncta nisi tenet in criminali si sponte fiat et plene probat ita no. Abbas in. c. ex literis de vino.

Confessione partium statuitur vbi dubitatur de processu ita no. Abbas in. c. cum bone de proba.

Colonus si vi eicitur domus perdit possessionem secus si per indicem eicitur: q. iudex nunquam intendit preiudicare iuri vel possessioni tertie persone ita no. Inno. et Hostien. in. c. qm vt lite non ptes. na possessio iudicialis plus iuris habere debet vt Hostien. ibidem.

Colonus cui sunt omnia bona obligata ratione obseruante tractatus potest in re locata manere ratione pignoris s. locator illam vendiderit scdm Bal. in. l. filiofamilias. s. si. ff. solu. matri.

Contumacia vide. j. in verbo procur. in. v. q. vbi habet quibus temporibus procura. possit esse contumax et in quibus cotu. illorum temporum nocet. et vide ibi vnum dictum singu. vide. j. in verbo finiam in. xv. q. et infra in verbo responsio. in. v. q.

Contumacia in iurando de calumnia perdit causam et habetur pro confessio. tamen si illa instantia est perempta perit hec pena. et perit cotu. perempta instantia: q. hec pena imponenda venit iudicis officio mercenario et ideo lite mortua non potest ex hoc agi vel excipi scdm Inno. in. c. si. de iur. calu. fo. 82. ar. ff. de iure fil. l. eius qui delator. Sed vbi extra iudicium imponit pena priuata potest ad id agi et excipi fin eum ibidem et vide. s. in verbo citatio in. vii. q.

Contumax tam diu potest opponere declinatoriam quam diu posset si compareret. unde in causa appellationis non auditur postquam cepit discipari negotium principale secundum Inno. in. c. preterea de dila. fol. 82. in nume. 1. quod est no. vide. s. i. verbo crimen in. x. q. ibi nam contumacia non infamat et.

Cotumax circa testes producendos nihilominus est citandus ad diffinitionem ita no. Inno. in. c. nosti. de elec. fo. 19. Et sic no. q. semper absens cotumaciter presumitur in malitia donec veniat Bal.

Contumax est ille qui comparet et absolute ptestatur q. non intendit in iurisdictione consentire: et ideo debet iste loqui pditionaliter. s. nisi in quantum sit iudex competens ita no. Inno. l. eumana de elec. fo. 31. in nu. 4. q. tene meti et vide. s. in verbo citatio in. x. q.

Cotumacibus non inuenit posita certa pena sed tunc condonatis ita not. Inno. in. c. de causis de offici. deleg. fo. 48. nu. 7.

Contumax comparens in diee sedente pro tribunali an indigeat restitutione in integrum ad appellandum Inno. hoc tractat in. c. querela de procur. fo. 65. numero. 2. Sed non firmat se. Et communis opinio est quod non sed ipso iure appellet. q. lex admittit compitionem suam et fingit eum non contumacem. vt. l. diuus. ff. de in integrum resti. et ita no. glo. in. l. inter minores co. ti. sed si vult restitui ad totam causam oportet q. petat in integrum resti. quia qui ita tim venit obtemperasse videtur: et ideo dignus est restitutione. Expedi autem potius restitui quam appellare quia non itur alio. ff. de minor. l. perfectum. et quia non ita cito deseritur lis restitui. sicut appellationis. et quia potest peti restitui post decem dies. sed non in terponi appellatio. Alii dicunt quod verissimus contumax qui dicit nolo venire indigeat restitui ad appellandum non ipso iure. Sed verus contumax qui inuentus nihil dicit ipso iure. sed fictus ipso iure appellat. hoc ex qualitate contumacie sed beneficio sue comparitionis hoc plus consequitur quia potest restitui ad totam causam. et ita intellexit do. 330. vt. s. patet bal.

Cotumax verus sicut non auditur appellare ita et itineris arreptio c. nihil pdest ita no. Inno. in. capi. cum olim de dolo et cotu. fo. 92.

Contumax si quis fuerit in processu nihilominus citari debet ad sententiam diffinitiuam ita no. Inno. in. ca. cum olim de testi. fo. 92. numero. 3. et idem tenet Abbas ibidem Bal. et in ca. ad penam. s. alij de accusa. et not. per glo. in. l. iubemus. C. de iudi. in glo. super verbo spectans. secus ad interlocutoriam vt ipse idem no. in. c. auditis de procur. unde licet aliquis sit positus in bano propter cotumaciam non tamen patitur diffinitiuam nisi primo ad eam fuerit citatus caue tamen vt cum procedis secundum statuta ciuitatis vt domini de hoc disponentis ea ad vnguem obserues de rescript. c. cum dilectus. Bal.

Contumax in appellatione introducenda siue terminus fuerit preteritus a iure siue a lege siue ab homine vel iudice habetur pro desertione appellationis ita no. Inno. et Hostien. in capi. personas de appella. et per Hostien. in cap. seq. quod est verum nisi fuisset impeditus quia ille qui habet psequi appellationem in termino assignato non videtur deserere si fuit impeditus etiam per inopiam quia terminus hols succedit loco termini iuris: vt. ff. de re iudi. l. in. s. si quis ita dicit loco ipse idem Inno. in. c. ex ratione de appel. fo. 122. nume. 2. quod est no. Bal.

Constitutio non ligat eum qui dilucide suam ignorantiam probat ita no. Inno. in Rub. de consti. fo. 2.

Constitutiones que non faciunt mentionem doli an requirant ad impositionem pene verum dolum vel presumpsum dic vt no. C. vii. l. si quis in tantam in. vii. q. et in. l. si. s. penultimo eo. titu. Advocati communiter dicunt q. vbi statutum non requirit nisi verum factum ibi non requiritur dolus Bal. vide de hac materia per do. Bal. in l. quicunq. C. de seru. fugi.

Constitutio iuris naturalis porrigitur ad preterita ita no. Inno. et Hostien. in Rub. de constitutu.

Quodcumq. ligaueris super terram et intelligitur. scilicet per constitutiones et precepta que facit papa non tamen possit auferre baptismum. vt not. Inno. et Hostien. in. c. qm de consuetudine.

Constitutio non ligat ceptum et non perfectum fin hosti. l. c. si. de constitutu.

Constitutio que concordat cum iure antiquo trahitur ad preterita ita no. Hostien. in. c. si. de constitutu. et in au. de filijs ante dota. in instru. nat. s. hec constitutio inter filios in fi.

Constitutio penalis est duplex. s. ex parte rei tmi. et ex parte rei et actoris ita no. Hostien. in. c. quia nonnulli de rescriptis.

Commenda beneficii debet fieri cum causavocato patrono et clerico cui commenda facta est sine licentia proprii episcopi potest ea acceptare quia non obligatur commendatarius ad eam tenendam: nisi q. tum voluerit: tamen ad mandatum sui prelati eam dimittere debet ita not. Inno. in. c. constitutus de appel. fol. 123. ergo commenda non datur in titulu secundum Inno. tituli enim sunt perpetui. vt no. ff. de acqui. possel. l. j. s. veteres. et vide qd no. Jo. an. in. c. nemo de ineps de elec. lib. vi. in nonella Bal.

Commenda habentes faciunt interim cessare electionem. et hant administrationem legitimam secundum Inno. in. c. constitutus extra de accusa.

Robertio designat per baculum ita no. Inno. in. c. intellexim? de etate et qualitate. fo. 42. vide ad hoc. c. primum de sacra unctione.

Logitur de hoc vide. j. in verbo reus in. vi. q.

Compromissum soluitur pena soluta ita no. Inno. in. c. ex parte de arbi. fo. 73. vide. j. in verbo electio in. xj. q. et j. in verbo renunciatio in. vi. q.

Compromitti non potest post finiam ita no. Inno. in. c. exposita de arbi. quia iam sopita est qd Inno.

Compromitti non potest in laicu causa electionis ecclesie ita. Inno. in. c. cotin? git de arbi. fo. 73. vide. s. in verbo arbiter in qm qd ne post mediū.

Compromissum electionis non proprie dicitur compromissum sed magis donatum ita no. Inno. in. c. in casu de elec. fo. 26. nu. 4. pma. manu.

Compromissus quando fit in iudice semper potest peti reductio q. obtinet instar arbitratorum ita no. Hostien. in. c. causis de offici. deleg.

Compromitti potest in iudice delegatum ita not. Abbas in. c. exhibita de rerum permuta.

Cognoscitur de falso sex modis scilicet quatuor civiliter agendo excipiendo replicando. et in integ. rest. petendo. et duobus modis criminaliter. s. accusando et inquirendo ita no. Inno. in. c. licet de probatio. fol. 96. numero. 2. sed an retractetur sententia qualitercunq. sit pronuntiata cum latam ex falsis probationibus. et videtur quod sic vt. ff. de falsis. l. si quis obreperit. in verbo nihil agitur. Alii dicunt contra secundum Inno. in. d. ca. de hoc. vide per Ly. in. l. quere lam. C. de falsis unde qui excipit de falso non videtur accusare vt no. ff. de adulteris. l. si. s. publico qd est no. bal.

Cognitio cause summarie potest per iudices fieri absq. presentia partium ita no. Inno. in. c. ex parte de accusa. fo. 186. q. summaria cognitio cause non requirit presentiam partis vt ibidem p. enide q. no.

Cognitio summaria sufficit in confirmatione ita no. Inno. in. ca. cum dilectus extra de elec. fo. 26. nu. 2.

Cognitio an appellatio sit recipienda non pertinet ad iudices a quo per cause cognitionem. sed per euidentiam facti per quam si constat quod appellatio sit ipso iure nulla non superledeat in erequendo.

Si autem constet qd nō sit ipso iure nulla. tunc super sedet qd secunda sententia nō spectat ad eum vt. ff. de minori. l. prefetti ita no. inno. in. c. pastoralis de officio delega. fo. 53. nu. 3. Et preterito. i. ex primo gestis et pertinet ad eum talis notio. sed ex actitatis iam nō ex acti-
tandis postea cum nō sit iudex. sed ante fuit. Unde ista est cause co-
gnitio de preterito nō de futuro. Bald.
Cognitio hec. an appellatio sit recipienda nec ne est prima et preambula cognitio. et eo ipso quod prima facie nō apparet quod appellatio peccet in forma vel i materia debet admitti que admissio nō est sen-
tentia interlocutoria nec diffinitiva et ideo potest fieri parte nō ci-
tata. Sed appellationem esse iustam vel iniustam istud est diffinitiuum cause appellationis. et requirit citationem partis et alia solē-
nia ita no. Inno. in. c. pastoralis de off. deleg. fo. 53. nu. 4.
Cognoscitur summarie de restitu. in integrum ita no inno. i. c. cum ve-
nissent de in integ. resti. et i. c. ex literis co. titu.
Cognitio summaria nō est de substantialibus executiōis mādātū ita no
ta. inno. i. c. pposuit de cōcessio. prebē. fo. 142. nu. 5.
Comitatus vide omnino. s. i. verbo ciuitas in. ff. q.
Comitatus nec alia pacta dñi fieri per illos ad quos electio prela-
ti pertinet ita no. Inno. in. Rub. de elec. folio. 18.
Collegium vide omnino. s. i. in verbo cōuentio in. ff. q.
Collegium cardinalium potest restituere famam sicut et senatus: papa
tamē nō restituit laycum ita no. Inno. in. c. cum te de re iudic. folio
121. nu. 2. vbi vide qui sunt illi qui possunt restituere famam alicui
et qui nō. Sed quid de imperatore an possit in integrum restituere
fame in terris ecclesie. et videtur qd sic: quia est voluntarie iurisdictio
nis: et qd hoc cōpetit i signū vniuersalis domini: et est iurisdictio
nō circumscripse nec coartate. bal.
Collegium vel eius ius tū in et etiam in vno solo homine ita no. In-
no. i. c. postulasti de iure p. tronatus. folio. 170. nu. 1. et vide ter. et qd
ibi no. per glo. in. l. sicut in. ff. qd cuiusq. vniuer. nomine. Bal.
Collegia que sunt licita. dicit Inno. qd naturalia. i. realia vt ciuitates
castra et ville. sed collegia certarum personarum nō sunt licita nisi
superior ea cōfirmauerit vel nisi cōstet euidenter qd p bono sint facta
ita dicit ipse in. c. dilecta de excess. prelati. fo. 200. i. nu. 5. Et sic habes
et predictis que dicantur collegia realia. et que personalia.
Collegium siue societas est plurimum corporum vno nomine ei deputa-
to legitima collectio ita no. Inno. in. d. c. dilecta de excessi. prelat.
fo. co. nu. 6. nomē est vni addit singularibus personis signifi. que
ex vniuerso sumitur vt. l. rerum mixtura. ff. de vfu. scdm oldra. bal.
Et adde qd no. ipse idem Inno. in. Rub. de elec. fo. 18. vbi parificat
ista cōuentus collegium corpus et vniuersitas.
Collegium omne et rector collegij personarū subest generali rectori ci-
uitatis vel castri vbi collegium est ita no. Inno. in. d. c. dilectus. de
excess. prelatorū fo. 200. nu. 9. et sic collegium notariorū et rector siue
prior dictorum notariorū subest prioribus communis perusij vt
C. de iurisdict. om. iud. l. si. et in. ff. qd in. verbo ciuitas in. vi. q.
Collegium potest quis exire quia nec intrare nec manere cogitur cum sit
voluntarium ita not. Inno. in. dicto ca. dilectus de excessi. prelati-
ram. fo. 200. nu. 4. Ergo. si quis est de collegio notariorū libere po-
test exire illud et ad aliud intrare. Secus in reali collegio ciuitatis
vel castri de quo non potest quis se abdicare fin. Inno. ibidem.
Exeuntes autem de collegio recipiunt partem de rebus percipiēdis
inter singulos et eorum ius possunt alteri concedere vt. l. testatit.
s. i. ff. si serui. vendi. Itē simul non debet quis recipi vel esse in vno
bus collegiis secundum eum ibidem. Item collegium non finitur
morte alicuius de collegio sed residet in eo qui superuenit. secus in
societate non vbi l. et ita secundum eum ibi dē in societate vero col-
legiata non debet concipi stipulatio. vel iudicium nomine societa-
tis vel sociorum nisi in proprio loco quando vt in preallegato. ca. cum
dilectus. fo. eod. quod no. bene. Bald.
Collecta quo fiat p ciuitates et p castra et p villas suppositas ciuitati
est ter. cū gl. in aut. quo naturales effi. sui. s. si vero nō ciuis col. vñ.
et ff. de cōs. l. forma. et l. forma. et l. qd ex meo. ff. ad munic. fo.
Collatio vide. s. i. verbo cōmissio l. i. q. et infra i. verbo suspensio i. vñ. q.
Conferens ordines acquirit iurisdictionem supra ordinariam nec est
ab alio ordinandus nisi primo fiat sub eo. ita no. Inno. in. c. cū in
distributiōis de tempor. ordi. fo. 40.
Collatio occulta bñficii s. si sit suspēcta tñ bñ valet ita no. abbas in. i. c.
vt nostrū vt eccle. bene. vide. s. i. in verbo beneficiū in. vii. q. Bal.
Cōgregare exercitum stipendiarios et amicos est licitum cuiusq. pro
defensione sua et reu. suar. nec hoc bñ bellū propterea pprie sed defen-
sio. itē et p recuperatione possessionis cūmō fiat incōtinēti. et non
solū laicis sed etiā clericis ob hanc cām licitū est arma mouere. itē
et cōtra subditos rebelles et inobediētes armari debēt iura et hoīes
et licite fiet eis guerra tā a dñis tēporalibus q. a spūalibus. manu
em militari vt dñi est cōtra rebelles subditos. vbi alia remedia nō
sufficiūt et in tali bello possunt capi psoneres corp. et clerici quorū
interest pnt assistere faciendo cōtra eos. no tñ eos occidēdo qd essent
irregulares. Et sic no. q. qd pnt fauorē scdm lapidū i bello licito in
quo alii alios occidūt nō de homicida nec irregularis ita no. inno.
in. c. olim de resti. spo. fol. 91. nu. 2. tñ modum excedēs pōt effici iur.

regularis. vt ibidem no. per Inno. in. ff. bal.
Copula vide. s. i. in verbo clausula in penul. q.
Copula carnalis vide. s. i. in verbo testis in. lxxv. qd. et s. in verbo al-
legans in. v. qd.
Commissio potest reuocari re integra non cessio vel collatio ptiatis eli-
gendi ita no. hosti. in. c. cū causa de elec.
Commissio dispensationis vt fieri personis sublimibus et literatis ita
no. inno. in. c. dñi extra de elec. fo. 22. nu. 6.
Commissio simplr facta vide facta sup toto ita no. inno. in. c. sup qd
num de offi. deleg. fo. 52. nu. 6.
Cominatio vide. s. i. in verbo appellatio in. c. iñ. q.
Concedēs pñilegiū potest illud interpretari etiā ptiatis nō citatis ita
no. inno. in. c. olim de vñ sig. fo. 215. in nu. 2. qd est no. scdm cū. tu
vide glo. in. l. ab exco. C. de appel. qd nō est alibi. Bal.
Concessio dignitatis presumitur realis. secus si persone in singulari
ita no. inno. in. c. cū venissent de insti. fol. 141. nu. 2.
Concedens quis aliquam rem simpliciter videtur solum cōcedere il-
lud ins quod bñ ita no. abbas. in. c. pastoralis de don. nā concessio
intelligitur fundari sup eo super quo potest de iure fundari vt. ff.
de strabē. emp. l. qui tabernae. C. de leg. l. vñ patris. ff. de vñfruct.
leg. l. si quis. abbas. Sed quid si duo habent ius. et vnus donat et al-
ter consentit respondeo si donatur ecclesie statim ius vtriusq. est
translatum quia dominium in ecclesia transfertur sola nuda vo-
luntate. vt. C. de sac. sanc. eccle. l. si. et est casus in. d. c. pastoralis. Si
autem donatur alteri. Aut est facta traditio. et idem vt. l. si. C. si ad
uers. dona. Aut nō est facta traditio. et tūc nō officit consensus qd
consentens non obligatur vt. ff. de regu. iur. l. aliud est vendere.
Et ideo lenius est consentire qd contrahere vt. ff. de manum. vin-
dic. l. si pater. s. si. vide. l. gaus. ff. de pig. actio. vbi est ter. et glo. pro
decisione huius qōnis sed qd si tu testaris de re mea. et ego tibi cō-
sentio. an mihi preiudico. et videtur qd sic vt. ff. de leg. i. l. si fundū
per fidei cōmissum. Sed illa lex nihil facit qd ibi ille gñsus pñia-
batur heredi. non testatori. Sed alia lege videtur rotūde hoc vici-
vt. ff. qui. mo. pig. vel hypo. solui. l. sicut. s. vñ. Sed in cōtrariis
vt certū est qd heres ad eūdo vt consentire dispositioni testatoris.
et tñ si testator legat re heredis nō transit dñum vt no. ff. de serui. l.
pap. Non ob d. s. vñditionis: qd ibi loquit in liberatione que faci-
lius fiet nudo consensu vt. l. si tibi. s. de pignori. ff. de pac. Sed do-
minium non perditur nuda animi cognitione vt. ff. de pñicta. l.
si quis rem in prin. Si tñ legatarius possideret tūc cōsentis repel-
leret exceptiōe doli simile. ff. de testa. l. militis codicilis. s. veteran.
et ff. de dona. l. si tibi dederim. et tene mēti ista perpetuo.
Conuersus an habeat canonē si cedit in habitū. et destinatione animi
vult esse clericus glo. qd sic in. c. si. de insti. Itē an dicat religiosa
psona et an gaudeat pñilegio fori. do. p. de. ibi qd sic i lectura sua.
Conscientia excusat in dñez qui non admittit appellationē. non tñ de
bet eam sequi in exco. interim ita no. inno. in. c. pastoralis de
offi. deleg. fo. 53. nume. 3.
Conscientia titubās non inducit malā fidē qd mala fides nō cadit ni-
si super certa sciētia ita no. inno. in. c. si. de prescrip. fo. 117. vide. s. i. in
verbo aduocatus in. iñ. q.
Contractus hñ non debeat fieri cū exco. catis de pcepto apostoli tamē
ipse nō phibet contractū de facto seruari qd nō habet ppetuā cām
phibitiōis. sed tēporalē durate exco. catione ergo si de facto cōtra-
bitur cum ipso seruari debet contractus ita no. inno. in. c. si vere
de sen. exco. fo. 210. in nu. 1. vide. s. i. in verbo citatio in. xviij. q. ibi s.
in contractibus bonefidei et.
Contractus exco. catis valet ex cōsensu pñiū et si sñ pñiaz exco. catis ita
no. inno. in. c. auditis de excep. als in. c. pia. fo. 117. in nu. 4.
Contractus tenet dummodo forma seruatur ita not. inno. in. cap. gra-
uis de deposito. folio 110. adde qd in vendi. pñiū pupillorum tria
sunt de forma ipsius contractus scilicet interm. auctoritas. cause
examinatio. et decretum: vt. C. si propter publicam penū. l. si. et. C.
de pñiis mino. l. ob es. et l. si quidem. et ff. de transactio. l. cum bi.
s. si pñior. et si aliquod istorum deficit non valet: quia non rite fa-
ctum vt dicta. l. cum bi. s. si pñior. requiritur et quantum. vt qd fiat
subbactatio vt. ff. de mino. l. et si sine. sicut in ecclesia vt. C. de sacro.
sanc. ecclesiis autentica hoc ius porrectum. sed illa autentica loqui-
tur quando venditur propter debitam satisfaciendum. sed vbi p-
pter vtilitatem ecclesie non inuenitur de subbactatione. nec etiam
secundū canones hoc requirit. ita no. ipse Inno. in. capitulo dñi
de rebus ecclesie non alie. folio. 149. quando autem iudex vendit qd
debet seruare iuris solennitatem in vendēdo requiritur subbacta-
tio: vt. C. de fide instrumentorum et iure hñste fiscalis. l. prima libro
x. vide glosam in. l. auctor. ff. rem ratam haberi. et Bald. in. l. p. de
rebus eorum. Notandum est tamen quod vbi reperitur decretum
appositum ibi presumitur causa et subbactatio vt not. specu. in. ti-
tulo de emp. et vendi. s. nunc dicendum. versiculo et beniter. non ta-
men presumitur auctoritas interposita: vt. ff. de publiciana. l. que
cūq. s. si. et vñ ibi. Itē no. est qd et cōtū nūq. trāst in re iudica-
tam qd semper potest pbari contrarium vt. ff. de rei vñdi. l. fundū.
Item et qdā alia sunt que nō sunt de forma. sed circa formam qd cō-
gruunt.

gratit officio iudicis de quibus omnino mādāt inqri vt. l. magis puto. §. nō possunt. ff. de rebus eoz. et tñ omīsa nō viciāt vēditionē sed beneficiū restitutionis afferūt vt. ff. de minor. l. tutor cū si. Sic dicimus in electionibus prelatorū. vbi si fiat cōtra formā. electio est nulla ipso iure vt in. c. q. ppter de ele. licet possit p exceptionis obstaculū. impugnari vt in. c. qd sicut de elec. et in. c. bone el. §. de pos. stula. sicut in processu iudicij dicimus q quēdā sunt de substantia vt litis cōte. que omīsa vitiat pcessum ipso iure vt in ti. vt lite nō cōte. quasi per totū. qdā circa substantiā nō tamē substantiā vt li belli oblatio iuramēti prestatio. et alia que omīsa processum iudicij nō annullāt vt. C. de lit. cōte. aut. offeratur et. C. de iur. calum. l. i. §. sed q. veremur quod tene mēti Bal. Sed nunquid immunitas ecclesie transit ad emptorem vt non soluat collatam vel gabel lam. sicut non soluit ecclesia vt not. ff. ad municipa. l. incola. rñdeo non vt. ff. de publica. l. licitatio. in si. scdm do. thomam de formagi nis. vide infra in verbo testis. in. rñ. q. et infra in verbo sentētia in. rñ. qd. vbi habes qd quādo petitur annullari contractus officij iudicis imploratur et vide. §. in verbo conditio. in. rñ. q. vbi omni no vide et tene mēti.

Contractus. nota q ex contractu ecclesie trāsīt in cā vñum sine tradi tione vt. C. de sacrosanc. eccle. l. si. et per bar. in. l. ex hac scriptura in prin. ff. de dona. vide. §. in verbo concedens in. rñ. q. ibi. sed quid si duo habēt ins et in. rñ. q.

Copia vide. §. in verbo testis in. rñ. q. et §. in verbo citatio.

Cōparitio dñi necessaria i iudicio nunq̄ renocat imo affirmat masi. pcur. sed voluntaria an lit. cōte. renocat sed post lit. cōte. aut est cō tra dicta et nō fiet renocatio. aut dñs est admissus. et tñc vñ mā. re uocasse. ita no. inno. in. c. petitio de pcur. fo. 66. nisi in pcur. in rem suā. vt. ff. de pcur. l. si actor malit. et nisi ptestet. se nolle renocare et nisi accedat pcuratori assistēdi nō succedat instantiā in se trāsferē do. vt. ff. de pcur. l. paulus et l. in canse. §. si. et in. rñ. de satisfdā. §. si ve ro aliquis qd no. perpetuo. Bal.

Cōpēsatio nō admittit in delictis quo ad penas corporales et spūales et fisco applicādas. ita no. inno. in. c. sicut in vl. q. de iure iur. fol. iii. nu. 7. Et qñ sit cōpēsatio in delictis vide inno. l. c. itellerim de adul terijs. fo. 106. nu. 5. et vide oīno. §. in vbo reus in. rñ. q. in si.

Conuentus p se etiā sine auctoritate prelati sui facit iudiciū vbi bz bo na cōstincta a plato q bz ppiā administrationē. ita no. Inno. in. c. edoceri. de rescrip. idē si prelatus vacat q tñc cōuentus solus fa cit iudiciū vt ipse idē Inno. no. in. c. cū dilectus extra de cōsuetudi ne. fo. 15. nu. 2. quod no. bal.

Conuentio. vide omnino. §. in verbo reconuentio in. rñ. q.

Cumulare vide oīno. §. in verbo restitutio in integrū in. rñ. q.

Curia dñi pape est cōfex qz ibi roma vbi curia ita no. inno. in. c. ex posuit de dilat. fo. 83. nu. 3.

Curie dñi pape accedēs an possint ibi cōueniri. et de bñficio reuocā di domū vide inno. in. c. l. extra. de fo. cōpe. fo. 78. nu. 1.

Curia romana seruāt suas ferias litigantiū et quilibet iudex seruare dñs ferias sui fori qz ferie ordinē pcessus sapiunt tps cū de ordine vt ita no. inno. in. c. cōquest de ferijs. fo. 83. nu. 6.

Cura aīay qualr pbe. et qualr debeat fieri poss. vide Inno. in. c. dudū de elec. fo. 21. in nu. 2. et vide. §. in verbo forum in. rñ. q.

Cura aīay quot modis dicat vide Inno. et hosti. c. cū satis de offi. ar. chī. et vide. §. in verbo plebs in. rñ. q.

Cura animarū bz cura iurisditiōis nō ordinis et id aliud est ptās aliud est cura animarū ita no. hosti. in. d. c. cū satis de offi. archi.

Cura animarū qualiter accipiatur vide per inno. in. c. de multa de pben. fo. 139. in prin.

Curator vide. §. in verbo rex in. rñ. q. et.

Curator pōt dari in testamēto de iure canonico sicut tutor ita no. Jo. an. in. c. vlti. de iudi. lib. vi. in nouella.

Dannatus quis de maleficio cōmissio. si sen tētia ex qua est dānat? regit cō firmationē alterius iudicis bz interim ipse dānatu re tineri in carceribus ipsius iudicis q enim condēnauit non debet ad alium remitti ita no. Inno. in. c. vt fame de senten. ex commu. fo. 210. in nu. 3.

Dānū vide. §. in verbo socius in. rñ. q. et §. in verbo ciuitas in. v. q.

Debitor. debitores eccle. nō debēt soluere prelato nō legitimo sed de bitores plati sic ita no. inno. in. c. in literis de resti. spo. fo. 88. nu. 3.

Debitū nō cōpensat cū fructibus nisi fruct? sint cōsumpti. et tñc oīno pproprie dicitur fieri cōpensatio cum precio fructu et bz pch qritas esse liquida ita no. Inno. in. c. ad nām. de iure iur. fol. 110. vbi oīno vide inno. vide. d. bal. in. l. dñortio. §. ob donationes. ff. solu. ma tri. et vide. §. in verbo fructus in. rñ. q.

Debitor heretici nō tenetur ei soluere ita no. inno. in. c. si. de hereti. fo. 193. vide. §. in verbo soluere in. rñ. q. et vide omnino. §. in verbo si lentium in. rñ. q. circa principium.

Declaratio vide. §. in verbo libellus in. rñ. q. circa mediū ibi: nā q decla rat libellū et. §. in verbo citatio in. rñ. q.

Decretum secundum pōt interponi in reali ita no. inno. in. c. dilecto de verbo. signi. fo. 117. in nu. 1. et intellige positium silentij et non ad

iudicium domini qz agēs esset sibi cōtrarius vt no. ff. de dam. insec. l. si finita. §. iulianus p glo. et Dy. et Bal.

Decretum secundum non est actori necessarium in reali tamen potest interponi. ita no. inno. et hosti. in. c. qm vt lite nō cōt. hoc est verum in iuribus. secus in rebus corporalibus. qz translata possessione reus non est amplius reus vt. ff. de no. ope. nū. l. prius et no. in. l. si fi nita. §. iul. de dam. insec. Sed in corporalibus nō cadit adeo plena possessio et ideo etiā possessor agit vt no. C. de usufruct. l. corruptio nem quod not. Bal.

Decretum non ligat ignorantem tñ presumit qz qd sciat publicū ban num ita no. inno. et hosti. in. c. §. de postula. prela. vide. §. in verbo ele ctio in. rñ. q. et vide oīno. §. in verbo differentia in. rñ. q.

Decretum secundum quid prodest in beneficijs vide per inno. in. c. cum cōtingat de dolo et contu.

Decretum idem est qz in iussu prout in iudice residet. Sed put residet in iudice idē est qz actualis missio ita no. inno. in. c. §. de eo q mit. in pos. cā rei seruā. fo. 96. in nu. 6. vnde decretū de mittēdo sequi ta actuali missio cā custodie bz pmi. Si cā satisfactionis dicitur secundum ante vero actuale missionem non dicit reale: sed ver bale decretū nec cōstituit ius in re vt. l. nō est mirū. §. sciendū. ff. de pigno. acti. vnde tres sunt actus pronuntiatio de mittendo cōmis sio de mittendo et executio commissiōis prima delegatur vt ex pri mo decreto non ex secundo. Secunda vero non delegatur vt in. l. i. habere canere. ff. de iurisd. om. in di. tertia delegatur cum iurisd. sed nūcio cōmittit vt. ff. vt in pos. lega. l. is cui §. missus. et idē dñ cit Inno. qd iudex qui mittit potest ad hēre pceptum. puta sic precipimus reo vt admittat secum istū cā rei seruande vel cā custo die. vt sic precipimus reo vt det possessionem tali secundum Inno cen. ibidem nec ista dicitur sententia diffinitua quia non agitur ad hoc principaliter. facit ad hoc. d. l. si prius et tene ista menti. quia sunt not. Bald.

Decretum de primo et secundo decreto vide plene per Bar. in. l. si prius de no. ope. nunciatio. et vide. §. in verbo snia in vlti. q.

Decretum an missus ex psonali in possessionē ex primo decreto possi deat et quid in hypothecaria vide per bar. in. l. possideri. §. si. de ac qui. pos. et in spe. in ti. de cōtu. §. sequit ver. sed pone q cōuenit et.

Decime an possint concedi in feudum vide per Inno. in. c. cum apo stolica de his que fiunt a prela.

Decime quomodo probatur q iure diuino debeant vide per Inno. in. c. si. de sepul. fo. 158. nu. 4. Adde qd no. ff. de peti. here. l. si a dño vel a patre. §. si. in glo. vbi dicitur q decime personales intelligunt veductis expen. secus in decimis realibus fructus enim negocia tionis vel operariū nō dicuntur nisi deduc. expen. et precio. vt. C. de colla. l. illud. sed fructus ex terra dicuntur quicquid ex terra nasci tur et in naturali significatione in decimis. Itē in colono vt. ff. pro socio. l. cum duobus. §. si in cōmunda regulariter secus vt. ff. de vsu fruc. lega. l. fundi trebatiani de hoc vide per Jaco. de are. in. l. frus ctus. ff. solu. matri. et per inno. in. c. pastoralis de decimis. fo. 159. est igitur differentia inter fructus operarum et terre. que omnia per petuo not. Bald.

Delegatus an habeat exercitium iurisdictionis a tempore date dele gationis. vel a tpe presentationis sibi facte de litera. vide qd not. p inno. in. c. cōquerēte de resti. spo. fo. 88. et vide. §. l. verbo cā in. rñ. q. et §. in verbo citatio. rñ. q.

Delegatus nō pōt implorare brachium seculare ita no. in. c. §. de offic. archi. et vide qd no. in. c. §. de pben. in clemen.

Delegatus a principe si illam causam alteri de egat non potest illam causam ad se reuocare si velit ita no. Inno. in. c. sup questionz de offi. deleg. fo. 52. nu. 1.

Delegatus cōpetens si sibi associant iudicē in cōpetentē nō valet pro cessus qz procedēdo cū adiuncto nō seruāt formā cōmissionis. Ser cus in pluribus ordinarijs. ita no. inno. in. d. c. sup questionz de of si. dele. fo. 53. nu. 6. vide co. ti. in. c. super abbatia.

Delegatus cui cōmissa est cā vniuersitatis potest cogere vniuersitatē ad cōstituēdum procuratorē ita no. inno. in. c. romana de senten. excō. fo. 215. nu. 3. et per Jaco. de are. in. l. ergo de fideicomis. liber. Bal. vide. §. in verbo citatio. rñ. q.

Delegatio an possit probari per testes et an priuilegium vide inno. in. c. cū olim de pui. fo. 203. nu. 5. et vide gl. in. l. i. de mā. pñc. bal.

Delegatus non potest transferre in aliam personā cōmissionē sibi fa ctam. Si commissio est personalis. secus si realis est ita no. inno. in. c. dilectus de penis.

Delegatus si cōmittitur sibi inquisitio tñc bz inquirere de fama. Si aut sibi iubet nō debet ingre re ita no. inno. in. c. ex parte de accu. fo. 184. Sz ordinarijs inqrit de crimine etiā nō facta prius inqritio ne de fama. Sec? in delegato vt ibi dē per Inno.

Domestica aut de plano et sine citatōe partis bz pmittere ordinari? vt C. de offi. recto. puincie lege iustissimos. Bal.

Delegatus non potest vti delegatione. nisi primo ea pbata. et si de fa cto ante aliquid facit non valet quod factum est: ita no. Inno. in. c. cū venerabilis de cēsi. fo. 171.

Delegatus ab archiepiscopo vel patriarcha potest detrahere vltra

Margarita Bal.

BB in

Quas dies ita not. inno. in. c. nonnulli de rescri. fo. 11. nu. 4. et solno vide. j. in verbo modus in. h. q. quā per totum.
Delegatus pape nō potest mittere in possessionē laicorū ita no. inno. in. c. significasti de offi. deleg. fo. 48. nu. 4.
Delegatus nō potest ereq. trāsfactionē partiū q. nō fuit datus ad hoc ita no. inno. l. c. si q. de offi. deleg. fo. 48. et ff. de pac. l. tale pactū Bal.
Delegatus qui in totum subdelegat nihilominus potest reuocare re tñ integra ita no. inno. in. c. in literis de offi. deleg. fo. 48.
Delegati si sunt plures et unus abest licet iste sit absens dolose. alij nihilominus possunt facere sine illo ita no. Inno. in. c. causam de offi. dele. fo. 49. nume. 2.
Delegato nō sufficit veritas delegatiōis sibi facte sine sciētia ad hoc vt possit vti iurisdictione ita no. inno. in. c. prudentia de off. dele. fo. 50. in nu. 8. sed loquit de veritate conditionis et cōmissionis Bal. contrariū ipse vt no. in. c. ex literis de rescrip.
Delegatus coipso q. delegatiōē suscipit delegas suam iurisdictionē dimittit ita no. inno. in. c. super questionē de offi. dele. fo. 53. nu. 9
Delegatus cui cōmissa est potestas ex cōmunicandi nō potest ex cōmunicare ex delegatiōe sibi facta. secus in articulo ita not. in. c. cum olim in fi. de offi. deleg. fo. 55. nu. 4.
Delegatus ad aliquā causam h. recipiat cōpromissam in eum factus non tñ ppter hoc derogatur iurisd. sibi ante attributa. ita no. In no. in. c. innotuit de arbi. fol. 74. nu. 4.
Delegratiōes et subdelegatiōes pbanē per lras delegatis sigillatas ita no. inno. in. c. qm̄ contra extra de pbatio. fo. 97. in nu. 2.
Delegatus tunc possessionē quā ipse dedit vsq. ad annū ita no. inno. in. c. ex pte de testi. fo. 92. in nu. 3. dic vt l. c. qrenti de offi. delega.
Delegato aut ei cōmittit inquisitio. et tñ debet ingredi de fama aut iubetur et tñ non. Vide p inno. in. c. ex parte et in. c. cū oporteat de accusa. fo. 187. nu. 3. et vide. s. hoc eodē vbo in. vii. q.
Deducēs in libello aliqua tenetur probare substantia et causas sine quibus libellus non esset recepturus non alia que non sunt de natura petitionis. nec habent ea qualificare h. ea natura sit rata vt. l. habebat de institutioia et no. inno. in. c. ex parte de pmiile. fol. 203. nu. 1. dic vt in. l. edita. C. de eden.
Degradatus vide plene in. c. degradatio de pen. lib. vi.
Defunctus h. nō sit cōquestus tñ actio dat heredi ad pñtū vsurarium rescindendū ita no. Abbas in. c. ad nostrā de act. et vendi.
Defectus alterius nemo supplet nisi in casibus a iure expressis ita no. Inno. in. c. quia diuersitatem de concessione preben. fo. 143. nu. 4. post primā manum.
Defensio non solum permittitur cuiusq. ex suis sed etiam extraneis permissum est defendere non excedendo modum. Nam licitum est iurare cuiusq. ius habet ad defensionem persone et rerū et ad recuperationē quādo lex permittit ita no. inno. in. c. si vero de sententia exco. fo. 208. nu. 2. in contrariū facit qd no. ff. de vi et vi arma ta in. l. cū fundū fm̄ Jo. Et sic no. ex predictis q. pñcipes lapides ad sedationē rixarum non puniuntur Bal. vide. s. in vbo absolutio in. vii. q. 1. in verbo sta. in. ii. q.
Delictū vide. j. in vbo forēis in. j. q. vbi plene.
Delictum administratoris interdū habet aliquā iuris formā cōtrahēdo de tributo peruatoris litigando vt. l. polla. C. de bis qui. vt in. di. impetrādo vt. l. iij. §. si procur. ff. q. quisq. iur. anctōiādo vt. l. si volo. ff. si quis omis. cau. test. interdū nō habet aliquā iuris formā Et hoc dupliciter. scilicet cōmittēdo vt. l. meminere. C. vii. vi. aut omittēdo vt. v. §. si procur. illud vero q. nō puniūt vñs criminaliter p delicto administratoris vt est tex. no. in. d. l. polla. ibi de calumnia tua et ita no. inno. in. c. tue. vt lite nō cōte. fo. 80. et ppetuo tene ista fira cordi Bal. Et vide. j. in verbo puniūt in. ii. q.
Delinquentibus plū. paretur. vnusquisq. principaliter tenetur vt principalis de facto suo si factum per se potest differi ita no. inno. l. c. sicut de homici. fo. 194. nu. 3. et non tenet de ope q. non vt ad hoc accessisset opem ferret sed vt esset principalis secus in ciuilibus q. duo rei non videntur innicē fideiubere nisi probet distincte et clare q. per se prestiterit alij auxilij et per se vulnerauerit et dānū dederit non em̄ eo q. insultum fecit ideo auxilij dedit videatur quia in insultus cum primo vulnere cōfundit vt. C. de accusa. l. qui de crimine et dic vt. l. qui seruo in. ff. de fur. per Bart. Adde etiā q. qñ aliq. accusatur de auxilio pñtito debet exprimi ad quid pñtuit auxilij et cui vt certi hominis factū arguatur vt. l. licet. §. si. ff. nan. caup. sta. bu. q. auxilij ad hoc de quo agitur pñtutum esse debet nō ad aliō vt. l. n. §. j. ff. vi bo. rap. et vide oīno qd no. in cle. j. de penis in glo. or dinaria quā tene menti
Demonstratio vide. j. in vbo testis in. xij. q. ibi falsa demonstratio et.
Denegans solucere censum licet appellet potest excoicari ita not. inno. in ca. significasti de cōs. fo. 171. nu. 3.
Deuolutio potestatis quomodo sit ad superiōrē vide inno. et Hostiē. in. c. vlti. de elec.
Depositio vide oīno. s. in verbo citatio in. xij. q. vide. j. in vbo testis. in. xliiij. q. an sine.
Depositio qd nocet monachis vide per inno. in. c. dilectus filius. de simoniactis vide. j. in verbo testis in. lviij. q. et j. in vbo spūalia in. j.

q. et s. in verbo condē. in. ii. q. iij. q.
Desertio vide. s. in verbo appd. in. xxxviij. q. et in. xlvj. q. et s. in verbo condē. in. v. q.
Denunciatio potest fieri tā in iudicio q. extra iudiciū ita no. inno. l. solici tudinē de appel. fo. 127. i. nu. 3. vide. j. in vbo libellus in. ii. q.
Denunciās per calūniā puniūt extra ordinē ita no. inno. in. c. cū dile ctus de calū. fo. 190. vide. s. in verbo citatio in. xxy. q. et s. in verbo crimen in. viij. q.
Detines aliquā vt spōsam etiā de futuro potest petere restitutionē si spo lia. secus si tenet vt cōcubinā ita tenet Inno. in. c. ex pte de resti. spo lia. fo. 90. in nu. 3. Et hoc qd dicit de sponsa est verū si spoliat a ter tio. secus si ab ipā spōsa q. dissoluere pñt spōsalia ita no. in. ibidē.
Detines quēvis rei vēdi. aut auferat sibi detētiō et custodia. non vera possessio ita no. inno. in. c. qm̄ vt li. nō cōte. fo. 21. nu. 8.
Dies feriatus an possit p termino assignari vide p inno. et Hostiē. in c. exposit de dilatio. et vide in. l. arbiter literalē de arbi.
Diffamatus. vide oīno. j. i vbo filētiū i. j. q. et j. in vbo sūa i. lxxiij. q.
Dilatio est dāda parti ad habēdos aduocatos ita not. inno. in. c. j. vt lite nō cōte. fo. 79. in nu. 4. et vide. j. in verbo tps in. xij. q. et oīno vi de. s. i verbo citatio in. xxy. q. circa mediū ibi q. dilatio q. assigna tur a lege et. et ibi nunq. hñs dilationem.
Dilationes sunt ita moderande q. nō transcendāt tempora instātē af signate a lege homine vel statuto ita no. inno. l. c. in causis de testi. fol. 99. in nume. 3. et per eundē de accusa. l. c. ad peti. §. alij tñ facit. C. de adulte. l. fi. Bal.
Dilatio nō datur post terminū lapsūm datur ad probandū nisi rōne impedimenti ita no. inno. in. c. in causis de testi. fo. 99. in nume. 3. et illud quod d. de quarta productiōe intelligit ante lapsum perem ptorium vt ibidē inno. dicit.
Dilatio quarta qualiter petitur et qualiter denegat vide inno. in. c. si gnificauerunt de testi. fol. 101. nu. 1.
Dilatio tarata a lege non potest tarari a iudice nisi cum causa ita di cit Abbas in capitulo in causis de testi. adde q. quādo dilatio nō est tarata a lege tunc iudex tarat vt. ff. de iure deliberandi. l. prima et ff. qui satisda. cog. l. de die in pñ. si autem est tarata aut est dila tio vniformis que pro factorum qualitate non variatur vt dilatio r. dierum ad appellandū et ista non potest tarari per iudicem vt C. de appel. anct. hodie Et est dilatio diuersa et diffinis p qua litate factorum et tunc iudex potest tarare vt. ff. de feriis. l. oratiōe et de re indi. l. qui pro tribunali. Et ideo lex nūq. assignat istas di lationes quin iudici reseruet arbitrium moderandi vt in capi. in dultum de regn. iur. lib. vi. per Dy. Sed pone statutum dicit quod qui non soluit condemnationem infra mensem pes ei amputetur an iudex poterit minuire istud tempus causa cognita. et credo qd non. quia verba statuti sunt conditionalia et conditio est formaliter adimplenda. l. mentus. ff. de cond. et demon. et ideo ex quo statu tum figit pedem in certo tempore a forma statu. non discedam et o tum tempus expectabo. vt. l. in illa stipulatione de verbo. obli. etiā si reus renunciet dilationi tamen iudex non potest facere plusq. verba statuti patiātur maxime in criminalibus ar. no. in. l. pactus inter heredes. ff. de pac. Bal.
Dilatio q. si in prima dilatione probatoria fuit dictum et perempto rie tunc secunda dilatio non dabitur nisi cum maiori solennitate q. als daretur. i. q. impedimentum in prima probari oportet testi bus non autem sufficiat iuramentum solum ita no. inno. in. c. i cau sis de testi. fo. 99. in nu. 3. quod est no.
Dilapidare nullus magis d. q. ille qui cōmittit delictū ppter qd bo na sua cōfiscatur ita no. Abbas in. c. ex literis de pig. q. no. vide de hoc glo. no. in. §. itē p dignis insti. qui. nō est pmiss. facere testa.
Dignitas habet successorem et si dignitas est cōtēpta agit successor. secus in canonicis ita not. Inno. in capitulo q. sicut de elec. fol. 25. in nume. 5. ergo prelati succedunt in honore et onere in locum pde cessorij. sed secus in canoñ. Bal. vult dicere Inno. q. gesta nomine canonici nō possunt haberi rata per canonicum qui ei succedit q. in iurib⁹ canonici succedit capitulū h. alius succedat in prebenda hoc vult dicere Inno. hic scdm̄ Bart. in. l. honoriū in fi. ff. re ra. ba. qd est no. secundū eum ibidē.
Dignitates ecclesie nō ordināf scdm̄ ius ciuile nec ex eo sumūt iurisdī. ita no. Host. in. c. ad bec. de offi. archi. et idē tenet inno.
Dignitates in ecclesia q. dicant et quid si est temporalis vide p Inno. in. c. de multa de preben. fo. 140. in nu. 7.
Dignitas est esse seruū ecclesie ita no. Abbas l. c. in iustū de rerū pnu.
Differētia inter priuilegiū et confirmationem que sit vide per inno. in. c. cum inter de re indi. fol. 117. in nu. 2. in prima manu. et vide. s. in verbo appel. in. xxy. q.
Differentia est inter cōsuetudinē que artat ad residentiā precise et eā que causatine respectu prebende ita no. inno. in. c. clericos de cleri. non residen. fo. 136. nu. 2.
Differentiam inter publicam vocem notoriā. et manifestū ponit In no. m. c. vestra. als in. c. sicut de cōba. cleri. et mulic. et vide de hoc in verbo notorium in. v. q.
Differunt ista tria decretum auctoritas et consensus. Quia sententia decreti

decreti erigit scripturam et testes adesse et probatōes esse vt. C. de fide instru. l. emancipatione. ff. de adop. l. post mortē quia est de act. l. actus. C. de feriis. Auctoritas vero non est sententia sed supplementum defectus et debet sponte prestari vt. ff. de aucto. tu. l. i. in fi. item debet prestari in princ. actus quia aliter lex consilio parum firmo resistit. ff. de aucto. tuto. l. obligari in fi. de seru. expor. l. si minor. Et sensus est rei geste vel gerende vel que est in fieri confirmatio. et ideo omni tempore adhiberi potest vt. ff. de pigno. l. si fundus. §. primo ita not. Innocen. de reb. ecclesie non alienan. in c. dudum lib. vi. fo. lio. i. 49. in numero. 3. Sed qualiter cognoscam ista respondeo si ad solēnitatē adhiberi debet a iudice erit decretum. et si ab alio ratiōe publici officij hoc erit auctoritas nec valet ratiō habitio. Si autem vt a priuato non per modum solēnitatis nudus consensus est sciendum cum ibidem. et no. bene ista vide Barto. in l. si autem plures de aqua plu. arcen. et in l. si quis mihi bona. §. iussum de acqui. heredi. vide do. Bal. in l. si. C. ad mace. et Joā. an. in c. ratiō habitio. de reg. iur. in glo. et in mercurialibus.

Differentia inter has formas pūdeas. nā hic etiā iustitire pōt facias. §. et facias assignari vide inno. i. c. p. illorū de pben. fo. 138. nu. 1.

Differentia est inter cōtractū emphyteoticum et censuale vt per inno. in c. constitutus. de relig. domi. fo. 167. nu. 1.

Dictio quod vel que sicut. inserta literis an aliquā prestat vide In. no. in c. ex ore de priuilegijs de condi. et demon. l. quibus diebus. §. cū dñs. et de leg. i. l. quidā.

Dictio cū ponit accessionē. et in priuilegijs importet hāc additionē. l. si sit accessoria. ita no. inno. i. c. dudū de priuilegijs fol. 205. nu. 4.

Dispensatio vide. §. in verbo prelati et in. §. q. ibi. qui tamen allegat dispensationem et. et in. §. q. vide. §. in verbo commissio in. §. q. et. §. in verbo prelor in. §. q. et. §. in verbo superior in. §. q. et. §. in verbo epi in. §. q. et. §. in verbo electio in. §. q.

Dispensatio inordinata potest reuocari tamen beneficiū interim licet retinetur ita no. inno. in c. diuersis de cleri. conu. fo. 135. in nu. 1. et vide. §. in verbo abbas in. §. q. et. §. q.

Dolus pcur. nō nocet dño in eo qd nō potest recuperari a procura. vt in beneficio. q. in hoc procur. non intelligitur esse soluendo sed ne gligētia procuratoris nocet dño in beneficijs ita no. Inno. in c. cū olim de cā pos. et proprie. fo. 87. nu. 5.

Dolus vel culpa psumitur interesse i delicto ex qualitate instrumenti cū quo pcutitur ita no. Inno. in c. significasti de homi. fo. 195. nu. 3. et ff. ad l. come. de fidei. l. i. §. sed si claua per Jaco. de are. et circa hoc vide qd no. in specu. titu. de proba. §. si. ver. vnde cū quidā. itez psumitur et mīte ratione qualitatis persone percutiētis et qualitatis instrumenti vt est glo. not. in l. i. C. de fidei. ff. locati. l. item q. retur. §. idem iulianus. Sed si de qualitate instrumenti non appareret et ex percussione filius vel seruus moritur infra tridū psumitur dolus vt. C. de emen. propin. l. i. sed illud secundum legē mo. saycam. sed secundum ius ciuile iectus contemplandi sunt et ex qualitate iectuum psumitur. psumitur etiaz si post multos dies moriatur vt. ff. ad legem aquil. l. mella. §. si plures et in. §. q. idem iulianus vnde forma calcei non erat instrumentum aptum ad notendū quia circa qualitates ipsius instrumenti quatuor considerant. l. i. natura aptitudo inuentio et consuetudo licet not. in simili in l. i. §. si cer. peta. et tene menti ista Bal.

Dolus nō psumit in literis iustitie vel parne grē. sed in magna sic ita no. inno. in c. ad falsarium et in. c. accedens de fal. facit ad renun. mulierum et filiorū q. si afferunt se lesos in magna quantitate psumitur internisse dolus aī nō ad hoc vide glo. no. in l. cū pro. ponas. C. de pac. in glo. super verbo caruit.

Dolosus si agit. et dolosus excipit melior est conditio excipientis qua liter hoc intelligatur vide per inno. in c. intelleximus de adul. terijs fo. 196. nume. 1. nam circa idem debet intelligi nō circa diuersa inno. vnde non soluens gabellam agens ex illo contractu ad pe. nam repellitur ab aduersario qui similiter non soluit gabellam illius cōtractus eiusdem. Sed in diuersis cōtractibus non habet locum quia ille qui nō soluit in vno audiat in alio. et si statuti dicat q. in nullo audiatur malpagus id est non soluens gabellam de contractu non tamen poterit excipi ab eo qui est in simili delicto. et ideo dixi ad penam quia secus si ad purum interesse. nam quando reus certat de lucro. et actor de dāno. obstat reo replicatio vult vt no. ff. solu. matri. l. cum mulier per Jaco. de are. in extraiudicialibus et non imputat arenarius arenario mores priuos vt. l. arenaz fm Inno. Sed quare de vsuris etiam in alio contractu excipitur. respondeo odio vsurarum. est enim speciale fm Inno. in vsurario enim attenditur delictum in genere non enim agitur de speciali facto puniendo. et predicta sunt vera in ciuilibus sed in criminalibus in preiudicijs nisi non fiet compensatio delictorum fm Inno. bā. nitus vero bannitum repellit quia ista qualitas consideratur in genere bāni non respectu certi actus et in genere admittitur compensatio vt. l. prima. §. penul. ff. si pars heredi. pe. secundum Jaco. but. tri. et hoc in excep. odio sis. sed in fauorabilibus reus est potior vt in. §. sed si fraudandi. Et ex predictis collige qd in delictis fiat cō. pensatio. et tene menti. Bal.

Dolus in spiritualibus rescinditur per officium iudicis ita not. Abbas in c. cuius de re. permu.

Dominus si iurat de calūnia et postea constituat procuratorem ad sic agendum vel ad sic respondendum non cogitur procura. iurare de sua malitia arg. ff. de manu vindic. l. pater et in fi. Secus si non habeat certum man. limitatum ita not. Inno. in c. j. de iur. calū. fo. 81. nume. 4. nec crimen contrahit procu. cū man. sic limitatus est. ff. de contrahē. emp. l. quod sepe §. si quis amico. et vide. §. in verbo factus in. §. q. et. §. in verbo possessio in. §. q.

Dñs procuratoris renocat errorem nudo vbo infra tridū ita no. Host. in c. scrip. de elec. vide. §. in verbo testis in. §. q. post medium.

Dominus castri vel ville potest agere pro iniuria facta suis fidelibus vel subditis vel villanis siue dominus habeat iurisdictionem circa castrum vel villam vel homines siue homines tantum: quia forte ex aliqua liga vel iuramento sunt sibi submissi et in defectum iustitie potest mouere bellum contra iniuriantem suis subditis: tamē dominus in libello non petit dānum emendari suo subdito cuius non est procur. sed sibi pro suo interesse. Nec dominus istius castri vel ville poterit facere concordiam vel remissionem de insulto et dāno inorum singulorum subditorum ita no. Inno. in dilectus. de ap. pel. fo. 127. nu. 2. et tene menti maxime pro repesalijs cōcedēdis in defectu iustitie. q. et bellum moueri potest.

Dñs an teneat ex delicto serui siue familiaris et scolaris ex delicto famuli et pñs ex delicto familie vide Bar. l. i. §. familie. ff. de public.

Dos debet restituī spoliato anteq. cognoscat de federe mīmonū ita no. Host. in c. accedens vt lit non contest.

Dos perditur per adulterium vxorū vt per Bart. l. rei intel. §. mo. ff. solu. matrimo.

Domicilium vide. §. in verbo abbati in. §. q. Et an contrahatur per scholarem in loco studij. vide Bar. l. ller comelia. §. si cum fundus. ff. de iniurijs.

Dominij an transferatur per sententiam vide per Inno. in c. pro po. suit de concessio. preben. fol. 142. nu. 5. et vic q. per sententiam condē. natoriam sequuta possessione trāfertur dñum nō per absolutio. nē. ff. de pigno. l. si superatus. et no. insti. de offi. iudi. §. si.

Dominij non probat per exceptionē annue pñonis ita no. Abbas in c. cū Bertoldus de re iudi.

Dominium et possessio an querat per gñalē procuratōrē Bar. dicit qd sic in l. qui mihi donati. de dona.

Dñum dñs q. et plurib. causis eo tpe cōcurrentib. secus si aduerso fm Bar. in l. possideri. §. et plurimis de acqui. possessio.

Dominus continetur etiam sub nomine monasterij ita no. Inno. in cap. volentes de priuile. fo. 205. vide. §. in verbo capella in. §. q. et. §. in verbo citatio in. §. q. et. §. q.

Donatio facta ecclesie per ingressum monasterij per licitum egressum ante professionem reuocatur quia fundabatur super eo q. tollitur secus in mera et pura donatione stante per seipsam ita not. Inno. in c. q. a te de cleri. coniuga. fo. 135. Et de q. ipse idem no. in c. in p. sentia de proba. fo. 96. nu. 4. vide. §. in verbo monasterium in. §. q. et vide. §. in verbo rex in. §. q.

Donans aliquas res ecclesie in proprietatem vel ad vtile dominij an ipse donas possit recipere de ipsis rebus csum ab ecclesia vide p in. no. in c. de monac. de preb. fo. 137. nu. 2. et loquit i eo q. edificat ec. clesia et dotant ea Inno. et vide. §. in verbo abbas in. §. q. et. §. q. no.

Donans se et sua alicui ordini est verus regularis quemcūq. habitus portet ita no. Abbas in c. §. de testa. quod est no. fm cū ibidem.

Donatio inofficiosa non reuocat nisi quatenus est inofficiosa ita no. Abbas in c. Raynaldus extra de testamentis non distincto sit in. officiosa dona. re et consilio vel re tantum nec distincto sit don. tus liberis vel extraneis vt. C. de inof. testa. auct. vnde si parus se un. dum Jacob. butri. Alii dicunt propter fraudem in totū reuocari Item querela ista equiparatur querelae inofficij testa. ergo ab ex. traneo totū aufert de leg. ii. l. lucia. §. imperator in glo. et dic vt ibi per Dr. Quandoq. donatio reuocatur sola natiuitate liberorum. et tunc reuocatur in totum vt. C. de reuo. do. l. si nunq. et argu. ff. de pac. l. tale pactum. §. fina. Bal. potest dici quod opinio Jaco. but. sit veraybi agens bz aliqd titulo institutis vt solū ad supplementū cōpetat querela inofficij donatiōis alias sit vera opinio alior.

Donatio facta pñone censet pñonalis ita no. Abbas in c. cū venissent de insti. tene menti vide. §. in verbo alienatio l. v. q. et. §. in verbo adul. tus in. §. q. et. §. in verbo concedēs in. §. q.

De vice. Quid importat hoc verbū vide Hostiē. in c. cū vintoniēsis de elec.

Ecclesia tribus modis accipitur. vno modo pro vniuer. sis ecclesijs christianorum. Secundo modo pro vniuer. sis ecclesijs et ministris ecclesiarum. Tertio modo pro vniuersa cō. gregatione fidelium bis tribus modis accipiendo ecclesiam repe. ritur q. ecclesia habet multa priuilegia tam a deo quam ab imper. ratore q. a papa. que priuilegia si violantur dicitur fieri cōtra liber. tatem ecclesie et incurritur pena auct. cassa et irrita. C. de sac. sanc. ec. cle. et c. nonit de senten. excō. Si aut aliquod priuilegiū est psum. alicui ecclesie singulari p papam vel imperatorem vt ecclesie perusi.

Margarita Baliloco Repertoriū

ne & contrarium statuendo illud privilegium violatur nō habent locum iste pene quia nō dicitur fieri p̄tra libertates ecclesie tunc em̄ offenditur ecclesiastica libertas quādo ius publicum offenditur qđ in sacris & sacerdotibus cōstitit. vt. ff. de iusti. & iure. l. j. §. ius publicum nō quando ius priuatum vnus ecclesie tātum ita nō. Innocē. & hosti. in. d. c. nouit de sentē. exco. quod est multum nō. & mēti tenē dum fm̄ Oldra. & cy. in. d. auc. cassa & irrita. sic etiam dico qđ cūqz libertas nō minuitur licet status vnus hominis periclitetur. Si autem fiat sta. qđ ecclesie nō audiatur super decimis quia istud est privilegium datum ecclesiis a lege diuina dicitur fieri cōtra libertatem ecclesie. Si autem fiat statutum qđ ecclesie in suis iuribus non audiantur post. x. annos istud est cōtra privilegia indulta ab imperatore de quadragenaria prescriptione. & ideo est cōtra libertatem ecclesie. Si autem fiat sta. qđ qđ clerici nō possint declinare iurisdictionem iudicis laici. istud est cōtra privilegia indulta ecclesie. l. mīnistis ecclesiasticis a papa. ideo est cōtra libertates ecclesie. Sed ponamus qđ ecclesia noua cultua habet privilegium qđ nō curat si bi minor: prescrip. cētum annorū. Si fiat statutū impeditiū istius singularis priuilegiū nō dicitur esse cōtra libertatem ecclesie secundum Innocē. & hoc quo ad penas illius. c. nonit. Sed tamen statutum laicorum nō tenet cōtra ecclesias. vt in. c. ecclesia de cōsti. nō tamen dico idem si venerit in derogā. ecclesie romane quia offēso capite totum corpus videtur iniuriā pati etiam si sola auricula tāgatur vt nō. ff. de fortis. l. vulg. Et ideo statuta que fiunt cōtra iura soli romane ecclesie competentia puta cōtra dona. imperatoris p̄to dici cōtra libertatem ecclesie & cōtra ius publicum. Et ista statuta credo esse imprescriptibilia nec vllō tēpore roborari. quia lex prohibet statui. & damnat statutum & statuentem & patientem & prescribere esset p̄scribere cōtinuā delinquēdi. l. etiā. Sz an valeat statutū qđ declinatēs sint extra protectionē cōmunis. videtur quod nō sed cōtrarium seruatur quasi statutum sua ope subtrahi possit. nec em̄ cogitur de suo beneficio facere sed cōtrarium videtur quia imponitur pena actui licito & ideo nō valet vt. ff. ad legem sal. l. seius augerius. & nō demerito immo pro lege superiorum preceptam vt in. c. si diligēt. de foro competen. magis em̄ declinat eū lex quam ipse: cum nec volens cōsentire possit vt. C. de legatis. l. ab administratio ne. Non tamen videtur cōtra libertatem ecclesie quia nō statuit qđ nō declinetur id est quod nō audiatur declinatio declinantis sed si declinat statuit de alia lite futura vel dic qđ etiam valet statutum quo ad priuilegia illius ciuitatis denegāda sed nō quo ad ius commune. sic hānitus perdit iura ciuitatis sue. & non iura communia nō intentabit ergo viam statuti sed viam iuris communis ad hoc vide cy. in. l. j. C. de secū. nup. facit. l. si quis in bello. §. in ciuilibus. ff. de cap. Sed pone dicit statutum. qđ instrumenta cōfessionalia mandēt executioni de facto. i. executione sine ordie cognitionē. Aliud sta. dicit qđ post decem annos non possit peti executio. Nunquid ecclesia possit postea petere. videtur quod sic suo privilegio vt in. c. de quarta de prescrip. & in auct. quas actiones. C. de sac. sanc. eccle. in cōtrarium videtur quia ecclesia se fundat beneficio statuti. vnde tot⁹ iste processus est p̄ter ius cōmune & ideo nō obstat exceptio. agat ergo ecclesia post decennium via ordinaria non via executiua. nam quoties addimus & detrahimus & c. vt. ff. de iusti. & in. l. ius ciuile & sicut statutum addit circa modum ita detrahāt circa tempus prescrip. p̄ti. immo verius nō addit nec detrahāt sed totum de nouo inuenit Et idē pōt ius qđ inducit taxare omni generi personarū arg. ff. de iure do. l. p̄mittē. in p̄in. cū sua glo. sic & in tēpore accusādi vel inq̄rendi vt. C. de fal. l. querela. Si em̄ clericus nollet accusare. secundū formam statuti nō poterit accusare lapso termino statuto. & tūc arguo de ciuilibus ad criminalia. ff. de iudiciis. l. omnē: & de penis. l. absentem. qđ certius est si statuti adimat iurisdictionē. qđ pōt fm̄ Ba. co. in auct. statuimus. C. de sac. san. eccle. Sed quid de sta. disponētibz qđ de omnibus possessionibus debeat solui datū gabella & collecta. An ecclesia post statutū acquirat aliquam possessionem teneatur solvere collectam? & videt qđ non nisi potius esset imposita vt ff. ad municip. l. incolā. nā mutata persona dñi mutatur conditio possessionis. vt. ff. de publi. l. licitatio in fi. qđ est verū. Sed pone dicit statutū qđ omnia p̄dia sint tributaria an ecclesia p̄ferat tūc cogi. Rēspōdeo collecta nō imponit per modū tributi. sed imponit persone per taxationē bonorū & in personā dirigit obligatio. vt. ff. de munc. & bono. l. rescripto. §. si. & ideo qđ nō vadit p̄ illā viam tale statutū nō officit ecclesiis. Alia dicit cōtra. nā sicut trāsit seruit⁹ vt ff. de serui. rusti. p̄dio. l. via cōstitui. §. si fundo. sic & hoc omnis. ergo ecclesia habebit res suas in estimo laicorū. & erit sub quodā tributo extraordinario qđ nō habet certam formā a principio sic. ff. de annu. is lega. l. medico. qđ nō credo verū qđ res ecclesiarum sunt separende a potestate laicorum cum sint diuini iuris ar. nō. per Innocē. in. c. verum de foro compe. fo. 76. nu. 1. vnum tamen nō est obmittēdum qđ illa statuta dicuntur cōtra libertatem clericorū que eos timido res & meticulosos. & corū aduersarios faciūt audaciores vt. ff. quarum rerum actio nō datur. l. j. §. que honorāde secundum Bar. vnde nō valet illud statutum qđ de clerico occiso nō sit pena nisi. x. librarū nec debebit bonus iudex pati probari eum clericum ar. ff. de iu. l. p̄

tor. §. j. ad excusandas excusationes in peccatis. nam boni viri interest vias malicis claudere vt. ff. de rei vendi. l. in fundo. Tamen in Italia vbi homines viuūt & nescio qualiter p̄trariū seruatur in multis partib⁹ vide. §. in verbo renūciamus. in. in. q. Bal. Ecclesia potest pati etiam secundum decretum ita nō. Innocē. in. colle cto de verbo. signifi. fo. 217. nu. 1. & vide quod nō. C. cōmu. diuidan. in. l. si. Et ab isto decreto pōt appellari fm̄ Innocē. ibidem & si index nō vult adiudicare dominum pōt adiudicare verā possessionem & fructus fm̄ Innocē. ibi qđ est nō. facit in ar. l. laci⁹ & ticia. ff. fam. ber. Ecclesia nō tenetur ad penā in p̄tractu irrationabili p̄missam. ita nō. abbas in. c. si. de precario. Ecclesia tenet indistincte si mutuum sibi factū cōuertitur in perpetuā vtilitates ipsius sed in cibis monachorū non tenet vltra taxam de bitas monac. ita tenet Innocē. & abbas in. c. penul. de fideius. facit. ff. de ali. pu. presta. l. si. & ff. de exercitoria. l. si. Bal. Ecclesia nō vacans potest conferri loco non persone ita nō. abbas in. c. consuluat de dona. Ecclesia nō pōt fidelissorio nolle se obligare ita nō. abbas l. c. si. de fo. Ecclesia parochialis debet habere quartā nō soluz de relictis sed etiā de omnibus oblationibus vt de cereis & de pitantia: que fiet alteri ecclesie vbi corpus sepelitur ita nō. Abb. in. c. in nostra de sepul. Ecclesia dicitur parrochialis inspecto habitu non inspecto actu tantum ita nō. Innocē. & abb. in. c. de multa de prebē. denominatio enim fiet potius ab habitu quam ab actu. Bal. Ecclesia qualiter teneatur ex contractu prelati vel proci. & quis dicat institui in rebus ecclesiasticis vel profanis & de natura ipsorum officiorum indistincte videp Innocē. in. c. qđ quibusdam de fideius. fo. 152. nu. 3. vide §. in verbo cano. portio in prima questione. Ecclesie tenentur ad munera patrimonialia ita nō. Innocē. in. c. nō minus de immu. eccle. fo. 175. nu. 5. Ecclesia pōt infligere penam corporalem ita nō. Innocē. in. c. in archiepiscopatu de rapt. fo. 196. in nu. 2. & de iure cano. cause criminales possunt excepto vltimo supplicio vt ibidem per Innocē. & vide omnino §. in verbo ciuitas in. vi. q. Ecclesie hospitalium non sunt exempte ita nō. Innocē. in. ca. ad bec de priuile. folio. 202. Ecclesia quādo est exēpta qđ sua perdit tūc ep̄s ratioe exēp. vide per in no. in. c. recipimus de priuile. fol. 202. in nu. 1. Ecclesia vna qđ donat alteri in p̄prios vsus vel vnitur alteri qđ iuris acquirat & qđ si adiciat pleno iure & an donatarius possit ecclesias donatā obligare vide p Innocē. l. c. passo. extra de priuile. fo. 204. nu. 3. Ecclesia vnita an possit impetrare separationē bonorū vide per Innocē. c. i. d. c. pastora. de priuile. fo. eo. & ff. de mino. l. ait pretor in fi. vide §. in verbo cām in. iij. q. Ecclesia nō ligat sub terra ita nō. Innocē. l. c. mulieres de sentē. exco. f. 208 Ecclesia interdū nō est exēpta & tñ parrochiani sunt exēpti ita dicit in no. l. c. ventēs de ver. sig. fo. 218. nu. 8. scda manu. Ecclesia hūs parrochia dicitur curata h̄ de facto ibi nulli sint parrochia n. ita nō. Innocē. l. c. de multa de prebē. fo. 139. i. p̄in. Ecclesia qđ h̄ collegium tūc prelatos eius debet esse perpetuus. ita nota. Innocē. in. l. in latera. de prebē. fo. 146. nu. 1. & ibi plene vide per in no. de ecclē. mona. Ecclesia qđ dicitur ad aliquem pleno iure pertinere vide Innocē. in. ca. cum inter de re iudi. fo. 117. nu. 2. Ecclesia presumitur libera vbi nō apparet qđ ibi sit aliquis patronus habet tamen ep̄iscop⁹ in ea ius ep̄iscopale ita nō. Innocē. l. c. cū venerabilis de excep. fo. 113. nu. 9. & vide §. i. verbo cimitēriū in. ij. q. Ecclesiam vnā pōt habere quis titulatam sed plures habere pōt in cōmēdam ita nō. Innocē. in. c. ea de deota. & quali. fo. 41. nu. 1. vide. §. in verbo inor. in. j. q. Ecclesia an teneat ad erpē. ex cōtumacia p̄cur. & an restituat ne teneatur ad ipsas vide p Hostiē. in. c. j. vt litē nō cōte. & vide. §. i. verbo fiscus in. j. q. ibi secus in ecclesia & c. & j. in verbo prelati in. ij. q. Ecclesia cognoscit de qualibet oppressione pauperū & de sacrilegio et in dubio ita nō. Innocē. in. c. cū sit generale de fo. cōpe. fo. 76. nu. 2. Effectus attenditur magis qđ verba quādoqz vel ipsū factum quādoqz cōtra. quia magis verba qđ factum siue effectum ita nō. Innocē. in. c. i. de bigamis. Edictis vide §. in verbo acta in. iij. & iij. q. Edificium. edificare. vide §. in verbo castrum in. ij. q. Edictum generale sufficit qđ nescitur que certa persona citari debeat ita nō. Innocē. in. c. per venerabile qui filij sint legi. fo. 183. nu. 3. Effusio sanguinis que dicitur vide p Innocē. in. c. cū illorū de sentē. exco. & §. in verbo appel. in. xlvij. q. & §. in verbo capitulū. in. ij. q. Electio an possint eligi duo ad vnā prebendā. vide Innocē. extra de preben. l. c. maioribus. fo. 136. vide §. in verbo admissus in. j. & iij. q. Electione nūquam acquiritur quasi possessio iuris eligendi nisi electio confirmetur & sufficit prima cōfirmatio in contradictorio iudicio ita nō. Innocē. in. c. cum venissent. de in inte. resti. fo. 69. nu. 6. vide §. in verbo crimen in. ij. q. Electores nō trāsferunt omniū prelature sed cōfirmator sic ita nō. Innocē. in. c. ex parte de arbi. fo. 73. nu. 3.

Eligendus

Eligendus est idoneus premissis tamen semper eo cuius interest. ita not. inno. in. c. cum olim de testi. fo. 100. numero. 2. vide omnino. j. in verbo tyrannus in. j. q.

Electio dicitur via ordinaria postulatio via extraordinaria nec facit que prelati an dispensatione ita no. Hosti. in. c. grati de postula. prela. fo. in. c. j. vide. j. in verbo postulatio in. ii. q.

Electio pape de consuetudine pertinet ad solos cardinales. et que sint specialia in electione pape vide Hosti. in. c. l3 de elec. vide. j. in verbo impeditus in. j. q.

Electio qui compromittit vñ consensum de persona idonea ita no. Hosti. in. c. causam de elec. et electus a compromissario vñ electus a compromittentibus et debet stare electioni nō vi emologationis s3 vi electionis q3 ipsimet fingunt elegisse vt ibidē Inno.

Electio ubi dicitur est nulla ipso iure l3 nōdū sit cognitū de nullitate nō impedit sedam electionē istā regulā ponit Innocē. in. c. 2. consideramus de elec. fo. 19. nu. 2. vide. j. in vbo suspensus in. viii. q.

Electores presumuntur scire qualitatem electi ita no. Hosti. in. c. cū terra de elec.

Electio canonica nō prohibet ppter decretū ita no. Inno. in. c. innotuit de elec. Hosti. contra. non tamē decretū est de substantia electionis sed de cōcomitantiis et sicut apli nō pbant appellationē sic nec decretū electionē Hosti. ibidē vide. j. in vbo legitimatus in. iiii. q. et 3. in vbo admissus in. j. q. et 3. in verbo cōfirmatio in. ii. q.

Electio si fit per volū. An teneat electus renūciare si alias sit dignus vide per Inno. in. c. q. sicut de elec. fo. 25. nu. 11. vide. j. in vbo reprēbende in. j. q. et 3. in vbo cōsensus in. iiii. q.

Electiones due facte que ex illis penaleat vide Hosti. in capitu. ad audien. de elec.

Electio non potest celebrari qñ recepit aliquis de his qui sunt necessarij ad capitulum faciendum l3 recedat licentia ita no. Inno. in. c. consideramus de elec. fo. 19. nu. 3. tene ment.

Electores qui hñt ab alio potestate eligendi eligūt suo noie non nōle cōmittentiū ita no. Inno. in. c. in causis de elec. fo. 26. nu. 4. vide. j. in verbo tps in. v. q. et 3. in vbo annus in. j. q. et 3. in vbo capitulus in. j. q. et 3. in verbo consuetudo in. vii. q.

Electores nō pñt cōpromittere de facto electiōis facte ita no. inno. in. c. dudū de elec. fo. 22. nu. 3. vide. j. in vbo vor in. j. q.

Electio qñ cassat ppter defectū ordinis ipse qui fuerat electus nō ob hoc efficit infamis ita no. inno. in. c. cū post in. fi. de elec. fo. 31.

Electio est canonica et nō requirit dispensatio l3 aliqui sint cōtēti ita no. inno. in. c. te nobis de clerici. peregr. fo. 45.

Electus a collegio nō bz ius excoicadi nisi auctoritate epi ita no. inno. in. c. Hosti. in. c. archidiaconus de offi. vica.

Electio integratur ex tribus. scilicet ex facto electorū. patientia eorū quorū interest et ex cōfirmatione superiorū ita not. inno. in. c. cū venissent de in integ. resti. fo. 69. nu. 3.

Electus pōt renūciare in manibus eligētū an cōfirmationē ita no. Inno. in. c. cū venissent supradicto de integ. resti. vide bonā glo. in. l. legatus. ff. de offi. pñsi.

Electa vna via an possit ad aliā rediri vide per Bartan. l. j. §. vnde q. ritur. ff. de public.

Electo potestate an possit ab elec. recedi anteq̃ acceptet vide Bar. in l. absenti. ff. de dona.

Eps vide. 3. in vbo iudicus l. i. q. ibi et est notabi. q. eps et.

Episcopatū acceptās vñ renūciare priora beneficia ita no. Inno. in. c. in nostra de rescri. et vide. 3. in verbo Abbas in. viii. q. et j. in verbo testis in. xvi. q.

Epi et similes an possint dispēare cum postulatur corā se vide inno. in. c. si. de postu. prelati. fo. 17. nu. 4. vide. j. in verbo testator in. ii. q. et in verbo abbas in. xviii. q.

Epals nō sit canonice cōfirmat. tñ valēt gesta ab eo et sufficit hoc solū q. sit cōfirmatus. nec erigit q. canonice ppter cōm utilitatē et cōmunē errorē. vt. ff. de offi. pñto. l. barbarius ita no. Inno. in. c. nihil de elec. fo. 31. nu. 3. vide. 3. in verbo abbas in. ii. q.

Episcopus qñ permittatur et quādo prohibeatur dispēare vide per Inno. et Hosti. in. c. dilectus de tempo. ordi. fo. 40. nu. 2. vide. 3. in verbo casus in. xii. q.

Eps dispensat etiam in crimine notorio ita no. Inno. in. c. j. de corpore vitiatōis fo. 45.

Epi nō possunt in ordinibus dispēare nec reperi ē expressum ita not. Inno. in. c. si. de oblig. ad ratio. fo. 47. nu. 3.

Epi soli conferunt beneficia et prebendas de iure cōi. archidiaconi nec alij prelati non conferunt ita no. Inno. in. cap. cum satis de offi. archidia. fo. 46. nu. 2.

Episcopus tenetur ex facto suū vicariū et imputet sibi si malum vicariū elegit vide Hosti. in. c. ad bec de offi. archi. et vide. 3. in verbo capella in. j. q.

Episcopi ordinis q. dicatur. et que auctoritatis epalis et q. iurisd. vide Hosti. in. c. dilecto de offi. archi.

Eps nō corrigit excessus suorū canonicorū q. sunt ps sui corpis ita no. Inno. in. c. irrefragabili de offi. ordi. fo. 60. in nu. 5.

Eps quomodo dicat inder exēptor et nō exēptor et eorū qui nihil cō

mittunt qd ad suā iurisdictionē renocet vide Inno. in. c. pastoralis de of. ordi. fo. 19. nu. 1. facit in simili. l. j. C. de decu. li. x.

Eps suū archiep̃m non excoicet licet in sua dioceſi delinquat q. est inferior eo. ita no. Inno. in. c. cum inferior de maio. et obe. fo. 63. in numero. 1. Sed extraneum archiep̃m sic. q. in suo territorio maior est eo. vt. ff. de manum. l. apud eum.

Eps qñ alienat non requirit decretum superiorum secus qñ inferior prelati ita no. Inno. in. c. statum de trasac. fol. 64. nu. 2. vide. 3. in verbo auctoritas in. ii. q.

Eps qui nō potest habere possessionē an debeat cōsecrari vide per Inno. in. c. cōstitutus de appel.

Eps an possit dispensare super residētia quo ad habēdos fructus prebende vide inno. in. c. clericos. de cleri non residē. fol. 136. nu. 1. qui dicit q. super hoc dispensare non potest q. tene mēti. Item est dispensatio inter cōsuetudinē que artat ad residētiā p̃cile et eam q. can satine respectu prebende vt ibidē dicit qd est no.

Eps et canonici faciūt vñū capitulū in electione nō in iurisd. ita not. inno. in. c. postulasti. de cōcessio. prebē. fo. 145.

Eps sine capitulo habet ius instituēdi et destituēdi in ecclesijs inno. ita no. inno. in. c. nouit de his que fiunt a pla. fo. 147. Bal.

Eps cū capitulo suo pōt facere statutū ita no. inno. in. c. vestra de loc. et conduc. fo. 150. que statuta sunt in p̃torū et fiunt iure magistratus. et ideo actio penalis est annalis Bin Bar. q. est not. Bal.

Eps qñ dat ecclesiam quid dare intelligitur tunc vide per inno. in. c. pastoralis de dona. fo. 152. nu. 1.

Eps debet p̃cingere aliquem ministrum oratorio ita no. inno. in. c. auctoritate de cōsi. fo. 174.

Eps qui cōcedit monacho curam debet illum remouere et nō abbas. ita no. inno. in. c. j. de capel. mona. fo. 167.

Eps habēs iurisdictionē temporālē an possit indicare bellum vide in no. in. c. quod in dubijs de peni. s. fo. 206. qui tenet q. sic nec est irregularis si ex illo bello sequatur homicidium: q. ipse nō occidit sed lxx nisi suo corpore adstet vt. ff. de ri. nup. l. palū in. fi. inno. et sic multoties faciūt epi in alamaia guerrā cū certis et c. Bal.

Eps non potest indicare laico purgationem nisi in crimine ecclesiasti co ita no. inno. in. c. nos inter de peni. et illud dicitur crimē ecclesiasti cū quod ecclesia sue cognitioni reseruat q. in sacra re cōmittitur vt ibidem glo. ordi. Bal.

Eps nō debet pati q. sui subditi obseruent inuitē interdictū. ita not. Abbas in. c. que sunt de his que fiunt a maio. parte capi.

Episcopus cū maior parte capituli potest prouidere pro utilitate ecclesie. de iuribus pertinentibus ad singulos super rebus ecclesie. secus in eo iure qd pertinet ad singulos rōne p̃sone. ita no. Abbas in. c. et parte de his que fiunt a maiori parte capituli.

Eps potest citare suus clericum in curia romana ita tenet Abbas in c. meminimus de appel.

Epi ecclesias parrochiales possunt facere conuentuales siue collegias tas dñtamen ad hoc earū sufficiāt facultates. ita no. Abbas in ca. qm de vita et bone. cleri.

Eps non potest dispēare res ad ep̃atum pertinentes seu p̃stantes siue p̃sensu capituli. ita no. Abbas in. c. cū venissent de instit.

Error vide. 3. in vbo dñs in. ii. q. et 3. in vbo actor in. j. q.

Error circa substantia rescripti vitiat rescriptū. Item equiuocatio nois ita no. Hosti. in. c. super literis de rescrip. facit qd no. ff. de iudi. l. cū que temere. Sed error in accidēti libus vel error qualitatis nō vitiat vt ibidem Hosti. vide. 3. in vbo citatio in. xl. q.

Error p̃cur. pōt renocari vñ ad finē cause debet tñ error probari ita no. inno. in. c. penul. de cōfesi. fo. 95.

Emēs granū tpe fertilitatis eo alio vt tpe inopie carū vēdat et lucret an sit peccatū. vide per inno. in. c. multa de cleri. et monac.

Eras vide oino. 3. in verbo cōducēs in. iiii. q.

Emanās a delegato nō bz emanare a sede ap̃lica. ita not. inno. in. c. dilectus de filiis p̃sby. fo. 43.

Emendare vide. 3. in verbo cōducēs in. j. q.

Emendatio vide oino. j. in verbo libellus in. iiii. q. et xii. q. circa medium ibi item vbi libellus nō continet et c.

Emphyteota pōt cōpensare cēsum quē habet dare cū alio debito. ita no. Abbas in. c. bona fides de deposito qd no. Bal.

Emphyteota ecclesie potest purgare moram infra modicum tempus post biennium quod modicum tempus est vnus mensis vel duoy ita not. Abbas in capitulo potuit de loca. et ff. de iudi. si debitor et de compensa. l. finali. et de iure fisci. l. aufertur. §. qui compensa. vel est decem dierum vt. ff. de constituta pecunia. l. promisso. vel est arbitratius vt. ff. de iure fisci. l. j. in fine et quod notat. in simili in. l. cum proponas. C. de bo. aucto. iudiciis possi. et hoc in biennio legatū quia tempus quod est appositum a lege non impedit purgationem more licet in penam fiat translatio domini et reuertatur ad ecclesiam ipso facto quod est mirabile et contra theoreticam dy. in. l. si seruis. §. sequitur. ff. de verborum obliga. vbi dicitur quod vbi in pena fit translatio domini nunquam locum habet purgatio in re. Sed i hoc capitulo est speciale de equitate canonica. Sed quid si istud biennium est cōuentionale. rñdeo idem vt q. potius vide

Margarita Baldi loco repertorij.

tar legale q̄ cōuentionale. nam per huiusmodi pactum quod per omnia deservit iuri cōmuni potius videt esse ius cōe q̄ pactus vt ff. de re iudi. l. iij. §. si quis in glo. ibi non vterq̄. vbi glo. dicit q̄ tēpus a iudice sta. consonat cum tempore legali est legale: et quaten⁹ est p̄uentionale seu iudiciale. sic et hic dicam. nā homo exprimit qd tacite iurat ar. ad idem. ff. de adop. l. si arrogator vbi dicitur q̄ si p̄uisionis in testamentum reducatur non tamen dicitur p̄uisionis te stato. sed legis ad idem facit qd no. in. c. j. de constitu. l. vi. vbi not. q̄ si de iure cōmuni fiat statutum non propterea dicitur statutum sed ius cōmune ad idem etiam facit q̄ etiam pactum scdm ius cōmune debet interpretari vt. ff. de dā. infel. l. inter quas. l. dāni per Jaco. de are. et pactum publicū idest statutū loci vt no. ff. de decre. decurio. in rubr. distinguitur p̄m ius commune. vt. C. de noxa. l. ii. et no. in. l. si. §. in computa. C. de iure delib. et similiter cōsuetudo secundum ius cōmune interpretatur et distinguitur vt in. c. cum dilectus de cōsuetu. q̄ satis dici potest et hoc verum nisi fuerit appositum iuramentum. quia tunc mora non potest purgari vt. l. si q̄ maior. C. de transac. argu. tamen contra quia per iuramentum auditur et purgat moram vt. C. de bo. aucto. iudi. poss. auct. et qui iurat vbi dicitur quod ille qui iurauit de iudicio sisti. et non stetit. et propterea passus est missionem: tamen auditur refec. sumptibus et p̄stita satisfacta. de iudicio sisti. Solutio istud est propter naturam missionis que ideo fit vt quis tedio affectus veniat responsurus. et ideo non mirum si veniens auditur quia ad hoc promouatur: quod nota. perpetuo.

Emphyteota q̄ infra duos mēses post biēniū satisfacti dī celeriter satisfacere ita no. Abbas in. c. si. de frigi. et malef.

Emphyteosim quam p se et filijs pater stipulatur facit q̄ filij veniūt vt adiecti post mortē patris. et ideo a domino videtur capere mortis causa capionem. et sic habet locum in ea ius accrescendi p̄m bar to. in. l. mortis causa capitur de dona. causa mortis. et plene in. l. si mihi et tibi. de verbo. obli. vide in aut. si quas ruinas. C. de sac. san. eccle. et in ti. qui sen. dare pos. §. j. per do. Bal.

Enitio vide. §. in verbo alienatio in. j. q.

Enāgelia vide oīno. §. i. verbo crimē. in. iij. q. vbi habes an testi sufficiat hē enāgelia corā se et idē in oībus vbi requit actus enāgeloy.

Equus vide. §. in verbo conducens in. j. q. ibi non tenetur ad emēdaz equorum et.

Equus si per se vadit ad branium sine puero. An dominus equi debeat habere branium vide per Bar. in. l. j. §. item acquirimus ver si. ceterum de acquiren. pos. vbi dicitur q̄ debet attendi ista. quia si dicit cuius equus primo venerit ille habeat tūc hē debet. Secus si dicit qui primo venerit cū equo et.

Examinatio vide. §. in verb. Abbas in. iij. qdne. et infra in verb. test. in. xliij. questione.

Examinatio clericorum debet fieri in collatione beneficiorum ita no. Inno. in. c. quia diuersitatem de concess. p̄bē. fo. i. 43. in nu. 4. et ita seruat curia romana et vide. §. in verbo testis in. xvj. q. et xliij. et §. in verbo causa in. xl. q. et §. in verbo citatio in. xxvij. q.

Executio siue potest fieri etiam die feriata propter messes. et cause vniuersitatis tunc possunt terminari ita no. Inno. in. c. si. de iudi. fol. 76. nec debet seruari ordo iudiciorū vt ipse idē no. l. c. et rōne de ap̄pel. circa hoc oīno vide. §. in verbo citatio in. xxvij. q. circa. si.

Executio sententie potest fieri non precedente libello ita no. Inno. in. c. j. de libelli oblato de fo. 78. nume. 4. vide. §. in verbo cōdemnatio in. iij. q. ibi non fiet executio sententie et vide infra in verbo p̄uisionis in. j. q. et ibi vide de p̄uisionibus seu de executoribus. et vide. §. in verbo snia in. xxvij. q.

Executor de quibus potest cognoscere et quid impediat executionem siue vide per Inno. in. c. de cetero de re iudi. fo. 117. nu. 1. adde q̄ ipse no. in. c. vndū. de p̄sump.

Executio alia mera. alia mixta. alia p parte mera: et p parte mixta. de quibus per Inno. in. c. de cetero de re iudi. et vide. §. in verbo appel. in. xxxij. et lxxij. q.

Executor aliquando de obiectis cognoscat sententiare tamen nunq̄ potest ita no. Inno. in. d. c. de cetero de re iudi. fo. 117. nu. 2. vide. §. in verbo appel. in. xxvij. q.

Executor non debet probationes recipere super instātia cause. immo nec super nullitate. nisi sint patētes scdm Inno. l. d. c. de cetero de re iudi. fo. eo. vide. §. in verbo causa in. viij. q.

Executor qm dicitur excedere modū vide per l̄dost. in. c. qd ad cōsultationē de re iudi. vide. §. in verbo citatio in. xxxij. q.

Executio quando fit in re iudicata. tertius oppositor qui non possidet non audis: q̄ in hac specie nulla adhibetur cognitio. si autē executio fiat in alia re loco pignorum nō debet cōsequi pignus i alta re: et potest deferri tertio alleganti se ius habere ita no. Inno. in. capi. cum super de re iudi. fo. 118. nu. 3. super glo. quidam et ibi etiā vide an tertia persona possit appellare tam post sententiam q̄ n̄ ab interlocutoria. et an tertia persona possit venire in auxilij actoris sicut reit: an tertia persona directo agēdo possit impedire execu. siue sicut excipiendo et quod tertia persona appellans v̄ appellare in iudicio l̄ citata non fuit: et debet appellare ad superiorē. vide

ibi Inno. de omnibus istis et no. Bal.

Executioni siue potest se opponere vnus tertius ratione possessionis vt. l. a dino pio. §. si super rebus. ff. de re iudi. nisi in snia fecerit sibi p̄iudiciū vt. l. sepe eo. ti. ita no. Inno. in. c. cū super de re iudi. fo. eo. et sic possidens excipit cōtra execu. siue late inter alios.

Executor nec in citatōe nec in alijs actibus tenetur sermare solitiū ordinem iudiciorum ita no. Inno. in. c. et ratione de appel. fo. 123. nu. me. 1. et si appellatio est deserta iudex a quo etiam si non pronuncietur deserta nec citet potest exequi secundum cū ibi dē. item executio nullus ordo iudiciarius iure p̄fingitur. et ideo si aliqd fecerit nō iudicialiter rōne ordinis nō seruati. et ideo nō habet necesse citare fm cum ibi dē. et non appellat ab execu. p̄pter ordinē iudicij nō seruati vt in. c. p̄posuit de cōf. p̄bē. per eundem.

Executio inciviliter facta per partē man. iudicis puta solutio debiti nō rescinditur ex ordine iudicij p̄termisso vt. l. si. qd me. cā. et no. Inno. in. c. si. de in inte. resti. sūt enī debita quo ad ius: indebita q̄ ad modū et potius est enūdā de iniustitia q̄ de mō Jac. but. Bal.

Executor non potest recusari vt suspectus per aduersarium ita not. Inno. in. c. p̄posuit de concess. p̄bē. fo. i. 42. nu. 5. vide. §. in verbo appel. in. xliij. q.

Executor qm possit cognoscere de sibi oppositis vide per Inno. l. c. ad dissoluē. de despon. impu. fo. 179. nu. 5.

Executor cui cōmissa est executio tradendi alicui possessionē admoto quolibet illicito detētorē habet cognoscere q̄ sit illicitus possessor: hoc faciat iudiciario ordine nisi i notorijs: ita no. Inno. l. c. cū olim de p̄uile. fo. 103. nu. 2. et C. si p vim vel alio modo. l. si. Bal.

Executio sententie differtur si ius tertie persone ledatur ex ea ita no. Abbas in. c. cum super de re iudi. ergo donec pendet contradictio non debet fieri executio: nam quod rescindit factum multo fortius impedit fiendum facit. ff. de execu. tuto. l. oīrimus in ratiōe sui. ista autem contradictio potest fundari ratione possessionis et ratione p̄prietatis nam sufficit contradictori possessio vel p̄prietas quā debet ipse contradictor probare vt no. C. de p̄uileg. si q. l. j. et C. ne vroz pro marito. l. ob maritum. vbi etiam per Ly. et ff. de re iudi. l. a dino pio. §. si super rebus. et C. de iudi. l. p̄prietandum. §. si. autem reus. et l. si. §. si quis ideo. ff. ne vis fiat ei. Item sufficit quod contradictor probet se corporalem possessionem detinere: quia qui corporalem detinet p̄sumitur possidere vt. ff. de verborum obli. l. stipulatio ista. §. hec quoq̄. et de acqui. posses. l. j. in prin. et not. p Inno. in. d. c. cū olim de p̄uile.

Expressio cause nō est de forma appellationis nec artat appellātes qm appellat a diffinitiuā ita no. Inno. l. c. pastoralis de offi. dele. fo. 53. nu. 4. et ff. de appel. l. scio. Secus qm appellat ab interlocutoria ita no. Abbas in. c. et parte el. j. de testi.

Expressio cause non artat appellātem. vt. l. scio. ff. de appel. secus in expressioe qualitatīs argu. ff. de inst. l. qui habebat vel aliud in p̄ma causa aliud in causa appellationis vt. ff. quod cum eo. l. titian⁹ et non allegatum allegabo et non probatum probabo. si a diffinitiuā appello secus si ab interlocutoria. tamen si non appello. sed et notari peto cōtrario imperio omnem causam introducere possūz ita not. Innocen. in. c. fina. de ope. no. nun. fol. 202. Idem si nō appello sed peto resti. in inte. vt. ff. de minorib⁹. l. minor omīssam et l. p̄les. Idē si appello a p̄cepto diffinitiuo. vt. ff. de mino. l. ait p̄tor. §. permittitur. Idem si appello a cōpulsione quam iudex facit non admissis probationibus meis. nam hoc granamētaliter renocari non potest nisi data probandi copia vt. ff. de remili. l. iij. §. si ad idem. secus si iudex fecisset mihi facultatem probandi et allegandi nam tunc quod culpa mea omisi in causa appellationis supplere non possum vt. c. appellanti de appel. in dēmen. et tangitur per in. no. in dicto capitulo fina. de ope. no. nun. et tangitur etiam per eundem in. c. pastoralis de offi. deleg. sed non ita dare tene bene menti ista vide oīno. §. in verbo sententia in. xvj. q. vbi habes que sunt q̄ debentur specificē exp̄mī in libello.

Exemplaria multa possunt sumi ex vno originali ita not. Innocen. in. c. albericus de testi. fol. 102. numero. 5. et si per aliam manum sumantur sunt exemplaria: sed si per eandem manum sunt pariter originalia licet protocolum. p̄ma tamen scriptura vocatur que in vulgari dicitur secunda vt in autentica. de tabellio. §. fina. colla. iij. ff. de testa. l. vnum et de lega. §. l. semp̄onius proculo. per Bar. Item not. q̄ p̄ma manus transit in secundam secundam autem nō transit in tertiam: idest in exemplum exempli ne sit procedere i infinitum nec testis recipitur de auditu auditus. C. de diuer. rescrip. l. si qua per Ly. et Rigard. malumbrē.

Exempti habentes populum debent habere cathedram. et de rōne populi tenentur ire ad sinodum ita no. Inno. in. c. q̄ super de maio. et obe. fo. 62. vide. §. in verbo census in. ij. q.

Exempti an possint in criminibus et in cōtractibus conueniri sub ordinario. vide per Innocen. in. c. receptimus de p̄uileg. fo. 202. nu. 4. et in aut. qua in p̄uincia. C. vbi de cri. agi opor. Inno. bodic est casus in. c. j. de p̄uilegijs lib. vi.

Exemptus ratione rei non exempte subest ordinario ita no. Innocen. in. c. cum capella de p̄uilegijs fol. 203. numero. 3. et sic si forensis cōuenitur

conuenit rōne possessoris ubi possidet vt. C. ubi in re actio. l. si nō rōne psonē nec mīta ratiōe vt. l. rescripto. §. si. de mu. 7. bono. bal. Exemptio capitis licet probetur nō propter hoc probatur exemptio membrorum. ita not. inno. i. capi. ex ore de priuilegijs. fo. 20. 4. nu. 2. argu. ff. de adop. l. liberorum.

Expulsi te de possessione tu postea turbas me in possessione. egi cōtra te vt imponatur tibi silentium. probauit me possidere. 7. tu probasti me vi possidere a te. Queritur an tibi super petitione an tibi super molestatiōe. sit silentiū imponēdum 7. videtur quod tibi ne petam. quia nō habeo interdictum vt possidetis 7. tra te quem vi deieci vt. l. vt possidetis. l. i. in fi. Preterea tibi datur actio cōtra me multo fortius defensio vt. l. i. §. quod ait. ff. de superfici. l. cōtra rium quia tu mihi vim inferre non potes. nisi incontinēti vt. C. vñ vt. l. i. ergo si vim de facto facis prohiberi debes vt. ff. de offi. procur. celsa. l. si. 7. de usufruc. l. equissimum. Item violentus potest agere de violentia non a se. sed in se commissā. vt not. ff. de fur. l. itaq. fallo. Solutio dicit quidam q. violentus potest intentare officium iudicis nō interdictum vt possidetis. Sed inno. dicit q. etiam interdictum vt possidetis nisi de vi excipiat an litem cōtest. si enim excipit reus q. spoliatus an omnia debet restitui audiēdus est. si nō excipit prohibēdus est a molestia facti scdm inno. non tñ plenum habebit interdictum vt possidetis nec psequēter personales prestationes propter regulam dolo facis 7c. Et licet iudex imponat silentiū super turbatiōe tamē expulsus poterit agere i iudicio: quia intelligitur expulsus a molestia facti nō iuris scdm inno. sūta enim que imponit silentiū nō imponit illud quod requirit natura iudicij. Unde silentiū impostum i possessorio retinēde nō excludit possessioni recuperāde 7. facit. ff. de postulādo. l. imperator. 7. ff. de lib. le. l. anrelio. §. cētus i glo. ordi. ita not. inno. sed nō ita clare i. c. ymies de prescrip. fo. 116. q. no. Bal.

Expulsus licet protestetur qñ expellit tamen nō retinet possessionem ita no. inno. l. c. cum venisset de integ. resti. fo. 70. i numero. 2. 7. sic intētās interdictum vnde vi perdit possessionem si quā habebat se cūdum est etiam si cōgreget exercitiū propter eam recuperādam vt ipse no. i. c. olim de resti. spo.

Exceptio duplex orit ex iuramento. s. declinatoria 7. peremptoria ita no. inno. l. c. cū venissent de isti. fo. 142. nu. 5.

Exceptio rei iudicate opponitur ante lit. cōtest. ita no. Abbas l. c. testimonium de re iudi. fo. eo.

Exceptio bāni si nō admittatur ante litem cōte iudex debet eaz referuare 7. interloqui sine p̄iudicio sentētie bāni arg. ff. qui po. in pi gno. bab. l. claudius. secus si de ea fuit plene cognitum ita sentit in no. in. c. venies de accusa. fo. 126. 7. vide per Ly. l. i. prescriptione. C. si 7. tra ius vel vt. pub. Bal.

Exceptio opposita ab altera partium iudex debet interloqui. an admittat mediā exceptionē vel ne. quia snia super excep. debet ferri ita no. Abbas l. c. si duobus de appel.

Excipere potest quilibet de crimine cōtra illum qui debet promoueri ad curam animarū. sed nō de forma sed nō habet curā nec de crimine nec cōtra formā audietur nisi cuius interest: puta q. est futurus suus p̄latus ita no. inno. l. c. super his de accu. fol. 126. nu. 7. vide §. i. verbo accusatio in. iñ. q.

Exceptio semel opposita ad elidēdum rescriptū 7. reiecta si ex eodem rescripto ad aliud agatur tamē iterato opponi nō potest ita no. in no. i. c. cum dilectus de purga. cano. fo. 205. i nu. 5. q. no. 7. vide §. in verbo admissus. l. iñ. 7. viñ. q.

Exceptio dilatoria solutionis potest opponi in causa appellationis. ita no. Abbas in. c. cum Jobānes de fide instra. 7. vide §. in verbo appella. l. xxxviii. q.

Exceptio excōcationis qñq. est p̄ptoria qñq. dilatoria vide qd no. Abbas in. c. exceptionem de excep.

Exceptio nulla obfci potest ante libellum p̄rectum ita no. inno. in ca. constitutus de procur. fo. 67. i nume. 1. quod tene menti Bald. cōtrarium no. in. l. si. C. de excep.

Exceptiones cōtra iurisdictionem 7. alie exceptiones declinatorie quod ordine sint opponende vide per inno. l. c. inter monasterium de re iudica. nume. 1. fol. 120. 7. per Bar. in. l. quidam consulebat. ff. de re iudi. vñ dicit ibidē inno. q. opposi. alijs excep. exceptio recusa. iudicis nō potest opponi q. tene mēti.

Exceptio licet sit reprobata in causa principalis nihilominus opponitur in causa appellationis ita not. inno. in. c. q. ad consultationem de re iudi. fo. 118. nu. 4.

Exceptionibus cōtrarijs qñ liceat vt vide Inno. i. capi. auditis de excep. folio. eo.

Excipiens magis dicitur negare q. confiteri ita no. inno. in. c. cum venerabilis de excep. fo. 112. in nume. 2. lex tamē exceptionem assertio nem vocat vt. C. tempo. appell. l. per hanc tutius tamen est excipienti expresse negare. Item no. q. refert propter qd excep. iudex pronū ciet vt. ff. de emctio. l. 7. si vtriusq. q. nota.

Excipiens potest quis litem contestari si vult ita no. inno. l. c. cum venerabilis de excep. fo. 112. nu. 1.

Exceptio declinatoria 7. dilatoria quia parū faciūt debent opponi an

litem contestatam vel tunc scilicet in cōtestatione litis. 7. qui distulit opponere presumitur postea malitiose opponere ita no. Inno. in. c. pastoralis de excep. fo. 112. in nume. 3. 7. ideo dicit ipse ibi q. ille qui opponit hodie vnam exceptiones 7. cras aliam. iste talis est malitiosus vel querit subterfugia. 7. ideo statuit terminus ad opposi. secundum inno. idem si quis sepius producit testes vt in auten. de testibus. §. quia vero col. viñ. qui possunt produci sine dilatione vsq. ad aperturam testium. sed cum dilatione vsq. ad peremptorium 7. infra peremptorium vsq. ad quartam testium productionem et educationem de nominibus testium sic ff. de arbi. l. non ex omnib. est etiam alia ratio primi dicti quia exceptiones declinatorie sunt quedam p̄iudicia iudiciorum tene menti. Bal. 7. no. ex predictis de tempore opponēdarum excep.

Exceptio dilatoria soluit. non impedit litis cōtest. super negocio p̄n. ita not. inno. in. c. pastoralis de excep. fol. eo. vide omnino. i. in vbo reus in. iñ. q. in fi.

Exceptio peremptoria que potest simul esse vera cum negocio p̄ncipi. potest probari per testes post didicita testificata vt exceptio pacti Secus si sit adeo contraria quod non sit compatibilis cum facto p̄ncipi. nam tunc nō possunt recipi testes. quia esset super eodem maxime cum debeant deponere testes pro vtraq. parte extra de excep. falsi nisi indirecte proban. quia tunc est nouum capitulum ita not. Abbas in capitu. j. de testi. nisi forte per restitu. in integrum nam si post sententiam potest peti restitu. in integrum ergo 7. ante. nam nonalis est ista causa resti. in integ. Alii dicūt q. si ficiātur testes corrupti nō potest questio refricari. sed ista fuit opi. placē. reprobata p. Accursiū tene mēti ista Bal.

Exceptiones peremptorie i iudicio possessorio opposite nō impediūt processum ita no. inno. i. cap. ex parte de foro competē. fol. 77. nu. 2. vide §. i. verbo admissus l. viñ. q.

Exceptio quā q. offert se statim p̄bare. nō ipedit litis cōte. nisi excō. notorie appareat ita no. Inno. l. c. si de libelli oblatiōe fo. 79.

Exceptio obieptionis impedit processum literarum obieptiarum non aliarum licet impediāt ex abieptio. ita no. Inno. l. ca. exceptio nis de litis cōtest. fo. 79.

Exceptio pacti de non peten. non impedit processum nisi in pacto interueniat iuramentum. quia exceptio iurifura nō etiam si in contractu sit iuratum impedit processum sed exceptio pacti de nō agēdo ipedit p̄cessum. q. est pactum factū ad lites excludēdas cum de mum in iudi. agitur sed pactum de non petendo est magis exclusiuum obli. q. litis quia etiam extra iudi. petitur secundum Inno. in cap. j. de litis contesta. fol. eo. contra quem facit. ff. de peculio. l. si postea. ergo pactum de nō mouenda questione impedit processum absit em q. exceptio peremptoria ipediāt. sed ex eodē facto dne orit. tur excep. scilz declinatoria 7. peremptoria 7. declinatoria est illa que impedit nō peremptoria q. est no. Bal.

Exceptio eadē subieptiōis potest bis opponi iurifdi. 7. gfe. q. oppo. nis ad diuersa ita no. inno. l. c. super literis de rescrip. fo. 8. nu. 11. vi de §. i. verbo libellus in. xñ. q. ibi nec reperio 7c. Bal.

Exceptio criminis vel irregularitatis opposita 7. tra electi habet vim accusa. 7. debet lis super ea p̄testari ita no. inno. l. c. super eo de elec. fo. 19. idem no. ibi idem Bald.

Exceptio procuratoria non potest opponi vero procuratori post litē contesta. tamen iudex ne in casum incidat potest mādare procura. tori vt producat man. non productum iterato si nō erat in act. regi stratum sed iudex si nō habet nec habere posset de facili infirm q. ipsum perdidit 7. vñs est in partibus remotis tñ iudex procedet l. terim nec retractabit propterea processū. q. iudex nō debet supplere cōtra veritatem sed pro veritate ita no. Inno. 7. Joan. an. in cap. statutuimus de elec. tene mēti.

Exceptio declinatoria iurifdi. quando est talis que reddit iudicium nullum ille cui competit potest eam opponere a principio coram eodem iudice vel post sententiam coram iudice nullitatis: licet nō valet diffinitiva contra contumacem tamē iste qui prima facie habet iurifdi. potest multam imponere. Si autē exceptio reddit nullum retro processum vnde debet opponi a p̄ncipi. tunc sine competat in priuilegium. siue de iure communi debet opponi coram eo. iudice. etiam si exceptio contineat crimen vel infamiam. 7. si iudex grauet opponentem tunc appellet secundum Inno. ergo semper coram eodem iudice opponenda est declinatoria etiam si crimē tangit infamiam vel condēna. iudicis nam infamia vel crimen nō perimit ipso iure iurifdi. sed elidit ita vñum si opponatur ergo si non est obiectum non reddit iudicium nullum. Item iudici ordinario non potest obfci infamia sed solummodo amonitio. sed contra delegatum potest opponi infamia etiam sine alia admonitione non tamen potest opponi crimen sine infamia iur. vt quod sit adulter vel homicida ita no. inno. in cap. cum super de offi. dele ga. fol. 51. numero. 3.

Exceptio adulteri vel homicidij repellit iudicem ita not. inno. l. d. c. cum super de offi. dele. fo. eo.

Exceptio manifeste offēse an impediāt absolutionem fieri vide In no. l. c. coram de offi. deleg. fol. 55.

Margarita Baldi loco reperto:ij.

Exceptio queritur inuito. ergo ignorantia ita no. Dostien. in ca. cum
pudem de pac.

Exceptio no dicitur actor: proprie ita not. Inno. in. c. h. de ordine co
gni. folio. 24. nu. 6. nisi quo ad onus pba. quando excipit affirma
tiue. vel ius n. gat.

Exceptio in multis casibus opponitur non agendi quos vide per ldo
stie. in. c. h. de ordine cogni.

Exceptio de eo qd non peruenit ad violentum est annalis sicut actio.
ita no. Inno. in. c. cum dilectus de ordine cogni. folio eodem facit.
C. de excep. l. licet.

Exceptio si obtineat super iudicio exceptionis et iterum vult agere de
bet iterato pbare. ita no. in. c. h. de ordine cogni.

Exceptio spolia. obstat sine civiliter sine criminaliter agatur: ita no.
Inno. et ldo. in. c. cu sup de or. cog. et sic exceptio spoli. obstat agē
ti interdicto retinēde possessionis fm eos.

Exceptio compensa. potest obijci etiam ante sententiam quia durat
actio ergo et exceptio. ita no. Inno. et ldo. in. dicto capi. cu su
per de ordi. secus in exceptionibus que non habent fundamentum
actionis facit. ff. de compensa. l. si cum. §. i. et C. de compensa. l. h. Bal.
vel potes sic dicere per alia verba. qui in exceptione succumbit non
propterea ab agendo repellitur. fallit in exceptione compensa. qz
qui compensat erigit et petitio et compensatio vt paria iudicantur
vt. l. amplius. ff. rem ra. ba.

Exceptionum tres sunt species. quia quedam opponuntur iudicio q
dam condemnationi quedam executioni que non veniunt ex eadē
causa ex qua pronunciatum est. sed ex alia ideo possunt post sentē
tiam opponi ita nota. Inno. in. dicto capi. super de ord. cogni.
folio. 24. numero. 2.

Exceptio minus canonice electionis non suspendit effectum confir
ma. ita notat Inno. in. c. cum olim de causa possessionis et pro
prie. fo. 87. nume. 7.

Exceptionem peremptoriam non opponens sibi preiudicat et contur
mar non auditur appellans ita no. Inno. in. capi. audita de resti.
spolia. fo. 87. numero. 2. Et intellige contumax. scilicet non veniē
do quia videtur cedere liti habendo eam pro derelicta. nam qui co
trahit heremodiciū quod contrahitur solum per contumaciam di
citur litem deserere. secus in contumacia in non restituendo qz nō
contrahitur heremodiciū pro hoc. ff. de appella. in creditor. §. iul.
sus. Et per hoc dico titius fuit citatus qv eniat ad producendum
testes fuit verus contumax. appellans vult in causa appellatiōis
producere testes an possit. Respondeo si fuit fictus contumax sic.
Si verus et tunc aut non venit et tūc appellatio sibi nō patrocina
qz nō debet sibi optulari. aut venit sed non pcurit. et tūc potest vt
C. de tēpo. appell. l. per hanc. quod no.

Exceptio peremptoria petitionis non potest examinari ante lites co
testa. ita no. Inno. in. c. prout de dolo et contu. fo. 92. numero. 1.
nec est necesse qz iudex interroget vt ibi not. sed exceptio ad perso
nam repellendam debet opponi et examinari ante litem cōtestatā
non post secundum eam ibidem.

Exceptio falsi non retardat execut. sententia ita not. Inno. in. c. l3
in fi. de proba. fo. 97. nu. 8. facit. l. satis. C. de falsis tamen contrariū
tenet Abbas in. c. de cetero de re iudi. vbi dicit qd opposita ista exce
ptio. falsi executor debet super sedere. Bal.

Exceptio criminis qd admittatur contra testem et qd non vide p In
no. in. c. ex parte ade de testi. fo. 98. nume. 7.

Excommunicatus potest exercere temporalia non spiritualia idē in
suspensio et ideo non habet ius eligendi ita no. Inno. et ldo. in. c. cum
dilectus de consue. tamen circa primum tenet Abbas con
trarium in. c. ex tunc de cleri. non residen. vbi dicit qd licet quis sit ex
cōcatus non propterea remotus est ab administratione spūaliū
Bal. oia enī temporalia facta per excommunicatū valent vt hic et in
c. si vere de fin. exco. fm eundem Inno.

Excommunicatus occultus nō potest eligere nec eligi. ita no. Inno. in. c. cum
dilectus de consue. fo. 15. nu. 4. vide. §. in verbo appel. in. xv. q. 1. §. i.
in verbo testis in. xlii. q.

Excommunicatus non est membrum vniuersitatis ita not. Inno. in
cap. illa de elec. fo. 28. nume. 3. vide. §. in verbo actor in. vi. q. 1. §. i. in
verbo appella. in. l. q.

Excommunicare et suspendere est iurisd. non autē est de cura anima
rum ita not. ldo. in. c. dndum de elec. vide omnino. §. in verbo
sententia in. xxy. q.

Excommunicatio non currit nisi finito termino dato ad soluendū
non ante ita no. Inno. in. c. p. et g. de officio deleg. fol. 16. numero.
2. sed inopia excusat debitorem ab excommunicatione vel interdi
cto secundum eum ibidem qd no. Adde quod not. ipse idem in ca.
preterea de appel. vbi dicit quod quomodocumqz creditor reputet
sibi satisfactū esse in termino quo debebat sibi solui non erit debi
tor excommunicatus quod no.

Excommunicatio nec interdictum non possunt venire in pactum qz
pertinet ad potestatem clauis non ad potestatem priuatorum qz cō
sensu eorū nihil operatur ita no. Inno. in. d. c. p. et g. de of. dele. fo.
eodē. vide. §. in verbo snia. in. xxy. q.

Excommunicati nō possunt exercere spiritualia. nec etiam indicialia
nec etiā possunt prestare auctoritatē. alia possunt ita no. Inno. in
c. consulti de procu. fo. 67. nu. 1.

Excōcatio probata in modum exceptionis quid operat vide inno.
et ldo. in. c. h. de ordine cogni.

Excommunicatus potest facere procuratōrē ad negocia ita no. inno. in
c. cum dilectus de consue. fo. 15. et in. c. cu dilecti de dolo et cotu. fol.
92. vide. §. in verbo appella. in. xxy. q.

Excommunicatus nōdum denunciatus vel publicatus administrat
spiritualia que sunt facti et prelaturam et canonicatum cōfert scilz
ratione publici officii nō tamē eligit quia eligere est inris canoni
calis nō publici fm Inno. in. c. cum dilectus de consue. fol. eo. et in
c. cum dilecti de dolo et cotu. fo. eo.

Excommunicatus postq est absolutus non repellitur a testimonio
nec excommunicatus equiparatur excommunicato quia nō ratione de
licti excommunicatur ab homine sed ratione contumacie sed a iure
bene excommunicatur ratione delicti fm Inno. habita distinctione
seu discretionē vt pena excommunicationis apponatur cōstitū.
affirmatiue vel non vt not. per Inno. in. capi. extirpande de prebē.
fo. 140. numero. 2. et ideo per excommunicatū hominis non probatur
crimē quia crimē nō est causa immediata excommunicat. sed cōtuma
cia ita no. Inno. in. cap. testimonium de testi. fo. 106. vide omnino
§. in verbo casus in. fi. q.

Excommunicatus repellitur etiam ab accusatiōe excommunicati nec
potest replicari tu non es audiendus quia es excommunicatus et
sic legitima defensio reseruatur ita no. Inno. i. c. a nobis de excep.
fo. 111. et est casus. ff. quod vi aut clam. l. si alius. §. bellissime secundū
eum. Et hoc ergo no. qz si excommunicatus offendit excommunicatū
melior est conditio delinquentis. Et simili etiam videtur qz si erbāni
tus bānitum occidit. nam bānitus dicitur diffidatus et ci ius ciui
le non patrocinaur vt. C. de episcopis et cleri. aut. item nulla com
munitas. item nihil ad nos de his qui foris sunt: sed bāniti sunt fo
ris et quasi transfuge sunt. ff. de capi. dimi. l. admissione. §. i. Item
interest rei publice qz vnus erbānitus alius occidat. nec ex hoc res
publica offenditur. immo tutior fiet eius status morte malorum bo
minum vt. ff. de offi. pcedis. l. congruit in. fi. rñso. et l. si ibi p. que
te cōmuni et c. quando lice. vni. se sine iudi. vind. Item in pari cā
melior est conditio rei. ff. de verbo. obliga. l. si seruū. §. sequitur. Itē
facit optime ff. ad. l. iul. ambi. l. i. ver. qua. vbi pmissum non pena
imponitur vindicāti. in contrarium facit ille qui occidit videtur
tractare de iure eo qz voluntatem suam complectitur. ff. de condi.
ob causam. l. penul. in gl. magna. Sed pars aduersa de damno im
plorat alias certat. ergo magis fauendum est certati de damno vt
no. in. l. apud. §. marcellus de excep. doli. Item vtroqz existente bā
nito. neuter quo ad interesse pro bānito est habendus vt. C. de here
ti. l. quoniam et de inoffi. test. l. in arenam. Item posse occidere im
pune est beneficium quod non videtur positum nec concessum. nā
verba generalia restringuntur nec in eis odiosi comprehenduntur
vt. ff. de lega. §. i. l. iulius. §. lucius nam solum videtur de his cogita
tum qui non offenderunt eod. titu. l. cum quidam et l. si quis. §. in
ter. Item occidere bānitum est quedam executio iniustitie. et ista nō
videtur commissa priuatis ciuilitate argu. ff. de fideiussoribus. l. li
berta. et l. iulius quibus statutum non patrocinaur vt no. in. simi
li per glosam. C. de heredi. insti. l. i. et per Jaco. de are. ff. ad trebel.
l. ex facto. et facit. C. de malef. et mathe. l. si. Item non est nouum qd
vindicta alicui cōcedatur et alteri cuius non interest denegatur vt
C. de adulteris. l. grachus et not. in. l. cum fundus de vi et vi arma.
facit optime quod not. ff. de iusti. et iure. l. vt vim in glo. ordinaria
Solutio erbānitus habetur pro mortuo tūc cum in bāno positus
est. et ideo mors eius naturalis postea vindicanda non est. quia so
lus motus anteq occidatur non patrocinaur. id est fingitur non
occisus vino. in. l. i. qui accusa. non possunt de hoc dic. vt. l. cū mu
lier. ff. soluto matri. per Jaco. de are. et Barto. sed quid si aliquis
occidit bānitum in loco securo puta in ecclesia vel extra territoriu
a quo erul est. An occidatur impune videtur qz sic. quia bānum in
heret ossibus sicut lepra et excommunicatio vt no. ff. de postulādo.
l. ex ea. et patet de illo exulante. nam erul dicitur et est vbicunqz mo
retur vt. ff. de origi. iur. l. h. et de heredi. insti. l. ex facto ad fi. In con
trarium videtur quia ista executio extra territorium concedi non
potuit vt. l. cum vnus. §. bis qui. de bo. auc. iudi. pos. facit. C. de bis
qui ad ecclesias confugiunt. l. presenti et ff. de edi. edic. l. quid sit fu
gitius. §. idem cellus. Solutio quo ad ciuitatem vnde bānitus
est certe factus est quia transfuga et vbicqz locorum potest occidit vt
ff. ad. l. cor. de sicca. l. secunda. §. transfugas. et ideo iudex illius ter
re non potest hoc factum punire quia non refert a quo fiat nec vbi
fiat. Sed quo ad illam ciuitatem de qua non est erbānitus nō fiet
impune quia fiet iniuria illi ciuitati: eo qz ad statuētes pertinet ba
bere liberas edes et est argu. ad hoc extra de verbo. signi. c. ex parte
in Christo. Itē licet ecclesie suspensa sint organa propter loci regio
nem non tamen puniuntur vt homicida nec de ista specie criminis
etiam ab eo qui seruare debet bānum vt not. in. d. l. et ca. et in. c. i. de
offi. ord. et per Inno. sed vt violator ecclesie Bal. Sed quid cōtra
bānitus

bannitus de perasio. perusum affluat occidit. An poterit condonari perusum et vi qd non qd bannitus pro forense habendus est non pro ciue vt. d. l. amissione. §. i. ff. de capi dimi. Et sic non videtur subiectus nec rō ne persone nec ratione loci. ergo non potest contra eū pcedi. qd dū rant principia inseparabilia quo ad odium suum. vt. ff. de mino. l. papinianus. etuli. de pollicita. l. de pollicita. et facit qd no. in. l. ad cognitionem. ff. ex qui. cau. in pos. ea. iura vero naturalia immutabilia sunt. statum vero de accidentali et separabili ciuitatis. vt si quis per statum sit factus ciuis. nam non est ciuis tamē quo ad ciuitatē separabilis est quāz perdit per bannum solū. ergo et species ciuitatis sunt diuerse vt. C. de scolis. l. ciues. ergo ciuis est iste factus. s. per statum ante exilium et hoc nomen ciuis simpliciter prolatum non continet ea que improprie et sic dicuntur vt ibi. s. ea que vere et proprie. sic em statum potest facere quē verum cinem quē ars et natura semper unitat ad potiora et perfectiora vt. C. de latina liber. tollen. l. j. in prin. verbū em simpliciter prolatum simpliciter intelligendū est in suo potiori et meliori significato vt. l. si non forte. §. liber tus. ff. de condi. indebi. et l. cum qui. §. si mulier. ff. iureiur. et ibi no. et tene menti ista perpetuo.

Excommunicatus quādo possit interesse in iudicio. et qñ nō vide inno. in. c. inter de sen. excom. fo. 210.

Excommunicatus etiam sniam pro se latam non potest petere executiōi mā dari ita no. Inno. in. c. venerabilē de excep. fo. 114.

Excommunicatus pōt prosequi eam appel. ita no. Inno. in. c. significasti de sen. excom. et sic procur. qui effectus est excommunicatus prosequitur nihilominus causam appel. quia ad hoc tenetur domino secū dum eum ibidem.

Excommunicatus pōt cōpelli agere licet sponte nō admittatur ita no. inno. in. c. excep. de senten. exco. fo. 123.

Excommunicatus si nō tenet ingerens se diuinis nō incurrit irregularitatē ita no. Inno. in. c. ad pñtiam de appel. fo. 123.

Excommunicatus si ab ipsa snia excommunicationis appellat pēdente appellatiōe interius vitandus est a iudicio. nec debet admitti ita no. inno. in. c. sepe de appel. fo. 125. nu. 5. sed ipse no. contrarium in. c. solet de sen. exco. fo. 214. nu. 9. vbi t3 qd nō d3 vitari pēdente appellatiōe vel causa nullitatis. facit. ff. de infamibus. l. forti. §. j. et in. l. h. C. de ordi. cogni. Et an facta per eum valeant vide per Innocen. in. d. c. sepe. Ratio primi dicti potest esse qd propter appellatiōem sententia excommunicationis non suspēditur. vt ipse idem not. in. c. ad hoc extra de appella.

Excommunicato oēs qui contradicunt queritur an ista sit snia vel cōstit. tn. vide p inno. in. c. pro illorū de preben. fo. 138. nu. 3.

Excommunicati nōtati vel interdicti qui dicātur vide per Inno. in. c. in lateranensi. de preben. fo. 140. nu. 1.

Excommunicati cum suis fautorib⁹. titi⁹ est nōtati excommunicati alij vero nō. et id nō sunt vitādi nisi sit notorū qd sint fautores ita no. inno. in. d. c. in lateranensi de preben. fo. eodem.

Excommunicatio pñtis vel capitanei vel alterius officialis vel vicarij nō transit contra eius successores ita not. Inno. in. c. aduersus de immuni. ecclē. fo. 176.

Excommunicati vel suspēsi qui celebrāt an sint irregulares vide inno. in. c. si celebrat de cleri. exco. m. fo. 199. nu. 2.

Excommunicati non fertur nisi p contumacia. secus in suspensione ita no. Inno. in. c. i. de excep. prelato. fo. 199.

Excommunicati q dicuntur a canone ipso facto vide inno. in. c. sup eo de sen. exco. fo. 208. nu. 2.

Excommunicato quādo quis dicatur cōmunicare vide per inno. in. c. nnp de sen. excom. fo. 209. nu. 3.

Excommunicatus an quis possit pluries esse. dic qd pluries numero. quia qui in sordibus est sordescat adhuc et infamis infamior esse potest. vt. l. h. C. vt intra cer. tps. tñ prima excommunicatio transiit secū suum effectum prius. adeo quod aliarum effectus interim occultatur. Quis dā dicunt q quis pōt infamari ex pluribus causis successiuis sicut dicimus in dominio vt. l. h. §. ex pluribus. ff. de acqui. pos. Sed veritas est q ex pluribus excommunicationib⁹ quis potest esse tētus et si ab soluitur ab vna nō est ppter ea absolutus ab alijs. sed postea cū ab alijs absoluitur pcedens solutio confirmatur vt. ff. communia pñdio. l. h. ita no. Inno. in. c. cum pro causa als pro causa de senten. excommu. fo. 209. nu. 2.

Excommunicatus qñ d3 vocari ad elec. fiendam. et qñ non. et quādo pōt interesse et quādo non vide per Inno. in. c. solet de senten. excommu. fo. 214. nume. 9.

Excommunicatus nō prohibetur testari nisi pro anima ita no. Inno. in. c. cū desideres de sentē. exco. fo. 209. et per archi. in. c. prout de senten. excommu. lib. vj.

Excommunicati non possunt sepeliri in ecclesia ppe ciuilitatē ita no. abbas in. c. sacris de sepul.

Excommunicato confesso de suis peccatis nō pōt interdici sepultura l3 non satisfecerit ita no. abbas in. c. h. de sepul. et tene menti.

Excommunicatio lata in exemptos nō tenet etiā si excommunicatus sit in possessione. excommunicati ita no. abbas in. c. dilectus de religio. domi. qd est no. pro religiosis qui sunt excepti. abbas.

Excommunicatus non potest se defendere per procuratorem excommunicatum qd excommunicatus nō pōt esse pñ. etiā rei ita no. abbas in. c. ventis de testi. Rō est hec qd vī defensio voluntaria in pñ. l3 in ipso pñcipali excommunicato est defensio necessaria et vide p bar. in. l. cū mulier. ff. solu. ma.

Expense que petuntur per condi. et lege vel canone possunt peti etiā post sniam ita not. d. ostiē. in. c. ex parte el. h. de relcrip. et vide. j. in verbo victor in. j. q.

Expense q tūcunq nō sunt liquide iudici potest cōdemnare generali ter in expen. reservata sibi tara ita no. Inno. in. c. auditis de pro cura. fo. 66. nume. 2.

Expense quas quis domi fecisset excipiuntur de condēnatione ita no. inno. in. c. finem de do. et cōtu. fo. 92. in nu. 4. vide. j. in verbo snia in xij. q. et. s. in verbo citatio in. xij. q.

Expense q sunt fiende. i. non sunt facte taxari nō possunt ita no. inno. in. c. cū venissent de eo qui mit. in pos. causa rei seruā. fo. 96. in nu. 2. vide. j. in verbo appel. in. xvj. q.

Expense que dicantur in re et que extra rem et quid dicat lucrum et qd fructus vide de istis per abbatem in cap. pastoralis de decimis vñ de in fructu natura principaliter operatur licet quandoq indu stria cooperetur. sed in lucro industria prin. versatur secū dum ab batem ibidem. vide. j. in verbo appellatio in. xvj. q. et. s. in verbo condē. in. vj. q. vñ. q.

Expense an cōdenat obtineas in cā pñcipali et succubēs i cā appellatio nis vide p inno. in. c. finē extra de do. et cōtu. fo. 90. in gl. in. l. gñaliter in gl. sup verbo dispēsatum. C. de rebus credi. et per gl. iuris ignorā tia de reg. iur. lib. vj. et. h. q. j. c. ius.

Actum Per litteras subrepticias d3 rescindi ac si esset factū p falsas pba. ita no. inno. in. c. ad aures ibi et alijs videt et de rescri. fo. 5. nu. 2. et sic littere subrepticie falsis proba. equiparant bald. et vide. j. in verbo solennitas in penul. q.

Factum confessatum in modū exceptionis non habetur p confessato simpliciter nec nocet reo ita no. abbas in. cum venerabilis de excep. et ideo dic vt no. in. l. si quidem. C. de excep.

Factum ex falsis litteris non valet etiā ex cōmuni errore secū dū Inno. in. c. super litteris de rescrip. fo. 8. nu. 4.

Factum procur. si displicet dñs statim cum sit debet renocare et con tradicere alias sibi pñiudicat ita not. Inno. in. c. ex parte deca ni de rescrip. fo. 12. nu. 2.

Factū per aliquos vt vñuersi nō possunt singuli renocare ita no. inno. et hosti. in. c. bone de postul. prelato. qd no. pro ordi. facto per consu les et cōsiliarios in partibus nostris. Bal.

Factum post appellatiōem iudicialē etiā pñiudicialē renocatur qd de sñt esse iudex. hec ratio cessat in appellatiōe extraiudiciali ita not. Inno. in. c. qd propter de elec. fo. 30. nu. 13.

Factum aliquid non vi nō metu. quomōdō hoc probabitur vide p inno. et hosti. in. c. super hoc de renun.

Factum temerarium episcopi nō habetur p dispēsatōne ita no. inno. in. c. veniens de filiis pñsby. fo. 43. nu. 2.

Factū corrigi potest in factis nō cōpetentibus secus in diffinitivis p nunciata ita no. inno. in. c. in litteris de offi. dele. fo. 49. nu. 2.

Facta a non suo indice pro nō factis habētur ita no. inno. in. c. pñdō tiā de offi. deleg. fo. 50. nu. 7. vñ si quis scit se nō habere aliquā iuris di. nullā penā imponere pōt. et si facit de facto p infecto habebit vt ibidem et in. c. cū sup. fo. 11. per eundem.

Faciens quis cōtra legem nō prodest sibi dicere se non fecisse dolo nisi probet q non mediante dolo quandoq tamen presumitur dolo interuenisse. ex quo fecit contra prohibitionē legis ita no. Inno. in. c. super eo. que vi me. causa. fo. 68. nume. 2. vide Jo. an. in. c. qui cō tra iura de regu. iur. lib. vj.

Factum per arbitratorem etiam in diebus solēnibus vel dominicis vel festiuis valet. Rō est quia ipse nō dicitur iudex. nec d3 iudiciū. nec snia per eum lata dicit sentētia vt in aut. vt d3. indi. §. si vero col. vñ. et in spe. in ti. de arbi. §. si. ver. sed nunquid amicitia et. et tangit inno. in. c. quinquaginta de iurciurā. fo. 110. nu. 3. bal. Et sic te stes quos ipse arbitrator recipit recipit ad istructiōem nō in forma iudici ad veram probationē nec coram eo est necesse qd testes pu blicentur quia proprie non sunt testes nec ipse est iudex nec ordo iu diciarius est. vt dicit ibidem inno. idem tenet d3 in summa. C. quomodo et quando iudex in pñci. Bald. vide. j. in verbo senten tia in. xvj. q.

Factum per subreptionem etiam de consensu aduersarij confirmari non potest qd deficit consensu tertij. i. superioris ratificantis ita no. inno. in. c. cum olim. de re indi. fo. 117.

Factum post decretum et post reuoca. an valeat vide per inno. in. c. qd cūctis de concessi. preben. de. fo. 146. nu. 2.

Factum a barbaro valet propter cōmune vtilitatē propter suadētē equitatē. et ppter superiorū autoritatē ita no. inno. in. c. cū dilect⁹ de religio. domib⁹. fo. 157. Et an idē sit in personis ecclesiasticis et in spiritali iurisdictione vide ibidem Inno.

Factum si probatur per vnum et per alium testem probatur cōfessio. te stes sunt singulares tamen vehemens iudiciū faciūt ita no. Inno. et Margarita Bal.

In. c. si. de success. ab intest. fo. 156.
 Salsarius etiā nō semper traditur iudici seculari ita no. inno. in. c. no
 nimus de verbo. signi. fo. 217. nu. 2. quod est no. secundum eum vi
 de. s. in verbo admissus in. r. q.
 Salsus vide. j. in verbo. reconuentio in. r. q.
 Salsator gabelle an teneatur iure poli. per bar. in. l. vectigalia in pn
 cipio. ff. de public.
 Sama vide. j. i. verbo notorij l. si. q. 7. j. in verbo rumor l. i. 7. q. 7.
 Sama nunquā potest tñ q. probatio cōtrarij. excludatur. ita no. inno.
 in. c. solliciti de resti. spolia. fo. 27.
 Sama non probat sed prestat adminiculū ita no. Inno. in. c. cum cau
 sam de proba. fo. 98.
 Sama hominis tollit vel saltem elidit presumptionem ita no. Inno.
 in. c. q. de presump. fo. 108. nu. 2.
 Sama bona 7 mala probatur per communē auditum ita no. Inno. in
 c. licet de accusa. fo. 126. nu. 5.
 Sama vsus 7 iurisd. 7 quedam generalia probantur p testes 7 si ipsi
 sint singulares in tēpore. sed vnum crimē 7 speciale factum nō pro
 batur p testes singulares maxime in loco vel tempore ita no. Inno.
 in. c. qualiter de accusa. fol. 127.
 Sama ville non sufficit vbi in villa nō sunt nisi duo vel tres hoies tā
 tum ita no. abb. in. c. inquisitionis de accusa.
 Sama cōfirmat cōfessionē que per se alias nō esset sufficiens ita no. ab
 bas. in. c. in. de presump. quod tene menti.
 Sama inducit pbationē ita no. gl. in. c. cōsideres de sen. ered.
 Samiliares epi admittuntur ad accusandū cōtra epīm 7 est spāle. Sec
 in alijs dñis q nō desiderāt in testimonium vice cubiculariorū ita
 no. inno. in. c. nulli. de accu. fo. 125. ar. in. an. de mona. s. cogitur co.
 j. vide. j. in verbo test. in. xvij. q.
 Sanoz dicitur ille prestare sanorem qui suis robur vel timorē aduer
 sarijs incutit ita no. inno. in. c. petitio. de homi. fo. 196. q. tene mēti.
 bal. vide. j. in verbo vadens. in. j. q.
 Serie vide oino. s. in verbo citatio. in. xviii. q. per totā 7 vide. s. i. ver
 bo curia in. iij. q. 7. s. in verbo causa in. v. q.
 Serie vindemiariū non sunt nec debent cōcedi in terra vbi gentes il
 lias cōmuniter nō bibūt vinū vt in ybernia. Sed vbi cōter gētes
 bibūt vinū h nō recolligat ibi vinum vt in Anglia 7 in alijs parti
 bus ibi sunt vel cōcedi dñt serie vindemiariū ita no. inno. in. c. si. in
 fine glo. si. de serijs. fo. 3. nu. 7. Et istud tps dñt vt puidēt sibi de
 vino ad vitā eorū necessario secundū eum ibidē. Sed quid si sit off
 ferentia inter terrā iudicij 7 terram a qua quis citatur quidā dñ
 cūt q debēt seruari serie terre citati per. l. pñdes. ff. de serijs Sed
 inno. in. c. cōquestus de serijs tenet cōtrariū q immo. serie sōi in
 die. sunt seruande Bald.
 Serie nō excipiuntur. de dilatioe probatoria sed per cōfessionem ad
 uersarij quocūq. tpe etiā seriato pōt probari ita no. inno. in. c. vlt
 tra tertiā de testi. fo. 104. nu. 2. tene menti bal.
 Secundum negās perdit illud ita no. inno. in. c. ceterū in fi. de indic. fol.
 74. nu. 7. 7 vide. ff. de interroga. act. l. nō alienū 7 in. an. de trien. 7
 semis. s. penul. col. iij.
 Secunda sunt de gratia 7 ideo facilius renocātur ita not. Inno. in. c. ij.
 de feudis. 7 ibi vide.
 Sidelmissor. vide. j. in verbo testis in. xlvij. q. in fi.
 Sidelmissarius vide. j. in verbo testator in. ij. q.
 Sides implicita sufficit ad excusandū de heredi. ita tenet inno. in. c. j.
 de summa trini. 7 si. cato. fo. 2. nu. 7. hoc verū nisi factū cōtradicat
 verbis secū dñ hosti. ibidē. Et rō est q. factū dñt volūtas intelligi
 vt. l. reprehendēda. C. de insti. 7 substi. sub cōdi. fac. dupliciter em
 declaraf volūtas. scilicet verbis. Itē rebus ipsis 7 factis vt. ff. de le
 gibus. l. de quibus in fi. 7 ibi plene not. Bald. 7 vide. j. in verbo ti
 talus in. ij. q. 6.
 Sidel articuli quot 7 quales sint vide ibidem. per l. hostiē. qui plene
 nota. Bald.
 Sidelis vide. s. in verbo census in. iij. q.
 Siliatio qualiter pñt vide inno. i. c. michael. de filiis pñby. fol. 44. 7
 vide etiā p cū dñ. c. qñ cōtra falsam de pba. qd nō pōt pbari nisi
 psumptine 7 vide qd no. in. l. j. quorum bonorum.
 Silius incestuosus nō dñ habere pñctam personā que p eo possit ex
 periri ita no. inno. i. c. nōnulli de rescrip. fo. 11. nu. 9.
 Siliusfamilias propter debitū nō potest incarcerari quia non habet
 bona vnde si nō soluit nō est quid ei imputetur ita no. glo. in. l. iij.
 s. sed vtrū. ff. de minor. 7 l. qd si minor. s. si seruns. nam qui nihil
 habet exceptione tutus est vt no. ff. de pcura. l. titius. Sed hoc nō
 est verum immo potest psonaliter detineri 7 realiter. vnde si ipse
 nō vult cogi cedat bonis vt. C. qui bo. ce. pos. l. plura secū dñ bar.
 hoc tigit Inno. in. c. j. de re in di. fo. 117. Sed quid si habet peculū
 profectitium. An poterit de ipso soluere debitum nō descendēs ex
 causa peculiari. item an pater filio cōdēnato teneatur de peculio
 pfectitio. Respōdeo si criminaliter filius fuerit cōdēnatus nō ter
 netur pater de peculio vt. C. de bo. dñ. l. iij. Et scias q. de iure cōmu
 ni nō potest qscapi p debito nisi prius sit facta realis executio bo
 norū q. captura nō fiet nisi i subsidij ita no. inno. l. i. s. tutores.

ff. de susp. tuto. Et bar. in. l. j. ff. de ces. bo. 7 l. si. eo. ti. dicit quod nō
 videt verū p eadem lege. Ad idem facit. c. qm. s. si. vt l. nō cōfess.
 7 ff. que in frau. credi. l. si. in fi. 7 de fideiussor. l. heres. s. reo quocūq.
 ff. de fundo instru. l. nepoti. Bal.

Silius sub conditione rogatus restituere successine potest detrabere
 duas quartas preter immo cōtra tacitam volūtatē testatis ita no.
 abbas. in. c. raynaldus de testa. sed an isti filij instituti sub condit.
 7 rogati restituere possint detrabere integre le. itimam 7 trebellia
 nicam glo. distinguit aut sunt heres est granatus pure 7 tñc non
 detrabit vtrāq. sed vna confunditur in alia nisi quatenus vna al
 terā excederet. Aut sub conditione 7 tñc fiet detractio integralis
 legitime 7 trebellianice itē legitime 7 falcidie de singularibus reli
 ctis ita no. ff. de inoffi. test. l. pap. s. meminisse 7 dicitur doc q. dñ in
 telligi in conditione que depēdeat de futuro naz si de presenti idē
 q. in pure rogato vt. ff. de iniusto rup. irritosq. testa. l. cum in scō
 Sed videtur qd semper detrabatur integraliter quod probō sic.
 quādo concurrunt plures cause diuer se speciei. debēt operari plu
 res effectus vt. ff. de annis lega. l. onī marcho. 7 de sermitū. viba.
 predio. l. si domus. Sed hīc cōcurrūt plures cause vna q. heres vni
 uersalis ergo 7c. Secundo sic vna lex dicit q. filio debetur legitima
 Alia dicit q. heredi vniuersali debetur trebellianica tñc arguo ex
 cōfessione duarū legum. s. ff. de liberis 7 posth. l. gallus. s. ille ca
 sus. Tercio arguo sic: cōtrariou eadē est disciplina. sed vbi pena
 imponit ratione nominis sen. qualitaris importate per nomen.
 tunc augetur pena ratione nominis vt. ff. de adulteris. l. si adulte
 rium cum incestu. pari rōne 7 augeri debet ad idem. l. de nominis
 inspectione vt. ff. de adop. l. si pater. s. qui duos. Quarto pbatur
 casus bonum capitulorū Rainutius 7 Rainaldus de testamentis
 Incontrarium videtur casus l. nam vna lex dicit q. quicqd filius
 hī supra quartā restituere cōpellit vt. C. fami. heredi l. filium quē
 habētes. Alibi expressius dicit q. restituere dñt vtrāq. vt. C. ad tre
 bel. l. iudemus in prin. Alibi dicit q. bēsem. vt in. an. de resti. et ea
 que parit. s. quā obrem. Et si dicatur vna. diminuet alterā 7 de al
 terius corpore euellat qd videt esse absurdum ad idē. ff. de inoffi.
 testa. l. pap. s. si quis impubes. 7 de bo. liberto. l. nihil. s. sed patro
 nus Item filius si est granatus vltra vtrāq. nō hī locū trebel
 lianica. sed non videtur vltra granatus ex quo lex rescindit grana
 tū vt. C. de inoffi. testa. l. quonā in prioribus. Solutio si filius vel
 alia similis persona non sit heres vniuersalis sed in certa re. tunc
 nō detrabit nisi solā legitimā q. trebellianica nō debet nisi heredi
 vniuersali vt. ff. ad trebellia. l. j. s. inde neratius. Si legitima de
 betur etiā heredi insti. in re certa vt in. an. vt cum de appel. cogno.
 s. ceterū. 7 no. ff. ad trebellia. in. l. si quis pñor. 7 Si aut sit heres vni
 uersalis tunc distingue. An fuerit pure granatus. An sub condi
 tione de futuro. Primo casu si detraxerit trebellianicā nō detrabit
 legitimā nisi quatenus plus est i. ea. Si vero post detraxit legitimā
 cessat trebellianica quia in ea nō est plus q. in legitimā sed minus
 Secūdo casu quādo sub cōditione tunc detrabit duas quartas.
 i. triētm totius hereditatis. 7 sextantem residui bēsis vel semis.
 sen sit totus 7 numerus liberorū 7 quarta residui vt hīc. Sed an
 filius detrabat trebellianicā de relictis ad pias causas. 7 videtur
 q. sic vt in. c. si pater de testa. l. i. vi. a cōtrario sensu. secus in extra
 neo herede vt in. l. si quis ad declinandū in fi. C. de epis. 7 cleri. sed
 ibi erat potius executor quā heres arg. ff. de lega. ij. l. si quis titio.
 not. ista Bald.

Silius psumit esse ille q. dñ fuit tētus 7 vocat^r vt filij ita not. abb. in
 c. ptuas de pba. 7. C. ne de sta. defun. l. si mater 7 ff. de pba. l. j. per
 Ba. de are. de manumiss. te. l. vxorē arg. C. de seruus ex pō. l. moueor.
 Adde qd habes. s. in. j. q.

Sinis cause est pro termino dicit Inno. in. c. etue de cleri. non re
 si. folio. 135. nume. 1.

Silens. Qui nō soluit fisco canonē statim pōt expelli. secus in ecclesia
 vel pñato ita no. Inno. in. c. ltere de dilationibus. fo. 82.

Sorensis relinquens vel contrahens hic in pñmo obligatur ex illo cō
 tractu vel delicto. non solum coram iudice ordinario rei. perusū cu
 ius forum actor sequitur. sed etiam coram eius delegato. ita nota.
 Inno. in. c. dilecti de foro competen. fo. 77. in. nume. 3. qd not.

Soma non requiritur in postulatione sed tantum cōcordia vnde nō
 confirmatur postulatū. sed admittitur ita no. Inno. in. c. confide
 ramus de ele. c. fo. 10. in. nu. 2. 7 idem hostien. in. c. monasteriū co.
 ti. 7 vide. s. in verbo capitulum in. j. q.

Soma iudiciorum non seruatur in generali inquisitione ita no. l. do
 stien. in capitulo. bone de elect. 7 not. in. fi. de publi. iudic. in pñc.

Soma rescripti est pro libello 7 in libello inserenda quia ea forma da
 ta est iurisd. ita no. Inno. 7 hostien. in. c. dudum cl. ij. de elect. 7 sic
 rescriptum habetur pro libello.

Soma verborum 7 natura rei de qua fit commissio est consideranda
 ad videndum que transeant in successorē vtrū enim iurisd. com
 mittatur an aliud negocium industriale nam si iurisd. tunc potest
 fieri commissio commissionis quia nō refert a quo fiet: quia idē est
 eritas contronerie. Secus est in alijs negocijs delega. 7 commissi a
 superiore scdm Inno. vt si committatur officium predicationis vel
 examinare

examinatio testiu & si quibus nō est iurisd. cōtentiosa hinc est qd executor nō facit subexecutorē. sec⁹ si papa nō dicit ideo exeq cōpel las vel facias pūderi qz per aliū explicari pōt ita nō. Inno. in. c. p. 2. g. de offi. dele. fol. 16. in nn. 2. q. delegatus a papa subdeleget est verū qñ papa nō est vsus pcepto sed commissione nā si precipit ille cui pcepit p seipm explicare d3 in signū pfecte obediētie vt not. ff. de of. pñ. l. sepe. & vide qd nō. l. c. i. de of. dele. in cle. & facit ad pñi cta. ff. de cura. furio. l. cuius bonis in rōnesui. arbitraut alteri cō mittere non potest qz nō habet iurisd. vt. l. nō distinguem⁹. §. de offi. ff. de arbi. cum si. Bal.

Formam libelli in causa appellationis quādo tertius appellat vide p Inno. in. c. cum super de re iudi. fo. 119. nu. 6.

Forma nō est necessaria in electiōe canonicorū s3 sufficit sol⁹ cōsensus ita nō. inno. in. c. ex parte extra de cōces. pñ. fo. 145. nu. 4.

Forma in absolutiōe est seruāda & id nō sufficit cōminatio plati. ita nō. inno. in. c. pposuit de cleri. excō. fo. 198. vide. §. i. verbo arbitri in. vñ. q. in fi. & in verbo appellatio in. rxiñ. q.

Forticilium vide. §. in verbo castrum per totum.

Fornicator publicus non intererit electionibus ita nō. Inno. in. c. si cut de cobabi. cleri. & mu. fo. 154. in nn. 2. & vide. §. in verbo spōsalia in. ñ. q. & §. in verbo affinitas in. j. q.

Forū penitētiāle est cura animarū itē & datio sacramētorū & si. sed in forū iudiciāle nō. ita nō. inno. in. c. cū satis de offi. ordi.

Fugiēs propter metū publici hostis nō ppter hoc perdit possessionē Secus si capias. ita nō. inno. in. c. cū ex iuncto. de no. ope. nñ. fo. 201. in nu. 2. Si autē est priuāt⁹ inimicus. Aut fugiēs timuit expul sionē. perdit possessionē. Aut verberari tñ. & tunc nō facit qz nō. ff. q. me cā. l. metū in pñ. & ff. loca. l. si merces. §. culpe. & l. itē quare. §. exercitu. eo. ti. Ex predictis apparet qz si ciuitas habeat tyrānū valent ea que sūt per regimīa ciuitatis & per tyrānū. & retinet ci uitas possessionem suā iurium. vt. ff. quemadmodū serui. amit. l. qui fundum. §. penu. Ita potest etiā ex predictis valere processus cōtra bānitos in casibus in quibus potest mitti procur. si timetur de vi persone. Secus si de vi cause & vide quod nō. l. ad cognitio nē. ff. qui. ex cau. in pos. ea. & p gl. sing. & per Jac. & per Jo. in. c. sta. de rescri. l. vi. Ea autē quēd sūt sponte per regimīa ciuitatis vel per rectores ipsius. sed per ipsum tyrānū non valent qz tyrānū est iuris publici violator. & nō habet titulū neqz possessionē iuris vt. C. de sacrosanc. ecclesiis. l. decernimus. & tempore tyrāni quod fiet per ancianos vel priores in eius fauorem presumitur metu factū & quod pro bono publico sponte. quia inspicitur id quod prodest f. bonum publicum non id quod nocet. f. tyrāni imperium. qz vti le per inutile & bonum propter malum non viciatur vt. l. nec vtilē ff. ex qui. cau. ma. cum si. nescio si bar. in suo tractatu allegat hic In nocē. & tene menti verba Inno. Bald. vide. §. in verbo clericus in q. extra ordinaria.

Fructus si non petantur in libello non poterit iudex in eis cōdenare nisi qñ petitur restitutio vel nisi quando post litem contesta. sunt percepti. ita nō. Inno. in. c. grauis de resti. spolia. fo. 89. vel nisi in vnuerfali iudicio. vt. l. item veniūt. §. fructus. de pe. here. facit. ff. de excep. l. fundus idem in damnis & interesse vt nō. ff. de dam. lise. l. si quis missum. §. iudex. Tamen in istis accusatoriis procedit li bellus sine taratione qñtatis vt nō. Cy. C. si quis alteri vel sibi in l. cum propria & tene menti ista. Bal.

Fructus futuros & incertos an sit licitum emere solūdo pñm tpe cōtractus. & an sit vsura. vide per inno. in. c. l. ciuitate de vsur. fo. 197. nu. 2. nec emere nec conducere vili pñm & paruo non pñbetur. ff. loca. l. item si pñm. §. si. marie fructus industriales qui nō habēt certam qñtātē vel naturā. arg. ff. de dona. l. modestinus & C. de do na. l. sancimus. C. de vsur. l. si ea lege. in hoc tamen dicunt doctol. qz est multū attendēda cōscientia & animus emētis: qz cōscientia est eff cōsilio anime & cōscientia multos angulos habet secū dū doc. Bal. tene menti ista qz sepe occurrunt.

Fructus pignoriū liberant debitorem sorte vsqz ad cōcurrentem qñti tatem ita nō. abbas. in. c. cū cōtra de pigno. & fiet cōpensatio ipo iure qz descendit ex eadem cā. Dummodo fructus sint consumpti vel venditi vel commixti. Secus si in eadem figura erāt nō cōsum pñ. vt nō. ff. sol. ma. l. diuortio. §. ob donationes. nam isti fructus nō cōsumpti sunt pignoriū. vt. ff. de pigno. actio. l. si necessarias. §. si. nō aut sunt ipsius creditoris effecti: & ideo nō liberāt debitorem anteqz cōsumantur qd multipliciter fiet. vt. ff. si cer. peta. l. nam & si fur. sed post consumptionem sic. nec est necessaria compensatio bo minis qz lex compensat vt. l. si quis nec causam. §. pe. ff. si cer. peta. Nec obstat insti. de act. §. in bonafidei. qz ibi loquitur quando cō pensatio habet originem ex diuersa causa hic quando ex eadem qd tene menti perpetuo. Bal.

Furiosus vide. §. in verbo testis in. viñ. q. in fi. & §. in verbo testator in iñ. qd. Bald.

Gratia Surtum vide omnino. §. in verbo castrum in. iñ. q. Semper in tēpore antecedit literas & bul las. & ideo bulle nō sunt de substantiali esse gratie. ita notat. Inno. in capitu lo constitutus

de rescrip. nu. 3. fo. 8.
Sens coadunata si facit vultum vel damnum vnusquisqz tenetur de facto suo & nō alterius in foro cōscientie & anime & etiā in foro iudi ciali si factū a quolibet potest per se discerni. & de auxilio non tene tur quis nisi quatenus tollit sed contrariū facilius obligat & lati⁹ euagat ita nō. inno. in. c. sicut de homi. fo. 200. nu. 2. Et sufficit qd vnus satisfaciāt leso d. annū ad plenum vt omnes liberentur secū dum eundem ibidem. & vide qz nō. ff. vi ho. rap. l. si. §. si quis nō bo mines in glo. ordinaria bal. vide quod ibi dicit gl. de comite alber to vt non teneatur de dāno dato a bannitis bononie &c. & vide. §. in verbo delinquentibus in. j. q.

Generalis visitator non potest quem ab officio remouere ita nō. inno. in. c. dilectus de rescrip. fo. 10. in prin. nisi ad hoc fuisset delegatus secundum hosti. ibidem.

Generalis possessio iurisd. qualiter acquiratur vide per Inno. in. c. dilectus. de capel. mona. nu. 3. fo. 168.

Gerundum. de natura gerundū vide per Bar. in. l. si tu ex parte. ff. de acqui. hered. & per. d. Bal. in. l. edita. C. de eden.

Hesta. vide. §. in verbo epi in. iñ. q.

Hesta que dicantur vide per Inno. in. c. i. de procu. fo. 64.

Hesta nō solū faciūt fidem in archiuis publicis sed etiā in archiuis notariorū ita nō. Inno. in. d. c. j. de procu. fo. 60.

Hesta que sint illa que post appellationem cassantur vide per inno. in c. dilecto. de appella. fo. 129. nu. 6.

Gratuus. grauari. vide supra in verbo in condemnatio in. viñ. & in questione.

Guerra sūt bincinde inter nobiles & populares & damna bincinde data: & pace facta statutum de emendatione dānorū: certe qz ista vi dicatio nittit soli statuto per cōtrariū sta. tolli poterit ita nō. inno. in. c. i. nostra de iniuriis. fo. 206. Itē commune obligatur de his q vna pars facit cōtra alteram secus vero in ecclesia ibidem Inno. item remissis damnis expēse facte non per hoc remisse intelliguntur vt ibidem Inno. & vide etiā ibi per Bartol. Item pro pa ce facta commune potest remittere damna singulorum vt ibidem Inno. hoc tamen si singuli consenserunt statuto & iurauerunt scilicet in casu. d. capitu. in nostra. Inno. Et istud singuli non po test intelligi de pupill. & si. sed de administratoribus & ideo pñm notabile verū est. Sic fuit rome inter plebem & patres vide per dy. in. l. hz si. §. si ante. de iureiurā. Adde etiā qz compositio. ecclesie cum bannitis tollunt ecclesie condēna. quo ad debitum camere ec clesie non quo ad debitum ex ea priua. personis vt. l. h. C. de in ius voc. per Bar. Bal.

Habens instam eam litigandi nō condēnatur i. expē. ita nō. Inno. in. c. sacro de sent. excom. fo. 212. nu. 13.

Habētes cerebrum debile debent post potum ire ieiū ni ad testificandum ita nō. abbas. in. c. f. de testi. Et sic si quis videt ef se ebrius ad testificandum nō debet admitti item not. ex predictis qz intellectus hominis non dicitur esse ita clarus post comestione & potū sicut quādo est ieiunus.

Habentes potiora iura debent in possessorio sicut in petitorio obli nere ita nō. abbas in. c. licet causam de pba. facit. l. si. C. de edicto diui adri. tol. Bal.

Heremita vide. §. in verbo monachus in. ñ. q.

Heremoditium contrahitur aliter in causa criminali quia inducit plenā desertionem & aliter in causa ciuili vbi sola instātia triennio perit ita nō. Inno. in. c. licet de accu. fo. 126. nu. 3.

Heres sacerdotis qualiter teneatur de male gestis a sacerdote vide p inno. in. c. ex presentium de pigno. fo. 151. & vide. §. in verbo condē natio in. iñ. qdne.

Heres vsurariū non conuenitur ex maleficio vsuraram commissio a te statore. sed conuenitur ex quasi contractu conditione in debiti ita nō. Inno. in. c. michael. de vsur. fo. 198.

Heres de iure canonico tenetur ex delicto defuncti pro viribus here ditaris etiam si nō fecit inuentarium nō tenetur in plus quia ca non nō distinguit an fecerit inuentarium vel non ita nō. Inno. in c. in literis de raptu. fo. 196. & per Jo. an. in. c. qz de vsur. lib. vi. Nec enim defunctus in plus in foro conscientie tenebatur licet in foro causarum defunctus qui non posset soluere esset in carcere de tinendus. Sed pena carceris nō trāsit. ad heredem. quia est corpo ralis & si quis haberet licentiam capiendi defunctum nō posset ei⁹ heredem capere. quia ex facto alterius proprie nō dicitur quis ex maleficio teneri vt. ff. de dolo. l. heres & de offi. procō. l. obseruare. §. j. est em captura psonae personalis sed captura rei. i. pignus pre torium trāsit ad heredem qz realis est vt. ff. qui potio. in pigno. ba be. l. si iure. sed qd psonaliter coheret trāsire nō potest vt. ff. de bis qui nō. insa. l. furti. §. qui alieno cum si. bal.

Hereditas que ab indigno auferit fisco applicat ita not. abbas in. c. sancto de succel. ab intesta. & ff. de inoffi. testa. l. pap. §. meminisse. Et solus fiscus hoc opponit vt. ff. famil. hercl. l. is cōsequenter. §. j. hoc tamen verum est de indigno non tamen phibito. nam si titu lus in eam non cadit vt in spiritum fiscus nō venit. idem vbiqz ad Margarita Bal. CC ñ

quis ipso iure repellitur vt. C. de feci. nup. l. ij. C. de bis qui vt in dig. l. hereditas. 2. ff. solu. matri. l. ab hostibus. §. si vir uxorem. ff. de vulga substi. l. ex facto. §. si adde. ff. ad filicium. l. propter. §. ne potes. Bald.

De testibus vide j. in verbo sancti. in. j. q. vide. §. in verbo crimē in. x. q. vbi habes qd crimen heredis est atrox. 2. sic iste criminosus repellitur a testimonio. Bal.

Domus iuste detinet beneficium 2. dignitatem donec deponatur Idem in alijs irregularibus. Secus in omnino incapace vt in illiterato infante. 2. muliere vt in. c. cum in nostris de cōf. preben. Et sic no. q. illiteratus infans 2. mulier iste tres persone sunt incapaces beneficiorum. Bal.

Domus liber potest obligare ad hostagium pro quolibet causa publica vt pro pace. 2. scilicet non pro debito priuato. potest tamē pro debito priuato intrare stare in certo loco: et inde non discedere. ita no. Inno. in. c. ex rescripto de in. iur. fo. 109. ad carcerem vero ind. potest quis se obligare. sed non ad carcerem creditorum vide quod no. ff. de fur. l. interdū. §. qui furem. Et si ille qui stat obses p alio soluerit poterit agere 2. repetere ab illo p quo soluit vt. ff. de neg. gest. l. nam 2. sciens. Bal.

Domus liber nō dicitur in facie bullari ob reuerentiā creatoris nō creature ita no. Inno. in. l. ad audientia extra de crimine falsi. fo. 198.

Donor vide. §. in verbo citatio in. l. iij. q.

Dospitale quod quis priuatus sua autoritate constituit priuatum non est locus religiosus 2. potest alienari ita no. Inno. in. c. inter dilectos de dona. fo. 157. nu. 2.

Dospitale priuatum potest quis facere in domo sua ita no. inno. in. c. ad hec de relig. de. fo. 167. idē de capella. vt ibidem Inno.

Donus de soluendis collectis 2. oneribus potest imponi in re que traditur ecclesie tamen laycus nō potest reservare sibi ius inuadendi propria autoritate si non seruetur pactum ita no. inno. in. capi. de rum de foro compet. fo. 76. in nu. 2. facit in argu. ff. communia prediorum. l. caneri. Dostien. tenet contrarium in capi. cum dilectus. de donatio. Bal.

Incestuosus vide §. in verbo filius in pīa questione.

Inopia excusat ab excommunicatione vt interdicto ita no. inno. in. c. p. 7. g. de offi. deleg. fo. 16. in nu. 2. idem tenet abbas in. c. odoardus de solu. argu. ff. de colla. bo. l. j. §. si cum duobus. Sed bene poterit debitor bāniri 2. carcerari nisi cedat bonis vt. C. quib. ce. pos. l. i. 2. l. penult. adde qd no. ff. de procur. l. titi? tamen no. de carcere qd anteq carceretur debet fieri exmissio bonorum vt no. in. l. iij. §. tutores qui ff. de susp. tuto. fm Bar. qd non est verum quia etiā ante nisi cedat bonis potest quis carceri maci pari nā si ideo cessit bonis ne carceretur. ergo aliqua bona habebat vt in aut. de fidei. §. qd autem 2. in. c. ex literis de pigno. Bal. vide. §. in verbo filius in. l. i. q.

Inomus potest fieri ad tempus 2. imperpetuum secundū Inno. 2. Dost. in. c. edoceri. de rescrip.

Incidens vide. §. in verbo pronūciatio in. l. i. q.

Infra. de significatione huius dictionis vide inno. in. c. auditis de excep. alias in. c. pia. fo. 117. nu. 1.

Inhibito iudicis non cassatur licet ipse iudex non vocauerit partes ita no. inno. in. c. i. de noui ope. nuncia. fo. 208. tamen non est intellegendum de omni inhibitione sed de ea que ordinatur ad cognitionem future cause. vt est nūciatio noui operis que citationis vis habet vt si sentiat se gravatum veniat responsurus vt no. ff. de no. ope. nūcia. l. de pupillo. §. meminisse alias pposteri est prius mada re qd cognoscere vt in. c. roma. de appel. lib. vi.

Interpretatio priuilegi potest fieri pendente lite. sed nō modificatio ita no. inno. in. c. olim de verbo signi. fo. 215. nu. 2.

Interpretatio rescriptorum debet concordare cum iure communi ita no. inno. in. c. i. vt lite pendente. fo. 94. 2. sentit in. c. si aduersarius de eo qui mit. in pos. causa. rei seruā. fo. 94. nu. 4. idem in statutis vt in. c. cum dilectus de cōfue. Nam aut statutu loquitur ambigue vel indiffinitē 2. tūc distinguitur per ius cōe vt. l. ii. C. de no. 2. Aut est plana verborum significatio. 2. tūc in casu deciso statim est sta. sed in casu omisso sequimur ius cōmune. 2. si nō reperitur eo casu ius cōmune disponere tūc proceditur de similibus ad similia. l. de quibus. de legibus Bal.

Instantia de iure cōmuni nō est nisi vsq ad sniam inclusiue nō in causa executionis. 2. si per statutu sit abbreviatum tps instantie est cōmune qd succedit loco tps p̄firi de iure communi 2. facit qd alia sit meta tps ita no. inno. in. c. vt lit. non cōte. fo. 79. vide. §. in verbo tps in. l. i. q. 2. §. in verbo rescriptum in. l. i. q.

Instantia dicitur durare dupliciter vno modo idest integritas totius processus. Alio modo instantia citationis. Pmo modo finitur in statia dupliciter vno mō tēpore. i. triēnio qd incipit lite cōtest. vel quāsi. Alio modo qd iudex absoluit reum ab obseruatione iudicis quod fieri potest etiā ante litē cōte. 2. istis modis etiam acta pereunt non tamē prout iurisd. delegata scdm Inno. Scdm casu nō finit instantia nec processus inchoatus sed solūmodo illa citatio abolef

vt. l. 2. post edictum. ff. de indi. Sed nono iure etiā illa instantia citationis nō tollitur nisi cōparēs hoc petat p̄nūciari qd vno cōm. parente. i. citato citatus habetur pro vero cōtumace 2. cōtrahitur heremoditium secundum inno. Itē quādo quis absoluitur ab instantia totius litis est necesse aduersarium citari: secus si ab instantia cita. scdm eum. Ad hoc tamē vt circūducat edictum requiritur qd iudex hoc pronūciat vel partē licentiet alias nō circūducitur qd iudex potest spectare de benignitate in die sequētem. 2. quia potest supplere pro absente qui tamē cōparuit si finito termino recessit si ne alia licentia non est habendus pro contumace 2. qui nō expectauit vsq ad voluntatem iudicis non potest petere expensas ab aduersario. Notandum tamen est qd licet in iudicis circūducat edictum secus tamē est in electionibus 2. alijs factis in quibus nec gocio infecto nunq circūducitur edictum scdm Inno. in. c. consu. luit. de offi. delega. quod est totum menti tenendum Bal. vel aliter dicas qd instantia perit quatuor modis. i. tempore lapsu termini vel triēni. Itē si iudex absoluit reum ante terminū. idest absoluit reū ab obseruatione iudicis. Itē si renūciatur instantie. itē si renūciat liti. vt. ff. iudica. sol. l. iij. 2. C. de pac. l. postq liti 2. no. C. de prescrip. lon. tēp. l. i. Sed quid si per diffinitiuam reus est absolutus 2. appareant probationes quas fecit actor nam iudex q absoluit videtur eis fidem adhibuisse. Sed videtur quod valeant quia sententia non tollit veritatem nec probat veritatem factam legitimo tēpore vt. ff. rem ratam habe. l. procura. ad exhibendum. §. si. ff. de condi. inde. l. iul. Bal.

Inimicus vide infra in verbo iudex in. c. qdne. 2. §. in verbo testis in xxxij. questione.

Innouare aliquid nō dicitur ille qui vti veteri possessione ita no. inno. in. c. a memoria vt lit. pen. fo. 74. 2. vide omnino in specu. in tit. de ces. act. §. i. ver. in summa. Bal.

Iniuria personalis est si quis aliquem in carcere cohercet secus si ille propter metum non vult de domo exire. vñ ille qui t3 clericū deten tum incidit in canonē. Secus si clericus ille se cogit inimicorū metu ita no. Inno. in. c. nuper. de sen. excō. fo. 209. nu. 2. Itē incidit in canonē q t3 clericū p vestes vel p frenum equi. nā 2. bec est iniuria psonalis. Secus si quis laceret sibi vestes vel offendant equum nō cōstringendo personā. Item si quis fugat clericum effūdendo eū de possessiōe iniuria personalis est vt no. ff. de fur. l. itaqz sullo. Tamen non incidit iste in canonē q non mittit manus in personam ipsius clericī. vt ibidem in no. facit. l. i. ff. de his qui delec. vel effu. hinc est q in lege cornelia iniuriarum ingredi domus alterius vi est caput per se distinctum a capite pulsati 2. verberati vt. ff. de iniurijs. l. i. lex cornelia in prin. Bal.

Iniuria etiā fit si executio fiat preter debitū rōnis ita not. inno. in. c. si. de no. ope. nun. fo. 202. 2. vide. §. in verbo crimen in. vi. q.

Iniuria non probatur per vnum testem 2. iuramentum ita no. abbas in. c. peruenit de testi. cogen. 2. vide. §. in verbo crimen in. x. qd. vbi habes quando admittatur 2. quando repellatur a testimonio cōmittens crimen iniuriarum 2. ibidem dic quod crimen iniuriarum est leue crimen.

Ingressus ingressum canonicum qs dicat habere vide inno. in. c. nihil de elect. fo. 31.

Ignorantia. Affectator ignorantie tanquam sciens punitur ita no. Innocen. in. c. cum inter el. ij. de electi. folio. 21. vide. §. in verbo tem pna in. xij. qd.

Ignorans non dicitur peccare vt. C. ne sanctum baptisma. l. ij. 2. ideo non excommunicatur ita no. inno. in. c. nonerit de sentē. excom. fol. 213. nume. 3. facit. C. de decurio. l. generali lib. 2. l. quicunq. C. de fernis fugitiuis.

In iudicia plene subiectionis que sint. 2. quot iudicia coniunguntur ad inuicem ad probandum vide per inno. in. c. cum inter de re iudicata. fo. 117. nume. 2.

In iudicia 2. signa de heresi debet plene probari ita not. inno. in. c. sicut de simonia. fo. 100.

In iudicium duobus testibus phari debet. l. ii. C. de hereti. nam duo testes deponendo super iudicio probant iudicium. 2. non vnus solus testis sed vnus testis de veritate 2. non super iudicio deponens benefacit iudicium dummodo sit rite 2. legitime receptus alē nihil pbat vt. ff. de questio. l. maritus secundum Bar. Bal. 2. vide. §. in verbo rumor in. l. i. q. 2. vide Bar. in. l. ii. de questioni. ff. 2. qd no. in. l. i. C. qui 2. aduer. quos.

In iudicium dicitur vsq ad sententiam ita no. ioan. an. in. c. quamuis de elec. in nouella.

In iudiciorum viam non sequimur per omnia in cōsilio an ime ita no. Innocen. in capitu. qui cum fure de furtis. fol. 196. 2. not. C. de fur. l. incutiem. Bal.

Indulgentia stricte interpretat ita no. inno. 2. bost. in. c. l3 de trālla. 2. vide. §. in verbo priuilegium in. l. i. q.

Intētio sola committēdi vsuras sine perceptiōe nō obligat ad resti. ita no. inno. in. c. p̄sultit. de vsu. fo. 197.

Interlocutoria vide. §. in verbo cita. in. xxvij. q. ppe finem. 2. §. in verbo cōfessio in. viij. q.

Interlocutoria

Interlocutoria non transit in rem iudicatam quando diffinitive est pronunciandum de principali ita no. inno. in. c. cum dilecti de elec. fo. 27. nu. 10. tamen potest appell. qñ fertur super capitulo substanciali vt. l. in tra vtile. ff. de mino. item quando sit statim executio. vt si pronuncietur aliquem esse capiendum vel torquendum vt ibi no. item si no expectat aliam post se vt. l. ait pitor. ff. permittitur. eo. tit. item si no recipiatur postea procurator vt. C. de procura. in. l. ita de iun. secundum legistas. Bal.

Interlocutoria potest ferri contra absentem et non per contumaciam ita no. inno. in. c. auditis de procu. fo. 66. nu. 2. et per iaco. de are. in. l. nec quicq. ff. vbi decretum. de offi. proconsul. et lega. Secus in diffinitiva vt. l. furioso et ibi no. ff. de re iudi. bal. hoc verum q interlocutoria potest ferri absente parte si parum grauat vt. l. ille a quo ff. ad trebel. et l. recusare in princip. eo. titu. Secus si nimis grauat vel absorbet ius alterius vt in aul. vt spon. largi. ff. ad bec. col. ix. et in anten. de here. et falc. ff. si vero absunt col. j. et per ea que not. ff. de bono. posses. l. in. ff. penulti. et per inno. in dicto capitu. auditis Bal. vide per Bald. super hoc in. l. eleganter. ff. si quis post ad fi. ff. de condi. indebi.

Interlocutoria qñ possit reuocari vel emendari vide per inno. in. c. cessante de appella. fo. 128. et de pitoris stip. l. j. ff. ult. Bal.

Interlocutoria et manifestum iudicis factum ex officio perit perempta instantia qñ est de act. si manifestum sit factum cu cause cognitione ita no. inno. in. c. cu venissent in glo. no concessit de insti. fol. i. et nu. j. vide. j. in verbo testis in. xxx. q.

Interlocutoria an possit reuocari intra x. dies a tpe late. vide p inno. in. c. sacro circa fi. de sen. ecc. fo. 212. nu. 13.

Interlocutoria ferri sup emergenti ita no. abbas. in. c. l. cam de pba. et vide. j. in verbo appellatio in. xxx. q. et in verbo citatio in. xix. q.

Instrumentum quod quis produxit non potest reuocare productio nem licet posset reuocare confessionem si fuerit erronea ita not. in no. in. c. cum olim de cess. fol. 171. nume. 3. Primum est verum nisi aduersarius opponat q sit falsum q tunc potest producere ei renunciare vt. l. in. C. de fide instru. bal. ro est q omnis produces scripturam vide fateri q sit vera et oia in ea contra scdm eum hic. et in. c. venerabilis de excep. Bal.

Instrumentum non probat ea que ibi dicunt incidenter sed ea solum de quibus notarius interfuit rogatus ita no. inno. in. c. cu iure perit de offi. dele. fo. 55. nu. 1.

Instrumentum procuratoris non est de act. s. productio ei? sic ita no. inno. in. d. c. cu in iure de offi. dele. fo. 55. nu. 6. vide. j. in verbo actio. in. vi. q.

Instrumentum non debet falsum si erratum sit in vbis narratis. sed tunc demum cu reperiatur falsum in eo de quo notarius attestat de visu et proprio auditu ita no. inno. in prealle. c. cu in iure de offi. deleg. fo. 55. nu. 1.

Instrumenta ex quo sunt in iudicio producta et iact. registrata originale seu exemplar non cogit edi. nisi falsum alleget ita no. inno. in. c. qñ contra falsam. de pba. fol. 97. nu. 4. vide oino. j. in verbo testis in. lx. q. et j. in verbo citatio in. xl. q.

Instrumentum non probat nisi illa tñ que tñ fuerunt gesta. ita no. inno. in. d. c. qñ falsam de proba. fo. 98. nu. 7. et vide eo. ti. in. c. j. an de nā nota rio de mādari et manifestum. no est de re gesta et hoc de principalib. ff. de accessoriis probat vt. l. optima. C. de pba. et com. stip. Itē qñ presumit solēntas oia probat et ea q tñc no erat in fieri vt no. in. l. j. C. de fide instru. et in re hāste fide lib. xj. Bal.

Instrumentum notarii quando copiat in actis sufficit etiam sine sub scrip. testium. et est speciale ita no. inno. in. c. post cessionē de proba. fo. 96. nu. 2. in contractibus tamen licet ipsa instrumenta fiat apud acta requiruntur ibi testes. vt si constituo procuratorem apud acta. item in actis voluntarie iurisd. vt in emancipa. manumissio nibus et si. nisi fiat i publico parlamento vel archiepo. vt. C. de fide instru. l. emancipatio. et ff. de adoptio. l. post mortem et. C. de bis q in eccle. manumit. l. j. vel nisi fiant coram principe vt. C. de testi. l. omnia. Adde quod no. ff. de testi. l. curent. et. C. de donatio. in. l. in hac. et ff. quemadmodum testamen. aperia. in. l. si quis. Bald. vide j. in verbo litera in. xv. q.

Instrumentum dicit q abbas et conventus facit procuratorē vic q abbas intel ligit loq vt in ebrū collegij no vt singularis psona. et id ipse abbas no repellit a testimonio ita no. inno. in. c. ad bec de testi. et ibi de vi de p ipm qñ mādatus et abbas possint esse testes l. cā sui mādasterij.

Instrumentum statim et presumit contra ipsum nisi figura seu forma pres umptionis defendatur ipsius instrumenti ita no. inno. in. c. j. de fi de instru. fo. 105. nu. 9.

Instrumentum quādo publicatur vel exemplificatur requiritur qd pars sit citata vel sit ibi presens ita no. inno. et host. in. c. fi. de fi de instrumē. Saluo q contra producentem statim sumpto. vt. l. ad bec. C. de fide instrumen. item q contra eum qui transsumi fecit vt. ff. de admi. tuto. l. kirographis. et ideo contra tātorem probat ex inuentario licet non appareant instrumenta originalia debiti quod bene no. Bal. et sic no. ex predictis qualiter instrumē debeat pu blicari et exemplari. et est differentia inter public. et exempli. publi catur enim quod prius exemplatum erat puta testimonia. Item te stamēta. Exempla aut quod publicū est publici autoritate nititur

fm inno. et hostien. ibidem.

Instrumentum qui producit pro se tenetur stare ei contra se nisi illud index non admiserit tāq falsum. Dicit tamē ipse hic qd si peto a te decem et tu excipis de pacto de non petendo et producis ad hoc fal sum instrumentum in quo debitum continet licet ego aliter non probem. condēnaberis vigore instrumēti qd est dictū singulare fm do. pe. bal. Sed si forte index non admittit eum tanq minus solēne tamen productio hz vim cōfessionis eius q in eo cōtinet ita not. inno. in. c. cu venerabilis de exce. fo. 113. nu. 7. facit. ff. de pos. l. publica in fi. et. C. de fide instrumē. aul ad bec. et qd no. in. l. j. editides. ff. de eden. sublato autē fundamento confessionis tollitur cōfessio se cundum eundem. Si tamē producat cartam vel allegans legem errat sibi non preiudicat secundum Inno. ibidem. vide. j. in ver bo citatio in. xxxviii. q.

Instrumentum et alie scripture notarij excommunicati vel sententiali ter condemnati non valent. idem si testis est. quia testimonium valebit ex quo sententialiter non est condemnatus. ita no. Inno. in. c. pia. de excep. fo. 113. nu. 4.

Instrumentum donationis in dubio interpretatur in largiore par tem quatenus tangit ius donantis ita no. abbas in capitulo cum dilectus de dona. Et in dicto. c. nota clausulam in fine contractus postea referri ad proxima non ad remota qd est valde no. Et super hoc not. ad q est vna intentio qñq respicit plura copulata qñ plu res intentiones respiciunt plura copulata qñq dubitatur que sit mens seu que sit intentio. et interdum plura copulantur a lege. in terdum ab homine et interdum clausula est specialis. interdum vni uersalis. interdum indiffinita. Et qñq oratio est copulativa. qñ qñ distincta: quandoq conditionalis vt. ff. de heredi bus institu. l. sub conditione. et de verbo. sig. l. bec verba. vnde in. d. c. sunt plu res donationes et plures donandi forme. Et id clausula ultimo lo co posita non refertur ad omnia tene menti Bal. Item in dispo sitione legali multum ponderamus rōnem an sit eadē vel non. arg. C. de interdic. l. nam vbi est eadem rō ibi eadem mens est vel esse presumitur vt. d. l. j. C. de interdictis. et no. in. l. cum tale. ff. de ed di. et demonstr. que ratio si scripta est perit auxilium directum vt ff. de verbo. signi. l. nominis et rei. ff. primo. Si autē non est scripta perit vtile remedium vt in dicta. l. j. C. de interdic. item si sunt plu res leges vel plura capitula dictum in vno statuto: non videtur in alio repetitum vt. l. pitor. ff. erit. ff. vi bono. rapto. item si est vna lex habens plura capitula diuerse nature natura vnius non videtur accomodata nature alterius sed quantum natura cōmunis sit et quatenus ratio est vniuersalis et capitula sunt contigua sit repeti tio vt not. institu. ad. l. aquilia. ff. hoc autem capite. et institu. de re. diui. ff. item lapilli. item quod iuris est videtur repeti no facti cō tingentia eadem erigi in dissimulatis. fm Bar. bal.

Instrumentum statim debet edi vbi in positionibus vel libello de eo sit mentio. ita not. abbas in capitulo primo de proba.

Instrumenta suspecta non probant et qñ instrumentum redarguitur de falso. d. tunc edi totum nec sufficit partem edere. ita no. abbas in. c. cōtingit. de fide instrumento. Adde in privilegio q solus illa pars d. edi ab impetrante que facit ad causam vt ibi dicit abbas. idem in legatario q debet solum sibi edi illa pars testamenti que facit pro eo circa legatum vt. C. de pced. impera. offeren. l. si. per Ja co. de are. et Ly. a simili illa sola pars inuentarij debet edi que tan git factum petentis iudici tñ d. integraliter produci vt. ff. ad. l. fal. l. maritus per Ja. de are. bal. vide. j. in verbo amissio in. j. q. et j. in verbo appellatio in. xxx. q.

Instrumentum locationis in quo dicitur conduritur et precario roga nit importat quod intelligatur rogare ne possideat ita no. bar. in l. si quis ante. ff. de acqui. posses.

Impeditus in cā. electionis tenetur procuratorem mittere. et est spe ciale ppter istas periculū ita no. inno. et host. in. c. cu inter. ff. de ele.

Interesse cōe qd d. psequi. et qd interesse singulare vide Inno. in. c. cu ecclesiastice de excep.

Interrogatoria fiunt super testibus examinandis. et non debet dari ne cessario cop. interrogatori parti aduersē ne possit instruere testes si tamen index dat parti cop. vt opponat interrogatorio poterit fa cere. et non peccabit secundum Inno. nec viciat instructio dictum test. vt not. ff. ppre. in titu. de sena. consul. libo. Articulorum vero. et capitulorum probandorum debet dari copia parti ad oppo. con tra impertinentia et ad deliberandum et hoc venit ex illa regula qd omnia sunt edēda quibus quis vsurus est vt. ff. de edendo. l. pri ma. ff. edenda sunt. vtitur autem capitula qui ea producit ita no tat Inno. in capitulo albericus de testi. folio. 102. numero. 1. et facit quod no. per eundem in capitulo primo de probationi. Ta men dicit inno. in dicto. c. albericus q licet non fuerit data copia articulorum parti nihilominus processus valebit vide infra i ver bo testis in. v. vñ. et. xlv. q.

Interdictum quis potest suspendere. et q oia sit iter interdicere locū et interdicere personas vide de bis per inno. in. c. vt privilegia et privilegia. fo. 204. nu. 1.

Interdictū an extēdat ad familiares episcopi et capituli vide p inno. et Sargarita Bal.

In. x. q. d. nonnullis. de pñale. fo. 104. m. 2. facit in ar. ff. de iudi. l. nō al. §. j. Bald.
Interdictū quid valeat dicere. Et an interdicti possint sepeliri in cimi-
terio et si fuerint sepulti. vtrū sublato interdicto sint extumulandi
de oibz his vide inno. in. c. tanta de excep. pñale. fo. 101. m. 6.
Interdictū dī violare qui in ordine suo agit que ordini suo nō cōno-
niūt solēniter per Innocē. in dicto. c. tanta. fo. eo. vide. j. in verbo
suspensio in. vi. q.
Impetratio vide. j. in vbo ius in. xi. q. et. j. in vbo taciturnitas i. n. q.
Impetratio nō valet vbi est certus numerus canonicorū nisi in bulla
fiat mentio de illo numero ita not. Abbas in. c. dilecto de appella.
quod not. Bal.
Impeditus in causa electionis tenetur mittere procuratōrē q. est p-
pter instās periculū ita no. inno. i. dōst. l. cum inter de elec.
Imperator ante coronationē an habeat plenitudinē potestatis cum
nō dicat imperator sed rex romanorū vide inno. in. c. venerabilē de
elect. Sed qd si duo imperatores eliguntur in discordia. dic q. vter
q. administrabit vt rex romanorū et vterq. habebit eādem pote-
statē quā hīperator donec electio alterius approbata erit per pa-
pam glo. est no. i. singularis in. c. romani de iureiur. q. no. i. tene mē-
ti. bal. i. vide. j. in verbo annus in. i. q.
Imperator et quicūq. pñers i qbus casibus possint cassari vide ibi
de imp. host. i. vide oīno. j. in verbo papa in. i. q.
Imperator in temporalibus pñest vniuersis ecclesiis et personis nisi
in rebus et in terris donatis ecclesie ita not. Innocen. de sentē. ex-
cō. c. nouerit. fo. 112. m. 2. ergo in terris donatis ecclesie nullam ha-
bet iurisdī. ff. de offic. pñec. vtr. l. j. §. cum vtrū in glo. Bal. vide. j.
in verbo rex in. v. q.
Imperio vacante iurisdī. deuoluitur ad papam. ita no. inno. in. c. li-
cet de fo. compe. fo. 77. m. 3.
Imperium ecclesiasticū vnde habuit originem de maiestate ei⁹ et de
summa potētia vide in. d. c. h. per inno. fo. eodem
Imperium quō potē esse iustum cū habuerit origiē a vi. vide p. inno.
in. c. q. sup. de voto et voti redēptio. fo. 106. m. 10. Respōdeo iure
gētium vt. l. ex hoc iure. ff. de iusti. et iure. Bal.
Infamis vide. j. in verbo cap. in. i. q. ibi nō est infamis et. i. vide. j.
in verbo electio in. x. q. i. §. in verbo canonicus i. vii. q. circa fi.
Infamis quādo repellatur ab accusa. et testimonio et quando non. vi-
de per inno. in. c. cum te. de re iudi. fo. 120. in nu. 1. i. vide. j. in ver-
bo crimen in. iiii. q. d.
Infamia facti repellit et testimonio in criminali secus in ciuili ita no.
Abbas in. c. testimonii de testi.
Irregularis est scribens sententiam mortis ita no. inno. in. c. senten-
tiā. ne deri. vel mona. fo. 177. in nu. 3. scōa mann. i. vide. j. in verbo
suspensio in. i. q. i. §. in verbo interdictum in. v. q. i. §. in ver-
bo suspensio in. iiii. q. i. §. i. q.
Irregularis non est corpore viciatus ita no. inno. in. c. pñbyterus
de clerico egrotante. fo. 141.
Irregularitas est de iure positio. et nō hī locū nisi in casib⁹ expñs in
iure ita no. inno. in. c. ad audiētiā de homi. fo. 106. in nu. 9.
Iurisdī. si est cōmissa alicui specialiter an deroget ordinariē generali
vide inno. in. c. recepimus de pñilegiis. fo. 202. in pñe. qui allegat
l. pio et cōtra vide. j. in verbo abbas in. vii. q. vbi hī episcopalem
iurisdictionē vide. j. in verbo cā in. vi. q. ibi in renouatiōe iurisdī.
et. vide. j. in vbo cita. in. xvi. q. circa mediū ibi idē si iurisdīdī
et. vide. j. in verbo imperio in. i. q. i. §. in verbo exēdicatur in. iiii. q.
q. b. l. vide ang. de pñu. in. l. testamēta. C. de testa.
Iurisdī. nō potē prorogari in foro penitentiali q. potius est officium
quā iurisdī. ita no. abbas in. c. de causa de offi. dele.
Iurisdī. qñ cōpetat cum scribitur pluribus iudicibus vide inno. in. c.
pñdentiā de offi. deleg. nu. 50. nu. 9. vide. j. in verbo testis in. lxx. q.
et i. in verbo sola in. xxi. q. post medium.
Iurisdī. suspēdit p. appellationē. et quādo hoc fit verū vide p. inno. in
c. sup. de app. fo. 123. Et sic no. qñ appellatio suspēdit pñes-
sum pñi in iudicis et quādo non.
Iurisdīdīo tollit cōtraria cōsuetudine pñscripta. ita dicit inno. in. c.
ad nostram in. fi. de appellatio. fo. 122. i. vide. j. in verbo statuti in
i. q. ibi nō ante factum statutum oritur iurisdīdīo.
Iurisdīdīo nuda trāffertur ad iudicem appellationis nō possessio vt
aliud ius ita no. inno. i. c. romana. de app. fo. 132. nu. 5. vide oīno. j.
in verbo reus in. i. q. i. §. in verbo citatio in. xxi. q.
Iurisdīdīdīs tres sunt species principales. s. merum imperiū mixtum
et iurisdīdīdīo. Si quis vtitur vna specie nō porrigit ad aliam specie
Sed per exercitium vniue specie quolibet articulo illius spe-
cie vide exercere ita no. inno. i. abbas i. c. dilectus de capellis mo-
na. i. tene menti ista Bal.
Iurisdīdīdīs vēditōe quā p. possessio acq. vide bar. in. l. possideri
in pñ. ff. de acq. pos. i. ibi ponit de vēditione castri et.
Interdictum non obseruans debet ab of. remoueri et efficit irregula-
ris ita no. inno. in. c. i. de postu. pñale. fo. 16. nu. 7. vide. j. in verbo
test. in. xxi. q. d.
Interdictum differt a cessatione a diuinis q. primo casu. i. celebrans

tēpore interdicti est irregularis alio casu nō ita no. inno. in. c. irre-
fragabili de offi. ordi. fo. 60. nu. 4.
Interdictū nō suspēdit ppter appellationē ita no. abbas in. c. ad h. ec-
de app. de quo nulla rō reddi pot. nisi q. ita statuit canō ne vile
cat autoritas clauum. Bal.
Interruptio ciuilis quot modis fiat vide inno. in. c. illud de pñe-
scriptio. fo. 114.
Inquisitio si est completa et probata superueniens accusatio non facit
ipsam cessare vt. l. si. de nora. et de edil. edic. l. si que co. Item quia ti-
metur collusio. C. de aboli. l. n. ff. de iur. iur. l. cum qui. §. in popula-
ribus. et de inof. testa. l. si suscepta. item q. inquisitio et accusatio sunt
de iure cōi. et ad idē tendūt vnde vnum nō excludit aliud vt. l. j. §. di-
rerit de publica. et l. in ambiguis. ff. de regu. iur. et per inno. in. c. cū
dilecti de elec. folio. 27. nume. 9. circa fin. vide Dy. in cap. factum le-
gitime de regu. iur. libro. vi. et vide Ly. et Bal. in. l. j. §. q. plantius
de libe. agno.
Inquisitio est processus ordinarius. i. legitimus ita not. inno. in. c. di-
lecto de sentē. excom. fo. 215. nu. 1. vnum tamen no. ob qñ impetrat
inquisitionem non dicitur accusare glo. est no. in. l. j. C. si tutor non
gesserit quod no. Bal.
Inquisitio generalis quando fit nō seruatur forma iudiciorū ita no.
Dost. in. c. bone de elec. et no. in. l. i. de pñb. iudi. in pñ. vide. j. in
verbo accusatio in. iiii. q.
Inquisitio quādo cōmittit ad instātiā alieni⁹ recipiunt testes quos
ille nominat. quādo autem iudex inquirat ex suo officio tūc recipit
illos quos sibi videtur recipe ita no. host. i. pñlegato. c. bone de ele.
fact. ff. de cōdi. ob tur. causam. l. si tibi Bal. vide. j. in verbo libell⁹
in. i. q. i. §. in verbo alienata in. i. q. i.
Inquisitio canonica potest fundari super delicto in genere sicut in
famia et purgatio nec coartandus est inquisitor qui facit ex officio
et bono zelo. sicut coartat accusator qui pcedit ex odio et qui debet
esse plene instructus non per famam. et ideo in inquisitione nō ba-
bet locum. l. libellorum. ff. de accusa. quia potest fieri de homicidio
simonia et adulterio in genere l. nō dicatur vbi et quādo et cū quo
fin inno. i. sentit glo. ibidem in. l. i. de pñb. iudi. in pñ. Tamen se-
cus est in inquisitione que succedit loco accusationis et tēdit ad cā
dē penā. vt no. Jac. but. in. l. i. de act. in pñ. nā et in ea bī locū. d. l.
libellorum. et si illa omittitur est inquisitio specialis incepta et. d. gl.
in. l. i. de pñb. iudi. d. intelligi in inquisitione generali nō in speciali
scōm doc. Et idē dicit in exceptione q. in accusatione si habet vim
accusatiōis vt i. exceptio de lenocinū vel sit oppo. testi. vt in. c. pñtiti
fauore probationū credo illud fore introductū vt cū sint certe nō
elidantur per incertū alias aut sufficit exceptio gñalis. vide ista q.
tangunt in. c. si. de purg. can. per inno. fo. 206. et in accusatiōe. ciuili
si irrogat infamiā idē q. in accusatiōe. si nō tēne nō est necesse
apponere talia vt. ff. de iniur. l. pñtor per Barto. Bald. vide. ff. de
dolo. l. itē erigit p. Enil. de accu. et do. Bal.
Inquiri nō potē nisi semel de crimine vnius hōis ita no. Inno. in. c. in
tātam de collusionibus. fo. 108. nu. 7.
Inquiri dō de capite et de mēbris qñ infamia pcedit ita no. inno. in. c.
cū dilectus de accu. fo. 187.
Inquisitor daf ad petitionē vniuersitatis ita no. inno. in. c. cum dile-
ctus de purga. cano. fo. 205. nu. 5.
Inquisitio ab episcopo quod committitur ad instantiam alicuius vi-
detur ille legitimatus promotor. ita no. inno. in. c. ex parte extra
de accusatio. fo. 185.
Inquisitor pcedit cōtra se ius seius opponit declaratoriā dicit in q.
stor rñ de primo inquisitiōi reseruatis tibi exceptionibus. Querit
tur an seius teneat respondere videtur q. sic q. inquisitor non li-
gat ad ordinē iudiciorū vt no. in. l. i. de publi. iudi. in pñ. Cōtra-
riū est verum q. inno. seruare dō ordinem. ita notabiliter no. inno.
in. c. exhibita de iudi. fo. 76. pñpōteratio enim viciat processum in
quisitionis sicut pñsum accusationis per pñilegata no. Inno.
Bald. Et pro hoc qui i. in iudicio qñcūq. summario dō cōstare
de iurisdīdīdīone et de legitimatione personarū vide in. l. liber. C.
de peti. heredi. et in. l. si queramus. ff. de testa. et in. l. si. C. de edic. di-
ui. adri. tol. et per Barto. in extranagā. ad repimēdam super ver-
bo summarie et super verbo figura.
Inquiritur de criminibus illius qui debet promoueri absq. specifi-
catione criminum secus in iam promoto. ita not. inno. i. Dost. in
c. i. de postu. pñale.
Inquisitor magis debet niti veritati q. solēnitati et circūscriptiōi de-
licti. ita no. inno. in. c. cum oporteat de accu. fol. 187. in nu. 1. de hoc
dic vt no. in. l. i. de act. in pñ. et ibi per Ja. bu. in lect. bal.
Inquisitio specialia circa inquisitionē sunt ista pñi est. q. in ea nō re-
quiri solēnitates que in accusa. vt no. in. l. i. de publi. iudi. in pñ. Se-
cū dū q. in inq. testes possunt recipi lite nō pte vt p. inno. i. c. vt lit.
nō pte. fo. 80. nu. 7. Tertiū q. testes possunt recipi post aperturā
testiū. vt per inno. in. c. cū clamor de testi. fo. 103. nu. 2. Ratio q. in
inquisitione nō est accusator. et ideo subornatio non timef. Quar-
tam q. si super inquisitione generali testes aliquid dicāt qd iudex
per id potest ferre iñiam vt per inno. in capitu. dū dūm. de elect.
Interdictum

fo. 22. n. 4. Quia iudex potest formare inquisitionem specialem si testes super inquisitione generali recepti aliquid dixerint et potest ipsos iterato examinare et sententiam ferre. vt no. inno. in. c. qualiter de accusa. fo. 137. nu. 2. item no. videtur quod quis ex generali inquisitione damnatur nisi ad specialem descedatur secundum inno. ibidem. vide in. l. si vacantis. C. de bonis vac. l. r.

Iudex potest informari de fama alicuius sine ordine iudiciario et sine testibus in forma iudicii receptis ita no. inno. in. c. cum in tua circa finem in verbo de plano. de spon. fo. 178. ergo si iudex inquireret cum testibus inhabilibus. no. potest sibi opponi de testium inhabilitate quia sine eis actus valeret. multo magis ergo valere debet licet sint inhabiles per glo. no. in. l. quidam testamento. §. i. ff. de testa. Bal. vi de. f. in verbo testis. in. vñ. q. 2. §. in verbo cā. ri. q.

Iudex si vixit in commissione. committimus tibi vices nostras certe ex vi istorum verborum no. potest renouare commissionem nec ad se resumere ita no. inno. l. c. venerabilis de offici. delega. fol. 56. nu. 3. et vide in. c. i. si. co. titu. vbi videtur ter.

Iudex appellationis no. potest pronuciare ex primis act. nisi pducantur et si ex act. ipsis no. visis iudicaret peruerteret quodammodo ordinem iudicii et no. recte faceret. ita no. inno. l. c. cum Bertol. de re iudi. fol. 117. n. 4. et vide Bal. in. l. is apud quem post pñ. C. de edē.

Iudex no. debet esse clausa dicta testium ita no. inno. l. c. cum clamor de testi. et vide do. Bal. in. d. l. is apud quem in. iñ. col.

Iudex si recusatur ex eo quod opponitur sibi quod est iudex semina vel infamis. no. admittitur talis recusatio. ita not. inno. in. c. si scitis de rescrip. fo. 6. nu. 2. et in. c. i. super de offici. delega. fo. 47. nu. 5. vide. f. in verbo scientia in. i. q.

Iudex quis esse no. potest in causa sue familie quam habet in sua potestate vel in suo obsequio. Sed propter modicam familiaritatem no. repellitur et facilius repellitur iudex quam testis ita not. inno. in. c. in iudicando de offici. delega. fo. 52. in n. 1. vide. f. in verbo cā. ta. in. xvij. q. 2. vide quod no. in. glo. in questione v. consanguinei.

Iudicibus ordinariis et aliis administratoribus rōne casuum emergentium licet leges transgredi ita no. inno. in. c. i. de conscri. fol. 2. in nu. 2. et vide in. l. si quis filio. §. i. de iniusto rupto irritos testa. bal. ibi. vide. f. in verbo sententia in. i. q.

Iudex si renouat iurisdictionem delegatā que in se tantum residet partes de communi concordia non possunt procedere coram renouato quia ista renouatio non tangit ius partis ita no. inno. in. c. cum contingit de rescrip. fo. 10. in n. 1. Pro iudicibus discretis semper est presumendum prima facie ita nota. inno. et hosti. in. ca. accedens vt lre non contest. vide ad hoc. l. herēsius. §. gaza. ff. de mino. Bald. vide oino. f. in verbo sententia in. xxiij. q. post prin. vide. ff. de offici. prefec. prelo. l. i. et per Ly. in. l. ea quidē. C. de accu.

Iudex non creditur de processu ita not. Innocen. in. ca. cum dilecti de elec. fo. 26. nu. 6.

Iudex licet possit conueniri ex maleficio et quasi tamen quando eius processus petitur cassari. non agitur contra eū sed contra illos quorum interest. et cum illis debet fundari iudicium. ita no. inno. in. c. in nostra de procur. fo. 66. in nu. 8. item ille dicitur pars qui citatur et contra quem fertur sententia. et iudex qui talit sententias inter partes non est citandus. secus in inquirente ex officio secundum Inno. in. d. c. in nostra. vnde concluditur quod iudex qui tulit sententiam super accusatione non citatur in causa appel. vel nullitatis. Sed qui sententiauit ex inquisitione quā fecit ex suo offici. tūc debet citari sibi inno. Ad iudicem qui cognoscit inter principales semper sunt remittendi venientes ex transuerso ita no. Inno. in. ca. humilis de maio. et obe. fo. 67. in nu. 4. et dicuntur venire ex transuerso illi contra quos non agitur vt. l. venditor. ff. de iudi. quaz le. no. bal.

Iudex qui se pronunciat non reddit se suspectum. quia est officium necessarium non voluntarium ita vt no. Inno. in. c. pastoralis. extra de rescrip. in. fi. fo. 6. nu. 4.

Iudex potest suam sententiam defendere quia est suum interesse ita not. inno. in. c. dilectus in. fi. extra de rescri. fo. 10. et ibi vide hosti.

Iudex no. q. merus executor non procedit vt iudex ita no. Inno. in. c. cum inter de elec. fo. 20. ibi vide.

Iudex potest procedere ex suo officio vbi accusator est illegitimus. f. inquirendo non accusationem prosequendo ita not. inno. in. c. oportet de accu.

Per iudicem potest fieri cause summarie cognitio. sine presentia partium ita no. inno. l. c. ex parte de accusa. fo. 185. vide. f. i. verbo snia in. ly. q. No. q. no. dicit sine cita. et is cane. vide in. c. sepe. de verbo. signific. in clemē. super verbo. defensiones.

Iudex est pena si ei cassetur snia vel processus. vide glo. not. in. c. i. de prob. in clemē. et vide. f. in verbo snia in. ly. q. vide in. l. si iudex. ff. de vñs et extraordi. cogni.

Iudex nisi de man. quis non tenetur respondere aduersario suo sed si responderet sibi preiudicat ita not. Innocen. in. cap. prout. de do. et contu. fo. 92. nu. 1.

Iudex an possit condēnare de fructibus quando perit res. et non iustitia vide signanter. l. vtiq. ff. de rei vendi. fm inno.

Iudicem vñus in causa possessorij Alium in causa proprietatis nemo

potest impetrare nec valent littere ad hoc impetrate ita no. Inno. in. c. i. de causa possel. et proprie. fo. 85. nu. 5. vide. f. in verbo reconuētio. in. fi. q.

Iudicem quem esse si fuit semel indicatum. decetero querela no. sui iudici. super processu suo audiri non debet ita no. Inno. in. c. pastoralis de rescrip. fo. 7. nu. 8. quod intellige quando lex dat sibi iurisdic. ratione dubij. Secus si caret funditus iurisdictione vt in. c. super litteris de rescrip. et est no. gl. in an. habita. C. ne filius pro patre. bal.

Iudex secularis tenetur seruare condēna. sententia bannum et excommunicationem epi et euitare ipsum excommunicatum. Et contra epi scopus tenetur seruare sententiam iudicis secularis. tamen in hoc est differentia. quia episcopus potest compellere iudicem secularē per censuram ecclesiasticam ad observandum suam sententiam. non econtra. quia nedum vnus potestas. capitaneus vel vicarius vel bannus est sub episcopo. sed etiam rex quo ad. censuraz ecclesiasticam secundum Inno. facit quod no. in. l. ex ea. ff. de postu. non tamen cogitur iudex secularis procedere et condēnare ad epi man. nec econtra. licet condēnatum ab vno alter debeat euitare et sic iurisdictiones ecclesiasticę et laicales debent se cauere ad inuicē non opponere ita no. inno. in. c. i. de offici. ordinarij et tene menti.

Iudex appellationis potest corrigere et emēdare vel reformare ea que sunt in fraudē iudicij. ita no. Inno. l. c. bone de appel. fol. 26. nu. 2.

Iudex licet recipiat copromissum no. tamen propter hoc derogat sue iurisdictioni ita no. Inno. in. c. innotuit de arbi. fol. 74. nu. 4.

Iudex in quibus casibus potest indicare secundum equitatem vide in. no. in. c. i. circa medium super verbo suo de cōsti. fo. 2. nu. 2.

Iudex an possit esse testis in causa si eam delegauerit vide. f. in verbo testis. in. xi. q.

Iudices ordinarij et delegati qñ possint in cā testificari. vide in. c. dilecto de testi. per inno. fo. 102. in nu. 5. vide. f. in verbo cōdēnatio. in. i. q. vbi habet quod si iudex cōdēnauit aliquē iniuste quod cōdēnato tenetur ad restit. suarū expēsa. omnium.

Iudex potest suaz sententiā temperare ita no. inno. hosti. et compostel. in. c. cognoscentes de cōstitutio. et vide omnino. §. in verbo appella tio in. xl. questione.

Iudices duo vbi sunt pares si vnus preuenit alium in cognoscēdo factum ab altero in eodē met negocio valet et tenet nisi appelletur ita no. inno. l. c. cū omnes de cōsti. fo. 3. nu. 3. et vide quod not. glo. in. c. ad hec. Sed contra hoc facit qñ no. in. l. magistratus. ff. ad municipales. et videtur casus in. l. i. ver. sane de offici. cōsul. Tamen puniatur actor in expē. primi iudicij vt no. glo. in. c. ex tenore de rescrip. et in. ca. dilectus de purg. cass. Secus vbi pars peteret se remitti ad primū iudicium qui ibi finem recipere debet vt. ff. de iudi. l. vbi acceptū. ff. ob. d. l. magistratus. qñ ibi loquitur in collegijs vbi plures sustinent vices vnus. Item no. ob. d. l. i. de offici. cōsul. quia illud est verū sequēdo eūdē processum. Sed ex nono libello si no. opponatur processus valet. sed si opponatur persistere debet in veteri vt in auc. qui semel C. quomodo et qñ iudex et in. d. c. cū. m. per ino. bal. Et ibidem vide per compost. qui clarius loquitur qñ inno. bal.

Iudex et sola comminatione recusari no. potest fm hosti. in. c. si qñ de rescrip. qñ no. bal.

Iudex dubitans an rescriptus sibi presentatum sit verum vel no. si de facto procedit valet processus si re vera rescriptum est verum ita not. inno. in. c. super litteris de rescrip. fol. 8. nu. 1. Sed quomodo potest procedere cum nesciat se esse iudicē Respondeo sufficit quod putet et opinio cum veritate cōcordet. alias sufficit veritas sine opi. et scia vt. ff. de iudi. l. si. §. i. Sed illud est in extraordinaria iurisdictione et vide Bar. in. l. multi. ff. de cōdi. inde. Bal.

Iudex in decidēdo et puniēdo sequitur cōsuetudinem loci delicti commissi secundum inno. in. Rub. de cōne. fo. 15. nu. 2. Sed in cognoscēdo et procedēdo sequitur cōsuetudinem suam et loci ipsius iudicis secundum Oldra. Primum est verū si intentat actio. vel accusatio sed si imploraret offici. iudicis iudex sequitur legē suam que dat sibi iurisdic. et officium vt notatur. in. l. si. ff. de eo quod certo loco. presertim si officium residet in iudice et in parte vt officium inquirendi ideo quia secundum sua sta. inquit de delicto commissio extra territorij quia hoc mero officio exercetur et quia est magis procedendi via qñ pena vel decisio. Alii dicūt contra quia nulla lege cauetur qñ de delicto extra territorium commissio possit inquiri. et qñ cum extra delinquitur huiusmodi iudicis maiestas no. cōtemnitur hoc tñquid de suza. Sed et. et bar. tenent primam opi. Bal.

Iudex potest parcere vt no. pronuciatur cōtumacia. sed no. in expē. eius sit interesse partis. ita not. inno. in. c. consuluit de offici. delega. fol. 52. nu. 5. Et adde ad id de expen. l. sancimus. C. de iudi. ibi scituris iudicibus et.

Iudex si iudicat vltra suam iurisdictionem et nil sibi opponitur vñ sententia. nisi error sit pressus ita no. in. c. cū sup de offici. delega.

Iudex a quo no. potest citare appellanem ita not. inno. l. c. pastoralis extra de offici. delega. fo. 54. nu. 7.

Iudex ad quē donec cōstet sibi de vigore appel. qñ sit iudex no. potest mittere inibitoriam ita no. inno. in. d. c. pastoralis de offici. dele. fo. 55.

Iudex nullitatis potest condemnare et absolnere et vide. l. verum. §. ex

fu. et no. per glo. in l. pletis. ff. de in ius vo. facit quod no. Ly. i. n. l. oēs. §. nihilominus. C. de epi. et cle. Citatio ergo que intra territo-
rium sumit initium effectū suū porrigit vbiq. §. secus si peccat in
fundamento sui picipij. q. vbi fundamentū nō est firmum nō bñ
de fine ppenditur vt no. in simili. ff. de arb. l. si vnus. §. p. principaliter
et qd no. in simili. ff. de posui. in l. ex ea quod tene menti bal.
Iudex qñ pronūciat se iudicē vñ cōtumacē nō pōt appellari l. nō
esset iudex ita no. inno. in c. p. de dilatio. folio. 82. numero. 3.
Iudex potest quedam ex suo arbitrio facere in fauorē litigatoris que
tamen si non facit non pōt appellari. ita no. inno. in ca. si de feriis.
sic. et supplere pōt tamē si non supplet nō pōt appellari. q. hoc nō cō
sistit in iure partū et vide spec. in ti. de offi. iud. et pōt delegare et nō
delegare. et si delegat nō pōt appellari. q. nō tāgit ius p. t. s. m. Jo.
an. alibi et pōt facere gratiam spectationis contumacibus nec inde
potest appellare quia ista potius pertinent ad iudicis auctorita-
tem et animi sui motum q. ad necessitatem et not. bene ista bal. vide
omnino. §. in verbo conclu. in. ff. q.
Iudex quilibet debet obseruare serias sui fori nō serias litigantium et
ita obseruat etiam curia romana. ferie enim sapiūt ordinem proces-
sus. tempus enim est de ordine ita no. Inno. l. c. si de feriis. fo. 83.
Iudex pōt mutare interlocutoriam latam super exceptione vide quā-
do ponitur exceptio per aliquā partium alteri. snia interlocutoria
iudicis requiritur vt videatur an bene vel male fuerit exceptum vt
no. abbas in c. duobus de appel. de primo no. inno. in c. j. de ordi.
cogni. fo. 83. et vide qd no. ff. de re iudi. l. quod iussit.
Iudex laicus nō potest cognoscere de aliquo spirituali actu. nec prin-
cipaliter nec incidenter. sed remittitur cā ad epū ita not. inno. in c.
tuas de ordi. cogni. folio. 84. Mon. ob. l. quoties. C. de iudi. quia il-
lud intelligitur de incidenti que nō est alterius fori principalis. sed
forum spirituale est vñ fori principale a foro temporali vt ipse
inno. no. in c. licet de foro competen. fo. 77. i. in. i. Mon. ob. qd iudex
virorem pregnantem mittit in possessionem nomine ventris et pue-
rum ex carboniano vt. l. i. §. si ea. ff. de ven. in pos. mit. vbi etiam no.
qd licet in summaris sufficiat presumptiones ad probandum filia-
tionem. tamē ad probandum matrimonium exigitur plena proba-
tio quia et ibi dico q. iure canonum debet fieri remissio ad episcopū
Nec ob. qd iudex secularis interponit decretum in emancipa. quia
est iste actus voluntarie iurisdictionis. Nec ob. qd decernit alimen-
ta q. verum est si aduersarius fatetur cum esse filium. nam confessio
nem bene potest audire. sed si aduersarius negat remittit ad epis-
copum. Ratio est vt dicit spec. in titu. de reconuentione. hoc capi-
tulum habet locum vbi de matrimonio incidit questio contentiosa
et cōtradictio. secus si non in modum disceptationis queritur sed de
plano. quod est no. sed quid erit si coram arbitro incidit questio si-
lia communis. an remittet illaz ad episcopum. dico q. non. quia nō
potest eam arbit. remittere vt. ff. de arbitris. l. nō distinguemus.
§. de officio. item non procedit arbit. vt iudex. sic non fiet contra
hanc decretalem. tamen iste probationes non valent isto casu in
vero iudicio. Quid si fiant ista. contra hanc decretalem. Respō. iste
probationes nō valent isto casu in vero iudicio. Quid si fiant ista.
contra hanc decretalem. R. spondeo valēt testimonia tanq. extra-
iudicialia non tanq. iudicialia. Et si statutum vult facta extraiudi-
cium valere inter sibi subditos bene valebit statutum non tamen
erit vera probatio. sed ficta. quia statuta non possunt iurisdictionē
spiritualē conferre. quid in arbitratore dic quod non sunt iudi-
cialia testimonia que fiunt coram eo. et sic est duplex genus testimo-
nii vt. C. de hereti. l. quoniam. Et quod dicit hec decretalis habet
locum etiam in excep. clericatus excommunicat. et periturū que sunt
causę spirituales s. m. bost. et tene ista menti Bal.
Iudex si non vult audire aduocatos et eorum allegationes non pro-
pterea dicitur gravare partem. quia presumitur iudex sapiēs in in-
re. nec apparet quod propter hoc grauet partē quia multi sunt qui
non egent allegationibus iuris seu legum. ita no. inno. in c. pasto-
nalis de causa pos. et proprie. fo. 86.
Iudex si condēnauit de principali et nō de fructibus et interesse quod
pertinet ad consequentiam petitionis non poterit de fructibus et
interesse agi nouo iudicio. q. sōpiti vñ vna cum principali. ita no.
Inno. in c. gravis de rest. spo. fo. 89. Bal.
Iudex duobus eque probantibus nō potest inter eos diuidere posset
sionē. q. nō est ad hoc actū ita no. inno. in c. licet de pba. fo. 97. nu. 6.
Iudex debet laborare vt intercipiat testem. si videtur ei suspectus ita
no. inno. in c. cum causam ad si. de testi. fo. 101. in nu. 6. idem tenet
Azo. C. eo. titu. in summa.
Iudex ex offi. suo debet inquirere de cōditione testis licet nō excipiat
ab alio cōtra quē pducitur ita no. inno. in dicto. c. cū cām de testi.
fo. eo. et no. ff. de magi. cōue. l. i. §. si p. p. Bal.
Iudex l. delegat causas nō ppterea in illa poterit testificari. quia dele-
gatus iure delegatū fungit ita no. inno. in c. dilecto. de testi. fo. 102. n. 3.
Iudex debet querere a testibus de causa scientie. sine interrogatorio
et si interrogant. et testis nihil vel nō bene respondit tunc non de-
bet repeti interrogatio s. m. inno. in c. cum clamor de testi. fol. 103. in
nu. 3. Si vero iudex nō quesuit malitia et dolositas presumitur qz

o mittit ea que officio suo incumbunt debet enim suo officio inter-
rogare de causis scientie. si autem iudex omisit interrogare de circum-
stantijs nō de substantialibus vt de loco tempore et contestibus et si
nō sunt cōtestes iterum interrogādi. si autem iudex omisit interro-
gare de principali re vel facto vt de libello in p. scriptione. tunc de-
bet repeti testes. quia fuit culpa iudicis nō partis ita no. inno. in
c. per tuas de testibus. fo. 103. nu. 4.
Iudex in testibus interrogādis pōt ex suo officio supplere ita no. in-
no. in d. c. per tuas extra de testi. fo. eo.
Iudex qui nō pronūciat super prin. nō potest parti reservare petitiōes
expensarum. quia nūquam habuit petitionem seorsum a principa-
li ita no. inno. in c. sinem de dolo et cōtu. fo. 92. nu. 2.
Iudici soli licet nō credatur nisi quatenus cōstat ex actis. Tamē credi-
tur iudici et notario simul ita no. Inno. in c. quoniam cōtra falsam
de proba. fo. 98. nu. 8.
Iudex pōt cōmittere notario examinationē testium siendam et in ab-
sentia ita no. inno. in c. quoniam contra falsam de proba. fo. eo. et in
c. cum bertoldus de re iudi. fo. 119. et no. etiam in c. ij. de iure iur. lib.
vi. et in c. j. de offi. deleg. in. de. et in c. cum cām de testi. et ipsemet no-
tarius instrumentum de cōmissione facta sibi potest facere ita tenet
Bal. in l. ex sententia. ff. de testa. tute. tamē magis cautum est vt ali-
notarius rogetur de cōfectione istius instrumenti cōmissione.
Bostien. et Joā. an in d. c. quoniam cōtra de proba. qd est no. sine cō-
missione notarius nō potest examinare quia hoc spectat ad officiū
iudicis nō notarij vt no. C. de testi. l. hac cōsultissima. §. p. facit. ff. de
excu. tu. l. scire oportet. §. opz et ibi per Dy. Bal. sed pone testes qui
sunt de eodem domicilio iudicis nō possunt venire ad iudicem p-
pter infirmitates nūquid iudex debet ire ad testes precipiendo testi-
monij. dic qd in criminali sic. sed in civili nō tenetur ire sed poterit
cōmittere exami. notario. et vide Bar. in d. l. ex sententia de testa. in.
Bal. vide in c. constitutus de fideius.
Iudex si viderit vacillare testes debet inbere notario qd scribat i actis
qualiter ipsi iudici videtur testem vacillare titubare et palere et c. et
debet scribi modus vacillationis ita no. inno. in d. c. quoniam cōtra
falsam de proba. fo. 97. nu. 5. Et ibi etiam vide qualiter notarius de-
bet scribere vacillationem testium. quādo iudex sibi dicit inno. ibi-
dem et no. bene ista bal. et not. q. eo tūc idē tempore vacillationis de-
bet iudex hoc notario cōmittere nō ex intervallo et maxime nō ex
cōmittere finito iudicio vide inno. in d. c. quoniam cōtra fal. fo. eo. et
ange. in l. lucius. ff. de his qui not. infra.
Iudex si citat aliquem per suam cedulam suo sigillo sigillatam. licz nō
sit scripta manu notarij valet tamē ita not. inno. in c. n. de fide instru-
mē. fo. 106. nu. 3. facit in ar. l. si publicanus. §. de rebus de publi.
Iudex quādo habet duas vias ad procedendum. seu duas auctoritates
iurisdictionales potest ex vtraq. procedere. Item potest vnum actū
facere ex vna alterum ex altera et tūc ex ea via quam elegit processus
est iustificandus vt. ff. de offi. eius cui mand. est iurisd. l. si p. p. et
sed habēs vnam auctoritatē et putās se vñsam habere si procedit
an valeat processus et videtur qd sic nisi astringat se solum ad proce-
dendum ex incompetēti auctoritate secū dum Inno. sed alij dicūt
valere quia credit se iudicem et est. et sic nō errat circa fundamētum
sed errat in qualitate vel causa iurisd. sue. sicut ille qui procedit vt
ordinarius ex principali iurisdictione cū nō possit nisi ex progata. tñ
dicit lex valere suum processum. ff. de iudi. l. n. §. i. vide ista per inno. in
c. cū ex offi. de p. scriptione. fo. 105. et per bal. in l. multuz. ff. de cōdi. et
demō. bal. vide per do. bal. de hoc in l. falsus. C. de fur.
Iudex appellationis quādo tertius appellat. an pronūciabit pro ap-
pellante sibi nō fieri p. iudicium. an rescindet sententiā in totum
etiam quo ad principalem qui acquieuit sententię. ites an persona
que venit ex trāsverso que nūq. appellauit possit. in. appellare. item
an mādatur sententiā executioni in p. iudicium vnus et nō alterius
vide de omnib. istis inno. in c. in c. cū sup de re iudi. fol. 108. nu. 2. et 7.
Iudex in sententiā potest dicere ego pronūcio vel nos pronūciamus
l. sit vnus solus iudex ita no. inno. in c. apostolice de re iudi.
Iudex nō potest reservare ius de quo nō est actum nisi decōsensu par-
tium ita no. inno. in c. cum dilecti de emp. et ven. fo. 150. facit. ff. de pact.
dota. l. libellus marcellus bal.
Iudex imponit perpetuum silentium accusatori si nō fuerit in termi-
no ita no. inno. in c. licet de accu. fo. 186. nu. 4. Scias tamē q. istud si
silentium est interlocutoria et potest ab impositione talis silentij ap-
pellari quia nimis p. iudicium. ff. de accusatio. l. titia Bal.
Iudex potest corrigere errorem suum siue errauit in processu siue inter-
locutoria et in criminali no. Inno. in ca. qualiter el. j. de accusatio.
folio. 187. numero. 2.
Iudex si procedit cōtra aliquem nō subditum processus non valet nec
tacitus consensus sufficit ad actum illum validandum ita not. in-
nocen. in c. ad petitionem de accu. folio. 188. nu. 1. Sed bene sufficit
cōsensu exp. pressus ita no. C. commu. vtriusq. iudi. l. n. et vide. §. in
verbo arbit. in. ix. q. vide in l. j. C. de iurisd. omnium iudicū. et in
l. si per errorem. ff. eo dem titu. et vide. §. in hoc eodem verbo in pro-
ri. vj. questione.
Iudex recipit cautionem pro officij sui securitate ita not. inno. in c.

q. frustra de ysur. fo. 197. nu. 2. vide per oldra. et bart. in. l. si q. v. ro
ri. §. si fugit de fur. bal.
Iudex laycus si tenet aliquem in carcere qui dicit se clericum an tene
atur eum dimittere et quando vide per inno. in. c. contingit de senten
tia exco. mu. fo. 210. nu. 2. Et dic qd detinet eum donec iudex pnu
ciabit clericum. nam iudex laycus de clericatu nō habet cognitionem
secundum eum: potest episcopus inbibere iudici laico ne procedat
contra clericum etiam litigare volentem secundum eundem inno. in.
ergo si hoc facit episcopus. nō tñ dicit clericus declinare sed inuitus
abstrahi. nec incidit in penā inclinātiū q. eo iusto eps pro interesse
totius ordinis clericali declinat eū. nō aut sepsus declinat. Et vid
l. i. c. de se. ab adim. parti. tene mēti. Bal. de isto pūcto est hodie ca
sus ad literam. in. c. si iudex laycus de senten. exco. in. vj.
Iudex vel quocūq. alio officiali mortuo. An potestates eius exerceat
aliquis ante euentum successionis: vide Inno. in. c. ad abolendam de
hereti. fol. 193. nu. 1. Et dic qd subalternū officium redit ad dominū
principalem. Principale officium ad nullū nisi officium epī. quod
ad capellanum redit in eo proprie qd pertinet ad episcopi iurisdic
tionē. sicut est iurisdicō et cōfirmatio q. sunt vnum corpus et i vno
collegiali corpore etiā vñ ius omnium recidit: vt. l. sicut in fi. ff. qd
cuiusq. vntuer. nomē. nisi sint singulares persone inno.
Iudex an possit renocare post litem cōtestatam interlocutoriam per
eum latam an. vide per inno. l. c. sepe de appella. fo. 125. nu. 3.
Iudex nō potest iudicare neq. cogere aliquem ad aliquid faciendum
sine cause cognitione. als nō valet sententia ita no. Inno. in. c. foli
tudinem de appel. fol. 127. nu. 4. sed pone si in aliquo casu est nulla.
Queritur an cōsensus partiū faciat eam valere. Et dic qd nō. q. om
ni respectu erat nulla et hoc quātum ad agēdum sed quātū ad exci
piendum sic. vt. c. cōia vtriusq. iudici. l. h. arg. ff. de pigno. l. j. in pū
ci. si autem est nulla nō simpliciter. sed habito respectu ad dominū
tunc ratificatione sumit effectum vt. l. in. §. j. ff. rez. ra. ba. et l. j. c. qui
pro sua iurisdicō. Jac. but. Bal. vide §. hoc eodē verbo in. vi. pri. q.
Iudex appellationis. an possit de principali causa cognoscere vide in
no. in. c. vt debitus de appel. fo. 129. nu. 5.
Iudices qui erunt quādo est cōtētio inter dñm et vasallū de feudo vel
circa feudum. dicit Inno. quod pares. i. habentes feuda similia. Et
quādo cōtētio inter vasallos est. dominus ipsorum est iudex sed ad
quem appellabitur istis casibus vide Inno. in cap. certum de iudi.
folio. 7. numero. 5.
Iudex ecclesiasticus erit iudex si ecclesia petat se restitui in integrū ita
no. Inno. in. c. cum sit de foro compe. fo. 76. nu. 1.
Iudex ecclesiasticus cognoscit de qualibet oppressione pauperū. et de
crimine sacrilegij etiam in dubio ita no. Inno. in. d. c. cum sit gene
rale de foro compe. fo. 80.
Iudex ecclesiasticus cognoscere debet de causis viduarum q. ad eū iu
risdictio pertinet. licet de gratia speciali deferatur iudicibus secula
ribus vt ipsi cognoscant ita not. Inno. l. c. licet de foro compe. fo. 77.
nu. 3. Adde qd no. l. c. significatibus de offi. delega. in nouella. et in
l. j. c. quādo imperator inter viduas. Bal.
Iudex ecclesiasticus habet cognoscere de causa dotis et adulterij ita no.
Inno. l. c. j. vt lite nō cōtesta. fol. 79. nu. 3.
Iudices habentes mixtum imperium isti solum habēt pātem dandi
plenam possessionem. nuda vero possessionē in casibus causa custo
die possunt dare simplices magistratus ita no. in. c. tue vt li. nō
cōte. fo. 80. Primum fallit in litis vniuerso vbi requiritur litis deci
sio corporalis vt. l. inter castellanum. ff. de arbi. bal.
Iudex nō repellitur propter omnem inimicitiam sed solum propter
grauem. testis vero repellitur propter grādiōres que nō ex ipso sed
ex alio causam habet. ff. de arbi. l. nō distinguimus. §. cum quidam. et
in. c. cum. p. extra de accu. Et nimis fauor instat inimicitie continet
ita no. l. dōst. in. c. accedēs vt lite nō ptesta. que inimicitia probatur
ex verbis puta ex capitalibus iniuriis dumtaxat et personis victa pē
seius vt in. l. j. c. si quis impera. maledixerit. l. 13. c. de arbi. itez ex
ipsis rebus et factis vt. c. de appel. l. si quis pronocatione bald. vide
§. in verbo colonus in. j. q. ibi q. iudex nō intēdit pēiudicare vide
omnino. §. in verbo citatio. in. rrvij. q. ibi. Sed respōde quod om
nia precepta iudicū et. vide §. in verbo curia. in. in. q. ibi et quili
bet iudex. et c.
Iudex licet mittat in prima citatione peremptorium pars que citatur
non propter hoc potest appellare. quia iudex in quacūq. citatione
si vult potest quem citare cum peremptorio ita no. Inno. l. c. j. de di
la. folio. 82. tene mēti vide bar. in. l. h. ff. de appella. recip. et bal. in. l.
h. c. de epif. audien.
Iudex appellationis qd diu cognoscit. an appellatio sit recipiēda nō vs
inbibere ita no. Inno. l. c. dilectus de rescrip. fo. 10. nu. 3.
Iudex nō potest super pēitione principali iudicare nisi pro vna parte
nisi pro alia. q. super toto debet formare sententiam actus eniz pro
nunciādi est indiuiduus. sed si sunt plura capitula potest de per se
super quolibet pronūciare nisi essent cōneca et inseparabilia ita no.
Inno. et l. dōst. in. c. cum inter de elec. Nec ob. l. intra vtile ff. de mī
no. vbi per se iudicatum fuit super etate. quia id fuit interlocuēdo
nō diffiniendo nec super re id est super restitū. petita sed super quo

dam preambulo ipse causa petitionis scilicet super etate et tene mē
ti predicta. Bal.
Iudex potest iudicare super his que veniunt ex quadam consequen
tia. licet specificen non fuerit petatum in libello ita notat Innocen.
in. c. querelam de elect. folio. 23. ff. de mino. l. si iudex et. c. de senten.
et inter. om. iudi. l. cum eorum bal.
Iudici potest de facto resistere ille qui non est citatus dūmodo possi
deat ita no. Inno. in. c. si quando de offi. deleg. fo. 48. vide §. in ver
bo factum in. r. q.
Iudex quilibet dum tamen sit ordinarius absoluit a sententia excom
municationis lata a iure. Sed si est lata ab homine is qui eaz tulit
absoluit vel superior in ea iurisdicō. ita no. inno. in. c. prudentiam de
offi. deleg. fol. 50. in nu. 13. vel potes dicere iudex maior potest absol
uere a sententis suorum subditorum vt vult inno. in. d. c. prudentia
de offi. delegat. Et hoc si offi. minorum ei subalternatur vt. ff. de iu
di. l. iudicius soluitur alias nō debet se intromittere vt r. j. q. j. c. per
sonas per archi. bal.
Iudices sedebunt a mane vsq. ad vespēras quomodo hoc intelligatur
vide inno. in. c. consuluit de officio delega. folio. 52. nu. 4.
Iudex quando pronūciat appellationem fuisse deserta ista pñcia
tio est interlocutoria. et id debet appellari in scriptis et cum cause co
gnitione. facit quod no. in. c. si de appel. in. de. et. c. q. et q. iudex
l. si pñes quasi deserta. et id q. est interlocutoria redit executio ad pñm
iudicē arg. l. intra vtile. ff. de mino. et no. in. l. tale partiū. §. q. pñoca
uit. ff. de pac. et tangitur per inno. in. c. pastoralis de offi. delega.
folio. 54. numero. 5. bal.
Iudex inferior nō cognoscit de nullitate snie superioris ita no. inno.
in. c. cum in iure. ver. secus de offi. dele. fo. 55. nu. 3. facit in arg. ff. de
mino. l. minor autē. nec mēris executor per capm decetere de re iu
di. §. in inno. per bar. in. l. a diuopio in pñm. ff. de re iudi.
Iudex pōt suam iurisdictionē defendere etiā cū ense et etiā i bello hoc
verum si iurisdicō erat euēdēs et notoria sed subditus vel alter sub
trahit sibi exercitiū iurisdictionis ita no. inno. l. c. dilectus de penis
fo. 207. et plenius per eundem in. c. olim de resti. spo. bal.
Iudex superior in aliquo territorio pōt cognoscere de oibus causis de
quibz iudex inferior posset cognoscere in ipso territorio ita no. in
no. l. c. cū ab ecclesiarij de offi. ordi. fo. 58. nu. 3. facit. c. de offi. pñe. vi.
l. j. si hoc verū nisi pñetudo illi terre pñgeret certū ordinē i cogno
scendo secundū eū ibidē. Et dic qd ipso iure nō valet qd actū est ptra
cōsuetudinē informātē iurisdictionē et cōtra ordinē cōsuetū tene mē
ti bal. No. cōtra cōsuetudinē informātē iurisdictionis et c. Nam cō
suetudo potest tendere ad decisionem seu iustitiam cause. Et tunc
dic vt per l. j. in. l. h. c. quādo pro. nō est neces.
Iudex si tarauit male expē. poterit illam taxa. renocare ita no. ino.
in. c. super eo. qd me. cū. fo. 68. nu. 4. et per eundem in. c. sepe de ap
pel. fo. 125. nu. 3. vbi habes an possit appellari.
Iudex superior postquam incepit cognoscere de appellatione inferior
ris possessionem dare nō potest ita not. inno. l. c. cōstitutus de app.
fol. 125. nu. 3. vide §. in verbo citatio. l. rrvij. q. vbi habes qd omnia
precepta iudicū sunt stricti iuris. No. q. omnia precepta iudicū
et. q. cōtrafacit qd habetur in ea. cum ecclesia sutrina de cā po. et p
pñe. Sed hoc intellige in articulo precepti. Et vide cy. in. l. quoties
c. de fideicommissis.
Iudex qui se obtulit facere rationē et iustitie cōplemētus nō dicit gra
uare ita no. inno. in. c. dilectus de appel. fo. 127. nu. 2.
Iudex a quo appellatur vs citari ad audiendā sniam iudicis ad quez
ita no. inno. in. c. cum speciali de app. fol. 129. i nu. 8.
Iudex potest iudicare ex pluribus pñsumptionibus ita no. inno. l. c. i
c. illo vos de pigno. Et per dy. ff. de excu. tu. l. h. bal.
Iudex pōt punire delinquentē ex suo offi. etiā sine accusatore ita no. in
no. l. c. qualiter de accu. l. h. fo. 129. i nu. 5. facit. c. si de cele. missa. Pu
nitur ergo qd sine accusatore. No est ne maleficia remaneat impunita
Iudex An eo ipso qd fuit opposita exceptio qd non erat iudex desinat
esse iudex: ita qd processus postea factus per eum nō valeat. inno. l. c.
cum speciali de appel. fo. 129. nu. 2. dicit qd nō recordatur se legisse. §.
bar to. in. l. j. c. si qua. pñdi. po. dicit qd recordatur. quia allegat ibi
esse casum sed do. bal. ibi dicit qd est speciale ibi tene mēti. Aldner
te alibi bar. querit in hoc verum ex eo qd opponitur iudici qd est su
spectus ex hoc impediatur processus et dicit qd sic contra inno. per
bar. in. l. qui poterat. ff. ad treb.
Iudex vnus potest alteri mandare qd recipiat probatōes vice sua seu
nomine suo. ita no. abbas in. c. cōstitutus de fideiuf.
Iudex si dicit solue: solue: solue. nō ppter hoc dicit tertia monitio ita
no. abbas in. c. tua de dona. vide glo. in. l. iij. de pig. act. bal.
Iudex potest terminum assignatum renocare. nō enim habet maiore
auctoritatem termini assignatio qd interlocutio: sed interlocutoriaz
potest renocare ergo et assignationem termini ita no. abbas in. c. si
gnificante de appel. quod tene mēti. Bal.
Iudex in causis beneficialibus cognoscit de meritis cause etiā appella
tione deserta ita no. abbas in. c. secūdo requiritur de appel. bal.
Iudex qui commisit cām alicui vt cognosceret et pronūciaret habito
cōsilio a quodam sapiente. si ille pronūciavit omisso cōsilio nō
oportet

oportet appellare: q. sententia est nulla ipso iure. ita no. Jo. an. in. c. no est de cose. lib. vi. in nouella q. tene meti. adde quille qui petit co-
filiu boi certi no potest appellare asctentia illius coisli vigore
lata. vel etia a coislio no appellat ter. est ad hoc melior qui sit in iu-
requili in l. gñaliter. §. sinat is ver. cuz minus crudele est parti re.
C. de re. cre. 2 iureiur. q. no. Bal.

Juder si in prima dilatione pbaton adit: 2 peremptorie: 2 tunc scda
dilatio non dabitur nisi cum maiori solenitate qua alias daretur. i.
q. impedimentum in prima oportet pbari testibus. no autem suffi-
cit solum iuramentum ita no. Inno. in. c. in causis de testi. fol. 99. nu.
2. quod tenebant. Bal.

Juder vbiqz daret dilationem pbatoniam demum concessa rest. in
integ. ibi arbitet qui non potest concedere restitutionem. eo q. est mi-
eti imperi dabit dilationem non prohibita restitutione. ita nota.
Inno. in. c. pe. de arbi. fo. 74. nu. 3. qd est no. dignu. de hoc p. 27. in.
l. si. C. vbi 2 apud quos. Bal.

Juder quotienscunqz indicat vt bonus vir ab eius sententia appella-
ri no potest ynquam ita not. Inno. in. c. presenti de rescrip. fol. 17.
nu. 9. qd est not. fm Odof. Bal. vide Joa. an. in addi. spec. in titu.
de appella. §. in quibus.

Iuramentum turpe non est seruandum sed turpiter prestitum sic do-
nec absoluat iurans. nisi ex necessitate ita not. inno. in. c. vnera-
bilem de electi. fo. 27. nu. 5. 2 in. c. cum inter de renuciatio. vide. §. in
verbo testis. in. rrv. q.

Iuramentum quod est prestitum alicui tanq. officiali eo deposito no
debet ei seruari fm l. doli. ibidem. Et vide. §. in verbi. testamētis in
rly. q. Bal. vide in. c. ad apostolice de re iudi. lib. vi. 2 in ca. pastora-
lis. eodem titu. l. de.

Iuramentum de no reuelando secretum intelligitur nisi ex iusta causa
reueletur ita no. Inno. in. c. qualiter el. ij. fo. 198. de accusa.

Jurans aliquid dare vel facere sine stipulatione nulla oritur actio ci-
uilis vel canonica ex hoc iuramento. Sed denunciatio potest impe-
trari ita not. inno. in. c. nonit de iudiciis quod not. Bal. Et sic no-
ta. quod iur. no includit pactum. c. i. extra de pac. vide Jo-
co. butri. 2 Barto. in. l. j. C. de ope. liber. 2 Bal. ibidem 2 ino. c. cum
venisset de insti. fol. 141.

Iuramentum veritatis succedit loco iuramenti calumnie in causis spi-
ritualibus ita not. Inno. in. c. lteras de iura. calum. lib. vi. folio. 21.
nume. 2. Idem in criminalibus vt in. c. dilectus de ac. Et ideo non
est iuramentum purgationis. interdum enim iuramentum calumnie
facit sufficientem probationem vbi id quod petitur ageri prodest 2
alij no nocet vel parum vt no. ff. ad exhibe. in. l. thesaurus tene men-
ti Bal. vide. §. in verbo actor. r. q.

Jurare possunt de calumnia omnes qui habent administra. a lege vel
a iudice sine speciali mandato. vt not. inno. in. c. imperatoris de iu-
ramē. calum. folio. 82.

Jurans in aijs alienus dz rñdere id qd dño videf no qd sibi ita no.
Inno. i. c. si de iur. calu. fo. 82. 2 in. c. ad hoc de testi. Et de iuramento
prestando in animam alterius vide. l. rñ. dist. c. tibi domno Bal.
vide. §. in verbo cōditio. in. j. 2 r. q.

Iuramentum minoris representat ipsum esse maiorem no essentiali-
ter cum esset quid impossibile. sed iuris presumptione sic vide In-
no. in. c. cum causam alias in. c. si de iur. calu. fo. 82. Et quid est hoc
dicere vide per 27. in. l. si quis maior. C. de trāsa. Et hoc qd facit cu
maiozem est verum nisi fraus interuenit. vt no. in. l. quid ergo. §. cō-
trarium. ff. de contrario iudi. tu. Bald.

Jurare potest de veritate etia ille qui no videt. si tñ indubitāter nouit
fallit in teste qui dicit vidisse 2 presens fuisse in actu. ita not. inno-
cen. in. c. si. de iur. calu. folio. 82. Ergo pars que iurat vera esse non
debet interrogari de cā sciētie: 2 si interrogetur potest dicere scio: quin
dubitāter nouit. secus in teste qui dz reddere cām per sensum corpis
2 de re ita gesta co pñte 2 vidēte. vnde dicit ter. qd in teste semper
requiritur presentia 2 memoria: vt. ff. de fur. l. quidaz tabularum in
fi. 2 ff. de testa. l. qui dā testamēto in fi. 2. C. de testi. l. testium in fi. Et
hoc dictum dñs mens do. Lar. vabrensis allegat qd ad hoc vt eccle-
sia romana possit monere arma spiritalia 2 tēporalia sufficit q. ba-
beat institutam veritatis indubitāter. l. 3. no habeat institutam proba-
tionis q. procedit ecclesia vt pars cui sufficit veritatis fundamētuz
Bal. Item scias q. si testis diceret se credere vel sibi videri no vales-
ret suum testimonium. vt no. ff. de arbi. l. diem proferre. §. si plures:
q. ista verba magis pertinet ad iudiciū: vt co. ti. l. quid tamē. §. j.
quā ad assertiōem facti Bal. Item eque creditur parti in negatiua
sicut in affirmatiua. secus in teste q. videri factum negatiua no potest
fieri in affirmatiua. secus in teste q. videri se vidisse q. bis qui
dicit se no vidisse. vt no. per glo. in. d. §. si plures 2 per glo. i. c. j. de p-
scrip. lib. vi. nisi testis adiciat necesse potuisset quin vidissem vt no-
ta. in. l. j. §. j. ff. de iti. actuz p. rina. Tñ em astringit negatiua per sen-
sum corporis vt. C. de cōtrabē. 2 cōmitt. stipu. l. optimam. Si autem
dicit testis simpliciter no vidi nihil probat q. sensus negat 2 tāqua
ignoris deponit vnde nil probat. in negatiua etiam vaga vel gene-
rali testis. est suspectus vt in. c. cum ecclesia de cau. pos. 2 p. p. Debet
em esse coartata vt possit in verā notitiā cadere: l. 3. nec ois sensus

tit negatiua. Sed sensus visus tātu: q. locū vacuū video. Sz no ens
no gusto no tāgo nec odorō. nec audio. 2 per cōtrariū sensus probat
negatiua: q. no entia no obiciūtur sensibus nec apparent sensibus
q. sentire est pati 2 absente debet fieri fm Aristo. Et si iste libellus
no cōcludit ista tacita cōfessio ex cōtumacia no cōcludit: q. pro qua-
litate libelli debet intelligi cōfessionis effectus vt no. C. de iura. cal.
l. si. §. in autem reus in glo. per. h. Secus in cōfessione expressa que
potest excedere naturam pētionis fm ino. alibi tene mēti ista bal.
vide. §. in verbo probatio in. v. q. 2 §. in verbo procur. in. xii. q.

Juratur iterato de calūnia ppter presumpam maliciā. ita no ino. in
c. cum dilecti. de elec. fol. 26. nu. 9. ergo iuramentū calumnie no exen-
sat ab expē. fm l. doli. ibidem. Bal.

Juras homini ab homine potest absolui ita no. inno. i. c. cum inter de
renun. fo. 36. numero. 1.

Iuramento firmato a iure nil dz addi vel detrabi: quia certos bz fines
ita no. inno. i. c. dilecti. de ma. 2 obe. fo. 62. nu. 2.

Jurare quādo quis possit in animam aliorum 2 quādo no vide inno-
cē. in. c. ad bec de testi.

Juras aliquid dare vel facere alteri: 2 ille idē iurauit aliquid dare vt
facere alteri. Si vnus no seruat iuramētus alteri nec alter illi no obser-
uanti seruire tenet. ita no. ino. i. c. peruenit de iureiur. fol. 109. nu. 2.
facit q. no. in. l. j. in fi. ff. de loco publico fruendo 2 ff. locati. l. quero
§. inter locatorem 2 ff. de iure iur. l. si no fuerit 2 de no. pecu. l. si.
2 de act. emp. l. iul. §. offerri. C. de trāsa. l. scire apud acta. ff. de resc.
vdi. l. si. 2 de pactis. l. j. 2 qd ibi no. cuz. si. Ergo si iurasti dare mibi
cētum 2 ego tibi equum. Si tu no facis promissa. ego no deiero si no
facio similiter que promisi. nam defectus cause excusat vt in. d. l. Et
predictis collige casum qd quis licite venit cōtra iuramētum suū.
2 no. ista bal. idē q. dicit inno. in primo dicto tenet abbas in. c. sicut
de iureiur. qui dicit qd no est periurus ille qui periuro no seruat si
dem ad hoc vide ff. de cōtrabē. emp. l. domum. in fi. bal.

Iuramentum prestitum potest i melius cōmutari sicut votum factū ita
no. ino. in. c. debitoris de iureiurādo. fo. 109. nu. 2.

Jurans parere mādatis alicuius simpliciter tenetur obedire de quoli-
bet mādato de quo verisimiliter potuit cogitari. Si aut iurauit ali-
quid in specie. tñ i foro anime stat intēioni iurā. in foro autē cau-
saruz stat interpretationi iuris ita no. ino. i. c. veniens de iureiurā.
fo. 110. nu. 1. adde qd no. ff. de re iur. in. l. no videf. §. qui iussu. 2. C. de
ysur. in. l. eos iuramētum enim l. 3. fit ita prestitum. debet tñ intelli-
gi arbitrio boni viri facit. ff. de ope. libe. l. si libertus ita bald.

Iuramentum de obseruandis sta. restringit ad licta ita no. inno. in. c. de
ricus de iureiur. fo. 111. C. de ysur. l. eos in glo. no. bal. de hoc in. c. j. de
iureiur. l. vi. 2 vide in. l. no videf data. §. qui iussu. ff. de regu. iur.

Iuramentum qd precipitur a iure pñtari. super cōtractu fiendo vel alijs
intelligitur qd solēnter prestari debeat tactis manib. sacrosanctis
enāgelis vt in anc. vt omnes obe. iudici §. si co. v. ita not. inno. i. c. 2
si rps de iureiur. fo. 110. nu. 3. 2 no. per Joa. an. i. c. vt circa de elect. li.
vi. bal. Patet igitur qd vbiqz sit mēto in. l. vel statutis de iure
prestando intelligitur quod prestetur solēnter tactis corporaliter
sacrosanctis enāgelis.

Iuramentum dz esse veritatis indago ita no. inno. in. c. 2 si rps de iurei-
ur. vnde 2 si pars iurat attēdere illud qd ignorat dicitur subire an-
ceps per iurium vt. ff. de in litem iurādo. l. videamus que assertio te-
meraria veritatis in parte est culpa. ff. de acti. emp. l. iul. §. in te-
ste aut esset dolus 2 falsitas si precise affirmaret fm inno. alibi. Item
iuramentum debet esse materia liciti 2 honesti no rei turpis vel phi-
bite. ff. de pac. l. iuregētum. §. 2 generalitar itē stillus descriptionis
exigitur in cōsiliū animi ibidem Inno. 2 l. doli. no. Bal.

Iuramentum dz seruari licet sit in pñdiciū rei familiaris. secus qñ
est in pñdiciū anime ita no. inno. in. c. quemadmodum 2 in. ca.
cum contingat de iureiur. fo. 111. nu. 3.

Iuramentū cadens super debito seruandū est. licet sit per vim extortuz
ita no. inno. i. c. ad nostrā de iureiur. fo. 110. 2 est tertium in ordine.

Iuramentum est personale ex parte iurantis sed est reale ex parte eius
cui prestatur ita no. inno. i. c. veritatis de iureiur. folio. 109.

Iuramentum trāsit ad heredē recipiētis no ad heredem iurātis nec for-
titur heres solum vniuersale ex iuramento defuncti nec cōsura eccle-
siastica potest compelli vt no. in. c. si. de foro cōpe. li. vi. in nouella p
Jo. an. l. abbas dixerit pñtariū in. c. parrochiano de sepulturis. tñ
veritas est q. iuramentū qñ ad spūalitatē q. sibi test no trāsit ad suc-
cessorē iurātis. Sz qñ ad robur pñtatis bñ trāsit q. vires: robur
a pñ. sui assupit dñ pñtito 2 ex pñona heredis robur no mutat. Itē
transit qñm ad pñtationem vt in autentico de iureiur. a moisen-
te prestito col. v. Bald.

Jurans non appellare non obstante iuramento adhuc poterit appel-
lare per causam superuenientem. ita dicit inno. in. ca. ad hoc de ap-
pel. fo. 122. idem in reductione ibidem.

Jurans non alienare ea que sunt de mensa intelligitur iurare etiam
de postea questis mense ita not. Inno. in. c. vt super de re. eccle.
no alie. fo. 149. idem l. doli. ibidē. Tñ res cōsuecte infendari no sunt
de mensa fm Inno. ibidē 2 per eundē in. c. ex parte de fendo. 2 cōsue-
tudo in hoc seruanda est vt. ff. de aqua quot. 2 esti. l. j. §. permittit.

Sed qñ inrametū trahit ad futura. Rñdeo qñ est vñuersale vt. ff. de fundo instruc. l. lucius. et in l. si. C. que res pign. oblig. pos. Et no. qñ res que non deuoluunt ad epatū sed ad epm noie alieno. i. pauperum nō debet epōū deputari mēse sed noie pauperū vendi debet. et libere pñū pauperib⁹ erogari. Adēsa spūalis nō cōtinet appellatōne pauperū et in hac alienatōne nulla est necessariā solēnitas siue formayt in anc. de ecclesiasticis titulis. §. qui hoc facere et §. interdictū col. it. fm Bar. qñ est bene no. et est rō qñ ep⁹ facit istā aliena. vt executor cui nō est data aliqua forma. tene mēti. Bal. S. quid si ep⁹ rē emphiteoticā nō relocauit et stetit per annū. an iste la pñus anni faciet rem esse de mēsa. Archi. tenet qñ sic qñ ex quo ep⁹ percipit fructus noie mēse ipñ mēse deputasse vt. Ego nō credo qñ consuetudo rei sic de facili perimāf sicut nec inducīf. ad hoc. ff. cōia pñdio. l. venditor. Bal.

Juravit quis nō vendere vel alienare rē si de facto alienat vel vendit ipsa alienatio tenebit nō ob. inrametō ita tenet Inno. et Jo. an. in nouella in. c. dilecto de pñeb. qñ no. pro pñcipib⁹ qñquā permittūt valallis alicuius castri cōm inrametō qñ nunq̄ alienando illud castrū eribit de corona regali et sepe cōtraueniūt et alienatio tñ pñdicta. tene mēti. vide in. c. l. de iurcur. li. vi. in glo. et in nouella per bal. in. l. duob⁹ in fi. ff. de iurcur. adde tñ qñ tñ alienatio si fuit moderata facta. Secus si imoderate vt qñ per eā ledit dignitas regalis vt no. ipse idē in. c. intellectu de iurcur. adde similiter ad pñmū dictū. §. e. q. qñ no. in simili de offo qui iuravit nō reuocare procuratōrē qui reuocare pōt licet sit periuus vt in. c. si. in glo. sup ver bo reuocatus de procura. lib. vi. que est singularis.

Jurans nō accusare aliquē pōt renūciare ad correctionē ita no. Inno. in. c. veniens de accusa. fo. 186. nu. 3.

Juramentum defuncti in extremis pñstū afficit heredē et facit eū heredem de foro ecclesie ita tenet Abbas in. ca. fina. de sepul. Secus si esset iurātū in cōtractu. nā per hoc nō efficitur heres de foro ecclesie nisi iā ceptū esset iudiciū cū defuncto vt no. Jo. an. in. c. si. de foro cōpe. li. vi. in nouella: et est rō qñ iuramentū est personale ex parte iurantis et per mortē virtus spūalitatis ei annexē dissoluīf vt in. c. veritas de iurcur. per Inno. Alie vero vires iuramentū et robur contractus non perit morte iurantis Bal. Et facit qñ heres teneat iuramentum pñstū a testatore in articulo mortis seruare vt. ff. de leg. ff. l. cū pater. §. filius matrem bal. vide. ff. de leg. in. in. l. cum quis de cedens. §. codicillis et titia per Bal.

Juramentum astringit testem ad veritatē dicendā tam super facto qñ super circumstantiis vide per Abbatem in. c. cum causam de testi.

Juranti stare mandatis tuis non poteris propter hoc iniungere tibi graue et insolitū ita no. Abbas in. c. pñcis de iurcur. ar. l. fistulas. §. pñ. ff. de cōtraben. emp. Bal. vide in. l. pñ. de arbi. per Enil. et in. l. si. de pñto. stipu. per Bar. et in. l. si quis in conscribendo. C. de pac. per Ly. et Bal.

Juranti non esse contra ecclesiā licet sic iurauerim tñ si ipsa est contra me possum me defendere ab ipsa nec intelligor iuri meo pñiudicasse. ita no. Abbas in. c. petitio de iurcur.

Juramentū fidelitatis extendit ad futura ita dicit Abbas in. c. clerici de iurcur. et ibi vide per eam et vide. l. si fructus. ff. de viusufru. in glo. or. bal. vide. §. in verbo appellatio. in. xxvi. q.

Inuestitura inuestiri pōt quis de quatuor modis terre et debent mediocritas ita no. Inno. l. c. per vestras de dona inter vir. et vxor. fol. 186. Possideri aut non pōt incerta mēsa et locus agri. Aliud ergo est inuestitura Inno. vide. l. in verbo res in. ii. q. omnino.

Jus cōmune deducit in pactū nō est symonia ita no. Inno. et Hostiē. in. c. ad audiētā de rescrip. vide infra in verbo reus in. v. q.

Jus alicui non querit per suā eccōmunicatōis ita no. Inno. in. c. sacro de sentē. exco. fo. 212. in nu. 2. vide. §. i. vbo renūciās in. v. qñe.

Jura spūalia nō sunt diuisa inter epm et caplin ita no. Inno. in. c. cum clerici de verb. sig. fo. 215. vide. §. in verbo electio in. rñ. q.

Jura loquētia de stipula. et acquisitionibus seruorum habent locū in contractibus monachorū ita no. Inno. in. c. cum olim el. si. de pñuilegiis. fo. 103. nu. 4. facit ad materiam l. seruus. C. de pac. qñ que ibi dicuntur in seruo idē in monacho.

Jura spūalia non trāseunt in vñuersitate tpaliū rerū: et si sit appositū signū vñuersale ita no. Inno. l. c. ex litteris de iure patro. fo. 169. nu. 1. bal. Cane per. l. quedam. ff. de acqui. rerū do. et per no. in. l. modicis. ff. de cōtrabē. emptio.

Jus patronatus ecclesie transit non solum ad filios sed etiam ad extraneos heredes qñ transit cum vñuersitate ita no. Inno. in. c. de iure patro. fo. 168. nu. 1. tene mēti perpetuo.

Jus patronatus ex sola pñsentatione non querit ita not. Inno. in. c. qñ de iure patrona. fo. 168.

Jus patronatus post foundationem ecclesie nō queritur. ita not. inn. in. ca. i. de iure patro. fol. 168. nu. 1. et vide. §. in verbo castrum in. j. q. ibi ius patronatus et vide. §. in verbo consuetudo in. j. q. ibi ostenditur ius petendi et c.

Jus queritur in beneficiis ecclesiasticis sine possessione vide per Com post. in. c. cum. ad. de cōstit. bal. vide in. c. literis de cōsuetudine. et dixi in. l. traditionibus. C. de pac.

Jura quādo sunt pñtraria statuti posteriori tamē generale nō derogat speciali alicuius loci ita no. Inno. in. c. i. de rescrip. fol. 4. nu. 3.

Jus impetrandi acquiritur in gratiosis ex sola interpretatōe et tāntū operatur in eis interpretatio qñtum in cōtentiois citatio scēdum inno. in. c. cōstitutus de rescrip. fo. 8. nu. 3.

Jus qñ petitur in aliqua re dñt vocari oēs quos tāgit res ita no. Inno. in. c. inter quatuor de maio. et obedi. fol. 62. nu. 3. et interdum vocatur illi quos res nō tāgit per pñiudiciū. sed per affectū vt sūt cōsanguinei et amici. qñ est in vno casu. ff. qñ volo procedere pñtra aliquem absentem vel pupillum tāq̄ cōtra indefensū. nam ista negatiua qñ sit indefensus aliter nō pōt apparere nisi per istā discursiōnem et imaginatiōē vt. l. ergo. ff. qui. et ca. ma. Porro big pñiudicio cōtingunt sunt citandi nisi in illis casibus i quibus res indicata seu inter alios acta nō pñiudicat fm inno. et no. ff. de mino. l. de etate et ff. ex qui. cau. ma. l. si miles. §. j. et. C. si propter publicam pñf. l. si deserta in fi. Regulariter nō sunt citandi illi qui nō habent ius in processu. Bal.

Jure. i. fm ius qñ fm cōsuetudinē fit. dicit inno. in. c. cum venissent de eo qui mitti. in possessi. causa rei seruau. nu. 1. fol. 94.

Jus statim est quesitum in beneficiis ex permutatione. Secus in rebus corporalibus ita notat Inno. in. ca. inter cetera de pñeb. folio. 177. nume. 3.

Jus an queratur alicui ex inuestitura vide per Inno. in. c. ex ore de his que sunt a maio. par. capituli. fo. 148. per Dy. in. ca. j. de re iur. lib. vi. Bal.

Jus non potest acquiri in beneficiis ex pñscriptione ita not. abbas in. c. ex parte de testibus.

Laycus debet postulari ad canonicatū nō eligi ita no. Inno. in. ca. fina. de obli. ad ratiocinia. fol. 44. numero. 2. et c.

Laycus tēpore inchoati processus et delicti si postea efficiatur clericus vel monachus non mutat forum vt. l. si quis postea. ff. de indi. et l. cum quedam puella. ff. de iur. om. indi. Ne pena alteretur vbi in penis inspiciatur tempus delicti. Sed vbi inspicit tempus sentētie. tñc secus quia fm illud tempus moderatur cōdemnatio: licet fm aliud tempus accusatio sit formata vt. ff. si ex nora. causa agatur. l. pñ. et de penis. l. j. et ff. de neg. gest. l. pñpo. el. si. Si vero sit clericus ante inchoatū processum idē quo ad penam si in fraudē recipit clericatum fm Dy. Sed quare sicut bona alienare potest sic vt ita dixerim nō et personam vt. ff. de dona. l. et post cōtractum de in inter. resti. l. absente. Nō enim est persona. aut res litigiosa. Rñdeo qñ nora sicut lepra sequitur caput vt no. in antēico de mona in pñci. col. j. et ff. de capi. di. li. §. nemo. et ff. de postu. l. et ca. Vel vic qñ licet clericus in añ gesto teneat inspecto initio tñ. in de seculari nō potest in eo cregui suam corporales quia nō pōt mittere falcem in alienay messem argu. ff. de bo. aucto. ind. po. l. cum vnus. §. is qui. et ff. si serui. vendi. l. licet. §. aristo. et in antē. de sanc. epis. §. si vero coll. viñ. vbi dicitur quod primo degradari et postea tradi ad penam iudicis secularis. Sed an post capturam clericatum accipiens dicatur esse pñuentus dic quod sic qñ captura est citatio realis quicūq̄ captura nō est citatio sed custodia vt in. c. vt fame de sen. excom. Et quando iudex secularis capit clericum in scelere seu in delicto cōm pñbensus tangitur ista materia in. c. i. de obligatio. ad ratio. et mollius per Joan. and. ibidem quem omnino vide et per bart. in. d. l. j. ff. de penis. Bal. item scias quod mutatio est duplex. s. fori et pene et neutra fit si erat pñuentus sed si non erat pñuentus fit mutatio in di. nō pene nisi quādo nō cadit in iudice talis qualitas pene. tñc cñi primo degradari et postea remitti pñuiciū veteri pena et facit. ff. ad municipa. l. incola et quod ibi no. bal.

Laycus tenens clericum in carcere seu afferentem se clericum. An laycus teneatur eum dimittere et quando vide Inno. in. c. cōtingit. de senten. exco. mu. folio. 210. numero. 2. et vide. §. in verbo iudex in lxxviii. questione vbi late.

Layci interdicti promoueri non possunt ita not. Inno. in. c. non est de sponsalibus. folio. 177.

Layci pro rebus ecclesiasticis pñt cōueniri corā iudice ecclesiastico ita no. inno. in. c. si clericus de foro compe. fo. 76.

Laycus nō accusat clericū seu pñbyterū etiam de fornicatione ita not. inno. in. c. ex parte de testi. folio. 98. nu. 1.

Laycus etiā de spūalibus tenet respondere pape ita no. Inno. in. c. di lectus el. iñ. de pñben. fo. 141. vide. §. in verbo clericus in. rñ. q. et etiam in. rñ. q.

Latitare dicitur omnis qui nō obedit vocationi iudicis cñ scire pñsumatur. ita not. Inno. in. c. dilecto de verbo. signi. fol. 117. in nu. 4.

Laudum arbitratorum nō emologatur tacite lapsu temporis. ita not. Inno. in. c. quinquallio de iurcur. an. fol. 110. in numero. 4. Ratio est qñ magis accedit contractui qñ sententiē vt in autentico vt disse. iudi. §. j. col. viñ. Item si arbitrator nō procedit vt iudex ergo non habet citare partem ad essentiam laudi fm no. per Inno. in. c. dudum de pñsump. Sed ad sui instructionem si a nou liquet de causa requirit absentem et si absens nō comparet videtur impedire ut arbitretur. vt. ff. de verbo. obli. l. si quis arbitrato. Item quare citat vbi

citatur ubi requiritur exploratio voluntatis ut ff. de edictio edicto. l. q. si nolit et de in die adiec. l. si necessario et de leg. ii. l. q. si tunc tene men-
ti. Adde q. no. per glo. ff. de arbi. l. si de meis. §. de cepisse per Dy. et
ff. de furtis. l. si dominium per glo. et de iudi. l. i. et vide q. dixi. ff. de
condi. in debi. l. si procurator. Bal. vide. §. in vbo arbiter in. vii. q.
Legatarius admittitur in testem in causa testamenti quia necessario
non sequitur valet testamentum ergo et legatum ita not. Inno. in
c. qm de testibus. fo. 98. nu. 2.
Legatum vide. §. in verbo testator in. j. et. iij. qone. et infra in verbo pre-
lati in. ij. q.
Legatus quid possit reservare sue collationi vide Inno. in. c. cum di-
lectus de iure patro. fol. 169. nume. 2. et vide quod no. ff. de testa. mi-
li. l. si certarum in fi. Bal. vide. §. in verbo emanans in. j. q. et. §. in
verbo civitas in. v. q.
Legatus an possit facere sta. contra ius comune dic q. sic nisi in reserv-
uatis vel prohibitis statui ita no. Innocen. in. c. ut singule de offi.
archiepiscopi. fo. 47.
Legati in provincia sibi commissa possunt facere constitutiones genera-
les in his que pertinent ad sua iurisdictione ita not. Inno. in. ca. ne-
mini de offi. leg. fo. 58. idē t. Abbas l. c. pmo de loca. et facere sta.
procedit per eundē per quem pcedit iurisd. et eandē metā habet
statuere et iudicare fm Inno. siue quis habeat iurisdictionē altam
siue superiorē. siue bassam. i. inferiorē et potest facere statu. in spe-
ctantibus ad suam iurisdictionē. Non tamen potest facere statu. ne
a sua iurisdictione possit appellari. q. soli principi licet apponere
clausulam omni appellatione remota: ut in. c. venientes de iure iu-
q. hoc. f. an. appel. sit recipienda necne no. pertinet ad suam iurisdic-
tionem sed ad iurisd. superioris. Nunquid ergo valet statutum qd
faciunt isti in provinciis quibusdam. f. q. ab interlocutoria no. pos-
sit appellari v. q. sic si appellatur ab inferiore ad epm legatū. Secus
si ad papam quia non potest divertere a molendino domini pape
potest tamen retinere hunc modum qd faciat iudices tres. primus
pme cause scdm pme appellatōis. tertius secūde appellatōis: et sic
no. poterit appellari extra provinciam: quia non est licitū tertio p-
nocare. et hoc est iuris comunis non v. sta. fm Bar. in. l. omnes po-
puli. ff. de iusti. et in. Qui non dicit verum q. quo ad papam potest
appellari obmissis gradibus. Si autem facit constitutionem no. ne-
gatiuam sed affirmatiuam puta q. ab interlocutoria liceat appella-
ri vna vice valet constitutio q. appellat ius superioris no. autē mi-
nuit fm quosdam. Sed videtur q. no. possit sine speciali commissio-
ne statuere id cuius contrarium statuit dñs vt. ff. man. l. si hominē.
Sed quid si statuit vt procedatur summarie et de plano videtur va-
lere: q. non tangit ius superioris sed ordinē iudiciorū. In contrariū
allegatur. ff. de offi. pconsul. et lega. l. nec quicq. et no. spe. in titu. de
lega. §. superest vers. sed nunquid et in. c. si de here. li. vi. et de verbo.
fig. c. sep. e. in clem. in glo. iij. Sed quid si statuit q. minor non resti-
tuat videtur q. non valet ff. de mino. l. iij. in prin. Argu. contra. ff.
quod quisq. iuris. l. j. §. j. et plene vide in. c. si de appel. lib. vi. in no-
uella Bal.
Legatus facta vnus pūcie existens in alia explicat sibi decreta ita
no. Inno. in. c. nouit de offi. leg. fol. 57.
Legatus nullā habet pūatem auferēdi iurayntus ecclesie et dare alteri
ita no. Inno. in. c. si de cōfir. vti. vel inuti. fol. 133.
Legitima pōt diminui p̄teritū cōsuetudinis ita no. Abbas in. c. Ray-
nutius de testamentis. Imo ibi casus de hoc melior qui sit in iure
ibi dum dicit fm Tuscanensem cōsuetudinē ciuitatis. vide Dy.
in. l. sancimus. C. de nupt. Bal. vide Jo. an. in. c. multi. de reg. iur.
lib. vi. qui allegat ad idē. v. c. raynutius.
Legitimus et restitutus fame ab imperatore est habilis ad honores
civiles non ecclesiasticos ita no. Inno. in. c. per venerabilem qui si
in sint legitimi. fol. 183. nume. 3. legitimus a papa non videtur le-
gitimus ad succedendum nisi in terris ecclesie ita dicit Inno. in
c. per venerabilem.
Legitimatio summi pōtificis quid operatur: vide Inno. ibi idē.
Legitimatio sobolis non firmat electionem illegitimē electi alias na-
ti: quia non purgatur vitium eligentium q. non trahitur retro ita
no. Host. in. c. innotuit de elec.
Legitimatio persone pcuratoris non facit eum irrenocabilē an lit. cō-
test. ita no. Inno. in. c. in causis de elec. fo. 26. nu. 4.
Legitime videtur factum in dubio quod factum est. ita no. Inno. in
capi. si. de lib. obla. folio. 79. et ibi vide de natura isti vbi legitime.
Legitime nihil potest fieri si forma no. seruatur ita no. Host. in. c. cū
dilecta de rescrip.
Lex licet sit abrogata tamen ratio semper remanet legis quam semper
licitum est allegare. ita no. Inno. in. c. nouit de iudi. fol. 7. nu. 6. et
vide. l. pe. in prin. C. de lat. liber. tollen. Inno. vide. §. in verbo cita-
tio in. c. rryiij. q. circa medium ibi q. si lex assignet tps et. Bal. vide
in. c. auctoritate martini de pben. lib. vi. et Bar. in. l. si. ff. de falsis.
Lex petende. C. de tempo. in integ. resti. habet locū vbi terminus p̄s-
gitur partibus non iudici ita not. Inno. in. c. de causis de offi. de
leg. folio. 48. numero. 5. ff. de mino. l. inter vtile not. C. de adu. l. i.
fi. et. ff. de exco. tuto. l. si cum ipse et in. l. scire oportet. §. consequens et

per Dy. in. §. rursus. et. l. arbitrio. §. pe. ff. de dolo. Bal. vide. §. vbo
sta. in. v. qone.
Lex prima. §. solent. ff. qñ appellā. sit intelligitur qñ p̄ses sedebat in
ordine non iudicans sed consulens vel quando sedit iudicans sed
contradixit. et ideo potest cognoscere de appellatione qui a cogno-
scit diuerso iure ita no. Innocē. in capi. irrefragabili de offi. ordi.
folio. 59. nume. 2.
Lex de vsu aque. ff. de varijs et extraor. cri. qualiter intelligat vide In-
no. in. c. si. de offi. iudicis. fo. 61. nu. 2.
Lex penul. ff. de aqua quotti. et estua. vide Inno. in. c. cū venissent in
fi. de in inte. resti. fo. 69. nu. 9. post. §. manum.
Lex si de meis. ff. de arbi. vide Inno. in. c. per tuas de arbi. fo. 73. nu. 3.
ibi ponit et.
Legis intellectum sufficit h̄re licet no. habeamus intellectus facti ita
no. inno. in. c. ecclesia vt lite pendēte. fo. 94.
Lex Si quis in tantam. C. vnde vi. An habeat locū in causis ecclesiasti-
cis vide Inno. in. c. ad nostram de iure iu. fol. 10.
Lex vtiq. ff. de re. vēdi. qualr practice in snia formāda et ceteris capi-
tulis illi. l. vide Inno. in. c. j. de re iudi. fo. 117.
Lex petēde. C. de tēpo. in inte. resti. et. l. diffamari. C. de inge. manum. ff.
quomodo debent intelligi vide Inno. in. c. super eo. de appel. fo.
123. et ibidem vide per inno. de cobartatione dilationum et vide. §.
hoc eodem verbo in. fi. q.
Lex vna qñ aliquid p̄hibet debet idē operari ac si lex mortis p̄hibe-
ret ita no. Inno. in. c. si. de accusa. fo. 189. post. 4. manum.
Leges civiles An sint seruande in foro ecclesiastico seu canonico vide
per Inno. in. c. si. de no. ope. nun. fol. 201. et etiam per Jo. an. ibidem
in nouella et in capitu. quid clericis de foro compe. Dic q. si loqui-
mur in sentētia tūc inter laycos est seruanda in foro episcopi si pa-
titur iurisdicō indicantis vt in. c. si. de ecce. lib. Si loquimur i sta.
Aut sta. est contrarium canonū. Et tunc episcopus debet seruare
canones no. sta. vt in. c. ecclesia de cōsti. et in. c. cū causam de re iud.
Aut non est contrarium sed supplet vel distinguit ius canonicum
et tunc seruandum est sta. ar. notatorum in. l. j. de cōstitu. principū.
Aut sta. est p̄ter ius canonicum et disponit de casu als non dicto
Et tunc seruandum est vt. ff. de legi. l. de quibus. et ideo consuetudi-
nes feudorum seruātur in foro episcopoy sicut pacta. vt ff. de legi.
l. sed rea. Et non solum consuetudo est seruanda sed simile consue-
tudinis et statuti no. ibi et. l. non possunt et in. l. sed et posteriores eo-
dem ti. nā qñ lex sit super casu non dicto semper tacite agi videtur
vt de similibus ad similia porrigatur vel procedatur quod est not.
Bal. Adde ad istā materiam q. no. glo. in. c. malefidei de reg. in. li.
vi. Bal. vide Barto. in. l. si. vero. §. de viro. ff. solu. matri. et not. bene
hoc in eo q. dicit semper tan hoc p̄cedat i penalis dic vt. i. c. §. sed
q. natura. in ti. q. sit prima cā. bene. am. et ibi dixi.
Lex si detur q. hereticus in articulo mortis non posset reconciliari es-
set inhumana et contra voluntatem dei ita no. Inno. in capi. a no-
bis de senten. exco. fo. 209. nu. 2.
Lex de intellectu l. barbari. ff. de offi. p̄sidi. vide oīno inno. i. c. cū dile-
cta de rescrip. fo. 9. nu. 1. vbi ponit no. intellectū illius legis.
Libertates deducende sunt ad tēperantiam ita not. Inno. in. ca. q̄to.
de censibus. fol. 171.
Libertas vide. §. in verbo Rex in. iij. q.
Libellus est triplex quidam est supplicatōis: et est ille qui offertur in
dici a quo tātum. inde presentatur iudici recognituro de causa de-
inde parti contra quam. Quidam dicitur cōventionalis: et iste pri-
mo offertur iudici deinde parti. Alius dicitur citatorius qui offert
parti tantum. in primo no. requirit expressio rei vel cause vt. l. p̄tor.
ff. de iuris. om. iudi. In secundo requiritur expressio rei vt cause p-
rime et remote. In iij. no. requiritur expressio cause. vt. C. si mā. ita
fue. alie. l. ea quidem in glo. Hoc q̄tum ad libellū quia debet et po-
test p̄cedi. Sed est libellus ex quo potest sed non debet p̄cedi quā-
do exprimitur causa proxima tñ. f. oblatio informis: tamē valet ad
interruptionem. Est tertius libellus ex quo no. debet nec potest p-
cedi quia no. cōcludit iudici neq. parti iste est difformis et sic est tri-
plex libellus scz ex quo procedi potest et debet. Ex quo potest et no.
debet. ex quo non potest nec debet. Aliud est cū libellus informis
Aliud difformis sicut in iuramento dicimus. Et sic erit triplex li-
bellus. Formis. Informis. et Difformis ita no. Inno. in Rub. de li-
belli oblatione. fo. 72.
Libellus in quo iniusta causa petitur non debet recipi ita no. Inno.
in. c. inter dilectos de dona. fol. 153. in nu. 2. et not. ff. de excep. doli. l.
si. §. circa. Bal.
Libellus ineptus si iudex adinist et super eo est probatum no. valet
probatio ita no. Specu. in ti. de offi. iudi. §. de seru. ver. quid si li-
bellus: et no. in. c. examinata de iudi. per Jo. an. Inno. Si vero li-
bellus est aptus sed processus ineptus. ad huc non valet probatio:
nisi per confessionem: in. c. pisanus de resti. spolia. fm Jo. calde-
derini. et. ff. de iurciurā. l. si patronus libertam per Guil. de accusa.
Si delegatus pronunciat super ineptitudine libelli no. definit esse
iudex q. est interlocutoria ver. quid si proprio. B.
Libellus proprie non dicitur querela cui peticio no. inseritur ita not.
Marg. Bal. loco repertorij. B.

Inno. in. c. nostra de sepul. fo. 157. in princ.
Libellus qualis deat recipi in petitione quartę episcopalis vide Inno.
in. c. certificari de sepulchris fo. 157. in nu. 1. Adde q̄ quarta episco-
palis non debetur nisi ab ecclesijs subditis. Sed parochialis de-
betur etiam ab exemp. quia ista non debetur ratione superiorita-
tis sed rōne iurisdictionis q̄ nō sepeliunt apud parochiam s̄m Jo.
an. in. c. cū officijs de testamētis Bal.
Libellus q̄liter formet q̄ socius agit p̄ sociū rōne societatis vide In-
no. in. c. dilecta. de excess. platorū. fo. 100. in nu. 7.
Libellus quando format simpliciter: tunc nōse pprio intelligit for-
matus nisi esset p̄sona ecclesiastica: q̄ tunc nōse ecclesie intelligit for-
matus ita no. Inno. in. c. olim de resti. spolia. fo. 91. nu. 2.
Libellus requiritur in causa inquisitionis et denundationis ita no.
Inno. in. c. j. de libelli obla. fo. 72. nu. 3. vide. j. in verbo sentētia in
xvi. q. 7. j. in verbo renūciās in. xii. q.
Libello non procedēte potest fieri missio ex primo decreto et executio
sine ibidē Inno. et vide. s. in verbo actor. in. l. 7. ff. q.
Libellus quādo possit mutari vel emendari et quādo non vide Inno.
in. d. c. j. de libelli obla. fo. 72. in nu. 6. post lit. contest. Item in causa
appellationis nō pōt quis emendare vitiū petitionis in libello
positum. Sed vitiū exceptionis bñ potest emendare vel vitiū posi-
vt. C. de temp. appel. l. per hanc et not. C. de appel. Mer ob. q̄ appel.
pendente nihil debeat innouari q̄ verū est in nouatione executio-
Secus est in nouatione p̄bationis vel delegationis: vt. l. si. C. de er-
rore aduoca. tene mēti Bal. item scias q̄ in. l. in delic. §. si detracta
ff. de nora. fuit generaliter actū ibidem. nam qui declarat libellus
nō dicitur mutare vel emendare: ideo hoc potest fieri in quacūq̄
parte litis exponendo qd̄ dixi nō perimēdo ff. de rei vēdi. l. p̄po.
scribit si frumentum. §. j. et in. c. cum dilectus de accu. Sed s̄m quos-
dam est falsum: q̄ ille. §. si detracta loquitur in libello speciali. naz
coipso q̄ nō exprimit qualitas videtur simpliciter agi. nec potest
postea addi qualitas post litem contestatā q̄ nō intemptat per li-
bellum s̄m cōmune dictū aduocatoꝝ. Doc. nostri dicūt q̄ quando
in libello adiūctur qualitas. Aut sup̄ ea fundatur intētio actoris
et est de substantia: tunc post lit. cōtest. nō potest detrabi: q̄ alia via
est electa: exempluz in. l. j. §. diuus. ff. de leca. et ff. de instito. l. habes-
bat et arg. l. si mulier in fi. ff. q̄ metus cau. in ratione sui. Aut ex ea
pendet beneficium cōuenti et nō obligatio agentis et tūc potest ad-
di detrabi vt. d. §. si detracta: q̄ oblig. principalis s̄m legisas nō
mutatur: tene menti ista Bal.
Libellus generalis admittitur: et tunc valet etiam sententia generalis
Tamen debet esse clarior q̄ libellus ita not. Innocen. in. c. si. de li-
belli oblatione. fol. 79.
In libello sufficit accessorie petere fructus perceptos et recipiendos si
ne alia expressione q̄ritatis ita no. Inno. in. c. ij. de libelli obla. fol.
eo. et ff. de arbi. l. qui tamen. §. p̄e. Bal.
In libello sufficit dicere peto. et q̄ mutuaniz nō adiciāte mibi solui-
se vel solēnter in contractu esse vel pecuniam in utilitatē esse quer-
sim ita not. Inno. in. c. si. de libelli obla. fo. 79. et.
Libellus licet non sit recipiēdus sine cāssi si recipiat et respōdeat ab
aduersario bñ tenet p̄cessus ita no. Inno. in. d. c. si. de libelli obla. fo.
lio eo vide. s. in hoc eodē verbo in. iii. q.
Libellus nō requirit vbi nō agit p̄ spālem personā nisi q̄ traditor et
petit ita no. Inno. in. c. j. de libelli obla. fo. 72. nu. 4.
Libellus etiam sine cōclusionē p̄cedit coram papa et forte etiam coram
alto si conclusio sit vniformis et ex verbis colligi possit argu. ff. de
auc. tu. l. p̄e. et no. j. q. iii. qui a p̄sulatus facit. ff. de libe. et posthu.
l. gallus. §. quidam recte. Si vero possunt diuerse conclusiones eli-
ci non procedit libellus per cōclusionē non declaratus. Si autē li-
bellus h̄ cōclusionē nō sit p̄ circūstātiās declaratus p̄cedit vt. ff.
de penis. l. si p̄s. et no. Inno. in. c. j. de lit. cōte. fo. 79. nu. 3.
Libellus debet continere talem causam que probata sufficit. i. que ne-
cessario inferat ita no. Inno. in. c. j. de lit. contest. fo. eo. et no. in. l. ii.
§. circa. ff. de excep. doli. vel saltem inferat p̄sumptiue vt. l. omnes
§. latins. ff. que in fran. credito. et argu. not. in. l. p̄e. versicu. sed que
ratio. C. de peri. tu. Bal.
Libellus ineptus non solum reijcitur sed etiam veritati contrari⁹ no-
torie ita no. Inno. et Hostien. in. c. j. de offi. vica. nec debet poni in
act. q̄ iudex verbo et facto potest eum lacerare vt. l. j. ubi glo. ff. de
offi. assesso. et in. l. si. C. de ordi. cogni. et nota. in. l. qui cum maior. §.
si patris. ff. de bo. lib. Sed quero libellus ineptus fuit oblati⁹ in
iudicio contra aliquem vel fuit generalis vel obscurus. ille contra
quem fuit oblati⁹ fuit litem contestatus super illo libello inepto
generalis vel obscuro nihil opponens. Postea iste videt q̄ libellus
est ineptus seu obscurus opponit contra libellum. dicitur ab
actore q̄ illa exceptio non erat admittenda q̄ erat exceptio dilato-
ria et sic debuit ante litem contest. opponi. vt. l. si. et l. exceptionē. C.
de proba. Certum est enim q̄ est licitū arguere de ciuilibus ad cri-
minalia vt. l. absentem. ff. de penis. Sed nos videmus q̄ si libellus
ineptus generalis vel obscurus offertur debet excipi antelitem con-
testatam tunc debet nomen rei in libello aboleri vt. l. libellorum
et. item quid si accusator. ff. de accusa. item ista videtur excep. facti

non iuris: quia obicere q̄ libellus seu eius intentio nō valet vt dicitur. l. i. ff. si mensio fal. mo. dixerit sibi nec intentionem. c. vnde cum infra tempus non fuerit opposita libellus perdidit causam vt extra de excep. ca. pastoralis. C. qui accusa. non poss. l. si ea nec reperio iure cautū q̄ exceptio nō opposita libelli sit perceptoris q̄ perceptoris habet se circa negotium principale et hoc sonant verba quia p̄mit. Dilatoria differt iudicium cum a capite libellus possit restitui facit q̄ no. in. c. raynaldus de testa. Dic plene per Joā. and. in ca. examinata de iudici. i. nouella. De incertitudine libelli dico qd non vitiat ipsum si non opponitur vt. C. de annali excep. l. si. nam acta ordinaria lit. non vitiantur propter incertitudinem secus in probationis et decisionis vt. ff. de positi. l. i. §. si quis argentū in glo. no. de rei vendi. l. idem pompo. scribit si frumentum. §. si. vera autem ineptitudo potest semper opponi ante sententiā vt in dicto capitulo examinata. Idem verum si peccat in iure. secus si peccat in facto vt. d. l. si. de annali excep. Item vbi libellus non continet causam potest quandoq̄ emendari per modum probationis. Si autem continet causam insufficiens non potest emendari nisi ante litē contest. vt. l. edita. C. de edendo. r. l. si. §. circa de excep. doli. Sed arg. contra. ff. de appel. l. scio. Sed illud in causa appellationis vbi vera causa appareret ex ac. primis. Sed quid si reus est item cōtrastans super libel. ambiguo et sicut hoc ideo vt sententia esset generalis. Sed actor cum sibi deficiat p̄bationes vult restringere libellum declarando suam intentionem ad hoc vt sententia sibi non officiat in aliis. Sed reus cōtradicit per ans. qui semel. C. quomō et q̄ iudex. et q̄ in fauorem rei est inductū q̄ possit p̄cedi super ambiguo libello si reus vult quid iuris hoc casu glo. in alle. l. si. de annali excep. arguit pro et contra Sed contra actorem multū facit. ff. de arbi. l. de rebus Sed pro eo actore facit. ff. de rei vendi. l. idem pompo. scribit. §. si. et ar. ff. de verbo. obli. l. inter stip. §. i. quod videtur verius Ad hoc. ff. de verbo. obli. l. quicquid astringen de. Sed qd erit si iudex vult incertū libellum repellere. Reus cōtradicit videtur q̄ reus non admittatur: quia libellus incertus presertim vbi causa non est nō concludit quia conclusio non sequitur ex p̄missis Contrarium dicas quia iniuriā facit iudex tam actori q̄ reo vt no. in d. l. si. de annali excep. Et his colligitur illa p̄positio famosa quam dicit Jac. butri. in d. l. edita. C. de edendo scilicet q̄ libellus generalis concludit iudici non parti opponenti. Aliud autem in libello inepto precise vt quando ius non cōuenit facto vt. C. ne quis vela regia. l. i. et de formulis. le. si. Puta si larcus petat ecclesiā in proprietatem licet sit patronus quia in laicis ius proprietatis non cadit vt in. c. examinata de iudic. Sicut nec in deus mancipiū xpianum et. vt. l. vir bonus. indica. sol. nam iste libellus est contra ius constitutionis. Sed libellus incertus est potius contra ius partis. et hoc verum vbi actio proponitur. Secus si officium iudicis q̄ tūc etiā partib⁹ innitis iudex ex officio pōt repellere petitio nē in discrietā vt. C. de p̄tiss. curialib⁹. l. i. l. i. r. et. ff. de transac. l. cum bi. §. in causa tene ista menti perpetuo. Bal.

Libellus non est necessarius in causa appellationis quia sine libello potest indicari ex p̄missis actis ita not. Innocen. in ca. coram de officio delega. fo. ss.

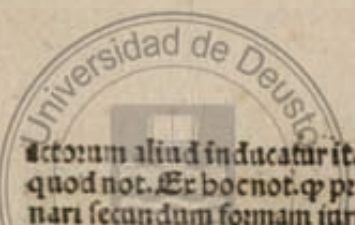
Libellus generalis inducit ea que sunt iuris cōmunis non ea q̄ sunt consuetudinis. Vel dic q̄ libellus non indiget specificatione i his que includuntur de iure cōmuni. Sed in his que non includuntur de iure cōmuni eget specifica expressione ita not. in. c. cōquerente de offi. ordina. fo. 60. nu. 3.

Libellus quomodo formetur quando petitur cassari electum vel electionē vide inno. in. c. cū venissent de in integ. resti. fo. 62. nu. 2.

Libellus supplicatori⁹ debet offerri referēdario sacri palatii. ita not. Inno. in. c. ex literis de in integ. resti. fo. 72. nu. 2.

Libellus iste dico q̄ tali tempore et loco me spoliasti tali re. vnde iustitiam mihi fieri peto bene valet de generali iustitia ita not. prima. q. iij. quia p̄sulatus ita not. Innocen. et lidosien. in. c. si. de ordi. cognitio. nec coharrat in eurgioem quintiam iniusta sententia valeat nisi appellatur. Sed iustificat libellum cōtra ineptitudines peti. id est conclusōis et concludit iste libellus generalis iudici. Itē parti nisi petat declarari. vt. ff. de rei vendi. l. si in rem in fine scilicet quando narrata possunt recipere diuersas conclusiones. sed quādo habent unicam tantum et vniuersalem conclusionem tunc cōclusio est specialis et certa. Reo quoq̄ sic petere sufficit: vt not. ff. de in ins. vocā. l. libertus a patrono quod videtur reus facere coipso qd excipit vel negat vt. l. amplius. ff. rem ratam habe. r. ff. de procura. l. non solum. §. si status. et ideo quando contra dictio rei sapitvini turbationis actoris non est necesse aliter probare de turbatione argumen. ff. de acquiren. rerum domi. l. pompo. in fi. Item potest q̄ eandem petitionem ex pluribus causis iustificare: vt. ff. de adm. tu. l. emilius et de exca. tut. l. qui testamento. et de contraben. emp. l. si mater tua. et l. sicut exceptionem. §. si plures de exca. tuto. tene menti Bal. Idem videt Innocen. quod si libellus generalis recipitur processus valebit Sed si in eo plures includantur condemnationes secundum illam que minorem condemnationem requirit fiet cōdēnatio nisi ex qualitate probationum vel ex p̄secutionibus actorum

actorum aliud inducatur ita no. ipse in. c. dilecti. de ord. cognitio. quod not. Et hoc not. q. procedit iste libellus peto talem condemnari secundum formam iuris. et statutorum scilicet si non petatur declarari alia lege. vt. ff. de accusat. l. senatus. in quo libello dic qd ant per statn. derogatur iuri civili vt quia dicit sta. q. non possit nisi pena statuti imponi. et tunc solum sta. videtur esse acceptatum qd ea via videtur electa que possibilis est. vt. l. iij. ff. de testa. mili. Aut non derogatur et tunc. Aut sta. cumulat penam et tunc vtracq. via videtur esse electa. vt. l. qui sepul. de sepulch. viola. Aut non. et tunc via simplicior et lenior per indicem est tenenda si acta patiuntur. vt. ff. de penis. l. si pces. Actor non potest addere cuiuslibet dummodo probet et tunc iudex sequi debet viam probationis fm Inno. et hoc in pena imponenda. sed in ordine iudicii debet procedere tm secundum sta. suum quod bene no. Bal.

Libellus non continens originem peti. dicitur generalis et informis. Tamen tenet super ea informis sententia et pariet exceptionem rei iudi. in omnibus ita no. Innocen. et Hostien. in cap. super de ordi ne cogni. sed iste libellus non debuit recipi. vt. C. de eden. l. fina. et l. fi. C. de annali excep. et argu. ff. de verborum obligat. l. triticum libellus informis nulla probatione valet. vt. no. ff. de positi. l. i. §. si quis argentum. fallit in probatione confessionis. vt. ff. de iureiuran. l. si duo. §. si quis. Et not. q. libellus indefinitus equipollet generali fm Inno. Potest tamen in discreta petitio posita in libello declarari in pcessu et tunc medium artat extrema nisi maligne factu sit. vt. ff. de arbi. l. de rebus q. no. Bal.

Libellus incertus procedit super pertinentiis quia petitur accusatorio et nomine pertinentiarum castri intelligitur territorium eius ita no. Inno. in. c. cum ad sedem de resti. spo. fo. 90. nu. 2. et 4. et petito castro tacite intelligit petitum eius territorium. vt. ff. de offi. psec. vrb. l. i. §. cum vibem Bal.

Libellus an sit dirigendus contra eum quem dico vasallum meum esse vel districtualem. An contra eum qui possidet obedientiam in eo An contra vtrumq. Dic q. contra vtrumq. vt vtriusq. preiudicet quia vtriusq. est eque principalis. nam possidentis interest non perdere. et possessi interest dominum non mutare ita not. Innocen. in. c. ad audientiam de rescrip. fol. 11. nu. 2. et no. in. l. inuictus. ff. de fidei com. mis. liberta. et ff. de rei vdi. l. i. §. per banc q. no. Bal.

De libello diuinctiuo vide per Innocen. in capitulo abbate de re iudica. fo. 121. nume. 1.

Libellus si recipiatur et in eo non apparet de interesse actorum quod sententia debet restringi ad interesse actorum si potest fieri alio de bet ferri secundum probata ita no. Innocen. in. c. inter monasterii de re iudica. fo. 120. nu. 2.

Libellus subiectionis formatur contra clericos rebellantes ita no. In no. in. c. cu inter de re iudi. fo. 117. nu. 2.

Libellus est necessarius super his que ante lit. cotē. ptingunt ita not. Inno. in. c. significante de ap. fo. 130. in nu. 1.

Libellus qualiter debet formari in causa appellationis vide per Inno cen. in. c. dilectus de appel. fo. 127. et vñ casus notabilis in. l. atbicus in fi. ci. l. seq. ff. de aqua plu. arcē.

Libellus re perēpta procedit etiam si res petat in actione ex testamento vt per Bal. in. l. filiofam. res. ff. de dona. ca. mortis.

Libello eodem potest peti res et pena licet tempore peti. nondum sit commissa vt extra de testi. c. raynaldus in principio per doctores et dominum q. det.

Liberatio tāq. quid fauorabile potest fieri etiam absente parte aduersa ita no. Innocen. in. c. veniens de renuncia. fol. 38. et per eundem in. c. fidem de pac. per glo. in. l. i. §. C. de pactis et in. l. non solum. §. si libertatis. ff. de libera. lega. Confessio vero ad obligandum et pactus requirit presentiam aduersarii vt. ff. de pac. l. idē in duobus. ff. de confessis. l. certum. §. si quis vero et ff. de act. et obli. l. consensu et C. de dona. l. non ambigitur et C. de sacro. sanc. ecclē. l. illud et de contraben. emp. l. i. in fi. Nam vbi cūq. requiritur ibi oportet q. consensu am borum actus producat facit q. no. ff. de nego. gest. l. si in fi. et qui renundat liti videtur renunciare iuri. Secus si dicat renuncio in stantie vt. C. de prescrip. lon. temporis. l. i. et no. C. de pac. l. postq. liti. Et vide Innocen. in capitulo ex tenore de renuncia. Bald. vide Bartolum in. l. atbete. §. dat remissionem. ff. de excu. tuto. et in dicto. §. si liberationis.

Liberatio principali per remissionem sibi factam videtur etiam liberatus consiliarius et quilibet accusatorius sibi in iudicio anime ita no. Inno. in. c. sicut de homicidio. fol. 19. 4. numero. 2. quod no. ad paces q. sunt quotidiē q. facta pace cum principali et cū suis auxiliatoribus facta videtur q. no. Bal.

Licitū et illicitū alr iudicat in foro psciētie q. causarū de quoyide ple ne per Inno. in. c. q. pleriq. de immunitate ecclē. fo. 176.

Licitum est facere reprobationē reprobationis non vltimus ita not. Abbas in. c. licet causam de proba.

Ligare nemo potest non subditos et si consuetudo erat in contrariuz non valet ita no. Inno. in. c. quesui de his que fiunt a maio. parte capituli. fo. 148. nu. 2.

Limites quid sit et in cuius iurisdicōe sit et sic quis iudicat de eo quod

fit in confinio territoriorum vide per Innocen. in cap. penulti. de parrochi. fo. 158. numero. 2.

Limites et ea que sunt circa limites q. possunt prescribi et q. nō vide Inno. in. c. super eo. de parrochiis.

Limites et limitis adherētia non prescribuntur et que dicantur adherētia limitis dic q. relinquitur arbitrio iudicis ita no. Innocen. et Abbas in. c. j. de parrochiis.

Limites probantur per libros antiquos testes et famam et adminicula ita not. Abbas in capitulo cum causam de proba. quod no. quia sepe est de facto.

Liber rationum an faciat fidem et q. et quid de libris mercatorū vide per Bar. in. l. mda. ff. de dona.

Littera vacante sede missa videtur potius missa ecclēsie q. persone ita notat Hostien. in cap. cam te de rescrip. et vide. §. in verbo credulitas in. v. q. dñe.

Littera impetrata contra vicarium non artat dominum ita no. Inno. et Hostien. ibi dem.

Littere ad instātiā impetratē quot modis tollantur seu enascuntur vide per Hostien. in. c. ceterum de rescrip.

Littere impetratē super confirmatione sententię licet non adficiant si veniat confirmanda tamen tacite intelligitur q. sunt littere iustitię ita notat Innocen. in cap. ex parte de rescrip. folio. 4. nume. 3. Et subintelligitur hec clausula partibus conuocatis q. instum fuerit decernas fm Hostien. et vide. §. in verbo factum in. j. q. 2. §. in verbo reuocatio in. iij. q. 2.

In literis de iustitia non est necesse facere mentionem de principali iure aduersarii q. non leditur illud ius partis. secus in gratia que venit ad elidendum ius alterius ita not. Inno. in. c. cum ordinem de rescrip. fo. 5. nu. 3.

Litteras principis vitiat mala grāmatica sed mala grāmatica in narratione nō vitiat: quia est mala grammatica partis non principis ita notat Innocen. in cap. ad audientiam et in cap. ex parte el. fi. de rescriptis. fol. 6. vel dic q. quilibet vitiat. sed falsa orthographia non vitiat quia non est scientia: vt in. c. ex parte de fide instr. vide Jan verbo Rescriptum in. iij. q. 2. §. in verbo gratia in. j. q. 2. §. in verbo factum in. ij. q.

Littere iuste possunt etiam esse obreptitię. i. preter conscientiam impetratē ita no. Inno. in. c. cum dilecta de rescrip. fol. 9. nume. 4. arg. l. si in fi. ff. quod me. cau. Bal.

Littere que sunt clam. impetratē ab aduersario i. eo inscio nō propterea dicuntur obreptitię secundum Innocen. Contrarium ipse notat in capitulo cum olim de re iudi. fo. 117. vbi dicit q. quando quis impetrat litteras aduersario suo ignorante q. iste littere sunt subreptitię. Et ponit ipse ibi ignorāte. i. non citato citado et dicit ipse ibi dē in. d. c. cum olim sed argu. contra. ff. de acquirenda posses. l. clā pos fidere que nihil facit Bal.

Littere impetratē a falso procuratore censentur falsę et ideo nō possunt ratificari confirmatione ita no. Inno. i. c. ex parte decani de rescriptis. fo. 12. nu. 2. Nec debent esse in pendentī propter summā auctoritatem earū ar. ff. de heredi. institu. l. illa institutio.

Littera non valet ex quo stylus curie non seruatur ita notat Hostien. in. c. man. de rescrip.

Littera nō clerico super beneficio impetratē nō valent ita not. Inno. in. c. cum iuris de transactio. fo. 8. nu. 4. ergo si quis non habet tōsuram non potest impetrare beneficium.

Littere impetratē sunt impetrantis tantum ante presentatio. sed post presentatio sunt communes ita no. Innocen. et Hostien. in. c. ex questione de resti. spolia. ergo non conferunt iurisdicōnem ante q. presententur quia iurisdicō communis est hoc verum actu. Si habitu statim iudex est q. superior delegat vt. ff. de iudi. l. cū furio sus. ergo illud quod facit iudex delegatus ante presentationem est ipso iure nullum quia actum. i. exercitium non habet. Non obstat ff. de iudi. l. i. §. i. vbi sufficit scientia litigatorum quia illud in prorogatione. nam et sine expressa prorogatione tacite fit prorogatio litigando. Unde si iudex videt eos coram se litigare non procedit temere et sic non obstat. Quid in man. procuratoris qui aliquid facit ante receptas litteras mandati. Dic vt no. archi. in. c. is qui. de procurato. li. vi. vbi tenet q. non valet quod nō credoverum. q. ex quo dominus mandat ratum habere tenetur vt. ff. de procur. l. si procurator absentis. Alias nulla ratihabitio valeret quia man. presentatū non fuit quod nec erat in rerum natura quod est contra iuris cuius regulas facit ff. qui satisfac. cog. l. inf. Sed an coipso quod dñs transmittit alicui instrumenta cause videtur eum facere procuratorem. Dic vt no. Bail de eug. in. l. labeo. ff. de pac. et tangitur in. l. fi. C. de pactis conuentis. sed ibi non est mera traditio instrumentorum sed conuentio personarum et ex multis concurrentibus augetur effectus Bal.

Littera cōmissionis citandi non est necessario ponēda in actis ita no. Inno. in. c. quoniam contra falsam de proba. fol. 98. in nu. 3. q. ista cōmissio citandi nō est de act. fm eū sed q. in. l. nemiñ. C. de requi. reis tenet q. debet poni in act. Bal.

Littere sigillatę prelatorum vel aliorū officialiū quā fidē faciant vide de Darga. Bal. loco repertori. Bñ h

Margarita Baldi loco repertorij.

Inno. in. c. i. et plenius in. c. h. de fide instru. fo. 106. in nu. 2.
Litera nona scripta in carta rasa seu vetusta inducit presumptiones contra instrumentum non repulsionem ita no. Inno. in. c. cu. Joanes heremita de fide instru. fo. 107. nu. 2.
Litere qui impetrant non est necesse ibi fieri mentionem de appel. ita not. inno. i. c. oblate de app. fo. 118. nu. 1. qd est no.
Litere monitorie quid operentur et qd datio executorum vide per inno. in. c. dilectus de preben. fo. 139. nu. 5.
Litere impetrate non dicuntur obreptitiae sed spectantur sit peccator ita no. inno. in. c. pposuit de cōf. prebende. fo. 142. nu. 4.
Litere iudicis sine testibus faciunt fidem ita no. Abbas in. c. cu a nobis de testi. et ibi dicitur qd duo testes derogant literis sigillatis rō est quia una vox est probatio plena et vera sigillū vero plena et presumpta s3 vera derogat presumpte fm. qd au. de liza. qd no. bene.
Litis contestatio vel quasi debet fieri super exceptione ita no. Inno. in. c. exhibita de iudi. fo. 76. et vide. f. in vbo testis in. lxxiii. q.
Litem contestari non videtur qui rñdet positioni qz nec positio dicit libel lus vel petitio: nec pñtinef cōclusio in positionibus vñ positioes nō sūt ad litis inchoationē sed ad veritatis indaginē. in pparatoris autē causarū sunt positiones ita no. inno. in. c. i. de lit. cōf. fol. 79. nu. 1. Et succedūt loco probationis nō loco lit. cōf. fm. spec. in tit. de lit. cōf. f. i. Bal. et vide. f. in vbo citatio in. rxiij. q.
Lit. cōf. potest fieri p negationē facti et p negationē iuris. vñ sufficit dicere reo. nego me cōtraxisse vel nego me teneri ita no. inno. i. d. e. j. de lit. cōf. fo. eo. nu. 3. De hoc in specu. in titu. de li. conte. in secū da parte. f. i. verū sed nunquid per rñsionem cum sequenti vbi om nino vide. f. l. age. C. de transac. et l. edita. C. de eden. in opi. bu. bal. vide. f. in verbo excep. in. vñ. q.
Litē cōtestādi psumit animus fuisse vbi vha sunt apta ad litē cōtestā dum fm. Inno. in. d. c. i. de lit. cōf. fo. eo. nu. 3. vide. f. in vbo cita tio in. rxiij. q. ibi h3 nō requiratur lit. cōf. et.
Litis cōtestatio nō fit per exceptionē oppositā dicit inno. in. c. put de dolo et cōf. fo. 92. nu. 1. Nec est necesse qd iudex interroget vt ibi vi de oino. f. in verbo testis in. rxiij. q.
Litis contestatio. An requiratur in inquisitione si partes nō sunt cō tumaces vide inno. in. c. cu olim de testibus fo. 103. nu. 3.
Lis contestari potest in causa appellationis h3 nō sit necessarium ita no. Inno. in. c. raynaldus de testa. fo. 155. nu. 4. et ibi vide per abba tē et intellige altera parte presente sed vtraqz parte pñte exordio sit. l. is est contestanda vt. C. ne liceat in vna eadēqz causa. l. i. per Ja co. et Cy. facit qd not. per glo. not. in capl. per venerabilē qd filii sunt legi. qd est no. Bal.
Lite cōtestata potest opponi cōtra accensantē qd sua nō interfuit ita no. inno. in. c. super bis de accnsa. 136. nu. 7. et.
Lis mota non impedit executionem sententiae a qua nō est appellatū ita no. inno. in. c. cum in iure de offi. dele. fo. 5. et. In contrarium fa cit capitulum vt calūniā eo. tit. in de. Pro prima opinione facit. l. f. C. de ordi. cogni. nisi sit prejudicialis et hñs paratā probationes vt. C. qñ pñono. non est necel. l. i. in verū. si promptas. et bec vera vbi constat de iurisdictione pronunciantis. Sed vbi nō pñtat nñqz sit executio fm. inno. et ideo exceptio iudicis in cōpetentis semper im pedit execu. sñt vt est glo. sing. in. c. i. de sequestra. posses. et fruct. in elem. item bec vera sunt si constat de processu cause vere vel presum ptine. Secus si non constat de processu. Quando autem presumaf factus processus et quando non vide per Inno. in. d. c. cu in iure su perius allegato. Et predictis patet qd laudū nō meref executiones nisi pducatur cōpromissum et videat iurisdictionis Bal.
Lite pendente nō debet qd pñari possessione ita no. inno. in. c. cu ve nissent de in inte resti. fo. 68. nu. 2.
Lis si non est contestata super plus petitione qñ petitur plus tēpore et hoc liqueat iudici per exceptionem oppositam et probatā de par tium cōsensu vel cōfessione vel instrumēto absoluit reus ab obser vatione iudicij duplicatis in dñcis: et actore cōdēnato in expensis claudatur actori iudiciorū copia nisi reficiat expen. ita no. Inno. et l. d. offi. in. c. i. de plus peti. Sic ergo dilatoria solutiois nō est cā ab solutiois. s3 dilatiois vel duplicationis induciari. f. que restabant tpe litis mote. arg. ff. de penis. l. aut facta. f. qd qd et vide qd dixi in l. si pecuniā ff. si cer. pera. et. Bal.
Lite pēdente sine questione iuris patronatus an possessor possit pre sentare. vide per Abbatē in. c. ex literis de iur. pat.
Locatio vide oino. f. in verbo sacerdos in. iñ. q.
Loca que dicantur vicina vide plene per. d. Petrum in. c. super specu la ad finem de privilegij.

Maleficium. siue crimen puniatur etiā inuito siue crimine constat ita no. Inno. in. c. quia de iudi. fol. 75. Sed quid de interfecto qui dixit sciat officio qd titius qui infamatur qd me interfecit non est in hoc culpabilis An nihilominus possit accusari. An vero ipsum testimonium in terfecti eum excusabit qd videtur vt no. ff. ad fil. i. diuus. Sed illa lex intelligitur in delicto in cōmittendo. qz tūc sola veritas probatio qñ inspicit debet et puniatur maleficiū etiam inuito offenso vt. l. si qd

in hoc genus. C. de episc. et no. bene Bal.
Maleficium non dicitur esse notorium per confessionem quando qd confitetur factū. sed negat illud malefactum immo dicit iure fecis se ideo conseruator qui habet magis punire qd cognoscere non in tromittet se de hoc. Alij dicunt qd immo. in ca. stat. de offi. delega. vnde si reus producit testes actor potest similiter id. et si alias non posset qd est no. Bal.
Maleficiū nō debet neqz pōt alieni obfci in gñe sed d3 specificate op poni ita no. Inno. in. c. ad bec de testibus.
Malitia procurator. non nocet domino nisi dominus voluit vel cul pā participet ita no. inno. in. c. significante de pig. fo. 151. vide. f. in verbo arbiter in. vñ. q. et. f. in verbo conducent in. i. q. ibi secus in mādatorē. Vide. f. in vbo citatio in. rxiij. q. vbi habes qd quotiē cūqz mandaf aliquid fieri qd fiat tpe apto et cōgruo et.
Mandans percuti clericum. et interim mandantem penituerit et de cesserit non incidit in canonem ita no. inno. in. capit. mulieres de senten. excommu. fo. 208.
Mandatum vicini habetur pro mandato etiam in causis criminali bus ita no. inno. in. c. cum in. de purga. cano. fo. 205. et l. iñ. f. in hac ff. iudi. fol. Bal.
Mandatū pape est intelligendū scdm ius. ita no. inno. in. c. qz cunctis de cōf. prebē. fo. 146. nu. 8. idē dicit in. c. dudū de elec.
Mandatum pape adimplens qualr et de quo cōueniat vide inno. in. ca. dilectus el. iñ. de preben.
Mandatum qd capitulum aliquid faciat itelligitur directum ad mē bra que faciunt capitulum ita no. inno. in. c. romana de senten. ex commu. fo. 215. nu. 3.
Mandans indirecte vel consulens in morte alterius nisi pro fide mor te secuta efficitur irregularis. Si autē mandat indirecte. Aut mā. est honestum et casus improbitus nō facit quem irregularē. Si in honestum tunc sic nisi mas. vel cōsiliū reuocatum fuerit expresse prius et sagaciter aduersario intimatum qd sibi caueat vel tacite vt per parēlam. ff. de adimen. legat. l. iñ. in fi. ergo cōsiliū et man datum datum in criminibus reuocari potest ante factum ita not. Inno. in. c. ad audientiam de homicidio fol. 195. per totū. qd tene menti Bal. vide. f. in verbo procur. in. iñ. q.
Mandata plura vbi inuicē se cōpatiunt vtriqz mādato tenet qd obe dire ita no. Inno. in. c. exposuit de dilatio. fo. 83. nu. 3.
Mandatum speciale derogat generali ita no. inno. in. c. abbatem. de rescrip. fol. 13.
Mandatum apostolicum referēdum est ad ius ita not. Inno. in. c. dudū de elec. fo. 22. nu. 3. vide. f. hoc eodē verbo in. iñ. q.
Mandatū iurisdictionis pōt fieri ad futura et cōditionaliter ita not. Inno. in. c. cu olim de offi. deleg. fo. 56. nu. 2.
Mandata que sunt in iudiciis et arrupto non valent nec oportet qd appelletur quia mandata iudicij semper debent fieri cum cause cognitione als nunqz transeunt in rem iudicatam ita no. inno. in. c. cum venissent de in integram resti. fol. 69. nu. 9. Et hoc in māda tis que sunt de specie contentiose iurisdictionis. sed mandata que non pertinent ad lites vel causas: sed ad aliud officij pceptientis bñ valent vt ibi dē inno. qd no. Bal.
Mandatum iudicis de rebus occupadis bñ excusat occupantē a pena pñtutionis siue legis. l. si qd l. tātā. C. vñ vi ita no. Inno. i. c. ad nostrā el. j. de iureiur. fo. 109. Hoc verū si tale mā. emanauerit rite f3 si non emanauit rite tūc h3 locū. l. mēmerint. C. e. tit. i. vi. expulsina i. vi turbatiua habet locum. l. si. C. si p vim vel alio modo fm. Bar. et qd tam ad hoc dicitur recte emanasse eo ipso qd parsuit citat vt. d. l. f. C. si per vim vel alio modo. Vel dic qd pceptū excusat non indi sereta permissio Bal.
Mandatū factū nūcio qd citet oēs qui se opponūt intelligitur qui se opponūt tunc vel postea qz presens confusum pñtis nō tenet vsum ita no. inno. in. c. dilecti de excep. fo. 113. nu. 1.
Mandatū pape nō debet deludi sed debet realiter adimpleri ita no. inno. in. d. c. inter cetera de prebē. fol. 137. nu. 3.
Mandatū superioris trāsit in rem iudicatā si nō appellat ita no. In no. in. d. c. inter cetera de prebē. fo. eod. nec renocat si causa cognita factū fuit vt no. in. l. f. ff. de offi. procur. cesaris. Bal.
Mandatum pape illi qui implerunt et postea molestant seu contra ueniunt. an illi possint excommunicari auctoritate earundē litera rum. Dicit inno. qd nō nec extranei qui de iure impediūt: secus si cō tra ius ita not. Inno. in. c. pio illorū de preben. fo. 138. nu. 3. vide. f. in verbo citatio in. rxiij. q.
Mandatum an finiat morte vide per Barto. in. l. cum filium. f. si quis. ff. de dona.
Maritus tenetur alimentare vxorem etiam si nullam dotem habuit imputetur sibi si duxit eā sine dote ita no. inno. in. c. per vestras de dona. inter vir. et vxor. fo. 185. nu. 3.
Maritus de suis proprijs non de bonis mulieris tenetur alere vxorē ita no. Inno. in. c. peruenit de empt. et vendi. fo. 150. Hoc verū si vxor sibi dotem soluerit vt. ff. mandati. l. creditor. f. inter de cree pti. voli. l. pater. Et viro operetur vt. l. sicut de operis libertorum. et idē in vidua quia nisi opetur hereditibus mariti non debet ali mentari

mentari ab eis nisi esset pregnant tunc enim donec pariat aliter propter partum et forte etiam post partum per xl dies post. vt. ff. de penis. l. pregnantis in glo. sed an vidua debeat habere ab hereditibus mariti vestes viduales. Credo qd sic sunt enim appedices luctus et qd expese funcri. Et qd in seruitio viri esse videtur ar. ff. sol. mat. l. in bis. §. item si ad huc debet alimētari cum adhuc de eadē familia sit sic ergo et vestiri marime si est granida. Alij dicūt qd nō nisi amore descenditūm reliquerit vt. C. de infir. peni. celibatus. l. in. in si. tene mēti ista perpetuo Bal.

Ad ritus An habeat modicam cohercionē in vxorē gadinus tenet qd sic in materia seu tractatu de penis ad si. Quod est verū cū causa. als nō licet immo plus puniat tūc qd si in aliā deliquisset vt. ff. de penis. l. capitalium. §. omnia Bal.

Ad ter in etate filij nō est legitima testis. vbi tāgitur cōmodum filij. Sed facit indicium ita not. Innoc. in. c. cum dilectus de accu. fol. 187. Et indicij est minus qd semiplena probatio. vnde duo idicia nō faciūt plenam pbatōnem vt no. ff. de proba. l. cum probatio. et de excu. tut. l. iij. §. etas pferim in causa criminali vt ibi per Dy. fa. est. c. si. de succes. ab intesta. Bal. in alijs vero casibus mater non est legitima testis pro filio quia nimis diligit eū naturaliter. dicit abbas in. c. super eo de testi. sed in causa etatis sicut scriptura patris admittitur vt in sti. de ingenuis in si. r. ff. de excu. tu. l. i. §. etas. Sic testimonium matris vt. ff. de proba. l. etiā. l. ad indicium nō ad semiplenam probationem vnde oportet qd mater alio teste coadiunetur argu. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. §. i. r. facit. ff. de condi. r. demon. l. lucius Bal.

Ad tris appellatio extenditur ad omnes ascendētes et filij ad omnes descendētes sed nō ad trāsuersales ita no. inno. in. c. si vero de sen. excō. fo. 208. vide. j. in vbo p̄ in. §. q. ibi r. mater r.

Ad trimonium non probatur per instrumentum dotis directe p̄sertim in p̄iudiciū alterius matrimonij ita no. Innoc. in cap. illud de presump. fo. 108. nu. 2.

Ad trimonium nō probatur etiam qd quis asserat aliquem longo tēpore possedisse quia longa possessio nec etiam fama probat matrimonium ita not. Innoc. in dicto. c. illud de presump. fol. eodem idem in bñficio quia licet quis longo tempore tenuerit seu possederit ecclesiam nō propter hoc probatur qd beneficiū seu ecclesia sit possidentis. ergo dominium nō probatur per assertionem longe possessoris nec p fama nisi in possessorio fm Inno. ibidē nec quasi dñm interdictū vt no. C. de proba. l. cū res r. ff. de publiciana. l. et q. §. i. publico. tene mēti. bal. videp glo. Cy. r. bal. in. l. p̄prietat. C. de pba. r. in aut. quas actiōes. C. de sacrosanc. eccle. ad si. p. Bal.

Ad trimonium quod non tenuit a principio. An possit postea cōfirmari vide Inno. in. c. j. de eo qui dñrit in vro. quam per adul. po. fo. 180. Et ibi potest etiam cōfirmari tamen filij ante nati vel concepti nō legitimantur per subsequens matrimonium vt. l. paulus. ff. de sta. homi. r. ibi per Bull. de cu. Sed illi qui sunt nati ex legitio concubinata bene legitimantur per subsequens matrimonium tene mēti. Bal.

Ad aior quot modis qd dicat vide Inno. in. c. sedes de rescri. fo. 7. nu. 2. r. ibi etiā vide qd persone dicant maiores et qd minores.

Ad aior pars capituli vniuersitatis An possit ordinare de reb. singulorū vide p̄ inno. l. c. si. de bis que sūt a maio pte capituli. f. 148.

Ad edicus qualiter teneatur de morte infirmi et si infirmus nolit seruare p̄cepta medici an dicatur mortuus ex suo defectu an ex vulnere. Dic qd ictus est contemplandus de quovide per Inno. in. c. tua de homicidio fo. 195. in nu. 2. r. 3. Sed quid si infirmus obediuit medico sed decessit culpa medici collige ex suis dictis ibi r. facit. ff. loca. l. maritus r. l. illicitas. §. tuas. ff. de of. p̄f. tene mēti. Bal.

Ad edicina an debeat famulo infirmo vide per Bar. in. l. si cum doctem. §. in autem. ff. solu. ma.

Ad erū imperiū vide. §. in vbo ciuitas in. §. q. vbi babes qd cōfiscatio bonorū est meri imperij r. vide ibi i. vi. q. post prin.

Ad etus sicut debet cadere in constantem virum si dolus in prudentem alias nō vitiat iuramentum ita no. Inno. in. cum dilectus qd met. causa. fol. 68. nu. 1. Adde qd nimia reuerentia equiparatur timori vt no. in. l. i. §. que bonorū ande. ff. quā rerum actio nō datur in glo. que non est alibi. Bal.

Ad inor non restituitur ad opponendum exceptionem declinatoriaz marime odiosam idem in ecclesia ita not. Inno. in. c. coram felicia de in inte. resti. fo. 71. nu. 2. sed dilatoria solutiōis vel pemptoriaz resti. vt. ff. de in inte. resti. mi. l. mior. rrv. annis obmissa r. ibi no. bal.

Ad inor si omittit coram arbitro excipere vel probare non potest corā eo petere resti. in integ. ita no. Inno. in. c. causa. de in inte. resti. fo. 71. nu. 2. vide. j. in vbo statutu in si. q.

Ad inor eo ipso qd cōstitetur tpe in cōgruo dicit ledi ita no. Inno. in. c. ex literis de in inte. resti. fo. 70. nu. 4.

Ad inor non habens curatorem non potest cōmittere sicut nec cōtrahere. Sed nō potest procedere ad actus iudiciales coram arbitro. quia cōpromissum tenet instar iudicij in dubio tamē qui cōpromissum presumitur legitime etatis vt. ff. de arbitris. l. iij. in princ. qd quilibet presumitur idoneus. ff. de proba. l. cum de etate r. l. ab ea

parte r. in spec. in titu. de arbitris. §. si. r. §. cōstat vers. sed quid de minore r. in. c. dudum de presump. r. in capitulo j. vt ecclesia. benefici. cia. r. vide. ff. de minoribus. l. minor. §. minores in ter. r. glo. Bald. Specu. in locis. §. alleg.

Ad ius ex primo decreto pōt fieri nullo p̄cedēte libello idē de executiōe sicut ita no. Inno. l. c. j. de libelli obla. fo. 78. nu. 4. r. vide. j. i. vbo testator in. §. q. r. j. in vbo libellus in. viij. q.

Ad ius in possessionē qd lucres fructus et qd nō vide inno. l. c. qm̄ frequēter in si. vt lite nō cōtestata. fo. 81. nu. 9.

Ad ius in possessionem pro mēfura debiti petiti nō valet vbi obstat exceptio. l. j. §. bec vba. ff. ne vis fiat ei. nisi fiat ex diffinitiva vt. l. co tpe. ff. de peculio. §. alie pene que sunt mere pene bñ possunt infligi cōtumativē excoicatio r. multa. r. hānnum quia citatus non rite non tenetur cōparere sed citatus non recte bñ tenetur cōparere. l. j. inder sciat se iniuste facere si hoc non exprimat. Secus si exprimat aliquid qd videatur illicitū vel iniustum. vt. ff. ne quis cum qui in ins voca. l. j. §. offilins r. l. sed criminēdi r. no. in. l. vir bonus. ff. iudi. solui secundum Oldra. r. Innocen. in cap. j. de dila. fol. 82. vide. §. in vbo actor in. r. q.

Ad ius in possessionē qdam est reuocabilis: qdā irreuocabilis etiaz ex primo decreto. ita no. Inno. l. c. querenti de of. dele.

Ad ius in possessionem sicut sit in tertio loco in causam indicati in omnibus sic r. in alijs corporalibus fm Inno. in. c. j. de eo q mitt. in posses. causa rei seruade. fo. 94.

Ad ius nō sit in beneficio debitorum vel in iure patro. pro temporalibus qd nō possunt adiūicem permutari nec vnum alteri cōmensurari sed pro spūalibus bene pōt fieri missio in alijs spūalibus ita not. Inno. in. c. j. de eo q mitt. in pos. cā rei seruade. fo. 95. nu. 3.

Ad ius quando reuocatur propter rōnabilem excusa. absentis vel ppter etatem qd pupillis nō venit reffectio expensarum ita not. inno. in. c. si aduersarius de eo qui mit. in pos. cā rei ser. fo. 94. nu. 2. r. est glo. in. l. minor. ff. de enictio. ergo si pupillus citatur qd citatio nō est legitima. non tenetur ad expen.

Ad ius vtrū fiat in re petita r. conuicta seu enicta. An vero fiat i alia re loco pignoz. Differt qd primo casu qd sit in re petita r. conuicta seu enicta. tertius dicitur impedit execut. qd tūc debet fieri executio de facto sine vlla cause cognitione vt dicit Inno. in. c. et rōne de app. fo. 122. in prin. ff. de peti. here. l. pōpo. de rei vendi. l. is a quo. ff. de possi. l. j. §. apud iul. ff. de usufruc. l. cum scūq. §. si fundus. Secō casu qd sit in alia re loco pignoz. tunc impedit illa missio execut. ff. de re iudi. l. a dino pio. §. si super rebus. C. ne vxor pro marito. l. ob maritor. r. l. i. C. de p̄uilegijs fisci. tunc em̄ exigitur summaria cognitio ita no. Inno. in. c. veniens de testibus.

Ad iudicatio dilatoriū habet vim interlocutorie r. pōt ferri interlocutoria absente parte sicut p̄cedi nā interlocutoria est de p̄cessu ita no. Inno. in. c. ad peti. de accu. fo. 188. nu. 3.

Ad iudicio nuda videtur qd per rescriptum nihil additur iurisd. ordinarie ita not. Inno. in. c. licet de offi. ord. fol. 59. vide. §. in vbo citatio in. xlvj. q.

Ad iudicio iudicij dēst iussus dandi vel faciendi non habetur p citatione ita no. Inno. in. c. tua alias in. c. sicut in gl. h. ver. itē monitio de cohabi. cleri. r. mulie. fo. 134.

Ad iudicio necessaria est etiā in notorio ita no. Inno. in. c. sacro de sen. ten. excō. fo. 211. nu. 1. Adde qd ipse idem no. in. c. ad nostram. cl. h. de iure iur. fo. 110. r. plenius in. c. tua de coha. cleri. r. mulie. per eū dē fo. 134. Sed cōtrariū v̄ idē tenere in. c. qto de transac. §. in notorio possit ferri snia etiam nō citata parte.

Ad iudicio ad faciendū refidētiā. censet etiā monitus ad audiendū sniam admonitiōis: nec est necesse qd sup hoc specificē citef ita not. Abbas in. c. de cetero de cleri. nō residen. qd no. Bal.

Ad iudicio agendi vel excipiendi est diligēter attendēdus ita no. inno. in. c. dudum extra de elec. fo. 22. nu. 3.

Ad iudicio potest opponi in delegatiōe r. subdelegatione verbi gratia pōt delegatus pape subdelegare causam hoc addito qd sine ei cōfiliū p̄nūciare nō pōt. nā cū possit sibi reservare iurisdictionē ergo et cōfiliū imo plus: qd potest ad hēre de p̄filiū cuiuslibet verbi gratia qd dicit ita tū qd nō p̄nūciatur sine p̄filiū talis doctoris. vel vt nō p̄nūciat nisi fm tenore cōfiliū talis doctoris vel p̄fione. S; in arbitro nō pōt iste modus ad hēci. l. de sequela p̄filiū sed de trāsitione cōfiliū sic: qd est p̄ substantiā cōpromissū ita no. Inno. r. l. docti. l. c. si p̄ debilitate de of. dele. r. hoc si vba necessitativa dirigūtur i ipm arbitri secus si in ipsas ptes qd volūt r. p̄fentiūt qd arbitri sic indicet r. dāt sibi capitula in qbus p̄fentiūt sicut sit quotidiē: r. hoc nō est de forma p̄promissū sed est quedā obligatio qd sit inter partes: r. iste modus i iudice delegato est de forma ita qd nō valet ipso iure si nō seruet. Nā cuiuslibet nō h; delegare h; liceat modū apponere ar. ff. de in lite in rādo. l. videam. §. p̄. r. sicut mod⁹ dē de forma snie vt. C. d. sen. r. l. iter locu. om. ind. l. cū cor. ita r. de forma cōmissionis formaq; ista est forma iuris. qd a iure approbata est. Alij dicūt qd arbitro ē pōt apponi ista clausula vt sequat p̄filiū de dādo sibi iure. nō de fa ctore. ff. de hēdi. in sti. l. illa institutio fm ray. Tertij dicūt qd h; op. mibi nō placet. qd aut assumit arbitri in cuius mero ponitur arbitri.

Adarga. Bal. loco repertorij. DD in

Margarita Baldi loco repertorii.

trio. Et tunc clausula ista quasi dictoria vitiat. Aut i bono viro
et nōmero. Et tunc valet qz pñtarius iste nō repobaf qz arbitrium
fit captatoriu et sub alio. Cōsiliari? cū nō diffinit nec ex pñlio ouis
actio nec ius sic in cle. erui de paradiso. et p hoc dico qz qz refert
sibi consiliu nō refertat sibi iurisd. itē si iste cōsiliarius eligat apō
pretorem vel scorsum a cōpromisso standū est vt. l. itē si vnus. §. pñ
cipaliter. ff. de arbi. l. arbitratore hoc pōt adfici sicut executori viti
me voluntatis et procuratori vt. l. itaqz. §. si quis. ff. mādātis: quod
dici esse de forma est verum vbi per hoc suā cōscientiam oneraret
fm l. dōstien. item est verum cum adheif certa psona. si vero incer
ta monitio est qz tacite intelligitur vt C. de sen. ex pericu. recitā. l. ij.
item quando adheifur ita tamen vt iuste iudices: qz est quedā mo
nitio non modus vel forma fm Inno. in. d. c. prudentia de offic. de
leg. et tene menti ista Bal.

Ad dū dī excedere oīs ille qz granat siue excedit fines mādātis siue in
vis Ita no. inno. in. c. super qstionū de of. deleg. fo. 4. nu. 2.

Ad dū agendi pōt confirmā. qui sunt vide per Inno. in. c. constitu
tus de appel. fo. 126. nu. 7.

Ad dū pñtari dī in cā appellationis et de libello formādo vide p
Inno. in. c. dilectus extra de appel. fo. 128. nu. 4.

Ad dū castal dū monasterij nō agit pro conuentu nisi sit iudici
cus. sed prebendarius etiam suo nomine agit ita no. Inno. et l. dō
stien. in. c. edoceri. de referio.

Ad dū bī hī mte egēt modica literatura ita no. inno. l. c. cū in cun
tis de elec. fo. 13. nu. 1. et vide oīno. j. in vbo natus in. j. q.

Ad dū bī qui efficit sub spe abbacie que adhuc non vacat nō pec
cat qz est licita spes ita no. l. dōstien. in. c. cū ad hoc de electione vide
j. in verbo monasterium in. ij. q.

Ad dū bī potest eligi ad epātum ita no. Inno. in. c. post translatio
nem de renuncia. fo. 32. nu. 2.

Ad dū bī non potest esse ante. xij. annum ita no. Inno. in. c. cum
in dī. de temporibus ordi. fol. 40.

Ad dū bī licentia tus absolutus est a primo monasterio ita no. in
no. in. c. sicut el. j. de iureiur. fo. 109.

Ad dū bī in quibus casibus et pro quibus personis de licentia iur
is cōmunis vel abbatis possit esse procur. et in iudicio. vide per in
no. in. c. cum. i. et a. de re iudi. fo. 120. nu. 2. Et ibi habes qz vbi cūqz
permittit monacho agere in eo casu pōt procuratorem cōstituere qd
no. Bal. vide. ff. qui de tuto. in. l. ij.

Ad dū bī non potest condēnari ad refectiōē erpen. qz non habet
propriū ita no. Inno. in. c. reprehensibilis de ap. fol. 12. 4. vide. j.
in verbo sepultura in. j. q.

Ad dū bī potest admitti ad accusandum cōtra abbatem quasi per
tita venia in qua non requiritur citatio partis ita no. Inno. in. c.
ex parte de accu. fo. 186.

Ad dū bī spoliati possunt restitu. petere ita no. Innocen. in. c. olim
de accusa. fo. 180. nu. 1.

Ad dū bī expulsus de monasterio nō acqrit monasterio qz absolu
tus ab ipso ita no. inno. in. c. cū olim el. j. de pñu. fo. 20. nu. 3. idē
est ergo in aliis qui sunt absoluti et licentia qd est valde no. Bal.
De hoc vide in. c. vnico in glo. si. de infan. langu.

Ad dū bī non potest esse arbiter ita no. Innocen. in. c. cum ad mo
nasterium de sta. mona. fo. 166. nume. 4. et est glo. ordinaria in. l. pe
dius. §. j. ff. de arbi.

Ad dū bī extrinseci et prouisionati an sint vocādi in elec. et factis mo
nasterij. vide per abbatem in. c. si. de religio. domi. Si eorum bene
ficia sunt manualia videntur vocandi als fm eum ibidē tāqz emā
cipati fm aliū abbatē de sancto inuito. Bal.

Ad dū bī tenet debitoribus ingressi. nō solū de bonis acqstis
tempore ingressus sed etiā de pōstea acqst. nec habet separa. bono
rum. ita no. inno. in. c. j. de obli. ad ratiocina. fo. 44.

Ad dū bī adit hereditates monacho delatas libere et liberis
qz monachus si esset sui iuris: vnde si monachus haberet feudū ali
qd possessionē pñtariet vel vsufructū. oīa ista ad monasteriū trās
eunt cui monasterio de istis propriū habere potest invita mona
chi ingressi. Sed eo mortuo feudum ad dominū reuertit et mona
chus non oportet qz adeat iussu monasterij qz principalem aditio
nē habet monasteriū: et ad ipsum spectat. Ad dū bī autē mortuo
et professione facta monasterium adit et omnia in eum trāsferit ple
no iure. qualiacūqz sunt bona: et hoc ex virtute professionis ita nor.
Inno. in. c. in presentia extra de proba. fo. 96. nu. 4. Bal. itē mona
sterio ex persona ipsius monachi competit rei ven. et publicatio. et
possessio in ipsum monasterium transibit ipso iure vt. ff. de pñario.
l. si adoptaero. qz cum capite bona trāsferit. ff. de secū. ta. l. qui ex
liberis. item intellige qz fenda ingressi trāseunt ad monasterium
si ipsi feudis possit deserviri per substitutum: omnia ista trās
eunt cum vniuersitate: qz per se alienari non possunt in ecclesias fa
cit qz nor. ff. de verbo. obli. l. si ita quis. §. ea lege. et l. quedā de acq.
re. domi. et C. ne rei dominice vel templorū. l. si. cū simi. fm inno. in
dicto. c. in pñtia. tene menti ista Bal. Adde qz dona. facta ecclesie p
ingressum monasterij reuocatur per licitū egressum ante professio
nem: qz donatio ista fundatur super eo qz tollitur. Legressus. Sec?

est in mera et pura donatione facta per seipsam vt no. ipse dē in ca.
qz a te de clericis coninga. Bal.

Ad dū bī an sint excepta a lege diocesis vel iurisd. vide plene p in
no. in. c. j. de sta. monacho. fo. 166. nu. 4.

Ad dū bī an teneatur ex contractu vel delicto abbat. vel mona
chi vide Inno. in. c. cum olim el. j. de pñuilegiis fo. 203. nu. 4. et per
glo. in. c. dilectus de ordi. cogni.

Ad dū bī perempto an percant eius pñuilegia vide per inno. in
c. abbate de verbo. signi. fo. 217. nu. 4.

Ad dū bī monopolium de materia monopolij vide per inno. in. c. significante
de appel. fo. 130. et ibi habes qz illi ti. per pñuilegium et cōsuetudinē
potest derogari.

Ad dū bī qz sit requiritur ibi intrinseca materie bonitas cū dētis au
toritas pñmensurata expēdēdi pñritas. Et qz sit moneta ex adul
terina materia vel forma tūc moneta dī falsa: sed qz sit ex excessu p
cū tunc dī iniusta et non falsa: ita not. inno. in. c. qz de iureiur. fol.
110. vide ad materiā de moneta Bar. in. l. si pñus de aqua plu. arc.
et Bal. in. l. elegāter. §. qui reprobo de pig. act.

Ad dū bī qualr qz trabaf p lapsus termini et qd operef mora circa fruct?
vide plene per inno. in. c. ppter de loca. fo. 151. nu. 7.

Ad dū bī prelati mortui vacat possessio prelature sed non possessio
bonorum ecclesie. ita not. inno. in. c. ex parte de arbi. fo. 73. nu. 3. Sz
quid in prelato ecclesie collegiate dic idē qz possessio prelature est
vacans sed nō possessio rerū ecclesie qz est apud collegiū: et si nō est
collegiū vt qz omnes decesserūt adhuc nō vacat possessio. Et idē
est si decessat rector ecclesie nō collegiate qz non vacat possessio. Et si
quis cā interim occupat. Economus ecclesie vel successor pōt agere
nomine ecclesie interdicto vnde vi. non crimine ex pñlate heredi. vel
interdicto adipiscende possessionis fm inno. in. c. cum super de cā
possessionis: et proprie. et ratio est qz ecclesia est in animā viuente que
nunqz morit ar. in autentico qz op. epōs in. l. col. pe. et not. in. l. et
qz. ff. de iuris. om. iudi. Dissimilliqz est ecclesia hereditati iacētis: qz
hereditas nō est in aiām viuente. vt. ff. de fidei. l. mortuo et de sti
pu. seruorū. l. vsufruct. et l. j. §. scūola si quis te. liber esse ius. sue. et de
minori. l. etiā ei qui modum. Quero ergo qz interz possidet bona
ecclesiastica dicit moyses qz muri ecclesie qd est ridiculum dicere qz
insensata non possident vt no. in. l. sicut. ff. qd cuius. vniuer. nomie
Dic ergo qz possidet ecclesia. l. vniuersalis siue cōgregatio fidelium
vel xpus fm Inno. vel ecclesia romana tanqz ecclesiarum dominat
caput. Sicut em gallina sub alis congregat pullos suos vt no. in. l.
j. ff. de in integ. resti. mino. Sic ecclesia romana sub alis suis omnes
alias ecclesias pñinet et tenet possessio ergo pōt dici cōpenes ecclesiā
qz est caput et mēbra simul vt penes ecclesiam vles. i. congregationes
fidelium penes ecclesiam que est membrum et non cap. vt penes ec
clesiam perusinam que ex eo qz nō habet collegium actu sufficit ha
bitu vt possideat qz est no. Et sic ecclesia tribus modis dicitur pro
capite pro membris. et pro vtroqz fil. Sic et xps in diuina scriptura
quandoqz ponitur vt cap. qz vt membra qz vt vtroqz vt repe
ritur in psalmis in diuersis locis. et est ar. qz valeat relictum factum
ecclesie minorum scilicet vt capiat deus. i. ecclesia romana qz vñ ca
pacitas consideratur in cuius persona fundatur. vt. ff. de lega. h. l.
debito. §. seruo. et ad le. fal. l. cum dotem. nō em media psona sz fina
lis inspicit in qua acquisitio sumit effectum vt. ff. ad trebell. cogi.
§. bi qui. tene menti ista Bal.

Ad dū bī prelati custodiā rerū pertinet ad caplm ita no. inno. in. c. j.
vt ecclesiastica beneficia. fo. 142. nu. 5.

Ad dū bī et religiosa pōt esse executor testamēti ita not. Abbas in ca.
vos quidem extra de testa.

Ad dū bī si iurat non habet beneficium velleyant. vide per abbatem in
ca. ex rescripto de iureiur. et in autentica matri et anie. C. qz mulier
tn. offi. fun. pōt. ibi renūciabit ex cōsuetudine legis et legis auctoritate
et ideo non est necesse ibi qz certiorē de beneficio velleyant: quia eo
casu non leditur renūciando sed lex exequitur. Sed vbi renūciat
nō de conscientia legis nō valet iuramentum nisi fuerit certiorata
nec presumitur certiorata vt. ff. de verbo. obli. l. sciendū per glosam
et Hy. secundum Ray. Bal.

Ad dū bī ecclesie debet esse diligēs vt illud mutū in rem ecclesie cō
uertatur. sed in aliis contractibus sufficit vtiliter esse ceptū ita no.
Inno. in. c. gravis de deposito. fo. 150. nu. 1. in pñuatis autē perso
nis dic. vt in. l. si. de exercitoria et de nona in. l. doli tene menti ista
Bal. Et not. qz pro eodē reputamus soluere tutori vel ecclesie fm
Inno. ibidē ad hoc. ff. de pigno. l. si qz in pñu. et l. ciuitas. ff. si cer.
pe. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. j. in glo. C. si aduersus credi. l. pe. et p
Ly. in antēica hoc ius pōrrectom. C. de sac. san. eccle. Aut ergo qz
mutuat vel aliter contrahit aut negocia gerit ecclesie aut soluit.
vt ibidem Inno. no. Bal.

Ad dū bī membris. Aut monstruosi sunt irregulares ita no. Inno. in
capi. pōro de deri. pugnan. in du fo. 196. et vide. ff. de stat. bomi. l.
non sunt liberi. Bal.

Ad dū bī membris et corpore vitiati nō possunt testifiari cōtra cleri
cos in causa criminali ita no. abbas in. c. j. de excep.

Ad dū bī multitudo que appellatur. vide per inno. in. c. latores de cle. ercom.
fol. 168. et

fo. 198. et que gens vide. l. pe. ff. de proba. Bal.

Multiplicatio vide. ff. in verbo crimen in. vi. q.

Notus illegitime potest esse monachus

no. in. x. j. de filiis presbyterorum.

Narratio facti non debet fieri per advocatum ita no. in. no. in. c. pastoralis de indi. fo. 76. nu. 2.

Narratio sola non debet esse petitio: quod si hec esset positio esset petitio cum narrat factum quod est falsum fin. in. l. c. j. de lit. 2tes. 80. nu. 3.

Negatio improbabilis non facit rem dubiam ita no. in. in. c. ex parte de verb. sig. fo. 217. nu. 3. et per docto. in. l. j. C. de procura. Bal. et vide. j. in verbo tantum in. j. q.

Negativa ista quod infirmum non habet vitium. An possit probari per testes qui illud inspererunt non tamen facto interfuerunt. Dic quod de vitio visibili sic testes sunt periti non autem de vitio falsitatis ita no. in. c. cum olim de privilegiis. fo. 203. nu. 2. vide. j. in verbo scriptura in. in. q. 2. et in verbo appellatio in. xxxij. q.

Negans solvere censum si appellet potest excusari ita not. in. in. c. significavit de censibus fo. 171. nu. 3. vide. j. in verbo secundum in. pe. q. 2. et in verbo lit. contest. in. in. q.

Negationum non sunt cause et ideo mera negativa non probat ita no. in. in. c. bone de elec. fo. 22. Studet advocati ponere negativam ut non videant se astringere ad probandum ut no. ff. de mino. l. de eta.

Negativa aliter probari non potest nisi ubi fingit probata ex quo actor non probat ita no. in. in. c. coram de of. de deleg. fo. 55. et de probatione negativae vide per eundem in. c. tertio loco de pba. fol. 99.

Negativa non probatur nisi indirecte siue sit implicita siue explicita et presumitur contra testem qui asseruit negativam ita no. in. in. c. cum ecclesia sutrina de ca. pos. et proprie. fol. 85. nu. 7. Nisi illa negativa habeat fundamentum vel fomentum iuris ut quod ad canonicos electio tantum pertinet: quod quando testis reformatur se cum iure communi semper dictum suum: nescit excusationem fin. in. docti. et est triplex negativa una est que cadit in plenam notionem testis: et ista est negativa facti instantanei ut quod ego non sum in tali loco: quod testis videt intuitu locum vacuam et per hoc intelligit quod non sum ibi. semper enim intelligentia opus est: quod ut dicit Aristoteles in problematibus. intellectus videt intellectus audit. Alia est negativa que cadit in presumptionem notitiam ut negativa facti continui. Et quod negat testis titulum hoc anno possedisse quod videt se ipsum solum hoc anno intrare et exire et fructus percipere presumitur quod non habeat compossessionem. ite in negativa memoria non extare. Alia est que non cadit in sensum testis ut est negativa que non habet concomitantiam certi loci et temporis. in prima negativa et testes negantes probant ut asserimantes. in secunda magis creditur duobus affirmantibus quam duobus vel. x. negantibus. in tertia negantibus non creditur. Primum probatur in. l. optimam. C. de contrahen. et comit. stip. Nam si credis plus quam infirmo ergo plus quam testibus secundum probatur in. l. di. proferri. ff. si plures. ff. de arbi. et probatur in. c. j. de penis lib. vi. tertium probatur in. l. actor de pba. et negativae sunt tres una facilis probari testibus. alia difficilis. alia impossibilis vide oia in prealle. c. cum ecclesia sutrina de causa posset. et proprie. per Innocentium. h. non ita clare et tementi de dictis absque an sit dictio affirmativa vel negativa. vide. l. in dicta. l. actor. C. de probatio. et in. c. qui generaliter de proba. li. vi. per Archiepiscopum Bal.

Negativa quod quis non sit contumax. qualiter probetur sentit inno. in capitu. actor de dolo et contu. fol. 93. et est glo. ordinaria in. l. ex consensu. ff. de appella.

Negativam solutionis opponens cum peritorio debet eam probare si est tertius. Secus si creditor quod creditor habet ius fundatum ex promissione. sed tertius non habet fundamentum ita no. in. in. c. super his de accusa. idem tenet l. in. l. ff. C. de iure emphyteo. et ibi dem etiam per glo. ergo si iudicis accusat quod non denunciavit maleficio debet denunciare probare negativam. Sed Bar. dicit quod accusans representat fiscum qui est creditor: ideo non habet probare negativam: quod fisco per istum tanquam per personam suam agere videtur ac si creditor ageret per procuratorem vel coniunctam personam. Secus si agens ageret civiliter ad interesse suum ex negligentia contra fidem: quod denunciatio non debet sibi sed fisco: et ideo probet negativam. Sed certe inno. vtrique debetur ar. ff. de leg. in. l. fidicommissa. ff. inter dum. sed quid si oppono quod tu non solvisti gabellam contractu: ideo excipio contra te agentem ex contractu. Certe tunc debet probare negativam per librum censuale: nam hic fisco est creditus. Ego sum oppositor alius et alius fin. Bar. in. l. in illa de verbo obli. et l. hoc in re eo. titu. ubi videat. Et idem si oppono quod non procedit accusatio quia non fuit solutum decima in communi. Nota tamen quod nisi sita. permittat excipi de hoc ista exceptio non procedit ut not. in. l. in. ff. si ager vectiga. vel emphy. petita. facit ad hoc. l. his et sequenter. ff. si famul. heredi. nisi ista solutio esset de ordine processus que verba sunt notatu digna. Si autem non opponitur negativa solutionis et perituri sed ordinationis istud est potius negare quam excipere. Et ideo negati non incumbit onus probandi fin. inno. ibi dem. Si autem opponatur negativa forme presumit forma servata. In

no. que oia verba tene menti perpetuo.

Negocia universitatis debent fieri per universitatem simul congregatam. ita no. inno. in. c. audi. in. ff. de elec. fo. 24. nu. 5.

Nisi de ista dictione et de eius materia siue natura. vide oino. j. in verbo sententia in. xxvj. q. circa finem.

Procedere nihil potest servare ordinem iudicium ita no. inno. in. c. non ut de iudiciis. fo. 75. nu. 1.

Procurator est generale dicit inno. in. c. constitutus de elec. fo. 31. et vide. j. in verbo error in. l. q. ubi equivocatio notat.

Procurator integrum et cognomen debet apponi in rescriptis ita no. in docti. in ca. cum accessissent de consueti.

Provinciare alterum in iudicio quod sit licitum alteri et quod non no. inno. in. c. quod in si. ut lit. non contest. fo. 80. nu. 8.

Provinciatio est nuda in tractatu et solennis in scrutinio. ita no. inno. in. c. quod sicut de elec. fo. 25.

Provinciatio est de pnti vel primo et de opinio est de longe remotis ita notat inno. in. c. veniens de verb. signi. fo. 218. nu. 6.

In notoriis proceditur per famam ad liquidam probationem sine ordine iudiciorum ita no. inno. et docti. in. c. bone de elec. vide. j. in verbo sententia in. lviij. q.

Provinciatio excludit spoliati a restitutione ita not. inno. in. c. constitutus de filiis presbyterorum. fo. 43. Et vide. j. in verbo citatio in. lxi. q.

Provinciatio de illud quod est coram pluribus prefatus ita no. inno. in. c. sta. de of. dele. fo. 57. nu. 6. quod non perpetuo.

Provinciatio est quod adeo omnibus liquet quod quasi inficiari non potest ita no. inno. in. c. sicut in glo. magna versu notorium no. de coram bi. clerico. et mulierum folio. 134. quod notorium proponitur per testes. inno. Sed Accursius dicit notorium esse quasi coram turba et populo factum ut ipse no. C. de accusa. in. l. ea quidem. Potest autem esse notorium de quolibet actu ut de officio. ut. C. qui et aduersus quos. l. j. in glo. Sicut est notorium barbarum gessisse preturam ut l. barbarus. ff. de officio pretorum. De maleficio die de capi. sicut et in dicta. l. ea quidem. De contractu die ut in. l. i. C. de his qui in eccle. manu. Est autem notorium aliud presumptio ut dicto capi. sicut in glo. magna versu notorium presumptionis. Hoc secundo modo dominium potest esse notorium ut. ff. de neg. gest. l. atqui natura. cum me absente in glo. Nam possessio notoria facit dominium esse notorium presumptione ut no. in. l. pe. de conditio. insti. et ff. de solu. l. titia. indirecte ergo cadit notorium super dominio et iura inuisibilia sunt. unde per se non cadit in eis scilicet in rebus notorium facti sed per accidens ex additis visibilibus et herentibus. Provinciatio veritas est triplex scilicet facti instantanei sicut iam retro facit quod no. ff. de acquiren. posset. l. j. ff. veteres factorum reiterationum iam et nunc facit quod no. ff. de penis. l. si diutino. Facti continui habentis in se actum successuum facit quod no. ff. de iur. in ran. l. cum qui. ff. in popularibus et quod no. in. l. penulti. de act. et obli. In notorio facti presentis non preteriti potest procedi ad diffinitum nam premissa citatione et reo contumace omittis omnibus aliis mediis deest lit. contestata et proba. Sed reo comparente debet servari forma iudiciorum in glo. magna versu. et dicunt et ver. non tamen negamus. Si autem sit notorium continuu ut si laycus detinet clericum in carcere vel vassallus hostiliter insequitur dominum suum adeo valida est veritas tam notoria quod nullum desiderat ordinem versu. si autem sit continuu. statim ergo potest ferri sententia. nec cadit facti defensio vel negatio propter quam inducie concedi consueverunt ut. ff. de rem. l. in. ff. si ad diem. et l. j. de furtis. Bal. inno. finaliter videtur in alia glo. velle in versu. item dicimus quod in nullo notorio veritatis sit necessarius ordo preter cita. et quod valet sententia lata contra absentem quam contra presentem omittis mediis etiam si induci non constet esse notorium. Sed in non notorio vel in notorio presumptionis requiritur ordo iudiciorum et non valet sententia non recepta. proba. quia fertur inordinate omisso medio. nam proba. sunt media cause ut no. in. l. j. ff. si quis iudi. non obtempera. fin. inno. idem no. glo. in. l. prolata. C. de senten. et interlo. omni. iudicium. et Bar. in. c. ecclesia sancte marie de pnti. Secus si iudex recipit testes. nam licet non probent. tamen vtriusque sola quod non peccat in ordine iudiciorum ut. ff. de edendo. l. argentarius. ff. cum autem. Et istud quod dictum est de modo procedendi in notoriis habet locum in criminibus secus in civilibus discepta. nisi pertineant ad merum iudicis officium. et possit de eis inquiri: quod tunc idem quod in criminalibus fin. inno. et remittit ad no. per eundem in. c. ad nostram de iur. iura. ergo ubi procedit per modum accusationis quod ordinarius est processus ut no. in. l. barbarus. ff. de offi. preto. debet servari forma iudiciorum. non tamen exigunt probationes quod notorium est liquida probatio probata ipso facto ut. ff. de actionibus empti. l. emptorem nisi reus negaret. Simile no. C. de periculo tuto. l. si in tot. Et no. notorium erequari rei iudi. quod ad fidei sciendi et fidei faciendi. Sed quod tum ad aliquod ius notorium inducendum vel prohibendum secus nisi ubi esset canon late sententia ut. ff. de cura. fur. l. nullius. et ff. de ritu nup. l. palam in si. et no. ff. de capi. dimi. l. amissione in fine. ff. j. et hoc de notorio per via liquidum facti. Sed in notorio pronuntiatio non requirit ordo. nec citatio putat not. idem inno. in. c. ex ratione de ap.

Margarita Baldiloco repertorij.

Vide bar. in. la. dno pio. §. in yeditide de re indi. 2. Bal. l. l. j. C. de iuris. 2. fac. igno. i. notorio cōfessionis i. ciali regit pcessus si fuit pffio extra iudiciū vt. ff. de adul. l. capite quinto. Sed in iudicio requirit inia prout no. ff. de infamibus. l. i. c. 2. hoc si cōfessio est legitima als nō debet ferri inia vt in. c. at si clerici de iudi. 2. de elec. ca. p. inquisitionē 2. ff. de qōnib. l. maritus inno. in p. alle. c. sicut te ne mēti ista perpetuo. Bal.

Notarius si semp scribit in instrū se rogatū multū pderit 2. ad qd. vi de ino. in. c. j. circa mediū ibi nō esse vtile q. tabellio 2c. de fide istr. fo. 107. nu. 7. vide oīno. §. in vbo credulitas l. iij. q.

Notariū male faciūt si faciūt instrūta nisi de mādato illorum quo rū interest ita no. inno. in. c. j. de fide instr. fol. eodem. 2. vide. j. in verbo testis. l. xviii. q.

Notariū socius si negabit esse qd sit necesse pbare ad hoc vt fides suo instrū adhibeat. vide p. inno. in. d. c. j. de fide istr. fo. eo.

Notarios pnt creare principes 2. alii dñi tpales i. eorum territorio ita no. inno. l. c. cū. p. tabellio de fide instr. fol. 103. nu. 3. sup verbo tabellio. 2. ibi vide quis pnt creare notarios.

Notarius de a nota: q. l. notis redigūt q. corā eis agunt. tabellio dē ex eo q. l. tabulis scri. ita no. inno. ibi dē ibi 2. l. aliq. po.

Notarius si est mortuus qualr probabit q. fuerit notarius. Dic q. p. cōm opinionē pbabit ita no. Inno. in. c. veniens de vbo. sig. fo. 218. nu. 5. idē de plato 2. filio q. fuerit legitimus: q. p. cōm opinionē p. babit hoc fm eundē ibi dē q. no. Bal.

Notarius q. quis nō fuerit qualr probabit. vide inno. in. d. c. veniens de verbo. signi. fo. eo.

Notarius iam diu mortuus ex quo fuerit in possessione officij presu mitur pro instrūmentis suis. Secus si viuit 2. litigat ipmet de offi. suo 2. negetur notarius ita no. inno. in. d. c. veniens de verbo. signifi. fo. eo. vide. j. in eodē verbo in. xv. q.

Notariū l. fecerit vna cartā falsā alie valēt. illa ei falsā nō tollit effectū aliarū. Ille autē quas facit post cōdē. l. nullū habet vigore ita not. inno. l. c. fraternitatis de heredi. fo. 193. nu. 1. nō tñ dñi instrū de falso redargui nisi redarguat tenor instrū: l. psumptio tacite vt no. ff. de pac. l. iurisgētū. §. qd fere l. psumptio p. reliqua carta habeat vt C. de pericu. tuto. l. pe. de apocis publi. l. q. q. l. x. Bal. Et an no tarius infamis possit cōficere instrū ita no. l. i. §. miles. ff. de infamis bus. 2. ff. ad. l. iul. repetū. l. si. per Bar. Bal.

Notarius nō potest alteri stipulari nisi in iudicio vel qua i ita no. in no. in. c. dudum de cōuersio. cōiuga. fo. 163. nu. 1. Alii ptra inno. ibi dē vide Joā. an. in. c. p. p. de vsu. l. vj. 2. per Bar. in. l. non quasi. ff. rem pupilli fal. fo. e.

Notarius i iudicio pnt fungi duplici offi. s. mādato iudicis se subscri bētis 2. stipu. inno. l. d. c. dudū fo. eo. 2. vide. j. in vbo platus l. iij. q.

Notariū q. scribūt actus extraiudiciales de nocte nō scribūt actus est §. de nocte §. scribūt actū est hoc de die cui not illa applicat: q. in in strūmentis 2. aliis q. sūt extraiudiciū nō bētur p. die. l. moie roma no. ff. de feriis. §. i. actuariis iudicior est secus q. debēt scribere oīa de die ita no. inno. l. c. cōsuluit de offi. dele. fo. 52. nu. 5.

Notarius tenet edere instrū a dñi illi cui qrit ius ex dñi. ff. de edē. l. pto. Sy aduersariis nō tenet edere nisi ad eū puerit procoluz notariū. nā si suis nūmis redemit instrū dñas 2. deo iudē instrū est suū: q. alteri nō tenet edere. Si tñ de instrū q. s. formet libellū: vt fa ciat positionē anq. rñ deat libello vel positioni dñi ipm edere: 2. aliē nō dñi rñderi q. se vsurū dicit de eo agit vel ponit. Et hoc verum si suū est instrū 2. bz i p. dñi. secus si instrū est alteri tñ vel magis alteri q. suū. Itē sec. si instrū sit tale q. aduersariū dñat bñe pens se vel psumat bñe vt. l. iij. ff. de edēdo. Itē secus si nō bz i promptu vt l. j. de fidei iur. Et hoc tempore deliberatiōis sed tpe pbationis te net q. pducere simul 2. pbare 2. si pducit pbat pro vtriusq. partē vt no. ff. de edēdo. l. j. §. editiones ita no. in. in. c. cū olim de proba. fa cit. ff. vt leg. a. no. ca. l. postq. §. dies fm Bar. Bal. Et de ista mate ria vide oīno in specu. in ti. de instrū editione. §. nūc dicamus. 2. ibi vide multas qōnes ad hāc materiā. Bal.

Notarius si nō recordat se fuisse rogatū instrūmentū factū nō vale bit nec poterit ipm cōficere de nouo ita no. inno. in. c. j. de fide istrū mētorū. fo. 105. nu. 7. qd tene mēti Bal.

Notariū siue pbet notariatū p. p. uilegiū siue p. qñ possessionē p. exer citiū officij: cōm opinionē gētū coadunātē sufficit sibi ita not. inno. c. j. de fide istrū. fo. eo. q. no. bal. 2. vide. §. hoc eodē vbo i. viij. q.

Notarius potest esse ille quē creauit papa vel impator q. iste vbiq. ter rarū mūdi pnt cōficere instrū. ppter aut ista. vel cōsuetudinē nō po test fieri notariū q. vere 2. vlt. bñat publicū offiū fm inno. 2. hosti. §. scriba q. ltra territorij statuētis bz ptatē p. dñi dñi instrū ltra pfecta vbiq. bñt vigore. §. extra rogata necubi valēt. l. dñi bñt quoddā offi ciū locale fm spec. Pōt autē papa 2. lperator hoc ius creādi notariū os pcedere alteri fm inn. 2. hosti. ita no. ipi in. c. cū. p. tabellio de fi de istrū. §. q. an notariū i. p. liali auctoritate possit exercere offiū in terris ecclie vel i. causis spūalib. Et notariū papē terris iperū i. tpalib. Et credere q. sic q. istū est offiū nō iurisd. 2. vbiq. extēdē dignitas boīs q. est ānera offiū ar. no. ff. de postu. l. ex ca. q. no. bal.

Notarius nō pnt delegare scripturā ita no. Inno. 2. Hosti. in. c. cum

p. tabellio. de fide instrū. fol. 107. idē no. in autentico de tabellio. §. nos autem col. iij. vñ notarius palatij non potest cōmittere alteri cōmentariē vices suas vt. ff. de iure fisci. l. in fraudē. §. quotiens 2. ar. l. p. C. de sportu. facit qd no. in autē de heredi. 2. falci. §. si vero ab sunt col. j. nec vnus debet ingerere manus i. officio alterius vt. l. ij. C. d. erectu. 2. exat. l. x. quod no. Bal.

Notarius quādo semel vel pluries dictionē 2c. apponit in instrumen tis iudex supplet illā interpretando ex natura cōtractus vel ex con suetudine regionis vel ex cōsuetudine notariū vel ex proximis scri pturis ita no. l. dñi in. c. cū. p. tabellio de fide instrū. facit. C. locati l. licet. 2. ff. de fundo instrūto. l. cum delationis. §. j. 2. ff. de pigno. actione. l. vel vnuerforū 2. ff. de edēdo. l. si quis ex argentariis. §. si initium. Bal.

Notarius nō pnt incidere instrū etiā q. partes asserāt se errasse in p. ctu ita no. inno. l. c. qm dñi de pba. fo. 98. nu. 9. qd est no. Bal.

Notificatio vide. §. in vbo citatio in. rñ. q.

Nullitas vide. j. in vbo restitū. in integ. in. q. 2. §. i. vbo actor in. iij. q. 2. §. i. in verbo appellatio in. lv. q.

Nūcius vide. §. i. vbo citatio in. rñ. q. circa si. ibi sed nūcius.

Nūcius pnt cōstitui in iudicio ad allegādas causas absentie ita no. inno. in. c. querelā de pcuratoribus. fo. 65. nu. 2. Et vide. §. in vbo Credulitas in. vj. q. 2. §. i. in vbo Cūitas in. v. q.

Numerus vide. j. in verbo vor in. q. quest. 2. j. in verbo statutum l. v. questione. in fine.

Numerus canonici cōm l. 3 sit ruptus 2. valeat impetratio vltra nūmey quo ad canonicatū non tñ valet quo ad pbendā ita no. inno. in. c. pio illorum de preben. fo. 138. nu. 5. 2c.

Officiū excusatoris est allegare absē tias 2. iustificare causas 2. pbationibus ita not. Inno. in. c. veniens de testi. fo. 102. 2. iste excusator nō tenet satisfacere vt no. in. l. nemo aliene. ff. de re. iur. Et q. libet est habilis ad hoc officij et infamis 2. excoicatus vt no. in. l. seruū quoq. §. publice. ff. de pcur. Et si excusatio sua nō placet iudici dñi super hoc interloquēdo p. nunciare a qua interlocutoria poterit excusator appellare argu. ff. de neg. gest. l. liberto. §. si. non tñ pñit si non appellat vt ibi placet sed nō pnt excusator pñilegiū. dñi allegare seu apponere declina toriam excep. q. hoc pertinet ad officium procuratoris in hoc eri gatur man. 2. q. persona sit habilis scdm Inno. ergo pcur. in crimi nali potest opponere exceptionem fori 2. alias excep. que nō exten dūt crimē sed ad crimē rñdere nō potest nec pñt eoz eo fundari iudiciū q. relegationis penā excedere possit. Pōt tñ allegare cau sam defensionis q. est liquida 2. ex actis. cū etiā sine vilius allegatio ne iudex debeat i. actis inherere fm Inno. Sed qd si ciuilis incidit in ciali. an pnt agi p. pcuratorē vi q. sic q. est qd ciuilis nō cialis cum lex dicat q. cialis incipit demū ista finita. C. de plagia. l. si. nā disputat seorsum a crie 2. an lit. cōte. fm Jac. ibi. Quid de exceptio ne bñt q. perimit iurisd. 2. crimē ex forma statuti. dicit Jac. Bal. q. an lit. cōtest. nō potest opponi p. pcuratorē: q. mixta est non me ra declinatoria. habet ergo reus psonaliter cōparere ad eū opponē dam: q. perimit crimē qualitercūq. opponat 2. idem tenet Cy. nisi bñnum ei est notoriū per acta q. tñc pducatur: q. tñc magis ex offi cio q. vi exceptionis repellit agēs fm Cy. in. l. reus. C. de accusa. Acc em debet admittere cui dñet calūmiosa accusatio. ff. de bo. liberto. l. q. cum maior. §. si pñs vbi de hoc Jac. but. dicit pcuratorē admitti: q. exceptio bñt examina ē per se an crimē intemptatū 2. forte ista exceptio nō dicitur criminalis ar. no. per Inno. in. c. dudum eccle sia de elec. Sed opinio Cy. est verior: tenementi Bald. 2. vide. j. in verbo sententia in. rñ. q. in si. ibi dñm dicit q. iudicis officium 2c. 2. in. l. q. Item vide. j. in verbo reconuentio in prima. q. 2. §. i. in vbo actio in. iij. qōne.

Officiū iudicis quoddā expedit p. pmo motu quoddam ad postula tionē partis. nā si respicit publicā vtilitatē sine accusatione experi tur inquirēdo vt. c. qualr 2. qñ de accusa. Idem si publicam pietate m 2. equitatē vt in tutore dādo vel renocādo vt ff. de suspec. tuto. l. iij. Idē si publica de causa de leg. j. l. ciuitatibus. 2. ff. de vsu fruct. lega. l. legatū. Idē si testamētorum pietate. ff. de petitiō bered. l. be reditas in fin. 2. c. nos quidē de testa. Idem si anime fauore in vsu ris 2. male collec. de iurciurā. c. ad nostram el. q. Quod vero rem fa miliarem alicuius respicit 2. nō publicā curā petenti tantū impen di debet. ff. de vā. insec. l. iij. §. hoc iudiciū 2. si lex iudici imponit expedit pcessum 2. nemo petit nō intelligi iudex in mora vt ibi spec. in ti. de offi. iudicis. Bal.

Officialis qualiter teneatur in iudicatu vide per Bar. in. l. j. §. quod nonissime. ff. de publicanis.

Oblatio quid contineatur nomine oblationum vide per Inno. in. c. cum inter de verb. signi. fo. 217.

Oculus officialium sepe fallitur ita dicit Inno. in. c. ex parte extra de fide instrū. fo. 107.

Ordinatio ad titulū patrimonij quid operetur vide Innocē. in. c. epi scopus de prebēdis. fo. 136. nu. 2.

Ordinatio Consecratio. Electio 2. prouisio nō sunt in forma iudicij. Sed cōfirmatio

Sed confirmatio sic ita not. Inno. in. c. ad dissoluendum de despo. sa. impube. fo. 179. nu. 4.
 Ordinatio cassata an redeat ad eum qui male ordinavit vide inno. in. ca. ad aures de exco. prelatoy. fo. 200.
 Ordinatus in sacerdote presumit hñe alios ordines si est ordinatus a perito & discreto ita no. Inno. in. c. tue de cleri. peregr.
 Obedientia in spūalibus est licita. Sed homagium in spiritualibus non sed in temporalibus consistit ita no. Inno. in. c. indignū de regn. iur. fo. 218.
 Obedientia que habeatur pro cōfessione vide per inno. in. c. cōsuluit qui clerici vel vouentes. fo. 180.
 Opinio que nō est i fauorē sualet veritati que est in odiū ita not. inno. in. c. nuper de bigamis. nu. 1. fo. 45.
 Opinio erronea nō inducit malā fidē dicit inno. in. c. si de pseri. fo. 117.
 Opinio cōmunis in anima non in voce consistit. tñ quod organo vōcis exprimitur credere quis putatur ita no. Inno. in. c. veniens de verbo. signi. f. 218. nu. 3.
 Opponēs crimē an debeat designare locū & tps vide inno. in. c. ad bec de testi. vide & in vbo appellatio in. xxxviii. q.
 Opem prestās bello iniusto nullā habet actionē ad impēdia facta vel damna habita ita no. inno. in. c. sicut de iurein. fol. 111. ergo caueat nobiles & barones qd alijs dñis hñtib⁹ guerrā pñent adiutoriū: qd debēt pñdere id iustū sit vel nō. Et si iniustū nūq̄ pro dñis habitis agere pñt ad emēdā. qd perpetuo no. Bal.
 Obligatio pñti nō est ppetua nec afficit successorē. Sed obligatio capiti sic ita no. inno. in. c. nisi essent de prebē. fo. 138. qd no. Bal. vide f. in vbo testis in. viii. q. prope finem.
 Obligator qd ad resignationē facti nō ad resignationē iuris ita not. inno. in. c. proposuit de concessio. prebē. fo. 142. nu. 5. post. 3. manū. vide f. in verbo vniuersitas in. vi. q. in fi.
 Odiosus vide f. in verbo testis in. lxx. q. 7. f. in vbo tractus in. p. q. 7. f. in verbo reuocatio in. ii. q.
 Optio nō cōpetit exco. sicut nec eligere pñt i. c. referēte de preben.
 Offensus vide f. in verbo sta. in. v. q.
 Offensa grauis que dicatur vide per Inno. in. c. cum illorum de senten. exco. munita. fol. 110.
 Offensus solus potest opponere excep. offēse etiā manifeste ita not. inno. in. c. sacro. de sen. exco. fo. 211.
 Offensa qñ dicat facta in psona vel in rebus vide Bar. in. l. licitatio. §. qd illicite. ff. de publi. & per do. Pet. in. c. nuper de sen. exco.
 Omissam per iudicē in interlocutoriā pñt postea suppleri. Sec⁹ postea in diffinitiuā ita no. inno. in. c. auditis de pñ. fo. 66. in nu. 2. vide f. in verbo sententia in. rrv. q. circa medium.
 Omīssis medijs substantialibus non potest perueniri ad extrema ita no. Inno. in. c. stringit de arbi. fol. 72.
 Omissio consuetudinis loci non vitiat mīmonium quia cōsuetudo non dat esse alias nō esse mīmonio ita no. Abbas in. c. j. de despo. sed cōsensu vt materia seu substantia. & verba vt forma ita no. ff. de insti. & iure. l. ius ciuile & c. de pseri. xxx. vel. cl. annorum. l. euz notissimi in princ. Et not. qd siue pñtudo inspiciat preludia mīmonij vt de dandis fo. alibus sine ritum quēdam vt de palio tenēdo supra caput idē est qd ista nō attingūt substantialem essentiam mīmonij fm abbate ibidē. in bis aut qd possunt recipere modus & formā esse a cōsuetudinē: obmissio modi vel forme vitiat vt. ff. de vbo. ob. l. qui rome. §. flantus hermes. Bal.
 Ordinarius inquirat de crimine etiā non facta prius ordinaria inquisitione de fama. Secus in delegato ita no. Innocen. in. ca. cum oporteat de accusa. fo. 187. numero. 1. domesticū de plano. & sine citatōe partis debet premittere ordinarius vt. C. de offi. recto. pñon. de. l. iustissimos. Bal. Et vide f. in verbo renūcians in. j. q. 7. f. in verbo reconuentio in. ii. q.
 Ordinarius inquirat de crimine ex sola suspitione. Secus in delegato ita not. Abbas in. c. vt nostrum vt ecclia. benefi. Et presumptio transfert onus probationis fm cū ibidē interdū aggrauat onus pbandi. vt. l. nō est verisimile. ff. qd me. cā. Bald. & ibi vide. & vide f. in verbo citatio in. rrv. q. 7. quis dicatur ordinarius not. l. host. de offi. ordi. §. j. Et quare dicatur ordinarius not. ipse idem in ca. fi. de foro compe.
 Ordo sacer quid sit vide per inno. in. c. j. de scismaticis fo. 173. nu. 3. et vide f. in verbo abbas in. ii. q.
 Ordo naturalis est vt cognitio exceptionis pñdicialis pcedat cognitionē n. cause principalis dicit inno. in. c. pñon extra de dolo et contuma. fo. 92. nu. 2.
 Ordo naturalis est vt primo statuāt terminus actori ad probandū qd reo tñ ppter lites abbreviandas pñt statui vtriusq̄ simul ita no. inno. in. c. put de dolo & cōtuma. fo. 60.
 Ordinem pcedendi ad relaxationē iura. ponit Inno. in. c. debitores de iureiur. fo. 109. nu. 2. facit in arg. ff. de iure de. l. pfectitia Bal. vide f. in verbo sententia in. lxxviii. q.
 Ordinem in genere an valeat quis pñsteri vide per Inno. in. c. porrectum de regula. & trans. ad religionem fo. 161. nume. 2. & vide f. in verbo causa in. vi. q.

Ordines q sunt illi q cōferunt cū execu. q siue q nec vno modo nec altero. Dic q ordinē cū executione dant illi qui habēt ordinē & auctoritatem. Ordinē sine executione dāt illi qui hñt ordinē & auctoritatem in habitu sed nō in actu & exercitio. ppter irregularitatē eorū. Si aut nō sunt irregulares vel alio criminosi nec exco. publici vtrq̄ cōferunt depositi aut ab ordine & administratione nil cōferunt quasi priuati ita no. Inno. in. c. j. de scismaticis. fo. 173.

Papa quando

donat aliquid alicui illi q hñt plenitudine potatis pape statim efficiunt possessores ita no. inno. in. c. bone de postu. fo. 17. nu. 3. idē vt i imperatore si dat iurisdictionē vel priuilegiū vel sniam vt valeat etiā nō subditis citatis qd super iure dominij sui non subditorum indicat vt. l. fi. in fi. ff. de serui. vba pñdi. quod est no. Bal.
 Papa cognoscēdo vt ad se cām reuocare iter cōfde nō inter alios ita no. inno. in. c. cū oportet de cōsti. & vide f. in verbo casus in. j. q.
 Papa mādādo qd alijs recipiat in canonicū vt mādare qd pferatur illi canonicatus. nā id mādātū includit ea q sunt facti ita no. inno. in. c. host. in. c. cū te de rescri. vide f. in vbo citatio in. xliii. q.
 Papa si rescribit pro indigno presumitur circūuentus ita no. l. hosti. in. c. cum adeo de rescrip.
 Papa vtrū dicat in bullis mādō vel pñcipio. est dīsa & vis i istis verbis fm l. hosti. in. c. capitulū de rescrip. vbi vide qd qñ vñt vbo mādāmus tunc tale mād. nō rñpitiū cōe sed qñ vñt verbo pñcipimus sic vt no. ff. de offi. pñsi. l. sepe. Bal.
 Papa fert sententiam in notorio etiā parte non citata ita no. inno. in. c. pñto de transac.
 Papa est publica psona ita no. inno. in. c. cū pñdē de pactis. fol. 65.
 Papa etiā pñt errare in fide ita no. inno. in. c. j. de summa trini. fol. 2. hñd presumatur vt in. l. fi. ff. de supel. lega. Et ideo non debet quis dicere credo id quod credit papa: sed illud quod credit ecclesia: & sic dicendo non errabit. Bal.
 Papali reservationē renūciari non potest ita no. inno. in. c. cum accessissent de cōsti. fo. 7.
 Papa potest cōmittere cui vult executionē relictōrū ad pias causas ita no. Inno. in. c. cū tibi de verbo. signi. fol. 215.
 Papa an possit pñcipere iniusta maxime laycis vide inno. in. c. inquisitioni de sen. exco. m. fo. 211. nu. 3.
 Papa qñ recipit aliquos in proprios filios an videatur quasi adoptando eos in suā merā potestātē redigere & erimere ab alijs vide i no in. c. cum capella de priuilegijs. fol. 203. nu. 1. et vide eo. ti. c. si papa. li. vi. Et dic qd nō q: sunt verba affectiōis et non exemptionis facit. ff. de heredi. insti. l. nemo qui frater. §. i. inno. ibidem.
 Papa si recipit scienter aliquem ad osculum vide f. euz absoluere ita no. inno. in. c. cum olim el. j. de priuilegijs. fo. 202. num. 3.
 Papa si dicat ad audiētiā nñam puenit & hoc mō inquisitionē committe valeat impator sit infamis ita no. Inno. in. c. cū oporteat de accu. fo. 187. nu. 5. vel exco. vt. l. i. c. de pñ. impera. offe.
 Papa nō vt se intromittere de iurisd. impatoris nec ecclia nñ opē ferēdo ita no. inno. in. c. pñ venerabilē qd fili sint legi. fo. 184. nu. 3.
 Papa nō debet sustinere qd sibi illudat. Et ideo receptus auctoritate pape i canonicū pñferēdus est: & in pñenda ita no. inno. in. c. inter cetera de preben. fol. 137. nu. 3.
 Papa mādānt alicui vt eligeret & ille male elegit. queritur quis de nno eligere debet vide inno. in. capi. inter dilectos de exco. pñdato rum. fo. 200. nume. 4.
 Papa solus indicat de suis priuilegijs quomodo hoc dictū intelligatur vide inno. in. c. cum venissent de indi. fo. 74.
 Papa nunq̄ aufert parti suam exceptionem ita no. inno. in. c. ex trasmissa extra de foro compe. fo. 76.
 Papa ex certa scia q colligit ex tenore rescripti derogat iuri cōi. secus in legato ita no. Inno. in. c. pñti de rescrip. fo. 13. in prin.
 Papa cōmīsit alicui ordinē ecclie qd pñt facere iste dic q si inter partes cōmīsit debet facere ius. Si autē p modū gñe lationes vñ hñe habenas ita no. Inno. in. c. sup eo. de offi. delegati. fo. 49. nu. 1.
 Papa supplet defectus impatoris & corrigit vitia eius ita no. Inno. in. c. j. de of. or. fol. 18. nu. 2. Et sic vñ qd impator beat supiorē in tēporalib⁹ qd est fallum. S3 intelligit dictū inno. in. criminib⁹ ecclia sticis & crimē ecclia sticū est qd si ecclia nō esset apud gentiles crimē esset vt in. c. nos inter alios de purga. cano.
 Papa oīa pñt debet tñ premittere clauē discretionis aū clauem potestatis ita no. Inno. in. c. pñto de iureiurā. fol. 60.
 Papa solum dispensat cum irregularibus ita no. Inno. in. c. cum eter. ni de re iudi. fo. 122.
 Papa non restituit laycam ad samam ita no. inno. in. c. cū te de re iudi. fo. 121. nu. 2. Tamen collegium cardinalium potest restituere samam clericis vt ibidem inno. no.
 Papa habet in se plenitudinem potestatis vñde si reuocat ad se negotium omnibus silentium est in dictum ita not. inno. in. c. vt nñm de appella. fol. 118. l. host. autem facit papa dupliciter vel verbis vel rebus ipis & factis & incipiendo cognoscere arg. ff. de legibus. l. de quibus ibidem Inno.

Margarita Baldiloco repertorij.

Papa quando mandat simpliciter testes recipi intelligitur seruato ordine iudiciorum ita no. inno. in. c. cum dilectus. de confirma. vti li vel inutili. fo. 133. nu. 2.

Papa licet det formam procedendi in principali non remouet quin debeat fieri lit. contesta. ita no. inno. in. d. c. cum dilectus de confir. ma. vti. vel inutili. fol. eo.

Patientia aduersarij qualiter probetur et an ex pluribus aduersarijs sufficiat vnum pati. Et an canonici dicantur possidere ius eligen di vide de omnibus istis per Innoc. in. c. bone de postu. puelator folio. 16. nume. 1.

Patientia habet p titulo ita no. inno. in. c. cura de iure pa.

Pactum de non mouendo questionem impedit processum qd ex ipso pacto oriuntur due excep. s. de declaratoria et peremptoria: et ita est vbi cuq; peremptoria impedit processum. Absit tñ qd peremptoria im pediat. Sed cuius facto oriunt due excep. s. de declaratoria et perem ptoria declaratoria impedit processum nō peremptoria qd est not. ita no. inno. in. c. j. de lit. contesta. fol. 79. nu. 1. et vide. s. in verbo ex ceptio in. iij. qd. ibi sed pactum de non petendo et. et vide. j. in ver bo renunciās in. r. q.

Pacti non licet super diminuenda p̄tate decimarum et pactum si factum fuerit non valebit ita no. inno. in. c. venerabilis de confir. ma. vti. vel inutili. fo. 133.

Pacta simplicia confirmant cū debita modificatione ita not. inno. in. ca. significatū de preben. fol. 137.

Pactū factū s̄ naturā tractus nō valet ita no. Abbas in. c. si. de p̄ca rio vide Bar. in. l. vbi ita donatis ff. de dona. cā mortis.

Pactum qd pignus nō soluto debito fiat creditorum si plus valet res et pignus debetur nam a cōter accidentibus ita contingit qd plus valet pignus qd debitū ita no. Abbas in. c. significasti. de pigno. Si autē deterius est pignus. v. pactum ar. ff. de lega. iij. l. que habebat ff. de heredi. insti. l. si quis solidum. Bā qd non valeat pactum istud est statutum in odiū creditorum nō in eius fauorem simile no. ff. de transac. l. cum hi. s. cā sed dī tale pactū valere. ff. de solu. l. calpus et de pigno. l. si fundus. s. si. Solutio vt pro iusto precio habeat valet pactum qd intelligitur si simpliciter nō facta mēione p̄ci dicatur vt. d. l. calpus. sed vt pro debito habeat non valet pactū qd non est fauēdū feneratoribus ar. ff. de p̄uile. credito. l. si vētri. s. in bonis in ratione litere.

Pactū an valeat qd qd possit capere debitorē suū doc. qd non in. l. alia s. elegāter. ff. fo. ma. per Bar. in. repeti. l. creditores. C. de pig. Et ibi etiā no. an possit quis renunciare beneficio cessionis.

Pactum qd non possit probari solutio debiti aliter qd per instrumen tum an valeat vide Saly. in. auten. iubeamus. C. de iudic. dicentem. Aut pactum est generale contra omnem speciem probatōis. Pu ta debitor paciscitur cum creditore qd solutionem nō allegabit nec vlla specie probatōis illam probabit. Et tunc non valet qd inui tat creditorem ad delictū arg. l. si vnus. s. illud. ff. de pac. et sic vide tur contra publicam vtilitatem et contra bonos mores. Aut pactū est speciale puta ne probeat per testes sed per instrumentum tūc cre do qd valeat qd non inuitat ad delictū sed fraudē debitorum repe lit. potest enim tempore solutionis sibi prouidere et per instrumen tum probare pro hoc facit quia tale quid potest fieri per legē vt pa tet in casibus nota. in. l. pactum. de pactis ergo et per pactum argu. l. si. de fide. Saly.

Palatium episcopi non gaudet ecclesiastica libertate ita not. inno. in. c. inter alia de immu. ecclesiarum. fo. 171. Contrarium no. xvij. q. iij. c. id constituimus in glo. ordinaria quā no. et vide. s. in verbo castrum in. i. q.

Paliū archiepiscopi quare debet habere quatuor cruceas nigras vide Bost. in. c. j. de vfu p̄ali. vbi plene.

Pars vide omnino. j. in verbo tempus in. xj. q. et vide. s. in verbo con cluso. in. causa in. i. q.

Partes quando intendunt prorogare iurisdi. delegatam illa solum prorogatur si que est ordinaria ita not. Innoc. in. c. significantib⁹ de offi. delega. folio. 16. nume. 1. Et vide. s. in verbo actor in prima et secunda qōne.

Partium voluntate receditur a iure cōmuni ita not. inno. in. c. i. de resti. spolia. fol. 87.

Pars potest asserere veritatem licet non viderit secus in teste quia te stis testificari debet de veritate sensata organo sensus palpata ita no. inno. in. c. ex literis de iure in. fol. 111. qd est not. Et in parte istud dictum de teste est contra Oldra. alibi Bal. Et vide etiam inno in. c. si. de iuramento calūnie. fo. 22. et j. in verbo testis in. lxxvj. q. 2. j. in verbo snia in. xxxiij. q. circa medium.

Pars non tenetur ius alterius partis dicere. i. sui aduersarij ita not. inno. in. c. si duobus de appel. fol. 122. nume. 2. adde. l. non ex omni bus. s. i. et qd ibi not. ff. de arbi. vbi quis non tenetur dicere nomina testium que contra eum faciunt et dic vt. ff. de ven. inspic. l. prima p Jac. de are. Bal.

Pars quomodo cuq; reputet sibi satisfactum esse in termino non cō trahitur excoicatio ita no. inno. in. c. p̄terea. de ap. fol. 124. et l. c. p. et. g. de offi. dele. fo. 16. qd not. p debitoribus si ptra eos est lata snia

excoicationis quam incurrat si certo tpe nō soluat debitū creditor ri: qd si creditor tpe solutōis reputet sibi qd cūq; satisfactū qd de bitor nō erit excoicatus et no. bene hec. Bal.

Pater non hñs filios legitimos vt legitimare filios bastardos per te stamētū coipso qd vocat eos filios ita not. inno. in. c. per tuas qd filij sint le. m. i. fo. 183. Bōc verū quo ad successionē tñ nō quo ad verā et plenā legitimā. cū ad hoc non habeat potestātē s̄m Bōst. ibides qd tene mēti et vide in. aut. vt liceat matri et auie post prin. coll. viij. nā ius ciuile p̄sumit m̄rimoniū sed ecclia nō. sed vt p̄sumptio iu ris ciuilis locū habeat requirere qd matrimoniū sit possibile de na tura. i. qd mater istius filij vnat. itē requirit de iure qd vterq; sit so lutus. item de facto qd de facili habeatur vtriusq; p̄ntia et cōsens⁹ Item s̄m bonos mores qd nō sit nimis icides viro. ff. qui et a quib⁹ l. si rogati. s. si matrimonij. Et ita dicit Bar. cuius vba sunt trusse qd ista species legitimatōis non est per m̄rimoniū verum vel p̄e sumptū tunc fieri. sed retrofactum esse. vel est species differens ab alijs modis p̄sertim si pater dum testatur est in p̄cto mortis vbi etiā de matri. vero sufficiat. Bal.

Pater et mater an possint offerre filium monasterio. vide inno. in. c. si quis de regula. et transiitibus ad religionē fol. 160. nu. 2. vide. j. in verbo testis in. xxxvj. q.

Pater non dicitur filij possidere s̄ sit in quasi possessione patrie po testa. s̄m Bar. in. l. j. s. acquirimus ff. de acqui. possel. in. fi. Sed an ex delicto filij teneat assignare sibi legitimā vide Bar. in. l. si cū do tem. s. si post. ff. solu. matrimo.

Pater qd dilapidat bona filij quid sit agendum vide per Bar. in. l. si constante. ff. solu. matri.

Patronus laycus si non eligit episcopus succedit. secus si eligit indi gnum et non est tempus lapsum ita not. inno. in. capi. cum vos de officio ordi. fol. 18.

Patronus seu is ad quē spectat collatio beneficii. pōtvti ea collatōe et iure suo. possessore non citato nec aliter priuato ita no. inno. in. c. de multa de p̄bēdis. fo. 163. nu. 3.

Patroni nō p̄ferūt bñficia sed p̄stant: ita no. inno. i. c. ex frequentib⁹ de institu. fo. 141. et vide. s. in vbo clericus in. riiij. q.

Par vide. j. in vbo res in. iij. q. ibi iustitiā et pacem et. et vide. s. in ver bo crimen in. v. q.

Presens vide omnino. s. in verbo consuetudo in. viij. q. ibi nisi sint p̄ sentes duo.

Preces cardinalis vel patrocinia an inducant simoniam. vide inno. in. c. tuā de etate et quali. fo. 42. nu. 3. qd no. cōtra officiales qui p̄e cibus flectunt Bal. facit. l. ob seruare. ff. de offi. p̄f. Bal.

Preces importune equiparantur metui ita no. inno. in. c. petitiō. de iurciur. tenebo bene menti pro renuncia. filiorum qui propter importunas preces renunciant successioni. Bal. Adde qd nimia re uerentia equiparatur metui vel timori glos. est singu. in. l. j. s. que honorande. ff. quarum rerum actio non datur Bal. et vide. j. in ver bo supplicatio. in. j. q.

Pena potest peti etiam si excedat interesse nisi sit loco vsurarum ap posta ita not. inno. in. c. tuam. de penis. fo. 206. et vide. ff. si cer. pec. l. rogati. s. si. Bal.

Pena certa inflicta a iure nō pōt pmutari nisi per illū qd habet p̄stē dispēdandi ita no. inno. in. c. licet de penis. fo. 206. nu. 1.

Pena inserta veteri cōstitū. que potest implicite sub ea includi retro trahitur ita no. inno. in. c. cū tu. de vfu. fol. 197.

Pena que non imponitur primordialiter sed rōne contumacie non facit clericū agentē irregularē quia non videtur ad hoc actū sed et venit officio iudi. ita no. inno. in. c. postu. de homicidio fol. 196. ar. ff. de peti. heredi. l. itē veniūt. s. cū produximus. et de in litē iurā. l. j. inno. vide. s. in verbo appel. in. riiij. q.

Pena ordinaria nō imponitur ex inquisitione s̄m cano. sed s̄m leg. sic sicut ex accusa. ita not. inno. in. c. cum. p. de purga. cau. fol. 205. qd est verum si proceditur cū plena cause cognitione secus si incidē ter et summarij: qd tunc extraordinarie etiā s̄m leges vt no. C. de te sti. l. nullū et ff. de infa. l. i. etus fustū. idem qd est qd iudex non hz tñ imperiū vt. l. si. C. de spoi. et l. si. ff. de offi. p̄fec. vigiliū. et l. si qd. ff. de offi. proconsul. Bal.

Pene secundarum nuptiarum sunt abolite per dictum apostoli qd mortuo viro statim nubat in domino et. nisi ille pene que sunt in fauorem liberorum qd ille adhuc stant ita no. inno. in. c. si. de secun. nup. fo. 185. Aliud est enim viduitatem indicare. Aliud prospicere proli. ff. de condi. et demō. l. sed si huius. s. si. Bal. idē tenet Abbas ibidē. itē nō est sublata pena qd priuatur tutela vt. C. qn mu. tuto. offi. fun. potest. aut. sacramenta. Bal.

Pena vbi nō reperit certa v3 apponi talis qd magis timeat ita no. in no. i. c. de causis de of. dele. fo. 48. nu. 7. Et iudex pōt eligere mino rē s̄m cū ibidē. gl. dicit qd digi reus. ff. de mino. l. qd si mior. s. si ser uus. Tu die vt no. C. de seru. is fugi. l. iij. et l. quicūq; Bal.

Pena adiecta p̄stenti dī affirmatiue nō erigit monitiōe secus si ne gatiue nisi habeat dīe ita no. inno. i. c. certipāde de p̄bē. fol. 140.

Penis ciuilibus et canonicis: quid sit similitudo ad inuicem vide plene per inno. in. capi. qualiter el. ff. de accusa. fol. 189. numero. 6. et ibi etiā

ibi etiam dicitur quod in penis pceditur de similibus ad similia. Bal.
Persona electa connumeratur inter eligentes ita no. Inno. in. c. cum in
iur. de elec. fo. 27. nume. 1. q. tene menti q. hoc intelligitur q. proce
ditur per viam copromissi et no per via scrutini vt no. Bar. in ca.
Cumana de elec. et est rō: q. in scrutinio qlibet vtitur sua voce tñ
s. in copromisso no tñ sua voce s. p. promittētū fungit p. tate. Ita
t. 3. d. 1. et Jo. an. in d. e. cumana. Rō aut quare p. sona electa no cō
putat inter eligētes nec auget numerū eligētū no. p. bat. in. c. p. ve
stras de iure patro. q. a se no d. nec p. t. quis oiri et q. differētia de
bet esse inter eligētes et electū. et no. hec bal. Et vide. s. in vbo. Con
iuncta p. sona per totū. et. s. in verbo cōmissio in. q. q.
Persona si pōt submitti multo forti⁹ locus ita not. Inno. in. c. et tua
rum de auctoritate et vsu palij. fo. 36.
Personae miserabiles que sunt vide inno. in. c. significantibus de of
ficio delegati fo. 56. nu. 2.
Persona pncipalis si cōfiteat et negat stat⁹ p. fessioi secus in pluribus p
curatorib⁹ elusdē no insolidū p. t. q. cōcorditer debent confiteri
aut negare ita no. inno. in. c. in nra de p. cura fo. 65. nu. 3.
Percutens vbi quis percussit et timeat de percussione euidenter pōt
impune percuti ita not. Inno. in. c. si vere de sen. excōica. fo. 210. v. l.
de. s. in verbo casus in. q. q.
Pactū vide. s. in vbo monachus in. q. q. vide. s. in vbo p. nia in p. n.
q. et. s. in vbo cōiuratiōes in. q. q. et. s. in verbo applo. in. xxxv. q.
Peccatū remittit p. p. niaz quo ad deū no quo ad iudicē fori. q. n. debe
at puniri ita no. inno. in. c. de his de accusa. fo. 185.
Permutatio habet locū in fiscalib⁹ penis no in penis creditorū nisi
eis p. sententiis ita no. inno. in. c. odoardus de sol. fol. 152.
Permutare ecclesie licitū est et pōt peti ita not. abbas in. c. quesitū de
rerum permutatione.
Periurū anceps no cogit quis subire in facto alieno ita no. inno. in
c. cum dilectus de purga. cano. fo. 205. nu. 2.
Periurus est is amicus dicit abbas in. c. querelā de iureiurā. De iure ci
uili dicit vt no. ff. de infā. l. lucius in glo. ordinaria. Bal. Et vide. s.
in verbo crimē in. r. q. circa si. vbi habes q. periurus repellit oīno
a testimonio inno. in. c. corradus de solu.
Prescriptio no interrumpit per exceptionē ita no. inno. in. c. q. de or
di. cogni. fo. 84. nu. 10. fallit in excep. no nume. pecu. vt in aut. bāc
querelā. C. de non nume. pecu.
Prescriptio non pcedit in causis spūalibus nec ipsa prescriptio d. ti
tulus legitimus ita no. Inno. in. c. contingit de dolo et cōtu. fo. 93.
nu. 1. et vide. s. in verbo titulus in. q. q.
Prescriptio est restringenda q. odiosa ita no. inno. in. c. ex transmissi
sa de prescri. fo. 115. nu. 2. Et vide. ff. de dona. in. l. arbitrio. s. penul.
Bal. vide. s. in verbo soluere in. q. q.
Prescriptio. c. annorū requirit q. ius priuatū iuri publico ecclesie ro
mane est cōiunctū ita no. inno. in. c. ad audiētiā de prescri. fol. 115.
nu. 2. et vide. s. in verbo res in. q. q.
Prescriptio no valet nisi in caplis p. bat. ita no. inno. in. c. ad audiē
tiā de prescri. fo. eo. et vide. ff. de iti. actus priua. l. s. v. inian⁹ bal.
Et vide. s. in verbo abbas in. xi. q. q.
Prescriptio non currit in his q. presumunt et timore prestita ita no.
Inno. in. c. si diligenti de prescri. fo. 116. nu. 5. quod no. vide. s. in
verbo abbas in. xii. q. q.
Prescribi potest etiam contra visitationem priuatam ita no. Inno.
in. c. cū ex de prescri.
Prescriptionē quedam sunt mere odiose que currūt solo odio. xxx. et
xl. anno. in. l. aydis. Et h. per citationē interrumpit vt. l. sicut. C. de p
scri. xxx. vel. xl. anno. Nisi citatio suū effectū secū no possit trahere
vt q. circū datur ppter cōtumaciā actorum. tunc enim imperfecta
est citatio q. no cōstat ex suis partibus. Sed efficitur in cā caduci
et in eorū dō ante q. sit i factio esse alio cause subducit. vt no. in. d. l. si
cut p. Snul. de eug. Dis em actus ad hoc vt p. ducat effectū interru
ptionis in seipso pfectus et validus d. esse vt no. C. de lit. conte. au
ten. offerat et no. in. l. si p. C. ne de sta. defun. Et per has p. scriptio
nes no tollit obligatio naturalis vt no. ff. de neg. gest. l. at q. natura
et de fidei. l. si quis postq. rē ra. h. a. l. si. Et p. hoc p. bat q. is natu
ra debet q. de iure gētū d. vt. ff. de re. iur. l. cū ampli⁹. s. is nā debet
Sed de in reg. no sunt p. scrip. cognitionales q. ius gē. est vni forme
p. scri. vō sunt diffomes. Et ideo tales p. scri. q. sunt s. bonā fide d. bi
tā iuris nature ius canonicū no fouet imo relidit eas si ad s. agat
Sūt em s. nālē iustitiā: s. sūt s. iustitiā positīuā vt no. ff. de postu.
l. s. s. pueritiā. Cōstitūt eis in bono pp. lites d. iudicēdas s. no cō vt
no. ff. de iusti. et iur. l. s. i. s. i. Meceñ q. diu patit cōsentire videtur vt
no. ff. de dolo. l. s. s. si quis cum q. ista est nuda patiētiā no ad iusticiā
ali cui rei significanti consensum. Secus in p. scriptione quadam q.
venit ad corroboratiōē consensu et confirmatiōē contractus q.
illa est p. iuncta consensui. vt. l. si. C. de his q. a no d. o. Quedam sunt
prescriptiones mīre et fauore p. fessoris et odio negligētiē actoris
est enim negligētiā legibus odiosa et detestabilis. l. no enim. ff. ex
qui. cau. maio. Et per has s. m. mar. queritur dominium ita vt ipse

solus sit dñs et aliter omnino deserit qui quōdam fuit dñs. Unde
tertio possidēt ante dñs no possit ageret quasi absorptū sit vñs
dominium iure prescriptionis s. m. mar. Sed bul. et Joā. tenent q. s.
vñs dñs querat et directū no absorbea et ar. rerum incorporaliū
nam in ipsis p. p. scrip. in vñs querit vt. ff. de aqua plu. ar. cen. l. s.
in si. Sed posset rñderi q. in illis non requiritur titulus: et ideo p.
scriptio sit nimis efficax: q. minus iustificari potest. ff. si serui. v. d. i
cet. l. si quis diuturno. Et q. generalis citatio vel alia interrup
ptio gñaliter operat in oibus q. sunt apta includi sub genere et in
cōneris eisdem. C. de annali except. l. si. quam legē ego intelligo in
omni gñe prescriptionis. Recte tamen dicit se dñm. qui p. scrip. sus
fultus est: q. s. appcl. dñs de stricta significatione referatur ad vñe
ctum vt. ff. si agere recti. vel empbi. p. l. s. q. qui imperpetuū. tamē e
larga significatione etiam interdū referatur ad vñe immo etiam
interdū ad publicianā in his q. veniūt pncipaliter ppter aliud vt
ff. de rei v. d. l. marcellus. l. trāseunt cū vñeritate. illud enim no
esset verū in singularibus petitionibus ff. de iur. l. minor. s. si ser
uus et facit q. no. per Dy. ff. de excep. rei iudi. in. l. si mater. s. eandē
et in. l. et an eadem. s. actiones in ver. qualiscūq. Itē prescriptiones
mīre vel medie interrumpūt modo. s. per lit. cōtest. veram vt. C.
de rei v. d. l. more lit. et per quā cōtesta. vt. l. si. C. vbi in re actio.
per morā cōtestandē lit. ff. si quis cau. l. si cū in si. Quedam sunt p.
scriptiones introducte mero fauore vt vñcapio trēns istis p.
dictis tribus modis interrumpit quo ad effectum non ipso iure
et ideo qui vñcepit alienare pōt ius quod habet. ff. de rei v. d. l. si
post. nec vñtio litigiosi pcludit sibi ius in eo q. lit. motio no po
test impedire: et sic conuersio quedā directi in vñe dominium et ta
men ex eadem instantia fertur sentētia q. subrogatur vñe dñm
loco directi et sic fingitur idem dñm numero ar. ff. de v. o. inter vi.
et v. o. l. dona. s. sponfus. Quedā sunt p. scrip. sua natura curren
tes vt redhibitoria et quanto minoris et iniuriarum. Et tunc dicit vt
l. si. ff. de eo per quem fac. et l. si cū. s. qui iniuriarū. ff. si quis cau. s. s.
q. interrumpit per lit. conte. vel per morā lit. cōtest. ita tūgit inno.
in. c. ex transmissa de prescri. sed non ita late nec clare. et tene mēti
Bal. Et scias etiam q. q. q. plus operatur tempus q. pactum q. n
q. minus. ff. ad trebel. l. facta. s. si quis. ff. quā ad modū seruit. amf.
l. satis. s. si ego. interdum sunt paria vt no. ff. de neg. gest. l. s. iego. et
tene menti ista omnia. Bal.
Prescribi no pōt liberatio a procuratore stāte visitatione q. est anne
ra visitationi ita no. inno. in. c. cū ex of. de p. scri. fo. 115. nu. 2.
Prescriptio non extenditur ad aliam rem ita no. Inno. in. c. tua de
decimis. fol. 160.
Prescriptio non currit in obedientia ita no. Abbas in. c. cum non li
ceat de prescri. Ergo ciuitates imperij non possunt prescribere q.
non obediunt imperio: terre ecclesie quin obediāt ecclesie. Prescri
ptiones em contra ius diuinū q. dicit q. ois aia pncipi sit subie
cta non procedūt: q. nulla prescriptio pōt tollere legē superiorum
nec diuidere imperiū nec ecclesiam: que sunt indiuisibilia et p. pe
tua: alio sequeret q. sicut vna ciuitas prescriberet se in libertate sic
et totus mūdus et anihilaret imperiū: q. nec ipse imperator potest
permittere vt no. q. nō opor. epōs in principio. col. j. Alii dicunt q.
cū ecclesia no hēat iurisd. in tēporalibus ex diuina institutiōe sed
ex donatione imperatorum q. potest p. scribi extra ecclesiam. facit q.
no. in. c. bñ de postula. p. l. a. Sed ego dico q. ciuitates possunt p.
scribere merū imperiū et cōmoda iurisdictionis. non tamen liberta
tem absolute. Licet glo. dicat aliud in venetis insti. de nup. et. C. de
prescri. xxx. vel. xl. annorū. l. comperit. et no. in auten. de defenso.
ciuita s. nulla in si. glo. magne col. in. Unde istud imperiū p. scri
ptum est sub alterum. et subditum principi q. sic deus instituit. sic
ius ciuile et canonicū scriptum. Prescriptiones em non inuenit
ius gentium sed ciuile: et ideo per ius ciuile potest omnibus p. scri
ptionibus derogari: et ius ciuile vñum est imperator et accidit q. si
cut vegeticulus no potest continere liquorē vñtra suā capacitatem:
sic nec ciuitas q. est circūscripta no potest esse capax imperij non cir
cūscripti. fieret autem sic si libera foret. Sed contra hoc est: q. que
dā ciuitates sunt libere rōne federum. ff. de capti. l. no dñbto. Do
lūto ibi loquitur de his que nunq. imperio romano fuerunt sub
iecte. vel sunt libere actu sed habitu sunt subiecte: et ita forte vñit
mūdus. Et istud negotium est altissimum et maioris egens inqū
sitionis. Bal. vide. s. in verbo animus in prima. q. Et. s. in verbo
appellatio in. xxxiij. q.
Prescriptione interrupta per interruptionē possessionis no interrū
pit effect⁹ pcedētis tituli. Et ideo si postea iterato incipit bona fide
possidere prescribit ex titulo pcedenti glo. est ang. s. m. Bar. in. l.
si is qui p. emptore. s. si quis bona. ff. de vñcap. et no. aliā glo. in. l.
cellus eo. ti. in glo. magna. in. vñs. et idē erit et. q. in quibusdā cas
bus quo ad dñm traditio est necessaria. debet illa p. bari ad hoc
vt pcedat vñcapio vel p. scriptio. Sed in casibus in q. bus querit si
ne traditione. debet apprehensio probari alias no vñcapit nec est
alibi glo. illa. Bar.

Persecutio in iure appellatur res ecclesiastica ita not. Inno. in. c. per
uenit de testibus cog. fo. 105. q. not. Bal.
Prebende ubi sunt distincte ibi ex mora capli nō denoluit electio ca-
nonicorū ad epū ita no. Inno. in. c. cū ecclia de elec. fo. 26. nu. 2. vī
de. 3. in vbo epū in. vii. q. in verbo suspēsus in. ii. q.
Prebenda potest habere iura sua sicut quelibet domus ecclesiastica
et ideo noīe prebende agi pōt sicut noīe hospitalis ita not. inno. in.
c. ex literis de proba. fo. 96. nu. 2.
Prebendas plures an quis possit habere vide per inno. in. ca. cū iam
dudum de preben. fo. 137. nu. 2.
Prebenda est annexa canonicatui: et quo iure preben. de petatur vide
per inno. in. cap. dilectus el. in. de preben. Adde. 3. in verbo cano-
nicus in. ii. q.
Preceptores non possunt remoueri. Et an teneatur locus ex dolo vel
culpa eorum vide inno. in. capitulo cum deputati. extra de iudi-
cis. folio. 76. numero. 3.
Penitentia habet locum in peccato forme nō in peccato materie ita
no. inno. in. cap. q. propter de elec. fo. 30. nu. 8. Sed hosti. ubi tenet
cōtrarium. et Joā. calde. tenet cum Inno.
Patientia qualis dī esse in corde et qūta dī esse in satisfactiōe: et an sit
arbitraria vide inno. l. c. oīs de penitentis et remis. fo. 207. nu. 3.
Petitio dūmodo sit tolerabilis debet admitti ita not. Inno. in. cap.
examinata de iudici. fo. 76. nu. 2.
Petitio sicut debet esse legitima. Ita et responsio ita no. inno. l. c. j. de
lit. cōfessa. fo. 79. vide 3. in verbo litis cōfess. in. ii. q. j. ubi vel petitio
et. Et vide. 3. in verbo absolutio in. vii. q.
Peto censum. et si non soluas peto te pronūciari cecidisse a iure tuo.
Ista petitio procedit scdm inno. in. c. litere de dilati. fol. 82. vide su-
pra in verbo actio in. v. q.
In petitiis coram diuersis iudicibus pōt petens petere se remitti ad
eundem iudicem primo aditum super eodē facto vel cōtiguo. nec tñ
processus est nullus ita nota. inno. in. ca. cum. ad. de cōstitu. q. not.
bal. vide. j. in verbo restituta. in integrū. i. vi. q.
Petitio suppletur per sniam. Et cōtra snia per petitionem ita not.
bo. in. c. querelam. extra de elec.
Petens se restitui ad sniam vel ad pbandum nō per plenam restitu-
tionē sed semiplenam et pparatōnam sic vt. ff. ad exhiben. l. thesau-
rus. Et ideo nō est opus ordine iudiciario nec probatur necessariū
sed psumptiōis ita no. inno. in. c. j. de in integ. resti. fol. 68.
Petere incolore quid sit in ca. ex literis de in integ. restitu. Et dic q
est non assignare causam in libello. vel iudici interrogati. quod est
bene not. bald.
Petens aliquid puta electionem confirmari. videtur petere cōfirma-
ri omni iure quo melius et efficacius valere pōt ita no. inno. in. c. cū
ecclesia de cā possel. et proprie. folio. 85. nume. 7. Et vide. 3. in verbo
actor. in. xii. q.
Petēs aliquod ius in ecclesia debet dicere qd ius petit et ex qua causa
sentitūlo petat ita no. inno. in. c. ad audientiam de prescriptioni.
fo. 118. vide. 3. in verbo alienatio. in. penul. q.
Petitio subiectionis est gñalis: et pcedit sine specificatione capitulorū
ita no. inno. l. c. cum inter de re iudi. fo. 117. nu. 1. ubi vide q libell^o
subiectionis formatur cōtra clericos rebellantes.
Petere amoueri institutum quis possit vide per inno. in. c. q. diuer si
tatem de concess. preben. fo. 143. nu. 1.
Peto ecclesie canonicam mibi debitam de bis que titius reliquit tali
ecclesie in testamento. Dicit inno. q. procedit libellus si ecclesia nō
potest specificē exprimere quid et quantum. ff. si pars heredi. pe. l.
p. in. ff. de rei vendi. l. que de tota. et interesse ita no. inno. in. ca.
pitulo. ff. de sepul.
Petitio ubi est generalis tunc snia potest ferri generalis ita not. ab-
bas in. c. licet causam extra de proba.
Presumptio presumitur pro snia ex cōdicationis l3 non transeat in rem
iudicatam. Secus in alijs sententijs ita no. inno. l. ca. bone de elect.
fo. 22. nu. 8. et vide j. in verbo testis in. lxx. q.
Presumitur quis idoneus ad simplia beneficia nisi contrarium pro-
betur ita no. abbas in. c. dudum de proba.
En presumatur pro processu vel pro sententia vide per Inno. in. cap.
quoniam contra falsam de proba. fo. 98. nu. 2. et per eundem in. c. du-
dum de presumptio. fo. 109. nu. 2.
Presumitur pro sententia et pro actis: si constet de actis secus si non
constet nisi post tempus exercende appellationis. quia tunc omnia
presumuntur solēnter acta ita no. inno. in. capitu. in presentia de re-
nunciatione fol. 37. Citatio tamen non presumitur vt not. guil.
de accusa. in. l. p. ff. de in ius vocan. Bald. vide. j. in verbo senten-
tia in. j. q.
Presumitur pro sententia iudicis ordinarij. Sed pro sententia iudi-
cis delegati non presumitur. nisi appareat de iurisdī. ita not. In-
nocen. in. capitu. cum iure de officio delega. folio. 54. in nume. 4. vi-
de. j. in verbo sententia in. xli. q.
Presumitur pro sententia quo ad equitatem sui. nō quo ad acta iudis

cū nisi sit lata inter p̄sentes et nō dīcētes ita no. Inno. l. c. cum in
iure peritus. de offi. dele. fol. 10. facit. C. de rela. l. j. et vide. ff. de fide-
iur. tuto. l. cū ostēdimus. §. si. et per bar. l. l. ff. qñ appel. sit. bal. et p
Inno. in. c. qñ contra falsam de proba. fo. 97.
Presumitur subtraxisse qui facit dissigilat: et cōtra eū iuratur. tamē
iudex tarat ita no. Inno. in. c. super eo. q. met. can. fol. 62. nu. 2. vi-
de. 3. in verbo litera in. xv. q.
Presumitur minus p susceptiōe habitus q̄ pro voce expressa ita no.
Inno. l. c. ff. qd me. can. fo. 67. nu. 3. vide. j. in verbo snia in. xlii. q. et
j. in verbo tantum in. j. q.
Presumptio contra petētem facit q̄ petitio resti. in integ. non retar-
dat petitionē executiōis ita no. Inno. in. c. suscitata de l integ. resti.
fo. 71. Hoc est verum in vebementi presumptione iuris sicut est p
sententia principis et prefetti p̄torio vt. ff. de offi. prefec. p̄torio. l. j.
Secus in nuda presumptione hominis: quia propter eam non re-
ceditur a iure cōmuni: vt. l. absentem. ff. de penis. sed argumē. rone
tra de ordi. cogni. l. si. et. C. de falsis. l. satis Bal. vide. 3. i verbo Ab-
bas in. xv. qdne.
Presumitur habere iustiorē causam ille qui p̄tēdit antiquiorē pos-
sel. ita no. Inno. in. c. pastoralis de possel. et proprie. fo. 86. nu. 6. fa-
cit. ff. de actio. emp. l. si ea res. Et hoc. qñ pater de prioritate possel
sionis q no. Bal.
Presumptio iuris et de iure quando dicatur. vide Innocen. in. cap.
quā verisimile de presum. fol. 108. nu. 2. Et presumptio operatur
multa et varia vt ibidē Inno. vide de spōsa. c. is qd in glo. Bal.
Presumitur quis velle defendere suū factū ita no. Inno. l. c. diuersis
de cleri. cōiugatis. fo. 135. nu. 3.
Presumitur de possel. de eodē facto numero qui cōcordat in loco
tempore et alijs circūstantijs ita no. Inno. in. c. qualiter el. ff. de ac-
cusatio. fo. 188. nu. 3.
Presumitur semper cōtra cōiurantes nisi cōiuratio sit spālis et diffi-
matum ita no. Inno. in. c. j. de scismaticis. fo. 194. nu. 4.
Presumitur pro assertione iudicis cui partium consensus accedit. et
est ratio quia partes possunt sibi p̄iudicare per suam cōfessionē
ita no. Inno. in. c. cum. b. de eo qui fur. ordi. fol. 129. ad bo. C. de fi-
de instrumē. et iur. ba. fiska. l. j. h. x. et in. l. optimam. C. de contrabē.
et cōmit. stip. Semis si partes non consentiunt: quia nō credit iudi-
ci: vt no. in. anc. si aliquis in aliquo documento. C. de eden. per Ly.
Bar. et me. Bal.
Presumitur excommunicatus qui semel fuit excommunicatus vt in. c. ff.
cut de senten. excom. Tamen si quis est excommunicatus sub conditione
debet probari cōditio. ita no. inno. in. c. p̄posuit de clerico excommu-
nicato ministrante. fo. 192.
Presumitur possidere omnis qui detinet nisi cōtrarium p̄betur ita
not. Inno. in. c. cum olim de p̄uilegijs el. ff. fo. 203. nu. 7. vide. vii.
q. i. c. per Archi.
Petrus accepit a xpo exercitiū potestatis p traditionē clauis: et iste
claves non erant militares sed spirituales ita no. Lompo. in. c. trās
acto de constitutionibus.
Peter naturam istud dictum ponit Inno. in. c. dudum de ele. fo. 32.
ibidē enim dicit q ista dictio non includit in dispensa. sed remo-
uet vitium obiectionis.
Preceptum iudiciale requirit causę cognitionem et probatam. Sec^o
in extraiudicialibus p̄ceptis ita no. Inno. in. c. ad aures de tem-
po. ordi. fo. 40. nume. 1. et in. c. ff. de in integ. resti. fo. 68. Et vide qd
no. Bar. in. d. c. ad aures et q not. ff. de appell. l. si creditor. §. iustus
et l. non potest videri dolo carere. de regu. iur. et vide. j. in verbo sen-
tentia in. j. q.
Preceptum nō ligat quando est dubium de fundamento iurisdītiō-
nis ita no. Inno. in. cum in iure de offi. deleg. fo. 54. nume. 1. et vide
3. in verbo citatio. xxxviii. q.
Prelatus ea que acquisiuit post prelaturam presumitur de bonis ec-
clesie acquisiuisse ita not. Abbas in. c. i. de testa. et aljs in. aut. de san-
ctissimis episcopis. §. interdicimus col. ix. idem dicit glo. i officia-
li publico: vt no. C. de iure fisl. facultas lib. et. Secus in tutore et cu-
ratorē: q̄ presumitur industria et non fraude questu: vt. Carbi. in
tel. l. si defunctus. Sed vroi de bonis viri vel suis operibus bone-
stis presumitur acquisiuisse: et totum acquirit viro in cuius ser-
uitiū esse debet vt. l. sicut. ff. de ope lib. idē in cōcubina: q̄ nisi in bo-
noie parsi ab vroiē distat vt. l. itē legato. §. parui. ff. de leg. ii. nec de-
bet esse melioris cōditionis cōcubina q̄ vroi vt. l. si cōcubina. ff. re-
rū amo. et ff. de verbo. obli. l. masurius. Bal. vide. 3. in verbo bene-
ficiū in. ii. q. vi. q. ubi de hoc.
Prelatus qui est notarius potest sibi describere legatum factum eccle-
sie ita no. Inno. in. c. cum inter vos de re iudi. fo. 117. quod bene p-
bat tex. fm cū. Nec obli. l. C. de his qui sibi ascrib. in te. q̄ loquit de
illis q in p̄pria causa se ascribunt fm cū q no. Bal.
Prelatus si contrahit nomine sue persone successor in suo beneficio
non tenetur. Si autem contrahit nomine officij. tūc successor in di-
cto beneficio tenetur. Hoc verum in rectore vel prelato secus in p̄e-
bendario

beneficario qd nō obligat successorē: qd loco usufructuarij censet vsus pcedari nō loco pcuratoris ecclesie: s; pcedat r rector vtroq; noie censet ita no. In l. c. quer dā ne plati vi. suas. fol. 192. arg. ff. locat. l. si quis domum. Est ergo differētia quis cōtrahit r quo nomine. Et dicitur teneri successorē est verū si cōtractus est legitimus nō in pcediū ecclesie. als nō. vt qd nō in vtilitatē ecclesie sed persone re dundant vbi nō tenet successor: qd obligatio nō est in re: sed in per sonā scripta tene menti Bal.

Prelati s; sint de inferiorib; possunt dispēfare cū illiteratis ita no. In no. in. c. i. de sum. tri. fo. 2. Tñ ille q allegat dispēfatio. opz ea pha re vt ibidē dicitur. vide oīno. i. vbo silētū in. q. 7. In vbo pcur. l. iij. q. 7. In vbo rēntiās in. i. q. 7. vide. s. in verbo cōuentus. in. i. q. 7.

Prelato nominato videtur ecclesia nominata ita no. dicitur in. c. edoce ri extra de rescrip.

Prelatus admittit p cōnētū cū cantione de rato r si bona sunt diuisa ita no. dicitur in. d. c. edoceri. r ibi per glo. facit. ff. de mino. l. pater. Bal. vide. s. in verbo dignitas. i. q. 7.

Prelatus agere pōt pro obedientia sua fm Inno. in. d. c. edoceri de rescrip. fo. 9. nu. 4.

Prelatura inferior ab episcopatu vel sacerdotiū non liberat a patria potestate ita no. Inno. in. c. in decorū de eta. r quali. fo. 41. nu. 1. vbi de. s. in verbo natus in. i. q. 7.

Prelatus vbiq; facit aliquid scienter qd est contra ius cōmune si fa ctū est tale qd dispensare possit super eo. tūc id factū habet p dispē satione qd est no. ita no. Inno. in. c. diuersis de de. pug. fo. 135. nu. 1. probat etiā p. l. quidā cōsulebāt. ff. de iudi. q. tene mēti p reformar tionibus factis per cōsiliarios cōtra formā statuti: qd si habet pātē suspēdēdi statuti videtur tacite suspēsa r in eis dispēfati Bal. Ad hoc vide etiā qd no. Inno. in. c. veniēs de filiis pīp. r qd no. l. iij. di. c. si seruus Bal. r vide. i. in verbo vroz in. iij. q. 7. s. in verbo admi nistratoz in. iij. q. 7. Sed cōtraria glo. est in. c. i. de etate r quali. lib. vi. r glo. xvij. q. i. ecclesia habet senatus.

Prelatus ecclesie de qua culpa tenetur. vide Inno. in. c. ea que de offic. archi. fo. 46.

Prelatus petit rectorias nōle suo. S; res ecclesie nōie ecclesie ita no. In no. in. c. in l'is in fi. de resti. spo. fo. 88. nu. 14.

Prelati habet administrationē liberā cū donatione modice rei. Sec? in alijs administrationib; ita no. Inno. in. c. veniēs de pīp. fo. 116. nu. 5. Ad em est ita cōartādus administrator dei sicut hoīs: qd deus nobilissimus est ar. ff. de dona. l. filius morisq; nobilium est donare vt. ff. de nata. resti. l. queris Et ideo maior r liberalior est potestas pcelatoz qd alioz administratorū fm eum ibidem tene mēti. bal.

Prelatus si habet cōscientiā lesam ecclesia vero habeat bonā fidē qd debet facere pīatas. vide Inno. de pīp. c. si. fo. 117. r ibi glo. i. si. in c. bone. de postu. r l. di. c. generalis. xij. dist. de cōstātinopolitane.

Prelatus excommunicatus. An propter excommunicationē debet cessare ab administratione pīature: vide per Inno. in. c. ex tuc de cleric. nō residē. fo. 135. nu. 6. r vide ter. in. c. veritatis de volo r cōtuma.

Prelati plures possunt esse i ecclesia vnus sub alio qui subalternatur alteri ita no. Inno. c. cum nō. de pīp. fo. 137. nu. 2.

Prelatus quādo quis est de facto s; nō de iure. valēt que gessit sicut in barbario ita no. Inno. in. c. literas de cōcē. pīp. fol. 144. nu. 2. r est sentētiālis admonitio necessaria fm eum ibidem: r vide glo. in. c. nihil de elec. r in. c. i. de scismati.

Prelati an possint dare minoribus vel inferioribus eis potestātē cō ferēdi beneficia: vide Inno. l. c. cōstitutas de cōcē. pīp. fo. 145. vbi de glo. in. c. i. de offi. vica. lib. vi. r l. c. penul. de offi. lega. lib. eo. r de electione. l. c. cum cōcessa in de.

Prelat? cōcedēdo in feudū feudū solidū nō dicit alienare. ita no. Ab bas in. c. si. de feudis nā cōsuetudo cōuertit in naturā: vnde videtur talis esse natura rei argumētū ad idē. ff. de leg. iij. l. pater. s. quinde cim in ratione sui r l. i. s. permittitur. ff. de aqua quo. r est. Bal. vbi de glo. i. c. significauit de cōcē. r. xrv. q. vñ. de gradibus per Archie. vide Pan. in. c. i. de rescrip. l. de. r in. c. h. de feudo. r qd no. idē Inno. in. c. vt super de reb. eccle. nō alienā. fo. 149.

Plebs dicitur habere curā animarū. ita no. Inno. l. c. ad audiētiā de ecclesiis edificandis fo. 180. r vide. s. in verbo actor. in. xij. q. 7.

Pīatio clericorū bz viz electiois: ita no. Inno. l. c. cū aut de in. pa. fo. 169.

Pīatio an dicat fruct? vide Inno. l. c. cōsultatio de iurepa. fo. 169. nu. 1.

Pīentatio rescripti debet fieri capitulo nec sufficit fieri executorib; fm dicitur in. c. in litteris de rescrip. vide. i. in verbo tempus in. iij. q. 7. vide ter. de cōcē. pīp. in. c. si soli. r. c. capitulo eo. ti. lib. vi. r glo. in. c. bone el. h. de elec.

Prinilegium qd cōtinet ius commune nō est prinilegium ita not. In no. in. c. i. de rescrip. fo. 4. nu. 4. nisi cōcedatur inabili: vt. l. si. quā do. C. de inoff. testa. facit. ff. mā l. qui mutnā: r. C. de fideicōmiss. l. qui dam recte. Sed si aliqd addit vel detrabit iuri cōi. tunc est prinile gium vt. l. ius dulle ff. de insti. r iure. Sed si statuti cōtinet ius cō mune bene est statutū: sed recipit intellectū iuris cōmunis: vt. l. iij. C. de no. r. r tolluntur cōtraria. l. sicut ius cōmune: vt not. in. c. i. de cō

stitu. lib. xj. Idē dicitur cōsuetudie. vel dicitur qd cōsuetudo nō est pīe tudo nec essentialiter nec effectualiter: sed est mera obseruātia iuris scripti: nō noua pīscriptio cōsuetudinis: qd nō inducitur tēpore sed i vsu facti inducitur Bul. vide. s. in verbo cōsuetudo. in. ix. q. 7. s. in verbo causa in. vñ. q. 7.

Prinilegiū r indulgētia cōtinere dicit aliqd specialitatis. ita no. hosti. in. c. i. de rescrip. vide. i. c. si papa. r i. c. in bis de prinilegijs. lib. vi.

Prinilegium speciale dicitur illud qd cōcedit alicui ordini fm dicitur in. c. si quādo de rescrip. vide omnino. i. in verbo statutum in. v. q. 7. s. in verbo clericus in. v. q. 7.

Prinilegiū carnale fortius est qd spīale. ita no. dicitur in. c. i. de transla.

Prinilegia rectorū marchie in appella. interpositis ad sedem aposto licam ponit Inno. in. c. cum venissent de eo qui mit. in pos. fo. 94. nu. 1. vide. s. in verbo clericus in. xl. q. 7.

Prinilegium super litis pēdētia impetratū valet si faciat mētiōē li tis ita no. Inno. in. c. dilectus. vt lit. pīdē. fo. 95. nu. 1. Et qd videt lis pendere. An per solā citationē in tali casu. vide glo. in. c. causaz de testi. vbi glo. vñ dicitur qd per solā cōmissionē cause vide etiā text. cum glo. in. c. h. vt lit. pīdē. in de.

Prinilegia pīudicialia sunt stricti iuris ppter vītium ambitionis. ita no. hosti. in. c. dūdū de prinilegijs facit ter. l. c. Quis de pīp. li. vi.

Prinilegium concessum ministris eorū personā nō egreditur ita no. Inno. l. c. permittim? de sen. excō. fo. 213. facit. ff. de le. si. l. cū patron? r ibi p Jac. de are. vide ad hoc glo. no. in. c. prinilegiū. d. reg. iur. li. vi.

Prinilegiū rūpī quo ad numerū canonicorū eo ipso qd quis recipit vltra numerū canonicorū. r per consequens quo ad numerum por tionū. vbi pībēde nō sunt diffictē: qd talis portio accessoria est r rū pīf rupto pīncipali: vt. ff. de iniusto testa. l. nā r si. s. rūpendo. Ser enoybi pībēde sunt diffictē: qd tūc rupto canonicorū numero ad hoc stat numerus pībēdarum cū pībēde pīti nō possint anteq; va cent. r tam numerus canonicorū qd pībēdarum est pīncipalis. r ideo rupto vno nō rumpit reliquū. arg. C. si pī. appellatione. l. in. fm Abbatem in. c. dilectus de pībēdis. tene mēti Bal.

Prinilegium suum allegare quis tenetur sed nō prinilegium aduersa rī. ita no. Abbas in. c. si duobus.

Princeps rescribit tribus modis scz fm legē. pter legē. r tra legē. Ad tra ius diuīnū vel naturale. Cōtra ius gētū. Et tra ius ciuile seu positū: r tūc aut ius ciuile venit ad corroboratiōē iuris gētū vel ad cōadiuādum. vt actionis: aut per se vt. l. pe. ff. de cōsti. pūi ci. r. l. i. C. si cōtra ius vel vtili. publi. r no. Inno. l. c. i. de rescrip. fo. 4. vide. s. in verbo papa in. i. q. 7. s. in verbo lperatoz in. i. r. h. q. vide oīno. i. in verbo rex in. i. r. h. q. 7.

Princeps romanus si indicit bellū. tūc tam res mobiles qd persone si unt capientium. Si autē princeps inferior vel alijs habēs iuris di tionem bellū indicit. pōt nōle sue iurisd. statuere de lucro rerū. si bellum sit iustū. Itē de retētiōne psonarū nō tū capti sunt serui. Si autē sit bellū ab eo q nō bz iurisd. in aduersariū a dīo vel a lege: sed est bellū p inimicitia pīulsanda seu vindicāda. Tūc nec res nec p sone efficiēt capientū. bene tū pīti retineri res pro recuperatiōe dā notum factorū. ita no. Inno. l. c. h. als si. de iurēiurā. r in. c. sicut eo. ti tu. fo. 112. Et pīdictis igit pī q cap? in bello regū vel populi sicuti nus. Et ideo captus libere pōt testari. secus est in bello imperiali: r fuit de facto in persona burgari de massiano qd bene no. An autē in generali pace possint remitti dāna singularū personarū no. p in no. in. c. i. nostra de iurēiur. bal. Et si no. ex pīdictis qd valēt statu ta facta tūc iuste guerre ciuitatis sup spolijs. tū capti nō sunt serui vide. i. in verbo statuti in. iij. q. 7. vbi qd etiā iudex pīnceps nō pōt r. c.

Princeps pōt delegare causas ciuiles prelatis: ita no. Inno. l. c. Inter dilectos de fide instru. fo. 106. nu. 2. Idē in criminalibus: vt. c. in archiepiscopatu de rāpto. Abbas.

Pignus. vide. i. in verbo testis. in. xij. q. 7. in fi.

Pignus. vide omnino. i. in verbo testator in. i. q. 7.

Prior claustralis cōnocat capitulū ad electionem faciendam nō tāmē propter hoc habet iurisdictionem nec est iudicis ita no. Inno. in. c. i. de maio. r obe. fo. 61. nu. 2.

Prior potest compelli ad cōuocandū capitulum si necessitas incum bit: ita no. Inno. in. c. i. de maio. r obedē. fo. eodem facit. l. iij. de fidei cōmiss. lib. c. Bal.

Prior tēpore potior est in iure vel in pībēda. quō autē attēdatur ista prioritas. vide Inno. l. c. relati de pīp. fo. 136. nu. 2.

Prior est nomē dignitatis ita no. Inno. in. c. monachi de sta. mo. fol. 165. nā pīoratus est dignitas. r hoc est verū de cōuentuali secus in alijs. ita dicit abbas in. c. nisi essent de pībē. item not. in. c. r si pīi cipalis in clemē.

Pīoratus qd est de mensa nō dicitur habere pīorem ita no. Inno. c. in. c. monachi de sta. mo. fo. eodem vide glo. no. in. ca. frequēs de cō cessione prelato. in glo. magna.

Pīncipale vide omnino. i. in verbo recouentio in. iij. q. 7.

Peremptorium verbum dī adici in citatione vt sit verum r expīssum peremptorium nec sufficit vna citatio sola ad solam nisi esset dictū

In re peremptorie vel nisi citatio fuerit in personam que semper bz
vum peremptoria ita no. Inno. in. c. ad petitionem de accusa. fo. 128.
nu. 3. et vide supra in verbo clausula. in. ii. q.
Peremptorium no est necesse q perueniat ad eum qui de eorum acta vt
culpa notatus est. ita no. Inno. l. c. ex literis de excep. p. l. a. fol. 200.
vide. 3. in verbo appellatio. in. vi. q. ubi no ideo q i pma vice innt p
emptorium. et vide. 3. in verbo citatio in. x. c. xxi. et xxi. q.
Portiones an dicatur prebende et redditus. vide per Inno. l. c. dilect
et. l. de preb. fo. 138. nu. 6.
Portiones et prebendas distinctas an habere possint regulares qui no
habent proprium. vide Inno. in. d. c. dilectus. fo. eod. facti glo. in. c.
ex parte asten. de cōf. preb.
Portiones vide oino. 3. in verbo lite cōf. in. ii. q.
Positio alternatiua admittit in facto alieno ita no. Inno. l. c. ex par
te el. ii. de rescrip. fo. 6. nu. 5. idē in articulis fm l. d. ost. ibidē et vide o
no. 3. in verbo cura animarū i. j. q. et 3. in verbo credulitas. in. vi. q.
Positio criminosa videtur in spiritualibus vel cōf. ad crimen
Secus in temporalibus. ita no. Inno. in. c. vudum de elec. fol. 21. in
nu. 11. et vide. 3. in verbo rescriptio in. ii. q.
Protestatio vs ubi res potest dupliciter intelligi no ubi certus est itel
lectus. Ita no. Inno. in. c. cōf. de cōf. fol. 1. nu. 1. idē ubi q per
cōtrarium factū cōtradicit protestationi si facta fecit ad inuicem no
cōpatiūtur no vs vt hic dicit Inno. idē ber. ibidē. Et est casus in
c. tua de spōsa. et ibidē. vide qd factū pualet ptestationi nec ptesta
tio tenet ad hoc. ff. de acq. her. l. si seruū. §. si qd seruū. Itē ptesta
tio valet ad pcaūdum futura nisi actus qui sequit sit incōpassibi
lis protestationi: sed ad cassandū pterita sequens protestatio no vs
fm doc. Bal. vide omnino. 3. in verbo testis. in. xii. q. et 3. in verbo
renūciatio in. xii. q.
Protestatio no nocet taceti nisi sint signa cōsensum indicātia. ita no.
Inno. in. c. cumana de elec. fo. 1. nu. 1. et Jaco. de arena l. l. si. verū
fate. ff. solu. m. a. al. l. si. ff. de libe. agno. Bal. et vide. 3. in verbo con
tumax. in. v. q.
Protestas si aliquid cōtra se dicit statui sibi. et ei imputetur. ita nota.
Inno. in. d. c. cumana de elec. fo. eod. facti. ff. pro donato. l. si. et ff.
de mino. l. emilino. Bal.
Protestationē suam nemo pōt cogi q remittat nisi in nūciatione no
ni operis. ita no. In. in. ca. sane de offi. delega. fol. 49. nu. 2.
Protestas no excipit quia protestatio no dicit petiti. Item qui prote
stat no agit ita no. Inno. in. c. si. de ordi. cognitio. fo. 83. et 3. in ver
bo testis in. x. q.
Protestatio cōtra ius cōf. facta no vs. nisi illi ptesta. consentiat iudex
vel aduersarius: puta si quis protestatur quod ius no patitur puta
excep. esse saluas in tempore quo ius no patitur. ita no. Inno. in. c. p
sentium de testibus. fo. 104. nu. 3.
Protestatio an inuēt vt no videatur appellationi renūciare vide Ino.
in. c. qōni. et in. c. qua fronte de appella. folio. 124.
Prohibitio alienati. facta a testatore an valeat. vide plane per abba
tem. in. c. Raynal de testa. Sed an prohibitio facta filio cōtēdatur
a nepotes. vide q no. i. autē. de resti. fidei commissi. §. nos autē eo. ir.
An prohibitio facta honorato cōtēdatur extra suam prouincias vi
ff. de lega. in. l. pater. §. quādecim. An pibitū venditiōe pibitū
ta sit omnis spēs alienatiōis. vide glo. que no est alibi fm doc. in. l.
ii. C. de vsucap. pro empto. Et qd de locatione longissimi tps. ff. de
leg. ii. l. codicillis. §. instituto. An pibitū alienatiōe a testatore pos
sit fieri alienatio ppter debita testatoris persolūda. vide ff. de ma
nu. testa. l. qui potuerūt et de fidei commissis liberta. l. cū p fidei cō.
per Jac. de are. et vide per Bar. l. l. si iusta. §. dūi de leg. i. An qui
a alienatiōi cōsentit possit postea agere vigore pibitionis facte a
testatore. vide ff. de leg. ii. l. cū pater. §. libertis. An prohibitio facta
super cōtra ctu includat vltimā volūtatē vide ff. de lega. in. l. pater.
§. fundū. An i generali pibitōe includat ecclesia. l. vt no possit
etiam ecclesie dari. vide ff. de vbo. oblig. l. si qd ita. §. ea lege. An p
ibitus alienare teneat cauere et facere ne per legē alienet. dic vt in
d. §. ea lege. An pibitus emere videat pibitū pignū accipere. ff. de
pigno. l. in quorū An pibitus alienare possit actionem monere
vel in iudicio cōfiteri. vide ff. de iure delib. l. ait pctor. et ff. si qd in
fraudē patro. l. i. §. qd si in litē. Et. C. de trāfacti. l. ptes. An pibi
bitus alienare possit habere rem pro derelicta. vide ff. de stipula. l. ser
no. l. qd seruū Bal.
Probatio quid sit. vide Inno. in. c. forus de verbo. signi. fo. 222. et ha
bes ibi quid sit argu. circa prin. et vide. C. de proba. l. rub. et de rei v
di. l. iudicia Bal.
Probatio incūbit actori cū alteri plus altero no creditur. Secus si p
attore presumit. ita no. Inno. l. c. abbate de verb. signifi. fo. 219. nu. 3.
Probatio quēd pdest dicit impertinē: et no debet admitti ita not.
Inno. l. c. inter dilectos de excep. p. l. a. fo. 200. et facit de offi. deleg.
c. cū cōtingat el. ii. vide oino. 3. in verbo sorte. in. ii. q.
Probatio fundamēti. puta iurisdictionis delegare iuris eligendi pre
ter ius cōmune: et cōsiliū incūbit affirmati in iudiciis. q iurisdic

tio delegata est extraordinaria. no presumit tñ si vtracq pars fuerit p
sens tñ corū delegatio sine ptestatione alicuius exceptionis tra
iurisdictionē et fuerit lis cōf. presumit p iurisdicōe. In alijs autē
exceptionibus que no sunt fundamēti: sed cause principalis vel inci
dētis: no presumit p iudice nisi in cōmissione suo arbitrio vt in di
lationibus vel sue tarationi: vt i fructibus. Itē no presumit in in
diciis solēntas. i. ordo iudiciōū sed in extraiudicialibus presumi
tur solēntas: nisi ubi scriptura requiritur. ita no. Inno. l. c. innotuit
de eo qui fur. ordi. susce. fo. 199. Aduertēdum est hic q duplex est so
lēntas. s. causalis et formalis. De prima dic si instrumētum cōtinet
cām: aut dispositiue aut narratiue. Si dispositiue q cā oris et ipso
instrumēto vt cā emptionis et veditiōis. tūc statuitur instrumēto: vt
C. de positi. l. desiderū. Si narratiue aut super illa cā fundat obligatio
tio et tūc presumitur causa vera nisi pbet 3 per similem pbatōnem
eiusdem speciei vt. l. generaliter. C. de no nu. peca. fallit in mutuo et
voto nisi i instrumēto facta sit mētiō: vt. C. de no nu. peca. l. si ex cau
tione Si super ipsa no fundat obligatio. tūc est impulsua: vt. ff. de
cōdi. inde l. damus. Et si presumatur vera sine no valet obliga. vt
ff. de dona. l. si. §. si. Aut causa no est expressa i instrumēto: et tūc aut
quis sciebat se no teneri et obligatur cū effectu vt. ff. si quis cautio.
l. sed et si qd. §. si. Aut errabat: et tūc secus vt. l. si. §. circa. ff. de excep.
doli. aut dubitatur: et tūc aut sunt merita vel iudicia donationis et
presumit donatio vt. l. campanus de ope. lib. et de pba. l. pcala. aut
no sunt iudicia donationis. Et tūc aut ad liberandū et presumitur
donatio: vt. l. tale pactū. ff. de pac. et erigit insinuatio vt. ff. qui. mo.
pig. vel hypo. fol. l. pe. §. i. et ff. de reg. iur. l. si quis obligatōe: aut ad
faciēdum: et tūc no presumitur donatio: vt. d. §. circa. Formalis solē
ntas alia probatoria. Et si i instrumētū no cōtinet hāc no presumi
tur pro instrumēto quo ad solēntatē: vt. C. de testa. l. si vnus tñ quo
ad veritatem presumitur si ibi sunt duo testes vt. l. si de reb. eorum
et erinde nascitur obligatio naturalis iure gētium qd veritati incū
bit alia pbatōria et subastatio cause decisio. tūc post decretū iterpo
situz presumit no ante vt. l. i. C. de hīc instru. riu. ast. ff. lib. r. Alia
probatoria vt auctoritas et decretū Et ista no presumit vt. ff. de pu
blica. l. qd qd. §. si. alia substantialis: et ista presumit: vt. ff. de verb. ob
li. l. sciēdum. Et que sit ratio differētie. Dic vt ibi per Dr. q ista est
intrinseca solēntas ab actu quod no. Bal.
Probatio de cōf. cōf. admittit per iuramētū purgationis. ita not.
Inno. l. c. bone. de elec. fo. 22. nu. 5. vide. 3. i verbo sciētia l. ii. q.
Probatio recepta valet nisi sit talis que recipi no debuit. ita not. In
no. l. c. cōstitutus de filijs pibitōerū. fo. 43. in libello. vt. l. si. C. de
anna. excep. Bal.
Probatio testium probatū simpliciter factum no probat notoriz
Secus si probet factum cum cōf. cōf. includētibus notoriz: vt
q factum coram populo vel i cōsilio generali. per cōfessionē autem
simplicis facti bene aut pbat notoriz aut sit notoriz ex tempore
cōfessionis. ita no. Inno. l. c. statuimus de offi. delega. fol. 57. nu. 5. et
3. in verbo amplex in. xi. q. Et vide in. c. monialis de purg. cano.
Probatio simplex no sufficit quādo requiritur pbatio qualificata ita
no. Inno. l. c. statuimus de offi. delega. fo. 57. nu. 6.
Probat per iuramētum interesse cōtra oēm violētum vt cōpūna
inquietatiua: turbatiua: et cōpūna: ita no. Inno. l. c. super eo qd met.
cau. folio. 68. nu. 3. et l. si duo. ff. vti possi. in. §. si.
Probatio criminis in modum exceptionis. quō operat. vide Inno.
et l. d. osti. in. c. si. de ordi. cognitio.
Probare no habet institutionē superiorū: sed de vsu facti tātum: qui
dicit se spoliatum possessione iure canonicatus: ita not. Inno. in. c.
ex parte de resti. spo. fo. 90. nu. 5.
Probatio indirecta potest fieri etiam testibus pntibus: ita not. In
no. in. c. finem de dolo et cōtu. fo. 92. nu. 1.
Probatio facta iudici no i figura iudici no valet i cōtra dictorio in
dicio. Ita no. Inno. l. c. quoniam cōtra falsam de proba. fo. 98. nu. 8
no. per glo. in. l. i. C. quorum bonorum.
Probatio summaria sufficit i possessione: ita no. Inno. l. d. c. qm' ptra
falsam de pba. fol. eo. et no. in. d. l. i. quorum bonorum.
Probatōnes sunt recipiēde etiā i interdico vti possi. tātum super
eo q petitor no super alijs ita no. Inno. l. c. licet causaz de pbatio.
folio. 97. nu. 8.
Probare no sufficit qd testes falsum dixerunt post latam sniam sicut
no sufficit probare corruptionem tñ: nisi falsitas probetur: vide per
Inno. l. c. licet causam de proba. fo. 96. nu. 2.
Si probati per tres testes ubi duo sufficiunt: parū pdest aduersario
meo obficerē cōtra vnum vel appellare: ita no. Inno. in. ca. super eo
de appella. folio. 123.
Probatio iuridica testium valet pro possessore cōtra publicum instru
mentum: ita no. abbas in. c. si. de pba. Et ibi dem vide qd illi de ca
pitulopossunt esse testes in causa capituli.
Probatio dubia no prodest probati. ita not. Abbas in. c. presentia de
probatio. et l. i. §. si quis argentum. ff. de positi. et l. fina. ff. de preto.
stipula. Bal.

erret. Hinc est qd nec de facto supplet nisi in casibus expressis in iuribus: lex dicit qd ibi officium iudicis exceptit petiti. Istud est notabile valde qd ad officium iudicis pertinet. Notandum est ergo qd lex ait valde pertinet. i. ultra communem modum officii causarum. ff. de edictio edicto. l. ediles. §. item sciendum super executione tamen testatoris inder procedit sine petitione. et super petitione usurarum et non dimissarum in testamento. Ita not. Inno. in. c. ad nostram el. ff. de iur. iur. fol. 110. Qd autem dicit i testamento. intelligit qd ad pias vt pro aia vt. ff. de leg. ff. si quis titio in glo. vel p monumeto. ff. de petitione. hered. l. hereditas in ff. aliter enim si ad episcopum non pertinet publicatio testamenti: ergo nec executio. vt. C. de episco. et cleri. in. l. re. petita et no. in. c. fua. de fide instru. per Inno. ne cui minora derogatur maiora cedantur: vt. l. pactio. ff. de seru. et por. et de senato. l. q. indignus cui ff. Papavero de plenitudine potestatis inquirere potest sine villo petitione et omnia facere erequi fm Inno. in. d. c. ad nostram el. ff. tene menti. Bal.

Processus iudi. valet etiam post recusationem ipsius iudicis nisi appellatur ita not. Inno. in. c. cum speciali de appell. fo. 129. nu. 4. Adde ad hoc qd no. §. in verbo. Iudex in. xviii. q. De hoc dicto Innoc. videtur casus in. c. super qdnum de offi. deleg. li. vi. Contrarius tamen not. glo. ff. q. vi. c. quotiens. et in. q. v. q. suspecti et dicitur qd per recusationem definit esse iudex de offi. deleg. c. cum super. et eo. titu. c. in litteris in glo.

Procedi quomodo debeat super exceptionibus tam per iudices quam per procuratorem vide Inno. in. c. interposita extra de appellatio. folio. 130. numero. 1.

Processus inquisitionis est extraordinarius et multum arbitrarius ita not. Inno. in. c. cum oporteat de accusatio. folio. 187. numero. j. Adde qd no. in. l. de publi. iudi. in prin. idem Archie. et Jo. and. in. c. nescit de consuetu. lib. vi.

Procurator ad quam ecclesiam affigi debeat vide Innoc. l. c. cum inibi bitio. de clau. de sp. fo. 179. nu. 1. ad idem. c. cum de elec. l. c.

Possessio vide §. in verbo iudex in. re. q. et vide oino. §. in verbo colonas in. j. q. et §. in verbo testis in. re. q.

Possessio est triplex conventionalis iudicialis et violenta: prime due non preiudicant domino. ultima si non facta fuerit violenta. ita not. Inno. l. c. qm vt lit. no. cote et de acqui. poss. l. ff. Bal. Et vide §. in verbo spiritualia in. ff. q. vide Bar. l. peregre. §. quibus. ff. de acqui. poss. et bal. in. l. ob maritum. C. ne vroz pro marito.

Possessionem nullus potest querere contra principem alio papam que ei preiudicet. quo ad spirituales iurisdictionem. Sed quo ad temporalem iurisdictionem in aliqua civitate vel similibus sic. ita not. Inno. l. c. bone de postu. fo. 15. nu. 1. 4. man qd tene meti. bal. vide Ly. in. l. c. petiit. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an.

Possessio vacas prodest domino: sed si non est vacas prodest bone dei possessori ita not. Inno. l. c. cum ana. de elec. fo. 31. nu. 4. prima manu vide §. in verbo eos in. in. q.

Possessionem auferre est de processu iudicis ita not. Inno. l. c. dudum de elec. fo. 32. vide omnino. §. in verbo statutum in. q. v. circa medius ibi de possessione vero et.

Possessio iurisdictionis qualiter acquiratur alio possidente et cuius sententia sit necessaria vide in. c. c. querere de offi. ordi.

Possessio sine cause cognitione nemini est auferenda Ita not. Inno. in. c. iter quattuor de maio et obe. fo. 62. nu. 2. facit. C. de pac. l. si pacto quo penam Bal. vide §. in verbo taciturnitas in. ff. q. et §. in verbo allegans in. in. q. vide Jo. an. in. c. licet episcopus de preb. lib. vi. et dicit. in. l. si deserta §. dia. C. si ppter publicam perturbationem.

Possessionem nactus sed adeptas fingitur quis qui non est per consuetudinem ita not. Inno. l. c. cum super de causa poss. et pprie. fol. 86. per. c. ff. de consuetudine. fo. 15. ergo in. d. c. ff. non est sanos ecclesie qd q. ratur ecclesie possessio solo titulo: qd hoc non est verum vt not. C. de sacro sanc. eccle. l. si nam hoc videmus in aliis personis privilegiatis vt in fisco. cui non acquiritur possessio nisi accipiat: vt not. ff. p socio. l. cum dnobus. §. item respondit: unde sicut imperio non acquiritur possessio sine actu corporali sic ecclesie. Idem videmus in causis privilegiatis. C. solu. matrimo. l. dotia. facit quod not. idem Inno. in. c. in presentia de proba. Operatur ergo plus consuetudo quam sanos ecclesie arg. ff. qui. ex cau. maio. l. sciendum. et l. deniq. Sed ibi erat possessio odiosa circa quas non fingitur. Sed in. d. c. ff. erat possessio favorabilis qd tene menti Bal. et vide §. in verbo clausula. i. r. q.

Possessio acquiritur in corporalibus solo titulo. ita not. Inno. in. c. cum nostris de cōcel. preb. fo. 143. nu. 3. ergo si imperator cōcedit alicui aliquam iurisdictionem statim facit eum possessorem: qd imperator habet universalem possessionem statim qd est coronatus: licet p singula non atingat: quia non debet glebas. dēnre: vt. l. ff. de acquirēda. possessio. Est enim irregularis possessio eius et plurimum iuris et iustitie habet qui non potest expelli de iure. Sed si de facto non habuit possessionem eam alteri dare non potest: quia nemo dat quod non habet: ius tamen proprietatis trāffert sine possessione arg. l. pe. nulli. C. de dona. inter virum et vrozem et facit ad predicta quod no

ta. C. de inces. nup. in auc. in prin. col. ff. Patet etiam ex predictis qd imperator: qui obtinuit in corporalibus non indiget missione. i. possessionem: quia per solam sententiam victus perdit possessionem et victor eam nāciscitur quod est verum in actore vincete. Si autem vincat reus nūquid indiget excecutoe. ff. qd me. cau. l. metum. §. sed licet et ff. qui satisda. cogā l. sciendum §. si fundum. Sed in rebus corpora libus victor non potest inuadere possessionem: sua auctoritate licet habeat sententiam iudicis pro senisi de iudicis licentia: non tamen omnis iudex potest sibi dare licentiam: sed solum ille qui potest in possessionem mittere. Item scias quod in corporalibus non habetur possessio nisi mediante re corporali: vt. l. si edes ff. de seru. vrbano rum predio. Ista ponit Inno. in. c. cum nostris de cōcel. preb. en licz nō ita clare et plene que tenementi. Bal. Itē dico quod si princeps dat alicui suam iurisdictionem: sine per privilegium. sine per sententiam quod valet ista donatio. etiam non citatis subditis: qd super iure sui domini non subditorum iudicat: vt. l. in ff. de seru. vrbano predio. quod not. Bal.

Possessio quasi iuris prebendalis: canonicalis vel episcopalis qualiter acquiratur: et qua actione et qualiter perditur: et qua vi vel qua resistentia vel contradictione. Et an in corporalibus requiratur animus et corpus. i. voluntas et factum. nam in corporalibus facto possidentur. ff. de seru. vrbano. predio. l. seru. ites. §. in superficiebus in ff. principij in acquirēda posses. ita not. Inno. in. c. in litteris de restit. tu. spo. fo. 28. nu. 10. unde omnia in corporalibus iuris intellectum habent: quia iura sunt. Sed quedam inherēt rebus corporalibus vt in iurisditio que adheret territorio: vt. C. vbi et apud quos. l. ff. Item servitutes personales vt usufructus vsus ministerium seruorum dicitur in personam facta relatione ad alteram partem. i. ad habentes. Tamen in rebus et in iuribus realibus fundatur: alioquin non essent servitutes. Sed obligationes personales. ff. de seru. l. vt pomu et de seru. rusti. predio. l. pecoris. et de usufruc. leg. l. fundi trebatiani et no. ff. de usufruc. l. si quis ita. Item servitutes reales sunt hinc inde. i. prediales. Item personalium servitutum queritur possessio patientia et vsu. ff. de usufruc. l. iii. §. dare. In realibus dic vt. l. ff. de seru. et aqua. In realibus sula predio datur. ff. de negocijs gest. l. qui aliena. in fine et inheret predio. ff. de contrabenda emptione. l. si aque ductus. Reales etiā servitutes insunt rebus actiue. et passive. Personales insunt rebus passive tñ sed personales obligationes nullo modo insunt rebus. sed personis tantum: sed iurisditio in est solum actiue inest personis passive. Et ideo est in rem ex parte vtentium: et in personam ex parte patētium. Sic esse vasallus rōne originis. i. fidelis est quedā servituta: vt no. ff. de usufr. l. si cuius et est quasi personalis. Sed esse vasallum ratione rei. est servitus realis que omnia tenemēti Bal. Quedam sunt simpliciter incorporalia: et sine villo corpore iuris habent intellectum vt ius eligēdi ius presentandi et si. arg. ff. de pe. bere. l. hereditas in ff. in istis non cadit possessio corporalibus nec queritur pedum positione sed per actus cōvenientes et cōsuetos: et quando sunt vt fieri debet et quo fieri debet fm Inno. in. d. c. in litteris de restit. spo. Scias qd est reperire quasi possessionem eligēdi: qd omnis possessio que alicuius efficacie est cum sterillis esse non debeat fructus parit possessori: quos ergo fructus ista possessio parit respondetur eligere erit in fructu sed an fructus iste erit naturalis. an industrialis Dic qd industrialis: quia non solo cursu nature producitur inesse. sed facto hominis fm Inno. in. d. c. in litteris in quasi possessione iurisdictionis tria sunt scilicet quasi possessio quoniam in facultate est vsus qui inereritio est. Fructus qui in commoditate est: vt perceptio bānorū et ceterarū comoditatū iurisdictionis. Sed in electiōe comoditas non est distincta ab vsu. vñ eligere licere. i. eligere de licētia iuris est fructus. Idē iure presentandi: qd presentare est usufructus huius iuris: nec emz alias commoditate presentat modo presentandi nisi ipsum presentare. et actus et exercitium dicitur esse fructus seu habitus iuris: et possessio ista quandoq. incipit a iure: et tunc sufficit titulus ad iudicationis per finiam iudicis: vt no. de cōcel. preb. en. cum nostris per Inno. Tamen ex solo titulo nemo possidet ista incorporalia nisi qui habet verum ius. sicut nemo possidet actu nisi qui habet actum. Quandoq. incipit ista possessio a facto: et tunc factum id est actus precedere debet alias non habet causam nec fundamētū n vllum unde erigitur causa fundamēti fm Inno. in. d. c. in litteris de restit. spolia fo. 20. sed nō ita clare tene mēti omnia ista Bal.

Possessio iurisdictionis queritur ordinario si ingresso territorio subditi sibi pareant in facie: qd quia maius signum est facere quam pati fm Inno. in. c. in litteris de restit. spolia. eodem folio. Et an sit duplex possessio in corporalibus. s. naturalis et civilis et qñ predicti possident servitutem vacātem domino. Et que sit potētiō naturalis an civilis i corporalibus et super qua magis fundatur prescriptio vide de omnibus istis Insi. de act. §. ea per Jac. but. Bal.

Possessionem nunq. habitam non licet propria auctoritate intrare ita not. Inno. in. c. cum venissent de restit. spoliato. fo. 29. et ibi casus Bal. vide in. l. nō dubium. C. de lega. et in. l. j. in prin. ff. quo. leg. per glo. accur.

mf
hctio
29.

glo. accur. et vide. j. hoc eodem verbo. in. xvi. q. circa finem ibi. si autem possessio erat vacans etc.

Possessio in corpore. an magis queratur per unum actum quam per alium vide Innocentium in. c. et parte de restitu. spolia. fo. 90. nu. 4. vide supra in verbo beneficium in. iij. q.

Possidere et prescribere potest quilibet clericus ius excommunicandi: similia ita no. Innocentius in. ca. olim el. in. de restitutione spolia. to. fo. 91. numero. 1.

Possessio ecclesie et aliarum rerum intelligitur continuata donec quis expellatur ita no. Innocentius et Hostiensis in. c. sepe de restitu. spo. et vide. s. in verbo animas in. i. q.

Possidens tantum potest turbari in possessione: quia qui non possidet turbari non potest. Et modiurbationis sunt exprimendi in libello ita no. Innocentius in. c. l. cam de pba. fo. 97. nu. 6. alio si non exprimeret esset libellus generalis et incertus quod no. et tene bene menti. Bal. Et vide do. Bal. in. l. ordinariis. C. de rei vendi.

Possessione de accipienda quando plures armata manu contendit cuilibet est inhibendus accessus ante cognitam rationem vel causam. Si autem armata manu contendunt de possessione retinenda: quia uterque assertit se possidere. tunc summam cognoscitur quis possideat et tunc alteri inhibetur. ne ante cognitam rationem accedat. Si autem unus vellet invadere alius retinere: non debet iudex hoc permittere: vt. l. illicitas. ff. de offi. p. s. b. et ff. de officio. procura. c. l. si. et ff. de aqua quotidiana. testina. l. penul. Si autem possessio erat vacans. et unus alium preuenit in possessione occupanda ille qui preoccupavit erit loco possessoris: nec potest vim pati. nec debet per iudicem compelli nisi conveniatur vel nisi in beneficiis vel prebendis quas iudex non debet pati occupari licet vacent ita no. Innocentius in. c. in presentia de proba. folio. 96. numero. 3. tene meti ista Bal. vide. s. hoc eodem verbo in. xij. q.

Possessio locatoris non probatur per solum instrumentum locationis factum extra rem ita no. Innocentius in. c. inter dilectos in. si. extra de fide instrumenti. folio. 106. nu. 3. unde per instrumentum non probatur possessio: quia non inferitur necessario nec presumptum: vt. C. unde cognati. l. non hoc tamem qui probat redditus apportatos a colono presumitur possidere nisi contrarium probetur vt. l. p. po. ff. qui. mo. usufr. amitt. et. l. quauis. ff. si conductor de acqui. possel. et C. finis regu. l. si quis super quod tene meti Bal. vide Bar. in. d. l. quauis et l. qui vniuersas. ff. qd per colonum de acqui. pos.

Possessiones ecclesie eque bene dicuntur ille qui pertinet ad episcopatum sicut ille qui pertinet ad canonicos. ita no. Innocentius in. c. nonit de his que sunt a prela. sine consensu capituli. folio. 147.

Possessio iurisdictionis aliter queritur contra subditos qui sunt in possessione libertatis. aliter contra eum dominum qui eos subditos tenet ita no. Innocentius in. c. dilectus de capel. mona. folio. 168. nu. 3.

Possessio generalis iurisdictionis que territorio et vniuersitati coheret. non acquiritur huiusmodi de vniuersitate consistant se esse subditos et iurisdictionem. Si tamem hoc non facit collegialiter ita no. Innocentius in. c. dilectus de capel. mona. fo. eo. q. no.

Possessio vacua queritur in subsidium per bannum et si nemo in ipsum incurrat ita no. Innocentius in. c. dilectus de capellis monachorum. eodem folio.

Possessio non queritur per illum qui ingreditur possessionem rei quam putabat sibi fore legitime traditam: sed non erat. Ratio est quia non ingreditur animo acquirendi: sed iam questam retinendi. Ista est glo. not. ff. de acquirenda possel. in. l. possideri in princi. Sed Barto. eam ibi reprobatur.

Possessionem ingrediens cum decreto iudicis inualido. an teneatur pena statuti de turbata possessione Barto. tenet quod sic si statutus simpliciter loquitur. Ratio quia fuit in lata culpa. Secus si statutum requireret dolum secundum eum in. l. iuste possidet de acquire. possel. qd no. Et adde quod idem Barto. not. in. l. i. ff. no. autem. ff. si quis test. li. esse. inf. sue.

Possessorium et petitorium si simul cumulantur in eodem libello licitum est iudici diuidere libellum. et pronunciare ante de possessorio quam de petitorio si sibi consistit ita no. Innocentius in. c. sabotta de re iudi. folio. 120. quod est no. Bal.

Possessorium premititur in ordine pronunciandi ita nota. Innocentius in. c. cum dilectus de causa possel. et proprie. fo. 86. sed in preualentia exequendi preferitur petitorium. cedit ergo possessorium petitorio quo ad finale effectum et duos intellectus vel in cumulatione vel in contraria seu mutua connectione. Subiciamus res in exemplo. Ergo interdicto unde vi et rei vendi. Super utroque pronunciabitur per legem de qua re. ff. de iu. Sed vna executione contentus ero. Si fiat executio in rei vendi. debet mihi sufficere quod rem habeo cum accessio nibus per interdictum nudam possessionem a duoco. ff. vt posside. l. si duo in si. Sed per rei vendica. euinco vt institui. de offi. iudi. in fine. ff. si seruitus vendice. l. si. et ff. de rei vendica. l. pompo. ff. sed res. et ff. de actio. empt. l. si quis fundum. Frustra ergo de possessorio laqueo. argu. ff. de vulga. et pupilla. l. si. ff. titius de edili. edic. l. boue. ff.

aliquando Si ergo simul peto executionem petitorij. et possessorij non repellar ratione dupliciter. sed fiet executio petitorij omisso possessorio: quia vna solutio sufficit ad utrumque si primo plenior fiat argu. ff. de soluti. l. nunciacione. ff. si. Si vero volo petere executionem petitorij non possum: sed possessorij possum tantum. non enim est frustra pronunciandum. frustratoria enim pronunciatio fieri non debet. si cui dicitur lex quod arbiter electus absque pena non cogitur pronunciare ne frustra sit et impune contemnatur. vt. ff. de arbi. l. litigatores. ff. si. Alius intellectus est ad declarationem dicti capituli cum dilectus scilicet quod agebam contra te interdicto recuperare tu contra me rei vendica pro incorporalibus in quibus actio non datur possessorij vt insti. de acti. ff. eque vel pro corporalibus quia ego habebam naturalium in civilem per vim pronunciatur contra te in possessorio. contra me in petitorio. Si petam contra te executionem repellar. Et ideo fiet executio contra me: quia causa dominij preualet nude possessio ni argu. ff. de publiciana. l. exceptione. ff. mandati. l. man. distraben dominum seruorum: sed videtur quod non debuerim audiri: quia exceptio spoliacionis est privilegiata vt. l. si quis ad se fundum. C. ad l. iuliam. de vi. Sed quod in. d. c. cum dilectus non fuit opposita exceptio. vt in titu. sequent. ca. j. nec reconuentio habet vim exceptionis. quia super exceptione non pronunciatur: sed super reconuentione sic vt. ff. de excep. rei. iudi. l. si inter te et me. Ad aliud ergo pronunciatur super possessione: si petitorium confundit possessorium. Respondeo propter fructus vt. ff. de rei. vendi. l. vtique. Item quia bene fiet executio nisi exciperetur. et sic sententia producit effectum suum in esse si non opponatur et ita dedaro ego Bal. Istud. c. vide. s. in verbo appellatio. l. q. rxi. et s. in verbo causa in. ix. q.

Procurator oportet quod habeat speciale mandatum ad crimen opponendum alias non est legitimus procurator ita no. Innocentius in. c. super his de accusatio. fo. 187. numero. 12. et c. statuimus in si. de elec. li. vi. Nec sufficit cauere vt ibi. et si procuratorium non extenditur ad oppositio. criminum. nisi hoc specificetur in mandato. vide. s. in verbo abbas in. vi. ix. rxi. et rxi. questione et vide supra in verbo absolutio in. v. questione. ibi procurante etc. Et de casum in. ca. non potest de procurator. in clemen.

Procurator licet contestetur litem nihilominus dominus debet inire de calumnia. et respondere posita ita no. Innocentius in. c. pastoralis de in di. folio. 75. numero. 3. vide. l. in verbo testis in. xvi. q. 2. s. in verbo casus in. viij. q. hodie est casus de iuramento calu. li. vi.

Procurator vniuersitatis vel collegij. respondere id quod maiori parti placet ita no. Innocentius in. c. pastoralis de in di. fo. 75. nu. 2. vide supra in verbo citatio. in. ij. et iij. et iij. q.

Procurator si constitutus est a prelato nomine sue ecclesie vel a potestate nomine ciuitatis non finitur mandatum licet constitutus moriatur re non integra. Idem in actore tutoris ita no. Innocentius in. cap. dilecti de foro compe. folio. 77. numero. 1. 3. manu. facit. l. p. et. ff. de admi. tuto. et l. si quis alicui. ff. de acqui. heredi. et litem eorum. ff. si. ff. qd cuiusque vniuersita. nomine. Hodie est casus in contrarium i. c. si. de procura. in clem. Sed si prelatus dum ipse litigat de prelato ne sua facit ipse procuratorem nomine suo et moritur quicunque expirat. ma. vt. ff. de suspens. tuto. l. post finitam. Hodie dicitur in. c. fin. de procura. in clem. Si prelatus fecit alium contractum. Aut concernit redditus qui spectant ad prelaturam. vt quia locauit predia. et tunc mortuo vel translato vel amoto prelato contractus non durat vt termin. ff. locati. l. si quis domum et cap. si. ne prelati vices suas vbi nota. glo. nisi contraxerit vt si iudex monasterij vel solenniter cum consensu capituli vel pro utilitate monasterij quia vtiliter gestum propterea debet ratum haberi vt. ff. de nego. gestis. l. pomponius. cl. j. Aut contractus concernit veram alienationem proprietatis. et tunc si contractus fuit seruata solennitate statim possessor cepit iure perpetuo possidere et non conuenitur quod solenniter actum est vt ff. de mino. l. in integrum et l. si minor. ff. de acqui. heredi. bal.

Procurator potest esse contumax ante litem contestata in preparatorijs iudicijs. et tunc preiudicat domino vt dominus patitur primum decretum vt. C. de procura. l. cum qui. Ad secundum decretum vt. l. hoc amplius in si. ff. de dam. infecto facit. ff. de procura. l. sed et be in fine Item vt dominus habetur pro conuicto super preparatorijs interrogationibus vt. ff. de procura. l. non solum. Item vt claudatur domino iudicium copia. nisi primo resectis exp. argu. ff. de leg. l. qui solidum. ff. etiam non vt dominus possit excommunicari: quia procura. datur cause non persone nec vt dominus possit infamari. ff. de infamibus. l. furti. ff. qui alieno. nec mulctari vt. l. p. ff. si procura. ff. si quis ius dicit. non obtempera. nisi dominus ratificet culpam procur. l. in. ff. si procura. ff. quod quisque iuris. et c. in si. vt lite non contestata Sed bene facit dominum incidere in penam contractus et contemptus quia non erigitur dolus vt. l. non distinguemus. ff. si domini. ff. de arbi. sed si dominus non esset monitus non excusaretur constituendo ignarum et contumacem argu. ff. man. l. idemque. ff. si tutor. C. qui pe. tnt. l. cum a matribus et de appella. l. preses. et ff. de iniuriis. l. sed si vnus ff. procura. potest etiam contumax esse procura. in ipsa lite contestata. Darga. Baldi. EE in

Et quod non vult litem contestari. Et idem quod supra quia sumus in primo tempore. Ante litem contestata. Potest etiam esse contumacia post litem contestata. tunc contumacia procuratoris. nocet domino ad prejudicium litis fortius quam ante litem contestata. quia maior est contumacia post litem contestata. quam ante et dominus ex hoc potest pati secundum decretum. Non solum ergo missio tederalis fiet ex contumacia procuratoris. post litem contestata. sed etiam prejudicialis in vera possessione. C. de dignitate. l. quo tenentur in me. Ita dominus quod delictum procuratoris. post litem contestatam facit dominum cadere a causa. Ergo et contumacia ut ff. de exceptio. doli. l. apud celsam. §. questum. s. ut possit ferri sententia ex contumacia argu. C. de his quibus ut indig. l. polla. ubi non solum in lite prejudicatur sed in alio prejudicio: quia venit ex necessaria consequentia ipsius litis quod est in pena. sed ibi loquitur in prosequente non in contumacia. Item nocet ut dominus habeatur pro confesso super positionibus ut in. c. ij. de confes. lib. vi. Sicut si ipse dominus esset contumax. ut ff. de confes. l. certum. Sed non nocet quo ad prejudicium excommunicationis vel persone: quia super ipsam personam non habet man. et hoc verum nisi ipse dominus dissimulet et particeps fiat ipsius contumacie: quia tunc ipse est causa excommunicationis ipsius non procurator. ut. C. de exco. m. l. anno. l. si. l. rñ. Potest etiam esse contumacia procuratoris in ipsa sententia: quia personaliter citatus dicitur non loventer: et hoc dominus patitur sententiam: sed non privatur beneficio appellandi: quia dominus non est verus contumax. ex quo procurator. excessit fines mandati. tamen sententia valet propter culpam domini: qui malum procuratorem constituit. Post sententiam potest procurator esse contumax in non appellando. Et tunc si est solvendo prejudicat domino. secus si non est solvendo. ut ff. quando appell. sit. l. pe. in fi. et no. C. de appell. autē. hodie quod est no. Bal. potest etiam procurator esse contumax in appellatione interposita prosequenda et tunc indistincte nocet domino nisi dominus adjuvaretur extraordinario remedio per restitutionem in integ. ut ff. de minori. l. etiam si sine. §. si. de dolo. l. arbitrio. §. penul. C. de iudi. l. propterandum in fi. et d. l. preses de appell. Unde scias quod si procura. verus contumax non audiat appellare. Ita tamen quod illi. x. dies computentur a die date sententie. si autem dominus est sicte contumax: quia citatus fuit ad domum: sed non repertus habet. x. dies ad appellandum et isti. x. dies a die sententie computantur. quod est dictum singularare licet glo. in. ca. presentium in glo. per hanc dum allegat. ff. q. vi. biddum. §. de testi. videntur sentire contrarium vide ista. not. per Jnno. in. c. ij. ut litem non contestata. fo. 79. in nu. 1. et 2. ibidem per Hostiē. vide. §. in verbo citatio in rrvij. q.

Procurator post litem contestata. impeditus debet constituere proprium procuratorem suis propriis expē. Unde licet non haberet de pecunia domini expendat de sua bursa sicut Jnno. tamen repetet a domino per actionem mandati secundum Hostiē. Sed ante litem contestatam non imputatur si non substituit etiam si habuit mandatum ad substituendum. ne domini diligētia qui dedit mada. ei noceat ad substituendum. nemo enim qui constituit procuratorem tenet dare mada. ad substituendum: si hoc facit sibi nocere non debet. nec debet fieri eius conditio deterior: ubi autem procurator non habet mada. ad substituendum antelitem contestata. ideo non imputatur si non substituit quia non potest. sed quedam lex videtur dicere quod non prius teneatur expendere quam recipere. ff. man. l. si vero non remunerandi. §. si. que omnia tene menti. Baldus.

Procurator ad negocia potest olim nominare in iudicio et quasi declinatorem habere opponere. secus in procura. ad iudicia ita no. Jnno. in. c. quoniam ut litem non contestata. fol. 80.

Procurator ecclesiasticarum personarum iurat de calumnia sine mandato speciali. Et est speciale in personis ecclesiasticis ita no. Jnno. c. in. c. de iuramē. calumnie. fo. 81. nu. 4. quod prestat super tota causa. Sed ad iurandum in emergenti non requiritur speciale mandatum. nec ubi litem non contestatur. ff. de procura. l. non solum in prin. de dam. in fec. l. qui bona. §. qui alieno ubi de hoc Bal. vide. §. in verbo exceptio in. vij. q. one.

Procurator debet mitti talis et ita instructus quod sciat veritatem negotii alias si interrogetur et dicatur se nescire veritatem quia ignorat factum facit dñm suum haberi pro contumace quo ad expē. imputetur enim dñs quare non misit procuratorem instructum et scientē negotii veritatem ita no. Jnno in. c. i. per tractatus de iuramē. calumnie. fo. 82. vi. de. §. in verbo impeditus in. i. q.

Procurator licet iuraverit de calumnia. tamen si dñs tāquā legalior interrogetur: nihilominus dñs tenetur iurare ita no. Jnno. in. c. fi. de iuramē. calumnie. fo. 82. nu. 1.

Procurator qui dubitat de habere inducias ad dominum consulendum ita no. Jnno. in. c. expoluit de dilati. fo. 83. nu. 2. vide. §. in verbo actor in. iij. q. ubi causa facere procuratorem.

Procurator substitutus ad impetrandum potest alium substituere si habuit ad hoc speciale mandatum ita no. Hostiē. in. c. ex parte deca. n. de referip. vide. §. in verbo citatio in. xxxj. q. et supra in verbo licet

titatus in. v. q. et §. in verbo dominus in. iij. q. et §. in verbo nomē in penulti. questione.

Procurator non potest indicare in animas domini nisi habeat ad hoc speciale mandatum. ita not. Jnno. in. c. quia propter de electio. folio. 30. numero. 14.

Procurator non prorogat in iurisdictionem consentiendo. sed excipere omittendo nisi ad hoc habeat speciale mandatum. ita no. Jnno. l. c. de causis de offi. delegati. fo. 48. nu. 1.

Procurator litis non prorogare potest iurisdictionem. de re ad rem sine speciali mandato ita not. Jnno. in. c. cum olim de officio delegati. fol. 55. numero. 2. post primam manum. et ibi casus vide. §. in verbo socius in. iij. questione.

Procurator potest renunciare exceptioni dilatorie et etiam probationi exceptionis peremptorie. Alii dicunt non valere renuncia. quia per procuratorem remitti non potest exceptio. sed omitti. ita no. inno. l. ca. cum olim de offi. delegati. fo. 55. numero. 3. Nec ultima est verior: quia remissio est donatio ut ff. de dona. l. si quis delegavit. Item quia procurator contractus non potest renunciare exceptioni. puta non numerata pecunia. C. de nona. l. non abstulit Nec fideiussor ut not. ff. mandati. l. si fideiussor. §. quedam. Tamen ex ordine iudiciorum potest procurator concludere in causa licet hoc modo renunciatur omnibus de cetero actandis ut no. ipse in. c. pastoralis de cō. posses. et proprie. folio 86. et per Jo. an. in. c. si. de in integ. resti. l. vi. bal.

Procuratorem constitutus non dicitur habere adversarium nec iudicem antequam adeat. et ideo si renocat procuratorem ante litem contestatam non tenetur intimare nisi procuratori ita not. Jnno. in. c. ex insinatio ne de procura. folio. 65. in prin. et li. mota si litem est contestata valet contestatio sed an valeat reuocatio secundum eum in cap. in nostra in glosa adversa. co. titu.

Procuratore constituto ad litem contestandam et ad substituendum potest per se causam peragere totam ita no. Jnno. in. c. petitio de procura. fol. 66. nu. 3. ff. de procura. l. qui procuratorem dat. bal.

Procuratorem non sufficit dimisisse si procurator noluit comparere. et dominus eum constitutus tenetur de impensis ita no. Jnno. in. c. constitutus de procura. fo. 67. nu. 3.

Procurator ad negocia et mediator testificatur si partibus placet aliter non ita Jn. l. c. romana de testi. de primo vide glo. in. d. c. romana de secundo vide in. c. i. de testi. lib. vi.

Procurator consentiens non secundum suum credere: sed secundum voluntatem et placitum maioris partis consentiens debet respondere. Secus in abbate qui prosequitur suum ius ita no. Jnno. l. ca. ad hec de testi. et ibi vide per eundem quod abbas potest reuocare procuratorem constitutum a conventu Jnno. Bal.

Per procuratorem generalem queritur possessio domini secundum Bar. in. l. qui i donatum. ff. de dona. et ibi vide per eum: quid in pacto adiectionis i diem et l. commissorie.

Procuratorem an quis facere possit inhabilem et ad substituendum habilem. Bart. quod non si in eo procura. officium radicatur. Secus si nudum prestat ministerium per. l. i. §. ceterum. ff. de acqui. possessio ne et per Jo. an. l. c. religiosus. ff. de procura. in de. Lasus est de hoc in terminis l. c. procu. de electi. l. i. vj.

Producens vide omnino. §. in verbo instrumentum in. i. q. et §. in verbo attestati in. i. q.

Promittēs non erigere non incidit in penas. si adversarius suus cui promiserat sponte solvat ita no. Jnno. l. c. constitutus de penis. fo. 206. quod no. facit ad not. in. l. iij. ff. soluto matrimonio. Bal.

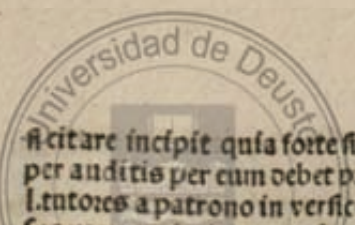
Promissio facta iudici non creditur ad alium iudicem. ff. iudi. fol. l. penul. ita no. abbas in. c. preterea de testi. cogē.

Promissi centum vel aliam quantitates nomine pene dare. et si non solvere vel non facerem quod promissi. Lerte quantumque fuerint promissa ista centum nomine pene non tamen cogor solvere istam penam sed solum interesse ita not. Jnno. in. c. Tuam de penis fol. 206. quod singulariter est not. Bal.

Promissio facta auctoritate mandati. de ea persona ad quam non transibitur man. est nulla: ita not. Jnno. in. cap. cum olim de prebend. folio. 141.

Promissor seu executor si non servat formam mandati sibi facti nulla est promissio. sed sunt quedam clausule monitorie seu oratorie. Quedam sunt modales. quedam conditionales. Monitoria clausula est quando committens dicit provideas talem si est idoneus que clausula non facit conditionem. et valet promissio etiam si ille non fuerit idoneus. Quomodo sit habilis licet non sit dignus nec sufficiens. conditionalis clausula est quando committens dicit provideas tali si est oriundus de prole militum vel de nobili civitate vel genere. nam si non est talis qualis esse debet non tenet promissio quia forma promissionis erat limitata propter appositionem conditionis et hic executor non habet examinare ista conditionaliter: sed de plano i domo non in iudicio: quod est merus executor qui debet exequi sine cause cognitione. Simile nota. C. de his quibus ut indignis. l. si ea. tamen legitimum contradicentem audire debet talis executor. maxime si citare

citare incipit quia forte sic assumpsit in mandato iudicis et super auditis per eum debet pronunciare. ff. de confirmat. tutorum. l. entores a patrono in versu. idonem pronunciando. Item ab ista sua pronuntiatione potest appellari intra .x. dies sicut a grauamine seu a sententia. Sed si non assumpsit partes iudicis potest perpetuo opponi de defectu conditionis. Alii dicunt quod licet citet ut iudex illam cuius interest et cui preiudicatur. tamen hoc facit ut summarie se informet non ut pronunciet: et ideo non est processus iudicialis nec debet pronunciari vel appellari. Hoc ergo constat in ista conditio. si est ita quod non erigitur citatio. Si autem non dicatur verba conditionis. si est ita. Sed dicantur si tibi constiterit. tunc erigitur citatio tam si de forma commissionis si alius leditur tamen ille cuius non interest non potest opponere quod non sit citatus ille cuius interest. Sed si non leditur alius tunc nemo citatus est: quia videtur ut simplici bono viro non ut disceptatori committi ita not. Innoc. in cap. dudum de presump. quod not. quia quotidie accidit de istis executoribus. Adde et oino vide quod not. ff. de bo. pos. l. in. §. penulti. et si odus quoque insertus intelligitur de forma non ad essentiam actus sed ad executionem ut no. C. de sent. l. cum eorum et vide quod not. ff. de codi. et dem. in rubrica. et vide etiam in capitu. primo de offic. delega. in clemen. casus brevis est. executor et promissor non tenetur citare nisi partes iudicis assumat sponte vel coacte ex forma mandati. et ista est substantia. Bald. Vel concludere ex premissis primo de officio executorum. Item quod merus executor debet exequi de plano et sine figura iudicis et cause cognitione. Item quod si in rescriptis sententia vel simile aliud apponatur aliqua conditio quod ante omnia debet cognosci de conditio si est vera. Item quando dicitur additur alicui ad hoc ut actus producat in esse debet actus extitisse ad hoc vide. ff. de condit. et dem. l. qui heredi. §. si. et in rubrica cod. titu. Item quod in casu quo executor citet summarie cognoscere debet Bal.

Postulatio si non admittitur in iuria sit postulatus. licet dicatur quod postulatio gratie solum innitatur ita no. Hosti. in. c. bone de postu. prelatorum. et vide. §. in verbo electio in. j. q. et idem tenet gl. in. c. penul. de postu.

Postulabiles qui sunt et qui intelligibiles vide per hosti. in. c. si. de postu. prela. et vide oino. §. in verbo forma in. j. q.

Postulatur non professus ita dicit Hosti. in. c. cum monasterium de elec. et vide per archi. in. nullus de elec. l. vi.

Punitur non delinques per facto delinquentis in factis vniuersitatis ita no. Inno. in. c. q. ppter de elec. fo. 30. nu. 9. vide. §. in verbo testis in. xvi. q. 7. §. in verbo reus in. vi. q.

Punituntur plures auctores quam factores ita not. Innoc. in. c. nouerit de sen. exc. fo. 213. nu. 3. et vide. c. primum de vsur. in cle. 7. §. in verbo calumniator in. j. q.

Punitio criminis vsurari spectat ad iudicem seculari non ad episcopum ita no. inno. in. c. ad nram de iureiur. fo. 109. Et an notarius qui facit instrumenta vsurarum veniat puniendus vide. xvi. q. 1. §. sicut et. r. dist. in. c. non licet. Et quare vsure prohibite sunt. vide in aut. nullus creditorem agricol. in pn. col. ii. Adde ad predicta quod nota. in. c. nos inter. de purga. cano. Inno. ponit multas rationes quare sunt prohibite super rubrica de vsur. et Hosti. in. c. ii.

Publicatio vide oino. §. in verbo citatio in. xxi. q. 1. q.

Purgatio an includat inquisitionem. dic quod sic si causa incepit a precedenti inquisitione. Secus si a precedenti purgatione ita not. Inno. in. c. cum in inuenture de purga. cano. fo. 205. Et ille qui se purgat absoluitur ab infamia ut per Innoc. in capitu. dilecto de purga. cano fo. 205.

Purgatio si non fuit prestita prout debet interim alia prestari debet ita not. Inno. in cap. cum dilectis. de purga. cano. fo. 205. nu. 5. p. ma manu. et vide. §. in verbo casus in. ii. q. De hoc videtur casus in. c. ex tuarum. de purga. cano.

De litera

Q

Qualitas Agendi est exprimenda in libello fieri ea in aliud transferatur iurisdictio. vel delictum arguatur. Et sic vbi quod ratione qualitatibus vel circumstantie datur iurisdictio que alias non daretur. Vbi non procedit libellus. nisi qualitas in libello exprimat. ita not. Innoc. in capitu. cum sit generale de foro. comp. fol. 76. nume. 2.

Qualitas facti puta notorietas vbi aufert iurisditionem. non sufficit probare simplex factum: quod est iudex incompetens ut conseruator ita no. Inno. in. c. statutus de offi. delega. fo. 37. nu. 2. De hoc hodie est casus in. c. i. co. tit. lib. vi.

Questio finium regundorum coheret cause proprietatis et super proprietate et possessione recipiuntur probationes ita no. Innoc. in. c. ex literis de probati. fo. 96. nu. 3. Sed ex possessione presumitur proprietate. tamen valet possessio in diuisionis iudicis. ut. l. si. ff. fami. heredi.

boc verum si habet possessionem titulata alioquin presumitur predo si non habet aliam eam addere nisi possideo quod possideo. ff. de petiti. heredi. l. qui interrogatus. et ff. communi diuisione. l. eod. diuisione. §. inter predones. Alii dicunt meram possessionem sufficere ad dominium presumendam: quod bec actio non requirit verum dominium: et quia incidenter deducitur in Oldra. et Bar. in. l. pe. ff. de conditio. instituti. et vide quod legitur et no. ff. si pars heredita. pe. in. l. i. §. proinde Bal.

De litera.

R

Ratio Rationes que sunt ex officio. puta ab argentario vel mercatore et si. Vel que non sunt ex officio licet mandantibus partibus sunt edende plene cum die et consule. quia rationum discussio aliter non potest patere. nam rationes continent data et accepta. et per computum. ff. de edendo. l. si quis ex argentiariis. §. rationes. non autem est rationum solus contractus vel una apodicta vnius promissionis vel confessionis. Propria vero et priuata ratio vnius non est alteri edenda. Fallit in vsurario vel ratione anime ut per restitu. vsurarum a peccato anima liberetur vel odio vsurarum. ut in cap. i. de vsuris in clemen. Domestice autem rationes quas quis scribit in suo memoriali non ex officio. sed ex animi sui motu sunt. Item instrumenta quibus quis vsurus est tenetur edere sine docere. ff. de arbit. l. non omnibus. nec cogitur quis suum aduersarium instruere de suis testibus propter metum subornationis. Originale tamen semper debet reddi producenti ut. l. probatoria. C. de diuersis offi. li. xii. omnia ista tangit Inno. in. c. j. de probati. sed non ita plene nec clare. Bal.

Ratificatio non augmetat numerum: quod absentes non computatur in numero ita no. hosti. in. c. in genesi de elec.

Ratificari non potest sine solennitate id quod ab initio fieri non potest sine solennitate ita not. inn. in. c. c. dilecti de emp. et vendi. fo. 150.

Ratibabitio non sufficit vbi tractatus de pcedere nisi premisso tractatu Inno. in. c. cum nos de his que sunt a prela. fo. 147.

Rescissio vel actio ad decipiendum ob dimidia insti precei excessum non habet locum in transactione ita no. Inno. in. c. cum ea de emptio. et vendi. et no. ff. ad trebel. l. lucius. §. si. Dum tamen transactio sit bona fide facta. Bal. Inno.

Rector ecclesie non potest transigere ultra tempus sue vite sine auctoritate episcopi ita no. Inno. in. c. ventis de transactio. fol. 64. et ibi casus vide. §. in verbo citatio in. xxi. q.

Rectores collegiorum habent iurisdictionem in causa vniuersitatis et singulorum. et etiam alii qui non sunt de collegio possunt coram eis agere contra tota societate. et contra singulos de societate ita no. inno. in. c. cum ab ecclesiariis de of. ordi. fo. 58. nu. 1. Et statuta eorum valent coram suo iudice. ut. l. si. in fi. C. de constitu. pe. Bal.

Rector collegii electus et confirmari a superiore in realibus collegiis ita no. inno. in. c. cum dilecta in rpo. de excels. prela. fo. 101. idem in personalibus fm quosdam ibidem Inno.

Religiosus vide. §. in verbo sepultura. et in verbo tepl. in. j. q.

Relatio. De materia relationum vide plene Innoc. in cap. intima sti de appel. folio. 150. in nume. i. vsq. ad nu. 4. vide. §. in verbo credulitas in. vi. q.

Regnum propter delictum primogeniti demoluitur ad sequentem ita no. Inno. in. c. licet de vto. fo. 164. et ibi casus.

Registrum quid dicatur registrum et an scripturae registri faciant fidem vide de omnibus istis per Inno. de procur. c. j.

Regula vel statutum ipsius regule. non sunt ius ita not. Innoc. in. c. dudum de conuersio. contuga. fo. 164. in nu. 4. et vide. §. in verbo superior in. ii. q.

Regula ex quo est approbata per papam nemini licet contradicere ita no. inno. in. c. ne dei extra de simonia. fo. 192.

Rescriptum et instatia ex ipso fundata non transit contra singularem successorem. nec ex eodem rescripto potest conueniri. Et quod dicitur instantiam ad successorem transire de vniuersali est intelligendum ita not. Innoc. in. c. quia. v. de iudicis. folio. 75. §. in verbo forma in. ii. q.

Rescripta quando dicuntur sibi in incederogare vide plene per Hosti. de rescrip. c. j. de priuilegiis iuris vide. ff. de mino. l. si apud bal. et vide. §. in verbo nomen in vlti. q.

In rescriptis semper debet fieri mentio de religione secundum illum curie ita not. Hosti. in. c. si quando de rescrip. et vide. §. in verbo heremoditium in. j. q.

Rescripta an sint perpetua vide plene per Hosti. in. c. sedes apostolica de rescrip. et de prealencia literarum ibidem per Innoc. et Hosti.

Rescriptum an officiat successorem beneficii vel patrimonii vide Innocentium in capitulo significauit de rescriptis. folio. 12. et ibi casus.

Rescriptum non iurat impetrantem si contra rescriptum facit quia non intelligitur pro eo rescriptum qui contrarium facit eius qd est scriptum ita notat Innocen. in capi. mandatum de rescriptis. folio. 12. nume. 4.

Rescriptum accipit vires ex intellectu scribe ita not. Inno. in. c. cu ecclesiastice de excep. fo. 116. et in. c. cum olim de preben.

Rescripta beneficia tanquam ambigua sunt restringenda ita not. Innocen. in capitu. cum olim de prebendis. folio. 141. numero. 4. Sic ad lites quasi odiosa Innocen. Et vide de hoc text. in capi. q. uis de preben. in. vi.

Reprobatus vide. 3. in verbo approbatus in. j. qd. 2. ibi dicit de ista q. stione ut ibi vide.

Resignatio beneficii an possit fieri in alijs manibus q. epi vide Inno. in. c. ex insinuatione de simonia. fo. 191. et vide glos. in. c. j. de renun. ciatio. in. clem.

Residentia vide omnino. 3. in verbo beneficium. in. v. qd. 2. vide om. nino. 3. in verbo clericus in. vi. q.

Responsio vide omnino. 3. in verbo positiones. in. j. q. 7. j. in verbo reus in. v. qd.

Respondere non debet quis aduersario suo nisi de man. iudicis Tam me si spote respodet sibi preiudicat et imputetur sibi ita not. Inno. cen. in capi. prout de dolo et cotu. folio. 92. nume. 1. vide glos. in. c. cum in causa de iur. calum.

Respondere quis non cogitur positiui vel interrogationi quando cri. me obicitur nisi obicitur crimen cum notorio vel infamia vel sententia: q. ubi debet quis se purgare ibi debet et respondere ita not. Inno. in. c. cum super de cofes.

Respondere tenetur querelantibus omnes illi qui sunt in consilio puin. ciali ita not. Innocen. in. c. graue de preben. fo. 140. numero. 7. Ta men in criminali nemo respondere tenetur sine citatione de quo est casus in capitu. primo. de iudici. et vide Joa. And. in. c. h. de elect. libro. vi. Et in generali consilio quilibet habet ius renocandi domi. ibidem. Innocen.

Respondere nolens intelligitur esse cotumax nisi sit liquidum quali. ter non tenetur respondere ita notat Innocen. in capitu. veniens de ac. cusa. folio. 186. nume. 3.

Reconuentio locum non habet ubi officium iudicis incidenter implo. ratur nec in causis summaris nec in causa appellationis ita not. Hosti. in. c. j. de mutuis petiti. facit. ff. de procur. l. sed et hoc. 3. non solum et. l. omnium Bald.

Reconuentio nec etiam conuentio habet locum coram iudice delega. to dndum post lit. cotesta. quia ter. legis limitat. tempus dum di. citur a principio. Sed coram iudice ordinario habet locum con. uentio non reconuentio ita not. Innocen. in capitu. i. de mutuis peti. tio. folio. 79. numero. 4. et vide ter. et glos. not. multum. ff. de procur. l. omnium q. inder potest assignare terminum reo pro conuentio do qd tene menti. Et vide de fraude qd quis non possit nisi sub vno iudice conueniri in. d. capi. j. in fi. per Inno. et vide in. c. dispendia de rescrip. libi. vi.

Reconuentio vsq. quo procedat in petitorio et possessorio vide Inno. in. c. i. de sequest. posses. et fruc. fo. 91. nu. 3. Et ibi dicit Inno. q. ubi principalis negotium non effugit cognitionem iudicis accessoria amo. do disceptari non potest q. no. Bal.

Relictum vide oino. j. in verbo testator. pe. q. ibi et dicitur relictum ad. pias causas et. et. j. in. d. verbo testator. in. in. q.

Recte et rite istorum verborum vide plene differetias supra in verbo missum. in. in. q.

Remissio remitto tibi vnum annum de penitentia quest. virtus istor. verborum vide plene per inno. in. c. qd. ante de penite. et remissio. folio. 27. nume. 3. Et de virtute istorum verborum quodcuq. liga. ueris super terram et. vide ibidem inno.

Remissionem condensationis facta per eum non intelligitur facta remissio debiti priuate persone. nec condona. spectatis ad priuatum vide. 3. in verbo guerram in. vltima q.

Renunciatio beneficii statim quod renunciat prelatus vel ordinarius potest illud alteri conferre: potest statim illi auferri possessio si ne vlla citatione. Secus si non renunciat beneficio sed forte debet sibi propter cotumaciam et non suscipiendo ordines: quia tunc iste p. pter hoc non est priuatus ipso iure. sed secuta sententia ita not. inno. in capi. accepta. de resti. spolia. fol. 9. nume. 1. vide supra in verbo li. beratio in. j. q. in fi.

Renunciatio appellationi codenatur in expensis ita not. Inno. in. c. ex parte el. ff. de rescrip. fo. 6. nu. 1. vide 3. in verbo epus in. j. q. ibi vi. detur renunciare propria beneficia. et vide omnino. j. in verbo statu. tum in. v. q. circa medium.

Renunciare ecclesie est magis q. renunciare liti ita not. Innocen. in. c. in nostra de rescrip. fo. 12. nu. 3.

Renunciare quis non cogit rei in qua qd credit se ius habere ita not. in. nocen. in. c. licet de transla. pla. fo. 36. nu. 2.

Renunciare quis non potest iuri quod ex se absolute non pendet ita not.

hosti. in. c. de causis de offi. dele. et ibi est glo. no. facit. ff. q. pe. in sum. ma. et de re iudi. c. fi. lib. vi.

Renunciare non potest qd solennitatibus que requiruntur in vero iudi. cio. sed in compromisso sic ita not. Hosti. in capitu. de causis de of. ficio delega.

Renunciatio liti potest fieri etiam absente altera parte ita not. inno. in capi. cum pridem de pactis. folio. 63. Et hoc patet q. potest dese. ri appel. p. pactus cotrarium vel per renun. ciationem expressam etia. altera parte absente ita not. glos. in. l. post q. liti. C. de pact. Sed qd si non renunciatur liti sed alteri iuri. Si qui dem tacite renunciatur valet inter absentes. l. h. C. de pactis. ff. de mino. l. si filius. Aut est ins quod potest tolli nuda voluntate puta sola ratificatione et va. let in absentia. ff. de nego. gesti. l. p. mpo. et. l. nescius. Aut est ius ra. dicatum quod non potest tolli nuda voluntate vnius et tunc si inter. ueniat medijs organum. i. nesci? vel epistola. et valet argu. l. consensu. ff. de actio. et obliga. Si vero non intervenit instrumentum. i. orga. num vna glos. que est in. l. non solum. ff. si liberationis de liberati. legata dicit quod valet sed illud esset verum in vltima voluntate. scens in cotractibus ut not. ff. de pactis. l. idem in duobus Bald. et not. bene ista.

Renunciatio et conclusio facta in causa principali non extenditur ad cam appellationis nisi si expresse dictum vel actum sit: qd ad causam appel. lationis porrigetur ita not. Inno. in. c. cum venissent de testi. folio. 100. nume. 3. Aduerte hic. q. in renun. ciatione si fuit renunciatum productionibus et allegationibus. Et tunc est verum qd renun. ciatio ista facta in causa principali non nocet in causa appella. Aut re. nunciatur iuri de quo fit p. batio: et nocet renun. ciatio in ca. appel. ut C. de fide instr. l. in. Bald. Sz an renun. ciatio et conclusio in causa di. catur de essentia iudicii. ita q. si omittat p. cessus sit nullus. Et vide tur q. non q. numeratur inter illa q. sunt de essentia ut no. C. de sen. l. platam. Veritas est qd de substantia est renunciare et concludere alias nihil valet p. cessus s. m. doc. et est expressum in. c. qm. cotra fal. sam. de p. batio. et in. c. cum dilectus de fide instr. facit. C. de iudi. ci. autem. in. b. emus.

Renunciari potest testibus. Sed aut est renun. ciatio generaliter et tunc si aduersarius de nouo opponat in ca. appel. ex qua admittitur ad. excipiedum admittitur ad proband. Sz si specialiter renun. ciatio est testibus sup. aliquo certo articulo sen. capitulo. et tunc secus ita not. inno. in. c. cu. venissent de testi. folio. 100. nume. 3. Et sic no. casus ubi testes recipiuntur post generalen renun. ciat.

Renunciari non pot. p. statutu appellationi singulor. sed per pactu sic. ita not. inno. in. c. venientes de iure iur.

Renunciari pot. appellationi ita not. inno. in. c. constitutus de appel. fol. 121. Et pot. appellari na. in iudicio q. extra. ut ibi dicit inno.

Renun. ciatio non vi. priori appellatiui ab interlocutorio p. appellatione posterio. et a diffinitiva: q. tunc rata manet s. na. vñ geminatio ap. pellationis non nocet ita not. inno. in. c. dilecto. de ap. fo. 129. nu. 4. Ca. lus est hodie in. c. h. an cu. glo. sua de dolo in. de.

Renunciare vi. p. testatidi et verbis q. vnu dicit aliud facit ita not. inno. in. c. tua extra de sponsa. fol. 178.

Renunciari pot. libello producto et admissio in ca. ciuili sed non in cri. minali post inscriptionem ita not. inno. in. c. h. de accusa. fo. 186. nu. 5. q. in criminali forma est iam data a iure q. petas. abolitio et tunc est in p. ctore iudicis si vult eam p. cedere nec ne bal. Adde q. h. accu. sator se inscripserit ad pena. talionis pot. nihilominus libellu. eme. dare an lit. p. testa. s. m. Baco. in. l. edita. C. de ede. et in. l. accusatoris. ff. de adulteris nisi p. statutu. p. ductio accusatiui haberet quo. ad producendum vim litis p. te. Producere aut accusa. nemo cogitur. ff. de furtis. l. sempromia. de falsis. l. atheniens. C. de accusa. l. h. quis ho. micida qd no. perpetuo.

Renunciatio appellationi nihilominus pot. est agere cotra. iudicem de iniustitia sibi facta ita not. abbas in. c. sepe de appe. facit. l. cu. in terdicto. C. arbit. tute. quod not. Bald. vide per Barto. in. q. per. cu. disputata que incipit a sententia iudicis qui male iudicauit et. et dicit ut ibi.

Renunciatio in vno articulo nihilominus pot. si vult in alio appellare ita not. inno. et abbas in. c. dilectas de appel.

Reus non cogitur respondere libello q. iurisdictio fundat. ex loco co. tractus. nisi sit fundata prius iurisditione ita not. inno. in. c. roma. na. de foro compe. fo. 78. nu. 2.

Reo non currit tempus siue terminus actore agere non valente ita not. Inno. in. c. prudentiam de offi. delega. folio. 49. et vide l. h. ff. de le. ge commissio. Bal.

Reus potest opponere cotrarias exceptioes ex qbus idem resultat ef. fectus secus si discordet ratione finis ita not. abbas in. c. ventens de p. scrip. et ibi vide per eum.

Reus conuentus rei vendi. si probauit se dominum cotfirmanda est ei possessio et proprietates adiudicanda a ei possidens non egisset ita not. inno. in. c. cum venissent de resti. spo. fo. 89. Actore ergo non pro. bante reus absoluitur. Sed reo probante actor codenatur reo. na. reus

reus eo ipso qd excipit vel negat petere vñ. Ad est ergo sine petiti-
ne si pro eo scrip. snia. Ex hoc patet qd snia lata pro reo pbante fa-
cit eum dñm. si actor erat tñs et si tertius erat dñs. causat ei vsu-
capiōnem. ff. de except. rei iudi. l. si quis rem a non dñs. Itē si reus
a possessione cadat et vadat ad actorem poterit reus petere exequi
sniam contra actorem antiquum ex possessione noua vt. ff. de iureiu-
ran. l. sed et si possessor et si hoc non faceret snia lata pro talis reo vi
condemnationis actoris faceret vi condēnationis dñi: qd in reali
etiā vbi nō potest fieri cōdēnatio pōt fieri executio. ar. ff. de peti-
tio. heredi. l. iij. de exceptio. rei iudi. l. a te. §. j. Sed hostien. dicit qd
reo absente debet ferri absolutoria. nam aut debet reo res adiudi-
cari cum non sit hoc petitum. nam reconuentio exigitur ad hoc vt
actor possit cōdēnari reo in aliqua principali re alio frustra esset
reconuentio. ff. de exceptio. rei iudi. l. si inter me et te et est expressum
ff. si pater heredi. peti. l. j. §. proinde ibi inuicem petere debebūt et
item dicere qd quando probatio excedit petitionem fiat cōdēna-
tio ex sola probatione absq. petitione ridiculum est vt. examina-
ta de iudi. Item per hostien. facit. C. de transac. l. si pro fundor no-
tu. l. siue apud acta eo. titu. nam nō est idem retinere et ad iudicare
Sed cum innocen. concordat glo. ff. de proba. l. circa eum. et Dyn. in
regula nō hz actori de reg. in. li. vi. Itē aliquid plus debet consequi
reus pbando se dñm qd nihil pbando ar. insti. de actio. §. j. Sed per
host. facit qd natura snie late pro reo est petere excep. non ius agendi
ar. ff. de eo p. quē factū erit. l. j. §. si reus. Dico qd inno. dicit verū cir-
ca eandē possessionē nō vt ferat cōdēnatoria. nisi per modū silētij
s. iustificatoria snia. pronunciat ibi inder eum iuste possidere qd
pbant se dñm. et ideo cōabsoluet: et sic incidenter facit mentionē
de probatione domini. poterit etiā dicere. Itē declaro eū dñm: qd
in hoc venit incidenter et sic cōfirmatur reo possessio et addetur ti-
tulus snie ar. ff. ad carbo. l. j. Resultant effectus predicti: qd hz mera
pbatio nō hēat paratā executionē. verū est nisi trāsnit in sniam cō-
fessionē vel iusticiā. Ita no. glo. que nō est alibi in. d. l. sed et si posses-
sori. §. pe. Et confessio tacita equipolet expresse onō ad executionē
paratā quod est no. ff. de pactis. l. tale pactum. §. j. Sed dictū hosti-
bz locū in diuersa possessione vt si reus possidet dimidiā actor aliā
dimidiā nā non ideo qd reus probet excipiendo se dñm totius rei
adiudicabitur sibi possessio actoris nec cā enūcet: qd non est actus
ad hoc. Nunq. enim exceptio egreditur petitionē vnde in exceptio-
ne compensationis si plus est debitum ex quo compensatur. qd ad
quod compensatio obducitur: et totum probetur. non tamen in resi-
duo cōdēnabitur. ff. commo. l. in rebus. §. si qd singulariter est
no. bal. vide. j. in verbo silentij in. j. q. circa medij.

Reus voluntarius debet firmare personam suam in iudicio. sed reus
necessarius eo ipso quod est citatus habet personam legitimatam
ita not. innocen. in. c. pastoralis de exceptio. fo. 11. nume. 3. Sed nō
legitimam causam nisi eam assignet et probet quod tene menti.
Et vide inno. in. c. cum inter eo. tit. Et est reus necessarius omnis
ille contra quem dirigitur narratio petitionis specialiter et nō in
genere: quia quando fit citatio generalis sine specificatione perso-
ne solum intelligitur citati illi quorum interest: et qd non constat
quorū interest. habent comparentes. si negatur eorum interesse vo-
cere de suo interesse fm. Inno. ibi dem qd no. Bal.

Reus conuentus quando simpliciter negat non cogitur probare ius
suum. sufficit enim sibi qd allegat titulum. ff. de re ien. l. in speciali
Secus si excipit ita not. innocen. in. c. si diligenti de prescrip. fo. 116
in nu. 2. Sic vt in. l. cogi. C. de petitiō. heredi.

Reus puniatur ex eadem inquisitione criminaliter et cogitur ad resti-
tutionem damnum ita Innocen. in. c. cū oporteat de accusatio.
folio. 127. numero. 2. et est multum nota. Secus in accusati. vt. l. j. C.
quando civil. actio preiudi. crimi. Bald. vide Dyn. in. l. si quis ad
se fundum. C. ad. l. iusta. de vi. et Bartol. in. l. i. p. etor. §. hoc edicto.
ff. vi bonorum raptorum et in. l. interdum. §. qui furem. ff. de furtis

Reus condemnatus per sententiam que erat nulla an possit principa-
liter agendo petere declarari sententiā nullam. Et videtur quod
sic vt. ff. fami. l. heres. l. quedam mulier et de iure patronat. l. fina.
Sed in causa nullitatis incidens questio est et incidit cause appel-
lationis. non autem est causa principalis et per se contemptata vt
not. C. quando pronoca. non est necesse. l. prima in glo. ordina. in cō-
trarium videtur quod reus est tutus ope exceptionis et sibi sufficit
exceptio. vt. l. prima. §. si reus. ff. de eo per quem factum erit. et. l. pri-
ma. §. si debitor. ff. vt in possessionem. legati. Item ex quo sententia
est nulla non expedit a iudice petere id quod est ipso iure disposi-
tum vel concessum. ff. de conditio. institutio. l. que sub conditione.
§. finali. l. prima. C. de thesauris. Solutio dicunt quidam quod
reus non potest agere de nullitate principaliter et per se vt. l. pure.
§. finali. de exceptio. doli. Sed tu dic quod officium iudicis oritur
quo petitur sententia nulla declarari: et renocari quatenus de fa-
cto processit vt. l. iij. C. de accusatiō. facit quod not. ff. de scrip. l. j.
in si. principij. ff. qd sen. sine appe. resc. l. j. §. j. et de euictio. l. minor
in prin. nec obstat qd datur exceptio nam et nihilominus actio. i. of

ficiū iudicis loco actionis dabitur argumen. ff. de liber. lega. l. qd
mibi. et qd nor. ff. de iure iuran. l. sed et si possessor. post principium
fm. abbatē in. c. de sentē. et re iudi. et tene mēti Bald. vide per Bar.
in. l. quidā in suo. ff. de cōditio. insti. et ibi etiā per Bal. et vide etiā
p. Bar. in. l. si quos. C. de decurio. lib. 2. Sed an procedat ista peti-
tio dico sententiam nullam. et si qua est peto eam rescindi vi ap-
pellationis et videtur qd nō fm. abbatem ibidem. Itz sine sit actor
originalis siue reus nō posset allegare contraria vt. c. veniens de pr-
scrip. qd ista sunt contraria essentialiter rōne finis nā p. traria natu-
re sunt. Preterea si sentētia fuit lata ab ordinario causa appella-
tionis pertinet ad superiorem. Causa nullitatis nō pertinet ad su-
periozem sed ad eū iudicem qui iudicauit vt. C. qd o. et quādo in-
der. l. si vt pponis in glo. C. de sen. ex pericu. resc. l. j. et C. de sen. et
interloc. om. in. l. j. Solutio dicit Dy. Quod aut appellat actor et
nō procedit libellus implicis cōtraria ar. C. de inoffi. testa. l. cum
q. aut appellat reus et tñc procedat libellus. qd causa nullitatis ve-
nit incidēt vt in. l. j. C. qd puo. nō est necesse. Itz ista rō videtur fal-
sa. nā dicto libello cā nullitatis expresse et per prius et nō p. posterius
intēptatur. vñ principaliter venit adeo qd licet appellatio a princi-
pio esset ipso iure nulla. vel postea deserta. tñ durat causa nullita-
tis arg. C. si pēdente appellatione. l. iij. facit qd not. Inno. in. c. sepe
de appel. et Guil. de cu. in. l. suum. C. de iure delibe. et vide p. Bar. in
l. si expresse. ff. de app. Oldra. dicit qd libellus pcedit qd iudicia qd
simul cumulatū sunt simul tractāda et cōtigua. ad quod facit capi-
tulū cōstitutus de in integ. restitu. et qd ibi no. per Inno. et in. c. cū
olim. §. eadem de prius legēs sed Inno. alibi dicit qd aut appellat
a diffinitiva et procedit dictus libellus. Aut ab interlocutoria nō
habente instar diffinitive. Et tunc superior non cognoscit de nul-
litate. et sicut nō procedit libellus respectu nullitatis: quia interlo-
cutoria nulla ipso iure nūq. deservit ad superiorem in gradu iuris-
dictionis. Sed ad eūdem iudicem pertinet corrigere factum suum
ita no. Inno. in. c. dilecto de appel. qd est valde no. Ad hoc facit qd
vbi ceptū est iudiciū et adhuc pendet ibi et nō alibi finem accipere
debet. ff. de iudi. l. vbi immo plus est dicē dñi qd si libello nō est fa-
cta mentio nullitatis. tamen de ea pronuciari potest: quia inest
tacite: et quia incidentia expediuntur sine libello. ff. de cens. l. iij. l.
qui test. ff. de inno. l. verū. §. ex facto. ff. de appel. l. si constat. et ff. de
edilitio. edic. Lediles §. item sciendū: Sed pone cōdēnatus peti-
tū sniam pronuciari nullam. inder pronuciat sententiā nullam. Sed
reus vltra dicit domine absoluat me a debito. Dicit inder supe-
rior ego non sum inder debiti sed inder processus et nullitatis ei.
modo queritur an inder nullitatis possit de debito pronuciare: et vi-
detur qd nō quia est petitum coram eo. nec habet in hoc in iudicio
nem sed vbi ceptum fuit iudiciū ibi finem accipiat. ff. de iudi. l.
vbi ceptum fm. Jac. but. in. d. l. si vt proponis. sed Bar. dicit qd in-
der nullitatis succedit in locū primi iudicis in absolūdo et cōdē-
nando sup. cōtētis in prima petitione. per. l. absente. C. de accusa.
in verbo ibi pro sua iustitia reformabit vide per Bar. in. l. si expres-
sim. ff. de appella. et in. l. p. C. quando prouo. non est necesse. Itz etiā cau-
sa nullitatis naturam appellationis vt deuoluat totum negotium
ad idem. ff. fami. l. heres. l. quedam mulier vbi corrigitur senten-
tia et pronunciat super actione prima ad idem de iure patro. l.
carmelia pia. sed Jacobus de arc. concedit hoc quando causa ad
primum iudicem redire non debet propter suam iniquitatem et
dolum vt. d. l. iij. C. de accusa. alias ad eundem redit pronuciatio
nisi sit appellatum vt. d. l. vbi ceptum. et d. l. carmelia pia. et hec te-
neas et no. bene ista Bald. vide Ly. in. l. eos C. de appella. et Bald.
in. l. tale pactum. §. qui prouocauit in. xij. qd. ff. de pact. vbi videt
distingueri an sit petitum vt pronuncietur super principali vel
non sit petitum.

Restitutio in integ. petitur de plano p. tra interlocutoria ita no. inn.
in. c. querelam extra de procur. fo. 61. nu. 2.

Restitutio in integrum aduersus sententiam et nullitas ipsius sentē-
tie possunt cumulari sicut in eodem libello ita no. Inno. in. c. cō-
stitutus de in integ. restitu. fol. 71. nume. 2. et nullitas est remedium
extraordinarium. quomodo ergo conuertitur. respōdeo alterū est
verum: nō aut cōuertuntur in essentia. Sed est quidā modus agen-
di toleratus a iure. sicut et ille dico sniam nullam. et si qua est appel-
lo. Item ille dico rem ad me pertinere iure domini vel quasi nā
cause huiusmodi et probationes earum sunt cōtigue Bal. vide. §.
in verbo ciuitas in. h. q.

Restitui in integrum cōtra sententiā vel in integrū restitui ad appel-
lādū qd differūt vide Inno. l. c. si. de in integ. restitu. fo. 71.

Restitutio in integrū qd petit i iudicio ad allegādū vel pbādū i ipso
iudicio: sufficit tunc summaria cognitio et probatio ita no. inn. in
c. ex literis de in integrū restitu. fo. 70. nu. 2.

Restitutio in integrum aliter petitur a dñs. l. qui seruo. §. item qua-
re. ff. de restitu. in integ. et rem potest quis petere in eodem libello
sine petat se restitui cōtra sniam siue p. tra cōtractum celebratum su-
per re possessa a petēte. Secus si sup. re nō possessa. Et ideo aliud

Margarita Baldi loco Repertorij.

est cum petatur restitutio contra prescriptionem. q. contra non possidentem prescribitur. et est necessaria recisoria ita no. inn. in d. c. et literis in ii. col. de integ. restit.

Restitutio in integrum est restringenda q. est iuri obicit gñali scia ita no. Inn. l. c. ex transmissa de prescrip. fo. 115. nu. 2. et no. ff. de conditio. in debi. l. si. q. idē questit et facit in rōne sui. ff. de actioni. et obliga. l. in honorariis. §. sed cum recisa. Bal.

Restitutio pape non cassat electionē canonicorum q. non inuenit locū vacātem ita no. Inn. et l. docti. in c. innotuit de electi. Adde et vide glo. et ter. eo. ti. c. si eo tempore lib. vi.

Restituitur spoliatus s. in modum et speciem spoliationis ita not. in no. in c. ex parte de resti. spolia. fo. 90. nu. 4. et vide. j. in verbo testis in l. q. et j. in verbo testator in l. q.

Retentio vide j. in verbo tutus in j. q.

Reuelare vide j. in verbo testis in l. q.

Reuelare an teneatur quis illud q. fit. quando taciturnitate veritas iustitie non perit. nam testis adeo tenetur. quia cum taciturnitate periret vera iustitia vide Innoc. in c. offi. de penitenti. et remis. fo. 207. de conditio. ob causam. l. idem est. §. sicut ubi de hoc et ibi videas. et no. C. de furtis. l. in ciuile et l. ciuilem per glo. et l. r.

Reuocatio vide. j. in verbo commissio. in p. q. et j. in verbo dominus in ii. q. et j. in verbo factum in v. q. et j. in verbo sententia. in v. q. et in xxiij. q.

Reuocatur id quod sit contra appellationem non id quod sit contra appellat. s. in Innoc. in c. quia propter de elect. folio. 29. vide. j. in verbo sententia. in l. q. et j. in verbo absurditas in p. q. casus est in c. cum inter de electio.

Reuocatio literarum dñi pape est odiosa et valent literę l. non fiat mētio de appellatōe ita not. inn. in c. ex literis de offic. delega. fo. 14. vide. j. in verbo causa. in v. q.

Reuocari possunt de facto que de facto sunt ita dicit Innoc. in c. aud. di. de resti. spolia. fo. 87. nu. 3. ff. de cuius. l. minor in pnc. vide. j. in verbo appellatio in xxiij. q.

Reuocari non debet omne id quod post appellationem sit nisi fiat contra appellationem ita no. Inn. in c. consuevit de appella. fo. 124. et l. creditor. ff. mandati.

Res non dicitur integra qñ substantia sunt inchoata. vt contractus cum est de substantia. s. pñdia vt missa de spiritu sancto. non facti rem desinere esse integrā ita no. Inn. et l. docti. in c. in causis. de ele. vide. j. in verbo restitutio in integrum in v. q. et j. in verbore nunciatus in l. q.

Rem pot. q. sua pñia autoritate retinere et apprehendere statim q. q. bz inuestitura verbalē. q. de corporalib. non est dubiū ita no. Inn. l. c. ff. de pñitudine. fo. 14. et non est alibi hoc dictum vt dicit Bal. l. q. ratiario. ff. de pigno. actione Bald.

Res que non possunt prescribi q. sint vide. inn. in c. cām de prescri. fo. 114. et eo. ti. in c. cum non liceat per glo.

Res inter alios acta quādo pñdicat vide per Innoc. in c. auditis de prescrip. fo. 115. nu. 1. et vide glo. in c. p. de appel.

Res indicata quādo profit alteri vide plene per Innoc. in cap. quāuis de re indi.

Res que sine solennitate fieri non possunt sic nec ratificari ita notat Abbas in c. cum dilecti de emp. et vendi. q. est no. argumētū contra ff. de manu. vindicta. l. si pater. §. si. Bald. et vide qd. not. Innoc. in c. pñdentiā de offi. delega. fol. 49. vide supra in verbo ratificatio in ii. q.

Rex. vide ofno. j. in verbo papa in j. q. et j. in verbo impator in f. et h. q. et j. in verbo princeps in j. q. et j. in verbo bellum in p. q. et j. in verbo citatio in l. q.

Reges non possunt testādo priuare regno nedū filios sed nec fratres vel alios cōsanguineos ex stirpe paterna descendētes sola volūta. te. Et est in eis spēle quod est verum quādo regna deferuntur per successionem. Secus si per electionem deferantur ita no. Inn. l. c. grādi de supplē. negli. prela. fo. 39.

Regibus et alijs dñis hñtibz in rñditionē datur curator istis de causis. ff. de pñ. si nescit regnū suū defendere. Itē si in eo nō seruat bene castodiam et pacem. maxime locis religiosis et personis pauperibz. Itē. q. plus est si pñda nesciat recuperare ita no. Inn. in c. grādi de supplē. negli. prelato. fo. 39. nu. 3. et q. curatorem dat talibus vide ibidem Inn.

Reges quam libertatem vānt ecclesie vide Innoc. in c. auditis de integ. restit. fol. 69.

Rex potest donare et etiam alienare moderate: nō ita immoderate vt ledatur dignitas regalis ita no. Innoc. in c. intellectu de iureiur. fo. 11. idem in imperatore vt no. in antētica quomodo opo. episcopo in pñci. col. j.

Rusticus vide. j. in verbo ciuitas in l. q. ibi et in honoribus municipalibus rustici non continentur bal.

Rumor minor est q. fama ita no. inn. in c. tertio loco de presum. facit ter. in c. super eo. de cōsan. et affini. et facilius nascitur et finit rumor

q. fama. l. si. ff. de heredi. insti. Item indicium minus est q. semiple na probatio. ff. de pñatio. l. cum probatio per glo.

Rumor est vocū multitudo. fama vero est opinio vt. c. ad petitiones. de accusa. per Inn.

Sacerdos quando debeat dimittere missam ppter presentiam excoicati et qñ nō vide inn. in c. nuper de sentētia excom. fo. 210. nu. 3. et c. vt fame eo. ti. vbi per Inn.

Sacerdos etiam simplex absoluit ab excoicatione in articulo necessitatis ita no. Inn. in c. de cetero de sentē. excom. ter. est in c. nup in fi. eo. ti. fo. 210. nu. 6. idem tenet abbas in c. si. de sepul. Et dicit q. excoicato qui cōfessus fuit nō potest interdici sepultura: licet non satisfecerit. quod no. bal.

Sacerdoti pauperi an liceat locare operas spūales. die q. nō in pñciū dictum dominorū. Sed in elemosinis sic ita no. Inn. in c. qñ. ne prelatus vices suas. fo. 192. nu. 3. et 4.

Sacerdos nō d. testificari nec diuulgare illud q. sibi dictū est ex pñfione: q. illud scit vt deus nō vt hō ita no. Inn. in c. qualiter de accu. fo. 182. nu. 2. et no. idē in summa de pñf. qd. dicitur et per beatum Thomam in scōa scōe q. lxx. arti. j. in respon. secundi articuli. Adde. j. in verbo testis. q. l.

Sacerdotes electi a capitulo quādo dicantur habere curam animarū vide Innoc. in c. cum nō igno. de pñben. fo. 137. nu. 1. vide. j. in verbo testis in l. q.

Sacerdos in foro penitētiāli est publica psona: pot. stipulari absenti ita no. Inn. in c. parrochi. de sepul. fo. 188. vide glo. not. in c. q. de vsur. lib. vi. Adde q. in foro penitētiāli nō requiritur presentia aduersarij secus in foro iudiciali. ff. de confessis. l. certum. §. si quis absente.

Sancti quando dissonāt in opinionibz neutra sapit heresim: ita no. Inn. in c. ne innitatis de consti.

Satisfactio vide. j. in verbo accusatio in l. q.

Scriptura qualis dicat publica. et qñ nō: vide in c. j. in prin. sui de fi de instr. per inn. vide. j. in verbo prelatus in l. q.

Scriptura qualis dicatur auten. et qualis non: vide in d. c. j. in pñci. de fide instr.

Scripturā negāti esse notarū incūbit onus pñdi. inn. in d. c. j. de fi de instr. fo. 105. nu. 9. Adde qd. no. in c. venies. de vbo. sig.

Scriptura ex quo est facta manu publica. et bz sigillū autēticū et mortuis testibus ibidē scriptis facit fidē et credit illi scripture. dñmo do non sit in aliquo vitata vel vituperata vel suspecta vel calum niosa ita no. inn. in d. c. j. de fide instr. fo. eodem. super verbo publicam. et ibi text. ad litteram Bald. vide in c. cum. p. tabellio eod. titu. per Inn.

Scripture registri. an faciāt fidem vide Innoc. in c. j. de pñci.

Scripture solius notarū creditur circa dicta testū ita no. Inn. in c. cū dilecti de elec. fo. 26.

Scriptū si est alicui q. faciat titio pñideri. et pñuio: mandat q. fiat hoc incerta ecclesia. et ibi hoc de iure fieri non possit pot. mādare q. alibi recipiat. Secus si de iure tenet man. l. nō habeat facti executionē ita no. inn. in c. in litteris de offi. delega. fo. 49. nu. 2. argu. ff. de fidei cōmis. l. q. satis et ff. mandati. l. inter causas. §. abesse. et ff. qui satis. cog. l. quotiens cū si. et c. super eo. de offi. delega. per eundem et vide per Inn. in c. de cetero de re iudi.

Scriptura iudicis l. sit tribus testibus subscripta non pbat acta nisi ipse iudex sit iudex et notarius et ea scribit vt notarius ita no. inn. in c. cū a nobis de testi. fo. 100. C. de sacro san. eccle. l. iudex. §. his tabel. quod not. Bal. Et sic scripture iudicis non creditur. licet sit facta in iudicio. vide Bal. in aucten. si quis in aliquo documento. C. de eden.

Scribi non d. in instris aliquid q. sit contra bonos mores vel contra ius ita not. Inn. in c. filius de testa. fo. 163. Adde etiā q. nec in solita nec nimis cautelosa. ff. de condi. insti. l. si q. sub conditioe et q. ibi no. et tene menti hic bal. Et sic no. q. cautelosa pñfio et adiectio clausularū insolitarū pñfione fraudis inducit vide in c. illo vos. de pigno. et in ca. ad nostrā de emptio. et vendi.

Scribēs suā mortis irregularis est ita no. Inn. in c. sniam ne cle. vel mona. fo. 186. nu. 1. Et quid de balistarīs similiter vide ibidem per eundem Inn.

Sepultura. an monachi et alijs fratribz religiosis liceat eligere sepul turam quando extra locū sui conuentus obeunt vide per Innoc. in ca. nimis extra de concess. pñben.

Sequestratio fit propter contumaciam ita not. Inn. in c. et litteris de dolo et conta. fo. 92. Et materiam sequestrationis tractat plene Jo. and. Et qñ habeat locum et quando nō in c. locupletari de regu. iur. lib. vi. in mercurialibus bal.

Sententia lata super crimine est perpetua. Secus si super contumacia ita no. Inn. in c. et litteris de consti. fo. 4. nu. 2. et ibidez l. docti. et glo. Sed quomodo potest esse perpetua. quia dicit glo. in aucten. vt nulli iudicem. §. ad hoc vt. iudicem colla. ix. q. pñcepta iudi.

pta iudicis non durat ultra tempus sue iurisdic. p. l. si ff. de penis
et de iurisdic. om. iudi. l. cum q. §. magistratus. Facit q. no. in l. j. C.
de postu. et l. si certat. §. si ff. de testa. mili. et de offi. leg. c. presenti. li.
vi. hoc intelligit non contest. nec cognitio de ea facit precepta: q.
tunc sua precepta non extendunt ultra tempus sue iurisdic. Secus si p.
cedit item contestat. q. tunc sunt perpetua ita no. glo. val. de no. in. d. l.
si ff. de penis et sic tollitur contrarium de. d. l. j. C. de postulando. et ibi
no. in opi. et hec in arbitrariis. alia autem precepta sine causa non va
lent vt. l. in. C. commi. vel episto. Et cum causa sunt perpetua. ff.
de iudi. l. si debitor. et l. quotiens. C. de fideicom. bal. Adde q. no.
archi. in d. c. presenti.

Sententia non debet formari contra canonicum qui defendit ecclesiam
sen eius personam. sed debet formari contra ecclesiam quam de
fendit ita notat Abbas in capitulo cum iam dudum de preben. et li
cet sic unus canonicus possit suam ecclesiam defenderet: non ta
men in eius persona sed in personam ecclesie sententia est forman
da et tene menti Bal.

Si regula est q. cui nocet sententia nocet et acta ita no. inn. in. c. cum
q. de testi. fo. 99. nu. 3. qd. not.

Si que erat nulla propter defectum iurisdictionis si per superiorem promi
ctis aliqua condoleat ita no. Inno. in. c. super literis de rescrip. fo. 8.
nu. 7. vide. §. in verbo casus in. vii. q.

Sententia lata per obreptionem quando debeat retractari vide In
noc. in. cap. cum dilecti de rescrip. fo. 9. nume. 3. vide. §. in verbo te
stis in. xli. qd.

Si lata super iurisdictione respectu territorij lata inter partes dno non
preiudicat ita no. Inno. in. c. super literis de rescrip. fol. 8. vide. §.
in verbo reus in. iij. q. post prin.

Sententie suspensionis et excommunicationis et missiois ex primo decre
to possunt renocari citra ordinem iurisdictionis. contrario imperio
ita no. inno. in. c. ad audientiam de rescrip. fo. 12. nu. 2. facit quod
no. ff. de iur. l. minor in princip. Bald. vide. §. in verbo renunciatio
in prima questione.

Si interdicti rite fertur in universitate: quia potest ferri pro alie
no delicto. ita no. inno. in. ca. bone de electio. fol. 22. vide. §. in ver
bo citatio in. xviij. q.

Sententia lata super inquisitione preiudicat accusati nisi probet de
proprio interesse. et de ignorantia ita not. inn. in. c. cum dilecti de ele.
et vide per Ber. et inn. in. c. cum p. maconella de accu. fo. 185. nu. 1. 4. §.
89. vide. §. in verbo citatio in. ix. q.

Si lata super etate non facit ius ubi vertitur periculum aie ita no. inn.
in. c. cum dilecti de elect. fo. 26. nu. 8. tertia manu.

Si lata super etate non transit in rem indicatam q. lata fuit ex aspectu
vel presumptio vel summaria cause cognitione vt ibidem Bald. et
si autem ex plena discussione. tunc transit in rem indicatam p. probate. et
contra probate vt. l. de etate. ff. de mino. tene menti bal. vide. §. in ver
bo citatio in. xix. q.

Sententiarum tria sunt genera. Quod est q. nunquam transit in rem indicatam.
vt in matrimonio propter periculum anime et vculi inseparabilitate:
quia quos deus coniungit et. Alia est que statim transit vt sententia de
iure. Alia est sola que est media inter istas. vt illa que post. x. dies
in rem indicatam transit dem Bald.

Si lata in interdicto vt possidetis contra defunctum non manda
tur executioni contra heredem ex facto heredis ita no. Inno. in. c. ab
bate de verbo. sig. fo. 117. nu. 3. Ratio est q. est diversum factum de
quo non est actum. l. de ea. §. si ff. ad tribu. Bal. vide ff. de pigno.
act. in. l. rem alienam.

Si arbitratorum siue fuerit bona siue mala est seruanda ita no. inn.
in. c. sicut de sent. excom.

Sententia expensarum potest ferri licet quis non sit citatus ad hoc
si erit contumax ita not. Inno. in. c. calumniam de penis. fol. 206.
nume. 2. Ratio est quia citatus in principali videtur citatus in ac
cessorio et. Bald.

Sententia potest retractari propter equitatem casus supernuenientis ita
no. inno. in. c. de purga. cano. fo. 205. et ibi casus idem t3 B3o in
summa. C. de re iudi. q. no. Bald. et casus ff. ad legem agl. l. in lege
agli si deleti. et ff. de codi. fur. l. si fullo vel sarcinator et.

Si que dicat generalis et que generalissima et generalitas sententie pre
supponit generalitatem libelli q. si la d3 correspondere libello. Et que
sunt illa que debet poni in libello specificet. et que no. De omnibus
istis vide per Inno. in. c. tanta de excess. prela. fo. 201. nume. 4. Et dicit
q. principalia sunt notatim petenda. Sed accessoria iuris et accessoria
actiois veniunt tacite iudicis officio mercenario fm Inno. ibidem. et
est q. iudicis officium mercenarium libellum non desiderat vt no.
ff. de interrog. act. in rub. Bal.

Si iam eius que nescit delegatū observare qd non tenetur ita no. inn.
in. c. illud de deri. excom. mi. fo. 108.

Sententiam diffinitivam potest quis pati in criminali et sola cōfesi
sione etia sine aliquo processu ita no. Inno. c. qualiter el. §. de accu.
fo. 189. nu. 10. vide glo. no. in. c. romana de appel.

Sententia absolutoria ab instantia iudicis non est diffinitiva: quia vt
diversa ponitur ita no. Inno. in. c. ad petitionem de accu. fo. 188. nu.
mero. 3. et casus in. l. titia. ff. de actio. et obli. et ibi per Bar. et glo.
ordi. in. l. claru. ff. si serui. vendi. et no. per glo. in. c. si de appel. i. cle.
men. vbi not. qd absolutoria ab instantia appellatiois est interlo
cutoria. Bald.

Sententia lata per iudicem seculare super dote valet ita no. inn. l. c. de pen
dencia. de dona. inter virum et vxor. fo. 184.

Sententia legitimacionis vel illegitimacionis non facit ius quo ad
alios ita not. Inno. in. c. causam que qui filij sunt legitimi. folio
183. numero. 5. Nec sententia falsi fm eum ibidem et est casus in. l.
si. C. de fideiinstru. Bal.

Si enim filiationis facit ius vt. l. j. in si. ff. de libe. agnoscon. que est
contra Bal.

Sententia debet formari contra defensorem defensorio nomine ita no.
Inno. in. c. causam que q. filij sunt legitimi. fo. 183. nu. 9. vide Bar.
in. l. solutionem. ff. de solu.

Si super legitimatide personarum potest renocari et post lit. et testa. ita
no. inno. in. c. nouit. de appella. 124. in contrarium facit ff. de iudi.
l. sed et si susceperit bal.

Sententia lata super naturali possessione an preiudicet possidendi civiliter.
vide per Inno. in. c. quis de re iudi. fo. 121. nu. 2. vide. ff. de vsu
fruct. l. cuiuscumq. §. j. Bal.

Sententia excommunicationis suspensionis et interdicti est specialis vt si la
ta est sub conditione vel die interim quandoque possit appellari
etiam post decem dies q. huiusmodi siue nunquam trahuntur retro.
etiam si iudex dicat etiam prout ex tunc excommunicamus vt. ff. de offic.
p. osul. l. observare. §. si. et de verbo. obli. l. huiusmodi qd est verum
in conditione de futuro. Secus si de presenti vel preterito vel pu
re: quia tunc appellatio non suspendit executionem que statim trahit
secum suum effectum nec enim excommunicatus reconciliatur p. appel. sed
per absolutionem et manus impositio. q. ista forma tradita est ab
ecclesiis. Ecclesiastica forma tenaciter seruanda est. nam omisso
modi vel forme etiam in actu fauorabili impedit dispositionem le
galem. ff. de verbo. obli. l. qui rome. §. flautus. item q. trahit secum
inseparabilem executionem iuris. et de iure vide Inno. in. c. pre
terea de appella. fo. 124. nu. 1. et gl. in. c. j. de concess. preben. in dem.
Sed dubitatur de ista sententia excommunicote nisi solueris an sit
pura vel conditionalis retractanda facta soluti. Et siquid senten
tia incipit a condonatione. videlicet condempnate ad. x. et nisi solue
rio in tali termino excommunico te. ista excommunicatio est con
ditionalis et moram non soluendi desiderat fm Inno. q. venit
ad penam contumacie. et ideo male dicit glo. que est. ff. de actio. et
obli. l. obligationum fere. §. conditio. Nam dictio nisi aut inferi
obligationi primarie aut secundarie. Primo casu facit conditionem.
ff. de codi. et dem. l. quibus diebus. §. quidam. Secundo casu non fa
cit conditionem. ff. de in diem adiec. l. si. nisi moram desideret vt hic
vel dic vt no. in. d. l. si. Aut enim apponitur ad inchoationem co
modi. et tunc facit conditionem. aut ad executionem commodi: et tunc
facit modum vt. l. vniuersa. C. de pcedi. impe. offe. aut ad expiratio
nem contractus vel beneficii et tunc non. aut ad adiutur ad inchoationem
incommodi penalitatis: et tunc facit conditionem. vt hic et natura
§. quid erit de ista sententia excommunico te si eliges an ista sententia requi
rat actum in facto esse et sic valeat electio tam facta a non excommu
nicato an sufficiat in fieri vt excommunicatio actum punire vi
deatur q. est verius fm Inno. quia qui excommunicat videtur inter
dicere. et mens siue est potestada ita no. in simili. ff. famil. hercis. l. et
puto. §. i. ita no. Inno. in. d. c. preterea requisisti de appel. qd tene
menti. Bal. vide Cy. in. l. j. C. si aduer. delict. et facit de verbo. signi.
c. intelligentia et c. preterea. et c. in his vbi magis ponderatur mens
sententie q. verba. qd not.

Sententia lata preiudicat in omnibus que consequuntur sunt priorum iudi
catorum non in his que requirunt nouum iudicium ita not. inn. in. c.
cum super de re iudi. fo. 119. in prin.

Si qualiter sit seruanda in personalibus actionibus si reus cadat a pos
sessione vide Inno. in. c. j. de re iudi. fo. 117.

Si a quibus verbis debeat formari. vide Inno. in. c. abbate de re
iudica. et ibi dicit qd iudex potest dicere ego et nos: licet sit unus so
lus iudex. Inno.

Si preiudicat ei qui scit suam causam agi si non appellat. ita no. inn. in. c.
sicut nobis de re iudi. et co. ti. in. c. quis et ibi not.

Si in quibus casibus t3 res prius indicatas. vide Inno. in. c. sub
orta de re iudi. fo. 120.

Si lata propter falsos testes retractatur ita no. Inno. in. c. cum in
ter de re iudi. fo. 117. nu. 2.

Sententia diffinitiva lata per iudicem appellationis. an valeat ap
pellatione deserta. vide per Inno. in. c. ex ratione de appella
tio. fo. 123. nu. 3. et per Dy. in. l. scire oportet. §. consequens. ff. de excu
sa tuto. et in fi. de actio. §. rursus. Ratione dubij valet forte in casu
vero existente.

Sententia cōdēnatoria lata super aliquo capitulo libelli generalis. ut plurimū capitulorum specificatorum. An intelligatur absolutoria in ceteris capitulis vide Innocē. in c. cum inter de re iudi. fol. 117. nu. 2. qui dicit qd sic in libello generali. Secus in capitulis specificatis secundum eum ibidem. Primum est verum mero iure. Sz quo ad effectum de equitate subdistinguitur: qd aut est generalis persecutio. Aut specialis si generalis verum dicit Innocē. si specialis. aut per errorem: qd psequens ignorabat se habere ius aliquod: et tunc non noceat. C. de iudi. l. licet aut pro maleficio causa diuidē di vnum processum in plures: et tunc in omnibus noceat. ff. de arbi. l. de rebus ita not. Cyn. fm Pet. in dicta. l. licet. C. de iudi. l. ibi videas. Item in sentētia absolutoria debet inseri causa: in cōdēnatoria nō: quia respicit libellum. ff. de infami. l. 5. C. de iudi. l. prope randum Bald. Vel dic clarior ad clarificandam istam materiam. Dic vbi sunt plura capitula questidīs inder hodie super vno cras sup alio poterit ferre sentētiā: si vna est snia de expen. lit. vt in c. auditis de procu. et melius in c. finem de dolo et contu. Innocē. dicit qd in primo dicto sententia est nulla qua cōdēnauit idē si absol uisset sine fuerit sententia iudicis ordinarij sine alterius vt no. gl. ordina. C. si aduer. rem iudica. l. 1. ff. de arbi. l. diem in glo. possi ta super verbo a tota. et not. in l. apud celsum. §. item queritur. de excep. doli. l. 1. pro bis. C. de appel. l. eos. et ampliores. et ff. famit. heret. l. hoc iudicio et de iudicia. l. de qua re. et l. 1. C. de ordine iudi cionum. Sed in contrarium videtur extra de arbi. c. cum tempo re. sed solue vt ibi Ber. Inno. et Jo. an. dicit qd habeat locum sine capitula principaliter et singulariter petatur in eodem libello sine petatur magna summa sine parua. Sine plures res vt not. in d. l. diem in glo. a tota in fi. dum dicitur in pluribus cōtrouersis p l. quidam tātum in princip. et in hoc male dicit Innocē. Si vero in diuersis libellis tunc separatim potest ferre sentētiā et quilibet va lebit per. d. l. quidam tantum ver. quid si vt separatim quasi plu ra compromissa et non obstat. l. etiā. §. i. ff. de mino. quia non lo quitur in causa principali sed in causa resti. in integrum vt ibi. li cet a certo capitulo petere restit. in integ. vbi non est necesse ab om nibus petere super quo est restitutio indulta et sentētia valebit sine sit confirmas sine non. Non obstat l. quedam mulier. ff. famit. her et. quia ibi loquitur in causa appellationis vbi licitum est a certo capitulo appellare: nec est opus a tota sentētia appellare vbi sen tētia lata est in vno capitulo a quo non est appellatum vbi licet tota sententia non tangatur. Secus in causa principali vbi omnes cō trouersias in eodē libello insertas super diuersis capitulis valet sententia vna decidendo absoluendo cōdēnando vel in parte absoluendo et in parte cōdēnando fm qd expedit. vt d. l. diem. §. quid tantum. ff. de arbi. l. 1. in hoc iudicio. ff. famit. heret. l. 1. et d. l. etiam. §. si ex causa. ff. de mino. fm Ba. de are. et Odofre. Ratio enim est quia sententia debet esse conformis libello alias est ipso iure nulla. item inder non potest diuidere libellum nec pro parte sua officio fungi. Et circa hoc scias qd triplex est pars. s. integralis numeralis et reciproca. nam si vendico domum et inder solum iudi cat de superficie et non de solo ipso iure non valet sententia: quia totum integrale est petatum et de toto integrali non potest ipse di uidere nec scindere surisditio enim et officium pronuciandi debet esse indiuiduum et integrale sicut dicimus in testamento qd actas ipsius est indiuiduus. l. heredes palam. §. penul. ff. de testa. Testamētum enim videtur sententia sicut ipsa sententia iudicis et qd indiuiduum recipit strictiorem similitudinem. ff. de admi. tu. l. inter tutores. Pars vero naturalis est triplex. s. pars rei. l. quanti tatis: pars actoris. i. capituli in actione generali: et pars libelli vt cū plures in eodē libello simul cumulant actiones. in prima parte sententia ipso iure non valet. vt si peto decem. et inder profert sen tentiam in. v. vt not. in l. 1. C. si aduer. rem iudi. Nisi agamus contra plures in solidum. tūc enim valet sentētia Sz quilibet p pte licet quo ad singulos sit pro pte tñ quo ad diuersos est in solidum vt. l. 1. C. si plures vna snia: qd sup toto est pñciatum. Et vide Ly. in. d. l. p. in. §. pte qñ sub vna actiōe plura capitula cōprehenduntur si ne vñū qualifiet aliud sine nō tñ sup toto est pñciatum. Tamē quedā dñia est nā ibi sunt duo capitula coequena sine paria. Si li bellus fuerit generalis et psecutio gñalis ipso iure nō valet sentētia in parte vt. l. qd tñ. ff. de arbi. Si aut spāliter fuerit psecutus. Re fert qd qdā est psecutio ad litis inchoationē vt lit. ptesta. quedam ad vehemētē pbationē vt subsequētia post lit. pte. Si ergo lis fuerit spāliter cōtesta. sup certo capitulo tātum valet sententia ipso iure. et alia capitula super quibus non fuit lis contestata comple cti non potest qd diffinitiuā nō potest ferri super eo super quo nō erat lis contesta. Si autem erat generaliter lis contestata sed pos itea actore patiente declarata super vno capitulo si quidem sequi tur. s. tunc snia specificē ferē in vno capitulo referato tamē iure si qd cōpetit. in alijs autē valet snia. Si autem simpliciter est lata tñc de iuris rigore non diuiditur fm naturam sentētie que est qd sit in diuidua: et ideo de rigore in omnibus obest. sed de equitate quia

non psecutus est omittis medijs datur replicatio nisi actor do lo fecerit causa verandi reum. ff. de arbi. l. de rebus et not. in dicta l. licet per Lyn. Sed vbi capitulum qualifiet aliud missio qualita tis nō viciat substantiam. sic. ff. de pens. l. si pñes. nō em tanta vis est accidentis licet depēdeat ad ipsa substantia sed contra fa cit quod not. ff. de suspect. tuto. in l. bec enim. in tertia vero parte vbi plures actiones cumulantur eodem libello et inder indicat de de vna tantum. Dico quod plures libelli censentur et valet senten tia ipso iure. vt si quis cumularit petitorum et possessorium. C. de appellationibus. l. 1. est et pars reciproca. Et tunc aut reciproca cir ca idem iudicium vt numero in diuisorio et tunc non valet senten tia in parte lata vt si inder designat vñ partem et ne alteri ad hoc facit lege in hoc iudicio famit. heret. l. 1. Ant sunt diuersa iudi cia vt causa conuentionis et reconuentionis petitionis et compen sationis. tunc valet sententia in altero. sed propter iniquitatem iudicis potest appellari. ff. que sententie sine appellatione rescin duntur. l. prima in fi. et de compen. l. quid. §. cum simi. Et per ista verba plura iura ad consonantiam rediguntur. Innocē. hic aliquid tangit ista in capi. cum inter nos de re iudi. sed hic no. hoc clarior Bald.

Sententia est certa licet referatur ad instrumenta in iudicio nō pro ducta ita not. Innocē. in capitulo cum venerabilis de excep. folio 113. numero. 8.

Sententia iudicis excommunicati si non erat publice excommunica tus valet ita not. Innocē. in c. excep. de excep. fol. 114. nume. 1. casus est in c. ad probandum de regu. iur. Nam snia publice excommu ni catio nō tenet vt hic per Inno. et per abba. in. d. c. ad pbandum de re iudi. et etiā de iure ciuili. vt not. in l. C. de re iudi. in glo. ordina. quam no. qd est singu. Bald.

Sentētia arbitratoris cōdēnatur etiā si sit inratum nō venire contra ita no. Innocē. in c. quintanallis. de iurciu. fo. 110. nume. 2. et vide. §. in verbo presumptio in. ff. q.

Sententia reductionis ad arbitrium boni viri meretur executione officio iudicis ita no. Inno. in. d. c. quintanallis de iureiuran. folio eodem. idem in iuramento apposto in compromissio arbitratoris fm em ibidem.

Sententia lata per arbitratōres in diebus solennibus valet: quia quod sit ab eis tenet et in quacūq die solenni. Ratio enim est qd arbitrator non videtur proprie iudex nec iudicium cēsetur nec per consequens sententia vide Inno. in c. quintanallis de iureiuran. fo. vt. §. et vide in aut. vt differentes iudices. §. si vero co. ir. et in specu. in titu. de arbi. §. si sed nunquid amicabile Bald. vide. §. in verbo factum in. ff. qd.

Sententia debet mandari executioni non obstat qd aliquis dicat se habere ius in illa re. prestita tamē citatione p illū cui illa res est ad indicata ita no. inno. in c. veniens de testibus. fo. 101.

Sententia potest ferri in causa matrimonij sine scrip. ita no. Innocē. in c. alberticus de testi. fol. 102. nu. 1. in alijs autē casibus requiritur scriptura et pot ferri sine testibus fm inno. ibidem. Sed arg. cōtra in aut. de bere. et falci. §. si vero absti. col. penul. Solu. dic qd ibi lo quitur in inuentario Bald.

Sententia lata presente parte et non contradicente presumitur pro eo qd sit lata solenniter et veritatem contineat ita no. Innocē. in c. quoniam contra falsam de probat. folio. 97. ad hoc facit. l. 1. C. de relatioj. et l. cum ostendimus. §. fin. de fideiuss. tuto. et l. fina. quan do appella. sit Bald. vide glo. fina. in fi. in dicto capitu. quoniam contra falsam.

Sententia licet dicat qualiter liofit contesta. et iuratum fuit de calu nia et. vt solet apponi in sententijs non propter hoc creditur sen tentie nisi alias appareat per acta ita no. Innocē. in. d. c. qm con tra falsam. fo. eodem.

Snia ex cōdicationis nō presumit pro iudice nisi put in alijs sententijs ita no. inno. in. d. c. qm 3 falsam. fo. eo.

Sententia diffinitiuā dñ ferri ex personali citatione. idem in sententia excommunicationis qd requiritur monitio. Hoc vñ nisi reus mali tiose latitaret quod presumitur ex cōiecturis vt no. in l. fulcinius ff. q. ex. can. in pos. ea. Vel etiam absens a loco debite residentie pu ta ab ecclesia vbi tenebatur residere. nam tunc sufficit cū citari ibi dem. Presumitur enim se maliciose absentare cū teneatur ibi resi dere. hoc verum agente eo cui est obligatus ad residentiam. puta agit ecclesia contra clericum vel vxo: contra maritum. Secus si ter tius ageret quia quo ad eum non tenetur residere vide istud no. p Innocē. in c. si aduersarius de eo qui mit. in possessio. causa rei ser uande. fo. 94. nume. 7. Bald.

Sententia etiam incerta non valet super expen. ita no. inno. in c. finē de dolo et contu. fo. 92. nu. 1. vide. §. in verbo petitio in. v. q. et §. in verbo confessio in. vi. q.

Snia priuationis nō est necessaria qñ quis renunciat beneficio qd ipso iure est priuatus: et ideo sine alia citatiōe potest statim ab or dinario alteri cōferri beneficium illud et auferri sibi possessio Sz quando

quando quis per delictum vel contumaciam est priuandus tunc requiritur sententia et ea lata priuatus erit et non ante ita not. Innoc. in c. audita de resti. spolia. fo. 87. num. 4. Ad ultimum dictum vide gl. que tenet contrarium in c. commissa de elec. lib. vi. in glo. quid si et c. Circa primum dictum vide in cap. licet episcopus de preb. lib. vi. in nouella et in c. fm leges de hereti. et de offi. ordi. in c. ordinarij. co. li. in nouella.

Sententia iudicis quibona fide est in quasi possessione iurisdictionis. valet. Unde in iurisd. queritur possessio ab ordinario quando ingressus est territorium et subditi sibi obediunt in preceptis. unde magis signum obedientie est facere siue obedire quam pati ita not. Innoc. in c. in literis de resti. spolia. fo. 88. nu. 7. et 8. De hoc vide. l. si vrbana. ff. de condi. indebi. et l. filie. ff. de solu.

Sententia ferri non solum super eo quod petitur sed etiam super causis eius ita not. Innoc. in c. cum ecclesia de causa pos. et proprie. fo. 85. nu. 2.

Sententia non tenet quando non precessit legitima citatio ita not. Innoc. de procur. c. querela. fo. 65. nu. 2. et vide. ff. de re iudi. l. si cum nulla et in l. vir bonus. ff. iudi. sol. et in l. si pater. C. de sta. defun. secus si est aliqua et potest elidi quod artat nisi opponatur Bald. vide in verbo citatio. in pe. q.

Sententia vel processus quando petitur annullari implorat officium iudicis ita not. Innoc. in c. ex insinuatione de procur. fo. 65. idem si contractus ut in c. constitutus de integ. resti. et offi. iudi. largo modo de actio psonalis et non parit exceptio. rei iudi. nisi ex causa expressa in libello ita not. Innoc. in d. c. ex insinuatione vide per Bar. bal. in l. que sub conditione. §. si ff. de condi. insti.

Sententia vniuersalis mandatur executioni in rebus que probatur tempore executionis ita not. Innoc. de offi. ordi. c. conquerente. fo. 60. facit. l. facultas. C. de iure fisci. li. r. Bal.

Sententia lata super iurisdictione negatiue non potest reuocari etiam de voluntate partium prorogantium ita not. Innoc. in c. signi ficasti de offi. deleg. fo. 48.

Sententia non meretur executionem nisi constet de citatione vel presentia partis tpe sine ita not. Innoc. in c. cum in iure de offi. deleg. fo. 54. nu. 3. idem et Guil. de cu. in l. j. ff. de in ius vocan. Bal. et vide ibi Guil. et Bar. qui hoc limitant. nisi requiratur citatio in scriptis et die ut per Jo. an. in c. vlti. de elec. li. vi. in nouella.

Sententia aliquem esse procuratorem nec presumi esse si negetur fm Innoc. in c. cum in iure de offi. deleg. fo. 54. Non obstat. l. optimas C. de contrahen. et comit. stipu. quod ibi loquitur in contractibus in quibus pars nunquam videtur considerari id quod est de substantia bal. vide. §. in verbo presumptio in pe. q.

Sententia late sine ordine et causa non est parandum secus est in preceptis que non pertinent ad forum causarum sed ad auctoritatem precipientis ita not. Innoc. in c. ad aures de tempori. ordi. fo. 41. nu. 1. facit. ff. de annuis leg. l. quintus. §. pompo. Bal. vide. §. in verbo mandas in. xi. q. 2. §. hoc eodem verbo. in. j. q.

Sententia in dicto tunc in ea vel ratione non corrigatur quod falsa vel erronea ita not. Innoc. in c. in presentia de renuncia. fo. 38. ar. l. scio. ff. de app. et l. titianus. ff. q. cu. eo. et l. emilius ff. de mino. Nam quicquid mouetur non est dictum. ut l. papi. ex mli. ff. de mino. et vide gl. in l. si is ad quem. ff. de acqui. heredi. Bal.

Sententia est nulla si non vocati fuerint quorum intererat ita not. Innoc. in c. du du el. ff. de elec. fo. 32. et vide gl. in l. minor. ff. de mino. Bald.

Sententia in notorio ferri etiam non citata parte ita not. Innoc. in c. quanto de trasactio. Vide glo. contrarium in c. ad nostram de iure in. de viou. c. porro. et de purga. ca. c. cum dilecti.

Sententia lata contra minorem vel ecclesiam ex falsa vel obreptitia phatone ipso iure est nulla ut l. j. C. de sen. aduer. fil. latis lib. xi. Presertim inter pupillam et tutorem cum in defensus sit et solus sit ex vna parte et tutor ex altera. ff. de exclu. tut. l. qui testamento et ff. de mino. l. veru. §. ex facto. Sed si est lata contra maiorem ex falsa causa tacita vel expressa valet sed datur restitutio. ff. ad trebel. l. seruo inuito. §. cum pretor et ff. de acqui. heredi. l. si is ad quem per glo. et Dy. per Innoc. de renuncia. c. in presentia Bal.

Sententia an mandet executionem in preiudicium vnius non alterius vide per Innoc. in c. cum super de rei iudi. fo. 118. nu. 2.

Sententia lata super actione parit exceptio. rei iudicate super eadem actione et super alia que primo non poterat cumulari ut ff. de excep. l. fundi idem in excep. ut. c. cum dilecti de ele. vr excludat ins excipiendo ita not. Innoc. in c. si de ordi. cogni. fo. 83. et ipse idem co. titu. c. si. et per Hosti. ibidem Bald.

Sententia lata super exceptione contra excipientem si processus. fuerit summarius non tollit ordinariam iurisdictionem ita not. Innoc. et Hosti. in d. c. et ff. de ordi. cogni. facit. ff. de re iudi. l. a vno pio. §. si super rebus. si vero processus fuerit ordinarius. Aut tedit ad eundem finem cum actione et tollit actionem. ff. de copesa. l. quod in diem. §. j. Aut ad aliam presequendam tunc non tollit. ff. de enictio. l. venditor. quod ad aliam re ageret. ergo non obstat exceptio ut l. cum queritur. ff. de excep. Innoc. Bal. vide per Ly. in l. peremptorias. C. sen. rescin. non pos. et per bald. in l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verbo. obliga.

Sententia lata super excep. iurisd. per exceptionem non sufficit ad agendum nec ad

accusandum nec eadem phatones valent fm Innoc. in locis superius alle. nisi in adulterio ut ff. de adulte. l. si. §. si publico. et facit quod not. ff. de verbo. oblig. l. qui rome. §. si. Et hoc ego dico quod ille qui venit contra laudem excipiendo non incidit in penam. l. non distinguemus. §. cum quidam. ff. de arbi. l. non intelligit propterea punitus in penis immo iterato potest phare suam excep. secus forte agendo ut. o. §. si bal. et vide oino §. in verbo citatio in. xliij. q. vbi habes utrum sententia lata a iudice coacto valeat necne. et c.

Sententia non dicitur retractari preterea exceptionis de nouo reperte ita not. Innoc. in c. dilectus de rescrip. fo. 10. nu. 3.

Sententia si continet multa capitalia licet sit appellare in vno solo ita not. Innoc. in c. dilecto de appel. fo. 130. nu. 2. casus est l. c. Raynaldus de testam. mentis vide. §. in verbo libellus. in. v. q.

Sententia dat et aufert animam possidentem: quod dat animam victori et aufert victo et hoc sufficit in corporalibus ita not. Innoc. in c. cum venissent de integ. restitutio. fo. 68.

Sententia lata super expen. si sit conditionalis et incerta vix et inder sententia do potest sibi reservare taxationem ita not. Innoc. de volo et contu. c. finem. fo. 92. num. 3.

Sententia potest retractari contrario iudicio. quoniam in ei tenore constat de eius iniustitia id est si non fuit ordo seruatus. id est si aduersari ei quod vicit sponte est admissus coram papa ad pba. iniquitatis si non fuerit appellatum ita not. Innoc. in c. cum bertol. de re iudi. fo. 119. nu. 4.

Sententia lata me sciente cum certa persona possidente re mea mihi preiudicat quoniam ad possessionem sed non quantum ad proprietatem ita not. Innoc. in c. cum super de re iudi. fo. 119. nu. 9.

Sententia excommunicationis non potest suspenderi tpe inchoationis possit renouari et prorogari ita not. Innoc. in c. cum inquisitione de appel. et ibidem vide quoniam possit appellari et quoniam non a sententia excommunicationis et vide per vnde in. c. ad hoc de appel. fo. 124.

Sententia non solum suspenditur per appel sed etiam per maiorem et prohibitionem die facta ut si forte inder prohibuit ingressum possessionis vel suspendit quem a beneficio: quod per appellationem man. ista et prohibitiones sunt suspensio. Secus est in sententia censuræ et in sententia interdicti vel excommunicationis quod appellatio eas non suspendit. ita not. Innoc. l. c. ad hoc de ap. fo. 124. nu. 1. Et quid in suspensio a potestialibus vide ibidem Innoc. Et ideo si excommunicatus appellauit a sententia excommunicationis lata in ependente appellatio est vitanda in iudicio ut ipse idem not. l. c. sepe. et l. R. ante summitur ex predictis quia sententia excommunicationis propter appellatio nem non suspenditur facit. c. soli de sent. excom. lib. vi.

Sententia non est erequenda contra heredem nisi premissa citatione ut per Innoc. in c. quia v. de iudic. fo. 75.

Sententia qualiter formatur quoniam agitur secundum formam. l. diffamari C. de in ge. manum. vide per Innoc. in c. dilecto de preb. fo. 139. nu. 5.

Sententia diffinitiva an debeat ferri contra diffamantem. An faciat sibi imponi silentium super diffamatione solui. Dic quod si clare fuit probatum de iure diffamati ferri debet diffinitiva ita not. Innoc. in c. causamque qui filij sint legi. fo. 183.

Sententia excommunicationis habet duos effectus quod expellit et in expulsione detinet. Et contra operatur absolutio ita not. Innoc. in c. officij de senten. excommu. fo. 211.

Sententia qualiter formari debet in da da resti. in integ. contra contractum vide per abbate in. c. ad nram de rebus eccle. non alie. fo. 149.

Sententia lata in absentem causa absentie probata retractat ita not. abbas in c. cum bertoldus de re iudi. Aduerte quod absentia. Alia necessaria et iusta et fauorabilis ut causa rei publice et testimonij. alia necessaria et odiosa et est absentia banimentum. ff. de minor. l. papi. et l. i. et vide quod not. ff. ex qui. cau. in pos. ca. l. ad cognitionem in gl. ordinaria. Alia voluntaria et fauorabilis. De hoc vide ut l. nemo. ff. ex qui. cau. ma. Alia voluntaria simplex. nec fauorabilis nec odiosa ut causa rei familiaris mercantie et solati. De hoc vide ut in l. fin. de integ. resti. Omnis ergo absentia aut est necessaria aut voluntaria. Necessaria est duplex. quedam privilegiata et amica legis. quedam detestabilis et odiosa. voluntaria est triplex quedam habita pro rogatiua ut causa studiorum quod rei pub. interest. Quedam odibilis et contra. quedam neutra. puta quandam artem mechanicam ut mercantie et similem arte vel causam no. ista Bal. Innoc. hoc dicit in c. que relam extra de procur. fo. 65.

Sententia preiudicat tertio qui habuit ius se opponendi et passus est de suo iure disputari quia potuit prohibere ne sibi fieret preiudicium se opponendo et quia non fecit videtur consensisse nisi appellaret ita not. Innoc. et abbas in c. Quis de re iudicata et vide. ff. solu. ma. in l. si. §. voluntatem per Ja. de are. et Dy. Extra no. quod illa regula Res inter alios acta et c. fallit in primo decreto quia in omnibus prodest qui sunt parisi rationis et conditionis et vno misso omnibus alijs est parata via. C. de bo. auto. iud. pos. l. si. et ff. comodati l. vnus. nam missio est ex edicto pretoris et pretor omnibus suum edictum aperit adeo quod licet missus renuncianerit missioni hoc non nocet alijs quibus erat via aperta. ff. de contratab. l. si post mortem Non obstat. ff. de minor. l. si iudex quia hic erant privilegiata paria ibi autem privilegium minorum erat maius prius quam maiorum et erant correlatiua et destructo antecedente destruitur et consequens.

Margarita Bal.

Margarita Baldi loco Repertorii.

Sed in casa nostro vniū nō dependet ab alio nisi quo ad originē nō quo ad productionē inesse. Item est et alia ratio illarum legum nā cum creditor mittitur in possessionem oim bonorum oibus debet prodesse missio non autē p̄iudicare. ceterū nec inducere ius p̄iōritatis quia nō debet intentio iudicis p̄iudicare aliis nō citatis. Hodie vero nō fit nisi pro mensura debiti declarati et sic est cōbarrata ad vnum solum debitum ergo alius nō prodesset in. c. qm̄. frequenter in. v. l. te nō cōtes. quod verū est si sunt omnia bona vnde possit alius satisfieri. alias bene p̄dest vt not. in. d. l. cum vnus hoc verum quo ad pignus percipiendum. Sed quo ad veniendum ad secundum decretum sine alio primo decreto semper prodesset quia ordo seruatur. ratio legis est in. d. l. cum vnus secundum Jaco. but. qd̄ est not. Bald. Sed an est idem in captura persone debitoris si cut reruz vi delz. quod captus ad peti. vnus creditoris singular capus ad peti. omnium. Certe hoc nulla lege canetur q̄ ex eadē captura omnibus ius queratur. Sed bene credo q̄ per nouum processum possit bene recommendari in carcerem. Si autem prima captura pronuncietur nulla recommendatio que in ea fiet euanesceat vt in. d. l. cum vnus secundum bar. qui hoc disputant. Sed qd̄ i scō decreto i oibz p̄dest. dico q̄ nō q̄bz vlt. diffinitio. Et istud fm̄ decretū potest dupliciter iterponi. l. p̄missionē p̄ adiudica. in solutū vt in. l. ordo. C. de excep. rei iudi. Si fiet veditio d̄ satisfieri emptori et sup̄flū si qd̄ est distribuaf aliis vt. d. l. si. si aut vbi nō. q̄ licet veditio debeat fieri pro mēsurā debiti tñ nō est veditio nulla licet excedatur modus. et ad idē facit qd̄ no. C. quo. appella. nō recip. in. l. ab executione vbi glo dicit qd̄ debet appellari. Non tamen qd̄ istud plus debet poni in sequestro reddēdo cui iudex mandabit. Et qd̄ in ista venditione que fit iure creditorum alias veditio debet interuenire scriptura et debet fieri apud acta cū iuramento vt. d. l. si. Adde etiam qd̄ expense que veniant rescindiende ratio ne primi decreti probantur per iuramentum vt dicta. l. in. si. que omnia tene menti. Bal.

Sener quam do dicatur quis ita q̄ eius testimonium recipiatur ante lit. contest. relinquatur. arbitrio iudicis ita no. Inno. in. c. quoniam vt lite non conte. fo. 80. nu. 2.

Sigillum. qd̄ sit credendum sigillo vide per inno. in. c. i. de si. instruf. o. 105. nu. 2. et per bar. in. l. lucius ff. de fide instru. Bal.

Sigillorū de materia et autoritate sigilli vide plene per inno. in. c. si. de fide instru. fo. 106. in verbo sigillum et. si. in verbo citatio in. ii. qd̄. vide. si. in verbo credulitas in. iii. q.

Sigillum appellat ius canonicum. Sed ius civile appellat annulū ita no. inno. in. d. c. si. de fide instru. fo. eodē super dicto verbo sigillum circa medium dum dicit item no. q̄ ius civile appellat et. Et sic. quotienscūqz sit mentio in iure de annulo vult loqui de sigillo. Itē scias q̄ sigillū. Aliud autoritatis vt sigillū pape episcopo rum et d̄nōrū tēporaliū. aliud solēnitatis vt sigillum testiu in testamētis. Aliud testimoniale vt. l. si qua per calūniā. C. de epis. et cler. Aliud ratificationum vt. l. si. C. de rebz alie. non alie. nō tamen dicitur sigillasse ille qui errat. C. plus valere q̄ agitur. l. si. ita no. inno. in. d. c. si. q̄ no. Bal.

Sigillum. quid importet et quid cedula vacua sigillata vide per inno. in. d. c. si. fo. eodē.

Sigillare potest quis cedulam licet non legerit eam ita no. Inno. in. c. q̄to debis que sunt a prelato. qd̄ tene menti. Bald. Sed contra videtur dicere glo. in. d. c. si. in glo. super verbo sigillum et. vbi dicitur qd̄ non dicitur sigillasse ille qui nō audiuit nec vidit nec sub scripsisse ille qui errauit.

Simonia vide. si. in verbo ius in. i. q. 2. si. in verbo preces in. i. q. 2. si. in verbo soluere in. ii. q.

Sindicus creatus a conventu nō indiget confirmatione episcopi vel alterius superioris ita no. inno. de iura. calū. in. c. cum causam et. c. imperatorum. fo. 82. Credo hoc esse verum quādo cōuentus habet bona distincta a prelato q̄ tunc potest nam tunc habet propriā ad ministrationem alias secus vt no. Inno. c. in. c. edoceri de rescrip. Sed in sindico vniuersitatis creato. An requiratur confirmatio vel autoritas superio. glo. in. l. nulli ff. qd̄ cuiusqz vniuersi. nomine dicit q̄ sic. Enil. de en. tenet contrarium si factus fuerit ad agendū nam quedam vniuersitates non habent iudices vt ville et tamen faciunt sindicam. Sed si vniuersitas vellet alterare tunc in confirmatione sindici requiritur decretum vt. l. in. de rei vendicatio. vnde dicit ibi Inno. non facio vim in nomine sed in persona et qualitate constitutū et modo ipsius constitutis q̄ si dico facio titium actorem vel sindicum meum erit procurare. et non actor vel sindicus. nec ppter hoc vitatur procuratorum. argu. ff. de cōdi. et demon. l. pater seuerinam. si. conditionam verba. non enim omnes homines vti sciunt propriis sermonibus. l. quot. C. fami. ber. cis. Et est notandū quod episcopus et alii prelati procuratorem ad eorum lites proprio sumpto vocabulo. quia presumuntur domini in agendo. Et ciuitas facit etiam procuratorem in suis rebz propriis sumpto proprio vocabulo procuratoris quod cum est non requiritur decretum in vera constitutione procur. ita not. Inno. in. c. causam de iur. calū. q̄ tene menti. Bal.

Sindicus constitutus a capitulo cum voluntate prelati. an videatur cōstitutus ab vtroqz. l. prelato et capitulo vide per Inno. in. c. i. ne se de vacan. fo. 146. qui sentit qd̄ sic arg. ff. de procu. l. si filius. si. sed et filia arg. contra. ff. de ma. vindic. l. si pater in. si. et contra certum est qd̄ valet per. d. si. sed et filia. Bal.

Silentium nunq̄ imponitur silenti sed verati. bin. est qd̄ si habeo de bitorem et nihil ei dico non potest petere vt mihi silentium imponatur. nec potest petere q̄ mihi terminus assignetur ad probandū vel ad agendum vt. l. i. C. vt nemo inuitus agere vel accu. cog. Sed si infamo delatorem si qd̄ de statu ipse pōt petere et implorare officium iudicis loco defensionis et loco deficiētis actionis seruandū. l. diffamari. C. de inge. manu. quia diffamatio affert periculū diffamato. cum hoc ipso diffamās se gerat pro domino. Si vero diffamatio de crimine et tunc aut in iudicio aliquem diffamo et debet mihi terminus assignari ad agendum. ff. de act. l. cum titia et. l. si ea. C. qui accusa. nō pos. et. c. licet de accu. et. ff. de fal. l. abbalet. Aut extra iudicium et nō in faciem iudicis et tunc istud officium iudicis mer cenarium nō pertinet ad iudicem Sed ego infamās teneor actio ne iniuriarum vt. ff. de iniuriis. l. item apud labonem. si. qd̄ in co tu et tunc priuatum est crimen iniuriarum nisi infamoso libello. ff. de iniuriis. l. lex cornelia. si. fina. Nulla tamen lege canetur q̄ bec sit sententia falsi. immo nec. l. remuit. ff. ad tarpil. l. questū. Quādoqz tamen ex verbis diffamatoris oritur controuersia possessio nis et tunc agi potest. ff. de lib. lega. l. laurelius. si. centum in glo. Dic ergo quandoqz reus iure ordinario nō potest producere testes cū petit eos recipi et publicari ad eternam rei memoriam dicitur qd̄ reus ratione obligationis. item ratione possessionis nam possessio facit quem reum. ff. de iudi. l. non alius. si. C. de alie. iudi. mu. cau. fact. l. prima. ff. de no. oper. nun. l. si prius. Et dicit Jo. quod testes publicati pro reo ad eternam rei memoriam nō valent. Et idē si agat qd̄ recepti sunt ad finem defensionis nō ad finem agēdi. Sed certe finis est diuissibilis in agēdo et defendendo et ideo nō valent pariter in vtroqz. ff. de iureiuran. l. sed si possessori. si. si. Saluo tamen iure opponendi in personas et dicta cū extra ordinem sint recepta C. de testi. l. fina. Et not. casus q̄ interdum recipi petit testes is qui non habet actionem nec habere speratur et tunc testes publicatur vt bīc et. ff. de testi. l. curabit. C. de vfur. pupil. l. fina. Interdum quis non habet actionem sed habere speratur et tunc loquitur. ff. ad. l. aquil. in lege. Sed ibi speciale quia duo concurrebant v3 odium delinquentis et timor interitus probationis interdum habet actionem et est timor ne pereat ex dilatione legali et tunc loquitur. ff. ad carbo. l. si. si. due cause. interdum habet cum presenti exercitio cū testes sunt propter q̄ possunt recipi. et tunc examinantur et non publicantur. l. tunc sed postea suo tempore. si. annum tamen vt in. e. quoniam frequenter vt lite nō cōtest. nisi partes velint statim publicari. et tamen publicatio testimonii non erit actio. vt not. ff. de iniuriis. l. sed et si vnus. si. penulti. Et an requiratur citatio personalis quādo testes extra ordinem recipiuntur no. Inno. in. c. signifi cant de testi. vbi predicta ola dicit in substantia et ibi vide facit ad vltimum. ff. de incē rui. nau. l. pedius et. l. nequid. nō tamen citatus est semper admittendus ad contradicendum vt not. ff. de bo. posses. l. si. si. penul. et addo q̄ not. per Dy. in. l. iij. de damno infe. et per Jo. an. in. c. presumitur ignorantia de re. iur. in. vi. in mercuria libus bal. vide qd̄ no. glo. in. l. gesta. ff. de re iudica. qd̄ in apertura et in attestacionum publicatione non est necessaria citatio partis. Alii dicunt cōtra Bart. allegā. illam glo. sed nihil dicitur de citatione sed de presentia tantum. Adde etiam quod attestaciones nō publicate non faciunt fidem in alio iudicio quia illa acta demum faciunt fidem in alio iudicio que translata sunt in publica monumenta vt dicta. l. gesta de re iudicata. et not. in. l. iij. ff. que in frau dem credito. secū dum rizar. malum. et alios. et tene bene omnia ista menti Bald. Et vide. si. in verbo appellatio in. xij. q. 2. si. in verbo sententia in. lxxij. q.

Silentium habetur pro consensu in temporali concessione quam facit prelatus ita not. Abbas in. c. continebatur de bis que sunt a prelato circa quod die aut prelatus facit aliquid vtendo. Aut concedendo primo casu aut suis propriis et solus potest vt in. c. edoceri de rescrip. Aut communibus et non potest solus sed capitulum debet sibi consentire quod facit corpso q̄ scit et non contradicit nam prelatus assimilatur patri et capitulum assimilatur filio. ff. solut. matrimo. l. si cum dotem. et. l. si. si. voluntatem et. ff. de procurato. l. si filiusfamil. si. sed et si filia. Nisi prelatus ad tarpem causam vt eretur. quia tunc taciturnitas capituli habetur pro contradicēdo. ff. matrimo. l. si cum dotem. si. eo autem tempore nam presumptiones legis de consensu loquentis ad licita et honesta aptanda sunt non ad illicita arg. ff. de furtis. l. qui vas. si. vtare et facit. ff. quarum rum actio non datur. l. si. si. que honorande in si. Aut prelatus vti rebz vel iuribus propriis capituli. capitulo tacente. Et nunc videtur qd̄ non valeat quod ipse facit q̄ immittit falcem in alienaz messen et capitulum scit ius suum vbiqz durare. ff. quibus modis pignus vel hypothec. soluitur. l. sicut. si. nō videtur. nisi capitulum se subscriberet vel consentiret expresse vt. d. l. sicut. si. venditionis et. ff. de

2. ff. de pigno. l. si de iussor. §. patere alio apponeret sigillū. C. de reb. ali. non alienan. l. n. cum similibus. Et hec vera quādo prelati faciunt acta nomine suo. Secus si ut procur. capituli quia tunc taciturritas habetur pro mandato ut no. p. Innocen. in ca. edoceri de rescriptis. et probatur in l. semper. §. qui non prohibet. ff. de regu. iur. Si vero prelati faciunt aliquid concedendo. Et tunc aut in illa concessione requiritur certa forma et non sufficit taciturnitas ut in aut. hoc ius porrectum. C. de fac. sanc. eccle. Aut sufficit nuda voluntas et tunc sufficit sciuisse ut. d. c. continebatur que omnia sunt in menti tenenda Bald.

Scrutinium vide. §. in verbo persona in. j. q.

Specificatio vide. §. in verbo citatio in. xxij. q.

Scientia presumitur post duos menses a die publicationis vel bonus vir arbitrabitur ita no. Innocen. in. c. ij. de consti. fol. 2. et l. si. ff. de de. cre. ab ordi. facien. Bal.

Scientia cancellarij habetur pro scientia pape ita no. Innocen. in. c. cu. dilecta de rescrip. fo. 9. nu. 3.

Scire nullus tenetur sed credere et opinari Innocen. de rescrip. c. nisi cum pidem.

Scientiam probare debet qui allegat scire Innocen. de filiis presbyte. capitu. constitutus. fo. 43.

Scientia preiudicat persone transuersali si suis casibus licet citatio non interuenit vide Innocen. in. c. quāvis de re iudi. fol. 121. nu. 4. Et sic no. casus in quib. sufficit sola scientia sine aliqua denūcia. et vide. C. synus et plu. ape. l. j. Sed spale est in cā appellatiōis qz sententia est in diuina et ibi vide Ly. Bal.

Scisma est triplex ut per Innocen. in cap. j. extra de scismaticeis. folio 193. numero. 1.

Spoliatus propter ius patrimonio conueniri potest super beneficio et rebus ecclesie ita no. Innocen. in. c. ex pte. cl. ij. de rescrip. fo. 6. nu. 4. et vide. §. in verbo notorium in. ij. q.

De spoliatione iurū incorporaliū vide plures qōnes quas ponit bo. stie. in. c. qrelā de elec. et ibi oīno vide per eū Bal.

Spiritualia possunt deponi ita no. Innocen. in. c. examinata de indicis fol. 75. nume. 1.

Spiritualia et oīa incorporalia qrunf sine possessione de cōf. preb. c. cū nostris ita no. Innocen. in. c. cū bone de post. prela. fo. 17.

Sponsalia contrahuntur quatuor modis quos ponit Innocen. in. c. j. de spon. duorum. fo. 179. nume. 1. et vide. §. in verbo adulterium in. j. q. ibi. cum sponsa. 26.

Sponsam de futuro non tenetur quis ducere interueniente fornicatione. Secus in vro. ita no. Innocen. in. c. quemadmodum extra de iureiur. fo. 110. nume. 3.

Sponsa an quis cogat cōplere vide plene per Abbate in. c. illis de de. spō. impub. et vide glo. in. c. literis de sponsa.

Statutum non valet quādo verba ipsius a domino tantum in subditos diriguntur. Secus si ad vniuersos item non valet sententia de futuro quo ad dominum in subditos qz iurisditio debet precedere pronūcia. que non precedit nā ex facto ante factū non oītur iurisditio in eos qui foris sunt ita no. Innocen. in. c. a nobis de sentē. excō. f. 209. in subditis aut pōt fieri lex et cōtra tertiā psonā ex causa ut no. ff. de cap. dimi. l. amissione. §. qui deficiunt. Sed sine causa non. nā si ex tali lege ageretur obstat exceptio. doli. nā dolus etia in legibus committitur ut. l. j. in si. ff. de excep. doli. vbi autē in statutis ponitur signum vniuersale ut omnis qui libet et quicunqz ut no. ff. de reg. iur. l. j. Si autem fiet hoc in fraudem qz casus non potest nisi ad vnam personam accommodari illa persona dicitur nominata. nam inter ceteros fiet hereditatio. ff. de liberis et post. hu. l. titius. et ideo pro singulari sermone habendū est qd ad vnum solū concluditur arg. l. si optio. ff. de op. leg. Plerunqz tamen expōsa nocet que non expressa non nocet. ut in regula iuris quādā qz ex formali expōsione vitiū sumit ut l. actus de reg. iur. tene mēti et vide. §. in verbo vniuersitas in. l. 2. ff. 2. ff. q.

Statuta collegij valent inter illos de collegio licet non sint aliter approbata per superiores non tamen ligant superiores ad obseruandum ista ita. ut no. in. l. si. C. de consti. pec. Doc. dicit qz potestas tenetur seruare inter mercatores ita. mercatorum. sic de alijs ut in ante. de testi. fidei cōmissi. §. argentarij. Et hoc si verba statuti diriguntur in ipsos mercatores. nam quia lex confirmat istud ita. ergo potestas debet ipsum seruare. Si autem verba statuti diriguntur in ipsum indicem non possunt imponere legem superiori ut. ff. de arb. l. nā magistratus et hoc quantum ad substantiam diffinitive cause Sed qm ad modum et ordinem processus quilibet iudex seruat ita. sua non alterius iudicis. ff. de testi. l. in si. C. quemadmodum testa. apertā. l. si. et C. qz sit long. consue. l. si. per Ly. Bal. vide. §. in verbo renunciatio in. v. q.

Statutum non potest tollere alicui ius suum questum nisi ex cā iusta et rationabili Sed suum auxilium vel iuris ciuilibus ut actio potest tollere. sed non funditus impedire quin officium indicis imploretur quia etiam princeps non potest tollere nec offerre implo rationem nec defensionem cum sit de iure naturali ita no. Innocen. in cap. que in ecclesiarum de consti. fo. 3. nu. 2. et no. Item scias qd

ex causa iusta potest fieri statutum etiam contra singularem personam ut not. glo. in. l. amissione. §. j. ff. de cap. di. Bald. vide. §. in verbo clausula. in. si. q.

Statutum laycorum super rebus ecclesie valet si papa illud confirmat alia no. ita no. Innocen. in. c. j. de transac. fo. 63.

Statutu. priuilegium vel consuetudo an quodlibet istorum tollatur per vni actū contrariū vide per Innocen. in. c. accedentib. de priuilegijs Et dic qd si quis offendat statutum vel consuetudinem et est talis qui potest eam tollere videtur eam tollere sed in priuilegio non est ita quia non perdit ipsum nisi quo ad illum qui facit. in contrarium quia priuilegium est tātus indultum suo fauore et ideo nemi nem nisi se ipsum iudicat et quilibet rei sue est diffinitor et arbiter et variare potest quia nec legem nec hominem offendit argu. ff. de a. t. emp. l. si sterilis. §. fin. Nam priuilegia potius sunt facultatis qz necessitatis et vti et non vti est in libera potestate priuilegiati ar. ff. de mino. l. si iudex. Leges enim non debent poni in aliquius libertate potestate et ideo qui legem offendit frustra eius auxilium inuocat ut. ff. de mino. l. auxilium. §. in delictis. nec debent leges iudicari ut no. ff. de adop. in. l. si adoptio. §. cum. Nec etiam homo ut. ff. qui mo. pig. vel hypote. fol. l. si. ff. de iudi. indignatur enim lex vacillationi qōnis subesse cum constans esse debeat ut. ff. de iustit. et iur. iniustitia facit qd no. ff. de procur. l. in cause. Et erubescenda est varietas ut. C. de modo mulctarū in. l. eos vel dic melius secundum Innocen. Aut loquimur in priuilegio. Et tunc cum aliud sit omittit aliud sit remittere vel renunciare licet quis omittat in vno casu in alijs vti poterit. C. de excusa. tuto. l. voluntate. nisi alij casus nascantur de eodem facto in quo adhibuit consensum puta ex eodem testamento. C. ad legē sal. autem sed cum testator. vel nisi ex la. plu. temporis inducatur presumptio generalis renūcia. priuilegij ar. ff. de vfu. l. qui semissim. Sed domini renūciatio nunqz presumitur ex lapsu temporis secundum Innocen. qz est no. De hoc not. C. communi diui. in. l. pe. de possessione no. ff. de regu. iur. l. si. per Dy. Si tamen non occurrat casus in quo priuilegij vti facultas se non obtulerit ex solo tractu tēporis nihil presumitur remitti ut C. de decurio. l. in simul lib. x. ibi. dum dicit si necessitas non exigit patria non remittit qui ter. est. ad hoc no. valde. Aut loquimur in statutis vel consuetudine. Et tunc aut viciis contradictione habet. quod esse potest. nam si totum capitulum faceret contra bona et vtilia statuta ecclesie confirmata a superiore vel contra bonas consuetudines in vtilitate monasterij introductas que statuta confirmantur ipsa firmitate inueterati vsus per legem de quibus. ff. de legibus. vni. etiam de capitulo potest contradicere et si nemo contra dicat superior ex suo officio contradicit nec tollitur id qd est pro bono ecclesie introductum ex defectu potestatis cause deficientis habet procedere inducere et tollere. ff. de legibus. l. de quibus. §. si. aut consuetudo vel statutum est magis in fauorem personarum quam in fauorem realem ipsius ecclesie. et tunc per vni. actum directo contrarium frangitur statutum. non tamē si frangitur numerus canonicorum rumpitur propterea numerus prebendarū ut not. Innocen. in. c. pro illorum de preben. nam non videtur vnum statutum sed plura capitula. ff. de mino. l. etia. §. j. Et ideo rumpit vno statuto non rumpitur aliud diuersum ab illo etiam procedente per eandem rationē ut no. C. de fac. san. eccle. autē. quas actiones Argumentum contra. C. de indi. vici. tollen. l. si. Sed ibi est plura et ita plurimum personarum et vna lege conclusarum et tene mēti ista bal. vide. §. in verbo Quitas in. j. q.

Statutum vel consuetudo non valet in preiudicium tertij maxime si prioris ita dicit abbas in ca. veniens de iurciuran. 26. vide supra in verbo sacerdos in. vi. q.

Statutum dicit qz filius non possit se obligare sine expressa licentia patris. modo in eodem instrumento filius et pater se principali ter obligat vel vni p. alio fideiubet. nec dicit qd pater dederit licentiam filio. An sufficit quidam dicant qd non qz est tacita licentia non expressa verum est enim qd pater videtur consentire ff. quib. mo. pi. ta. cōtra. l. si gratuita. §. si. et ff. quib. mo. pig. vel bypo. sol. l. si titius sempronio in prin. nam et duo rei videntur inuicem fideiubere ut l. vir vroni. §. si. ad velleia. et argu. quod sufficit ff. de procur. l. filius. §. sed et filia. Et si dicatur qd non est expressa licentia dico qd satis est expressa rebus ipsis et factis argu. ff. de legi. l. de quibus et necessario sequitur ex verbis et ex tenore verborum aperte colligitur ar. ff. de lib. et posthu. l. gallus. §. j. Nam et rationi statuti satisfactum videtur ergo et ipsi ita. ff. de ritu nup. l. libertus. §. senatus C. de iudi. l. si. et de conditio. et demon. l. cum tale. §. penul. in glo. spe. cu. in titu. de actore.

Statuto canetur qz contra laudum nihil possit obijci an poterit peti reductio. Dico qd non ar. ff. de aleato. l. p. §. qd autem idem si dicat qz nil possit excipi. nam cū denegatur exceptio. et actio per quas peruenitur ad excipiendum ut. C. de transactio. l. nec intentio. ff. solu. matri. l. cum mulier et not. ff. de mino. l. in cause el primo per glo. et Ly. in addi. Nam nec minor hoc casu posset aduersus laudū restituere in integrum secundū Ly. ibidem qz est not. dignum. Si autem dicit qd non possit agi videtur qz possit excipi. qz qui excipit

n. f. f.
p. acta. g. iur.
m. tollat. p. s.
vilegiu.

n. m. f.
omissio in un.
casu no. exte.
dit ad alin.

n. m.
renunciatio dñj.

proprie loquendo nō agit vt per Inno. in. c. h. de can. pos. 2. pprie.
fo. 8. ista ponit specu. in titu. de arbitrio.
Stipulatio vide. s. in verbo sacerdos in. j. q.
Socius socii criminis tam ad testimonium q̄ ad presumptionē nō ad
mittitur ita not. Innocē. in cap. j. de testi. fo. 98. vide. j. in verbo te
stis in. xvij. questione.
Socius dicitur participare cū laborib⁹ et dānis casus aduersi alteri cōso
cio adueniētib⁹ ita no. Inno. in. c. sicut de inreir. fo. 109.
Socius potest esse procurator socii criminosi ita no. Innocē. in. c. li
cet de accusa.
Socius de societate mercatoris vide Bartol. in. l. penulti. ad fi. ff. de
stipu. seruo.
Soluerē potest debitor etiam post terminū sibi assignatū lapsū. Sed
citatus ad certum terminū post terminū cōparere nō potest sine tene
tur q̄ nō dicitur quis legitime cōparere qui nō comparet in termi
no ita no. Inno. in. c. cum dilec. de dolo et cōtu. fo. 92. et vide gl. no.
in. c. quis de appel. in clem.
Solutio vna vtriusq̄ parti inducit presum. ita no. Innocē. in. c. olim
de censibus. fo. 172.
Soluerē notario pro scriptura quā fecit non est simonia ita no. inno.
in. c. j. de simonia. fo. 190.
Solēntas cōsili ordinis vel autoritatis vbi requirit in aliquo actu
factum nō potest alteri ratificari q̄ deficit forma. ff. de seruis ex. p. l.
minor. Secus est si nō est de forma. C. de p̄bus impe. offe. l. vniuer
sa. et secus est si est triplex cōsensus ita no. inno. in. c. prudētia de of.
deleg. fo. 49. vide. s. in verbo. renūciās in. vj. q.
Solēntates que debēt interuenire in instrumēto possunt p̄ cōsuetu
dinē aboleri ita no. inno. in. c. j. de fide instru. fo. 105. ergo p̄ cōsuetu
dinē detrahatur istis solēntatibus q̄ est no. Bal.
Subditi ciuitatis vel ecclesie nō tenētur obedire violēto inuasori. im
mo p̄pria autoritate ei resistere possunt ita no. inno. in. c. in lris de re
sti. spo. fo. 88. nu. 3. et vide. s. in verbo archieps in. j. q.
Submittere vide. s. in verbo appella. in. xlii. q.
Supplicatio quid sit quid p̄cens p̄correctio quid petitio venie ad cor
rigendū quod male actū est et quō fiat vide de oibus istis p̄ Inno.
in. c. auditis. de in inte. resti. fo. 69.
Substitutio facta filio si decesserit sine liberis ex se legitime procrea
tis non excluditur per ingressum religionis ita no. abbas in. c. ray
nūtius de testamētis q̄ in incertis nō certis locis est cōiecturis.
Sec⁹ si simpliciter dicit sine filiis nisi ingrediatur ordinē minorū
quorū ordo in capiēdo nō habetur loco filij. Et ideo ordo fratru
minorū nō excludit substitutum. immo facta professio statim ad
mittitur substitutus q̄ expectare mortem naturalem supernacū
est. vnde expectatur q̄ non expedit. ff. de sta. libe. l. aretuse in ratio
ne sui. Alii dicūt q̄ idē est dicere simpliciter sine filiis et dicere sine
filiis ex suo corpore procreatis vt no. Dy. ff. de leg. ii. l. si ita q̄s. s. si
is cui. Sed vide Ly. in autē. cōtra rogati. C. ad trebellia. sed p̄cece
dens opi. in vfu seruatur.
Successores an teneātur de facto p̄decessorum vide per inn. in. c. cu
p̄m de preben. fo. 137. nu. 1. vide. s. in verbo dignitas in. j. q. et in ver
bo capitulum. in. iij. q.
Successor tenet soluere debita p̄decessoris si debitum fuit cōtractū in
utilitatem ecclesie ita no. abbas in. c. j. de solu.
Surdus vide omnino. s. in verbo testamentū in. xliij. q.
Suspendus a pontificalibus vel ab ingressu ecclesie an sit irregularis
vide Innocē. in cap. cum medicinalis de senten. excom. folio. 213.
nume. 3. Et die qd non nec excommunicatus minori secundum eum
vide. s. in verbo excommunicatus. in. iij. q. De suspensio ab ingres
su ecclesie non est verum quod dicit Innocē. vt patet in. c. is cui de
sentē. excommu. lib. vi.
Suspendus non potest conferre prebendas nec exercere spiritualia
ita not. Inno. in. c. tanta de exco. p̄elato. fo. 201. nume. 5. vide. s. in
verbo sententia. in. lxx. questione idem tenet in capitu. quia diuer
sitati. de concess. preben.
Suspendus a indice donec eum peniteat alias satisfaciāt magis suspē
sus esse vt a deo q̄ ab homine. q̄ homo exprimit q̄ tacite inest per
legem et ideo interim celebrās nō est irregularis qd no. ita no. Inno.
in. c. proposuit de cleri. excommu. mini. fo. 198. vide. s. in verbo ap
pellatio in. xliij. qdne.
Suspendi celebrātes quales sunt irregulares et quales sunt et cōicati
celebrātes vide ibidem per inno.
Suspendus a beneficio quanto tempore duret suspensio vide per inn.
in. c. cum bone de etate et qualitate. fo. 41.
Suspendus interdicto non potest appellari quia viget quo ad esse nō
quo ad executionem esse ita no. inno. in. c. cum inter. de cōsue. fo. 16.
Et dicit ipse idē q̄ l. interdictum relaretur ad tempus tamē post
illud tempus non erit nouum interdictum q̄ interim nō cessauit
interdictum sed eius effectus allegat. l. cum hic status. s. sine. ff. de
dona. inter vi. et vro. Sed quis effectus huius subtilitatis. Respō
deo si est nouum interdictum tempore suspensionis posset appella
ri. Si autem esset antiquum nō. Et ista questio fuit de facto bono
nie tempore domini Joannis de beulegio. et ista opi. Inno. vide

vera quā no. in. l. si vnus. s. j. ff. de pac. Simile habes qd licet securi
tas debeat bannito ad tempus tamen semper durat bannum
vt not. in. l. is qui reus. ff. de publi. iudi. vide supra in verbo exco
municatus in. j. q.

Suspendus ab officio impedit nō solum ea que quis cōsequitur ex cō
firmatione sed etiā ex consecratione vt collatio beneficiorum fm
Inno. et hosti. in. c. dilecti. de consue.

Suspendus a canone potest eligere nō tū eligi ita no. hosti. in. c. cū vitoniē
sis de elec. Casus est in. c. si celebrat de ele. exco. mini.

Suspendus a canone celebrās nō sit irregularis sec⁹ in suspensio ab hoic
Excoicatus autem tam ab homine q̄ a canone celebrās sit irregu
lar is ita no. inn. in. c. sicut de cōhabi. cle. et mulie. fo. 134.

Suspendi vel amoti in ecclesia a beneficiis non debēt admitti ad oēs cō
tractus ipsius ecclesie ita no. Inno. in. c. apostolice de excep. fo. 112.

Suspendus ab officio propter crimen liquidum videtur suspensio a
beneficio. Secus si non suspenditur propter crimē sed p̄pter suspi
tionem criminum. vt propter infamiam ita no. abbas in. c. decorē
de vita et bone. cleri.

Superior potest denegare dispēsa. sine citationē in parte ita no. hosti.
in. c. nisi de renunciatio. et vide. s. in verbo snia in. ij. q.

Superior ex quo cōfirmat regulam videtur dedisse abbatibus po
testatem faciendi ea que sunt in regula cōtra suos monachos et cō
uersos ita no. hosti. in. c. quanto de offic. ordi. vide. s. in verbo sta.
in. v. q. circa finē vbi superior ex suo offi. potest prohibere.

Superior potest prohibere ne aliq̄ collegium fiat et iam factū destrue
re ita no. Inno. in. c. dilecta de exco. p̄elato. fo. 200. nu. 4.

Subdelegatus vide supra in verbo modus in secunda questione in
principio.

Subdelegatus nūquam potest exequi. et ideo delegas ei videtur sibi
reseruare exco. fm quosdam. inno. tenet contrarium et cum in to
tum a se abdicet iurisditi. nō potest sibi reseruare consiliū ita no.
ipse in. c. super questionē deleg. fol. 53. nu. 9. Secus si in totum nō
abdicauit vt ipse idem no. in. c. si pro debilitate co. ti. alias in p̄
dictis esset sibi contrarius et c.

Succumbens in exceptione quam opposuit contra testes condemna
tur in expen. ita not. abbas in capitu. p̄sentium de testi. nam sic
faciendo processum cause principalis retardat sed omnis tardās
processum condemnatur in expen. C. de fruc. et lit. expen. l. penulti.
fm Bart. ergo et c.

Tacturnitas pro confessione nō habetur
ita no. inno. in. c. de postu. p̄
latorum. fo. 10.

Tacens possessionē alterius videt impetrare obrepti
tie ita no. inno. in. c. dudum de p̄uilegiis. fo. 204. et C. vnde vi. l.
meminer. n̄q̄. l. j. s. si quis adeo. ff. ne vis fiat ei. bal.

Tactus futuri t̄pis nō spectat ad iudicē in odiosa. s. in sanorabili
bus sicut ita no. Inno. in. c. auditis de p̄ocn. fo. 66. nu. 2. vide gl. in
c. romana de senten. excom.

Tantum hec dictio tantum includit in se negatiuā et cōtra testes qui sic
deponūt est presumptio. ita no. inno. in. c. l. de proba. fo. 97.

Transactio intelligitur esse de processu iudici ita not. in. c. super lite
ris de rescrip. facit. ff. de pac. l. tale pactum in prin. s. j. et vide. s. in
verbo abbas in. iij. q.

Transactio quod aliquid p̄stetur nomine vsuarie questionis nō
valet ita not. inno. in. cap. granis de po. et vide. s. in verbo cri
men in. iij. qdne.

Transactio nō probat nisi vocata parte ita no. abbas in. c. pertinet de
fideius. idē inn. ibidē facit qd no. in. l. cyrographis. ff. de admi. tut.
et in. l. pe. s. j. si quorū bo. et l. iij. s. pe. de bo. pos. et c.

Tractatio vide omnino. s. in verbo appellatio in. xliij. q. et s. in ver
bo citatio in. xvij. q.

Tractat⁹ qui sit tractatum de morte aliena et reuela. vide inn. in. c. p̄
byterum de homici. fo. 195.

Templarij et hospitalarij sunt min⁹ religiosi q̄ monachi. ita no. inn.
in. c. in nostra de sepul. fo. 157. vbi vide per eundē. Bal.

Testator qui ponit animam suam et bona sua in voluntate alterius vi
detur iubere omnia dari pro anima sua ita no. inno. in. c. cum tibi
de testa. fo. 154. et sic ad pias causas. ibidē tenet abbas. vnde iste ta
cite rogatus intelligitur rogatus esse ad pias causas. Sic etiā im
perator interpretatur verba pro fidei cōmisso licet quedam verba
deficiant in eo. ff. de leg. ii. l. vnum ex familia. s. h. iste tamen nō po
terit spurio testatoris distribuere q̄ in hoc tacitam fidem accom
modare non potuit facit ff. de proba. l. cum tacitum et l. quo testa
mētū. Sed si iste spurio esset inops satis credo q̄ posset dare aliqd
pro alimentis ar. de eo qui durit in vr. quam polluit per adul. l. cū
haberet. item dat tanquam pauperi non tanquam filio facit q̄ no.
C. de sac. san. eccle. l. illud. et casus illius. c. superius allegati est qd re
lictum ad pias causas valet etiam si dispositio sit captatoria fm
Barto. et vide Ly. in. l. captatorias. C. de testa. milita. Sed riza ma
lum. dicit q̄ illud capitulum loquitur in voluntate distributo
ria. secus in voluntate institutoria secus dispositio ita dicit ipse
in quādam sua disputatiōe que incipit. titius heres. Adde etiā q̄
pietas

pietas dicitur duobus modis. vno modo respectu persone. Alio modo respectu actus et hoc dupliciter scilicet respectu actus dispositiui et respectu actus distributivi. Pietas que est personarum proprie non pertinet ad materiam nostram de relictis ad pias causas de ista loquitur. l. nensennius. ff. de nego. gest. et c. de nego. gest. l. alimenta. et ff. de i. offic. testa. l. nam et ii parentibus. Pietas vero respectu actus dispositiui est materia nostra. Et dicitur relictum ad pias causas quod relinquatur persone vel loco pio vel in rem ipsam piam vel in refectione ecclesie vel monumeti. Vel distributio committitur ad arbitrium executorum et dicto. c. cum tibi et generaliter quicquid pro anima relinquatur unde relictum pro anima incertum est relictum ad pias causas secundum glossam. not. ff. de leg. ii. l. si quis titio facit. C. de sacrosanc. eccle. l. illud. et qd ibi no. et in specu. de instrumentorum editione. §. nunc vero aliqua. vers. et sciat qd inter. Distributio vero pia largo modo dicitur omnis executio yltime voluntatis vel in autem. de heredi. et fidei. §. si vero. ibi dum dicit ple agendo. col. i. qd tene menti Bald. vide supra in verbo rer. in ij. qdne vide Joan. an. in repetitione capituli Joannes de testa. Bal. in l. i. de leg. ii.

Testator si instituit pauperes xpi heredes. Quis esset quid difficile qd pauperes intrarent possessione hereditatis si fideicommissarius est datus ab eo ille mittit loco pauperum alias eps eos mitteret ita no. inno. in. c. cum tibi de testa. fo. 154.

Testator cum dicit in testamento relinquo male ablata quid significet ex istis verbis vide per inno. in. c. qd plerumq. de iura. calum. Et ex suis dictis colliges que plene ponit de restitutione male ablatorum vel acquiritorum.

Testator cum facit testamentum est sanus mente. postea autem facit aliud testamentum. Si dubitatur an tpe testamenti fuerit sanus mente vel infans in dubio presumit qd ex quo tpe primi testamenti erat in furore qd etiam fuerit tpe facti secundi testamenti in illo furore nisi probet qd tunc fuerit in suo bono esse et sensu ita no. Inno. et Joa. an. in. c. si de success. ab intest. qd tene menti Bald. et ibi videt casus vide de. in verbo decedens in. iij. q.

Testator quando dicit relinquo bona mea. idem est ac si diceret omnia bona mea quia indiffinita egollet vniuersali ita no. abbas in c. relatum de teste. vel quia nomen bonorum est nomen vniuersale ff. de fundo instru. l. ludi et ad trebellia. l. cogi. et c. que res pigno. obli. pos. l. fin. et ibi per Ly.

Testamentum vide. §. in verbo citatio in xl. q.

Testamentum filii factum cum pater erat captus rumpitur patre ab hostibus redente. licet filius ante decesserit ista est gl. fin. in. l. si. C. de sen. pa. f. quam tenet bar. in. l. si is qui pro emptore in pe. carta post punci. de vsuc.

Testis quando dicitur varians qm vacillans quando contrarius vide omnia ista per Inno. in. c. preterea de testi. cogen. fo. 105. nu. 4. sup verbo incoherenti. Et ibi dicit qd varians est qd stat firmus in dicto. Contrarius qui contraria tenaciter asserit. Vacillans qui variat titubando Bal.

Testium receptio facta contra non citatum non valet ita no. abbas de testi. c. in nomine domini. et l. si quando. C. eo. ti. bal. gl. vide ibi dicere qd sit nulla ipso iure receptio testium.

Testes qui variat in actu reitabili sunt per distinctionem partis ad concordiam reducendi et potius concordandi sunt qd reprobandi ita no. abbas in. c. cum in. de testi. idem in actu continuabili. nam in eo vnus testis potest referri ad principi. temporis alter ad finem. et sic poterunt saluari vt not. in. l. insulam. ff. solu. matri. per Jaco. de are. et Bar. in. l. si. ff. si cert. pe.

Testes extra prouincia sunt cogendi ita no. abbas in. c. cum olim de testi. vide in. c. stat. de rescrip. lib. vi. Bal.

Testes ante publicatione sunt reprobandi non post ita no. abbas in. c. ser. ries de testi. et practica huius vide per eum et de testi. c. ex parte. Bal.

Testes possunt septus induci cum variatur modus agendi ita no. in. c. constitutus de testi. et c. ventens eo. titu.

Testes in aliquibus casibus non compellantur tñ possunt excusari impediens ita no. in. c. constitutus de testi. qd not. facit qd no. C. de fur. l. incivile. Bal.

Testes duo derogant literis sigillatis ita not. Abbas in. c. cum a nobis de testi. Quia vna vox est probatio plena et vera. Sigillum plena et presumpta. Sed vera et derogat presumppte secundum Pau. de liazar.

Testium apertura non obstat vbi variatur modus agendi ita no. abbas in. c. veniens de testi.

Testis istud dictum deponens. dico titium bonum hominem: quia cum bonis hominibus conuersatur valet ita not. Inno. in. c. i. de scrutinio. fo. 41.

Testis dictum examinati super articulo vel capitulo impertinenti non valet ita no. inno. in. c. per tuas de testi. fo. 106. nu. 4. et vide §. in verbo silentium in. i. q.

Testis quando potest conigere dictum sum. vide inno. l. c. preterea de testi. cogen. fo. 105. nu. 3. et in. c. cum clamor extra de testibus fo. 103.

Testes quando possunt cogi ad testificandum si se subtrahunt vide

inno. in. c. i. de testi. cogen. fo. 105. nu. 2. vide §. omnino in verbo citi in in. c. q. et in verbo tantum in. i. q.

Testes in causis spiritalibus interrogantur de veritate et credulitate sine iuramento ita no. inno. l. c. ad hoc de testi. qd est multu. et o. idem in iudico vt ibidem inno.

Testes si non legitimi numeri dicantur inter fuisse actui de quo instrumentum fuit factum testis vnus adhibitus qui dicit se inter fuisse non probat contra instrumentum quia vnus est singularis vide latius in. c. cum Joannes heremita de si instr. et gl. in. c. in nostra de testi. et vide omnino §. in verbo articuli in. i. qd. vbi sunt aliqua ad istam materiam bal.

Testis debet interrogari a iudice de causa scientie. si queratur qualiter scit illud et si iudex non querit illud presumitur in ipso malicia quod omittit illa que suo officio solerti incumbit. debet enim petere et interrogare de causis. Si vero iudex interrogat testis nihil respondit vel forte non bene. debet tunc iudex ipsum interrogare de testi. c. cum clamor. Si autem iudex omisit interrogare de circumstantiis singulis non subalternatis vt de loco tempore et contestibus. Et tunc testes non sunt repetendi id est iterum interrogandi. Si autem iudex ipsum non interrogasset de principali re vel facto vt de titulo prescriptione et si tunc testis debet repeti: quia tunc culpa iudicis non partis ita no. inno. in. c. per tuas de testi. fo. 103. nu. 4. que omnia tene menti bal. Solet recitari per docto. in. c. cum causam de testi. vide §. in verbo sententia in. xl. q.

Testes possunt produci in causa inquisitionis etiam post aperturam de testi. c. cum clamor hoc verum in iudice in quo non timetur subornatio: quia presumptio officii excludit presumptionem dolari. l. si multi de public. et quia testes sunt semper aperti iudici cum ipsos examinat fin inno. Recus vero producere non poterit nisi actor producat ar. l. petende. C. de in integ. testi. Et si inquisitio habet promotorem quia promotor non dicit accusare nec habere in in processu inquisitionis ita no. inno. in. d. c. cum clamor. fo. 103. nu. 2. vide §. in verbo casus in. iij. q.

Testes qui non faciunt probationem etiam sunt recipiendi si faceret presumptionem ita no. inno. in. c. presentium. fo. 104. et in. c. veniens de testi. fo. 101. vide per Ly. et bal. ad probationem. C. de proba.

Testes possunt esse familiares nisi sint subditi producant ita no. inno. in. c. in literis de testi. fo. 99. et vide §. in verbo citatio in. xj. q.

Testis iudex esse non poterit licet eam alteri delegauerit ita no. inno. in. c. dilecto de testi. fo. 102. nu. 2. Et est ratio qd delegatus fungit vice delegantis: et ille qui delegauit videtur etiam eam cognoscere et tenere vt ibidem no. dicit inno.

Testificari quod possunt in causa iudex ordinarius vel delegatus. vide de per inno. in. c. dilecto de testi. fo. eodem et vide omnino §. in verbo arbiter in. iij. q.

Testificari quod potest in causa ordinarius vel delegatus vide per inno. in. c. dilecto de testi. fo. 102. et vide §. in verbo arbiter in. iij. q.

Protestas contra testes eorum dictis potest vt ad excludendam probationem aduersarii non tñ ad intentionem protestationis fundandam vt qd esset sibi ipse contrarius ita no. inno. in. c. presentium de testi. fo. 104. Et si protestas petit eos pro se examinari videtur a protestatione destituisse fin inno. ibidem tene menti. Seco si facit interrogatoria contra articulos partis aduersae secundum que petit eos interrogari vt ibidem ipse notat.

Testis esse potest qd venit seu facit contra iuramentum facta tamen penitentia peccati ita no. inno. de tes. c. intimauit. fo. 99.

Testes familiares et producentis subditi licet non pbent vt dicit inno. in. c. literis de tes. Tamen saltem faciunt indicium ter. est singul. qd non est alibi in. l. si quando. C. vnde vi. no. in. c. i. de testi. spo. et pbar. in. l. si. et as. ff. de exen. tuto. qd oia tene menti. Bal.

A testium productione postquam iam deposuerunt non potest recedi sed bene a protestatione reintegra ita no. inno. in. c. presentium de testi. fo. 104.

Testis si dicat vidi talem fugientem cum gladio enaginato post delictum factum h in hoc non interfuit valet testimonium ita not. inno. in. c. statutum de offi. deleg.

Testes an esse possint ecclesiastici vide inno. in. c. cum nuncius de testi. fo. 99. et vide §. in verbo arbiter in. iij. q.

Testes possunt esse singuli de vniuersitate in causa vniuersitatis quod reddunt eorum testimonium vt singuli non vt vniuersitas no. inno. in. c. in super de testi. fo. 98. hoc verum si ista est causa proprietatis et utilitatis vt l. celsus. ff. qd cuiusq. vniuersi. nomine et l. testatrix §. i. ff. communia. prediorum.

Ad testificandum recipiuntur socii criminis saltem ad presumptiones et indicia ita no. inno. in. c. i. fo. 98. et c. qm. fo. 98. de testi. vide supra in verbo socius in. i. q.

Testificari an quis possit de suo actu vide per inno. in. c. siue de arbi. fo. 72. et vide ter. no. in. l. deferre. §. i. ff. de iure iur. et vide ter. fin. et liij. q. et super prudentiam in ver. ceterum vbi dicitur qd administrator alienis ecclesie admittitur super contractu quem vt administrator celebrant ita no. archi. et Joan. an. in nouella de teste. capit. romana lib. vi. et allega. d. capi. super pro casu Bal. vide Bal. in l. omnibus de testibus.

Testificauit quis semel contra unum ulterius contra eundem testi-
fari non potest ita not. Inno. in capi. ex parte de accu. fol. 123. vide
§. in verbo citatio in. xxiij. q.
Testes qñ nō sunt cōcordes in dictis eorum vel i causis scie qd sit tñc
fiendū. vide per inn. in. c. qualiter de accu. fo. 127.
Testium dicta sunt in mitiore parte interpretāda ita no. inno. in. c.
causam q de rescrip. fo. 2. in dubio aut interpretāda sunt cōtra pro-
ducētē fm hosti. ibidē 2 de proba. in. c. in presentia.
Testes nō recipiunt cōtra eū qui nō bz aduersariū 2 creditur literis
testimoniālibus ita no. inno. in. c. j. de postu. prela. fo. 16.
Testis dicat si nō recordor de tpe tamē v3 ei⁹ testimoniū. Sz in inter-
dicto vti possidetis oportet probare de possessione illius rei vt. l.
f. §. ex hoc interdicto. ff. de vi 2 vi arma. ita no. inno. in. c. qualiter 2
quando de accusa. fo. 128. nu. 2. videtur probabiliter dicendū si di-
co q spoliasti me isto mense 2 produco testes qui nō deponunt de
isto mense sed de preterito bene probāt q licet errēt in tempore ta-
men probāt spolia factam 2c. Et vide Innocē. in dicto capi. qua-
liter 2 quando 2c.
Ex testimonio confessione non debet quis puniri. nisi questus modus
agendi patiatur. Secus ex propria confessione ita no. inn. in. c. per
inquisi. de elect.
Testes si dē si plures recipiant ad testimonium plures iurare tenent
Hoc verum quādo habēt super diuersis factis testificari. Sed si
iam testificauerint super vno facto Et iterum ad illud factum vo-
centur nō oportet iterum iurare ita no. inno. in. c. fraternitatis de
testi. fo. 99. nume. 1. Vide §. in verbo attestaciones in. ij. questione
Baldi. vide per Barto. in l. heredes palam. §. sed si notam. ff. de
testamentis.
Testis quando vacillat notarius v3 scribere incōtinenti pñte iudi-
ce vacillationis modū ita no. inno. in. c. qñ cōtra de proba. fol. 97.
nu. 5. vide per Bal. 2 ange. l. lucius. ff. de his qui no. infa.
Testis an possit puniri de cōfessis per eum testificādo vide inn. in. c.
cum super de testibus.
Testes in qbus casib⁹ recipiuntur ante lit. cōtes. oblato libello vel nō
oblato vide per inn. in. c. quoniam vt lit. nō cōtest. fo. 20. nu. 1.
Testium cōcordia nō est fienda nisi in pari numero ita no. inno. in. c.
cum contingat de offi. deleg. fo. 55. nu. 1. vide per Bar. 2 Bal. in. l.
ij. §. j. ff. si certum petatur.
Testis de quibus est interrogādo 2 de quib⁹ nō etiā si interrogetur
vel sponte confiteat an pñndicet alteri vel non vide de omnibus
istis per inn. valde no. in. c. cū super de cōfessis. fo. 9. nu. 3. Et ibi
dicit q testis interrogatus de multis de qbus nō iurauit expresse
q veniunt in quandā consequentiam.
Testium examinationem pōt iudex cōmittere notario in absentia
ipsius iudicis ita no. inno. in. c. cū bertoldus 2 de re iudi. fol. 119.
nu. 4. 2 no. in. c. ij. de iudicis vbi casus 2 in cle. j. de offi. delega. 2 in
c. causam de testi. Sed ante commissionem notarius non posset te-
stes examinare quia istud pertinet ad officium iudicis vt no. in. l.
hac consultiissima §. pe. C. de testa. 2 facit. ff. de exen. tut. l. scire oportet.
§. pe. 2 ibi not. Bald.
Testes quādo possunt iterum examinari in eadem causa. item quā-
do testes recepti in vno iudicio pñt in alio 2 qñ nō vide de istis
no. per inno. in. c. veniens de testibus. fo. 102. nu. 4.
Testes debent loqui clare 2 intellectus alius si obscurū est dictū suū
nō valebit vt no. Inno. in. c. cum clamor de testi. fo. 103. 2 per eundē
in. c. j. de sum. trinit. 2 fide catho. fo. 2.
Testis est legitimus pater ipsi filio in causa matrimonij ita no. inno.
in. c. super de testi. fo. 99.
Testes contra vnam personā producti contra aliā nō volēt ita no. in
no. in. c. constitutus de testibus. fo. 100.
Testium cōtra personas qñ licitum est opponere 2 quādo nō itez qñ
vis scire cautelam ne testes reprobētur itē si obiciat q testes nō re-
cipiātur q sunt criminoli. oportet per opponētē m exprimere. Et si
deponit pro opponētē nō creditur eorū dictis vide de oibus istis
valde no. per inn. in. c. preterea de testi. fo. 100. per archi. 2 per Jo.
an. in. c. pñtium de testi. l. ij. in nouella.
Testium examinatio ille cui cōmittitur alteri committere nō potest
illam examinationem nisi de partium voluntate ita no. inno. in. c.
causam de testi. tamen potest adhibere notariū vt scribat eorū di-
cta. Si ille cui est commissā examinatio examinabit. ita no. inno.
in. c. cū bertoldus de re iudi. fo. 119. nu. 4. facit qd no. in. c. qñ cōtra
falsam de proba. vide §. in verbo credulitas in. viij. q.
Testis inimicus. qñ admittatur ad testimonium 2 qñ nō. Et quid de
inimico reconciliato vidē per inno. in. c. cū oporteat de accusa. fo.
127. nu. 3. qui dicit ibi q inimicus reconciliatus nō admittit ad te-
stificandū si reconciliatio erat recens. Secus si antiqua q ex anti-
quitate temporis presumit obliuio. 2 ideo dictis suis 2 testimonio
stabitur quasi nulle supersint inimicitie relique ar. ff. de iur. l. sciē.
§. fundi facit qd no. in. c. tuas in glo. de simonia 2 ff. de annu. lega.
l. iij. §. si. 2 de excusa. tuto. l. athlete. §. dat remissionem. C. fa. ber. l. in
ipsum 2 in f. de iniurijs. §. si. in gl. tene mēti bal. Et dicit inno. ibi
qd inimicus repellit a testimonio. si inimicitia erat capitalis vel

magna. Vbi autē esset parna non repelleret: tñ testimonio eius nō
adhiberetur tanta fides q alias adhiberetur 2c.

Testium receptio potest fieri de nocte. idē in allega. que audiri pos-
sunt de nocte ita no. inno. in. c. consuluit de offi. dele. fo. 52. nu. 1. Et
est ratio quia nō oportet in istis iudicem sedere pro tribunali. Se-
cus in diffinitiva 2 interlocutoria 2 in cōte. lit. qz ista de nocte fieri
nō possunt cū in istis oporteat iudicē sedere pro tribunali fm eun-
dem ibidem q no. Tamen glo. in. d. c. vult q si iura lata de nocte va-
let 2 tenet licet inno. teneat contrarium. Cum glo. tenet Jo. an. 2
hosti. item possunt dari pignorat fideiussores de nocte de quo vi-
de bonam glo. in. l. morte. ff. de ferijs ita no. Ly. in. l. non minores
C. de transact. Bal.

Testis eccus nō pōt testificari pro re perceptibili per visum qz vide-
rendū potest. item nec surdus p auditiū cū nō audiat ideo testimo-
nia istorū isto mō nō valēt ita no. hosti. in. c. et literis de cōsuetu-
dine vide Bar. in. l. j. ff. de verb. oblig.

Testis nō pōt esse qui est excoicatus per suam iam in eum laram ita
no. inn. in. c. cū nobis de elec. fo. 20. nec pōt cōficere instrumentum
Secus si expectatur excommunicari qz nondū in eum lata est sen-
tentia: quia potest interim testificari 2 cōficere instrumenta vt ipse
idē no. in. c. auditis de exceptioni. 2 ibi no. vñ q contractus excoi-
cati 2 etiam sententialiter condemnati valent ex partium volūta-
te q no. perpetuo bal.

Testis nō solū d3 iurare dicere veritatem sup articulo dato. sed etiaz
sup tota causa. item no. de interroga. si d3 is ipsi testibus 2 quid in-
ris si omittat vide per inno. in. c. per tuas de testi. fo. 102. nu. 3.

Testis quando procur. esse possit in causa domini 2 quando nō vide
inno. in. c. romana de testi. lib. vi. fo. 104. 2 per eundem in. c. inlu-
per. eo. titu. fo. 98. vbi dicit. An possit excommunicatus testifica-
ri in causis ecclesie 2 an abbas in causis monasterij sui 2 per Bart.
l. deferre. §. i. ff. de iure fisci. vbi querit de multis circa primam ma-
teriam Bald.

Testis dicit vidi talē possidere talē domū a. xl. annis citra intelligi
nō cōtinue ipsius vidiisse possidere nisi appareat in suo dicto copu-
la 2. fa. xl. annis 2 citra. ita no. inno. in. c. cū iohannes beremita de fi-
de instru. fo. 107. vide §. in verbo clausula in. pe. q.

Testes si inter diuersarum partium est per oia equalitas illi preferū-
tur qui iuri communi consonant ita no. inno. in. c. auditis de ex-
cep. 2 satis no. dicit hoc tex. in. c. licet causam de pba. 2 no. in. c. li-
cet 2 in. c. in nostra de testi.

Testes suos quis pōt reprobare ita no. inno. in. c. j. de testi.

Testis ante aperturā pōt dari terminus ad opponēdū. cōtra psonas
testiū nominibus exhibitis ita no. inno. in. c. ad bec de testi.

Testificari nō debet sacerdos illud q scit ex cōfessione. qz illud scit vt
deus nō vt homo ita no. inno. in. c. quoniam de testi. fo. 98. 2 vide
§. in verbo sacerdos in. iij. q.

Testes qñ alij q illi qui sunt scripti in instrumento cōtradictū instru-
mento quid iuris erit vide per inno. in. c. iohannes beremita de fi-
de instru. fo. 107. nu. 2. vide glo. in. c. in nostra de testi.

Testis qui iurauit dicere verā 2 purā veritatē nihil potest addere vel
mutare voluntate sua de actu 2 per Inno. in. c. cum dilectus de te-
sti. Et dde quod si iurauerit dicere meram veritatem deponendo
per famam non probat. quia ille qui non fuit in facto non potest
scire dicere meram veritatem. Unde scire per famam non est scire
veritatem. Sed est scire opinatē Vide glo. not. in. l. in bone fidei
in glof. magna. C. de rebns cre. 2 iureiuran ibi dum dicit. sed quid
si non interfuit facto 2c. Adde hic quod habetur. §. in verbo credu-
litas in. viij. qd.

Testi nō est permissum iurare qui sint viri pñidi 2 discreti quia id
solum iudici competit. ideo specificē testis debet dicere personas
apud quas est infamia contra inquirendum 2 non debet dicere cō-
ditionem 2 hoc modo formare inquisitionē. postea em non habet
locum probatio per famam secundum inno. 2 hoc qñ infamia vi-
citur esse apud aliquos. Sed si est communis apud maiorem par-
tem gētiū vel vicinie sufficit deponere in genere de fama. sine spe-
cificatione personarum singulariū ita not. Innocē. in capitu. cum
dilectus de testibus.

Testi non creditur de infamia alicuius nisi adiciat instam vel legiti-
mam cām scientie ita no. inno. in. c. cum oporteat de accu. fo. 127.

Testis nō tenet habē memoriā de die nisi dies esset de substantia pces-
sus. 2 d3 recordari tam de loco q de tpe ita no. Inno. in. c. qualiter
2 quando de accu. fo. 128. nu. 2.

Testis in causa criminali etiam interrogatus non tenetur deponere
de die glof. est ordinaria valde no. in. questione. ar. c. nihilomi-
nus qd no. Bal.

Testis si constituitur si infamem vel intimum non creditur ei cū sup
hoc non sit pactus nec iurat⁹ respondeat quia accessorij est. naz
nec iurat nec vacillat tamen si vacillat non credidit ei ita no. Inno.
in. c. inquisitionis de accu. fo. 128. nu. 2.

Testis an teneatur reuelare illud quod iurauit tenere secretum vi-
de Innocē. in. c. qualiter 2 quando de accusa. folio. 128. vbi dicit
quod iuramentum de non reuelando secretum intelligitur. nisi ex
iusta

intra causa reueletur qd no. quia sepe accidit.
Testis an possit esse ille qui associatur aliquē ad cōmittēdum aduſte-
 rium in causa illius adulteri? an possit cogi vide per Innocen. in
 d. c. qualiter et quando. fo. eodem.
Testis vel instrumentum si sit falsum vere vel sit falsum in solennita-
 te non valet quia veritas vel solennitas deest nisi sit falsum per er-
 rorem. non per malitiam vt erronea indicio vt. ff. de regu. iur. l. si li-
 brarius. C. de testa. l. error secundū Dyn. Et idem si factum est per
 dolum. Secus si per aliam culpā. ff. de falsis. l. filius. §. sequens qd
 r. C. de transac. l. si ex falsis instrumentis. dictum autem testis nihil
 valet vt. ff. qd. re. c. pura. quia dictum testis fundatur super iuramē-
 to indiuisibili. nam per iurum in vno ab omni testimonio repellitur
 vt no. ff. de infami. l. lucius. Aut est falsus in his que non sunt de sub-
 stantia sed sunt accidentalia vt et pignora: tunc testis nihil probat
 quia inhabilis est propter perurium. Sed qd in instrumento vtile
 per inutile non vitiatur vt. C. de falsis. l. querelam. Si autem testis
 dicit falsam non in substantialibus sed in comitantibus actum vt
 in loco et tempore non creditur. immo falsus indicatur vt in Da-
 niele. C. de testi. l. testium quia locus et tempus totum factum ad se
 trahunt. Falsa vero denunciatio vt in cōfinibus vel terra vnde qd
 sit no viciat quia in hoc no cōsistit officium nec effectus et hec sunt
 de mente inno. in. c. fraternitatis de hereticis fo. 103.
Testis non debet asserere nisi id quod vidit vel sentit alias est falsari-
 us ita no. Inno. in. d. c. fraternitatis de hereti. fo. eodem
Testes pauci affirmantes multis negantibus preſuntur ita not. in
 no. in. c. quid per nonale de verbo. signi. fo. 215. nu. 3. Et vide qd no.
 in. c. j. de preſcrip. li. vi. per Joan. an.
Testi contra quem inducuntur testes non datur copia capitulorum
 quia citus controuersie non tangit euz. Sed parti debet edi copia
 capitulorum que contra eam inducuntur etiam in causis criminali-
 bus ex illa regula edenda sunt omnia. ff. de edē. l. j. §. edēda sunt om-
 nia. que tene menti. ita no. inno. in. c. inter sollicitudinem de purga-
 canon. fo. 205.
Testis qui se subtrahit vt veritas occultet teneſ crimine falsi. ita no. in
 no. in. c. j. de crimine falsi. fo. 198. itē si tacet verū dum deponit. C. de
 epi. et cleri. l. presbyteri. Et in boc casu est falsus et perurus. Primo
 enim casu. est falsus homo non est testis quia no iurauit et tenetur
 ex generali capite. l. cornelle de falsis. ff. de falsis. l. j. Sicut quādo no
 iuratus dicit falsum coram iudice vel tacet veritatem. ff. de infami.
 l. iectus fuit. §. j. per iaco. butri. vide etiam per Ep. in. l. vltima. C.
 de sepul. viola. que verba tene menti. Bal.
Testes vbi duo sufficiunt si per tres probant nihil prodest parti obſce-
 re cōtra vniū vel appellare ita no. inno. l. c. super eo de appel. fo. 123.
Testibus publicatis tertia persona non potest producere testes super
 eisdem capitulis quia publicatio ei preiudicat sicut sententia et cō-
 fessio quam tertius facit super iure meo mihi no preiudicat et eam
 reuoco ita no. Inno. in. c. cū super de re iudi. fo. 118.
Testis potest testificari solus de veritate scrutata organo sensus et or-
 gano sensus palpata ita no. Inno. in. c. ex literis de iureiurando fo.
 111. idem dicit alibi. Bal.
Testis qui dicit se non interfuisse non probat contra instrumentum
 quia singularis. Si testes legitimi numeri se interfuisse dicant na-
 qui dicit se interfuisse no est singularis quia habet contestem. tabel-
 lionem. Sicut si dicat non interfui. ita no. Inno. in. c. cum Joan. be-
 remita de fide instru. fo. 107. nu. 3. Si autem dicat rem aliter gestam
 quā dicat instrumentum. tunc potest redargui. vt inſti. de verbo. ob-
 liga. §. item verborum. Si autem dicat non recordor valet instrumē-
 tum licet vna vox nihil probet secundum Innocen. ibidem. Et vi-
 de. l. qui dam in fi. ff. de furtis. r. ff. ad carbonian. l. qui testamentum
 in fi. tene menti. bal. Et sic not. hic quid iuris. quando illi qui scri-
 pti sunt in instrumento contradicunt instrumentis. De quo plene
 per. Inno. et alios docto. in. d. c. cum Joan. Scias tamen qd preſu-
 mitur pro instrumento quo ad veritatem si instrumentum sit solen-
 ne. C. de proba. l. cum precibus. item preſumitur quo ad formalem
 ff. de verbo. obli. l. sciendum. Sed non preſumitur quo ad causalem
 solennitatem. ff. de excep. doli. l. j. §. circa. Nisi causa specificata sit
 in instrumento: quia tunc ei standum est nisi contrarium probetur
 per scripturam vt. C. de non numerata pecunia. l. generaliter. r. l. si
 cautio. Adde quod not. ff. de pactis. l. in regentium. §. quod ferre.
 Bal.
Testes singulares probant iuris di. ita no. inno. in. ca. licet ex quadam
 de testi. fo. 103. Dicit iaco. de are. qd testes singulares in specie con-
 cordes in genere probant genus. l. genera singulorum non singula
 generum. qd valet ad probandum heresim secundum iaco. facit. ff.
 de testi. l. ob carmen in fi. qd tene menti Bal.
Testis potest repeti ad declarandum dictum suum obscurum vel am-
 biguum ita no. Inno. in. c. cum clamor de testi. fo. 103. Hoc verum
 nisi obscuritas esset ob culpam partis quia facit obscurum articu-
 lum vt in. c. in presentia de proba. secundum bar. non tamen dicitur
 obscurum quod dare potest intelligi p apertam naturam verborū
 vel loquendi consuetudinem secundum Inno. Sed illud est obscu-
 rum qd non potest bene intelligi. ff. de rei vendi. l. pompo. §. si. Ad

de qd no. ff. de appel. l. ab executione. Bal.
Testis in rei vendi. et si nunq dicit probare nisi reddat cām. etiam no
 interrogatus ita no. inno. in. c. cum causam de testi. fo. 101.
Testimonium de auditu fulcitur fama et alijs adminiculis ita no. in-
 no. in. c. pterea de appel. fo. 124. Et copula carnalis pōt per istud
 testimonium probari qd no.
Testes recepti ad rei memoriam non valent nisi contra eos qui citati
 sunt ita no. inno. in. c. significauit de testi. fo. 102.
Testes inquisiti no possunt induci in causa accu. si aliquid aliud age-
 batur in prima et aliud in secunda causa ita no. inno. in. ca. dum in
 tua extra de testi. fo. 103.
Testes vnius si deponunt vniversaliter affirmatine quādo possunt
 concordare cū testibus qui particulariter deponunt super incom-
 patibili vide plene per inno. in. c. licet de proba. folio 96.
Testis qui omne dicit nihil excipit. Tamen interdum deponit super
 generibus singulorū no super singulos vt ibidem. Inno.
Testis dictum quando est ambiguum. id est quando potest se habere
 ad esse et no esse. interpretatur contra producentem ita no. Inno. in.
 c. in presentia de proba. fo. 96. nu. 9. et ibi glo. ordinaria et singu. vide p
 Bar. in. l. inter supu. §. si scidum. ff. de verbo. obli. g.
Testes recepti in inquisitione generali. iterum recipiantur in inqū-
 sitione speciali. ita no. inno. in. c. bone de elec. fo. 22. vide. §. in verbo
 inquisitio in. iij. q.
Testis repellitur a testimonio non solum ille qui est odiosus extrinse-
 ce vt quia euidenter se vocet inimicum. Sed quia est inimicus in
 mente non tamen dicit vel docet vt sunt multi. Sed repellitur etiā
 si ille qui habet causam inimicitie vel habere preſumitur licet nul-
 lum odium habeat in mente sua. ita no. inno. in. c. cū. §. j. et de re
 iudi. fo. 120. in fi. et non solus odiosus repellitur. sed et qui habet cau-
 sam odij qd no. et vide. §. in verbo Crimen in. x. q. 3. §. hoc eodem ver-
 bo in. xlvj. q.
Testis deponens vltra id de quo interrogatur non valet testimonius
 reddit enim se suspectum ita no. inno. in. ca. inquisitionis de ac-
 cusa. fo. 128. numero 1.
Testes possunt produci simul ab vtraq parte ita no. inno. in. c. propo-
 suit de cleri. excom. minis. fo. 102
Testis si quis fuerit in causa criminali contra aliquem et iterum vult
 sua sponte testificari preſumitur inimicus ita no. Inno. in. c. cū. §. p.
 prope finem de accusa. folio 185. item quia facit se suspectum eo qd
 vult sponte testificari facit. ff. de his qui. vt indignis. l. post legatum
 §. si vero et qd ibi not. Bal. Abbas dicit in. d. c. cum. p. qd ille qui plu-
 rices se offert ad testificandum in causa criminali preſumitur inimi-
 cus et sic non poterit testificari. ergo secus si tantum semel obtulit se
 quia ipse dicit pluries vt in glo. d. l. post legatū. §. si. qd est singularis
 Sed dicit quod illa glo. debet intelligi in prima testificatione si qd
 se obtulit in causa criminali secundum Bal. vide. §. in verb. abbas
 in. viij. questione. vbi an possit re. r. §. in verbo clericus in. j. qd. ibi
 non potest testificari in curia etc.
Testes non possunt recipi ex partis contumacia in causa restitutionis
 in integrum lite non contes. nisi post tres menses ita not. inno. in.
 ca. accedens vt lite non contes. fo. 20. Post ibi dem tenet contrariū
 et tene menti. Vide. §. in verbo index in. c. qd ibi testis repellitur pro
 pter grantorem etc.
Testis si timetur de obliuione iustus timor est sicut timor mortis ita
 not. inno. in. c. quoniam vt lite non conte. fo. 20. nota. bene facit
 ff. ad carbo. l. in. §. vne cause. et argu. ff. de furtis. l. quidam tabularū
 Idicmetus est in factis antiquis. ff. de probatio. l. cessus. Bald. Et
 vide omnino de ista materia testius. §. in verbo iuramentum in. fi.
 questione.
Testes possunt recipi ad cautelam etiam parte non citata ita not. bo-
 sti. in. c. bone de electio.
Testis deponens de intentione cordis alterius non valet eius dictus
 quia soli deo hominum intentio nota est ita no. inno. in. c. super de
 renuncia. fo. 37. tñ datur testi ex facto voluntas intelligē. vt. l. repubē-
 denda. C. de inſti. et subſti. sub cōdi. factis.
Testium receptio in causa inquisitionis valet etiam ante lit. cōtes. ita
 no. inno. in. c. veritatis de dolo et contu. fo. 93. et c.
Testes quando sunt tales recepti qui non recipi debuerunt absenti
 contra quem recepti sunt datur restitū. ita not. inno. in. c. cum cau-
 sam de testi. folio 101
Testis debet reddere rationem dicti sui per eum sensum per quem re-
 cipit illud super quo testificatur ita no. inno. in. c. cum causam de te-
 sti. fo. 104. Sed placentinus dicit qd in quolibet actu corporeo sus-
 ficit cause visus redditio vt not. in. l. p. et. ff. de erro. aduoc. vbi in
 causa auditus reddit causam visus et ibi refert Dyn. qualiter debet
 testis loqui ad probandum negativam directo quando visus pro
 omni sensu corporis accipitur largo sumpto vocabulo. Apertius
 tamen deponit per nomen proprium illius sensus facit c. b. no. ff. de
 acqui. pos. l. qd meo in fi. vnde vide istud verbum visus quando su-
 mitur pro visione quam sancti faciunt in spiritu. Unde in divina
 scriptura scribitur opus est intelligentia visione. et sanctus Paulus
 dicit video aliam legem in membris meis. i. sentio et agnosco p sen-

sum rationem si enim testis dicit vidi hoc verbum si refert se ad sensum probat ut cum dicit vidi sic. Si autem se refert ad oculum mentalem vel intellectualem ut quia dicit testis sic videtur mihi non probat quia peccat cum dictum sit magis dubitativum quam ratio. debet enim esse sensatus sensu corporis qui sensus sunt quinque ut no. i. d. l. quod meo. tunc enim testis debet habere intellectum ut id quod cor- pore videt mente intelligat quod illud sit. Nam aristoteles ait in problematibus intellectus videt et intellectus audit. debet enim ani- ma fantasmat a speculari. Tamen inter ceteros sensus visus est nobi- lior et verbi visus predicat de omni sensu ut dicitur largo sumpto vo- cabulo. Unde qui audit si dicit quod vidit saluatur suum dictum ut dicit iaco. de are. C. de testi. l. testiam. Tamen in visione opus est in- telligentia ut dicitur. A. interdu ponitur pro actu. et pro opinione ut l. quid tamen. §. si arbitet. ff. de arbi. et isto modo cadit in testem ut d. l. diem. §. si plures. ff. de arbi. Stricte autem visus est actus viden- tis oculo corporali et intuitus ut ff. de his que in testa. de len. l. pro- xime. Et est visus de coloribus et de magno et de parvo in factis ut in maleficiis possessio probatur per visum. l. ipsum possidere. nam per testes probatur possessio naturalis et ex ea presumitur civilis ut no. ff. de verb. o. obli. l. stipulatio ista. §. hec quoque et qui tenet pre- sumitur possidere ut no. inno. c. cum olim de censibus et C. ne vror- pro marito. l. ob maritum. ff. de solu. l. titia et C. finium regundo- rum. l. si quis. Super vero iuribus non est visio corporis et ideo qui dicit aliquem dominum qui vidit non probat quia non cadit dire- cte et uniformiter in visum testis sed informiter et indirecte quia di- uerse sunt cause domini que non presumuntur nisi testis adficiat no- minatum. l. visibilia et uniformiter videntur. l. organo oculi corpora- lis in quibus dictum testis sufficit nudum sine addita ratione nisi sit interrogatus de ea. Sed in domino non sufficit dictum sine ratio- ne secundum inno. idem si agatur de alio iure probando ut de proba- da obligatione ut quia sic dicit testis super ar. quod titius est mihi obligatus et dicit vera esse ista depositio testis informis est et nihil probat. idem forte si agatur de probando quod aliquis sit mente captus vel furiosus: quia non probat testis ista talia dicendo quod vidit nisi sigillatim adficiat actus per quos discretus vir ita iudicaret. nam talia multum consistunt in iudicio rationis et habent plurimum ra- tionis quam sensationis et potest quis facilliter decipi. Itaque si velis probare quod aliquis sit vagabundus nec enim comprehendit tes- tis de facili quod sit desertor originis vel domicilij: tene ista per- petuo menti quia vilia sunt multum. Bal.

Testis sufficit semel causas sui dicti reddidisse nec de causa ulterius in- terrogandus Sed de circumstantiis sine proximis sic et de dolo tem- pore. contestibus sine remotis ut si videatur suspectus. ut de velli- bus et similibus. hec enim non sunt cause sui dicti sed circumstantie ad veritatem investigandam ita no. inno. in. c. cum causam de testi. Et sufficit deponere eo modo in quo includitur causa scientie secundum fran. accensu Bal. Sed quero ab extra de vno ita cauetur quod tes- tes interrogari debeant de causa scientie alias non valeat dictum co- rum. Contingit quod testes deponunt eo modo quo includitur causa scientie. An valeat dictum eorum. Et videtur quod sic ut hic per inno- cen. nam amodo interrogatio est superflua cum sine interrogatio- ne respondent. ff. de interrog. actio. l. si sine. item non cogitur respon- dere cum semel dixerit ut C. de appel. ampliore. §. in refutatoris. item bicerat quedam superfluitas et inculcatio verborum que fugi- enda et amputanda est ut no. in. l. certi coditio. ff. si cer. pe. Preterea mens et ratio statuti sequenda est. ff. de cen. tuto. l. scire oportet. §. et si maxime cuius statuti ratio fuit iudicium caliditatis obuiare nam certam rationem reddere tenetur ad idem. ff. de acqui. heredi. l. illud in ratione sui. unde paria sunt sine testator vna ratione pro- bibeat alienari extra familiam sine duabus nam utrobique causas rationis tunc assignasse dicitur. Alii dicunt contra quia non debet recedi a tradita forma statuti. Sed ista ratio est rudis: quia non est ommissa forma. sed sub compendio verborum inclusa. Et expressum dicitur id quod compendio verborum continetur et nihil ommissum dicitur cum totum legi potest ut l. i. post princ. ff. de his que in tes- ta. de lentur et C. de precibus impera. offe. l. i. Quid contra statuto cauetur quod credatur testibus contra nobiles licet non reddant causam bonam sui dicti. Done ergo deponit testis contra nobiles vel magnatem quod vim fecit: interrogatus testis quomodo scit. Res- pondit quia credo vel quia habet prorem vel quia rex est in fran- cia. Queritur an pbat: et videtur quod sic quia assertive deponit. ff. de excep. doli. l. si. §. circa. Et ideo statutum debet intelligi quando causa confert aliquid dicto puta adminiculum vel presump. ideo hic va- riatio nihil facit. Aliud est enim malam causam reddere: et qualita- tis non substantie significare vitium. ff. de dolo. l. eleganter. §. i. et C. ad exbi. l. si res cum si. Bald.

Testis si testificatur super his que non percipiuntur sensu corporeo sed oculo mentis vel rationis non valet eius dictum nisi rationem sui di- cti assignet ita no. inno. in. c. cum causam de testi. fo. 101. et causa de- bet esse alia a dicto ut no. ff. de leg. l. non omnium. et de offi. procura. cesa. l. si. et causa debet esse congrua item bona ratio testis facit bo- num esse dictum. Et mala ratio malum dictum ut d. l. si. §. circa. ff.

de excep. doli. et de condi. et demon. l. cum tale in si. Itē ad id adaptat dictum ad quod ratio ut ff. de acqui. pos. l. si is qui animo et ibi non item id quod non est sciri non potest. ff. de acqui. pos. l. si quis fundum de negatua dic ut not. ff. de iur. actu que prima. l. i. §. i. et vide quod no. ff. de magi. conue. l. i. §. proba quod no. bal.

Testis qui iuravit de veritate dicenda non debet respondere illud quod credit sed illud quod verum nouit. Et sic non debet respondere dubi- tative ita no. inno. in. c. ad hec de testi. quod not. vide. §. hoc eodem in l. i. questione. et §. in verbo iuramentum in l. q.

Testificata didicisse quando quis dicatur ita quod testes ulterius pro- ducere non possit vide inno. in. c. ultra tertiam de testi. fo. 104. nu. 1. item quarta productio est quarta ditio. ff. de testi. l. non ex omnibus non enim quis tenetur simul specificare omnes testes. nec edere ad- uersario nomina testium ut dicitur in d. l. licet sit producturus. Et licet sit secus in instrumeto quia in eis non timetur subornatio. Alii dicunt quod est quarta dilatio sed prima verior est vide ista per Inno- cen. in d. c. ultra tertiam Bal.

Testes meos possus reprobare ex causa que ab alio procedit ita no. in noen. in. c. cum venerabilis de excep. fo. 117. nu. 7.

Testes qui volunt probare memoriam non extare qualiter debent de- ponere vide per Inno. in. c. veniens de verbo. sign. fo. 212. Et est ista probatio multum disformis ab aliis probationibus veris secundum enim ibidem nec est horum testium distinguere quis reddat bene vel male et sufficit quod testis referat se ad tempus certum ut quia dicit tempore talis confictus non autem dicat a tali tempore citra secun- dum inno. ibidem. Et sic no. quod sufficit deponere super tempore vel circumstantiis temporis ut si quidem diceret tale quid fuit tempore mortalitatis et c. Bal. vide barto. in. l. in summa. §. item labeo. ff. de aqua plu. arce.

Testis in causa matrimonij debet probare per id quod audiuit ante litē motam et de antiqua fama ita nota. abbas in. ca. super eo. de eo qui durit in matrimonium quas pollui. per adulte.

Territorium qualiter autem requiratur possessio castri et eius territo- rij et an per possessionem castri habeatur possessio territorij vide per bar. in. l. possideri in prin. ff. de acqui. poscel.

Temporalia sunt de foro imperatoris. Spiritualia autem sunt de foro pape ita no. inno. in. c. accedens de procu. fo. 66. nu. 3.

Tempus de quo non est notum iudici qualiter probetur vide inno. in capitulo quāvis de verbo. significa. fo. 215. vide. §. in verbo reus in. si. questione.

Tempus presentationis rescripti est considerandum non tempus da- te secundum inno. in. c. in a. de rescrip. folio. 12. nu. 2. vide. §. in ver- bo appellatio. in. xxxix. q.

Tempus statutum a canone mortua voce interpellat et habet vim vo- cis viue ita no. inno. in. c. cum nobis de elec. fol. 21.

Tempus minus requiritur in amissione proprietatis ita no. inno. in. c. querelam de elec. fo. 23. et ibi ponit multas questiones de spolia in- rium incorporaliū quas vide per eum.

Tempus eligendi vel presentandi non currit nisi a die sciētie vacatiōis ita no. Inno. in. c. ne pro defectu de ele. fo. 10. nu. 2.

Tempus breue siue non competens a l. appellatur illud quod est ita bre- ue quod id ad quod conceditur cum dilatione fieri non potest ita nota. Inno. in. c. cum in veteri de elec. fo. 32. nu. 3. C. de tempori. in integr. resti. l. penul. et in. l. si C. de tempo. ap.

Tempus non currit ignorantia ita nota. inno. in. capitulo ne pro defectu de electio. folio. 30. nisi in suum fauorem per. l. genero. ff. de infam. i. Bal.

Tempus currit impedito quando per suam culpam est impeditus quod sua culpa non debet ecclesie preiudicare in elect. ita no. bosien. in. c. his a quibus de.

Tempus instantie quod breuius tanto debet esse breuius dila. ita not. Inno. in. c. de causis de offi. delega. fo. 48. item bosii. ibi.

Tempus quadrimestre in causa criminali non datur indicatis ita no- ta. inno. in. c. querenti. de offi. delega. fo. 52. nu. 1. et si aliqua testi- tutio incidat secundum eum.

Tempore dato ad probandum auditur postea pars ad probandum ar- ticulum ad cuius probationem non fuit postea admissa. §. terminus propter appella. illegitimam ab aduersario interpositam ita no. in no. l. c. tā literis de testi. fo. 100. vide. §. in ver. terminus in a. q. et id quod est ibi pone hic.

Tempora que sunt que subducuntur de medio prescriptionum vide in no. c. in. c. et transmissa de prescrip. fo. 115. Sed an tempora impedi- menti subducantur de medio tempore. prescriptionis. Dic tripli- cem esse prescrip. l. domini vtilis vel directi vel alterius realis. itez li- berationis seu exceptionis. item instantie seu vltiptione prescribi- tur proprietatis. i. verum et directum dominium quia est fauorabilis et prescriptione. i. vel. xx. annorum vtile dominium quia mixta et qui habet vtile dominium potest dicere rem suam esse. ff. de rei. vendic. l. in rem. §. si a. de iurcuran. l. si duo patroni. §. si. Hoc etiam tem- pore iure seruutis queruntur. C. de prescrip. longi. temporis. l. in. Exceptio autem contra actionem personalem prescribitur. xxx. an- nis que tamen non est vera liberatio: quia non tollitur natura- lis obliga-

lis obligatio. Secus in prescriptionibus que sui natura currunt
nō respectu odij vel fauoris quia ibi queritur vera et plena libera-
tio vt in redhibitoria vel q̄to minoris secundum quosdam instan-
tie prescribitur triennio vt. l. prophan. C. de iudi. et nulla instantia
durat ultra triennium. item prescribitur liti et instantie appellatio-
nis et restit. in integ. l. in hac de dolo. Sed circa rerū prescriptio. die
Aut est impedimentum circa natiuitatem actionis et nō currit pre-
scriptio. l. in rebus. §. omnes. C. de iure domi. impe. Aut circa intē-
pationem actionis. Et tunc aut est impedimentum iuris aut facti.
Si iuris aut est impedimentum leue et de facili potest amoueri. tunc
currit prescriptio. l. sed et si per p̄torem. ff. qui. ex cau. maio. Aut est
impedimentum quod sic de facili amoueri nō potest et tunc nascitur
ex delicto et idem nam indignus est propter facinus. ff. de minori. l.
pap. exuli. Aut est impedimentum precium et tūc. Aut cōfertur in
beneficium et silet interim prescriptio et sine alterius iniuria debet
cōferri beneficium. ff. de iudi. l. ij. §. pe. C. de iure delibe. l. si. §. do nec.
Aut nō cōfertur in beneficium sed propter aliam equitatem. Et tūc
prescriptio cepta cōtinuat viam suam: sed datur restitutio vt not. ff.
de offi. p̄resi. l. senatus. Contra. ff. ex quib. cau. maio. l. sed et si per p̄-
torem. §. sed et si serie et. §. seq. et. l. nec nō. §. si quis sepius cū si. Si ve-
ro non est cepta nō currit. C. de annali exceptio. l. j. in fi. q̄ vbi nulla
mora ibi nulla prescriptio vt ibi dicitur. Si vero est impedimentum
facti et nō iuris semper datur restitutio nō ipso iure. ff. de serui. rusti-
co. p̄edio. l. atilicinus. Circa vero prescriptionē indiciale dic vt no.
de mino. l. intra vtile. et. C. de in integ. restit. l. pe. in fi.

**Terminus elapso dato ad deliberandum. compellitur reus p̄cise re-
spondere ita no. inno. et abbas in. c. pastoralis de excep. facit. ff. de in-
re iur. l. i. iur. iuran. Bal.**

**Termini fatales nō habent locum in causa nullitatis sicut nec in pri-
ma causa quia nō inducitur de tertio nisi in causa appel. nō. in cau-
sa nullitatis q̄n cā nullitatis per se mouetur. Secus si est annua ap-
pellationi quia nō durat plus tacitū q̄ principale s̄m inno. instātia
em nullitatis bene finit triēnio tamē denuo pōt moueri. idem in cā
reductionis ad arbitriū boni viri: quia ista petitio est p̄ma et p̄ma
instātia quā alia nō p̄cessit ita sentit Inno. in. c. dilecto de appella.
fo. 129. q̄ no. Bal. Et vide. §. in verbo reus in. ij. q̄.**

**Terminus p̄fixus ab homine. i. a iudice habetur pro peremptorio
ita no. inno. in. c. per tuas de appel.**

**Terminus qui p̄figitur ad appellandum seu appellatiōibus est tri-
plex. Primus ad iter arripiendum. Secundus ad se rep̄tandum
coram papa. Tertius ad causam terminādā. Et iste tertius nūme-
rus nō p̄figitur ab homine sed a iure ita no. inno. in. c. ex infirma-
tione de appel. fol. 126. nu. 1. Alius terminus est q̄s redeat ad p̄secu-
tio. nec imponitur a lege nec ab homine secūdm inno. Unde nou-
est fatalis seu desertorius nisi in tribus casibus vide per inno. in. d.
c. ex infirmatione vide. §. in verb. appel. in. xxxviij. q̄.**

**Terminus si fuit datus ad producēdum testes propter aliquam excep-
ptio. oppositam si pars nō producit ipsos testes. vltimus eos pro-
ducere nō potest ita no. inno. in. c. prudentiam de offi. deleg. fol. 50.
nu. 12. Hoc intellige verum si exceptio erat vera vt quia producens
erat excommunicatus Secus si erat calūniosa ar. C. de adulre. l. si. C. de
tempo. in integ. restit. l. pe. l. cum quidam de bono. possel. Nam in p̄-
mo casu imputet sibi qui suo vitio approbatns recedit. ff. ex quib.
cau. maio. l. sed et si per p̄tore. §. si dum decreto et ar. ff. de cōdi. fur. l. et
ideo Argu. cōtra q̄s impeditio nō currit tempus. ff. de mino. l. intra
vtile et de inoffi. testa. l. eum qui respōdetur qui suo dolo impeditur
imputet sibi. ff. de libera. cā. l. ergo et. c. eis q̄bus de elec. Bal. Sed cō-
tra videtur de cōcel. p̄beb. c. quia diuersitatem.**

**Terminus si est p̄fixus ab homine in bāno etiam post terminū ipsi⁹
bāni auditur quis re integra. Secus si a iure. ita not. inno. in. c. per
venerabile qui si. sint leg. fo. 183. et in. c. cū in tua qui matrimo. accu-
sa. pos. fo. 184. Et videtur casus in. c. si tibi absenti de p̄beb. lib. vj. et
glo. ordinaria in. c. ordinati de offi. ordi. lib. vj. Bannum vero pe-
nale non ligat sine causa. Sed quid si iudex in assignatione termi-
ni adficiat pronunciamus te post terminum non auditurum dic
quod nihil operatur secus si lapso termino tunc pronunciet secū-
dm inno. quod not. multum et vide. l. si eo tempore. C. de distrac.
pigno. Bald. vide. §. in verbo reus in. ij. questione. et. §. in verbo te-
stis. in. j. q̄.**

**Terminum assignare non potest ille qui non est iudex ita no. inno. c.
in. c. cū contingat de rescrip. folio. 10.**

**Terminus omnis de sui natura intelligitur esse peremptorius etiam
si nō exprimat in citatione ita no. Inno. in. c. cōsultuit de appella.
fo. 124. et est glo. in. c. j. de exceptio. in clemen.**

**Terminus obstat vt post terminum nulla admittatur probatio ita
no. inno. l. c. corā de fide instru. Casus est ibi intelligēdo secūduz in
cōmune vide. §. in verbo silentium in. j. q̄.**

**Terminus finito completa est lesio inno. c. coram de fide instru. et
ff. de contrabenda emp. l. qui fundum. Et ex tunc quadriennij cur-
rit secundum eundem ibidem. Ad hoc vide. capi. j. de in integ. re-
stita. in clemen.**

Terminus iuris. potest prorogari ex causa que oritur ab ipso iudice

vel propter culpā de quo per In. l. c. si. de excep. fo. 114. Facit q. no.
in autē. matr. et auie. s. ad hec et vide per Ly. in autē. item si de em-
pti. appel. et C. de adul. l. si. et ibi per Ly. C. de tpi. in integ. resti. l. petē
de. ff. de excusa. tuto. l. scire oportet. s. cōsequēs et l. si cum ipse.
Termini qui in ipso iudicio sumunt originem possunt artari causa
cognita. licet sint legales et nō pretoriū ita no. in nocē. l. c. quod ad cō-
sultat. de re iudi. fo. 118. et vide glo. in c. indultum de reg. iur. lib. vi.
et ibi per dy.

Terminus appelladi nō currit a die termini purgationis sed interlo-
cutorie ita nō. In. i. v. c. quod ad cōsulta. de re iudica. folio eodē. gl.
tamē ibi videtur tenere cōtrarium. &c.

Terminus datus ad voluntatem partium habetur pro peremptorio et pro conclusionem ita no. Inno. in c. super eo. de appella. fo. 123. tamē ille qui iuravit nō appellare poterit nō obstante iuramēto ex causa subductione ut ibidem inno. et sic eo ipso quod pars cōsentit in termino talis terminus est reputandus per conclusionem cause. siue i causa nisi aliud nouum emergat vide ad hoc. ff. de verbo. obli. l. qui rone Gaugerius. Bald.

Terminus prorogatus a iudice intelligitur prorogatus cum suis accessorijs et penitus tam spiritualibus quàm temporalibus ita no. in no. in c. preterea de ap. fo. 124. qd. no.

Timor vide. §. i verbo testis in. lxxvi. q. ibi iustus timor.

Tyrannus si occupat ciuitatem vel monasterium: et ista de causa rece-
dant canonici pro maiori parte nec potest sine periculo. vel iusto me-
tu pars forinseca venire ad intrinsecos et facere electionem in eccle-
sia in loco solito. tunc intrinseci tenentur ire ad forinsecos et facere ele-
ctionem in alio loco congruo et honesto. Si autem forinseci possunt
redire cum bona et honesta pace debent venire ad intrinsecos et fa-
cere electionem in loco publico et tuto. si autem maior est intrinseca
tunc si illi qui foris sunt timet vim impriri ad electionem et consensum
non tenentur ire nec mittere. si autem timent offensas circa personam
non circa actus electionis tenentur mittere procura. alias sibi ipsi im-
putent. Item in paruis negociis vbi exigitur absentium vocatio
tunc maior pars que est intrinseca omnia potest quia facit integrum
capitulum secundum inno. Quando autem ciues vel clerici a tyranno
sint depressi. quod nec vbi faciunt capitulum sciunt: tunc prepositus
vel alius ad quem pertinet conuentus vel conuocatio debet eos con-
uocare ad locum securum intrinsecum vel forislem. id est congruum non
nimis remotum. si autem nullus sit ad quem pertinet conuocatio
due partes congregationis habet officium vocandi alios secundum eum
si autem non est collegium sed ciuitas que debet coadunari debet vo-
cari omnes maiores. trienn. annis et sufficit vocare paucos familiares. et de-
bent vocari etiam mulieres sed loco pupillorum debet interesse tu-
tores. et ista est communis electio ciuitatis nisi aliter habeat se con-
suetudo alia ponit innocen. in ca. cum ex iniuncto de noui. oper. nu-
ciatio. folio. 201. quod no.

Titulum sue posses. an cogatur quis dicere in corporalibus vide in o.
in. c. abbate de ver. sig. fo. 216. vide § i ver. allegas i. n. 7. iñ. q.

Titulus nō requiritur in prescribēda cōsuetudine sed an requiratur bona fides tex. est in ar. qđ sic. ff. de excepti. soli. l. i. vide. s. in verbo canonicus in. tit. q.

Titulum iustum vel legampossessionem oportet qđ habeat ad hoc vt quis presumatur habere bonam fidem ita no. in no. in. c. cum venisset de i. integrum resti. fo. 68. Bal.

Titulum sue possessionis quādo quis cogatur dicere vide inno. in. c. cum causa de piba. fo. 101. ad instructionem ordinarij sic vt not. per glo. de reg. iur. c. j. li. vj. Ad instructionez autem aduersarij cogitur quis dicere de possessione. sed nō de qualitate possessionis nisi i petitione hereditatis vt. l. cogi. C. de peti. heredi. In spiritualibus autem ad exclusionem aduersarij cogit vbi intentio aduersarij est fundata. C. de proba. l. sine possidetis.

Titulus semper est necessarius in corporalibus rebus ecclesiasticis p[re]scribendis & etiam bona fides secus in rebus laycorum ita dicit inno-
c[entius] in. c. si diligenti de presump. qd no.

Tortura vide. s. in verbo. clerici. in. r. q. qd no. bal.

Tractus futuri temporis non spectat ad iudicem odiosum sed in fa-
norabilibus sic ita no inno.in.c.audi.de procura.

Tractus futuri temporis interdum continetur in libello in sententia
ita dicit inno. i. e. cum super de cōces. preben.

Trāfactio intelligitur esse de processu iudicij. dicit inno. l. c. i. de rescri-
ptis. fo. 4. facit. l. tale pactū. §. i. ff. de pac. vide. s. i. ver. abbas. i. in. q.

Transactio quod aliquid nomine questionis usurarie detur nō valet
ita no. in no. l. c. gravis depo. vide. 5. in ver. crimē in. in. q.

Trasumptus nō pbat nisi nota. et cognita parte ita nō. inno. et abbas
in. c. puenit de fideius. idē inno. ibi dē facit qd nō. i. l. cirographis. ff.
de admi. tu. et l. i. quorū bonorū. C. i. ff. de bo. pos. l. iij. §. pe.

Tributū vide. §. i. ver. anglici i prima. q. ibi reddes ecclesie tributum.

Erpitudine vide. s. in verbo alias in. i. q. 7 etiā in. vi. q.

Tutor vide. s. in verbo administrator in. ij. q.

Tutus auctoritate prescriptionis potest rem per rescriptum retinere in conscientia ita non in iure. I. c. cum in iure de iure pat. Bal.

tenet in. c. cum ad monasterium de statu monacho. Quod si monachus est in studio an acquiritur sibi ibidem per abbatem vide qd si dicitur in instrumento quod monachus non possit ab abbate suo molestari in illo usufructu de hoc vide glo. ordi. ad trebel. l. l. d. d. s. tres heredes.

Usura est prohibita vide Inno. in. c. s. de usur. fo. 203. vide omnino. s. in ver. punitur in. ff. q.

Usura petita tribus modis: vt sois & tunc non est prohibita secundum omnes instantes iur. sic secundum quosdam. vel dic in nulla prohibita. ff. pro socio. l. socium. C. de summa trini. l. j. de in litem iuran. l. nummis vt puta usura tunc est prohibita. vide per Inno. in. c. plures de usuris. vel dic quod vt interesse damni emergentis est permessa vt lucro cessante. no. ff. de eo qui. cer. loco. l. in. ff. gl. ordi.

Usure an possunt peti loco interesse vide per Inno. in. ca. sacro de senten. excom. fo. 212. nu. 10. Bal.

Usus non est interdicendus possessori: sed arma sunt sibi prohibenda ita not. Inno. in capitulo cum venissent de in integrum restitutio. folio. 68. quod no.

Uxor significat christum qui nunq ecclesiam dimisit immo vir ita no. Inno. in. c. debitum de bigamis. fo. 45. numero. j. vide. s. in verbo votum in. j. q. vide omnino. s. in verbo sponsalia in. ff. q.

Uxor presumitur que vxor publice vocatur & ita publice tenetur & tractatur quo ad plenam & legitimam presumptionem vbi de matrimonio non est questio inter coniuges altero eorum negante matrimonio ita dicit Inno. in capitulo ex parte de resti. spolia. fol. 90. numero. 3. etiam vide per Jaco. in. l. j. ff. de proba. vide. s. in verbo simul in. l. iij. q.

Uxor quicquid ex operibus acquirit viro acquirit secus in plato qui

acquirit sibi non ecclesie dicit Inno. in. ca. cum in officijs de testam. folio. 153. & ibidem vide per eum de donatio. abbatum & aliorum prelatorum.

Uxor propter vitium sodomiticum non potest repudiare virum ita no. Inno. in. c. s. de adulte. folio. 196. qd tene menti vide in verbo bona in. j. q.

Xps quare dimisit nobis suum vicarium respondeo. quia perpetuo nos dilexit & ideo sine capite noluit nos dimittere ita dicit Inno. in. c. ad apostolicam de re iudi. fol. 121. argu. ff. de adopt. l. si tibi filij. Bal.

Ypotheca vide supra in verbo testis in. xx. questio de prope finem. Baldus de perusio.

S T A T U S

Margarita Baldi opus medius fidius margaritis refertum per dominum Lucium Danum Rhosellum ad Innocentiana & mentaria loco indicis per numeros foliorum & capitulorum accomodata quo indicet in tota iuriconsultorum supellectile nullum vtilius inueniri posse asserunt doctissimi quique iuriconfulti: optatum autem dñs bene iuuantibus accepit finem in Medibus Joannis moylin als de cambray. Anno domini. 1525. die. 23. Maij.

Repertorium.

2121 BB CC DD EE FF GG Terti sunt omnes preter BB qui est duernus.

Tabula titulorum et capitulorum

Incipit tabula per alphabetum omnium titulorum et capitulorum super quibus scripsit dominus Innocentius.

De incipientibus ab A.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

De auctoritate et usu palii. folio. 36.

Significantibus eodem

Ex infirmatione eodem

Hone memorie eodem

Dilecti folio. 127

Pastoralis eodem

Solicitudinem eodem

Dilectus filius eodem

Ut nostrum folio. 128

Oblate eodem

Per tuas eodem

Ut debitas eodem

Lum cessante eodem

Lum speciali. folio. 129.

Lum causam eodem

Dilecto filio eodem

Rico'ao folio. 130.

Sua nobis eodem

Dilecti eodem

Ex parte eodem

Intimasti eodem

Significante eodem

Interposita eodem

Inquisitioni folio. 131.

Una sententia ibidem

Si iustus ibidem

li. vi. Lordi eodem

li. vi. Legitima folio. 132.

li. vi. Romana ecclesia ibidem

li. vi. Ut super appellatione ibidem

De accusationibus inquisi-

tionibus et denunciationibus folio. 181.

Si legitimus eodem

Si quis episcopus eodem

Illa prepositorum eodem

Omnipotens ibidem

Nulli episcoporum eodem

De bis criminibus ibidem

Accusasti ibidem

Evidentia ibidem

Lum p. manconella ibidem

Ex parte eodem

Si constituit folio. 186.

Ademinimus ibidem

Licet in beato petro ibidem

Ueniens eodem

Super his eodem

Qualiter folio. 187.

Lum dilectus eodem

Lum oporteat ibidem

Lum dilecti filii folio. 188.

Inquisitionis. ibidem

Ad petitionem eodem

Accedens eodem

Qualiter et qñ folio. 189.

Sicut olim eodem

Olim. i. et u. ibidem

Prelatorum ibidem

De apostatis et reuerantibus?

baptismum folio. 194.

Preterea eodem

Ex literarum eodem

Tue fraternitati, eodem

Quidam eodem

Anobis expetit eodem

Consultationi eodem

De adulterio et stupro. folio. 196.

Si seduxerit eodem

Peruenit eodem

Si vir eodem

Adaritis eodem

Significasti eodem

Intelleximus eodem

Tua fraternitas eodem

De incipientibus a B.

De bigamis non ordinan-

dis folio. 45.

Super eo ibidem.

De bigamis ibidem

Super a nobis ibidem

Debitum ibidem

Quia ibidem

De baptismo et effecta

folio. 173.

Litteras eodem

Si quis puerum folio. 174.

De quibus eodem

Maiores eodem

Debitum eodem

Licet grecos eodem

De incipientibus a C.

De constitutionibus. fo. 2.

Canonum statuta eodem

Cognoscentes eodem

Translato eodem

Am concupiscentiam eodem

Reinstituit ibidem

Lum omnes eodem

Quoniam ecclesiarum folio. 3.

Lum accessissent ibidem

Lum. m. ibidem

Ecclesia sancte marie folio. 4.

Ex litteris eodem

Ex parte eodem

Quoniam eodem

De consuetudine folio. 4.

Consuetudines ibidem

Ex litteris ibidem

Ad nostram ibidem

Quanto ibidem

Lum inter vos folio. 15.

Lum enim ibidem

Lum venerabilis ibidem

Lum dilectus ibidem

Lum consuetudinis ibidem

Ex parte folio. 15.

Lum tanto eodem

De corpore vitiatis ordi-

nandis vel no. folio. 45.

De presbitero ibidem

Lum de tua ibidem

Ex parte ibidem

Significasti ibidem

Ex parte ibidem

Exposuisti nobis ibidem

Thomas ibidem

De clericis peregris folio. 45.

Tua nos eodem

Inter quatuor eodem

Tue fra. eodem

De nobis eodem

De cap. et ppe folio. 25.

Susceptis eodem

Ad ultimum eodem

Lum ecclesia sutrina eodem

Lum super folio. 26.

Pastoralis offi. eodem

Lum dilectus eodem

Lum olim questio folio. 27.

In causa eodem

De confessis folio. 25.

Lum monasterium eodem

Lum super eodem

Ex parte eodem

Statuimus eodem

De confirmatione utili vel

inutili folio. 132.

Si quis eodem

De confirmationibus folio. 133.

Hone eodem

Lum dilecta eodem

Ad nostram eodem

Directa eodem

Venerabilis eodem

Tua nobis eodem

De coha. cle. et mu. folio. 134.

Inhibendum eodem

Si quisquam eodem

Clericos eodem

Sicut in subdiaconatu eodem

Super eo eodem

Si autem eodem

Uestra duxit eodem

Tua nos eodem

Nobis folio. 135.

Questum eodem

De clericis coniuga. folio. 135.

Si qui eodem

Sane eodem

Quod a te eodem

Sane eodem

Dineris eodem

Lum olim eodem

Joannes eodem

Ex parte eodem

De clericis non residenti-

bus in ecclesia vel prebenda. folio. 135.

Non liceat eodem

Ex gestis eodem

Quia non eodem

Relatum eodem

Fraternitati eodem

Conquerente eodem

Decetero eodem

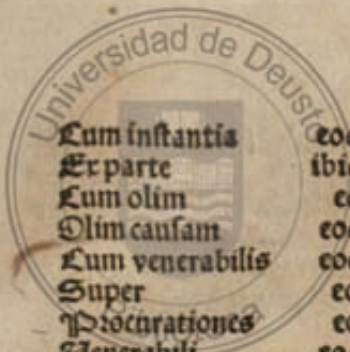
Ex parte. eodem

Qualiter eodem

Inter quatuor eodem

Ex tue eodem

Tabula titulorum & capitulorum

fo. XXXVII.

Cum instantia	eodem
Ex parte	ibidem
Cum olim	eodem
Olim causam	eodem
Cum venerabilis	eodem
Super	eodem
Procuraciones	eodem
Venerabili	eodem
Autontate	fol. 172.
Romana ecclesia	eodem
li. vi. De capellis monachorum	fol. 167.
In ecclesijs	fol. 167
Dilectus	eodem
Ex parte	eodem
Ad audientiam	eodem
De conversione conjugatorum	eodem
Pietera	eodem
Verum	eodem
Quidam	eodem
Cum sis	fol. 163.
Coniugatus	eodem
Ex publico	eodem
Aroratus	eodem
Ex parte	eodem
Consuluit	eodem
Carissimus	eodem
Placet	eodem
Ex parte	eodem
Constitutus	eodem
Veniens	eodem
Accedens	eodem
Significavit	eodem
Bandemus	eodem
Dudum	eodem
Ad alter	fol. 164
De conuer. infide.	fol. 164
Laudabilem	eodem
Ex literis	eodem
De consecratione ecclesie vel altaris.	fol. 173.
De consecratione	eodem
Ad hoc	eodem
Consuluit	ibidem
Cum sicut	ibidem
Aqua	eodem
De celebratione missarum	eodem
& sacro eucharistie	fol. 173.
Priest yter	fol. 173.
Consuluit	eodem
Consuluit	eodem
Ex parte vestra	eodem
Cum marte	ibidem
In quadam	ibidem
Volentes	ibidem
Perniciosus.	eodem
De custodia eucharistie	fol. 174.
Statuimus	fol. 174
De clandestina desponsatione	fol. 179
Si quis	ibidem
Quod nobis	eodem
Cum inibitio	ibidem
De coeditibus appositis in desponsatione	fol. 179.
Quicunq;	fol. 179.
Cum sit propius	eodem
De illis	eodem
Verum	eodem
Super eo	eodem
Per tuas	fol. 180.
Si condiciones	eodem
De coniugio leproforum	fol. 180.
Peruenit	fol. 180
Quoniam	eodem
Litteras	ibidem
De coniugio feruorum	fol. 180.
Dignum	fol. 180.

Proposuit	eodem
Licet	fol. 181.
Ad nostram	eodem
De cognatione spiritali	fol. 181.
Utrum autem	eodem
Super eo	ibidem
Martinus	eodem
Contracto	eodem
Tua nos	eodem
De cognatione legali	fol. 181.
Si qua	eodem
De consanguinitate & affinitate	fol. 181.
Ex literis	fol. 181.
Super eo	eodem
Quod	eodem
De infidelibus	eodem
Qui circa	eodem
Tua duxit	eodem
Non debet	ibidem
Vir qui	eodem
De calumniatorib;	fol. 190.
Cum fortius	fol. 190.
Cum dilectus	eodem
De clericis pugnantis	in duello.
Porro	fol. 196.
Henricus	eodem
De crimine falsi.	fol. 198.
Falsidicus.	fol. 198.
Super eo	eodem
Ad audientiam	eodem
Dura sepe	eodem
Quam grani	eodem
Ad falsariorum	eodem
Accedens	eodem
Ex conscientia	eodem
De collusione detegenda.	fol. 198.
Scripta	eodem
Crimina	eodem
Audimus	eodem
In tantum	eodem
De clerico venatore.	fol. 198.
Episcopum	fol. 198.
De clerico percussore.	fol. 198.
Si quis.	fol. 198
Presentium	eodem
Continentiam	eodem
De clerico excommunicato deposito ministrante.	fol. 198.
Si quis episcopus.	eodem
Si quis presbyter	eodem
Latores	eodem
Illud	ibidem
Postulasti	eodem
Proposuit	eodem
Apsto. se.	fol. 199.
Si celebrat	eodem
De clerico non ordina.	fol. 199.
Si quis	fol. 199.
Ex literis	eodem
De clerico per saltu p. motu.	fol. 199
Continebat	fol. 199.
De incipientibus. a. d.	
De dilationibus.	fol. 22.
Dilecti	eodem
Pietera	eodem
Litere	eodem
Exposuit	fol. 23.
De dolo & cotuma.	fol. 21.
Ad hec	ibidem
Ex literis	fol. 22.
Causam	ibidem
Prout	ibidem

Sinem	ibidem
Cum dilecti	ibidem
Cum olim	ibidem
Veritatis.	fol. 23.
Contingit	eodem
Venerabilis	eodem
li. vi. Actor.	eodem
De deposito.	fol. 150.
Etatis illa	eodem
Bona fides	eodem
De donationibus.	fol. 152.
Fraternitatem	eodem
Letum	eodem
Consultationibus	eodem
Per tuas	eodem
Cum dilec.	eodem
Pastoralis	eodem
Inter dilectos	fol. 153
Apstolice	eodem
Propter	eodem
De decimis pmitis & oblationibus.	fol. 158.
Decimam	ibidem
Nonum genus	ibidem
Ex multiplici	fol. 159.
Commisum	ibidem
Puncios	ibidem
Dilecti	eodem
Suggestum	ibidem
Ex parte	ibidem
Ad audientiam	ibidem
Quoniam	ibidem
Parochianos	ibidem
Ad hoc	ibidem
De terris	ibidem
Quamvis	eodem
Cum sint homines	eodem
Prohibemus	eodem
Ad apostolice	eodem
Non est	eodem
Ex transmissa	eodem
Anobis	eodem
Tua	eodem
Tua nobis	eodem
Ex parte tua	eodem
Pastoralis	eodem
Cum contingat.	fol. 160.
Cum in tua	ibidem
Dudum	ibidem
In aliquibus	ibidem
Cum non sit	ibidem
Anper	ibidem
Interdicimus	ibidem
De desponsa. ipube.	fol. 178
Tua fra.	eodem
Ubi non est	eodem
Puberes	eodem
Litteras	eodem
Accessit	eodem
Continebatur	ibidem
De illis	ibidem
Anobis	ibidem
De illis	ibidem
Attestationes	ibidem
Ex literis	fol. 179.
Quod pueri	ibidem
Ad dissoluendum	ibidem
Tue	ibidem
De diuoritis.	fol. 184.
Quosuit	eodem
Porro	eodem
Significasti	eodem
Ex literis	eodem
De illa	eodem
Quanto	eodem
Bandemus	eodem
De donationibus inter virum & uxorem & de dote post diuortium restituenda.	fol. 184.
Significavit	ibidem
De prudentia	eodem

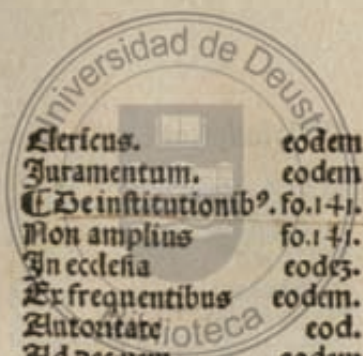
Plerumq;	eodem
Et si necesse	eodem
Anper per vestras	fol. 184.
Donatio	eodem
De delictis puerorum	fol. 188.
Queris	eodem
Referente	eodem
De incipientibus ab. E.	
De electione & electi potestate.	fol. 18.
Nullus	eodem
Quis	eodem
Postquam	eodem
Significasti	eodem
Quia diligentia	eodem
Licet constituta	eodem
Cum in cunctis	eodem
Causam cotulerunt	fol. 19.
Posti	ibidem
Consideramus	ibidem
Suffraganeis	eodem
Super eo	eodem
Cum monasterium	ibidem
Cum terra	eodem
Transmissam	fol. 20.
Cum inter. R.	eodem.
Qualiter	eodem
Cum inter	eodem
Cum nobis	eodem
Innotuit	fol. 21.
Cum inter ca.	eodem
Dudum conscientias	eodem
Bone memorie magi.	fol. 22.
Querelam	fol. 23.
Quia vintoniensis	fol. 23.
Per inquisitione	fol. 24.
Cum causam	eodem
Quod sicut	eodem
Auditis	fol. 25.
In causis	fol. 26.
Quia ecclesia vultana.	fol. 26.
Cum dilecti	eodem
Cum in iure	fol. 27.
Venerabilem	fol. 27.
Loram	eodem
Bone memorie	eodem
Quia ad nostram	fol. 28.
Offici	eodem
Illa quotidiana	eodem
Scriptum est	fol. 28.
Repro defectu	fol. 29.
Quia propter	eodem
Quisquis	fol. 30.
Nihil est.	fol. 31.
Ut preterire	fol. 31.
Cum po.	eodem
Constitutis	eodem
Ecclesia vestra	eodem
Quia in m. gistrum	eodem
Cumana	fol. 32.
Sacrosancta	eodem
Cum in veteri	eodem
Congregato.	fol. 32.
Dudum ecclesia	eodem
In gencl	fol. 33.
Adassana	fol. 34.
Ecclesia vestra	eodem
Si alius.	fol. 34.
Idis quibus	eodem
li. vi. Statuimus	eodem
li. vi. In electionibus.	fol. 35.
De etate & qualitate ordi ne prehendendorum.	fol. 41.
At abbates	eodem
Ex ratione	eodem
Indecorum	eodem
Eam te	eodem
Pietera	eodem
Queris a nobis	eodem

Tabula titulorum et capitulorum.

Ad aures	eodem	Quamvis sit	ibide	De feudis.	fo. 151.	Postulasti	eodem
Lum bone	eodem	Ex litteris	ibidem	Institutione	eodem	Exhibita	fol. 196.
Amuleti	fo. 42.	Inter dilectos	ibidem	Ex parte	eodem	Petitio tua.	eodem
Tuum in domino	eodem	Accedentibus	fo. 200	De fideiussoribus.	fol. 152.		
Lum contingit	eodem	Dilecta in christo	ibidem	Clericus	eodem	De incipientibus ab .J.	
Intelleximus	eodem	Etiam	fo. 201.	Peruenit	eodem	De in integrum restitutio	
Accepimus	eodem	Nimis ynquam	ibidem	Constitutus	ibidem	ne.	folio. 68.
Lum sit ars artium	eodem	Nimis prava	ibidem	Quod quibusdam	ibidem	Requisivit	eodem
Quamvis multa	eodem	Tanta est clavis	ibidem	Lum pro quo	eodem	Lum venissent	eodem
De eo qui mittitur in pos-						Auditio	fo. 69.
sessione rei seruade.	fol. 93.					Ex litteris	fo. 70.
Constitutus	eodem	De incipientibus ab .S.		De frigi. et maleficiatis et		Lum ex	eodem
Lum sicut	fol. 94.	De filiis presbyterorum or-		impotetia coendi	fo. 181.	Suscitata	eodem
Lum venissent	eodem	dinandis vel no	fol. 43.	Accepisti	fo. 181	Loram	eodem
Si aduersarius	eodem	Ut filii presbyterorum ibide		Quod sedem	fo. 182	Constitutus	eodem
Lum in obtinendis	eodem	Ad presentiam	ibidem	Ex litteris	eodem	Causa	eodem
De exceptionibus.	fo. 111.	Presentium	ibidem	Consultationi	eodem	Beneficio	eodem
Denique	eodem	Conquerente	ibidem	Laudabile	eodem	De iudiciis	fo. 74.
A nobis	eodem	Veniens	eodem	Fraternitas	eodem	De quo vult deo	eodem
Lum ecclesiastice	eodem	Proposuit	ibidem	Littere vestre	eodem	Decernimus	eodem
Pastoralis	fol. 112.	Ex transmissa	ibidem	De incipientibus ab .H.		Quanto	eodem
Lum inter priorem	eodem	Constitutus	ibidem	De his que vi metusue cau-		At si clerici	eodem
Lum venerabilis	eodem	Ex tua nobis	eodem	sa sunt	fol. 67.	Leterum	eodem
Olum	fol. 113.	Quoniam	eodem	Actio	eodem	Dilecti	eodem
Dilecti filii	eodem	Ad extirpandas	eodem	Relatum	ibidem	Intelleximus	eodem
Apostolice	eodem	Ad hoc	ibidem	Abbas	ibidem	Clerici	eodem
Pia	eodem	Michael presbyter	ibidem	Ad aures nostras	fo. 68.	Causam	eodem
Dilecte	eodem	Litteras	ibidem	Ad audientiam	eodem	Lum non ab homine	eodem
Significauerunt	fo. 114.	Lum decorem	ibidem	Sacris	eodem	Quia .H.	fol. 75.
Exceptionem	ibidem	Ad abolendam	eodem	Lum dilectus	eodem	Lum venissent	eodem
Aduersario tuo	ibidem	Dilecti filii qui.	eodem	Super eo	eodem	Monit ille	eodem
Venerabilem	ibidem	Nimis	eodem	De his que sunt a prelatis		Pastoralis	eodem
De emptione et venditio-		De foro competenti. fo. 76		sine consensu capituli	fo. 147	Examinata	eodem
ne.	fol. 150	Si quis	eodem	Irrita	eodem	Lum deputati	fo. 76.
Placuit	eodem	Nullus	eodem	Continebatur	eodem	Causam	eodem
Ut mensure	eodem	Sane	eodem	Lum nos	ibidem	Exhibita	eodem
Lum dilecti	eodem	Si quis contra	eodem	Monit	eodem	Venerabilis	eodem
Peruenit	eodem	Si clericus laycum	eodem	Quanto	eodem	Significauerunt	eodem
Ad nostram	ibidem	Ex transmissa	eodem	Ea noscitur	eodem	Iuris esse	eodem
Lum causa	eodem	Verum	eodem	Lum apostolica	eodem	De iuramento calumnie	
Si venditor	eodem	Lum sit generale	eodem	Tua nuper	eodem	si.	
De ecclesiis edificandis vel		Licet ex suscepto	eodem	Pastoralis	eodem	Inherentes	eodem
reparandis	fol. 175.	Ex tenore	fol. 77.	Et si	eodem	Litteras	eodem
Lum dicat	eodem	Si diligenti	eodem	De his que sunt a maiori		In pertractandis	fol. 82.
Ad audientiam nostram	eodem	Lum contingat	eodem	parte capituli	fol. 147.	Imperatorum	eodem
De his	eodem	Postulasti	eodem	Lum in cunctis	eodem	Leterum	eodem
Ad audientiam	ibidem	Ex parte. b.	eodem	Quoniam	fo. 148	Lum causam	eodem
De eo qui duxit in matri-		Conquestus	eodem	Ex ore	eodem	Lum in causa	eodem
monium quas polluit p adul-		Dilecti filii	eodem	Ex parte	eodem	De iuramento	fo. 100
terium	fol. 180.	Significasti.	fo. 78.	De hereticis	fol. 193.	Et administratio	eodem
Propositum	eodem	Proposuit	eodem	Dubius	eodem	Peruenit	eodem
Significasti	eodem	Licet ratione delicti	eodem	Humillime	eodem	Ego episcopus	eodem
Super hoc	eodem	Romana ecclesia	eodem	Fraternitatis	eodem	Nullus	eodem
Ex litterarum	eodem	De feriis.	fol. 83.	Si quis	eodem	Debitores	eodem
Lum haberet	ibidem	Omnes	eodem	Sicut ait	eodem	Ad nostram	eodem
Significasti	ibidem	Quoniam	eodem	Ad abolendam	eodem	Si vero	eodem
Veniens	ibidem	Licet tamen	eodem	Vergentis	eodem	Ex rescripto	eodem
Si quis vxorem	ibidem	Capellanus	eodem	Si aduersus	eodem	Quicquam	eodem
De eo qui cognouit consan-		Conquestus	eodem	Lum ex iniuncto	eodem	Tua nos	eodem
guineis vxoris sue.	fo. 181	De furtis.	fo. 196.	Excommunicamus	eodem	Lum quidam	eodem
Si quis	eodem	Qui furatur	fol. 196.	Excommunicauimus	eodem	Sicut	eodem
Veniens	eodem	Fures	eodem	Absolutos	ibidem	Veritatis	eodem
De illo	eodem	Si quis	eodem			Verum	fo. 110.
Super eo	eodem	Qui cum fare	eodem	De homicidio voluntario		Veniens	eodem
Discretionem	eodem	Ex litteris	fol. 197.	vel casuali	fo. 194.	Bicui	eodem
Fraternitati	eodem	De fide instrumentorum.		Si quis	eodem	Quanto	eodem
Ex litteris	eodem	folio.	105.	Interfecisti	eodem	Veniens	eodem
Veniens	ibidem	Scripturam	eodem	Si perfodiens	ibidem	Ad nostram	eodem
De eo qui furtive ordines		Scriptura	fol. 106.	Lum iuramento	ibidem	Ad nostram. h.	eodem
recepit.	fo. 199.	Ex litteris	eodem	Si quis homicida	eodem	Eate	eodem
Veniens	eodem	Accepimus	eodem	Sicut dignum	eodem	Quintanallis	eodem
Lum. S. lator	ibidem	Contingit	eodem	Presbyterum	fol. 195.	Tua nos	eodem
Innotuit nobis	ibidem	Inter dilectos	eodem	Continebatur	eodem	Quemadmodum	eodem
De excessibus prelatorum.		Quod super his	fo. 107.	Lator	eodem	Et si christus	eodem
folio	199.	Pastoralis	eodem	Suscipimus	eodem	Sicut nostris	fol. 111.
Peruenit	eodem	Lum dilectus	eodem	Ad audientiam	eodem	Lum contingat	eodem
Ad hoc	fol. 200.	Lum sobanes heremita eodem		Dilectus	eodem	Sicut	eodem
Ad aures nostras	ibidem	Ex parte	eodem	Ex litteris	eodem	Nimis	eodem
Sane	eodem	Ex perpetuus	eodem	Significasti	eodem	Petitio	eodem
Illud	ibidem	Imputari	eodem	Petrus diaconus	eodem	Ex litteris	eodem
Lum ad quorundam	ibidem	Si cautio	eodem	Significasti	eodem	Intellecto	eodem
Sicut vnire	ibidem	Lum p. tabellio	eodem	Tua nos	eodem	Adulteri	eodem
		Si instrumenta	fo. 108	Sicut ex litterarum	eodem		

Tabula titulorum et capitulorum.

fo. XXXVIII

Clericus.	eodem
Juramentum.	eodem
De institutionib ⁹ .	fo. 141.
Non amplius	fo. 141.
In ecclesia	eodem
Ex frequentibus	eodem
Antontate	eodem
Ad decorem	eodem
Eum venissent	fo. eod.
Eum ad nostram	fol. 142.
De iure patronat ⁹ .	fo. 168.
Perlatum	eodem
Quicunq ⁹	eodem
Quoniam	eodem
Pietera	eodem
Quod autem.	eodem
Quia clerici	eodem
Ex literis	eodem
Illud.	fol. 169.
Querimoniam	eodem
Eum laici	eodem
Eura	eodem
Si vero.	eodem
Eum secundum	eodem
Ex insinuatione	eodem
Consuluit	eodem
Nullus	eodem
Significasti	eodem
Consultationibus	ibidem
Suggestum	eodem
Relatum	eodem
Eam te	eodem
Pietera	eodem
Eum autem	eodem
Nobis	eodem
Per vestras	eodem
Eum propter	eodem
Eum dilectus	ibidem
Pastoralis	fo. 170.
Postulasti	eodem
Transmisit	ibidem
De immu. eccl. cimiterii.	
et rerum ad eas pertinentiuz.	
folio.	175.
Ut in domibus	fo. 175.
Peruenit	eodem
Indicatum	eodem
Non minus	eodem
Eum ecclesia	ibidem
Inter alia	eodem
Aduersus	fo. 176.
Quia pleriq ⁹	ibidem
De iudeis et saracenis et	
eorum seruis.	fo. 192.
Presenti	fo. 192.
Adulterum	ibidem
Ira quorundam	eodem
Judei	eodem
Sicut iudei	eodem
Quam sit	eodem
Significasti	eodem
Quod olim	fo. 193.
Ad liberandum	eodem
De infantibus et lignidus	
expositis	fo. 194.
Si a patre	eodem
De iniuriis et damno dato	
folio.	206.
Si irati	fo. 206.
Si leserit	eodem
Si egressus	eodem
Si quis	eodem
Olim	eodem
In nostra	eodem
Si culpa tua	eodem
De incipientibus ab. A.	
De libelli oblatioe.	fol. 78.
Ignarus	fo.
Significantibus	fo. 79.

Dilecti filij	eodem
De litis contestatio.	fo. 79.
Olim	eodem
Exceptionis	eodem
De lite non contestata. ne	
procedat ad testium receptio-	
nem vel ad diffinitiuam sen-	
tentiam.	fo. 79.
Ad hoc deus	fo.
Accedens	fol. 80.
Tue fraternitatis	eodem
Accedens. n.	fo.
Quoniam frequenter	eodem
De locato et conducto.	fo.
lio.	150.
Ex rescripto	fol. 150.
Vestra	eodem
Propter sterilitatem.	ibidem
Potuit	fo. 151.
De incipientibus ab. z. d.	
De maiestate et obediencia.	fo. 61.
Eum certum	fo.
Si quis	eodem
Regebatur	eodem
Omnes clerici	eodem
Illud dicimus	ibidem
Solite	eodem
Per tuas	ibidem
Inter quatuor	eodem
Quod super.	fo. 62.
Eum in ecclesiis	eodem
Idis que pro ecclesia	eodem
Dilecta	eodem
Dilecti filij	eodem
Eum olim	eodem
Statuimus	fo. 63.
Eum inferior	eodem
Humilis	eodem
De mutis petitionibus	
folio.	79.
Ex literis	eodem
De matrimonio contracto	
extra interdictum ecclie.	fo. 182.
Altere	fo. 182.
Ex literis	eodem
De magistris et ne aliquid	
exigatur pro licentia docendi	
folio.	fo. 192.
Quoniam	eodem
Prohibeas	eodem
Quanto	eodem
Quia	eodem
De maledictis.	fo. 198.
Immutat.	fo. 198.
De incipientibus ab. M.	
De sede vac. aliquando In-	
nouetur.	fo. 146.
Monit	fo. 146.
Illud	fo. 147.
Constitutus	eodem
De clericis vel monachi se-	
culari. negociis se immi. f.	176
Adulta sunt	fo. 176.
Sacerdotibus	eodem
Non magnopere	eodem
Clerici	eodem
Secundum	eodem
Sicut te	eodem
Sententia sanguinis.	eodem
Super specula	eodem
De Matris ex libero ven-	
tre.	fo. 181.
Indecens	fo. 181.
De plati vices suas vel ec-	
clesias sub annuo censu coce-	
dant.	fo. 192.

Pietera	fo. 192.
Quia in quibusda	ibidem
Quoniam enormis	ibidem
Querelam	ibidem
De noui operis iniciatio-	
ne.	fo. 201.
Intellerimus	ibidem
Quia in iuncto	ibidem
Significantibus	fo. 202.
De incipientibus ab. O.	
De ordinatis ab ep ^o q ⁹ epi-	
scopatui resignauit.	fo. 41.
Requisiuit	eodem
Eum clericus	eodem
De ordine cognitionis.	fo. 83.
Intellerimus	eodem
Eum dilectus	ibidem
Eum	fo. 84.
Super	eodem
De obligatis ad ratio-	
nia.	fo. 44.
Magnus episcopus	eodem
De offi. archidiacono. f.	46.
At archidia.	ibidem
Ea que	eodem
Eum satis	ibidem
Archidia	ibidem
Ad hoc	ibidem
Significasti.	eodem
At nostrum	ibidem
Dilecto filio	ibidem
De officio archiepiscopi	
folio.	47.
At archiepiscopi	eodem
Ministerium	eodem
Officium	eodem
At singule	eodem
De officio p ⁹ micerii. f.	47.
At p ⁹ micerii	ibidem
De offi. custodis.	fo. 47.
Custos	ibidem
De officio vicarij.	fo. 47.
Ad audientiam	eodem
Promideas	eodem
Ad hoc	eodem
Clericos	eodem
Eum nobis	eodem
Romana ecclesia	eodem
De officio et potestate indi-	
cis delegati.	fo. 47.
Quia quesitum	fo. 47.
Sane	fo. 48.
Si pro debilitate	ibidem
De canis	ibidem
Pietera	eodem
Significasti	ibidem
Si quando	ibidem
In literis	ibidem
Consultationibus	fo. 49.
Sane	eodem
Ex parte	eodem
Ex parte tua	eodem
Quoniam	eodem
Super eo	eodem
Causam	eodem
Causam que	eodem
Eum te	eodem
Relatum	eodem
Ratum	eodem
Prudentiam	eodem
Eum causa.	fo. 51.
Eum super	eodem
Consuluit	fo. 52.
Insinuante	ibidem
Querenti	ibidem
Super questionum.	eodem
Pastoralis	fo. 53.
Ex literis	fo. 54.
Licet	ibidem

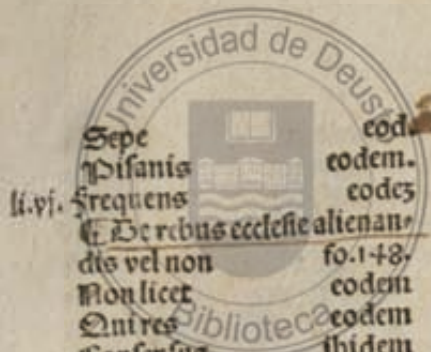
Eum in iure	eodem
Eum olim abbas.	fo. 55.
Eum olim magister	ibidem
Eum dilect.	ibidem
Eum. R.	ibidem
Eum contingat	eodem
Venerabi.	fo. 56.
Significantibus	eodem
Suspitionis	eodem
P. 7. 8.	eodem
Quia vicissimum.	eodem
Uno delegatorum	eodem
Quoniam apostolica.	fo. 57.
Statuimus	eodem
De offi. lega.	fo. 57.
Eum non	eodem
Nisi specialis	eodem
Quod translationem	eodem
Licet	ibidem
Dilectus	ibidem
Monit	ibidem
Molentes	fo. 58.
Excoicatis	ibidem
Memini	ibidem
De officio ordinarij.	fo. 58.
Perniciosa	ibidem
Si sacerdos	eodem
Quia ab ecclesiarum	eodem
Eum nos	eodem
Ex parte tua	ibidem
Significasti	ibidem
Quanto.	fo. 59.
Ad reprimendam	eodem
Duo simul	eodem
Quod sedes	ibidem
Pastoralis	eodem
Licet	ibidem
Irrefragabili	ibidem
Quoniam	fo. 60.
Inter cetera	ibidem
Conquerente	eodem
Et in iura	fo. 61.
Dilectus	eodem
Grane	eodem
Idis quibus	eodem
Romana ecclesia	eodem
De officio iudicis.	fo. 61.
Ex literis	ibidem
Iudicis officium	ibidem
De obseruatione ieiunio-	
rum. folio.	175.
Ex parte vestra	ibidem
De incipientibus ab. P.	
De postulatione prelati-	
rum	fo. 65.
Ad hoc	ibidem
Gratum	fo. 66.
Hone memorie	fo. 66.
Postulationem	fo. 67.
Et si vnanimiter	fo. 67.
De pactis.	fo. 63.
Antigonis	eodem
Quoniam in conuictis	eodem
Eum prudem	eodem
Accepimus	eodem
Eum clerici	eodem
Pleriq ⁹	eodem
Pactiones	eodem
De plus petitionib ⁹ .	fo. 85.
Consilium	eodem
De postulato.	fo. 64.
Clerici	eodem
Ex parte	eodem
Eum sacerdotis	eodem
De pcuratoribus.	fo. 64.
Alia quidem	eodem
Querelam	fo. 65.
Ex insinuatione	eodem
In nostra	eodem
Tue	fo. 66.

Tabula titulorum et capitulorum.

Lum pro causa	eodem.	Dilectus	eodem.	Consultationi	eodem.	R De incipientibus ab. R.	
Quia in causis	eodem.	Tue	fol. 132.	li. vj. Volentes	eodem.	De rescriptis.	fol. 4.
Auditis	eodem.	Nisi	ibidem.	De purgatione canonica.	fol. 205.	Sicut romana	eodem.
Petitio vestra	eodem.	Pro illorum	ibidem.	Mobilis	eodem.	Ex parte	eodem.
Accedens	eodem.	Accedens	eodem.	Si quis	eodem.	Exterum	eodem.
Dilectus	eodem.	Dilecto	eodem.	Admoniales	eodem.	Inter cetera	fol. 5.
Constitutis	fo. 67.	Uacante	fo. 139.	Si quis	eodem.	Lum ordinem	eodem.
Mandato	eo.	Dilecto	eodem.	Notiens	eodem.	Lum te	eodem.
Non iniuste	eodem.	Demulta	eodem.	Nos	eodem.	Ad aures	eodem.
Consulti	eodem.	Hanc	fol. 140.	Lum p.	eodem.	Si autem	fol. 6.
De probationibus.	fo. 95.	Extirpande	eodem.	Ex tinarum	eodem.	Ad bec	eodem.
Ex epistole	eodem.	In lateranensi	eodem.	Inter	ibidem.	Ad audientiam	eodem.
Sicut	fo. 96.	Licet	fo. 141.	Lum	eodem.	Ex parte	eo.
Ex literis	ibidem.	Exposuisti	eodem.	Accedens	ibidem.	Suscitatis	eodem.
Proposui	eo.	Dilectus	eodem.	Lum dilec.	fol. 205.	Pastoralis	eodem.
Tertio loco	eodem.	Super	eodem.	Acceptimus	fo. 206.	Sedes	fol. 7.
Iuravit	eodem.	Lum causam	eodem.	De purgatione vulgari.	fo. 206.	Ex tenore	eodem.
Post cessionem	eodem.	Venerabilis	eodem.	lio.	206.	Lum a deo	eodem.
In presentia	eodem.	Lum olim	eodem.	Iura	eodem.	Causam que	eo.
Licet causam	eodem.	De precariis.	fo. 149.	Significantibus	eodem.	Constitutus	eodem.
Per tuas	fo. 97.	Precarie	eodem.	De penis	fol. 206.	Super literis	fol. 8.
Quoniam contra	ibidem.	De precariis	ibidem.	Precbyteri	eodem.	Edoceri	fol. 9.
Ad nostram	fol. 98.	Precarium	eodem.	Licet	eodem.	Lum dilecta	eodem.
Lum causam	eodem.	De pignoris et aliis cau-	fol. 151.	Calumniam	eodem.	Plerumque	fo. 9.
Causam	ibidem.	tionibus.	fol. 151.	Quod in dubiis	eodem.	Lum contingat	fo. 10.
Lum bone	ibidem.	Nullus	eodem.	Constitutus	eodem.	Olim	eodem.
De presumptionibus.	fol. 108.	Lator	eodem.	Super his	eodem.	Dilecti filij	eodem.
Sicut	eodem.	Ex presentium	eodem.	Tuam	eodem.	Postulasti	fol. 10.
Efferte	eodem.	Illo vos	eodem.	Dilectus.	fo. 207.	Nonnulli	eodem.
Nullus	eodem.	Ex literis	eodem.	Francem	eodem.	Dilectus	fol. 11.
Monne	eodem.	Lum contra	eodem.	li. vj. Romana	ibidem.	Capitulum	eodem.
Scribam	eodem.	Significante	eodem.	De penitentibus et remissio-	fol. 207.	Ad audientiam	eodem.
Quia verisimile	eodem.	Lum consuet.	eodem.	nibus	fol. 207.	In nostra	eodem.
Illud	ibidem.	De peculio clericorum.	fo. 153.	Mandata	eodem.	Ex parte	fo. 12.
Literas	eodem.	Inuestigandum	eodem.	Qui presbyterum	eodem.	Significante	eodem.
Tertio loco	ibidem.	Precbyter	eodem.	Significavit	eodem.	Significavit	eodem.
Literas. n.	ibidem.	Inquirendum	eodem.	Quod autem	eodem.	Ex insinuatione	eodem.
Lum in iuventute	eodem.	Si quis	eodem.	Quod quidam	eodem.	Mandatum	eodem.
Dudum	ibidem.	De parrochis et aliis par-	fo. 158.	Licet	eodem.	Literis	fo. 13.
De prescriptionibus.	fo. 114.	rochianis	fo. 158.	Questum	eodem.	Abbatem	eodem.
Placuit	eodem.	Si episcopus	eodem.	Officij	eodem.	Ab excommunicato	eodem.
Nihil	eodem.	Ad dominicos	eodem.	Alqua	eodem.	Si proponente	eodem.
Sanctorum	ibidem.	Nullus	eodem.	Quod in te	eodem.	Quia nonnulli	eodem.
De quarta	eodem.	Super eo	eodem.	Omnia	fol. 207.	li. vj. Lum in multis	eodem.
Uigilanti	eodem.	Significavit	eodem.	Lum ex eo	fol. 208.	li. vj. Presenti	fo. 17.
Ad aures	eodem.	De presbytero non bapti-	fo. 174.	li. vj. Romana	eodem.	li. vj. Dispendia	fo. 14.
Causam	eodem.	zato.	fo. 174.	Qui clerici vel videntes	eodem.	De remissione.	fo. 26.
Illud	eodem.	Si quis	ibidem.	matrimonium contrahere pos-	fol. 180.	Li inter p.	eodem.
Quia finibus	ibidem.	Apostolicam	ibidem.	sunt.	fol. 180.	Ex transmissa	eodem.
Ex transmissa	fo. 115.	Veniens	ibidem.	De diacono	eodem.	Super hoc	eodem.
Accedens	eodem.	De privilegiis et excessibus	fo. 202.	Ex literarum	eodem.	Admones	fo. 37.
Lum non liceat	eodem.	privilegiatorum	fo. 202.	Admonimus	eodem.	In presentia	eodem.
Ad audientiam	eo.	Episcopalia	ibidem.	Consuluit	eodem.	Sane	ibidem.
Auditis	ibidem.	Lum et plantare	eodem.	Veniens	eo.	Quod in dubiis	eodem.
Lum ex officio	eodem.	Dilectis	eodem.	Rufas	eodem.	Nisi cum pridem	eodem.
Si diligenti	fol. 116.	Ad hoc	eodem.	Infirmante	eodem.	Post translationem	fo. 38.
Lum olim	ibidem.	Si de terra	eodem.	Qui filij sint legitimi.	fol. 182.	Quidam	eodem.
Veniens	eodem.	Porro	ibidem.	Conquestus	eodem.	Veniens	eodem.
Quoniam omne	fo. 117.	Receptimus	eodem.	Lum inter	eodem.	Recte	fo. 39.
De peregrinantibus cleri-	fo. 131.	Patentibus	eo.	Transmisit	eodem.	Dilecte	ibidem.
cis	fo. 131.	Tuarum	eodem.	Causam que	fo. 183.	De restitutione spoliato-	fo. 67.
Conquerente	eodem.	Lum olim	eodem.	Lator	eodem.	Licet multum	eodem.
De prebendis et dignitati-	fo. 136.	Ex parte	fo. 203.	Tanta	eodem.	Sollicite	eodem.
bus.	fo. 136.	Lum olim papa	eodem.	Causaque	eodem.	Accepta	eodem.
Ut nullus	ibidem.	Lum capella	eodem.	Prolatum	eodem.	Audita	eodem.
Non liceat	ibidem.	Ex ore	fo. 204.	Deferente	eodem.	In literis	fol. 22.
Ratio	ibidem.	Ex parte	eodem.	Peruenit	eodem.	Item	eodem.
Episcopus	ibidem.	Pastoralis	eodem.	Per tuas	eodem.	Conquerente	eodem.
Quia multum	eodem.	Petitis	eodem.	Per vene. f. n.	eodem.	Ex transmissa	fo. 29.
Lum teneamur	eodem.	Quoniam	eodem.	Ex tenore	eodem.	Lum venissent	eo.
Referente	eodem.	Quia circa	ibidem.	Qui matrimonium accusa-	fo. 184.	Ex obsequione	eodem.
Admonibus	eodem.	Antiqua	ibidem.	re possunt.	fo. 184.	Exams	eodem.
Relatum	eodem.	Et privilegia	ibidem.	Relatum	eodem.	Olim causam	eodem.
Auaritie	eodem.	Quod vero	eodem.	Anobis	eodem.	Literas	fol. 30.
Significatum	eodem.	Quanto	ibidem.	Videtur	eodem.	Ex parte	eodem.
De monachis	fol. 137.	Ex parte	ibidem.	Insuper	eodem.	Lum ad se	eodem.
Preterea	eodem.	Quia	ibidem.	Significante	eodem.	Olim	fol. 31.
Lum non	eodem.	In his	eodem.	Lum in tua	eodem.	Olim. n.	eodem.
Lum secundum	ibidem.	Dudum	eodem.			Sepe	
Inter cetera	ibidem.	Quidam	fo. 205.				
Lum iam dudum	ibidem.						

Tabula titulorum & capitulorum

fo. XXXIX.

Sepe	cod.
Disanis	codem.
li.vj. Frequens	codex
De rebus ecclesie alienan-	
dis vel non	fo. 148.
Non licet	codem.
Qui res	codem.
Consensus	ibidem.
Episcopi	ibidem.
Nulli	fo. 149.
Si quis	ibidem.
Ad aures	ibidem.
Ut super	ibidem.
Ad audientiam	codex.
Possessiones	ibidem.
Ad nostram	ibidem.
Quam laicis	ibidem.
li.vj. Quidum	ibidem.
De rerum permutatione.	
folio.	151.
Si princeps	eo.
Ut commutationes	codex.
Mancipia	codem.
Iustum	codem.
Questum	cod.
Ad questiones	codem.
Cum olim	codex.
Cum vniuersorum	cod.
Exhibita	codem.
De regularibus & transeu-	
tibus ad religionem.	fo. 160.
Nullus	fo. 160.
Si quis	codem.
Ut clerici	fo. 161.
Ad idua	codem.
Joannes	codex.
Quia	codem.
Non est nobis	codem.
Ad nostram	codem.
Super eo	codem.
Sane significatum	codex.
Cum virum	codem.
Porrectum	codem.
Cum simus	fo. 162.
Sicut tenor	codem.
Ad apostolicam	codem.
Sicut nobis	codem.
Licet quibusdam	codex.
Veniens	codem.
Consulti	codex.
Postulasti	codem.
Ex parte tua	codex.
Statuimus	codem.
Ne religiosi	codem.
De religiosis domibus ut	
episcopo sint subdite.	fo. 167.
Nunc autem	codem.
Quia monasterium	codex.
De reuodochis	codem.
Ad hoc	codem.
Constitutus	codem.
Cum venerabilis	codex.
Cum collectus	codem.
Re nimia	codem.
De reliquiis & veneratiõe	
sanctorum	fo. 174.
Audiuius	fo. 174.
De raptoribus incendiis	
& violatoribus ecclesiaru	
folio.	196.
De illis	codem.
Super	codem.
Excoicationis.	codem.
In archiepiscopatu	codem.
In literis	codem.
Cum causa	cod.
De regulis iuris	fol. 218.
Omnia	codem.
Estote	codem.
Qui scandalizauerit.	eo.
Quod latenter	codem.
Cum in cõteplatione.	codex.

Qui ex timore	codem.
Quamuis	codem.
Indignum est	codem.
De summa trini. & fide ca-	
tolica.	fo. 21.
Firmiter	fol. 22.
Damnatus	cod.
De supplenda negli. piela-	
torum	fo. 39.
Statuimus	cod.
Sicut	ibidem.
Licet	ibidem.
Literas	ibidem.
Dilecto	ibidem.
li.vj. Romana	codem.
li.vj. Grandi	codem.
De scrutinio in ordine fa-	
ciendo.	fo. 41.
Ex parte tua	codem.
De sacra vinctiõe.	fol. 42.
Cum penisset	fo. 42.
De sacramentis iterandis	
vel non.	fol. 42.
Pastoralis	codem.
Nobis	codem.
De seruis nõ ordinadis et	
co. manumissione	fo. 44.
Instruendi	cod.
De seruorum	codem.
De famulis	codem.
Nullus	codem.
Ex libentius	codem.
Admiramur	codem.
Dilectus	codem.
De fin dico.	fo. 67.
Sicut studij	codem.
De sequestratorib. posses-	
sionis & fructuum	fo. 95.
Ad hoc	codem.
Dilectus	codem.
Ab eo	cod.
De sententia & re iudicata	
folio.	117.
Penitentia	codem.
De cetero	codex.
Cum aliquibus	codem.
Lator	codem.
Cum causa	codem.
Inter ceteras	codem.
Tenor	codem.
Cum olim	codem.
Cum inter	ibidem.
Causa que	fo. 118.
Quod ad consultatione	codem.
Sicut	eo.
Cum super	cod.
Cum bertoldus	fol. 119.
In causis	fo. 120.
Inter	codem.
Suborta	codem.
Cum. J. & A.	codem.
Cum te.	fo. 121.
Ad probandum	codem.
Quamuis	codem.
Abbate	eo.
Ad apostolicæ	cod.
Cum eterni	fol. 122.
Dubius	codex.
De solutionibus.	fo. 132.
Ad hoc	codex.
Si quorum	codem.
Odoardus	codex.
Is qui	codem.
De success. ab intest. fo. 150.	
Sed hoc	codem.
Sancto	cod.
Cum dilectus	eo.
De sepulchris.	fo. 156.
Nos	fol. 156.
Relatum	fo. 157.
Fraternitatem	codem.

De his	codex.
Ex parte	codem.
Cum liberum	codem.
De vxore	codem.
Cum sup.	codex.
Lertificari	codex.
In nostra	codex.
Ex parte	fol. 158.
Sacris	codem.
Abolende	codem.
Parrochiano	codem.
De statu monachorum &	
canonicoru regulariu.	fo. 165.
Theodosius	ibidem.
Monachi	ibidem.
Recolentes	ibidem.
Super	codem.
Quod dei	ibidem.
Cum ad monasterium	cod.
In singulis	fo. 166.
Ea que	ibidem.
De spõsalibus & matrimo-	
niis.	fo. 176.
De Francia	ibidem.
Inuenis	fol. 177.
Ad audientiam	ibidem.
De illis	ibidem.
De muliere	ibidem.
Ex literis	ibidem.
Ex parte	ibidem.
Ex literis	ibidem.
Non est	ibidem.
Preterea	ibidem.
Veniens	ibidem.
Cum locum	eo.
Veniens	codem.
Commisum	codex.
Requisiuit	ibidem.
Cum in apostolica	cod.
In presentia	codem.
Inter opera	ibidem.
Ad id	ibidem.
Sicut	fo. 178.
Cum apud	ibidem.
Tue fraternitatis	cod.
Tua nos	ibidem.
Cum in tua	ibidem.
Consultationi	ibidem.
Summa	ibidem.
Si inter	ibidem.
Adolefcens	ibidem.
De sponsa duoru.	fo. 179.
Dubius	codem.
Tua	codem.
De secudis nuptiis.	fo. 185.
Dominus	cod.
Cum secundum	codem.
De simoniæ ne aliquid p-	
spiritualibus exigatur vel p-	
mittatur	fo. 190.
In ordinando	codem.
Si quis	codem.
Accusatum	eo.
Quotiens	codem.
Sicut	codem.
Tanta	codem.
Non satis	codem.
Cum in ecclesia	codem.
Cum sit romana	codem.
De hoc	ibidem.
Cum esset	ibidem.
Nemo	ibidem.
Querelam	ibidem.
Ex diligenti	ibidem.
Veniens	ibidem.
Ex tue	ibidem.
Ad nostram	ibidem.
De simoniace	ibidem.
Mattheus	ibidem.
Ad aures	ibidem.
De regularibus	ibidem.

Ex insinuatione	ibidem.
Nobis	fol. 191.
Dilectus	ibidem.
Dilectus. ij.	cod.
Licet hely.	codex.
Per tuas	codem.
Sicut	ibidem.
Tua nos	codem.
Per tuas	codem.
Consulere	fol. 192.
Sicut	ibidem.
Quoniam	ibidem.
Audiuius	cod.
Ad apostolicam	ibidem.
Nec dei	ibidem.
Si quis	ibidem.
Mandato	ibidem.
De scismaticis	fo. 193.
Quod a predecessore	codem.
Fraternitati	fo. 194.
De sortilegiis	fo. 198.
Ex tuarum	codem.
Ecclesia vestra	codem.
De sententia excommuni-	
cationis	fo. 208.
Super eo	eo.
Monachi	codex.
Si vero	codem.
Si vero aliquis	codex.
Non dubium	codem.
Mulieres	codem.
Porro	codem.
Nulli	fo. 209.
Parrochianos	codem.
Ex tenore	codem.
De cetero	codex.
Ea nos dicitur	codem.
Cum non ab homine	codem.
Cum desideres	codem.
Veniens	codex.
Peruenit	codem.
Significauit	cod.
Tua nos	codex.
Ad eminentiam	codex.
A nobis	codem.
Conquesti	codex.
Perpendimus	codem.
Vniuersitatis	codem.
In audientia	codem.
Quod de his	codex.
Cum pro causa	codem.
A nobis	codem.
Ruper	codem.
Quod in dubijs	fo. 210.
Inter alia	codem.
Cum illorum	codex.
De monialibus	codex.
Si vere	codem.
Ut fame	codem.
Contingit	cod.
Relatum	cod.
Sacris	codem.
Per tuas	codex.
Si aliquando	fo. 211.
Offici	codex.
Responsio	cod.
Inquisitioni	codex.
Contingit	codem.
In presentia	codem.
Quante	codem.
Sacro	codem.
Ponerit	fo. 212.
Venerabili	fo. 213.
Sanem	codem.
Cum voluntate	ibidem.
Dubius	ibidem.
Permittimus	ibidem.
Quamuis	codex.
li.vj. Cum medicinalis	codex.
li.vj. Solet	cod.
li.vj. Statuimus	fo. 214.
Margarita Baldi.	ES ij

Tabula titulorum et capitulorum.

li. vi. Quia periculo sum. fo. eodem
li. vi. Romana ibidem
lib. vi. Dilecti fo. 218.
li. vi. Venerabilibus eodem

De incipientibus a. T.

De translatione prelatorum
folio. fo. 35.
Cum ex illo eodem
Inter corporalia eodem
Quanto fo. 36.
Licet eodem
De temporibus ordinatio
num et qualitate ordinando
rum fol. 39.
Subdiaconos eodem
Sane eodem
De eo eodem
Ex tenore eodem
Ad aures fo. 40.
Si archiepiscopus eodem
Nec episcopi eodem
Cum quidam eodem
Cum secundum eodem
Ex parte fo. 42.
Quod ad translationem eodem
Cum in distribuendis eodem
Literas eodem
Vel non est eodem
Dilectus eodem
Consultationi fo. 41.
Quæsitum eodem
De treuga et pace tenenda.
folio. 63.
Treugas eodem
Innouamus eodem
De transactionibus. fo. 63.
Sicut eodem
Statuimus eodem
Contingit fol. 64.
Veniens eodem
Constitutus ibidem
De cetero eodem
Ex literis ibidem
Super eo eodem
Preterea quando eodem
Preterea quarto loco eodem
Ex parte tua eodem
De testibus et attestati-
onibus. fol. 92.
Placuit eodem
In nomine eodem
Quoniam eodem
In omni negotio eodem
Quotiens eodem
Insuper ibidem
Ex parte eodem
Si qui testium fo. 99.

Sicut eodem
Veniens eodem
Causam que eodem
Cum nuncius eodem
Super eo eodem
De cetero eodem
In causis eodem
Cum tu eodem
Fraternitatis eodem
Intimant eodem
Causam eodem
Personas eodem
Indei eodem
Super eo eodem
Licet eodem
In literis ibidem
Cum venissent fol. 100.
Series eodem
Preterea eodem
Cum a nobis eodem
De testibus eodem
Constitutus ibidem
Presentium ibidem
In presentia eodem
Cum literis ibidem
Cum olim ibidem
Ex tenore fol. 101.
Significauerunt eodem
Cum causam eodem
Veniens eodem
Tuis fo. 102.
Dilecto eodem
Significauit eodem
Cum causa eodem
Elbericus eodem
Cum in tua fo. 103.
Constitutus eodem
Constitutus. ff. eodem
Licet ex quadam eodem
Per tuas eodem
Licet dilectus eodem
Presentata eodem
Super ibidem
Venerabili ibidem
Cum clamor eodem
Testimonium ibidem
Ultra tertiam fol. 104.
Non debet eodem
Presentium ibidem
li. vi. Romana ecclesia eodem
De testibus cogendis vel
non. fol. 105.
Causam matrimonij eodem
Super eo eodem
Peruenit eodem
Peruenit. ff. eodem
Ceterum eodem
Preterea eodem
Super his eodem

Cum contra eodem
Dilectorum eodem
Venerabilis eodem
De testamentis et ultimis
voluntatibus. fo. 153.
Quorundam fol. 153.
Quia eodem
Nos quidem eodem
Indicante eodem
Filius eodem
Si heres eodem
Cum in officiis eodem
Ad hoc fol. 154.
Quia eodem
Cum esses eodem
Relatum eodem
Relatum. ff. ibidem
Cum tibi ibidem
Officiu ibidem
Requisisti ibidem
Raynntius fo. 155.
Tua nobis eodem
Raynaldus. eodem
Joannes fol. 156.
De his eodem
De tormentis. fo. 196.
Relictis eodem.

De incipientibus ab. A.

Ut ecclesiastica beneficia si
ne aliqua diminutione confe-
rantur. fo. 148.
At nostrum eodem
De vita et honestate clerico-
rum. fo. 153.
At layci eodem
Clerici eodem
At quisque ibidem
Si quis ibidem
Clericus eodem
Clericus eodem
Monasteria eodem
Quoniam eodem
Cum ab omni eodem
Deus eodem
Cum decorem eodem
Clerici eodem
Ex literis. eodem
Ut litte pendente nihil in-
nouetur. fol. 94.
Amoheri eodem
Laudabile eodem
Ecclesia sancte marie eodem
Ecclesia sancte marie. ff. fo. 95.
Dilectus filius eodem
De voto et voti redemptio-
ne. fol. 164.
De peregrinationis eodem.

Veniens eodem
Literarum eodem
Scripture eodem
Licet ibidem
Magne ibidem
Quod super eodem
Ex multa fo. 165.
Per tuas eodem
Postulasti eodem
De usuris. fo. 197.
Plures ibidem
Quia in omnibus ibidem
Super eo ibidem
Cum tu ibidem
In civitate ibidem
Conquestus ibidem
Tuas nos eodem
Consuluit ibidem
Quia perniciosam eodem
Post miserabilem eodem
Tuas dudum eodem
Quia frustra eodem
Cum in diocesi eodem
Salubriter eodem
Michael fol. 198.
Nauiganti eodem
De verbo signifi. fol. 215.
Nam et tu eodem
Nam et ego eodem
Intelligentiam eodem
Propterea eodem
Quamuis eodem
Fons eodem
Factum ibidem
Causa ibidem
In his ibidem
Olim tibi ibidem
Cum in partibus ibidem
Cum tibi ibidem
Cum clerici ibidem
Querenti ibidem
Quid per nonale ibidem
Venerabili. fo. 216.
Ex parte eodem
Cum olim eodem
Abbate eodem
Super fo. 217.
Monimus eodem
Dilecto eodem
Cum inter eodem
Ex parte vestra eodem
Tua nobis eodem
Transmisit eodem
Veniens fol. 218.

Handwritten text in Arabic script, likely a library inventory or record, is visible in the center-right portion of the page. The text is arranged in several lines and is partially obscured by water damage and the texture of the aged paper.

1770
Cama

+

in his conduct sup. libello
in quo et alia sunt scripta
fines aut. apponit

Via ludo in Report. unius
Aboluitur f. 10. 11

L

est a. 1500

21 - millesimo de la historia de la ciudad de

